بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: درایتی، مصطفی، ۱۳۳۴ - ، گردآورنده
عنوان و نام‌پدیدآور: فهرستگان نسخه‌های‌خطی ایران (فنخا) / به کوشش مصطفی درایتی.
مشخصات نشر: تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۰-
مشخصات ظاهری: ج.؛۲۲/۵*۲۸/۵ س‌م.
فروست: نسخه شناسی؛۱
شابک: دوره: ۹-۲۷۱-۴۶۶-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ج.۲۹: ۶-۳۰۰-۴۴۶-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت‌فهرست‌نویسی: فاپا
مندرجات: ج.۲۹. مراثی - مطلب.
موضوع: نسخه‌های خطی--ایران --فهرستگان‌ها
شناسه افزوده: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۳۶د۹الف/ Z۶۶۲۰
رده‌بندی دیویی: ۰۱۱/۳۱
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۹۶۷۰۸

فهرستگان

نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

جلد بیست و نه
مراثی – مطلب

به کوشش:
مصطفی درایتی

نسخه‌شناسی/۱

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

مولف: مصطفی درایتی | Derayatimostafa@yahoo.com

ویراستار: دکتر مجتبی درایتی

چاپ اول: ۱۳۹۲

ناشر: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

مدیریت فنی و کامپیوتر: مهندس امین رشیدی، مهندس محبوبه درایتی

آماده سازی اطلاعات: علی علیزاده یزدی، حسین متدین طوسی

تقی چیت‌ساز، عباسعلی علیزاده یزدی

تایپ و تصحیح: سمیرا عابد پور، هدی محمدی، سارا محمدی، زری شفیعی

طرح روی جلد: برگرفته از جلد نسخه خطی کلیات سعدی دورهٔ صفوی

با شماره ثبت ۱۹۱۶۵ کتابخانه ملی

خوشنویسی روی جلد: مهدی فلاح

صفحه آرایی: مهندس محبوبه درایتی

ناظر چاپ: نصرت‌ا... امیر آبادی

چاپ و صحافی: قلم قم

نشانی: تهران بزرگراه شهید حقانی (غرب به شرق)،

بعد از ایستگاه مترو، بلوار کتابخانه ملی

تلفن فروشگاه: ۸۱۶۲۳۳۰۱ - ۸۱۶۲۳۳۱۵ - ۸۸۹۴۱۹۴۶ دورنگار: ۸۸۹۴۷۴۹۶

وب‌گاه: www.nlai.ir | پست الکترونیک انتشارات: Publication@nlai.ir

الفهرس الموحّد
للمخطوطات الايرانية

تسعة العشرين
مراثی – مطلب

اعداد:
مصطفی الدرایتی

رموز و اختصارات

- **آتشی:** مجموعه آقای سید علی آتشی در یزد
- **آثار ملی:** کتابخانه آثار ملی کاشان
- **آغاز: برابر:** آغاز برابر نمونه کتاب
- **آغاز و انجام برابر:** آغاز و انجام برابر نمونه کتاب
- **احتمالاً غیر همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به کار رفته است که نام مشترک دارند و ما به احتمال آنها را متفاوت می‌دانیم
- **احتمالاً همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به کار رفته که نام مشترک دارند ولی ما احتمال می‌دهیم برخی از آنها یک اثر است ولی مطمئن نیستیم.
- **احتمالا بعضا همانند:** در مورد نسخه‌هایی به کار رفته که نام مؤلف آنها معلوم نیست ولی نام مشترک دارند و تعدادی نسخه به این نام معرفی شده است و برخی از آنها احتمال می‌رود یک کتاب باشند ولی مطمئن نیستیم
- **ادبیات: با نام شهر تهران:** کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد؛ با نام شهر اصفهان: دانشکده ادبیات دانشگاه اصفهان.
- **اصغر زاده:** مجموعه اصغر زاده
- **الفبائی:** فهرست الفبائی نسخه‌های خطی کتابخانه آستان قدس رضوی.
-
- **الهیات:** با نام شهر تهران: کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد.
- **امام جمعه:** کتابخانه امام جمعه زنجان
- **امام صادق:** مدرسه امام صادق چالوس و مدرسه امام صادق قزوین و کتابخانه مؤسسه امام صادق قم و کتابخانه حوزه علمیه امام صادق اردکان یزد. که هر کدام با قرینه نام شهر قبل از آن قابل تشخیص است.
- **امام عصر:** کتابخانه مدرسه امام عصر شیراز
- **امام هادی:** کتابخانه عمومی امام هادی در مشهد
- **امیر کبیر:** کتابخانه امیر کبیر در باغشاه فین
- **امیرالمؤمنین:** کتابخانه امیر المؤمنین بشرویه
- **انجام برابر:** انجام برابر نمونه کتاب.
- **اندازه:** اندازه صفحه.
- **اوراق عتیق:** مجموعه ای به همین نام که به کوشش محمد حسین حکیم از طریق کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتشر شده است.
- **اهدائی ف:** فهرست نسخه‌های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی، تالیف رضا استادی
- **اهدائی رهبر:** مجموعه فهارس نسخه های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی که چندین جلد آن منتشر شده است.
- **بی تا:** بدون تاریخ کتابت.
- **بی کا:** بدون کاتب.
- **پ:** پشت

- **تا:** تاریخ کتابت.
- **جا:** محل کتابت.
- **چهل ستون:** مدرسه چهل ستون تهران
- **حجتیه:** کتابخانه مدرسه حجتیه
- **حججی:** کتابخانه آیةالله حججی نجف آباد
- **حقوق:** دانشکده حقوق دانشگاه تهران
- **حوزه علمیه:** حوزه علمیه آشتیان
- **خاتم الانبیاء:** کتابخانه مدرسه خاتم الانبیاء (صدر) بابل
- **دائرة المعارف:** کتابخانه مرکز دائرة المعارف بزرگ سلامی
- **دار الحدیث:** کتابخانه مرکز دار الحدیث در قم
- **دانشگاه:** کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **د.ث:** به معنای دفتر ثبت کتابخانه مجلس شورای اسلامی است.
- **دهگان:** مجموعه ابراهیم دهگان اراک.
- **دیانی:** کتابخانه شیخ محمد علی دیانی بیرجند
- **ذکاء، یحیی:** مجموعه ذکاء یحیی
- **ر:** رو
- **رایانه:** رایانه کتابخانه ملی ایران و کتابخانه آستان قدس رضوی و در مواردی کتابخانه مسجد گوهرشاد. لازم به ذکر است که شماره بعد از آن در مورد کتابخانه ملی غیرقابل‌پیگیری است و منظور شماره صفحاتی است که متن پیاده شده فایل آن می‌باشد که در اختیار ماست و برای کنترل کار خود ما می‌باشد.
- **رضوی:** کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
- **روضاتی:** مجموعه شخصی سید احمد روضاتی
- **سپهسالار:** کتابخانه مدرسه عالی شهید مطهری (سپهسالار)
- **سر یزدی:** کتابخانه مسجد حظیره (سر یزدی)
- **سعید نفیسی:** نسخه‌های خطی مرحوم سعید نفیسی
- **سم:** سانتیمتر
- **سناف:** فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس سنا (که مجموعه آن به کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتقل شده است.
- **سلطنتی:** کتابخانه کاخ گلستان (سلطنتی)
- **شاهچراغ:** کتابخانه آستانه حضرت شاهچراغ شیراز
- **شیخ علی حیدر:** مکتبه شیخ علی حیدر (مؤید)، این مجموعه شخصی که ظاهراً هنگام جنگ کویت توسط صاحب آن از کویت به ایران منتقل شده بود ابتدا در قم نگهداری می‌شد و بعد دچار مشکلاتی شد و معلوم نبود در چه محلی نگهداری می‌شود. آخرین اطلاع این است که این مجموعه به شهر مشهد و به آستان قدس رضوی انتقال یافته است و ضمن مجموعه اهدائی رهبری نگهداری می شود.
- **ص:** صفحه
- **صادقیه:** کتابخانه مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) دامغان
- **طبسی:** کتابخانه طبسی حائری در قم
- **عبدالعظیم:** آستان مقدس حضرت عبدالعظیم در شهر ری

- **عکسی:** این تعبیر در دو جا به کار رفته است: یکی در کنار شماره برخی از نسخه‌ها که به معنای آن است که نسخه، عکسی است و باید برای یافتن نسخه در کتابخانه معرفی شده، به عکسی بودن توجه شود؛ و دوم در معرفی مأخذ است که منظور فهرست عکسی آن کتابخانه می‌باشد.
- **علامه طباطبائی:** کتابخانه علامه طباطبائی شیراز که نام شیراز در قبل از آن آمده است.
- **علامه طباطبائی:** مکتبه علامه طباطبائی قم که نام شهر قم در قبل از آن آمده است.
- **علوم پزشکی:** کتابخانه دانشگاه علوم پزشکی تهران
- **عمومی ساری:** کتابخانه عمومی ساری
- **عمومی:** با کلمه قبل سمنان: کتابخانه عمومی سمنان
- **عمومی:** با کلمه قبل مراغه: کتابخانه عمومی مراغه
- **غیر همانند:** در مورد نسخه‌هایی که نام آنها یکی است ولی نسخه‌ها متفاوت است و به دلیل صرفه‌جویی و جلوگیری از تکرار، نام مکرر آنها حذف شده است.
- **ف:** این رمز در مورد مأخذ به کار رفته است و هنگامی که برای یک کتابخانه فهرستی به نام همان کتابخانه به صورت مستقل منتشر شده باشد، نام مأخذ آن با رمز «ف:» به معنای فهرست، به کار رفته است و اگر نام مأخذ با نام کتابخانه متفاوت باشد، نام مأخذ ذکر شده است.
- **فاضل:** کتابخانه آیةالله فاضل خوانساری
- **فاضل قائینی:** کتابخانه فاضل قائینی قم
- **فرهاد معتمد:** مجموعه فرهاد معتمد
- **فرهنگ و هنر:** کتابخانه فرهنگ و هنر مشهد
- **فرهنگ و ارشاد:** کتابخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان
- **فیاض:** مجموعه دکتر علی اکبر فیاض
- **فیضیه:** کتابخانه مدرسه فیضیه قم
- **فیلمها:** فهرست فیلم‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **قاضی طباطبائی:** مجموعه محمد علی قاضی طباطبائی تبریز
- **قمر بنی هاشم:** کتابخانه قمر بنی هاشم دامغان
- **کا:** کاتب
- **کاتب = مؤلف:** نسخه به خط مؤلف است.
- **کاظمینی:** کتابخانه میرزا محمد کاظمینی
- **گ:** برگ.
- **گلپایگانی:** کتابخانه عمومی حضرت آیة الله العظمی گلپایگانی.
- **گوهرشاد:** کتابخانه مسجد جامع گوهرشاد.
- **مجلس:** کتابخانه، موزه و مرکزاسناد مجلس شورای اسلامی
- **محدث ارموی مخ:** فهرست مجموعه نسخه‌های خطی محدث ارموی، مخطوط
- **محمد هلال:** کتابخانه امامزاده محمد هلال آران کاشان، مخطوط.
- **مختصر ف:** فهرست مختصر نسخه‌های خطی مجلس شورای اسلامی که در سال ۱۳۸۷ منتشر شده است.
- **مخ:** به معنای مخطوط بودن فهرست می‌باشد.
- **مدارک فرهنگی:** سازمان مدارک فرهنگی انقلاب

- **مدرسه غرب:** کتابخانه مدرسه غرب همدان
- **مدرسی:** کتابخانه سید محمد مدرسی در یزد
- **مرعشی:** کتابخانه عمومی آیهٔ الله العظمی مرعشی نجفی
- **مرکز احیاء:** مرکز احیاء میراث اسلامی، قم.
- **مرکز مطالعات:** کتابخانه پژوهشگاه علوم و تحقیقات اسلامی قم
- **مروی:** کتابخانه مدرسه مروی تهران
- **مسجد اعظم:** کتابخانه مسجد اعظم قم
- **مطالعات فرهنگی:** کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی
- **معصومیه:** آستان مقدسه حضرت معصومه علیها سلام
- **مفتاح:** مجموعه محمد حسین مفتاح
- **ملک:** کتابخانه ملک
- **ملی:** با نام قبلی تهران: کتابخانه ملی ایران؛ با نام قبلی شیراز: کتابخانه ملی شیراز؛ با نام قبلی تبریز: کتابخانه ملی تبریز.
- **مهدوی:** مجموعه دکتر اصغر مهدوی
- **موزه ملی:** کتابخانه موزه ملی ایران (موزه ایران باستان)
- **مؤسسه آیهٔ الله بروجردی:** مؤسسه حضرت آیهٔ الله العظمی بروجردی.
- **مولوی:** عبد المجید مولوی (قسمتی از این مجموعه به کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه فردسی مشهد منتقل شده است.)
- **مینوی:** مجتبی مینوی
- **نجومی:** مجموعه سید مرتضی نجومی
- **نسخه‌پژوهی:** مجموعه‌ای با همین عنوان که چند شماره از آن از طرف کتابخانه مجلس شورای اسلامی و به کوشش ابوالفضل حافظیان منتشر شده است.
- **نشریه:** نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **نک:** این علامت به معنای «نگاه کنید» می‌باشد و در موارد ارجاع به‌کار رفته است. اِرجاع دوگونه است: گاهی عنوان ارجاع داده شده کلاً در جای دیگری که راهنمائی شده، ثبت شده است و گاهی قسمتی از عنوان ارجاعی در محل دیگری ثبت شده است که در واقع به معنای «نیز نگاه کنید» می‌باشد.
- **نواب:** کتابخانه مدرسه نواب مشهد
- **نمازی:** کتابخانه مدرسه نمازی خوی
- **نوربخش:** کتابخانه نوربخش (خانقاه نعمت اللهی تهران)
- **وابسته به:** این اصطلاح در جایی به‌کار رفته که کتاب معرفی شده به اثری دیگر وابسته است و بیشتر در مورد شرح‌ها، حاشیه‌ها، تعلیقه‌ها، منتخب‌ها، مختصرها، گزیده‌ها، و ترجمه‌ها به‌کار رفته است و نام کامل اثر اصلی، همراه با نام مؤلف آن معرفی شده است و در صورت نیاز می‌توانید به اثر اصلی مراجعه کنید.
- **وزیری:** کتابخانه وزیری یزد
- **همانند:** این کلمه در جایی به‌کار رفته، که اثر معرفی شده فاقد نام مؤلف است و چند نسخه از آن در کشور وجود دارد و به معنای آن است که نسخه‌ها یک اثر است.

آوانگاری و اختصارات

در آوانگاری عناوین کتاب‌ها چند نکته هست که باید یادآوری شود:

۱- در آوانگاری فقط حروفی که تلفظ می‌شوند، ضبط می‌گردند. مثال: آداب الشریعه = ādāb-oš šarī'a

۲- عنوان کتاب‌های فارسی با تلفظ فارسی و عنوان کتاب‌های عربی با تلفظ عربی آوانگاری شده‌اند.

مثال: آداب صوفیه =ādāb-e sūfīye

آداب الصوفیه =ādāb-uṣ ṣūfīya

۳- کلمات و ترکیباتی که از زبان‌های دیگر (از جمله عربی) به فارسی وارد گردیده، با تلفظ متداول در فارسی ضبط شده است.

مثال: اسطرلاب = ostorlāb

ابواب الجنان =abvāb-ol jenān

۴- چون در آوانگاری مقصود فقط نشان دادن تلفظ کلمات است، حروف اول عناوین مانند دیگر حروف کوچک نوشته شده است.

۵- برای آوانگاری کلماتی که بارها تکرار شده‌اند، از اختصار استفاده شده است.

ترجمه	tarjuma(t) / tarjome	t.
دیوان	dīvān / dīwān	d.
رساله	risāla(t) / resāle	r.
شرح	šarh / šarḥ	š.
کتاب	ketāb / kitāb	k.
منتخب	montaxab / muntaxab	mn.
منظومه	manẓūma(t) / manzūme	mnz.
مختصر	moxtasar / muxtaṣar	mx.

الف - آوانگاری کلمات و ترکیبات فارسی:

۱. مصوت‌ها:

اَ	در کلمه	زَن	a
اِ	در کلمه	دل	e
اُ	در کلمه	گُم	o
آ	در کلمه	راه	ā
او	در کلمه	سود	ū
ای	در کلمه	بیرون	ī

۲. صامت‌ها:

ء، همزه	ʾ
ب	b
پ	p
ت،ط	t
ث، س، ص	s
ج	j
چ	č
ح، ه	h
خ	x
د	d
ذ، ز، ض، ظ	z
ر	r
ژ	ž
ش	š
ع	ʿ
غ، ق	q
ف	f
ک	k
گ	g
ل	l
م	m
ن	n
و	v
ی	y

ب - آوانگاری کلمات و ترکیبات عربی:

۱. مصوت‌ها:

فتحه	a
کسره	i
ضمه	u
آ	ā
او	ū
ای	ī

۲. صامت‌ها:

همزه	ˋ
ب	b
ت	t
ث	ṯ
ج	j
ح	ḥ
خ	x
د	d
ذ	ḏ
ر	r
ز	z
س	s
ش	š
ص	ṣ

ض	ḍ
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	ʼ
غ	ġ
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
ه	h
و	w
ی	y

مراثی

● **مراثی** / شعر / عربی

marāsī

منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، - ۴۰ قمری

(mansūb be) ‘alī ebn-e abī tāleb, emām-e avval(- 661)

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۰۳/۱۰

کا: حسن بن محمد الخطاط، تا: قرن ۸؛ قطع: رقعی [ف:-۳۱۰]

● **المراثی** / مراثی / عربی

al-marāṯī

بحرالعلوم، محمد مهدی بن مرتضی، ۱۱۵۵ - ۱۲۱۲ قمری

bahr-ol-‘olūm, mohammad mahdī ebn-e morteza (1742 - 1798)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۰۷/۱۲

بی کا، بی تا؛ جلد: میشن، ۵گ (۱۲۶پ-۱۳۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۳۷۰]

● **مراثی** / مراثی / فارسی

marāsī

وصال شیرازی، محمد شفیع بن محمد اسماعیل، ۱۱۹۷ - ۱۲۶۲ قمری

vesāl-e šīrāzī, mohammad šafī‘ ebn-e mohammad esmā‘īl (1783 - 1846)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۶ق

شامل ترکیب بندها وترجیعات که درمرثیه حضرت سیدالشهداء سروده است. درپایان آن دوازده بندمحتشم نیز تحریر شده است.

آغاز: بسمله ای چرخ این زمانه نه ستمکار بوده ای ×× تا بوده ای ستمگر وغدار بوده ای / کارت کنون بدی به نکویان نبوده است ×× ای کجروش همین دراین کار بوده ای ...

چاپ: هند، بمبئی، ۱۳۱۲، به اهتمام عمدة الاخیار و الابرار آقا میرزا محمد حسین حایر فرزند حاجی اسماعیل یزدی الاصل حایری المسکن؛ هند، بمبئی، فیض رسان، ۱۳۲۴ق، به اهتمام: میرزا محمد خان ملک الکتاب ملقب خان صاحب

[الذریعة ۱۲۶۸/۹؛ میراث مشترک ایران و هند: ۱-۱۸ و ۲-۱۹۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۶۱/۳

آغاز: هزار و یکصد و هشتاد و پنج رفته ز سال ×× که کس ندیده خوشی در جهان به هیچ احوال / بلی چگونه کسی روز خوش دگر ببیند ×× میان ما و خوشی دور شد هزاران سال؛ **انجام:** چه تخم طاعت حق نیست آب دیده حسود ×× نخست تخم فشانند و آن گه آب دهند / تو سرکشی و حسین از سر وفا سر داد ×× چه ادعایی وفا می‌کنی که شرمت باد

خط: نستعلیق، کا:مهدی بن محمد شیرازی متخلص به صابر، تا: سلخ ذیحجه۱۲۵۶ق، برای مهر علی خان نوری؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۵۶پ-۱۵۸پ)، ۲۱ سطر (۷/۳×۱۵/۹)، اندازه: ۱۱/۹×۲۰/۷سم [ف: ۲۹/۲-۶۸۷]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۵۷-۲۸/۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** نزدیک شد که خیمه زنگاری سپهر ×× از تند باد غم شودش پاره پود وتار / زینب چو جسم پاک برادر نظاره کرد ×× کرد این خطاب وپیرهن صبر پاره کرد

خط: شکسته، نستعلیق، کا:شریف الکتاب علی رضوی قمی، تا: رجب۱۳۴۰ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۷۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۵۴/۲

آغاز: شنیده اید حسینی بکربلائی بود ×× شنیده اید که از خون محاسنش آلود؛

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳گ، اندازه: ۸/۵×۱۰سم [ف:۹-۷۴]
۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۳۰
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از میر دادخان [رایانه]

● **مراثی = شصت بند مرثیه** / شعر / فارسی
marāsī = šast band-e marsīye
سروش، محمد علی بن قنبر علی، ۱۲۳۸ - ۱۲۸۵ قمری
sorūš, mohammad ʻalī ebn-e qanbar ʻalī(1823 - 1869)

۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۷
آغاز: ای دیده خون بیارکه ماه محرم است ×× نزد خدای دیده گریان مکرم است
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۱۳]
اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۰
همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱-۹۰۶]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۶۶
تذکر: در فهرست به این مرثیه اشاره نشده است از فهرست رایانه‌ای ص ۶۵۷ ذکر شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵گ (۱۸پ-۴۲ر) [ف:۱۵-۲۶]

● **مراثی** / شعر / عربی
marāsī
کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

یازده قصیده است درمرثیه سیدالشهداء (ع).
آغاز: کیف الشفاء من الاسقام یاقلب ×× و آل احمدقد اضناهم الکرب
انجام: سادتی مالی سواکم من ملاذ فار حونی ××والی غیرکم من جود کم لاتکلونی

۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۹۶/۴
خط: نسخ، کا:حسن بن ابراهیم موسوی اصفهانی، تا: ۱۲۸۰ق؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:-۱۵۵۹]
۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۱/۷
خط: نسخ، کا:عبدالحسین همدانی، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۱۱-۹۴۳]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۶۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا [الفبائی:-۵۱۰]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۸۶۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴؛ واقف: نایینی؛ جلد: مقوایی، ۲۷گ، ۱۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۸۲۷]
۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۴/۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۶۷پ-۹۴ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف:-۲۴۳]

● **مراثی** / شعر / فارسی
marāsī
بمرودی، محمد حسن بن محمد حسین، ق۱۳ قمری
bamrūdī, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn (- 19c)

مجموعه اشعاری است در مرثیه اهل بیت علیهم السلام از دیگر شاعران که آنها را در ایام فراغت جهت ملا مقدس گرد آورده است.نام این شاعران در جنگ حاضر دیده می‌شود: منشی، فایض دانش، مجرم، صادق، سحاب، حسن بمرودی متخلص به محزون (ظاهراً گرد آورنده مجموعه).

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۴۶
نسخه اصل:کتابخانه سید ناصر میبدی-مشهد؛خط: نستعلیق، کاتب =مؤلف، تا: ۱۲۸۷ تا ۱۲۸۸ق؛ مصحح؛ ۲۳۰ص [عکسی ف:۶-۱۹۰]

● **مراثی** / ادبیات / فارسی
marāsī
مزاری، یحیی
mazārī،yahyā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۰۷
آغاز: حج وداع بعمل آورده در مراجعت بفرمان حی قدیم در خم قدیر امیرکبیر را بتشریف؛ **انجام:** دست منست و درمان احمد شفیع عصیان یا رب بحق قران آمین
خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ قطع: رقعی [رایانه]

● **المراثی** / ادبیات / عربی
al-marāṯī
حلی، حیدر بن سلیمان، ۱۲۴۶ - ۱۳۰۴ قمری
hellī, heydar ebn-e soleymān (1831 - 1887)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۹۷
آغاز: یا معین. قال السید سید حیدر رحمة الله فی رثاء الحسین (ع)؛ **انجام:** یسائل عنها الربع و الدمع سائل
خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **مراثی** / مراثی / فارسی

marāsī

جلالی یزدی، علی بن اکبر

jalālī yazdī, ʻalī ebn-e akbar

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۴۰۸/۲

کاتب = مؤلف، بی‌تا [نشریه: ۱۳-۳۹۸]

● **مراثی** / مراثی / فارسی

marāsī

موسوی، محمد رضا

mūsavī, mohammad rezā

شامل مراثی و مقاتل و احادیث، دارای «مقدمه» و چهارده «فصل» و هر فصلی دارای سه «باب» در بیان حضرت رسول و جانشینی حضرت علی، فصل اول در غزوات حضرت رسول و مرثیه امام حسین درمورد عاشورا و واقعه کربلا و ... .

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۴

آغاز: بسمله الحمدلله الحمید المحمود الصمد الذی ... اما بعد چنین گوید غاشیه کش شرع سید کاینات سید محمدرضا الموسوی؛ **انجام:** بخاک تیره یک یک ما مردم مستمند بیکس داریم همین ... و بس ...

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۱۶سطر (۸/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف:-۲]

● **مراثی** / شعر / عربی

marāsī

غیر همانند:

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۳۱

آغاز: النطق و الفصاحة و من بیت الکرم و السماحة فقال معوية و انا ایضاً افتخر و اقول انا ابن بطحاء مکة و اغزرها جوداً و اکرمها جدوداً؛ **انجام:** و لم یتقی یوماً عذاباً مغامس ×× اذا کنتم مما اخاف امان.

در پشت صفحه بدرقه آمده است مراثی طریحی که نباید آن باشد، شامل پنجاه مجلس در فضائل و مصائب امام حسین (ع) و یارانش و وقایع و حوادث ماه محرم، نسخه بدون آغاز و انجام است. مجلس دوم ملاقات رسول الله (ص) با کودک و مجلس سوم محرم تا مجلس پنجاهم. با اشعاری از شیخ رجب برسی، شیخ خلیعی، شیخ ابن حماد، شیخ درمکی، شیخ محمد بن سمین، و مغامس بن داغر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه را میرزا ابوالحسن خان معتمد به حبیب الله طباطبائی هدیه کرده است با یادداشتی به خط مهدی الیه مورخ ۱۳۲۵ق؛ مهر: «حبیب الله الطباطبائی» (بادامی کوچک)، حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳۱۰گ، ۱۵ سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۳۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۵/۱۲-طباطبائی

آغاز: کربلا لازلت کربا و بلا ×× مالقی عندک آل المصطفی

مرثیه واقعه کربلا از سید رضی الدین (که نام او در نسخه نیامده است)؛ کا:طباطبائی سنگلجی، محمد بن صادق، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳ص (۳۲-۳۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳-۳۴۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۲/۲

آغاز: دیگری برخوردار است که نام وی عکاشه بود و گفت یا رسول الله اگر نه آن بود ... کاش آن زمان سرداق نگون شدی ×× وین خرگه بلند ستون کی سرنگون شدی؛ آغاز: بر خون غم چه عالمیان را صلا زدند اول صلابه سلسله انبیاء زدند؛ آغاز: ترسم جزای قاتل او چون رقم زنند ×× یکباره بر جریده رحمت قلم زنند؛ آغاز: چون خون ز حلق تشنه او بر زبان رسید ×× خونش از زمین به عرش برین رسید؛ آغاز: روزیکه شد به نیزه سر آن بزرگوار ×× خورشید سربرهنه بر آمد ز کوهسار؛ **انجام:** شاهبازی قض در هم شکست ×× رفت و خوش بر ساعد سلطان نشست. وفات حضرت زهرا: (۱۱۶ر-۱۲۰پ)، انجام: «لیک باحکم جان را چون می‌افتد رجوع×× مرجع دل نیست جز انا الیه راجعون»؛ شهادت امام حسن: (۱۳۰پ-۱۳۷پ)، انجام: «و او را ربود بدان جزیره افکند و دیگر کسی از او نشانی ندارد و الله اعلم»، شهادت مسلم: (۱۳۷پ-۱۴۷پ)، انجام: «وزان زاری که روح مصطفی کرد ... ؛ غریو از مرقد زهرا بر آمد ×× ز بهر ماتم آل محمد / از روح انبیاء غوغا بر آمد ×× انا لله و انا الیه الراجعون»؛ شهادت طفلان مسلم:انجام: «سزاوار این جور و ستم‌های اهل کوفه و شام نبود. فغان ز جرئت کفار یا رسول الله.»، باب فی ذکر مراثی الشهید المظلوم ابی عبدالله الحسین: قصایدی از: حاج هاشم با قافیه باء و دال (۷۴ر-۷۵پ)، قصیده‌ای از شیخ احمد النحوی با قافیه الدال (۷۵پ-)، قصیده‌ای از شیخ حسن الدمستانی (عربی) (۸۱ر) روایتی فارسی از قدمه (۸۲ر-۸۳ر) و روایات فارسی پراکنده با عنوان فایده (۸۳پ-۸۴ر)، قصیده‌ای از شریف (۸۴پ)، قصیده‌ای از ابن جمادی (۹۱ر)، قصیده‌ای فارسی از حاج محمد حسن شیرازی (۹۱ر)، قصیده‌ای از احمد (۹۱ر)، حکایت داستان پیامبر: (۱۱۳ر-۱۱۶ر)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ(۷۳ر-۷۵پ)، ابعاد متن: ۱۴/۵×۲۱، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۰۲]

۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۲۷

آغاز: جا وبونی والمدامع ساچیات ×× علی الارض چالسیل یجری ادماها / هذه ظعن انبات خیر المرسلین ×× هذه ظعن عیال زین العابدین؛ **انجام:** عن اخوک حسین رد قوم الکفر ×× یا عذاب الخیل یا صدامها

بیاضی است شامل مراثی امام حسین (ع) واصحاب آن حضرت به زبان عربی محلی عراق؛ خط: نسخ، کا:سیدمحمد جواد، حسین قصاب، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۰۷گ، اندازه:

۱۱/۵×۱۸سم [ف مخ: ۱-۸۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۳۵

آغاز: للسید الرضی ... هذی المنازل بلغمیم فنادها؛ **انجام:** قد تم عمری و ما تم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۰]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۸۵/۱

از شیخ کامل شیخ احمد (دام ظله) و دیگری؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱ر-۷رمتن و هامش)، ۱۷سطر (۹×۱۴) [ف: ۱۲-۲۶۹۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۲/۱

آغاز: و عن کامل الزیارة عن الی داود المسترق عن بعض اصحابنا عن الص ع قال بکی علی بن الحسین عشرین سنة او اربعین سنه ما وضع بین یدیه؛ **انجام:** و اعجبه منطقی فقال له عمر بن حریث اصلح الله الایه تعرف المتکلم ...

مطالبی در باب واقعه کربلا و شهادت سید الشهداء به نقل از راشد بن مزید، فی المنتخب عن ابن عباس، من کتاب مناقب، از ابن عباس ۶۸ر-۶پ (عربی)، مراثی درباره امام حسین (ع) به عربی، به اضافه روایات (دعبل الخزاعی)، شیخ عبدالحسین الاعسم، شیخ ابن داعی، شیخ عبدالکاظم، سید قطب الدین شیرازی، شرح روایتی از سهل بن سعد شهرزوری، اشعاری در مصیبت ابی الفضل، مطالبی به نقل از صاحب البحار، من کتاب المصابیح، مطالب السؤال از ابی عبدالله محمد طلحه شافعی، مطالب و قصیده‌ای از حضرت زینب، قصیده سید شریف بن فلاح الکاظمی در مرثیه سید الشهداء، مطلبی درباره شهادت حسین (ع) به نقل از امالی صدوق و غیره، مجملی از احوال حضرت زینب در واقعه کربلا به روایت شیخ مفید، نقلی از کامل الزیارة و مصباح المتهجد از ابی داود مسترق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با حواشی در آغاز نسخه؛ مهر وقف چهارگوش محمد جعفر مجتهد طهرانی؛ اهدایی: ناصر کاتوزیان؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹گ(۱ر-۳۹ر)، ابعاد متن: ۱۴/۵×۲۱، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۰۱]

● مراثی / مراثی / فارسی

marāsī

۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۰/۶

گزینه‌ای است از اشعار در عرفان و مصایب اهل بیت، به شرح ذیل: «من کلمات افصح البلغاء و المتکلمین و رئیس الفقهاء و المحدثین، شیخ الاسلام و الملجاء الانام، اوج الفلک الرفعة و الجلال و قطب دایرة الفضلاء و الکمال، رکن العلماء و تاج الفضلاء و العرفا المولی الزکی الحبر الالمعی السند المعتمد الممجد حاجی ملا محمد دام ظله العالی.بسمله:ای رفیقان همرهان با وفا ×× شبروان وادی ملک فنا ... / اننی آتست نارا فامکثوا ×× عل آتیکم به کی تصطلوا ... / آتشی بینم مبارک آتشی ××که از آن پیدا فروغ دلکشی»، در هفتاد و هفت بیت، قطعه‌ای در مناجات در هفت بیت با مطلع: «ای منزه ذاتت از تصویر ما ×× هر چه در عالم تو را صورت نما»، - قطعه‌ای در ۲۴ بیت در اشاره به اینکه حب حق فطری است «فطرة الله التی فطر الناس علیها» و اگر ظاهر نیست به جهت حجاب غفلت و معصیت است بسا باشد که فطرت ضایع شود و منقلب گردد با مطلع: «آتش سودای او در هر سری است ×× نخل هر دل را از این آتش بری است»، - قطعه‌ای در نوزده بیت در بیان حال موت مومن بنا بر مقتضای اخبار معصومین، با مطلع: «در حدیث آمد ز سلطانان دین ×× در بیان حال موت مومنین»، - قطعه‌ای در مناجات در ۸۸ بیت با مطلع: «ای خدا ای چاره بیچاگان ×× رهنمای مقصد آوارگان»، - قطعه‌ای در ۵۵ بیت در اشاره به واقعه ی پر بلای کربلا و مرزی از ولای سالار اهل وفا جناب سیدالشهداء روحی له الفداء با مطلع: «قصه‌های دیگران را هل بجا ×× بازگو از داستان کربلا»، - قطعه ای در ۴۸ بیت در عزم شهادت کردن سلطان دین بعد از شهادت اصحاب، - قطعه ی در ۶۶ بیت از زبان حال جناب سیدالشهداء با اهل بیت هنگام وداع، - قطعه‌ای در ۳۵ بیت در اشاره به اینکه این مصیبت در همه کائنات تاثیر نمود، - قطعه‌ای در ۳۳ بیت از افصح الواعظین و تاج القرا و الذاکرین جناب شیخ یوسف واعظ سلمه الله و نود و نه بیت دیگر، پس از این اشعار خطبه اول منبر و فضیلت لا اله الا الله و ثواب زیارت امام حسین علیه السلام در ماه رجب و دیگر ماه‌ها که در آنها اشاره کلی و گذرا به مطلبی که در هر مجلس و هر منبری باید بخواند، یعنی همچون جنگ منبر است در چند برگ آخر؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد:تیماج مشکی،۱۸سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف:-۲۶]

۲. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۶/۴

مراثی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در پایان دو قصیده است با تخلص «ممکن» که کتاب هم گویا از او باشد؛ قطع: جیبی [نشریه: ۵-۶۰۵]

۳. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۶۹

مشتمل بر مجالسی درمصائب پیامبر و امیرالمومنین و دیگر ائمه علیهم السلام خصوصا وقایع کربلا و مشتمل بر اشعاری مناسب مطالب و در آغاز هر مجلس اشعاری در پیش خوانی واقعه و در خاتمه با تخلص نقی و ظاهراً آماده شده برای تعزیه خوانی؛ خط: نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۳؛ ۱۴۶گ، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۲]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۸۹

آغاز: من کلام مونس. وا امامی، وا امامی

از ناشناس، نوحه، سوگواری امامان به ویژه شهیدان کربلا می‌باشد. سروده ها از مونس، خادم، اشرف، زارع، شیدا، عاشق، پریشان؛ خط: نستعلیق و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج ، ۱۳۷گ، اندازه: ۱۱/۵×۲۲ سم [ف: ۲-۳۰]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۸۶

آغاز: پس آن طفل حزین گفتا به آن سر، سرگذشت خود

نوحه و سوگواری شهیدان و خاندان پیامبر (ص)، از جودی، خادم، محزون و رباعی‌هایی؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹۶گ، اندازه: ۱۱/۵×۲۱ سم [ف: ۲-۳۰]

۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۳

مشتمل بر مجالسی چند در وقایع کربلا که در آغاز هر مجلس اشعاری مناسب با مطلب را آورده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸۱گ، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱-۲۰۳]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۷۴-۱۶/۱۸۴

آغاز: اعوذ بالله. بسمله صلی الله علیك یا اباعبدالله. صلی الله علیك یابن رسول الله فیا لیتنا کنا معکم فنفوز فوزاً عظیماً؛ **انجام:** با همه این جراحات که بر بدن آقایم حسین وارد آمده بود بازدست از آن مظلوم بر نمی‌داشتند

تاریخ و مراثی و مقتل امام حسین (ع) است از یکی از مرثیه سرایان قرن سیزدهم و به قطع بیاضی؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۰۲گ، ۱۲-۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۷-۴۲۶۲]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۸۱-۱۶/۱۹۱

آغاز: این محنت غریبی واین درد بی کسی ×× رودداده درزمانه کدام آفریده را / آواز العطش شنوی گوش اگر دهی ×× حلقومهای تشنه ناحق بریده را؛ **انجام:** مراعمم حسین داماد کرده است ×× دلم بهر عروسی شاد کرده است / به من درکربلا امداد کرده است ×× عروسی بهر من بنیاد کرده است

بیاضی به نظم و نثر از آن یکی ازخطبا و مداحان قرن سیزدهم، در تاریخ و وقایع کربلا، درآن اشعار مراثی از: حاجی سلیمان صباحی بیدگلی، نوحه راهب چند پیش واقعه به نظم درج شده و باقی مطالب به نثر تحریر شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۱۶-۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۷-۴۲۶۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۶۰

مراثی اهل بیت علیهم السلام خصوصاً سید الشهداء علیه السلام و شهدای کربلا به نظم و نثر در این مجموعه گردآوری شده بدون ترتیب خاصی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۴۹گ، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۱-۴۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۶۸/۱

آغاز: آغاز مرثیه اول:حسین برهنه به روی تراب یعنی چه ×× اسیر زینب علیا جناب یعنی چهکسی به شمر بگوید که ای؛ آغاز مرثیه دوم:گفت آقا اهل بیت خود به کوفان می‌برم ×× نه برغبت بلکه از جور لعینان می‌برم

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن مشکی، ۲ص (۱-۲)، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۵۰-۱۴۳]

۱۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۸۴

آغاز: الحمدلله الذی زین مجالسنا بذکر الحسین الشهید المقتول بظلم و المتبلی بالعطش الشدید فی طف المطروح اللطیخ؛ **انجام:** مباد بی من از این خاکدان زشت روی ×× مرا گذاری و تنها سوی بهشت روی

کتاب فوق حاوی نوحه‌ها و مرثیه‌های محلی و فارسی می‌باشد و از ابتدا و انتها کامل می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق [ف:-۱۴۳]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۲۰/۲

شامل: مرثیه محتشم درباره شهدای کربلا، مرثیه کربلای حاجی سلیمان می‌آید هر دو این مراثی ترکیب بند و دومی حاوی چهارده بند است، شهادت امیر المؤمنین علی علیه السلام به نثر است که از توطئه ابن ملجم و اعمالی که او انجام داده تا به قتل علی علیه السلام منجر شده سخن می‌رود؛ خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد آشتیانی، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۳۵ص (۳۵۵-۳۲۰)، ۱۴سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۵-۱۶۹]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۷۶

آغاز: بسمله، بازین چه شورش است که درخلق عالم است؛ **انجام:** انالله و اناالیه راجعون ... بنا شد این شهادت بیرضای جدوباب من رضای جد باب من رضای اوست میدانم.

مشتمل بر چند مجلس دربیان مصائب حضرت اباعبدالله (ع) است، احتمالاً از میرزا حسین تفرشی کاشانی، مشتمل بر چند مجلس دربیان مصائب حضرت اباعبدالله (ع) است، وی پس از ختم کتاب ۱۶ورق نیز درهمین موضوع برمطالب آن افزوده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۳ذیحجه۱۲۴۷ق، به خط جامع؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، اندازه: ۱۰/۷×۲۰/۷سم [ف: ۱۴-۱۲۲]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۵

آغاز: قال الله تعـ و من شهد منکم اللهم فلیصمه چنانچه بعضی از؛ **انجام:** کشید خنجر انگشتش از جفا ببرید ×× فکند غلغله بر ساکنان عرش مجید

مجموعه ای است مشتمل بر:۱. تفسیر آیه «فمن شهد منکم الشهر فلیصمه. (آیه ۱۸۲ سوره بقره) درباره روزه، ۲. اشعاری در مرثیه و سوگ شهدای کربلا، از زبان حال ام کلثوم و حضرت سجاد (ع) و غیره از شعرای مختلف از جمله:«بیدل قزوینی»، آغاز: «کدام درد تو را یا حسین کنم تقریر ×× کشم کدام غمت را برشته تحریر»، ۳. در بیان «قصه ایوب»، آغاز: «و ایوب پسر موجر بن رازغ ابن عیصی ابن اسحیق و مادرش از اولاد لوط»، انجام موجود:«و آب باو میداد و متوجه زخمهایش میشد اما خواهر حسین»، ۴. در بیان «قصه ابراهیم» (ناقص)، ۵. رباعیات و مثنویات و قطعات در سوگ ائمه (ع)، ۶. حدیث منقول از امالی شیخ صدوق مروی از عروة بن زبیر در مورد معرفی با تقوا و پرهیزکارترین افراد یعنی حضرت علی بن ابی طالب (ع)، ۷. تفسیر آیه «یا قومنا اجیبوا داعی الله و امنوا به یغفر لکم من ذنوبکم ...». (آیه ۳۱ و ۳۲، سوره احقاف)، ۸. قصیده و اشعار از زبان حال حضرت زینب (س) و ام کلثوم به فارسی و ترکی، ۹. مصیبت به نثر (ماجرای بیعت گرفتن از امام حسین (ع))، ۱۰. قصاید در

سوگ ائمه در حال ذوالجناح در قتلگاه، زبانحال ذوالجناح بعد از پیدا کردن نعش آقا، زبانحال حضرت زینب و سکینه خاتون و ...، ۱۱. سؤال مفضل بن عمر و از امام جعفر صادق (ع) و غیره، ۱۲. بحثی مختصر در تفسیر و شأن نزول آیه ۴۱ سوره حج «اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا ...»، ۱۳. اشعار به ترکی و فارسی در سوگ ائمه (زبان حال علی اکبر، ... جناب مسلم، احوال وفات سکینه خاتون و متفرقات به نثر، دیباچه ترکی در مصیبت حضرت قاسم، شهادت طفلان مسلم و ...)، ۱۴. قصیده حکیم قاآنی شیرازی در منقبت حضرت علی بن ابی طالب (ع) و اشعار متفرقه دیگر به ترکی و فارسی؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴؛ واقف: علی اصغر احمدلی، آبان ۱۳۶۵؛ ۱۶۳گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۴۹۸]

۱۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۲۱۳**

آغاز: قاسم را دید دست بگردن در آورد؛ **انجام:** زینب رو را بابن سعد کرد و فرمود.

نسخه ای است بی سر و ته به نظم و نثر مشتمل بر شرح وقایع عاشورا و شهادت حضرت علی (ع) و فاطمه زهرا (س)، امام علی بن موس الرضا (ع) و مسلم بن عقیل (ع)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۶۳گ، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷-۵۹]

۱۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۵۹**

آغاز: گوشوار عرش تعظیم جلالت السلام ×× جرعه نوش جام لب ریز شهادت السلام

بیشتر اشعاری است مناسب ایام عزاداری سالار شهیدان حضرت امام حسین علیه السلام و ائمه معصومین علیهم السلام، نیز ادعیه پراکنده، بعضی از مطالب فقهی، اذکار، اشعار اخلاقی، در واقع دو بیاض در قطع مختلف بوده که هنگام صحافی کنار هم قرار گرفته است، در مجموعه چند شعر ترکی نیز دیده می‌شود؛ کا:بعضی محمد اسماعیل و بعضی ابراهیم، تا: ۱۳۰۶ تا۱۳۰۸ق؛ روی جلد نوشته «این از مال شیخ محمد تقی»، مهر: «علی اکبر» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴۱-۴۹]

۱۷. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۶۴**

آغاز: ایا کریم و ایا دادخواه یا الله ×× بحق جاه و جلال علی ولی الله؛ **انجام:**باز عالم همه پرشور و نور شد فلکا ×× شور و محشر ز زمین تا بماه شد فلکا

در این بیاض تعدادی رباعی و مرثیه است که برای روضه‌خوانی و سینه‌زنی به‌کار می‌رود، اشعار غالباً در وصف کربلا و کشته شدن امام حسین و مصیبت زدگی خاندان رسالت می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۳گ، ابعاد متن: ۹×۱۶/۵، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۶-۳۷۱]

۱۸. **قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۵۸**

آغاز: راوی روایت کرده در روز عاشورا اصحاب جناب امام حسین علیه السلام یک یک جان خود را در طبق اخلاص گذارده؛ **انجام:** گفتا حسین تشنه لب با زینب مضطر ×× خواهر بیاور تو کفن بهر علی اکبر

بیاضی است از آن یکی از مرثیه سرایان قرن سیزدهم هجری که در آن مراثی منظوم و منثور را در رثای سالار شهیدان و واقعه کربلا برای استفاده خود تحریر نموده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۰۷گ، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف:-۱۲۸]

۱۹. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۵۷**

آغاز: قدم گریه و زاری مکن؛ **انجام:** یک لحظه با چشم پرآب ×× عالم شده در اضطراب

بیاض مراثی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ ۹۰گ، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۵-۱۶۲۶]

۲۰. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۴۶**

آغاز: ای آه، سوزش جگری داشتی چه شد ×× ای ناله، در گلو اثری داشتی چه شد؛ **انجام:** غمدیده مادر ×× بگزیده مادر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۶۳گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۵-۱۶۲۲]

۲۱. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۰۶**

آغاز: آورده‌اند که یکی از زهاد مصر روایت میکند؛ **انجام:** بگوش فاطمه بیمار رسید از بستر بیماری حرکت کرد

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۰گ، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۵-۱۶۷۸]

۲۲. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۹۸**

آغاز: بسمله، معلم با جناب حسین گوید ×× ایا دو سرو گلستان سید ثقلین

بیاض مراثی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ جلد: مقوا، ۸۴گ، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۵-۱۶۷۴]

۲۳. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۹۵**

آغاز: داغ شهادت علی، ایام تازه کرد؛ **انجام:** به طعنه گفت که یا ابن ساقی کوثر

به نظم و نثر فارسی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۷۰گ، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۵-۱۶۷۴]

۲۴. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۶۳**

آغاز: چون گلیم از سرش بدور کشید؛ **انجام:** تا ظفر یابد از این قوم خدا نشناس را.

نظم و نثر در مرثیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۵۷گ، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۴-۱۳۴۴]

۲۵. **تهران؛ رجائی زفره‌ای، محمد حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره**

مرثیه، روضه از سید ذاکر (= سید)، نظام، باقر و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ هر صفحه ۱۰ تا ۲۰ بیت؛ ۱۴۰ص [میراث اسلامی: ۱۰-۷۵۰]

۲۶. **تهران؛ رجائی زفره‌ای، محمد حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره**

چند مجلس روضه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۰ص [میراث اسلامی: ۱۰-۷۵۱]

۲۷. **تهران؛ رجائی زفره‌ای، محمد حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره**

حاوی چند مجلس روضه و چندین مرثیه از شعرای مختلف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ یک جا تاریخ ۱۳۲۴ قمری دارد، ۱. کاتب: ملامحمد

علی بن حاج محمد اسماعیل زفره ای (فوت ۱۳۶۴ یا ۱۳۵۰ق) با خطی خوش، ۲. ملامحمد علی رجاء زفره‌ای (۱۲۸۱-۱۳۶۱ق)، ۳. اشخاص دیگر؛ ۱۰۸ص [میراث اسلامی: ۱۰-۷۵۰]

۲۸. تهران؛ رجائی زفره‌ای، محمد حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: احمد طباطبایی، محمد علی رجاء زفره‌ای، سید محمد حسین فشارکی، محمد علی بن حاجی ملامحمد اسماعیل زفره‌ای، تا: ۱۳۰۵-۱۳۲۲-۱۳۲۳-۱۳۲۹ ق [میراث اسلامی: ۱۰-۷۵۰]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۲۰

آغاز: را خلق نمی‌کردم آسمان و زمین و ماه و آفتاب و دریا را و نه فلکی و نه کشتی رار مگر بجهة پنج تن که در زیر کسا می‌باشند و اذن دادند؛ **انجام:** بتکبیر آوازها شد بلند دو ... ز تکبیر شد مستمند خدا گو خدا جو همی تاختند خداوند گشتند و نشناختند.

مراثی و نوحه‌ها و اشعار و مطالبی غالبا در وقایع کربلا و مصائب خاندان رسالت و اهل بیت علیهم السلام نسخه با بخشی از حدیث کسا و ترجمه آن آغاز می‌شود، در پایان دو برگ الحاقی به نسخه اضافه شده است خطبه سید سجاد علیه السلام در مسجد شام به نقل از «مجمع البکا» و «مخزن» روایت شده و جامع اشاراتی به «بحار» و «مناقب» دارد، به دفتر نوحه اهل منبر شبیه است؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ اغلب خطوط به صورت حمایلی، مجموعه بخش‌های پراکنده‌ای از کتب مختلف با قطع‌های متفاوت است که در یک پاکت کنار هم گذاشته شده است؛ ۵۸گ، مختلف السطر (۹/۵-۱۰/۵×۱۵-۱۶/۵)، اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۳سم [رایانه]

● **مراثی** / مراثی / فارسی، عربی، ترکی

marāsī

مجموعه‌ای است از نوحه و مراثی به نظم و نثر ترکی و فارسی و عربی در سوگ امام حسین (ع) و پسران مسلم و دیگر ائمه علیهم السلام.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۹

آغاز: واقعه کوفه، راوایتدر که شاداب گلشن ایمان؛ **انجام:** صبح مساده غم پیر آل عبا ایچون تمت.

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری؛ جلد: مقوا، ۴۷گ، اندازه: ۱۷/۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۵۵]

● **مراثی (بیاض)** / مراثی/ ترکی

marāsī (bayāz)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۴۵۶

آغاز: حمی نفس لر باش لری حسن یله حسنیه در هود سدوث ماناک علی در جوانا ویلی؛ **انجام:** سر و له شمشاد طویب او لمسون شمد نکرو جون نیسمی قانعاولدی شوقد بالا ایکن ...

خط: نستعلیق، کا:قنبر علی آل عبا، تا: ۱۳۰۳ق [رایانه]

● **مراثی (مقتل)** / شعر / فارسی

marāsī (maqtal)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۸۶

آغاز: مگر هنوز بدست ستم گرفتارند - غریب بیکس و بی یاور و بی مددکارند؛ **انجام:** گرفت از سر طشت طلا سر قاسم ... چرا نمی‌کنی از دیده سیل خون جاری

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● **مراثی (منتخب)** / مراثی / عربی و فارسی

marāsī (mn.)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۶ق

در سوگواری بر معصومان است از پیامبر تا امام رضا با واقعه قیامت و چند مناجات دوازده امام به نظم فارسی سپس وصیت‌نامه پیامبر است با شیخ مدنی در خواب مورخ ۱۲۴۶، سپس مناجات منظوم فارسی است از خود مؤلف، کتاب به فارسی و عربی و نظم و نثر است و گویا در ۱۲۴۶ ساخته شده و چند «مجلس» است. هر مجلسی به بسمله و خطبه عربی منثور و گاهی هم منظوم آغاز شده و سپس شعر فارسی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۷۷

آغاز: منتخب المراثی. احب علیا و لا ابالی و ان فشا. بسمله. فزد:چون این قضیه مثل ندارد بروزگار ×× تا دامن جلال خدا رفت آن غبار؛ **انجام:** در آتش بسوزند چون خار و خس

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با تاریخ ۱۲۶۵ و ۱۲۷۱ در پایان؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۵۹گ، ۱۴سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵-۴۰۷۴]

← مراثی امام حسین ← دوازده بند ؟

● **مراثی امام رضا علیه السلام** / مراثی / فارسی

marāsī-ye emām rezā ‘alay-hes-salām

مثنوی‌ای است درنوحه و مرثیه درشهادت ثامن الحجج امام علی بن موسی الرضا علیه الصلاة والسلام.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۴۱

آغاز: چون کنم یاد گل روی دل آرای رضا ×× می‌شوم بیخود زدرد بی کسیهای رضا / سخت می‌سوزد دلم هرگه که یاد آید مرا ×× درغریبی مردن ودل واپسیهای رضا ای برادر از غم شاه

غریبان گریه کن؛ **انجام:**کس آرزوی بهشت بهر چه کند ×× باشد سرکوی شاه دین تخت نعیم / زائران درگهش را بر درخلد برین ×× می‌دهند آواز «طبتم فادخلوها خالدین».
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۳۰گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۷×۷/۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۴]

● **مراثی اهل البیت علیهم السلام** / شعر / عربی
marāṯi ahl-il bayt ‘alay-him-as salām
تجیبی، صفوان بن ادریس، ۵۶۱ – ۵۹۸ قمری
tojībī, safvān ebn-e edrīs (1166 - 1202)
قصائد و ابیاتی است که شاعر در رثاء اهل بیت و مخصوصاً حضرت امام حسین علیه السلام سروده‌اند، و گویا انتخاب شده از دیوان وی «بداهة المتحفز و عجالة المستوفز» می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۴۲/۲
آغاز: قال عفاالله عنه:ذکری لیوم الطف هاج غرامی ×× فعلی العزاء تحیتی و سلامی؛ **انجام:** لاتنحبن علی ثکلکم ×× و اعلم ان الهدی مسعد
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۱ رمضان۷۴۵ق، به دستور جمال الدین محمد بن مسعود الفضل صفدی؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۱۲۹پ-۱۴۴پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۷-۲۱۶]

● **مراثی الحسین (ع)** / مراثی / عربی
marāṯi-l ḥusayn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۸۲
آغاز: ما قبل من ... منه صلوات الله علیه الاخبار الصحابه و التابعین مجالس المفید و امالی الطوسی؛ **انجام:** و فی طریاتها دخول لنافیته غفول ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۰۲۸ [رایانه]

● **مراثی حسینی** / مراثی / ترکی
marāsī-ye hoseynī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۲۰۸
آغاز: دیدید بس یدطلدون دیدی جماعت اجل کمند نبی ساعتش بر چرخ کردنیم؛ **انجام:** منیم یولیمده سو اوستنده جان ورن عمودار ...
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام [رایانه]

● **المراثی العاشوریة** / مراثی / عربی
al-marāṯi-l ‘āšūrīyya
علوی کاشانی بروجردی، محمد بن ابراهیم، ۱۲۷۲ – ۱۳۶۲ قمری
‘alavī kāšānī borūjerdī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1856 - 1943)
مجموعه چهل مرثیه شیوا وادیبانه عربی که در شب‌های عاشورا بین سال‌های ۱۳۳۴ق تا ۱۳۵۲ق سروده شده است. در بالای هر مرثیه سال و روز سرایش آن را ذکر کرده است.
آغاز: عد حمدالله الذی جعل الشهادة مقلاداً للسعادة والصلوة علی سید السادة ومرکز دائرة السیادة ... فهذه هی المراثی العا شوریة التی انشأتها بمر السنین فی کل سنة واحدة ...
انجام: فاغفرله اللهم کل ذنوبه ×× واجره اجراً وافیاً متوفراً / واباه ابراهیم غش برحمته ×× وعلیه مدرار الکرامة اًمطرا

۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۶۸
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: ثلث جلی، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۵۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ]
۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۳۶
آغاز انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۵۲ق؛ ۲۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ]

● **مراثی علامه حلی** / مراثی / عربی
marāsī-ye ‘allāme hellī
عاملی سلمی، جمال الدین ابراهیم، ق۸ قمری
‘āmelī-ye salmā,jamāl-od-dīn ebrāhīm(- 14c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۴/۱۴
کا:فرزند شاعر شمس الدین محمد، تا: قرن ۹؛ ۱ص (۴۵) [ف: ۵-۱۰۷]

← المراثی الفارسیه > دیوان مجنون

● **مراثی فتاح** / مراثی/ ترکی
marāsī-ye fattāh
اشراق مراغه ای، عبدالفتاح،– ۱۱۷۵ قمری
ešrāq-e marāqeī,‘abd-ol-fattāh(- 1762)
این بیاض حاوی نوزده واقعه و پنج مخمس در مراثی است به زبان ترکی و در آن از مصیبت آل عبا و ائمه اطهار و روز کربلا بحث شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۹

آغاز: آه دن یا ندی یا ندی کربلا دشتی ×× کندی طوفانه کربلادستی؛ **انجام:** بو اول رسول دو سیزدن منی بو کدن ایرور ×× طلوع صبح سعادت رسول رب جلیل
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد:مقوایی، ۱۶۸گ، ۶سطر حمایلی دو طرفه، اندازه: ۱۰×۱۵ سم [ف: ۵–۱۶۵]

● **المراثی لشهداء الطف** / مراثی / عربی
al-marāṯi li-šuhdā'-iṭṭaf

منظوم. شاید از کمپانی باشد.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۹۹/۶
آغاز: قلیل بکائی علی بن عقیل ×× و ان سال دمعی کل مسیل / فتی علم الناس ان الوفاء ×× حز الغلاصم دون الخلیل؛ **انجام:** ان کنتم لاتشفعون لغیر ذی ×× ورع فمن للخاطئی المسکین / من یعتصم بولائکم لم یعتصم ×× الا بحبل الاله متین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر ناظم؛ «وله سلمه الله وله وفقه» در برخی جاهای این اشعار دیده می‌شود؛ ۳۲گ (۴۱پ–۷۲پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۹–۳۶۸]

● **مراثی نظم و نثر** / مراثی / فارسی
marāsī-ye nazm va nasr

غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۸۴-۲۹/۲۲۴
آغاز: که بگریم برآل وعترت رسول بی همال مادام که حج خانه خدا می‌کنند سواره ... ومادام که می‌خواند قمری بر درختان لمؤلفه کرد دیدی فتنه ره در دودمان مصطفیشد خراب ازسیل محنت خاندان مصطفی؛ **انجام:** دربصائر الدرجات از عبدالله بن سنان روایت کرده ... سؤال کردم ا ز حوض کوثر فرمود که وسعت آن ازما بین بصره وشام است ... در دوکنار این نهر دیدم درختان بود ودرمیان
بیاضی است که درآن مداحی که خود شاعر نیز بوده، مراثی ائمه (ع) رابه نظم ونثر تحریر نموده است، او دراثنا اشعار متعددی به فارسی از خود با عنوان «لمؤلفه – لمؤلفه» آورده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۷۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۷–۴۲۶۹]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۰۴-۱۶/۲۱۴
آغاز: خبر ازکربلا چو نیآمد چونیآمد ×× خدا چه سازم بابم نیامد / زما بحر ... عمرم سر آمد ×× خدا چه سازم بابم نیامد؛ **انجام:** شنیده اید حسینی به کربلایی بود ×× شنیده اید که ازخون محاسنش آورد / ندیده اید که چندین هزار زخم چه کرد ×× نه دیده اید که چندین هزار درد چه بود
بیاض پراکنده‌ای است اغلب به نظم ودربرخی موارد به نثر، درمراثی حضرت سید الشهداء، درآن بخشی ازگنجینة الاسرار عمان سامانی نیز تحریر شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج، ۶۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۷–۴۲۶۹]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۹۲-۱۶/۲۰۲
آغاز: مجلس ذکر شهادت حضرت عباس پیش حدیثه کوفه چون ره سلطان انس وجان افتاد ×× زرستخیز دیگر چرخ درکمان افتاد؛ **انجام:** مروی است که بعد از دعای آن بزرگوار تا فاطمه دراین دیار ناپایدار بود از رحمت گرسنگی متالم نگردید الا لعنة الله علی القوم الظالمین
بیاضی است متعلق به یکی از نوحه‌سرایان که از مقتل بیدل وجوهری تحریر نموده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۱گ، ۱۶–۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۷–۴۲۶۸]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۹۵-۱۷/۱۷۵
آغاز: عظم الله اجورنا واجورکم بمصابنا بالحسین یوم الورود وثبتنی قدم صدق عندک مع الحسین واصحاب الحسین الذین بذلو مهجهم دون الحسین علیه السلام. قال رسول الله؛ **انجام:** مادرکه جفا به مادرت کرد ×× این تیر حواله سرت کرد / حلق تو که ازجفا ببرید ×× زین جور جفا بخود بلزید
جنگ مراثی است به نظم ونثر درمراثی حضرت سیدالشهداء (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۷–۴۲۶۸]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۹۲-۱۷/۱۷۲
آغاز: آورده‌اند که بنی اسرائیل به خدمت حضرت موسی آمدند وگفتند که پشتهای ما از بار معاصی گران بار شده چون به کوه طور رفتی؛ **انجام:** بی پسر درکربلا گشتم خدا ×× من کفن کافور دارم یا حنا / رخت تو داماد من از خون تر است ×× قاسم من ای خدا بی یاور است
بیاضی است به نظم ونثر درمراثی حضرت سیدالشهداء ویارانش و وقایع کربلا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۸–۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۷–۴۲۶۸]

● **مراثی و اخبار** / حدیث / فارسی
marāsī va axbār

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۹۷
آغاز: شترداران چگونه ... گرفتن است طفلی را ثواب است؛ **انجام:** خدایا راضی می‌شوم بکربلا بروم ... اصحاب و یاران و فرزندان
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مراثی و خواص الایات** / گوناگون / فارسی
marāsī va xavass-ol āyāt

بیاضی است شامل اشعار درمراثی سید الشهداء وپس از آن فوایدی دربیان خواص آیات وسور قرآنی ودرپایان نمونه‌ای از ادعیه و اوراد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۹۸-۳۹/۲۷۸

آغاز: موجی به جنبش آمد وبرخواست کوه کوه ×× ابری ببارش آمد وبگریست زار زار / گفتمی تمام زلزله شد خاک مطمئن ××گویی فتاده از حرکت چرخ بیمدار؛ **انجام:** زینب بروی نعش برادر فغان کشید ×× کی جان وسر فدا سر وجانم فدای تو / تو کشته افتاده ومن زنده دستگیر ×× بر درد خویش گریه کنم یا برای تو

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۵۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۲-۶۴۹]

● مراثی و مدائح / فضایل و مناقب / فارسی

marāsī va madā'eh

از قرة العین و میرزا تقی علی آبادی. قصیده، مرثیه قرة العین و حدیث مجلس ابن زیاد است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۵/۵-طباطبائی

آغاز: آغاز (مرثیه قرة العین):دردا که خامه درد دلم را زیاد کرد ×× یاد از حدیث مجلس ابن زیاد کرد؛ **انجام:** پایان (قصیده علی آبادی در مدح امام رضا علیه السلام):همیشه تا بود لعنت سزای ظالمان از حق ×× هزاران لعنت حق باد بر مأمون و یارانش

بی‌کا، تا: ۱۳۳۳ق؛ کاتب خوشنویس در حاشیه نسخه آخر افزوده است:«مرثیه ایست از قرة العین معروف و از قبیل انظر الی ما قال. برای آن که مرثیه خوبی است نوشته شد نه به ملاحظه گویند ۱۳۳۳»، در کنار مثنوی مرثیه علی آبادی و قصیده او در مدح امام علی بن موسی الرضا علیه السلام کاتب شاعر را چنین معرفی کرده است، مرحوم میرزا تقی علی آبادی معروف به سرکاراب که استیفا و محاسبه ابناء ملوک به ایشان واگذار شده بود؛ مجدول؛۷ص(۲۶-۳۲)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳-۲۶۰]

● مراثی و مدایح ائمه / شعر / عربی

marāsī va madāyeh-e a'emme

محمد بن مهدی، ق۱۳ قمری

mohammad ebn-e mahdī (- 19c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۵۷

آغاز: بسمله، الحمد لمن جعل الدنیا جنه لاعدائعژه ... لاولیائه و احبائه؛ **انجام:** بکم سبل اللارشاد و السنن. در غره رجب یوم الاحد باخر رسید بیداقل خلق الله محمد بن مهدی طاب ثراه ۱۲۹۶، التماس دعا. اللهم اغفر لکاتبه ... اعدائهم اجمعین.

این مجموعه مراثی را مهدی نام جمع کردو پس از مرگش فرزند او محمد بن مهدی آنرا تکمیل کرده شعر شاعرانی چون خلیع، محمد بن حماد، ابن حماد، ابوعلی سلامی را جمع کرده، نثر متن کتاب از مهدی و پسرش محمد است که در تاریخ ۱۲۹۶ جمع کرده است، در برگ ۱۷۶ تا پایان نسخه متن نامه‌هایی است که اهالی کوفه در اجتماع در خانه سلیمان صرد برای دعوت به حسین نوشته‌اند و نیز نامه‌های مبادله شده میان حسین (ع) و معاویه است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق؛ محشی، در حاشیه برگ ۱۹۲ر چنین آمده که این کتاب مرثیه را پدرم مرحوم ملا مهدی نوشت و چون عمرش وفا نکرده در ۲۰ محرم ۱۲۹۶ درگذشت، من محمد بن مهدی که پسر اویم کتاب را تکمیل کردم به محرم ۱۲۹۶؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۱۴سطر نثر و ۱۵سطر شعر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۷-۹۲]

● المراجین / گوناگون / عربی

al-marājīn

مجموعه‌ای است در مطالب گوناگون از فقه، کلام، اخلاق و غیر آن، با عنوان‌های «مرجانة». مؤلف ناشناخته کتاب که اخباری مذاق است، مطالبی در طعن اصولیون آورده و در تحریم استعمال توتون سعی بلیغ نموده تا جایی که آیات بسیاری از قرآن کریم را به حرمت استعمال توتون تأویل نموده و بخش‌هایی از سایر رساله‌های تحریم، را نیز نقل نموده است:«ذهب المولی علی النقی الی تحریم التتن و ربما تبعه الحر و امثاله و استدل المولی بوجوه ...». بخش‌های زیادی از این کتاب، از کتاب زهر الربیع «جزائری» برگرفته شده و با توجه به تاریخ نسخه که به اوائل قرن ۱۲ تعلق دارد. مؤلف از معاصرین «جزائری» و «شیخ حر» بوده است.در این رساله ردیف‌های اصلی و فرعی موسیقی ایرانی توصیف شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۸۱/۲

آغاز: أما بعد فهذا کتاب المراجین، مرجانة فی صلاة العید و فیها فروع، الأول أن صلاة العید سنة مندوبة؛ **انجام:** و یعطی علی الیسیر ما لایعطی علی العنیف، أصل: عن أبی عبدالله علیه السلام أی رجل رکب أمرا لجهالة ماشئ علیه، أصل ...

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ یک برگ قبل از نسخه دستخط شبیه به متن با تاریخ ۱۱۱۹ق صیغه طلاق چند نفر نگاشته شده، محشی در رد مطالب کتاب از محمد شاهمیر حسینی، همچنین حاشیه از حسینی در اتهام مؤلف به اخباری بودن، مشاهده می‌شود؛ جلد: تیماج؛ ۱۰۴گ (۱۲۸-۲۳۱)، ۱۲سطر (۱۱×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۹-۲۹۵]

● مراح الارواح / صرف / عربی

mirāḥ-ul arwāḥ

ابن مسعود، احمد بن علی، ق۸ قمری
ebn-e mas‘ūd, ahmad ebn-e ‘alī (- 14c)

متنی مختصر معروفی است شامل هفت «باب»: ۱.صحیح؛ ۲. مضاعف؛ ۳. مهموز؛ ۴. مثال؛ ۵. اجوف؛ ۶. ناقص؛ ۷. لفیف.سیوطی ذکر او را در نهایت اجمال در بغیة الوعاه آورده است. این رساله دارای شروحی است. مراح الارواح در برخی مدارس علمی تدریس می‌شده و بارها بچاپ رسیده است.

آغاز: بسمله قال المفتقر الی الله الودود احمد بن علی بن مسعود غفرالله له و لوالدیه واحسن الیهما والیه اعلم ان الصرف ام العلوم و النحو ابوها الخ؛

انجام: و فی التی لم یجتمع الاعلالان یکون حکمها ایضا کحکم طوی للنتابعة نحو طویا و طاویان.

چاپ: مشار فارسی و عربی، ج۱، ص۳۱۹؛ترکیه، استانبول، محمود بیک، ۱۳۱۷ق، به اهتمام حاج محمد طاهر افندی؛پاکستان، لاهور، دین محمدی، ۱۳۷۲ق، به اهتمام رساله اول مولوی ولی محمد قندهاری؛ایران، تبریز، دارالطباعه حاج احمد آقا، ۱۳۱۳ق، سنگی، خشتی، ۴۷ص؛هند، لکنو، نول کشور، ۱۹۰۱ میلادی؛هند، دهلی، جواهر آفسیت، ۱۳۹۳، ۱۸۸ ص، با حواشی مفصل در هامش نسخه و لابه‌لای سطور که انها را محمد سعید تلمیذ محمدقمرالدین ارچینی از شروح این کتاب انتخاب و نقل نموده است؛ هند، دهلی، مجتبایی، ۱۳۵۹ میلادی، به تصحیح و اهتمام: محمد عبدالاحد؛استانه، ۱۲۳۳و۱۲۸۶ق؛ بولاق، ۱۲۴۴و۱۲۵۷و۱۲۶۴و۱۲۸۲ق؛ ایران، تبریز، ۱۲۹۶ قمری، وزیری کوچک، ۴۷ص

[کشف الظنون، حاجی خلیفه ۱۶۵۱/۲و ۱۶۵۱/۱؛ ریحانة الأدب ۲۰۵/۸؛ معجم المطبوعات۳۷۴/۱-۳۷۵؛مکتبة امیرالمؤمنین ۲۵۵/۴؛ الاوقاف العامة موصل ۱۲۶/۲و ۱۹۹/۲ و ۱۷۰/۳؛ بروکلمان ۶۱/۱۰-۶۳؛ دنا ۳۷۷/۹-۳۸۳]

شرح و حواشی:

۱- شرح مراح الارواح؛ ابن شیخ خلیل، عبدالرحمن بن خلیل (۷۸۴-۸۶۹)

۲- شرح مراح الارواح؛ دنقوز، احمد بن علی جمعه (-۹)

۳- شرح مراح الارواح = الفلاح فی شرح المراح؛ ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان (-۹۴۰)

۴- شرح مراح الأرواح؛ سروری، مصطفی بن شعبان (۸۹۷-۹۶۹)

۵- المفراح فی شرح مراح الارواح؛ اسود، حسن بن علاء الدین (-۱۰۲۵)

۶- حاشیة مراح الارواح؛ بهبهانی، محمد جعفر بن محمد علی (۱۱۷۸-۱۲۵۹)

۷- تنبیه الطالبین؛ آرانی کاشانی، غلامرضا بن محمد علی (۱۱۹۲-۱۲۶۵)

۸- شرح مراح الارواح؛ رومی، عبدالرحمن بن خلیل (-۱۳)

۹- ایضاح المصباح فی شرح مراح الارواح

۱۰- شرح مراح الارواح(۱۶عنوان)

۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۶۶/۲
بی‌کا، تا: سده ۸ و ۹ [اوراق عتیق: ۱-۲۵۲]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۷/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۴۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۷۷پ-۱۴۳پ)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۱-۲۱۸]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۰۶
خط: نسخ، کا:یوسف بن شیخ موسی ارزنجانی، تا: محرم۸۴۸ق؛ ۱۱۳گ، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف: ۵-۵۴۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۳۰/۳
خط: نسخ، کا:شیبی مدنی، حسین بن علی، تا: ۸۵۹ق؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۱۷گ (۲۶پ-۴۲ر)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۸-۶۴۷]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۱۳
آغاز: برابر
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [ف: ۲-۳۹۴]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۲
خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱-۵۵۵]

۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی [نشریه: ۱۱-۹۴۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یجب حذف الفها اذ کانت مجرورة ... (کذا)
خط: نسخ، کا:محمد علی بن آدم افضل مازندرانی، تا: ۹۳۷ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا [رایانه]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۶۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۹۶۰ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۱-۳۴)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۲-۳۵۴]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:سلیمان محمود، تا: شعبان۹۶۷ق؛ محشی؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۶گ، ۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۴۳۳]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:سلیمان، تا: ۹۶۷ق [الفبائی:-۵۱۰]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۵۱۳
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ مصحح، محشی به نشانیهای «م ع» و «شرح» و «کنز» و «ت ق»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰گ(۵۵پ-۹۴ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۱۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۲۲
آغاز: فی لن یری واصل ترین ترئین علی وزن تفعلین فخدف الهمزة کما فی یری؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۲-۴۳۵]

۱۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۰۹
آغاز: فی المعرفة الاوزان الی سبعة ابواب صحیح والمضاعف والمهموز والمثال؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۳۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف مخ: ۲-۴۹۱]

۱۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۰۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۶۷گ (۱پ-۶۷پ)، ۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۷۹]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۳ کر
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کا:یوسف، تا: قرن۱۱، جا: طبس مدرسه ملاحسن؛ مصحح، محشی به نقل از کتاب المفراح و نیز با نشان‌های «ابن فورک، م، ح رحمه الله، دین رحمه الله، س، ز، شرح، فتح الله، و ...»؛ مهر:«صراطعلی حق نمسکه»، «صلی علی محمد ۱۲۲۷»؛ تملک: علینقی با مهر «الهی بحق نبی و ولی، ببخش گناه علی نقی» (مستطیل)؛ جلد: تیماج، ۵۷گ، ۷ سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۴۰/۲-۴۶]

۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۱۴/۲
نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان ـرم۸۳۲؛ خط: نسخ، کا:قنبر بن خلیل بن اسحاق، تا: پنج‌شنبه ۲۹ ذیحجه۱۰۰۷ق؛ ۷۵ص (۶۱-۱۳۵)، [عکسی ف: ۳-۳۹۵]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۵
آغاز: ... ام العلوم و النحو ابوها و یقول فی الداریات؛ **انجام:** یتقارب مفتحه منتهاه و الحمد لله علی ما ایدنی فی اولاه و اخراه و الله اعلم بالصواب.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۹۰گ، ۵ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۷-۲۱۴]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۴۶
آغاز: و راح رحراح و فی معدته حین راح مثل تفاح اوراح
خط: نسخ، کا:شیخ محمد بن عبدالله بن حسن، تا: ۱۰۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، ۷۹گ، ۶سطر (۷×۸/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۴-۱۴۱۳]

۲۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۲۷/۱
خط: نسخ، کا:یعقوب بن محمد علی هزار جریبی، تا: یک‌شنبه ۲۵ رمضان۱۰۱۵ق؛ ۴۹گ (۳پ-۵۱ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۲۰۷]

۲۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۰/۱
خط: نستعلیق، کا:حافظ محمد، تا: ۱۰۱۶ق، جا: قسطنطنیه؛ محشی با نشان «ف، دیقوز، قدوسیان»؛ جلد: تیماج، ۸۲گ (۵پ-۸۶ر)، ۹سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف:-۲۳۶]

۲۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:قدیم علی دربندی بن عینبل از اهالی شماخی شیروان، تا: ۱۰۲۸ق، جا: نفط چی از ولایت مسگر؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۱گ، ۹-۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳-۱۲۶۴]

۲۳. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۹
بی‌کا، تا: ۱۰۳۷ق [ف:-۲۴۸]

۲۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۸۸/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۱ق؛ اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۱۷]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد صالح، تا: ۱۰۵۰ق؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ ۴۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲-۴۳۲]

۲۶. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۸۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۳سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [تراثنا: س۶ش۳-۱۱۴]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ واقف: محمد باقر سروقد رضوی؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۳۱/۲
خط: نسخ، کا:علینقی بن میرزا علی، تا: ذیحجه۱۰۷۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۰ص (۵۷-۱۰۶)، ۱۱سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۳-۹۰۱]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۳۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۷۵ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶گ(۶۸پ-۹۳پ)، ۱۲و۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۴×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۱۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۳۹/۳
همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۲۸۹]

۳۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۹۸/۱
خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد علی اصفهانی، تا: ۱۰۷۹ق؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۱۷]

۳۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۹۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۵ جمادی الاول۱۰۸۱ق؛ ۶۵گ [ف:-۱۷۱]

۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۸۴-۱۳/۱۶۴
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:سیف الدین بن مسیب دلیجانی، تا: ۱۰۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، ۱۲-۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۷۱]

۳۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۸

انجام: قدتم علی ید ... محمد امین - تحریرا فی ۳ شهر شوال سنه ۱۰۸۵

خط: نسخ درشت، کا:محمد امین، تا: ۱۰۸۵ق؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۷۶گ، ۶سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۲۷۸]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۱۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ابراهیم، تا: صفر ۱۲۶۲-۱۰۸۵ق، جا: اصفهان؛ محشی؛ جلد: گالینگور، ۶۰گ (۱۴۵پ-۲۰۴ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۳/۲-۷۹]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۰۸۵ق؛ محشی با نشان «۱۲»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۴گ، ۱۱سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۱-۲۸۸]

۳۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۶۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۹ ربیع الثانی۱۰۸۷ق؛ محشی؛ کاغذ هندی؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳-۹۰۰]

مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۱۹

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۶۰۷]

۳۷. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۲۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره جمادی الثانی ۱۰۸۸ق؛ ۱۸گ (۱پ-۱۸ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف:-۲۰]

۳۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۲۵/۲

خط: نستعلیق تحریری، کا:یوسف بن اسکندر، تا: سه‌شنبه ۲۴ رجب۱۰۹۲ق، در خدمت مولانا ابوالقاسم؛ ۳۴گ(۹پ-۴۲پ) [ف: ۳-۲۹۹]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۱۲

آغاز: فی الصحیح الصحیح هو الذی لیس فی مقابلة الفاء؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:علی بن عبدالکریم حسینی، تا: ۱۰۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: پارچه، ۳۳گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۲-۴۳۱]

۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۱۹

خط: نسخ، کا:محمد سلیم بن رفیع الله، تا: ۱۱۰۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۸گ، ۱۵ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۲۳۲]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ واقف: سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۴۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۲-۴۳۵]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ضمیمه نسخه ش ۱۵۷۸۴ [رایانه]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۲۱/۳

انجام: فحذفت الواو عند سیبویه و صار.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۱۰۳-۱۲۶)، اندازه: ۱۳/۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۲-۴۲۳]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۳۲/۵

خط: نسخ، کا:محمد امین، تا: قرن ۱۲، برای خودش؛ ۱۰۸گ (۲۰۷-۳۱۴)، ابعاد متن: ۶×۱۲، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶-۵۶۹]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۹۹

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده اسمعیل» (بیضوی)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۴۶گ (۱۰۱پ-۱۴۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۷سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۱۵]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۴۳

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ مهر: «بنده آل محمد صادق» (مربع)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۳۰گ(۴۱پ-۷۰پ)، اندازه: ۱۲/۷×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۱۵]

۴۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۱۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۲ سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف:-۳۹۰]

۴۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۱۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۶۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۵سم [ف: ۲-۴۹۹]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ مجدول، محشی؛ مهر: «السید رفعت ...» (دایره)؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۶ص (۲-۶۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴۰/۳-۲۳۸]

۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۹۴/۱-۱۶/۱۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵۱گ، ۷-۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۱۵/۳

خط: نستعلیق، کا:محمد زمان بن گدا علی کیایی شاهرودی، تا: جمعه ۲۲ ربیع الثانی۱۱۰۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴گ(۴۸پ-۶۱پ)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۸-۸۱]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۶۴

خط:نسخ،بی کا،تا: جمادی الاول۱۱۰۴ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۲۵گ، ۹سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۷-۴۹۶]

۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۸۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد جعفر بن روح الله مازندرانی، تا: ۱۱۰۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۶گ (۲پ-۳۷)، ۱۶سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳/۳×۲۰سم [ف: ۱۴-۲۱۱]

۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۹۳

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۰۷ق؛ مهر: «عبده محمد تقی» (بیضی)؛ ۶۶گ، ۹ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۶سم [رایانه]

۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۰۴/۳-۲۴/۲۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد مؤمن بن محمد باقی بن حاجی محمد بدیع همدانی، تا: شوال۱۱۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۵۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۶۵۲/۲

خط: نسخ، بی کا، تا: ۷ ذیحجه۱۱۰۸ق؛ محشی؛ ۵۱گ (۱۰۹پ-۱۵۹پ)، ۱۳ سطر (۵/۵×۱۴/۵) [ف: ۵-۵۴۱]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۹۶۳۱

خط: نسخ، کا:محمد رضا معلم، تا: ۱۱۱۱ق [الفبائی:-۵۱۰]

۵۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۶

خط: نسخ، کا:محمد حسین طبیب پسر نعمة الله گیلانی لنگرودی، تا: شنبه ۲۱ جمادی الاول۱۱۱۱ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۱۵]

۵۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۹۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:باقر حسینی، تا: ۱۱۱۵ق؛ محشی؛ ۷۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۱۱۱]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، بی کا، تا: ۱۱۱۶ق؛ واقف: ملا مراد؛ جلد: تیماج، ۵۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۲-۴۳۰]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ولی بن حسین علی، تا: ۱۱۱۷ق؛ محشی منقول از شرح دنقوز؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ جلد: پارچه، ۴۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۲-۴۳۲]

۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۰۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:یعقوبعلی فرزند حاجی تقی، اسبوکلائی، تا: ۱۱۱۸ق؛ مصحح، محشی؛ ۵۶گ (۱۱۰-۱۶۵)، ۱۱ سطر، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۲۹-۱۵۰]

۶۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۹۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد شریف بن محمد حسین، تا: ۳ذیحجه ۱۱۱۹ق؛ واقف: احمد دامغانی، جلد: تیماج، ۲۶گ، ۱۸سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف:-۴۸۰]

مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۸۳/۳

همان نسخه بالا [رشت و همدان: ف:-۱۷۸۹]

۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۳۳/۲-۲۵/۱۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمدبن معزالدین شوشتری، تا: ۵شعبان۱۱۱۹ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: گالینگور، ۳۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۶۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۱۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا:محمد فاضل بن حاجی محمد مهدی مدرس، تا: ۲۰شعبان۱۱۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۸۷ص (۱-۸۷)، ۹سطر [ف:-۲۳۲]

۶۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۸۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن احمد، تا: ۱۱۲۱ق؛ ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف:-۴۲۱]

۶۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۴۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۳ محرم ۱۱۲۲ق؛ افتادگی: وسط؛ جلد: مقوا، ۳۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف مخ: ۲-۴۹۰]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زشت، کا:میر ابوالقاسم، تا: ربیع الثانی۱۱۲۴ق؛ محشی؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج، ۱۲۲گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۲-۴۳۳]

۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم اخرج المجرور المنفصل حتی لایلزم تقدیم المجرور.

خط: نسخ، کا:محمد علی، تا: شوال۱۱۲۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱گ(۷۹ر-۷۹پ)، ابعاد متن: ۱۰×۱۴، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۹-۸۹]

۷۰. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۱۶

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۲۸ق؛ مصحح؛ تملک:محمد اکبر بن عبدالعظیم تونی به سال ۱۱۳۷؛ جلد: تیماج، ۸۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف:-۹۱]

۷۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۸۷

خط: نسخ، کا:عبدالوهاب بن محمد صادق رازی، تا: شنبه ۱۷ شعبان۱۱۵۰ق؛ مجدول، محشی؛ اندازه: ۱۴×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۰]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۵۵/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:سلیمان بن حسین بن موسی فراوی (بلداً) مالکی (مذهباً)، تا: ۱۱۷۲ق؛ محشی؛ جلد: چرم، ۶۰ص(۴۸-۱۰۷)، ۱۳ و ۲۰ و ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۳سم [ف: ۴۵-۱۱۳]

۷۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۰۸
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۷۵ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سپهسالار؛ ۲۷ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲-۳۹۴]

۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۴/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** هو عدم الابزاز فی مثل ضرب والتاء فی ضربت.
قسمت‌های آخر این کتاب نیامده است؛ خط: نسخ، کا:احمد بن حاج محمد بن ابلاش، تا: ۱۱۸۰ق، جا: مدرسه حاج حسن ابلاشی البالوی؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۳ص (۲۰۱-۲۱۳)، ۱۰سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۷-۱۹۳]

۷۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۲۲
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۴ محرم۱۱۸۴ق؛ ۵۷گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۴]

۷۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۸۸/۱
آغاز: قال المفتقر الی الله الودود احمد بن علی بن مسعود غفر الله له ولوالدیه ... اعلم ان الصرف ام العلوم والنحو ابوها
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۰ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۵۹ص (۲-۶۰)، ۱۳سطر [ف: ۲-۲۹۵]

۷۷. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۲۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:اسمعیل بن عبدالرزاق ابیانه ای نطنزی، تا: ۲۸ ربیع الاول۱۱۹۱ق، جا: کاشان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ]

۷۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۵۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد کاظم قزوینی، تا: ۹ شعبان۱۱۹۲ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۳۶ص (۵۱-۱۸۶)، ۵-۶سطر [ف: ۲-۲۳۲]

۷۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۸۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۲ق؛ ۵۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱-۲۴۰]

۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۷۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۱۹۳ق؛ محشی؛ کاغذ: هندی، ۱۶گ، ۷سطر (۸/۵×۱۱)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۴۸۱]

۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۰۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زشت، بی‌کا، تا: ۱۱۹۵ق(مجعول می‌نماید)؛ واقف: حاج سید محمد، ۱۳۰۹؛ جلد: پارچه، ۵۶گ، ۹-۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۲-۴۳۲]

۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۴۳/۱-۵۸/۹۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ شعبان۱۱۹۷ق؛ ۲۷گ (۱-۲۷)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:اسماعیل بن امد بن ملا احمد درگاهی، تا: ۱۱۹۹ق؛ جلد: گالینگور، ۳۱گ (۱پ-۳۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۸-۴۱۰]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۳۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۳/۲-۸۴]

۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ مجدول، محشی؛ ۵۸ص (۳۰-۸۷)، ۱۱-۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۴۰/۳-۱۴۲]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۶۳ص (۳-۶۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴۰/۳-۲۲۵]

۸۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۰۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمود بن عبدالله قزوینی، تا: جمعه ۴ ذیحجه ۱۲۰۰ق؛ محشی؛ ۶- ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵-۳۸۲]

۸۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۱۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۳؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۳۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۵-۴۰۱]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۲۴/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۲-۴۰۵]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۷۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** نحو لتضرب لقلة الاستعمال واجتلبت الهمزة بعد حذف.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام (به اواسط باب اول خاتمه می‌یابد و بقیه مطالب از آن به‌کلی ساقط است)؛ ترجمه فارسی به خط نستعلیق در زیر سطور، محشی؛ ۲۲گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۲-۴۳۴]

۹۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۴۵/۱
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۴۰گ (۱پ-۴۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵-۳۸۱]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۹۷
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عطاءالله، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ واقف: سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۷۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۴۳۵]

۹۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: حسن بن ابوالحسن نصیری اصفهانی، ۱۳۲۴ش؛ ۶۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۳۳۶]

۹۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۴۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرزا رحیم بن محمد حسین نائینی، تا: قرن ۱۳؛ ۵۶ص (۲۱۵-۲۷۰)، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۶۱]

۹۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۵۳/۱

خط: نسخ نازیبا، کا:پیرمحمد بن حاجی ابراهیم، تا: اواخر قرن۱۳؛ ۸۵گ (۱پ-۸۵پ)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف:۵-۳۸۲]

۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۰۰-۶۰/۴۰

آغاز: بمراح الارواح وهو للصبی جناح النجاح و راح فی معدته حین راح مثل التفاح اوراح

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مهر بیضوی شکل به تاریخ ۱۲۲۰؛ ۸۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۷۳]

۹۷. خوی؛ گنجینه (موزه)؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز: ابوها ویقوی فی الدرایات داروها ویطفی فی الروایات عاروها فجمعت فیه کتاباً موسوماً بمراح الارواح؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۸۳گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ]

۹۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۹۳/۱-۲۲/۱۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولایجوز فیه غیر الادغام الدال فی الدال لانه اذا جعلت لتاء دالا لبعده عن الدال فی المهموسیة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد:تیماج، ۳۵گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۷۳]

۹۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۸۷-۳۹/۲۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا اسکنت جعلت من جنس حرکة ماقبلها للین عریکة الساکن واستدعا ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۹۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۷۳]

۱۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۰۸-۲۲/۱۲۸

آغاز: یکون فیه من حروف الشفة والوسط والحلق شیء فقولنا الضرب مصدر یتولد منه الاشیاء التسعة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۷۳]

۱۰۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۸۱/۳

آغاز: بسمله. قال المفتقر الی الله الودود احمد بن علی مسعود غفرالله له ولوالدیه واحسن الیهما والیه؛ **انجام:** یکون حکمها ایضا کحکم طوی للمتابعة نحو طویا و طویان ...

خط: نستعلیق، کا:احمد علی بن محمد علی شاهسون، تا: سه‌شنبه ۲۵ محرم ۱۲۰۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۲]

۱۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۷۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۱ق؛ جلد: جلد چرم، ۳۳گ (۱۳۹پ-۱۷۱ر)، ۹-۱۵سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹/۳سم [ف: ۱۷-۲۶۳]

۱۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۱/۴

خط: نسخ، کا:محمد باقر بن شاه مراد، تا: ۱۲۰۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج خرمایی، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲-۴۲۲]

۱۰۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۰۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۳/۵) [ف: ۲-۸۷۰]

۱۰۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۳۸/۲

آغاز و انجام: برابر

کا:علی اکبر فرزند محمد یوسف اشکوری، تا: ۱۲۰۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با زیرنویسی و ترجمه کلمات، محشی؛ ۴۹گ (۱۳-۶۱)، ۱۰ سطر، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۳۰-۵۹۴]

۱۰۶. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۹۷/۱

آغاز: لان هذه الاشیاء تصدر عنه الاشتقاق ان تجد بین اللفظین تناسبا؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:غلامرضا بن محمدعلی آرانی کاشانی، تا: ۱۲۰۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۶ص (۱-۹۶)، جلد: گالینگور آبی، ۱۱۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ:-۱۴۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۱/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۵]

۱۰۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۹۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:نبی بن احمد بن محمود بن خضر بن یوسف بن شیخ بزم، تا: ۱۲۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱ر-۲۲پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۷۷]

۱۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۱۱/۲-۲۳/۱۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۱۰۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۷۶/۲

انجام: المجهول وقی یوقی.

کا: محمد بن محمد باقر، تا: ذیحجه۱۲۰۷ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴گ (۱۰-۴۳)، ۲۱سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴-۱۳۸۶]

۱۱۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۴۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۸ محرم۱۲۰۷ق؛ ۲۵گ، ۱۷ سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۴-۲۱۰۴]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۲۵/۴
انجام: برابر
خط: نسخ، کا:مهدی بن مقصود علی لاهجانی گیلانی، تا: جمعه سلخ صفر۱۲۰۹ق، جا: کربلا؛ جلد:تیماج، ۵۴گ (۱۳۱-۱۸۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۱۷۹]

۱۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۷۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۳ق، مهر: «الله محمد علی» (بیضوی)؛ ۳۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۲]

۱۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۴۸/۲-۵۷/۲۱۸
آغاز: لایحتمل الحرکة والادغام نحو سائل و قائل واذا اجتمع الهمزتان وکانت الاولی مفتوحة؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا:محمد کاظم بن آقا لربیگ قزوینی، ساکن کلیدیر، تا: سه‌شنبه ۱۲ جمادی الثانی۱۲۱۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۹گ (۴۶-۸۴)، ۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۷-۴۲۷۳]

۱۱۴. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۹۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:عبدالله خاکسار، تا: ربیع الثانی۱۲۱۴ق، جلد: مقوا، ۲۷گ (۱۶ر-۴۲ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف مخ]

۱۱۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۸۸
کا: علیرضا بن محمد حسن طالقانی، تا: ۱۲۱۵ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۱۴۴]

۱۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۶۹/۵
آغاز: برابر
تذکر: در فهرست نام کتاب «رسالة فی الصرف » آمده است؛
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۲۵گ (۴۱پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۹-۳۵۸]

۱۱۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۴۶/۲
خط: نسخ، کا:محمد علی اصفهانی، تا: ۸ شوال۱۲۱۶ق؛ ۱۰۵گ (۵۴پ-۱۵۸پ)، اندازه: ۲۱×۲۶سم [ف: ۳-۶۳۴]

۱۱۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:ملا علی نقی میرزا بابا ابن ملا حسینعلی اردبیلی، تا: ۱۷ جمادی الاول۱۲۱۸ق؛ مصحح؛ ۳۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۲-۴۹۰]

۱۱۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۱۶/۲
خط: نسخ نازیبا، کا:علی اکبر آب لوئی، تا: ۱۲۱۸ق؛ ۲۵گ (۳۴ر-۵۸پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۲]

۱۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۵/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ شعبان۱۲۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۳۳/۲-۸۲]

۱۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۰۲/۲
آغاز و انجام: برابر
کا: عباسعلی اسد آبادی، تا: ۱۲۱۹قجلد: تیماج، ۳۹ص (۶۱-۱۰۰)، ۲۰ سطر (۱۱×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۱۳۳]

۱۲۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۹/۱
خط: نسخ، کا:ابوالحسن پسر آقا محمد باقر، تا: ۱۶ ذیحجه۱۲۲۰ق [نشریه: ۱۱-۹۳۱]

۱۲۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۵۰/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمدکاظم بن حاج محمد صادق بن حاج محمدرضا بن حاج محمدصادق بن حاج محمدتقی، تا: ۱۲۲۰ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲ سطر (۶×۱۹/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳-۱۵۹۳]

۱۲۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محسن بن امیر حسینی، تا: ۱۲۲۱ق؛ با سر لوح؛ تملک: محمد اسماعیل بن محمد طاهر؛ اهدایی: شیخ مهدی طاهری؛ ۱۵۰گ، ۱۰سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲-۶۸۹]

۱۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۳۰/۱
کامل؛ کا:محمد شفیع بن محمد زکی، تا: ۱۲۲۱ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۰گ (۵-۴۴)، ابعاد متن: ۱۱×۱۵/۵، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴-۱۳۳۱]

۱۲۶. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۶
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد علی جزی، تا: ۱۲۲۲ق؛ ۱۶گ (۱۴۱ر-۱۵۶ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف:-۱۹۲]

۱۲۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۱۲۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ جمادی الثانی۱۲۲۲ق؛ ۲۳گ، اندازه: ۱۶×۱۹/۵سم [ف: ۳-۷۸]

۱۲۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۵۶/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** وحکم عینهن کحکم طوی وفی التی اجتمع اعلا ... بتقدیس اعلالها وفی التی لم یجتمع
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۲۲ق؛ ۴۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۲-۴۹۱]

۱۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۴۶۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:ابن کریم، تا: ۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۳۰. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۲۱م
خط:نسخ، کا:محمد ربیع بن استاد رمضان کفاش، تا: ۱۲۲۳ق، جا: بالا محله فومن؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۷]

۱۳۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۰/۵
خط: نسخ، کا:مجومردی، حسین بن عبدالباقی، تا: ربیع الثانی

۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۵۳پ-۹۰ر)، ۱۰سطر (۱۴/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف:-۲۲۴]

۱۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی یوم پنج شنبه فی وقت الصباح سنه ۱۲۲۴
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

۱۳۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۹۰/۲

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۲۳و ۱۲۲۴ق [ف:-۱۰۶]

۱۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۴۳/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ جلد: تیماج، ۴۴گ (۱پ-۴۴پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:۲-۴۰۲]

۱۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:مصطفی بن محمد حسن، تا: ۲۵ ربیع الثانی۱۲۲۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۲]

۱۳۶. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

کا: ابوطالب بن قاسم حسینی، تا: ۱۲۲۶ق [تراثنا: س۲ش۴-۶۲]

۱۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۱۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ جلد: پارچه، ۴۴گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۲-۴۳۱]

۱۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۴/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:اسماعیل بن محمد مشهور به بهشتی، تا: ۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰گ (۹-۴۸پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۳۸۲]

۱۳۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۲۳/۱

خط: نستعلیق، کا:محمد صادق بن ملا محمد رودباری، تا: صفر۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۰سطر [ف: ۱-۳۶۷]

۱۴۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۳۶/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: سلخ رجب۱۲۲۹ق؛ محشی؛ ۸۲ص (۱۵۰-۲۳۱)، ۱۱سطر [ف: ۲-۲۲۲]

۱۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۵۲

بی کا، تا: ۱۲۲۹ق؛ خریداری از رضا غیبی [رایانه]

۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد فرغت من تسوید هذه الورقات فی یوم ... و زبدة السالکین و قطب العارفین ملازین العابدین ... غفرالله ذنوبهما و جدائهما بحق الحق
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: مقوا با روکش پارچه [رایانه]

۱۴۳. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۱۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** خطیة مقروة و انیس فان.
خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا:رسول ولد کربلایی عبدالله، تا: ۱۲۳۲ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: واعظ تهرانی؛ ۸۷گ (۳۴پ-۱۲۰پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۷۵]

۱۴۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۵۲/۱

خط: نسخ تحریری، کا:ابراهیم بن حاجی احم سلملی، تا: ۱۲۳۲ق؛ ۴۱گ(۱ر-۴۱پ) [ف: ۳-۲۹۹]

۱۴۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۲/۳

خط: نسخ، بی کا، تا: غره ربیع الاول۱۲۳۲ق؛ ۴۸گ (۵۲پ-۹۹پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۲۴۷]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۷/۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱-۹۵]

۱۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۹۸/۱-۲۱/۱۱۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:قاسم، تا:چهارشنبه ۴ ربیع الاول۱۲۳۲ق؛ جلد: مقوا، ۷۹گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۱۴۷. رامسر؛ فرید تنکابنی، عبدالوهاب؛ شماره نسخه:۳۰

خط: نستعلیق شکسته، کا:عبدالواسع ابن محمد قاسم نحوی، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۹سطر (۴/۵×۹)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [نشریه: ۷-۷۸۳]

۱۴۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۲۹/۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:علی محمد بن ابراهیم ذوالفابادی فراهانی، تا: ۱۲۳۵ق، جا: تبریز؛ ۵۸ص (۲۵۶-۳۱۳) [ف: ۲-۲۱۶]

۱۴۹. سمنان؛ مسجد اعظم شهمیرزاد؛ شماره نسخه:۹/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد اسماعیل بن آقا محمد سلیم، تا: صفر۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۴۷پ-۷۴پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ]

۱۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۸۵/۶-۶۰/۲۵

آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:محمدعلی بن کربلائی شمس، تا: دوشنبه ۱۰ ذیقعده۱۲۳۵ق، ۲۹گ (۸۶-۱۱۴)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۱۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۵۴/۳

خط: نسخ، کا:ساروی، علی اکبر بن محمد حسن، تا: شعبان۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۴۲گ (۸۲ر-۱۲۳ر)، ابعاد متن: ۹×۱۴، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱۶-۶۶۶]

۱۵۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۹۹

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ محشی از دو شرح مراح (المفراح و الفلاح) و تعلیقاتی بدون امضاء و ملا نظر علی جیلانی بر عوامل ملا محسن؛واقف:سپهسالار؛۷۴ص،اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۳۹۴]

۱۵۳. اراک؛ کتابخانه مدرسه سپهدار؛ شماره نسخه:۲۷/۱۵۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:داعی بن تاج الدین انجدانی، تا: ۱۵ صفر۱۲۳۸ق؛ جلد: گالینگور، ۶۹گ (۱۸۹ر-۲۵۷پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [دو کتابخانه اراک:-۱۸۸]

۱۵۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۷۷/۴

بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۲۰۰]

۱۵۵. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۸/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۳۸ق؛ ۳۷گ (۶۴پ-۱۰۰پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف:-۶۹]

۱۵۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۵۲

خط: نسخ، کا:علی بن حسنعلی دونایی، تا: جمادی الاول۱۲۳۹ق؛ ۱۴۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۱۴۴]

۱۵۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۸ص

خط: نستعلیق، کا:ابراهیم بن حاجی صفر، تا: ربیع الاول۱۲۳۹ق؛ اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۷]

۱۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۷۹

کا: مرتضی قلی، تا: ۱۲۳۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۵×۱۹/۵سم [رایانه]

۱۵۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۱۷/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:علی اصغر بن ملا تقی، تا: ۱۲۳۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ۹۵ص (۲۶-۱۲۰)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۲-۴۹۸]

۱۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۹/۶ کر

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۷ ذیحجه ۱۲۴۰ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «الراجی فتحعلی» (بیضی)؛ ۳۷گ (۸۳پ-۱۱۹پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۴۰/۲-۷۷]

۱۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۷۲-۳۹/۲۵۲

آغاز: فیصیر کل واحد منها مثل ذلک فیحصل لک بضرب الخمسة فی اثنی عشر ستون نوعاً اثنا عشر للمرفوع المتصل نحو ضرب الی ضربنا؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:محمد علی بن احمد بیدگلی کاشانی، تا: پنج‌شنبه ۱۸ ذیحجه ۱۲۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۱۰۷گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۷۳]

۱۶۲. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: علی صفی الدین، تا: ۲۳ جمادی الاول ۱۲۴۱ق [ف:-۳۶]

۱۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳/۴-طباطبائی

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:اسماعیل بن جمشید بیگ، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۱۲۱گ (۱۲۱-۲۴۱)، ۱۴۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲۲-۶]

۱۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۰۷/۲-۶۰/۴۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:محمدحسین بن حاجی ملامحمد فیجانیالمسکن، دامغانی الاصل، کوهرودی الوطن، تا: یک‌شنبه ۱۸ صفر۱۲۴۴ق؛ ۳۰گ (۳۶-۶۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۱۶۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۶۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمدتقی بن محمدعلی هروی، تا: سه‌شنبه ۱۶ رجب۱۲۴۵ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۳-۱۶۲۲]

۱۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۷/۲

خط: نستعلیق، کا:عبدالله، تا: ربیع الاول۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۵سطر (۶×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶-۱۱۴]

۱۶۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۹۷/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ذیقعده۱۲۵۱ق؛ مصحح، محشی؛ ۴۲گ (۱۰۱پ-۱۴۲ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۱۷/۵سم [ف: ۲-۵۷۹]

۱۶۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۵۳ق؛ محشی؛ جلد: میشن مذهب، ۴۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۵-۵۹۷]

۱۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۳/۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم یجوز لک الادغام بجعل الطاء صادا نظرا الی اتحادهما فی الاستعلایة نحو اصبتی و لا یجوز لک

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: عید غدیر خم۱۲۵۵ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۷ص (۵۲۱-۵۴۷)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱-۲۷۸]

۱۷۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۲۳۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الکتاب مراح الارواح فی شب پانزدهم ماه ذیقعده الحرام سنه ۱۲۵۵ بخط ... محمد قاسم ولداقا محمد جعفر. بعد از این نسخه در چهار صفحه اشعار عربی نوشته شده است

خط: نسخ، کا:محمد قاسم ولد محمد جعفر، تا: ذیقعده۱۲۵۵ق؛ ۲۸گ، ۱۶سطر [ف: ۱-۲۰۶]

۱۷۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۷۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق [ف:-۱۰۱]

۱۷۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۶۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۹سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف:-۱۵۳]

۱۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۱۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۴۰گ (۱پ-۴۰ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۴-۱۳]

۱۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:رسول، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۷۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۰۷/۱

خط: نستعلیق، کا:صفرعلی بن قربانعلی، تا: سه‌شنبه ۷ جمادی

الاول۱۲۶۲ق؛ ۳۴گ (۲پ-۳۵پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف:-۷۰]

۱۷۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: جمعه ۱۸ ذیقعده ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۱]

۱۷۷. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۴۹/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:محمد نعیم، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۲۲ص (۱-۲۲)، ۱۶سطر [ف:-۲۶۶]

۱۷۸. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۸۹/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف:-۲۰۶]

۱۷۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۸۱۵/۴

خط: نسخ، کا:اسمعیل، تا: پنج‌شنبه ۴ ذیحجه۱۲۶۶ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف:-۱۵۷۰]

۱۸۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۶۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، تا: ۲۷ صفر ۱۲۷۰ق؛ ۴۹گ (۱پ-۴۹ر) [ف: ۱-۲۲۸]

۱۸۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ ۶۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۲]

۱۸۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۶۱

خط: نسخ تحریری، کا:محمد باقر بن محمد جعفر، تا: جمعه ۲۳ صفر۱۲۷۳ق؛ محشی؛ ۲۴گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳-۲۹۹]

۱۸۳. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۲/۱

خط: نسخ، کا:عبدالاحد بن محمد جعفر دودزنی، تا: ۱۲۷۳ق؛ محشی؛ ۵۹گ (۱پ-۵۹پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف:-۵۸]

۱۸۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰/۲

خط: نسخ، کا:سید حسین بن محمد موسوی، تا: با تاریخ ۱۲۷۶؛ ۱۰گ (۹۶پ-۱۰۵پ)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۳۶۷]

۱۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷شعبان۱۲۷۷ق؛ مصحح، محشی، برای دوست خود آقا ملا حسن تحریر کرده و نوشته: «و هو خیر الطلبة لکثرة التدریس.»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: صنعتی، جلد: تیماج مذهب، ۳۵گ(۱پ-۳۵ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۱۶]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۹۶/۱

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۱۹۱]

۱۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد حسین ابن امید علی، تا: ۱۹ صفر ۱۲۸۰ق؛ واقف: درة السلطنه ملك زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: پارچه، ۳۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۴۳۴]

۱۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۲۰/۱--۲۷/۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۸ربیع الاول۱۲۸۱ق؛ ۲۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۱۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۶۶

آغاز: برابر

خط: نسخ متوسط، کا:محمد حسین بن زین العابدین معروف به میرزاکوچک مشهور به نائب الصدر، تا: ۱۲۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد:تیماج مذهب، ۵۰گ (۹۵پ-۱۴۴پ)، ۱۲-۱۵ سطر (۶/۵×۱۲/۵ و ۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [رایانه]

۱۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد یوسف بن رسول تبریزی، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۹۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۶۶/۲

خط: نستعلیق، کا:احمد بن مهدی بن علی بن حسن بن حسین موسوی رضوی، تا: ۱۲۸۷ق [ف:-۱۱۴]

۱۹۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۳۵/۳-۷/۱۳۵

آغا و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:علی اکبر بن محمد اسماعیل، تا: محرم۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۴۲۷۱]

۱۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** جمادی الثانی من شهر سنه ۱۲۹۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: پارچه‌ای [رایانه]

۱۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** صلواه الله علیهم اجمعین ... زانکه من بنده گنه کارم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا [رایانه]

۱۹۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۲۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لأن همزتها الف فی الاصل کالف سکری ثم جعلت همزة.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴-۲۰۸۱]

۱۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و خفة ما قبلها متحرك و انضمام و مکسورة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ چاپ سنگی: نسخ، محمد رحیم بن محمد تقی تبریزی؛ مهر:«عبده آقا میرزا ۱۳۰۲» (بیضی)؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجردی شهر

ری در اردیبهشت ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج، ۵۹گ، ۶-۹سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۵۵]

۱۹۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳ و اوایلقرن۱۴؛ مصحح، محشی؛ تملک: آقا علی بزار در ربیع الاول ۱۲۸۷ق (که نوشته نسخه عوامل ملا محسن است)؛ واقف: سید محمد مهدی؛ ۲۹گ، ۱۴سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۱۳]

۱۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۸/۱

خط: نسخ، کا:آقا میرزا بن مرحوم حاجی ملا احمد مشقطعی، تا: ذیحجه۱۳۰۴قچاپ سنگی با این مشخصات: نسخ، محمدرحیم بن محمد تقی تبریزی، ۱۲۸۰ق، ۴۷ص، ۱۶ سطر؛ مصحح، محشی؛ مهر:«عبده آقا میرزا ۱۳۰۲» (بیضی)؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجردی شهر ری در اردیبهشت ۱۳۷۰ با مهر:«وقف کتابخانه مدرسه آیة الله الکبری الطباطبائی البروجردی شهر ری تأسیس ۱۳۸۱هـ لاله زاری»؛ جلد: مقوا، ۲۳گ (۲پ-۲۴ر)، ۱۰سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۵۷]

۱۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۵۵/۲

خط: نستعلیق، کا:محمد مقیم بن حاجی باقر نجار آملی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۹۵ر-۱۲۸پ)، ۱۲ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۶-۶۶۶]

۱۹۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۵۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: محمد حمامی؛ کاغذ: اصفهانی، ۶۱گ، ۱۱سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۴-۱۲۲۰]

۲۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۶۷-۱۳/۱۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تنبیه المرة من مصدر الثلاثی المجرد علی فعلة بالفتح نحو ضربت ضربة ... والفعلة بالکسر للنوع من الفعل تقول هو حسن ...

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۹۳گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۷۳]

۲۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۶۳/۲-۱۳/۱۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وحکم غیرهن کحکم طوی فی التی اجتمع فیه اعلالان بتقدیر اعلالهما وفی التی لم یجتمع اعلالان یکون حکمها ایضا کحکم ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ، ۸-۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۷۱]

۲۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۱-۱۵/۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۳۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۲۰۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اللطیف فانظر الی حرف العله ان کانت اصلیه محذوفه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۴گ، اندازه: ۱۱×۲۰سم [نشریه: ۱۳-۳۹۵]

۲۰۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۲]

۲۰۵. تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه:۲۳

آغاز: بسمله اعلم اسعدک الله فی الدارین أن یحتاج فی معرفته الأوزان الی سبعة ابواب الصحیح و المضاعف و المهموز و المثال و الأجوف؛ **انجام:** و لا یفرق بین فعلن و فعلن فی نحو طلن و قلن لانا ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۴۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ]

۲۰۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۷۳/۳-۵۷/۱۴۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:ملامحمد یوسف بن ملامحمد صالح، بی‌تا؛ ۴۱گ (۷۸-۱۱۸)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۲۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲ /۷۷۵۳-۵۲/۹۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۷۲]

۲۰۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۱۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اغضیت اصله اغضوت بواو ساکن تبعا لیغزی ویحل نحو کینونة من الکون مع سکون الواو.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۲۴گ (۴۴ر-۶۷پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ:۵-۱۹۸۲]

۲۰۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۲۲/۷

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج تریاکی، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۴۶۷]

۲۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۱

خط: نسخ، کا:محمد یوسف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۵گ، ۱۲ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۵۵]

۲۱۱. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۳۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف:-۱۶۱]

۲۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۲۹

خط: نسخ، کا:محمد اسماعیل، بی‌تا؛ ۵۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱-۲۴۰]

۲۱۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۹۵/۱

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۱گ، ۱۵سطر [ف: ۱-۳۵۰]

۲۱۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۸۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** واذا اردت ان تعرف احکام نونی التاکید فی اللفیف و الناقص فانظر الی حروف العله ... و ان کانت ضمیر افا

نظر الی ماقبلها.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۹۸ر-۱۱۵پ)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱-۳۶۲]

۲۱۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۰۹
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱-۲۴۰]

۲۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: اواخر رجب، جا: مدرسه قوجه بک؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج، ۷۸ص (۲-۷۹)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۰/۳-۹۷]

۲۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۴خوئی
آغاز: لاتجلی الا من الطبایع و النعوت و حسب یحسب ... نحو اکرم و قطع و قاتل و تفضل؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۲۹ص، ۷ و ۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۳۴۰]

۲۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۵۵
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۲۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۰۹
بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]

۲۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۲۹
خط: نسخ، کا:باقر بن محمد کاظم یوشی، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱گ، ۱۸-۱۴سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۴×۲۲سم [رایانه]

۲۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۰۰
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۲۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۹۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۰]

۲۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۵۰۳
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ خریداری از سید مرتضی میرزاده [رایانه]

۲۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: خاندان نحوی ۱۳۸۳/۱۲/۲۱ [رایانه]

۲۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۶۶
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جا: ارزیل؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، ۸ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۷×۲۲/۲سم [ف: ۱۹-۸۲]

۲۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۸۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱گ (۳۶-۷۶پ)، ۱۱سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۱۲۴]

۲۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۰/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: محمد حسن بن محمد علی؛ جلد: تیماج، ۱۳۴گ، ۱۲ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف:۱۵-۲۳۳]

۲۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۲۷/۱
آغاز و انجام: برابر
ناقص است: الباب السابع فی اللفیف و یقال له لفیف (ناقص، گ۴۷) که مطابق برگ ۳۱۴ نسخه ش ۲۴۵ معرفی شده آقای انوار است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۷گ (۱پ-۴۷)، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱۱-۳۵۳]

۲۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۱۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۲گ (۲-۴۳)، ۱۳ سطر (۴/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۲-۲۱]

۲۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق جلی، کا:محمد شرف بن محمد قایم، بی‌تا، جا: چمه چهة؛ تاریخ کتابت دو سال گذشته از جلوس سلطان احمد شاه، محشی؛ ۷۴گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۲-۴۷۴]

۲۳۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۲-۴۹۱]

۲۳۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۸۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** للفرق بینه وبین جمعه ولم یفرق بحرکة ما قبل النون نحو تضربن حتی لا یلتبس
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف مخ: ۲-۴۹۰]

۲۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ واقف:سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۲-۴۳۳]

۲۳۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۷۸/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۴۰ر-۶۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [مؤید: ۳-۲۳۱]

۲۳۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۸/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۰گ (۸۶پ-۱۱۵ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۴۱]

۲۳۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸
خط: نستعلیق، کا:محمد رضا بن حاج عبد الوهاب، بی‌تا؛ افتادگی: وسط وانجام؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۵]

۲۳۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۴۲
انجام: تمت الکتاب المراح بعون الله الملک الارواح الحمد لله

الخالق الالواح من قرء کتابی و صب (کذا) من جهت عدم سواد الخط لغته الله علیه و علی آباءه و اجداده اجمعین الی یوم الدین من قرء و دعا الی غفر الله له و لوالدیه قبلا من جهة و بعدا من جهة واحدة ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴۶گ، ۱۲سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲-۳۲۹]

۲۳۸. همدان؛ بحرالفضائل؛ شماره نسخه:۸/۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:علی بن حسن ارانی، بی‌تا؛ محشی؛ ۳۶گ (۹۶پ-۱۳۱پ) [رشت و همدان: ف:-۱۶۶۹]

۲۳۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۶

آغاز: بسمله و به نستعین - اللهم یا مصرف القلوب صرف قلوبنا نحو رضاءک؛ **انجام:** برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۳۴۷]

۲۴۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۳۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۶۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۱۰۷]

۲۴۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۸۶

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۴۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۱۴۳]

● مراح العرفان / صرف / عربی

mirāḥ-ul ʻirfān

اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۹۹

خط: نستعلیق، کا: فیروز بخت، تا: پنج‌شنبه ۲۴ ربیع الاول۱۰۸۳ق؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۶]

● المراحل / اصول فقه / عربی

al-marāhil

[الذریعة ۲۹۵/۲۰]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۶۵

آغاز: فتقول الاصول المستعمله الداخله تحت اقسام الاربعه منها اصل البرائة ذکرها الشهید وجماعة ان هذا الاصل داخل تحت الراجح والراجح انه داخل تحت القاعده؛ **انجام:** فاذا عرفت هذا کله واحطت بما تلونا علیك فقد صرت بصیرا فی مسئلة اصالةحجیة الظن وان التعمیم فیها باعتبار الاسباب المفیده للظن بالحکم النفس الامری والاباعتبار الموارد فلا کما عرفت ذلک ... والمتجزی فسیاتی الکلام فیه

کتابی است دراصول فقه با عناوین «المرحله - المرحله» واز وحید بهبهانی و محمد اخباری مقتول ومیرزای قمی نقل قول می‌کند، احتمال دارد مؤلف همان ملا علی نقی اردبیلی صاحب «مراحل الوصول» باشد اصول عملیه وغیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۴۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۲]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۵۷

آغاز: اصل اختلفوا فی ان الامر هل یقتضی ... احدها ان تکون المسئله داخلة فی المبادی اللغویه و هی المسائل التی یبحث فیها عن حال الامر اللفظی؛ **انجام:** وثالثها القول بعدم الجواز وارتفاع النهی راسا ایضا من دون بقاء اثره فهو مأمور بالخروج (...) اصلا لامن جهة النهی السابق ولافعلا

کتابی است دراصول فقه با عناوین «المرحلة - المرحلة» وبانقل ازعلما همچون میرزای قمی وشیخ اسدالله تستری، مؤلف رد وایراد وپاسخ‌ها را با عناوین «ان قلت - اقول» نیز بیان کرده است، مؤلف احتمالاً ملا علی نقی اردبیلی صاحب«مراحل الوصول» باشد، اجزاء تا اجتماع امر ونهی را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ با خط خوردگی‌ها؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۳]

● مراحل السالکین / عرفان و تصوف / فارسی

marāhel-us sālekīn

مجذوبعلی شاه، محمد جعفر بن صفر، ۱۱۷۵ - ۱۲۳۸ قمری

majzūb-ʻalī-šāh, mohammad jaʻfar ebn-e safar (1762 - 1823)

در اخلاق و آداب صوفیان در بیست و شش «فصل»: ۱. وجوب طلب علم؛ ۲. صفات مردمی؛ ۳. صفات علما؛ ۴. مجالست علما؛ ۵. تقسیم علم و علما؛ ۶. بیان روح؛ ۷. تعلق روح به قالب؛ ۸. حجت روح انسانی؛ ۹. حکمت تعلق روح به قالب؛ ۱۰. تربیت قالب انسانی؛ ... ۱۵. مقام شیخ و شرایط وقعه؛ ... ۲۰. وقایع غیبی و فرق میان خواب وقعه؛ ... ۲۵. اقسام انسان کامل؛ ۲۶. خرقه متصوفه. در اینجا سلسله خرقه صوفیان و خودش را می‌آورد.

آغاز: حمد و سپاس معبودی را سزاست که در خانقاه ایجاد قامت قابلیت ...

انجام: و طرق منسده افاضات لاریبی را بر چهره خود بگشایند. و الله الموفق و هو المعین.

چاپ: تهران، ۱۳۶۳ ق، با پیشگفتار آقا ضیاء الدین نجفی؛ تهران، ۱۳۵۱ش، نوربخش.

[الذریعة ۲۶۹/۲۰ و۲۹۵/۲۰؛ رسائل مجذوبیه ص ۳۳؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۷۷/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۶۶/۸]

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۵۹/۱-۶۰۱۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۱۹۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۱/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با سرلوح مذهب و مرصع؛ جلد: تیماج سبز، ۳۳۳ص (۱-۳۳۳)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۲-۳۰۳]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۶۷/۴

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۱گ(۱۶۵ر-۲۱۵ر) [ف: ۳-۲۹۹]

۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۵۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در پایان نسخه اجازه نور علیشاه به مجذوبعلی شاه آمده؛ جلد: تیماج، ۲۳۵ص(۲-۲۳۶)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۴]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۳/۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۴و۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۳/۲سم [ف: ۸-۱۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۴۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد سبزواری، تا: ۴ شعبان۱۲۱۱ق، جا: کبودرآهنگ؛ جلد: تیماج، ۷۷گ (۱۴پ-۹۰ر)، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۵-۳۰۹]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۴۶/۳

خط: نستعلیق، کا:علی بن محمد بیک و محمد کاظم بن حاج زین العابدین محلاتی، تا: یک‌شنبه۷ ربیع الثانی۱۲۳۲ق، جا: خان گلشن همدان؛ ۱۲۷گ، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲۳-۱۱۷]

۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۱/۶

خط: نستعلیق، کا:حاجی بابا، جمال الدین بن حاج محمد هادی، تا: ۱۴ ربیع الثانی۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۹۴پ-۱۹۵ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف:-۲۵۳]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۸۱/۲

خط: نستعلیق، کا:افشار نعمة اللهی، محمد رحیم بن ابراهیم، تا: ۱۲۵۱ق؛ ناقص؛ جلد: تیماج، ۲۱۹گ (۱-۲۱۹)، ۱۵سطر (۱۴×۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۱-۲۱۴۱]

۱۰. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** حضرت نور علیشاه ادام الله ایام فیضه فرمان و ارشادی که به حقیر شفقت فرموده بودند.

خط: نستعلیق، کا:محمد بن ملا علی مشتری، تا: ۱۲۵۳ق؛ ۷۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۸۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۵/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۵۵ق؛ مصحح؛ ۱۸۹ص (۱-۱۸۹)، ۱۴-۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۲-۳۱۳]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۰۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۵۷ق؛ ۶۳گ (۶۵پ-۱۲۷پ)، ۱۷سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۴۱۴۹]

۱۳. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد میرزای تویسرکانی متخلص به محمود، تا: ۱۲۶۰ق؛ ۱۳سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف:-۳۸]

۱۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۶۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۸۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۹۷]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵/۲

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمد لله رب العالمین و الصلوة السلام علی نبینا خیر الوری محمد و آله؛ **انجام:** برابر

کا: احمد مهندس، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد:تیماج مذهب، ۱۷۶ص (۲۴-۱۹۹)، ۲۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۰-۱۵۹]

۱۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۲۱

خط: نستعلیق، کا:محمد حسن بن شیخ محمد کاظم کاشانی، تا: جمادی الاول۱۲۶۴ق [نشریه: ۲-۱۲۹]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۷۴

خط: نستعلیق، کا:محمدحسین بن شیخ محمد کاظم کاشانی، تا: ۱۰ ذیحجه۱۲۶۶ق، جا: کاشان؛ جلد: میشن، ۱۰۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۲سم [ف: ۴-۷۴۵]

۱۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۸۱/۱

آغاز و انجام: برابر

کا:یوسف گرگانی بن میرزا محمد علی، تا: ۱۲۶۸ق؛ پس از مراحل السالکین اجازه طریقت نورعلیشاه می‌باشد که وی در سال ۱۲۰۷ در کربلا جهت مجذوبعلی شاه نوشته است و گویا این اجازه ضمیمه نسخه چاپی نیست؛ جلد: تیماج، ۱۳۹ص (۴-۱۴۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۲۶]

۱۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۸/۳ ـ د

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:گرگانی، محمود بن محمد علی، تا: جمادی الثانی۱۲۷۱ق؛ ۸۴گ (۸۹پ-۱۷۲پ) [ف: ۱-۴۱۹]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۹۴/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الاول۱۲۷۱ق؛ ۹۱گ (۴۱ر-۱۳۱پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۹-۳۱۶]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۰۱/۳-۵۷/۱۷۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱۴۶گ (۶۵-۲۱۰)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۷۴]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۰۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعبارته ذکر نمودند و هی هذا و هو العلی الاعلی.
خط: نستعلیق، کا:محمد رضا گورکانی، تا: ۱۲۷۴ق؛ ۲۴۴ص (۲-۲۴۵)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۰-۱۶۷۷]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۰۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ارشادیکه بحقیر شفقت و مرحمت فرموده بودند نیز در این رساله تیمنا و تبرکا ذکر نموده و آن را بعبارته ذکر و هی هذا ... اتبع الهدی.
خط: نستعلیق، کا:تقی حسینی، تا: ۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۲سم [ف: ۱۲-۳۱۹]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۲۷

خط: شکسته نستعلیق، کا:حاجی میرزا تقی، تا: ۱۹ شعبان۱۲۷۶ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶-۲۳۷]

۲۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۳/۳-۵۸۰۲

خط: شکسته نستعلیق، کا:عشق علی شاه، تا: رجب۱۲۷۷ق، جا: قم؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۲گ، ۱۲ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم:-۱۶۶]

۲۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۲۵۳م

خط: نستعلیق، کا:محمد تقی بن ملا لطف الله، تا: ۱۲۷۷ق؛ جلد: مقوا، ۷۸گ، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۱/۵سم [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۸]

۲۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۴۴۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف:-۱۲۷۱]

۲۸. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۷۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق [نشریه: ۷-۲۲۶]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۱۷/۳

انجام: و آنحضرت مرید جناب میرشمس الدین محمد الحسینی الثالث و آنحضرت مرید شاه کمال الدین عطیه ...
خط: نستعلیق، کا:محمد بن حاج ناد علی، تا: دوشنبه ۲۹ شوال۱۲۸۴ق، برای حاج محمد شریف خان مستشار لشکر ایران؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۳گ (۱۹۸پ-۲۴۰)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۰-۹۲]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵۶/۲-ف

نسخه اصل: بادلیانE 65 (ش ۲۶۸۶)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۷ محرم۱۲۸۶ق؛ ۱۶سطر [فیلمها ف: ۱-۵۷۳]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آن حضرت مرید ثامن ضامن.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۹۱ق؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۱۰۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۴۶۸]

۳۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۸۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:رحمتالله بن ملامحمد قلی مراغی، تا: ۲۶صفر۱۲۹۳ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف:-۱۳۰]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۸۷/۴

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: صفر۱۲۹۴ق؛ جلد: مقوایی، ۱۱۵گ (۱۹۹پ-۳۱۳ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۷-۱۷۶]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۸/۱-فیروز

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد ابراهیم بن زین العابدین اصفهانی، تا: ۱۲۹۴ق؛ اجازه نامه نور علی شاه به مؤلف که در برخی از نسخ به‌صورت جداگانه است، در پایان این نسخه دیده می‌شود؛ جلد: مخمل مذهب، ۲۲۶ص (۲-۲۲۷)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۲۸۵]

۳۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۳۲

خط: نستعلیق شکسته، کا:عبدالغنی بن یوسف گرگانی، تا: ۲۷ ذیحجه۱۲۹۷ق؛ با اجازه ارشاد نورعلی شاه به مجذوب علی شاه، فرموده حاج محمد خان سرهنگ؛ جلد: میشن، ۶۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۰/۸سم [ف: ۴-۷۴۵]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۴۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کا:ناد علی المسکین نوه مؤلف، تا: شعبان۱۲۹۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۱۴ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵۱-۲۴]

۳۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** عارج معارج عز و علا به تفویض شغل ارشاد موقع امتحان و ابتلای حضرت مولا نموده. تمت.
خط: نستعلیق تحریری، کا:میر علی محمد یا محمدعلی، تا: ربیع الثانی۱۲۹۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۹گ، ۱۶سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۲۳۰]

۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۹/۱-۲/۹۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ ذیقعده۱۳۰۴ق، جا: تهران؛ ۶۱گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۷۴]

۳۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۳

آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:محمد حسن بن محمد اسماعیل حسین رضوی منجم کرمانشاهی، تا: شوال۱۳۰۴ق؛ مهر:«عبده حسن الحسینی»؛ ۱۳۲گ، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۱۴۴]

۴۰. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۱۹/۱

دارای بیست و پنج فصل است؛ خط: نستعلیق تحریری، کا:ملا محمد باقر، تا: ۱۴ ذیقعده۱۳۰۵ق؛ ۱۴۶گ (۱پ-۱۴۶پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۲۹۳]

۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۹۲/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۵سطر

(۹×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۱۶-۱۳۴]

۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:احمد حسینی، تا: سه‌شنبه ۱۶ رجب۱۳۱۷ق؛ مجدول؛ تملک:جمال الدین بن جلال الدین حسینی درغره جمادی الثانی ۱۳۳۴ آمده؛ جلد: مقوایی، ۱۱۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۱]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۷۲/۱

خط: نستعلیق، کا:عارف علی شاه، تا: شنبه ۱۱ ذیقعده۱۳۲۲ق؛ افتادگی: انجام؛ ۹۸گ (۱پ-۹۸ر)، ۱۲سطر (۶×۱۸)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۲۴۰]

۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۰۳-۸/۱۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن یحیی اصفهانی، تا: ۵ رجب۱۳۴۰ق؛ جلد: مقوا، ۱۰۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۷-۴۲۷۴]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۵۶

خط: نستعلیق زیبا، کا:سید حسین تفریشی رهنمون، تا: سه‌شنبه ۲۳ ذیحجه۱۳۴۹ق؛ مجدول؛ تملک: سید حسین حسینی نعمت اللهی ملقب به شمس العرفا؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۷-۱۳۹]

۴۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۹۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و ۱۴؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۱۶سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف:-۴۰۰]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابواب فیوض را بر روی خود بست و السلام علی اتبع الهدی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دو صفحه و نیم صورت اجاره ضمیمه است با آغاز: «بسمله ره نوردان طریق»، انجام: «در مقام فی لغت نشست ابواب فیوض را بر روی خود بست و السلام علی من اتبع الهدی، تمت الکتاب بعون الملک الوهاب»؛ جلد: تیماج [رایانه]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۹۸

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۰]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابی القاسم الجنید از نمایش

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۰]

۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۱/۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** در ذکر خرقه متصوفه بدانکه مختص ربانی شیخ محمد بن علی بن ابراهیم بن ابی جمهور اللحساوی روایت کرده است در کتاب خود که مسماست بمجملی از نبی صلی الله علیه و آله اینکه او فرموده سیر گردانید

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵۹ص (۲۰۹-۲۶۷)،۲۴سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱-۹۷]

۵۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۱۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۷۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳-۱۲۶۵]

۵۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۵

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف:-۱۲۷۱]

۵۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۴۹۹/۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:-۱۴۹۸]

۵۴. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۸۷

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاتب کتاب را «سراج السالکین» نام نهاده و به حسین علی شاه نسبت داده است در حالی که ابتدا و انتها و تقسیم بندی کتاب همان مراحل السالکین است؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف:-۸۷]

۵۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** هر نفس وجودی ... در پیش آفتاب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۰۴ص، ۱۶۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۱۳۰]

۵۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۴۶/۱

آغاز: عن الشکوی الا الی الله وبدانکه شکایت سه وجه است اول شکایت است ازحبیب نزد غیر حبیب وآن اقتضای بیزاری کند ازیار دوم شکایت از غیر حبیب نزدحبیب؛ **انجام:** ازجهت این ضعیف مهیا فرمود وبه کتب مبسوطه ومختصره از محققین محدثین عرفا وحکما الهیین آنچه نزد این ضعیف جمع شده است مظنه این است که نادر دردست عالمی دیگر جمع شده باشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۴۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۳]

← مراحل السلوک ﴿ أدب السلوک

● مراد العارفین / عرفان و تصوف / فارسی

morād-ol ʻārefīn

صوفی، الله یار بن الله قلی، ۱۰۴۳ - ۱۱۳۳ قمری

sūfī, allāh yār ebn-e allāh qolī (1634 - 1721)

در دیباچه می‌گوید: «مسلک المتقین» آن‌گاه «ثبات العاجزین» و آن‌گاه «مخزن المطیعین» سواد کرده شد. آن‌گاه محبان استدعا کرده در باب تصوف و ارشاد سواد کرده شود، پس این را به نام «مراد العارفین» ساختم.

آغاز: حمد له. صلات. اما بعد می‌گوید این فقیر ... الله یار بن الله قلی ... با وجود دونی و زبونی ...

[نسخه‌های منزوی ۳۱۹۶؛ فهرستواره منزوی ۸۶۷/۸]

شرح و حواشی:

۱- شرح ابیات مراد العارفین

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:**بلطف رحمت پروردگاری ... و راجی از ترحم تا چه یابیم؟

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۴۱ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۵۰-۵۱]

● المراد فی المبدأ و المعاد / فلسفه / فارسی

al-morād fe-l mabda'-e va-l ma'ād

ناشناخته. در دو «مقاله»: مقاله ۱. مبدأ، شامل چهار «فصل»:۱) در دانستن سبب ایجاد عناصر اربعه و کیفیات و کمیات آنها،۲) تولید،۳) آب وام موجودات، ۴) مزاج مائی؛ مقاله ۲. معاد، مشتمل بر دو «مقدمه» و سه «فصل».

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۵۶

آغاز: بسمله هذا کتاب المراد فی المبدأ و المعاد اما بعد در این کتاب ما بحثی در عالم مجردات و علویات نداریم مگر در بعضی از آنها که مطالب موقوف می‌شود بدانستن آن بلکه گفتگوی ما در مبدأ و معاد عالم مرکبات است یعنی عالم کون و فساد و این عالم در تحت فلک قمر است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۹گ، ۱۱ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۶۶۵]

● مراد المرید در ترجمه مزار شهید = ترجمه مزار الشهید / زیارات / فارسی

morād-ol morīd dar t.-ye mazār-e šahīd = t.-ye mazār-eš šahīd

کربلائی، علی بن حسین، - ۱۱۳۵ قمری

karbalā'ī, 'alī ebn-e hoseyn(- 1723)

وابسته به: المزار؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶ق)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

در دیباچه که خود نگاشته آورده است که به فرمان شاه سلطانحسین صفوی کتاب مزار شهید اول را تصحیح و اعراب‌گذاری نموده است. عناوین و سرسخن‌ها را به فارسی ترجمه کرده است و برای تتمیم فائده تمام زیارات را کلمه به کلمه به فارسی ترجمه نموده است و آن را به نام «مراد المرید لمزار الشهید» نامیده است. (مهدی ولائی)

آغاز: الحمدلله الذی جعل زیارة اولیآئه من اقرب القربات و افضل العبادت ...

انجام: بر ایشان باد درود و هذا آخر ما اردنا ذکره فی هذه المجموعة و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین.

[فهرستواره منزوی ۸/۸۷۷]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۷۹

آغاز: وارث ملک سلیمانی مظهر عنایات ربانی مؤید الطاف سبحانی ملجاء سلاطین زمان پناه ... شاه سلطان حسین الصفوی ... بداعی دوام دولت قاهره شیخ علی بن الشیخ حسین الکربلائی مقرر فرمودند؛ **انجام:** و الأخذ بثارهم من العصابة الملعونة الفاجرة فجزاک الله عن النبی صلی الله علیه و آله و عن اهل بیته علیهم السلام هذا آخر ما اردنا ذکره فی هذه المجموعة و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (حدود پنج سطر)؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۷۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۱۲

آغاز: خداوندا ای آنکه گردانید حاضر شدن در مشهدهای برگزیدگان خود را وسیله رستگاری، و فایز شده بمرتبتهای دوستان خود؛ **انجام:** پس آن هنگام می‌رسد به بنی فلن مصیبتی سختی پس هر گاه بیبنی آن را کار سخت می‌شود رد نمی‌شود در آن هنگام امر خدایتعالی.

گزیده‌ای از آن ترجمه می‌باشد؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: نیمه نخستقرن۱۲؛ نسخه‌ای است نفیس و هنری، دارای سرلوح مرصع، مجدول؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۱۰سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۷-۲۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:احمد نیریزی، تا: ۱۱۰۸ق؛ دارای سرلوح مرصع، مذهب، مجدول، این نسخه از نظر خط و جلد فوق العاده نفیس و زیبا است؛ واقف: نائینی؛ جلد:مذهب، ۱۶۴گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۶-۲۲۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲

آغاز: ترجمه: خداوندا ای آنکه گردانید حاضر شدن در مشهدهای برگزیدگان؛ **انجام:** علی سیدنا محمد و آله الطاهرین.غریق رحمت ایزد کسی باد ×× که کاتب را بالحمدی کندیاد

خط: نسخ و نستعلیق، کا:علی اکبر عرف میرزا خان، تا: ۲۴ رمضان۱۲۴۱ق، جا: کاظمین؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۲۱۰گ، ۱۰ سطر (۷/۴×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱-۲۰۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۳۷

انجام: و عن اهل بیته علیهم السلام.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۸گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۶-۲۲۱]

● مراد المریدین / تاریخ / عربی

murād-ul murīdīn

حموی جوینی، هبة الله بن یوسف، ق۸ قمری

hemavī joveynī, hebat-ol lāh ben yūsof(- 14c)

اهدا به: مبارز الدین محمد بن مظفر بن منصور بن غیاث الدین حاجی سجاوندی خوافی خراسانی یزدی(۷۰۰-۷۶۰ق)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ماه رمضان ۸۳۳ق؛ محل تألیف: نیشابور

در مناقب خاندان حموی ساخته است. در آن آمده «ذکر جد والدی سعد الحق و الملة و الدین ابوالمفاخر محمد بن المؤید الحموی». با سربندهای «ذکر» و «باب»، باید سرگذشت همه خاندان حموئی در آن باشد ولی نیست.

[فهرستواره منزوی ۸۶۸/۸؛الذریعه ۲۶۹/۲۰ «مراد المریدین»]

۱. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۵۱/۱

خط: نسخ، کا:محمود بن حاجی محمد بن حاجی یوسف طیبی، تتا: شعبان۸۳۳ق، جا: نیشابور؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۴۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۵۱/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۶۹۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۹۸/۱

آغاز: کتاب مراد المریدین لحضرة خواجه غیاث الدین هبة الله ... الکتاب الثالث فی ذکر جد والدی شیخ الاسلام خاتم الاولیا سعد الحق و الملة و الدین ابی المفاخر محمد بن المؤید الحموی سلام الله علیه؛ **انجام:** (ناروشن، شاید): مسئول مأمول. تم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۴گ (۲پ-۵۵پ)، اندازه: ۱۳×۱۶/۵سم [ف: ۱۶-۴۸۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۲۹/۱-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۵۰]

← مراد المسافر ⊳ مواد المسافر

● المراد من الحیاة و الوجه و العین / کلام و اعتقادات / عربی

al-murād min-al ḥayāt wa-l wajh wa-l ʻayn

بحرانی، علی بن عبدالله، - ۱۳۱۹ قمری

bahrānī, ʻalī ebn-e ʻabd-ol-lāh (- 1902)

تاریخ تألیف: ۱۶ محرم ۱۲۹۹ق

مؤلف به درخواست یکی از دوستانش مراد از این کلمات سه‌گانه را که در دعای ایام رمضان امام سجاد (ع) با عبارت «اسألک اللهم بحیاتک التی لاتموت و بنور وجهک الذی لایطفی و بعینک التی لاتنام» وارد شده را با استفاده از گفتار بزرگان جمع‌آوری و تألیف کرده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۲/۵

آغاز: الحمدلله علی نعمائه ... اما بعد فقد کتب الی بعض الاصدقاء ممن اثق بدیانته یسألنی عن معانی الفاظ وقعت فی دعاء منسوب الی سید الساجدین

نسخه اصل: کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی-قم ۱۴۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۰گ (۴۹-۵۸) [عکسی ف: ۲-۳۵۶]

● المراد من الصاعقة و الرجعة فی الآیتین / تفسیر / عربی

al-murād min-as ṣāʻiqa wa-r rajʻa fi-l āyatiyn

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری

ʻalam-ol-hodā, ʻalī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷/۲۹عکسی

آغاز: مسئلة ان سأل فقال ألیس قد أخبر الله تعالی انه أهلک عاداً بالریح ثم قال فی سورة حم السجده فقل أنذرتکم صاعقة مثل صاعقة عاد و ثمود

نسخه اصل: کتابخانه آستانقدس رضوی، ش ۲۱۵۰۹ض؛ خط: نسخ، کا:سید احمد بن محمد رضا حسینی صفایی خوانساری، تا: ۱۳۲۹ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۲سطر [عکسی ف: ۴-۳۹۱]

● المراد من علم الخلاف ماذا /- عربی

al-murād min ʻilm-il xilāf māḏā

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۸۶/۵

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ [ف: ۳-۶۵]

● المراد من کلمة «لا بأس» / اصول فقه / عربی

al-murād min kalima-tu «lā ba's»

آرانی کاشانی، محمد علی بن محمد حسن، ۱۱۷۷ - ۱۲۴۴ قمری

ārānī kāšānī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad hasan (1764 - 1829)

حاج ابراهیم کرباسی درباره مراد از کلمه «لا بأس» در اخبار ائمه (ع) رساله‌ای نگاشته است، در سفری که مؤلف به اصفهان داشته بعضی از وی درخواست کرده‌اند که تحقیق در این مطلب را با توجه به مطالب لغویین بیان نماید.

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۲۵/۱۶

آغاز: بسم الله ... فیقول الغریق ... انی لما وردت فی بعض اسفاری الی اصفهان اختلف ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۷ شعبان۱۲۰۷ق؛ ۱۰گ (۱۳۴-۱۴۳)، جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۸۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۶۷/۱۶

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۱۵۹]

● **مراد المومنین فی طاعة رب العالمین** / دعا / عربی و فارسی

murād-ul muminīn fī ṭā'at-i rabb-il 'ālamīn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۱۶

آغاز: و اعمال ساعات روز و هفته و ماه و سال؛ **انجام:** و هر که منافق است متالم شود ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام [رایانه]

← مرادنامه ＞ ارشاد المرید الی المراد

● **مراد نامه (درة التاج)** / تاریخ، شعر / فارسی

morād nāme (dorrat-ot tāj)

شهاب ترشیزی، میرزا عبد الله خان، - ۱۲۱۵ ؟ قمری

šahāb-e toršīzī, mīrzā 'abd-ol-lāh xān(- 1801)

تاریخ منظوم سرگذشت علی مراد خان (۱۱۹۳-۱۱۹۹ق) از پادشاهان زندیه است. هر قسمت با عبارت «بیا ساقی» آغاز می‌شود. نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد و ابیات موجود آن ۶۴۴ بیت است. این عناوین در نسخه موجود است:گفتار در مقر سلطنت نمودن علی مراد خان اصفهان را و فرستادن محمد ظاهر خان و ... [پارگی] خان را به تسخیر شیراز و شکست خوردن ایشان؛ ذکر مجادله علی مرادخان با علی نقی خان و هزیمت یافتن علی نقی خان و عزیمت نمودن علی مرادخان به سمت شیراز؛ ذکر تسخیر شیراز و کیفیت آن مملکت و مراجعت نمودن علی مرادخان به سمت اصفهان؛ ذکر روانه نمودن علی مرادخان شیخ ویس خان پور خود را با فوجی سپاه به مازندرانی و مقدمات ایشان؛ گفتار در مقدمات فوت علی مرادخان و سلطنت جعفرخان و کیفیت یاغی شدن باقرخان حاکم اصفهان و تدبیر میرزا ربیع وزیر علی مرادخان و گذارش ایشان؛ در تهنیت سبز شدن نخل مراد امانی و آمال قاجاریه از نسیم بهار بخت بلند شدن ایشان و ریختن شکوفه گل‌های رنگارنگ باغ کامرانی زندیه از باد خزان طالع پشت نژند ایشان؛ ذکر بیرون آمدن بندگان آقا محمدخان بعد از فوت کریم خان زند از شیراز و چگونگی خروج او؛ ذکر محاربه بندگان اقدس والا با رضا قلی خان برادر ... [پارگی] و سرکردگان استرآباد و غیره در شیرگاه و هزیمت ایشان؛ در وصف مازندران جنت نشان؛ ذکر پردلی و دلیری سپاه بندگان ارفع اعلی و وقایع سال اول که از مازندران وارد عراق شد؛ ذکر توجه رایات نصرت آیات از مازندران به سمت عراق و فرستادن جعفر خان نجف خان زند را به سرداری و هزیمت یافتن در منزل قم از بیم سپاه نصرت پناه قهریه؛ ذکر حرکت فرمودن نواب کامیاب اعلی از دارالمؤمنین قم به کاشان و خبر شدن جعفرخان از هزیمت نجف خان و فرستادن احمدخان ولد آزاد خان کابلی را به اتفاق سپاه و هزیمت یافتن ایشان در منزل کاشان؛ ذکر فرار نمودن جعفرخان زند از اصفهان به سمت شیراز و اساس خود را گذاشتن و ورود نواب اشرف به اصفهان؛ شهاب ترشیزی در سال ۱۲۰۶ق به فرمان شاهزاده محمود درانی (۱۲۲۴-۱۲۴۵ق) ابیات و اشعار خود را مدون کرد. وی در مقدمه این مجموعه درباره مثنوی مرادنامه نوشته است:«کتاب مرادنامه در ذکر وقایع و امور علی مرادخان زند و اینها همه نظم است و تذکرة الشعرا و مرادنامه در حین تسوید این اوراق ناتمام و آن چه منتشر است کتاب تذکرة الوزرا و کتاب تاریخ مجدول است» (دیوان شهاب ترشیزی، نسخه شماره ۱۰۰۵ کتابخانه مجلس، صفحه ۸). بنابراین، سال ۱۱۹۴ق که در فهرستواره سال سرایش مرادنامه دانسته شده نمی‌تواند درست باشد. از سوی دیگر از واقعه مرگ علی مرادخان (۱۱۹۹ق) هم در کتاب یاد شده که با تاریخ مذکور (۱۱۹۴ق) نمی‌خواند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۳۴

آغاز: بزد تکیه بر تکیه گاه وکیل ×× به خود چید اسباب آن قال و قیل / علی مراد از صفاهان شنید ×× لباس غضب وی به بر در کشید / که صادق کجا تاج شاهی کجا ×× کجا گردش ماه و ماهی کجا / ز خان و شهنشه همه زنده ایم ×× به درگاه پورش همه بنده‌ایم؛ **انجام:** چنان چشم کوکب ز مشعل گشود ×× که رونق ثری به ثریا فزود / فروزان چنان شمع مجلس فروز ×× که شب طعنه روشنی ... [پارگی] / چنان شد به فانوس روشن چراغ ×× که عجب از فلک برد بالا ... [پارگی]

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ تملک: حمید ایزدپناه؛ ۲۴گ، ۱۵سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۰-۱۰۰]

● **مرادیه** / تجوید / فارسی

morādīye

اهدا به: سلطان مرادخانپادشاه مازندران

رساله‌ای در علم تجوید شامل یک «مقدمه» و هیجده «باب» و «خاتمه» است.

آغاز: الحمد لله الذی جعلنا من حملة کتابه المبین و المتمسکین بالعروة الوثقی ... و بعد بر ارباب عقول ... مخفی نباشد ... و در این اوقات کثیر البرکات به موجب اشارت عالی حضرت کیوان رفعت سیادت و سلطنت پناه ... زبدة السادات نخبة السلاطین ... سلطان سلاطین بلاد مازندران ... سلطان مراد خان ... که جمیع قواعد تجوید و بسیار از اصول قرائت را جمع کرده است ...

چاپ: ضمن گنجینه بهارستان، بخش علوم قرآنی و روائی-۱، مسلسل ۳، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۰ش، با تصحیح سید محمد یوسفی

[نسخه‌های منزوی ۹۹/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۰/۳-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و شام و دمشق هر دو نام یک شهر است. هشام و ابن ذکوان هر دو راوی او یند و در (این نسخه از آخر نانوشته مانده است)

در تجوید و قرائت قرآن کریم شامل یک مقدمه و ۱۶ باب و خاتمه «در ذکر اسماء قراء عشره و روات ایشان»، این رساله را مؤلف به نام سلطان مراد از فرمانروایان مازندران نگاشته است و در دیباچه با تجلیل بسیار از او یاد می‌کند؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۰گ (۷۳پ-۱۱۲پ)، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۲-۱۸۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۳۸/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اکثر جاها تابع حمزه و کسائی است و الحمد الله رب العالمین ... الطاهرین تمت الرسالة بعون الله الملک الوهاب.

در یک مقدمه و هجده باب و یک خاتمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۹۲گ (۱۱۳-۲۰۴)، ۲۲ سطر (۱۴×۱۹)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۴۰۰]

● مرارات (قصیده در) = منظومه کیمیایی / کیمیا، شعر / فارسی

marārāt (qasūdeh dar) = mnz. kīmīyāyī

حسامی هندوستانی، حسام الدین، ق۱۲ قمری

hesāmī hendūstānī, hesām-od-dīn (- 18c)

در ۳۱ بیت، سراینده شاید حسامی هندوستانی شیخ حسام الدین پدر سراج الدین علی خان آرزو باشد.

آغاز: بیا بشنو یکی باب معظم ×× کزین معنی شوی ای شاه خرم / بیان سازم کنون بگشای گوشت ×× بتوفیق خدای هر دو عالم / بیا بستان کنون ای طالب فن ×× مراراتی که خوانندش مکرم / حجر اینست در یاب ای شهنشاه ×× که میسازم بیان اندر مقدم / بریزش در میان قرع و آنگاه ×× بکن تقطیر چون عیسی ...

انجام: ندانستی مرا ره از چه باید ×× بتو ای شاه عالی من بگویم / مرا ره از بقر می‌باید ای شاه ×× و گر از حوت باشد نیز مکرم / بقر نر باید ای شهزاده من ×× و حوتت خوبتر سلطان عالم / چو اینها را که من گفتم تمامت ××بجای آورده باشی بیش یا کم / نباشد مثل تو در فن اکسیر×× حسامی چاکرت و الله اعلم

[فرهنگ سخنوران ۱۵۷؛الذریعه ۲۳۷/۹؛ فهرستواره منزوی ۳۹۷۸/۵]

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:عبدالخالق بن محمد، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۲۶پ-۱۲۷ر)، ۱۹سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف:-۱۶۷]

● المراسلات / ادبیات / عربی

al-murāsilāt

ابن عبدون خزرجی، محمد بن عبدون، ق۷ قمری

ebn-e ‘abdūn xazrajī, mohammad ebn-e ‘abdūn (- 13c)

گزیده بهترین نامه‌ها و منشآت ادبیات عربی است که بدون نظم و ترتیب خاصی جمع شده: «دون تلخیص لسبکه و لا ترتیب لناظم سلک غیر اننی اعتنیت بتقدیم الرسایل السلطانیه و ما وجدت بها و کان من سببها ثم ما اوجب ذلک من تهنیة و تعزیة شفاعات و اخوانیات و ما اشبه ذلک ثم اعقبت هذا بما یسر الوقت من المنظوم من مدح ورثا و تشبیهات و اوصاف و تشبیهات و اواصاب و عتاب واستعتاب و استعطاف و نسیب و نشیب دون تبویب لذلک و لا ترتیب حسبما انتضاه الاستعجال».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۸/۱

آغاز: قال الشیخ الاجل الفقیه الاستاذ الاکمل ابو عبدالله محمد بن عبدون الخزرجی رحمه الله تعالی:الحمد لله اولی ما افتتح به الکلام و افضل ما عبده اولی الانتها و بدر الاختتام؛ **انجام:** الباذل فی اداء واجبه منتهی وسعه و امکانه فلان و رحمت الله تعالی و برکاته. تم الکتاب المبارک غیر ما حال عن کتابته المحو بحمد الله و عونه ... و اعدانا الی ان تلقاه و هو راض عنا امین امین یا رب العالمین والحمد لله وحده.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ظاهراً نسخه‌ای که کاتب از روی آن استنساخ کرده آسیب دیده بوده است چه در بعضی از صفحات جای چند سطر یا کلمه سفید مانده و در حاشیه‌اش نوشته شده «محو فی الاصل»، مصحح، یادداشت‌های صفحه عنوان:نام کتاب و مؤلف هر دو رساله بدین صورت: «کتاب الشیخ الاجل الفقیه الاستاد الاکمل ابی عبدالله محمد بن عبدون الخزرجی رحمه الله تعالی و نفعناه بعلمه امین» و ذیل آن «و کتاب بدیع الانشاءو الصفات فی المکاتبات و المراسلات للعلامه شیخ الاسلام الشیخ یوسف بن ابی بکر بن احمد المقدسی الحنبلی»، رکابه‌دار؛ تملک: بهرام بن عبدالسلام با مهر « عبده بهرام سنه ۱۰۰۶» (بیضی)، محمد شفیع بن محمد علی استرآبادی در مکه معظمه در ربیع الثانی ۱۱۰۵ ق با مهر «محمد شفیع المذنبین ۱۰۹۹» (بیضی)، احمد بن کاسانی با مهر«العبد احمد ۱۱۱۸» (چهارگوش)؛ جلد: میشن، ۱۱۶گ (۱پ- ۱۱۶پ)، ۲۷سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۷/۱×۲۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۹۶]

● مراسلات / نامه‌نگاری / فارسی

morāselāt

قدسی منجم

qodsī-ye monajjem

مراسلات دوستانه با التزام حذف یکی از حروف الفبا.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۹۸/۱

آغاز: علی الله فی کل الامور توکلی ×× و بالخمس اصحاب العباء توسلیبعد از ترسل حمد و ثنای خالق الارض و السما؛ **انجام:**مجاری امور مستوجب گزارش ثنا و ستایش نامحدود است اکنون مطلوب ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵گ (۱ ر–۱۵پ)، ۲۳ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۳سم [ف: ۴۳–۱۲۷]

● **مراسلات** / نامه‌نگاری / فارسی

morāselāt

اورنگ زیب بابری، امپراتور هند، ۱۰۲۷ – ۱۱۱۸ قمری

owrang zīb-e bāberī, emperātūr-e hend (1618 - 1707)

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۸۵

بی‌کا، بی‌تا؛ تاریخ جمع آوری مراسلات در ۱۱۵۶ [اوراق عتیق: ۱–۲۵۷]

● **مراسلات** / عرفان و تصوف / فارسی

morāselāt

مظفر علیشاه کرمانی، محمد تقی بن محمد کاظم، ۱۱۵۰ – ۱۲۱۵ قمری

mozaffar-‘alī-šāh-e kermānī, mohammad taqī ebn-e mohammad kāzem (1738 - 1801)

نامه‌های عرفانی است که مظفر علیشاه به صدق علیشاه و دیگر یاران عارف خود نوشته است.

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۳/۳

خط: نستعلیق، کا:جعفر حسینی، تا: ۲۴ محرم۱۲۵۵ق؛ در پایان نسخه شجره‌ای از مشایخ سلسله نعمة اللهی آمده و از مجذوب علی شاه آغاز شده و به حضرت علی بن موسی الرضا (ع) منتهی می‌شود؛ مهر: کاتب «عبده جعفر بن یوسف الحسینی»؛ ۲۲ص (۱۸۹–۲۱۰)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱–۳۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۶۵/۶

آغاز: بسمله. قال الله تعالی و اذکروا نعمة الله ... فرزند آگاه صدقعلی شاه و فقه الله تعالی لما یجب و یرضا؛ **انجام:** حافظ وظیفه تو دعا گفتن است و بس ×× در بند آن مباش که نشنید یا شنید. والسلام علی من اتبع الهدی ...

خط: نستعلیق، کا:محمد حسین بن خواجه محمد ربیع، تا: ۱۲۸۴ق؛ جلد: میشن، ۳۰گ (۳۰۴ر–۳۳۳پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۶سم [ف: ۸–۳۹۶]

● **مراسلات** / اسناد / فارسی

morāselāt

امین الدوله غفاری، فرخ بن مهدی، – ۱۲۸۸ قمری

amīn-od-dowle qaffārī, farrox ebn-e mahdī (- 1871)

مأموریت امین الدوله فرخ خان به اروپا.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۱۶–ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسن علی غفاری معاون الدوله؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱–۱۹۲]

● **مراسلات** / نامه نگاری / فارسی

morāselāt

غفاری مستشار، میرزا زمان خان، ق۱۳ قمری

qaffārī-ye mostašār, mīrzā zamān xān (- 19c)

نامه‌های حاجی میرزا زمان خان غفاری مستشار کارپرداز سفارت ایران در بغداد است مورخ ۱۲۷۷ و ۱۲۸۰ و ۱۲۸۱ و ۱۲۸۲ و پاره‌ای از نامه ها شماره دارد.

۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۳۴ – ب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ، ۲۰سطر (۱۳/۵×۲۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف:–۱۸۷]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۶ – ب

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱۲۶گ، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف:–۱۸۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۸۳–ف

نسخه اصل: همان نسخه‌های بالا [فیلمها ف: ۲–۲۴۸]

● **مراسلات** / نامه‌نگاری / فارسی

morāselāt

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۳/۲

آغاز: ... قلم و ملائکه افلاک تسعه کاتب از عهده عشیر عشر آن تواند آمد؛ **انجام:** در این وقت که حامل رقیمه و داد را روزنه خدمت ...

مجموعه‌ای از مراسلات و پاسخ‌ها است و عناوین دیگری هم برای مثال بیان گردیده، غرض از تصنیف این‌گونه کتب، آشنا ساختن مردم با صور و کیفیت ارتباطات هر عصر است و این‌که خطاب به عناوین مختلف چگونه باشد و افتتاح و اختتام سخن از کجا و به کجا باشد و غیر آنها؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ در آغاز و انجام این مجموعه، مهرهای زیادی به اشکال مختلف وجود دارد که احتمالاً این کتاب در دست نامه‌نویس بوده و او مهر مردم را در صفحات کتاب، آزمایش کرده؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ (۱۶–۱۴۳)، ۱۲سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۹–۱۱۱]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۴ – ب

نامه‌هایی است که به شاهزاده احتشام الدوله حکمران لرستان و خوزستان (عربستان) و بروجرد رسیده و برخی از حکم‌ها و فرمان‌ها که از ناصر الدین شاه به نام احتشام السلطنة صادر شده است و فرمان‌ها و نامه‌های پراکنده دیگر، سندهای سیاسی زمان قاجار در آن هست و بسیار مهم است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۰۸گ، ۱۱سطر (۱۲/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۵/۵سم [ف:-۱۸۸]

۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۷ - ب

نامه‌های میرزا آقا خان نوری و دبیر الملک منشی او است به ولایات و برخی از نامه‌های پراکنده دیگر از معاریف و شناختگان با دستورهای ناصرالدین شاه و با مهر میرزا آقا خان و دبیر الملک در پشت نامه‌ها؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، اندازه: ۲۲/۵×۳۴سم [ف:-۱۸۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۵

نامه‌هایی است مربوط به دوره قاجاریه که بیشتر آنها خطاب به قوام الدوله است و بعضی با مهر بیضی عنایت الله الحسینی و ازنصرت الدوله به قوام الدوله و نیز خطاب به مجدالملک و خطاب به میرزا محمد مستوفی آذربایجان؛ بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ ۵۵گ [ف: ۳۴-۸۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۸

هفتاد برگ نامه که بیشتر آنها خطاب به میرزا مستوفی کل آذربایجان و قوام الدوله وزیر مملکت خراسان و شاهزاده حشمت الدوله حمزه میرزا صاحب اختیار مملکت آذربایجان است؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ ۷۰گ [ف: ۳۴-۸۵]

۶. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۵/۱ - ب

نامه و شکایت‌ها است که به وزیران و صدر اعظم نوشته‌اند با خط ناصر الدین شاه و همچنین نامه‌ها و شکایتهای دیگر با خطوط رؤسای دولت، از اسناد سیاسی زمان قاجار است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: آغاز قرن۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف:-۱۸۸]

۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۸ - ب

نامه‌ها و یادداشت‌های پراکنده معاریف و شناختگان زمان قاجار است و ترجمه برخی از نامه‌های فرانسه به فارسی در نیمه دوم قرن ۱۳ و نامه‌ها تاریخ ۱۲۷۵ و ۱۲۷۸ دارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۲گ، ۳۵سطر (۱۶/۵×۳۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۵سم [ف:-۱۸۹]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۳

مجموعه نامه‌هایی است که برای یکی از عالمان به نام دوره قاجاریه ارسال شده است، در نامه‌ها خطاب به عالم مزبور این القاب ذکر شده: جناب مستطاب شریعتمدار، حضرت بندگان شریعتمدار عالی مدظله، حجة الاسلاما، امضای بعضی نامه‌ها: محمد حسن مامقانی، ابوالقاسم تویسرکانی، محمد جواد حسینی طهرانی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۳۵، ۱۳۳۴، ۱۳۲۰، ۱۳۳۲ق؛ ۱۸۹گ [ف: ۳۴-۵۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۴۶

مجموعه یازده نامه خطاب به یوسف میرزا، شاهزاده محمد قلی میرزا و مجیدالملک و ... در تاریخ‌های ۱۳۳۷، ۱۳۳۱، ۱۳۳۴، ۱۳۲۹هـ؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۱گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۴-۵۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۷۵

مجموعه نامه‌هایی است پراکنده که جهت حفظ از آنها شخصی خوش سلیقه یکایک را کنار هم قرار داده، با حوصله حتی صفحات ناقص را وصالی کرده و مجموعه‌ای ارزشمند جمع‌آوری کرده است، برقراری ارتباط بین همه این نامه‌ها مشکل است، اما از نامه‌های حکومتی و درباری تا نامه‌های عادی خانوادگی و شرعی در بین آنها موجود است، به نظر می‌رسد ارزش تورق کامل و فهرست‌نویسی مستقل را داشته باشد، بعضی از عناوین نامه‌ها:نامه در خصوص خرید گندم، باطل بودن عقد پسر صغیر در سال ۱۳۴۹، نامه به اعضای دیوانخانه عدلیه سلخ محرم ۱۳۲۸، ارسال پنجاه پوط برنج برای عساکر منصوره شاهانه و ارسال شرح آن برای آقای صالح افندی با مهر «شجاع الممالک»، نامه به سردار ارشد، جنگ و جدال آقایان بیک زاده و ده کبری؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر:«یا اسماعیل»، «یا علی»(سجع مهر کرد یعقوب)، «عبدالکریم» (سجع مهر عبدالکریم بن قاضی)، «حمزة ۱۳۳۰»، «م ح م و د» در سال ۱۳۳۳، «سیف القضاة ۱۳۱۹»؛ جلد: چرم، ۲۵۵گ، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۴۳-۱۱۵]

۱۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۱۵

آغاز: شکایت نامه ای خواهم به سوی یار بنویسم ×× سلامی زین دل غمگین بدان دلدار بنویسم / حکایتهای هجرانم به صد دفتر نمی‌گنجد ×× چگونه شرح مشتاقی بیک طومار بنویسیم؟؛ **انجام:** دستور بندگانی اعلی حضرت، قدر قدرت، قضا مهابت، جمشید شوکت، فریدون حشمت ...

طرز نگارش نامه به وزراء و بزرگان، اقرار نامه، عقدنامه، تسلیت، بیع شرط، اجاره نامه، ضمانت، وکالت، شراکت و جز آنها را با عباراتی شیوا و اشعاری مناسب گرد آورده است، دفتر را از هر دو طرف (که بیشتر در بیاض عمل می‌شود) شروع کرده‌اند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳۳-۱۳۲۸ق؛ مهر: «عبده الراجی نقی الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱-۳۱۲]

۱۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۵/۲ - ب

نامه‌های به شاه زاده احتشام السلطنه فرمانروای لرستان و خوزستان و بروجرد و فرمان‌های ناصرالدین شاه به نام او و نامه ها و فرمان‌های دیگر روزگار قاجار؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۱۴۶گ، اندازه: ۲۲/۵×۳۵/۵سم [ف:-۱۸۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۰۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۱۶]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۹۹-ف

نسخه اصل: نسخه مهندس محسن امیری. موتمن السلطان اقبال الملک محمد خان در حکومت کردستان در ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۲؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۶۹]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۶

نامه‌های صاحب منصبان دوره قاجاریه؛ خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: دوره قاجاریه؛ ۵۹گ [ف: ۳۴-۸۵]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۰۷

آغاز: اللهم صل علی محمد و اله و اصحابه اجمعین قال الله تعالی سبحانه و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر؛ **انجام:** و مخلصان درست عقیدت خود را سرافراز و ممتاز فرمایند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۲۱۸

آغاز: سواد نوشتجات حضرت مستطاب اجل اشرف بندگان امین السلطان وزیر اعظم مدظله که در؛ **انجام:** البته اقتضای غیرت و ملت پرستی شما همین است هزار آفرین بر شما سیزدهم شهر ذی حجة الحرام ۱۳۷

امین السلطان؛ خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی [رایانه]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۶۷

آغاز: بسمله هذه صوره ... الفاضل الادیب المتوحد؛ **انجام:** انشاءالله تعالی و الحمدلله علی الاتمام

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

← مراسلات احسائی و اخباری ⟵ عبرة الناظرین فیما جری بین آل الله و بین احمد بن زین الدین

● مراسلات امیر شیر علی خان با ژنرال کفمان / نامه‌نگاری / فارسی

morāselāt-e amīr šīr ʻalī xān-e bā ženrāl kafmān

مترجم، رحیم، ق۱۴ قمری

motarjem, rahīm(- 20c)

تاریخ ترجمه: ربیع الاول ۱۲۹۹ق

این مراسلات که در حدود شصت نامه است که بین ژنرال کفمان روسی، فرمانروای ترکستان و امیر شیر علی خان، حاکم افغانستان، رد و بدل شده است. متن آنرا انگلیسی‌ها پس از فتح کابل به دست آورده‌اند و بنابر دستور ملکه انگلیس این نامه‌ها برای استحضار پارلمان به چاپ رسیده و سپس از متن انگلیسی به فارسی برگردانده شده است. این نامه‌ها نامه‌های بسیار باارزشی است از دیپلماسی در آسیای وسطی روس‌ها در اواخر قرن نوزدهم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰

آغاز: به نستعین، بسمله، مراسلات فیما بین جنرال کفمان حاکم دولت فخیمه روس در ترکستان و امیر شیر علی خان فرمانفرمای افغانستان؛ **انجام:** از بابت صورت عهدنامه روس و افغان هم در این نوشتجات اسمی برده نشده است. امضای کاغذ من هستم دوست حقیقی شما گرانویل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۹۹ق، جا: تهران؛ مجدول؛ ۷۴گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱-۲۰۶]

● مراسلات انگلیس / اسناد / فارسی

morāselāt-e engelīs

مراسلات انگلیس درباب آسیای مرکزی دنباله کتابچه نمره اول سنه ۱۸۸۵ حاوی ۲۷۵ مکتوب.

تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۶۱۸۶

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول و مذهب، با سرلوح مذهب، به خط ناصرالدین شاه روی صفحه اول این نوشته شده:«کتاب مراسلات انگلیسی ملاحظه شد سنه ۱۳۰۵»؛ جلد: مخمل آبی، ۴۶۴ص، قطع: رحلی [نشریه: ۲-۲۶۶]

● مراسلات ایالت آذربایجان و ... / اسناد / فارسی

morāselāt-e eyālat-e āzarbāyjān va ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۷ق؛ جلد: کلاسور، ۲۲گ [ف: ۳۴-۶۹]

● مراسلات به عین الدوله / اسناد / فارسی

morāselāt be ʻayn-od dowle

نامه های خصوصی و اداری و مراسلات و سواد اوراقی است خطا به شاهزاده عین الدوله و یا از خود او و برخی با دستورهای مظفرالدین شاه با مهر عین الدوله در چند جا و بیشتر آن از اداره خط کاشان است و مورخ ۱۳۲۵، نخستین آنها از همین اداره است مورخ جمادی الاول ۱۳۲۵ق خطا به فرمانفرما وزیر عدلیه و آخرین یک نامه خصوصی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۷۸ و ۲۵۷۲ف

بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینور، ۳۴۱گ، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۵-۴۱۹۱] و [فیلمها ف: ۱-۱۹۲]

● مراسلات تجاری / اسناد / فارسی

morāselāt-e tejārī

توتونچی، عبدالله، ق۱۴ قمری

tūtūnčī, ‘abd-ol-lāh (- 20c)

دفتر ثبت نامه‌های ارسالی است مربوط به یکی ازحجره‌های بازار تهران که با تاجران تبریز مبادله ومعامله داشته است در بین سال‌های ۱۳۳۳-۱۳۳۵ق.

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۵۱-۳۹/۳۱

آغاز: ازطهران الی تبریز ۲۹ صیام ۱۳۳۳ خدمت مرحمت جناب عمده تجار آقای مشهد علی اکبر؛ **انجام:** چون فرموده بودید انشاء الله بعد از وصول عرض میشود

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۵ق؛ جلد: مقوا، ۲۵۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۳×۲۹سم [ف: ۷-۴۲۷۵]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۵۷-۳۹/۳۷

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۵ق؛ جلد: مقوای مشکی، ۵۰۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۲×۲۸سم [ف: ۷-۴۲۷۵]

● مراسلات تجاری / اسناد / فارسی

morāselāt-e tejārī

معنویتبریزی، ق۱۴ قمری

ma‘navī tabrīzī(- 20c)

نامه‌ها ویادداشت‌های پراکنده‌ای است که یکی از تجار برای تاجران مختلف فرستاده وبه بیشتر آنها درارتباط با تاجران تبریز است ومربوط به اوایل قرن چهارده هجری است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۵۶/۲-۳۹/۳۶

آغاز: طهران ۱۳ ربیع المولود ۱۳۰۹ آقای شیخ مهدی تاجر تبریزی زید غره؛ **انجام:** اشرفی اصل نقاشی الی پنج تومان شش تومان شد خریده محکم بسته توسط پست ارسال دارید ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۱۱۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۲×۲۸سم [ف: ۷-۴۲۷۵]

● مراسلات دوره قاجاریه / اسناد / فارسی

morāselāt-e dowre-ye qājārīye

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۰گ [ف: ۳۴-۸۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۳

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ ۵۶گ [ف: ۳۴-۸۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۴۱/۴

مجموعه‌ای از مراسله‌ها و عریضه‌جاتی است که اغلب بین ایلچی‌های دولت انگریز و صاحب منصبان دولت ایران عهد فتحعلی شاه رد و بدل شده است، با دسته‌بندی این نامه‌ها مطالب آن ذیلا برشمرده می‌شود: -ثبت فرامین و نوشتجات که فیما بین شاه ایران و ایلچیان نوشته شده و سواد فرمانی که به ملکم صاحب ایلچی انگریز نوشته‌اند، -مراسله که دختر شاه ایران به دختر پادشاه انگریز نوشته‌اند، -مراسله که زن پادشاه ایران به زن پادشاه انگریز نوشته است، -عریضه‌ها و مراسله‌هایی که سرگور اوزلی، ایچی بزرگ انگریز به این افراد نوشته است: شاه، نایب السلطنه عباس میرزا، صدر اعظم میرزا شفیع، میرزا بزرگ قائم مقام، یکی از وزراء ایران، پادشاه بغداد، محمد نبی خان وزیر فارس، مسلم بصره، آقا محمد کاظم واله، وزیر شاهزاده زنجان، امین الدوله، - نامه‌ها و مراسلاتی بین مقامات ایران و غرب به این شرح: از صدر اعظم به وزیر لندن، از صدر اعظم به کمپنی دولت انگریز، از پادشاه ایران به ولیعهد پادشاه انگریز، از پادشاه ایران به وزیر لندن، از نایب السلطنه عباس میرزا به پادشاه انگریز، از نایب السلطنه عباس میرزا به کمپنی دولت انگریز (و ظهر آن را مهر نموده)، از عباس میرزا ولیعهد دولت ایران به ولیعهد دولت انگریز، از شاه ایران بفرمان فرمای هندوستان، - نامه‌هایی دیگر که مثل دو مورد بالا قابل دسته‌بندی نبود و در آن چندین گونه مراسله و فرمان هست: عنوان مراسله که ایلچی انگریز ما بین الدوله حاجی محمد حسین خان (؟) از ایلچی به محمد نبی خان وزیر فارس، عنوان فرمان شاهی بفرمانفرمای فارس، از حسن خان فیلی به ... بغداد و بصره، از امین الدوله به ایلچی انگریز، از حاجی سید حسین وزیر فروتن به ایلچی، از حسین خان سردار ایروان به ایلچی انگریز، از پادشاه ایران به ملا و فضلا و پادریان انگریز، فرمانی که در باب ملك التجاری به محمد علیخان شوشتری نوشته، عریضه ایلچی بزرگ به پادشاه ایران، عنوان عریضه فتحعلی خان حاکم تبریز به پادشاه روس، عنوان عریضه ایلچی به محمد علی میرزا شاهزاده کرمان شاهان، از صدر اعظم به ایلچی، از ایلچی به میرزا شفیع، فرمان شاهی که بافتخار ایلچی صادر شده، عریضه ایلچی به دربار پادشاه ایران، مراسله که بجهت تعزیت نوشته شده، سرکاغذ و مراسله نوشته‌اند، از نصراله خان وزیر فارس به جذل مالکم ایلچی، از کهیابیك به ایلچی صاحب، از حاجی محمد حسین خان بیگر بیگی اصفهان به ایلچی، رقعه که شخص عزیزی در باب مطالبه مال الاجاره به مستاجر نوشته، از امین الدوله به سر هرفود جنس ایلچی انگریز، از صدر اعظم میرزا شفیع به جذل مالکم صاحب، سواد رقمی که فتحعلی شاه به افتخار سر هرفود جنس ایلچی انگریز نوشته، از امین الدوله محمد حسین خان به مستر جونس ایلچی، از فتحعلی شاه به فرمانفرمای مملکت ایران، از عبدالله پاشای وزیر بغداد به قائم مقام ایران میرزا بزرگ، از عبدالله پاشای بغداد به نایب السلطنه عباس میرزا، از کهیا وزیر بغداد به جذل مالکم ایلچی انگریز، از سلیمان پاشای بغداد به جذل مالکم ایلچی (دو نامه)، از جذل مالکم ایلچی به امنای دولت ایران، از مستر سمول انگریز به میرزا رضا قلی وزیر ایران، از جانب مریدی به مراد، سواد مراسله متفرقه، سواد ملفوفه که سلیمان پاشای بغداد به جذل مالکم ایلچی نوشته، از امین الدوله حاجی محمد حسین خان به فرمانفرمای بنگاله، از آقا باباخان به بیزلی صاحب انگیز، عنوان

عهدنامه که فیما بین وکلاء دولت ایران و ایلچی انگریز نوشته شده، رقعه در طلب آب بجهت باغ نو، جواب رقعه؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ جلد:مذهب، ۳۵گ (۱۲۹ر–۱۶۳ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹/۴×۳۰/۹سم [ف: ۱/۲۷–۸۱]

● **المراسلات الساباطية** / نامه‌نگاری / عربی، فارسی

al-murāsilāt-su sābāṭīya

ساباط الحسینی، جواد بن ابراهیم، ۱۱۸۸ – ۱۲۵۰ قمری

sābāt-al-hoseynī, javād ebn-e ebrāhīm (1774 - 1835)

تاریخ تألیف: اواخر رمضان ۱۲۲۲ق؛ محل تألیف: مدارس

نامه‌های عربی و فارسی دوستانه و سیاسی است که نگارنده به دوستان خود از علما و بزرگان در هند و عراق و جز اینها نوشته، با انشائی سرشار از لغات غریبه و غیر مأنوس و اشعاری به عربی و فارسی از خود او. این کتاب مشتمل است بر دو «معقوله» و یک «خاتمه»: معقوله۱. المکاتبات العربية؛ معقوله۲. المفاوضات الفارسية؛ الخاتمة: فی طائفة من وصايا الشاعر و الدبير.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۵۹

آغاز: ألا ان خير كلام نطق به اللسان و أبلغ نظام نمقته قريحة الانسان حمد الله الذی علم البيان؛ **انجام:** و کنایات شعر را بحرکت دست و جنبش سر آشکارا بکند و داعی بی ریا را بکلمه خیر یاد

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در حاشیه نامه‌هایی از مؤلف و به خط وی اضافه شده، مؤلف کتاب را به آقا علی بن آقا قاسی طهرانی به تاریخ ۲۲ صفر ۱۲۲۷ از کلکته اهداء کرده؛ جلد: تیماج، ۵۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۰–۳۴۱]

● **مراسلات سیاسی انگلیس در باب آسیای مرکزی** / اسناد / فارسی

morāselāt-e sīyāsī-ye engelīs dar bāb-e āsīyā-ye markazī

تهران؛ دانشگاه تهران؛ شماره نسخه:۱۶۲۳-ف

نسخه اصل: وزارت خارجه ش ۶۱۸۶؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱–۱۹۲]

● **مراسلات شاه عباس صفوی** / اسناد / فارسی

morāselāt-e šāh ‘abbās-e safavī

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۶عکسی

اصل: کتابخانه دانشگاه علیگره هند؛ شامل اسناد روابط صفویه با سلاطین تیموری هند و پادشاهان روم و ترکستان که در زمان جهانگیر فرزند جلال الدین اکبر تألیف شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ جمادی الاول۱۲۳۷ق؛ ۹۱گ [جنگ: ۱–۴۶۶]

● **مراسلات عاشق و معشوق** / ادبیات / فارسی

morāselāt-e ‘āšeq va ma‘šūq

ستمگر، ق۱۳ قمری

setamgar (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۳ق

این کتاب حاوی سی و یک نامه و سی و یک جواب نامه عاشقانه است که در آن عاشق اول سوز دل می‌گوید در ابتداء به نثر و بعد به نظم و بعد معشوق نیز به همان سبک جواب می‌دهد. نویسنده پس از ختم نثر می‌گوید ابیات موافق مضمون.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۳۲

آغاز: مراسلات عاشق و معشوق ستمگر، این کتاب مشتمل است بر سی و یک نامه عاشق؛ **انجام:** قادر قادر بر شفاست زیاده ازین به مدعاست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۳۳ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۱۹گ، ۱۴سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵–۴۵۱]

● **مراسلات عاشق و معشوق** / ادبیات / فارسی

morāselāt-e ‘āšeq va ma‘šūq

شامل سی ویک نامه عاشق وسی ویک نامه معشوق که درجواب نوشته وبعد از آن نظم وبعد از آن معشوق درجواب به رسم استغنا چند کلمه نثر نوشته است هر نامه عاشق مطالبی به نظم ونثر دارد.

آغاز: بسمله این کتاب مشتمل است برسی ویک نامه عاشق ... باین نوع که ابتدا کرده شد مراسله اول عاشق درباب دیدن معشوق درخواب بخوابم آمدی درديده ام جاساختی رفتی ××بیک چشمک زدن دل راز من پرداختی رفتی

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** هرزمان ازآب چشمم سوز خیزد ای طبیب ×× شربتی فرما که این سوز از دلم بیرون شود

از اول تا اواخر مراسله سی ویکم عاشق به معشوق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۳۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲–۴۹۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۸۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**چه احتیاج که پای عیادت در میان آید کریم قادر قادر پر شفاست زیاده ازین چه مدعاست.

در حاشیه صفحه ها نیز اشعاری به مناسبت نامه‌ها نوشته شده که ضمن آنها اشعار ترکی است با تخلص مجرم و بالای آنها کلمه «لمحرره» نوشته شده است بنابراین نویسنده این نامه‌ها شاعری است با تخلص مجرم که در ۱۲۶۶ که تاریخ پشت صفحه اول

نسخه است میزیسته است؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ ۲۰۷گ (۱-۲۰۷)، ۱۵-۱۷سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۵۲]

● **مراسلات عز الدوله ابن کمونة با نجم الدوله «نجم الدین دبیران»** / فلسفه / عربی

morāselāt-e ‘ez-od dowle ebn-e kamūne bā najm-od dowle «najm-od dīn dabīrān»

ابن کمونه، سعد بن منصور، - ۶۸۳ قمری

ebn-e kamūne, sa‘d ebn-e mansūr (- 1285)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۰/۲

آغاز: استفاد العبد المخلص سعد بن کمونه من مجلس مولانا علامة العالم

بی‌کا، تا: قرن ۸؛ اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲-۳۸۸]

● **مراسلات قاجاریه و نشریات بهائیان** / اسناد / فارسی

morāselāt-e qājārīye va našrīyāt-e bahā’īyān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۷

مشتمل بر دو کلاسور است که کلاسور اول شامل نامه ها و نشریات تایپی مربوط به بهاییان است و کلاسور دوم شامل ... تعدادی نامه و تلگراف مربوط به صاحب منصبان قاجاریه، البته در پایان کلاسور دوم هم چندین نامه از بهائیان هست با امضای «فانیه بهائیه». همچنین در انتهای کلاسور اول یک برگ قباله مربوط به فروش قریه «طغرود» (از نواحی قم) وجود دارد به تاریخ ۱۲۴۲هـ نیز در کلاسور دوم برگ ۱۲۶ سندی مربوط به «تعیین مالیات دیوانی ولایت خوی» هست؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق؛ ۱۲۹گ [ف: ۳۴-۵۸]

● **مراسلات محبت نکات** / نامه‌نگاری / فارسی

morāselāt-e mohabbat nokāt

اهدا به: دختر فتحعلی شاه

مؤلف از منشیان و مترسلان زمان فتحعلی شاه قاجار است که از ذکر نام خود سر باز زده و در ابتدای نسخه خود را گمنام، و در پایان نسخه بی‌نشان خوانده است. وی این اثر را به واسطه شخصی دیگر برای یکی از دختران شاه نوشته است که البته نام هیچیک از ایشان را هم صراحتاً بیان نکرده است. این اثر در بیست باب تنظیم شده و در هر باب پنج نامه نمونه آمده است: باب ۱. در مژده وصل؛ ۲. در رسیدن به وصل؛ ۳. در فراق؛ ۴. با خیالت صبح می‌کنم؛ ۵. در قهری دوست با دوست؛ ۶. آشتی کردن؛ ۷. عشق بازی با صورت می‌کنم؛ ۸. از فراقت تا صبح بیدارم؛ ۹. به جهه وصل التماس به قاصدی می‌کنم؛ ۱۰. وعده وصلم دادی و نیامدی؛ ۱۱. ترش‌رویی را سبب چه بود؛ ۱۲. به شکار رفته بودی؛ ۱۳. فراموش ساختی؛ ۱۴. با اغیار صحبت می‌نمایی؛ ۱۵. امروز مرا نگاه نکردی؛ ۱۶. بیمارم؛ ۱۷. احوال از من نمی‌پرسی؛ ۱۸. به شکار رفته بودم تو نیامدی؛ ۱۹. در شکارگاه جای تو خالی بود؛ ۲۰. قاصدم را با حال پریشان گذاشتی و رفتی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۰۲

آغاز: بسمله. ای نام تو بهترین سرآغاز ... حمد و ثنای بی عدد ... بنده گمنام تبه روزگار را بخت خوابیده زمان بسیار بیدار و حسب الاشاره علیه المرتبه ... بتوسط یکی از قرب یافتگان ... که نسخه مراسلات محبت نکات مودت آیاتی چند بعبارت آرم؛ **انجام:** ولی یک تفاوت مرا زان عرب ×× که وی را نبد واسطه نزد رب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه سالم و کامل است؛ جلد: چرم، ۱۱۲ص، ۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴۷/۱-۱۲۲]

● **مراسلات (مکاتیب فرخ خان)** / اسناد / فارسی

morāselāt (makātīb-e farrox xān)

امین الدوله غفاری، فرخ بن مهدی، - ۱۲۸۸ قمری

amīn-od-dowle qaffārī, farrox ebn-e mahdī (- 1871)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۸

آغاز: بسمله، نوشته امین الملک از منزل قراچمن مورخه پنجم ذی قعده چاپار محل پاکت؛ **انجام:** آن جناب را مطمئن میسازم ۱۷رمضان ۱۲۷۳ه.ق.

فرخ خان امین الملک کاشی که بعدها لقب امین الدوله گرفت به زمان ناصر الدین شاه از سوی ایران به سفارت درباره عثمانی و فرانسه و انگلیس می‌رود، در این مسافرت مکاتباتی با بزرگان قوم و سفرای خارجه و اعضای وزارت خارجه ایران می‌کند و جواب‌هایی دریافت می‌دارد این نسخه حاوی مجموعه این نامه‌ها از بدو حرکت او از تهران تا ایام اقامت او در کشورهای فرنگی است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۶۷گ، ۲۷سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف: ۶-۳۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۹/۴

آغاز: پیش از بیان این دو مسئله یک نکته عرض بکنم که می‌توان گفت که اولین نقطه علم تنظیم است؛ **انجام:** باز جسارتهای بنده از حدود همت و غیرت و اغماض حق پرستی اعلی حضرت شاهنشاهی هرگز خارج نخواهد شد

این نامه که فرخ خان امین الدوله به ناصرالدین شاه نوشته از جمله نامه‌هایی است که میرزا محمد علی پیش خدمت باشی به مظفرالدین میرزا عرضه می‌کند، فرخ خان امین الدوله به هنگام بازگشت از سفارت فرنگ و توقف در اسلامبول بر حسب امر شاه وقت این نامه را در باب انتظام لشکر و مجلس و تنظیمات می‌پردازد و به حضور خسروانه ارسال می‌دارد و در آن نصایح

سودمندی به شاه راجع به این مطلب می‌نماید؛ خط: نستعلیق شکسته خوش، کا:ابوتراب طباطبائی، تا: ۱۳۰۱ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۱ص (۷۱-۱۰۱)، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۴۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۸۹

نامه‌ها و گزارشاتی است که امین الملک برای شاه یا دیگران نوشته و بعضی از فرمان‌هایی است که بدو نوشته‌اند، در بعضی از این نامه‌های تاریخ‌های ۱۲۸۷ -۱۲۸۸ دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۳۳گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۴ سم [ف: ۲۰-۳۰۴]

● **مراسلات و رقعات دوره ناصری** / ادبیات / فارسی

morāselāt va roq‘āt-e dowre-ye nāserī

در آغاز نسخه آمده است:«صورت عریضجات و مراسله‌ها و رقعجاتی است که خدمت وزرا و امرا و امنای دولت و دوستان و احبا نوشته شده است». از جمله عریضه به سپهسالار، میرزا سیعد خان وزیر دول خارجه، دبیر الملک، امین الدوله، قوام الدوله، مجدالدوله، عماد الدوله امامقلی میرزا حاکم کرمانشاهان، میرزا محمد حسین وزیر دار السلطنه اصفهان، میرزا شفیع صاحب دیوان، میرزا آقا خان و ... .

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۳۲

آغاز: عریضه ایست که خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم سپهسالار اعظم ... تصدقت شوم شوق فدوی به استان بوسی؛

انجام:و هم احزاب الشیاطین لا اعقاب الماء و الطین بینهم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲۷/۲-۲۱]

● **مراسلات و عهدنامه ها** / اسناد / فارسی

morāselāt va ‘ahd-nāme-hā

مجموعه مراسلات و فرمان‌ها و نامه‌های دولتی است که توسط یکی از مستوفیان و وزراء به نام میرزا علی قدیمی صادر و گردآوری شده و فرزند وی آنها را از روی اصل در مجموعه حاضر گردآورده است. این عناوین در مجموعه حاضر دیده می‌شود:رقم نایب السلطنه عباس میرزا به محمد میرزا و دستور اعزام سرباز به سال ۱۲۲۷ق فرمان فتحعلی شاه به محمد تقی میرز رکن الدوله حکمران بروجرد سال ۱۲۲۷ق، چهار فرمان از فتحعلی شاه به محمد تقی میرزا در سال ۱۲۲۴ و ۱۲۲۵ و ۱۲۲۷ق، رقم محمدتقی میرزا به میرزا علی قدیمی در سال ۱۲۲۹ق، فرمان برقراری مستمری درباره ورثه عبدالحسین شوشتری در سال ۱۲۷۳ق، دو مراسله ولیعهد به نواب محمد تقی میرزادستخط ولیعهد به میرزا علی قدیمی، مراسله قائم مقام به میرزا علی قدیمی، مراسله میرزا عبداللطیف خوشنویس به میرزا علی قدیمی و معرفی میرزا جانی لاهیجانی شاعر، مراسله حاجی اسماعیل مجتهد به میرزا علی قدیمی، دستخط ولیعهد به مرحوم والد، دستخط عباس میرزا به محمد میرزا و دستور اقدامات جهت جنگ با روس‌ها مراسله سردار کل به میرزا علی قدیمی، سه مراسله محمد اسماعیل خان تحویلدار جهت تحویلدار و سردار کل و دیگران، فرمان فوت امیر محمد قاسم خان ولیعهد و تکذیب شایعاتی که درباره صدراعظم بوده در ۱۲۷۵ق، دستخط پادشاه به عنوان اردشیر میرزا رکن الدوله حکمران آذربایجان سواد قصیده که میرزا محمد علیخان شمس الشعراء به مناسبت عید غدیر ساخته، عریضه و تقدیم پیشکش نقدی به مناسبت مولود شاه رقم حکومت محمدخان بن حاجی جابرخان در محمره و شط العرب مرقومه عباس میرزا جهت محمد میرزا و شرح پیشرفت قشون ایران به سرداری حسنخان در ایروان در ۱۲۴۲ق، رقم عباس میرزا به محمد میرزا و دستور کوچانیدن ایلات قیانی و برکشاطی در رمضان ۱۲۴۲ق، مراسله اوترم سردار انگلیسی به نواب احتشام الدوله بعد از جنگ محمره، جواب احتشام الدوله به اوترم انگلیسی و ارسال سواد صلح نامه که امین الملک از پاریس فرستاده، پنج نامه به شاهزادگان و صدراعظم و مهدعلیا، مراسله تسلیت میرزا علی نقی به نواب احتشام الدوله، سه نامه از معتمد الملک به نواب احتشام الدوله و یک نامه به ملامحمد مجتهد همدانی و نامه دیگر بدون عنوان، تبریک به شاه در فتح هرات، رقم عنوان ابراهیم میرزا حکمران عربستان و اعلام فتح هرات و سرکوبی ترکمان‌ها به سال ۱۲۷۳ق، فرمان ریاست دارالشورای دولتی درباره میرزا جعفرخان مشیرالدوله و سواد دستخط شاه در ۱۲۷۵ق، اعلام فتح‌نامه هرات به حاجی جابرخان سرهنگ ناظم محمره در ۱۲۷۳ق، ملفوفه قائم مقام به میرزا علی قدیمی گرایلی والد نویسنده مجموعه، دو نامه از میرزا علی به سردار حکمران یزد میرزا شفیع و خبر فوت مهدی قلی میرزا در سلطان آباد، فرمان و ملفوفه به نام خان لر میرزا احتشام الدوله حکمران عربستان و لرستان و بروجرد و اعلام عزل میرزا آقا خان نوری صدراعظم در ۱۲۷۵ق، مراسله مفصل احتشام الدوله به حشمت الدوله، نامه میرزا ابوالقاسم وزیر حشمت الدوله حاکم کرمانشاهان به احتشام الدوله و شرح اختلافات فیما بین، نامه محمدقلی خان ایشیک آقاسی باشی به حاجی نور محمد خان، نامه میرزا تقی خان به قائم مقام، پاسخ قائم مقام به آن نامه، شرح حال معتمد الدوله نشاط از منشئات قائم مقام، نامه‌ای از قائم مقام، فرمان وزارت همدان به نام فتحعلی خان بیگلربیگی از انشاء قائم مقام، نامه میرزا علی نقی منشی، نامه قائم مقام به یکی از دوستان، نامه فاضل خان به قائم مقام، چهارنامه از قائم مقام یکی به نام میرزا صادق مروزی وقایع‌نگار، نامه میرزا تقی خان به فرخ خان کاشی و شرح چگونگی اوضاع ایران ...،رقم نایب السلطنة به حکومت محمد حسین میرزا حشمت الدوله، نامه قائم مقام به میرزا صادق مروزی از خراسان پس از فوت عباس میرزا،

هفت نامه مختصر و مفصل از قائم مقام به میرزا صادق مروزی، جواب وقایع‌نگار مروزی به یکی از نامه‌های قائم مقام، نامه قائم مقام به میرزا فضل الله علی آبادی ملقب به مقرب الملک، نامه قائم مقام به فاضلخان گروسی، نامه قائم مقام به فتح الله میرزا شعاع السلطنه، نامه قائم مقام به میرزا محمد علی آشتیانی، چهارنامه از قائم مقام به میرزا بزرگ نوری، عریضه عباس میرزا به فتحعلی شاه از انشاء قائم مقام، رقم نائب السلطنه به امیرنظام محمد خان در ۱۲۳۶ق، دیباچه رساله یکی از شاهزادگان از قائم مقام، جواب نامه عثمان پاشا ارقاصی از انشاء میرزا تقی خان، از طرف محمدشاه به آصف الدولة در روابط و رفتار روس‌ها از انشاء قائم مقام، قائم مقام به محمودخان دنبلی قوریساول باشیدونامه از قائم مقام به فاضل خان گروسی نامه فاضل خان به آقا خان محلاتی، نامه فاضل خان به میرزا تقی علی آبادی، نامه مفصلی به پادشاه روس از انشاء قائم مقام، سه نامه در تقدیم پیشکشی نقد عیدی نامه‌ای در جواب کنسول بغداد نوشته شده، نامه به اوترم سپهسالار قشون انگلیسی، ملفوفه رقم ولیعهد به عنوان محمد میرزا در ۱۲۴۲ق، ملفوفه نامه قائم مقام میرزا علی قدیمی، ملفوفه رقم عباس میرزا به محمد میرزا در مقابله با روس، رقم بهمن میرزا در حکومت میرهاشم خان طالش در بروجرد رقم بهمن میرزا به میرهاشم خان و دستور انتظام امور، دو نامه به پادشاه و تقدیم پیشکش عیدی، دونامه از قائم مقام به میرزا علی قدیمی، رقم و اعلام فتح هرات به مولی عبدالله خان والی حویزه در ۱۲۷۳ق، رقم احتشام الدوله خانلر میرزا به سید عیسی و موسی و سادات حویزه در ۱۲۷۲ق، عریضه قائم مقام به محمدشاه، نامه قائم مقام در اختلاف بین دو تن از شاهزادگان، ۱۵ نامه مختصر و مفصل در اختلاف بین شاهزادگان در ۱۲۵۶ق و قبل و بعد آن، دو نامه از قائم مقام، ده نامه با عناوین مهدعلیا و پادشاه و مستوفی الممالک و تعزیت و احوال‌پرسی و امور داخلی در ۱۲۷۳ و ۱۲۷۴ق، نوشته آصف الدوله به حاجی نور محمدخان سردار در فتح کلات، فرمان محمد تقی میرزا حکمران بروجرد و اعلام فتح و جنگ با عثمانی‌ها در ارزنة الروم در ۱۲۳۷ق، رقم فتح‌نامه کلات که محمدعلی میرزا دولتشاه سواد آن را جهت میرزا علی قدیمی فرستاده در ۱۲۳۳ق، رقم فتح نامه کلات که محمد علی میرزا دولتشاه سواد آن را جهت میرزا علی قدیمی فرستاده در ۱۲۳۳ق، رقم عباس میرزا به عنوان محمد میرزا و شرح اوضاع قراچه‌داغ و جنگ با روس‌ها در ۱۲۴۳ق، فرمان فتحعلی شاه به عنوان محمد میرزا و اعلام حرکت قشون به جانب ایروان فرمان فتحعلی شاه به عنوان همو و اعلام احتمال صلح در ۱۲۴۳ق، چهارنامه و فرمان از فتحعلی شاه جهت محمدتقی میرزا والی بروجرد در امور داخلی در ۱۲۲۴ق، دستخط نایب السلطنه به محمدمیرزا و دستور تهیه آذوقه، ۹ نامه به نام میرزا علی قدیمی از نائب السلطنه و قائم مقام در ۱۲۴۷ق، مراسله حاج اسدالله خان شیرازی برادر قوام الملک به حاجی نور محمد خان سردار، مراسله محمد صادق خان دنبلی به حاج نور محمد خان سردار، مراسله دبیر الملک به میرزا ابوطالب وزیر، عریضه دبیرالملک به احتشام الدوله، مراسله عباس میرزا به والده فتح الله میرزا و دفاع از تهمت نسبت‌هایی که به ولیعهد داده‌اند، نامه عباس میرزا به میرزا موسی خان برادر قائم مقام، چهار مراسله از عباس میرزا به علی نقی میرزا رکن الدوله،فهرستی از تجاوزات و تخلفات عثمانی‌ها در روابط با ایران، رقیمه عباس میرزا به فرمانفرمای گرجستان راجع به اتفاقات سرحدی، نامه ایلچی روسیه به فتحعلی شاه راجع به قاتلین سفیر و مجازات آنها، نامه سفیر روس به وزیر خارجه ایران نامه پسکویچ به عباس میرزا در ۱۲۴۴ق، نامه دیگر از همو به همراهی کینیا دالقورکی به خدمت عباس میرزا ۱۲۴۴ق، سؤال و جواب به همراهی کینیا دالکورکی از غراف پاسکویچ والی گرجستان به عباس میرزا، نامه فتحعلی شاه به امپراطور روس بعد از ورود دالگورکی، نامه عباس میرزا به امپراطور روس که همراه خسرو میرزا فرستاده است، نامه غراف پسکویچ به عباس میرزا در باب فتح ارزنة الروم در ۱۸۲۹م، نامه عباس میرزا در جواب پسکویچ، نامه عباس میرزا به ایلچی دولت روس در مواد صلح‌نامه،صورت اعلامی که از طرف دولت ایران به دولت انگلیس نوشته شده، صورت قرارنامه صلح ایران و انگلیس، جواب وزیر مشرق انگلیس به عباس میرزا در باب صلح مرقومه ولیعهد به میرزا مهدی ملک الکتاب در ۱۲۴۷ق، شرح مفصل مجلس انتخاب ولایتعهدی امیرمحمد قاسم خان و انتصاب میرزا آقا خان به سرپرستی و وکالت و نظام الملک به وزارت در ۱۲۴۷ق، فرمان وزارت میرزا علی قدیمی پدر کاتب به وزارت محمد تقی میرزا حسام السلطنة در ۱۲۳۱ق، مرقومه محمدتقی میرزا به عنوان علی قدیمی در ۱۲۳۲ق، رقم فتحعلی شاه به محمد تقی میرزا حسام السلطنة در ۱۲۴۱ق، خطبه نکاحیه بین نور محمدخان سردار و دختر میرزا علی در ۱۲۳۰ق، چند نامه از قائم مقام بدون عنوان، نامه‌های قائم مقام به فتحعلی شاه، نامه قائم مقام به میرزا علی قدیمی، معاهده صلح ایران و انگلیس که در پاریس منعقد شده در ۱۲۷۳ق، اعلام ولایتعهدی امیر محمد قاسم خان و شرح و تفصیل جریانات ...،رقم مستمری میرزا نصرالله تاج الشعراء شهاب اصفهانی در جمادی الاول ۱۲۷۶ق، فرمان نیابت حکومت اصفهان به نام اکبر میرزا در ۱۲۷۷ق، فرمان معافیت مالیاتی کاروانسرای حاج میر محمد حسین در اصفهان در ۱۲۷۶ق، نوشته دبیرالملک به عنوان عضدالملک حاکم بروجرد در باب ساختمان چاپارخانه در ۱۲۷۶ق، فرمان به عنوان احتشام الدوله حکمران اصفهان در حق میرزا ابوالمعالی شعبان ۱۲۷۶ق، فرمان برقراری مواجب محمد ولی خان در ۱۲۷۶ق، نامه دوستانه از میرزا علی قدیمی، نامه معتمدالدوله نشاط به میرزا عبدالکریم خوشنویس، نامه نشاط از جانب نایب الخلافه به محمدباق مجتهد، نامه فتحعلی شاه به

عباس میرزا در امور سیاسی فرمان انتصاب بهرام میرزا به ریاست توپخانه تبریز، نامه قائم مقام به یکی از دوستان نامه فاضخان گروسی به نظام الدوله، نامه فاضلخان به عبدالحسین خان، نامه سیف الدوله به قائم مقام، میرزا ابوالقاسم همدانی به میرزا محمد علی ملاباشی اصفهانی، نامه میرزا محمدعلی منشی به سیف الدوله، تعزیت نامه پادشاه به فرزندان سید علی، فرمان اتابیکی میرزا ابوالقاسم قائم مقام از انشاء فاضل خان گروسی فرمان لقب نظام الدولگی میرزا علی محمدخان از انشاء میرزا محمد تقی علی آبادی، رقم نواب سیف الدوله فرمانروای اصفهان در تفویض حکومت بختیاری به امیرالامراء حسینخان سردار، رقم سیف الدوله سلطان محمد میرزا در تفویض بلوک به آقا میرزا بابا مستوفی دیوان، عریضه میرزا رضی به نایب السلطنة، انشایی بدون عنوان، نامه میرزا محمد صادق مروزی وقایع نگار به میرزا علی محمدخان بن امین الدوله از وقایع نگار به نصرالله خان پسر کوچک امین الدوله، از منشئات وقایع نگار به امین الدوله نامه از وقایع نگار به امین الدوله، نامه از همو به یکی از اعیان قم، مرقومه همایون به حاجی میرمحمد حسین امام جمعه اصفهان فاضل خان گروسی به عبدالحسین خان ولد صدر، دو نامه از فاضل خان گروسی به میرزا ابوالحسین یغما، از اخوانیات فاضل خان جواب اسحاق خان حاکم تربت حیدریه، دو فرمان به عنوان یکی از شاهزادگان و میرزا محمد خان، فرمان به افتخار شیخ علی خان بیگلربیگی امیرالامراء در باب محاربات او با رؤس، فرمان حکومت و بیگلربیگی یزد مراسله همایون و دعوت آقا سید محمد از اصفهان به تهران، نامه به میرزا ابوالقاسم مجتهد جهت رسیدگی به فقراء قم و تخفیف مالیات مزرعه کزاز، مراسله نایب السلطنه به ظل السلطان، مراسله نایب السلطنة به والده فتح الله میرزا و مخالفت با انتصاب محمد حسین میرزا به حکومت کرمانشاهان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۵۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۱۵۸گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۸-۱۰۶]

● **مراسلات و مکاتبات** / نامه‌نگاری / فارسی

morāselāt va mokātebāt

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ناشناخته [میراث شهاب: س۷ش۱-۲-۳۶]

● **مراسله** / فقه / عربی و فارسی

morāsele

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۵

آغاز: بسمله یا غایب عن عینی؛ **انجام:** قدحللنا بدنا و السلام (کذا)

عنوان میرزا ابراهیم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نادر شاه، ۱۱۴۵ق؛ ۳گ، ۲۱ سطر [الفبائی: -۵۱۰]

● **مراسله** / تاریخ / فارسی

morāsele

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ – ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۷۸

آغاز: نسخه ارسال و مرسول که فیما بین وزیر مختار و دولت انگلیس؛ **انجام:** حسب الاشاره انطباع گردید تحریرا فی شهر محرم الحرام سنه ۱۳۵۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ ۱۲گ، ۱۵ سطر [رایانه]

● **مراسله** / عرفان و تصوف / فارسی

morāsele

وفائی شوشتری، فتح الله بن حسن، – ۱۳۰۴ قمری

vafā'ī šūštarī, fath-ol-lāh ebn-e hasan(- 1887)

این مراسله عرفانی را در رجب ۱۲۹۳ق نوشته و می‌نویسد که اگر پسند طبع دوست من آید بدهد چاپ کنند.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۵۵/۱ – ج

آغاز: بسمله.ایدلا منزل فراتر بر کن از این خاکدان ×× غیر قرب دوست دیگر هر چه باشد خاک دان ... الهی عمرنی ما کان عمری بذلة فی طاعتک ... بیان حال و صورت احوالی است از بنده ربائی وفائی مراسله مانند بخواهش دوستی از دوستان ارجمند بجانب یکی از برادران سالک خود؛ **انجام:** لهذا همین مسوده ارسال شد. وفائی

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رجب۱۲۹۳ق؛ این رساله در فهرست به نام «وفائی» بدون ذکر نام پدر آمده است، از قرائن این نام ثبت شد؛ جلد: تیماج، ۱۵رگ، ۱۷سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: -۱۹۰]

● **مراسله** / نامه نگاری / فارسی

morāsele

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۸۷

مراسله به حاجی میرزا آقاسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۶گ، اندازه: ۱۷/۳×۲۲/۲سم [رایانه]

● مراسله آخوند ملایوسف نوری به آقا سید حسین /

نامه‌نگاری / فارسی

morāsele-ye āxūnd mollā-yūsof nūrī be āqā sayyed hoseyn

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با یادداشتی به خط و مهر محمد مهدی تفنگدار محلاتی متخلص به فدائی مورخ ۱۳۱۴ می‌باشد؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱-۴۹۴]

● مراسله ابن میثم بحرانی به خواجه نصیر طوسی /

نامه‌نگاری / عربی

morāsele-ye ebn-e meysam-e bahrānī be xāje nasīr tūsī

ابن میثم، میثم بن علی، ۶۳۶ - ۶۸۹ قمری

ebn-e meysam, meysam ebn-e ‘alī (1239 - 1291)

نامه‌ای است با عباراتی فصیح و بلیغ که مؤلف در پاسخ نامه خواجه نصیرالدین طوسی (-۶۷۲ق) فرستاده و در آن به مدح و ثنای وی پرداخته است.

[الذریعه ۲۹۷/۲۰ و ۲۹۸]

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۲۰/۹

آغاز: اتانی کتاب لو تمر نسیمه ×× بقبر لاحیی نشره ساکن القبر / فجدد لی شوقا و ما کنت ناسیا ×× ولکنه تجدید ذکر علی ذکر

خط: شکسته، نستعلیق، کا:ملا محمد تقی گلپایگانی، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۵۵۹-۵۶۲)، جلد: تیماج، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱-۱۷۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۵۷/۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۱۴۷]

● مراسله از کومپانیه مشرقی روس در ماه مارث ۱۲۵۷ به پطرزبوغ / قانون / فارسی

morāsele az kompānīyeh mašreqī-ye rūs dar māh-e mārs 1257 be paterzbūq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۳/۳

خط: نستعلیق، کا:محمد حسن [خان اعتماد السلطنه]، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۲ص (۱۰۶-۱۲۷)، ۱۴سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۳۷]

● مراسله اهل بهبهان / نامه‌نگاری

morāsele ahl-e behbahān

درباره شیخ حسین خلف آبادی دورقی که دعوی اجتهاد کرده و قبله مسلمانان را منحرف ساخته بود گویا [مراسله] به مؤلف رساله دومی مجموعه (بهبهانی اصفهانی) باشد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۶۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵گ (۱پ-۵ر)، ۱۴سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶-۴۴۱]

● مراسله باب عالی به سفارت کبرای اسلامبول (ترجمه) / اسناد / فارسی

morāsele bāb-e ‘ālī be sefārat-e kobrā-ye eslāmbool (t.)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۱۵

آغاز: نظامنامه مورخه ۵ شعبان ۱۲۹۱ در خصوص منع ازدواج رجال ایرانی با نسوان عثمانیه است؛ **انجام:**بتاریخ ۱۳ مارت ۱۳۰۴ -وزیر امور خارجه - سعید

مورخه ۱۳ رجب ۱۳۰۵؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲گ (۱۶پ- ۱۷ر) [ف: ۷-۳۴۸]

● مراسلة بین امیرالمؤمنین (ع) و معاویة بن ابی سفیان = نامه معاویه به حضرت علی (ع) و پاسخ آن حضرت / نامه‌نگاری / عربی

murāsilat-un bayn-a amīr-il-mu’minīn wa mu‘āwīya-ti bn-i abi sufyān = nāme-ye mo‘āvīye be hazrat-e ‘alī va pāsox-e ān hazrat

بستی، محمد بن عبدالرحمن

bastī, mohammad ebn-e ‘abd-or-rahmān

نامه‌ای است از معاویة بن ابی سفیان، به حضرت امیرالمومنین علی (ع) که طی نامه‌ای آن حضرت را متهم به مخالفت با قرآن و سنت نموده و امام (ع) پاسخی مفصل و مستدل به وی داده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۹/۲۴

آغاز: بسمله، قال الشیخ الادیب، ابوبکر بن عبدالله البستی، بالاسانید الصحاح، ان امیر المومنین و قاتل المشرکین (ع) ... لما رجع من وقعة جبل، کتب الیه معویة بن ابی سفیان ... اما بعد فقد اتبعت ما یضرک و ترکت ما ینفعک و خالفت کتاب الله ... [جواب] اما بعد، فانی افنیت قومک یوم بدر، و قتلت عمک و خالک و جدک و السیف الذی قتلهم معی؛ **انجام:** فقال عمرو بن عاص: لو ان لک قرابة کقرابة امیر المومنین، و کان معک الحق، کما هو معه لادینا عنک افضل من ذلک اضعافا مضاعفة، فقال معاویة: فض الله فاک و قطع شفتیک، و الله لکلامک علی، اشد

من کلام الاعرابی و لقد طاقت علی الدنیا بحذافیرها ...
خط: نسخ، کا:اسحاق بن نوروز شولستانی، تا: ۱۰۹۵ق؛ مصحح؛ ۲گ(۲۲۴ر-۲۲۵پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳۷-۲۵۱]

● **مراسله جنرال خرولیف** / قانون / فارسی
morāsele-ye jenerāl xorūlīf

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۳/۴
مباحث: ... به کینیازبار آتینکی جالسین در ۲۱ ماه یون نمره ۱۷؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسن [خان اعتماد السلطنه]، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳ص (۱۲۷-۱۲۹)، ۱۴سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۳۷]

● **مراسله جوابیه سفارت کبری بوزیر امور خارجه عثمانی** / اسناد / فارسی
morāsele-ye javābīye-ye sefārat-e kobrā be-vazīr-e omūr-e xāreje-ye ʻosmānī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۱۶
آغاز: مراسله شریفه مورخه ۱۳ رجب ۱۳۰۵ و نمره ۳ ... ملاحظه شد؛ **انجام:**۲۲ شعبان ۱۳۰۵ مطابق ۲۰ نیسان ۱۳۰۴
مورخ ۲۲ شعبان ۱۳۰۵؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱ص (۱۷ر) [ف: ۷-۳۴۹]

● **مراسله رسمیه فخری بیک سفیر عثمانی بوزارت امور خارجه ایران** / اسناد / فارسی
morāsele-ye rasmīyyeh faxrī beyk safīr ʻosmānī be-vezārat-e omūr-e xāreje-ye īrān

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۲۳
آغاز: از مضمون مراسله آنجناب جلالتمآب مورخه ۱۶ شعبان المبارک ۸۹ بنمره ۶۵؛ **انجام:**بی اصل و اساس را در میانه نیارید.
مورخ ۲۰ شعبان ۱۲۹۸؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲گ (۱۰۱پ - ۱۰۲ر) [ف: ۷-۳۵۰]

● **مراسلة السلطان الاعظم سلیمان خان الی المطهر ابن شرف الدین علی الحسینی الذی ادعی الامامة /** نامه‌نگاری / عربی
murāsilat-us sulṭān-ul aʻẓam sulaymān xān ila-l muṭahhar ibn-i šaraf-ud dīn ʻalī al-ḥusaynī laḏī iddʻa-l imāma

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۸۱/۵
آغاز: بسمله. هذا مثالنا الشریف السامی السلطانی؛ **انجام:** و علامتنا الشریفة حجر علیه و السلام علیه.
خط: نسخ، کا:احمد بن محمود بن خزیم نجفی، بی‌تا، برای بهاء الدین علی استادش نوشته؛ کاغذ: سپاهانی، ۷گ (۲۷۱-۲۷۷)، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۲۳۷۹]

● **مراسله صدر اعظم** / اسناد /فارسی
morāsele-ye sadr-e aʻzam

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۰/۵-ف
به وزیر امور خارجه انگلیس لارد کلارمدان که امین الملک برده است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۴۴]

● **مراسله فیما بین علی (ع) و معاویه** / تاریخ اسلام / عربی
morāsele-ye fīmā beyn-e ʻalī va moʻāvīye

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۷/۸
به نقل از ابوبکر بن عبدالله بن عزیز النبی؟؛ خط: نستعلیق، کا:محمد بن جمشید مراغی، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۷پ- ۱۸ر) [مختصر ف:-۷۴۷]

● **مراسله کاکریف به جنرال خرولیف** / قانون / فارسی
morāsele-ye kākrīyof be jenerāl xorūlīf

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۳/۵
مباحث: ... در ۱۸۵۷ نوشته است (ترجمه)؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسن [خان اعتماد السلطنه]، تا: قرن ۱۴، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۴سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۳۷]

● **مراسله معتمد الدوله به ...** / اسناد / فارسی
morāsele-ye moʻtamed-od dowle be ...

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۸۸/۵
میرزا عبدالوهاب به بولکونوک مزراویچ در باب اسرا و جواب وی؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ ۷گ (۲۷-۳۳)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۱۲]

● **مراسله مهد علیا** / اسناد / فارسی
morāsele-ye mahd-e ʻolīyā

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۱۳
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۴۱]

● **مراسله میرزا اکبر به میرزا زاهد خان** / عرفان و تصوف / فارسی

morāsele-ye mīrzā akbar be mīrzā zāhed xān

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۰۴/۱۸

مراسله‌ای است ادبی و عرفانی به میرزا زاهد خان؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۳۳ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۶]

● **مراسلة الوداد** / ادبیات / فارسی

morāsalat-ol vedād

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۳۷

آغاز: شیخ بهایی که چنین فرموده آن بزرگوار:هر کسی را کو نباشد عشق یار ×× بهر او پالان و افساری بیار ... ای عزیز اندیشه کن که اگر زمزمه محبت در دل موسی نبودند در وادی طورندای «یانبینا» نشنودی ... چون اجابت فرمایش عزیزان از لوازم بود این فقیر ... اجابت نمود ... آن را مرتب بر طالب و مطلوب نمود ... مسمی به «مراسلة الوداد» نموده؛ **انجام:** الطالب.بخت باز آید از اندر که یکی چون تو دراید ×× روی میمون تو دیدن در دولت بگشاید / والها دیدن خوبان چه بامید و لیکن ×× نظری گر بنماید دلت از کف بر باید. الطالب.نامه‌های عاشقان و معشوق است یکی با عنوان طالب دیگری با عنوان مطلوب در چند جا تخلص «مسکین، عاشق، واله» در شعرها دیده می‌شود، مانند ناز و نیاز ابن یمین (ش ۳۹۲۱) است به نثر بانظم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۳۶گ، ۱۲سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۹۲۲]

← مراسلة الوطواط مع الایلاقی ⟩ مکاتیب الرشید الوطواط الی شرف الزمان الایلاقی

● **مراسم الانتساب فی معالم الحساب** / ریاضیات / عربی

marāsim-ul intisāb fī ma‘ālim-il ḥisāb

اموی اندلسی، ابوعبدالله یعیش

omavī andolosī, abū-‘abd-ol-lāh ya‘īš

گویا در ۸۹۵ آن را ساخته است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۱۸/۱

آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم ... و بعد الحمد لواهب العقل و باسط النعمة و الصلوة علی النبی المبعوث بالموعظة و الحکمة ... فالغرض فی هذا الکتاب المسمی بمراسم الانتساب فی معالم الحساب ضبط قواعد الاعمال المنقولة عن اعلام علماء المتقدمین و ربط قوانینها بحدودها المعقولة؛ **انجام:**و الله تبارک و تعالی هو المؤید علی ... مسالکها بعونه المسدد للصواب بمنه و یمنه و صلی الله علی سیدنا محمد و مولانا محمد و صحبه و سلم تسلیماً کثیراً

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۹۶ق؛ جلد: میشن، ۲۷گ (۲پ-۲۸پ)، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۱سم [ف: ۶-۴۰۲]

← مراسم حج ⟩ مناسک حج

← مراسم سلار ⟩ المراسم العلویة فی الاحکام النبویة

● **المراسم العلویة فی الاحکام النبویة = مراسم سلار** / فقه / عربی

al-marāsim-ul ‘alawīyya fi-l aḥkām-in nabawīyya = marāsem-e sallār

سلار دیلمی، حمزه بن عبدالعزیز، - ۴۶۳ ؟ قمری

sallār deylamī, hamze ebn-e ‘abd-ol-‘azīz (- 1071)

احکام شرعی فقهی را به روش کتاب‌های فقهی به طور بسیار مختصر فتوایی گرد آورده است وآنرا به نام وزیری نگاشته که در مقدمه تصریح به نام وی نکرده است.مشتمل بر کتب و عناوین:کتاب الطهارة، کتاب الصلوة، کتاب الصوم، ذکر الاعتکاف، کتاب الحج، کتاب الزکاة، کتاب النکاح، کتاب الفراق، کتاب المکاسب، ذکر الشرکة و المضاربة، احکام الشفعة، کتاب الایمان و النذور، کتاب العتق و التدبیر و المکاتبة، احکام الدیون، احکام الودیعة، اجکام العاریة، احکام المزارعة، الاجارات و حکمها، الصلح، احکام الوقوف و الصدقات، احکام الضمانات و الکفالات، و الحوالات و الوکالات، ذکر اقرار فی المرض، احکام الوصیة، ذکر اللقطة، ذکر الصید و الذبایح، ذکر الاشربة، کتاب المواریث، احکام القضاء، احکام الجنابة، کتاب الحدود، باب الامر بالمعروف و النهی عن المنکر.

آغاز: بسمله. الحمدلله ذی (الحمد لذی) القدرة و السلطان و الکرم و الامتنان (و الاحسان - چاپی) و العرش المجید المبدیء المعید الذی رسم الشریعة و نهی عن الخدیعة و امر بالعلم و العمل و نهی عن الزلل و الخطل (الخلل) ... اما بعد علی اثر ذلک (اطال الله للحضرة العالیة المظفرة المنصورة الوزیریة (السیدیة) الاجلیة السعادة و البقاء و ادام لها السلطان و العلاء و القدرة (و النور) و السناء و کبت الحسدة لها و الاعداء (نسخه ش ۵۲۰/۵ ولی در نسخه ۷۰۱ ندارد مگر اینکه درهامش که بریده شده کلمه‌های: «اطال ... الوزیریة ... السلطان و العلاء و القدرة» دیده می‌شود) فان احق ما اشتغل به العارفون و عمل به العاملون الرسوم الشرعیة و الاحکام الحنیفیة ... و قد عزمت علی جمع کتاب مختصر یجمع کل رسم و یحوی کل ختم من الشریعة و ابینه (و اتیته) علی القسمة لیقرب (لیتقرب) حفظه و یسهل در سه ... اقول اول الکتب کتاب العبادات و هی عادات و معاملات فالعبادات (تنقسم ستة اقسام) طهارة و صلوة و صوم و حج و اعتکاف و

زکوة و خمس و جهاد و العادات تنقسم قسمین عقود و احکام (اولا ان الرسوم الشرعیة تنقسم قسمین عبادات و معاملات فالعبادات تنقسم ستة اقسام طهارة ... و زکوة و المعاملات تنقسم قسمین عقود و احکام – چاپی و ش ۹۲۰/۵ که با تازگی آن درست‌تر می‌نماید) ... و هذالقسم یشتمل علی کتب شتی نبینها عند المصیر الیها بعون الله تعالی و توفیقه. کتاب الطهارة. الطهارة علی ضربین صغری و کبری

انجام: فقد اتینا فی هذالکتاب علی کتب الفقه مع الاختصار ... مع قلة حجمه و صغر جسمه حاو للعبادات متضمن للشرعیات لایفوته الا القلیل ... فهو ملیح المبانی غزیرة المعانی و لم نؤلفه لقصور الکتب المصنفات عما فیه بل لان اصحابنا رض اذا اختصروا اثبتو العبادات و لم یذکروا المعاملات و لانه علی طریقة من القسمة غیر مالوفه و بینة غیر معروفة فبذلک برز علی الاقران و وجب لفضله الاقرار و الاذعان و نقسم علی تالیه و دارسه و قاریه ان یترحم علینا ما استفاد و ان یجعل ذلک کله کالمعتاد و یمدنا بالدعاء و الشکر و الثناء و ینسب ما استفاد منه الیه و یطوی شفقته علیه و الله سبحانه یوفقنا و ایاکم للصالحات و یجعل عاقبتنا اجمعین الی الجنات انه جواد کریم بار رحیم. تمت الکتاب بحمدالله و حسن توفیقه و صلواته علی محمد و آله بعده و هو حسبنا و نعم الوکیل.

چاپ: مشار ۲۷؛ مشار عربی، ص۲۷، تهران، سنگی، بی ناشر، ۱۲۷۶ق.، رحلی، (ضمن الجوامع الفقهیة)، ۴۵ص

[الذریعة ۲۹۸/۲۰؛ مشار ۲۷؛ فهرس المخطوطات المصورة ۳۳۷/۱؛ ریحانة الأدب، ج۳،ص۵۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:علی بن حسین بن فلاشاه بن ابوالقاسم ...، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ربیع الاول ۶۷۵ق؛ نسخه بسیار پاکیزه و کهن و دارای همه باب‌های فقه، کاتب علی بن الحسین بن فادشاه بن ابی القاسم بن امیرة بن ابی الفضل بن بندرا بن ... بن موسی بن الامام ابی جعفر الجواد؛ در کنار برگ ۷۶پ دارد:«هذا الکتاب خط جدی العالی رحمه الله و انا العبد محسن بن منحمد بن علی بن محمد بن علی المذکور رحمه الله»، با خط کهنه‌ای دارد:«کتاب الاحکام النبویة و المراسم العلویة تصنیف الشیخ العالم ابی یعلی سلار بن عبدالعزیز رضی الله عنه و حشره مع ائمته الطاهرین صنفه فی جمیدی الآخره سنة تسع و تسعین و خمسائة (این تاریخ درست نیست) و هو عندی ایضا علیه اجاز ادریس علی بن زین العابدین بن حسن بن تاج الدین بن عماد الدین بن ابوطالب بن ناصرالدین بن ضیاء الدین بن حسین بن احمد ... (چند کلمه‌ای خوانده نشده و برخی هم به حدس خوانده شده)»؛ کاغذ: سمرقندی، ۷۶گ، ۱۷سطر (۱۲/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۵-۲۰۰۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۵عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: از نسخه چستربیتی، ش ۳۸۷۸(اربری، فهرست خطی عربی ۴۵/۴)؛ خط: نسخ، کا:محمد بن اسماعیل بن حسن هرقلی، تا: چهارشنبه ۴ جمادی الثانی ۶۷۷ق، جا: بغداد؛ مصحح، با نشانه بلاغ؛ ۹۹گ، ۱۵سطر [عکسی ف: ۲-۲۱۹]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۹۲/۲

خط: نسخ، کا:حسین بن احمد مشاط آملی معروف به حکیم، تا: جمادی الثانی۶۹۱ق؛ کاغذ دولت آبادی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۵گ، ۱۸ سطر، قطع: بیاض رقعی [ف: ۱-۲۸۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسین بن محمد حسینی طوسی، تا: چهارشنبه ۱۱ جمادی الثانی۷۰۲ق؛ مصحح؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: مقوا، ۱۰۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲۱-۱۲۴۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۹۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۲۴۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فعلیه القضاء مع الکفارة و هی تذکر فی کتاب الکفارات، ذکر الاعتکاف، الاعتکاف لبث » افتاده.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: علامه مجلسی، با دستخط ایشان با این عبارات: «کتاب المراسم العلیة، تصنیف الشیخ الإمام العلامةسالار قدس الله روحه، للحقیر محمد باقر بن محمد تقی»، این نسخه نزد سید محمد حسینی از جانب استاد وی (محمد علی) امانت بوده؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، ۱۴سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۳-۲۴۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۳۴/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۲۱ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ (۴۸پ-۱۸۳ر)، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۱۲-۱۹۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و جعلناه تذکرة للعالمین و اما ماللدار سین و منتفعاً للطالبین و رحمة للعالمین مع قلة حجمه و صغره.

خط: نسخ، کا:غلام علی هندی، تا: ۹۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۸۱ص (۳۴۶-۴۲۶)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۶۲۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۸۳/۶

خط: نسخ، کا:محمد قوام الدین بن محمود بن قوام الدین لیثی حلی، تا: سه‌شنبه ۲۱ محرم۹۸۸ق؛ جلد:تیماج، ۹۴گ (۱۰۳ر-۱۹۶پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۴-۱۷۴]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۷۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق؛ کاغذ: کاغذ دولت آبادی، ۸۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۷سم [ف: ۱-۴۸۶]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۵۵گ، ۲۲

سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۱-۱۲۴۳]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۱۸/۲-۵۷/۸۸

آغاز: برابر

از اول تا ذکر احکام الجنایات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۴۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۷۶]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۳۲/۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ تملک: مرحوم آیت الله شیخ محمد باقر بهاری متوفای ۱۳۳۰ق؛ جلد: چرم مذهب، ۲۲گ (۳۷۶-۳۹۷)، ۳۲سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۹-۵۶]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۵۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ینسب ما استفاد منه الیه و یطوی شفقته علیه و الله سبحانه یوفقنا و ایاکم للصالحات ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۹گ (۱۵۳ر-۱۹۱پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۲]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۵۵

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز و انجام نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۱۰-۷۶]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۱۰/۳

انجام: و منه أن یرمیی الصبیان و منه أن یرمی العبید مثلهم او الاحرار ...

خط: نسخ، کا:محمد بن علی بن حسن بن علی بن زین الدین بحرانی کرازکافی، تا: جمعه ۷ جمادی الاول۱۲۲۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵۱گ (۱۶۹پ-۲۱۹پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۳-۱۳]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۸۷/۲-ف

خط: نسخ، کا:غلام علی هندی، تا: ۱۲۳۲ق [فیلمها ف: ۱-۷۲۹]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۳۲/۷

خط: نسخ، کا:محمد تقی، تا: ۱۲۳۱-۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۱۳ر-۱۲۰پ)، ۵۵ سطر، اندازه: ۲۹×۴۲سم [ف: ۱۱-۳۲۵]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۳۳/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۶۴گ (۱۶۲پ-۲۲۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۹سم [ف: ۵-۴۲۹]

۱۹. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۶۲/۳

خط: نسخ، کا:حسن بن محمد ابراهیم خوانساری، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۳۵گ (۱۴۲پ-۱۷۶ر)، ۲۳سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف:-۱۹۸]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:امیر خراسانی، تا: ۱۲۳۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۰] و [ف: ۲۱-۱۲۴۳]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۶۴/۱

خط: نسخ، کا:محمد رضا بن محمد تقی بن محمد موسوی، تا: جمعه ۱۳ شوال۱۲۳۶ق، جا: قودجان از توابع گلپایگان یا خونسار؛ مهر: «الراجی حسینعلی بن عبدالجواد» (بیضوی)؛ ۶۸گ (۲پ-۶۹ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۱-۳۶۳]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۱۹/۷

خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد صالح، تا: شوال۱۲۴۷ق، به دستور سید علی محمد بن علی؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۲۵۲ر-۲۷۱ر)، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۶-۲۰۹]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۷

خط: نسخ، کا:محمد قاسم، تا: جمعه ۱۵ جمادی الثانی۱۲۴۸ق، جا: اصفهان؛ پس از کتاب سه صفحه است دارای بعضی از لغات که به فارسی برگردانده شده؛ جلد: تیماج، ۹۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲-۲۳۷]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:موسوی، حسن بن میر اسماعیل، تا: ۱۲۴۹ق؛ قطع: رقعی [رایانه]

۲۵. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳/۲

خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد حسین کاشانی، تا: ۱ ربیع الاول ۱۲۵۰ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۳۹]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۶۱/۱

خط: نسخ، کا:محمد حسین بن محمد تقی، تا: چهارشنبه ۶ ربیع الاول۱۲۵۷ق؛ جلد: مقوایی، ۳۲گ (۱پ-۳۲ر)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۳-۲۱۵]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و جعلناه تذکرة للعالمین و اماماً للدارسین و منتفعاً للطالبین ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۴۱گ (۱۵۱پ-۱۹۱پ)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۵]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۰۳-۵۹/۲۲۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:احمد بن ابوالقاسم القمی، تا: ۶ جمادی الثانی ۱۲۶۳ق؛ ۹۵گ، ۱۵ و۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۷-۴۲۷۵]

۲۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۲/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۲۱ سطر (۹×۱۵) [ف: ۲-۱۶۶]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۲۷/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۶۶پ-۱۰۴ر)، ۱۹سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۶۴۵]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ طهارت آن در ۱۴ ربیع دوم سال ۱۲۱۸ به انجام رسید؛ محشی [ف: ۵-۲۰۱۴]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۳۳/۲

انجام: و یجلد أهل الذمة فی شرب المسکر کحد المسلم ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه قدیم و نفیس؛ جلد: مقوایی، ۶۰گ (۴۲ر-۱۰۱پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۳۱۶]

۳۳. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ دارای آثار بلاغ و مقابله [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۰]

۳۴. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۸۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۱گ (۲ر-۴۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف:-۱۱۹]

۳۵. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه قرن دوازدهم در اصفهان نزد سید محمدعلی روضاتی – همان‌گونه که برای ما نگاشته – موجود است [نسخه پژوهی: ۱-۱۵۷]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰ معزی

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با رمز «ش»، رکابه‌دار، در پشت برگ اول: «دخل فی نوبة اقل الوری محمدرضا عفی عنه فی ۱۴ جمادی الثانیة ۱۳۱۹»؛ جلد: مقوایی، ۱۶۹گ، ۱۴ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۹۱]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴/۴ خوئی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه ناقص است و از پایان مبحث احکام جنایات اعضاء تا قسمتی از سخن مؤلف در پایان کتاب از نسخه افتاده(گویا در اثر عدم توجه کاتب به عدم ارتباط مطلب) و باعنوان «مبحث احکام جنایات اعضاء» به دنباله سخن مؤلف پیوسته است، و جز با دقت فراوان، وجود نقص قابل تشخیص نیست [ف: ۷-۳۴۲]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۰۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷۳گ (۷۸پ-۱۵۰پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۵-۵]

● **مراسیل** / نامه‌نگاری / فارسی

marāsīl؛

نامه‌های مشیرالسلطنة والی مملکت گیلان و تلگرافات و مخابرات.

مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۹۴ فرخ

آغاز: شهر جمادی الثانیه ۱۳۰۳ فرمایشات تلگرافیه اعلیحضرت قدر قدرت شاهنشاهی

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «تلگرافخانه مبارکه دشت» (چهارگوش شیر و خورشید)؛ جلد: مقوا، ۴۴گ، ۱۲ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف:-۲۱۷]

● **المراشح** / رجال / عربی

al-marāših

شریف نائینی، محمد بن محمد هادی، - ۱۳۰۵ قمری

šarīf-e nā'īnī, mohammad ebn-e mohammad hādī (-1888)

وابسته به: الرواشح السماوية فی شرح احاديث الامامية؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (-۱۰۴۱)

حاشیه‌ای است بر «الرواشح السماوية» میرداماد، مشتمل بر ۳۵ «مرشح».

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فیقول المفتاق الی العفو و الغفران و الاقالة من الرب الرؤوف الاحد ابن محمد هادی النائینی محمد ... هذه تحقیقات رائقة و نکت فائقة افتلذتها من مصنفات الافاضل من الاصحاب رضوان الله علیهم ... المطلب الاول فی ما افتلذته من کتاب الرواشح و فیه مراشح و یسمی به الکتاب لیکون علی طبق ...

انجام:نعم بعض هذه نقل بالمعنی و بعضها عن العترة الطاهرة سلام الله علیهم اجمعین و الله العالم بحقایق الامور

چاپ: قم، میراث حدیث شیعه، دفتر یازدهم، ۱۳۸۲ش، با تحقیق محمد صادق اشکوری، صص۲۹۵- ۳۴۷

مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پنجشنبه ۲۵ جمادی الاول ۱۲۶۵ق، جا: اصفهان؛ ۲۵ص (۲-۲۶) [ف:-۱۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۸۲/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۱۷۱]

● **المراشد** / عرفان و تصوف / عربی

al-marāšid

رساله‌ای فلسفی – عرفانی به زبان عربی که بخش‌های آن با عبارت «مرشد فی ...» فصل‌بندی شده است. فصل بندی: مرشد فی المبدا و المعاد؛ مرشد فی الحسنات؛ مرشد فی عالم البرزخ و الشعور بعد المفارقه؛ مرشد فی الحشر و النشر، مرشد فی الکتاب و الحساب و المیزان؛ مرشد فی الصراط علی النار؛ مرشد فی الجنة و النار؛ مرشد فی خروج عن النار و دخول فی الجنه؛ مرشد فی خلود کل واحد من الفریقین؛ مرشد فی الاستقامت و التمکین فی التوحید؛ مرشد فی مزله القدم و الاحاد؛ مرشد فی الوصیه.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۱۳/۵۷

آغاز: الحمدلله الهادی من المبادی الی القایات، و الصلوه علی سید الرسل فاتح سر الکمال و التکمیل ... و بعد ایها المشتاق الی سیاق الانطباق؛ **انجام:** هذا آخر ما قصدنا من المراشد. نسأل الله تعالی ان لا یخیب الداعی المؤلف ماثر هدایه فی هذا الرساله و یجیره عن الزیغ فی المقاله فانه قدیر بالاجابه المسئله و بها جدیر.

بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ ۲گ (۱۱۷ر-۱۱۸پ) [ف: ۱/۴۷-۲۳]

↩ مراشد الدلائل فی کشف دقائق الرسائل ⟵ حاشیة فرائد الاصول

● **مراشد الدلائل فی کشف دقائق الرسائل** / اصول فقه / عربی

marāšud-ud dalā'il fī kašf-i daqā'iq-ir rasā'il

تفرشی، احمد بن حسین، ق۱۴ قمری

tafrešī, ahmad ebn-e hoseyn(- 20c)

وابسته به: فرائد الاصول = الرسائل = رسائل شیخ انصاری؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱۴-۱۲۸۱)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۱ق

حاشیه و شرح مفصلی است با عناوین «قوله - قوله» بر کتاب «رسائل = فرائد الأصول» استاد شارح شیخ مرتضی انصاری و بیشتر آن توضیحی با رد و ایراد در گفته‌های استاد. تحریر اول این کتاب در دو جلد به سال ۱۳۰۱ به پایان رسیده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۷۸

آغاز: الحمدلله ذی المجد و الجلال و الجود و النوال الذی مهد لنا أصولاً و قواعد لتهذیب مسائل الحرام و الحلال

دارای بحث استصحاب و تعادل می‌باشد و سلخ شوال ۱۳۰۶ در نجف اشرف پایان یافته و گویا تحریر دوم این بخش است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، در عصر مؤلف؛ با نسخه مؤلف در سال تألیف مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۱۹گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰ سم [ف:۵-۳۰۴]

● **مراصد الأذهان فی مسائل علم المیزان** / منطق / عربی

marāṣid-ul aḏhān fī masā'il-i 'ilm-il mīzān

قزلجی، محمد حسن بن علی

qezeljī, mohammad hasan ebn-e 'alī

مختصری است در موضوع علم منطق دریک «مقدمه» و سه «مرصد» و یک «خاتمه».

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۴۲/۴

آغاز: الحمد لله الذی لم یحیط بحقیقة ذاته احد، و لم یرسم و احد وصول کهنه الجمیلة فی ضمیره بحد؛ **انجام:**فمع التشخص علم و الا فمع استواء افراده فیه متواطی کالانسان.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ (۱۵۵ر-۱۵۷ر)، ابعاد متن: ۱۸×۲۲ [ف: ۲-۳۷۳]

↩ مراصد الاطلاع علی اسماء الامکنه و البقاع ⟵ مراصد الاطلاع فی معرفه الامکنة و البقاع

● **مراصد الاطلاع فی معرفة الامکنة و البقاع** / جغرافیا / عربی

marāṣid-ul iṭṭilā' fī ma'rifat-il amkana-ti wa-l biqā'

یاقوت حموی، یاقوت بن عبدالله، ۵۷۴ - ۶۲۶ قمری

yāqūt-e hemavī, yāqūt ebn-e 'abd-ol-lāh (1179 - 1230)

وابسته به: معجم البلدان فی معرفة المدن و القری و الخراب و العمار و السهل و الوعر من کل مکان؛ یاقوت حموی، یاقوت بن عبدالله (۵۷۴-۶۲۶ق)

مختصری است از کتاب «معجم البلدان» خود مؤلف و اضافاتی نیز دارد.

آغاز: الحمدلله المتفرد بالصفات و الاسم ... اما بعد فقد الفت الکتاب الکبیر المسمی بمعجم البلدان فی معرفة المدن

انجام: یین بالفتح ثم السکون و آخره نون عین بواد یقال له جوزان و قیل واد بین ضاحک و ضویحک و قیل بئر فی بلاد خزاعة و قیل موضع قرب بدر و قیل بئر فی وادی العشایر.

چاپ: مشار عربی، ص۸۳۰؛ طهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۱۵ق.، وزیری، ۴۲۹+۱ص

[مشار ۸۳۰؛ معجم المطبوعات ۱۹۴۲ و ۱۶۱؛ الذریعه ۲۹۹/۲۰؛ کشف الظنون ۱۷۳۳/۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۱۸

خط: نسخ، کا:محمد صادق بن محمد علی یزدی، تا: ۱۲۳۶ق، برای عبدالحسین خان؛ جلد: میشن، ۲۶۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۸سم [ف: ۱-۴۸۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:کاظم شیرازی بن ملا مهدی شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۲۹ جمادی الاول۱۲۶۷ق، جا: تهران، برای شاهزاده امامقلی میرزا؛ مجدول؛ تملک: عبدالعالی میرزا احتشام الدوله؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷/۵سم [ف: ۲۵-۲۲۶]

● **مراصد الاطلاع فی معرفه الامکنة و البقاع = مراصد الاطلاع علی اسماء الامکنه و البقاع** / جغرافیا / عربی

marāṣid-ul iṭṭilā' fī ma'rifat-il amkana wa-l biqā' = marāṣid-ul iṭṭilā' 'alā asmā'-il amkana wa-l biqā'

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

وابسته به: معجم البلدان فی معرفة المدن و القری و الخراب و العمار و السهل و الوعر من کل مکان؛ یاقوت حموی، یاقوت بن عبدالله (۵۷۴-۶۲۶ق)

مراصد الاطلاع مختصر معجم البلدان یاقوت است در جغرافی.در این کتاب نام شهرهای معروف و ده‌های عمده بر حسب ترتیب حروف تهجی حرف اول اسماء از همزه تا یاء آمده است. این کتاب به‌وسیله دوکس مختصر شده است یکی به‌وسیله ابن عبدالحق و دیگری به‌وسیله سیوطی (رک.کشف الظنون). این نسخه همان مختصری است که به‌وسیله سیوطی بعمل آمده است

آغاز: بسمله، هذا کتاب مراصد الاطلاع و به ثقتی و رجائی، الحمدلله علی ما تواتر من الائه

انجام: هذا آخر ما فی کتاب معجم البلدان من الاماکن و قد کتبت من نسخته ما ظنته انه کاف فی المطلوب وبالله سبحانه التوفیق و هو المحمود علی بلوغ المراد و هو حسبی و نعم الوکیل

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حاجی محمد بن ملا کریم خسرو شاهی، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۳گ، ۳۰سطر (۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۸-۹۵]

● **مراصد التدقیق و مقاصد التحقیق** / منطق / عربی

marāṣid-ut tadqīq wa maqāṣid-ut taḥqīq

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ قمری

‘allāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

در منطق و از علامه حلی است و از خلاصة (ص۲۵) برمی‌اید که باید در منطق و طبیعی و الهی باشد. او در اجازه به مهنا مورخ ۷۲۰ (ص ۳۰ و ۵۰ اجازات بحار) از آن یاد ننموده است. حلی آن را برای کتابخانه صاحب دیوان سعدالدین ساخته است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۰۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۸؛ محشی با نشان «ن» نشان بلاغ قرائت «بلغت قرائة ایده الله» دارد، با اجازه حلی به شمس الدین محمد بن ابی طالب بن حاج محمد آوی مورخ جمادی الثانی ۷۱۰ درسلطانیه، همچنین اجازه فخرالمحققین پسر علامه حلی به شمس الدین محمد بن ابی طالب بن حاج محمد آوی مورخ ۴ح/۷۱۰؛ تملک: فتح الله خواجگی شیرازی انصاری و گویا همو است که آن را به پسر خود همام الدین محمد در ذیحجه ۷۶۷ بخشید، محمد بن محمد بن ابی طالب الطبیب آوی و گویا همو است که آن را به پسر خود صدرالدین احمد در آغاز رجب ۸۲۰ بخشیده، حاجی محمد حنیفه مراغی؛ واقف: حمد بک پسر حاجی عبدالله بک قراگوزلو، ۱۲۰۲؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۱۷سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۹-۹۳۵]

● **مراصد الحساب** / حساب / عربی

marāṣid-ul ḥisāb

یزدی حائری، محمد باقر بن مرتضی، ۱۲۳۹ - ۱۲۹۸ قمری

yazdī hā’erī, mohammad bāqer ebn-e morteza(1824 - 1881)

در این ارجوزه قواعد علم حساب را در یک «مقدمه» و چند «ینبوع» و یک «خاتمه» گزارش داده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۶۳/۳

آغاز: حمداً لجامع الصفات الحسنة ×× مفرق الموائد المحسنیة / قاسم ارزاق العبید و الا ما ×× فاتق رتق الارضین و السما؛ **انجام:** یبسط کالعشرین فی الخمسینا ×× فالالف حاصل بدا مبینا

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۵ق؛ افتادگی: انجام؛ ۴گ (۴۶ر-۴۹پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۲-۲۵۱]

● **المراصد ذات الفوائد** / اصول فقه / عربی

al-marāṣid-u ḏāt-ul fawā’id

نراقی، عبدالصاحب محمد بن احمد، ۱۲۱۵؟ - ۱۲۹۷ قمری

narāqī, ‘abd-os-sāheb mohammad ebn-e ahmad (1801 - 1880)

مشتمل بر مباحث مهمه در اصول فقه است، در چند «مرصد»: مرصد ۱. حجیت ظن؛۲. حجیت خبر؛۳. استصحاب؛۴. مفهوم و منطوق؛۵. در این که آیا نهی در شیئی دلالت بر فساد می‌کند؟؛۶. در این که آیا امر به شئی اقتضاء نهی از ضدش را دارد یا نه؟ هر مرصدی شامل چند فایده.

آغاز: الحمدلله منتهی علمه و بهائه ومدی فضله وآلائه والصلوة علی نبیه محمد خیرة رسله و سید انبیائه ... و بعد یقول المحتاج الی رحمة ربه الباقی عبدالصاحب ... اغناه الله بتأییده عمن سواه هذا ما اردت ...

انجام:والثالث بمنع کون حصر الاحکام عقلیا وانما هی علی اعتبار الرجحان الاضافی ... اویضاد البعض الغیر المتمانع لبعض آخر متجامع لهذا الضد کالاکل لم یکن مباحا ولعله ضروری البطلان والله الموفق والمستعان.

[الذریعة ۲۰/۳۰۰؛ لباب الالقاب کاشانی ۳۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:احمد حسینی آرانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۷-۴۱۲]

۲. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۱۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نازیبا، کا:احمدبن محمدباقر حسینی، تا: پنج‌شنبه ۲۸ ذیقعده۱۲۷۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف مخ: -۱۴۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۳۱/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۶۰]

۳. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیصح الامر بالثانی مرتبا علی عصیان الاول کما اذا انحصر العلاج فی المثال المذکور فی احد المعجونین وکان الاول رافعا للمرض والاخر موجب لنقصانه فلاشک ان بقاء قلیل المرض مبقوض السید ولکن بقاء کله ابعض والحمدلله اولاء وآخراً

کامل؛ خط: نسخ، کا:محمد بن ابوالقاسم حسینی، تا: رجب ۱۲۸۱ق؛جلد:تیماج، ۱۵۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ]

۴. بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۴۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالباقی بن میرزا محمد تقی طباطبائی، تا: ۱۵شعبان۱۲۸۲ق؛ ۱۵۳گ (۱۳۱پ-۲۸۳ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: -۶۴]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالباقی بن محمد تقی طباطبائی، تا: ۸ جمادی الثانی۱۲۸۳ق؛ ثلث این کتاب را از روی نسخه‌ای که به منزله نسخه اصل بوده است استنساخ کرده است و مصحح به تصحیح مؤلف بوده است و دو ثلث آخر آن را از روی نسخه ای مغلوط نگاشته است که احتمال غلط در آن می‌رود، مصحح و مقابله شده؛ جلد: تیماج زرد، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴-۲۰۰۶]

۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۲۴۰]

● مراصد العصمة و الضلالة / کلام و اعتقادات / عربی

marāṣid-ul ʻiṣma wa-ḍḍalāla

مشهدی، محمد بن رضا

mašhadī, mohammad ebn-e rezā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۶۵

آغاز: بسمله، الحمدلله رافع الدرجات العارفین؛ **انجام:** اولیائی و حجج الله علی امتی بعدی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: غلامحسین رضوی [رایانه]

● مراصد المطالع فی تناسب المقاطع و المطالع / علوم قرآن / عربی

marāṣid-ul maṭāliʻ fī tanāsub-il maqāṭiʻ wa-l maṭāliʻ

سیوطی، ابوبکر بن محمد، ۸۰۴ – ۸۵۵ قمری

soyūtī،ābū-bakr ebn-e mohammad (1402 - 1452)

مختصر روانی است درباره علوم قرآنی، تفسیر و بیان تناسب مطلع و خاتمه هر سوره قرآنی. مؤلف در «الاتقان فی علوم القرآن» خود به این رساله ارجاع داده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۸۴

آغاز: بسمله. اللهم صلی علی محمد و اله ... الحمدلله الذی ارشدنا قاصده الی مقاصده؛ **انجام:** مطلعهما الناس و مقطعها الناس و تکرر فیه خمس مرات ... .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوا، ۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۷]

● المراصد و المقاصد / اسطرلاب / عربی

al-marāṣid-u wa-l maqāṣid

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۲۸/۲

آغاز: بسملهرب اغن و وفق القسم الثالث فی تسطیح و فیه مراصد؛ **انجام:** فما بلغ فهو ارتفاع الشخص و ذلک هو المراد.

این نسخه از قسم ثالث کتاب مراصد و مقاصد شروع می‌شود و تا آخر این قسم می‌آید بحث آن در تسطیح سه مرصد است بدین شرح: مرصد ۱. در براهین بر تسطیح در ده فصل، مرصد ۲. درعمل اسطرلاب و در آن ده فصل، مرصد ۳. در اسطرلاب در چهارده فصل؛ خط: نسخ، کا:جلال الدین بن محمد مازندرانی و محمد بن جمشید مازندرانی، تا: ۱۰۵۰ق؛ ۱۱ص (۲۳۷- ۲۴۷)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱۰-۱۸۷]

← مرافعه حیوان و انسان ← مناظره انسان و حیوان

● مرافقة الاصحاب و معاشرة الاحباب /- عربی

murāfaqat-ul aṣḥāb wa muʻāšarat-ul aḥbāb

در چهار «باب» هریک چهار «فصل» و دارای حکایات.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۶۴

آغاز: الحمدلله المؤلف بین الثلج و النار المفرق بین الاخوة فی

هذه الدار؛ **انجام:** ما اقتص فی الارض بازاء الصبح مقتضیا و طار عنه غراب البین میزان.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۵ق؛ مجدول؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۱۹سم [ف: ۱-۴۸۶]

● **المراقبات** = **اعمال السنة** / دعا / عربی
al-murāqabāt = a‘māl-us sunna
ملکی تبریزی، جواد بن شفیع، – ۱۳۴۳ قمری
malekī tabrīzī, javād-e bn-e šafī‘ (- 1925)

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۲۰
خط: نسخ، کا:مرحوم آیت الله زنجانی، تا: ۱۳۵۰ق؛ ۲۱۶گ، قطع: خشتی [چند نسخه-ف:-۱۹۷]

↩ مراقبه ⇜ آداب مراقبه

● **مراقبه** / عرفان و تصوف / فارسی
morāqebe
چراغ دهلوی، نصیرالدین محمود، ق۸ قمری
čerāq-e dehlavī, nasīr-od-dīn mahmūd (- 14c)
رساله عرفانی کوتاهی است که دراول نسخه تألیف آن به شیخ نصیرالدین محمود اودهی نسبت داده شده است. مراقبت به شیوه سلسله قادریه» از نصیر الدین محمود روشن چراغ دهی کتاب «صحایف السلوک» به چاپ رسیده است.
[نسخه‌های منزوی ۱۳۷۹/۲؛ فهرست چاپ سنگی ص۱۶۹]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲/۲۸۶-۲/۱۰۶
آغاز: مراقبه اول بسمله، ا ل م فأینما تولو فثم وجه الله ونحن اقرب إلیه من حبل الورید ولله ما فی السموات والارض ... دربیان مقامات چون آن همای لایزال درآشیان لامکان؛ **انجام:** هر جا که باشد همون جا وطن اصلی است از آنکه کار بخداست کسی نیست که اختیار کند کما قال علیه السلام الاختیار سوء فهم من فهم والسلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴گ، ۱۱-۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۴۲۷۶]

● **مراقبه (بندی در ...)** / سیر و سلوک / عربی
morāqebe (bandī dar ...)
خوافی برآبادی، محمد بن محمد، ۷۵۷ – ۸۳۸ قمری
xāfī borābādī,mohammad ebn-e mohammad (1357-1435)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۳۴/۵
با شعر فارسی؛ خط: نسخ، کا:محمد بن احمد علوی اردکانی، تا: قرن ۹ [ف: ۷-۱۵۵]

● **المراقبة (رسالة ...)** / عرفان و تصوف / عربی
al-murāqiba (r.-ul
خادمی، محمد بن مصطفی، – ۱۱۷۶ قمری
xādemī, mohammad ebn-e mostafā (- 1763)
رساله مختصری در بیان مراتب نفوس انبیاء، تکلیف اختیاری، فعل اختیاری و نظایر آن است و به نظر می‌رسد با مراقبت عرفانی مصطلح، چندانی ارتباطی نداشته باشد. از این رساله موجز نسخه‌ای نیز به شماره «۲۷۰۱۷/۴۴» در کتابخانه راشد افندی قیصری- ترکیه موجود است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۰/۱۳ کر
آغاز: مما عرض لی فی عالم المثال إنی لما غلبت علی نفسی بتلویث باطنی بأوساخ أخطار ما سوی الله و عجزت أنه أغلب؛ **انجام:** فاجتهد معی حق تنال شرف الکرامات و تلحق فی زمرة أولیاء الله تعالی ثم لم أقدر علی اتیان کلام صالح للجواب فالتزمت، حرره الخادمی علیه الرحمة الله الداعی
خط: نسخ تحریری نزدیک به نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲ یا اوایل قرن۱۳؛ ۱ص(۴۴ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲/۴۰-۳۴۴]

● **المراقبة (کتاب فی ...)** / اخلاق / عربی
al-murāqiba (k. fi)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۷۹
خط: نسخ، کا:ابوالمجد تبریزی، تا: حدود۷۲۳ق؛ ۱ص (۳۴۰ر) [مختصر ف:-۷۴۷]

● **مراقی الفلاح بامداد الفتاح** / فقه / عربی
marāqi-l falāḥ bi-imdād-il fattāḥ
شرنبلالی، حسن بن عمار، – ۱۰۶۹ قمری
Šerenbalālī,hasan ebn-e ‘ammār(- 1659)
وابسته به: نور الایضاح و نجاة الارواح؛ شرنبلالی، حسن بن عمار (-۱۰۶۹ق)
تاریخ تألیف: ۱۰۳۲ق
شرح مزجی بسیار مختصر توضیحی است بر متن فقهی «نور الایضاح و نجاة الأرواح» خود مؤلف که در فقه حنفی نگاشته است.
چاپ: حلب، المکتبة الادبیة، محقق: محمود عبدالوهاب، فاید، چاپ اول، ۳۳۲ص، ۱۳۹۲ق.
[انظر المعجم ص/۱۱۱۸؛ الاوقاف العامة بغداد ۳۸۴/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۴۴

آغاز: الحمد لله الذی شرف خلاصة عباده بوراثة صفوته حیر عباده و أمدهم بالعنایة فأحسنوا لذاته العبادة

از آغاز کتاب تا پایان احکام حج؛ خط: نسخ، کا:خورشید رشدی ناصری، تا: ۲۴ ذیقعده۱۲۶۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۲۰-۴۶]

● **مراقی الوجود (وحدت وجود)** / فلسفه / عربی

marāqi-l wujūd (waḥdat-e wojūd)

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۴۲

آغاز: بسمله سبحان الملک الجبار الواحد القهار؛ **انجام:** انک ولی الاجابه ... و الحمدلله فی البدایة و النهایه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مرامنامه فرقه حزب دموکرات** / حکومت و سیاست / فارسی

marāmnāme-ye ferqe-ye hezb-e demokrāt

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۳۲

بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۳۵ص، اندازه: ۱۱×۱۷/۸سم [رایانه]

۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۹

آغاز: چون مذاکره اختلاف مسلک و وجود فرق سیاسی در مملکت که از امور جدیده به شمار است و جلب توجه عموم را نموده

مجموعه قوانین و دستورات و شعارهایی است که حزب دموکرات ایران آنرا به ثبت رسانده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، ۳۸گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۶۶]

← المرایا ﴿ الفقه

● **مرایا** / فقه، رجال، اصول فقه / عربی

marāyā

کتابی است شامل دو بحث: ۱. تعارض احوال، ۲. الفاضی که در مقام جرح و تعدیل گفته می‌شود و مقدار دلالت آنها و نیز بحث ازاموری که موجب وثاقت راوی می‌گردد. این دو بحث با عنوان «مرآة» شروع می‌شود و روی جلد نسخه هم نوشته است:»مرایای حاجی آقا». مرآت اول دارای ۲۴ مقام است. در مرآت دوم مکرراً این عبارت را می‌بینیم:«قال المجدد» که گویا مقصود وحید بهبهانی و تعلیقه رجال استرابادی او است.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۵۹

آغاز: مراة – الله، الله فی عاجل فهم الاحکام الشرعیة؛ آغاز مرآت دوم:مرآة فی بیان الالفاظ الصادرة عن علماء الرجال فی مقام التعدیل و الجرح؛ **انجام:** انجام مرآت اول:و خذما اتیتک و کن من الشاکرین و الحمد لله المتمم کتاب التعارض؛ انجام: و مع ذلک کله لایبعد ان یکون الظن بالاعتماد حاصلا و هو کاف ... و الامربعون الله تعالی سهل.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۱۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۴۱]

← المرایا فی الاصول ﴿ اصول الفقه

● **المرایا المحرقة = الانوار المشرقة فی عمل المرایا المحرقة** / صنعت/ عربی

al-mrāya-l muḥriqa = al-anwār-ul mušriqa fī ‘amal-il marāya-l muḥriqa

بابلی، عطارد بن محمد، – ۲۰۶ قمری

bābelī, ‘atārod ebn-e mohammad (- 822)

کتابی است درخصوص محاسبه و ساخت آئینه‌های مقعر که برای انعکاس و تمرکز شعاع خورشید در جنگ‌های دریابی و اطراف قلعه‌ها برای سوزاندن استحکامات دشمن به‌کار می‌رفته است. این گونه دانش به نام «علم المرایا المحرقة» مشهور بوده و گویا در یونان باستان رواج داشته و پس از ظهور اسلام، دانشمندان اسلامی نیز این رشته را پیگری و تکمیل نمودند. نخستین منبعی که از این کتاب و مؤلف آن یاد کرده «فهرست»ابن ندیم است و دیگران بعد از ابن ندیم، گفته‌های او را در این خصوص تکرار کرده‌اند.نسخه دیگری ازاین کتاب در کتابخانه «لاله لی» دراستانبول ترکیه به شماره ۲۷۵۹ موجود است.

[زرکلی: ۲۳۶/۴؛الفهرست ابن ندیم، لایپزیک:۲۷۸؛ فهرست المخطوطات المصرة، القسم الرابع: ۱۳؛ کشف الظنون: ۱۶۵۲/۲؛ معجم المؤلفین: ۲۸۵/۶؛ مفتاح السعادة: ۳۷۶/۱؛ هدیة العارفین: ۶۶۵/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۰

آغاز: قال عطارد بن محمد الحاسب آفة علوم الاوائل فرط اعجاب مال الی علومهم بها و ترکه ایاها علی الحال التی ربما افسدها به؛ **انجام:** فتأخذه بحساب ذلک و هذا لا یمکنک دون ان الذارع الذی ترید بین ... » ناتمام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی:وسط و انجام؛ نسخه‌ای بسیار نفیس، ارزشمند و نایاب است، دارای اشکال هندسی دقیق، جداول تنظیم آئینه‌ها، از این قرار است:«احرائق خمسة عشر ذرعاً»، «احراق عشرة اذرع»و«احراق خمسیة اذرع»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۸گ، ۱۷سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم

[ف: ۳۳-۵۹۸]

● **المرایا المحرقة (مقالة فی صنعة ...)** /صنعت / عربی
al-marāya-l muḥriqa (mq. fī ṣan‘at-il

تیاسوس

tīyāsūs

این مقاله از تیاسوس است. بروکلمان از «فی المرایا المحرقة بالقطوع» از ابوعلی ابن حاتم بصری مصری یاد نموده است (۳۳/۱-۴۷۰ و ذیل ۴۳۲/۱).

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۸/۲

آغاز: بسمله، هذا ما یبتدی به من ترجمة کتاب تیاسوس الذی وضعه فی صنعة المرایا قال تیاسوس الفیلسوف و کیف ینبغی لنا ان نصیر شعاعاً شمسیاً ثابتاً لا تزول عن موضع حین ما طلب ما فی کل وقت فی کل فصل من الزمان؛ **انجام:** المراة الذی ذکرنا و هذه صورة للشکل فاقمها و الله الموفق.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۶پ-۸ر) [ف: ۵-۵۴۱]

● **مرایای محرقه** / صنعت/ عربی

marāyāy-e mohreqe

از ذیوقلیس یونانی است که بعداً تعریب شده و در آن وضع آینه و آلات صیقلی که کشتی‌های دشمن را آتش می‌زده تشریح گردیده است با نقل قول حکمایی که در این فن تخصص داشته‌اند.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۰۲

آغاز: بسمله، کتاب ذیوقلیس فی المرایا المحرقة، قال ابن نوثیون المهندس؛ **انجام:** هذا آخرما وجد من کتاب ذیوقلیس فی المرایا المحرقة

بی‌کا، تا: ۸۶۷ق؛ ضمیمه نسخه ش ۵۵۹۳؛ ۲۳ص (۱۰۶-۱۲۸)، ۲۷ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۸-۳۴۷]

● **المرائی** / خوابگزاری / عربی

al-marā’ī

ثعالبی، عبدالرحمن بنمحمد، ۷۸۶؟ - ۸۷۵ قمری

sa‘ālebī, ‘abd-or-rahmān ebn-e mohammad (1385 - 1471)

تاریخ تألیف: شوال ۸۶۳ق

شامل رؤیاهای مؤلف و دیگران است که با قید تاریخ آنها را نقل کرده است.او این رساله را در شوال ۸۶۳ به هنگامی که ۷۹ و یا ۷۸ سال داشته تألیف کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۷/۳

آغاز: بسمله. صلی الله علی سیدنا محمد و اله و صحبه ... یقول العبد الفقیر الی الله عبدالرحمن اما بعد ... و قد رتبت هذا الکتاب علی مفرمة و اجواب ان اتسع العمر ... و اقتصرنا علی المقدمة و ذکر ما یتیسر من المراثی حسبما وقع الوعد به

خط: نسخ مغربی، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترکی بغدادی، ۷گ (۱۵۳-۱۵۹)، ۴۰سطر (۱۵/۵×۲۲)، اندازه: ۲۳×۳۱سم [ف: ۳۴-۱۱۱]

← مرائی البیان فی معانی القران ⪢ عرائس البیان فی حقائق القرآن

● **مربعات الاعداد** / ریاضیات / عربی

murabba‘āt-ul a‘dād

یزدی، محمد باقر بن زین العابدین، ق۱۱ قمری

yazdī, mohammad bāqer ebn-e zayn-ol-‘ābedīn (- 17c)

در این رساله از مربعات عددهای زوج و فرد گفتگو شده است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۶/۴

آغاز: بسمله، کل مربع فرد فربعه یکون عدداً زوجا و ربعا؛ **انجام:** یکون للباقی بعد اسقاط الواحد منه ربع. هذا ما خطر بالبال و العلم عندالله المتعال و یظهر للمتدرب فیه مسائل کثیرة دقیقة عدیلة بالتأمل لافضل العلماء و المهندسین مولانا محمد باقر یزدی سلمه الله تعالی عن الافات، حرره العبد الداعی عرب المنجم الشیرازی عفی عنه در ۱۷ شوال سنة ۱۰۴۷.

خط: نستعلیق چلیپا، کا:عرب منجم شیرازی، تا: ۱۷ شوال۱۰۴۷ق؛ ۳گ (۱۶۱پ-۱۶۳پ) [ف: ۵-۵۴۲]

● **مربعات وفقی** / ریاضیات / فارسی

morabba‘āt-e vefqī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۳۵/۱۲

آغاز: بسمله، مقدمه از کلام هدایت انجام اهل کشف و تحقیق چنان مستفاد می‌شود که نهایت کمال هر صنعتی بآن تواند بود؛ **انجام:** هیچ ضلع و هیچ قطر مشتمل بر وفق نیست والله اعلم بالصواب (جاعل افزوده: حرره الضعیف الموسوی)

خط: نسخ و شکسته، کا:محمد علی قائنی، تا: ۱۲۶۳ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۵۲سم [ف: ۱۰-۱۲۳]

● **مربعات وفقی (رساله در خواص)** / علوم غریبه / فارسی

morabba‘āt-e vefqī (r. dar xavass-e)

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۴/۱

تنها سه صفحه باقی مانده است که در صفحه دوم آمده: تنبیه: خواص مربعات وفقی آنچه در نظر بود و صلاحیت نقل کردن

داشت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: در حیات مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ با امضاء:«ذره بیمقدار شرف الدین»؛ مهر:حاج سید سعید؛ جلد:مقوا، ۲۳ سطر (۸×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۷۴]

● **مربعات و مخمسات** /-

morabba'āt va moxammasāt

تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۲۴۳/۱۷

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، قطع:وزیری [نشریه: ۷-۲۷۳]

← المربعة ← انوار الیقین

● **المربع و القطر** / ریاضیات / عربی

al-murabba' wa-l quṭr

ثابت بن قره، ۲۲۱ - ۲۸۸ قمری

sābet ebn-e qorre (837 - 902)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۵-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲.رسالة فی الحجة المنسوبة الی سقراط فی ...؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۳گ(۴۰-۴۲) [فیلمها ف: ۱-۴۶۸]

● **مربیات بمزید التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی

marabbayāt bi-mazīd-it tawḥīd

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad(1059 - 1112)

در هفت «فصل»

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۹/۲

آغاز: بسمله.حمدله. صلوة. قال الشیخ الامام العالم العلامه حجة الاسلام ابوحامد الغزالی رحمه الله و رضی عنه فی الصحیح عن سیدالمرسلین محمد ... انه قال اخباراً عن الله تعالی لااله الاالله حصنی؛ **انجام:** و هو السمیع البصیر و الحمدلله و حده و صلی الله علی من لانبی بعد سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۰ص (۴۱۲-۴۳۱)، ۱۸سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [سنا: ف: ۱-۲۴۲]

● **مرتب اسانید التهذیب و الاستبصار** / رجال / عربی

mirattab-u asānīd-it tahḏīb wa-l istibṣār

طباطبائی بروجردی، محمد حسین، ۱۲۹۱-۱۳۸۰ قمری

tabātabā'ī borūjerdī, mohammad hoseyn(1874 - 1961)

تنظیم شده به ترتیب حروف آغاز نام راویان در جداول با این عناوین: رقم الصفحه، الکتاب، عنوان الباب، پس از نام راویان و ذکر سلسله سند آنان.

قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۳۸

خط: نسخ و نستعلیق خوب، کا:حاج میرزا حسن نوری، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ ۲۶۸گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۱-۱۴۴]

● **مرتبة الاحدیة فی سورة التوحید** / عرفان و تصوف / عربی

martabat-ul aḥadīyya fī sūrat-it tawḥīd

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne'mat-ol-lāh-e valī, ne'mat-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh(1330 - 1431)

این رساله کوتاه و کمتر از یک صفحه و نیم است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲/۷۷

خط: نستعلیق، کا:محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۰۸۴ق؛ ۳۳سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۲۱۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۷۸

خط: نسخ ریز، کا:عباس بن محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱ص (۳۸۸)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲-۱۵۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۸۰

انجام: سورة التوحید و السلام علی اهل التوحید.

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ ۲ص (۳۶۹-۳۷۰)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۶۰۷]

● **مرتبة النبوة و الولایة** / کلام و اعتقادات / عربی

martabat-ul nubuwwa wa-l wilāya

تبریزی، عبدالرحیم بن ولی محمد، ق۱۳ قمری

tabrīzī, 'abd-or-rahīm ebn-e valī mohammad (- 19c)

رسالهمختصری در بیان مراتب نبوت و ولایت ظاهری و باطنی.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... فیقول العبد ... انه قد جری کلام وطال بین مشایخ اصحابنا فی مسئله الظاهرة و الباطنة والولایة ...

انجام:و ما ادلهم لیل داج و اشرق نهار ذوابتلاح و السلام علی اولی الافهام ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۸/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج، ۴ص (۱۴۹-۱۵۲)، ۱۶-۲۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۳۲-۳۰۸]

● **المرتجل فی شرح القلادة السمطیة فی توشیح الدردیة** / ادبیات / عربی
al-murtajal fī š.-il qalādat-is samṭīyya fī tawšīḥ-id dardīyyi

صاغانی، حسن بن محمد، ۵۷۷ – ۶۵۰ قمری
sāqānī, hasan ebn-e mohammad (1182 - 1253)

شرحی است بر «القلادة السمطیة فی توشیح الدردیة» خود مؤلف، که در نسخه کتابت شده به دست دمیاطی و قرائت شده بر مؤلف، از آن به عنوان «المرتجل فی شرح القلادة السمطیة فی توشیح الدردیة» یاد شده، ولی در منابع به عنوان «شرح القلادة السمطیة فی توشیح الدردیة» نامیده شده است. مؤلفدر جایی از این کتاب می‌نویسد:«اذ نحلت هذا الشرح اسم المرتجل فلیکن الاقتصار ...» و در ابتدای کتاب می‌گوید:«هذا ما ارتجلت فی شرح السمطیة التی أنشأتها علی ما سمح الخاطر الموزع ...».
ابن درید (ابوبکر محمد بن حسن ازدی لغوی بصری) (متوفی ۳۲۱ق) قصیده‌ای ادبی در ۲۳۹ بیت سروده که مورد توجه ادیبان قرار گرفته و شروح بسیاری بر آن نگاشته‌اند و چون همت ابن‌درید در این قصیده، به‌کار بستن کلمات مقصوره به الف و یاء بوده، این قصیده به مقصوره ابن درید مشهور شده است.صغانی قصیده ابن درید را به شکل مسمط‌های مخمس در ۲۳۴ مسمط تضمین کرده و آن را «القلادة السمطیة فی توشیح الدردیة» نامیده است و کتاب حاضر شرح بر القلادة مذکور است. دکتر احمدخان در مقدمه تحقیق المرتجل، درباره خصوصیات کتاب می‌نویسد:«أورد الصغانی فی هذه القلادة ۲۳۴ مسمطاً، ثم شرحها بکلام العرب مورداً شواهد علیها من القرآن الکریم و الحدیث النبوی و دیوان العرب. و لأن المقصورة تعنی بکلمات جاءت مقصورة اما بالألف أو بالیاء، فان الصغانی قد أعتنی بهذا التسمیط من هذه الناحیة خاصة و أظهر فیه براعته فی معرفة کلمات مقصورة و عرض فیها مذهبه فی اتیان کلمات مقصورة بالألف أو بالیاء أحیاناً مخالفاً لابن درید و موافقاً له حیناً آخر ... کان [الصغانی] شاعراً مفلقاً قادراً علی الکلام یأتی بکلامه کیف شاء و أنی أراد، فانه فی الحقیقة کان فارس المعانی و الألفاظ ... موهبته الشعریة قد تجلت فی هذه القلادة السمطیة و ظهرت بجوانبها المختلفة فنری أن الکلمات ترقص أمام عینیه و یأخذ هو و یقتنی کما یشاء ... و نری میزة أخری لکلامه و هی خاصة فی هذه القلادة، فانه جعل نصب عینیه عند تخمیس کل بیت ابن دردی، ألفاظ و تراکیبه و معانیه فی نفس الوقت کما التزم قافیة الصدر من کل بیت فی المقصورة. و بمعنی أعم أنه جعل هذه المسمطات لقلادة السمطیة و أوضحها لکل من یحب اللغة و آدبها ... أورد الصغانی فی هذه القلادة بعض ملح و أمثال و قصص أدبیة و نصائح و بجانب هذا کله أخبرنا الصغانی عن نفسه فیها و خدع دهره عنه و خیانته و عن أعماله علی رغم هذه العوائق و النقم. و أما ما أودع فیها الصغانی من ثروة لغویة و أبیات فریدة و کلمات مفیدة فهی بالغة الأهمیة کبیرة فی شأنها؛ لأن الکتب التی استفاد منها الصغانی، و ذلک قبل کارثة بغداد، قد ضاعت فیما ضاع من التراث و صارت أثراً بعد عین».
نسخه‌های خطی المرتجل:۱. نسخه شماره ۱۰۷ کتابخانه بودلیان به خط ابومحمد عبدالمؤمن بن خلف دمیاطی (متوفی ۷۰۵ق) که در سفرش به بغداد در سال ۶۵۰ق این نسخه را ظاهراً از روی نسخه اصل کتابت کرده و از مؤلف سماع نموده است؛ ۲. نسخه شماره ۱۸۹۱ کتابخانه لاله لی منتقل شده به کتابخانه سلیمانیه در استانبول ترکیه، که در ۷۲۹ق کتابت شده و چند بلاغ و سماع در آن دیده می‌شود. این نسخه با نسخه مؤلف مقابله شده است؛ ۳. نسخه‌ای ناقص و مختصر از کتاب که، یک بار این کتاب از روی همین نسخه ناقص به چاپ رسیده و در مجله المورد نقد شده است؛ ۴. نسخه‌ای که در سال ۱۰۷۸ق کتابت شده و زمانی در تملک مرحوم سید محمد جزایری بوده و تصویر حاضر از این نسخه اخذ شده است.دکتر احمدخان، المترجل را با استفاده از نسخه کتابخانه بودلیان و در مواردی با مراجعه به نسخه کتابخانه لاله لی تحقیق و تصحیح کرده و جامعة أم القری در مکه مکرمه به سال ۱۹۸۶م آن را در ۲۹۸ ص به چاپ رسانده است.

[الأعلام زرکلی: ۲۱۴/۲؛ کشف الظنون: ۱۸۰۷/۲-۱۸۰۹؛ معجم المؤلفین ۲۷۹/۳؛ المرتجل فی شرح القلادة السمطیة فی توشیح الدردیة، مقدمه دکتر احمدخان]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۱عکسی
آغاز: الحمدلله عالم السر و العلن و کاشف الضر و المحن و الصلوة علی خیر من ظعن و قطن، المروی بشرعه القویم حتی ضرب الناس بعطن، قال الملتجی الی حرم الله تعالی الحسن بن محمد بن الحسن الصغانی ... هذا ما ارتجلت فی شرح السمطیة التی أنشأتها علی ما سمح به الخاطر ... أقول و الدمع یسح جونه ×× و مده مذخوره و صونه / و غیض منه هو نه و أونه ×× اما تری رأسی حاکی لونه – طرة صبح تحت أذیال الدجیقال ابوالفتح عثمان بن جنی: ان معنی ق و ل أنی وجدت و کیف وقعت من تقدم بعض حروفها علی بعض؛ **انجام:** و المختضع الخاضع و الابتهاج السرور [و الازدهاء] الاستخفاف.
خط: نستعلیق کم نقطه، بی‌کا، تا: منتصف ربیع الثانی۱۰۷۸ق؛ مصحح؛ مهر: «یا کبیکج»؛ هبه گرفتن ابوالفضل بهاءالدین محمد بن حسن بن محمد اصفهانی این کتاب را از مالک قبلی‌اش؛ یادداشتی از سید محمد جزایری درباره کتاب و مؤلف و نسخه حاضر؛ ۸۱ص، ۱۸سطر [عکسی ف: ۴-۱۴۴]

● **المرة السودا و علاجها (مقالة فی)** / طب / عربی
al-mirrat-us sawdā wa ‘alāj-u-hā (mq. fī)

یوحنا بن ماسویه، – **۲۴۳ قمری**

yūhannā ebn-e māsoyeh(- 858)

وجیزه‌ای است در بیان مره سودا و اصناف آن در یک مقاله.

آغاز: قال یوحنا انی سأذکر المرة السودا و فعلها فی البدن فاقول ان المرة السودا التی تسمی الخلط الاسود الشبیهة بغلو الدم فمنفعتها فی البدن کثیرة. بها تقوم شهوة الطعام و بها تشد الاعضاء و تصلب ...

انجام: ثم تبقی ذلک الاحتراق بعد ترطیب البدن و تلیینه ان شاءالله تم القول فی المرة السودا.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: نیمه اولقرن۵؛ واقف: میرزا رضا خان نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: مقوا، ۱۱گ، ۱۹ سطر (۱۶/۳×۸/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۹-۵۵۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۵۱-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۵۰]

● **المرتضویة** / حدیث / عربی

al-mortazavīya

حسینی بخاری، محمد بن برهان، ق۹ قمری

hoseynī boxārī, mohammad ebn-e borhān(- 15c)

اهدا به: جعفر بن علی الهادی معروف به جعفر کذاب (جد دوازدهم مؤلف)

مشتمل بر تعدادی روایت از طرق اهل سنت در حالات بهشت و بهشتیان و رؤیت پروردگار است که به جد دوازدهم خود «جعفر بن علی الهادی (ع)» معروف به «جعفر کذاب» اهدا نموده و از وی با القاب «السید الامام المرتضی الاعظم المتقی ابی عبدالله جعفر بن ...» یاد کرده.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۷۳/۱۲

آغاز: اللهم اعطنی رؤیتک مع جمیع المحبین؛ **انجام:** وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة رواه احمد و ترمذی

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۴ص (۴۶-۴۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۳۲۴]

● **مرتع** /- فارسی

marta'

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۱

مرتع به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، چلیپا و راسته، ۱۷ قطعه با رقم و ترنج عبدالحمید طالقانی (قطعه‌های ۱۸۰/۵، ۱۱۸۴/۶، ۱۱۷۴/۱۴، ۱۱۸۴/۲۱، ۲۲ با امضاء مرتضی قلی، ۱/۲۵ صفر ۱۱۸۴، ۱۱۷۹/۲۹، ۱۱۷۹/۳۲، ۱۱۸۱/۳۵، ۱۱۷۷/۳۸، ۱۲/۴۲(=۱۲۰۰) ۱۱۷۹/۶۳، ۴۸/رمضان ۱۱۸۴، ۱۱۷۴/۴۹، ۱۱۸۴/۵۱، ۱۱۸۱/۵۲). بقیه بی تاریخ، مجدول، با سرلوح، مذهب؛ جلد: مذهب، اندازه: ۲۱×۳۰سم [سنا: ف: ۲-۱۱۰]

● **مرتع الصالحین و زاد السالکین** / گوناگون / فارسی

marta'-os sālehīn va zād-os sālekīn

اوزجندی، عثمان بن محمد

ūzjandī, 'osmān ebn-e mohammad

در الهیات و دینیات و اخلاق مذهبی است. با عناوین «فصل»: ۱. علم، ۲. عقل، ۳. معرفت نفس، ۴. نفس و ریاضت، ۵. آفاق و انفس، ۶. قلب، ۷. مرض قلب، ۸ معرفت، ۹. ذکر، ۱۰. شرایط ذکر، ... ۱۵. ریا، ۲۰. زکات، صدقه، ۲۵. حیات دنیا، ۳۰. تکبیر، ۳۵. علم، ۴۰. توبه، ۴۵. مدح فقر و مذمت غنا، ۴۶. فراغ قلب و عزلت. (احمد منزوی)

آغاز: حمد له. صلات. قال الشیخ الامام الاجل الاستاد برهان الحق و الدین ...

[فهرستواره منزوی ۸۶۹/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۹-ف

نسخه اصل: اسعد افندی ش ۱۷۰۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۵گ، ۱۳سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۲]

● **مرتفعات** / تاریخ هند / فارسی

mortafa'āt

طغرای مشهدی، - ۱۱۰۰ قمری

toqrā-ye mašhadī (- 1689)

نثر آمیخته به نظم. در وصف دربار جهانگیر پادشاه (۱۰۱۴-۱۰۳۷ق). در آن واژه‌های ستاره‌شناسی، به استعاره، بسیار به کار برده شده است. در مجموعه رساله‌های او چاپ نولکشور ۱۸۸۵م، ص ۶۱-۶۶ جای دارد.(احمد منزوی)

آغاز: مرتفعات طغرا سپهر فصاحت، کوکبه ظهور یافته ... نو بهار آمد که مقراض از پر بلبل کند ×× لوله پنج غنچه را صرف قبای گل کند

انجام: در حیرتم که بهر چه بی قدر مانده است ×× بر صفحه وجود تصویر آفتاب

چاپ: در مجموعه رساله‌های او چاپ نولکشور ۱۸۸۵م، ص ۶۱-۶۶ جای دارد؛گانپور، سنگی، ۱۲۶۶ق.، وزیری بزرگ، ۶ص (رسائل طغرا: صص۶۱-۶۶)؛ ۱۳۰۲ق./۱۸۸۵م؛ ۱۲۸۸ق./۱۸۷۱م؛ لکهنو، سنگی،۱۲۸۱، وزیری بزرگ،۶ص

[نسخه‌ها منزوی ۳۶۲۵/۵ که نشانی ۱۲ نسخه آنرا داده؛ مشترک پاکستان۱۸۸/۵ که نشانی ۱۱ نسخه آنرا داده؛ فهرستواره منزوی ۱۳۴۴/۲]

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۱/۴**
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۹ق؛ ۵ص (۲۳۷-۲۴۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۲-۲۰۵]
۲. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰/۳**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱ص (۱۸ر)، ۱۵سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲-۱۹۶]
۳. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۷۴/۱۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۴گ (۶۸-۷۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳۸-۷۸۵]
۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵/۳۲۹۶/۴**
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوای چینی، ۸ص (۲۰۴-۲۱۱)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۹۴۴]
۵. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۶۹/۱۳**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶گ (۱۱۸ر-۱۲۳پ) [ف: ۲-۲۳۰]
۶. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۵۰/۷**
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵گ (۴۴ر-۴۸ر) [ف: ۲-۲۳۰]
۷. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۵۸/۷-عکسی**
اصل نسخه: کتابخانه شخصی میرداد خان افغان که در پاکستان به خرید و فروش کتاب می‌پردازد؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴گ(۳۹-۴۲) [عکسی ف: ۲-۲۵۰]
۸. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۰/۱۱-عکسی**
اصل نسخه: گنج بخش، ش ۲۰۸۶ (گنج ۱۲۹۹/۳)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷ص(۱۱۲-۱۱۸) [عکسی ف: ۲-۲۵۰]
۹. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۱/۹-ف**
نسخه اصل: دانشگاه پنجاب در لاهور شماره ۸۷۴/۹ فارسی؛ کا:ظهیرای تفرشی، تا:۱۲۴۵ق [فیلمها ف: ۳-۱۸۷]
۱۰. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۷۱/۴**
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۹ص (۳۹-۴۷)، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۷۶۰]
۱۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۱۱**
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: هندی، ۶ص (۱۱۱-۱۱۶)، ۳۲ سطر (۹×۲۷)، اندازه: ۱۶×۳۲/۵سم [ف: ۱۰-۷۹۵]
۱۲. **تهران؛ بانکی پور؛ شماره نسخه:بدون شماره**
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۶۲۷]

● **مرثیه** / مراثی / فارسی
marsīye
مرثیه حادثه کربلا به نظم و نثر.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۷/۴
آغاز: اما گفتگوی این گرفتار علایق جسمانی بر تقدیرات اخبار صحیح المعانی در جائیست که چون؛ **انجام:** به از آن است اگر بیند بدن اگرپاره پاره بدم نیزه و خنجر زینب
خط: نسخ و نستعلیق، کا:ابن میرزا محمد علی صادق ایجی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴گ(۵۸ر-۶۱پ)، ۱۳سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۹-۲۷۷]

● **مرثیه آل عبا** / مراثی/ فارسی
marsīye-ye āl-e ʻabā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۱۵۵
آغاز: از اینجا کنون سوی جنت گرای چه امروز خاص توست آن سرای؛ **انجام:** بیار آن خود داد هر سو ندا که ای قوم اینک ز بهر خدا ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام [رایانه]

● **مرثية الامام الهادی** / مراثی / عربی
marṯīyat-ul imām-il hādī
هادی، عزالدین بن حسن، ۸۴۵ - ۹۰۰ قمری
hādī, ʻezz-od-dīn ebn-e hasan (1442 - 1495)
تاریخ تألیف: ۸۹۱ق
مرثیه‌ای است یائیه که ناظم در رثای پدرش سروده و مشتمل بر ۶۶ بیت می‌باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۲۱/۱۶
آغاز: مصابک هد الشامخات الرواسیا ×× و صیر طرف المجد و الفخر باکیا
نسخه اصل:کتابخانه واتیکان-رم۱۱۳۱؛کا: عبدالمغیث بن عزالدین بن هادی مسوری حمیری ملقب به توهمی، تا: ۱۰۳۱ق؛ با علامت مطالعه «احمد بن ... »؛ ۵گ (۱۹۲-۱۹۶) [عکسی ف: ۲-۳۸۹]

● **مرثیه امیر ایلکان** / مراثی / فارسی
marsīye-ye amīr-e īlkān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۲۵/۱۹-ف
نسخه اصل: آکادمی بخارست رومانی178 M. گویا از سلمان با تاریخ «فرخ» (-۸۸۰)؛ کا:محمود بن داود، تا: ۹۷۷ق؛ ص۱۱۹- [فیلمها ف: ۳-۲۱۲]

● **مرثیه بجی بایء** / مراثی / عربی

marsīye-ye bajī bāy

بجی (باجی) بایء دختر محمد عزالدین و همسر بهائی عبدالحسین حسام الدین، پس از بیماری طولانی درگذشت، پسر عمویش فرزند طیب زین الدین (نامش در پیش گفتار این نسخه نیامده است) از این واقعه بسیار غمناک شده و دو قصیده سینیه و هائیه را که بسیار سست می‌باشند و در این نسخه نوشته شده با مقدمه‌ای طولانی به نثر نوشته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۲۱

آغاز: الحمدلله المتعالی جده فلم یتخذ صاحبة و لا ولداً و المتوحد فی کبریائه فلا یشرک فی حکمه أحداً؛ **انجام:** و سقی النبی محمداً و وصیهو بنیه سحب سلامه و صلاته

خط: نسخ، کا:ملا غلام حسین بن میانخان، تا: ۲۰ ربیع الاول۱۲۶۰ق؛ مهر: «عبد آل محمد المعتصم بحبلهم المتین عبد القادر نجم الدین بن الداعی الاجل طیب زین الدین» (مربع)؛ جلد: گالینگور، ۱۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۱-۱۳۸]

● **مرثیه جگر سوز** / شعر / فارسی

marsīye-ye jegar sūz

حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی، - ۱۱۵۰؟ قمری

hoseynī seyfī, mohammad ebn-e mohammad mahdī (-1738)

تاریخ تألیف: محرم ۱۱۰۲ق؛ محل تألیف: قزوین

هفت قصیده است (هفتاد و دو بیت) در مرثیه حضرت امام حسین علیه السلام و یاران وی با تخلص «جمال».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۷۰/۱

آغاز: ... زمین باشد چو گردون مسکون ×× چون زمین از جنبش سپهر آبکون؛ **انجام:** هفتاد و دو بیت بهر هفتاد و دو تن

بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴گ (۷ر-۱۰پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۴-۲۳۲]

● **مرثیه سلطان ابوسعید** / شعر / فارسی

marsīye-ye soltān abū-sa'īd

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۲۵/۲۶-ف

نسخه اصل: آکادمی بخارست رومانی178 M. از سلمان؛ کا:محمود بن داود، تا: ۹۷۷ق؛ ص۱۹۴- [فیلمها ف: ۳-۲۱۳]

● **مرثیه شیخ بهائی** / شعر / فارسی

marsīye-ye šeyx-e bahā'ī

صدرای تبریزی، ق۱۱ قمری

sadrā-ye tabrīzī (- 17c)

اشعار زیبایی است در مدح و رثای شیخ بهاء الدین محمد عاملی (-۱۰۳۰ق) در این اشعار به فضل و دانش و مقام علمی شیخ اشاره شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹۳/۷

آغاز: مرثیه امام اعظم قدوه علمای الم سلطان اضلان افضل اهل ... بهاء الملة و الحقیقة و الدین محمداً قدس الله روحه ... خون ز دیده روان نال کنان از قضا ×× کرده قبا چاک چاک دوش درآمد صبا؛ **انجام:** صلی علی جده افضل أهل الکسا ×× صل علی خده شمس نجوم السما و الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۴ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۱۱۷پ-۱۱۹پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۶×۱۱/۵سم [ف: ۳۲-۶۹۹]

← مرثیة کربلاء > المقصورة الحسینیه

● **مرثیه کربلا** / مراثی / اردو

marsīye-ye karbalā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۷۶

آغاز: مرثیه یا رب ضیائی مهر فصاحت بیان کردی؛ **انجام:** محتاج مین کسی کانه تیری سوار هون (کذا)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مرثیه میان سکندر** / مراثی / اردو

marsīye-ye mīyān sekandar

مثنوی است در ۱۸۰ بیت مشتمل بر مدایح و مراثی امام حسین و اهل بیت آن حضرت با اشاره به وقایع کربلا.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۶۰

آغاز: سرور دی لاشی دی اگی زینب کهندی دهائی ×× کیکر گهایل هوکی گردن خنجر تهین کتوائی

نسخه اصل: کتابخانه سید حسین مرتضی فرزند کاتب - پاکستان. از میان سکندر، خط: نستعلیق هندی، کا:سید مرتضی حسین (صدرالافاضل لکهنوی لاهوری)، تا: ۱۴۰۰ق، جا: لاهور؛ مصحح، محشی؛ ۳۱ص [عکسی ف: ۷-۳۵۵]

● **مرثیه نامه منظوم (بیاض)** / ادبیات / فارسی

marsīye nāme-ye manzūm (bayāz)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۳۲

آغاز: برخیز ز جا باردگر ای شه نامی؛ **انجام:** تشنه لب زار پریشان.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام [رایانه]

● **مرثیه‌های زندان قصر** / شعر / فارسی
marsīye-hā-ye zendān-e qasr
در واقعه مسجد گوهرشاد:چهار تن از روحانیون مشهد به نام‌های:شیخ عباسعلی محقق خراسانی،سید محمد بحرالعلوم موسوی قزوینی،شیخ محمد صاحب الزمانی (صاحیب) و شیخ خلیل زنجانی (تصویری) دستگیر و به زندان قصر تهران منتقل شدند. نسخه حاضر،مجموعه مرثیه‌هایی است که نامبردگان در سال‌های ۱۳۱۵ تا ۱۳۱۶ شمسی در این دفتر ثبت کرده‌اند.اکثر اشعار از دیگران و تعداد بسیار معدودی از خودشان می‌باشد. این نسخه را دوست عزیز و دانشمند گرامی، جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای علی صدرائی به کتابخانه مجلس اهدا کرده‌اند.
چاپ: این مرثیه‌ها همراه با مقدمه‌ای در گزارش زندگی روحانیون فوق الذکر و چگونگی شکل‌گیری دفتر حاضر، در فصل‌نامه پیام بهارستان (دوره جدید شماره ۱۲،ص۷۵۵ تا ۸۱۸) به کوشش آقای علیرضا اباذری چاپ و منتشر شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۳۱
خط: نستعلیق، کا:اکثر به خط شیخ خلیل زنجانی، تا: ۱۳۱۶ق؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ از وسط نیز افتادگی دارد (ص۱تا ۴، ۱۳ تا ۲۰، ۲۳تا۳۶، ۹۱ تا۹۴ و ۹۷ تا ۱۰۰)؛ جلد: مقوایی، ۳۷گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۷۷]

← مرثیه‌های شکاری > اشعار شکاری
← المرجان و الیاقوت > النحو (منظومة)

● **مرج البحرین = شرح دیوان حافظ** / ادبیات / فارسی
maraj-ol bahrayn = š.-e d.-e hāfez
ختمی لاهوری، عبدالرحمان بن سلیمان، ق۱۱ قمری
xatmī lāhūrī, ‘abd-or-rahmān ebn-e soleymān (- 17c)
وابسته به: دیوان حافظ شیرازی؛ حافظ شیرازی، شمس الدین محمد (-۷۹۲)
تاریخ تألیف: ۱۰۳۸ق
گزارش غزل‌ها و قطعه‌هاست و گویا به نام شاهجهان (۱۰۳۷-۱۰۶۷ق) که در دیباچه می‌گوید: «ختمی از شوق ضمیر و صدق دل ×× تحفه «شاهجهانی» زد رقم / گشت از آن تاریخ او بهر بیاض ×× «تحفه شاهجهانی» با «قلم»» (۱۰۳۸ق/۱۶۲۸م). (احمد منزوی)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۱-عکسی
آغاز: چه قطبیت در جنب قدرش. (شرح): ابتدا می‌کنم سلوک عرفان و گفتگوی عارفان ... الا یا ایها الساقی ... دانا و آگاه باش ای رعنا که الاحرف تنبیه است؛ **انجام:** نای برون ز منت یک شعر کان تست ×× ختمی بیا و بگذر زین ماجرای ذوق. تمت ...
اصل نسخه: گنج بخش، ش ۲۳۱۵ (مشترک ۱۵۹۸/۳)؛ خط: نستعلیق، کا:شیخ مسعود، تا: ۱۲۴۷ق؛ ۲۳۷ص، ۲۱سطر [عکسی ف: ۲-۲۵۰]

● **مرج البحرین و جامع الطریقین** / عرفان و تصوف / فارسی
maraj-ol bahrayn va jāme‘-ut tarīqeyn
عبدالحق دهلوی، عبدالحق بن سیف الدین، ۹۵۸ - ۱۰۵۲ قمری
‘abd-ol-haqq-e dehlavī, ‘abd-ol-haqq ebn-e sayf-od-dīn (1551 - 1643)
با عنوان «وصل» در جمع میان فقه و تصوف و شریعت و طریقت و ظاهر و باطن و صورت و معنی و قشر و لب و علم و حال و صحو و سکر و مذهب و مشرب و عقل و عشق. در پایان ۱۴ «قاعده».
آغاز: حمد له صلات. اما بعد می‌گوید فیر حقیر عبدالحق بن ...
چاپ: در سال ۱۲۶۵ و ۱۲۸۷ق چاپ شده است؛ کلکته، سنگی،۱۲۷۴،رقعی، ۱۲۰ص
[نسخه‌های منزوی ۱۳۷۹؛ گنج بخش منزوی ش ۱۰۱۷؛ فهرستواره منزوی ۸۷۰/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۷۸/۱
خط: نستعلیق، کا:قادری چشتی، غلام محمد، تا: جمعه ۱۵ ذیقعده۱۲۹۹ق؛ محشی؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوایی، ۶۵ص (۱-۶۵)، ۱۷سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۷-۲۴]

← مرجع‌شناسی تاریخ > فهرست تواریخ

● **مرجع الضمائر فی شرح شرح اللمعة** / فقه / عربی
marja‘-uḍḍamā’ir fī š.-i š.-il lam‘a
رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵- قرن ۱۳ قمری
raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801 - 19c)
وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
حاشیه‌های کوتاهی است بر «الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة» شهید ثانی با عنوان‌های «قوله - قوله».

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۶۹-۵۹/۸۹
آغاز: بسمله، الحمدلله الملک المنان والشکر لله القادر السبحان

الذی قد افاض من فیوضاته علینا الاصول
طهارة و صلوة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۷گ، ۱۷-۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۷۶]

← المرح القوامی ← المفرح القوامی
← المرح القوامی ← مفردات هندی

● **المرحلة الروية عن الصادق (ع)** / حدیث / عربی
al-marḥalat-ur rawīyyat ʻan-iṣṣādiq
در مصاحبت نظاما احمد (صاحب مجموعه) و مولانا محمد حسن سلیمی شیخ الاسلام مازندران.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۹۲
خط: نسخ، کا:عبدالحسین بن عبدالعلی بارفروشدهی، تا: ۱۰ محرم۱۰۳۵ق؛ ۲ص (۴۰۶-۴۰۷) [مختصر ف:-۷۴۷]

● **المرحمة الفاخرة فی فقه الشريعة الزاهرة** / فقه / عربی
al-marḥamat-ul fāxira fī feqh-iš šarīʻa-tiz zāhira
مجتهد تبریزی، یوسف، ۱۲۷۹ - ۱۳۳۷ قمری
mojtahed-e tabrīzī, yūsof (1863 - 1919)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۵۸
بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۳]

● **المرحمة الفاخرة فی فقه الشريعة الزاهرة** / فقه / عربی
al-marḥamat-ul fāxira fī feqh-iš šarīʻa-tiz zāhira
یکدوره فقه استدلالی است با نقل از فقیهان بزرگ. دراین کتاب از صاحب جواهر نام برده شده است.همچنین از شیخ مرتضی انصاری (-۱۲۸۱ق) با عبارت «شیخ مشایخنا قدس سره» یاد کرده است. نسخه موجود از کتاب طهار آغاز و تا مسائل آب چاه به انجام رسیده است. نامی از این کتاب، در منابع موجود،یافت نگردید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۷۹
آغاز: الحمدلله الذی اوضح معالم الدین و انار سبل الحق و الیقین و انزل الکتاب المبین ... اما بعد، فان فقهائنا رضوان الله تعالی علیهم اجمعین قد بذلوا من مساعیهم جمیلها فی تنقیح سبیل الاحکام؛ **انجام:** حیث ان البئر محتاجة الی التطهیر و لو استحباباً فیکون مرجعه الی ضعف تأثیر النجاسة فی البئر فلا یکون البئر کالقلیل فی لزوم بملاقات النجاسة.
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: حدود اواخر قرن ۱۳ یا اوایل قرن۱۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲گ، ۲۱-۲۳سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۷سم [ف: ۳۸-۷۹۴]

● **مردان (رساله)** / عرفان و تصوف / فارسی
mardān (r.)
صاحب زاده، خواجه افضل احمد
sāheb zāde, xāje afzal ahmad

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۶۵/۳-عکس
نسخه اصل: از روی نسخه آقای سید محمد محیط طباطبائی و نسخه بادلیان اکسفورد E48مورخ ۱۲۲۴ به نام طریقه اولیای نقش بند در فهرست (۵۱/۳س ۲۶۹۰)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲گ (۳۰۷-۳۱۸) [فیلمها ف: ۳-۲۳۱]

● **المرد فی کراهية السؤال و الرد** /- عربی
al-mardd fī kirāhīyyt-is su'āl-i wa-r radd
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۲/۶عکسی
آغاز: بسمله ... الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی الصوفیة فی السؤال والرد علی ثلاث طرق
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، شماره ۱۵۴۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۴ص (۵۳-۵۶)، ۲۳سطر [عکسی ف: ۴-۴۵۱]

● **مردم دیده** / تراجم / فارسی
mardom dīde
حاکم لاهوری، عبدالحکیم، ۱۱۲۰ - ۱۱۸۲ قمری
hākem-e lāhūrī, ʻabd-ol-hakīm (1709 - 1769)
تاریخ تألیف: ۱۱۷۵ق؛ محل تألیف: اورنگ آباد
تذکره شعراء است. شامل زندگی‌نامه ۶۳ تن از شعرایی است که به چشم خود دیده، به ترتیب الفبائی، در دو «باب» و یک «خاتمه»: باب ۱. زندگی‌نامه ۱۸ تن کسانی که از «مجمع النفایس» آرزو برگرفته با افزودگی از خود، در پایان هر یک؛ ۲. زندگی نامه ۴۲ تن که در آن تذکره نبوده‌اند؛ خاتمه در احوال خود و ضمیمه‌ای در احوال خواجه محمد قاسم و لاحقه‌ای در ترجمه میرزا اورنگی خان. (احمد منزوی)
چاپ: لاهور، ۱۹۶۱م، به کوشش دکتر سید عبدالله
[فهرستواره منزوی ۱۹۵۴/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۵۲
خط: نستعلیق، کا:جوهری، تا: ۱۱ ذیقعده۱۳۷۷ق، جا: علی گره هندوستان؛ از روی نسخه روز جمعه ۱ رمضان ۱۸۸۱ در خجسته بنیاد؛ جلد: مقوا، ۱۵۱گ، ۲۴سطر (۱۶×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۷سم [ف: ۱۷-۱۳۸]

↩ مرز ایران و روس ⩾ صورت تشخیص سرحد میان ایران و روس
↩ مرزبان نامه ⩾ روضة العقول

● **مرزبان نامه** / داستان / فارسی
marzbān nāme

مرزبان بن رستم، - ۳۰۲ قمری
marzbān ebn-e rostam (- 915)

مترجم:سعدالدین وراوینی، ق۷ قمری

متن از اسپهبد مرزبان فرزند رستم فرزند شروین ازخاندان باوند، ازشاهزادگان طبرستان، که به زبان طبری نگاشته بود، به مانند «کلیله ودمنه» از زبان جانوری. در منابع موجود اخیر نامی از مرزبان نامه نیامده، جز کتاب کشف الظنون که از آن نام برده و هیچ‌گونه توضیحی ارائه نداده است. رضا قلیخان هدایت نیز در فرهنگ ناصری بدان اشاره نموده است. از این اثر دو گونه تحریر به جای مانده: نخست تحریر «سعد الدین وراوینی» که حدود سال‌های ۶۰۷-۶۲۲ق نگاشته شده، دیگری تحریر «محمد بن غازی ملطیوی» در ۵۹۸ق که بعد از گردآوردی و افزودگی‌هایی، آنرا «روضة العقول» نامیده و دو برابر مرزبان‌نامه است. نامبردگان بر آن بوده‌اند که از اصل کتاب مطلبی فرو نگذاشته و جز مثل‌ها و شواهد، برای زیبایی کلام بدان نیفزوده‌اند. مرزبان نامه از یک «مقدمه» و نه «باب» ترتیب یافته است: مقدمه: در وصف کتاب و فهرست ابواب آن؛ باب ۱.تعریف کتاب و بیان واضع و ذکر اسباب وضع؛ ۲.داستان ملک نیکبخت و وصایایی که فرزندان را به وقت وفات فرمود؛ ۳.داستان شاه اردشیر و دانای مهران به؛ ۴.داستان دیو گاو پای و دانای نیک دین؛ ۵. داستان دادمر و دادستان؛ ۶. داستان زیرک و زروی؛ ۷. داستان شیر و شاه پیلان؛ ۸. داستان شتر و شیر پرهیزگار؛ ۹. داستان عقاب و آزاد چهر و ایرا.

آغاز: ۱: حمد و ثنائی که روایح ذکر آن چون ثنایای صبح پرنگهت در دهان گل خنده زند ... اما بعد پوشیده بر ارباب قرایح سلیم ...
۲: بسمله، حمد و سپاس و ستایش بیعد بر آن پادشاه ازل و ابد و آن روزی دهنده ...

چاپ: بارها چاپ شده ا زجمله با پیشگفتار محمد قزوینی.

[نسخه‌های منزوی ۳۶۲۶/۵؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۶۴۶/۲؛ فهرستواره منزوی، ج۱، ص۴۷۱-۴۷۲؛ دنا ج۹، ص ۳۹۶-۳۹۷ (۲۷ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۳-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۶۸۶؛ خط: نسخ، کا:ابوالعباس محسن بن محمد بن محمد بن محمود یزدی، تا: ۲۲ شوال۷۴۲ق؛ ۲۱۸گ [فیلمها ف: ۱-۱۹۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۰۸

آغاز: و لا یمسها الا المطهرون عن انجاست و ساوس السخط و الحسد، ایزد تعالی افواه جهانیان را به اطایب ذکر مناقب و مآثر خداوند صاحب اعظم مطیب؛ **انجام:** در زمانه کجاست محمودی ×× ورنه هر گوشه ای و عنصری است.و الحمد لله حمداً و صلواته علی نبیه الأمین محمد و آله الأکرمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه جمادی الثانی ۷۴۵ق؛ مصحح، مجدول؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۳۴گ، ۲۱سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۳-۳۸۳]

۳. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا:۷۴۵؛ مجدول [میراث اسلامی: ۵-۶۱۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۳-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 6476؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۶۰ق، جا: شیراز؛ ۲۲۵گ، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۲]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۲۰

نسخه اصل: پاریسP. 384؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۶۰ق، جا: شیراز؛ ۱ص (۲۲۵)، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۱۳/۲-ف

نسخه اصل: نسخه برومند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ قطع: ربعی [فیلمها ف: ۱-۷۱۹]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۴۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:**و از علم نجوم عابدست، و در شناختن مواضع این. الحمدلله علی اتمامه و الصلاة ... تمام شد کتاب مرزبان نامه در روز دوشنبه ۱۵ آبان ماه قدیم سنه تسعین و ثانیة بعد الالف.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۸۷گ (۲۶۶پ-۳۵۲ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۳/۱×۳۷/۴سم [ف: ۷-۲۲۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۷۲

خط: نستعلیق، کا:هاشم، تا: قرن۱۱؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: رضا قلی، «عبده میرزا محمد، محمد علی، آن بنده که منتظر سر مد است واثق بفضل سرور زمین کو محمد است»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۲-۲۷۱]

۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۶۷/۱۰

بخشی است از مرزبان نامه از «باب ۳ در ذملک اردشیر و دانای مهران به ۱۴ تا بخشی از «استان سوار و پیاده»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا، ۸گ (۴۰-۴۷)، اندازه: ۹×۱۹/۵سم [نشریه: ۱۳-۲۴۰]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۱۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و آن عقد اخوت که در ازل بسته بودند با تفویض این وزارت از مشیمه مشیت قدرت تو امان اید. اللهم اشدد به ازره و خط عنه وزره

کامل؛ خط: نستعلیق شکسته، کا:ذوالقدر، خلیل، تا: محرم۱۰۵۴ق، جا: احمد آباد گجرات؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۲گ (۱۶۸پ-۲۴۹پ)، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱-۴۴۱]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۵۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ورنه هر گوشه یی و عنصریست تمت ... امین برب العباد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق [الفبائی:-۵۱۰]

۱۲. تبریز؛ نخجوانی، حسین؛ شماره نسخه:۴۷
بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۶ ذیحجه ۱۰۷۱ق [نشریه: ۴-۳۴۱]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۶
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** در زمانه کجاست محمودی ×× ورنه هر گوشه ای و عنصری است.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ بدون مقدمه؛ ۳۴۵گ، ۱۷سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۸/۵سم [ف: ۶-۴۳]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۳۹/۱
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** هدایت المعیب او مصون و معصوم و الله الموفق و له الحمد
خط: نستعلیق بسیار خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۱ص (۱-۵۱)، ۱۴سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۶-۴۸۴]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۸۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۲و۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۶۰گ، ۱۷سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۵-۴۰۷۸]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۷۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** قدر تو امان آمده موبد و مخلد باد اللهم اشدد به ازره و حط عنه وزره و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ یادداشت خرید کتاب برای فضل الله شیخ الاسلام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۱-۴۵]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴-۹/۷۴
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** درزمانه کجاست محمودی ورنه هرگوشه صدچوعنصری است تم الکتاب بحمدلله الملك الوهاب ...
خط: نستعلیق، کا:حسن بن عبدالمجید حسینی واعظ اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۲۹ ذیقعده۱۲۶۸ق؛ مصحح؛ یادداشتی ازمحمود غفاری منبی برتصحیح نسخه به تاریخ ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۷۷]

۱۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۳۹ - ج
ذیل کتاب را ندارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۶۹ق، به دستور شاهزاده اسکندر میرزا؛ یادداشتی مورخ روز سه‌شنبه ۱۲ صفر ۱۲۹۹ درباره جنگ حشمة الدوله با عبیدالله از حسین بن اسکندر، یادداشتی مورخ ۱۵ جمادی الاول و نیز یادداشتی مورخ ۲۱ شعبان ۱۲۹۴ درباره همین حشمة الدوله و ستمگری او در پایان نسخه، نیز از میرزا محمد پسر میرزا نصیر از خاندان خواجه نصیر؛ جلد: مقوا، ۱۹۱گ، ۱۶سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف:-۱۹۰]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۲/۱
خط: نسخ، کا:آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۱۷ شعبان۱۲۸۱ق؛ تملك: اعتضادالسلطنه در ۱۲۸۴؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۸؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۴۲]

۲۰. اصفهان؛ جابری انصاری؛ شماره نسخه:۵
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق [نشریه: ۶-۵۹۴]

۲۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۷/۱ ـ ج
کا: کاشانی، میر علی نقی بن هاشم، تا: ۱۳۲۳ق؛ از روی دو نسخه لندن یکی ش ۶۴/۷۶۰ مورخ ۷۶۲ دیگری ش ۲۹۷۲۰ مورخ ۱۲۷۷ به خط نستعلیق نوشته و برخی را هم قزوینی در ۱۹محرم ۱۳۲۴نوشته و با سه نسخه تصحیح کرده و گویا برای چاپ آماده کرده بوده است، نشانه‌های دو جلد؛ جلد: مقوا، ۲۴۵گ (۱-۲۴۵)، ۱۲سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱-۴۲۱]

۲۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۷/۲ ـ ج
کا: کاشانی، میر علی نقی بن هاشم، تا: ۱۳۲۳ق؛ از روی دو نسخه لندن یکی ش ۶۴/۷۶۰ مورخ ۷۶۲ دیگری ش ۲۹۷۲۰ مورخ ۱۲۷۷ بخط نستعلیق نوشته و برخی را هم قزوینی در ۱۹محرم ۱۳۲۴نوشته و با سه نسخه تصحیح کرده و گویا برای چاپ آماده کرده بوده است، نشانه‌های دو جلد؛ جلد: مقوا، ۲۵۴گ (۲۴۶-۴۹۹)، ۱۲سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱-۴۲۱]

۲۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۳ ـ ب
خط: نسخ، کا:قزوینی، محمد، تا: ۲۰شوال۱۳۲۵ق؛ با حواشی او در پایان منتخباتی از روضة العقول است و نسخه‌ای است که در یک رویه برگ‌ها نوشته و برای چاپ آماده کرده بود؛ جلد: مقوا، ۳۱۹گ (۱+۳+۱۰+۳۰۵)، ابعاد متن: ۱۴×۲۱، اندازه: ۲۴/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱-۴۲۱]

۲۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۹۹ ـ ج
آغاز: برابر۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، در دیباچه و اندکی هم درمیانه با نسخه معمولی جدایی دارد؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۲۱]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۶
آغاز: برابر۱
این نسخه در داستان مرد باغبان باخسرو تمام شده و ذیل کتاب و قطعه مصنف در آن نیست؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۲-۳۴۵]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۴۷
آغاز: ... برابر۱؛ **انجام:**ورنه هر گوشه عنصر نیست.
خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاتب در پایان نسخه رقم کرده:«تحریر ... سنه ۱۲۷۵ در بنگالی که جناب فضایل ماب ... دین دوستدار نکجی، پور بهشتی روان سیمجی هوشنگ از جانب اکابر انجمن زرتشتیه هندوستان مأمور و بعد از انجام چندین امورات خیر و بناها در دار الخلافه تهران ... مشغول رفع پول سری یعنی جزیه از سر زرتشتیه ایران ساکن بودند و این بنده احقر در همه اوقات با پدر مأمور هم سفر و ملازم. این نامه نامی که از تصنیف ... شهزاده آزاده والا مرزبان روانشاد از نژاد ... شهنشاه

نوشیروان میباشد بدست آورد ... در استکتاب آن اهتمام ورزید.
انجام پذیرفت یوم سنه ۱۲۲۸ شهنشاه یزدگرد ساسانی؛ جلد: میشن، ۲۷۰ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [ف: ۶-۲۰۲]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۲۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و از تمکین آیت انک الیوم لدنیا مکین امین متمکن گردد و بچشم عنایت درو نظر فرماید تمت الکتاب بعون الملک الوهاب

خط:نستعلیق زیبا،بی‌کا،بی‌تا؛یادداشت پیشکش میرزا محمد فسائی که از نواده‌های سید علیخان است به تاریخ ۱۲۷۵؛ با یک سرلوح، مجدول؛ ۱۴سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۱-۱۲۳]

← مرزنامه ⩾ سندرنامه
← المرشد ⩾ فصول بقراط

● **المرشد** / ریاضیات / فارسی

al-moršed

حسن بن علی، ق۷ قمری

hasan ebn-e ʻalī (- 13c)

تاریخ تألیف: ۶۹۱ق

کتابی است در حساب و سیاق و دفترداری. مؤلف در صفحه ۱۸۳ در فصلی که در تواریخ ملل نوشته تصریح می‌کند:«... در وقت تألیف این مختصر، تاریخ هجری سنه احدی و ستین و ستمائه و تاریخ جلالی سنه اربع عشرو ماتین و تاریخ اسکندر رومی سنه الف و ثلاث و ستمائه ...». سپس در همان صحیفه دو بار دیگر همین تاریخ را تکرار می‌کند. از اینقرار کتاب را در سال ۶۹۱ق و ۶۶۱ یزدگردی و ۲۱۴ جلالی و ۱۶۰۳ اسکندری تألیف کرده است. پس از آن در نمونه‌هایی که از اسناد و بروات و تمسک‌ها و حواله‌ها و جز آن داده، گاهی همان سال ۶۹۱ و گاهی سال‌های بعد و حتی قرون بعد را متذکر شده و در مقدمه این کتاب را به یک تن از وزرای زمان خود که او را صاحب دیوان ممالک صدرالدین احمد بن شرف الدین ابوالسعادت عبدالرزاق بن صدر الدین ابوالوفا ... بن احمد خالدی می‌نامد و پیداست که همان صدرالدین احمد خالدی وزیر است تقدیم کرده و در مقدمه کتاب تصریح می‌کند که در زمان تألیف آن، پیر بوده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۵۴

آغاز: محمد مصطفی باد و بر اولاد و اصحاب او؛ **انجام:**مهارت دست دهد و بحریح (!) افتد چنانک اگر توفیق.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ از آغاز نسخه چنان‌که از شماره‌هاییکه بر اوراق کتاب گذاشته‌اند معلوم می‌شود یک صحیفه از خطبه آن افتاده و نیز بنا بر همان شماره‌ها از میان صحایف ۱۶۸-۱۶۹ نیز یک ورق افتاده و از پایان نسخه هم چنان‌که از عبارت پیداست چند سطری افتاده و از میان رفته است، ولی با اینهمه نسخه بسیار گرانبهایی است و احتمال بسیار می‌رود که نسخه اصل و منحصر به فرد باشد؛ جلد: ساغری، ۳۸۰ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۶-۱۲۰]

● **المرشد** / عرفان و تصوف / فارسی

al-moršed

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۳۳/۳-ف

نسخه اصل: مجموع گتینگن (۱/۱/۱۹۷۱ خاوری)؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالمومن، تا: سه‌شنبه ۲۷ ربیع الثانی۷۵۴ق [فیلمها ف: ۳-۸۲]

● **مرشد الانام الی دارالسلام فی شرح شرعة الاسلام** / اخلاق / عربی

muršid-ul anām ilā dār-is-salām fī š.-i šarʻat-ul islām

افندی، محمد بن عمر، ق۱۱ قمری

afandī, mohammad ebn-e ʻomar (- 17c)

وابسته به: شرعة الاسلام الی دارالسلام؛ امام زاده، محمد بن ابی بکر(-۵۷۳)

شرحی بر شرعة الاسلام سدید الدین محمد بن ابی بکر بخاری امام زاده حنفی است.

آغاز: الحمدلله الذی اوجد العالم و جعله دلیلا علی اسمائه و صفاته و ذاته

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۹۲

خط: نستعلیق، کا:غیبی متروفجوی، محمد، تا: نزدیک به پایان شوال۱۰۳۸ق؛ با فهرست در آغاز؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۲۳سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۷-۴۵۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۴۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق ترک، کا:غیبی متروفجوی، محمد، تا: نزدیک به پایان شوال ۱۰۳۸ق، جا: صوفیه؛ با شعری از او و در پایان در ستایش از او و ماده تاریخ آن و مرگ خود شارح و از آن بر میاید که شارح قورد افندی است؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: استانبولی، ۳۲۵گ، ۲۳سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۷-۳۶۹]

● **المرشدة** / عرفان و تصوف / عربی

al-muršada

بکری صدیقی، محمد بن محمد، ۸۹۸؟ – ۹۵۲ قمری

bakrī seddīqī, mohammad ebn-e mohammad (1493-1546)

پندها و اندرزهایی است به سالک راه حق و آنان که طریق

عرفان و تصوف را پیش می‌گیرند، با بعضی از نشانه‌های دوستان خدا.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۰۵/۲۴

آغاز: بسمله. والله یدعوا الی دارالسلام و یهدی من یشاء ... و بعد فاعلم اصلح سریرتک و نور بصیرتک؛ **انجام:**یلقی الیک مقالید الحکمة، و ان یعاملک بمحض الرحمة. آمین. تمت «المرشدة» المبارکة.

خط: نسخ، کا:محمد بن ابی المکارم سیوطی شافعی، تا: با تاریخ ۱۰۵۸ق؛ جلد: میشن قرمز، ۲گ (۹۰ر-۹۱ر)، اندازه: ۱۵/۲×۲۱سم [ف: ۷-۲۶۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۳۵/۸

آغاز: اسأل الله المستوجب لجمیع المحامد لذاته الوتر القاهر لمظاهر الوهم بسلطان العز و تجلیاته؛ **انجام:** و الله اسأل أن یلقی الیک مقالید الحکمة و أن یعاملک بمحض الرحمة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۳۱ر-۳۳ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۰-۲۱۷]

● مرشدة المشتغلین فی احکام النون الساکنة و التنوین / تجوید / عربی

muršidat-ul muštaġilīn fī aḥkām-in nūn-is sākina wa-t tanwīn

طبلاوی، محمد بن سالم، - ۹۶۶ قمری

tablāvī, mohammad ebn-e sālem (- 1559)

تاریخ تألیف: ۹۵۴ق

در احکام نون ساکنه و تنوین و فوائدی مربوط بدین موضوع، مشتمل بر قواعد و امثله و شواهد فراوان تا مقصود برای قاریان کاملا واضح باشد، دارای احکام و فصول.

آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من التالین للکتابه الذی اورثه من اصطفاه من عباده و احبابه بفضله و منه و انعامه ... فهذه مقدمه جمیله مشتمله علی نکث جلیله فی الفاظ قلیله سمیتها مرشده المشتغلین فی احکام النون الساکنه و التنوین

[الاوقاف العامة بغداد ۳۵/۱؛ الکواکب السائرة ۳۳/۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اهل بیته و محبینهم و علینا معهم اجمعین

خط:نسخ،کا:محمد بن یحیی اریحاوی،تا:حدود۹۸۵ق؛با مقابله با نسخه مؤلف؛جلد:میشن،۱۹سطر،اندازه:۱۵/۵×۲۱/۱سم [ف: ۵-۱۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۰۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو نبذة یسیرة بالنسبة الی ما فی کتب القراء ممالا غنی للقاریء عنه قد یسر الله سبحانه و تعالی بها

خط: نسخ، کا:عبد الباقی بن فضل الله، تا: ۱۱۰۴ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۶گ (۲۶پ-۴۱ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۷-۱۱]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۴۳/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** علیه توکلت ... و هو حسبی و نعم الوکیل. تمت النبذة ... و سلم تسلیما کثیرا.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۷۱پ-۷۱ر) [ف: ۵-۵۴۳]

● مرشد الخواص / حدیث / عربی

muršid-ul xawāṣ

طوسی مشهدی، محمد بن حسن، - ۱۲۵۷ قمری

tūsī mašhadī, mohammad ebn-e hasan (- 1841)

تاریخ تألیف: ۱۲۲۴-۱۲۳۸ق

مشتمل بر حل مشکلات اخبار و بیان بعضی از نکات آیات و حل مشکلات روایات و توضیح فقرات ادعیه و زیارات، مطالب تحت عنوان «آیة استشهادی»، «خبر نبوی»، «حدیث صادق»، «خبر باقر» ... آمده و پس از ذکر آن آیه یا حدیث و دعا به شرح و توضیح آن پرداخته است.

آغاز: جلد اول: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین اما بعد فیقول الفقیر ... هذا یا اخوانی و اصدقائی مؤلف جامعه لبیان بعض نکات الآیات و حل معضلات الروایات و فقرات الادعیة و الزیارات التی استصعبها اکثر المشاهیر و خلت عنها کتب الحجماهیر و لما عاقنی عن تفصیلها عوائق الزمان و بوائق الدهر الخوان فاوردت قلیلاً من ذلک من دون ترتیب و انتظام فی عقد عرض له انفصام ... آیة استشهادیة. قال الله سبحانه و استهشدوا شهیدین ... المش [المشهور]بین المفسرین ان الضمیر فی احدیهما فی کلا الموضعین راجع الی الامراتین

آغاز جلد دوم: الحمدلله علی آلائه و الصلوة علی محمد و آله. اما بعد فیقول احوج العبید الی فیض ربه القدسی ... لما فرعت من تألیف المجلد الاول ... ینح ببالی ان اعقبه بالثانی علی ذلک المنوال فشرعت فیه ... آیه نوریة فی سورة النور الله نور السموات و الارض ... لما کان اهل البیت ادری بما فیه و اعلم بباطنه و خافیه

انجام: جلد اول:حبست نظری عن الحرکة و الاضطراب لانه کفایة لاولی الالباب. و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و ق فرغ المؤلف بعون الملک الوهاب من تحریر المجلد الاول من الکتاب بتاریخ السنة الخامسة من العشر الثالث منالمائة الثالثة من الالف الثانی من الهجرة النبویة علی مهاجرها الوف السلام و اتحیة

انجام جلد دوم: «فلیراجع الی الکتب الکلامیة و حیث انتهی الکلام الی هذا المقام فلنقبض عنان القلم عما اراد الله الملک العلام من اتمام المجلد الثانی من کتابنا المسمی بمرشد الخواص و منه الهدایة و الیه المناص. و کان الفراغ منه بتاریخ الشهر الثامن من السنة التاسعة من العشر الرابع من المائة الثالثة من الاف الثانی من الهجرة المقدسة علی مهاجرها الوف الثناء و التحیة

[الذریعه ۳۰۶/۲۰؛ دنا ۳۹۷/۹-۳۹۸ (۱۴ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۳/۵

آغاز و انجام: برابر

شامل دو جلد کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مذهب، ۲۱۲گ (۶۳پ- ۲۷۴ر)، ۲۸سطر (۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰/۷سم [ف: ۲۹/۱-۱۰۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جلد اول

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۷گ (۹۸-۲۲۴)، ۱۶سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۸-۵۱۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۵۵/۸

آغاز: بسمله آیة استشهادیة قال الله سبحانه و استشهد و اشهیدین من رجالکم؛ **انجام:** و انت رحبس و لن یدخل الجنة.

خط: نسخ، کا:بیارجمندی، احمد بن قربان علی، تا: قرن ۱۳؛ ۲۰گ (۱۱۵پ-۱۳۴پ)، ۲۰سطر (۸×۱۵)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۱۶۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۸

خط: نسخ، کا:محمد بن عبدالله، تا: رجب۱۲۲۲ق، جا: مشهد رضوی مدرسه عباسقلی خان؛ مصحح [میراث شهاب: س۸ش۴-۶۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد ورد فی بعض الروایات الأمر باکرم الخبز فان الله انزله من برکات السماء.

خط: نسخ، کا:محمد بن عبدالله، تا: رجب۱۲۲۳ق، جا: مشهد رضوی مدرسه عباسقلی خان؛ مصحح؛ جلد: مشمعی، ۲۴گ، ۲۰سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۳-۶۸۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جلد اول

خط: شکسته نستعلیق، کا:زین العابدین محمد صالح قهلاریجانی لنجانی، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۱ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴-۴۲۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جلد اول

خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد صادق بن خانجان هروی مشهور به داروغه، تا: ۱۲۴۱ق، حسب الامر میرزا عبدالرحیم؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»؛ جلد: مقوایی، ۷۵گ، ۱۷ سطر (۹×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۵۱-۳۰]

۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۸ فیاض

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:حسین علی بن ملااسحاق، تا: شعبان۱۲۵۱ق، جا: مشهد رضوی مدرسه جعفریه؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف:-۲۱۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۸

بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق [د.ث. مجلس]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۹-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جلد اول

جلد اول؛ خط: نسخ، کا:قاسم حسنی اشتهاردی، تا: ۱۲۷۳ق؛ محشی از خود مصنف با نشانی «دام ظله العالی»؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۴-۴۱۲]

۱۱. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد اول؛ کا:محمد بن محمد علی انصاری، تا: جمعه ۲۱ ذیقعده۱۲۹۶ق [مخطوطات دزفول:-۲۲]

۱۲. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۰۲

خط: نستعلیق، کا:ملا اسحق بن عالی، تا: ۱۳۵۱ق [نشریه: ۷-۷۰۰]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸ معزی

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جلد اول

ج۱؛ خط: نسخ، کا:نظر علی بن ابوالقاسم دزفولی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۰گ، ۱۹ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۳۹-۹۵]

← مرشد الدلائل فی حاشیة الرسائل ≻ حاشیة فرائد الاصول

● مرشد الراشدین / اخلاق / فارسی

moršed-or rāšedīn

استرآبادی، علی بن محمد جعفر، ۱۲۴۲ – ۱۳۱۵ قمری

estarābādī, ʻalī ebn-e mohammad jaʻfar(1827 - 1898)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۳ق

رساله‌ای است اخلاقی مشتمل بر یک «مقدمه» و سی «باب» و یک «خاتمه»: باب ۱. صفت جهل و یقین؛۲. شرک و توحید؛۳. کراهت و محبت؛ ۴. امن از مکر خدا و خوف از او؛ ۵. فراموشی از معاصی و محاسبه آنها؛ ... ۱۰. عجب و فروتنی؛... ۱۵. غرور و اهتمام در مخالفت شیطان؛ ... ۲۰. کفران نعمت و شکر آن؛ ... ۲۵. ظلم و عدالت؛ ... ۲۹. قطع صله ارحام و صله ایشان؛ ... ۳۰. ترک وجوه بر و ایتان به آن؛ خاتمه در بیان اسلام و کفر و متعلقات آن.

آغاز: پیشرو لشکر دانش مندان و سردار سپاه دانشوری سرفرازان و مفتاح سردابه فتح و افتتاح و باز کننده ...

[الذریعة ۳۰۶/۲۰؛ نقباء البشر ۱۳۶۱/۴؛ ریحانة الادب ۲۱۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تتمیم: خلاف است در بیان علماء ... سلب مطلق است کافر از او و عمل پنجاست ایشان مورث عسر شدید است.

خط: نستعلیق، کا:عبدالحمید بن احمد، تا: ۱۲۶۵ق؛ درمورد تاریخ تألیف آن چنین آمده «ترتیب رساله مرشد الراشدین در سنه ۱۲۶۳ هزار و دویست و شصت و سه هجری شده در زمان ابتلای مصنف به مصیبت عظمای والد ماجد علامه ... الحاج محمد جعفر

الاسترآبادی ...»، مصحح، با نشان «بلغ» مقابله شده، مجدول؛ ۱۰۷گ(۱پ-۱۰۷پ)، ۱۰ سطر (۵/۵×۹/۵) [ف: ۴۱-۱۱۷]

● **مرشد الزوار الی قبور الابرار = الدر المنظم فی زیارة الجبل المقطم** / زیارات / عربی

moršed-oz zawwār ilā qubār-il abrār = ad-durr-ul munaẕẕam fī zīyārat-il jabal-il muqaṭṭam

شارعی، عبدالرحمن بن مکی، ق۹ قمری

šāre'ī, 'abd-or-rahmān ebn-e makkī (- 15c)

در فضیلت زیارت قبور مؤمنین، آداب رفتن به قبرستان، طلب آمرزش برای اموات، دادن خیرات برای آنان و بیان فضیلت جبل مقطم و قبور بزرگانی که در آنجا مدفونند با عناوین «فصل، فصل».

[ایضاح المکنون ۴۶۶/۲؛ بروکلمان ۲/ (۳۴)۴۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۲عکسی

آغاز: الحمدلله الذی شرف جبل المقطم ... فصل: هذا کتاب ذکرت فیه فضل زیارظ القبور و ادابها و ذکرت فیه فضل جبل المقطم؛ **انجام:** مشهد محمد بن ابی بکر الصدیق ... تم الکتاب بحمد الله تعالی و عونه.

نسخه اصل: اسکوریال -مادرید، ش ۱۷۵۱(فهرست خطی عربی اسکوریال ۲۵۸/۳)؛ خط: نسخ، کا:شهاب الدین بن حاج ... ، تا: ربیع الثانی ۱۰۰۴ق؛ ۱۰۶گ، ۲۳سطر [عکسی ف: ۲-۴۱۲]

● **مرشد السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی

moršed-os sālekīn

خواجگی کاسانی، احمد بن جلال الدین، - ۹۴۹ قمری

xājegī kāsānī, ahmad ebn-e jalāl-od-dīn (- 1543)

در سیر و سلوک برای کسی که از مرشد خود به دور مانده باشد، به زبانی ساده به نثر آمیخته به نظم. با عناوین «ای طالب صادق»، در تعریف کلمه صوفی و چهار رکن تصوف (هوش در دم، نظر در قدم، سفر در وطن، خلوت در انجمن) به نظم و نثر و با استفاده از آیات و روایات و از شیخ مرتعش (ظاهراً عبدالله بن محمد مرتعش نیشابوری درگذشته ۳۲۸) نقل کرده است.آغاز می‌کند: صوفی آن بود که نظر او با قدم او برابر باشد، سپس بیان مقام والای سخن، آنگاه چهارسخن خواجگان، هوش دردم، نظر در قدم، سفر در وطن و خلوت در انجمن است. (احمد منزوی)

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بدان ای طالب صادق که حضرت شیخ مرتعش قدس سره چنین می‌فرمایند که صوفی این بود که نظر او با قدم او برابر باشد

انجام: بس کنم خود زیرکان را این بس است ×× بانگ رو کردم اگر درده کس است

[دانشنامه ادب فارسی آسیای مرکزی ۵۵/۱؛مشترک پاکستان ۱۹۱۰/۳(۳ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۷۹/۲(ناشناخته مانده)؛ فهرستواره منزوی۸۷۱/۸]

۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۸۷/۱۴

خط:نستعلیق،کا:حسن خان جوهر،تا:۱۰۵۴ق؛کاغذ:سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [نشریه: ۳-۲۳۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۳۷/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: شرقی، ۵گ(۱۰۷-۱۱۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۸/۵سم [ف: ۳۱-۵۹۵]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۷/۲۴-عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۱۴۰۱ (گنج ۶۷۱/۲، ۷۹۴)؛ خط: نستعلیق تحریری، کا:محمد امین، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۵گ(۲۶۹-۲۷۳) [عکسی ف: ۲-۲۵۱]

● **مرشد السالکین** / عرفان و تصوف / ترکی

moršed-os sālekīn

توقادی، مصطفی بن محمد

tūqādī, mostafā ebn-e mohammad

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۷۶/۱۴

آغاز: الحمد لله وحد ذاته بقل هو الله احد و الصلوة و السلام علی النبی الامی الهاشمی محمد ... اما بعد بو رساله ده طریقه سلوکون برنیزه بیان ایلدم حتی سلوکنده قصور؛ **انجام:**سالک این کلمه توحیدی مداومت ... عدونی انجو پای و بلور الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۳سم [ف: ۵۰-۱۰۰]

● **مرشد الطالب الی اعلا المراتب** / دعا / عربی

moršed-oṭṭālib ilā a'la-l marāteb

رافعی صواف، محمد بن جمال، ق۸ قمری

rāfe'ī savvāf, mohammad ebn-e jamāl (- 14c)

مشتمل است بر اخبار و روایات نبویه (ص) از طریق اهل سنت و جماعت درباره فضایل اعمال مستحبه و واجبه در عنوان چهار کتاب «صلوة، صوم، زکات و حج» و هر کتاب شامل دهها «باب» بانضمام مناجات و ادعیه و اوراد دیگر و اشعار مؤلف. وی در توصیف کتاب نوشته است:«کتاب شریف قد جمعه اهل العلم و الصلاح لیکون للمریه مصباح فمن تبع هذا النور حصل له العبور الی دار السرور و یعطی بثواب صلواته ما لایحصره العقل من القصور و بثواب صیامه ما تسر به الاعین من الحرر و بکل تسبیحة و تحمیدة و تهلیلة و تکبیرة من الاشجار مختلف الالوان و الزهور و هر کتاب یذکر فیه فضائل الاعمال الذی ینال من عمل بها غایة الامال»(این عبارات اشتباهاً در برگ ۱۵۳ نسخه جایگزین شده

است). برخی از ابواب اول کتاب به جهت معرفی بیشتر بعینه نقل می‌گردد:«نکتة شریفة قال ارباب المعارف لما ترک القران علی نبینا محمداً [کذ] صلی الله علیه و سلم، نکتة ثانیة القران نور قد جاکم من الله نور و کتاب مبین، نکتة ثالثة قال المحققون من ارباب التحریر و التفسیر ان الله تعالی اتخذ له مایة الف نبی ... الخ، شرح حال ابن آدم فی محبة الرب [کسری این قسمت به اشتباه در اوراق ۱۴۲ الی ۱۵۶ نسخه صحافی شده است]، باب ما یقال فی یومی العیدین، باب صلوة العید بعد العید، باب اختیار اللیالی فی السنة، باب عدد احیاء اللیالی المرجو فیها الفصل، باب ما یستحب علیه الانظار».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۸۶

آغاز: و عیدین و من له صاحبین لاغراق لهم حتی الممات؛ **انجام:** و انت تعلم ما تحملنا من الذنوب و قد غلب علینا الحیا منک فلا تفضحنا ... و صلی الله علی سید محمد و علی ... و کان الفراغ منه یوم الخمیس السادس من شهر ربیع الاخر سنه اربع و اربعین و سبعمائه من الهجرة النبویه.

این نسخه جمعا دارای ۱۲۴ باب است و از اوراق آن عموماً جابه‌جا صحافی و تجلید شده برگ اول افتاده است؛ خط: نسخ، کا:خلیل بن احمد خطایی کتبی، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۹سم [ف: ۱۵-۴۴۸]

● مرشد الطالب فی اسنی المطالب فی علم الحساب / حساب / عربی

moršed-ot tāleb fī asna-l matāleb-e fī ‘elm-el hesāb

مقدسی، احمد بن عبدالدائم، ۵۷۵ - ۶۶۸ قمری

moqaddasī, ahmad ebn-e ‘abd-od-dāem (1180 - 1270)

در حساب در یک «مقدمه» و دو «قسمت» و «تکمله».

آغاز: الحمدلله علی التحقیق و الشکر له علی التوفیق ... اما بعد فان بعض الراغبین فی تعلیم الحساب

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۱۸/۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۹۶ق؛ نسخه مسائلی است در اجاره از این کتاب؛ جلد: میشن سیاه، ۲گ (۹۵ر-۹۶ر)، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۱سم [ف: ۶-۴۰۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۳۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**فرغت من تسویده یوم الاحد السادس من ربیع الثانی سنة ثلث و ثمانین و سبع مامة

خط: نسخ و نستعلیق، کا:بدرالدین محمد بن محمد مناشیری شافعی، تا: پنج‌شنبه پایان رمضان۱۰۵۱ق؛ با یادداشت خواندن آن در ۲۲ محرم ۱۰۵۲؛ جلد: میشن، ۴۲گ (۱پ-۴۲ر)، ۱۸و ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۶-۴۱۵]

● مرشد الطالبین / عرفان و تصوف / فارسی

moršed-ot tālibīn

زاهد شاه بن شاه کرمانی

zāhed šāh ebn-e šāh kermānī

گزارش ابیات شیخ حسین بن منصور حلاج:«اقتلونی یا ثقاتی ان فی قتلی حیاتی و مماتی فی حیاتی و حیاتی فی مماتی».

آغاز: حمدله. و العاقبة للمتقین، و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین. بدان که این کتاب «مرشد الطالبین» از تألیفات زاهد شاه بن سابق شاه کرمانی ...

انجام:پس آن کنیزکان آب دهندگان باشند

[نسخه‌های منزوی ۳۱۷۹؛ فهرستواره منزوی ۸۷۱/۸]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۹۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵ص (۴۰-۴۴) [ف: ۶-۳۹۲]

● مرشد الطالبین / فلسفه / عربی

moršed-ot ṭālibīn

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

وابسته به: شرح هدایة الحکمة = شرح الهدایة الاثیریة؛ میبدی، حسین بن معین الدین (-۹۱۱)

تاریخ تألیف: جمادی الثانی ۱۲۲۱ق

حاشیه مختصری است با عناوین «قوله، قوله» بر شرح قاضی حسین میبدی بر «هدایة الحکمة» اثیرالدین ابهری. این حاشیه به گفته‌های متن و شرح نظر دارد.

آغاز: الحمدلله الذی علم بتحدیده الجهات أن لا جهة له و بتجهیره الجواهر أن لا جوهر له و بتکوینه الاعراض أن لا عرض له

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۷۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و أردنا نظمه من الفرائد بتوفیق الله المطلع علی ما فی الضمائر من المقاصد و جازی الناس بحسب ما لهم من العقائد

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۵۷پ-۸۴پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸-۳۰۳]

● مرشد الطالبین / عرفان و تصوف / فارسی

moršed-ot ṭālibīn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۶۸ ض

بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]

● **مرشد الطلاب فی حل خلاصة الحساب** / ریاضیات / عربی

muršid-uṭṭullāb fī ḥall-i xulāṣat-il ḥisāb

اصفهانی، اسماعیل بن امیر، ق۱۲ قمری

esfahānī, esmā'īl ebn-e amīr (- 18c)

وابسته به: خلاصة الحساب؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

محل تألیف: اصفهان

شرح مزجی است بر «خلاصة الحساب» شیخ بهایی. شارح به نام خود وکتابش درمقدمه تصریح نموده وگفته است که درایام تحصیل حواشی زیادی برخلاصة الحساب نگاشتم وحال که دراصفهان دربین افغان هستم خواستم آن حواشی را تلخیص کرده به صورت شرح برخلاصة الحساب تنظیم نمایم.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی تنزه ذاته عن التثلیث والتحویل والاندار وتقدس عن سبحات النقص والحذر ... اما بعد فیقول العبد الفقیر الی عفو ربه الکریم اسماعیل بن امیر

[طبقات اعلام الشیعة، قرن ۱۲ ص ۵۹؛ تراجم الرجال، سید احمد حسینی ۱۰۱/۱]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۰۳-۹/۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا نقصت الشیءمن نصف المال بقی نصف مال الاشیاء بعد دسبعة ونصفان

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ ۷۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۷۷]

● **مرشد العالمین در معرفت تقویم** / تقویم / فارسی

moršed-ol 'ālamīn dar ma'refat-i taqvīm

رشید یزدی، محمد بن علی، ق۱۳ قمری

rašīd yazdī, mohammad ebn-e 'alī (- 19c)

رساله مختصری است درمعرفت تقویم خالی از تطویل، آنچه به تجربه ثابت شده از تأثیرات کواکب و حرکت آنها شامل یک «مقدمه» و سه «باب»: مقدمه دربیان حساب جمل؛ باب ۱. درعلاماتی که تعلق به حروف جمل دارد و آن مشتمل است بر چهارفصل؛ باب ۲. در مدارات کواکب و ساعات خیر و شر و احکام آن شامل شش فصل؛ باب ۳. اختیار ساعات.

آغاز: بسمله حمدله والصلوة ... اما بعد این رساله ایست درمعرفت تقویم خالی ازتطویل آنچه تجربه حاصل شده از حکما و منجمین ... مقدمه بدانکه تمام علامات تقویم بردو قسم است یک قسم تعلق به حروف جمل دارد

انجام: روز نحس از ماه فرسی کما قال الشاعر: نحس باشد هفت روز حمل ×× زآن حذرکن تا نیابی هیچ رنج / سه وپنج وسیزده باشونزده ×× بیست یک با بیست چار و بیست پنج، تمت

[فهرستواره منزوی ۳۰۴۳/۴ بدون نام مؤلف و ۳۰۵۵/۴ با عنوان «معرفت تقویم»]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۴۳

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست مجهول مانده؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: یکشنبه ۱۱ ذیقعده ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۴-۱۳۵]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۶۸/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمود کرکانی، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد:تیماج، ۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۲-۴۹۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۰۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:گرگانی، ابوالحسن بن عبدالکریم، تا:شنبه ۲۹ ربیع الاول۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۷ص، ۱۶سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶-۱۴۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد تقی بن عبدالغنی، تا: ۱۴ محرم۱۲۹۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۳سم [ف: ۴۳-۶۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۰۵

بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۰۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بدین شرط و اظهار کردن چیزهایی که موجب شهرت باشد شاید و اجتماع ...

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: پارچهای، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲-۸۱]

● **مرشد العباد** / فلسفه / فارسی

moršed-ol 'ebād

تفرشی، عبدالحمید بن محمد رضا، ق۱۳ قمری

tafrešī, 'abd-ol-hamīd ebn-e mohammad rezā (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۵ق

در یک «مقدمه» و چهل «باب» و یک «خاتمه» در شرح گفتاری از شیخ احمد احسائی در فلسفه و اعتقادات.

آغاز: بسمله. حمد خدائی را که عین عنایتش جمیع اعیان را عین حق بین عنایت فرمود ... سلطنت سلاطین در روی زمین به حکمت و تقدیر جهان آفرین و بکشش و کوشش ...

انجام: مکر اخلاص در عمل بحسب وسع خود، و توجه به سوی خداوند، و کثرت نظر و تفکر در مخلوقات و کثرت قرائت قرآن به تدبر. والسلام

[فهرستواره منزوی ۵۲۱/۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۹۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:سمنانی سرخه ای، اسماعیل، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۷گ (۱پ-۴۷ر)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶-۲۷]

● **مرشد العوام** / فلسفه و کلام / عربی
moršed-ol ‘awām
ساروی مازندرانی، مرتضی بن محمد، ق۱۱ قمری
sāravī māzandarānī, morteẓā ben mohammad(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۹۱/۱۲
آغاز: بسمله و علیه توکلی الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین اما بعد بدانکه چون خدا؛ **انجام:** باید که این فقیران را بخاطر خود بگذرانند جزجزء الحقی هذا و السلام علی من اتبع الهدی.تمت
نسخه بسیار نادر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۵۱-۵۳]

● **مرشد العوام** / فقه / فارسی
moršed-ol ‘awām
میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری
mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

تاریخ تألیف: جلد اول ۱۲۰۶ و جلد دوم ۱۲۲۱ق
رساله فتوایی است در احکام طهارت و نماز با اشاره بسیار مختصر به ادله در بعضی مسائل، در چند «کتاب» دارای قواعد و مباحث و جز این عناوین، که برای مقلدین فارسی زبان و برای استفاده عموم مردم و به صورت فتوایی تنظیم شده است.
آغاز: بسمله، الحمدلله وحده و کفی. جلد اول: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید اقل العباد ابوالقاسم ابن الحسن الجیلانی که این چند کلمه ایست در بیان مسائل عبادات حسب الاقتضای جماعتی از برادران دینی ...
انجام: پس بر انسان واجب نیست و صحیح هم نیست.
[الذریعة ۳۰۷/۲۰؛ مقدمه‌ای برفقه شیعه، مدرسی طباطبایی ص۳۹۷؛ أعیان الشیعة ۴۱۳/۲؛ ایضاح المکنون ۴۶۷/۲؛ معجم المؤلفین ۲۱۰/۹]
شرح و حواشی:
۱- مرشد العوام (مختصر) = تلخیص المرشد؛ آرانی کاشانی، محمد علی بن محمد حسن (۱۱۷۷-۱۲۴۴)
۲- صحیفة الانام؛ مرکب نیاکی، محمد علی بن محمد مقیم (-۱۳)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۶
آغاز: چون نفاس ده روز گذشته باشد که اقل طهر است پس ذات عادت باید بعادت خود رجوع کند؛ **انجام:** ببخشد بآن این رو سیاه گناه کار را و سائر مؤمنین را بحق محمد و آله الطاهرین صلوات الله علیهم اجمعین
جلد اول؛ خط: نسخ، کا:محمد تقی اردبیلی، تا: ۱۰۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱-۳۷۳]
۲. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۵۶
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۲؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف:۴۵]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۸۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب مرشد العوام از تألیفات شیخنا الاعظم میرزا ابوالقاسم نورالله ... از جمله تبرکات و تیمنات. و السلام
کتاب الصلاة، زکاة، حج، صوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:قرن۱۲؛ در انتهای نسخه یادداشتی در بیان حروف و ترکیب آنها و حساب جمل آمده است، و در بین و فواصل کتاب‌های عبادات نصایح و احادیث نوشته شده به طرز چلیپا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۱۸سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۸۴]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۸/۱-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸۷ص (۱-۱۸۷)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۳-۲۷]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۸۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** بیرون آمد از مکه یك درهم خرما بخرد و تصدق کند، تا کفاره اموری باشد که از روی نادانی از او سر زده باشد، و عزم کند بر عود
از طهارت تا پایان حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: آغاز قرن۱۳؛ محشی با نشان «منه مدظله» و «منه عفی عنه»؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۶۱گ، ۲۰سطر (۱۰×۱۴) [ف: ۱۴-۲۷]
۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** اعاذنا الله و ایاکم من النار و رزقنا بفضله و رحمته مرافقه الابرار.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف:-۲۷۹]
۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۸۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** وجمعی حرام و باطل دانسته اند ودرمباحث اوقات این مسأله مذکور شد.
جلد اول مباحث نماز و طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ مهر: «نورالدین الشریف» (بیضوی)، کربلایی آقا «العبد المذنب محمد قاسم» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۲]
۸. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۲۰/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲۲گ (۳۴پ-۱۵۵ر)، اندازه:

۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۷۴]

۹. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۷۲

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۰۱گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۳۱]

۱۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۵۹۳۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: صفایی خوانساری؛ ۲۲۵گ، ۱۴ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۱۶۶]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۳۴

آغاز: بسمله، حمدله، کتاب الصوم و گفتار در مسائل روزه در ضمن چند باب؛ **انجام:** مثل کسی است که قی کند و بعد از آن عود کند به قی خود و بخورد آن را.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵-۱۵۲]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۰۴

آغاز: بیهوش و کسیکه در خواب باشد بر آنها تکلیف نیست و اما قضای نماز و روزه بر آنها هست؛ **انجام:** هرگاه معلوم نشود صحت و فساد تا مغرب یقین شود پس در آن اشکال است و قواعد و اصول

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مهر: «عبده محمد رضا بن ذبیح الله الحسینی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵۱-۳]

۱۳. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۲۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۳۰گ، قطع: رحلی [چند نسخه-ف:-۹]

۱۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۳۶۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [شاهچراغ: ف: ۳-۷۸]

۱۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۰۶/۲

انجام: و برین قیاس تا به آخر و بهتر آنست که در این وقت ملاحظه نماید که عبث چشم بر هم نزند ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱۱گ (۴۴ر-۱۵۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۲۹۰]

۱۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۴۹

انجام: و اظهر این است که ماه دوازدهم داخل سال اول است به این معنی که در ابتداء سال دوم محسوب نمی‌شود بلکه به جهت سال دوم باید از ابتداء ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۱۷۳]

۱۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۵۶

خط: نسخ، کا:محمد رضا، تا: قرن۱۳؛ ۱۵۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۸۱]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۱۰

آغاز: و انسان بیهوش و کسی که در خواب باشد بر آنها تکلیفی نیست؛ **انجام:** مثل کسی است که قی کند بعد از آن عود کند به قی خود و آن را بخورد.

ج۱-۲، از طهارت تا پایان خمس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: علی محسنی خوانساری، مرداد ۱۳۶۶؛ ۲۲۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۴۷]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** مثل کسی است که قی کند بعد از آن عود کند بقی خود و آنرا بخورد ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۲۷سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۵-۲۸۱]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۰۵-۲۰/۱۲۵

آغاز: چند فصل است فصل اول دراحکام و اقسام و موجبات آنو درآن چند مطلب است. مطلب اول وضو منقسم می‌شود به واجب و سنت؛ **انجام:** و آمرزیدم برای او آنچه را می‌دانم ازجمله چیزها که شما نمی‌دانید و بنابراین قبل از مردن و بعد ازمردن هر دو می‌توان نوشت و الحمدلله رب العالمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۹۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۸۱]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قلم عفو بر جرایم اعمال همگی بکشد بحق محمد و آله الطاهرین ... و الحمدلله رب العالمین.

مشتمل است بر کتاب صلات و احکام جنایز و مذیل به رساله اصول دین از همین مؤلف؛ خط: نسخ، کا:محمد کاظم بن عنایت الله قمشه‌ای، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۶۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۲] و [ف: ۲۱-۱۲۴۸]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۵۰

جلد ۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱۳۶گ، ۲۱سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶-۸۳]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۳۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۱۷سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۱۷-۲۷۹]

۲۴. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۶۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** نسبت کار را به خداوند حکیم مهربان بدهد و آنکه آن خداوند دانا وعده داده است ... .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد:تیماج، ۲۱۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف مخ:-۲۰۷]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۱۰/۷

جلد یکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۴۲گ (۸۶پ-۲۲۷ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۹۹]

۲۶. سمنان؛ مسجد اعظم شهمیرزاد؛ شماره نسخه:۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** مبحث هفتم مشهور میان علما ما اینست که واجبست خمس درمال حرام مخلوط بحلال ... باید تفحص کنی

از مالک آن وبعد ازیأس تصدق کنی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۴۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ]

۲۷. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۷۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعد از آن عود کند بقی خود و آن را بخورد، تمت هذه الرساله فی یوم ثلث شهر شوال المکرم سنه ۱۲۱۶
بی‌کا، تا: گویا قرن ۱۳؛ صورت بیش از ۵۰صلح نامه، ذمه نامه، بیع نامه در مورد املاک روستای گوشه فراهان ... موجود است؛ مهر: «وقف کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم-اراک»، «کتب اهدایی حاج شیخ حسین امامی» (چهارگوش)؛ اهدایی: حاج شیخ حسین امامی؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ(۱پ-۱۴۷ر)، اندازه: ۱۳/۸۰×۲۰سم [دو کتابخانه اراک:-۹۷]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۸۴/۲-۶۰/۲۴

آغاز: برابر
از اول کتاب الصلوة تا کتاب الخمس (مبحث سیم واجبست خمس در گنجی که کسی بیابد)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۷۲گ (۲۹-۳۰۰)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۸۱]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و جمعی حرام و باطل دانسته اند و در مباحث اوقات این مسئله مذکور شد؛ تتمه و السلام.
مشتمل بر بحث طهارت و صلات؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۸ ذیقعده۱۲۱۲ق، جا: محلات؛ مصحح، محشی، با قلم‌خوردگی؛ جلد: میشن، ۱۲۲گ، ۲۱سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۰-۴۰۲]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکفاره واجب نمی‌شود بلکه باید به نذر خود عمل کند.
ج۱-۲؛ خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد بن علی سیاوشی، تا: ۲۲صفر۱۲۱۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۵گ، ۱۸-۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۲۴۶]

۳۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** آمرزیدم برای او از جمله جرم ها که شما ... بنابر این قبل از مرد و بعد مردن هر دو می‌توان نوشت تمام شد جلد اول کتاب
جلد اول؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف:-۲۰۳]

۳۲. قم؛ حافظیان، ابوالفضل؛ شماره نسخه:۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وبنابراین قبل ازمردن وبعد ازمردن هردو می‌توان نوشت تمام شد جلد اول کتاب مرشد العوام وبعد ازآن می‌آید جلد دوم درکتاب زکوة وخمس وصوم وغیرآن حق تعالی توفیق واعانت عطا کند براتمام ...
جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا:موسوی، تا: ۱۲۱۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف مخ]

۳۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۴۰

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق؛ ۱۰۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۹۸]

۳۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۱۰/۲

خط: نسخ زیبا، کا:صانع بن میرزا محمد، تا: ۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۳گ (۷۰پ-۲۳۲ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱-۷۹]

۳۵. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۶/۱

بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف:-۶۴]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** بلکه اظهر این است به جهة آنکه متبادر ...
خط: نستعلیق، کا:محمد نبی بن محمد اسماعیل ساوجی، تا: ۱۲۱۶ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۸۷

آغاز: بسمله، حمدله ... کتاب الصوم و گفتار در مسائل دیگران؛ **انجام:** و بعد از ان عود کند بقی خود و آنرا بخورد ... بحق محمد و آله. (کذا)
تذکر: در رایانه نام مؤلف به اشتباه «ساوجی، محمد بن اسماعیل» ذکر شده که با توجه به انجام نسخه نام صحیح کتاب و مؤلف شناسایی شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۱۲-۵۶/۶۲

آغاز: از بیرون آمدن منی از فرج مرد یا زن در بیداری یا خواب، دویم روییدن موی درشت است
کتاب الطهارة و الصلوة و الصوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۷ شوال۱۲۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۲۸۱]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۲۰/۱-۲۱/۱۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وبعد مردن هر دو می‌توان نوشت تمام جلد اول مرشد العلوام ... وسایر مؤمنین را بحق محمد وآله الطاهرین صلوات الله وختم این رساله درروز جمعه سلخ ذی قعده الحرام شد از ... از هجرت مقدسه والحمدلله اولا وآخرا وظاهرا وباطنا
کا:محمدهاشم بن حاجی محمد علی، تا: جمعه ۱۸ ذیقعده ۱۲۱۷ق، جا: اصفهان؛ ۱۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۸۰]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکفاره واجب نمی‌شود بلکه باید به نذر خود عمل کند.
ج۱-۲، از ابتدای مقدمه تا انتهای صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه۳ رجب۱۲۱۷ق، جا: کاشان؛ واقف: سید حسین مدرسی طباطبایی، دی ۱۳۴۳؛ جلد:مذهب، ۲۱۶گ، ۱۸و۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۲۴۶]

۴۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۰۲

آغاز: بلکه هر چند به قدر وضو آب داشته باشد جایز است جماع کردن و خوف ترکیدن دست و خون آمدن هم از جمله عذرهاست

خط:نستعلیق،کا:حیدر بن عین علی خوردانی،تا:۱۲۲۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۴۲]

۴۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۹۲

کا: عبدالغفور نوری، تا: ۱۲۱۹ق؛ ۱۳۵گ، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف:-۱۴۴]

۴۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۲

آغاز: در وضو یعنی اجزای وضو را از هم متفرق نکند و حدی که اکثر علما از برای این قرار داده اند این است؛ **انجام:** خصوصاً با وجود آنکه نبش گور ... در حکم نماز میت بر قبر او ششم هرگاه در زمین مملوک قبری کرده ... .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۵۰گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱-۲۰۳]

۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۹۵/۲-۲۱/۱۱۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی محمد وآله اجمعین اما بعد چنین گوید اقل عباد الله ... که این چند کلمه ایست دربیان مسائل عبادات حسب الاقتضای جماعتی از برادران دینی؛ **انجام:** پیش از مردن وبعد از مردن هر دو می‌توان نوشت تمام شدجلد اول مرشد العوام ومی‌آید جلد دویم درکتاب خمس وزکات وصوم وغیر آن انشاء الله تعالی ... ونفع بخشد به آن جمیع مؤمنین ومؤمنات

خط: شکسته، نستعلیق، کا:محمدباقر حسینی ابن سیف الله اصفهانی شهیر به سید واعظ، تا: پنج‌شنبه ۷ ذیحجه ۱۲۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۲۷۹]

۴۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۵۱

در پایان رساله اصول دین میرزای قمی نیز آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ ۳۳۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۱۷۵]

۴۶. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۶۲

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ مصحح، محشی با رمز «منه دام ظله»؛ ۱۵۲گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۱۳۱]

۴۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۱۵

تا صوم؛ بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق [ف: ۲-۹۸]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۲۸-۱۵/۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** وهرگاه بعد از کذب ظن او ظاهر شود وبمزدوران دو وجه ذکر کرده اند واظهر این است که نذر منحل نمی‌شود وکفاره واجب نمی‌شود بلکه باید به نذر خود عمل کرد شب جمعه تمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸-۴۲۸۰]

۴۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۱۹

آغاز: و کافی است از برای او اینکه او داعی و باعث بر فعل همان معنی معین باشد کردن آن فعل معین از برای اینکه خدا او را بر این امر واجب داشته باشد؛ **انجام:** و آمرزیده برای او آنچه را میدانم از جمله چیزهایی نمیدانید و بنابراین قبل از مردن و بعد مردن هر دو میتوان نوشت تمام شد کتاب طهارت و صلاة مرشد العوام.

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا:سید صفر علی، تا: جمعه ۲۷ محرم۱۲۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۲۰۳]

۵۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۲۳

ج۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ شعبان۱۲۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۰/۷سم [ف: ۴-۷۴۵]

۵۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۶۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی محمد و آله أجمعین؛ **انجام:** مثل کسی است که قی کند بعد از آن عود کند بقی خود و آن را بخورد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [مؤید: ۳-۷۰]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مثل کس است که قی کند بعد از آن عود کند به قی و آن را بخورد.

از احکام نماز تا پایان خمس؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۲]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۳۷۶

آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد چنین گوید اقل عبادالله ... کتاب الصلوة چون نماز افضل اعمال بدینه است؛ **انجام:** مثل کس است که قی کند بعد از آن عود کند به قی و آن را بخورد.

ج ۲-۱، از صلات تا پایان خمس؛ خط: نسخ تحریری، کا:محمد علی بن محمد حسین اصفهانی، تا: ۴ ربیع الاول۱۲۲۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۳]

۵۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۳۷۰

آغاز: برابر

کتاب طهارت وصلوة است جز این که خاتمه آن کتاب را که تقریباً سی ورق از اوراق این نسخه می‌شود کاتب ننوشته؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: چرمی، ۱۳۲ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱-۵۲۰]

۵۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۴۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی کند بعد از آن عود کند به قی خود و آن را بخورد ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: صفر۱۲۲۳ق؛ ۱۳۴گ (۱پ-۱۳۴ر) [ف: ۲-۲۳۰]

۵۶. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۱۶/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:**مطلب دوازدهم کفاره اعظار رمضان ... هرگاه بعد از آن کذب ظن او ظاهر شد و نمرد درآن دو وجه ذکر کرده اند واظهر این است منجل نمی‌شود وکفاره واجب نمی‌شود بلکه باید به نذر خود عمل کند.تمت
جلد اول(طهارت تا پایان صوم)؛ خط: نستعلیق، کا:محمد بن محمدعلی طبیب کاشانی، تا: رجب۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ (۲۸پ-۱۹۶پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ]

۵۷. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۸۶
از آغاز تا پایان باب روزه، ؛ خط: نستعلیق شکسته زیبا، کا:صالح بن ملاعبدالله قمی، تا: سه‌شنبه ۶شعبان۱۲۲۳ق؛ مهر: «الله محمد علی، عبده صالح»؛ ۲۴۰گ، قطع: بیاض رقعی [چند نسخه-ف:-۹]

۵۸. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۲۲
بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ افتادگی: آغاز [اندیشه حوزه: س۲، ش۷-۲۱۲]

۵۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۰
خط: نسخ، کا:ابوعلی بن ابوطالب سودیانی بواناتی، تا: ۵ محرم ۱۲۲۴ق؛ مصحح؛ ۲۴۳گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی:۲-۲۲۰]

۶۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۴۱
خط:نسخ،کا:احمد شریف بن ملا حسین سیجانی اصفهانی، تا: ۲۰ محرم۱۲۲۴ق؛۲۲۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۱-۱۶۸]

۶۱. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۴۲
آغاز: مطلب دوم سنت است وضو در مواضع بسیار
بخشی از جلد اول کتاب و تا احکام نماز میت می‌باشد؛ خط: نسخ، کا:سید محسن خراسانی، تا: ۱۲۲۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف:-۱۰۳]

۶۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۴۶
آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلاة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین کتاب الزکاة: بدان که زکات بردوقسم است زکوات مال وزکات فطر؛ **انجام:** ودرحدیث از رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم که فرمود مثل کسی که تصدق کند وبعد ازآن عود برآن تصدق مثل کسی است که قی کند وبعد ازآن عودکند برقی خود وآن را بخورد
زکات را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۲۴ق؛ جلد: مقوا، ۴۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۵]

۶۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۳
آغاز: حمدله ... این چند کلمه‌ای است دراصول دین با دلیل‌های اجمالیه موافق فهم وطاقت عوام نوشته می‌شود تا فائده آن شامل اکثر مردم باشد جناب اقدس اله به این وسیله؛ **انجام:** مثل تصدیق به غیر ارحام وامثال آن واضح واشهر قول اول ودرحدیث است که رسول الله صلی الله علیه وآله که مثل کسی که تصدق بکند وبعد ازآن عود کند درآن تصدق مثل کسی است که قی کند ...
تا مبحث خمس را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۵]

۶۴. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۳۸بخش یکم
خط: نسخ و نستعلیق، کا:عبدالهادی محمد فصیح کرودی، تا: ربیع الاول۱۲۲۵ق؛ وقف از محل ثلث مرحوم ادیب؛ جلد: تیماج، ۲۹۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف:-۹۲]

۶۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۶۴/۱
خط: نستعلیق، کا:محمد صادق بن زین العابدین بکائی، تا: ۱۲۲۵ق، جا: قم؛ اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۸۵]

۶۶. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۷۷
آغاز: اعتبار ندارد و بعضی از علما اعتبار موی ریش هم کرده اند و خالی از قوتی نیست؛ **انجام:** و هم چنین کوه ها و دریاها و درختان و معادن ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۵ محرم۱۲۲۵ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۲۵۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱-۸۳]

۶۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۰۲
کا: محمد شریف مازندرانی، تا: ۱۲۲۵ق؛ قطع: وزیری [ف:-۲۲۰]

۶۸. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۲
آغاز: و طاعات و خیرات از او ظاهر می‌شود بر او گران باشد که معصیت او ظاهر شود؛ **انجام:** تا کفاره اموری باشد که از روی نادانی از او سرزده باشد و عزم کند بر عود، تمت الکتاب الحج ...
از کتاب طهارت تا حج؛ خط: نسخ، کا:حیدر بن ملا ابراهیم اسفرجانی، تا: دوشنبه ۹ جمادی الثانی ۱۲۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: حاج آقا سید ناصرالدین، ۱۳۲۵؛ ۲۷۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف:-۲۰]

۶۹. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۳۰
خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد شفیع، تا: پنج‌شنبه ۱۰ ربیع الاول ۱۲۲۶ق؛ ۳۵۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۳۹]

۷۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** بنابرین قبل از مردن و بعد مردن هر دو میتوان نوشت تمام جلد اول مرشد العوام ... و نفع بخشد به آن این رو سیاه گناه کار و سایر مؤمنین را بحق محمد و آله
جلد اول کتاب تا آغاز زکات و خمس؛ خط: نستعلیق، کا:محمد کاظم قمی تفرشی هواقی، تا: ۲۱ صفر۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج، مجدول، ۱۱۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۴۸]

۷۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۷
آغاز: مسح جایز نیست، هم چنین هر حایلی که برپا باشد مثل کفش و چکمه و غیر آن مگر از برای تقیه یا خوف سرما یا دزد ... که در این صورتها جایز است مسح کردن بر چکمه؛ **انجام:** می‌فرماید خدای تبارک و تعالی که من روا داشتم شهادت شما را و آمرزیدم برای او آنچه می‌دانم از جمله چیزهائی که شما نمی‌دانید از جمله چیزهائی که شما نمی‌دانید، ... و نفع ببخشد به آن این روسیاه گناهکار را ...
جلد اول، شامل احکام طهارت واقسام نمازها، شک وسهو، آداب وضو وغسل وتیمم ودر پایان احکام جنائز به طور مفصل؛ خط:

نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عبده رضاقلی» (بیضوی کوچک)؛ جلد: مقوا، ۱۲۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۶۶]

۷۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۲۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این چند کلمه ای است در اصول دین با دلیلهای اجمالی موافق فهم و طاقت عوام؛ **انجام:** و اظهر این است که منحل نمی‌شود و کفاره واجب نمی‌شود بلکه باید به نذر خود عمل کرد.

اصول دین و کتاب الصلاة تا پایان کتاب الصوم؛ کا:حسن نجف آبادی، تا: ۸ رجب۱۲۲۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۸۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۳]

۷۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۵

خط: نسخ، کا:محمد بن علی بن حسن، تا: چهارشنبه ۵ شوال۱۲۲۶ق؛ تملک: محمد صادق پسر حاجی غفور، سعید نفیسی با تاریخ ۱۳۲۰ش؛ جلد: تیماج، ۳۶۵گ، ۱۷ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف:-۶۵۹]

۷۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ صفر۱۲۲۶ق؛ ۳۶۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۹۰]

۷۵. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۳۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق [نشریه: ۷-۷۰۰]

۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۴۴-۱۱/۱۴۴

آغاز: منهج اول درطهارت است وآن بر دوقسم است طهارت ازحدث وآن حالتی است که مانع از دخول نماز است؛ **انجام:** واظهر اینست که منحل نمی‌شود وکفاره واجب نمی‌شود بلکه باید به عذر خود عمل کرد والله اعلم به حقائق الامور

خط: نستعلیق، کا:محمد اسماعیل بن ابوالقاسم قزوینی، تا: دوشنبه ۱۴رمضان۱۲۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۹۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۸۱]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** خصوصاً با ملاحظه روایت ابی بصیر در خصوص زیارت سیدالشهداء علیه السلام.

از ابتدای کتاب تا انتهای صوم و مذیل است به رساله اصول دین؛ خط: نسخ، کا:عبدالرحیم بن محمد حسین طرخورانی تفرشی، تا: یک‌شنبه۱۱ شوال۱۲۲۷ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۰] و [ف: ۲۱-۱۲۴۶]

۷۸. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۷۵

آغاز: برابر**انجام:** و اظهر این است که نذر منحل نمی‌شود و کفاره واجب نمی‌شود بلکه باید به نذر خود عمل کند والله العالم باحکامه

جلد اول و دوم و تا آخر کتاب صوم را در بر دارد؛ خط: نستعلیق، کا:کرمعلی خراسانی، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۰۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف:-۱۳۰]

۷۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۸۰۹/۲م

خط: نستعلیق، کا:محمد علی، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: چرمی، ۲۰ سطر (۱۵×۲۱) [رشت و همدان: ف:-۱۲۳۱]

۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹

درمسائل عبادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ ۳۲۶گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۲۲]

۸۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۲۸

جلد دوم می‌باشد که کتاب صوم و اعتکاف را در بر دارد؛ خط: نسخ، کا:مهدی، تا: پنج‌شنبه آخر محرم۱۲۲۷ق؛ مهر: «مهدی» (بیضوی)؛ ۶۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۵]

۸۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۶۳

جلد اول؛ بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق [ف: ۲-۹۸]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۶۷/۱

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۸۹گ (۲پ-۱۹۰ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶-۲۵۲]

۸۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه سلخ صفر۱۲۲۸ق، جا: تهران مدرسه جنب مسجد جامع؛ ۱۵۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف:-۲۷]

۸۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۱۱ - ج

انجام: و عزم کند بر عود

تا حج را دارد؛ خط: نستعلیق، کا:محمد کاظم، تا: ۱۲۲۸ق، به فرموده آقا محمد کاظم؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۱۹سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف:-۱۹۱]

۸۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** وجمعی حرام و باطل دانسته اند ودرمباحث اوقات این مسأله مذکور شد.

کتاب الصلاة تا پایان کتاب الصوم؛ کا:کرمعلی خراسانی، تا: ۱۲۲۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۳]

۸۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۵۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** مطلب هفتم بدان که اختلاف در این که عبادات طفل نا بالغ ممیز شرعی است یا نه بلکه محض تمرین است و قوای این است که شرعیست

از آغاز کتاب تا اوائل کتاب الصوم؛ خط: نسخ، کا:کمال الدین بن عبدالرحیم ابرقویی، تا: پنج‌شنبه ۵جمادی الاول۱۲۲۸ق؛ افتادگی: انجام؛ ۳۱۱گ (۳۵پ-۳۴۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۵۸۰]

۸۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۹۵/۲

خط: نسخ، کا:عبدالرحیم بن عزیز دونائی، تا: ربیع الثانی۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۱۹۰]

۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۲۷/۱-۵۴/۱۱۷

آغاز: برابر
جلد اول (طهارت و صلات) و کتاب صوم؛ خط: نسخ، کا:سید حسین شمیرانی (کاتب جلد اول)، هدایة بن محمد حسین بروجردی، تا: ۱۸ شوال۱۲۲۸ق؛ ۱۹۵گ، ۱۸و۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۸۰]

۹۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۰۶/۳-۷/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** وتصدق کند تا کفاره اموری باشد که از روی باشد که ازروی نادانی از او سرزده باشد وعزم کند بر عود والله اعلم بالصواب قد تمت
خط: نستعلیق، کا:الله ویردی بن کربلاسلیمان، تا: ۱۲۲۹ق، جا: ساوجبلاغ؛ جلد: تیماج، ۸۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۸-۴۲۸۰]

۹۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۹۹
جلد یکم؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۵ ربیع الاول۱۲۲۹ق؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده عبدالحمید» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۲۰سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۲۹۹]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** بنابراین قبل از مردن و بعد از مردن هردو می‌توان نوشت.
از طهارت تا احکام اموات؛ خط: نستعلیق، کا:مجید بن یوسف موسوی، تا: جمادی الاول۱۲۲۹ق؛ جلد: میشن، ۱۶۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۲۴۵]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:**و فریب شیطان را مخور و خود را غافل مکن که طاقت عذاب جهنم نداری اعاذنا الله و ایاکم من النار و ارزقنا صحبة الابرار بحرمت محمد و آله الأطهار.
خط: نستعلیق، کا:زین العابدین، تا: ۵ جمادی الثانی ۱۲۲۹ق؛ ۵۹۲ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۴۰/۳-۲۸]

۹۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۵۲-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام جلد دوم: بعد از آن عود کند بقی آن را بخورد. تمت الکتاب الزکات بعون الله تعالی فی یوم الاثنین رابع عشرین ... ۱۲۳۰.
ج۱و۲؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۲۴ جمادی الاول۱۲۳۰ق؛ ۴۵۴ص، ۲۰سطر (۱۱/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۶]

۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۸
آغاز: ... و استنجا بدست راست و بدست چپ هرگاه درو انگشتری باشد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۴۱-۱۶۹]

۹۶. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۱۶
خط: نسخ، کا:علی اکبر بن محمد رفیع تفرشی، تا: یک‌شنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۲۳۰ق؛۲۴۶گ،۲۱سطر،اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف:-۹۴]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۲۲
انجام: و هرگاه سنت باشد بنا را بر اقل بگذارد بلا خلاف.
از کتاب طهارت تا انتهای کتاب حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ ذیحجه ۱۲۳۰ق، اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۳۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۱]

۹۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۲۸
خط: نستعلیق، کا:علی اکبر طرخورانی تفرشی، تا: شعبان۱۲۳۰ق، جا: چمن اوجان؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن، ۱۸۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۲سم [ف: ۴-۷۴۵]

۹۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۹۹/۱
آغاز: تمام شدن سال پانزدهم است وتمام شدن سال نهم از برای زن وبعضی تمام شدن چهارده سال را برای مرد کافی دانسته‌اند وبعضی به داخل شدن درسال چهاردهم اکتفا کرده‌اند؛ **انجام:** وهرگاه بعد ازحصول ظن موت تأخیر کرد مخالفت نذر کرده وکفاره براو واجب می‌شود هرگاه بعد ازآن کذب ظن او ظاهر شد ونمرد درآن دو وجه ذکر کرده‌اند واظهر این است که نذر او منحل نمی‌شود وکفاره واجب نمی‌شود بل که باید نذر خود عمل کند
خط: نستعلیق، کا:ملاحسن ... بن علی نقی، تا: جمادی الاول ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ:۵-۱۹۸۶]

۱۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۴۰۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** شهید ثانی هم از کلام او ظاهر دعوی اجماع فهمیده پس دور نیست ترجیح قول مشهور سبب ظاهر دعوی اجماع.
از ابتدای کتاب تا پایان کتاب اعتکاف؛ خط: نستعلیق خوش، کا:عبدالوهاب، تا: دوشنبه ۲۱ صفر۱۲۳۱ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تماج قهوه مذهب، ۱۸۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۸۶/۱
همان نسخه بالا؛ ۱۸۳گ(۱پ-۱۸۳پ) [مؤید: ۳-۳۹۲]

۱۰۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۳۶۹
آغاز: برابر
مشتمل بر کتب: طهارت وصلوة، زکوة وخمس، صوم وحج؛ خط: نستعلیق خوب، کا:ابراهیم بن عبدالله حسینی قمی، تا: ۱۲۳۱ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: میشن، ۱۳۰ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱-۵۱۹]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و تحقیق در این مسئله در نزد حقیر اینست که اینها باعث حدث اصغر نمی‌شود بپس ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۱۰۳. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۱۲/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**خود و آن آب خورد تم ... با ملاحظه روایت

ابی بصیر در خصوص زیارت سید الشهداء علیه السلام تمت.
جلد اول صلوة تا اخر صدقه، جلد ۲ کتاب صوم؛ خط: نستعلیق، کا:حسین بن محمد خوافی، تا: ذیحجه۱۲۳۱ق؛ ۲۵۳گ، ۱۸-۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [رشت و همدان: ف:-۱۷۸۰]

۱۰۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۸۳
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف:-۱۴۴]

۱۰۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۸۴
جلد اول؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق، جا: قلعه ایروان، به خواهش علی اکبر سلطان کلارستاقی؛ ۱۳۵گ، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف:-۱۴۴]

۱۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۵۲
آغاز: ... غیر است مثل نماز و طواف و تا وقت واجب داخل نشود به نیت وجوب نمی‌توان ساخت مگر وضوی که؛ **انجام:** از جمله چیزهایی که شما نمیدانید و بنا برین قبل از مردن و بعد مردن هر دو می‌توان نوشت
جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا:نور محمد بن امام بخش، تا: ۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۲۰۶]

۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۳۲
آغاز: یا روییدن مو حاصل شود انتظار تمام شدن سال را نباید کشید؛ **انجام:** و أظهر این است که نذر متحمل نمی‌شود و کفاره واجب نمی‌شود.
ج۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲ ربیع الثانی۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: گالینگور، ۱۴۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۴۷]

۱۰۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۲۳۸م
خط: نستعلیق، کا:نور محمد نوری، تا: ۱۲۳۱ق؛ ۴۲۰ص، ۱۶سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۸]

۱۰۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۸۰
آغاز: برابر**انجام:** فرمودند که این فعل مکروه است و شیر و گوشت آن باکی ندارد.
از نماز تا آخر رضاع؛ خط: نستعلیق، کا:حسین بن محمد، تا: ۱۲۳۱ق؛ واقف: علی مردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ ۲۶۳گ، ۲۳سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف:-۴۷۱]

۱۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۵۵
جلد اول؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق [ف: ۲-۹۸]

۱۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۴۹
تا صوم؛ خط: نسخ، کا:سید مهدی بن حاج سید ابراهیم تاجر کاشانی، تا: ۱۲۳۱ق، جا: مکه مکرمه؛ ۱۵۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۹۸]

۱۱۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۵۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** هر چه بر گردن او نماز قضا باشد وجمعی حرام وباطل دانسته اند ودر مباحث اوقات این مسئله مذکور شد.
تا باب چهارم «نماز قضا» رادربردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۱۷سطر [ف: ۱-۲۳۴]

۱۱۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۵۰/۱
از آغاز کتاب تا پایان کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۶۷گ (۱پ-۲۶۷پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۷۳]

۱۱۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۲/۲
انجام: و بعضی از روایات معتبره دلالت دارد بر عدم کراهت و جواز افطار در استقبال برادر دینی و مشایعت او و عمل بآنها مشکل است خصوصاً با ملاحظه ابی بصیر در خصوص زیارت سید الشهداء تمت کتاب الصوم
جلد اول و دوم کتاب تا آخر صوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ صفر۱۲۳۱ق؛ واقف: جواد کمالیان، ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۲گ (۲۵پ-۲۷۶ر) [ف: ۱-۵۳]

۱۱۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هرگاه بعد از آن کذب ظن او و حاصل و ظاهر شود و در آن دو وجه ذکر گفته اند واظهر این است که نذر مستحیل نمی‌شود بلکه باید بنذر خود عمل کند
کا: عبدالفتاح بن محمد طاهر سبزواریساکن قریه ریزان، تا: رجب ۱۲۳۲ق؛ ۱۹۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف:-۱۴۴]

۱۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** مثل کسی که تصدق بکند و بعد از آن عود کند در آن تصدق مثل کسی است که قی کند بعد از آن عود کند به قی خود و آن را بخورد.
خط: نسخ، کا:سلطان محمد تبریزی، تا: صفر۱۲۳۳ق؛ تملک: هادی بن مهدی آشتیانی در جمادی الاول ۱۳۳۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۶-۲۰۵]

۱۱۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۱۱
بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ قطع: رقعی [ف:-۲۲۰]

۱۱۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۳/۳-۶۱۴۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۸ جمادی الاول۱۲۳۴ق؛ مقابله شده با نسخه اصل؛ مهر: محمد علی؛ واقف: صفایی خوانساری به آستانه؛ ۳۷۲گ، ۱۵ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۱۶۶]

۱۱۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۲۰
شامل جلد اول و دوم؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسین، تا: ۱۶ ربیع الثانی۱۲۳۴ق؛ تملک: علی اکبر حسینی مشهور به شمس العلما با مهر: «شمس العلماء» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۲۸]

۱۲۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۱۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ آخرش «هذا من الکتب المجهوله »با مهر «عبدالله» (شلجمی)؛ جلد:تیماج، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۲۰۶]

۱۲۱. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۰۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تصدق مثل کسی است که قی کند و بعد عود کند به قی خود و آن را بخورد.
خط: نسخ، کا:جعفر بن علی محمد سلیم مازندرانی، تا: ربیع الاول۱۲۳۵ق؛ ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف:-۱۴۲]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یعنی بار دیگر مشرف شود.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۶ ربیع الاول۱۲۳۵ق؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۳۵]

۱۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** محبت سوم شرطست در صدقه اینکه آنشخص دهنده اهل تصرف در مال باشد نه مثل طفل و دیوانه و ایجاب و قبول هر چند بلفظ نباشد ... و در حدیث است از رسول خدا صلی الله علیه و آله مثل کسیکه تصدیق بکند بعد از آن عود کند در آن تصدق مثل کسی است که قی کند و بعد از آن عود کند و آنرا بخورد. کاتب افزوده: فراغت از تحریر در یوم سه‌شنبه بیست و یکم شهر رجب المرجب من شهور سنة ۱۲۳۶ هجریه اتفاق افتاد.
کتاب الصلوة و کتاب الصدم و کتاب الزکاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه۲۱ رجب۱۲۳۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۹۶ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۲۹۲]

۱۲۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۱۸/۱

خط: نستعلیق تحریری، کا:سلطانعلی گواری، تا: رمضان۱۲۳۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۵۰۰گ (۱ر-۵۰۰ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲-۲۹۲]

۱۲۵. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۱۰۷/۱

آغاز: از او شده باشد، پس هرگاه حصه از مال او که بقدر جزء از و باشد بحد نصاب برسد؛ **انجام:** بعد از آن عود کند بقی خود و آن را بخورد، تمام شد، به تاریخ یوم الاحد بیست و هفتم شهر ذی القعده الحرام صورت اتمام پذیرفت ۱۲۳۹
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۷ ذیقعده۱۲۳۹ق؛ رکابه‌دار؛ مهر: «العبد المذنب محمدعلی» (چهارگوش)؛ ۱۰۰گ(۱ر-۱۰۰ر)، اندازه: ۱۷×۳۱سم [دو کتابخانه اراک:-۱۳۴]

۱۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بلکه ظاهر نیامدن بسوی آنها.
از طهارت تا انتهای جهاد و مصدر است به رساله اصول دین؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن میرزا اسماعیل، تا: ۱۲۳۹ق؛ واقف: مرتضی قلی خان، ۱۳۴۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۲۴۴]

۱۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۴۱۲ص، ۲۷ سطر، اندازه: ×۲۱سم [ف: ۱۷-۳۶۴]

۱۲۸. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۱۱

آغاز: در خواب باشد بر آنها تکلیف نیست و اما قضای نماز و روزه بر آنها هست یا نه بعد ازین مذکور خواهد شد بلی سنت است که اطفال را بنماز درآورند؛ **انجام:** در آن دو وجه ذکر کرده اند و اظهار اینست که منحل نمیشود و کفاره واجب نمیشود بلکه بنذر خود عمل کند. قد فرغ من تسوید ...
خط: نسخ، کا:محمد حسین بن ملا حاجی علی، تا: دوشنبه ۷ ربیع الثانی۱۲۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۹۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۲۰۳]

۱۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۴

آغاز: برابر
جلد اول کتاب و مشتمل بر احکام نماز و طهارت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۸ رجب۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:۱-۳۲۶]

۱۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** پانزده مثقال صرافی است (کذا).پس دور نیست ترجیح قول مشهور بسبب دعوی اجماع و شهرت.
از طهارت تا انتهای صوم و اعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ ذیقعده۱۲۴۳ق؛ مصدر است به اصول دین از همین میرزای قمی؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ جلد: میشن، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۲۴۳]

۱۳۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ رجب۱۲۵۷ق؛ ۱۴۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۲]

۱۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۰۴

جزو نخستین و تنها در فروع است؛خط:نسخ،کا:حسین،تا: ۱۲۷۰ق؛ ۱۳۳گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۴۳]

۱۳۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۰۵

آغاز: و کسی که در خواب باشد بر آنها تکلیف نیست و اما اینکه قضاء نماز و روزه بر آنها هست یا نه بعد از این مذکور خواهد شد
جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا:محمد شفیع، تا: ۱۵ ذیقعده۱۲۸۱ق، جا: امامه از محال لوشان؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۶گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۲۸۹]

۱۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هرگاه طواف سنت باشد بنابراقل می‌گذارد بلااختلاف.
ج۱-۲، از ابتدای کتاب تا انتهای حج؛ خط: نستعلیق، کا:باباجان بن محمد جعفر دربهان، تا: ۸ ذیحجه۱۲۸۳ق؛ مصحح، محشی؛ واقف:ملا علی جان، آبان ۱۳۶۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۲۱-۱۲۴۵]

۱۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۲۵-۱۳/۲۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وبنابراین قبل از مردن وبعد ازمردن هر دو می‌توان نوشت تمام شد جلد اول ... خالص کند آن را ازبرای ذات مقدس خود ونفع ببخشد به صاحبان کتاب وبه این روسیاه

گناه کار
خط: شکسته، نستعلیق، کا:محمدنبی بن عباسعلی، تا: ۸رمضان ۱۳۰۱ق؛ ۲۲۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۲۷۹]

۱۳۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۳۶
ج ۱؛ خط: نستعلیق، کا:قربان علی موذن استرآبادی، تا: ۱۳۲۴ق، جا: چمن اوجان؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن، ۲۰۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۶سم [ف: ۴-۷۴۵]

۱۳۷. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اظهر این است که نذر منحل نمی‌شود و کفاره واجب نمی‌شود بلکه باید به نذر خود عمل کند.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف مخ:-۲۰۷]

۱۳۸. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**مطلب ششم هرگاه وجه زکوة یا مال دیگر از خمس وصدقات ببرند به نزد کسی که تقسیم کند ... و بعض اخبار صحیحه هم تصریح به آن دارد والله العالم باحکامه.باب دویم
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده الراجی علی اصغر» (بیضوی)؛ واقف: علی اصغر بن علی آرانی، ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف مخ:-۱۴۹]

۱۳۹. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۵۴
آغاز: ... مطلب چهارم از جمله نجاسات سگ و خوک وکافرست اما سگ وخوک پس دشتی آنها نجس است واما سگ و خوک آبی پس نجاست آنها معلوم نیست و فرقی ما بین سگ شکاری و غیر آن نیست؛ **انجام:**مبحث سیم شرطست درصدقه اینکه آن شخص دهنده اهل تصرف در مال باشد نه مثل طفل و دیوانه وایجاب و قبول هر چند بلفظ نباشد و بمحض دادن و گرفتن باشد ...
جلد اول؛خط:نسخ،کا:علی بن محمد،بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ:-۱۵۰]

۱۴۰. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۱۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**هر چه برگردن او نماز قضا می‌باشد وجمعی حرام و باطل دانسته اند و در بحث اوقاف این مساله مذکور شد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تاریخ وقف: ۱۲۳۴ق؛ ۱۷۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ]

۱۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۴۸/۱-۱۱/۱۴۸
آغاز: الحمدلله ... اما بعد چون نماز افضل اعمال است ومقبولی آن شرط قبول سائر عبادات؛ **انجام:** خواه غیر یتیم ودریتیم باید پولی به ایشان داد واگر ولی نباشد به عدول المؤمنین که متوجه آن شود می‌توان داد
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۸۱]

۱۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۶۸-۵۶/۱۸
آغاز: برابر
از اول تا مباحث دفن میت (اواخر کتاب الصلاة)؛ خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۸۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۸-۴۲۸۰]

۱۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۹۳-۵۳/۱۰۳
آغاز: برابر
از اول کتاب تا پایان مباحث دفن میت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۸۰]

۱۴۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۴۰
آغاز: برابر؛ **انجام:**وهرگاه بعد ازآن کذب ظن او ظاهر شود وتمرد درآن دووجه ذکر کرده‌اند واظهر این است که نذر منحل نمی‌شود وکفاره واجب نمی‌شود بکله باید به نذر خود عمل کند.
طهارت، صلوة وصوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸۹گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۵]

۱۴۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** مطلب دوم واجبست درسجود که آنقدر خم شود که جای پیشانی او مساوی محل ایستادن او شود چنانکه درعرف وعادت آنرا مساوی گویند واگر قلیلی بلندتر باشد باکی نیست ومشهور آنست که ...
از ابتدا تا اواسط« باب ششم درسجود»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۸گ، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۵]

۱۴۶. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۷۵
آغاز: هرگاه ولی مال صغیر را قرض بردارد وبه آن تجارت کند از برای خودآن در حکم مال التجاره است ... مطلب دویم واجب نیست زکوة درمال دیوانه بلی بعضی درغلات؛ **انجام:**و شهید ثانی هم از کلام او ظاهراً دعوی اجماع فهمیده پس دور نیست ترجیح قول ... سبب ظاهر دعوی اجماع وشهرت. تمام شد جلد دویم ... ونفح بخشد به آن این بنده گنه کار و سایر مؤمنین ...
جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مهر: «عبده الرضا بن ابی القاسم» (بیضوی)، «الواثق بالله الصمد عبده محمدحسن« (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۱۴۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۹۱
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳-۳۷۵]

۱۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۷۶-۵۸/۱۲۶
آغاز: درمعنی دویم است و ما ... داشتیم آنرا بجهة آنکه شرط و بمعنی اول نیز هست و بیان آن محتاج است به بیان کردن نجاسات از بحث نجاسات تا «مبحث چهارم در بیان حکم خمس است»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۲۹۷گ، ۱۹-۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۲۸۲]

۱۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۷۵-۵۶/۱۲۵

آغاز: و بعضی آب استنجا را داخل این می‌داند و آن بی وجهست و مشهور آن است که مستحب است که هریک از رو و دستها را دو بار بشوید

جلد اول و دوم (از ما قبل باب دویم در غسل تا مطلب دوازدهم کفاره افطار ماه رمضان)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۲۸۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۲۸۱]

۱۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۱۴-۵۸/۱۶۴

آغاز: نماز کند که آن بام مباح باشد اما دیوارهائی که این بام بر او قرار گرفته غصبی باشد پس در آن اشکال است

کتاب الصلوة، از «مطلب دویم واجب است که محل پیشانی یعنی آن چیزی که بر او سجده میکنند پاک باشد»تا «مطلب چهارم هر گاه مسلمانی درحال نماز بر کسی سلام کند واجب است رد جواب او ...»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۰۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۸-۴۲۸۲]

۱۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۹۹-۲۳/۲۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** چهارم مستحب است زیارت اهل قبور از برای مردان ... ومستحب است که سلام کنند بر اهل قبور وبگویند السلام

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۴۲۸۰]

۱۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۵۳/۱-۱۸/۱۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** مثل اینکه می‌داند که همیشه درروز یازدهم ماه پاک می‌شود ازحیض اما نمی‌داند که چند روز حیض می‌دید پس آن نیز عمل کند به یکی از آندوکار و می‌باید دراین جا که ایام را

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۸-۴۲۸۰]

۱۵۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۳۷۱

آغاز: برابر

مشتمل بر کتاب طهارت وصلوة وخاتمه ای که دراحکام جنائز است می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالغفور نوری، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار، تاریخ وقف: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۲۷۰ص، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۱۹]

۱۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۰

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** و عزم کند بر عود تمت الکتاب حج بعون الله تعالی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۱۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:**عاجز باشد شصت مسکینرا طعام دهد و این افضل است لیکن وجوب ندارد و اکثر علما فرق نگذاشته اند

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:**مکروهست که چیزبد ... تصدق کنی و مستحب است پنهان دادن صدقه ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام [رایانه]

۱۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۲۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عبدالله ناصری [رایانه]

۱۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۷۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سید مرتضی علی حسینی [رایانه]

۱۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۱۲

آغاز: سئوال هرگاه در هنگام شب در میان اهل دو محله از بلده خاصی نزاع شود سنگی بر سر شخصی در میان بخورد و بان سنگ هلاک شود و بهیچ وجه معلوم نیست که آنسنگ را که انداخته و باو خورده و وارث او هم منحصر است بصغری حکم آن چه حد است؛ **انجام:** و آن جماعت هم عالم نباشد که از کی صادر شده و هم معلوم نیست که عمدا صادر شده یا خطا؟ نیست و در صورت ؟ بر امام باشد از بیت المال بدهد اما ؟ امام ؟

خط: نستعلیق تحریری بد و ناخوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مبحث دیات بخشی از رساله‌ای حاوی اسئله و اجوبه چندی است در مسائل فقهی؛ جلد:مذهب، ۱گ (۱۴۶ر-۱۴۶پ)، ۲۱ و ۲۴ سطر (۱۰/۲×۱۶-۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [رایانه]

۱۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۷۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از پوراندخت اربابی [رایانه]

۱۶۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۲۷

آغاز: و باید او همین مهیا بودن برای نماز باشد و اما اگر هوا سرد شد بجهت آنکه در تأخیر؛ **انجام:** و حکمت اینها اینست که معلوم باشد قبر او را زیارت کنند و ثواب بجهة زایر و میت هر دو حاصل شود مبحث هفتم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: مقوای، ۲۱۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف:-۲۰۳]

۱۶۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۹۰

کا: میرزا علیقلی نوری، بی‌تا؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده ابوالقاسم» (بیضوی)؛ واقف: علی اکبر زاج، ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف:-۱۴۴]

۱۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** حق تعالی توفیق و اعانت عطا بر اتمام آن و خالص کند آنرا از برای ذات مقدس خود ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۶-۲۹۱]

۱۶۴. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد اول؛ بی‌کا، بی‌تا؛ بعد از آن مسائل متفرقه [تراثنا: س۱۸ش۱و۲-۲۳۹]

۱۶۵. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۰]

۱۶۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۲۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ افتادگی:آغاز و انجام؛

تملک: مصطفی حسینی صفائی خوانساری، ۱۵۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۳۳۶]

۱۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۹۱ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴۶ معزی

آغاز: دیدن خون باید خود را حایض بداند اما در دو قسم اول پس اشکال نیست و اما قسم سیم پس خلافی در ان هست که آیاد در مرتبه سیم بمجرد دیدن خون خود را حایض بداند؛ **انجام:** میفرماید خدای تبارک و تعالی من روا داتم شهادت شما را و آمرزیدم برای او آنچه را میدانم از جمله چیزها که شما نمی‌دانید و بنابراین قبل از مردن و بعد از مردن هر دو می‌توان نوشت. تمام شد جلد اول ... به بخشد بان این سیاه پرگناه را و سایر مؤمنین را بحق محمد و آله الطاهرین صلوات الله علیهم اجمعین.

ج۱؛ خط: نسخ، کا:عبدالله بن ابوجعفر بن شیخ سلیمان، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ تملک: عیسی بن عبدالله موسوی دزفولی؛ جلد: تیماج مذهب،۱۴۱گ،۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۹-۱۵۳]

۱۶۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۴۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حسن صدرزاده خویی؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف:-۳۴۷]

۱۷۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۲۳

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف:-۲۲۰]

۱۷۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۴۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۱ر-۳۹پ)، ۱۰ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۲۸۲]

● مرشد العوام (مختصر) = تلخیص المرشد / فقه / فارسی

moršed-ol ‘avām (mx.) = talxīs-ol moršed

آرانی کاشانی، محمد علی بن محمد حسن، ۱۱۷۷ - ۱۲۴۴ قمری

ārānī kāšānī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad hasan(1764 - 1829)

وابسته به: مرشد العوام؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱)

رساله‌ای متوسط در تلخیص و گزیده «مرشد العوام» میرزا ابوالقاسم قمی که جهت استفاده بیشتر مقلدین میرزا نگاشته شده است.

آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۶۴/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد چنین گوید احقر عبادالله آثم جانی محمدعلی بن محمدحسن الارانی که چون جمعی از برادران ایمانی و اخلاء روحانی که بنا ایشان بر تقلید عالم عامل و فاضل کامل؛ **انجام:**و مستحب است خواندن آیة الکرسی و ثواب آنرا هدیه اهل قبور کردن که باین سبب حق تعالی قرار می‌دهد از برای او ... و همچنین مستحب است خواندن یازده بار سوره‌ء قل هو الله احد ...

از طهارت تا بخش تکفین و تدفین؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضای «منه دام ظله»؛ جلد: گالینگور، ۱۰۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ:-۳۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۴/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۱۸۵]

● مرشد العوام (مختصر) / فقه / فارسی

moršed-ol ‘avām (mx.)

وابسته به: مرشد العوام؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱)

نویسنده می‌گوید: طبق نظر فتحعلی شاه چون کتاب مرشد العوام میرزا ابوالقاسم جیلانی در مباحث فقهی مفصل بوده بر آن شدم که آنرا مختصر کنم و این رساله آن مختصر است که حاوی مباحثی است در نماز و آنچه مورد احتیاج عوام می‌باشد در این نوع واجب.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۶

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الاطیاب اما بعد؛ **انجام:** باید آنقدر نماز کند که گمان او غالب شود بر اینکه وفا کرده است و تحصیل علم واجب نیست هر چندممکن باشد.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۵گ، ۱۱ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۳۶۲]

● مرشد العوام = رساله عملیه / فقه / فارسی

moršed-ol ‘avām = r.-ye ‘amalīye

قزوینی حائری، محمد حسین بن عباسعلی، ۱۲۱۸ - ۱۲۸۱ قمری

qazvīnī hā’erī, mohammad hoseyn ebn-e ‘abbās-‘alī (1804 - 1865)

در منابع موجود نامی از این اثر یافت نشد. مؤلف در مقدمه این رساله چنین آورده است:«و او را مسمی به مرشد العوام نمودیم و در آن پنج «مبحث» و چند «فصل» و چند «مقصد» و چند «امر» است».

[موسوعة طبقات الفقهاء ۵۷۰/۱۳؛ الکرام البرره ۴۰۵/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۵۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید خادم شریعت مطهره ... این رساله ایست در احکام شرعیه الهیه بلسان فارسی امید است که خلاق عالمیان؛ **انجام:** یازده زنان را در آب مکث کردن ۱۰۲ و السلام.

از کتاب طهارت و صلوة تا پایان کتاب صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ مصحح، چنانکه از رقم کاتب دانسته می‌شود وی از شاگردان مؤلف بوده و نسخه در حیات مؤلف کتابت گردیده، در برگ نخست گویا دستخط مؤلف با مهر «محمدحسین ...» (مربع)؛ ۶۷گ، ۱۴سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۵-۷۲۴]

● **مرشد الغناء بشرح امثلة البناء = شرح بناء الأفعال = شرح التصريف للديكقوز = شرح مختصر فی بناء الأفعال = شرح أمثلة البناء = شرح البناء فی التصريف /** صرف، ادبیات / عربی

moršed-ul ġinā’ bi-š.-i amṯila-til banā’ = š.-i banā’-il af‘āl = š.-it taṣrīf li-dīkqūz = š.-i muxtaṣar-un fī banā’-il af‘āl = š.-i ’amṯlat-il banā’-i = š.-il banā’ fi-t taṣrīf

لاری انصاری، محمد بن صلاح، - ۹۷۹ ؟ قمری

lārī ansārī, mohammad ebn-e salāh (- 1572)

وابسته به: بناء الافعال؛ ؟دیکقوز، احمد بن عبدالله (قرن ۹)
[تذکر: این اثر پیشتر در فنخا (ج۶، ص ۱۱۴) با مؤلف ناشناس معرفی شده است]
شرح مزجی‌ای بر رساله ۳۵ بابی مختصر بناء الأفعال=أمثلة البناء، منسوب به شمس الدین احمد بن عبدالله رومی بروسوی مشهور به «دیکقوز» یا «دینقوز» است.
آغاز: بسملة، الحمدلله الذی ملأ قلوب عباده بالحکمة و النور و جعل العلماء ... و بعد قال النصحی الفقیر إلی رحمة ربه القدیر لما کان بناء الأمثلة کتاباً محتاجاً إلیه للطلبة یجب أن یحفظ هذا الکتاب لرفع مرض الجهل ... قال المصنف رحمه الله بسم الله الرحمن الرحیم و جعل غیرها من الواجبات الاستعمال و هو الحمدلة و الصلوة ...
انجام:علی سبیل النظم لتسهیل حفظه و ضبط علی طلبة العلم و هو قول الشاعر: صحیح است مثالست مضاعف ×× لفیف ناقص و مهموز و اجوف، تمت.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۵/۳ کر
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان‌های «عبدالغفور، سکریه، مبارک شاه و ...»؛ ۳۷گ(۵۶پ-۹۲ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۲/۴۰-۱۷۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ عثمانی، کا:عمر بن احمد حتانی (ختانی؟)، تا: شنبه ۱۴شوال۱۱۲۱ق؛ مجدول؛ مهر: کتابخانه «حوضه» عثمانی؛ ۱۰۰ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳/۴۰-۱۵۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:عبدالضعیف الولی، تا: ۱۱۳۰ق؛ ۸۵ص (۴-۸۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳/۴۰-۱۰۵]

● **المرشد فی شرح التبصرة /** فقه / عربی

al-muršid fī š.-it tabṣira

خوانساری، محمد حسین بن علی اکبر، ق۱۳ قمری

xānsārī, mohammad hoseyn ebn-e ‘alī akbar (- 19c)

وابسته به: تبصرة المتعلمین فی احکام الدین؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)
شرح استدلالی متوسطی است برکتاب «تبصرة المتعلمین» علامه حلی. کتاب الطهارة وصلاة به تاریخ ۱۲۵۹ وزکاة به تاریخ ۱۲۶۰ق به پایان رسیده است. نام کتاب از یادداشتی است که برفراز صفحه اول آمده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۴۰/۱-۱۸/۶۰
آغاز: الحمدلله الذی فضلنا علی سائر الامم باعدل الادیان واوضح لنا شرایع الاسلام باتم الایضاح واکمل البیان؛ **انجام:** حیث لم یذکر فیه کونه مشهورا لکن فی کونه اصح کما فی المسالک تامل فتامل فی المقام جدا
مشتمل برکتاب طهارت وصلاة وزکاة است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۳۳۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۲۸۲]

● **مرشد القاری إلی تحقیق معالم المقاری /** قرائت، تجوید / عربی

moršed-ol qārī ilā taḥqīq-i ma‘ālim-il maqārī

ابن طحان، عبدالعزیز بن علی، ۴۹۸ - ۵۶۰ ؟ قمری

ebn-e tahhān,‘abd-ol-‘azīz ebn-e ‘alī(1105 - 1166)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۶/۴عکسی
آغاز: بسمله. قال الاستاذ الامام المقری المحدث الحافظ المجود أبوالأصبغ عبدالعزیز علی بن محمد بن سلمه بن عبدالعزیز السمانی رضی الله عنه الحمد لله رب العالمین و صلواته علی محمد خاتم النبیین و سید المرسلین و علی آله الطیبین الطاهرین و سلام علیه و علیهم فی العالمین مقدمة فی التجوید فصل الحروف التی یدور علیها القراءة و ینتظم منها التلاوة؛ **انجام:** مقید بالاداء من شرع القراء. تمت هذه المقدمة ...
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، شماره ۳۹۲۵ (فهرس المخطوطات العربیة فی مکتبة شستربیتی، ترجمه محمود شاکر سعید ۵۳۷/۱-۵۳۹). نسخه حاضر مقدمه اولی و ثانیه از کتاب را دربر دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: مدرسه حنفیه حماة؛ مصحح، مقابله شده، با نشانی بلاغ؛ یادداشت مطالعه وسیله یحیی بن محمد ناصری انصاری؛ ۱۰ص (۱۳۳-۱۴۲)، ۱۷سطر [عکسی

ف: ۴-۱۳۴]

← مرشد الکفایة ⋗ معراج نامه

● **مرشد اللیالی فی قرائة کسائی** / قرائت / فارسی
moršed-ol layālī fī qerā'at-e kesā'ī
سمرقندی، محمد بن محمود، – ۷۸۰ قمری
samarqandī, mohammad ebn-e mahmūd (- 1379)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۲۵/۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی رسوله محمد و اولاده اجمعین بدانکه این قرائت کسائی است؛ **انجام:** سورة الهمزة جمع فی عمد سورة الکافرون ولی دین سورة تبت حمالت سورة الاخلاص کفواً تمة الکتاب بعون الملک الوهاب جل اسمه.

بی‌کا، تا: ذیحجه۸۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۹ص (۸۶-۹۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۵-۲۱۸]

← المرشد المبین علی الضروری من علوم الدین ⋗ المرشد المعین علی الضروری من علوم الدین

● **مرشد المتأهل = مرشد المتأهلین** / اخلاق / عربی
moršed-ol muta'ahhil = moršed-ol muti'ahhilīn
ازنیقی، محمد بن قطب الدین، – ۸۸۵ قمری
eznīqī, mohammad ebn-e qotb-od-dīn (- 1481)

کتابی اخلاقی در نصایحت مؤلف از برخی ناهنجاری‌های زمانه در رعایت نکردن آداب و دستورات دینی از سوی زنان و ترغیب و توصیه به ازدواج با بیان احادیث نبوی (ص) است که در یازده فصل نگارش یافته است. عناوین ابواب چنین است: ۱. بیان ترغیب النکاح و ترهیبه؛۲. فوائد النکاح؛ ۳. آفات النکاح؛ ۴. آداب العقد و فی أن النساء أیهن ینبغی أن یتزوج و أیهن ینبغی ألا یتزوج و علامتها؛ ۵. فی أن أی الرجال خیر أن یتزوج و أیهم شر؛ ۶. حق الزوجة علی الزوج؛ ۷. حق الزوج علی الزوجة و فضائل خدمتها له؛۸. آداب الولیمة و آداب الدخول علی المزفوفة ...؛۹. آداب الولادة و حقوق الولد علی الوالدین و فضائل بر الوالدین و أداء حقوقهماو فضایح إیذائهما و قبائح عقوقهما؛ ۱۱. صلة الرحم. از این اثر نسخه‌های دستنویس متعددی دردست است که علیرضاقره بلوط در معجم التاریخ (ج۵، ۳۰۵۸) گزارشی از آن ها به دست داده است.

آغاز: بسملة، الحمدلله الذی خلق من الماء بشراً فجعله نسباً و صهراً و صلی الله علی سیدنا محمد المبعوث بشیر [اً] و نذیراً و علی آله و صحبه و سلم تسلیماً کثیراً و بعد فلما رأیت نساء الزمان تتزین بزی الفاحشات و یمشین فی الأسواق و الفلوات لیفعلن ما یرون فی الخلوات حاشا أن یکون مثل حالهن حال المستأجرات و یکشفن ساقهن عند الناس لتمیل إلیهن ید اللامس و یلعبن فی الولائم مع الشبان فیستحقن الغضب من الرحمن و یخرجن إلی الحمام علی أعین الناس بالتبختر لا شک أنهن کالقردة و الخنازیر و لو نصح أهل الدین لأزواجهن لیسمع الترهات منهم و منهن یتفاخرون بظهورهن فی المجالس لأنهمت صاروا إخوان الشیاطین و الأبالیس فنزعوا جبة الغیرة و ترکوا لحیتهم فی ید المرأة کأنهم الحمر العرجاء فی القطار بعد لم تصل ألیها تربیة البیطار رفضوا دینهم فی رضاء العورة فصاروا من جملة الکفرة الفجرة هیهات هیهات قد امتلأ الزمان بالغوات ... فأردت أن أبین الحال فی مختصر شریف المقال و أبین آداب النکاح و ما یتعلق به و بالسفاح ثم قال لی قلبی إن أهل الزمان یشتغلون فیک باهذیان لأن عندهم أکل الجیفة أحب من سماع النصیحة ... و سمیته ...

انجام:فإن ذلک من تمام الصلة و البر؛ الحمدلله علی التمام و الصلوة و السلام علی رسوله الذی هو أفضل الأنام ... اللهم ارحم جمیع المؤمنین و المؤمنات و المسلمین و المسلمات و صل علی جمیع الأنبیاء و المرسلین و الحمدلله رب العالمین؛ تمت الکتاب المسمی بمرشد المتأهلین بعون الملک الوهاب المستوهبین

چاپ: استانبول، ۱۲۷۳، ۱۲۸۰، ۱۳۱۶ق، سنگی؛ بیروت، ۱۳۱۳ق

[الاوقاف العامة بغداد ۵۴۲/۱؛ حاجی خلیفه در کشف الظنون (ج۲، ص۱۹۴۶) از کتابی با عنوان «نزهة المتأمل» یاد کرده]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۰/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالله بن علی بن ابراهیم بن احمد حسینی قریشی، تا: ۱۱۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۹۷ص (۲۲۲-۳۱۸)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴۰/۳-۶۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۰/۵ کر

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حاج مصطفی بن حاج علی افلانی، تا: اواسط محرم۱۱۶۵ق؛ مصحح، محشی به عربی و ترکی با لهجه عثمانی با نشان‌های «مختار صحاح، اختری، سید علی، منتخب، فیض القدیر بر شرح جامع الصغیر، تفسیر حنفی، منیر القلوب، ابن سید علی، ساله ترکیه، من الدرر و الخلاصة، منهاج العابدین، تفسیر قاضی، شرح کبیر من هذه الرسالة، رسالة کبیر، وسیلة، وانقولی، مصابیح، مجالس، فیضی و ...»؛ مهر: «محمد رشید ۱۲۱۶» (گرد)؛ ۳۶گ(۱۱پ-۴۶ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴۰/۲-۱۵۵]

← مرشد المتأهلین ⋗ مرشد المتأهل

● **المرشد المعین علی الضروری من علوم الدین** /
کلام و اعتقادات، فقه / عربی

muršid-ul mu‘īn ‘ala-ḍḍarūrī min ‘ulūm-iḍ dīn
ابن عاشر، عبدالواحد بن احمد، ۹۹۰ - ۱۰۴۰ قمری
ebn-e ‘āšer, ‘abd-ol-vāhed ebn-e ahmad (1582 - 1631)
ارجوزه‌ای است در سیصد و چهارده بیت در نظم اعتقادات به مذهب اشعری و فقه به مذهب مالکی با کمال اختصار.
چاپ: مصر، ۱۳۰۰ق؛ فاس، ۱۳۱۷ق.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۴۸/۱
آغاز: یقول عبدالواحد بن عاشر ×× مبتدئا باسم الاله القادر / الحمدلله الذی علمنا ×× من العلوم ما به کلفنا؛ **انجام:** قد انتهی و الحمدلله العظیم ×× صل و سلم علی الهادی الکریم
خط: مغربی معرب، کا:عبدالله بن محمد بن طاهر اجراوی علالی، تا: ۱۲۹۸ق؛ جلد: مقوایی، ۳۷گ (۱پ-۳۷ر)، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲۲-۳۸]

● **مرشد النساء** / فقه / فارسی
moršed-on nesā’
یزدی، علیرضا بن محمد حسن، ق۱۳
yazdī, ‘alī-rezā ebn-e mohammad hasan (- 13c)
به درخواست: فتحعلی شاه قاجار
مؤلف به درخواست فتحعلی شاه قاجار زمانی که به همراهی شیخ احمد احسائی رفته بودند کتاب حاضر را در احکام فقهی زنان تنظیم و در آن از ذکر مستحبات پرهیز و به بیان واجبات وفروعات فقهی بسیاری پرداخته و آنرا در «مقدمه» و دو «قسم» ترتیب داده است:مقدمه: در اهمیت طهارت؛ قسم ۱. در طهارت حدثیه، در سه «باب»: ۱) احکام و مسائل وضو، ۲) احکام و مسائل غسل، ۳) احکام و مسائل تیمم؛ قسم ۲. طهارت خبثیه، در سه «فصل»: ۱) نجاسات، ۲) احکام نجاسات، ۳) طریق پاک کردن نجاسات.
آغاز: آرایش صفحات خدود و شمسه لالی قلائد و سموط ... حمد و سپاس آفریننده ای ست ذوالمنن
انجام: نجس است، والا جامه پاک است و مثل شک است.

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ رجب۱۲۲۹ق؛ اهدایی: ورثه محمد خان عسکری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد:تیماج، ۷۲گ، ۱۵سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۸۴۸]
۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۲۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۱۴]
۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۴۲-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا:خداداد طالقانی، تا: ۱۲۳۱ق؛ ۱۶۹ص، ۱۷سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [عکسی ف: ۱-۳۵۶]

● **مرشد الواعظین** / اخلاق / فارسی
moršed-ol vā‘ezīn
قزوینی، زین العابدین بن محمد علی
qazvīnī, zayn-ol-‘ābedīn ebn-e mohammad ‘alī
مشتمل بر چهارده «باب».

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۸۰/۶
انجام: فصل پنجم در انشاء باغها.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۴۴ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: محمد جواد علمیه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۸گ (۶۴-۷۳)، اندازه: ۷×۱۵/۵سم [ف: ۴-۱۳۵۱]

● **مرشد الواعظین = واعظ المرشدین** / مواعظ، اخلاق / فارسی
moršed-ol vā‘ezīn = vā‘ez-ol moršedīn
استرآبادی، محمد رضا بن محمد صادق، ق۱۳ قمری
estarābādī, mohammad rezā ebn-e mohammad sādeq (-19c)
به نام: فتح علی شاه قاجار؛ به درخواست:ظل السلطان علی شاه
تاریخ تألیف: ۱۲۳۵ق؛ محل تألیف: تهران
پند و اندرزهایی است دینی و اخلاقی که از احادیث أهل بیت علیهم السلام گرفته شده با اشاره به بعضی از فضائل و مناقب و مصائب معصومین خصوصاً حضرت امام حسین علیه السلام که تمام مطالعه‌کنندگان را به کار آید با عناوین «ارشاد، ارشاد».
آغاز: حمد بیحد خداوندی سزد را که به اراده و امر کن ایجاد اشیا، کرد جوادی که تذکار جود نعماء بی انتهاء
انجام: و وقایع شام به تفصیل در کتب مبسوطه مسطور است با آنکه قدری از آنها مثل گزارش مجلس یزید مذکور گردید و الله الموفق و المعین
[الذریعة ۳۰۸/۲۰؛ راهنمای کتاب ۶۹۲/۲۱؛ اعلام الشیعة ۵۴۲/۲ و ۵۵۵؛ فهرستواره منزوی ۶۰۳/۶]

۱. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس حسنین او را غسل دادند و درتابوت گذاشته و عقب او را به حسب وصیت برداشته و پیش ... .
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید ابوالقاسم بن محمدحسینی، ۱۲۶۴؛ جلد: تیماج، ۱۱۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف مخ:-۲۰۷]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** با این همه خواری و برگشتن سوی مدینه می‌رسد به مجلس ششم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۷۳گ، ۱۸سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۶-۶۵۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۰۵

خط: نستعلیق، کا:استرآبادی، محمد کریم بن محمد، تا: ۱۴ محرم۱۲۴۲ق، جا: مدرسه جناب حاجی؛ در پایان بندی است از میرزا مشفق استرآبادی مورخ روز چهارشنبه ۱۵ محرم ۱۲۶۲ سپس مقتل و سوگواری است؛ جلد: نو، ۲۲۵گ، ۲۰ سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۱۶-۵۰۸]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۲۲ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۲×۳۰/۵سم [ف: ۵-۵۴۳]

۵. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۵۱

بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ افتادگی: آغاز [ف:-۳۰]

۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۸

آغاز: وارشاد مسلمانان وتعلیم مسائل واجبه ومستحبه ایشان مأمور گردیده ازجانب پادشاه جم جاه؛ **انجام:** از ورود به کربلا وشهید شدن واهل بیت اسیرشدن وبه شام رفتن با این همه خواری وبرگشتن به سوی مدینه وقد فرغت من تحریر ...

خط: نستعلیق، کا:حسین بن حاجی محمد بن محمد تقی، تا: جمادی الثانی۱۲۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۴۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف مخ: ۲-۴۹۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۰۸

خط: شکسته نستعلیق، کا:حاجیلری، حسین بن محمد، تا:ربیع الثانی۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۲۱ سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۲×۳۳/۵سم [ف: ۱۶-۶۵۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۴۷

آغاز: بر قامت او راست و ادعای انا سید ولد آدم و الا فخر او را بجا است؛ **انجام:**و بشام رفتن ایشان با این همه خواری و مراجعت بسوی مدینه عنبر سفینه مذلت و زاری با هزار اندوه و زاری.

خط: نستعلیق، کا:محمد بن محمد مهدی، تا: شنبه ۲۸ شعبان۱۲۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ یادداشت صحافی این نسخه در روز ۲۹جمادی الاولی و خسوف در همین روز از محمد ابراهیم فرزند ملا حسین سبزواری مورخ۴رجب۱۲۹۹ق و نیز یادداشت عبدالوهاب شفیع الهادی خراسانی مورخ ۱۳۰۴ق؛ جلد: تیماج، ۶۰۴ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۵۰-۸۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ در پایان قطعه‌ای در تاریخ فرجام کتاب از مشفق استرآبادی آمده که دو بیت پایانی آن چنین است: «بتاریخ این گنج شاهنشهی ×× که بقراط و سقراط حیران بود / خرد ناگهم گفت مشفق بگو ×× انیس دل ظل سلطان بود» که حاصل جمع آن ۱۲۴۶ه ق می‌شود، این تاریخ با تاریخ کتابت نسخه کتابخانه مدرسه سپهسالار سال ۱۲۴۴ همخوانی ندارد مگر اینکه کلمه «بود» را محاسبه نکنیم و تاریخ تألیف را ۱۲۳۵ق بدانیم، مصحح؛ تملک: آیة الله سید محمد بن محمود طباطبایی بروجردی به سال ۱۳۱۰ق یا ۱۳۱۶ق؛ مهر: «محمد الحسنی الحسینی الطباطبایی ۱۳۱۴» (بیضی)؛ جلد:تیماج، ۲۲۴گ، ۲۰ سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۴۱-۵۶۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

در فضائل و مواعظ و مصائب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ تملک: مرحوم آیت الله حاج میرزا محمود طباطبائی بروجردی؛ قطع: رحلی بزرگ [میراث شهاب: س۷ش۱-۲-۳۳]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۶۵

خط: نستعلیق، کا:بالارستاقی هزارجریبی، محمد علی بن محمد مهدی، تا: یک‌شنبه ۱ ربیع الاول۱۲۵۹ق؛ واقف: محمد کاکو، ۱۲۵۹؛۴۱۱گ،۱۹سطر(۱۱×۱۹/۵)،اندازه:۱۶×۲۷سم[ف: ۱۷-۴۰۷]

۱۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۷۹

آغاز: علم آن جناب که قطره ای است از دریای علم او این است که گفت سلمان روزی فرموده به من ... ارشاد الحمد لله الذی لایدرک بوهم و لایقدر بفهم؛ **انجام:** ورود به کربلا و شهید شدن اسیر شدن اهل بیت تمت الکتاب ... الموسوم بمرشد الواعظین من تألیفات علیین آرامگاه حاجی ملارضا استرآبادی

خط: نستعلیق، کا:حاجی محمد همدانی طهرانی، تا: سه‌شنبه ۶شعبان۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۱گ، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲-۱۷۹]

۱۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۷۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** به جهت تعظیم آن تابوت و کیفیت دفن او و دیدن حسنین و ... و ملاقات کردن ایشان بعد از مراجعت با شخص مذکور در کتب مطوله مراثی مذکور است

خط: نستعلیق، کا:علی بن رجبعلی دینائی، تا: ۱۲۶۷ق؛ اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف:-۲۵۶]

۱۴. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۵۰

آغاز: و باب مدینه علم برادر سید المرسلین علی الشأن و المراتب علی بن ابی طالب رزقنا الله شفاعتهم یوم الدین آمین ثم آمین یا رب العالمین؛ **انجام:** و وقایع شام به تفصیل در کتب مبسوطه مسطور است با آنکه قدری از آنها مثل گزارش مجلس یزید مذکور گردید و الله الموفق و المعین

خط: نستعلیق، کا:سیدابراهیم بن ملا محمد سیاه بری، تا: ۲ رمضان ۱۲۷۴ق، در حیات مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ:-۲۰۷]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** با این همه خواری و برگشتن بوی مدینه ... بمرشد الواعظین

کا: محمد بن حسین بن محمد، تا: ۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۶. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۲۵**

آغاز: برابر؛ **انجام:** پرواز نموده به سوی آسمان بلند شد و آواز می‌کرد حضرت رسول (ص) فرمود که می‌دانید چه می‌گوید گفتند نه یا رسول الله فرمود که می‌گوید جزاک الله

خط: نستعلیق، کا:محمد هادی نوری، تا: ۱۲۸۲ق [رایانه]

۱۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۲۹**

با نام ده مجلس؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۸. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۳۰**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان کتاب تاریخ ۱۲۴۶ آمده ولی به خط کاتب نیست؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۱۹۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۶-۲۱۹]

● **المرشد الوجیز فی علوم یتعلق بالکتاب العزیز** / علوم قرآن / عربی

al-muršid-ul wajīz fī ‘ulūm-in yata‘allaq-u bi-l-k.-il ‘azīz

ابوشامه، عبدالرحمن بن اسماعیل، **۵۹۹ – ۶۶۵** قمری

abū-šāme, ‘abd-or-rahmān ebn-e esmā‘īl (1203 - 1267)

چاپ: بیروت، محقق: طیار آلتی قولاج، دارصادر، ۱۳۹۵ق.

[دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۵: ۵۸۶-۵۹۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۱/۱

آغاز: بسمله. الحمدلله الواحد الوتر الرحیم البر عالم الغیبالشهادة و السر و الجهر

نسخه اصل: چستربیتی، شماره ۳۳۰۷؛ خط: نسخ، کا:علی بن ایوب مقدسی، تا: ۷۱۳ق، جا: دمشق؛ کاتب در صفحه عنوان آورده است:«کتبه لنفسه من خط ولد مصنفه المنقول من خط والده، علی بن ایوب بن منصور المقدسی»؛ ۶۰ص (۳-۶۲)، ۱۸ سطر [عکسی ف: ۳-۲۵۲]

● **مرشد و مرید (ترجمه)** / عرفان و تصوف / اردو

moršed va morīd (t.)

دهلوی، عبدالعزیز بن احمد، **۱۱۵۹ – ۱۲۳۹** قمری

dehlavī, ‘abd-ol-‘azīz ebn-e ahmad (1746 - 1824)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۱۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ ربیع الثانی ۱۲۶۲ق [مختصر ف:-۴۱۶]

● **مرشد الهدی** / کلام و اعتقادات / ترکی

moršed-ol hodā

رومی، نوح بن مصطفی، **– ۱۰۷۰** قمری

rūmī, nūh ebn-e mostafā (- 1660)

در پنج «باب» و یک «خاتمه» در نبوت و امامت به ترکی.

تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۷۶۴

خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: میر احمد زلفی علی پادشاه زاده [نشریه: ۷-۲۸۴]

● **مرشدیه (ترجمه)** / عرفان و تصوف / فارسی

moršedīye (t.)

اصل رساله: از صدر الدین قونوی (محمد بن اسحق)

تاریخ‌تألیف: ۶۸۳ق

دوستی از صدرالدین درخواست کرده است که به این سؤالات پاسخ گوید: سؤال ۱. کیفیت توجه اتم اعلی بحضرت حق تعالی چیست؛ ۲. کیفیت تخلیص عزیمت و تقریر و تحریر مطلوب؛ ۳. اقبال پیروی دل با این مقصود؛ ۴. بیان صراط قویم‌تر و راه متوسط میان درازی و کوتاهی؛ ۵. ذکر حق تعالی و حضور با آنحضرت؛ ۶. کیفیت انتقال از ظاهر به باطن ذکر؛ ۷. بیان آنکه متوسط و مبتدی به این توجه منتفع شوند و محقق کامل مستغنی است. صدر الدین این رساله را در یک «مقدمه» و سه «فصل» و یک «خاتمه» در پاسخ مطالب فوق می‌پردازد که بعدها آن ترجمه می‌شود و این نسخه همان ترجمه می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲۶/۳

آغاز: بسمله، این ترجمه رساله مرشد ما شیخ پیشوای ارباب توفیق؛ **انجام:** و هو بکل شیء علیم و لاحول و لا قوه الا بالله العلی عظیم.

بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۰؛ جلد: تیماج، ۲۱ص (۴۱-۶۱)، ۱۷سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۶۵۴]

● **مرصاد الاحکام** / فقه / عربی

mirṣād-ul aḥkām

۱. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۰۶**

آغاز: کتاب النکاح و هو فی اللغة الوطی و فی الشرع العقد خاصة ثابت بالضرورة من الدین؛ **انجام:** و ربما قیل بأرش ما نقص من أمها فیقوم حاملا و حائلا و یلزم الجانی بالتفاوت قبیل ...

فقه فتوائی متوسطی است با اشاره به بعضی ادله، از طهارت تا دیات و نسخه حاضر نیمه دوم کتاب می‌باشد که از کتاب نکاح شروع شده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «تاج سر انبیا محمد» (مربع)که احتمالاً مهر مؤلف باشد؛ جلد: مقوایی، ۲۵۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۱۹۶]

۲. **قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۴۵/۳-۸۳۴۰**

متنی است در فقه شیعی به عربی در چند «فن»، هر یک چند

کتاب مجلد یکم است از «طهارت» تا «وصیت»؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳، محشی با نشان ۱۱ «منه»؛ جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۱۷ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۱۶۶]

● **مرصاد الاطباء** / طب / فارسی

mersād-ol atebbā’

بیرمی لاری، شرف الدین بن شاه حسین، ق۱۲ قمری

beyramī lārī, šaraf-od-dīn ebn-e šāh hoseyn (- 18c)

اهدا به: الله ویردی بیک حاکم دارالامان

کتاب طبی مفصلی است؛ در یک «مقدمه» و چندین عنوان فصل و نوع بحث و فصل و مطلب و مقصد که بسیار مفصل است و در دیباچه فهرست آنها آمده است.

آغاز: لالی تحمید تسبیح لباسی که موجب تحلیه و تحلی سامعه تکرار اذ کار ساکنان عالم بالا

[فهرستواره منزوی ۳۶۹۷/۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۴

آغاز: الطاف رب العالمین ×× پاسبان درگهش روح الامین/ احمد مرسل شه دنیا و دین ×× صیقل دلهای ارباب یقین ... لمؤلفه: حاکم دارالامان الله ویردی بیک کازو ×× گشته در بستان دلها نخل ایمان بارور؛ **انجام:** خفاش چنانکه مذکور گردید اگر ویرا سوخته و سحق کرده بر دو شخص افشانند از یکدیگر متفرق گردند و با هم دشمن شوند ...

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۳۲۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۴۴-۹۴]

● **مرصاد الافهام الی مبادی الأحکام = شرح منتهی السئول و الامل** / اصول فقه / عربی

mirṣād-ul afhām ilā mabādi-l ’aḥkām = š.-i muntaha-l su’ūl-i wa-al amal

بیضاوی، عبدالله بن عمر، - ۶۸۵ ؟ قمری

beyzāvī, ‘abd-ol-lāh ebn-e ‘omar (- 1287)

وابسته به: مختصر المنتهی = مختصر الاصول = مختصر ابن الحاجب؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶)

شرح مزجی مختصری است بر کتاب «مختصر الاصول» ابن حاجب به‌طوری که متن از شرح تشخیص داده نمی‌شود و مانند تألیف مستقلی می‌باشد.مشتمل بر فواید متقدمین و متأخرین به اضافه آنچه که نزد وی مورد قبول می‌باشد، در چهار «رکن»: المبادئ، الأدلة السمعیة، الاجتهاد، الترجیح.

آغاز: الحمد لله الذی هدانا الی مناهج الحق و مسالک تحقیقه و تحدیده و ارشدنا الی مدارک شرعه ...

انجام: و قد ترکت بعض هذه الترجیحات مع بعض و یحصل لها وجوه لا تحصی، و فیما ذکرناه کفایة

[هدیة العارفین ۴۶۲/۵ و۴۶۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۷۴

آغاز: یجوز ترکه و لتعذر الرد الی الاول لانه ان کان بعکسها ... کان بعکس الاول؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: یک‌شنبه۲۸ رجب۷۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «وقف لطف الله» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱۵-۳۵۱]

۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳

آغاز: برابر

خط: نسخ نازیبا، بی کا، تا: قرن ۷ یا ۸؛ در برگ دوم، این کتاب به شرح مختصر ابن حاجب نسبت داده شده ولی محمد صالح الطبیب این اشتباه را متذکر شده و نام اصلی کتاب را نگاشته، محشی؛ تملک:محمد اسماعیل بن محمد هادی کزازی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱-۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۲

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۹۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۶۰

خط: تعلیق، بی کا، تا: قرن ۹ [مختصر ف:-۵۱۳]

● **مرصاد التشریح** / طب / فارسی

mersād-ot tašrīh

تیمور میرزا بن محمد ولی میرزا، ق۱۳ قمری

teymūr mīrzā ben mohammad valī mīrzā(- 19c)

اهدا به: محمد شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۲۰ محرم ۱۲۶۱ق

نویسنده می‌گوید: پس از سال‌ها که در تتبع مباحث طبی عمری به سر بردم، حاصل آن این رساله شده است در تشریح. در این رساله مباحث تشریحی مفصل بیان شده و ظاهراً نگارنده از کار فرنگیان در پژوهش‌های طبی بی‌اطلاع بوده است چه در ذکر مطالب پیرو پیشینیان و متکی به بعضی تجربیات خویش است و به هیچ وجه نقلی از فرنگیان نمی‌کند.

آغاز: بسمله. افتتاح کلام بنام واجب الاعظام سلطانی سزد که بامر نافذ ازلی رشحات تشریح اعیان ممکنات را از سر حد عدم بدار الملک وجوده متوجه ساخت

انجام: بنحوی که می‌توان نبض از آن گرفت و گاهی در پشت پا نیز ظاهر می‌شود اینست تمامی سخن در تشریح اعضاء مفرده بر وجه اختصار بطریقی که بتقریر آن مأمور بود

[فهرستواره منزوی ۳۶۹۷/۵]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۲۰ محرم۱۲۶۱ق، جا: تهران (احتمالا)؛

با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: پارچه، ۲۶گ، ۱۲ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱-۴۲۶]

● **مرصاد جفر** / جفر / فارسی

mersād-e jafr

سعدالدین بن ستار، ق۱۳ قمری

sa'd-od-dīn ebn-e sattār (- 19c)

مؤلف که از کودکی با علم جفر مأنوس بوده وقریب به ۹۴۶ کتاب ونسخه در این باره دیده، تصمیمگرفته آنچه ازکتب ونسخ صحیحه صواب آمد با تأیید بزرگان واکابر علوم استنساخ نموده وبدون دخل وتصرف در۲۵ جزوه گلچین نماید. نسخه حاضر یکی از جزوات ۲۵ گانه است، جزوه ۲۵ از مجموعه فوق از تجربیات مؤلف است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۷۸-۳۶/۱۷۸

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین له الملک وهو الحی الذی لایموت بذات ... اما بعد چنین گوید عبدضعیف سعدالدین بن ستار بن محمد الصادق حقیر را بناباتفاق جبری از اوان صباوت در دام علم جفر گذر افتاد ... حال نسخه‌ای ازیک کتاب خطی بسم الله تعالی شأنه العزیز چون کسی خواهد که احوال آینده کسی را یا احوال ماضی؛ **انجام:** ودوستی کنند پس از ۴۱روز نان وخرما وقربانی صدقه دهد، تمت الرسالة المرصاد الجفر بیداقل العباد سعدالدین

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ذیحجه۱۲۷۸ق؛ تملک: موسوی حسینی در ۱۲۹۱ دراصفهان؛ جلد: گالینگور، ۳۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۲۸۴]

● **مرصاد السالکین فی مناهج الصدق و الیقین** / فلسفه /فارسی

mirṣād-us sālikīn fī manāhij-iṣṣidq-i wa-l yaqīn

مدرس حائری، محمد، - ۱۳۲۲ قمری

modarres-e hā'erī, mohammad (- 1904)

رساله‌ای در جبر و قدر و راه متوسط بین این دو، و بیان صراط مستقیم و حقیقت آن که در هر دو موضوع دو رساله به عربی به درخواست میرزا بابا بن علی اکبر و میرزا حاجی آقا نگاشته بود، آن مطالب را به اضافه بیان اشعار مولوی و توجیه گفته‌های وی که جبر از آن فهمیده می‌شود، طی یک «مقدمه» و دو «مقصد» و یک «خاتمه» نگاشته است: مقدمه: در بعضی مطالب تعلقه به هر دو مسئله؛ مقصد ۱. در معنی صراط مستقیم؛ مقصد ۲. در جبر و قدر والأمربین الأمرین؛ خاتمه:در توجیه گفته‌های مولوی.

آغاز: نسختین کلامی که طالبان محجة البیضاء را منهاج قویم و سالکان طریق و صدق و صفا

انجام: و الصلاة علی نبیه محمد و آله اولی المناقب و المفاخر و اعظم الاسماء و المظاهر و قد فرغت من ... و الحمدلله و الصلوة علی محمد و آله

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۹۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محسن بن عبدالکریم، تا: ۱۳۱۵ق؛ جلد: تیماج، ۵۰گ (۶۷پ-۱۱۶ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۱۵۶]

۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳۶

آغاز و انجام: برابر

بی کا، بی تا؛ ۸۶ص (۱-۸۶) [ف:-۲۸۰]

● **مرصاد السداد** / کلام و اعتقادات / عربی

mirṣād-us sadād

کتابی است در حکمت که مؤلف آن معلوم نیست.مؤلف کتاب خود را در زمان سلطنت شاه طهماست صفوی نوشته و آنرا به خزانه آن پادشاه هدیه کرده است. کتاب دارای هفت «مقصد» و هر مقصدی شامل چند «فصل» و «بحث» است.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۱

آغاز: قسمت باقیمانده مقدمه - هذه تحفه لخزانه الخاقان الاعظم السلطان الاعدل الاکرم ناصب رایات العدل و الانصاف ... ابوالمظفر سلطان شاه طهماسب ابن شاه اسمعیل الحسینی الصفوی؛ آغاز متن کتاب: بسمله و منه التسدید - اما بعد حمد واجب الوجود لذاته علی الهدایه الی معرفته بصفاته ... فهذا مرصاد السدادلخصت فیه عزر الاعتقاد و در رماقوی علیه الاعتماد؛ **انجام:** فاذا حصلا عن بعض المکلفین امتنع الحصول عن البعض الاخر لاستحاله تحصیل الحاصل

خط: نستعلیق خوب، بی کا، بی تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۹سطر (۴/۵×۹)، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱-۳۶۷]

← مرصاد العباد ≻ کارنامه بلخ

● **مرصاد العباد** / کلام و اعتقادات / عربی

mirṣād-ul 'ibād

مازندرانی، محمد شفیع بن عبدالمجید، ق۱۳ قمری

māzandarānī, mohammad šafī' ebn-e 'abd-ol-majīd (- 19c)

این کتاب رد و ایراد است بر مبحث امامت از کتاب «اربعین» امام فخر رازی و در مرحله تدوین ناتمام بوده که مؤلف رهسپار کربلاء شده است.

آغاز: پس از خطبه مختصر: و بعد فاعلم انه اختلفت الامة فی وجوب نصب الامام بعد زمان النبوة علی اقوال.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه کان محترما و معظما فیما بین.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری؛۱۳۳گ،اندازه:۱۶×۲۰سم[ف:۱۱-۳۸۲]

● **مرصاد العباد** / کلام و اعتقادات / فارسی

mirṣād-ul ʻibād

مازندرانی، محمد شفیع بن عبدالمجید، ق۱۳ قمری

māzandarānī, mohammad šafīʻ ebn-e ʻabd-ol-majīd (-19c)

مؤلف پس از بازگشت از کربلا به سال ۱۲۴۸ق همان کتاب بالار را تکمیل و تنقیح و مرتب داشت و به فارسی برگردانید. دارای سه «مرصد»:وجوب نصب امام بر ملك علام، شرایط امام (در دو مقام)، بیان خصوصیتی که سبب رسیدن به منصب امامت است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۹۱

آغاز: حمد بی غایت و ثنای بلانهایت فیاض کارسازی را سزاست که از برای هدایت گم گشتگان وادی ضلالت و سرکشتکان تیه غوایت لمعانی از انوار طاهره و نجوم زاهره خود در این ظلمتکده فانی ظاهر و هویدا ساخت؛ **انجام:** و در این کتاب مرصاد بهمین قدری که جمع شده اکتفا نمود حامدا مصلیا.

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۱-۳۸۳]

● **مرصاد العباد** /- فارسی

mirṣād-ul ʻibād

تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق [میراث اسلامی: ۵-۶۰۱]

● **مرصاد العباد فی دارالدنیا و دارالمعاد** / عرفان و تصوف / فارسی

mersād-ol ʻebād fī dār-ed-donyā va dār-il-maʻād

میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبدالنبی، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری

mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e ʻabd-on-nabī(1798 - 1870)

رساله‌ای است عرفانی به روش ذهبی کبروی رضوی در توحید و نبوت و ولایت که مؤلف آن را در هفتاد سالگی ساخته است. در آن از سه رساله دستور العمل مختصر و مطول و قوائم الانوار و آیات الولایة و تباشیر الحکمه ملقب به تحفه ناصریه و کتاب براهین الامامه او یاد شده است.

آغاز: بسمله و به نستعین. الحمدلله و السلام علی عباده الذین اصطفی ... اما بعد بر الواح مرائی قلوب صافیه زاکیه اهل بینش و دانش ... جناب آقا میرزا عبدالکریم زنجانی و عالیجاه عبدالعلی خان آقا و زمان خان آقا من اعاظم اهل ... ارومیه مکشوف و واضح میدارد.

انجام:و مطابق با صدق این مقال آنستکه در اثناء نوشتن این دستور العمل جامعة بالهام غیبی از لسان سروش معنوی جاری گردید که این رساله را نام کردیم «مرصاد العباد و النجاة العباد فی دار الدنیا و دار المعاد» ... وفقکم الله و ایانا علی السلوك فی سبیل الرشاد و النجات ...

چاپ: تهران، ۱۳۳۲ق، ضمیمه «تذکرة الاولیاء» سلماسی

[فهرستواره منزوی ۸۷۳/۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** دنیا فانی و دار معاد باقی ... و رحمه الله و برکاته

خط: شکسته، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳ [الفبائی:-۵۱۱]

۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق؛ ۴۹ص (۲۲+۲۷)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۲۶۷]

۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۰۲/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اوصیاء کاملین ایشان است ... و رحمة الله و برکاته.

خط: نستعلیق، کا:میرزا علی اکبر، تا: ۹ ربیع الثانی۱۳۰۲ق؛ جلد: تیماج، ۴۵ص (۱۳۰-۱۷۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲-۲۴۶]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۲۷/۸

خط: نستعلیق، کا:طباطبایی اصفهانی ذهبی، موسی، تا: محرم۱۳۰۶ق؛ ۱۷گ (۱۰۲ر-۱۱۸)، ۱۵سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف:-۲۹۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۸۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و رحمة الله و برکاته.

خط: نستعلیق، کا:محسن موسوی سپاهانی، تا: ۱۳۰۷ق؛ ۲۳گ (۱۰۱پ-۱۲۳ر)،۱۴سطر(۹×۱۳)،اندازه:۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۸۷۴]

۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و السلام علینا و علیکم و علی عبادالله الصالحین و رحمة الله و برکاته تمت الرسالة الشریفه بیداقل احقر عبدالوهاب طبیب ... سنه ۱۳۲۳.

خط: نستعلیق، کا:عبدالوهاب طبیب، تا: ۱۳۲۳ق؛ ۳۲گ، ۱۳سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲-۲۸۶]

۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۳۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:مهدیقلی حسینی ذهبی، تا: ۱۳۴۳ق؛ جلد: تیماج، ۴۴ص، ۱۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۳۲۳]

۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۱۸/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، ۱۹سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲-۳۱۸]

● **مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد** / عرفان و تصوف / فارسی

mersād-ol ‘ebād men-al mabda’-e ela-l ma‘ād

نجم رازی، عبدالله بن محمد، ۵۷۰ - ۶۵۴ قمری

najm-e rāzī,‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad(1175 - 1257)

اهدا به: سلطان علاءالدین کیقباد ابوالفتح کیخسرو

تاریخ تألیف: آغاز: رمضان ۶۱۸ق، پایان: رجب ۶۲۰ق

کتابی است مفصل در «بیان سلوک دین و وصول به عالم یقین و تربیت نفس انسانی و معرفت صفات ربانی» مرتب بر پنج «باب» وچهل «فصل»:باب ۱. مقدمات، دارای سه فصل؛۲. مبدأ موجودات، دارای پنج فصل؛۳. معاش خلق، دارای بیست فصل؛۴. معاد نفوس، دارای چهار فصل؛۵. سلوک طوایف مختلف، دارای هشت فصل.

آغاز: حمد بی حد و ثنای بی عد پادشاهی را که وجود هر موجود نتیجه جود اوست و جود هر موجود حمد و ثناء وجود او **انجام:**اندر کنف عاطفت خویشتن دار این حامی بیضه مسلمانی را

چاپ: سنگی، ۱۳۱۴ق؛ تصحیح محمد امین ریاحی، تهران، ۱۳۵۲ش

[الذریعة ۳۰۸/۲۰ و۳۰۹ رقم ۳۱۲۹؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۷۹/۲-۱۳۸۲؛ مشار فارسی ۴۷۰۷/۴و ۱۴۳۰و ۲۷۷۴؛ بغدادی، هدیه ۴۶۱/۱؛ فهرستواره منزوی ۸۷۱/۸ «مرصاد العباد»؛مشترک پاکستان ۱۹۱۱/۳ که نشانی ۱۶ نسخه آن را داده؛ فهرستواره منزوی ۸۷۱/۸؛ دنا، ج۹،ص۴۰۶-۴۰۹ (۱۱۲ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- ارشاد المرید الی المراد = مرادنامه؛ قره حصاری، قاسم بن محمود (-۸۹۱)

۲- احوال تاجران = تجاریه

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۴-ف

نسخه اصل: بورسه گنل ش ۶۶۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۶۸۴ق؛ ۲۰۱گ، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۳۸-ف

نسخه اصل: کتابخانه ملی وین Mr. M. 1345. 61 NF 333؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه آغاز ربیع الاول۶۸۵ق؛ ۲۲۶گ، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۲

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد بن ضیاء الدین محمد، تا: ۶۹۷ق؛ ۲۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲-۴۲۶]

۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۱۳ - ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ برابر است با س۱۱ص۱۰۱تاس۲۱ص۳۰۲ چاپ ۱۳۵۲ شمس العرفا در تهران؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۸گ، ۱۶سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۱۹۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۳۹-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** در صحبت چنان کند هر دلی از من بیاساید و ان

خط: نسخ ترکستانی، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ جلد: پارچه ای [رایانه]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۷۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۱۵سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۷-۴۸]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۲۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷و ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۲۱سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۷-۱۵۴]

۸. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۶۷

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ کامل شده به خط تازه‌تر [نشریه: ۴-۴۴۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۷و ۸؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ آشفته و پس و پیش شده؛ تملک: عنایة الله بن محمد مؤمن اصفهانی، شیخ علی بن شیخ حسین؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۱۷سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱-۱۴۸]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۳۱

آغاز: ارباب طریقت و بیان سلوک چه خبر است؛ **انجام:** در آن حرفت و صنعت خویش هر فکر نیت چنان کنند که این شغل از برای بندگان خدای میکنم بدین حرفت محتاج باشند به اقتضاء.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۶۸ص، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۰-۱۲۹۴]

۱۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۲

آغاز: برابر

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح؛ تملک: یحیی بن بابا ابرینج خراسانی سال ۷۶۴؛ واقف: ابراهیم شریف حسینی، ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج با شمسه مذهب، ۲۶۸ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۳×۳۱سم [ف: -۵۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۶۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۵۸]

۱۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۰
آغاز: که مقصود و خلاصه از جملگی آفرینش وجود انسان بود هر چیزی را که وجودی هست از دو عالم به تبعیت وجود انسان است؛ **انجام:** شخصی را دید که پشت وادی همه در پشت می‌آمد بر وی سلام کرد و از وی احوال پرسید که معامله تو با حضرت ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۱۴]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۵۰
خط: ثلث، کا:سلیمان بن محمود کرمانی، تا: ۷۲۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به ترکی؛ تملک: ملا حسین بن ابی العلاء بن نظام مورخ ۸۰۱؛ جلد: تیماج، ۳۸۴ص، قطع: خشتی [ف: ۱۰-۲۰۸۶]

۱۴. تهران؛ مینوی، مجتبی؛ شماره نسخه:۱۰۱بخش۳ و ۱۰۲بخش۳
نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 9512؛ کا: الاقرصی، تا: آغاز رمضان۷۴۴ق [ف:-۱۰۵]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۶-ف
نسخه اصل: فاتح ش ۲۸۴۱؛ خط: نسخ، کا:رحمة الله بن محمد بن یعقوب، تا: محرم۷۵۰ق؛ به رسم مطالعه امیر عیسی بک بن زکریا؛ واقف: سلطان محمود؛ ۱۷۶گ، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۰۶۷؛ خط: نسخ، کا:رحمة الله بن محمد بن مقرب برای امیر عبدالرحیم بن یونس بک، تا: دوشنبه ۲۳ جمادی الثانی۷۵۲ق، جا: استینوس [فیلمها ف: ۱-۱۹۲]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۲
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ ذیقعده۷۵۴ق؛ مهر: محسن بن محمد صالح؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۱۹سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۱۴۹]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۱-ف
نسخه اصل: کیمبریج برون3 .D (۱۱)؛ خط: نسخ، کا:حاج محمد بن محمد بن سعد نخجوانی، تا: شنبه ۱۰ جمادی الثانی۷۶۸ق، جا: قاهره؛ ۲۳۷گ، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۶
آغاز: فیه و التحلی بصفات اللاهوتیه که مقصود و خلاصه از جملگی آفرینش وجود انسان بود؛ **انجام:** برابر
تذکر: نام کتاب در فهرست «کلام العاشقین»آمده است که باتوجه به کتابشناسی و انجام نسخه تغییر یافت؛ خط: نسخ، کا:عبدالله، تا: ربیع الاول۷۸۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح، مهر: «یا محمد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱-۲۳۵]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۵۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** یا موی کشان ترا بر شیخ برد ×× یا او بدو اسبه روی سوی تو نهد

خط: نسخ، کا:محمد بن ابی نصر بن محمد خوامی شیرازی، تا: ۵ رجب۷۹۳ق، جا: ملطیه؛ مصحح؛ تملک: سید احمد کمال بتاریخ ۱۲۵۷؛ ۲۱۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۹-۲۵۳]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** گر دولت درد دین ترا دست دهد ×× یا باد ارادتطلب بر تو جهد / یا موی کشان ترا بر شیخ برد ×× یا او بدواسبه روی سوی تونهد ...
خط: نستعلیق، کا:محمدبن ضیاء دامغانی، تا: جمعه ۳ شعبان ۷۹۳ق؛ مهر: «عبده حافظ احمد» (بیضی)، «قنبر قلیچ الروحی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۱۷سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۵-۱۱۸]

۲۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۴۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸و ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: علیمحمد؛ کاغذ: سمرقندی، ۹۳گ، ۱۹سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۱۷/۵سم [ف:-۴۰۱]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۷۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی؛ مجدول؛ ۱۳۶گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۳۲-۹۱۸]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:عبدالله، تا: ۸۸۰ق [الفبائی:-۵۱۱]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:حسین کاتب مشهدی، تا: ۱۰ ربیع الثانی۸۹۵ق، گویا به جهت گوهرشاد آغا؛ مجدول، مصحح؛ با این یادداشت:«این کتاب مرصاد العباد سید محمد قادری به عنایت الله قادری عطا شده و سید عنایت الله به پسر خود سید رکن الدین مشهدی»؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۲-۳۳۳]

۲۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۶۲
بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ قطع: وزیری [ف:-۲۲۰]

۲۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۲۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۹ و ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۵سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۲-۳۹۹]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۹۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، ۷۴گ، ۲۰سطر (۸/۵×۱۱)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۹-۱۰۱۲]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۸۳
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: میشن، ۲۵۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۷سم [ف: ۴-۷۴۶]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس در خانقاه دنیا خلق دو طایفه اند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ واقف: شمس الدین پرویزی؛ جلد: مقوا، ۲۱۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۳۸۱]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۶۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** غرامتی نکشم زانکه در قلم آمد ×× خجالتی نبرم زانچه کرده ام انها

خط: نسخ، کا:محمد بن عبداله محمد مولائی و سلطان محمد بن شیخ علی، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۵۰ص، ۱۹سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۵-۲۲۸]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۵۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ برگ اول نو نویس است؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۲۰-۱۹۹]

۳۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام [نشریه: ۱۱-۹۱۵]

۳۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا او به دو اسبه رو بسوی تو نهد. اللهم اجعلنا من عبادك الصالحين و خواصك المقربين الهاديين المهتدين، و انزلنا حضرت قدسك ...

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد:تیماج، ۲۰۲گ، ۱۷سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۲۳۰]

۳۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** شها توقعم از خدمتی چنین کردن ×× نه جبه بود و نه دستار و طیلسان وردا / نه جاه و منصب و نه اخشام بود و قبول ×× نه مال و نعمت و ثروت نه حرمت دنیا / نه نیز شیرونی و انگبین نه میوه و نه مرغ ×× نه خلد و حور و قصور و نه سایه طوبی / بلی دو چیز تمنا داعیت بودست ×× که باز حاصل هر دو همی شود به یکی / یکی تمتع شاه جهان کی دائم باد ×× دوم بیان مقامات و کشف دین هدی / که تا بدین دو وسیلت رسم به مقعد صدق ×× که هست مقصد و مقصود حضرت مولی / اگر ز کوه دهد شه به عامل اعمال ×× از این خزانه شوم سرخ روی در عقبی / غرامتی نکشم زانچ در قلم آمد ×× خجالتی نبرم زانچ کرده ام آنها. ختم کتاب برای مبارکی را بر دعا منظوم کرده‌اید تا ختامه مشک باشد.یارب تو مرین سایه یزدانی را ×× بگذار بدین جهان جهانبانی را

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۱۹ق؛ مجدول؛ تملک: احمد حسینی محبتی به تاریخ ۹۱۹ق، بابا افندی به سال ۱۰۹۵؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ ۳۲۹ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۷-۶۷۲]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۰۲

آغاز: رباعی زعشق مهی چو بر لب جانم

خط: نستعلیق، کا:محمد نوری، تا: شنبه ۱۳ ذیحجه۹۷۶ق، جا: نور؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، اندازه: ۱۲/۵×سم [ف: ۲۴-۲۵۵]

۳۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ مجدول [نشریه: ۲-۱۲۹]

۳۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۶۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ مهر: محمد علی؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۸۷گ، ۱۷سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف:-۴۰۱]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** این آتش بر تو مبارک است، اما آنها را که بر حوالی اند نخواهد سوخت باید که بر ایشان هم مبارک باشد. تم. تمت بعون الملك الوهاب ذروه فقير احمد بن محمود

خط: نستعلیق ریز، کا:احمد بن محمود، تا: قرن۱۰-۱۱؛ نسخه در فصل بیستم در بیان وصول به حضرت خداوندی بی اتصال و انفصال خاتمه می‌یابد؛ یادداشت محمد عرضی مثنوی خوان در ۱۰۷۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۸۴گ، ۲۲سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۱-۱۶۳]

۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۶۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «حسبی الله وحده و ثقتی عبده ... علی» (بیضوی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین ضیاء» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۲-۲۵۶]

۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۰۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۸۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۵سم [ف: ۴-۷۴۶]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:**من دانم و من که ترجمان سخنم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح مذهب و مرصع؛ مجدول؛ ۴۲۶ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳۲-۳۵۴]

۴۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ رمضان۱۰۲۷ق، جا: کشمیر؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۶]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل تعم المولی و نعم النصیر و الیه المعاد و المصیر؛ پایان نسخه: بنده بیچاره گم کرده نام ×× باقر سرگشته بحکم قضا / هست امیدش که بیوم القیام ×× حشر کنندش بعلی و السلام

خط: نسخ و نستعلیق، کا:باقر، تا: ۱۰۲۷ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۴۱گ، ۱۷سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴ سم [ف: ۶-۳۴۹]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۴۰

خط: نسخ، کا:دزماری، محمد قاسم بن محمد تقی، تا: ۱۹ ربیع الاول۱۰۲۹ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۳گ، ۲۳سطر (۱۱/۵×۲۴)، اندازه: ۱۸/۵×۳۳سم [ف: ۸-۶۵۷]

۴۶. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۱۱

بی کا، تا: ۱۰۳۴ق [ف:-۹۶]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۳۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** هر دل نکشد بار بیان سخنم ×× هر جان نکشد ذوق رجال سخنم برحمتک یا ارحم الراحمین

خط: نستعلیق، بی کا، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الاول۱۰۸۶ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۷۸]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۸۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۱۵۷]

۴۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۱

خط: نسخ، کا:حسین بن عبدالله، تا: دوشنبه آغاز ربیع الاول۱۰۹۰ق، جا: بدلیس؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۲سم [ف: ۴-۷۴۵]

۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۹۸

«باب دوم در مبداء» تا «فصل ۴ در بیان معاد» را نوشته است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:قمی، محمد بن شکرالله، تا: یک‌شنبه ۲۰ ربیع الثانی۱۰۹۴ق، جا: ایروان؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۲۱سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۷۸۲]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** َاز دو نوع داند یکی بواسطه روح انسان که خلیفه حق است و یکی بی واسطه است هم دو قسم است یکی نفسانی

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۲۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۵-۲۱۰]

۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۸۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸۵گ، ۱۷سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۴-۳۸۲۵]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲۱

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱و۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۲۶۴گ، ۱۵سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۴-۳۵۵۵]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:**فصل چهارم در بیان سلوک علما و قضاء و مفتیان و مذاکران ...

تا فصل چهارم از باب پنجم؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۹۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۳/۱-۲۷]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۵۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین؛ **انجام:** لاجرم عقل را در عقیله فلسفه و زندقه انداختند اما صاحب سعادت

از ابتدا تا پایان فصل دوم از باب سوم کتاب است؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ ۲۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۳سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۷۹]

۵۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۲۱

خط: نستعلیق، کا:زین العابدین بن حاجی ابوالحسن، تا: جمعه سلخ ربیع الاول۱۱۲۴ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: ظاهرا از کاتب «یا امام زین العابدین» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۹۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۴]

۵۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۹۹

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ و۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۹۶گ، ۲۲ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳-۷۷۳]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۲۳

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۷۹گ، ۱۱سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۳۸۵۱]

۵۸. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۴۷/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد:تیماج، ۱۶۱گ (۴۱پ-۲۰۱پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف:-۶۹]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۸/۸

آغاز: برابر

تذکر: در فهرست این رساله باعنوان رساله‌ای درعرفان بدون نام مؤلف آمده که به قرینه آغاز نسخه تصحیح گردید؛ بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۳ص (۱۹۱-۱۹۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۳۴۱]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۱۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام؛ **انجام:**این حامی ملت مسلمانی را، یعلم بالصواب والی الله المرجع و المآب.

خط: تحریری، کا:مشتری خراسانی، محمد ابراهیم، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ این نسخه مانند نسخه ۲۱۰۵ به خط میرزا ابراهیم متخلص به مشتری از شاعران نامی اواخر قرن سیزدهم و اوایل قرن حاضر است؛ ۳۸۶ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۶-۹۶]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۷۴

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۸۶ص، قطع: خشتی [ف: ۱۰-۱۹۰۸]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷/۱

نیمه نخستین؛ بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۴۹ص (۱-۴۹)، ۱۷سطر (۴×۹)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۶۱]

۶۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۲۵

بندی از آن و جز آن؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۱۹۳]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۰۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** عبدیت خاص.

گزیده آن؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۵۶گ (۵۱پ-۱۰۶ر)، ابعاد متن: ۹×۱۶، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۵-۴۱۴۹]

۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۷۴-۲۰/۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل هشتم دربیان سلوک محترفه واهل صنائع ... گفت برو که حق است که تو رفیق انبیا باشی دربهشت پس فرمود بیا به نزدیک من می‌باش تا من هرروز این درم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۴۲۸۳]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:عبدالعزیز مشهور به آقا، تا: شعبان۱۲۱۲ق، جا: نصرآباد از محال رامجرد؛ واقف: محمود حسینی، بهمن۱۳۱۰؛ ۱۴۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۴۰]

۶۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۵۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۱۷ق [نشریه: ۲-۱۲۹]

۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۵۴/۲۵

خط: نسخ، کا:تولمی، علی عسکر بن مؤتمن، تا: ۱۲۲۲-۱۲۲۴ق، برای آقا محمد علی پسر حاجی حسین رشتی؛ جلد: تیماج، ۹۵گ (۸۱ر-۱۷۵ر)، ۲۹سطر (۱۲×۲۳) [ف: ۱۲-۲۶۶۶]

۶۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۲/۱

خط: نسخ، کا:شیرازی، محمد بن محمد هاشم، تا: ۲۳ رمضان۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ (۱پ-۱۴۷پ)، ۲۳سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف:-۲۲۷]

۷۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ع ۱۲۳۰ [نشریه: ۷-۲۸۴]

۷۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۴۲/۳

کا:ساقی خراسانی، محمد زمان بن کلبعلی خان، تا: ۱۲۳۲ق، جا: خراسان؛ جلد: میشن، ۲۵گ (۱۰۳پ-۱۲۷ر)، ۲۱ و ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵-۳۵۵]

۷۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۲۶

خط: نستعلیق، کا:محمدساعی بن نجف قلی، تا: شعبان۱۲۳۵ق، جا: شیراز؛ ۱۰۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۰/۹×۱۸/۵سم [ف: ۴-۷۴۶]

۷۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۹ رمضان۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۰]

۷۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۶ ـ ج

خط: نستعلیق، کا:محمد اسماعیل، تا: ۲۵رجب۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۷۴گ، ۱۷سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف:۱-۴۲۲]

۷۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** یاموی کشان ترا برشیخ برد ×× یا او بدو اسبه رخ بسوی تو نهد

خط: نسخ، کا:محمد بن دولت محمد کابلی، تا: شوال۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۳]

۷۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۶۳

خط: نسخ و نستعلیق، کا:عبد الباقی بن علی نقی، تا: پنج‌شنبه ۷ محرم۱۲۴۸ق؛ مصحح؛ ۸۹گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۲۴-۱۵۱]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۲ ط

آغاز: برابر؛ **انجام:**و وجه حکمت احتیاج به شیخ ابن است مثلاً آتش را در هر مقام معنی دیگر باشد.

خط: نستعلیق، کا:حسنقلی شیرازی، تا: ۱۲۵۵ق، جا: دزفول؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲۴/۲-۱۱۶]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۸/۱ط

آغاز: برابر؛ **انجام:**خجالتی نبرم ز آنچه کرد دام آنها.

خط: نسخ، کا:محمد رضا طبیب، تا: پنج‌شنبه جمادی الاول۱۲۵۷ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱۲ص (۱-۴۱۲)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۴/۳-۶۵]

۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۵۲/۲-۱۰/۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ جلد:تیماج، ۳۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸-۴۲۸۳]

۸۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۲۵

خط: نستعلیق، کا:میرزا لطف علی برادر میرزا فضل الله ساوجی، تا: ۱۲۵۹ق؛ مهر: رضا خان قلی هدایت؛ تملک: میرزا فضل الله آن را به هدایت بخشیده است؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۴۳]

۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۴-۳/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** بسط بقبض مبدل شدی وهروقت که بحادثه یا مصیبتی قبض استیلا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۲۲-۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۸-۴۲۸۳]

۸۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۰۲

کا: علی نقی بن حاج میرزا آقائی طهرانی، تا: ۱۲۶۳ق؛ قطع: خشتی [ف:-۲۲۰]

۸۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۸۳/۲

خط: نستعلیق، کا:محمد حسن تویه ورودری صوفی، تا: ۱۲۷۴ق، جا: تهران؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۰گ (۱۴۹پ-۱۸۸پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲۲-۱۶۲]

۸۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:آقا محمد حسین حسینی، تا: ۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج، ۴۲۸ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۱۵۰]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا او به دو اسبه روی سوی تو نهد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۵ ذیحجه۱۲۷۸ق؛ مجدول؛ واقف:

سید جلال الدین طهرانی؛ جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱۱-۳۸۱]

۸۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** وبر زلات قلم مخلصان و هفوات قلم دعاگویان رقم عفو ملوکانه کشاید ...

خط: نسخ، کا:عبدالجواد بن ابراهیم اردبیلی، تا: شنبه ۹ صفر۱۲۸۳ق؛ ۹۵گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۱-۹۹]

۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا:عبدالحسین کاتب، تا: ۱۲۸۴ق؛ مصحح؛ ۲۲۲گ، ۱۴سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰/۳سم [رایانه]

۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۹/۳

آغاز: فصل بیستم مرصاد العباد در بیان وصول به حضرت خداوندی بی اتصال و انفصال. قال الله تعالی ثم دنی فتدلی

انتخابی از فصل بیستم کتاب؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: ۱۹ صفر۱۲۸۶ق، جا: دولت سرای حاجی آقا میرزا رحیم؛ جلد: میشن مذهب، ۲گ (۳ر-۴پ)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱-۳۲۹]

۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۷۷

آغاز: رب یسرو لا تعسر. هو، کتاب مستطاب مرصاد العباد من تألیفات شیخ؛ **انجام:** و ختم لنا و لامة محمد صلی اله علیه و آله الطیبین الطاهرین.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۳گ، ۱۶ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳-۴۳۴]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:میر حسین بن میر محمد رضا حسینی، تا: ۱۶ صفر۱۳۰۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳۲-۳۰۹]

۹۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۴۵

خط: نسخ، کا:یحیی پسر احمد حسینی کبودر آهنگی همدانی، تا: ۲۲ ذیحجه۱۳۰۹ق؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۷ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵ و ۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۵-۵۴۴]

۹۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۳

خط: نسخ، کا:مهجور اصفهانی، تا: ۲۸ رجب۱۳۱۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴۹گ، ۱۵ سطر (۹/۷×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۵۵۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۸۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۵]

۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۵۱/۴-۱۸/۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا موی کشان ترا بر شیخ برد ×× یا او به دو اسبه روی سوی تو نهد اللهم اجعلنا من عبادك الصالحین ... ولامة محمد صلی الله علیه وآله بخاتمه الفائزین

خط: نستعلیق، کا:مهجور نعمت اللهی، تا: ۱۳۱۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۲۸۳]

۹۴. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۱۰۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** خلق را با کار دین پرواستی تمت الکتاب، منتخب مرصاد العباد فی یوم الرابع من ایام الهفته فی شهر ذی الحجه الحرام ۱۳۱۸

بی‌کا، تا: ذیحجه۱۳۱۸ق؛ رکابه‌دار؛ مهر: «وقف کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم-اراک»، «کتب اهدائی حاج شیخ حسین امامی» (چهارگوش)؛ ۲۹۴گ (۱ر-۲۹۴پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [دو کتابخانه اراک:-۱۳۲]

۹۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۷/۳

در بیان ذکر خفی؛ خط: نستعلیق، کا:مردوخی، عبدالکریم بن عبدالله، تا: ۱۳۲۸ق؛ ۲گ (۲۷پ-۲۸ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف:-۲۰۸]

۹۶. اراک؛ بیات، عبدالحسین؛ شماره نسخه:۳۱

در دو جلد؛ خط: نسخ و تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، اندازه: ۱۱/۲×۱۳سم [نشریه: ۶-۸۱]

۹۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۶۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:-۱۴۰۶]

۹۸. تهران؛ انجمن اسلامی؛ شماره نسخه:۱۶

بی‌کا، بی‌تا؛ نه نسخه یکی نوشته از روی نسخه ۸۹۹ [نشریه: ۱۱-۱۰۲۶]

۹۹. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۵/۲

آغاز: قوسین در گذشته و در سر او ادنی همگی هستی خویش کم زده و دیده بصیرت را کحل ما زاغ البصر؛ **انجام:** و خوف زوال ایمان باشد که به غرور و پندار و عشوه نفس و تسویل شیطان خود را به وادی مهالك این راه بی پایان اندازد ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۸۱گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف:-۲۱۳]

۱۰۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۸۲

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳-۶۲]

۱۰۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:**حل بعضی مشکلات از رموز و اشارات که زبان مرغان را ماند هم سلیمان وشی بتواند کرد چنانکه شیخ میفرماید بیت:هر دل نکشد بار بیان سخنم ×× هر جان نکشد ذوق ز جان سخنم ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۲۶۶]

۱۰۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵ سم [ف: ۳-۱۲۶۶]

۱۰۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۱۲/۲-۲۵/۲۰۲
آغاز: درفطرت ارواح قال تعالی لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم ثم رددناه اسفل سافلین ای خلقنا الارواح الانسانیة؛ **انجام:** ومفسدان بحقیقه دشمن اویند وناصحان خیرخواه دوست برخلق ستم اگر بسی هست مکن از پی با تو حسابست مکن
خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۸-۴۲۸۴]

۱۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۹۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۷۲/۲
بندیست از آغاز آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۹گ (۳پ-۱۱ر هامش)، ۲۰سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۴-۳۹۰۵]

۱۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۷۲/۳
آغاز: برابر
در فهرست ناشناس و با عنوان «رساله عرفانی»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴گ (۱۲پ-۱۵ر حاشیه نخستین)، ۲۰سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۴-۳۹۰۵]

۱۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جا: قیصریه؛ این نسخه به نسخ و چاپ سنگی سال ۱۳۱۲ تهران است با آغاز و انجام یا تذکره خواجه طوسی به سال ۱۳۱۴ و شمس العرفا حسین عارف پیرو شاه نعمة الله به خط خود بر آن حاشیه نوشته و نسخه را تصحیح نمود؛ جلد: تیماج، ۲۸۶ص (۱۴+۲۷۲)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳-۶۷۸]

۱۰۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۰-ف
نسخه اصل: پاریس P. S. 67؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹۱۰گ، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

۱۰۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۴-ف
نسخه اصل: رئیس الکتاب ش ۵۰۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶۶گ، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

۱۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۸-ف
نسخه اصل: موزه قونیه ش ۱۷۱۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۱گ، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

۱۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۹-ف
نسخه اصل: موزه قونیه ش ۱۷۱۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ ۱۵۷ و پس از آن شعر عطاء الله و نثرهای پراکنده؛ ۱۵۹گ، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۱۶۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴-۲۴۱]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷
آغاز: وفقنا الله و ایاکم للترقی من حضیض البشریه الی ذروة العبودیه؛ **انجام:** و بدانچه تواند مدد می‌کند و معاونت می‌نماید به نفس و مال و از مقطعان.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: میشن، ۲۳۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱-۲۱۲]

۱۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۳۵
بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ سنگی است که به تاریخ ماه شعبان ۱۳۱۲ بخط محمد صادق بن محمد رضا تویسرکانی در طهران چاپ شده و حسین حسینی نعمة اللهی ملقب به شمس العرفا به خط خود آنرا تصحیح کرده؛ جلد: مقوایی، ۱۴۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۹-۳۷]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۶۴
آغاز: شاه و ملك ندهند چنانکه این ضعیف گوید؛ **انجام:** هرکیرا در این خانقاه بخدمتی نصب کرده اند
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۰
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** پر و بال او مائیم و جز ما پر و بال
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● مرصاد العباد (منتخب) /-فارسی

mersād-ol ʻebād (mn.)

ذوالقدر، خلیل، ق۱۱ قمری

zo-l-qadr, xalīl(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۴۳
از مرصاد العباد انتخاب شد؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۵۴ق، جا: احمد آباد گجرات؛ جلد: تیماج مذهب؛ ۲گ (۲۶۹پ-۲۷۰ر)، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱-۴۴۲]

● مرصاد العرشية / عرفان و تصوف / عربی

mirṣād-ul ʻaršīya

سهروردی، یحیی بن حبش، ۵۴۹؟ - ۵۸۷ ؟ قمری

sohravardī, yahyā ebn-e hebaš(1155 - 1192)

در چند «فصل».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰/۳۵-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 5321؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۷۰۹ق؛ ۲۰سطر [فیلمها ف: ۱-۵۲۷]

● مرصاد العرشية / عرفان و تصوف / عربی

mirṣād-ul ʻaršīya

سهروردی، عمر بن محمد، ۵۴۲ - ۶۲۲ ؟ قمری

sohravardī, ‘omar ebn-e mohammad (1148 - 1226)
فصولی است برگزیده از کتاب «مرصاد العرشية» که در آغاز نسخه حاضر به شیخ شهاب الدین المقتول نسبت داده شده است و در مصادر نامی از آن نیافتیم.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۴۳/۱۳
آغاز: هذه فصول من کلام الشیخ شهاب الدین المقتول ... فصل لا تحدث نفسک ان کنت امرا ذا جد بان تتکی علی سریر الطبع
نسخه اصل: کتابخانه ملی بریتانیا -لندن ۵۳۲۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ ۸ص (۳۰۳-۳۱۰) [عکسی ف: ۶-۴۴۵]

● **المرصد الاسنی فی شرح الاسماء الحسنی** / اسماء الله / فارسی
al-marṣad-ul asnā fī š.-il asmā’-il ḥusnā
کاشفی، حسین بن علی،- ۹۱۰ قمری
kāšefī, hoseyn ebn-e ‘alī(- 1505)
نام مؤلف و عنوان کتاب در دیباچه آمده است. در دو «مقصد» و یک خاتمه: مقصد ۱. در سوابق، در شش «تمهید»: تمهید ۱) در اصول پنج‌گانه این علم (اعداد، اسم، کنیت، لقب و طالع صاحب طالع)؛ مقصد ۲. در لواحق، در شش تمهید؛ خاتمه، در باز نمودن قواعد اجمالیه تمهیدات سابقه بر سبیل تمثیل. (احمد منزوی)
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی خلق الارض و السماوات العلی الرحمن الذی یعلم السر ... اما بعد، چنین گوید فقیر ... حسین بن علی، المدعو بکاشفی ...
انجام: به لفظ صلاح سمت اتمام یافت. اصلح الله حالنا و ختم بالخیر و الحسنی آمالنا ...
چاپ: بمبئی، ۱۳۳۳ق، سنگی؛ بمبئی، ۱۸۹۳م، سنگی، وزیری، ۶۰ص.
[الذریعه ۳۰۹/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۳۰۴۳/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۸/۲۳
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با فهرست؛ جلد: تیماج [سنا: ف: ۲-۱۵۸]
۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۹/۲
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۱۶پ-۳۶پ)، ۱۷سطر (۸-۹×۱۱-۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف:-۳۳۷]
۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۳۶/۱-۶۰/۷۶
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۳۴گ (۱-۳۴)، ۱۶-۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۸-۴۲۸۴]
۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۸/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱۴گ (۱۱۵پ-۱۲۸ر) [ف: ۱-۲۲۸]

← مرصد الاقبال السلطانيه ← مقصد الاقبال السلطانيه و مرصد الامال الخاقانية
← مرصع ← اجناس الجناس

● **مرصع الحواشی = حاشية حاشية اليزدی علی تهذيب المنطق** / منطق / عربی
maraṣsa‘-ul ḥawāšī = ḥāšīyat-u ḥāšīyat-il yazdī ‘alā tahḏīb-il manṭiq
حسنی طباطبائی، محمد بن محمد نصیر،- ۱۱۵۴ قمری
hasanī tabātabā’ī, mohammad ebn-e mohammad nasīr (- 1742)
وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
به درخواست: سید محمد معروف به اخباری (فرزند مؤلف)
تاریخ تألیف: ۱۱۲۸ق
شرح نسبتاً متوسطی است با عناوین «قوله، قوله» بر حاشیه ملاعبدالله یزدی بر تهذیب المنطق تفتازانی نگاشته و ضمن توضیح و بیان مطالب یزدی اشکالاتی نیز بر او وارد کرده است. بنا بر نوشته مرحوم آقا بزرگ چون برخی از تألیفات مؤلف با اندیشه اخباری‌گری فرزندش سید محمد سازگاری نداشت، آنها را از بین برده است.
آغاز: نحمدک یا متفضلا علی انسان بتهذیب خلقه و ارشاده و ناطقا لا باللسان و مداده بمنطق الحکمة و سداده الذی لایتزن مقیاس الناس من یزنه و قیمة کل امر ء ما یحسنه ...
انجام: سیارا فی الدائر و الامصار طیارا فی الآفاق و الاقطار یستقی منه رحیق التحقیق و لو بمکان سحیق و یشفق اهل التدقیق به الشعر الدقیق فی سنة ۱۱۲۸ و الحمدلله اولا و آخر و الصلاة علی محمد و آله
[الذریعه ۳۱۰/۲۰و۱۹۸/۶؛ الکواکب المنتشرة فی القرن الثانی بعد العشرة ۳۷۷-۳۷۸؛ دنا ۹: ۴۱۰ (۶ نسخه، که نام مؤلف به دو گونه «حسنی طباطبائی، صدرالدین محمد» و «یزدی، محمد بن محمد نصیر» ثبت شده)]

۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۷۲/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۱۷۶ق؛ مصحح، محشی؛ ۷۴گ (۲پ-۷۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲-۱۸]
۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی از مؤلف با امضای «منه رحمه الله»؛ جلد: تیماج، ۷۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۷]
۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۴۷

آغاز: برابر
کامل. تذکر: این نسخه پیش‌تر در فنخا (ج۱۱: ص ۷۶۱) با عنوان «حاشية حاشية اليزدی علی تهذيب المنطق» آمده است و نام مؤلف به صورت «یزدی، محمد بن محمد نصیر» ثبت شده است؛
خط: نسخ، کا:احمد بن مرتضی مدرسی یزدی، تا: چهارشنبه ۱۳ ربیع الاول۱۲۲۶ق؛ اهدایی: محمد وامق یزدی؛ ۱۰۴گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ - ۱۴۱۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۵۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۹۹ق؛ محشی با جمله دعائی «منه اعلی الله مقامه» و «منه قدس روحه الشریف»؛ واقف: ورثهتنکابنی، مرداد ۱۳۴۶؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۴-۲۶۲]

۵. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کا:سید محمد بن سید مرتضی بن مدرس، تا: ذیقعده۱۳۲۱ق؛ محشی با نشان «منه قدس الله روحه»؛ تملک: میرزا احمد بن سید محمد مدرس (فرزند کاتب نسخه) در غروب جمعه ۴ جمادی الاول ۱۳۳۱؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۰۴گ، ۱۲سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [میراث اسلامی: ۸-۴۴۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۵عکسی

آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۵۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۵۴عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۲۰۸]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اوالعرفية الخاصة او الوقتية الاولی مباينة للاخيرين.
خط: نسخ، کا:مرتضی حسینی، تا: ۱۳۲۶ق؛ اهدایی: سید حسین و سید مرتضی؛ جلد:تیماج، ۱۰۲گ، ۱۵سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۹۳۱]

● المرصع فی الاباء و الامهات و الابناء و البنات و الاذواء و الذوات / لغت / عربی

al-muraṣṣa‘ fi-l ābā’ wa-l ummahāt-i wa-l abnā’-i wa-l banāt-i wa-l aḏwā’-i wa-ḏḏawāt

ابن اثیر، مبارک بن محمد، ۵۴۴ - ۶۰۶ قمری

ebn-e asīr, mobārak ebn-e mohammad (1150 - 1210)

فرهنگ کنیه‌ها و نسبت‌ها و القابی است که برای غیر انسان استفاده می‌شود. به همراه نامگذاری‌های مضاف به اسم دختران و پسران. شامل سه «باب»: ۱. المقدمات، در چند فصل؛ ۲. مقصود الکتاب، مرتب به ترتیب حروف معجم که بیست و هشت حرف است؛۳. الاسماء المترادفة علی مسمی واحد من المسميات المذکورة فی الباب الثانی.

آغاز: بسمله، الحمد لله المنزه عن الاباء و الامهات المقدس من البنين و البنات الممتنع بنور جلاله عن ادراک الحواس و احاطة الجهات المتعالی بعظمة کماله من حدوث المبادی ...

انجام:حرف الواو و الهاء ... الهموم الافکار بنات الصور بنات الضمير بنات الفکر بنات الفواد بنات النفس ...

چاپ: طبع دیمار سال ۱۸۹۶ ص ۱۸-۲۶۷ و بغداد، دیوان الاوقاف، محقق:ابراهیم السامری، چاپ اول، ۴۶۲ص، ۱۳۹۱ق.

[بروکلمن ذیل ۳۵۸/۱؛ هدية العارفين ۲/۲؛ فهرست المخطوطات المصورة ۳۷۲/۱؛ مجمع علمی ۸۹/۲]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** این اکله البریر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۸

خط: نسخ، کا:یوسف بن محمد بن خیرة اندلسی شاطبی، تا: دهه دوم صفر۶۵۸ق؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: ابن بکر بن رستم بن احمد شیروانی، سید محمد معصوم؛ مهر: محمد علی، ضیاءالدین احمد بن مصطفی خالدی؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۹گ، ۱۹سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [سنا: ف: ۲-۵۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذات الغمر موضع قال قيس الهذلی - سقی الله ذات الغمر و بلاديه و جارت عليها البار قات اللوامع
تذکر:این کتاب باتوجه به آغاز آن از:ابن اثیر، مبارک بن محمد صاحب کتاب «النهاية فی غريب الحديث والاثر» می‌باشد که درفهرست به اشتباه از ابن اثیر، نصرالله بن مبارک دانسته شده؛
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام [ف: ۱۵-۱۷۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۰۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۶۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق [الفبائی:-۵۱۱]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۰۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:شدیاق، احمد فارس، تا: ۱۳ شعبان۱۲۴۹ق، جا: قاهره؛ در آن آمده که: در ص ع نسخه منقول نوشته است که ابراهیم بن جماعة شافعی و محمد عزی و نجران در ۶۳۱ نسخه را داشته‌اند و محمد بن اسمعیل آمدی مصری ابن الصاحب به خط خود در آن نوشته است که این نسخه را ابن قرطاس جزری نوشته و سماعی در آن به خط عزالدین علی (ابن الاثیر جزری درگذشته ۶۳۸) برادر مصنف که صاحب تاریخ کبیر معروف به کامل است هست و در پایان نام نویسنده آن چنین آمده است:«یوسف بن

سعد بن الحسین بن قرطاس»، همچنین نسخه را علی بن محمد بن عبدالکریم برادر مصنف بر خود او خوانده و عبدالقاهر بن ابراهیم بن مهران فقیه شافعی می‌شنیده است و همین علی آنرا با اصل مصنف برابر و بران عرض کرده؛ جلد: مقوا، ۶۰گ، گ ۱-۱۶ در ۹سطر(۱۶×۲۲) و گ ۱۷-۶۰ در ۲۶سطر(۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۵-۴۱۹۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** السبت و الذم. ابوجلوبق ... ابن آکلة البریة، ابن امة، ابن ترنا، ابن ثاداء، ابن تأطاء، ابن ثفر الکلب، ابن حراء العجان.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۰ شعبان۱۲۷۱ق؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۶۸؛ جلد: گالینگور، ۱۳۴گ(۱۵۳پ-۲۸۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۸۴]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۲۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و۱۴؛ مقابله شده با نسخه اصل به فرموده آقا میرزا هدایة الله؛ جلد: مقوا، ۹۰گ، ۱۶سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۳۴۸]

۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۵۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳-۱۲۶۸]

● **المرض المسمی دیابیطا** / طب / عربی

al-maraḍ-ul musammā dīyābīṭā

عبداللطیف بغدادی، عبداللطیف بن یوسف، ۵۵۷ - ۶۲۹ قمری

‘abd-ol-latīf-e baqdādī, ‘abd-ol-latīf ebn-e yūsof (1163 - 1232)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۴/۱۲-ف

نسخه اصل: حسین چلبی ش ۸۲۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۵ جمادی الثانی۶۲۲ق؛ ۱۰گ (۱۴۱-۱۵۰)، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۴۵۸]

● **مرض نامه** / طب / فارسی

maraz nāme

جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۷۵/۱۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵ص (۹۸-۱۱۲ هامش) [نشریه: ۳-۳۲۸]

● **مرض نقرس و معالجات آن** / طب / فارسی

maraz-e neqres va mo‘ālejāt-e ān

ادیب شیبانی، عبدالرحیم بن احمد، ق۱۳ قمری

adīb šeybānī, ‘abd-or-rahīm ebn-e ahmad (- 19c)

اهدا به: ظل السلطان

رساله کوتاهی است «در قواعد علمیه و عملیه بیماری نقرس که از روی دقت اتخاذ شده است».

آغاز: فضل و هنر ضایع است تا ننمایند ×× عود بر آتش نهند و مشک بسایند

انجام: اشوث که جسمی است محصول از شوره و گوگرد از مخترعات شیخ داود انطاکیست در نقرس حاد عجیب الاثر است و همچنین در حمیات حاده دیفتریت و استسقا خیلی خوش اثر و چنانچه تجربه شد او را این حقیرانتی دیفتریت دانسته است.

[فهرستواره منزوی ۳۷۵۴/۵]

اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۱۰۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴؛ ۱۵ص، ۱۲سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۴سم [ف:-۱۷۹]

● **مرض نقرس و معالجات آن** / طب / فارسی

maraz-e neqres va mo‘ālejāt-e ān

طباطبائی، احمد، ق۱۴ قمری

tabātabā’ī, ahmad (- 20c)

برای: ظل السلطان

آغاز: چون مزاج مبارک بندگان ... مبتلا بمرض نقرس است و حالیه بعضی علتهای دیگر در مزاج مبارکشان ظاهر شده که نتیجه این مرض است

انجام: و اوجاع رماتیسمیرا بتوسط سالسیلات دو سود وسالی پرتن و آسپرین و غیره بر طرف نمایند

[فهرستواره منزوی ۳۷۵۵/۵]

اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۱۰۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: آغازقرن۱۴؛ ۱۵ص، ۱۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف:-۱۷۹]

● **مرض نقرس و معالجات آن** / طب / فارسی

maraz-e neqres va mo‘ālejāt-e ān

برای: ظل السلطان

تاریخ تألیف: ۱۲ ربیع الاول ۱۳۰۸ق

مؤلف حسین نامی بوده که کتابرا از مقالات مختلف و گفتار پراکنده دانشمندان شرق و غرب جمع آوری نموده است.

اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۱۰۹۴

آغاز: دکتر (ژاگو) یکی از اطبای معروف فرانسه در کتاب خود مینویسد نقرس ناخوشی است مزاجی واغلب اوقات موروثی و دارای سه علامت عمده است؛ **انجام:** سابقاً ذکر شد و مجدداً در اینجا تأکید میشود جزء عمده بلکه کل معالجه اینمرض در پرهیز و حفظ صحت میباشد و بدون اینها جمیع دواها بی فایده و بی ثمر خواهد بود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الاول۱۳۰۸ق؛ ۸ص، ۱۲سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف:-۱۸۰]

● **مرغزار** / فلسفه / فارسی

marqzār

وقار شیرازی، احمد بن محمد شفیع، ۱۲۳۲ - ۱۲۹۸ قمری

vaqār-e šīrāzī, ahmad ebn-e mohammad šafī'(1817 - 1881)

اهدا به: ناصر الدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق) و برای سلطان مراد میرزا حسام السلطنه

تاریخ تألیف: ۱۲۹۵ق

در شصت و اند سالگی ساخته و پس از دیباچه، رساله محاکمه انسان و حیوان از رسائل اخوان صفا را در آن به فارسی برگرداند. نام کتاب و شعرهای فارسی و عربی مترجم و شعر وصال در دیباچه هست. در ترجمه هم شعر مترجم دیده می‌شود.(دانش پژوه)

آغاز: ستایش معبودی را رواست که پرستش موجودی را سزا است که ماهیات اشیاء را به تجلیات وجود متجلی نمود.

انجام: و همگی با عین سرور و نعمت و صبور به وطن خود رجوع کردند.

چاپ: با تصحیح و تعلیق محمد فاضلی، مشهد، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۲

[نسخه‌های منزوی ۸۴۵؛ فهرستواره منزوی ۲۳۳/۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۹۵

آغاز و انجام: برابر

ترجمه رساله محاکمه انسان و حیوان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۹سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶-۴۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:جبل عاملی قزوینی، محمد ابراهیم بن محمد نصیر، تا: ۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۳-۳۰۱۰]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۱۸

آغاز: بسمله، چنین گوید گوینده باتان و سراینده داستان گه گروه آدمیان؛ **انجام:** و همگی باعین سرور و نعمت و حبور بوطن رجوع کردند.

خط: نستعلیق، کا:آقا میرزا محمد حسن، تا: ۱۳۲۲ق، جا: شیراز؛ ۲۳۰گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳-۲۵۳]

● **مرغ شکاری** / حیوان شناسی / فارسی

morq-e šekārī

مرغ شکاری و کیفیت نگهداری آن و اقسام امراض و معالجه بعضی پرندگان و جانوران. شامل صد و پنجاه و چهار «باب».

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۹

آغاز: ... بدانکه حق سبحانه و تعالی شکره را بیافرید از چهار عنصر و در ایشان اختلاف مزاج پیدا کرد؛ **انجام:**و زخم مار را و هر چه باین ماند و باد لقوه را ببرد و اما چون سگ دیوانه شود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۴۶ق؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۸۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۳-۱۲۶۸]

● **مرغم الغلاة** / کلام و اعتقادات / فارسی

marġam-ul ġulāt

شیروانی تبریزی، شریف بن رضا، ق۱۳ قمری

šīrvānī tabrīzī, šarīf ebn-e rezā (- 19c)

در این کتاب شبهات غلاة که تحت تأثیر فلاسفه و اشاعره قرار گرفته‌اند و درباره ائمه طاهرین علیهم السلام راه به غلو پیموده‌اند، با عناوین «شبهة، شبهة»، بحث شده و طبق آیات و احادیث به آنها پاسخ داده می‌شود.

آغاز: الحمد لله الذی أمرنا بمتابعة الحجج و نهانا عن اتباع البدع و العوج و الصلاة عی المنقذین عن اللجج محمد وآله الرافعین للعسر و الحرج ... و بعد چنین گوید این حقیر جانی شریف شیروانی که چون جماعتی از ارباب بدع و اهواء

انجام: و این قوله اقوی است و قوت این قول بر متتبعین کتب رجال مخفی نیست، هدانا الله الی سبیل الرشاد

[فهرستواره منزوی ۵۲۱/۹]

۱. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد رحیم بن علی اکبر، تا: قرن ۱۳؛ ۶۱گ (۱۶پ-۷۶پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف:-۹۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۱۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۸ رجب۱۲۵۹ق (شاید تاریخ تألیف باشد)؛ جلد: تیماج، ۶۴گ (۱پ-۶۴پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۹۸]

۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۴۹/۴

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۶۲ق؛ مهر: «مبشر برسول یاتی من بعده اسمه احمد» (مربع)، «یا حبیب الله ۱۳۳۲» (بیضوی)؛ واقف: ساجدی؛ جلد:تیماج، ۹۶ص (۱۰۲-۱۹۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف:-۱۷۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۵۱/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۳۷۰]

● **مرغم النواصب** / فضایل و مناقب / عربی

margam-un nawāṣib

قزوینی، محمد حسین بن محمد ابراهیم

qazvīnī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ebrāhīm

وابسته به: القصيدة العينية الحميرية؛ سید حمیری، اسماعیل بن محمد (۱۰۵-۱۷۳)

شرح مبسوطی است بر قصیده بسیار معروف «العینیه» سید اسماعیل حمیری. شارح قبل از ورود به شرح در مقدمه به ذکر چند امر پرداخته است: امر دوم: قصیده عینیه و روایاتی که در فضل آن وارد شده، امر سوم و چهارم: شرح حال و مذهب سید حمیری، امر پنجم: مصادر حدیثی از جمله کتاب «بحار الانوار» و در اختتام به نقل روایاتی در فضائل پرداخته است.

آغاز: نحمدك يا من نور قلوبنا بولاية اهل بيت سيد المرسلين و خاتم النبيين و شرح صدورنا بمعرفة حججه المعصومين و اوليائه الصادقين و بيض وجوهنا باهتداء آثار الائمة الطاهرين ...

انجام: هذا آخر ما اردنا جمعه و قصدنا تأليفه و انا اسال الله الذى وفقنى للاتمام ان يجعلها من احسن الذخاير ليوم القيام و ان يحشره و جميع اخوانى المومنين مع محمد و آله الكرام قد فرغت ...

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد مهدی بن لطفعلی القزوینی، تا: جمعه ۱۸ جمادی الثانی۱۱۳۵ق؛ مصحح؛ تملک: محمد کاظم بن حاج ملا محسن؛جلد:تیماج،۱۶۵گ،۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲-۷۲]

● **مرغوب الاحباب** / تراجم / فارسی

marqūb-ol ahbāb

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۱۲عکسی

نظرعلی؛ بی‌کا، بی‌تا [جنگ: ۱-۴۶۶]

● **المرغوب فی شرح شرایع الاسلام** / فقه / عربی

al-margūb fī š.-i šarāyi'-ul islām

جیلانی، مهدی بن علی، ق۱۳ قمری

Jīlānī,mahdī ebn-e 'alī(- 19c)

وابسته به: شرايع الاسلام فى مسائل الحلال و الحرام محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۸-۱۲۵۴ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

شرحی است استدلالی و مزجی و جامع بر کتاب شرایع الاسلام تألیف محقق حلی. این گزارش از حیث اشتمال بر اقوال متقدمین و متأخرین و روانی عبارات و جامعیت خود کم نظیر است. مؤلف از مؤلفات خود چند کتاب را بدین شرح نام برده است: «حقائق الصناعة» در شرح قانونچه، «سراج الطالبین» در شرح معالم الاصول، «حدائق العارفین» در اصول دین و اسرار عبادات حدیقه اول از مبدأ تا معاد و حدیقه دوم در اسرار طهارت و صلاة و حدیقه چهارم در اسرار حج، «ریاض الاسرار فی رد الاغیار» شرح خطبه اول نهج البلاغه.

آغاز: بسمله، يا من له الحمد و الثناء ... و بعد فيقول بعون الله تعالى و حسن توفيقه ببركات اعيان الاشراف ...

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** غسل الصدور بطهور النفس عن ظلامها و اسقامها ثم.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۱ق، جا: نجف اشرف؛ محشی؛ جلد: مقوایی، تیماج مذهب، ۲۴۷گ، ۲۸ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۵۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۳۳

آغاز: الحمد لله الذى جعل الصلوة عمود الدين و معراج العارفين ... وبعد فهذا هو المجلد الثانى من كتاب المرغوب فى بيان احكام الصلوة من مقدماتها و افعالها؛ **انجام:** يكون سفره علةلتحصيل الواجب فيجب كما لايخفى و الحمدلله المتعالى الواحد الا حد ... بعد المغفرة اتمام هذا الكتاب وجعله خالصال لوجهه بمنه وكرمه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با اجازه اجتهاد مؤلف از استادش حسن بن شیخ جعفر کاشف الغطاءبا مهر «رقحسن الزکی» (بیضی) موجود است که استادش بعد از ملاحظه این جلد از کتاب و سایر مجلدات آن برای مؤلف نوشته است، از همین مجیز اجازه‌ای به خط خودش در ظهر نسخه ش ۹۵۰ مجموعه طباطبائی در همین کتابخانه موجود است و می‌رساند که اجازه‌نامه موجود در نسخه حاضر به خط مجیز نیست ولی مهر پایانی اجازه نامه تعلق به وی دارد، اصل اجازه نامه چنین است:«ابهى درر لصفت فى عقد التأليف وازهى تبر ضرب فى قالب التصنيف و اسنى ما تجلت به عرايس التحقيق عن خدور الافكار الى طروس التبيين واشهى ما تدلت به يوافع ثمرات التدقيق من كمائم القرايح تما يسر الناظرين ما اذخره و اودعه جناب المركم المستطاب حاوى الفضايل والآداب حصيد ارياف المتكلمين عتيد الفقهاء و المجتهدين الفاضل الكامل الباع الجامع للمراتب العلمية المسيطر على استنباط الاحكام عن ادلتها التفصيلية كمام نخل المجد و

الطاعة وامام الجمعه والجماعة التقی الزکی الحاج میرزا مهدی سلمه الله فی هذا الکتاب الکریم الحری بالتبجیل والتعظیم فنعم ما حوی و قد علمه شدید القوی وشکر سعیه فیما تلهی لفد اعثرنا علی مأثوره و اطلعنا علی مطموره فی هذا المجلد و سایر مجلداته و وجدناه فی قصوی رتبة الاجتهاد واعلی مراحل الاستعداد فصدقناه و اجزنا له احسن الله مآله اجزت لذی فضل وعلم اریز و مفخر الاحجازة والمجیز فقد نجی من اقتدی به و رجع الی کتبه وضل من تولی عنه و نآبجانبه والسالم علی من ابتع الهدی و نهی النفس عن الهوی»، همچنین اجازه نامه دیگری از محمد جعفر فارسی(محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی)به مؤلف در آخر نسخه نوشته شده با این عبارت:«الحق ان کتاب المذکور یلیقبعد ملاحظة کیفیة الاستدلال ان یفیقصاحبه علی جمع من المتعلمین والمستنبطین واستفدت منه علی ما لا یستفاد من الکتب المؤ لفة من عمل المستنتجین و وجدت مصنفه زید فضله قابلاً للاستحصال والاستنباط والزمت علیه الا یرضی بتضیع عمره ولو فی ساعة سوی ما اسوفی الحیوة مناط کتبه محد جعفر الفارسی فی ۱۰ جمادی الاولی ۱۲۵۶» با مهر مجیز «عبده محمد جعفر بن محمد صفی»، محشی به امضاء «منه عفی عنه»، مصحح به وسیله مؤلف، با خط خوردگی؛ جلد: گالینگور، ۱۹۷گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۷-۲۶۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶

آغاز: الحمدلله الذی خلق العباد ثم عرفهم سبیل الرشاد و السداد و الصواب و من علیهم باعطاء العقول و ارشاد الرسول؛ **انجام:** و یشکل بأن باب البیع یثبت فیه حکم المعاطاة بالاجماع بخلاف ماهنا أما الایجاب و الاستیجاب فنعم.

تذکر: مؤلف در فهرست ناشناس آمده است، نام مؤلف بر اساس توضیحات کتاب‌شناسی مشخص شد. مؤلف به بخش عقود، از کتاب تجارت به تاریخ ۱۲۴۸ شروع نموده و ظاهراً شرح ناتمام مانده و در نسخه حاضر تا مقداری از کتاب رهن می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۶-۱۲۸]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سلم تسلیماً ... یا ارحم الراحمین.

ج ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۳۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۳۰/۷×۳۱/۳سم [ف: ۱-۴۸۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳گ

آغاز: بسمله، فهذا هو المجلد السابع من کتاب المرغوب فی شرح شرایع الاسلام فی بیان زبدة الاحکام معرضا عن الاطالة فی المقام فی مبحث احیاء الموات والمشترکات من المنافع؛ **انجام:** فیستعمل القرعة و یعمل بمقتضاها. هذا آخر المجلد السابع من کتاب المرغوب و یتلوه بعون الله المجلد الثامن من کتاب الحدود و التعزیرات ...

ج۷؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح به تصحیحات شارح؛ ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۰-۴۳۵]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۳۳

آغاز: بسمله فهذا هو المجلد السابع من کتاب المرغوب فی شرح شرایع الاسلام فی بیان زبدة الاحکام. معرضا عن الاطالة فی المقام فی مبحث احیاء الموات و المشترکات من المنافع؛ **انجام:** فیستعمل القرعة و یعمل بمقتضاها. هذا آخر المجلد السابع من کتاب المرغوب و یتلوه بعون الله فی المجلد الثامن من کتاب الحدود و التعزیرات ...

تنها مجلد هفتم آن است از احیاء موات تا اول حدود و تعزیرات را دارد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح به تصحیحات شارح، با عبارت:«بلغ مجموع هذا الکتاب ثمانیة و ثلثین کراساً و ثلثة اوراق و بلغ مجموعه ثمانیة و عشرون الفاً بیتاً الا مأیة و خمسین بیتاً والله سبحانه و تعالی اعلم. حرره العبد محمد بن حاج خضر فی ۱۲۵۴ هـ ق»؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۶ سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۴-۱۸۶۴]

● مرغوب القلوب / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

marqūb-ol qolūb

عصار تبریزی، شمس الدین محمد بن محمد، - ۷۸۴ ؟ قمری

ʻassār-e tabrīzī, šams-od-dīn mohammad ebn-e mohammad (- 1383)

تاریخ تألیف: پنج شنبه ۴ ربیع الثانی ۷۵۷ق

مثنوی فارسی است، در ۱۵۰ بیت در یازده «فصل»:توبه، شریعت، نماز، ترک دنیا، صحبت سر و خلوت، تجرید، معرفت، عاشق، معشوق، فناء، خاتمه کتاب. برخی آن را به شمس تبریزی نسبت داده اند که با توجه به تاریخ تألیف نادرست است.

آغاز: بگویم حمد رب العالمین را ×× عطا کو کرد بر ما عقل و دین را / درود بر مصطفی بعد از ستایش ×× فرستم از دل و جان با صفایش / مقام چند سالک را بگویم ×× در این گفتن ز حق توفیق جویم / سلوک مختصر موزون جامع ×× به نظم آن را بگو یا باش سامع (؟)

انجام: فصل یازدهم در بیان خاتمه کتاب: درینره هر چه بوده کار در اصل ×× به نظم آوردم آن را یازده فصل / مریدان را همین قدر است کافی ×× مریض راه و دین را است صافی / پس سی پاره قرآن تا به عم است ×× بهم صد چارده سوره به ضم است/ به روز پنج شنبه در شمارم ×× ربیع الاخرین است از چهارم / ز هجرت هفتصد و پنجاه و هفت است ×× شمار حاسبان تاریخ وقت است.

چاپ: مشار فارسی، ج۴، صص۴۷۱۲-۴۷۱۳، لکهنو، سنگی، ۱۳۱۱ق./۱۸۹۴م.، وزیری، ۱۲ص (صص۱-۱۲)؛ هند، لکنو، نول کشور، ۱۳۱۳ قمری

[نسخه‌های منزوی ۳۱۹۷/۴ و ۳۴۰۰/۳؛ الذریعة ۵۳۹/۹ و ۲۹۳/۱۹؛ مشترک

پاکستان ۱۲۰۱/۸ و۴۰۹/۷؛ تاریخ نظم و نثر فارسی از نفیسی ۲۴۰؛ میراث مشترک ایران و هند: ۱-۳۹۷]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۳۸

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... بدان که این کتاب مرغوب القلوب از گفتار شیخ المشایخ قطب الاقطاب المحققین امام السالکین برهان طریقت شهسوار میدان حقیقت شمس الدنیا و الدین شمس تبریز قدس الله سره العزیز برای هدایت کردن مریدان؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱۱گ، اندازه: ۸/۵×۱۳سم [رایانه]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۴/۲-۳/۱۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** در آن وادی بسی گمراه گشتند ×× یقین را توشه راهی نبردند / به جان باید برفت این ره نه از پای ×× زهی جان بازی است جان ده

خط: نستعلیق، کا:شمس الدین، تا: ۲۷ شوال۹۲۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ ۵گ، ۱۱سطر [ف: ۸-۴۲۸۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۵۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** بسی سی پاره قلرآن تابعم است همه صد چهارده سوره بنظم است

خط: نسخ و نستعلیق، کا:علی بن موسی ابراهیم، تا:۱۰۶۷ق [رایانه]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵/۷-فیروز

انجام: در این ره کاره هر چه بود بر اصل ×× به نظم آوردمش آن را به ده فصل / مریدان را همین قدر است کافی ×× مریض راه دین را هست شافی / تمام این مختصر معلوم شد خوب ×× که نام این مثل خود داشت مرغوب (کذا)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۱۱ص (۷۴-۸۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۱-۲۴۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۰۴/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۱-۷)، ۱۵سطر (۱۰/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۱۸سم [ف: ۱۷-۵]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** واقف دم باش دن دمبدم بیجا مدم ... سنه ۱۲۳۷

بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق [رایانه]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق هندی، کا:قادری، سبحان علی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ شوال۱۲۵۳ق، جا: داناپور عظیم آباد اگره، برای شیخ غلام نجف صاحب؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۶گ، ۱۵ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۶-۲۰۵]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۴۱/۲

آغاز: برابر

در نسخه حاضر عنوان هفت فصل از این مثنوی آمده بدین ترتیب: حمد و درود، صفات روح، تجرید، عشق، بقا، سفر قیامت؛ کا:رستم بن بیجن، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۲۷پ-۳۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۳۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۸۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** که نام این رساله گفت مرغوب ×× مرتب شد بوقت طالعی خوب

خط: نستعلیق، کا:حاجی حرمین قاسم بن محمد علی، تا: ۱۲۵۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶ص (۴۸-۵۳)، ۹ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۳۲-۳۰۱]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲ /۸۱۳۴-۵۵/۱۱۴

آغاز: برابر

از اول تا آخر کتاب؛ خط: شکسته، کا:محمد نصیر بن المرحوم محمد کاظم محلاتی، تا: ۲۷ ربیع الثانی ۱۲۸۶ق، جا: تهران؛ ۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۸۵]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۴/۳

نسخه اصل: پاریسS. P. 113 (بلوشه ۱۴۹)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۶]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۶۲/۳-۳۴/۳۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۸-۴۲۸۵]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹ /۷۹۸۷-۵۴/۷۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۸-۴۲۸۵]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۰۷/۲۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۹گ (۲۵۳-۲۶۱)، ۱۸سطر (۱۰×۲۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۶۰۰]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۸۷ ض

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [د.ث. مجلس]

● مرغوب القلوب / عرفان و تصوف / اردو

marqūb-ol qolūb

چشتی، برهان الدین، - ۹۹۰ قمری

češtī, borhān-od-dīn(- 1582)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۶/۱-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 11310 ؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ (۲ر-۳۳پ) [فیلمها ف: ۱-۵۲۹]

● مرغوب القلوب (دیباچه رساله) / عرفان و تصوف / فارسی

marqūb-ol qolūb (dībāče r.-ye)

؟ جلال عضد، جلال الدين بن عضد الدين، ق۸ قمری
jalāl-e ‘azod, jalāl-od-dīn ebn-e ‘azod-ed-dīn(- 14c)
تاریخ تألیف: ۷۵۷ق
شاه سید جلال یزدی به نظم فارسی در ۱۳۰ بیت سروده است.
[نسخه‌های منزوی ۳۱۹۷؛ ذریعه ۲۹۳/۱۹؛ سرگذشت مولوی ۹۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۶۶/۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۳۳–۱۳۴)، ۱۵سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۶–۶۳۱]

● **المرغوب و المحذور لتحفة الدستور** / طب / فارسی
al-marqūb va-l mahzūr le-tohfat-ed dastūr
طبیب شیرازی، شرف بن بهاء
tabīb-e šīrāzī, šaraf ebn-e bahā’

برای: صفی الدین یحیی
مشتمل است بر دو «مقاله»: مقاله ۱. در مرغوبات، مشتمل بر بیست «باب»: ۱) بیان کلام کلی در جمیع متناولات، مشتملبر دوازده «فصل»، ۲) حبوب، مشتمل بر شش «فصل»، ۳) لحوم، مشتمل بر پنج «فصل»، ۴) شیر و بیضه و متعلقات آن، در چهار فصل، ۵) میوه‌ها، مشتمل بر یازده «فصل»،۶) لبوب و آن جمیع اثماری است که دریشان روغنی باشد، مشتمل بر پنج «فصل»، ۷) بزور دهنیه، مشتمل بر سه «فصل»، ۸) حلویات، مشتمل بر سه «فصل»، ۹) ترشی‌ها، مشتمل بر سه «فصل»، ۱۰) بقول، مشتمل بر شش «فصل»، ۱۱) احوال توابل و افاویه و بزوری که اطعمه را بدان مطیب سازند، در پنج «فصل»، ۱۲)کوامیخ و بوارد و مخللات، مشتمل بر سه «فصل»، ۱۳) مربیات و انبجات، مشتمل بر شش «فصل»، ۱۴)اطعمه مرکبه، مشتمل بر هفت «فصل»، ۱۵) انواع حلواها، مشتمل بر سه «فصل»، ۱۶) مشروبات از آب و شراب و متعلقات آن، مشتمل بر هشت «فصل»، ۱۷) بیان سایر اشربه و ربوب و متعلقات آن، مشتمل بر پنج «فصل»،۱۸) مشمومات، مشتمل بر پنج «فصل»، ۱۹) عرقها و روغن‌ها، مشتمل بر سه «فصل»، ۲۰) مساکن و ملابس، مشتمل بر سه «فصل»؛ مقاله۲. در محذورات، یعنی جمیع انواع سموم و هوام، مشتمل برده «باب»: ۱) کلام کلی در جمیع محذورات، مشتمل بر دو «فصل»، ۲) معرفت علامات هر نوعی از سموم مشروبه و قانون علاج آن و ذکر ادویه [ای] که مضرت سموم باز دارد، مشتمل بر سه «فصل»، ۳)ذکر انواع سموم نباتی و علامات ورود هر یکی از آن بریدن و معالجات آن، مشتمل بر چهار «فصل»، ۴) بیان انواع سموم و علامات ورود هر یکی از آن بریدن و معالجات آن، مشتمل بر چهار «فصل»، ۵) ذکر انواع سموم معدنی و علامات ورود هر یکی از آن بریدن و ذکر معالجات آن، مشتمل بر دو «فصل»، ۶) تدبیر احتراز از سموم هوام و معالجات آن بر طریق کلی، مشتمل بر پنج «فصل»، ۷) معالجات لسع هوام و حشرات و دفع مضرت زهرها ایشان بر طریق کلی، مشتمل بر سه «فصل»، ۸) ذکر انواع و اصناف ماران و اعراض لسع ایشان و معالجات آنچه قابلیت علاج دارد، مشتمل بر چهار «فصل»، ۹) نهش و لسع حشرات و اعراض و معالجات که به نهش هر یکی از ایشان مخصوص است، مشتمل بر چهار «فصل»، ۱۰) گزیدن انسان و سباع و وصایای اطباء در امر محذورات، مشتمل بر شش «فصل».
آغاز: بسمله حمد و سپاس و شکر و ثنای بی قیاس حضرت واجب الوجودی را سزاوار است ... اما بعد چنین گوید محرر این مقالات و مقرر این رسالت ... شرف بن بهاء المتطبب الشیرازی
انجام: غایت هر دو قسم طب از علمی و عملی در دو مندرج است ختم کرده آمد و الحمدلله رب العالمین
[نسخه‌های منزوی ۵۹۷؛ فهرستواره منزوی ۳۶۹۸/۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد بن علی فراهانی، تا: دوشنبه ۱۵ صفر۸۱۷ق، جا: کشمیر؛ با یادداشت ربیع الاول ۸۳۶؛ با چند نسخه پزشکی در پایان از آن محمد مهدی عبده؛ کاغذ: ترمه، جلد: مشکی، ۱۸۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۴–۷۴۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱۰–ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲–۱۹۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مهر: محمد رضا الحسینی؛ جلد: تیماج،۲۱۹گ،۱۵سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [سنا: ف: ۲–۵۲]

تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۶۵
همان نسخه بالا [نشریه: ۷–۲۹۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۳۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا اوایلقرن۱۱؛ تملک: ملا علی گیلانی لاهیجی و نام کتابخانه شاه علی عادلشاه؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۰–۱۶۳]

← المرفوعة عن اخبار الشنیعة الموضوعة ⇐ مختصر تنزیه الشریعة

● **المرقات = صحائف** / لغت / عربی به فارسی
al-maraqāt = sahā’ef
؟ ادیب نطنزی، حسین بن ابراهیم، – ۴۹۹ ؟ قمری
adīb-e natanzī, hoseyn ebn-e ebrāhīm (- 1106)
فرهنگ لغت دستگاهی عربی به فارسی برای مبتدیان است: «فهذه صحایف تتضمن اشیاء مترجمة لابد للمبتدی ان یتعلقهاو لمرید الادب ان یتحفظها و یتیقنها لتکون مرقاة الی معرفة کلام العرب و توطئةللسلوک (کذا) طریق الادب». نام کتاب هم از

همین بخش دیباچه کتاب گرفته شده است.تنظیم شده در دوازده«باب»: ۱. ذکر المبادی و الاعضاء؛ ۲. اصناف الناس وذکر الحرف؛ ۳. ذکر الادویة و الامراض؛ ۴. ذکر الاطعمة و الاشربةو ما یناسبها؛ ۵. ذکر الامتعة و الاسلحة و القماش؛ ۶. فیما یلبس ویفرش؛ ۷. ذکر سایر الحیوان من السباع والبهایم؛ ۸ ذکر السماء وما یتعلق بها؛ ۹. ذکر الارض وما یتصل بها؛ ۱۰. ذکر النبات و الشجر؛ ۱۱. ذکر الابنیة والامکنة؛ ۱۲. فصول متفرقة. هر باب به چندین فصل بدون شمارش تقسیم می‌شود. کتاب در بیشتر منابع به حسین بن ابراهیم نطنزی منسوب شده اما صحت این نسبت به‌کلی محل تردید است. هر چند علینقی منزوی نسبت داده است، بلوشه در فهرست کتابخانه ملی پاریس (ج۲، ص ۱۷۲–۱۷۳) هنگام معرفی نسخه آن کتابخانه، پس از نقل بخشی از دیباچه که با منقول کشف الظنون و با نسخه فخرالدین نصیری تهران و الوجامع در بورسه مطابقت دارد، متذکر می‌گردد که نام مؤلف در دیباچه نیامده است و فقط مردی ترک که مطلع بر تاریخ ادب و مالک نسخه بوده در پشت نسخه آن را به نطنزی نسبت کرده است. باری در انشاء و مضمون دیباچه مرقات با مضمون دیباچه دستور اللغة نطنزی شباهتی دیده می‌شود. اما دکتر علی اشرف صادقی در مقاله‌ای انتساب کتاب را رد کرده و آن را از آن مؤلف ناشناسی از قرن ششم یا آغاز قرن هفتم دانسته است(رک: «بحثی درباره فرهنگ عربی به فارسی المرقاة و مؤلف آن» در نشر دانش، زمستان ۱۳۸۱ش، ص ۱۸–۳۱). (حکیم)

آغاز: الحمدلله مبدع الاشیاء بقدرته و مصورها ببدایع حکمته و الصلوة و السلام علی المبعوث الی کافة الانام ... الباب الاول فی ذکر المبادی و الاعضاء الشیء چیزی. العین و الذات هستی. العدم نیستی. الجوهر گوهر

انجام:العهد و الامان پیمان بستن. البصیرة بنای درون البهجة زیبای. الفوز و المفازة و الظفر و النجاح

[فرهنگنامه‌های عربی به فارسی، ص ۲۶–۲۷؛ نسخه‌های منزوی ج۳، ص ۲۰۲۴–۲۰۲۵؛ دنا، ج۹،ص۴۱۳–۴۱۴؛ نسخه کهنه و ناقص الطرفینی از آن هم در فهرست کتابخانه محمد حسین شریعتی قم، ص ۹۸–۹۹ معرفی شده است]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش و مشکول، بی‌کا، تا:حدود اواخر قرن ۷ و اوایل قرن ۸؛ همزمان تحریر متن در ذیل هر لغت فارسی معادل آن به ترکی با شنگرف نوشته شده و مؤخر ازآن شخصی معادل هر لغت را به خط و زبان ارمنی تحریر کرده است؛ واقف: نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: چرمی، ۱۰۰گ، ۷سطر (۸/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۷/۶سم [ف: ۱۳–۱۳۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۵۸/۱-عکس

نسخه اصل: پاریس1948 .s. p؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر ذیحجه ۸۴۷ق [فیلمها ف: ۳–۲۳۸]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۱۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی: -۱۷۷]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۱۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱–۹۹۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۰۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۷۰ق؛ لغات بین سطور به ترکی ترجمه شده‌اند؛ جلد: تیماج، ۹۸گ (۹۲پ–۱۸۹پ)، ۷سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲۹/۲–۷۶۵]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۸۶

آغاز وانجام:برابر

تذکر: در فهرست اثر و مؤلف ناشناس آمده، با تطبیق آغاز نسخه مشخص شد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ زیر سطرها ترجمه ترکی است؛ کاغذ: ترمه استانبولی، ۱۰گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۷سم [ف: ۱–۴۵۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۲۹/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بالممکن قلیلا و قد ینزل وجدت فیقال لیت زیدا شاخصا.

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا:حسینی، مرتضی بن عزیز الله، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۱۳پ–۱۱۸پ)، ۲۴سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸–۵۴۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸۶-ف

آغاز وانجام:برابر

نسخه اصل: فاتح ش ۵۱۷۸. تذکر: در فهرست اثر و مؤلف ناشناس آمده، با تطبیق آغاز نسخه مشخص شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با ترجمه ترکی زیر سطور ریزتر؛ ۱۳گ [فیلمها ف: ۱-۱۷۶]

۷. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۹۳بخش۳

آغاز:برابر

نسخه اصل: فاتح ۵۱۷۹.تذکر: در فهرست اثر و مؤلف ناشناس آمده، با تطبیق آغاز نسخه مشخص شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با یادداشت «تاریخ اوایل شهور رجب من سنة ثمانیة و ثلاث مئه (۸۰۳)، بخشایش بن جامچه از آق شهر» در ص ع خط محمد بن علی عبادی هست [ف: -۱۳۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۶۳/۲

آغاز: سوراخ او الحشفة (زور) ختنه گاه (الاقلف) ختنه ناکرده؛ **انجام:** (السیه) خم گوشه کمان (العجس) دسته کمان (الوتر و الشرعة) زه کمان.

تذکر: در فهرست اثر و مؤلف شناخته نشده، با تطبیق کتاب‌شناسی مشخص شد. فهرست باب‌های موجود چنین است:الباب الثالث: فی ذکر الادواء و الامراض، الباب الرابع: فی ذکر الاطعمة و ما یناسبها، الباب الخامس: الامتعة و الاقماش و الاسلحة؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛

۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶-۴۴۳]

● **مرقات الادب** / لغت / عربی – فارسی

marqāt-ol adab

احمدی، احمد بن ابراهیم،– ۸۱۵ قمری

ahmadī, ahmad ebn-e ebrāhīm (- 1413)

فرهنگ عربی به فارسی است. چهل و دو باب از این منظومه در لغت است که واژه‌های عربی را به فارسی گردانیده و سپس بیست و هشت قاعده راجع به علوم گوناگون ادب، فقه، نجوم و جز آن گرد آورده است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۰/۲–ف

نسخه اصل: موزه قونیه ش ۲۵۴۰؛ کا:احمد بن حاجی محمود اقسرایی، تا: قرن ۹ [فیلمها ف: ۱–۴۵۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۳/۵

آغاز: بسمله:ذکر بسم الله الرحمن الرحیم ×× شد کلید مخزن دار حکیم / ز احمدی این قطعهای آبدار ×× بشنو چون در اندر گوش دار / چونک شد نظم این لغتهای عرب ×× کردم او را نام مرقاب ادب؛ **انجام:** انت تو مرد انت توزن انتما شد هر دوتان ×× انتا چون نحن و انا ما انا بشناس من

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق معرب، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۴۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳/۴×۱۸/۲سم [ف: ۵–۲۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۲/۱–ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۶۴۴. با بیست و هشت قانون در معرفت علوم؛ خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ ۴۶گ (۱–۴۶)، ۱۱سطر [فیلمها ف: ۱–۴۳۳]

● **مرقاة الاسرار و معراج الانوار فی ربط الحادث بالقدیم و حدوث العالم** / فلسفه / عربی

mirqāt-ul asrār wa mi'rāj-ul anwār fī rabṭ-il ḥādiṯ bi-l-qadīm wa ḥudūṯ-il 'ālam

قاضی سعید قمی، محمد سعید بن محمد مفید، ۱۰۴۹ – ۱۱۰۳ ؟ قمری

qāzī sa'īd-e qomī, mohammad sa'īd ebn-e mohammad mofīd (1640 - 1692)

تاریخ تألیف: ۱۰ ذیقعده ۱۰۸۴ق؛ محل تألیف: قم

چهارمین رساله از مجموعه اربعینیات است. این رساله با شیوه و سبکی خاص درباره یکی از مسائل فلسفی (ربط حادث به قدیم و اثبات حدوث عالم) تألیف و مسائل مختلفه آن با عناوین: مرقات، درجه، قاعدة، تنظیم گردیده است. در خاتمه رساله، قسمتی از اسرار و رموز عرفانی را به‌طور اجمال بیان کرده است.مؤلف طبق تصریح در دیباچه آنرا به پیشنهاد و درخواست جمعی از دوستان خویش تألیف کرده است.

آغاز: الحمدلله العالم بکل الاشیاء رب العالمین من الارواح و النفوس الاصفیاء الرحمن بالمسخرات تحت الطبیعة الرحیم بالنفوس الزکیه و الصلوة و السلام علی نبی الرحمة معدن الحکمة ... و بعد فالعبد المفتاق الضعیف محمد المدعو بسعید القمی الشریف ...

انجام: و الله ولی الاعانه و التوفیق و اتفق الاتمام علی یدی مؤلفه احوج المربوبین فی وطنه قم المحروسه بعد ما مضی من العمر خمس و ثلثون سنة عاشر ذی القعده من الاشهر الحرم المبارکه سنة اربع و ثمانین من الالف الثانی من الهجرة و کان نقله فی هذه المجموعه باصبهان المحروسه تسع و تسعین و الف من الهجرة و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا.

[الذریعة ۲۶/۶و ۳۱۲/۲۰؛ ریحانة الادب ۴۱۲/۴؛ طبقات اعلام الشیعة (سده ۱۲) ۳۱۰]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۹۹ق؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۳۸ سطر [رایانه]

۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۷۱/۲

خط: نستعلیق، کا:عبدالجلیل حسینی زنجانی، تا: قرن ۱۲؛ ۱۷گ (۲۱ر–۳۷ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲–۲۶۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۴۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ما ذکر فی الغرر و الدرر ان الصدق هو مطابقة المنطق للوضع الإلهی و لنختم علی هذا القول فانه أصدق فعل، هذا آخر ما أردنا إیرلذع فی تلک المقالة و قصدنا إیراده من الکل فی هذه الرسالة

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۶ ذیحجه ۱۱۰۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «نوری»؛ مهر: «ابن محمد الکشمیری، محمد علی» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، ۳۰گ(۱ر–۳۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۵/۵×۱۱/۵سم [ف: ۳۶–۵۵۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۵۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر ما أردنا ایراده فی تلک المقالة و قصدنا ابرازه من الکن فی هذه الرسالة ...

کا: محمد مهدی بن علینقی حسینی قمی مشهور به توحید، تا: ۱۰۸۴–۱۱۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۹ر–۱۶ر)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱۱–۳۵۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۶۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یکون ورائه فرج قریب

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد علی بن مظفر حسین، تا: ۱۱۹۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۸گ (۱۳ر–۲۰ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۴سم [ف: ۹–۲۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۴۰/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** کما یقوله الحکماء الی مرکز الارض مع ما فیها من النفوس.
تانیمی از مرقاة ۲؛ خط: نسخ، کا:علی اصغر نجف آبادی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۱ص (۹۹-۱۲۹)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۰-۱۷۲۳]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:زنوزی، محمد حسن بن عبدالرسول، تا: صفر۱۲۰۶ق، جا: اصفهان؛ مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۴۱پ-۷۰ر)،۱۸سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۶-۲۱۲۹]

۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۴۶/۱۲
خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد باقر بن سر خوش افشار، تا: ۱۲۱۷ق؛۲۴ص(۳۸۸-۴۱۱)، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:-۱۴۲۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶۱/۳
خط: شکسته نستعلیق، کا:کاظم بن عنایت الله، تا: پنج‌شنبه ۱۸ ربیع ۱۲۲۰ق؛ ۱۰گ (۱۷ر-۲۶ر)، ۱۴سطر (۹×۱۵) [ف: ۱۲-۲۶۷۲]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۸۷/۲
خط: نستعلیق، کا:محمد اسماعیل بن علی اصغر موسوی هزارجریبی، تا: ۱۲۵۱ق [ف: ۵-۳۳۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۱۷/۵
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق، کا:محمد بن علی اصغر قاینی، تا: محرم۱۲۵۵ق، جا: اصفهان؛۱۳گ(۶۹ر-۸۱ر)،۲۳سطر،اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۳-۴۱۲]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۶۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** القوه التی یاتیها من العقل انتهی و له
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۳۱۵ق [رایانه]

۱۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۰۷/۴
خط: نسخ، کا:احمد بن علی اکبر بروجردی (حاج احمد خادمی)، تا: ۱۳۴۴ق، به دستور آیة الله بروجردی؛ ۱۴گ (۲۶۵ر-۲۷۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۸۱]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۹۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** متوسطة بین العقل و بین الاجسام و یقبل من العقل قوة الحس و یفیض علی الجسم القوة التی یأتیها من العقل انتهی کلامه
خط: نسخ، کا: ابی القاسم بن محمد حسینی، تا: ۱۶ محرم ۱۳۴۹ق، جا: تهران؛ مجدول، مصحح؛ ۱۸گ (۱-۱۸)، ۲۲ سطر، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۳۱-۳۲۴]

۱۵. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۴
بی کا، بی تا [نشریه: ۷-۵۲۰]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱/۱۰ خوئی
آغاز و انجام: برابر
بی کا، بی تا؛ شماره فرعی نسخه باتوجه به صفحه ۲۶۲ اصلاح شد؛ ۱۶ص (۱۵۲-۱۶۷) [ف: ۷-۱۲۶]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۷/۲۵
آغاز و انجام: برابر
بی کا، بی تا [ف: ۴-۲۲]

← مرقاة الانظار فی شرح مقدمة الازهار > الانتصار فی شرح مقدمة الازهار

● مرقات الانظار المنتزع من غایات الافکار الکاشف لمعانی دیباجة البحر الزخار المنطویة علی توحید ذات الواحد القهار / کلام و اعتقادات / عربی

mirqāt-ul anẓār-il muntaza‘ min ġāyāt-il afkār-il kāšif li-ma‘ānī dībājat-il baḥr-iz zaxxār-il manṭawīya ‘alā tawḥīd-i ḏāt-il wāḥid-il qahhār

نجری، عبدالله بن محمد، ۸۲۵ - ۸۷۷ قمری

najārī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1422 - 1473)

وابسته به: البحر الزخار الجامع لمذاهب علماء الامصار؛ یمنی، احمد بن یحیی(۷۷۵-۸۴۰)

کتاب «البحر الزخار الجامع لمذاهب علماء الامصار» نوشته المهدی لدین الله احمد بن یحیی بن مرتضی را، مؤلف به‌طور مفصل توضیح داده و آنچه که دیباچه این کتاب بر توحید خداوند دلالت داشته به‌طور مبسوط شرح نموده است.

آغاز: کتاب التوحید، الکتاب فی الاصل مصدر و المراد به هنا المکتوب کاللفظ بمعنی الملفوظ، و اشتقاقه من الکتب و هو الضم و الجمع

[معجم المؤلفین ۱۳۷/۶؛ بروکلمن ۱۸۷/۲ ذیل ۲۴۵/۲؛ اتحاف المسترشدین ص ۶۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:**اذا علم ان مذهبه او مذهب امامه وجوب الهجرة ... کما تقدم تم الکتاب بحمد الله تعالی و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم.
خط: نسخ، کا:محمد بن علی البصر قصری، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح؛ تملک: یحیی بن قاسم بن محمد بن حسن ...؛ جلد: مقوایی، ۱۶۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳۲-۱۷۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۷۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** لقوله صلعم اربعة الی اولاه الخبر و الله الموفق للصواب.
خط: نسخ، کا:محمد بن یحیی بن محمد بن روح، تا: شنبه ۶ شوال۱۰۶۳ق؛ کاغذ: کاغذ استانبولی، جلد: میشن، ۱۳۷گ، ۳۴ سطر، اندازه: ۲۱/۶×۳۱/۵سم [ف: ۱-۴۸۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۵۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۲۸۳]

● **مرقاة الایقان فی التقرب الی السبحان** / متفرقه / فارسی
merqāt-ol īqān fe-t taqarrob-e ela-s sobhān
حسینی گنجوی، محمد باقر بن محمد مهدی، ق۱۴ قمری
hoseynī ganjavī, mohammad bāqer ebn-e mohammad mahdī (- 20c)
کتابی است در صد مجلس که مؤلف آنرا در تقرب به رسول خدا و ائمه هدی (ع) و با استفاده از اخبار و آثار ائمه و نصایح علمای ابرار و بعضی از اصول عقاید جمع‌آوری نموده و در بعضی از مواضع اشعاری از خود با تخلص «غیبی» آورده است.
[الذریعة ۳۱۲/۲۰]
شرح و حواشی:
۱- مرقاة الایقان (منتخب)

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۱/۵
آغاز: چون تقدیر ربانی و مشیت سبحانی از اول عنفوان جوانب الی هذه الایام که نیف و اربعین از مضین من السنین از عمر این کمین است
نسخه اصل: کتابخانه مدرسه سپهسالار-تهران ۷۵۲۷. مقداری از اوائل کتاب را داراست؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۳۹۱-۳۹۳) [عکسی ف: ۲-۳۲۳]

● **مرقاة الایقان (منتخب)** / متفرقه / فارسی
merqāt-ol īqān (mn.)
وابسته به: مرقاة الایقان فی التقرب الی السبحان؛ حسینی گنجوی، محمد باقر بن محمد مهدی(-۱۴)

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۱/۱۱
آغاز: روی عن بعض المناقب القدیمة در بعضی از مقاتل نوشته اند که در فلسطین
نسخه اصل: کتابخانه مدرسه سپهسالار-تهران ۷۵۲۷. برخی از مطالب متفرقه کتاب است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱گ (۵۷۹-۵۸۹) [عکسی ف: ۲-۳۲۵]

← مرقاة التقی ⩾ المحاسن و الاسلام

● **مرقات الجنان الی روضات الجنان** / دعا / عربی
mirqāt-ul janān ilā rawḍāt-il janān
علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ - ۱۱۱۵ قمری
'alam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630- 1704)
تاریخ تألیف: ۱۰۸۷ق؛ محل تألیف: کاشان
مؤلف این کتاب علم الهدی محمد بن محمد بن مرتضی فرزند حضرت فیض است که در زمان حیات پدر مشغول به فضل و علم بوده ومشغول به تدریس وافاده و افاضه بوده‌اند. مؤلف محترم درمقدمه بیان فرموده که این کتاب مختصری از کتاب مفصل ایشان است که در همین موضوع تألیف کرده‌اند و ترتیب آن را هم چون کتاب مفصل خود بدین‌گونه مرتب ساخته‌اند: مقدمه در سبب تألیف و فضیلت توجه به حق وتمسک به دعاء؛ درج ۱.مقدمات و مقارنات نماز؛ ۲. تعقیب نمازهای واجب و مستحب؛ ۳. راجع بدخول اوقات و ساعات؛ ۴. اقسام عادات و آنچه نظائر آن است؛ ۵.در آنچه متعلق به ایام هفته است؛ ۶. درآنچه راجع به ماه‌ها و سال‌هاست؛ ۷. در آنچه راجع به قضاء حوائج است؛ ۸ در آنچه برای رفع هم و غم و غیره است؛ خاتمه وتذییل: درنصیحت وکیفیت دعاء و آداب آناست.
آغاز: الحمدلله المدعو بکل لسان المذکور فی کل جنان مجیب دعوة الداع اذا دعاه و یجازی ذکر من ذکره و ناجاه.
انجام: و اکفی من توکل علیه ربنا علیک توکلنا و الیک أنبنا و الیک المصیر.
[مکتبة امیرالمؤمنین ۲۵۷/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۲۷
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با خط خوردگی؛ مهر: «یا محسن اغفر بمحمد علم الهدی نصیرالدین سلیمان» (بیضوی)، «محمد هادی بن ابی تراب الفیضی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۵-۲۱۳]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:کاشانی، سلطان محمد بن حسن، تا: ۱۶ شعبان۱۰۸۹ق؛ از روی نسخه مؤلف نوشته شده، مصحح، با اجازه‌ای که مؤلف برای کاتب به تاریخ ماه صفر ۱۰۹۰ نوشته؛ جلد: تیماج، ۲۸۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۳-۱۸۳]
۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۳۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جا: کاشان؛ اولین نسخه‌ای است که از سواد به بیاض آمده، و مؤلف خود آن را مقابله و تصحیح و کلمات افتاده را به خط خویش درحاشیه مرقوم داشته؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: چرمی، ۱۸۰ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱-۶۶]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه را مؤلف تصحیح کرده؛ مهر: مؤلف (بیضوی)، «محمد مهدی بن محمد الفیضی» (مربع)؛ تملک: ابوالقاسم بن محمد «عبده ابوالقاسم بن محمد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۴۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۵-۲۰۹]

● **مرقاة الحر (کتاب)** / کلام و اعتقادات / فارسی

merqāt-ol horr (k.)

شیخ زاده، محمود بن احمد

šayx zāde, mahmūd ebn-e ahmad

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۳۵

آغاز: بسمله. سپاس و ستایش بیقیاس حضرت واجب الوجود؛
انجام: و الحمدلله اولا و آخرا و الصلاة علی رسوله المصطفی باطنا و ظاهرا ... و سلم تسلیما کثیرا کثیرا.
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۶۳۳۴؛ قطع: وزیری [رایانه]

● **مرقاة الزمان فی احوال سلاطین آل عثمان** / تاریخ / فارسی

merqāt-oz zamān fī ahvāl-e salātīn-e āl-e ‘osmān

اسپناقچی پاشازاده، محمد بن محمد شریف، ق۱۴ قمری

espenāqčī pāšāzāde, mohammad ebn-e mohammad šarīf (- 20c)

اهداء به: ناصرالدین شاه
تاریخ ترجمه: ۱۳۰۶ق
این کتاب در ضمن مجلدات متعدد خود سرگذشت سی و پنج سلطان عثمانی را می‌آورد:نخستین آنها عثمان است که در ۶۹۲ق. بر اریکه شاهی تکیه می‌زند و تا زمان تحریر این کتاب ۶۱۲ سال اعقاب او شاهی و خلافت می‌کنند. علاوه بر شرح حال شاهان و خلفای عثمانی این کتاب از وضع ادبی و اجتماعی این نقطه از جهان نیز مطالبی دارد.
آغاز: بسمله، سپاس بی مقیاس مر پادشاهی را سزاست که بصفات جلیله
انجام: تا مقتول نگشت شهر راقشون عثمانی تسلیم ننمود پنجاه سال معمر شدو پنجسال امپراطوری کرد

۱. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۴۲
آغاز و انجام: برابر
جلد اول؛ کا: محمد رضا بن علی ملقب به جراح ساوجی، تا: ۱۰ جمادی الثانی ۱۳۰۷ق؛ ۵۹۵ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف:-۷۰]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۱
آغاز و انجام: برابر
جلد اول آن تاریخ است و از شرح اجداد نخستین خلیفه شروع می‌شود تا ترجمه حال قونستانطین آخرین امپراطور قسطنطنیه انجام می‌پذیرد؛ خط: نستعلیق، کا:محمد رضا بن علی ملقب به جراح ساوجی، بی‌تا، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۴سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [ف: ۴-۱۶۴]

● **مرقاة السعود فی توحید الوجود** / شعر / فارسی

merqāt-os so‘ūd fī towhīd-el vojūd

امام جمعه گیلانی

emām jom‘e gīlānī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۵۸

خط: نستعلیق، کا:رضی بن محمد، تا: ربیع الاول۱۳۱۹ق [مختصر ف:-۷۴۸]

● **مرقات السما** / هیئت / ترکی

merqāt-os samā

پرویز، عبدالله بن عبدالله، ق۱۰ قمری

parvīz, ‘abd-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۳۴ق
ترجمه کتاب ملاعلی قوشچی است از عربی به ترکی که در سال ۹۳۴ برابر «تم الکتاب» انجام گرفته است. ده باب. باب دهم در استخراج خط نصف النهار و سمت قبله.

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۰۱/۲

خط: نستعلیق، کا:فیض الله بن محمد شهیر، تا: ۱۰۸۸ق، قطع: بیاض رقعی [چند نسخه-ف:-۲۳۵]

● **مرقاة الصبیان** / لغت / فارسی، عربی، ترکی

merqāt-os sebyān

موسوی مجتهد زاده، محمد باقر بن حسین، ق۱۴ قمری

mūsavī mojtahed-zāde, mohammad bāqer ebn-e hoseyn (- 20c)

در لغات ثلثه عربی و ترکی و فارسی.
چاپ:چاپ سنگی به نسخ در دهه یکم ... سال ۱۳۱۷ در ۴۸ ص خشتی در دارالطباع آقای شیخ محمد تهرانی در مشهد در روزگار مظفرالدین شاه.
[الذریعة ۳۱۳/۲؛ مشار ۱۴۳۲؛ فرهنگنامه ها ۲۹۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۴۷/۳-ف

نسخه اصل: از نسخه آقای مجتهدزاده استاد دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد؛ بی‌کا، تا: ۱۳۱۷ق [فیلمها ف: ۳-۸]

● **مرقات العرفان** / عرفان و تصوف / عربی

mirqāt-ul ‘irfān

سبزواری، محمد حسن بن زین العابدین، ق۱۳ قمری

sabzevārī, mohammad hasan ebn-e zayn-ol-‘ābedīn (- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۹۹/۱

آغاز: بسمله. بحمدک یا من تجلیت علی اعیان الممکنات بحقایق اسمائک ... و بعد فیقول العبد الاثیم محمد حسن بن زین العابدین السبزواری ان العلم و ان تشعبت فنونه و تکثرت شؤنه؛ **انجام:** فی ذالک تسخیر بعض النفوس الحیوانیة من الاجنة فیطلعونهم علی الغیبات ... و قد وقع الفراغ فی یوم الاثنین ۱۲۹۳.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۳گ (۱پ-۱۰۳پ)، ۲۰سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۴-۵۲]

● **مرقات اللغة** / لغت / عربی به ترکی

merqāt-ol loqa

عنوان‌های اصلی «باب» که بر اساس حرف آخر کلمه تنظیم شده و سپس عنوان‌های فرعی «فصل» که بر اساس حرف اول کلمه است.کلمات را به دنبال هم آورده و زیر آنها ترجمه به ترکی آمده است.

آغاز: بسمله. حمد نامحدود و ثنای نامعدود واجب الوجود اوزرنه اولسون که وجود کاینات فیض فضل و کمال و ضعیله ظاهر و هویدا قلدی

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**یمامی، یمنی، یهودی، ییمنی.

خط: نسخ، کا:محمد بن نبی، تا: ۴ربیع الاول۹۴۵ق، جا: بلده قسطمونی؛ جلد: تیماج، ۴۷۱ص، ۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵۰-۱۵۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۶۳

آغاز: اعتبار اقدم مثلا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مهر: «کتابخانه فخر الدین نصیری امینی» (ژلاتینی)؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۹ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵۱-۹۳]

۳. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فضل الیاء یتامی ... یلعمی

خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا، قطع: ربعی [نشریه: ۳-۴۷]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** یهودی جهود ... افن یمن.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۷۶گ، ۸ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳-۲۱۶]

۵. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** یمینی افق یمن

خط: نسخ، کا:مصطفی مناشیری، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: مقوا، قطع: خشتی [نشریه: ۳-۴۷]

● **مرقاة المبتدین و نهایة المنتهین** / کلام و اعتقادات / عربی

mirqāt-ul mubtadīn wa nihāyat-ul muntahīn

شرحی است بر «الجواهر المنظومة» شیخ حمید الدین حامد بن ایوب ورنتی حنفی دردوجلد منظومه حمید الدین درعقاید وکلام اهل سنت است ونظم آن در ۵۶۰ق به پایان رسیده است. اما شارح منظومه درمنابع معرفی نشده ودرنسخه هم قرینه‌ای برای شناسایی‌اش به دست نیامد.

[کشف الظنون ۶۱۹/۱؛ هدیة العارفین ۲۶۱/۵]

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۱۳

آغاز: بسمله الحمدلله القدیم الاحد الدائم الفرد العظیم الصمد الباء فی بسم الله تتعلق لمحذوف اتفاقاً؛ **انجام:** بذبح ولده اسمعیل ومثل امر الله نبینا صلی الله علیه وسلم وعلی آله بخمسین صلوة لیلة المعراج ثم نسخ بخمس صلوات وبالله التوفیق.

جلد دوم شرح همراه با رساله‌ای از عبدالرحمن احمد آبادی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه۲۴ رمضان۱۰۰۵ق؛ با دو بلاغت قرائت یکی در ۵ ذیقعده ۱۰۰۵ ودیگری بلاغ قرائت درنزد صفی الدین احمد بن ابی الفضل صابونی درزبید به تاریخ شوال ۱۰۰۵ از علی بن عبدالله بن علی هاملی حنفی، مصحح، دراول و آخر نسخه مطالب پراکنده‌ای ازکتب اهل سنت نقل شده: تفسیر فخر رازی، النشر فی القرائات العشر ابن جزری، الاسماء والصفات بیهقی، اعلام الاعلام باحکام الاحکام، وسؤال وجواب‌هایی است ازجمله از عبدالرحمن بن عبدالکریم وتاریخ وفات صالح بن صدیق نمازی خزرجی در ۹۶۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۹۳]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۸۶/۱

آغاز: بسمله رب یسر باب الایمان واحکامه فصل فی بیان ان العاقل البالغ لایعذر بجهل خالقه لما یری من الدلایل وجه المناسبة بین ما تقدم من اول الباب؛ **انجام:** والجواب عنها لبغضهم وعنادهم وطلبها لالامتناعها فی نفس الامر والالمنعهم موسی علیه السلام عن ذلک کما فعله موسی حین سألوا ان یجعل لهم الهة فقال بل انتم قوم یجهلون وهذا مشعر بتحقیق الرؤیة والله اعلم.

این جلد از باب الایمان واحکامه شروع می‌شود، آغاز نظم دراین جلد:«وکل من ادرک من مراهق ×× یعقل شیئاً بالدلیل الصادق / فماله فی جهله بالخالق ×× عذر وان کان ربی فی خالق»، این نسخه جلد دوم مرقاة المبتدین است؛ خط: نسخ، کا:علی بن عبدالله بن علی بن ابی بکر مهیر مشیی هاملی حنفی سلامی قادری، تا: چهارشنبه سلخ محرم۱۰۱۵ق، جا: زبید؛ مصحح، علامت مقابله وبلاغ، محشی ازابویوسف رحمه الله، ازروی نسخه‌ای که به خط فقیه ابی القاسم بن عبدالعظیم قربتی بوده نوشته شده؛ جلد: مقوا، ۱۷۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۹۳]

● **مرقاة المفاتیح فی شرح مشکاة المصابیح** / شرح حدیث / عربی

mirqāt-ul mafātīḥ fī š.-i miškāt-ul maṣābīh

قاری هروی، علی بن سلطان محمد، - ۱۰۱۴ قمری

qārī heravī, ʻalī ebn-e soltān mohammad (- 1606)

وابسته به: مشکاة المصابیح؛ خطیب عمری، محمد بن عبدالله (- ۷۴۹)

تاریخ تألیف: ۶ محرم ۱۰۰۷ق

حسین بن مسعود بغوی (۴۳۶-۵۱۰ق)حدود ۴۷۱۹ حدیث را از کتاب‌های صحیح بخاری، صحیح مسلم و سایر کتب معتبر اهل سنت گردآوری و دسته‌بندی نموده و آن را «مصابیح» نامیده است. این کتاب مورد توجه عالمان اهل سنت قرار گرفته، از این رو بسیاری بر این کتاب شرح و حاشیه نگاشته‌اند، شیخ ولی الدین ابوعبدالله محمد بن عبدالله الخطیب مصابیح را تکمیل نموده و آن را مشکاة المصابیح نامیده و به سال ۷۳۷ق به انجام رسانده، عده‌ای به شرح آن پرداخته‌اند که صاحب کشف الظنون بدانها اشاره نموده است. از جمله آنان، نورالدین قاری است که شرح مزجی بزرگی را در چهار جلد بزرگ ترتیب داده که تمامی شروح و حواشی را دربر دارد.اثر حاضر همان شرح می‌باشد و بارها در پاکستان، مصر و لبنان به چاپ رسیده است.(محمود مرعشی)

چاپ: طبع فی القاهرة سنة /۱۳۰۹ هـ

[کشف الظنون ۱۶۹۸/۲ و ۱۷۰۲؛ الملا علی القاری (فهرس مؤلفاته و ما کتب عنه) مرکز جمعة الماجد دبی ۳۱؛ الاوقاف العامة بغداد ۲۹۵/۱و ۲۹۶؛ معجم المؤلفین ۱۰۰/۷؛ کشف ۱۷۰۰/۲؛ دار صدام ص۲۵۲و ۲۵۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۹

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی فتح قلوب العلماء بمفاتیح الایمان و شرح صدور العرفاء بمصابیح الایقان، اما بعد فیقول ... لما کان کتاب مشکاة المصابیح الذی الف مولانا الحبر العلامة ... تعلق الخاطر الفاتر بقرائته و تصحیح لفظه و روایته و الاهتمام ببعض معانیة و درایته رجاء ان اکون عاملا لما فیه؛ **انجام:** و رواه البیهقی فی شعب الایمان عن ابی هریرة و لما وصل المصنف الی هذا المکان من کتاب شرح المفاتیح لمشکوة المصابیح علی ید مؤلفه و جامعه افقر عبادالله الغنی المغنی الباری ...

جلد دوم است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ دارای دو سرلوح، مذهب، مجدول؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۵۶۰گ، ۳۳سطر (۱۷×۲۴)، اندازه: ۲۵/۵×۳۵/۵سم [ف: ۳۷-۴۱۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۳۶

آغاز: قال فی الازهار یعنی فی صلاة و یحتمل فی غیرها ایضاً و الخبر محذوف و هو مختلفة؛ **انجام:** و اتباعه من اهل الظاهر علی انه فرض عین

از «صلاة اللیل» تا «اوائل النکاح»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۶۰۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۲-۶۵۹] و [ف: ۲۶-۵۱۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۶۰

جلد ۵ و۶ و از قصاص است؛ خط: نسخ، کا:اوده باشی، محمد بن رجب، تا: ۲۴ جمادی الثانی۱۱۲۷ق، کاتب امام مسجد ستی خاتون نزدیک دروازه سلوری؛مجدول؛ واقف: اجاود زاده حاجی علی اکبر آغاجمی ویدنی؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج مذهب، ۶۵۱گ، ابعاد متن: ۱۰×۲۷، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۱۷-۲۳۷]

● مرقاة الوصول الی زبدة الاصول / اصول فقه / عربی

mirqāt-ul wuṣūl ilā zubdat-il uṣūl

حسینی استرآبادی، محمد تقی بن حسن، ق۱۱ قمری

hoseynī estarābādī, mohammad taqī ebn-e hasan (-17c)

وابسته به: زبدة الاصول؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۶ ذیحجه ۱۰۲۶ق

شرحی است مزجی بر کتاب زبدة الاصول شیخ بهایی

مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸۴ فیاض

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه۲۶ ذیحجه۱۰۲۶ق؛ کاغذ سپاهانی؛ تملک: محمدباقر بن محمد جعفر، مهدی عمادالمحققین مورخ ۱۳۲۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف:-۲۱۸]

● مرقاة الوصول الی علم الاصول / اصول فقه / عربی

mirqāt-ul wuṣūl ilā ʻilm-il uṣūl

ملا خسرو، محمد بن فرامرز، - ۸۸۵ قمری

mollā xosro, mohammad ebn-e farāmarz(- 1481)

تاریخ تألیف: اواخر صفر ۸۳۹ق

اثری در علم اصول فقه است و گویا مدت‌های طولانی به‌ویژه در ممالک عثمانی کتاب درسی بوده لذا شروح چندی بر آن نگاشته شده از جمله شروح آن اثر خود شارح با عنوان «مرآة الأصول فی شرح مرقاة الوصول» است. این کتاب در یک «مقدمه» و چند «مقصد» و هر مقصد در چند «رکن» و یک «خاتمه» نگاشته شده است: مقدمه:فی اصول الفقه و تعریفها؛ مقصد ۱. الأدلة الأربعة، در چهار «رکن»:۱) الکتاب، ۲) فیما یختص بالسنة، الإجماع، ۴) القیاس؛ مقصد ۲. الأحکام و ما یتعلق بها، در چهار «رکن»: ۱) الحکم، ۲) بیان الحکم الحکم بالحسن و القبح، ۳) المحکوم به، ۴) المحکوم علیه؛ الخاتمه:فی باب الاجتهاد.

آغاز: حامداً لمن شید أصول الدین و اید فروعه بالکتاب المبین و مصلیاً علی مقوم سنن الیقین ... و بعد فهذه مجلة مشتملة علی غرر مسائل الأصول و درر بحار المعقول ...

انجام: فقد تخلف مقتضاه لمانع ترتب الحسنة و لا یعاقب علیه إلا

أن یکون طریق الصواب بیناً هو لا یتجزی هو الصواب.
چاپ: این کتاب به سال ۱۳۰۵ق در آستانهوقاهره، مطبعة الخیریة، ۱۳۴۰ق به چاپ رسیده
[کشف الظنون:۱۶۵۷/۲؛ شذرات الذهب:۴۸۸/۷؛معجم المطبوعات العربیة:۱۷۹۱/۲]
شرح و حواشی:
۱- مرآة الاصول فی شرح مرقاة الوصول؛ ملا خسرو، محمد بن فرامرز (-۸۸۵)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۴۶/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:سید احمد بن مصطفی بن علی حنفی، تا: ۱۱۹۴ق، جا: ودین؛ مصحح، محشی؛ ۲۰گ(۷۰-۸۹)، ۲۳ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۴/۵سم [ف: ۴۰-۷۸]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۳۹/۶-۵۱/۹۹
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:محمد بن عبدالله بولادی، تا: یکشنبه ۱ ربیع الثانی ۱۲۳۱ق،جا:مدرسه بولادی؛۱۳گ،اندازه:۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۸۵]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۱۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد ثاقب از شاگردان محمد عونی مشهور به «اسکیجی زاده»، تا: ربیع الثانی ۱۲۷۹ق؛ مصحح؛ ۴۴گ (۱پ-۴۴ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲سم [ف: ۳۵-۸۴]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۱۲۰
آغاز: خاتمة فی الاجتهاد. الاجتهاد وهو استفراغ المجهود فی الحکم الشرعی الفرعیعن دلیله و شرط مطلقه
بخشهایی از المرقاة فی الاصول درباره اجتهاد و حسن و قبح؛
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۱ص (۲۳۴ر)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۸۰]

● **المرقة الرفیعة المقدار الصحیحة فی النظر** /- عربی
al-mirqat-ur rafī'a al-miqdār-uṣṣaḥīḥa fi-n naẓar

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۳۱/۱۹
خط: نستعلیق، کا:گلبرگیوی، محمد کریم الدین بن محمد یوسف، تا: رمضان۱۳۲۸ق، جا: کتابخانه آصفیه؛ کاغذ: هندی، ۲۷ص (۲۹۴-۳۲۰)، ۱۳سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۷-۴۶۸]

● **المرقص و المطرب (مختصر)** / موسیقی، ادبیات / عربی
al-muraqqaṣ wa-l muṭrib (mx.)
ابن سعید مغربی، علی بن موسی، ۶۱۰ - ۶۷۵ ؟ قمری
ebn-e sa'īd-e maqrebī, 'alī ebn-e mūsā (1214 - 1277)

اهداء به: موسی بن یغمور جمال الدین امیر (-۶۶۳ق)
نمونه‌هایی از سروده‌های ۱۵۰ شاعر اندلس و مغرب در آوازخوانی است که به عنوان مدخلی بر دو کتاب بزرگ او در این موضوع «المغرب فی حلی المغرب و المشرق فی حلی المشرق» و مقدمه کتاب بزرگش «جامع المرقصات و المطرب، المقبول، المسموع و المتروک». وی درباره روش کارش می‌نویسد: «و رتبته علی الاعصار ترتیب الفرائد فی العقود و مزجت المرقصات بالمطربات فیه مزج الحمرة بالبیاض فی الخدود و فضلت ما بین فضلاء الشرق و فضلاء الغرب کما فصل بین الجمعین حکم الطعن و الضرب و لم اتعرض للکلام علی التقیص والترجیح و لا تصرفت فی طریقی التنقیح و التلمیح». در دائرة المعارف بزرگ احتمال داده شده کتاب در خلال نخستین سفر مشرق ابن سعید میان سال‌های ۶۴۷و ۶۵۱ق تألیف شده باشد اما بروکلمان زمان نگارش نیمه نخست کتاب را ۲۳ ذیحجه ۶۴۰ تا اول محرم ۶۴۱ق می‌داند. (حکیم)
آغاز: بسمله و صلی الله علی محمد و آله و صحبه و سلم. قال رئیس الادباء و عمید الفضلاء نور الدین ابوالحسن علی بن الوزیر العالم ابی عمران بن محمد بن عبدالملک بن سعید بن خلف بن سعید ... اما بعد حمد الله الذی شرف الانسان علی سایر الحیوان بنطق اللسان ثم جعل اشرف بنی آدم من ارتقت درجته فی ذلک و تلاعب باطراف الکلام ...
[دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج۳،ص۶۸۵-۶۹۲؛ بروکلمان، ج۶،ص۹۸-۹۹؛ کشف الظنون، ج۲،ص۱۶۵۸؛ معجم المطبوعات سرکیس، ج۱، ص۱۱۸؛ بانکیپور، ج۲۳، ص ۱۰۱-۱۰۲؛ آلوارت،ج۶، ص۳۵۸-۳۵۹]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۶۳/۲
خط: نسخ، کا:ابن الوکیل یوسف بن محمد ملوی، تا:سه‌شنبه ۱۵ جمادی الاول ۱۱۱۰ق [نشریه: ۲-۱۱۶]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲۵/۳۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قوله فی فرس اصفر اغر اکحل الحلیة:عجبت له وهو الاصیل بعرفه ×× ظلام وبین الناظرین صباح
خط:نستعلیق، کا:سید محمد طباطبایی طبیب یزدی، تا:پنج‌شنبه ۲۹ جمادی الثانی۱۲۸۵ق،جا: تهران؛ در ابتدا با قلم شنگرف نوشته‌اند: «کتاب المرقص و المطرب تألیف الشیخ الفاضل نورالدین علی بن سعید الاندلسی عفی الله عنی و عنه آمین»، بخشی از وسط رساله نانویس مانده است(برگ ۱۲۴ر-۱۲۵ر)؛ جلد: میشن، ۱۰گ (۱۲۲پ-۱۳۱پ)، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف: ۲۹/۱-۶۰]

← مرقص و مطرب فی اخبار اهل المغرب ➢ عنوان المرقصات و المطربات

● **مرقع** / داستان / عربی
moraqqa'

ابن کلبی، هشام بن محمد، - ۲۰۴ قمری
ebn-e kalbī, hešām ebn-e mohammad (- 820)
مقاله‌ای است از ابن هشام کلبی در داستان ایاد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۱
آغاز: قال هشام بن الکلبی کانت ایاد بن نزار تنزل سنداد؛ **انجام:** شعر لقیط
خط: نسخ و ثلث، کا:یاقوت مستعصمی، تا: ۶۷۷ق؛ در زمینه زر، گرداگرد زرین، به رنگها آراسته، برگ‌های گل و بوته‌سازی شده به زر و سیم و میان برگ‌های مرقع گذارده شده؛ جلد: تیماج مذهب،۱۳گ،ابعاد متن:۱۷/۵×۲۴، اندازه: ۳۴×۳۷سم [ف: ۹-۷۷۹]

● **مرقع** / مرقعات / فارسی

moraqqa‘
اصفهانی، جلال الدین محمد، ق۷ قمری
esfahānī, jalāl-od-dīn mohammad (- 13c)

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۸۱
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه و مظهر حقه محمد و آله اجمعین؛ **انجام:** در آنکه چهار چیز اصل سعادات دو جهانی و مرادات جاودانیست فرمانبردن خدا و رسول خشنود بودن مادر و پدر خدمت علما و حکما شفقت بر خلق خدا حق تعالی همه را توفیق کناد بحمد و آله الامجاد.
مرقع حاضر رساله تحفة الملوک است؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:عماد الحسنی، بی‌تا؛ شامل چهل باب و هر باب چهار نصیحت است، قطعات این مرقع متن و حاشیه مجدول کمندکشی زرین بند مشکی است، مذهب، با یک سرلوح مذهب، دارای ۱۴ قطعه متصل به هم که هر قطعه ۹ سطر کتابت دارد؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیرالسلطنه، رضا الحسینی، حسین بن هدایت الله؛ جلد:مذهب، ۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۶سم [ف: ۲-۹۲]

● **مرقع** / خط، ادبیات /فارسی

moraqqa‘
جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ - ۸۹۸ قمری
jāmī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۰
۲۲ قطعه؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۹۴۰ق؛ با نظم و نثر، آراسته و مذهب است، مجدول؛ ۱۰سطر (۴×۷)، اندازه: ۱۴×۱۵سم [نشریه: ۷-۳۴۳]

● **مرقع** / مرقعات، عرفان و تصوف/ فارسی

moraqqa‘
حاج میرزا آقاسی، عباس بن مسلم، ۱۱۹۸-۱۲۶۵ قمری
hāj mīrzā āqāsī, ‘abbās ebn-e moslem (1784 - 1849)
رساله وجیزه است که حاج میرزا آقاسی در ده فصل به طریق اشارت و رمز نگاشته و به یادگار گذاشته است.

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۵۱
آغاز: این مبارک رساله ایست از جناب اجل امجد قدوة الایام حجة الاسلام جناب حاج میرزا آقاسی مدظله العالی در؛ **انجام:** پایان: سال هزار و دویست و شصت هجری کمترین بنده درگاه محمد ابراهیم بن محمد مهدی الرازی از نگاشتن این مبارک نامه شرفیاب آمد امید که پسندیده آید.
دارای ۶ قطعه متصل به هم؛ خط: نستعلیق خوش، کا:محمد ابراهیم بن محمد مهد رازی، تا: ۱۲۶۰ق؛ مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه - رضا الحسینی - حسین بن هدایت الله»؛ جلد:مذهب، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۲-۱۰۶]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۸۷
آغاز: هذه وجیزة عزیزة ابداعها المولی الاجل الاعظم و الوی الامجد الافخم الحاج میرزا آقاسی مدظله العالی.بسم الله الرحمن الرحیم.آنچه میگویم بقدر فهم تست ×× مردم اندر حسرت فهم درست؛ **انجام:** در جمادی الاولی سنه ۱۲۶۴ بنده درگاه شاهنشاه جهانیان پناه السلطان محمد شاه غازی خلدالله ملکه و دولته محمد ابراهیم طهرانی از نگارش این خجسته کتاب مستطاب بهره یاب آمد امید است که منظور نظر کیمیا اثر قبله عالم و عالمیان روحنا فداه آمد.
دارای ۱۰ قطعه متصل به هم؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:ابراهیم تهرانی، تا: جمادی الاول۱۲۶۴ق، تقدیم محمدشاه غازی پادشاه وقت؛ مجدول؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: چرم، ۷ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۴/۲سم [ف: ۲-۸۲]

● **مرقع** / ادبیات / فارسی

moraqqa‘
ریاضی یزدی، محمد علی، ۱۳۲۹ - ۱۴۰۱قمری
rīyāzī yazdī, mohammad ‘alī (1911 - 1981)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۸۴
آغاز: ای شه طوس که سلطان سر یرد و سرایی ماسوی الله همه طفل تو و تو طفل خدایی؛ **انجام:** یه رحمت حق فوق سماوات علایی ...
خط: نستعلیق جلی، کا:فراستی، علیرضا، تا: ۱۳۸۰ق؛ جلد: گالینگور، ۱۲گ، اندازه: ۲۲×۴۹سم [رایانه]

● **مرقع** / مرقعات، خط / عربی، فارسی

moraqqa'

مرقع به مجموعه‌ای متصل به هم از قطعات مختلف هنری شامل انواع آثار خوشنویسی‌و نقاشی‌گفته می‌شود. در نسخه‌پردازی‌مرقع مجموعه‌ای از آثار یا آلبومی است از قطعات مختلف شامل آثار گوناگون خوشنویسان، نقاشان، تصویرگران، و مذهبانکه به شکل رقعه رقعه یا پاره پاره به یکدیگر پیوسته و شیرازه بسته و به‌صورت کتاب یا بیاض تجلید شده‌اند که در واقع حاصل این کار آلبومی از صفحات به هم پیوسته از آن آثار است. در این ساختار، رقعه‌ها به گونه‌ای متصل می‌گردند که رقعه نخست و قطعه پایانی به طبله‌های جلد می‌چسبند و در هنگام گشودن، همه رقعه‌ها در یک راستا و در صف منظم دیده می‌شوند. هنگامی که این رقعه‌ها در نوردیده شوند همانند کتابی به نظر می‌رسندکه به صورت آکاردئونی قابل باز و بسته شدن است.در مواردی نادر مرقع به کاغذ یا هر چیز دیگری نیز اطلاق می‌شود که با خط رقاعبر آن نوشته باشند.

غیرهمانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۰۹

آغاز: و اعلموا ان فیکم رسول الله؛ **انجام:** لتاء فکنا عن
ثلث محقق منسوب به بایسنقر؛ خط: ثلث، کا:بایسنقر بن شاهرخ تیموری، تا: قرن ۹ [الفبائی:-۵۱۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۱

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× هست صلای سر خوان کریم / بانک صریر از قلم سحرکار ×× خاست که بسم الله دستی بیارحمد بی حد و سپاس بی عد خالقی را که مرقع مصور سپهر قطعه ایست از آثار فضل و کمال او؛ **انجام:** گرم دست گیری بجایی رسم ×× ورم بفکنی برنگیرد کسم / بضاعت نیاوردم الا امید ×× خدایا ز عفوم مکن نا امید

پنجاه و چهار قطعه است به خط میرعلی حسینی کاتب سلطانی و فرزندش محمد باقر، در مقدمه‌ای که محمد باقر در ده صفحه بر این مرقعات نگاشته اظهار نموده:«چون چند قطعه و رباعی از نتایج دست و زبان والد جمع گشته بود و پیوسته از پریشانی آن توهم می نمود، محقر مرقعی ترتیب داد»، او این مقدمه را در سال ۹۴۴ق و به نام همایون شاه نگاشته و در آن قطعه‌ای در مدح محمد رحیم سلطانی و قطعه‌ای در ماده تاریخ وفات محمد قلی را آورده است، بعد از مقدمه محمدباقر حسینی که ده مرقع را شامل است، مرقعات میرعلی حسینی شروع می شود در این مرقعات بوستان سعدی تحریر شده کهمرقع آخر در شوال ۹۴۴ در بخارا تحریر شده؛ خط: نستعلیق، کا:میرعلی الحسینی الکاتب و فرزندش محمد باقر، تا: اواسط شوال۹۴۴ق، جا: بخارا؛ رقعه اول کتیبه مذهب با گل‌های ریز الوان، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۴قطعه، ۱۱سطر، اندازه: ۲۵×۳۳/۵سم [ف: ۳۶-۳۰۹]

۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۵۷

منشآت خواجه اختیار است؛ خط: تعلیق، کا:خواجه اختیار بن علی منشی گونابادی،تا:۹۶۴ق؛کاغذ: سمرقندی، ۱۵گ [نشریه: ۲-۱۲۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۱۳

۸۹ قطعه، نستعلیق آن برخی از القاص صفوی ۹۸۲، روح، گوهرشاد، فقیر ۱۰۰۵، علی، محمود حکیم، اسدالله شیرازی، عماد حسنی دوتا، عبدالمجید ۱۱۷۶دوتا، کاتب الحضرة السلطانی محمد حسیندر تهران در ۱۳۰۵، محمد ابراهیم تهرانی میرزا عمو در ۱۳۱۹، بدایع نگار ۱۲۳۶، علی نقی شیرازی ۱۳۰۰، محمد تقی بند پیی مازندرانی ۱۲۷۴، محمد ابراهیم ۱۲۹۰، علی نقی شیرازی، عبدالرشید تاریخ ۱۲۹۸ و ۱۲۹۷، آقا محمد جعفر دولوبه گواهی عبدی قاجار ظهور علینعمة الله معتمد الدوله، محمد حسین بحرینی ۱۲۶۸ که شعر طاهر شعری منشی را نوشته است، در اصفهان، نصرالله نایب الوزارة در ربیع الثانی ۱۳۰۰، تهران جمادی الاول ۱۲۸۸، حسین قلی، عبدالله حفیر پسر حاجی ابوالقاسم نصرالله شیرازی ۵ جمادی الثانی ۱۲۸۴ در تهران، حسین، نسخ آن یکی نوشته در اصفهان برای دوستی است و یکی ازمحمد صادق شیرازی ۱۲۵۶ و یکی از احمد تبریزی ۱۲۸۲ و یکی از عبدالله بن ملاعلی؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته و سیاق مشق، کا:بدایع نگار، بی‌تا؛ ابعاد متن: ۱۷×۲۰، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۷-۴۳۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲-فیروز

۲۹ قطعه شامل چهار مینیاتور سه عکس چاپی. مینیاتور سه تصویر زن و یک تصویر مرغ است و یک تصویر زن پاره ریخته شده، برای میرزا ابوالحسن نوشته است؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:محمد هاشم حسینی، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۱-۳۴۹]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۰

در این مجموعه چند مرقع صحافی و حاشیه‌سازی شده به خطوط نویسندگانی شناخته نشده و تواریخ مختلف بدین تفصیل:۱. دو مرقع دعای توسل به حضرت رسول (ص) به خط نسخ از قرن ۱۱، ۲. نامه‌ای به مخدوم صمیمی به خط نستعلیق شکسته از قرن ۱۱، ۳. دوازده برگ دارای دعاهای روزهای هفته به خط نسخ درشت از قرن ۱۱، ۴. نه برگ دارای خطبه‌های عید فطر، به خط نسخ از قرن ۱۱ یا ۱۳ و آغاز و انجام افتاده، ۵. بیست و شش فضیلت از فضایل سور قرآنی به خط نستعلیق شکسته که گویا از حاشیه نسخه‌ای از قرآن بریده شده و در سه برگ الصاق شده است، ۶. نقلی به فارسی از فصوص الحکم، به خط نستعلیق شکسته از قرن ۱۰؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مهر: «الراجی محمد حسن الطباطبائی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف:۲-۳۶۷]

۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۱

۲۰ قطعه دورو؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا:عماد حسنی، میرعماد، محمد حسین شیرازی، تا: قرن ۱۱؛ با امضاء «غلام رضا»

(چاپی) و سیاه مشق غلام رضا، باز خط «میرعماد» و نستعلیق محمد حسین شیرازی مورخ ۱۲۷۴» [نشریه: ۷-۳۴۰]

۸. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶۲

رباعیات شیخ العالم باخرزی است، ۲۲ قطعه ربعی، با یادداشت مورخ چهارشنبه ۹ شوال ۱۳۱۰ صدرالسلطنه وزیر فواید عامه که در دو جا می‌نویسد که من بیست و چهار قطعه را در ۱۴ رمضان ۱۳۱۰ در مسجد حاجی میرزا حسین خان سپهسالار از مشهدی باقر سمسار خریدم، خط نستعلیق از محمد شفیع حسینی خراسانی است که مانند میر عماد می‌نوشته است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع حسینی خراسانی، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۳۴۵]

۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۱۱

آغاز: لك الحمد یا ذالجود و المجد و العلیمرتراست ستایش ای خداوند جود و بزرگواری و بلند قدری؛ **انجام:** شرف بکتابتها العبد الفقیر الحقیر عماد الحسنی غفر ذنوبه و ستر عیوبه فی شهور سنه عشر و الف ۱۰۱۰

ترجمه فارسی مناجات منسوب به حضرت علی علیه السلام است که با قلمی خوش و شیوا نگاشته شده؛ خط: نستعلیق، کا:عماد الحسنی، تا: ۱۰۱۰ق؛ مجدول، مذهب عالی، با سرلوح مذهب؛ کاغذ: مذهب؛ ۱۰ص، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱-۹۲۴]

۱۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۹

۳۶قطعه دورو؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا:نصرالله حسینی، تا: ۱۰۱۲ق [نشریه: ۷-۳۴۰]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۴۲

شامل: روایتی از عیون الاخبار به خط نستعلیق علی نقی کاتب همایون در ۱۳۳۴، شعر فارسی به خط نستعلیق، بندی از علی (ع) به نستعلیق از مذنب در ۱۰۲۴، انشای فارسی به خط شکسته نستعلیق، خبرهایی از علی (ع) درباره خط به نسخ مورخ ذیحجه ۱۲۰۲، شعر فارسی بخط نستعلیق حسن خان به گواهی کسی در ۱۱ ربیع الثانی ۱۲۹۷ برای صدیق الملك و دیگری در ۱ شوال ۱۳۰۰، بندی به فارسی درباره گیوم نقاش فرانسه به خط نستعلیق عیسی خان در ۱۳۰۶، شعر عربی به خط نستعلیق شش دانگ فتحعلی، دو سیاه مشق یکی باز مزمددی گویا کاتب السلطان شیرازی و مورخ ۱۳۲۷ دومی از شمس الادبا، نامه نوشته ناصرالدین شاه قاجار به لیلاد خانم به خط شکسته و به زر گرفته با حاشیه سازی زرین، شعر فارسی به خط نستعلیق دو دانگ با تشعیر و جدول زر و لاجورد، شعر فارسی به خط نستعلیق وصال رونویس از خط میر در ۱۲۴۸، دعای عربی به نسخ خوش عبدالغفار در ذیحجه ۱۰۲۲، شعر فارسی به خط نستعلیق دو دانگ غلامحسین کیمیا قلم زاده در ۱۲۸۶، در دو قطعه یکی مورخ جمادی الثانی ۱۳۱۳ دیگری مورخ ۱۴ رجب ۱۳۲۱ آراسته با گل و بوته رنگارنگ و بسیار زیبا، انشای فارسی به خط شکسته نستعلیق محمد هاشم سپاهانی در ۱۲۹۴ در سپاهان آراسته به زر و مشکی دندان موشی با حاشیه‌سازی به رنگ سبز و لاجورد و سفیداب، چند بندی به عربی به خط ثلث ریز و درشت در زمینه آبی، نامه فارسی به خط نستعلیق دو دانگ؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:اصفهانی، محمد هاشم، تا: ۱۲۰۲ و ۱۲۰۴ و ۱۳۰۶ و ۱۳۲۷ و ۱۲۴۸ و ۱۳۱۳ و ۱۳۲۱ و ۱۲۸۶ و ۱۲۹۴، ۱۳۳۴ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۱گ، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱۴-۳۸۶۰]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۵

بیست و چهار قطعه مرقع است به خط‌های مختلف در موضوعات متفرقه، فهرست مرقعاتی که کاتبان آنها درج شده عبارتند از:۱و۲؟ ۳و۴. دست خط میر عماد حسنی ۱۰۲۲، ۵. رباعی به خط عبدی نیشابوری، ۶و۷و۸ و ۹. دعایی به خط محمد علی خوانساری ۱۲۷۱، ۱۰. قطعه‌ای در وصف فراهان به خط محمد علی خوانساری ۱۲۷۴، ۱۱. چند حدیث که در رجب ۱۲۴۳ نوشته شده، ۱۲. شعر به خط شکسته چلیپایی، ۱۳و۱۴و ۱۵. چندنامه، ۱۶. بندی درباره فصاحت، ۱۷. شعر، ۱۸. سیاه مشق، ۱۹. نامه‌ای با مهر «محمد مهدی حسینی» (بیضی)، ۲۰. شعر، ۲۱. غزلی از حافظ به خط حسینقلی که در سال ۱۲۹۸ حسب الامر میرزا علی اکبرخان نوشته شده است، ۲۲ و ۲۳ و ۲۴. چندنامه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۴×۳۹سم [ف: ۳۶-۲۹۸]

۱۳. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۶

۲۸قطعه؛خط:شکسته نستعلیق و نسخ،کا:محمد علی بن عبدالحسین شکسته نویس، زین العابدین سلطانی اصفهانی، هاشم، تا: ۱۲۷۳ و ۱۱۷۹ و ۱۰۲۷ و ۱۰۲۸ و ۱۲۶۹ق؛ مذهب [نشریه: ۷-۳۴۱]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۹۲ و ۶۱۳۹-ف

قطعه ۱ و۲ و ۹و ۱۰ دیباچه‌ای است منثور و چند بیت شعر فارسی به خط شکسته نستعلیق عبدالمجید درویش است برای نواب ابوالفتح خان زند به خواهش او و با رقم «مشقه العبد عبدالمجید» (ص ۱) قطعه ۳ و ۸ بندی است به فارسی گویا از خواجه انصاری بخط نستعلیق «محمد حسین الشیرازی کاتب الشیرازی» از منشیان دربار قاجار قطعه ۴ و۷ دو مجلس نقاشی است تا اندازه کهن و از زمان مغولقطعه ۵ و ۶ قران است به خط کوفی و در گوشه بالایی صفحه آمده «در سلطان آباد تحصیل گردید فی ۱۰۳۷» در هر صفحه ۵ سطر؛ کا: درویش، عبدالمجید بن عبدالله، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۲گ، سطور چلیپا (۳×۸)، اندازه: ×۲۰سم [ف: ۱۴-۳۵۲۳] و [فیلمها ف: ۳-۲۰۱]

۱۵. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۵

۳۲ قطعه؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ با دو عکس منظره«حجاب» [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۵

برگ‌های پراکنده‌ای است که از جنگ‌ها و کتاب‌ها برداشته یکجا گرد کرده‌اند، شعر فارسی است درباره داستان لیلی و مجنون و نثر فارسی و شعر فارسی امینای نجفی و نصیرای همدانی و سخنان ابوسعید ابوالخیر به خط محمد امین شریف در ۱۰۸۸ و نامه سید داماد به ملاعبدالله شوشتری به خط برخوردار برای

صاحب مجموعه از ص ۱۰۲ اصل کتاب، شعر شوکتی و حافظ و پراکنده‌های دیگر و از آنها است شعر فارسی نوشته مرتضی قلی شاملو مورخ روز پنج‌شنبه ۱۴ شعبان ۱۰۶۳ و شانزده مجلس تصویر دارد. دو برگ از کتابی در جانور شناسی مصور در پایان هست؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با تصویر میناتور؛ کاغذ: سپاهانی و فرنگی، جلد: مشکی مذهب، ۳۹گ، ۱۰سطر (۶×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۴-۳۷۰۹]

۱۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۵

۳۲ قطعه؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ با دو عکس منظر [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۰۷

اصل این مرقع‌ها نسخه بیاضی است به خط نستعلیق چلیپا که حاشیه‌سازی‌شده و در حاشیه روایات و اشعاری نوشته‌اند به تاریخ‌های ۱۰۷۷- ۱۰۸۷ در مشهد مقدس و بعضی از این اشعار با نشانی «لراقمه» می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: «حسین منی و انا من حسین» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۵گ، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۰-۸۶]

۱۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۶۵

قصیده؛ خط: نستعلیق، کا:محمد لاری، تا: ۱۰۸۰ق؛ ۳۳گ [نشریه: ۲-۱۳۰]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۹-فیروز

ده قطعه کوچک و یک قطعه بزرگ؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق، جا: اصفهان تکیه میر فندرسکی؛ ۶ برگ از آن دارای تذهیب، مجدول؛ جلد: مقوایی سبز، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۲۱-۳۵۱]

۲۱. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶۸

۲۸ قطعه، مرقع نستعلیق ریز و درشت و شکسته نستعلیق با رقم ابوالبقاء موسوی مورخ ۱۰۸۹، یکی از آنها در مدرسه الماسیه در روز آدینه با سفیداب نوشته شده است، یکی دیگر با رقم عبدالحسین و یکی با رقم عبدالمجید، تاریخ ۱۰۷۷ و ۱۱۷۸ و ۱۲۱۱ هم در آنها هست؛ بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق [نشریه: ۷-۳۴۵]

۲۲. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵

۴۸ قطعه دورو؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا:شفیعا، خواجه اختیار، درویش، محمد جعفر، آقا محمد کاظم واله، آقا عبدالحسین، میرزا حسن کرمانی، معتمدالدوله نشاط، محمد رضا، آقا ابراهیم قمی، فتح علی حجاب شیرازی، بی‌تا؛ مرقع خط نستعلیق و شکسته نستعلیق و نسخ و خط «شفیعا» و تعلیق «خواجه اختیار» و شکسته نستعلیق خوب «درویش» و خط «محمد جعفر» و «آقا محمد کاظم واله» و «آقا عبدالحسین» و «میرزا حسن کرمانی» و «معتمدالدوله نشاط» و «محمد رضا ۱۰۹۳» و خط شکسته زرین و خط محرم ۱۱۹۳ که در دارالسلطنه اصفهان نوشته شده و نسخ «آقا ابراهیم قمی» و سیاه مشق «فتح علی حجاب شیرازی» [نشریه: ۷-۳۴۰]

۲۳. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۴

۵۴ قطعه، نستعلیق، شکسته نستعلیق «عبدالمجید» در اصفهان، نستعلیق «علی کاتب» باز شکسته «عبدالمجید» و نستعلیق «محمد اسماعیل» در ۱۰۹۳، پیش از آن نستعلیق «علی حشمتی»، نسخ «نجم الدین ابوالقاسم» در ۱۲۷۷، با سرمشق از «زین العابدین» نسخ «احمد نیریزی»در اصفهان در ۱۱۱۲، مشق گلستانه در ۱۱۱۵، خط مشکی و زرین در زمینه مشکی، خط «میر عماد» و خط «نورالدین محمد» هم دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:عبدالمجید، علی کاتب، عبدالمجید، محمد اسماعیل، علی حشمتی، نجم الدین ابوالقاسم، زین العابدین، احمد نیریزی، میر عماد، نورالدین محمد، تا: ۱۰۹۳ و ۱۱۱۲و ۱۱۱۵ و ۱۲۲۷ق [نشریه: ۷-۳۴۲]

۲۴. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۴

شامل ۲۸ قطعه؛ کا: عبدالرشید دیلمی در ۱۰۹۴ق، ابوالقاسم خوشنویس، مصحح کتابخانه آستان قدس رضوی در ۱۳۲۲، میرزا حسن، میرزا شفیعا، عبدالمجید درویش در رجب ۱۱۸۱ق، محمد علی خوانساری در ۱۱۱۲، احمد شاملو، نیریزی، وصال شیرازی در جمادی الثانی ۱۲۱۹ق، عکس خط عماد، احمدحسینی در ۱۳۲۰ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف:-۲۲۲]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۱۳

آغاز: فلن یقبل منه و هو فی الاخره من الخاسرین؛ **انجام:** و علم الهندسه ... کتبه فی سنه ۱۱۳۰

خط: نسخ، کا:نیریزی و غیره، تا: قرن ۱۲ [الفبائی:۵۱۱]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۱۴

آغاز: چون حضرت خجسته منزلت عزت مکرمت دستگاه؛ **انجام:** و صیغه وقفیت بروط مرقومه جاری شد ۱۲۹۲ (کذا)

کا: محمد صادق و شاه محمود و احمد نیریزی، عماد حسنی، قزوینی، وصال، حسن شاملو، خواجه اختیار، عبدالمجید درویش، تا: قرن ۱۲ [الفبائی:-۵۱۱]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۰

آغاز: شب عاشقان بیدل چه بی دراز باشد؛ **انجام:** تقریر ابتهاج و خرمی بهم رسیدنها

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [الفبائی:۵۱۲]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۱۸

آغاز: هو الکریم تا کی عمرت بخود پرستی گذرد؛ **انجام:** و ما کان جواب قومه الا

کا: عبدالمجیدطالقانی، عبدالرسول شیرین رقم، امیرنظام گروسی، حسین خوشنویس باشی شیرازی، اشرف الکتاب اصفهانی، احمدنیریزی، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۱۹

آغاز: استغفرالله ماشاءالله لا قوه الا بالله؛ **انجام:** بمیتون عهدا او کاندر خراسان مرز شد و الی

کا: علی بن الحسین، محمدعلی اشرف الکتاب ارسنجانی، طاهرساعت، محمدحوری، حسینقلی، محمدرضا بروسان، تا: قرن

۱۲ [رایانه]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۲-فیروز

خط: نستعلیق، کا:اصفهانی، بابا شاه، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۱۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۱-۳۵۱]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۳۵

در چهارده قطعه، دارای رقم میر علی در شعر فارسی و فقیر و علی کاتب السلطانی در ۱۲۰۵ و عماد حسنی در ۱۰۰۱ و ۱۰۰۴ و ۱۰۲۳ و عبدالرشید ابوالبقاء موسوی حسینی در ۱۰۹۵ با شکل گل یاس با رقم محمد حسن (نمایشگاه ش ۱۸۶ با کلیشه)؛ خط: نستعلیق خوش، کا:میر علی، فقیر، علی کاتب السلطانی، عماد حسنی، عبدالرشید ابوالبقاء موسوی حسینی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲، مذهب؛ جلد: مخمل مذهب، ۱۴گ، ۴-۷سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۷-۱۲]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۷

نظم و نثر فارسی است و دوتای از آنها به خط عماد حسنی است و یکی شعر صفی و در سپاهان در ع (قرن ۱۱) نوشته شده و یکی نوشته عبدالمجید است در ۱۱۸۰؛ خط: نستعلیق و شکسته چلیپایی، کا:عماد حسنی، صفی، عبدالمجید؛ تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱۸گ، ابعاد متن:۱۱×۱۴، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۴-۳۷۹۴]

۳۳. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶۳

۳۲ قطعه، مرقعه شکسته نستعلیق و سیاه مشق و نسخ با تاریخ چهارشنبه ۸ جمادی الاول ۱۲۲۲ و جمادی الثانی ۱۱۰۴ با رقم احمد نیریزی در دو جا و ۱۱۲۱ با رقم همو و ۱۲۹۳ با رقم محمد علی قراگزلو و ۱۲۹۳ با رقم محمد بن علی؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا:احمد نیریزی، محمد علی قراگزلو، محمد بن علی، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۳۴۵]

۳۴. همدان؛ جلالی (دکتر)؛ شماره نسخه:۴

در شانزده قطعه. مرقع حروف تهجی؛ خط: نسخ ریز و درشت، کا:حسین جزایری، تا: ۱۱۰۶ق؛ مجدول؛ تملک: میرعزیز پسر جعفر سلطان میرزا. [نشریه: ۵۵-۳۸۲]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۱

سی و هشت قطعه مرقع است شامل قطعات ادبی به نظم و نثر که موضوعات آنها چنین است:-منشآت میرزا نصیرا همدانی و دیباچه هزار و یک بیت او، -اشعاری از: عرفی، جامی، مغربی، ملا محمد صوفی، فغفور لاهیجانی، شیخ فیضی، نظیری، حکیم ابوالفتح لاهیجی، میرزا طاهر مجلس نویس، قطب الدین محمد، سحابی، سعدی، -قطعه‌ای که آقا جمال خوانساری از جانب محمد صالح بیک به خواجه علی نوشته است؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا:شفیعا، تا: صفر۱۱۰۷ق، جا: اصفهان؛ مجدول؛ جلد: تیماج، مذهب، صحاف «صادق ۱۲۲۸»، ۳۸ص (۳۸ قطعه)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۳۶-۳۰۱]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۶

بیست و یک قطعه مرقع است به خط‌های مختلف، حاوی مطالب گوناگون بدین ترتیب:۱تا۷. دست خط میرعماد حسنی، ۸. خطی که کاتب برای فرزند خود محمد عبدالله مشق کرده است، ۹و۱۰. سیاه مقش، ۱۱. دو بیت شعر به خط عبدالرشید، ۱۲و۱۳. سیاه مشق، ۱۴. یک نامه، ۱۵. نامه‌ای از صاحب جواهر (محمد حسن بن شیخ باقر نجفی) خطاب به آقامیر محمد مهدی در مورد مطالبه حق میرزا زکی از بعضی اقربای وی، با مهر صاحب جواهر «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده محمد حسن» (مربع)، ۱۶. ایضاً نامه‌ای از همو به شیخ عبدالحسین در مورد اعاده حق میرزا زکی که در ۱۵جمادی الثانی ۱۲۶۳ نوشته است، ۱۷. نامه‌ای از فتحعلی شاه قاجار خطاب به فرزندش حسینعلی میرزا درباره میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله که گزارش کارهای وی را در خراسان به فتحعلی شاه داده بودبه تاریخ رمضان ۱۲۳۳، ۱۸. یک صفحه از صد کلمه امیرالمؤمنین (ع)، ۱۹و۲۰. غزلیاتی از حافظ، ۲۱. خط محمد مهدی حسینی بن امیر فیض الله در ۱۱۰۸؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۱قطعه، اندازه: ۲۶×۳۷سم [ف: ۳۶-۳۰۴]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۰۵

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم مالك یوم الدین؛ **انجام:** و اطراف النهار و احشرنی مع النبی و اله الاخیار

خط: نسخ، کا:احمد نیریزی، تا: ۱۱۱۲ق [الفبائی:-۵۱۱]

۳۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۱

مجموعه خطوطی هست که به صورت آلبوم در آمده و همچون کتاب شده است. شامل ۲۲ قطعه؛ کا:محمد شریف شیرازی، درویش، عبدالعلی اشرف الکتاب یزدی، عبدالرشید دیلمی، احمد نیریزی سلطانی در ۱۱۱۳ق، عبدالمجید، خواجه اختیار منشی شاه عباس، عبدالکریم تبریزی، راقم خراسانی، تا: ۱۲۸۳ و ۱۱۱۳ق؛ نامه‌ای با مهر ناصر الدین شاه قاجار، نامه‌ای به خط صدرالسلطنه مورخ ۱۹۱، قباله‌ای مورخ ۱۲۸۳؛ جلد: چوبی روغنی با تصویری در میان عطف آلبومی، اندازه: ۲۱×۳۶سم [ف:-۲۲۴]

۳۹. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره

۶۰ قطعه، نستعلیق زرین ریز و درشت و شکسته عبدالمجید و عبدالله خان گلستانه در ۱۲۰۸ و محمد شفیع حسینی و محمود کاشانی در محرم ۱۲۹۵ و دیگری در رمضان ۱۱۱۷ در اصفهان و نستعلیق عماد حسینی (پند نامه لقمان) و محمد کاشانی و عبدالرحیم افسر مورخ ۱۲۹۷ و رمضان ۱۳۰۴ و ۱۳۰۶ و غلام ضا در ۱۲۹۳ و ۱۲۹۷؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:عبدالمجید و عبدالله خان گلستانه، محمد شفیع حسینی و محمود کاشانی، عماد حسینی (پند نامه لقمان) و محمد کاشانی و عبدالرحیم افسر، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: وزیری [نشریه: ۷-۵۵۴]

۴۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۹

۵۶ قطعه نظم و نثر، سیاه مشق، با تاریخ ۱۱۱۸ به شکسته نستعلیق «عبدالمجید درویش» (عکس)، شکسته نستعلیق ابوالقاسم در ۱۳۰۷ و نسخ «احمد نیریزی» در ۱۱۲۸، باز شکسته نستعلیق «ابوالقاسم خادم» و سیاه مشق «محمد حسین قندهاری خوشنویس»

و شکسته نستعلیق «ابوالقاسم خراسانی مشهدی خادم» در ۱۳۰۷، باز نقل از شکسته «درویش عبدالمجید» و سیاه مشق ۱۳۰۳، پیش از آن تعلیق «واله» و تعلیق «ابوالقاسم خادم» در ۱۳۰۸، باز نستعلیق همو در رجب ۱۳۰۸، ۵۶ قطعه؛ خط: نسخ و شکسته، کا:عبدالمجید درویش، احمد نیریزی، ابوالقاسم خادم، محمد حسین قندهاری خوشنویس، ابوالقاسم خراسانی مشهدی خادم، درویش عبدالمجید، واله، ابوالقاسم خادم، تا: ۱۱۱۸ و ۱۱۲۸ و۱۳۰۳ و ۱۳۰۷ و ۱۳۰۸ق [نشریه: ۷-۳۴۲]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۳۲

آغاز: محمد المصطفی صلی الله علیه و اله. و خرمن خرمن فواید از عاید طبقات متنوعه حیوانی نمود؛ **انجام:** ذلک الوقف و الخیر الجاری و الاتیان بالصیغه و تحقق التخلیه و تحریر تلک الوثیقه فی شهر جمادی الثانیه من شهور سنه تسع عشره و مائه بعد الف من الهجره المقدسه النبویه

خط: ثلث، کا:احمد نیریزی، محمدباقربن اسماعیل خاتون آبادی، محمدصالح حسینی، محمدباقرحسینی، جمال الدین محمد بن حسین خوانساری، تا: ۱۱۱۹ق؛ وقف‌نامه املاک سلطان حسین صفوی [الفبائی:-۵۱۲]

۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۶۸

آغاز: تعلم منقذاً غیری سریعاً من الهلکات فاطلبنی تجدنی انا الرب الذی یخشی عذابی من النیران فاطلبنی؛ **انجام:** یبقی لحمهما طریاً فبلغ الخبر الی هارون الرشید فامر ان ینبشوا قبر نوشیروان العادل و وجده طریاً

۴۵ قطعه مرقع است از کاتبان مختلف، شامل آیات قرآن، احادیث وشعر می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:حسنعلی اصفهانی، وصال، احمد نیریزی، اسحاق بن احمد نیریزی، احمد بن وصال، میر علی شاعر؛ تا: ۱۱۳۹ و ۱۲۵۹ و ۱۱۲۲ و ۱۲۶۰ق؛ مجدول؛ جلد: گالینگور؛ ۳۱گ، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۸]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۰-فیروز

خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، کا:میرعماد، درویش، استادان خوشنویس دیگر، تا: ۱۱۲۸ق؛ تاریخ کتابت همه آن ها مشخص نیست اما نخستین قطعه دارای تاریخ ۱۱۲۸ق است؛ قطعات مجدول، مذهب؛ جلد: مذهب، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲۱-۳۵۰]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۰

پانزده قطعه مرقع است با دو تصویر بدین ترتیب:۱. تصویر دو شتر در حال نزاع، ۲. یک عکس قدیمی که در آن دو روحانی همراه دو بچه و یک مرد، دیدهمی‌شوند، ۳. شعری به خط شکسته و چلیپایی، ۴ تا ۷. شعر، ۸. یک نامه، ۹تا۱۱. حکایات، ۱۲تا۱۵. دست خط حسن که حسب الامر میرزامحمد آقا نواب میرزا سید مرتضی رضوی در سال ۱۲۹۷ نوشته است، ۱۶. چند حدیث به خط احمد نیریزی که در جمادی الثانیه ۱۱۳۳ تحریر نموده است، ۱۷. آیه ملک، تحریر ۱۲۷۲در یزد؛ بی‌کا، بی‌تا، مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، مجدول، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳۶-۳۰۹]

۴۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۸۷

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم – هر روز پیش از شروع ده مرتبه صلوات و چهل مرتبه یا الله بیکنفس بگوید؛ **انجام:** حررة العبد الاقل الداعی لابود الدولة القاهره تراب اقدام المومنین احمد النیریزی فی سنه ۱۱۳۵

شامل دعای اعتصام، دفع دشمن، دعای فتح ابواب الرزق می‌باشد؛ خط: نسخ ممتاز، کا:احمد نیریزی، تا: ۱۱۳۵ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: علی اکبر بن حسین الحسینی؛ جلد:مذهب، ۱۶ص، ۷سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۵سم [ف: ۱-۹۰۹]

۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۳

شامل: ۱. دو بیت فارسی به خط نستعلیق، ۲. دو قصیده عربی با ترجمه فارسی در ستایش نظام الملک به خط نسخ درشت، ۳. حدیث نوشته احمد بن محمد حسین شاملوی خراسانی در ۱۲۱۷، ۴. آیات قرآن به نسخ نوشته احمد نیریزی، ۵. آیات قرآن نوشته به خط رقاع عبدالله در۱۱۳۵، ۶. شعر فارسی به خط شکسته اسدالله در شب ۱۴ ربیع الاول ۱۳۳۲ برای مشهدی یوسف، ۷. بندی به عربی در عرفان و نام‌های خدا و چهارده معصوم به نسخ زرین، ۸. دو بیت فارسی مورخ ۱۳۰۷ به خط نستعلیق، ۹. نثر فارسی به خط نستعلیق و شکسته عبدالکریم، ۱۰. نظم و نثر فارسی نوشته عماد حسنی، ۱۱. نامه فارسی به خط نستعلیق، ۱۲. مجلس تصویر در زمینه زرد و برنگ سبز و آبی و سرخ و پیکره دو زن است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با یک مجلس مینیاتور؛ کاغذ: فرنگی و سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶گ، ۱۰سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۱۴-۳۷۰۸]

۴۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶۶

۳۶قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا: میرزا عبدالکریم، تا:۱۱۴۷ق؛ قطع: بغلی [نشریه: ۷-۳۴۵]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۷

سی و هفت قطعه مرقع است که اغلب آن ها چاپی است و چند قطعه خطی است، از جمله مرقع ششم که در ذیحجه ۱۱۴۹ در اصفهان تحریر شده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ ذیحجه۱۱۴۹ق، جا: اصفهان؛ قطعات مجدول؛ جلد: مشکیمذهب، ۳۷ص(۳۷ قطعه)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۶-۲۹۹]

۴۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۶۳

خط: نستعلیق و شکسته، کا:درویش عبدالمجید، عبدالرشید، مالک دیلمی و محمد قاسم شاویشاه و مالک دیلمی و محمد قاسم شاویشاه و عیسی، تا: ۱۱۷۰ و ۱۱۸۱ق؛ با عکس خط میرعماد و درویش و دیگران و تصاویر و نقاشی لطفعلی شیرازی؛ ۶۰گ [نشریه: ۲-۱۳۰]

۵۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۷

شامل ۲۵ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:نستلعیق میرحسین حسینی، سیاه قلم به طور چلیپا به خط علی اصغر حسینی جواهری در ۱۳۴۱ق به خاطر فرزندش میرزا مهدی، سیاه مشق

بخط میرحسین تبریزی، سخنان حضرت امیر علیه السلام به خط نسخ معرب زین العابدین سلطانی اصفهانی در ۱۲۷۲ق، نامه‌ای به خط حسنعلی خان کروسی، عکس خط میرعماد، قطعه‌ای مورخ ۱۱۷۱ در اصفهان، خط محمدحسین شیرازی، عبدالمجید، مهدی در ۱۳۰۹؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [ف:-۲۱۹]

۵۱. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳

۳ قطعه دورو؛ کا:عبدالمجید خموش، تا: پایان ربیع الاول۱۱۷۵ق، و نستعلیق سال ۱۲۲۶ و نسخ، باز نستعلیق ۱۲۹۴، باز نسخ و سیاه مشق و نسخ و نستعلیق و شکسته [نشریه: ۷-۳۴۰]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۳۹

شامل: سیاه مشق، نظم فارسی به خط تعلیق عبدالغفار بن مسعود بن صادق، نامه فارسی به خط شکسته نستعلیق، بندی به فارسی درباره وجود نوشته محمد شفیع حسینی، نظم فارسی از کتاب استادی شفیعا از احمد شاملو، شعر فارسی نوشته عبدالمجید درویش برای مرتضی قلی بیک افشار در جمادی الاول ۱۱۷۹ در سپاهان، قرآن به خط نسخ، نامه دوستانه فارسی به خط شکسته نستعلیق محمد علی لگزی، شعر فارسی به خط نستعلیق، نامه دوستانه فارسی از شیرین قلم حسن بن علی طالقانی، نامه درباری به خط شکسته نستعلیق دیگر، نظم فارسی به خط نستعلیق عماد حسنی، سه بیت شعر فارسی به خط نستعلیق ریز و درشت خوش، شعر فارسی به خط نستعلیق درشت و سبز در زمینه سرخ، شعر فارسی به نستعلیق خوش در زمینه زرپاشی شده و حاشیه‌سازی به لاجورد و سبز و سرخ، تصویر سیاه قلم و نستعلیق، دو بیت شعر فارسی به خط نستعلیق ریز و درشت؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:عبدالغفار بن مسعود بن صادق، محمد شفیع حسینی، عبدالمجید درویش، محمد علی لگزی، حسن بن علی طالقانی، عماد حسنی؛ بی تا، مجدول؛ جلد: مخمل، ۲۴گ، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۴-۳۸۵۸]

۵۳. مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۸۵

شامل ۵۲ قطعه به طور متن و حاشیه، مشتمل بر سوره‌های کوچک قرآنسیاه مشق و مکاتیب دوستانه؛ خط: شکسته، کا:عبدالمجید درویش شکسته نویس معروف، تا: ۱۱۸۰ و ۱۱۸۲ و ۱۱۷۹ق؛ جلد: مذهب [نشریه: ۵-۹۶]

۵۴. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۸

شامل ۳۲ قطعه؛ کا:درویش در ۱۱۸۲ق، محمدهاشم بن محمد صالح لؤلؤی اصفهانی در ۱۱۸۷ق، محمد شفیع تبریزی در ۱۲۳۰ق، خواجه تاج استاد خواجه اختیار؛ جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف:-۲۲۳]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۵

آغاز: عشق است و بس که درد و جهان جلوه می‌کند؛ **انجام:** بتاریخ اول شهر شوال سنه ۱۱۸۳ قلمی نموده عبدالمجید فی اصفهان

خط: شکسته، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۸۳ق [الفبائی:-۵۱۲]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۶

دوازده قطعه مرقع است شامل قطعات ادبی به نظم و نثر، قطعه هشتم به خط سید عبدالمجید درویش طالقانی که در صفر ۱۱۸۴ در اصفهان نوشته است و یازده قطعه باقی به خط سید علی (گویا سید علی حسنی حسینی گلستانه) که در سال ۱۲۰۷ تحریر نموده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ جلد: روغنی، ۱۲ قطعه، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۳۶-۲۹۸]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۸

آغاز: مثا نعل رسول الله ذی الکرم؛ **انجام:** باذن الله تعالی تمت سنه ۱۱۸۴

رسم قدم و نعلین حضرت رسول (ص) است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۴ق [الفبائی:-۵۱۲]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۲۲

آغاز: کفاك ربك کم یکفیك و اکفه کفکا فها (کذا)؛ **انجام:** یعرف بایمانه برکه المال فی اداء الزکوه بقیه العمر لا

خط: نسخ، کا:محمد هاشم و احمد نیریزی، تا: ۱۱۸۹ تا ۱۲۰۷ق [الفبائی:-۵۱۲]

۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲

حاوی هیجده قطعه خط است و به استثنای شش قطعه (قطعات ۳، ۴، ۹، ۱۰، ۱۵، ۱۶) که به خط نسخ تحریر شده بقیه به خط نستعلیق ریز شکسته کتابت گردیده است، داعیه بر کتابت آنها تقدیم به مخدومان چندی است در بین این هجده قطعه خط پاره‌ای از آنها از بهترین نوع خط فارسی است؛ خط: نسخ خوش و شکسته نستعلیق، کا:میرزا محمد حسن و کتاب دیگر، تا: ۱۱۹۹ق، جا: اصفهان؛ مجدول؛ جلد: مذهب، ۹گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳-۳۵۶]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۱۱

آغاز: هوالمعز دلی دارم خریدار محبت؛ **انجام:** استعطاف الغنی من الاغنیاء تمت

خط: نسخ و نستعلیق، کا:احمدنیریزی، میرعماد، محمدهاشم لولوی، عبدعلی، عبدالواسع، محمدبن محمدابراهیم، محمدحسین طهرانی، زین العابدین یزدی، داوود وزیر، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۹۲

آغاز: همیشه تاتوانی ای برادر من مشو با هشت کس همرای و دمساز؛ **انجام:** و ز ضعف بزی ز زهد و طاعات منم

شامل یازده قطعه: ۱. چندین غزل، رباعی و قطعه به زبان فارسی که در متن و حاشیه کتابن شده است، آغازموجود: «گر بقدر حال سامانیش هست میل او کن کو بقانون می‌زند»، نستعلیق ممتاز خفی و مختلف السطر در متن و چلیپایی در حاشیه، تاریخ تحریر: قرن ۱۱ق، جداول اوراق به زر و تحریر و لاجورد، جداول بین ابیات به صورت دو ستونه به زر و تحریر و گوشه صفحات مزین به تذهیب مثلثی شکل با نقوش اسلیمی، ۲. چند بیت شعر عربی: آغاز: «هو الحکیم، قال الشاعر الوحید: اذا أنت لاترجی لدفع

ملمة»، نسخ چلیپایی، کا: نجم الدین، تاریخ تحریر: قرن ۱۳، ۳- یک سیاه مشق به خط نسخ از قرن ۱۳، ۴. سه بیت شعر عربی: آغاز: «بسم الله اشرف الاسماء یا سیدی و مولای الیکم کل مکرمة تؤل اذا ما قبل جدکم الرسول»، نسخ ۸سطری، کا: سید محمود موسوی، تاریخ تحریر: ۱۲۸۴ق، کتابت شده به درخواست آق میرزا آقا، ۵. یک متن عربی: آغاز موجود: «و اختصصتهم من خلقک»، نسخ راسته و چلیپایی، کا: سید احمد (یا حسین)، تاریخ تحریر: ۱۲۹۶؟ق، ۶. متن عربی به صورت راسته و معکوس در بین سطور: آغاز: «یا طالب الرشد و قابل الارشاد اعلم ان الخط مخفی فی تعلیم الاستاد» نسخ ۱۲ سطری، کا: محمد حسین، تاریخ تحریر: ۱۳۰۸ق، ۷. متن فارسی با سرآغاز: «هو الله سبحانه و تعالی، حضرت استحضاری و مخدومی هر دو سه روز بنحوی بندگان را تصدیع می‌دهم»، شکسته نستعلیق چلیپایی، کا: ابوعلی طباطبائی، تاریخ تحریر: شنبه ۴ ربیع الاول ۱۳۰۶ق، کتابت شده به درخواست محمد صادق، ۸ متن عربی با سرآغاز: «هو العزیز اذا عیر الطائی بالبخل مادر»، نسخ چلیپائی، کا: رضا بن محمد، تاریخ تحریر: ۱۳۲۶ق، ۹. آیه‌ای از قرآن «أمن یجیب المظطر اذا دعاه ...»، نسخ ۲سطری، کا: عباس مصباح زاده نجم، تاریخ تحریر: قرن ۱۴، ۱۰. صلوات منظوم به عربی و یک دو بیتی فارسی، آغاز: «بسمله. ربنا صل علی خیر الوری احمد المحمود ختم المرسلین»، نسخ ۴ سطری، کا: محمد علی، تاریخ تحریر: ۱۲۰۲ق، ۱۱. یک قطعه چهار بیتی و دو رباعی فارسی، آغاز: «ایمنی خواهی اگر از شر نفس بدسگال روز و شب غافل مشو یکئم ز یاد ذوالجلال»، نستعلیق خفی ممتاز با کتابت چلیپایی، تاریخ تحریر: قرن ۱۱ق؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته و رقاع، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ تا۱۴؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۱گ، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۵۲۷]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۳-فیروز

دارای ۳۶ قطعه است، ۶ میناتور و ۳۰ قطعه، میناتورها تصویر شیخ مصلح الدین سعدی، محمد علی خان ایلخانی قشقائی، خواجه حافظ شیرازی، شیخ صنعان عارف، حرم محمد علی خان ایلخانی قشقائی و یک زن که زیر آن نوشته «از مخدرات محترمه قدیم»، ۱۰ قطعه از نوشته‌ها سایه مشق است، ۱۱ قطعه آن ازاشعار حافظ، ۲ قطعه آن از الهی نامه خواجه عبدالله انصاری، یک قطعه آیت الکرسی یک قطعه از رباعیات خیام و بقیه ابیاتی است پراکنده؛ بی‌کا، تا: ۱۲ و ۱۳؛ با دو سر لوح؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۱-۳۵۱]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰-طباطبائی

آغاز: اعتصام که قبل از شروع باید بخواند اللهم انت الاول فلیس قبلک شی و انت الاخر؛ **انجام:** و علی الطیر و النمل فتکلمت و علی اللیل فاظلم و علی النهار

مشتمل بر دوازده امام خواجه نصیرالدین طوسی به همراه افتتاحیه و اختتام آن و دعای حضرت فاطمه علیه السلام است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۳۸گ، ۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴-۲۹۵]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۱۶

آغاز: کنز خفی محمد و آل محمد است حق جلی هلال جمال محمد است؛ **انجام:** اقرار به شیعیان مولا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مذهب [الفبائی:-۵۱۲]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۱

آغاز: هو الحی القیوم، این همه کل خوش دلکش که در گلزار هست؛ **انجام:** زیاده چه گستاخی شود امر الامطاع.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [الفبائی:-۵۱۲]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۳-فیروز

در زیر نخستین قطعه آن تاریخ ۱۲۴۴ به چشم می‌خورد، قطعات ۲ و ۳ (که دو بیت عربی است) عکس است و قطعات ۱۱ تا ۲۸ هم سیاه مشق است؛ خط: مختلف، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطعات ۱۱ تا ۲۸ هم سیاه مشق است، مجدول، مذهب؛ مهر: «عبده الراجی عباس»؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۲۰/۵×۳۲/۵سم [ف: ۲۱-۳۵۲]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۳۷

چهل و هشتم قطعه مرقع است به خط کاتبان مختلف و در موضوعات گوناگون، موضوعات مرقعات و اسامی کاتبان آنها بدین ترتیب است:۱. حدیث قدسی به خط زین العابدین ۱۲۲۰، ۲. شعر به خط عبدالرحیم سمیرمی که در دارالسلطنه اصفهان نوشته است، ۳و۴. شعر به خط فتحعلی شاه قاجار که در رمضان ۱۲۲۰ نوشته است، ۵و۶. سیاه مشق، ۷و۸ سیاه مشق تحریر در سال ۱۳۰۵ق، ۹و۱۰. سیاه مشق، ۱۱و۱۲. اشعار تحریر شده در چهارشنبه ۲۹رجب ۱۲۱۵، ۱۳و۱۴. حدیثی از امام صادق (ع) و ادعیه به خط احمد نیریزی نوشته شد ه در سال ۱۱۲۲ در اصفهان، ۱۵و۱۶. اشعار، ۱۷تا ۲۴. نقش‌هایی از پرندگان و حیوانات، ۲۵. اشعار، ۲۸. دشت خط غلامرضا، ۲۹. سیاه مشق، ۳۱. سوره نصر به خط احمد نیریزی نوشته شده در ۱۱۲۰، ۳۲. حدیث به خط نیریزی که به خواهش آقا تراب بیک در ۱۱۱۸ نوشته است، ۳۳. دست خط سید محمد رضوی ۱۲۹۵، ۳۴. آیات تورات، ۳۵و۳۶. ادعیه به خط احمدنیریزی نوشته شده در جمادی الاول ۱۱۰۷ در اصفهان، ۳۷و۳۸. آیات سوره بقره به خط ثلث معرب، ۳۹. قطعه‌ای از قصیده برده به خط محمد هاشم که در سال ۱۱۹۸ نوشته است، ۴۰. آیاتی از سوره بقره، ۴۱و۴۲. سیاه مشق تحریر شده در سال ۱۲۸۶، ۴۳. قطعه‌ای تاریخی، ۴۴. حدیثی از امام صادق (ع)، ۴۶. بیتی از حافظ، ۴۷و۴۸. به خط عیسی تحریر شده در سال ۱۲۹۸؛ کا:زین العابدین، عبدالرحیم سمیرمی، فتحعلی شاه قاجار، احمد نیریزی، غلامرضا، محمد رضوی، محمد هاشم، عیسی، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماجمذهب، اندازه: ۳۱×۴۲سم [ف: ۳۶-۲۹۰]

۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۴۱

عبارت‌های پراکنده است؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛

جلد: مقوا با پارچه، ۱۲گ، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۹-۹۵۷]

۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۴۵

آقای باستانی راد درباره آن چنین نوشته است: این مرقع که در واقع و حقیقت گوهری است مرصع دارای چند قطعه از خطوط فراهانی است علاوه بر آن‌که در مجموعه منشاتش دیده نشده شامل نکات مهم سیاسی می‌باشد که خط خود قائم مقام است.کلاً بیست و چهار صفحه است به شرح:دو مراسله رمز از قائم مقام که رمز آن نیز از اختراعات قائم مقام است، مکتوبی از قائم مقام به برادرش راجع به موضوع مسافرت به روسیه و درخواست تعدیل بعضی مواد عهدنامه و تخفیف دو کرور و مطالب مهم دیگر، کاغذی به برادرش در موضوع تصمیم فتحعلیشاه به اتحاد با دولت عثمانی و جنگ با روسیه و استرداد قفقازیه و تهیه قشون و دستور محرمانه راجعبه رویه نایب السلطنه و با روس‌ها و تغییر تصمیم از فرستادن وزیر امور خارجه به روسیه برای موضوع قتل ایلچی و غیره، یک صفحه سیاه مشق و یک صفحه از خطوط عبدالمجید درویش مورخ ۱۱۸۲ که حواشی تذهیب و بین السطور طلااندازی شده، دو صفحه از خطوط بسیار خوب استادی درویش که صفحه اخیر در وسط سطور و سیاه با آب طلا نوشته شده مورخ ۱۱۸۰، یک صفحه دیگر که متن کاغذ رنگ فیروزه و خطوط با مرکب سفید نگاشته که از کارهای بسیار خوب درویش است تاریخ ۱۱۸۰، مکتوبی از قائم به برادرش در باب امور جاری دولتی، قطعه‌ای نستعلیق درشت و قطعه‌ای از یوسف نام خوشنویس مورخ ۱۲۶۶، مکتوبی بسیار خوش عبارت به عنوان نایب السلطنه که از نویسنده غزل و شعر شعرا خواسته، امضا و رقم ندارد که مشخص شود کیست، مکتوبی از قائم مقام که معلوم است به اهل خانه و نزدیکان خود نوشته، اشعاری از ظهوری، مکتوبی از قائم مقام که مضمون آن حاکی است که به خانواده و حرم خود نوشته و شامل مطالب خصوصی خانوادگی است، اشعار متفرقه است، شش صفحه شامل پنج مکتوب مفصل و مهم سیاسی و پنج مکتوب و یادداشت اخبار و اطلاعاتی که از آنها در اهمیت کم نیست و چیزیکه از خصوصیات اخلاقی قائم مقام مکشوف می‌شود این است که به استخاره فوق العاده معتقد بوده و به برادرش در این باب توصیه می‌کند و دیگر موضوع دلتنگی است که از دربار داشته و بالاخص از ساعیان و سخن چینان، اهمیت این مکاتیب فوق العاده و بی اندازه است بالاخص که به خط خود قائم مقام هم میباشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:قائم مقام، ابوالقاسم بن عیسی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ و ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۴-۳۸۶۳]

۷۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۳۱

دوازده قطعه، دوازده قطعه به خط شکسته و نسخ در یکی تاریخ روز چهارشنبه ذیقعده ۱۲۲۸ و در یکی آمده که ازمحمد اسماعیل است در ۱۲۲۱ق، دوتای آن به خط عربی یکی هم به نسخ سیاه مشق و یکی سرلوح، یکی هم به نسخ همان محمد اسماعیل است در ۱۲۲۶؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:محمد اسماعیل، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف:۱۷-۲۳۱]

۷۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۵۹

شعرهای پراکنده؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۶گ [نشریه: ۲-۱۳۰]

۷۲. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶۷

۳۰ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق، کا:وصال، تا: ۱۲۰۰ق [نشریه: ۷-۳۴۵]

۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۱۵-۳۷/۱۰۵

آغاز: سپاس وستایش بی قیاس شاهی را سزد که توقیع وقیع؛

انجام: المعصومین من ذریة الحسین علیه السلام یا الله

ده قطعه مرقعات است شامل اشعار، ادعیه ومطالب دیگر به خط نسخ وشکسته نستعلیق زیبا که خطاطان بزرگ نگاشته‌اند دریکی از آنها نام خطاط حسین حسینی درج شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور قرمز، ۱۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۸-۴۲۸۶]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۵۸

مشتمل بر چند هشت مینیاتور با موضوع صفحه‌های جنگ و ستیز؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸گ، ابعاد متن: ۱۲/۵×۱۵/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۴-۳۳]

۷۵. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۲

شامل ۲۴ قطعه؛ کا:محمد حسین شیرازی در ۱۳۲۳ق، ابوالقاسم اصفهانی در ۱۲۰۴ق، زین العابدین سلطانی اصفهانی در ۱۲۷۱ق، علی گلپایگانی، عبدالرحمن حسینی، محمدباقر حسینی در ۱۳۱۶ق، شیخ محمد حسین شیرازی، میرزا ابوالقاسم خوشنویس در ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج تریاکی، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف:-۲۲۱]

۷۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۶۲

عکس خط میر عماد و نورای لاهیجی و محمد صالح و میرعلی و درویش و خطنستعلیق نویسندگانی مانند کاتب؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:علی و سلطان علی مشهدی، تا: ۱۲۰۵ق؛ ۲۶گ [نشریه: ۲-۱۳۰]

۷۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۲

۲۴ قطعه؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:شهاب الدین، حسن علی، میرزا نظام و میرزا رضای کلهر؛ تا: ۱۲۰۵-۱۳۱۱ق؛ با تاریخ ۱۷جمادی الاول ۹۲ از حسن علی امیر و نسخ «شهاب الدین» در روز سه شعبان ۱۳۱۱ به دستور میرزا علی اکبر خان مستوفی، نستعلیق حسن علی، شکسته نستعلیق ۱۲۰۵، خط میرزا نظام و میرزا رضای کلهر در آن هست [نشریه: ۷-۳۴۱]

۷۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۲۷

شامل ۲۶ قطعه می‌باشد که بصورت آلبوم عکس در آمده است؛ کا:شیخ محمد حسین شیرازی، عبدالرشید دیلمی، فتحعلی حجاب شیرازی در ۱۲۰۹ق، میرزا ابوالقاسم قائم مقام، حسنعلی خان کروسی، محمدعلیشاه قاجار در ۱۳۳۵ق؛ نامه‌ای با مهر ناصرالدین

شاه قاجار مورخ ۱۲۹۰ق؛ جلد: آلبومی که در این میان یک تصویر دارد، ۱۳گ، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف:-۲۲۳]

۷۹. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۸

۳۶ قطعه؛ نسخ و نستعلیق، کا:محمد باقر، تا: محرم۱۲۱۲ق [نشریه: ۷-۳۴۲]

۸۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۵

شامل ۳۱ قطعه؛ کا: شاه محمود نیشابوری، میرزا کاظم در ۱۲۷۷ق، وصال شیرازی در ۱۲۵۴ق، سلطان علی مشهدی، میرزا ابوالقاسم خوشنویس باشی آستانقدس رضوی، محمدحسین مشهدی، محمدحسین بن محمدتقی رضوی در ۱۲۷۴ق، میرزا احمد تبریزی، عبدالجبار تبریزی در ۱۲۳۴ق، لطف الله تبریزی در ارض اقدس، احمد شاملو در ۱۲۱۳، زین العابدین سلطان اصفهانی در ۱۲۶۷، میرحسین تبریزی در ۱۲۹۵ق، عبدالرشید دیلمی، محمد شفیع، موید دفتر در ۱۳۲۳، محمد گلپایگانی در ۱۲۶۷ق؛ با عکس خط میرعماد و دیگران؛ جلد: آلبومی، اندازه: ۲۴×۳۳/۵ سم [ف:-۲۲۵]

۸۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۴۰

شامل: انشای فارسی نوشته میرزا کوچک وصال در زمینه سرخ به خط شکسته نستعلیق مشکی و سبز آبی، از آتشکده آذر به خط نستعلیق، سیاه مشق درشت و ریز، پیکره سه زن و یکمرد، تصویر چهره نه مرد و هفت کار نقاشی استادانه، شعر فارسی به خط نستعلیق، خطبه و مناجات عربی و قرآن و رباعی سروه اللهو یودی قاجار با تخلص طرفه و نوشته خود او به نام بهرام میرزا در محرم ۱۲۷۵، نامه دوستانه فارسی به خط شکسته نستعلیق، دعا به خط نستعلیق، چند بیتی از قصیده برده به نسخ، قصیده محمد علی حسینی منشی دیوان عدلیه به خط نستعلیق خود او و آراسته به زر و مشکی دندان موشی، شعر فارسی نستعلیق درشت احمد در ۱۲۲۶، شعر فارسی به خط نستعلیق درشت، فرمان برقراری مواجب به خط نستعلیق ریز، یک صفحه از دیوان حافظ گویا از میرعماد به گواهی ابوالقاسم بن وصال و میرزا کوچک در پشت این قطعه، آنها بهای آن را هم به سطری یک تومان تا دوازده هزار و صفحه‌ای پانزده تومان معین کرده‌اند، میان سطرها زر اندازی شده، دیباچه و ستایش نامه به خط شکسته نستعلیق، میان سطرها زراندازی شده، ستایش و دعای پادشاه به خط تعلیق خواجه اختیار منشی سلطانی در ع ۶۹۰، شعر فارسی و عربی به خط نستعلیق جلال الدین محمد حسینی شریفی در زمینه زر؛ خط: نسخ شکسته ونستعلیق، کا:میرزا کوچک وصال، محمد علی حسینی منشی، احمد در ۱۲۲۶، خواجه اختیار منشی سلطانی، جلال الدین محمد حسینی شریفی؛ تا: ۱۲۲۶ق، جدول زرین و لاجوردی و رنگ‌های دیگر؛ ۱۹گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۴-۳۸۵۹]

۸۲. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶۹

۲۹ قطعه مرقع نسخ مشکی و نستعلیق شنگرف و شکسته نستعلیق با نسخ درشت مشکی و یا به سفیداب و زر و شکسته نستعلیق روز پنج‌شنبه ماه جمادی و نسخ جمعه ۲۷ رجب ۱۲۹۳ و نسخ ۱۲۸۷ میرزا سلیمان و نسخ محمد باقر در ۱۲۲۷ و نستعلیق عبدالجواد حسینی در ۱۳۱۸، باز شکسته نستعلیق؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:میرزا سلیمان، محمد باقر، عبدالجواد حسینی، تا: با تاریخ ۱۲۲۷ق؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷-۳۴۵]

۸۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۷۱

آغاز: تبارك اللهم انی اسئلك برحمتك الر الرحمن الرحمن الرحیم التی ال لتی لتی؛ **انجام:** کلید در گنج حکیم. کلید درگنج حکیم.

۳۶ قطعه مرقع است؛خط: نسخ و نستعلیق و ثلث، کا:محمد مهدی، تا: ۱۲۲۹ق؛ یادداشت «هو الغفور. دردارالسلطنه اصفهان مبلغ یک تومان بیع شده سنه ۱۲۲۹»، مجدول همراه تزئینات هنری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶گ، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۷]

۸۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۷

۳۷ قطعه اشعار، خطب، آیات و ادعیه و سیاه مشق؛ خط: نسخ، کا:عبدالغفار شیرازی، تا: ۱۲۲۴-۱۲۳۰ق؛ مذهب [ف:۱-۵۵۷]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۲۱

آغاز: بسمله. یس و القرآن الحکیم. انک لمن المرسلین؛ **انجام:** حلالا طیبا واسعا تغنینی به من جمیع خلقك ... امید که به درجه قبول واقفان حضور افتد

خط: نسخ، کا:محمد صادق، تا: ۱۲۳۰ق [الفبائی:-۵۱۲]

۸۶. همدان؛ برنا، قاسم؛ شماره نسخه:۳

مرقع دعای صنمی قریش؛ کا:تبریزی، محمد شفیع بن محمد علی، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: ترمه، قطع: ربعی [نشریه: ۵-۳۸۰]

۸۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۷

۳۴ قطعه دورو؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:عبدالصمد قاجار، تا: ۱۲۳۸-۱۲۷۶ق؛ با امضاء «عبدالصمد قاجار» در ۱۲۷۶، پیش از آن نسخ ۱۲۳۸ [نشریه: ۷-۳۴۱]

۸۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۲۸

شامل ۳۰ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:احمد بن محمد حسین شاملو در ۱۲۳۹ق، میرحسین حسینی در ذیقعده ۱۲۶۴، وصال شیرازی در ۱۲۴۷؛ در زمینه طلا، با دو تصویر؛ جلد: مذهب، قطع: پستی [ف:-۲۱۹]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۶

آغاز: یا ابا عبدالله الحسین ابا الحسن الرضا؛ **انجام:** یا چشم و لبش بر سر ناز است هنوز

خط: شکسته، بی کا، تا: ۱۲۴۱-۱۲۴۴ق؛ جلد: روغنی [الفبائی:۵۱۲]

۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۴۴

به فارسی و عربی است بدین‌گونه:قصیده رضا قلی ادیب در ستایش ناصرالدین شاه نوشته خود او و به خط نستعلیق و شکسته، بندی به فارسی به خط شکسته نستعلیق یکی از شاگردان محمد شفیع حسینی در ستایش او، شعر فارسی به خط نستعلیق ر یز و درشت با رقم یزدانی در دومی، نثر و نظم عربی به خط نسخ آقا

محمد هاشم همدانی خوشنویس در ۱۲۵۱ و ۱۲۴۹، غزل حافظ بخط نستعلیق خوش، نامه فارسی به خط شکسته نستعلیق و سوره حمد به نسخ و نامه دیوانی با رقم علی اکبر به خط شکسته نستعلیق و شعر فارسی به خط نستعلیق، شعر و نامه فارسی به خط شکسته و نستعلیق خوش، بندی به عربی در ستایش علی (ع) بنسخ؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، کا:رضا قلی ادیب، یزدانی، آقا محمد هاشم همدانی خوشنویس، علی اکبر، تا: ۱۲۵۱ و ۱۲۴۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۴-۳۸۶۲]

۹۱. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۳

۴۲ قطعه؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ و ۱۲۸۹ق [نشریه: ۷-۳۴۱]

۹۲. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۷

۱۶ قطعه دورو؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:عماد حسنی، وصال؛ تا: ۱۲۵۵ و ۱۲۵۱ و ۱۲۶۵ق [نشریه: ۷-۳۴۰]

۹۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۶۰

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - الحمدلله رب العالمینیا حی یا قیوم اجب یا روقائیل و سخرلی قلوب جمیع المخلوقات؛ **انجام:** یا قائم یا عزیز اجب یا عزرائیل و سخرلی قلوب

رساله فوق شامل ادعیه جذب قلوب - حفظ تن - قضای حوائج است؛ خط: نسخ ممتاز، کا:محمد علی، تا: ۱۲۵۱ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیرالسلطنه؛ جلد: مذهب، ۱۸ص، ۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۹۱۱]

۹۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۹۶

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - اللهم انی اسئلك بعزیز تعزیز اعتزاز عزتك و بطول حول شدید؛ **انجام:** حسب الپیشکش بندگان سکندرشان داراب ... السلطان محمد شاه قاجار خلدالله ملکه. العبد المذنب محمد باقر طهرانی ۱۲۵۱

شامل دعای برآوردن حاجات می‌باشد که کاتب به جهت پیشکش به محمد شاه قاجار کتابت نموده؛ خط: نسخ خوب، کا:محمد باقر طهرانی، تا: ۱۲۵۱ق؛ قطعات متن کتابت زیتونی رنگ، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: چرم، ۱۰ص، ۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۱سم [ف: ۱-۹۱۳]

۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۴۱

شعر فارسی است به خط نستعلیق سفید در زمینه مشکی نوشته محمد در ۱۲۵۷ که نامش در ص ۱۵ و ۱۶ دیده می‌شود (ص ۱ و ۲ و ۵ و ۶ و ۹ و ۱۰ و ۱۳-۱۵ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۳ و ۳۴) در ص ۲۶ گل مخملی است با قلم سیاه از میرزا حسین بن علی نظام العلما در روز چهارشنبه ۹ جمادی الثانی ۱۳۷ در چاله سیاه زمان تیش دار حاجی هاشان (؟) و از آقای میرزا احمد در خواست میکند که نگذارد کسی آن را پاک کند؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد، میرزا حسین بن علی نظام العلما،تا: ۱۲۵۷ق؛ مجدول؛ جلد:مذهب، ۳۶گ، ۴سطر(۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۴-۳۸۶۰]

۹۶. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۲

۱۹ قطعه، دعاء است و مناجات و سیاه مشق هم دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: وصال، تا: ۱۲۵۹ق [نشریه: ۷-۳۴۳]

۹۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۰

۲۰ قطعه دورو؛ خط: شکسته نستعلیق و تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲-۱۲۶۰ق [نشریه: ۷-۳۴۰]

۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۸

آغاز: دیدار تو مطرب دل مست من است؛ **انجام:** که موجب بهجت و سرور بوده است

خط: نستعلیق و شکسته، کا:محمد حسین تهرانی، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: روغنی [الفبائی:-۵۱۲]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۱

آغاز: فتوکل علی الله ان الله یجب المتوکلین؛ **انجام:** باید همه را اعتقاد دات بدل

خط: نسخ و نستعلیق، کا:زین العابدین سلطانی، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: روغنی [الفبائی:-۵۱۲]

۱۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۳۰

چهارده قطعه به نسخ سید محمد طباطبائی نایینی در ۱۳۳۶ و به شکسته و نسخ و به نسخ یوسف در ۱۲۷۲ و سلیمان در ۱۲۸۶ و شکسته شب سه شنبه جمادی الثانی ۸۱[۱۲] (پاک شده) و به نسخ و نستعلیق چهارتا؛ خط: نسخ و شکسته، کا:طباطبایی نایینی، محمد، تا: ۱۳۳۶ق؛ ۱۴گ، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۷-۲۳۱]

۱۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۲

آغاز: ارزو میکندم شمع صفت پیش وجودت؛ **انجام:** انشاء الله الرحمن خوبتر و بهتر خواهم نوشت بتاریخ جمادی الاولی سنه ۱۲۷۷

خط:شکسته،کا:محمد منشی ساوجبلاغی،تا:۱۲۷۷ق [الفبائی:-۵۱۲]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۳

آغاز: از مولانا جلال الدین محمد رومی قدس سره پرسیدند؛ **انجام:** عشق می‌خواهی از هوا بگریز

کا: مجدالاشراف، محمد بن ابوالقاسم، تا: ۱۲۷۹ق؛ جلد: مقوا [الفبائی:-۵۱۲]

۱۰۳. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۰

۲۸ قطعه، نستعلیق «عماد حسنی» در قزوین جهت دوستی، نقل «میر علی شمس الادباء» در ۱۲۸۲، باز نستعلیق «میر علی شمس الادباء شیرازی» در هرات، باز نسخ و نستعلیق و سیاه مشق و نستعلیق ۶ ربیع الاول هزار و اندی ... که نام کاتب و تاریخ پاک شده است، با نسخ و نستعلیق و شکسته و سیاه مشق و سرمشق، ۲۸ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:عماد حسنی، میر علی شمس الادباء شیرازی، تا: ۱۲۸۲ق [نشریه: ۷-۳۴۲]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۰۷

آغاز: حکایت کرد مرا ... که شمع شبهای غربت بود؛ **انجام:** در کار برگه خالی است

خط: شکسته تعلیق، کا:میرزا حسن مستوفی نائینی، تا: ۱۲۸۳ق؛

جلد: میشن، قطع: وزیری بزرگ [الفبائی:-۵۱۱]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۱

آغاز: بسمله، احتجبت بنور وجه الله القدیم؛ **انجام:** الا ان یشاء الله رب العالمین

کا: عبدالغفار و غیره، تا: ۱۳۱۳-۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج [الفبائی:۵۱۲]

۱۰۶. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۴۰

شامل ۱۶ قطعه؛ کا:عبدالمجید شاملو در ۱۲۸۷ق، احمد جواهری حسینی، ابوالقاسم مصحح آستانقدس در ۱۳۱۲ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف:-۲۲۶]

۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۶

آغاز: لك الحمد یا ذالجود و المجدو العلی؛ **انجام:** و ناجاك اخیار ببابك رکع ... سمت اختتام پذیرفت

کا: غلام رضا، تا: ۱۲۹۳ق؛ عکس خطوط [الفبائی:-۵۱۲]

۱۰۸. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۱

۲۲ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:محمد علی قراگزلو، محمد علی، تا: ۱۱۸۳ و ۱۲۹۳ق؛ از «محمد علی قراگزلو» برای ایلخانی، نستعلیق ۱۱۸۳ (عکس است) با تعلیق محمد علی [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۰۹. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۰۳

مرقع جلد مخملی که بعد از اسامی مبارکه خوشنویس مشهور میرزا محمد علی پسر میرزا شفیع خشنویس تبریزی است؛ خط: نسخ خوب، کا:میرزا محمد علی پسر میرزا شفیع خوشنویس تبریزی، تا: ۱۲۹۶ق؛ صفحات مذهب، در سال ۱۲۹۶ برای امین لشگر که آنوقت در تبریز پیشکار عزیز خان سردار و وزیر مالیه آذربایجان بود نوشته [ف:-۱۹]

۱۱۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۵

۲۴ قطعه زرین، نسخ معرب با نسخ «ابوالحسن موسوی»، باز نسخ «فلان» اصفهانی، برای سید هاشم بن سید حسن در ربیع الثانی، باز نسخ «آقا خان پرتو» در ۱۲۹۹؛ خط: نسخ، کا:اصفهانی، آقا خان پرتو؛ تا: ۱۲۹۹ق [نشریه: ۷-۳۴۲]

۱۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۴۲

خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:محمد حسین عماد الکتاب قزوینی، تا: قرن ۱۴؛ ۱۲گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۷/۲-۲۵]

۱۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۸۷

مرقع سیاه مشق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: تیماج، ۶۱گ، ۱۴سطر(۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۶-۶۹۹]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۵۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۴، مختلف الخطوط؛ جلد: مقوا [الفبائی:-۵۱۱]

۱۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۴

به فارسی و عربی و مورخ نوروز ۱۳۱۴ که هر یك را در یکی دو روز نوشته است، عبدالغفار نیریزی نسخه را داشته بود و در شعبان همین سال چنین گواهی داده است (ص ع)؛ در خود نوشته‌ها تاریخ جمادی الاول ۱۳۰۱ و ۱۳۰۱ در تهران و رجب ۱۳۰۰ و جمادی الاول ۱۳۱ و رمضان ۱۲۹۸ دیده می‌شود؛ کا: دانش تبریزی، لطفعلی بن محمد کاظم، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶گ، ۸سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۷۰۹]

۱۱۵. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۵

مرقع، نستعلیق و شکسته «ابوالقاسم»، سیاه مشق، مناجات خواجه عبدالله انصاری به نام نصیحت نظام الملك در آن هست، نقل از خط «میر عماد حسینی»، از علی نقی، خط شکسته نستعلیق «علی اکبر گلستانه در ۱۳۰۰»، نستعلیق «نصرالله حسینی در ۱۳۰۰»، یك سیاه مشق، نسخ معرب، باز شکسته و نسخ «محمد شفیع در ۱۲۴۷» و شکستهدرویش، باز نستعلیق «ابوالفضل بن فضل الله ساوجی» در ۱۲۸۹، سپاه مشق، باز نستعلیق «محمد حسن» و نسخ، خط نستعلیق «حجاب»، سیاه مشق «مشیر السلطنه در ۱۳۲۳»؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:ابوالقاسم، میر عماد حسینی، علی اکبر گلستانه در ۱۳۰۰، نصرالله حسینی در ۱۳۰۰، محمد شفیع در ۱۲۴۷، ابوالفضل بن فضل الله ساوجی، محمد حسن، حجاب، مشیر السلطنه در ۱۳۲۳ق [نشریه: ۷-۳۴۱]

۱۱۶. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴

در ۴۶ قطعه دورو، سیاه مشق، نستعلیق ۱۳۰۱، شکسته عبدالمجید به خواهش میرزا عبدالعظیم در ۱۲۱۶، نستعلیق ۱۲۷، باز نستعلیق ۱۳۲۰ و خط ناخنی؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا:عبدالمجید، تا: ۱۳۰۱ و ۱۳۲۰ق [نشریه: ۷-۳۴۰]

۱۱۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۲

۳۰ قطعه دورو؛ خط: شکسته نستعلیق و تعلیق، کا:عبدالله، تا: ۱۳۰۲ق [نشریه: ۷-۳۴۱]

۱۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۶۰

شامل: ۱. سرمشق به نستعلیق هفتاد و چهار برگ با تاریخ ۱۳۰۴ در برخی از آنها، ۲. سرمشق به نستعلیق نوشته علی آقای حسینی دبیر خط برای آقا عبدالحسین خان یا خط نستعلیق او در پشت برگ، دعا به خط نسخ محمد تقی، دو صفحه به نستعلیق همان علی آقا، نستعلیق همو برای همان خط، خط شکسته گویا از هاشم گویا در ۱۱۱۸ (درست خوانده نمی‌شود)، خط نسخ (رویهم شش پاره)، ۳. نامه امیر نظام گروسی به خدا یگانا به نستعلیق ۶ رجب ۱۲۸۰ با مهر او و با عنوان سفارت اعلی شاهنشاه ایران در پاریس در آغاز، رویهم شش برگ در ۱۳۲۱ در پایان از کسی دیگر و با یادداشت در آغاز، شش برگ و خود نامه در سه صفحه ۱۵ سطر؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:امیر نظام گروسی، حسنعلی بن محمد صادق، تا: ۱۱۱۸ و ۱۲۸۰ و ۱۳۲۱-۱۳۰۴ق [ف: ۱۷-۵۱۴]

۱۱۹. رشت؛ شاد قزوینی؛ شماره نسخه:۱۲

در ۱۷ قطعه؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ یا ۱۰۳۵ق [نشریه: ۵-۳۹۶]

۱۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۷-طباطبائی

مرقعی است دارای ده قطعه خط و چهار تصویر چاپی در پایان مجموعه، خطوط یاد شده عبارت است از:قطعه ۱. به خط نسخ به

قلم زرد بر زمینه آبی مورخ ۱۳۰۵ مشتمل بر حدیث ولایت به نقل از عیون الاخبار، ۲. به خط نسخه سید محمد متخلص به بقا مورخ ۱۳۱۳ که حدیثی از پیامبر علیه السلام را دربر دارد، ۳. به خط شکسته نستعلیق در سه ستون که به شیوه چلیپا نوشته شده و دارای تذهیب دندانه موشی است و موضوع آن بخشی‌هایی از گلستان است، ۴. نستعلیق در دو ستون با مطلع زیر: «کنم شیار به ناخن زمین که بر دوشم ×× بود ز بیل گرانتر کرشمه حداد»، ۵و۶. مراسله‌ای از جانب صفدرخان به جابی (جانی) خان از منشآت اسلامخان از قرن ۱۱ به خط شکسته، آغاز مراسله: «از منشآت غفران پناه ... اسلامخان مرحوم است چند سال پیش از جلوس اقبال ...»، انجام: «اصحاب و تابعین رضی الله علیهم بر آن بوده‌اند ز دودمان قیصری نیز در این باب ساعی بوده‌اند»، ۷. به نستعلیق شکسته و به قلم درشت و مشتمل بر چند سطر مخاطبه، ۸. غزلی است از حافظ با مطلع زیر: «در سرای افغان رفته بود دو آب زده ×× نشسته پیر و صلایی به شیخ و شاب زده»، به خط نستعلیق شکسته حسنعلی خان امیر نظام گروسی است که آن را به جهت سید محمد طباطبایی سنگلجی نوشته، در پشت این قطعه یادداشت زیر به خط سید محمد مذکور دیده می‌شود:«بسم الله الرحمن الرحیم در منزل مرحوم حسنعلی خان گروسی بودم دیوان خواجه را باز کرده اول صفحه دست راست [این] غزل بود:در سرای مغان رفته بود و آب زده ×× نشسته پیر و صلایی به شیخ و شاب زده.خواهش کرد به این بحر و قافیه غزلی انشا نمایم نموده، انشا نمودم برسم یادگار بعضی ابیات آنرا نوشته بمن داد غزل خواجه را اول صفحه نوشته و نوشته است که به جهت یادگار سید محمد متخلص به ظهور [مرحوم سید محمد طباطبایی به شاعری شهرت ندارد و تنها در برخی مجامیع خطی موجود در مجموعه اهدائی طباطبایی قطعاتی به نظم از ایشان موجود است. شایان ذکر اینکه با وجود تصریح مرحوم طباطبایی به اینکه غزل یاد شده به اقتضای غزل خواجه سروده شده ولی همه غزل موجود در قطعه جای سخن از حافظ است و اثری از اشعار طباطبایی نیست].نوشته شد آن قطعه را که این شرح را در پشت آن می‌نویسم جزو این مرقع نمودم. محمد بن صادق الحسینی الطباطبایی ۲۴ربیع الثانی ۱۳۳۱.اللهم اغفر لمن استغفرلی:محمد و آله»، ۹.به خط نسخ که به شیوه دندانه موشی مذهب شده و مشتمل بر چند بیت است از آغاز الفیه، پشت این قطعه آن را به میرزا شفیع تبریزی نسبت داده‌اند، ۱۰. به خط نسخه استادانه، حاوی چند فقره دعا که به سبک دندانه موشی تذهیب شده به قلم زر حواشی مذهب و مرصع است، در پشت صفحه آن را به احمد نیریزی نسبت داده‌اند، ۱۱. قطعه‌ای کهنه حاوی مشق نستعلیق که به شیوه دندانه موشی تذهیب گردیده و شبیه به خط میرعماد است، بیت زیر در آن خوانا است: «یا رب کمال عافیت بر دوام باد ×× پیوسته کار و بار جهانت به کام باد»، ۱۲. به خط شکسته و به قلم سفیداب که حکایتی را در بردارد، آغاز قطعه: «حکایت کرد مرا دوستی که شمع شبهای غربت بود»، باقی صفحات شامل شماره‌های ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ حاوی چند تصویر چاپی با پانویس‌های آلمانی است با جدول و کمند و گل و بوته؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:سید محمد متخلص به بقا، حسنعلی خان امیر نظام گروسی، احمد نیریزی ، میرعماد، تا: ۱۳۰۵ و ۱۳۱۳ و ۱۳۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۶سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲۴-۲۱۴]

۱۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۶۰

آغاز: بسمله. ای آنکه گردن گردون رام تقدیر تست؛ **انجام:** از غم مرا به شادی برسان ... طهران سمت تحریر پذیرفت سنه ۱۳۰۵ مناجات پیر هرات است؛ خط: نستعلیق، کا:شیرازی، محمد حسین بن محمد علی، تا: ۱۳۰۵ق [الفبائی:-۵۱۲]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۸

آغاز: بسمله، اللهم انی اسئلک برحمتک؛ **انجام:** برحمتک یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، کا:محمد تقی گلپایگانی، تا: ۱۳۰۶ق [الفبائی:-۵۱۲]

۱۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۱۴-۳۷/۱۰۴

آغاز: ایمطرب خوش قاقاتوقی قی من قوقی ×× تودق دق من حق حق توهی هی من هو هو؛ **انجام:** والانوش جان فرمایند محصل آقا میرزا رضا کردم که کارهای ما را رود انجام بدهد والسلام

ده قطعه مرقع است شامل اشعار، ادعیه ومطالب دیگر به خط نسخ ونستعلیق زیبا با تزیینات خاص توسط خطاطان هنرمند نگاشته شده دریکی از آنها نام خطاط حسین بن علی ودیگری به خط محمد باقر در ۱۳۳۰ وسه دیگر به خط حسین بن سیدرضا علی در ۱۳۰۷ ومرقع دیگر که برای فرزندش میرزا مسعود در ۱۳۰۱ نگاشته وآخرین در ۱۳۳۰ نوشته شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:حسین بن علی، محمد باقر، حسین بن سیدرضا علی، تا: ۱۳۰۷ تا ۱۳۳۰ق؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۵×۱۸سم [ف: ۸-۴۲۸۶]

۱۲۴. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۶

شامل ۲۰ قطعه؛ کا:علی اکبر، راقم طوسی در ۱۳۰۹، حسن علی خان کروسی در ۱۳۰۸ق، محمد حسین شیرازی، احمد حسینی جواهری طوسی در ۱۳۲۳ق، سید احمد جواهری مشهدی پدر محمود فرخ؛ با یک تصویر محو و قطعه‌ای قرآن به خط محو؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:-۲۲۰]

۱۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۲-فیروز

به قلم‌های مختلف است. دارای ۳۸ قطعه نوشته، رقمکاتبان در ذیل قطعات ۲۲ و ۲۶ و ۳۱ یاد شده و در حاشیه و پشت چند قطعه یادداشت‌هایی از علی اکبر بن محمد آذربایجانی و ابراهیم بوذری در معرفی کتاب دیده می‌شود، نخستین قطعه شجره نامه محمد صادق طباطبائی است که به سال ۱۳۰۹ تحریر شده، قطعات ۷ و ۸ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۲ چاپی است؛ کا:از کلهر، احمد نیریزی عماد الکتاب (محمد حسین) و عبدالله ریاضی، بی‌تا؛ تمام قطعات مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۲۱-۳۵۲]

۱۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۱

آغاز: لک الحمد یا ذا الجود و المجد و العلی ×× تبارکت تعطی من تشاء و تمنع
مناجات منظوم امیر المؤمنان حضرت علی علیه السلام را به سبکی ابتکاری در ۱۱ قطعه مرقع در آورده است، دو برگ اول دارای سرلوح و ترجمه زیر نویس فارسی به نظم، و بقیه صفحات در هر صفحه سه بیت جای گرفته با ترجمه منظوم فارسی زیر نویس و شرح لغات مشکله آنها به فارس؛ خط: نسخ ممتاز، کا:عبدالصمد گیلانی اشکوری، تا: شوال۱۳۰۹ق؛ به جهت تحفه محفل معتمد السلطان آقا میرزا محمد حسین خان سرتیپ حکمران لاهیجان؛ مرقع سازی با مقوای نارنجی انجام گرفته، مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۲سم [ف: ۴۳-۲۰۴]

۱۲۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۷۰

۲۳ قطعه جلد نشده؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه، تا:۱۲۳۹ و ۱۲۹۱-۱۳۰۹ق؛ مرقع با خط ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه، با تاریخ ۱۳۰۹ و ۱۲۳۹ و ۱۲۹۱ با عکسی از شاه اسماعیل [نشریه: ۷-۳۴۵]

۱۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۴

شش قطعه مرقع است حاوی چند نامه حکومتی، این نامهها حاوی فرامین و گزارش‌های کوتاهی است که در سال‌های ۱۳۱۰ (نامه دوم) و ۱۳۱۶ (نامه سوم تا ششم) در تهران نوشته شده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۶-۱۳۱۰ق؛ جلد: پارچه سبز، ۶گ، ۶-۹سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۶-۲۹۷]

۱۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۳

خط: نستعلیق، کا:علی اکبر، تا: ۱۳۱۱ق [الفبائی:-۵۱۲]

۱۳۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۹۹

آغاز: لک الحمد یاذا الجود و المجد و العلی.مرتر است ستایش ای خداوند بخشش و بزرگی و بلند؛ **انجام:** قدری و تا جاک اخیار ببابک رکع.و راز میگویند با تو بر گزیدگانی که بر در تو رکوع کنندگانند خانزاد دولت ابد مدت روز افزون. احمد بن معتمد السلطنة فیشهر رجب المرجب سنه ۱۳۱۱.
مناجات منظوم عربی که مترجم به فارسی است؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:احمد بن معتمد السلطنة (قوام السلطنه)، تا: رجب۱۳۱۱ق؛ قطعات: مقوای فرنگی مجدول کمندکشی، مذهب، با سرلوح به طرح کتیبه مذهب، دارای ۱۰ قطعه متصل به هم که هر قطعه ۶ سطر مناجات و ۶ سطر ترجمه فارسی دارد؛ کاغذ: مقوای، جلد: مذهب؛ اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲-۶۲]

۱۳۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹

آغاز: بسمله - اللهم یا من دلع لسان الصباح بنطق تبلجه؛ **انجام:** بجهت سلامت وجود مسعود شاهنشاه جمجاه مالک رقاب ... سلطان صاحب قرآن ناصرالدین شاه قاجار لازال منصورا بنصرالله و مویدا بتائیده این بنده درگاه نوشت امید در نظر انور عاطفت اثر قبله عالم ... شرف قبول یابد ... کتیبه خانه زاد دولت جاوید بنیان کاتب السلطان محمد حسین شیرازی ۱۳۱۲

دعای صباح حضرت امیرالمومنین علیه السلام می‌باشد که کاتب به خط خوش و زیبای نستعلیق آن را کتابت و به ناصرالدین شاه قاجار تقدیم نموده است؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:شیرازی، محمد حسین بن محمد علی، تا: ۱۳۱۲ق؛ کمندکشی شده، مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۰ص، ۷سطر، اندازه: ۲۰/۸×۳۱/۴سم [ف: ۱-۹۲۰]

۱۳۲. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۸

۲۸ قطعه؛ خط: نستعلیق، کا:فتح الله و افسر و جلالی، تا: ۱۳۱۲ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۱

کا:حسام الملک، تا: ۱۳۱۵ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲/۱×۲۴/۹سم [رایانه]

۱۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴-فیروز

شامل بیست قطعه عکس خیالی؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:محمد حسین عماد الکتاب، تا: ۱۳۱۶-۱۳۱۷ق؛ جلد: مخمل، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۱-۳۴۹]

۱۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۰

کا:محمد حسین شیرازی، تا: ۱۳۱۷ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲/۷×۲۱/۲سم [رایانه]

۱۳۶. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۶

۴۰ قطعه؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:محمد حسینی لواسانی، تا: ۱۳۲۲ق؛ با دو سر مشق به خط گنجشکی [نشریه: ۷-۳۴۲]

۱۳۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۷

۲۲ قطعه، سیاه مشق، نستعلیق «حسن ۱۳۲۳»؛ خط: نسخ معرب، کا:حسن، تا: ۱۳۲۳ق [نشریه: ۷-۳۴۲]

۱۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۰-فیروز

قسمتی از اربعین شیخ بهائی است؛ خط: نستعلیق، کا:داوری، محمد بن محمد شفیع، بی‌تا؛ دارای سر لوح، مجدول؛ در ماه صفر ۱۳۲۳ از طرف اورنگ پسر فرهنگ پسر وصال به نصیر الشریعه پسر امام جمعه هدیه شده؛ جلد: تیماج، ۳۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲۱-۳۵۰]

۱۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۹۰

آغاز: هو العزیز بدختر چه خوش گفت بانوی ده؛ **انجام:** خبردار نبود زهر درون تحریر شد
خط: سیاه مشق نستعلیق، کا:علی منظوری، تا: ۱۳۲۵ق [الفبائی:۵۱۲]

۱۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۵۰

آغاز: اگر تو بر گلنی در میان شهر نقاب؛ **انجام:** که مرا نیست از این شهر ره بیرون شد
خط: نستعلیق شکسته، کا:جواهری، احمد، تا: ۱۳۴۰ق [رایانه]

۱۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۸۰

آغاز: بشیر ماه صیام درین خجسته بهار؛ **انجام:** که هر چیز از عدم با قدرتش ممکن ز امکان شد
قصاید میلادیه و مدحیه مشکاة؛ خط: نستعلیق، کا:علی اکبر آل یاسین، تا: ۱۳۴۰-۱۳۵۰ق [الفبائی:-۵۱۲]

۱۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶۵

۵۸ قطعه است، در صفحه نخستین آن سرگذشت میرزا غلامرضا است که معتضد الدوله در رمضان ۱۳۵۴ نوشته است، در صفحه دوم عکس میرزا غلامرضا و میرزا عبدالکریم است؛ خط: گوناگون، کا:خوشنویس اصفهانی، غلامرضا بن میرزاجان، بی‌تا؛ کاغذ: مقوا، جلد: تیماج، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف: ۸-۱۱۹]

۱۴۳. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۴

۴۶ قطعه؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:حاج بنان مدنی، تا: ۱۳۶۴ و ۱۳۷۳ و ۱۳۷۶ و ۱۳۷۱ق؛ خط از «حاج بنان مدنی» است، نامه‌هایی است از او با سه قطعه از دکتر مدرس [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۴۴. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۰

۲۰۶ قطعه، نستعلیق و نسخ و شکسته نستعلیق و سیاه مشق و سرمشق «عماد الکتاب» و «حاج بنان مدنی»، تاریخ ۱۳۷۰ و ۱۳۷۲ و ۱۳۶۷ و ۱۲۹۴ هم دارد، با خط محمد طاهر رضوی قمی و نسخ «وصال»، سرمشق و سیاه مشق، عکس خط «علی نقی» و خط داوری پسر وصال» و عکس خط «سلیمان وقار الملک» در ۱۳۲۳ و عکس خط «علی نقیو خط «عبدالمجید» و «قدسی حسینی» و عکس خط «میر عماد و خط وصال، و تعلیق «لطف علی قاجار» و نستعلیق «میرزا علی اصفهانی» با سیاه مشق و خط «حجاب» و عکس خط «میرعلی» و تقلید «عباس نوری» از خط «میر عماد» (چاپی) و هم چاپی خط وی؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:عماد الکتاب و حاج بنان مدنی و وصال و علی نقی و سلیمان وقار الملک و علی نقی و عبدالمجید و قدسی حسینی و لطف علی قاجار و میرزا علی اصفهانی و حجاب و عباس نوری و میر عماد؛تا: ۱۳۷۲ و ۱۳۶۷ و ۱۲۹۴ و ۱۳۲۳، ۱۳۷۰ق [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۷۲

خط: نستعلیق و شکسته، کا:جلال الدین اعتضادی، تا: ۱۳۸۳ق؛ جلد: گالینگور [الفبائی:-۵۱۲]

۱۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۵

آغاز: ای فراق تو یار دیرینه؛ **انجام:** بسا لولی وش شیرین کرشمه

کا: عبدالحسین نوری، تا: ۱۳۸۸ق [الفبائی:-۵۱۲]

۱۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۹

مشتمل بر ۳۲ قطعه نقاشی و تصاویر مختلف کار محمد حسن افشار مشهور به لال، آقا باقر، میرزا بابا نقاش‌باشی، علیقلی بیک، آقا محمد باقر، آقا نجف، آقا صادق، آقا لطفعلی شیرازی، علی اشرف. دو قطعه اول تصویر آغا محمد شاه قاجار و جوانی ناصرالدین شاه قطعه ۲۷ و ۲۸ دو مجلس نقاشی هندی قطعه اخیر شکار ببرکار لال که برای حشمة الدوله حمزه میرزا ساخته است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اطراف قطعات کاغذ الوان مذهب، اسامی نقاشان بالای صفحات مرقوم گردیده؛ جلد: مذهب، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۲-۴۶۹]

۱۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱-فیروز

شامل سی و دو قطعه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح مذهب و مرصع، مجدول، مذهب؛ جلد: مذهب، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱-۳۴۹]

۱۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۰

شصت قطعه از کاتبی مجهول به خط دیوانی در مجدول الوان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۰قطعه، ۶سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۶-۲۹۳]

۱۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۹

آغاز: المرء مخبوء تحت لسانه، مرد پنهان است در زیر زبان خویشتن ×× قیمت و قدرش تا نیاید در سخن؛ ۲. آغاز «السلام علی ائمة الهدی و مصابیح الدجی»؛ **انجام:** و عباده المکرمین الذین لا یسبقونه بالقول و هم بامره.

دوازده قطعه مرقع است از کاتبی مجهول شامل:۱. ده مرقع اول صد کلمه امیرالمؤمنین (ع) به خط نسخ زیبا و جلی به زر و لاجوردی و در زیر هر حدیث ترجمه آن با یک بیت فارسی به خط نستعلیق زیبا، ۲. دو مرقع آخر، بخش آغازین از زیارت جامعه کبیره؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۱۲ قطعه، ۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۶-۲۲۹]

۱۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۰

آغاز: دعای صنمی: اللهم صل علی محمد و آل محمد و العن صنمی قریش و جبتیها و طاغوتیها؛ **انجام:** دعای رفع سحر: اللهم رب موسی و خاصه بکلامه و هازم من کاده بسحره بعصاه.

بیست و چهار قطعه است به خط ثلث معرب زیبا و جلی از خطاطی مجهول، در این مرقعات دعای صنمی قریش و دعایی جهت رفع سحر و ترجمه فارسی آن ها به خط نستعلیق خفی در زیر سطور تحریر شده؛ خط: ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: مذهب، ۲۴ قطعه، ۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۳۶-۳۰۰]

۱۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۳

ده قطعه است که در آنها بخشی از مناجات خواجه عبدالله انصاری در طول صفحات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰ قطعه، ۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۳۶-۳۰۲]

۱۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۴

سی و چهار مرقع است شامل صد کلمه امیرالمؤمنین (ع) با ترجمه منظوم عادل خراسانی؛ خط: ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۳۴ قطعه، ۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۶-۳۰۲]

۱۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۵

بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۵۳ قطعه، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [ف: ۳۶-۳۰۳]

۱۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۹

آغاز: کرامت را پیرایه وجود موجودات ساخته فحمدله ثم حمد له علی ما کسانا رداء الکرام و شکر له ثم شکر له علی ما هدانا لشکر النعم؛ **انجام:** و استادانه از کان قریحت جواهر قیمتی در سلک انتظام کشیده و نقود الفاظ را.

۲۲ قطعه مرقع است از کاتبی نامعلوم، کاتب در این مرقعات رساله‌ای در آداب و مواعظ و دستور سلطنت و ملک داری، انشاء و تحریر نموده است، این رساله فاقد فصول و ابواب است و به نام اتابک نصرة الدین احمد نگاشته شده و کاتب در مقدمه ابیاتی در مدح وی انشاء نموده است، هدف کاتب از این رساله تحریر مرقع بوده و لذا رساله از جهت علمی قابل اعتنا نیست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲ قطعه، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳۶-۳۰۸]

۱۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۰

خط علی رضا عباسی شاگرد علی بیک تبریز که شعرهای جامی، وحید، نرگسی، آهی، نثاری، شاهی و اهلی را نوشته است؛ خط: نستعلیق، کا:عباسی، علیرضا، بی‌تا؛ مذهب، مجدول، با سرلوح، بادو مجلس تصویر سماع و شراب زیبا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲گ، ۸سطر(۴×۱۰)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۷۰۷]

۱۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۴۳

مناجات «لك الحمد یا دوالجود والمجد و العلی» است منسوب به علی (ع)؛ خط: نستعلیق، کا:میر علی، بی‌تا؛ مجدول؛ ۱۰گ، ۴سطر (۹/۵×۱۲)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۴-۳۸۶۲]

۱۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۳۲/۱

قطعه‌های خط (۳۲ پاره) (نمایشگاه نسخه‌های خطی کتابخانه مرکزی چاپ مهر ۱۳۵۰ ص ۶۴ و ۶۵)؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷-۱۳۴]

۱۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۶۷

مرقع خطوط خوش، ۲۶ پاره؛ بی‌کا، بی‌تا؛ برگ‌ها از هم جدا است [ف: ۱۷-۲۶۵]

۱۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۱۳

۲۲ قطعه دورو؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۷-۴۸۷]

۱۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۱۴

۴۸ قطعه دو رویه، پیکره‌های ناخنی سفید با نام آنها در زمینه رنگین، هنر هندی قرن ۱۳ و ۱۴، بدین‌گونه: چادر یک چوبه، برزخ، پادری، کشتی قازان، مجموعه حیوانات، کاژی شیران، کاژی ببر، مرد نماز، جوکی، آخوند زاده‌ها، نادرشاه، باباخان، احمدشاه درانی، برهان نظام شاه پادشاه احمدنگر، شاه اسماعیل صفوی، صوفی سرمد، قیام الملک، سلطان عبدالله حیدرآبادی، علی عادل شاه بیجاپوری، رستم، امیر تیمور، ملک روم (عثمانی)، بابرشاه، شاه تهماسب، اکبر پادشاه، کیکاوس سوار بر تخت با عقابها رو به آسمان، عالم پادشاه، ثانا شاه حیدرآبادی سواره، سوار ترک، نظام علی شاه، آصف جاه، قمرالدین خان وزیر، سکندرجاه، اعظم شاه، مرحوم، تیپوسلطان، ارسطوجاه، دوست محمدخان، حضور راجه چند و لعل و بالاپرشاد، نجیب الدوله، جواهر سنگه و راجه رنجیت سنکه و پرشنکه، امیر رومی، بهاؤ مرهته، راجه سا هومرهته درویش، تان سین کلانونت، امیر هندوستانی، ممتاز الامراء، شرزه جنگ افغان، تودژمل و ببربر، پیرزاده، لاله، نانا بهتر نویس، ه ردو مبارز، سوار، ملک روم (عثمانی)، راجه چنگه، پارسی، سیاهی، مظفر شاه گجراتی، هر دو محارب، شاه روس، حشمت جنگ، پادری، روسی، فرنگی، سوار، چهار مرد (بی نام)، فرنگی، یک مرد و یک فیل (بی نام) (دوتا) فنطورس، کشن، حبشی، یهودی، برمها (با پنج سر و شش دست)، بشن، راجه رام سنگه، مسلح خانه، رومی، هندو، تعلیم (ورزش و مشق)، پیکره بی نام، کالسکه (بی نام دوتا)، مغل، آدم چین، آدم قطبی، مغل، کسی بی نام، آدم یک پا، پریان، پیداست که در این دو مرقع نمونه‌ای از گوشه‌های زندگی و اندیشه هندی از هر گونه نشان داده شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۱۷-۴۸۷]

۱۶۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۶۱

دارای تصاویر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۰گ [نشریه: ۲-۱۳۰]

۱۶۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۶۴

خط: نستعلیق و شکسته، کا:حسن گل گلاب، بی‌تا، عکس خط و تصویر گل و بلبل؛ ۳۶گ [نشریه: ۲-۱۳۰]

۱۶۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۶۶

رساله ای عرفانی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۰گ [نشریه: ۲-۱۳۰]

۱۶۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۶۷

خط: نستعلیق، کا:گویا از میر، بی‌تا؛ مجلس تصویر و شکسته و نسخ ۱۱۲۹و سیاه مشق نستعلیق گویا از میر و نسخ نیریزی در ۱۱۲۱ و تعلیق گویا از خواجه اختیار؛ ۱۶گ [نشریه: ۲-۱۳۰]

۱۶۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۶۱

آغاز: بسمله - احتجبت بنور وجه الله القدیم الکامل و تحصنت بحصن الله القوی الشامل؛ **انجام:** و هو السمیع العلیم و صلی الله علی محمد و آله اجمعین

مرقع موجود مشتمل است بر دعای احتجاب، دعای دفع کید، دعای دفع امراض، دعای نور، دعای درد چشم و بر آوردن مهمات، دعای علو جاه و منزلت، دعای رویت ماه نو، دعای نماز اول ماه و چند دعای دیگر؛ خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب، مجدول؛ ۳۴ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۱-۹۰۷]

۱۶۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷۱

مرقع حاضر مجموعه ای است از ادعیه، التمحیدیه، دعای طلب مغفرت، دعای نجت از ظالم، دعای دفع مرض، دعای بر آوردن حاجات و چند دعای دیگر؛ خط: نسخ ممتاز و جلی، کا:جعفر خان دارابی، بی‌تا؛ مذهب؛ مهر:«عبدالوهاب الموسوی»، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: چرم ساغری، اندازه: ۲/۷×۳۱سم [ف: ۱-۹۲۲]

۱۶۸. تهران؛ مینوی، مجتبی؛ شماره نسخه:۶۱

در ۲۶ قطعه، دو قطعه نخستین آن از قرآن است و سخنان علی (ع)، دیگر قطعات البردة بوصیری است؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب [نشریه: ۶-۶۸۵]

۱۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۳
شانزده قطعه مرقع است شامل قطعاتی به نظم و نثر است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:سید علی اکبر حسنی حسینی معروف به سید گلستانه، بی‌تا؛ ۱۶ص، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۳۶-۲۹۷]

۱۷۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱
عکس مرقع خط عماد الکتاب اصل به خط خود او در ۱۲ قطعه؛ کا:عماد، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۰]

۱۷۱. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲
نظم و نثر است به فارسی و عربی، در ۳۶ قطعه دورو؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۰]

۱۷۲. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶
نظم و نثر، در ۲۸ قطعه، با یک صورت؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۰]

۱۷۳. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۸
۳۲ قطعه دورو؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:ابراهیم، بی‌تا، [نشریه: ۷-۳۴۰]

۱۷۴. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۴
۳۰قطعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۱]

۱۷۵. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۸
۳۹قطعه که منشآت اوست؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالوهاب نشاط، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۱]

۱۷۶. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۹
۴۶ قطعه؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:آقا علی محمد شکسته نویس، بی‌تا؛ مستشار اعظم تقی دانش آن را در شیراز از عبدالرسول تاجر به چهل و دو تومان خریده، در جمادی الاول ۱۳۴۴ [نشریه: ۷-۳۴۱]

۱۷۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۰
۴۶ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ با نسخ و سیاه مشق و شکل درخت با ناخن [نشریه: ۷-۳۴۱]

۱۷۸. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۱
۳۰ قطعه؛ خط: نسخ و شکسته، کا:علاء الدین تبریزی، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۱]

۱۷۹. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۳
۲۶ قعطه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:ابوالحسن قاجار، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۱]

۱۸۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۱
خط: نسخ و نستعلیق، کا:عبدالمجید، عماد حسنی، بی‌تا؛ نسخ زرین، با عکس خط «عبدالمجید» و عکس خط «عماد حسنی» و سیاه مشق و نستعلیق عماد حسنی (چاپی)، با نستعلیق (چاپی) و سفید مشق و سیاه مشق، باز نستعلیق (چاپی) ۴۴ قطعه (۳۰ چاپی، ۱۳ خطی، یک قطعه «بسم الله») [نشریه: ۷-۳۴۲]

۱۸۱. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۲
رویهم ۳۹ قطعه؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۲ صفحه از «تقی دانش» با مهر مستشار اعظم ۱۳۰۳ [نشریه: ۷-۳۴۲]

۱۸۲. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۳
۱۴ قطعه؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا:عماد حسنی، شاه محمود، بی‌تا؛ با خط نستعلیق شاه محمود؛ تقی دانش در ۱۳۰۳ آن را خریده است با مهر مستشار اعظم [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۸۳. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۱
نسخ زرین، زمینه لاجورد، با عکس خط «عبدالمجید» و عکس خط «عماد حسنی» و سیاه مشق و نستعلیق عماد حسنی (چاپی)، با نستعلیق (چاپی) و سفید مشق و سیاه مشق، باز نستعلیق (چاپی) ۴۴ قطعه (۳۰ چاپی، ۱۳ خطی، یک قطعه «بسم الله»)؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:عبدالمجید، عماد حسنی، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۲]

۱۸۴. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۶
۳۲ قطعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۸۵. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۷
۲۲ قطعه، نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق با عکس خط «عبدالمجید»، نسخ رجب ۱۲۵۵ از «محمد هاشم»، نقل علی بن محمد صالح حسینی، شکسته «علی اصغر همدانی»، پیش از آن نستعلیق ۱۲۴۴، شکسته رشیدالدین محمد مستوفی در دزآشوب برای محمد خان ایروانی، نسخ و نستعلیق، ۲۲ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:عبدالمجید، محمد هاشم، علی اصغر همدانی، رشیدالدین محمد مستوفی، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۸۶. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۹
۳۶ قطعه، شکسته نستعلیق و نستعلیق و نسخ، باتعلیق ۳ محرم ۸۹۷، با شکسته نستعلیق «محمد شفیع حسینی» در ۱۰۹۱ و شکسته نستعلیق و نستعلیق و عکس (سه صفحه) و نستعلیق و شکسته نستعلیق ۱۲۷۲ باز نستعلیق «محمد ایروانی» باز شکسته نستعلیق «محمد حسن قاجار» برای حشمة السلطنة؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:محمد شفیع حسینی، محمد ایروانی، محمد حسن قاجار، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۸۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۳
۱۴ قطعه؛ خط: نستعلیق، کا:محمد علی شیرازی، بی‌تا؛ نظم فارسی است، از ضیاء لشکر مستشار اعظم؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۸۸. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۴
۱۰ قطعه؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ زمینه سفید از «محمد علی شیرازی» نظم است و مذهب با تشعیر و دندان موشی [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۸۹. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۵
۳۹ قطعه؛خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛قطع: ربعی [نشریه: ۷-۳۴۳]

۱۹۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۶
۲۲ قطعه؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:درویش، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۹۱. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۸
۵۶ قطعه، نستعلیق با یک مجلس (چاپی) در آغاز، سپس خط نستعلیق چلیپا و آراسته از داستان «مهر و مشتری» با یک مجلس

در پایان متن نستعلیق (چاپی)، مجدول، عنوان‌ها زرین؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۹۲. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۷

۱۲ قطعه، از گلستان سعدی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۹۳. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۹

دعاء است و شعر، ۱۲ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۹۴. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۱

۱۶۳ قطعه، مرقع شکسته نستعلیق و نستعلیق و نسخ، با خط وصال و خاندانش و «بنان مدنی»، نظم است و نثر با نامه ها، با تاریخ ۱۳۶۶، و ۱۳۶۴، نامه‌ای با مهر «امین سلطان وزیر اعظم» دارد، با تاریخ ۱۲۷۴ و ۱۲۷۳؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:بنان مدنی، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۹۵. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۲

۲۰۱ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:خاندان وصال و علاءالدین تبریزی، بی‌تا؛ سیاه مشق و نسخ و نستعلیق، با خط خاندان وصال و علاءالدین تبریزی [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۹۶. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۳

مرقع که بیشتر سرمشق است، با نستعلیق و سیاه مشق و عکس خطوط خوش، ۶۰ قطعه و در هر قطعه دو تا سه سرمشق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۹۷. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۴

مرقع که بیشتر سرمشق است، با نستعلیق و سیاه مشق و عکس خطوط خوش، ۶۰ قطعه و در هر قطعه دو تا سه سرمشق است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۹۸. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۵

۲۰ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق و رقاع، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۴]

۱۹۹. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۶

۳۸ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق میر زین العابدین با خط نستعلیق با سفیداب، سیاه مشق، نستعلیق با خط «میرعماد» [نشریه: ۷-۳۴۴]

۲۰۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۷

۲۴ قطعه؛ خط: نستعلیق، کا:عماد حسنی و علی محمد نظامی لواسانی، بی‌تا؛ مرقع بیشتر عکس خط نستعلیق «عماد حسنی» است با عکس خط نستعلیق «علی محمد نظامی لواسانی» [نشریه: ۷-۳۴۴]

۲۰۱. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۹

۲۰ قطعه، مرقع شکسته نستعلیق ریز چلیپای گوناگون ریز و درشت که بیشتر از معتمدالدوله نشاط است و در منشآت؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۳۴۴]

۲۰۲. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶۰

۱۴ قطعه، به نظم و نثر فارسی؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ راسته و چلیپا، با خط خواجه اختیار، با پیکره شش مرغ که به یک دیگر می‌نگرند؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: ربعی [نشریه: ۷-۳۴۴]

۲۰۳. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶۱

۲۴ قطعه، نظم و نثر فارسی و نثر عربی؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۳۴۵]

۲۰۴. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶۴

۲۰قطعه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷-۳۴۵]

۲۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۲۲

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۸×۲۴/۲سم [رایانه]

۲۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۳۰

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۳×۱۹/۸سم [رایانه]

۲۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۲

با نقاشی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷/۶×۲۴/۵سم [رایانه]

۲۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۹/۵×۳۱سم [رایانه]

۲۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۵

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷/۹×۲۹/۴سم [رایانه]

۲۱۰. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ به امضای محمد علی [میراث اسلامی: ۵-۶۰۱]

۲۱۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۲۹

شامل ۱۰ قطعه که در صحافی به صورت کتاب درآمده؛ خط: نستعلیق خوش، کا:وصال شیرازی، بی‌تا؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف:-۲۲۱]

۲۱۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۰

شامل ۱۶ قطعه ادعیه و آیات قرآنی؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ جزو کتابخانه ضیاء لشکر تقی دانش با مهر مستشار اعظم؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف:-۲۲۱]

۲۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۰۳

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: ترمه زربافت، قطع: سلطانی [الفبائی:-۵۱۱]

۲۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۰۴

آغاز: بسمله منت خدای را عز و جل که طاعتش موجوب قربت است؛ **انجام:** یار عزیز رفع گردد از دل سرد

خط: نستعلیق و شکسته، کا:درویش و وصال و غیر هما، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۲۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۰۶

آغاز: بسمله منت خدای را عز و جل که طاعتش موجب قربت است؛ **انجام:** یار عزیز رفع گردد از دل سرد

خط: نسخ و نستعلیق، کا:سلطان علی، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۲۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۰۹

آغاز: دلیلک ان الفقر خیر من الغنی.و ان قلیل المال؛ **انجام:** امام همام جواد کریم ... کتبه العبد حاجی مقصود التبریزی

کا: مقصود نیریزی، محمد شفیع نیریزی، محمد هاشم قدیمی، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۲۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۱۰

آغاز: حافظ صبور باش؛ **انجام:** اگر گاهی برون نارد ... تواند

کا: میرعماد، محمد اسماعیل سلطانی، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۲۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۱۱

آغاز: که به زمستان نیز برون ایم فقیره درویشی حامله بود چون مدت حمل به سر امد؛ **انجام:** عالیقدری اعتمادی ابراهیم ... دام عزه را مشتاق ملاقات گرامی می‌باشم

خط: شکسته نستعلیق، کا:درویش وصال و غیرهم، شفیعا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۲۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۱۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین الرحمن ... شفقت فرموده؛ **انجام:** در شب عید فطر به تحریر این چند سطر پرداخت العبد العاصی عباس بن یحیی

کا: محمدشفیع، محمدکاظم، میرزاکوچک، عباس، زین العابدین، عباس بن یحیی، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۲۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۱۵

آغاز: ز کنج مدرسه حافظ مجوی گوهر عشق؛ **انجام:** خاصه در فصلی که باشد در چمن بسیار گل

خط: شکسته، کا:شفیعا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۲۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۱۷

خط: شکسته تعلیق، کا:درویش عبدالمجید، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۲۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۱۸

آغاز: و اله اجمعین برحمتک یا ارحم الراحمین؛ **انجام:** اما علمت یا ابراهیم ان مخالفه

خط: نسخ و شکسته، کا:درویش عبدالمجید و احمد نیریزی، جاپلقی بروجردی، شفیعا محمد شفیع بن علی اکبر، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۱]

۲۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۱۹

آغاز: الله تعالی هو الاثام خاطر فیض مظاهر عطری گلهای؛ **انجام:** نان خشک خلال بود ... حران بیالان. (کذا)

خط: شکسته تعلیق، کا:شفیعا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۲۰

آغاز: از و وقت صبحدم کاکل پریشان ساختی؛ **انجام:** هیچ آشنایی ندارم خدمت ملامیرزا جان هم میرسم حاجی رضی و حاجی اسماعیل و ...

خط: شکسته نستعلیق، کا:درویش، بی‌تا؛ قطع: وزیری بزرگ [الفبائی:-۵۱۲]

۲۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۲۳

آغاز: هو دوست مهربان من قاصر سرکاری نوشتجات را رسانید و بر مضامین اطلاع بهم رسانید؛ **انجام:** جز از شما زودتر از همه نمی پرسم از اصفهان هیچ ندارم

خط: شکسته، کا:صدر یزدی، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۲۴

آغاز: توان ز سیر و تماشای؛ **انجام:** وی بخاک در تو روی بهار (کذا)

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۲۵

آغاز: هر عمل دارد به علمی احتیاج؛ **انجام:** که در دفتر از آن جزوی توان خواند

خط: نستعلیق، کا:میر علی، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۲۸

آغاز: بسمله. هل اتی علی الانسان حین من الدهو؛ **انجام:** الحیوه الدنیا و الباقیات الصالحات خیر عند

خط: نسخ، کا:احمد نیریزی، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۲۹

آغاز: اللهم الف بینهما روابط الالفه؛ **انجام:** بتائیده هذه الدولة المخلدة المویدة بهاء الدین محمد العالی

عقدنامه حمزه میرزا برادرشاه عباس است؛ خط: ثلث، کا:نیریزی احمد، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۳۰

آغاز: شرطست بدوست عهد و پیمان بستن از غیر بریدن و باو پیوستن (کذا)؛ **انجام:** گفتا غرض اهل دل از عشق مجاز شوقست و نیازمندی سوز و گداز

خط: نستعلیق، کا:میرعماد، بی‌تا؛ جلد:مذهب، قطع: وزیری کوچک [الفبائی:-۵۱۲]

۲۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۳۱

آغاز: محمد حسین نیریزی غفرالله که مدتی بریدند و باز پیوستند؛ **انجام:** صلی الله علیه و علی آله و اولاده الطاهرین صلوة الله علیهم اجمعین

خط: نستعلیق و شکسته، کا:محمد حسین نیریزی، بی‌تا؛ جلد: روغنی، قطع: رقعی [الفبائی:-۵۱۲]

۲۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۶۵

آغاز: نه در هجرم زبانرا قوت گفتا ربوده امشب؛ **انجام:** همچو زمین تشنه لب از پی ابر رحمتی

خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۷۵

آغاز: ز لطف خالق یکتا تعالی شانه الاعلی؛ **انجام:** که رخنمود جهان را به طالع مسعود

قصاید میلادیه و مدحیه مشکاة؛ خط: نستعلیق، کا:علی اکبر آل یاسین، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۷۶

آغاز: هست مقصودم ز ساقی عیش و ازمی حبدوست؛ **انجام:** جعفر و موسی و زهرا یک حسین و دو حسن

قصاید میلادیه و مدحیه مشکاة؛ خط: نستعلیق، کا:علی اکبر آل یاسین، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۷۷

آغاز: چه خوش مبارک فیروز بود روز لقا؛ **انجام:** لم یکن بعد النبی مثلث له کفوا احد

قصاید میلادیه و مدحیه مشکاة؛ خط: نستعلیق، کا:علی اکبر آل یاسین، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۷۸

آغاز: نیادینهم یوم الغدیر بنیهم؛ **انجام:** بیدغدغه آن بعین سلقلقیاشد

قصاید میلادیه و مدحیه مشکاة؛ بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۷۹

آغاز: سحرگه ز هاتف رسید این خبر؛ **انجام:** من آذی الله فقد کفر

قصاید میلادیه و مدحیه مشکاة؛ خط: نستعلیق، کا:علی اکبر آل یاسین، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۸۱

آغاز: قال النبی صلی الله علیه و آله و سلم؛ **انجام:** سبط خیرالخلق مولی الثقلین

قصاید ملادیه و مدحیه مشکاة؛ خط: نستعلیق، کا:علی اکبر آل یاسین، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۸۲

آغاز: مژده قدسی رسد امروز از عرش برین؛ **انجام:** پی ولادت هشتم خدیو هفت اورنگ

قصاید میلادیه و مدحیه مشکاة؛ خط: نستعلیق، کا:علی اکبر آل یاسین، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۸۳

آغاز: بشارت میرسد از عرش اعظم؛ **انجام:** قیام گشت و ازو باغ اقتدار گرفت

قصاید میلادیه و مدحیه مشکاة؛ خط: نستعلیق، کا:علی اکبر آل یاسین، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۵

آغاز: تصویر ملکه و شاعر؛ **انجام:** تصویر پیرمرد درباری

تذهیب و نقاشی هاشم ظریف؛ بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۶

آغاز: بسمله این بنده ناچیز پناهنده بدرگاه مقدس؛ **انجام:** خنده از گل گریه از ابر بهار آموختم ... مشعه العبد محمود کوثر رجب المرجب ۱۳۹۸

خط: شکسته، کا:محمود کوثر، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۷

آغاز: تصویر رضاخان؛ **انجام:** تصویر گلها

تذهیب و نقاشی عیسی آلفته؛ بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۸

آغاز: تصویر گلها و پرندگان؛ **انجام:** تصویر گلبرگ

نقاشی و تذهیب محمد رضا بروسا و فرزندش عبدالعلی بروسان؛ بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲۰

آغاز: حاج شیخ محمد رحیم مجتهد متولی باشی از ۱۲۶۶ تا سال ۱۲۶۸ قمری؛ **انجام:** حسن زاهدی نایب التولیه از ۱۳۵۰ شمسی

مرقع عکسی تصاویر نواب التولیه؛ بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۷۰

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور [الفبائی:-۵۱۲]

۲۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۳

بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۴

آغاز: ای لعل لبت بدلنوزی مشهور؛ **انجام:** از سلطنت و تخت و تجمل بهتر

خط: نستعلیق و شکسته، کا:میرعماد، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۵

آغاز: هو المعز فلک کج رو ارماند؛ **انجام:** بر منتهای همت خود کامرا

خط: نستعلیق، کا:فتحعلی شیرازی، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۷

آغاز: مر علی قریه و هی خاویه؛ **انجام:** بیخبرد ستها برید ندی

دعای کمیل و صباح؛ خط: متوسط، کا:ارسنجانی، درویش، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۹

آغاز: بسمله اللهم انی اسئلک برحمتک التی؛ **انجام:** انک علی کل شی قدیر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۰

آغاز: باعلام حالات سانحه التماس فاتحه؛ **انجام:** لاتیاسومن روح الله

خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن [الفبائی:-۵۱۲]

۲۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۲

آغاز: یک قطعه سیاه مشق نستعلیق؛ **انجام:** از لب تو بر لب آب بقاست

خط: نستعلیق و شکسته، کا:میرعماد، درویش و غیرهما، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۲]

۲۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۴

آغاز: ره بخرابات برد عارف پرهیزگار؛ **انجام:** شش ساعت از شب گذشته تحریر شد

خط: نسخ و نستعلیق، کا:احمد نیریزی و غیره، بی‌تا؛ جلد: تیماج

[الفبائی:-۵۱۲]

۲۵۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۹۴

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم- یا من دلع لسان الصباح منطق تبلجه؛ **انجام:** میر محمد باقر داماد روح الله روحه که می‌فرمود دیدم حضرت امیرالمومنین علی بن ابی طالب علیه الصلوة والسلام را در خواب که در معصومه قم بودم و تعلیم نمود مرا به این دعا

مشتمل است بر دعای صباح با ترجمه فارسی، دعای باطل السحر، دعای حفظ و حراست تن، دعای رفع خوف و ضرر دشمن که شیخ بهاء الدین محمد عالم معروف به جهت شاه عباس کبیر نوشته است. دعای رفع خوف از ملوک، دعای دفع مضرت، این مرقع ناتمام و قطعاتی از آن اسقاط شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیر السلطنه، حسین بن هدایت الله، محمد رضا حسینی؛ جلد: مذهب، ۱۸ص، ۹سطر کتابت اصل دعا و ۹سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱-۹۱۸]

۲۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۵

شامل نه قطعه آیات قرآن به نسخ، یک قطعه مشق خط نسخ با زمینه لاجورد و مجدول، یک قطعه اشعاری به چلیپا، دو قطعه مجلس بزم دوره قاجار که مربوط به منظومه ای است با چندین بیت شعر در هر مجلس، صفحه اول از متن یک حدیث که کلمات آن محو شده و یک مجلس از کتابی نامعلوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵گ [ف: ۳۴-۵۸]

۲۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۲۶

آغاز: خوف الله یحیی القلب خیر الاصحاب من؛ **انجام:** الامة الفقهاء شکر الحکومة اشکر من شکر

کا: محمدهاشم، بی‌تا [رایانه]

۲۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۰۲

آغاز: سرسلون قالو ما انهم الا بشر؛ **انجام:** عذر پدیرنده تقصیرها

کا: احمد نیریزی، عبدالرحیم جزایری، بی‌تا [رایانه]

۲۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷۳۰

آغاز: تاتیهم رسلهم بالبینات؛ **انجام:** رووف اسفع ... و ارحم لبیک ... بنون و لا مال هناک ینفع

۱۹ قطعه خطی و ۲ قطعه عکسی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام [رایانه]

۲۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۱۰

آغاز: ذکر الاولیاء ینزل الرحمه؛ **انجام:** آفتاب طلیعه الله تعالی

کا: احمد نیریزی، محمد حسین حسینی، عبدالله، ابوالقاسم شریف، وصال شیرازی، عبدالحسین بن غلامرضا، عبدالباقی محمد باقر، محمد صادق شیرازی، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷۳۳

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک یوم الدین؛ **انجام:** البقه تالله ثمن لکل غال و سلم الی کل عال تمه کتبه الحقیر الفقیر ملایری

خط: نسخ و نستعلیق، کا:ملایری، بی‌تا [رایانه]

۲۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۱۱

آغاز: فهم مقمحون و جعلنا من بینهم ایدیهم؛ **انجام:** بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین الاهو

کا: محمد صادق شیرازی، قدس شیرازی، احمد نیریزی، وصال شیرازی، ابوالحسن موسوی، محمد علی موسوی، ابوالقاسم شریف، میرزا کوچک، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۱۲

آغاز: اللهم صل (خط ناخنی)؛ **انجام:** ماوای تو بود و منزل من

کا: عبدالله و وصال شیرازی و شیرازی، محمد شفیع و شوشتری، محمد تقی و نیریزی، احمد و اصفهانی، محمد هاشم و قائم حسینی، محمد هاشم، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۶۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۶۸۲۲

آغاز: تصویر مرغ؛ **انجام:** تصویر گل لاله

حاوی ۲۱ قطعه به‌گونه متن و حاشیه شامل دو صورت و بقیه شاخصهای گل با مرغ؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نقاش و طراح: حسین رزاقی؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مرقع** / مرقعات، خط / عربی

moraqqa'

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۰۸

دوازده قطعه؛ خط: ثلث، کا:یاقوت مستعصمی، تا: رجب۷۰۱ق؛ در دو روی آنها شعرهایی از شاعران عرب مانند نمر بن تولب و دیگران نوشته شده است، در رویه برگ نخستین که ناقص هم هست آمده: «کتبه یاقوت المستعصمی ...»، در پشت همین برگ دارد که در رجب ۷۰۱ در بغداد نوشته شده است؛ اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۵-۵۴۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۲

در ۵۶ قطعه که ۷۸ آیه از سوره بقره در آن نوشته شده است، مرقع از آیه «ان الذین کفرو اسواء علیهم» شروع و به:«اولئک علی هدی من ربهم و اولئک هم المفلحون» ختم میشود، هر مرقع دارای ۵ سطر است و آیه‌ها بصورت دایره در زمینه زر و شنگرف؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن۹؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، اندازه: ۲۸×۴۱سم [ف: ۱۵-۱۱۵]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۵۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۹ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۵-۵۴۵]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۵۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مذهب؛ ۵ سطر (۱۷×۲۶)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۵-۵۴۵]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۷۷

مرقع آیة الکرسی؛ خط: نسخ، کا:آقا هاشم، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، مذهب؛ ۲۰و۱۱ سطر (۹/۵×۱۵) [ف:۵-۵۴۶]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۱۱

سی و پنج خط و هفده تصویر است:۱. مجلس شراب ۲۶ نفر مرد و زن، ۲. چوگان بازی ۲۰ نفر، ۳ و۴. نستعلیق و شعر فارسی است که در زمینه سفید نوشته شده، ۵و۶. نستعلیق در زمینه آبی، ۷و۸ زمینه زر و خط لاجورد، ۹و۱۰. زمینه کبود و خط سفید و زرین، ۱۱. زمینه آبی و خط شنگرف، ۱۲ و۱۳ و۱۴. زمینه سفید و خط سیاه با رقم محمود بن اسحاق شهابی، ۱۵. تصویر یک بانو در گلزار، ۱۶. دو مرد در حین میخواری، ۱۷ و۱۸. نستعلیق زمینه سفید و خط مشکی، ۱۹. نستعلیق ریز چلیپا، ۲۰. نستعلیق درشت چلیپا و خط از علی کاتب، ۲۱ و۲۲. زمینه آبی خط نستعلیق نورالدین پورانی، ۲۳. مردی دست بدامان بانویی روی سجاده شراب، ۲۴. دو زن شراب بدست، ۲۵ و۲۶. دو صفحه از اسکندر نامه، ۲۷ و ۲۸. نستعلیق محمود بن اسحاق شهابی، ۲۹ تا ۳۵. ابیات فارسی به خط نستعلیق چلیپا در زمینه نخودی، ۳۶ تا ۴۲. اسماء الله الحسنی به خط نستعلیق درشت و ترجمه فارسی آن با خط ریزتر در زمینه رنگارنگ به خط سلطان علی، ۴۳. یک بانو با یک قوچ، ۴۴. منظره قتل گاه اسماعیل و ابراهیم، ۴۵. نستعلیق سفید در زمینه مشکی، ۴۶. همان خط در زمینه سفید و خط مشکی مورخ ۹۷۰ و خط محمد صلاح الکتاب در ۹۷۶، ۴۷. یک مرد و یک زن با افزارهای موسیقی، ۴۸. فاتحة الکتاب با یک مصراع فارسی به خط نستعلیق شاه محمود، میان سطور زر اندود، ۴۹. در بالا یک صفحه نستعلیق چلیپای درشت، در پایین یک جوان و یک پیر در پای دو درخت، ۵۰. خط نستعلیق درشت از میر علی در زمینه سفید، ۵۱. نستعلیق محمود بن اسحاق شهابی در زمینه سبز و خط مشکی، ۵۲. نستعلیق سفید و شنگرف و در زمینه آبی، ۵۳. نستعلیق شنگرف در زمینه سبز، ۵۴. نستعلیق لاجورد در زمینه گلی از محمد صالح کاتب، ۵۵. تصویر مردی طوطی به دست روی سجاده، ۵۶. تصویر بانویی جام شراب به دست، ۵۷ تا ۵۹. اسماء الله با ترجمه فارسی به خط نستعلیق در زمینه سفید، ۶۰. نستعلیق سلطان محمد خندان، ۶۱. تصویر مردی بر مسند و متکا به دست (شاه است)، ۶۲. مجلس شاه و ستاره شناسان، ۶۳. چهار صحنه تصویر پنج تن، ۶۴. شعر فارسی به نستعلیق مشکی در زمینه نخودی، ۶۵. یک مرد در دامان یک زن، ۶۶. یک بانویی که پای شاه را مالش می‌دهد.؛ خط: نستعلیق، کا:اسکندر نامه، محمود بن اسحاق شهابی، سلطان علی، شاه محمود، میر علی، محمود بن اسحاق شهابی، محمد صالح کاتب، سلطان محمد خندان، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: آراسته با گل و بوته؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۶گ، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۵-۵۵۰]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۹

شامل ۶۰ قطعه، مشتمل بر ملحقات صحیفه کامله، دعاء ایام هفته؛ خط: نسخ، کا:علاء الدین تبریزی خوشنویس، تا: نیمه دومقرن۱۰؛ مذهب، مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: مرغش حاشیه طلایی، ۵ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱-۵۵۷]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۸۹

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۶]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۰۶

۷ سطر به عربی درشت؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ:مجدول، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۵-۵۴۹]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۱۹

قصیده برده است؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۹گ، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵-۵۵۳]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۷۱

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۶ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۵-۵۵۴]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۶۴

۲۱ مرقع است:۱. خط: نسخ، کا: محمد هاشم، تا: ۱۱۹۴ق، آغاز: «قال مولینا و مقتدانا و سیدنا»، ۲. خط: نسخ ریز، بین سطور طلااندازی، دندان موشی، قسمتی از سوره قرآن، آغاز: «مشوافیه و اذا اظلم علیهم»، ۳. خط: خوش، قسمتی از سوره‌هایی از قرآن، آغاز:«الناس لیوم لاریب فیه»، ۴. کلمات پیغمبر، آغاز: «من حسن اسلام المرء ترکه ...»، ۵. خط: نسخ، آغاز:«اصبحت بذمة الله»، ۶. خطوط هر سطر معکوس سطر دیگر، آغاز: «روی ان الاصمعی مرعلی واد»، ۷. خط: نسخ، تا: ۱۲۲۱ق، دعاء یوم الثلثاء، ۸ شامل چهار قل قرآن، خط: نسخ، کا: محمد هاشم، تا: ۱۲۰۴، آغاز: «بسمله، قل یا ایها الکافرون»، ۹.خط: نسخ، کا: احمد نیریزی، آغاز: «سالوا عن البقراط»، ۱۰. خط: نسخ، کا: محمد هاشم، تا: ۱۱۸۰ق، آغاز:«رای الاصمعی بواد حجراً مکتوباً علیه»، ۱۱. خط: نسخ درشت، روی پوست، آغاز: «انا انزلناه فی لیلة القدر»، ۱۲. روی پوست، خط: نسخ، آغاز: «بسم الله الرحمن الرحیم، الحمد لله رب العالمین»، ۱۳. خط: نسخ، کا: محمد هاشم، تا: ۱۱۸۸ق، آغاز: «بنبی عربی و رسول مدنی»، ۱۴. حاوی دو قسمت:قسمت اول بر متنی سفید، طلا اندازی، دندان موشی بین سطور با آیاتی از قرآن مجید، آغاز:«اولئک علی هدی من ربهم و اولئک هم المفلحون»، قسمت دوم بر متن آبی به خط زر و قلم نسخ، آغاز:«بسم الله الرحمن الرحیم»، ۱۵. آغاز: «عن سلمان الفارسی رضی الله عنه»، ۱۶. ابتداء سوره بقره، خط: نسخ، کا: محمد هاشم، تا: ۱۲۰۱ق، آغاز: «بسم الله الرحمن الرحیم، الم ذلک الکتاب لا ریب فیه»، ۱۷. مرقعی است به دو قلم:نسخ و نستعلیق، آغاز: «یا کائناً قبل کل شیء و یا کائناً بعد کل شیء»، ۱۸. حاوی کلمات حضرت امیر قسمتی از سطر اول آن رفته، خط: نسخ، آغاز:«عالم مستعمل علمه و جاهل لا یستنکف»، ۱۹. کا: محمد هاشم، تا: ۱۱۹۷ق، آغاز: «رب ادخلنی فی لجة بحر احدیتک»، ۲۰. آیاتی از قرآن، بین جداول زر، آغاز: «لم کتب علینا القتال لو لا اخرتنا»، ۲۱. خط: نسخ، آغاز: «ثم الذین کفرو ابربهم یعدلون»؛ خط: نسخ، کا:محمد

هاشم اصفهانی و احمد نیریزی، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ابعاد متن: ۱۷×۲۵، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۵سم [ف: ۸-۴۵۶]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳-طباطبائی

مرقعی است مشتمل بر ۴۸ قطعه، همه به یک قلم به خط نسخ عالی از قرن ۱۲ که جنگی از ادعیه بوده است، برخی از عناوین: به جهت رفع گزیده مار، دعاء قاموس القدرة، تسبیحات صبح، دعاء الحجب، دعاء الاحتجاب؛ خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۴۸گ، ۴۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴-۶۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۸

آغاز: و ما اقبل الدنیا جمیعا بمنة

مشتمل بر هشت قطعه خط نسخ که در هر قطعه یک سطر ثلث درشت نوشته شده. تاریخ ۱۱۲۸ و ۱۱۰۳ و ۱۱۳۱ در قطعات دیده می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۰۳ق؛ مجدول؛ ۴گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۲-۴۷۲]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۵۸۲۷

آغاز: بسمله یس و القران الحکیم؛ **انجام:** و الله الحمد و المنة ... الف و ست و ثلثین

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق [الفبائی:-۵۱۲]

۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۲۲

۴۰ قطعه، از جمله شامل: سوره شمس ، شعر «امن تذکر جیران بذی سلم»، دو تصویر مشیر است، تصویر دو شتر و ساربان و زن سوار، یک گل مولی و یک بچه چپق به دست، تصویر سوار و اژدها و مار، تصویر شیر؛ کا: محمد هاشم اصفهانی در ۱۱۸۷ق، عبدالمجید در اصفهان، محمد هاشم در ۱۱۲۱ق، احمد نیریزی در ۱۱۳در اصفهان؛مجدول؛جلد:مذهب،اندازه:۱۹×۲۹سم[ف:۵-۵۴۷]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۷۱

آغاز: بسمله، بعد از نماز صبح بخواند: اصبحت اللهم معتصماً بذمامک المنیع الذی لا یطاول و لا یحاول من شر کل غاشم؛ **انجام:** و آله خیر الوری سجیةً و اغفرلنا یا ذاالعلی فی هذه العشیة برحمتک یا ارحم الراحمین

۲۶ قطعه، دعای بعد از نماز صبح، دعای الاحتجاب، صباح، بعد از نماز صبح، کمیل دعای شب جمعه؛ خط: نسخ خوش، کا:احمد نیریزی، تا: ذیقعده۱۱۲۷ق، جا: اصفهان؛ مجدول؛ ۱۲سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۱-۱۷۹]

۱۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۵۹

آغاز: بسمله - العالم حی یمین الموتی و الجاهل میت بین الاحیاء؛ **انجام:** حرره العبد الاقل احمد النیریزی عفی عنه به محروسه اصفهان فی ۱۱۳۳

مرقعی است که شامل کلمات قصار حضرت محمد رسول اکرم (ص) می‌باشد؛ خط: نسخ ممتاز، کا:احمد نیریزی، تا: ۱۱۳۲ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیرالسلطنه، رضا الحسینی؛ ۱۴ص، ۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۱سم [ف: ۱-۹۰۵]

۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۲۱

خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا: احمد نیریزی در ۱۱۳۴ق، محمد شفیع حسینی، درویش عبدالمجید در ذیحجه ۱۱۵۰قبه دستور درویش اسماعیل، عبدالغفار در ۱۲۳۰ق، عبدالمجید؛ جلد: مذهب، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵-۵۴۷]

۱۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۶۳

آغاز: بسمله - اللهم انت الاول فلیس قبلک شیئی وانت الاخر فلیس بعدک شیئی؛ **انجام:** کتبه العبد الاثم محمد هاشم سنه ۱۱۸۸. سجع مهر ناصرالدین شاه قاجار در ذیل صفحه آخر

مشتمل بر دعای دوازده امام خواجه نصیرالدین طوسی، دعای اختتام دوازده امام که کاتب جهت فتحعلیشاه قاجار نگاشته؛ خط: نسخ و ثلث ممتاز، کا:محمد هاشم، تا: ۱۱۸۸ق؛ مذهب؛ واقف: زین العابدین اصفهانی؛ جلد: مذهب، ۱۶ص، ۱۰سطر، اندازه: ۲۶×۳۸/۵سم [ف: ۱-۸۹۱]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۱۲

سوره‌های یس و واقعه و جمعه و منافقون و ملک و قیامت را برای هدایة الله خان نوشته است؛ خط: نسخ، کا:آقا محمد باقر اصفهانی، تا: ۱۱۹۰ق؛ باسرلوح، مجدول؛ جلد: روغنی، ۱۳گ، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۵-۵۵۲]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۴-طباطبائی

آغاز: بسم الله خیر الاسماء بسم الله رب الارض و السماء ... بسم الله اصبحت و علی الله توکلت؛ **انجام:** و کسرت شدة شکیمته و فرط عتوه و تفرعنه بعزتک یا عزیز یا عزیز یا عزیز یا عزیز

مرقعی است مشتمل بر دوازده امام خواجه نصیر، بخشی از دعای سلمان، و بخشی از جوشن کبیر و دعای عظیم الشأن و چند فقره متفرقه دعا؛ خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۷گ، ۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴-۲۹۲]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۳۹

عبارت‌های پراکنده عربی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مذهب، ۱۴گ، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۹-۹۵۷]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۴۰

عبارت‌های پراکنده‌ای است از قرآن و دعا و اخبار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۹-۹۵۷]

۲۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۷۲

خط: نسخ چلیپا، کا:وصال شیرازی، تا: ۱۲۰۵ق؛ مجدول؛ اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۵-۵۵۴]

۲۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۳۵

دعایی است، در دو ستون وارونه؛ خط: نسخ چلیپا، کا:وصال، تا: محرم۱۲۰۵ق؛ کاغذ: مجدول؛ اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵-۵۵۴]

۲۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۱۰

خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:محمد بن علاء الدین محمد حسینی، محمد هاشم، ابوالقاسم، عبدالعلی بن محمد حسن خراسانی، تا: ۱۲۱۶ق؛ در چهل برگ هر یک دو برگ مقوا سر

به ته چسبیده میان دو جلد، در ۳۹ تصویر بانویی در زیر درخت، در ۴۰ تصویر جوانی (شاهزاده فرنگی) با شمشیر و نیزه، خطوط چلیپا؛ جلد: مذهب، ۴۰ص، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۵۵۰]

۲۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم. یسن. والقرآن الحکیم؛ **انجام:** نقل من خط الاستادی ام احمد النیریزی. حرره العبد الاقل العاصی محمد علی السبزواری من الهجرة النبویه المبارکه المقدسه فیسنه هزار و دویست و بیست بود که تحریر پذیرفت

مجموعه‌ای است از سوره مبارکه یسین، دعای ایام هفته، دعای صباح، دعای حجب و شرح آن، که کاتب به شیوه استاد احمد نیریزی این مجموعه را جهت یکی از دوستان خود کتابت کرده است؛ خط: نسخ ممتاز و جلی، کا:محمد علی سبزواری، تا: ۱۲۲۰ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «حسین بن هدایت الله - مشیر السلطنه - رضا الحسینی»؛ جلد: مذهب، ۶۲ص، ۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۱-۸۹۴]

۲۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۹۵

آغاز: الله ذوفضل علیم؛ **انجام:** ضیعه محمد علی خراسانی سبزواری ۱۲۲۲

مشتمل است بر شرح آیات حفظ، تعقیبات بعد از فرائض، شرح آیات کلام الله مجید که بزرگان دین جهت محافظت از کلام الله انتخاب کرده‌اند؛ خط: نسخ عالی، کا:محمد علی خراسانی سبزواری، تا: ۱۲۲۲ق؛ مجدول؛ مهر:مشیر السلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، مهر ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد:مذهب، ۶۶ص، ۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۱-۸۹۶]

۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۱۷

آغاز: انه هو الله تعالی و منه ایضا قال یا علی لا یبالی من مات و هو یبغضک مات یهودیا او نصرانیا؛ **انجام:** و سخاء الاغنیاء و دعاء الفقراء، مالک اعتضاد السلطنه در ۱۲۹۷، وقف سپهسالار در ۱۲۹۷.

خط: نسخ چلیپا، کا:میرزا ابوالقاسم بن علی رضا شیرازی، تا: ۱۲۲۳ و ۱۲۲۴ و۱۲۲۵، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، اندازه: ۳۶/۵×۳۸سم [ف: ۵-۵۴۶]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴-طباطبائی

مرقع خطوط مشتمل بر ۲۶ قطعه:۱. مشتمل بر چند آیه کریمه به خط نسخ عالی وصال شیرازی مورخ ۱۲۵۸ به جهت سید میرزا فتح الله، ۲. حدیث از مولی علی علیه السلام در وصف نبی علیه السلام به خط وصال شیرازی به جهت سید میرزا فتح الله مورخ ۱۲۵۸، ۳. دعای شریف صباح به خط نسخ عالی محمد شفیع بن محمد علی تبریزی مورخ ۱۲۲۹ در ۱۲قطعه، ۴. یک دعا مشتمل بر ۱۰قطعه به قلم نسخ عالی محمد شفیع بن محمدعلی تبریزی مورخ ۱۲۴۱ق، ۵. یک قطعه مشتمل بر سوره شریفه «قل یا أیها الکافرون» به قلم نسخ عالی محمد شفیع تبریزی مورخ ۱۲۴۱ق، ۶. حدیثی از حضرت مولی علی علیه السلام به قلم نسخ عالی محمد شفیع تبریزی مورخ ۱۲۴۴؛ خط: نسخ عالی، کا:تبریزی، محمد شفیع بن محمد علی، بی‌تا؛ مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۹/۵×۳۵/۵سم [ف: ۲۴-۱۱۸]

۳۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۲۳

سی ویک قطعه؛ کا:نواب یزدی (عبدالعلی) در ۱۲۲۹ و ۱۲۳۸ق، احمد نیریزی در ۱۱۲۹ق، سید محمد بقا در ۱۲۹۷ق، آقا غلام علی اصفهانی، میر علی کاتب، ابوالقاسم شماع شیرازی، میرزا فتح علی شیرازی، میرزا مهدی منشی نادرشاه، عبدالغفار در ۱۲۲۰ق، زین العابدین در ۱۲۲۷ق، درویش قربان علی کوه مره‌ای سقا؛ ص ۲۸ شکسته نستعلیق میرزا مهدی منشی نادرشاه؛ ص ۳۰ تصویر علی و فرزندان او و فرشتگان و دو برده، مجدول؛ اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۵-۵۴۸]

۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۱۸

مناجات خمسه عشر و ادعیه اسبوع و تعقیبات است؛ کا: میرزا کوچک وصال شیرازی، تا: ۱۲۳۵ق؛ حاشیه سرخ با گل و بوته زرین، مجدول؛ خریداری ورثه میرزا داود وزیر لشکر پسر آقا خان نوری؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۹۶؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ جلد: ساغری مذهب، ۱۸گ، سطور راسته و چلیپا، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۵-۵۴۶]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴۸

ده قطعه، دعاهای هفته با چند دعای دیگر؛ خط: نسخ، کا:محمد صادق بن محمد اسمعیل شیرازی، تا: ربیع الاول۱۲۳۶ق؛ با تشعیر و دندان موشی زر؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۸سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [سنا: ف: ۱-۱۲۳]

۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۱۹

۲۶ قطعه به اندازه‌های مختلف، اشعار فارسی است و نامه‌های عباس میرزا در ۱۲۴۲ به آصف الدولة و به مقرب الحضرة حاج علی اصغر در ۱۲۴۶ و اشعار به خط شکسته در ۱۲۶۳ و چند نامه بی تاریخ و با تاریخ ۱۲۴۱؛ کا:نشاط میرزا عبدالوهاب اصفهانی، تا: ۱۲۴۱ تا ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، سطور چلیپا، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۵-۵۴۷]

۳۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۱۶

۲۴ قطعه است، پاره از قرآن از آغاز جزوه تا پایان جزو ۶ (سوره نساء)؛ خط: نسخ، کا:احمد نیریزی، بی‌تا؛ مجدول؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۴۷؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج، ۳۴گ، ۱۰ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۵-۵۵۳]

۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۲۴

شامل پنج سوره: یس فتح و واقعة و ملک و نبأ، با یک دع؛ خط: نسخ و تعلیق، کا:میرزا صادق بن محمد اسمعیل شیرازی، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵-۵۴۹]

۳۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۵۲

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی اطیع فشکر و عصی فغفر؛ **انجام:** و انا العبد الاقل الاحقر محمد حسین الحسینی فی شهر ربیع الاول فی

۱۲۵۱
مشتمل است بر ادعیه ایام هفته؛ خط: نسخ ممتاز، کا:محمد حسین حسینی، تا: ربیع الاول۱۲۵۱ق؛ مجدول، مذهب، با یک سرترنج و دو لچکی؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مذهب، ۹ص، ۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱-۸۸۶]

۳۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - انا فتحنا لک فتحا مبینا؛ **انجام:** بر مرءات خاطر مبارک پادشاه دین پناه و شاهنشاه آسمان دستگاه ... السلطان بن السلطان ابن السلطان ابن و الخاقان ابن الخاقان بن السلطان محمد شاه قاجار ... احوال بنده درگاه واضح و مبرهن است. و انا العبد الداعی للدولة القاهره الباهر محمد علی فی شهر جمادی الثانی من شهور سنه ۱۲۵۱

شامل سوره الفتح، دعا للمهما، دعای قنوت و چند دعای دیگر که کاتب به جهت پادشاه وقت (محمد شاه قاجار) کتابت و تقدیم نموده؛ خط: نسخ ممتاز، کا:محمد علی، تا: جمادی الثانی ۱۲۵۱ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ جلد: چرم، ۲۲ص، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۷سم [ف: ۱-۸۸۷]

۳۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۵۹

آغاز: دعای سحر ماه مبارک رمضان اللهم انی أسألک من بهائک بابهاه؛ **انجام:** غیر المغضوب علیهم و الضالین

یازده قطعه مرقع، شامل دعای سحر ماه مبارک رمضان و سوره فاتحه؛ خط: نسخ معرب زیبا، کا: محمد باقر بن حاج عباس، تا: ۱۲۵۱ق، اهدا شده به میرزا محمد مهدی طهرانی از مجتهدان آن عصر؛ مذهب؛ جلد: تیماج، ۹گ، ۷سطر چلیپایی، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۵۸۱]

۴۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۰۵

آغاز: ها علی بشر کیف بشر ×× ربه فیه تجلی و ظهر؛ **انجام:** قبل تعیین وصی و وزیر ×× من رای فات نبی و هجر

قصیده آخوند ملا محمد علی تبریزی متخلص به «فدوی»سراینده به زبان فارسی و ترکی و عربی که در اواخر عصر محمد شاه در هشتاد سالگی در تبریز درگذشته است؛ خط: نسخ، کا:تبریزی، محمد شفیع بن محمد علی، تا: ۱۲۵۸ق؛ مذهب؛ با خط اعتضاد السلطنه مورخ ۱۲۹۷؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ ۸گ، ۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵-۵۴۵]

۴۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۱۴

۵۹ قطعه است و ۳۸ تای آن به خط شکسته نستعلیق و به گواهی فرهاد میرزا از قائم مقام است و برخی دیگر دانسته نیست از کیست، دو تا به خط نسخ آقا هاشم و دیگری از عبدالوهاب معتمدالدوله که در ۱۲۹۱ به کتابخانه اعتضادالسلطنه رفته است، در ۱۲۹۵ متفرقات آن را بیرون آورده‌اند و اکنون ۴۲ قطعه خطقائم مقام در آن هست؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا:آقا هاشم، عبدالوهاب معتمدالدوله، قائم مقام، تا: ۱۲۶۹ق؛ جلد: مذهب، ۴۲گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۵-۵۵۲]

۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۷۰

آغاز: این دعا را به جهت طول عمر بعد از هر فریضه بخواند مجرب است: اللهم صل علی محمد وآل محمد اللهم ان رسولک الصادق المصدق صلواتک علیه؛ **انجام:** دعاء للمهمات: بسم الله الرحمن الرحیم الهی بحق الحسین واخیه وجده وابیه وامه وبنیه وشیعته وموالیه نجنا من الهم الذی نحن فیه

۲۶ قطعه مرقع است شامل دعاها برای رفع حاجات وبرآورده شدن مهمات که به خط محمد علی خوانساری در سال ۱۲۷۱ ق کتابت شده است؛ خط: نسخ جلی زیبا، کا:محمد علی خوانساری، تا: ۱۲۷۱ق؛ مجدول؛ جلد: گالینگور، ۲۶گ، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۷]

۴۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۷۸

نامهای مقدسی که باید در آغاز ماه نو ببینند و سوره اخلاص و دعای «اللهم ان الناس اذا نظروا الی الهلال»؛ خط: نسخ، کا:آقا جان پرتو، تا: ۱۲۷۹ق؛ در قابچوب و عاج؛ ۱۲ سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۲۴/۵×۳۴/۵سم [ف: ۵-۵۴۶]

۴۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱

آغاز: لک الحمد یا ذا الجود و المجد و العلی ×× تبارکت تعطی متن تشاء و تمنع؛ **انجام:** فسون چشم فرخنده ات ز هر نگهی ×× دو انده در رگ و در ریشه شیشه می

شامل چند بیت مناجات به زبان عربی استبه اضافه چند بیت شعر و چند سطر نثر عرفانی به قلم شکسته نستعلیق که کاتب اشاره به این مطلب نموده که قلم نستعلیق را از عماد الحسنی و قلم شکسته نستعلیق را از استاد الکل شفیعا نقل و مشق کرده است؛ خط: شکسته نستعلیق عالی، کا:محمود کاشانی، تا: ۱۲۹۲ق؛ حواشی بنفش رنگ غبار زرافشان مجدول کمندکشی زرین و سفیداب، حواشی متصل به متن تسمه اندازی با کاغذهای شنگرفی و پسته‌ای رنگ مجدول زرین و رنگین، دارای ۱۰ قطعه متصل به هم که به تفاوت بین ۱۵ - ۶- سطر کتابت دارد؛ جلد: چرم، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۲-۱۸۸]

۴۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۱۳

در ستایش اعتضاد السلطنه نوشته است؛ خط: نستعلیق، کا:میرزا عبدالکریم منشی تهرانی، تا: ۱۲۹۳ق؛ مجدول؛ ۱۴گ، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۵-۵۵۲]

۴۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۳۷

کا: آقا زین العابدین خوشنویس سپاهانی، تا: ۱۲۹۶ق، در ۱۱۳ سالگی که اندکی پیش از مرگ خود با دو عینک نامه‌ای می‌نویسد و درخواست می‌کند که مقرری او را پس از مرگش به دو فرزندش عبدالغفور و عبدالرحیم بدهند، در کنار این نامه سید محمد بقای سپاهانی در ۱ محرم ۱۲۹۷ گواهی می‌دهد که این سخن درست است، همه اینها دریک برگ است و روی یک

برگ کلفتی چسبانیده شده؛ اندازه: ۲۴×۳۰سم [ف: ۵-۵۵۴]

۴۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۵۵

آغاز: در کتاب سلاح المومنین ذکر نموده اند که از جمله مجربات است در دفع شدائد؛ **انجام:** کتبه العبد الاثم ابن میرزا محمد شفیع خوشنویس محمد علی التبریزی فی ۱۲۹۷

مجموعه‌ای است از ادعیه که بعد از نمازهای پنج‌گانه، برای دفع شدائد و حل معضلات و مشکلات بسیار مجرب و نافع است که از صحیفه کامله سجادیه انتخاب شده است؛ خط: نسخ ممتاز، کا:محمد علی تبریزی ابن میرزا محمد شفیع خوشنویس، تا: ۱۲۹۷ق؛ مذهب، مجدول؛ جلد: چرم، ۱۰ص، ۵سطر، اندازه: ۱۶/۴×۲۴سم [ف: ۱-۸۸۹]

۴۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۵۸

مناجات علی (ع) است؛ خط: نستعلیق، کا:علی نقی بن میرزا یوسف مذهب، تا: ۱۳۱۰ق؛ ۱۱گ [نشریه: ۲-۱۲۹]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۹۹۷۱

آغاز: بسمله، لا اله الا هو علیه توکلت و هو رب العرش؛ **انجام:** فعفوک عن ذنبی اجل و اوسع و بمنه حرره اول الواعظین محمود بن ابی القاسم الخوانساری غفرالله

این مرقع دارای ده قطعه با سرآغازهای ذیل است: ۱. «عن النبی صلی الله علیه و آله: امان من الجن و الانس و من دعا کیف کان فی حجابه»، خط: نسخ خوش، کا: محمد علی خوانساری، تا: ۱۲۳۷ق، ۲. «محمد سید الکونین و الثقلین و الفریقین»، خط: نسخ خوش، کا: زین العابدین خوانساری، تا: ۱۲۴۷ق، ۳. «یا صغیر السن یا رطب البدن»، خط: نسخ و ثلث خوش، کا: زین العابدین خوانساری، تا: ربیع الثانی ۱۲۵۱ق، با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده میرزا محمد الموسوی» (مربع)، ۴. «النفس تبکی علی الدنیا»، خط: نسخ چلیپا، کا: حسن خوانساری، تا: شوال ۱۲۴۷، ۵. «بسمله. الم تر کیف فعل ربک باصحاب الفیل»، خط: نسخ، ۶. «قبل ان الاصمعی لاقی امرة حسنة»، خط: نسخ خوش، ۷. «قال بعض الحکماء العالم کرة و الارض نقطة»، خط: نسخ خوش، کا: محمد حسین بن محمد کاظم گلپایگانی، تا: ۱۲۵ق (کذا)، ۸. «بلغ العلی بکماله ...»، خط: نستعلیق، کا: علینقی کاتب همایون، ۹. «عن النبی صلی الله علیه و آله ...: بسمله. لا اله لا الله علیه توکلت»، خط: نسخ خوش، کا: محمد علی خوانساری، تا: ۱۲۷۳ق، ۱۰. «الهی لئن جلت و جمت خطیئتی»، خط: نستعلیق، کا: محمود بن ابی القاسم خوانساری، تا: ۱۳۱۳ق؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷-۱۳۱۳ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوای ماشی، ۱۰گ، اندازه: ۲۲×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۹-۵۲۶]

۵۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۵۱

آغاز: باسمه سبحانه.لک الحمد یا ذاالجود و المجد و العلی ×× تبارکت تعطی من تشاء و تمنع؛ **انجام:** و صل علیه ما دعاک موحد ×× و ناجاک اخیار ببابک رکعی

دارای ۷۰ قطعه متصل به هم که هر قطعه ۶ مصرع کتابت دارد، شامل مناجات منظوم زبان عربی است؛ خط: نستعلیق عالی، کا:حسین ابن علی ملقب به شمس المعالی، تا: ۱۳۱۴ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۷/۷×۲۷سم [ف: ۲-۱۴۶]

۵۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶

آغاز: روی عن فاطمة الزهرا علیها السلام قالت دخل علی ابی رسول الله صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** کتبه الحقیر الفقیر المذنب محمد ۱۳۱۵

مرقع حدیث الکساء؛ خط: نستعلیق خوش جلی، کا:شیخ محمد خطاط قزوینی، تا: ۱۳۱۵ق، برای ولیعهد وقت (مظفرالدین میرزا قاجار)؛ مجدول مذهب؛ جلد: مقوای روکش مخمل، ۱۴ص، ۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱-۹۰۰]

۵۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۰۷

عریضه نامه سید گلستانه معلم مشق خط، برای استخدام در مدرسه ناصری؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۶ق، جا: تهران مدرسه ناصری؛ ۵ سطر در متن و ۷ سطر در حاشیه، اندازه: ۳۱×۳۸سم [ف: ۵-۵۴۹]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۶ کر

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم السلام علیک یا ابا عبدالله السلام علیک یابن رسول الله السلام علیک یابن امیرالمؤمنین و ابن سید الوصیین؛ **انجام:** (۶ر) الذین بذلوا مهجهم دون الحسین علیه السلام؛ پس دو رکعت نماز بخواهند بعد از سلام ایندعا را بخواند یا الله یا الله یا الله یا مجیب دعوة المضطرین یا کاشف کرب المکروبین ... (۱۲ر) أملت فی زیارتکما إنه قریب مجیب

زیارت عاشورا و دعای علقمه، این قطعات زیبا به صورت مرقع ساخته شده و با الصاق آن ها به هم این مجموعه نفیس گردآوری و در یکجا صحافی شده است، دیباجه‌ای مختصر بر فراز برگ آغازین، عبارتی به خط ثلث، مبنی بر اینکه نسخه جهت سلامتی مظفرالدین شاه قاجار کتابت گردیده؛ خط: نستعلیق معرب ممتاز، کا:حسین کاتب السلطان، تا: ۱۳۱۴-۱۳۲۴ق، جا: تهران (گویا)؛ باسرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ کاغذ: مرقع، جلد: تیماج، ۱۲گ، ۸سطر(۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۰/۲-۳۲۶]

۵۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۴۴

آغاز: بسمله - چون ماه نو بینند باید اسم محمد. علی. فاطمه. حسن. حسین. علی.محمد. جعفر موسی ... علیهم الصلوة و السلام؛ **انجام:** کتبه العبد الاقل الداعی لابود الدولة القاهرة احمد النیریزی فی سنه ۱۱۳۳

مشتمل است بر دعای مصباح و رویت هلال ماه، دعای صباح حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام، دعای ایام هفته، دعای رفع هم و دلتنگی، دعای تحصیل خیر دنیا و آخرت، دعای دفع کید و اعداء، دعای حصول عافیت، زیارت حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام، دعای قنوت و چند دعای دیگر؛ خط: نسخ ممتاز، کا:احمد نیریزی، تا: ۱۱۳۳ق؛ مذهب، مجدول؛ مهر:«مشیر السلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ ۳۵ص، ۹سطر، اندازه:

۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۱-۹۰۲]

۵۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۸۳

آغاز: قوله تعالی ان المبذرین کانوا اخوان الشیاطین؛ **انجام:** فسیکفیکهم الله و هو السمیع العلیم صدق الله.

به ترتیب مشتمل است بر:۱. آیه ۲۶ از سوره اسراء، ۲. بندهایی از دعای شریف کمیل، ۳. حدیث صلاح الدین فی الورع و فساده فی الطمع، صلاة اللیل بهاء النهار، ۴. دو آیه آخر سوره قلم که در دو صفحه مکرر نگاشته شده، ۵. آیه تطهیر، ۶. آیه ۱۳۷ از سوره بقره؛ خط: نسخ، کا: حسینی شهرستانی، محمد، تا: ۱۴۱۲ق؛ واقف: محمد حسینی شهرستانی، اسفند ۱۳۷۰؛ جلد: گالینگور، ۴گ، ۴سطر [ف: ۵-۷۲۱]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۵۵

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم اللهم اجعلنی محبوبا فی قلوب المؤمنین و المؤمنات؛ **انجام:**تعالی جدك و جل ثناؤك و لا اله غیرك

بیست مرقع، شامل سر مشق‌های خط ثلث است؛ خط: ثلث، کا: محمد راشد (از شاگردان سید محمد شقیق)، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ ۱۱گ، ۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۷-۱۸۳]

۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۴۵

کا: بغدادی، بی‌تا؛ خریداری از سید محمد حسینی [رایانه]

۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۴۴

کا: بغدادی، بی‌تا؛ خریداری از سید محمد حسینی [رایانه]

۵۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۰۹

خط: کوفی، بی‌کا، بی‌تا؛ یک صفحه مرقعه خط کوفی، در بالا نام ناصرالدین شاه به زر در قلب تخته و شیشه قرار دارد؛ اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۵-۵۴۴]

۶۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۹۵

خط: نسخ و نستعلیق، کا:میرزای نیریزی، بی‌تا؛ آراسته به زر [ف: ۵-۵۴۵]

۶۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۹۶

درباره وقف یک باب غسال خانه در کنار پل چهار باغ سپاهان؛ خط: نستعلیق درشت خط، کا:سید بقا، بی‌تا [ف: ۵-۵۴۵]

۶۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۹۷

پاره ایست از سوره یسبح؛ خط: نسخ، کا:آقا هاشم، بی‌تا [ف: ۵-۵۴۵]

۶۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۵۴

یک قطعه که در آن آیه «وان یکاد» و دعای شب آدینه نوشته شده؛ خط: نسخ، کا:آقا هاشم، بی‌تا؛ در زمینه زرین در جدول شنگرف و لاجورد نوشته شده و روی مقوا چسبیده است؛ ۸ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۵-۵۴۵]

۶۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۷۶

خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا، بی‌تا؛ به خط نسخ سیاه با ترجمه فارسی نستعلیق، مجدول؛ صفحات روی یک مقوا چسبانیده شده، ۱۱ سطر در متن و ۱۱ سطر ترجمه، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۵-۵۴۶]

۶۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۰۸

مرقع پلاک گویا برای اطاق ساخته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، به نام اعتضاد السلطنه؛ به خط نستعلیق سفید با گل و بوته در زمینه سیاه و کنار سفید در قاب چوب و شیشه؛ اندازه: ۲۵/۵×۳۳/۵سم [ف: ۵-۵۵۰]

۶۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۱۵

خط: نستعلیق، کا:میر عماد حسینی، بی‌تا؛ صفحه ۱۲ مجلس رقص و شراب است،مجدول؛جلد:مذهب،اندازه:۶/۵×۱۱سم[ف: ۵-۵۵۳]

۶۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۱۸

اشعار پراکنده؛ خط: نستعلیق، کا:میرزا علی رضای کاتب، بی‌تا؛ جلد: چرم، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۵-۵۵۳]

۶۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۳۶

خط: کوفی، بی‌کا، بی‌تا؛ دو برگ به خط کوفی در یک قاب چوبی با دو رویه شیشه‌ای در هر سوی چهار سطر است؛ اندازه: ۲۰/۵×۲۷سم [ف: ۵-۵۵۴]

۶۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۸

مشتمل بر آیات قرآن؛ خط: نسخ، کا:احمد نیریزی، بی‌تا؛ مذهب، در پشت صفحه اول محمد علی اصفهانی ملقب به سلطان الکتاب یادداشتی دارد و آن یادداشت چنین است: «این نه عدد قطعه که از سوره مبارکه فتح است از جمله خطوط بسیار خوب و بسیار ممتاز مرحوم میرزا احمد نیریزی طاب ثراه است که شبهه و تاملی ندارم العبد محمد علی الاصفهانی الملقب بسلطان الکتاب ۱۳۲۴»؛ ۹گ، ۶ سطر (۵×۸/۵)، اندازه: ۲۱×۴۱سم [ف: ۱-۵۵۷]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۷

آغاز: هذا الذی تعرف البطحاء و طاته

محتوی پنج صفحه خط ثلث و یک صفحه خط نسخ و یک قطع عکس خط؛ خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ، ۵سطر، اندازه: ۲۶×۳۷سم [ف: ۲-۴۷۲]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۰۲

ده مرقع است که در آنها کلمات قصاری از حضرت پیامبر (ص) و چند آیه؛ خط: نسخ معرب زیبا، کا:عثمان معروف به حافظ قرآن، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: مقوا، ۶گ، ۵سطر، اندازه: ۶×۲۲سم [ف: ۳۷-۴]

۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۳۲/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در روی پارچه با قاب؛ اندازه: ۳۱×۴۴سم [ف: ۱۷-۱۳۴]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۹ ط

کا: نجفقلی بن محمد طاهر خان وکیل الملک، عبدالمجید ذبیح، محمد فتح، بی‌تا [مختصر ف:-۷۹۸]

۷۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۹۷

پاره‌ای از سوره یسبح؛ خط: نسخ، کا:آقا هاشم، بی‌تا [ف: ۵-۵۴۵]

۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۴۸-ف

نسخه اصل: دانشگاه62P32, 31yk, E.1424 (از ترکیه)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۶۷۴]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۳۱

چهار قطعه کلام الله به خط کوفی و یک قطعه تصویر امیرالمؤمنین روی پوست که به صورت مرقع صحافی شده است؛ خط: کوفی، بی‌کا، بی‌تا؛ عکس حضرت امیر در برگ اول مجدول و تشعیر شده، برگ‌های کلام الله مجدول به طلا؛ جلد: مذهب، ۵گ، ۱۷سطر(۲۱×۲۶/۵)، اندازه: ۲۵×۳۲سم [ف: ۳۴-۸۸]

۷۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۴۰

آغاز: لک الحمد یا ذاالجود و المجد و العلی ×× تبارکت تعطی من تشاء و تمنع؛ **انجام:** و لاتحر منی یا الهی و سیدی ×× شفاعة الکبری فذک امشفع / وصل علیه ما دعاک موحد ×× ونا جاک اخیار بیانک رکع

دارای ۱۰ قطعه متصل، مناجات منظوم منسوب به حضرت علی علیه السلام است؛ خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، با سر لوح؛ جلد:چرم مذهب، هر قطعه بین ۴ -۶ سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۵/۹سم [ف: ۲-۱۱۶]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۰۹

آغاز: الهی انلنی منک روحا و رحمة آنجا که عنایت الهی باشد ×× فسق آخر کار پادشاهی باشد / و آنجای که قهر کبریایی باشد ×× سجاده نشین کلیسائی باشد؛ **انجام:** و ناجاک اخیار بابک رکع ... تمت المناجات بتوفیق حضرت قاضی الحاجات اللهم اغفر لکاتبه. یا رب دل ما را تو برحمت جان ده ×× درد همه را بر صابری درمان ده / این بنده چه داند که چه میباید جست ×× داننده توئی هر آنچه دانی آن ده

۱۰ قطعه؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ یادداشتی از نقیب الممالک با امضای وی مورخ ۲۶/۱۲/۹ با این عبارت: «در اسفند ماه سال یکهزار و سیصد و بیست و شش شمسی حضرت آقای علیمحمد خان پیروزمند بازرس ویژه مجلس شورای ملی این ده قطعه خط را بعنوان یادگاری به این بنده لطف فرمودند»؛ ۱۰سطر،اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۴۷/۲-۱۶]

● مرقع / مرقعات/ فارسی

moraqqaʻ

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۳۵-ف

خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد حکیم حافظ ترکی یزدی، احمد خوشنویس عماد،تا:۱۳۴۱و۱۳۷۳و ۱۳۸۰، ۸۴۰ق [فیلمها ف: ۳-۸۲]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۵۸

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - الی عبدالله بن العباس بعد مقتل محمد بن ابی بکر به مصر رحمهماالله اما بعد فان مصر قد افتحت و محمد بن ابی بکر قد استشهد و عند الله تحتسبه؛ **انجام:** خفیات التنخوص و هن عیس کان ثیابهن ثیاب.

مجموعه‌ای است از خطوط اساتید که شامل روایاتی از حضرت رسول اکرم (ص) ابیاتی به زبان عربی در مراتب عشق، آیاتی از کلام الله مجید، قسمتی از یک وقف‌نامه، روایاتی از حضرت علی بن ابیطالب (ع)، ادعیه مختلف، دو قطعه از حروف متصله و منفصله عربی، انتساب بعضی از قطعات این مرقع به ابن مقله و یاقوت المستعصمی قابل تأمل و تفکر است؛ خط: نسخ و ثلث ممتاز، کا:عبدالله سلطانی در ۸۴۱ق، علاءالدین تبریزی در ۹۸۸ق، کمال الدین حسین حافظ هروی، حسنعلی در ۱۱۳۹ق، تا: ۸۴۱ق، ابن مقله، یاقوت؛ مجدول، دارای ۲۴ قطعه متصل به هم؛ پشت قطعه اول به قلم شکسته چنین رقم رفته:«هوالله تعالی شانه العزیز مرقع خط مرحوم میرزا احمد نیریزی و غیره ابتیاعی از جناب میرزا محمود وزیر سابق دارالخلافه بتاریخ شهر ربیع الاول لوی ئیل ۱۲۹۸ داخل کتابخانه مبارکه موزه اعلیحضرت ظل الله روحنا فداه گردی»، پشت قطعه آخر چنین رفته «این مرقع خطوط استادان نسخ نویس از جمله مرقعاتی است که این چاکر درگاه آسمان جاه بدیوان همایون اعلی فروخته ام بمبلغ بیست و چهار تومان شهر صفر سنه ۱۲۹۸ با سجع مهر عبده الراجی محمود»؛ مهر: علی اکبر بن حسین حسینی؛ جلد: مقوای روغنی بوم مشکی، اندازه: ۲۱/۵×۳۵/۵سم [ف: ۲-۲۴۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۰

دارای ۶۸ قطعه، مرقعی است به خط ثلث شامل ۶۸ رقعه که چند سوره از قرآن (نون و القلم، الحاقة سورة المعارج، سوره المدبر، سورة الکوثر و دو سوره دیگر)؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۵سطر (۲۲×۳۱) [ف: ۱۵-۷۶]

۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۶۳-۱۶۶۴

آغاز: آغاز قطعه ۴: هو العزیز الحمید. مفردات نسخ تعلیق علی طریق واضع الاصل خواجه میرعلی التبریزی تغمدة الله بغفرانه. اب ج د ز درس ... ابجد هوز حطی کلمن سعفض قرشت؛ **انجام:** پایان قطعه ۲۵۹ بعنایت بیغایت که ترتیب مرقع زرنگار سپهر زبر جد فام اثری از مصنوعات دست قدرت آثار اوست این مرقع بدیع الخط عجایب تزئین که غیرت افزای ریاض رضوان و گلستان همیشه بهار جهانست. تحذ ضظغ. فتبارک الله تمت المفردات علی یدالفقیر علی فی سنه ثمان و ثلثین و تسعماته. نظم: هر صفحه او بنزهت گلزاری ×× هر سطر چو زلف عارض دلداری / هر حرف چو خط چهره مطلوبی ×× هر نقطه چو خال لب خوش گفتاری. مانند درج زر و گهر بشکر فکاری و نیرنگ سازی استادان مانی مثال بی بدل و هنروران بهزاد تمثال در بیمثلی مثل بموجب فرمان سعادت عنوان خاقان اکبر اعظم شهریار عرصه عالم صاحب قرآن همایون بخت برازنده تاج و فرازنده تخت گوهر افسر تاجداران افسر تارک جهانداران شهنشاه فلک قدر خرد رخش جهانگیر و جهاندار و جهانبخش مطلع انوار نامتناهی الهی ابوالمظفر نورالدین محمد جهانگیر پادشاه غازی خلد ملکه ابد بساعت سعدو زمان مسعود صورت اختتام و شیرازه انتظام یافته

زینت افزای کتابخانه آفرینش و روشنی بخش دیده اصحاب بینش گردید.این مرقع که بتوفیق اله ×× صورت آرای شد از لوح و قلم / رشک گلزار ارم تاریخش ×× چهره پرداز خرد کرد رقم. العبد محمد حسین زرین قلم جهانگیر شاهی.

این مرقع به صورت کتاب تنظیم و تجلید شده است، مطالب نوشته شده در این مرقع شامل: مفردات نسخ تعلیق خواجه‌میرعلی تبریزی، غزلیاتی از خواجه حافظ شیرازی، از بوستان و گلستان شیخ اجل سعدی شیرازی، نامه‌ای از جلال الدین محمد اکبر بهادر شاه به فرزندش درباره شرح تجدید ساختمان کتابخانه در ۱۱ ربیع الاول ۹۶۳ق، نامه دیگر پند و اندرز اکبرشاه به فرزندش در مورد خوشنودی و رضایت رعیت و مخصوصاً عجزه و مساکین است که در ذیل این نامه چنین رقم رفته است «تحریر فی نهم محرم الحرام سنه ۹۸۵ بموجب حکم اقدس کمترین بندها محمد حسین زرین قلم کشمیری بتاریخ سنه موافق سنه ۱۰۱۷ بقلم شکسته رقم نقل نمود»، رباعیاتی از حکیم عمر خیام، ابیاتی از عبدالرحمن جامی، نادعلیا مظهر العجایب، اشعاری به زبان ترکی، مطالبی به نثر به زبان ترکی، سوره توحید به قلم نستعلیق، مطالب عرفانی، ابیاتی از میرعلی است به زبان ترکی و فارسی به قلم نستعلیق خوش که به قلم نستعلیق نیم دانگ الی چهار دانگ یادگار ارزنده‌ای از هنرمندان خوش نویس و خطاطان چیره‌دست و توانای ایرانی است و در بعضی از قطعات رنگه‌نویسی و در برخی به آب زر و یا مشکی نگاشته شده است و در نهایت طنازی و دلنوازی جلوه‌گری می‌نمایند، دارای ۲۶۲ قطعه که ۱۲۸ قطعه خط و ۱۱۸ قطعه میناتور و نقاشی، ۶ قطعه شمسه‌سازی مرصع و مذهب، ۴ قطعه تشعیر سازی نانویس و ۶ قطعه عکس چاپی سیاه و سفید از مناظر اروپایی دارد؛ خط: نستعلیق جلی و خفی، کا:سلطان علی کاتب مشهدی ملقب به کاتب سلطانی و دیگران، تا: قرن ۱۰؛ این مرقع به خط چند کاتب است که عبارتند از: ۱)سلطان علی کاتب مشهدی ملقب به کاتب سلطانی، از جمله قطعه ۲۳۳ که در متن این قطعه چند بیت که سروده اوست به قلم نستعلیق دو دانگ نگاشته شده است: «مرا عمر شصت و سه شد بیش و کم ×× هنوزم جوانست مشگین قلم / هنوز آنچنان هستم از فضل حق ×× که باطل نگردانم الحق ورق / توانم هنوز از خفی و جلی ×× نوشتن که العبد سلطان علیفی صفر سنه اربع و تسعمائه ۹۰۴ بدارالسلطنه هراة. خدم بکتابتها اقل العباد سلطان علی المشهدی غفر ذنوبه و سر عیوبه بمحمد و آله»، و نیز قطعه ۲۱۳ و قطعه ۱۰۹ و نیز قطعات دیگر، ۲)کمال الدین جعفر تبریزی بایسنغری ملقب به قبلة الکتاب، قطعه ۲۴۶: که شامل دو قسمت یکی قلم نستعلیق یک دانگ و دیگری قلم غبار عالی و ابیاتی از اشعار نظامی نگاشته شده است در ذیل آن چنین رقم رفته است:«کتبه العبد المذنب جعفر الکاتب تجاوز الله عنه علی طریق واضع الاصل علی بن حسن السلطانی رحمة الله بدارالسلطنة هراة حمیت عن الافات. کتبه العبد الضعیف النحیف المحتاج الی رحمة الله غفرانه جعفر تجاوز الله عنه»، رقمهای فوق بدون ذکر تاریخ است ولی چنانکه در شرح احوال این استاد بزرگوار آمده است قریب به چهل سال کاتب و خوشنویس مسلم و مقرر و بین سالهای ۸۱۶ و ۸۵۶ در قید حیات بوده است، ۳) سلطان محمد بن نورالله – سلطان محمد نور، قطعه ۱۷ در این قطعه اشعاری از مثنوی مولانا جلال الدین و ابیاتی از غزلیات خواجه حافظ شیرازی به قلم غبار دو دانگ عالی جهت فرزند ارجمندش امیر عزالدین محمود نگاشته است و چنین رقم رفته:«کتبه العبد الفقیر المحتاج الی نظر رحمة الله سلطان محمد بن نوراله تجاوز الله جهت فرزند ارجمند امیر عزالدین محمود زید و فضائله و عمره مرقوم شد»، ۴) میر علی هروی، قطعه ۱۴۹ مرقع گلشن، که در آن دارد: «عمری از مشق دو تا بود قدم همچون چنگ ×× تا که خط من درویش بدین قانون شد / طالب من همه شاهان جهانند و مرا ×× چون گدایان جگر از بهر معیشت خون شد / گشتم از حسن خط امروز مقید اینجا ×× وه که خط سلسله پای من مجنون شد / سوخت از غصه دورنم چکنم چون سازم ×× که مرا نیست ازین شهر ره بیرون شد. الفقیر الحقیر المذنب میرعلی الکاتب غفراله ذنوبه و ستر عیوبه فی سنه ۹۴۴ ببلده بخارا»، شماره قطعاتی که از این استاد بزرگوار در مرقع گلشن ملاحظه می‌شود در حدود ۹۹ قطعه است از قلم یک دانگ الی چهاردانگ نستعلیق خوش و ممتاز و البته تمام این قطعات از حیث ارزش هنری و کمال خط یکسان نیست کما اینکه در بعضی از قطعات کتابت در نهایت ملاحت و پختگی است که سزاوار هزاران تحسین و آفرین است، در قطعه چهارم و پنجم این مرقع که نمونه‌ای از مفردات خط نستعلیق را بنا به گفته خویش «طریق واضع الاصل خواجه میرعلی التبریزی در سال ۹۳۸ نوشته شده است» گواه خوبی بر شیوه تازه او نسبت به سبک پیش بوده و کمال استادی او را می‌رساند، ۵) محمد حسین زرین قلم جهانگیری شاهی کشمیری سال ۱۰۱۷قاز خوشنویسان همزمان جهانگیر شاه پادشاه هندوستان، قطعه ۹۷: در متن این قطعه چنین رقم رفته است: «الله اکبر.بندگان حضرت خلافت پناهی ظل اللهی نورالدین جهانگیر پادشا غازی میفرمایند.هر کس که خمیر دل صفا خواهد داد ×× این قالب خاک را بقا خواهد داد / هر جا که بود شکسته دستش گیر ×× بشنو که همین کاسه صدا خواهد دادو بنده کمترین محمد حسین کشمیری تحریر نمود»، قطعه ۸۱: در حاشیه سمت چپ این قطعه چنین رقم رفته است:«این مرقع شده ز لطف اله ××از جهانگیر شاه اکبر شاه»، قطعه ۱۲ و ۱۳ در ذیل این دو قطعه که شامل نامه‌های اکبرشاه به فرزندش می‌باشد، چنین رقم رفته است:«فی تاریخ یازدهم شهر ربیع الاول سنه ۹۶۳ کمترین بنده ها محمد حسین زرین قلم کشمیری سنه موافق سنه ۱۰۱۷ نقل نمود»، ۶)عبدالرحیم عنبرین قلم، قطعه ۱۸ متن این قطعه تصویر آب و رنگ بسیار زیبائی از یک جوان با لباس فاخر که صراحی زرین در دست دارد و در حواشی متصل به متن این قطعه چنین نگاشته شده

است:«به قلم نستعلیق دو دانگ خوش.از روز ازل عشق تو همخانه ماست ×× مهر رخ تو در دل دیوانه ماست / هر کس ز می‌عشق نصیبی بردست ×× در راه تو درد درد پیمانه ماست. فقیر عبدالرحیم عنبرین قلم»، ۷. اظهر الکاتب: اظهر تبریزی، اوائل قرن نهم هجری قمری، در حواشی متصل به متن قطعه ۱۸۱مرقع گلشن به قلم دو دانگ و کتابت خفی خوش نستعلیق این ابیات: «بر نیاید ز تن سوخته دل نام و نشان ×× سالها خدمت درگاه تو کردست عماد / گم شود در دو جهان هر که تو را یافته است ×× چه عجب باشد از امروز جزا یافته است ... الی آخر» نوشته شده که در ذیل آن چنین رقم رفته است «مشقه العبد الضعیف المحتاج الی رحمة الله تعالی و غفر انه اظهر الکاتب تجاوزالله»، نیز ۱۹۷ و ۴۹؛ نام نقاشان: ۱) استاد کمال الدین بهزاد، که از جمله تصویرنگاری‌های وی در این دو نسخه عبارت است از: قطعه ۶: تصویر خوابانیدن دو شتر با رقم«این رقمی است بدیع خلقت مشعر از مضمون افلاینظرون الی الابل کیف خلقت که قلم شکسته نهاد فقیر نامراد بهزاد بعد از وصول عمر بدرجه هفتاد بتجربه قوی در این امر افتاد و المسئول من الله العفو فی المعاد»، قطعه ۳۸ تصویر سراپرده‌ای در صحرا که امیری را با خدمت گذاران سوار بر اسب نزدیک سراپرده در حال پیاده شدن می‌نماید، قطعه ۵۵ و ۶۲ مجلس بزم سلطان حسین بایقرا در بوستان با رقم«سراپرده سلطان حسین میرزا عمل بهزاد»، قطعه ۱۴۷ منظره زمستان و دو درخت کهن سال و تصویر قصری است که صاحب آن از پنجره سر برون آورده و نزدیک در جوانی (زن) نامه بزیر بغل زده و شمشیر بلندی بر کمر و پارچه ای روی بینی و دهان خود بسته و با دربان قصر مشغول گفتگوست، قطعه ۱۷۷ تصویر سلطان محمد خوارزم شاه، قطعه ۲۵۰ تصویر یک جوان، یک مرد محکوم در حال نیایش، دو مراتب با شمشیر پشت سر او و یک شیر نشسته، مکتب هرات و تبریز. ۲) قاسم علی چهره گشای شاگرد استاد کمال الدین بهزاد، نام این استاد در هیچ یک از تصاویر مرقع گلشن دیده نمی‌شود ولی بنظر می‌آید که مجلس ۱۵۸–۱۵۹ از او باشد، قطعه ۱۵۸ و ۱۵۹ منظره بیابان و صورت مجنون در میان وحوش، ۳) محمود مذهب هروی – سبک بخارا، قطعه ۲۷ که مجلس کیمیاگری را می‌نماید، قطعه ۴۲ صحنه شکارگاه، قطعه ۱۳۸ مجلس بزم امیری، قطعه ۱۴۶ منظر تفرج سلطان، ۴) عبدالصمد شیرازی شیرین قلم، قطعه ۶۳ تصویر بیداری و هشیاری درویش نقل از کتاب شیخ اجل سعدی شیرازی با رقم «بنده شکسته رقم عبدالصمد شیرین قلم»، قطعه ۷۰ مجلس بزم همایون شاه و اکبرشاه با رقم«الله اکبر العبد عبدالصمد شیرین قلم»، قطعه ۱۵۰ و ۱۵۱ جوانی دهنه اسبی سفید را بر دست گرفته و به آرامی قدم برمی‌دارد و دیگری تصویر مردی است که اسب کهری را هدایت می‌نماید در زیر درخت کهنسال، قطعه ۱۵۸ مجلس دوستانه‌ای در ییلاق با رقم«عمل نوروزی مولانا عبدالصمد که در نیم روز ساخته سنه ۹۵۸»، قطعه ۱۵۹ منظره صحرا و مجنون با حیوانات با رقم «عمل نوروزی مولانا عبدالصمد که در نیم روز از صباح تا وقت استوا ساخته سنه ۹۶۵»، قطعه ۲۰۶ تصویر چهار مرد، ۵) آقارضا از نقاشان هرات، قطعه ۲۲ تصویر چند مرال و شاهزاده، قطعه ۲۶ و ۲۷ مجلس ملاقات پیر و شاهزاده جوان، قطعه ۱۳۱ مجلس بزم پادشاه با رقم «عمل رضای مرید پادشاه سلیم»، قطعه ۱۰۵تصویر مداح حضرت مسیح و حضرت مریم با رقم«شاه سلیم غلام با اخلاص آقارضای مصور در بلده اگره فی تاریخ بیست و هشتم رمضان سنه ۱۰۰۸»، قطعه ۲۹ تصویر جوانی که روی تنه درختی نشسته و نامه می‌خواند با رقم: «شهزاد سلیم شاه اکبر ××از وی چو مهست جهان منور، بنده با اخلاص آقارضا»، و نیز قطعه ۱۴۵ و ۱۸۷ و ۱۸۹ و ۲۱۶ و ۲۱۸، ۶) ابوالحسن پسر آقارضا معروف به نادر الزمان، قطعه ۱۴۸ تصویر جوان زیبائی که بر روی قالیچه یک پای خود را روی دیگر نهاده با رقم «عمل ابوالحسن جهانگیر شاهی»، و نیز قطعه ۲۱۷، ۷) احمد نقاش، قطعه ۱۴۳ تصویر پیرمردی با رقم«عمل کمترین خانه زادان احمد نقاش»، ۸) علیقلی – بیشتر از کارهای این نقاش در تصاویر مذهبی مسیحی است، قطعه ۳۴ و ۳۵ پیکر یک خروس و یک مرغ بسیار زیبا در میان دورنمای هندی، قطعه ۵۰ تصویر حضرت مریم که حضرت عیسی را در آغوش دارد، ۹) نانهای، قطعه ۷ تصویر خوابانیدن شتران با ساربانها با رقم«الله اکبر این ار استاد بهزاد را دیده نانهای مصور کرده حسب الحکم من حرره جهانگیر بن اکبرشاه پادشاه غازی ۱۰۱۷»، ۱۰) صادقی، قطعه ۱۰۲ درختی پر از شکوفه‌های سفید زیبا با رقم«مشقه صادقی»، ۱۱) منصور جهانگیر شاهی، قطعه ۱۰۳ چند نوع از گلهای بهار، ۱۲) آقا لطفی مذهب، قطعه ۲۴۷ تصویر مردی ملبس به لباس هندی سفید رنگ با رقم«صورت آقا لطفی مذهب»، ۱۳) فرخ بیک، قطعه ۸۶ تصویر جوانی در گلزار ایستاده با رقم «راقمه فرخ بیک در سن هفتاد سالگی»، قطعه ۸۷ تصویر جوانی که در پناه تپه سبز و خرمی که آبشار زیبائی از آن روان است بر روی تختی مرصع نشسته، قطعه ۱۹۸ تصویر بابرشاه در بوستان، قطعه ۱۹۹ تصویر شاهزاده‌ای با لباس فاخر بر روی تختی مرصع در زیر درخت بید مجنون با رقم «حرره المذنب فرخ حسین مصور»، و نیز قطعه ۴۷ و ۲۳۴، ۱۴) بولاقی، قطعه ۲۵۹ تصویر مرد عابدی تسبیح در دست با رقم «عمل بنده بولاقی خانه زاد»، ۱۵) آچهه، قطعه ۱۹۵ منظر ایوانی در قصر سلطنتی هند با رقم«عمل کمترین مریدان آچهه»، ۱۶) دولت محمد، قطعه ۴۲ کوه زرینی که در تصویر شکارگاه امیر است، قطعه ۴۴ حواشی این قطعه تصاویری است از نقاشان و هنرمندان هندی به قلم دولت: ۱– شبیه ابوالحسن از عمل دولت، ۲– شبیه منوهر از عمل دولت، ۳– شبیه بشنداس برادر زاده نانها مصور عمل دولت، ۴– شبیه کوردهن از عمل دولت، ۵– شبیه خود، نیز قطعه ۱۴۰ و ۱۴۸، ۱۷) منوهر داس، قطعه ۵۸ تصویر اندرون خانه‌ای، قطعه ۲ تصویر نوجوانی که در ایوان قصری روی تختی ایستاده، قطعه ۷۴ صحنه دیدار لیلی و مجنون در میان حیوانات وحشی، قطعه ۱۷۶ تصویر

جهانگیر شاه که شمشیری مرصع در دست دارد، قطعه ۲۴۸ سه تصویر از لیلی و مجنون، ۱۸) نادره بانو بنت میرتقی شاگرد آقارضا، قطعه ۱۲۷ تصویر یکی از پیشوایان دین مسیح با رقم «بنده پادشاه سلیم عمل نادره بانو شاگرد رضا دختر میرتقی»، قطعه ۵۱ تصویر مرد مقدسی که مشغول خواندن کتابی است با رقم«عمل نادره بانو بنت میرتقی شاگرد آقارضا»، ۱۸) چکنار مصور، قطعه ۶۶ تصویر حضرت مریم با رقم «عمل چکنار مصور»، ۱۹) بساون، قطعه ۱۶۶ تصویر لیلی و مجنون، قطعه ۱۸۲ تصویر حضرت مریم، ۲۰) رقیه بانو، قطعه ۱۴۳ تصویر مرد جوانی در جامه عهد صفوی، ۲۱) بشنداس، قطعه ۱۲۵ تصاویری از اشخاصی که مشغول نوشتن، خواندن و تراشیدن قلم و تهیه نوشت افزار می‌باشند با رقم«الله اکبر عمل بشنداس»، ۲۲) گیسوداس، قطعه ۹۹ منظر بوستانی که ایوانی را با سایه بان مجلل و زیبائی می‌نماید؛ قطعات کاغذ خانبالغ دولا متن و حاشیه، حواشی مجدول کمندکشی زرین و رنگین و تمامی قطعات مذهب مرصع و تشعیر سازی ممتاز است، حواشی قطعات نقاشی شده مذهب است به گل و پیچک‌های طلائی که برخی از آنها تشعیر سازی بسیار جالب و زیبا از نقش انواع و اقسام پرندگان با بالهای رنگارنگ در حال پرواز یا نشسته، حواشی قطعات نوشته شده مذهب مرصع تشعیرسازی است با نقش و تصاویری از مشاغل و کسب و پیشه مردمان هندوستان که بتوسط نقاشان چیره دست ترسیم شده است. اوراق و قطعات محتوی خطوط دارای حواشی تشعیرسازی و بینهما تصویر سازی بسیار دلربا و ممتاز از نقاشان هنرمند هندوستان و ایران و همچنین تصاویر آب و رنگ بسیار جالب و زیبائی از انواع مشاغل و فنون هنری دوران تیموری در هندوستان از جمله نمایش کارگاههای زری‌بافی، حکاکی، نجاری، نگارگری و صورتگری، نوازندگی، مجالس بزم رزم، شکار، طباخی، دستگاه قرع و انبیق، تصاویر مرتاضین و وسایل مربوطه، مکتب خانه دار و غیره، حواشی متصل به متن جداول زرین و رنگین دارد و مذهب مرصع است، حواشی متصل به متن قطعات نقاشی داران تزئینات و طرحهای متخلف است یا بصورت کتیبه سازی و اشکال بسیار منظم و دقیق تزئینی، متن قطعات نوشته شده دارای جدول کشی‌های بند زرین است که برخی از آنها با تزئینات گل و برگهای طلائی و الوان، بین السطور طلاندازی دندان موشی با تحریر مشکی است و در زمینه طلاپوش گل افشانی ریز الوان، ۶ قطعه نانویس است و تمامی آنها دارای تذهیب و تزئینات بسیار ممتاز به طرح شمسه‌های مذهب مرصع و کتیبه‌های مستطیل شکل که زمینه لاجوردی که دارای اسلیمی‌های زرین و گلهای ریز الوان دارد تزئین شده است، تذهیب و تزئین این ۶ قطه شاهکاری است از ظرافت و زیبائی و تلفیق رنگها و قوت تصویر مذهبین هنرمند و چابک دست ایرانی، ۴ قطعه نانویس و تماماً تشعیرسازی است نقش حیوانات در حد کمال زیبائی و استحکام و پختگی با طلا ترسیم شده است؛ مهر: ولیعهدی ناصرالدین شاه «ناصرالدین ولی عهدشاه جهان»، حسین بن هدایت الله، محمد رضا حسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: خانبالغ - حواشی مذهب مرصع و تشعیر سازی ممتاز، جلد: مقوای روکش چرم مذهب، اندازه: ۲۶×۴۱سم [ف: ۲-۳۳۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۵۱

آغاز: بسمک القدوس قد سنی منی خواجه عبدالله انصاری علیه الرحمة و الرضوان می‌فرماید عزیز زندگی تو وقتی از مردن به بود که تو بیازد ه خصلت مخصوص کردی؛ **انجام:** و قال الصبحة یمنع الرزق صدق رسول الله ای کمر بسته کسب و روزیرا ×× صبح خیزی دلیل فیروزیست.العبد المذنب علی اصفهانی.

مجموعه خطوط نستعلیق خفی و جلی است که گویا، بازمانده‌هایی از رسائل گوناگون است که به لحاظ جنبه‌های هنری آنان، جمع‌آوری شده است، نام رساله‌هایی که نامشان شناخته می‌شود بدین قرار است: ۱. مناجات خواجه عبدالله، ۲. بخشی از ظفر نامه، ۳. چهل حدیث منظوم (جامی)؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مرقع زیبایی است از خطوط خوش نستعلیق، بخش نخست نستعلیق کتابت جلی با رقم «میر علی کاتب» که برای «شاه کاتب» نگاشته است با تاریخ ۹۹۰ق، سه برگ نستعلیق جلی با رقم «علی مشهدی» دو برگ نستعلیق جلی و خفی مذهب آغاز و انجام ناقص، همچنین دو برگ نستعلیق خفی و جلی به صورت راسته و چلیپا با خط کشی زرین و مشکی مزدوج با رقم «میر علی الکاتب» و همچنان دو برگ با رقم «علی اصفهانی»، این مرقع متن و حاشیه شده و حاشیه‌های آن با کاغذ الوان و افشان طلا تزیین گردید. شایسته یادآوری است که «میر علی» یادشده بالا، جز «میر علی هروی» معروف می‌باشد؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم مذهب، ۱۸گ، ابعاد متن: ۹/۵×۱۶/۵، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۲-۴۰۶]

۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۲۶

آغاز: نه مطرب که آواز سیم ستور - بسم الله الرحمن الرحیم سوره الفتح؛ **انجام:** ای لعل لبت بدلنوازی مشهور ×× چشم سیهت بترکتازی مشهور / با زلف تو قصه ایست مشکل ما را ××همچون شب یلدا بدرازی مشهور

مرقع خط و نقاشی، این مرقع که به صورت کتابت تنظیم شده است شامل سوره الفتح، آیاتی از کلام الله مجید و اشعاری از خواجه حافظ شیرازی، شاهنامه فردوسی، جامی، انوری، شیخ اجل سعدی شیرازی است که به قلم نستعلیق از چهاردانگ الی یک دانگ کتابت شده؛ خط: نستعلیق، کا:معزالدین محمد حسین حسینی، محمد رضا تبریزی، فقیر علی، محمد ابراهیم مشهدی، تا: ۹۸۷ و ۹۸۴ و۹۲۹ق، جا: قزوین؛ ۶ قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر مرد و زن جوان سبک و شیوه بهزاد و ۴ نقاشی سیاه قلم تصویر مردان سلحشور سبک رضای عباسی که بدون رقم است، و اغلب صفحات دارای رقعات پراکنده و نامنظمی است؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مذهب، ۸-۱۲-۱۶ سطر، اندازه: ۲۲/۸×۳۵/۸سم [ف: ۲-۳۰۲]

۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۱۶
آغاز: بسمله - سپاس بی قیاس متکلمی را که مبنی میانی دیوان حالش فکاهی مباشر اسرار آفرینش قلم در تفسیر قلم؛ **انجام:** پایان: کتیبه اختیار الحسینی فی سابع شهر شعبان المعظم سنه ۹۴۹ غفر ذنوبه و ستر عیوبه.
به صورت کتاب تنظیم شده دارای مطالب اخلاقی و عرفانی است که به قلم رقاع کتابت شده است؛ خط: رقاع ممتاز، کا:اختیار حسینی، تا: ۹۴۹ق؛ مجدول، مذهب، با کتیبه؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ جلد: چرم مذهب، ۳۸ص، ۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۲-۱۲۲]

۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۴
شامل ۱۶ قطعه به طور متن و حاشیه؛ کا:خواجه اختیار الدین علی جنابدی، تا: ۹۶۵ق، جا: هرات؛ دارای پیشانی کوچک؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱-۵۵۶]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۸۴
همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۵]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۰
آغاز: صحیح ترین حدیث که روایان مجالس دین؛ **انجام:** که بدین اربعین رسی بوصول
شامل چهل کلمه است؛ خط: نستعلیق، کا:میرعماد، تا: ۹۶۵ق؛ در پشت برگ اول با خط مغایر چنین نوشته شده:«ترجمه چهل حدیث نبوی از مولانا جامی بلاشبهه خط استاد الکتاب میرعماد، دوازده قطعه است، نظیر ندارد، تحریرا فی ۲۹ شهر رمضان سنه ۱۳۱۳ هـ صدرالسلطنه وزیر فوائد عامه»، ولی آقای آکومشکین احتمال می‌دهد که خط سلطان محمود نیشابوری یا علی هروی است؛ جلد: تیماج، ۱۱گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۱-۵۵۸]

۱۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۵۶
منشآت خواجه اختیار است؛ خط: نستعلیق، کا:خواجه اختیار بن علیمنشی گونابادی، تا: جمادی الاول۹۶۵ق؛ کاغذ: سمرقند، ۲۴ص [نشریه: ۲-۱۲۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۴۲
رقعه‌ها و منشآتی است به نثر فارسی؛ خط: نستعلیق زیبا، کا:خواجه اختیارالدین علی گنابادی، تا: ۹۶۹ق؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶گ، ۵سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۱-۱۴۲]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۷۲
یک برگ از مرقعی است حاوی چند عبارت عربی که چنین آغاز می‌شود: «ألاسقنی با صاح خمراً فاننی بما انزل الرحمن فی الخمر عالم ...»؛ خط: نسخ و ثلث، کا: عبدالباقی، تا: ۹۹۷ق؛ مجدول مذهب، جدیداً با مقوا قاب‌سازی شده؛ ۱ص، ۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۴۵-۲۷۲]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۱۴
شامل سی و شش قطعه عکس از چهره‌ها و خط‌ها، بدینگونه: شانزده قطعه عکس چهره مردان روزگار قاجاریه و بیست قطعه عکس از خطوط عماد حسینی، پیکره‌ها بدین قرار است: مظفرالدین شاه، امین السلطان صدر اعظم، شاه شهید ناصرالدین شاه، میرزا رضا قاتل شاه شهید (در زنجیر) امین الدوله صدر اعظم، امین الملک برادر صدر اعظم، ظل السلطان، مشیر الدوله وزیر امور خارجه، نواب والا نایب السلطنه، مؤید الدولة ابوالفتح میرزا، شعاع السلطنه، سالار الدولة پسر مظفرالدین شاه، ترکمان خراسان (چهار تن با لباسها و یک ساز محلی) ترکمان خراسان (یک تن با لباس محلی)؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، تاریخ برخی از خط‌ها ۱۰۰۷؛ عکس‌ها بر مقوا چسبیده و در هامش جدول‌ها منبت کاری شده؛ جلد: تیماج، ۳۵گ، اندازه: ۲۹×۴۲سم [ف: ۱۱-۱۱۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۷۲
دوازده صفحه از رساله‌ای است به فارسی در اخلاق اسلامی که در نسخه حاضر قطعه‌سازی شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول به زر، قطعه سازی شده با حاشیه‌سازی کاغذ؛ جلد: مذهب، ۱۲گ، ۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲۸-۷۹۸]

۱۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۴۰
آغاز: یک دم ز غم عشق تو بی غم نزدیم ×× بی خون جگر دو دیده بر هم نزدیم / غافل نشدیم از تو هرگز نفسی ×× بی مهر تو از صبح ازل دم نزدیم؛ **انجام:** یاران کهن که بنده بودم همه را ×× در بند جفای خود شنودم همه را / زنهار ز کس وفا مجوئید که من ×× دیدم همه را و آزمودم همه را
دارای ۱۰ قطعه متصل به هم که هر قطعه ۴ سطر کتابت دارد؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:میرعماد، تا: قرن ۱۱؛ پشت قطعه اول به قلم شکسته خوش چنین رقم رفته است:«بسم الله تعالی. این اوراق شریف بنظر احقر عبادعلی محمد لواسانی از خطوط استاد میرعماد است که در اواسط عمر باین اسلوب و مزه چیزی نوشته اند. باین شیوه و اسلوب هیچ یک از نویسندگان سلف ننوشته اند هر یک را شیوه ای خاصی است که در نزد اهل خبرت معلوم است العلم عندالله»؛ مجدول، مذهب؛ مهر: ولیعهدی ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مذهب، ۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲-۱۴]

۱۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۸۵
آغاز: چرخ فلک از جفای هجران دم زد ×× سنگ ستم حادثه بر عالم زد / گردون که جدا ساخت ز هم یارانرا ×× افسوس که جمعیت ما برهم زد؛ **انجام:** با یاد تو از فکر جهان آزادم ×× جز یاد تو نیست در دل ناشادم / غم نیست اگر تو میکنی یاد مرا ×× باید که تو هرگز نروی از یادم
مطالب این مرقع شامل چند رباعی است؛ خط: نستعلیق عالی، کا:میرعماد (ظاهراً)، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مذهب؛ دارای ۸ قطعه متصل به هم که در هر قطعه ۴ سطر کتابت دارد؛ جلد: مذهب، ۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۸۶]

۱۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷۶

آغاز: الله نور السموات و الارض مثل نوره کمشکوة فیها مصباح فی زجاجة الزجاجة؛ **انجام:** سبحان الملک الحی الذی لایموت سبوح قدوس ربنا و مشقه عماد الحسینی ... و تصویر جوان عیار.
خط: نسخ و نستعلیق، کا:میرعماد حسینی، تا: قرن ۱۱؛ با ۱۰ صفحه تصویر ناخنی از فتحعلیشاه قاجار، تصویر گل و مرغ، تصویر خروس، و چند زن و مرد جوان بالباس فرنگی و تصویر یک جوان عیار، مجدول؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمدرضا الحسینی»، ناصرالدین شاه؛ جلد: تیماج، ۱۲ص، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۵۹]

۱۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۴۶

آغاز: مگر در سرت شور لیلی نماند ×× خیالت دگر گشت و میلی نماند؛ **انجام:**تصویر تک صورت پسر جوان که دستار بر سر دارد.
این مرقع شامل دو قطعه خط و قطعه نقاشی آب و رنگ به سبک هندی تک صورت است، دارای ۱۰ قطعه و ۸ تصویر نقاشی در ۸ قطعه دیگر مرقع؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:میرعماد - عبدالمجید، تا: قرن ۱۱؛ مذهب؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۱۳×۱۵سم [ف: ۲-۳۱۹]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۳

هشت قطعه، خط: شکسته و نستعلیق خوب، کا:شفیعا، تا: قرن ۱۱؛ قطعات ۳و۴و ۶و ۷به خط محمد شفیع حسینی شکسته نویس است در ۱۷۵ و ۱۵۶ = ۱۰۷۵ و ۱۰۵۶ با یادداشت حاج صدر السلطنه نوری مورخ ۱۴ جمادی الاول ۱۳۳۵ (۱۹۱۷م) در قطعه آخر؛ مهر: محمد علی، محمد ابراهیم؛ کاغذ: مقوایی روغنی، جلد: تیماج مذهب [سنا: ف: ۱-۹۳]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۶۰

از «مصنع صفحات عبدالسلام» برای سید میرزا فلک ناز، در ۲۷ ربیع الاول ۱۱۰۱، برای «صاحب مجموعه» نوشته شده، شعرهای: اهلی، زمانا، سجابی، مجنون، وحشی، میرزا فضل الله، خواجه کلان، میرزا جلالا، شاه قاسم انوار، میرزا معصوم، لراقمه لمحرره معزالدین محمد موسوی، فیضی، طالب کلیم، با تاریخ ۱۰۷۶، میرزا فصیحی، حافظ، استادی میر محمد شفیح سلمه الله، میر محمد معصوم کاشی، میرزا داود قمی، نظیری، شیخ آذری خراسانی، ظهوری خراسانی، حسین خان، میرزا فصیح، شهیدی قمی، نصیرای همدانی، عبدالغنی همدانی، رشکی همدانی، شکوهی همدانی، تشبیهی کاشی، سنجر کاشی، حکیم رکنا، جلیلای کاشی، درکی قمی، قیدی، شکیبی، سلطان علی بیکا، فغانی، عبدالرزاق گیلانی، سلمان ساوجی، تجلی (معراج الخیال)، لمحرره، سلیم، محوی، صفی قلی بیک؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوای، ۸۰گ، ۱۸ سطر(۶×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۶-۶۹۲]

۲۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به ثقتی - ا ب ت ج الی آخر ... قال سید الانبیاء علیه السلام لایؤمن عبد حتی یحب لاخیه مایحب لنفسه؛ **انجام:** کتبها العبد المذنب علاءالدین التبریزی فی ۱۰۰۱ بدارالسلطنة قزوین. ۱۱۷۹
مطالب این مرقع شامل طرز ترکیب حروف ابجد به سایر حروف ابجد است که کاتب جهت طالبین فن خطاطی با نمایش اعراب و به قلم نسخ جلی بسیار عالی کتابت کرده است؛ خط: نسخ جلی، کا:علاءالدین تبریزی، تا: ۱۰۰۱ق، جا: قزوین؛ در هر صفحه دو سطر ترکیب حروف الفباء و بینهما جملاتی از کلمات قصار حضرت رسول اکرم (ص) و همچنین از منتخب کلمات عرفانی جنید بغدادی قدس الله روحه به زبان عربی و به قلم نسخ ریزتر از متن نگاشته است، پشت صفحه اول نوشته شده، مجدول، مذهب؛ مهر:«علی اکبر بن حسین الحسینی»؛ کاغذ: اصفهانی؛ جلد: مقوامذهب، ۲۲ص، ۲سطر نسخ جلی و ۱ سطر نسخ ریزتر از متن، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۲-۲۷]

۲۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۲۸

آغاز: حضرت خواجه عبدالله انصاری قدس الله تعالی در سیره نصیحت فخرالوزراء خواجه نظام الملک طوسی در مشافهه فرموده اند. که در رعایت دلها کوش؛ **انجام:** کتبه الفقیر المذنب عماد الحسنی غفرله جهة فرزند اغر نادر العصر فریدالدهر محمد تقی الجیلی حلول عمره نوشته شد.
نصایح خواجه عبدالله انصاری و تحفة الوزراء که به قلم نستعلیق عماد الحسنی آراسته شده؛ خط: نستعلیق، کا: عماد حسنی، تا: ۱۰۰۵ق؛ مذهب محمد هادی به تاریخ ۱۱۵۰ق، مجدول؛ ۱۶ص، ۶-۸-۹ سطر [ف: ۲-۶]

۲۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۳۶

آغاز: هو الله تعالی.بر در دولت پناهت روی بر خاک نیاز ×× با دل پر درد امید بر درمان شماست؛ **انجام:** رفته اید هیچ از احوالات خود ننوشته اید حرره قریقور.
دارای ۲۰ قطعه متصل به هم؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، کا:محمد شفیع حسینی، تا: ۱۰۰۶ق؛ دو قطعه قلم نسخ بدون رقم روایتی از امام محمد باقر علیه السلام به زبان عربی، یک قطعه سیاه مشق، ۱۲ قطعه به قلم نستعلیق متوسط و یک قطعه عکس چاپی دورنماست؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۸/۸×۳۰/۳سم [ف: ۲-۱۸۱]

۲۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۶۵

آغاز: در خاک بیلقان برسیدم به عابدی ×× گفتم مرا به تربیت از جهل پاک کن / گفتا برو چو خاک تحمل کنی ای فقیه ×× یا هر چه خوانده ای همه در زیر خاک کنالفقیر المذنب الراجی عبدالرشید؛ **انجام:** نهال عمر تو سر سبز باد و بدخواهت ×× بریز خاک چو بیخ درخت ناپیدا
۲۷ قطعه متصل به هم، مجموعه‌ای است از خطوط اساتید به قلم نستعلیق که شامل ابیاتی از شیخ اجل سعدی شیرازی و جامی، چند قطعه سیاه مشق غزلی از خواجه حافظ شیرازی، چند بیت در توصیف و مدیح فتحعلیشاه قاجار شیرازی، چند بیت در توصیف و مدیح فتحعلیشاه قاجار که کاتب آن عباس نوری به تاریخ

۱۲۳۷ به شیوه خط میرعماد الحسنی کتابت نموده؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:عبدالرشید، میرعمادحسنی در ۱۰۰۷ق، عباس نوری در ۱۲۳۷ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ ۱۲ – ۸ –۱۹ –۴ سطر، اندازه: ۳۲×۴۷/۵سم [ف: ۲–۱۴۰]

۲۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۳۹

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم – بنام خدای سزای پرستش نیک بخشنده بر خلق بوجود و حیات بخشاینده بر ایشان به بقا و محافظت از آفات؛ **انجام:** الهی این چه فضل است که با دوستان خود کرده. جهة مخدومزاده حقیقی نوشته شد الفقیر الحقیر عمادالحسنی غفرله.

مرقع خط و نقاشی، دارای ۱۷۲ قطعه که ۸۲ قطعه آن مسطور است و مابقی نقاشی است؛ خط: نستعلیق بسیار خوش، کا:عماد الحسنی، میر عماد – جواهر قلم، تا: ۱۰۱۲ق؛ نام نقاشان: ۱) بشنداس، پنج قطعه نقاشی آب و رنگ تصویرهای مختلف از پادشاهان هندوستان (شاه جهان – اکبرشاه) و شبیه عبدالمؤمن ازبک، تصویر شبیه شاه عباس، ۲) منوهر، هشت قطعه نقاشی: تصویر پادشاه، دیدار شاهزاده از عابد، لیلی و مجنون در صحرا با حیوانات، پیرمرد، شبیه حکیم علی، تصویر مهاراجه که در ذیل آن نقش دو غزال خوابیده نمایان است، تصویر نقش یک فیل با پابندهای زرینو تصویر پادشاه کورگانی، ۳)لچتر، سه قطعه نقاشی: تصویر پادشاه کورگانی، دو تصویر از زن جوان هندی که ساغر و پیاله در دست دارند، ۴) کوردهن، دو قطعه نقاشی: تصویر پادشاه و مرتاض در سایه درخت، مجلس درس شاهزاده خانم هندی، ۵) چترمن، دو قطعه نقاشی: تصویر پادشاه و دو ندیم، پادشاه و مردی که بازی در دست و سپری در حمائل دارد؛ ۶) بالچند، چهار قطعه نقاشی: مجلس شور پادشاه کورگانی شبیه باقرخان نجم ثانی، تصویر پادشاه، تصویر دو دلداده در سایه بید مجنون؛ ۷) مرار، چهار قطعه نقاشی: دو قطعه تصویر پادشاه و وزیر شبیه اعظم خان، شبیه شایسته خان؛ ۸) ظفر، دو قطعه نقاشی: تصویر جهانگیر شاه گورکانی سوار بر اسب سفید، ۹) سه قطعه نقاشی – تصویر پادشاه گورکانی که گل زنبق در دست دارد با شاهزاده کوچک که در حاشیه این قطعه نقاشی چنین رقم رفته است به (قلم نستعلیق): «ای شاه دین پناه توئی قبله گاه ×× پیری من و پناه من و پادشاه من»، ۱۰) هاشم، دو قطعه نقاشی: تصویر شبیه حکیم مومنا، تصویر یک سردار که شمشیر و سپری در حمایل و روی سپر نقش شیر و خورشید ترسیم شده است، ۱۱)منصور نادرالعصر، چهار قطعه نقاشی: نقش یک شاخه گل نرگس شهلا یک بوته گل زنبق بنفش یک پرنده و زنبور و دو قطعه نقش دو طاووس، ۱۲) فرخ بیک، دو قطعه نقاشی: تصویر مرد جوان طوطی در دست تصویر شاه اکبر گورکانی، ۱۳) ابوالحسن، سه قطعه نقاشی: دو مجلس از عروسی در صحن باغ، تصویر سردار هندی، ۱۳)مسکینه، دو قطعه نقاشی: تصویر عابدی در زیر درخت، تصویر عابد و شیری که در کنارش آرمیده است، ۱۴) صحیفه بانو، یک قطعه نقاشی: نقش خانه‌ای که در دست ساختمان است، ۱۵) عبدالشکور، یک قطعه نقاشی نقش یک بوته گل بسیار زیبا، همچنین شامل نقاشی‌ها و تصویرهای دیگر بدون نام راقم است که برخی از آنها به سبک رضای عباسی و کمال الدین بهزاد هستند، این مرقع نفیس شامل نقاشی‌های فوق و مطالب آن شامل اشعاری از شاهنامه فردوسی، بوستان و گلستان سعدی شیرازی، نصایح، مطالب عرفانی، اشعاری از عماد الحسنی، روایاتی از حضرت رسول اکرم (ص)، قسمتی از مناجات و مقالات خواجه عبدالله انصاری، نسب نامه پادشاهان کوهدم انارالله برهانهم و جعل فی الجنة مثنویهم، از اولاد نوح نجی الله علی نبینا و علیه السلام، اول پادشاهی عمر الکندی، دوم پادشاهی و لداو حارث، سیوم پادشاهی ولداوحجر ... الی سی و هشتم پادشاهی ولد خلف او کامران خان سی و نهم پادشاهی ولد خلف او حسینخان میرزا خلدالله تعالی ملکه و سلطانه و افاض علی العالمین سره و عدلة و احسانه تعریف و توصیفی ناتمام در مورد خوشنویسی خط میر علی و دو قطعه آخر این مرقع دو عکس چاپی سیاه و سفید فرنگی است، پشت قطعه اول نوشته شده (انتقالی از صندوقخانه است)، قطعات زیبای این مرقع که به صورت کتاب تنظیم شده است اکثراً دارای تذهیب و تشعیرسازی بی‌نهایت عالی است پنج قطعه اول این مرقع تشعیرسازی و مذهب زرین است که در متن قطعات سوم و چهارم دو ترنج خورشیدی بسیار زیبای تزئینی دارد که زمینه آنها طلاپوش و با اسلیمی‌های زرین و گل و برگهای ریز الوان نقش‌های جالب و بدیعی طرح و ترسیم شده است، حواشی اکثر قطعات این مرقع مذهب و تشعیرسازی است حواشی متصل به متن دارای نقش و تذهیب بسیار عالی و ممتاز است بین السطور طلااندازی دندان موشی با تحریر مشکی است؛ کاغذ: کشمیری، جلد: چرم مذهب، ۷ تا ۱۵ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف: ۲–۳۲۱]

۲۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۰۹

آغاز: هو العزیز.گشتم اسیر و شیفته خرد سالگی ×× قدش نهالکی و چه نازک نهالکی / شیرینکی شکر لبکی شوخ چشمکی ×× بر روی همچو ماهکش از مشک خالکیالمذنب عماد الحسنی غفر ذنوبه؛ **انجام:** یار زلف دو تا بهم بسته ×× صد دل مبتلا بهم بسته / جعد مشگین او بهر حلقه ×× صد کمند بلا بهم بسته

مرقع خط و نقاشی، دارای ۳۲ قطعه متصل به همبه اضافه ۲ قطعه نقاشی (رویهم ۳۴ قطعه)؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:میرعماد حسنی، میر علی سلطانی، زرین قلم، عبدالرشید دیلمی، محمد صالح الاصفهانی ابن ابوتراب، تا: ۱۰۱۵ و ۱۰۴۶ و ۱۰۹۲ق؛ دو قطعه نقاشی، تصویر آب و رنگ بلبلی روی یک شاخه شکوفه که سبک کار به نظر می‌آید نقاشی محمد زمان استاد باشد ولی متأسفانه بدون رقم و تاریخ است و دیگر تصویر آب و رنگ بلبلی است روی یک شاخه که روی پارچه نقاشی شده است به اضافه تصویر آب و رنگ نیم تنه یک زن ترنج به دست، مطالب این مرقع شامل قطعات منتخبی است از اشعار کلیم کاشی، سعدی

شیرازی، خواجه حافظ، اشعار متفرقه، چند بیت شعر به زبان ترکی، چند سطر مقدمه کتاب تحفة الملوک، چند سطر از نامه‌ای که میرعماد الحسنی در مشهد مقدس در مراتب دعاگویی به حاکم وقت نوشته است چند قطعه سیاه مشق، قطعات مقوای فرنگی فیروزه‌ای مجدول کمندکشی زرین با دندان موشی‌های تزئینی زرین، مذهب؛ جلد: مقوای روغنی مذهب، نقاشی جلد به نظر می‌آید که کار استاد نصرالله امامی نقاش چیره دست دوران ناصری باشد؛ ۴-۶-۹ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف: ۲-۳۱۲]

۲۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۴۶۲م

آغاز: نفس گرددروان چون برق لامع ×× رسدزوحرفها درگوش سامع

به چند خط: ۱. از بابا شاه به گواهی سید عبد الحسین خوشنویس و آغازش این بیت است: «نفس گردد روان چون برق لامع ×× رسد زو حرفها در گوش سامع»، ۲. دو قطعه به خط عماد حسنی با رقم و تاریخ ۱۰۱۷، ۳. به خط محمد حسین تهرانی در ۱۲۶۸ با رقم، ۴. به خط فتح علی شیرازی در ۱۲۶۱ با رقم، ۵. از وصال شیرازی در ۱۲۴۴ با رقم، ۶. بی رقم در ۱۰۷۳، ۷. بی رقم و تاریخ؛ کا: بابا شاه و دیگران، تا: ۱۰۱۷ تا ۱۲۶۸ق [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۷]

۲۸. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۱۶۳۳

آغاز: که بشنیدم از هر آذر پرست ×× بگفتا نگیرم طریقی بدست؛ **انجام:** دریغا تازه خواهد کرد داغ دل فکارانرا ×× ز دست ما کشیدی طره و صد جا گره بستی

دارای ۱۸ قطعه متصل به هم و سه مجلس تصویر، مطالب این مرقع شامل ابیاتی است از حکیم نظامی گنجوی، جامی، سعدی شیرازی، سیاه مشق، نامه‌ای از میرعلی الحسینی الکاتب به یکی از خدام حضرت سلطان که واسطه و شفیع شود؛ خط: نستعلیق، کا:میرعلی - عماد الحسنی، علی رضا العباسی، تا: ۱۰۱۷ق؛ دو قطعه نقاشی آب و رنگ یکی صورت دوریش بهشتی همدانی و دیگری مردی جوان با شاخه گل در دست رقم رضا عباسی ۱۰۳۴ غره جمادی الاول، یک قطعه نقاشی تصویر مجلسی از شاهزاده‌ای تکیه بر بالش داده و مرد مسنی در مقابل او دو زانو بر زمین نشسته است؛ مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مقوای روکش چرم مذهب، اندازه: ۲۱/۵×۳۲/۸سم [ف: ۲-۲۹۷]

۲۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۳۱

آغاز: لانیام و لایموت یا مالک الملک الذی.اگر اصحاب عشرت می‌پرستند ×× بیا ساقی که من ساقی پرستم ... کتبه العبد علی رضا العباسی غفرالله ذنوبه و ستر عیوبه فی ۱۰۱۸؛ **انجام:** پایان: هو المعبود.

مرقع خطوط و نقاشی، ۱۸ رقعه متصل به هم و دو رقعه نقاشی مینیاتور سیاه قلم، نام نقاش و تاریخ رضا عباسی روز چهارشنبه پانزدهم شهر ربیع الثانی ۱۰۴۰، یک قطعه مینیاتور سیاه قلم تصویر زنی در حال دوشیدن گاو و یک قطعه دیگر مینیاتور سیاه قلم تصویر مبارزه بین دو سوار بدون رقم، مطالب این مرقع شامل ابیاتی است از اشعار خواجه حافظ شیرازی، حلالی جغتائی، سعدی شیرازی، نامهمطالب عرفانی، دوازده امام و قسمتی از دعای توسل که به خطوط مختلف و در نهایت استادی کتابت شده است و چند قطعه سیاه مشق؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته ممتاز، کا:عباسی، علیرضا، تا: ۱۰۱۸ و ۹۶۵ و ۱۰۸۰ق؛ حواشی بدون تزئین و الوان است، یک قطعه نقاشی رضای عباسی دارای حواشی بوته گل زرین دارد؛ مهر: «حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، «کامیاب هر دو عالم شد بتوفیق اله موسی بن عیسی از لطف سلیمان پادشاه»؛ جلد: مقوای روکش چرم مذهب، ۱۶-۱۰-۱۳-۴-۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲-۲۹۲]

۳۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۵۵-۱۶۵۶-۱۶۵۷-۱۶۵۸

مرقع عکس خطوط، مرقع شماره ۱۶۵۵ دارای شصت و دو قطعه عکس از خط میرعماد است، مرقع شماره ۱۶۵۶ دارای ۱۲ قطعه عکس خط غلام رضا و چند قطعه عکس از حضرت امیرمؤمنان علیه السلام و مظفرالدین شاه و محمد علیشاه قاجار است، مرقع شماره ۱۶۵۷ دارای ۱۸ قطعه عکس خط میرعماد، مرقع شماره ۱۶۵۸ دارای ۲۲ قطعه عکس از خطوط میرعماد و عبدالمجید درویش است؛ کا:میرعماد در ۱۰۱۸ق، غلام رضا در ۱۲۹۳ق، عبدالمجید؛ جلد:مذهب، اندازه: ۲۸×۳۲/۵سم [ف: ۲-۳۳۲]

۳۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۴۸

مرقعاتی است از میرعماد حسینی، قزوینی، آیت‌ها، سروده‌ها، پندهایی به نثر، مشق‌های تزیینی است، برخی از مرقع‌ها بی‌امضا است؛ کا: میرعماد و دیگران، تا: ۱۰۰۷- ۱۰۲۴ق؛ مجدول؛ ۳۱گ، ابعاد متن: ۲۷×۳۱/۵، اندازه: ۲۷/۵×۳۲سم [ف: ۲-۲۳۱]

۳۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۱۸

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به ثقتی - فیفتنوک و یحسدوک و یشغلوک و یدهلوک عن مصالح نفسک؛ **انجام:**مشقه عبدالباقی التبریزی حامدالله تعالی و مصلینا علی بنیه و مسلما فی اربع و ثلثین و الف.

اوراق این مرقع که به صورت کتاب تنظیم شده است شامل آیاتی از کلام الله مجید - ابجد هوز خطی ... و مفردات می‌باشد که به قلم نسخ و ثلث محکم و زیبائی کتابت شده؛ خط: نسخ، کا:عبدالباقی تبریزی، تا: ۱۰۳۴ق، جا: اصفهان؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم مذهب، ۴۰ص، ۲-۳-۴ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۲-۲۳۲]

۳۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۷۱

آغاز: گویند یکی از ملوک بر سقراط گذر کرد و او در خواب بود سرپائی بر وی زد گفت برخیز سقراط برخاست؛ **انجام:**زالیست سال خورده بدستان گشاده دست ×× او بر مثال رستم و دانا چون اشگبوس / دانا فرو دوار درین سر گرفته حصن ×× بی جرم چرخ در طلبش کینه ور چو طوس

۲۴ قطعه متصل به هم، شامل حکایتی از سقراط، حدیثی از حضرت عیسی علیه السلام، نثری بر عنوان عرفان و تصوف، روایتی از حضرت نوح علیه السلام و قطعاتی از اشعار ابن یمین به قلم نستعلیق است؛ خط: نستعلیق و شکسته عالی، کا:محمد تقی دولت آبادی مستوفی، تا: ۱۰ شوال۱۰۴۰ق؛ بین السطور هفت صفحه طلاندازی دندان موشی با تحریر مشکی است و در هر صفحه ۲ الی ۳ کتیبه بازوبندی طرفین مذهب زمینه طلائی دارد، قطعات این مرقع مقوای متن و حاشیه متصل به هم است که حواشی دو قطعه تذهیب به طرح اسلیمی‌های بند رومی لاجوردی با تحریر طلا و گل و پیچک‌های زرین تحریر مشکی دارد، مابقی قطعات حواشی مجدول کمندکشی زرین و الوان بدون تزئین است، حواشی متصل به متن تسمه اندازیبا کاغذهای فیروزه‌ای و سرنجی رنگ است؛ جلد: مقوای روغنی بوم مرغشی مذهب، ۳۸ص، ۱۳-۱۲-۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲-۲۰۲]

۳۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۳۲

آغاز: بر اصحاب دولت و ارباب مکنت واجب و لازم است که بعد از تلاوت قرآن کریم و فرقان قدیم و سماع احادیث رسول امین علیه الصلوة و السلام، و تعلیم کتب ائمه دین در مطالعه کلمات حکمت آمیز و تأویل در حرکات موعظه انگیز مستغرق شوند؛ **انجام:** ای دل و دیده هر دو خانه تو ×× سر من خاک آستانه تو / جامیا بوی درد می‌آید ××از غزلهای عاشقانه تو

مرقع خطوط و نقاشی، دارای ۳۲ قطعه متصل به هم و ۱۲ مجلس تصویر هم در همان قطعات وصالی شده است، شامل یک رقعه نقاشی آب و رنگ تصویر حضرت موسی هنگام شبانی از علیقلی، سه رقعه نقاشی آب و رنگ تصویر یک شیخ و دیگری تصویر اسبی لاغر و نحیف که کلاغی مشغول خوردن خون اوست، تصویر دهقانی که بیل در دست دارد، چهار رقعه نقاشی تصویر یک زن که شاخه گل در دست دارد، تصویر زن هندی که مشغول نواختن موسیقی است، تصویر دو مرد در حال باده‌گساری، یک تصویر صحنه‌ای از شخم زدن زمین بوسیله دو زارع و گاه آهن که نیمه تمام است از رضای مصور، مرقع مورد بحث شامل اشعار پراکنده و متفرقی است که وصالی و قطعه‌سازی شده به خطوط مختلف، اشعار حکیم نظامی گنجوی، از امیر خسرو دهلوی، خواجه حافظ شیرازی، یک غزل شعر به زبان ترکی، چند غزل از شیخ اجل سعدی شیرازی، قسمتی از مناجات خواجه عبدالله انصاری، جامی، چند سطری مطالب عرفانی و نامه‌ای است از نواب همایون به حاکم کابل برای تأئید و تحسین از سلاله دودمان کورگانی در هندوستان و نامه دیگر خطاب به بیگلربیگی قندهار در حسن انتخاب حاکم قندهار، متأسفانه هر دو نامه فقط چند سطری است ناتمام و ناقص که به صورت دو رقعه در این مرقع وصالی شده است؛ خط: نستعلیق، شکسته - ثلث – رقاع ممتاز، کا:نورالدین محمد لاهیجی، شاه قاسم، احمد حسینی، شاه محمود، داور کیا حسینی، سلطان علی مشهدی، عبدالله، مالك الدیلمی، تا: ذیحجه۱۰۴۶ق؛ حواشی بعضی از قطعات گل اندازی و تشعیر سازی دارد، متن بعضی از قطعات زرافشان و بین السطور طلااندازی دندان موشی و تزئینات گل و برگهای زرین و رنگارنگ دارد؛ مهر: ناصرالدین شاه، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرم ساغری مذهب، ۲۰-۱۰-۲۵ سطر، اندازه: ۲۷/۸×۴۲/۲سم [ف: ۲-۲۸۹]

۳۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۳۳

آغاز: هو - رقمی که نواب کامیاب اشرف اقدس بجهت درویش مصطفی انشاء نموده به خط مبارك به حاجی میرزا احمدخان حاکم شیروان مشق فرموده اند؛ **انجام:** همواره حکمای عالم علوی را نظر توجه بحال خاکیان عالم سفلی باد. دو قطعه مذهب آخر مرقع.

دارای ۵۳ قطعه که در بعضی از قطعات به صورت مورب، چلیپا و معکوس نگاشته شده، مطالب این مرقع که به صورت کتاب صحافی و تنظیم شده شامل است بر نامه‌ای به زبان ترکی از مرکز حکومت خطاب به حاجی میرزا احمدخان حاکم شیروان، چند قطعه نثر عرفانی، اشعاری از مولانا جلال الدین عارف قیومی، ابیاتی از اشعار صائب، چند سطر نثر عرفانی از محقق الصمدانی سائل همدانی، ابیاتی از سبحانی، شهیدا، میرزا فصیحی، نصیرهمدانی، یوسف بیك شاملو، ظهوری، طالب، نوعی، نصیبی، آصفی، نظیری، چندین نامه به قلم شکسته بسیار ممتاز محمد شفیع الحسینی شکسته‌نویس است که شکایت از پریشانی حال و روزگار خویشتن نموده در ۱۰۸۶ق؛ خط: شکسته، کا:محمد شفیع حسینیشکسته نویس، تا: ۱۰۶۴ق، جا: اصفهان؛ مجدول وکمندکشی زرین، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع ممتاز بطرح محراب که بسیار استادانه و هنرمندانه طراحی و نقاشی شده، دو قطعه آخر این مرقع در متن آبی فیروزه‌ای طرح و نقش پر سیمرغ تزئینی ممتاز دارد که با طلای سایه روشن و تحریر مشکی تذهیب شده؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، نقاشی جلد کار استاد علی اشرف، اندازه: ۲۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲-۱۸]

۳۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - الحمدلله رب العالمین.خان من جان من فدای تو باد ×× هیچت از دوستان نیامد یاد؛ **انجام:** ای فراق تو یار دیرینه ×× غم تو غمگسار دیرینه / درد تو میهمان هر روزه ×× داغ تو یادگار دیرینه

دارای ۵۰ قطعه که چهار قطعه اذان نقاشی آب و رنگ گل و برگ و پروانه است، مطالب این مرقع شامل است بر رباعیات قسمتی از مناجات خواجه عبدالله انصاری، چند بیت از گلستان سعدی، چند بیت از غزلیات خواجه حافظ شیرازی به قلم عبدالرشید جواهر رقم، در این مرقع چهار قطعه نقاشی آب و رنگ الوان ممتاز انواع گل و برگ از استاد محمد مسیح و محمد مهدی دارد که طرح گل پروانه و حاشیه‌سازی و همچنین ظرافت

و نظافت رنگ‌ها قابل تحسین و حیرت‌انگیز است؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:عبدالرشید، جواهر رقم، محمد مسیح، محمد مهدی، تا: ۱۰۸۳ و ۱۱۱۵ و۱۰۸۳ق؛ مزین و مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله»؛ جلد: تیماج مذهب، ۵-۶-۴-۲۶ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۸سم [ف: ۲-۳۱۵]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۷

برای استاد خداویردی نقاش قزوینی.در ۲۴ قطعه؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: شعبان۱۰۹۱ق؛ مذهب؛ جلد: تیماج، ابعاد متن:۶×۱۰، اندازه: ۱۸×۲۶سم [سنا: ف: ۱-۱۷۶]

۳۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۳۹

آغاز: مثقال ذرة فی السموات و لا فی الارض و مالهم فیهما من شرک و ماله منهم من ظهیراً؛ **انجام:** و اذا لقو الذین آمنوا قالوا امنا و اذا خلوا الی شیاطینهم قالوانا معکم.

مرقع خطوط و نقاشی، دارای ۲۲ قطعه متصل به هم، شامل یک قطعه مینیاتور سیاه قلم تصویر مرد جوان صراحی به دست و دو پیرمرد کار استاد رضای عباسی و یک قطعه نقاشی آب و رنگ روغنی که جلوس نادرشاه افشار و محمدشاه گورگانی را نشان می‌دهد، این مرقع شامل آیاتی از کلام الله مجید، قصیده کعب بن زهیر، روایتی از الحادرة و دو قطعه که آیاتی از کلام الله مجید است به قلم ثلث جلی و به آب زر که سبک و شیوه بایسنغر نوشته شده است؛ خط: نسخ جلی و خفی ممتاز، کا:عبدالله، تا: ۱۰۹۲ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمدرضا الحسینی»؛ جلد: مقوا، اندازه: ۳۰×۴۲/۵سم [ف: ۲-۲۷۱]

۳۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۲۹

آغاز: نامهای چارده معصوم را در صبح عید ×× اینچنین میخواند بلبل پیش گل اندر چمن / مصطفی و شه محمد مرتضی و شه علی ×× فاطمه موسی و جعفر یک حسین و دو حسن. کتبه العبد المذنب الفقیر محمد صادق؛ **انجام:** ملاذ دوستان خوجه محمد فتوح زید قدرته فقیر هدایت الله مشق نمود فی سنه ۱۰۹۴.

مرقع خط و نقاشی، دارای ۲۸ قطعه متصل به هم، یک تصویر نیم تنه از صورت مرد جوانی کار محمد قاسم مصور، یک قطعه نقاشی آب و رنگ (مینیاتور) کار بهزاد، چهار قطعه نقاشی آب و رنگ سبک هند، مجلس بزم، چوگان بازی، تصویر عالمگیر پادشاه هندوستان، دو قطعه اول این مرقع که شامل دو رقعه است عکس چاپی یک زن و مرد ملبس به لباس فرنگی که روی عکس‌ها با رنگهای الوان قلم گیری شده است، مطالب این مرقع شامل ابیاتی است که به طرز سیاه مشق و سرمشق به قلم نستعلیق خوش و زیبا از چهار دانگ الی نیم دانگ نگاشته شده، در قطعه نوزدهم این مرقع نوشته شده «بدارالسلطنه هراه نوشته شد جهت تحفه نواب بیرام علی چکنی صورت تحریر یافت»، در قطعه شانزدهم این مرقع نوشته شده «ذره بیقدر ترا باغفرالله جهت محمد مؤمن مشکی سلم الله»؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:محمد صادق، محمد حسین تبریزی، عبدالجبار، هدایت الله، تا: ۱۰۹۴ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: چرم مذهب، ۱۷-۴-۱۲-۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۳۳/۵سم [ف: ۲-۲۹۹]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۵

چهل قطعه مرقع است به خط خطاطان مختلف در موضوعات گوناگون در صفحه اول قطعه‌ای به خط گلستانه درباره این مرقعات الصاق شده است، موضوعات و خطاطان قطعات چنین است:۱و۲. چند آیه از سوره بقره، ۳. رباعی به خط محمد اسماعیل در ۱۰۹۴ق، ۴و۵. اشعاری به خط میرزا زین العابدین تحریر ۲۸ ربیع الثانی ۱۱۷۲ق، ۶. نامه‌ای از محمد کاظم واله اصفهانی، ۹. نامه، ۱۰. اشعاری از حافظ، ۱۱و۱۲. ابیاتی به خط علی کاتب، ۱۳و۱۴. چند آیه از قرآن کریم، ۱۵و۱۶. اشعاری به خط سلطانعلی مشهدی، ۱۷و۱۸. اشعار، ۱۹. غزلی از حافظ، ۲۰. مطلبی عرفانی به خط میرزا حسن کمالی، ۲۱و۲۲. اشعار نظامی گنجوی به خط سلطانعلی مشهدی، ۲۳. حکایتی به خط عبدالمجید، ۲۴و۲۵. اشعار، ۲۶. اشعار جامی، ۲۷. احادیث، ۲۸. قصیده عینیه در وصف پیامبر اکرم (ص) ۲۹و۳۰. شعر، ۳۱. غزلی از عرفی، ۳۲. عریضه محمد شفیع حسینی شکسته نویس، ۳۳و۳۴. آیات و احادیث به خط ثلث جلی، ۳۵. عقدنامه امیر محمد خان خلف امیر اسدالله خان که بیگم صاحب خان بنت محمد رضاخان به حباله نکاح درآورده است، ۳۶. نامه، ۳۷. قطعه ادبی در تاریخ امیرالمؤمنین (ع)، ۳۸. دعا و تبریک به نظام الملک برای منصب جدید، ۳۹. چند بیت شعر، ۴۰. عریضه؛ کا: محمد اسماعیل، میرزا زین العابدین، علی کاتب، سلطانعلی مشهدی، میرزا حسن کمالی، سلطانعلی مشهدی، عبدالمجید، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۰ قطعه، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳۶-۳۱۲]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲ط

گویا نامه‌ها و مکتوباتی است که از جمله به احمد خان نوشته شده؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰-۱۰۹۶ق؛ مجدول، مذهب؛ ۲۰گ، اندازه: ۲۰/۵×۳۳/۵سم [ف: ۲۴/۳-۱۰]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۳۸

سی قطعه مرقع است از خطاطان مختلف در موضوعات مختلف بدین ترتیب: ۱. دست خط محمد شاه قاجار با مهر وی مشتمل بر اعطای لقب سرورالسلطنه به عمه‌اش که در ۲۶ ربیع الاول ۱۲۶۴ نوشته است، ۲. سوره توحید به خط تبریزی ۱۲۸۵، ۵. دست خط علی رضا بن محمد عباسی که به شاه نوشته است، ۷. دست خط محمد باقر موسوی ۱۲۰۹ نوشته شده در دارالعباده، ۸. دست خط مجد الملک پدر امین الدوله، ۹و۱۰. چند عریضه نوشته شده به پادشاهان قاجار با دستورات شاهان در صدر عریضه، ۱۱. دست خطی که به درخواست آخوند ملا عبدالرحمن در سال ۱۲۹۹ نوشته شده است، ۱۲. دست خط قوام السلطنه که در ۱۸ صفر ۱۳۱۵ در تجریش نوشته است، ۱۳. دست خط میرزا عمادالدوله دولتشاهی جد مادری بدیع الملک میرزا که در اوایل دوره ناصری می‌زیسته است، ۱۴. دست خط محمد یزدی، ۱۵. سوره

انشراح به خط محمد ۱۲۹۶، ۱۶. تصویر حضرت علی (ع) در قالب خطاطی به خط غبار، ۱۷. حدیث نبوی به خط میرزا محمد حسین طباطبایی ۱۲۱۹ق، ۱۸. حدیث قدسی به خط ابوالحسن طباطبایی ۱۲۶۴ق، ۱۹. آیات آخر سوره حشر به خط محمد مؤمن بن محمد هادی حسینی اصفهانی محرم ۱۱۹۷ق، ۲۰. شعری از سید محمد متخلص به بقاء ملقب به شرف المعالی به خط خودش، ۲۱. تلگرافی از احمد قیصری به تاریخ ۲۲/۱/۲۳ ارسالی از لاهیجان، ۲۲. آیه‌ای به خط محمد ابراهیم یزدی ۱۲۲۵ق، ۲۳. دست خط سید علی تحریر شده در روز چهارشنبه ۶ ذیحجه ۱۲۵۸ق، ۲۴. آیاتی از قرآن کریم به خط کوفی، ۲۵. دست خط محمد حسین امامی ۱۱۰۰ق، ۲۶. دست خط اسدالله شیرازی ۱۲۶۲ق، ۲۷. دست خط میرزا علی محمد تحریر در شعبان ۱۲۶۳ق، ۲۸. دو بیت شعر به خط عبدالله حسینی، ۲۹. صفحه‌ای به ترکی در منقبت علی (ع)، ۳۰. دست خط میرزا غلامرضا کاتب نوشته شده در جمادی الاول ۱۳۰۳؛ کا: محمد شاه قاجار، تبریزی، علی رضا بن محمد عباسی، محمد باقر موسوی، مجدالملک پدر امین الدوله، قوام السلطنه، میرزا عماد الدوله دولتشاهی، محمد یزدی، غبار، میرزا محمد حسین طباطبائی، ابوالحسن طباطبائی، محمد مؤمن بن محمد هادی حسینی اصفهانی، و ...، بی‌تا؛ جلد: تیماج روغنی مذهب، ابعاد متن: ۲۳×۳۳، اندازه: ۲۶/۵×۴۰سم [ف: ۳۶-۲۹۱]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۶۴

در این مجلد ۳۴ مرقع با خط و مشخصات زیر وجود دارد: ۱. خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالمجید، ابتدای آن این بیت حافظ:«معاشران گره از زلف یار باز کنید شبی ×× خوش است بدین قصه‌اش دراز کنید»، ۲. خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید، ابتدای آن: «انشاءالله ...»، ۳. خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید، تا: ۱۱۷۴، ابتدای آن: «شیخ علی نقی گفت»، ۴. خط: نستعلیق، کا:عبدالمجید، تا: ۱۱۷۲، ۵. خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید، تا: ۱۱۷۲، نامه؛ ۶. خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید، نامه، ۷. خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی، تا: ذیقعده، «بحجة دوستی از دوستان»، ۸.خط: نستعلیق، کا: محتملاًمحمد مهدی، نامه، ۹.خط: نستعلیق، کا: محتملاًمحمد مهدی، نامه، ۱۰. خط: نستعلیق، کا: محتملاًمحمد مهدی، آغاز:«بدانکه بعضی از حقایق وجود به سبب تعدد ...»، ۱۱.خط: نستعلیق، شکسته، آغاز:«قبول فیض بقدرة قابلیت و استعداد است»، ۱۲. خط بسیار ریز، جا: اصفهان، ۱۳. کتابت حسب خواهش خلیل آقا محمد اسمعیل، ۱۴. خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید، تا: ۱۱۸۰، ۱۵. خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید، تا: ۱۱۷۹، ۱۶. خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید، تا: ۱۱۸۰، در پاره‌ای از مسائل فلسفی، ۱۷. به دو خط، یکی ریز و دیگری نسبتاً درشت، آغاز:«ای شاخ گل ببال که امروز روزگار»، ۱۸.خط: نستلعیق، جا: اصفهان، در آن نامی از میرزا صادق برده شده، ۱۹. به دو خط یکی ریز و دیگر درشت، آغاز:«بارها با خود این قرار کنم»، ۲۰. به دو خط نستعلیق، شکسته، ریز درشت، ۲۱.کا: ظاهراً عبدالمجید، آغاز:«آقا محمد علی حاجی اسمعیل خان»، ۲۲.خط: نستعلیق، کا: ظاهراًعبدالمجید، آغاز:«رجا گستران بساط»، ۲۳.خط: نستعلیق، شکسته، حمایلی، انجام:«بنابر خواهش این غلام زمان عزت و دولت بر دوام باد»، ۲۴. خط: نستعلیق، کا: میرزا حسن کرمانی، نامه، ۲۵. خط: نستعلیق، بسیار ریز، شکسته، حاوی چند شعر، ۲۶.خط: نستعلیق، شکسته، ۲۷. خط: نستعلیق، شکسته، آغاز:«بدانکه آدمی محتاج است به پنج چیز»، ۲۸. خط: نستعلیق، ریز، شکسته، یک قطعه شعر، در این مرقع از جعفر قلی خان نام برده شده است، ۲۹. خط: نستعلیق، در پایان آن آمده: «در روز سه شنبه تحریر شد»، ۳۰. خط: نستعلیق، شکسته، آغاز: «گفته‌اند عاشق در هر چه بیند بجز دوست نبیند»، ۳۱. خط: نستعلیق شکسته اصفهان، تا: ۱۱۸۷، ۳۲. خط: نستعلیق، ریز و درشت شکسته حاوی چند قطعه شعر، ۳۳. خط: نستعلیق شکسته، حاوی دو بیت ابتدای آن:«دارم شبی که دوزخ از آن علامتی است»، ۳۴. خط: نستعلیق شکسته حمایلی حاوی دو بیت شعر؛ خط: نستعلیق شکسته، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: قرن ۱۲، جا: اصفهان؛ مذهب؛ مجدول؛ جلد:مذهب، ۱۷گ، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲-۵۰۳]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱۷

چهل قطعه مرقع نظم و نثر به خط دو خوشنویس نامدار، برخی از آن رقعه ها از عبد المجید طالقانی برای اخوی مقام محمد کاظم نوشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق و تعلیق، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۷۹و ۱۱۸۱و ۱۱۸۰ و ۱۱۰۹ق؛ با دو سرلوح، مذهب؛ ۲۱گ، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱۵-۷۴]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۶۸

رباعیات خیام است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ هر صفحه چهار رباعی است، ۱۲ صفحه نوشته دارد، مذهب؛ جلد:مذهب، ۱۲گ، ۸سطر(۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۸-۳۰۱]

۴۶. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۴۱۹۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مذهب؛ ؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۰گ، اندازه: ۲۳/۵×۳۷/۵سم [نشریه: ۲-۲۱۶]

۴۷. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۰۳

مثنوی میرزا محمد نصیر است آشفته و پس و پیش شده با یک صفحه نثر فارسی؛ خط: شکسته چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با یک صفحه نثر فارسی (میرزا محمد نصیر متوفی به ۱۱۹۱ق در دوره زندیه می‌زیسته است)؛ جلد: روغنی مذهب، اندازه: ۱۰/۷×۱۷/۷سم [نشریه: ۲-۲۱۶]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۵۹

آغاز: شیفتگی بخواب: بخوابم آمدی در دیده ام جا ساختی رفتی ×× بیک چشمک زدن دلرا ز من پرداختی رفتیامشب که شب قدر اهل نیاز بود و در فیض، بروی دیده و دل باز، چون بخت خویش سری بخواب کشیدم و به این دولت بیدار، فائز گردیدم؛ **انجام:**

صلح کردیم بیک نقش ز نقاشان جهان ×× محو یک چهره چو آئینه تصویر شدم
در این نسخه هنری، اشعار زیبایی از شاعران گوناگون (از جمله حافظ شیرازی، اهلی، آهی، سیفی، حیدر، تسلی، مراد، کلیم و ...) درباره «شیفتگی به خواب»، «عاشقی به نظر» و «تعریف تصویر» آمده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۲؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع، ۲۴گ، ۱۰-۱۴سطر(۸×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۴۰-۴۵۳]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۷

آغاز: جانا هزاران آفرین بر جانت از سر تا قدم ×× صانع خدایی کی وجود آورد بیرون از عدم؛ **انجام:** درین معنی سخن باید که جز سعدی نیاراید ×× هر آنچه از جان برون آید نشیند لاجرم در دل
چهل و دو قطعه مرقع است حاوی غزلیات سعدی شیرازی؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: قرن ۱۲؛ تمامی مجدول محرر؛ جلد: تیماج، ۴۲گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۶-۳۱۴]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۱

چند قطعه مرقعاست به خط میر عماد الحسینی، محمد اصفهانی، اسدالله شیرازی و چند تن دیگر که اسامی شان ذکر نشده است و عمدتاً بدونامضاء هستند؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: عمدتاً قرن ۱۱-۱۲؛ مرقعات مذهب و مجدول، جلد: مقوا، ۴۸ص، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۴۰/۳-۲۴۸]

۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۴۰

کا: نیریزی، احمد، تا: قرن ۱۲؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی [رایانه]

۵۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۸۴

آغاز: بسمله - الله لا اله الا هو الحی القیوم؛ **انجام:** من هذه الدنیا علی سبیل من قد مضی قبلکم ممن کان اطول منکم ...
دارای ۵۰ قطعه متصل به هم شامل دو قطعه آن نقاشی آب و رنگ و ۴۸ قطعه خطوط، نام نقاش: محمد باقر، به تاریخ ۱۲۰۱ق، دو قطعه نقاشی آب و رنگ شبیه سازی از ملامحمد بیدآبادی و میرابوالقاسم دارد مابقی قطعات این مرقع اوراق پراکنده‌ای است از خطوط اساتید به قلم نسخ که شامل آیات و سور کلام الله مجید است؛ خط: نسخ عالی، کا:احمد سلطانی، احمد نیریزی، محمد ابراهیم، محمد حسینی، محمد هادی اصفهانی، عبدالله، علاء الدین تبریزی، صیرفی، تا: ۱۱۱۰ و ۱۱۱۱ و ۱۱۰۰ و ۱۲۰۱ و ۱۱۲۸ و ۱۱۵۷ و ۹۸۰ و ۹۹۱ و ۱۱۰۱ق؛ مجدول کمندکشی، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، «مشیرالسلطنه محمدرضا الحسینی - حسین بن هدایت الله»؛ جلد: مقوای روغنی بوم مرغشی مذهب منقش، اندازه: ۱۹/۹×۳۰/۳سم [ف: ۲-۳۱۷]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۱

چهل و چهار قطعه است به خط اساتید خط نسخ و نستعلیق و شکسته شامل اشعار و فرامین و نامه ها و چند نقاشی بدین ترتیب: ۱تا۶. دست خط عبدالمجید درویش، مرقع اول نامه به میرزا وکیل پیرامون مالیات اصفهان، ۷و۸. دست خط میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله نشاط ۱۲۳۹ق، ۹. تصویر یک جوان (سیاه قلم)، ۱۰. تصویر شاهزاده (آبرنگ هندی)، ۱۱ و ۱۲. نامه و شعر به خط محمد حسن اصفهانی تحریر در ۱۱۷۵ در اصفهان، ۱۳و۱۴. حدیث نبوی (ص) به خط احمد نیریزی تحریر در سال ۱۱۳۳و ۱۱۱۴ق به خط ثلث معرب جلی، ۱۵. شعر به خط درویش، ۱۶. شعر به خط سید کوچک خواجویی اصفهانی شکسته نستعلیق خفی، ۱۷و۱۸. خط آقا محمد کاظم واله اصفهانی شکسته نستعلیق، ۱۹و۲۰. دو نامه از عباس میرزا به معتمدالدوله نشاط به خط نستعلیق خفی تحریر قائم مقام فراهانی در سال‌های ۱۲۳۷ و ۱۲۳۲، نامه اولی با مهر مربی عباس میرزا به سجع «در دریای خسروی عباس»، ۲۱. تصویری از مجلس عرفا شامل تصاویر: محیی الدین، خواجه معین الدین سنجری، خواجه قطب الدین کاکی، فریدالدین عطار و دو تصویر دیگر بی‌نام، ۲۲. تصویر سوارکار مغول و نقش گل و بوته، ۲۳. دست خط میرعماد، نستعلیق جلی، ۲۴. دست خط شاگرد میر علی هروی، نستعلیق جلی، ۲۵. دست خط قاسم خوشنویس اصفهانی که برای فرزندش محمد کاظم نوشته است، ثلث جلی، ۲۶. چند حدیث به خط احمد نیریزی، ثلث جلی معرب، ۲۷ و ۲۸. دو نقاشی هندی با آبرنگ، ۲۹ و ۳۰. دست خط نیریزی، ثلث جلی معرب، ۳۱ و ۳۲. دو نامه از قائم مقام فراهانی به خط خود وی، شکسته نستعلیق، ۳۳. تصویر سیاه قلم از ابوالحسن آذر رسم شده در ۱۱۹۰ق، ۳۴. نقاشی سیاه قلم از قاسم حسینی با مهر وی به سجع «عبده قاسم حسینی»، ۳۵و۳۶. سیاه مشق، گویا از: سید اسدالله شیرازی، ۳۷ و ۳۸. سیاه مشق، تحریر در سال ۱۳۰۰، ۳۹ و ۴۰. فرمان، به خط معتمدالدوله عبدالوهاب نشاط در مورد انتصاب ایشان به وزارت خارج از طرف فتحعلی شاه در ۱۱ ذیحجه ۱۲۳۶، ۴۱و۵۰. فتح نامه به خط عبدالوهاب نشاط در مورد وقایع مشهد و کابل که در آن نام بهمن میرزا ذکر شده است، صفحات فتح نامه جابه‌جا شده و از آخر ناتمام است؛ کا: عبدالمجید درویش، میرزا عبدالوهاب معتمد الدوله نشاط، محمد حسن اصفهانی، سید کوچک خواجوئی اصفهانی، محمد کاظم واله اصفهانی، میر عماد، میر علی هروی، قاسم خوشنویس اصفهانی، احمد نیریزی، ابوالحسن آذر رسم، سید اسدالله شیرازی، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ مهر: محمد حسن طباطبایی؛ جلد: تیماج روغنی مذهب، ۴۴قطعه، اندازه: ۲۳×۴۰سم [ف: ۳۶-۲۹۴]

۵۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۲۸

آغاز: این دعا از روی خط شیخ بهاءالدین محمد علیه الرحمه نقل شد که بجهت نواب اشرف نوشته جهت دفع سحر و بلیات یک مرتبه بعد از نماز صبح بخوانند بسم الله الرحمن الرحیم - اعیذ

نفسی و اهلی و مالی و ولدی و جمیع مارزقنی ربی من شر کل سحر و ساحر و من شر کل مکر و ماکر؛ **انجام:** حرره العبد الاقل الداعی لابود الدولة القاهره الباهره تراب اقدام المؤمنین احمد النیریزی فی سنه ۱۱۳۴ من الهجرة المقدسه فی دارالسلطنه اصفهان خفت الامن و الامان.

دارای ۲۴ قطعه متصل به هم، مرقع مورد بحث قطعات مشوش و مختلفی است از بعضی ادعیه، روایات، چند سطر از آثار اصمعی، دوازده امام؛ خط: نسخ ممتاز، کا:احمد نیریزی؛ تا: ۱۱۱۵ق؛ ۹ سطر به قلم نسخ در توصیف و تعریف از شاه عباس الحسینی الصفوی و یک قطعه سیاه مشق، قطعات مقوای متن و حاشیه الوان مجدول کمنددار زرین بندمشکی و سرنجی، حواشی بدون تزئین؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب منقش، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲-۲۵]

۵۵. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۸۹

کا: نیریزی، احمد، تا: ۱۱۱۵ق، جا: اصفهان (سپاهان)؛ دو سوی صفحه چپ و راست [نشریه: ۴-۴۱۲]

۵۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۳۸

آغاز: من یقول و ربنا اتنا فی الدنیا حسنة و فی الاخرة حسنة وقنا عذاب النار؛ **انجام:** هو الله سبحانه و تعالی - بلقمان حکمت انوری چه حاجت حرره الفقیر الحقیر عبدالمجید در دارالسلطنه اصفهان بتاریخ شهر صفر ۱۱۸۱ نقل از خط استادی میرزا حسن کرمانی رحمة الله شد.

دارای ۶۲ قطعه که ۲۳ قطعه آن نقاشی و مابقی خط است، شامل: دو قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر زن جوانی در حال نیایش و فرشته‌ای که از خلال ابرها ناظر این صحنه است هر دو با رقم«یا صادق الوعد ۱۲۰۰»، دو قطعه نقاشی نمایش مجلس بزم کار استاد کمال الدین بهزاد، یک قطعه نقاشی صحنه شکار با فیل شیوه کار منوهر بدون راقم، یک قطعه نقاشی تصویر نیم تنه و نیمرخ اکبرشاه پادشاه هندوستان، یک قطعه نقاشی صحنه شکارگاه و تصویر سلطان و خدمه او. دو قطعه مینیاتور سیاه قلم، یکی تصویر امیری است که به دیدار مرد وارسته‌ای رفته و در مقابل او به زانو نشسته است و دیگری تصویر شیخی سوار بر اسب با یک راهنمای پیاده سبک کار محمد قاسم مصور، یک منظره باغ و آب نما و تصویر دختری جوان و یک فرشته و دو آهوست سبک کار استاد محمد صادق، یک تصویر از دو زن جوان هندی، دو قطعه نقاشی آب و رنگ که در هر قطعه پرنده‌ای روی شاخه گلی نشسته است به تاریخ ۱۱۱۲ق سبک کار محمد زمان، یک قطعه نقاشی، نقش یک شاخه گل زنبق و لاله و شکوفه دو پروانه و یک مرغ، دو قطعه مینیاتور تصویر دو زن ساقی ساغر به دست؛ خط: نسخ و نستعلیق و رقاع ممتاز، کا:محمد صالح، عماد الحسنی، درویش عبدالمجید طالقانی، میرزا حسن کرمانی، محمد شفیع حسینی، ابوالمعالی نقیب، ابوالقاسم انجو، عبدالجواد متخلص بعنقا،تا: ۱۱۱۶ و ۱۰۱۹ و ۱۱۸۱ و ۱۱۲۴ و ۱۲۰۷ و۹۶۷ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله رضا الحسینی»؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۳×۳۰/۵سم [ف: ۲-۲۶۴]

۵۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱

آغاز: انه کل شیئی بصیر. امن هذا الذی هو جندلکم ینصرکم من دون الرحمن ان الکافرون الافی غرور؛ **انجام:** بلمعه طور خاصش چراغ علم روشن است و برشحه بحر افادتش ریاض خرد خرم و مزین شکر نعمت تربیتش بر ذمه ادای سخن پروردگار واجب ... الی آخر. حسب الفرموده جناب سعادت و نجابت ... مخدومی سید محمد کاظم تحریر شد. العبد عبدالمجید غفرله.

دارای ۵۰ قطعه متصل به هم، شاملیک قطعه نقاشی مینیاتور آب و رنگ تصویر یک مرد جوان که به یک دست خربزه و در دست دیگر چاقویی دارد کار استاد شمس الدین محمد کاشی به تاریخ ۱۰۴۱ق، قطعه دیگر نقاشی آب و رنگ صور ... کار استاد رضا مصور، تصویر اورنگ زیب، تصویر اکبرشاه سوار بر اسب، دو قطعه نقاشی آب و رنگ یک شاخه شکوفه هلو و یک شاخه زنبق با دو مرغ و یک شکوفه سیب و یک شاخه گل لاله با دو مرغ کوچکتر بدون راقم ولی ظاهراً کار آقا هادی، دو قطعه اول و آخر مرقع عکس چاپ سنگی است که بعداً رنگ آمیزی شده و دورنما از منظره یک شکارگاه و ساختمان یک آب نماست، مطالب این مرقع شامل آیاتی است از سوره مبارکه قلم، تفسیر کلمه لا اله، قسمتی از مناجات خواجه عبدالله انصاری، تسبیح ذات حضرت احدیت به زبان عربی، اسماءالله مترجم، ناد علی، اشعاری از بوستان سعدی شیرازی، حکایات پند و اندرز، حکایتی از گلستان سعدی شیرازی، چند نامه، سیاه مشق، ۶ قطعه نقاشی، ۲ قطعه عکس چاپی؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته عالی، کا:میر عماد حسنی، ابوالفتح انجو، محمد حسین نیریزی، نورا لاهیجی، محمد رضا بن محمد مهدی، محمد امین نواده عماد حسنی، عبدالمجید درویش، محمد شفیع حسینی، تا: ۱۱۱۷ و ۱۰۷۰ و ۱۱۸۲ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ جلد: مقوای روغنی بوم منقش مذهب، ۸-۱۱-۴ سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۲-۲۷۳]

۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۹۹۱

خط: ثلث، کا:بهاءالدین، تا: ۱۱۱۸ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۴×۲۴/۲سم [رایانه]

۵۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۶۸

آغاز: فمن اتقی و اصلح فلاخوف علیهم و لا هم یحزنون؛ **انجام:** که بعد از عرض آنچه مقرر شود بعمل آید.

دارای ۶۴ قطعه متصل به هم دو قطعه نقاشی سیاه قلم، مطالب قطعات این مرقع شامل، آیاتی از کلام الله مجید مکاتبات، اندرز، اشعار متفرقه، سیاه مشق، دو قطعه نقاشی سیاه قلم نقش یک گاو فربه و یک اسب لاغر و نحیف که مرغی در پشت اسب نشسته است، ده قطعه از این مرقع شامل مطالبی است در مورد تاریخ

سلاطین عثمانی به قلم نستعلیق؛ خط: نسخ، شکسته، رقاع، نستعلیق، ثلث، کا:احمد نیریزی در ۱۱۲۰ق در اصفهان، محمد محمد حسینی ابن علاءالدین در ۱۲۰۶ق، زین العابدین در ۱۲۱۱ق، محمد صادق تبریزی ۱۰۸۴ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: «مشیر السلطنه – حسین بن هدایت – محمدرضا الحسینی»؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۲۰۸]

۶۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۶۲

آغاز: هو الموفق و المعین – بسم الله الرحمن الرحیم و به ثقتی تیمناً و تبرکا بذکر من جری بحکمه القلم امن تذکر جیران بذی سلم مزجستدمعاً جری من مقلة بدم؛ **انجام:** پایان: و قال صلوات الله و سلامه علیه یعرفون اولادی بستة اشیاء اولهم العلم و ثانیهم الحلم و ثالثهم بسخاوة و رابعهم بالشجاعة و ساد سهم بالعبادة و سادسهم بالفهم.

دارای ۳۶ قطعه متصل به هم، شامل قصیده میمیه، قسمتی از کتاب نثر اللالی، روایتی از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام، قسمتی از دستورات طبی بقراط حکیم؛ خط: نسخ ممتاز، کا:احمد نیریزی، تا: ۱۱۲۱ق، جا: اصفهان؛ پشت قطعه اول نوشته شده «انتقالی از خانه سیدرضای خواجه»، مجدول و کمندکشی زرین و مذهب؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲-۱۴۲]

۶۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۶۱

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم – الم. الله لا اله الا هو الحی القیوم؛ **انجام:** اللهم صل علی بنی الرحمه و شفیع الامه و امام الائمه محمد و آله الطیبن الطاهرین و سلم کتبه محمدرضا فی تسع و ثمانین بعد الالف.

دارای ۵۰ قطعه متصل به هم، شامل قسمتی از سوره آل عمران، قسمتی از سوره اعراف و ذکر انساب حضرت رسول اکرم (ص)؛ خط: نسخ ممتاز، کا:احمد نیریزی در ۱۱۲۲ق، محمدرضا در ۱۰۸۹ق؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی»، کتابخانه علیه دولت ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، ۱۵-۲ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲-۲۴۳]

۶۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۵۴

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم – الحمدلله الذی اطیع فشکر و عصی فغفر و ملك فقدر و امات فاقبر و اذا شاء النشر لاشریك له ولا وزیر و هو علی کل شیئی قدیر؛ **انجام:** من کلام ابی عبدالله الحسین علیه السلام. اللهم معطی الخیرات من مظانها و منزل الرحمات من معادنها و مجری البرکات علی اهلها.

دارای ۵۰ قطعه متصل به هم، مجموعه‌ای است از خطوط نسخ بسیار خوش که شامل آیاتی از کلام الله مجید، ادعیه مختلف، قطعه‌ای در مشق خط نسخ، چند سوره کوچك از آخر قرآن است که اوکتای قا ابن شجاع السلطنه بن فتحعلیشاه قاجار در جوار مشهد مقدس به تنظیم و ترتیب این مرقع پرداخته است؛ خط: نسخ ممتاز، کا:احمد نیریزی در۱۱۲۴ق، محمد هاشم اصفهانی ابن محمد صالح لؤلؤی اصفهانی در ۱۱۷۸ق؛ مجدول کمنددار زرین، مذهب، سرلوح کتیبه‌ای مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روکش چرم مذهب، ۸-۱۲-۱۴-۲ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲-۲۴۸]

۶۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۹۱

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم – روایت کرده است شیخ جلیل ثقة الاسلام ابوجعفر محمد ابن یعقوب کلینی رضی الله تعالی عنه؛ **انجام:** تمت فی تاریخ ۲۹ شهر ربیع الاخر سنه ۱۱۲۴

مرقع موجود ترجمه حدیث احتجاج حضرت صادق علیه السلام است که از شیخ جلیل ثقة الاسلام ابوجعفر محمد ابن یعقوب کلینی نقل از کتاب کافی روایت شده است خلاصه حدیث چنین است ؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ربیع الاخر۱۱۲۴ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی – مشیرالسلطنه»؛ جلد: مقوا، ۲۲ص، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۹سم [ف: ۱-۸۹۸]

۶۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۱۸

آغاز: انوار جمال آفتاب نگار از آن مستغنی است که خفاش طینتان ظلمتکده حدوث در ساحت بناء آن بال افشانی و طیران توانند نمود؛ **انجام:** من این کوشش که در تسخیر آن خود کام میکردم ××اگر وحشی غزالی بود او را رام میکردم.

دارای ۵۱ قطعه متصل به هم، شامل: دو قطعه نمای ساختمان قدیمی آب و رنگ، مطالب این مرقع شامل حکایات و قطعات نثر از سعدی شیرازی، نامه، عریضه، چند سطر نثر عرفانی، ابیاتی از خواجه حافظ شیرازی، اشعار متفرقه، به طور کلی مطالب مختلفی است که برای آزمایش قلم به کار میرفته است؛ خط: شکسته نستعلیق، رقاع، کا:محمد شفیع، عبدالمجید درویش، محمد علی اصفهانی، محمد ابراهیم، ابن محمدابراهیم، میر افضل، میرزا محمد مؤمن، عبدالله، تا: ۱۱۲۸ و ۱۱۷۷ و ۱۱۲۶ و ۱۱۰۱ و ۱۱۱۳۰ و ۱۱۰۸ق؛ مجدول، مذهب، دارای دو سرلوح مذهب مرصع؛ مهر:«مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۹؛ جلد: مقوای روغنی مذهب، ۵-۷-۱۴ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۲۶۱]

۶۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۳۷

آغاز: ای خونبهای نافه چین خاك راه تو ×× خورشید سایه پرور طرف کلاه تو؛ **انجام:** جمشید جز حکایت جام از جهان نبرد ×× ای خواجه دل مبند بر اسباب دنیوی

دارای ۴۸ قطعه متصل به هم، مرقع خطوط و نقاشی، ۲۴ قطعه از این مرقع نقاشی و عکس چاپی است، شامل: دو قطعه نقاشی آب و رنگ گل و برگ، یك قطعه نقاشی سیاه قلم تصویر پادشاه که باز شکاری در دست دارد نیمه تمام، یك قطعه نقاشی آب و رنگ شبیه شیخ صفی رقم محمد باقر ۱۲۰۱ق، یك قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر مرد جوان شاهین به دست رقم محمدعلی

بیک نقاشباشی، یک قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر شبیه نادرشاه افشار رقم محمدرضا، یک قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر پادشاه هندوستان، دو قطعه نقاشی آب و رنگ یک خروس رسمی و یک خروس لاری، ۱۶ قطعه عکس سیاه و سفید و رنگی چاپی است که دو قطعه آن عکس عباس میرزا نایب السلطنه و مابقی مناظر و عکسهای اروپایی است با ذکر تاریخ و نام محل به زبان فرانسه، مطالب این مرقع شامل ابیاتی است از حدیقه سنائی خواجه حافظ شیرازی، صائب تبریزی، مولانا جامی، سیاه مشق، چند نامه دوستانه و چند سطر از کلام مبارک حضرت رسول اکرم با ترجمه منظوم به قلم نستعلیق؛ خط: شکسته ممتاز، کا:بدیع الزمان، حسن شاملو، محمد هروی، عماد حسنی، عبدالجبار، محمد حسین، عبدالحمید، تا: ۱۱۳۲ و ۱۲۲۷ و۱۱۳۲ق، جا: تبریز؛ مذهب، مجدول؛ مهر: مشیرالسلطنه، کشیکچی باشی، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲-۲۷۹]

۶۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۸۴

آغاز: آهن و تیغش از کریوه تنگ ×× لعل و الماس ریخت صد فرسنگ؛ **انجام:**گفتا بوصی خود نبی مطلق ×× نشناخت ترا کسی بغیر از من و حق

دارای ۲۰ قطعه متصل به هم که دو قطعه آن نقاشی است، یک رقعه نقاشی آب و رنگ به سبک هندی تصویر دو زن با شاخه گل، یک رقعه نقاشی آب و رنگ به سبک ترکیه تصویر یک زن در پناه یک تک درخت، نیز شامل چند رقعه پراکنده از اشعار نظامی، چند بیت از غزلیات خواجه حافظ شیرازی، نامه، یک قطعه شامل مطالب عرفانی است که صفحه اول کتاب مربوط بوده اشعار متفرقه، ابیاتی از مولانا جامی؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، کا:سلطان علی قاینی، محمد قلی سلیم طهرانی، تا: ۱۱۴۴ق؛ مجدول زرین، مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲-۳۰۴]

۶۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۴۹

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به ثقتی - الله لا اله الا هو الحی القیوم - لاتاخذ سنة و لا نوم له ما فی السموات و ما فی الارض؛ **انجام:** لحضرت مولانا شاه سلمه الله.حرم خاص خانه شاه است×× دل عارف که جای الله است / خانه خویش را صفا دارم ×× که نشسته درون او یارم. راقمه محسن ۱۰۶۲.

دارای ۵۸ قطعه متصل به هم، مجموعه‌ای است از آیات مبارکات کلام الله مجید، پند و اندرز از نصایح بوذرجمهر حکیم، چند بیت شعر عربی راجع به لیلی و مجنون، ابیاتی در وصف و مدیح اکبرشاه گورکانی، نامه دوستانه، چند بیت از مقدمه بوستان سعدی شیرازی، چند سطر مطالب عرفانی؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:محمد محسن اصفهانی در ۱۱۴۶ق، سلیمان در ۱۰۸۴ق، جعفر ابهری در ۱۱۲۳ق، حسن بن محمدجرفادقانی در ۱۲۴۴ق، محمد حسین نورس در ۱۰۸۸ق، سید موسوی، مظفر حسین، محمد قاسم، محمد حسین تبریزی، هدایت الله زرین قلم در ۱۱۱۱ق، محمد حسین کشمیری، عبدالله، نورالله در ۱۱۵۳ق، محمد درویش سمرقندی، جواهر رقم، محمد حسین زرین قلم اکبرشاهی، اولیاء، محسن در ۱۰۶۲ق، عبدالمجید در ۱۱۸۴ق میرزا کوچک در ۱۲۲۰ق؛ قطعات مقوای مجدول وکمندکشی، مذهب؛ مهر:«علی اکبر بن حسین الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۶×۳۷سم [ف: ۲-۲۵۰]

۶۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۷۵

آغاز: دو قطعه نقاشی - و ابتدای قطعه سوم - هو الکبیر تنت بنار طبیبان نیازمند مباد ×× وجود نازکت آزرده گزند مباد؛ **انجام:** پایان: چون تو عهد خدای نشکستی ×× عهده بر من کزین و آن رستی

دارای ۴۰ قطعه متصل به هم که ۱۰ قطعه آن نقاشی و بقیه خطوط مختلف است، مجموعه‌ای است از قطعات خطوط خوش و نقاشی مطالب شامل اشعار، چند حکایت، نامه، سوره فاتحه الکتاب، آیاتی از کلام الله مجید، دو قطعه سیاه مشق به قلم نستعلیق، قسمتی از شرح دعای عدیله صغیر است، چهار قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر دو دلداده در میعادگاه با ساقی، چهار قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر گل و برگ و مرغ، یک قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر یک جوان و قطعه دیگر تصویر مجنون است که در زیر درختی نشسته و حیوانات در اطرافش جمعند؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته عالی، کا:محمدرضا موسوی، احمد نیریزی، زین العابدین، خواجه اختیار، عبدالمجید درویش، تا: ۱۲۱۳ و۱۱۴۸ق؛ قطعات این مرقع مقوای الوان متن و حاشیه مجدول کمندکشی، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی؛ جلد: مقوای روغنی بوم مرغشی مذهب، اندازه: ۱۸×۲۵/۷سم [ف: ۲-۳۹۹]

۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۶۵

دارای ۳۶ مرقع؛ خط: نستعلیق شکسته خوش، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۴۹-۱۳۰۳؛ جلد: بوم مذهب، ۱۸گ، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲-۵۰۶]

۷۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۰۴

آغاز: مرد باید که هر کجا باشد ×× عزت خویشتن نگه دارد / خود پرستی و ابلهی نکند ×× آنچه کبر و منی است بگذارد؛ **انجام:** ابن یمین نشیمن قوس است جای تو ×× زین آشیان چون جعفر طیار در گذر.

دارای ۲۸ قطعه متصل به هم، مرقع مورد بحث مجموعه‌ای است از نمونه خطوط نستعلیق استادان نامبرده و شامل اشعار متفرقه، ابیاتی از چند غزل خواجه حافظ شیرازی، ابیاتی از ابن یمین، چند بیت شعر به زبان ترکی، چند بیت از اشعار امیرخسرو، سوره فاتحه الکتاب، چند بیت در مدح ولایت حضرت علی ابن ابیطالب (ع)؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:میر علی الکاتب شاه محمود نیشابوری، احمد حسینی، محمدرضا موسوی، محمدرضا تبریزی، عبدی،

قوسی، محمد حسینی تبریزی، شاه محمد کاتب، تا: ۱۱۵۴ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: تیماج مذهب، بین ۶ - ۷- ۴ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۳سم [ف: ۲-۵۴]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۲۹۰۰

آغاز: که او را رخصت ها ورای ارزانی دادیم؛ **انجام:** محال است و بر کسر اعناق کردن کشان

برگزیده‌ای است از روایات عیون اخبار الرضا (ع)، سخنانی در سماع از شیخ ژنده پیل احمد جام، مطالبی در عرفان، اسامی چهارده معصوم، در خواب هولناک پادشاه، گفتار عرفا در توجه، دهاء کرده امام هادی علیه السلام، روایاتی درباره حضرت امام رضا (ع)، گفتاری با عنوان «و قال بعضهم قدس الله اسرارهم» در خداشناسی، در ولایتعهدی امام رضا (ع)، در خطبه خواندن حضرت امیر (ع)؛ خط: تعلیق خوش، کا:علی نقی، تا: ذیقعده ۱۱۶۰ق؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ ۱۸گ، اندازه: ۲۰×۲۹/۴سم [اهدائی رهبر:۹-۵۲۵]

۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۶۴

آغاز: مده مشتاق زنهار از کف اکسیر قناعت را ×× که از وی کار خود را سکه بر زر چون درم کردی؛ **انجام:** حرره العبد الاقل عبدالمجید فقیر در دارالسلطنة اصفهان سنه ۱۱۷۴ من الهجرة.

حاوی ۲۴ مرقع به خط نستعلیق ریز و شکسته که هر یک از آنها حاوی قطعه شعری یا نثری است، قلم این مرقعات یکی و فقط مرقع ۲۳ به قلم درشت تر آمده و در همه مرقعات طلا اندازی بین سطور وجود دارد؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا:عبدالمجید شفیعا، تا: ۱۱۷۴ق، جا: اصفهان؛ هر مرقع ملصق به مقوائی است، در مرقعات تذهیب، بعضی از مرقعات مجدول، بعضی از مرقعات گل و بوته دارد، بیشتر مرقعات به خط حمایلی؛ جلد: تیماج سبز، ۱۲گ، سطور حمایلی، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۳-۳۲۸]

۷۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰

آغاز: هو الله تعالی - بتاریخ صباح دوشنبه هفتم محرم الحرام سال سعید جدید جدید سعید یکهزار و یکصد و هفتاد و هشت هجری از فرط پریشانی خواستم بمشغله خاطر خود را مشغول دارم؛ **انجام:** دوری ز کسی کزو نیاسائی به ×× در صحبت او عمر نفرسائی به / وز هم نفسی که رنج خواهی دیدن ×× صد بار و هزار بار تنهائی به

دارای ۲۶ قطعه متصل به هم، مجموعه‌ای است از خطوط که شامل اشعار متفرقه، نامه، حکایاتی از گلستان سعدی شیرازی، سیاه مشق، دو قطعه از آخر این مرقع نقش یک شاخه گل سنبل رنگین و تصویر یک شیر به زنجیر کشیده سیاه قلم را می‌نماید کار محمد باقر، محمد باقر در هنر قلمدان سازی، نقاشی آب و رنگ و تابلوهای رنگ روغنی و تذهیب و تشعیرسازی استاد مسلم قرن سیزدهم بوده است؛ خط: شکسته نستعلیق عالی، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۷۸ق، جا: اصفهان، محمد جعفر، عبدالرشید؛ مذهب؛ مهر:«علی اکبر بن حسین الحسینی»؛ جلد: چرم، ۱۰-۸-۷-۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲-۲۰۴]

۷۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۵۰

آغاز: مخدوم مکرم. چند روز قبلزین (قبل از این) کاغذهای مفصل همراه کاغذ و قاصد حاجی ملامحمد تاجر نوشته و فرستاده ام؛ **انجام:** بروزی بود نیم نانی کفاف ×× بسالی بود کهنه دلقی پسند یوسف غفر ذنوبه ۱۲۸۷.

دارای ۸۰ قطعه متصل به هم، مرقع موجود مجموعه‌ای است از خطوط اساتید خوشنویس به قلم‌های مختلف از خطوط و تصاویر ناخنی، سیاه مشق، گزارش، شعر، اندرز، زیارت حضرت امام حسین علیه السلام، سخنی از نهج البلاغه، چند قطعه عکس چاپی از خطوط اساتید و چند نامه از شاهزادگان قاجار، ۱۳ قطعه از این مرقع شامل خطوط و تصاویر گل و برگ و مرغ و شاهپرک و دورنما و حیوانات است که به شیوه ناخنی ترسیم و تنظیم شده؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته ممتاز، کا:عبدالمجید در ۱۱۷۸ق، میرزا کوچک در ۱۲۱۲، کامران در ۱۲۹۸ق، ابوالقاسم در ۱۲۹۷ق، موسی موسوی اصفهانی، غلام حسین قاجار ابن ملک ایرج میرزا، محمد حسین طهرانی در ۱۲۶۷ق، مهدی در ۱۲۹۸ق، یوسف در ۱۲۸۷ق، علی اشرف در ۱۲۸۷ق، محمدمیرزا در ۱۲۸۵ق، محمدرضا تبریزی در ۱۲۸۷ق، احمد نیریزی در ۱۱۲۱ق، محمدکاظم در ۱۲۷۸ق؛ مجدول، مذهب؛ جلد: مقوا، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۲۲۶]

۷۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۰۱

آغاز: بجهت دوست استظهاری جناب قبله نظر ملاذ احبا صاحبی منبع الجود و المکان فلان مسوده نمود منبع الاحسان صاحبی میرزا محمد رفیع ضاعف قدره العالی؛ **انجام:** دشمن دوست نما را نتوان کرد علاج ×× شاخه را مرغ چه داند که قفس خواهد شد

دارای ۵۶ قطعه متصل به هم، مطالب این مرقع شامل است بر چند غزل از خواجه حافظ شیرازی، یک غزل از ملاسالک، مشتاق، سعدی شیرازی، بهرام میرزا، نامه، چند رباعی و چند عریضه؛ خط: شکسته ممتاز، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۷۹ق، جا: اصفهان؛ مجدول و کمندکشی؛ با یادداشت«و الله تعالی شانه العزیز، مرقع خط شکسته درویش و غیره که موازی پنجاه و شش قطعه است ابتیاعی از جناب میرزا محمود وزیر سابق دارالخلافه طهران بتاریخ شهر صفر المظفر لوی ئیل ۱۲۹۸ داخل کتابخانه موزه مبارکه سرکار اقدس شد» با مهر علی اکبر بن حسین الحسینی؛ مهر:«عبده الراجی محمود»؛ جلد: چرم مذهب، بین ۱۰ -۱۳ - ۶- ۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۲-۶۰]

۷۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴

آغاز: در این گلشن نگر کو گلشن آرا گلشن آرائی که جز در دامن گلچین نه بیند گل تماشائی کنم ترک می‌و میخانه کی ز افسانه واعظ که به از باد پیمائی است چندی باده پیمائی؛ **انجام:**

پایان: مشتاق بس این ناله جانسوز که آن شوخ ×× هرگز نفرستد خبری بی خبران را.
دارای ۸ قطعه متصل به هم، شامل چند بیتی از اشعار مشتاق، عاشق، سعدی شیرازی و ابیاتی از شعرای دیگر؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۷۹ق؛ مجدول کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر:«حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، ۳۰–۴۸ بیت، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲–۳۰]

۷۷. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۳۲**

آغاز: آنچه نزدیک تنگ چشمان خسیس نهاد کمال نماید که بقوت شامه لمس معنی آدمیت نمی نمایند؛ **انجام:** شوقی غم عشق دلستانی داری ×× گر پیر شدی چه غم جوانی داری / شمشیر کشیده قصد جانها دارد ×× خود را برسان تو نیز جائی داری

دارای ۴۰ قطعه متصل به هم، این مرقع شامل است بر نامه، پند و اندرز، اشعاری از کاتب عبدالمجید قسمتی از مناجات خواجه عبدالله انصاری، ابیاتی از اشعار خواجه حافظ شیرازی، مقدمه گلستان سعدی شیرازی، اشعار متفرقه پراکنده، عریضه‌ای به قلم شکسته عبدالمجید که شرح بیماری و خانه نشینی اجباری خویش را که حتی قادر به تعلیم شاگردان نبوده توسط اسمعیل سلطان به عرض پادشاه وقت رسانیده؛ خط: شکسته ممتاز، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۸۱ق؛ مجدول کمندکشی زرین، مذهب؛ ۱۳– ۸– ۶–سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۲–۲۱]

۷۸. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱۴**

شامل ۲۶ قطعه بدین‌گونه: دو قطعه میناتور (تشجیر) دو قطعه میناتور تصویر و بیست و دو قطعه خطوط نستعلیق و شکسته در نظم و نثر چهار قطعه از آنها به عربی و دعاست و یکی از آنها دیباچه «تحفة الوزراء» یا چهل بابی می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا:عبد المجید و زین العابدین شریف، تا: ۱۱۸۲ق، جا: اصفهان؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴گ، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۵–۷۳]

۷۹. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۱۵**

آغاز: حسب الخواهش مخدومی از فحادیم قلمی گردید.خلوت گزیده را به تماشا چه حاجت است ×× چون کوی دوست هست بصحرا چه حاجت است؛ **انجام:** حسب الفرموده عالیشان معلی مکان فضل علی بیکادام. عزه العالی مسوده نموده. عبدالمجید فی سنه ۱۱۸۰.

دارای ۶ قطعه متصل به هم، شامل ابیاتی چند از غزلیات خواجه حافظ شیرازی و نامه؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۸۳ق، جا: اصفهان؛ مجدول، کمندکشی شده، مذهب؛ جلد:چرم مذهب، ۵ –۸ –۴۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲–۴۱]

۸۰. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۷۷**

آغاز: بتاریخ روز دوشنبه غره شهر رمضان المبارک بجهة دوستی که حسب الواقع؛ **انجام:** طبع نیکنامی از من مدارید من و رسوائی را بهم گذارید روز ازل از قسمتم همین بر سر نوشتند و خمیر وجودم را با آب و گل بی ابروئی سرشتند.

دارای ۴۴ قطعه، مجموعه‌ای است از خطوط خوش ممتاز و شامل نامه، عریضه، اشعار متفرقه، حکایات، سیاه مشق و مشق؛ خط: شکسته ممتاز، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۸۳ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران؛ جلد: چرم، اندازه: ۱۹/۸×۲۹/۹سم [ف: ۲–۹۶]

۸۱. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳**

آغاز: چون صبح فیض صحبت روشندلان مست ×× اما دمی که باعث احیای عالمی است؛ **انجام:** هست گاهی مهر و گه کین با منت ×× من چه خوانم دوست یا دمشمنت

دارای ۱۶ قطعه، مجموعه‌ای است از منتخب اشعار مشتاق، سعدی شیرازی، میرزا رضی آرتیمانی، صائب، آقا تقی صهبا، وحدتی؛ خط: شکسته نستعلیق عالی، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۸۴ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«حسین بن هدایت الله – محمدرضا الحسینی»، کتابخانه علیه دولت ایران ۱۳۲۹؛ جلد: تیماج، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۲–۳۱]

۸۲. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۹۶**

آغاز: بر ما ببار قطره ای از ابر مرحمت ×× کز خاک از این امید برآید گیاه ما؛ **انجام:** از مهر بمن نظر نداری افسوس ×× جز کینه سر دگر نداری افسوس

۱۳ قطعه، منتخباتی از نظم و نثر فارسی که به جهت یکی از دوستان خاص معنوی نگاشته شده؛ خط: شکسته ممتاز، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۱۸۴ق؛ مذهب، مجدول؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶ –۸ –۱۵ سطر، قطع: وزیری [ف: ۲–۶۶]

۸۳. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۳۵**

آغاز: گل صبحدم از شاخ بر آشفت و بریخت ×× با باد صبا حکایتی گفت و بریخت؛ **انجام:** پنبه در گوش نهادم بشنیدن رفتم ×× کرد پیری مدد اینک بخمیدن رفتم

دارای ۵۰ قطعه، شامل چند نامه دوستانه، ابیات منتخبی از اشعار، خواجه حافظ شیرازی، جامی، کمال الدین اسمعیل، میرزا ابوالحسن فراهانی، هجری، حالتی، پند و اندرز و چند حکایت از جنید و ابراهیم ادهم است به اضافه دو قطعه نقاشی سیاه و قلم به‌سبک فرنگی‌سازی تصویر یک زن جوان و یک بچه که صلیبی در دست دارد؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، کا:عبدالمجید درویش، محمد شفیع حسینی، تا: ۱۱۸۸ و ۱۱۷۶ق، جا: اصفهان؛ مجدول کمنددار؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله – محمدرضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۱۸/۹×۲۸/۵سم [ف: ۲–۳۰۶]

۸۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۳۰

آغاز: دو قطعه نقاشی - اعلم ان الخط افضل الکمالات الجسمانیه و قال البقراط ملکة نفسانیه تجری علی الالات الجسمانیه؛ **انجام:** اگر ز مردم هشیاری ای نصیحت گو ×× سخن بخاک میفکن چرا که من مستم

دارای ۱۵ قطعه، مجموعه‌ای است از قطعات شامل مطالبی به زبان عربی درباره فضیلت و شرافت فن خطاطی به قلم نسخ آیاتی از کلام الله مجید با ترجمه فارسی، ادعیه، نامه، اشعار منتخب متفرقه و سه قطعه شامل نامه‌هایی به قلم شکسته با عنوان برادر من، نقاشی‌ها شامل: دو قطعه نقاشی آب و رنگ یک شاخه برگ و گل زنبق و یک شاخه گل یاس بنفش که کار استاد لطفعلی شیرازی است به تاریخ شهر رمضان ۱۲۷۶؛ خط: نسخ و شکسته، کا:محمد هاشم اصفهانی ابن محمد صالح، ابوالقاسم مصلح، عبدالمجید، ابوالقاسم قائم مقام، محمد صادق حسینی فراهانی، تا: ۱۱۸۹ و ۱۳۱۹ و۱۱۸۹ق؛ در حواشی این قطعات در میان ترنج‌های زمینه طلائی بوته جیقه‌ای، مجدول، مذهب، در سه قطعه نامه‌های میرزا ابوالقاسم قائم مقام بین السطور طلااندازی و تزئینات مختصری هم دارد؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، صادق الحسینی ادیب الممالک؛ جلد: مقوای روکش مخمل، ۱۲-۵-۹-۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۲-۲۶۸]

۸۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۴۳

آغاز: رای الاصمعی بو اد حجراً مکتوباً علیه هذا البیت ... مشقه محمد هاشم بن محمد صالح فی ۱۱۸۲؛ **انجام:** حرره یوم الاحمد من شهر ذی الحجة الحرام من شهور سنه احدی تسعین و مائه بعدالالف من الهجره العبد العاصی محمد هاشم.

۲۲ قطعه، این مرقع شامل ادعیه و سور کوچک قرآن مجید است؛ خط: نسخ ممتاز، کا:محمد هاشم در ۱۱۹۴ق، محمد حسن غریب الوطن در ۱۲۵۲ق، محمد شفیع تبریزی در ۱۲۳۰ق، علی اکبر در ۱۱۸۹ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲-۱۱۴]

۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۴۸

شامل ده مرقع: ۱. خط: نسخ، شامل سوره فاتحه، ۲. خط مرقع اول شامل سوره «طه» (=خط محمد هاشم)، ۳. تفسیری از بعضی مقولات انسانی به وقت دعا، با خطی خوش و ریزتر از دو مرقع قبل، ۴. شامل دو سوره «قل هو الله احد ...» و «قل اعوذ برب الفلق» با خط مرقع سوم، ۵. قسمتی از سوره بقره با خط مرقع سوم و چهارم، ۶. شامل قسمتی از سوره بقره با خط مرقع پنجم، ۷. رباعی با خط نستعلیق از عماد حسینی، ۸. سوره «قل یا ایها الکافرون» خط محمد هاشم تاریخ کتابت ۱۱۹۷ق، ۹. ابتدای سوره بقره و کاتب آن زین العابدین ابن عبدالنبی، ۱۰. قسمتی از سوره ۷۶ (=هل اتی علی الانسان) به خط احمد نیریزی؛ خط: نستعلیق و نسخ خوش، کا:احمد نیریزی، زین العادبدین بن عبدالغنی، محمد هاشم، عماد حسینی، تا: ۱۱۸۰-۱۱۹۷ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: روغنی مذهب، ۵گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۲-۴۸۷]

۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۶

بیست و چهار قطعه است شامل دوازده مینیاتور با آب و رنگ و دوازده قطعه خط، از این مینیاتورها یازده قطعه متعلق به محمد بن خداداد است که در سال‌های ۱۱۹۹و ۱۲۰۰ رسم نموده و یک مینیاتور متعلق به آقا باقر است که در سال ۱۱۹۷ با امضای «یا باقرالعلوم» رسم کرده، خط‌ها به خط شکسته و تعلیق دیوانی است که به قلم محمد قاسم میرزا کوچک و محمد کاظم واله اصفهانی تحریر شده اند، ترتیب مرقعات و موضوعات آنها چنین است:۱. تصویری از شکارچی جوان، محمد بن خداداد ۱۲۰۰ق، ۲. تصویر شاهزاده و خادمش، با امضای یا باقرالعلوم ۱۱۹۷ق و۴. اشعار، ۵و۶. تصویر شاهزادگان، ۷و۸. نامه محمد کاظم اصفهانی ۱۲۰۹، ۱۰. نقاشی از محمد بن خداداد ۱۲۰۰، ۱۱و ۱۲. اشعار به خط محمد قاسم مشهور به کوچک شعبان ۱۲۰۰ در اصفهان نوشته شده حسب خواهش میرزا محمد نصیر بسطامی، ۱۳و۱۴. تصویر شاهزادگان از محمد بن خداداد ۱۱۹۹ق، ۱۵و۱۶. نامه‌ای از محمد کاظم واله اصفهانی ۱۲۰۴، ۷و۱۸و۱۹. نقاشی شاهزادگان از محمد بن خداداد ۱۲۰۰ق، ۲۰و۲۱. اشعار به خط میرزا کوچک حسب خواهش میرزا محمد نصیر در سلخ شعبان در اصفهان، ۲۲و۲۳. تصویر شیر از خداداد ۱۱۹۹ و ۱۲۰۰ق، ۲۴و۲۵. اشعار به خط میرزا کوچک نوشته شده حسب خواهش میرزا محمد نصیر در اصفهان؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد قاسم میرزا کوچک و محمد کاظم واله اصفهانی، محمد قاسم مشهور به کوچک شعبان، تا: ۱۱۹۷- ۱۲۰۴ق؛ مجدول، مذهب؛ جلد: مذهب، ۲۴قطعه، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۳۶-۳۱۳]

۸۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۵۰

یک قطعه خط شکسته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ میرزا حسن شبیه خط میرزا شفیعا با مهر محمد یحیی ۱۲۰۰ق، آراسته و زرین [ف: ۱۷-۴۴۴]

۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۰۸

خصوصیات خطوط مندرج در این مرقع: ۱. خط حمایلی، مصرع اول: «بیتو شب، ...»، ۲. خط نستعلیق، ابتدای آن: «روی ان الصفدی مرعلی ...»، ۳. خط شکسته، مصرع اول:مصرع اول: «حسب حالی ننوشتم شدم ایامی چند»، ۴. خط ریز، مصرع اول: «منسوخ شد مگر به جهان ملت نبی»، ۵. خط نستعلیق، ابتدای آن «چون سخن زان زلف و رخ گفتی بگو از کفر ودین»، ۶. خط نستعلیق، «سعی خود را دریغ نداشته»، ۷. خط نستعلیق، اول آن: «نادان هر چند اهل بود نا اهل است»، ۸. خط نستعلیق، یکی از ابیات آن: «سعدی بروزگاران مهری نشسته در دل»، ۹. نستعلیق، غزل حافظ «حافظ بکوی میکده دایم بصدق دلچون صوفیان بصفه دارالصفا رود»، ۱۰. خط نستعلیق، غزلی از حافظ: «آن ترک پریچهره که دوش از مارفت»، ۱۱. نسخ، دعای صباح، ۱۲. نسخ سوره کهیعص، ۱۳. نسخ و نستعلیق، ابتدای آن: «اللهم صل علی محمد»، ۱۴. سیاه مشق نستعلیق، ابتدای آن آمده «قصیده‌ای که

بجهت طبع آزمائی گفته»، ۱۵. نستعلیق شکسته، غزلی از حافظ به این مطلع: «حاشا که من موسم گل ترک می‌کنم»، ۱۶. نستعلیق شکسته غزلی از حافظ: «بگیسوی تو خوردم دوش سوگند»، ۱۷. نستعلیق درشت، شکسته، ترسل، ابتدای آن: «پیوسته وجود کثیر - الجواد العزیز الموجود محرویس از حوادث باد»، ۱۸. نستعلیق، درشت "حیات مقدس نبوی ... "(کاتب احمد شاملو) ۱۹- نسخ، قطعه‌ای عربی «لایضام وارحامنا بقدرتک»، ۲۰. نسخ، قطعه‌ای: «فلم بخذلنی»؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:وصال وشاملو، تا: قرن ۱۳؛ مذهب؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۶-۸]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۷۱

بیست و نه قطعه مرقع است از کاتبان مختلف در موضوعات گوناگون، بدین ترتیب: ۱و۲. نقاشی گل و بوته با آب و رنگ از محمد حسن، ۳. نامه، ۴تا۷. اشعار، مرقع ششم به خط محمد قلی تحریر ۱۲۶۰ق، ۸. کلام بعض الحکما به خط علی عسکر بن محمد شفیع ارسنجانی، تحریر ۱۲۶۱ق، ۹. حدیث نبوی به خط عبدالله، تحریر اواخر صفر ۱۲۹۱ق، ۱۰. اشعاری به خط عبدالمجید اخوی محمد صالح، تحریر شده در اصفهان، ۱۱. اشعاری از: خاقانی، حافظ، عاشق، به خط شکسته نستعلیق و چلیپایی، ۱۲. شعری از ابودلف، ۱۳. آغاز زیارت جامعه، تحریر ۱۲۵۴ق، ۱۴و۱۵. سیاه مشق، ۱۶و۱۷. قطعه ادبی با خط شکسته نستعلیق، ۱۸و۱۹. قطعه شعری با خط نستعلیق، ۲۰تا۲۹. چند قطعه شعر و سیاه مشق؛ خط: نسخ و نستعلیق زیبا، کا:محمد حسن، محمد قلی، عبدالمجید اخوی محمد صالح، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۹قطعه، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۳۶-۳۱۶]

۹۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۸

حاوی بیست مرقع به خط وصال شیرازی است به این شرح:۱. خط حمایلی، شکسته، شعر، ابتدای آن:«مجوی دهری که دهر چون خوارت کرد»، ۲. خط حمایلی، شکسته، غزل حافظ:«مژده ای دل که مسیحا نفسی می‌آید»، ۳. خط ریز، غزل حافظ:«تراز کنگره عرش می‌زنند صفیر»، ۴. حمایلی، ریز:«مجوی دهری که دهر چون خوارت کرد»، ۵. خط حمایلی، «مجوی دهری ...»، ۶. حمایلی، نستعلیق:«شد آمد بر درون خانه شد شر»، ۷. حمایلی، نستعلیق:«آسمانی شد هوا و زنگاری دشت»، ۸. حمایلی، شکسته، نستعلیق:«گنجشک ضعیف توام ای مایه ناز»، ۹. حمایلی، نستعلیق، شکسته:«ای نفس خرم باد صبا»، ۶. خط شکسته، حمایلی ریز:«بخندید بر من که عقلت کجاست»، ۱۱. حمایلی، ریز، شکسته:«آن همه دلداری و پیمان عهد»، ۱۲. خط شکسته، حمایلی، نستعلیق: «ای نفس خرم باد صبا»، ۱۳. خط شکسته، نستعلیق، حمایلی:«آسمانی شد هوا و زنگاری دشت»، ۱۴. خط حمایلی، شکسته، نستعلیق:«این باد بهار بوستان است»، ۱۵. خط حمایلی، شکسته، نستعلیق:«روزی گفتم شبی کنم دل ...»، ۱۶. خط حمایلی، شکسته، نستعلیق:«دوش رفتم بخرابات مرا راه نبود»، ۱۷. خط ریز، شکسته، حمایلی:«آتش از جان سرمستش فتاد»، ۱۸. شکسته، ریز، حمایلی، نستعلیق:«آسمانی شد هوا و زنگاری دشت»، ۱۹. حمایلی، ریز، شکسته، نستعلیق: «گنجشک ضعیفتوام ای مایه ناز»، ۲۰. حمایلی، ریز، نستعلیق:«کلامش باب وحی الهی»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:وصال شیرازی، تا: قرن ۱۳، جا: شیراز؛ مجدول؛ جلد:مقواییمنقش، ۱۰گ، ابعاد متن: ۵×۱۲، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۶-۳۲۶]

۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۸۸

دارای سی و سه قطعه: از جمله شامل: مرقع ۱. رباعی است به خط عبدالله حسین، آغاز:«گشتم اسیر و شیفته خردسالگی»، ...۵. سطر اول: «ناد علیاً مظهر العجایب»، به خط حسینی، ...۱۲. به خط ریز: نستعلیق، شکسته، رقم ۱۱۱۸ق، آغاز: «خواهم ز پس پرده تقوی بدر افتم» به خط محمد افضل، ...۱۸. قسمتی از سوره یس ابتدای سوره بخط شکسته بسیار ریز بقلم علی محمد؛ ... ۲۳. دعایی به خط نسخ به کتابت محمد تقی به سال ۱۲۳۸ق، آغاز:«الهی قد تلاطمت امواج قاموس قدرتک»؛ ... ۲۵. دستخط ناصر الدین شاه به حکیم الممالک، ۲۶. دستخط تفویض امور اجرای احکام عدالتخانه به حکیم الممالک از طرف ناصر الدین شاه؛ ... ۳۱. داستانی به خط عبدالله به کتابت ۱۲۹۳ق برای قره العیونی علی آقا «بسم الله تعالی سبحانه: مسطور است چون سلطان سبکتکین»، ۳۲. مرقعی به خط نستعلیق ریز: «امروز صبح من می‌خواهم دو کلمه مرقوم و ارسال صوب خدمت نموده باشم»، ۳۳. مرقعی به خط درشت نستعلیق شکسته: «لا اله الا هو الحی القیوم»، در صفحه ۳۴ عکس است از یک درویش نشسته با تبرزین؛ بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲و۱۳؛ کاغذ: متن پوست آهو ملصق به مقوا، جلد: تیماج، ۱۷گ، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵-۶۶۰]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱۸

شامل ۶۲ صفحه از خطوط ناصر الدین شاه قاجار، نامه‌هایی است به صاحب دیوان از قفقاز هنگام مسافرت به فرنگستان به تاریخ ۱۸ رجب ۹۵ (۱۲۹۵) و دستور العمل به همو و نامه‌هایی که تاریخ ۲۵جمادی الثانی ۱۲۹۰و ۱۲۷۶و ۲۹ شوال ۹۳ و ذیحجه ۱۲۳ دارد و برخی نامه‌هایی است که از فرنگستان به همو نوشته است، برخی به خط او و برخی به امضای اوست، نامه‌هایی است درباره امور مملکتی و از نظر تحقیقات اجتماعی و تاریخی درباره آن روزگار سودمند است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:ناصر الدین شاه، تا: قرن ۱۳؛ با سر لوح، مذهب؛ مهر:«الملک الله السلطان بن السلطان نار الدین شاه قاجار»(گنبدی)؛۳۸گ،اندازه:۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱۵-۷۵]

۹۴. اراک؛ بیات، عبدالحسین؛ شماره نسخه:۷۴

آغاز: قطعه اول: هو، یا ابا عبدالله الحسین ابا الحسن الرضا؛ قطعه آخر: یا ابا عبدالله الحسین سلام الله علیک

شامل سی و شش قطعه؛ کا: نشاط اصفهانی، عبدالواحد بن محمد رحیم، تا: قرن ۱۳؛ پشت برگ اول به خط مالک قبلی نوشته شده است که «این یک جلد مرقع که مشتمل بر هفتاد قطعه از خط و تصویر تماما از خطهای خوب مرحوم فردوس آشیان میرزایی

میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله متخلص به نشاط واوراق تصویرش از صنایع استادان قدیم که در کارخانه تصور و تصویر نقشی بهتر از ین نمی‌توان بست در دار الولایة رشت از عالیجاه افتخار الحاج حاجی سید احمد ملك التجار بانضمام پاره ای از کتب دیگر ابتیاع گردید اللهم بارك لی و لا خلافی بحق محمد و آله، حقیر سراپا تقصیر محمد علی ولد مرحوم میرزا کاظم حاکم لاهیجانی سنه ۱۲۶۸.» و از این رو معلوم می‌شود که سی و چهار قطعه دیگر تصاویر کار استادان قدیم بوده و ازین مرقع خارج کرده‌اند؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۹×۲۹سم [نشریه: ۶-۱۰۵]

۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۵

آغاز: سلام علیکم و العهود بحالها حقه مهربان مهر و نشان است که بود اخلاص آن است که دیدید بلکه بیشتر

رسائل و مکاتبات به خط مرحوم میرزا ابوالقاسم قایم مقام فراهانی متخلص به ثنائی مقتول در صفر ۱۲۵۱؛ کا:میرزا ابوالقاسم قایم مقام فراهانی متخلص به ثنائی، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۳۸ص، اندازه: ۱۹/۵×۳۴سم [ف: ۲-۴۷۱]

۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۶

آغاز: هو الله تعالی شانه و المرسلات: از حضرت ابی عبدالله صلوات الله؛ **انجام:** از حوض کوثر سیراب گردد اللهم ارزقنا

شامل: خواص سوره «المرسلات»، خواص سوره «ن و القلم»، خواص سوره «نازعات»، سوره «طارق»، سوره «اذجاء نصرالله»، مطففین، سوره «ماعون»، سوره «کوثر»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:وصال شیرازی، محمد شفیع بن محمد اسماعیل، تا: قرن ۱۳، جا: شیراز؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، ۶گ، ۷سطر (۶/۵×۲/۵)، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۶-۳۲۴]

۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۴

آغاز: بسمله، ا ب ج در درس؛ **انجام:** احسن الخالقین رب العالمین

شامل: صفحه ۱. بسم الله الرحمن الرحیم (خط نستعلیق)، ۲. حروف الفباء، ۳. حروف ترکیبی: سق، سک، سل، شم، سم، سن، سو، سه ...، ۴. صق، صک، صل، ضم، صم، ...، ۵. طا، طل، ظم، طم، ...، ۶. عق، عک، عل، غم، ...، ۷. فق، فک، فل، ...، ۸. کل، کم، کن، کو، که، ...، ۹. ها، هب، هج، هد، ...، ۱۰. ابجد، هوز، خطی، کلمن، سعفص، قرشت، ۱۱. متن گل و بوته بدون نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۳؛ با سرلوح مذهب، مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۶گ، ۲سطر(۱۱/۵×۴/۲)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۶-۳۵۴]

۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۹

در ۲۳ قطعه، شامل:۱. نامه‌ای که اهالی آذربایجان به ناصرالدین شاه نوشته‌اند که امیر نظام به خط خود دستورهایی داده است، ۲. دستور العمل به خط میرزا ابوالقاسم قائم مقام با دستورهای محمد شاه در متن، ۳. نامه‌ای از میرزا سعید خان مؤتمن الملك وزیر امور خارجه درباره ورود سفیر انگلیس به ایران و دستوری که ناصرالدین شاه در حاشیه داده، ۴. نامه‌ای به خط قائم مقام به عباس میرزا درباره میرزا تقی خان امیرکبیر و چند تن از رجال دیگر، ۵. نامه فتح علی شاه به عباس میرزا در باب گفتگوی میرزا مسعود وزیر امور خارجه با مرداوج سفیر دولت انگلیس راجع به عهدنامه ترکمانچای، ۶. نامه‌ای است راجع به ایل شاهسون که باید از عباس میرزا در جنگها اطاعت کنند، ۷. نامه نجف قلی خان دنبلی درباره مستمری به محمد شاه که دستور پرداخت آن داده شده است، ۸. نامه‌ای به خط قائم مقام که به خواهر خداداد خان دنبلی نوشته است، ۹. نامه یکی از برادران عباس میرزا به خط قائم مقام به عباس میرزا راجع به هرات و سرخس و فتوحاتش، ۱۰. نامه‌ای به خط قائم مقام به محمد شاه درباره ایلچی روس که آصف الدوله نامه‌ای درباره او نوشته است و تعریف و تمجید از میرزا اسکندر و خدمات او در رکاب عباس میرزا نموده، ۱۱. نامه‌ای از میرزا یوسف خان مستشار الدوله (صاحب کتاب یك کلمه) و دستورهایی است به خط امیر نظام گروسی، ۱۲. نامه‌ای به خط میرزا ابوالقاسم قائم مقام به عباس میرزا ولیعهد، ۱۳. نامه‌ای به خط نشاط از فتح علی شاه به عباس میرزا راجع به مصالحه جنگ ترکمانچای، ۱۴. نامه محمد علی میرزا حاکم (محمد علی شاه) که باید به مستبدین کمك شود، ۱۵. نامه‌ای است به عباس میرزا ولی عهد نوشته شده، ۱۶. نامه‌ای درباره تلگراف رمزی که مشیرالدوله درباره وکیل الملك به مظفرالدین شاه نوشته شده است، ۱۷. نامه‌ای به خط عباس میرزا ولی عهد به یکی از فرزندانش درباره محمدخان گروسی، ۱۸. نامه‌ای است درباره ایالت آذربایجان که به حکم ایالتی وکیل الملك داده شده، ۱۹. نامه‌ای است در اوایل سلطنت ناصرالدین شاه به ساعد الملك نوشته شده است، ۲۰. نامه‌ای از صاحب دیوان راجع به خرج و دخل آذربایجان، ۲۱. نامه‌ای به خط عباس میرزا از یزد به فتح علی شاه راجع به سرقت مستمری اش، ۲۲. نامه‌ای از سفیر ایران در استانبول به ناظم الدوله، ۲۳. نامه‌ای به خط قائم مقام درباره ایلچی روس که بعد از ورود خسرو میرزا از روسیه به ایران آمده که عباس میرزا در آن دستور داده که باسفیر روس طوری رفتار شود که خیال نکند که قتل گریبادوف بیشتر متوجه ما بوده؛ خط: نستعلیق شکسته، کا:میرزا ابوالقاسم قائم، میرزا سعید خان مؤتمن الملك، فتح علی شاه، نجف قلی خان دنبلی، میرزا یوسف خان مستشار الدوله، نشاط، محمد علی میرزا حاکم، عباس میرزا ولی عهد،عباس میرزا،تا:قرن۱۱و۱۲ و۱۳؛ جلد: پارچه [سنا: ف: ۱-۴۰۲]

۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۸۶

آغاز: گر یار من برافکند از رخ نقاب را ×× برقع فرو هلد بجمال آفتاب را؛ **انجام:** خدمت با سعادت جناب مستطاب عالم ربانی قبله گاهی سرکار حکیم الهی سلمه الله تعالی مشرف شود.

چهل و شش قطعه نامه؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:امیر نظام گروسی، حسنعلی بن محمد صادق، تا: قرن ۱۳؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۳۶-۲۷۲]

۱۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲

آغاز: ستایش خداوندی عزاسمه که پیکر انسان را بزیور حکمت و بیان آراسته؛ **انجام:** عذر از تو چرا بایدم خواست.

ده قطعه، دیباچه‌ای دارد به عربی سپس ستایش محمد پاشای خزانه دار است، خواهش نشان درجه دوم، در آن آمده که از جانب بیك تونس به درخواست کننده رتبه امیرالامرایی و لقب بیك و جایزه دادند، سپس ستایش توفیق پاشا پسر اسمعیل پاشا است به عربی و سرگذشت او به فارسی، در پایان نامه‌ای است به میرازی فروغی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مقوا، مجدول؛ ۱۵سطر(۱۶×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۸-۲۰۳]

۱۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۰۸

آغاز: هو الله تعالی از قسمت هر آنچه می‌رسد خرسندم؛ **انجام:** باید اولا سه مرتبه قلم را سود باز هم رنگی ندارد زیاده چه نویسم

خط: نستعلیق شکسته، کا: مستوفی نائینی، محمد حسن، تا: قرن ۱۳؛ ۲۰گ، اندازه: ۲۰×۳۲سم [رایانه]

۱۰۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۴۳/۱۱

آغاز: یا کل الکل بك الکل منك الکل؛ **انجام:** در سجده حاجت خواهد روا گردد.

در عرفان با عنوانهای رقعه که به چهل و دو می‌رسد، به فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۷۳ص، ۱۹سطر(۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۷-۴۷۲]

۱۰۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۳۸

عبارات پراکنده فارسی است؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۴گ، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۹-۹۵۷]

۱۰۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۶۰

داستان‌های پراکنده است؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲گ [نشریه: ۲-۱۳۰]

۱۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۱-فیروز

۴۰ قطعه مرقع است، کتابی است در تاریخ عالم از آدم تا اواخر سلجوقیان و در آن از نگارستان قاضی احمد غفاری یاد شده؛ خط: نستعلیق بسیار خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ مجدول، مذهب، با سر لوح مذهب؛ اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۱-۳۵۲]

۱۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۶۰

۴۱ قطعه خط نستعلیق ناخنی شش دانگ از ترجیع‌بند مشهور هاتف اصفهانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مذهب؛ ۲۱گ، ۱سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۲۸-۱۹۲]

۱۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۵۹

آغاز: بهار آمد که بلبل نغمه خوان است ×× ز روی گل هزارش داستان است؛ **انجام:** کفیل خدمتش برنا و پیر است ×× رهین منتش پیر و جوان است

شصت قطعه خط نستعلیق شش دانگ ناخنی است متضمن اشعاری فارسی به قافیه تا در مدح حسام الملک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مذهب؛ جلد: گالینگور، ۳۱گ، ۱سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۲۸-۷۴۹]

۱۰۸. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۸۷۸۹

آغاز: بسمله، الیوم اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی و رضیت لکم الاسلام دینا؛ **انجام:** و ما علی الرسول الا ابلاغ المبین اولم یرو اکیف ...

۱۳ قطعه؛ خط: شکسته نستعلیق جلی، کا:محمد میرزا علی بیك، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی کوچك [رایانه]

۱۰۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۴۵

آغاز: لانفساً الا یکلف الا کجهر بعضهم الا؛ **انجام:** و لا سلاك و لا استبدك بك سواك.

دارای ۲۴ قطعه، شامل چند دعا و حدیث است، به اضافه دو قطعه در آخر مرقع که به نام رشیدالفضل بن یحیی است بدون ذکر تاریخ؛ خط: نسخ و ثلث ممتاز، کا:محمد هاشم، تا: ۱۲۰۳ق؛ کتابت به شیوه خط استادش احمد نیریزی؛ حواشی ۱۲ قطعه مذهب، مجدول؛ مهر: مشیر السلطنه، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرمی مذهب؛ ۶ و۹ و ۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲-۱۱۲]

۱۱۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۴۷

آغاز: روز وصلم قرار دیدن نیست ×× شب هجرانم آرمیدن نیست / مطرب از دست من بجان آمد ×× که مرا طاقت شنیدن نیست؛ **انجام:** بر برگ گل رقم ز خط عنبرین منه ×× بر گرد ماه دایره از مشك چین منه مشقه العبد المذنب اسدالله شیرازی غفر ذنوبه و ستر عیوبه.

دارای ۷ قطعه، مجموعه‌ای است از چند بیت منتخب از غزلیات و قسمتی از مقدمه گلستان سعدی شیرازی، ناد علیا مظهر العجایب، مطالب متفرقه دیگر که به طریق سیاه مشق نگاشته شده است؛ خط: نستعلیق جلی عالی، کا:شیرازی، اسدالله، تا: ۱۲۰۷ق؛ کاتب در پیشانی یکی از قطعات نام و عناوین محمد شاه غازی را نگاشته و در ذیل همان قطعه اشاره نموده که این قطعات را به شیوه خط عماد الحسنی کتابت و نقل کرده؛ مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمدرضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روکش کاغذ منقش، اندازه: ۳۲×۴۸سم [ف: ۲-۱۵۵]

۱۱۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۴۸

آغاز: هیچ خمری بی خماری دیده ای ×× هیچ گل بی زخم خاری دیده‌ای؛ **انجام:** هو الله - بنده درگاه جهان پناه محمدباقر الحسنی الحسینی.

دارای ۳۶ قطعه، مجموعه‌ای است از منتخب اشعار دیوان شمس تبریزی مولانا جلال الدین، حکیم نظامی گنجوی، ابیاتی از غزلیات خواجه حافظ شیرازی؛ خط: نستعلیق جلی ممتاز، کا:محمد باقر حسنی حسینی، تا: ۱۲۰۹ق، جا: کاشان؛ مجدول کمنددار؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛

جلد: مقوا، ۵ -۶ -۱۰ سطر، اندازه: ۳۲×۴۸سم [ف: ۲-۱۵۷]

۱۱۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۱۷

آغاز:... دلبری است بدیع الجمال که مقنعه زرتار شعاعش بر سر است و ماه منیر در شبستان کمالش دلارامیست عدیم المثال که پیراهن حریر بدن نمایش در بر حیله گر قدرتش هر صبح برای آرایش نقاب احتجاب از عذار عذرای صبیح الوجه آفتاب میگشاید؛ **انجام:** بر ایجاب و قبول طرفین و محتویه برضای جانبین بالعربیه و الفارسیه موافق قانون شرع شریف نبوی و طریقه ملت حنیف مصطفوی جاری و واقع گردید ... و کان ذلک فی شهر رمضان المبارک من شهور سنه اثنی عشر و ماتین بعد الالف من الهجره النبویه المصطفویه علی مهاجرها آلاف الصلوة و السلام و التحیه.

۳۰ قطعه، شامل قباله عقدنامه (محمد قاسم خان قاجار)که در زمان جلوس به سلطنت فتحعلیشاه قاجار به تاریخ ۱۲۱۲ق وقوع یافته، آیات مبارکات و احادیث نبوی که معمولاً در عقدنامهها ذکر میشود به قلم نسخ و به سرخی نوشته شده و ترجمه و شرح و توصیف آنها را به فارسی و به قلم نستعلیق و به رنگ مشکی نگاشتهاند؛ خط: نستعلیق، کا:آقا مهدی خوش نویس تهرانی، تا: رمضان ۱۲۱۲ق؛ مجدول کمندکشی شده زرین؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیرالسلطنه؛ جلد: چرم مذهب، ۶ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲-۳۷]

۱۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۷۳

آغاز: تصویر نقاشی آب و رنگ از فتحعلی شاه قاجار.یار آمد و گفت خسته میدار دلت ×× دائم بامید بسته میدار دلت؛ **انجام:** ما بیاد تو زنده میمانیم ×× ورنه هجران نمیکند تقصیر انا العبد المذنب شاه محمد الشهدی.

دارای ۲۰ قطعه نقاشی و ۲۰ قطعه متصل به هم، مطالب شامل ابیاتی چند از غزالی، حرفی، آصفی، حافظ، شهیدی، نظامی گنجوی، شریف تبریزی و ریاضی، نام نقاش و تاریخ: مهر علی به تاریخ ۱۲۱۲ق، نقاشیهای این مرقع آب و رنگ و تصاویری است از سلاطین قاجار، افشار، زند، صفوی و کیانی، دو قطعه از نقاشیهای آب و رنگ که مجلس درسی از شاه سلیم و پسر او با عرفی است سبک نقاشی آنها با قطعات نقاشی شده مابقیه تفاوت دارد، به نظر میرسد که این دو قطعه به شیوه نقاشی آقا صادق نقاش معروف باشد؛ خط: نستعلیق، کا:شاه محمد کاتب مشهدی، بیتا، جا: مشهد رضوی؛ مذهب؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۳/۵×۳۵سم [ف: ۲-۲۵۹]

۱۱۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۴۸

آغاز: هر چه بینی آینه جمال اوست؛ **انجام:** یاد تو هیچ از دل پرخون نمی رود ×× از دیده ام خیال تو بیرون نمی رود

۴۰ قطعه، شامل خطوط مختلف از اساتید خوشنویس است که متأسفانه اغلب آنها بدون رقم و تاریخ است مطالب قطعات این مرقع عبارت است از نامه حضرت علی ابن ابیطالب امیرالمؤمنین علیه السلام به قیصر روم، اشعار، اندرز، ادعیه و آیاتی از کلام الله مجید، به انضمام دو قطعه عکس چاپی سیاه سفید از صلیب کشیدن حضرت عیسی علیه السلام، به اضافه ۵ قطعه سیاه مشق؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، تا: ۱۲۱۶ق؛ مهر: مشیرالسلطنه، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، ناصرالدین شاه قاجار در ۱۲۷۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۰/۷×۳۰/۳سم [ف: ۲-۲۲۸]

۱۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۶

دارای بیست و هفت قطعه، شامل: ۱. نامه قائم مقام که بعد از فوت عباس میرزا از خراسان به وقایع نگار نوشته شده است، ۲. نامهای به خط عباس میرزا خطاب به وزیر وقت که جریان جنگ گنجه را شرح میدهد، ۳. نامهای به خط قائم مقام که به برادرش میرزا موسی خان در باب جریان کشته شدن (گریبادف) ایلچی دولت روس، ۴. نامه قائم مقام که به فرمان عباس میرزا جریان مذاکرات خود با روسها را برای برادر خود میرزا موسی خان نوشته است، ۵. دستخط محمد شاه که فوت عباس میرزا را به برادر خود فرهاد میرزا تسلیت گفته، ۶. نامهای به خط عباس میرزا خطاب به میرزا تقی خان وزیر وقت، ۷. نامهای به خط قائم مقام به ابوالفتح خان قره باغی پسر ابراهیم خان قره باغی، ۸. رقمی است که عباس میرزا خطاب به امیر نظام مرقوم داشته که به خط قائم مقام است، ۹. نامهای به خط عباس میرزا خطاب به تقی خان وزیر وقت، ۱۰. رأی ایلچی نجیب افندی که بعد از مصالحه روم به حضور اعلیحضرت فتحعلیشاه قاجار رسیده و حاجی قاسم خان سرتیپ هم از جانب مرحوم نایب السلطنه مصالحه نامه را نزد سلطان محمود خان برده بوده، ۱۱. فرمان عباس میرزا ولیعهد، ۱۲. نامهای به خط محمد شاه به میرزا تقی خان امیر کبیر، ۱۳. نامهای که عباس میرزا به مادر خانلر میرزا نوشته، ۱۴. نامهای خطاب به عباس میرزا ولیعهد، ۱۵. نامه درباری و دیوانی، ۱۶. نامهای به عباس میرزا، ۱۷. نامه درباری قاجاری، ۱۸. نامهای خطاب به عباس میرزا، ۱۹. نامهای از دبیر الملک، ۲۰. فرمان ولیعهد به محمد باقر خان در سنه ۱۳۰۳، ۲۱-۲۱. نامه درباره اعمال عباس قلی خان در باب پشتکوه، ۲۲. نامهای به صدر اعظم در سنه رجب ۱۲۱۸، ۲۳. ۲۳. نامهای از مجلس اعظم به وزیر نظام در سنه شوال ۱۲۹۴، ۲۴. نامهای از میرزا حبیب الله خان رئیس اداره مالیه کرمان، ۲۵. نامهای دیوانی که در آن آمده که میرزا محمد دکتر مواظب من است و پنجاه تومان خرج کنید و اهل و عیال او را به کرمان شاه بیاورند، ۲۶. نامه امیر نظام در ۱۰ رجب ۱۳۱۴، ۲۷. نامه مظفر الدینشاه به امیر نظام در صفر ۱۳۱۴؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: چند نفر، بیتا؛ در ۲۷ قطعه در محفظه گذارده شده؛ جلد: تیماج، اندازه: ۳۵×۵۰سم [سنا: ف: ۱-۲۱۴]

۱۱۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۴۳

آغاز: نقش درخت فندق در نهایت و کمال زیبائی - عمل میرزا بابا؛ **انجام:** نقش یک شاخه گل میخک سیاه قلم - رقم میرزا بابا.

دارای ۷۶ قطعه متصل به هم که ۷۶ نقش و تصویر دارد، شامل نقاشی‌های سیاه قلم و آب و رنگ از نقش ها و تصاویر مختلف است به قلم سه استاد ممتاز و عالیقدر که در نهایت استحکام و پختگی و اصول ترسیم و مخصوصاً نقش انواع گلها که در این مرقع است سزاوار هزاران آفرین و تحسین است، نام نقاشان: میرزا بابا به تاریخ ۱۲۱۸ق، محمد باقر (محمد باقر العلوم)، محمد علی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیر السلطنه؛ اندازه: ۱۹/۸×۲۹سم [ف: ۲-۳۸۴]

۱۱۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۱۴

آغاز: بی طمعیم از همه سازنده ×× جز تو نداریم نوازنده / ز پی تست اینهمه امید و بیم ×× هم تو ببخشای و ببخش ای کریمکتبه عبد مذنب عماد الحسنی غفرذنوبه و ستر عیوبه؛ **انجام:** از سادگی و سلیمی و مسکینی ×× وز سرکشی و تکبر و خودبینی / بر آتش اگر نشانیم بنشینم ×× بر دیده اگر نشانمت ننشینی

۲۸ قطعه، چهار قطعه از قطعات این مرقع نقاشی آب و رنگ است شامل تصویراز فتحعلیشاه قاجار، تصویر یک نوجوان بالباس درویشی، تصویر مجنون و لیلی با وحوش، تصویر خلیفه و لیلی که نام نقاش ذکر نشده است، بقیه قطعات این مرقع شامل ابیاتی است از اشعار عرفانی، چند سطر از مناجات خواجه عبدالله انصاری، چند بیت از گلستان سعدی شیرازی، چند بیت از اشعار مولانا جلال الدین عارف قیومی؛ خط: نستعلیق جلی ممتاز، کا:عماد الحسنی - رشیدا - ابراهیم - ابوالفتح - عماد ثانی حسینی. محمد صالح، تا: ۱۲۲۰ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۱۶/۸×۲۵سم [ف: ۲-۳۱۰]

۱۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۴

آغاز: در انجیل آمده است که ای فرزند آدم؛ **انجام:** یکی را از ملوک ماضی مرضی هایل بود

مشتمل بر ۲۴ قطعه؛ خط: شکسته، کا:میرزا علی محمد خوشنویس شیرازی، تا: ۱۲۲۵ق؛ جلد: ساغری، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲-۴۷۱]

۱۱۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۳۶

آغاز: شهدالله انه لا اله الا بالله الا هو و الملائکة صدق الله العلی العظیم؛ **انجام:** مکن ز غصه شکایت که در طریق طلب ×× براحتی نرسید آنکه زحمتی نکشید. المذنب علی.

دارای ۳۲قطعه متصل به هم که ۱۶ قطعه خط و ۱۶ قطعه مجلس نقاشی است، شامل: دو قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر یک مرد جوان قلیان و یک زن جوان زیبا ملبس به لباس هندی با رقم سید میرزا، دو قطعه نقاشی سیاه قلم تصویر یکی از اساطیر یونان و دیگری جوانی اسب سوار رقم عبدالمحمد، دو قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر یک مرد و زن جوان در لباس چرکسی، دو قطعه نقاشی سیاه قلم یکی تصویر پادشاه و دیگری تصویر یک ساقی، دو قطعه نقاشی سیاه و قلم، تصویری از اساطیر یونان و دیگری یک پیر زال که دوکی در دست دارد، دو قطعه نقاشی سیاه قلم یکی تصویر پیرمرد روسی و دیگر تصویر (بولوکوک) سردار جماعت روسیه که حسب الخواهش شاه روسیه مصور نموده است، دو قطعه نقاشی آب و رنگ گل و بوته، یک قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر نیم تنه یک زن جوان در لباس فرنگی راقم احمد تبریزی، یک قطعه نقاشی سیاه قلم تصویر نیم تنه یک زن جوان در لباس ایرانی راقم حسینعلی متخلص به مصور در ۱۲۴۴، مطالب این مرقع شامل چند آیه از کلام الله مجید قسمتهای متفرق و پراکنده از بعضی از ادعیه، چند بیت از اشعار خواجه حافظ شیرازی است که به قلم نسخ ممتاز و یک قطعه قلم نستعلیق بسیار خوش میرعلی مزین و نگاشته شده است همچنین رقعات نقاشی که قابل دقت و توجه است؛ خط: نسخ و نستعلیق خوش و استادانه، کا:عبدالعلی ابن محمد محسن، محمد هاشم ابن محمد صالح، زین العابدین، میر علی، تا: ۱۲۲۵ و ۱۱۸۸ و ۱۲۱۰ق؛ مذهب، مجدول؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله رضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۲۲×۳۱/۲سم [ف: ۲-۲۸۴]

۱۲۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۸۰

آغاز: بپرسید و بس مهربانی نمود ×× بدان آهوان شادمانی نمود؛ **انجام:** عمله مشقه فی لیلة من لیالی شهر الله الاعظم و هو شهر رمضان فی سنه تسع و ثمانین و ماته بعد الالف من الهجرة.

دارای ۲۰ قطعه، شامل ابیاتی است از خواجه حافظ شیرازی، آیاتی از سوره مبارکه یس با ترجمه فارسی و قطعات مختلف دیگری که بدون ذکر رقم و تاریخ است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد علی تبریزی، محمد تقی حسینی، تا: ۱۲۳۱ق؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، مشیرالسلطنه؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲-۲۳۷]

۱۲۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۲۶

آغاز: ز اظهار محبت بر زبان خلق افتادم ×× چو محتاجی که گنجی یابد و ظاهر کند زودش / خوش آنکه شرح دهم با تو مشکل خود را ×× به گریه افتم و خالی کنم دل خود را؛ **انجام:** از شعار و دثار استجبار و استنکار داشته در الامور و مفاتیح المقدور باز گذاشته حق سبحانه و تعالی ختم مینماید.

همواره سر بر عرش نظیر سلیمانی و اورنگ سلطنت مصیر ...

۲۸ قطعه، مجموعه‌ای است از منتخب اشعار عربی، فصیحی، مثنوی مولانا جلال الدین، نامه و گزارشی در مورد چگونگی روابط ایران و بغداد در زمان شاه طهماسب و سلطان سلیمان عثمانی که در هنگام سلطنت فتحعلیشاه قاجار هم به همان ترتیب و کیفیت حسن روابط همسایگی بر قرار بوده؛ خط: شکسته نستعلیق عالی، بی‌کا، تا: رجب۱۲۳۴ق؛ بیشتر مطالب مربوط به هم نامرتب و مشوش است؛ مجدول کمندکشی، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مقوای روغنی مذهب، اندازه:

۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲-۱۸۶]

۱۲۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۱۹

آغاز: تصویر خانه کعبه نقاشی آب و رنگ؛ **انجام:** اللهم اجعل اول یومی هذا صلاحاً. اللهم انی استغفرک لکل نذر نذرته و کل وعد وعدته و کل مهد عاهدته عاهدته ثم لم اف به و بجهت عزیزی قلمی شد فی سنه ۱۲۳۵ زین العابدین.

۲۴ قطعه، در این مرقع ۱۶ قطعه نقاشی است و ۶ قطعه خط نسخ که شامل آیاتی است از سور کلام الله مجید، نقاشی‌ها: تصویر آب و رنگ کعبه، مدینه منوره، شمایل حضرت رسول اکرم (ص) و امام حسن و امام حسین (ع)، ابابکر، عمر بن الخطاب، عثمان، تصویر چهار فرشته که گهواره امام حسین علیه السلام را حفاظت می‌کنند، تصویر آب و رنگ حضرت عیسی نبی علیه السلام، شمایل حضرت رسالت پناهی سوار بر براق در شب معراج، امام زین العابدین و امام محمد باقر علیه السلام، مابقی امام‌ها، حضرت آدم، کشتن اژدها به دست مبارک حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام، حضرت موسی در کوه طور، حضرت ابراهیم و پسرش که برای قربانی آماده و نقش گوسفند و فرشته‌ای در پشت سر او؛ خط: نسخ ممتاز، کا:زین العابدین اصفهانی، تا: ۱۲۳۵ق؛ محشی، مجدول، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۰/۷×۳۰/۴سم [ف: ۲-۳۰۸]

۱۲۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۰۲

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - الحمدلله رب العالمین. الرحمن الرحیم ... ؛ **انجام:** در آب روان شکوفه انداخته عکس ×× چون انجم ثابت و سپهر سیار. من عبد حضرت السلطانی محمد باقر الاصفهانی (خوراسکانی ۱۲۳۷).

۱۲ قطعه، شامل سورة فاتحه الکتاب، سورة الفتح، ادعیه، یک قطعه شعر طنزآمیز، یک قصیده مدح است به قلم نستعلیق خوش جلی محمدباقر خوراسکانی (اصفهانی)؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:محمدباقر خوراسکانی، تا: ۱۲۳۷ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، «مشیرالسلطنة - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۲-۵۸]

۱۲۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۶۶

آغاز: بسمله -الحمدلله رب العالمین. الرحمن الرحیم؛ **انجام:** پس در اینصورت بجز لب فرو بستن و اعتراف بعجز بجهت دوستی از دوستان عزیز سمت تحریر یافت.

۳۴ قطعه، شامل چند سوره کوچک از قرآن مجید، قسمتی از سوره بقره، ادعیه، نامه، اشعار و اندرز است که به اقلام خوش نگاشته و آراسته شده است؛ خط: نسخ، کا:عبدالعلی، عبدالمجید؛ تا: ۱۲۳۸ق؛ مهر: مشیرالسلطنه، کتابخانه دولت علیه ایران به تاریخ ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۱سم [ف: ۲-۲۱۲]

۱۲۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰

آغاز: ای عالم جان و جان عالم ×× خوش دل کن آدمی و آدم / تاج تو ورای تاج خورشید ×× تخت تو فزون ز تخت جمشید؛ **انجام:** ناچار قلمی برداشت و چند کلمه که بیان اوصاف آنحضرت بود نگاشت چند نظر بکتابت کمترین قابل تحسین نیست اما بواسطه اشمال بر اوصاف ذات ملکی صفات لایق زنیت خدود حور العین است و شمسه طاق بهشت برین کمترین بهرام سنه ۱۲۴۲.

دارای ۶ قطعه، اشعاری را در وصف و مدح ناصرالدین شاه به قلم نستعلیق نگاشته‌اند؛ خط: نستعلیق خوب، کا:بهرام میرزا، تا: ۱۲۴۲ق؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب، با سرلوح؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲-۹۴]

۱۲۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۴۹

آغاز: ای چهارده ساله قرة العین ×× بالغ نظر علوم کونین؛ **انجام:** چه نویسم که آن پسند آید ×× در خور شاه ارجمند آید. در دارالسلطنه تبریز شرف اتمام پذیرفت جهانگیر سنه ۱۲۴۲.

دارای ۸ قطعه متصل بهم که هر قطعه ۴ سطر کتابت به قلم نستعلیق دودانگ و ۴ سطر کتابت نستعلیق خفی دارد، مرقع مورد بحث شامل چند بیت از اشعار نظامی است؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:جهانگیر میرزا، تا: شنبه ۱۷ شوال۱۲۴۲ق، جا: تبریز، به جهت فتحعلیشاه قاجار؛ مجدول، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله رضا الحسینی»؛ جلد: مقوای روکش ترمه، ۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۰۸]

۱۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۱

نظم است و نثر، عباسقلی سپهر در ص ع در روز جمعه ۴ جمادی الثانی ۱۳۲۹ در تهران می‌نویسد که این بیست و شش قطعه از نشاط است و برای ضیاء السلطنه دختر خاقان مغفور و زن میرزا مسعود وزیر امور خارجه نوشته و نسخه را میرزا حسن خان نایب وزارت امور خارجه پسر بزرگ او نزدیک به چهل سال پیش به من بخشیده است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:معتمد الدوله نشاط، تا: ۱۲۴۴ق، مجدول؛ جلد: پارچه‌ای مقوایی، ۲۶گ، سطور چلیپا (۸×۱۱)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۷۰۷]

۱۲۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۶۷

آغاز: ولیعهد. محمد حسن برمیگشت اینچند کلمه را لازم دانستم بنویسم. کم مانده است که انشاءالله مرد میدان بشوی و خدمات کلی رجوع بشود باید در مشق و درس ساعی باشی که بی سوادی بدچیز است در سواری و تیراندازی دقت کنی و از حالا راستگوئی و پاکی را عادت بکنی. و اجعله للمتقین اماما. چهارم جمادی الاوی سنه ۱۲۵۳ از سمنان تحریر شد؛ **انجام:** نامه عباس میرزا به آصف الدوله ... تفصیل حالات این است آدمهای ایلخانی و نجف علی خان نیز این روزها بتازکی آمده‌اند و در نظر داریم که آدم معتبری با آنها بفرستیم و آنچه لازم است به آنها بنویسیم

که سردار و ایلخانی و امیر و وکیل همه بر خلاف سابق با هم در خدمت دولت علیه موافق شوند. تحریر فی شهر محرم الحرام سنه ۱۲۳۶.

دارای ۱۵ قطعه که ۷ قطعه آن مکاتیب عباس میرزا است، دو قطعه خط محمدشاه، دو قطعه شعر و یک قطعه که ۱ سطر خط پنج سالگی ناصرالدین شاه قاجار، همچنین دو یادداشت از ناصرالدین شاه راجع به دو سفر فرنگستان یک قطعه نقاشی آب و رنگ نقش رستم و اژدها و اسب، دو قطعه خط نستعلیق ابیاتی در مدیح ناصرالدین شاه که در ذیل آنها چنین رقم رفته «بنده استان ملایک پاسبان کاتب السلطان محمد حسین سنه ۱۲۷۹»، دو قطعه نقشه ایران و چین چاپی؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا:عباس میرزا، تا: ۱۲۴۶ق؛ مهر:«در دریای خسروی عباس»، «عن الراجی عباس»؛ مقوای، اندازه: ۲۴×۳۶/۳سم [ف: ۲-۳۷۱]

۱۲۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۸۹

آغاز: اولئک علی هدی من ربهم و اولئک هم المفلحون؛ **انجام:** راقم الحروف و المذکورات فی شهر محرم الحرام من شهور سنه ۱۲۲۲ اثنان و عشرون و ماتین بعد الالف من الهجرة الطاهرة المقدسه النبویه.

دارای ۲۰ قطعه، مجموعه‌ای است از آیات قرآن مجید به‌طور پراکنده و نامرتب، ادعیه که به قلم نسخ استوار و زیبایی نگاشته شده است؛ خط: نسخ عالی، کا:ابوالحسن موسوی اصفهانی، عبدالله المدعو به آقا بابا، عبدالغفار، زین العابدین، محمد صادق، سید علی حسینی، تا: ۱۲۴۷ و ۱۲۳۲ و ۱۲۱۹ و ۱۲۲۴ و ۱۲۰۰ و ۱۱۳۲ق؛ اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲-۱۲۶]

۱۳۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۴۳

آغاز: هو الله تعالی شانه عزیز. ارجمندی آصف الدوله بداند که عریضه و تحریرات او مفصل به نظر رسید مراحم شاهنشاه روح العالمین فداه را که درباره ما نوشته بودید خدا جانمان را فدای خاکپای مبارکش کند؛ **انجام:** آمد بهار خرم و آورد خرمی ×× وز فر نو بهار شد آراسته زمی / خرم بود هماره بدین وقت آدمی

۱۲ قطعه، شامل دو نامه از عباس میرزای ولیعهد است به فتحعلیشاه قاجار، خطاب به آصف الدوله طبق روش مکاتباتی خویش، در نامه اول عباس میرزا تقاضای اعزام قشون و تهیه مقدمات جهت بیرون کردن روس از گرجستان را کرده در ذیحجه ۱۲۴۷، نامه دوم را در خصوص پیچیدگی کار خراسان و ناامنی سرحدات آن می‌نگارد در شوال ۱۲۴۸، به اضافهقطعات سیاه مشق به قلم نستعلیق خوش که به نظر می‌رسد از دستخط‌های عباس میرزای ولیعهد باشد؛ خط: شکسته نستعلیق خوب، کا:عباس میرزا ولیعهد قاجار، تا: ۱۲۴۷ق؛ مهر:«عبده الراجی عباس»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، مشیرالسلطنه ۱۳۲۲؛ جلد: مقوایروکش مخمل، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف: ۲-۱۷۶]

۱۳۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۶۲

آغاز: رضی الذلیل بحفض العیش مسکنة و العز عند رسیم الانیق الذلل فادرابها فی نحو البید؛ **انجام:** ای ساقی گلچهره بده جام میم ×× کامد ز نزاع سنی و شیعه قیم

دارای ۵۰ قطعه، مجموعه‌ای است از خطوط اساتید خوشنویس که شامل ادعیه، نامه، چند شعر از حافظ شیرازی، چند شعر عربی، اشعار متفرقه، دیباچه گلستان سعدی شیرازی و دو سیاه مشق نستعلیق؛ خط: نسخ، کا:محمد شفیع شیرازی، میرزا کوچک شیرازی ابن میرزا اسمعیل، وصال شیرازی، عبدالمجید، عمادحسنی؛ تا: ۱۲۴۷ و ۱۲۴۵ و ۱۲۴۶ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۱۸/۸×۲۹/۵سم [ف: ۲-۲۱۶]

۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱۶

مرقعی است مشتمل بر دوازده قطعه در ۸ برگ و هر قطعه حرز یکی از امامان است که از حرز امیر المومنین (ع) آغاز و به حرز امام دوازدهم پایان می‌یابد، در پایان این مجموعه نویسنده می‌گوید:«بجهة اهداء حضور باهر النور عالیجاه ... امیر الدولة العلیه العالیه که عالیجناب قدسی القاب ... آقا محمد علی مذهب که خواهش کرده بود سمت اتمام پذیرفت و انا العبد الاقل الداعی محمد ابراهیم الیزدی فی سنه ۱۲۴۸»؛ خط: نسخ عالی، کا:محمد ابراهیم یزدی، تا: ۱۲۴۸ق، با سر لوح، مجدول، با سرلوح؛ جلد: تیماج، ۸گ، اندازه: ۷/۵×۱۳سم [ف: ۱۵-۷۴]

۱۳۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲

آغاز: بشنو ای دوست که غیر از تو مرا یاری نیست ×× یا شب و روز بجز فکر توام کاری نیست؛ **انجام:**نامه حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام به قیصر روم.

دارای ۲۰ قطعه، شامل چند نامه دوستانه، ابیاتی از شیخ اجل سعدی شیرازی، ابیاتی از غزلیات خواجه حافظ شیرازی، دو قطعه نامه حضرت علی بن ابیطالب به قیصر روم؛ خط: شکسته نستعلیق خوب، کا:محمد ابراهیم در ۱۲۴۸، عبدالله تبریزی در ۱۲۸۰ق؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، مشیرالسلطنه ۱۳۲۲؛ جلد: مقوا، ۵-۲۲-۶-۱۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲-۱۳۴]

۱۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۰۰

کا: محمد شفیع تبریزی، تا: ۱۲۴۸ق؛ خریداری از حسن امین پور؛ ۱گ، اندازه: ۲۰/۹×۲۶/۹سم [رایانه]

۱۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۱

آغاز: هو الله سبحانه از مولانا جلال الدین محمد رومی قدس سره العزیز پرسیدند؛ **انجام:** ای خوش ان دیده که اول برخت میافتد

مشتمل بر ۱۴ قطعه گل و بوته و ۱۸ قطعه؛ کا:آقا محمد جعفر و درویش و قائم مقام و میرزا علی محمد و میرزا ابوالفضل ساوجی و دیگران، تا: ۱۲۴۹ق؛ اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲-۴۷۰]

۱۳۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۹۳

هجده قطعه است به خطوط گوناگون و سیاه مشق هم دارد؛ کا:حاجی میرزا ابوالقاسم قائم مقام و محمد شفیع میرزا کوچک

وصال شیرازی، تا: ۱۷ جمادی ۱۲۵۰ق؛ خط عبدالمجید و نویسنده دیگر با نشانه «یا م وسی بن جعفر» و خط مورخ نیمه شوال ۱۱۹۳ در سپاهان و خط اسدالله شیرازی و رضا قلی در آن هست [نشریه: ۲-۱۲۹]

۱۳۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰

آغاز: الهی اگر کار بگفتارست بر سر همه تاجم و اگر بکردارست به پشه و مور محتاجم تا دری گشایم نام تو راحت روح است و پیغام تو مفتاح هر فتوح و سلام تو مر مؤمنانرا در وقت صباح و صبوح؛ **انجام:** عجب طالعی است که پیشه دارم یعنی جمعی را در خط تربیت نمودم یعنی هیچ هیچ، یعنی جمعی هستند که بغیر از عدم انصاف هیچ چیز شیوه خود نساخته‌اند.

دارای ۲۴ قطعه، مجموعه‌ای از منتخب اشعار عرفانی از مثنوی مولانا جلال الدین عارف پاکباز، اشعار متفرقه، سوره فاتحه الکتاب، سیاه مشق، جملاتی از مناجات خواجه عبدالله انصاری؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، کا:شاه محمد، شادی محمد، مظفرحسین، میر محمد بن علی، عبدالرشید دیلمی، سلطان علی مشهدی، عبدالمجید درویش، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، در قطعه یازده این مرقع میرمحمد بن علی کاتب وصف احوال خویش را در ضمن ابیاتی چنین سروده و به قلم نستعلیق خوش نگاشته: «عمری از مشق دو تا بود قدم همچون چنگ ×× تا که خط من سرگشته بدین قانون شد / طالب من همه شاهان جهانند و مرا ×× در سمرقند جگر از بهر معیشت خون شد / سوخت از غصه درونم چکنم چون سازم ×× که مرا نیست ازین شهر ره بیرون شد / این بلا بر سر سرم از حسن خط آمد امروز ×× وه که خط سلسله پای من مجنون شد» فقیر میرمحمد بن علی، بین سطور نام کاتب و تاریخ کتابت چنین آمده «العبد عباس غفر ذنوبه و ستر عیوبه سنه ۱۲۵۰ بدار السلطنه طهران»؛ مهر: ناصرالدینشاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ جلد: چرم، اندازه: ۲۲/۵×۳۴سم [ف: ۲-۱۹۲]

۱۳۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۶۴

آغاز: فریدون فرخ فرشته نبود ×× ز مشک و ز عنبر سرشته نبود / بداد و دهش یافت این نیکوئی ×× تو داد و دهش کن فریدون توئی؛ **انجام:** بپوش دامن عفوی بزلت قلمم ×× که کاتب ازل این خط نوشت سر رقمم. بنده خاکسار محمد حسین الطهرانی ۱۲۵۳.

۱۱ قطعه، شامل ابیاتی چند از بوستان سعدی شیرازی، سیاه مشق، چند بیت شعر به زبان ترکی، نامه‌ای دوستانه و آیه‌ای از سوره الفتح؛ خط: شکسته نستعلیق عالی، کا:محمد حسین طهرانی، محمد رضا، تا: ۱۲۵۳ق و ۱۱۱۴ق؛ مهر: کتابخانه علیه دولت ایران؛ جلد: چرم، اندازه: ۳۷×۵۴سم [ف: ۲-۲۴۱]

۱۳۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۳۸

آغاز: مخدوما. شوق خدمت همگی آن مخادیم در حد کمال و آرزومندی نه بر وفق اعتدال است اما چکنم که روزگار نامساعد و زمانه را هیچ دوری مساعد نیست؛ **انجام:** الخط للفقیر مال و للغنی جمال و للحکیم کمال.

۶۶ قطعه، شامل: دو قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر فتحعلیشاه قاجار سوار بر اسب در شکارگاه و دیگری تصویر محمدشاه غازی در لباس رسمی کار استاد میرزا احمد نقاشباشی معاصر محمدشاه غازی، دو قطعه عکس چاپی سیاه و سفید یکی تصویر زندانی و زندانبان و دیگری تصویر مراسم دعا و نیایش در کلیسا، دو قطعه نقاشی آب و رنگ یک بوته گل نرگس و دیگر گل زنبق کار استاد میرزا هادی شیرازی نقاش، دو قطعه نقاشی آب و رنگ سیاه قلم که در یک قطعه دو نقاشی است یک شاخه گل فندق کار استاد آقا زمان (یا صاحب الزمان) دیگری که در ذیل همین نقاشی است یک شاخه شکوفه و مرغ کار استاد محمد هادی، قطعه دیگر یک شاخه گل سنبل سیاه قلم کار استاد صادق (یا صادق الوعد)، دو قطعه آخر این مرقع نقاشی آب و رنگ سیاه قلم تصویر شکارچیانی سوار بر اسب و فیل کار استاد آقا زمان (یا صاحب الزمان)، مطالب این مرقع عبارت است از نامه، حکایات پند و اندرز از روضة الصفا و گلستان سعدی شیرازی ابیاتی از مخزن الاسرار نظامی گنجوی، بوستان سعدی شیرازی، خاقانی شیروانی، خواجه حافظ شیرازی، میرزا صبا تفرشی و ابیاتی به زبان عربی که مناجات است و به قلم شکسته تعلیق خفی و رقاع و نستعلیق بسیار خوش و زیبا کتابت شده است به اضافه هشت قطعه نقاشی و دو قطعه عکس چاپی سیاه و سفید؛ خط: نستعلیق و شکسته عالی، کا:میرزا علی محمد شیرازی، تا: ۱۲۵۳ق؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمدرضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۱۸/۷×۲۲/۲سم [ف: ۲-۲۷۶]

۱۴۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۰۷

آغاز: یا محمد صلی الله علیه و آله و السلمگرچه زندانست بر صاحبدلان ×× هر کجا بوئی ز وصل یار نیست / هیچ زندان عاشق مشتاق را ×× تنگتر از صحبت اغیار نیست. مشقه عماد الحسینی - اسدالله شیرازی؛ **انجام:** امید که بخت دشمنت برگردد ×× ملک دو جهان ترا مسخر گردد / تو سایه رحمتی و این بس عجبست ×× کز سایه جهان چنین منور گردد.بنده درگاه شاهنشاه عالم پناه اسدالله شیرازی سنه ۱۲۵۴.

۵۰ قطعه، شامل سیاه مشق، اشعاری چند از سعدی شیرازی، جامی، چند بیت ترکی، دو قطعه شرح عرفانی کلمه لا اله که به قلم نستعلیق خفی و جلی اسدالله شیرازی نگاشته شده؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:شیرازی، اسدالله، تا: ۱۲۵۴ق، جهت سلطان محمدشاه غازی قاجار؛ کاتب چنین رقم زده است«نقل عن خط الاستاد الاعظم عماد الحسینی الفقیر اسدالله شیرازی غفر ذنوبه سنه ۱۲۵۳»؛ مجدول و کمندکشی، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیر السلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ جلد: چرم مذهب، ۵- ۸- ۳- ۹- ۱۱ سطر، اندازه: ۲۴/۴×۳۶/۱سم [ف: ۲-۴۹]

۱۴۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۶۰

آغاز: هو الکافی.افتاده حکایتی در افواه ××کابینه سیاه گردد از آه / وین طرفه که آه صبحگاهی ×× ز آئینه دل برد سیاهیاسدالله شیرازی غفرله ۱۲۵۴؛ **انجام:** بود مرد هنرور را هر انگشت ×× کلیدی بهر قفل رزق در مشت / از آن دستی که ناید هیچ کاری ×× بود بر تن عجب بیهوده باری. کمترین بندگان درگاه اسدالله شیرازی.

۵۰ قطعه، شامل اشعاری از کاتب (اسدالله شیرازی) در مدیح و توصیف محمد شاه غازی قاجار، نثر عرفانی لا اله، چند بیت از بوستان سعدی شیرازی، چند بیت شعر ترکی، قطعاتی سیاه مشق، چند سطر از فرمایشات منسوب به حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام در مورد توحید و شناسائی حق جل و علا؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:شیرازی، اسدالله، تا: ۱۲۵۴ق؛ مجدول و کمندکشی زرین؛ مهر:ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۶/۵×۴۱سم [ف: ۲-۱۴۴]

۱۴۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۵۷

آغاز: ابوالنصر زمان فتحعلی شاه؛ **انجام:** عید است پیش از صبحدم مرده بخمار آمده ×× شاهان گردون بار که دربان دربار آمده

۲۰ قطعه، مجموعه‌ای است از خطوط مختلف و شامل اشعار، اندرز و آیاتی از کلام الله مجید که بعضی از آنها به طرز سیاه مشق نستعلیق و شکسته نوشته شده و در ذیل یک قطعه دعا که به قلم نسخ کتابت شده نوشته شده؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته عالی، کا:محمد صادق شیرازی در ۱۲۵۴ق، محمد علی شیرازی در ۱۰۱۴ق در اصفهان، علی الفایصی، میر عماد حسنی، تا: ۱۲۵۴ق؛ با رقم: «بجهت عالیجاه مقرب الخاقان معتمد السلطان قبله گاهی میرزا میرزا محمد مهدی دام اجلاله العالی و انا العبد الفقیر العاصی محمد صادق الشیرازی سنه ۱۲۵۴»؛ مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه و کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روکش مخمل، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۲-۲۲۰]

۱۴۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۱۲

آغاز: بسمله – الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه و مظهر حقه محمد و آله اجمعین؛ **انجام:** پایان: باب چهلم در آنکه چهار چیز اصل سعادت دو جهانی و مراوات جاودانیست. فرمان بردن خدا و رسول خشنود بودن پدر و مادر خدمت علما و حکما شفقت بر خلق خدا حق تعالی همه را توفیق کناد بمحمد و آله الامجاد. نقل عن خط الاستاد اسدالله شیرازی ۱۲۵۶.

دارای ۱۴ قطعه، مرقع موسوم به تحفة الملوك است که شامل چهل باب و به هر باب چهار نصیحت است؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:شیرازی، اسدالله، تا: ۱۲۵۶ق؛ کاتب اشاره نموده که نقل از خط استاد اعظم عماد الحسنی کرده، مجدول و کمندکشی زرین، مذهب، با سرلوح؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی»؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، ۹ سطر، اندازه: ۲۰/۹×۳۱/۵سم [ف: ۲-۴۵]

۱۴۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴

آغاز: لله الحمد که سلطان ز سفر باز آمد ×× نورم از آمدن او ببصر باز آمد السلطان السلطان محمد غازی؛ **انجام:** از آن دستی که ناید هیچ کاری ×× بود بر تن عجب بیهوده باری کاتب الحضرت السلطانی اسدالله غفرله سنه ۱۲۵۶.

دارای ۵۰ قطعه، شامل ابیاتی در مدح و ثنای سلطان محمد غازی، من کلام امیرالمؤمنین (ع)، قطعاتی چند در مدح حضرت رسول اکرم (ص)، اشعار متفرقه، چند بیت به زبان ترکی، چند رباعی از خیام است؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:شیرازی، اسدالله، تا: ۱۲۵۶ق؛ نقل از خط استاد الاعظم عماد الحسنی، مجدول، مذهب؛ مهر:«حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار، مشیرالسلطنه به تاریخ ۱۳۲۲؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۵×۳۸/۵سم [ف: ۲-۱۰۰]

۱۴۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۵۶

دارای ۱۶ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته ممتاز، کا:طهرانی، محمد حسین، تا: ۱۲۵۶ق؛ اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف:۲-۲۲۲]

۱۴۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۲۵م

چند عقد نامه است یکی مورخ ۱۲۸۳ و یکی دیگر مورخ ۱۲۵۷؛ بی‌کا، بی‌تا [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۸]

۱۴۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۳۴

آغاز: هو حسبی.محمد شه آن اسمان مهی ×× سپهر بزرگی و فرماندهی؛ **انجام:** هو الله سبحانه –در عهد پادشاه خطابخش جرم پوش ×× حافظه قرابه کش شد و مفتی پیاله نوش فی شهر صفرالمظفر من شهور سنه ۱۲۵۸.

دارای ۳۸ قطعه، شامل ابیاتی از غزلیات خواجه حافظ شیرازی، مثنوی مولانا جلال الدین، چند بیت در مدح محمدشاه قاجار، سیاه مشق به قلم نستعلیق درشت و جلی؛ خط: نستعلیق جلی ممتاز، کا:محمدباقر حسنی حسینی، تا: ۱۲۵۸ق؛ مهر:«مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله – محمدرضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ جلد: مقوای روکش اطلس، اندازه: ۲۵/۴×۳۹سم [ف: ۲-۱۶]

۱۴۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۱۶

آغاز: مشتاقی و صبوری از حد گذشت ما را ×× خود را بزرگ دیدن شرط ادب نباشد؛ **انجام:** در مجلسی که خورشید اندر شمار ذره است ×× خود را بزرگ دیدن شرط ادب نباشد / ببخشم سرش گنج و تاجش مراست ×× همان پیل با تخت و عاجش مراستبجهة حکیم نوشتم ۲۴ ذیحجه سنه ۱۲۶۰.

۳۲ قطعه، شامل ابیاتی چند از خواجه حافظ شیرازی، سعدی شیرازی و حکیم فردوسی طوسی، ناصرخسرو علوی، به منظور مشق خط نستعلیق محمدشاه غازی به‌طریق سیاه مشق و با خطوط

ریز و درشت نستعلیق به‌جهت میرزا محمد نظرعلی حکیم الحکما در کاخ نگارستان - باغ لاله زار - نیاوران با ذکر تواریخ مختلف از تاریخ ۱۲۵۹ق تا ۱۲۶۱ق؛ خط: نستعلیق خوب، کا:محمد شاه غازی (قاجار)، تا: ۱۲۵۹ق؛ مهر: «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲-۳۹]

۱۴۹. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶

آغاز: اعتصام الوری بمغفرتک ×× عجز الواصفون عن صفتک
هفده قطعه مرقع است شامل بسمله و اشعار فارسی و عربی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:وصال شیرازی، تا: ۱۲۵۹ق؛ مجدول مذهب، دارای سرلوح مزدوح مذهب؛ جلد: تیماج روغنی مذهب، ۱۲گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف:-۱۴۲]

۱۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۲

پانزده قطعه مرقع است شامل:۱. مناجات خواجه عبدالله انصاری، انصاری، عبدالله بن محمد، ۲. قصیده عینیه منسوب به امام علی (ع)؛ خط: نستعلیق، کا:فتحعلی بن محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۲۶۳ و ۱۲۵۹ق؛ مجدول؛ جلد: گالینگور، ۱۵ص (۱۵ قطعه)، ۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۶-۳۰۱]

۱۵۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۴۴

آغاز: سبحان ذی الملک و الملکوت. سبحان ذی الغره و العظمه و الجمال و الکمال و الکبریا و الجود و الجبروت. چاکر استان شاهنشهی اسدالله شیرازی ۱۲۶۰؛ **انجام:** غیر حق را میدهی ره در حریم دل چرا ×× میکشی بر صفحه هستی خط باطل چرا .
دارای ۲۰ قطعه، شامل قطعاتی است که ابیاتی از خواجه حافظ شیرازی را به قلم نستعلیق بسیار زیبا نگاشته‌اند؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:شیرازی، اسدالله، تا: ۱۲۶۰ق؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، «ناصرالدین شاه قاجار»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، نقاشی جلد کار استاد علی اشرف است، اندازه: ۲۶/۵×۳۷سم [ف: ۲-۱۰]

۱۵۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۵۵

مجموعه‌ای است از خطوط مختلف و مطالب آن شامل اشعار و ادعیه است بعضی از قطعات بطریق سیاه مشق نستعلیق جلی نوشته شده است؛ خط: نسخ ممتاز، کا:طهرانی، محمد حسین، تا: ۱۲۶۰-۱۲۷۰ق؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۹؛ اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲-۲۲۳]

۱۵۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۴۶

آغاز: هو الله سبحانه و تعالی. بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله رب العالمین - الرحمن الرحیم؛ **انجام:** سعدیا دامن توحید گرفتن کاری است ×× که نه از پنجه هر بوالهوسی برخیزد
دارای ۵۰ قطعه، مجموعه‌ای است از آیات کلام الله مجید، سورة الفتح، ابیاتی از مثنوی مولانا جلال الدین، جامی، شیخ سعدی، میرزا محمود کاشی و شخص کاتب، مناجات خواجه عبدالله انصاری و در دو قطعه آخر مرقع مفردات نسخ - تعلیق را به طریق واضح اصلی خواجه میرعلی تبریزی به قلم نستعلیق بسیار خوش کتابت و سرمشق داده، چند بیت شعر در مدیح و وصف و شرط خطاط شدن؛ خط: نستعلیق خفی ممتاز، کا:شیرازی، اسدالله، تا: ۱۲۶۱ق؛ مجدول و کمنددار زرین، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۹/۵×۴۶سم [ف: ۲-۱۵۲]

۱۵۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۲۱

آغاز: ولیعهد بسلامت باشد. کاغذت رسید از سلامتی شما خوشحال شدم انشاءالله دیگر ناخوشی و با نمانده دیگر هیچ تشویش مکن ما هم انشاءالله این پنج‌شنبه بتهران می‌آئیم الحمدلله احوال ما ما و همراهان صحیح و سالم است.صد تومان برایت فرستادم که از مجد بلور بخری انشاءالله ماه رمضان و روزه پر نمیرنجاند الحمدلله احوال ملک زاده خوب است صبح شنبه تحریر شد و السلام؛ **انجام:** ولیعهد وقت نهار حکیم فرانسه را ندیدم پرسیدم کجاست گفتند احوال ملک زاده خوب نبوده بخدمت ولیعهد رفته بسیار بسیار باعث تشویق شد البته بخط خودت درست حوالات را بنویس زود آدم را برگردان که مطمئن باشم. الحمدلله احوال ما خوب است سلامتی است و السلام.
دارای ۲۴ قطعه، شامل جواب نامه‌های مختلف و سفارشاتی است که محمدشاه قاجار به ولیعهد داده خاصه در ایام وبایی که محمدشاه در حوالی لواسانات و جاجرود و لار به سر می‌برده و به‌شدت نگران حال ولیعهد بوده است؛ خط: شکسته تحریری، کا:محمدشاه قاجار، تا: ۱۲۶۲ق؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ جلد: مقوایمذهب، اندازه: ۲۱×۳۰/۹سم [ف: ۲-۳۳]

۱۵۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۵۴

آغاز: هو الله سبحانه.یا رب کمال عافیتت بر دوام باد ×× پیوسته کار و بار جهانت بکام باد؛ **انجام:** فیه آیات بینات مقام ابراهیم و من دخله کان آمنا و لله علی الناس حج البیت من استطاع الیه سبیلا محمد حسین الطهرانی ۱۲۶۲.
دارای ۳۰ قطعه، مجموعه‌ای است از اقلام بسیار خوش که شامل ادعیه، آیات کلام الله و اشعار مختلف؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته ممتاز، کا:طهرانی، محمد حسین، تا: ۱۲۶۲ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، «مشیرالسلطنه حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار در ۱۲۷۹؛ جلد: چرم، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۲-۲۲۴]

۱۵۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۳۴

آغاز: غرض از کون و مکان خلقت درویشانست ×× مابقی پرتوی از طینت درویشانست؛ **انجام:** بر ما بود دعای شه ایزد کند قبول ×× تا ملک و دولتست بدولت بمانیا
دارای ۱۸ قطعه، شامل غزلیات سروده شده از وصال شیرازی است که به قلم نستعلیق خوش کتابت شده و تصاویر هم از کاتب

است، شامل چهار قطعه نقاشی آب و رنگ تصویر حسین خان آجودان باشی، حاجی درویش حسن نقال، نصرالله میرزا پسر مرحوم فرمانفرما، عبدالله خان معمار باشی؛ خط: نستعلیق عالی، کا:داوری، محمد بن محمد شفیع، تا: ۱۲۶۲ق؛ مجدول و کمندکشی زرین؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۹، «مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله – محمدرضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم، اندازه: ۱۸/۸×۲۸سم [ف: ۲–۲۹۵]

۱۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۹

آغاز: آغاز رباعیها:ای خالق ذوالجلال ای بار خدای ×× تا چند روم در بدر و جای بجای / یا خانه امید مرا در بر بند ×× یا قفل مهمات مرا در بگشای؛ آغاز مرقع: الحمدلله رب العالمین ... أما بعد بدانکه طریقه ختم و خواندن این رباعیات؛ **انجام:** انجام رباعیها:ای آنکه بملک خویش پاینده توئی ×× در ظلمت شب صبح نماینده توئی / کار من بیچاره قوی بسته شده ×× بگشای خدایا که گشاینده توئی

مشتمل بر رباعیاتی است که شیخ ابوسعید ابوالخیر سروده و گویند خواندن آنها با دستورات مخصوصی سبب گشایش امور و قضاء حوائج می‌شود، مجموع این مرقع دارای سی و دو لوحه می‌باشد، لوحه اول دارای مقدمه و لوحه آخر دارای نام کاتب، و در لوحه‌های دیگر هر لوحی دارای یک رباعی می‌باشد که مجموعاً سی رباعی می‌شود؛ خط: نستعلیق زیبا، کا:علی اکبر، تا: ربیع الثانی۱۲۶۲ق، به جهت پیش کش مقرب الخاقان میرزا ابوالحسن خان وزیر؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۳۲گ، ۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲–۷۵]

۱۵۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۹۸

آغاز: لک الحمد یاذا الجود و المجد و العلی – تبارکت تعطی من تشاء و تمنع؛ **انجام:** و صل علیه ما دعاک موحد ×× و ناجاک اخیار ببابک رکع. شرف بکتابتها العبد الفقیر الحقیر محمد اسمعیل غفر ذنوبه و ستر عیوبه.

دارای ۱۰ قطعه، مطالب این مرقع مناجات منظوم؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:محمد اسماعیل، تا: ۱۲۶۲ق؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، «مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله محمدرضا الحسینی»؛ جلد: مقوا، ۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲–۶۴]

۱۵۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۶۵

آغاز: تصویر سیاه قلم حاجی ملامحمود فی شهر رجب المرجب سنه ۱۲۶۳ در حالت تدریس؛ **انجام:** تصویر رنگ آمیزی یک اسب و دو مرد در لباس فرنگی. مشقه ولیعهد فی شهر رمضان المبارک ۱۲۶۲.

دارای ۲۵ قطعه نقاشی است، شامل تصاویری است از خدمتگزاران دربار و بعضی از شاهزادگان قاجار و چند دورنما که ناصر الدین شاه قاجار در زمان ولیعهدی ترسیم نموده است، با ذکر اسامی و منصب و تاریخ؛ بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۲سم [ف: ۲–۳۶۹]

۱۶۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۸

۳۲ قطعه؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد اسماعیل حسینی، تا: ربیع الاول۱۲۶۳ق [نشریه: ۷–۳۴۳]

۱۶۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱

آغاز: تصویر شاهزاده خانمی نشسته بر روی تخت و پیرزالی در خدمت او؛ **انجام:** چند چهره سازی سیاه قلم ناتمام.

دارای ۳۱ قطعه، شامل نقش‌های مختلفی است از اشخاص و مناظر شکار و ابنیه که ناصرالدین شاه قاجار در عهد نوجوانی و ولیعهدی آنها را ترسیم کرده است؛ بی‌کا، تا:۱۲۶۳ق؛ اندازه: ۲۶/۴×۴۰/۶سم [ف: ۲–۳۹۶]

۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۳

چهارده قطعه است، مشتمل بر آیه نور، آیة الکرسی و چند دعا؛ خط: نسخ معرب، کا: وقار شیرازی، احمد بن محمد شفیع، تا: ۱۲۶۴ق؛ مجدول مذهب مرصع؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۱۴ قطعه)، ۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۶–۳۱۱]

۱۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۷

بیست قطعه مرقع است شامل قطعات ادبی به نظم و نثر و چند نامه، که نائینی آنها را از روی خط محمد شفیع موسوی حسینی مشق کرده است، در مرقع هفدهم که کاتب آن را برای امتحان کاغذ نوشته، تاریخ ۱۲۶۴ق به چشم می‌خورد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:میرزا حسین نائینی، تا:با تاریخ ۱۲۶۴ق؛ تملک: حسنعلی در ۲۹ ربیع الاول ۱۳۲۰؛ جلد: گالینگور، ۲۰ص (۲۰ قطعه)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۳۶–۳۰۵]

۱۶۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۹۴

آغاز: هو الله. شکرلله بدولت و اقبال ×× حضرت شاه دین پناه رسید؛ **انجام:** مشقه العبد المذنب اسدالله شیرازی غفر ذنوبه.

دارای ۴۰ قطعه، مطالب این مرقع شامل ابیاتی از غزلهای خواجه حافظ شیرازی است؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:شیرازی، اسدالله، تا: ۱۲۶۴ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه – علی اکبر بن حسین الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۷/۲×۴۲سم [ف: ۲–۷۰]

۱۶۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۶۵

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم – حمد و سپاس بیقیاس صانع بیچون رازیید که مرقع روزگار بوقلمونرا بسواد و بیاض تولج اللیل فی النهار و تولج النهار فی اللیل ملمع ساخت؛ **انجام:** ساقیا آن نکهت.

دارای ۵۰ قطعه، شامل حمد و سپاس بیقیاس از صانع بیچون و چرا، شرح اشتغال خدمت میرعماد الحسنی در دولت شاه دین پناه صفویه، سیاه مشق به قلم نستعلیق، اشعاری از صائب تبریزی، جامی، سعدی شیرازی، ابیاتی در مدح سلطان محمدشاه غازی، ابیاتی به زبان ترکی، اشعاری از شاهنامه فردوسی، اندرز؛ خط: نستعلیق، کا:شیرازی، اسدالله، تا: ۱۲۶۴ق؛ مجدول و کمندکشی

زرین، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمدرضا الحسینی ۱۳۲۲»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۷×۴۱/۵سم [ف: ۲-۹۸]

۱۶۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷۰

آغاز: نصر من الله و فتح قریب. جهت حضور مبارک قبله عالم نوشته شد؛ **انجام:** شها بمدرسه عشق در قلمرو حسنت ×× بغیر مدح تو سر مشق و اوستاد ندارم / بدستخط شریفت قسم که یک سر ناخن ×× خبر ز خط رشیدا و از عماد ندارم / پی ثنای شهنشه هما همیشه سراید ×× هزار حیف که خط دارم و سواد ندارم

دارای ۲۰ قطعه، ده قطعه از این مرقع که خط ناخنی است شامل قسمتی از سورة الفتح، اسماءالله الحسنی، بلغ العلی بکماله ...، چند بیت از خواجه حافظ شیرازی، القاب و عناوین ناصرالدین شاه قاجار، یک رباعی از حکیم خیام نیشابوری و مابقی تصاویر ناخنی فتحعلیشاه، محمدشاه و ولیعهدی و سلطنت ناصرالدین شاه قاجار، تصویر ناخنی براق (اسب حضرت رسول اکرم (ص) در معراج) و چند صحنه از شکارگاه، گل و برگ و مرغ، رقاصه جوان؛ خط: نسخ ونستعلیق خفی، کا:(درویش) علی اکبر (اصفهانی)، تا: ۱۲۶۶ق؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمدرضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۵×۳۹/۵سم [ف: ۲-۱۶۹]

۱۶۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۶۹

دارای ۱۸ قطعه که ۸ قطعه آن خط ناخنی و ۱۰ قطعه تصویر ناخنی است؛ خط: نستعلیق، نسخ، کا:درویش علی اکبر اصفهانی، تا: ۱۲۶۶ق؛ قطع: وزیری [ف: ۲-۱۷۳]

۱۶۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۶۸

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - بلغ العلی بکماله ... مرا ز دست هنرهای خویشتن فریاد ×× که هر یکی بدگر گونه داردم ناشاد / تمتعی که من از فضل خویشتن دیدم ×× همان جفای پدر بود و سیلی استاد علی اکبر ۱۲۶۷؛ **انجام:** تصویر ناخنی یک زن به لباس دوران قاجار.

دارای ۱۴ قطعه، چهار قطعه از این مرقع خط ناخنی به قلم نسخ و نستعلیق است که شامل اسماءالله الحسنی، بلغ العلی بکماله ...، دو بیت شعر است که با نهایت استادی و ظرافت به طریق ناخنی کتابت شده و همچنین چند تصویر ناخنی که عبارت از شمایل ناخنی حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام سوار بر اسب، تصویر ناخنی دوران جوانی ناصرالدین شاه قاجار، مناظری از داستان شیرین و فرهاد، مبارزه شیر و اژدها و صحنه‌ای از شکارگاه است که به طریق ناخنی نقاشی شده است که رسام و مصور آنها درویش علی اکبر اصفهانی به تاریخ ۱۲۶۷ق است؛ خط: نستعلیق، کا:(درویش) علی اکبر اصفهانی، تا: ۱۲۶۷ق؛ مجدول وکمندکشی زرین، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۲-۱۷۱]

۱۶۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۰۳

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - لا اله الا ایست از باغ هدایت که مکحله وار میل الف احدیت در وی نهاده اند و بدان مکحله و میل کوردلانرا بینائی مشاهده الا الله که مشارالیه بالله است داده؛ **انجام:** در عهد دولت ابد مدت ... شهنشاه کشورگیر ناصرالدین شاه قاجار ... این خانه زاد قدیمی شکرالله تنکابنی بنوشتن این مرقع قدم خدمت نهاده که شاید بدین وسیله لایق خدمتی و مورد عنایتی گردد فی سنه ۱۲۶۸.

دارای ۲۰ قطعه، شامل چند سطر معنی عرفانی از کلمه لا آله، چند بیت از اشعار توحیدی سعدی شیرازی، نامه، سیاه مشق، آیة الکرسی، اشعار متفرقه، چند بیت به زبان ترکی، قسمتی از کتاب بشارة المصطفی لشیعه المرتضی، سوره فاتحه الکتات و در قطعه آخر مرقع شرح تقدیمی این مرقع به حضور ناصرالدین شاه قاجار است؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:شکرالله تنکابنی، تا: ۱۲۶۸ق؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمدرضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۲-۵۶]

۱۷۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۰۸

آغاز: هو المعز.ای شاه جم سپاه که در آستان تو ×× مشق غلامی از همه کس بیش کرده‌ام / عرض کمال نیست از اینقطعه مطلبم ×× تجدید عهد چاکری خویش کرده‌ام.خانه زاد محمدرضا سنه ۱۲۶۹؛ **انجام:** شاه دیدی بازور الوق شهر تم ×× غرمندا محمود امتلرلار ائمیا علی ادرکنی.

دارای ۱۰ قطعه، شامل چند بیت اشعار ترکی، فارسی، چند آیه از کلام الله مجید و سیاه مشق است که جهت ناصرالدین شاه قاجار کتابت و تنظیم گردیده؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:محمدرضا بهائی عاملی، تا: ۱۲۶۹ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیر السلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۲-۴۸]

۱۷۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۰۵

آغاز: یا ما را سر پرسیدن بیمار بود ×× عجب از طالع تا بنده که بیدار بود / زنده وصل تو جانانه چه بسیار کم است ×× کشته هجر تو افسانه چه بسیار بود؛ **انجام:** رازی از پیر خرابات شنیدم ز نخستین ×× که اگر یار جفا کرد تو هم ترک وفا کن / گفت پیر خردم خیز و بدرگاه علی شو ×× تن و ایمان و دل و دیده خودکان صفا کن

دارای ۱۲ قطعه، مجموعه‌ای است از اشعار منسوب به ناصرالدین شاه قاجار؛ خط: شکسته نستعلیق تحریری خوش، کا:ناصرالدین شاه قاجار، تا: ۱۲۷۱ق؛ مجدول و کمندکشی، مذهب؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۲]

۱۷۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۴۶

آغاز: نقش یک برگ سبز و عکس برگردان رنگی از یک شاه پرک بروی آن؛ **انجام:** تصویر ببر ینگی دنیا.

دارای ۲۰ صفحه و ۲۰ نقاشی، نام نقاش: ذوالفقار به تاریخ ۱۲۷۳ق، تصاویر حیوانات و گل و برگ پروانه است که نقاش برای زیبایی بیشتر روی برگ‌ها و گل‌های نقش شده را با عکس برگردان‌های رنگی از شاه پرگ و پروانه زنبور عسل و سوسک زینت و آرایش داده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، پشت صفحه اول چنین رقم رفته: «هو بجهة پیشکش حضور باهر النور بندگان حضرت اقدس ظل اللهی روحی و روح العالمین فداه بیست قطعه مشق نمود کمترین چاکر دولت ذوالفقار ۱۲۷۳»؛ مهر: «حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی»؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۳سم [ف: ۲–۳۸۲]

۱۷۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۸۹

آغاز: ای در رخ تو پیدا انوار پادشاهی ×× در فکرت تو پنهان صد حکمت الهی؛ **انجام:** الفقیر الحقیر المذنب بنده درگاه خلایق پناه محمد حسین الشیرازی غفرله بتاریخ ۱۲۷۴.

دارای ۱۱۰ قطعه، از جمله غزلی است از خواجه حافظ شیرازی؛ خط: نستعلیق عالی، کا:شیرازی، محمد حسین بن محمد علی، تا: ۱۲۷۴ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم، ۲ سطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۴/۸سم [ف: ۲–۸۰]

۱۷۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۴۱

آغاز: فهرست اسامی و مدت عمر انبیاء صلواة الله و سلامه علیهم اجمعین که در این صفحه ثبت میشود؛ **انجام:** این چاکر درگاه که مفخرش هفتاد سال خدمت خود و اجداد است بجهت سهولت ضبط در جمع آوری و نگارش این اوراق که شعر بمدت عمر و سلطنت پیغمبران و امامان و سلاطین سلف بنهج اختصار و ایجاز است پرداخت.

دارای ۸ قطعه، مجموعه‌ای است از فهرست اسامی و مدت عمر انبیاء صلواة الله و ائمه اطهار علیهم السلام فهرست سلاطین عجم و مدت سلطنت ایشان، فهرست خلفای بنی امیه و بنی عباس، فهرست ملوک عرب، فهرست ملوک ترک که بعد از اسلام سلطنت کرده‌اند، فهرست اسامی سلاطین صفویه زندیه قاجاریه تا سلطنت ناصرالدین شاه قاجار؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:فتحعلی تنکابنی، تا: ۱۲۷۵ق؛ مجدول؛ مهر:«مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی»؛ اندازه: ۲۷×۴۲سم [ف: ۲–۱۵۰]

۱۷۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۵۸

آغاز: هو العزیز. الهی نه محتاج جائی و نه آرزومند مکانی جای تو پیداست در میان جانی؛ **انجام:** اللهم اجعل عاقبة فیه امور ناخیرا یا علی مدد.

دارای ۱۹ قطعه، مجموعه‌ای است از خطوط مختلف و شامل اشعار، اندرز، سرمشق، دعا و مدح؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته ممتاز، کا:غلام حسین قاجار، علی نقی حقیقی در ۱۲۷۵ق، محمد خوراسکانی، ولیعهد در ۱۲۶۳ق، عبدالرشید بیگدلی در ۱۲۷۵ق، محمد تقی قاجار در ۱۲۷۹ق، احمد وقار ابن مرحوم وصال در ۱۲۷۴ق؛ مجدول، مذهب؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۲–۲۱۸]

۱۷۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷۲

آغاز: شد آن جا جهان دامن کشان چون از چمن بیرون برون شد جان مرغان چمن گوئی ز تن بیرون؛ **انجام:** رقم کمترین بنده درگاه رضا قلی شاهرخ شاهی ۱۲۷۶. از کتابخانه اندرون باطلاع جناب امین السلطان و آغا بهرام داخل کتابخانه موزه سرکاری شد. ب

دارای ۱۲ قطعه، ۶ قطعه از این مرقع خط ناخنی نستعلیق خوش است، شامل چند بیت از اشعار خواجه حافظ شیرازی، بلغ العلی بکماله و مابقی قطعات تصاویر گل و بوته و مرغ و پروانه، تصویر یک جوان با باز شکاری است که به طریق ناخنی رسم و نقش شده است؛ خط: نستعلیق، کا:شاهرخ شاهی، تا: ۱۲۷۶ق؛ مجدول و کمندکشی زرین، مجدول؛ مهر: مشیرالسلطنه، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲–۱۶۷]

۱۷۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۳۷

آغاز: ستایش خداوند بخشنده را ×× فروزنده جان رخشنده را / پدید آور مهر و اردیبهشت ×× نگارنده چهر زیبا و زشت؛ **انجام:** که یا رب بآلا و نعمای تو ×× باسرار اسماء حسنای تو / بحق کلامت که آمد قدیم ×× بحق رسول و بخلق عظیم ...

دارای ۸ قطعه، قصاید و مطالبی به نثر مصنوع در وصف و مدیح ناصرالدین شاه قاجار است؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، کا:سید اسمعیل موسوی، تا:۱۰ رمضان۱۲۷۶ق؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ ۷–۹–۱۰ سطر، اندازه: ۲۶×۴۱/۵سم [ف:۲–۱۷۹]

۱۷۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۶۹

آغاز: هو العزیز.ای قبای پادشاهی راست بر بالای تو ×× تاج شاهی را فروغ از لؤلؤی لالای تو؛ **انجام:** میچکد ژاله بر رخ لاله ×× المدام المدام یا احباب

دارای ۲۰ قطعه، ابیاتی از غزلیات حافظ شیرازی، چند حکایت از بوستان و گلستان سعدی شیرازی؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، کا:میرعلی شیرازی، سلطان حمید میرزا، تا: ۱۲۷۶ق، یک قطعه به قلم میر علی شیرازی است که نقل از خط سلطان حمید نموده؛ مجدول با کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله – رضا الحسینی»؛ جلد:چرم ساغری مذهب، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲–۲۰۶]

۱۷۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷

آغاز: هو الحی القیوم القدیم.منم در قلم شیر این نیستان تمه ×× سر خامه ام سوده بر آسمان تمه / ز اهل قلم نیست همتای من تمه ×× همین قطعه برهان دعوای من تمه

دارای ۲۰ قطعه، مرقع خطوط و تصویر و خط ناخنی، فضل الله

طباطبائی به تاریخ ۱۲۸۱ق قلم نستعلیق، تصویر ناخنی دو قطعه ناخنی یک نیم تنه یک مرد و دیگری تصویر یک زن در لباس فرنگی اثر محمد حسین شیرازی مشگین قلم به تاریخ ۱۲۷۹ق، مطالب این مرقع شامل یک رباعی از کاتب، ابیاتی مثنوی از مخزن الاسرار و لیلی مجنون حکیم نظامی گنجوی، نامه، سیاه مشق، ابیاتی از شاهنامه فردوسی طوسی، یک رباعی ماده تاریخ یوم غدیر، آیاتی از کلام الله مجید، دو قطعه تصویر ناخنی، یک قطعه خط ناخنی به قلم نستعلیق جلی است؛ خط: نستعلیق، کا:شیرازی، محمد حسین بن محمد علی، تا: ۱۲۷۸ق؛ مجدول با کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: ولایت عهدی ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۲۱×۳۵/۵سم [ف: ۲-۲۵۵]

۱۸۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۴۷

آغاز: ای نور رخ تو پیدا ز انوار پادشاهی ×× در فکرت تو پنهان صد حکمت الهی؛ **انجام:** بتاریخ شهر جمادی الثانی سنه ۱۲۷۹ تحریر شد.

دارای ۱۲ قطعه، شامل نوشته‌های مختلف از اندرز و شعر است؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، کا:محمد منشی ساوجبلاغی، تا: جمادی الثانی۱۲۷۹ق؛ مجدول؛ مهر: علی اکبر بن حسین حسینی؛ جلد: چرم، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۲-۱۱۰]

۱۸۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۲۷

آغاز: هو - استغفرالله ربی و اتوب الیه کلمتان خفیفتان علی اللسان ثقیلتان فی المیزان؛ **انجام:** بجهت دوستی که خواهش صفحه رنگ نویسی فرموده بود تحریر نمود و شهر محرم الحرام من شهور سنه ۱۲۸۰ من الهجرة النبویه.

دارای ۲۰ قطعه، مجموعه‌ای از احادیث نبوی، مناجات، دعای بعد از نماز صبح، روایتی از حضرت علی ابن ابیطالب (ع) درباره شرافت مقام کاتبین کلام الله مجیدچند رباعی از حکیم عمر خیام، سعدی شیرازی، چند نامه کاتب خطوط نسخ را از خط استاد احمد نیریزی و قلم نستعلیق را از استاد میر عماد نقل و پیروی کرده است؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:محمد جلال الدین حسینی شیرازی، تا: ۱۲۷۹ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی مذهب، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۱۸۴]

۱۸۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۸۳

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - الحمدلله رب العالمین الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین این است صد پند دلبند که لقمان حکیم پسر خود را وصیت کرده؛ **انجام:** کاتب الحروف جان نثار کامران سنه ۱۲۸۰.

دارای ۱۲ قطعه، مطالب این مرقع شامل صد پند لقمان حکیم است؛ خط: نستعلیق متوسط، کا:کامران میرزا نایب السلطنة، تا: ۱۲۸۰ق؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، مشیرالسلطنه؛ جلد: چرم، ۴ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷/۵سم [ف: ۲-۱۳۲]

۱۸۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۴۵

آغاز: در عهد خجسته و اوان فرخنده سرکار اعلیحضرت شاهنشاهی الملک الرقاب ملک جم السلطان بن سلطان ناصرالدین شاه قاجار خلدالله ملکه؛ **انجام:**بتاریخ روز شنبه رجب المرجب ۱۲۸۲ مطابق سال فرخنده فال اودئیل در عراق قلمی گردید در حالت درد پا و ملالت تمام کامل بود علی الله.

دارای ۳۰ قطعه، مجموعه‌ای است از قصاید در مدح و وصف ناصرالدین شاه قاجار، اشعار ترکی و فارسی متفرق که به طریق سیاه مشق به قلم نستعلیق (پاروئی) تحریر شده است؛ خط: نستعلیق درشت خط، کا:فیروز قاجار، تا: ۱۲۸۲ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم، اندازه: ۲۸/۵×۴۲سم [ف: ۲-۸]

۱۸۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۸۲

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم.عشق جز نائی و ما جز نی نیئم ×× وی دمی بی ما و ما بی وی نیئم / نی که هر دم نغمه آرائی کند ×× در حقیقت از دم نائی کند؛ **انجام:** و شکایت مهجوری برای چیست جواب آنکه گویند تا آدمی در نشاء دنیویست حقیقت فنا از روی متعذرست و بقیه از بقایای وجود با او همراه وصول تمام ممکن نیست مادام که بقیه وجود با اوست ... خانه زاد قدیم حسینقلی به تنمیق این کلمات انیق که مجامع تحقیقات رشیق است پرداخته ... مسوده شد سنه ۱۲۸۲.

دارای ۱۱ قطعه، مطالب این مرقع بعضی منثور و بعضی منظوم در بیان معنی نی و شکایت وی است که در سرلوح جلد اول کتاب مثنوی حضرت مولانا جلال الدین قرار دارد؛ خط: نستعلیق عالی، کا:حسینقلی، تا: ۱۲۸۲ق، به جهت مهد علیا؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب، با یک سرلوح؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم ساغری، ۱۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲-۹۰]

۱۸۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۴۴

آغاز: شاها مرقع فلک نیلگون لباس ×× بر قد کبریای تو عطفی ز دامن است؛ **انجام:** نقش یک شاخه گل و برگ و شکوفه با مرغ سیاه قلم رقم محمد باقر.

دارای ۶۸ قطعه متصل به هم که ۴ قطعه آن مسطور و ۶۴ قطعه نقاشی است، مطالب آن ابیاتی است در مدیح سلطان وقت (ناصرالدین شاه قاجار) که کاتب شرح تنظیم و تقدیم این مرقع را منظوم و به قلم زیبا نگاشته است و نام آن را مرقع فلک نهاده است و مابقی قطعات نقاشی‌های آب و رنگ و سیاه قلم سه استاد است و مزین و آراسته به نقش گل و بوته صورتسازی از شخصیت‌های تاریخی قدیمی، تصویر زن، دورنما و نقش بعضی از حیوانات می‌باشد، نام نقاشان: محمد باقر (یا باقر العلوم) به تاریخ ۱۱۹۲ق، میرزا بابا، محمد صادق (یا صادق الوعد)؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، کا:حسن ابن میرزا محمد حسینی، تا: ۱۲۸۳ق، مجدولباکمندکشی، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران

۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی مذهب، ۹ سطر، اندازه: ۲۱/۶×۳۰/۷سم [ف: ۲-۳۲۸]

۱۸۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۲۴م

چند فرمان است و یکی صلح نامه دوست علی خان معیر الممالک است با ماه نسا خانم زن او همه «رخوت و لباس و جواهرات زنانه» و جز اینها را؛ بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۷]

۱۸۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۹۵

آغاز: هو الله تعالی شانه - فصل اسم را سه باب است هلالی و رباعی و حراسی هر یک از این سه بنابر دو وجه است؛ **انجام:** متاع گران مایه دارم کسی ملازم بیرون ما نخواهد کسی قدر را شاکر میباشد البته شما خودتان قلب مرا بهتر میدانید مثنوی خوب میگوید.من کیم لیلی و لیلی کیست من ×× ما یکی روحیم اندر دو بدن و السلام جواب را بنویسید.

دارای ۲۰ قطعه، شامل نامه‌هایی است به خط شکسته نستعلیق خیلی متوسط از ولیعهد وقت به صدیق الدوله (رضا خان)، مطالب شرح کارهای روزانه است که به صورت مشق و انجام تکلیف یک شاگرد به استادش نوشته شده؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روکش مخمل، اندازه: ۲۰×۳۳/۲سم [ف: ۲-۶۸]

۱۸۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۲۷

دارای ۱۰ قطعه، شامل ۸ قطعه تصویر نقاشی سیاه قلم از اقطاب است به شرح: شیخ شمس الدین تبریزی، اوحدی شیخ سلطان بایزید، سید معصومعلی شاه، نورعلی شاه، مشتاق کرمانی، بابا طاهر و دو قطعه نقاشی گل و بوته و خوشه انگور، نام نقاش: اسمعیل جلایر ابن الحاجی زمان خان به تاریخ ۱۲۸۶ق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ اندازه: ۱۶/۸×۲۱/۷سم [ف: ۲-۳۸۶]

۱۸۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۵۳

آغاز: باز این چه شورش است که در خلق عالمست ×× باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است؛ **انجام:** خاموش محتشم که ز ذکر غم حسین ××جبریل را ز روی پیمبر حجاب شد

دارای ۱۲ قطعه، این مرقع شامل اشعاری است که محتشم در ذکر مصیبت حضرت سید الشهدا امام حسین علیه السلام سروده؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:ساوجی، ابوالفضل بن فضل الله، تا: ۱۲۸۸ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران به تاریخ ۱۳۲۹؛ جلد: چرم، ۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲-۱۰۲]

۱۹۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۶۳

آغاز: ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست ×× منزل آن بت عاشق کش عیار کجاست؛ **انجام:** قل اعوذ برب الفلق من شر ما خلق و من شر غاسق اذا وقب و من شر حاسدا اذا حسد بتاریخ روز سه شنبه شهر ربیع الثانی تحریر شد حرره العبد الاقل عبدالمجید فقیر سنه ۱۱۸۴.

دارای ۳۴ قطعه، شامل اشعار متفرقه، اندرز، نامه چند سوره کوچک از کلام الله مجید، ادعیه، حکایاتی از گلستان سعدی شیرازی؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، رقاع، ثلث ممتاز، کا:محمود کاشانی، عبدالمجید، تا: ۱۱۸۴ و۱۲۸۹ق؛ مجدول زرین، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران به تاریخ ۱۳۲۹؛ اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲-۲۱۴]

۱۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۲-طباطبائی

آغاز: در تواریخ مسطور است که مهری در عهد شاهرخ ... شرف صحبت گوهرشاد بیگم ... و بفهم و کمال معروف و خوش می‌نوشته است؛ **انجام:** در بادیه تشنگان بمردند ×× از دجله به کوفه می‌رود آب

مشتمل بر قطعاتی از نثر و بیشتر نظم؛ خط: شکسته نستعلیق عالی، کا:درویش، عبدالمجید بن عبدالله، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ یادداشت مورخ ۱۲۸۹:«این مرقع من اوله الی آخره خط درویش عبدالمجید مرحوم است و درین شکی نیست ... همین تذهیب و قطعه سازی موجب ... صوری این صفحات شده است ولی اهل خط می‌دانند که خط درویش می‌باشد و چه خوب هم نوشته است»؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۰گ، ۱۶سطر مصرع به سبک چلیپا، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۴-۲۹۷]

۱۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۸

بیست قطعه مرقع است شامل تصاویر دراویش و اقطاب آنها که محمد حسین اصفهانی با آب و رنگ نقاشی نموده و در بالا و پایین هر تصویر نام صاحب تصویر با یک یا چند بیت، به خط ابوالفضل ساوجی در سال ۱۲۹۲ تحریر شده است، اسامی صاحبان تصاویر چنین است:۱. معصوم علی شاه، ۲. نور علی شاه، ۳. مولوی، ۴. شمس تبریزی، ۵. محو علی شاه، ۶. جوکی لاهوری، ۷. قطب الدین احمد، ۸. باباکوهی شیرازی، ۹. سعدی، ۱۰. کوچک ابدال شیرازی، ۱۱. درویش عبدالله، ۱۲. خواجه عبدالله انصاری، ۱۳. مجذوبعلی شاه، ۱۴. باباطاهر عریان، ۱۵. شمس تبریزی، ۱۶. ابراهیم ادهم، ۱۷. اعور کابلی، ۱۸. درویشی جوان، ۱۹. پتنک علی شاه، ۲۰. مشتاقعلی کرمانی؛ خط: نستعلیق، کا:خطوط از ابوالفضل ساوجی، تا: ۱۲۹۲ق؛ نقاشی‌ها از محمد حسین اصفهانی؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۰قطعه، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۳۶-۳۱۴]

۱۹۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۵۴

آغاز: نقشه جلگه کاوند که از روی تپه شازی یواسی جزو کوه دمیرلو رو به جنوب ساخته شده ۴ شهر ربیع الاول سنه ۱۲۹۴؛ **انجام:** نقشه جلگه کاوند که بالای کوه چشمه سرا فیما بین جنوب و مغرب ساخته شده است مورخه ۲۴ ربیع الاول سنه ۱۲۹۴.

دارای ۱۳ قطعه متصل به هم و ۱۳ نقشه، شامل تصاویری است از شهر زنجان با ذکر نام دهات، بوستان، کوهستان، دره و همچنین تصویر آقا میرزا ابوطالب مجتهد زنجانی و امین السلطان و نقشه

منزل میرزا نظام، بدون ذکر نام نقاش به تاریخ ۱۲۹۴ق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۳۴/۵×۵۴سم [ف: ۲-۳۷۵]

۱۹۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۷۷۳۹

آغاز: محمد بن الحسن بن احمد بن الحصین بن الولید رضی الله؛ **انجام:** پادشاه ممالک خطیم صفحه مشق ما قلمرو ماست خطعلی رشیدی

بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۸۹

آغاز: هو مرحبابه این مادر مهر پرور نیک سیر؛ **انجام:** و ایامها بالشباب فی الصراطا المستقیم

کا: مجدالاشراف، محمد بن ابوالقاسم، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور، ۳۸گ [رایانه]

۱۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۳۳

آغاز: بسمله بیا تا براریم دستی ز دل؛ **انجام:** هدیه به کتابخانه قدس رضوی (بوسیله جناب اقای شاکری تقدیم گردید)

کا: حبیب الله فضائلی، تا: قرن ۱۴؛ واقف: شاکری؛ جلد: تیماج، ۱۰گ [رایانه]

۱۹۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۴۹

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین ... العبد الفقیر الاقل الله الغنی ابن محمد للموعد الکاظم الشیرازی لطفعلی عفی عنه فی دارالخلافه طهران. ۱۳۰۴؛ **انجام:** در هوا چند معلق زنی و جلوه کنی ×× ای کبوتر نگران باش که شاهین آمد

دارای ۲۵ قطعه، شامل چند نامه دوستانه و ابیاتی از غزلیات خواجه حافظ شیرازی است به اضافه چند سطر از مناجات حضرت سید سجاد زین العابدین علیه السلام، سیاه مشق، چند سطر از نهج البلاغه که کاتب به اقلام مختلف در نهایت پختگی و استحکام کتابت نموده و چند قطعه به قلم رقاع رنگه نویسی دارد؛ خط: شکسته نستعلیق، رقاع - ثلث، کا:ابن محمد المدعو کاظم شیرازی لطفعلی دانش، تا: ۱۳۰۲ق؛ پشت قطعه آخر نوشته شده:«الحمدالله که این بنده درگاه اقل خلق الله محمد حسین منشی موفق و موید گردید بتحصیل و تربیت این مرقع شریف از خطوط مبارک جناب مستطاب ... آقای صدر الافاضل ... که نگارنده این قطعات شریفه که در چندین خطوط است و هر یک نیز بچندین شیوه ... فی شهر صفر المظفر سنه ۱۳۰۵»؛ با مهر محمد حسین؛ در پشت قطعه اول دو عکس چاپی یکی در سن بیست و پنجسالگی بالباس طلبه و دیگری در سن چهل سالگی با لباس روحانی از صدرالافاضل است؛ مجدول و کمندکشی؛ جلد: چرمی مذهب، اندازه: ۲۰/۹×۳۴/۶سم [ف: ۲-۲۳۰]

۱۹۸. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۸۹۸۳

آغاز: برگ عیشی بگور خویش فرست کس نیارد ز پس تو پیش فرست؛ **انجام:** خنک آنکس که کوی نیکی برد

هفت راقعه از نصایح منظوم سعدی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ افتادگی: آغاز وانجام [رایانه]

۱۹۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۵۹

شامل طرح نقاشی‌های مدادی از نمای عمارت سر اسب و زین و رکاب، تصویر رخ یک جوان، دو نیم رخ از صورت یک طفل، چهره پیرمرد، تصویر اساطیر یونانی، تصویر چند زن به لباس فرنگی است که رسام و نقاش آن در مرحله ابتدایی نقاشی بوده، دارای ۲۲ صفحه نقاشی مدادی است، نام نقاش: محمد حسین معتمد الملک آجودان حضور به تاریخ ۱۳۰۳ق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نوشته شده: «از جمعی نواب علیه امنیه اقدس شهر رجب ۱۳۰۶ با سجع مهر علی اکبر بن حسین الحسینی»؛ اندازه: ۲۵×۳۳سم [ف: ۲-۳۸۷]

۲۰۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰

آغاز: بتاریخ روز پنج‌شنبه سیم شهر ربیع المولود سنه ۱۳۰۶ بنیت و عزم دعاگوئی ذات قدسی صفات اعلیحضرت ستاره رفعت شاهنشاه عالمیان پناه روحی و روح العالمین فداه این بنده عازم خاکبوس آستان طهارت ارکان حضرات عالیات معصومین علیهم من الصلوات انماها و من الحیات از کاها گردید و بخاطر فاتر رسید که در اوان مسافرت صورت منازلرا حسب الاستطاعه بر صفحات چند رسم نماید و کتابی مرتب نموده چنانچه توفیق مراجعت یافت تقدیم خاکپای ممالک آرای همیون نموده از لحاظ انوار اقدس بگذارند شاید شرف قبول یافته موجب نشاط و نزهت خاطر عاطر همیون سلطنت مقرون روحی و روح العالمین فداه گردد؛ **انجام:** تصویر آب و رنگ شیخ حسن کفشدار.

شامل مناظر مختلفی است از روستاها و بخش‌های کرمانشاه، باضافه شبیه چند تصویر از چهره و اندام، شیخ جابر، حاجی حسین مکاری، کربلائی یوسف و سید حسن کوزه فروش که نقاشی آب و رنگ است؛ بی‌کا، تا:۱۳۰۶ق، برای ناصرالدین شاه قاجار تنظیم و ترسیم شده؛ ۳۲ص، اندازه: ۲۵/۶×۳۵/۷سم [ف: ۲-۳۹۷]

۲۰۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۳۱

آغاز: ناصرالدین شاه قاجار ای شه نیکو سرشت ×× جاودان بادت جهان؛ **انجام:** رسایش باد رخت شهریاری ×× نخسبد جز به تخت تاج داری / سهیل شوکتش اندر جبین باد ×× سمند دولتش در زیر زین باد

دارای ۳۲ قطعه، شامل قصاید و مدایحی است در مورد بازگشت ناصرالدین شاه قاجار از سفر فرنگ، قصیده‌ای است در وصف شکار کردن ناصرالدین شاه قاجار به‌توسط عزیز السلطان منشی باشی سروده شده، ابیات جوابیه دیگری است به‌عنوان صدیق خلوت که به همان موضوع سروده شده، قصیده‌ای به زبان عربی در مدیح و توصیف ناصرالدین شاه و برای بازگشت وی از سفر فرنگستان به ایران؛ خط: نسخ و شکسته خوب، کا:شجاع الدین حسینی محلاتی، عزیز السلطان منشی باشی، مجد الادباء ملاباشی در ۱۳۰۷ق، عبدالکریم اقضی القضاة، سید غمخوار در ۱۳۰۷ق، بهاءالدین الشریف، سید محمد بقا، تا: ۱۳۰۷ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«حسین بن هدایت الله - محمدرضا الحسینی»، کتابخانه دولت

علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روکش چرم زنگاری، اندازه: ۲۰/۵×۳۴سم [ف: ۲-۱۸۲]

۲۰۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۸۵

آغاز: هو الله سبحانه.دوستان شرح پریشانی من گوش کنید ×× داستان غم پنهانی من گوش کنید؛ **انجام:** خویش را شهره هر شهر و ولایت نکنم ×× شرح این قصه بیحد و نهایت نکنمغلام زاده استان مبارک عبدالله.

دارای ۲۰ قطعه، شامل اشعاری از وحشی بافقی؛ خط: نستعلیق خوب، کا:عبدالله، تا: ۱۳۰۹ق؛ مجدول؛ مهر:«حسین بن هدایت الله – علی اکبر بن حسین الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ ۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲-۱۳۰]

۲۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۰۵

کا: محمد علی تبریزی، تا: ۱۳۱۱ق؛ خریداری از حسن امین پور؛ ۱گ، اندازه: ۲۸/۱×۴۱/۶سم [رایانه]

۲۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۷۰

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم رب یسر و تمم بالخیر و السعادة این کلمه چند است از سخنان ندیم حضرت باری ... الهی همه از تو پرسند و عبدالله؛ **انجام:** و اگر عالم آب گیرد داغ مدبر شسته نشود و نور در طاعت است اما به عنایت است جهت برخوردار میرزا ...

سیزده قطعه است به خط امیر یاور جنگ که برای میر زین العابدین فرزند میرباقر علیخان بهادر میر منزل تحریر نموده است، عکس کاتب در صفحه اول نسخه الصاق شده است، در این مرقعات بخش‌هایی از مناجات خواجه عبدالله انصاری در طول صفحات در دو سطر تحریر شده است؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: امیر یاور جنگ محمد مظفر الدین خان، تا: ۱۳۱۳ق؛ مجدول؛ ۱۳ص (۱۳قطعه)، ۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۸سم [ف: ۳۶-۳۱۵]

۲۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳-فیروز

آغاز: در ازل پرتو حسنش ز تجلی دم زد

بیشتر اشعار حافظ است؛ خط: شکسته، کا:سید علی اکبر گلستانه، تا: ۱۳۱۴ق؛ مذهب، مجدول، درصفحه ۱۰ نوشته «به جهت تقدیم حضور امین الدوله وزیر اعظم یادآور شد»؛ جلد: روغنی، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۱-۳۴۹]

۲۰۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۴۲

آغاز: قال رسول الله صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** یا ستار یا قهار یا منان یا حنان یا دیان. بنده درگاه شاه ولایت علی عالی اعلی حسن زرین قلم در شهر صفر سنه ۱۳۱۴ هجری قمری.

دارای ۱۵ قطعه، مجموعه‌ای است از خطوط مختلف که در نهایت استادی و هنرمندی کتابت شده است (خطوط تصویری)، مرقع مورد بحث مجموعه‌ای است از خطوط تصویری که شامل ادعیه، سور کوچک قرآن مجید، اسماء اعظم دوازده امام خواجه نصیر و چند دعای دیگر است که تنظیم شده است برای پیشکشی به حضور مظفرالدین شاه قاجار؛ کا:حسن زرین قلم تاج الشعرا، تا: ۱۳۱۴ق؛ مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روکش مخمل، اندازه: ۲۸×۴۴سم [ف: ۲-۲۵۳]

۲۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۴

هیجده قطعه است به خط سید گلستانه که جهت تقدیم به احتشام الدوله تحریر نموده است. مشتمل بر: اشعاری از حافظ و سعدی و چند حکایت و مطلب دیگر؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: علی اکبر گلستانه، تا: ۱۳۱۳ و ۱۳۱۴ق؛ تمام قطعات مجدول مذهب محرر، بین سطور طلااندازی و داخل طلااندازی گل‌های کوچک الوان؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۸گ، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۳۶-۳۱۱]

۲۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۱۷

چهار برگ شامل ۵ نامه به خط امیر نظام به تاریخ رجب ۱۳۱۴ق با تزئینات طلا و مجدول به طلا و مشکی و طلااندازی بین خطوط و زمینه عنابی در نامه دوم تاریخ رجب ۱۰۳۵ق در آن هست، مجدول مذهب و نامه سوم مجدول مذهب، نامه چهارم ۱۳۰۵هـ (ظ) مجدول، نامه پنجم که از سفارت اعلیحضرت شاهنشاه ایران در پاریس ارسال شده مجدول مذهب، ظاهرا نامه پنجم خطاب به ناصرالدین شاه است، قطعه اول که به خط میرعماد است در ظهر آن نوشته شده: «این قطعه خط میرعماد را این بنده به کتابخانه مجلس مقدس شورای ملی تقدیم نمودم. به تاریخ ۲۷ مهرماه ۱۳۰۵. علی اصغر فصیحی شیرازی عضو دارالانشا؛ کا: امیر نظام گروسی، حسنعلی بن محمد صادق، تا: ۱۳۱۴ق [ف: ۳۴-۵۵]

۲۰۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷۹

آغاز: چاکر و جان نثار خاقانم ×× یاد قربان شه سر و جانم / خاکپای مظفرالدین شاه ×× کمحل چشم است زیب مژگانمخط حضرت مستطاب اجل امجد اکرم افخم اعظم بندگان آقای وکیل الملک وزیر خلوت و غیره دام اقباله العالی است مرقوم فرموده اند و بیادگار بفدوی خودشان علیرضا پسر مؤتمن الدوله مرحمت نموده اند که سر مشق قرار داده مادام العمر از روی خط مبارکشان تحریر نموده و شاید بدین واسطه تحصیل خط کرده متن بعد ان شاءالله تعالی ترقی پیدا شود بتاریخ شب جمعه اول شهر صفر المظفر سنه هزار و سیصد و پانزده؛ **انجام:** هو – کتبه خانه زاد دولت ابد مدت علیه. علیرضا مجلل السلطنه پیشخدمت همایونی پسر مؤتمن الدوله بتاریخ شهر جمادی الثانی تخاقوی ئیل سنه ۱۳۱۵.

دارای ۱۲ قطعه، شامل ابیاتی است در مدیح مظفرالدین شاه قاجار به قلم نستعلیق و چند قطعه سیاه مشق؛ خط: نستعلیق، کا:علیرضا مجلل السلطنه پسر مؤتمن الدوله، تا: ۱۳۱۵ق، وکیل الملک وزیر خلوت، میرزا سعید خان وزیر امور خارجه به تاریخ ۱۳۱۵ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روکش مخمل، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۳۶]

۲۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۷

خواص و جمع این مرقعات: مرقع ۱. خط نستعلیق و غیر حمایلی و ریز و شکسته ابتدای آن: درویش عبدالمجید، مرقع ۲. خط ریز و

شکسته غیر حمایلی، نستعلیق: ملك زاده را می‌شنیدم، مرقع ۳. نستعلیق، غیر حمایلی ریز، شکسته: از مطلع فیض بخش صبح سعادت، مرقع ۴. خط نستعلیق، ریز، شکسته، غیر حمایلی: پوشیده و مخفی نیست، مرقع ۵. نستعلیق ریز و شکسته غیر حمایلی: بر رأی خورشید ضیای عاکفان، مرقع ۶. نستعلیق، ریز، شکسته، غیر حمایلی: که هر یك بمتابعت حرکات کواکب؛ خط: شکسته نستعلیق بسیار خوش، کا: علی اکبر گلستانه، تا: ۱۳۱۶ق، مجدول، مذهب؛ ۳گ، ۷سطر (۵×۸)، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۶-۳۲۵]

۲۱۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۰۶

آغاز: هو الجمیل وقتی ایوان کسری بنا شد نوشیروان جمعی از حکماء را گفت نظر کنید این عمارت را عیبی و علتی هست تا به تعمیر و تدارک آن امر کنم؛ **انجام:** آنکه بر اوفتادگان نبخشاید اگر روزی بیفتد کسی نگیرد دست.

دارای ۲۶ قطعه، مطالب این مرقع شامل سیر ملوك، چند حکایت از گلستان سعدی شیرازی، چند سطر از مطالب عرفانی و اخلاقی، عریضه به مظفرالدین شاه قاجار، سیاه مشق است که بنا به نوشته کاتب به شیوه اساتید خط این مرقع را نگاشته و بسیار نیکو و قابل تحسین از عهده بر آمده و تقدیم به مظفرالدین شاه قاجار کرده؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، کا:سید گلستانه، تا: ۱۳۱۶ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روکش مخمل، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲-۱۹۰]

۲۱۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۰۳۱۵

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** که حیفاست نام من آنجا که اوست

کا: محمد باقر و درویش عبدالمجید طالقانی و خوانساری، محمد علی و صدرالدین و محمد مهدی و عبدالصمد، تا: ۱۳۱۶ق [رایانه]

۲۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۲ ط

تعداد ۳۳ قطعه نستعلیق و شکسته است که ۲۶ قطعه آن به رقم رضا قلی بن محمد علی تفرشی ملقب به منصور علی نعمة اللهی است، مورخ بیشتر ۱۳۱۷ق، از کل ۲۶ قطعه نامبرده ۲۰ عدد به قلم نستعلیق، وی دارای رقم‌های متفاوتی در ذیل قطعات است:منصور علی تفرشی، رضا قلی، رضا قلی بن علی تفرشی، منصور علی، رضا قلی منصور علی نعمة اللهی، قطعه شماره ۷ به قلم شکسته از خط درویش عبدالمجید نقل شده است و قطعه ش ۹ به نقل از خط میرزا رضای کلهر است، ۸ قطعه دیگر به رقم میر عماد قزوینی است که باید تقلیدی از خط او باشد و ظاهراً به قلم همان منصور علی نعمة اللهی است، تاریخ یکی از این رقمها که ۱۰۳۲ق است تأمل برانگیز است زیرا مسلماً میر عماد پیش از این تاریخ به سال۱۰۲۴ یا ۱۰۲۷ق کشته شده است؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:رضا قلی بن محمد علی تفرشی ملقب بن منصور علی نعمه الله هی و نیز منسوب به میر عماد حسنی قزوینی، تا: ۱۳۱۷ق؛ مجدول مذهب؛ اندازه: ۲۳/۵×۳۳/۵سم [ف: ۲۴/۲-۹۹]

۲۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۹

درهشت قطعه؛ خط: تعلیق، کا:بهاءالدین حسین مشهدی منشی آستان قدس رضوی پدر مولانا محمد قاسم، بی‌تا؛ با تملك و مهر لطف علی ۱۳۱۷؛ جلد: مقوایی، ابعاد متن: ۱۱×۱۳، اندازه: ۲۰×۳۳سم [سنا: ف: ۱-۱۱۹]

۲۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۴۱

منشآتی است؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالوهاب نظام الملك نوری، تا: ۱۳۲۱ق؛ مجدول؛ کاغذ: مقوا، جلد: تیماج، ۲۶گ، سطورچلیپا (۱۴×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۱سم [ف: ۱۴-۳۷۰۱]

۲۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۱

در خوشنویسان بیانی از میرزا رضا قلی ادیب شیرازی و رضا قلی شاه رخ شاهی یاد شده است؛ خط: نستعلیق، کا:رضا قلی منصور علی تفرشی، تا: ۱۳۲۲ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰ص، ابعاد متن: ۹×۱۵، اندازه: ۱۷×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۳۶۲]

۲۱۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم مالك یوم الدین ایاك نعبد و ایاك نستعین. اهدنا الصراط المستقیم. صراط الذین انعمت علیهم غیرالمغضوب علیهم ولاالضالین؛ **انجام:** وای بر حال خلایق اگر آرید بحشر ×× عوض روز قیام شب تنهائی را

دارای ۲۸ قطعه، شامل اشعار متفرقه، نامه، عریضه، چند بیت از غزلیات خواجه حافظ شیرازی، چند قطعه سیاه مشق، چند سطر نثر عرفانی، چند سطر نثر اخلاقی است که به قلم نستعلیق دودانگ و نیم دو دانگ و شکسته نستعلیق بسیار خوش نگاشته شده، یک تصویر سیاه قلم پرنس بیزمارك از مصور الملك و سه قطعه عکس چاپی از خدمتگزاران دربار مظفری است؛ خط: شکسته و نستعلیق خوب، کا:مشیرالسلطنه، عمادالحسنی، عبدالمجید، فضل الله طباطبائی، تا: ۱۳۲۲ و ۱۰۲۱ و ۱۰۱۷ و ۱۳۱۹ق؛ مجدول و کمندکشی، مذهب؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۱×۳۴/۴سم [ف: ۲-۲۸۲]

۲۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۴۶

آغاز: هر گاه کسی را از گردش روزگار ناهنجار و از بیمهری فلك ... این مناجات ها را که از جوش دل گفته شد بخواند نظم: این نه نظیمست سراپا جوش دل ×× جوش دل یا ناله بیهوش دل؛ **انجام:** دولت و اقبال گردد یار تو ×× آسمان گردش کند بر کار تو؛ راقم و منصف این کتاب بنده درگا پرشاد تعلقدار ... رئیس اعظم سندیله ضلع هر دوی (کذا) ملك اوده؛ این نه نظیمست این سراپا جوش دل ×× جوش دل یا ناله بیهوش دل / حرف حرف او چو آید پر اثر ×× داد بر ملك تمنایم ظفر / آرزویی را که در دل شد نزول ×× از چنان ایزدی گشته حصول؛ مرقوم نهم اکتبر سنه ۱۹۰۹ عیسوی روز شنبه ... مقام سندیله؛ غرض نقشیست کز ما یاد ماند ×× که هستی را نمی بینیم بقایی

ناظم: شاعری با تخلص «مهر» که احتمالا همان کاتب نسخه یعنی «درگا پرشاد بن دهپت رای سندیلوی» (۱۸۴۶م.-زنده تا ۱۹۰۹م.)، مرقع حاضر، مناجات نامه‌ای است مشتمل بر یک مقدمه کوتاه و

پنج قطعه (غزل) که با خط تعلیق چلیپایی کتابت و تذهیب شده؛ خط: تعلیق، کا:درگا پرشاد سندیلوی، تا: ۱۳۲۶ق، جا: سندیله؛ مجدول، مذهب؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: گالینگور، ۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۹-۵۲۹]

۲۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۸۴

آغاز: بسمله خداوند منان را سپاسگزار است؛ **انجام:** انه احسن العهد من الایمان

کا: اسماعیلی قوچانی، علی اکبر، تا: ۱۳۶۴ق؛ ۱۳۲گ، ۲ سطر [رایانه]

۲۲۰. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۵۷۵۴

آغاز: هو الله تعالی شانه الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** امید که مقبول دستگاه ملك پاسبان حضرت ثامن الائمه قرار گیرد

خط: شکسته تعلیق، کا:ابوالقاسم صالح یزدی، تا: ۱۳۶۶ق [رایانه]

۲۲۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۸۸۹۳

آغاز: این حدیث شریف کساء که از اسرار آل محمد سلام الله علیهم؛ **انجام:** ان هذا الفی الصحف الاولی صحف ابراهیم و موسی صدق الله العلی العظیم

کا: غلامعلی نائینی، علی حسینی، تا: ۱۳۸۰ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۲۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۵۷۵۵

آغاز: هو الله تعالی شانه دیده فروبسته ایم از خاکیان؛ **انجام:** بر در روضه ات ثنا برد ارتمه

خط: نستعلیق شکسته، کا:ابوالقاسم صالح یزدی، تا: ۱۴۰۸ق [رایانه]

۲۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۸۸

آغاز: مادر موسی چو موسی را به نیل در فکند از گفته رب جلیل؛ **انجام:** این سخن پروین نه از روی هواست هر کجا نوری است زانو ار خداست

اشعار پروین اعتصامی؛ خط: نستعلیق شکسته، کا:صالح زاده، ابوالقاسم، تا: ۱۴۰۹ق؛ مذهب: ظریف تبریزیان؛ ۴گ [رایانه]

۲۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۲۶

آغاز: کوس انا الحق، من بخال لبت ایدوست گرفتار شدم؛ **انجام:** مرگ سرخ به مراتب بهتر از زندگی سیاه است طاهر نبی زاده

اشعار امام خمینی؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: طاهر نبی زاده، تا: ۱۳۶۹ش = ۱۴۱۰ق؛ جلد: روغنی، ۲۴گ [رایانه]

۲۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۲۵

آغاز: بسمله الا یا ایها الساقی ز می‌پر ساز جامم را؛ **انجام:** در خلوت مستان نه منی است و نه مائی

اشعار امام خمینی، منتخب سبوی عشق؛ خط: نستعلیق، کا:ابوالقاسم صالح یزدی، تا: ۱۳۷۷ش؛ ۷گ [رایانه]

۲۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۱۰

آغاز: ورزش بتن پیر جوانی بخشد ×× بر جان جوان حیات ثانی بخشد؛ **انجام:** با خجسته کارت فرحنامه یادم کرده ای ×× آنکه کرده یاد و شادم شاد کام وزنده باد

از منصور که درباره ورزش و در نوروز ۱۳۱۶ش سروده است؛ خط: نستعلیق، کا: منصور، تا: ۱۳۱۷ش؛ مجدول؛ ۶گ، ۱۳سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۸۴۶]

۲۲۷. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۵

مرقعی حاوی چهارده قطعه؛ کا: عباس میرزا، سلطان مراد میرزا، بی‌تا [نشریه: ۵-۱۱۲]

۲۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۴۹-۱۹/۵۵

آغاز: موافقت نماید پس حق تعالی این آیه را فرستاد که ثم افیضوا من حیث افاض الناس؛ یعنی پس بار کنید از آنجا که بار کردند مردم

سه برگ است با سه مینیاتور صحنه‌های چوگان بازی، در این برگها مطالبی فارسی از کتابی در احتجاج بر امامت حضرت علی (ع) از گفته‌های حضرت پیامبر تحریر شده است. گویا بخشی از کتاب حق الیقین علامه مجلسی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ دارای سه مینیاتور؛ ۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۲۸۶]

۲۲۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۶

در ۵۲ قطعه، گلستان سعدی؛ خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب؛ جلد: مرغش حاشیه دار، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۵۵۶]

۲۳۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۲

شامل ۱۰ قطعه عکس؛ خط: نستعلیق، کا:میرعماد حسینی سیفی و محمد حسین تبریزی، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۶گ [ف: ۱-۵۵۹]

۲۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷۶

حاوی بیست و هشت قطعه خط نستعلیق و نسخ و دو تصویر سیاه قلم است به قرار ذیل: خطوط از: عبدالرشید الدیلمی، میرزا کوچک وصال، درویش، معاون الملك، میرزا شفیعا، عماد الکتاب، میرزا جواد، مرحوم قوام دفتر، میرزا صفا، میرزا حسن، آقا علی، میرزا عبدالوهاب معتمد الدوله، آقا هاشم، تصاویر: یکی تصویر درویش است نشسته با تبرزین و دیگر تصویری است از میدان جنگ ناپلئون بناپارت؛ خط: نستعلیق و شکسته و نسخ، کا: چند نفر، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: روغنی، مذهب، ۱۴گ، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۵-۶۵۰]

۲۳۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۸۲۲م

درده صفحه مذهب و مجدول با رقم کاتب در هفت صفحه بدین گونه «حرره العبد المجید بیچاره شکسته نویس»، گویا نامه‌هایی است و سورة الحمد به چندین قلم همه شکسته؛ خط: شکسته، کا:عبد المجید شکسته، بی‌تا [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۸]

۲۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۹-طباطبائی

مرقعی است محتوی ۲۸ قطعه خط که برخی فاقد رقم کاتب است؛ کا:نجفعلی بن محمد طاهر خان وکیل الملك، عبدالمجید، علی، محمدباقر، اسماعیل ذبیح، محمد فتح، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۸گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۲۴-۲۹۵]

۲۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۰

محتوی سی و چهار مکتوب میرزا علیخان امین الدوله که اولش این است: «قربانت شوم دستخط والا که از الهیه صادر فرموده بودید زیارت کردم ممد حیات بنده همین تفقدات و ملاطفتهاست»؛ کا:میرزا علیخان امین الدوله، بی‌تا؛ ۲۰گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲-۴۶۹]

۲۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۲

آغاز: خدا را محتسب ما را بفریاد ف و نی بخش که ساز شرع از این افسانه بی قانون نخواهد شد؛ **انجام:** اگر از بهر دل زاهد خود بین بستند دل قوی دار که از بهر خدا بگشایند

قسمتی از دیوان خواجه حافظ مشتمل بر بیست قطعه؛ خط: شکسته، کا:میرزا کوچک اصفهانی، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مخمل بنفش، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۷۰]

۲۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۳

آغاز: راه تو بهر قدم که پویند خوش است؛ **انجام:** با سلطان ستمکار با مردم بیمار

محتوی چهل قطعه؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:میرعماد و درویش و شفیعا و معتمدالدوله و میرزا اسدالله شیرازی و قایم مقام و وصال و میرعلی و غیره؛ بی‌تا؛ مذهب و مجدول؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲-۴۷۱]

۲۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۶

آغاز: بر آن فروزنده مهر سپهر فطانت این نکته پوشیده نماند؛ **انجام:** ناخوش آوازی ببانگ بلند قرآن همی خواندی صاحبدلی بر وی گذر کرد

مشتمل بر ۳۴ قطعه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا:محمد کریم، وصال، آقا هاشم، اسمعیل حسینی و دیگران، بی‌تا، مذهب و مجدول؛ ۳۶گ، ۳۶سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲-۴۷۲]

۲۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۹

مشتمل بر ده قطعه. ۸ قطعه اول خط آقا فتحعلی شیرازی که باین شعر ابتدا شده: از نبوت کوهر معنی لباب شد دهان؛ کا:آقا فتحعلی شیرازی، بی‌تا؛ اندازه: ۲۰/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲-۴۷۳]

۲۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۸۷

شامل بیست و هشت قطعه مینیاتور تصویر از طبیعت، و مجلس بزم شاه، و حمله اژدها به برج شاه، و جانوران، و شکارگاه و جز آن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: مقوا، جلد: تیماج مشکی، ۲۸گ [ف: ۱۱-۸۵]

۲۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۸۸

نقاشی مینیاتور رنگی، از مناظر طبیعت و انسان و جانوران، دارای بیست و شش قطعه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نقاشی مکتب پیش از تیموریان؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۱-۸۶]

۲۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۸۹

نقاشی مینیاتور رنگی از حیوانات شامل ۲۱ قطعه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نقاشی رنگی و بر کاغذهایی که بر مقوا چسبانده شده است که نقاشی از اوایل تیموری است و یا تهاجم چنگیز به ایران؛ کاغذ: مقوا، جلد: تیماج، ۱۱گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۸۶]

۲۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۹۰

چهل و دو قطعه مینیاتور رنگی شکل انسان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه تابلوها گوناگون است، نقاشی بر کاغذهایی است که بر مقوا چسبانیده و حاشیه سازی شده است، در صفحه عنوان بامداد نوشته‌اند: نقاشیهای باستانی ایران به احتمال از قرن ششم هجری؛ کاغذ: مقوا، ۲۲گ، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۱-۸۶]

۲۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۹۱

شانزده قطعه مینیاتور رنگی شکل انسان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نقاشی بر کاغذهایی است که بر مقوا چسبانیده، در صفحه عنوان آمده: نقاشی‌ها از قرن هفتم هجری است؛ اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۱-۸۷]

۲۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱۵

مجموعه‌ای است شامل ۴۸ مرقع بر مقوا نوشته و مقواها به یکدیکر با پارچه چسبانیده شده، ۱۰ عدد از مرقعات نثر به خط شکسته نستعلیق و بقیه شعر به صورت شعر به صورت چلیپا نگاشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر:«جلال الدین» (بیضی)؛ جلد: روغنی، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۵-۷۳]

۲۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۸۲

پنج قطعه مرقع؛خط:شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵-۹۹]

۲۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۶۳

آغاز: شیخ صنعان پیر عهد خویش بود ×× در کمالش هر چه گویم بیش بود / شمع بود اندر حرم پنجاه سال ××با مریدی چهارصد صاحب کمال؛ **انجام:** شیخ از فرمان جانان سر نتافت ×× کانکه سر باید ز جانان برنتافت / رفت شیخ کعبه آن پیر کبار ×× خوکبانی کرد سالی اختیار

۲۴ قطعه مرقع است که در هر قطعه ۶ بیت از مثنوی شیخ صنعان، سروده عطار نیشابوری تحریر شده است؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ بی کا، بی تا؛ مجدول مذهب محرر؛ جلد: روغنی، ۲۴گ، ۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۶-۱۶۳]

۲۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۹

ده قطعه است شامل شش قطعه مینیاتور از خمسه نظامی (چهار قطعه از مثنوی هفت گنبد و دو قطعه از مثنوی لیلی و مجنون)، و چهار قطعه خط از اشعار خمسه نظامیه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب؛ جلد: تیماج، مجدول، ۱۰قطعه، اندازه: ۳۰×۴۵سم [ف: ۳۶-۳۱۵]

۲۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۴۸/۳-ف

کا: امیر عماد، شاه محمود نیشابوری، علی رضای عباسی، عبدی، میرعلی کاتب، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۲۲]

۲۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۵۱-ف

دارای شش مرقع از مونیخ شماره‌هایی ۴۳۰ و ۴۳۲ و ۴۳۳ و ۴۳۵ و ۴۳۶ و ۴۹۵؛ کا:عبدالرشید و میر عماد و ابوتراب و محمد حسین تبریزی ومیرحسین حسینی و عبدالله حسینی و محمود و عبدالقادر و میر عبدالرحمن، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۳۸]

۲۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۵۳-ف

نسخه اصل: مونیخ شماره ۴۳۴ و ۸۳۹. هر دو از میانه کتابی است مصور است، دارای مینیاتور و مجلس تصویر؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۳۸]

۲۵۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۱۵

در بیست و شش قطعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: رحلی بزرگ [نشریه: ۲-۱۲۹]

۲۵۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۵۶

هجده قطعه است به خطوط گوناگون و سیاه مشق هم دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰گ [نشریه: ۲-۱۲۹]

۲۵۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۳۵

آغاز: هو.کریمی که آوردت از نیست هست ×× عجب گر بیفتی نگیردت دست / اگر بنده ای دست حاجت برآر ×× و گر شرمسار آب حسرت ببار؛ **انجام:** گفتم حرفی گرت شنیدن هوس است ×× در خانه اگر کس است یک حرف بس استکتبه الفقیر عبدالرشید.

دارای ۱۱ قطعه، شامل چند قطعه از حکایات بوستان و گلستان سعدی شیرازی است که بخط دو استاد عالیقدر نگاشته و آراسته گردیده؛ خط: نستعلیق، کا:عماد الحسنی - عبدالرشید، بی‌تا؛ مجدول زرین، مذهب؛ مهر: ناصرالدینشاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۲-۴]

۲۵۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۴۲

آغاز: نفسی الفداه لارض انت ساکنه. در نظر شریف هست که هنگام ادراک حضور مکرر در خلوتهای اتراق و روزهای سواری بعجز و الحاح اضطراری میگفتی که شما راضی شوید دست از این پیرزنه بردارم یکباره طلاقش بدهم مردانه مطلق العنان باشم. شما منع و تحذیر فرمودید؛ **انجام:** میرزا شریف فراهانی کاغذی به کمترین نوشته بود در جوف همین عریضه ارسال خدمت نمود که ملاحظه فرموده باشند و مستدعی چنانم که کمترین سید جعفر را همیشه اوقات بارجاع فرمان اعلا قرین مسرت و مباهات فرمایند باقی امرکم مطاع.

دارای ۵۲ قطعه، به صورت کتاب تنظیم و تجلید شدهو مجموعه‌ای است از مکاتبات و یادداشت‌ها، یک قطعه رمز که به نظر می‌رسد دستور رسیدگی به امور مالی مرحوم قائم مقام باشد، دو قطعه سیاق صورت حساب مصارف سپاه و حساب توشقان ئیل سرکار نواب امیرزاده، چندین نامه خصوصی و خانوادگی قائم مقام، چند قطعه شعر، نامه‌ای در رثای مرگ عباس میرزای ولیعهد که با این بیت شروع می‌شود: «بر لوح مزارم بنویسید پس از مرگ ×× کی وای ز محرومی دیدار و دیگر هیچ»؛ خط: شکسته تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران، اعتمادالسلطنه؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف: ۲-۱۲]

۲۵۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۲۹

آغاز: نور چشما وقت احضار میخواهم که آن برادر مشفق مهربان را ملاقات که آنچه فیما بین کمترین بندگان و حضرات اهل مجلس اتفاق افتاده عرض نماید که آن نور چشم از چگونگی مطلع و مستحضر باشد؛ **انجام:** این است که خوار و زارم از وی ×× در هم شده کار و بارم از وی / این است که در جهان بصد رنگ ×× گردیده خزان بهارم از وی

دارای ۲۵ قطعه، مجموعه‌ای است پراکنده از یک نامه مختصر از عبدگیلانی، ابیاتی از اشعار، محتشم کاشانی، ناصرخسرو، شیخ سعدی؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول و کمنددار زرین، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - محمدرضا الحسینی - حسین بن هدایت الله»، ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲-۲۳]

۲۵۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۲۰

آغاز: بزیر دلق ملمع کمندها دارند ×× دراز دستی این کوته آستنان بین / حدیث عهد محبت ز کس نمیشنوم ×× وفای صحبت یاران و همنشینان بین؛ **انجام:** جانا ترا که گفت که احوال ما مپرس ×× بیگانه گرد و قصه هیچ آشنا مپرس

دارای ۲۰ قطعه، این مرقع شامل چند غزل از خواجه حافظ شیرازی و دو قطعه سیاه مشق است؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم طلائی منقش، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۲سم [ف: ۲-۳۵]

۲۵۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۱۳

آغاز: هو الفرد - لک الحمد یا ذا المجد و العلی تبارکت تعطی من تشاء تمنع؛ **انجام:** خورشید گهی بدر شود گاه هلال ×× گر عکس دهد بماه در نجفش. مشقه محمود.

دارای ۲۰ قطعه، شامل چند بیت شعر به زبان عربی (مناجات منظوم) و چند بیت شعر فارسی در مدیح حضرت رسول اکرم (ص) و دو قطعه سیاه مشق است؛ خط: نستعلیق عالی، کا:محمود، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوایمذهب، اندازه: ۱۹/۳×۲۹/۳سم [ف: ۲-۴۴]

۲۵۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۹۰

آغاز: روی تو مصحفیست ز آیات دلبری ×× قد فاز من رآه وطونی لمن تلاه؛ **انجام:** گم کرده ایم راه و ندانیم پیشگاه ×× زان سو ترک رویم که زانسوست راه

دارای ۱۳ قطعه، این مرقع شامل چند قطعه مشق و چند بیت شعر است؛ خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، بی‌تا، به نظر می‌رسد که شیوه خط بابا شاه اصفهانی است؛ مجدولو کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روکش مخمل بنفش، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲-۷۸]

۲۵۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۸۶

آغاز: عشقت چو ز خاک راه برداشت مرا ×× چون نور همیشه در بصر داشت مرا؛ **انجام:** خوش باش که روزگار پیش از من و تو ×× تا بود چنین بود و چنین خواهد بود

دارای ۱۰ قطعه، مجموعه کوچکی است از رباعی که به قلم نستعلیق بسیار خوب کتابت شده؛ خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ به شیوه قلم میرعماد است، پشت قطعه اول نوشته شده «بسم الله تعالی این اوراق شریف به نظر احقر عباد از خطوط اواسط استاد بزرگ میرعماد مینماید هر که از اهل خبری و آگاهی در علم خط است میداند هیچیک از استادان معروف باین شیوه و مزه موصوف نبوده اند. العلم عند الله فی ۲۲ شهر ذی القعده الحرام سنه ۱۲۷۷ با سجع مهری بنام محمدعلی»، مجدول و کمندکشی زرین؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، ۴ سطر، اندازه: ۲۱/۸×۱۳/۸سم [ف: ۲-۸۴]

۲۶۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۵۲

آغاز: هو المعز:نصرت معین خنجر سلطان مظفر است ×× دولت قرین افسر مظفر است؛ **انجام:** صحاف صفحه‌های دواوین عقل و دین ×× شیرازه بند دفتر سلطان مظفر است. المذنب احمد غفر ذنوبه.

دارای ۱۰ قطعه، اشعاری است در مدیح مظفرالدین شاه قاجار؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا:احمد، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم مذهب، ۴ سطر، اندازه: ۳۳×۲۰سم [ف: ۲-۱۰۴]

۲۶۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۳۰

آغاز: وظایف شکستگی و نیازیی که قدسیان صوامع جبروت هنگام استشمام روایح اجابت آن شمیم نسیم بمشام جان تهی دستان رسانند؛ **انجام:** یا رب ز تو بر رسول صلوات و سلام ×× ناخواند احد موحدت بین انام / مادام که با تو راز گویند اخیار ×× بر درگه تو رکوع آرند و قیامفقیر میر علی

شامل یکی از خطبات مستطابی است از کتاب نهج البلاغه از کلام حضرت امیرالمؤمنین و امام المتقین علیه السلام با ترجمه منظوم که به قلم نستعلیق خوش و استوار میرعلی نگاشته و آراسته شده؛ خط: نستعلیق، کا:میر علی، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی مذهب؛ ۱۲ص، اندازه: ۳۸/۵×۲۴سم [ف: ۲-۱۱۸]

۲۶۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۲۵

آغاز: ای دل اگر از غبار تن پاک شوی ×× تو روح مجردی بر افلاک شوی / عرشست نشیمن تو شرمت بادا ×× کائی و مقیم خطه خاک شوی؛ **انجام:** گر باده خوری تو با خردمندان خور ×× یا با صنمی ساده و خندان خور / بسیار مخور و رو مکن فاش مساز ×× اندک خور و گه گاه خور و پنهان خور

دارای ۱۰ قطعه، شامل رباعیات و ابیاتی است که به قلم نستعلیق دودانگ خوش نگاشته شده و به نظر می‌رسد که خط رشیدا باشد؛ خط: نستعلیق، کا:رشیدا، بی‌تا؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله رضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روغنی مذهب، ۳ سطر، اندازه: ۲۰/۹×۱۳/۹سم [ف: ۲-۱۲۰]

۲۶۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۹۰

آغاز: خیز ای ندیم و باز بنه از سر این فسوس ×× مجلس ز شمع و باده بیارای چون عروس / باز آن آن مفرح یاقوت گون که کرد ×× این گونه عقیق داغم چو مندرس؛ **انجام:** ز کمال خوبروئی رسدت هر آنچه گوئی ×× تو پسر بدین نکوئی ز کجا چه نام داری / بجز از مقال سعدی نشنیده ایم مشرف ×× ز کسی چنین فصاحت که تو در کلام داری

دارای ۱۲ قطعه، شامل غزلیاتی است در مدیح محمد شاه و ناصرالدین شاه قاجار که (مشرف) آنرا سروده و شاید کاتب رقعات این مرقع هم سراینده باشد؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر:«مشیرالسلطنه - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه؛ جلد: مقوامذهب، اندازه: ۲۶/۲×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۲۴]

۲۶۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۸۶

آغاز: چنان نسبت نالش آمد بدست ×× که هر جا که زد شخص را پای بست / سباع و بهائم بران ساز جفت ×× یکی گشت بیدار و دیگر بجفت؛ **انجام:**برو نغمه نالهای درست ×× باو تار نسبت برو بست چست / ز نرمی و تیزی ز بالا و زیر ×× نوا ساخت بر ناله گور و شیر

دارای ۸ قطعه، شامل اشعاری است در وصف نواختن ساز؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول و کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرمی سرمه‌ای، ۱۰ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۳/۵سم [ف: ۲-۱۲۸]

۲۶۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷۸

آغاز: السلام ای سایه ات خورشید رب العالمین ×× آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین / مفتی هر چار دفتر خواجه هر هشت خلد ×× داور هر شش جهت اعظم امیرالمؤمنین؛ **انجام:** مثل تو جز مصطفا صورت نبندد عقل را ×× معنی ایمان و دین اینست روشن و السلام / زایران روضه ات را بر خلد برین ×× میرسد آواز طبستم فادخلوها خالدین

دارای ۲۲ قطعه، شامل قصیده‌ای است به فارسی در مدیح حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام که سروده دانشمند و مفسر و عالم بزرگوار ربانی ملاحسین کاشفی است؛ خط: نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: چرم مذهب، ۲۳ص، اندازه: ۲۰×۱۳سم [ف: ۲-۱۳۸]

۲۶۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۵۰

آغاز: در زلف تو آویخته دلبندیها ×× پیش خردت خیره خردمندیها / در دل دارم که بندگیهایت کنم ×× تا خود چکنی تو از خداوندیها؛ **انجام:** آرامگه دل خم مویت دیدم ×× بنیائی دیده

خاک کویت دیدم / سبحان الله هیچ ندانم امروز ×× تا روی که دیده ام که رویت دیدم
دارای ۲۲ قطعه که هر قطعه چهار مصرع کتابت دارد، مجموعه‌ای است از رباعیات و ابیاتی از امیر معزی، رشیدی، سوزنی سمرقندی، سلمان ساوجی، کمال الدین اصفهانی، سلطان بایزید بسطامی، انوری ابیوردی، سعدی شیرازی، درویش مقصود، خواجه حافظ شیرازی، سراج الدین صاحب، ابوسعید ابوالخیر، سید حسن غزنوی، جمال الدین عبدالرزاق؛ خط: نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۱۴۸]

۲۶۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷۵

آغاز: بسمه تبارک و تعالی تیمناً و تبرکاً بذکر من جری بامره القلم و بحکمه کل الامور؛ **انجام:** ای شهره شهر و فتنه خیل ×× فی فنظرک النهار و اللیل / هر کو نکند بصورتت میل ×× بر صورت عالمی آدمی دوایست
تصاویر این مرقع: دیدار خسرو و شیرین، یک زن جوان ایرانی در حال رقص، یک شوالیه، دو صفحه تصویر ناخنی بوته گل و مرغ و طاووس، تصویر ناخنی یک گلدان محتوی چند شاخه گل با دو طاووس، نیز شامل: چند جمله از یک روایت مذهبی، سه صفحه که قلم نستعلیق جلی ناخنی است شامل بلغ العلی بکماله و چند بیت شعر است؛ خط: نسخ، کا:ابوالحسن حسینی نسابه، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوابا طرح شاه عباسی مذهب، ۱۰ص، ۲-۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲-۱۶۱]

۲۶۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷۴

آغاز: قال سید الانبیاء علیه السلام اذا رایت المتواضعون من امتی فتواضعو الهم و اذا رأیتم المتکبرین فتکبروا علیهم فان ذلک لهم مذلة وضعا. حرره اقل خادمة الدوله القاهره السلطانیه فخر جهان؛ **انجام:** یک قطعه تصویر بوته گل و مرغ ناخنی. خادمه فخری.
دارای ۱۰ قطعه، یک قطعه از قطعات این مرقع نمونه‌ای است از انواع خطوط (نسخ - نستعلیق - رقاع - ثلث) ناخنی که مضامین آن عبارت است از جمله ای از فرمایشات حضرت رسول اکرم (ص)، دو بیت شعر، رقم کاتب و رسام، دو قطعه تصویر گل و بوته و مرغ، مابقی تصاویر ناخنی پیاده نظام و توپچی دوران قاجار، چند تصویر از حیوانات اهلی است که بسیار زیبا و هنرمندانه ترسیم و نگاشته شده و در ذیل بعضی از قطعات مصور نام خود را به لاتین به خط ناخنی نگاشته «خادمه فخری - فخر جهان»؛ خط: نسخ و نستعلیق و ثلث، کا:فخر جهان خانم، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمدرضا الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: تیماج، ۸ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۲-۱۶۴]

۲۶۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷۳

آغاز: الم. اعهد الکیم یا بنی آدم ان لاتعبد الشیطان؛ **انجام:** مشقه العبد الفقیر محمد حسن.
دارای ۱۶ قطعه، ۶ قطعه از قطعات این مرقع خط ناخنی به شیوه نسخ تزئینی، رقاع و نستعلیق است که شامل روایتی از حضرت رسول اکرم (ص)، چند صحنه از داستان‌های اساطیر یونان، تصویر نیم تنه یک مرد جوان، اسب سواری ملبس به لباس قدیم که به‌طرز ناخنی ترسیم و نمودار گردیده؛ خط: نسخ و نستعلیق و رقاع ممتاز، کا:محمد حسن، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۲-۱۶۵]

۲۷۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۶۷

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیمانصاف بده ای فلک مینا فام ×× تازین دو کدام خوبتر کرد خزام / خورشید جهاندار تو از مطلع صبح ×× یا ماه جهانتاب تو از جانب شام؛ **انجام:** تصویر ناخنی از شیخ کتاب در دست.
خط: نستعلیق ناخنی ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: تیماج، ۱۰ص، ۱ و ۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲-۱۷۴]

۲۷۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸

آغاز: تولاک الله ای فرزانه فرزند ××نگهدار تو باد از بد خداوند؛ **انجام:** اندام تو خود حریر چین است ×× دیگر چه کنی قیاس اطلس
دارای ۱۶ قطعه، این مرقع قسمتی از نصیحت نامه جامی است به فرزندش؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم ساغری مذهب، اندازه: ۱۳×۲۱/۷سم [ف: ۲-۱۹۵]

۲۷۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۷۹

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - السلام ای سایه ات خورشید رب العالمین ×× آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین / دوش چشمم هم بخواب از هجر و بیم بیدار بود ×× در میان خواب در بیداری دلم بار یار بود؛ **انجام:** دوش چشمم هم بخواب از هجر و بیم بیدار بود ×× در میان خواب در بیداری دلم بار یار بود
دارای ۱۶ قطعه، شامل ابیاتی از اشعار متفرقه است؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۰/۸×۳۴/۱سم [ف: ۲-۱۹۷]

۲۷۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۷۸

آغاز: دو قطعه اول این مرقع سیاه مشق - یا ابا عبدالله الحسین سلام؛ **انجام:** ای زلف تو هر خمی کمندی ×× صاحب رقیمه کریمه سرکار. بصحابت خواجه عیوض سنندجی رسید از مضامینش.
دارای ۲۲ قطعه، شامل چند غزل از خواجه حافظ شیرازی و

جملات و کلمات بزرگان و اشعار متفرقه است؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر:«مشیرالسلطنه»؛ جلد: مقوای روکش مخمل، اندازه: ۱۹×۳۰/۴سم [ف: ۲-۱۹۸]

۲۷۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲

آغاز: گر با تو بوم نخسبم از یاریها ×× میگفتم عشق و می‌ندانستم چیست /گر بی تو بوم نخسبم از زاریها ×× میگفتم یار و می‌ندانستم کیست؛ **انجام:** کمترین را در حیرت گذاشتند که چرا باید نور چشمی در عین خوشنویسی قادر بنگارش حالات سلامتی نباشد و متحمل این جزئی زحمت سرکاری نگردد در حقیقت اگر نور چشمان انصافی داشته باشند - و دو صفحه صورت حساب سیاق.

دارای ۶۲ قطعه، قطعات این مرقع شامل اشعار متفرقه، نامه، آیاتی از کلام الله مجید، کلماتی چند از مناجات خواجه عبدالله انصاری، سیاه مشق به قلم شکسته نستعلیق، سوره توحید، چند رباعی از خیام، دو قطعه سیاق، دو قطعه نقاشی آب و رنگ هندی تصویر دو زن در مراسم مذهبی؛ خط: نسخ، نستعلیق، ثلث ممتاز، کا:میرزا کوچک، عماد حسینی، محمد حسین شهیر باقائی، نورالدین علی، بی‌تا؛ مجدول باکمندکشی زرین، مذهب؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۲-۲۰۰]

۲۷۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۶۷

آغاز: انشاءالله الرحمن خدمتت آن مخدوم خواهم رسید؛ **انجام:** خستگی اندر طلب راحتست دوست فراموش کند در بلا.

دارای ۱۹ قطعه، شامل چند جمله از کلمات قصار حضرت علی ابن ابیطالب علیه السلام، نامه، اشار متفرقه و یک حکایت از گلستان سعدی شیرازی است؛ خط: نسخ، شکسته ممتاز، کا:عبدالغفار. عبدالمجید درویش؛ بی‌تا، جا: اصفهان؛ مجدولبا کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران به تاریخ ۱۳۲۹ ؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲-۲۱۰]

۲۷۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳

آغاز: شمسة المعرفة سیرة المرء بتنی عن سررته سلامة الانسان فی حبس اللسان حسن الصورة من اول السعادات؛ **انجام:** من النورانی الظلمات اولئک اصحاب النارهم فیها خالدون.

دارای ۱۶ قطعه، شامل چند رقعه از آیات قرآن مجید و چند روایت است به طور پراکنده به قلم نسخ و چند رقعه شامل ابیاتی از سعدی شیرازی و اشعار متفرق دیگری به قلم نستعلیق؛ خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: مشیرالسلطنه، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ اندازه: ۲۸×۴۳سم [ف: ۲-۲۳۴]

۲۷۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۸۸

آغاز: هو الله سبحانه تعالی -لله اکبر عجب لؤلؤئی است موزون و طرفه دری است مکنون که جوهریان را صورت کلام نام نهاد؛ **انجام:** پایان: همیشه بیاد خدا و رسول ...

مرقعی است با رقعاتی مختلف و پراکنده؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ دو قطعه از این مرقع بنظر می‌رسد که قلم شکسته نستعلیق به شیوه درویش باشد؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲-۲۳۵]

۲۷۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۸۱

آغاز: مردم آزاریرا حکایت کنند که سنگی بر سر صالحی زد درویش بیچاره محل انتقام نیافته؛ **انجام:** انما الدنیا فناء لیس فی الدنیا ثبوت انما الدنیا کبیت ...

دارای ۲۰ قطعه، شامل نامه ابیاتی از غزلیات خواجه حافظ شیرازی و آیاتی از کلام الله مجید و بدون رقم است؛ خط: نستعلیق، کا:شیخ ابوالقاسم تفرشی، بی‌تا؛ مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، مشیرالسلطنه؛ جلد: مقوای روکش مخمل ارغوانی، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲-۲۳۶]

۲۷۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷۷

آغاز: با میر عماد پنجه در خط غلط است ×× در شیوه بشانشان عماد فقط است / هر صاحب خط که در جهان آمده است ×× چون دایره او عماد همچون نقط است؛ **انجام:** فاغفرلی انه لایغفر الذنوب الا انت و الحمدلله رب العالمین و لاحول و لاقوة الا بالله.

دارای ۲۲ قطعه، شامل یک قطعه شعر در وصف خط میرعماد، قسمتی از زیارت وارث، قسمتی از زیارت عاشورا و قسمت‌های مختلفی از ادعیه متفرقه است که به‌طور پراکنده و مشوش تنظیم شده؛ خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: مقوای روکش مخمل، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۲۳۹]

۲۸۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۱۰

آغاز: الله بعد موتها فاماته الله ماته عام ثم بعثه قال کم لبثت قال لبثت یوماً او بعض یوم؛ **انجام:** در پناه آفتاب مرحمت الهی باد بمحمد و اله الامجاد.

مرقع خطوط و نقاشی، مطالب این مرقع شامل است بر آیاتی از کلام الله مجید است به قلم نسخ، چند بیت از غزلیات سعدی شیرازی، نامه، عریضه، چند سطر نثر عرفانیکه به قلم شکسته نستعلیق خفی و به رنگ مشکی و سفیداب نگاشته شده، چهار قطعه از این مرقع نقاشی است به شرح ذیل: قطعه اول و دوم تصویر میرفندرسکی و میرداماد است به سبک ایرانی‌سازی آب و رنگ که روی مسند در ایوان باغی نشسته‌اند، دو تصویر دیگر در آخر این مرقع نقاشی آب و رنگ دو مرد جوان سبک فرنگی‌سازی است، متأسفانه هیچکدام از این نقاشی ها رقم و تاریخ ندارد ولی بنظر میرسد که کار میرزا باب است؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدولبا کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۹ق، «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ جلد: مقوای مذهب، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۲-۲۵۷]

۲۸۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۷۶

آغاز: عکس چاپی ناصرالدین شاه؛ **انجام:** تصویر نقاشی آب و رنگ از خدمتگزاران دوره ناصری.

دارای ۳۶ قطعه، مرقع خطوط و نقاشی، این مرقع که به نام مرقع داوری ثبت شده مجموعه‌ای است از خطوط و نقاشی که مطالب آن شامل است بر نامه، اشعار در وصف ناصرالدین شاه قاجار، سیاه مشق، اشعار متفرقه، و نقاشی ها عبارت است از یک قطعه تصویر خروس و یک درخت با دو مرغ که با کاغذ سفید چیده شده و بر روی مقوا نصب شده، تصاویر آب و رنگ از رجال و خدمتگزاران دوره ناصری و چند نقشه از تهران و اطراف تا حدود کرج و همدان، نمایش یک فواره و حفر چاه، هفت قطعه عکس چاپی از ولیعهد ناصرالدین میرزا؛ خط: نستعلیق، کا:داوری، محمد بن محمد شفیع، بی‌تا؛ مجدول با کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: «مشیرالسلطنه»؛ جلد: چرم، اندازه: ۲۲/۳×۳۵/۵سم [ف: ۲-۲۸۷]

۲۸۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۶۶

آغاز: خاطر بدست تفرقه دادن نه زیرکی است ×× مجموعه ای بخواه و صراحی بیارهم؛ **انجام:** تصویر شبیه کیومرث میرزا نقاشی آب و رنگ.

دارای ۳۱ قطعه، دو قطعه از این مرقع شامل دعای دفع شر اعادی به قلم نسخ محمود و دیگری یک صفحه از دیوان حافظ است به قلم نستعلیق بدون رقم و تاریخ، این مرقع شامل نقاشی‌های آب و رنگ از چند تصویر نیم تنه زن و مرد جوان، پرنده، صحنه شکار، صور ...، دو قطعه بوته گل است که مجموعاً نقش‌ها و طرز نقاشی مبتدی و متوسط است بغیر از چند قطعه که استاد مصور برای سر مشق نقاشی به جهت سپهسالار ترسیم نموده، نام نقاش: حسینعلی متخلص به مصور به تاریخ ۱۲۵۰ق، محمد اسماعیل سپهسالار قاجار بدون تاریخ؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمود، بی‌تا؛ مجدولبا کمندکشی زرین، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۲-۳۳۰]

۲۸۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸

آغاز: منظر پل و ساختمانی است در کوهستان. چاپی سیاه و سفید؛ **انجام:** عکس پلنگ است بطریق چاپ سنگی سیاه و سفید.

دارای ۳۲ قطعه، ۵ قطعه چاپی، ۲۰ قطعه نقاشی آب و رنگ، ۷ قطعه سیاه قلم، نقاشی‌های این مرقع شامل چند تصویر نقاشی آب و رنگ و چند قطعه سیاه قلم از مناظر مختلف و چهره‌سازی است، نام نقاش: حسین علی بیک - سمیعا بروجردی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدولو کمندکشی زرین؛ اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲-۳۷۴]

۲۸۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۵۳

آغاز: نقشه و رود اردوی کیوان شکوه در آب و رنگ نقشه و رود اردوی کیوان شکوه در آب گرم عکس (اسک) فی ما بین قصبه آب گرم مذکور در کنار راه کشیده شده است سنه ۱۲۹۶؛ **انجام:** پایان: نقشه میدان اسب دوانی سمنان دروازه مذکور کشیده شده است مورخه پانزدهم ذالحجته الحرام من مشهور سنه ۱۲۹۶.

دارای ۳۲ قطعه متصل به هم و ۳۲ تصویر آب و رنگ نقشه و رود اردوی کیوان شکوه در آب گرم عکس (اسک) فی مابین قصبه آب گرم مذکور در کنار راه کشیده شده است در ۱۲۹۶، نقشه عمارت شهرستانک و طبخ آش، نقشه آبشار، نقشه کوهستان و ایلات و نقشه دهات و شهرستانهائی است که ناصرالدین شاه قاجار به‌عنوان تفریح و گردش و شکار یا بازدید از آنجا عبور نموده است و در ذیل هر تصویر شرح مختصری از آن مکان با ذکر تاریخ نگاشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول زرین؛ اندازه: ۲۹/۷×۴۷/۹سم [ف: ۲-۳۷۶]

۲۸۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۵۲

آغاز: تصویر ملا مرتضی قلی طالقانی که در همه مجالس سور حاضر میشود؛ **انجام:** تصویر ملا یوشع یهودی علاقه بند.

دارای ۳۲ قطعه و ۳۲ تصویر نقاشی آب و رنگ است از مشاغل مختلف و لباس‌های گوناگون دوران قاجار که در ذیل هر تصویر نام و شغل صاحب تصویر قلم شکسته نستعلیق خوش نگاشته شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول و کمندکشی زرین؛ اندازه: ۲۴/۱×۳۲/۸سم [ف: ۲-۳۷۸]

۲۸۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۵۰

آغاز: تفصیل شکار که سرکار اعلی حضرت قدر قدرت همیون شهریاری روحی و روح العالمین فداه بدست مبارک زده اند مطابق سال فرخنده مال ئیلان ئیل سنه ۱۲۷۴ هزار و دویست و هفتاد چهار الی آخر سنه پیچی ئیل هزار و دویست و هفتاد و هفت؛ **انجام:** بتاریخ جمعه هیجدهم شهر شعبان از راه توچال تشریف فرمای طهران میشدند در چشمه انجیرک یک میش با یک شیشک قوچ بود تشریف بردند بکمین میش را قریب چهل قدم را ه اول با چهار پاره زدند که از جایش حرکت نکرد با لوله دیگر شلیک قوچ را زدند دست راستش شکست رحمت الله خان و مصطفی قلی خان ردش بردند بقدر نیم فرسخ تا گرفتند زنده بحضور مبارک آوردند.

دارای ۳۹ مجلس نقاشی، شامل صحنه‌های شکار ناصرالدین شاه قاجار است در تهران و مازندران که استاد صنیع الملک آنها را طراحی کرده و استاد بهرام اصفهانی نقاشی و رنگ آمیزی نموده با شرح مکان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول کمنددار زرین؛ ۴۴ص، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲-۳۷۹]

۲۸۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۴۷

آغاز: شبیه آقای سید مرتضی برادر مرحوم میرزا ابوالقاسم امام جمعه طهران؛ **انجام:**شبیه جناب آقا محمد ولد ارشد مرحوم آقا محمود.

دارای ۹ قطعه، تصویر شبیه نه تن از علما و روحانیون؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مهر:«حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۵/۴×۳۴/۵سم [ف: ۲-۳۸۱]

۲۸۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۵۹

نقاشی‌های آب و رنگ (الفیه ایرانی است)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای روکش چرم؛ اندازه: ۲۱×۳۳/۳سم [ف: ۲-۳۸۸]

۲۸۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۶۰

عکس چاپی رنگی (الفیه فرنگی است)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای روکش چرم؛ اندازه: ۲۷/۸×۳۸سم [ف: ۲-۳۸۸]

۲۹۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۶۱

نقاشی‌های آب و رنگ (الفیه ایرانی است)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۲سم [ف: ۲-۳۸۸]

۲۹۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۶۲

نقاشی‌های آب و رنگ (الفیه ایرانی است)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای روکش چرم، اندازه: ۱۵/۲×۲۰/۴سم [ف: ۲-۳۸۸]

۲۹۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۵۱

آغاز: طرح لباس ملیله دوزی نظامی که چنین رقم رفته است (مستقبل قبای امارت نظام)؛ **انجام:** پایان: طرح لباس ساده نظامی که چنین رقم رفته است (حکیم نظام است).

شامل ۴۳ صفحه طرح لباس نظام بنابه رسته و صنف و تزئینات و لوازم پوشش است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۳ص، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۲-۳۸۹]

۲۹۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۴۱

آغاز: نقش یک جفت قرقاول بسیار زیبا روی شاخه‌های درختی که شکوفه دارد؛ **انجام:** تصویر یک زن چینی.

دارای ۱۶ قطعه متصل به هم که ۱۶ نقش در آنها ترسیم شده، شامل نقاشی چینی روی لعاب برنج است نقش ها عبارت از قرقاول، طاووس بوته گل با پروانه، مرغ ماهیخوار و چند تصویر چینی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول وکمنداندازی زرین، مذهب؛ مهر:«حسین بن هدایت الله - مشیرالسلطنه رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ اندازه: ۲۰/۸×۳۱/۲سم [ف: ۲-۳۹۰]

۲۹۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۴۲

آغاز: تصویر امپراطور چین روی صندلی مرصع؛ **انجام:** تصویر یک مرد روحانی چینی.

دارای ۲۰ قطعه متصل به هم که ۲۰ نقش و تصویر در آن ترسیم شده، شامل نقاشی چینی روی لعاب برنج است با نقش‌ها و تصاویر مختلف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول و کمندکشی زرین؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ اندازه: ۲۱×۳۰/۶سم [ف: ۲-۳۹۲]

۲۹۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۴۵

آغاز: تصویر جوانی که بزانو نشسته و شمشیر و سپری در دست دارد؛ **انجام:** نقش یک تنه درخت با شاخه هائی از شکوفه با سه مرغ زیبا.

شامل قطعات نقاشی روی لعاب برنج است که تشکیل شده از نقش‌های مختلفی مانند دورنما، حیوانات، تصاویر، انواع گل و پروانه و مرغ، کشتی بادبانی و همچنین تعدادی نقش که جلوه‌گر عادات و رسوم مردم کشور ژاپن است که از لحاظ ترسیم و تصویر و مخصوصاً تلفیق رنگ‌ها با یکدیگر جالب و قابل تحسین و توجه است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدولو کمندکشی زرین؛ مهر:«رضا الحسینی - حسین بن هدایت الله»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ اندازه: ۲۲×۳۵/۵سم [ف: ۲-۳۹۴]

۲۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۰۱

کا: ابوالحسن فسائی، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶×۲۳/۹سم [رایانه]

۲۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۵۴

۲۶ مرقع؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری؛ ۱۴گ، اندازه: ۲۰/۷×۳۱سم [رایانه]

۲۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۵۵

۱۴ مرقع؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری؛ ۸۷گ، اندازه: ۱۸/۸×۲۹/۶سم [رایانه]

۲۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۳۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهدی فلاح [رایانه]

۳۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۹۰

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۱/۴×۳۴سم [رایانه]

۳۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶/۶×۲۵/۶سم [رایانه]

۳۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۶

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۱/۹×۳۶/۱سم [رایانه]

۳۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۲/۱×۳۴/۲سم [رایانه]

۳۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۸

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۹/۸×۳۱سم [رایانه]

۳۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۴۸

۲۰ مرقع به خط تعلیق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۱سم [رایانه]

۳۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۲

کا:عماد الکتاب، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷×۲۳/۸سم [رایانه]

۳۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۰۸

۱۴ مرقع؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۹گ، اندازه: ۱۷×۲۷/۲سم [رایانه]

۳۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۴۵

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۳×۱۹/۶سم [رایانه]

۳۰۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

مجموعه مرقع بی نظیر شامل ۲۳ مرقع از خطوط خوشنویسان

معروف گذشته؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب؛ جلد: روغنیمذهب [میراث شهاب: س۷ش ۱-۲-۲۷]

۳۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۲۷-ف

نسخه اصل: از مجموعه مرحوم دکتر مهدی بیانی. مرقعات و خطوط خوش؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف:۲-۱۰۳]

۳۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۱-فیروز

مشتمل بر ۱۵ برگ از غزلیات بابا فغانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۱۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۲۱-۳۵۰]

۳۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۴-فیروز

۴۸ نامه و یادداشت است از قائم مقام و دیگران، در حاشیه برگ نخست یادداشتی است از محمد غفاری که این مجموعه را در تاریخ ۱۳۲۳ به عین الدوله اهداء کرده است، در این یادداشت اشاره‌ای است به اینکه تمام پنجاه قطعه این مرقع به خط و انشاء قائم مقام است، پیداست که نخست پنجاه قطعه بوده و بعدها دو برگ آن برداشته شده؛ کا:قائم مقام، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مخمل آبی یا مقوا، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۱-۳۵۳]

۳۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۱۸

مشتمل بر ۶۰ قطعه از خطوط مختلف و ۸ قطعه مینیاتور و بسیار نفیس؛ کا: خطوط میرعلی هروی، میر عماد، درویش عبدالمجید طالقانی، رضا کلهر، علی رضا عباسی، بی‌تا؛ مذهب؛ جلد: روغنی نفیس، اندازه: ۲۶×۳۸سم [ف: ۳۴-۵۵]

۳۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۷/۹

حکایت کوتاهی به خط امین دفتر است، به خط شکسته نستعلیق در شعبان ۱۳۱۷ق؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ گ، ۱۰ سطر(۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۰-۵۶۰]

۳۱۵. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۵۸۱۶

آغاز: هو مفیض الخیر و الجود بیمن عنایت و حسن رخفت

خط: نستعلیق خفی، کا:طباطبائی مستوفی، محمد حسن و مستوفی طباطبائی، محمد حسن، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

۳۱۶. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۳۱۰۹

آغاز: باجازه صحیحه شرعیه داد عالیقدر استاد محمد علی؛ **انجام:** در آب روان نگرند

کا: آیت اللهی، علیرضا و موسوی، عبدالباقی و خلیلی، عبدالرضا و موسوی مهدی و موسوی، محمد حسین، بی‌تا [رایانه]

۳۱۷. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۳۶۵۷

آغاز: هو الله تعالی شانه در فواید خاموشی از گلستان سعدی؛ **انجام:** مشقه العبد کمترین صالح یزدی غفرله فی سنه ۱۳۶۷

خط: نستعلیق شکسته، کا:صالح زاده، ابوالقاسم، بی‌تا [رایانه]

۳۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۴۹

شامل ۲۸ قطعه: دوازده قطعه خط شکسته به قلم سید علی اکبر گلستانه به تاریخ ۱۳۱۸ق، هفت قطعه آیات قرآن به نسخ با ترجمه فارسی به نستعلیق و پنج قطعه دیگر که به احتمال زیاد آنها هم به قلم درویش عبدالمجید است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۸گ [ف: ۳۴-۶۱]

۳۱۹. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۸۳۱۲

آغاز: بسمله ای چرخ خیس خس دون پرورخس هرگز زردی تو بر مراد دل کس؛ **انجام:**می‌خور به بهار و بار طاعت مفروش کز طاعت خلق بی نیاز است خدا.

خط: نستعلیق، کا:تاج الدین عشرت لکهنوی، بی‌تا [رایانه]

۳۲۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۶۶

آغاز: تصویر یک ظرف نیمه تمام است؛ **انجام:**منظر سر در یک ساختمان.

دارای ۱۸ قطعه نقاشی، شامل مشق و نقاشی‌های ولیعهد ناصرالدین میرزا است که صورت بعضی از مستخدمین و چند ساختمان را رسم نموده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای روکش مخمل، اندازه: ۲۲/۳×۳۵/۲سم [ف: ۲-۳۶۹]

۳۲۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۳۱۰۸

آغاز: نخله و مرغ آبی و لک لک و رودخانه؛ **انجام:** گل رز و بلبل

مرقع (عکس گراوری)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور [رایانه]

← مرقع اشعار ‹ مرقع

● مرقع تاج الدین / خط / اردو و فارسی

moraqqaʻ-e tāj-od dīn

۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۸۳۷۷

آغاز: تعمه یاس جوچهیر اشب تنهائی نیرکهر ریاساز نمتناترهی سودائی نی؛ **انجام:** هین ترا بهولنا بهلانه سکا.

شامل ۱۴۸ قطعه است که غالبا ابیات فرد به زبان اردو می‌باشد؛ خط: نستعلیق عالی، کا:تاج الدین عشرت لکهنوی، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ جلد:تیماج، ۱۴۸گ، ۲سطر، اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۵۳۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۸۵۰۱

آغاز: باید نکشی ز خلق منت گفتم ×× گر صاحب فطرتی و همت گفتم؛ **انجام:** در صورت اظهار بسی حیرانم ×× آئینه صفت هر چه که دیدم دیدم. مشقه تاج الدین غفرله

مشتمل بر ۱۷۲ قطعه می‌باشد که تمام آنها رباعیات فارسی می‌باشد؛ خط: نستعلیق عالی، کا:تاج الدین عشرت لکهنوی، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، ۱۷۲گ، ۴سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۹-۵۳۱]

← مرقع رضوی ‹ اربعین رضوی
← مرقه وسطی ‹ مزقه وسطی
← مرکب ‹ عمل مداد
← مرکبات ‹ قرابادین کبار

● **مرکبات** / طب / فارسی

morakkabāt

رساله‌ای درمرکبات مستعمل که دارای فوائد و خواص بسیاری هستند و درچند «باب» تنظیم شده است: ۱. المفرحات؛ ۲. المعاجین؛ ۳. الجوارشات؛ ۴. الاطریفلات؛ ۵. المربیات.

آغاز: بسمله الحمدلله ... الباب الاول فی المفرحات بدانکه این رساله ایست دویم از مفتاح آخر که ذکر کرده خواهد شد مرکبات مستعمل دروی والله الموفق و به ثقتی واعتمادی مفرح یا قوتی: خفقان و وسواس را ...

[فهرستواره منزوی ۳۶۹۸/۵]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۹۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** مربای شقاقل مجامعت را قوت دهد وباه را زیاده کند ونعوظ هرچه تمامتر آورد ودرامرباه مفید است صفت ان بستاند شقاقل تازه واگر تازه نباشد خشک را بخیساند یک شبانه روز وآب آن بریزند ...

تا اواسط باب پنجم را دربردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۸]

● **مرکبات** / طب / فارسی

morakkabāt

بخشی است از یکی از مؤلفات پزشکی و قرابادین. این بخش شامل: معاجین، گوارش، قرص، اسفوف، حبوب، سنون یک فصل در اطلیه و اضمده و حمولات، سپس شیاف، فرزجه، فتیله، مراهم و روغن‌ها. نسخه یکی از معجون‌ها به نظم آمده به نام «معجون ترکیب الشفاء» و این نسخه منظوم ۲۸ بیت دارد هر یک با قافیه جدا.

آغاز: بسمله معجون مسمی به مزید العمر از اختیارات سید سبحانقلی مؤلف دستور العلاج.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۵۹/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۳ص (۱۰۱-۱۳۳)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۹-۱۵۰]

● **مرکبات بدیعی** / طب / فارسی

morakkabāt-i badī‘ī

گزیده‌هایی است از کتاب‌های پزشکی و نسخه‌های پزشکی، با سربندهای درخور، سپس رساله مرکبات از «اختیارات بدیعی»، در ده «باب»:۱. المفرحات، ۲. المعاجین، ۳. الجوارشات، ۴. الاطریفالات، ۵. المربات، ۶. السفوفات، ۷. الحبوبات ... ۱۰. الاقراص ...

آغاز: بسمله. بدان که این رساله دوم است از کتاب اختیارات که ذکر خواهم کرد در مرکبات ...

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۲۶/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**عسل صافی آتش ندیده، بقدر حاجت. و السلام و الاکرام. تمت هذه الرسالة الطبية ... یوم الاربعاء (۲۶ ع ۸) بید ... محمد حسن بن ملاعلی.

خط:نستعلیق،کا:محمد حسن بن ملاعلی،تا:۲۶ربیع الاول ۱۰۸۰ق؛ ۱۴گ (۱۸۰ر-۱۹۳)، اندازه: ۱۰/۲×۲۱/۲سم [ف: ۷-۲۸۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۵/۶-عکسی

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۱۸۸]

● **مرکبات پیوسته** / ادبیات / فارسی

morakkabāt-e peyvaste

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۰۰/۳-ف

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۲۵۰]

● **مرکبات دارویی** / طب / فارسی

morakkabāt-e dārūyī

مرکبات را بر حسب الفباء می‌شمارد و بخش حاضر از «باب الغین» شروع می‌شود و در آخر درمان چند مرض را بیان کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۰/۲

آغاز: باب الغین غرغره از جهت گرانی زبان که از بلغم باشد نوشادر سه دوم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ ربیع الاول۱۲۹۲ق؛ محشی؛ ۲۶ص (۸۷-۱۱۲)، ۱۳-۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳/۴۰-۱۲۹]

● **مرکبات داروئی ؟** / طب / فارسی

morakkabāt-e dārū’ī ؟

رساله‌ای است در مشروبات و رب‌ها و طلی‌ها و ضمادها و غیره. نخست نام شراب یا رب و غیره را، بعد مختصری از فوائد و سپس اخلاط (طرز فراهم آوردن) آن را بیان می‌کند. برخی از عناوین چنین است: باب ۱۵. اندر رب‌ها، باب ۱۶. اندر عمل پروردنی‌ها، باب ۱۷. اندر نقیع‌ها و مطبوخ‌ها و انواع ماء الاصول، باب ۱۸. اندر جهاء (چنین) مسهل و غیر مسهل، باب ۱۹. اندر داروهای قی.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲

آغاز: همه بکوبند و بریزند و در صره توزی بندند و در قرابه افکنند و هفت رطل هم شراب؛ **انجام:** پیه بط پیه مرغ از هر یکی ده درم، موم سی درم روغن شبره چندانکه حاجت بود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۵ر-۲۹پ)، اندازه: ۱۵/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۱۴۹]

● مرکبات الشاهیة / طب / عربی

murakkabāt-uš šāhīya

اهدا به: شاه طهماسب صفوی

داروهای مرکب (قرابادین) و در یک «مقدمه» و ۲۵ «باب» و «خاتمه»: مقدمهفی بیان الاسباب الداعیه الی تألیف الادویة؛ فی التریاقات؛ فی المعاجین؛ فی المفرحات؛ فی الجوارشات؛ فی الاطریفلات؛ فی الاشربة؛ فی الربوب؛ فی اللعقوات؛ فی المربیات و الحلاوی؛ فی النقوقات و القمایح؛ فی الایارجات؛ فی الحبوب؛ فی الاقراص و البنادق؛ فی المطبوخات و النقوعات و ماءالاصول؛ فی شیافات العین؛ فی الاکحال و البرودات و الذرورات؛ فی السنوفات؛ فی القطورات و النفوخات و البخورات و الدخن و العطوسات و السعوطات و السمومات؛ فی الغرغرة و المضمضة و اللخالخ؛ فی المقیات و الحقن و الفتاتل المسهلة و الحمولات و الفرزجات؛ فی الضمادات و النطولات و الاطلیة؛ فی المراهم؛ فی الادهان؛ فی ما یتعلق بالزنیة؛ فی المتفرعات الخاتمة؛ فی ذکر الاوزان و المکائیل.

آغاز: بسمله الحمدلله مبدع تراکیب المصنوعات بامزاج المفردات و المرکبات و مخترع التریاقات الدافعة للسموم

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۴۶

آغاز: برابر**انجام:** الباب الرابع عشر فی المطبوخات و النقوعات ... مطبوخ جامع یسهل الاخلاط نسخة هلیلج ... حتی تبقی رطل و نصف.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۹۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۲سم [ف: ۱-۴۸۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۵۱۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** سمنا ثلثة ارباع الاوقیة.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۹۵ق؛ واقف: زین العابدین خادم اصفهانی، رجب ۱۱۶۶؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۹-۵۲۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۲۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۶۸ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۹-۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۴۶

آغاز: فیه علی والدی و استادی قراءة بحث و تدقیق و ما قصرت فی التفتیش و التحقیق و قرأ علی جمع کثیر من طلبة العلم بعضا من هذه الکتب؛ **انجام:**من الزیت ثلاث اوراق و من الشراب ثلاثة اوراق و ثلث ... ستة مثاقیل و ملعقة من الادویة مثقال و قیل مثقالان و قیل درهم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ با چند نسخه پزشکی برخی به نقل از میرزا محمد حسین نواب میرزایی و حکیم رشید و «الایضاح فی اسرار النکاح» عبدالرحمن بن نصیر بن عبدالله آمده؛ جلد: تیماج، ۲۳۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۱۷۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۱

آغاز: الحمدلله مبدع تراکیب المصنوعات بامتزاج المفردات؛ **انجام:** دهن الیان حار رطب یلین صلابة العصب.

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ قسمتی از باب ۲۳ که در «ادهان» و طرز روغن‌گیری از مواد مختلف و خواص آنها است تا آخر کتاب ساقط شده است، محشی؛ مهر: احتشام الدوله والی فارس مورخ ۱۲۷۰؛ ۳۳۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۴-۲۹۰]

← مرکبات شفائی ≻ قرابادین شفائی

← مرکبات شفائی ≻ قرابادین شفائیه

● مرکبات طبی / طب / فارسی

morakkabāt-e tebbī

همایون، اسدالله، ق۱۳ قمری

homāyūn,asad-ol-lāh (- 19c)

تاریختألیف: ۱۲۵۵ق؛ محل تألیف: ساری

مشتمل بر داروهای ترکیبی که در علاج بیماری‌های گوناگون به کار می‌رود، انتخاب شده از کتاب‌های متقدمین و عمل متأخرین و آنچه مؤلف خود به تجربه حاصل کرده است. در یک «مقدمه» و بیست«فصل» و یک «خاتمه».

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۹۹

آغاز: ثنا و ستایش سزاوار کریمی است که قامت وجود هر فردی را به تشریف ترکیب ارکان متضاد مشرف فرمود؛ **انجام:** و لیکن در قروح مزمنه تا سه روز با قدری از فوفل سوخته استعمال نمایند

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ بعد از کتاب نسخه‌های پزشکی افزوده شده و بعضی از آنها تاریخ‌های ۱۲۷۵-۱۳۱۰ دارد؛ ۹۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف:۴-۲۳۴]

● المرکبات الکیماویة / طب / عربی

al-murakkabāt-ul kīmīyāwīya

نیقولاووس طبیب

nīqolāvūs-e tabīb

رساله مختصری است در مرکبات کیمیایی مشتمل بر دوازده «فصل» که در آن مرکبات ادویه مورد بحث قرار گرفته است. در پایان این رساله مؤلف از خود با عنوان «نیقولاووس المسمی به طبیب من الاطباء الخاصه» یاد کرده، ولی در منابع موجود نشانی از این مؤلف و آثارش نیافتیم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۸۶/۲

آغاز: فی المرکبات الکیمیائیه و هی یشتمل علی فصول الاول فی المقطرات مقطر ماء الورد یوخذ الورد؛ **انجام:** ثمانیه دراهم رطل اثنی عشر اوقیه و یقول العبد الفقی نیقولاووس المسمی به طبیب من الاطباء الخاصه تم بالخیر ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۲گ (۱۰۱پ-۱۱۲پ)، ۱۴سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۸-۲۵۲]

➥ مرکب ساختن ⪢ آداب مرکب ساختن

● **مرکب سازی** / شیمی / فارسی

morakkeb-sāzī

؟ مجنون مشهدی، - ۹۴۰ ؟ قمری

majnūn-e mašhadī(- 1534)

گویا از مجنون.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۲۲/۳

آغاز: باب مفرد در مرکب ساختن باید که در اول قدری روغن کتان خالص ... بستاند؛ **انجام:** مرکبی سیاه و براق باشد.

خط: نستعلیق، کا:کاشی، اسماعیل، تا: ۱۰۵۶ق؛ ۲گ (۲۶پ-۲۷پ)، ۱۷سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۲-۲۵۳۸]

● **مرکب سازی** / شیمی / فارسی

morakkeb-sāzī

مرکب نیاکی، محمد علی بن محمد مقیم، ق۱۳ قمری

morakkeb-e nīyākī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad moqīm(- 19c)

به نظم و نثر فارسی گویا از میرزا مرکب نیاکی و پیش از آن در ص ۴۴نسخه مرکب است از همو با عنوان «نسخه مرکب من عمل میرزا مرکب» و با نشان «کتبه مرکب الحسینی اللاریجانی سنه ۱۲۳۵». چنین است فهرست عنوان‌های مطالب آن: شرایط خط خوب، در صفات قلم خوب، در ساختن مرکب، شناخت کاغذ،در آهار زدن کاغذ، مهره زدن کاغذ، بیان قلم‌تراش، در تراشیدن قلم، در شرایط قط زدن، آداب قلم در دست گرفتن، خاتمه کتاب در باب جدول و تذهیب و رنگهای گوناگون و ساختن مرکب و سایر لوازم کتابخانه و شستن لاجورد، جدول کشی با طلا و لاجورد، خط و مهره، خط ریز و درشت، خط طلا و لاجورد، حل ساختن لاجورد، در شناختن و شستن سنگ لاجورد، در حل کردن و عمل آوردن طلا،در ساختن انواع رنگها، شستن شنگرف، در شستن لاجورد،زرد کردن زرنیخ، سرخ کردن زرنیخ، ساختن سفید آب، در سفید کردن لاجورد، در گلگونه، [ساختن لاجورد و شنگرف]، برای نقاشی، ساختن مرکب چندین نوع،ساختن مرکب نشاستجی، مرکب صمغی، مرکب قلع و سیماب،زایل کردن نوشته از کاغذ.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸۳/۲

آغاز: خط که مایقرء است شهرت او ×× آن اشارت بود خط نیکو / بهر آن است خط که بر خوانند ××نه که در خواندنش فرو مانند؛ **انجام:** کار بسیار است در پیش قلم ××گشته لیکن قوت تحریر کم / باد الطاف الهی رهبرم ×× خامه تحریر بادا یا ورم / ثادهم این داستان را اختتام ×× رو نهم سوی دیگر حسب المرام

(اللهم اغفر لکاتبه اعنی محمد علی ابن محمد مقیم الحسینی اللاریجانی النیاکی)

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۴۶-۵۵)، ۱۳ سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳-۳۲۵۲]

● **مرکب و کاغذ** / صنعت / فارسی

morakkeb va kāqaz

بی‌دیباچه، و بخش‌بندی، با سربندهای درخور: منشی باید که محاسن و معایب قلم داند، منشی باید کیفیت و کمیت و آب سیاهی بداند. رنگ‌ها: رنگ زرد، رنگ سرخ، رنگ لاک، رنگ کبود، رنگ کاهی، رنگ نارنجی، دیگر سریشم ماهی، حل طلا، نقره، برنج، مس، شنجرف اصل.

[فهرستواره منزوی ۳۸۵۶/۵ (۲عنوان)]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۱۱/۳

آغاز: منشی باید که فواید و محاسن و معایب قلم داند، آنگاه ترتیب و ترکیب مرکب و مداد سیاه روان لایق پیدا کند؛ **انجام:**پس قدری با آب صمغ بسریشند. والله اعلم.

خط: نسخ، کا:عبدالوهاب اصفهانی، تا: ۱۲۶۹ق؛ جلد: میشن، ۶گ (۸۱پ-۸۶پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۱/۷سم [ف: ۷-۲۷۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۳/۲-عکسی

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۱۴۶]

● **مرکز ادوار** = **مبدأ فیاض** / شعر / فارسی

markaz-e advār = mabda’-e fayyāz

فیضی، ابوالفیض بن مبارک، ۹۵۴ - ۱۰۰۴ قمری

feyzī, ab-ol-feyz ebn-e mobārak(1548 - 1596)

به دستور: اکبر شاه (۹۶۳-۱۰۱۴)

تاریخ تألیف: ۹۹۳ق

نخستین مثنوی ازپنج گنج اوست که در برابر «مخزن الاسرار» به آن را آغاز کرد وگویا به نهایت نرسیده است. منزوی در فهرست نسخه‌های خطی فارسی (۳۱۱۶/۴) منظومه دیگری برای مؤلف با نام «مبدأ فیاض» و دو نسخه از آن را درکتابخانه ملک و کتابخانه خصوصی عبدالحسین بیات معرفی نموده است.نسخه معرفی شده درفهرست ملک همان مرکز ادوار است و آغاز آن

با آغاز مرکز ادوار برابر است.ولی نسخه بیات که در نسخه‌های خطی (دفتر ششم،ص۱۱۴) معرفی شده آغاز آن نقل نشده وگویا همان مرکز ادوار است.علت نامیده شدن این منظومه به مبدأ فیاض آن است که شاعر در پایان آن می‌گوید:«شد ز فیض ازل انجام او ×× مبدأ فیاض نهم نام او». (صدرائی خوئی)

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم××گنج ازل راست طلسم قدیم/ گنج ازل چیست کلام خدای ×× مهر ابد کرده بنام خدای

[نسخه‌های منزوی ۳۱۹۸/۴؛ الذریعه ۲۹۳/۱۹؛ مشار فارسی ۴۷۱۵/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۸۹

آغاز: برابر

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، شM140 (۸۲۰۱)؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: با تاریخقرن۱۱؛ ۱۷ص (۲۹۲-۳۰۸) [عکسی ف: ۳-۴۳۳]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۲۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، ۱۶۳ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۲-۵۲۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** هم شرف عالم پاکی به او ×× هم گهر آدم خاکی به او / طایری از عشق برانگیخته ×× در قفس افتاده و پر ریخته

خط: نستعلیق، کا:خواجه علی سمرقندی، تا: پنج‌شنبه ۲۵شوال۱۰۳۶ق، جا: بلخ؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «مریم کنیز فاطمه» (مربع)؛ جلد: گالینگور، ۳۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۷-۱۶۰]

۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**خیز که دیگر بهزار انقطاع ×× پیشتر از خود برویم الوداع

خط: نستعلیق، کا:محمد سعید از فقرای مولویه، تا: ۱۰۵۰ق، جا: قسطنطنیه؛ مجدول و مذهب با سرلوحی از آب طلا؛ جلد: مقوا، ۶۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۲۶۹]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۸۵-۲۷/۱۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیض از این فیض دلت تازه باد ×× مغز زجوش تو پرآوازه باد / خیز که دیگر بهزار انقطاع ×× پیشتر از خود برویم الوداع تمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۶۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۴۲۸۷]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۹۷/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:**این نه هزار بیت.

دیباجه آن است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۲گ (۱۷ر-۱۸ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱/۷سم [ف: ۷-۲۱۱]

● **مرکز انوار شیخ فیضی (منتخب)** / شعر / فارسی

markaz-e anvār-e šeyx feyzī(mn.)

وابسته به: مرکز انوار؛ فیضی، ابوالفیض بن مبارک (۹۵۴-۱۰۰۴ق)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۶۵/۸

مثنوی در وصف سخن ووصف قلم وحکایت ۱۰۰بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۸ص (۲۲۹-۲۳۶) [ف: ۸-۴۱۸]

● **مرکز ثقل قطعة من دائرة** / ریاضیات / عربی

markaz-u ṯiql-i qiṭ‘at-un min dā’ira wa jawāb-i-hā

صابی، ابراهیم بن هلال، ۳۱۳؟ - ۳۸۴ قمری

sābī, ebrāhīm ebn-e helāl(926 - 995)

رساله ابواسحاق صابی به ابو سهل قوهی که از مرکز ثقل قطعه‌ای‌از دائره پرسیده است و جواب آن.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۲۳-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۳گ (۱۲۹-۱۳۱) [فیلمها ف: ۱-۴۶۹]

● **مرگ معاویه** / تاریخ / فارسی

marg-e mo‘āvīye

اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی،۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری

e‘tezād-os-saltane, ‘alī-qolī ebn-e fath-‘alī (1819-1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹-۱۹۶]

● **مرموز (کتاب)** / کلام و اعتقادات، فقه / فارسی

marmūz (k.)

در آن مسائل کلامی و فقهی به ساخت علم حروف و رموز و اشکال درآمده و بسیار شگفت‌انگیز است از عالمی شیعی و عالم به حروف.

[فهرستواره منزوی ۵۲۱/۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۸۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۷۲ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۷۳ص (۱-۷۳)، ۲۲سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۴-۳۵۱۳]

● **مرموزات اسدی در مزمورات زبور داودی** / عرفان و تصوف / فارسی

marmūzāt-e asadī dar mazmūrāt-e zabvūr-e dāvūdī

نجم رازی، عبدالله بن محمد، ۵۷۰ - ۶۵۴ قمری

najm-e rāzī,ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad (1175-1257)
در ده مزمور به نام پادشاه وقت.
[فهرستواره منزوی ۸۷۵/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۷-ف
نسخه اصل: اسعد افندی ش ۱۷۰۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۴ رمضان۷۳۵ق؛ از روی نسخه مصنف؛ ۶۱گ، ۲۰سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

● **المرموزات العشرون** / عرفان و تصوف / عربی
almarmūzāt-ul ʻišrūn
باغنوی شیرازی، مظفر بن محمد، - ۶۸۸ قمری
bāqnavī šīrāzī,mozaffar ebn-e mohammad(- 1290)
رساله‌ای است عرفانیدر مناجات و دستورات عرفانی و پندواندرز به نثر و شعر به روش عرفا و صوفیه؛ در بیست «مرموزه» بدین‌گونه: المرموزة الاولی ... المرموزة الثانیة ... و پس از هر «مرموزه» عنوان «الدعاء والمناجات» هست، به روایت از شمس الدین محمد بن صفی الدین ابی محمد عثمان بن عبدالله کرمانی در ۶۳۶ از پدرش.
آغاز:بسمله. سبحانک اللهم و بحمدک یا قیوم ارزقنا التنور با نوارک و التزین باذکارک و اجعلنا مناجناحا نطیر به الی جوارک و نجاحا نصل به الی عزیز دارک ... و بعد فهذه منافثات عجیبة و منافسات غریبة و مرموزات شریفة و مسامرات لطیفه ... فاجعل ثوابی دوام الستر لی ابدا. قال الامام الهام صاحب الکشف و الالهامسلطان العرفاء المکاشفین ... الشیخ صدر الملة و الشریعة و الطریقة و الحقیقة و الدین ابو المعالی المظفر بن محمد بن المظفر الباغنوی الشیرازی: اخبرنی الشیخ الامام الناقد افضل اهل عصره شمس الملة و الدین محمد بن الامام صفی الدین ابی محمد عثمان بن عبید الکرمانی رفع الله محله و فی اعلی الفرادیس احله فی شهور سنة ست و ثلثین و ستمائة اخبرنی و الدی الامام المذکور ... باسناده العالی عن عقبة ابن غزوان اخی بنی مالک صعصعة ... و کان من الصحابة ان نبی الله ... قال اذا اضل احدکم شیئا و اراد غوثا و هو بارض لیس بها انیس فلیقل یا عبادالله اعینونی فان الله عباد الانراهم. و قد جرب ذلک
انجام: و راغب الیک فی اصلاح شأنی فلا تجعلنی من الخاسرین بحق محمد و آله اجمعین.
[کشف الظنون ۱۶۵۸/۲؛ بروکلمان ۱۲۵۳:۳؛ فهرستواره منزوی ۸۷۵/۸]
شروح و حواشی:
۱- حاشیة مرموزات باغنوی؛ علاء الدوله سمنانی، احمد بن محمد (۶۵۹-۷۳۶)
۲- المرموزات العشرون (خلاصه و ترجمه)؛ جرفادقانی، محمد بن علی اصغر (-۱۳)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۴/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و املیت علیک فلاتجعلنی من الحائعین یامن یعلم حوائج العالمین و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۱۰۶پ-۱۳۴ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳۰-۱۵۱]
۲. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۶۱/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۴۷]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۱۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۱۲پ-۲۴پ)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۹-۲۱۷]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۴۹/۱۰
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: طهماسب قلی خان، تا: ۲۷رمضان۱۰۴۹ق، جا: بندر سورت؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰ص (۱۲۴-۱۳۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۳-۱۳۲]
۵. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۹۸۸۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا تجعلنی من الخائبین یا من یعلم حوایج العالمین و الحمدلله رب العالمین اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً
خط: نسخ خوش، کا:علی رضا بن اسماعیل سمنانی، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۸۰]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۵۷/۲۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** رفعت قصتی الیک رضممتها طلبتی و املیت علیک، فلا تجعلنی من الخائفین یا من یعلم حوائج العالمین. و الحمد لله اولا و آخرا و صلی الله علی نبیه و رسوله محمد و آله و سلم تسلیما کثیرا کثیرا.
کا: قاری ساروی، علی نقی بن محمد امین، تا: آغاز دهه سوم ذیحجه ۱۰۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۱۰۸ر-۱۲۰ر)، ۲۶ سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷-۲۶۷۳]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۷۳/۲۰
کا:قاری، عبدالواسع بن محمد هادی، تا: ۱۲۲۲-۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۸گ(۱۴۱پ-۱۵۸ر)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۱-۳۴۵]
۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۷۷/۳
کا: طباطبایی زواری کچویی، علی اصغر بن محمد قاسم، تا: ۶ رجب۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۵۵ر-۶۰ر)، ۳۵سطر(۱۴×۲۸)، اندازه: ۲۲×۳۹سم [ف: ۱۷-۴۱۰]
۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۵۹/۲
آغاز: برابر
کا:شیخ اسماعیل مساله گو تبریزی، تا: ۱۳۴۱ق؛ ۱۹گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳-۴۳]
۱۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۷۱/۱

بی‌کا، تا: ۲۸ ذیقعده۱۳۵۲ق؛ جلد: مقوا، ۴۶گ (۲پ-۴۷پ)، ۱۴سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف:-۲۸۸]

● **المرموزات العشرون (خلاصه و ترجمه)** / عرفان و تصوف/ عربی و فارسی

almarmūzāt-ul ʻišrūn (xulāsih wa t.)

جرفادقانی، محمد بن علی اصغر، ق۱۳ قمری

jorfādeqānī, mohammad ebn-e ʻalī asqar(- 19c)

وابسته به: المرموزات العشرون؛ باغنوی شیرازی، مظفر بن محمد (-۶۸۸)

تاریخ تألیف: ۵ ذیحجه ۱۲۷۶ق

خلاصه‌کننده خود از مؤلف کتاب اطلاعی نداشته ولی آن را مشتمل بر مرموزات شریفه و مناقشات عجیبه و نصایح شافیه و مواعظ کافیه یافته است.در فهرست مختصر مجلس با عنوان «الاخلاق» و از مظفر بن محمد باغنوی دانسته و در فهرست مفصل «خلاصه رساله‌ای در اخلاق» و مؤلف محمد بن علی اصغر جرفادقانی. توضیحات آورده شده در فهرست مفصل مجلس می‌رساند که این رساله احتمالاً خلاصه و ترجمه رساله «المرموزات العشرون» باغنوی است که با تطبیق توضیحات و ابتدای عربی «المرموزات» به دست آمد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۹/۷

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... بدان که این جمله که مسطور می‌گردد نصایح و مواعظی چند است ...

خط: نستعلیق، کا:محمد بن علی اصغر گوگدی گلپایگانی، تا: ذیحجه۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ (۹۹پ- ۱۰۱ر)، اندازه: ۱۷/۷×۲۳سم [ف: ۴۱-۱۸۴]

● **المرموزات (حکایت ناسک و تائب)** / داستان / عربی

al-marmūzāt (ḥekāyat-e nāsek va tā’eb)

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۲/۷

آغاز: یا مسکین اما سمعت حکایة الناسک و التائب، و هی ان رجلا من المترفین و ارباب النعم ممن قد بسط له الدنیا؛ **انجام:** ثم اخبر الناس ما رای و اوصی و ما مکت الا ایاما حتی توفی و مضی بسبیله رحمة الله، تم بحمد لله.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۲×۱۹سم [رشت و همدان: ف:-۱۵۹۸]

↩ مرموزه ← کیمیا

● **المرموزة الحسنية** / عروض و قافیه / عربی

al-marmūza-tul ḥusnīya

حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی، - ۱۱۵۰؟ قمری

hoseynī seyfī, mohammad ebn-e mohammad mahdī(-1738)

تاریخ تألیف: ۱۱۳۷ق؛ محل تألیف: قزوین

به نظم با شرح به نثر در عروض و قافیه در ۱۲۵ بیت (= سنیة) که به روش الرامزة الخزرجیة ساخته است. در ریحانة الادب (۳۲۲/۳) و معجم المؤلفین (۳۴/۱۱) از آن یاد نشده ولی در اعیان الشیعة (۳۳۹/۴) از «رسالة فی العروض» او یاد شده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۲۶

آغاز: بسمله.الحمد و الاعظام و الاجلال ×× لمن له الانعام و الافضال / یا طالب العروض و القوافی ×× لتخرج الدر من الاصداف / خذفیهما منظومة مرموزة ×× ناظمة رامزة ارجوزة؛

انجام: و هذا وقت ختم الکلام علی العروض و القافیة و الحمدلله علی نعمة الوافیة تم بعون الله و لطفه علی ید الناظم الشارح قوام الدین محمد الحسنی غفرله سنة ۱۱۳۷ بدارالسلطنة قزوین و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ و نستعلیق، کا:ناظم و شارح، تا: ۱۱۳۷ق؛ در ص ع آمده: «روية المرموزة الحسنية علی طريق الرامزة الخزرجية وعدة ابیاتها کرتبتها سنية» سپس شمارش مطالب است، پس از آن «و بعد تمام النظم ذکر ابیات الشواهد و ختم الشرح بابیات الاندلسی فی البحور الدوائر»، باز شعر ناظم است به عربی در فخر به نسب خود با عنوان «لناظم المرموزة الحسنية قوام الدین محمد الحسینی» در پایان بندی است از ابن القطاع به نظم و نثر در ۷ ص و جدول «معرفت اجزاء مزحوفهو معلوله» در ۳ ص هر دو به عربی؛ جلد: میشن، ۷۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۲/۳سم [ف: ۱-۴۸۹]

● **مرموزة العروض** / عروض و قافیه / عربی

marmūza-tul ʻarūḍ

حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی، - ۱۱۵۰؟ قمری

hoseynī seyfī, mohammad ebn-e mohammad mahdī(-1738)

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۱۲۲/۸-۵۹۳۴

آغاز: بسمله و به نستعین.نظم قوام و به استتارا ×× تاریخها سنیة مقدارا، ۱۱۳۷؛ ح۱۲قال ناظم مرموزة العروض قوام الدین محمد بن الحسن ختم الله له بالحسنی ذکرت شواهد البحور التی رمز الیها بالفاظ مقتطفة منها تسهیلا للمقاصد و تکمیلا للفوائد

خط: نسخ، کا:نورالدین، تا: قرن ۱۳، جا: قزوین؛ جلد: تیماج، ۲۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۲۰۱]

● **المروة و ما جاء فی ذلک عن النبی و الصحابة و التابعین** / حدیث / عربی

al-muruwwa wa mā jā'a fī ḏālik 'an-in nabī wa-ṣṣaḥāba wa-t tābi'īn

بسام، محمد بن خلف، - ۳۰۹ قمری

bassām, mohammad ebn-e xalaf(- 922)

روایاتی را که در باب مروت از پیامبر اکرم (ص) و صحابه و تابعین نقل شده در رساله حاضر از مشایخ خود گرد آورده است.این رساله را ابوعمرو محمد بن عباس بن محمد بن زکریا بن حیویه خزاز از مؤلف به سال ۳۰۸ روایت کرده است.

[فهرس مجامیع المدرسة العمریة ۲۷۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۶۶

آغاز: حدثنا ... العالم الورع الزاهد فخر الحفاظ شیخ المحدثین برکة الخلف بقیة السلف ... عبدالرحمن الرحبی متع الله المسلمین ببقائه

نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب ظاهریة - دمشق ۳۷۹۲؛ خط: نسخ مایل به نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح، با چندین امضای بلاغ و سماع به نقل از نسخه اصل به سال‌های ۶۹۵ و ۷۴۱ و تصحیح کتاب از ابوبکر بن قاسم بن ابی بکر رحبی و سماع تاج الدین محمد بن عمر بن ابی بکر و تصحیح عمر بن علی شافعی به خطشان؛ مهر بیضوی وقف کتابخانه مدرسه عمریه؛ ۱۵ص [عکسی ف: ۷-۷۷]

● **مروج الذهب و معادن الجوهر** / تاریخ / عربی

murūj-uḏḏahab wa ma'ādin-ul jawhar

مسعودی، علی بن حسین، - ۳۴۵ ؟ قمری

mas'ūdī,'alī ebn-e hoseyn(- 957)

تاریخ بسیار مختصر مهمی است از ابتداء خلقت عالم تا عصر مؤلف. مسعودی کتاب بزرگی به نام «اخبار الزمان» درتاریخ عالم تألیف نمود، پس ازآن کتاب را مختصر نمود به نام «الاوسط» ومختصر کتاب دوم«مروج الذهب» است که تفاصیل را به‌طور چکیده واجمال ذکر نموده است. این کتاب در۱۳۲ «باب» ویکی از مصادر تاریخی مورد توجه دانشمندان تاریخ می‌باشد.

آغاز: الحمدلله اهل الحمد و مستوجب الثناء و المجد ...

چاپ: عربی مشار ۸۳۲؛ بیروت، منشورات الجامعة اللبنانیة، محقق شارل بلا، چاپ جدید، ۱۳۸۵-۱۳۸۹ق،۷ج؛ قاهره، المکتبة التجاریة الکبری، تصحیح محمد محیی الدین عبدالحمید، ۱۳۸۴ق،۴ج

[کشف الظنون ج۱۶۵۹-۱۶۵۸/۲ و ۲:۴۱۹؛معجم المطبوعات ۱۷۴۴/۲]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۴۵

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۸ ذیحجه۷۴۵ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۰ و ۱-۲۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۵۴

انجام:فأمده بالجیوش و کتب الیه یا لبیک یا لبیک یا لبیک فأمده بالجیوش و التقوا علی الموضع المعروف بدیر الجماجم و کانت بینهم نیف ...

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸-۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، روی برگ اول اشعاری از مجاشع بن حرث، ابوالعتاهیه، بختری، محمد بن عبدالملک زیات وعباس بن احنف؛ تملک: عبدالله بنعلی بغدادی با مهر «عبدالله» (بیضی)؛ مهر: «عبدالوهاب بن محمد مهدی الموسوی» (بیضی)، کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج، ۱۹۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲۸-۱۱۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۷۷۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**عادتنی السقاه بکاسها و قد فتح الاصباح فی لیله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۰۲

تکمله جزو دومنسخه همین دو بخش را (دوم و سوم)دارد و بس و از «ذکر ارباع العالم و ما یخص به کل جزو» آغاز می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۳ جمادی الاول۸۶۷ق، جا: صالحیه دمشق، جزو سوم بی تاریخ گویا از قرن ۷ و در ص ع این جزو آمده که محمد بن عبدالرحیم آن را در ۷۵۶ خوانده است؛ خریداری سال ۸۰۷؛ تملک: ابراهیم بن محمد در ۹۳۷؛ جلد: میشن، ۳۲۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۰/۸سم [ف: ۱-۴۸۹]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۳۵

آغاز: وقد قیل ان الازارقه وهم ملوک الاندلس اول من لعب بالشواهین بها وکذلک الیونانیون؛ **انجام:** الحسین بن حمدان واصحابه ثم دخل المعتضد فی اثره علیه قبا اسود و قلنسوة ... .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۴]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۶۰۶

جزو دوم و سوم و دنباله شماره پیش است تا سرگذشت مختار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۶ جمادی الاول۹۹۵ق؛ تملک: حاجی قاسم کشوان، به خط کاظم در ۱۲۱۷؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۱۹ سطر (۱۵×۲۰)، اندازه: ۱۱×۳۶سم [ف: ۵-۵۵۵]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۶۶

ناقص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۱۲۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۸سم [ف: ۱-۴۸۹]

۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ قطع: رحلی [ف:-۲۲۱]

۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۴۷۶

جزء ۱ (از ابتدای امامت محمد حنفیه تا آخر کتاب) جزء ۲ (از اواخر خلافت الراضی بالله قسمت اخبار شطرنج تا آخر کتاب)؛ خط: نسخ، کا:ابراهیم بن زین العابدین طبسی غرابیلی، تا: جمعه

۱۵جمادی الثانی۱۰۰۶ق؛افتادگی:آغاز [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۵]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۶۰۵

جزو ۱ است تا «بناء بیت الله»؛ خط: نسخ، کا:عبدالغنی بن جمال الدین امام سیاغوشیه، تا: شنبه ۶ ذیقعده۱۰۵۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۵۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۲۳

آغاز: و اعطی المواسی فی الملا عطیه؛ **انجام:**انه جواد منان لا اله الا هو ... و الحمد لله رب العالمین

از اخبار حجاج تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا:صفی بن سلیمان بن صفی الدین، تا: ۲۲ محرم۱۰۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۷/۲-۶۴]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۰۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۰۸۵ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی؛ واقف: ملا محمد کرمانشاهی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۲۸-۲۱۶]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۱/۲

آغاز: بسمله قیل یویع معاویة فی شوال سنة احدی و اربعین بیت المقدس ... ذکر لمع من اخباره و نوادر من بعض افعاله و فی سنة ثلاث و خمسین قتل معاویة حجر بن عدی الکندی؛ **انجام:** و کنت کذی طمرین عاش ببلغةمن الدهر حتی زار اهل المقابر قال المسعودی لم یجزله و لمعاویة اخبار کثیرة مع علی ع و قد اتینا ... و من طلب الاختصار لم یجزله الاکثار و قد ختمناهنا ... تم الکتاب ... نهار الاثنین و الخامس من شهر ربیع الاول سنه ۱۱۲۷ بقلم ... محمد بن عبد الله بن الشیخ عبد الرحمان الجزایری اصلا و خلف آبادمسکنا ... آمین.

بخشی از ... و نسخه حاضر بخش سوم آن کتاب است که در آن اخبار و احوال معاویه بن ابی سفیان آمده؛ خط: نسخ متوسط، کا:محمد بن عبد الله بن شیخ عطیه جزائری، تا: ۱۱۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۱ص (۶۲۲-۶۶۲)، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۹-۲۳۴]

۱۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۲۹

جلد اول؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ قطع: خشتی [ف:-۲۲۱]

۱۵. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و خروج المتقی عنها مع محمد بن رائق الی ... فی کتابنا اخبار الزمان و الله الموفق للصواب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۱ و ۱۲؛ ۳۵۷گ، ۲۷سطر [ف:-۹۱]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۴۱

آغاز: برابر**انجام:**و خروج المتقی عنها مع محمد بن رائق الی الموصل فی کتابنا اخبار الزمان

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسین قلی در اوایل ربیع الاول ۱۲۷۱ بامهر «عبده حسین قلی ۱۲۴۹»، حاج ملاعباس در ربیع الثانی ۱۲۸۳؛ جلد: تیماج، ۳۷۲گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱/۴×۳۱/۴سم [ف: ۴۱-۳۹]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۷۹۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** محنة عظیمة و خوف علی دمائهم قد منعوا زیارة قبر الحسین او الغری من ارض الکوفة و کذلک

از ابتدا تا خلافت متوکل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جا: شوشتر؛ کاتب می‌نویسد نسخه اصل او ناقص بود و نسخه دیگری در شوشتر به دست او نرسیده بود تا کتاب را تکمیل کند؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۷۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۶۱]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۳۶

نسخه ما از سال ۸۲ تا سرگذشت متقی را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷۹گ، ۳۷سطر(۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۸-۱۰۵]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۶۰۷

تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا:عبدالله بن شیخ سلمان، تا: ۲۸ شوال۱۲۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ تملک: اعتضادالسلطنه در ۱۲۸۲؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ جلد: روغنی مذهب، ۴۸۷گ، ۲۵ سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵-۵۵۵]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۳۵

خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد جواد موسوی شوشتری، تا: ذیقعده۱۲۴۱ق؛ تملک: خانلر میرزا احتشام الدوله در ۱۲۷۰؛ جلد: میشن، ۲۹۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱-۴۸۹]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کذلک ما کان فی ایامه من الکواین ... و الحروب مع الروم و غیره

از ذکر قصه ابراهیم و ملوک بنی اسرائیل تا بعد از ابراهیم مالک بن خشعم و عالمان بنی اسرائیل و سپس اهل فتره یعنی وقایع بین مسیح تا محمد می‌آید و پس از آن مسائل جغرافیای طبیعی بحث می‌شود و رویهم حاوی صد باب است؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بروجردی، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۱گ، ۲۳سطر(۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۸-۱۳۰]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۴۲

آغاز: الفقها فلا تعابره الافموها جاهلا او متعصبانا قصا قد قنع بالظنون و عمی عن الیقین ایر؛ **انجام:** لایعود علینا بعد ذلک بقوة و یتغمدنا بفضله انه جواد منان ان لا اله الا الله هو و صلی الله علی سید الانام محمد علیه السلم و علی آله الطاهرین و عترته المنتجبین و سلم تسلیماً کثیراً.

خط: نسخ، کا:محمد حسین عبدالحمید اردکانی، تا: جمادی الثانی۱۲۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ بیت‌ها ۲۹۱۵۰؛ تملک: یحیی بن محمد شفیع اصفهانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۹گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱۹-۷۴۱]

تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۵۵۴]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۶۹۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** یتلوه فی الجزء الذی یلیه فی ذکرالیام عبدالملک بن مروان.

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق، برای جلال الدین میرزای قاجار؛ واقف: درة السلطنه ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ ۱۸۵گ، ۳۱سطر(۱۲/۲×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱/۵ سم [ف: ۷-۱۷۰]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۲۵/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ مصحح [میراث شهاب: س۱۰ش۱-۲-۲۶]

۲۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد منعوا زیارة قبر الحسین و الغری من أرض الکوفة و کذلک ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم، ۲۷۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [مؤید: ۱-۱۱۹]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۰

آغاز: ذکر أرباع العالم و ما خص به کل جزء من الشرق و الغرب و الیمن و الحربیا، قال المسعودی رحمة الله تعالی الطبائع أربع؛ **انجام:** و کان الحجاج من أظلمهم و أسفکهم للدماء و سنذکر شرح جمیع ما قدمنا فی هذا الکتاب من جوامع ذکره ممایلی هذا الباب

قطعه‌ای از کتاب می‌باشد و از «ذکر أرباع العالم» تا تاریخ مروان و عبدالله بن الزبیر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم؛ ۱۴۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲-۱۳۶]

۲۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۲۷

آغاز:و سال الحجاج خریم الناعم؛ **انجام:** فلهادنا قال ما عندک یا اصمعی.

خط: نسخ قدیم خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: احمد آثاری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۲۱گ، ۱۷سطر(۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۴-۱۴۷۵]

● مروج الذهب و معادن الجوهر (ترجمه) / تاریخ / فارسی

murūj-uḏḏahab wa ma‘ādin-ul jawhar (t.)

فخرالادباء اصفهانی، حیدر علی بن محمد مهدی، ق۱۴ قمری

faxr-ol-odabā’ esfahānī,heydar ‘alī ebn-e mohammad mahdī(- 20c)

وابسته به: مروج الذهب و معادن الجوهر؛ مسعودی، علی بن حسین(- ۳۴۵ ؟ ق)

اهداء به: ظل السلطان پسر ناصرالدین شاه

تاریخ تألیف:۱۳۱۶ق

در معلومات تاریخی و جغرافیائی و اجتماعی و احوال امم و آفاق و اوصاف بلاد و ممالک و شعوب مختلفه؛ در یک «دیباچه» و ۱۲۰ «باب» و یا ۱۵۸ «باب» و یک «خاتمه» که درتاریخ اصفهان و از مترجم است.

آغاز: گفته است ابوالحسن علی بن الحسین بن علی المسعودی بیان نمیکنیم از کتابهای تاریخ و اخبار و سیر و روایات مگر آنچه را که مشهور است مصنف آن و معروف است مؤلف آن

[فهرستواره منزوی ۵۹۸/۱]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۶۱ ـ ج

نسخه از سخنان دانشمندان هفت‌گانه هند است تا سرگذشت مکتفی عباس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ذیقعده۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۶گ، ۲۲سطر(۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۲۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۶ق؛ ۳۹۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۰سم [ف: ۲-۱۳۶]

۳. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۴۳

آغاز: بسمله، گفته است ابوالحسن علی بن حسین بن علی المسعودی بیان نمیکنم از کتابهای تاریخ و اخبار؛ **انجام:** و آن وقتیکه صحیفه نوشته شد چند روز بماه صفر سی و هفت هجری مانده بود ...

جلد اول (باب اول تا صفحه ای از باب هفتاد و یکم)؛ خط: نسخ، کا:سلیمان از فقراء نعمتیه، تا: سلخ محرم۱۳۱۶ق؛ ۷۴۵ص، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف:-۷۱]

۴. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۴۴

آغاز: اشعث صحیفه را و قرائت کرد بر مردم از روی فرح و سرور تا رسید بمجلس بنی تمیم که آنجا بودند بزرگان آنها منجمله عروة بن زبیر تمیمی که برادر بلال خارجی است؛ **انجام:** لا اله الا هو رب العرش العظیم فراغت حاصل نمودند از ترجمه این کتاب ... آقا میرزا حیدر علی الملقب فخر الادبا ندیم باشی حضرت اقدس ... ظل السلطان ...

جلد دوم مابقی باب هفتاد و یکم تا آخر خاتمه دوم؛ خط: نسخ، کا:سلیمان از فقراء نعمتیه، تا: سلخ محرم۱۳۱۶ق، جا: لنجان؛ ۷۵۵ص، ۱۸سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف:-۷۲]

● المرور بین العلمین الی مفاخرة الحرمین / ادبیات / عربی

al-murūr bayn-al a‘lamayn ilā mufāxira-til ḥaramayn

زرندی، علی بن یوسف، - ۷۷۲ قمری

zarandī, ‘alī ebn-e yūsof(- 1371)

مناظره و مفاخره‌ای است ادبی میان دو حرم مدینه و مکه.

آغاز: بسمله. و به نستعین. من طریف المحاضرة و طریف المذاکرة ما حکی عن مناظرة الحرمین و مفاضلة المحلین المعظمین، ذکر انهما اجتمعا فی میدان الفخر و من دونهما حجاز

و لیس معهما لغیر هما فی هذا المقام علی الحقیقة مجاز. فبرز حرم المدینة الشریف (ع) تسنم شرفا ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۵۹/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و نهضتا قافلین ظاهرتین بسئولهما و السلام. هذا آخر ما اردناه و تمام الامر الذی قصدناه و اوردناه ... و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین (نقلت من نسخة سقیمة ... سوف تقابل و یصحح)

کا: عبدالحی، تا: با تاریخ۸۲۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۶گ (۱۵۰ر-۱۵۵ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۲-۲۴۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۱۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۶۱۸]

● مرور کف الخضیب بنصف النهار (جدول) / هیئت / فارسی

morūr-o kaff-il xazīb bi-nisf-in nahār (jadval)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۵/۱۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: هندوستان؛ جلد: تیماج، ۱ص، اندازه: ۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۵۱۴]

● مرو و ترکستان (تسخیر ...) / تاریخ ایران / فارسی

marv va torkestān (tasxīr-e ...)

ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری

malkam(1834 - 1908)

در مورد ترکستان و افغانستان و ولایات شرقی ایران که ضمن تشریح وضع جغرافیائی آن سامان علل تسلط خارجی را بر این قسمت روشن می‌سازد.

آغاز: در باب مرو و ترکمان تفصیلی عرض کردم، چون مطالب را از کتب مختلفه جمع کرده ام بر حسب ظاهر با هم ربط ندارند.

انجام: تا آن مسئله درست شود و الله جمیع آن خیالات بیحاصل است بی حاصل است

چاپ: در مجموعه آثار ملکم، با پیشگفتار محیط طباطبائی چاپ شده است؛ ایران، تهران، نشر نی، ۱۳۸۱ شمسی، حجت الله اصیل، ۱

[فهرستواره منزوی ۱۰۷۹/۲ و ۶۰۴/۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۸۴/۸

آغاز: تفصیلی عرض کردم؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد علی منشی کوچک تفرشی، تا: ۱۲۹۷ق [ف: ۷-۳۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۳۹/۱۵

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [ف: ۵-۲۸۷]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته خوش، کا:ابوتراب طباطبائی، تا: ۲۶ ربیع الاول۱۳۰۰ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج، ۱۶ص (۱۴۹-۱۶۴)، ۱۶ سطر(۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۴۸]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵۵/۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق [ف: ۶-۱۹]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵۵/۱۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق [ف: ۶-۱۹]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۵۷/۱۰

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۲گ (۲۷۷-۲۹۸)، ۱۳ سطر(۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۱-۲۲۱۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۵۴/۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** شاهنشاه ایران چند کلمه را بامیر بخارا بنویسد و سوادنامه خود و سفرای باجلال به خویه بفرستد جمیع رعایای من که ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۹گ (۱۵۲پ-۱۶۰پ) [ف: ۱۵-۲۲۸]

● مرهم / طب / فارسی

marham

در چگونگی ترکیب و ساختن مرهم‌های گوناگون و کیفیت به کار بردن آنها در بیماری‌ها و اصلاح بعضی قروح، گرفته شده از قرابادین میر محمد حسین عقیلی علوی خراسانی شیرازی فرزند میر محمد هادی خان.احتمالاً کاتب نسخه محمد ابراهیم قزوینی انتخاب‌کننده این رساله باشد.

همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۱۸/۳

آغاز: این رساله منتخبی است از کتاب قرابادینات ... در بیان آنکه مراهم از چه قسم ادویه مرکبند؛ **انجام:** آهک آب ندیده پنج مثقال صابون دو مثقال مجموع را به زیت سرشته بمالند

خط: نستعلیق، کا:محمد ابراهیم طبیب بن کلبعلی قزوینی، تا: دوشنبه ۴ رجب۱۲۸۳ق، جا: لاهیجان؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۶۴پ-۸۲پ)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف:-۱۱۵]

● مرهمات قروح و جروح / طب / فارسی

marhamāt-e qorūh va jorūh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۰۲/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج،

۹گ (۱۰۹پ-۱۱۷پ) [ف: ۳۶-۵]

● **مرهم برای دفع بواسیر** / طب / فارسی

marham barāye daf‘-e bavāsīr

نجفی زند، جعفر

najafī-ye zand, ja‘far

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۵/۱۲-طباطبائی

از جعفر خان زند؛ کا:محمد علی ترکمان خادم جناب میرزا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۷۱پ) [ف: ۲۲-۱۹۴]

● **مرهمها و معالجات** / طب / فارسی

marham-hā va mo‘ālejāt

در این رساله از خواص دارویی بعضی حیوانات و نباتات و مواد معدنی شده و سپس از شیوه درمان پاره‌ای از امراض سخن رفته است.

آغاز: بسمله باب دربیان بعضی مرهمها وخواص بعضی از حیوانات اول دوایی که دنبل را می‌پراند ... طریقه از جهت کهنه

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۶۶/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** تخم بادیان یکدرم و عسل و خیارشنبر داروها را بدان سرشته حب کنند.

خط: نستعلیق خوش، کا:محتملاً مرتضی حسینی، تا: محتملاًقرن۱۳؛ جلد: تیماج، ۸ص (۱۶۷-۱۷۴)، ۲۱ سطر(۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۲ سم [ف: ۲-۵۱۲]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۴۲/۵-۳۵/۲۲

آغاز: بسمله باب دربیان بعضی مرهمها وخواص بعضی از حیوانات اول دوایی که دنبل را می‌پراند ... طریقه از جهت کهنه؛ **انجام:** یکدرم تخم با دیان ویکدرم عسل وخیار شنبر وآردها را بدان سرشته حب کنند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۹۹]

● **مرهونه نامچه** / انشاء / عربی

marhūne nāmče

نمونه‌ای است در چگونگی تنظیم قرار داد رهن که کاتب آنرا در تاریخ ۱۳۳۵ محض یادگار نوشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۳۵/۳

خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد بن عبدالله، محمد بن عبدالرحیم همه به سفارش ملا احمد، تا: ۱۳۲۹ق، جا: ژان درود لرستان؛ جلد: مقوایی، ۱ص (۲۰۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱/۴۷-۱۷۲]

← مریخ الهند ≻ طلسمات

● **مریخ (در معرفت)** / هیئت / فارسی

merrīx (dar ma‘refat-i)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۲۰/۲

آغاز: هرمس حکیم در کتاب اساس می‌فرماید

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۴۵۹]

● **مریخ هند** / علوم غریبه / فارسی

merrīx-e hend

بلیناس حکیم، ۴۰؟ - ۱۲۰ ؟ میلادی

balīnās-e hakīm(40 - 120)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۰۷-ف

نسخه اصل: بادلیانD. 100 (۲۷۴۹/۱). در بیان علوم غریبه از بلیناس؛خط:نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴۷گ، ۱۶سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۳]

← المرید ≻ خصال المرید

● **مرید و مریدی** = **رساله نجم الدین کبری** = **سلوک** / عرفان و تصوف / فارسی

morīd va morīdī = r.-ye najm-od dīn kobrā = solūk

نجم الدین کبری، احمد بن عمر، ۵۴۰ - ۶۱۸ ؟ قمری

najm-od-dīn-e kobrā, ahmad ebn-e ‘omar (1146- 1222)

راه مریدان را بر چهار«رکن» گزارش کرده:۱. ریاضت نفس؛ ۲. لقمه و خرقه از حلال باشد؛ ۳. مجاهدت؛ ۴. ذکر.به روایت از امام یوسف همدانی (- ۵۳۵ق).

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۲/۱۳-عکسی

آغاز: بسمله. آغاز رسالة قطب الاولیا شیخ نجم الدین کبری (ق). سلطان الطریقة امام یوسف همدانی (ق) چنین گفته است. هر مریدی که از صحبت پیر محروم بود، باید که هر روز از سخن این طایفه مطالعه کند، تا از این سخن سبب حیات دل او شود؛ **انجام:** صوم و سمت و تنها [یی] و ذکر بردوام. تا نمایان [شمایان؟] جهانرا بکند کار تمام

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۱۱۳۳ (گنج ۹۷۶/۲)؛ خط: نستعلیق تحریری، کا:غلام محمد بنمیان احمد یار بن میان نور علی بن میان غلام حسین قریشی، تا: ۲۴ ذیحجه۱۳۱۴ق؛ ۴گ(گ ۵۵-۵۸) [عکسی ف: ۲-۲۵۱]

● **المریدیة** / عرفان و تصوف / عربی

al-murīdīyya

حسینی بخاری، محمد بن برهان، ق۹ قمری
hoseynī boxārī, mohammad ebn-e borhān(- 15c)
اهدا به: ابوالمؤید سید علی بن جعفر بن محمد (جد پنجم مؤلف)
رساله مشتمل بر سه «فصل» (باب) در عرفان و شناخت حق است: ۱. طلب الله تعالی؛ ۲. بیان اهل معرفة الله؛ ۳. بیان علو همة عباد الله.

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۵۱۷۳/۱۹
آغاز: بسمله. اللهم اعطنی طلبک ... الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین؛ **انجام:** من استأنس بالله عزوجل استوحش ممن شغله عن مولاه
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماجمذهب، ۴ص(۶۴-۶۷)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱-۳۲۶]

← المزاج > ماهیة المزاج
← المزاج > الزیبق

● **المزاج = کتاب جالینوس فی المزاج** / طب / عربی
al-mazāj = k.-i jālīnūs fi-l mazāj
جالینوس، ۱۲۹ – ۱۹۹ میلادی
jālīnūs(129 - 199)
مترجم:حنین بن اسحاق،۱۹۴ – ۲۶۰ قمری
در سه «مقاله»: ۱. اصناف المزاج و هی سبع جمل؛ ۲. الدلائل؛ ۳. الاشیاء التی یقال لها انها کذلک بالقوة.

۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۹۱/۲
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم رب یسر المقالة الاولی من کتاب جالینوس فی المزاج ترجمه حنین بن اسحق؛ **انجام:** تمت المقالة الثانیه ... نهار الثلثا التاسع عشر من شهر جمادی الاولی من شهور سنه اربع و ستمایه و ذلک نصف المحروسه
در دو مقاله؛ بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۹ جمادی الاول۶۰۴ق؛ ۱۴۰ص (۷۲-۲۱۱) [نشریه: ۳-۳۶۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۱/۷
آغاز: آغاز المقالة الاولی: ... فی المزاج سبع الاولی ان اصناف المزاج تسعة؛ آغاز المقالة الثانیة: انا لخصنا فی المقالة التی قبل هذه ان الجسم الرطب؛ آغاز المقالة الثالثة: قد قلنا من قیل ان کل واحد من الاشیاء التی هی بالفعل حارة او باردة
در سه مقاله؛ بی‌کا، تا: ۶۹۲ق؛ در فهرست سه مقاله این رساله به صورت جداگانه (به شکل ۵۲۱/۷، ۵۲۱/۸، ۵۲۱/۹) شماره‌گذاری شده که تجمیع شد، در آخر کتاب جمله مختصری راجع به مقابله نوشته شده که تاریخ آن ۶۹۲ق و مقابله و تصحیح کننده محمد بن عبدالسلم است. [ف: ۲-۳۰۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۰۲/۵
آغاز: بسملة، أجناس المزاج جنسان و ذلک ان منه معتدل و منه غیر معتدل و أنواعه کثیرة و ذلک ان المزاج المعتدل إما أن یکون فیه من العناصر؛ **انجام:** و فی هذا الواحد إسخانه و تبریده ایاه فان دهن الورد شأنه تبرید العلل التی معها فضل حرارة اسخان العلل التی معها فضل برودة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۱۸گ (۹۸پ-۱۱۵پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۳۹-۱۶۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱۴/۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۳گ (۱۳۲-۱۵۴)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۱۴-۴۰۲۰]

● **المزاج (جوامع) = جوامع المزاج = جوامع الامزجة** / طب / عربی
al-mazāj (jawāmi‘) = jawāmi‘-ul mazāj = jawāmi‘-ul amzija
جالینوس، ۱۲۹ – ۱۹۹ میلادی
jālīnūs (129 - 199)
مترجم:ابن زرعه، عیسی بن اسحاق،۳۷۱ – ۴۴۸ قمری

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۳۷/۵
آغاز: (مقاله اولی دارای ۴۷ فصل): جوامع الاسکندرانیین للمقالة الاولی من کتاب المزاج لجالینوس. اقسام المزاج الجنسیه قسمان و ذلک ان منه معتدلا؛ آغاز مقاله ۲ (۵۳فصل): قال المزاج المعتدل یعرف باعتدال ما للبدن و ما للنفس و ما للطبیعه؛ آغاز مقاله ۳(۲۵فصل) بسمله. قال اسم الحار یتبع لما علی کیفیه الحراره و اما علی الجسم؛ **انجام:** شأنه تبرید العلل التی معها فضل حرارة و اسخان العلل التی معها فضل برودة. تمت جوامع المقالة الثالثة من کتاب جالینوس فی المزاج والحمد لله ولی الحمد.
از مجموعه جوامع اسکندرانی. در سه مقاله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب؛ ۲۰گ (۱۱۵پ-۱۳۴پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱۹-۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۳۷/۴
جوامع اسکندریان از کتاب جالینوس در مزاج در سه مقاله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۵۹ص (۲۱۴-۲۷۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۰-۲۰۵۶]

● **المزاج** / طب / عربی
al-mazāj
ابن باجه، محمد بن یحیی،– ۵۳۳ ؟ قمری
ebn-e bājja,mohammad ebn-e yahyā(- 1139)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۳ عکسی

آغاز: قال قصدنا فی هذا القول احصاء اصناف المزاج من جهة ما هو ... (۸۳پ) قصدنا فی هذا القول النظر فی المزاج و احصاء اصنافه و ما یعرض له من جهة ما هو مزاج؛ **انجام:** و اذا کان ذلک فبین ان الشناعات اللاحقة لتلک

نسخه اصل: کتابخانه سلطنتی برلین، ش ۵۰۶۰. در فهرست برلین به صورت دو رساله با عنوان یکسان «فی المزاج» آمده؛ خط: مغربی، کا:عبدالله بن محمد بن یحیی بن اصبغ انصاری، تا: ۶۶۷ق؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ (۸۲ر-۸۴پ)، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [عکسی ف: ۳-۶۴۵]

● **المزاج** / طب / عربی

al-mazāj

عبداللطیف بغدادی، عبداللطیف بن یوسف، ۵۵۷ - ۶۲۹ قمری

ʻabd-ol-latīf-e baqdādī,ʻabd-ol-latīf ebn-e yūsof(1163 - 1232)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۴/۴-ف

نسخه اصل: حسین چلبی ش ۸۲۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۲۲ق؛ ۱۰گ (۵۴-۶۳)، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۴۵۷]

● **المزاج(رسالة فی ...)** / طب / عربی

al-mazāj (r.-ul fi-l

قطب الدین شیرازی، محمود بن مسعود، ۶۳۴-۷۱۰ قمری

qotb-od-dīn-e šīrāzī, mahmūd ebn-e masʻūd (1237-1311)

دارای پنج «نبذه»:۱. فی ان هیهنا امتزاج و ترکیب و قیم؛ ۲. کیفیة حال الترکیب و حال البسائط؛ ۳.ان العنصرین اذا تلاقیا و تفاعلا؛ ۴. اذ ثبت ان حصول المزاج بتفاعل العناصر؛ ۵. قد یعزی الی المتقدمین ههنا رایان یستغربان کل الاستغراب.

در بنذه خامسه از نجات ابن سینا یاد می‌کند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۸-طباطبائی

آغاز: بسمله و له الحمد و المنه ... و بعد فان مسئلة المزاج مما خاض فیه المتقدمون و اعتنی بالکلام فیها المتاخرون ... و ان رسالتنا هذه مشتمله علی نبذ من الکلام فیه قدرما یقنع الزکییکفیه فلیکن الرجل ذا نصیب من الحدس ... و لا واقفا علی لابحث الصرف فانما هی الحکمة بصفاء النفس تنال لا بکثرة الجدال

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹گ [ف: ۲۳-۷۱۵]

● **المزاج (رسالة)** / طب / عربی

al-mazāj (r.-ul)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰/۱۲-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Or. 5321. به روش سیاقی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰سطر [فیلمها ف: ۱-۵۲۶]

● **المزاج** /طب/ عربی

al-mazāj

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۹۱

سئوال و جواب کاتبی و طوسی؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۲-۱۷۰]

● **المزاجات** / هیئت / عربی

al-mazājāt

سجزی، احمد بن محمد، ۳۳۰ - ۴۱۵ قمری

sejzī, ahmad ebn-e mohammad(942 - 1025)

اهداء به: ابوجعفر احمد بن محمد بن خلف بن اللیث الصفاری معروف به بانویه پدر خلف بن احمد مشهور به خلف بانو (امیر سیستان)

در باب مزاجات کواکب در اجتماع و اقتران آنها در مواضع فلکی است. در شش«جدول»: ۱. تسمیة الکواکب، ثنائیة او ثلاثیة او رباعیة او خماسیة او سداسیة او سباعیة؛ ۲.معرفة دلائل الکواکب بمزاجاتها و خاصیتها علی الاشخاص؛ ۳. ذکر دلالاتها علی الاحداث الکائنة فی الهواء و الارض؛ ۴. ذکر مزاجات دلالاتها علی الطبائع الاربعة؛ ۵. ذکر مزاجاتها بالتذکیر و التانیث و التخنیث؛ ۶. ذکر مزاجاتها الموافقة و المناثرة فی الاشیاء الکائنة فی العالم.

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین والعاقبة للمتقین. انی لما نظرت الی حرکات الکواکب و مواضعها من افلاکها و ممازجتها باجتماعها و اقترانها و اشکالها و بعض عن بعض ... و علمت انه لیس شئی اجل قدرا و الطف موقعا عند الامیر السید الفاضل الملک العادل ابی جعفر احمد بن محمد مولی امیرالمؤمنین اطال الله بقاه من العلوم و لا اثر محلا من المتوسمین بها

انجام: فلیما طبیعة ذلک الدرجة و ذلک البرج مع صاحبه بها انشاء الله تعالی تم الکتاب المزاجات.

[الفلک و التنجیم ص ۲۱۷]

شرح و حواشی:

۱- المزاجات

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۳۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۸ص (۱۵۷-۱۸۴)، ۱۷ سطر(۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۲۰۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۶۳۵۰/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد محسن بن محمد حسین، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۷ص (۱۳۸-۱۶۴)، ۲۰ سطر (۹×۱۵/۷)، اندازه: ۱۴/۳×۲۲سم [ف: ۸-۱۲۱]
۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۲۳۲۰/۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** الی المشتری من الموافقة و زیادة سیرة تم المنتخب من کتاب الاتصالات والحمدلله رب العالمین امین
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵۲سم [ف: ۱۰-۲۷۰]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴/۶
بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۲-۹۴]

● **المزاجات** / هیئت / فارسی
al-mazājāt
وابسته به: المزاجات؛ سجزی، احمد بن محمد (۳۳۰-۴۱۵)
جامع شاهی دراصل مجموعه‌ای است مشتمل بر پانزده رساله به زبان عربی در اختیارات و احکام و زایرجات طالع و نظائر این موضوعات از ابوسعید احمد بن محمد بن عبدالجلیل سجزی از منجمان قرن چهارم هجری ونسخه ما ترجمه منتخبی است از کتاب المزاجات که یکی از رسالات پانزده‌گانه آن مجموعه است.
آغاز: بسمله، این فوائدی است منتخب از کلام احمد بن محمد بن عبدالجلیل سجزی گفتار چهارم در مسائل نادره بر طریق سوال و جواب
انجام: یا آن کواکب با کواکبی که در آن میباشد
[فهرستواره منزوی ۳۰۴۳/۴]

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۲۲۶۹/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا:ابوالقاسم بن احمد یزدی، تا: ۱۲۴۱ق؛ جلد: ساغری مذهب، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵۲سم [ف: ۱۰-۲۳۵]

● **المزاجات** / هیئت / فارسی
al-mazājāt
وابسته به: المزاجات؛ سجزی، احمد بن محمد (۳۳۰-۴۱۵)
ترجمه‌ای است از نوشته‌های احمد بن محمد بن عبدالجلیل سجزی با جدول‌های ستاره‌شناسی.
آغاز: بسمله، گفته است احمد بن محمد بن عبدالجلیل سجزی رحمه الله اینکه من چون نظر نمودم بسوی حرکات کواکب و مواضع آنها از فلکهای ایشان و مزاجهای آنها ...
[فهرستواره منزوی ۳۰۴۳/۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۴۰/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:**یا کوکبی در آن می‌باشد، ان شاء الله تعالی. تمام شد کتاب مزاجات
خط: نسخ، کا: نجف آبادی اصفهانی، محمد رضا بن میرزا کوچک، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: میشن، ۱۳گ (۱۴۳ر-۱۵۵ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۱/۵سم [ف: ۶-۳۲۰]

● **مزاج الادویة و درجاتها و خاصیاتها** / طب / عربی
mizāj-ul adwīya wa darajāt-u-hā wa xāṣīyyāt-u-hā
وابسته به: شرح القانون = التحفة السعدیة؛ قطب الدین شیرازی، محمود بن مسعود (۶۳۴-۷۱۹ق)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۷۸/۴
گزیده از التحفة السعدیة در چند «باب»؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۶گ (۴۱پ-۴۶ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۰/۳سم [ف: ۵-۱۷۶]

● **مزاج مرکبات** / شیمی / فارسی
mezāj-e morakkabāt
طریق دانش مزاج مرکبات.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۲۲-طباطبائی
آغاز: طریق دانستن مزاج مرکبات آنست که اجزاء حاره یا بارد و رطبه و یابسه هر یک از مفردات ... را از قرار قدر شربت ان حساب نمایند و اقل را از اکثر وضع نموده؛ **انجام:** پس مزاج مرکب نصف عشر درجه اول گرم و خشک است
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۳گ [ف: ۲۳-۷۲۲]

← مزار > زیارات
← مزار > مراد المرید در ترجمه مزار شهید

● **المزار** / زیارات / عربی
al-mazār
ابن مشهدی، محمد بن جعفر، ۵۱۰ - ۵۹۴ قمری
ebn-e mašhadī,mohammad ebn-e ja'far(1117 - 1198)
زیارات مشاهد معصومین علیهم السلام و بعضی از دعاهایی که برای مهمات در خلوت خوانده می‌شود به درخواست قاضی مجدالدین ابوالقاسم هبة الله بن سلمان در این کتاب گرد آورده شده است.زیارت‌ها و دعاهای این کتاب از طریق ثقات سادات روایت شده که در الذریعه (۳۲۴/۲) آنها را پانزده نفر دانسته و نامشان را می‌آورد با تصریح به اینکه همه این افراد شیوخ ابن مشهدی بوده‌اند. این کتاب در چندین باب به فضل زیارت معصومین شروع شده پس از آن آداب زیارت و زیارت حضرت پیامبر اکرم (ص) و ائمه (ع) به ترتیب آنها آورده می‌شود.(سید

احمد اشکوری)
آغاز: الحمدالله القدیم احسانه الظاهر امتنانه العالی سلطانه النیر برهانه الرفیع شانه
[الذریعة ۳۲۴/۲۰؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۵۹/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فینبغی أن یرتب علی ذلک عند الامکان انشاء الله تعالی
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۸۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۳-۸۳]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۴۲-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۴۰]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۳۴۶]

● **المزار = مزار المفید = مناسک المزار** / زیارات / عربی
al-mazā = mazār-ul mufīd = manāsik-ul mazār
مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ - ۴۱۳ قمری
mofīd,mohammad ebn-e mohammad(948 - 1023)
گزینه‌ای است در دو بخش: بخش ۱. در بیان مناسک زیارت حضرت علی بن ابیطالب (ع) و امام حسین (ع) و اعمالی که به‌هنگام خروج جهت زیارت این دو امام بزرگوار باید بجای آورد و کارهایی که انجام آنها در کنار قبه و بارگاهشان لازم است و چیزهایی که در این رابطه می‌باشد، در ابتدا فضیلت زیارت این دو مکان مقدس آمده و در آغاز فضیلت مسجد کوفه و آداب نماز در آن و فضیلت مسجد سهله، فرات و غسل کردن و آشامیدن آب فرات، فضیلت زیارت حضرت علی (ع) و کربلا و وجوب زیارت امام حسین و حد وجوب آن بر اغنیاء و فقراء، ... زیارت اول ماه رجب و نیمه رجب و نیمه شعبان و شب عید فطر، روز عرفه و روز عاشورا و اربعین ... و زیارت حضرت علی (ع) ...؛ بخش ۲. در آداب زیارت سایر امامان و رسول اکرم (ص) و فاطمه (س) و زیارت مؤمنین و نوادر. در آخر نسخه اضافاتی دارد شامل زیارت مسجد النبی مسجد صعصعه، زیارت جامعه کبیره زیارت امام حسین در روز عرفه، زیارت عاشورا، زیارت امیرالمؤمنین در روز غدیر و زیارت روز اول ماه رجب و ... .در عناوین «باب» نگاشته که باب آخر آن «باب النوادر» است. مرویات در این کتاب بیشتر از ابن قولویه است و از «کتاب الزیارات» ابن داود قمی (متوفای در ۳۶۸) نیز نقل کرده است.
آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی محمد و آله الطاهرین و رحمة الله و برکاته اما بعد و بالله التوفیق فانی قد اعتزمت علی ترتیب مناسک زیارة الامامین امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب و الحسین بن علی صلوات الله علیها و وصف ما یجب من العمل عندالخروج الیهما و یلزم من الفعل فی مشهدیهما و ما یتبع ذلک فی منازله و یتعلق باوصافه فی مراتبه و اذکر علی التقدیم فی صدره طرفا مما جاء به الاثر فی فضله.
انجام: و لکن حثالة من الناس یعیرون و زوار قبورکم بزیارتکم کما تعیر الزانیة بزناها اولئک شرار امتی لاتنالهم شفاعتی و لایردون حوضی.
چاپ: این کتاب به اهتمام مدرسه امام مهدی (ع) به سال ۱۴۰۹ق در قم به چاپ رسید و بار دیگر در سال ۱۴۱۳ق ضمن مجموعه «مصنفات الشیخ المفید» چاپ شد.
[الذریعة ۳۲۵/۲۰؛ الشیخ المفید و عطاؤه الفکری الخالد ۱۱۵-۱۱۷]

۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۴۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: آخر محرم۹۵۷ق؛ مصحح، دارای یک سرلوح کوچک، مجدولمذهب، پس از این در ۱۹ صفحه زیارت حضرت آدم و حضرت نوح و اعمال مسجد کوفه و سهله و زیارت جامعه کبیره است؛ واقف: نائینی؛ ۷۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۶-۲۸۴]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۸۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۲۳۲]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** ألا فمن زارنی فی غربتی کنت و آبائی شفعاءه یوم القیامة و من کنا شفعاءه نجا و لو کان علیه مثل و زر الثقلین.
در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، کا:حسن بن علی بن حسن بن علی بن حسین حسینی بحرانی توبلی تتکانی، تا: یک‌شنبه ۸ ذیقعده۹۷۱ق، جا: جزیره جرون؛ جلد: تیماج، ۶۳گ (۱۱۶ر-۱۷۸ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱-۲۷۱]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۸۳
آغاز: حق جهاده الداعی الی طاعته و زاجراً عن معصیته وانک لم تزل بالمؤمنین رؤفاً رحیماً وعلی الکافرین غلیظاً؛ **انجام:** ثم صل عنده ما بدالک وادع لنفسک بما شئت وقبله و انصرف هذا آخرما ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ شعبان۱۰۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: حیدرقلی بن نور محمد خان کابلی در ۲۳ رجب ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۸]
۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۷۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب: یابن زمزم و صفا.
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: گویا قرن ۱۱ یا ۱۲؛ از روی نسخه مورخ ۹۵۷ق کتابت شده، با یادداشتی مورخ ۱۲۸۰ق که در آن نام کتاب و مؤلف آن آمده؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، ۱۲۲گ، ۱۵سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۴۸۳]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۸۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۲۲۹]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۶۲

آغاز: علیک یا خیرة الله السلام علیک یا حبیب الله السلام علیک یا نجیب الله؛

خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۸]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۵۴

انجام: السلام علیک یا ابا محمد الحسن بن علی السلام علیک یا حجة بن الحسن صلوات الله علیکم ...

تا اواخر باب اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، عناوین درحاشیه به فارسی ترجمه شده؛ مهر: «شعاع» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۸]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۵۹-۲۹/۱۹۹

آغاز: ومذاهب الرسالة فلم یطع لکم امر ولم تضع لکم امر اذن فصلوات الله علی ارواحکم واجسادکم ثم تنکب علی القبر وتقول؛

انجام: السلام علیک یاوارث آدم صفوة ... وامرت بالمعروف ونهیت عن المنکر وجاهدت فی الله حق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۵۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۸-۴۲۸۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۳۰۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** اجعل لی الی رضوانک و جنانک مصیراً و عیشاً قویراً و ملکاً کبیراً و صل اللهم علی محمد و آله کثیراً

خط: نسخ خوش، کا:عبدالکریم، تا: ۱۳۰۸ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: میشن مذهب، ۳۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۱]

● **المزار (منتخب)** / دعا / عربی

al-mazār (mn.)

وابسته به: المزار؛ مفید، محمد بن محمد (۳۳۶-۴۱۳ق)

منتخب مفید است مشتمل بر پنج «باب» و «خاتمه».

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۴۸

آغاز: لاهل البغی و الفساد؛ **انجام:**ترضی بها عنی رضا لا سخط.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۲۹گ، ۱۱سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۴-۱۲۱۷]

● **مزار = زیارت نامه** / دعا / عربی

mazār = zīyārat nāme

؟ شهید اول، محمد بن مکی، ۷۳۴ - ۷۸۶ قمری

šahīd-e avval, mohammad ebn-e makkī(1334 - 1385)

در دیباچه نامی از نگارنده نیست؛ این کتاب به شهید منسوب است. سید اعجاز حسینی در کشف الحجب و صاحب فهرست رضوی آن را از روی نسخه‌هایی که دیده‌اند به مفید نسبت داده‌اند و این نسبت درست نیست چه نگارنده در این کتاب از «مصباح المتهجد» شیخ طوسی (-۴۶۰) نقل می‌کند در صورتیکه شیخ مفید در ۴۱۳وفات کرده است.در غالب فهرست‌ها، به عنوان «مزار شیخ مفید» معرفی شده است و محتملاً منشاء این اشتباه نقل کنتوری در «کشف الحجب و الاستار»است که در ضمن معرفی کتاب مزار شیخ مفید آغازی را نقل کرده که این آغاز مربوط به مزار شهید است نه مفید و آقا بزرگ (الذریعه ج۲۰، ص ۳۲۵) نیز از او تبعیت نموده و نقل بیشتری را از سرآغاز آورده که همگی حاکی از آن است که این رساله مزار شهید است. این اشتباه بسیاری از فهرست‌نگاران را نیز به اشتباه انداخته است در صورتی که مزار مفید کلاً سرآغازی جز آن دارد. این کتاب مشتمل است بر دو «باب»: باب ۱.الزیارات، مشتمل بر هشت«فصل» و «خاتمه»: ۱) زیارة النبی صلی الله علیه وآله،۲)زیارة الائمة الاربعة بالبقیع، ۳) زیارة امیرالمؤمنین علیه السلام، ۴) زیارة ابی عبدالله علیه السلام،۵) زیارة ابی الحسن موسی بن جعفر الکاظم علیه السلام،۶) زیارة ابی جعفر محمد بن علی الجواد علیه السلام، ۷) زیارة ابی الحسن علی بن موسی علیه السلام،۸) زیارة السیدین الامامین ابی الحسن علی بن محمد الهادی و ابی محمد الحسن بن علی العسکری علیهما السلام، خاتمه مشتمل بر چهار«فصل»؛ باب ۲. مشتمل بر هفت«فصل» و «خاتمه»: ۱) العمل عند ورود الکوفه، ۲)ذکر العمل بالمسجد الجامع بالکوفة، ۳) فضل مسجد السهلة و الصلاة فیه، ۴) فضل مسجد صعصعة والصلاة فیه، ۵) فضل مسجد غنی والصلاة فیه، ۶) فضل مسجد جعفی والصلاة فیه، ۷) فضل مسجد بنی کامل و الصلاة فیه؛ خاتمه: در سهفصل: ۱- زیارة مسلم بن عقیل، ۲- فی زیارة هانی بن عروة،۳- فی زیارة المختار ودرپایان دعاء سیفی وچند دعا با عناوین «اشارة - اشارة» دربیان بعضی ازادعیه‌ای که برای بعضی کارها مفید است.

آغاز: بسمله اللهم یامن جعل الحضور فی مشاهد اصفیائه ذریعة الی الفوز بدرجات احبائه ... و بعد فهذا المنتخب موضوع لبیان ما ینبغی ان یعمل فی المشاهد المقدسة و الامکنة المشرفة من الافعال المرغبة و الاقوال المرویة و هو مشتمل علی بابین الباب الاول فی الزیارات و هو مرتب علی فصول و خاتمة اما الفصول فثمانیة الفصل الاول فی زیارة النبی من بعد او قرب ...

انجام: فجزاک الله عن النبی صلی الله علیه وآله ومن اهل بیته علیهم السلام هذا آخرما اردنا ذکره فی هذه المجموعة و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

چاپ: با تحقیق شیخ محمود بدری در قم در سال ۱۴۱۶ق توسط مؤسسه المعارف الاسلامیة به چاپ رسیده است.

[الذریعة ۳۲۲/۲۰ و ۳۲۵/۲۰ و ۱۳۴/۴؛ دنا ۹: ۴۶۲-۴۶۱ (۲۶ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- المزار (ترجمه)؛ الهی اردبیلی، حسین بن عبدالحق (۸۷۰-۹۵۰)
۲- مراد المرید در ترجمه مزار شهید = ترجمه مزار الشهید؛ کربلائی، علی بن حسین (-۱۱۳۵)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۸۵
انجام: فاستجب لی کما وعدتنی یا کریم ثم تعود الی السجود و تقول ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۰۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲۷-۳۰۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۳
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، بانشان بلاغ، دارای سرلوح کوچک؛ جلد: مقوایی، ۱۳۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۷-۱۵۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۹۷۱ق؛ در آخر نسخه حاضر حدیث کساء نیز ضمیمه شده؛ تملک: محمد باقر بن زین العابدین موسوی خوانساری در شعبان ۱۲۷۷؛ جلد: تیماج، ۴۸۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۵-۴۱۱]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۱۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست مزار مفید دانسته شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۴ق؛ مصحح، دارای سرلوح زرین، مجدول؛ تملک:محمد بن درویش محمد تویسرکانی با مهر «العبد المذنب حاجی محمد» (مربع)؛ مهر: «عبده الراجی محمد علی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۸/۱-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
نسخه حاضر که اصولا عنوان باب دوم ندارد به این ترتیب است: فصل ۱. الفصل اول فی زیارة النبی، ... فصل ۸. فی زیارة السیدین الامامین ... بسر من رای، تتمه فی زیارة سیدنا و مولینا ... الخلف الصالح. الخاتمه ... فیها فصول: فصل ۱. فی زیاری مختصره بزاربها فی جمیع المشاهد، فصل ۲. فی زیارة سلمان، فصل ۳. زیارة قبور الشیعه، فصل ۴. فیما یقول الزائر عن غیره (بالنیابه)، فصل زیارة الکوفه، فصل ۳. فی فضل مسجد السهله، فصل ۴. فضل مسجمد الصعصعه، فصل ۵. فضل مسجد غنی، مسجد جعفی، مسجد نبی کاهل، الخاتمه فیها فصول، ۱. زیارة مسلم بن عقیل، ۲. زیارة هانی، ۳. زیارة المختار؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۶ص (۳-۱۶۸)، ۱۲-۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۲۳-۳۸]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۵۹
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۱۶۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۸سم [ف: ۱-۴۹۰]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۱۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۸۹گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۱×۲۰/۱سم [ف: ۱-۴۹۰]

۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۶۵
مشتمل بر باب اول می‌باشد؛ خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳-۶۴۸]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۹۱/۲-۲۵/۱۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فاسلم نفسه الی المنیة واجاب السلم علیك یا من له طوبی وحسن مآب ورحمته وبرکاته السلم علیک یا ولی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۴۲۸۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۴۲
در فهرست مزار مفید دانسته که غلط است؛ خط: نسخ معرب، کا:جعفر، تا: ۱۰۰۰ق؛ روایت‌ها در حاشیه به فارسی ترجمه شده است، روی برگ اول «مزار شهید» دانسته شده؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۲-۲۱۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۷۵
در فهرست مزار مفید دانسته که غلط است؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۶۱]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۱۴
در فهرست مزار مفید دانسته؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، برگ‌هایی از چند جا افتاده بوده و به خط شیخ محمد باقر بهاری تکمیل شده است با یادداشتی از همین بهاری به تاریخ ۲۳ ربیع الثانی ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۹-۹۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۲۸۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ کاتب این نسخه، بعد از تحریر فصول هشتگانه باب اول، چهار فصل خاتمه را چنین نوشته است:«الفصل الاول فی ذکر زیارة یزاربها فی جمیع المشاهد المشرفه، الثانی فی ذکر زیارة سلمان الفارسی، الثالث فی ذکر ما یقول الزائر عن غیره بالاجرة، الرابع فی ذکر زیارة قبور الشیعه»، با این توضیح، نسخه با نقص برگ دوم شامل باب اول کتاب است و زیارت مختار به اشتباه به فصل آخر خاتمه باب اول منضم گردیده است، ضمیمه: در اوراق بیاض اول و آخر نسخه: زیارات ائمه و امامزادگان علیهم السلام؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۹×۱۷سم [ف: ۱۵-۴۵۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۷۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۲۲۵]

۱۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: متن زیارات نسخ معرب، کا:ناصر بن میرک حسینی، تا: ۱۷

رمضان۱۰۵۳ق؛ مقابله شده، با علامت بلاغ، مصحح توسط شیخ نظام الدین ساوجی مؤلف نظام الاقوال فی الرجال؛ تملک: احمد بن حسین بن محمد بن حسین بن عبدالکریم بن محمد جواد بن عبدالله بن نورالدین بن نعمت الله موسوی جزائری؛ جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف مخ: ۲-۴۹۴]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۵/۲-طباطبائی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد:تیماج، ۷۳ص (۳-۷۵حاشیه)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲۳-۴۸]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۱۱

در فهرست مزار مفید دانسته که غلط است؛ خط: نسخ معرب، کا:محمد بن عبد النبی محاویلی، تا: چهارشنبه ۱۳ شوال۱۰۷۵ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح؛ تملک: محمد رضا حسینی به تاریخ سوم جمادی الثانی ۱۲۹۴؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۰-۱۶۹]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۵۹-۲۶/۱۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ابراهیم بن مظفر دماوندی نجفی، تا: جمعه ۸ جمادی الثانی۱۰۷۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۸۸]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۰۰۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا:محمد مومن جرفادقانی، تا: ربیع الاول۱۰۸۰ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۱۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۷۸]

۱۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۱

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در این فهرست نام کتاب منتخب الزیارة و بدون نام مولف آمده است؛ خط: نسخ، کا:نظیرالدین محمد ابن حاجی میرزا بابا، تا: ذیقعده۱۰۹۲ق؛ محشی؛ جلد:تیماج، ۱۲۸گ، ۱۴سطر(۶×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲-۳۱۴]

۲۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۲

آغاز و انجام: برابر

نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز انتخاب شد؛ خط: نسخ، کا:کشمیری، یعقوب بن محمد، تا: اواخر جمادی الاول۱۱۱۷ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف:-۶۷۷]

۲۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۹۴

آغاز: الفصول الثمانیة الفصل الاول فی زیارة النبی؛ **انجام:** الفصل الثالث (از خاتمه باب دوم) فی زیارة المختار رضی الله عنه ... و من اهل بیته(ع)

در فهرست به عنوان مزار شیخ مفید معرفی شده؛ خط: نسخ، کا:ابوطالب بن ابی المفاخر حسینی خادم، تا: یک‌شنبه ۲۹ ذیقعده۱۱۵۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با این یادداشت:«قد اشتریت هذا المزار و کتبت تتمته و قابلته و صححته من اوله الی هنا بعون الملک الغفار العبد المذنب ابوطالب بن ابی المفاخر الحسینی الخادم یکشنبه ۲۹ ذیقعده ۱۱۵۲»؛ تاریخ وقف: ۱۲۳۸؛ ۱۷۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۲۴۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۳عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۴۳۵]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۹۸۹۱

آغاز: بسمله الفصل الرابع فی الامر بزیاره النبی صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** اللهم صل علی محمد و آل محمد و اظهر حجته

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۲۷۲؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۱۴سطر [رایانه]

۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۷

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «جامع الزیارات» و ناشناس آمده، در دو باب هر باب در فصول و خاتمه، باب یکم در زیارات باب دوم در اعمال مساجد کوفه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵ سطر(۱۰×۱۵) [ف:-۷۶۱]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۰

در فهرست مزار مفید دانسته؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن اسماعیل ترشیزی، تا: ۱۲۵۸ق؛ تملک: حاج سید مصطفی موسوی خونساری؛ مهر: «عز من قنع و ذل من طمع» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۳-۱۴۱]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم صل عنده ما بدالک و ادع لنفسک بما شئت و قبله و انصرف

خط: نسخ، کا:محمد باقر بن محمد جعفر بن محمد کافی بهاری همدانی، تا: شنبه ۸ جمادی الاول۱۳۱۱ق؛ مصحح، محشی؛ ۹۴گ، ۱۷-۱۸سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۱-۲۳۲]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۹۹۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ عالی، کا:احمد بن محمدرضا حسینی، تا: ۱۲ شعبان۱۳۵۷ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۱۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۷۹]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۴۲

در فهرست مزار مفید دانسته. بر فراز صفحه اول کتاب را به شهید اول نسبت داده‌اند؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۳۵۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۹-۱۱۸]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۰ و ۱۷۷۷ عکسی

آغاز و انجام: برابر

در فهرست مزار مفید دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قبل از کتاب، آیة الله مرعشی نوشته‌اندکه کتاب مزار شیخ شهید اول محمد بن مکی عاملی می‌باشد، مصحح؛ مهر: «المتوکل علی الله محمد ابراهیم الحسینی» (مربع)؛ تاریخ وقف: ۱۲۶۲؛ ۱۳۰گ،

۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲-۱۰۰] و [عکسی ف: ۵-۲۲۶]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۳۸

در فهرست مزار مفید دانسته که غلط است؛ خط: نسخ، کا:حاج ابوطالب بن ابو تراب، بی‌تا؛ با ترجمه فارسی حاجی ابوتراب می‌باشد که زیر سطرها نوشته شده است، ترجمه فارسی به خط مترجم، به دستور میرزا عبدالعظیم، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۳-۱۳۷]

۳۰. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ به خط زیبا و قدیمی [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۱]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** اشهد انک قتلت مظلوماً و ان الله منجز لکم و عدکم جئتک یا عبدالله و افداً الیکم و قلبی مسلم لکم و انا.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول مرصع؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳۵-۲۷۱]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم اقض عنا الدین و اغننا من الفقر انک علی کل شیء قدیر.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، مذهب؛ ۲۱۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۵-۲۹۴]

۳۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۵۴/۲

خط: نسخ معرب، کا:رضا علی خوانساری، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ ۱۴۷گ (۶۳پ-۲۰۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۲۸۶]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه با خط نستعلیق شرح دعا و زیارت‌ها را به فارسی ترجمه کرده، این ترجمه بسیار کوتاه است و از ترجمه «مراد مرید» کوچکتر می‌باشد، مصحح؛ ۱۵۲گ، ۱۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۰۷]

۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۰۴-۸/۱۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم املا قبره نوراً وروحاً وریحاناً وأسکنه فی بحبوحة الجنة النعیم برحمتک یا ارحم الراحمین

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۱۳-۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۲۸۷]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۲۰

آغاز: مسلخ و اوسط آن غمره و آخرت آن ذات العرق و از آن اهل مدینه مسجد شجره است؛ **انجام:** و لجمیع المؤمنین و المؤمنات ... و انا عبدک الخاطی المذنب المقر بذنوبه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مهر: «عبده نظر علی» (مربع)، «الراجی نظرعلی» (بیضوی)؛ تملک: نظر علی؛ ۳۱۸ص، ۱۴ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴۷/۱-۱۵۱]

● **المزار (ترجمه)** / دعا / فارسی

al-mazār (t.)

الهی اردبیلی، حسین بن عبدالحق، ۸۷۰ - ۹۵۰ ؟ قمری

elāhī ardabīlī, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-haqq (1466 - 1544)

وابسته به: مزار = زیارت نامه؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶ق)

ترجمه مزار شهید اول و چنانچه از شواهد تحریری برمی‌آید این نسخه مقدم بر ترجمه کربلایی است و به روایت حاج آقا اصغرزاده موسوی در شناسنامه نسخه، مترجم کمال الدین حسین خواجه شرف الدین عبدالحق اردبیلی معروف به الهی است. نسخه فاقد خطبه و مقدمه و نام مترجم است، وی در مقدمه آورده: و این منتخب مشتمل است بر دو «باب»: باب ۱. مرتب است بر هشت فصل و خاتمه: فصل ۱) زیارت حضرت رسالت پناهی ص ...،۸) بیان زیارت ابوالحسن علی بن محمد الهادی و ابی محمد حسن عسکری (ع) و خاتمه در دو فصل:«اول در زیارت مختصری که همه مشاهد را باین زیارت می‌توان کرد، دوم در بیان زیارت سلمان، سیم [کذ] در بیان زیارت قبرهای شیعیان»؛ باب ۲. مشتمل بر هفت فصل و خاتمه:«اول در بیان عملی که می‌باید کرد نزد رسیدن کوفه، دوم در ذکر عملی که می‌باید کرد در مسجد جامع کوفه، سیم در بیان فضیلت مسجد سهله ... هفتم در بیان فضیلت مسجد بنی کاهل و خاتمه در دو فصل:اول در بیان زیارت مسلم بن عقیل، دوم در بیان زیارت هانی بن عروه، سیم [کذ] در زیارت مختار».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۲۷

آغاز: بسمله، اللهم یا من جعل الحضور فی مشاهد اصفیائه؛ **انجام:** فجزاک الله عن النبی صلی الله علیه و آله و من اهل بیته علیهم السلام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۳سم [ف: ۱۵-۱۵۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۷۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۲۲۶]

● **المزار** / زیارات / فارسی

al-mazār

آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین، - ۱۱۲۵ قمری

āqā jamāl-e xānsārī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1713)

اهداء به: شاه سلطان حسین صفوی

محل تألیف: مشهد رضوی

کتابی است در بیان ادعیه و اعمالی که در مشاهد مشرفه امام رضا (ع) و قم وشاه عبد العظیم انجام باید داد؛ در یک «مقدمه» و سه «فصل» و «خاتمه»: مقدمه:در ثواب زیارت امام رضا (ع)؛ فصل ۱. آداب سفر؛ ۲. زیارت‌های مخصوص امام رضا (ع)؛ ۳.

زیارات جامعه که در مشاهد جمیع ائمه خوانده می‌شود؛ خاتمه: در زیارت حضرت معصومه علیها السلام در قم و زیارات حضرت عبد العظیم علیه السلام در ری.
آغاز: بسمله. صحف تحمیدات بلا نهایات و رسائل تمجیدات زاکیات مخصوص اهداء بارگاه خداوند مفیض الخیرات واهب العطائی است ...
انجام: و ما به آن اعتقاد داریم و در یاری ایشان سعی می‌نمائیم.
چاپ: ضمن الرسائل، با تحقیق علی اکبر زمانی نژاد، در سال ۱۳۷۸ش، از طرف کنگره بزرگداشت آقا حسین خوانساری
[الذریعه ۳۱۷/۲۰ شماره ۳۱۸۲؛ فهرستواره منزوی ۸۷۶/۸]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۶۸/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷۶گ (۴۸-۱۲۳)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۱۲]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۹۳
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: کتابخانه سید محمد علی روضاتی - اصفهان؛ خط: نسخ، کا:محمد محسن بن ملا محراب قزوینی، تا: سلخ رمضان ۱۱۲۳ق؛ محشی به نقل از مؤلف، مجدول، بانشانی بلاغ؛ تملک:سید محمد علی روضاتی؛ ۲۳۰ص [عکسی ف: ۴-۲۴۶]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۹۰۸
آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:**گلچین سعادت مادران باد و رحمه الله و برگاه
خط: نسخ و نستعلیق، کا: کاتب: سید محمد موسوی خادم، تا:۲۰ جمادی الثانی۱۱۲۸ق؛ ترجمه و زیر نویس نستعلیق، محشی؛ تملک: محمد بن حسین بن ابی القاسم موسوی در ۱۲۸۶؛ واقف: حسینعلی محفوظ، ۱۹۶۷ میلادی؛ ۱۷۹ص [الفبائی: ۲۹۸]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۱۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۲۵۷]
۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۹۴
نسخه اصل: کتابخانه سید محمد علی روضاتی - اصفهان؛ خط: نسخ، کا:میرزا عنایت الله خان بقراطی، تا: قرن ۱۴، به امر سید حسن چهار سوقی (نانچه در برگ اول نوشته شده به خط سید محمد علی روضاتی)؛ ادعیه نسخ معرب با زیر نویس فارسی، دارای حواشی مختصر، بر برگ اول یادداشتی آمده به خط سید حسن مذکور؛ ۲۵۳ص [عکسی ف: ۴-۲۴۷]
۵. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۰۰۸۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** علیهم و رحمة الله و برکاته رحمتهای خدا بر ایشان است و رحمت خدا و برکتهای خدا.
خط: نسخ، کا:اسماعیل موسوی عظیمی خوانساری، تا: ۱۱ جمادی الاول۱۳۵۷ق؛ محشی از مؤلف، کاتب ترجمه و حاشیه: احمد حسینی صفائی خوانساری به تاریخ ۱۳۵۷ق؛ اهدایی:رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۴۹گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۵-۴۵۲]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۱۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۲۵۶]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۹۷
آغاز:برابر ؛ **انجام:**مولای و ربی صبرت علی
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ ۱۴۱ص [الفبائی: ۳۳]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۱۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۲۵۶]

● مزار / دعا / فارسی

mazār

گیلانی اصفهانی، حسین بن حسن،- ۱۱۲۹ قمری

gīlānī esfahānī, hoseyn ebn-e hasan(- 1717)

در ۱۴ «فصل» به عدد معصومین (ع)،که در آن زیارات ایشان آمده و خاتمه‌ای‌تعمال مسجد کوفه.
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی محمد و آله أجمعین
انجام: اله الحق آمین یا ذا الجلال و الاکرام برحمتک یا أرحم الراحمین
[فهرستواره منزوی ۸۷۷/۸]

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۸۱۵۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۴۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۰]
مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۸۹/۱
همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۲۵۷]

● المزار / زیارات / عربی

al-mazār

حسنی طباطبائی، محمد، ق۱۲ قمری

hasanītabātabā'ī,mohammad(- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۴۰ق؛ محل تألیف: کربلا
در آداب و کیفیت زیارت حضرت پیامبر اکرم (ص) و ائمه هدی (ع) و بعضی از امامزادگان و صلحاء و مؤمنین، با بعضی از فضائل و مقدمات زیارت‌ها، مشتمل بر یک «مقدمه» و شش «مقصد» دارای فصول: المقدمه: فیها فوائد؛ مقصد ۱.زیارة النبی و سائر المشاهد بالمینة؛ ۲. زیارة امیر المؤمنین و ما یتبعها؛ ۳. زیارة الحسین و ما یتبعها؛ ۴. زیارة الامامین الکاظمین و ما یتبعها؛ ۵. زیارة الامام رضا و ما یتبعها؛ ۶. زیارة العسکریین و ما یتبعها؛ تتمة المقاصد: فی زیارة الجامعة؛ الخاتمه: فی زیارة اولاد الائمة و المؤمنین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۳۱

آغاز: الحمد لله الذی حبب الینا مشاهد اولیائه و احبائه الذین بزیارتهم یصعد الی أعلی مدارج العز و الکرامة؛ **انجام:** فالمرجو من الاخوان المؤمنین الناظرین فیه المنتفعین منه أن یترحموا و یدعوا لمؤلفه و هو العبد العاصی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه غره رمضان۱۳۵۱ق؛ مصحح، محشی از مؤلف وبا نشانی‌ها عبدالحسین حسینی نوری (شاید همین شخص کاتب نسخه باشد)؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۹-۱۰۸]

● **المزار** / زیارات / عربی

al-mazār

شیروانی، حیدر علی بن محمد، ق۱۲ قمری

Šīrvānī, heydar ʻalī ebn-e mohammad(- 18c)

زیارات معصومین علیهم السلام را که در منابع صحیح مذکور است گردآورده و در آغاز کتاب احادیثی در فضیلت مشاهد امامان علیهم السلام آورده و الفاظ مشکل را که احتیاج به توضیح داشته شرح می‌دهد.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اعلم ان المشاهد المقدسة الطاهرة صلوات الله و سلامه علی مشرفیها قد جمعت فیها حرمة المشهدیة و المسجدیة

[الذریعة ۳۱۸/۲۰]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۵۴

خط: نسخ، کا:محمد اسحاق بن خمایسی، تا: ربیع الثانی۱۱۰۲ق؛ مصحح با نسخه مؤلف، نام کتاب و مؤلف به خط «حیدرقلی بن نورمحمد خان کابلی» به سال ۱۳۳۶؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سلائک أولیائک و صفوة أولاد نبیک و السلام علیهم و رحمة الله و برکاته.

خط: نسخ، کا:جمال الدین بن ملا ابو الوفاء، تا: ۸ رجب۱۱۷۰ق؛ مهر: ریحان الله بن جعفر موسوی به تاریخ ربیع الاول ۱۳۲۱ق «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضوی)، محمد رفیع بن محمد شفیع یزدی «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد رفیع» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۱۱۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۰]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وبهم الی الله توسلی ثم تدعو و تسأل الله ما تحب تجب الیه انشاء الله تعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، بعضی دعاها با زیرنویس فارسی؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۵]

● **مزار** / زیارات / فارسی

mazār

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ - ۱۲۴۲ قمری

Šobbar,ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774-1827)

وابسته به: انیس الزائرین فی زیارة النبی و الائمة الطاهرین؛ شبر، عبدالله بن محمد رضا (۱۱۸۸-۱۲۴۲)

تاریخ ترجمه: شب پنج‌شنبه ۲۴ شوال ۱۲۲۵ق

ترجمه نیکویی است از کتاب «انیس الزائرین» خود شبر که در آداب دعا و کیفیت زیارت حضرات معصومین علیهم السلام تألیف شده با توضیحات اندکی با عنوان «مؤلف گوید»، دارای یک «مقدمه» و دوازده «باب» دارای فصول و یک «خاتمه»:مقدمه: در بیان آداب سفر؛ باب ۱. ثواب تعمیر قبور پیامبر و ائمه هدی علیهم السلام؛ ۲. فضیلت و کیفیت زیارت حضرت رسول و فاطمه زهرا و ائمه (ع)؛ ۳. فضیلت و کیفیت زیارت حضرت امیرالمؤمنین؛ ۴. فضیلت کوفه و اعمال مساجد آن؛ ۵. فضیلت زیارت سیدالشهداء؛ ۶. زیارت مطلقه آن حضرت و اعمال روضه مبارکه؛ ۷. فضیلت زیارات مخصوصه و کیفیت آنها؛ ۸. زیارت امام کاظم و رضا و جواد علیهم السلام؛ ۹. فضیلت و کیفیت زیارت عسکریین؛ ۱۰. آداب و کیفیت زیارت صاحب الأمر؛ ۱۱. زیارات جامعه؛ ۱۲. اعمال بالای سر حرم‌های ائمه علیهم السلام؛ خاتمه: در زیارت بعضی از مقربان و اولاد ائمه علیهم السلام.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... چنین گوید بنده خاطی حقیر کثیر الذنب و التقصیر افقر الخلق الی ربه الغنی

انجام: و هر که از علمای شیعه که قبرش معلوم باشد زیارت ایشان مرغوب است

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۵

آغاز و انجام:

خط: نسخ، کا:زین العابدین بن جعفر حسینی، بی‌تا، جا: کاظمین؛ جلد: مقوایی، ۱۷۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۶-۹۱]

● **مزار** / زیارات / فارسی و عربی

mazār

نجف آبادی، محمد حسن، ق۱۳

najaf-ābādī,mohammad hasan (- 13c)

بیاضی است که در آن زیارات عتبات مقدسه سید الشهداء و حضرت ابوالفضل علیهما السلام و اعمال مسجد کوفه تحریر و در مقدمه آن آداب مسافرت در نه برگ ذکر شده است.

قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۶۴

آغاز: بسمله. حمدله اما بعد بدان ای طالب هدیکم الله تعالی طریق سداد و إیانا للفلاح و الرشاد اهم امور نسبت به قاطبه افراد انسان

آنست که؛ **انجام:** پس بیرون می‌آیی در حالی که پشت به ضریح نباشی تا آنکه ضریح از نظر تو پنهان نشود
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف:-۸۴]

● **مزار (ترجمه)** / زیارات / فارسی

mazār (t.)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۹۷۲
بی‌کا، بی‌تا؛ از حاجی محمد جعفر؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۱۷گ، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [رایانه]

● **المزار** / زیارات / عربی

al-mazār

ناشناخته:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۲۳/۲
آغاز: بسمله. الحمدلله رافع السموات المبنیات ... و بعد فانی مولف فی هذا الکتاب و سمیتها بالمزار من الزیارات للنبی و الائمة؛ **انجام:** وانصرف بخیر ان شاء الله تعالی
خط: نستعلیق، کا:احمد بن جمال احمد خلخالی، تا: ۹۵۷ق؛ از روی نوشته علی بن محسن بن ابی الغنائم در ۱۸ ربیع الثانی ۷۰۱ و در جامع حله، مقابله شده [ف: ۵-۱۵۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۴۰۳۲
آغاز: الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدینا الله لقد جاءت رسل ربنا بالحق؛ **انجام:** فجزاک الله عن رسوله و عن امیرالمؤمنین و عن الحسن
مؤلف: از مجاورین مشهد رضوی و از فضلای قرن ۱۱ بود که شناخته نشد و در ضمن انتساب کتاب به امیر معزالدین محمد بن ابی الحسن موسوی عالم جامع نیمه اول قرن ۱۱، معلوم نیست، کتاب مشتمل است بر چندین باب:«باب المواعظ و الوصایا للمسافر، باب فضل الصدقه فی السفر و اوقات السفر و ساعاته، باب العصاء و الحنک، باب القول عند الخروج من بیته، باب القول اذا خرج الرجل من بیته، باب الدعاء فی الطریق، باب فضل زیارتهم صلوات الله علیهم، باب زیارة النبی صلی الله علیه و اله، باب الصلوة و الدعاء بالمدینه، باب زیارة امیرالمؤمنین علیه السلام، باب دعاء یدعی بها عند قبر امیرالمومنین علیه السلم، باب فضل المساجد التی حول النجف، باب زیارة فاطمة علیهاالسلام، باب زیارة ابی محمد حسن بن علی علیهماالسلم، باب زیارة ابی عبدالله علیه السلام»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود اوائلقرن۱۱؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: مقوا، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۵-۴۵۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۴۲
آغاز: باب فی الأمر بزیارة النبی من البعد و کیفیتها، روی عنه صلوات الله علیه و آله أنه قال من زار قبری بعد موتی کان کمن هاجر الی فی حیاتی؛ **انجام:** و الآخذ بثارهم من العصابة الملعونة الفاجرة فجزی الله عن النبی و عن اهل بیته علیهم السلام و رحمة الله و برکاته
این کتاب زیارت‌های حضرات معصومین علیهم السلام را به ترتیب و اعمال مشاهد آنحضرات را با چند زیارت متفرقه در آخر آن گرد آورده و گویا اساس کار مؤلف بر مزاری شهید اول است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ شوال۱۰۳۶ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی اسدالله بن محمد باقر الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۱-۳۰۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۲۷۱
آغاز: الحمدلله کما هو اهله و الصلوة و السلم علی سیدنا محمد و اله الطیبین الطاهرین اما بعد فیقول جامع هذا الکتاب بانی قد جمعت فیه زیارة النبی محمد ص و زیارة فاطمة فی البقیع؛ **انجام:** اللهم ارزقنی عقلا کاملا و لبا راجحاً و عزا باقیا و قلبا ذکیاً و عملاً کثیرا و ادبا بارعا و اجعل ذلک کله لی و لا تجعله علی برحمتک یا ارحم الراحمین.
مؤلف شناخته نشد، مرحوم عماد المحققین فهرستی در پشت صفحه اول نوشته است:«مزار شیخ مفید چنانچه در مزار بحار نقل از او شده و مطابقه نمودم» [این کتاب غیر از مزار شیخ مفید است.] و نیز در برگ بدرقه نوشته است:«ظاهراً از شیخ ابی الحسن محمد بن احمد بن داود بن علی [ابوالحسن محمد بن احمد بن داود بن علی قمی متوفای ۳۶۸هـ‌ق. فقیه و محدث ساکن بغداد وی از جمله مشایخ شیخ مفید بوده است. آقا بزرگ تهرانی، مصفی المقال، ۳۹۳] باشد چنانکه در امل الآمل است فلاحظ»، صحت این انتساب معلوم نیست فصول کتاب:فصل ۱.زیارة النبی محمد (ص) (در چهار باب: ۱- زیارته (ص)، ۲- وداعه، ۳- زیارة فاطمة علیها السلام، ۴- زیارة الائمة الاربعه فی البقیع)، فصل ۲. التوجه الی زیارة امیرالمومنین (ع) (در سه باب:۱- زیارته فی الیوم السابع عشر من ربیع الاول، ۲- زیارته فی لیلة السابع و العشرین من رجب، ۳- زیارته فی یوم الغدیر، تتمة فی وداع سیدنا امیرالمومنین (ع))، فصل ۳. التوجه الی زیارة الحسین بن علی (ع) (در هفت باب: ۱- زیارته فی اول یوم من رجب، ۲- زیارته فی یوم نصف من رجب و تسمی الغفیله، ۳- زیارته فی نصف من شعبان، ۴- زیارته فی لیلة الفطر و الاضحی، ۵- زیارته فی یوم عرفة و الاضحی، ۶- زیارته فی یوم عاشورا، ۷- زیارته فی یوم العشرین من صفر، تتمة فی وداعه (ع))، فصل ۴. الزیارة الکاظمین (در دو باب:۱- زیارة موسی بن جعفر (ع)، ۲- زیارة ابی جعفر محمد بن علی الجواد (ع)، الثانی «تتمة» فی وداعها)، فصل ۵. زیارة الرضا علیه السلام (در دو باب: ۱- زیارته، ۲- وداعه)، فصل ۶. زیارة الائمةعلیهم السلام بسر من رای (در سه باب: ۱- الاذان لزیارة الائمة (ع)، ۲- زیارة ابی محمد الحسن العسکری، ۳- فی وداعهما [کذ]، تتمة فی زیارة ام القائم (ع))، فصل ۷. زیارة القائم عج، فصل ۸. فیما یقول الزائر عن غیره بالاجرة و ما یقول عن اخیه

تطوعاً و عن امه و ابیه و زیارة قبور الشیعه (در سه باب:۱- اذا خرجت زائرا عن اخ او ام او اب لک او حاجا بالاجرة، ۲- فیما تفعله عن امک و ابیک و اخیک له تطوعا، ۳- زیارة قبور الشیعه)، فصل ۹. التوجه الی العمل فی جامع الکوفه و کیفیة العمل بها (در چندین فصل:فی زیارة میثم التمار، فی زیارة اولاد زین العابدین علیه السلام فی الکوفه و هما محمد و فاطمه، فی زیارة اولاد الائمه (ع) [فصل اخیر در این نسخه به چندین فصل و یک تتمه تقسیم شده است: الاول فی ذکر العمل فی جامع الکوفه، الثانی فی زیارة مسلم بن عقیل ... الخامس فی زیارة یونس بن متی (ع)، تتمة ففی العمل فی باقی المساجد]) آخرین فصل: زیارة مطلقه ابا عبدالله الحسین علیه السلام؛ خط: نسخ، کا:محمد معصوم رضوی قاینی، تا: سه‌شنبه ۲۶ ربیع الاول۱۰۹۵ق؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵ق؛ جلد: مقوا، ۱۳۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۳/۷سم [ف: ۱۵-۴۵۱]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۸۱

آغاز: عن شماله و لکن جزه ثم استقبله بوجهک فقل له:یقول لک رسول الله (ص)کذا و کذا؛ **انجام:** فانجز له ما وعدته و سق الیه أصحابه و انصره و قو ناصریه و بلغه أفضل أمله و اعطه سؤله

در آداب زیارت و ادعیه وارده در زیارات معصومین علیهم السلام، در این کتاب از اقوال قدمای اصحاب نظیر شیخ طوسی و شیخ صدوق و شیخ مفید و ابن طاوس و متأخرین نظیر علامه مجلسی در تحفة الزائر و میرزا حیدرعلی شیروانی در مزارش و ابن مشهدی مطالبی نقل شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۴۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۶]

۶. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۱۰/۵

آغاز: ثم توجه بعد ذلک لدخول الکوفة فقد روی انها حرم الله و حرم رسوله و حرم امیرالمومنین علیهم السلام؛ **انجام:** انتم لنا فرط و نحن لکم خلطاء فی دارالبقاء و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته و افضل تحیاته

بخشی از یک کتاب مزار است که در آن اعمال مسجد کوفه و مسجد زید بن صوحان و زیارت نامه شهدای کربلا تحریر شده است؛ خط: نسخ، کا:علی بن علی بن اسد الله بن عبدالله خویی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳گ (۹۶ر-۱۱۸ر)، ۱۴سطر [ف:-۸۴]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۳۹

آغاز: زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام تقف علی الباب الاول السلام علی رسول الله امین الله علی وحیه؛ **انجام:** فرده علی وقت حضور موتی و عند مسائلة منکر و نکیر برحمتک یاارحم الراحمین.

مشتمل برادعیه‌ای که در مشاهد مشرفه ائمه معصومین خوانده می‌شوند در چندین «باب» و «فصل» بااین عناوین: زیارات مطلقه امیرالمؤمنین علیه السلام، الباب الثانی: فی زیارة امیرالمؤمنین فی الیوم السابع عشر من ربیع الاول، الباب الثالث: فی زیارته فی لیلة ۲۷رجب و یومها، الباب الرابع: فی زیارته یوم الغدیر، فصل فی زیارات المطلقة لحسین علیه السلام، الباب الثانی: فی زیارة الحسین اول یوم من رجب ولیلة النصف من شعبان، فصل فی زیارة الامامین الکاظمین، فصل فی زیارة الامام الرضا علیه السلام، فصل فی زیارة الامام الهادی علیه السلام و کیفیتها، فصل فی زیارة الحسن العسکری و زیارات سامراء علیه السلام و صاحب الزمان علیه السلام، زیارات جامعة، دعاء کمیل، زیارة رسول الله (ص)، دعاء السمات، دعاء الصباح، دعاء عدیله؛ خط: نسخ، کا:محمد بن شیخ نجم، تا: رجب۱۲۲۹ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده حسین بن جواد» (هشت گوش)؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۷]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۶۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فانی جامع لک فی هذا المزار زیارة النبی المختار و الائمة الاطهار؛ **انجام:** بالرد الی أوطانهم سالمین غانمین برحمتک یا أرحم الراحمین بحق محمد و آله الطاهرین.

در زیارات معصومین علیهم السلام برای هریک فصلی و آداب سفر و حضور در مشاهد مقدسه، و در پایان زیارات جامعه ائمه (ع) و چند دعای مأثور؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۱۷ ذیحجه۱۲۳۱ق؛ مجدول، مصححبه تاریخ ۲۱ رجب ۱۳۲۲؛ جلد: تیماج، ۱۳۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۱-۶۶]

۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۰۱

آغاز: لدیک و بلغها منی. و السلام علیها و رحمة الله و برکاته. قالفی المصباح: اذا وقفت علیها للزیارة فقل؛ **انجام:** زیارة اولاد الائمة علیهم السلام، الطیبین الطاهرین.

زیارت معصومین علیهم السلام را با عنوان‌های «فصل - فصل» آورده و پس از آن: زیارت حضرت سلمان، قبور شیعه، زیارت از غیر، زیارت کوفه، اعمال مسجد سهله و وداع مسجد کوفه و سهله، زیارت جامعه و نمازهایی را که در زیارتگاه‌ها باید خواند؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۲۹۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۲

آغاز: الحمدلله رافع السماوات المبنیات و ساطح الارضین المدحوات ... و بعد فانی مؤلف فی هذا الکتاب و سمیناه بالمزار من الزیارات للنبی و الائمة علیهم افضل الصلوات

زیارت‌های مشاهد مشرفه و اماکن مقدسه را بدون ذکر اسانید در چند «باب» می‌آورد، عناوین بعضی از ابواب: باب القول و العمل عند ورود الکوفة، باب القول و العمل عند ورود الکوفة (بروایة اخری)، باب زیارة مسلم بن عقیل، باب زیارة هانی بن عروة، باب ذکر ما ورد فی صفة المساجد بالکوفة، باب الصلاة و الدعاء بمسجد السهلة، باب ما ورد من الفضل فی مسجد صعصعة بن صوحان العبدی، باب زیارة یونس بن متی علیه السلام، باب وداعه علیه السلام، باب زیارة النبی محمد صلی الله علیه و آله من بعد أو قرب، باب الائمة الاربعة بالبقیع، باب التوجه الی مولانا

امیرالمؤمنین، باب زیارة المصافقة لسائر الائمة، باب زیارة الاذن له علیه السلام، باب وداع امیرالمؤمنین، باب الصلاة و الدعاء فی یوم الغدیر، باب الزیارة الکاملة لمولانا ابی عبدالله الحسین علیه السلام، باب دعاء یوم عرفة، باب زیارة علی بن الحسین علیه السلام، باب الزیارات الجامعة للائمة علیهم السلام. باب الوداع لسائر الائمة علیهم السلام، این کتاب همان «مزار قدیم» است که در الذریعه (۳۲۲/۲۰) مذکور است، و در ضمن زیارت‌های حضرت امیر علیه السلام خطبه غدیر را ذکر می‌کند به نقل از استادش ابو جعفر مهدی بن ابی حرب حسینی، پس مؤلف از دانشمندان قرن ششم هجری می‌باشد و معاصر است با طبرسی صاحب کتاب «الاحتجاج» که از همین استاد در کتابش روایت می‌نماید؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه بسیار قدیم؛ مصحح؛ تملک: آقا میرزا؛ ۱۸۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۶۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۷۹۳۶

آغاز: الی رأسها فقال کان بینهما حجاب یتلا لا یخفق و لااعلمه الا و قد قال؛ **انجام:** الی الداعی الرزق و یصرف عنه البلاء و تقول له ... هذا اخر ما اردناه من کتاب المزار و الحمدلله ... یتلوه کتاب الهجاد من ... و هو الذی اردناه من کتابنها المسی بجامع سرایر ... لاتمامه.

از این که از کتاب دروس (مؤلفه شهید اول ۷۸۶) و بلکه در باب فضائل و وظائف شب نیمه شعبان از شیخ کفعمی نقل مطلب کرده است دانسته می‌شود که از مؤلف از فقهای امامیه قرن ۱۰ به بعد است، این کتاب از سلسله مجلدات کتابی است فقهی به نام «جامع سرائر ...» که بقیه آن پاره و وصالی شده است و از کتب مزارات مفصله و معتبره است و مطالب آن از کتب معتمده نقل شده است، ثواب و آداب زیارت و مختصری از احوال هر یک از معصومین (ع) را با ذکر مأخذ و احادیث در عنوان «ابواب، باب» آورده است، آخرین باب کتاب باب فضل و کیفیت زیارت مؤمنین است، خاتمه کتاب در فضل زیارت اخوان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ آنچه که از تاریخ تحریر یا تألیف نمودار است:«و قد اتفق الفراغ منه فی العشرین فی رجب الم ... سنه تسع و ثمانین (کذ) من الهجرة فی النجف الاشرف علی ...»؛ ۳۰۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۶-۲۸۵]

● **مزار** / دعا / عربی، فارسی

mazār

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۳

آغاز:زیارت جامعه کبیر چون بدرگاه برسی بایست و بگو اشهد ان لا اله الا الله وحده لاشریک له و اشهد ان محمداً صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** فانکما کافیان یا مولای یا صاحب الزمان الغوث الغوث الغوث ادرکنی ادرکنی ادرکنی.

در این مجموعه زیارات و دعاهایی که در هنگام تشرف به مشاهد ائمه علیهم السلام باید خواند، جمع آوری شده است، در آخر نسخه قصیده‌ای به فارسی در مدح حضرت علی (ع) و بارگاه اطهر نجف اشرف ذکر شده با این مطلع:«این حریم کیست کارد بر درش روح الامین ×× باج دیگر هر دم از درگاه رب العالمین»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ تملک: شیخ محمد تبریزی و جدش میرزا بابا؛ مهر: «عبده فتح الله حسینی» (بیضوی)؛ ۱۹۱گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳۵-۲۹۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۱

آغاز: بدانکه زیارت سایر ائمه علیهم السلام از نزدیک و دور بهترین آنها زیارت جامعه است که ابن بابویه و دیگران؛ **انجام:** که این زیارت از جهت متن و سند بهترین زیارت است و باید که در جمیع روضات مقدسه بر این مواظبت نمایند.

بیاضی است شامل دعاها و زیارت‌هایی که در هنگام تشرف به مشاهد مشرفه حضرات معصومین علیه السلام باید خوانده شود؛ خط: نسخ معرب، کا:محمد بن علی حسن خوانساری، تا: ربیع الاول۱۲۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ باسرلوح مزدوج، مجدول مرصع؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۵-۲۸۰]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۶۴

آغاز: نماز غفیله ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۲۵۸گ، ۱۲سطر (۷×۱۰/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۳-۹۶۶]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۶۶

خط: نسخ، کا:محمد، تا: ۱۲۸۸ق؛ اهدایی: وزیری؛ ۹۷گ، ۹سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۳-۹۶۶]

۵. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۶۵

نسخه‌ای است به قطع بیاضی است، شامل ذکر زیاراتی که در مشاهد مشرفه و در نزد قبور ائمه اطهار علیهم السلام خوانده می‌شود؛ خط: نسخ، کا:احمد بن محمد، بی‌تا؛ چاپ سنگی؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، اندازه: ۷×۱۷سم [ف:-۶۰]

۶. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۵۰۸۳

آغاز: دعای توبه استغفرالله الذی لا اله الا هو؛ **انجام:** و هو حسبنا الله و نعم الوکیل

جامع:ابوتراب؟؛ خط: نسخ، کا:ابوتراب، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

● **مزار** / زیارات / فارسی

mazār

غیر همانند:

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۵۰/۲

آغاز: باب چهارم دراعمال کربلای معلی مقدمات زیارت امام حسین علیه السلام منقول از مصباح ابن طاوس؛ **انجام:** وعلی أخیه علی المرتضی وعلی ذریتهما الطاهرین آمین یا رب العالمین

باب چهارم یکی ازکتب مزار است در زیارت امام حسین علیه السلام؛ خط: نسخ، کا:صادق بن حاجی امام قلی، تا: قرن ۱۲؛

مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۶گ (۲۰۱ر-۲۳۶ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۶]

۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۴۸م

آغاز: زیارت روز عید غدیر زیارتی است که شیخ مفید علیه الرحمه و غیر ایشان روایت کرده اند که حضرت امام حسن عسکری صلوات الله علیه در سالی که معتصم

خط: نستعلیق و نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴۳ص، قطع: نیم خشتی باریک [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۴۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد چون بر کافه انام و جمهور خواص و عوام لازم و متحتم است؛ **انجام:** یعنی حضرت موسی علیه السلام آیا آن مثل زیارات قبر ...

مؤلف، مزاری به عربی تألیف کرده بود ولی چون فارسی‌زبانان می‌توانستند از آن بهره ببرند، به فارسی ترجمه شده و به شاه سلیمان صفوی تقدیم گردیده است، این کتاب دارای یک «مقدمه» و نه «باب» است: مقدمه: در تفصیل زیارات در ایام سال، باب ۱. در مقدمات و آداب سفر، ۲. زیارت حضرت رسول (ص)، ۳. زیارت حضرت فاطمه و ائمه بقیع، ۴. زیارت حضرت امیر (ع)، ۵. زیارات حضرت امام حسین (ع)، ۶. زیارات کاظمین، ۷. زیارات امام رضا (ع)، ۸. زیارات سامراء، ۹. زیارات جامعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲-۱۱۸]

۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۰۳

آغاز: فصل در فضیلت زیارت حضرت امیرمؤمنان علیه السلام است؛ **انجام:** و ما املت فی زیارتکما انه قریب مجیب.

در فضیلت و آداب زیارت امیرمؤمنان و سایر ائمه اطهار علیهم السلام و هم چنین حاوی زیارت جامعه صغیر و کبیر و زیلرت عاشورا می‌باشد، زیارت‌های علی (ع) و حسین (ع) و دیگر امامان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ ۱۰۷گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵-۲۲۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۴۰

آغاز: مقال پنجم در زیارات و در ضمن پنج باب مبین می‌باشد، باب اول در اعمالی که مناسب است بجا آوردن در هر یک از مشاهد؛ **انجام:** و بلغهم اقصی آمالهم دیناً و دنیاً و آخرة انک علی کل شیء قدیر، و مطالب خود را از الله تعالی بطلب

قطعه‌ای است از کتابی در زیارات و ادعیه، و باید بسیار مفصل باشد که این نسخه بخشی از آن است و نسبت داده شده به آقا جمال خونساری و نباید از اوباشد و با نسخه‌ای که در الذریعه (۳۱۷/۲۰) از آن وی ذکر شده موافق نیست، این نسخه مشتمل بر مقال پنج کتاب است و دارای پنج« باب» می‌باشد بدین تفصیل: ۱. اعمال مناسب تمام مشاهد چهارده معصوم، ۲. اعمال اماکن متبرکه مدینه و نواحی آن، ۳. اعمال اماکن متبرکه نجف و کوفه، ۴. اعمال کربلای معلی، ۵. اعمال مقابر قریش و اعمال سر من رأی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده توسط محمد حسین؛ ۲۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۹-۲۲۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۹۸

آغاز: فصل در زیارت پیغمبر صلی الله علیه و آله از دور یا نزدیک پس هرگاه اراده زیارت آن حضرت کنی از دور پس در برابر خود شکلی بساز شبیه قبر شریف؛ **انجام:** و یرضاه الرسول محکمة فروعه بالأصول بحق سیدنا محمد و آله الطاهرین و الحمدلله رب العالمین تمت».

مجموعه است است در زیارت حضرت پیامبر (ص) و ائمه معصومین (ع) و حضرت فاطمه زهرا (س) و در آخر دعاهای ایام ماه مبارک رمضان؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب، مجدول؛ ۱۵۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۵-۳۵۳]

● **المزار** / زیارات / عربی

al-mazār

کتابی است در ادعیه‌ای که درمشاهد مشرفه خوانده می‌شود مشتمل بر: چند زیارت از امیرالمؤمنین علی علیه السلام، صلاة لیلة الغدیر و فضل یوم الغدیر، باب الزیارات الکاملة لابی عبدالله علیه السلام، باب زیارة علی بن الحسین علیه السلام، باب الزیارات الجامعة، دعاء الندبة.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۸۴ و ۲۷۱۲ عکسی

آغاز: عزوجل کلمة باقیة فی عقبه و قلت و لن تضلوا ما تمسکتم بهما معاشر الناس التقوی التقوی؛ **انجام:** اللهم آمن به البلاد و اهد به العباد اللهم واملا به الارض عدلاً ... .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰یا ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مهر: «الراجی احمد بن محمد رضا الحسینی» (بیضوی)، کتابخانه مجدالدین (مستطیل)؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۵] و [عکسی ف: ۷-۳۰۸]

← المزارات ﴿ شد الإزار فی حط الأوزار عن زوار المزار

● **مزارات** / زیارات / فارسی

mazārāt

در بیان مزارات چهارده معصوم و آداب زیارت آنان و نیز در احکام عبادات واجب و مستحب آمده است.

تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۹۱

آغاز: ملک آن حضرت است و بعد از فوت انحضرت بعضی صحابه میخواستند آن حضرت را در گورستان؛ **انجام:** اول آمین گفتن بعد از خواندن فاتحه دوم سوره طویل ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۱۶ص، ۱۷ سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف:-۱۲۸]

● **مزارات امامان و امام زادگان** / جغرافیا / فارسی
mazārāt-e emāmān va emām zādegān
قاسم انوار، علی بن نصیر، ۷۵۷؟ - ۸۳۷ قمری
qāsem-e anvār, ‘alī ebn-e nasīr(1357 - 1434)
[الذریعه ۸۶۱/۹؛ فهرستواره منزوی ۲۴۸/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹/۶
به نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۸ص (۳۰-۳۷)، ۲۰سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱-۷۴]

● **مزارات امامزادگان** / تاریخ / فارسی
mazārāt-e emāmzādegān
از کتاب «المزار فی تحقیق اولاد الائمة المعصومین» به فارسی.از محمد بن عبدالله تا منصور به عبدالرحمن بن اسحق بن عبدالله بن موسی کاظم هست.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۵۵/۲
خط: نستعلیق، کا:علی بن محمد حسین، تا: جمعه ۵ صفر۱۳۰۳ق؛ جلد: میشن، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۱سم [ف: ۷-۳۵]

← مزارات بخارا ≻ تاریخ بخارا

● **مزارات بغداد** /تاریخ، جغرافیا / عربی
mazārāt-e baqdād
اب انستاس ماری کرملی
ab enstās mārī kermlī
در بیان مزاراتی که در بغداد واقع شده است و ذکر آداب و رسوم و اعتقاداتی که زائرین در هنگام زیارت آنها انجام می‌دهند، و بعضاً به برخی از خرافاتی که زنان بدان مبتلایند اشاره رفته است.این کتاب به لهجه عامیانه اهل بغداد نگارش یافته است و مزاراتی که نام آنها در این کتاب آمده عبارتند از: عبدالقادر گیلانی، ابوحنیفه، کاظمین، معروف کرخی، بحث السعفة، بحث رمی الاحجار، الشیخ جیل بن عبدالرحمن البغدادی، شیخ مفتاح بن احمد مغربی، سلطان علی بن اسماعیل، عمر سهروردی، محمد غزالی، القفل و المفتاح، رابعه بنت جمیل، شیخ احمد بن محمد فکیکی مغربی، حسین بن منصور حلاج، شدة البرد و سقوط الثلج فی بغداد و متفرقاتی دیگر.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۱۹
نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۳۱ق؛ معادل برخی از الفاظ به لاتین در حاشیه آمده؛ ۱۳۸ص [عکسی ف: ۷-۳۱۴]

← مزارات تبریز ≻ روضة الاطهار فی قبور الاطهار

● **مزارات تبریز = گزیده روضات الجنان و جنات الجنان** / تاریخ، جغرافیا/ فارسی
mazārāt-e tabrīz = gozīde-ye rawzāt-ol jenān va jannāt-ol janān
حافظ قزوینی، درویش حسین،- ۹۷۷ قمری
hāfez-e qazvīnī,darvīš hoseyn(- 1570)
وابسته به: روضات الجنان و جنات الجنان = روضات الجنات؛ حافظ قزوینی، درویش حسین (-۹۷۷)
تاریخ تألیف: ۹۷۵ق
با دیباچه کوتاهی از میرزا علی آقای ثقة الاسلام، کتاب درباره مقابر و مزارات تبریز است و درباره این شهر در یک «مقدمه» و هشت «روضه» و یک «خاتمه».

۱. تهران؛ ذکاء، یحیی؛ شماره نسخه:۱۶
خط: نستعلیق، کا:محمود دامغانی، تا: ۱۲۷۴ق، جا: مشهد رضوی؛ مجدول؛ جلد: روغنی [نشریه: ۳-۱۳۸]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۲/۱-ف
نسخه اصل: انقره ش ۲۹۷؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۵۲۳]

● **مزارات سادات مصر** / تاریخ، جغرافیا / فارسی
mazārāt-e sādāt-e mesr
غفاری، حسن بن عبدالحمید، ق۱۴ قمری
qaffārī, hasan ebn-e ‘abd-ol-hamīd(- 20c)
به دستور: آیة الله نجفی مرعشی
تاریخ تألیف: ۱۳۹۱ق
صورت لوحه‌های مزارات سادات علوی و غیرعلوی که در موزه قاهره بوده و در فهرست (راهنمای) ده جلدی مستر گاستون ویت آمده، در این جزوه استخراج شده و توضیحات تاریخی لازم به فارسی برگردانده شده است. در آغاز آن چند نکته لازم نیز آمده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... در اوایل ماه مبارک رمضان سنه یکهزار و سیصد و نود و یک هجری قمری.
چاپ: میراث اسلامی ایران، دفتر چهارم، به کوشش حاج میرزا حسن غفار نژاد، ص ۳۷-۴۸ چاپ شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۲۰
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: تیماج، ۱۵گ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۹-۲۳۲]

● **مزارات شهر اردستان** / تاریخ، جغرافیا / فارسی

mazārāt-e šahr-e ardestān

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق۱۴ شمسی
šafīʿī ardestānī, morteza ebn-e ahmad(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۷۲ش
مزارات و بقعه‌ها و مدفونین در گورستان قدیم شهر اردستان در این کتاب گردآوری شده با چند بند در آغاز آن درباره مرگ و آداب اسلامی مردگان وزیارت مزار آنان.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۹۸
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۸۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۳-۲۴۵]

← مزارات شیراز < شد الإزار فی حط الأوزار عن زوار المزار

● **مزارات قهستان** / تاریخ، جغرافیا / فارسی
mazārāt-e qohestān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۴۷/۲-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۸]

← مزارات کرمان < تذکرة الاولیاء

● **مزارات مشهد** / تاریخ، جغرافیا / فارسی
mazārāt-e mašhad

این کتاب شرح مزارات پاره‌ای از عالمان مدفون در مشهد رضا است که ضمن ذکر نام صاحب مزار و حسب حال او تاریخ وفات و سنگ قبر او شرح می‌شود.

تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۰۷/۳
آغاز: الشیخ الامام امین الدین ابوعلی الفضل الحسن الفضل الطبرسی ثقه و عادل و بصیر و اخبار؛ **انجام:** روز و شب چون بثوابت و سیار روشن و درخشان است و جلوه از بقعه منور کالنور فی جنب النظر لامع است.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، ۳۰ ص (۵۹-۸۹)، سطر(۸/۵×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف:-۱۴۷]

← مزارات مکه < مناسک حج
← مزارات هرات < مقصد الاقبال السلطانیه و مرصد الامال الخاقانیة

● **مزارات هرات** / تاریخ،جغرافیا / فارسی
mazārāt-e harāt

هروی، عبیدالله بن ابوسعید، ق۱۲ قمری
heravī, ʿobeyd-ol-lāh ebn-e abū-saʿīd (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۹۸ق
در دیباچه می‌نویسد: چون مقصد الاقبال اصیل الدین هروی که در ۸۶۴ق نگاشته شده بود تا این روز که ۱۱۹۸ق است ۳۳۴ سال گذشته است من آن کتاب را بر مبنای «نفحات»، «رشحات»، «حبیب السیر» و «وسیلة الشفاعات» و دیگرها تکمیل می‌کنم.
آغاز: سپاس و ستایش مرخدائی را سزاست که آیینه دل دوستان را جلوه گاه جمال ... بعد بر رای صواب نمای حقایق آگاهان معارف انتباه ...
چاپ: در مجموعه «رساله مزارات هرات»، حصه دوم، ص ۱۰۴- ۱۴۷ به کوشش فکری سلجوقی
[دیباچهمقصد الاقبال چاپ تهران در ۱۳۵۱؛ مجله ادبیات ۵۱:۱۲؛ بورکوی ص ۵۴ و ۵۵؛ دیباچه رساله مزار هرات چاپ سلجوقی در کابل در ۱۳۴۴؛ استوری: ۳۵۶ و ۱۲۹۶؛ میکلیخوما کلایا ۱۵۷؛ بریگل ۱۰۴۸؛ فهرستواره منزوی ۲۴۹/۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۱۴/۲
خط: نستعلیق، کا:ولی محمد، تا: شنبه ۲۳ رجب۱۱۳۱ق، جا: کابل؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۱۶گ (۴۵ر-۶۰پ)، ۱۸سطر(۱۱×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۷-۴۳۵]

● **مزار رضوی** / زیارات / فارسی
mazār-e razavī

شاهوردی، فضلعلی بیک بن شاهوردی، ق۱۲ قمری
šāhverdī, fazl-ʿalī beyk ebn-e šāhverdī(- 18c)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق)
در آداب زیارت حضرات معصومین علیهم السلام و کیفیت زیارت آنان از راه دور و زیارت‌های حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام از راه دور و نزدیک با ترجمه فارسی نیکوی آنها بین سطرها. دارای یک «مقدمه» و هشت «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه: در نزری از اخبار فضل زیارات؛ باب ۱. نبذه‌ای از آداب سفر؛ ۲. زیارت حضرت خاتم النبیین؛ ۳. زیارت چهارده معصوم؛ ۴. زیارت حضرت امیرالمؤمنین؛ ۵. زیارت حضرت امام حسین؛ ۶. زیارات جامعه؛ ۷. زیارت حضرت صاحب الزمان؛ ۸. فضیلت و زیارات حضرت رضا؛ خاتمه: در زیارت‌ها و اعمال مختلف.
[فهرستواره منزوی ۸۷۷/۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۷۰
آغاز: مسامحه و مساهله مفضی به آن شده که تغییر در آداب و شرایع و الفاظ بلیغه و اسالیب انیقه زیارات
خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد علی نیشابوری، تا: ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۰۱گ، ۱۲سطر، اندازه:

۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۶–۳۸۵]

● **مزار الرضوية** / زیارات

mazār-ur razavīyye

در آداب و کیفیت زیارت امام رضا(ع) به نقل از کتب معتبره، از مؤلفی ناشناخته.

مشهد؛ مدرسه آية الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۶۱/۱

بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱–۲۵۵]

➥ مزار شیخ ⪼ ابواب الجنان و بشایر الرضوان

● **المزارعة و المساقاة** / فقه / عربی

al-muzāra‘a wa-l musāqāt

مجتهد کرمانشاهی، محمد هادی بن عبدالرحیم، ۱۲۵۰ – ۱۳۳۶ قمری

mojtahed-e kermānšāhī, mohammad hādī ebn-e ‘abd-or-rahīm (1835 - 1918)

آغاز: (پس از خطبه مختصر و نام مؤلف) انی بعد فراغی عن تحریر صلوة الجماعة خاتمه تتمیم لشرح کشف الابرارسنح بخاطری کتابة مسئله المزارعة

۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۵۲/۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه ۴جمادی الاول۱۳۵۴ق؛ اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: -۱۳۴]

۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لما ذکر و قاعدة الضرر و الله تعالی هو العالم و الحمدلله علی کل حال و قد فرغت ... الاف التحیه و الثنا سنه ۱۳۵۴

بی‌کا، تا: ۲۷رجب۱۳۵۴ق [ف: -۱۳۸]

➥ مزار کبیر ⪼ مزار

● **المزارية = ذيل شد الإزار** / تراجم / فارسی

al-mazārīyya = zeyl-e šadd-el e’zār

شیرازی، عبدالنبی بن ابی تراب، ق۱۳ قمری

šīrāzī, ‘abd-on-nabī ebn-e abī torāb(- 19c)

وابسته به: شد الإزار فی حط الأوزار عن زوار المزار = المزارات؛ جنید شیرازی، جنید بن محمود (–۸)

ذیلی مختصر بر کتاب «شد الإزار فی حط الأوزار عن زوار المزار»، اثر ابوالقاسم معین الدین جنید بن محمود شیرازی است که در آن محل هفت گورستان مطروحه در اصل کتاب را مشخص نموده و ضمناً استدراکات و در گذشتگان متأخر شیرازی مدفون در آن گورستان‌ها نیز بیان گردیده است، و با آن‌که در نهایت اختصار نگاشته شده، لیکن از اهمیت فراوان برخوردار است. متأسفانه در تصحیح اصل شد الإزار و نیز در ترجمه فارسی آن (هزار مزار) این رساله از نظر دور مانده است. در این اثر آرامگاه گروهی از بزرگان دین و ادب مشخص گردیده که برخی به عنوان استدراک بر شد الإزار و برخی دیگر بزرگان دین و ادب مشخص گردیده که برخی به عنوان استدراک بر شد الإزار و برخی دیگر بزرگانی که بعدها در آن مقبره‌ها دفن شده‌اند یا منسوب به آن نواحی می‌باشند، آمده است، و آنها عبارتند از: سید حسن کیا، سیبویه، شاه منذر، کربلائی محمد رحیم بن علیرضا، عبدالله بن مبارک (– ۱۲۴۲ق)، محمود دهدار، شیخ عبد النبی بن الشیخ مفید شیرازی، میرزا محمد هادی بن عبد النبی شیرازی، شیخ باو تراب بن محمد هادی بن عبدالنبی شیرازی، ملا احمد ارسنجانی، شاه داعی نظام الدین محمود شیرازی، میرزا علی کوچک، شیخ محمد بن یحیی بن علی لاهیجی نوربخشی، احمد بن محمد لاهیجی،ام کلثوم بنت اسحاق بن محمد بن زید بن الامام الحسن بن امیر المؤمنین علی بن ابی طالب (خاتو قیامت)، ابراهیم شیرویه، ملا میرزا جان باغنوی شیرازی، شیخ ابوذرعه، عبد الوهاب محمد بن ایوب اردبیلی، سیدعلاء الدین حسین بن الامام موسوی الکاظم، قتلغ [اتابکی]، شیخ ابو محمد روزبهان بن ابی نصر بقلی الکبیر، فخرالدین احمد بن روزبهان، صدر الدین روزبهان ثانی بن احمد بن روزبهان، امام زاده زنجیری، شاه چراغ، السید امیر محمد العابد بن الامام موسی بن جعفر،شیخ المدار محمد بن الهیثم، سید اصیل الدین عبدالله بن سعد العلوی المحمدی، سید صدرالدین محمد و غیاث الدین منوصر حسینیان دشتکیان، قاضی امام الدین ابوالقاسم بیضاوی (پدر قاضی بیضاوی صاحب تفسیر انوار التنزیل)، شاهمیر علی بن حمزة بن الامام موسی بن جعفر، زید الاسود بن ابراهیم بن محمد بن القاسم الرسی و زوجه اش شاه دخت بنت عضدالدوله دیلمی، ابوالمعالی جعفر بن الحسین بن محمد بن زید بن الحسین بن زید الاسود و ابوعبدالله محمد بن عبدالله باکویه معروف به «بابا کوهی». عناوین سرفصل‌ها به صورت «النوبة» بر اساس اصل کتاب (شد الأزار):نوبه۱. للروضة الکبیرة و مایلیها؛ ۲. للمقبرة الباهلیة و ما یدانیها؛ ۳. لمقبرة سلم و ما یقتضیها؛ ۴. لمشهد أم کلثوم و شیرویه و ما یحتویها؛ ۵. للمقبرة الباغنویة و نواحیها؛ ۶. للجامع العتیق و ما فی حوالیها؛ ۷. لمقابر المصلی و ما یقرب الیه.

[طبقات اعلام الشیعة (نقباء البشر): ۱۲۴۲/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۷۵/۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... النوبة الأولی قال فی ص و انتاب فلان القوم انتیاباً ... للروضة الکبیرة مراد از روضه کبیره بقعهای

است که شیخ کبیر ابو عبدالله محمد بن حنیف و جمعی دیگر از مشایخ و عرفا در آن مدفون بوده‌اند؛ **انجام:** و محله دشتک که قبلی مسجد عقیق است حالا جزء لب آب است تمت العجالة المزارية المحلية ... و السلام على من لا نبی بعده.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ مصحح؛ با دستخط «حاج فرهاد میرزا» با عبارت «هو شأنه، تحقیقات شیخ عبدالنبی است برادر جناب امام [جمعه] که هفت قبرستان شیرزا را مشخص نموده است»؛ جلد: تیماج مذهب، ۸گ (۱۱۵پ-۱۲۲پ)، ۱۶سطر (۱۵/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۲-۹۱۴]

● **المزامیر** = **زبور داوود** / کتاب آسمانی / عربی
al-mazāmīr = zabūr-u dāwūd

داوود پیامبر

dāvūd-e payāmbar

زبور که به نام «مزامیر» نیز خوانده می‌شود نیایش و مناجات و پند است که بر حضرت داود پیغمبر (علی نبینا و آله و علیه الصلوة و السلام) نازل شده و از اجزاء «تورات» رایج است و اصالت نسخه‌های موجود محتاج به تحقیق است.

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۷
آغاز: قال حدثنی الحسن الکوفی ... المزمور الاول من ذلک فی المسکین والیتیم؛ **انجام:** قال فیما بین المغرب والعشاء والحمدلله رب العامین.
این کتاب ترجمه عربی ربور داوود (ع) می‌باشد که در زمان مأمون خلیفه عباسی (-۱۹۸ق) به دستور وی از عبری به عربی برگردانده شده و حضرت امام رضا آن را تأیید کرده است، سند کتاب همانطور که در آن آمده بدین قرارمی باشد: «بسم الله الرحمن الرحيم قال حدثنی الحسن الکوفی قال حدثنی محمد بن عیسی قال حدثنی النوفلی الهاشمی محمد بن عبدالله قال جمع المأمون مأتی رجل من علماء المسلمین و رئیسا الیهود والنصاری فاخذ علیهم العهد والمیثاق علی ان تحولواله التوریة وللا نجیل والزبور من لغة العبرانیة حرفاً بحرف و یستعینوا فی ذلک بالرضا علی بن موسی علیه وآله السلام و کان من اعلم الناس بالتوریة والانجیل والزبور و الفرقان وکان فیهم المازنی و کان عالماً بذلک، و هذه زبور داود صلوات الله علیه وصلی الله علی محمد و آله فسروه ونقلوه الی لغة العربیة حرفاً بحرف لم یزید وا ولم ینقصوا ولم آلواجهدأ فلما فرغوا منه عرض علی الرضا علی بن موسی علیه السلام فرضیه. المزمور الاول من ذلک فی المسکین والیتیم ...»؛ خط: ثلث جلی، کا:عبدالله بن سنجر، تا: ۷۰۶ق؛ دوبار مقابله و تصحیح شده؛ تملک: محمد کتبروی حنفی سال ۱۰۳۷، عمربن محمد مارینی و ابی حفص عمر عباسی؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج؛ ۹۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف:-۴۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۴۳۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۸۱
آغاز: المجد للاب و الابن و الروح القدس؛ **انجام:** و رجاکل الدین فی اقطار الارض
این نسخه مزامیر داود نبی است به عربی و تعدادی از اناجیل و به حواشی آن مطالبی نیز از کتاب مقدس آمده است و سرفصل‌ها و ابتدای آیات با خط قرمز کتابت شده و نسخه بسیار نفیس می‌نماید؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۹؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۲۸۷گ، ۷سطر(۱۰/۵×۱۲)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۸-۴۷۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۷۳
در این نسخه ۱۵۰ مزمور از مزامیر داود است با یک مزمور همو به مابازار و ده تسبیحه موسای پیامبر، همه اینها به زبان عربی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۲۱گ، ۱۴سطر(۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۸-۵۸۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۵۸/۵
آغاز: المزمور الأول طوبى للرجل الذی لم یسلک فی مشورة المنافقين و فی طريق الخطاة لم يقف و على مجلس المستهزئين لم يجلس؛ **انجام:** فرميته بثلاثة أحجار فی جبهته بقوة الرب فصرعته و استلكت و أخذت سيفه و قطعت به رأسه و نزعت العار من بنی اسرائیل، تم المزامیر.
ترجمه سفر مزامیر (مصحف ۱۹) از مصاحف کتاب عهد عتیق است که از زبان اصلی عبرانی به عربی مجدداً ترجمه شده؛ خط: شکسته نستعلیق،بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ مصحح، به صورت مورب (چلیپا)؛۳۹گ (۷۸-۱۱۶)، ۲۸سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۰-۴۴۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۹۶
۱۵۰ مزمور است از ۱ تا ۱۵۰ است؛ خط: نسخ درشت، کا:مرقص بن دوغنان ارثودکسی، تا: ۱۰۶۲ق برابر باسه‌شنبه ۲۷ نیسان ۷۱۶۲ تاریخ هبوط آدم، برای نورجان بن عیسی ارمنی از خاندان حبیب فلاح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا ابره پارچه، ۸۴گ، ۱۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۴۱۱۱]

● **المزامیر** = **زبور داوود** / کتاب آسمانی / فارسی
al-mazāmīr = zabūr-u dāwūd

مترجم: مارتین، جورج هنری، ۱۹۱۷ میلادی

mārtīn, jorj henrī (1917 -)

در پشت صفحه اول نوشته شده: این کتاب را هنری مارتن در شیراز از عبری به فارسی ترجمه نمود و به سال ۱۸۲۴ م در لندن در چاپخانه رچارد واطس به چاپ رسید.
چاپ: لندن، ۱۸۲۴ م، چاپخانه رچارد واطس

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۸

آغاز: خوشا حال آن شخصی که بعزم عاصیان رفتار نکرده است؛
انجام: یاه راهللو یاه
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج آقا محمد ایرانی مجرد؛ جلد:تیماج، ۶۸گ، ۱۹و۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱-۱۶۵]

← مزامیر نواب > مزامیر داود

● **مزامیر داود = مزامیر نواب** / موسیقی / فارسی
mazāmīr-e dāvūd = mazāmīr-e navvāb
میرزاده، محسن بن احمد، ق۱۴ قمری
mīrzāde,mohsen ebn-e ahmad(- 20c)
ابتدای نسخه آمده: مزامیر نواب به طریق حضرت داود علی نبینا و آله علیه السلام بناله زنبوری و با نغمات رقیق باء و تار و یا به آلات ذات النفخ و یا ارقنون و یا کاسات.مرتب بر ۱۲ مزمور که هر مزمور دارای فقراتی است.
[الذریعة ۳۲۶/۲۰ ش ۳۲۳۳]

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۲۱
آغاز: ای خداوند من و ای منجی بیچارگان و ای دادرس درماندگان ...
خط: نسخ، کا:ابوالحسن اهری درشوشی قراباغ، تا: ۱۲۸۴ق؛ مجدول؛ ۱۱گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۷۸]

● **مزامیر العاشقین** / عرفان و تصوف / عربی
mazāmīr-ul ʻāšiqīn
قمی، علیقلی بن قره چغای، ۱۰۲۰؟ق۱۱ قمری
qomī,ʻalī-qolī ebn-e qara čoqāy(1612 - 17c)
وابسته به: زبور العارفین و براق العاشقین؛ قمی، علیقلی بن قره چغای (۱۰۲۰-۱۱)
گزیده‌ای است از کتاب زبور العارفین و دارای یک «مقدمه» و سه «باب»: فهرست مطالب را مؤلف خود در دیباچه چنین یاد می‌کند:مقدمه: فی بیان حقیقة النفس و سبب انحدارها و تعلقها بالبدن العنصری؛ باب ۱. التشویق الی العالم الشریفة العقلیه و الالهیه؛ ۲. التزهید عن العالم الدنیة الحسیه الطبیعیة و الهیولانیه؛ ۳. تعلم مراتب السلوک الی الله تعالی من اولها آخرها.
آغاز: و الاستیفاق من الله العزیز الکریم یا حبیب المحبین و یا محبوب ... و بعد یقول الحقیر الفقیر الی الله الحنان المنان ... هذه زبدة من کتاب زبور العارفین الذی کنت الفته من قبل لنفسی و الاخوانی القدسیین.
انجام: الی ان یصیر من اهل المشاهده دون المشافهة و من الواصلین الی العین دون السامعین لالاثر.
[الذریعة۳۷/۱۲؛ عالم آرای عباسی مجلس ۳۷۲/۵؛ فهرستواره منزوی ۸۷۷/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،کا:اسماعیل بن حاجی مقیم از اهالی سمنان، تا: پنج‌شنبه ۲ شعبان ۱۲۸۷ق، جا: تهران مدرسه صدر؛ کاغذ: اصفهانی، ۸۲ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۷-۳۲۲]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۶۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد علی کرمانشاهی، تا: ۵ شعبان۱۲۹۰ق؛ ۱۶۷گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۵۵۵]

● **مزاوجت (رساله در)** / کیمیا / فارسی
mozāvejat (r. dar)

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۰/۲۴
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۰۴]

● **مزاهر** / کلام و اعتقادات / فارسی
mazāher
ابن فرشته، عبداللطیف بن عبدالعزیز، - ۸۰۱؟ قمری
ebn-e ferešte,ʻabd-ol-latīf ebn-e ʻabd-ol-ʻazīz(- 1399)
رساله‌ای است در عقاید مشتمل بر هفت «اصل» و هر اصل دارای دو «فصل»:اصل ۱. بیان توحید خداوند و ذکر ذات و صفات او؛۲. شرح روح و نفس کلی و جزئی و تولد دل از ازدواج ایشان؛ ۳. احوال عالم کلیه و نزول کتب الهیه؛ ۴. در ذکر تربیت عالم اجسام تا آفریدن آدم (ع)؛ ۵. بیان آنکه آدم حقیقی خلیفه خداست؛ ۶.بیان اقسام ولایت و رتبت رفعت او؛ ۷. بیان مراتب محبت و کیفیت اتحاد به محبوب.
آغاز: حمد و سپاس بی حد سزای ذات خداییست که سلطان احدیتش رایات غریب را محو کرد که کان الله و لم یکن معه شیئاً.
[نسخه‌های منزوی ۱۳۸۳/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۷۷/۸]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۷/۱
آغاز: برابر
نسخه اصل:کتابخانه آکادمی لینچی-رم۳۹؛خط:نسخ، کا: درویش عارفی معنیسوی،تا:۹۹۷ق؛ ۱۵۳گ (۱۳-۱۶۵) [عکسی ف: ۲-۳۳۲]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱۶/۳۹-ف
نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۶۳۸]

← المزایا فیما حدث بام الزوایا > المزایا فیما حدث من البدع بام الزوایا

● **المزایا فیما حدث من البدع بام الزوایا = المزایا فیما حدث بام الزوایا** / کلام و اعتقادات / عربی

al-mazāyā fīmā ḥadaṯ-a min-al bida‘ bi-umm-iz zawāyā = al-mazāyā fīmā ḥadaṯ-a bi-umm-iz zawāyā

ناصری درعی، محمد بن عبدالسلام،- ۱۲۳۹ قمری

nāserī dar‘ī, mohammad ebn-e ‘abd-os-salām(- 1824)

کتابی است در مورد بدعت‌هایی که در زاویه ناصریه مرسوم شده است که نخست بدعت را طرح سپس با دلایلی از اخبار و غیره آن را نقد نموده است: در «موسوعة اعلام المغرب» آمده که مؤلف این کتاب را در رد عموزاده خود که در آن زمان ریاست زاویه را به عهده داشته نگاشته است.

[الاعلام للزرکلی ۲۰۶/۶؛ معجم المولفین ۱۷۰/۱۰؛ موسوعة اعلام المغرب ۲۵۱۶/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۷۹

آغاز: بالله استعین و سنة نبیه ... و الصلاة علی سید الکونین المبعوث الی الثقلین و علی آله و اصحابه و من تبعهم باحسان الی یوم الدین و بعد هذا بعون الله بیان بعض ما احدث بام الزوایا بدرعة؛ **انجام:** و هذا آخر ما قصدنا جمعه تذکرة لنا و لمن معنا و بعدنا ... نسئل الله تعالی ان یخلص النیات و یختم آجالنا و اعمالنا باحسن ... و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و اصحابه ... و آخر دعوانا ان الحمدلله رب العالمین.

خط: مغربی، کا:محمد بن محمد ...؛ تا:شنبه ۲ رمضان۱۳۰۸ق؛ دارای یک سرلوح مذهب، مصحح، مجدول؛ جلد: چرم مذهب، ۱۲۹گ، ۱۰ سطر(۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [ف: ۴۱-۳۲۹]

● **مزخرف نامه** / متفرقه / فارسی

mozaxraf nāme

ساغر اصفهانی، محمد ابراهیم بن محمد اسماعیل،- ۱۳۰۲ قمری

sāqar-e esfahānī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad esmā‘īl(- 1885)

کتابی است تاریخی وادبی وفکاهی واشعاری ازمؤلف دارد از جمله غدیریه. ازهمین مؤلف «دیوان» و «مظفرنامه» درنسخه‌های خطی فارسیمعرفی شده است. مؤلف از خوشنویسان زمان خود بوده است.

آغاز: بسمله.من این زیبا نگارش را به عمداً ××به طرز تازه‌ای ترتیب دادم / به جد وهزل چون آمیخته بودم ×× مزخرف نامه نامش برنهادم وبعد برارباب دانش وکتابت واصحاب بینش وفراست

[دانشمندان وبزرگان اصفهان ص ۴۲]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۸۵-۳۴/۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** کامیاب وکامران باد آن پسر ×× که کند امضای اجرای پدر / زینهار از دست مگذار این مراد ×× گفتمت والله اعلم بالرشاد

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۸-۴۲۸۹]

● **المزدوجة** /- عربی

al-muzdawaja

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh(981 - 1038)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۴۱/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۴ق، جا: شیراز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۴×۱۷/۲سم [ف: ۷-۴۴۶]

● **مزرع الحسنات در شرح دلایل الخیرات** / متفرقه / فارسی

mazra‘-ol hasanāt dar š.-e dalāyel-ol xayrāt

دهلوی، محمد فاضل بن محمد عارف

dehlavī,mohammad fāzel ebn-e mohammad ‘āref

وابسته به: دلائل الخیرات و شوارق الانوار فی ذکر الصلاة علی النبی المختار؛جزولی، محمد بن سلیمان (-۸۷۰)

شرح مزجی است بر «دلائل الخیرات» جزولی.جزولی «دلائل الخیرات» را به عربی و در فضیلت صلوات بر نبی و آل نوشت و این کتاب مورد توجه خواص و عوام واقع گردید و بسیاری از مسلمانان به قرائت آن مداومت داشتند و همین توجه عموم موجب شد که بعضی به شرح و ترجمه آن پرداختند. مزرع الحسنات از نظر کتابشناسی مفید می‌باشد و در آن از منابع و کتبی یاد شده که در هندوستان و مغرب زمین تألیف گردیده است. از کتاب‌های زیر مکرر یاد نموده است:۱. مشکات؛ ۲. شرح مشکات شیخ عبدالحق دهلوی؛ ۳. تفسیر بحرالمواج؛ ۴. تفسیر درالنظیم؛ ۵. تفسیر لباب؛ ۶. شرعة الاسلام سید یعقوب؛ ۷. شرح شفا از شهاب خفاجی؛ ۸. شرح حصن حصین از شیخ علی قاری؛ ۹. جذب القلوب؛ ۱۰. شرح منهاج؛ ۱۱. تفسیر حسینی؛ ۱۲. تفسیر میبدی (کشف الاسرار)؛ ۱۳. شرح مقاصد؛ ۱۴. مطالع المسرات و غیره.

آغاز: بسمله حمد وثنای گوناگون سپاس وستایش از حد افزون سزاوار حضرت منعمی است که به کرم وافضال از جمله عالم بوقلمون مثال نوع انسان را

انجام: پس چشان یکجرعه از جام وصال ×× بیش از این مگذار ما را در ملال / هین مران ما را زدرد یاد ورنج ×× رحم کن بر ما به حق هفت وپنج

چاپ: در لکنهو چاپ شده

[فهرست کتابهای فارسی چاپ سنگی گنج‌بخش ص۲۵۵؛ نشریه ۵۶/۹؛ فهرستواره منزوی ۸۷۸/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا:خواجه نصرت، تا: ذیحجه۱۱۱۶ق؛ جلد: تیماج، ۳۶۱ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵۰-۴۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۶۸-۸/۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۴۶گ، ۱۳-۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۸-۴۲۸۹]

۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** السلام ای سرور هر دو جهان ×× السلام ای رهنمای گمرهان

خط: نستعلیق، کا:سلطان محمود بن محمد صفدر حسن خان بن حافظ ابو محمد بن حافظ محمد سعید بن حافظ حسین قادری، تا: دوشنبه ۳ ذیقعده۱۲۵۶ق؛ کاغذ: هندی، ۲۸۶ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۱۴۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۵۲۲۶

آغاز: بسمله.وصلی الله ... درود فرستد خدا بر سردار [سرور]مایان و مالک مایان که نام پاک او محمد است ... الحمد الله الذی هدانا ... سپاس و ستایش مرخدایرا هست که راه نمود مایان را به سوی ایمان و اسلام؛ **انجام:** و صلی الله ... و درود فرستد خدا بر سرور مایان محمد که آخر همه پیغمبران است و پیشوای همه ... و سلام فرستد سلام فرستادنی و همه ستایش ثابت است مر خدایرا که پروردگار عالمیان است

فاقد مقدمه مترجم و شارح است؛ خط: نسخ خوش، کا:محمد ارشد علی، تا: ۱۵ربیع الاول۱۲۸۴ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۸۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۶-۲۷۶]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۸۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: بخاری، جلد: گالینگور یشمی، ۱۸سطر(۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۶-۷۵۶]

← مزعفرنامه ⟵ مزعفر و بغرای

● مزعفر و بغرای = مزعفرنامه / شعر / فارسی

moz‘afar va boqrāy = moza‘far-nāme

بسحاق اطعمه، احمد بن حلاج، - ۸۳۰ ؟ قمری

boshāq-e at‘ame, ahmad ebn-e hallāj(- 1427)

مجموعه سروده‌هایی است مانند «کنز الاشتها»، «بغرا نامه» و «دیوان» همه در وصف خوراکی‌ها به ویژه مزعفر و جنگ با بغرا. در قالب مثنوی، به آهنگ «شاهنامه». (احمد منزوی)

آغاز: بنام روان بخش روزی رسان ××که رزق آفرینست پیش از روان / مرتب کن قوت قبل از وجود ×× پیاپی ده لقمه از خوان جود

انجام: که داریم ما طالعی بس درشت ×× که هم پشت نانیم و هم نان به پشت

تم کتاب المثنوی ...

چاپ: قسطنطنیه، ۱۳۰۳ق

[الذریعه ۱۳۵/۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۲۵/۷

آغاز و انجام: برابر

مثنوی حدود۱۴۴بیت؛خط:نستعلیق، کا:احمد ابراهیم حسن خواجه شیرازی، تا: ربیع الاول۸۴۲ق؛ نسخه بر چاپ قسطنطنیه ۱۳۰۳ق (ص ۱۰۷-۱۲۰) فزونی دارد؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۴گ (۸۵پ-۹۸پ متن)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۲/۷سم [ف: ۸-۱۲۳]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۰/۴-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۵۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۴۷/۱

آغاز: مزعفر خواران مطبخ بلاغت و کپادران سفره فصاحت و بورک اندازان قزغان عبارت و دنبه پردازان بریان اشارت؛ **انجام:**از روی طبق این حکایت بر گیرم و اسرار پر انوار آیه کریمه ...

خط: نستعلیق، کا:عمادالدین المذهب، تا: ۱۷ذیحجه۸۷۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۱پ-۱۶پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۲۱-۲۰۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۶۰۵۶/۳

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۰ سطر(۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶-۱۸۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۸۰/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۸۳-۱۹۰)، ۱۲سطر(۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۱۸]

● مزقه وسطی / اصول فقه / فارسی

mazqe-ye vostā

خاتون آبادی، اسماعیل بن محمد باقر، ۱۰۳۱ - ۱۱۱۶ قمری

xātūn ābādī, esmā‘īl ebn-e mohammad bāqer(1622 - 1705)

رساله‌ای است جامع و مفصل در رد و نکوهش اخباریون و اثبات مجتهدین مشتمل بر پنج باب و یک خاتمه: باب ۱.ادله احکام شعریه؛ ۲. ذکر طریق حق در باب اجتهاد و تقلید و ذکر دلایل آن؛ ۳. ذکر اخلاط و اغلاط شیخ طائفه اخباریه صاحب

فوائد مدنیه [میرزا محمد استرآبادی] (-۱۰۳۶ق) مشتمل بر چند مغلطه؛ ۴.در مباحثی که اجتهادیون نقل کرده‌اند و به اعتقاد این حقیر حق خلاف اوست (شامل چند مبحث)؛ ۵. ذکر بندی از کلام در امامت بنا بر مناسبتی که به این سیاق داشت؛ خاتمه در تقریر ادله مذکوره در این کتاب شامل سه فصل. مؤلف در مقدمه سبب تألیف این رساله را مکتوبی ذکر کرده که «حاجی حسین اصفهانی» از مشهد مقدس رضوی برای او ارسال کرده و در آن نامه، جوابیه یکی از مشایخ عظام خراسان که در پاسخ مکتوب حاجی حسین اصفهانی نوشته را گنجانده است (به زبان عربی با این سرآغاز: «الحمدالله علی افضاله و الصلوة ... قد وصلت کتابة الاخ الاعز ... الحاجی حسین ...») و در پایان آن مکتوب از مؤلف (خاتون آبادی) خواسته است که در صدق و کذب و جرح و تعدیل مضامین نامه عالم خراسانی و حق بطلان آن افادت قضاوت کند. مؤلف در سطور پایانی این رساله به کتاب «تقویم الایمان» خود (نسخه شماره ۱۱۸۲۸ آستان قدس) ارجاع داده است. نسخه حاضر کامل و ظاهراً تک نسخه، نفیس و قابل تحقیق و چاپ است.

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۴۷۵۲

آغاز: بسمله نحمدک اللهم واهب طریق العرفان و سبل الاحسان و ... باعث بر تقریر این مقاله و تحریر این رساله آن که چون از مشهد مقدس رضوی و مرقد منور؛ **انجام:** و برحی ازو در تقویم الایمان نیز ذکر کرده ایم هرکس خواهد باو رجوع نماید و این مختصر و انموذج در هر باب از مطالب که علماء ما ذکر کرده اند اما بر خلاف قانون استقامت اختتام پذیرفت. تمام شد

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۰۶ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۷۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۴۳]

● **مزکی النفوس** / عرفان و تصوف / ترکی

mozzka-n nofūs

رومی، عبدالله بن اشرف، - ۸۸۹ ؟ قمری

rūmī,ʻabd-ol-lāh ebn-e ašraf(- 1485)

مؤلف که خود از صوفیه است، این کتاب را به ترکی در سیر و سلوک و مراتب تزکیه نفس نوشته است.

[کشف الظنون ۱۶۶۰/۲؛ هدیة العارفین ۴۷۰/۱؛ معجم المولفین ۳۶/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴عکسی

آغاز: الحمد لله رب العالمین، و الصلوة و السلام علی اشرف الخلق و افضل الخلق سیدنا محمد المختار و علی اله؛ **انجام:** و الله اعلم بالصواب، تم الکتاب بعون الله الملک الوهاب العزیز الغفور التواب و صلی الله علی سیدنا محمد و اله

خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۳۸گ، ۱۷سطر [عکسی ف: ۱-۹۷]

● **المزمور** / کیمیا / عربی

al-mazmūr

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۸

آغاز: الحمد لله جاعل العقول فضیلة الانسان علی جمیع الحیوان و عاجل مقادیرها فیه سبباً لاستحقاق عظیم الرتب؛ **انجام:** ثلثین سنة من عمری فیما تاخر و لا فیما تقدم عشرین سنة و هذا ما نتهی الینا من الکتاب و الله اعلم و الحمد لله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۵-۳۳۳]

● **المزمورات و التسابیح** /کتاب آسمانی / عربی

al-mazmūrāt wa-t tasābīḥ

سی و هفت مزمور داود و ده تسبیح موسی و صموئیل و حبقوق و شعیا و یونان و مریم و دیگران است.

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۲۷

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۷۰]

● **المزهر فی علوم اللغة** / لغت / عربی

al-muzhir fī ʻulūm-il luġa

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr(1446 - 1506)

کتابی است در علوم لغت و انواع آن، مشتمل بر پنجاه نوع که مؤلف در ترتیب و تنویب آن ابتکار به خرج داده است. فهرست انواع کتاب:۱. معرفة الصحیح و یقال له الثابت والحفوظ؛ ۲. معرفة ماروی من اللغة ولم یصح و لم یثبت؛ ۳. معرفة المتواتر والآحاد؛ ۴. معرفة المرسل و المنقطع؛ ۵. معرفة الافراد؛ ۶. معرفة فی تقبل روایته و من (ترد)؛ ۸ معرفة المصنوع؛ ۹. معرفة الفصیح (دردو فصل)؛ ۱۰. معرفة الضعیف و المنکر و المتروک من اللغات؛ ۱۱. معرفة الردی المذموم من اللغات؛ ۱۲. معرفة المطرد و الشاذ؛ ۱۳. معرفة الحوشی و الغرائب والشوارد والنوادر؛ ۱۴. معرفة المستعمل والمهمل؛ ۱۵. معرفة المفارید؛ ۱۶. معرفة مختلف اللغة؛ ۱۷. معرفة تداخل اللغات؛ ۱۸. معرفة توافق اللغات؛ ۱۹. معرفة المعرب؛ ۲۰. معرفة الالفاظ الاسلامیة؛ ۲۱. معرفة المولد؛ ۲۲. معرفة خصایص اللغة؛ ۲۳. معرفة الاشتقاق؛ ۲۴. معرفة الحقیقةو المجاز؛ ۲۵. معرفة المشترک؛ ۲۶. معرفة الاضداد من انواع المشترک؛ ۲۷. معرفة المترادف؛ ۲۸. معرفة الاتباع؛ ۲۹. معرفة العام و الخاص (درپنج فصل)؛ ۳۰. معرفة المطلق والمقید؛ ۳۱. معرفة المشجر؛ ۳۲. معرفة الابدال؛ ۳۳. معرفة القلب؛ ۳۴. معرفة النحت؛ ۳۵. معرفة الامثال؛ ۳۶. معرفة الاباء والامهات و الابناء و البنات والاخوةوالاخوات و الاذواء و الذوات؛ ۳۷. معرفة ما ورد بوجهین بحیث یؤمن فیه التصحیف؛ ۳۸. معرفة ما ورد بوجهین بحیث اذا قرأه الالثغلایعاب؛ ۳۹. معرفة الملاحن و الالغاز

و فتیا فقیه العرب و الثلثة متقاربه (درسه فصل)؛ ۴۰. معرفة الاشباه و النظائر؛ ۴۱. معرفة آداب اللغوی؛ ۴۲. معرفة کتاب اللغة؛ ۴۳. معرفة التصحیف و التحریف؛ ۴۴. معرفةالطبقات و الحفاظ و الثقات و الضعفاء؛ ۴۵. معرفة الاسماء والکنی و الالقاب والانساب (درچهارفصل)؛ ۴۶. معرفة المؤتلف و المختلف؛ ۴۷. معرفة المتفق و المتفرق (درسه فصل)؛ ۴۸. معرفة الموالید و الوفیات؛ ۴۹. معرفة الشعر والشعراء؛ ۵۰. معرفة اغلاط العرب.
آغاز: بسمله الحمدلله خالق الالسن و اللغات واضع الالفاظ للمعانی بحسب ما اقتضته حکمة البالغات. الذی علم آدم الاسما کلها و اظهر تدلک شرف اللغة و فضلها ... هذا علم شریف اتبکرت ترتیبه و اخترعت تنولعه و بتوبیه فی علوم اللغة و انواعها و شروط آدابها و ساعها ... و قد سمیة بالمزهر فی علوم اللغة و هذا فهرست انواعه النوع الاول معرفة الصحیح الثابت ...
چاپ: به تصحیح نصر الهورینی، قاهره، ۱۲۸۲ق؛ در بولاق به چاپ رسیده
[معجم المطبوعات ۱۰۸۴؛ کشف الظنون ۱۶۶۰/۲؛ اکتفاء القنوع ص۳۳۷؛الاوقاف العامة موصل۱۸۶/۲ و ۱۲۰/۴؛ دنا ۹: ۴۶۹ (۹ نسخه)]

۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۶۸۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** ینقل عنه ابن قتیبه فی کتاب الانوا بهذا اللفظ والله اعلم.
جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، کا:محمدبن علی بن احمد داودی مالکی شادلی ازهری، تا: چهارشنبه ۲۴شعبان۹۰۰ق؛ با یک سرلوح و یک ترنج؛ کاغذ: بغدادی، جلد: چرمی، ۲۳۹گ، ۲۳سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۳-۱۳۲]
۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۷۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الکتاب بحمدالله و عونه و حسن توفیقه من کتابة افقر عبادالله ابراهیم بن المیک الشافعی سنه ۹۶۷ ختمت بخیره.
خط: نسخ کهن، کا:ابراهیم بن المیک شافعی، تا: ۹۶۷ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر:«الحاج مصطفی صدقی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: بغدادی، جلد: چرم مذهب، ۶۹۱ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۷-۸۸]
۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۰ ـ ب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۳۲سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱-۴۲۲]
۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۱۳۳۰
آغاز: التاسع و العشرون معرفة الخاص والعام، الثلثون معرفة المطلق و المقید؛ **انجام:** و الهادی العنق و الانوح الکثیر الزحیر فی جریه.
خط: نسخ، کا:علی بن محمد بن کرم الله صیمری شیرازی، تا: ذیقعده۱۰۷۵ق، جا: شیراز مدرسه منصوریه؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: شیخ محمد صالح حائری مازندرانی، مرداد ۱۳۵۱؛ ۵۲۵گ، ۲۵سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۳-۲۰۴]
۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۳
خط: نستعلیق، کا:فیروزآبادی، علی بن عبدالغالب، تا: دوشنبه ۲۲ جمادی الثانی۱۰۸۵ق، جا: شیراز مدرسه شریفیه؛ تملک: حسین بن محمد بن صالح بن سلیمان؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن، ۲۸۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۴۹۰]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۸۴ ط
آغاز: برابر؛ **انجام:**و هو ان یطبق احدی الشفتین علی الاخری مع صوت بینهما ... و الانوح الکثیر الزحیر فی حربه. آخر الکتاب و صلی الله ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با یادداشت‌های پراکنده‌ای در باب تعداد اوراق و سطور و ابیات کتاب گویا به قلم سید محمد طباطبایی سنگلجی؛ جلد: مرقش یشمی، ۳۳۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۴/۲-۱۳۳]
۷. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۵۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه دهه سوم رجب۱۲۷۹ق؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [نشریه: ۳-۵۸]
۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** والاثر الخلق و الهادی ... الکثیر الوجیزه فی ضربه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ جلد:تیماج، ۱۹۲گ، ۲۷سطر (۱۱/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۸-۱۹۰]
۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۱۳/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو ان یطبق احدی الشفتین علی الاخری مع صوت بینهما و الاسر الخلق و الهادی العنق و الانوح الکثیر الزخیرة فی جریة ...
کا: حسین بن نصر الله شیرازی، تا: ۱۲۹۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۸گ (۳-۱۵۰)، ۲۵ و ۲۶ سطر(۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۹-۲۵۷]

● مزیة اللسان الفارسیة علی سائر الالسنة ما عدا العربیة

/ ادبیات / عربی
mazīyyat-ul lisān-ul fārsīyya ʻalā sā’ir-il alsina mā ʻada-l ʻarabīyya
ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان، - ۹۴۰ قمری
ebn-e kamāl pāšā, ahmad ebn-e soleymān(- 1534)
چاپ: تهران، محقق: حسین علی محفوظ (ایران کوده، ۱۷)، ۴۶ص، ۱۹۵۳م.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۳۷/۱۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن [ف: ۵-۲۲۶]

● مزید البیان برسالة الشیخ محمد بن علان / فقه / عربی

mazīd-ul bayān bi-r.-iš šayx muḥammad bin ʻalān

مدنی، احمد بن محمد

madanī, ahmad ebn-e mohammad

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۸۵۷۹

آغاز: بسمله الحمدلله الخلاق الهادی من یشاء من صفوته الی التخلق بمکارم الاخلاق الذی هداهم حتی دعوا؛ **انجام:** وضه الاستمداد علی ما اراد و لاصول و لاقوة الا بالله العظیم ... و علینا معهم برحمتک یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۱ق؛ جلد: تیماج مذهب [رایانه]

● **مزیل الارتیاب** / کلام و اعتقادات / عربی

mazīl-ul irtīyāb

آل عصفور، محمدعلی بن محمدنقی،۱۲۸۹-۱۳۵۰قمری

āl-e ʻosfūr, mohammad ʻalī ebn-e mohammad naqī(1872 - 1932)

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۷۷۵۰

آغاز: بسمله نحمدک یا من رکب فینا العقول ممیزه؛ **انجام:** تحریرها عصر یوم السادس و العشرین من شهر صفر سنه ۱۳۴۹

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۹ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مزیل الاغلاط** / لغت / عربی

muzīl-ul aġlāṭ

محمد حبیب الله بن شیخ جهان

mohammad habīb-ol-lāh ebn-e šeyx jahān

درست نامه لغاتی است که عوام در استعمال آنها اشتباه می‌کنند. وی در مقدمه نوشته است: «قال العبد الراجی الی شفاعة النبی و آله محمد حبیب الله بعد مطابقتی کتابی القاموس و الصراح و تتبعی اکثر اطلاقات السقام و الصحاح صادفت جمة من الالفاظ یخطائ فیه العوام و عدة من اللغات یسهو فیها العلماء الاعلام فرتبتها بترتیب التهجی مع ازالة الغلط ببیان الحرکات و الحروف و اثبات ما سقط.»

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۸۴۱۱

آغاز: الحمدالله الذی هو مثبت الصحاح و مزیل الاغلاط و الصلوة و السلام علی من هو مصحح لغات العرب و مخرج السقاط و علی آله ... باب الالف، اصف، بفتح الصاد کاتب سلیمان لا بکسرها کما اشتهر؛ **انجام:** یثرب یفتح الاول و کسر الراء مدینة النبی صلی الله علیه و سلم لا بالفتح کم اشتهر.

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۷۱ق؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۶۸؛ جلد: گالینگور، ۱۳۴گ (۱۵۳پ-۲۸۶پ)، ۱۵۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۸۴]

● **مزیل الاغیار عن الابصار** / کلام و اعتقادات / عربی

muzīl-ul aġyār ʻan-il abṣār

آل ابی خمسین، محمد بن حسین، ق۱۳

āl-e abī xamsīn,mohammad ebn-e hoseyn(- 13c)

چون مؤلف پراکندگی ظلم وستم را در بین مردم دیده و روی‌گردانی آنان را از راه مستقیم مشاهده کرده است. این رساله را در بیان اصول دین پنج‌گانه تهیه و تنظیم نموده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۱/۵

آغاز: الحمد لله الذی خلق خلیقته لمعرفته و عبادته لیستحقوا بذلک نواله و کرامته وسکون غرفات جنته کل علی قدر ایمانه و عمله و قابلیته

نسخه اصل: کتابخانه شخصی - بحرین؛ خط: نسخ، کا:حسین بن علی ابی خمسین احسائی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۴۷ص (۱۸۸-۲۳۴) [عکسی ف: ۴-۲۸۷]

● **مزیل الاوهام** = **وقت اعتبار الایمان و الکفر** / کلام و اعتقادات / عربی

muzīl-ul awhām = waqt-i iʻtibār-il īmān wa-l kufr

جلی، عبدالرحمن

jalī,ʻabd-or-rahmān

در این‌که تا چه زمانی ایمان آوردن مورد قبول است و این‌که ایمان فرعون چگونه مقبول نیافتاد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۱۳/۱۱

آغاز: الحمدلله الذی لایوجد شیء من الاشیاء الا باذنه و الصلاة و السلام علی محمد و آله اجمعین؛ **انجام:**و اما احوال الاصلیة و ما بقی من احوال المرتدین فموکول الی علم الفقه ... ما دامت الاذهان و العقول.

خط: نسخ، کا:رسول بن محمد بن شیخه بن ایوب بن احمد شرفکندی شافعی، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: چرم مذهب، ۶گ (۲۲۴ر-۲۲۹پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف: ۴۱-۱۷۴]

● **مزیل الخفاء عن الفاظ الشفاء** / فلسفه و کلام / عربی

muzīl-ul xifāʼ ʻan alfāẓ-iš šifāʼ

اشمونی، احمد بن محمد، ۸۰۱ - ۸۷۲ قمری

ešmūnī,ahmad ebn-e mohammad(1399 - 1468)

وابسته به: الشفاء بتعریف حقوق المصطفی؛ قاضی عیاض، عیاض بن موسی (۴۷۶-۵۴۴)

تاریخ تألیف: ۳ ذیقعده ۸۴۷ق

حاشیه‌ای است به قول بر «الشفاء بتعریف حقوق المصطفی».

چاپ: قاهره، مطبعة الاستقامة، ۲ج، طبع علی هامش کتاب الشفابتعریف حقوق المصطفی، بدون تاریخ.

[الاوقاف العامة بغداد ۳۶۱/۱]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۹۶

خط: نسخ، کا:برکات بن محمد مکی مالکی، تا: رمضان۱۰۰۷ق؛ تملک: فتح علی بن محمد کریم خان زند در ۱۲۶۱، محمد رضا بن جوهر با مهر ۱۰۸۷؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۱۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۳×۱۹/۴سم [ف: ۱–۴۹۰]

● مزیل العناء فی احکام ما احدث فی الاراضی المزروعة من الفناء / فقه / عربی

muzīl-ul ʻinā’ fī aḥkām-i mā aḥdaṯ-a fi-l arāḍi-l mazrūʻa-ti min-al fanā’

ابن زیاد، عبدالرحمن بن عبدالکریم، ۹۰۰ – ۹۷۵ قمری

ebn-e zīyād, ʻabd-or-rahmān ebn-e ʻabd-ol-karīm(1495 - 1568)

چون احکام مربوط به زمین‌های کشاورزی به‌طور مستقل تدوین نشده بود. مؤلف در این رساله آنها را گرد آوری نموده در سه «مقاله» و یک «تنبیه» و «خاتمه»: مقاله ۱. ماهیة العنا من حیث الاصطلاح؛ ۲. القدر الذی یصیر به شریکاً؛ ۳. حکم تصرفهما مجتمعین او منفردین.

[ایضاح المکنون ۴۷۱/۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۶۴/۲

آغاز: الحمدلله نحمده و نستعینه و نستغفره و نعوذ به من شرور انفسنا و سیئات اعمالنا و من یهد الله فلا مضل له

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲ص (۷۶–۸۷) [عکسی ف: ۵–۳۲۷]

● مزیل النکبات و منجح الحاجات /- فارسی

mozīl-on nakabāt va monjeh-ol hājāt

نوری، حسن بن عبد الله، ق۱۴ قمری

nūrī,hasan ebn-e ʻabd-ol-lāh(- 20c)

تاریخ تألیف: ۲۰ صفر ۱۳۱۳ق؛ محل تألیف: بارفروش (بابل) مؤلف: شیخ حسن (بن عبدالله بن محمد باقر بن محمد علی) نوری عیز دهی (کذ) [عیز ده غلط کاتب است. صحیح آن (ایزده) است که از محال نور و از ییلاقات مازندران است و عامه برای آسانی در تلفظ «ایزده» می‌گویند] از فضلای امامیه در نیمه اول قرن ۱۴است. از خاتمه کتاب بر می‌آید که مؤلف از شاگردان حاجی اشرفی بوده و بعداً برای تحصیل به نجف رفته است و پس از بازگشت به تألیف«مزیل النکبات و ...» پرداخته است. چنین به نظر می‌رسد که کتاب از جوامع مؤلفه در ادعیه است. مطالب کلی آن در عنوان «نور» است و هر نوری مشتمل است بر عناوین مخصوص «زجاجه» و «کوکب دری» و غیر آن. مطالب این جلد: نور ۷. دعاهای وارد در شب و روز جمعه (در عنوان چهارده زجاجه)؛ ۸. بیان بعضی از مناجات مأثوره (مشتمل بر چهار کوکب دری)؛۹. بعضی از صلوات مستحبه (در دوازده شجره مبارکه)؛ ۱۰. بیان ثواب و فضیلت بعضی از سور و آیات قرآن و فضیلت صلوات و خواص آب نسیان (درعنوان ده زیت مضیئی)؛ ۱۱. آداب و احکام و ادعیه سفر (در ده سراج)؛ ۱۲. آداب احکام تزویج (در عنوان دوازده مشعل)؛ خاتمه در بیان بعضی از ادعیه و اوراد و اذکار مجربه.

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۸۶۹۵

آغاز: و در مصباح کفعمی و سفینة النجات روایت شده که بخوان؛ **انجام:** تا انکه سخن آخر در وقت موت همین کلمه طیبه باشد.

سوم است و کاتب دیباچه آنرا ننوشته است، این نسخه از اوایل (زجاجه سیزدهم از نور هفتم) تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۳ق؛ واقف: حاج سید علی اصغر زاده موسوی؛ ۴۱۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶–۲۸۶]

● مزیل الوسواس فی رد من تبع الخناس / فقه / فارسی

mozīl-ol vasvās fī radd-e man tabaʻ-al xannās

کنتوری، محمد قلی بن محمدحامد،۱۱۸۸–۱۲۶۰قمری

kantūrī,mohammad qolī ebn-e mohammad hāmed(1774 - 1844)

در بیان احکام و مسائلی که وسواسان بدانها مبتلا می‌شوند و به‌جهت جهل و وسوسه به اشتباه می‌روند، نگاشته شده برای رفع وسوسه آنها با اشاره به بعضی روایات و احادیث و نقل بسیاری از اقوال فقهای قدیم تا عصر مؤلف. گویا وی این کتاب را به ترتیب کتاب‌های فقهی از طهارت تا دیات نوشته یا خواسته بنویسد، و نسخه حاضر بخش نجاسات می‌باشد که در پایان آن به جلد دوم در طهارت حوالت داده می‌شود.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۸۸

آغاز: رفتند و اکثر بتخیل شیطان محتلم شدند و قریش بر سر آب فرود آمده بودند و مسلمانان آب نداشتند

خط: نستعلیق مغلوط، بی‌کا، تا: ۱۶ صفر۱۲۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۷۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف:۳–۲۱۰]

● مزیلة الشبهات عن المانعین عن تقلید الاموات / اصول فقه / عربی

muzīlat-uš šubahāt ʻan-il mmāniʻīn-i ʻan taqlīd-il amwāt

آل عصفور بحرانی، خلف بن عبدعلی، ق۱۳ قمری

āl-e ʻosfūr bahrānī, xalaf ebn-e ʻabd-e-ʻalī(- 19c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۲۱/۵

آغاز: بسملة، الحمدلله الذی شرح صدورنا بمعرفته و نور قلوبنا بأنوار هدایته و بعد، فیقول أقل العباد ... قد سألنی من لایسعنی مخالفته و لایلیق منی ترک إجابته أن أولف له رسالة موجزة الکلمات، مبسوطة المعانی؛ **انجام:** و هی العمدة فی تلک الرتبة التی إعتمدناها و لنقطع جری القلم حیث بلغنا المطلب الأهم من تألیف هذه الرسالة علی نهایة التشویش و العجالة و خوفاً من صروف الأقدار و حوادث اللیل ...

خط: نسخ، کا:علی بن عباس بحرانی، تا: رجب۱۲۷۳ق؛ محشی از شبر محدث بحرانی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۹گ (۸۲پ-۱۲۰پ)، ۱۵سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۹-۲۰۱]

● **مزین الالفاظ** / لغت / فارسی

mozayyan-ol alfāz

رساله‌ای در ترجمه فارسی لغات و واژگان عربی در حیطه علوم و معارف دینی از نویسنده‌ای ناشناخته است که خود به عمد نام خود را مهمل و مجهول گزارده است.وی در مقدمه نسخه گفته، نسخه اولیه را که در اشتمال بر برخی لغات نقصان داشته و نیز برخی واژگان نیاز به نغییر داشته‌اند،در سال ۸۶۳ق مورد بررسی مجدد قرار داده و ویراست دوم آن را در ضمن چهار «باب»تدوین نموده است:۱. مشتمل بر چهار «فصل»:اسماءاللهتعالی، اسماء پیامبر و برخی اهل بیت، اسماء انبیا و ملکوک و سلاطین؛ ۲. محتوی بر هفت «فصل»:اسماء کتب آسمانی و تأویل و تفسیر آن، اسماء آلات کتابت، اسماء ایتمن و اسلام و فرضیه، اسامی مسجد و محراب و ...، اسامی احکام شریعت، اسامی عهد و ذمت و اهل کتاب، اسماء غزا و جهاد و ...؛ ۳. بیان الفاظ و لغات بترتیب حروف تهجی؛ ۴. مشتمل بر پنج «فصل»:الفاظ مترادفه،کلمات و ترکیبات که لازم یک‌دیگرند، کلمات متضاده، برخص حروف هجا که هریک را به صورت چیزی نسبت کرده‌اند و متفرقات.

آغاز: بعد از تحمید حمدی که لایق تحفه بارگاه احدیث تواند بود و تمجید مجدی که قابل درگاه کبریا صمدیت بتواند شد ...

انجام:لقاح:بادی که آبستن کند وگشاید لواقح جمع- نفثه المصدور:شکوه ای که در سینه است ادا کردن.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:احمد بن عبدالرحمن بن احمد جشوی، تا: قرن ۹؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۱/۵سم [ف: ۲۲-۲۳۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۳/۲-۱۰۳]

● **مزین المجالس** / مواعظ / فارسی

mozayyen-ol majāles

حسینی، محمد علی بن محمد محسن، ق۱۳ قمری

hoseynī,mohammad ‘alī ebn-e mohammad mohsen(-19c)

کتاب به صورت مجالس نوشته شده است و هر مجلس شامل چند باب است که تا مجلس یازدهم آن دارای عنوان و مابقی مجالس، بدون شماره و عنوان می‌باشد.

آغاز: الحمد لله الاول بلا اول کان قبله، و الاخر بلا آخر یکون بعده، الذی خلق الخلائق بقدرته

[فهرستواره منزوی ۶۰۴/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس همه را ادا فرماید حتی یک کله سیر و یک دانه خردل و این حدیث از این طولانی تر است و ما با اینقدر اکتفا کردیم

ج ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۵ محرم۱۲۴۱ق؛ مصحح، محشی، با خط فرزند مؤلف چنین آمده: «هو المالک بالاستحقاق، هذا من تألیف والدی اعلی الله مقامه، لقد انتقل الی بعد فوته، دخل فی ملکی»؛ تیماج مذهب، ۱۳۴گ، ۲۲سطر(۱۲×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۸-۱]

← المسائل > احکام النجوم
← المسائل > رساله عملیه

● **المسائل** / حدیث /فارسی

al-masā’il

جعفر بن محمد (ع)، امام ششم، ۸۰ - ۱۴۸ قمری

ja‘far ebn-e mohammad, emām-e šešom (700 - 766)

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۹۶۸۲

آغاز: بسمله، حمدله اما بعد بدانکه این مسائل چند است که صوفیان دین دارو زاهدان پرهیزگار و عابدان عالمان؛ **انجام:** دفع بلیات می‌کند اولا صدقه مخفی دادن در حین قادر شدن و بر عدد عفو کردن و محافظت کردن.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۱ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۶۷۹ [رایانه]

● **المسائل** / فقه / عربی

al-masā’il

ابن حنبل، احمد بن محمد، ۱۶۴ - ۲۴۱ قمری

ebn-e hanbal,ahmad ebn-e mohammad (782 - 856)

مسائلی است در ابواب مختلف فقهی که مؤلف از پدرش پرسیده است و در کتاب حاضر طبق ابواب فقهی از کتاب

طهارت تا شهادات جمع‌آوری شده است.
چاپ: دمشق، محقق: زهیر الشاویش، مکتب الاسلامی، چاپ دوم، ۵۰۲ص، ۱۴۰۱ق.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۱۱
آغاز: باب الماء ... سألت أبی عن رجل حفر بئراً فی دار، و بین البئر و بین خندق فی جوف السحن مقدار خمسة عشر ذراعاً
نسخه اصل: کتابخانه دار الکتب الظاهریه -دمشق ۲۶۹ عمریه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ یا ۸؛ مصحح؛ واقف: احمد بن یحیی نجدی؛ ۴۰۵ص [عکسی ف: ۵-۲۷۷]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۰۶/۳-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۱۷۰]

● المسائل = المدخل الی الطب / طب / عربی
al-masā'il = al-madxal ila-ṭṭibb
حنین بن اسحاق، ۱۹۴ - ۲۶۰ قمری
honayn ebn-e eshāq (811 - 875)

کتابی است موجز و پرمحتوا، شامل مطالب گوناگون طبی از: ارکان طبیعت اعضاء بدن، اصناف مزاح، انواع ادویه، امراض و اسباب ان و بسیاری از مسائل پزشکی و پیراپزشکی و پایان کتاب به مبحث بول ختم می‌گردد، مطالب با تعابیر: کم هی، ما هی، کیف یکون، علی ماذا، ای الاسباب، بأی الدلائل و نظایر اینها به سبک سوال و جواب شروع و به شیوه‌ای ساده و شفاف مطرح می‌شود، فصول و ابواب ندارد، ولی بعضی از قارئین ان را به ۱۴ جزء تقسیم کرده است. یکی از بهترین شروح این کتاب شرح ابن ابی صادق نیشابوری است که از اوبه عنوان شاگرد ابن سینا یاد شده است.
چاپ: قاهره، محقق: محمد علی ابو ریان وجلال محمد موسی، دار الجامعات المصریة، مطبعة دار نشر الثقافة، ۵۵۴ص، ۱۹۷۸م؛ و اخیراً ترجمه فارسی آن در تهران نیز به چاپ رسیده
[هدیة العارفین: ۳۳۹/۱؛ره آورد ۴۴۳؛الطب الصیدلیه ص ۳۳۶]
شرح و حواشی:
۱- تعالیق بر مسائل؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)
۲- المسائل (مختصر)

۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۸۶
آغاز: الی کم جزء ینقسم الطب، الی جز أین و ما هما النظر و العمل؛ **انجام:** فی القضیب من الرجل او الفرج من المرأة
انجام نسخه حاضر: ... مما ذا یکون الثفل الراسب الشبیه بحب الکرسنة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۷؛ در هوامش بلاغ با عنوان «بلغ قراءة وقفه الله تعالی» بدون ذکر نام، در برگ نخست آمده:«قرا علی الولد ... عبدالدائم بن عبدالعزیز من اوله الی اخره ... و کتب ابراهیم بن محمد السویدی الطبیب فی سلخ صفر سنة ثمان و ثمانین و ستمائة هجریة»؛ مهر: «حسین منی و انا من حسین» (مربع)، «محمد تقی ابن محمد شفیع الحسینی» (بیضی)؛ تملک: پدرش سید ابراهیم بن میر معصوم حسینی قزوینی با مهر «صراط علی حق نمسکه عبده ابراهیم الحسینی» (مربع)، عبدالدائم بن الحکیم عبدالعزیز، تملکی ناشناس که در عبارات آن جمله ترکی «محمد اخی جامعنده» به چشم می‌خورد؛ واقف: میر حسینا، ۱۱۶۳؛ ۱۱۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۱۰۵]

۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۹۴
آغاز: الارض باردة یابسة. کم هی اصناف المزاج ؟ تسعة. و ما هی ؟ ثمانیة: غبر معتدلة و معتدل؛ **انجام:** البول یدل علی ان العلة اما هی جمیع البدن ... او فی القضیب من الرجال او فی الفرج من المرأة
خط: نسخ، کا:محمد بن ابوطاهر، تا: ۵ شوال۷۰۴ق؛ ۱۶۳ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [نشریه: ۳-۳۸۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۹۶/۱
آغاز: الطب ینقسم الی علم و عمل علم الامور الطبیعة و هو الصحة و منه یستخرج علم الخارج عن الطبع و هو المرض لأن الخارج عن الطبع هو زوال الامر الطبیعی عن حاله؛ **انجام:** الذی هو مؤلف من الادویة التی یکون اقل عدداسهل وجودا و اکثرها منافع و الموافق فی الغرض المقصود انقضت مسائل حنین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۰؛ تملک: امیر الدین محمد زاهدی؛ ۲۰گ (۱پ-۲۰ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳۳-۳۶۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۴۴
خط: نستعلیق، کا:طبیب حموی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ صفر۱۰۰۷ق، جا: یزد [سنا: ف: ۱-۱۸۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱۵/۳
آغاز: ما هی افعال القوة المصورة؟ الشکل و التقعیر و المنافذ و الخشونة و الملاسة؛ **انجام:** اوفی الفرج من المرة تمت مسائل حنین بن اسحق مع زیادات حبیش الاعثم تلمیذ حنین بن اسحق و الحمدلله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲گ (۲۷ر-۸۲ر)،۱۹سطر(۱۱/۵×۱۷/۵)،اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۴-۴۰۲۳]

● المسائل (مختصر) / طب / عربی
al-masā'il (mx.)
وابسته به: المسائل؛ حنین بن اسحاق (۱۹۴-۲۶۰ق)
تلخیص المسائل منسوب به حنین. مشتمل بر سه «فصل».

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۷۰
آغاز: بن عبدالعزیز النبلی ... تحفظ المسائل المنسوبة الی حنین معدد ... ترتیب معانی هذا الکتاب علی طریق السؤال و الجواب ...

سألونی تلخیص معانی هذا الکتاب معراه عن الاسؤلة و الاجوبة؛
انجام: طلا للسقطه و الوثی
خط:نسخ کهن،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، ۸۰گ، اندازه: ۱۴×۱۷/۵سم [ف: ۵-۱۵۹۵]

● **المسائل** / هیئت / فارسی

al-masā'il

ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد، ۱۷۲ - ۲۷۲ قمری

abū-ma'šar-e falakī, ja'far ebn-e mohammad (789-886)

با عنوان‌های «مسأله، باب».

[فهرستواره منزوی ۳۰۴۴/۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۹/۳

خط: نسخ، کا:احمد بانی، تا: قرن ۱۳؛ محشی ؛ قبلاً با شماره ۳۹۳ در کتابخانه محمد حسین مفتاح بوده (نشریه ۷: ۲۳۷)؛ جلد: مقوایی، ۲۷ص (۵۴-۸۰)، ۲۰سطر [سنا: ف: ۲-۱۶۳]

● **المسائل = الجامع لاحکام المسائل = الجامع لعلم الاحکام = المسائل فی احکام النجوم** / هیئت / عربی

al-masā'il = al-jāmi' li-aḥkām-il masā'il = al-jāmi' li-i'lm-il aḥkām = al-masā'il fī aḥkām-in nujūm

قصرانی، یعقوب بن علی، ق۳ قمری

qasrānī,ya'qūb ebn-e 'alī(- 9c)

این کتاب از معتبرات جامع قدیم این رشته و ازمدارک امام فخر رازی در تألیف کتاب اختیارات العلائیه است. برای معرفی این کتاب سطوری از مقدمه آن نقل می‌گردد:«وجدت فی ما عبر لنا عن الاولین مما اودعت کتبها من سرها المکنون مراتب العلوم ثلثه اعلاها المعرفة و هو علم التوحید المجبول علیه الحق و اسفلها العلم المدرک بالحواس و هو علم الطب و اوسطها العلم المدرک بالقیاس و هو علم النجوم و وجدت هذه المرتبة الوسطی اشرفها اذ کان الاول جبلة فی الخلق فکم یحمد مدرکه لانه لم یدرکه منزله به و وجدت هذا العلم الشریف شجرتها الحساب و عروقها معرفة الفلک (کذ العلل) و جناها علم الاحکام عامیة و خاصیة» و «فرایت تألیف کتاب لعلم احکام المسائل اذ لم اجد فی کتب الاولین جامعا لذلک و ابوبه ابوابا علی مراتب البیوت الاثنی عشر مدرجا فیه ما افترق فی کتب الاولین من الاقربین و الاقدمین باشرف مما امکن من المعانی و اوجز المبانی لیکون جامعا مستغنیا بحضوره عن النظر فی غیره». مطالب در دوازده «برج» است و هر برجی دارای ابواب و هر بابی شامل فصول. (مهدی ولائی)

آغاز: بسمله الحمدلله ذی المحامد الذاخرة و العزة القاهرة و الحجج الظاهرة احمده ...

انجام: الذی یسأل عنه فرحا و صلاحا باذن الله. تم الکتاب بکمال ما قصدنا له و الحمدلله و لی الحمد و اهل الفضل و صلی الله علی سیدنا محمد المصطفی و آله الطیبین ...

[بروکلمان ۳۹۲/۱ و ذیل ۲۲۱/۱؛ حاجی خلیفه ۱۶۶۹/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۶۱/۴]

شروح و حواشی:

۱- مسائل قصرانی (ترجمه)؛ حسینی اصفهانی، داوود بن مهدی (۱۱۹۰-۱۲۴۰)

۲- مسائل قصرانی (ترجمه)

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۲۴۴

انجام: القول فی طلب الصلاة اذا سالک طالب الصلاة عاجلة و غیر عاجلة فانظر الی الطالع و ربه و رب سهم العادة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ ذیحجه۱۰۸۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۰۱گ، ۱۶ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۵۵۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ ترمه، جلد: میشن، ۲۲۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳/۱×۲۴/۱سم [ف: ۱-۴۹۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۱۱۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف:شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ ۱۴۶گ، ۲۱سطر [ف: ۱۸-۱۶۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۶۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، ۲۶۵گ، ۱۷سطر(۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۵-۴۰۷۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۳۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مصحح، در چهار برگ آغازین فهرست مطالب کتاب در ذیقعده ۱۱۹۸ق آمده؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۱۱۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۱/۳

بی‌کا، تا: ۱۱۷۸ق؛ اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۴۰۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۱۶/۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۶۷۲]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۳۹۲/۱

از آغاز برج خامس است تا باب سوم همین برج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با ترجمه فارسی به خط نستعلیق میان سطور، در پشت جلد «البارع فی النجوم» خوانده شده؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۳گ (۱پ-۱۳پ)،۱۶سطر(۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۵۵۶]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، به خواهش آقا سید احمد حسینی؛ تملک: کتابخانه فرهاد میرزا که اردشیر میرزا در ۱۲۵۵از مازندران برای او فرستاد و خودش در ساری به سال ۱۲۵۴ از آقا سید احمد طبیب خراسانی گرفته بود؛ مهر: سید احمد حسینی مورخ ۱۲۲۲؛ جلد: میشن، ۲۲۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۱سم [ف: ۱-۴۹۱]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن ابراهیم خادم حسینی، تا: ۱۸ ذیحجه۱۲۰۶ق؛ مجدول، یادداشت انتقال از طریق ارث به خط سید محمد بن حاجی میرزا زین العابدین حسینی در ۱۲۲۹ق؛ مهر: «عبده محمد جعفر» (بادامی کوچک)، «عبده محمد الحسینی» (بادامی کوچک)؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۴۲]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۰۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۵۲گ (۱-۴۵۲ر)، ۲۳ سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۴۵۶]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ ذیقعده۱۲۲۷ق؛ محشی از مدخل کبیر ابو معشر به نستعلیق و از محمد اکبر که در آن از استخراج تسییرات و فردارات در سه‌شنبه نهم ربیع الثانی ۱۲۳۰ (نوروز ۷۳۷ ملکشاهی) یاد می‌کند و گویا همو است که عبارت‌هایی از ابومعشر و زیج گرگانی درهامش آورده؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد اکبر»؛ جلد: تیماج، ۲۷۴گ، ۱۹سطر(۹×۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۴-۹۴۵]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ سرخی نویسی آن رجب ۱۲۲۸؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین، عبده محمد علی ۱۲۲۰ [یا ۱۲۲۵]» (چهارگوش)، «عبده محمد اسماعیل الحسینی ۱۲۳۰» (بیضوی)، «محمدعلی» (بیضوی کوچک)؛ جلد: چرم، ۲۹۳گ، ۱۸سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۲۹]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۳

خط: نسخ، کا:عباس علی بن میرزا محمد نوری بردونی، تا: ۱۷ محرم۱۲۳۴ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۴۵گ، ۱۹ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۵-۵۵۶]

۱۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ امانت نزد عماد المحققین حاج اعتضاد الدوله سرکشیک با تاریخ ۱۳۳۸؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۱۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: -۶۶۰]

۱۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۹۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۵گ (۱پ-۱۴۵ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲-۷۵]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد حسین مروزی، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج، ۷۵۶ص، ۱۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۴-۲۳۰]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و ثلث، کا:محمد تقی اصفهانی، تا: ۱۲۴۱ق، جا: مشهد رضوی؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۴گ، ۲۰سطر(۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۹-۹]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۵۶۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان کان فی وتد فنون وبعد الوتد شهور و قبل الوتد ایام و ان کان فی هذه المنازل ضعیفا فانه ینحط منزلة دون منزلة باذن الله تعالی

خط: نسخ خوش، کا:فتح آبادی، علی میرزا بن علی جان، تا: ذیحجه ۱۲۴۵ق، برای مقرب الخاقان حاجی اکبر؛ واقف: نایینی؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۸-۴۲۸]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۰۲۶۹

آغاز: ک تمثال راکب الماء کاحیه من یاقوت الاحمر؛ **انجام:** و هابا ماکمری سهلا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۱۷]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۴۵

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست از ابومحمد احمد الشریف دانسته شده که اشتباه است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:شریف، ابو محمد احمد، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۳-۳۵۰]

● **مسائل قصرانی (ترجمه)** / هیئت / فارسی

masā’el-e qasrānī (t.)

حسینی اصفهانی، داوود بن مهدی، ۱۱۹۰ - ۱۲۴۰ قمری

hoseynī esfahānī, dāvūd ebn-e mahdī (1776 - 1825)

وابسته به: المسائل = الجامع لاحکام المسائل = الجامع لعلم الاحکام = المسائل فی احکام النجوم؛ قصرانی، یعقوب بن علی (-۳)

تاریخ تألیف: محرم ۱۲۳۶ق

نزدیک هزار سال پس از تألیف اصل کتاب به خواهش کسی که خود را در ص ع «خادم روضه امام ثامن» می‌خواند و یادداشتی در اینجا در ۱۲۲۹دارد با همکاری آقا ابومحمد بحرینی و میرزا عبدالجواد و ملا عبدالوهاب ساخته است. کتاب درطالع‌بینی و یافتن مجهولات و مخفیات و شناختن آثار کواکب وبروج و به دست آوردن سعد و نحس اشیاء و هنگام مناسب برای شروع در کارها با نقل بسیاری از گفته‌های حکمای یونان و فلاسفه قدیم و بعضی از مشهوران فلاسفه صدر اسلام است. عناوین رئیسی آن چنین است: دانستن ضمیر از جمیع مهمات اختلاف علمای این فن، باب دیگر در احکام اهل هند در علم جنی عمل، حکم بر کواکب هرگاه در طالع باشند،

معرفت مسأله ضمیر با جنی، معرفت حدود هرگاه در آن قمر باشد، باب حکم بر حوایج کلیه در معرفت کون و لاکون، باب طالع و آنچه مناسب او است از مسایل، معرفت استخراج دلیل وقت.

آغاز: بسمله، معرفت طائر المسئلة از مقالات مختلفة به درستی که علما خلاف کرده اند دروقت نظر درمسئلها پس گمان کرده است

انجام: آنچه سئوال شده از فرح و شادی و صلاح باذن الله قول مصنف.تمام شد کتاب بمنتهای کمال آنچه قصدکرده بودیم الحمدلله ولی الحمد ... که زمان اتمام این ترجمه است موافقت با غیره تمت.

[نسخه‌های منزوی ۲۶۱/۱؛ کشف الظنون ۱۶۶۹/۲؛ فهرستواره منزوی ۲۸۵۸/۴]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۰۰/۳

مقاله هشتم در ضمیر و خبیر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۲سطر، اندازه: ۹/۷×۱۶/۷سم [ف: ۷-۳۸۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۷۱/۱

از مسئله ضمیر شروع و به بیت الاصل و الذوات پایان می‌گیرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن سرخ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۱/۳سم [ف: ۶-۳۴۵]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۲

آغاز: بسمله. ستایش برای خدا صاحب خصلتهای نیکو و قوه غالب و دلیلهای روشن. حمد می‌کنم؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد کاظم بن ملا صادق رازی فرشخانه‌ای، تا:قرن۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۴۲۶]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹/۲

از میرزا محمد دوانی دانسته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ناتمام؛ جلد: تیماج، ۸۱گ (۳۲پ-۱۱۲ر)، ۱۸سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۲۱۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۸۱/۱

آغاز: بمقالات مختلفه بدانکه علما خلاف کرده اند در وقت نظر در مسئلها پس گمان کرده و الیس که طائر مسئله میباشد؛ **انجام:** پس اگر چنانچه صاحب بیت العاقبه) کمتر باشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۴۱۹ص (۲-۴۲۰)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱۹-۲۵۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۸۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۴۱۵گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۶-۲۵۵]

۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۰۵۹م

آغاز: صفحات اول پارگی: ... مساله تا آنگاه باشد که حاجت سائل روان زائل شود به تمام شدن یا به نومیدی ... تزویج باشد یا بر آمدن کار یا ویران شدن او و چون سوال آن حال ... کار مقیم بود تا آنگاه بقاء باشد آن مساله را که آن کار ویران شود. بدانکه خطا اندر مساله از چهار روی افتد اول از الت ... ساعت؛ **انجام:** اگر برج منقلب بود (نقاشی کرده حروف را) باشد پس آنچه بیرون آید از خداوند طالع آن عهد و عمر باشد و آنچه میان قمر و نحس و یا احتراق باشد آن عدد نکبتها بود و دلالت اوقات بیشتر از این باشد و هم از این معنی به صدر کتاب خود یاد کرده بودم و اندر هر بابی و فصلی و اوقات دلیل گسسته شود و بیاد داشتن آسان تر باشد تا خطا بیوفتد از جهت آنکه بیشتر منجمان اندر بیرون آوردن اوقات به عاجل الحال عاجزاند و سخنان ایشان بیشتر این جهت را باشد و الحمد لله ...

خط: نسخ، کا:محمد حسن لاریجانی، تا: ۷ شوال۱۲۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی پارچه‌ای، ۲۸۹گ، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۸]

۸. اهواز؛ شوشتری، محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق [نشریه: ۷-۷۹۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۵۹

آغاز: معرفت طائر مسئله بمقالات مختلفه بدانکه علماء خلاف کرده اند در وقت نظر درمسئلها؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی ازمترجم با نشانه «منه»، در کنار ص آخر نوشته گویا به‌خط خود مترجم، مجدول؛ جلد: تیماج، ۵۲۷ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۴۰۴]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۵-۵/۸۵

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا:سید علی اصفهانی، تا: غره محرم ۱۲۶۸ق؛محشی؛ جلد: تیماج، ۳۱۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۸۹۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۲۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کتاب که از آثار صحت جاری بود و پر واضح است که در صورت مذکوره اعتمادی باقی نمی ماند.

خط: نسخ زیبا، کا:محمد مهدی بن حاج ملا غلام حسین منجم باشی، تا: ۱۲۸۰ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ (۱پ-۲۰۳پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۱-۳۱۵]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۰۷

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مهر:«فضل الله بن رحمة الله»؛ جلد: تیماج، ۳۹۸ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۹-۵۷۱]

● مسائل قصرانی (ترجمه) / هیئت / فارسی

masā’el-e qasrānī (t.)

وابسته به: المسائل = الجامع لاحکام المسائل = الجامع لعلم

الاحکام = المسائل فی احکام النجوم؛ قصرانی، یعقوب بن علی (-۳)

ترجمه «منتخب المسائل» قصرانی است در طالع‌بینی و یافتن مجهولات و مخفیات و شناختن آثار کواکب و بروج، و به دست آوردن سعد و نحس اشیاء و هنگام مناسب برای شروع در کارها با نقل کلمات حکمای یونان و فلاسفه قدیم. مترجم ترتیب اصل را در نظرنگرفته و آن را در دوازده باب و یک مقدمه و هرباب را در چند فصل برگزار کرده است. نسخه از آغاز و انجام نانوشته است و در پایان سه جدول: ساعات صبح و شفق در ایام سال شمسی، جدول اوقات وصول کف الخضیب بدایره نصف النهار و جدول معرفت طلوع درجات بروج با استخراج «محمد زمان» کتابت شده است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۹۶/۲

آغاز: نسخه: باب چهارم در دلیلهای بیست و چهارم ... مقدمه در بیان بعضی مسائل که واجب است که قبل از شروع در این علم بدانند مشتمل بر دوازده فصل؛ **انجام:** بعضی حالات ایشان به جدول باز نماییم که بر طالبان آسانترین و جدول بر صفحه متقابل نموده می‌شود ان شاء الله تعالی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۵گ (۱۴۶ر–۱۸۰پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲–۷۵]

● **المسائل** / اخلاق / عربی

al-masā’il

حکیم ترمذی، محمد بن علی،– ۳۲۰ ؟ قمری

hakīm-e termezī, mohammad ebn-e ‘alī(- 933)

مسائلی در ادب و رزق و دنیا و تقوا و غیر آن و جواب ابوعثمان سعید نیشابوری.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۳/۵–ف

نسخه اصل: راشد افندی ش ۱۵۷۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵۹۳ق؛ ۲۱گ (۴۹ر–۶۹پ)، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱–۴۵۱]

● **مسائل** / پاسخ پرسشها / عربی

masā’el

مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ – ۴۱۳ قمری

mofīd,mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)

پرسش و پاسخی است از شیخ ابو جعفر طوسی و ابو عبدالله محمد بن محمد بن نعمان مفید. شیخ طوسی سؤالات خود را با جمله «ما یقول سیدنا الشیخ الجلیل المفید» آغاز می‌کند و شیخ مفید بیشتر پاسخ‌های خود را بدین‌گونه پایان می‌دهد: «و کتب محمد بن محمد بن نعمان».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۴۳/۳

آغاز: بسمله المسائل التی سالها الشیخ ابو جعفر الطوسی بخطه رحمه الله للشیخ المفید و عاد الجواب من الشیخ المفید ما یقول سیدنا الشیخ الاجل المفید اطال الله بقائه و کتبت اعداء ه فیما قذف به ابن ربیعة الطرابلسی لعلی بن نصیر الفائقی ... فانکان الفائقی بریئا ... ما یکون حکم بن ربیعه فی فیما قذفه مع تظاهره باعتقاد الحق و لزوم الاعمال الصالحات ... الجواب ان کان الفائقی بریئا ... فقد و بق الرجل ... فان مات علی ذلک فهو مستحق لعقاب النار ... و لن یخرجه عن استحقاقه العقاب ما کان متظاهرا به

خط: نسخ، کا:حسین بن ابی الحسن کاشانی، تا: ۷۲۸ق؛ در نسخه حاضر یازده سؤال است و سؤال آخر بیش از یک صفحه را فرا گرفته و پاسخ آن در نسخه نیست؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳ص (۶۵۶–۶۵۸)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۷–۹۷]

● **المسائل** /گوناگون / عربی

al-masā’il

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

چند رساله متفاوت است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۱

مسألة وردت من خراسان فی شعبان سنة ۴۱۵، مسألة خرجت فی محرم سنة ۴۲۷، مسألة خرجت فی محرم سنة ۴۲۷، مسألة خرجت فی محرم سنة ۴۲۷، مسألة خرجت فی ربیع الاول سنه ۴۲۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶–۳۹۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۵

خرجت فی صفر سنة ۴۲۷ و ربیع الاول سنة ۴۲۷(چهار تا)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶–۳۹۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۲۳

المسالتان وجدتا فی آخر الکتاب المنقول منه فی معنی «ما تتلوا منه من القرآن» و مسالة المنامات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ از روی نسخه مورخ روز پنج‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۱۰۱، تاریخ نسخه منقول؛ ۱۷سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶–۳۹۹]

● **المسائل** /فقه، کلام و اعتقادات / عربی

al-masā’il

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

دارای این مسأله‌هاست: ۱. مسح برخفین که از خراسان پرسیده شده است و سید مرتضی در ۴۱۵ در خانه پدرش طاهر در باب المحول به آن پاسخ داده است؛ ۲. نکاح متعه که سید در ۴۱۷

پاسخ داده است؛ ۳. بیع به مذهب شافعی که در محرم ۴۲۷ پاسخ داده است؛ ۴. طلاق به یک لفظ که در ۴۲۷ پاسخ گفته است؛ ۵ و۶. از مسائل رملیات است؛ ۷ تا ۹. مسأله‌های پراکنده است؛ ۱۰ تا ۱۷. چند مسأله از مسائل واسطیات است از پنجم تا دوازدهم؛ ۱۸ تا ۲۲. مسأله‌های پراکنده است؛ ۲۳. مسئله‌ای که در صفر ۴۱۷ پاسخ گفته است؛ ۲۴. مسئله‌ای که در ربیع الاول ۴۱۷ پاسخ گفته است؛ ۲۵. معرفت واجب؛ ۲۶. مسائل نیلیات گویا تباینات (ادب المرتضی) ص ۱۵۲ شامل مسأله ۶ تا ۲۷ آن مسائل است؛ ۲۷. غیبت که در کلمات المحققین به تاریخ ۱۳۱۵ق در تهران چاپ شده است (ص ۱۹۵ و ۱۹۷) (ادب المرتضی ۱۵۲) و جامع می‌گوید نمی‌دانم از سید است یا نه ولی در کتب چنین یافته شده است؛ ۲۸. مسألة من کلام قاضی القضاة عبدالجبار بن احمد فی ان المجبرة و المشبهة لایمکنهم الاستدلال علی النبوة؛ ۲۹. حدوث جسم و جوهر و عرض؛ ۳۰. عصمت که در کلمات المحققین (ص ۲۰۳) چاپ شده است (ادب المرتضی ص ۱۴۸)؛۳۱. ذات قدیم؛ ۳۲. صفت به فاعل است یا نه؟؛ ۳۳. الشیء شییء لنفسه؛ ۳۴. نوافل؛ ۳۵. ادراک جواهر؛ ۳۶. حسن الالم؛ ۳۷. الاعراض و انواعها. در این مسائل چنان‌که در فهرست دیده‌ایم از مسائل رملیات و واسطیات و نیلیات گویا (تبانیات) و غیبت و عصمت یاد شده است و پیداست که کسی این مسأله‌ها را از این رسالات و مقالات و از غرر و درر مرتضی و نوشته‌های دیگر او گرد آورده است، چنان‌کهدر ادب المرتضی (ص ۱۴۸) نیز بدین مطلب اشارت شده است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۵۲۴/۱

خط: نسخ، کا:سید اسماعیل ابرندابادی، تا: سه‌شنبه ۱۸ ذیقعده۱۲۴۸ق؛ در پایان آمده که از روی نسخه کهن کتابخانه غروی نوشته شده، برای سید نصرالله نوشته است، در پایان هر شماره از رسائل سید مرتضی آمده است که از روی نسخه کهن نجف مورخ ذیقعده ۵۷۴ نوشته شده، در برگ ۱۶۱ آمده که از روی نسخه غروی (نجف) مورخ ۵۷۴ نوشته‌ام و در گ ۲۰۵ دارد که در پنج‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۱۰۱ نوشته، پس باید سید اسماعیل رساله‌های سید مرتضی را از روی نسخه ۱۱۰۱ که از روی نسخه نجف نوشته شده بود نوشته باشد؛ جلد: تیماج، ۴۳گ (۲پ-۴۴ر)،۱۸ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۵۵۷]

● **المسائل (رسالة فی بعض)** / فلسفه / عربی

al-masā’il (r.-un fī ba‘ḍ-il)

خیام، عمر بن ابراهیم، - ۵۱۷ ؟ قمری

xayyām, ‘omar ebn-e ebrāhīm(- 1124)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۷/۲۷-ف

نسخه اصل: روان کوشکو، ش ۲۰۴۲؛ کا:عبدالرحمن بن علی بن مويد،تا:ربیع الاول و ربیع الثانی۸۸۸ق،جا:شیراز [فیلمها ف: ۱-۴۳۷]

● **المسائل = المسائل الثمانی عشر** / فلسفه / عربی

al-masā’il = al-masā’il ṯamānī ‘ašar

اثیرالدین ابهری، مفضل بن عمر، - ۶۶۰ ؟ قمری

asīr-od-dīn-e abharī,mofazzal ebn-e ‘omar(- 1262)

هجده مسأله فلسفی وکلامی است که دربین فلاسفه ومتکلمین وارباب ملل وادیان مورد نزاع واقع شده است: ۱. فی ان العالم لیس بازلی؛۲. فی ان الوجود نفس الماهیة؛ ۳. ان المعدوم لیس بشیء؛ ۴. اثباتالعلم بالصانع؛ ۵.وجود الباری نفس حقیقته؛ ۶. توحید؛ ۷. ان الباری فاعل بالاختیار؛ ... ۱۷. الطریق التی سلکها الاقدمون من المتکلمین فی حدوث العالم؛ ۱۸. اثبات نبوة نبینا محمد (ص).

آغاز: هذه رساله تألیف العلامه المحقق لسان الحکماء و المتکلمین اثیر الحق و الملة و الدین الابهری، مشتملة علی ثما نی عشرة مسئله فی الکلام وقع فیها النزاع بین الحکماء و المتکلمین و ارباب الملل و الادیان المسئلة الاولی فی ان العالم لیس بازلی خلافا للفلاسفة و الدهریه. لنا فی المسئلة ان نقول لازمة ازلیة العالم منتفیه فینتفی ازلیته ...

انجام: فاقتضت الحکمة الالهیه ان یبعث شخصا مخصوصاً بآیات و معجزات لیتکلم معهم بالسنتهم ... و تعلیمهم عبادة ربهم و یذکر هم الرحیل الیه و هدابتهم الی صراط مستقیم تمت المسائل و الحمد لولی الحمد و الصلوة علی الذوات الشریفه ذوی العلم و المجد.

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۷۹/۲۲-۳۵/۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۸-۴۲۹۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۰/۱۵

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد میر حسین استرابادی، تا: ۱۰۵۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۴ص (۹۳-۱۲۶)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۹-۴۶۱]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۲۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا:محمد نصیر آمدی، تا: ۱۵ محرم ۱۱۱۱ق؛ ۱۲۱گ (۱پ-۱۲۱ر) [ف: ۳-۳۰۰]

● **مسائل** / فقه / عربی

masā’el

بحرانی، علی بن سلیمان، ق۷ قمری

bahrānī,‘alī ebn-e soleymān(- 13c)

مسائل مختصری است در ابواب مختلف فقهی.

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۱۹/۴

آغاز: مسألة الشفعة ثابتة فی کل شیء غیر الحیوان اما الحیوان الآدمی فکذلک؛ **انجام:** و علی القول بتحقق الغروب باستتار القرص کما هو الاقرب عندنا فلا یجری و الله اعلم.

کا: عبدالله بن یحیی بن عبدالله بن ناصر بن محمد بن ابطال، تا: ۱۰۴۹ق؛ مصحح، در پایان رساله تصحیحی از روی نسخه‌ای که بر مؤلف خوانده شده بود توسط ماجد بن یوسف بن عبدالمهدی به سال ۱۰۶۰ دیده می‌شود؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۰گ (۱۶۵پ-۱۸۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۹۹]

۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۱۹/۷

آغاز: مسألة لقطة غیر الحرم بعد التصریف ... الملتقط مخیر بین الصدقة بها و ایقائها أمانة و بین تملکها و یضمن مع الصدقة و التملک؛ **انجام:** و لیس للثانی التصرف فیها و لو تصرف کان للأول انتزاعها و الظاهر أن مع الشک کذلک و الله اعلم.

خط: نسخ، کا:عبدالله بن یحیی بن عبدالله بن ناصر بن محمد بن ابطال، تا: ۱۰۴۹ق؛ مصحح؛ جلد: روغنی مذهب، ۶گ (۲۰۴پ-۲۰۹پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۰۲]

● **المسائل = مسائل ابن طی** / فقه / عربی

al-masā'il = masā'il-i ibn-i ṭay

ابن طی، علی بن علی، - ۸۵۵ ؟ قمری

ebn-e tayy, 'alī ebn-e 'alī(- 1452)

تاریخ تألیف: شب شنبه ۵ صفر ۸۵۶ق

رساله مورد بحث به چند نفر منسوب شده:الف: در فهرست آستان قدس رضوی (ج۲، ص ۳۹) مؤلف کتاب، شمس الدین محمد بن محمد بن مکی، فرزند شهید اول دانسته شده و کتابت نسخه به همو نسبت داده شده است و چون این نظر با تاریخ مندرج در کتابت نسخه (۸۵۳ق) سازگار نیست، در تاریخ کتابت احتمال اشتباه دادند(نک: اعیان الشیعه، ج۹، ص ۴۱۰-۴۱۱)؛ ب: در فهرست آستان قدس رضوی (ج ۲۰، ص ۴۳۹) این کتاب با عنوان مسائل ابن طی معرفی شده که به خط محمد بن محمد بن مکی در ۸۷۸ق کتابت شده است؛ ج: در الذریعه (ج ۲۰، ص ۳۳۳) این کتاب را با عنوان مسائل ابن مکی معرفی کرده و از شهید اول دانسته و نسخه ۲۶۵۰ آستان قدس را به خط فرزندش دانسته و درباره تاریخ کتابت آن، تاریخ ۸۷۸ق را اشتباه شمرده است؛ د:آقا رضا مختاری در مقدمه تصحیح غاية المراد (ص ۱۷۷-۱۷۹) انتساب کتاب را به شهید اول و فرزندش رد کرده و احتمال داده است که این کتاب، مسائل ابن طی یا کتابی شبیه به آن باشد.

مسائل متفرقه را به ترتیب کتب فقهی گرد آورده که برخی از آنها مطابق با فتوای خود و برخی دیگر از فتاوای فقهای دیگر امثال سید عمیدالدین خواهرزاده علامه حلی، شیخ فخرالدین محمد فرزند علامه، مسائل شهید اول معروف به مسائل ابن مکی، مسائل سیدبدرالدین حسین بن ایوب معروف به ابن فخرالدین اطراوی عاملی معروف به مسائل ابن نجم و ... است.از ابتدای طهارت تا انتهای دیات:کتاب الطهارة، کتاب الصلاة، کتاب الزکاة، کتاب الخمس، کتاب الاعتکاف، کتاب الحج، کتاب الجهاد، کتاب احیاء الموات، کتاب البیع و الدین و ما یتبعهما، المقصد الاول: فی البیع والدین والشفعه، المقصد الثانی: فی الرهن، المقصد الثالث: فی الحجر، المقصد الرابع: فی الضمان و ما یلحقه، المقصد الخامس: فی الصلح، المقصد السابع: فی الوکالة، کتاب الاجاره و یلحق به در شش «مقصد»:۱) الاجارة،۲) المساقاة والمزارعة،۳) الشرکة،۴) المضاربة،۵) الودیعة و العاریة،۶) اللقطة، کتاب العطایا، المقصد الاول: فی الهبة، المقصد الثالث: فی الوصیة، کتاب النکاح، کتاب الفراق، کتاب العتق، کتاب النذر و اخویه، کتاب الکفارات، کتاب الذباحة و الصید، کتاب الاطعمة، کتاب المیراث، کتاب القضاء، کتاب الشهادات، کتاب الحدود، کتاب القصاص، کتاب الدیات.

آغاز: الحمدلله المتفرد بالقدم و الدوام المنزه عن مشابهة الاعراض و الاجسام ... اما بعد فانی استمد من الله المعونة و تیسیر الموونة علی جمع مسایل ...

انجام:و یقدم قول مدعی التاخیر و هذا آخرما و جدت من المسائل والحمدلله...

چاپ: طبعت متفرقة ضمن سلسلة الینابیع الفقهیة، اعداد الشیخ علی اصغر المروارید، بیروت، عام ۱۴۱۳ق

[امل الآمل، ۱۹۰/۲؛ ریاض العلماء، ۱۵۸/۴-۱۶۰؛ تکملة امل الآمل سید حسن صدر، ص ۳۰۹؛ الکنی و الالقاب، ۳۴۴/۱. موسوعة طبقات الفقهاء ۱۵۸/۹؛ الذریعة ۳۳۱/۲۰؛ ریحانة الادب ۸۵/۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لم یکن ابالهب اعور و انما العرب تقول لمن لیس له اخ من الام و الاب اعور تمت المسائل المفیدة بالالفاظ الحمیدة لذوی الالباب و البصائر من مسائل السید الامجد ... و الشهید المرحوم فرحمه الله علیهما و علی من دعا لهما و للکاتب و للمومنین و المومنات.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۶ ذیحجه۸۵۳ق؛ مصحح، مقابله شده، باترجمه فارسی برخی لغات در حاشیه؛ بر فراز برگ نخست عبارت «کتاب المسائل ... للشیخ ابن حلی و هو الشیخ ابوالقاسم علی بن علی ... المتوفی سنة ۸۵۵ و قد نسخ هذا الکتاب قبل وفاته سنتین بخطه و قلمه» آمده، همچنین در برگ پایانی دستخطی در معرفی کتاب وجود دارد که در سطر پایانی آن چنین آمده: «ولم اعثر علی نسخة اخری لهذا الکتاب و لعلها بخط جامعها الله اعلم»، عبارت «عبدالله بن محمد اعثر علی نسخة اخری لهذا الکتاب و لعلها بخط جامعها الله اعلم»، عبارت «عبدالله بن محمد بن علی الاعرج الحسینی ابن اخت العلامه جمال الدین قدس الله روحهما و السید الفقیه عن مشایخنا الامامیة «رض» و اخوه عبدالمطلب الشهیر

بالعمیدی روی عنهماالحسن بن ایوب الشهیر بابن نجم الدین ابن الاعرج کذا فی نظ» و عبارت «فابن نجم المذکور شریک الشهید فی التدریس عند السید بن موسوی عن الفخر ایضا و یروی عنه کذلک و یروی عنه ایضا عن السید بن نجم الدین شیخ جعفر بن حسام العنینانی العاملی و ابن طی جامع هذا الکتاب»؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۱۹سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۵-۶۳۶]

۲. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۵۹/۲

خط: نسخ، کا:نصرالله بن برقع ابن ترکی بن صالح طرفی، تا: چهارشنبه پایان ربیع الاول۸۶۱ق، جا: کاظمین؛ از روی نسخه نوشته محمد بن علی شهیر بن صفی الدین محمد هرندی است که دارنده نسخه هم بوده و خط تملک او در اینجا هست؛ تملک: سیف الدین محمود بن ابراهیم؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۴۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۶۵۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن محمد بن مکی، تا: ۸۷۸ق؛ تاریخ وقف: ۱۰۳۴؛جلد:مقوا،۱۷۹گ،۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۰-۴۳۹]

۴. مشهد؛ آستان قدس رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۱

آغاز:ای جعلها من اهل بیت؛ **انجام:**برابر

در فهرست از شهید اول دانسته. این نسخه از کتاب النکاح تا کتاب الدیات را دربردارد و همراه با نسخه شماره ۲۶۵۰ کتابخانه مذکور، مجموعاً کتاب مسائل ابن طی را تشکیل می‌دهند؛ خط: نسخ، کا: کا: محمد بن محمد مکی، تا: ۸۷۸ق [الفبائی: -۱۷۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۸عکسی

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۱۷۷]

۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۰۱/۱

آغاز: الحمدلله الذی خلق بغیر مثال و لا احتذاء و صلی الله علی سید الأنبیاء محمد بن عبدالله سلالة الاصفیاء و علی آله النجباء و أصحابه الأتقیاء ... فهذه مسائل مفردة و ملتقاة من ألسنة العلماء ... کتاب الطهارة مسألة الفرق بین النفساء و الحایض من تسعة أوجه؛ **انجام:** مسأله ناسی الغسل یقضی الصوم و الصلاة فی رمضان و کذا النذر المعین و مطلق الصوم.

شامل: کتاب الطهارة، الصلاة، الزکاة، الخمس، الصوم و الاعتکاف؛ خط: نستعلیق، کا:شهید ثانی، زین الدین بن علی، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ ۵۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۵۸۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۳۳/۱ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [میراث شهاب: س۱۷ ش۱و۲-۱۲۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۰۶

آغاز:... و ان حصل ضرر بالتأخیر جاز الأجیر الفسخ و له ان یکلفه بکفیل؛ **انجام:**لانه من ضروریات الاعتکاف بخلاف غیر المعتکف فانه یضمن

خط: نسخ کهن، کا:محمود بن محمد جبل عاملی، تا: سه‌شنبه ۱۹ شعبان۹۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشانی بلاغ؛ جلد: چرم مذهب، ۱۰۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۹/۲سم [ف: ۴۳-۱۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۵/۲

آغاز: الحمدلله الذی خلق بلامثال و لا احتذاء و صلی الله علی سید الأنبیاء محمد بن عبدالله سلالة الاصفیاء؛ **انجام:** نجزت المسائل بعون الله و حمده و توفیقه نفع الله بها و جعلها تمحیصاً للذنوب و ستراً للعیوب

خط: نستعلیق، کا:نصرالله بن برقع بن صالح بن ترکی طرفی، تا: جمعه ۲۲ ربیع الثانی۹۷۰ق؛ از روی نسخه محمدبن علی مشهور به تقی الدین که به تاریخ ۹۶۰ در کاظمین از روی نسخه مؤلف نوشته شده بود؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ (۲۲پ-۱۸۵ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۸-۵۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۶۵۰

خط: نسخ، بی کا، بی تا [الفبائی: -۵۱۷]

● المسائل / چند دانشی / عربی

al-masā’il

استرآبادی، شرف الدین علی، - ۹۶۵ قمری

estarābādī,šaraf-od-dīn ‘alī(- 1558)

شصت مسأله تفسیر و فقه و کلام در آن هست.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۰/۱۲ـد

آغاز: بسمله و به ثقتی.اما بعد فانی حررت هذه المسایل و جمعت تلک الاحادیث النبویة؛ **انجام:** رواه الخوارزمی فی کتاب المناقب.کاتبه و مؤلفه ... شرف الدین علی الحسینی ... الطریق المستقیم

بی کا، بی تا؛ ۱۶گ (۱۹۵پ-۲۱۰ر) [ف: ۱-۴۲۲]

● مسائل = سؤال و جواب / فقه / عربی

masā’il = su’āl wa jawāb

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ‘alī (1506 - 1558)

هفت مسأله و پاسخ آنهاست و ناقص می‌باشد.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۲۵/۸

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۰۶ق؛ کاغذ: اصفهانی؛ جلد: مقوا، ۲گ (۱۳۷ر-۱۳۸)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۹۸۶]

● المسائل / گوناگون / عربی

al-masā’il

سلطان العلماء، حسین بن محمد، ۱۰۰۱ - ۱۰۶۴ قمری

soltān-ol-‘olamā’, hoseyn ebn-e mohammad (1593-1654)

اهداء به: شاه صفی صفوی

بیست مسأله مشکل است از علم اصول و فقه و حدیث و جز اینها، که مورد بحث و گفتگوی دانشمندان بوده و مؤلف در آنها نظر داده است.همان انموذج العلوم اوست.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه مسائل متفرقه فی علوم متشعبة قد تکلم فیها جمع من الاعلام
انجام: لان المنهی عنه ما هو الکالی بالکالی لا الدین بالدین

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۰۷/۲ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا:رضی الدین، تا: ۱۰۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۶۳ص (۳۳-۹۵)، اندازه: ۹×۲۰سم [ف: ۲۴/۳-۶۳]

● **مسائل** / پاسخ پرسشها / فارسی
masā’el
آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین،- ۱۱۲۵ قمری
āqā jamāl-e xānsārī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1713)
مسایلی که بابرچهاردهی از آقا جمال خوانساری پرسیده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۷۰/۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۶ص، ۱۶سطر(۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۵۰۲]

● **مسائل** / کلام و اعتقادات / عربی
masā’el
ابومحمد محمد سعدالله، ق۱۲ قمری
abū mohammad mohammad sa‘d-ol-lāh(- 18c)

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۸۹۵۴
آغاز: باسمه سبحانه الله محمد فی جمیع افعاله؛ **انجام:** و هم الفرقه الناجیه حفظالله تعالی الذین بهم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

● **مسائل** / فقه،عرفان و تصوف / عربی، فارسی
masā’el
ملا حبوی کاکری افغان
mollā hebavī kākerī afqān
مباحثی در فقه و عرفان با عنوان «مسئله».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۸/۱
آغاز: بسمله اما بعد الحمد و الصلوة و تبلیغ الدعوات و التسلیمات؛
انجام: تطبیق اقوال مختلفه منقوله کنند بعید نیست انتهی افاداته
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۱۲ق؛ از روی اصل به خط مؤلف تحریر شده نیار به بررسی بیشتر دارد؛ ۲۸ص (۱-۲۸)، ۲۱ - ۳۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۲-۱۱۴]

● **مسائل** / فقه / فارسی
masā’el
میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری
mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:ض ۲۸۱۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۱۵]

● **مسائل = کتاب مسائل** / فقه / فارسی
masā’el = k.-i masā’el
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
فقه عملی ست با سربندهای «مسأله».

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۳/۲-عکسی
آغاز: هذا کتاب مسایل. مسئله. وقتی که هوا ابر باشد. مظنه به دخول وقت کافی ست ... مسئله. وقتی که علامت قبله پیدا نشود. مانند محراب مساجد و قبور مسلمین و کواکبی که علامات قبله اند مظنه به قبله کافی ست؛ **انجام:** غیر از نوافل یومیه معلوم نیست (تمت).
خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد تقی بن غلام علی تبریزی، تا: ۱۶ ذیقعده۱۲۴۶ق، جا: تبریز؛ (ص ۱۳۴-۱۵۶)؛ ۱۴سطر، اندازه: ۸/۵×۱۹/۵سم [عکسی ف: ۱-۳۵۷]

● **المسائل** / فقه / عربی
al-masā’il
رضوی مشهدی، محمد بن حبیب الله،- ۱۲۶۶ قمری
razavī mašhadī,mohammad ebn-e habīb-ol-lāh(-1850)
مجموعه‌ای است استدلالی حاوی مسائل مختلفه فقهی: جواز ترک قرائت در نماز جماعت در دو رکعت اول، تخییر میان فاتحه و تسبیحات اربع در رکعات بعد در نماز جماعت، اقصر مدت حمل، حکم زوج صغیر، در باب انفاق زوجه کبیره و وجوب انفاق هر یک از پدر و مادر و اولاد بر یکدیگر، اعتبار لفظ در فسخ، لزوم استدامه نیت، عدم انفعال آب به ملاقات، حکم مطهریت باران در حال تقاطر، غسلات و لوغ، تطهیر اوانی، کیفیت تطهیر زمین با لقاء تمام کر یا کفایت جریان آب کر بر سبیل استیلاء،شرایط تطهیر به آب قلیل،فروع راجع به نیت و وضو و جبیره و غیره؛ آخرین مسأله مسأله، اختلاف اصحاب در جواز تیمم در سعه وقت است که کاتب تمام نکرده است.

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۶۵۴۰

آغاز: لا اشکال بل الظ انه لا خلاف فی جواز ترک القرائة خلف المرضی فی الاولین من الظهر و العصر؛ **انجام:** و الذی یحضرنی من کلام هؤلاء المشایخ کلام المفید

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، بااجازه اجتهادی که شیخ عیسی زاهد نجفی برای مؤلف قلمی فرموده، تاریخ ندارد، پس از «مسئله لزوم استدامه نیت» اجازه فارسی اجتهادی است که مولانا سید محمد قصیر رضوی برای مؤلف نگاشته، تاریخ آن: ۱۱ جمادی الثانی ۱۲۵۴، در اول مسائل راجع به نیت و وضوء و جبیره، اجازه‌ای است که صاحب ضوابط، برای مؤلف قلمی نموده، در اواسط نسخه (پایان مسأله «هل یشترط فی التطهیر بالماء القلیل»). این جمله مرقوم است: «قد تمت هذه الرساله الشریفه فی لیل اثنین من شهر ربیع اللاولی (کذا) من شهور ۱۲۶۲»، اجازه ای برای مؤلف از بزرگواری، با مهر «ابراهیم الموسوی»؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۳۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۱۸]

● **المسائل** / پاسخ پرسشها / عربی

al-masā’il

خلخالی، محمد علی بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

xalxālī,mohammad ‘alī ebn-e mohammad hoseyn(-19c)

رساله‌ای است حاوی سیزده مسأله حدیثی و تفسیری. کاتب در صدر نسخه آورده است که مولانا این سؤالات را بر افاضل شهرستان رشت طرح نموده و پاسخی از آنان نشنید.

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۷۰۶۹/۲

آغاز: سؤال روی فی کتاب التوحید ان الصادق قد اخبر اصحابه ان ابنه اسمعیل امام بعده فلما توفی اسمعیل فی حیات ابیه قال (ع) ما بدء الله کما بدء فی اسمعیل ابنی اذاخترمه قبلی حتی یعلم انه لیس بامام بعدی و لنا فی هذا المقام ابحاث ثلث؛ **انجام:** و الا لم یصدق بعض اسمائه علیه تعـفلا یکون واجب الوجود

خط: شکسته نستعلیق، کا:علی اکبر بن محمد کریم طبیب سالیانی، تا: جمادی الاول۱۲۶۳ق، جا: رشت؛ واقف: فهرستی، تیر۱۳۱۰؛ ۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵-۱۸۰]

● **مسائل** /فقه / اردو

masā’el

رساله علمیه حاضر را به صورت فتوایی برای مؤمنان در عناوین «مسئله» در مباحث طهارت و صلوة با نقل فتاوی و آرای احتیاطی در زمان حیات وی نگاشته.نام مؤلف ملاحظه نشد. به‌طور مسلم از علمای امامیه شبه قاره و از جمله شاگردان شیخ مرتضی انصاری (قرن ۱۳ق)است.

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۱۸۲۶

آغاز: جکه کو جهان زخم و غیره؛ **انجام:** فقط اطراف کو دهولی او راوس جکه کو جهان.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: گالینگور، ۳۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۲]

● **مسائل** / کلام و اعتقادات / فارسی و عربی

masā’el

لاهیجانی، محمد بن محمد علی،- ۱۳۵۴ قمری

lāhījānī, mohammad ebn-e mohammad ‘alī(- 1935)

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۳۲۷۲

آغاز: بسمله بدانکه چون رسول الله صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** فی بلوغ درجات الاخره فافهم راشدا موفقا

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **المسائل** / فقه / عربی

al-masā’il

مستوفی، محمد بن محمود

mostawfī,mohammad ebn-e mahmūd

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۸۹۲۱

آغاز: و ذکر فیه ایضا لسبیل شیخ الاسلام عطاء بن حمزه؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین حمدا مبارکا طیبا کما

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● **مسائل** / پاسخ پرسشها / عربی

masā’el

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۴۳/۲

انجام: فاذا العمل بما ذکره علم الهدی اولی تمت المسائل بحمدالله و حسن توفیقه کتبت علی نسخه سقیمه

مسائل فقهی است به‌صورت سؤال و جواب شامل ۱۹ مسئله؛ خط: نسخ، کا:حسین بن ابی الحسن کاشانی، تا: ۷۲۸ق؛ در نسخه سؤال دوم است تا بخشی از جواب سؤال ۱۲ و سؤال ۱۶ تا آخر، فاصله بین ۱۲ و ۱۶ ساقط شده و نیز در صحافی مقدم و مؤخر قرار گرفته؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲ص (۶۵۵-۶۵۶)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۷-۹۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹و ۱۸۰-عکسی

نسخه اصل: از ترکیه کتابخانه ایاصوفیه شماره ۱۶۹۷. در دو جلد. از حمیدالدین؛ بی‌کا، تا: محتملاًقرن۹ [نشریه: ۲-۲۷۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۷۲۴۵

آغاز: الحمدلله الغنی فی ذاته و صفاته و صلی الله علی سیدنا محمد النبی و اله اهل العلم و الوفا و الصفا صلوة دایمه ابد الابدین و بعد فهذه الرسالة المجموعه فی الفواید المسموعه جمعتها قربة الی الله سبحانه الذی لا یستصغر القربات و لا یحتقر اهل الطلبات من سؤلات (کذا) متعدده فی مجالس متجدده بالتماس بعض السادة الاجلا عن راس شیخ مشایخ الاسلام الامام العالم العامل؛ **انجام:** و نسأل الدعا ممن نقلها او وقف علیها او نظر بها او سمعها هذا مع اشتغال العبد بکسب قوت العیال

مجموعه‌ای است شامل فتاوی و فوائد و مسائل و فروع فقهی از افادات شهید ثانی، جامع و مدون، شناخته نشد، لیک اینقدر معلوم است که از شاگردان شهید است، برخی از این مسائل را از شهید در نجف هنگام بازگشت از اسلامبول شنیده و برخی را سائل در سفرش به مکه از شهید در جبل عامل استفاده نموده و سپس آن را به خواهش سید اسماعیل که از شاگردان شهید ثانی است تألیف کرده و بر آن دیباچه‌ای نگاشته و مسائل را بر دو عنوان «مسائل النجفیه» و «مسائل جبل عامل» ترتیب داده، چنانکه در دیباچه آورده:«اما المقدمه اعلم یا سید اسماعیل وفقک الله تعالی الی اعلی الامانی ان هذه الرسالة فیها سمایا مذهب شیخی و شیخک المشار الیه اولاً فی الخطبه»، و هم در آخر رساله آورده: «و هذه المسایل کنز للسید اسماعیل لانها جمعت بالتماسه من العبد من اوراق متفرقه و ایضاً فهی کنز مغنی لمن ینقلها لکن لابد من تصحیح النسخه»، اولین مسأله از مسائل نجفیه: «الذی اقتضی الحال ضبطه من سنن النبی صلی الله علیه و آله ان یکون خیط السبحه ازرق»، اول مسأله از مسائل جبلعاملی این است: «اذا سهی الامام بما یوجب سجود السهو لزمه حکم سهوه دون المأموم»، در ترجمه شهید ثانی دو تألیف به نام «جواب المسائل الشامیه» و «جواب المسائل النجفیه» ضبط شده، شاید همین مجموعه باشد؛ خط: نسخ، کا:علوان ابن برکه ابن حسین ابن علی بن شرف الدین بن ناصرالدین شیرعاوی جزایری، تا: پنج‌شنبه ۱۹ شوال۹۶۶ق؛ این نسخه را نقل نموده از نسخه شیخ فضل الله بن محمد کعبی، شیخ مذکور، در حاشیه نوشته:«و کان الفراغ علی یدنا قلها من المجتهد العبد الفقیر فضل الله ابن محمد الکعبی عفا الله عنهما یوم عید الاضحا سنة ثمانیه و خمسین و تسعمایه من هجرة سید المرسلین محمد صلی الله علیه و آله امین صح»، باری این نسخه و نسخه منقول عنه در عصر شهید نوشته شده؛ جلد: مقوا، ۲۸گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵-۶۱۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۹۴

آغاز: مسئله – من املاء السید السند ... بسمله الحمد لله رب العالمین و صلاته علی سید المرسلین محمد و آله الطاهرین سالت آدام الله حر استک ما الدلیل علی ان الائمة اثنی عشر و لم اختصصتم انتم بهادون اهل البیت کلهم و النبی علیه السلام قال انی مخلف فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی.مقدمه- هذه مقدمة ذکرها الشیخ علی بن هلال بن عیسی بن فضل قدس الله روحه الکتاب الموسوم بانوار الجلالیة.مسالة – (قال المرتضی) علم الهدی رحمة الله تعالی اذاسال سائل فقال اذا کان سید حکم تعتمدون ... فی علة امتناع امیر المومنین من المحاربة بعد الرسول (ص) للقوم الخارجین

سه مسئله است نخستین از سید مرتضی علم الهدی، دومی از شیخ علی بن عیسی بن محمد بن فضل در امامت سومی هم از سید مرتضی در علت امتناع امیر المومنین محاربه مخالفین را؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ(۳۶۸) [ف: ۱۵-۱۷۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۸۸

آغاز: ... ×× و الذئب قط علی الاغنام لم یضم / ان الکمالات اسباب و قد جمعت ×× جمیعها فیک هذا جامع الکلمو هو السلطان بن السلطان ... الشاه صفی الصفوی الحسینی الموسوی ... حتی جلبوا بضایع العلوم الی حضرته من کل فج عمیق ... المسئلة الاولی من الکلام فی التوحید، التوحید عبارة عن التصدیق بانه تعالی واحد فی الالهیة و خواصها من غیر شریک له فیها کما انه تعالی؛ **انجام:** و ان الروای فی طبقة المروی عنه و انه تحمل عنه الحدیث اولا لتحصیل الظن بالاسناد و عدمه فیقبل او یرد کما یعلم ذلک بملاحظة کتب الرجال و لقد کان المناسب أن یکتبوا عند کل.

چند مسأله است در مشکلات علوم که مؤلف با رد و استدلال و نقل اقوال علمای شیعه، نظر خود را در آن مسأله اثبات نموده و کتاب را به شاه صفی صفوی تقدیم نموده است، نسخه حاضر از آغاز خطبه و انجام کتاب افتادگی دارد و این بخش‌ها را شامل است:مسأله۱. من الکلام: فی التوحید المسألة الثانیة من اصول الفقه: ان الامر بالشیء المعین نهی عن ضده او لا، مسأله۲. من الفقه: اذا احدث المجنب فی اثناء الغسل حدثا اصغر، مسأله۴. من التفسیر: در تفسیر آیه «واتقوا یوما لاتجزی نفس عن نفس شیئاً»، مسأله۵. من الحدیث: الحدیث المرسل هو حجة یتمسک به فی اثبات الاحکام الشرعیة ام لا؛خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳۸-۵۱۸]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۴۰/۳

آغاز: فصل فی الوضوء من البول و الغایط؛ **انجام:** و وجدت ذلک کل و الاکثر فی الجزء صدق

مسائل منفردة سمعتها من ... علی بن عبدالعالی و انا سائل ... فضل الله الحسینی؛ خط: نسخ، کا:بدرالدین بن خلیل الله رستمداری، تا: دوشنبه۳جمادی الثانی۱۰۲۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۱۲گ (۸۵پ-۹۶ر)،۱۸سطر(۵/۵×۱۱)،اندازه:۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۶-۲۵۲]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۵/۷

آغاز: بسمله التوفیق لدیک اللهم و الاهتداء الیک ... و بعد فهذه جملة من المسائل ...

رساله ایست شامل شرح وتوضیح۹مسأله از مسائل فلسفی در ماهیت وغیره که مؤلف آنرا به میرمیران هدیه نموده و در اصفهان به روز دوشنبه ۱۵ ذیقعده ۹۶۰ق، ساخته است؛ خط: نستعلیق،

کا:حاجی محمد بن اسدالله بروجردی، تا: رمضان۱۰۳۱ق؛ ۱۷و۲۰سطر، اندازه: ۹×۱۹/۵سم [ف: ۲-۱۹۳]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۲۳/۴

در اصول دین و تحریف قرآن در برخی از احادیث، با عنوان «قال العلامه» که گویا همان خواجوئی باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳گ (۹۲پ-۹۴پ) [ف: ۶-۴۶۴]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۹۳/۳-عکسی

آغاز: اخبرنا احمد بن موسی بن جعفر بن العباس، قال حدثنا ابوجعفر بن یزید بن النصر الخراسانی من جمیدی الآخرة سنةاحدی و ثمانین و مأتین. قال حدثنا علی بن الحسین بن علی بن عمر بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب عن ... قال سألت ابوجعفر بن محمد عن رجل واقع امراته قبل طواف النساء معتمداً؛ **انجام:** قال نعم فیصلی ما احب و یحبل ذلک المیت فهو للمیت اذا جعل ذالک له صورة ما وجد فی المنتسخ منه ما لفظه. تمت المسایل بحمدالله و حسن توفیقه و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین. علی ید اصغر الانام.

با سربندهای «سألته». پرسش‌هایی ست از ابوجعفر بن محمد: سألته عن رجل واقع امراته قبل طواف النساء عن رجل اخذ به علیه ثلاثة حدود، عن اخنثی داس نفسه لامراته، عن رجل صام من ظهار ثم استبرعن رجل تتابع علیه رمضانان لم یصح، عن رجل یطیر من مکة حتی ورد الکوفة ... در انجامه به نام «المسائل» نامیده شده است؛ خط: نسخ خوش، کا:رضا بن امامقلی، تا: ۱۱۰۹ق؛ ۴۶ص (۳۴۰-۳۸۵) [عکسی ف: ۱-۳۵۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۳/۲۷

آغاز: بسمله مسئلة لایخفی ان علم الکلام من اجل العلوم قدرا و اقدمها رتبة ... مسئلة اختلف فی اول ما اوجبه الله؛ **انجام:**و لیس للفظه مفهوم واحد کان مشترکا بین افراده ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۱۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲ص (۲۵۰-۲۵۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۲-۲۲۰]

۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۹۸/۳

آغاز: اذا سئلت عن عمر فانظر فی ذلک الی رب الطالع والقمرفان؛ **انجام:** وفی وجه القمر من ناحیة الترک او فلاس وفی وجه الشمس

شامل سه مسأله: ۱. اذا سئلت عن عمر، ۲. اذا سئلت عن مطاع ایزید سعره، ۳. اذا سئلت عن عمل او سلطان، مسئله سوم شامل یک فصل در معرفت بقاء سلطان و در آن سه فصل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۴۵۰]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۱۵/۲۲

آغاز: قال السائل سلمه الله، ما معنی الحدیث المروی عن علی (ع) من عرف نفسه فقد عرف ربه. فاعلم یا اخی رحمک الله.قال الله تعالی الذی خلق فسوی، و الذی قدر فهدی، و قال الصادق (ع) لاجبر و لاتفویض؛ **انجام:** فانالله و انا الیه راجعون، و الحمدلله رب العالمین. المسئلة الثانیة فی بیان مسئلة القدر. و ذلک مقام عبودیت الرقیة من الشیعة للامام (ع) و الحمدلله رب العالمین.

پرسش و پاسخ‌هاست در مسائل عقلی به روش بهائی، بدین‌گونه: مسئله۱. فی حدیث معرفة النفس، مسئله۳. تفسیر قوله نحن و جه الله: در تفسیر آیه اینما تولوا فثم وجه الله، مسئله۴. تفسیر حدیث کل یوم عاشورا، مسئله۵. فی التسدید: در تفسیر ولقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم، مسئله۶. فی السلوک الی الله تعالی، مسئله۷. فی تفسیر حدیث الحقیقة: تفسیر حدیث کمیل بن زیاد، مسئله۸. نارالله الموقده التی تطلع علی افئدة، مسئله ۱۰. اللوح الحفیظ، جمعا ۲۴ مسأله است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۳۲گ (۱۰۹ر-۱۴۰ر)، ۱۹سطر [ف: ۹-۱۷۵]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳/۳

آغاز: الباب الرابع فی المسائل الملحقة بقول اعوذ؛ **انجام:** و الجواب عنه اما علی مذهبنا فلیس شیء من الافعال سفها منه فزال السؤال.

کتاب مسائل که به‌ظاهر جزئی از کتابی دیگر است در این نسخه آغازش از باب چهارم در مسائل متعلق به اینقول خداست:«اعوذ بالله من الشیطان الرجیم»، نویسنده بتفصیل این قول را از جهت صرفی و نحوی شرح می‌دهد (از صفحه ۲۶۲ تا ۲۶۶) از ۲۶۷ کتاب ثانی در مباحث «بسم الله الرحمن الرحیم» در این قسمت باز پس از بحث صرفی و نحوی آیه در مسأله خداوند و صفات اواعم از سلبی و ثبوتی و اسماء الهی و مسأله اعتماد و عرفان و قلب و واحد بودن خدا و تعریف خلق و شناخت ارض و خواص جغرفیایی و در آخر چندین آیه سؤالیه ذکر می‌کند و سر عقلی آنها را بیان می‌دارد، نویسنده در مطاوی کتاب خود اشارات مفصلی به کتب فلاسفه و عرفاء و اصطلاحات آنها می‌نماید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد:مقوایی، ۱۱۲ص (۲۶۲-۳۷۳)، ۲۳ سطر(۱۵×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۲۲]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱۰/۵

نجومی به عربی گویا از کتاب المسائل قصرانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۴۱ر-۵۴پ)، ۲۲ سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۱۴۵]

۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۳۳

آغاز: بل المتبادر عرفا هو الالزام التابع کما یشهد به مواقع استعمال هذا اللفظ الثامن الاخبار المستفیضة فی ان البیعان بالخیار مالم یفترقا وانه اذا افترقا وجب البیع؛ **انجام:** الثالث ان الروایة مجملة بالنسبة الی ذلک فیقتصر فی ثبوت الخیار علی المتیقن وهوصورة اتفاقهم علی الفسخ ویرجع فی غیر هذه الصورة الی اصالة اللزوم والاقرب الاخیر

فقه استدلالی مفصلی است با استناد به روایات ونقل از فقهاییچون شهید، محقق شیخ علی نجفی، محقق تستری وازکتاب‌های جواهر، غایة المراد، ریاض وجزآن، عنوان «مسأله - مسأله» زیاد دیده می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛

جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۹]

۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۲۵۰/۳

آغاز: البرج الطالع و ما فیه من الدلائل؛ **انجام:** صاحب و تدمن اوتاد الطالع و افضل الاوتاد وسط السماع و الطالع.

این رساله نیز مانند مسائل قصرانی عنوان‌های «برج برج» دارد و سپس عنوان «معرفة فتح الابواب» دارد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲گ (۹۴ر-۱۱۵پ)، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۴/۵) [ف: ۵-۵۵۶]

۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۹۸/۹

آغاز: مسألة، لو استوجر لزیارة ثم استطاع للحج وجب تقدیم الزیارة فان لم یمکن لغیر الحج قدم الحج

نسخه اصل: کتابخانه شهرداری-گرگان.مسائلی است غالباً فقهی و فتوایی در ابواب و موضوعات مختلف، و گاه فوائد و مطالبی تاریخی، روایی و جز آن نیز می‌آورد، بیشتر مسائل از کتب قدما مانند دروس و نهایة الاحکام نقل شده است، و گاه مطالبی از شیخ خود، ابن سلمان، ذکر می‌کند؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان کتاب نهم ص ۶۶۶ صورت اجازه ای نقل شده؛ ۱۹۳گ (۴۷۴-۶۶۶) [عکسی ف: ۲-۱۹۰]

● **مسائل = کر = رساله در کر** / فقه، ریاضیات / عربی

masā'el = korr = r.-ye dar korr

شامل پنج مسأله از مسائل ریاضی است که لباس فقهی بر آنها پوشیده و اینجا بیان داشته است و مربوط به کر و مقدار آن و ... می‌باشد که خواندن و دانستن آنها گه‌گاه جهت تشحیذ ذهن مفید است این مسائل منقول از کتاب خلاصة الحساب شیخ است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۶۸/۲

آغاز: بسمله قال الشیخ بهاء الملة والدین فی کتابه المسمی بحبل المتین و لابأس بایراد بعض المسائل الحسابیة؛ **انجام:** و لنقتصر علی هذه المسائل الخمس خوفا من الاطناب و من اتقنها سهل علیه استخراج کثیر من مسائل هذا الباب و من الله العصمة والتوفیق.

چهار برگ آخر نسخه است؛ خط: نسخ، کا:محمد باقر بن حاجی محمد سمیع طبسی گیلکی، تا: دهه دوم محرم۱۱۱۴ق، نیم اول آن را خود و نیم دوم آن را پدرش نگاشته؛ توسط کاتب قرائت شده، دارای بلاغ، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶سطر(۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۴۶۵]

● **المسائل** / هیئت / عربی و فارسی

al-masā'il

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۲/۱

آغاز: هذا البیت و تدالمشرق و باب الفلک و هو یدل علی مسئلة السائل عن امر نفسه؛ **انجام:** و ان کان غیر ذلک.

این رساله نجومی به عربی و فارسی آمیخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۹ص (۱۵-۶۳)، ۱۴سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵-۵۵۷]

● **المسائل** / پاسخ پرسشها/ فارسی

al-masā'il

غیر همانند:

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۳

آغاز: بسمله. اقصرین قوس مقنطره ارتفاع نیر حمد قاسم لیل و نهارا طول از آنست که بساعات معوجه ملوان ارض تسعین بمیانجی خیط ربع ... و بعد ... قاسم علی قاینی سطری چند که مشتمل بود بر مطارحات علامی علاءالدین احمد النسولی الساوجی ... بنظر آورد ... پس خواست که مفصل گرداند چنانچه موافق گردد مضمون سؤال با جواب؛ **انجام:** اما دیگر سؤال جهت اقتصار از زیان ... حکیم علاء الدین مسموع نشده تا تحیر یابد و فقیر در جواب کل و سؤال بعضی زیاده بر نصف مثل نگرد جهت اختصار رساله بنابرین باتمام رسید این رسلاه در جمعه ۸ ربیع الاول ۱۰۷۶ هجری در مشهد مقدس ثامن اثنا عشر بعون الله واهب العطایا.

در این کتاب شصت و سه پرسش نجومی است و پاسخ هر یکی از آنها، از قاسم علی قاینی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ گویا نسخه اصل است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۰گ، ۱۵ سطر (۴×۱۲)، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۵-۵۵۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵/۵-فیروز

آغاز: قال رسول الله (ص) الایمان ان تومنوا بالله و ملائکته و کتبه ... ترجمه این حدیث آن است که ایمان آوری به خدای تعالی ... اگر پرسند عمل ایمان چند است بگو چهار است

رساله‌ای است بدون عنوان شامل پرسشها و پاسخهایی مانند این: «اگر پرسند ایمان چیست بگو ایمان عنایت حقو سر ایمان کلمه توحید ... اگر پرسند ایمان قدیم است یا مخلوق بگو الایمان اقرار و هدایه اما الاقرار فهو صنع العبد»، در اواخر رساله (ص ۴۵) سخنی است درباره طریقت نه بر گونه پرسش و پاسخ و در پایان رساله چنین آمده: «این چند کلمه از طریقت نامه سید نعمت الله نوشته شد»، به گمان این نگارنده تنها همان چند سطر آخر از طریقت نامه شاه نعمت الله است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، ۱۱ص (۳۶-۴۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۱-۲۳۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۶/۲

آغاز: آقا سید محمد سلمه الله فرمودند کسی اگر سفر رفته باشد و زن او بی نفقه مانده باشد می‌تواند از مال شوهرش به قیمت درست و تمام بفروشد و نفقه خود کند؛ **انجام:**که فلان چیز مکروه است ترک آن به قصد آنکه مکروه است شرعاً ضرر ندرد و مستحق ثواب می‌باشد اگر چه خود فتوی به کراهت نداده باشند

این قاعده کلیه است.
چندین مسأله متفرقه فقهی به نقل از سید محمد مجاهد و شیخ موسی کاشف الغطاء نجفی در این رساله آمده است که در پایانی برخی از آنها امضای «ام علی» دیده می‌شود؛ خط: نسخ، کا:حسن بن محمدرضا، تا: حدود۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۶۸ر-۷۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۸-۲۷۲]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۱/۳

آغاز: معرفت طالع مسئله از گفتارهای مختلف، بدرستی که علما اختلاف نموده اند در وقت نظر در مسائل پس گان نموده است؛ **انجام:** و حکم کن بآنچه مجتمع شود شهادات بر ان انشاء الله تعالی

کتاب در معرفت طالع و دلالت‌های نجومی و خبر از آینده و ضمیر است، مباحث به‌صورت سوال سال تحت عنوان معرفت، تفسیر، باب آمده که هر بابی دارای فصولی می‌باشد، نسخه تمام نوشته نشده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۷×۱۵/۱)، اندازه: ۲۱/۵×۲۴سم [ف: ۱-۳۳۶]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۱۷

آغاز: اگر آن سعد در خانه خویش باشد یکی شهادت بود اتصال سعدی از وتد ... (پس از اتمام برج اول در آمده:)البرج الثانی و ما یتشاکله. مال یابم یانی و حال کسب و معاش بر من چگونه باشد؛ **انجام:** ذیل کتاب در احکام اتصال کواکب متحیره قران مشتری و زحل دلیل کند و ظفر یافتن اهل اسلام بر ایشان و توبه کردن.

این کتاب از روی مسائل قصرانی ساخته شده و ترجمه گزیده ای از آن است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۵ سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۵-۵۵۶]

۶. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۸۲۱

آغاز: بدانکه این فی الجمله سؤال و جوابی است در مناسک حج؛ **انجام:** کفاره متعدد می‌شود

حاوی مسائل و فروع راجع به اعمال حج، طبق فتوای سید اسماعیل صدر، متوفی ۱۳۳۸ است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف:آقای جواد شجیعی، فروردین؛ جلد: مقوا، ۵گ، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۵سم [ف: ۵-۶۱۹]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۲۸/۴

آغاز: در بیان احکام مسایل. مسایل دو گونه است یکی مسایل ضمیر و دیگری مسایل خبی و بدین سبب این نوع را دو صفت کردیم؛ **انجام:** و صاحب وی دلیل زیادت سعادتست پنجم تعلیم و تعلم

در استخراج ضمیر وخبی از طالع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۷۵پ-۸۳ر)، ۲۱سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۲۹۹]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۸۹

مجموعه مسائل؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری ازامرالله صفری [رایانه]

← المسائل الآملیات ⟵ اجوبة مسائل الآملی

● مسائل ابن ابی عقیل / فقه/ عربی

masā’il-u ibn-i abi ‘aqīl

بروجردی، عبدالرحیم بن محمد حسین، ق۱۴ قمری

borūjerdī,‘abd-or-rahīm ebn-e mohammad hoseyn(-20c)

مسائل فقهی که از حسن بن ابی عقیل نقل شده و علامه حلی در کتاب «مختلف الشیعة» آنها را آورده است، به ترتیب کتاب‌های فقهاء از طهارت تا حج با ملحقاتی از کتاب «تذکرة الفقهاء» علامه، در این نسخه به دستور آیة الله بروجردی استخراج شده است.

قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۱۹

آغاز: الحمد الله رب العالمین ... اما بعد فقد اشار الاستاد الاعظم المجدد لآثار الائمة الاثنی عشر فی القرن الرابع عشر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه ۳۰ رمضان۱۳۷۸ق، و ملحقات ۱۵ رجب ۱۳۷۹؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲-۳۸۶]

● مسائل ابن زهرة و اجوبة العلامة الحلی و فخرالمحققین / فقه / عربی

masā’il-u ibn-i zuhra wa ajwibat-ul ‘allāma-tul ḥillī wa faxrul-muḥaqiqīn

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ قمری

‘allāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

ابوالحسن علی بن زهره حسینی مسائلی فقهی از علامه حلی و فرزندش فخر المحققین پرسیده و آنها به‌نحو فتوایی و گاه استدلالی مختصر جواب گفته‌اند. برادرزاده ابن زهره این مسائل و اجوبه را از خط آنان نقل کرده است. بعضی از جواب‌ها مختص به علامه یا فرزندش و برخی دیگر مشترکند.

آغاز: بسمله. و به نستعین. الحمدلله علی سوابع نعمه التوام و صلوته علی سیدنا لمبعوث الی کافة الخاص و العام بالایات البینات و تفاصیل الاحکام محمد المصطفی عترته النجباء الاعلام و بعد فهذه مسایل نقلتها من خط السایل عنها و هو مولانا العم لشیخ السعید علاه الدین الی الحسین علی بن زهرة الحسینی قدس الله نفسه و تعمده بالرحمة الرضوان و من خط المجیب عنها و هما سیدنا و مولانا الشیخ الامام العلامة امام المجتهدین دوة المسلمین و عمدة المؤمنین افضل المتأخرین و اکمل المحققین مکمل علوم المتقدمین وارث علوم الانبیاء و المرسلین خلیفة امیرالمؤمنین سید اهل الشام و العراق شیخ مشایخ المسلمین علی الاطلاق جمال الملة و الحق و الدین ابی منصور الحسین بن سیدنا و مولانا الشیخ الامام القدوة العلامة سدید الدین ابی المظفر

یوسف بن علی بن المطهر الحلی قدس الله سره و ولده سیدنا و مولانا الشیخ الامام اوحد العصر و فرید الدهر بقیه السلف الکرام عمدة العلماء الاعلام خاتمة المجتهدین افضل فضلاء العالم خلاصة نوع بنی آدم فخر الملة و الحق و الدین ابوطالب محمد ادام الله تعالی ایامه و عضدالملة الاسلامیة و کافة المؤمنین بطول بقائه و ضاعف ثوابه و اجره و خصنا ببرکته و منایحه و فوایده انشاءالله تعالی فمن المسائل ما اجاب عنها کل واحد من الشیخین معاً و منها ما اجاب عنها احدهما منفرداً فمن الذی اجابا عنه و معاً هو مسئلة ...

انجام: الجواب لازکوة علی مال الیتیم بل یجب علیه من حین البلوغ و اذا جهل اخرج ما یظن برائة ذمنه به تم ذلک و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۷۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵۷ص (۲۳–۷۹)، ۲۳سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۸–۱۲۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۱/۳عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴–۴۴۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۹/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱–۲۳۳]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۷۸/۱ – ج

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۲پ–۶۸ر)، ۲۲سطر(۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: –۴۶۰]

۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۱۴/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یکفی غلبة الظن بمعرفته بذلک ام لا الجواب یکفی قوله واقراره وغلبة الظن والحمدلله و المنة قد تم ما اردنا ایراده منها الراجعة الی الکلام

خط: نسخ، کا:سید محمد سعید بن حجة الاسلام سید علی حسینی حایری تنکابنی، تا: غره جمادی الثانی۱۳۳۶ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، مذهب، ۲۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲–۴۹۶]

← مسائل ابن سلام ⩾ هزار مسأله

← مسائل ابن طی ⩾ المسائل

← مسائل ابن طی ⩾ اجوبة مسائل الفقهیة

← مسائل ابن فهد ⩾ المسائل الفقهیة

● مسائل ابن کشنه / ریاضیات / عربی

masā'il-u ibn-i kušnah

ابن کشنه، محمد بن احمد

ebn-e košne, mohammad ebn-e ahmad

چند مسأله در رد مواضعی از کتاب کافی تألیف ابوبکر حاسب کرخی.

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۹۲۹۷

آغاز: عدة مسائل لابن کشنه فی الرد علی مواضع فی کتاب الکافی للکرخی قال ابوبکر الحاسب فاذا اردت بعد معرفتک هذه الاوتاران یخرج قوسا وتر فان کان الوتر واحد من الاوتار الی آخره، قال محمد بن کشنه هذا العمل لایوجب التحقیق؛ **انجام:** و قد اشرنا الی هذه المواضع ... و لنختم القول حامدین لله تعالی

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۷ص (۳۹–۴۵)، ۲۷ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۸–۳۴۵]

← مسائل ابن الکواء عن أمیرالمؤمنین ⩾ اجوبة اسئلة ابن الکواء

● مسائل ابی حازم /- عربی

masā'il-u abi ḥāzim

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۹/۴

آغاز: بسمله. صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه، مسائل ابی حازم رحمة الله علیه قال بینما أنا سائر علی ساحل البحر اذ لقینی رجل من اصحب رسول الله صلی الله علیه و سلم فقال لی یا ابا حازم اتحسن ان تصلی فقلت له و کیف لا احسن و انا رجل من اهل العلم

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، شماره ۱۶۵۶؛ خط: مغربی، کا:عبیدالله محمد بن محمد بن علی بکری، تا: با تاریخ۱۰۰۶ق؛ ۲ص (۳۶–۳۷) [عکسی ف: ۳–۴۰۳]

● مسائل ابی حازم / فلسفه احکام / عربی

masā'il-u abi ḥāzim

در اسرار نماز و به‌صورت سؤال و جواب میان ابوحازم و یکی دیگر از یاران پیغمبر (ص).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۶۹/۲

آغاز: بسمله مسائل ابی حازم رضی الله عنه قال ابوحازم بینها انا امشی ... فی ساحل البحراذ اتائی رجل من اصحاب النبی (ص) ... فقال لی یا ابا حازم تحسن تصلی فقلت له نعم و کیف لا اصلی و قد صلیت خلف رسول الله (ص) فقال یا ابا حازم کم فرض الله علیک قبل قیامک الی الصلوة؛ **انجام:** ثم قال یا اباحازم کم عدد الصلوة و التکبیر و الرکوع و السجود کله فی السنه فقلت اما الصلوة فعدتها الف و ثما نمائه و اربعون و الرکوع سنة آلاف و مائه و عشرون رکعه و السجود اثنا عشر الف سجده و مائتان و اربعون ... و الحمدلله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم و حسبنا الله و نعم الوکیل تمت مسائل ابی

حازم - بحمدالله و حسن توفیقه علی ید حسن بن عبدالرحیم العلوانی ... الف و مائة (دنباله تاریخ و رقم کاتب پاره شده و خوانده نمیشود)
خط: نسخ، کا:حسن بن عبدالرحیم علوانی، تا: ۱۱۰۰ق؛ جلد: مقوایی، ۳ص (۴۲۲-۴۲۴)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۲۱۲]

← مسائل أبی حنیفة ⟵ أجوبة مسائل أبی حنیفة
← مسائل ابی ریحان البیرونی ⟵ اجوبة مسائل ابی ریحان البیرونی

● **مسائل احتیاط** = **پاسخ ملا علی نوری** / فقه / فارسی
masā'el-e ehtīyāt = pāsox-e mollā 'alī nūrī
میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری
mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)
رساله‌ای کوتاه در پاسخ سؤالات مولی علی نوری (-۱۲۴۲ق) که درباره مسائل احتیاطات نماز به او فرستاده بود نگاشته است.
[موسوعة مولفی الامامیة ۵۳۵/۲]

کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۷۶/۸
آغاز: صورت مکتوب عالیجناب مقدس القاب قدسی مآب فضایل ماب زیدة العلماء العارفین ... مخلص و مشتاق از فیض خدمت دور بوقف عرض واقفان حضور سعادت کنجور می‌رساند ... جواب بسم الله تعالی پرشکسته صعود مأنوس مخلب شاهین بلا و بال بسته طایر محبوس قفس محنت قرین ابتلاء؛ **انجام:**مثل صحیحه یونس وصحیحه بصیر بن حبیب و روایاتیکه درربیع تراب مذکور است و او درابواب تجارت و خمس و لقطه و غیر ذلک مذکورند والله یعلم بحقایق الامور.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

● **المسائل الاحسائیة** / کلام و اعتقادات، فقه / عربی
al-masā'il-ul iḥsā'īyya
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
در پاسخ پرسش‌هایی که از احسایی به وی رسیده بود. در «فهرست کتب مشایخ»(ص۳۲۴-۳۲۹) نمایه ۶۳ پرسش و پاسخ آن آمده است. نخستین آنها درباره شب قدر، و واپسین پرسش درباره سهو در منا و مکه است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۰۰/۲۱-عکسی
آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فیقول العبد الجانی ... الرشتی. ان هذه کلمات کتبتها لمسائل اتی بها بعض الاخوان المخلصین و الاخلاء الروحانیین من ناحیة الاسحاء المحروسة ... قال سلمه الله تعالی اللهم انا لمضطرون الذین اوجیت اجابتهم و قد توجهنا الی رحمتك؛ **انجام:** و العامد و الناس فی احکام الدنیا و اما فی الآخرة فالفرق عظیمو العقوبة علی الاول شدیدة و تحرم علیه المحرمات قبل الایتان بالعمرة فاذا اتی بها احل الحج من قابل. و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین. تمت.
خط: نسخ خوش، کا:محمد علی اصفهانی، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۱۴ص (۲۴۷-۲۶۰) [عکسی ف: ۱-۳۵۸]

● **مسائل الاحکام** / فقه / فارسی
masā'el-ol ahkām
کاشانی، حبیب الله بن علی مدد، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ قمری
kāšānī, habīb-ol-lāh ebn-e 'alī madad (1846 - 1922)
رساله عملیه‌ای است؛ به گفته ایشان این رساله ترجمه رؤوس مسائل فقهی کتاب منتقد المنافع فی شرح مختصر النافع خود او است.

۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۴۹۵۴
آغاز: بسمله، حمدله ... اما بعد چنین گوید عبدالراجی حبیب الله؛ **انجام:** که یک روز اعتکاف نماید و زیادتر نکند باطل است.
از ابتدای طهارت تا اواخر صوم می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵ق؛ جلد:گالینگور، ۱۳۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۴۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۴۵
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... غرض کلی و مقصود اصلی از این دستگاه آفرینش ظهور اثر صفت رحمت خداوندی است
کتاب طهارت تا حج می‌باشد؛ خط: نسخ، کا:کاشانی، محمد حسین بن محمد جعفر، تا: ۲۰ جمادی الاول۱۳۰۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۲۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف:۵-۲۶۴]

← مسائل احکام الجنائز ⟵ جهاز الاموات

● **مسائل احکام نجوم** / هیئت / فارسی
masā'el-e ahkām-e nojūm
در دو باب: ۱. از برای نظر در سؤال از تزویج در هشت «فصل»؛ ۲. در سؤال مرد از اهلش و زن از شوهرش.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۴-۶۰۱۹
خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۶سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۶]

● **مسائل احکام نجوم** / هیئت / فارسی
masā'el-e ahkām-e nojūm

در شصت «فصل».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۸۶/۷
آغاز: بسمله. فصل اول در حال مولود وسایل که ملکی یابد یا نه و اگر از ملك و مملکت سوال کند یا موالیدی باشد نیك؛ **انجام:** و اثرات کوکب سیاره و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین در ص ۳۷۷-۳۷۹ با عنوان «بدانکه از لسان شخصی در بروجرد حکم اختیارات چنین مذکور شد» چهار باب است.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۴گ(۲۸۴-۳۷۷)، ۲۱ سطر(۹×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۱-۲۰۳۲]

● **مسائل احکام الوسائل** / فقه / فارسی
masā'el-o ahkām-el vasā'el

عسکری سمنانی، محمد حسن بن محمد، ق۱۳ قمری
'askarī semnānī,mohammad hasan ebn-e mohammad(-19c)

رساله عملیه و فتوایی است و پنداشته می‌شود غالب مسائل آن، فروع منصوصه در کتاب «وسائل الشیعه» است که از آن استخراج و ترجمه نموده و ترتیب داده. مشتمل بر:۱. کتاب طهارت، حاوی شش«باب»:۱) احکام آب‌ها، ۲) مسایل وضو، ۳) آداب حمام، ۴) غسل، ۵) تیمم، ۶) بیان نجاسات و مطهرات و احکام آنها؛ ۲. کتاب صلاة؛ ۳. کتاب صوم حاوی شش«باب»:۱) وجوب روزه و احکام متعلق به آن، ۲) احکام ماه مبارك رمضان، ۳) در بقیه روزه‌های واجب، ۴) بیان روزه‌های سنتی، ...۶) بیان روزه‌های مکروه؛ ۴. کتاب زکاة، دارای چهار«باب»:۱) وجوب زکاة واجب و مستحب، ۲) بیان اشخاصی که زکات بر آنها واجب است، ۳) بیان مستحقین زکات، ۴) صدقات مستحبه؛ ۵. کتاب خمس: مشتمل بر سه«باب»:۱) حکمت وجوب خمس، ۲) در آنچه خمس در آن واجب است و کیفیت تقسیم خمس، ۳) انفال.

آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد چنین گوید محمد حسن بن الشیخ محمد الواعظ السمنانی عفی عنهما که این مجموعه ایست در فقه مشتمل بر مهمات مسائل ... کتاب الطهارة و در آن چند باب است باب اول در احکام آبها و در آن چند فصل است فصل اول در احکام آب مطلق و در آن چند مسئله است. مساله بدان که آب مطلق آبی است که آن را مردم آب گویند
انجام: که اگر خدا بدهد ادا کند و چنان کند و اگر خدا نداد امیدوار به کرم ایشان باشد.

۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۷۴۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:احمد بن محمد باقر موسوی اصفهانی، تا: ۱۲۲۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۰-۴۴۲]

۲. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۶۲
آغاز: برابر
خط: نسخ خوش، کا:احمد بن محمد باقر موسوی، تا: ۱۲۲۵ق؛ قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۳۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۶۶۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:ابن محمد اسماعیل بن محمد باقر بن ملا مهدی هرندی، تا: ۱۲۳۵ق؛ واقف: حاج سید رضا قوچانی، مرداد ۱۳۲۴؛ جلد:تیماج، ۱۵۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵-۶۱۹]

● **مسائل احمد بن حنبل** / فقه / عربی
masā'el-e ahmad-e bn-e hanbal

خلال، احمد بن محمد، ۲۳۴؟ - ۳۱۱ قمری
xalāl, ahmad ebn-e mohammad (849 - 924)

کتابی است مشتمل بر مسائل فقهی و اعتقادی و اخلاقی و غیر آن که ابوعبدالله احمد بن حنبل از آنها جواب گفته است. این کتاب در آغاز بدین سبك مدون نبوده و تلامیذ احمد بن حنبل به‌طور متفرق این مطالب را از وی روایت می‌کرده‌اند.ابوبکر احمد بن محمد خلال بغدادی کوشش فراوانی در جمع، و تألیف، و تدوین علوم احمد بن حنبل انجام داده است. خطیب بغدادی می‌نویسد: «و کان ممن صرف عنایته الی الجمع لعلوم احمد بن حنبل و طلبها و سافر لاجلها و کتبها عالیة و نازلة و صنفها کتابا. و لم یکن فیمن ینتحل مذهب احمد اجمع منه لذلك» (تاریخ بغداد ۱۱۲/۵).
چاپ: ریاض،دار الافتاء،چاپ اول،۱۳۸۹ق،۴۶ص.
[سیر اعلام النبلاء ۲۹۷/۱۴؛ بروکلمان، ذیل ۳۱۱/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۹عکسی
آغاز: اول کتاب المسند ... حدثنا ابوبکر احمد بن محمد بن هارون الخلال قال انا احمد بن محمد بن الحجاج ابوبکر المروذی قال سمعت ابا عبدالله؛ **انجام:** هذا تخریج فی اول ترجمة ذکر الروافض ... فقال یا اهل العراق خبونا حب الاسلام، حدثنا محمد بن علی ...
نسخه اصل: موزه بریتانیا، شOr. 2675. مشتمل است بر قسمتی از این تألیفات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱۲گ، ۲۳سطر [عکسی ف: ۲-۳۲۵]

● **المسائل الاخباریة** / فقه / عربی
al-masā'il-ul axbārīya

شوشتری، عبدالرشید بن نورالدین، ق۱۱ قمری

šoštarī,ʻabd-or-rašīd ebn-e nūr-od-dīn(- 17c)
در استخراج مسائل فقه از متون اخبار کتب اربعه (کافی تهذیب استبصار و فقیه) با رعایت ترتیب «کافی» با حذف اسانید. مصنف شیوه خود را در استنباط و عمل به احکام فقهی در دیباچه بیان می‌دارد و در حاشیه ص ۱ می‌گوید: «در اصول فقه گفته ایم که مستند احکام شرع تنها محکمات کتاب و سنت است».وی به‌جای ابواب کافی «مسئله» می‌آورد و خود حواشی بسیار بر کتاب دارد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۴۴/۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین. و بعد یقول المذنب ... عبدالرشید بن نورالدین الشوشتری ... انی لما علمت علما قطعیا عادیا ان ما جمعه ... فی کتاب الکافی و شیخنا الفقیه انما جمعوه من کتب اصحابنا المعول علیها و علمت ان الاحادث کلها لائمتنا (ع) فاحببت ان اذکر الاحکام الشرعیه المستفاده من احادیثهم ... و ان لم ارحدیثا فی احکم ... فالواجب علی التوقف فیه؛ **انجام:** این یتوضا الغریب ببلدکم الحدیث و لم یرد به الاستنجاء منها لقوله (ع) اللهم اذهب عنی القذی و الاذی فتامل.
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۲۱ص (۴۶۰-۵۸۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۷-۳۲۸]

● **المسائل الاخرویة** / کلام و اعتقادات / عربی
al-masā'il-ul uxrawīyya
غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری
qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)
شاید «الاجوبه الغزالیة فی المسائل الاخرویة» باشد.در آخر کتاب به دو کتاب «المضنون به غیر اهله» و «احیاء العلوم» ارجاع داده است. (محمد برکت)

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۷/۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۱۷گ (۹۷پ-۱۱۳پ) [نشریه:۲-۱۲۴]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۵۶۳]
۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۵۷
آغاز: الکون الحادث فی اللغة ...
خط: نسخ، کا:محمد سلیم، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ در برگ آخر آمده: «به تاریخ ۱۸ شعبان ۱۱۹۴ عالیجنابان علی نقی خان و حسنعلی خان با سردارهای علیمرادخان جنگ کردن در کوشک زرد محمد و شکست خوردند و فرار کردند»؛ ۳۰گ، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۱۰۷]

← المسائل الاربع التی سألها الباطنیة بهمدان ⪢ الجوابات المرقومة

● **مسائل ارسطاطالیس فی معانی الطب** / طب / عربی
masā'il-u arisṭāṭālīs fī maʻāni-ṭṭibb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳/۱۲
با عنوان‌های «لم»؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ جلد: تیماج، ۷ص(۶۵-۷۱)،۲۹سطر(۸×۱۱)،اندازه: ۱۲×۱۶سم [سنا: ف: ۱-۳۰۱]

● **مسائل استفتاها مهنا بن سنان بن عبدالوهاب** / فقه / عربی
masā'il-un istaftāhā muhannā bin sinān bin ʻabd-ul-wahhāb
حسینی مدنی، مهنا بن سنان، - ۷۵۴ قمری
hoseynī madanī, mohannā ebn-e sanān(- 1354)
مسائلی که مهنا بن سنان بن عبدالوهاب از جمال الدین حسن بن یوسف بن مطهر استفتا کرده است. ده مسأله است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۷۸/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، محشی؛ ۲۷سطر(۱۲/۵×۱۸)، قطع: رحلی [ف: ۱۷-۲۱۸]

← مسائل الاصول ⪢ اصول الفقه
← المسائل الاصولیة ⪢ الفوائد الاصولیة
← المسائل الاصولیة ⪢ الفوائد الحائریة الاصولیة الجدیدة
← المسائل الاصولیة ⪢ الفوائد
← المسائل الاصولیه ⪢ تقریرات الاصول

● **المسائل الاصولیة** / اصول فقه / عربی
al-masā'il-ul uṣūlīya
اردوبادی، ابوالقاسم بن محمدتقی، ۱۲۷۴-۱۳۳۳ قمری
ordobādī,ab-ol-qāsem ebn-e mohammad taqī (1858 - 1915)
تاریخ تألیف: چهارشنبه ۷ شعبان ۱۳۲۱ق (مبحث نسخ)
قواعد اصول فقه را با استدلال و به‌روشیمتوسط، با عناوین «مسئلة، فائدة» گزارش داده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۲۶
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه مسائل الاصول مقدمة لتحصیل فروع الاصول من کلمات آل الرسول
این جزء که تا مبحث نسخ؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد حسین تبریزی غروی، تا: جمعه ۲۶ شوال۱۳۲۱ق؛ مصحح، تملک: محمد علی بن عبد الکریم بن عبدالرحیم بن محمد باقر بن أحمد تبریزی؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۲۷]

● **مسائل اصولية و شرعية** / فقه، اصول فقه / عربی
masā’il-un uṣūlīya wa šar‘īyya
بهکلی، علی بن عبدالرحمن
behkolī, ‘alī ben ‘abd-or-rahmān
مسائل اصولی و شرعی منتخب از کتاب النوادر و الغرائب الحادثة فی دولة الشریف احمد بن غالب.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۱۳/۲ عکسی
بی‌کا، بی‌تا؛ ۴ص (۸-۱۱) [عکسی ف: ۴-۱۳۵]

● **مسائل اصولی در استنباط مسائل فقهی بطریق عامه** / اصول فقه / عربی
masā’el-e osūlī dar estenbāt-e masā’el-e feqhī be-tarīq-e ‘āmme
مطالب تحت عنوان «مسئلة نص علیه الشافعی، قال ابوحنیفه، قال حجة الاسلام رکن، فرع قال صاحب التقریب و ...»ذکر شده است.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۴/۱
آغاز: الخصومة الاولی ... خصومة اخری وهذا بعید لما ذکرنا
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱۶گ، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱-۴۰۶]

● **مسائل اعتقادات** / کلام و اعتقادات / عربی
masā’el-e e‘teqādāt
یادداشت‌های گوناگونی است در مباحث اقتصادی.مجموعه قابل اعتنایی است برخی رساله‌ها چاپ نشده است.

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۶۴/۱۳
کا:باقر بن محمد ترشیزی، تا: ۱۹ صفر ۱۲۲۱ق و۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج سرخ، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: -۳۸۱]

← مسائل اعتقادیة ≻ اجوبة مسائل اعتقادیة

● **مسائل اقلیدیسیة** / ریاضیات / عربی
masā’il-un uqlīdīsīyya

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۶/۱۳-ف
نسخه اصل: پاریس169 .P (بلوشه ۷۷۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰سطر [فیلمها ف: ۱-۵۴۸]

● **المسائل التی اشتهر بین المتأخرین** / فقه / عربی
al-masā’il-ul latī ištahara bayn-al muti’axxirīn
؟ واعظ کرمانشاهی، محمد علی، ق۱۴ قمری
vā‘ez-e kermānšāhī, mohammad ‘alī(- 20c)
با عنوان: «المسائل التی اشتهر بین المتأخرین علی خلافمقتضی الادلة القویة استنادا الی بعض الاصول او اخبارا ضعیفة عامیة».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۳۴/۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه ابری، ۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵-۲۲۴]

● **المسائل التی سألها ... المیرزا عبدالوهاب الترشیزی** / بهائیت / عربی
al-masā’il-ul latī sa’alahā ... mīrzā ‘abd-ul-wahhāb at-turšīzī
باب، علی محمد بن محمد رضا، ۱۲۳۶؟ - ۱۲۶۶ قمری
bāb, ‘alī mohammad ebn-e mohammad rezā (1821 - 1850)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۲۵/۱۷
خط: نسخ، کا:حیران یزدی، غلامرضا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴ص (۱۹۴-۱۹۷)، ۱۹سطر(۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵-۱۷۶۴]

● **مسائل امتحانیة و تفسیر لغات مشکل آن** / ادبیات / عربی
masā’el-e emtahānīyya va tafsīr-e loqāt-e moškel-e ān

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۴/۸۴
خط: نسخ، کا:جباعی حارثی، محمد بن علی، تا: قرن ۹؛ ۲ص (۳۲۱-۳۲۲) [ف: ۵-۱۱۰]

● **مسائل الامور الالهیة** / کلام و اعتقادات / عربی
masā’il-ul umūr-il ilāhīyya
اسفراینی، احمد بن ابی اسحاق،
esfarāyenī,ahmad ebn-e abī eshāq
در ۲۸ مسأله.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶/۳-ف
نسخه اصل: راغب پاشا ش ۱۴۶۴؛ خط: نسخ، کا:صدقه بن حسین، تا: ۵۲۵ق؛ ۲۱گ (۳۰-۵۰)، ۲۵سطر [فیلمها ف: ۱-۴۱۸]

← المسائل الاوالیة ≻ اجوبة المسائل الاوالیة

● **مسائل الایات = مسائل متفرقه** / کلام و اعتقادات / ترکی و عربی

masā’el-ol āyāt = masā’el-e motefarreqe

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۸۴۹۹

آغاز: بسمله و به نستعین الحمدلله علی البصیره فی دینه؛ **انجام:** بالاجزاء التی یدخلها الزیاده و النقصان و انما یتعلق بالجمله

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: کشمیر [رایانه]

● **مسائل ایادی سبا** / فقه / فارسی

masā’el-e ayādī-ye sabā

خراسانی، محمد جعفر بن محمد طاهر، ۱۰۸۰ - ۱۱۷۵ ؟ قمری

xorāsānī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad tāher (1670 - 1762)

مشتمل بر۲۸۶ مسأله فقهی است که عده ای از مؤمنان امثال: محمد شریف بیرجندی، مجدالدین شوشتری، میرزا محمد بن فیاض اصفهانی، محمود میبدی، حسین بقمشی و دیگران از علامه مجلسی پرسیده‌اند و ایشان به طور فتوایی پاسخ داده است این پرسش و پاسخ‌ها توسط محمد جعفر بن محمد طاهر خراسانی در دوازده «باب» به این شرح تدوین و تنظیم گردیده است:۱. بیان کیفیت وضو و غسل و تیمم؛ ۲. بیان آنچه متعلق است به تطهیر و طهارت؛ ۳. بیان احکام نماز واجبی و سنتی؛ ۴. روزه ماه مبارک رمضان و احکام آن؛ ۵. خمس و زکات و بیان استطاعت حج؛ ۶. امر به معروف و نهی از منکر و صله ارحام و مواضع وجوب این دو؛ ۷. معاملات و آنچه مناسب این باب است؛ ۸. نذر و هبه و کفاره؛ ۹. نکاح و رضاع و عده و آنچه مناسب این باب است؛ ۱۰. بعضی وجوه محرمه و بیان اسباب ملاهی؛ ۱۱. بعضی مسائل میراث؛ ۱۲. بعضی مسائل متفرقه.(براتعلی غلامی مقدم)

آغاز: الحمد لله مجیب السائلین، و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین. اما بعد بر ورق کمارش نگارش می‌نماید، معتکف زاویه خمول و بی نشان محمد جعفر بن محمد طاهر خراسانی که چون به هدایت ربانی و عنایت بی نهایت سبحانی

انجام: و گر کسی معنی اعم اراده کند خوب باشد و الله تعالی یعلم

چاپ: ایران، قم، کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی، ۱۴۱۲ قمری، سید مهدی رجائی، ۱، ضمن بیست و پنج رساله فارسی از علامه محمد باقر مجلسی

[اعیان الشیعة: ۲۰۳/۹ غ تتمیم امل الآمل: ۹۵؛ الذریعة: ۳۳۷/۲۰؛ طبقات اعلام الشیعة: قرن ۱۲، ص ۱۴۱]

۱. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۶۸

آغاز: خویشانی؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۴۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۴۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۲۶گ (۱۹۱-۲۱۶)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۲-۴۰۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۰/۱

آغاز: از برای تصرف موهوب یا وکیل آن ... سؤال - عهد هم از بابت نذر هرگاه بفارسی صیغه گفته شود و اسم خدا برده شود احتیاط باید کرد یا تفاوتی دارد؛ **انجام:** برابر

از نیمه باب هشتم شروع می‌شود تا انتها؛ خط: نستعلیق، کا:محمد هاشم بن حاجی علیرضا، تا: ۲۹ رمضان۱۱۲۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۱ر-۱۳پ)، اندازه: ۷×۱۹/۵سم [ف: ۳۸-۵۲۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:ض۱۳۵۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد محسن بن محمد باقر اصفهانی خراسانی، تا: جمعه ۱۷جمادی الثانی۱۱۲۷ق؛ جلد: گالینگور، ۶۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۰-۴۴۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۹۶۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:ابن محمد طاهر حسینی بروسانی، تا: ۱۱۲۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۱/۱-۱۶۸]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۲۸/۶

خط: نسخ، کا:حاج محمد شیرازی، تا: ۱۱۹۵ق، جا: شیراز؛ ۲۸گ (۱۳۵-۱۶۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۸۴]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد بن تقی بن محمد مهدی هرندی اصفهانی، تا: ۲۰ جمادی الثانی۱۲۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۸گ (۶۱ر-۱۰۸پ)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲-۱۹۵]

۸. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنین امری اتفاق افتاده در نزد حضرت و حضرت قبول نکرد (به جهت ستم و ظلم ورثه می‌شود از انصاف دور است والسلام تمت فی ید ...)

خط: نسخ و نستعلیق، کا:ملاشعبان، تا:شعبان۱۲۴۳ق؛ مصحح؛ مهر: «عبدالاحد»، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده اسمعیل»؛ واقف: شعبان، شعبان۱۲۵۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۰گ، ۱۸سطر(۱۴×۲۵/۵)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: -۱۷۰]

● **مسائل ایران و رقابت انگلیس و آلمان در آسیا** / تاریخ

masā’el-e īrān va reqābat-e engelīs va ālmān dar āsīyā

افشار، محمود، ۱۲۷۲ – ۱۳۶۲ شمسی
afšār,mahmūd (1893 - 1983)
در پاسخ به لرد کرزن به فرانسه، سندی برای قرارداد ۱۹۱۹ چاپ ۱۹۱۸، ژنو.
[کتاب شناسی تمدن ایرانی ۳۹۸/۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۱۰-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۶۴]

● **المسائل الباحثة عن معانی الأقوال الحادثة** / کلام و اعتقادات / عربی
al-masā’il-ul bāḥiṯa ‘an ma‘āni-l a’qwāl-il ḥādiṯa
قاسمی، حمیدان بن یحیی، ق۶ قمری
qāsemī,hamīdān ebn-e yahyā(- 12c)
مسائل چندی است درباره مباحث توحید و صفات الهی که مؤلف مطرح کرده و با اختصار در آنها طبق مذهب زیدی گفتگو می‌کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۰۷/۹
آغاز: مسألة کیف یجوز التفکر فی اثبات ذات الله سبحانه مشارکة لذوات الجواهر و لذوات الأعراض فی الذاتیة؛ **انجام:** مع عدم الفرق بین المحدث و المحدث فی المعنی و هو حصول کل واحد منهما بعد أن لم یکن.
خط: نسخ، کا:حسین بن قاسم بن حسین الداعی، تا: ۱۳۳۶ق؛ ۴گ (۱۳۷پ-۱۴۰ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۹-۲۰۶]

← المسائل البجنوردیة ⪢ اجوبة المسائل البجنوردیة
← المسائل البحریة ⪢ اجوبة المسائل البحریة

● **مسائل برلینیه** / گوناگون / فارسی
masā’el-e berlīnīye
قزوینی، محمد، ۱۲۵۶ – ۱۳۲۸ شمسی
qazvīnī, mohammad (1877 - 1949)
یادداشت‌ها و تعلیقات و نوارد محمد قزوینی است از اکتوبر ۱۹۱۵ تا ۱۹۲۰ در برلین، در یادداشت‌های قزوینی جلد ۱۰ چاپ شده است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۸۶
ج ۱؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۳۵۲گ، ۲۰سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۷-۳۱۵]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۸۷
ج۲؛ کاتب = مؤلف؛ بی‌تا؛ ۳۲۱گ، ۱۸سطر(۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۷-۳۱۵]

← المسائل البغدادیة ⪢ جوابات المسائل البغدادیة

● **المسائل البغدادیة** / کلام و اعتقادات / عربی
al-masā’il-ul baġdādīya
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ – ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
تاریخ تألیف: ۴ صفر ۱۲۳۵ق
درباره جاویدان بودن بهشت و دوزخ، در پاسخ یکی از دینداران؛ در «فهرست تصانیف سید ... » محیط کرمانی بدین‌گونه شناسانده شده است:«الرسالة السابع (السادس) و العشرون فی جواب المسایل البغدادیه» و برفراز رویه‌های دو نسخه در دست «در جواب مسایل بغدادیه» خوانده شده و در «فهرست کتب مشایخ»(ص۳۱۶) تنها به نام «رساله» آمده است. (احمد منزوی)
آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فیقول العبد ... الرشتی. انه قد سألنی بعض الدیانین الخیرین ان اکتب کلمات واضحة الدلالة علی ان الجنة و النار باقیان لایتلیان و لاتفنیان، بل الله سبحانه و تعالی یبقیها الی ابد الابدین و دهر الداهرین ...
انجام: و ما اشرنا الیه فی هذه الوریقات کفایة لاهل الدرایة اعاذنا و ایاکم من شر الشیطان بمحمد و آله ... و السلام علی تابع الهدی. قد فرغ من تسویدها مؤلفها اللیلة الرابعة ...
[فهرست کتب مشایخ، ۳۱۶ «رساله» در معنی خلود اهل جنت و نار؛ اعلام، ۱۸۸۴/۳؛ مشار، مؤلفین ۳۷/۵]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۱۳/۵-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، کا:احمد بن اسماعیل ترشیزی نامقی، تا: ۱۲۶۰ق؛ ۱۷ص (۲۱۳-۲۲۹) [عکسی ف: ۱-۳۵۸]
۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۰۰/۲۹-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، کا:محمد علی اصفهانی، تا: ۱۲۷۳ق؛ مصحح؛ ۷ص (۳۷۰-۳۷۶) [عکسی ف: ۱-۳۵۸]

● **المسائل البغدادیة** / فقه / عربی
al-masā’il-ul baġdādīya

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۸۵۵
از ابوالقاسم محقق اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۸۷ق [الفبائی:۵۱۶]

← مسائل البهبهانی ⪢ اجوبة مسائل البهبهانی

● **المسائل البهبهانیة فی بعض الاحکام البیانیة** / فقه/ عربی
al-masā’il-ul bihbahānīyya fī ba‘ḍ-il aḥkām-il

bayānīyyi

سماهیجی، عبدالله بن صالح، ۱۰۷۶؟ – ۱۱۳۵ قمری
samāhījī, ʻabd-ol-lāh ebn-e sāleh (1666 - 1723)

تاریخ تألیف: ۴ جمادی الاول ۱۱۲۸ق؛ محل تألیف: بهبهان
پاسخ پرسش‌های اهل بهبهان است مربوط به احکام اموات. در این پاسخ‌ها اشاره به ادله نیز می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۰۲/۳
آغاز: الحمدلله وحده و صلی الله علی من لانبی بعده محمد و آله الذین نشروا حمده و جعلوا للمؤمنین رحمة؛ **انجام:** فکتب علی وجه الاستعجال حامداً مصلیاً مسلماً مستغفراً داعیاً ...
کا:عباس بن حسن بن عباس بن محمد علی بلاغی نجفی، تا: ۱۱۵۷ق، جا: بهبهان؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۵۹پ-۷۰پ)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۳-۸۰]

↩ مسائل بهمنیار ≻ المباحثات
↩ مسائل بهمنیار ≻ المبدأ و المعاد
↩ المسائل التبانیات ≻ اجوبة المسائل التبانیات فی حرمة العمل بأخبار الآحاد

● **مسائل تجهیز میت و آداب ماه رمضان** / فقه / فارسی
masā’el-e tajhīz-e meyyet va ādāb-e māh-e ramazān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۱/۲-طباطبائی
آغاز: فصل دوم در غسل دادن میت ... بدان که احکام میت بر همه واجب است و اگر یکی بکند از همه ساقط شود؛ **انجام:** و بعد از نماز عید دعاهای بسیار وارد شده و بهترین ... دعای صحیفه کامله است ... اللهم من تهیا فی هذاالیوم اوتقبا اواعد
نسخه جمعاً در هشت فصل است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغازو وسط وانجام؛ جلد: تیماج، ۴۵ص (۱۱۱-۱۵۵)، ۱۶و۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۳-۲۵۲]

● **المسائل التسع الفقهیة** / فقه / عربی
al-masā’il-ut tis‘-al fiqhīya

عاملی، حسین بن عبدالصمد، ۹۱۸ – ۹۸۴ قمری
ʻāmelī, hoseyn ebn-e ʻabd-os-samad (1513 - 1577)

رساله‌ای است استدلالی مشتمل بر نه «مسأله»:۱. وجوب تخلیل الشعر الخفیف و عدمه؛ ۲. التیمم علی الحجر؛ ۳. الشمس تطهر ما اشرقت علیه؛ ۴. بول الرضیع الذکر الذی لم یتغذ بطعام ... لایحتاج فی غسله عن الثوب الی العصر؛ ۵. الفعل الکثیر یبطل الصلاة مع العمد؛ ۶. وجوب التعرض للبدلیة عن الوضوء و الغسل فی نیة التیمم؛ ۷. الشک فی الثنائیة و المغرب باطل؛ ۸. نواقض الطهارة تبطل الصلاة مطلقاً؛ ۹. لایجوز اقامة جمعتین فی أقل من فرسخ.وی در دیباچه این رساله اکثر فقهاء عصور اخیر را پیرو متقدمان خوانده و این نه مسئله را به‌عنوان نمونه مورد بررسی قرار داده و در آنها با فتاوی متأخران به مخالفت برخاسته واز برخی از معاصرانش که منکر رویه او بوده اند خواسته است که این مسائل را مطالعه کنند و اگر دلیلی عقلی یا نقلی بر خلاف آنها یافت وی را راهنمایی کند. این مسئله همه متعلق به باب طهارات فقه‌اند جز مسئله ۹ که متعلق به متعلق به مبحث نماز جمعه است.
آغاز: بسمله، الحمد لله هادی من اراد الی سبل السداد و الصلوة و السلام ... و بعد فلا یخفی علی ذوی الحجی ان التقلید مذموم بنص الکتاب و مردودة بین اولی الالباب و انما یلیق بامثال النساء و الاطفال و من یعجز عن ...
انجام: واجعلنا ممن إذا رای حسنة أراها و ان عشر سیئة وأراها إنک قریب مجیب.
[الذریعه ۳۵۴/۲۰ و ۳۵۵]

۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۸۵۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الثانی۱۰۷۵ق؛ از نسخه مؤلف استنساخ شده، مذیل به ۲۴سطر در مبحث اقرار از همین مؤلف؛ واقف: میرزا رضا خان نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۰ص، سطور مورب، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۳۱۰]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۵ص (۲۵۶-۲۷۰)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۵۶]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۲۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۴۰۸]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۴۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲جمادی الثانی۱۰۷۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۸گ (۱۳۱ر-۱۳۸پ)، ۲۵سطر(۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۷۴]

↩ مسائل التصوف ≻ اصطلاحات صوفیه

● **مسائل التعبیر (فی)** / خوابگزاری / عربی
masā’il-ul ta‘bīr (fī)

حکیم ترمذی، محمد بن علی، – ۳۲۰ ؟ قمری
hakīm-e termezī, mohammad ebn-e ‘alī(- 933)

گفتاری است عرفانی و نه خوابگزاری. بخش‌بندی نشده.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۴/۱۰-عکسی

آغاز: مسایل التعبیر. قال ابو عبدالله هل رأیت القادح یقدح زنده فیودی نارا یستوقد منها؛ **انجام:** حتی تبقی حیران تعمة فی الضلالات و الطغیان. انتهت مسایل التعبیر و الحمدلله وحده و الصلواته علی سیدنا محمد و آله و سلم.

اصل نسخه: ترکیه، راشد افندی، ش ۱۵۷۱؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۵۹۳ق؛ در مجموعه رساله‌های او؛ ۵گ (۴۳۳-۴۳۷) [عکسی ف: ۲-۲۵۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۳/۱۱-ف

همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۴۵۱]

● **مسائل تقلید** / فقه / فارسی

masā’el-e taqlīd

مطابق با فتوای شیخ مرتضی انصاری به‌نحو سؤال و جواب نسخه ما حاوی ابواب طهارت، صلات، صوم است معلق به‌حواشی میرزای شیرازی و اجازه و امضاء او و حواشی شیخ مرتضی.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۴۵/۳

آغاز: س تقلید عبارت از چه چیز است. ج: معنی تقلید اگر چه عمل است؛ **انجام:** س در صورت موافقت مجتهدین در رای تعیین احدهما لازم است یا نه ج احوط تعیین است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۸ ذیقعده۱۲۶۳ق؛ محشی از میرزای شیرازی و شیخ مرتضی انصاری؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸-۲۳ سطر (۸-۸/۵×۱۵/۵-۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱-۳۲۸]

● **مسائل التقویم** / هیئت / فارسی

masā’el-et taqvīm

نوایی، علی بن محمد حسن

navāyī,‘alī ebn-e mohammad hasan

مؤلف رساله را به درخواست ملاعلی کلارستاقی نوشته و چون همو کتابی نگاشته و آن را «مسائل الاصول» نام گذاشته بوده به درخواست وی او هم کتابش را «مسائل التقویم» نام نهاد.

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۹۶/۵

آغاز: الحمدلله ... چنین گوید ... این چند کلمه ایست در معرفت تقدیم که بحسب خواهش جناب مستطاب سرکار آخوند ملاعلی کلارستاقی جمع نموده شد چون آن جناب در حین تحریر اصول تحریرات خود را مسمی نموده بودند بمسائل الاصول در خواست نموده که این چند کلمه را مسمی نمائیم بدان اسم؛ **انجام:** و در صفحه یسری پس از خمسه مشرقه جدول برکشند به جهت معرفت اختیارات اتصال قمر بباقی کواکب تمام شد در دشت حین مسافرت مؤلف باکمال دماغ سوختگیها فی ید الحقیر علی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۳۱۸]

← المسائل التلعکبریة < اجوبة المسائل العکبریة

● **مسائل التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی

masā’il-ut tawḥīd

شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری

šayx-e tūsī,mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۵/۵ معزی

آغاز: بسمله. معرفة الله تعالی واجبة علی کل مکلف لانه منعم فیجب شکره فیجب معرفته. مسئلة الله تعالی موجود بدلیل انه صانع لعالم و اعطاه الوجود؛ **انجام:** من ان شفاعته مدخورة لأهل الکبائر من امته کل ذلک حق لاریب فیه لانه اخبر به المعصوم و کلما ما اخبر به المعصوم و کل ما اخیر به المعصوم فهو حق.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ (۵۰پ-۵۲پ)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۱۵۹]

● **المسائل الثلاث** / فقه / عربی

al-masā’il-uṯṯalāṯ

سه مسأله فقهی است که مؤلف مختصراً آنها رابررسی نموده است. عناوین مسائل چنین است:۱. اگراباحه شرعی بعضی از افعال لهو ولعب راندانیم آیا آن افعال حلال است یاخیر؟؛ ۲. تحریم تدریس عوام برغیر مجتهد ومقلد؛۳. صحت عبادات اگر قصد رغبت درثواب الهی وخوف از عذاب در آن باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۱۷/۱۹

آغاز: لوکان بعض الافعال الملهیة عن طاعة الله التی لم یعلم اباحتها شرعاً حلالاً لکان طبل اللهو والزمر و ماشابهما والقمار والغنا حلال؛ **انجام:** وأما کونهما غیر مغتربین بالقبیح وظاهر ضرورة لتنزهه تعالی عن الفعل القبیح.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴گ (۲۱۴-۲۱۷پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۹]

● **مسائل ثلاث فقهیة** / فقه / عربی

masā’il-un ṯalāṯ fiqhīya

بحرانی، سلیمان بن عبدالله، ۱۰۷۵؟ - ۱۱۲۱ قمری

bahrānī, soleymān ebn-e ‘abd-ol-lāh (1665 - 1710)

[الذریعه ۳۶۲/۲۰]

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۴۳/۱۰

خط: نستعلیق، کا:علی نقی بن محمد حسین بن سید محمد بن حسین تبریزی، تا: ۱۱۴۱ق؛ اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۱-۲۱۱]

← مسائل الثلاثین < عویص المسائل

← المسائل الثمانی عشر ⩤ المسائل
← المسائل الثمانی عشر ⩤ مسایل ضروریه

● **المسائل الجاهلية** / کلام و اعتقادات / عربی
al-masā'il-ul jāhilīyya
ابن عبدالوهاب، محمد بن عبدالوهاب، ۱۱۱۵ - ۱۲۰۶ قمری
ebn-e 'abd-ol-vahhāb,mohammad ebn-e 'abd-ol-vahhāb (1704 - 1792)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۲۹/۳
آغاز: بسمله و به نستعین. هذه مسائل خالف رسول الله ... فیها ما علیه اهل الجاهلیة من الکتابیین و الامیین؛ **انجام:** بین العیدینو الله اعلم و صلی الله علی محمد ... عدد ما ذکرناه الذاکرون.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: بغدادی، ۱۱گ (۱۰۵-۱۱۵)، ۱۶سطر(۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۳-۳۲۰۳]

● **مسائل الجبر و المقابله** / ریاضیات / عربی
masā'il-ul jabr-i wa-l muqābila
خوارزمی، محمد بن موسی، ۱۸۴ - ۲۳۲ قمری
xārazmī,mohammad ebn-e mūsā (801 - 847)
[اعلام الحضارة العربیة الاسلامیة ص ۴۵۶-۴۵۷]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۳۳/۲
آغاز: مسایل فی الجبر و المقابله لمحمد ابن موسی الخوارزمی. رجل مات و ترک ستة بنین و اوصی لرجل بمثل نصیب الابن و الرجل آخر بربع ما ینفی من ماله بعد اخراج النصیب؛ **انجام:** یبقی ما یتان و اربعة و تسعون سهماً بین ست بنین لکل واحد تسعة و اربعون.
بین جزء اول و دوم مسائل الجبر و المقابله محمد بن موسی خوارزمی (۱۸۴-بعد از ۲۳۲ق)آمده است؛ بی‌کا، تا: شنبه ۱۸ ذیقعده۸۲۱ق؛ محشی، در پایان نسخه هم مسایلی از خوارزمی نوشته است(۲۶۶ر - ۲۶۷ر)؛ جلد:تیماج، ۲گ (۲۱۱پ- ۲۱۲ر)، ۲۵ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۷/۲سم [ف: ۲۹/۲-۶۴۷]

● **المسائل الجبرية** / ریاضیات / عربی
al-masā'il-ul jabrīya
بیهقی، سعید
beyhaqī,sa'īd

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۲۹/۲۵
آغاز: یخرجها بالاولی من المفردات
بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: ابری، ۳گ (۲۷۴پ-۲۷۶ر)، اندازه: ۱۳×۱۹/۸سم [ف: ۵-۲۰۰]
۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۸۶/۳
آغاز: حمدله یقول الفقیر الی رحمة ربه الغنی ...
خط: نستعلیق، کا:علی بن احمد، تا: ۱۲۷۵ق؛ ۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۱۵۹]

● **المسائل الجبرية** / فلسفه / عربی
al-masā'il-ul jabrīya

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۲
آغاز: قد نقل هذه المسائل الجبریة من نسخة مخدومی و صاحبی و خالی مولانا عبد القیوم سلمه الله تعالی، مسئلة لوقیل لزید علی الف و ثلاث ما لعمر علی الف و ثلاثماة و ثلثون و ثلث و تسع شییء معادلا؛ **انجام:** فهذه مسائل استخرجنا بالاولی فی المفردات من المسائل الست الجبریة و بالله التوفیق تمت.
خط: نسخ، کا:ابوطالب بن حسن استرآبادی، تا: رمضان۱۱۲۳ق، به فرموده علی رضا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: -۱۵۵۱]

● **مسائل الجداول و جداول المسائل** / فقه / عربی
masā'il-ul jadāwil wa jadāwil-ul masā'il
سماهیجی، عبدالله بن صالح، ۱۰۷۶؟ - ۱۱۳۵ قمری
samāhījī, 'abd-ol-lāh ebn-e sāleh (1666 - 1723)
تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ذیقعده ۱۱۲۴ق
[الذریعة ۳۴۲/۲۰]

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۰۸
آغاز: بعد الحمد لله رب العالمین ... فیقول خادم المحدثین و تراب اقدام العلماء الاخباریین ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷شعبان۱۱۳۲ق؛ تملک: عبد علی بن رجبعلی، عبدالله بن رجبعلی؛ ۳۸گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۰]

← المسائل الجزائرية ⩤ اجوبة المسائل الجزائرية

● **مسائل الجسم الطبيعی** / فلسفه / عربی
masā'il-ul jism-iṭṭabī'ī
طبری، محمد کاظم بن رضا، ق۱۳ قمری
tabarī, mohammad kāzem ebn-e rezā(- 19c)
وی بنا بر تصریح خود در پایان، این رساله را در حدود ۵ ساعت نگاشته است. در عنوان نسخه حاضر نام رساله چنین است: «هذه الرساله فی بیان مسائل الاجسام الطبیعیه».
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول الحکیم الکامل ... محمد بن الرضا الکاظم الطبرسی سلمه الله تعالی ان

العلم الطبیعی و هو الباحث عن احوال الاجسام الطبیعیه ینقسم الی سماع الطبیعی و الی سماع العالم و اما البحث عن ترکب الجسم من جزیین الماده و الصوره و عن التلازم بینهما
انجام: فالحق للاشراقیین فی کون الجسم المطلق بسیطا و للمشائیین فی کون الصورة النوعیه جوهراً لاعرضا ... فاعتبار کون الجسم هیولا و ماده انما یصح فی الجسم المرکب النوعی کما حققناه فاحفظ هذا التحقیق مع انا قد استعجلناه فی نحو خمس ساعات من الزمان و الصلوة علی محمد و آله.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۵۸/۲
آغاز و انجام: برابر
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۲۵-۴۱)، ۱۵ سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۲۳۵۹]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۵/۲-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد:تیماج، ۴ص (۱۰۱-۱۰۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۳-۲۴۵]

← المسائل الحاجبیة ◁ اجوبة المسائل العکبریة
← المسائل الحائریة ◁ المسائل الحائریة

● **المسائل الحائریة = اجوبة مسائل الحائریة = الحائریات** / کلام و اعتقادات، فقه / عربی
al-masā'il-ul ḥā'irīyya = ajwibat-u masā'il-il ḥā'irīyya = al-ḥā'irīyyāt

شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری
šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

پاسخ به مسائل مختلف فقهی، اعتقادی و تفسیر برخی از آیات است.با روش «المسئلة» و «الجواب».آن را در الذریعه به نام «جوابات المسایل الحایریة» آورده‌اند، و چنین می‌نماید که نسخه‌های آن در شمار «مسأله»ها یکسان نیستند. این رساله در فهرست شیخ طوسی و رجال نجاشی و دیگر منابع نامش آمده و آن را پاسخ حدود ۳۰۰ مسأله دانسته‌اند و بر آن تصریح دارند ولی آنچه در نسخه‌ها دیده می‌شود ۱۵۰ و یا ۱۵۲ مسأله است. از آنچه سرائر از این رساله نقل کرده و آقای شیخ رضا استادی در مقدمه تصحیح این رساله احصاء نموده، نشان می‌دهد نسخه‌ها نقص دارد. ابن ادریس در «السرائر» منقولاتی از این رساله دارد که در نسخه‌هاموجود نیست.
آغاز: کتاب فیه المسائل الواصلة من الحائرة ... مسألة اوله ما یقول الشیخ الجلیل ... فی رجل عقد علی امرأة نکاحاً و لم یدخل بها، الها علیه نفقة و کسوة ام لا؟ الجواب ارذا مکنت من نفسها و سلمتها الیه لزمته نفقتها و کسوتها ...
چاپ: «الرسائل العشر» شیخ، قم، مؤسسه النشر الاسلامی،۱۴۰۳ق،تصحیح رضا استادی، ص ۲۹۲- ۳۳۶
[الذریعة: ۲۱۸/۵-۳۴۳/۲۰؛ ریحانة الادب: ۳۲۵/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۴۷/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** مسئلة عن رجل مات و ترک اولاداً ... و تاریخ الکتابین علی السواد و التماثل و لا یتقدم احدهما علی الآخر ما الحکم فی ذلک، الجواب اذا ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۲۱۵-۲۲۸)، ۲۲سطر(۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۳۲-۴۰۱]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۹/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** الجواب یستقی ما یستقی لو وقع الکلب و خرج حیاً و هو سبع.
یکصد و پنجاه و دو مسأله ضبط شده؛ خط: نسخ، کا:محمد صادق بن محمد موسوی، تا: جمعه ۱۸ رمضان۱۲۶۴ق، جا: خوانسار؛ مصحح، محشی با نشان «منه اعلی الله درجته»؛ ۲۰گ (۳۱ر-۵۰ر)، ۱۸ سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴-۳۲۰]
۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۰۸۷ عکسی
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:احمد بن محمد رضا حسینی، تا: پنج‌شنبه آخر جمادی الاول۱۳۰۵ق، مصحح؛ جلد: گالینگور سرخ، ۳۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۳-۱۳۴۲]
۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵۱/۷-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** بی انجامه رها شده است: مسئلة. عن الکلب اذا کان مبلا ... الجواب. یستقی ما ایسقی الکلب و خرج حیا و هو سبع.
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: حدود۱۳۱۸ق؛ ۶۰ص (۳۳۲-۳۹۱) [عکسی ف: ۱-۳۶۰]
۵. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۰۶۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** ما ینزح منها الجواب یستقی ما یستقی لوقوع الکلب و خرج حیا و هو سمیع.
خط: نستعلیق، کا:احمد بن محمد رضا حسینی، تا: پنج‌شنبه آخر جمادی الاول۱۳۲۰ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۳] و [ف: ۲۰-۴۴۴]

● **مسائل حساب** / ریاضیات / فارسی
masā'el-e hesāb

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۶/۱۲-ف
نسخه اصل: پاریس P. 169 (بلوشه ۷۷۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰سطر [فیلمها ف: ۱-۵۴۸]

● **مسائل حسابية** / ریاضیات / عربی
masā'il-un ḥisābyya
تاریخ تألیف: جمعه ۶ جمادی الثانی ۵۹۶ق

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱/۲-ف
نسخه اصل:حراجچی اوغلو ش۱۱۶۹؛خط:نسخ، کا:عبدالرزاق، تا: میانه‌های شوال ۶۶۰ق؛ ۳گ (۶۱-۶۳)، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۴۵۹]

● **مسائل حسابیه** / ریاضیات / فارسی
masā'il-un ḥisābyya
آغاز: بسمله، در استخراج عدد مضمر و در آن دو ضابطه است، اول چون کسی عددی صحیح در دل گرفته باشد
انجام: هبا هفت است هر ذره ولیکن ×× محاسب در حسابش یافت تشویر

۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۷۱۰۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۰ص (۲۷۸-۲۸۷)، ۲۴ سطر(۶/۸×۱۵/۲)، اندازه: ۱۲/۲×۲۰/۷سم [ف: ۸-۳۳۰]
۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۳۱۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۱ق [رایانه]

● **مسائل حسابیه اثنی عشرية (ترجمه)** / ریاضیات / فارسی
masā'el-e hesābīyya-ye esnā 'ašarīyye (t.)
اصفهانی، محمد طالب بن حیدر، ق۱۱ قمری
esfahānī,mohammad tāleb-e-bn-e heydar(- 17c)
وابسته به: مسئلة حسابية؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
تاریخ تألیف: ۲ جمادی الثانی ۱۰۶۰ق
[فهرستواره منزوی ۲۶۲۹/۴]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۵/۵
خط:نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الثانی ۱۰۶۰ق [ف: ۳-۳۹]

● **المسائل الحسنية** / پاسخ پرسشها / عربی
al-masā'il-ul ḥusnīya
اعرجی، حسن رضا، ق۱۳ قمری
a'rajī,hasan rezā(- 19c)
مجموعه‌ای ازمسائل اعتقادی وفقهی است که مؤلف از حجة الاسلام شفتی پرسیده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۸۸/۳
آغاز: نحمده من اصطفى من بين عباده العلماء ... ونصلى ونسلم على وليه وحبيبه ونبيه ونجيبه سيد الرسل والانبياء وعلى آله الازكياء الاتقياء العلماء وعترته الطاهرة؛ **انجام:** ثم الفعل الكثير المبطل للصلوة هل له حقيقة شرعيه او ما يسمى فى العرف والعادة فعلا كثيراً ثم العرف المعتبر فى هذا المقام هو العرف الخاص اى عرف الفقهاء او العرف العام
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۰گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۹]

● **المسائل الحسينية فى بعض المسائل الدينية** / فقه / عربی
al-masā'il-ul ḥusaynīyya fī ba'ḍ-il masā'il-id dīnīya
سماهیجی، عبدالله بن صالح، ۱۰۷۶؟ - ۱۱۳۵ قمری
samāhījī,'abd-ol-lāh-e-bn-e sāleh (1666 - 1723)
تاریخ تألیف: شب ۲۹ صفر ۱۱۲۸ق؛ محل تألیف: بهبهان
کتابی در جواب پنجاه مسأله مختلف فقهی است که شیخ حسین بن شیخ عبدالنبی بن شیخ محمد بن سلیمان مقابی بحرینی پرسیده است.سؤال اول:«امرأت (كذا) ذات بعل سافر عنها و عندها منه اولاد و له عندها مال فلما آب بعد غيبة طويلة اذا رجل على هيئته و صفته من جميع الجهات بحيث لايتميز احدهما من الاخر و اتى كل منهما يطلب الزوجه و المال و الاولاد و الزوجه و جميع الخلق لا يتميز عندهم ايهما الزوج بل متى حضر احدهما قالوا انه هذا و متى حضرا جميعا لم يحصل لهم الجزم بالتعيين فما الحكم»؛ مسأله پنجاهم:«لو قال رجل لآخر لك عندى درهم درهم درهم فهل يحكم عليه بثلاثه دراهم على ان يكون حرف العطف محذوفا او بدرهم واحد على ان يكون تأكيدا».
آغاز: الحمدلله الذى اوضح الحق و ابان دليله و فرض العلم و اوجب تحصيله و ادحض الجهل و منع سبيله
انجام: لان حذف حرف العطف انما جاء فى ضرورات الشعر لافى النثر و فصيح الكلام فلايحكم باحتمال بعيد مخالف للقياس و الاستعمال

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۶۹۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:علی بن زائد نعیمی بحرینی، تا: دوشنبه ۳ جمادی الاول۱۲۱۸ق؛ پس از این، ضمن سه صفحه مقاله‌ای است از مؤلف مذکور در شرح حدیث مشکل مرسل مروی (از حضرت پیغمبر (ص) و به روایتی دیگر از حضرت امیرالمؤمنین (ع)): «و من سأل عن التوحيد فهو جاهل و من اجاب به فهو مشرك و من عرف التوحيد فهو ملحد و من لم يعرف ذلك فهو كافر محضا»؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: مقوا، ۴۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۲۰] و [ف: ۲۰-۴۴۵]

← مسائل الحكمة ≻ التجريد

← المسائل الحکمیة > الاجوبة عن المسائل الحکمیة

● **مسائل حنین = شرح مسائل حنین بن اسحق = تعالیق مسائل حنین** / فلسفه / عربی
masā'il-u ḥunayn = š.-u masā'il-i ḥunayn-i bn-i isḥāq = ta'ālīq-u masā'il-i ḥunayn

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

حاجی خلیفه شیخ را جزو شارحان مسائل حنین نام نبرده است لکن در فهرست آثار شیخ (نسخه‌های اونیورسیته و ایاصوفیه) و عیون الانباء «تعالیق علی مسائل حنین» ثبت شده است. (مهدوی)
آغاز: قال حنین فی المسائل ان البلغم یحدث حمی تمیت کل یوم من طریق انه سهل الاجتماع بسبب کثرة مقداره و سهل التعفن بسبب رطوبته ...
انجام: و الخریف بخلاف ذلک لأن الصیف یحلل الرطوبات و الآرواح ... و الرطوبات فتحلله فیقوی علی البدن أضعف عارض.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۹۹(آ)-۴۶۳/۹۹(ب)-ف
نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۶ق؛ مجدول؛ ۷گ (۳۲۷ر-۳۳۳پ) [فیلمها ف: ۱-۴۸۶]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶/۹۹ عکسی
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [میراث شهاب: س۱۸ش۱-۵۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۴ص (۴-۲۷)، ۲۰سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۶]

● **مسائل حنین بن اسحاق (مختصر)** / طب / عربی
masā'il-u ḥunayn-i bn-i isḥāq (mx.)

نیلی، سعید بن عبدالعزیز، ۳۵۳ - ۴۲۰ قمری
nīlī, sa'īd ebn-e 'abd-ol-'azīz (965 - 1030)

حنین بن اسحاق عبادی پزشک مسیحی نسطوری (۸۰۹-۸۷۷م) که از فارغ التحصیلان مدرسه گنبد شاپور بود و ریاست یکی از مشهورترین مدارس علمی اسلامی را داشت، دو تألیف عربی به نام «المسائل» دارد به صورت سؤال و جواب:یکی المسائل للمعلمین در سه بخش درباره چشم‌پزشکی که (به نوشته الدومیلی) مایرهوف و سباط آنرا در ۱۰۳۴ درقاهره چاپ کرده‌اند؛دیگر کتابی است در برخی از مسائل پزشکی که (به نوشته ابن ابی صادق در مقدمه شرح خود بر آن) برخی از آنرا حنین خود به بیاض برده و پس از درگذشت حنین، حبیش بن حسن خواهرزاده و شاگرد او بقیه کتاب را مرتب ساخته است و از این روگاه این مسائل را با عنوان «مسائل حنین بزیادات حبیش اعسم (یا اعمش)» نیز خوانده‌اند.ابن ابی صادق مسائل حنین را در ده فصل مرتب و مشکلات آنرا روشن ساخت و چیزهایی بر آن افزوده است.سعد بن عبدالعزیز نیلی نیز مسائل حنین را به‌صورت رساله‌ای دارای سه فصل (کتاب حاضر) درآورده و عناوین سؤال و جواب را از آن حذف کرده است.اینک فهرست فصل‌ها (که مؤلف خود در مقدمه آورده و حاج خلیفه در کشف الظنون نقل می‌کند):فصل ۱. فی تعرف الامور الطبیعیه الجاری علی مجراها الطبیعی؛ فصل ۲. فی قوانین قوی الادویه و کیفیه استعمالها؛ فصل ۳. فی تعرف النبض و التفسره و الحمیات و الاورام. (عبدالحسین حائری)
چاپ: قاهره، دار الجامعات المصریة، محققک محمد علی ابو ریان و مرسی محمد عزب و جلال محمد موسی، چاپ اول، ۵۰۴ص، ۱۳۹۷ق.

[بروکلمان ذیل ۱ ص ۳۶؛ سزگین ۲۵۱/۳ و ۳۳۴؛ چلبی ۴۲۵/۲؛ مجمع النفائس و حجلة العرائس ۱۸۹/۱؛ تاریخ الحکماء ابن القفطی:۱۷۳ ابن ندیم چاپ مصر:۲۹۴؛ عیون الانباء ۱۹۷/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۴۵/۷-ف
نسخه اصل: دانشگاه پرینستن ش ۳۵۵۹؛ بی‌کا، تا: ۶۹۰ق؛ در ص ع آمده: «فیها خط الطوسی». [فیلمها ف: ۳-۴۸]
۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۵۱۵۶
آغاز: بسمله قال الشیخ الامام ابوسهل بن سعد بن عبدالعزیز النیلی رحمه الله شکا الی جماعة من اخوانی صعوبة تحفظ المسایل المنسوبة الی حنین بن اسحق؛ **انجام:** المرکبان من ان یکونا متساویین او احدیهما اغلب والله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب تم الکتاب.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶ ربیع الاول۷۳۰ق، جا: شیراز؛ با ترجمه فارسی در حاشیه قرن ۱۳؛ دارای یک سرلوح کوچک، مجدول مذهب؛ تملک: ابو اسحق محمد بن محمد بن محمد بن احمد المتطبب، سلمان بن علی بن حسن بن اینال بن مظفر، احتشام الدوله در ۱۲۷۶؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: مقوا، ۳۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۱۹-۱]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۷۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۳۸۰]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۵۰/۳
آغاز: قال سعد بن عبدالعزیز النیلی رحمه الله شکاالی جماعة من اصحابی صعوبة تحفظ المسائل المنسوبه الی حنین بن اسحاق معتذرین ان سببها ترتیب معانی الکتاب علی طریق السؤال و الجواب و سالونی تلخیص معانی هذا الکتاب معراه عن الاسؤله و الاجوبه ... فاسعفتهم بذلک و جمعت معانی الکتاب فی ثلثة فصول؛ **انجام:** و لا یخلو الخلطان المرکبان من ان یکونا متساویین اواحد هما اغلب و الله اعلم بالصواب ... قد تمت المقدمة المسماة بالنیلی کاتبه حسین بن عارف بن عارف الحسینی ... فی شهر ربیع الثانی سنه ستین و تسعمائه.
خط: نسخ، کا:حسین بن عارف حسینی، تا: ۹۶۰ق؛ کاغذ: دولت

آبادی، جلد: تیماجمذهب، ۵۳ص (۳۳۷-۳۸۹)، قطع: خشتی [ف: ۱۹-۱۴۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۹۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی [ف: ۵-۱۵۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۴۵

خط: نستعلیق، کا:طبیب حموی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ صفر۱۰۰۷ق، جا: یزد [سنا: ف: ۱-۱۸۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۰۱/۴

آغاز: بسمله. و ما النصر الا من عند الله العزیز الحکیم قال الشیخ ابوسهل سعید بن عبدالعزیز النیلی رحمه الله شکا الی جماعة و من اخوانی صعوبة لحفظ المسائل المنسوبة الی حنین بن اسحق مقررین ان ... ترتیب معانی الکتاب علی طریق السوال و الجواب سالونی تلخیص معانی هذا الکتاب؛ **انجام:** فیکون غلیظا او رقیقا و اما فی حال الخروج اذا لم یخرج خروجا طبیعا او فی حال القماط.

خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳گ، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۲-۳۰۲]

● مسائل حنین بن اسحاق /- عربی

masā’il-u ḥunayn-i bn-i isḥāq

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۸۲/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۲۵سطر، اندازه: ۱۱/۸×۲۰/۹سم [ف: ۷-۳۷۸]

● مسائل حنین بن اسحاق (مختصر) / طب / عربی

masā’il-u ḥunayn-i bn-i isḥāq (mx.)

ناشناخته:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۷/۱۹

آغاز: فان جماعة من الاطباء اختصر و امسائل حنین بزیاداتها و لم اقف فیها علی ترتیب شاف من عی الحصر جامع بین معانی الاصل کلها؛ **انجام:** و اکثرها منفعته و مشاکلة للفرض

در چهار فن؛ کا:محمد بن عبدالله بن عمر بن عبدالله ابن محمد الکحاجم، تا: جمادی الثانی۸۳۴ق؛ درهامش سخن افلاطون و شعر ابن سینا و سفارش در بهداشت به عربی و مقاله سوم کتاب نهم ذخیره خوارزمشاهی و شعر فارسی خواجه طوسی و شعر مجنون و جز اینها آمده؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۵گ (۱۶۴ر-۱۷۸ر)، اندازه: ۱۳/۶×۱۷/۳سم [ف: ۵-۱۹۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۷۳/۴۰

آغاز: بسمله ... تلخیص مسائل حنین بن اسحاق فی الطب. علمه الشیخ الامام ابوسعید الحسن بن علی للمجلس المعمور السیدی حرس الله عزه. الطب جز آن: علم و عمل؛ **انجام:**مع الرسوب الابیض الالمس یدل علی نضج ورم حادفی المثانة. و الله الموفق و الهادی.

جز از آن نیلی (ش ۱ر۳۹۲) و جز گمنام (۱۹ر۸۰۷) و گویا همانکه خزرجی (۱: ۲۲۲) یاد کرده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۵گ (۲۵۴پ-۲۵۸ر)، اندازه: ۲۳×۳۹/۵سم [ف: ۷-۴۳۲]

● مسائل خالد / کیمیا / فارسی

masā’il-u xālid

خالد بن یزید، - ۸۵ قمری

xāled ebn-e yazīd(- 705)

این گفتگو از خالد (پسر یزید) و هریانس راهب پنداشته شده که به فارسی درآورده‌اند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۷/۳۲

آغاز: مسائل خالد از هریانس راهب پرسیدن. بسمله. حمد. اما بعد. گفت فاضل: اینست مسائل خالد بن یزید در وقتی که سئوال کرد هریانس راهب را پس این است اول مسائلی که سئوال کرد خالد از او. گفت هرمس: ای پسر من بگردان تجربه‌های خود را در زمانیکه طلوع میکند آفتاب؛ **انجام:** و از ثفلی که سفید کرده ای که عمل کردی بشبکه مو و بگردان این را در قاروره - در نسخه دیدیم که تا اینجا نوشته بود انشاءالله باقی بهمرسد که تمام نمائیم.

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۸۹ق؛ ۱۵گ (۱۱۲ر-۱۲۶پ) [ف: ۴-۱۰۰۷]

● مسائل خالد / کیمیا / عربی

masā’il-u xālid

خالد بن یزید، - ۸۵ قمری

xāled ebn-e yazīd(- 705)

در این رساله سؤال‌هایی که خالد از مریانس الراهب کرده است آمده است. عبارات خالد با عبارات «سألته» شروع می‌شود و جواب‌های مریانس راهب با کلمه «قال». ابتداء از تشبیب ماء الکریم از صدید حجاره سؤال می‌شود، بعد درباره سم و تصفیه روغن و خصوصیات صدء و تصدیه و کلس و تضعیف و تکلیس و استخراج روح و سر که و ماء خالد و جزء آن.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۱/۷

آغاز: قال الفاضل هذه مسائل خالد بن یزید لما سأل مریانس الراهب؛ **انجام:** مثل الملح الذی عملته بالشبکة الشعر و النخل جزءا واحدا و اجعل ذلک فی قارورة علی ...

کا: محمد نعیم محمد آبادی، تا: ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۵ص (۷۷-۸۱)، ۲۵ سطر(۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۴۷۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۹۲/۱۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۵گ(۱۱۲پ-۱۱۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۲۶۱]

← المسائل الخراسانية ﴿ اجوبة المسائل الخراسانية

● **مسائل خراسانية = جوابات بعض فضلاء خراسان /** فقه / فارسی

masā’el-e xorāsānīyya = javābāt-e ba‘z-e fozalā’-e xorāsān

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

در جواب سؤالات سید محمد حامد بدلاء مشهدی؛ تدوین و تنظیم از: سید حامد بن محمد بدلاء حسینی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۱۶/۶

آغاز: الحمد لله الکریم الاکرم العلیم الاعلم الذی علم الانسان ما لم یعلم ... و بعد بعرض طالبان مناهج یقین ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جلد: تیماج، ۳۳گ (۱۴۴پ-۱۷۶ر)، اندازه: ۱۳/۹×۲۰/۲سم [مختصر ف: -۷۵۰]

● **مسائل الخلاف /** فقه / عربی

masā’il-ul xilāf

بیهقی، احمد بن حسین، ۳۸۴ - ۴۵۸ قمری

beyhaqī, ahmad ebn-e hoseyn (995 - 1067)

رساله کوتاهی است درمسائل فقهی اختلافی بین شافعی وابوحنیفه. احتمالاً رساله حاضر همان رساله خلافیات حافظ ابوبکر احمد بن حسین بیهقیباشد که در کشف الظنون(۷۲۱/۱) بدان اشاره شده است.

آغاز: بسمله وبه نستعین الحمدلله رب العالمین وصلی الله علی سیدنا محمدوآله وصحبه اجمعین وبعد فانی قدجمعت فی هذا المختصر فی اللغة اختلافا بین الامامین الاعظمین

انجام: قش لایجوز للسید ان یزوج ام ولده من غیر اذنها. قح یجوز والله اعلم بالصواب والمسائل المختلفة بین الشافعی وابی حنیفة رضی الله عنهما فی هذا الکتاب ...

[کشف الظنون ۷۲۱/۱]

شرح و حواشی:

۱- مسائل الخلاف (مختصر) = مختصر خلافیات البیهقی؛ لخمی، احمد بن فرح (۶۲۵-۶۹۹)

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۵۴/۱-۱۳/۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۰۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۶۳/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: احتمالاً نویسنده، بی‌تا؛ مجدول؛ ۹ص (۱۱-۱۹)، ۱۱سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶-۳۹۵]

● **مسائل الخلاف (مختصر) = مختصر خلافیات البیهقی /** فقه - عربی

masā’il-ul xilāf (mx.) = muxtaṣar-u xilāfīyyāt-il biyhaqī

لخمی، احمد بن فرح، ۶۲۵ - ۶۹۹ قمری

Laxmī,ahmad-e-bn-e farah (1229 - 1300)

وابسته به: مسائل الخلاف؛ بیهقی، احمد بن حسین (۳۸۴-۴۵۸) احمد بن حسین بن علی بیهقی شافعی کتابی استدلالی در دو جلد به نام «خلافیات» نوشته، و در آن فروع مورد اختلاف بین امام شافعی، و ابوحنیفه را به ترتیب کتاب‌های فقهی جمع نموده است. صفدی می‌نویسد: چنین کتابی در خلافیات، نوشته نشده است (الوافی بالوفیات ۳۵۴/۶). ابن فرح، در این کتاب، خلافیات بیهقی را اختصار نموده است.

[معجم المؤلفین ۴۵/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۷عکسی

آغاز: ذکر ما اختلف فیه الشافعی و ابو حنیفه ... من کتاب الطهارة؛

انجام: عن علی رضی الله عنه قال: قال رسول الله (ص): تؤدی المکاتب بقدر ما ادی، روایة عکرمه عن علی رضی الله عنه مرسلة، و الله تعالی اعلم.

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۱۸۹(اربری، فهرست خطی عربی ۷۶/۱)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح؛ ۲۰۱گ، ۲۶سطر [عکسی ف: ۲-۱۹۱]

● **مسائل الخلاف بین ابی حنیفة و الشافعی /** فقه / عربی

masā’il-ul xilāf bayn-a abi ḥanīfa wa-š šāfi‘ī

رساله کوتاهی است در چند باب با عنوان‌های «مسألة، مسألة» در بیان مسایل اختلافی بین ابوحنیفه و شافعی در فقه. مؤلف ظاهراً از علمای شیعه است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۶۷/۵

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة علی نبیه محمد و اله اجمعین اما بعد فهذا مسائل الخلاف بین ابی حنیفة و الشافعی مسئلة باب ازالة النجاسة بالمایعات الطاهرة یجوز عندنا و عند الشافعی لایجوز مثل الخل و الدبس؛ **انجام:** مسئلة اذا مات المکاتب و عنده المال فوق البدل الکتابة فانه یحکم بحریته و حریة اولاده عندنا و عنده لایحکم بحریته و یموت رقیقا و مال الکاتب المیت لسیده و الله اعلم بالصواب

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۱گ (۹۶پ-۱۰۶پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۰-۲۲۶]

● **مسائل الخلاف بین الشافعی و الحنفی** / فقه / عربی
masā'il-ul xilāf bayn-aš šāfi'ī wa-l ḥanafī
این رساله اختصاص دارد به مسائل فقهی خلافی بین دو امام. شافعی و ابوحنیفه، که جمع آن در پایان ۲۵۷ مسأله ذکر شده است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۱۰/۸
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فانی قد جمعت فی هذا المختصر مسئلة الخلاف بین الامامین؛ **انجام:** المسئلة المختلفة التی فی هذا الباب مأتان و سبع و خمسون مسئلة و السلام علی من اتبع الهدی
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا طوسی، ۹گ (۱۶۸پ-۱۷۶ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۵۱۸]

● **مسائل الخلاف فی اصول الفقه** / اصول فقه / عربی
masā'il-ul xilāf fī usūl-il fiqh
صیمری، حسین بن علی، ۳۵۱ - ۴۳۶ قمری
saymarī,hoseyn ebn-e 'alī (963 - 1045)
کتابی است مشتمل بر مسائل مورد اختلاف در اصول فقه با عناوین «مسئلة، مسئلة».مؤلف، که حنفی مذهب است اول مسأله اصولیه مورد اختلاف را عنوان می‌کند و بعد از استدلال برای اثبات نظر خود، ادله مخالف در مسأله را مطرح نموده و به آن پاسخ می‌دهد.
[معجم المؤلفین ۳۵/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۹عکسی
آغاز: مسئلة: فی ان حقیقة اسم الامر یختص القول دون الفعل، او هو حقیقة فیهما، قال اصحابنا ... حقیقة اسم الامر یتناول القول و هو اذا ورد فی الفعل مجاز؛ **انجام:** والجواب: ان العقل قد دل علی اباحة ذلک کما دل علی قبح الظلم و الکذب، و هذه المسئلة یحتمل زیادات الا انا ذکرنا مالا بد منه ... نجز الکتاب ...
نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۷۵۷(اربری، فهرست خطی عربی ۲/۴)؛ خط: نسخ، کا:منصور بن غنائم بن محمد ... القیسی، تا: صفر۵۱۲ق؛ تملک: علی بن نصر الله بن ... در شهر موصل به تاریخ احتمالاً ۵۹۷ق؛ ۱۵۸گ [عکسی ف: ۲-۴۲۹]

● **مسائل الخلاف فی النحو** / نحو / عربی
masā'il-ul xilāf fi-n naḥw
چند مسأله در علم نحو که در بین بزرگان این فن مورد خلاف واقع شده، شرح و توضیح داده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۵۱/۲
آغاز: بسمله و قال رضی الله عنه مملیا علی عدة مسایل من مسایل الخلاف فی النحو مسئلة قال سیبویه رحمه الله لایجوز دخول الفاء فی خبر ان خلافاً للاخفش؛ **انجام:** مسئلة قال الخلیل رحمه الله علامة الندبة لاتلحق الصفة خلافاً لیونس و الکلام مفروض فی یا زید الطویلاه و وجه الدلیل للخلیل انه یقول اسم لیس بمندوب فلا یلحقه علامة الندبة قیاسا علی قولهم.
خط: نسخ معرب، کا:عبدالقادر بن ابی بکر بن سعید شافعی، تا: ۸۸۹ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۴۴پ-۱۴۶پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۵-۲۵۰]

● **مسائل الخلاف مع الکل فی الفقه = الخلاف فی الاحکام** / فقه / عربی
masā'il-ul xilāf ma'-al kull-i fi-l fiqh = al-xilāf fi-l aḥkām
شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری
šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)
این کتاب یکی از تألیفات مهم ایشان در بحث مسائل الخلاف یا خلافیات است که شاخه‌ای از فقه می‌باشد. امروزه این شاخه را «فقه تطبیقی» یا «فقه مقارن» می‌نامند. شیخ طوسی در نگارش این اثر جامع بر همگان اعم از شیعه و سنی مقدم است. آری از فقهای شیعه سید مرتضی (-۴۳۶ق) قبل از شیخ به این امر مبادرت نمود ولی موفق به اتمام آن نگردید و از عامه نیز ابوجعفر محمد بن جریر بن یزید بن خالد (۲۲۴-۳۱۰ق) کتاب «اختلاف الفقهاء» یا «اختلاف العلماء» را در اختلافات فقهای عامه در مسائل فقهی نوشت ولی به مذهب احمد بن حنبل توجه نکرد و نامی از او نبرد، چون او احمد را به عنوان فقیه نمی‌شناخت بلکه او را به دیده محدث می‌نگریست و از سوی دیگر به آرای فقهای امامیه نپرداخت پس باید اذعان نمود که هیچ یک از فقها اعم از شیعه و سنی قبل از شیخ تألیفی به این جامعیت نداشتند. باید بگوییم در حوزه فقه تطبیقی علامه حلی نیز دو اثر مهم به نام «تذکرة الفقهاء» و «مختلف الشیعه» دارد که در «تذکره» به بررسی آراء مذاهب مختلف اسلامی پرداخته و استدلال به درستی فتاوای امامیه نموده و در کتاب «مختلف» تنها اختلافات فتوایی فقهای امامیه را مورد بحث قرار داده است.کتاب الخلاف همه مباحث فقهی را شامل می‌شود. (براتعلی غلامی مقدم)
آغاز: بسمله، الحمدلله حق حمده و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و الطاهرین من عترته ... سألتم ایدکم الله املاء مسایل الخلاف بیننا و بین من خالفنا ...
چاپ: مشار عربی، ص۳۳۷؛ این دفتر در قم چاپ محقق شده؛ طهران، سنگی، ۱۳۶۷-۱۳۷۰ق،رحلی، ۳۶+۲۷۸+۲۶۴+۴صص
[الذریعة ۲۳۵/۷ و ۲۳۶؛ ریحانة الأدب ۲۳۱/۵؛ کشف الحجب و الاستار / ۲۰۸و ۵۰۶؛ مقدمه‌ای بر فقه شیعه ص۷۸-۷۹؛ دنا،۴۸۱/۹-۴۸۳؛ یادنامه شیخ طوسی، ۶۶۴/۳-۶۶۵؛ دنا ۹: ۴۸۳-۴۸۱ (۶۲ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- مسائل الخلاف (منتخب) = المنتخب من مسائل الخلاف = المؤتلف من المختلف؛ طبرسی، فضل بن حسن (۴۶۸-۵۴۸)
۲- مسائل الخلاف (مختصر) = تلخیص الخلاف و خلاصة الاختلاف؛ صیمری، مفلح بن حسن (-۹۰۰)
۳- حاشیة الخلاف فی الاحکام؛ زنجانی، احمد بن عنایت الله (۱۳۰۸-۱۳۹۳)

۱. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۰۶

آغاز:... غیر منسوخة و به قال جمیع الفقها الا ابا ... لا انها منسوخة ثم ارجع ابو یوسف الی قول ... بل اجماع الامة فان خلاف؛ **انجام:**و روی محمد بن مروان قال سالت ابا عبدالله علیه السلام عن صلوة الظهر یوم الجمعة کیف تصلیها فی السفر قال تصلیها فی السفر رکعتین و القراءة فیها جهراً.

از صلاة الخوف تا تا صلاة الجمعة؛ خط: نسخ عقیق، کا:محمدبن ابیطالب بن حسن بن ابیطالب بن شمس المعالی بن ابیطالب بن ابی عبدالله بن حسن بن جعفر بن حسن بن حسین بن علیین عمر بن حسین بن علی بن علی بن حسین الشهید (ع)، تا: سه‌شنبه آخر شعبان۵۸۷ق، جا: کاشان؛ مصحح، با علامت بلاغ، با اجازه قرأئت و روایتی:«قرأ علی هذه المجلدة الامیر السید الاجل العالم الامام شمس الدین امین الاسلام شرف السادة ابی جعفر محمدبن ابی طالب بن الحسن الحسینی الإبی ادام الله شرفه و اجزت له روایتها عنی الشیخ الرئیس عبیدالله بن الحسین بن بابویه عن ابیه عن المصنف رحمهم الله و ایانا و کتب الحسن بن الحسین بن علی الدوریستی نزیل قاسان بخطه فی صفر سنة ثمان و ثمانین وخمسمائة حامداً لله تعالی مصلیاً علی النبی وآله الطاهرین و سمع هذه المجلدة مرة اخری بقراءة من قرأ کتبه الحسن بن الحسین بن علی الدوریستی بخطه فی العشرین من شوال سنه تسعین و خمسمأئة»؛ جلد: گالینگور، ۱۷۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: -۶۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۱۹۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۲۴

آغاز: مسألة: بیع خیار الرویة صحیح و ثفته أن یقول: بعتک هذا الذی فی کمی او فی الصندوق؛ **انجام:** دلیلنا إجماع الفرقة وأخبار هم و الخیر الذی قدمناه یدل علی نا قلناه أیضاً.تم کتاب القسمة و هو آخر الجزؤ الثانی و یتلوه فی الجزأ الثالث کتاب الخلع إن شاءالله تعالی

بی‌کا، تا: ۵۹۵ق؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: «عبده الراجی، ابو تراب بن احمد» (بیضی)؛ جلد: چرم مذهب، ۲۲۴گ، ۲۲سطر(۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۶-۳۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۰۸

آغاز: اذا کانت دار بین نفسین فادعی احدهما انه باع نصیبه من اجنبی و انکر الا جنبی ان یکون اشتراء؛ **انجام:** و ان جوزنا ان یکون منه لغبة الطن الا یکون منه فمع العلم بانه لیس منه اولی.تم کتاب اللعان یتلوه کتاب العدد.

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، نام کتاب:«قطعة من الخلاف من الشفعه الی العدد»؛ تملک: علامه مجلسی با عبارت «لمحمدباقر بن محمد تقی»، حاج محمد حسین خوچه‌چی، سید باقر بن حسن حسینی که نسخه را به سید ابراهیم بن سید علی امانت داده بود، محسن بن محمد تبریزی در ۱۳۳۱قبا مهر «الواثق بالله الاحد عبده محسن بن محمد» (چهارگوش)، اعتضاد الممالک، حسن بن محمد امین حسینی در ۱۱۵۶ق، امانت سید باقر؛ مهر: «یا اباعبدالله» (بیضی)، محمد بن محسن تبریزی «الواثق بالله ابن محسن محمد ۱۳۲۸» (بیضی)، کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۳گ، ۲۳-۲۰سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۳/۱×۱۹/۸سم [ف: ۲۹/۲-۶۰۸]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۳۳

از غصب تا میانه لعان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۵ و ۶؛ مقابله شده، با نشان «بلغ قراه ایده الله»؛ ۲۲۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [نشریه: ۲-۱۷۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۴۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۳۸۰]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۱۱۱ عکسی و ۱۳۱۱۲ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳-۱۳۴۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۰۱

آغاز: الموضع أحرز منه مسئلة الإبل إذا کانت مقطرة و کان سائقاً لها فهی فی حرز بلا خلاف و إن کان قائداً لها؛ **انجام:** ما قلناه فی المسئلة الأولی و أما کونها أم ولد فإن طریقه الاشتقاق و هذه قد ولدت منه فینبغی أن نسمی بذلک، تم کتاب أمهات الأولاد

شامل کتاب‌های السرقة، اشربه، صید و ذبایح ... شهادات ... تدبیر و امهات اولاد است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:پنج‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۶۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ بر سه عالم و دانشمند بزرگ شیعی خوانده و تصحیح شده: ۱. محقق حلی، جعفر بن سعید حلی، صاحب کتاب شرایع الإسلام، در سال ۶۵۶ق، ۲. یوسف بن مطهر حلی، پدر علامه حلی در سال ۶۷۷ق، ۳. مقابله‌ای از یکی از علمای بزرگ دیگر در سال ۶۵۲ق، صورت این یادداشتها در انجام چنین آمده:«بلغت قرائة و شرحاً أیده الله تعالی فی مجالس آخرها یوم الاثنین مستهل صفر ... خمسین کتبه جعفر بن سعید»، «أنهاه أیده الله تعالی قرائة و بحثاً و سماعاً لشرحه أسعده الله تعالی فی الدارین کتبه یوسف بن مطهر فی العشر الآخر من ربیع الأول سنة سبع و سبعین و ستمائة حامداً مصلیاً»، «قوبل و صحح بحسب الجهد و الطاقة مقابلة صحیحة و کان آخر المقابلة آخر نهار یوم الخمیس ثالث عشر المحرم أول سنة اثنین و خمسین و ستمائة غفرالله لصاحبه و للناظر فیه و لمن یراه و یقرأ أو سمعه أو یسمعه و لجمیع ...»، عبارات«بلغت قرائة أیده الله»، «بلغ عرضاً»، «بلغ

معارضة»، مصحح، محشی؛ تملک: میر حسینا قزوینی؛ جلد: تیماج مذهب،۱۳۷گ،۱۷سطر(۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۱-۵۴۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۰۱

همان نسخه بالا [میراث شهاب: س۸ش۲-۱۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۹۳

آغاز: کتاب الصداق مسئلة اذا عقد علی مهر فاسد مثل الخمر و الخنزیر و المیته و ما اشبها.؛ **انجام:** و قال جمیع الفقهاء یثبت له علیه الولاء و ان لم یشترطا دلیلنا اجماع الفرقه و اخبارهم و ایضا قوله.

شامل کتاب الصداق تا کتاب العتق؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: حدود قرن ۷؛ افتادگی: وسط وانجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۰۳ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۱۷سم [ف: ۱۰-۶۴۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۵عکسی

آغاز: کتاب الخلع، مسئلة اذا کانت الحال بین الزوجین عامرة و الاخلاق ملتئمه علی الخلع فبذلک له شیئا علی طلاقها حتی یطلقها لم یحل ذلک و کان محظورا؛ **انجام:** مسئلة: «اذا دعی علی المراة» اول مسئلة هشتم از کتاب دعاوی و بینات از خلاف چاپی

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه لس آنجلس - امریکا ش163 M.

مشتمل است بر کتاب خلع و طلاق و رجعة و ایلاء و ظهار و لعان و عدد و رضاع و نفقات و جنایات و دیات و قسامه و مفارة القتل و قتال اهل البغی (الباغی) و مرتد و حدودو سرقة و قطاع الطریق و اشربه و قتال اهل الرده و صولة البهیمة و السیر و جزیه و صید و ذبائح و ضحایا و الطعمهسبق و ایمان و نذور و آداب و القضاء و شهادات و دعاوی و بینات تا مسئله هشتم از این کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۷؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۲۴گ، ۲۰سطر [عکسی ف: ۱-۱۵۷]

۸. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

تا آخر کتاب مزارعه را دارد؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ نسخه با ارزشی است [نشریه: ۷-۵۲۲]

۹. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۳۹۲

آغاز: کتاب العدد مسألة الأظهر من روایات اصحابنا ان التی لم تحض؛ **انجام:** و قالوا علیه الحد بالغا ما بلغ دلیلنا اجماع الفرقة و اخبارهم

از کتاب العدة تا انتهای کتاب الحدود؛ خط: نسخ، کا:صدرالدین بن جمال الدین محمد بن نور محمد بن عبدالرحیم، تا: قرن ۹؛ واقف:ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: تیماج، ۱۰۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۱/۱-۵۷۹]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۸۳

از کتاب السلم تا کتاب قسمة الصدقات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۱۳سطر(۱۱×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۶-۲۳۴]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۱۳۶۸

آغاز: دلیلنا انه ثبتت شفعته و بطلانها یحتاج الی دلالة کتاب القراض مسألة لا یجوز القراض الا بالاثمان التی هی الدراهم والد نانیر؛ **انجام:** و اما کونها ام ولد فان طریقة الاشتقاق یقتضیه و هذه قد ولدت منه فینبغی ان یسمی بذلک.

از«کتاب القراض»تا پایان«امهات الاولاد»؛خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛مصحح،مقابله شده؛اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۱گ، ۲۱سطر،اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۲۷۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۶

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۱۱۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۱

بی‌کا، تا: ۹۴۶ق [د.ث. مجلس]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۴۳

آغاز: بسمله، رب وفقنی للاتمام ... احمد الله علی سوابغ آلائه و سوابغ نعمائه ... و بعد. فانی لما تصفحت کتاب مسائل الخلاف للشیخ ... ابی جعفر محمد بن الحسن الطوسی ... قد عول فی اکثر مسائله علی الاستدلال با اجماع الفرقة ... اشرت الی ما ذکره ... و اسقطت من بعض مودعات ادلته؛ **انجام:** و لا یجوز له التصرف فیها بوجه. ههنا نهایة الکتاب ... و افق الفراغ من ذلک فی شهور سنة عشرین و خمسائة و حسبنا الله و قع الفراغ من استنساخ هذا الکتاب ... ابن علی بن محمود بن الحاجی محمد المعلم البابلدشتی الاصفهانی ... سنة تسع و خمسین و تسعمائة

از کتاب طهارة تا کتاب التدبیر (امهات واولاد)؛ خط: نسخ، کا:ابن علی بن محمود بن حاجی محمد اصفهانی، تا: ۹۵۹ق؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۲۹۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۵-۲۱۳]

۱۴. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۰۵

آغاز:... ثوب طهور و لاخل طهور لان التطهیر غیر موجود فی شی ... مسئلة فی ماء البحر یجوز الوضوء بماء البحر مع وجود غیره من المیاه و مع عدمه و به قال جمیع الفقهاء؛ **انجام:**مسئلة اذا زرع ارض غیره ثم اختلفا فقال الزارع اعرتنیها و قال رب الارض بل اکریتکها ... و صاحب الدابة و الارض مدعی الاجزة فعلیه البینة فاذا عدمها کان علی الراکب و الزارع الیمین.

تا پایان کتاب المزارعة؛ خط: نسخ، کا:ابوالحسن رفیع الدین بن حسین حسینی رضوی، تا: ذیحجه۹۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسن بن محمدعلی حاسبی درمحرم ۱۲۱۲ ق با مهر«عبده حسن بن محمدعلی ۱۲۰۶»(بیضوی)؛ مهر:«حسین بن عبدالعالی ۱۱۷۲» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف مخ]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۱۸

نیمه دوم از کتاب احیاء الموات می‌باشد؛ خط: نسخ، کا:عبدالقائم بن عبدالوهاب، تا: ۱۶ ذیقعده۹۷۸ق؛ تملک: محمد حسین بن طاهر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۷-۱۰۰]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۱۷

آغاز:... يغسلهما ليس على صحته دليل ... مسالة: مسح الراس دفعة واحدة و تكراره بدعة و قال ابوحنيفة: ترك التكرار اولى و قال الشافعي، المسنون ثلاث مرات و به قال الاوزاعي و الثوري و قال ابن سيرين: يمسح دفعتين؛ **انجام:** مسالة لا يجوز الصلاة على الغايب بالنية و به قال ابوحنيفة و قال الشافعي يجوز ذلک، دليلنا، ان ثبوت ذلک يحتاج الى دليل شرعي و ليس في الشرع ما يدل عليه و اما صلاة النبي (ص) على النجاشي، فانما دعا له و الدعاء يسمى صلاة.

شامل کتابهای طهارت و صلاة می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۹۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شدهبا نشان «بلغ قبالا و بلغ قبالا الا ما شد عنه البصر و حس عنه النظر و الحمدلله رب العالمين» مقابله شده؛ تملک: محمد مهدی حسنی حسینی طباطبائی؛ ۱۷۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۷-۵۶۰]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۲۹

آغاز: کتاب صلاه مسافر، مسئله سفر الطاعه واجبه كانت او مندوبا؛ **انجام:** تم كتاب القسم و هو آخر الجزء الثاني و يتلوه في الثالث كتاب الخلع و الحمد ...

از کتاب صلات مسافر تا پایان کتاب المزارعه و همانجا نیمه دوم با خامه‌ای درشت‌تر به «احیاء موات» آغاز شده؛ خط: نسخ تعلیق، کا:علی بن زین العابدین حسین حسینی، تا: ۹۸۴ق؛ ۱۹۹گ، ۲۴سطر(۱۱-۱۱/۵×۱۸-۱۸/۳)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۷-۵۹]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۴۲

آغاز: بسمله، كتاب الصداق مسئلة اذا عقد على مهر فاسد مثل الخمر؛ **انجام:**فوجب الايرجع عليهما الابقدر ما عزم و ايضا الاصل.

خط: نسخ مایل به نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ با نشانی بلاغ؛ جلد: چرم، ۳۴۴ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۴۵-۱۶۵]

۱۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۵۱

خط: نسخ، کا:زین العابدین بن امیر، تا: دوشنبه غره جمادی الاول ۱۰۱۵ق؛ واقف: میرزا سید محمد بن محمد حسین حسنی حسینی طباطبائی؛ ۵۹۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۲۶]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۰۶

نیمه نخستین؛ خط: نستعلیق بی‌نقطه، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۴ شوال۱۰۳۰ق؛ تملک: شیخ الاسلام آقا محمد رفیع الدین علی اردکانی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۶۰گ، ۲۵سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۶-۳۶۴]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵

آغاز:كتاب البيوع، مسألة بيع خيار الرؤية صحيح؛ **انجام:** و أما كونها أم ولد فان طريقته الاشتقاق و هذه قد ولدت منه فينبغى أن تسمى بذلک.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۹ رجب۱۰۴۷ق، جا: نجف اشرف؛ تملک مرتضی با مهر «محمد نبی الله علی ولی الله عبده مرتضی الحسینی» (بیضی) (ظاهراً همین شخص نویسنده نسخه باشد و یکجا حاشیه کوتاهی نیز دارد)؛ مهر: «محمد بن قاسم» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۳۰۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۱۳۹]

۲۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۹۵

طهات تا امهات الاولاد؛ خط: نسخ، کا:رانکوئی، عبدالرزاق بن ملا میر، تا: ۱۰۵۶ق؛ بخشی از این نسخه درزمان مرحوم آیة الله بروجردی تصحیح شده و بعضی از حواشی ایشان در کنار برگ‌های آن نوشته شده؛ ۳۸۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۱-۱۰۷]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:ض۷۵۵۳

آغاز: برابر**انجام:** دليلنا اجماع الفرقة و طريقة الاحتياط و اخبارهم ذكرناها في الكتاب المقدم ذكره تم الجزء الثاني ... و لا قوة الا بالله العلى العظيم

از طهارت تا انتهای حج؛ خط: نسخ، کا:محمد بن علی بن محمد بن یوسف بن ابراهیم بن محمد بن عبدالله بحرانی، تا: شنبه ۱۵ ذیحجه۱۰۶۱ق؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ جلد: میشن، ۱۳۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۱/۱-۵۷۷]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۰۳۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما كونها ام ولد فان طريقة الاشتقاق يقتضيه و هذه قد ولدت منه فينبغي ان يسمى بذلک.

از ابتدای طهارت تا انتهای «کتاب امهات الاولاد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: احمد بن علی بن محمد صائب خوانساری، طبق نوشته آقا سید مصطفی خوانساری این نسخه در سال ۱۳۶۴ هجری قمری جهت مقابله نزد آیة الله بروجردی بوده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۲۷۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۷

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۱۲۰]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۷۸۹۷

آغاز: كتاب البيوع مسئلة بيع خيار الروية صحيح؛ **انجام:** فاذا عدمها كان على راكب و الزارع اليمين

از کتاب البیوع تا کتاب المزارعة؛ خط: نسخ متوسط خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: میشن مذهب؛ ۹۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۳/۸×۳۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۲۷۳]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۴۳۷۵

آغاز: بسمله. كتاب احياء الموات مسئلة؛ **انجام:** و لايزول الفراش حتى ان الزوج ان طلقها بعد اللعان

از کتاب احیاء الموات تا کتاب اللعان می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ ۱۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۲۷۳]

۲۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۰/۱-۶۴۱۶

از «شرکت» تا «امهات الاولاد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: علی نقی بن علی بن لطف علی بن احمد تبریزی؛ کاغذ:

سپاهانی، ۳۰۹گ، ۲۱سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۷]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷/۲ط

آغاز: بسمله و به نستعین ... بیع خیار الرؤیة صحیح و صورته؛ **انجام:** النکاح مسئله کل امراة تزوجها النبی (ص) و به قال ابوحنیفه و اصحابه و مالک و الشافعی و.

از کتاب البیع تا بخشی از کتاب النکاح؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۱۳ص (۲۳۵-۳۴۷)، ۳۲ و ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۲۴/۳-۹]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فینبغی ان یسمی بذلک، تم کتاب امهات الاولاد و تم بتمامه کتاب مسائل الخلاف، و الحمدلله رب العالمین و صلواته علی سیدنا محمد النبی و آله و عترته الطیبن الطاهرین

کامل از کتاب طهارت تا پایان کتاب امهات الاولاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ با یک سرلوح، مجدول؛ مهر:«محمد باقر بن محمد تقی الموسوی»(بیضوی)، «عبده الموفق السید علی بن عبدالجواد-۱۳۰۵» (بیضوی)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۷۶گ، ۲۵سطر(۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۴-۳۳۵]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۳۸

آغاز: کتاب السلم مسئله یجوز السلم فی المعدوم ... و به قال مالک و الشافعی و اسحاق و احمد و قاله ابو حنیفه لایجوز الا ان؛ **انجام:** و قد اوردناها فی کتابنا الکبیر.

از کتاب السلم است تا پایان کتاب الجنایات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۶۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۷-۳۲۴]

۳۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۵۲

طهارت تا حج؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ قطع: خشتی [ف: -۱۳۱]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۸۸

آغاز: کتاب البیوع بیع خیارالرد به صحیح و صورته و خیارته بعتک هذا الثواب الذی فی کمی أدنی الصندوق؛ **انجام:** مسألة اذا قال بعتک علی أن تنقدنی الثمن الی ثلث فان نقدتنی الی ثلث و الا بیع ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: محمدعلی بن کاظم «الواثق بالله الغنی عبده محمد علی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۹]

۳۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۴۸ - ب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۸۵گ، ۲۶سطر(۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: -۴۵۸]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۶۲۸۳

آغاز: کتاب القضاء مسئلة لایجوز ان یتولی القضاء الا من کان عالما بجمیع ما ولی و لایجوز ان یشذ عنه شیء؛ **انجام:** فلا یجوز دلیلنا اجماع الناجیة و اخبارهم و ایضا روی

شامل کتاب قضاء و شهادات؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳-۲۷۳]

۳۵. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۶۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ قطع: رحلی [نشریه: ۴-۴۴۹]

۳۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۳

طهارت تا امهات الاولاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۵ یا ۱۲۰۵ق، و گویا دومی صحیح باشد؛ تملک: محمد رضوی؛ ۳۰۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۱۰۷]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**قد ولدت منه فینبغی ان تسمی بذلک. تم کتاب امهات الاولاد بحمدالله و حسن توفیقه انه الرحمن الرحیم و صلی الله علی محمد و اهل بیته الطیبین الطاهرین.

تا کتاب امهات الاولاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۳ ربیع الثانی۱۲۲۳ق؛ دارای رکابه، مصحح؛ وقف‌نامه‌ای بدین شرح: «وقف اولاد ذکور مرحوم مبرور کهف الحاج، حاجی سید محمدرضا لالایی ... حسب الوصیة این مرحوم بشروط مقرره مفصله در وقف نامچه علیحده ۱۳۰۷»؛ اهدایی: آقای محمد مرتضایی؛ جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۸سم [ف: ۲۷/۱-۲۵۸]

۳۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۳۶

از آغاز تا آخر کتاب امهات اولاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۴ رجب۱۲۲۹ق؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسین الرضوی»؛ عاریه نزد مهدی بن حسن حسینی؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۲۷گ، ۲۷ و ۳۱ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲-۳۷]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۷۳۶

آغاز: کتاب احیاء الموات الارضون العامرة فی بلاد الاسلام التی لایعرف لها صاحب معین للامام خاصة و قال ابو حنیفه انما تملک بالاحیاء اذا اذن الامام فی ذلک و قال الشافعی لا تملک دلیلنا اجماع الفرقة؛ **انجام:** و اما کونها ام ولد فان طریقة الاشتقاق و هذه قد ولدت فیه فینبغی ان یسمی بذلک

شامل کتاب‌های «احیاء الموات، وقوف و صدقات و هبات، لقطه، فرائض، وصایا، ودیعه، الفیء و قسمة صدقات، نکاح، صداق، و لیمه، خلع، طلاق، رجعت، ایلاء، ظهار، لعان، عدد، رضاعف نفقات، جنایات، دیات، قسامه، کفارة القتل، قتال اهل البغی، مرتد، حدود، سرقت، قطاع الطریق، اشربه، قتال اهل الردة، صول البهیمه، السر، جزیه، صید و ذبائح، ضحایا، اطعمه، سبق، ایمان، نذور، آداب القضاء، شهادات، دعاوی و بینات، عتق، مکاتبه، تدبیر و امهات الاولاد» است؛ خط: نسخ، کا:جعفر بن محمد حسین خوانساری، تا: شعبان۱۲۳۱ق؛ واقف: تائینی، مرداد۱۳۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵-۴۷۸]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۳۳

خط: نستعلیق، کا:حسینی، جعفر بن رفیع، تا: ۲۱ جمادی الثانی ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۲۸سطر(۱۳/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۸-۲۶۵]

۴۱. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۹۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ ۱۶۵گ (۱۲۰-۲۸۴)، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: -۹۵]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۵۹۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لیس فی الشرع ما یدل علیه و اما صلاة النبی علی النجاشی فانما دعا له و الدعا یسمی صلاة

خط: نسخ، کا:محمد صادق بن محمد جعفر بروجردی، تا: ۱۹ رجب ۱۲۴۰ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۲۷۲]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۸۰/۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۳۸۸]

۴۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۱

کامل؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد قاسم، تا: سه‌شنبه ۱۳ ذیحجه۱۲۴۴ق؛ تملک: عبدالله موسوی در ۱۲۹۸؛ جلد: تیماج، ۳۸۱گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۱سم [ف: -۶۶۰]

۴۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فعلیه البغیة فازا عدمها کان علی الراکب و الزارع الیمین

از آغاز تا پایان کتاب المزارعة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۹]

۴۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۱۷

جزء اول؛ کا:محمد بن محمد مومن خوانساری، تا: ۱۲۷۴ق؛ قطع: رحلی [ف: -۱۳۱]

۴۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۵۷

از بیع تا امهات الاولاد؛ کا:محمد حسن بن محمد، تا: ۱۲۷۶ق؛ قطع: وزیری [ف: -۱۳۱]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۵۴۴۵

خط: نسخ، کا:مهدی بن شیخ علی نجفی، تا: دوشنبه ۶ صفر ۱۳۰۵ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن دارچینی، ۳۸۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۲۷۲]

۴۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۸۴

آغاز: کتاب احیاء الموات.مسألة. الارضون العامرة فی بلاد الاسلام التی لایعرف لها صاحب معین للامام خاصة وقال ابوحنیفه انها تملک بالاحیاء اذا اذن الامام فی ذلک؛ **انجام:**ولایجوز له التصرف فیها بوجه دلیلنا ما قلناه فی المسألة الاولی واما کونها ام ولد فی طریقة الاشتقاق وهذه قد ولدت منه فینبغی ان یسمی بذلک.

احیاء الموات تا امهات الاولاد؛ خط: نسخ، کا:محمد علی ابن آخوند ملا محمد اسماعیل اصفهانی، تا: ۲۵ ذیقعده۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج مذهب،۲۲۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف مخ: ۲-۸۴۶]

۴۹. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۵۰

کتاب صداق تا احکام امهات اولاد؛ خط: نسخ، کا:محمد صحاف بن میرزا احمد علی خوانساری بروجردی، تا: ۱۴ صفر۱۳۴۲ق؛ ۲۰۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲-۳۴۵]

۵۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۶۶

جلد اول؛ خط: نسخ، کا:علی محمد بن میرزا احمد صحاف، تا: سه‌شنبه ۲۵ شعبان۱۳۴۲ق؛ ۲۲۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۲۰]

۵۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۶۸

کتاب بیع تا نکاح؛ خط: نسخ، کا:علی محمد بن میرزا احمد صحاف، تا: سه‌شنبه ۲۵ شعبان۱۳۴۲ق؛ ۱۵۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۲۱]

۵۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۱۳

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نستعلیق، کا:محمد طاهر موسوی بروجردی، تا: دهه دوم صفر۱۳۴۲ق؛ ۲۰۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۸۴]

۵۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۶۵

نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ، کا:حاج احمد بن علی اکبر خادمی بروجردی، تا: ۱۴ محرم۱۳۵۹ق؛ ۲۳۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۱-۱۰۸]

۵۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۶۶

نیمه دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا:حاج احمد بن علی اکبر خادمی بروجردی، تا: ۱۴ محرم۱۳۵۹ق؛ ۱۹۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۱-۱۰۸]

۵۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۸/۱

آغاز: مسالة مسح جمیع الراس غیر مستحب

نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۶گ (۱ر-۴۶پ)، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۴۱]

۵۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:**واما ما قلناه ثانیا هو ان الاصل براءة الذمة وصاحب الدابة والارض مدع الاجرة فعلیه البینة فاذا عدمها کان علی الراکب والزارع الیمین.

طهارت تا پایان مزارعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف مخ: ۲-۸۴۷]

۵۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۷۵

آغاز: الابعاض الصلوة الا بالنیه؛ **انجام:** صلی رکعة واحده.

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی:شیخ احمد شریعت عقدایی؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۷۶گ، ۱۷سطر(۶/۵×۱۱/۵) [ف: ۴-۱۲۲۷]

۵۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۸۵/۸

شامل کتاب القضاء ناقص؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۳۶گ (۲۳۸ر-۲۷۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۱-۱۸۱]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** دلیلنا ما قلناه فی المسئلة الاولی سواء و اما کونها ام ولد فان طریقة الاشقاق و هذه قد ولدت منه فینبغی ان تسمی بذلک.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ میان برگ‌های ۵۰ و ۵۱ پس از مسئله چهارم کتاب الجمعة «الجمعة واجبة علی اهل القری و السواد ... فان تحقیق مذهبهم فی الوجوب انها لا تجب» (۸۹:۱) تا مسئله یکم «بیع خیار الرؤیة صحیح و صورته ان یقول بعتک ...» (آغاز کتاب البیوع ۱۹۲:۱) کم دارد، چنین است انجام نسخه: مسئلة. (اذا) ارتد (المسلم) ثم دبر مملوکا فان کان ممن یستتاب ... مسئلة قد یراد علی سیده التدبیر.(از کتاب المدبر برابر با س ۱۶ ص ۲۶۲ ج۲ چاپی و بیش از یک صفحه ندارد)؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۱۱گ، ۲۹سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵-۲۰۱۸]

۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۲۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری ار امراالله صفری؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۸سم [رایانه]

● مسائل الخلاف (منتخب) = المنتخب من مسائل الخلاف = المؤتلف من المختلف / فقه / عربی

masā'il-ul xilāf (mn.) = al-mn. min masā'il-il xilāf = al-mu'talaf min-al muxtalif

طبرسی، فضل بن حسن، ۴۶۸؟ - ۵۴۸ ؟ قمری

tabarsī, fazl ebn-e hasan (1076 - 1154)

وابسته به: مسائل الخلاف مع الکل فی الفقه = الخلاف فی الاحکام؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

تاریخ تألیف:۵۲۰ق

گزیده کتاب الخلاف فی الاحکام شیخ ابوجعفر طوسی است. صاحب ریاض العلماء احتمال داده که از فضل بن حسن طبرسی باشد و صاحب الذریعة نیز این احتمال را ترجیح داده است.

آغاز: بسمله. رب وفقنی للاتمام بحق خیر الانام احمدالله علی سوابغ آلائه و سوانع نعمائه و اشکره علی ما من به علینا من متابعة اولیائه و خصنا بمزید لطفه و حبائه حمدا یمتدی کل یوم جدید فضلا جدید او شکرا یقتضی کل وقت مزید هو ما مزیدا (؟) واصلی علی سید اصفیائه و خاتم انبیائه محمد و الاکرمین الاطهرین من خلفائه و اوصیائه و عترته و ابنائه و اسئله ان یوفقنا لاقتفاء آثارهم و التمسک بعروتهم و یحشرنا یوم القیمة فی زمرتهم بمنه و طوله.و بعد فانی لما تصفحت کتاب مسائل الخلاف للشیخ الاوحد السعید و الفذفی دهره الفرید ابی جعفر محمد بن الحسن الطوسی قدس الله روحه وجدته قد عول فی اکثر مسائله علی الاستدلال باجماع الفرقة المحقة اذهو الاصل المرجوع الیه المعتمد علیه المذکور وجد الاستدلال به فی کتب اصول الفقه. ثم ان کان فی المسئلة خلاف بین الطائفة اومی الیه و مالم یکن فیه اجماع اشار الی طریق آخر فی الاستدلال علیه من ظاهر قرآن او سنة مقطوع بها او دلیل خطاب او استصحاب حال علی ما یذهب الیه کثیر من اصحابنا او دلالة فحوی خطاب و ذکر فی مواضع اختیار امن طرق العامة یلزمهم الانقیاد لها و العمل بها. فرایت تکرار ذکر اجماع الفرقة مما لاطایل فیه سوی اطالة الکتاب و اثبت روس المسائل و الخلاف فیها علی اوجز الوجوه. فکل مسئلة عول فیها علی اجماع الفرقة لم اذکر استدلاله الا اذا اقترن بذکر الاجماع شیء سواه مما ارید ذکراه فاذکره و ایاه. و ان لم یکن فی المسئلة اجماع للفرقة اشرت الی ما ذکره من الادلة او بعضها و اسقطت من بعض مودعات ادلته ممالم اجدفیه کثیر فائدة او یکون معاد الیس فی اعادته مزید فائدة. ثم رایت ان اعلم روس المسائل التی اجمع علیها الفرقة علامة ج استظهارا فی التنبیه علیه و الارشاد الیه. هذا بعد ان فکرت و دبرت و قدمت و اخرت و علی الله توکلت فیما فعلت و به استخرت و به استغفرت انه الحمید المنان. کتاب الطهارة مسائل المیاه. الاولی المسئلة. الطهورة عندنا هو الطاهر- المطهر المزیل للحدث و النجاسة و به قال الشافعی

انجام: مسئلة اذا نکح امة غیره فاولدها ولدا کان حراتابعا ... و لایجوز له التصرف فیها بوجه. ههنا نهایة الکتاب و الله عن (؟) اسمه الهادی الی طریق الحق و الصواب الموفق لما فیه الحور (؟) للثواب و الفوز یوم المآب و المرجو للعفو و المغفرة ان کان قد وقع زلل او خلل او جری خطا و خطل فیما رمت من تهذیبه و تنقیحه و تشذیبه و ان لایواخذ او جری خطا و خطل فیما رمت من تهذیبه و تنقیحه و تشذیبه و ان لایواخذنی جل جلاله بشیء فیما سطرت و نقلت فقد تحریت الاختصار [فیما] نحوت و سلکت طریقة الاقتصاد و الاقتصار فی کل مسئلة علی ما هو المعزی و المراد من غیر اخلال بالمعنی المفاد و ترکت ما اورده فی کتاب الصلوة من الاخبار الواردة من طرق الخاصة لانه لم یجر باقی الکتب الی آخر الکتاب علی تلک العادة و هی مذکورة مشهورة فی مواضعها من الکتب المختصة بالاخبار مثل تهذیب الاحکام و الاستبصار و اسقطت من مودعات کتبه المسایل المعادة و من اثناء مسایله زیادات تعد من باب التطویل و الاسهاب اذ تستغنی عن ذکرها افهام ذوی الالباب لتتناسب جمیع ابواب الکتاب و ما توفیقی الا بالله، علیه توکلت فی جمیع ما فعلت انه الکریم المنان. و وافق الفراغ من ذلک فی شهور سنة عشرین و خمسمائة. و حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد و آ له الطیبین الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا.

چاپ: به تحقیق جمعی از استادان در ۲ جلد و با عنوان المؤتلف من المختلف فضل بن حسن طبرسی در سال ۱۴۱۰ق

[الذریعة ۲۴۵/۲۳ و ۳۶۹/۲۲؛ ریاض العلماء ۳۴۴/۴؛ مرآة الکتب ۱۸۰/۵]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴ عکسی

خط: نسخ، کا:شیخ علی بن محمد بن (معزالدین) حسن بن یوسف کیدری، تا: ۱۸ شعبان۶۹۹ق؛ که باید در یک مجلد قرار گیرد، در آغاز نسخه سه برگ اضافی دارد که در آنها بندی منقول از کتاب امل الامل شیخ حر در خصوص منتخب الخلاف به خط میرزا محمد تبریزی در محرم ۱۳۰۸ق، و فهرست کتاب به قلم مرحوم محمد سماوی، عکسی از روی نسخه مرحوم سماوی در نجف

است که وقف کتابخانه آیه الله حکیم گردیده؛ جلد: گالینگور، ۲۶۰گ، ۲۴-۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳-۱۳۴۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۰۸

خط: نسخ، بی کا، تا: آدینه ذیقعده۷۰۶ق؛ تملک: حسین بن حیدر حسینی کرکی، محمد تقی بن محمد رضای رازی در ۱۰۴۸؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۳۷۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱-۵۴۶]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۰۷۹ عکسی

آغاز: برابر

نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ در سه مجلد [ف: ۳-۱۳۴۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۹۴-ف

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: گویا از شهید ثانی؛ خط: نسخ، کا:علی بن محمود بن حاجی محمد معلم باب الدشتی اصفهانی، تا: ۳ صفر۹۵۹ق؛ محشی با نشانه «زین»؛ تملک: جعفر بن شیخ خضر و او به عاریت به محسن بن سید حسن بغدادی داده بوده؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۰۴گ، ۲۵سطر، قطع: خشتی [فیلمها ف: ۱-۳۸۷]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۰۸۸ عکسی

نسخه عکسی، نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: ۳-۱۳۴۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:علی بن ابراهیم بن موسی عاملی، تا: ۱۲ شوال۱۲۰۲ق؛ مصحح، محشی؛ ظاهراً برای سید اسدالله بن حجة الاسلام سید محمد باقر شفتی اصفهانی کتابت شده، یادداشت وی در آغاز نسخه چنین است: «(بسم الله) استکتبه لنفسی فی سنة ۱۲۷۲» با مهر«عبده الراجی اسدالله بن محمد باقر الموسوی» (بیضی)؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۳۱۰گ، ۲۰سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۴-۷۲۰]

● مسائل الخلاف (مختصر) = تلخیص الخلاف و خلاصة الاختلاف / فقه / عربی

masā’il-ul xilāf (mx.) = talxīṣ-ul xilāf wa xulāṣat-ul ixtilāf

صیمری، مفلح بن حسن، - ۹۰۰ ؟ قمری

saymarī,mofleh ebn-e hasan(- 1495)

وابسته به: مسائل الخلاف مع الکل فی الفقه = الخلاف فی الاحکام؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

کتاب «الخلاف» از کتاب‌های مشهور شیخ الطائفه محمد بن الحسن طوسی می‌باشد که در آن مسائل خلافی فقهی بین شیعه و اهل سنت مطرح شده با ادله اجمالی هر یک از آنان و رأی شخصی شیخ در آنها. صیمری در این تلخیص همان مسائل را با الفاظ شیخ طوسی و پس و پیش کردن عبارت‌ها و حذف آنچه به نظر وی زاید می‌آمد، آورده و از آراء اهل سنت گفته‌های صحابه و ائمه مذاهب اربعه را متعرض شده و باقی اختلافات را حذف کرده و اگر در مسئله‌ای خودش رأیی دارد و با اشاره به دلیل آن می‌آورد. (سید احمد اشکوری)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۴۲

آغاز: شیء من المسائل بل بعض الأقوال و الدلائل فأذکر مذهب الشیخ و من وافقه من المخالفین؛ **انجام:** و لا تصیر أمه اذا ملکها ام ولد هذا هو المحقق عند متأخری اصحابنا تم تلخیص الخلاف و خلاصة الاختلاف و الحمدلله رب العالمین ...

خط: نسخ، کا:محمد هادی حسینی، تا: محرم۱۱۹۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: میرزا ابوالفضل تهرانی (مقرنص)؛ جلد: تیماج، ۳۰۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۵-۴۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۹۴

خط: نسخ، کا:اسماعیل بن ملا رحیم، تا: ۲۸ جمادی الاول۱۲۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح ولی نسخه مغلوط است؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۲۰-۷۶]

● المسائل الخلافية بين الامام الاشعرية و المعتزلة / کلام و اعتقادات / عربی

al-masā’il-il xilāfīya bayn-al imām-il aš‘arīyya wa-l mu‘tazila

در مسائل اختلافی بین اشعریان و معتزله در مسائل فلسفی و کلامی و اعتقادی و بعضی از مسائل فقهی.مؤلف خود اشعری است و در پایان به تکفیر فلاسفه پرداخته و آنها را رهبران معتزله می‌داند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۸۶/۱

آغاز: مسائل ابواب الالهیات الخلافیة بین الامام ابی الحسن و المعتزلة. اصل:اعتقد ایمتنا ثبوت الصفات السبع لله تعالی من الحیوة و العلم ولقدرة و الارادة و السمع و البصر و الکلام و اختلفوا فی البقا. و الذی نص علیه شیخهم ابو الحسن رحمه الله تعالی اثباته ایضا و خالفت المعتزلة فی کل ذلک؛ **انجام:**و قد عن لی نظم ذلک فی ابیات مختصرة لیسهل حفظه فقلت:قال الحکیم الشئ اما وحده ×× أو نقطة و مفارق قد ضم له / أو واحد بالاتصال أو اجتما ×× ع أو بنوع أو بفصل حصله / و التاسع المتناقضان و هذه ×× تسع لاقسام الکثیر المکمله

خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: ۹ ربیع الاول۱۰۴۶ق؛ ۱۰گ (۱ر-۱۰ر)، ۲۷ - ۴۴سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۲/۷سم [ف: ۴۳-۲۴۱]

← المسائل الخلخالیة ≻ اجوبة المسائل الخلخالیة

← المسائل الخمس ≻ الفصول الخمسة

● مسائل خمس / فقه / عربی

masā’il-u xums

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

پنج مسأله ملحق به رساله قبل مجموعه از همین مؤلف («المسألة السادسة عشر تا المسألة الثامنة و عشرون»).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نوشته از روی نسخه کهنه نجف؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۹۸]

● **مسائل خمس** / کلام و اعتقادات / عربی

masā’il-u xums

بحرانی، علی بن عبدالله، - ۱۳۱۹ قمری

bahrānī,‘alī ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 1902)

تاریخ تألیف: ۲۸ محرم ۱۲۹۹ق

پنج سؤال اعتقادی اصولی است با دلیل مؤلف بر هر یک از آنها، تقدیم شده به علما اهل عراق که درآنها نظر دهند و اگر در آنها خلافی هست بیان کنند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶/۷ و ۷۱۲/۷ عکسی

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فههنا مسائل مشکلة یحتاج فیها الی العرض علی اولی الفضل؛ **انجام:** اجزل الله لکم الثواب یوم الحساب و الحمدلله و صلی الله علی سیدنا محمد و اهل بیته.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، نزدیک عصر مولف؛ جلد: مخمل نیلی، ۳گ (۳۳پ-۳۵پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف:۱-۲۰۲] و [عکسی ف: ۲-۳۵۷]

● **مسائل خمسه** / فقه / عربی

masā’il-u xamsa

آل عصفور بحرانی، احمد بن ابراهیم، ۱۰۸۴ - ۱۱۳۱ قمری

āl-e ‘osfūr-e bahrānī, ahmad ebn-e ebrāhīm (1674-1719)

پنج مسئله فقهی درباره سلام آخر نمازنیت خروج از نماز.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۰۱/۲

آغاز: بسمله الحمد لله علی جزیل افضاله ... المسئلة الاولی هل التسلیم واجب ام مندوب الجواب و منه سبحانه الهام الصواب، ان الاقرب فی هذه المساله عند الانصاف و التامل؛ **انجام:** و مایدل علی ذکر خاص عیره و الله العالم بحقیقة احکام. هذا آخر کلام الشیخ المقدس الشیخ ابراهیم تغمده الله برحمته و اسکنه بحبوحة جنته.

خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد فرزند علی فرزند عبد الله فرزند محمد بلادی بحرانی، تا: سه‌شنبه ۱۹ جمادی الثانی ۱۱۳۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۴ص (۱۳۷-۱۴۰)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۹-۴]

● **مسائل در فرائض** / فقه / فارسی

masā’el dar farā’ez

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۹۵۸۳

آغاز: مخصوص اند سعادت و کرامات اما این فقیر بالتماس جمع کثیر چند مسئله از فرائض تصور نموده؛ **انجام:** ان عذابک بالکفار ملحق بدرستی که عذاب تو با کافران رسیده است و سوزنده است تمت الکتاب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ضمیمه نسخه ش ۲۹۵۸۴؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مسائل در نجوم** / هیئت / فارسی

masā’el dar nojūm

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۰۳/۵-ف

نسخه اصل: نفیسی ش ۴۱۲؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [فیلمها ف: ۱-۷۳۲]

● **مسائل در نوادر محاسبات** / ریاضیات / عربی

masā’el dar navāder-e mohāsebāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵/۱۶-ف و ۹۱۶/۱۶-ف

نسخه اصل: پاریس P. 169 (بلوشه ۷۲۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۹ و ۵۴۹]

● **مسائل دیات** / فقه / فارسی

masā’el-e dīyāt

محمد تقی بن عبدالغنی

mohammad taqī ebn-e ‘abd-ol-qanī

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۹۰۸۳

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی ارشدنا علی حقایق دین وارسل علینا من؛ **انجام:** من حفظ بقلقه ... دخل الجنة ذبان شکم چشم.

خط: نستعلیق، کا:رمضانعلی، تا: ۱۳۰۸ق [رایانه]

← المسائل الدیلمیة ≻ اجوبة المسائل الدیلمیة

● **مسائل دینی** / فقه / عربی

masā’el-e dīnī

این رساله شامل مقداری مسائل شرعیه است با جواب‌های آنها.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۱۴/۴

آغاز: بسمله – و الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذه مسائل مختصره و مفیده لمن اراد استماعها؛ **انجام:** کما یلیق بهم ما اظاء نور (کذا) و ادلهم ظل مدام – تمت ... فی سنة ۱۳۶۳.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۲۱ص، ۱۳سطر (۶×۹/۵)، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۲-۲۲۴]

● **مسائل ذی الرأسین** / فقه / عربی

masā'il-u ḏi-r ra'sayn

عاملی اصفهانی، محمد بن صالح، – ۱۲۶۳ قمری

'āmelī esfahānī,mohammad ebn-e sāleh(- 1847)

در احکام فقهی کسانی که دو سر در یک بدن دارند، استدلالی مفصل و به دستور شیخ خود که گویا مراد شیخ جعفر کاشف الغطا باشد، بدون داشتن کتابی در فقه و حدیث تألیف شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۲۴/۲

آغاز: أحمد من صارت فی فروع بدیع صنیعه الافکار وشعت فی شعاع شعوب هذه الانظار؛ **انجام:** و یبتهج خواطره بقیام البرهان علی أنا من فرسان هذا المیدان و الحمدلله کثیراً کما هو أهله کالبحر یمطره السماء و ما له فضل لانه من ماء

خط: نستعلیق، کا:زین العابدین، تا: رمضان۱۲۴۹ق؛ مصحح، محشی با نشانی «عبدالجبار»؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۲۵پ–۳۱ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰–۱۲۲]

← المسائل الرازیة ⪢ اجوبة المسائل الرازیة

● **مسائل رد السلام** / فقه / عربی

masā'il-u radd-is salām

مشتمل بر شش بیت است در ذکر کسانی که رد سلام بر آنها واجب نیست.

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۲۷۹۲/۸

آغاز: رد السلام واجب الاعلی×× من فی الصلوة او باکل شغلا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مذیل است به پنج بیت از فقیه عبدالقادر در همان باب به مطلع زیر: «و زادها الفقیه عبدالقادر ×× ترک الجواب لابتداء الکافر»و یک ورق ایضا در همان خصوص با این عبارت:«السوال السابع عشر ما الحکمة فی تأکید الامر بالسلام علی النبی صلی الله و سلم بالمصدر دون الصلاة»، خاتمه:«و المعنی المشار الیه بالامتناع فی کلام الحافظ ابن حجر»؛ جلد: میشن، ۲گ (۹۶–۹۷)، اندازه: ۱۴/۳×۱۹/۷سم [ف: ۱۲–۴۱۰]

● **المسائل الرشتیة** / فقه / عربی

al-masā'il-ir raštīya

حسینی، مظفر بن محمد علی، ق۱۴ قمری

hoseynī,mozaffar ebn-e mohammad 'alī(- 20c)

چند مسأله استدلالی است در احکام وصیت که از مؤلف سؤال شده یا بحث با بزرگان علمای رشت نموده است و آنها را در این کتاب گرد آورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۶/۲

آغاز: و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین أما بعد ... لماجرت لنا بعض المباحثات و التحقیقات مع بعض المحققین المدققین؛ **انجام:** و آله الائمة السادة القادة الامناء حجج الا له علی البرایا و قائدیهم الی معرفة الله و الدار الاخری.

خط: رقعی، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۹۶پ–۱۰۵ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۴۴]

● **مسائل الرضاع** / فقه / عربی

masā'il-ur riḍā'

فایده کوتاهی است در بیان دوازده مسأله از مسائل رضاع.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۷۶

آغاز: الاولی لو ارضعت امرأة أخاها أو اختها فی الحولین بشرائط الرضاع المحرم تحرم علی زوجها؛ **انجام:** لو ارضعت امرأة ولد عمها ... یحرم علی اولاد أب المرتضع بنات المرتضعة و بنات فحلها علی الأقوی.

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، ش M140 (۸۲۰۱).

از:مولانا اسماعیل؛ بی‌کا، تا: قرن۱۱؛۱ص(۲۴۸)[عکسی ف:۳-۴۳۰]

● **مسائل الرضاع** / فقه / فارسی

masā'il-ur riḍā'

در یک «مقدمه» و سه «فصل» و مؤلف آنرا برای فرزند خود عبدالکریم ساخته است.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۱۹/۲

آغاز: بسمله حمد له و بعد این رساله ایست مسمی بمسائل الرضاع که بجهت فرزند ارجمند عبدالکریم ... تحریر یافته مشتمل بر مقدمه و سه فصل؛ **انجام:** و آن خاله ولد است پس خواهد بود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۷ص (۲۱۸–۲۴۴)، ۱۲سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۳-۱۰۶۴] و [نشریه: ۴-۴۰۴]

← المسائل الرکنیة ⪢ اجوبة المسائل الرکنیة
← المسائل الرملیة ⪢ اجوبة المسائل الرملیة

● **مسائل الرمی** / پاسخ پرسشها / عربی
masā'il-ur ramy

سعدی، علی بن قاسم، ق۹ قمری
sa'dī,'alī ebn-e qāsem(- 15c)

[الذریعه ۳۵۰/۲۰]

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۵۰/۱

آغاز: بسمله ... الحمدلله القوی الوهاب الواحد الکریم التواب المنزه عن الاهل و الاصحاب فهو الله الذی لیس له شریک و لا وزیر و لا شبیه و ...

خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: ۲۵ رجب۸۸۶ق؛ جلد: مقوایی، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱-۲۱۹]

← المسائل الرومیة ≻ اجوبة المسائل الرومیة

● **مسائل الروية** / حدیث / عربی
masā'il-ur rawīyyat

مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ - ۴۱۳ قمری
mofīd,mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)

در اخبار و احادیث است.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۱۶۴/۱

آغاز: بسمله - هذه من جمله المسائل الوارده علی الشیخ الجلیل المفید محمد بن محمد بن النعمان من السید الشریف الفاضل ساریه المعنون بالمسائل الرویه؛ **انجام:** ان المراد بالخبر ماشرحناه و الله الموفق للصواب و الیه المرجع و الماب

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱-۱۴۴]

● **المسائل الرياضية (مختصر)** / حساب / عربی
al-masā'il-ir rīyāḍīyya (mx.)

آذری طوسی، حمزة بن علی، ۷۸۴ - ۸۶۶ قمری
āzarī tūsī, hamzat ebn-e 'alī (1383 - 1462)

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۰/۲

آغاز: یقول الفقیر ... لما ساعد القدر علی بلوغ الأمل من اتمام جماعة من الطلاب؛ **انجام:** مصلین علی نبیه محمد أفضل الناس فی الوجود و علی آله الطیبین الطاهرین

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۳گ (۸۰پ-۸۲ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [مؤید: ۳-۵۹۶]

● **مسائل سئل عنها فخرالدين محمد بن الحسن بن المطهر** / کلام و اعتقادات / عربی
masā'il-un sa'il-a 'an-hā faxr-ud-dīn muḥammad bin al-ḥasan-i bn-il muṭahhar

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۶/۵

آغاز: بسمله. حمدله. و بعد فهذا مسائل سال عنها بعض الفضلاء الشیخ العالم فخرالدین محمد بن الحسن بن المطهر ... مسألة قوله و خص رسول الله بانه مبعوث الی الکافة؛ **انجام:** مسألة لو کان مع انسان شاة مثلا ... مع قصد الذبح

خط: نسخ، کا:الدبنون (؟)، ادریس بن یوسف، تا: ۱۰۵۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۱۰۵ر-۱۱۴پ)، ۱۳سطر(۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: -۲۳۵]

● **مسائل سئلها الشيخ يوسف البحراني** / پاسخ پرسشها/ عربی
masā'il-un sa'alahā al-šayx yūsuf al-baḥrānī

بحرانی، یوسف بن احمد، ۱۱۰۷ - ۱۱۸۶ قمری
bahrānī,yūsef ebn-e ahmad (1696 - 1773)

مسائلی که شیخ یوسف بحرانی از آخوند رفیعا پرسیده است و جواب‌هایی که بعضی از آنها را عالم مذکور نگاشته و بعضی را سید حیدر.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۳۷

خط: نسخ، کا:نور محمد، تا: با تاریخ ۱۱۶۰ق؛ با نشانه نور محمد؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ (۳۷۲ر-۳۷۳ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵-۲۴۰]

● **مسائل سبعه و جواب آنها** / کلام و اعتقادات / عربی
masā'el-e sab'e va javāb-e ānhā

احمد بن اسماعیل
ahmad ebn-e esmā'īl

در این رساله احمد ابن اسماعیل می‌گوید که هفت مسأله را نزد یکی از برادران فرستادم و جواب آنها را خواستم و او جواب درستی نداد و لذا خداوند مرا قادر به آنها ساخت و سپس آنها را شرح می‌دهد.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۱۴/۲

آغاز: بسمله - الحمدلله الذی خلق الحقیقة لبیان الحق فی الاداء؛ **انجام:** الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد ... حرره ... فی سنة ۱۲۶۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۳۷ص، ۱۴سطر (۶×۹/۵)، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۲-۲۲۳]

● **المسائل السبعون فی العقائد = مختصر فی الاصول الدینیة و المطالب الکلامیة** / کلام و اعتقادات / عربی
al-masā'il-is sab'ūn fi-l 'aqā'id = muxtaṣar-un fi-l

uṣūl-id dīnīya wa-l maṭālib-il kalāmīyya

شاگرد ابومحمد حسن بن سلیمان بن خالد شاگرد شهید، در آن از ابو محمد الحسن بن سلیمان بن خالد از شهید اول روایت شده و از تجرید محقق نصیرالدین و کتب جمال المحققین و رساله سید ضیاء الدین و عقد الدرر فی اخبار المنتظر یوسف بن یحیی بن علی یاد گشته و عبارت «مذهب الشیخ المفید منا» آمده است (مسأله ۵۸ و ۷۰).

[الذریعه ۱۷۴/۲۰ و ۳۵۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۷۴

خط: نستعلیق، کا:محمد مقیم، تا: جمادی الثانی۱۱۱۷ق؛ مهر: محمد هادی وقف بر طلاب یزد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۱۹سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۶-۴۷۴]

← المسائل الست ⟩ ذیل شمسیة الحساب

● **مسائل الست الجبرية** / ریاضیات / عربی

masā'il-us sitt-il jabrīya

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۲۹/۲۴

آغاز: فی المسائل الست الجبرية ... من المفردات اشياء تعدل عددا؛ **انجام:** فهذه قوانين اذا انتقتت حفظها ملك زمام استخراج مطالب شريفة فی فن الحساب و هو الموفق للصواب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۲۳ق؛ ۲گ (۳۷۳پ-۳۷۴ر) [ف: ۵-۲۰۰]

← المسائل السروية ⟩ اجوبة المسائل السروية

● **المسائل السروية** / پاسخ پرسشها / عربی

al-masā'il-us sarawīyya

مفید ، محمد بن محمد، ۳۳۶-۴۱۳قمری

mofīd, mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)

سیدی دانشمند از مردم ساری مازندران پرسش‌هایی از شیخ مفید کرده و پاسخ گرفته است.(رک: اجوبة المسائل السروية)

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۵۳۳/۱۲

انجام: و قد امليت فی هذا المعنى كتابا سميته الموضح فی الوعد و الوعيد وصل الى السيد الشريف ... اغناء غيره من الكتب انش (تمت المسائل)

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ (۲۴۷پ-۲۵۶پ) [ف: ۵-۵۶۰]

← المسائل السلارية ⟩ اجوبة المسائل السلارية

← المسائل السماكية ⟩ اجوبة المسائل السماكية

● **مسائل سه گانه** / گوناگون / عربی

masā'el-e se-gāne

محمد مهدی بن محمد ابراهیم، ق۱۳ قمری

mohammad mahdī ebn-e mohammad ebrāhīm(- 19c)

اهدا به: محمد شاه قاجار

نویسنده می‌گوید با اجتماعی از فاضلان زمان از اصفهان به مقصد تهران نهضت کردم و به خدمت محمد شاه قاجار و حاجی میرزا آقاسی صدر اعظم رسیدم. حاجی که خود از دانشوران زمان است از من در سه مسأله نظر خواست، من امتثال امر او کتاب حاضر را در یک مقدمه که در بیان اختلاف علوم است بر حسب استفادت از علم وطن در طریق استدلال مسائل و سه «فصل» که هر فصل حاوی یکی از مسائل حاجی میرزا آقاسی است بدین شرح پرداختم: فصل ۱. فی مساله مفتوح العنوه؛ فصل ۲. در باب یک مسئله رجالی مبنی بر توثیق و تضعیف رجال به‌وسیله یکدیگر با اختلاف آنها در باب عداله؛ فصل ۳. در باب یک مسئله عقلی مبنی بر غیب‌گویی پاره‌ای از افراد و حل این مسئله.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی فتح بعنوه قدرته عنوان الموجودات بافاضته الكلمات واحی الارضيين لبسط مملكته و ظهور سلطنته

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵

آغاز: برابر**انجام:** باعتبار التجربه و الحدس و نحوها كيف و انها ليست موثره و فی تلك المعلومات بالتاثر التام كما هو ظاهر.

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد صادق بن محمد حسین خراسانی مشهور به تکمه چین، تا: ۱۲۶۳ق، جا: تهران؛ با سرلوح، مجدول؛ ۲۸۴گ، ۱۵سطر(۶×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۷-۱۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انها ليست موثره و فی تلك المعلومات بالتاثر التام كما هو ظاهر.

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد صادق بن محمد حسین، تا: ۱۲۶۳ق، جا: تهران؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ ۲۷گ، ۱۵سطر(۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۷-۱۹]

● **مسائل السيد علاءالدين** / فقه / عربی

masā'il-us sayyid 'alā'ud-dīn

پرسش‌های سید علاءالدین ابوالحسن علی بن زهره حلبی (-۷۵۵ق) است، که از علامه حلی، جمال الدین حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق) و فرزند ایشان فخرالمحققین حل، محمد بن حسن (- ۷۷۱ق) کرده است. برخی پاسخ‌ها از پدر است و برخی از فرزند، و برخی را هر دو به یک پرسش پاسخ داده‌اند. بیشتر پرسش‌ها فقهی است و برخی در اصول فقه و مسائل عقیدتی و کلامی، با سربندهای «مسئله، الجواب».

آغاز: الحمدلله علی سوابغ نعمه التوام و صلواته علی ... و بعد،

فهذه مسایل نقلتها من خط السایل عنها و هو مولانا ... السعید علاءالدین ابی الحسن علی بن زهرة الحسینی ...
[الذریعه ۳۶۰/۲؛ دبا ۱۶/۲ واژه آل زهره؛ اعلام ۱۵۴۹/۲؛ طبقات ۱۳۳/۸]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۸۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:**الجواب. متی صدق علیه عرف أن سفره اکثر من حضره. کان حکم الحاضر، و کلما اقام فی بلدة عشرة ...
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۴۵ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰۰گ (۱۳۶ر-۲۳۵ پ) [ف: ۲-۲۳۲]

● **مسائل سید مرتضی** / کلام و اعتقادات / عربی

masā’el-e sayyed-e morteza

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

چند سؤال است که از سیدمرتضی درباره اعتقادات شیعه واعتراض به آن شده وسید به آنها پاسخ داده است. عنوان مسائل عبارتنداز:امامت علی (ع)، المتولی لغسل الامام، من المسائل المقدسیات وچند سؤال دیگر گویا بخشی ازامالی سیدمرتضی است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۸۷/۱۴-۲۹/۱۲۷

آغاز: بسمه تعالی مسئلة قال الشریف الاجل المرتضی رضی الله عنه ان سأل سائل فقال اذا کان شیوخکم یعتمدون قدیما وحدیثا فی علة امتناع امیرالمومنین علیه السلام عن محاربته؛ **انجام:** قلت هذا یخالف ما نقل عنه مشهورا من تکفیر ولد الزنا علی بطلان وان کان یوهم ذلک الاان دلالته علی الحقیقة علی خلافه کما لا یخفی
خط: نسخ، کا:ابن قاسم عیناثی، تا: ۱۰۵۹ق؛ از روی خط شهید ثانی؛ ۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۰۸]

● **مسائل السید مهنا بن سنان** / فقه / عربی

masā’il-u as-sayyid muhannā bin sanān

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ قمری

‘allāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

مسائل فقهی است که مهنا بن سنان در سال ۶۱۶ [در فهرست مجلس چنین آمده اما احتمالاً ۷۱۶ درست است] از علامه حلی پرسیده و علامه به آنها پاسخ داده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹/۲ معزی

آغاز: بسمله. هذه مسایل و رسایل من العبد الفقیر الی رحمة ربه مهنا ابن سنان ابن عبدالوهاب الحسینی ... الی الشیخ الامام العلامه جمال الدین ابی منصور حسن بن یوسف بن علی ابن المطهر الحلی؛ **انجام:** فقال یا رسول الله یطلع فجم فی العرش المجید فی کل ثلاثین الف سنه مرة واحدة و قد شاهدته طالعا ثلاثین الف مره و الحمدالله علی ولایته و الاتمام.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ(۷۰پ-۲۱۶پ)، ۱۲سطر(۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳۹-۱۶]

← المسائل السیوریة > المسائل المقدادیة

← المسائل الشامیة فی فقه الامامیة > اجوبة المسائل الشامیة الاولی

● **المسائل الشامیة فی فقه الامامیة = جوابات المسائل الشامیة الثانیة** / فقه / عربی

al-masā’il-uš šāmīyya fī fiqh-il imāmīya = jawābāt-ul masā’il-iš šāmīyyat-iṯṯānīyya

ابن فهد حلی، احمد بن محمد، ۷۵۷؟ - ۸۴۱ قمری

ebn-e fahad-e hellī, ahmad ebn-e mohammad (1357 - 1438)

در الذریعة (۲۲۴/۵) تاریخ تألیف را ۱۷ ربیع الاول ۸۳۷ق آورده است باتوجه به تاریخ انهاء موجود در انجام نسخه تألیف آن می‌بایست قبل ازتاریخ یادشده باشد.
[الذریعة۲۲۳/۵و ۳۵۲/۲۰؛ موسوعة مولفی الامامیة ۸۳/۵؛ اعیان الشیعة ۳۰۰/۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۷/۱۰

آغاز: اللهم بنعمتک تم الصالحات و بحمدک ... و بشکرک یکمل السعادات و بمعرفة وجوب وجودک تنال اعلی الدرجات؛ **انجام:** الجواب: الظاهر ان الجنایات لا یقدر فیها المهر ... کما فی هذه الصورة و وطی المکره هذا آخر المسائل المشار الیها و نحمدالله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم.
خط: نسخ، کا:زین الدین علی بن فضل بن هیکل حلی، تا:شنبه ۷ ربیع الاول۸۳۷ق؛ مصحح، محشی، در پایان نسخه عبارت «انها مشقاً جامع المسایل احوج عبادالله الی لطفه و کرمه علی بن فضل بن هیکل الساکن یومئذ بناحیة ... و هی قریة ... الحاجی المرحوم شمس الدین محمد بن ابوالحسن الصافی الاسدی بیض اله وجهه اجهر نهار یوم الجمعة ثانی عشر ربیع الاول سنة ثمان و عشرین و ثمانمائة هلالیة بالمدرسة ... بالحلة حماها الله تعالی من الحوادث»، در حاشیه برگ انجام عبارت «کتب من خط مولانا جمال الدین احمد ابن فهد قدس الله روحه» آمده، همچنین در برگ ۸۴ عبارت «انهیت هذه المسائل المنقولة عن شیخنا جمال الملة و الدین احمد بن فهد قدس الله سره من اولها الی آخرها فی مجالس متعددة آخرها رابع عشرین شهر جمادی الاخر من سنة سبع و اربعین و ثمانمایة و کتب محمد بن حسن ابن ابی القسم الحسینی عفا الله عنه» وجود دارد؛ کاغذ: شرقی، ۲۸گ (۸۱پ-۱۰۸پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۳۵-۶۷۰]

← مسائل الشاه فضل الله > اجوبة مسائل الشاه فضل الله

● **مسائل شتی** / پاسخ پرسشها / عربی

masā’il-un šattā

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

مسائل کلامی و اصولی و فقهی مختلفی است، بعضی از آنها برگرفته شده از کتاب‌های سید مرتضی و بعضی جواب سؤال‌هایی است مختلف که سید نوشته است. رساله‌هایی با عنوان «مسائل شتی» از سید مرتضی الزاماً یکی نیستند وچه بسامسائل هرکدام با دیگری متفاوت باشد.

[رساله در ضمن رسائل الشریف المرتضی با عنوان «مسألة فی نفی الحکم بعدم الدلیل علیه» چاپ شده و ۵۶۸/۲۸ و ۳۳۰/۳۳ و۷۷/۳۶ و۷۹ و۸۱ و۸۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۶۸/۶

آغاز: مسألة: قال الشریف المرتضی علم الهدی رحمة الله تعالی اذا سأل سائل فقال اذا کان شیوخکم یعتمدون قدیماً و حدیثاً فی علة امتناع أمیر المؤمنین؛ **انجام:** فبان صحة هذا الجواب ایضا مضاعفاًإلی ما تقدم علیه و الحمد لله رب العالمین.

این نسخه در ضمن الرسائل الشریف المرتضی، المجموعة الثالثة، ص ۳۱۷ با عنوان «مسألة فی علة امتناع علی (ع) عن محاربة الغاصبین لحقه» چاپ شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۳جمادی الاول۱۰۹۲ق، جا: مدینة طیبة؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۱۸۴ر–۱۸۵ر)، ۲۱سطر(۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۳۳–۳۳۰]

۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۷۴/۷

خط: نسخ، کا:عبدالرضا بن خلیل بن ابراهیم کاظمی، تا: آخر رمضان۱۰۹۵ق؛ ۸۳گ (۱۳۰پ–۲۱۲پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۱–۲۲۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۰/۱۳

آغاز: ان سأل سائل فقال اذا لم یکن عندکم فی لغة العرب لفظا هو حقیقة فی الاستغراق؛ **انجام:** یستحیل فیه ان یستحق صومه بسبب آخر من الاسباب و هذا بین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: شرقی، ۴گ (۱۶۲–۱۶۵)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۲۸–۵۶۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۴/۲۰

آغاز: مسئلة إن سئل سائل فقال: إذا لم یکن عندکم فی لغة العرب لفظ هی حقیقه فی الستغراق فمن أی وجه علم؛ تناول الوعید بالخلق و کافة الکفار علی جهة التأیید؛ **انجام:** وجد ناراً یطعمها أهلها، فبعث بها الی خراسان کرکوا بحو تمت الکتاب.

شامل مسأله فی المنامات، مسألة فی الصوم النذری، مسأله فی المنامات، مسأله فی الصوم النذری، مسألة فی معنی حدیث نقص عقل المرئة، مسألة فی معنی الولد للفراش، مسألة فی الفصل بین الفاعل المؤنث و فعله، مسألة فی ولد قابیل، مسألة فی ما یحصل من قبل السلطان، مسألة فی التصدق من مال محظور، مسألة فی حمل رأس مولانا ابی عبدالله علیه السلام الی الشام، فی علم الوصی ساعة وفاته، مسألة فی ولد الزنا و عبادته، مسأله فی قول النبی – صلی الله علیه و آله – یا علی أنا و أنت کهاتین و غیر اینها؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۶گ(۷۶–۹۱)، ۳۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۶–۷۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۴/۲۲

آغاز: مسئله فی ما روی عن النبی (صلی الله علیه و آله) نیة الؤمن خیر من عمله، قال الأجل المرتضی ... جری بالجضرة النامیة الوزیریة؛ **انجام:** کنایة عن الرکبان دون الرکب و قد قرأت و یأتون علی أنه کنایة عن لرکبان و هذا القدر کاف فی الجواب عن الملة (کذا) تمت المسائل و لحمدلله رب العالمین

برخی از مسائل عنوان شده در این رساله، چنین است: مسأله فی الفدک، فصل الغیبة، فصل فی تفضیل فاطمة(سلام الله علیها)، مسألة فی تزویج أم کلثوم، مسألة فی أخبار الآحاد، مسألة فی اسلام الحجر، مسألة فی قوله تعالی: آدم من ربه، و چند مسئله دیگر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷گ (۹۵–۱۰۱)، ۳۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۶–۸۱۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۴/۲۶

آغاز: مسئلة قال الشریف الأجل ... إن سئل سائل فقال إذا کان شیوخکم یعتمدون قدیماً و حدیثاً فی علة إمتناع أمیرالمؤنین – علیه السلام– فی محاربته بعد الرسول –صلی الله علیه و آله –القوم الخارجین عین طاعته؛ **انجام:** و ان کان یون ذلک إلا أن دلالته علی الحقیقة علی خلافه، کما لایخفی

این رساله، بجز مسأله عنوان شده، مسأله در تولی غسل امام– علیه السلام– و مسأله در حکم ولد نا مشروع را دربر دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ این مجموعه ناتمام رسائل، از آغاز تا انجام، تمیز، خوش خط و منظم نگارش یافته، لکن با کمال تاسف، علیرغم گرانمایگی رسائل آن، از حیث موضوع و مؤلف، بسیار مغلوط می‌باشد؛ جلد: مشمع، ۳گ (۱۰۴–۱۰۶)، ۳۱سطر(۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳۶–۸۳]

● **مسائل شتی** / فقه / عربی

masā’il-un šattā

مسائل چندی است اصولی و فقهی دارای اشکال، گویا تقدیم شده به میسی یا وی به استادش (کرکی) نوشته است با عناوین «مسالة – مسالة».

قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۵۵/۱۴

آغاز: اللهم یا من احاط بکل شیء عددا و جعل لکل شیء قدرا صل علی محمد و آل محمد و ارنا الحق حقا و بلغناه؛ **انجام:** لا زال حالا للمشکلات کاشفا للمعضلات، و الحمد الله رب العالمین.

خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۷گ (۱۴۵پ–۱۵۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱–۲۱۴]

← المسائل الشدقمية ← المسائل المدنيات

● **مسائل شرعیه (رساله عملیه)** / فقه / فارسی

masā'el-e šar'īyye (r.-ye 'amalīyya)

تویسرکانی، حسینعلی بن نوروز علی، - ۱۲۸۶ قمری

toyserkānī, hoseyn-'alī ebn-e nowrūz 'alī(- 1870)

مختصری است در مهمات، احکام و مسائل شرعیه، مؤلف بنا به خواهش جمعی از برادران دینی نسخه را فراهم آورده، و مشتمل است بر چند «مقصد»:در بیان احکام آبها، در بیان وضو، در بیان چیزهایی که باعث مبطل وضو است، در آداب بیت الخلا، در احکام وضو، در احکام غسل، در بیان غسل میت.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۹

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین چنین گوید اقل الناس علما و عملا و اکثرهم ... حسین علی توی سرکانی مختصریست در مهمات احکام و مسائل شرعیه ... ؛ **انجام:** از بند دست تا سر انگشتان بباطن دست راست و واجب در تیمم ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ پس از خاتمه رساله چند گفتار به خط دیگر با این عناوین آمده: باب در مورد مبدأ، مطالبی در موضوع اضافه و انواع آن، در باب مبتدا و خبر و تطابق آنها و از ۲۳ تا ۲۸ مبحثی است در بیان و دیدگاه‌های اهل یزدان پرستان و آراء فلاسفه و اهل حق؛ ۱۴گ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۳۲]

● **مسائل شرعیه** / فقه / فارسی

masā'el-e šar'īye

فاضل اردکانی، محمد حسین بن محمد اسماعیل، ۱۲۳۵ - ۱۳۰۲ قمری

fāzel-e ārdakānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad esmā'īl (1820 - 1885)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۰/۲

خط: نستعلیق، کا:شیرازی، عبدالحسین بن مفید، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۲۵پ-۲۸ر)، ۱۵سطر(۱۲×۱۱/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: -۲۴۳]

● **مسائل شرعیه** / فقه / فارسی

masā'el-e šar'īye

داور شیرازی، مفید بن محمد نبی، ۱۲۵۱-۱۳۲۵ قمری

dāvar-e šīrāzī, mofīd ebn-e mohammad nabī (1836 - 1907)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۰/۵

خط: نستعلیق، کا:شیرازی، عبدالحسین بن مفید، تا: ۱۳۰۶ق؛ محشی با نشان «عبدالحسین بن مفید» نویسنده پس از ذکر نام مفید «کلمه سلمه الله» افزوده پس در زمان مؤلف نوشته شده و مؤلف گویا پدر نویسنده باشد؛ جلد: تیماج، ۹گ (۴۳پ-۵۱ر)، ۱۹سطر(۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: -۲۴۳]

● **مسائل شرعیه** / دعا / فارسی

masā'el-e šar'īye

رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۹م

آغاز:سنه یک ساعتی هست که هر بنده ای از بندگان خداوند عالم در آن ساعت هر گاه حاجتی از قاضی الحاجات بخواهد البته به اجابت می‌رسد؛ **انجام:** موجب حذر از مفاسد تبدیل حرف به حرف دیگر شود و قبل از شروع /

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۹]

● **مسائل الشریف ابی الحسین المحسن بن محمد بن الناصر االحسنی الرسی املاء الشریف المرتضی** /- عربی

masā'il-uš šarīf abi-l ḥusayn al-muḥsin bin muḥammad bin al-nāṣir al-ḥasanī ar-rusī imlā'-iš šarīf al-murtaḍā

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری

'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

هفت مسأله است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۹۸]

● **مسائل شریفة و فواید لطیفة متعلقة بمباحث الشرکة** / فقه / عربی

masā'il-un šarīfa wa favāyed-un laṭīfa muti'alliqa-u bi-mabāḥiṯ-iš širka

بحرانی، یوسف بن احمد، ۱۱۰۷ - ۱۱۸۶ قمری

bahrānī,yūsef ebn-e ahmad (1696 - 1773)

رساله‌ای است در فقه.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۳/۴

آغاز: بسمله - الحمد الله الذی جل عن الشریک و النظیر و ابی ان یکون له معین؛ **انجام:** اذا کانا عاملین او احدهما و شرط الربح له و البطلان فیما عدا ذلک و هو ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد:تیماج، ۱۰گ، ۱۹سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۹۴]

● **مسائل شک در نماز** / فقه / فارسی
masā’el-e šakk-e dar namāz

تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره/۶
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۳۹]

● **المسائل الشهرية و التحقيقات البندرية** / کلام و اعتقادات - عربی
al-masā’il-uš šahrīyya wa-t taḥqīqāt-ul bandarīyya
رئیس العلماء، محمد طاهر بن حسن، ۱۲۹۴ قمری
ra’īs-ol-‘olamā’, jalāl-od-dīn ebn-e mohammad tāher (1877 -)

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۴۲/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳سطر [نشریه: ۵-۲۲۶]

● **مسائل شهید ثانی** / فقه / عربی
masā’el-e šahīd-e sānī
رساله کوتاهی است شامل فتاوای شهید ثانی که به‌صورت «مسأله- مسأله» گویا ازکتب شهید ثانی انتخاب شده است. این مسائل مربوط به طهارت وصلاةوحج ودیگر ابواب فقهی است وبه ترتیب کتب فقهی معمول نیست وبه‌صورت پراکنده ودرآخر هر مسأله نام «زین الدین» درج شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۱۹/۳-۷/۱۹
آغاز: بسمله مسئلة لو أبرأ مستحق الدين من عليه الدين كالقرض والصداق وغير ذلك بشرط عوض كهذه العين ... هذه جملة مسايل مفردة لخاتمة المجتهدين الشيخ السعيد الشيخ زين الدين رحمه الله تعالى مسألة اذا وقع من فضلات الانسان؛ **انجام:** ولايصلى به قبل السلوك فلوتركه عملاً أعاد مطلقاً ولوتركه نسياناً لم يعد مطلقاً اذا سأل بعد ذلك وظهر كونه ظاهراً زين الدين تمت المسائل
خط: نسخ، کا:حسن بن عبدالله جزایری، تا: ۱۰ شوال۱۱۲۱ق؛ جلد: تیماج، ۲گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۸-۴۲۹۳]

↩ مسائل الشيخ احمد العاملی ⟵ اجوبة مسائل الشيخ احمد العاملی

● **مسائل الشيخ محمد الانباری مع الاخبارية** /- عربی
masā’il-uš šayx muḥammad al-anbārī ma‘-al axbārīya
هشت مسئله است که در آن مؤلف با اخباریه احتجاج نموده و جواز تمسک و اخذ به آیات قرآن را بدون روایات ائمه علیهم السلام جایز و روا دانسته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۴۵/۲
آغاز: مسائل الشيخ محمد الانباری مع الاخبارية على جواز الاخذ بالقرآن من دون تفسير الائمة اياه ... الاولى ان رسول (ص) دعى الناس فی الغدير و قال انی يخلف فيكم الثقلين؛ **انجام:**الثامنة ما قولك قال الامام عليه السلام و الله ان لكلامنا ضميرا و باطنا ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳۸-۴۷۵]

↩ المسائل الصاغانية ⟵ اجوبة المسائل الصاغانية

● **مسائل الصلاة** / فقه / فارسی
masā’el-os salāt
مختصری است در بیان طهارت و نماز در چند باب کوتاه بدون شماره و فصل.

قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۳۱
انجام: و زیارت کننده آمرزیده گردد اللهم اختم لنا بالخير و الايمان و ادخلنا بفضلك و رحمتك دار الخلد ... توفنی مسلما و ألحقنی بالصالحين.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۶گ (۵۳پ-۶۸پ)، ۱۵سطر [ف: -۲۰۴]

● **مسائل صوفیه** / عرفان و تصوف / فارسی
masā’el-e sūfīye
بیان سی مسأله از مسائل مهم تصوف با استفاده و استناد از دو کتاب لوایح و شرح رباعیات مولانا عبدالرحمن جامی است که به درخواست سید عبدالله نامی تهیه و تدوین شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۱/۲
آغاز: الحمد لصاحب الوجود و الصلاة على من هو موصوف بمقام المحمود و آله ... اما بعد سبب تالف و تخلص مسائل صوفیه از رساله مولانا ... آنست که روزی اخوی اعزی سیادت پناه سید عبدالله؛ **انجام:**هم چنین لا نهایت چنانچه کتبهای حقیقت بان مملوند تا کی کسی خواهد گفت و خواهد دید و خواهد نوشت. بر اینمقدار بسنده کرده آمد.
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛با لوح مختصر،مجدول؛ جلد: گالینگور، ۴۴ص(۱۴-۵۷)،۱۳سطر،اندازه:۱۱×۱۸سم[ف:۱/۳۳-۱۹۷]

● **مسایل ضروریه** / فقه / فارسی

masāyel-e zarūrīye

به خواهش گروهی، چند مسأله از مسایل ضروری را به گفته متقدمین و متأخرین گرد آورده است [دیباچه]. نخست اصول دین و مذهب است، سپس چهل «فصل»: فصل ۱. بیان حکم تقلید، چهار مسأله؛ ۲. احکام عدالت؛ ۳. نمازهای واجب؛ ۴. نمازهای مستحب؛ ۵. قضای نماز؛ ... ۱۰. چیزهایی که وضو را نمی‌شکند؛ ... ۲۵. متعلقات تیمم؛ ... ۴۰. ازاله نجاسات.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۷۶/۲

آغاز: حمدله. عاقبة. صلاة. اما بعد، چنین گوید احقر عباد عبدالهادی ... بحسب خواهش شیعیان علی ... چند مسئله از مسایل ضروریه از اقوال علما؛ **انجام:** کفر باطنی دارد، این بود فی الجمله اشاره از متفرقات فصل چهلم. و الحمدلله رب العالمین.

از عبدالهادی؛ خط: نسخ خوش، کا:حاجی محمد بن نادعلی ملا، تا: ۱۲۴۶ق [ف: ۳-۳۰۱]

● **مسائل ضروریه** / گوناگون / فارسی

masā’el-e zarūrīye

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۹۶/۳۳

آغاز: این مجموعه‌ای است که جامع رئوس مسائل ضروریه که هرکس ... القسم الاول فی فوائد القاعدة الاولی دانستنیها یا اصولی است؛ **انجام:** کشتنش نبود ز قتل و مردنش نبود ز مرگ

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵-۲۶۵]

← مسائل ضروریه نماز ≻ تقویم الصلاة

● **مسائل الطبرستان** / فقه / عربی

masā’il-uṭṭabaristān

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۶۱۴۹

آغاز: جواب المسائل الوارده من طبرستان؛ **انجام:** و هذا القدر کاف فی الجوابعن المسئلة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ضمیمه نسخه ش ۲۶۱۴۷ [رایانه]

● **المسائل الطبریة = رسالة طبریة بالاجوبة الجلیة** / فقه / عربی

al-masā’il-uṭṭabarīyya = r.-un ṭabarīyya bil-ajwibat-il jalīyya

محقق حلی، جعفر بن حسن، ۶۰۲ – ۶۷۶ قمری

mohaqqeq-e hellī,ja‘far ebn-e hasan (1206 - 1278)

پاسخ استدلالی است به ۲۲سؤال که سدید الدین محمود بن زین الدین علی خواری از ایشان پرسیده است که نخستین درباره خرید زمینی است در اجل مسمی و پرداخت وجه در روزیکه این اجل منقضی شود از طرف بایع و نقض عقد حال اگر بایع قبل از حلول این اجل پول را بیاورد می‌تواند بیع را نقض کند یانه، آخرین سؤال: اگر کافری خمر اندازد بعد سرکه شود آیا این سرکه طاهر است یا نه.

آغاز: بسمله. و به نستعین. المسؤل من الموقف الاعلی ... نجم المله و الحق و الدین ... هذه المسائل التی هی مباشر الوسائل الی حضرته وسدته العلیا ... فاجاب الشیخ ... نجم الدین ... ابوالقسم جعفر بن الشیخ السعید ... شمس الدین الحسن بن یحیی بن سعید ... اما بعد حمدالله علی ما اجزل من عطائه و اسبل من غطائه ... فانی مجیب عما سأل الامام الفاضل الکامل ... سدید الدین محمود بن الامام الکامل زین الدین الخواری ... المسألة الاؤلی ما قوله فیمن باع عقارا من آخر الی اجل مسمی ...

انجام: فانه لم یذکر علی ذلک شاهدا بل ذکره مجرداً اعن مستند فاذا العمل بما ذکره علم الهدی ره اولی و حسبنا الله و نعم الوکیل.

چاپ: ایران، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی، ۱۴۱۳ق، رضا استادی، حروفی، ۱، وزیری، صص ۳۰۳-۳۲۴

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۱/۱عکسی و ۱۳۱۲/۱عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۴۳۵۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱۲ص (۳-۱۴)، ۱۷سطر [عکسی ف: ۴-۲۳۶ و ۲۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱ص (۱-۲۱)، ۱۷ سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۶-۱۵۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۱۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق، جا: کاشان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷گ (۷۷پ-۸۳پ)، ۲۱سطر(۸×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۹-۹۴۹]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۴۳/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسینی، محمد مفید بن محمد تقی، تا: ۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۸ص (۴۷پ-۵۴پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۰-۶۲۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸/۱۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۴۶۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۲/۱

آغاز: المسألة العاشرة اذا کان الطریق مخوفاً و خرج الی بعض مشاهد الأئمة علیهم السلام أو الحج هل علیه الاتمام أو القصر؛

انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:میرزا عبدالله افندی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۴گ (۲پ–۵ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۸–۵۰]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۲/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ناتمام: قال ان علیاً علیه السلام طاف طواف
خط: نستعلیق، کا:میرزا عبدالله افندی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۱پ–۱۳ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۸–۵۱]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۲۸/۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** المسئلة الثانیة و العشرون الکافر اذا باشر الخمر بجسمه ثم صار خلاً یکون طاهراً ام لا و اذا مزجت الخمر بالخل.
خط: نسخ، کا:غلامرضا عطار ابن آقا محمدحسین حناساب اصفهانی، تا:سه‌شنبه دهه اول ذیقعده۱۲۵۵ق؛ مصحح؛ ۴گ (۴۴ر–۴۷ر)، ۲۴ سطر(۹×۱۵) [ف: ۴۱–۴۵۰]
۸. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:ض۹۶۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:سید محمد موسوی، تا: رمضان۱۲۶۹ق؛ واقف: خانبابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۰–۴۴۶]
۹. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۲۰۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: میشن، ۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳–۲۳]

● **المسائل الطبریة** / فقه / عربی
al-masā’il-uṭṭabarīyya

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:ض۱۵۵۰۸
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: –۶۷۲]

← المسائل الطبیعیة > ما بال
← المسائل الطرابلسیات > أجوبة المسائل الطرابلسیات الاولی
← المسائل الطرابلسیات الثالثة > أجوبة المسائل الطرابلسیات الثالثة
← المسائل الطرابلسیات الثانیة > أجوبة المسائل الطرابلسیات الثانیة

● **المسائل الطرابلسیات الثانیة الواردة من الشیخ ابی الفضل ابراهیم بن الحسن الابانی** / پاسخ پرسشها / عربی
al-masā’il-uṭṭirāblusīyyāt-iṯṯānīyya al-wārida min-aš šayx abi-l faḍl ibrāhīm bin al-ḥasan al-abānī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۲۲

دوازده مسأله است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نوشته از روی نسخه کهن نجف؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶–۳۹۸]

● **مسائل الطریقة و سفینة الشریعة** / عرفان و تصوف / فارسی
masā’el-ot tarīqa va safīnat-uš šarī‘a
در دو مجلد، مجلد اول در بیان خاندان برخی از فرق صوفیه مانند حبیبیان، طیفوریان، کرخان، سقطیان و سهروردیان و غیره. مجلد دوم: با عناوین «اگر پرسند، بگو» مختصری است درباره آداب درویشی و صوفی‌گری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۷/۱
آغاز: بسمله است اول پیر حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم دوم پیر حضرت مرتضی؛ **انجام:**اگر فقر خواهی که راه حق پیمائی فقیری را طلب کن
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۳۲–۷۷]

● **المسائل الطوسیة = العقائد النصیریة** / کلام و اعتقادات / عربی
al-masā’il-uṭṭūsīya = al-‘aqā’id-un naṣīrīya
نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ – ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)
رساله مختصری است شامل ۳۴ مسأله در خصوص ذات و صفات پروردگار، نبوت، امامت، حضرت مهدی، قبر و مسائله و بهشت و دوزخ. با عناوین «مسألة – مسألة». تعداد مسائل در نسخه‌ها یکسان نیست.
آغاز: بسمله مسئلة معرفة الله تعالی واجبة علی کل مکلف بدلیل انه منعم فیجب شکره فیجب معرفته. مسئلة الله تعالی موجود بدلیل انه صنع العالم و اعطاه الوجود ...
انجام: و امکان ذلک و عدم تجویز العقل بذلک. تمت.

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۹۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد بن علی بن حسین بن علی بن حسین بن مفلح، تا: ۱۰۷۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۵گ (۴۵–۴۹)، ۱۳ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۳–۱۲۰۵]
۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۱۵/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:محمد بن ابراهیم، تا: ۲۹ ذیحجه۱۱۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۹ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲–۷۱۱]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۹۶/۱۱

خط: نستعلیق، کا:اصفهانی، عطاء الله بن محمد زکی، تا: ۱۱۸۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۱۴۵پ-۱۴۶ر)، ۵سطر(۵×۱۰)، قطع: بغلی [ف: ۱۷-۱۶۹]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۸۹/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان ذلک حق لایشک فیه احد من المؤمنین بدلیل انه معصوم وکلما اخربه فهو حق تمت المسائل من معرفة الله تعالی والحمدلله رب العالمین

در فهرست از علامه حلی دانسته با عنوان «المسائل فی معرفة الارکان الخمسة الاصولیة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷گ، ۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۱]

● **مسائل الطهارة** / فقه / عربی

masā'il-uṭṭahāra

کرمانی، محمد بن محمد کریم، ۱۲۶۳ - ۱۳۲۴ قمری

kermānī, mohammad ebn-e mohammad karīm (1847 - 1906)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۰/۲

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله الذی خلق من الماء بشرا فجعله نسبا و صهراً و کان ربک قریراً؛ **انجام:** لا اقول صریحا ان التخلیل حرام و لکن داعیت لفظ الخبر فتدبر

خط: نسخ، کا:محمد صادق پسر میرزا احمد رفسنجانی، تا: ۲۲رجب۱۳۱۸ق؛ جلد: مقوایی، ۱۰۱گ، ۳۲سطر(۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۱-۲۳۹]

↩ مسائل الطهارة و الصلاة ⩤ نجاة العباد فی یوم المعاد

● **مسائل عبادات** / فقه / فارسی

masā'el-e 'ebādāt

محسن بن محمد طاهر

mohsen ebn-e mohammad tāher

رساله مختصری است در احکام فقهی به صورت فتوایی، شامل مسائل عبادات، دارای ابواب وفصول.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... وبعد مختصری است درمسائل عبادات که محتاج فضل خداوند احد محسن بن محمد ... باب الطهارة ودرآن چند است فصل اول دراحکام میاه

انجام: هفتم مال مخلوط به حرام که مقدار وصاحبش معلوم نباشد به تخمیس حلال می‌شود

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۹۴/۲-۳۶/۱۹۴

آغاز و انجام: برابر

طهارت وصلات وصوم وزکات وخمس؛ خط: نسخ، کا:محمدبن حسین، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوایی، ۳۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۲۹۴]

● **مسائل عبدالله بن الحسن** / کلام و اعتقادات / عربی

masā'il-u 'abd-ul-lāh-i bn-il ḥasan

رسی، محمد بن یحیی، - ۳۱۰

rasī, mohammad ebn-e yahyā(- 310)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۸/۵عکسی

آغاز: بسمله. الحمد لله علی نعمته التی لا تحصی و ایادیه التی

نسخه اصل: موزه بریتانیا در لندن، شماره Or. 3977؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه دهه آخر جمادی الثانی۱۰۱۸ق؛ مجدول؛ ۱۰۳ص (۷۹-۱۸۱)، ۱۸سطر [عکسی ف: ۴-۴۴۵]

↩ مسائل عبدالله بن سلام ⩤ هزار مسأله

● **مسائل عبدالله بن سلام** / حدیث / عربی

masā'il-u 'abd-ul-lāh-i bn-i salām

عبدالله بن سلام، - ۴۳ قمری

'abd-ol-lāh ebn-e salām(- 664)

هزار مسأله است که عبدالله بن سلام قبل از تشرف به اسلام از تورات استخراج کرده و از پیامبر اکرم (ص) سؤال کرده و آن حضرت بدانها پاسخ داده است. مطالب کتاب بسیار سست و گاهی بدون پایه و اساس است و شبیه اسرائیلیات می‌باشد، علامه مجلسی این کتاب را در بحارالأنوار آورده است.

[الذریعه ۳۵۶/۲۰؛ الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی المخطوط، الحدیث النبوی ۱۴۳۵/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۹/۸

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، ش ۱۶۵۶؛ خط: مغربی، کا:عبیدالله محمد بن محمد بن علی بکری، تا: با تاریخ۱۰۰۶ق؛ ۶ص (۵۳-۵۸) [عکسی ف: ۳-۴۰۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷۷/۱۹

آغاز: کتب کتاباً الی یهود خیبر ... فاملا جبرئیل و قال اکتب ... من رسول الله الی یهود خیبر اما بعد فان الارض لله والدین الخاص لله؛ **انجام:** فکبر الصحابة عند ذلک و سماه رسول الله عبد الله بن سلام و صار من اکابر الصحابة و نقمة للیهود رضی الله تعالی عنه.

خط: نستعلیق ریز، کا: عبد الباقی بن عبد الباقی بن رضی الدین محمد حسینی آرتیمانی، تا: چهارشنبه ۲۰ ربیع الاول ۱۰۸۷ق؛ مصحح، رکابه‌دار؛ کاغذ: شرقی، ۴گ (۱۲۷-۱۳۰)، ۳۵سطر، اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: ۳۲-۲۰۸]

● **مسائل عبدالله بن سلام = ترجمه مسائل عبدالله بن سلام** / حدیث / فارسی

masā’el-e ‘abd-ol-lāh-e bn-e salām = t.-ye masā’el-e ‘abd-ol-lāh-e bn-e salām

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۳۲/۲

آغاز: بسملة، الحمدلله رب العالمین ... در خبر است از جابر بن عبدالله که او روایت می‌کند از ابن عیاش و او روایت می‌کند از ابن عباس که چون حضرت جبرئیل از حضرت رب العالمین؛ **انجام:** ایشان به موسی علیه السلام شکایت کردند، موسی علیه السلام به حضرت حق سبحانه و تعالی مناجات کرد. پادشاه عالم فرمود که دختران بنی اسرائیل را که هرگاه ...

ناتمام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ مصحح، محشی با نشان «ع ب»؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۵گ (۱۶۸پ–۲۵۲پ)، ۲۵سطر(۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۳۹-۴۴]

← المسائل العددیة ⩤ طریق المسائل العددیة

● **مسائل العریض** / فقه / عربی

masā’il-ul ‘arīḍ

مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ – ۴۱۳ قمری

mofīd,mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)

کتاب در فروع باب نکاح است. مطالب در عنوان«مسئلة– الجواب» ذکر شده است. در مقدمه آمده است:«سئلت وفقك الله ان اثبت لك ما كنت سمعته منى فى مذاكرة اخينا الوارد من نیسابور بالمسائل المنسوبة الى العريض فى الفقه و ما كان دار بيننا فى تلك المجالس التى اتفق لنا الاحتجاج فيها مما يقارب ما تقدم ذكره فى معناه و اضيف اليه طرفا مما فى بابه و نوعه و افصل لك بين ما اختص بمذاهب آل الرسول عليهم السلام مما طابقها عليه العامة او بعضهم».

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۱۳۱۰/۳

آغاز: الحمدلله على نعمائه؛ **انجام:** اشبه الامر ان یکون ثلثماية عشر درهما.

کا:محمد بن ابراهیم شیخ کشتایی، تا: ۵جمادی الاول۹۶۱ق، برای مولانا محمد بن فضل الله آملی؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۱-۳۰۱]

← المسائل العزیة ⩤ اجوبة المسائل العزیة
← المسائل العزیة ⩤ اجوبة المسائل العزیة الثانیة
← المسائل العشر ⩤ اجوبة المسائل السرویة
← المسائل العشر ⩤ اجوبة المسائل العشرة

● **المسائل العشر** / کلام و اعتقادات / عربی

al-masā’il-ul ‘ašr

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ – ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

ده مسأله در آنچه به عقبات آخرت تعلق دارد مانند حساب و میزان و حشر.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۰۷/۵

آغاز: هذه هی المسائل العشر. مسائل آخر قوله علیه الصلاة و السلام من مات فقد قامت قیامته؛ **انجام:** فانه من درجات الایمان یرفع الذین آمنوا والذین اوتوا العلم درجات

خط: نستعلیق، کا:عبدالاول بن محمود بن محمد الشریف کرمانی، تا: رمضان۹۰۸ق؛ جلد: چرم، ۶گ (۲۳۴ر–۲۳۹ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [مؤید: ۲-۱۱]

← المسائل العشرة ⩤ العشرة الکاملة
← المسائل العشر فی الغیبة ⩤ الفصول العشرة

● **المسائل العشریة** / فقه / عربی

al-masā’il-ul a‘šarīyya

تاریخ تألیف: ۲۷ رمضان ۱۳۴۶ق

ده مسأله استدلالی است درباره نظر به اجنبی و آنچه پوشاندن آن واجب است از بدن زنان و بعضی از احکام زنان کافر، عناوین مسائل بدین تفصیل است:مسأله ۱. حقیقة العورة؛ ۲. وجوب سترها عن الناظر المحترم؛۳. جواز نظر الرجل الی جسد زوجته؛ ۴. جواز النظر الی المحارم؛ ۵. جواز نظر الرجل و المرأة الی مثلهما؛ ۶. جواز نظر الرجل الی وجه امرأة یرید تزویجها؛ ۷. موارد جواز النظر اضطراراً؛ ۸. حرمة النظر اذا حیف الفساد؛ ۹. حرمة النظر الی الأجنبیات مطلقاً؛ ۱۰. وجوب ستر وجوههن؛ الخاتمة: فی نبذة من الخطابة.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۶

آغاز: الحمدلله الذی خلق الانسان و علمه الأحکام و التبیان و أوضح له الطریق و الایمان و الصلاةو السلام علی من خصه بالفرقان؛ **انجام:** و کم له علی من ألطافه الخفیة فضلاً عن الجلیة و الحمدلله أولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۶ق؛ مصحح؛ ۲۴گ، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۶-۱۳۲]

● **مسائل العلوم** / متفرقه / عربی

masā’il-ul ‘ulūm

مجدالدین نجفی اصفهانی، محمد علی، ۱۲۸۶ – ۱۳۶۱ شمسی

majd-od-dīn najafī esfahānī, mohammad ‘alī (1907-

1982)

اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۸۲/۱
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ (۱ر-۱۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [اوراق عتیق: ۲-۳۳۶]

← مسائل علی بن جعفر > الاشعثیات

● **مسائل علی بن جعفر = کتاب المسائل** / حدیث / عربی
masāʼil-u ʻalā-yi bn-i jaʻfar = k.-ul masāʼil
عریضی، علی بن جعفر، ۱۳۵؟ - ۲۲۰ ؟ قمری
ʻarīzī,ʻalī ebn-e jaʻfar (753 - 836)
مسائل مختلف فقهی است که علی بن جعفر از برادر بزرگوارش حضرت امام موسی بن جعفر (ع) پرسیده و پاسخ‌های آن حضرت را دراین رساله جمع‌آوری نموده است؛ و با عناوین «سألته، قال» می‌باشد.این کتاب از مصادر حدیثی شیعه به شماره می‌رود.
آغاز: بسمله اخبرنا احمد بن موسی بن جعفر بن ابی العباس قال حدثنا ابوجعفر بن یزید بن النصر الخراسانی من کتابه فی جمدی الاخرة سنة احدی وثمانین ومأتین قال حدثنا علی بن الحسن ... عن علی بن جعفر بن محمد عن اخیه موسی بن جعفر قال سألت ابی جعفر بن محمد عن رجل واقع امراته قبل طواف النساء متعمداً
انجام: قال نعم فیصلی ما احب ویجعل ذلک للمیت فهو للمیت اذا جعل ذلک له صورة ما وجد فی آخر الاصل المستنسخ منه ما لفظه تمت المسائل بحمدالله.
چاپ: تمامی این کتاب در جلد چهارم کتاب بحارالانوار علامه مجلسی آمده و به صورت مستقل نیز در سال ۱۴۱۰ق از سوی موسسه آل بیت در قم به چاپ رسیده است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۸۴/۱
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ جلد: مقوایی، ۱۷گ (۲پ-۱۸ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۲-۷۱]
۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۷۹/۲
کا: محمد حسین بن محمد حسینی تفرشی نجفی، تا: ۱۰۵۸ق؛ از روی نسخه تحریر محمد بن حسین بن علی ابن حسین مازندرانی مورخ ۶۸۶ استنساخ شده است؛ قطع: وزیری [ف: -۲۸۱]
۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۵۳۱۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** سنه احدی و ثمانین و ماتین
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق [الفبائی: -۶۷۲]
۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال نعم فیصلی ما احب ویجعل ذلک للمیت فهو للمیت اذا جعل ذلک له صورة ما وجد فی آخر الاصل المستنسخ منه ما لفظه تمت المسائل بحمدالله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۲-۴۹۷]
۵. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۱۷۹۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یجعل ذلک للمیت اذا جعل ذلک له
خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۳۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۵]
۶. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۲۰۰۰
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه: مصدر است به دو برگ شرح احوال جناب علی بن جعفر عریضی و جایگاه او نزد علمای رجال و مذیل است به فوائد متفرقه:۱. انتخابی از فوائد الطوسیه شیخ حر عاملی به صورت متفرقه، ۲. برخی اوراق حاشیه مفتاح الفلاح شیخ بهائی که توسط جامع تحشیه گردیده، ۳. عباراتی متضمن اطلاق ثقل اصغر به اهل البیت و رفع ابهامات و اشکالات، ۴. اوراق متفرقه ای از حواشی سید حسین سید العلماء کنتوری بر مبحث غسل جنابت بر حدائق الناضرة بحرانی، ۵. اشعاری از مولانا سید محمد عباس لکهنوئی، ۶. برخی اوراق حواشی جامع بر شرح تجرید الاعتقاد علامه حلی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: میشن، ۲۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۵]
۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۱۸/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و سالته عن المطلقة کم عدتها قال ثلاث حیض و تعتد من اول تطلیقة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۲گ (۱۰۴پ-۱۳۵پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف:۲-۱۴۱]
۸. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۲عکسی
کا: محمد بن محمد صادق، تا: ۱۲۷۷ق؛ با خط علامه سید محمد قلی کنتوری (پدر میر حامد حسین)؛ ۴۲ص [جنگ: ۱-۴۶۶]
۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:حسینی تنکابنی قزوینی، زین العابدین بن ابوالحسن، تا: پنج‌شنبه ۱۹ رجب۱۳۰۴ق، جا: سامراء؛ مصحح، مقابله شده؛ ۱۲گ (۱۳پ-۳۴ر) [ف: ۵-۱۵۲۷]
۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۴۹/۲
خط: نسخ، کا:عبدالمجید بن محمد جواد نیریزی نجفی، تا: ۱۳۰۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۳۹پ-۱۵۳ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲۰-۱۹۴]
۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۲۶/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:حسین اهری، تا:۹ رجب۱۳۳۶ق؛ مصحح؛ ۱۳گ (۳۷ر-۴۹ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۳۵-۳۳۳]
۱۲. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۸۱۳۵
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد حسین، تا: ۱۳۴۶ق، جا: نجف اشرف [الفبائی: ۵۱۵-]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۳۰۶۴۹

خط: نستعلیق تحریری، کا:رضا بن محمد علی مازندرانی، تا: صفر۱۳۴۹ق؛ نسخه توسط مرحوم سید مصطفی صفائی خوانساری مقابله و تصحیح گردیده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۹گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۶]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۰۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه را عبدالحسین بن حاج منصور مکرراً مقابله و تصحیح نموده و رونویس شده است از نسخه‌ای که در صفر ۶۸۶، محمد بن حسین بن علی بن علی بن حسین مازندرانی نوشته بوده؛ واقف: نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: میشن، ۱۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵-۲۵۷]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن سعید بن محمد بن عبدالله بن حسین بن محمد بن عبدالله مقابی بحرانی، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۶-۴۶]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۷۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۲ سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۱۶]

● مسائل عملیه / فقه / فارسی

masā’el-e ‘amalīye

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۴۲۰۸

آغاز: بسمله پس چه می‌فرمایید درباره شخصی؛ **انجام:** اولی مس نکردست

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

● مسائل عملیه فقهیه / فقه / فارسی

masā’el-e ‘amalīye-ye feqhīyye

مسائل عملیه متفرقه‌ای که از شیخ علی (ره) استماع شده در رساله حاضر جمع‌آوری شده است. مطالب رساله بیشتر مسائل باب عبادات و با عنوان «مسئله – مسئله» است. ظاهراً مقصود از شیخ علی، محقق کرکی شیخ علی بن حسین بن عبد العالی (م ۹۴۰) باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۲۱/۴

آغاز: مسائل مسموعه از شیخ علی رحمة الله علیه، مسئله پوشیده نماند که فرزند بانیکه بالغ باشد؛ **انجام:** پس این هنگام نماز میت را مقدم دارد و نماز یومیه را قضا کند.

خط: نسخ، کا:محمد علی عریضی حسینی، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۸گ (۸۲-۸۹پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۱۹]

← مسائل العویص ≻ العویص فی الفقه
← المسائل العویصة ≻ العویص فی الفقه
← المسائل العویصة ≻ ایضاح براهین مستنبطة فی مسائل عویصة

● مسائل العویص (منتخب) / فقه / عربی

masāyil-ul ‘awīṣ (mn.)

وابسته به: العویص فی الفقه = مسائل العویص؛ مفید، محمد بن محمد (۳۳۶-۴۱۳ق)

[الذریعه ۳۶۲:۱۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۸۸

آغاز: منتخب کتاب المسائل العویص تصنیف الشیخ الاجل المفید (ه) فی امراة لها بعل صحیح البعولیة امکنت من نفسها زوجاً کامل العقل رضی فوطئها من غیر جرح؛ **انجام:** مسئلة فی الاقرار اربحق اذا قال له عندی کذا دراهم ... قال کذا و کذا درهماً ... فان قال کذا و کذا فدرهم

رساله‌ای است فقهی با عنوان‌های «مسئلة مسئلة» و در سرآغاز به شیخ مفید نسبت داده شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۲۳۱ر-۲۳۲پ)، ۲۵سطر(۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۹۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۰/۴

آغاز: مسئلة فی امراة لها بعل صحیح البعولیة امکنت من نفسها زوجاً کامل العقل رضی الدین فوطها من غیر حرج و لاعلیها فی ذلک؛ **انجام:** الآخر ثم تولد لکل منه ابن فکل واحد منها یکون عما لآخر لانه اخو ابیه.

کا:ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی حسینی علوی، تا: آخر محرم۱۲۴۶ق، جا: قزوین در مدرسه فاضل الباراغانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴گ (۷۵ر-۷۸ر)، ۱۹سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۹-۴۱۵]

● مسائل غامضة فی الارث / فقه / عربی

masā’il-un ġāmiḍat-un fi-l irṯ

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۸/۲۰

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ابعاد متن: ۷×۱۹، اندازه: ۷/۵×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۱۳۵]

← المسائل الغرویة ≻ الرسالة الغرویة

● المسائل الغرویة / فقه / عربی

al-masā’il-ul ġarawīyya

قراچه داغی، محمد بن محمد علی، ق۱۳ قمری

qarāče dāqī, mohammad ebn-e mohammad ‘alī(- 19c)

فقه استدلالی مفصلی است با عناوین «مسألة، مسألة» با نقل اقوال ورد و ایراد در آنها، و در نسخه حاضر کتاب صوم تا احکام نذر و روزه آمده است طی هفت مطلب.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۵۴/۴

آغاز: کتاب الصوم و فیه فضل کثیرو فی الحدیث قال الله تعالی الصوم لی و انا اجزی و یکفی بهذا الاختصاص شرفاً للصوم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸۸گ (۶۰پ-۱۴۷ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۶۱]

● المسائل الغروية / فقه / عربی

al-masā’il-ul ġarawīyya

استرآبادی، عبدالرفیع بن عبدالله، ق۱۴ قمری

estarābādī,‘abdorrafī‘ ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 20c)

تاریخ تألیف: جمعه ۷ جمادی الثانی ۱۳۰۱ق

فقه مختصری است به روش کتاب‌های فقهی معروف مشتمل بر مسائل مشکل با اشارات اجمالی به ادله آنها و بدون تطویل در ضروریات و بدیهیات، و در آغاز آن نه فائده در مطالب کلی نیز آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۵۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین المعبود المنعام و الصلاة الکثیرة الطیبة الدائمة علی رسوله موسس الاحکام و علی آله العظام الکرام؛

انجام: لا سیما خاتمهم و قائمهم سلام الله علیهم اجمعین و لک الحمد یارب العالمین ایها الروف الکریم العلیم.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی روکش پارچه، ۱۹۱گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۳-۳۹]

← المسائل الغريبة ← الاجوبة عن المسائل العشرينية

● مسائل غریبه / علوم غریبه / فارسی

masā’el-e qarībe

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۱۶/۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه سعید نفیسی، ش ۱۵۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [فیلمها ف: ۱-۷۳۴]

● مسائل غریبه / معما / فارسی

masā’el-e qarībe

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۵۲/۲

با پرسش‌های معمامانند و پاسخ آنها به فارسی (چاپ شده در تحقیق در مبداء آفرینش س ۲ ش ۱۲ و س ۳ ش ۱)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶-۵۹]

● مسائل الغريبة المشكلة / فقه / عربی

masā’il-ul ġarība-tul muškila

چند مسأله فقهی مشکل است همراه با جواب.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۹۱/۲

آغاز: ما یقول الفقهاء - دامت ظلال افاداتهم الی یوم التناد- فی رجلین خطبا امراءة فساغ لها مناکحة احدهما

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۴ق؛ ۳گ (۹-۱۱)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۸۸]

● المسائل الفخرية / فقه / عربی

al-masā’il-ul faxrīyya

فخرالمحققین، محمد بن حسن، ۶۸۲ - ۷۷۱ قمری

faxr-ol-mohaqqeqīn, mohammad ebn-e hasan (1284-1370)

فخرالدین محمد فرزند علامه حلی بر قواعد الاحکام پدر خود که برای او نوشته است گذشته از گزارشی که به نام «ایضاح الفوائد» نگاشته حاشیه‌هایی هم نوشته است و این حاشیه‌ها را چنانکه در الذریعه (۱۷۲:۶) هم آمده علی بن مظاهر شاگردش در دیوانی گردآورده و همان استکه به نام «المسائل المظاهرية» خوانده می‌شود و در نسخه دانشگاه «المسائل الفخرية» نامیده شده است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۲/۱

آغاز: در ۱ر: رأس المال الدراهم الساقطة هـ قال فخرالدین: مثاله ان تأخذ من الدراهم المتجددة بقدر تلک ... و جعلناه رأس المال تکمیل. قوله: و الحیاکة هـ عمل الکتان هـ و النساجة عمل الزلالی قال فخرالدین مشافهة. قوله و کسب الصبیان هـ یرید به الکسب المجهول سببه و وجهه فیکره ذلک للولی و للاجنبی معا (کتاب المتاجر مقصد ۱ فصل ۱قواعد ص ۱۱۹ ج ۱ چاپی)؛ پایان وصایا در ۴۱پ: قوله و خمس المأتین علی الثانی هـ ای علی الوجه الثانی و هو القسمة اسداساً ... حصلت علی الباقی بین القسمة للاول و الثانیة من العبد لاغیر هـ فائدة: الاشیاء التی بناها الشارع علی التغلیب ستة علیها و هی الجنایة و العتق و الوطی و الرضاع و الاسلام و الارث و واحد مختلف فیه و هو التدبیر هـ من املاء فخرالدین.فرغ من تسوید هذه المسائل بعون الله و توفیقه اکثر العباد زللا و اقلهم عملا الراجی من الله غفران ذنبه و ستر عیبه بمنه

و طوله محمد بن اسمعیل بن علی بن یونس بن عباس بن محمد بن منصور بن حسین بن الیاس الزاهد عفا اله عنه و عن و الدیه و ذلک آخر نهار الثلثاء لخمس خلت من شهر رجب الاصب سنة ثمانیة عشر و ثمانمائه. و کل مسئلة علیها ص طهرلی انه الشیخ فی والدی عن الفخر ملتقین علیها اسمه و ماخلا من العلامة ما اعرف سنده. وافق الفراغ من نقلها سادس شهر ذی الحجة سنة سبع و عشرین و ثمانمائه. و الحمدلله وحده و صلی اله علی سیدنا و سید المرسلین محمد و آله. (آن‌چنان‌که من توانستم بخوانم) آغاز نکاح در گ ۴۳پ: بسمله. الله الموفق. کتاب النکاح. قوله و ینبغی ان یتخیر الولود هـ التی تکون امها و لودا و اقاربها کذلک الاندرا هـ ضیاءالدین الاعرج: لوضم الی السنة طلب المال و الجمال لم یکره بخلاف مالو لم یطلب لاسنة بل لهما او لاحدهما. و لو طلب کل من المال او الجمال و لم یضم الولد و لا السنة کان ذلک مکروها. قوله و یکره ان یطرق اهله لیلا هـ فخرالدین بن المطهر:یرید به الزوجة لاغیر و لایرید به غیرها من الاهل کالاخت و البنت و شبه ذلک. قوله و فی المحاقهـ فخرالدین مشافهة:المحاق یکره فیه الجماع لیلا و نهارا. قوله و او سعهن رزقا هـ ای یرزقه بسببها رزقاً و اسعالان نفقتها واجبة فاذا رزق کثیراً کان رزقها و سیعا. ضیاءالدین. قوله و محتلماً قبل الغسل هـ من الکتاب اذی قراءه فخرالدین علی والده المصنف و بخطه: روی الصدوق عن رسول الله ... فلایلو من الانفسه هـ فخرالدین مشافهة قول الشیخ نجم الدین سعید؛ **انجام:**قوله و لامجنون و ان ورثوا هـ لو عقل المجنون و هو من العصبة بعد الجنایة او بلغ الصبی ... و کونه معتقا حالها و کتب محمد بن المطهر رحمه ... قوله و الشرکاء فی عتق عبد واحد ... مثل ذلک الاخ مع بینة. قوله و فی اشتراط ایجاد الجرح اشکال هـ مثاله لوضربه به خارصات متعددة فی مواضع ... ضعیف فی عدم التحمل هـ الاقوی عندی ان العاقلة لایحمل ذمة ما نقص عن الموضحة و یؤخذ ما نقص خطاء من الجانی فی ثلث ستین و کتب محمد بن المطهر. قوله و لاتضمن العاقلة عبداً و لابهیمة هـ مثاله لوجنی عبد لاتضمنه عاقلة ولاه و کذا فی البهیمة.ختم هـ دعاء الرغبة ... دعاء الاستکائة جعل یدیه علی منکبه. نجز المسائل الفخریة بعون الله و توفیقه و ذلک فی اوقات آخرها نهار الخمیس للیلة بقیت من شهر رجب المبارک سنة ستة و عشرین و ثمانمائة و الحمدلله وحده. غفرالله لمن دعا لکاتبها و جامعها.

خط:نسخ کهن،بی‌کا،تا:۸۱۸ق و ۸۲۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۹۴گ (۱پ-۹۴پ)،۱۹سطر(۱۰×۱۲/۵)،اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۶-۲۳۴۱]

۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۸۵/۶

آغاز: الحمدلله علی هدایتنا بسید المرسلین و ارشادنا الی الدین المبین؛ **انجام:** فینوی عند کل فعل الاستحباب و القربة و هذا اخرما املینا فی هذه الرسالة. نعم النصیر.

خط: نسخ، کا:قطب الدین بن ملا تاج الدین حسن بن شم، تا: ۲۵ ربیع الثانی۱۰۶۱ق؛ جلد: مقوایی، ۱۴ص (۲۲۶-۲۳۹)، ۱۹ و ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۶۴]

● **مسائل الفقه** / فقه / عربی

masā’il-ul fiqh

محمد تقی بن محمد رضی، ق۱۳ قمری

mohammad taqī ebn-e mohammad razī(- 19c)

کتابی است درفقه امامیه به‌صورت استدلالی با بیان ادله واقوال، ازیکی از فقهای شیعه درقرن سیزدهم هجری که از «شرح مفاتیح الشرایع» وحید بهبهانی و «الغنائم» میرزای قمی و «ریاض المسائل» استادش سید علی طباطبایی نقل می‌کند. مؤلف از صاحب ریاض با عنوان «السید الاستاد» وبا دعای «اعلی الله مقامه» یاد می‌کند. عنوان مطالب کتاب «مسألة، مسألة» است.درآغاز نسخه۶۷۶۵-۳۴/۱۳۵گلپایگانی پیشگفتاری از مؤلف دارد که به نام کتاب و نام خود تصریح نموده و گفته است که در چهل سالگی مشغول تألیف این کتاب شده و از محمدتقی بن فتحعلی شاه یاد می‌کند.

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۶۵-۳۴/۱۳۵

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعلنی من الموحدین ... محمدبن محمد رضی الملقب بالتقی ... و صل عمری الی اربعین ... سمیته بمسائل الفقه ... الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین ... و اعلم ان الفقه تنحصر فی اربعة اقسام. عبادات وعقود وایقاعات واحکام. فانما یبحث عنه فی کتب الفقه ... کتاب الطهارة مسالة قال صاحب المدارک ره الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:** کما لا یخفی فحینئذ محمول علی الاستصحاب دفن الوجوب. الحمدلله الذی وفقنی علی اتمام الطهارة المقدمة لما هو المطلوب.

طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با چند تقریظ ازعلما بر کتاب حاضربه خط خودشان از جمله از:محمد علی نحوی نجفی و محمد جواد نجفی عاملی حارثی همدانی و محمدنجل جواد عاملی و محمدجواد نجفی؛ مصحح، محشی با نشان«منه دام ظله»، متن خط خوردگی دارد؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۲۹۳]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۶۶-۳۴/۱۳۶

آغاز: قال لیس علی الملاحین فی سفرهم تقصیر ولا علی المکاری والکری والراعی والاشتتان لانه عملهم ومنها موثقة اسحاق بن عمار؛ **انجام:** فاذا کان الامر فیها کذلک فنحملها علی الاستحباب لوقوع التسامح فی ادلة السنن

صلاة، زکاة، خمس، صوم، قضا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ مصحح، محشی با نشان«منه مدظله العالی»، متن خط خوردگی دارد؛ جلد: تیماج، ۵۵۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۲۹۳]

● **مسائل الفقه** / فقه / فارسی

masā'il-ul fiqh

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۰۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● **مسائل فقه حنفی** / فقه / فارسی

masā'el-e feqh-e hanafī

مسائل فقهی را بر پایه‌های مذهب حنفیه در چند کتاب گرد آورده است و در آغاز مقدمه‌ای در مسائل توحیدی آورده و در آن از کتاب‌هایی چون تفسیر عمده، محصل فخر رازی و اصول صفاری بسیار نام برده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۴۰/۱

آغاز: جای است و جائی را نسبت کردن به خدای کفر است همان ... آریم چنانچه خدای تعالی و تقدس قدیم است و صفتهای او قدیم است

نسخه اصل: کتابخانه مجلس شورا اسلامی-تهران ۱۳۶۱۳. نسخه حاضر از مقدمه تا پایان کتاب الصوم را داراست؛ خط: نسخ، کا:محمد بن محمد حافظی (خواجه محمد پارسا)، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۲۹ص (۱-۱۲۹) [عکسی ف: ۶-۴۳۵]

● **مسائل فقهی** / فقه / فارسی

masā'el-e feqhī

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

مسائل کوتاهی است در فقه که برای عمل مقلدین نوشته شده است.

آغاز: حمد له مسأله: در مستحق زکوة عدالت شرط نیست. چشمه بزرگ یا آب جاری که در صحاری باشد بدون اذن مالک وضو بتواند ساخت

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۹۹/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** جواب ذمه نمی شود آن شخص بشرط آنکه صله ننماید

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۷گ (۲۲پ- ۲۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [میراث اسلامی: دفتر نهم-۷۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۶۲/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۳۸۷]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۵۲/۲-۳۸/۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** وجعفراً وموسی وعلیاً ومحمداً وعلیاً وحسناً والحجة علیهم السلام ائمةوقادة ودعاة ... عزوجل وحجة علی عباده تم

منتخب ازکتب میرزای قمی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ مجدول؛ ۵۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۴۲۹۴]

● **مسائل فقهی** / فقه

masā'el-e feqhī

تاریخ تألیف:۱۱۲۹ق

شامل چند مسئله درباره زکات و شرایط ابطال نماز بعد از تشهد نزد ابوحنیفه.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۲/۱۶

خط: نسخ، کا:درویش محمد بن حاج ولی بن حاج رسول طرسوسی برازی حنفی قادری ملقب به قویرانی از گروه پیجان، تا: ۱۱۲۹ق؛ جلد: میشن، ۱ص (۲۷۵پ)، ۱۲-۱۳سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۵/۴سم [ف: ۲۹/۱-۲۰۳]

● **مسائل فقهی** / فقه / عربی

masā'el-e feqhī

ناشناخته:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۶/۲

بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق؛ مصحح؛ قطع: رقعی بزرگ [میراث شهاب: س۹ش۲-۴۱]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۲۷/۵

چند صفحه شامل مسائل فقهی؛ کا:آقا محمد کرمانشاهی، بی‌تا؛ قطع: رقعی [ف: -۳۲۸]

● **مسائل فقهی** / فقه / فارسی

masā'el-e feqhī

احکام شرعی را درعناوین «مسأله -مسأله» بیان کرده وبه دلایل اشاره نموده است. اصطلاحات مربوط به موضوعات شرعی را خوب شرح وبیان کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۶۱

آغاز: مسألة. آیا واجب است بر متخلی ستر عورت اگر چه ناظری نباشد کما یظهر من الارشاد والنافع والشرایع؛ **انجام:** ومنها غیر ذلک من الاخبار کما یظهر عند التتبع والجواب عن الکل ان الاخبار المزبورة اکثرها ضعیفة مضافاً الی ان آثار الاستصحاب ظاهرة من سیاقها.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ با خط خوردگی زیاد؛ جلد: گالینگور، ۱۵۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۰]

↩ مسائل الفقهیه > الفوائد الفقهیة
↩ مسائل فقهیه > رساله عملیه

● **المسائل الفقهیة** / پاسخ پرسشها، فقه/ عربی
al-masā’il-ul fiqhīya
فخرالمحققین، محمد بن حسن، ۶۸۲ – ۷۷۱ قمری
faxr-ol-mohaqqeqīn,mohammad-e-bn-e hasan (1284 - 1370)
پاسخ فخرالمحققین حلی پسر علامه است به پرسشهای کسی و خط او در پاسخ درست مانند خط همو است در المسائل الاملیات (ش ۱۰۲۲/۲– ف ۲۰۱۵). پرسنده گویا آملی نباشد بلکه گویا مهنا باشد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۰۴
در این نسخه ۳۲پرسش و پاسخ مانده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۸؛ پاسخ‌ها به خط خود حلی است؛ کاغذ: سمرقندی، ۶گ، ۱۹سطر(۷×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۸–۳۸۰]

● **المسائل الفقهیة = الفتاوی = مسائل ابن فهد** / فقه، پاسخ پرسشها / عربی
al-masā’il-ul fiqhīya = al-fatāwā = masā’il-u ibn-i fahd
ابن فهد حلی، احمد بن محمد، ۷۵۷؟ – ۸۴۱ قمری
ebn-e fahad-e hellī, ahmad ebn-e mohammad (1357 - 1438)
مسائل فقهی فتوایی کوتاهی است از کتاب طهارت تا دیات، که گویا جواب استفتاهایی بوده و شخصی آنها را یکجا گردآورده و از ابن فهد اجازه عمل به آنها را گرفته است. گردآورنده این فتاوی ممکن است فخرالدین احمد بن محمد سبیعی شاگرد ابن فهد باشد.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۳۲/۱
آغاز: بسمله. و به توفیقی کتاب الطهارة و فیه مسائل المسئلة الاولی الطهارة تقال علی اربعة الفاظ؛ **انجام:** بالعمل بالعقلیات هل صلاته اذا عرف کونها شکر نعمه کفاه تم.
از کتاب الطهارة تا کتاب المواریث. انتساب کتاب به ابن فهد حلی محل تردید است؛ خط: نسخ، کا:محمد بن علی بطل، تا: شنبه ۱۵ جمادی الاول۸۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ (۲ر–۱۳۹پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۱–۷۰]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۲۲/۱
از طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن یشمی [ف: ۵–۳۴۷]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۶۰/۵
آغاز: بسمله. حمدله، صلوه. فهذه مسائل اجازلی بالعمل بها الشیخ ... ابن فهد الحلی ... باب الطهارة ... مسئلة؛ **انجام:**مستحقة للبقاء بالاصالة و هنها مستحقه للبقاء بالاجرة
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۴گ (۹۵پ–۱۰۸پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۷/۹سم [ف: ۶–۴۸۸]
۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۷۳/۶
کا: محمد خلیفه بن دجلة بن عبدالنبی بن زیاد جزائری سمنانی، تا: ۱۰۳۸ق؛ ۴گ (۲۶۵–۲۶۸)، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۳–۱۶۳]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۱۶/۵
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فهذه مسائل اجازنی بالعمل بها شیخ الطائفة المحقة علی الاطلاق؛ **انجام:** مسألة لو رجع الشهود فیما یوجب الحد بعده رجع علیهما بما تتلف شهادتهما.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج؛ ۱۵گ (۱۲۸پ–۱۴۲پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۹–۱۰۹]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۷۲/۵
آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین، فهذه مسائل اجاز لی بالعمل بها شیخ الطائفة المحققة علی الاطلاق؛ **انجام:** مسئلة، اذا وجبت کفارة الصید وجب اخراجها ... ولا یجوز دفعها الی المستضعف ولا العبد الا مع فقر سیده فیجوز.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «۵» و «ابن فهد»؛ ۱۵گ (۵۳–۶۷)، ۱۸سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۸–۵۲۰]

● **المسائل الفقهیة** / فقه / عربی
al-masā’il-ul fiqhīya
؟ محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ – ۹۴۰ قمری
mohaqqeq-e karakī,‘alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)
درباره نماز مسافر و غسل جنابت و حکم استمرار مرض در ماه رمضان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۵۶/۵
آغاز: صدق اسم الکثیر و هو انما یحصل بالثلث؛ **انجام:**لعدم استقراء معنی الثانی عرفا قوله
خط: نسخ، کا:علی بن احمد بن هلال، تا: ۹۳۶ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج، ۴گ (۲۰ر– ۲۳ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۷/۲–۳۳]

● **مسائل فقهیة** / فقه / عربی
masā’il-un fiqhīya
شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری
šeyx-e bahā’ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)
مسائلی چند فقهی است با عنوان «مسئله».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۶۱/۱۰

آغاز: (بسمله)، و به نستعین علی اقوم الظالمین، الحمد لله رب العالمین ... مسئلة قال صلوة الجمعه الان افضل الواجیه عندی وجوبا تخییرا بینها و بین الظهر و لا یفتقر فعلها الی الامام او النایب ... قال یجوز الصلوة فی ثوب علیه فضلات حیوان لا یوکل لحمه کان انسانا؛ **انجام:** یوجه النقل وسبب انتقال الملک ام لا قال الشیخ رحمه الله انی الی الان متوقف فی هذه المسئلة و هی غایة الاشکال. تمت الرسالة ... من املاء المرحوم المبرور خاتمة الفضلاء و المجتهدین الملا بهاء الدین محمد العاملی ...

خط: نسخ، کا:محمد بن بدوی، تا: ۱۱۱۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۶ص (۳۷۹-۳۹۴)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۹-۱۶۰]

● **المسائل الفقهیة** / فقه / عربی

al-masā’il-ul fiqhīya

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ ؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad(- 1632)

برخی مسائل فقهی است بیشتر در طهارت و وضو و نیت صلات و جهر و اخفات و در برگ آغازین کتاب به میرداماد نسبت داده شده است.

گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۷/۸

آغاز:الجسد غیر موضع الایدی و موضع الرأس غیر موضع الارجل و فی النفس المجردة موضع الرأس هو بعینه

کا: حسین جرپادقانی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۴گ (۲۷۳ر-۲۸۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۸۲]

● **مسائل فقهیه** / فقه / فارسی

masā’el-e feqhīyye

محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن، ۱۰۱۷ - ۱۰۹۰ قمری

mohaqqeq-e sabzevārī, mohammad bāqer ebn-e mohammad mo’men (1609 - 1679)

از طهارت تا صوم در یک مقدمه و چند باب و به نام شاه عباس دوم ساخته است.

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۹۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۱۲]

● **المسائل الفقهیة** / فقه / عربی

al-masā’il-ul fiqhīya

حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۱۰۴ قمری

horr-e ‘āmelī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)

مؤلف رساله را در پاسخ به پرسش‌های شخصی به نام «حاج حسین» ــ که از قول خصمی نقل کرده ــ نگاشته است واولین آن عدم جواز تقلید از میت می‌باشد:«قوله نقلا عن الخصم لا یجوز تقلید المیت بل یجب تقلید المجتهد الحی والعمل بالظن ...»

آغاز: الحمدلله ... وبعد فقد وصلت کتابة الاخ الاعز الفاضل المحقق الحاجی حسین العالم العامل الحافظ ...

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**وبعضها غیر دال علیه الابنص فی تفسیره وبعضها یحتمل الامرین والتفصیل یحتاج الی التطویل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۱۲۱ق؛ نسخه بسیار مرتب ومنظم نگاشته شده؛ جلد: تیماج، ۶ص، ۲۰سطر [ف: ۱-۳۲۵]

● **مسائل فقهیه** / فقه / عربی

masā’el-e feqhīyye

آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین، - ۱۱۲۵ قمری

āqā jamāl-e xānsārī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1713)

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۶۴۴

آغاز: بسمله و به ثقتی مسئله جمر قال الفاضل الباغنوی؛ **انجام:** فی الیوم الاحق فلایشتمل علی تکلف اصلا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **مسائل فقهیه** / فقه

masā’el-e feqhīyye

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۶۵/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ اهدایی:وزیری؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۷۰-۱۷۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳-۱۰۴۷]

● **مسائل فقهیة** / فقه / عربی

masā’il-un fiqhīya

غنی خراسانی، حسن، ق۱۳ قمری

qanī-ye xorāsānī,hasan(- 19c)

نه مسئله فقهی است که مؤلف درباره آنها به تفصیل به بحث و بررسی پرداخته است، فهرست مسائل عبارتند از:مسئله: الصلاة فی ثوب المغصوب؛ مسئله: قول صاحب مدارک فیما لایتم الصلاة منفرداً؛ مسئله: ما یجب استیذان الولد من الوالدین و مالایجب؛ مسئله: تحقیق السید فی مستحق الخمس؛ مسئله: هل یجوز اختصاص طائفة بالخمس ام لا؛ مسئله: لایجب البسط فی

الزکاة فی الاصناف؛ مسئله: یجب صرف الخمس فی حال غیبة الامام الی الاصناف الموجودین؛ مسئله: زکاة الفطرة و شرعیتها؛ مسئله: یجب الخمس فی ارباح التجارة و الصناعة و الزراعة و جمیع التکسبات.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۸۰/۳

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ اولش «این کتاب وقف و امانت حاجی شیخ عبدالله است» و در وسطش «من تألیفات والدی اعلی الله فی علیین المرحوم آخوند ملاحسن غنی مؤلف مغنی الفقیه»؛ واقف: حاجی شیخ عبدالله؛ جلد: تیماج، ۱۴۴ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۳۷۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۸۰/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۷۲]

● **مسائل فقهیة** / فقه / عربی

masāʼil-un fiqhīya

موسوی، جمال الدین بن علی، ق۱۳ قمری

mūsavī,jamāl-od-dīn ebn-e ʻalī(- 19c)

چند مسأله فقهی استدلالی و در پایان دو مسأله اصولی است که مؤلف به‌طور نامرتب در آنها بحث کرده است. مسائل چنین است: مالا تتم الصلاة به، حریم الدار، الصلاة مع استصحاب شیء مغصوب، البدن المتنجس بالبول، وجوب سجدتی السهو، عدم وجوب اتمام المأمور به، الامر مع العلم بانتفاء الشرط، حرمة العزم علی المعصیة، المراد من کلمة «لا بأس» فی کلام الفقهاء.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۲۸/۳

آغاز: یجوز الصلاة فی المندیل النجس اذا کان مما لا یتم به الصلاة و کذا کل ما کان کذلک من التکة و الجورب؛ **انجام:** و لما کان الاغلب فیهما کذلک لسبق الی بعض الاوهام کونهما وجودیین - فتأمل

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۵گ (۵۶پ-۷۰ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۱۲۱]

● **المسائل الفقهیة** / فقه / عربی

al-masāʼil-ul fiqhīya

مجتهد کرمانشاهی، محمد هادی بن عبدالرحیم، ۱۲۵۰ - ۱۳۳۶ قمری

mojtahed-e kermānšāhī, mohammad hādī ebn-e ʻabd-or-rahīm (1835 - 1918)

کتاب مسودات مؤلف است مشتمل بر مجموعه‌ای از متفرقات مسائل فقهی که به ترتیب ابواب فقهی مرتب شده است.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی اشرف الانبیاء و المرسلین

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحاصل مقتضی ... هو وجوب ازاله

شامل مسائل طهارت و نجاسات است؛ خط: نستعلیق و شکسته تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، ۲۳و ۲۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۲۸۳]

● **المسائل الفقهیة** / فقه / عربی و فارسی

al-masāʼil-ul fiqhīya

حائری سنقری، محمد علی بن حسن علی، - ۱۳۷۸ قمری

hāʼerī sonqorī, mohammad ʻalī ebn-e hasan ʻalī(-1959)

فقه فتوایی مختصری است به عربی وفارسی که احکام ومسائل شرعی را بدون ذکر ادله آورده است، این نسخه گویا پیش‌نویس مؤلف بوده و نامنظم است احکام طهارت، صلاة، بیع، ودیعه، احیاء الموات وغیرآنرا دارد، وازجمله چند مسأله را باعنوان «المسائل النادرة المتفرقة من الفقه» آورده ونیز منظومه‌ای به عربی بانام «المنظومة المرموزة الودعة فیها ارکان کل مسأله من مسائل الفقهیة ...». برخی ازمسائل فقهی مطروحه دراین کتاب فتاوای فقهایی چون سید کاظم طباطبایی و دیگران است.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۴۷

آغاز: مسالة درشستن مخرج بول والقول بالمرة عندی اثقل؛ **انجام:** از زمین صلب پانصد ذراع و دررخوه هزار ذراع است که احداث قنات دیگر جایز نیست

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۲۱۵گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۲-۴۹۷]

● **المسائل الفقهیة** / فقه / عربی

al-masāʼil-ul fiqhīya

بارفروشی مازندرانی، غلامعلی بن عباس، ق۱۴ قمری

bārforūšī māzandarānī,qolām ʻalī ebn-e ʻabbās(- 20c)

چند مسئله فقهی مشکل را با استدلال و نقل و بعضی از اقوال نگاشته و این مسائل درنسخه حاضر آمده است: ۱. الدعوی فی المال المشترک؛ ۲. رؤیة الصبیة الدم قبل التسع؛ ۳. قاعدة امکان الحیض.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۰۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این حیثما وجدت المسائل الاتی ذکرها من مشکلات مسائل الفقه و مهامتها؛ **انجام:** ثم ان تفسیر أیام الحیض بأیام امکانه وقع فی کلام الشهید ...

ناتمام؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۹-۹۷]

● **مسائل فقهية** / فقه / عربی

masā'il-un fiqhīya

اصفهانی، یحیی بن محمد شفیع، ق۱۴ قمری

esfahānī, yahyā ebn-e mohammad šafī'(- 20c)

بحث‌های استدلالی نیکویی است درباره چند مسئله فقهی با رد و ایرادهایی بر بعضی از فقها و مخصوصاً گفته‌های استاد خود شیخ مرتضی انصاری را نقل کرده و در آنها گفتگو می کند. فهرست اجمالی مسائل چنین است:مسألة: فی الرجوع الی المفضول مع وجود الفاضل؛ مسألة: فی جواز أخذ القاضی من بیت المال ارتزاقاً؛ مسألة: نثبت ولایة القاضی بما یثبت به غیرها؛ مسألة: فی قضاء القاضی بعلمه؛ مسألة: لایجوز الحکم بدون البینة أو الحلف؛ مسألة: فی جواز نقض الحکم و عدمه؛ مسألة: فی ألفاظ الحکم التی لاتنقض؛ مسألة: فی صحة عبادات المقلد قبل وصول خبر العدول الیه؛ مسألة: فی ترجمة الدعاوی للحاکم؛ مسألة: فی توقف حکم الحاکم علی شهادة الشهود؛ مسألة: فی تبیین فسق الشهود بعد حکم الحاکم؛ مسألة: فی کیفیة ثبوت عدالة الشاهد؛ مسألة: لا یشهد الشاهد الا بعد الاطلاع علی باطن الامر؛ مسألة: فی مخالفة البینتین فی تعدیل الشاهد و جرحه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۱۶/۱

آغاز: مسألة هل یجوز الرجوع الی المفضول ... أصل البحث و ان کان منعقداً للثانی أعنی مقام القضاء؛ **انجام:** و من جهة أن المتعارضین المتساقطین کالعدم فیتوجه الرجوع الی الیمین و الثانی أظهر کما لا یخفی.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۴۳گ (۱ر-۱۴۳پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۵-۱۷]

● **المسائل الفقهية** / فقه / عربی

al-masā'il-ul fiqhīya

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۰۰

آغاز: ... مسألة: الطهارة والنجاسة من الصفات الحقیقیة القائم بالذات لا الاعتباریة و انهما فکان شرعیان یرجعان الی الاذن فی الاستعمال؛ **انجام:** مسالة: صلواة الاحرام منها مخیر بین الجهر والاخفات وای صفة منها اختارها صارت واجبة فائدة نقل شیخنا حرس الله مجده عن ابن فهد ... وان سمعه القریب.

رساله‌ای متوسط وفتوایی که از استدلال خالی بوده وبه‌صورت «مسالة – مسالة» تنظیم شده ودر آن اقوال بسیاری از فقها به‌ویژه ابن فهد حلی و ابن طی ودو استادش که ازآنها به عنوان «شیخنا الاول» که وفات کرده بود وشیخ اخیرش که زنده بود ذکر کرده است و استادش از پدرش نقل می‌کرده چنان‌که از ابن فهد هم ذکر کرده است به‌نظر می‌رسد مؤلف شاگرد شاگرد ابن فهد بوده وبه سبب استادش از وی متاثر بوده و اقوال ابن فهد را درجای جای کتاب آورده است، نسخه مباحث طهارت وصلاة را دربردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه مغلوط،مجدول،مصحح؛مهر: «الا ان نصر الله قریب ۱۲۴۲» (مربع)؛ جلد: مقوا، ۷۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۶/۱۰

آغاز: بسمله. مسئله لو استوجر لزیارة ثم استطاع للحج وجب تقدیم الزیارة؛ **انجام:** یجوز الی العمل به.

از تحریر و جامع ابن سعید و بیان و شرایع و حواشی مقامات و قواعد و تحریر و معتبر و تذکره و از فخرالدین محمد و عمیدالدین و ابن الجواد و ابن حمزه و یحیی بن سعید و شهید و احمد بن ابی الغیث از عزالدین بن حسام و ابن نجم الدین و ابن فهد و شیخ مقداد بن سلمان (که گرد آورنده شاگرد آنها است) و جمال الدین محمود و ضیاء الدین و علی بن محمود و نجم الدین و شیخ زین الدین بن الحسام در آن یاد شده و سخنان آنها آمده است. پاسخ فخرالدین محمد بن مهنا بن سنان مورخ ۷۲۰ در حله که فهرست کتابهای علامه را در آن برشمرده است در آن دیده می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۸۷گ (۲۳۵ر-۳۲۱ر)، ۱۸سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵-۴۲۳۸]

۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۲۱/۴-۶۰۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۲۳سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۲۰۸]

۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۴۷

آغاز: کتاب الطهاره، قال الله تعالی: و انزلنا من السماء ماء طهورا، لایجوز رفع الحدث و لا ازالة النجاسة الا بالماء؛ **انجام:** و هل یستحب التصدق بالفاضل عن الحاجة ام لا ؟ ... و الا فیستحب.

مباحث فقهی اهل سنت را نسبتاً کوتاه و فتوی گونه در چند کتاب ــ و هر کتاب دارای چند فصل ــ آورده است، نخستین آنها کتاب الطهاره و آخرین، کتاب صدقات است، در هر کتاب آیه یا آیاتی می‌آورد و سپس احکام را بیان می‌نماید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ ۱۵۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۵۱]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۳۳۳/۱

آغاز: الحمدلله الذی کشف الغمة عن هذه الامة التی لا تعفو و لا تقوی؛ **انجام:** واجعل عواقبنا الی حسن رضائک و صلی الله علی ... و الحمدلله رب العالمین

مسائل فقهی است در پنج باب و خاتمه و نزدیک به دویست و بیست پرسش و پاسخ است و گویا از حسین بن عبدالصمد عاملی باشد و در زمان شاه طهماسب صفوی تألیف شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ (۱پ-۷پ) [ف: ۵-۵۶۱]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۹۲/۲

آغاز:... و انت تطیئی زوجتک و انا عالمه بانک اجنی فکنت انا رایته؛ **انجام:** مسئله قال ابن الجنید و اذا ادعی رجل عبودتیه لقیط فی دارالاسلام ...

فقه استدلالی مفصلی است با عنوان‌های «مسألة، مسألة» که

متضمن بخشی از کتاب نکاح، کتاب طلاق، و فصل‌هایی از کتاب طهارت، ایلاء، لعان، اطمعه و کتاب قضاء می‌باشد، مؤلف در این اثر مسائل را غالباً چنین آغاز می‌کند:«قال الشیخ فی النهایة، قال الشیخ فی المبسوط، و قال ابن الجنید ...»، این اثر با کتب دیگر مسائل فقهی معرفی شده در منابع مقایسه شد که با هیچکدام تطبیق نمی‌کرد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۵۱ص (۹-۵۹)، ۲۱سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۸-۱۳۶]

۷. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۲۷**

آغاز: مسئلة اذا قراجزء آیة و لم یعربها و لم یقف علیها و وصلها باخری کما لوقال مالك یوم الدین ایاك نعبد بسکون النون فی الدین من غیر کسر او قال و لا الضالین بسم الله من غیر این یفتح نون الضالین هل یکون هذا لحنا و تبطل صلوته بذلک ام لا؟ الجواب نعم یکون لحناً و اللحن فی القراءة الواجبة فی الصلوة مبطل للصلوة ان کان عمداً و ان کان سهواً او نسیاناً اعاد تلك القراءة؛ **انجام:** مسئلة لو لم تحصل التفرقة الحسیة فالاقوی جواز البیع کمن یبیع الولد و یشترط استخدام امه مدة المنع و کذا لوباعه علی ان لایفارق البایع و الام بل بلازمها و فی الرد بالعیب اشکال اقربه المنع لحصول التفریق فیه فلو اشتری الجاریة و الولد ثم تفاسخا البیع فی احدهما اورده بعیب فیه منع لما فیه من التفریق فیه فلو اشتری الجاریة و الولد ثم تفاسخا البیع فی احدهما اورده بعیب فیه منع لما فیه من التفریق اما الرهن ففی التفریق بینهما اشکال اقربه الجواز لکن لیس للمرتهن البیع و لا للراهن الا.

در ایندفتر بی‌نام و گمنام در نسخه ما که همه آن با عنوان «مسئله» آغاز می‌شود و بیشترش پاسخ پرسش است، سخنان و فتواهای محقق حلی و علامه حلی و پسر او فخرالمحققین و ضیاءالدین و عمیدالدین و شهید اول و ابن فهد آمده است، از این‌که در پایان بسیاری از مسئله‌ها نام ابن فهد نوشته شده چنین گمان می‌رود که یکی از دو کتاب «المسائل الشامیات» یا «المسائل البحریات» او باشد همان‌که در روضات (ص ۲۰) یاد شده و نسخه‌های آنها در آستان قدس (۱۲۹:۲ - ۱۳۱) یاد شده است، در اجازات بحار (ص ۱۷۱) دارد که «الشامیات و البحریات» ابن فهد شایسته است بر بحار افزوده شود، المسائل الشامیات دوگانه ابن فهد پاسخهایی است به پرسش‌های یکی از دانشمندان شام که شاگرد او زین الدین علی بن فضل بن هیکل حلی به ترتیب کتاب‌های فقهی از طهارت تادیات آنها را یکجا گرد آورده و خطبه و دیباچه‌ای برآنها افزوده و یکی را در روز دوشنبه ۲۰صفر ۸۳۴ به نام «المسائل الشامیة فی فقه الامامیة» و دومی را روز شنبه ۱۷ ربیع الاول ۸۳۷ به پایان برده است. [آغاز و انجام نخستین شامیه چنین است:«الحمدلله الذی آتانا من کل ما سألناه و حبانا بکل ما طلبناه - و مسلمی الجن و الانس و الحمدلله وحده» (کنتوری، الذریعه، آستان قدس ش ۴۲۶ و ۴۲۱)، آغاز دومین آن چنین است:«اللهم بنعمتک تتم الصالحات» (الذریعه)، آغاز «بحریه» چنین است:«اخصه السلام با وفر الاقسام و اجزل السهام» (کنتوری - ش ۴۲۲، آستان قدسکه در آن این یکی با نخستین شامیه یکی پنداشته شد)، این هم گفته شود که در فهرست آستان قدس (۱:۲- ۱۳۰ ش ۴۲۳ و ۴۲۴ و ۴۲۷) از لوامع که پاسخ‌های ابن فهد است به پرسشهای فاضل مقداد و یکی از شاگردان همان ابن فهد آنرا گرد آوری نموده است یاد شده که چنین است آغاز آن: «الحمدلله الذی طهر انبیائه بماء عین عظمة»، شاید نسخه ما همان باشد. باز در آنجا (۳۹:۲ ش ۱۳۱) از «جواب مسائل» شمس الدین محمد بن محمد بن مکی مجاز از پدرش شهید اول و به خط خود او در نیمه روز سه‌شنبه ۱ ربیع الاول ۸۷۸ یاد شده است، نسخهما که پس از مرگ شهید نگاشته شده این «جواب مسائل» نخواهد بود.] در این نسخه ما خیلی از مسئله‌ها به نام فخرالمحققین و ضیاء الدین و عمیدالدین و شهید اول هم انجام می‌گیرد و مانا ابن فهد سخنان آنها را در پاسخ خویش آورده است، ایندفتر از رهگذر نشان دادن فتواهای متأخران شیعی بسیار ارزنده است و نکته‌های فراوانی هم در آن یافت می‌شود، چنین است پاره‌ای از نشانه‌های کتاب در نسخه شماره ۱۲۲۷ دانشگاه تهران «ذکر شیخنا رحمه الله» و «قاله ابن فهد» (در دنبال بسیاری از پاسخ‌ها) و «قال فخرالدین قدس الله سره» و «قال فخرالدین» و «قال عمید الدین» و «ما یقول مولانا دام ظله» و «قال شیخنا عمیدالدین» و «قال س» و «قاله س» و «القریضی رحمه الله» و «مسئلة یقول مولانا و سیدنا فخرالملة و الحق و الدین سنة ثلث عشر و سبعمائة سأل بعض الطلاب والدی قدس الله سره ببلدة دامغان عن تعلم القرآن هل هو واجب علی الاعیان او علی الکفایة و اجاب قدس الله سره عن ذلک بان تعلم القرآن منه واجب علی الاعیان عنیا و هی الفاتحة ...» (۱۶ر) و «قال السید ضیاء الدین» و «جعل فی الذکری» و «ذکرها الشهید رحمه الله فی الذکری» و «قال الشهید فی الذکری» و «قاله الشهید قدس الله روحه» و «کتب محمد بن المطهر و قال لنا دام ظله مشافهة» و «کتب محمد بن المطهر» (دنبال مسئله‌ای) و «قال ضیاءالدین» و «ما یقول مولانا دام عزه ... و کتب محمد بن المطهر» و «قال ض» و «قاله عمیدالدین» و «نقله بعض الثقاة عن جمال الدین قدس الله سره» و «اعتبر العلامة و ولده فخرالدین» و «قال الشهید» و «قال الشهید ظاهر کلام الاصحاب یقتضی ذلک ... و کتب اصغر العباد محمد بن مکی» و «مسئلة من فوائد عمید الدین رحمه الله» و «مسئلة. لوفقدت بنت المخاض ... اجاب فخرالدین ...» و «نقله السید عن المشایخ»و «قال فی الدروس ... و هو فتوی شیخنا رحمه الله» و «بخط الشهید رحمه الله علی نسخة» و «مسئلة اذا تمضمض للتبرد فی قضاء شهر رمضان ... الجواب انی بحثت مشابهة هذهمع والده قدس الله سرم ... قال لی والدی قدس الله سره» و «فخرالدین» و «قاله فخرالدین» ش(در دنبال مسئله‌ای) و «و قال شیخنا ره» و «قال شمس الدین قدس الله روحه» و «... نجم الدین ابوالقاسم و جمال الدین یقولان ... قاله فخرالدین ... ابن فهد» و «قال امام المجتهدین» و «و اجاب عنها الشیخ امین الدین قدس الله روحه» و

«اجاب فخرالدین» و «اعلم ان والدی قدس الله روحه سألته عن هذه المسئلة ... و حکی قولا سمعه مشافهة من الشیخ ابی القسم بن سعید قدس الله سره ... حکاه ابوالقاسم لوالدی مشافهة عن ابن نما رحمه الله و استضعفه ابوالقاسم و قوی الثانی. قال والدی الاقوی الاول ...» و «قاله المحقق» و «قاله ابن مکی رحمه الله» و «کتب عبدالله بن الاعرج الحسینی» و «قال دام ظله» و «قال صاحب الجامع» و «قول الشهید ... » و «قال شیخنا» و «مسئلة مما استفدناه من شیخنا عمیدالدین فی درس مشهد الحسین ...» و «قال مشائخنا قدس الله ارواحهم؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، ۹۵گ، ۱۵ و ۱۸سطر(۱۰×۱۲/۵–۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۶–۲۴۵۷]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۵۱/۳

آغاز: بسمله، هذه مسائل بخط السید المعظم نجم الدین و اجوبتها بخط شیخنا ابن مکی ادام الله ایامها؛ **انجام:** و استعذ بالله من الشیطان ملتمس القول ما قال الهاشمان ...

در این رساله پاره‌ای از مسائل فقهی به‌صورت سؤال همراه با پاسخ‌های آنها که توسط دو فقیهی که نامشان ناخوانا است و تنها از نام فقیه دوم ابن مکی قابل خواندن است که محتملاً شهید اول می‌باشد، درج گردیده است؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: رضا موسوی زنجانی؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۰گ (۳۸–۴۷)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۱۹–۳۱۴]

● **المسائل الفقهیة و اجوبتها** / فقه / عربی

al-masā'il-ul fiqhīya wa ajwibat-u-hā

قراچه داغی، محمد علی بن احمد، – ۱۳۱۰ قمری

qarāče-dāqī, mohammad 'alī ebn-e ahmad(- 1893)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۳/۱۴

آغاز: بسمله الحمد لله علی نواله ... مسئلة لو طلق الرجل زوجته بالطلاق الرجعی ثم صالحها؛ **انجام:**و کان مناط حکمه راجحا و اذا علم بالدلیل العلمی خلافه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ ۱۵ص (۴۱–۵۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۲–۱۲۷]

● **المسائل الفقهیة و الاصولیة** / فقه، اصول فقه / عربی

al-masā'il-ul fiqhīya wa-l uṣūlīya

کاشف الغطاء، جعفر بن خضر، ۱۱۵۴ – ۱۲۲۸ قمری

kāšef-ol-qetā', ja'far ebn-e xezr (1742 - 1813)

چند فتوا و مسأله فقهی و نیز اصولی است، مشتمل برخمس، زکات، وقف، لفظ مطلق، انجام عبادات به جهت ترس از اتش یا طمع بهشت،استعمال لفظ مشترک، اعمالی که مشروط به نیت هستند، اراده، تأخیر از اتیان صلات، چگونگی نمازگزاران در مساجد مخالفین با این‌که مساجد آنان برای صلوات صحیحه وقف گردیدهاست و از نظر آنها صلات امامیه باطل و فاسد است! ایشان می‌گویند: «قلت ان الامر بالعکس، لان الصحة عبادة عما هو کذلک فی نفس الامر، فیلزم بطلان صلاتهم فی مساجد الشیعة و صحة صلاة الشیعة فی مساجدهم ...».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۱۰۱

آغاز: من افادات شیخنا المعظم الشیخ جعفر النجفی، مسألة: من اعطی ما اختیاره علی المجتهد فی زمن الغیبة علی المشهور من ثلاثة اسهم الخمس بنفسه من غیر اذنه، ثم اجازه المجتهد ... ؛

انجام: ولو کتب المجنب مثلاً او نقش فی بدنه آیت او اسماً الله، لم یشمله ادلة حرمة اللمس ... الاجتناب عنه ... من باب تعظیم الشعائر و حرمه ... مثله

خط: شکسته نستعلیق، کا:کرکی، حیدر بن علی، تا: ۱۲۲۳ق؛ در زمان حیات مؤلف نگاشته شده و عبارت «سلمه الله تعالی» در برخی فقرات و فرازها دیده می‌شود؛ جلد: تیماج، ۱گ (۵۴ر–۵۴پ)، سطور چلیپایی (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [میراث شهاب: س۱۳ ش۳و۴–۱۳۵]

● **المسائل الفقهیة و الاصولیة** / فقه و اصول / عربی

al-masā'il-ul fiqhīya wa-l uṣūlīya

همکینی، ابوالقاسم بن محمد علی، ق۱۴ قمری

hamkīnī, ab-ol-qāsem ebn mohammad 'alī(- 20c)

مسائل پراکنده‌ای در فقه واصول در فقه و اصول را به صورت استدلالی، برخی مختصر و برخی مفصل، از بحث‌های اساتیدش بدون تنظیم خاصی گرد آورده است.برخی از این مباحث ظاهراً از کتاب‌های دیگر نقل شده است.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۷/۱

آغاز: مسائل الاولی کل عقد تضمن علی تنقیص حق او تنقصه من یحق فی أحد الطرفین لا یکون ذلک العقد ناقلاً لشی، لذلک المنقوص

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ ۱۳۲۷؛ ۳۱۱گ (۱ر–۴۹پ و ۱۲۶ر–۳۸۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲–۴۵۶]

● **مسائل فقهی و اصولی** / اصول فقه / فارسی

masā'el-e feqhī va osūlī

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ – ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

در شش مسأله فقهی و اصولی و کلامی که از سبک آن پیداست که از میرزای قمی باید باشد، چنان‌که در فهرست آغاز نسخهحاضر این یکی هم از او دانسته شده اگر چه در آغاز و

انجام آن نامی از وی برده نشده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۰/۱۵
آغاز: سئوال: اینکه میگویند الفاظ اسامی معانی نفس الامریه است چه معنی دارد و چه ثمرة بر آن مترتب میشود ؟جواب: بدانکه معانی و مفاهیم در حد ذات خود استقلال دارند و مقید بقیدی نیستند که خارج از آنها باشد؛ **انجام:** و بر فرض ورود آنها از امام تأویل ... بایشان و بر ظاهر آنها نباید اعتقاد کرد. و الله العالم. تمت
کا: اسدالله حسینی رضوی، تا: ۱۲۲۶ق؛ ۵گ (۱۶۰پ–۱۶۴ر) [ف: ۵-۱۸۰۵]

● **مسائل فقهی و تفسیری** / گوناگون / فارسی
masā'el-e feqhī va tafsīrī
جزایری، عبدالله بن نورالدین، ۱۱۱۲ – ۱۱۷۳ قمری
jazāyerī, 'abd-ol-lāh ebn-e nūr-od-dīn (1701 - 1760)
بیست و هشت مسأله است در فقه و تفسیر.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۵۱۰/۳
آغاز: مساله در کتاب «صافی» در تفسیر«و ما فعلته عن امری» که در آخر قصه حضرت خضر و موسی است؛ **انجام:** بلکه مناط اعتبار همین مساوات در حسن و مقدار است والله یعلم.
خط: نسخ، کا:ابوالحسن بن محمد محسن بن الحسن بن عبدالله، تا: یک‌شنبه ۲۴ ربیع الاول۱۲۲۸ق، که با خط جدش سید عبدالله مؤلف در دوشنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۲۲۸ مقابله نموده؛ ۱۰گ (۸۰پ–۸۹ر) [ف: ۵-۵۶۰]

● **مسائل فلسفی** / فلسفه / فارسی
masā'el-e falsafī
نجفی، محمد حسین، ق۱۳ قمری
najafī, mohammad hoseyn(- 19c)
اهدا به: محمد شاه قاجار (۱۲۵۰–۱۲۶۴)
نویسنده می‌گوید: چون رساله فارسی خود را در اسرار صلات به نام «مفاتیح النجاة» پرداختم و در آن نشان دادم که هر که نماز گزارد یازده عالم سیر می‌کند، مطالعه آن محمد شاه را خوش آمد و در تعقیب آن بر آن شدم تا این رساله را در مباحث کلامی بپردازم که حاوی مقدمات و فصول و خاتمه می‌باشد بر این قرار: اما مقدمات: این کتاب را سه مقدمه است: مقدمه ۱) در تحقیق این که اصالت با وجود و عدم تأصل از آن ماهیت است با دلائل عقلی، مقدمه ۲) در این که آیا بین حقایق امکانیه بینونة عزلیه هست یا نه، مقدمه ۳) در حدوث و قدم وجود و عدم و وجوب و امکان. پس از این مقدمات فصول و خاتمه که در مباحث مختلف فلسفی است. در انتها صورت اجازات شیخ محمد حسین نجفی از بزرگان شیعه گرد آمده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی اشرق بشروق بروق نور الوجود هیاکل عوالم الغیب و الشهود و السلام علی السراج المنیر فی غمرات بحار قوسی النزول و الصعود ...
[فهرستواره منزوی ۱۵۵/۶]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** آخر رساله (=ص ۱۷۶): فان العالم بجمیع اجرامه و اجزائه رشحة من تجلیاته
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق، جا: تهران (احتمالا)؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۳ص (۱۴۹–۱۸۱)، ۱۱ سطر(۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۳۷]

● **مسائل فلسفية** / فلسفه / عربی
masā'il-un falsafīya

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۷۷/۲۹
بدین‌گونه:«بسمله. و الحمدلله فی هذه الاوراق بعض الاستدلال من الکتاب العزیز و من العالم علی بعض مسائل العارفین فیها و مسائل من طریق الکشف و التاویل المستفاد من النص و التاویل منها ان الوجود خیر ... و هو یلزم عدم الرابطة»؛ کا:طباطبایی زواری کچویی، علی اصغر بن محمد قاسم، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲گ (۲۱۶ر–۲۱۷پ)، ۳۵سطر(۱۴×۲۸)، اندازه: ۲۲×۳۹سم [ف: ۱۷-۴۱۲]

● **مسائل فلسفی در طبیعیات و ریاضیات فلکی** / فلسفه / فارسی
masā'el-e falsafī dar tabī'īyāt va rīyāzīyāt-e falakī
احتشام اولیائی، علی محمد، ق۱۴ قمری
ehtešām-e owlīyā'ī,'alī mohammad(- 20c)

شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۳۹
آغاز: دوست معظم و فاضل محترم آقای فرشاد در عالم زندگانی وجود رفیق نیک کیمیای سعادت است
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳ربیع الثانی ۱۳۵۲ش، جا: بندر شاهپور؛ ۳۴گ، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱-۱۳۱]

← المسائل فی احکام النجوم ← المسائل

● **مسائل فی الارث** / فقه / عربی
masā'il-un fi-l irṯ

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۳۱
آغاز: هذه قاعدة فی تصحیح مسائل الرد. الرد فی اللغة معروف و

فی الاصطلاح نقیض العول عند زیادتها علیها؛ **انجام:** اذا کان منفردا و المقاسمة مع الاخوة والاخوات و السقوط بالاب. تم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۲گ (۴۳ر–۴۴ر)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱–۳۶۶]

● مسائل فی استحالة الاستدلال علی النبوة علی المجبرة و المشبهة و فی ... / کلام و اعتقادات / عربی
masā'il-un fī istiḥāla-til istidlal 'ala-n nubuwwa 'ala-l mujabbara wa-l mušabbaha wa fī ...
علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری
'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)
مسائلی در استحاله استدلال بر نبوت بنا بر نظر مجبره و مشبه، و حدوث جسم و عصمت و مسائلی کلامی دیگر و مسأله‌ای فقهی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ از روی نسخه کهنه نجف؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶–۳۹۸]

● المسائل فی اعمال القلوب و الجوارح / اخلاق / عربی
al-masā'il fī a'māl-il qulūb-i wa-l jawāriḥ
حارث محاسبی، ۱۶۵ – ۲۴۳ قمری
hāres-e mohāsebī (782 - 858)
چاپ: قاهره، عالم الکتب، محقق عبد القادر احمد عطا، چاپ اول، ۲۷۱ص، ۱۳۸۸ق.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۴/۹–ف
نسخه اصل: جارالله ش ۱۱۰۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه اول محرم۵۲۳ق؛ ۳۳گ (۱۱۸–۱۵۰)، ۲۰سطر [فیلمها ف: ۱–۴۸۸]

● مسائل فی الامامة فی خمسة اصول / کلام و اعتقادات / عربی
masā'il-un fi-l imāma fī xamsa-ti usūl

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۰۶/۳–ف و ۴۲۰۷/۳–ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳–۳۲]

● مسائل فی ایام البحران فی الامراض الحادة / طب / عربی
masā'il-un fī ayyām-il bohrān fi-l amrāḍ-il ḥādda
قسطا بن لوقا، ق۳ قمری
qostā ben luqā(- 9c)
در بیماری‌های حاده.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۸۸/۵
آغاز: بسمله. مسائل جمعها قسطاس بن لوقا الیونانی فی ایام البحران فی الامراض الحادة. علی کم جهة یجری الخروج من الامراض. الخروج من الامراض یکون علی جهتین. احدیهما الخروج من المرض ببحران؛ **انجام:** کان آخره الیوم العشرین لافی الیوم الواحد و العشرین، و المحنة و الحساب، یشهد علی صحة هذه القول
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۴گ (۲۴پ–۲۷ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۰سم [ف: ۹–۲۲۳]

← مسائل فی الطب للمتعلمین ⟵ المسائل
← المسائل فی علم النجوم ⟵ کتاب بسر هندی

● مسائل فی النیة و الادب و الرزق و الدنیا و غیرها = دقایق العلوم / اخلاق / عربی
masā'il-un fi-n nīyya wa-l adab wa-r rizq wa-d dunyā wa ġayr-i-hā = daqāyiq-ul 'ulūm
حکیم ترمذی، محمد بن علی،– ۳۲۰ ؟ قمری
hakīm-e termezī, mohammad ebn-e 'alī(- 933)
ذکر منفردین و وصف ایشان و ذکر نفس و درباره شکر و صبر و نعمت و شدت و فائده عزیزه وجیزه، مسأله‌ای در زهد از دقایق علوم.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۳/۳–ف
آغاز: مسئلة اخری فی الادب. قال الامام؛ **انجام:** (بخش یکم): فهم تقوم الارض، و عین الله ترعاهم. تم کتاب دقایق العلوم ... (بخش دوم): عنده من فقد العبد لنفسه. آخر المسایل و الحمدلله کما هو اهله.
نسخه اصل: راشد افندی ش ۱۵۷۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵۹۳ق؛ ۲۵گ (۲۴پ–۴۸ر)، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱–۴۵۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲–عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲–۲۵۳]

● مسائل قبح / اصول فقه / عربی و فارسی
masā'el-e qobh

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۶۲۶۵
آغاز: المصنف لنا القطع یصح قول القائل؛ **انجام:** این سخن به غایت سخیف است
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف:زین الدین جعفر زاهدی [رایانه]

● المسائل القدسیة و القواعد الملکوتیة = طرح

الکونین فی حشر العالمین / عرفان و تصوف / فارسی و عربی
al-masā’il-ul qudsīya wa-l qawā‘id-ul malakūtīya = ṭarḥ-ul kawnayn fī ḥašr-il ‘ālamayn

صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم،۹۷۹-۱۰۵۰قمری

sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1572 - 1641)

نام مؤلف در مقدمه ذکر نشده است، لیکن شواهد قطعی مسلم می‌دارد که اثر خامه ملاصدرا است. رساله موجزی است در ربوبیات. در مقدمه آورده که مطالب این رساله دور از مبانی فلسفی و سفسطی و جدلی و تقلید است و تمام مندرجات آن از مکاشفات و واردات قلبی است. برای معرفی رساله چند سطری از مقدمه آن نقل می‌گردد:«فهذه مسائل قدسیة و قواعد ملکوتیة لیست من الفلسفة الجمهوریة و لا من الابحاث الکلامیة الجدلیة و لا التقلیدات و لا المکابرات السوفسطیة بل انما هی من الواردات الکشفیة الفائضة علی قلب اقل العباد عند انقطاعه عن الحواس و المواد و انسلاخ نفسه عن البدن العنصری المؤلف من الاضداد و ترقیه فی مراتب العقول و النفوس الی اقصی الغایات مسافراً من المحسوسات الی الموهومات و منها الی المعقولات حتی اتحد بالعقل الفعال» تا آنجا: «قد اورد تلک المسائل و فرقها فی کتب عدیدة و رسائل بحیث بصعب علی الناظر تمیزها و تفصیلها و نقدها و تحصیلها» تا آنجا:«فاراد ان یبینها ملخصة عن الزوائد مجتمعة فی اوراق یسیرة و اجزاء غیر کثیرة بعبارات موضحة غیر عسیرة لیسهل اخذها علی المستحقین».رساله مرتب است بر عنوان دو «جمله»: ۱. الحکمة القصوی و العلم الاعلی، در دو «مقاله»، ۲. اثبات الوجود الذهنی و ظهور الظلی، دارای «تمهید» و سه «مقصد».در آن از «کتابنا الکبیر» در دو جا و از این‌که خود او پیش‌تر وجود را اعتباری می‌دانسته است یاد شده است.

آغاز: بسمله! سبحان الذی ابان فی بدایات حالات ذوی الهمم نهایات تقلبات اصحاب الفکر و الفهم و فازت بین المسافرین الیه بحسب علمهم و عنهم.؛ بیت میل هر کس بر کمال او بود، جنبش بر حسب حال او بود، کر بپرد پشه‌ای چندانکه هست، کی کمال جز خودش آید بدست ... و بعد فهذه مسائل قدسیه و قواعد ملکوتیه لیست من الفلسفه الجمهوریةلا من الابحاث الکلامیه ...

انجام: لیلزم کون القضیه مشروط ... المعنی و ان کانت جمله فی الصورة فلنکتف بهذا القدر من هذا المطلب فی هذا المختصر و زیادة الکشف یطلب من کتابنا الکبیر و التوفیق من الله العلیم الخبیر

چاپ: همراه چند رساله ملا صدرا، ۱۳۰۲ق؛ در کنار «کشف الفواید» حلی، سال ۱۳۰۵ق؛ در کنار مبدء و معاد، سال ۱۳۱۴ق چاپ شده

[یادنامه: ۱۱۱؛ الذریعة ۳۶۲/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۱۹۰/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۶/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۵۸ص (۱۲۱-۱۷۸)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۹-۳۸۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۲۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا:عبدالرزاق گیلانی، تا: ۱۰۳۴ق، جا: قزوین؛ جلد: میشن، ۲۴گ (۳۳پ-۵۶ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲/۶×۱۹/۸سم [ف: ۹-۲۷۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۹ق، جلد: تیماج مذهب، ۱۱۲ص(۱۴۰-۲۵۱)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۳/۱-۱۷۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۱۱۰۸۸/۲

آغاز و انجام: برابر

تنها شامل جمله اولی است که مشتمل است بر سه مقاله:«فی الوجود و احکامه، فی احکام واجب الوجود بحسب المفهوم، فی اثبات الوجود الذهنی»؛ خط: نسخ، کا:شیخ محمد فخرالعلماء کردستانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۱-۳۵۴]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۳/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، اندازه: ۱۵/۱×۲۲/۶سم [ف: ۷-۴۵۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۱۲/۶

خط: نسخ، کا:قاینی بیرجندی، اسماعیل بن هادی، تا: ذیحجه۱۲۰۹ق، برای ملااحمد اردکانی؛ ۴۰گ (۵۴پ-۹۳ر)، ۱۲سطر(۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۷-۲۹۶]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۶۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۹ ذیقعده۱۲۹۵ق؛ در ص ع آنرا «طرح الکونین» پنداشته است؛ جلد: مقوایی، ۴۶گ (۴۹پ-۹۴ر)، ۱۵سطر(۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: -۳۵۱]

← مسائل قریبة المأخذ و جواباتها ⟵ المسائل الهندسیة و الطبیة

● **مسائل قطب راوندی** / کلام و اعتقادات / عربی
masā’el-e qotb-e rāvandī

پاسخ به دو مسأله کلامی است که در ابتدای آن آمده است: «مسائل مرویة عن مولانا قطب الدین کافی الاسلام ابی الحسین سعید بن هبة الله [الراوندی]سؤال اول: هل یکون للرسول و الائمة علیهم السلام سؤال القبر أم لا؟ و ... سؤال دوم: هل یدخل رسول الله تحت قوله اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الأمر منکم أم لا؟».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۳

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، شماره ۳۷۶۲؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۷۳)، ۱۸سطر [عکسی ف: ۳-۱۸۱]

← مسائل القونوی ⋗ اسئلة القونوی عن الطوسی

● **المسائل الکمالیة** / کلام و اعتقادات، فقه / عربی

al-masā’il-ul kamālīya

محقق حلی، جعفر بن حسن، ۶۰۲ - ۶۷۶ قمری

mohaqqeq-e hellī, ja‘far ebn-e hasan (1206 - 1278)

پاسخ ده پرسش کمال الدین محمد بن محمد سهل آبی: مسئله۱. فی الجوهر و الفرد و الدلالة علی ثبوته؛ ۲. ما الدلیل علی ان الحوادث متناهیة؛ ۳. ما الدلیل علی ابطال التسلسل؛ ۴. هل یجب علی کل مکلف معرفة العقاید بالدلیل او لا فان کان الاول لزم تعطیل الامور الدنیویة ...؛ ۵. هل ایجاد العالم لغرض اولا لغرض حکمی ...؛ ۶. فی القبلة ... و ما معنی التیاسر و هل متابعة الاعراب فیها واجب ام لا؛ ۸ هل یحل للهاشمی اخذ الزکوة من غیره و ان حل فعن ای حال یحل؛ ۹. هل بری ذمة المیت بما یودی عنه من الصلوات و الحقوق ام لا و لو مات هل یخرج من اصل الترکة ام لا؛ ۱۰. هل یشترط فی عقد النکاح التلفظ بالعربیة باحد الالفاظ الثلثة ام یکفی بترجمتها بای لغة اتفق.

آغاز: قال الشیخ الامام ... اما بعد حمد الله الذی صغر کل عظیم فی جلال عظمته و قصر کل قدیم عن کمال ازلیته و خضع کل رفیع لقاره عزته ... فانا مجیبون عما سأل عنه الشیخ الفاضل.

انجام: فیجوز العدول الی ما یدل علی معناها و ینعقد النکاح به ولو کان اشارة کما فی حق الاخرس و الله العاصم من الزلل الهادی الی احمد السبل، تمت.

چاپ: ایران، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی، ۱۴۱۳ق، رضا استادی، حروفی، ۱، وزیری، صص ۲۶۹-۲۹۹

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۲۶/۱۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا،تا:۸۵۴ق؛کاغذ:ترمه ختایی،جلد:میشن، ۲۰سطر [ف: ۵-۳۱۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۳/۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۶گ (۲۶۷پ-۲۷۲پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۲-۷۸۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۲۸/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:غلامرضا بن آقا محمدحسین حناساب اصفهانی، تا: ۱۲۵۵ق؛مصحح؛۳گ(۴۱ر-۴۳پ)،۲۴سطر(۹×۱۵) [ف: ۴۱-۴۴۹]

● **مسائل گوناگون** / گوناگون / فارسی

masā’el-e gūnāgūn

اصفهانی، محمد حسن بن کرمعلی، ق۱۳ قمری

esfahānī,mohammad hasan ebn-e karam-‘alī(- 19c)

تاریخ تألیف:۱۲۲۴ق

حاوی مسائل و مطالب مختلفه از خلقت افلاک و اقالیم سبعه و توصیف ربع مسکون و تواریخ پادشاهان و حکما و فلاسفه و شعرا و عرفا و احجار و فلزات و حیوانات بری و بحری و هوایی و نباتات و غیره. جمع و ترتیب محمد حسن بن کرمعلی اصفهانی.

آغاز: سپاس و ستایش و درود و محمدت بی قیاس سزاوار یکانه وجودی تواند بود

[فهرستواره منزوی ۲۴۵/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۸

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ مجدول و منقش؛ ۲۴۷گ، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲-۳۸۷]

● **المسائل اللازمة** / کلام و اعتقادات / فارسی

al-masā’il-ul lāzima

مازندرانی، محمد علی امیر

māzandarānī,mohammad ‘alī amīr

مبحث مختصری در خداشناسی و بیان صفات حضرت باری تعالی می‌باشد.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بدانکه قرآن و احادیث و اجماع دلالت می‌کند.

انجام: زیرا که عبادت محض از برای خدا قبول خواهد بود و السلام علی الذین یستمعون الحق و یتبعونه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۶۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۰ ربیع الثانی۱۲۸۶ق؛ ۷گ (۱-۷)، ۱۷سطر، اندازه: ۷×۱۳/۵سم [ف: ۲۹-۵۵۶]

← المسائل اللتی وقع ... ⋗ اصول الفقه

● **مسائل لطیفه** / ادبیات / فارسی

masā’el-e latīfe

مشهد؛ رضوی؛شماره نسخه:۲۹۸۰۲

آغاز: مسائل لطیفه که از حساب به قواعد لطیفه غریبه درست می‌آید منقول؛ **انجام:** از جذر مجموع کم کنیم دو باقی باشد و او مقربه باشد و السلام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● **مسائل اللقطة** / فقه / عربی

masā’il-ul luqata

مازندرانی لاریجانی، محمد، ق۱۳ قمری

māzandarānī lārījānī,mohammad(- 19c)

مؤلف به امر استادش (که احتمالاً حجة الاسلام شفتی است) این رساله استدلالی را درمورد بعضی از مسائل متعلق به لقطه با ذکر روایات واقوال فقها بررسی کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۸۸/۲

آغاز: الحمدلله الذی ارسل الانبیاء والرسل لتمهید قواعد الملة والدین وانزال الصحف والکتب لتوضیح المسائل وفوائد الشرع المبین لقاطبة المکلفین حتی یبلغوا الی اقصی مراتب الحق والیقین؛ **انجام:** سواء کان من اهل القوافل ام لافوجده رفیقه علم حین الاخذ انه من صاحبه ام لم یعلم فظهر مالکه وجب علیه رده ان کان باقیا ویضمنه ان کان تالفا طالب ام لم یطالب لما مر من الادلة

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۲]

← مسائل مأخوذة ﴿ رساله عملیه

● **مسائل ما وجدت من المسائل الواردة من النیل علی المرتضی و جوابها** / پاسخ پرسشها / عربی

masā’il-un mā wujidat min-al masā’il-il wārida min-al niyl ‘ala-l murtaḍā wa jawāb-u-hā

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۹۸]

● **المسائل المتعلقة بخیار الرؤیة (رسالة فی)** / فقه / عربی

al-masā’il-ul muti‘alliqa bi-xīyār-ir ru’yat (r.-un fī)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۹۷/۸

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... قول الشیخ العلامة المرتضی الانصاری السادس خیار الرؤیة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: میشن، ۷۴گ (۱۱۳ر-۱۸۶ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۳/۸سم [ف: ۹-۴۴]

● **المسائل المتعلقة بخیار الغبن (رسالة فی)** / فقه / عربی

al-masā’il-ul muti‘alliqa bi-xīyār-il ġabn (r.-un fī)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۹۷/۷

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... قال الشیخ العلامة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: میشن، ۵۰گ (۶۳پ-۱۱۲ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۳/۸سم [ف: ۹-۴۳]

● **مسائل متعلقة بالصوم** / فقه / عربی

masā’il-un muti‘alliqat-un bi-ṣ-ṣawm

بحرانی، علی بن سلیمان، ق۷ قمری

bahrānī,‘alī ebn-e soleymān(- 13c)

اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۱۹/۳

آغاز: الاولی شهادة عدلین برؤیة الهلال مطلقا کافیة، الثانیة لا تعتبر رؤیة الهلال قبل الزوال لیوم الماضی؛ **انجام:** و لا فرق فی الکفارة بین النهار و اللیل و تجب الکفارتان لو کان بنهار رمضان.

خط: نسخ، کا:عبدالله بن یحیی بن عبدالله بن ناصر بن محمد بن ابطال، تا: ۱۰۴۹ق؛ مصحح؛ تملک: محمد رضا قمی که کتاب را از ولی محمد کتابفروش در لاهور به سال ۱۱۰۳ خریده؛ جلد: مذهب، ۴گ (۱۶۲پ-۱۶۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۹۹]

● **مسائل متفرقات** / گوناگون / عربی

masā’il-un mutifarriqāt

شیروانی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۰۹۸ قمری

šīrvānī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1687)

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۳/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نسخه‌پژوهی: ۳-۷۳]

← مسائل متفرقه ﴿ مسائل الایات

● **مسائل متفرقه** / گوناگون / عربی

masā’el-e motefarreqe

ابن سراج، محمد بن حسن، ۳۷۳ - ۴۲۷ قمری

ebn-e serāj,mohammad ebn-e hasan (984 - 1037)

رساله گویا از ابویعلی محمد بن حسن داماد شیخ مفید است در توضیح سخنان شیخ مفید در یازده مسأله فقهی و کلامیکه تحت عنوان پرسش و پاسخ آمده است. نام پاسخ‌دهنده مذکور نیست و آنچه مسلم است سائل از کلمات شیخ مفید سؤال می‌کند. از تضاعیف مسائل برمی‌آید که خود شیخ مفید نیز در حیات بوده است.

[نجاشی ۲۸۳، ۲۸۸]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸/۲۸ خوئی

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۳۵۲]

● **المسائل المتفرقة** / متفرقه / عربی

al-masā'il-ul mutifarriqa

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری

'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

رساله‌ای است استدلالی در پاسخ به سؤالات مختلف روایی، کلامی، اعتقادی و بعضاً فقهی که از محضر سید طلب جواب شده است، از جمله: معنی نسبت نقص عقل و دین به زنان، کلام در الولد للفراش، وجه نهی النبی عن اکل الثوم، کلام ابن جنی فی حذف علامة التانیث، حکم اموال السلطان، التصدق بالمال الحرام، جواز التزکیة من المال الآخر، صحة حمل رأس الحسین الی الشام، علم الوصی بساعة وفاته و عدمه، حکم عبادة ولد الزنا، مشاهدة المحتضر الامام قبل موته، بیان قول النبی یا علی انا و انت کهاتین، الرجعة، من کلام لعلی علیه السلام یتبرأ من الظلم، الاستدلال علی کون السماوات و الارضین سبع، فی فدک، فی الغیبة، الحال بعد الحجة المنتظر فی الامامة، حول خبر نحن معاشر الانبیاء لانورث، فی تفضیل فاطمة (ع)، انکاح امیرالمؤمنین ابنته، کلام فی حقیقة الجوهر و ... که نسخه‌ها با یکدیگر جدائی دارد و سؤالات نیز هماهنگ نیست.

آغاز: بسمله. مسئلة ما معنی ما روی عن النبی (ص) و هو مشیر الی النساء لما ارادوا الی نقص عقل و دین اصلب اللب الحکیم منهن الجواب قد قیل ان معنی نسب النساء الی نقصان الدین

چاپ: ضمن الرسائل الشریف المرتضی، قم، دار القرآن الکریم، ۱۴۰۵ق، تحقیق سید مهدی رجائی،الجزء الثالثة، ص ۱۲۳-۱۵۱

۱. مشهد؛ آستان قدس؛ شماره نسخه:۳۰۶۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** وجدنا ناراً یعظمها اهلها فبعث بها الی خراسان یسمی کرکوا آبچور (کذا)

خط: نستعلیق، کا:احمد بن محمدرضا صفائی خوانساری، تا: ۱۳۲۹ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن مذهب، ۲۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۲۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷/۲۲عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۳۸۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۱۵۰۹

تذکر: شماره بازیابی اصلاح شد؛ کا:سید احمد صفائی خوانساری، بی‌تا؛ قطع: خشتی [اهدائی ف: -۳۷۳]

● **مسائل متفرقة** / متفرقه / عربی

masā'el-e moefarreqe

فخرالمحققین، محمد بن حسن، ۶۸۲ - ۷۷۱ قمری

faxr-ol-mohaqqeqīn, mohammad ebn-e hasan (1284 - 1370)

مسائلی است متفرقه که فخرالدین فرزند علامه حلی املاء کرده است. بیشتر این مسائل فقهیاست.

آغاز: بسمله. و به نستعین مسایل متفرقة من املاء شیخنا فخرالدین قدس الله روحه و نور ضریحه مسئلة استطاعة الوجوب هی الشرایط المذکورةو استطاعة الاستقرار هی بقاء هذه الشرایط

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذا لم یکن ماموربه لم یصح النیة فسد العقل و قیل ان هذه المسائل بخط الشیخ الامام الاعظم الشیخ جمال الدین احمد بن فهد قدس الله روحه و هی من مسایل لفخر الدین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۱گ (۱۵۳پ-۱۹۳پ)، ۱۸سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵-۴۲۳۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۹۸/۳

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه شهرداری-گرگان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۷گ (۳۰۴-۳۹۰) [عکسی ف: ۲-۱۸۸]

● **مسائل متفرقه** / فقه / عربی

masā'el-e motefarreqe

اسفرجانی، محمد رضا بن محمد علی، ق۱۳ قمری

esfarjānī, mohammad rezā ebn-e mohammad 'alī (-19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۱۵/۱۲

خط: نسخ، کا:محمد حسن گوگدی، تا: ۱۲۷۱ق؛ ۲۲گ (۱۰۱ر-۱۲۲ر) [مختصر ف: -۷۵۱]

● **المسائل المتفرقة = جنگ** / فلسفه / عربی

al-masā'il-ul mutifarriqa = jungu

رشتی، احمد بن علی محمد، قرن ۱۳ قمری

raštī, ahmad ebn-e 'alī mohammad (- 13c)

مجموعه‌ای است از مسائل پراکنده در موضوع فلسفه که مؤلف آنها را ازکتاب‌های گوناگون گردآورده و هرکدام دارای آغاز و انجام مستقل و چون مقاله‌ای می‌ماند:۱)مطلبی در تحقیق مزاج به نقل از اسفار و دیگر مصنفات ملا صدرا که در انجام آن آمده: «نقلته من مصنفات قدوة العارفین العارف الشیرازی قدس سره ... احمد بن علی محمد الرشتی»؛ ۲) نقل مطلبی از بحار الانوار علامه مجلسی با این آغاز: «اعلم ن شیخنا المجلسی قدس سره بعد ما نقل اقوال المتکلمین و الفلاسفة فی بیان اسباب الکائنات فی الجو فی باب السحاب من مجلد السماء و العالم ...»؛ ۳) طرح کلامی از شفای ابن سینا و اعتراضات و پاسخ‌های آن در مورد تناهی ابعاد؛ ۴) نقل مطلبی از شرح هدایة ملا صدرا با این آغاز: «و اعلم ان الشکل الطبیعی للبسیط هو الکرة ...»؛ ۵)نقل مطلبی از تعلیقات لاهیجی بر شرح تجرید در بیان مطلب فوق؛ ۶) در معنی ریاح و سحاب و ذکر آیات و روایات مربوط به آن.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۴/۳

آغاز: فی تحقیق مهبة المزاج و انیتها اما المهیة و هی کیفیة بسیطة ملموسة من جنس اوائل الملموسات متوسطة بین الاربع؛ **انجام:** فاذا فرض البیت انساناً ... تنعکس النسبة فیمینه یحاول یساریاً و بالعکس و عرشربنا مقبل ای بمنزلة رجل مقبل انتهی.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «احمد»؛ ۱۴گ (۷۷ر–۹۰پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۵–۶۳۸]

● **مسائل متفرقه = شرح صیغ مشکله در قرآن مجید** / متفرقه / فارسی و عربی

masā’el-e motefarreqe = š.-e sīyaq-e moškele dar qor’ān-e majīd

موسوی، ابراهیم

mūsavī, ebrāhīm

بنای این رساله در بیان صیغ مشکله در قرآن مجید بوده لیکن احتمالاً مؤلف ازاین بحث صرف نظر نموده و به موضوعات گوناگون پرداخته و از کتاب‌های مختلف مطالبی نقل کرده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۰۱/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد، این رساله‌ای است در بیان صیغ مشکله در قرآن مجید، قوله (تعالی) و ما انسانیه الا الشیطان، بدانکه مضموم بودن ضمیر بدو وجه است؛ **انجام:** شود عاقبت بیضه زاغ زاغ ×× کشد رنج بیهوده طاوس باغ.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ جلد: مشمع، ۳۸گ (۹–۴۶)، ۱۷–۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۸–۲۶۷]

● **مسائل متفرقه** / فقه / فارسی و عربی

masā’el-e motefarreqe

تهرانی نجفی، هادی بن محمد امین،– ۱۳۲۱ قمری

tehrānī najafī, hādī ebn-e mohammad amīn(- 1903)

سؤال و جواب درباره چند مسأله مشکل فقهی عملی است که از حاج شیخ هادی تهرانی سؤال شده و او در پاسخ، فتوای خویش را بیان می‌دارد. گردآورنده این رساله عبدالحسین گرگانی که از شاگردان حاج شیخ هادی بوده است در دیباچه رساله می‌گوید: «این مسائلی است متفرقه از رأی و فتوای حضرت مستطاب حجة الاسلام و المسلمین رئیس المله و الدین ... و مرجع الخواص و العوام شیخنا الاستاد الاجل آقای شیخ محمد هادی طهرانی که بعضی از آنها از جناب ایشان استفتا شده و بعضی را خود این احقر عبدالحسین گرگانی شفاهاً از ایشان شنیدم ... تحریر گردید». در پایان رساله چند سؤال و جواب به عربی است و یکی از سؤالات درباره خمس ارباح مکاسب و منافات آن با روایات اباحه است که وی این گونه پاسخ می‌دهد:«لااشکال فی وجوب الخمس فی ارباح المکاسب و لایسع المقام لبیان معنی الروایات ...».(عبدالحسین حائری)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۴۱ ض

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [د.ث. مجلس]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۰/۳–طباطبائی

آغاز: (پس از دیباجه): سؤال زوج حاضر در بلد، زوجه مضطربة الوقت خود را طلاق رجعی داده؛ **انجام:** اجرةارض الزراعه ... بل کونه من المئون ایضا ام لا جواب الاقوی ان جمیع ما ذکر من المئون.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵ص (۱۸۱–۱۸۵)، ۱۳– ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳–۳۵]

● **مسائل متفرقه** / فقه / عربی

masā’el-e motefarreqe

مجتهد کرمانشاهی، محمد هادی بن عبدالرحیم، ۱۲۵۰ – ۱۳۳۶ قمری

mojtahed-e kermānšāhī, mohammad hādī ebn-e ‘abd-or-rahīm (1835 - 1918)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۲ق

شامل:مسأله فی ان اوصاف متعلقات العقود، مسأله فی بیان الفرق بین الروایة و الشهادة، مسأله فی حکم الیمین علی نفی العلم، مسأله فی تحقیق ما هو الموضوع للمدعی و المنکر. رساله بعد از تألیف رساله سلام نگاشته شده است.

آغاز: بسمله حمدله و بعد یقول المسکین ... انی بعد کتبت رسالة المقدمة فی السلام خطر ببالی ان اجمع مسائل متفرقه النافعه

۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۵۳/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۱۱ رجب ۱۳۲۶ق؛ نسخه مسوده اصلی است؛ جلد: مقوا، ۲۰ص (۲۳۲–۲۵۱)، اندازه: ۱۴×۳۰سم [ف: –۱۳۵]

۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۰/۳

خط: نسخ خوب، کا:غلام حسین حایری بن میرزا حسن راثی، تا: ۱۳۳۱ق؛ از روی خط مؤلف؛ ۱۵۰گ، ۲۱سطر [ف: –۲۲۴]

● **مسائل متفرقه = وجیزه** / گوناگون / فارسی و عربی

masā’el-e motefarreqe = vajīze

موسوی، ابراهیم

mūsavī, ebrāhīm

رساله‌ای کوتاه است در برخی از مسائل گوناگون، شامل معما،

شعر ومطالب دیگر به فارسی و عربی. نام و امضاء مؤلف که خط آن چون این نسخه می‌باشد، در پایان رساله بعد در همین مجموعه آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۰۱/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد، غرض اصلی از تحریر این وجیزه این است که بعضی از مسائل متفرقه مشکله که از سبیل معما و غیر معما شعراً و نثراً و بعض مسائل جزئیه متفرقه که بنظرم رسید؛ **انجام:** بنگ میخور و ... میدر و میباز قمار ×× که مسلمانی از این چهار امام است تمام.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی با نشان «۱۲»؛ ۸گ (۱-۸)، ۱۷-۲۲سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۸-۲۶۶]

● **مسائل متفرقة** /-

masā’el-e moefarreqe

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۹/۱۷عکسی

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، شماه ۳۸۵۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده، با صورت چند سماع و بلاغ؛ ۱۴ص (۱۶۱-۱۷۴)، ۲۲سطر [عکسی ف: ۴-۱۲۴]

● **مسائل متفرقه** / فقه / عربی

masā’el-e motefarreqe

مباحث متفرقه استدلالی در بحث مکاسب از قبیل جواز اخذ الاجرة للقضاء و عدمه، ملزمات المعاطات، جواز بیع الوقف و عدمه، جواز بیع ام الولد و عدمه، و حواشی بسیار به سبک قوله بر یکی از کتاب‌های فقهی (قسمت متاجر) و نقل بسیار از مرحوم شیخ انصاری.

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۰۱/۱

آغاز: القول فی جواز الاجرة للقضاء و عدم جوازه و قد عرفت اقوال المسألة فی المقام؛ **انجام:**فکلامهم ح محمول علی الغالب لان الغالب یکون الجارح مثبتا و المعدل نافیا

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نقل اقوال بسیار دارد؛ جلد: جلد تیماج، ۲۵۴ص (۱-۲۵۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۱۶۰]

● **مسائل متفرقه** / فقه / فارسی

masā’el-e motefarreqe

از: فضل الله نوری. مؤلف مسائلی فقهی را به صورت سؤال و جواب در این مجموعه گردآورده است و به احتمال قوی جامع آن مرحوم شهید شیخ فضل الله نوری مصلوب در ۱۳۲۷ قمری می‌باشد و می‌فرماید:تمام مسائل را اگر چه در رساله عملیه استاد بود لکن از روی خط استاد «به ظن قوی همان مرحوم میرزای مجدد شیرازی(۱۳۱۲ق) است» جمع کرده‌ام،و بعید نیست که جامع این رساله:فضل الله نوری حائری(۱۲۴۵ق)معاصر با شیخ فضل الله مصلوب باشد و در هر صورت به نظر می‌رسد که نسخه به خط جامع آن باشد.

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۸۱

آغاز: بعد آنکه مسطور در این اوراق مسائل متفرقه نافعه است که این حقیر فضل الله؛ **انجام:**حاکم دیگر صلاح دید قابل اجازه از آن نیز خواهد بود و الله تعالی العالم.

در مسائل مختلف فقهی و اغلب مبحث طهارت و صلاة است؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲-۲۹۱]

● **مسائل متفرقه** / فقه / فارسی

masā’el-e motefarreqe

فتاوی میرزای شیرازی است در پاسخ سؤالات، برخی با عنوان «مسئله» و بیشتر با عنوان «سؤال و جواب»، با حواشی حاج شیخ هادی تهرانی. بنابر نوشته دیباجه، به دست یکی از مؤمنان گردآوری شده است.(در یکی از مسأله‌ها از طریقه میرزای شیرازی در زیارت عاشورا سؤال شده و حاج شیخ هادی آن را در حاشیه بیان داشته‌اند).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۰/۲-طباطبائی

آغاز: بسمله، این جمله ایست از مسائل متفرقه که از جناب میرزای شیرازی رحمه الله سؤال شده و بعضی از مؤمنین آنها را جمع نموده و حضرت مستطاب حجة الاسلام ... آقای شیخ محمد هادی طهرانی ... علی رؤس الاعالی والادانی مواضع اختلاف رای مبارک خود را با ایشان در حواشی ... مسئله ماهوت از جهت ... محل اشکال نیست؛ **انجام:** اسب و الاغ و امثالها که پشت آنها زخم میشود ... جواب ... پاک است. تمت بعون الله و توفیقه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱ص (۱۷۱-۱۸۱)، ۱۳-۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳-۳۵]

● **مسائل متفرقه از شرح لمعات** / عرفان و تصوف / فارسی

masā’el-e motefarreqe az š.-e loma‘āt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۷/۹

آغاز: بسمله، هذه مسائل متفرقات من شرح اللمعات باعتبار غیب هویت و لاتعینش مطلب از حصر؛ **انجام:** جمیع قواکه عبارت از قرب نوافل است حاصل شده باشد

خط: نسخ خوش، کا:میرزا طاهر مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۷ص (۸۵-۹۱)، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۳/۱سم [ف: ۱۰-۲۴۴]

● **مسائل متفرقه فقهی = المسائل المستحدثة** / فقه / عربی
masā'el-e motefarreqe-ye feqhī = al-masā'il-ul mustaḥdiṯa

فقیهی گیلانی، عبدالحسین، – ۱۴۱۰ قمری
faqīhī gīlānī, ʻabd-ol-hoseyn (- 1990)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۹۱/۱۹

خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۴گ (۸۵۳پ– ۸۶۶ر) [مختصر ف: –۷۵۱]

← المسائل المتفرقة الفقهية ⇐ الملتقطات

● **مسائل متفرقة من ابی معشر البلخی** / هیئت / عربی
masā'il-un mutifarriqa min abī maʻšar-il balxī

ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد، ۱۷۲ – ۲۷۲ قمری
abū-maʻšar-e falakī, jaʻfar ebn-e mohammad (789 - 886)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۳۰/۵

خط: نسخ، کا:محمد حسن بن حاجی محمد جعفر تهرانی، تا: ۱۲۹۰ق؛ جلد: میشن، ۱۴سطر [ف: ۵–۳۴۹]

● **مسائل متفرقه و جواب آنها** / فقه / عربی و فارسی
masā'el-e motefarreqe va javāb-e ānhā

اسفرجانی، محمد رضا بن محمد علی، ق۱۳ قمری
esfarjānī, mohammad rezā ebn-e mohammad ʻalī (- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۱۴/۷

خط: نسخ، کا:محمد حسن گوگدی، تا: ۱۲۷۰ق؛ ۶گ (۵۲پ– ۵۷ر) [مختصر ف: –۷۵۱]

● **مسائل متفرقه و جوابها** / فقه / عربی
masā'il-un mutifarriqa wa jawāb-u-hā

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ – ۹۶۵ قمری
šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ʻalī (1506 - 1558)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۹۴

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۲۰۵– ۲۰۶) [مختصر ف:۷۵۱]

● **المسائل المحدثة الواقعة فی عصرنا** /– عربی
al-masā'il-ul muḥaddiṯa al-wāqiʻa fī ʻaṣrinā

اصفهانی، معمر بن احمد، – ۴۱۸ ؟ قمری
esfahānī, maʻmar ebn-e ahmad (- 1028)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۱۹/۱۴–ف

نسخه اصل: خانقاه احمدی، ش۸۷؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۸؛ ۱۱گ (۲۰۰–۲۱۰)، قطع: وزیری [فیلمها ف: ۱–۷۴۲]

● **المسائل المحدثة الواقعة فی عصرنا** /– عربی
al-masā'il-ul muḥaddiṯa al-wāqiʻa fī ʻaṣrinā

اصفهانی، معمر بن احمد، – ۴۱۸ ؟ قمری
esfahānī, maʻmar ebn-e ahmad (- 1028)

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۷۲/۱۲

بی کا، بی تا [نشریه: ۵–۲۲۱]

● **مسائل المحمدية فيما لابد منه من المسائل الدينية** / فقه / عربی
masā'il-ul muḥammadīyya fīmā lā-budda min-h-u min-al masā'il-id dīnīya

سماهیجی، عبدالله بن صالح، ۱۰۷۶؟ – ۱۱۳۵ قمری
samāhījī, ʻabd-ol-lāh ebn-e sāleh (1666 - 1723)

تاریخ تألیف: ۲۸ ربیع الثانی ۱۱۲۳ق؛ محل تألیف: اصبع
پاسخ است به شصت و نه مسأله مختلف فقه که شیخ محمد بن شیخ علی بن عبدالنبی بن شیخ محمد بن سلیمان مقابی بحرینی پرسیده است.مسأله اول: «ما یجب علی العاقل الغیر المجتهد اذا لم یکن مقلدا مع وجود المجتهد العدل»؛ مسأله ۶۹: «یجوز قطع ید السارق لو سرق اقل من ربع دینار ام لا».
آغاز: نحمدک اللهم علی ما اسبغت علینا من النعم السابغة و ارسلت الینا من الحجج البینة البالغة التی هی للجهالات دامغة و لغایات الهدایة و الارشاد بالغة
[الذریعه ۲۰/۳۶۵]

شروح و حواشی:
۱– المسائل المحمدية (مختصر)؛ ماحوزی بحرانی، علی بن حسن (– ۱۲)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۲۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا
خط: نسخ، کا:عبدالله، تا: رجب۱۱۲۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶–۷۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فیه ما یدل علی ما قلنا من ان المسئلة غیر خلافية فیما نقص عن ربع دینار فانه لم یفهم من الصدوق الخلاف
خط: نسخ، کا:علی بن زائد بن عبدالله نعیمی بحرینی، تا: ۱۲۱۸ق؛

واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: مقوا، ۷۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۲۱]

● **المسائل المحمدیة (مختصر)** / فقه / عربی
al-masāʼil-ul muḥammadīyya (mx.)

ماحوزی بحرانی، علی بن حسن، ق۱۲ قمری
māhūzī bahrānī, ʻalī ebn-e hasan (- 18c)

وابسته به: مسائل المحمدیة فیما لابد منه من المسائل الدینیة؛ سماهیجی، عبدالله بن صالح (۱۰۷۶-۱۱۳۵)
تاریخ تألیف: ۱۱۸۵ق؛ محل تألیف: مکه مکرمه
کتاب المسائل المحمدیة تألیف عبدالله بن صالح جمعه سماهیجی را تلخیص کرده است.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۲۷/۱
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۳صفر۱۱۸۵ق؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۱-۴۲ و ۳-۱۵۰]

● **مسائل مخالف اجماع** / فقه / عربی
masāʼel-e moxālef-e ejmāʻ

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۸۴
تألیف یکی از معاصرین عبدالغنی جزائری، نسخه بسیار نادر؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **المسائل المدنیات** / پاسخ پرسشها / عربی
al-masāʼil-ul madanīyyāt

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ قمری
ʻallāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

پرسش‌هایی است که سید نجم الدین مهنا بن سنان بن عبدالوهاب جعفری عبدلی حسینی مدنی از علامه حلی کرده و پاسخ گرفته است. نسخه‌های آن یکسان نیست.
[اعیان الشیعة ۱۸/۴۹؛ ذریعه ۲۳۶/۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۲/۱
آغاز: بخش اول: بسمله. و به نستعین. هذه مسائل و رسائل من العبد الفقیر الی رحمة ربه مهنا بن سنان بن عبدالوهاب الحسینی ... الی الشیخ العلامه جمال الدین الحسن بن یوسف بن علی بن المطهر الحلی قدس روحه و نور ضریحه. المملوک مهنان بن سنان بن عبدالوهاب الحسینی یقبل اوباب الحضرة العالیة المولویة العالمیة العاملیة العابدیة الزاهدیة الورعیة الناسکیة الجمالیة لازالت تقبل و تخدم و یذکرها نبذ الذکر الجمیل و الوفاق و لما کانت الحضرة العالیة ... اشتهر فضلها عند القاطن و المجتاز و عم ذلک اهل الحجاز و کان المملوک ممن سمع فطرب و انتشی و ما ثرب فکان کما قال الشاعر:و لمابد اذکر کم فی مسامعی ×× تعشقکم قلبی و لم یرکم طرفی ... فلما ... سهل طریقه الی هذا البلاد و اوصله بفضله الی بغداد ... و قد کان فی خاطر المملوک مسائل یودلو وصلت الی الحضرة العالیة ... یقول العبد ... حسن بن یوسف بن علی بن المطهر الحلی: بعد حمدالله تعالی ... ما یقول سیدنا ... فی المؤمن هل یجوز ان یکفر ... بخش دوم: هذه الاسئولة المذکورة مع اجوبتها. ما یقول سیدنا الامام العلامة ... فی من طلق زوجته ثم راجعها باللفظ ... الجواب لاشک ان الروایة تدل علی تفریق الطلقات.بخش سوم: الله الموفق. هذه اسئولة آخر من جناب المرتضویة المهنائیة طاب ثراه. قال المملوک مهنا بن سنان الحسینی یقبل ابواب الحضرة العالیة ... و صحبة هذه الخدمة مسائل یضیفها الی تلک المسائل الاولة و یشرف الجمیع بخطه ... و یذکر سیدی من جملة ذلک تاریخ مولده ... و کذلک مولد ... فخرالحق و الملة و الدین ... لما کان امتثال امر من یجب طاعته و یحرم مخالفته من الامور الواجبة ... سارع العبد الضعیف حسن بن المطهر الحلی الی اجابة مولانا ... نجم الحق و الملة و الدین ... ما یقول سیدنا الامام العلامه ... فی قول اصحابنا ان التکلیف لایکون علی جهة الالجاء ... الجواب لامنافاة بین الآیة و بین کلام المعتزلة؛
انجام: بخش اول: ما یقول سیدنا الامام فیمن یعتقد ان له ربا ... الجواب لایجوز التقلید فی اصول الایمان و قد یحتاج فی کثیر منها الی التنبیه و التمثیل تم القسم الاول من المسائل و جوابها بحمدالله و حسن توفیقه عاشر ربیع الآخر سنة احدی و ستین و سبعمائة هجریة نبویة؛ بخش دوم: ما یقول سیدنا الامام فی الغاصب اذا کان متمکنا من رد المغصوب هل یصح منه الصلوة فی اول وقتها ام لا ... و یجب علیه رد المغصوب بقدر الامکان اما بالسفر بنفسه او بغیره و ان طال السفر و عظمت المشقة. تم القسم الثانی من المسائل المذکورة فی تاریخ المذکور سنة احدی و سبعین و سبعمائة هجریة نبویة الهلالیة؛ بخش سوم: ما یقول سیدنا الامام العلامة فی المسائل التی لم یرد فیها نص عند اصحابنا ... الجواب: ادلة الاحکام عندنا منحصرة فی کتاب الله ... و لیس شی من هذه الانواع القیاس فلا یتوهم انا نعدی الحکم من صورة الی اخری الاعلی احد هذه الانواع فلاینسب الینا العمل. تمت المسائل بعون الله و حسن توفیقه و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین.

در سه بخش؛ خط: نسخ، کا:آملی، حیدر بن علی، تا: با تاریخ۷۶۲ق؛ در گ ۶ر دارد «رسالة لمسائل المدنیات للشیخ الاعظم طاب ثراه» و «امانت جنات شیخ محمد تقی سلمه الله»، در ۶ر اجازه است که در دیباچه کشکول چاپی و اعیان الشیعه عاملی (۳۰:۲۹) آمده و در الذریعه (۲۳۵:۱ و ۷۲:۲ و ۲۰۴:۵) یاد شده است:«رسالة المسائل المدنیات للشیخ الاعظم طاب ثراه. هذه المسائل و اجوبتها صحیحة سئل والدی عنها فاجاب یجمیع ما ذکره فیها ههنا و رویته (قراتها) انا علی والدی قدس الله سره و رویته (رویتها) عنه و قد اجزت لمولانا السید الامام العالم العامل

المعظم المکرم افضل العلماء و اعلم الفضلاء الجامع بین العلم و العمل شرف آل الرسول مفخر اولاد البتول سید العترة الطاهرة رکن الملة و الحق و الدین حیدر بن السید السعید تاج الدین علی پادشاه بن السید السعید رکن الدین حیدر العلوی الحسینی ادام الله فضائله و اسبغ فواضله ان یروی ذلک عنی عن والدی قدس الله سره و ان یعمل بذلک و یفتی به. و کتب محمد بن الحسن بن یوسف بن علی ابن المطهر الحلی فی اواخر ربیع الآخر سنة احدی و سبعین و سبعمائة و الحمدلله تعالی و صلی الله علی سید المرسلین محمد النبی و آله الطاهرین» عاملی (ص۳۱) یادی از خط آملی در یکم ذیقعده ۷۶۲ (در همین نسخه ما) و از اجازه علامه بمهنا و تاریخ ۲۷ رجب ۷۶۶ کرده است - در گوشه راست بالائی این برگ در همینجا دارد:«حرره العبد میر قادر بن طعمة الحسینی الاحد و تسعین و ثمانمائة»، درهامش بخش اول به خط فخرالمحققین دارد: «هذا جواب والدی قدس الله سره و هو الحق و یحل للعلماء ... (یک کلمه خوانده نشده) عمله و انا موافق لذلک. و کتب محمد بن الحسن بن المطهر»، حاشیه‌های خط فخرالمحققین چنین است:«هذا الجواب قول والدی قدس الله سره و اعتقاده و اعتقادی و کتب محمد بن الحسن بن المطهر» (۱۹ر) و «هذا جواب والدی و قوله. و اعتقادی انا کذلک و کتب محمد بن الحسن بن المطهر» (۲۴ر) - در ۹ر و ۲۴ر دارد:«بلغ قراءة ادام الله فضله (فضائله)»، در برگ ۴۹پ-۵۱ بندی است که از آغاز آن اندکی بریده شده و کاغذ دیگری روی آن چسباندند و کم دارد بدین‌گونه: «... و شاهد من الخبر مازاد علی الخبر کان کما قال الشاعر:ما زلت اسمع عن علیا ... ثنا ×× ابهی من الشمی او اضوء من القمر / حتی التقینا فلا و الله ما سمعت ×× اذنی بافضل مما قد رای بصری؛ فلما شاهد المملوک شمائل مولانا الرضیة ... تجاسر فی السئوال و طلب من مولانا ... ان یشرف هذه المسائل بجواباته و ان یکتب للمملوک اجازة بجمیع مصنفات مولانا و مقرواته و مسموعاته و ان یذکر فی الاجارة اتصال سنده ... و حسبنا الله و نعم الوکیل. یقول العبد ... حسن بن یوسف بن علی بن المطهر الحلی لما کان امتثال امر من تجب طاعته من الامور اللازمة ... و کتب حسن بن یوسف بن المطهر الحلی فی ذی الحجة سنة تسععشر و سبعمائة حامد الله مصلیا علی نبیه» (این اجازه در ص ۲۹ و ۵۳ اجازات بحار دیده میشود)، بخش دوم در گ ۵۱پ-۵۸ر است و همان استکه در فهرست آستان قدس (۳۶:۲ ش ۱۲۱) شناسانده شده، در ۵۴ر و ۶۶پ حاشیه‌ای است از «اسدالله» و در ۵۴ر از «محمد ابراهیم عفی عنه» هر دو به خط نستعلیق، بخش سوم در گ ۵۸پ-۶۷پ می‌باشد و گویا در همان ش ۱۲۱ آستان قدس (۳۶:۲) هم هست، در ش ۱۲۲ تاریخ ۹۹۳ (۳۶:۲) و ش ۵۸۲ تاریخ ۵ رمضان ۸۸۳ و ش ۵۸۳ تاریخ ۱۰۲۲ (۷:۵-۳۹۶) پاسخ فخرالمحققین است به همین مهنا که در نسخه ما نیست و در این دو شماره اخیر چهار بخش از مسائل مدنیات می‌باشد سه تای آنها پاسخ و پرسش حلی و مهنا و یکی پاسخ و پرسش پسر حلی و مهنا است، در ش ۵۸۴ آنجا همان بخش نخستین است و بس، در الذریعه (۹۲:۲ و ۸:۵-۲۳۶) از دو بخش یکم و سوم این مسائل یاد شده است و دارد که نخستین پاسخ‌ها را مهنا نزد حلی در خانه او در حله در ۷۱۷ خوانده است، حلی در این بخش سوم در پاسخ مهنا می‌نویسد که من در پایان شب جمعه ۲۷ رمضان ۶۴۸ زاده شدم و پسرم فخرالمحققین نزدیک نیمه شب ۲۰ جمادی الاول ۶۸۲ از مادر بزاد (گ ۵۹پ)، پس از این در برگ ۶۸ر-۷۰پ نسخه ما اجازه دوم علامه است به همین مهنا در حله در محرم ۷۲۰ که فهرست نگارش‌های او در میانه آن است و آملی در پایان آن می‌نویسد:«و فرغ من تحریره العبد الفقیر الحقیر الواثق الی رحمة ربه القدیر حیدر بن علی بن حیدر العلوی الحسینی الآملی اصلح الله حاله فی غرة ذی القعدة من اثنی و ستین و سبعمائة هجریة نبویة»؛ جلد: تیماج سرخ، ۶۲گ (۶پ-۶۷پ)، ابعاد متن: ۷/۳×۱۱، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۵-۲۰۲۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۶۶/۳

آغاز: بسمله. هذه مسائل و رسائل من العبد الفقیر لرحمة ربه مهنان بن سنان بن عبد الوهاب الحسینی غفر الله له و لوالدیه و للمومنین الی الشیخ الامام العلامه جمال الدین منصور حسن بن یوسف؛ **انجام:** من صورة الی آخری الاعلی احدا لا نواع فلا ینتسب الینا العمل بالقیاس. و الحمد لله اولا و آخرا و الصلاة علی محمد و آله.

بی‌کا، تا: با تاریخ۹۶۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸گ (۷پ-۲۴ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۵۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۶۶/۵

آغاز: فصل یذکر فیه کلام ... الشیخ جمال الدین ... لله الحمد ... محمد بن حسن بن یوسف بن علی بن مطهر المسائل التی افادها مولانا سید المعظم ... مهنا بن سنان الحسینی؛ **انجام:** الجواب الاقرب ان حکمه حکم الجامدات ... و کتب بیده الاسطر محمد بن مطهر فی منتصف المحرم سنة عشرین و سبعمائه ... تمت الفتاوی بتوفیق الله تعالی علی ید الفقیر محمد بن علی عفی الله عنهما فی تاریخ رابع عشر شهر الله رجب المعظم من شهور سنة ستین و تسعمائه ... و فقنا التصحیحها و بمحمد و آله.

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد بن علی مشهور به صفی الدین، تا: ۱۴ رجب۹۶۰ق، جا: کربلا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳گ (۲۴پ-۲۶ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۶۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۴/۳

پاره از آن مسائل مدنیات است، در این نسخه (ص۳۵) دارد «من رسالة فتاوی مهنا بن سنان استفتی من العلامة»؛ کا:تاج الدین حسین بن صاعد، تا: قرن ۱۰؛ جلد: مقوا، ۵ص (۹-۱۰و۳۵-۳۷)، اندازه: ۱۰/۵×۲۳سم [ف: ۹-۸۲۰]

۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۰/۲ - د

آغاز: بخش نخستین:بسمله. و به نستعین. هذه مسائل و رسائل لمهنا بن سنان بن عبدالوهاب الحسینی الی الشیخ الامام ... الحسن ... الحلی قدس الله روحه و نور ضریحه فاجاب عنها رحمه الله

بخط یده و قرأها علیه رحمه الله عند الاجتماع به فی الحلة المحروسة سنة سبع عشر وسبعمائة و کتب السؤال و الجواب و الرسائل من غیر زیادة و لا نقصان و بالله المستعان. مسئلة المؤمن هل یجوزان یکفر؛ بخش دوم:صورة ما کتب مهنا بن سنان یقبل ابواب الحضرة العالیة المولولیه؛ بخش سوم:مسئلة فی من طلق زوجته ثم راجعها باللفظ؛ **انجام:** نخستین:و مثل هذه المسائل الاصولیة قل ان یخلو احد من العقلاء منها باسرها و قد یحتاج کثیر منها الی التنبیه و التمثیل (۷پ-۲۴ر، نزدیک به نسخه دانشگاه)؛ بخش دوم:عن محمد بن یعقوب الکلینی عن رجاله المذکورة فیه فی کل حدیث عن الائمة (ع) و کتب حسن بن یوسف المطهر الحلی فی ذی الحجه سنة تسع عشره و سبعمائة حامدا و مصلیا (۳۴ر-۲۴پ، نزدیک به آنچه که در دنبال بخش یکم نسخه دانشگاه است در آغاز و انجام. در این یکی است که سلسله روایت علامه یاد شده است و کامل است)؛ بخش سوم: و ان طال السفر و عظمت المشقة (گ ۲۴پ-۲۶ر)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۰گ (۷پ-۲۶ر)، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: -۴۵۹]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از علی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۲گ (۶پ-۱۰۷پ)، ۱۸سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵-۴۲۳۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۵۹

خط: نستعلیق ریز، کا:رضوی، نصیر الدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱ص (۱۵۳پ)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۴۲]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۱۰

آغاز: بسمله، مسائل و رسائل من العبد ... مهنا بن سنان بن عبدالوهاب الحسینی ... الی الشیخ ... ابی منصور حسن بن یوسف بن علی بن مطهر الحلی قدس الله روحه ... و اجاب عنها رحمه الله و قراها علیه بنظرها رحمه الله عند الاجتماع فی الحلة المحروسة سنة ۷۱۷؛ **انجام:** الجواب الاقرب ان حکمه حکم الجامدات فی تنجیس ما لا قی النجاسة خاصة و کتب هذه الاسطر محمد بن المطهر فی منتصف المحرم سنة عشرین و سبعمائة.

خط: نسخ، کا:محمد سعید بن محمد صالح یزدی، تا: ۱۳ صفر۱۰۵۹ق؛ سپس منظومه کوتاهی است درباره قبله عراق؛ کاغذ: ترمه، ۸۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۰/۲سم [ف: ۱-۴۹۱]

۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۶/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۱۵۹ر-۱۷۷پ)، ۲۲سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: -۲۶۶]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۷/۶

خط: نسخ، کا:جهانی سبزواری، محمد حسین بن علی میر، تا: ۱۱۱۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۲ص (۸۹-۱۵۰)، ۲۳سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۹-۱۲۴۵]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸۴/۲

آغاز: بسمله. من المسائل التی سئلها السید مهنا بن سنان الحسینی المدنی من العلامة محمد بن الحسن [بن] المطهر الحلی ما یقول سیدنا الامام العلامة فی المسائل التی لم یرد فیها نص من اصحابنا؛ **انجام:** مع دلالتها علی المقصود.

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ (۴پ-۶پ)، ۱۶سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳-۳۲۵۵]

۱۲. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۵/۳

خط: نستعلیق خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [نشریه: ۵-۶۰۳]

● المسائل المدنیات = المسائل الشدقمیة / پاسخ پرسشها / عربی

al-masā’il-ul madanīyyāt = al-masā’il-uš šadqamīyya

ابن شدقم، علی بن حسن، ۹۵۰ - ۱۰۳۳ قمری

ebn-e šadqam,‘alī ebn-e hasan (1544 - 1624)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۴/۲۲

خط: نسخ، کا:محمدی، تا: ۱۴ ذیقعده۱۰۷۵ق؛ ۶ص (۲۶۳-۲۷۸) [مختصر ف: -۷۵۱]

● المسائل المدنیات / فقه / عربی

al-masā’il-ul madanīyyāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۱۲/۶

در فقه باعنوان «هذا ما وجدته من المسائل المدنیات للشیخ حسن [بن زین الدین للسید محمد بن جویبر]» در الذریعه ۲۳۳/۵ از آن یاد شده؛ خط: نستعلیق، کا:ربعی، فیاض، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۲سطر(۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۶-۵۱۰]

← المسائل المدنیات الثلاث ≻ اجوبة المسائل الفقهیة
← المسائل المدنیة ≻ اجوبة المسائل المهنائیة
← المسائل المدنیة ≻ اجوبة المسائل المهنائیة الأولی
← المسائل المدنیة الاولی ≻ اجوبة المسائل الفقهیة
← المسائل المدنیة الثانیة ≻ اجوبة المسائل الفقهیة

● مسائل مذهبی / فقه / فارسی

masā’el-e mazhabī

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۰/۸

آغاز: مقدمات نماز مقارنات نمازهای واجب: مقدمات نماز؛ **انجام:** یا خوف ضایع شدن میت زاد المعاد است

شامل: از ح صفحه ۷۶ تا ح ص ۸۱ مباحثی درباره مقدمات و مقارنات نماز و نمازهای واجب و بعد مطالبی راجع به غسل جمعه

و سوگند دروغ و مضار این سوگند و روسیاهی خورنده این سوگند بنزد حق، از ۸۲تا ۹۰ مسائلی درباره وصیت نامه میت و طرز تکفین و تدفین و نمازهای میت و ادعیه ایکه برای مرده در نماز میت باید خواند؛ کا:محمد صادق بن ملا عبدالمحمد، تا: ۱۲۴۸ق، جا: فریدن اصفهان؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۷۶-۹۱)، ۱۷سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۴سم [ف: ۶-۶۱]

● **المسائل المرتضاة فیما یعتمد القضاة** / فقه / عربی

al-masā'il-ul murtaḍāt fīmā ya'tamid-ul quḍāt

حسنی، اسماعیل بن قاسم، – ۱۰۸۷ قمری

hasanī, esmā'īl ebn-e qāsem (- 1677)

بعضی از احکام فقهی مورد ابتلاء قاضیان را در این رساله بسیار مختصر گرد آورده تاقضاة بدان عمل کنند.

[مؤلفات الزیدیة ۸/۳؛ اعلام المؤلفین الزیدیة ص ۱۶۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۵/۶

آغاز: الحمد لله رب العالمین و اشهد ان لا اله الا الله ... اما بعد فان الواجب علی الحاکم اذا سمع الاستعداء ان یامر باحضار الخصم

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان – رم ۱۱۵۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۶۴ق؛ ۴ص (۴۴۲-۴۴۵) [عکسی ف: ۴-۴۳۰]

● **المسائل المرضیة فی بیان اتفاق اهل السنة و الزیدیة (المسائل الثمان)** / فقه / عربی

al-masā'il-ul marḍīyya fī bayān-i ittifāq-i ahl-is sunna wa-z zaydīyya (al-masā'il-iṯ ṯamān)

امیر صنعانی، محمد بن اسماعیل، ۱۰۹۹ – ۱۱۸۲ قمری

amīr san'ānī, mohammad ebn-e esmā'īl (1688 - 1769)

مسائلی که مورد اتفاق بین علمای زیدیه و اهل سنت در مستحبات نماز می‌باشد را با بیان ادله آن در این رساله گرد آورده است. این رساله در بیان سؤال سائلی نگاشته شده است.

[مؤلفات الزیدیة ۹/۳؛ اعلام المؤلفین الزیدیة ص ۸۷۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۶۴/۳

آغاز: سؤال: قال السایل ... فالمطلوب من افادة مولانا السید العلامة الشهیر ... نقل مذاهب القائلین من اهل البیت علیهم السلام؛ جواب:الحمدلله رب العالمین ... اقول سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا و هذا سؤال جلیل و مطلب نبیل

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [عکسی ف: ۵-۳۲۸]

← المسائل المستحدثة ≻ مسائل متفرقه فقهی

● **المسائل المستخرجة من المسائل الست الجبریة** / ریاضیات / عربی

al-masā'il-ul mustaxraja min-al al-masā'il-is sitt-il jabrīya

مسائل کوتاه شش‌گانه‌ای در جبر می‌باشد که پس از بررسی مؤلف آن ناشناخته ماند.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۶۳

آغاز: و لو قال لزید: علی الف و نصف ما لعمرو ولعمرو علی الف و نصف مالزید، نفرض ما لزید شیئا، فلعمرو الف و نصف شیء و لزید الف و خمسمئة و ربع شیء معادلا لشیء فبعد المقابلة بعد اسقاط الربع؛ **انجام:** فاذا نقصت نصفه و هو اربعمئة من الالفین، یبقی الف وستمئة و هو لعمرو، فهذا مسائل استخرجناها بالاولی من المفردات من المسائل الست الجبریة و بالله التوفیق

خط: نسخ، کا:صدرالاسلام بن ابوالمولی، تا: رجب۹۸۲ق، جا: دارالسلطنه شیراز؛ محشی با نشان «غ ل ا م ع رحمه الله» دارد که شاید منظور غلامعلی باشد؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲گ (۱۲۸پ-۱۲۹پ)، ۱۴سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم

[میراث شهاب: س۱۳ ش۳و۴-۱۳۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۶/۴

آغاز: و لو قال لزید علی ألف و نصف ما لعمر و لعمرو ألف و نصف ما لزید بفرض ما لزید شیئاً فلعمرو و ألف و نصف شیء؛ **انجام:** فعلمناه أن الشیء ثمانمائة و هو لزید فاذا نقضت نصفه و و أربعماءة من الالفین یبقی ألف و ستمائة و هو لعمرو فهذا مسایل استخرجناها بالاولی من المسائل الست الجبریة و بالله تعالی التوفیق.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: شرقی، ۱ص (۲۳۷ر)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۳۵-۱۸۱]

● **المسائل المستدلة علیها من البیوت الاثنی عشر و الکواکب السبعة** / هیئت / عربی

al-masā'il-ul mustadillat-u 'alayhā min-al buyūt-il iṯnā 'ašar wa-l kawākib-us sab'a

خیاط، ابوعلی

xayyāt, abū-'alī

از ابوعلی خیاط تلمیذ ماشاء الله العبری.

آغاز: بسمله، هذا کتاب ابی علی الخیاط، تلمیذ ما شاء الله ابن ابد المصری فی المسائل المستدل علیها من البیوت الاثنی عشر و الکواکب السبعة، قال ابو علی خیاط ان الله تبارک و تعالی جعل اصول الاشیاء و ابتدائها الملک ثم اهل البیوتات ثم امرالملوک ثم الموالید ثم ابتداء الاعمال ثم المسائل التی هی الخط و الفکر بما احاطت العلماء فاکثر الا قاویل، فالملوک فی الملک لایشبه سیرة اهل البیوتات و فی اهل البیوتات سیرة لاتشبه سیرة الملوک. المسایل هو ان ماشاء الله ابدی من هذه السیر التی فی الفلک بامر المسائل فقد و صفت لکل حاجة وجها یوخذ منه.

انجام:اقول فی طلب الصلوة: اذا سألك طالب صلوة عاجلة و غیر عاجلة فانظر الی الطالع و ربه و رب سهم السعادة تمت بعون الله و حسن توفیقه
[الفلك و التنجیم ص ۲۱۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۷۶/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۴۹گ (۸۷ر-۱۳۵پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۹سم [ف: ۶-۲۵۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:منصور بن ولی الله، تا: ذیقعده۱۰۸۷ق؛ مهر: زین العابدین، فضل علی، حسام الدین محمد بن محمد مقیم؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۹گ، ۱۷سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۵۸]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۵۳/۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸ص (۵۳-۶۰)، ۴۱سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵-۱۷۸۲]

● المسائل [المستقصی] فیه بالحجج و الدلائل / اصول فقه / عربی

al-masā’il [al-mustaqṣā] fī-h-i bi-l-ḥujaj wa-d dalā’il

حسینی، موسی بن فضل الله، ق۱۳ قمری

hoseynī, mūsā ebn-e fazl-ol-lāh(- 19c)

نام کتاب از سوی مؤلف، چنین آمده: «المسائل مستقصی فیه بالحجج و الدلائل». کتابی است در اصول فقه، شامل «مقدمه»، چند «مطلب» و «خاتمة».
[مرآة الشرق۱۳۳۷/۲؛ اعیان الشیعة ۱۹۳/۱۰؛ موسوعة طبقات الفقهاء۸۶۱/۱۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۸۵
آغاز: الحمدالله الذی وفق اشرف انبیائه للوصول الی منتهی اصول الشریعة الغراء ... و بعد، فیقول الفقیر الی الغنی ... ان العلوم اشرف الامور بهجة و جمالا؛ **انجام:** التاسع، ان کل قسم من الاربعة ینقسم الی مشتق و غیر مشتق ... و غیر الصفة بخلافها کالرجال
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اواخرقرن۱۳؛ با قلم‌خوردگی، مصحح؛ مهر:«اهدایی سید کاظم کمالی الحسینی همدانی» (بیضی)؛ اهدایی: سید کاظم کمالی حسینی همدانی؛ جلد: چرم مذهب، ۲۲۶گ، ۲۷-۲۸سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴۰-۴۹۲]

● مسائل مشکل نکاح و رضاع / فقه / عربی، فارسی

masā’el-e moškel-e nekāh va rezā‘

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۴۰-طباطبائی
آغاز: لو تزوج کل من الزوجین بزوجة الاخر ... فرض مسئله ان که دو مرد دو زن خواستند؛ **انجام:** و اما بر پسر حرام است که این زن مادر رضاعی پسر باشد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۳گ [ف: ۲۳-۷۲۷]

← المسائل المصریات ⩾ المسائل المصریة
← المسائل المصریة ⩾ اجوبة المسائل المصریة

● المسائل المصریة = المسائل المصریات = جوابات المسائل المصریات / فقه / عربی

al-masā’il-ul miṣrīyya = al-masā’il-ul miṣrīyyāt = javābāt-ul masā’il-il miṣrīyyāt

محقق حلی، جعفر بن حسن، ۶۰۲ - ۶۷۶ قمری

mohaqqeq-e hellī,ja‘far ebn-e hasan (1206 - 1278)

مشتمل است بر پنج پاسخ استدلالی به پنج سؤالکه سید شریف نامی از محقق حلی پرسیده است: ۱. شرح الباب الاول من النهایة فانه ذکر انه سمع منی شرحها و لم ینضبط له الا اقله؛ ۲. ازالة النجاسة بالمایعات و کیف ادعی علم الهدی و المفید ره ان ذلک هو مذهبنا و لا نص فیه؛ ۳. الماء القلیل هل ینجس بالملاقاة ام لا؛ ۴. ماء البئر هل ینجس بالملاقاة ام لاینجس الا بالتغییر؛ ۵. الماء المستعمل فی غسل الجنابة و شبهها هل یرفع به الحدث ام لا ... .
آغاز: اقول بعد حمدالله علی ما اکرمنا من فضله و الهمنا بمحبة العلم و اهله و الصلوة علی محمد رسوله الهادی الی الخیر کله و علی ذریته نوامیس الدین و اصله انی مجیب الی ما ساله السید الشریف المعرفتی بریاسته و نبله و تحققی بعنایته و سداد عقله و ان یقع ذلک منه فی موقعه و یحل فی محله و هی خمس مسائل: الاولی فی شرح الباب الاول من النهایة فانه ذکر انه سمع منی شرحها و لم ینضبط الا اقله، الثانیة فی ازالة النجاسات بالمایعات و کیف ادعی علم الهدی و الشیخ المفید رحمهما الله ان ذلک هو مذهبنا و لانص فیه، الثالثة الماء القلیل هل ینجس بالملافاة ام لا، الرابعة ماء البرء هل ینجس ام لاینجس الا بالتغیر، الخامسة الماء المستعمل فی غسل الجنابة و شبهه هل یرفع به الحدث ام لا. و هنا نحن موردون مسائله و مجیبون عنها و مشیرون الی الدلالة علی وجه مختصر انشاءالله المسئله الاولی
انجام:و نستقصی الایرادات و فیه مقنع للمستبصر اشاء الله و حسبنا الله و نعم الوکیل.
چاپ: ایران، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی، ۱۴۱۳ قمری، رضا استادی، حروفی، ۱، وزیری، ۱۹۷-۲۳۱ ص
[الذریعة ۳۶۷/۲۰؛ روضات ۱۴۷؛ ریحانة الادب ۲۳۱/۵؛ مقدمه‌ای بر فقه شیعه ص۱۰۵؛ دنا ۴۹۷/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۰۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ متوسط، کا:حسین بن علی بن طعمه خوارزمی، تا: ۹۸۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف: ۴-۹۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:احمد بن یحیی بن داوود، تا: شوال۹۸۷ق؛ افتادگی: وسط؛ جلد: مقوا، رویه پارچه اخرا، ۲۶ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۲۱-۱۳۱۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۳/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۱ص (۲۲-۲۵ و ۲۷-۵۳)، ۱۷سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۶-۱۵۴]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۶۸/۲
آغاز: یصح فی اخبار النبی صلی الله علیه واله اما اخبار الائمه علیهم السلام فلا لانه لایتطرق الیها النسخ علی ان الصحیح تقدیم الخاص علی العام؛ **انجام:** برابر
مسأله چهار و پنج را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۰۲۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** بل علل ترتیب فصولها و ربما قیل لم لم یجعل الطهارة ساکنا باکما جعل.
تنها یک برگ از این رساله باقیمانده است؛ خط: نستعلیق، کا:روح الله بن هدایت الله قهپایی، تا: رجب۱۰۲۰ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۱ص (۱۷۷پ)، ۱۷سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۲×۲۰/۳سم [ف: ۲۹/۱-۲۲۷]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۳/۵۱
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،بی‌کا،تا:جمادی الثانی ۱۰۵۵ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۲گ (۲۵۶پ-۲۶۷ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۲-۷۸۱]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۷۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۸گ (۲۵پ-۳۲پ)، ۲۳سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۸-۱۲۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۱/۲عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۴۴۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۹/۲
نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۲۳۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۶۱/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد بن بدوی، تا: ۱۱۱۷ق؛ افتادگی: وسط؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۱ص (۴۷۷-۵۰۷)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۹-۱۶۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۸۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:قفطانی، مهدی بن حسن، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «م ح د»؛ ۹گ (۱۱۵-۱۲۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۴-۷۹۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۴۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۰۸پ-۱۱۴پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۱-۲۴۰]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۳/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد سعید خوانساری، تا: ۱۲۳۸ق؛ ۹ص(۱۱۷-۱۲۵)،۲۲سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۶۰]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۲۸/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:غلامرضا عطار ابن آقا محمدحسین حناساب اصفهانی، تا: ۱۲۵۵ق؛ مصحح؛ ۶گ (۳۵پ-۴۰پ)، ۲۴ سطر(۹×۱۵) [ف: ۴۱-۴۴۸]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۶۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد موسوی، تا: ۱۲ ربیع الثانی۱۲۶۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ ۱۹ص، ۲۲و۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۱-۱۳۱۶]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۱۸۴/۱
آغاز: الثیاب ای منزه و قوم یتطهرون یتنزهون من الدنس فاما فی الشرع؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۳۰۸ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۳۰۴]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۰۸
آغاز: بسمله سال السید الاجل الفقیه العالم عزالدین؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمد النبی و آله الطاهرین
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۶۷۲]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۶۱ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● مسائل المظاهرية = جواب مسائل ابن مظاهر / فقه / عربی

masā'il-ul maẓāhirīyya = jawāb-u masā'il-i ibn-i maẓāhir

فخرالمحققین، محمد بن حسن، ۶۸۲ - ۷۷۱ قمری
faxr-ol-mohaqqeqīn,mohammad ebn-e hasan (1284 - 1370)

پاسخ مسائل ابن مظاهر است از فخرالمحققین که کوتاه بدانها

پاسخ داده. این رساله در موضوعات گوناگون فقهی می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۴۰/۳

آغاز: مسألة: یصح نذر التیمم حال وجوبه أو ندبه و یصح ایضاً مع وجود الماء معلقاً علی شرطه بأن یقول: اذا عدم الماء و حصل سبب إباحة التیمم؛ **انجام:** مسألة: یکره الوطی فی الدبر و هو کالقبل فی جمیع الأحکام من تحریم المساهرة و تقریر المسمی و مهر المنل إلا التحلیل و الإحصان و استنطاقها فی النکاح علی غرة لانها بکر فلو حلف الایطاء بکراً حنت بوطیها

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۶گ (۳۵۴ر-۳۵۹پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۳۹-۴۴۸]

● **مسائل معدودة** /- عربی

masā'il-un ma'dūda

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

من املاء الشیخ الرئیس ابی علی سینا قدس الله روحه. پانزده مسأله است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۲۸۴-۴/۱۴۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۲۱۹]

● **مسائل مفردة** / فقه / عربی

masā'il-un mufradat

شامل مسائل فقهی با عنوان: «مسئلة، مسئلة».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۶۶/۱۲

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی خلق الخلق بغیر منال و لا اقتدار ... و بعد فهذه مسائل مفردة من السنة العلماء و فیها ما هو ماخوذ من کتب القدما ء؛ **انجام:** نجز المسائل بحمدالله و عونه و توفیقه ... نهار السبت الاربع خلون من صفر ... سنة ست و خمسین و ثمان مایة ... علی بن علی بن محمد بن طی ... کتبها الفقیر الی الله الغنی محمد بن علی الشهیر بصفی الدین فی شهر جمادی الاولی المنتظم فی سلک شهور سنة ستین و تسعمائه ... اللهم وفقتنی فی تصحیحها کما فقت کتابتها بحرمة حبیک و رسولک و آله الطاهرین.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۶۰ق، جا: کاظمین؛ کاغذ: سپاهانی، ۵۰گ (۳۹پ-۸۸ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۶۳]

● **مسائل مقاله دوم اصول اقلیدس** / ریاضیات / عربی

masā'el-e maqāle-ye dovvom-e osūl-e oqlīdes

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵/۱۳-ف

نسخه اصل: پاریس169 .p (بلوشه ۷۲۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۹]

● **المسائل المقدادیة = المقدادیات = اجوبة المسائل المقدادیة** / فقه / عربی

masā'il-ul miqdādīyya = al-miqdādīyyāt = ajwibat-ul masā'il-ul miqdādīyya

شهید اول، محمد بن مکی، ۷۳۴ - ۷۸۶ قمری

šahīd-e avval, mohammad ebn-e makkī (1334 - 1385)

تاریخ تألیف: بعد از ۷۸۴ق

حاوی جواب بیست و هفت مسأله متفرقه فقهی است که فاضل مقداد از شهید اول پرسیده: ۱. ما قوله دام ظله و فضله فیما یتملک بعقد الهبه هل یجب فیه الخمس؛ ۲. ما قوله ... فی شخص بیده مال علی وجه المضاربه لعدة اشخاص ... لوانفق من احد الاموال ... علی نیة المحاسبه و توزیع ذلک المخرج فی النفقه فیما بعد ...؛ ۳. ما قوله ... فی شخص اخل بالطهاره فی اول الوقت متعمدا حتی بقی من الوقت مقدار الصلوة ... هل له استباحتها بالیممم ...؛ ۴. فی قطرة الدم لو وقعت علی سطح مستو صلب لم تبلغ مقدار درهم فوقعت فی مایع و اصاب ذلک المایع البدن بمقدار ینیف علی سعة الدرهم؛ ۵. فی الجلد المأ خوذ من المخالف هل یحکم بطهارته ام لا مع ان فقهائنا حکموا بنجاسة ما یوجد مع من یستحل جلد المیته بالدباغ و الشافعیه یقولون بطهارته [شیخ شهید در پاسخ این مسئله می‌گوید:الذی یظهر للعبد الحکم بطهارة الجلد المأخوذ من المسلمین و من سوق الاسلام و ان لم یعلم کون المأخوذ منه مسلما اذا لم یعلم انه یستحل المیته بالدباغ]؛ ۶. فی رجل بیده عروض التجاره مضاربة لاقوام ... و طلب ظالم منه ما لا علی سبیل القهر ... فامتنع العامل من تسلیمه ... فطلب الظالم منه رهنا علی ذلک و لاعین الرهن من نوع بعینه؛ ۷. فی شخص بیده عین و ذکرانتها و دیعه و یبیعها لما لکها ... هل یصح الشراء منه؛ ۸. فیما یوجد فی ید کافر ... لیس بمایع ... یحکم بطهارته ام لا؛ ۹. فیما اجتمع علیه علماء نا من تحریم الفقاع ... فما المراد بالفقاع المحکوم تحریمه و نجاسته ... و یلزم تحریم الاقسماء (القسماء) [پاسخ شهید به این سؤال مبنی بر بیان تفاوت بین فقاع و «قسماء» است(این کلمه باید تحقیق شود که چیست)] اذقد ذکر ان اجزائها قریبة من اجزائه؛ ۱۰. فیما اجمع علیه من طهارة باطن الخف و القدم بالارض انه لو کانت الارض رطبه هل یکون مطهرة؛ ۱۱. فی الحوض الصغیر فی غیر الحمام لو کانت له ماده هل یکون طاهرا مع ملاقات النجاسه؛ ۱۲. فیما یتخذ من الفضه میلالکحل و غلا فالتعاوید ... هل حرام تبطل الصلوة مع لبسه؛ ۱۳. فی غیر الکتابی اذ وجدناه تاجرا فی بلد الاسلام هل یحل ماله ام لا و کذا الکتابی الذی لم یؤد جزیته کالفرنجی المعلوم [پاسخ شهید قدس الله نفسه به این مسئله بسیار

مهم، چنین است:«لاریب فی حرمة مال حربی دخل بامان الی بلد الاسلام»]؛ ۱۴. فی وکیل مفوض فی و کالته فی جمیع اموال الموکل هل تملک البیع نسیة؛ ۱۵. فی الاستخاره بالمصحف هل روایة الحروف عن جعفر بن محمد علیها السلام ثابته ام لا ... و هل وقف مولانا علی کیفیة اخری لاستخارة المصحف [پاسخ شهید به این سؤال چنین است: لم یقف العبد علی اسنادها ... لکنه مشهور فی المصحف و الکیفیة ان بقرء الحمد ثلاثا و الاخلاص ثلاثا و یقول اللهم انی توکلت علیک ... و یأخذ الاول حرف من السابع سطر (؟) و لایفرح و لایحزن ... و قد روی الیسع القمی قال قلت لابی عبدالله ارید الشیء فاستخیر الله فیه ... فقال انظر اذا فررت الی الصلوة فان الشیطان ابعد ما یکون من الانسان ... و افتح المصحف و انظر اول ورقه ماتری و خذ فیه انشاءالله ... و قد ضمنه الشیخ الجلیل نجیب الذین یحیی بن سعید فی جامعه]؛ ۱۶.فی من یقر ان فی ماله خمسا اوزکوة و لم یخرجهما ... هل یصح الشراء منه؛ ۱۷. فی ما ذکره العلماء من التعویل علی قبلة البلد ... و قبلة البصرة غریب و جامعها ایضا کذلک؛ ۱۸- هل یجوز الصلوة قبل دخول الوقت تقیه کما المغرب ... فما الضابط فیما یجوز التقیة فیه؛ ۱۹. فی اخذ الاجره علی الاذان فی المشاهد المشرفه؛ ۲۰. فی الارض الصقیله ... هل تطهیرها بایراد الماء القلیل علیها و ام لا؛ ۲۱. فی ولد الزنا ما الاصح عند مولای فیه ... هل یصح نکاحه و انکاحه و ما المراد بقوله صلی الله علیه و آله ولد الزنا لایکون نجیبا [پاسخ شهید به این پرسش چنین است:«عند الاصحاب انه بحکم المؤمنین فی الطهارة و صحة التناکح و المراد الحمل علی الاغلب]؛ ۲۲. فی آنیة الخمر المنقلب خلا ... هل یطهر اعلاها الخالی عن الملاقی؛ ۲۳. فی شخص تملک مالا فی وقف لایتمکن فیه من قطع المسافه الی الحج ... ثم انه عقد نکاحا بمهر لایفضل مما یملکه ... هل یکون الحج مستقراً فی ذمته؛ ۲۴. فی ما قرره شیخنا فی المختلف من انه لولم یعلم الوصی بالوصیه فله ودها بعد موت الموصی هل یعمل علیه سیدنا؛ ۲۵. فی ما یتداوله التجار من انهم یوردون اثمان امتعتهم عند الصراف مع غلبه ظنهم انه احفظ لها ... هل یکون مفرطا بمجرد ذلک؛ ۲۶. فی شخص اودع شخصا آخر ودیعة یسلمها الی آخر ... ثم اتفق موت المودع قبل تسلیم الودیعه؛ ۲۷. فیما یخرجه الودعی و المضارب و الوکیل علی العروض مما هو لیس شرعا کالتمغاوات و وزن الاعراب و مداراتهم هل یکون لازما.

آغاز: بسمله. الحمدلله المحمود علی افضاله و المشکور علی نواله ... و بعد فان هذه المسائل الجلیلة و الاجوبة الحسنة الجمیلة من ... المسئلة الاولی ما قوله دام فضله مما یتملک بعقد الهبة هل یجب فیه الخمس کما هو رأی ابی الصلاح ام لا؟ ...

انجام:و نفعنا برکات دعواته و انفاسه و ادام نظرها لمجاری عن انفاسه بحق الحق و اهله و صلی الله علیهم و صلی الله علی محمد النبی و الحمدلله رب العالمین

چاپ: در مجلة تراثنا، العددین ۷-۸، ۱۴۰۷ق؛ چاپ محقق در ضمن رسائل الشهید الاول، ۱۴۲۳ق؛ ضمن موسوعة الشهید الاول، مجلد ۱۸، عام ۱۴۳۰ق

[الذریعه ۳۶۸/۲۰ و ۳۶۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۴۷/۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:یحیی بن حسین بن حسن بن ناصر سلمابادی، تا: با تاریخ۹۰۸ق؛ ۵گ (۱۴۳ر-۱۴۷ر)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف:۵-۴۳۷]

۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۳۹/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ نازیبا، کا: ابوالقاسم حسینی، تا: ۱۵ شعبان۹۶۲ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۱۸ص (۱۳۶-۱۵۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱-۲۰۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۶/۶

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۲۰۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن ابراهیم بن احمد بن جعفر احسائی، تا: ۹۶۹ق؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: میشن ماشی، ۱۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۰-۲۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ضمیمه نسخه ش ۱۷۱۸۰ [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف:ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: تیماج، ۱۹ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۱/۱-۳۸]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۲۲/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه [ف: ۵-۳۴۷]

۷. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۱۱/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۷۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۳سطر، قطع: جیبی [تراثنا: س۶ش۴-۹۳]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ محرم۱۱۹۰ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: مقوا، ۲۳ص، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۵-۳۶۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۸/۵-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، کا:سید محمد صادق طباطبائی، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: سید محمد صادق طباطبائی؛ جلد:تیماج قرمز، ۱۲ص (۳۸-۴۹)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۳-۲۶۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۹۵/۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:ابوالحسن بن محمد رضوی طوسی مشهدی سبزواری، بی‌تا؛ ۱۹گ (۱۲۵ر-۱۴۳ر)، ۱۵سطر [ف: ۲۵-۴۶۳]

← مسائل من ابیح فی حکم الشرع ⟵ من ابیح قتله فی حکم الشرع
← مسائل المناظرة ⟵ آداب البحث و المناظرة
← مسائل المناظرة ⟵ جمع الفرائد
← المسائل المنتخبة ⟵ الفوائد فیما یعم به البلوی

● **مسائل منظوم** / فقه / فارسی
masā'el-e manzūm

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۹۳
آغاز: بسمله. در توحید است هست جنس حمد مخصوص خدا؛
انجام: و در دنیا راحتی نیست ابدا
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● **مسائل من الفقه الحنفی** / فقه / عربی
masā'il-un min-al fiqh-il ḥanafī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۱۹
آغاز: فی المضرات و لایجوز للمفتی ان یفتی ببعض الاقاویل المهجوره؛ **انجام:** جامعا جمیع شرائط صحه الشهاده و الثبوت و الحکم و کان ذلک بمحضر
مسائل از طهارتتا دیات بنا به فقه حنفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا [رایانه]

← المسائل الموصلیات ⟵ اجوبة المسائل الموصلیات (الاولی)

● **المسائل المهمة فی اصول الائمة** / اصول فقه / عربی
masā'il-ul muhimma fī usūl-il a'imma
مازندرانی، محمد علی بن مقصود علی، - ۱۲۶۶ قمری
māzandarānī, mohammad 'alī ebn-e maqsūd 'alī (-1850)
استدلالی است با تفصیل مشتمل بر قواعد مهمه اصول فقه با عناوین «مسألة - مسألة» و نقل بعضی از گفته‌های دانشمندان این فن و رد و ایراد در آنها.
آغاز: الحمدلله الذی شرع الاحکام و قرنها بالدلائل و الصلاة و السلام علی سید الاوائل و الاواخر محمد و آله اولی الفواصل و الفضائل.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۸۷/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان اللهم متحقق فی ضمن المتة و الصوت فی ضمن الغناء و ان أو شربه حرام و علی هذا الوجه فیکون ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط؛ مجدول، مصحح؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۴۴گ (۳۰پ-۱۷۳پ)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۰]
۲. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۵۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در پایان نسخه تعدادی شعر به خط حسین ابن شیخ محمد گیلانی در یک‌شنبه ۵ جمادی الاولی ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، قطع: رحلی [اوراق عتیق: ۱-۲۷۴]
۳. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۹۹
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:موسی بن محمد بن علی رضا موسوی کلوری خلخالی ساکن نجف اشرف، تا: ماه شعبان۱۲۳۷ق؛ روی برگ اول معرفی کتاب بخط حاج شیخ آقا بزرگ طهرانی و نشانی عاریه آن از کاتب بخط علی اکبر بن عباس؛ ۲۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۱۰۲]

← المسائل المیافارقیات ⟵ اجوبة المسائل المیافارقیات

● **مسائل المیراث** / فقه / عربی
masā'il-ul mīrāṯ
نوری، محمد حسین بن یحیی، ق۱۲ قمری
nūrī, mohammad hoseyn ebn-e yahyā (- 18c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۴۷/۸
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۲۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۵سطر [ف: ۵-۲۶۷]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۴۷/۹
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۲۹ق [ف: ۵-۲۶۷]

● **مسائل المیراث** / فقه / عربی
masā'il-ul mīrāṯ
غیر همانند:
۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۸۴/۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۹سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶-۶۷۰]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۸۹/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۴ ربیع الاول ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۰ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۶۷۲]

← مسائل المیزان (منظومة) ⟵ نتیجة الافکار فی علم الانظار

● **المسائل الناصریات = الناصریات** / فقه / عربی

al-masā'il-un nāṣirīyyāt = al-nāṣirīyyāt

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری

'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

تاریخ تألیف: شعبان ۴۱۵ق

این دفتر دارای ۲۰۷ مسأله است؛ طوسی در فهرست (ش ۴۲۱) و ابن شهر آشوب (ش ۴۶۵) به نام «المسائل الناصریة فی الفقه» از آن یاد کرده‌اند ولی نجاشی (ص ۱۹۲) نامی از آن نبرده است.سید مرتضی در آن فتواهای نیای خود ناصر الحق را که ابن ندیم (ص ۲۷۳) او را از فقیهان زیدی به شمار آورده است یاد نموده و خرده گرفته و یا گزارش نموده است. از سخنان خود ناصر و مرتضی چنان‌که خواهیم دید پیداست که او زیدی است چنان‌که در کتاب‌های مورخان هم چنین آمده است ولی گروهی از دانشمندان شیعی مانند بهائی و عاملی و مامقانی و دیگران گویا چون سید مرتضی در آغاز این دفتر او را ستوده‌اندو نجاشی (ص ۴۲) درباره او گفته است «کان یعتقد الامامة» (می‌پنداشتند که او امامی است)، با این‌که مرتضی در قرن چهارم می‌زیسته و با دانشمندان هر مذهبی آشنایی داشته و خود هم مردی آزاداندیش بوده است و نمی‌توانست درباره ناصر که نیای او هم بوده است بد گوید و ناگزیر می‌بایستی از او بستاید. نجاشی هم گویا می‌خواسته است بگوید که او خود را پیشوا می‌پنداشت چنان‌که در خلاصه علامه (ص ۱۰۳) که از نجاشی بهره برده است دارد: «کان یعتقد الامامة لنفسه». [در الذریعه (۲۳۹:۵) از همین ناصریات و «جوابات المسائل الناصریة» دیگر که در ۳۳ مسأله است و یکی از نواده‌های ناصر از مرتضی پرسیده و او در محرم ۴۲۹ از نگارش آن بیاسوده است یاد گردیده(آستان قدس ۱۳۴:۲)]. (دانش پژوه)

چندمسئله آنچنین است: ۹. سؤر السباع نجس الصحیح عندنا ان سؤر جمیع البهایم من ذوات الأربع و الطیور ماخلا الکلب و الخنزیر طاهر یجوز الوضوء به و ...؛ ۱۵. الدم کله نجس عندنا ان دم السمک طاهر لاباس بقلیله و کثیره فی الثوب و ...؛ ۱۸. کل حیوان لایو کل لحمه فلا حکم لزکاته و موته و ذکاته (کذا) الصحیح عندنا خلاف ذلک ...؛ ۳۶. فعل الکبیرة حدث هذا غیر صحیح عندنا و عند جمیع الفقهاء بلاخلاف فی نفسه ...؛ ۳۹. خروج المنی من غیر شهوة لایوجب الاغتسال عندنا خروج المنی یوجب الاغتسال علی جمیع الوجوه ...؛ ۴۱. الوضوء قبل الغسل فرض و بعده نفل و الصحیح عندنا خلاف ذلک ... .

آغاز: الحمدلله علی ما خص وعم من نعمه وظهر وبطن من منه وایاه نسأل الزیادة فی الیقین ولزوم محجة الدین التی لایضل سالکها ... ومن بعد فان المسائل المنزعة من فقه الناصر رضی الله

انجام:وانما تثبت الاحکام عندنا بما یوجب العلم ویثمن الیقین وقد دللنا علی صحة هذه الجملة فی مواضع کثیرة من ولو لا ان هذا الجواب عن المسایل الواردة لایلیق بذلک لذکرناه وما توفیقنا ...

چاپ: مشار عربی، ص۸۳۶؛ تهران، سنگی، ۱۲۷۶ق؛ رحلی (ضمن الجوامع الفقهیة)، ۴۹ص

[الذریعة ۳۷۰/۲۰ و ۳۷۱و ۳۳۹/۵؛ ادب المرتضی ص ۱۳۴؛ ریحانة الادب ۱۱۹/۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۵۲/۴ و ۲۶۶/۴؛ دنا ج ۹ ص ۴۹۸-۴۹۹؛ التراث العربی المخطوط ج۱۱ ص ۳۲۰-۳۲۱؛ مقدمه‌ای بر فقه شیعه، ص ۷۴-۷۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۴/۱

خط: نسخ، کا:ابوالحسن بن حاجی محمد قاری نجفی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶-۱۳۸]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۰۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا قرن۱۱؛ ۱۴۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۲۴۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۳/۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۷صفر۱۰۴۸ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۷۳گ (۱۲۲پ-۱۹۴ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۲-۷۷۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر جمادی الثانی۱۰۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۳۱۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۰/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۷۲گ (۷۷-۱۴۸)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۲۸-۵۶۴]

۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: میر ابراهیم حسینی قزوینی (-۱۱۴۹ق)؛ مهر: «العبد حسین بن محمد ابراهیم الحسینی» (مربع)؛ واقف: میرحسینا، ۱۱۹۸؛ جلد: جلد تیماج، ۱۱۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲-۱۱۸]

۷. یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۳۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ در پایان نسخه نام «المسائل الطبریة» دیده می‌شود؛ قطع: جیبی [نشریه: ۴-۴۵۷]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۳۰/۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۰۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۲۹/۵

آغاز و انجام: برابر

در نسخه با نام «مسایل ناصریات سید مرتضی رضی الله عنه»؛ خط: نستعلیق، کا:محمد باقر، تا: ربیع الاول ۱۱۷۴ق؛ مصحح، رکابه‌دار؛ جلد: گالینگور، ۳۱گ (۴۹پ-۷۹ر)، ۲۴ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۱-۳۶۱]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۵۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ ۵۲گ (۱پ-۵۲ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۱]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ از روی نسخه نجف مورخ ذیقعده۵۷۴، مقابله شده، با بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۹۸]

۱۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۱۶/۴ - ج

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷۳گ (۱۸۳پ-۲۵۵ر) [ف: -۴۶۰]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۲

خط: نسخ، کا:علی مجراوی، تا: ۲ ذیقعده ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۹۸گ (۱۶۹پ-۲۶۶پ)، ۱۹سطر [ف: ۱۲-۲۰]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۳۲/۵

خط: نسخ، کا:محمد تقی، تا: ۱۲۳۱-۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۶۷ر-۷۷پ)، ۵۵سطر، اندازه: ۲۹×۴۲سم [ف: ۱۱-۳۲۵]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۷/۶

آغاز و انجام: برابر(تمت المسائل الطبرية)

خط: نسخ، کا:میرزا محمد بن علی اکبر، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۲۰۸پ-۲۴۱ر)، ۳۱ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۶-۸]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۹۲

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا:امیر خراسانی، تا: ۱۲۳۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۹۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۶] و [ف: ۲۱-۱۲۱۷]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۶۴/۲

خط: نسخ، کا:محمد رضا بن محمد تقی بن محمد موسوی، تا: جمعه ۱۳ شوال۱۲۳۶ق، جا: قودجان از توابع گلپایگان یا خونسار؛ جلد: تیماج، ۹۶گ (۷۰پ-۱۶۵ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۱-۳۶۴]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۷۹/۱

خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن محمد مشهدی، تا: ذیقعده۱۲۴۲ق؛ یادداشتی از محمد رضوی در استنساخ کتاب در مشهد رضوی؛ ۶۸گ (۱پ-۶۸پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۸-۲۰۴]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۱۹/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد صالح، تا: شوال۱۲۴۷ق، به دستور سید علی محمد بن علی؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۱۴۹پ-۱۷۳پ)، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۶-۲۰۹]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۵۳۳/۳

کا: سید اسماعیل، تا: ۱۸ ذیقعده۱۲۴۸ق؛ از روی نسخه کهن کتابخانه غروی نجف مورخ ذیقعده ۵۷۴ نوشته شده است ولی می‌دانیم که نسخه به خط سید اسماعیل است که از روی نسخه مورخ ۱۱۰۱ نوشته است پس یک واسطه در میان است؛ ۸۷گ (۷۵پ-۱۶۱ر) [ف: ۵-۵۶۱]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:زین العابدین دهکردی، تا: ذیقعده ۱۲۵۰ق؛ تملک: ابوطالب محمد موسوی در ۱۳۰۲ق؛ مهر: ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی (دایره)؛ جلد: مقوا، ۴۴گ (۱ر-۴۴پ)، ۲۵-۲۶سطر (۸×۱۶) [ف: ۱۹-۴۱۳]

۲۲. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳/۱

خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد حسین کاشانی، تا: شنبه ۲ جمادی الاول ۱۲۵۰ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۳۹]

۲۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۷۵/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ ۵۳گ (۱۱۱پ-۱۶۳پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۶۱]

۲۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۱۲

خط: نسخ، کا:علی آقا فرزند غلامحسین خوانساری، تا: ۱۳۲۹ق؛ ۵۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۱-۲۴۲]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۶۱ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۶. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۶۲/۱

خط: نسخ، کا:حسن بن محمد ابراهیم خوانساری، بی‌تا؛ ۵۰گ (۳پ-۵۲ر)، ۲۳سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۹۸]

۲۷. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: الحمدلله علی ما خص و عم من نعمة ...

بی‌کا، بی‌تا؛ دارای آثار بلاغ و مقابله [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۰]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:نامعلوم

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵-۲۰۲۵]

۲۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۳]

● المسائل الناصریات / پاسخ پرسشها / عربی

al-masā’il-un nāṣirīyyāt

فخرالمحققین، محمد بن حسن، ۶۸۲ - ۷۷۱ قمری

faxr-ol-mohaqqeqīn,mohammad ebn-e hasan (1284-1370)

پاسخ فخرالمحققین محمد حلی است به پرسش‌های ناصرالدین حمزه بن حمزه بن محمد علوی حسینی شاگرد او، با اجازه همین حلی به او در ۲۷ رجب ۷۳۶ق در نجف. حلی تحصیل

النجاة را برای او ساخته است.
[اعیان الشیعة ۱۴۵/۲۸؛ الذریعة ۳۹۸/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۹
آغاز: بعد حمد الله تتعالی علی نعمائه و صلواته علی محمد ... هذه مسائل سألها السید المعظم الحسیب النسیب الفقیه العالم
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۸ پاسخ‌ها [فقط] بخط خود فخرالمحققین است؛ اول اجازه مختصری است از فخر المحققین به سائل در ۲۷ رجب۷۳۶ در نجف؛ کاغذ: کاغذ دولت آبادی، جلد: میشن، ۶گ [ف: ۱-۴۹۱]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۷
نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۳۷۸]

← المسائل الناصریات الطبریات ⟵ المسائل الناصریات

● **مسائل نثاریه** / پاسخ پرسشها / فارسی
masā'el-e nesārīyye
طبسی خراسانی، محمد علی، – ۱۳۲۰ قمری
tabasī xorāsānī, mohammad 'alī (- 1902)
تاریخ تألیف: ۱۳۰۵ق
رساله‌ای در دفاع از اصولیان و مجتهدان و نقد دیدگاه‌های اخباریان که در پاسخ مفصل به بیست و سه پرسش اعتقادی و فقهی که سید نثار حسین عظیم آبادی پرسیده و خراسانی به آنها با استدلال پاسخ گفته است.
آغاز: الحمدلله و الصلاة و السلام علی نبیه و آله، و بعد این رساله ایست که موسوم شده است به مسائل نثاریه

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**پس اگر از مراتب نازله یا عالیه کسی نباشد با فقد ولی عتق و ضامن منتقل به امام می‌شود.
خط: نستعلیق، کا:محمد علی خراسانی، تا: جمادی الاول۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۸۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۳/۱-۸۱]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۸۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و چه مقدار جریب از زمین خواهند یافت، جواب ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ گویا به خط مؤلف؛ مهر: «من کتب الاقل ابوالقاسم الحیدرآبادی» (بیضوی)؛ ۱۰۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۲-۳۱۹]

← المسائل النجفیة ⟵ نجفیه

● **مسائل نحوية** / نحو / عربی
masā'il-un naḥwīya

محمد بن محمد بن ابی الرضا
mohammad ebn-e mohammad ebn-e ab-er-rezā

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۴۸/۴
آغاز: بسمله، رب یسر و اعن مسالة قد حرف من علامات الافعال و هو للتوقع و تقریب الحال؛ **انجام:** قال الخلیل الجربمن مضمرة تمت ... فی یوم الاحد لثلاث عشر بقین (لیلة بقیت) من شهر ربیع الاول سنة ثلثین و سبعمائة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۷ ربیع الاول ۷۳۰ق؛ مؤلف گویا برادرزاده حسین بن محمد بن ابی الرضا العلوی آوی مترجم محاسن اصفهان ما فروخی در ۷۲۹ (چاپ ۱۳۲۸ش) است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۱گ (۶۱پ-۸۱پ)، ۱۶سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۱۶-۲۲۶]

● **مسائل نقل من السمرقندی** / فقه / عربی
masā'il-un nuqil-a min-as samarqandī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۷۴/۱
در فقه با عنوان مسأله؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: استانبولی، جلد: گالینگور، ۳گ (۱ر-۳)، ۱۹سطر (۱۳×۷/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۲/۵سم [ف: ۱۷-۳۷۹]

● **مسائل نکاح و طلاق** / فقه / فارسی
masā'el-e nekāh va talāq
حسینی، محمد حسین بن محمد علی، ق۱۳ قمری
hoseynī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad 'alī (-19c)
رساله مختصر فتوایی مطابق با فتاوی میر سید علی طباطبایی صاحب «ریاض المسائل» است مشتمل بر دو باب:باب اول نکاح و باب دوم در طلاق.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۸۳
آغاز: بسمله. الحمدلله و کفی و صلی الله علی محمد و آله الذین اصطفی؛ **انجام:** بلکه وضع جمیع لازم است و در این رساله بهمین قدر اکتفا می‌نمایم.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۶]

← مسائل و اجوبة ⟵ الفوائد فی مشکل القرآن

● **مسائل و اجوبه** / پاسخ پرسشها /عربی
masā'el va ajvebe
پاره‌ای از سؤالات از این قرار است: حکم انتقال میت از بلد

موت (این سؤال در نسخه حاضر نیست اما جواب آن موجود است)، کیفیت استعلام ساعات شب را به طلوع و غروب بیان نمایند، مراد از معانی که شاعر می‌گوید:«بی‌شریک است و معانی» چه چیز است، صحیح است وضو در مکان غصبی ...، در پایان سؤال اخیر کلمه «محمد علی» خوانده می‌شود.در وسط رساله شماره یکم جنگ حاضر(ص۱۱-۱۳) یک برگ اضافی است که قسمتی از چند سؤال و جواب است و به نظر می‌رسد بخشی از همین رساله موجود است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۱۲-طباطبائی

آغاز: علی بن الحسین ... المسعودی قال النجاشی له کتب منها کتاب اثبات الوصیه

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در میان سؤال و جوابها مطالبی خارج از سؤال آمده از آن جمله در ذیل پاسخ به این سؤال درباره عالم ذر در سخن آمده بدین‌گونه: «و من متکلمی علمائنا کالشیخ المفید و علم الهدی من انکر عالم الذر»؛ ۲گ (۱۰۶-۱۰۷) [ف: ۲۳-۶۹۵]

● **المسائل و الاجوبة** / پاسخ پرسشها / عربی

al-masā’il wa-l ajwibat

فخرالمحققین، محمد بن حسن، ۶۸۲ - ۷۷۱ قمری

faxr-ol-mohaqqeqīn,mohammad ebn-e hasan (1284 - 1370)

سؤال و جواب‌های کلامی و فقهی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۱/۵

آغاز: بسمله فهذه مسائل و اجوبة ... مسئلة ما یقول فیمن لایفرق بین النبی و الامی؛ **انجام:**الجواب اما الغسل بالماء القلیل فیجب ... فانها یظهر

خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد موسوی لاریجانی مازندرانی، تا: ۱۲۴۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۳۲-۲۱۴]

● **المسائل و الاجوبة الفقهية** / پاسخ پرسشها / عربی

al-masā’il wa-l ajwibat-il fiqhīya

از مخلص الدین حاکم المسلمین، در آن از فتاوی تقی الدین سبکی نقلی شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۶/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۴ص (۵۸-۶۱)، ۳۳سطر [سنا: ف: ۲-۲۰۹]

← المسائل الواسطیات ◁ اجوبة المسائل الواسطیات
← المسائل و الجوابات ◁ النکت الاعتقادیة
← المسائل و الجوابات ◁ النکت فی مقدمات الاصول
← المسائل و الجوابات ◁ تاریخ پادشاهان أوده

● **مسائل و رسائل** / فقه / عربی

masā’el va rasā’el

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۰۹

آغاز: بسمله و به توکلی و علیه اعتمادی الحمدلله علی وافر؛

انجام: علی هذه الصفه و فی هذه البیان کفایه لمن تامل

خط: نستعلیق، کا:احمد بن محمدرضا صفائی خوانساری، تا: ۱۳۲۹ق [رایانه]

● **مسائل و رسائل در حل غوامض مسائل** / فقه / فارسی

masā’el va rasā’el dar hall-e qavāmez-e masā’el

میمندی، محمد بن محمد یوسف، ق۱۳ قمری

meymandī, mohammad ebn-e mohammad yūsof (-19c)

مجموعه پرسش‌های فقهی وشرعی است که مقلدین از مرحوم «احمد بن محمدمهدی نراقی» پرسیده و پاسخ‌های وی بدان سؤالات که به دستور وی توسط «محمد بن محمدیوسف میمندی» گردآوری و دریک دفتر مطابق ترتیب کتاب‌های فقهی ازطهارت تا دیات تنظیم شده است، در بیشتر جواب‌ها اشاره به ادله آنها نیز شده و بعضی از آنها به عربی می‌باشداین مجموعه در دو جلد گردآوری شده: جلد اول در فروع فقهی و جلد دوم در اصول اعتقادی و اصول فقه.در الذریعة نامی ازاین اثر نیامده است.

آغاز: الحمد لله المتعالی بجلال احدیته عن احداق النواظر المتفرد بکمال صمدیته عن الاشباه و النظائر المنزه عن ادراک الاوهاموالمسلوب عن ذاته المقدسة صفات الاجسام ...

[تراجم الرجال ۲۴/۳]

۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**و هر درهم. نیم مثقال صیرفی و ربع عشر مثقال است پس ده هزار درهم پنجهزار مثقال و دویست و پنجاه مثقال صیرفی نقره می‌شود که دوهزار و ششصد وبیست و پنج عدد روپیه دومثقالی باشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:سه‌شنبه ۸ صفر۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۴۲۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۰۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۱۲۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۴۶

آغاز: برابر

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ احکام منجزات مریض در شب سه‌شنبه ۲۹ ربیع الاول ۱۲۱۰ نگاشته شده و گویا تاریخ تألیف باشد؛ ۳۳۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۸–۲۹۰]

↩ مسائل و رسائل فی حل غوامض المسائل ⇜ رسائل و مسائل

● **مسائل و فروع سهو در نماز** / فقه / عربی
masā'el va forū'-e sahv dar namāz

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۱/۴
آغاز: المسئلة الرابعة من سهی فی سهو لم یلتفت و بنی علی صلوته
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۳۱۴ق؛ ناقص؛ جلد: مقوا، ۴۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۳۴]

● **مسائل و فوائد** / ادبیات / فارسی
masā'el va favā'ed

مفتی، محمد عباس، ق۱۲قمری
moftī, mohammad 'abbās (- 12c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۷۶
آغاز: فائده قدکثر اطلاق الصبی فی کلام الادبا؛ **انجام:** و تکرار آن بتکرار سنین ثابت نیست و الله یعلم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● **مسائل و مجالس** / کلام و اعتقادات / فارسی و عربی
masā'el va majāles

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ – ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810-1871)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۷
آغاز: بسمله مسئله مشکله لاشک ان الامام (ع) هو قطب العالم و قلبه و الاخبار مستقبضه بهذا المضمون؛ **انجام:** خلاصه ما نقلناه من الشیخ الاجل اعلی الله مسقالله
بی‌کا، تا: ۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **المسائل الهدیة فی مذهب الزیدیة** / کلام و اعتقادات / عربی
al-masā'il-ul hadīya fī maḏhab-iz zaydīya

بهلولی یمانی، جعفر بن احمد، – ۵۷۳ قمری
bohlūlī yamānī, ja'far ebn-e ahmad(- 1178)

رساله کوتاهی است در سه «فصل»:فصل اعلم ان القول بان المطر یحصل من بخار الأرض ...؛ فصل اعلم ان من زعم ان البرد یکون مطراً ثم یعترضه ریاح فی الهوی فیخمده فقد خالف صریح القرآن ...؛ فصل اعلم ان من زعم ان الله تعالی لم یختص انبیائه صلوات الله علیهم بالخصائص الشریفة و لم یمیزهم علی غیرهم بالمزایا العظیمة التی احدها النبوة ... .
[اعلام المؤلفین الزیدیة ۲۸۰؛ مؤلفات الزیدیة ۱۰/۳؛ مصادر الفکر الاسلامی فی الیمن ۱۱۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰/۲
آغاز: فصل اعلم ان القول بأن المطر یحصل من بخار الأرض و ما فیها من البحار و المیاه و ان الریاح و السحاب یحمله من الأرض الی السماء ثم ینزل علی الارض؛ **انجام:** تنال بالعنایة و الاجتهاد و هذا واضح البیان بحمدالله الواحد المنان و صلی اله علی محمد و آله خیر آل و سلم کثیرا.
نسخه اصل: مکتبة الجامع الکبیر، صنعا، شماره ۶۴۷؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶ص (۱۳–۱۸)، ۲۱سطر [عکسی ف: ۳-۲۰۱]

● **مسائل هندسی با اشکال** / ریاضیات / فارسی
masā'el-e hendesī bā aškāl

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵/۲۳–ف
نسخه اصل: پاریس p. 169 (بلوشه ۷۲۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲سطر [فیلمها ف: ۱–۵۳۹]

↩ مسایل هندسیة ⇜ المهداه
↩ المسائل الهندسیة ⇜ تعلیقات هندسیة

● **مسائل هندسیه** / ریاضیات / فارسی
masā'el-e hendesīye

طهرانی، جلال الدین، ۱۳۱۰ قمری
tehrānī, jalāl-od-dīn (1893 -)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۲۵
آغاز: ارتفاع مخمس کوکبی؛ **انجام:** در مثلث قائم الزاویه
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای [الفبائی: -۵۱۷]

↩ المسائل الهندسیة (عشرون مسئلة ...) ⇜ تحفه

● **مسائل هندسیة مترجمة بالمقالة المهداة** / ریاضیات / عربی
masā'il-un hindisīya mutarjamat-un bil-maqālat-ul muhdāt

تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۱۷/۱۶

خط: شکسته، بی‌کا، تا: ۱ رمضان۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر (۱۳×۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نشریه: ۳-۲۲۸]

● **المسائل الهندسية و الطبية** / هندسه / عربی

al-masā'il-ul handasīyya wa-ṭ ṭibbīya

ثابت بن قره، ۲۲۱ – ۲۸۸ قمری

sābet ebn-e qorre (837 - 902)

ثابت بن قره حرانی آن را تألیف نموده و در آن گفته‌های ارسطو و دیگران را جمع نموده است. عنوان‌ها «مسئلة و الجواب» است و مانند مابال ارسطو است.مسائل طبیعی و نجومی و هندسی و طبی و موسیقی در آن هست. عناوین آن چنین است: مسئلة فی طبایع الازمان، مسئلة فیما تعرض فی الازمان، مسئلة فیما یعرض فی الازمان، مسئلة نجومية، مسئلة من العلم المناظر، مسئلة طبية، مسئلة طبية ایضا.

آغاز: بسمله. و به نستعین ذی الفضل العظیم. من کلام ثابت بن قرة الحرانی: مسئلة ما بال الحرفی تموز و قد اخذت الشمس فی الانحطاط و التباعد عن سمت رؤوسنا و نقص النهار عن منتهی طوله اشد حرامنه فی حزیران و الشمس فی غاية قربها من سمت رؤوسنا النهار فی غاية طوله. الجواب سبب ذلک ان الحرفی الشی الذی یحمی قد یکون قوته لشده اسخان الشی المسخن له و قد یکون لدوام اسخانه ایام و طوله لبثه فی الحمی

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۵۹/۳-ف

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو شیء یطول و صفه. تمت المسایل بحمدالله و منه فی یوم الخمیس ثامن عشرین محرم من سنة ست و ثلثین و ستمائة هجرية علی ید منصور بن علی من خط منقول من خط ابی الرشید حامدالله ... و سلم

خط: نسخ معرب، کا: منصور بن علی، تا: ۲۸ محرم ۶۳۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۰گ (۴۵پ-۵۴پ)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴) [فیلمها ف: ۱-۶۱۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۸۸/۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی صناعة الطب الا ان الکلام فی ذلک تطول و لاتسع لما نحن بسبیله من القول. و الحمدلله رب العالمین. و صلواته علی محمد و آله اجمعین.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۷گ (۴۸ر-۵۴ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۰سم [ف: ۹-۲۲۶]

← المسائل الهندية ← اجوبة المسائل الهندية

● **مسائلی در احکام عبادی** / فقه / عربی

masā'ilī dar ahkām-e 'ebādī

حسنی طباطبائی، صدرالدین محمد،- ۱۱۵۴ قمری

hasanī tabātabā'ī, sadr-od-dīn mohammad (- 1742)

شامل: فی احکام الزکوة و الخمس و الصوم، مسائل فی الطهارة و الصلوة، حکم الوضوء بماء الثلج استحباب غسل الیدین للجنب قبل الغسل، تحقیق الکر، تنجیس الماء القلیل بملاقات النجاسة، نجاسة اهل الکتاب، مسائل الصلوة.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۰/۳

آغاز: مسائل: بسمله، الحمدلله الذی اسبغ علینا النعماء و یزکی من الانفس من یشاء الخ؛ **انجام:** مسائل: قال رسول الله (ص) رفع عن امتی تسعة، الخبر - قدتم الرسالة الوجیزة فی باب السهو و النسیان.

خط: نستعلیق، کا:سید نقی مدرس مصدق (من احفاد المؤلف)، تا: ۱۳۸۰ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۳۵گ (۴۱-۷۵)، ابعاد متن: ۲۰×۲۳/۵، اندازه: ۲۱/۵×۲۷سم [ف: ۱-۳۰۳]

● **مسائلی که یکی از کفار عرب از حضرت علی (ع) پرسیده** / متفرقه / فارسی

masā'ilī ke yekī az koffār 'arab az hazrat-e 'alī porsīde

مجموعه‌ای است شامل پرسش‌هایی که اعرابی از حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) پرسیده و فصلی در اموری که بر زنان واجب است و بابی در حق زوج بر زوجه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۱/۳

آغاز: بدانکه این مسئله چند است که یکی از کفار عرب بدانش معروف و مشهور بود بعد از رحلت حضرت محمد (ص) از صحابه کبار سؤال کرد؛ **انجام:** هر که واجبات را بجا آورد حق سبحانه و تعالی او را سؤال نمیکند از غیر آن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶گ (۴۰-۶۵)، ۱۸سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۴-۶۲۱]

● **مسائل الیهود** / پاسخ پرسشها / عربی

masā'il-ul yahūd

پرسش‌های یهودیان است از علی (ع) و عمر.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۹/۲۷

آغاز: فصل فی مسائل الیهود و کلام البهائم؛ **انجام:** علی ما یشاء قدیر و صلی الله ...

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۲۲۰پ-۲۲۱پ ر) [ف: ۵-۵۶۲]

← مساجد کوفه ← آداب و اعمال مساجد کوفه
← مساحت ←مساحت اشکال
← مساحت ← قسمة المثلثات القائم الزاوية

● **مساحت** / هندسه / فارسی

masāhat

عمر بن عبدالعزیز
‘omar-e-bn-e ‘abd-ol-‘azīz
این مختصر که شامل روش اندازه‌گیری ابعاد مختلف می‌باشد، دارای یک «مقدمه» و پانزده «باب» است: مقدمه: در تعریف اصطلاحات رساله؛ باب ۱. معرفت انواع مثلثات؛ ۲. تعریف انواع مربعات؛ ۳. معرفت مساحت کثیر بالاضلاع؛ ۴. مساحت دایر؛ ۵. استخراج سهم و وتر و قطر؛ ۶. مساحت قطاع الدوار؛ ۷. مساحت قطع الدوایر؛ ۸ مساحت اهلیلجی و عدسی و هلالی؛ ۹. مساحت کره؛ ۱۰. مساحت اسطوانه؛ ۱۱. مساحت مخروط؛ ۱۲. مساحت قطعه کره؛ ۱۳. اشخاص مرتفعه از ارض؛ ۱۴. مساحت آبار و عمق آنها؛ ۱۵. عرض اودیه و انهار و بناها.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۷۰/۱
آغاز: اما بعد این مختصری است مفید در علم مساحت مشتمل بر مقدمه و چند باب، مقدمه در معنی مساحت و آلت آن؛ **انجام:** و تجویف آن مقدار که باشد نقصان باید کرد ...
خط: نستعلیق، کا:افضل بن صدر الملک کاتبی اصفهانی، تا: رمضان ۹۸۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۱پ–۲۴پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۱–۲۳۱]

● **مساحت** / ریاضیات / عربی
masāhat
شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری
šeyx-e bahā’ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۵۵۴۱
آغاز:و خصوه بالذکر لانه امهل مساحه؛ **انجام:** رسم کل شکل منها مع ... و بسط کلام بعون الله العلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [الفبائی: -۵۱۳]

● **مساحت** / شعر، ریاضیات / فارسی
masāhat
عزیزی
‘azīzī
منظومه‌ای است فارسی.شامل ۳۲۷ بیت.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۶/۱۰
آغاز: بنام کریمی که بر سطح جود ×× عطا بهر هر کس زجائی نمود؛
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹ص [ف: ۱–۴۸۵]
مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۴۶/۷
همان نسخه بالا [نشریه: ۵–۶۲]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۰/۷–ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲–۲۷۷]

● **مساحت (علم)** /ریاضیات
masāhat (‘elm)

شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق [میراث اسلامی: ۵–۵۷۰]

● **المساحة (مختصر)** / ریاضیات / عربی
al-masāḥa (mx.)
رساله‌ای در مساحت اشکال در چند«فصل».

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۱۷/۹ – ج
آغاز: بسمله. هذا مختصر فی اصول المساحة. المساحة تقع علی ستة اشکال المربعات و المثلثات و المدورات و المقوسات و المطبلات و وذوات الاضلاع الکثیرة؛ **انجام:** اذا ماست الدایرة جمیع الاضلاع و الاقطاع مثلثات و مسح (تم الکتاب بعون الله اعلم)
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با یک جدول و یک صفحه از رساله‌ای در معرفت تقویم در پنج فصل که از روی معرفت تقویم طوسی ساخته شده و به فارسی؛ ۲گ (۱۹۱ر–۱۹۲پ) [ف:–۴۶۱]

● **المساحة** / ریاضیات / عربی
al-masāḥa
غیر همانند:
۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۷/۳
حاشیه بر جذور اصم درعلم حساب شامل هفت قاعده در دو صفحه به عربی. قاعده اول: الاولی کل عدد لایکون جذره منطقا فانک، بندی تحت عنوان مما یتعلق بعلم الحساب در ۹ سطر وحاشیه بر کتاب جامع الحساب؛ خط: نسخ، کا:حسین بن حسینی، تا: ۹۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱–۴۸۹]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۲/۵
آغاز: ابواب من المساحة و مقدماتها. معرفةالجذر باقرب التقریب؛ **انجام:** مساحة بسیط قطعة من الکرة (تمت بعونه)
خط: نستعلیق، کا:طالقانی، محمد حسین بن محمد یوسف، تا: ۱۰۵۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۳۶ر–۳۷ر)، ۱۶سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸–۷۱۸]

● **مساحت = کتاب مساحت** / ریاضیات / فارسی
masāhat = k.-i masāhat
از ناشناس. دیباچه را ندارد. در پایان نیز از نگارنده نام برده نشده است. نویسنده که نسخه را در دوشنبه ۱۶ شعبان ۷۴۰ق به انجام

رسانده است، می‌نویسد: آن را از «نسخه بغایت سقیم و عبارتی قدیم» رونویسی کرده است، و این‌چنین برمی‌آید که نگارش متن بسیار پیش از آن بوده است. ساختار عبارت‌ها نیز کهنگی متن را تأیید می‌کند. در باب «سمت قبله» که استخراج «ابوعبدالله العامی» (القاضی، الفامی، الغامی، الفاهی؟) است، نمونه از شهر «غزنین» می‌آورد (گ ۲۹ر) که می‌تواند زیستگاه نگارنده و یا استخراج کننده «سمت قبله» باشد. «ابوبکر قاضی» نگارنده «رسالة فی مساحت الاشکال» از قرن ۵ق در گ ۱۳ از کار خود به «کتاب مساحت» یاد می‌کند. کتاب با سربندهای «باب» و «فصل» بی‌شماره است: و گاهی «اگر پرسند». نسخه آشفته و برخی از برگ‌های «رکاب» (پانویس صفحه که سر صفحه بعدی را نشان می‌دهد) می‌باشد.

برای نشانی: باب مسافتها از مربعها و مثلثها و مسدسها و مخمس و مسبع و مثمن و متسع و معشر و آنچه اندر خور این باب باشد یا ذکر کرده شونذ و هر یک بجایگاه خوذ، خاصه ابتدا کنیم به سمت قبله کی دانستن آن فریضه است ... باب سمت قبله استخراج ابو عبدالله العامی فی دایرة الصفحة س (= اسطرلاب؟) جون می‌خواهی کی سمت قبله بدانی. دایرة بر زمین بباید کرد جنانک [؟]. بر فروزی نباشد بزمین. و میلی به مرکز آن دایره فرو باید جست. جنانک طول آن چهار یک قطر دایره باشذ. و آن میل مخروط باشذ و جون بامداد افتاب از کو برآید، ناجار سایه آن میل بیرون دایر افتد، و کوتاهتر می‌شوذ تا انکاکی بر خط محیط دایره افتد. انجاکی بر محیط رسنذ بدانجا نشان کن بر خط دایره (گ ۲۸ر) ... باب مدورها و انج بذ موجود است. اما اشکال مدور را قیاس نیست. اما انج آسانتر است گفتن شود (گ ۲۹پ).

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۲۳

آغاز: نامشخص؛ **انجام:** بس دایره را از ان هفت قسمت کنی بدان صورت کی کرده [...] و الله اعلم بالصواب و الیه مرجع الماب. تمام شذ این کتاب بر دست ضعیف نحیف محمود محمد [...] خواجه اصفهانی ساکن فارفاب (فارفان؟) در دوشنبه سادس عشر شعبان المعظم سنة اربعین و سبعمائة امید به کرم اخوان وفاق و خلان صفا ... بنده را ملامت نکنند ج نسخه بغایت سقیم بوذ و عبارتی قدیم چون امکان اصلاح نداشت و در ترکیب بزرگان جایز ندید ...

خط: نسخ پخته، کا:محمود محمد [...] خواجه اصفهانی ساکن فارفان(فارقاب؟)، تا:دوشنبه۱۶شعبان۷۴۰ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ ۶۷گ، ۱۵سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳-۲۹۹]

● **مساحت** / ریاضیات / فارسی

masāhat

ناشناخته:

۱. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۳۴**

خط: نستعلیق، کا:محمد شفیع حسینی، تا: ۱۲۶۴ق؛ با اشکال هندسی؛ جلد: تیماج عنابی، ۵گ (۷۴-۷۸)، ۱۶سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲/۲سم [رایانه]

۲. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۶۴**

آغاز: این رساله ایست در علم مساحت ... مقدمه کم متصل عبارت است از کمیتی که اجزاء آن بیکدیگر ملصق باشند؛ **انجام:** و شهریار بی اعتساف السلطان بن السلطان بن السلطان ناصرالدین شاه قاجار خلد الله ملکه

مفصل با مسائلی بسیار مناسب هر فصل و باب و مثال‌های تطبیقی و اشکالی هندسی در حاشیه‌ها، مشتمل بر پنج «باب» دارای فصول بدین تفصیل:باب ۱. بیان اقسام خطوط، ۲. مساحت سطوح مستوی، ۳. اندازه مکعب اجسام منتظمه، ۴. علم مثلثات مرکبه از خطوط مستقیمه، ۵. هندسه عملی و پیدا کردن ابعاد مختلف، احتمالاً این کتاب از نوشته‌های یکی از دانشجویان دارالفنون باشد که بعضی اصطلاحات را به فرانسه با حروف لاتین آورده و به ناصرالدین شاه قاجار تقدیم نموده و روز چهارشنبه ۸ رمضان ۱۲۷۱ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه مهندس بغایری؛ ۷۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۴۹]

۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۶۸۷**

آغاز: بسمله حمدله این رسله ای است در حساب مشتمل بر چند فصل است؛ **انجام:** که پنج در پنج، بیست و پنج شود و این ... در قاعده ضربی آحاد داخل هست

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف:محمد ایرانی، ۱۳۵۰ [الفبائی:۵۱۳]

۴. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵/۹-ف**

نسخه اصل: پاریس P. 169 (بلوشه ۷۲۲). در هشت باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۸]

۵. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵/۱۰-ف**

نسخه اصل: پاریس P. 169 (بلوشه ۷۲۲).در سه نوع؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۹]

۶. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۶/۱۸**

در سه فصل است:۱. تعریف، ۲. اشکال، ۳. متفرقه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳گ (۲۳۴پ-۲۴۶) [ف: ۵-۵۶۳]

● **مساحت ابعاد** / هندسه /فارسی

masāhat-e ab‘ād

مختصری در مساحت ابعاد و سطوح و مجسمات و کیفیات اعمال هندسی در مقدمه و پنج باب: مقدمه درباره نقطه؛ باب ۱. مساحت مثلثات و مربعات و ذوات اضلاع و دایره و قطعه و قطاع؛۲. مساحت کره و قطعه کره و مخروط و استوانه و منشور و مکعب و مانند آن؛۳. مجسمات؛۴. کیفیت بعضی از اعمال؛۵. اعمالی که بدان مساحت مسافات و ابعاد و ارتفاعات عمارات و

جبال و عروض انهار و ادویه و اعماق آبار و غیر آن معلوم می‌شود.

تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۰۱۵/۱
خط: نستعلیق، کا:محمد صالح بن علی طالقانی، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، محشی؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷–۲۶۵]

← مساحت ابعاد و اجرام ⟵ ابعاد و اجرام

● **مساحة الاراضی** / هندسه / عربی
masāḥat-ul arāḍi
فارابی، محمد بن محمد، ۲۶۰؟ – ۳۳۹ قمری
fārābī, mohammad ebn-e mohammad (875 - 951)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۲۵/۳
آغاز: شاید المعایش و الحروب یا صناعة الکتاب یا الاجتماعات المدینه فارابی ... شیء مما فیها من الاشجار علی نسبة معلومة؛
انجام: فی مساحة ذلک، کان امرت الی اعراض المتعلمین. تم الکتاب و الحمدلله کثیرا کما هو اهله و مستحقه و کتب حسین بن عبدالمسیح المتطبب الفارقی، تلمیذ سیدینا الشیخین الجلیلین ابی سعد و ابی نصر الفضل و حسین ابنی جریر اطال الله بقاهما و ذلک فی جمدی الاخرة سنة ثلث و ستین و اربعمائة، و الحمدلله ...
خط: نسخ، کا:حسین بن عبدالمسیح متطبب فارقی، بی‌تا؛ مقاله دانش پژوه در مجله آینده سال ۱۳۶۸ (۴۷۲/۱۵) دیده شود؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۱۸سطر [ف: ۹–۱۰۷]

● **مساحت الارض** / ریاضیات / عربی
masāḥat-ul arḍ

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۴۴۸۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۱۴]

● **مساحت ارض و افلاک** / هیئت / فارسی
masāhat-e arz va aflāk
رساله مختصری است درمساحت ارض و افلاک و آنچه متعلق به آن است و معرفت سمت قبله شامل مقدمه درمعرفت قواعدی که در این فن احتیاج به آن است و دو «مقاله»: ۱. درمساحت ارض و آنچه متعلق به آن است؛ ۲. مساحت افلاک و کواکب؛ و خاتمه.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی زین السماء الدنیا بزینة الکواکب ونور وجه الغبراء المظلمة باشعها الثواقب ... اما بعد این مختصری است درمساحت ارض و افلاک و آنچه متعلق است به آن و معرفت سمت قبله مشتمل بر مقدمه و دو مقاله و خاتمه اما مقدمه و معرفت قواعدی که در این فن احتیاج
انجام: پس از هر یک روزها که بعد نیم روز سایه آن قدر شود که مذکور شد چون به سمت سایه متوجه شوند راست قبله باشد والله اعلم
[فهرستواره منزوی ۳۰۴۴/۴]

۱. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۱۴/۵–۶/۱۰۴**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه۲ رمضان۹۶۴ق؛ مصحح؛ ۱۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۸–۴۲۹۵]

۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۴۲**
آغاز: برابر؛ **انجام:** موجود: مثل جرم ارض است و جرم مشتری صد و هشتاد و هشت
خط: نستعلیق، کا:محمد صومن کشمیری، تا: ۱۱۳۳ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۵/۱**
آغاز: برابر؛ **انجام:** مسئله چهارم در معرفت وقت اجابت دعا چون دعا
خط: نستعلیق تحریری و شکسته، کا:اسماعیل بن حاجی محمد کریم شیرازی، تا: ۱۲۱۶ق، جا: سجاس؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۰–۲۱۹]

۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۵/۲۷**
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون سریع السیر شد در شبانروزی از عظیمه محدب
خط: نستعلیق تحریری و شکسته، کا:اسماعیل بن حاجی محمد کریم شیرازی، تا: ۱۲۱۶ق، جا: سجاس؛ افتادگی: انجام؛ اواخر این رساله به خط قطب الدین یزدی صاحب سلم الحساب است، این ابیات از آنجاست:معما باسم سیفی: «شاخ سنبل زغم عشق تو در هر چمنی ×× همچو زلف تو دو تا شد نبود بی شکنی / هجران اگر چه دست امیدم شکست داد ×× شکر خدا وصال توام باز دست داد»، رباعی حضرت شیخ سعدالدین حموئی: «آنم که جهان چو حقه در مشت من است ×× این قوت حق زقوت پشت من است / کونین ومکان وهر چه در عالم هست ×× در قبضه قدرت دو انگشت من است»، حضرت خواجه محمد والشی علیه الرحمه گوید: «لنگ و لوچ و خفته شکل و بی ادب ×× سوی او می‌غنج و او را می‌طلب / دارم گنه زقطره باران بیش (کذا) ×× از شرم و گنه فکنده ام سر در پیش / آواز آمد که سهل باشد در بیش (= درویش) ×× تو در خو خود کسی و ما در خور خویش / فیا کربلا قولی بای وسیلة×× توسلت حتی اختارک السبط مضجعا»؛ با اشکال نجومی؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۰–۲۲۶]

۵. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۱۹ ض**
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۶. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۹۵/۱**

آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: صدر؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱-۹)، ۱۷سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۴-۱۲۷۸]

● مساحة الارض و صورة عمرانها و خرابها (با یک دایره) / جغرافیا / عربی

masāḥat-ul arḍ wa ṣūrat-u ʻmurānu-hā wa xarābu-hā (bā yek dāyera)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۵۱-ف
نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق؛ درهامش است [فیلمها ف: ۱-۴۳۱]

● مساحت / ریاضیات / فارسی

masāhat

قاضی زاده رومی، موسی بن محمود، - ۸۱۵ قمری
qāzī-zāde rūmī, mūsā ebn-e mahmūd (- 1413)

رساله مختصری است درحساب مساحت بعضی از اشکال هندسی؛ در چهار «رکن» و دوازده«قاعده»: رکن ۱. بیان مقدمات؛ ۲. بیان مساحت مثلثات؛ ۳. بیان مساحت غیر مثلثات؛ ۴. بیان اشکال غیر مستقیمة الاضلاع.در منابع موجود رساله حساب فارسی به وی نسبت داده نشده و بسیاری از نسخه‌ها نیز بدون نام مؤلف است.

آغاز: ثنای بی منتهای خداوندی را است که مصور قدرتش بساط زمین را به زینت صور و اشکال آراست و مقدر حکمتش ... اما بعد این رساله ای است ... مشتمل بر بیان مساحت بعضی اشکال
انجام: بدان که درشکل هلالی هردو قطعه میتوانند که کمتر از نصف باشند و می‌توانند که بیشتر از نصف باشند و می‌توانند که یکی نصف باشد و یکی کمتر از نصف یا بیشتر و می‌توانند که یکی کمتر از نصف باشد و آن دیگر بیشتر و طریق قطع و مساحت هریک از ایشان معلوم شد

[الذریعة ۳۷۴/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۱۹۴/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۶۵۱/۴ با عنوان «حساب» و ۲۷۳۶/۴]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۲۱
آغاز و انجام: برابر
بدون نام مؤلف؛ به دنبال آن بابی است از کتابی «در بیرون آوردن خط نصف النهار و خط مشرق و مغرب شهرها» مشتمل بر دو صفحه و یک دایره، و پایان نسخه صفحه اول از کتابی دیگرست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۹۱ق؛ واقف: ملامحمد کاظم اردبیلی؛ جلد: پارچه‌ای، ۶گ، ۱۷ سطر (۷/۸×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۳سم [ف: ۸-۱۶۲]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۷/۲
آغاز و انجام: برابر
بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، کا:حسین بن حسینی، تا: ۹۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۱۵ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱-۴۸۹]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۵۷/۱
همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۸۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۸۲/۲
خط: نستعلیق، کا:کمال بن حسین، تا: ربیع الاول۹۵۲ق، جا: شیراز؛ با اشکال هندسی؛ جلد: تیماج مذهب، ۸گ (۱۶۶ر-۱۷۳پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۰-۵۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۷۷/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان۹۵۴ق؛ جلد: تیماج، ۵گ (۴۲ر-۴۶ر)، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۲۰-۵۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷۱/۶
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز و انجام نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۸ص(۲۳۹-۲۵۶)، ۹سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴-۴۶۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۰۸/۲
آغاز و انجام: برابر
بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ ربیع الثانی۱۰۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۴ر-۷پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۲۰۰]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۴
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز و انجام نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ ۴ص (۲۸-۳۱ درهامش) [ف: ۵-۵۶۲]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۲۴/۱۹
آغاز و انجام: برابر
بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا:قرن۱۳؛ ۵گ (۱۱۶پ-۱۲۰ر) [ف: ۲-۲۳۱]

۹. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۵/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۴۲ق؛ با اشکال هندسی؛ جلد: تیماج، ۷گ (۴۳پ-۴۹ر)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۱-۵۵]

۱۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۷۰۲/۱۵
آغاز و انجام: برابر
بدون نام مؤلف؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: -۱۵۷۷]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۰۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا:اسمعیل بن عبدالله خوانساری، تا: دوشنبه۱۴ ربیع الثانی۱۲۷۲ق؛ با اشکال مختلف؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۱۴۵پ-۱۴۶پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۲۳۴]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۱۳۱

آغاز و انجام: برابر
در حدود پنج سطر اول رساله (خطبه) کتابت نشده؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالحسین بن اسماعیل خوانساری، تا: رجب ۱۲۷۶ق؛ مذیل است به ۱۶ سطر مختصری در بیان آلات مساحت (ذراع، قبضه، کرای و اقسام هر یک) به زبان فارسی و یک صفحه افلاک چهارگانه و بروج؛ اهدایی: رهبری؛ ۴گ، ۱۷و۲۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۱۶۹]

۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۳۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۱۶سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۳]

۱۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۲/۴ ـ د
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز و انجام نسخه معلوم شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۶۲پ-۶۶ر) [ف: ۱-۴۲۳]

۱۵. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۴۹/۲
آغاز و انجام: برابر
بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اشکال هندسی؛ جلد: تیماج،۳گ(۱۵۲پ-۱۵۴ر)،۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف مخ]

۱۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۵۳/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** جدول است
بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۱گ (۹۵پ-۱۰۵ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف مخ: ۲-۴۹۴]

● مساحة الاشكال البسيطة و الكرية / ریاضیات / عربی
masāḥat-ul aškal-ul basīṭa wa-l kurīyya
نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ – ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۵۰/۱
آغاز: صدر الكتاب الطول اول الاقدار التى تجد الاشكال و هو ما امتد على استقامة فى الجهتين؛ **انجام:** نسبة واحدة فانه من عمل مالاناوس كما مر ذكره، تم الكتاب
خط: نستعلیق، کا:نصیر طبیب، تا: ۱۱۶۶ق [رایانه]

● مساحت اشکال متساویه / ریاضیات / فارسی
masāhat-e aškāl-e motasāvīyya
اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی،۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری
e'tezād-os-saltane, 'alī-qolī ebn-e fath-'alī (1819-1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۴۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹-۱۹۷]

● مساحة الاشكال المسطحة و المجسمة / ریاضیات / عربی
masāḥat-ul aškal-ul musaṭṭaḥa wa-l mujassama
ثابت بن قره، ۲۲۱ – ۲۸۸ قمری
sābet ebn-e qorre (837 - 902)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۶-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷، ۴گ (۴۲-۴۵) [فیلمها ف: ۱-۴۶۸]

● مساحت با اشکال و جداول / ریاضیات / فارسی
masāhat bā aškāl va jadāvel

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵/۱۱-ف
نسخه اصل: پاریس P. 169 (بلوشه ۷۲۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۹]

● مساحت البلاد / جغرافیا / فارسی
masāhat-ol belād
آقامحمد علی کرمانشاهی، ۱۱۴۴ – ۱۲۱۶ قمری
āqā-mohammad 'alī kermānšāhī (1732 - 1802)
نویسنده می‌گوید: «این رساله‌ای است مسمی به مساحت البلاد در بیان طول و عرض بلاد و قسمت زمین به اقالیم سبعه و مبدأ هر اقلیم که از چه معلوم می‌شود و ذکر قدری از شهرهای مشهور هر اقلیمی و استخراج قبله در جمیع بلاد و ذکر دائره هندیه به نهج اصطرلاب و قطب نما و زیج الفی و قبله الافاق ریاضی قزوینی و بیان سیر فلکثوابت و سایر افلاک و قطر هر فلک موافق هیئت» در هشت «نمایش». (عبدالله انوار)
آغاز: بسمله حمد له وصلوة اما بعد بدانکه این رساله‌ای است مسمی به مساحت البلاد دربیان طول وعرض بلاد و قسمت زمین به اقالیم سبعه ومبدا هر اقلیم که از چه معلوم می‌شود.
انجام: محقق طوسی علیه الرحمة با این علم گفته‌اند که دربیست وپنج هزار ودویست سال وشیخ محیی درفتوحات که دربیست وسه هزار ویکصدو شصت وهفت سال. والله العالم بحقیقة الحال تمت بعون الملک الوهاب
[نسخه‌های منزوی ۳۹۸۲/۶ و ۱۹۵/۱؛ الذریعة۲۳۴/۱۲؛ فهرستواره منزوی ۲۴۹/۱ و ۲۷۳۹/۴]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۲-۶/۱۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:کزازی، محمد ولی، تا: قرن ۱۳؛ ۳۸گ، ۱۴-۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۲۹۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۷۱
آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، مذهب، ۲۸گ، ۱۴سطر (۱۲/۵×۵/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶-۳۸۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:حاج میرزا علی اکبر خان عبیدی «دبیر دیوان»، تا: سه‌شنبه۲ شعبان۱۳۰۴ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: کاتب، تیر ۱۳۳۱؛ جلد: چرمی، ۲۶گ، ۱۶ سطر (۱۴/۲×۷/۶)، اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۸سم [ف: ۸-۴۷۷]

۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۵۹/۱ - ب

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آسمان و زمین در جنبش آیند و حرکات کواکب بر خلاف عادت گردد چنانکه آفتاب رجعت کند. انتهی کلامه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۸۷پ-۹۰ر) [ف: -۱۹۲]

● **مساحة البيضة = استخراج قطبی البيضة** / ریاضیات / عربی

masāḥat-ul bīḍa = istixrāj-u quṭbay-il bīḍa

محمد بن احمد بن مختار

mohammad ebn-e ahmad ebn-e moxtār

رساله‌ای است کوتاه در قاعده به‌دست‌آوردن دو قطب تخم مرغ.

آغاز: بسمله، قال العبد الفقیر الی الله تعالی محمد بن احمد بن مختار، الحمدلله الذی تفرد فی وحدانیته فلیس له مثال و تنزه فی صفاته عن المقادیر والاشکال ...

انجام: لان القطبان علی کل واحد منهما الانقطتی فهما القطبان فذلک ما اردناه ان نبین

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۶/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۵ جمادی الثانی۱۰۴۷ق؛ ۷گ (۱۴۹پ-۱۵۵پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳-۱۲۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۶۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۶ سطر (۱۱/۲×۶/۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۸/۹سم [ف: ۸-۳۷۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۰/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۸۶-۸۸)، ۱۹-۲۰سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳۴-۷۱۸]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۵/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ (۹۵ر-۹۸ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳-۱۲۱]

● **مساحة الحلق** / ریاضیات / عربی

masāḥat-ul ḥalq

کرابیسی، احمد بن عمر، قرن ۳ قمری

karābīsī,ahmad-e-bn-e ‘omar(- 9c)

آغاز: المقالة الاولی من کتاب احمد بن عمر الکرابیسی رحمه الله فی مساحة الحلق. فصل احدی الدائرتین المتوازیتین فی سطح علی الاخری

انجام: و نبین المطلوب علی عکس النهج المتقدم و هو المراد.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۳۲/۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان قرن۷؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا با رویه مخمل، ۳گ (۱۵۱پ-۱۵۳پ)، ۲۵سطر (۱۲/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۹-۱۱۰۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۹۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۴گ (۱۶۰ر-۱۶۴ر)، ۱۵سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸-۳۵۴]

● **مساحت دایره** / ریاضیات / عربی

masāhat-e dāyere

ارشمیدس، ۲۸۷؟ - ۲۱۲ قبل میلاد

aršemīdes (-287 - -212)

وجیزه‌ای است در مساحت دایره و تعیین نسبت بین قطر و محیط دایره، و وی نخستین کسی است که بکشف آن موفق شده است. [رک: دائرة المعارف فریدوجدی ۱۸۰/۱؛ بستانی ۱۴/۳؛ تاریخ الحکمای قفطی ص ۶۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۳۴/۱

آغاز: بسمله، رسالة ارشمیدس فی مساحة الدایرة و نسبة محیطها الی قطرها و نسبة بسیطها الی مربع قطرها، قال کل دایرة فان بسیطها کالمثلث القایم الزاویة؛ **انجام:** او من مساحه سبعه و نصف سبعه یبقی (کذا) و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ صفحات ۳و۴و۵ بی‌نطقه است؛ جلد: پارچه‌ای، ۵ص (۱-۵)، ابعاد متن:۹×۱۶/۳، اندازه: ۱۷/۷×۲۳/۸سم [ف: ۸-۳۱۸]

● **مساحة الدائرة (قاعده فی)** / ریاضیات / فارسی

masāḥat-ud dā’ira (qā‘idah fī)

مولانا محمد باقر

mowlānā mohammad bāqer

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۷۷/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص، قطع: رقعی [ف:–۳۲۲]

● **مساحة سطح الكرة** / رياضيات / عربی

masāḥat-u saṭḥ-il kura

یزدی، محمد باقر بن زین العابدین، قرن ۱۱ قمری

yazdī, mohammad bāqer ebn-e zayn-ol-'ābedīn (- 17c)

مؤلف: محمد باقر یزدی. دانسته نشد که وی همان محمد باقر بن زین العابدین یزدی مؤلف عیون الحساب است که از علماء حدود اول قرن ۱۱ است یا محمد باقر بن محمد حسین بن محمد باقر یزدی شارح خلاصة الحساب که از مردم اواخر آن قرن است. در توصیف رساله آمده: «هذه مقالة برهنت فيها على كون مساحة سطح الكرة اربعة امثال عظمتها و مساحة جسم الكرة و غيرها مما يناسبها و رتبتها على مقدمة و اربع و ثلثين اشكالا». اشکال تنها ۲۰ شکل ترسیم شده است. (مهدی ولائی)

آغاز: بسمله، بعدحمدالله على نعمائه والصلوة والسلام على سيد انبيائه ... يقول اخقر الخليفة واحوجهم الى رحمة ربه الغنى ... هذه مقالة برهنت فيها على مساحة سطح الكرة

انجام: سطح الاسطوانه يساوى المجسم المذكور وهو المطلوب

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۳۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، کا:ملامحمد باقر یزدی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۰–۱۴۳]

۲. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۱۷/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۷–۶۹۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۱/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: ساغری مذهب، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۸–۱۲۶]

← مساحت سطوح اجسام ← ابعاد و اجرام

● **مساحت فارس و عراق** / جغرافیا / فارسی

masāhat-e fāres va 'erāq

اهداء به: محمد شاه قاجار

رساله‌ای است در مساحت فارس و عراق عجم و مشتمل بر دو «باب»: ۱. بیان مساحت فارس، مشتمل بر پنجاه و سه فصل؛۲. مساحت عراق، مشتمل بر بیست و دو فصل. این رساله در حقیقت سفرنامه مؤلف است که به فارس و عراق عجم نموده است. سفر اول به استان فارس در جمادی الاول ۱۲۵۶ق از اصفهان و سفر دوم در رجب ۱۲۵۸ق بوده است. نام بسیاری از بزرگان ذیل نام هر یک از شهرها مؤلف از آنها عبور کرده آمده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... پس از ادای مراس محمد و ثنا که وظیفه مرضیه عباد به مقتضای سپاس داری سالک طریق سداد و رشادند بر رأی جهان آرای ارباب خرد و ذوی العقول مخفی نماند ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** چون بعضی از کارهای آنجا ناتمام مانده است از آثارش ظاهر است که بهرام شاه می‌خواست آنجا را زیاده بر اینها درست کند و صنایع به کار برد که گاه گاهی تفرجگاهش باشد

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح ولی نسخه مغلوط است؛ ۱۱۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۰–۲۱۵]

● **مساحة قطع المخروط الذى يسمى المكافى** / رياضيات / عربی

masāḥat-u qaṭ'-il maxrūṭ al-laḏī yusamma-l makāfī

ثابت بن قره، ۲۲۱ – ۲۸۸ قمری

sābet ebn-e qorre (837 - 902)

در ۲۵ شکل.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۳–ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۱۰گ (۲۸–۳۷) [فیلمها ف: ۱–۴۶۸]

● **مساحة القطع المكافى** / رياضيات / عربی

masāḥat-ul qaṭ'-ul makāfī

ابراهیم بن سنان، ۲۹۶ – ۳۳۵ قمری

ebrāhīm ebn-e sanān(910 - 947)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۱۵–ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۲گ (۷۷–۷۸) [فیلمها ف: ۱–۴۶۸]

● **مساحت کره ارض** / حساب / فارسی

masāhat-e kore-ye arz

رساله مختصری در طریقه اندازه‌گیری مساحت کره زمین است با استفاده از اقوال قدما و شناخت آلات اندازه‌گیری قدیم از گزو ذراع و اصابع و غیره.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۸۳/۲

آغاز: الحمدلله الذی جعل الارض ساکنة و الافلاک دائرة ... اما بعد بر ضمایر نکات ذخایر سنجان مقادیر معانی مخفی و مستتر نماند که قدما مثل بطلمیوس و اتباع او مساحت یک درجه دایره عظیمه کره ارض را شصت و شش میل و دو ثلث؛ **انجام:**یعنی تفاوت میان آراء قدما و متاخرین دو و نیم و نصف سدس برابر تفاوت میان آراء متاخرین و محدثین است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا۱۳؛ با اشکال هندسی؛ تملک:محمد حسین گل خوار؛ جلد: مقوایی، ۶گ (۶۰ر-۶۵ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۰-۵۸]

● **مساحة الكرة الصحيحة الاستدارة** / ریاضیات / عربی
masāḥat-ul kura-tus ṣaḥīḥa-tul istidāra

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۳۳/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۵۵۷ق؛ ۱ص [ف: ۶-۴۱۴]

● **المساحة من كتاب الجبر و المقابلة للخوارزمی** / ریاضیات / عربی
al-masāḥa min k.-il jabr wa-l muqābila li-l-xārazmī
[یادنامه خوارزمی ۵۵-۶۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۱۸/۱۱

آغاز: باب المساحة اعلم ان معنی واحد فی واحد انما هو مساحة و معناه ذراع فی ذراع؛ **انجام:**و الشیء الواحد من ذکر اربعة اذرع و اربعة اخماس ذراع و هو کل جانب من المربع و هذه صورته

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۹۶ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: میشن، ۴گ(۱۰۶ر-۱۰۹پ)،۳۲سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۱سم [ف: ۶-۴۰۵]

● **مساحت و زمین پیمایی** / ریاضیات / فارسی
masāhat va zamīn peymāeī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵/۸-ف

نسخه اصل: پاریس‌P. 169 (بلوشه ۷۲۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۸]

● **مسار الشيعة فی التواريخ الشرعية عن الائمة المهدية = تاریخ ایام مسار الشیعه و عمالها من القرب فی الشریعة** / تاریخ معصومین / عربی
masār-uš šī‘a fi-t tawārīx-iš šar‘īyya ‘an-il a’imma-til mahdīyya = tārīx-u ayyām-i masār-iš šī‘a wa ‘ummālu-hā min-al qurb fi-š šarī‘a

مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ - ۴۱۳ قمری
mofīd, mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)

تاریخ تألیف:۶ ربیع الاول ۳۸۹ق

مشتمل بر تاریخ ایام شادی و غم و اندوه شیعیان و همچنین اعمال و عباداتی است که در روزها و شب‌های ماه‌های سال انجام می‌گیرد. شیخ به علت اهمیت و شرف ماه مبارک رمضان بر دیگر شهور، کتاب را با آن شروع و به شعبان ختم نموده است. درباره نام این اثر مرحوم استاد سید عبدالعزیز طباطبایی و فاضل معاصر جناب آقای رضا مختاری تحقیقات ارزنده‌ای ارائه کرده‌اند. نتیجه کلام آن دو این استکه نامگذاری کتاب به «مسار الشیعة» بر اثر برداشت نادرست از دیباچه کتاب به‌وسیله متأخران صورت گرفته و از دیر باز نام کتاب «التواریخ الشرعیة» بوده است. گرچه به‌درستی روشن نیست که خود مفید چه نامی برای آن برگزیده است. نام کتاب در کشف الحجب (ص ۱۴۵) «التواريخ الشريعية عن الأئمه المهديه» ذکر شده است.

آغاز: الحمدلله علی ما بصرنا من حکمته و هدانا الیه من سبیل رحمته و یسر لنا من طاعته و من علینا من فوائده ... اما بعد فقد وقفت ایدک الله تعالی علی ما ذکرت من الحاجة الی مختصر فی تاریخ ایام مسار الشیعة و اعمالها من القرب فی الشریعة

انجام: و روی ان من صلی هذه الصلاة لیلة النصف من شعبان غفرالله سبحانه ذنوبه و قضی حوائجه و اعطاه سؤله. و اتفق الفراغ من تسوید هذه الاوراق بعون الله و حسن توفیقه سادس عشر ربیع الاول سنة تسع و ثمانین و ثلاثماة علی ید العبد الفقیر الی الله الغنی محمد بن محمد بن النعمان اصلح الله حاله.

چاپ: مشار عربی، ص۸۳۷؛ این کتاب از سوی کنگره بزرگداشت شیخ مفید به سال ۱۴۱۴ق تحقیق و در قم چاپ شده است؛ تهران، سنگی، ۱۳۱۵ق؛ رقعی کوچک، ۴۲ص (صص۲-۴۳)؛ [تهران]، سنگی، ۱۳۱۵، رقعی، ۴۲ص(صص۲-۴۳)؛ تبریز، سنگی، بدون تاریخ، جیبی

[الذریعة ۳۷۵/۲۰؛ الشیخ المفید و عطاؤه الفکری الخالد ۸۷-۸۳؛ فهرست آثار خطی شیخ مفید در کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی ره ۱۱۷-۱۱۹؛ معجم الآثار المخطوطة حول الامام علی بن أبی طالب ۵۷۷]

شرح و حواشی:

۱- ترجمة المسار و الاحزان؛ شاه میر، اسدالله (-۱۰)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۶۲

آغاز و انجام: برابر

درون جلد شعری است به خط شیخ بهایی؛ خط: کوفی، کا:سالار، مظفر بن علی بن ... السالار، تا: ۳۹۱ق؛ مصحح؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوا، ۵۸گ، ۱۱سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۹-۸۵۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۳۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۶۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۸۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۱/۲عکسی و ۱۳۱۲/۲عکسی

نسخه اصل:کتابخانه چستربیتی، ش ۴۳۵۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱۲ص (۱۵–۲۶)، ۱۷سطر [عکسی ف: ۴–۲۳۶ و ۲۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:زین الدین علی بن فضل بن هیکل الحلی شاگرد ابن فهد حلی، تا: قرن ۹؛ مصحح، یادداشتی از محمد بن اسمعیل قبیسی؛ تملک: حیدر بن ابراهیم حسنی؛ یادداشت عاریه از محمد بن سید محسن به سال ۱۲۲۵؛ کاغذ: شرقی، ۹گ(۱پ–۹ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۳۵–۶۶۳]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۷/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب التواریخ الشرعیة صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین و الحمدلله رب العالمین؛ و کان الفراغ من تسوید بیاضه و تحریر الفاظه فی ثمان من شهر ربیع الثانی سنه تسع و ثمانین و تسعمائه فی وسط بحر العمان حین التوجه الی بندر الجرون و صلی الله علی محمد و آله

خط: نسخ و نستعلیق، کا:شاه ولی بن محمدامین سمنانی، تا: قرن ۱۰، جا: هندوستان؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۴ص(۹۹–۱۱۳)، ۱۸سطر (۹/۸×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴–۴۲۸]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۸۸۱/۵

خط: نسخ، کا:احمد بن شرف الدین حسنی حسینی نجفی، تا: قرن ۱۰؛ ۱۱۲گ (۸۶ر–۱۹۷ر) [ف: ۵–۵۶۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵/۲۳

خط: نستعلیق، کا:تاج الدین حسین بن صاعد، تا: قرن ۱۰؛ ۲۸ص (۶۵۸– ۶۸۵)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۲–۱۳۹]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** برحمتک یا ارحم الراحمین ... صلی الله علی محمد و آله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۸ق [الفبائی:–۵۱۴]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۸۲/۱۰

خط: نسخ، کا:محمد باقر بن محمد مهدی مشهدی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۶گ (۵۶پ–۶۱پ)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۵–۴۴۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۳/۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: راشد بن محمد بن شاه ولی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۹گ (۱۹۵پ–۲۰۳ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۲–۷۷۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۱/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ کهن، کا:حسین بن محمد بن حسن حویانی عاملی، تا: ۱۰۰۴ق؛ مهر: «مشیر افخم وزیر تألیفات»؛ جلد: مقواییمذهب، ۸گ (۱۲۱پ–۱۲۸ر)، ۲۵ و ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۴سم [ف: ۴۱–۲۵۶]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۲/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۹ق؛ مجدول، مصحح، مقابله شده به سال ۱۰۴۱ در برهانپور؛ تملک: محمد باقر بن محمد کاظم دهملائی با مهر «العبد المذنب محمد باقر بن محمد کاظم» (بیضی)؛ مهروقف «کتاب موقوفه شیخ الرئیس» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۲۴۸پ–۲۶۳ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف:۲۶–۳۶۲]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۸۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۵۳ق، جا: ییلاق جبل الریک قریب خان میرزاد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۷گ (۱–۴۷)، ۱۲سطر (۴×۹)، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۱۳–۳۰۶۹]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۶/۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب تواریخ الشریعه عن الائمه المهدیه من مصنفات شیخ الطایفه الناجیه مفید الدین محمد رحمة الله علیه

خط: نسخ، کا:فضل الله بن محمد بن فضل الله، تا: با تاریخ ۱۰۶۵ق؛ ۲۲ص (۲۳۱–۲۵۲)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹–۴۹۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۳/۱۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳–۱۳۱]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۴۹/۳

کا:محمد شریف الحامد بن محمد نصیر سرکانی، تا: ۱۰۷۰ق؛ ۷گ (۵۰ر–۵۶ر)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۴–۳۱۳]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۳/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا:نظام الدین، تا: ۱۰۷۱ق، جا: حیدرآباد؛ ۳۲ص (۲۶–۵۷)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳–۵۹۱]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۴۶/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق، جا: ساری درمنزل شیخ الاسلام محمد محسن؛ جلد: تیماج قرمز، ۹گ (۷۶پ–۸۴پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۵–۹۶]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۴/۲

خط: نستعلیق، کا:محمد زمان بن روحی سرکانی، تا: پنج‌شنبه اواسط شعبان۱۰۷۵ق؛ ۹ص (۶۷–۷۵) [عکسی ف: ۳–۵۲۰]

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۵۶/۲

همان نسخه بالا [رشت و همدان: ف:–۱۵۴۴]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد مقیم، تا: سه‌شنبه ۱۲شعبان۱۰۸۱ق؛ مصدر به یک ورق درباره مواعظ حضرت باری به عیسی بن مریم (ع) و هم چنین «مائه کلمه» شامل کلمات قصار و حکمت‌آمیز حضرت علی (ع) و نیز مجملی از ترجمه و احوال شیخ مفید (ره) می‌باشد، آغاز: «بسمله، المائه الکلمه ... لو کشف الغطاء ما ازددت یقیناً»، انجام: «لسان العاقل وراء قلبه و قلب الاحمق وراء لسانه»؛ جلد: مقوا، ۱۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۴–۴۸۷]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۴۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسینی، محمد مفید بن محمد تقی، تا: ۱۰۸۵ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد:تیماج، ۹ص (۳۱پ-۳۹)، ۱۴ سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۰-۶۱۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۴۶۵]

۲۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، کا:هادی بن محمد علی، تا: ذیقعده۱۰۹۹ق؛ ۲۰گ (۷۸پ-۹۷پ) [ف: ۱-۲۲۹]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۶/۱۵

آغاز: شهر رمضان سید الشهور علی الاثر المنقول عن سید المرسلین (ص) و هو ربیع المومنین بالخبر الظاهر عن العترة الصادقین؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ دو برگ انجام دو مسئله در توضیح آیه شریفه«یوم یجمع الله الرسول فیقول ماذا اجبتم ...»و روایت «ان الولد للزنا لا ینجب و لا یدخل الجنة»؛ ۷گ(۸۳پ-۸۹پ)، ۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۵-۲۱۳]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:علی بن زیدالدین عاملی، تا: ۱۱۰۴ق [رایانه]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۴/۶

آغاز و انجام: برابر

کا:محمد کریم بن محمد باقر،حسینی [طیب تنکابنی]، تا: ۲۰ صفر ۱۱۱۴ق، جا: ییلاق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ کاغذ: سمرقندی، ۹گ (۶۹- ۷۷)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۲۸-۲۴۹]

۲۴. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۵۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:محمد کریم بن محمد صادق مجلسی، تا: سه‌شنبه ۱۹رجب۱۱۱۶ق؛۲۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف:-۶۲]

۲۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۷۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا:محمد مهدی بن حاجی محمد علی نیل فروش اصفهانی،تا:رجب ۱۱۶۰ق؛۱۶گ(۸۴پ-۹۹ر) [ف: ۲-۲۳۱]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۵۷/۱۴

خط: نسخ زیبا، بی کا، تا: با تاریخ۱۱۸۷ق؛ تملک: معصومعلی بن علی عسکر به تاریخ شعبان ۱۱۸۷؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۲۱۴پ-۲۲۱ر)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۵-۵۷]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسن خوانساری، تا: ۱۲۵۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۶-۵۱۰]

۲۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶۷/۳ ـ د

خط: نستعلیق، کا:طهرانی، عباس علی بن محمد علی، تا: ۱۶محرم۱۲۶۰ق؛ ۱۳گ (۱۰۲پ-۱۱۴پ)، ۱۵سطر (۶×۱۳) [ف:۱-۴۲۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۰۵/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [میراث شهاب: س۱۸ش۱-۳۹]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۱۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:احمد بن شیخ حسن قفطان، تا: ربیع الاول ۱۲۸۰ق؛ از روی نسخه صحیحه مضبوطه؛ جلد: تیماج، ۱۹گ(۱پ-۱۹ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴۴-۱۸]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسن بن ابراهیم یزدی اردکانی، تا: ۱۲۸۹ق؛ ۱۶گ (۶۴پ-۷۹ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۷۳]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ روشن، کا:حسینی تنکابنی قزوینی، زین العابدین بن ابوالحسن، تا:پنج‌شنبه ۷ جمادی الثانی ۱۳۰۴ق، جا: سبزوار؛ جلد: تیماج، ۳۸گ، ۱۶سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۱۵۲۸]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۰۵/۶

خط: نسخ، کا:حسین بن محمد جعفر عقیلی خراسانی طوسی، تا: دوشنبه ۲۵ شعبان۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۰گ (۱۰۲پ-۱۱۱پ)، ۱۸-۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۷سم [ف: ۴۱-۲۲]

۳۳. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

خط: نسخ زیبا، بی کا، تا: ۱۳۰۸ق [نشریه: ۷-۵۱۸]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۸۷۳

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ ضمیمه: مذیل است به یک برگ تواریخ دیگر که به این کتاب ملحق شده و در متن چاپی دیده نمی‌شود، آغاز ضمیمه:«تواریخ أخر ملحق بها وجد فی نسخه اخری هذه الروایة عن جعفر الصادق (ع) عن محمد بن علی قالا فیض رسول الله و هو»، انجام ضمیمه:«و کنیة خدیجة زوجة النبی (ص) خدیجة الکبری علیهم الصلوة و السلام هذا کله عن الشیخ الجلیل جمال الدین احمد بن فهد علیه رحمة الله الی ابد ۱۳۰۸»؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ ۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۱]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۶۲/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالمجید بن محمد جواد نیریزی یزدی نجفی، تا: ۱۳۰۸ق؛ با یادداشت‌ها و حواشی به خط میرزا محمد ارباب (محمد قمی از شاگردان شیخ انصاری و میرزای شیرازی) و فرزندش محمد باقر، روی برگ اول آمده: «استنسختها لنفسی وانا الغاصب لزی العلماء و الراجی لشفاعة الفقهاء محمد القمی۱۳۰۸»،

روی برگ اول آمده: «رسائل شیخ شهید و شیخ مفید در نجف کاغذ قدیم مهیا کرده و استنساخ شد غنیمة للواجد و ذخیرة ... (ناخوانا) الاحقر محمد القمی»، پشت برگ اول: «بسم الله الرحمن الرحیم رونق مدرسه از درس دعای ما بود سی سال تمام است که ایام عمر عزیز را صرف تحصیل علوم و تکمیل رسوم و جمع کتب و رفع حجت نموده‌ام و ایام عمر در حدود چهل و چهار استمدتی در طهران و قم و سامره و نجف لیلا و نهارا اشتغال بحصول کمال با اختلال احوال داشته ام اگر چه همه کس از زمان و عصر خود شاکی است ولی فقیر شاکر و راضی است ...»؛ تملک: محمد باقر بن محمد قمی در۲۴ ربیع الثانی ۱۳۶۶؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۵۱-۹۲]

۳۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۵۷/۳

نسخه اصل: کتابخانه سید محمد حسین مدرسی-قم؛ خط: نستعلیق نازیبا، کا:محمد حسینی مدرسی یزدی طباطبائی، تا: با تاریخ۱۳۵۳ق؛ ۲۳ص (۱۵۲-۱۷۴) [عکسی ف: ۵-۲۱۲]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۹۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا:محمد تقی موسوی غضنفری، تا: ۱۳۵۳ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۱]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۷گ (۳۳-۳۹)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۵-۲۷۸]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۳۹۳ق؛ ۲۰گ (۲۳پ-۴۲پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۶×۹/۵سم [ف: ۳۲-۶۸۸]

۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۷۰/۴ عکسی

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳ص (۱۵۲-۱۷۴)، ۱۹سطر [میراث شهاب: س۱۷ش۳و۴-۳۱۰]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۲۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۹۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن سیاه، ۲۳سطر [ف: ۵-۲۳۲]

۴۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۸۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان مولد سیدنا ابی الحسن محمد بن الحسن صاحب الزمان علیه السلام

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲ص(۲-۳)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۵-۱۷۰۹]

۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۷۶/۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۴گ (۳۳پ-۴۶ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۵۵]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۹۷

آغاز: هذا المختصر تألیف الشیخ الجلیل؛ **انجام:** الاخلاص ... مره فاذا فرغ ... بسیط مریه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۴۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۳۴/۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف:-۲۷۳]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۴۰

انجام: و کنیة خدیجة زوجةالنبی (ص) خدیجةالکبری ...

بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان روایتی است در شرح حال نبی اکرم(ص) و زوجات و فرزندان و نوادگان آن بزرگوار که کاتب آنرا درنسخه‌ای مشاهده کرده و به آن ملحق نموده است [کاتب در ابتدای نسخه نوشته است:«هذا کتاب فی تاریخ ایام مسارالشیعه ... عن ... جمال الدین احمد بن فهد»و همچنین در پایان «هذا کله عن الشیخ جمال الدین احمد بن فهد حلی» با توجه به منابع موجود حق این است که مؤلف همان شیخ مفیدباشد] [ف: ۱۴-۴۸۸]

● **مسار الشیعه** / حدیث / فارسی

masār-oš šī‘e

طغائی کمره‌ای، علینقی بن محمد هاشم، ۹۵۳ - ۱۰۶۰ ؟ قمری

toqā’ī kamare’ī, ‘alī-naqī ebn-e mohammad hāšem (1547 - 1650)

اهدا به: شاه صفی صفوی (۱۰۳۸-۱۰۵۲ق)

برای نشان دادن طرز انشاء و بیان موضوع کتاب قسمتی از مقدمه نقل می‌شود: «زین الدین علی طغانی را رغبت می‌نمود که از جمله احادیث شریفه اهل البیت علیهم السلام که سفینه نجاتند و فلاح و نجاح رستگاری در دار قرار بدون تولا و تمسک به ایشان و تبرا از اعداء ایشان به جهت احدی از امت خاتم پیغمبران صلی الله علیه و آله میسر نیست بلکه ممتنع است جمله کافیه درمسار شیعه ائمه اثناعشر علیهم السلام که فرقه ناجیه هر خبر خیرالبشر پیغمبر صلی الله علیه و آله که فرموده ستفترق امتی علی ثلث و سبعین فرقه فرقة ناجیة و الباقون فی النار.عبارت از ایشان است هم چنان که موافقت عدد فرقه با عدد شیعه اشارت به آن است و عقل صریح و نقل صحیح از کتاب و سنت دلالت بر آن دارد و دربیان فضل و شرف و مکرمت و حسن خاتمت و عاقبت این طائفه مفلحه که هر آینه موجب حصول مسرت و به جهت و نشاط شیعیان معصومان ائمه هدی علیهم السلام است ترتیب دهد. انتهی». این کتاب را بر «افتتاح» و ۱۲ «فصل» و «اختتام» تقسیم نموده و در هر یک از آنها دوازده حدیث از کتب معتبره چون کافی و فقیه نقل و به شرح و ترجمه آنها پرداخته و آن را «مسارالشیعه» نام گذارده است.

آغاز: سپاس بی قیاس از حد خدای را به سبب آنکه هیچ عقل را قوت اطلاع بر حقیقت او نیست
انجام: به واسطه آنکه هر چیز که اشتهای ایشان در آنست در بهشت اکرام به آن می‌یابند والله اعلم بالصواب
[معجم المولفین ۲۵۵/۷؛ الذریعة ۳۷۶/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۵۲۱/۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۹۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۹/۶×۱۷/۲سم [ف: ۴-۷۴۷]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۴۶
آغاز: پس از بسمله وحمد اما بعد چون منتهی عنایت ازلی ومنبه توفیق لم یزلی الخ؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ اسم کاتب وسال کتابت ندارد، به قرینه کهنه بودن نسخه وغیر آن محتمل است در زمان سلطان شاه صفی (۱۰۵۲-۱۰۳۸ق) نوشته شده باشد؛ افتادگی: وسط(از اواخر شرح حدیث پنجم فصل سوم تا آخر فصل هفتم نسخه افتاده)؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: ساغری، ۸۳ص، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۱-۳۰۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۹۵
آغاز: الحمد لله علی ما بصرنا من حکمته و هدانا الیه من سبیل رحمته ... اما بعد چون منتهی عنایت ازلی؛ **انجام:** کافه اهل رحمت را توفیق رفیق کرداناد و الطاف در زیادت داراد انه خیر موفق و معین
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سر لوح؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۳-۲۹۵]

● المسارعة الی المصارعة / تاریخ اسلام / عربی
al-musāra‘a ila-l muṣāra‘a

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūṭī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

در این رساله ماجرای حضرت رسول (ص) بارکانه بن عبد بن یزید و اسلام او و همچنین مبارزه عمار بن یاسر با شیطان و زور آزمایی حسنین علیهما السلام از طریق اهل سنت نقل شده است.
آغاز: بسمله. الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی هذا جزء لطیف فی الاخبار الواردة فی المصارعة الحدیث الاول اخرج ابو داوود و الترمذی ... ان رکانة صارع النبی صلی الله علیه و سلم فصرعه النبی صلی الله علیه و سلم ...
انجام: فقال رسول الله صلی الله علیه و سلم ایها حسن خذ حسینا فقال علی یا رسول الله اعلی حسین توالیه فقال هذا جبرئیل یقول ایها حسین و الله تعالی اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:زکریا بن محمد محلی شافعی، تا: ۱۰۶۰ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۲] و [ف: ۲۶-۵۱۱]

● المساطر المنسوب الیه الربع / هیئت / عربی
al-masāṭir al-mansūb ilayh-ir rub‘

محمد بن العزولی
mohammad ebn-el ‘azūlī

تحقیقی است درباره استفاده از ربع برای استخراج اوقات و غیرها. دارای یک «مقدمه» در تعاریف و رسوم، و ۱۵ «باب». مؤلف، این کتاب را به درخواست کسی که نام او را نمی‌برد تألیف کرده است.(عبدالحسین حائری)
آغاز: بسمله ... الحمدلله رب العالمین ... و بعد فانه قد سالنی من یجب امتثال او امره ان اذکر له کیفیه العمل بالربع المنسوب للمساطر (در نسخه: مساتر) الذی وضعته بغیر قوس ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۳/۱۴-طباطبائی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما ما یتعلق بالظل فلا یلیق ذکره هنا و انما اردنا ان نختصر مالا غناء عنه و اما ما یتفرع من هذه الابواب فلا یخفی علی من عنده ادنی تامل.
بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵ص (۱۵۰-۱۵۴)، ۱۹و ۲۲و ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۳-۱۰۸]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۶۶/۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** فما قطع المورین من آخر الابعاد
تذکر: نام مولف به استناد نسخه ش ۸۱۳/۱۴ مجلس به دست آمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۶ق؛ جلد: تیماج، ۷ص، ۲۴-۳۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۵۲۸]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۶۶/۱۱
همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۰]

← المساعد علی تسهیل الفواید ⋗ شرح تسهیل الفوائد و تکمیل المقاصد

● مسافت بین مشهد و اصفهان با طناب هنگام پیاده رفتن شاه عباس به آنجا / متفرقه / فارسی
masāfat-e beyn-e mašhad va esfahān bā tanāb hengem-e pīyāde raftan-e šāh ‘abbās be ānjā

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۰/۱۹
خط:شکسته نستعلیق،کا:میرزا حسن کرمانی،تا:قرن ۱۲ [ف: ۷-۲۰]

● مسافة السفر / فقه / عربی

masāfat-us safar

محلاتی، عبدالحسین بن علی، ۱۲۷۰ – ۱۳۲۳ قمری

mahallātī, ʻabd-ol-hoseyn ebn-e ʻalī (1854 - 1905)

رساله استدلالیدر مسافت‌های شش‌گانه که در روایات برای حد سفر ذکر شده، چون مسافت و مرحله و فرسخ و برید و میل و ذراع، تا تکلیف مسافر در مسأله قصر در نماز و روزه واضح گردد. در هر یک از این اصطلاحات گفته‌های مختلف نقل شده و گاهی به بحث و تفصیل در گفتگوها می‌پردازد.

آغاز: اعلم ان تحقیق الحق فی مسألة القصر فی الصوم و الصلاة یتوقف علی بیان عدة ألفاظ و المقصود منها

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۷۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** کما أنه عرفت ایضاً بما فصلناه رجحان تعیین الذراع ایضاً بما عینوه من أربعة و عشرین اصبعاً بل تعیین ذلک

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ گویا از رساله اوراقی افتاده؛ جلد: مقوایی، ۲۵گ (۱ر–۲۵ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف:۴–۳۱۰]

← المسافر ⟵ احکام المسافر

● **مسافرت ادوارد ولیعهد انگلیس به هند (ترجمه)** / سفرنامه / فارسی

mosāferat-e edvārd valī-ʻahd-e engelīs be hend (t.)

شاهزاده ادوارد ولیعهد انگلیس در عصر دوشنبه یازدهم ماه اکتبر عازم بندر «دو ور» شد و سپس با مسافرت در دریا به هندوستان رفت و در هندوستان با مسافرت در نواحی مختلف و شکار زیاد و آشنایی با وضع اجتماعی مردمان دوباره راهی انگلیس گشت. این سفرنامه حاوی اطلاعاتی درباره سفر اوست که ضمناً واجد مطالبی در جغرافیا و مردم‌شناسی هند نیز می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۷

آغاز: بسمله، در ایام قبل پیش از آنکه اسباب سفر مانند این عصر میسر شود؛ **انجام:** اگرچه جمیع آنها در آنروز چاپ نشد بعضی مقدم است و بعضی موخر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ ۱۲۶گ، ۱۴سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۰/۵×۴۰سم [ف: ۴–۶۰]

← مسافرت ارض اقدس خراسان ⟵ امالی دیزجی

● **مسافرت از لنگه به عباسی** / سفرنامه / فارسی

mosāferat az lenge be ʻabbāsī

سدیدالسلطنه، محمد علی بن احمد، ۱۲۹۱–۱۳۶۲ق

sadīd-os-sāltane, mohammad ʻalī ebn-e ahmad (1874-1943)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۸۸/۳

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۷ص، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۷–۳۶۰]

← مسافرت به صحرای الجزایر ⟵ سفرنامه صحرای الجزایر

● **مسافرت به حبشه** / سفرنامه / فارسی

mosāferat be habaše

دکتر بلانک، ق۱۳ قمری

doktor belānk (- 19c)

ترجمه‌ای است از تو دو منداز اواخر قرن ۱۳ق.جغرافی و تاریخ شاهان و توصیف ابنیه حبشه، گزارش سفر در صفحات کولومبی انگلیس در جزیره آلاسکاوانکوه، سیاحت در اسپانی و دیداری از مادرید، سفرنامه «مسیو دزشیر» و «مسیو ماژقول» از سال ۱۲۶۸ق تا ۱۲۶۹ق. گزارش سفر در روم، مسافرت در جنوب هند، سیاحت فردریک ویمپ در کولومیای [کذا؟] انگلیس و جزائر وانکوولالاسکا [آلاسکا]، سفر در اسپانی.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱

آغاز: بسمله . به نستعین. اسرای تهودورو بر حسب روایت و تقریر مسیو دکتر بلانک از سنه ۱۸۶۶م. الی ۱۸۶۶م. اول چاپ و ترجمه و نقاشی آن که قبل ازین شیوع نیافته و چاپ نشده؛ **انجام:** بجوف پاکت خوب و بزرگی گذاشته و بواسطه بافته سر اورامی بندند، معمول می‌داشت

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴، جا: تهران (احتمالا)؛ چندین عکس چاپی دارد؛ جلد:تیماج، ۲۴۵گ، ۱۵سطر (۱۲×۳۴)، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [ف: ۱–۱]

● **مسافرت به طور سینا** / سفرنامه / فارسی

mosāferat be tūr-e sīnā

اعتماد السلطنه، محمد حسن بن علی، ۱۲۵۹ – ۱۳۱۳ قمری

eʻtemād-os-saltane, mohammad hasan ebn-e ʻalī (1843 - 1896)

اهداء به: ناصرالدین شاه

تاریخ ترجمه: رمضان ۱۳۰۹ق

یکنفر جهانگرد فرانسوی به عزم سفر به طور سینا از سوئز عبور می‌کند و پس از سپردن منازل بین راه، که نام همه آنها در متن آمده و علت تسمیه آنها نیز ذکر شده است، به مقصد می‌رسد. او از وقایع مهم ایام حرکت و نقاط جغرافیایی بین راه آنچه مفید

می‌بیند در «توردومند» به چاپ می‌رساند و این ترجمه نتیجه آن متن مندرج در توردومند است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۴

آغاز: ترجمه روزنامه توردومند؛ **انجام:** و این تلگراف آن وقت بوده و این زغال و خاکستر چون از همه چیز بیشتر می‌ماند باید از آثار آن زمان باشد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۳۰۹ق، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۲گ، ۱۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱-۳۹۸]

● **مسافرت تفلیس = سفرنامه تفلیس** / سفرنامه / فارسی

mosāferat-e teflīs = safar nāme-ye teflīs

کاشانی، محمد تقی بن محمد هاشم، ۱۲۵۶ - ۱۳۱۹ قمری

kāšānī, mohammad taqī ebn-e mohammad hāšem (1840 - 1902)

در صفحه عنوان آمده: «مسافرت تفلیس از میرزا تقی خان طبیب حفظ صحت دارالخلافه طهران حکیمباشی حضرت اشرف اسعد والا شاهنشاه ارفع اکرم افخم سلطان مسعود میرزا ظل السلطان دارای نشان و حمایل درجه اول سرهنگی دولت علیه ایران و نشان درجه سیم سنت آنا و درجه دوم سنت استانیلا و دولت بهیه روسیه ۲۹ شعبان المعظم مطابق قوی ئیل ۱۲۸۸ طهران».این سفر به دستور ناصرالدین و با همراهی شاهزاده حمزه میرزا حشمت الدوله به عزم تهنیت به امپراطور روسیه الکساندر دوم انجام گرفته و شروع آن در روز پنج‌شنبه ۲۹ جمادی الاول ۱۲۸۸ بوده و در شب جمعه ۲۸ شعبان به دارالخلافه (تهران) بازگشته است.مؤلف به مناسبت ملاحظات طبی، جغرافیایی و نظامی‌اش درباره شهرهای در مسیر و مقصد را آورده همچنین مباحث فقهی جالبی درباره نجاست اهل کتاب و ارتباط با کفار مطرح می‌کند که نشانگر تسلط وی در این زمینه است.وی تألیفات متعددی در زمینه طب دارد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۰۳

آغاز: روز پنج‌شنبه ۲۹ جمادی الاول ۱۲۸۸ هجریه مطابق سال قوی ئیل حسب الامر جهان مطاع اعلیحضرت اقدس همایون شاهنشاه ممالک محروسه ایران السلطان ناصرالدین شاه قاجار؛ **انجام:** چهارشنبه ۲۶ شعبان از قزوین به جانب دارالخلافه طهران روانه شده شب جمعه ۲۸ هنگام طلوع فجر وارد دارالخلافه گردیدم

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۸ق؛ رکابه‌دار، با تصویر مؤلف در سن ۳۶ سالگی و در آخر آن امضای مولف آمده، در اواخر نسخه نقشه شهر بندر انزلی ضمیمه شده و در صفحه عنوان نام کتاب و مولف درج شده؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۳۱-۱۲۶]

● **مسافرت در اتازونی (ترجمه)** / سفرنامه / فارسی

mosāferat dar etāzonī (t.)

گروسی، عیسی، ق۱۳ قمری

garrūsī, ʻīsā (- 19c)

اهداء به:ناصرالدین شاه

تاریخ ترجمه: ۱۲۹۹ق

در این سفر نامه از معادن سرب و نقره کلورادو و از راهپیمایی سختی که برای وصول به آن ناحیه انجام شده و از آداب و رسوم مردمان و اهمیت اقتصادی این دو معدن و نیز وضع جدید صنعت و اختراعات آمریکا شرح مفصلی آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۸/۲

آغاز: بسمله، دول متحده ینگی دنیا با وجود همه مداقه؛ **انجام:** شک ندارد که در دو سال خالی السکنه خواهد شد

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۹ق، جا: تهران؛ ۱۲۷۹؛ جلد: تیماج، ۴۷ص(۶۸-۱۱۴)، ۱۱سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۴-۳۰۶]

● **مسافرت سوم** / سفرنامه / فارسی

mosāferat-e sevvom

زندی، خجسته

zandī, xojaste

این رساله موضوع پایان‌نامه یکی از دانشجویان دکتر صورتگر است که اززبان انگلیسی ترجمه شده است. داستانی است براساس سفر به هندوستان درسال ۱۷۰۶ میلادی که پنج سال وشش ماه طول کشیده سپس به انگلستان برگشته است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۲۵

آغاز: هنوز بیش ازده روز درموطن خود نبودم که مردیاز اهالی کرنوال که فرمانده کشتی هپ ول بود به دیدن من آمد درمسافرت به شهر لوان یکی از کارمندان کشتی دیگری بود به دیدن من آمد؛ **انجام:** مستقیما به ردیف راه افتادم دوساعت بعدازظهر همانروز به آنجا رسیدم و زن وبچه خود را به سلامت یافتم.

از فصل اول تا آخر فصل یازدهم (کامل است)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۸۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۴]

● **مسافرت ظل السلطان به فرنگ** / سفرنامه / فارسی

mosāferat-e zell-os soltān be farang

ظل السلطان، مسعود میرزا بن ناصر،۱۲۶۶-۱۳۳۶ قمری
zel-os-soltān,mas'ūd mīrzā ben nāser(1850 - 1918)

اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۱۱۴۶۴
بی کا، بی تا [نشریه: ۵-۳۱۸]

← مسافرت نامه ⩾ سفرنامه
← مسافرت نامه ⩾ تاریخ تبت

● **مسافرت نامه دکتر هانری لانسدل انگلیسی = سفرنامه ممالک آسیای وسطی روس** / سفرنامه / فارسی
mosāferat nāme-ye doktor hānrī lānsdel engelīsī = safar nāme-ye mamālek-e āsīyā-ye vostā-ye rūs

مترجم، رحیم، ق۱۴ قمری
motarjem, rahīm (- 20c)

از: لانسدل کشیش انگلیسی،تاریخ تألیف: ۱۸۸۲م
اهداء به: ناصرالدین شاه
تاریخ ترجمه: ۱۳۰۲ق
لانسدل کشیش انگلیسی در سال ۱۸۸۲م به ترکستان روس و ممالک خیوق و بخارا مسافرت می‌کند و مسافت چهار هزار فرسخ راه می‌پیماید و سپس این سفر خود را در روزنامه گرافیک در چهار فصل زیر به طبع می‌رساند: فصل ۱. مسافرت در ترکستان روس؛۲. مسافرت در ممالک خلاجه؛ ۳. بیان مسافرت در ممالک بخارا؛ ۴. در وضع مملکت خیوق. این کتاب کمی پس از انتشار به وسیله رحیم مترجم به فارسی ترجمه می‌گردد و به نظر ناصرالدین شاه می‌رسد. در این کتاب ما با اطلاعات جالب توجهی درباره جغرافیا و مردم ممالک ترکستان برمی‌خوریم. (انوار)
آغاز: بسمله، ترجمه مسافرت نامه دکتر هانری لانسدل کشیش انگلیسی بممالک ترکستان روس در آسیای وسطی و ممالک خلاجه و خیوق و بخارا در سنه یکهزار و هشتصد و هشتاد و دو مسیحی مطابق سنه یکهزار و دویست و نود و نه هجری نبوی

۱. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۲۳
آغاز: برابر**انجام:** امیدوار هستم که سیاحت نامه خود را در ممالک آسیای وسطی و مسافرت چهار هزار فرسنگ مسافت را مفصلاً و مشروحاً نگاشته
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۲۹ص، ۱۲سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف:-۵۶]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** که خوانندگان از آن بهره مند شوند و این کتاب موسوم خواهد شد به ممالک آسیای وسطی روس
خط: نسخ، بی کا، تا: جمادی الثانی ۱۳۰۲ق، جا: تهران؛ با سرلوح، مجدول؛ در صفحه دوم به خط ناصرالدین شاه نوشته است:«تماماً ملاحظه شد»، بیست تصویر (فتوگرافی)؛ جلد:تیماج، ۸۴گ، ۱۲ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۳۵]

● **مساک العوام** / کلام و اعتقادات / فارسی
masāk-ol 'avām

حسینی مازندرانی، مرتضی، ق۱۱ قمری
hoseynī-ye māzandarānī, mortezā (- 17c)

در اصول دین، در یک «مقدمه» و پنج «باب». در آغاز آن آمده که محسن بن محمد ناصر حسینی از سید مرتضی علم الهدی پرسش کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۱/۳
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲ محرم۱۰۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۴۹ص (۱۴۲-۱۹۰) [سنا: ف: ۲-۲۴۹]

● **المسالک** / فقه / عربی
al-masālik

گلپایگانی، ابوالقاسم بن محمد، - ۱۰۹۲ قمری
golpāygānī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad (- 1681)

کتابی است استدلالی و حاوی فروع .
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول العبد الراجی الجانی ابوالقاسم بن محمد

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۲۱
آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد افضل المرسلین و خاتم النبیین و علی آله و عترته الطیبین الطاهرین المعصومین سیما علی امیرالمؤمنین و یعسوب الدین و قاید الغر المحجلین؛ **انجام:** او مع الکثرة یکون حر اما انتهی کلامه طیب مضجعه اقول قد جف القلم عن تحریر المجلد الثانی من کتاب المسالک فی الفروع الفقهیة للکتاب الصلوة الیومیة فالان نشرع فی کتاب الصلوة غیر الیومیة
ج ۲، این جلد در صلوة یومیه است، کتاب صلوة، مرتب است بر «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه»:اما المقدمة ففی تعریف الصلوة مطلقا و سبب وجوب الیومیة و فی ثوابها و اعدادها مطلقا، باب ۱. فیما بقی من مقدماتها السته و هی اربعة و فیه فصول [ده فصل و هر فصل شامل مسائل و فروع در اوقات و قبله و مکان و ستر]، باب ۲. بیان الاذان و الاقامه و فیه مقاصد [چهار مقصد]، باب ۳. بیان مقارنات الصلوة من اجزائها و ارکانها و شرایطها و فیه فصول [دوازده فصل]، فصول حاوی عناوین مسئله و مقصد و مطلب؛
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از مؤلف، به‌علامت «منه عفی عنه»؛ واقف: کربلائی محمد جعفر تهرانی یزدی الاصل، ۳جمادی الثانی ۱۲۸۸؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۱۱ و ۱۸سطر،

اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۲۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** او مع الكثرة يكون حراماً انتهى كلامه طيب مضجعه اقول قد جف القلم عن تحرير.

ج۱؛ خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف:محمد جعفر تهرانی یزدی، ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۴گ، ۱۷و۱۸سطر [ف: ۲۰-۴۳۶]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** حتى ذهب الاصحاب الى ان المتخلف من الماء ... غطريف هذه الامه ... تم و كمل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۸گ، ۱۷ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۲۶۲]

● **مسالک** / شرح حدیث، ادبیات/ فارسی

masālek

لاهیجی، حسام الدین بن یحیی، ق۱۱ قمری

lāhījī, hesām-od-dīn ebn-e yahyā (- 17c)

در یک «مقدمه» و چهار «مقام» و «نکته» و نه «مسلک» و «خاتمه».

آغاز: بلند آوازگان مقام کمال را که بنغمات حقائق ...

[مکتبة امیرالمؤمنین ۶۵۱/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۷۸/۸؛ نسخه‌های منزوی ۲: ۱۳۸۴]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۲ض

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵گ (۳۹پ-۵۳پ)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۴۶۹]

● **مسالک الابرار الی احادیث النبی المختار** / حدیث / عربی

masālik-ul abrār ilā ahādīs-in nabī-yil muxtār

کورانی، ابراهیم بن حسن، ۱۰۲۵ - ۱۱۰۱ قمری

kūrānī, ebrāhīm ebn-e hasan (1616 - 1690)

حاوی یکصد حدیث از پیامبر اکرم و نقل قول‌هایی از مشایخ صوفیه و سند خرقه مؤلف است. این کتاب توسط ابوالعباس احمد بن جعفر بن لبان مقری با عنوان «تنبیه الاغترار» شرح شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۸۳

آغاز: بسمله. الحمدلله الاول الجامع بديع السموات و الارض رفيع الدرجات؛ **انجام:** و ارزقنى طاعتك و طاعة رسولك و عملاً بكتابك آمين

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ ۱۲۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۹×۱۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۲]

● **مسالک الابرار المنظوم من جلاء الابصار فی متون الاخبار = جلاء الابصار** / حدیث / عربی

masālik-ul abrār al-manẓūm min jalā’-il abṣār-i fī mutūn-il axbār = jalā’-ul abṣār

عبشمی قرشی، علی بن محمد، - ۶۱۲ قمری

‘abšamī qorašī,‘alī ebn-e mohammad (- 1216)

وابسته به: جلاء الابصار فی متون الاخبار؛ ابن کرامه، محسن بن محمد (۴۱۳-۴۹۴ق)

کتاب «جلاء الابصار فی متون الاخبار» تألیف «ابوسعد محسن بن محمد بن کرامه جشمی بیهقی خراسانی بروغنی» است، مشتمل بر امالی و مجالس، که هر مجلس شامل فنون مختلف علوم (اخبار متفرقه) می‌باشد. مؤلف تصمیم گرفته تا آن اخبار را به صورت موضوعی از مجالس استخراج و ذیل یک باب مشخص گردآوری نماید. وی ضمن حذف اسانید، کتاب را در بیست و شش«باب» مرتب نموده است:۱. الایمان، ۲. فضل الدعاء، ۳. فضل العلم و العلماء و انواعه و فنونه، ۴. القرآن الكريم و فضله، ۵. فضل النبی (ص) و بعض معجزاته و سيرته، ۶. فضل اميرالمؤمنين و ساير اهل البيت (ع) و بعض اخبارهم و سيرهم، ۷. فضل صدق النية، ۸. التوبة، ۹. الوضوء و الغسل و اللباس، ۱۰. الصلوة، ۱۱. الصيام، ۱۲. الحج، ۱۳. الاخوان و المتحابين فی الله، ۱۴. المتحذير من المعاصی، ۱۵. الترغيب فی افعال الخير، ۱۶. الجهاد، ۱۷. الزهد، ۱۸. السفر، ۱۹. بر الوالدين وصلة الرحم، ۲۰. الحيا، ۲۱. الخطب و المواعظ و الآداب، ۲۲. المساجد، ۲۳. عيادة المرضى، ۲۴. الشعر، ۲۵. ذكر نزول عيسى (ع) و القيامة و عذاب القبر و ...، ۲۶. الجنة و النار.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۲۴

آغاز: بسمله. الحمدلله معز الحق و معليه و مذل الباطل و مخزيه الذی اوجد الاشياء؛ **انجام:** قيل هو الذی ... و قد قال ... ابن سعيد ... على الصراط ... هو الذی ... بعون الله و كرمه و صلى الله و سلم على سيدنا محمد و آله الطاهرين

کامل، اما باب آخر (الجنة و النار) را ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۸؛ مصحح، با بلاغ؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ ۱۶۰گ، ۲۰-۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۵]

● **مسالک الأبصار فی ممالک الامصار** / تاریخ / عربی

masālik-ul abṣār fī mamālik-il amṣār

ابن فضل الله عمری، احمد بن یحیی، ۷۰۰؟ - ۷۴۹ قمری

ebn-e fazl-ol-lāh-e ‘omarī, ahmad ebn-e yahyā (1301 - 1349)

کتاب مفصلی است در تاریخ با نثری شیوا، که به نا بنوشته حاجی خلیفه و کحاله و مدرس خیابانی، در بیش از بیست مجلد

تألیف شده است.
چاپ: دار الکتب المصریه، در ۱۳۴۲ هـ؛ قاهره، دار الاعتصام، محقق: ایمن فواد سید، چاپ اول، ۷۵ص، ۱۳۹۳ق.
[کشف الظنون۱۶۶۲/۲؛ ریحانة الادب ۱۴۰/۸؛ معجم المؤلفین ۲۰۵/۲؛ معجم المطبوعات ۲۰۵؛ مشار، چاپی عربی ۸۳۸؛ فهرس المخطوطات المصورة التاریخ ش ۴۷۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۱عکسی
آغاز: و منهم ابن تمیم و هو مجیر الدین محمد؛ **انجام:** و هذا آخر الشعراء المغاربه الممحضین للمغرب امواتاً و احیاءً هن وقع علیهم الاختیار ... وقطع الینامدی اللیل و النهار.
نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول، ش ۲۷۹۷/۱۱ A(فهرست خطی عربی طوپ قاپی ۶۰۴/۳). مجلد یازدهم، و مانند مجلد نهم، مشتمل است بر احوال شعراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً اواخر قرن ۹؛ ۲۶۰گ، ۲۳سطر [عکسی ف: ۲-۱۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۹عکسی
آغاز: منهم: نصر بن محمد بن محمد ضیاء الدین ابو الفتح بن الأثیر الجزری الکاتب؛ **انجام:** فاتقوا الله و احذروه و قدموا بین ایدیکم ما تجدوه.
نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول، ش A.۲۷۹۷/۸(فهرست خطی عربی طوپ قاپی ۶۰۲/۳).مجلد هشتم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا،تا: احتمالاً اواخر قرن ۹؛ ۲۹۳گ، ۲۳سطر [عکسی ف: ۲-۱۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۰عکسی
آغاز: و اما الشعراء، فقد تقدم فی هذا ما فیه لناظر مستمتع و لسامع بلاغ مما جملته و تفصیله؛ **انجام:** و هذا شعر کله قلوب و مهج علیه تدوب فی کل لفظه جمال ... سحر سایر.
نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول، ش A.۲۷۹۷/۹(فهرست خطی عربی طوپ قاپی ۶۰۵/۳). مجلد نهم، و مشتمل است بر احوال شعراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً اواخرقرن۹؛ ۲۲۳گ، ۲۳سطر [عکسی ف: ۲-۱۱]

۴. تهران؛ مینوی، مجتبی؛ شماره نسخه:۳۳۶بخش۳
نسخه اصل: ایاصوفیا ۲۴۲۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴۱گ [ف:-۱۴۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۳-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۴۲۳ [شاید همان نسخه بالا]؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نوشته برای خزانه ملك موید ابوالنصر شیخ در جامع باب ذویله؛ ۲۶۷گ [فیلمها ف: ۱-۳۸۱]

● **مسالك الاطوار و مشارق الانوار** / عرفان و تصوف / فارسی
masālik-ul aṭwār wa mašāriq-ul anwār
واعظ تبریزی، محمد باقر، ق۱۱ قمری
vāʻez-e tabrīzī, mohammad bāqer (- 17c)
در چهل «مسلك» و یک «خاتمه» در عرفان و سلوک و اخلاق شیعی امامی و شامل روایاتی منقول از حضرات معصومین: اکثراً از کتاب «جامع الاخبار»: مسلك ۱.تفکر؛ مسلك ۲. عرفان؛ مسلك ۳. حجت الله؛ ... مسلك ۴۰. ارواح و تحول.
آغاز: یا هو - رب یسر و لاتعسر - بسمله - حمد و ثنای بیحد خالقی را رواست که مسافران مسالك اطوار را طریق شرایع و احکام آموخت ... انوار راطریق شرایع واحکام آموخت ... وار آفتاب هدایت را برای ... بعد چنین گوید ... محمد باقر واعظ تبریزی ...
انجام:بلکه بعضی نقل کرده اند که این چون از اتفاق فرقیه ناجیه است. فلا تعفل اللهم اجعل خاتمة امور ناخیرا ... و زمام احتمامی ایاه قریب
[الذریعة ۱۳۶۹/۱۱ و ۲۳/۳۱۸؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۸۴/۲؛ طبقات اعلام الشیعة، قرن ۱۱ ص ۶۶؛ فهرستواره منزوی ۸۷۹/۸]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۳۹-۶/۱۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:ملامحمد نصیر بن ملامظفر علی، تا: ۱۴ جمادی الاول۱۰۸۸ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۴۲۹۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۶۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۹۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۸۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۹۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۳۵گ (۱پ-۱۳۵پ)، ۱۶سطر (۱۲×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱۶-۴۲]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۲۴/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس فرمود اما غابر.
بی‌کا،تا:۱۲۴۲ق؛افتادگی:انجام؛۱۶گ (۱۵۸ر-۱۷۳ر) [ف: ۵-۵۶۳]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۸۱-۵۳/۹۱
آغاز: مردم چون مگس عسل در میان پرندگان که نیست هیچ پرنده الا که او را ضعیف می‌داند و اگر بدانید که چه در درون اوست
خط: تحریری، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۶ شوال ۱۲۵۰ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ ۷۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۲۹۷]

۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۷۵/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ابعاد متن: ۱۴×۱۹، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲-۲۲۲]

● **مسالك الافهام الی آیات الاحکام** / تفسیر / عربی
masālik-ul afhām ilā āyāt-il aḥkām
فاضل جواد، جواد بن سعید، - ۱۰۶۵ قمری

fāzel javād, javād ebn-e sa'īd (- 1655)

تاریخ تألیف: ۸ محرم ۱۰۴۵ق

این کتاب درباره آیاتی است که درباره احکام فقهی اسلام نازل شده یا از آنها می‌توان حکمی استفاده و استنباط نمود و از باب طهارت تا ابواب حدود و دیات و قصا و شهادات تألیف شده است. آیات الأحکام از موضوعات مهم علمی اسلامی است و کتاب‌های بسیار از قدیم الایام در این باره تألیف شده که درباره آنها در «فهرست دانشگاه»(۱:۵۹-۶۰) به تفصیل سخن گفته شده است. جای گفتگو را می‌توان یکی از مبسوط‌ترین و مفیدترین کتاب‌های این رشته در زبان عربی دانست، همچنان‌که «تفسیر شاهی» میر سید ابوالفتح حسینی شریفی (- ۹۷۶ق) نواده میر سید شریف معروف بهترین کتب این موضوع در زبان فارسی است. کسانی که این کتاب را در جزو آثار فاضل جواد شمرده‌اند به اتفاق کلمه آنرا ستوده‌اند. در خاتمه «مستدرک الوسائل»(۴۰۵) پس از ذکر این کتاب می‌فرماید: «و هو أکبر و أتم و انفع ما الف فی هذا الباب، کما قیل. و الظاهر أن أحسن ما الف فیه کتاب«معارج السؤول و مدارج المأمول» للعالم المحقق الجامع کمال الدین الحسن بن محمد بن الحسن الاسترآبادی النجفی - المشتهر بکتاب «اللباب» ... و تاریخ فراغه من تألیف المعارج سنة ۸۹۱ إلخ». مؤلف در هر باب از ابواب فقهیه که وارد می‌شود مباحث متفرق باب را به شماره دسته‌بندی کرده و آیات متعلق به هر مبحث را بر حسب ترتیب سوره‌های قرآن کریم نگاشته و آنها را نیز شماره‌گذاری کرده، سپس آنچه از آیات مستفاد می‌شود ذکر می‌کند.درباره نسخه اصل این کتاب که به‌خط مؤلف بوده صاحب «أعیان الشیعه»(۱۴۵:۱۷ و ۱۴۷)می‌فرماید:«من در سفر زیارت مشهد مقدس رضوی به سال ۱۳۵۳ در قریه بهار که از توابع همدان است در کتابخانه شیخ فاضل شیخ رضا بهاری دیدم، و در پایان چنین نوشته بود: تم علی ید مؤلفه جواد بن سعد بن جواد الکاظمی مولداً و مسکناً. وافق الفراغ منه غرة شهر محرم الحرام من شهور سنة ۱۰۴۵ من الهجرة ... و بر این نسخه حواشی میرزا عبدالله افندی صاحب «ریاض العلماء» بود که در پایان حواشی این عبارت را نگاشته بود: تم التعلیق بید العبد الجانی الفانی الراجی لرحمة الله ابن المرحوم عیسی بک: عبدالله. عصر یوم الخمیس سادس شهر جمادی الاولی، یوم نیروز الفرس، سنة ۱۰۹۸ من الهجرة ... فی بلدة مزینان ... أوان توجهنا الی تقبیل عتبة مولانا و سیدنا علی بن موسی الرضا علیه التحیة و الثناء». حواشی میرزا عبدالله افندی بر «مسالک الأفهام» در الذریعه (۱۹۹:۶) نیز یاد شده است.فهرست مطالب کتاب: بعد از مقدمه‌ای که در آن مطالبی از تفسیر «تبیان» و غیره نقل کرده است:کتاب الطهارة، و فیه آیات؛ کتاب الصلوة، و هو یتنوع أنواعاً (۸ نوع)؛ کتاب الصوم، و فیه آیات؛ کتاب الزکوة، و فیه أبحاث (۳ مبحث)؛ کتاب الخمس، و فیه آیات؛ کتاب الحج، و البحث فیه یقع علی أنواع (۳ نوع)؛ کتاب الجهاد،و الآیات المتعلقة به علی أنواع (۳ نوع)؛ کتاب الأمر بالمعروف و النهی عن المنکر، و فیه آیات؛ کتاب المکاسب، و البحث فیه علی قسمین؛ کتاب الدیون و توابعه، و فیه آیات؛ کتاب فیه جملة من العقود، و فیه مقدمة و أبحاث (۱۴ بحث)؛ کتاب النکاح، و البحث فیه یتنوع أنواعاً (۶نوع): ... النوع السادس فی رواقع النکاح، و هو أقسام، الاول: الطلاق، الثانی فی الخلع و المباراة، و فیه آیة واحدة. الثالث: الظهار، و فیه آیات. الرابع: الایلاء، و فیه آیتان. الخامس: اللعان، و فیه آیات. السادس و من روافع النکاح الإرتداد؛ کتاب المطاعم و المشارب، و الآیات المتعلقة بذلک علی أقسام (۳ قسم)؛ کتاب المواریث، و فیه آیات؛ کتاب الحدود، و هو أقسام(۴ قسم)؛ کتاب الجنایات، و فیه آیات؛ کتاب القضاء و الشهادات، و فیه آیات.(محمد علی روضاتی)

آغاز: بسم ... الحمدلله الذی أنزل الکتاب علی عبده بیاناً للأحکام ... و بعد فیقول اقل العباد جواد بن سعید بن جواد: لما کان من أجل النعم و أوفر القسم استفادة الأحکام الشرعیة من الآیات القرآنیة، و قد اعتنی العلماء بالبحث عنها و الاستنباط منها، و تکثرت فی ذلک مقالتهم، و اختلفت استفادتهم، فبعضهم یحمل القرآن علی ما یرید، و یرتکب فیه التأویل البعید. فهولاء لم یجروا علی منهاج السداد و لم یسلکوا طریق الرشاد. و الذی لزم طریق الحق أصحابنا الامامیة - رضوان الله علیهم فانهم بینوا جهة الدلالة بما اشتمت علیه من الظاهر البعید الذی لایحتمل التأویل ... ثم إن أصحابنا - رض - و إن بینوا جهة الدلالة فی تضاعیف کتبهم إلا أنه لم یتفق منهم بیان جمیع ذلک فی کتاب مفرد بالتدوین، لیکون مشتملاً علی جمیع ما یتعلق بکل آیة مبیناً فیه وجوه الدلالة فیالآیات المتعلقة بأحکام الدین فحدانی ذلک علی أن أجمع کتاباً مشتملاً علی جمیع یتعلق بکل آیة مبیناً فیه وجوه الدلالة. و لعمری! من ینظر فی کتابی هذا بعین الانصاف، و جانب سبیل الغی و الاعتساف، علم أنه عدیم النظیر و أنه من تأیید العلی القدیر. و سمیته «مسالک الافهام» إلی [فی، خ] آیات الأحکام» ... و لنذکر قبل الشروع فی المقصود ما لابد من معرفته. قال الشیخ الطوسی - رضی الله عنه و أرضاه - فی تفسیره الموسوم بـ «التبیان»:و اعلم أن الروایة تظاهرت فی أخبار أصحابنا بأن تفسیر القرآن لایجوز إلا بالأثر الصحیح ...

انجام: نعم ! الإخلاص فی النیة بحیث لایکون بلحوظاً شیء سوی وجهه تعالی أنما یتأتی من أصحاب النفوس القدسیة، و قد أشرنا الی طرف من ذلک سابقاً. اللهم قربنا من رحمتک و باعد بیننا و بین معصیتک ... و اجعل ما أثبتناه فی هذه الأوراق حجة لنا یوم نلقاک ... و الحمدلله رب العالمین، بمحمد و أهل بیته الطاهرین.

چاپ: تهران، مکتبة المرتضو یة، ۳۷۵ص، ۱۳۸۷ق.

[الذریعه ۳۷۷/۲۰-۳۷۸ شماره ۳۵۱۵؛ کشف الحجب و الاستار ص ۵۰۲؛ ایضاح المکنون ۴۷۲/۲؛ هدیة العارفین ۲۵۸/۱؛ اعلام زرکلی ۱۴۲/۲؛ معجم المؤلفین ۱۶۵/۳؛ فوائد الرضویه قمی: ۸۵؛ ذیل مستدرک از حاج میرزا حسین

نوری (مجلد ۳)؛ مکتبة امیر المومنین ۲۰۱/۴؛ دنا ۹: ۵۰۹-۵۰۸ (۱۴ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱- مسالک الافهام فی آیات الأحکام (مختصر)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۴۵ق؛ مصحح، محشی، پاره‌ای از این حواشی از میرزا عبدالله افندی است و به خط خودش که روز پنج‌شنبه ششم جمادی الاول ۱۰۹۸ در مزینان به پایان رسیده؛ تملک: محمد بن عبدالکاظم به تاریخ ۱۰محرم ۱۰۵۳، محمد علی کاشانی، میرزا عبدالله ابن عیسی بیک (صاحب ریاض العلماء)، محمد بن محمد محسن همدانی به تاریخ ۱۱۸۸ در کرمانشاه؛ مهر: «عبده محمد بن محمد محسن» (بیضوی)، «صراط علی حق نمسکه محمد» (مربع)؛ جلد: تیماج ، ۱۹۳گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۷-۲۶۹]

۲. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۷۴

خط: نسخ، کا:محمد بن علی بن احمد جرقوئی عاملی، تا: جمعه ۱۳ جمادی الاول۱۰۵۵ق؛ ۲۲۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف:-۱۱۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ذریعة فی الوصول الی تحصیل رضاک، آمین

خط: نسخ، کا:عبدالله بن عبد علی طرفی، تا: جمعه ۲ ذیحجه۱۰۹۰ق؛ مصحح، محشی با نشان (۱۲) و جز آن؛ تملک: مرتضی مدرسی چهاردهی»، محمد جزایری؛ مهر:«عبده محسن» (بیضی) با تاریخ ۱۳۴۴ق؛ جلد: چرم، ۲۱۱گ، ۲۹سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۴۰-۳۹۵]

۴. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۰۹۷ق، تاریخ کتابت نسخه ما نیز که سال ۱۰۹۷ است گویا در ابتدا به‌صورت دیگری بوده و مصحح در آن قلم برده و به‌این شکل نوشته و این جمله را هم بعد از کلمه سنه اضافه کرده:«سبع و تسعین بعد الألف». قدر مسلم آن‌که در ابتدا از این تاریخ فعلی مقدم بوده است؛ در حاشیه به خط مصحح نسخه چنین آمده: «أصافی (کذا) قد فرغ المصنف ره من هذا الکتاب فی النجف الاشرف علی مشرفة ألف ألف سلام و تحیة - فإن یکن موافقاً للطباع فهو من برکة صاحب المکان؛ و إلا فمثلی محل للقصور و مارنة (کذا) لوقوع الخطأ فی أکثر الأمور. و الحمدلله رب العالمین، و حشرنا معکم تحت لواء سید الوصیین. صح»، نسخه به‌وسیله شخص دانشمندی (ظاهراً به سال ۱۰۹۷ که تاریخ کتابت اصلی را به آن تغییر داده) با نسخه دیگری که مأخذ نسخه دانشگاه است به دقت مقابله و تصحیح شده، لکن مصحح نام خود را ذکر نکرده، و در روی برگ آخر شرح ذیل را نوشته است که به نظر می‌رسد از نسخه‌ای که با آن مقابله نموده نقل کرده است، این شرح چنانکه در فهرست دانشگاه (۱:۲۰۸-۲۰۹)می‌گوید عیناً در نسخه دانشگاه هم نقل شده است، جز اینکه در فهرست به‌جای سنه ۱۰۹۲ که در پایان این شرح دیده می‌شود ۱۰۹۶ چاپ شده، که ممکن است غلط مطبعی باشد اینک آن شرح: «أقول:انتهی نثرالدرر من المصنف - ره - علی أطباق الأوراق و نظمه للآلی التحقیق فی أسالک أسطرها الساطرة بمتابعتها من فاه فی الآفاق، کما مدحه بعض الأعلام بقول وافق المقام: لک الخیر! یا هذا الجواد الذی جرا ×× فأدرک فی مضماره کل سابق / لعمر أبی! إن الجیاد کثیرة ×× و لا بینها مثل الوجیه و لاحق / و هذا جواد فی الکمال مناسب ×× إذا عرضت للفخر أهل الحقایق / جزاه إله العرش خیراً عن العلی ×× فقد زاد عن میدانها کل ناهق / و إظهر بالفکر الجلیل وقایعا ×× غدت فی سماء الفضل مثل الطرایق / مسائل کالعقد الثمین توشحت ×× به الجود أو عرف العبیر لناشق / فما زال من أفکاره و یراعه ×× یقلد یاقوتاً نحور المهارق (الدقایق خ)؛ هذا، و لما أتفق الاجتماع عند ورودی لهذه البقاع (أعنی کرمانشاهان، و هی رستاق من بعض نواحی بلاد العجم) بالفهامة الحبر الأریب المؤدب و العلامة التحریر المسدد، أعنی به المولی الأعلی ... العلماء و قطب دوائر الحکماء، أبومحمد عبدالغفار الحویزی، فسرتنی أیامه، لکنها کانت برهة من الدهر یسیر، و أضحکتنی أوقاته فی ثلة من الزمان نزیر. فالتقطت من فوائد الرسمیة بعد أن حثت سمعی منه باللفظیة؛ هذا الکتاب الفرید و الجمع المیمون السعید، و عند تحقیق العزم منی علی استکتابه عزم علی المسیر، و بعد انعقاد رأیی علی تحریره قدر بعد الاستثناء و الصیام أنه لامحالة یسیر، فلم أربداً من إرخاء عنان جواد القلم فی مضمار القرطاس وحثه بساط الاستعجال نهاراً علی حیار القیاس، غیر قاصد لتحصیل نسخة، إذ لایتفق ذلک إلا بالتأنی و لا نار تطاره نهجه آخر صدنی عنه احتراق نیر الفرصة فی برجه، و ذلک من شخوص الشیخ الجلیل، و اتصاف الأحوال ببلبال غیر قلیل، و انعکاس طالع الاقامة، و تقهقر دار الاستقامة و غلبة التشویش المولم علی هذا الجرم الصغیر، و استیلاء الاضطراب المفرط علی اللب الحقیر، حتی انجر النسیان الی کثیر من السهو فی الفرض، و ضاقت علی بما رحبت الأرض. و علیه توکل حالی. فقد من الله باتمامه. و تلطف بانتهاء النسخ إلی غایة ختامه صبیحة یوم الثلاثاء حادیعشر شهر شوال سنة ۱۰۹۲ الهجریة ... و قد نسخت نسختی و صححت من نسخة التی نسخت من نسخة نسخت من خط المصنف، أعلی الله مقامه ... و صححت علی وسع القدر و الطاقة، و ربما فیه الغلط ...»؛ تملک: حسن بن امام قلی اصفهانیدر شنبه ۹ رمضان ۱۲۱۵ق؛ مهر «عبده محمد حسن»، «محمد شفیع محمد شفیع»؛ جلد: تیماج، ۲۶۷گ، ۲۵سطر در متن (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [فهرست روضاتی:-۲۰۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ناصر بن جماز (یا حماد) حسینی، تا: ۱۰۹۷ق؛ این نسخه را مصنف دیده و در کنار صفحه آخر نسخه یادداشتی به‌خط او دیده می‌شود؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۳۳گ، ۵۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۰-۱۱۲۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا:محمد بن یوسف خضری، تا: شنبه ۲۱ ربیع الثانی۱۰۹۷ق؛ مجدول، محشی؛ تملک: محمد علی کاظمی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: میشن، ۲۶۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۲-۱۶۸]

۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۲۸

خط: نسخ، کا:محمدرضا نیریزی ابن مرحوم آقا میرزا قاری، تا: جمعه ۱۴ شوال۱۱۰۹ق؛ از نسخه مؤلف، مصحح، محشی با نشان «منه»؛ تملک: محمد علی بن نصرالله در ۱۱۷۵؛ مطالعه کل کتاب توسط محمد مسیح حسینی؛ ۳۴۴گ، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۰]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۱۱۹ق؛ از نسخه یکی از دانشمندان رونویس شده که آن عالم خاتمه در آخر کتاب افزوده و در آن می‌گوید: چون بتاریخ ۱۰۹۶ وارد این بقاع (بقعه‌های مقدس در عراق عرب) شدم خدمت عالم و حکیم ابو محمد عبد الغفار حویزی رسیده این کتاب را نزد او دیدم و چون وی خیال مسافرت داشت با شتاب هر چه بیشتر آن را رونویس کردم. تاریخ نوشتن ۱۱ شوال ۱۰۹۶ است؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱-۲۰۸]

۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۸

از باب وضوء کتاب طهارت تا میانه قضاء و شهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مقابله شده توسط محمد تقی قمی در نجف در سال ۱۳۰۸، محشیبا نشانه «اسدالله»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶۹گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف:-۶۶۰]

۱۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:عباس بن خضر بن عباس نجفی، تا: قرن ۱۲؛ از روی نسخه اصل، مصحح، مقابله شده؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی شعبان ۱۳۱۷ق؛ جلد: مقوا، ۲۵۰گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱-۱۲۱]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۱۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۱۹۷گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۳سم [ف: ۱-۴۹۲]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۲۵

آغاز: رلالة علیك ذلك هو الموجب لتخصیصها بالمحدث لا ما قیل ان ذلك فی بدو الإسلام ثم نسخ و اختص بالمحدث، لما إشتهر عنه صلی الله علیه و آله إنه قال: المائدة آخره القرآن نزولاً، فاحلو حلالها وحرموا حرامها مع دن فی تصحیح النسخ تأملاً؛

انجام: إن یکن الشهود علیه غنیاً او فقیراً فالله أولی بهما، أی لاتمتنعوا عن الشهادة لکون الشهود علیه غنیاً طلباً لرضاه ... فکانه قیل لا تتبعوا الهوی کراهة أن تعدلوا بین الناس أو إرادة أن تعدلوا ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، در برگ نخست، مؤلف کتاب آقا حسین خوانساری عنوان شده که صحیح نمی‌باشد؛ تملک: ابوالقاسم به تاریخ رجب ۱۲۳۸، یحیی بن محمد شفیع اصفهانی با مهر «المتوکل علی یحیی بن محمد شفیع» (بیضی)؛ مهر: «عبده عبدالله» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۲۹سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۶-۵۲۷]

۱۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۳

تصحیح شده؛خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه»؛ ۲۰۷گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۰]

۱۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول، محشی، کاغذ ترمه، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۳۸]

۱۵. همدان؛ ایزدی (حاجی)؛ شماره نسخه:۱۶

بی‌کا، بی‌تا؛ پایان در دیات افتاده [نشریه: ۵-۳۶۷]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۶۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان فهرست آیاتی که از آن در کتاب بحث شده با شماره صفحات نسخه کتابت شده به خط عبدالهادی (بن) شیخ محمد جواد بن جابر بن مهدی مشهور به آل عبدالغفار بلدی کاظمی در ۱۸ ذیقعده ۱۳۵۰ در منزل سید هبة الدین حسینی شهرستانی (کتابخانه سید هبة الدین شهرستانی- کاظمین)؛ ۴۸۸ص [عکسی ف: ۵-۳۲۵]

● مسالک الافهام الی تنقیح شرایع الاسلام / فقه / عربی

masālik-ul afhām ilā tanqīḥ-i šarāyi'-ul islām

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e 'alī(1506 - 1558)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

تاریخ تألیف: ۱ ذیحجه ۹۶۳ق

شرح مزجی مفصل و مهمی است بر کتاب «شرایع الاسلام» محقق حلی، شامل مباحث عبادات ومعاملات که بخش معاملات آن بیش از عبادات به استدلال پرداخته و بخش عبادات آن در روز چهارشنبه سوم رمضان سال ۹۵۱ و کل کتاب در اول ذیحجة سال ۹۶۳ به نهایت رسیده است. در الذریعه (۳۷۸/۲۰) از شیخ علی نباطی از پدرش نقل می‌نماید که شهید این کتاب را

در مدت نه ماه تألیف کرده است.مؤلف این کتاب را در آغاز، به‌طور حاشیه تألیف نموده و در ابواب عبادات بر سبیل اختصار رفته و در بقیه ابواب، به تفصیل پرداخته و می‌خواسته تکمله‌ای بر آنچه که به اختصار نگاشته تألیف نماید؛ عمر شریفش وفا نکرده، دخترزاده‌اش کتاب «مدارک الاحکام» را در استدراک و تتمیم ابواب این کتاب تألیف فرموده است. فرزندش «شیخ حسن صاحب معالم» در توصیف این کتاب فرموده است:«لولا کتاب مسالک الافهام ×× ما بان نهج شرائع الاسلام / کلا و لا کشف الحجاب مؤلف ×× عن مشکلات غوامض الاحکام / قد زینته حقائق و دقائق ×× خضعت لهن نواصب الافهام / وحوت صحائفه نفیس فرائد ×× قد نظمت بنهایة الاحکام / تزهو بهن کمثل احسن روضة ×× ازهارها خرجت من الاکمام / ان اللسان لعاجز عن نعته ×× و کذاک تعجز السن الاقلام / فجزی مؤلفه الرحیم بجوده ×× خیر الجزا و حباه بالاکرام». در هفت جلد:۱. طهارت تا جهاد؛۲. تجارت تا وکالت؛ ۳. وقف تا نکاح؛ ۴. نکاح تمتع تا طلاق؛ ۵. طلاق خلع تا نذر؛ ۶. صید و ذباحه تا ارث؛۷. قضاء تا دیات.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی اوضح مسالک الافهام الی تنقیح شرایع الاسلام ...

انجام:والاصح مراعاة الابتداء والخاتمة کمامر وهو یرجع هنا الی اعتبار الخاتمة ... و عما یبعد عن مرضاته مصروفاً، إنه هو الجواد الکریم والحمدلله حمدالشاکرین والصلوة علی سید المرسلین محمدوعلی آله و صحبه اجمیعن ... تقبل الله تعالی عمله وغفر زلـله حامدا مصلیا مسلما مستغفراً

چاپ: تهران، چاپ سنگی، بدون تاریخ؛ با تحقیق مؤسسه المعارف الاسلامیه، قم، ۱۴۱۹ق

[دنا ۹: ۵۰۹-۵۳۳ (۷۰۰ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۷۰

آغاز: کتاب القضاء القضاء لغة تطلق علی إحکام الشیء و إمضائه و منه وقضینا إلی بنی اسرائیل و علی الإتمام و منه فإذا قضیتم مناسککم و علی الفراغ من الأمر؛ **انجام:** أنه قال فی الرجل إذا قتل رجلاً خطاءاً فمات قبل أن تخرج إلی أولیاء المقتول من الدیة أن الدیة علی ورثته فإن لم یکن

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ نسخه‌ای است بسیار نفیس و گرانبها و به احتمال قریب به یقین به خط شریف مؤلف می‌باشد، چندین برگ از آغاز و انجام به خط نوه او شیخ علی بن محمد بن حسن عاملی است، محشی، با خط خوردگی، مصحح، در آغاز یادداشت نوه مؤلف؛ مهر: «العلی بن الحسن بن الحسن بن زین الدین بن علی ۱۰۱۱» (بیضوی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۲۲-۲۳سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۱-۴۸۶]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۴۵-عکسی

آغاز: حمدله. صلات. القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً. قوله کتاب التجارة. قد سبق فی کلام المصنف فی الزکاة؛ **انجام:** انجام بخش یکم: تم الجزء الاول و هو النصف الاول من کتاب شرایع الاسلام، و بتمامه تم ما یسره الله تعالی من هذا الشرح وفق الله تعالی لاکماله ... مشروط بالاطلاق بدلیل خان.

از قسم دوم عقود تا پایان جزء چهارم؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۹۳۲ق؛ ۹۲۷ص، ۲۳سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۶]

۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فرغ منه یوم الاربعا لثلثة مضین من شهر رمضان سنة احدی و خمسین و تسعماته من الهجرة الطاهرة علی ... افضل الصلوة و السلام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۵۱ق، ظاهراً به خط خود شهید ثانی؛ جلد: چرمی، ۱۹۶گ، ۲۷-۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱-۴۰۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۸

از کتاب الجهاد تا کتاب العتق؛ خط: نسخ، کا:احمد بن محمد بن یوسف مقابی، تا: با تاریخ ۹۵۱ق؛ در حاشیه به خط خود شهید تصحیح شده و در پایان کتاب الوقوف و الصدقات می‌نویسد که این کار به تاریخ ربیع الاول ۹۵۱ پایان پذیرفته؛ جلد: تیماج، ۳۰۲گ، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۴-۱۱۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۵

کتاب طهارت تا پایان کتاب امر به معروف و از کتاب وقف تا کتاب وصیت؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:ناصر بن محمد بن فخر الدین کرکی، تا:چهارشنبه ۱۵ رمضان ۹۵۱ق؛ مصحح؛ تملک: محمد مهدی به تاریخ ۲۴ جمادی الاول ۱۲۹۵؛ جلد: مقوایی، ۳۰۱گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۴-۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۴۶

آغاز: اولا صلاح غلط لایتم الا به فان اصلاحه واجب علی الکفایة صوناً للعجز؛ **انجام:** تم القسم الاول من کتاب شرایع الاسلام ... و به تم الجزء الاول من هذا التعلیق.

جلد یکم؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:۹۵۱ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۲۵سطر (۱۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۱۳-۳۴]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸-۹/۳۸

آغاز: بسمله الحمدلله ... القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتابی قوله کتاب التجارة قدسبق فی کلام المصنف فی زکوة التجارة کغیره؛ **انجام:** قوله کتاب الوقوف والصدقات تم المجلد الثانی فی هذا التعلیق علی ید ...

از عقود تا اول وقوف وصدقات؛ خط: نستعلیق، کا:حسین بن مسلم، تا: سه‌شنبه ۴رجب۹۵۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۸-۴۲۹۹]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴

آغاز: بسمله، حمدله، صلوات، القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً؛ **انجام:** و کان الفراغ من تعلیقها نهاراً ... یوم الثامن من

شهر شعبان المبارک ...

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:محمد بن احمد بن سید ناصر الدین، تا: ۹۵۸ق؛ محشی؛ مهر:«عماد الله القاری علی»؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۲۷سطر (۱۵/۵×۱۸/۵)اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱-۴۰]

۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز وانجام: برابر

قسم اول: عبادات؛ خط: نسخ، کا:حسین بن مسلم بن حسین بن محمد ابن معتر عاملی شامی، تا: جمعه ۲۵ربیع الاول۹۵۹ق؛ مصحح، با خطخوردگی، با علامت بلاغ سماع، در اول نسخه از شهید ثانی با دعای «زین الله الأرض بدوام وجوده» یاد شده؛ مهر: «المتوکل علی شهید» (کروی)؛ تملک: سیف الدین محمود بن حاج محمد ابراهیم، عمادالدین استرآبادی؛ جلد: تیماج مصنوعی مذهب، ۲۰۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۲-۵۸۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم ما یسره الله تعالی الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی کا، تا: ۹۶۳ق [رایانه]

۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۳

جلد پنجم، از کتاب عتق تا لقطه؛ خط: نسخ، کا:یوسف بن محمد بن محمد بن زین الدین حسینی شامی عاملی نوه شهید ثانی، تا: ۹۶۴ق؛ از روی نسخه اصل که با تصحیح مؤلف رونویس شده بوده نگاشته شده؛ جلد: تیماج، ۲۴۸گ، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱-۵۵۹]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۹۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۷]

۱۲. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۳

کتاب الفرائض؛ خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه ۸ ربیع الثانی ۹۶۴ق [حجت کوهکمری-ف:-۵۴]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۱۹

آغاز: الخلع بضم الخاء مآخوذ من الخلع بفتحها و هو النزع لان کلامن الزوجین لباس الآخر. قال تعالی هن لباس لکم؛ **انجام:** و انتهیت مسائل الکتاب هنا التی تعلق الغرض ببحثها. فحمدلله تعالی علی نعمه و نسأل من جوده و کرمه ... تمت الکتاب فرغ من تعلیقه مصنفه العبد الفقیر الی عفو ربه و کرمه زین الدین علی بن احمد الشامی العاملی منتصف نهار الاثنین ثامن شهر ربیع الاخر عام اربع و ستین و تسعماته ...

از کتاب خلع مبارات تا کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۸ ربیع الثانی ۹۶۴ق؛ واقف: حاجی محمد حسن خراسانی، جمادی الثانی ۱۱۹۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۵۱گ، ۳۵سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۱۹×۲۳سم [ف: ۱۴-۳۲۳]

۱۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۱

آغاز: بسمله - کتاب اللقطه - اللقطه بفتح القاف و سکونها اسم للمال الملقوط علی ما ذکره جماعه؛ **انجام:** فرغ من تعلیقه مصنفه العبد الفقیر الی عفو الله تعالی و کرمه زین الدین بن علی بن احمد الشامی العاملی منتصف نهار الاثنین من شهر ربیع الآخر عام اربع و ستین و تسعمائة تقبل الله تع عمله و عفوز لله حامداً مصلیاً مسلماً مستغفراً تمت.

خط: نسخ، بی کا، تا: ربیع الثانی ۹۶۴ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج،۳۷۹ص،۲۵سطر(۸×۲۰/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف: ۲-۴۴]

۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲۷۳

از اول کتاب وقوف و صدقات تا اول ملحقات نکاح؛ خط: نسخ، کا:محمد کاظم بن مظفر فرسنجی، تا: یکشنبه ۲۶ جمادی الاول۹۶۶ق؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: «و رفعناه مکاناً علیاً» (چهارگوشی)؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۲۴ سطر (۱۰/۵×۲۴)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۲-۳۳۹]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان ضامنا فی ... الجرح و القتلمن الاکراه و انه لا یقید فیه و الله الموفق.

از ابتدا تا پایان کتاب امر به معروف؛ خط: نسخ خفی، کا:علی بن ابراهیم بن حسن هرانی قطیفی، تا: رمضان۹۶۶ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۱

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۱۱۹]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۸۸

جلد سوم، از کتاب وقف تا نکاح؛ خط: نسخ، بی کا، تا: یکشنبه۲۷ ربیع الثانی۹۶۶ق، جا: مدینه منوره؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱۴-۲۷۰]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۷۴

آغاز: من دیارکم ان تبروهم الآیة و الثالث الجواز اذا کانت الموقوفة علیه قریبادون غیره؛ **انجام:** اذا کان الحمل موجودا حال البیع قطعا کما لو ولد لأقل من ستة اشهر ... شهر ربیع الاول سنة ثلث و ستین و تسعمایة ... زین الدین ...

از «وقف» تا «نکاح الاماء»؛ خط: نسخ، کا:محمود بن محمد بن علی بن حمزة اللآئی، تا: ۹۶۶ق؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۲۱۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۴] و [ف: ۲۱-۱۲۹۷]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۲

آغاز: بسمله، هو لغة الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقاً؛ **انجام:** برابر

از ابتدای عتق تا انتهای دیات؛ کا:لاهیجانی، محمود بن محمد بن علی (از عتق تا پایان لقطه)، تا: ذیقعده ۹۶۷ق، مابقی بهجز ۳۲برگ به قلم نسخ زید بن حسین جزایری؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ ۴۲۰گ، ۲۷و۳۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۲۶۱]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۶

آغاز: بسمله، قوله ما یرد به النکاح و هو یستدعی ثلثة ... قوله فعیوب الرجل ثلاثة؛ **انجام:** مشروط بالطلاق او بدلیل خاص

کتاب العتق.
از «العیوب الموجبة لجواز الفسخ» تا انتهای طلاق و ابتدای العتق؛ خط: نسخ، کا:قریشی، سلیمان بن مبارک، تا: پنج‌شنبه ۹ محرم۹۶۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۸۷]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۴۹
جلد اول؛ خط: نسخ، کا:محمد بن احمد بن سید ناصر الدین حسینی، تا: دوشنبه اواخر ذیقعده۹۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده؛ ۱۶۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۹-۲۵۳]

۲۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۷۷
کتاب تجارت تا وکالت؛ خط: نستعلیق، کا:علی بن عبدالرحیم قمشه‌ای، تا: سه‌شنبه ۵ محرم۹۶۸ق؛ ۳۴۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۵۲]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۷ معزی
آغاز: و نحوها هذا کله بالنظر الی دلالة ظاهر اللفظ بحیث یحکم علیه به لو سمع منه ظاهرا و أما فیما بینه و بین الله تعالی فان نوی به الوقف تعین والا فلا؛ **انجام:** و یحتمل بطلان النکاح، لبطلان عتق بعضها علی کل تقدیر، ولانه لو صح لوجب المسمی، اذا المقتضی لبطلان المسمی هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم.
از کتاب الوقف (صیغه عقد الوقف) تا کتاب الوصایا (لو اعتق امته و قمتها ثلث الترکه ...)؛ خط: نسخ، کا:فلاح بن مفلح بن علی در نجف اشرف، تا: یک‌شنبه۱ شعبان۹۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۷گ، ۲۵ سطر (۱۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۳۹-۱۹۹]

۲۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۹۲
طهارت تا امر بمعروف؛ خط: نسخ، کا:حسن بن علی، تا: جمعه سلخ شوال۹۷۱ق؛۲۳۳گ،۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱-۲۴۴]

۲۵. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: برابر
شامل کتاب النکاح؛ بی‌کا، تا: ۹۷۱ق [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۲]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۲۲
جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:محمد بن احمد بن ناصر لایدن حسینی حلی، تا: چهارشنبه ۲۵ جمادی الاول۹۷۱ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد جعفر با مهر «... المذنب محمد جعفر» (بیضی)، احمد بن علی الحور بحرانی به تاریخ ۱۱۸۷ق، زین العابدین بن سید سیف الدین علی علوی حسینی نجفی، محمد قاسم قاسم بن تقی الدین محمد بن قطب الدین محمد استرآبادی به تاریخ اوایل رجب ۱۰۴۳، نشانی مطالعه زین العابدین بن صالح عاملی؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۰-۲۵۰]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۶
آغاز: بسمله، کتاب العتق هو لغة الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقاً؛ **انجام:** لم یرجع علیه لاعترافه بالظلم من الثانی ... و عفی عنه بمنه و طویله (کذا).
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۹ رجب۹۷۱ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۲۷-۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۲۹۴]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۷۸
جزء اول و دوم کتاب؛ خط: نستعلیق، کا:دوست محمد بن حبیب الله حسینی مازندرانی (استرآبادی)، تا:جزء اول یک‌شنبه ۱۰ شوال ۹۷۱ق و جزء دوم أواخر ربیع الاول ۱۰۸۰ق؛ از روی نسخه مؤلف، مصحح، مقابله شده توسط کاتب؛ مهر: «محمد باقر بن محمد تقی الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۵۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱۴-۲۶۰]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۸۷
آغاز: بالذات فیه التعلم و التعلیم و العمل تابع و الاخر بالعکس و الاول الفرائض؛ **انجام:** برابر
از ارث تا دیه؛ خط: نسخ، کا:صالح بن یوسف بن محمد بن یوسف بحرانی، تا: ۹۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: نصرالله تقوی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۷۹گ، ۲۷سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۱۱-۱۹۲]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۳۸
آغاز: عجزه عن القیام بما فوض إلیه ضم إلیه مساعداً؛ **انجام:** فیعود المانع الی ملک مالک الرقبة الخامس لو اوصی بثمرة بستانه.
مشتمل بر سه بخش: بخش اول از ابتدا ناقص و شامل کتب قضا، شهادات، حدود، قصاص و دیات. بخش دوم به خط مغایر از کتاب الوقوف تا پایان وصایا، و بخش سوم نیز به خطی دیگر حاوی مبحث وصایا از تذکرة الفقهای علامه حلی؛ خط: نسخ، کا: محمد بن قوام الدین بن محمود بن قوام الدین لیثی(بخش نخست)، تا: دوشنبه ۳ رمضان ۹۷۳ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف:شمس الدین مشهور به مطبوع، ۱۱۲۰؛ ۲۵۸گ، ۲۹-۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۳۰۵]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۷۵
آغاز: بسمله. کتاب النکاح نقله الجوهری النکاح الوط و قد یقال العقد و شرعا بالعکس مستعمل؛ **انجام:** و ما ذکر فی الاخبار اجود و هو اولی من النسخ قوله القسم الثانی فی النکاح المنطق تم.
ج۳، کتاب نکاح؛ خط: نسخ، کا:جمال الدین یوسف بن محمد بن محمد بن زین الدین حسینی، تا:جمعه ۹ ربیع الثانی ۹۷۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۵]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تقدم الکلام فی استثناء القتل و الجرح من الاکراه فانه لاتقیة فیه ...
ج۱، همه مبحث عبادات یعنی طهارت تا پایان امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نستعلیق، کا:محمد بن شهاب الدین طباطبائی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ذیقعده۹۷۴ق؛ ظهر ورق آخر تعیین حدود حرم مطهر مکه مکرمه؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج مذهب،

۲۵۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۴۹]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹۱

آغاز: بسمله، کتاب العتق هو لغة الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقاً؛ **انجام:** لم یرجع علیه لاعترافه بالظلم من الثانی ... و عفی عنه بمنه و طویله (کذا).

از کتاب العتق تا انتهای لقطه؛ خط: نستعلیق، کا:حسن بن خلف، تا: ۲۷محرم ۹۷۴ق؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ جلد: تیماج، ۳۷۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۹۴]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۳۷

آغاز: بسمله، کتاب النکاح قوله اعلم ان النکاح تستعمل لغة فی الوطوء؛ **انجام:** و الثانی منهما اقوی و ان کان بدلیل السبب لایخلو من شیء لان الاسباب لاتنحصر فی الالفاظ، تم قسم الایقاعات بمدد الله و توفیقه.

جزء دوم و از کتاب نکاح تا پایان ایمان و ایقاعات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۰گ، ۳۵سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱/۵ سم [ف: ۱۴-۲۵۰]

۳۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۱۵

آغاز: بسمله، کتاب النکاح، اعلم ان النکاح یستعمل لغةفی الوطی کثیرا و فی العقد بقلة قال الجوهری النکاح الوطی وقد یقال العقد وشرعا بالعکس مستعمل بالمعنیین الا ان استعماله فی العقد اکثر؛ **انجام:**الدالةعلی اعتبار القول ولانهما من قبیل الاسباب فلا یکفی فیها القصد وتوقف والمختلف بین القونین منهما اقوی وان کان دلیل التسبب لا یخلو من شیء لان الاسباب لاتنحصر فی الالفاظ، تم قسم الایقاعات.

از ابتدای کتاب النکاح تا انتهای کتاب النذر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴محرم ۹۷۴ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: حاج محمد تقی بزاز، ذیحجه ۱۲۴۶ ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۳۶۵گ، ۳۴سطر [ف: ۱-۲۳۷]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۱۹

آغاز: القسم الرابع فی الاحکام و هی اثنی عشر کتاباً. کتاب الصید و الذباحة. انما ترجم الکتاب بالصید و الذباحة لان الحیوان المأکول؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ معرب، کا:جمال الدین یوسف بن محمد بن زین الدین حسینی شامی عاملی، تا: چهارشنبه ۱۵ محرم۹۷۵ق؛ مصحح، محشی بعضی با نشانی «منه رحمه الله» و بعضی جدیدتر، با نشان:«بلغ مقابلة باصله و هی مسودة مصنفه قدس سره»؛ تملک: جواد محیی الدین، محمد علی بن علی بن لطفعلی بن احمد تبریزی در ۱۲۹۸ق با مهر «عبده محمد علی بن علی» (بیضی)، عبدالحمید بن محمد علی بن علی بن لطفعلی بن احمد بن لطفعلی بن محمد صادق تبریزی مجتهدی، جواد محیی الدین عاملی جامعی همدانی،جواد محیی الدین،قاسم محیی الدین، جواد محیی الدین(نوه قاسم)؛مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ ۱گ (۳۱۴)، ۲۵سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۷۹]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۰۸

آغاز: کتاب الفرایض هی جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض هو التقدیر و القطع؛ **انجام:** لأن الحکم مستند الی شهادة الأصل اذا طری.

از فرایض تا شهادت؛ خط: نسخ، کا:زین العابدین باصر حسینی، تا: ذیحجه۹۷۵ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: انجام؛ تملک: قنبر علی، محمد هاشم؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۱۱۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۵] و [ف: ۲۱-۱۲۵۴]

۳۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۷۰

جلد دوم؛ خط: نسخ نازیبا، کا:عبدالله بن حسن بن علی بن محفوظ حسینی مشهور به جبیلی و بنو، تا: جمعه ۱۹ جمادی الاول ۹۷۵ق؛ واقف: بهرام بیگ، ۱۲۹۷؛ ۳۰۸گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۷۱۸]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۹۵۳

آغاز: هذا الخلق اصول دین الله بل ارضولهم ما رضی الله لهم من طلال؛ **انجام:** و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۹۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: محمد علی رضوی، شهریور ۱۳۴۸؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۹۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۲۷۲]

۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۱۹-۲۹/۵۹

آغاز: بسمله القسم الرابع فی الاحکام وهی اثنی عشر کتابا کتاب الصید والذبائح انما ترجم الکتاب بالصید والذباحة لان الحیوان الماکول انما یصیر مذکی بطرفین احد هما الذبح والنحر و ذلک؛ **انجام:** برابر

از کتاب الصید والذبایح تا آخر؛ خط: نسخ، کا:حاجی محمود بن صدر الدین محمد سمنانی، تا: جمعه ۱۶ شوال۹۷۶ق؛ تملک: محمدابراهیم رازی درسال ۱۰۴۲؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۳۴۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۰۴]

۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۶۱-۵۷/۳۱

آغاز: المکاسب فانها قد یکون عبادة من جهة و معاملة من اخری و کذا باقی العقود کالصلح

کتاب البیع از اواسط مکاسب محرمه «قوله و الانبذه جمع نبیذ و هو الشراب» تا اواسط کتاب الوصایا «قوله و ینتقل الملک الی الموصی له ...»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۵۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۰۷]

۴۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۹۹

تجارت تاوکالت؛ خط: نسخ، کا:اسماعیل بن عباس بن احمد اصفهانی، تا: صفر۹۷۷ق؛ تملک: شجاع حسینی در ۹۸۱ که گویا نسخه برای او نوشته شده؛ ۲۳۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱-۲۴۴]

۴۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۴۵

آغاز: لما ذکر و لا مکان القبول حینئذ و ان کان علی جهة عامة کالفقراء و المسجد لم یعتبر لانه حینئذ فک ملک و لان الملک

ينتقل فيه الى الله تعالى
از كتاب الوقف تا كتاب النكاح؛ خط: نسخ، كا:خليفة بن نصر بن ناصر خفاجی جزایری، تا: ۱۶ محرم۹۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۲۹۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [اوراق عتيق: ۱-۱۷۹]

۴۴. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱

از متاجر تا آغاز وقوف و صدقات؛ خط: نسخ، کا:جمال الدین محمد اصفهانی، تا: ۱ذیحجه۹۷۷ق؛ ۳۵۷گ، ۲۳سطر، قطع: وزیری [چند نسخه-ف:-۱۸۹]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تقدم الكلام فى استثناء القتل و الجرح من الاكراه فانه لاتقية فيه و الله الموفق
بخش نخست و در عبادات؛ خط: نستعلیق، کا:محمد مفید بن ابی نصر الشریف، تا: ۹۷۸ق؛ مصحح، دارای سرلوح، مجدول؛ تملک: محمد عسکری إبن عبدالهادی؛ واقف: علاء الملک بن عبدالقادر حسینی مرعشی قزوینی؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمعی، ۱۴۳گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۳۴-۵۵۸]

۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۸۱

آغاز: الزوج الاتيان بهذه الصيغة و نحوها ام لابد من ابتاعه بلفظ عند الطلاق كقوله بعد ذلک؛ **انجام:** و الاصح مراعاة الابتدا و الخاتمة كما مر، و هو يرجع بنا الى اعتبار الخاتمة. نسئل الله تعالى حسنها و سلامة عاقبتها فى الدارين. و حيث انتهت مسائل الكتاب ... حامدا مصليا مسلما مستغفرا.
مباحث خلع و مبارات -با افتادگی در ابتدای آن- و مباحث ظهار تا آخر جنایات؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:قاسم بن محمد ذوالفقار حسینی استرآبادی، تا: ۹۷۴ و ۹۷۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملک: شیخ علی گیلانی با مهر «شیخ علی ...» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۴گ، ۲۳سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۳-۴۰۱]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تقدم الكلام فى استثناء القتل و الجرح من الاكراه فانه لاتقية فيه ...
ج۱؛ خط: نسخ، کا:محمد بن علی بن هلال، تا: چهارشنبه ۲۹شوال۹۷۹ق؛ افتادگی: وسط؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ، محشی؛ واقف: سید محمد زمان، ۱۰۲۴؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۱-۱۲۷۶]

۴۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۹

از تجارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک به پایان ربیع الاول۹۷۹ق؛ وقف کتابخانه مدرسه مریم بیگم درربیع الثانی ۱۱۲۵؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۱۵]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۸۵۹

آغاز: كتاب الوصايا قوله فى الوصية و هى تمليك عين او منفعة بعد الوفات؛ **انجام:** اذا المقتضى لبطلان المسمى هو توقفه على صحة النكاح المتقدم.
از ابتدای وصایا تا انتهای آن؛ خط: نستعلیق، کا:شمس الدین بن شرف الدین بن شکرالله معروف بن شوشتری، تا: ۹۸۰ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: مقوا، ۵۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۸۱]

۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۱۲

آغاز: بملک الرقبه و ازاله قید المکیه؛ **انجام:** تم كتاب الفرايض و بتمامه تم المجلد السادس من مسالك الافهام الى تنقيح شرايع الاسلام على يد مصنفه ...
شامل دو جزء ۶ از عتق تا فرایض ارث و جزء ۷ قضا تا دیات؛ خط: نستعلیق زیبا، کا:اصفهانی، مجدالدین بن شرف الدین، تا: ۹۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۴۳۴گ، ۲۹سطر (۱۴×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱۷-۴۳]

تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۵۰

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۲۹۱]

۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۵۹

بی‌کا،تا: ۹۸۰ق؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۷

آغاز: بسمله، حمدله القسم الثانى فى العقود و فيه خمسة عشر كتاباً قوله كتاب التجارة؛ **انجام:** اذا المقتضى لبطلان المسمى هو توقفه على صحة النكاح المتقدم.
ازابتدای تجارت تا انتهای آن، و از وقوف تا پایان وصایا؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: رفیع شریف حسینی، تا: رمضان ۹۸۱ق، جا: مشهد رضوی؛ از نسخه عبدالکریم بن ابراهیم بن علی بن عبدالعالی میسی عاملی استنساخ شده؛ واقف: پنج گل؛ جلد: میشن، ۳۰۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۲۸۱]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۶۴

از کتاب طهارت تا کتاب بیع؛ خط: نسخ، کا:محمد بن نصرالله بن محمد بن قاسم بن ناصر بن قاسم بن سلامة بن ناصر من آل عطاف زبیدی، تا: سه‌شنبه ۸ شعبان۹۸۲ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، مقابله را نوه شهید علی بن محمد بن الحسن ابن المؤلف انجام داده؛ تملک: همین شیخ علی به تاریخ ۱۰۶۲؛ مهر: «یا عزیزالله» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷-۲۴۵]

۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷

آغاز: يكون للمشترى من الاجل مثل ما كان للبائع روى ذلک هشام ابن الحكم فى الحسن عن الصادق عليه الاسلام
از کتاب بیع تا کتاب التدبیر؛ خط: نستعلیق، کا:عزیزالله بن حبیب الله، تا: یک‌شنبه ۷ ربیع الاول۹۸۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: عبدالفتاح بن ابوالفتح جراح قمی؛ مهر: «اذا جاء نصرالله و الفتح» (مربع)، «یا فتاح» (هشت گوش)؛ جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴-۷۰]

۵۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۶۳

آغاز: بسمله، حمدله القسم الثانى فى النكاح المنقطع قوله و هو

سائغ فی شرع الاسلام؛ **انجام:** و سیأتی البحث فی هذه المسائل فی مواضع متفرقة تم المجلد الرابع من مسالک الافهام ... و یتلوه فی المجلد الخامس کتاب الخلع.

از «القسم الثانی فی النکاح المنقطع» تا پایان «کتاب الخلع و المبارات»؛ خط: نسخ، کا:حسین بن احمد بن عبروش، تا: دوشنبه ۱۸ ذیحجه۹۸۳ق؛ تملک: قنبر علی قاری بن سلیمان نوری در ۱۰۴۸ق؛ واقف: اولاد قنبر علی قاری بن سلیمان نوری، ۱۰۶۴؛ جلد: میشن، ۲۰۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷/۵سم [ف:۵-۲۶۵]

۵۶. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۶۰

وقوف و صدقات؛ خط: نسخ، کا:اصفهانی، مجدالدین بن شرف الدین، تا: چهارشنبه ۶ رجب۹۸۳ق؛ ۳۲۰ص، ۲۵ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱-۳۰۱]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۰۵

کتاب الصید و الذباحة تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا:صالح بن محمد بن عبدالله زبیدی، تا: چهارشنبه ۶ رمضان۹۸۴ق؛ از روی نسخه مؤلف با یک واسطه، مصحح، با علامت بلاغ، فضل الله بن محب الله حسنی حسینی شهیر به دست غیب به تاریخ شنبه ۹ ذیحجه ۱۰۲۳ می‌نویسد که نسخه را با نسخه محمد بن احمد شامی عاملی مقابله نموده که از روی نسخه مؤلف مقابله شده؛ ۳۱۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۵-۲۷۶]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۵۳

آغاز: کتاب النکاح اعلمان النکاح یستعمل لغة فی الوطو کثیرا او فی العقد بقلة قال الجواهری النکاح الوطی؛ **انجام:** اذ هو اللعان من الجانبین نظر و علی الثانی یبث الجمیع لان تنصفه قبل الدخول مشروط بالطلاق و بدلیل خاص تم الجز الخامس ... و فرغ من تسویده مصنفه ... سنه ثلاث و ستین و تسعمائه حامدا مصلیا مسلما.

مشتمل بر جلدهای سوم تا پنجم ازآغاز کتاب النکاح تا پایان کتاب اللعان؛ خط: نسخ، کا:عبدالکریم بن ابراهیم میسی عاملی، تا: پنج‌شنبه ۱۴ رجب۹۸۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۱۲»، با نشان «بلغ» مقابله شئخ؛ تملک: سید کاظم بن محسن اعرجی به سال ۱۲۳۳ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۹۸ص، ۲۳سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۵-۳۹۶]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۵۱

آغاز: بسمله، کتاب الفرایض هو جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض و هو التقدیر و القطع؛ **انجام:** و ذلک مجموع عشرین دیناراً فتبین ان القسمة صحیحة و الله الموفق.

همه فرائض را شامل و مذیل است به أسئله و أجوبه در مسائل متفرقه فقهی از محقق کرکی در ۴۱ صفحه؛ خط: نسخ، کا:نصرالله بن برقع طرفی، تا: چهارشنبه ۲۵محرم۹۸۴ق؛ جلد: مقوا، ۵۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۵۸]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۹

آغاز: کتاب القضا القضا (کذا) یطلق لغة علی احکام الشی؛ **انجام:** و ان یجعل ما بقی من ایام هذه المهله علی طاعته

از کتاب قضاء تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا:حسین بن احمد بن عنبروش، تا: ربیع الثانی۹۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: قنبر، ۱۰۶۴؛ ۲۷۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵-۶۲۸]

۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۴۴

کتاب الارث تا پایان شرح؛ خط: نسخ، کا:قریشی، سلیمان بن مبارک، تا: شنبه ۱۲ ذیقعده۹۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه یوسف بن محمد بن محمد بن زین الدین حسینی شامی عاملی، مقابله شده به سال ۱۰۲۱؛ جلد: تیماج، ۴۲۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۲-۳۸]

۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۵۱

آغاز: بسمله.؛ القسم الثانی فی العقود عشر کتابا کتاب التجاره قد سبق فی کلام المصنف فی زکوه التجاره؛ **انجام:** فی اوقات مختلفه و احوال منصرفه مشوشه للقوی و الافکار و ... موجبه للمسامحه عند العثار

از کتاب تجارت تا پایان کتاب وقوف و صدقات؛ خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: ۹۸۶ق؛ با یادداشتی به نام علی محمد بن سلیمان حسینی مورخ سال ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۲۵ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۱۵-۵۷]

تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۵۹

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۲۹۱]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۰۵

کتاب نکاح و طلاق؛ خط: نسخ، کا:افضل الدین محمد حسینی، تا: با تاریخ ۹۸۶ق؛ مصحح؛ تملک: شجاع بن علی حسینی به تاریخ جمادی الاول ۹۸۶، قوام الدین محمد بن رفیع الدین محمد حسینی؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۱۹-۲۰۰]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۱۱

از صید و ذباحه تا آخر؛ خط: نسخ، کا:جبیلی عاملی، محمد بن احمد، تا:جزو ۶ را در شنبه ۱۱ شوال ۱۰۰۴ق در مدینه و جزو ۷ را سه‌شنبه ۵ محرم ۹۸۷ق؛ نسخه را محمد بن یوسف بن حسن عینائی برای شیخ حسن فرزند شارح تصحیح و مقابله کرده؛ تملک: علی بن حسن شدقم حسینی مورخ روز شنبه ۲۱ ربیع الثانی ۱۰۲۰ق، زین العابدین بن محمد فاضل مازندرانی در ۱۰۴۷ و پسرش محمد معصوم، ابن نورای مازندرانی، مرتضی بن سید محمد حسینی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۶۴گ، ۲۴سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۸-۳۹۶]

۶۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۴

آغاز: الدرک انها یصحان للوارث و غیره مع اجازة و عدمها عندنا. الخ؛ **انجام:** اذا قذفها فادعی اعترافها بالزنا فانکرت فهل یثبت الزنا باقرارها بشاهدین ام لابد من اربع قولان منشا هما کون العرض من الاقرار اثبات الزنا الموجب لاقامة.

جزو سوم و چهارم و پنجم؛ خط: مختلف، کا:فیض الله بن عبدالقاهر حسینی و ابوالقاسم بن نورالله حسینی، تا: ۹۷۷و ۹۸۷ق؛

افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۲۶سطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱-۳۶۰]

۶۶. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الصید تا الدیات؛ کا:محمد بن زین الدین بن معتوق، تا: ۹۸۸ق [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۲]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۹۵

جلد اول کتاب و بخش عبادات؛ کا:محمد بن علی بن علی عاملی شحوری فرزلی، تا: سه‌شنبه ۱۲ شوال ۹۹۰ق؛ مصحح؛ تملک: محمد بن علی بن احمد حرفوشی؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۵-۲۶۹]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۲۰

کتاب فرائض، قضاء، شهادات، حدود، قصاص، دیات؛ خط: نسخ، کا:محمد بن مبارک بن صالح بحرانی ساکن نبی حمزه، تا: ذیحجه۹۹۱ق، تملک: الحاج سعد الدین حاج میر محمد حسین زواره‌ای؛ مهر:«عبده الراجی محمد علی الموسوی» مورخ ۱۲۵۳؛ کاغذ:سپاهانی،۲۵سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۲-۱۸۶]

۶۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:**ولو حکم بمذهب اهل الخلاف مع امکان انفاده بالحق کان آثما ضامنا و قدتقدم الکلام فی استثناء العمل والجرح من الاکراه وانه لاتقیه فیه.

جزء اول؛ خط: نستعلیق، کا:عیدی بن علی میرزا کمره‌ای، تا: شنبه ۳ شعبان۹۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۵]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۴۱

آغاز: ... و قیل لاتکون وقفاً الا مع القرینة؛ **انجام:** فکانت کفرقة الرضاع و الردة و تظهر الفایدة فی عدم.

از کتاب الوقوف تا لعان؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ربیع الثانی ۹۹۳ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: میشن، ۳۶۱گ، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۶۰]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تقدم الکلام فی استثناء القتل و الجرح من الاکراه فانه لاتقیة فیه ...

ج۱؛ خط: نسخ، کا:حسین بن عیسی بحرانی، تا: یک‌شنبه دهه سوم ربیع الثانی۹۹۳ق؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۵۱]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۷۹

آغاز: بسمله، حمدله القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً قوله کتاب التجارة؛ **انجام:** اذا لمقتضی لبطلان المسمی هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم.

از تجارت تا پایان وصایا؛ خط: نستعلیق، کا:ابوالفتح بن عین علی حسینی، تا: دوشنبه ۲۶محرم۹۹۳ق، جا: تفرش؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۴گ، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۶] و [ف: ۲۱-۱۲۸۰]

۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۲۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً، قوله کتاب التجارة، قد سبق فی کلام المص فی زکاة التجارة کغیره ما یدل علی؛ **انجام:** و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله

جلد دوم کتاب و از کتاب التجارة تا پایان کتاب الوکالة؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالقادر بن نورالله میبدی اثنا عشری، تا: ربیع الاول۹۹۶ق؛ تملک: ابوطالب حسینی؛ مهر:«محمد رضا ...» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۷۶گ، ۱۷سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۳۴-۶۸۳]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۹۷

آغاز: بسمله، حمدله ... فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً قوله کتاب التجارة؛ **انجام:** اذا لمقتضی لبطلان المسمی هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم.

از تجارت تا انتهای وکالت؛ خط: نستعلیق، کا:حسین بن محمد بن حسین غفاری، تا: شنبه ۲۳محرم ۹۹۸ق؛ محشی با رموز و جملات دعایی «م ق ر عفی عنه»، «م د أ أطال الله بقاه»، «سلمه الله»، «مد ظله العالی» و «منه قدس سره بخطه»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۱۴۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۶] و [ف: ۲۱-۱۲۷۱]

۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۳۶

آغاز: بسمله، حمدله ... فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً قوله کتاب التجارة؛ **انجام:** اذا لمقتضی لبطلان المسمی هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم.

ج۶؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسین بن سعدالدین غفاری، تا: چهارشنبه ۲۹ذیقعده۹۹۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۱۱۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۷] و [ف: ۲۱-۱۲۶۸]

۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۵۹

وقف و وصیت و قضا و شهادات و حدود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۹۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۴/۸سم [ف: ۱-۴۹۲]

۷۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۴۹

از کتاب المنقطع تا مبحث عده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: میشن، ۱۹۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۹سم [ف: ۱-۴۹۲]

۷۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۸۱

بخش نخستین است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: میشن، ۲۴۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۸سم [ف: ۱-۴۹۳]

۷۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۸۱

آغاز: کتاب الوقوف والصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تجیس الاصل واطلاق المبیعة عرف والمراد تجیس الاصل؛ **انجام:** ولکن یشهد فهو افضل وقول الصادق علیه السلام فی حسنة الحلبی فی الذی ... .

کتاب الوقوف والصدقات تا پایان کتاب الطلاق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از روی خط شیخ حسن بن محمد حسینی شقطی (پایان کتاب الوقوف)؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغی از «ابوالحسن صفی الدین محمد»، محشی؛ تملک:محمد باقر بن محمد تقی رشتی با مهر«العبد المذنب محمد باقر بن محمد تقی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۹۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۴]

۸۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۲

آغاز: بسمله ... قد سبق فی کلام المصنف فی زکوة التجارة ما یدل علی ام المراد بالتجارة عقد المعاوضة؛ **انجام:**اذا اعتقها فی مرض الموت وتزوج ودخل بها صح العتق و العقد وورثت ام خرجت من الثلث ...

از کتاب التجارةتا کتاب الوصية؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ نسخه نفیس وبسیار منظم و زیبا نگاشته شده؛ واقف: حاج رجب، محرم ۱۲۴۶؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۸۳گ، ۲۳سطر [ف: ۱-۲۳۶]

۸۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۲۰

آغاز: بسمله الخلع بضم الخاء مأخوذ من الخلع بفتحها و هو النزع لأن کلاً من الزوجین؛ **انجام:** قال بعض الاصحاب نعم و الوجه انهما لا ینعقدان الا بالنطق. القول بانعقاد هما بالضمیر.

از کتاب الخلع و المبارات تا نذر و عهد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۴-۱۹۲۰]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تقدم الکلام فی استثناء القتل و الجرح من الاکراه فانه لاتقیة فیه ...

ج۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از آن استنساخ گردیده در ۱۳ محرم ۹۶۹ تصحیح و مقابله شده؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ ۱۵۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۹/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۵۰]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولم یتحقق الابعد الموت فلم یؤثر اذا لم یمنع ح منها و انما منعه الموت و الأقوی انه ...

ج ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: مرتضی قلی خان، ۱۳۴۰؛ جلد: میشن، ۱۹۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۲۷۶]

۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۲۲

آغاز: بعض القیود فیها ان جعلنا صلاة الجنازة مجازیة شرعیة؛ **انجام:** بطل الجمیع ان شرط التتابع ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده؛ جلد: میشن، ۳۲۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۷۷]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۷۴

آغاز: بسمله، کتاب القضا، القضا (کذا) یطلق لغة علی احکام الشیء و امضائه و منه و قضینا الی بنی اسرائیل؛ **انجام:**برابر

کتب قضاء، شهادات، حدود و تعزیرات، قصاص و دیات؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: فخرالدین احمد خان بهادر، علی بن ابی سعید بن شاهنشاه جیلانی در سال ۱۰۹۱، دیگران؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ۲۲۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۸] و [ف: ۲۱-۱۳۰۶]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۷

آغاز: الأصحاب سیما المتأخرین منهم اختیار اللفظ الماضی فی عقد النکاح مطلقاً؛ **انجام:** فاذا اعتدت علی هذا الوجه توقف جواز تزویجها.

از اوایل نکاح منقطع تا اواخر طلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۳۰۱]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۵

آغاز: اشتراکهما فی اعتبار القصد الی اللفظ؛ **انجام:** و ما ذکر من الأخبار اجود و هو اولی من النسخ قوله القسم الثانی فی النکاح المنقطع.

از کتاب الوقف تا آغاز نکاح موقت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۹۶]

۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۱

جلد اول و بخش عبادات؛ خط: نستعلیق بدون نقطه، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ نسخه از عصر مؤلف، محشی با نشان«سلمه الله»، با علامت بلاغ، مصحح؛ ۱۷۳گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۵-۲۵]

۸۹. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۷

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۴۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۱-۸۳]

۹۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۸/۲

از صید و ذباحه تا آخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۳۶۰گ، ۲۸ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف:-۶۶۱]

۹۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶/۵-۶۰۹۲-۶

از «جهاد» تا «نفقات نکاح»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: میرزا ابوطالب قمی، چهارشنبه ۳ رمضان ۹۵۱؛ کاغذ: سمرقندی،جلد:مقوا،۴۲۰گ،۲۸سطر،قطع: رحلی [آستانه قم:-۱۶۸]

۹۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۴۱

آغاز: الحمدلله ... القسم الثانی فی النکاح المنقطع، قوله هو شایع فی شرع الاسلام لتحقق شرعه وعدم ما یدل علی رفعه ...

از نکاح منقطع تا اول کتاب الخلع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، مقابله شده، با علامت بلاغ؛ واقف: حاج عبد الرسول، شعبان ۱۲۹۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۵گ، ۳۰سطر [ف: ۱-۲۳۶]

۹۳. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۱۷

جلد سوم و چهارم (از نکاح تا لعان)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد زکی ۱۱۳۹»، «العبد محمود

الطباطبایی ۱۲۵۶» و فرزند او «عبدالله الطباطبایی»؛ ۳۱۷گ، ۲۹سطر، قطع: رحلی [چند نسخه-ف:-۳۴]

۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۰۳

آغاز: بسمله، حمدله، و هو سائغ فی شرع الاسلام؛ **انجام:** و سیأتی البحث فی هذه المسایل فی مواضع متفرقة ... الشامی العاملی عامله الله ...

از نکاح منقطع تا انتهای طلاق و آغاز کتاب خلع تمام شده؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد بن سعدالدین غفاری، تا: یکشنبه۶ رجب۱۰۰۰ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۱۱۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۷] و [ف: ۲۱-۱۲۹۰]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۳۵

آغاز: بسمله، الخلع بضم الخاء ماخوذ من الخلع بفتحها و هی النزع لأن کلاً من الزوجین لباس الآخر؛ **انجام:** و ان کان دلیل السبب لایخ عن شیء لأن الأسباب لاتنحصر فی الألفاظ.

جلد ۵، از کتاب الخلع و المبارات تا انتهای نذر؛ خط: نستعلیق، کا:غفاری کاشانی، حسین بن سعدالدین محمد، تا: سه‌شنبه۵ ربیع الثانی۱۰۰۰ق؛ محشی به قلم مرحوم علامه مجلسی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۱۱۹گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۷] و [ف: ۲۱-۱۲۸۹]

۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۶۵

آغاز: بسمله، حمدله، و هو سائغ فی شرع الاسلام؛ **انجام:** و سیأتی البحث فی هذه المسایل فی مواضع متفرقة ... الشامی العاملی عامله الله ...

از ابتدای «کتاب الوقوف و الصدقات» تا انتهای «القسم الأول فی النکاح الدائم»؛ خط: نستعلیق، کا:غفاری کاشانی، حسین بن سعدالدین محمد، تا: جمعه ۲ ربیع الاول۱۰۰۰ق؛ محشی از علامه مجلسی بارمز «م ق ر عفی عنه»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۱۱۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۸] و [ف: ۲۱-۱۳۰۷]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۰۵

آغاز: بسمله، القسم الرابع فی الاحکام و هو اثنی عشر کتاباً کتاب الصید و الذبایح؛ **انجام:** و ذلک مجموع عشرین دینارا فتبین ان القسمة صحیحة و الله الموفق و المعین.

ج۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: حجةالاسلام محمدی گلپایگانی، مهر ۱۳۷۵؛ جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۶۹]

۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۸

آغاز: هو من الابل بمنزلة الانسان یشمل الذکر و الانثی و الکبیر و الصغیر؛ **انجام:** بناء علی سقوطه کما یسقط المتخلف و الفرق تحقق الصغار للمسلم فی الثانی دون الاول.

ج۱، از «نزج البئر» تا اواخر سومین رکن از «کتاب الجهاد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۲۲۳گ، اندازه: ۱۵/۸×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۲۶۳]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۲۵

آغاز: بعمل مخصوص کالکتابة مثلاً و الخیاطة او رکوب الدابة تحمیل التراب علیها؛ **انجام:** هذا هو المشهور و القول بکونهم الذین یرثون دیة القاتل لو قتل.

از غصب تادیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۳۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۶] و [ف: ۲۱-۱۲۶۷]

۱۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۵۲

آغاز: بسمله، القسم الرابع فی الاحکام و هو اثنی عشر کتاباً کتاب الصید و الذبایح؛ **انجام:** و ذلک مجموع عشرین دینارا فتبین ان القسمة صحیحة و الله الموفق و المعین.

ج۶، از صید و ذبایح تا پایان فرایض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مصحح، مقابله شده؛ تملک: محمد کاظم، عبدالغفار بن محمد قاسم صباغ در ۱۱۴۷؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۵] و [ف: ۲۱-۱۲۶۸]

۱۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۰

آغاز: بسمله، الحمدلله حق حمده و الصلاة علی اشرف خلقه محمد و آله و صحبه کتاب الوقوف و الصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبیس الأصل؛ **انجام:** و قد تقدم سیاق البحث فی هذه المسائل فی مواضع متفرقة.

از وقوف و صدقات تا ابتدای «کتاب الخلع و المباراة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف:خواجه شیر احمد تونی؛ جلد: تیماج، ۴۴۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۱-۱۲۶۱]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۳۱

آغاز: من صغیر السباع و إن کان اصلد الإمتناع کاطفال الإبل و الخیل؛ **انجام:** قوله و قیل للدار مطرح ترابها ... والمراد بمسلک الدخول والخروج الطریق.

مشتمل است بر کتب لقطه، عتق، تدبیر و مکاتبه و استیلاد، اقرار، أیمان، نذر، صید و ذباحه، اطعمه و اشربه، غصب، شفعه و احیاء موات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ مصحح، واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ ۲۱۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۷سم [ف: ۲۱-۱۲۶۲]

۱۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۹

آغاز: بسمله، الحمدلله حق حمده و الصلاة علی اشرف خلقه محمد و آله و صحبه کتاب الوقوف و الصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبیس الأصل؛ **انجام:** و بأنه لولا صحتها لما لزمت بالبر.

مشتمل است بر: کتب وقوف و صدقات، سکنی و حبس، هبات، سبق و رمایه و وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حاجی سرور، ۱۰۳۴؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۲۶۴]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی وجوب سقی الزرع و الشجر و حرثه مع الامکان قولان اشهر هما العدم.
از ابتدای وقوف تا انتهای نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف:آقا زین العابدین، ۱۱۶۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۲۶۵]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۶
آغاز: انما ترجم الکتاب بالصید و الذباحة؛ **انجام:** و ما تستوعب نفقته ثمنه و یسلم ما عرفه الملتقط حولاً إن کان شیء.
از ابتدای صید و ذباحه تا اواسط آداب قضاوت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ جلد: میشن، ۲۰۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۲۶۵]

۱۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۹
آغاز: و قوله تعالی فانکحوا ماطاب لکم من النساء مثنی و ثلاث و رباع؛ **انجام:** فقال إن لم یخف العیب علی ولده فلا بأس ... النظر فی امور الاول.
از اوایل نکاح تا اواسط «القسم الثالث فی نکاح الاماء»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: میشن، ۱۴۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۲۱-۱۲۶۶]

۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۰۷
آغاز: بعد ذلک لم یحنث و قد حکموا فی الایلاء بانه لو وطی ساهیاً او جاهلاً بطل حکم الایلاء؛ **انجام:** لأن العقل المنجر فی حال الصحة ماض کسایر العقود سواء تعلق بعین او منفعة فان للمالک.
حاوی کتب: ایمان و نذور، لعان، ظهار، طلاق، وقف، سکنی، صدقه، هبه و ...؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه ناقص و نامرتب؛ جلد: گالینگور، ۹۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲۱-۱۲۶۶]

۱۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۴
آغاز: و لو کان غیر مستحل عزر بما یراه الحاکم مع علمه بالتحریم؛ **انجام:** فیاتی فیه الوجهان لرجوع الأمر الی دعوی خلاف الظاهر او خلاف الحقیقة.
از اواخر مبحث حیض تا اواسط «القسم الثانی فی الحوالة» از کتاب الضمان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۲۷۸]

۱۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۱
آغاز: و فی التضاعفة مع التماثل تردد الأقوی التضاعف مطلقاً؛ **انجام:** و قد تقدم الکلام فی استثناء القتل و الجرح من الاکراه فانه لا تقیة فیه ...
ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۸×۳۰/۷سم [ف: ۲۱-۱۲۵۲]

۱۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۷۱
آغاز: بسمله، کتاب الفرایض هو جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض و هو التقدیر و القطع؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۹۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۴] و [ف: ۲۱-۱۲۵۵]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۳
آغاز: بسمله، فی الوصیة و هی تملیک عین او منفعة بعد الوفاة؛ **انجام:** و فی وجوب سقی الزرع ... قولان اشهر هما العدم.
از وصیت تا انتهای نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۸۵گ، ۲۲و۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۲سم [ف:۲۱-۱۲۵۴]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۹
آغاز: بسمله، کتاب الفرایض هو جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض و هو التقدیر و القطع؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۳۳۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۸×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۵۷]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۳۳
آغاز: بسمله حمدله ... قسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتابا؛ **انجام:** لایضمن العاقلة عقدا و لابهیمة ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۱۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۷۷
جلد دوم و سوم و از کتاب تجارت تا وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «محمد محمد» (هشت گوش)، «عبده محمد نبی ...» (بیضوی)؛ ۲۸۹گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۶-۲۲۶]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۱۳
آغاز: بسمله، کتاب الفرایض هو جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض و هو التقدیر و القطع؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: عبدالکریم زین عاملی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۲۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۵] و [ف: ۲۱-۱۲۸۰]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۵
آغاز: فیطلب احدهما القسمة فان اتفقاصح؛ **انجام:** قد یکون التصرف هو القبض کما اذا کان وکیلا فیه ...
مشتمل است بر کتب: مضاربه، مزارعه، مساقاة، ودیعه، عاریه، اجاره، وکالت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ نسخه بعضاً نامرتب؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۷۹]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۸
آغاز: بسمله، حمدله القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً قوله کتاب التجارة؛ **انجام:** و ما ذکر فی الأخبار أجود و هو أولی من النسخ.
ج۲-۳، از ابتدای تجارت تا انتهای «القسم الأول فی النکاح

الدائم»؛ خط: نستعلیق، کا:محمد زمان بن اسماعیل حسینی اعرجی، تا: نیمه اولقرن۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سید محمد زمان، ۱۰۲۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۲۷۹]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۶۱

آغاز: المتأولة بعمومها لموضع النزاع و لأن فی النكاح يكثر النسل؛ **انجام:** اذ نكحت فی العدة الرجعية و حملت من الثانی اعتدت بالوضع من الثانی ...

حاوی کتاب نکاح و طلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ واقف: محمود شهابی، آبان ۱۳۶۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۳×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۸۸]

۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۱۲

آغاز: بسمله، وبه نستعين الحمدلله الذی احل البيع و الثری؛ **انجام:** لانها مسألة اجتهادية فيناط بنظر الحاكم.

حاوی سه جلد از مجلدات هفت‌گانه است: ج۲: از تجارت تا پایان وکالت، ج۶: از صید و ذباحه تا انتهای فرائض، ج۷: ناقص و موجودی از کتاب قضا تا آخر شهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده، هر سه جلد مصدر است به فهرست مفصل کتب و مطالب به قلم عالم فاضل محمد جعفر بن محمد حسین شاگرد برجسته علامه مجلسی او درباره هدف از تنظیم و تهیه این فهرست چنین می‌نویسد:«... و الضابط فيه ان كل مسألة ذكرها الشارح السعيد قدس الله سره و جعلها عنوان الشرح فانا اذكرها و اشير تحتها بالحمرة ان المسألة فی ای ورقة من اوراق الكتاب واجعل هذا علامة للكون المذكور اول عنوان الشرح ثم اذكر بعدها ما اتبعه على هذه المسألة و اردفه على هذا العنوان بعبارة موجزة تفيد مؤداها غير مغيرة لمعناها الى ان ينتهی و يصل الى المسألة التی جعلها عنوانا لشرح البعد و اضفت الى ذلك ذكر الفصول و المطالب و المقاصد التی رتب المصنف قدس سره بها الكتاب فی كل باب من الأبواب كما نقلته فی حاشية اوراق الكتاب ليكون نفعه اعم و فايدته اتم»، محشی به حواشی که مفهرس مزبور «محمد جعفر» آنها را از تألیفات فقها استخراج و بر حواشی تعلیقه کرده و رموز اسامی مصنفان را نیز درظهر هر سه جلد توضیح داده و چون ذکر آنها خالی از فایده نیست ما هم به برخی اشاره می‌نماییم:ع ل: شیخ علی بن عبدالعالی کرکی (در صورتی که مطلق و بدون قید و وصف ذکر شود)، ع ل: علی بن محمد بن حسن بن شهید ثانی (اگر با قید وصف ذکر شده باشد)، ا م ن: محمد امین استرآبادی، احمد: ملا احمد اردبیلی، م ت ق: محمد تقی مجلسی، م ق ر: محمد باقر مجلسی، هـ ی = محمد هادی مازندرانی سبط مجلسی اول، البهائی، والفاضل البهائی، و الفاضل: بهاءالدین محمد مشهور بن فاضل هندی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۳۸۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۸سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۳] و [ف: ۲۱-۱۲۸۳]

۱۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۶۴

آغاز: بسمله، كتاب العتق هو لغة الخلوص و منه سمی البيت الشريف عتيقاً؛ **انجام:** لأن الاسباب لاينحصر فی الألفاظ.

از کتاب العتق تاپایان نذر و عهود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۲۹۵]

۱۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۵۸

انجام: ففی ثبوته عليها بشهادتهم قولان منشاؤهما اختلاف الروايتين.

از نکاح تا لعان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملك: محمد بن عبدالنبی نیشابوری، شیخ جعفر بحرانی در سال ۱۰۵۹ق؛ واقف:علی اصغر احمدئی، آبان ۱۳۶۵؛ ۳۳۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۹۱]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۵۰

آغاز: و الا فلهم اسوة لمن و افق فينبغی اللفظ؛ **انجام:** لان تنصيفه قبل الدخول مشروط بالطلاق و بدليل خاص.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ مصحح؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۲۴و۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۲۹۱]

۱۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۰

آغاز: الا على ازواجهم او ما ملكت أيمانهم؛ **انجام:** كالقول فی جواز الرجوع و قد تقدم.

ازنکاح تا اول خلع و مبارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۷۶گ، ۲۴و۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۹۹]

۱۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۲۰

آغاز: قوله القسم الثانی اتفق المسلمون على ان هذا النكاح كان سائغاً فی صدر الاسلام؛ **انجام:** برابر

از ابتدای نکاح منقطع تا انتهای دیات؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی غالباً بارمز «ع ا»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: میشن، ۴۲۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۴] و [ف: ۲۱-۱۳۰۰]

۱۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۳

آغاز: بسمله، كتاب العتق هو لغة الخلوص و منه سمی البيت الشريف عتيقاً؛ **انجام:** لأن الاسباب لاينحصر فی الألفاظ.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۲/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۹۶]

۱۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۸۰

آغاز: على المبهمة و قيل يكون معطوفة على الثانية لقربها؛ **انجام:** فی المختلف بين القولين و الثانی منهما (ناقص).

از طلاق تا نذر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی بارمز «م ز ر ه»، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۴/۶×۳۸سم [ف: ۲۱-۱۳۰۱]

۱۲۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۷
از قسم دوم در عقود تا وقوف و صدقات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: قنبر علی قاری بن سلیمان نوری ساکن مشهد رضوی؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۷۶]

۱۲۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** العمل والحرج من الاکراه و انه لاتقیة تم والله الموفق و حسن توفیقه.
از آغاز تا آخر امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ بی نقطه، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: میرزا احمد بن آقا جلیل با مهر «افوض امری الی الله» (بیضی)؛ مهر: «عبده الراجی محمدبن محمد الحسینی» (بیضوی)، حاج سیدسعید؛ جلد: گالینگور، ۲۵۱گ، ۲۵ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۶۰]

۱۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۳۸-۱۲/۲۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** بالحق کان آثما وقد تقدم الکلام فی استثنا القتل والجرح فی الاکراه وانه لاتقیة فیه والله الموفق والمعین
از آغاز تا آخر کتاب شهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۸۷گ، ۱۷-۳۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸-۴۲۹۸]

۱۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۱۹-۵۳/۲۹
آغاز: بارادة القول فیجب اتباعه کقوله تعالی:فمن بدله بعدما سمعه فانما اثمه علی الذین
جلد پنجم، از کتاب الفرائض (ارث) تا آخر دیات (آخر کتاب)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ ۳۱۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۸-۴۳۰۷]

۱۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۹۱-۳۲/۹۱
آغاز: بسمله الحمدلله حق حمده والصلوة علی اشرف خلقه محمد و آله وصحبه. کتاب الوقوف والصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبیس الاصل واطلاق المنفعة؛ **انجام:** لم یخف العیب علی ولده فلا باس قوله ویلحق بالنکاح النظر فی أمور. تم الجزء الثالث من کتاب مسالک الافهام الی تنقیح شرایع الاسلام ... علی ید مؤلفه الفقیر الی الله زین الدین علی بن احمد الشامی العاملی عامله الله بقضائه وعفی عن سیئاته ووفقه لاکماله. بمحمد وآله
وقوف تا اواسط نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با امضای «صادق عفی عنه»؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۸-۴۳۰۱]

۱۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۹
از تجارت تا الوقف و الصدقات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده، محشی، با یادداشتی از خط محمد شاه قاضی؛ واقف:آخوند ملا محمد شریف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴۵گ، ۲۲ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۶-۳۴۴]

۱۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۴۳
از آغاز مسالک تا پایان جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶۷گ، ۳۳سطر (۱۶×۲۷)، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۹-۹۵۸]

۱۳۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۸/۱-۶۳۵۱
پیش از «حیض تا جهاد»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۴۶گ، ۲۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۱۶۷]

۱۳۵. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۲
کتاب قضا تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۵۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف:-۵]

۱۳۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۶/۲-۵۸۸۴
کتاب الصید تا اللقطة؛خط:نستعلیق ریز،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح؛ تملک: محمد بن محمد حسن اصفهانی در اصفهان؛ کاغذ: سپاهانی، ۶۶گ، ۲۹سطر، قطع: رحلی [آستانه قم:-۱۶۷]

۱۳۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۳۲
نکاح تالعان؛ بی‌کا، تا: گویاقرن۱۱ [ف: ۱-۲۴۴]

۱۳۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۸۴
وکالت تا وصایا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: گویا قرن۱۱؛ تملک:ملا احمد نراقی و فرزندش ملا محمد و نوادهاش ابوالقاسم بن محمد، مجد الدین بن ابی القاسم [ف: ۱-۲۴۵]

۱۳۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۷۶
آغاز: بسمله، کتاب النکاح، اعلم ان النکاح یستعمل لغةفی الوطی کثیرا و فی العقد بقلة قال الجوهری النکاح الوطی وقد یقال العقد وشرعا بالعکس مستعمل بالمعنیین الا ان استعماله فی العقد اکثر؛ **انجام:**علی الثانی تثبیت الجمیع لان تنضیفه قبل الدخول مشروط بالطلاق و بدلیل
جلد پنجم، کتاب النکاح تا کتاب اللعان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ واقف: محمد مهدی بن محمد کاظم در رجب، ۱۰۹۲ق؛ ۲۷۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۳۳۱]

۱۴۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۵۱/۱
آغاز: کتاب الفرائض هو جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض و هو التقدیر؛ **انجام:** و ذلک مجموع عشرین دیناراً فتبین أن القسمة صحیحة و الله الموفق
کتاب الفرائض؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک:سید حسن موسوی؛ ۵۹گ (۲پ-۶۰ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۳]

۱۴۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۷۳
آغاز: کتاب القضاء القضا لغة یطلق علی احکام الشیء و امضائه و منه و قضینا الی بنی اسرائیل و علی الاتمام؛ **انجام:** و حملها الشیخ رحمه الله علی ما اذا لم یتم خلقته جمعاً بین الاخبار مع أن فی بعضها ما ینافی هذا الحمل و المراد ...
کتاب القضاء تا اواسط کتاب الدیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با عناوین «محمد تقی و فقه الله»؛ تملک:محمد مدعو به علم الهدی بن محمد محسن به سال ۱۰۷۱؛ جلد: مقوایی، ۱۶۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۲]

۱۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وحمل اللفظ المحتمل للمعنيين على الوجه المصحح مع الشك في حصول الشرط ...

از آغاز تا اواخر كتاب الضمان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: احمد بن لطفعلی تبریزی با مهر «يأتي من بعدي رسول اسمه احمد» (مربع)، محمد مهدی بن میرزا زین العابدین به سال ۱۲۱۶؛ مهر: «افوض امرى الى الله عبده لطفعلی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۵۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۳]

۱۴۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۱۸

آغاز: الحمدلله رب العالمين ... القسم الثاني في العقود وفيه خمسة عشر كتاباً قوله كتاب التجارة؛ **انجام:** مالم يكن أقامها أو شرع في المنازعة لانتفاء المانع من القبول حينئذ خلافاً ... .

کتاب التجارة تا پایان وقف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی بعضاً با عناوین «عبدالعلی عفی عنه» و«ابوالحسن»، و«سید نصرالله موسوی»؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۴]

۱۴۴. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۵/۲

کتاب التجارة تا پایان وکالت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف:-۱۸]

۱۴۵. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷

آغاز: و كان متوقفاً على نصب امام فمن امره به يجب عليه اجابته إليه

از قضاء و شهادات تا پایان حدود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:-۲۷]

۱۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد يكون التصرف هو القبض كما اذا كان وكيلاً فيه خاصة و اعلم انه مني قدم.

از آغاز تا پایان کتاب الوكالة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ به چند خط، بعضی از بخش‌ها جدیدتر، بخش اول نسخه به خط طعمه بن علم حسینی حایری، تاریخ کتابت: ۹۸۲ق؛ مصحح، محشی، دارای بلاغ قرائت؛ تملک: ملا محمد صالح تبریزی، محمد علی بن علی بن لطفعلی بن احمد تبریزی در ۱۲۹۹ق با مهر «عبده محمد علی بن علی ۱۲۸۴» (بیضی)و پسر او عبدالحمید بن محمد علی بن علی بن لطفعلی بن احمد بن لطفعلی بن محمد صادق تبریزی مجتهدی؛ امانت کتاب نزد اسمعیل و محمد جعفر از ملا محمد سعید؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: میشن مذهب؛ ۲۹-۳۱سطر (۱۴/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۶×۳۰/۸سم [ف: ۲۹/۲-۷۹۵]

۱۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲

از وقوف و صدقات تا نکاح؛ خط: نسخ، کا:محمد بن شیخ حسین بن علی لحساوی اوالی عاملی میله‌ای، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ از روی نسخه محمود بن محمد بن علی بن حمزه لاهیجانی که آن را در روز یک‌شنبه ۴جمادی الاول ۹۶۶ نوشته و او می‌گوید که شارح جزو سوم و پس از آن را هنگامی که از ترس دشمنان سنی خود پنهان شده بوده می‌نوشته است چنانکه خود می‌گوید «مع تراکم صروف الحدثان» و او از ترس آنان از کوهی به کوهی و از دیهی به دیهی پناه می‌برده است و من هم این بخش را در همین هنگام نسخه برمی‌داشتم، من چون او را بازداشته بودند می‌کوشیدم که برهانمش نشد و مراهم به زندان انداختند و او را هم به روم فرستادند و او چهل و دو روز در زندان به سر برده بود و من در روز جمعه نوروز ۲۰ جمادی الاول ۹۶۵ آزاد شده بودم و در مکه و نزدیک آن آشکارا می‌زیسته‌ام تا در ماه ذیقعده همین سال خبر شهادت او به من رسید و آنها خواستند دوباره مرا گرفتار سازند ولی من گریخته و از آنان خود را نهان ساختم و پنهانی پس از حج عمره به نوشتن این شرح پرداختم و در پایان ماه صفر از مکه بیرون آمدم و این مجلد را در روز یک‌شنبه ۴ جمادی الاول ۹۶۶ به انجام رساندم؛ تملک: محمد شریف بن عبدالرحیم؛ مهر: محمد علی بن محمد باقر موسوی، ابوالحسن بن محمد علی موسوی و محمد کاظم؛ جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۱۷سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۳۰۰]

۱۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۶۶

آغاز: كتاب الجهاد هو فعال من الجهد بفتح الجيم و هو لغة المشقة؛ **انجام:** قوله و لو قال سبلت قيل يصير وقفا ... خصوصا اذا قلنا ان الملك فيه ينقل.

کتاب الجهاد تا کتاب الاجاره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان احمد، مصحح؛ واقف: محمد علی تهرانی از ثلث محمد حسن تاجر طهرانی، ربیع الاول ۱۲۷۳؛ ۲۰۷گ، ۲۸ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۵۱-۹۴]

۱۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۹۵

آغاز: بسمله، و به ثقتي، الحمدلله رب العالمين و الصلوة على افضل المرسلين و سيد الاولين و الاخرين محمد و اله الطاهرين قوله القسم الثاني في النكاح المنقطع؛ **انجام:** تم المجلد الرابع من كتاب مسالك الافهام في تنقيح شرايع الاسلام بحمد الله تعالى و منه حسن توفيقه و يتلوه في المجلد الخامس كتاب الخلع.

جلد چهارم از القسم الثاني في النكاح المنقطع؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،تا:قرن۱۱؛مصحح،محشی با نشان «غفرالله لصاحبه»؛ ۱۳۱گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۵۱-۵۶]

۱۵۰. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۷۳

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۰۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف:-۵۹]

۱۵۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۲۸

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به نقل از خط مؤلف و از «بعض مشائخنا المعاصرين»، در حاشیه

چنین است «بخطه: هو السید حسین بن السید جعفر قدس الله روحه»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماجمذهب، ۲۲۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [نشریه: ۱۳-۱۹۸]

۱۵۲. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۴۴

از ربع سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷-۷۰۰]

۱۵۳. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «جلال الدین بن عبدالباقر الحسینی»؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۰×۲۹سم [نشریه: ۱۱-۹۵۱]

۱۵۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵

کتاب التجارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ تملک: سلطان علی طبسی، اهدای کتاب از جلال بقائی نائینی به سال ۱۳۵۲، یادداشتی که حاجی محمد جعفر کتاب را به شخصی بخشیده؛ واقف: مریم بیگم، ۱۱۲۵؛ جلد: تیماج، ۳۹۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱-۸۸]

۱۵۵. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۹۰

از طهارة تا آخر وکالت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶۶۸ص، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱-۳۰۰]

۱۵۶. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۶۵

نکاح و طلاق؛ خط: نسخ، کا:باباچی بن نصیرالدین، تا: قرن ۱۱؛ ۵۷۹ص، ۲۵سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱-۳۰۲]

۱۵۷. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۴

جلد چهارم؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده توسط محمد جعفر بن محمد حسین با نسخه اصل در ۱۵ رجب ۱۱۱۹، محشی که محمد جعفر بن محمد حسین شاگرد علامه مجلسی از کتب مختلف فقهی، حدیثی و ادبی انتخاب نموده، وی فهرست مسائل این جلد را تنظیم نموده و در ابتدای کتاب آورده و برای هر یک از کتبی که حواشی کتاب را از آنها انتخاب کرده رمزی قرار داده و در ابتدای کتاب روش کار خود را توضیح داده است، این نسخه را ریش سفید خزانه عامره حاج الحرمین الشریفین حاجی محسن بر کافه طالبان علوم دینی وقف کرده و تولیت آن را به علامی فهامی مجتهد الزمانی میر محمد معصوم بن میر عبدالحسین الحسینی (خاتون آبادی) در تاریخ ۱۶ ذیقعده ۱۱۴۲ تفویض کرده؛ واقف: حاج الحرمین الشریفین حاجی محسن؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف:-۲۲]

۱۵۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۵۹

انجام: لأن الغرض من اللفظ اعلام الغیر ما فی الضمیر و الاستدلال علی القصد و الله تعالی عالم بالسرائر لقوله تعالی إن تبدو شیئا أو ...

از کتاب الطلاق تا صید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۲-۳۳۰]

۱۵۹. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۰۸

کتاب عتق تا لقطه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۱-۱۲۷]

۱۶۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۲۱

جلد اول، از طهارت تا امر به معروف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۴۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۳۳]

۱۶۱. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۲/۱

از عتق تا لقطه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده [چند نسخه-ف:-۱۸۹]

۱۶۲. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۲۱

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مقابله شده؛ تملک: حسن بن علی بن محمد بن حسین حسینی عوابی در ۱۳۳۵، محسن بن صالح بن احمد بن ناصر بن حسن بن عبدالله آل رقیه بحرانی در ۱۵ ربیع الاول ۱۲۴۲؛ مهر: «ابوالقاسم الطباطبایی ۱۳۲۸»؛ ۳۰۰ص، قطع: وزیری [چند نسخه-ف:-۳۴]

۱۶۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۴۹

آغاز: و المستأجر و الغاصب فانهم اصحاب ید و تصرف؛ **انجام:** «قوله. و لو زادت العاقلة عن الدیة ... زیادة عدد العاقلة عن قدر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۲۲۲گ، ۲۱سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۹/۵×۲۷سم [ف: ۳-۳۰۰]

۱۶۴. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۳۵

از آغاز تا ارث؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۴۶۴گ، ۲۷سطر، قطع: رحلی [چند نسخه-ف:-۲۰۲]

۱۶۵. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۹

انجام: فان قلنا باحدهما قدم الثالث ایضا کذلک و هو الذی اعتمده المصنف رحمه الله هنا و فیما سبق ...

از کتاب القضاء تا اواخر دیات؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف:-۲۰]

۱۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵-طباطبائی

آغاز: القسم الثانی فی الایقاعات و هی احد عشر کتاباً؛ **انجام:** کما ذکرناه من کون ... و الاولی ان یرید بیت مال المسلمین.

ازکتاب طلاق تا شهادت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: حسین بن محمد طباطبایی، سید حسین بن سید محمد حسینی، محمد صادق بن محمد مهدی حسینی؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۷۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۲۴-۳۹]

۱۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۴۲

از آغاز قسم ایقاع (طلاق) تا پایان جزو ۴ و عتق تا اندکی از لقطه و می‌رسد به احیاء موات؛ خط: نسخ، کا:جزایری، علی بن محروم، تا:قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۳۱سطر (۱۶/۵×۲۶)، اندازه: ۲۳×۳۲سم [ف: ۹-۹۵۸]

۱۶۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۹۰

آغاز: لایضمن قطعاً مع انه فی بعض فتاویه قوی الضمان فی الجمیع و لا اشکال فی تحقق الغصب مع الجلوس علی البساط؛ **انجام:** اطلاق الصور یشمل ذوات الارواح و غیرها کصور الشجر و التقیید بالمجسمة یخرج الصور ...

مشتمل بر مقداری از کتاب الغصب تا اواخر کتاب اللقطه و

مقداری از کتاب الحج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ ۶۶گ، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۲-۱۸۰]

۱۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۴

آغاز: باب العقود و فيه خمسة عشر كتابا كتاب التجارة قد سبق في كلام المصـ في كتاب التجارة كغيره ما يدل على ان المراد بالتجارة عقد المعاوضه بقصد الاكتساب عند التملك؛ **انجام:** و كذا تعليله

از کتاب تجارت تا آخر وکالت؛ خط: نسخ، کا:ناصرالدین محمد بن احمد خراسانی تونی بیدستانی، تا: قرن ۱۱، جا: بلد الامین؛ واقف: حسنعلی، فروردین ۱۳۱۳؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۶۰گ، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۵-۶۲۵]

۱۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۵

از کتاب فرایض تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا:صالح بن ابراهیم بی حرز بن ناصر بن سعید الجمری، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: محمد بن یوسف بحرانی، محمد بن یوسف بن صالح، حسین بن محمد بن یوسف بحرانی به تاریخ رمضان ۱۰۹۶، علی اکبر به تاریخ ۱۶ شوال ۱۲۲۴ که در مدرسه حکیم شیراز خریده با مهر «علی اکبر» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۳-۲۵۷]

۱۷۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله كتاب الوقوف و الصدقات. تم المجلد الثاني من هذا التعليق على يد مصنف ... شهر ربيع الاول (۹۵۶ق). حامداً ... على تقدير و لانه لوصح لوجب المسمى اذا لمقتضى بطلان المسمى، توقفه على صحة النكاح المتقدم.

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱ق؛ اهدایی: دکتر علینقی منزوی؛ جلد: تیماج، ۴۱۹گ، ۳۲سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۹/۵×۳۲/۵سم [ف: ۲-۲۳۲]

۱۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸-طباطبائی

آغاز:برابر؛**انجام:**و لو بلغ فاسد العقل طلق و ليه مع مراعاة الغبطه و

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد علی، حسین بن سید محمد حسینی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۳۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۴-۵۹]

۱۷۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۳۵

انجام: اعلم أن الشارح الشهيد السعيد قدس الله تعالى روحه و نور ضريحه و نفعنا به في الآخرة كما نفعنا به الأولى، كان قد أجزء أولا هذا الشرح ستة أجزاء و جعل خاتمة هذا الجزء و هو الجزء الثالث عند قول المصنف «و يلحق بالنكاح النظر في أمور» ثم لما كمل الشرح و رأى أن الجزئين الأخيرين سيما الجزء الأخير ضخم جدا، جزء ثانيا سبعة أجزاء، بأن اقتطع من الأربعة الأجزاء الأواخر من كل جزء قطعة، فانقطع الجزء الثالث هنا عند قول المصنف «القسم الثالث في النكاح المنقطع» و ألحق هذا الكلام و هو قوله «ثم المجلد الثالث» إلى آخره هنا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ توسط عبدالکریم بن سلطان محمد تبریزی با شیخ علی بن هدایت حلی با نسخه‌های متعددی از دهه اول محرم ۱۰۲۷ تا دهه اول رمضان همان سال مقابله شده؛ ۱۶۷گ، اندازه: ۲۲×۳۲/۵سم [ف: ۳-۷۹]

۱۷۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۹۸

از کتاب الطهارة تا پایان کتاب المضاربة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: محمد باقر بن اسمعیل حسینی خاتون آبادی، ۱۱۲۶؛ ۴۰۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲-۵۱۰]

۱۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۱۹

جلد ۲، از کتاب البیع تا پایان وکالت؛ خط: نستعلیق، کا:صدرالاسلام بن ابی المعالی نیشابوری، تا: سه‌شنبه ۲ شوال۱۰۰۲ق، جا: مدینه منوره؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۱۸۶]

۱۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۷۶

آغاز: بسمله، كتاب القضا، القضا (كذا) يطلق لغة على احكام الشيء و امضائه و منه وقضينا الى بني اسرائيل؛ **انجام:** برابر

ج۷، از ابتدای «قضا» تا انتهای «دیات»؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسین بن سعدالدین غفاری، تا: جمعه ۵ محرم۱۰۰۲ق؛ محشی از علامه مجلسی (به قلم خودش) و دیگران؛ تملک: اسدالله کوبنانی کرمانی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۱۳۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۹] و [ف: ۲۱-۱۳۰۶]

۱۷۷. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۵۹

از ابتدا تا انتهاء کتاب نکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه غره ذیحجه ۱۰۳۰ یا ۱۰۰۳ق؛ از جمله موقوفات شیخ حسین بن محمد مسلم؛۹۶گ،۲۱سطر(۱۲/۵×۱۹)،اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۳۲]

۱۷۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳۹۰

آغاز: الامع اذن المرتهن لانه ممنوع من التصرف فيه و اما المرتهن فلا يجوز له بيع اذا لم يكن ...

از آغاز «الماء المحقون» تا اواخر کتاب الفرائض؛ خط: نستعلیق، کا:خیرالدین ابو جعفر محمد اکبری میرزا حسینی جزائری، تا: ۲۵ رمضان ۱۱۰۴ق؛ افتادگی: آغازوانجام؛ جلد: تیماج، ۲۶ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲-۴۶۰]

۱۷۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۵

از کتاب تجارت تا کتاب طلاق؛ خط: نستعلیق، کا:جلال الدین بن محمد بن عمادالدین کاشانی، تا: جمادی الثانی۱۰۰۶ق، جا: کاشان؛مصحح،محشی با نشانی«م د دام ظله»؛ تملک: محمد مسیح کاشانی به تاریخ ۱۱۱۲، عبدالاحد به تاریخ ۱۱۹۳، محمد ابن محمد نورالدین؛ ۳۹۰گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳-۲۲۷]

۱۸۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۲۵/۲

آغاز: بسمله قوله العول عندنا باطل لاستحالة ان يفرض الله تعالى في مال مالا يقوم ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۶ق؛ جلد: مقوا، ۸گ (۷۹-۸۶)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۹۸۴]

۱۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۱

آغاز: بسمله، کتاب القضاء القضاء لغة یطلق علی احکام الشیء و امضائه؛ **انجام:** برابر
از کتاب قضا تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ شوال۱۰۰۷ق؛ واقف: خواجه شیر احمد بن عمید الملك تونی؛ جلد: میشن، ۳۲۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۳۰۲]

۱۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۴-طباطبائی

آغاز: القسم الرابع فی الاحکام و هو اثنی عشر کتاباً **انجام:** برابر
از کتاب الصید و الذباحه تا دیات؛ خط: نسخ، کا:ضیاءالدین بن مولانا شاه مرتضی علامی، تا: ۱۰۰۷ق؛ محشی به خط میرداماد دربارهارتدارد فطری زن و مرد؛ تملك: میرمحمد باقر داماد به تاریخ ۱۰۲۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۱۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۴-۳۷۶]

۱۸۳. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۸۶

نکاح تا آخر دیات؛ خط: نستعلیق، کا:ضیاء الدین مولاشاه مرتضی کاشانی، تا: ۲۴ جمادی الثانی۱۰۰۷ق؛ ۷۷۴ص، ۲۲سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱-۳۰۰]

۱۸۴. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۲۶

خط: نستعلیق ریز، کا:جلال الدین بن محمد زواری، تا: ۱۰۰۷ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۸۱گ، ۲۷سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف:-۴۴]

۱۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۱۸

آغاز: بسمله، کتاب القضا، القضا (كذا) یطلق لغة علی احکام الشیء و امضائه و منه و قضینا الی بنی اسرائیل؛ **انجام:** لم یرجع علیه لاعترافه بالظلم من الثانی ... مفتتح شهر ذی القعدة الحرام عام ثلاث و ستین و تسعمایة ...
از ابتدای نکاح تا پایان لقطه؛ خط: نسخ، کا:خمیس بن سالم بن یعقوب صحاری، تا: ۱۰ صفر۱۰۰۸ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۴گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۲۹] و [ف: ۲۱-۱۲۹۰]

۱۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و المعنی الأول ادخل فی هذه و اوفق للفتوی بعدم الصحة کتاب الحج.
از ابتدای طهارت تا آغاز کتاب الحج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۳ربیع الاول۱۰۱۱ق؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: مقوا، ۸۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۷۷]

۱۸۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۳

از کتاب الغصب تا آخر الدیات؛ خط: نسخ، کا:محمد مؤمن بن خوشنام بن خدابنده دهخوارقانی، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۲۰۰ یا ۱۰۱۲ق، جا: اصفهان؛ در آخر نسخه دو برگ محتوی کلام منقول از خط شهید ثانی درباره اجماعات الشیخ؛ صورت استعارهازآخوند ملا جواد؛ تملك: ریحان الله بن جعفر موسوی در ۹ ربیع الثانی ۱۳۲۲؛ مهر: سید محمد باقر بروجردی؛ جلد: چرم، ۲۴۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [مؤید: ۱-۱۲۱]

۱۸۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۷۵-۲۶/۶۵

آغاز: بسمله حمدله القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتاباً قوله کتاب التجارة؛ **انجام:** وقدقیل ان الایة منسوخة بقوله تعالی وانکحوا الایامی منکم وما ذکر فی الاخبار اجود وهو اولی من النسخ تم
ازکتاب تجارت تا آخر نکاح؛ کا:محمدکریم بن عبدالوهاب، تا: ۱۰۱۳ق؛ ۳۳۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۰۰]

۱۸۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۳۲

آغاز: ان النبی صلی الله علیه قال تعلموا الفرائض وعلموها الناس فانی امرء مقبوض
مشتمل بر کتاب فرائض؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۳ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۱۵ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱-۴۵۵]

۱۹۰. همدان؛ دامغانی (آقای)؛ شماره نسخه:۱۸

تا جزو چهارم؛ کا:تقی الدین محمد بن محسن حسینی قمی، تا: ۱ ذیقعده۱۰۱۴ق [نشریه: ۵-۳۸۴]

۱۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۴۰

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین ... القسم الثانی فی النکاح المنقطع و هو سائغ فی دین الاسلام؛ **انجام:**و بتمامه تم ... بحمد الله تعالی و منه ...
از القسم ثانی فی النکاح المنقطع تا کتاب النذر؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۱۴ق؛ مصحح، محشی به نشان «منه»؛ تملك:محمود بن حاج محمد رضا بیدگلی، عبدالحی بن فضل الله؛ ۳۰۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۷/۲-۲۴]

۱۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۶

آغاز: القسم الربعفی الاحکام و هو اثنا عشر کتاباً ـ کتاب الصید و الذباخة-انما ترجمه الکتاب بالصید و الذباحة لان الحیوان المأکول انما یصیر مذکی بطریقین؛ **انجام:** برابر
از «کتاب الصید و الذباحة» تا «کتاب الدیات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ربیع الاول۱۰۱۵ق؛ مصحح؛ تملك: عبدالمحمود که ازسید مرتضی و سید رضی فرزندان میرزا عبدالباقی رضوی یاد نموده که کتاب در ملك آنها و نزد وی عاریه بوده؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳۷-۴۱۱]

۱۹۳. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۶۲/۱

آغاز: ... قوله ولخروج الجنب من المسجدین لافرق بین المحتلم وغیره ولابین ان یجد الماء تمکنا من الفعل وان قصر زمانه وعدمه وکذا الحایض والنفساء؛ **انجام:**والثانی دخول ماله فی البیع ان کان البایع عالما به والمعتمد القول بانه لایملك وعدم دخول ماله فی البیع الامع الشرط وهو صریح صحیحة محمد بن مسلم عن احدهما علیهما السلام نعم مع الشرط لابد من التحرز عن الربا، تم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۲۶گ (۱ر-۱۲۶پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف مخ]

۱۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال ان لم يخف العيب على ولده فلا باس و يلحق بالنكاح النظر فى امور ... و و فقه لإكماله بمحمد و آله.
ج ۱-۳، از طهارت تا ابتدا «العيوب الموجبة لجواز الفسخ» ازكتاب النكاح؛ خط: نسخ، کا:عمادالدین بن یونس مازندرانی، تا: اواخردهه اول شعبان ۱۰۱۶ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۴سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۶سم [ف: ۲۱-۱۲۵۳]

۱۹۵. قم؛ گلپايگانى؛ شماره نسخه:۴۹۴۱-۲۵/۳۱

آغاز: على طعام الجايعين وكسوة المحتاجين وازالة فاقتهم وانقاذ الغرقى ونحوه للقادر عليه وافراده غير منضبطه ومنها رد السلام؛ **انجام:** بطلان عتق بعضها على كل التقدير ولانه لوصح يوجب المسمى اذ المقتضى بطلان المسمى وهو توقفه على صحة النكاح المتقدم صورة خط المصنف رحمه الله تم الجزء الاول
از کتاب جهاد؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: رمضان۱۰۱۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: ساغری، ۳۰۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۰۷]

۱۹۶. قم؛ گلپايگانى؛ شماره نسخه:۷۶۹۳-۵۲/۳۳

آغاز: بسمله؛ كتاب النكاح اعلم ان النكاح يستعمل لغة فى الوطى كثيراً او فى العقد بقلة
از آغاز کتاب النکاح تا پایان کتاب النذر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: عبد الکریم الزین عاملی در سال ۱۳۲۱ و تملکی در سال ۱۰۱۷؛ ۳۴۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۰۶]

۱۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:**بالبيع ان لم يكن وكيلا فى قبض المبيع على تقدير رده بالعيب و كيفكان فقول الشيخ ضعيف و كذا تعليلة كتاب الوقوف و الصدقات.
از جلد اول، کتاب «طهارة» تا آخر جلد دوم، کتاب «وکالت»می‌باشد؛ خط: نسخ، کا:محمد هادی بن حاجی ابراهیم خاتون آبادی، تا: شوال۱۰۱۸ق، جا: محال اصفهان؛ مهر: «یا اباتراب» (بیضوی)، «کمال الدین محمد الحسینی ...» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۷۲۰ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳/۴۰-۱۸۳]

۱۹۸. مشهد؛ الهيات؛ شماره نسخه:۳۴۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما ذكر فى الاخبار اجود و هو اولى من النسخ.
خط: نسخ، کا:محمد حسین بن سعد الدین غفاری، تا:شنبه ۱۶ رجب۱۰۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۰۰گ، ۳۱ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۲-۲]

۱۹۹. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۳۸۵۴

آغاز: الحمدلله رب العالمين ... القسم الثانى فى النكاح المنقطع قوله: و هو شائع فى شرع الاسلام لتحقق شرعه و عدم ما يدل على رفعه؛ **انجام:** من كون ذلك شهادة بالاقرار لا بالزنا اذا قذفنها و ادعى اعترافها بالزنا فان نكرت فهل ...
کتاب النکاح تا اواخر کتاب اللعان؛ خط: نسخ، کا:احمد تبریزی، تا: ۱۹ شعبان۱۰۲۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۳]

۲۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۸

آغاز: بسمله، كتاب الفرايض جمع فريضة بمعنى مفروضة من الفرض و هو التقدير و القطع يقال فرضه اذا قدره؛ **انجام:**برابر
از کتاب فرایض تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا:محمد امین بن حاجی خانی طالقانی، تا: سه‌شنبه ۱۴ جمادی الاول۱۰۲۳ق، جا: تهران؛ مصحح، محشی؛ مهر:«عبدالحق العلی مسلم الحسنی الطباطبایی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۸۰ص، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۷سم [ف: ۳/۴۰-۱۸۰]

۲۰۱. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لأن تنصيفه قبل الدخول مشروط بالطلاق او بدليل خاص.
از«العیوب الموجبة لجواز الفسخ» تا پایان «لعان»؛ خط: نسخ، کا:محمد بن حسین بن محمد، تا: ۱۰ شوال۱۰۲۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۲سم [ف: ۲۱-۱۲۵۳]

۲۰۲. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۸

آغاز: بسمله، حمدله ... كتاب الوقوف و الصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبيس الأصل؛ **انجام:** ان لم يخف العيب على ولده فلا بأس و يلحق بالنكاح النظر فى امور.
از کتاب الوقوف و الصدقات تا ابتدای «العیوب الموجبة لجواز الفسخ»؛خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۸ محرم ۱۰۲۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۹سم [ف: ۲۱-۱۲۸۳]

۲۰۳. شيراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الجرء الاول من هذا التعليق على يد مصنفه ... زين الدين على الشامى ... و فرغ منه ... سنة احدى و تسعمائة ... فرغ من تسويده ... محمد تقى بن الحسن استرآبادى سنة خمس و عشرين و الف ۱۰۲۵.
جلد اول، در آخر این نسخه ذیلی در سه صفحه بدان ملحق شده؛ خط: نسخ، کا:محمد تقی بن حسن استرآبادی، تا: ۱۰۲۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۲۴سطر (۱۳/۵×۱۹)، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۲-۱۲۵]

۲۰۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۳۹

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الجهاد؛ کا:ناصرالدین محمد بن احمد تونی بیدستانی، تا: ۲۰شوال۱۰۲۷ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، محشی با عنوان «قاسم»؛ مهر: وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)، «العبد المذنب محمد ابراهیم» (مربع)؛ ۱۳۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۵۵]

۲۰۵. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۲۱۳۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** لأن الأصل برائة ذمته من الزايد عما يقربه و الله الموفق و المعين ...
از ابتدای طهارت تا انتهای تجارت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:

پنج‌شنبه ۲۶ربیع الثانی۱۰۲۸ق؛ برخی از اوراق در ۵ ربیع الاول ۱۲۷۰نونویسی شده؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: تیماج، ۲۱۳گ، ۲۱-۲۷سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۷۳]

۲۰۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** نافعاً کأصله للمستفیدین ... و صلوته علی سیدنا محمد و آله ...

ج۱، از طهارت تا تجارت؛ خط: نستعلیق خوش، کا:نعمت الله ابن نظام الدین (طاهر) شولستانی، تا: دوشنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۰۲۹ق؛ محشی با نشان «منه مد ظله»، دارای بلاغ؛ تملک: محمد تقی مازندرانی؛ یادداشت عاریه از مولا محمد تقی مدرس؛ ۱۶۸گ، ۲۴سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف:-۲۷۷]

۲۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله. خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد بن علی بن مجدالدین حسینی اصفهانی، تا: ۸ جمادی الاول۱۰۳۰ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد حسین بن مرادعلی، مرادعلی بن محمد حسین؛ واقف: شیخ محمد رحیم؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۷۳]

۲۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۱۸

انجام: اما لو اعترف له بالملک لاباعتبار البینة لم یرجع علیه لاعترافه بالظلم من الثانی و یتلوه کتاب المواریث.

از کتاب الخلع و المبارات تا انتهای لقطه؛ خط: نستعلیق، کا:احمد بن حسین زمانی اصفهانی، تا: ۱۰۳۱ق؛ مصحح؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۹۳]

۲۰۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۸۴

از اول کتاب طهارة تا آخر وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ رمضان۱۰۳۱ق؛ تملک: شیخ طاهرین شیخ محمد حسین حیاوی، محمد حسین بن محمد الشرع حیاوی، محمد بن حسینعلی ۱۲۶۱، عباس بن علی تویسرکانی؛ وقفاز ترکه حاجی کلبرضا، ۱۲۶۶؛ جلد: مقوایی، ۳۹سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف:-۳۷۲]

۲۱۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۳۴

آغاز: بسمله، کتاب الخلع و المبارات.الخلع بضم الخاء مأخوذ من الخلع بفتحها؛ **انجام:**لم یرجع علیه لاعترافه بالظلم من الثانی

از کتاب الخلع و المبارات تا انتهای کتاب اللقطه مجموعا ۱۶ کتاب؛ خط: نسخ، کا:محمد امین بن حاجی خانی طالقانی، تا: اواخر جمادی الاول۱۰۳۱ق، مصحح؛ واقف: عبدالنبی، ۱۱۲۰؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲-۳۳۴]

۲۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۰۰

عتق تا فرائض؛ خط: نسخ، کا:حسین بن محمد بن علی حسینی، تا: ۱۰۳۲ق؛ ۳۰۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱-۲۴۴]

۲۱۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۵۰

کتاب الخلع تا پایان قسم ایقاعات؛ خط: نسخ، کا:محمد امین بن معین الدین طالقانی، تا: دوشنبه اوایل ربیع الثانی۱۰۳۲ق؛ مصحح، یادداشت استکتاب نسخه به خط خلیل بن غازی قزوینی با مهر «صراط علی حق نمسکه خلیل» (دایره)؛ مهر: «و اجعل لی من لدنک سلطاناً نصیراً» (بیضی)، وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۰]

۲۱۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۹۳

خلع تا لقطه؛ بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق [ف:-۲۲۲]

۲۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۸۴

آغاز: بسمله، کتاب الرهن و هو وثیقة لدین المرتهن، الرهن: لغة الثبوت و الدوام؛ **انجام:** اذا المقتضی ببطلان المسمی هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم.

از ابتدای رهن تا پایان وصایا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سلخ ربیع الثانی۱۰۳۲ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۴۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۰] و [ف: ۲۱-۱۲۶۷]

۲۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۱۷-۲۳/۳۷

آغاز: بسمله وبه نستعین کتاب الوقوف والصدقات وقوله الوقف عقد ثمرته تحبیس الاصل واطلاق المنفعة عرف الوقف ببعض خواصه؛ **انجام:** فقال ان لم یخف العیب علی ولده فلا بأس ویلحق بالنکاح النظر فی امور تم الجزء الثالث من کتاب مسالک الافهام

از وقوف تا نکاح؛ خط: نستعلیق، کا:علی بن محمد بن حسن خوراسکانی جی اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۱۵ رمضان ۱۰۳۳ق؛ محشی با امضا «علی اکبر عفی عنه»؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۰۱]

۲۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹-۱/۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقتلوا ولوحکم بمذهب اهل الحق مع امکان اتعاده بالحق کان آثماً صامناً وقد تقدم الکلام فی استثناء القتل والجرح من الاکراه فانه لاتقیة فیه والله الموفق

جلد اول؛ کا:رشید بن صفی الدین ابهری، تا: ۸شوال۱۰۳۴ق؛ مصحح، محشی از «ع ل» و«س»؛ تملک: محمدرضا زین عاملی ۱۳۳۳ق، عبدالکریم زین عاملی ۲۸ محرم ۱۳۲۲ق، محمد صادق بن ملا اسکندر؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۸-۴۲۹۷]

۲۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱۳

آغاز: القسم الرابع فی الاحکام وهو اثنا عشر کتاباً کتاب الصید و الذباحة انما ترجم الکتاب بالصید والذباحة؛ **انجام:** وذلک مجموع عشرین دیناراً فتبین ان القسمة صحیحة والله الموفق

کتاب الصید و الذباحة تا پایان کتاب الفرایض؛ خط: نستعلیق، کا:نبی بن کمال قزوینی، تا: شنبه ۲۰ شوال ۱۰۳۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۴]

۲۱۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۱

آغاز: بسمله القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً الاول

کتاب التجارة قد سبق قد کلام المصنف فی کتاب زکوة التجارة؛ **انجام:** بل لایجوز رده علی الوکیل لنه ینعزل بالبیع ان لم یکن وکیلاً فی قبض المبیع عل تقدیر رده بالعیب و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله. تم
جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:علی بن محمد بن حسن کاتب خوراسکانی، تا: ۱۵ صفر ۱۰۳۵ق؛ واقف: محمد حسین خان سرتیپ؛ ۲۲۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف:-۱۴۵]

۲۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۲۱
آغاز: ... فی قبلیة ... من لم یکل غسله و ان کان غسل عضو ... ذلک؛ **انجام:** تم القسم الاول من کتاب شرایع الاسلام و هو قسم العبادات و به تم الجزء الاول ... فی دار السلطنه اصفهان رابع و عشر شهر ذی حجه الحرام سنه خمس و ... تم
خط: نستعلیق و نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: محمد باقر سروقد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱سطر (۱۱/۲×۱۶/۴)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [رایانه]

۲۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۵
جلد اول و دوم و تا پایان کتاب وکالت را دارد؛ خط: نسخ، کا:ضیاء الدین بن شاه مرتضی بن شاه محمود کاشانی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ صفر۱۰۳۶ق؛ مصحح، محشی از محقق سبزواری ملا محمد باقر بخط خودش با نشانی «م ق ر»؛ تملک: محمد باقر سبزواری (محقق سبزواری) با مهر «عبده محمد باقر» (بیضی)، محمد ابراهیم قزوینی با مهر «تلک حجتنا آتیناها ابراهیم» (مربع)؛ مهر: «عبده حاجی محمد» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۹۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۴-۶۹]

۲۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶
از کتاب الوقوف تا کتاب التدبیر؛ خط: نسخ، کا:ضیاء الدین بن شاه مرتضی بن شاه محمود کاشانی، تا: سه‌شنبه۹ رمضان۱۰۳۶ق؛ مصحح، محشی از محقق سبزواری به خط خودش؛ مهر: «عبده حاجی محمد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۵۵۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۴-۶۹]

۲۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۶۸
کتاب نکاح تا آخر بخش عقود؛ خط: نستعلیق، کا:نعمة الله بن نظام الدین العتیق شولستانی، تا: یک‌شنبه غره شوال۱۰۳۶ق؛ جلد: مقوایی، ۲۰۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف:۴-۸۰]

۲۲۳. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۴۷
از ابتدای کتاب نکاح تا انتهاء طلاق؛ خط: نسخ، کا:محمد بن شیخ محمد جزایری، تا: ۱۰۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۱۶گ، ۲۵سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۳۲]

۲۲۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۷۳
وقف تا طلاق؛ خط: نستعلیق، کا:روح الله بن هدایة الله قهپائی، تا: چهارشنبه ۳ ذیحجه۱۰۳۸ق؛ تملک: محمد طاهر طباطبائی و فرزندش ضیاء الدین، محمد باقر بن علی تبریزی؛ ۳۷۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱-۲۴۵]

۲۲۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۵۱
از عیوب نکاح تا بحث لعان؛ خط: نسخ، کا:محمدبن قاسم، تا: ۱۰۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف:-۱۲۹]

۲۲۶. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۴۴
خط: نسخ، کا: ملک بن حسینی (از ابتداء تا انتهاء قسم العبادات)، تا: چهارشنبه ۲۶ ذیحجه ۱۰۴۱ق، محمد تقی بن میر محمد شفیع حسینی (از ابتدای کتاب تجارت تا آخر)، تا:یک‌شنبه ۱۱ شوال ۱۰۳۳ق؛ افتادگی: انجام؛ از روی نسخه زمان مصنف، و با آن مقابله و قرائت شده، مصحح، در انتهاء جزء اول از کتاب نکاح کاتب از قول مولی محمود بن محمد علی لاهیجانی آورده که ابتداء شارح، شرح را ۶ جزء قرار داده و سپس آن را ۷ جزء نموده؛۴۱۴گ، ۳۰سطر(۱۴×۲۴/۵)،اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱-۱۳۲]

۲۲۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۵۱۹
از عتق تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان جمادی الاول۱۰۴۲ق؛ مقابلت شده در ربیع الثانی ۱۰۷۰؛ تملک: حسن حسینی شبری؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۹۹گ، ۳۵ سطر (۱۵/۵×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۵-۵۶۴]

۲۲۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۳۱
آغاز: کتاب المکاتبه الخ المکاتبه والکتابة مصدر ان مزید ان مستعان من المجرد وهو الکسب واصله الضم والجمع بقول ... قال تعالی اذا تداینتم بدین الی اجل مسمی فاکتبوه؛ **انجام:** ثلثین جزا من ثلثه عشر جزا من ارزة وذلک ثلث ارزات فمجموع الارزات ستة عشرة هی اربع حبات فاذا جمعتها مع ما سبق بلغت ثلثین حبه هی عشرة قراریط وذلک مجموع عشرین دینارا فتبین ان القیمة صحیحة.
ازمکاتبه تا آخر ارث؛ خط: نسخ، کا:درویش احمد بن درویش حسن، تا: رمضان۱۰۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۶]

۲۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۹۴
کتاب طلاق تا کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۱ محرم۱۰۴۷ق؛ ۲۱۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۵-۲۶۹]

۲۳۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۱۴
آغاز: بسمله و به ثقتی - کتاب العتق هو لغة الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقا
جلد ششم، از کتاب عتق تا آخر کتاب فرایض؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد رفیع اصفهانی ابن نورالدین، تا: رجب۱۰۴۷ق؛ محشی؛ واقف: ابو الفضل بن غیاث الدین منصور حسنی حسینی انجوی، ۱۰۹۴؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۲۶سطر (۱۳/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲-۱۰۸]

۲۳۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۱۸
آغاز: و حلل بانه اقرب الی المقصد و اقل الانتظار حیث یکون الدخول لیلا و النص اعم من ذلک؛ **انجام:** و علی الثانی یثبت

الجمیع لا نصفه قبل الدخول مشروط بالطلاق او بدلیل خاص – کتاب العتق.
جلد سوم و چهارم و شامل کتاب‌های نکاح تا لعان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۳۶۷گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲-۱۱۱]

۲۳۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۷۱

طهارة تا آخر وکالت؛ خط: نسخ، کا:ملازمان بن محمد امیر هسته قهاب، تا: ۵ رمضان۱۰۴۸ق؛ ۶۰۳ص، ۲۵ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱-۳۰۲]

۲۳۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۲۰

ج ۱؛ خط: نسخ، کا:باقر بن فخرالدین، تا: شنبه ۱۲ شوال۱۰۴۸ق؛ دارای یک سرلوح، مجدول، مصحح؛ مهر: «ابوالقاسم الحسینی»، «افوض امری الی الله الغنی رفیع الدین محمد الحسینی الموسوی» (مدور)، «ماشاءالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ ۲۰۸گ، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲-۵۸۹]

۲۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله.
از ابتدای طهارت تا انتهای وکالت؛ خط: نسخ، کا:محمد صالح بن حسن راذقانی، تا: ۵ جمادی الثانی۱۰۴۹ق، جا: اصفهان مدرسه نقش جهان؛ ۴۷۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۷۲]

۲۳۵. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۶۱

از وقوف تا آخر لعان؛ خط: نسخ، کا:ملازمان بن محمد امیر هسته، تا: پنج‌شنبه ۶ رجب۱۰۴۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶۳۵ص، ۲۹ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱-۳۰۱]

۲۳۶. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۵۷

کتاب التجاره ...؛ خط: نسخ، کا:صفی ابن جمال نصاری، تا: ۱۰۵۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۸۵ص، ۲۴ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱-۳۰۱]

۲۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۷۹

کتاب وقوف و صدقات تا کتاب اللعان در سه جزء؛ خط: نسخ، کا:فضل الله بن مسعود، تا:۱۰۴۸ق تا ۱۰۵۰ق؛ مصحح، محشی، با بلاغی که سید میرزا مهدی شهرستانی به تاریخ ۱۲۱۱ نوشته و پس از آن اجازه‌ای که وی برای سید محمد حسن حسینی زنوزی به تاریخ اواسط ماه رجب ۱۲۱۲ نوشته؛ تملک: محمد علی بن محمد طاهر حسینی به تاریخ ۱۱۴۵، محمد علی بن علی نقی موسوی به تاریخ ۱۱۶۵؛ جلد: تیماج، ۳۹۹گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف:۳-۳۱۵]

۲۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۲

آغاز: بسمله، قوله کتاب الطلاق حل قید و یطلق علی الارسال و الترک؛ **انجام:** وکرمه زین الدین بن علی بن احمدضحی یوم الجمعه غره شهر رمضان المعظم عام ثلاث و ستین و تسعمائه و فق الله لا کماله بمحمد و آله و جعله خالصا بوجهه موجبا کریم.
جلد چهارم و شامل کتاب الطلاق تا کتاب النذر؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد باقر یزدی، تا: ۱۰۵۰ق، جا: سبزوار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۲۳۷گ، ۲۴ سطر (۱۳/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۷-۳۱۹]

۲۳۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۱۵

آغاز: قوله و المندوب ما عداه لیس علی اطلاقه بل یجب التتمیم ایضا للطواف؛ **انجام:**فی استثناء القتل و الجرح من الاکراه فانه لا تقیة فیه تمت
جلد اول، از طهارت تا امر به معروف؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن مهر علی جزی، تا: ۱۰۵۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۳۲]

۲۴۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۶/۱-۵۹۹۳

از «الوقوف و الصدقات» تا «القول فی العتق»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شوال۱۰۵۳ق؛ تملک: محمد علی بن حاجی شفیع، ؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۱۴گ، ۲۳سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۱۶۷]

۲۴۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۱

از خلع تا آخر؛ خط: نسخ، کا:تونی، محمد بن محمد زمان، تا: جمادی الثانی۱۰۵۳ق [ف: ۳-۱۰۵]

۲۴۲. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۴۸

کتاب الفرائض تا کتاب الدیات و پس از آن از ابتدای کتاب طهارت تا کتاب الحج قرار دارد؛ خط: نسخ، کا:عبدالرضا بن محمد بن صفر، تا: ۴ ربیع الاول۱۰۵۴ق؛ یادداشت وقف در سال ۱۲۳۶ توسط محمد صادق بن محمد جعفر گلستانه؛ مهر: محمد کاظم بن محمد صادق گلستانه (مربع)؛ ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف:-۳۹]

۲۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۹۶

از اول کتاب تا پایان نکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۰۵۴ق؛ در پایان کتاب نکاح کاتب نسخه چنین نوشته:«اعلم ان الشارح الشهید السعید قدس الله تعالی روحه و نور ضریحه و نفعنا به فی الآخرة، کما نفعنا به فی الاولی، کان قد جزأه اولا هذا الشرح ستة اجزاء و جعل خاتمة هذا الجزء و هو الجزء الثالث عند قول المصنف (و یلحق بالنکاح النظر فی امور) ثم لما کمل الشرح و رای إن الجزئین الاخیرین سیما الجزء الاخیر ضخم جدا اجزاه ثانیا سبعة اجزاء بان انقطع من الاربعة الاجزاء و اخر من کل جزء قطعة فانقطع الجزء الثالث هنا عند قول المصنف (القسم الثالث فی النکاح المنقطع) و الحق هذا الکلام و هو قول تم المجلد الثالث الی اخره هنا و اتفق الفراغ من نسخه یوم الاحد مقارن اداء العصر لثلث لیال بقین من شهر ربیع الثانی سنة ست و ستین و تسعمائة بالبلدة الطیبة المبارکة المدینة النبی (ص) اللهم ... لنا الاقامة لها و الاستفاضة من الارواح التی حلت بها ناسخه احوج الخقل الی عفو ربه الغنی و الی شفاعة سیده و مولاه النبی العربی الهاشمی و شفاعة آله الذین لایحل منزلتهم الاعلی کل ... الحمدلله وحده و صلی الله

علی محمد و آله تم»، همچنین مصنف در پایان جزء سوم (انجام نسخه حاضر) چنین می‌نویسد:«تم الجزء الثالث من کتاب مسالک الافهام الی تنقیح شرائع الاسلام و اتفق الفراغ منه مع تراکم حدوث الحدثان المکدرة للافکار و الاذهان الموجبة لمزید السهو و النسیان و من اطلع منها علی عشر العشیر اقام عذری علی عساه ان یقف فیه علی خلل او سهو او تقصیر یوم الاحد عشرین شهر ربیع الاول سنة ثلث و ستین و تسعمائة احسن الله تعالی نقصها فی یسر و عافیة علی ید مؤلفه الفقیر الی الله ...»، و بعد از آن کاتب چنین می‌نویسد:«هذا اخر کلامه قدس سره و الحمدلله الذی وفقنا للفراغ من نسخته و جعل لنا اسوة حسنة بمصنفه حیث صنف الجزء الثالث و ما بعده الی آخر الشرح زمان اختفائه من الطبقات البغاة لما قصدوه و دخلوا ببیته و نهبوه و کان قدس سره هاربا من شرهم من جبل و قریة الی اخری و هذا الذی یعینه بقوله مع تراکم حدوث الحدثان الخ و انا نسخته فی زمان اختفایی فانهم لما حبسوا الشارح «رحمه‌الله» و کنت ساعیا فی خلاصه فحبسونی و احضروه الی الروم و کان مدة حبسی اثنین و اربعین یوما ثم اطلقت یوم العشرین من جمادی الاولی و کان یوم الجمعة و یوم النیروز سنه خمس و ستین و تسعمائة و کنت متظاهرا بمکه و حوالیها الی ان جاء خبر قتل الشارح الشهید المبرور السعید فی ذی القعدة من السنة المذکورة فقصدونی ثانیا فانهزمت منهم و اختفیت و بعد الفراغ من الحج و العمرة علی الخفیة استغلت بکتابة الشرح و سافرت فی اواخر شهر ربیع الاول سنة اربع و تسعمائه (؟) من الهجرة النبویة».شیخ آغا بزرگ در طبقات اعلام الشیعه (احیاء الداثر من القرن العاشر) ص ۲۴۱ نویسنده این متن را محمود بن محمد بن علی بن حمزه لاهیجی از برجسته‌ترین شاگردان شهید ثانی معرفی می‌کند که شهید ثانی برای وی اجازه صادر نموده است، شایان ذکر است که این عبارت آخر نسخه از روی خط محمود لاهیجی نقل شده و کاتب نسخه دقت کافی را ننموده و در پایان نسخه عبارت را اشتباهاً «و سافرت فی اواخر شهر ربیع الاول سنة اربع و تسعمائه» نقل نموده در حالی که طبق تصریح خود نویسنده مسافرتش بعد از شهادت شهید ثانی بوده که در سال ۹۶۶ق اتفاق افتاده و صحیح همان است که شیخ آغا بزرگ نقل نموده با این عبارت:«... و کنت متظاهرا بمکة الی ان جاء خبر قتل الشیخ الشهید المبرور السعید فی ذی القعدة ۹۶۶ فقصدونی ایضا فاختفیت منهم حججت مختفیا و سافرت فی آخر صفر ۹۶۷»؛ جلد: تیماج؛ ۴۲۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۳۸-۴۲۱]

۲۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۰۸۸

آغاز: برابر**انجام:** و لانه لو صح لوجب المسمی اذا المقتضی لبطلان المسمی به لتوقفه علی صحة النکاح المتقدم.

ج۱، از ابتدای مقدمه تا انتهای وصایا؛ خط: نسخ، کا:حسین بن سلطان محمد مزرعه قاضی، تا: جمعه ۱۴ صفر۱۰۵۴ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۷۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۰] و [ف: ۲۱-۱۲۶۲]

۲۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۷

آغاز: قوله القسم الرابع فی الاحکام و هی اثناعشر کتابا کتب الصید و الذبایح انما ترجم الکتاب بالصید و الذباحة؛ **انجام:** لاعترافه بالظلم من الثانی

از اول صید و ذباحه تا آخر باب لقطه؛ خط: نسخ، کا:سلیمان بن صدرالدین حسینی، تا: ربیع الاول۱۰۵۵ق، جا: شوشتر؛ محشی؛ واقف:ملا محمد ابراهیم مدرس خادم، ۱۱۲۰؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۶۲۷]

۲۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۲۶-۲۴/۲۶

آغاز: بسمله کتاب فرایض الفرائض جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض وهو التقدیر والقطع یقال فرضه اذا اقدره؛ **انجام:** برابر

از کتاب فرایض تا آخر؛ خط: نسخ، کا:عسکری بن تقی الدین محمد حسینی نطنزی (کاتب متن) وهاشم منجم باشی (کاتب شنگرف‌ها)، تا: پنج‌شنبه ۱۰ ربیع الثانی۱۰۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۷۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۸-۴۳۰۴]

۲۴۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۳۷

از کتاب النکاح تا پایان کتاب النذر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الاول۱۰۵۶ق؛ اهدایی: آیة الله صادقی؛ ۱۸۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۶۹۷]

۲۴۸. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۵۵

آغاز: الحمدلله حق حمده و ... کتاب الاقرار مؤلفه ... من قولک قر الشی یقروا قررته اذا اخل به القرار؛ **انجام:** فاذا اجمعتها مع ما سبق تلفت ثلثین حسبته هی عشرة قراریط وذالک مجموع عشرین دینار فبین ان القسمة صحیحة. والله العالم، تم

جلد پنجم؛ خط: نسخ جلی خوش، کا:محمد علی بن سلیمان طالقانی، تا: ۲۳ شعبان۱۰۵۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف:-۱۳۴]

۲۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۸

آغاز: کتاب الصید و الذبایح و النظر فی الصید یستدعی بیان امور ثلاثه انما ترجم الکتاب بالصید و الذباحه؛ **انجام:** فتبین ان القسمة صحیحه

از اول صید و ذباحه تا آخر فرائض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ ذیقعده۱۰۵۹ق؛ ۲۱۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵-۶۲۷]

۲۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۶

آغاز: کتاب الخلع الخلع بضم الخاء؛ **انجام:** لان الاسباب لاتنحصر فی الالفاظ

از خلع تا آخر نذر؛ خط: نسخ، کا:محمد حسین بن شیخ یوسف کاظمی، تا: یک‌شنبه ۲۱ ربیع الاول۱۰۵۹ق؛ واقف: محمد تقی بن سلطان محمد کرمانی، ربیع الاول ۱۰۸۵؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۵-۶۲۵]

۲۵۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۹

طهارت تا وصیت؛ کا:احمد بن کمال بن احمد، تا: ۱۰۶۱ق؛ قطع: رحلی [ف:-۲۲۱]

۲۵۲. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۳۰
جلد دوم تا پایان؛ خط: نسخ، کا:عبدالنبی بن عیسی بن ابراهیم بن عبدالله ملقب به عیثان (؟)، تا:یکشنبه ۱۳ رمضان ۱۰۶۲ق؛ برای برادر تنی خود شیخ حسن بن عیسی بن ابراهیم متعه الله بحفظه و العمل، کناره برگها به خط محمد بن حسین بن عیسی که فرزند همان شیخ حسین است در ۱۵ ذیقعده ۱۰۷۵، مقابله شده، با بلاغ؛ تملک: حسین بن عیسی؛ مهر: «بنده آل محمد حسین ۱۱۴۹»؛ ۲۶گ، ۳۱سطر، قطع: رحلی [چند نسخه-ف:-۳۵]

۲۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۰
آغاز: کتاب القضاء - القضاء لغة یطلق علی احکام الشیء و امضائه و منه و قضینا الی بنی اسرائیل؛ **انجام:** برابر
کتاب القضاء تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا:زین العابدین بن محمد رارانی، تا: ۱۰۶۲ق؛ محشی با امضای «محمد تقی» و «مولانا میرزا» و «جم طاب ثراه» و «م ز ح د مد ظله» و «م ق ر» و «م ح س» و «میرزا محمد مد ظله» و «منه»، با امضای «بلغ قبالا بحمد لله تعالی» مقابله و تصحیح شده؛ مهر: «عبده محمد مهدی الحسینی»، «الله محمد نبی الله علی ولی الله عبده ...»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۰۵گ، ۲۳ و ۲۴ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۱۲-۵۴۱]

۲۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۷۵/۱
آغاز: قوله کتاب الفرائض و هو جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض و هو التقدیر و القطع؛ **انجام:** بقوله تعالی: (و أنکحوا الأیامی منکم) و ما ذکر فی الأخبار أجود و هو أولی من النسخ؛ تم المجلد الثالث من کتاب مسالک الأفهام الی تنقیح شرایع الاسلام.
از آغاز نسخه تا برگ ۶۱ کتاب الفرائض و کتاب الطهارة، که اندکی از آن افتاده است، از برگ ۸۳ آغاز و تا پایان کتاب النکاح ادامه یافته؛ خط: نسخ، کا:عاملی، علی بن محمد، تا: ۱۰۶۳ق؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل، از برگ ۸۳ تا آخر نسخه به خط نوه مؤلف (شیخ علی عاملی) میباشد، یک اجازه با عبارت:«بسم الله الرحمن الرحیم، الحمدلله الذی علا و ارتفع وصنع و أبدع و الیه المرجع و المفزع أحمده علی آلائه و أشکره علی نعمائه و أصلی علی أشرف أنبیائه و أفضل أولیائه محمد و خلفائه: أما بعد فأنی لما وردت بلدة لاهیجان و رأیت من فیها من العلماء الأعیان و وجدت من بین أولئک الأعلام رفیع المنزلة عالی المقام الفاضل الکامل صدر الأماثال العالم الأکرم الأفخر المولی محمد جعفر سلمه الله تعالی کنار علی علم أو کبدر شق و ما حی الظلم؛ فأجزته أن یروی عنی جمیع الأخبار المرویة فی الکتب المعتبرة عن الائمة الأطهار لاسیما کتاب الکافی و التهذیب و الفقیه و الاستبصار و شرطت علیه أن لایأخذ الا عن الکتب المصححة المعتبرة و یحتاط فی ذلک کمال الاحتیاط و لاینسانی من الدعاء فی الخلوات و بعد الصلوات و کان ذلک فی سنة ۱۲۱۸»؛ تملک: علی بن محمد بن حسن بن زین الدین عاملی؛ ۵۱۱گ (۱-۵۱۱)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۰-۶۷۵]

۲۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۰
انجام: فقول الشیخ ضعیف ... قوله کتاب الوقوف والصدقات.
ازتجارت تا پایان وکالت و آغاز وقوف و صدقات؛ بی‌کا، تا: ۱۴ رجب۱۰۶۴ق، نیمه اول نسخه به خط عبدالعزیز بن حسن بن علی عاملی و مابقی به قلم محمد بن علی وهبی عاملی؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: محمد مهدی سبزواری؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۹گ، ۲۶و ۲۷سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۸۲]

۲۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تقدم الکلام فی استثناء القتل و الجرح من الاکراه فانه لاتقیة فیه ...
از ابتدای مقدمه تا انتهای امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، کا:محمدحسین بن سلطان محمد جرفادقانی، تا: چهارشنبه ۱۵ ذیقعده۱۰۶۵ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۰۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر:۳-۶۳۱] و [ف:۲۱-۱۲۷۵]

۲۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۰۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تقدم الکلام فی استثناء القتل و الجرح من الاکراه فانه لاتقیة فیه ...
از ابتدای مقدمه تا انتهای امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، کا:محمد حسین بن سلطان محمد جرفادقانی، تا: دوشنبه سلخ رمضان۱۰۶۵ق؛ تملک: محمد نصیربن محمد حسین جرفادقانی در ۱۰۶۹، حسین بن سید حسین موسوی در صفر ۱۱۵۶؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۱] و [ف: ۲۱-۱۲۷۵]

۲۵۸. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۳۰
فرائض تا آخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ جمادی الثانی ۱۰۶۵ق؛۴۷۵ص،۲۳سطر(۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۳۰۰]

۲۵۹. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۸۲
از کتاب العتیق تا پایان کتاب الفرایض؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره رمضان۱۰۶۵ق؛ مصحح، محشی، یادداشت استکتاب نسخه از محمد طالب بن حاج حیدر با مهر «الواثق بالله الغالب عبده محمد طالب» (بیضی)، یادداشتی به نقل از ابن المغازلی؛ مهر: «انی لکم رسول امین» (بیضی)، وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ ۲۴۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۴]

۲۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۱۹
آغاز: کتاب الخلع و المبارات الخلع بضم الخاء مأخوذ من الخلع بفتحها؛ **انجام:** لان الاسباب لاتنحصر فی الالفاظ
از باب خلع تا آخر باب نذر؛ خط: نسخ، کا:احمد بن عبدالعزیز بن حسن بن علی بن علی حسن شهیر به «حانینی»، تا: جمعه ۳ صفر۱۰۶۶ق؛ با نسخه اصل مقابله شده در اواخر ربیع الاول ۱۰۶۶ق؛ واقف:ملا محمد مهدی سبزواری، ۲۲ربیع الثانی ۱۱۲۰؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵-۶۲۶]

۲۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۲۲

آغاز: قوله بعد الخطبة الطهارة اسم للوضوء؛ **انجام:** فی حال الغیبة اقامه الحدود
ابواب طهارت و صلوة و زکوة و خمس و صوم (ناقص) و قطعه‌ای از باب جهاد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۶۶ق؛ واقف: محمد مومن بن شاه قاسم سبزواری، جمادی الاول ۱۰۶۶؛ جلد: مقوا، ۷۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۶۲۸]

۲۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۸۱-۱۹/۱۱

آغاز: بسمله القسم الرابع فی الاحکاموهو اثنی عشر کتاباً کتاب الصید والذباحة انما ترجم الکتاب بالصید والذباحة لان الحیوان المأکول؛ **انجام:** برابر
مشتمل بر کتاب صید تا دیات؛ خط: نسخ، کا:صالح بن محمد بن عبدالله بن محمود سلامی نجفی، تا: یک‌شنبه ۲۶ربیع الاول۱۰۶۸ق؛ مصحح، مقابله شده، از روی چند نسخه اسماعیل موسوی حویزی انجام داده و درصفحه آخر نوشته: «وفرغ من مقابلة من نسخ متعدده تصحیحاً بقدر الجهد والطاقة افقر الخلیقة الی الله الغنی اسماعیل الموسوی»؛ جلد: تیماج، ۴۲۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۰۴]

۲۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۶۷-۲۵/۵۷

آغاز: بسمله کتاب القضاء القضاء لغة یطلق علی احکام الشیء وامضائه ومنه وقضینا الی بنی اسرائیل وعلی الاتمام؛ **انجام:** الیوم الذی انا فیه عن معاصیه وتوفقنی لطلب مراضیه و ... کما هی اوامره ونواهیه بمحمد واوصیائه علیهم السلام
جلد سوم؛ خط: نسخ، کا:علی نقی بن محمد مهدی بن عبدالغنی بن بهاء الدین بن ابوالقاسم، تا: پنج‌شنبه ۶رجب۱۰۷۰ق؛ مقابله شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۰۱]

۲۶۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۸۶/۱-۶۰۵۸

جلد آخر و از فرایض؛ خط: نسخ، کا:محمد حسین بن سلطان محمد، تا: شنبه ۱۲ رمضان۱۰۷۰ق؛ تملک: حاجی محمد علی بن حاجی محمد نصیر جرفادقانی که آن را به نوه دختری خود سید مرتضی بن محمد بن ابی القاسم موسوی در ۱۱۵۶ بخشیده، نصیر بن محمد حسین گلپایگانی در ۱۰۷۹ در دامغان؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۸۴گ، ۲۴سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۱۶۷]

۲۶۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱/۱۰۲/۲-۵۹۸۷

تا پایان بخش عبادات؛ خط: نسخ، کا:نبی بن محمد صالح تونی، تا: ۶-۱۰۷۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۱۸۷]

۲۶۶. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹

خط: نسخ، کا:محمد کاظم بن اسماعیل ابهری، تا: ذیحجه ۱۰۷۱ق؛ تملک: هبة الله بن محمد رضوی، حسین بن ابی القاسم بن ابی الحسن رضوی در رجب ۱۳۰۸؛ ۱۹۷ص، قطع: رحلی [نشریه: ۷-۴۳]

۲۶۷. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی شاگرد مجلسی اول، تا: ۱۰۷۱ق [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۲]

۲۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۰۷

نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ، کا:محمد زمان بن علی شهمیرزادی، تا: ۱۰۷۱ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد معصوم الطباطبائی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۶۱۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۲۱-۱۷۸]

۲۶۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۳۵

آغاز: جلد اول - بسمله - الحمدلله رب العالمین ... القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً، قوله، کتاب التجارة، قد سبق فی کلام المصنف ره فی زکوة، التجارة، قد سبق فی کلامالمصنف ره فی زکوة، التجارة، کغیره ما یدل علی ان المراد بالتجارة عقد المعاوضة؛ جلد دوم - بسمله و به نستعین - کتاب الوقوف و الصدقات؛ قوله، الوقف عقد ثمرة بحبس الاصل و اطلاق المنفعه؛ **انجام:** جلد اول - علی تقدیر رده بالعیب و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله - کتاب الوقوف و الصدقات - تم المجلد الثانی من هذا التعلیق ... سنة اثنین و سبعین بعد الالف من الهجرة ...؛ جلد دوم - لانه لوصح لوجب المسمی اذا لمقتضی لبطلان المسمیهو توقفه علی صحة النکاح المتقدم - تم الجرء الاول و هو النصف الاول من کتاب «شرح» شرایع الاسلام و الحمدلله وحده ...
دو جلد است: جلد اول شامل تجارت تا عاریه و عاریه. جلد دوم شامل کتب وقوف و صدقات تا وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: آغاز (صفحه اول آن افتاده و بعدها دیگری نوشته و بدان ملحق کرده)؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۷۳گ، ۲۴سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲-۱۲۶]

۲۷۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۲۸

شامل کتاب الایلاء و کتاب العتق و کتاب الصید و الذبح؛ خط: نسخ، کا:میر سید علی ابن میرقاسم حسینی مشهدی، تا: ۱۰۷۲ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۲۴سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۲۰/۵×۲۶سم [ف: ۲-۱۲۹]

۲۷۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۷۱

آغاز: فرایض - هو جمع فریضه بمعنی مفروضه من الفرض؛ **انجام:** فرغ من تعلیقه مصنفه ... زین الدین بن علی ... عام اربع و ستین و تسعمائه تقبل الله تعالی ... فرغ من تحریر هذا الکتاب ... اثنین و سبعین و الف ... ابن مرحوم حاجی میر قاسم میر سید علی الحسینی المشهدی.
کتاب‌هایفرایض تا دیات؛ خط: نسخ، کا:میر سید علی حسینی مشهدی ابن حاجی میر قاسم، تا: ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: مقوا با تیماج، ۲۵۰گ، ۲۴سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲-۱۲۷]

۲۷۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۲۹

آغاز: کتاب النکاح - قوله - کتاب النکاح - اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی کثیراً و فی العقد بقلة؛ **انجام:** فاذا وجد

الکفارة کفر و قد تقدم البحث فی ذلک کله - تمت ... سنة اثنین و سبعین بعد الف من الهجرة.
جلد چهارم از نکاح و خود شامل چهار کتاب است(کتاب النکاح، نکاح المنقطع، ایقاعات، الخلع و المبارات)؛ خط: نسخ، کا:میر سید علی ابن قاسم، تا: ۱۰۷۲ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۲۴سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲-۱۲۸]

۲۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۷

آغاز: ذلک القدر المطلوب منه بالکسب
از آخرین صفحه کتاب نکاح تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، کا: صدرالدین محمد بن صفی الدین محمد (غالباً)، تا: رجب ۱۰۷۲ق، عبدالمطلب حسینی (بعضاً) در ذیحجه ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده (توسط کاتب دوم)؛ جلد: تیماج، ۴۹۵گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸/۷×۳۱/۳سم [ف: ۲۱-۱۲۹۲]

۲۷۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۸۵

از اول کتاب نکاح تا اول صید و ذباحه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۳ق؛ سال ۱۰۷۳ به وسیله غیاث الدین محمد بن فیض الله طباطبایی با نسخه مؤلف مقابله و تصحیح شده؛ تملک: صدر الدین و عاریه نزد سعد الجزایری النجفی ۱۱۵۲، محسن بن شیخ یوسف فیاض، غیاث محمد حسنی حسینی طباطبایی با مهر «غیاث الدین محمد بن فیض الله الحسنی الحسینی ۱۰۷۲» (بیضی)، عبدالرحیم بن محمد یوسف جیلانی با مهر «... عبدالرحیم»؛ مهر: «الراجی الی الله الاحد عبده محمد بن عبدالصمد» (مربع)؛ واقف: از ترکه حاجی کلبرضا، ۱۲۶۶؛ جلد: تیماج، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف:-۳۷۲]

۲۷۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۷۸

آغاز: کتاب الحج قوله الحج و ان کان فی اللغة القصد فقد صار فی الشرع اسما لمجموع المناسک؛ **انجام:** هذا کله فی العمرةالواجبة باصل الشرع اما الواجبة بالسبب فوقتها.
کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ جمادی الثانی۱۰۷۳ق؛ مصحح، یادداشتی درطلسم به خط«صمغی الدین طریح»؛ تملک: محمد یونس بن یس نجفی؛ مهر: کتابخانه ضیاءالدین نوری (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۳]

۲۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تقدم الکلام فی استثناء القتل و الجرح من الاکراه فانه لا تقیة فیه ...
ج۱؛ خط: نسخ، کا:شیخ منور، تا: ۳ ذیقعده۱۰۷۳ق؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۲۱-۱۲۵۱]

۲۷۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۶۱

بخش دوم کتاب؛ خط: نستعلیق، کا:جهان شاه، تا: صفر۱۰۷۴ق؛ جلد: میشن، ۲۵۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۲سم [ف:۱-۴۹۳]

۲۷۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۲۲/۲

فرائض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۵۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳-۱۸]

۲۷۹. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶

از آغاز کتاب الوقف تا پایان کتاب اللعان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۵ ربیع الثانی۱۰۷۹ق، جا: فارس؛ ۳۱۹گ، اندازه: ۱۸×۲۶سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:-۲۷]

۲۸۰. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۵۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قوله القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتاباً کتاب التجارة قد سبق فی الکلام المصنف فی زکوة التجارة کغیره مایدل علی ان المراد عقد المعاوضة بقصد الاکتساب؛ **انجام:**وهو صدور العقل من اهله فی محله وانتقاء المانع او لاحق لغیره الان فی رقبتها ویحتمل بطلان عتق بعضها علی کل التقدیر ولانه لوصح لموجب المسمی او المقتضی لبطلان المسمی ... صورة خط المصنف رحمة الله.
جلد اول (کتاب التجارة تا پایان کتاب الوصایا)؛ خط: نسخ، کا:اصیل بن عبدالباقی، تا: ۱۴ رمضان۱۰۷۹ق؛ ۱۴۸گ، ۳۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف مخ]

۲۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۹۶

آغاز: هو النجاسة و الفرق بینهما بأن الاول افتقر الی النیة؛ **انجام:** فی وجوب سقی الزرع و الشجر و حرثه مع الامکان قولان اشهرهما العدم تم قسم العقود بحمدالله ... علی مشرفها السلام.
ج۴-۱، از تعریف ماء مطلق تا اخر قسم عقود (نفقة المملوک)؛ خط: نسخ، کا:سلطان محمد بن رفیع الدین محمد، تا: ۱۰۷۹ق؛ مجدول،مصحح،محشی؛اهدایی:رهبری،مهر۱۳۸۶؛کاغذ:کشمیری ، ۴۰۵گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷/۴سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۷۵

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۳۱۳]

۲۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۹۸

آغاز: بسمله، کتاب الوقوف و الصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبیس الأصل؛ **انجام:** لان تنصیفه قبل الدخول مشروط بالطلاق و بدلیل خاص ... و فرغ من تسویده بید مؤلفه الفقیر ... اواخر شهر جمادی الآخرة سنة ثلث و ستین و تسعمایة ...
از ابتدای وقف تا انتهای لعان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۷۹ق؛ واقف: سید عبدالباقی آیةاللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: میشن، ۴۱۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۵۹]

۲۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۲

آغاز: اذا لم یسمعها الأجانب قوله و حفظ کتب الضلال؛ **انجام:** اذا المقتضی لبطلان المسمی هو لتوقفه علی صحة النکاح المتقدم.
از تجارت تا وصایا؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالعلی بن مقصود، تا: چهارشنبه ۱۴ جمادی الاول۱۰۸۰ق؛ افتادگی: آغاز(دو برگ از ابتدای آن ساقط است)؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۳سم [ف: ۲۱-۱۲۷۰]

۲۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۲۳

آغاز: بسمله، حمدله، القسم الثانی فی النکاح المنقطع قوله و هو سائغ فی شرع الاسلام ... اتفق المسلمون علی ان هذا النکاح؛ **انجام:** فی وجوب سقی الزرع و الشجر و حرثه مع الامکان قولان اشهرهما العدم تم قسم العقود بحمدالله ... علی مشرفها السلام.
نکاح تا دیات؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ رجب۱۰۸۰ق؛ تملک: سید جواد بن مرتضی حسنی حسینی طباطبایی، محمد بن محمود طباطبایی برادران سید بحرالعلوم؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۱۴گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۲] و [ف: ۲۱-۱۳۰۰]

۲۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۵

آغاز: کتاب العتق و هو لغة الخلوص؛ **انجام:** برابر
از کتاب عتق تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا:علی بن مبارک بن محمد بن عبدالله عروانی، تا: دوشنبه ۴ صفر۱۰۸۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۹۴گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵-۶۲۶]

۲۸۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴

از عتق تا لقطه؛ خط: نسخ، کا:شیرازی، محمد باقر بن غیاث الدین محمود، تا: ۱۰ ذیحجه۱۰۸۱ق؛ محشی با نشانه «ع ل، نهایه ابن اثیر، منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج ، ۳۳۱گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف:-۶۶۱]

۲۸۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۸

کتاب الفرائض تا دیات؛ خط: نستعلیق، کا:محمد تقی بن عبدالباقی کاتب علائی، تا: ۱۰۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف:۱-۴۲۳]

۲۸۸. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر
کا: محمد نقی بن عبدالباقی (کاتب علایی)، تا: ۱۰۸۲ق [نسخه‌پژوهی: ۱-۱۵۸]

۲۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۳۴

آغاز: بسمله باب النکاح اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی؛ **انجام:** قولان اشهرهما العدم. تم قسم العقود ... تمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق [رایانه]

۲۹۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۵

آغاز: کتاب الخلع و المبارات، الخلع بضم الخاء من الخلع بفتحها و هی النزع لان کلاً من الزوجین لباس الآخر؛ **انجام:** و القول الثانی لابن ادریس استناداً الی ان دمه عمداً لخطأ الجانی ...
از جلد ۵ تا ۷ کتاب و از کتاب خلع و مبارات تا پایان کتاب دیات؛ خط: نستعلیق، کا:علیخان بن علی نقی (کاتب کتاب صید و ذباحه)، تا: ۱۰۸۲ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه» و غیر آن، مجدول؛ تملک: مولی محمد علم الهدی إبن فیض کاشانی به سال ۱۰۷۱ق؛ مهر:«صراط علی حق نمسکه عبده محسن» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۳۹۵گ، ۲۷-۲۹سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۳۴-۴۸۷]

۲۹۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۸۴/۲

آغاز: کتاب الفرائض هو جمع فریضة بمعنی مفروضه من الفرض و هو التقدیر و القطع؛ **انجام:** و ذلک مجموع عشرین دینارا فبین ان القسمة صحیحة و الله الموافق.
ج۶، از «کتاب الفرائض» تا پایان؛ خط: نستعلیق، کا:ابوالبقاء عبدالغفار، تا: ۱۰۸۴ق؛ محشی، در چهارشنبه ۲۲ شعبان ۱۰۸۵ توسط یکی از علما تصحیح و مقابله شده؛ واقف: فاطمه بیگم فرزند ابوالبقاء رشتی، ۱۱۲۸؛ جلد: گالینگور، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۵-۵۴۷]

۲۹۲. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۰

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا:محمد مقیم بن میر حیدر محمد، تا: ۹ شوال۱۰۸۴ق، مقیم درگرهرود اراک؛ مصحح، محشی؛ واقف: طهماسب قلی خان، ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۱سطر، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف:-۲۱]

۲۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۴۹

آغاز: قوله القسم الثانی اتفق المسلمون علی ان هذا النکاح کان سائغاً فی صدر الاسلام؛ **انجام:** برابر
ج۷؛ خط: نستعلیق، کا:بهاءالدین علی بن ابراهیم آشتیانی قمی، تا: ۱۱ شوال۱۰۸۵ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۴] و [ف: ۲۱-۱۳۰۸]

۲۹۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۹۵

خط: نسخ تحریری، کا:محمد هادی بن محمد جعفر، تا: ۲۰ رجب۱۰۸۶ق؛ تملک: عبدالرشید بن عبد الرحیم کرمانی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۴۷گ، ۲۴سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۴-۱۳۵۷]

۲۹۵. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۷۳

از کتاب التجاره تا آخر نکاح؛ خط: نسخ، کا:فخرالدین بن میرزا علی، تا: رمضان۱۰۸۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷۰۳ص، ۲۱ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۳۰۲]

۲۹۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۹

فرائض و مواریث تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا:طبسی، محمد علی بن نذری علی، تا: سه‌شنبه ۱ رمضان۱۰۸۶ق؛ به‌وسیله مالک آن سلطان محمود طبسی در خراسان مقابله شده؛ تملک: ابوالقاسم بن ملاعلی رضا، قاسم علی بن حاج محمد طاهر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۳ سطر (۱۲/۵×۱۷/۵) [ف:-۷۹۹]

۲۹۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۲۸

آغاز: متاب العتق. هو لغه الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقاً؛ **انجام:** تم قسم الایقاعات و بتمامه تم ... و صلواته علی سیر رسله محمد و اله.
از کتاب العتق تا آخر کتاب الدیات؛ خط: نسخ خوش، کا:حسینی سمنانی، محمد هاشم بن ابراهیم، تا: جمعه ۱۱ ربیع الثانی۱۰۸۶ق، برای مولا محمد مومن؛ مهر:«انی عبدالله آتانی الکتاب»

(چهارگوش)؛ جلد: مقوا، ۹۱گ، ۲۲سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف:-۲۷۸]

۲۹۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۳۱

آغاز: بسمله قوله کتاب الفرایض. هو جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض و هو التقدیر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، کا:حسینی سمنانی، محمد هاشم بن ابراهیم، تا: ۱۵ذیقعده۱۰۸۶ق، به‌خاطر حاج عبدالکریم؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج،۲۴۶گ،۲۲سطر(۱۰/۵×۱۸/۵)،اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف:-۲۰۶]

۲۹۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۵/1

خط: نسخ، کا:شرف الدین بن امین الدین حلی، تا: دوشنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۰۸۷ق؛ اندازه: ۱۸×۲۳سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۸۲]

۳۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۲۶-۳۱/۶

آغاز: بسمله کتاب الوقف قوله الوقف عقد ثمرته تجیس الاصل واطلاق المنقعة عرف الوقف ببعض خواصه تبعاً؛ **انجام:** قوله وفی السن القصاص وان کانت سن متفر وعادت ناقصة ... وان حاومت ساتها بان سقطت سائر الاسنان

وقف تا قصاص؛ خط: نسخ، کا:محمد مؤمن بن محمد هاشم حسینی، تا: ۵ ذیقعده۱۰۸۷ق؛ جلد: مقوا، ۴۲۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۸-۴۳۰۱]

۳۰۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳

از کتاب هبات تا کتاب نکاح؛ خط: نسخ، کا:کیخسرو بن خواجه علی قهپانی، تا: سلخ ذیحجه۱۰۸۷ق؛ مقابله شده توسط محمد امین کرزانی؛ مهر: «یا هادی المضلین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۹۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳-۲۴۲]

۳۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۸۳

آغاز: بسمله، حمدله، القسم الثانی فی النکاح المنقطع قوله و هو سائغ فی شرع الاسلام ... اتفق المسلمون علی ان هذا النکاح؛ **انجام:** و کذا القول فی الوارث و لا یستسعی الجاریة مطلقاً و ان ضاع الثمن.

ازاول طهارت تا انتهای «الفصل التاسع فی بیع الحیوان»؛ خط: نسخ، کا:اسماعیل بن ابراهیم بن علی جزایری، تا: ۱۵ ربیع الثانی۱۰۸۷ق؛ مصحح؛ تملک: محسن بن محمد طاهر طالقانی و فرزند او محمد؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۱۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۲] و [ف: ۲۱-۱۲۷۴]

۳۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۹

آغاز: بین المکره واضح اذ لا قصد لهم الی العقد؛ **انجام:** و کیف کان فقول الشیخ ره ضعیف و کذا تعلیله کتاب الوقوف ...

از کتاب الإجاره تا انتهای وکالت؛ خط: نسخ، کا:فخرالدین محمد بن میرزا علی جاجرمی، تا: اواخرصفر۱۰۸۸ق؛ واقف: غلامرضا عرب، مرداد ۱۳۶۴؛ جلد: مقوا، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۹۸]

۳۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کذا تعلیله

از اول کتاب تا آخر باب وکالت؛ خط: نسخ، کا:محمد طاهر بن کمال الدین شوشتری، تا: جمادی الاول۱۰۸۹ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ ۴۰۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۵-۶۲۳]

۳۰۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۸۶

صلات تا آخر وکالت؛ خط: نسخ، کا:حسین بن ابراهیم بن حسین بن عبدالله بن حسین جمری بحرانی موالی، تا: ۱۰۸۹ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ تملک: محمد رحیم در ۲۲ رجب ۱۳۱۴؛ ۳۰۹گ، اندازه: ۲۰×۲۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۱]

۳۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لأن الأصل برائة ذمته من الزاید عما یقربه و الله الموفق و المعین ...

خط: نسخ، کا:علی بن محمد حویزی، تا: ۱۲ شعبان۱۰۹۰ق؛ مصحح؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج ، ۲۸۲گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۹/۲×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۲۷۴]

۳۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۹

آغاز: بسملة کتاب الجهاد الجهاد لغة هو فعال من الجهد بفتح الجیم و هو لغة المشقة، یقال جهد الرجل من کذا ای جد فیه و بالغ؛ **انجام:** فلا یجب القیام بعمارته و لازراعة الارض لکن یکره ترکه ... و الشجر و حرثه مع الامکان قولان اشهر هما العدم و تم العقود بعون الله تعالی و حسن توفیقه و الحمدلله أولا و آخرا و علی کل حال. کتبه الفقیرا المحتاج الی رحمة الله الغنی میرزا محمد ابن ملا محمد صالح حاجی ... و الحمدلله رب العالمین

از کتاب جهاد تا آخر کتاب نکاح؛ خط: نسخ، کا:میرزا محمد بن ملا محمد صالح جاجی، تا: ۱۰۹۰ق؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۵۵گ، ۳۱سطر (۱۰×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۱-۲۸۴]

۳۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۲۸-۱۳/۸

آغاز: من حیث ان مسائل الفرائض غیر مبتنیة علی اصول معقولة ولاهل البیت ع فی الفرائض اصول خاصه؛ **انجام:** برابر

ارث تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:جمادی الثانی۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ برگ اول کتاب ... از شیخ بهائی است درتفسیر با این سرآغاز «الحمدلله الذی دلنا علی الطریق القویم ومن علینا بالهدایة الی الصراط المستقیم»؛ جلد: مقوا، ۲۶۱گ، ۲۳-۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۰۶]

۳۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۴۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام ... القسم الثانی فی النکاح المنقطع، قوله و هو سائغ فی دین الاسلام لتحقق شرعیة و عدم ما یدل علی رفعه؛ **انجام:** فاذا جمعتها مع ما سبق بلغت ثلاثین حبة ففی عشرة قواریط و ذلک مجموع عشرین دینارا فتبین ان القسمة صحیحة و الله الموفق. تم کتاب الفرائض ...

شامل: نکاح تا لقطه و فرائض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ مصحح، محشی با استفاده از کتبی همچون ارشاد، شرح شهید، شرح کبیر، نهایه، قاموس، کنزاللغة و با امضای «منه» و «ع ل»؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۸گ، ۳۲سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه:

۲۰/۸×۳۰/۷سم [ف: ۱۳-۵۵]

۳۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۰۲۹

از آغاز تا پایان قسم یکم؛ خط: نسخ، کا:حسن علی پسر جمال الدین محمد قهپایی، تا: ۱۰۹۲ق؛ تملک: محمد علی پسر حاج میرزا در ۱۲۲۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۵-۵۶۴]

۳۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۸

آغاز: بسمله، كتاب الفرايض هو جمع فريضة بمعنى مفروضة من الفرض و هو التقدير و القطع؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۷ رمضان۱۰۹۲ق؛ واقف:تقی بن محمد صادق موسوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۵/۲سم [ف: ۲۱-۱۲۵۷]

مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۳۶

همان نسخه بالا [چهار کتابخانه مشهد-ف:-۴۱]

۳۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۰۴

آغاز: بسمله، القسم الثالث فى الايقاعات وهى احد عشركتابا كتاب الطلاق الطلاق لغة حل القيد ويطلق على الارسال والترك يقال ناقة طالق اى مرسلة يرعى حيث شاء؛ **انجام:** برابر

طلاق تا دیات؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمود بیستون شهمیرزادی، تا: ۱۰۹۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰۹گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۶]

۳۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۸۴

از آغاز تا وکالت؛ خط: نسخ، کا:محیی الدین تویسرکانی فرزند علی افضل، تا: شنبه ۲۳ ذیقعده۱۰۹۴ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۹۰گ، ۳۰ سطر (۱۴/۵×۲۵)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۵-۵۶۵]

۳۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۲۸

آغاز: الفقهاء بهذه الايه على مسائل من الجعاله والضمان

قسمتی از کتاب ضمان و کتاب حواله و کفاله و کتب بعد ازآن تا قسمتی از کتاب نکاح (ابتداء نکاح منقطع)؛ خط: نسخ خوب، کا:محمد هاشم ابن میرزا محمد خوسفی قاینی، تا: ۱۰۹۴ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۳۳ص، ۲۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱-۴۵۶]

۳۱۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لان تنصفه قبل الدخول مشروط بالطلاق او بدليل خاص، تم الجزء الرابع من كتاب مسالك الافهام الى تنقيح شرايع الاسلام

شامل: ۱. قسم اول، کتاب‌های: طهارة، صلوة، زکواة، خمس، اعتکاف، حج، عمره، جهاد، امر بمعروف و نهی از منکر، ۲. قسم دوم در عقود و ایقاعات شامل کتابهای: تجارة، مفلس، حجر، شرکة، مضاربه، مزارعه و مساقات، و دیعه، وکاله، ۳. کتاب الوقوف و الصدقات، ۴. کتاب النکاح که خود شامل چهار کتاب است: النکاح، نکاح المنقطع ایقاعات، الخلع و المبارات؛ خط: نسخ ریز، کا:علی بن عبدالقدوس، تا: ۱۰۹۴ق؛ محشی؛ ۳۸۸گ، ۴۰سطر (۱۱/۵×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۳سم [ف: ۲-۱۲۴]

۳۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۷ معزی

آغاز: بسمله و به نستعين. حمدله. و الصلوة على سيدنا محمد واله الطاهرين قد سبق فى كلام المصنف فى زكوة التجارة كغير ما يدل على ان المراد بالتجارة عقد المعاوضة؛ **انجام:** و يحتمل بطلان النكاح لبطلان عتق بعضها على كل تقدير، ولانه لو صح لوجب المسمى، اذا المفتضى لبطلان المسمى هو توقفه على صحة النكاح عتق بعضها على كل تقدير.

از کتاب تجارة تا کتاب الوصية؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ ربیع الاول۱۰۹۴ق؛ مصحح؛ تملک: هدایت الله این محمد مهدی؛ جلد: تیماج مصنوعی مذهب، ۲۵۰گ، ۲۹ سطر (۱۲/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۳۹-۲۴۶]

۳۱۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۵۳

از کتاب الطهارة تا پایان کتاب الوصایا؛ خط: نسخ، کا:هادی بن علی رضا تنکابنی، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۱۰۹۵ق؛ واقف: ملا محمد باقر مجلسی، ۱۰۹۵؛ ۳۲۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۱-۱۱۱]

۳۱۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۲

آغاز: لفظ آخر اليها و يدل عليه منضما عليها صريحا كقوله صدقة موقوفة او محبسة او دائمة او موبدة

از کتاب الواقف تا پایان کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا:تقی بن حاجی محمد تقی جناز، تا: ۶ رمضان۱۰۹۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۳۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱-۳۰]

۳۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۷۱-۲۶/۵۱

آغاز: بسمله كتاب النكاح اعلم ان النكاح يستعمل لغة فى الوطى كثيراً وفى العقد يستعمل بقلة قال الجوهرى النكاح الوطى؛ **انجام:** يكره تركه اذا ادى الى الخراب وفى وجوب سقى الزرع والشجر وحرثه مع الامكان قولان اشهرهما العدم تم قسم العقود

ازکتاب نکاح تا پایان عقود؛ خط: نسخ، کا:حسن بن غلامعلی نجفی، تا: دوشنبه ۲۲ جمادی الثانی۱۰۹۷ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: مقوا، ۱۸۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۰۰]

۳۲۰. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لايخلو من شىء لان الاسباب لاينحصر فى الالفاظ تم قسم الايقاعات وبتمامه تمت

دوره کامل؛ خط: نسخ، کا:محمد صالح بن اسفندیار بیستون شهمیرزادی، تا: ربیع الثانی ۱۰۹۷ق؛ تملک: شیخ محمد صالح بن فضل الله علامه حائری مازندرانی؛ جلد: تیماج، ۶۹۵گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۶×۳۸سم [ف مخ]

۳۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۲۹

آغاز: بسمله، حمدله ... كتاب الوقوف و الصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبيس الأصل؛ **انجام:** لانها مسألة اجتهادية فيناط بنظر الحاكم.

از کتاب تجارت تا انتهای کتاب وکالت؛ خط: نسخ، کا:بهاءالدین

حافظ بن محمدتقی، تا: دهه اول شعبان۱۰۹۷ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۳۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۲۸۵]

۳۲۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۶۸

طهارت تا آخر حج؛ خط: نسخ، کا:ابن ملامحمد صالح حاجی میرزا محمد شهمیرزادی، تا: ۱۸ ربیع الاول۱۰۹۸ق؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۱]

۳۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذ المقتضی لبطلان المسمی هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم ...

از کتاب الطهارة تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نستعلیق، کا:أبوالشرف، تا: ۱۰۹۷ق تا۱۰۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمدبن امیراحمد به سال ۱۲۱۱ومهر «یارفیع الدرجات» (مربع)، رجب علی بن جمال الدین محمد؛ مهر: «قال انی عبدالله» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۹۴۸گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۲]

۳۲۴. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۵۳

جلد سوم از کتاب تجارت تا وقوف و صدقات؛ کا:ابن محمد حسین محمد مدعو به امین خوانساری، تا: سه‌شنبه ۱۵ محرم۱۰۹۹ق؛ مصحح؛ تملک: زین الدین بن محمد عیناثی احسائی بحرانی در شیراز در ۱۲۱۶ق؛ مهر: «بهاء دین محمد علی» (بیضی)؛ ۵۸۱گ، قطع: وزیری [اوراق عتیق: ۱-۲۷۴]

۳۲۵. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۸۶

آغاز: قوله کتاب النکاح اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی کثیراً وفی العقد بقلة قال الجوهری النکاح الوطی وقد یقال العقد وشرعا بالعکس مستعمل بالمعینین الا ان استعماله؛ **انجام:**وان هلکت لتحصیل فایدتها وبقی من المال مالا روح فیه کالعقار فلایجب القیام بعمارته ولازراعة الارض ... مع الامکان قولان اشهرهما العدم تم قسم العقود بعون الله تعالی.

کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا:محمدربیع بن سلطان محمد قهپایی، تا: جمادی الاول۱۰۹۹ق؛ مصحح؛ واقف: محمدعلی بن محمدباقرآرانی، شعبان ۱۳۲۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف مخ:-۱۵۰]

۳۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۲۸-۱۲/۱۸

آغاز: اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی کثیراً وفی العقد بقلة قال الجوهری النکاح الوطی؛ **انجام:** برابر

از اول کتاب نکاح تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵رجب۱۱۰۰ق؛ ۵۹۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۰۰]

۳۲۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۰۹۶

از آغاز تا امر بمعروف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۵۸گ، ۲۳ سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۵-۵۶۵]

۳۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۳۹-۲۵/۲۹

آغاز: بسمله حمدله القسم الثانی فی النکاح المنقطع قوله وهو سایغ فی شرع الاسلام لتحقق شرعه وعدم ما یدل علی رفعه اتفق المسلمون؛ **انجام:** والثانی منهما اقوی وان کان دلیل السبب لایخلو من شیء لان الاسباب لاینحصر فی الالفاظ تم المجلد الخامس

از کتاب نکاح تا آخر نذر؛ خط: نسخ، کا:حسن بن ذعل بن زبیدی، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴۳۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۰۲]

۳۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۲۵-۱۱/۱۲۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلوة علی افضل المرسلین وسید الاولین والاخرین ... القسم الثانی فی النکاح المنقطع وهو سایغ فی شرع الاسلام؛ **انجام:** وان قصد الالف فی مقابله الاولی فکذلک وان قصدها فی مقابلة غیرها اومقابلة الجمیع توجه عدم لزوم الالف لانه لم یقصد تملکها فی مقابلة الطلاق الصحیح

از نکاح منقطع تا نیمه کتاب طلاق؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶۱گ، ۲۹-۲۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۰۵]

۳۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۶-۵/۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان آثماً ضامناً وقد تقدم الکلام فی استثناء القتل والجرح من الاکراه وانه لا تقیه فیه والله الموفق

جلد اول شامل ۱۰ کتاب فقهی درعبادات (ازکتاب الطهارة تا آخر کتاب الامر بالمعروف والنهی عن المنکر)؛ خط: نسخ، کا:حواشی بخط محمد جعفر بن محمد حسین، تا: قرن ۱۲؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، با فهرست مفصل مطالب جلد اول توسط محمد جعفر بن محمد حسین؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۴۲۹۸]

۳۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷-۵/۴۷

آغاز: بسمله الحمدلله الذی احل البیع والشری للانام وحرم الغصب والربا علی الخاص و العام، آغاز مسالک: بسمله حمد له والصلوة القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتاباً قوله کتاب التجارة قد سبق فی کلام المصنف؛ **انجام:** وکیف کان فقول الشیخ ورحمه الله ضعیف وکذا تعلیله قوله کتاب الوقوف والصدقات

جلد دوم شامل ۱۵ کتاب فقهی (ازکتاب التجارة تا آخر کتاب الوکالة)؛ خط: نسخ، کا:حواشی به خط محمدجعفر بن محمد حسین، تا: قرن ۱۲؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، محشی، لیست مفصل جلد دوم کتاب مسالک توسط محمد جعفر بن محمد حسین آورده شده ودرآخر نسخه نوشته‌ای از وی مبنی برمقابله دقیق نسخه درغزه رمضان ۱۱۱۸ دیده می‌شود؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۸-۴۲۹۹]

۳۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۶۶-۲۶/۴۶

آغاز: بسمله ... فی العقود وفیه خسمة عشر کتابا ... کتاب التجارة قدسبق فی کلام المصنف فی زکوة التجارة کغیره؛ **انجام:** لخروج المستعیر عن الامانة خصوصا علی تقدیر التفریط فلایقبل قوله والاقوی الاول لان قبول قوله من حیث کونه منکرا لامن حیث کونه امینا قدتم کتاب العاریة

تجارت تا عاریه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: مرحوم

صفایی خوانساری در ۱۳۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸-۴۲۹۹]

۳۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۸-۵/۴۸

آغاز: بسمله الحمدلله الذی وقف ریاض جنانه علی من وفق لاجراء الصدقات وانشاء؛ آغاز مسالک: بسمله الحمدلله حق حمده والصلوة علی اشرف خلقه محمدوآله و صحبه کتاب الوقوف والصدقات قوله الوقف؛ **انجام:** وانکحوا الایامی منکم وما ذکر فی الاخبار أجود وهو اولی من النسخ

جلدسوم، ازکتاب الوقوف والصدقات تا آخر کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا:حواشی بخط محمد جعفر بن محمد حسین، تا: قرن ۱۲؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، محشی، فهرست تفصیلی مطالب جلدسوم توسط محمد جعفر بن محمد حسین دیده می‌شود ودر آخر نسخه نوشته‌ای از وی مبنی برمقابله دقیق نسخه درپنج‌شنبه ۲۶ ذیحجه ۱۱۱۸ آورده شده؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۸-۴۳۰۱]

۳۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۱۹-۲۸/۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** وعلی تقدیر ثبوت الضمان علیه باقراره او البینة تقبل قوله فی قیمة المتاع لان الاصل براءة ذمته من الزاید عمایقربه والله الموفق تم

از کتاب طهارت تا پایان تجارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳۴۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۸-۴۲۹۸]

۳۳۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۵۳

از وقف تا صدقه است و می‌رسد «مع الامکان قولان اشهر هما العدم»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۳۱۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۶سم [ف: ۱-۴۹۳]

۳۳۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۵۵

ج۲؛ خط: نسخ، کا:محمد بن علی، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۱۷۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۳سم [ف: ۱-۴۹۲]

۳۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۱۸

آغاز: الاول بالوصف... کتاب الحدود و التعزیرات. الحدود جمع حد و هر لغه؛ **انجام:** باعانه الذریعه الاجانب الذین غرموا لاصلاح ذات لابین

این نسخه یک برگ از پایین جزء پنجم و تمامجزء ششم را در بر دارد. پایان جزء پنجم چنین است:«و نختم الجزء الخامس من کتاب ممالک ... علی ید مصنفه ... زین الدین ... ذیقعده ۹۶۳ ... یا ارحم الراحمین»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۹۶گ، ۲۹سطر (۱۱/۳×۲۰/۳)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۷-۱۶۹]

۳۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۲

آغاز: بسمله، و اقسام ثلاثه القسم فی النکاح الدائم و النظر فیه یستدعی فصولاً؛ **انجام:** و قال علیه الحد و علیه الرجم لانه قد تقدم بعلم و قد تقدمت هی بعلم و کفارته ان لم یقدم الی الامام

خاتمه مجلد ثالث و مجلد رابع مسالک است و در آن سه کتاب: کتاب النکاح، کتاب الصداق، کتاب الخلع و المباراة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۸۵گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۲۶)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۸-۱۴۰]

۳۳۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۱۴

آغاز: قوله کتاب الوقوف و الصدقات الخ ...

از کتاب وقف تا آخر کتاب لعان و اول کتاب عتق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: هاشم منجم مورخ ۱۳۰۱ق؛ مهر:«یا هاشم الامور ۱۳۰۲» (دایره)؛ جلد: تیماج، ۳۶۲گ، ۲۴ سطر (۱۰×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸×۳۳سم [ف: ۳-۹۳۸]

۳۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۸۶

آغاز: بسمله، الخلع بضم الخاء ماخوذ من الخلع بفتحها وهی النزع لأن کلاً من الزوجین لباس الآخر؛ **انجام:** لان تنصیفه قبل الدخول مشروط بالطلاق و بدلیل خاص.

از کتاب الخلع تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا:ملانظام، تا: نیمه اولقرن۱۲؛ واقف: حاج آقای رمضانعلی شاکری، دی ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج، ۳۶۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۹۲]

۳۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۲۱

آغاز: بسمله. الحمدلله حق حمده و الصلوة علی اشرف خلقه محمد و آله؛ **انجام:** لأنها مسألة اجتهادیة فتناط برأی الحاکم.

مشتمل بر کتب فرائض، قضا و شهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: سید مصطفی صفائی خوانساری، سید یوسف حسینی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۱۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۳×۲۹/۳سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۸] و [ف: ۲۱-۱۲۵۸]

۳۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۰۱

آغاز: بسمله، کتاب الفرائض و النظر فی المقدمات و المقاصد و اللواحق؛ **انجام:** فاذا اردت ان تعرف نصیب الزوج.

حاوی مبحث فرائض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: مقوا، ۷۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۴/۵سم [ف:۲۱-۱۲۵۶]

۳۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بحیث یکون هذا الجزئی من جملة افراده کقوله کل من تکلم.

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: کاظم مدیرشانه‌چی، آبان ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۵۲]

۳۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۷۰۶

آغاز: بسمله. حمدله. القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتابا قوله کتاب التجارة و قد سبق فی کلام المنصف؛ **انجام:** فدخول مازاد یخرج العقد ... وضعه او تحتاج اثباته.

از ابتدای تجارت تا اخر مزارعه و مساقات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۱۳۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۷]

۳۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۱۸

آغاز: بسمله. الحمدلله حق حمده و الصلوة علی اشرف خلقه محمد و آله؛ **انجام:** لانها فراشة و لم یلحقها فراش اخرة شارکه فی الولد ...
از ابتدای «کتاب الوقف» تا اواسط «احکام الاولاد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: گالینگور، ۲۸۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۷]

۳۴۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۸۲
ارث تا دیات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ قطع: رحلی [ف:-۲۲۲]

۳۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۹۶
آغاز: لا یفتقران الاول ما لا یدرک بالحس و الثانی ما یدرک به غیر نام. قوله اما الجاری المدار بالجاری هو النابع غیر البئرسوی جری ام لا؛ **انجام:** برابر
شامل: طهارت تا احیاء الموات؛ خط: نسخ، کا: شیخ اسماعیل بن عبد الوهاب قرشی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲، به ظاهر دو کاتب آن را نوشته، دومین کاتب: شیخ اسماعیل بن عبد الوهاب قرشی؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرمی، ۵۵۰گ، ۴۳ سطر (۱۶×۲۸/۵)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۲-۱۷۳]

۳۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۰۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده توسط محمد بن محمد فصیح مراغی در نجف اشرف به تاریخ جمعه ۱۲ رجب ۱۲۱۱؛ ۴۰۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۷-۲۲۴]

۳۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۰۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تاریخ وقف: جمادی الاول ۱۱۵۶؛ ۳۵۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲۷-۲۲۵]

۳۵۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۴۷ - ب
از وقوف و صدقات تا پایان لعان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «س م د قدس سره، م ق رحمه الله»؛ تملک: محمد هادی حسینی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۳۸گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف:-۴۶۱]

۳۵۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۵ - ج
از نیمه‌های خلع تا نیمه‌های فرائض و پاره‌ای از حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۳۰گ، ۲۳سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف:-۴۶۱]

۳۵۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۳۹/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳-۱۲۵]

۳۵۳. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۸
آغاز: المیانه من الحی بغیر غسل و ان کان فیها عظم و الاول اولی؛ **انجام:** او نظیر هن فعلیه دم او یجمع بین الاخبار بالتخییر و هذه الاجوبة کلها ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۶۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف:-۱۳]

۳۵۴. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۲۳
کتاب طهارت تا ضمان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۸۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف:-۹۶]

۳۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۸۷
آغاز: بسمله کتاب النکاح اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوط کثیرا و فی العقد؛ **انجام:**و هو الاشبه و ان شاء دفعها الی المجنی علیه و فی روایه مسمع عن ابی عبدالله (ع).
جلد سوم و از کتاب النکاح تا کتاب التدبیر و المکاتبه و الاستیلاد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۳-۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی به امضای ابن مفلح و ع ل و غیره؛ تملک: حسین بن محمد محسن مشهور به تاج؛ یادداشت:«امانت از صاحب فضایل مآب آقا حاجی میرزا محمد هاشم سلمه الله تعالی نزد حقیر محمد شوشتری»؛ جلد: تیماج، ۵۲۸ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۵۰-۲۲۶]

۳۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۳۵
از تجارت تا نکاح و ناقص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ مهر: شیخ مرتضی انصاری؛ تاریخ وقف: ۱۲۶۴؛ جلد: تیماج، ۳۰۳گ، ۳۲سطر (۱۳/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۲۰/۵سم [ف: ۸-۶۵۵]

۳۵۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۸۶
آغاز: والخمس مع وجود هما و الافضل الخمس لان الزکوة؛ **انجام:** لایتم هذا الاختلاف لاستحقاق هذا التقدیرین.تم کتاب الایمان.
شامل بخش‌های خمس، شهادت، بیع، عتق، لعان، وکالت و ...؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۲۲سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف:-۱۶۶]

۳۵۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۲۹
آغاز: حمدله. و الصلوة ... القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً التجارة قد سبق فی کلام المصنف فی زکوة التجارة؛ **انجام:** قبض المبیع علی تقدیر رده و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله.
شامل: کتاب تجارت تا اول وقوف و صدقات؛ خط: نسخ، کا:احمد، تا: قرن ۱۲؛ تملک:محمد شریف اردبیلی، محمد علی بن عبدالرحیم در ۱۲۱۷ق؛ یادداشتی از معین بن احمد (فرزند کاتب) با مهر«العبد المذنب معین ۱۱۷۹» (بیضی)؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۹/۸/۲۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲-۵۸۳]

۳۵۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۱/۱
کتاب تدبیر تا کفارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۷ سطر (۱۳×۲۲) [ف:-۷۱۲]

۳۶۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**فی استثناء القتل و الجرح من الاکراه و انه لاتقیة فیه و الله الموفق و المعین
از ابتدا تا انتهای امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴۸۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲-۳۳۴]

۳۶۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۰۷
کتاب طهارت تا جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۹۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۶۱]

۳۶۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۹/۲-۵۸۸۵
از «خلع» تا «نذر»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «ع ل ر ه»؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۴۹گ، ۲۷سطر [آستانه قم:-۱۶۷]

۳۶۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۵/۲-۶۴۲۲
مجلد سوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ تملک: مهدی بن علی رضا بن کاظم شریف رضوی قمی اشعری؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۴۲گ، ۲۹سطر، قطع: رحلی [آستانه قم:-۱۶۷]

۳۶۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۴۷
آغاز: بسمله، الحمدلله ... فی العقود و فیه خمسة عشر کتابا، قوله:هو مبنی علی؛ **انجام:** و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله
جلد دوم، کتاب تجارت تا پایان وکالت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ مهر: «حسین منی و انا من حسین» (مربع)؛ واقف: سید حسین بن میر ابراهیم الحسینی، ۱۲۰۸؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲-۳۳۰]

۳۶۵. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۸/۲
از کتاب العتق تا پایان کتاب النذور؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۹۲گ (۵۶پ-۱۴۷ر)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:-۱۲۱]

۳۶۶. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۴۹
آغاز: کتاب الفرایض جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض و هو التقدیر و القطع؛ **انجام:** و حیث انتهت مسائل الکتاب التی تعلق الغرض ببحثها فنحمدالله تعالی علی نعمه.
کتاب الفرایض تا پایان شهادات؛ خط: نسخ، کا:احمدبن اسماعیل بن صالح بن احمدبن سعیدبن صالح بن ماجد مقابی جمری، تا: سه‌شنبه ۲۵ شوال۱۱۰۱ق؛ مصحح؛ تملک:علی اصغر هزار جریبی ولوئی به سال ۱۳۱۶، علی بن محمدبن حبیب خطی، حیدرطهمازی، عبدالحسین بن عبدالله بن محمد، علی بن ابراهیم بن شمس در ۱۴ محرم ۱۱۹۰؛ جلد: مقوایی، ۲۵۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [ف مخ:-۲۰۸]

۳۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۵۶
آغاز: کتاب الغصب اصل الغصب لغة اخذ الشئ ظلما و قیل اخذه ظلما جهارا و الاصل فی تحریمه قبل الاجماع؛ **انجام:** برابر
از ابتدای غصب تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا:محمد مؤمن بن خوشنام بن خدابنده دهخواربانی، تا: ۱۵ ذیحجه۱۱۰۲ق، جا: اصفهان؛ مصحح، ذیلاً یک برگ مسائلی که شیخ طوسی برخلاف اجماع ادعا نموده ضمیمه دارد؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۲۴۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۶]

۳۶۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۴۸
مشتمل بر کتب: کتاب تجارت، رهن، مفلس، حجر، ضمان، حواله و کفالت، صلح، شرکت، مضاربه، مزارعه و مساقاة، ودیعه، عاریه، اجاره، وکالة، وقوف، سکنی و حبس، هبه، سبق و رمایه وصیت و تمام کتاب نکاح؛ خط: نسخ خوب، کا:محمد یونس بن محمد خان همدانی، تا: ۱۱۰۳ق؛ دارای یک سرلوح خوب، مجدولمذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۵۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۱-۴۵۶]

۳۶۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۳-۵۹۲۶
از «وقوف و صدقات تا پایان کتاب»؛ خط: نسخ، کا:خلیفة بن یوسف نجفی، تا: یک‌شنبه ۲۲ ذیحجه۱۱۰۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۷۳گ، ۲۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۱۶۸]

۳۷۰. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۰۹
قسم اول و در عبادات؛ خط: نسخ خوب، کا:محمد علی تبریزی، تا: ۱۱۰۶ق؛ مجدول [ف:-۶۱]

۳۷۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۳
آغاز: بسمله کتاب القضاء. القضاء یطلق لغة علی احکام الشیی و امضائه و منه و قضینا الی بنی اسرائیل و علی الاتمام و منه ...
از اول - قضاء - تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا:محمد مؤمن شریف سبزواری، تا: جمعه ۲۵ رجب۱۱۰۶ق؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۲۱ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱-۲۱۱]

۳۷۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۱
آغاز: له ح بخلاف ما لوجهل الحال فان الاصل عدم الوط الا مادل الدلیل علی وجوب الاستبراء فیه؛ **انجام:** وان تقبل منا ما عملناه وان یسامحنا فیما اغفلناه ... فرغ من تعلیقه مصنفه العبد الفقیر الی عفو الله تعالی وکرمه زین الدین علی بن احمد الشامی العاملی
از کتاب النکاح تا آخر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه۲۱ ذیحجه۱۱۰۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی از «ع ل»، و با امضای «غفر الله صاحبه»، «منه ره»، مقابله شده، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۴۸۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف مخ: ۲-۴۹۵]

۳۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۰
آغاز: بسمله، الحمد لله حق حمده و الصلوه علی اشرف خلقه محمد و آله و صحبه؛ **انجام:** لان تنصیفه قبل الدخول مشروط بالطلاق او بدلیل خاص.
کتاب: وقوف و صدقات، سکنی و حبس، هبات، سبق و رمایه، وصایا، الطلاق، خلع و مباراه و ظهار و کفارات و ایلاء و لعان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۳۶گ، ۳۰ سطر (۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۷-۳۱۸]

۳۷۴. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۹
شامل هشت کتاب است: کتاب الوقوف، کتاب السکنی، کتاب الهبات، کتاب السبق و الرمایه، کتاب الوصایا، کتاب النکاح، کتاب النکاح المنقطع و کتاب الطلاق؛ خط: نسخ، کا:سلطان محمد ربیع، تا: ۱۱۰۸ق؛ محشی، مقابله شده؛ تملک: محمد بن محمد هادی العاملی شیخ الاسلام؛ جلد:تیماج مذهب، ۳۸۳گ،

۲۵سطر (۱۱/۵×۱۸/۳)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۳سم [ف:-۶]

۳۷۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵۶-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیلا فی قبض المبیع علی تقدیر رده بالعیب کیف کان فقول الشیخ ضیف و کذا نقلیه. تم. تم بعون الله و حسن توفیقه.

از آغاز تا پایان کتاب الوکاله؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۳ رجب۱۱۰۹ق؛ مجدول؛ تملک: محمد بن حسین بن احمد بن عبدالجبار در قطیف ۱۱۸۴ق، نعمة بن حسن بن نافع، یاسین بن صلاح الدین شعبان ۱۱۴، محمد بن عبدالنبی بن نعمة الله بحرانی؛ ۷۰۳ص، ۳۰سطر (۱۲×۲۷)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۷]

۳۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۱۸-۲۳/۳۸

آغاز: بسمله حمدله صلاة القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشرکتاباً کتاب التجارة قد سبق فی کلام المصنف فی زکاة التجارة؛ **انجام:** بل لایجوز رده علی الوکیل لانه یتعزل بالبیع ان لم یکن وکیلا فی قبض المبیع علی تقدیر رده بالعیب وکیف کان فقول الشیخ ضعیف وکذا تعلیله قوله کتاب الوقوف والصدقات تم المجلد الثانی

ازمتاجر تا وکالت؛ خط: نسخ، کا:محمدرضا بن محمد مؤمن شولستانی، تا: ۱۱۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۸-۴۲۹۹]

۳۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۵

از کتاب وقف تا اواخر نکاح؛ خط: نسخ، کا:سید علی بن میر بدیع حسینی تویسرکانی، تا: جمعه ۱۳ رجب۱۱۱۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۵گ، ۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۶-۴۱]

۳۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۷۰

از آغاز طهارت تا پایان وکالت؛ خط: نستعلیق، کا:نورالدین محمد بن محمد گلاب لاهیجی، تا: پنج‌شنبه ۱۴ شعبان۱۱۱۱ق؛ مصحح؛ تملک: سید محمد علی روضاتی؛ جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۶-۲۲۲]

۳۷۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۹/۲-۶۴۲۳

از «قسم دوم نکاح منقطع تا پایان کتاب»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ ربیع الاول۱۱۱۱ق؛ تملک: مهدی بن علی رضا بن کاظم شریف رضوی قمی اشعری؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۵۵گ، ۲۹سطر، قطع: رحلی [آستانه قم:-۱۶۷]

۳۸۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۱۰

طهارت تا جهاد؛ خط: نسخ، کا:سید علی بن میر بدیع حسینی، تا: ۱۱۱۱ق [ف:-۸۴]

۳۸۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۸۴

وقف تا ایلاء؛ خط: نسخ، کا:احمد بن اسماعیل بن صالح بن احمد ابن سعید جمری، تا: یک‌شنبه ۱۶ ذیحجه ۱۱۱۳تا ۱۱۱۵ق؛ بخشی از آن از روی نسخه شیخ اجل فاضل کامل ... ملا محمود بن محمد بن علی بن حمزه لاهیجانی نوشته شده؛ ۴۲۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱-۲۴۴]

۳۸۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۹

عتق تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا:احمد بن عبدالله بن احمد بن اسماعیل غروی والی، تا: ۱۴ شعبان۱۱۱۳ق؛ امانت از احمد بن محمد مومن ثامری کعبی نزد محمد سید خلیفه موسوی سال ۱۲۴۸؛ ۳۵۱گ، اندازه: ۲۰×۲۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۱]

۳۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۳۰۵

آغاز: کتاب الغصب اصل الغصب لغة اخذ الشئ ظلما و قیل اخذه ظلما جهارا و الاصل فی تحریمه قبل الاجماع؛ **انجام:** فی العمرة الواجبة باصل الشرع اما الواجبة بالسبب فوفتها عد حصوله تم.

از ابتدای مقدمه تا انتهای «کتاب الحج»؛ خط: نسخ، کا:محمد سعید بن محمد علی خلیلی هزار جریبی، تا: ربیع الثانی۱۱۱۵ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۴۸

همان نسخه بالا [مؤید: ۲-۲۲۳]

۳۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۰۹

آغاز: بسمله، کتاب الاقرار و هو لغة الإثبات؛ **انجام:** و ذلک مجموع عشرین دیناراً فتبین ان القسمة صحیحة.

از کتاب الاقرار تا انتهای فرائض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۱۱۵ق؛ مصحح؛ ۱۵۴گ، ۲۵-۳۲سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۵/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۰۴]

۳۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۹

آغاز: بسمله، الحمدلله تعالی کماله و جعله خالصاً لوجهه بمنه و کرمه و اتفق الفراغ من تسویده ظهر یوم الاثنین مقارناً لا ذان الموذن ثامن شهر صفر ختمه الله تعالی بالخیر و الیمن و الظفر سنه ۹۶۳هـ.ق. حامداً مصلیاً مسلماً

شامل:کتاب الطهارة، کتاب الصلوة، کتاب الزکوة، کتاب الخمس، کتاب الصوم، کتاب الاعتکاف، کتاب الحج، کتاب العمره، کتاب الجهاد، کتاب امر بمعروف و نهی از منکر، چون قسمت عبادات تمام می‌شود، قسمت عقد و ایقاعات تا آخر «وصیت» می‌آید؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسین بن محمد هادی کاشانی، تا: ۱۱۱۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۲۴گ، ۲۹سطر (۱۲/۵×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۸-۱۵۴]

۳۸۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۹۸

آغاز: عن کثیر عن المقاصد الدینیة و حصول الولد الصالح و لازوجة الصالحة غیر معلوم؛ **انجام:** لایقتضی اللزوم لان المراد من العقد الجائز و الایقاع جواز تسلط کل منهما علی فسخه سواء ....

از کتاب النکاح تا اوائل کتاب الجعاله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ ذیحجه۱۱۱۶ق؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۳۲۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳-۶۷۱]

۳۸۷. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

کا: ضیاء الدین شاه مرتضی، تا: شعبان۱۱۱۷ق [دلیل المخطوطات

کاشف الغطاء: ۱-۱۴۴]

۳۸۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۰۵

از تجارت تا وکالت؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالوهاب بن صفی الدین محمد حسینی، تا: ۱۰ ربیع الاول۱۱۱۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵-۵۶۵]

۳۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۴

آغاز: بسمله، کتاب اللعان هو لغة مصدر لا عن یلاعن؛ **انجام:** اما لو اعترف له بالملک لاباعتبار البینة لم یرجع علیه لاعترافه بالظلم من الثانی و یتلوه کتاب المواریث.

از «لعان» تا دیات؛ خط: نستعلیق، کا:محمد تقی بن محمد حسین سبزواری، تا: چهارشنبه ۲۹ربیع الاول۱۱۱۷ق؛ مذیل است به «ماخالف شیخ الطائفة اجماعات نفسه»، مجدول، دارای سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج، ۳۸۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۹۳]

۳۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۹

آغاز: بسمله، کتاب الجهاد و هو فعال من الجهد فتح الجیم و هو لغة المشقة؛ **انجام:** کما ان اسم الا کلة یقع علی ما تحویه جلسة علی الاعتیاد.

از کتاب الجهاد تا کتاب الأیمان؛ خط: نستعلیق، کا:محمد تقی بن محمد حسین سبزواری، تا: سه‌شنبه۱۶ ربیع الثانی۱۱۱۸ق؛ مجدول، دارای سرلوح منقش؛ جلد: تیماج، ۴۶۶گ، ۲۶و۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۹/۴سم [ف: ۲۱-۱۲۷۸]

۳۹۱. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۶۰

کتاب العبادات تا امر به معروف؛ خط: نسخ، کا:حسین بن احمد کرجی، تا: ۱۱۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۵ص، ۲۸ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۳۰۰]

۳۹۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۷۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً؛ **انجام:** و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله ... المفتتح الاول.

از نیمه دوم و از آغاز کتاب تجارت تا پایان وکالت؛ خط: نسخ، کا:نعمت آصف بن محمدباقر حسینی رود باری، تا: صفر۱۱۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۴۹۸ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲-۲۲۸]

۳۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۹-۵/۴۹

آغاز: فهرست:بسمله الحمدلله الذی امرالناس بالنکاح لیهدیهم الی طریق الخیر ...؛ کتاب: حمدله وصلاة. القسم الثانی فی النکاح المنقطع وهو سایغ فی دین الاسلام؛ **انجام:** فی العدة کالقول فی جواز الرجوع وقد تقدم وسیاتی البحث فی هذه المسائل فی مواضع متفرقه.

جلد چهارم (از القسم الثانی فی النکاح تا آخر طلاق)؛ خط: نسخ، کا:حواشی محمدجعفر بن محمد حسین، تا: ۱۱۱۹ق؛ مصحح، دارای علامات بلاغ، محشی، مقابله شده، با فهرست مفصل مطالب این جلد ازمحمدجعفر بن محمد حسین در۱۱۲۵ ق؛ تملک: محمد مهدی بن رضی الدین محمد هروی بامهر «المهدی من هدیت»(مربع)؛۱۷۵گ،۲۳سطر،اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۸-۴۳۰۱]

۳۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۰-۵/۵۰

آغاز: فهرست:بسمله الحمدلله الذی نزل الفرقان لیظهر الحلال والحرام ... وبعد فهذا فهرست مجلد الخامس؛ آغاز کتاب: بسمله کتاب الخلع والمباراة. الخلع بضم الخاء مآخوذ من الخلع بفتحها وهو النزع؛ **انجام:** وان کان دلیل السبب لا یخلو من شیء لان الاسباب لا تنحصر فی الالفاظ

جلد پنجم (از کتاب الخلع والمباراة تا آخر کتاب النذر)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۹ق؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، محشی به خط محمد جعفر بن محمد حسین به نقل ازکتب وعلماء، با فهرست تفصیلی جلد پنجم توسط وی، مقابله شده دقیق نسخه بانسخه اصل دریوم الغدیر ۱۱۱۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۸گ، ۲۰-۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۰۲]

۳۹۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۴

آغاز: و لاتداخل فی الخمسة قال مورد القسمة فی الثلاثة ما یکتسب به و هو العین و المنفعة. الخ؛ **انجام:** قوله و لوظهر فی المبیع عیب رده علی الوکیل دون الموکل لانه لم یثبت وصول التمنی الیه

تا آخر کتاب الوکالة؛ خط: نستعلیق تحریری، کا:عبدالعلی بن ملاعلی خان طالقانی، تا: ۱۱۲۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ مهر: «العبد المذنب عبدالعلی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۸۹گ، ۲۴سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱-۳۴۳]

۳۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۱-۵/۵۱

آغاز: فهرست:بسمله الحمدلله الذی امر معاش الناس لتحصیل المعاش لیهدیهم الی الیسر؛ آغاز کتاب: بسمله کتاب الصید والذباحة انما ترجم الکتاب بالصید والذباحة لان الحیوان الماکول؛ **انجام:** فاذا اجمعتها مع ما سبق بلغت ثلثین حبة هی عشرة قراریط وذلک مجموع عشرین دیناراً فتبین ان القسمة صحیحة. والله الموفق

جلدششم (شامل ۱۲ کتاب فقهی)(ازکتاب الصید والذباحة تا آخرکتاب الفرائض)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۰ق؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، محشی، مقابله شده، فهرست مفصل جلد ششم توسط محمد جعفر بن محمد حسین، با نوشته‌ای از وی مبنی برمقابله دقیق نسخه با نسخه صحیح دیگر به خط مولانا محمد حسین غفاری کاتب حواشی دراول نسخه لیست کتبی را ازکه آنها درحاشیه نقل نموده آورده است در۲۹ رجب ۱۱۲۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۰۳]

۳۹۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۴

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتابا قوله: کتاب التجارة، قد سبق فی کلام المصنف فی زکاة التجارة کغیره ما یدل علی ان ...؛ **انجام:** لایجوز رده علی الوکیل، لانه ینعزل بالبیع ای لم یکن وکیلا فی قبض المبیع علی

تقدیر رده بالعیب و کیف کانت فقول الشیخ رحمة الله علیه ضعیف و کذا تعلیله، هذا آخر ما تعلق بهذا المجلد و یتلوه کتاب الوقوف.
از بحث عقود آغاز و تا پایان وکالت؛ خط: نسخ، کا:خلیل بن محمد زمان قزوینی، تا: ۱۱۲۰ق؛ مصحح، محشیاز کاتب با نشان «خلیل، لراقمه ح ل»؛ تملک: سید ابوالقاسم موسوی زنجانی در ۱۲۴۹ق در اصفهان، حسنعلی عاملی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۲۱×۲۷/۵سم [ف: ۳۷-۵۰۵]

۳۹۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۰۸

از عتق تا صید و ذبایح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۱ق؛ جلد: میشن، ۱۱۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۶سم [ف: ۱-۴۹۳]

۳۹۹. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۵۸

از اول کتاب جهاد تا اواخر طلاق؛ کا:محمد مؤمن بن سید داراب حسینی، تا: ۴ ذیقعده۱۱۲۱ق [اندیشه حوزه: س۲، ش۷-۲۱۷]

۴۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۳۹

آغاز: آغاز متن(ص۲۵):بسمله کتاب القضاء القضا لغة یطلق علی احکام الشیء و امضائه؛ **انجام:**برابر
ج۷، از کتاب قضاء تا دیات؛ خط: نسخ، کا:نصیر بن محمد، تا: ۱۵ربیع الاول۱۰۹۰و۱۱۲۱ق؛ در آغاز محمد جعفر بن حسین فهرست مبسوطی از این مجلد در ۲۰صفحه نگاشته و ضمن مقابله و تصحیح دقیق نسخه، تعلیقات عده‌ای از علما و از جمله تعلیقات خود را در حواشی صفحات (با ذکر رمز)نوشته و در آغاز و پایان نسخه (صفحات ۲۴و۳۸۰) به منابع و مآخذ مورد استفاده خود اشاره کرده مورخ ۱۴ رجب ۱۱۲۱ق، با یادداشت مقابله:«بسم الله خیر الاسماء بلغت المقابلة النظریة مع نسخة الغالب فیها الصحه و المراجعة الی نسختین اخراوین و وقعت المطالعة و المرور و النظر و السعی علی تصحیح هذا المجلد فی اوقات متفرقه و احوال مختلفه آخرها ضحی من رابع عشرون شهر رجب من شهور سنه احدی و عشرین و مأئة و الف و کتب مسود الحواشی محمد جعفر بن محمد حسین عفی عنهما ...»؛ جلد: تیماج، ۳۸۱ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۵۰-۲۰۰]

۴۰۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۱۲

از کتاب جهاد تا احکام اولاد؛ خط: نسخ، کا:محمد مومن بن سید داراب حسینی شیب آیندانی ساکن ساری، تا: ۲۶ محرم۱۱۲۲ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۲۷گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف:۲-۲۶۵]

۴۰۲. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۳

آغاز: بسمله القسم الثالث فی الایقاعات و هی احدی عشر کتابا کتاب الطلاق لغة حل عقد و یطلق علی الارسالی؛ **انجام:** انما ترجم هذا الکتاب بالصید و الذباحة ...
خط: نسخ، کا:محمد مومن بن سید داراب شیب آبندانی، تا: ۴ جمادی الثانی۱۱۲۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۵ سطر (۱۴×۲۴/۵)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [عمومی ساری و تنکابن: ف:-۱۶]

۴۰۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۹۱

متاجر تا وکالت؛ کا:نورالدین محمد مازندرانی، تا: ۱۱۲۲ق؛ تملک: میرزا رضاقلی ولد میرزا صفی مازندرانی مورخ ۱۲۵۷؛ قطع: خشتی [ف:-۲۲۲]

۴۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۳۰۴

آغاز: لغیر ذلک من الاغراض المترتبه علیه من الاعانه علی الطاعه و الضرورات المعیشه و غیر ذلک؛ **انجام:** قوله قال الشیخ ره من قتل فی شهر الحرام وجب علیه صوم شهرین متتابعین من اشهر الحرام و ان دخل فیها ...
شامل مباحث نکاح، عقود و ایقاعات، و خلع و مبارات؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۱۱۲۱ و ۱۱۲۲ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با امضای محسن عفی عنه، الفاضل شیخ محمد ادام فضله وملامحسن بن محمدطاهر قزوینی؛ مهر: «علی مع الحق» (بیضی)، «یا محمد» (هشت گوش)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج؛ ۲۰۹گ، ۳۵سطر (۱۲/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۱۸/۲×۳۱/۱سم [رایانه]

۴۰۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۹۵

از کتاب الوقوف و الصدقات تا پایان قسم عقود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۱۲۳ق؛ مصحح؛ واقف:آقا میرزا؛ جلد: تیماج، ۴۱۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۷]

۴۰۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۴۱

مشتمل بر عقود؛ خط: نسخ، کا:عبدالله، تا: ۱۱۲۴ق؛ واقف: محمد باقر بن اسماعیل حسینی خاتون آبادی، ۱۱۲۶؛ ۴۱۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲-۳۲۱]

۴۰۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۲۳

آغاز: بسمله، الحمدله قوله رحمه الله:الوقف عقد ثمرته تحبیس الاصل و اطلاق؛ **انجام:**تم المجلد الثالث من کتاب مسالک الافهام الی تنقیح شرائع الاسلام بحمد الله
کتاب الوقوف و الصدقات، کتاب الهبات، کتاب السبق و الرمایة، کتاب الوصایا، کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا:احمد بن محمد امین طالقانی قزوینی، تا: ذیقعده۱۱۲۶ق؛ در انتهای نسخه به نقل از محمد امین استرآبادی می‌گوید که وی در نسخه‌ای از مسالک که تصحیح نموده است ذکر کرده شیخ محمود لاهیجی شاگرد شهید نقل نموده که مرحوم شهید بر خلاف تقسیم سابق خود پایان نکاح منقطع را انتهای مجلد سوم قرار داده؛ تملک: رضی که از محمد کاظم بن احمد طالقانی کاتب نسخه، نسخه را خریده و به دو فرزند خود محمد نبی و علی اصغر که احتمالا تمامی این افراد از علماء و دانشمندان شهر قزوین اند در ۱۱۳۳ق هبه نموده؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه» (بیضی)، علی بن رضی «و اجعله رب رضیاً» (بیضی)؛ واقف: علی بن رضی؛ جلد: تبماج مذهب، ۱۷۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲-۳۳۵]

۴۰۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۶۱

آغاز: بسمله، حمد له، صلوات، قوله کتاب التجارة قد سبق فی

کلام المصنف؛ **انجام:** ولانه لوصح لوجب المسمی هو توقفه علی صحة النكاح المتقدم ...
جلد دوم کتاب (از تجارت)؛ خط: نسخ، کا:محمد عسکر، تا: رمضان۱۱۲۶ق؛ مهر: «ابو الفتح»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۱۶گ، ۲۶سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲-۵۶۹]

۴۰۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۶۴

آغاز: جمع نبیذ و هو الشراب المخصوص المسکر المعمول من التمر؛ **انجام:** و لانه لوصح لوجب المسمی اذا المقتضی لبطلان المسمی به و توقفه علی صحة النکاح المتقدم.
از اوایل کتاب تجارت تا پایان کتاب وصایا؛ خط: نسخ، کا:محمد بن میر شریف علوی، تا: چهارشنبه اواخر رجب۱۱۲۷ق، به درخواست ملا محمد مهدی بن ملا شاه محمد؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۳۰۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف: ۵-۵۳۴]

۴۱۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۵۹

آغاز: قوله کتاب الایمان هو جمیع یمین و هو و الحلف و الایلاء و القسم الفاظ مترادفة؛ **انجام:** و ذلک مجموعشرین دینارا فتبین ان القسمة صحیحة والله الموفق.
ج۶، از کتاب الایمان تا پایان «کتاب الفرائض»؛ خط: نسخ، کا:محمد مهدی بن شاه محمد، تا: محرم۱۱۲۸ق؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۵-۵۳۰]

۴۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۶۰۸

آغاز: بسمله القسم الرابع فی الاحکام و هو اثنا عشر کتابا. انما یرحم الکتاب بالصید و الذباحه لان الحیوان المأکول انما ...
از کتاب صید و ذباحه تا پایان دیات؛ خط: نستعلیق، کا:حاجی شیخ بن شیخم بیارجمندی خانخوری، تا: سه‌شنبه ۱۲ جمادی الثانی ۱۱۲۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۲۶-۲۸ سطر (۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۳-۹۶۵]

۴۱۲. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۵۶

جلد چهارم، شامل تتمه کتاب نکاح تا خلع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۸ق؛ ۱۳۷گ، ۱۹سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف:-۱۹۳]

۴۱۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۹۷

نکاح تا آخر لعان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۱۲۹ق؛ مصحح؛ ۲۴۲گ، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۱]

۴۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۳

آغاز: ... و لابویه بالشناعة و تکثیر الاولاد و الانس بهم و التلذذ؛ **انجام:** و یتلوه بقوة الرحیم الرحمن کتاب الایمان و قد فرغت من کتابته
خط: نسخ، کا:اسمعیل بن حاجی ابراهیم العامری، تا: ۱۱۳۱ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۴۵گ، ۳۷سطر (۱۳/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳سم [ف: ۱-۱۸۰]

۴۱۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲۶

آغاز: بسمله الحمد لله حق حمده ... الوقف والصدقات، الوقف عقد ثمرته انه قال حبس الاصل وسئل الثمرة والمراد تحبیس الاصل المنع من التصرف فیه تصرفاناقلا لملکه؛ **انجام:** قوله ویستحب ان یختار للرضاع العاقلة المسلمة العفیفة الوصیة لان الرضاع یوثر فی الطباع والصورة قال النبی ع انا افصح العرب بید انی من قریش ونشات فی بنی سعد وارتضعت من ...
از کتاب الوقف والصدقات تا بخشی از کتاب النکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف:محمد رضا خان متولی وبیگلر بیگی دارالارشاد اردبیلکه به مدرسه جلیله خلیلیه در دارالسلطنه قزوین وقف کرده، ذیقعده ۱۱۳۲ق؛ جلد: گالینگور آبی، ۱۹۵گ، ۲۲سطر [ف: ۱-۲۳۸]

۴۱۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۲۹

آغاز: غیره من العبادات لتخلف بعض القیود فیها ... قوله او لمس کتابه القرآن ان وجب؛ **انجام:** و قد تقدم الکلام فی استثناء القتل و الجرح من الاکراه و انه لا تقیة فیه و الله الموفق.
ج۱، از اوائل طهارت تا آخر بخش عبادات؛ خط: نسخ، کا:جعفر بن محمد صالح رضوی رازی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ صفر۱۱۴۰ق، جا: تهران، به‌خواهش آخوند ملا بهاءالدین محمد طالقانی؛ افتادگی:آغاز؛ وقف مدرسه خیراتخان؛ واقف: علی مردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ ۳۰۳گ، ۲۰سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف:-۵۰۵]

۴۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۹۳

کتاب تجارت تا عتق؛ خط: نسخ زیبا، کا:جمال الدین محمد بن علی بن محمد قاضی، تا: دوشنبه دهه دوم صفر۱۱۴۱ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ تملک: محمد اسماعیل، محمد نصیر الشریف بن عنایت الله مسعودی اصفهانی به تاریخ ذیحجه ۱۰۵۱؛ جلد: تیماج، ۳۲۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۵-۲۶۸]

۴۱۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۳۹

آغاز: بسمله الحمدلله حق حمده ... کتاب الوقوف والصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تجیس الاصل ... عرف الوقف ببعض خواصه تبعاً للحدیث الوارد؛ **انجام:** ویحتمل بطلان النکاح لبطلان عتق بعضها علی کل تقدیر ولانه لوصح لوجب المسمی اذ ... علی صحة النکاح المتقدم تم النصف الاول من کتاب شرایع الاسلام ...
جلد دوم از کتاب الوقوف والصدقات تا آخر نکاح یعنی آخر نصف اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه دهه آخر رجب۱۱۴۳ق؛ مصحح، محشی با نشان«منه»؛ جلد: مقوا، ۱۹۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۹۶]

۴۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۰۳

آغاز: کتاب النکاح، اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی کثیرا و فی العقد بقلة؛ **انجام:** و ذلک مجموع عشرین بنارا فتبین ان القسمة صحیحة و الله الموفق تم کتاب الفرایض و بتمامه تم المجلد السادس من کتاب مسالک الافهام الی تنقیح شرایع الاسلام علی

ید مصنفه ... زین الدین بن علی بن احمد الشامی؛ و فرغ منه یوم الاثنین عند العصر ... ذیحجه سنه ثلاث و ستین و تسعمایه کتب فی سنة خمسین و ثلاث بعد الالف و مأتین ۱۲۵۳.
کتاب النکاح است تا پایان بخش ششم آن (کتاب الفرایض)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۵۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۶۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۰-۶۶۱]

۴۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۵۲

آغاز: بسمله، کتاب الصید و الذباحة انما ترجم الکتاب بالصید و الذباحة
از صید و ذباحه تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا:سلیمان بن محمد علی خوانساری، تا: ۱ شعبان ۱۱۵۶ق؛ واقف:سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: میشن، ۲۲۹گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰/۸×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۳۰۲]

۴۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۳۳

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... کتاب الایاء هو لغة الحلف یقال الی یولی ایلاء؛ **انجام:** لان الاسباب لا ینحصر فی الالفاظ، تم قسم الایقاعات و بتمامه تم ما وفقه الله ... و الحمد لله حق حمده و صلوته علی سیدنا محمد و آله.
شامل: کتاب ایلاء، کتاب لعان، کتاب عتق و تدبیر و مکاتبه و استیلاد، کتاب ایمان و نذر و عهد؛ خط: نسخ، کا:ملا محمد کاظم بن ملا محسن، تا: ۱۱۷۳ق؛ مصحح، محشی با استفاده از کتب همچون کنز اللغة و توضیح عبارات متن در حواشی با امضای «سلطان» و «ع ل» و «حسین ایده الله تعالی» و با استفاده از کتبی همچون نهایه و لمعه؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۷گ، ۱۸-۲۴ سطر (۱۰×۱۴-۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۳۹]

۴۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۹ ض

خاتمه بخش فرائض؛ بی‌کا، تا: ۱۱۸۶ق [د.ث. مجلس]

۴۲۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۰۳

شامل کتاب‌های: الوقوف و الصدقات، السکنی و التحبیس، الهبات، النکاح؛ خط: نسخ، کا:محسن بن حیدر علی خان رکنابادی، تا: با تاریخ ۱۱۸۸ق؛ تملک: محمد شیخ، ابوالقاسم با مهر «افوض امری الی الله عبده ابوالقاسم» (بیضی) و تاریخ انتقال ۱۱۸۸ق؛ ۳۵۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۲۹]

۴۲۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۰۹

تجارت تا آخر وکالت؛ خط: نسخ، کا:علی نقی بن محمد حسینی دهدشتی، تا: ۱ شعبان۱۱۹۱ق؛ مصحح؛ تملک: محمد تقی بن حاج محمد معصوم قزوینی شیرازی در ۱۲۴۷؛ اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۱]

۴۲۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۲

آغاز: بسمله ... القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتابا، کتاب التجارة وهو مبنی علی الفصول ...
جلد دوم وسوم کتاب (از کتاب التجارة تا القسم الثا نی فی النکاح المنقطع)؛ خط: نسخ، کا:مصطفی بن احمد، تا: سلخ ربیع الاول۱۱۹۲ق؛ در انتهای جلد دوم فوائد فقهی درباره مسئله رضاع توسط سید حسین بن ابراهیم حسینی قزوینی (- ۱۲۰۸ ق) صاحب معارج الاحکام وبه خط خودش دیده می‌شود، با علامت بلاغ، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۲۸سطر [ف: ۱-۲۳۵]

۴۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۱

آغاز: بسمله، کتاب العتق هو لغة الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقا و الخیل الجیاد عتاقا؛ **انجام:**ست عشرة هی اربع حبات فاذا جمعتها مع ما سبق بغلت ثلثین حبة و هی عشرة قراریط و ذلک مجموع عشرین دینار افتبن ان القسم صحیفة و الله الموفق.
از «کتاب العتق» تا آخر «کتاب الفرایض» (جلد ششم)؛ خط: نستعلیق تحریری، کا:علی نقی بن محمد حسینی دهدشتی، تا: ربیع الاول۱۱۹۳ق؛ مهر: «عبده محمد صادق بن محمد حسین الحسینی» (بیضی) به تاریخ ۶ جمادی الثانی ۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۴۶۴ص، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۴۰/۳-۲۴۳]

۴۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الکلام تزویجها فی العدة کالقول فی جواز الرجوع و قد تقدم و سیاق البحث فی هذه المسائل فی مواضع متفرقة. تم المجلد الرابع من کتاب مسالک الافهام فی تنقیح شرایع الاسلام و کان الفراغ من هذالمجلد یوم الثامن (پاک شده).
از کتاب طهارت تا نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاجی محمد حسن خراسانی، غره رمضان ۱۱۹۳؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۸۱گ، ۳۸سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۴-۳۲۴]

۴۲۸. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۱۰

کتاب ارث؛ خط: نسخ، کا:محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی، بی‌تا؛ تملک: ابوالحسن امامی؛ مهر: «عبدالله» (بیضوی)؛ واقف:نور علی بن حاجی سلیمان، ۱۱۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۵×۵۰سم [ف:-۸۰]

۴۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۸۷/۴

چاپ سنگی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف:-۷۵۳]

۴۳۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۶۶

آغاز: الفصل الثانی فی عقده البیع، قوله: العقد هو اللفظ الدال؛ **انجام:**لایصح کفایة المکاتب علی تردد، القائل بعدم صحة کفایة احد للمکاتب الشیخ
فصل دوم از کتاب تجارت در عقد بیع تا مبحث کفالت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «عبده محمد صادق الحسینی» (مربع)؛ ۱۶۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۳۰]

۴۳۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۵۳

آغاز: کتاب الوقف و الصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبیس الاصل و اطلاق المنفعة؛ **انجام:**یثبت الجمیع لان تنضیفه قبل الدخول مشروط بالطلاق و بدلیل خاص
از کتاب الوقف یا پایان جزء رابع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تاریخ وقف: ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۳۰]

۴۳۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۱۰

آغاز: بسمله حمدله قوله: و هو سایغ فی شرح الاسلام لتحقق شرعه و عدم ما یدل علی رفعه. اتفق المسلمون علی ان هذا النکاح کان سایغاً فی صدر الاسلام؛ **انجام:** اما لو اعترف له بالملک لا باعتبار البینه لم ترجع علیه لاعترافه بالظلم من الثانی. تم.

از ابتدای متعه تا آخر لقطه؛ خط: نسخ، کا:محمدرضا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: علیمردان خان تیموری نصرت الملک؛ جلد: تیماج، ۳۲۹گ، ۳۳سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:-۴۱۷]

۴۳۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۶ک

از اطعمه و اشربه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۲۰/۵×۳۲سم [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۹]

۴۳۴. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۹۹م

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [رشت و همدان: ف:-۱۱۶۹]

۴۳۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۰۶

آغاز: بسمله، کتاب الخلع، الخلع بضم الخاء مأخوذ من الخلع بفتحها و هو النزع؛ **انجام:** مع القصور واجب فی الوصیة للجماعة کما لو اوصی لزید بالف و لعمر و بخمسمائة

از آغاز کتاب الخلع تا پاره‌ای از فرایض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ متولی جناب آقا محمد تقیپیشنماز، تاریخ وقف: ۱۲۹۹؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۳۴]

۴۳۶. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹

کتاب الصید و الذباحة تا پایان کتاب الفرائض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۰۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:-۲۳]

۴۳۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸

طهارت تا جهاد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: قاسم علی بن محمد طاهر جرمقی؛جلد:تیماج،۱۷سطر(۹×۱۳)[ف:-۷۹۹]

۴۳۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۳۱

آغاز: مع الاطلاق فیه و یبطل النذر مع تعین الزمان وخلوه مع أحدهما و التیمم مع تعذر مبدله؛ **انجام:** اذ المقتضی لبطلان المسمی هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم ...

کتاب الطهارة تا پایان نکاح؛خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مهر «صراط علی حق نمسکه» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۴۵گ، ۳۴سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۲]

۴۳۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۹۵

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ صورت دو مراسله از میرزا محمد محدث خراسانی به فتحعلی خان زند که اولی در ۱۳ جمادی الثانی ۱۲۲۱ و دومی در ۱۳ جمادی الثانی ۱۲۲۹ است؛ ۲۴۱گ، اندازه: ۱۹×۳۰ سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۱]

۴۴۰. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۹

تجارت تا غصب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: وزیری باریک [چهار کتابخانه مشهد-ف:-۲۰]

۴۴۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۹۲

جلد ۱ و ۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تاریخ وقف: ۱۲۸۳ [ف: ۳-۱۰۵]

۴۴۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۰ ـ ب

از آغاز است تا کتاب امر به معروف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲۵گ، ۳۲سطر(۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱-۴۲۳]

۴۴۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۷۷

نکاح تا پایان عده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تاریخ وقف: ۱۲۴۸ [چند نسخه-ف:-۳۳۹]

۴۴۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۰۹

تا آخر عقود؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی [ف:-۲۲۲]

۴۴۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۱۰

صید و ذباحه تا پایان؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی [ف:-۲۲۲]

۴۴۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۶۱

صید تا دیات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی [ف:-۲۲۲]

۴۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۴۸/۲-۳۹/۲۸

آغاز: بسمله قوله کتاب الفرائض هو جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض هو التقدیر والقطع یقال فرضه اذا قدره وفرض الثوب قطعه والمراد بها السهام؛ **انجام:** نصیب کل واحد من الورثة فما حصل من الضرب فاعلم انه منزله شیء من المسئلة الاولی یأخذه مضروباً فیما

تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه انتخاب شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و ۱۳؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۳۷گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۳-۱۴۷۹]

۴۴۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۷۵

کتاب التجارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۲۶]

۴۴۹. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۳۳

انجام: لان الدینار عشرون قیراطا اقسمها علی احد عشر یبقی اربعة قراریط ابسطها حبات ...

از آغاز کتاب الصید و الذباحة تا اواخر کتاب الفرائض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید محمد شهشهانی؛ ۱۶۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف:-۳۲]

۴۵۰. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۳۹/۲

آغاز: بسمله قوله کتاب الخلع و المباراة الخلع بضم الخاء مأخوذ من الخلع بفتحها و هو النزع لأن کلا من الزوجین لباس الآخر؛ **انجام:** فلو اختلفا قدم العدل و کذا یقدم المبصر علی المکفوف و الاشد محافظة علی الاذان فی الوقت ثم الاندی صوتا ثم من یرتضیه الجیران ثم القرعة

کتاب الخلع والمباراة و کتاب الطهارة و بخشی از کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۵۶گ (۵۶پ-۱۱۱پ)، ۳۷سطر [ف:-۲۰۴]

۴۵۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۶۶/۲

آغاز: و طی الامة المبتاعة مع سقوط لتحلیل؛ **انجام:** فانه لاتقیة فیه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ ۱۳۱گ، ۱۷سطر (۹/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳-۸۴۲]

۴۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۵۴-۲۵/۱۴۴

آغاز: کتاب الاقرار وهو لغة الاثبات من قولک قرالشیء یقر واقررته وقررته اذا اقدته القرار؛ **انجام:** ویضعف باه الدیة تجب للمقتول والمقطوع بدلیل قضادینه وتنفیذ وصایاه منها ولایجب للانسان بجنایة فی حق نفسه شیء کما لواتلف ماله وضمان العاقلة علی خلاف

از کتاب الاقرار تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۴۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۰۵]

۴۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۸۷

از نکاح تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۸۵گ، ۳۰ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۰۳]

۴۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۲۴--۲۱/۱۴۴

آغاز: کتاب العتق وهو لغة الخلوص ومنه سمی البیت الشریف عتیقا والخیل الجیاد عتاقا؛ **انجام:** والثانی منهما اقوی وان کان دلیل السبب لایخلو من شیء لان الاسباب لاتنحصر فی الالفاظ تم کتاب النذر

از اول العتق تا پایان نذر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۰۳]

۴۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۲۳-۱۳/۳

آغاز: العتق هو لغةً الخلوص ومنه سمی البیت الشریف عتیقاً والحیل الجیاد عتاقاً. وشرعاً خلوص المملوک؛ **انجام:** وذلک مجموع عشرین دینارافتیین ان القسمة صحیحة والله الموفق تم کتاب الفرائض ...

از کتاب عتق تا فرائض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۲۵-۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۰۳]

۴۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۴۰-۲۵/۳۰

آغاز: بسمله حمدله وبعد فهذه نکت مختصرة وفوائد محبرة وضعتها علی کتاب شرایع الاسلام بالتماس جماعة من المحصلین الاعلام؛ **انجام:** وقد تقدم الکلام فی استثناء القتل والجرح من الاکراه فانه لایقید فیه والله الموفق تم

از کتاب طهارت تا اخر امر به معروف ونهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۰۴]

۴۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۴۱-۲۲/۶۱

آغاز: الجز السابع من کتاب مسالک الافهام بسمله رب یسر ولاتعسرلاتمامه یا کریم قوله کتاب القضاء: القضا لغة یطلق علی احکام الشیء وامضائه ومنه وقضینا إلی بنی اسرائیل؛ **انجام:** وقال فی ف لایدخل الاباء والاولاد فی العقل محتجا بالاجماع وقال فی ید یدخلون فیه انتهی کلامه قدس الله نفسه الزکیة وافاض علی تربته المراحم الربانیة بمحمد وآله خیر البریة آمین رب العالمین

از کتاب القضاء تا پایان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۲۶۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۰۰]

۴۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۰۱-۱۵/۱۴۱

آغاز: القسم الثالث فی الایقاعات وهی احد عشر کتابنا [] الطلاق لغة حل القید ویطلق علی الارسال والترک یقال ناقة؛ **انجام:** والثانی منهما اقوی وان کان دلیل السبب لاینحصر فی الالفاظ لایخ من شیء لان الاسباب وبتمامه تم ما وفقه الله تعالی ولیومن سرجه بحمدالله تعالی ومنه والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته وتحیاته

القسم الثالث فی ایقاعات (طلاق تا پایان نذر)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۰۲]

۴۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۰۵-۱۰/۱۱۵

آغاز: بسمله کتاب القضاء القضاء لغة یطلق علی احکام الشیء وامضائه ومنه قضینا الی بنی اسرائیل وعلی الاتمام ومنه فاذا قضیتم مناسککم؛ **انجام:** والاصح مراعاة الابتداء والخاتمة کما مرفهو یرجع هنا الی اعتبار الخاتمة نسئل الله حسنها وسلامة عاقبتها فی الدارین وحیث انتهت مسائل الدرجات وان یقرنه برضاه ... ولاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم

از اول «کتاب القضاء» تا آخر «کتاب الدیة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۹گ، ۲۲-۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۰۰]

۴۶۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۳۴

آغاز: یحتاج الیه قرینة فکذلک استعماله فیهما بطریق الحقیقة علی المختار ...

از اوایل نکاح تا پایان عقود؛ خط: نسخ، کا:علی نقی بن محمد تقی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد علی بن محمد باقر؛۲۶۹گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۷۶]

۴۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۳۰

آغاز: بسمله، کتاب النکاح إعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی کثیراً؛ **انجام:** لقول الصادق علیه السلام فی صحیحة منصور بن حازم لیس بشیء حتی یقول لله علی اه.

از کتاب «نکاح» تا «نذر»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۲۸۵]

۴۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۲۳

آغاز: کتاب النکاح واقسامه ثلاثة القسم الاول فی النکاح؛ **انجام:** فقال إن لم یخف العیب علی ولده فلا باس.

از ابتدای نکاح تا «العیوب الموجبة لجواز الفسخ»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اولقرن۱۳؛ واقف: مسیح نیای رضوی، آذر ۱۳۴۸؛ ۹۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۲۸۶]

۴۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۹۸

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی ... من اختراهم من (از این به بعد تا)

بالقوة القريبة نوشته نشده است؛ **انجام:** و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله.
ج۱-۲، از ابتدای طهارت تا انتهای وکالت و پس از سطر اول چند سطر نوشته نشد؛ خط: نسخ، کا:علی بن حسین زوارەای، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۳۲۲گ، ۲۸و۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۱] و [ف: ۲۱-۱۲۷۱]

۴۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۰

آغاز: و اطلاق الخبر کاطلاق فتاوی الاکثر مضافا الی تصریح بعضهم منهم الشهید فی حاشیة الارشاد؛ **انجام:** فقول الشیخ (ره) ضعیف و کذا تعلیله.
ج۲، مشتمل است بر کتب: تجارت تا اجاره و وکالت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: مرتضی قلی خان، ۱۳۴۰؛ جلد: میشن، ۲۳۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۲۶۴]

۴۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا المقتضی لبطلان المسمی هو لتوقفه علی صحة النکاح المتقدم.
ج۱، از ابتدای طهارت تا پایان وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با:«بلغ قبالاً علی نسختین معتمدتین»؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۷۰]

۴۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۶۵

آغاز: کتاب الفرایض الفرایض جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض؛ **انجام:** و ان یجعل ما بقی من ایام هذه المهملة علی طاعة موقوفا عما یبعد عن مرضا ... انه هو الجواد الکریم.
ج۷، از «کتاب الفرائض» تا مبحث میراث در «کتاب الدیات»؛ خط: نسخ، کا:رجبعلی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مقابله شده توسط ولد نوروز علی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۳۱۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۱]

۴۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۸۹

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی ... من اختراهم من (از این به بعد تا) بالقوة القریبة نوشته نشده است؛ **انجام:** و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله.
از «کتاب الصید و الذباحة» تا ابتدای «کتاب المواریث»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۱۷۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۲]

۴۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۷۸

آغاز: بسمله، کتاب الفرایض هو جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض و هو التقدیر و القطع؛ **انجام:** و عما یبعد عن مرضاته مصروفاً هوالجواد الکریم ... العلی العظیم.
از «کتاب الفرائض» (المیراث) تا پایان «دیات»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۳۴۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۵۶]

۴۶۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۳

تجارت تا نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق؛ ۲۱۶گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۲۴۳]

۴۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۲۲/۲

آغاز: بسمله. و علیه التوکل فی التتمیم ... القضاء لغة یطلق علی احکام الشیء و امضائه و منه و قضینا الی بنی اسرائیل و علی الاتمام و منه فاذا قضیم منا سککم علی الفراغ من الامر؛ **انجام:** اعتبار الخاتمة لفعل الله تعالی حسنها و سلامة عافیتها فی الدارین و حیث انتهت مسائل الکتاب التی تعلق الفرض مبحثها علی نعمه
خط: نسخ ثلث، بی‌کا، تا: ۱۲۰۶ق؛ این نسخه در فهرست شناخته نشده وبا عنوان کتاب القضا وبخشی از الروضة البهیة شهید ثانی دانسته شده است که درست نیست (فهرست رایانه‌ای ۹۲۷)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۴۰گ، ۲۹سطر (۱۵×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۳-۲۳۳]

۴۷۱. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب التجارة و مقدار من النکاح؛ کا:علی بن صادق بن علاء الدین بهبهانی،تا:رمضان۱۲۱۱ق، جا: کرمانشاه [تراثنا: س۲ش۴-۶۴]

۴۷۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۲۶

انجام: ولکن یکره ترکه اذا ادی الی الخراب وفی وجوب سقی الزرع والشجر وحرثه مع الا مکان قولان اشهر هما العدم تم قسم العقود بحمدالله تعالی
از وصایا تا انتها قسم عقود؛ خط: نسخ، کا:محمد حسین بن حاجی مقیم، تا: ۱۳ ربیع الاول۱۲۱۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۲۹۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف:-۱۳۲]

۴۷۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲/۴۹/۱-۵۹۷۸

از عتق تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق؛ ۲۵سطر، قطع: رحلی [آستانه قم:-۱۹۱]

۴۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۱۸

آغاز: کتاب النکاح قوله اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی کثیراً و فی العقد بقلة قال؛ **انجام:** لکن یکره ترکه اذا ادی الی الخراب و فی وجوب السقی الزرع و الشجر و حرثه مع الامکان قولان اشهر هما العدم تم قسم العقود بحمدالله و حسن توفیقه.
از اول کتاب النکاح تا آخر قسم العقود؛ خط: نسخ، کا:قاینی بیرجندی، اسماعیل بن هادی، تا: دهه اول جمادی الاول۱۲۱۳ق، حسب الامر درویش غلامرضا کابلی؛ مهر: کتابخانه شیخ العراقین؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۹سم [ف: ۲۵-۳۰۴]

۴۷۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۶۰

آغاز: برابؤ؛ **انجام:**الاسلام و هو قسم العبادات و به تم الجزء الاول من هذا التعلیق علی ید مصنفه
کتابهای طهارت تا کتاب امر به معروف؛ خط: نسخ، کا:احمد بن مصطفی، تا: ۱۲۱۴ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲-۳۳۳]

۴۷۶. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز: بسمله القضاء لغة علی احکام الشی و امضائه و منه و قضینا؛

انجام: مصروفاً انه هو الجواد الکریم.
شامل کتاب قضا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۱۶ق؛ ابعاد متن: ۱۴×۲۳، اندازه: ۲۱×۳۳سم [عمومی ساری و تنکابن: ف:-۲۲]

۴۷۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲-ع/۵۶۱

انجام: من شیئی لان الاسباب ... فی الالفاظ
از کتاب عتق تا آخر نذر؛ خط: نسخ ریز، کا:محمد بن میرزا علی اکبر شیرازی، تا: دوشنبه ۱۶ ربیع الثانی ۱۲۱۶ق، جا: شیراز؛ ۱۳۴گ، ۲۰سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲-۱۵۱]

۴۷۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۲۱

از عتق تا نذور؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۲۱۸ق؛ جلد: میشن، ۱۱۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۲/۸سم [ف: ۱-۴۹۲]

۴۷۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۱۹

آغاز: کتاب الاطعمة و الاشربة الکلام فی الاطعمة و معرفة احکامها من المهمات؛ **انجام:**الاصح مراعات الابتداء و الخاتمة کما مر و هو یرجع هنا الی اعتبار الخاتمة ...
از ابتدای اطعمة و اشربة تا انتهای دیانت؛ خط: نسخ، کا:عدالباقی بن محمد صالح حسینی، تا: ۱۲۲۰ق؛ کاتب، این نسخه را به برادرزاده‌اش سید صادق حسینی هدیه داده؛ جلد: تیماج، ۳۸۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲-۳۳۲]

۴۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۷۰

آغاز: بسمله. الحمدلله حق حمده و الصلوة علی اشرف خلقه محمد و آله؛ **انجام:** لأنها مسألة اجتهادیة فتناط برأی الحاکم.
ج۴، از «القسم الثانی فی النکاح المنقطع» تا ابتدای «کتاب الخلع و المبارات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۲۵ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۲۹۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۸]

۴۸۱. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۳۶

آغاز: قوله و لو تجدد عجز الزوج عن النفقه هل یتسط علی الفسخ فیه؛ **انجام:** قبل الدخول مشروط بالطلاق او بدلیل خاص تمت الکتاب ... ابن آقا حسین محمد کریم الکرهرودی الکزازی فی عصر یوم الجمعه الثانی عشرین من شهر شعبان المعظم من شهور ۱۲۲۸
از کتاب نکاح «یجوز نکاح الحرة العبد» تا پایان کتاب اللعان؛ خط: نسخ، کا:محمد کریم بن آقا حسین کرهرودی کزازی، تا: جمعه ۲۲ شعبان۱۲۲۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «وقف کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم»، «الواثق بالله الغنی عبدالرحمن بن محمد الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [دو کتابخانه اراک:-۶۰]

۴۸۲. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۷۴

از نکاح تا پایان لعان؛ خط: نسخ، کا:حسن بن علی القفطانی، تا: ۱۵ ذیحجه۱۲۲۹ق [چند نسخه-ف:-۳۳۸]

۴۸۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۰۲

ج ۳؛ خط: نسخ، کا:عالم حسینی فراهی، تا: ۱۲۲۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۴۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۷×۲۷/۷سم [ف: ۱-۴۹۲]

۴۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۰

آغاز: بسمله، کتاب الوقوف و الصدقات: قوله: عقد ثمرته تحبس الاصل؛ **انجام:** مشروط بالطلاق او بدلیل خاص.
جزء چهارم مسالک یعنی از کتاب وقوف و صدقات تا آخر کتاب لعان؛ خط: نسخ، کا:نصرالله بن حبیب الله، تا: ۱۲۳۱ق؛ ۳۴۳گ، ۳۵ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۰-۶۴۲]

۴۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۷۴

آغاز: بسمله، قوله القسم الرابع فی الأحکام و هو اثنی عشر کتاباً کتاب الصید و الذباحة؛ **انجام:** لأنها مسألة اجتهادیة فتناط برأی الحاکم.
از صید و ذباحه تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن میرزا محمد خوانساری، تا: ۷ جمادی الثانی۱۲۳۱ق؛ تملک: مرحوم میرزای قمی در ۱۲۳۶ق در صورتی که درریحانةالأدب تاریخ فوت ایشان را ۱۲۳۱نوشته شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۴۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۸] و [ف: ۲۱-۱۳۰۳]

۴۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۵۵

انجام: و ان کان دلیل السبب لایخ عن شیء لأن الأسباب لاتنحصر فی الألفاظ.
نکاح تا نذر؛ خط: نسخ، کا:میرزا محمد بن محمد علی خوانساری، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ربیع الثانی۱۲۳۲ق؛ اهدایی: رهبری؛ ۲۹۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۸۹]

۴۸۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۳

مکاتبه تا فرائض؛ خط: نسخ، کا:میرزا محمد بن علی اکبر، تا: ۱۲۳۲ق؛ ۱۶۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۴۴]

۴۸۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۵۱

آغاز: بسمله کتاب النذر هو بفتح الذال فی الماضی وبکسرها وضمها فی المضارع لغة الوعد بخیر اوبشر؛ **انجام:** عشرین دینارا فتبین ان القسمة صحیحة والله الموفق والمعین
از کتاب النذر تا آخر کتاب الفرایض؛ خط: نسخ، کا:محمد بن محمد خان خوانساری، تا: صفر ۱۲۴۵، ۱۲۳۲ق؛ مصحح؛ جلد:مذهب، ۲۱۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۹۵]

۴۸۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۴۵

از کتاب الوقوف تا آخر کتاب الایمان و النذر؛ خط: نسخ، کا:فتح علی بن حاج محمد صفی کزازی، تا: ۱۲۳۲ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۴۹۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۹

طهارت تا نکاح؛ خط: نسخ، کا:احمد بن محمد خوانساری، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۳۳۲گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۲۴۳]

۴۹۱. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۷۹

از کتاب التجارة تا پایان کتاب الوقوف و الصدقات؛ خط: نسخ، کا:احمد بن محمد خوانساری، تا:ربیع الثانی۱۲۳۳ق؛ مصحح؛

مهر: «محمد بن قاسم الحسینی» (بیضی)، وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۴]

۴۹۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۲۱

آغاز: الحمدلله ... القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتابا کتاب التجارةو هو مبنی علی فصول الاول فیما یکتب به؛ **انجام:** قوله، کتاب الوقوف و الصدقات، تم المجلد الثانی من هذا التعلیق علی ید مصنفه العبد الفقیر الی الله تعالی زین الدین الشامی العاملی

جلد دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا:زین العابدین بن مصطفی، تا: ۱۹ رمضان۱۲۳۳ق؛ نسخه از جهت هنری و زیبایی جلد و صفحات بسیار نفیس و ارزشمند است؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف:-۱۳۱]

۴۹۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۹۱

مشتمل بر بخش عقود؛ خط: نسخ، کا:حسن بن علی قفطانی، تا: یک‌شنبه ۲۲ محرم۱۲۳۳ق؛ مصحح، روی برگ اول قصیده‌ای در رثای شیخ حسن کاشف الغطاء؛ تملک: اسد الله موسوی (سفتی)به تاریخ ۲۵ ذیقعده ۱۲۷۹ در نجف؛ مهر«محمد هاشم»(بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۰-۷۴]

۴۹۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۵۲

از اول تا آخر کتاب وصیت؛ خط: نستعلیق، کا:احمد بن محمد مقیم، تا: ۱۱ دیقعده۱۲۳۴ق؛ مجدول؛ مهر:«عبده الراجی محمد مهدی» (بیضی)؛ واقف ملا ابوالقاسم خلف ملا باقر؛ ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:-۱۲۹]

۴۹۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۷

نکاح تا اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۳۰۰گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۲۴۳]

۴۹۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۸۳

غصب تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۱۹۵گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱-۲۴۴]

۴۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۴۲

از طهارت تا جهاد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۲۵ سطر(۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۶-۶۸۷]

۴۹۸. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۸۰

از آغاز تا پایان نیمه نخستین؛ خط: نسخ، کا:عبدالمحمد بن محمد علی جاپلقی، تا: جمعه ۲۰ شوال۱۲۳۶ق؛ قطع: رحلی بزرگ [نشریه: ۵-۶۵۷]

۴۹۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:**المبیع علی تقدیر رده بالعیب و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، کا:عبدالصمد بن محمد باقر، تا: ذیحجه۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۷۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۳۱]

۵۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۱۲/۲

الوقوف و الصدقات - الوصایا؛ بی‌کا، تا: صفر۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۲ سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱۶-۶۸۲]

۵۰۱. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۸

جلد دوم کتاب؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسین استرآبادی، تا: سلخ شعبان۱۲۳۸ق، به دستور ملا آخوند ملا حیدر علی؛ جلد: تیماج، ۲۷۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف:-۳۱]

۵۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۵

آغاز: بسمله، کتاب العتق هو لغة الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقاً؛ **انجام:** لأن الاسباب لاینحصر فی الألفاظ.

از کتاب العتق تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، کا:موسی بن قاسم کاظمی، تا: یک‌شنبه آخر شوال ۱۲۳۸ق، جا: کاظمین؛ تملک: محمد صادق دامغانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۳سم [ف: ۲۱-۱۲۹۵]

۵۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۴

آغاز: بسمله، کتاب الوقوف و الصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبیس الأصل؛ **انجام:** و هو سقوط احصانها بالاقرار ...

خط: نسخ، کا:موسی بن قاسم اصغر کاظمی، تا: چهارشنبه ۳ محرم۱۲۳۹ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۲۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۶۰]

۵۰۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۸۰

نکاح تا آخر طلاق؛ خط: نسخ، کا:علی بن لطف الله جشی قطیفی ساکن محمره که یکی از قراء بصره بوده، تا: ۱۳ رجب۱۲۳۹ق؛ تملک: شیخ صالح بن عنتر ثامری؛ شهادت محمد بن علی بن محمد حجری بحرانی بر اخذ پول از جابر بن ملامحمد بن عبدالامام توسط شیخ عیسی بن ملاقاسم خمیسی برای حج میقات با وکالت توسط عبدالله بن مبارک بن علی با شهادت علی بن عبدالله بن محمد بن عبدالوهاب بحرانی با مهر: «علی بن عبدالوهاب ۱۲۳۹» (چهارگوش)؛ ۱۴۸گ، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۱]

۵۰۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۱۰

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:عبدالجواد بن محمد هاشم، تا: ۱ رمضان۱۲۴۰ق؛ تملک: اسماعیل بن علی اکبر جهرمی ۱۴ رمضان ۱۲۴۰؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۱]

۵۰۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۶

خلع و مبارات تا لقطه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۲۰۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱-۲۴۳]

۵۰۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۰۷

آغاز: القسم الرابع فی الاحکام و هو اثنی عشر کتابا، کتاب الصید و الذبائح، انما؛ **انجام:**حبةعشرة قراریط و ذلک مجموع عشرین دینارا فتبین ان القسمة صحیحة

جلد ششم (از صید و ذبائح تا انتهای فرائض)؛ خط: نسخ، کا:یوسف اصفهانی، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۵۱گ،

۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۳۱]

۵۰۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۲۴

از تجارت تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۵ محرم۱۲۴۲ق [نشریه: ۲-۱۷۰]

۵۰۹. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۷۵

بخشی از متاجر و از صید و ذباحه تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا:حسن بن محمد ابراهیم خوانساری، تا: ۱۲۴۳ق [چند نسخه- ف:-۳۳۸]

۵۱۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۱۶

آغاز: قوله کتاب النکاح، اعلم ان النکاح یستعمل لغةفی الوطء کثیرا و فی العقد نقله؛ **انجام:**لان نصفه قبل الدخول مشروط بالطلاق و بدلیل خاص

کتابهای نکاح تا آخر لعان؛ خط: نسخ، کا:حسن بن محمد خوانساری، تا: ۱۲۴۳ق؛ مهر: «افوض امری الی اله عبده تقی الحسینی» (مربع)؛ واقف: سید تقی بن امیر مومن قزوینی، ۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۸۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۳۳۳]

۵۱۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لوجب المسمی اذا المقتضی لبطلان المسمی هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم.

از طهارت تا پایان وصیت؛ خط: نسخ، کا:حسن بن محمد، تا: ۱۲۴۳ق؛ مصحح؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده تقی الحسینی» (مربع)، «عبده مهدی الحسینی» (مربع)؛ واقف: سید محمد تقی بن امیر مومن قزوینی، ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۳۳۳]

۵۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۹۳

آغاز: کتاب الجعالة هی بتثلیث الجیم و کسرها؛ **انجام:** اصلحه بعد التامل و اتمامه ... سنه ۱۲۴۳

خط: نسخ، کا:محمد بن محمد حسن موسوی، تا: ۱۲۴۳ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۵۱۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۲۴

آغاز: کتاب العتیق، قوله الخلوص، ومنه سمی البیت الشریف عتیقا و الخیل؛ **انجام:**هنا الی اعتبار الخاتمه نسال الله تعالی حسنها و سلامةعاقبتها فی الدارین

از کتاب العتق تا پایان؛ خط: نسخ، کا:حسن بن محمد خوانساری، تا: جمادی الثانی۱۲۴۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «افوض امری الی الله عده تقی الحسینی» (هشت گوش)؛ واقف: علامه میر محمد تقی بن امیر مؤمن الحسینی القزوینی، شعبان ۱۲۴۸؛ جلد: تیماج، ۳۸۱گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲-۳۳۲]

۵۱۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۴۶

صید تا دیات؛ کا:علی خوانساری، تا: ۱۲۴۴ق؛ قطع: رحلی [ف:۲۲۲]

۵۱۵. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره

از صید و ذباحه تا دیات؛ خط: نسخ، کا:حسن بن محمد ابراهیم، تا: ۱۲۴۵ق؛ واقف: معین بن حاجی علی، ۱۲۹۵؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [نشریه: ۷-۵۵۵]

۵۱۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۷

نکاح تا طلاق خلع؛ خط: نسخ، کا:لطفعلی بن محمد طهرانی، تا: ۱۲۴۵ق؛ ۲۰۳گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۲۴۳]

۵۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۴۷

آغاز: بسمله، القسم الرابع فی الاحکام و هو اثنی عشر کتابا، کتاب الصید و الذباحة انما ترجم الکتاب بالصید و الذباحة لان الحیوان الماکول انما یصیر مذکی بطریقین احدهما الذبح و النحر و ذلک فی الحیوان المقدور علیه و الثانی القتل المزهق؛ **انجام:** برابر

جزو چهارم کتاب، شامل کتاب الصید و الذباحة تا کتاب الدیات، فهرست کتاب‌های این جلد از کتاب الصید تا دیات نوشته شده که عنوان کتاب الاطعمة و الاشربة گویا از آن حذف شده؛ خط: نسخ، کا:حسن بن محمد ابراهیم، تا: ۱۲۴۵ق؛ مصحح؛ واقف: حاجی معین، ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۴گ، ۳۱سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۹-۷۴۹]

۵۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۹۳

آغاز: بسمله، حمدله القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً کتاب التجارة قد سبق فی کلام المص ره؛ **انجام:** و روی محمد بن مسلم عن احدهما علیهما السلام فی الرجل یشتری الجاریة ... فقال ان لم یخف العیب علی ولده فلا باس.

از تجارت تا العیوب الموجبة لجواز الفسخ؛ خط: نسخ، کا:حسین بن محمد، تا: پنج‌شنبه۱۲ ربیع الثانی۱۲۴۶ق؛ اهدایی: رهبری، تاریخ وقف: خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۸گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۹] و [ف: ۲۱-۱۲۵۵]

۵۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۴۹

آغاز: بسمله، قوله القسم الرابع فی الاحکام و هو اثنی عشر کتاباً کتاب الصید و الذباحة؛ **انجام:** برابر

از صید و ذباحه تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۰۵گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۳۹] و [ف: ۲۱-۱۲۶۹]

۵۲۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۶۳

از فرائض تا آخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۴۶ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۵۲۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۵۴م

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۲۴۶ق؛ اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [رشت و همدان: ف:-۱۱۷۰]

۵۲۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۲

أحکام الایقاعات؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن ملا علی قاری اصفهانی، تا: شنبه ۷ شعبان۱۲۴۶ق؛ جلد: چرم، ۲۰۲گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [مؤید: ۱-۱۲۰]

۵۲۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۸۱

آغاز: بسمله کتاب العتق و هو لغة الخلوص ... قوله و فضله متفق

علیه حتی روی انه من اعتق؛ **انجام:** برابر
از کتاب عتق تا دیات؛ خط: نسخ خوب، کا:ملا ابوالفتح شیرازی، تا: شنبه ۳شوال۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۸۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف:-۲۸۳]

۵۲۴. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم و الله اعلم تم کتاب الوصایا و یتلوه کتاب النکاح
از باب طهارت تا وصایا؛ خط: نسخ خوب، کا:ابوالفتح شیرازی، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد:تیماج، ۴۲۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف:-۲۸۲]

۵۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۰۸

آغاز: القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتابا، الأول کتاب التجارة، قد سبق فی کلام المصنف رحمه الله؛ **انجام:** و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله کتاب الوقوف و الصدقات.
از آغاز کتاب التجارة تا پایان کتاب الوکالة و اول کتاب الوقوف و الصدقات؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:عیسی فرزند لطفعلی فرزند کربلایی هادی، لنکرانی، تا: یک‌شنبه ۲۳ جمادی الاول۱۲۴۷ق؛ مصحح؛ مهر:«نور الدین محمد الحسینی»، «یا صادق الوعد» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۵گ، ۳۲سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۹-۴۹۱]

۵۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۴

آغاز: القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة کتب، قوله کتاب التجارة قد سبق کلام المص فی زکوة التجارة کغیره ما یدل؛ **انجام:** لانه محکوم لصحته الی الموت و وجه الصحة وجود المقتضی ... ان المقتضی لبطلان المسمی هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم
از متاجر تا آخر وصایا؛ خط: نستعلیق ریز، کا:ملک محمد بروجنی، تا: جمادی الاول۱۲۴۷ق؛ افتادگی: وسط(پس از برگ‌های ۴۶، ۵۵ و ۱۹۴ افتادگی دارد، از ۱۱۵ تا ۱۲۰ جابجایی)؛ جلد: تیماج مذهب منقش، ۱۷۵گ، ۳۱سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۱-۲۷۳]

۵۲۷. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳

از کتاب العاریة تا پایان کتاب الوکالة؛ خط: نسخ، کا:زین العابدین گلپایگانی، تا: ۱۲۴۸ق؛ ۱۸۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:-۳۱]

۵۲۸. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۷۶

عتق تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا:حسن بن علی قطفانی، تا: ۱۲۴۸ق [چند نسخه-ف:-۳۳۸]

۵۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۹

آغاز: بسملة. القسم الرابع فی الاحکام و هو اثنا عشر کتاباً. کتاب الصید و الذباحة. انما یترجم الکتاب بالصید و الذباحة لان الحیوان الماکول انما یصیر؛ **انجام:** بان المسلم لما یعقل المرتد ... انتهت مسائل الکتاب التی تعلق القرض ببحثها الله تعالی علی نعمه و نسال من جوده ... و الحمدلله رب العالمین
شامل صید و ذباحه تا قصاص؛ خط: نستعلیق ریز، کا:علی بن محمد، تا: پنج‌شنبه ۷شعبان۱۲۴۹ق؛ محشی با نشان «نهایه»، «صح»، «ع ب ط»، «منه»، «ح ی»، «سلطان»، «ع ک»، «جم طاب شراه»؛ جلد: چرم، ۲۳۷گ، ۳۱سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱۱-۲۹۳]

۵۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۰۶

آغاز: بسمله، کتاب الوقوف و الصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبیس الأصل؛ **انجام:** لان تنصیفه قبل الدخول مشروط بالطلاق و بدلیل خاص ... و فرغ من تسویده بید مؤلفه الفقیر ... اواخر شهر جمادی الآخرة سنة ثلث و ستین و تسعمایة ...
از ابتدای وقف تا پایان لعان؛ خط: نسخ، کا:عبدالحمید بن محمد تقی، تا: شنبه ۱۶ ربیع الاول۱۲۴۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۰] و [ف: ۲۱-۱۲۵۹]

۵۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۳۱

خط: نسخ، کا:خوانساری، عبدالله بن محمد (تا پایان کتاب امر به معروف)، تا: ۲۸ شوال۱۲۵۰ق، باقی کتاب به خط عبدالحسین بن عبدالکریم بروجردی، آغاز سال ۱۲۳۵؛ مهر: رضا بن علی حسینی «الراجی رضا بن علی الحسینی» (بیضوی)، «علی محمد بن علی الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۷۴گ، ۴۷سطر، اندازه: ۲۸×۴۱/۵سم [ف: ۱۱-۳۲۳]

۵۳۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۶۶

آغاز: القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً قوله کتاب التجارة و هو مبنی علی فصول؛ **انجام:** تزویجها فی العدة ... و یأتی البحث فی هذه المباحث فی هذه المسائل فی مواضع متفرقة ...؛ تم المجلد الرابع
از اول کتاب التجارة تا آخر کتاب الطلاق؛ خط: نسخ، کا:ملالطفعلی بن محمد طهرانی، تا: ۱۲۵۱ق؛ با یادداشتی از محمد تقی گلپایگانی و محمد ابراهیم آستانه؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ ۳۰۷گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۵۸۳]

۵۳۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۳۴

آغاز: و مثلها أبدت و انما هی کنایة عنه یفتقر فی الدلالة علیه الی قصده و انضمام لفظ آخر الیهما یدل علیه منضماً الیها صریحاً کقوله صدقة موقوفة؛ **انجام:** توقفه علی صحة النکاح المتقدم تم الجزء الأول و هو النصف الأول من شرح کتاب شرایع الاسلام.
جزء اول؛ خط: نسخ، کا:علی بن ملا معصوم، تا: ۱۲۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «الراجی علی بن معصوم ۱۲۳۷»؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۹/۸/۲۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۲-۵۸۳]

۵۳۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۳۶

از کتاب القضاء تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا:صادق بن حسنعلی نجف آبادی، تا: ۱۲۵۲ق؛ واقف: فاطمه نساء خانم بنت

حاج محمد باقر، ۱۲۶۶؛ ۱۵۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۶۹۷]

۵۳۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۱

نکاح تا طلاق خلع؛ خط: نسخ، کا:محمد بن ملا محسن هزارجریبی، تا: ۱۲۵۳ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۴۳]

۵۳۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۱۶

آغاز: [الفرائض] و هو جمع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض و هو التقدیر و القطع

از فرائض تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا:احمد خوانساری، تا: شنبه ۹رجب۱۲۵۴ق؛ مصحح، یادداشتی از محمد تقی گلپایگانی در صفر ۱۲۷۲ که نسخه را از شیخ علی امانت گرفته؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲-۵۸۴]

۵۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**برابر

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا:اسماعیل بن عبدالله خوانساری، تا: ۱۲۵۴ق؛ مصحح، محشی از محمود بن محسن؛ مهر: «یا الله المحمود فی کل فعال» (بیضی)، «یا اباالحسن» (بیضی)، «یا حجة بن الحسن المهدی ۱۳۲۱» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۱گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۴۴-۲۱۲]

۵۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۴۶

آغاز: بسمله. [کتاب النکاح]، اعلم ان النکاح یستعمل فی الوطی کثیراو فی العقد بقلة؛ **انجام:** لأن الأسباب لاینحصر فی الألفاظ. قوله تم قسم الایقاعات بعون الله و توفیقه ...

از کتاب النکاح تا آخر قسم ایقاعات؛ خط: نسخ، کا:سید محمد رحیم بن محمد رفیع حسینی، تا: چهارشنبه غره ربیع الاول۱۲۵۵ق، حسب خواهش آخوند ملاحسن؛ محشی از «محمد حسن» و «محمود»، رکابه‌دار؛ تملک: ابوالحسن بن محمود؛ جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴۴-۲۱۳]

۵۳۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۳۲۲

از کتاب فرائض تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا:محمد مهدی بن علی اکبر، تا: یک‌شنبه ۱۹ ربیع الاول۱۲۵۵ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۵۴۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۸۱

تجارت تا آخر وصایا؛ خط: نسخ، کا:ابوالشرف بن عبدالغفور قاضی، تا: ۱۲۵۵ق؛ از نسخه خط شیخ حسن بن محمد حلبی؛ ۲۵۲گ، اندازه: ۲۰×۲۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۱]

۵۴۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۰

طلاق تا دیات؛ کا:علی بن محمد خوانساری، تا: ۱۲۵۵ق؛ قطع: رحلی [ف:-۲۲۱]

۵۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۷

آغاز: کتاب الغصب اصل الغصب لغة اخذ الشیء ظلما؛ **انجام:** برابر

از کتاب الغصب تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا:محمد باقر بن محمد علی، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۸۶]

۵۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳۲

آغاز: بسمله، القسم الثالث فی الایقاعات و هی احد عشر کتاباً کتاب الطلاق؛ **انجام:** لم یرجع علیه لاعترافه بالظلم من الثانی.

از کتاب طلاق تا انتهای لقطه؛ خط: نسخ، کا:محمد باقر بن محمد علی نوری بارفروشی، تا: ۱ جمادی الثانی۱۲۵۵ق؛ واقف: محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۲۱-۱۳۰۳]

۵۴۴. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۶

از کتاب متاجر تا کتاب نکاح؛ خط: نسخ، کا:محمد باقر بن محمد علی نوری غیر دهی، تا: ۲۷ صفر۱۲۵۵ق؛ مهر:«المتوکل علی الله عبده محمد باقر» (بیضی)، «المتوکل علی الله محمد بن عبدالله» (بیضوی)؛ واقف: ملاعبدالله نوری، ۲ جمادی الثانی ۱۲۹۵؛ جلد: تیماج، ۳۰۹گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف:۲۴]

۵۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۲

از آغاز کتاب صلح تا آخر کتاب نذر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۲۵۶ق؛ نسخه مغلوط و کاتب آن بی سواد است؛ تملک: سید خوانساری در ذیحجه ۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۳۹گ، ۳۵ سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۵۰]

۵۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۴۰-۳۹/۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا المقتضی لبطلان هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۲۹۸]

۵۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۹۰

آغاز: ... المتجدد بعد العقد و قبل الوطئه او بعد العقد؛ **انجام:** لان تنصفه قبل الدخول مشروط بالطلاق او بدلیل خاص

از کتاب نکاح تا پایان کتاب الخلع؛ خط: نسخ، کا:حسنقلی بن محمد قاسم سرجامی، تا: ۱۲۵۶ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۹۴گ، ۲۵ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۵-۱۹۸]

۵۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۰۱-۵۳/۱۱

آغاز: فانه اذا کان کذلک صح العقد مع تقریرها ایاه وفیه نظر بین، لانه اذا لم یبلغ ذلک

از کتاب النکاح تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۴۳۲گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۰۷]

۵۴۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۹

آغاز: بسمله: حمدله، صلوات، القسم الثانی فی العقود ... و فیه خمسة عشر کتابا، قوله کتاب التجارة، قد سبق فی کلام المصنف؛

انجام:و لانه لوصح لوجب المسمی اذا المقتضی لبطلان المسمی هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم. تم الجزء الاول باب النصف الاول من کتاب شرایع الاسلام

بخشی از شرح شرایع است؛ خط: نسخ، کا:ابراهیم بن زین العابدین، تا: ۲۲شعبان۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۲۷سطر (۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۰۹]

۵۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۷۴

آغاز: کتاب الإجارة من الألفاظ المنقولة شرعاً عن موضوعها لغة؛ **انجام:** و الا فلننظر فیها مجال لمن أعطی النظر حقه فی ذلک.

از کتاب الاجاره تا انتهای کتاب الخلع و المبارات؛ خط: نسخ، کا:محمد باقر بن محمد علی استرآبادی، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۴سم [ف: ۲۱-۱۲۹۷]

۵۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۵خوئی

آغاز: برابر**انجام:** و هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم صورة خطه قدس سره تم النصف الجزء الاول من کتاب شرایع الاسلام الاتمام بید اقل الانام محمد بن باقر بن سراج الاصطهباناتی فی غرة صفر المظفر ... سنه ۱۲۵۶.

آغاز کتاب الطهاره تا پایان کتاب بیع؛ خط: نسخ، کا:محمد بن باقر بن سراج اصطهباناتی، تا:۱۲۵۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۵۵۸ص، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۷-۳۴۴]

۵۵۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۵۰

از وقف تا آخر لعان؛ خط: نسخ، کا:محمد بن حاج محسن، تا: آغاز جمادی الاول۱۲۵۶ق، جا: اصفهان؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۵۵۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۱

طهارت تا نکاح؛ کا:علی بن محمد خوانساری، تا: ۱۲۵۴-۱۲۵۶ق؛ با شماره قبل یک دوره است؛ قطع: رحلی [ف:-۲۲۱]

۵۵۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۸/۱

از نکاح تا آخر نذر؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمدمحسن، تا: ۶ ذیحجه۱۲۵۷ق؛ تملک: عبدالوهاب بن محمد بن نصرالله بن احمد نراقی؛۲۴۸گ،۲۶سطر(۱۳×۲۲)،اندازه: ۲۰×۳۱سم[ف:-۶۶۱]

۵۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۶خوئی

آغاز: (بسمله) القسم الثانی فی النکاح اعلم ان النکاح؛ **انجام:** فرغ من تعلیقه مصنفه العبد ... زین الدین بن علی ... عام اربع و تسعین و تسعمائه ... هذا نهایة کلام المصنف رحمه الله و وقع الفراغ ...

جلد دوم؛ کا:محمد بن باقر بن سراج اصطهباناتی، تا: ۳ شوال۱۲۵۷ق؛ ۸۹ص، ۳۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۷-۳۴۵]

۵۵۶. خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

از کتاب الصید و الذباحة تا آخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶و۱۲۵۷ق؛ ۲۳۵گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲-۱۰۵]

۵۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰-۹/۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** ویحتمل بطلان النکاح لبطلان بعضها علی کل تقدیر ولانه لوصح لوجب المسمی اذا المقتضی لبطلان النکاح هو توقفه علی صحة النکاح المتقدم. تم الجزء الاول

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۸۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۸-۴۲۹۸]

۵۵۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۵۰

کتاب غصب تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا:مرتضی ابن حاج محمدعلی، تا: ۱۲۵۷ق؛ این نسخه با دو نسخه شماره ۲۶۲۲ و۲۶۴۹ مشتمل بر تمام دوره کتاب است؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: میشن، ۱۹۷ص، ۳۴سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۲سم [ف: ۱-۴۵۴]

۵۵۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۴۵

از عتق تا آخر؛ خط: نسخ، کا:قاسم بن حسن قلی سرجامیه، تا: ۱۹ ربیع الاول۱۲۵۷ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: میشن، ۲۹۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۷×۲۹/۶سم [ف: ۱-۴۹۳]

۵۶۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۲۷

قسمتی از کتاب نکاح (از قسم و نشوز و شقاق)و کتب بعد ازآن تا آخر کتاب دیات؛ خط: نسخ، کا:محمد بن مولانا احمد اصفهانی، تا: ۱۲۵۸ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۳۴۰ص، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۱-۴۵۵]

۵۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۵۰

آغاز: بسمله، و اقسامه ثلاثه فی النکاح الدائم و النظر فیه یستدعی فصولا فی آداب العقد و الخلوه و لواحقها؛ **انجام:** قدتم القسم الثانی فی العقود من الاقسام الاربعه من کتاب مسالک الافهام

از کتاب نکاح تا پایان قسم دوم در عقود؛ خط: نسخ، کا:محمد باقر بن زین العابدین طباطبائی، تا: ۱۲۵۸ق؛ یادداشتی به نام محمد باقر بن محمد قمی ربانی مورخ سال ۱۳۷۰؛ جلد:تیماج، ۲۵۴گ، ۲۲ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۱۵-۵۶]

۵۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۷۶

آغاز: بسمله، کتاب الوقوف و الصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبیس الأصل؛ **انجام:** و ان کان دلیل السبب لایخ عن شیء لأن الأسباب لاتنحصر فی الألفاظ.

از ابتدای نکاح تا پایان کتاب نذر؛ خط: نسخ، کا:محمد تقی، تا: جمادی الاول۱۲۵۸ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۷×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۰] و [ف: ۲۱-۱۲۸۸]

۵۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۰۹۹

آغاز: بسمله، کتاب الوقوف و الصدقات قوله الوقف عقد ثمرته تحبیس الأصل؛ **انجام:** لان تنصیفه قبل الدخول مشروط بالطلاق و بدلیل خاص ... و فرغ من تسویده بید مؤلفه الفقیر ... اواخر شهر جمادی الآخرة سنة ثلث و ستین و تسعمایة ...

از ابتدای صید و ذباحه تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۲۵۸ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۰] و [ف: ۲۱-۱۳۰۴]

۵۶۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱/۱
از کتاب جهاد تا پایان وصیت؛ خط: نسخ، کا:گلپایگانی، حسین، تا: ۸شوال۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۶ سطر (۱۲×۱۳) [ف:–۷۱۱]

۵۶۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۵۲
از طهارة تا آخر وکالت؛خط:نسخ،کا:محمد بن حاج محسن، تا: پنج‌شنبه۲۴ذیحجه۱۲۵۸ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:–۱۳۵۶]

۵۶۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۸
طلاق تا فرائض؛ خط: نسخ، کا:محمد حسین بن محمد علی ریزی لنجانی،تا:۱۲۵۸ق؛۲۱۷گ،۳۴سطر،اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱–۲۴۳]

۵۶۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۱
نکاح تا نذور؛ خط: نسخ، کا:محمد حسن بن محمد خوانساری، تا: ۱۲۵۸ق؛ ۲۵۰گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱–۲۴۳]

۵۶۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۰
نکاح تا نذر؛ کا:محمد حسن هزار جریبی، تا: ۱۲۵۹ق؛ قطع: رحلی [ف:–۲۲۱]

۵۶۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲۸
آغاز: کتاب الحج قوله الحج وان کان فی اللغة القصد فقد صار فی الشرع اسما لمجموع المناسک المودات فی المشاعر المخصوصة؛ **انجام:**برابر
کتابهای حج تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ واقف: حاجی ملا عبد الوهاب قزوینی، ربیع الثانی ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۶گ، ۲۹سطر [ف: ۱–۲۳۸]

۵۷۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۶۰
آغاز: حمدله، صلات. القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً، «قوله»: کتاب التجارة قد سبق فی کلام المصنف فی زکوة التجارة کثیرة ما یدل علی ان المراد بالتجارة عقد المعارضة؛ **انجام:** و ذلک ثلث ارزان فمجموع الارزان ست عشرة و هی اربع جنات فاذا اجمعها مع سبق بلغت ثلث جنة هی عشرةقراریط و ذلک مجموع عشرین دیناراً فتبین ان القسمة صحیحة و الله الموفق.
از کتاب تجارت تا کتاب فرایض؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ محشی با نشانی «فی»، «هی»؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۳۰گ، ۳۵سطر (۱۴/۵×۲۶)، اندازه: ۲۲/۵×۳۶سم [ف: ۳–۳۰۰]

۵۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۶۴
آغاز: کتاب القضاءو القضاء لغه یکلف علی احکام الشیء و امضائه و منه و قضینا الی بنی اسرائیل؛ **انجام:** و لو اقر بنسب مجهول اه لان اذا البینه مقدم علی ذی الید و مع انه الثالث بنینةآ بولادته علی فراشه ... فرغ من تعلیقه مصنفه ... زین الدین علی بن احمد.
کتب قضاء، شهادت، حدود، قصاص و دیات؛ خط: نسخ، کا:استرآبادی، محمد مهدی بن اسماعیل، تا: ۱۲۵۹ق؛ تملک: رضا غروی شاهرودی مورخ ۱۳۹۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۱گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۱)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۹–۳۳۶]

۵۷۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۳۰
کتاب قضاء، شهادات، حدود، قصاص و دیات؛ خط: نسخ، کا:رجبعلی، تا: ۱۲۶۰ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۳۲۷ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱–۴۵۷]

۵۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۷خوئی
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... القسم الثانی فی العقود؛ **انجام:** و اتفق الفراغ من تسویده علی ید مصنفه ... کاتب هذا الکتاب فقیر حقیر مذنب ... و اساته و جذاته عن جنابک فاغفر بمحمد و آله.
از آغاز کتاب التجارة تا پایان کتاب الایمان و النذور؛ خط: نسخ، کا:ابوذر بن علی اصغر ولدیانی، تا: مجلد اول در ۱۲۶۰، ۱۲۶۱، جا: خوی؛ ۹۵۰ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۷–۳۴۶]

۵۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۹۷–۲۶/۷۷
آغاز: بسمله کتاب النکاح اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی کثیراً وفی العقد یستعمل بقلة؛ **انجام:** وما یثبت فیه الاجماع منها فهو الحجة والافالنظر فیه یظهر لمن اعطی النظر حقه فی ذلک
از کتاب نکاح تا پایان طلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۸گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۸–۴۳۰۰]

۵۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۴–۳/۴
آغاز: بسمله القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتاباً قوله کتاب التجارة الخ قدسبق فی زکوة التجارة کغیره ما یدل علی ان المراد بالتجارة؛ **انجام:** لکن یکره ترکه اذا ادی الی الخراب وفی وجوب سقی الزرع والشجر وحرثه مع الا مکان قولان اشهر هما العدم تم قسم العقود من کتاب المسالک ...
از کتاب التجارة تا آخر کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا:ابوالفتح شیرازی، تا: یک‌شنبه ۱۴شوال۱۲۶۰ق؛ مصحح؛ جلد: روغنی، ۳۲۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۸–۴۲۹۹]

۵۷۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۷۲
از کتاب الجهاد تا پایان کتاب الوکالة؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمدبن ابراهیم بن عبدالغفوریزدی، تا: ۲۴ ربیع الاول۱۲۶۰ق؛ واقف: محمد حسین بن میر عبدالرحیم محمود آبادی، ۱۲۴۸؛ ۲۲۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱–۲۱۷]

۵۷۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۹ک
از قضاء تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [رشت و همدان: ف:–۱۱۶۹]

۵۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۶–طباطبائی
آغاز: بسمله کتاب القضا القضاء لغة یطلق علی احکام الشیء و امضائه و منه و قضینا الی بنی اسرائیل؛ **انجام:** برابر
مشتمل بر کتابهای شهادات، حدود و تعزیرات، قصاص و دیات؛ خط: نسخ، کا:محمد حسین بن محمد علی، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴–۲۳۹]

۵۷۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۹۱
احکام نکاح منقطع تا احکام ارث؛ خط: نسخ، کا:اسماعیل، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۲۹۳گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱–۹۰]

۵۸۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۸

طهارت تا وصایا؛ خط: نسخ، کا:محمد بن سید محمد حسن موسوی، تا: ۱۲۶۱ق [ف: ۱-۲۴۲]

۵۸۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۴۴

صید تا دیات؛ کا:محمد حسن هزار جریبی، تا: ۱۲۶۱ق؛ قطع:رحلی [ف:-۲۲۲]

۵۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۳۵-۳۱/۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وما ذکر فی الاخبار اجود وهو اولی من النسخ. تم المجلد الثالث ... وله الحمد اولاً وآخراً وعلی کل حال

خط: نسخ، کا:اسماعیل بن عبدالله خوانساری، تا: شنبه ۲۶ربیع الثانی ۱۲۶۱ق؛ مصحح، محشی ازمجتهد حسینی شهیدی علوی «عفی عنه»؛ ۳۰۰گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۸-۴۲۹۸]

۵۸۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۳۱

مشتمل بر کتب صید و ذباحه تا لقطه؛ خط: نسخ، کا:کاشانی، غلامعلی بن محمد، تا: ۱۲۶۲ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۱۳۵ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴۵۸]

۵۸۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۲۰

کتاب النکاح - کتاب القضاء؛ خط: نسخ، کا:محمد بن سعید، تا: شنبه ۱۰ صفر ۱۲۶۲ق [نشریه: ۲-۱۷۰]

۵۸۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۱۶

از کتاب الخلع تا پایان کتاب الصید و الذباحة؛ خط: نسخ، کا:علی بن کربلایی محمد علی، تا: شعبان۱۲۶۲ق؛ ۳۴۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲-۴۵۰]

۵۸۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۵

صید و ذباحه تا آخر کتاب؛خط:نسخ،بی کا،تا:۱۲۶۲ق[ف: ۱-۲۴۳]

۵۸۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۲

انجام: و ذلک مجموع عشرین دیناراً فتبین ان القسمة صحیحة. و الله الموفق. تم کتاب الفرائض و بتمامه تم المجلد السادس من مسالک الافهام ...

شامل: آغاز کتاب تا آخر جلد ۶ (اتمام فرائض)؛ خط: نسخ، بی کا، تا: شنبه ۲۵ذیحجه۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۴۲/۱/۲۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۹گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲-۵۸۴]

۵۸۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۶

تجارت تا نکاح؛ خط: نسخ، کا:زین العابدین بن ملا حسین یزدی، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۲۸۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۲۴۳]

۵۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۸

آغاز: بسمله، حمدله ... قوله القسم الثانی فی النکاح المنقطع و هو سائغ فی شرع الاسلام؛ **انجام:** کالقول فی جواز الرجوع و قد تقدم.

از «نکاح منقطع» تا ابتدای «کتاب الخلع و المبارات»؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۹۹]

۵۹۰. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۷۸

آغاز: قوله کتاب النکاح اعلم ان النکاح الواطی و قد یقال العقد و شرعا بالعکس؛ **انجام:** لان تصفه قبل الدخول مشروط بالطلاق بدلیل خاص تم الجز المجلد الخامس

از باب نکاح تا آخر طلاق؛ خط: نسخ خوب، بی کا، تا: رجب ۱۲۶۵ق؛ ۲۸۳گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۵سم [ف:-۲۸۲]

۵۹۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۶۱

از صید تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا:محمد حسن بن میرزا مسیح، تا: سه‌شنبه ۸ جمادی الاول۱۲۶۵ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۵۹۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۷

آغاز: بسمله الحمدلله ... القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتاباً، قوله ره کتاب التجارة قدسبق فی کلام المصنف فی ذکره التجارة کغیره مایدل علی ان المراد بهاعقد المعاوضة بقصد الاکتساب عند التملک؛ **انجام:**لان الملک والوکیل نائب عنه والبایع فی الحقیقة هو الموکل و وصول الشمس الیه وعدم لامدخل له فی هذا الحکم اصلاً بل لایجوز رده علی الوکیل لانه ینغرل بالبیع ان لم یکن وکیلاً فی قبض ... وکذا بقلیله

جلددوم کتاب (کتاب البیع تا پایان کتاب الوکالة) ؛ خط: نسخ، بی کا، تا: پنج‌شنبه ۱۹ جمادی الثانی۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ]

۵۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۲۷-۵۴/۱۷

آغاز: بسمله؛ کتاب العتق قوله العتق هو لغة الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقاً و الخیل الجیاد عتاقا

از اول کتاب العتق تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا:امین بن محمد سعید خوانساری، تا: جمعه ۱۴ جمادی الاول۱۲۶۶ق؛ ۳۳۸گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۰۳]

۵۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۷۲

انجام: و سیأتی البحث فی هذه المسائل فی مواضع متفرقة ان شاء الله تعالی.

از تجارت تاانتهای طلاق و آغاز خلع و مبارات؛ خط: نسخ، کا:محمد حسین بن عبدالله خوانساری، تا: جمعه ۲۴ربیع الاول۱۲۶۷ق؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: تیماج، ۲۹۳گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۲۸۲]

۵۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۷

مشتمل بر کتاب الوقوف و الصدقات تا پایان قسم ایقاعات؛ خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد اسماعیل، تا: جمعه ۷ ذیحجه۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۳۲گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵-۳۹]

۵۹۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۳۳

مشتمل بر کتاب القضاء و الشهادات تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی کا، تا: جمادی الاول۱۲۶۸ق؛ ۲۲۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳-۶۹۴]

۵۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۹۱۵

کتاب القضاء؛بی کا،تا:۱۲۶۹ق؛خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۵۹۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۶۹

تجارت تا وصیت؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق، قطع: رحلی [ف:-۲۲۲]

۵۹۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۴۴

از تجارت تا وصیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۹ رجب ۱۲۸۰ق؛ ۲۹۶گ، ۲۳سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۹-۹۵۸]

۶۰۰. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۷

از اول نکاح تا آخر طلاق؛ خط: نسخ، کا:محمد باقر بن حسن بن عابد، تا: ۱۲۸۸ق؛ ۲۲۶گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف:-۱۷]

۶۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۶۷-۵۲/۱۰۷

آغاز: کتاب الخلع و المبارات الخلع بضم الخاء ماخوذ من الخلع بفتحها و هو النزع

از کتاب الخلع و المباراة تا آخر کتاب النذر [المجلدالخامس]؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۲۹۳ق؛ ۲۳۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۰۳]

۶۰۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۰۷

آغاز: بعد بسمله، و حمدله، القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتابا، کتاب؛ **انجام:**تم و الله الحمد و المنة و یتلوه کتاب الوقوف و الصدقات

از ابتدای کتاب تجارت تا انتهای وکالت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «محمد بن اسماعیل الموسوی» (بیضوی)؛ تاریخ وقف: ۱۲۹۹؛ ۱۸۰گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:۲-۳۳۴]

۶۰۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۴۲

آغاز: کتاب الفرائض هو جکع فریضة بمعنی مفروضة من الفرض وهو التقدیر والقطع یقال فرضه ...

از کتاب میراث تا آخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج عبد الرسول، شعبان ۱۲۹۹ق؛ ۲۵۱گ، ۲۷سطر [ف: ۱-۲۳۶]

۶۰۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۴۹

از کتاب التجارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج عبدالرسول، شعبان ۱۲۹۹ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۰۱گ، ۳۱سطر [ف: ۱-۲۳۷]

۶۰۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۱/۱

تجارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۶۴گ، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳-۵]

۶۰۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۲۳/۱

آغاز: الحمدلله ... القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً، کتاب فی التجارة قد؛ **انجام:**حتی اعطیتک مالک و اراد الرهن جاز و لو لراد الودیعة او اثبته

کتاب تجارت؛ خط: نستعلیق، کا:سلماسی دیلمقانی، عبدالله، تا: ۱۳۳۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۵ص (۱-۴۵)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۴۶]

۶۰۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۶۸

شامل کتاب القضاء و الشهادت؛ خط: نسخ، کا:محمد خراسانی کدکنی، تا: محرم ۱۳۶۹ق؛ اهدایی: شریعت عقدائی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۱۰۷۹]

۶۰۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۰۸

آغاز: کالفرق الثلاث؛ **انجام:** لان الاعمال توجد بدونها.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۲۶۸گ، ۲۱سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۴-۱۳۶۲]

۶۰۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۶۰

انجام: الی ان یدل دلیل علی انتفائه.

مباحث طلاق و لعان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد محسن»؛ ۱۹۱گ، ۲۲سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۵-۱۵۱۹]

۶۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶-۸/۶

آغاز: قال المنصف یلحق بالنکاح النظر فی امور خمسة الاول ما یرد به النکاح وهو یستدعی ثلاثة مقاصد الاول فی العیوب قال عیوب الرجل ثلاثه؛ **انجام:** فان اعتبرنا حالة الادآء اعتبر فی یساره فیلزمه العتق فیالمرتبة أو احسان فیصوم وان اعتبرنا حالة الوجوب ففرضه القوم علی التقدیرین لانهمعشر المذهب هوالاول. تم کتاب الایمان ویتلوه کتاب النذور.

از ملحقات نکاح تا آخرکتاب الایمان؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۴×۳۷/۵سم [ف: ۸-۴۳۰۵]

۶۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۶۰-۷/۶۰

آغاز: بسمله قوله القسم الثالث فی الایقاعات وهی أحد عشر کتاباً الطلاق. الطلاق لغة حل القید ویطلق علی الارسال والترک یقال ناقة؛ **انجام:** فالکلام فی جواز تزویجها فی العدة کالقول فی جواز الرجوع وقد تقدم وسیأتی البحث فی هذه المسائل فی مواضع متفرقة ان شاء الله تعالی تم المجلد الرابع من کتاب مسالک الافهام

کتاب الطلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۸-۴۳۰۲]

۶۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۹۷-۸/۷

آغاز: کتاب النذر. هو بفتح الذال فی الماضی وضمها فی المضارع لغة الوعد بخیر أو شر وشرعاً التزام؛ **انجام:** برابر

از اول کتاب النذر تا آخر شرح؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۲۸گ، ۲۱-۳۳سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۷/۵سم [ف: ۸-۴۳۰۵]

۶۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۲۶

از عتق است تا لقطه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:تونی، عبدالله بن محمد، تا: ۱۵ رمضان؛ رویهم رفته ۱۷۶۰ بیت؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۵۵گ، ۲۲سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸-۲۶۳]

۶۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۶

از اول کتاب تا کتاب وقف؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۱۱گ، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۳-۴۷]

۶۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۹۲۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۶۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۹۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۶۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۴۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۶۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۴۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۶۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۴۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۶۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۹۰

القضاء؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از منصوره تألهی معین الدین [رایانه]

۶۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۸۹۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۶۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۹۱۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۶۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۳۰

آغاز: بسمله، کتاب التجاره، و هو مبنی علی فصول قد سبق فی کلام المصنف فی الزکوة التجاره کغیره؛ **انجام:** و قد قیل ان الایه منسوخه بقوله تعالی و انکحوا الایامی و ما ذکر فی الاخبار اجود و هو اولی من النسخ تم المجلد الثالث من کتاب مسالک الافهام الی تنقیح شرایع الاسلام.

از کتاب تجارت تا پایان کتاب نکاح؛ خط: نسخ، کا:صادق ابن محمد جلالی، بی‌تا؛ جلد:تیماج، ۳۲۸گ، ۲۸سطر (۱۳/۵×۲۴)، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۱۴-۳۵]

۶۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۱۵

ج۳؛بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۶۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۱۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۶۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۱۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۶۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴۹

ج ۳؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۶۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۳۵

آغاز: بسمله، القسم الرابع فی الاحکام و هو اثنا عشر کتابا کتاب الصید و الذباحة انما ترجم بالصید و الذباحة لان الحیوان الماکول انما ... ؛ **انجام:** و ان کان البنون اربعا و البنات خمسا و الترکه عشرین دینارا فالفریضة ثلاثة عشر عددا ...

مشتمل بر کتابهای کتاب صید و ذباحه تا غصب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با امضای منه قدس سره؛ جلد: تیماج مذهب؛ ۱۳۹گ، ۳۱سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۸-۳۰۴]

۶۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۷۴

آغاز: بسمله، و هو لغه الاثبات من قولک قرالشی یقروا قررته و قررته اذا افدته القرار و لم یسم ما یشرع فیه اقرارا؛ **انجام:** فالکلام فی جواز تزویجها فی العده کالقول فی جواز الرجوع و قد تقدم و سیاتی البحث فی هذه المسائل فی مواضع متفرقه انشاء الله تعالی.

از مباحث اقرار تا آخر طلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۰۸گ، ۳۳سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۶-۲۷۱]

۶۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۶۲

آغاز: بسمله، کتاب العتق هو لغه الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقا؛ **انجام:** اشترط علمه به حین الاخذ حذرا من الغرر اللازم علی تقدیر الجهل لان الشمس یزید و ینقص و الاغراض مختلفه فیه ...

از کتاب عتق تا پایان لواحق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۹۳گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۵-۶۸]

۶۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۸۲

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... القسم الثالث فی العقود و فیه خمسه عشر کتابا؛ **انجام:** قوله و یصح الوصیه للاخی و ان کان اجنبیا و قیل لا یجوز ...

از کتاب تجارت تا پایان کتاب وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۲۷۳گ، ۲۱سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۹۲]

۶۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۱/۱

آغاز: در کتاب المفلس: و هو انه مع الوفاء یکون المشتری اولی بالثمن، و ان لم یکن فی ماله وفاء کان اسوة للغرماء، و اختاره فی المبسوط و هو ضعیف الماخذ ... قوله: فلو فلس المستاجر فسخ الموجر الاجارة؛ **انجام:** در صفحه سوم کتاب الوکالة ... قوله: و لو و کله فی شراء عبد افتقر الی وصفه لینتفی العذر لما کان العبد المطلق متوغلاً فی الابهام ... فیجب الوصف فی الثانی دون الاول، لأن دائرة التجارة اوسع

از میان کتاب المفلس تا دو برگ از آغاز کتاب الوکاله؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۱۲ص (۱-۱۱۲)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱-۲۱۱]

۶۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۸۸

آغاز: بسمله، القسم الرابع فی الاحکام و هو اثنی عشر کتاباً؛ **انجام:** فقال علیه السلام اذبح کبشاً سمیناً بتصدیق علی المساکین.

از کتاب صید و ذبایح تا کتاب الایمان و النذور؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۷۹گ، ۲۳-۲۹ سطر (۱۳/۵×۲۱ و ۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۴-۲۹۷]

۶۳۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۴۰۸/۵

جلد آخر؛ کا:شیخ محمد بن علی جزایری (شاگرد سید نعمة الله جزایری)، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱-۲۵۱]

۶۳۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۸۶

از صید و ذباحه تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با دستخط محمد بن حسینعلی سلماسی الاصل خویی المسکن والحایری المدفن و دستخط محمد حسن بن غفار با مهر «محمد حسن»

(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۹سطر، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف:-۳۷۲]

۶۳۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۴۸

از اول کتاب تا آخر صلاة الخوف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف:-۳۵۰]

۶۳۷. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قدم مؤمنا فی خصومة الی قاض ... فقضی علیه بغیر حکم الله فقد شرکه فی الاثم و عن ابی بصیر قال قلت لابی عبدالله (ع)

از اول تا احکام اهل الذمه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف مخ]

۶۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۰۹

انجام: و فیه انه لاینفعک دعاک و لا التسلیم علی ما فی ...

از آغاز کتاب تا احکام ارضین، و روی برگ اول نام «النور الساطع لکتاب الشرائع» به کتاب داده شده؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: نورالدین محمد تقی اصفهانی؛ جلد: مقوایی، ۲۰۹گ، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۵-۱۰۹]

۶۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۱۸

آغاز: کتاب الفرایض جمع فریضة بمعنی مفروضه من الفرض وهو القطع والتقدیر یقال فرضه اذا قدره وفرض الثوب قطعه والمراد بهما اسهام المقدرة فی کتاب الله؛ **انجام:**والجنایة حالة الاسلام والاصح مراعاة الابتداء والجماعة کما مر وهو یرجع هنا الی الاعتبار الخاتمه قوله نسأل الله تعالی حسنها وسلامة عاقبتها ...

ازارث تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۶]

۶۴۰. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۸

آغاز: بسمله وبه ثقتی الحمدلله ربالعالمین والصلوة علی سیدنا محمد وآله الطاهرین قوله القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتابا قوله کتاب التجارة وهو مبنی علی فصول؛ **انجام:**والا توقف علی تراضیها بعدها لاشتمالها علی المعاوضة فلابد من لفظ یدل علیها واقله مادل علی الرضا قوله وکل ما فیه ضرر کالجوهر والسیف

از کتاب التجارة تا پایان کتاب الشرکة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۱۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف مخ]

۶۴۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۴

آغاز: الحمدلله ربالعالمین والصلوة علی سیدنا محمد وآله الطاهرین قوله القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتابا قوله کتاب التجارة؛ **انجام:**قوله ولوظهر فی المبیع عیب رده الی الوکیل دون الموکل لانه لم یثبت ... وکیف کان فقول الشیخ ضعیف وکذا تعلیله والله اعلم

از کتاب التجاره تا کتاب الوکاله؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۸۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ]

۶۴۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۲

آغاز: بسمله وبه ثقتی ... فی العقود وفیه خمسة عشر کتابا ... کتاب التجارة وهو مبنی علی فصول قدسبق فی کلام المصنف فی ذکره التجارة کغیره؛ **انجام:**واما اطلاق الفقاع بالخمر فانه وان لم یرد علیه نص بخصوصه لکن قد ورد انه بمنزلة الخمر وانه خمر الستصغره الناس فجاز الحاقه به فی هذا الحکم ...

بخش عقود اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۶۴۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**قوله وان اضطر العمل بمذاهب اهل الخلاف جاز اذا لم یمکن التخلص من ذلک مالم یکن قبل القبره مستحق ... وقد یقدم الکلام فی استثناء القتل والجرح من الاکراه فانه لاتقیه فیه والله الوفق

جلد اول؛ خط: ثلث، کا:ابوالحسن حسن آبادی، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۹۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف مخ:-۱۵۰]

۶۴۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴

آغاز: قوله «والمیتة» ای مجموعها من حیث هو مجموع وفی حکمه اجزاؤها التی تحلها الحیاة وهی التی یصدق علیها الموت حقیقة؛ **انجام:** فلابد من تقدیره به وضبطه والضابط العلم بالمنفعة علی احد الوجهین ومدار العلم علی ما فصلناه وجعل فی یر ضابطه‌ها یجوز بهما

از کتاب التجارة تا کتاب الاجارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ دربرگ اول چنین آمده: «من کتب میرزا محمد تقی الشیرازی»؛ جلد: مقوا، ۱۶۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۲-۴۹۵]

۶۴۵. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتابا کتاب التجارة قد سبق فی الکلام المصنف [...] زکوة التجارة کغیره مایدل علی ان المراد بالتجارة عقد المعاوضة بقصد الاکتساب عند؛ **انجام:**واعلم ان قول المصنف اقرت فی یده یشمل القسمین المشتملین علی عدم علمه اعنی مالو حصرها فیهما مع اشتباه التعیین واما لوادخل فی الاحتمال معها غیرهما واقراره فی یده فی الثانی ...

از کتابهای التجارة تا الودیعة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: سید حسین بن اسمعیل موسوی، محمدعلی بن عبدالغفار بیدگلی «عبده الراجی محمدعلی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ]

۶۴۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۱۰

مشتمل بر کتاب نکاح تا لعان؛ خط: نسخ خوب، کا:عبدالله بن مولانا حسن طروهی، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۴۵۸]

۶۴۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۹۹

نسخه مشتمل بر دو قسمت است، قسمت اول آن از کتاب قضا

وشهادات است وقسمتی از آخر آن افتاده وآخرین سطر موجود آن این است: «وصحیحة ابی بصیر قال سئلت ابا عبدالله (ع) عما یرد من الشهود»، قسمت دوم به خط کاتب دیگری است ومشتمل بر پاره از کتاب شهادات ومقداری از کتاب حدود است ولی بعضی از اوراق وسط این قسمت افتاده وآخرین سطر موجود آن این است: «وروی اسحق بن عمار عن ابی عبدالله ع قریباًمن ذلک» در کتابخانه به نام کتاب قضاء مختلف علامه و بر روی خود نسخه به نام یک مجلد کتاب از فقه ثبت و وقف شده است، با مطابقه به مسالک معلوم شد که این کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۲۳ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۴۵۸]

۶۴۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۲۶

مشتمل بر: تجارت تا کتاب نکاح (از ابتداء کتاب تا اول نکاح متعه)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ جلد:تیماج، ۳۱۹ص، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۴۵۶]

۶۴۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۲۵

قسمتی از کتاب نکاح (نکاح منقطع تا آخر نکاح) و کتاب طلاق تا کتاب نذر و عهد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ جلد:تیماج، ۱۶۲ص، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱-۴۵۷]

۶۵۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۲۹

مشتمل بر کتاب طلاق و کتاب ارث؛ خط: نسخ، کا:ملامحمد کاظم، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ جلد:تیماج، ۲۴۸ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۵۷]

۶۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۶۶-۵۵/۳۶

آغاز: برابر

جزء اول (قسم عبادات)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۸-۴۲۹۸]

۶۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۰۲-۵۲/۴۲

آغاز: ان الصریح یحمل علیه ظاهراً کما قررناه و ان لم یکن قصده فی نیته بخلاف الکنایة

از اول وقف تا آخر نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه‌ای که از روی نسخه‌ای که مصنف تصحیح کرده مقابله شده، مقابله و تصحیح شده؛ ۲۱۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۰۶]

۶۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۰۶-۵۹/۲۶

آغاز: بسمله، حمدله، قد سبق فی کلام المصنف فی زکوة التجارة یکفره ما یدل علی ان المراد بالتجارة عقد المعاوضة

از اول کتاب التجارةتا کتاب الحجر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط وانجام؛ ۱۰۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۸-۴۳۰۶]

۶۵۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۲۳

آغاز: برابر

کتاب طهارت تا آخر امر به معروف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ جلد:تیماج، ۲۱۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱-۴۵۵]

۶۵۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۲۴

کتاب تجارت تا آخر وصیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: چرمی، ۳۲۲ص، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱-۴۵۵]

۶۵۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۲۲

آغاز: برابر

کتاب طهارت تا آخر کتاب وصیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: میشن، ۳۲۲ص، ۳۴سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱-۴۵۴]

۶۵۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۴۹

از ابتداء کتاب نکاح تا آخر کتاب اطعمه واشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: میشن، ۳۲۶ص، ۳۴سطر، اندازه: ۲۲×۳۰/۵سم [ف: ۱-۴۵۴]

۶۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۹۹-۳۵/۷۹

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین والصلوة علی افضل المرسلین وسید الاولین والاخرین محمدوآله الطاهرین القسم الثانی فی النکاح المنقطع قوله وهو سایغ فی شرع الاسلام؛ **انجام:** قوله المعادن جمع معدن بکسر الدال ... اذا قام به لاقامتها

نکاح تا زکاة الفطرة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۰۶]

۶۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۱-۵/۹۱

آغاز: بسمله کتاب السبق والرمایة قوله وفائدتهما بعث النفس علی الاستعداد للقتال والهدایة للمارسة؛ **انجام:** وانکحوا الایامی منکم وما ذکر من الاخبار اجود وهو والحافی النسخ تم المجلد الثالث

جلدسوم از کتاب السبق والرمایة تا اواسط کتاب النکاح (اول نکاح منقطع)؛ خط: نسخ، کا:علی نقی بن خداویردی، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۲۰-۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۸-۴۳۰۴]

۶۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۶

آغاز: فیما سبق و جوزه القاضی ابن براج و ابن الجنید من أصحابنا معلقاً علی الشرط و الصفة؛ **انجام:** و لو مات لم یسقط مالزمه و ثبت فی ترکته استقرار الوجوب علیه بحول فلا یسقط.

از کتاب عتق است تا کتاب دیات؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۴۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳-۵]

۶۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۲۸

آغاز: بسمله حمد له ... القسم الثانی فی العقود؛ **انجام:** فلا حق له عنده بل عند الموکل ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۶۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم قسم الاول من کتاب شرایع الاسلام

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۵۳۰۷ [رایانه]

۶۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۷۴

بی کا، بی تا [الفبائی:-۵۱۵]

۶۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۰

آغاز: کتاب القضاء القضاء لغة یطلق علی احکام الشی؛ **انجام:** و النصوص خالیة من اشتراط

ابواب قضاء و شهادات و مختصری از اوایل کتاب حدود؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ در ۱۷ رجب ۱۳۱۸ مقابله شده؛ واقف: حاج قائم مقام، بهمن ۱۳۱۶؛ جلد: میشن، ۱۲۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۶۲۸]

۶۶۵. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۷

کتاب طهارت و صلاة و مقداری از زکات؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف:-۲۰]

۶۶۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۸۹

تجارت تا اجاره؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۱۳۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۴۴]

۶۶۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۳۶

طهارت تا امر به معروف؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۲۰۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱-۲۴۴]

۶۶۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۵۲

کتاب الخلع؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۲۶سطر [ف: ۱-۲۳۷]

۶۶۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۴

طهارت تا نکاح؛ بی کا، بی تا [ف: ۱-۲۴۳]

۶۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۷۴

آغاز: بسمله و به ثقتی. حمد له. و الصلاة علی سیدنا محمد و آله الطاهرین، القسم الثانی من العقود؛ **انجام:** فی وجوب سقی الزرع و الشجر و حرثه مع الامکان قولان اشهر هما العدم تم قسم العقود بحمدالله تعالی.

تا آخر نکاح؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مهر:«عبده احمد بن محمد نصیر الحسینی البهشتی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۹سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۲-۲۷۲]

۶۷۱. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۹۴

از آغاز کتاب تا احکام جهاد؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ ۱۴۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف:-۷۱]

۶۷۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۴۱

اول کتاب وقف تا مقداری از نکاح؛ خط: نستعلیق، کا:یوسف بن احمد بن صالح بن سعید نجیل حمری بحرانی، بی تا، برای خزانه سید جعفر بن سید حسین؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۲۲گ، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۱-۱۳۱]

۶۷۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم القسم الاول من کتاب شرایع الاسلام و هو قسم العبادات و به تم الجزء الاول من هذا التعلیق ... و فرغ منه یوم الاربعاء لیلة النصف من شهر رمضان سنة ۹۵۱؟.

جزء اول و مشتمل بر قسم عبادات؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مهر: «عز من قنع و ذل من طمع» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۸۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱-۹۰]

۶۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۰۰

آغاز: اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی کثیرا و فی العقد بقلة قال الجوهری؛ **انجام:** معالامکان قولان اشهر هما العدم تم قسم العقود بحمدالله ...

کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا:سید کاظم بن سید راضی حسینی اعرجی، بی تا؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۲۳۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۱-۹۴]

۶۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۲۶/۲

آغاز: برابر

از ابتدای کتاب تا پایان کتاب الوصایا؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۲۸۰ص (۶۹-۳۴۸)، ۲۸سطر [ف: ۲۵-۳۰۹]

۶۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۷ معزی

آغاز: العاقل لا یقصد الی اللفظ و لا الی مدلوله بخلاف المکره فانه باعتبار کون العاقلین قاصدا الی ما یتفلظ به؛ **انجام:** قوله اما بتقدیر العمل کخیاطة الثوب المعلوم ... مدار العلم علی ما فصلناه

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی با امضای محمد مهدی ابن شیخ محمدتقی، مصحح؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۰۲گ، ۲۶ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۳۹-۲۳۲]

۶۷۷. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۹۶

از کتاب الخلع تا آخر کتاب الفرائض؛ بی کا، بی تا؛ اهدایی: حجة الاسلام آقای حاج آقا علاءالدین مدرس؛ ۲۲۰گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف:-۱۲۴]

۶۷۸. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۰۰

از اول کتاب نکاح تا آخر نکاح؛ خط: نسخ عالی، بی کا، بی تا؛ ۱۵۹گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف:-۱۲۶]

۶۷۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۵۹

وقف تا طلاق؛ بی کا، بی تا؛ قطع: رحلی [ف:-۲۲۲]

۶۸۰. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۱۱

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۷۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱-۱۲۵]

۶۸۱. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الطهارة و الصلاة؛ بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۸۷]

۶۸۲. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۷۴

آغاز: قوله او لمس کتابة القران ان وجب الضابط فی الوضوء الواجب؛ **انجام:** و انه لا تقیة فیه و الله الموفق، قد تم القسم الاول.

جلد اول (قسم عبادات)؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ واقف: علیمردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ جلد: تیماج، ۲۹۸گ، ۱۸و۲۰ سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [رشت و همدان: ف:۱۷۶۴]

۶۸۳. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۷۵

آغاز: بسمله، الحمد لله قوله و هو سایغ فی شرح الاسلام لتحقق شرعه ... اتفق المسلمون علی ان هذا النکاح؛ **انجام:** لاعترافه بالظلم من الثانی تم بحمد لله و حسن توفیقه و تیلوه کتاب الفرائض.

از نکاح تا لقطه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: علیمردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ ۳۲۹گ، ۳۳سطر (۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [رشت و همدان: ف:-۱۷۶۵]

۶۸۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۲۵/۱

آغاز: بسمله انما ترجم الکتاب بالصید لان الحیوان المأکول انما یصیر مذکی بطریقین احدیهما الذبح و النحر؛ **انجام:** حقیقة لا یکون الا بعد ثبوت الحق لانها اسقاط لما فی الذمة من الحق و لیه علیه اخذها من الولی اذ لا حق له قبل الجنایة و قد لایصیر الیه بتقدیر

از آغاز «کتاب الصید و الذباحة» تا آخر «کتاب القصاص و الدیات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ (۱پ-۲۲۱پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱-۳۵۴]

۶۸۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الطهارة و الصلاة؛ بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۶۲]

۶۸۶. خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

از کتاب القضاء تا آخر دیات؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان چندین برگ مشتمل بر فوائد فقهی و تفسیری متعدد است؛ ۱۱۸گ، ۳۱-۴۶سطر، اندازه: ۱۶×۳۲سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲-۱۰۵]

۶۸۷. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۸

آغاز: بسمله کتاب الصید و الذباحه انما ترجم الکتاب بالصید و الذباحة لان الحیوان الماکول انما یصیر مذکی بطریقین احدهما الذبح اوالنحر؛ **انجام:** مخالف و الحیوان عامیان مع امکان حمل الاول علی العدو الولد فی الانثی علی الثانی.

از کتاب صید و ذباحه تا پایان قضا و شهادات؛ خط: نسخ، کا:فتح علی ابن حاجی محمد صفی کزازی، تا: پنج‌شنبه سلخ رجب ... ؟؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: «وقف کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم اراک»؛ ۲۱۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [دو کتابخانه اراک:-۲۶]

۶۸۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۷۷

آغاز: اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی؛ **انجام:** من شرحه بحمد الله و منه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۴۴ص، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱-۱۸۳]

۶۸۹. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۶۸

آغاز: اعلم ان النکاح یستعمل لغة فی الوطی کثیراً و فی العقد بقلة قال الجوهری: النکاح الوطی و قد یقال العقد و شرعا بالعکس؛ **انجام:** و فی وجوب السقی الزرع و الشجر و حرثه مع الامکان قولان اشهر هما العدم تم قسم العقود بحمدالله و حسن توفیقه وله الحمد

جلد سوم (کتاب نکاح) و جلد چهارم (کتاب نکاح العقود)؛ خط: نسخ جلی زیبا، کا:محمد بن علی بن محمد جمالی، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ ۱۸۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف:-۱۳۴]

۶۹۰. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۲۷

آغاز: کتاب القضاء؛ القضاء لغة یطلق علی احکام الشیء و منه قفینا الی بنی اسرائیل وعلی الاتمام ومنه فاذا قضیتم مناسککم و علی الفراغ؛ **انجام:** برابر

جلد ششم و کتابهای قضا تا دیات؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ تملک: سید رضا بن میر اسماعیل المراغی؛ جلد: تیماج، ۲۸۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف:-۱۳۲]

۶۹۱. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۵۰

آغاز: کتاب الخلع و المباراة، الخلع بضم الخاء من الخلع مأخوذ بفتحها و هی النزع لان کل من الزوجین لباس الآخر؛ **انجام:** و علی الثانی یثبت الجمیع لان تنصیفه قبل الدخول مشروط باطلاق بدلیل الخاص تم الجزء الرابع من کتاب مسالک الافهام

جلد چهارم و کامل است؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف:-۱۳۴]

۶۹۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۶۲

از وقف تا آخر کفارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۶۹۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸۰

از طهارت تا مقداری از کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۶۹۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۳۴۱

از نکاح منقطع تا اول کتاب الخلع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۶۹۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۶۱

از کتاب التجاره تا آخر کتاب الوکاله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه اول شعبان؛ قطع: خشتی باریک [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۶۹۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۹۳

کتاب القضا تا آخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۶۹۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۶۰

از عتق تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا:محمد بن حاج محسن، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۶۹۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف:-۱۶۱۷]

۶۹۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف:-۱۶۱۷]

۷۰۰. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۴۸
فقط شرح کتاب نکاح و ملحقات آن؛ خط: نسخ ریز، کا:محمد بن علی بابا ارونقی، بی‌تا [ف:-۶۲]

● **مسالک الافهام فی آیات الأحکام (مختصر)** / فقه / عربی
masālik-ul afhām fī āyāt-il ʼaḥkām (mx.)
وابسته به: مسالک الافهام الی آیات الاحکام؛ فاضل جواد، جواد بن سعید (-۱۰۶۵)
آیه‌ها به ترتیب کتاب‌های فقهی از طهارت تا دیات گرد آورده شده است و در هر باب احکام، به ترتیب سوره‌های قرآن تنظیم یافته و در مواضعی بسیار کوتاه توضیح داده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۱/۱۲
آغاز: کتاب الطهارة و فیه آیات الأولی یا أیها الذین آمنوا إذا قمتم إلی الصلاة فاغسلوا وجوهکم؛ **انجام:** اعدلوا هو أقرب للتقوی و اتقوا الله إن الله خبیر بما تعملون
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۸گ(۱۷۶-۱۸۳)، ۳۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۳۱-۶۲۶]

● **مسالک الافهام الی شرایع الاحکام** / اصول فقه / عربی
masālik-ul afhām ilā šarāyi'-il aḥkām
حسینی، صادق بن محمد حسین، ق۱۳ قمری
hoseynī, sādeq ebn-e mohammad hoseyn(- 19c)
تاریخ تألیف: سه‌شنبه آخر ربیع الاول ۱۲۵۳ق
اصول استدلالی مفصلی است که گاهی در آن اقوال استادانش را نیز می‌آورد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۳۵/۲
خط: نستعلیق بدخط، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱۵-۳۲۰]

● **مسالک الافهام فی علم الکلام** / کلام و اعتقادات / عربی
masālik-ul afhām fī 'ilm-il kalām
ابن ابی جمهور، محمد بن علی، ۸۳۸؟ - ۹۰۶ ؟ قمری
ebn-e abī-jomhūr, mohammad ebn-e 'alī(1435 - 1501)
شروح و حواشی:
۱- المجلی لمرآة المنجی = مجلی مرآت المنجی = جمع الجمع و جامع الجمیع فی الکلامین و الحکمتین و التصوف؛ ابن ابی جمهور، محمد بن علی (۸۳۸-۹۰۶)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۵۹
آغاز: بسمله، اللهم یاذا المن الجسیم و الطول العظیم و الشأن القویم؛ **انجام:** و الزیارة الثالثة من بلاد ... فی عفو الذنوب علیه غفر الله له ذنوبه و ستر عیوبه
خط: نستعلیق، کا:ابراهیم بن نصیر الدین رضوی، تا: ۱۰۷۳ق؛ تملک: علی اکبر حسینی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۴۶۱گ، ۲۱سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۰/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳-۱۰۴۵]

● **مسالک الافهام فی مدارک الاحکام** / اصول فقه / عربی
masālik-ul afhām fī madārik-il aḥkām
رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵ق۱۳ قمری
raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī'(1801 - 19c)
اصول استدلالی مفصلی است با عناوین «مقالة، مقالة» و ذکر اقوال بزرگان دانشمندان اصول مخصوصاً دو استادش سید محمد شهشهانی با تعبیر «شیخنا الاستاد» و سید ابوتراب اصفهانی با تعبیر «السید الاستاد».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۶۵/۳
آغاز: یا واهب العطایا و یا غافر الخطایا هب لنا من لدنک رحمة و مقاماً محموداً صلیت و سلمت علی نبیک محمد و آله؛ **انجام:** و ان اراد به ما هو کالجزء فنعم الوفاق و الله الهادی الی نهج الحق و طریق الاحتقاق.
جلد اول کتاب و تا مباحث عموم و خصوص را دارد که پس از بازگشت بوطن از اصفهان سال ۱۲۵۷ نوشته و «مقالات الاصول فی بیان الاصول الناشئة عن آل الرسول» لقب داده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۱۶گ (۶۷پ-۱۸۲ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۶-۷۷]

● **مسالک البغیة الی مدارک المنیة** / طب / عربی
masālik-ul buġya ilā madārik-il munya
کیشی، شمس الدین محمد بن احمد، ۶۱۵؟ - ۶۹۵ ؟ قمری
kīšī, šams-od-dīn mohammad ebn-e ahmad (1219-1296)
این کتاب چنان‌که از دیباچه آن پیداست از قطب شیرازی عزالملة و الدین شمس الدین کیشی است که استاد قطب رازی بود در آموختن قانون. در این کتاب از بیماری‌ها (از سرسام تا سموم) و درمان آنها هر یک در چند «مسلک» یاد شده است.چلبی و بروکلمان از آن یاد نکرده‌اند و در مجله معهد المخطوطات (مجلد ۵ جزء ۲) هم نیامده است.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۹۰/۵ - ج
آغاز: بسمله. رب یسر و لا تسعر. قال مولانا الصدر الامام و الحبر

الهمام بقية السلف استاد الخلف افضل المتاخرين عز الملة و الدين الكشی رحمه الله: اما بعد حمد الله علی سابق آلائه و الصلوة علی افضل رسله و اكمل انبيائه و علی آله و اصحابه و اوليائه فقد ندبنی بعض الخلص من اخدانی و احبهم الی من اخوانی الی تجريد مختصر فی المعالجات سجلت علی صحة مضمونه تجاربی المتوالية وقضت بصدقه ممارستی المتتالية ابتدرت الی ملتمسه متحريا فی علاج كل علة الاقتصار علی اخصر الكلام و اقربه الی الافهام ... و سميت الكتاب بمسالك البغية الی مدارك المنية ... فی السرسام هو ورم فی احد حجابی الدماغ او فيهما او فی الدماغ نفسه او فيهما جميعا؛ **انجام:** عرف انه من السموم المضادة لمزاج (از:فی دفع مضرة السموم و بتلخيص المقصود نذكر مقدمة و مسالك اما المقدمة ...) [اينجا گويا نزديک به پايان كتاب و چندان افتادگی نبايد داشته باشد]

بی‌کا، بی‌تا؛ ۹۲گ (۱۱۸پ–۲۰۹پ) [ف:–۴۶۲]

● **المسالك البهية فی القواعد النحوية** / نحو / فارسی

al-masālek-ol bahīyye fe-l qavā‘ed-in nahvīyya

صفی پوری، عبدالرحيم بن عبدالكريم، ق۱۳ قمری

safī pūrī,‘abd-or-rahīm ebn-e ‘abd-ol-karīm (- 19c)

آموزش نحو عربی. شامل چندين فصل بدون شماره‌گذاری مانند فی تعريف الاسم، تعريف الفعل، فی التتابع، فی المندوب و جز آنها.

شروح و حواشی:

۱– لغات غاية البيان فی علم اللسان

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۳۰ض

آغاز: الحمدالله رب العالمين و الصلوة والسلام علی رسوله محمد و آله و اصحابه اجمعين. اما بعد اين كتابی است مشتمل بر قواعد نحويه و متضمن بر ضوابط تركيب كلمات عربيه به نهجی كه بعد هر طالب را به كار آيد و هر متعلم را بهره بيفزايد موسوم به المسالك البهية فی القواعد النحويه ... پوشيده نخواهد بود كه نحو لغة برای چهار معنی آيد. اول قصد يقال نحوت هذا نحوا؛ **انجام:** و اين‌ها راهای سكته گويند و شين معجمه بكريه و سين مهمله تيميه مه به كاف مؤنث مخاطب لاحق شود، نحوا اكر منكس و اگر متكس كما مر فی موضعه. يقول العبد ... عبدالرحيم بن عبدالكريم الصفی فوری هذا آخر ما اردنا ايراده فی هذا المختصر و ما توفيقی الا بالله و هو حسبی و نعم المعين و الحمدالله اولا و آخرا و الصلوة علی رسوله الكريم محمد و آله و اصحابه اجمعين.

خط: نستعليق، كا:مبارک علی، تا: جمعه ۶ شعبان۱۲۸۰ق؛ مصحح؛ در انجامه كاتب چنين آمده است: «تمت هذا الكتاب اعنی الجلد الثانی بسبع المثانی فی يوم الجمعة ...»؛ اهدايی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۱۰۲گ(۹۶پ–۱۹۷ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۱۰–۳۱۶]

● **المسالك الجامعية فی شرح الرسالة الالفية** / فقه / عربی

al-masālek-ul jāmi‘īyya fī š.-ir r.-il alfīya

ابن ابی جمهور، محمد بن علی، ۸۳۸؟ – ۹۰۶ ؟ قمری

ebn-e abī-jomhūr, mohammad ebn-e ‘alī (1435 - 1501)

وابسته به: الالفية فی فقه الصلاة اليومية؛ شهيد اول، محمد بن مكی (۷۳۴–۷۸۶ق)

تاريخ تأليف: ۸۹۵ق؛ محل تأليف: نجف اشرف

شرحی استدلالی استبر الفيه شهيد اول در واجبات صلاتكه احسائی هنگاميكه الفيه شهيد را درس می‌گفته، نوشتن اين شرح را در نجف آغاز كرده و پس از مدتی كه از آن باز مانده، بار ديگر به سال ۸۹۵ق به هنگامی‌كه با جمعی از ياران در مسجد كوفه معتكف بوده، به‌خواهش آنان به تكميل اين شرح همت گماشته و در ۲۴ ربيع الثانی۸۹۵ق آنرا به پايان رسانيده است.اين رساله را بروكلمان و بغدادی در شماره مؤلفات احسائی ياد نكرده‌اند.اين كتاب در كشف الحجب و فهرست آستان قدس و در الذريعه به نام «المسالك الجامعيه» ياد شده است. شارح شرح ديگری بر همين رساله به نام «التحفة الحسينية فی شرح الرسالة الالفية» دارد كه پس از شرح حاضر نوشته شده است.

آغاز: الحمدلله الذی جعل التكليف وسيلة للمكلفين الی تحصيل الثواب و ذريعة الی نيل أعلی ما تنتهی اليه الاراب من أولی الالباب

انجام: لان الاوقات الواقع فيها هذه الافعال ليست أوقاتاً حقيقة مضبوطة محدودة بل مشبهة بالوقت المحدود.

چاپ: مشار عربی، ص۸۳۹، طهران، سنگی، ۱۳۱۴ق،وزيری، ۱۷۷ص(صص۲–۱۷۸) (در هامش)

[الذريعة ۱۱۴/۱۳و۳۴۲/۲۰و۳۷۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۰۰

خط: نسخ تحريری، كا:غروی، محمد بن صالح، تا: ۸۹۵ق؛ كاتب كه از شاگردان مؤلف بوده اين نسخه را به فاصله چند ماه پس از تأليف كتاب از روی نسخه اصل نوشته و آنرا نزد استاد خوانده و با نسخه اصل مقابله و تصحيح كرده و توضيحاتی را كه به‌هنگام خواندن نسخه، در نزد استاد از او می‌شنيده (چنان‌كه در متن اجازه نيز بدان اشاره شده) در حواشی نسخه ضبط كرده و زير برخی از اين حواشی نشان «منه دام ظله» ديده می‌شود، با گواهی مقابله و اجازه روايت مصنف به كاتب به‌خط مصنف، با اين اجازه (كه به‌خط مؤلف ديده می‌شود) احسائی در مشهد رضوی در ۸۹۶ق – يكسال پس از تأليف كتاب و استنساخ اين نسخه نوشته است: «انهاه انهاء ... و مقابله فی ... و فهم جميع ما اشير اليه من المباحث المتقرره فيه و سال عن جميع مشكلاتها و غوامضها و استكشف عن جميع معضلاتها واجبته عن كل ذالک و بينته له بيانا كافيا شافيا.فاخذه اخذفاهم حازم واع له عارف به و هو الشيخ الفاضل الكامل الورع التقی الصالح شمس الدين محمد بن صالح الغروی

تجاوز الله عنا و قد اجزت له روایته عنی بالطرق لی الی المشایخ الی الائمه (ع) و کان ذالک فی مجالس متعدده و آخرها الیوم الرابع من شهر جمادی الاولی سنه ست و تسعین و ثمان مایه و کتب مصنفه الفقیر الی الله الغفور، محمد بن علی بن جمهور الاحساوی تجاوز الله عنه و عنی و کان ذالک بالمشهد الرضوی المقدس»؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۴۹ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۰-۶۷۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۸۱

خط: نسخ عربی، کا:محمد صالح غروی، تا: ۸۹۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۰-۱۰۳۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ابن ابی جمهور، محمد بن زین الدین، تا: ۱ ربیع الثانی۹۰۳ق؛ مصحح، مقابله شده توسط ابراهیم بن محمد بن ابراهیم در دوشنبه هفتم ربیع الثانی ۹۸۵؛ واقف:ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ ۱۲۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۱-۱۳۰۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۱۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۶ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۴۹گ (۱پ-۱۴۹ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳-۹۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۶۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن حسین بن یحیی بن حنظله احسائی، تا: ۱۰ رجب۱۰۰۳ق، جا: مکه مکرمه؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ (۳پ-۱۳۴پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۶-۲۴۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۸ ربیع الثانی۱۰۳۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۳۲۶]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ابن ابی جمهور، محمد بن زین الدین، تا: قرن ۱۲؛ واقف: موسی کیلائی؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۰۹]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۴۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۷]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کذلک السکران لتحقق سبب الوجوب فیه فتعین علیه القضاء.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام(یک یا دو برگ)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۴۳گ (۱۱۸-۲۶۰)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۳-۳]

● مسالک الحق /- عربی

masālik-ul ḥaqq

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī(1628 - 1699)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۰۰/۱

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۲؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۴-۷۲]

● مسالک الحنفا فی والدی المصطفی / تاریخ اسلام / عربی

masālik-ul ḥunafā fī wāliday-yil muṣṭafā

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr(1446 - 1506)

رساله‌ای است در تاریخ زندگانی، اثبات ایمان و نفی شرک از پدر و مادر پیامبر اکرم (ص) که با بهره‌گیری از احادیث گوناگون در سه «مسلک» و یک «خاتمه» نگاشته شده است: مسلک ۱. فی ان ابوی النبی (ص) ما تا قبل البعثة و لاتعذیب قبلها؛ مسلک ۲. فی انهما لم یثبت عنهما شرک بل کانا علی الحنیفیة؛ مسلک ۳. فی ان الله احیا به ابویه حتی آمنا به (ص)؛ خاتمة: فی ان لیس لاحد ان یذکر ابوی النبی (ص).

آغاز: بسمله، الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی، مسالة، الحکم فی ابوی النبوی (ص) انهما ناجیان و لیسا فی النار، صرح بذلک جمع من العلماء و لهم فی تقریر ذلک مسالک، المسلک الاول: انهما ماتا قبل البعثة و لا تعذیب قبلها لقوله تعالی ...

چاپ: حیدرآباد هند، ۱۳۳۴ق؛ قاهره، مطبعة المنیریة، ۲۲ص، ۱۳۵۳ق، در جزء دوم الحاوی للفتاوی

[کشف الظنون۲/۱۶۶۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان ابی ذو المجد و السود الذی×× یشار به ما بین بسر الی خفض / و جد و آباء له الساو فی العلا ×× فدیم بطیب العرف و المحض.

خط: مغربی، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۲، جا: مغرب؛ مصحح، افزودگی‌هایی در خصوص کتاب و مؤلف آن قبل از آغاز آمده؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵گ، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳۷-۵۴۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰/۱۵عکسی

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، شماره ۱۵۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ ۲۲ص (۱۱۷-۱۳۸)، ۲۳سطر [عکسی ف: ۴-۳۳۳]

● مسالک الدین و محاج المجتهدین / فقه / عربی

masālik-ud dīn wa maḥāj-ul mujtahidīn

گلپایگانی، ابوالقاسم بن محمد، – ۱۰۹۲ قمری

golpāygānī,ab-ol-qāsem ebn-e mohammad(- 1681)

کتاب مفصلی است در اصول فقه و فقه شیعی مانند معالم الدین شیخ حسن بن زین الدین عاملی، در دو بخش اصول و فقه، شامل پنج «مسلک»: ۱. اصول فقه، ۲. عبادات، ۳. عقود، ۴. ایقاعات، ۵. احکام. مؤلف، که از دانشمندان ایرانی قرندوازدهم هجری یا پس از آن بوده ــ چنان که از صاحب معالم با دعای «طاب ثراه» یاد می‌کند ــ کتاب حاضر را برای فرزندش «محمد» نگاشته است. گویا مؤلف در این نسخه مسوده درباره ترتیب و عناوین ابواب و فصول کتاب به تصمیم نهایی نرسیده است. مؤلف مباحث اصولی را به صورت استدلالی، با نقل اقوال و نظرات علمای شیعه و سنی مطرح نموده است و رد و ایرادهای بسیاری بر آن‌ها دارد. مقدمه در تعریف «فقه» و «اصول فقه»؛ فصل ۱. در وجوب تفقه در دین؛ ... فصل ۵. اجتهاد؛۶.مفتی و مستفتی و مقلد؛ خاتمه در وجوب عمل و تمسک به مذهب ائمه اثنی عشر علیهم السلام است. در خاتمه این بخش از کتاب، مطالب مهمی در اثبات حقانیت شیعه آمده که برخی از آن‌ها به زبان فارسی هستند:از جمله ترجمه رساله امیر تیمور گورکان که درباره آن می‌گوید:«و مما یؤید هذا المطلوب و یشید بنیان هذا المقصود انی بعد ما کنت فی بلاد الهند رأیت رسالة مفردة جمعها الملک المؤید امیر تیمور گورکان الملقب بصاحب القرآن و ذکر فیها کل ما وقع فی اول زمان سلطنته الی آخره من الوقائع العجیبة الغریبة باللغة الترکیة و قد تصدی لترجمته بالفارسیة السید النجیب الحسیب امیر ابوطالب التربتی و قابلها و صححها و لما اردت ان اذکر خلاصة واقعة منها تعین علی ما نحن بصدده من وجوب التمسک بما وصل الینا من طریق اهل البیت علیهم السلام» (ابوالفضل حافظیان)

آغاز:الحمدلله رب الارباب و خالق السموات و الارض و ما بینهما من الموالید و اولی الالباب و الصلوة و السلام. علی جمیع السفراء و الانبیاء الهادین الی الحق و الصواب سیما خانمهم و الفضلهم ... اما بعد فهذا کتاب فی فقه الامامیة الاثنی عشریة جمعته لالتماس من اجابته حتم ...

انجام: کما فعله شیخ الطائفةفی کتابیه هذا آخر ما اردنا ایراده من المسائل الاصولیة و به یتم المسلک الاول من المسالک الخمسة و شرعنا فی المسلک الثانی ان شاء الله تعالی الحمدلله اولاً و آخراً و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۲۲

آغاز: برابر

شامل مسلک اول؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ با این یادداشت روی برگ اول: استاده سید قاسم بن محمد قهپائی؛ ۲۰۰گ، قطع: خشتی [اهدائی ف: -۲۱۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۶عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: نزد مرحوم آیة الله مرعشی (ره) بوده است. نسخه حاضر مسلک اول کتاب در اصول فقه را دربردارد که شامل مقدمه و چند فصل دارای مباحث و مناهج و مسائل و مطالب و خاتمه است. تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش۱۳۱۴ فهرست اهدائی به آستانقدس تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با خطخوردگی، محشی از مؤلف؛ ۳۸۹ص، ۱۸سطر [عکسی ف: ۳-۶۳]

● **مسالک الرضوان الی ریاض الجنان** = **تفسیر ابن مطر** / تفسیر / عربی

masālik-ur riḍwān ilā rīyāḍ-il janān = tafsīr-u ibn-i maṭar

جزایری، حسین بن مطر، ق۱۱ قمری

jazāyerī, hoseyn ebn-e matar (- 17c)

تفسیر متوسطی است برقرآن کریم به ترتیب سور. مؤلف ابتدا مقدمه مفصلی درعلوم قرآن آورده وپس از آن شروع به تفسیر نموده است. این تفسیر به صورت مزجی ولغوی برگزار شده است. مؤلف برای کتابش دونام«مسالک الرضوان الی ریاض الجنان» و «مسالک الاذهان فی تفسیر القرآن» انتخاب نموده است.

[الذریعة ۲۴۸/۴ باعنوان تفسیر ابن مطر]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۲۵-۲۵/۱۹

آغاز: بسمله الحمدلله علی نعمه المتواترة وآلائه المتظاهرة وصلی الله علی محمد وعترته الطاهرة الذین أذهب الله عنهم الرجس؛

انجام: انه عزوجل. بین مأمول الیه حال ما علیها فقال وانا لجاعلون ما علیها صعیداً جرزاً اذ التقدیر وانا لجاعلون ما علیها الی فناء وزوال فتبقی

جلداول از آغاز تا اول سوره کهف؛ خط: نسخ، کا:بخط مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: سید نعمت الله جزایری؛ جلد: مقوا، ۲۲۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۰۷]

● **مسالک صوفیه** / عرفان و تصوف / فارسی

masālek-e sūfīye

تاریخ تألیف: پیش از ۱۲۱۲ق

مسلک اول در فضایل سلوک و شمایل سالکان؛ گویا از سید یحیی عالم قادری موسوی، که پیش از ۱۲۱۲ق نگاشته است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل الاولیاء بنور قدسه ... اما بعد آن که آدمی را خوش ترین یادگار و بهترین روزگار جز تألیف و تصنیف حقایق دقایق نیست ... از این معنی به خاطر فاتر مؤلف عاصی که خاکروب آستان قادری است در آمد که چند

گلدسته نکات از گلستان همیشه بهار پیشوایان پیشین چیده، زیب دستار نماید ...
[فهرستواره منزوی ۸۷۹/۸]

قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۲۸/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق هندی، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵ رمضان۱۲۱۲ق [چند نسخه-ف: -۱۱۰]

● مسالك الطريقة و مدارك الحقيقة / عرفان و تصوف / عربی

masālik-uṭ ṭarīqa wa madārik-ul ḥaqīqa

مراغی، حسن بن عبدالرحیم،- ۱۳۰۰ قمری
marāqī, hasan ebn-e ‘abd-or-rahīm(- 1883)

اهدا به: محمد شاه قاجار
تاریخ تألیف: دهه سوم ماه دهم ۱۲۵۹ق
مباحث و مسائل طهارت و صلات را به روش عرفانی که مطابق باشد با روش شرعی در دوازده «باب»نگاشته:۱.طهور، ۲. قبله، ۳. قیام، ۴. توجه، ۵. تکبیر، ۶. دعاء، ۷. رکوع، ۸. سجده، ۹. قعود، ۱۰. تشهد، ۱۱. صلاة بر پیغمبر، ۱۲. سلام.
آغاز: کتاب مسالك الطريقة و مدارك الحقيقة و مناهج البصيرة و مشاهد المعرفة، بسمله، الحمد لله المجيد المعبود الذي اقر له بالعبودية.
انجام:و عقود لنا بتشريف المعرفه و الهدى بالنبى المصطفى و الوصى المرتضى و الهما خيرا لورى.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ مهر: ناصر الدین شاه ؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۱۲سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۷-۴۵]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۲۷/۸
خط: نسخ زیبا، کا:رستم بن بیجن، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۵۵ر-۹۱ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۶-۳۴]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۶/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۷۳ص (۲۱۳-۲۸۵)، ۱۶سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۲۷۷]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۴/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد علی بن احمد قراچه داغی، تا: ۱۲۸۴ق؛ ۱۰گ (۸۹پ-۹۸پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۷۸]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:رستم بن بیجن ؟ مراغی، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج، ۹۰ص (۱۵-۱۰۴)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۲-۲۲۸]

● المسالك فى تلخيص تلخيص المفتاح / بلاغت / عربی

al-masālek fī talxīṣ-i talxīṣ-il miftāḥ

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴/۱
آغاز: بسمله، الحمد لمن علم الانسان ما احتواه القرآن من حقايق المعانى و دقايق البيان على وجه بديع عجيب؛ **انجام:**و يسمى براعة المقطع ايضا و ما اذن بانتهاء الكلام نحو بقيت باذن الله يا ملجا الورى بسير مقامات بقاء مالك مسلكا، تمت ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۷ق؛ جلد: مقوا، ۷۴ص (۲-۷۵)، ۱۵ و ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۴۰/۳-۲۴۹]

● مسالك المحسنين / حکومت و سیاست / فارسی

masālek-ol mohsenīn

طالبوف، عبدالرحیم بن ابوطالب، ۱۲۵۰ - ۱۳۲۹ قمری
tālebof, ‘abd-or-rahīm ebn-e abo-tāleb (1835 - 1911)

تاریخ تألیف:۱۲ ربیع الاول۱۳۲۲ق؛ محل تألیف: تمرخان نوره
موضوع کتاب مسافرت تصوری و رمانی هیئتی مرکب از چند نفر طبیب و مهندس و معلم شیمی در سال ۱۳۲۰ق با اسباب و لوازماست. قسمت اول آن ضمن بیان سفرنامه از این حوادث ضمن راه نیز بحث می‌کند: غوغای دم بازار، تطیر آقا مصطفی، تعریف باغ بهادر الملك، محاجه رفقا در سر اقتدار دول اروپا، بیان معنی تقدیر. در همه این داستان نویسنده به‌وجهی مسائل سیاسی و کثافت اجتماعی را مورد بحث قرار می‌دهد و سعی می‌کند در این بیان خود راه حل موافق قواعد کشورهای فرنگی نشان دهد.
چاپ: قاهره، ۱۳۲۳

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۸۱-ف
نسخه اصل:فخرالدین نصیری ش ۱۳۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پایان ذیحجه ۱۳۲۰ق؛ ۲۸۹ص [فیلمها ف: ۳-۷۴]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۲
آغاز: دوشنبه ۱۴ ذی قعده ۱۳۲۰ هجری هیئتی بریاست بنده راقم؛
انجام: اعاذنالله و جميع المسلمين من الخطايا و الزلات محرمت سيد الاولين و الاخرين و اله الامجاد
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۵ق؛ جلد:مقوایی، ۱۱۳گ، ۱۸سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۶-۷۰۱]
۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۷۲
آغاز: تقدمه: به امید پسند و لطف قبول ... قسمت اول غوغای دم بازار
خط: نسخ، کا:محمد حسین خوانساری، تا: دهه آخر شعبان

۱۳۴۲ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: مشمع، ۱۳۲گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲-۶۸۰]

← مسالک المکارم ⩤ مسلک المکارم فی طریق محاسن اخلاق العالم

● **المسالک الممالک** / تاریخ / ترکی و عربی

masālek-ol mamālek

در این کتاب حدود و مرز و مساحت و مسافت کشورها، شهرها، دریاها، کوه‌ها، جزیره‌ها، خلیج‌ها، گیاهان، میوه‌ها، چشمه‌ها، چاه‌ها، شکل و صفت زمین و شگفتی‌های آن به عربی و گاهی به ترکی بیان شده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۲۳

آغاز: وضع شکل الارض من المغرب الی الشرق من جنوب الغربی الی جنوب الشرقی؛ **انجام:** النحاس الاحمر قیل انه بطل منذ عبر علیه سبی الحسین بن علی فیه مشهد ...

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۴۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵-۱۴۳]

● **مسالک من الوقوف** /- عربی

masālik-un min-al wuqūf

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۴۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

● **مسالک النجاة** / فقه / فارسی

masālek-on najāt

حسینی علوی، محمد بن احمد، ق۱۱ قمری

hoseynī ‘alavī, mohammad ebn-e ahmad (- 17c)

مؤلف بحث مفصلی درباره نماز جمعه، مطرح کرده و متعرض ادله و اقوال و رد ایراد در آنها شده است. در مقدمه کتاب از شاه عباس صفوی یاد می‌کند. به نام کتاب و مؤلف در مقدمه تصریح شده است.

۱. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۸۳

بی‌کا، تا: ۲۷ رمضان۱۰۸۷ق؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف:-۵۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۷۱

آغاز: بسمله. رایحه ریاحین ریاض سخن غالیه طراز طره مخدرات توحید وحیدی که به تشریف شریف و لقد کرمنا بنی آدم رتبه رفیعه جامعه؛ **انجام:**ظاهر گردید که قول صاحب رساله فیدل بظاهره علی الوجوب المضیق قولی است ساقط از درجه اعتبار چه دانستی که ندا استفاده از قول حق تعالی اذا نودی مطلق است و دانستی که مطلق از حیث اطلاق دلالت بر خصوص چیزی ندارد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، دارای سرلوح، مصحح، رکابه‌دار؛ مهر: «انی عبدالله اتانی الکتاب» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۴۴-۵۶]

● **مسالک النهج فی مناسک الحج = بیت الشرف** / فقه / عربی

masālik-un nahj fī manāsik-il ḥajj = bayt-uš šaraf

شهدادی، محمد بن ابی الحسن،- ۱۲۷۸ قمری

šahdādī, mohammad ebn-e ab-el-hasan (- 1862)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۷۷ق

رساله مفصلی است در آداب و احکام حج وعمره. مؤلف در آن، مسائل و فروعات حج و عمره را به صورت تفصیلی در یک «مقدمه» و چند «رکن» بیان نموده است.

آغاز: بسمله نحمدک اللهم یا رب النور و الظلام و یا رب الحل و الحرام الذی جعل الکعبة البیت الحرام و نشکرک یا رب الرکن و المقام و یا رب المشعر الحرام الذی جعل لنا القبلة شطر المسجد الحرام ثم فرض الحج علی من استطاع الیه سبیلا من کافة الانام ... اما المقدمة فتشمل علی مقالات المقالة الاولی فی آداب السفر.

انجام:یستحب المشی فی العمرة للصحیح المروی فیه عن عبدالله بن جعفر الحمیری فی قرب الاسناد عن عبدالله بن الحسن عن جده علی بن جعفر علیه السلام قال خرجنا مع اخی موسی علیه السلام فی اربع عمر یمشی فیها الی مکة باهله و عیاله واحدة منهن مشی فیها ستة و عشرین یوما و اخری خمسة و عشرین یوما و اخری اربعة و عشرین یوما و اخری احدی و عشرین یوما قد اختتم بخط مؤلفه ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲۴ ربیع الثانی۱۲۷۷ق؛ با اصلاحات مؤلف در حاشیه، محشی به امضاء «منه» و معانی لغات از کتاب قاموس؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۶۱۰]

← مسالک و ممالک ⩤ ابعاد و اجرام

● **المسالک و الممالک** / جغرافیا / عربی

al-masālek wa-l mamālik

ابن خردادبه، عبیدالله بن عبدالله، ۲۰۵؟ - ۳۰۰ ؟ قمری

ebn-e xordādbeh, ‘obeyd-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (821

(913 -

چاپ: طبع ضمن مجموعه المکتبة الجغرافیةباعتناء الستاذ دی غویه وترجمة باللغة الفرانساویة – لیدن ۱۸۸۹م ۳۰۸ص و۲۱۶ص

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۸۹

آغاز: ورثان و هو احد محال آذربایجان خمسه عشر فرسخان الطریق من المراغه؛ **انجام:** و صاحب الکرج و صاحب دریوس و صاحب

خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام [الفبائی: ۶۷۲]

● **المسالک و الممالک = کتاب الاقالیم** / جغرافیا / عربی

al-masālek wa-l mamālik = k.-ul aqālīm

اصطخری، ابراهیم بن محمد، – ۳۴۶ قمری

estaxrī, ebrāhīm ebn-e mohammad (- 958)

کتاب معروفی است در جغرافی مخصوصاً جغرافیای بلاد اسلامی که در اواخر قرن سوم و اوایل قرن چهارم هجری تألیف شده است.بعضی دو کتاب جغرافی برای اصطخری نوشته‌اند، یکی به‌نام «صور الأقالیم» که به اهتمام «موسیوملر» به طور فاکسی میل در ۱۸۳۹م در کوتا چاپ شده و دیگری به نام «المسالک و الممالک» که اولین بار به اهتمام «دی خویه» در ۱۸۷۰م در لیدن، و در ۱۳۸۱ق در قاهره چاپ شده است (اکتفاء القنوع/۴۹؛ معجم المطبوعات /۴و۴۵۳). (محمد علی حائری)

آغاز: الحمدلله ولی الحمد و مبتدی النعم، و صلی الله علی محمد و آله و سلم تسلیماً کریماً، اما بعد فانی ذکرت فی کتابی هذا اقالیم الأرض علی الممالک.

انجام:فهذه آخر مسافات ما یشتمل علیه ما وراء النهر ... و سلم تسلیماً کریماً مبارکاً طیباً کما یحب و یرضی.

چاپ: القاهرة، وزارة الثقافة و الارشاد، تحقیق محمد جابر الحینی، ۱۹۶۱م، ۲۱۴ص؛ برلین، ۱۸۳۹م؛ لیدن، ۱۸۷۰؛ بغداد، افست از نسخه قاهره، ۱۹۵۶م؛ گوته، ۱۸۳۹م

[معجم المؤلفین ۱۰۴/۱؛ فهرست طوپقپوسرای ص ۷۳؛ دیوان هند ۷۰۷؛ ریو ۴۱۶/۱؛ استوری ۱۱۹/۲؛ فهرست آکادمی علوم شوروی ص ۵۴۵؛ نشریه ۲۱۷/۲؛ ریحانة الادب ۱۴۱/۱؛ الذریعه ۹۶/۱۵؛ نسخه‌های منزوی ۳۹۸۳/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۵۰/۱]

شروح و حواشی:

۱– المسالک و الممالک (ترجمه) = ترجمه المسالک و الممالک = ترجمه مسالک و ممالک؛ نخجوانی، محمد بن سعد (–۸)

۲– مسالک و ممالک(ترجمه) (۳عنوان)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۶عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۰۰۷(اربری، فهرست خطی عربی ۲/۱)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۷؛ مصحح، دارای صور اقالیم می‌باشد؛ تملک: عبدالله؟ ... شهرزوری به تاریخ ۱۹ رمضان ۷۰۰ق؛ ۲۰۵گ، ۱۳سطر [عکسی ف: ۲–۳۰۱]

۲. تهران؛ مینوی، مجتبی؛ شماره نسخه:۸۲بخش۲

نسخه اصل: بغداد کوشکو ۳۳۴، گویا نوشته نزدیک ۸۷۰ به گمان مینوی (دیباچه افشار ۱۹) (فهرست قرطای ۱۹۱)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۴گ [ف: –۸۴]

● **المسالک و الممالک (ترجمه) = ترجمه المسالک و الممالک = ترجمه مسالک و ممالک** / جغرافیا / فارسی

al-masālek wa-l mamālik (t.) = t.-ye al-masālek va-l mamālik = t. masālik-un w mamālik-il

؟ نخجوانی، محمد بن سعد، ق۸ قمری

naxjavānī, mohammad ebn-e sa‘d (- 14c)

وابسته به: المسالک و الممالک = کتاب الاقالیم اصطخری، ابراهیم بن محمد (–۳۴۶)

تاریخ تألیف: ۷۲۶ق

این کتاب ترجمه‌گونه‌ای است از صور الاقالم اصطخری ساخته نزدیک ۳۴۰ق از روی صورالاقالیم ابوزید بلخی ساخته ۳۰۸ق و ۳۰۹ق و در نسخه‌ای آمده که از ابن ساوجی ابوالمحاسن محمد بن سعد بن محمد نخجوانی (قرن ۱۰ و ۱۱) است (پیام نوین س ۲ ش ۲ص ۱۰) و گویا درست نیست چه در نسخه مشهد از تاریخ ۸۹۸ یاد می‌شود و در برخی از نسخه‌ها از خواجه طوسی دانسته شده است (مدرس ص ۳۱۷) و تحریر آن هم در نسخه‌ها یکسان نیست... . استوری (۲: ۱۱۷) از این کتاب یاد نموده است. (دانش پژوه)

این‌که آقای دانش‌پژوه مترجم بودن ابن ساوجی را نفی می‌کنند بر اساس تاریخی است که برای وفات او در نظر گرفته‌اند در حالی که او وفات یافته قرن ۸ است و در هدیة العارفین اورا زنده در ۷۳۲ دانسته است و نسخه‌ای که از همین کتاب در مجلس به شماره ۷۱۵۲ است آن را تألیف ابن ساوجی دانسته و تاریخ اتمام ترجمه را روز جمعه ۴ محرم ۷۲۶ق در اصفهان معرفی کرده است.این تاریخ همان است که در نسخه موزه ایران باستان که فیلم آن در دانشگاهاست آن را تاریخ کتابت دانسته و ابن ساوجی را کاتب، نه مترجم. حال اگر دلیل عدم انتساب این ترجمه به ابن ساوجی تاریخ فوت ابن ساوجی باشد، در هر صورت خطا روشن است: این نسخه، تاریخ دانش پژوه را در باره فوت ابن ساوجی نفی می‌کند و نفی آن احتمال، خطا درباره این که این ترجمه از ابن ساوجی باشد رانیز مرتفع می‌سازد. عبارت آخر نسخه موزه ایران باستان نشان می‌دهد که نسخه به خط مؤلف است و مؤلف ابن ساوجی است.جز آن‌که از ابن ساوجی دو تألیف دیگر نام برده شده که اتفاقاً فیلم هر دو تألیف در ایران موجود است. این دو نسخه در چستربیتی بوده اولی به نام «درة المعالی فی ترجمة اللئالی» که تاریخ کتابت آن ۵ ربیع

الثانی ۷۲۹ است و دیگری ترجمه وصیة علی بن ابی طالب است که آن هم تاریخ ۷۲۹ را دارد و کتابت هر دو در اصفهان بوده است. این دو نسخه نیز کاملاً روشن می‌سازد که او در قرن هشتم بوده نه قرن ۱۰ و ۱۱ که دانش پژوه گمان برده است. و با این که اکثر کارهای ابن ساوجی ترجمه به فارسی است چندان بعید نیست که این ترجمه نیز از ابن ساوجی باشد. حداقل این‌که قرائن انتساب به او، به مراتب بیش از انتساب آن به خواجه طوسی است که فلوگل گفته و مدرس رضوی به همان گفته در زمره مؤلفات منسوب به خواجه آورده است. در انتساب این ترجمه به خواجه نصیر عبارتی در نهایت نسخه ملی وین وجود دارد که عبارت از آن کاتب است و مرقوم داشته «من مصنفات خواجه نصیرالدین طوسی ...».

آغاز: بسمله. الحمدلله مبتدی النعم و ولی الحمد و صلی الله علی سید المرسلین محمد و آله اجمعین. اما بعد چنین گوید خداوند سخن که مراد ما از تصنیف اینکتاب آنست کی اقلیمهای روی زمین یاد کنیم آنچه دائره اسلام بدان محیط است و قسمت این چنان ساختیم کی هر موضعی معروف را اقلیمی نهادیم.

انجام:و سلاب و سبیل که ایندو جائیکه قصبه ندارند بسبب این ما ذکر کردیم کی این هر یکی ثغری است در پیش کافر اینست حدود مسالک و اقالیم در ممالک اسلام کی یاد کردیم و بواسطه عموم معانی و خصوص فواید این کتاب را که مشهور است بمسالک و ممالک از زبان عربی بزبان فارسی در آوردیم تا خوانندگان از آن مفید و شنوندگان مستفید شوند و موسوم به کتاب ترجمة المسالک و الممالک شد و الحمد لله وحده.

چاپ: به کوشش آقای ایرج افشار در سال ۱۳۴۰ شمسی از طرف بنگاه ترجمه و نشر کتاب به طبع رسیده است

[معجم المؤلفین ۱۰۴/۱؛ فهرست طوپقپوسرای ص ۷۳؛ دیوان هند ۷۰۷؛ ریو ۴۱۶/۱؛ استوری ۱۱۹/۲؛ فهرست آکادمی علوم شوروی ص ۵۴۵؛ ریحانة الادب ۱۴۱/۱؛ الذریعه ۹۶/۱۵؛ نسخه‌های منزوی ۳۹۸۳/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۵۰/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰-ف

آغاز و انجام: برابر؛ ترجمه کتاب مسالک و ممالک ببیروزی روز آدینه جهارم محرم المیمون سنه ست و عشرین و سبعماة الهجرة علی ید العبد الضعیف المفتقر الراجی عفو ربه الاحد ابی المحاسن محمد بن سعد بن محمد النخجوانی المعروف بابن الساوجی غفرالله له و لوالدیه و لمن قال امین یا رب العالمین بمدینة اصفهان عماها الله تعالی عن الحدثان

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش ۳۵۱۵. تذکر: در فهرست نام مترجم نیامده و کاتب نخجوانی دانسته شده و اگر چنین باشد نسخه به خط مؤلف است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۴ محرم۷۲۶ق، جا: اصفهان؛ ۱۴۱گ، ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۴]

۲. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۳۵۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۴ محرم۷۲۶ق، جا: اصفهان (سپاهان)؛ مجدول، نسخه در آستانه شیخ صفی در اردبیل بوده است،تذکر: در فهرست ابن ساوجی کاتب شناخته شده نه مترجم؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ، اندازه: ۲۲/۹×۳۰/۸سم [نشریه: ۲-۲۱۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۳۷-ف و ۱۸-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۹۴ و ۳-۲۱۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۰۵

آغاز: اسلام ملک جین است و انجه بدان بیوندد از حدود ترکستان و جنوبی اسلام دریای فارس باشد؛ **انجام:** و درین حدود اینجنین کوهها دیگر نیست

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:طیب، تا: قرن ۸؛ درهامش بعضی از صفحات نوشته که «و بنده کاتب طیب اینجاها همه دیده‌ام»، دارای هفت نقشه ...؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۱۶ و ۱۴ و ۱۳سطر (۸/۵×۱۲/۳)، اندازه: ۱۳×۱۸/۸سم [ف: ۸-۴۷۷]

۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۵۴

آغاز: از آنجا گذرند و فراتر از آن در حدود مغرب شهرهای فرنگی باشد. طبریه شهرکی کوچک است و آنجا وبا بسیار باشد و کژدم کشنده خیزد آنجا خون کژدم شهر لشکر باشد و آنجایگه در میان دریا معادن مرجان باشد و هیچ جایگاه دیگر در همه روی زمین مرجان برنخیزد مگر باین جایگه؛ **انجام:**مسافت میان ترمد و جغانیان از ترمد تا حرمیکان یک مرحله و از آنجا بدار زنگی یک مرحله از دار زندگی بجغانیان دو مرحله ... و از جغانیان تا زیتون یک مرحله و از جغانیان ... (نسخه در این موضع ناتمام و نقص مانده است).

در این نسخه شانزده صورت نقشه جغرافیایی است به شرح: صورت دیار مصر، دیار شام، دیار روم، دیار جزیره، دیار خوزستان، دیار عراق، دیار پارس، دیار کرمان، دیار سند و هند، دیار کوهستان، دیار طبرستان و دیلم، دیار خزر، صورت بیابان میان پارس و خراسان، حدود خراسان، صورت دیار خراسان و حدود ماوراء النهر، صورت دیار ماوراء النهر. تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی:آغاز و انجام؛مجدول؛مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: اصفهانی؛ جلد: چرم مذهب، ۹۵ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف:۵-۶۹۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۳۱ و ۲۷۱۰-ف

آغاز و انجام: برابر

تذکر: درفهرست نام مؤلف ذکر نشده وباتوجه به آغاز و انجام آن نام مؤلف انتخاب گردید؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۸گ، ۲۱سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [ف: ۸-۱۱] و [فیلمها ف: ۱-۱۹۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲-ف

آغاز: برابر؛ **انجام:** و از سکت تا اسبیجاب چهار مرحله است و از

اسبیجاب تا اسبنابکت دو مرحله و از اسبنابکت تا قصبه کدر دو مرحله و از کدر تا ساوعر یک مرحله و از ساوعر تا صران دو مرحله و از کدر تا نهر کرک نیم فرستگ است. تم الکتاب بعون الملک الوهاب

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۱۵۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱۱۱گ، ۱۸سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۴]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۲۳

آغاز: و چون دزدان در حد اقلیمی دیگر شوند؛ **انجام:** برابر

تذکر: در فهرست بدون نام مترجم است. نسخه‌ای است ناقص و بسیار مغلوط و آغاز آن پس از یک صفحه پاره وصالی شده برابر است با صفحه۱۸۵ سطر ۵ چاپی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: پارچه‌ای، ۸۰گ، ۱۹ سطر (۱۶/۲×۸/۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۳سم [ف: ۸-۴۷۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۵۲

آغاز و انجام: برابر

اتمام ترجمه در روز جمعه چهارم محرم ۷۲۶ق در اصفهان ذکر شده؛ خط: نستعلیق، کا:قنبر علی بن میرزا عباس افشار ارومیه‌ای، تا: ۱ جمادی الثانی۱۳۱۶ق؛ در آخر نسخه آمده:«به تاریخ محرم ۱۳۱۶ علیخان حکمران اردبیل مشکین و حاجی میرزا کاظم ملک التجار کل ممالک محروسه ایران و میرزا حسین خان قوام دفتر به بقعه شیخ صفی رفته بودند و این کتاب را در کتابخانه آن بزرگوار دیدند» و حسب الامر حکمران مذکور، نسخه حاضر کتابت شده است، به ضمیمه بیست نقشه جغرافیائی کشورها به رنگ‌های لاجوردی و شنگرف؛ جلد: پارچه‌ای، ۹۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۵-۱۶۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۱۰

آغاز: آغازاز میانه متن است: و قاین جند سرخس بود و بناها همه از گل بود و قهندزی دارند و گرد آن خندقی هست و مسجد آذینه و سرای امارت در قهندز باشد و آب کاریز خورند و باغ و بوستان کمتر بود و جایگاهی سردسیرست و طبش کمتر از قاین است درخت خرما دارد و در شمار گرمسیرست و حصاری دارد؛ **انجام:** و از قبا تا استیفان تا کنار رود هفت فرسنگ بود و از قبا تا اخسیکت شوند و از سوخ تا مکاخش پتج فرسنگ و از مکاخش تا سوخ همه ناحیت است از سوخ تا اوال قرب ده فرسنگ بود بر راه ادخیه و از قبا تا شهر مغان تا جانب شرقی هفت فرستگ باشد و هر دو ناحیت به هم پیوسته است و از دایر تا مدوار دو فرسنگ [اواخر نسخه شبیه اواخر ف ۱۲ دانشگاه است]

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است. دنباله نسخه شماره ۱۳۳۱ در بیست برگ درباره خراسان از بلخ تا ایلاق با یک نقشه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰گ، ۲۱سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۷-۴۳۴]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹-عکس

آغاز: اسلام ملک جین است و آنجه بدان پیوند دارد از حدود ترکستان و جنوبی اسلام دریای فارس باشد و مملکت سند و شرقی این مملکت دیار اسلام است و غربی و جنوبی آن دریای محیطست و شمالی آن حدود اعمال بحکم آنکه میان ترکستان و دیار روم است از سقلاب و دیگر کوهها از ایشان یاد کردیم؛ **انجام:** که هر یکی را ثغری است در پیش کافر اینست حدود ممالک و اقالیم در ممالک اسلام که یاد کردیم از اقلیم ماوراء النهر»بعد وارد ذکر دربند می‌شود و پس از هشت برگ به انجام مذکور ختم می‌شود

نسخه اصل: فیلم ۹ از نسخه آستان رضوی (۱۹۴/۱). تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۲۱۹]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰-عکس

آغاز: برابر؛ **انجام:** و از سکت تا اسبیجاب چهار مرحله است و از اسبیجاب تا اسبنابکت دو مرحله و از اسبنابکت تا قصبه کدر دو مرحله و از کدر تا ساوعر یک مرحله و از ساوعر تا صران دو مرحله و از کدر تا نهر کرک نیم فرستگ است. تم الکتاب بعون الملک الوهاب

نسخه اصل: فیلم ۱۲ از ایاصوفیا (۱۹۴/۱). تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۴گ، ۱۸سطر [فیلمها ف: ۳-۲۱۹]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۱۵۶. در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶۱گ، ۱۴سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۴]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱-ف

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ملی وین ش ۱۲۷۱. تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۷گ، ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۴]

● مسالک و ممالک (ترجمة) / جغرافیا / فارسی

masālek va mamālek (tarjoma)

وابسته به: المسالک و الممالک = کتاب الاقالیم؛ اصطخری، ابراهیم بن محمد (-۳۴۶)

[فهرستواره منزوی ۲۵۱/۱]

ظاهرا غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۹۰

آغاز: حمد بی حد و ثنای بی عد صانعی را سزا است که عقول انبیاء و اولیاء از چگونگی ذات و صفات او عاجزند و بادیه پیمایان قلم رو ایجاد و دریا نوردان محیط ابداع ... ما بعد ذکر بلاد مغرب برقه شهریست بزرگ و خوش آب و هوا و ولایتی عظیم است؛ **انجام:** و سلاب و سبیلکند این دو جایگاه قصبه ندارد و به سبب این یاد نکردیم که این هر یکی ثغری است در پیش کافران این است. حدود مسالک و اقلیم درممالک اسلام یاد کردیم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با یک سرلوح و دوازده ابرو، با

هجده نقشه در هجده صفحه رنگارنگ، میان سطرهای ص ۱و۲ زرپاشی شده؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۸۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۶سم [ف: ۴-۷۴۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۰

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی سید المرسلین محمد و آله و اصحابه اجمعین؛ **انجام:** خط چهار در سالی چهار ماه روز باشد و چهار ماه شب و در خط پنجم همچنین و آخر این خطوط قطب شمالی است و شش ماه روز و شش ماه شب

نویسنده که خود را «بنده کمینه» خطاب می‌کند و بعهد «مبارز الحق و الدوله و الدنیا والدین محمد لازال منصوراً مظفراً علی اعدائه» می‌زیسته چون «خواست که از بهر کتب خانه آنحضرت طرح ربع مسکون برکشد و آنچه از احوال جهان معلوم باشد شمه در سلک عبارت آورد اگر سخنی عجیب نماید حکایتی مناسب یا معقول و کلمه چند از تواریخ بحکم الکلام یجر الکلام باستشهاد بیاورد تا حمل بر عندیات و گزاف و محال نکنند و بمحل عرض رسانند بخیر انشاءالله» این رسالت را بر دو باب ایراد کرد:باب ۱. در دو فصل: ۱) ذکر کره زمین و مقدار و مساحت آن و معرفت و طول و عرض بلدان و خواص مواضع، ۲)ذکر آفاق جنوبی خط استواء و مایتعلق و ینسب الیه، باب ۲. در هفت فصل:۱) ذکر اقلیم اول و ما ینسب الیه، ۲) ذکر اقلیم دوم، ۳) ذکر اقلیم ثالث، ۴) ذکر اقلیم رابع، ۵) ذکر اقلیم خامس، ۶) ذکر اقلیم سادس، ۷) ذکر اقلیم سابع و نهایت عمارت ربع مسکون از طرف شمال و مواضعی چند که اختلاف روز و شب بسیار است و نا مسکون از این قطب معتدل النهار؛ خط: نستعلیق، کا:خداقلی، تا: ۱۲۶۶ق، جا: تهران؛ جلد: چرم تریاکی، ۶۱گ، ۱۵سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۶۹۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۷۸/۲

آغاز: اسلام ملک چین است وآنچه بدو پیوندد ... ذکر دریا بزرگترین دریاها دریای فارس؛ **انجام:** اما قزوین شهری بزرگ است. بارو و حصار دارد. اما در این روزگار که ما دیدیم در ۸۹۸ از هجرت نه بارو مانده و نه حصار ... و کوه سبلان از کوه دماوند بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن سبز، ۱۴سطر [ف: ۵-۱۴۶]

● **المسالک و الممالک** / جغرافیا / عربی

al-masālek wa-l mamālik

بکری، عبدالله بن عبدالعزیز، ۴۳۲ - ۴۸۷ قمری

bakrī, ʻabd-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-ʻazīz (1041 - 1095)

کتابی است جامع در بیان شهرها و فواصل بین آنها، اقالیم و طول و عرض جغرافیایی آنها، کوه‌ها، دریاها، رودها، بنادر و بناها. مؤلف این کتاب را با یک مقدمه تاریخی درباره آغاز خلقت، تاریخ انبیاء از آدم تا حضرت محمد (ص) و اعتقادات دینی امت‌ها شروع کرده، سپس متن اصلی را توضیح و در ادامه عادات ملل و قصص تاریخی و غرائب و عجائب اخبار را شرح داده است. یکی از امتیازات کتاب این است که در آن علاوه بر موضوع جغرافیا به موضوع‌های تاریخی سیاسی، اجتماعی و حتی نژادشناسی نیز پرداخته شده است. تا کنون متن کامل کتاب به دست نیامده و آنچه در دست می‌باشد مربوط به شمال آفریقا (قسمت اعظم کتاب)، مصر، عراق، اقوام ساکن اطراف دریای خزر، اسپانیا، روس‌ها و اسلاوهای شرق اروپا است که نسخه‌هایی از آن در کیل، استانبول، فاس (مراکش) و پاریس شناسایی شده است. مؤلف در بخش شمال آفریقا از دست‌نوشته‌های «ابوعبدالله محمد بن یوسف وراق اندلسی» (قرن ۳و۴) و در بخش روس‌ها و اسلاوها و اسپانیا و اروپا از یادداشت‌های ابراهیم بن یعقوب طرطوسی، آثار محمد بن احمد جیهانی (-۳۳۰ق)، مسعودی و ... و در بیان عجائب و غرائب نیز از «نظام المرجان» احمد بن عمر عذری مشهور به ابن دلائلی (-۴۷۸ق) و در شرح قبائل عرب از ابن عباس (-۶۸ق) بهره جسته و چنان‌که از یادداشت وی در پایان «ذکر قرطبه از بلاد اندلس» برمی‌آید در سال ۴۶۰ق به تألیف آن مشغول بوده و - به قولی - در همان سال آن را به پایان رسانیده است.بخشی از این کتاب که مربوط به شمال آفریقا است با عنوان «المغر فی ذکر بلاد افریقیة و المغرب» در الجزائر (۱۸۵۷م) و پاریس (۱۹۱۱م) و بخش مربوط به روس‌ها و اسلاوها در سن پترزبورگ به چاپ رسیده و اخیراً نیز به تحقیق دکتر جمال طلبه با عنوان «المسالک و الممالک» در دو مجلد در لبنان (دارالکتب العلمیة للنشر ۲۰۰۳م.) چاپ شده است.

چاپ: نخستین بار وستنفلد در گوتینگن به سال ۱۸۷۶م این کتاب رادر دو مجلد با عنوان «فرهنگ جغرافیائی» به چاپ رسانده و سپس در قاهره و بیروت نیز به چاپ رسیده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۸۶

آغاز: بسمله و به نستعین و صلی الله علی محمد و آله و سلم ذکر مصر من لدن عمارتها قبل الطوفان و بعده الی استفتاح المسلمین لها و سیر ملوکها و ترتیب اخبارهم؛ **انجام:** و موسی ابی نصر ابن عبدالله

از ذکر مملکت «مصر» تا «ذکر بلد جلیقیه و افرنج» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۷۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۱۸۴]

● **مسالک و ممالک** / جغرافیا / فارسی

masālek va mamālek

گرگانی، صاعد بن علی، - ۸۸۱ قمری

gorgānī, sāʻed ebn-e ʻalī (- 1477)

در جغرافیای اقالیم هفت‌گانه و بیان طول و عرض آنها و بلاد

اسلامی، کوه‌ها و جز آن با ذکر حکایاتی متفرقه، در نوزده «فصل»: فصل، شکر نعمت و تفکر، شناخت زمین. فصل، نیمه زمین را دریاست (محیط). فصل، در ربع مسکونی پانزده دریای دیگر است. فصل، مردم هر کجا نشینند بر سطح زمین نشینند. فصل، در سبب ایستادن زمین در هوا. فصل، در ربع مسکون هفت اقلیم است ... هفت اقلیم ... . این کتاب پساز مرگ شاهرخ بهادر (۸۰۷-۸۵۰ق) نگاشته شده و ناظر به کتاب «جهان نامه» محمد بن نجیب بکران بوده است.

آغاز: سپاس و ستایش خدای را که ما را بخرد مخصوص گردانید و منزلت مارا از دیگر حیوانات در گذرانید.

[فهرست لنینگراد ص ۵۴۵؛ کشف الظنون ۱۶۶۴/۲؛ نسخه‌های منزوی ۳۹۸۲/۶-۳۹۸۳؛ فهرست میکلیخو مکلای ص ۴۸ش۲۱آکادمی لیننگراد؛ فهرستواره منزوی ۲۵۰/۱]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۷۴

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۶۶(کتب فارسی)Rossi ۸۹؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ تملک: محمد بن علی شریف بغدادی، محمد با یزید بن پیرمحمد، ابراهیم ابن سلماندر ۲۳ جمادی الثانی ۹۷۸؛ ۱۷۷ص [عکسی ف: ۳-۴۵۸]

تهران؛ مینوی، مجتبی؛ شماره نسخه:۱۸/۳بخش۲

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: -۶۶]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۱ ـ د

آغاز: برابر؛ **انجام:** بگسترد و سطح کرد (افتاده است)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۹ و ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۱۴سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۳سم [ف: ۱-۴۲۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۲۴

خط: نسخ، کا:دیلمی جهرمی، محمود بن صفی الدین احمد، تا: سه‌شنبه ۲۴ محرم۹۹۲ق؛ مجدول؛ تملک: محمد ابراهیم بن غیاث الدین محمد بن ابی طالب در ۱۰ شوال ۱۱۱۸، محمد حسین بن محمد باقر حسینی یزدی در ۱۴ رمضان ۱۱۱۸، سید علی بن عبدالله حسینی طالقانی در ۱۸ شعبان ۱۱۴۵، ضیاء الدین حسین بن علی اصغر حسینی در ۱۹ ربیع الثانی ۱۰۴۵، محمد صفی بن شجاع الدین کرمانی در شیراز در رمضان ۱۱۸۸، محمد بدیع بن حاجی غلام علی مشهدی در ۱۲ ذیحجه ۱۰۷۷ با مهر «محمد علی»، محمد طاهر در ۱۲۰۸؛ مهر: محمد تقی بن محمد باقر شریف یزدی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۹۶گ، ۱۸سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۶-۳۷۱]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر و زراعت و عمارت میسر [...] و الله اعلم و احکم بالصواب. تمت ...

خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد نصیر بن مشهد قلی کومجانی، تا:۱۱ صفر۱۰۹۸ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۸۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۸/۹سم [ف: ۴-۷۴۸]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۲۵-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۵۲]

۵. تهران؛ مینوی، مجتبی؛ شماره نسخه:۱۹

خط: نستعلیق، کا:آقای مجتبی مینوی و کسی دیگر، بی‌تا؛ از روی نسخه قرن ۹ کتابخانه فروغی؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶-۶۸۵]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۶-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 1527 بلوشه ۶۶۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷۵گ، ۷سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۴]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۱-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاAdd. 7705؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰۲گ، ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۴]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۵۰-ف

نسخه اصل: موزه آسیایی آکادمی علوم شورویA. 672 (فهرست آکادمی ص ۵۴۵)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۹۴]

● مسالک و ممالک / جغرافیا / عربی

masālek va mamālek

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳/۸-ف

نسخه اصل: موزه قونیه ش ۵۹۳۱؛ خط: نسخ، کا:علی بن نوح، تا: ۶۲۷ق [فیلمها ف: ۱-۴۰۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳/۱۰-ف

نسخه اصل: موزه تونیه ش ۵۹۳۱. دنباله شماره پیش؛ خط: نسخ، کا:علی بن نوح، تا: ۶۲۷ق [فیلمها ف: ۱-۴۰۱]

● المسالک و الممالک / فلسفه / عربی

al-masālek wa-l mamālik

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۲/۲-ف

نسخه اصل: نسخه اصل: مانیسا گنل ش ۱۷۰۵. از رسائل اخوان الصفا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ (۱۵-۲۱)، ۱۶سطر [فیلمها ف: ۱-۴۴۴]

● مسالک و ممالک = غرایب و عجایب / جغرافیا / فارسی

masālek va mamālek = qarāyeb va ʻajāyeb

ناشناخته. در آن از «بدایة النهایة» ابن کثیر (۷۰۱-۷۷۴ق) و بسیاری دیگر از پیشینیان نام برده است. از اولجایتو محمد خدابنده (۷۰۳-۷۱۶ق) تا میرعلیشیر (۸۴۴-۹۰۶ق) یاد کرده است و از کتاب‌های «صور الاقالیم»، «عجایب المخلوقات» بی نام نگارندگان و «تحفة الغرایب» استرآبادی و «طبایع الحیوان» بی‌نام نگارنده نقل کرده است. آغاز می‌شود با آفرینش عرش، جانوران عجیب، ذکر بحرا عظیمه، ذکر عیون و آبار، جزایر،

کوه‌ها بر سبیل جمال، ذکر مساحت الارض و معموراتها، ذکر ارباع الارض، اقالیم سبعه، نیشابور، گفتار در بیان احوال شیخ الرئیس ابوعلی، ذکر یأجوج و مأجوج،ذکر بعضی از عجایب دیار خطا. در اینجا به نقل از تواریخ می‌نویسد: شاهرخ در ۸۲۲ق جمعی را به رسالت به خطا می‌فرستد، و از آن میان خواجه غیاث الدین نقاش هم بود، و به این خواجه دستور می‌دهد که گزارش دیدنی‌های خود را به گونه «روزنامه» بنویسد، خواجه چنین می‌کند، و من اینجا از آن «روزنامه» نقل می‌کنم.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۷۹-عکسی

آغاز: و دعاگو و ثناخوان به منازل خود مراجعت نموده و در این خانقاه معارف پناه پیوسته خان سالار بزم نوالش (۱۱ سطر بعد) و کان عرشه علی الماء مفید این معنی است که؛ **انجام:** در اطراف جهان خصوصاً ملک خراسان از مدارس و خوانق و مساجد و دارالشفا و اربطه و غیرها ساخته [میر علیشیر] و پرداخته، هرگز هیچ پادشاه با شوکت صاحب حشمت.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ یادداشت درباره رویدادی در محله «سرجمع» یزد در ۱۲۳۵؛ ۴۱۸ص، ۱۲سطر (۱۵/۵×۷/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۷]

● **مسالک الهدایة** / کلام و اعتقادات / عربی

masālik-ul hidāya

منجم شیرازی، احمد بن محمد، ق۱۴ قمری

monajjem-e šīrāzī,ahmad ebn-e mohammad(- 20c)

متن بسیار مختصری است در بیست «مسلک» در اصول اعتقادی شیعه بر پایه‌های عقلی آمیخته به فلسفه و بنا به گفته مؤلف مشتمل بر آنچه که دانستن آن بر هر مسلمان ضروری است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۸۳/۱

آغاز: الحمد لله الذی انار بوجوب وجوده وجود الاشیاء و جعل الاشیاء کلها مظاهر الصفات و الاسماء؛ **انجام:** و کم من بغتة عقل غرقت فی لجج هذا القمقام والله ولی الفضل و الانعام و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الکرام

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: آغازقرن۱۴؛ جلد: مخمل، ۱۴گ (۱پ-۱۴ر)، ۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف:۲-۳۴۳]

● **مسالک الیقین فی البرهان لعمدة اصول الدین** / فلسفه / عربی

masālik-ul yaqīn fi-l burhān li-‘umdat-i usūl-id dīn

ملا شمسا، شمس الدین محمد، ۱۰۱۶ – ۱۰۹۸ ؟ قمری

mollā šamsā, šams-od-dīn mohammad (1608 - 1687)

تاریخ تألیف: اوایل جمادی الاول ۱۰۶۰ق

در اثبات این‌که وجود خارجی و صفات عین ذات واجب الوجود است و این‌که علم واجب الوجود به اشیاء نه حصولی است و نه حضوری بلکه به‌گونه دیگری است.

آغاز: بسمله ... الحمدلله خالق البریات و هادی سبل التحقیقات ... فیقول محمد الشهیر بشمسا الجیلانی ... هذه رسالة فی اثبات ان الوجود الخارجی عین ذات الواجب.

انجام:بناءاً علی عینیة الصفات الکمالیة کما مر مشروحاً فلانطول بالاعادة.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: میرزا محسن حکیم به تاریخ ۱۲صفر۱۱۱۶؛ در پایان نسخه صورت نامه خواجه نصیرالدین طوسی به قاضی القضاة هرات آمده؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۷-۳۵۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۷

آغاز و انجام: برابر؛ تمت الرسالة ... فی اوائل شهر جمادی الاول فی سنة ستین بعد الالف ... فی البلدة الطیبة الرضویة ... التحیات.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ ذیحجه ۱۰۶۰ق، جا: قزوین؛ به خط نسخ پاکیزه از یکی از شاگردان گیلانی در روزگار استاد، هنگامی که از طوس برگشته بود آنرا نوشت؛ محشی از گیلانی با نشان«منه دام ظله یا سلمه الله تعالی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۳۴گ، ۲۰سطر(۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۳-۳۵۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۵/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف؛ جلد: تیماج، ۶۶گ (۱۳ر-۷۸پ)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۲۶-۳۵۰]

● **مسامره قریه حصار ابوعلی شمیران** / متفرقه / فارسی

mosāmerah-e qarye-ye hesār-e abū-‘alī šemīrān

نویسنده این رساله می‌گوید شبی در حصار بوعلی شمیران هم مجلس حسنعلی خان گروسی (امیر نظام) بودم که در آن روزها وزیر مختار دولت ایران در پاریس بود و در آن شب از هر گوشه‌ای سخن رفت و مطالبی درباره ایران و سیر حوادث در این مملکت مورد بحث قرار گرفت و سپس سخن به کریمخان زند رسید و مطالبی چند درباره او گفته شد. همچنین این رساله اشعاری درباره کریمخان زند و نیز شاعری به نام حاجی سلیمان صباحی در تاریخ وفات میرزا نصیر شیرازی صاحب کتاب مثنوی پیر و جوان دارد و علاوه بر آن، تاریخ وفات کریمخان نیز در این بیت آمده است: «کریم زند از این دار بی قرار گذشت/ سه از نود، نود از صد، صد از هزار گذشت».

تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۴۷/۸

آغاز: شبی د رمجلسی خاص و محفلی دور از نفاق که ضوء قمر فرح آورده بود و نشأه خمر ترح می‌دوزد چنانکه عرب در امثله

خود بهترین لذایذ اینحالت را شمرده؛ **انجام:** مرا بروز قیامت غمی که هست این است ×× که روی مردم عالم دوباره باید دید؛ پایان نسخه: بتاریخ غره شهر جمادی اولا ۱۲۸۲ اصل نسخه تحریر شده و ۱۲ ذی قعده الحرام ۱۳۰۲ این سواد از روی اصل نسخه نوشته شده ... «بتاریخ ۷ ربیع الاول ۱۳۱۱ قلمی گردید».
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۱۴ ص (۱۸۵–۱۹۸)، ۱۹ سطر(۹×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف:–۸۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۰۴/۸
نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۲۵۳]

● **مسانید العشرة** / حدیث / عربی

masānīd-ul ‘ašara

قطیعی، احمد بن جعفر، ۲۷۴ – ۳۶۸ قمری

qatī‘ī, ahmad ebn-e ja‘far (888 - 979)

مشتمل بر روایات و اخباری است که مسنداً از عشره مبشره نقل شده است عشر مبشره در اصطلاح علماء اهل سنت این ده نفرند که به اعتقاد آنها از میان اصحاب حضرت رسول مژده بهشت یافته‌اند: ابوبکر، عمر، عثمان، حضرت علی (ع)، طلحه، زبیر، عبدالرحمن بن عوف، ابو عبیده جراح، سعد وقاص، سعید بن زید.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۳
آغاز: عمی عند الموت ان یقوله فلم یقله؛ **انجام:** عن ابیعبدة الجراح الوضوء تکفر به الخطایا.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه بسیار قدیمی است؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۰۰ص، ۳۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۴-۴۹]

← مساوات علی بن ابیطالب با پیامبر اکرم (ص) ⟵ جواب توهم مساوات علی با پیامبر اکرم (ص)

● **مساهمة الشریک اذا ادعی بعضهم ما یوجب التشریک** / فقه / عربی

musāhimat-uš šarīk iḏa-d idd‘ī ba‘ḏ-a-hum mā yūjib-ut tašrīk

بهبهانی، عبدالله بن اسماعیل، ۱۲۶۲ – ۱۳۲۸ قمری

behbahānī, ‘abd-ol-lāh ebn-e esmā‘īl(1846 - 1910)

تاریخ تألیف: دهه آخر ربیع الاول ۱۳۰۷ق
با این عنوان: «فائدة فی تحقیق مساهمة الشرکاء لبعضهم لو ادعوا سبباً یشملهم جمعاً کالارث و اثبت ذلک البعض حقه بالشاهد و الیمین او الیمین المردودة و تحقیق التفرقه فی ذلک بین الدین و العین و بیان حکم مقاصه الشریک».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۲۰/۵
آغاز: فائده جلیلة لیعلم انه افتی معظم الاصحاب بعد حکمهم من غیر خلاف ینقل بعدم نهوض حلف المدعی مع الشاهد الواحد لاثبات مال لغیره ... ؛ **انجام:**فانه اذا فرض اجتماع شرایط المقاصد له دون صاحبه کان مختصا به فافهم و تأمل.
خط: نسخ، کا:اسدالله آصفی شوشتری، تا: ۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۲۰پ–۱۲۵پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۸-۲۲۴]

● **المسایرة فی العقائد المنجیة فی الاخرة** / کلام و اعتقادات / عربی

al-musāyara fi-l ‘aqā’id-il munjīya fi-l āxara

محمد بن همام،– ۸۶۱ قمری

mohammad ebn-e hammām (- 1457)

مؤلف بنا به درخواست یکی از شاگردانش،رساله قدسیه غزالی را هنگام تدریس مشغول به اختصار شد، ولی مطالبی که لازم بود بر آن افزود تا کتابی مستقل شد مشتمل بر یک «مقدمه» و چهار «رکن» و یک «خاتمه»، و هر یک از چهار رکن دارای ده «فصل» می‌باشند: مقدمه: در تعریف فن کلام؛ رکن ۱. ذات خداوند متعال؛ ۲. صفات وی؛ ۳. افعال وی؛ ۴. صدق پیمبر (ص)؛ خاتمه: در معنی ایمان و اسلام.
آغاز: الحمدلله باریء الامم و مولی النعم الذی لاراد لما حکم و لامانع لما اعطی و قسم المنفرد فی وجوده بالقدم
شروح و حواشی:
۱– شرح المسایرة فی العقاید المنجیة فی الآخرة؛ ابن قطلوبغا، قاسم بن قطلوبغا (۸۰۲–۸۷۹)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۸۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الله سبحانه نسال من عظیم جوده و کثیر منه ان یتوفانا علی یقین ذلک کله مسلمین ...
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۱۰۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵-۸۲]

● **مسألة** / فلسفه / عربی

mas’ale

در تفسیر جواب ابن‌سینا به بهمنیار «الواحد لایصدر منه الا الواحد».

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۷۷/۵
آغاز: کتب الرئیس ... اقول: التفصیل ان یقال
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۹۹ق؛ ۲گ (۷۰–۷۱)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۱۳۹]

● **مسألة أجاب علیها محمد بن یحیی** / کلام و اعتقادات / عربی

mas'alat-un ajāb-a 'alayhā muḥammad ibn-i yaḥyā

رسی، محمد بن یحیی، – ۳۱۰

rasī, mohammad ebn-e yahyā (- 310)

آغاز: بسمله. و به استعین و بعد حاطکم الله فقد نفذ الیکم کتابی بما کان من وفایة امیر المؤمنین الهادی الی الحق.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۸/۴عکسی

آغاز: برابر

نسخه اصل: موزه بریتانیا در لندن، شماره Or. 3977؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۲ص (۷۸–۷۹)، ۱۸سطر [عکسی ف: ۴–۴۴۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۸/۳عکسی

آغاز: برابر

نسخه اصل: موزه بریتانیا در لندن، شماره Or. 3977؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۵ص (۷۳–۷۷)، ۱۸سطر [عکسی ف: ۴–۴۴۵]

● **مسئلة اخریهندسیة** / ریاضیات / عربی

mas'alat-un uxrā hindisīya

عقیلی، موسی بن یونس، ۵۵۱ – ۶۳۹ قمری

'aqīlī, mūsā ebn-e yūnos (1157 - 1242)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۰/۱۸–ف

نسخه اصل: مانیسا گنل ش ۱۷۰۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۹ق، جا: تبریز؛ ۲گ (۲۵۶ر–۲۵۷ر)، ۱۸سطر [فیلمها ف: ۱–۵۲۲]

● **مسئلة «اذا خرج فی دائرة ضلع المثلث و ضلع المسدس فی جهة واحدة»** / ریاضیات / عربی

mas'alat-un «iḏā xaraja fī dā'irat-in ḍil'-ul muṯallaṯ wa ḍil'-ul musaddas fī jahat-in wāḥida»

ثابت بن قره، ۲۲۱ – ۲۸۸ قمری

sābet ebn-e qorre (837 - 902)

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۴/۷

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۹ [ف: ۳–۴۴]

● **مسألة ارتفاع اعظم جبال** / هیئت / عربی

mas'alat-u irtifā'-i a'ẓam-i jibāl

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۸۵/۱

آغاز: بسمله الحمدلله موحد الاطوار وممهد الوهاد مالك الوی ... وبعد والشمس وضحیها والقمر اذا تلیها

خط: نستعلیق، کا:محمد علی، تا: ۲۸ ذیحجه ۱۲۶۹ق؛ مهر: کاشف الملك، محمد علی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳ و۱۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱–۴۴۳]

● **مسألة اصولی** / اصول فقه / عربی

mas'alat-un uṣūlī

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۳۳/۴

آغاز: مسالة اختلفوا فی ان الاصل فی الاستعمال هو الحقیقة او هو اعم من الحقیقة؛ **انجام:** و کلما ورد لفظ الوجوب بلا قرینة تحمل علیه.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۱۳۸–۱۴۰)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف:–۲۸۲]

● **مسئلة اصولیة** /اصول فقه / عربی

mas'alat-un uṣūlīya

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸/۱۰

آغاز: مسئلة هل الخبر الضعیف المنجبر بالشهرة حجة ام لا و علی فرض الحجیة ما الدلیل علیه مع نهوض مایترا ای ظاهرا من موانع حجیته؛ **انجام:** ظاهر من کلماتهم فما وجه التفصی عنه بینوا رفع الله قدرکم و اجزل اجرکم الجواب.

نسخه اصل: کتابخانه ملی، تهران، شماره ۱۹۴۳ع. سؤالی در اصول فقه است که در این نسخه فقط متن سؤال آمده؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ ۱ص (۴۷) [عکسی ف: ۳–۴۶۶]

← مسئلتان ≻ تطهیر الحصر و البواری و صرف مال الامام حال الغیبة

● **مسالتان فقهیة** / فقه / عربی

masalatān fiqhīyya

کرمانشاهی، محمد جواد بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

kermānšāhī, mohammad javād ebn-e mohammad hoseyn (- 19c)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۲۸ ذیقعده ۱۲۵۲؟ق

رد بعضی از معاصرینش در فتوا درباره دو مسأله:یجب علی الرجل ان ینوی فی صومه الواجب عدم بقائه علی الحدث الی الصبح من غیر اغتسال؛ شرب القلیان فی نهار شهر رمضان لیس بمفطر.

آغاز: الحمد لله الذی هدی اهل الحق فی جمیع الحقائق الی الحق و او کل الباطل فی جمیع الاباطیل الی انفسهم مبغوضا مقهورا

کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۳مجموعه بدون شماره

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الصلاة و السلام علی نبیه اختتاما، اللهم اجعل خاتمة امور نا خیرا

کاتب = مؤلف، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۵۶]

● **مسئلتان من کلام ابن سینا** / فلسفه / عربی
mas'alatān min kalām-i ibn-i sīnā
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۸/۱۰-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۵۳؛ بی‌کا، تا: شاید اوایلقرن۷؛ ۸گ (۷۹-۸۶) [فیلمها ف: ۱-۴۷۲]

● **مسئلتان هندسیتان** / ریاضیات / عربی
mas'alatān hindisīyyatān
ابوسهل کوهی، ویجن بن رستم، - ۴۰۵ ؟ قمری
abū-sahl-e kūhī,vayjan ebn-e rostam(- 1015)
از استخراج ابی سهل ویجن بن رستم قوهی.
چاپ: پار یس، ۲۰۰۴م.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۲۱-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۲گ (۱۲۴-۱۲۵) [فیلمها ف: ۱-۴۶۹]

● **مسألة الایمان** / کلام و اعتقادات / عربی
mas'alat-ul īmān
اشعری، علی بن اسماعیل، ۲۶۰ - ۳۲۴ قمری
aš'arī, 'alī ebn-e esmā'īl (875 - 937)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۹/۵عکسی
آغاز: بسمله. أخبرنا الشیخ الامام العلامة المورخ قطب الدین ابوالخیر موسی ... هذه المسئلة ببغداد قال الحمد لله الذی هدانا لهذا
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، شماه ۳۸۵۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده، با صورت چند سماع و بلاغ مقابله؛ ۳ص (۵۱-۵۳)، ۲۲سطر [عکسی ف: ۴-۱۲۲]

● **مسألة بقاء الاعیان الثابتة** / عرفان و تصوف / عربی
mas'alat-u baqā'-il a'yān-iṯ ṯābita
صالح بن عبدالکریم
sāleh ebn-e 'abd-ol-karīm
اهداء به: عبدالرحمان پاشا بن محمود پاشا
به خواهش یکی از دوستان، در گزارش مسأله دشوار «بقاء الاعیان الثابتة علی عدمها» با دید عرفانی و در آن از «فصوص» ابن عربی و «فص حکمة روحیة فی کلمة روحیه یعقوبیه» بهره می‌گیرد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۶۷/۱۰
آغاز: الحمدلله الذی جعل فیضه المقدس شاملاً لکل موجود ... و بعد، فقد یقول المحتاج ... صالح بن عبدالکریم؛ **انجام:** وارتباطه بها صفة الوجود، کما مر و عند المعتزلة یثبت لهم الوجود الاصلی و یتصف بالوجود الاصلی. تم. (سپس) المسئلة الغامضة هی بقاء الاعیان الثابتة علی عدمها مع تجلی الحق باسمه النوار، ای الوجود الظاهر فی صورها و ظهوره باحکامها ... و هذا ام کشفی ذوقی و ینبو عنه الفهم و یا باه النقل و العقل.
خط:نسخ پخته،بی‌کا،تا:۱۲۴۳ق؛ ۸گ (۱۴۳ر-۱۵۰ر) [ف: ۳-۳۰۰]

● **مسألة التحریف (رسالة فی)** / علوم قرآن / عربی
mas'alat-it taḥrīf (r.-un fī)
امام جمعه خوئی، محمد امین بن یحیی، - ۱۳۶۷ ؟ قمری
emām jom'e xū'ī, mohammad amīn ebn-e yahyā (- 1948)
رساله‌ای است در اثبات عدم تحریف قرآن که مؤلف با بحث در تاریخ قرآن و استناد به روایات و نقل قول صحاب نظران همچون شیخ طوسی، شیخ صدوق و ... عدم تحریف قرآن را به اثبات می‌رساند. ترجمه فارسی این رساله در بخش پایانی کتاب قاموس العرفان آمده است.
آغاز: بعد الحمدلله و الصلاة علی نبیه و آله و صحبه فأنی لما انتهیت فی کتابنا قاموس العرفان فی تعریف القرآن الی مسألة تحریف الکتاب و جدتها معضلة لیس لها ابو الحسن وجدتها عویصة ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۳۶/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فانقدح بذلک ان دعوی الانجبار بالنسبة الی المراسیل المذکورة ایضاح مما لا وجه له کما عرفته
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، افزودگی‌هایی همراه یک نامه به تاریخ ۲۵/۴/۱۷ شمسی از مؤلف در انجام آمده، این نسخه اصل و به خط مؤلف و تکراری است؛ ۶گ (۸۶-۹۱)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۱-۶۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۳۶/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ان کلمة (احکام) بجمعه انما یشتمل الاستحباب ایضاً لانه احدا الاحکام الخمسة الشرعیة و لیس المقام من باب ذکر العام بعد الخاص قطعاً کما هو بین غیر خفی
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۲ق؛ محشی، این نسخه تکراری است و برای بار سوم از سوی مؤلف کتابت شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷گ (۹۵-۱۲۱)، ۲۰سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۱-۷۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۳۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سيأتي الكلام و لا سيما مع التكرار في الدلالة على الخلاف اظهر و ادل و اقوى
خط: شكسته نستعليق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۴ق؛ مصحح، محشى؛ ۳۵گ (۱–۳۵)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۳۱-۶۷]

● **مسالة تعميم الموقب و حرمة اخت الملاتي و ابنته و امه عليه** / فقه / عربی

masala-tu ta‘mīm-il mūqab wa ḥurma-ti uxt-il maˡātī wa ibnat-a-h wa ummuh-ū ‘alayh

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۸۷/۲
آغاز: بعد الحمد و الصلوة على النبي و الآل فقد سئل هذا القاصر عن نيل الماثر بعض الاعلام من نتايج الاكابر عن وجه تردد العلاقة المشتهر في المشارق و المغارب في مسئلة تعميم الموقب و حرمة اخت الاتي و انبته و امه عليه مع قطعه؛ **انجام:** و منها مراعات الاحتياط الموصى به من السادات الابرار سيما في حق ... و ان فعل ما فعل للجهل فليترك المرءة او ليفارقها بالطلاق ان اراد غاية الاحتياط و التخلص راسا عن شوايب الشبه و الارتياب و من الله العصمة في كل باب و منه التوفيق في المبدء و الحساب تم و تمامه عم.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بياض رقعی [رشت و همدان: ف:۱۵۵۵]

● **مسئلة حسابية** / حساب، پاسخ پرسشها / عربی

mas’alat-un ḥisābīya

؟ شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā’ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

گويا ازشيخ بهائی در پاسخ يكی از دانشجويان.
آغاز: سألني بعض اعز الطلبة عن مسئلة حسابية ففضلتها له و بينت قاعدتها ليتوصل بها الى ما شاكلها و هي هذه و هي ما اذا كان سعر مثقال اللولو ۳۰ درهماً و سعر مثقال العمل ۱۸ درهماً ...
انجام: و ما اذا كانت الانواع اكثر من ثلثه ... اضيف اليها مثقال من الياقوت باربعة عشر درهماً و اريد مثقال من الاربعة بعشرين و الله الموفق للصواب.

شرح و حواشی:
۱– مسائل حسابيه اثنی عشرية (ترجمه)؛ اصفهانی، محمد طالب بن حيدر (–۱۱)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۴۸/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد شريف بن روح الله، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: ميشن، ۳گ (۵۹پ–۶۱ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۸/۴سم [ف: ۵–۴۱۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۲۸/۲۰
آغاز و انجام: برابر
تذكر: نام مؤلف از آغاز و انجام معلوم گرديد؛ خط: نسخ، کا:غلامرضا عطار ابن آقا محمدحسين حناساب اصفهانی، تا: ۱۲۵۵ق؛ ۲گ (۶۹پ–۷۰ر)، ۳۹ سطر(۹×۱۰) [ف: ۴۱–۴۵۵]

● **مسئله حكمی موجودات خارجی** / عرفان و تصوف / فارسی

mas’ale-ye hekmī-ye mowjūdāt-e xārejī

فانی شيرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ – ۱۰۱۶ قمری

fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)

از آن جهت كه در خارج موجودند، عين وجودند يا غير وجود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۸۹/۱۰
خط: نستعليق خوش، کا:مهدی بن جعفر، تا: ۲۸ شوال۱۲۸۹ق؛ قطع: رقعی [ميراث شهاب: س۹ش۲–۲۸]

← مسألة حلق اللحية ≻ حلق اللحية

● **مسألة الحمار** / فقه / عربی

mas’alat-ul ḥimār

از: ربيعة. اگر كسی حيوانی را به نسيه خريداری كند و قبل از سر رسيد پرداخت قيمت آن، مبلغی از قيمت را كم كرده و پول را بپردازد، آيا چنين معامله‌ای جايز است. اين رساله در چند فصل اين مسأله را توضيح می‌دهد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۶۷/۳
آغاز: قال ربيعة رحمه الله فيمن باع حماراً بعشرة دنانير الى سنة ثم استقاله المبتاع باقالة البائع؛ **انجام:** أربعة خوالة الاسواق فيهم ليس يفوت.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۸ق، جا: مدينه منوره؛ مصحح؛ جلد: مقوايی، ۴گ (۴۸پ–۵۱پ)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۱–۲۷۰]

● **مسأله در ورد** / عرفان و تصوف / فارسی

mas’ale dar verd

پارسا، محمد بن محمد، ۷۳۹؟ – ۸۲۲ قمری

pārsā, mohammad ebn-e mohammad (1339 - 1420)

نوشته از روی خط او.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۳/۲-ف

نسخه اصل: پاریس P. 37 (بلوشه ۱۵۵)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۷]

← مسأله دیناری > فرائض

← مسئلة الرجوع عن الوقوف > الوقف

● **مسئلة رياضية من سلطان المهندسين** / رياضيات / عربى

mas'alat-un rīyāḍīya min sulṭān-il muhandisīn

کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳/۵

و للشيخ سلطان المهندسين كمال الدين يونس فى بيانه [انه لا يمكن ان يجتمع من عددين مربعين فردين عدد مربع] ايضا، در پایان آمده «و قيل ان هذا البرهان للاستاد ... عبدالوهاب الريحانى رحمه اللهم»؛خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۴۲]

● **مسئلة سئل عنها نصيرالدين الطوسى فى ان الوجود خير و ان الشر لاذات له** / فلسفه / عربى

mas'alat-un su'il-a 'an-hā naṣīr-ud-dīn aṭ-ṭūsī fī anna-l wujūd xayr-un wa anna-š šar lā ḏāt-a la-h

نصيرالدين طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ – ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۶۴/۲۴

کا: علی بن احمد رشتی، تا: ۱۲۷۰ق، جا: یزد؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، قطع: جیبی [نشریه: ۲-۱۷۹]

● **المسالة السادسة عشر تا المسالة الثامنة و العشرون** /- عربى

al-mas'ala-tus sādisat-u 'ašar tā mas'ala-tu ṯāmina wa-l 'išrūn

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری

'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

تاریخ تألیف: ۷ محرم ۴۲۹ق

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۹۸]

● **مسئله شرق و منع اتفاق مثلث** / اسناد / فارسى

mas'ale-ye šarq va man'-e ettefāq-e mosallas

سورل، آلبر، قرن ۱۹ میلادی

sorel, ālber (19c)

رساله آلبر سورل درباره مسئله شرق و منع اتفاق مثلث از اقوال فردریک در سال ۱۸۰۰م.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۸۴/۵

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد علی منشی کوچک تفرشی، تا: ۱۲۹۷ق [ف: ۷-۳۸]

● **مسئلة الصدور** / فلسفه / عربى

mas'alat-uṣṣudūr

تنکابنی، محمد کاظم بن عبدالعلی، ق۱۱ قمری

tonekābonī, mohammad kāzem ebn-e 'abd-ol-'alī (-17c)

درباره «الواحد لا يصدر عنه الا الواحد».

آغاز: بسمله، سبحانک يا من كان متوحداً فى الابد كما كان فى الاول ... اما بعد فيقول الفقير الى الله الغنى محمد كاظم بن عبدالعلى التنكابنى ...

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۱۴/۵

آغاز: بسمله، سبحانک يا من كان متوحداً فى الابد كما كان فى الاول ... اما بعد فيقول الفقير الى الله الغنى محمد كاظم بن عبدالعلى التنكابنى؛ **انجام:** فى غير موضع من كتابه كما فى مبحث الحال و الوجود و العدم و كان تعرض على غيره كيف اوقع نفسه

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، ۶گ (۳۳پ-۳۸ر)، ۲۳و ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶-۷۲]

● **مسألة الضد** / اصول فقه / عربى

mas'alat-uḍḍid

حسینی قائنی، ابوطالب بن ابی تراب، ۱۲۳۰؟ – ۱۲۹۳ ؟ قمری

hoseynī qā'enī, abū-tāleb ebn-e abī-torāb(1815 - 1876)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۲۲ ذیقعده ۱۲۷۰ق؛ محل تألیف: بیرجند

رساله‌ای است دربیان آنکه آیا امر به شیء نهی از ضدش می‌کند یا نه؟ که مؤلف تحقیق این مسأله را دریک «مقدمه» وچند «مقام» و «خاتمه» تنظیم کرده است.

آغاز: الحمدلله الذى جعل الاوامر داعية الى الرشاد و السداد و النواهى رادعة عن البعد و الفساد و الف بين النقايض و الاضداد؛

۱. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۶۹/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالرزاق بن محمود، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۲۱گ (۳۸-۵۸)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف:-۶۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۹۳/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۱۴۸]

۲. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۶۶/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:زین العابدین بن عبدالله خوانساری، تا: ۳ شوال۱۲۸۳ق، جا: دولت آباد ملایر؛ واقف: رضا قارنی، ۱۳۵۰؛ ۱۶گ(۳۶-۵۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف:-۵۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲۰/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۱۷۵]

۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۹۸/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق؛ ۱۹گ(۳۴-۵۲)، اندازه: ۱۸×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف:-۸۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۱۸/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۱۷۳]

● **مسألة الضد** / اصول فقه / عربی

mas'alat-uḍḍid

صافی گلپایگانی، محمد جواد بن عباس، – ۱۳۷۸ قمری

sāfī golpāygānī, mohammad javād ebn-e ʻabbās (- 1959)

رساله‌ای است استدلالی در مسأله ضد و صورآن با استفاده از اقوال بزرگان علم و اصول و اساتیدش.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۱۱/۵

آغاز: فی ان الامر بالشئهل یقتضی النهی عن ضده ام لا و الضد فی اللغة هو المنافی و المعاند مطلقا و فی اصطلاح ارباب المعقول امر وجودی لا یجتمع مع وجودی

نسخه اصلی: کتابخانه شیخ لطف الله صافی ـقم؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ۱۳۱۵ق؛ ۳۸ص (۱۱۰-۱۴۷) [عکسی ف: ۳-۲۶۲]

← المسألة العاشرة من الارثماطیقی ⊳ الارثماطیقی

● **المسئلة العاشرة من الارثماطیقی** / ریاضیات / عربی

al-mas'alat-ul ʻāšira min-al ariṯmāṭīqī

درباره اعداد متحابه.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۷۹/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۹سم [ف: ۶-۳۴۷]

● **مسألة عربیة نحویة فیما ثمان مائة و نیف و خمسون وجها** / نحو / عربی

mas'ale-tun ʻarabīyya-tun naḥwīya fīmā ṯamān mi'a wa nayf wa xamsūn wajhā

ابن عریف، حسن بن ولید، – ۳۶۷ قمری

ebn-e ʻorayf, hasan ebn-e valīd (- 978)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۹۸/۳

آغاز: مسالة عربیة نحویة فیما ثمان مائة و نیف و خمسون وجها تصنیف الحسین بن الولید المعروف بابن العریف رحمه الله ان الضارب و الشاتم والده کان زیدا یجوز ان ینصب الضارب بان و الشاتم بالضارب و والده بالشاتم و زیدا کاتب؛ **انجام:** و ینصب الشاتم بانه خبره علی مذهب المبرد، والله اعلم بالصواب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن [ف: ۵-۳۶۶]

← مسئله العلم ⊳ تحفه

● **مسئلة العلم** / منطق / عربی

mas'alat-ul ʻilm

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ – ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad jaʻfar ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۴۳/۸

آغاز: بسمله. الحمد الله علی نواله ... اما بعد فهذه رسالة ... فی بیان مسئلة العلم؛ **انجام:** الی یوم النشور (تمت فی سنة ۱۲۳۵)

بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۲۰۹-۲۱۲)، ۱۳سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۱-۲۴۵۴]

● **مسئله فقهی** / فقه / عربی

mas'ale-ye feqhī

جیلی، حسن

jīlī, hasan

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۷۳/۳

آغاز: لوا وصی اوا قر لزید بعین الانصف؛ **انجام:**پس خمسة اسباع اثنین و اربعین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تنها میشن، ۲ص (۲۱-۲۲)، ۱۷-۱۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۹-۲۰۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۷۳/۴

آغاز: لوا وصی اوا قر لزید بعین و عمر و بان یکون؛ **انجام:** فهو نتاقض فهذه الوصیه باطله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تنها میشن، ۲ص (۲۳-۲۴)، ۱۷-۱۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۹-۲۰۹]

● **مسئله فقهی ملخص تتماة الحدائق** / فقه / عربی
mas'ale-ye feqhī-ye molaxxas-e tatemmat-ol hadā'eq
بحرانی، علی،- ۱۹۰۱ میلادی
bahrānī, 'alī (- 1901)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۲
خط: نسخ، کا:علی بن عباس بحرانی، تا: ۱۲۷۱ق؛ قطع: وزیری
[میراث شهاب: س۸ش۲-۲۴]

● **مسألة فی ادعاء الزوجة المهر و انکار الزوج و مسائل اخری** / فقه / عربی
mas'ala-tun fī iddi'ā'-iz zawja al-mahr wa inkār-iz zawj wa masā'il-un uxrā

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۲۱/۱-۶۰۲۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲ص، ۲۳سطر، قطع: ربعی
[آستانه قم: -۲۰۷]

● **مسألة فی تعلیق الطلاق** / فقه / عربی
mas'ale-tun fī ta'līq-it ṭalāq

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۹/۱۰عکسی
آغاز: بسمله. الحمد لله و به استعین و صلواته علی سیدنا محمد خاتم النبیین و علی آله أجمعین اذا علق الطلاق بصفة لم یقع قبل وجودها
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، شماه ۳۸۵۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶ص (۱۱۲-۱۱۷)، ۲۲سطر [عکسی ف: ۴-۱۲۳]

● **مسالة فی حکم الباء فی قوله «وامسحو بروسکم»** / تفسیر / عربی
masala-tun fī ḥukm-il bā' fī qawl-i-hī «wa-msaḥū bi-ruūsikum»
علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری
'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۱۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۹۸]

← مسألة فی الذبح > ذبیحه شخص جنب

● **مسألة فی زکاة الابل** / فقه / عربی
mas'ale-tun fī zakāt-il ibil

ابن شهرزوری، علی بن مسلم،- ۵۳۳ قمری
ebn-e šahrazūrī,'alī ebn-e moslem(- 1139)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۹/۹عکسی
آغاز: بسمله. الحمد لله حمداً یقتضی لمزید من نعمته و فضله
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، شماه ۳۸۵۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸ص (۱۰۴-۱۱۱)، ۲۲سطر [عکسی ف: ۴-۱۲۳]

● **المسألة فی شرح البسملة** / تفسیر / عربی
mas'alat-un fī š.-il basmala
قاری هروی، علی بن سلطان محمد،- ۱۰۱۴ قمری
qārī heravī, 'alī ebn-e soltān mohammad (- 1606)
رساله مختصری است در خصوص «بسمله» در قرآن کریم و این‌که آیا بسمله در قرآن خصوصاً در سوره فاتحه و برائت و اواسط نمل و غیر قرآن حکم آیه فصل (جدایی) دارد یا خیر. مؤلف اقوال علمای بزرگ اهل سنت در این زمینه را مورد بررسی قرار داده است.
آغاز: رب زدنی علماً یا کریم و اجعل البسملة لی براءة من عذاب الجحیم
انجام: فهو مذهبی و اضربوا قولی فی الحائط و هذا ما ظهر فی الجواب و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب و أنا افقر عبادالله ... علی بن سلطان محمد الهروی ... حامداً لله اولاً و آخراً و مصلیاً و مسلماً باطناً و ظاهراً

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد امین صدیقی، تا: ۱۰۱۲ق، جا: احمد آباد؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۶]

● **مسالة فیما لو وجدت وصیة بخط المیت و لم یامر بالعمل بها** / فقه / عربی
masala-tun fīmā law wujidat waṣiyyat-un bi-xaṭṭ-il mayyit wa lam yamur bil-a'mal-i bi-hā
موسوی، محمد حسین بن محمد، ق۱۳ قمری
mūsavī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad (- 19c)
در حکم وصیت‌نامه‌ای که از میت به‌جا مانده باشد و مأمور به و مستشهد علیه نباشد، و تشقیق آن به شقیق، مشحون بالقرائن او من غیر قرینه و شاهد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۷/۱۱
آغاز: مسالة ف اذا وجدت وصیة بخط المیت ولم یامر بالعمل بها ولا اشهد علیها و لم یقل: هذه وصیتی؛ **انجام:** البقاء بالشک هذا ما

وصل اليه النظر با التوسل الى الوسائل ... و الله تعالى هو العالم بحقائق احكامه ...

خط:نستعليق تحريری،کاتب=مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۳گ (۳۷-۳۹)، ۲۴سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۸-۵۲۵]

● **مسئلة فيما يزول به احتمال الاشتراك** / اصول فقه / عربی

mas'alat-un fīmā yazūl bi-hī iḥtimāl-ul ištirāk

ابن میثم، میثم بن علی، ۶۳۶ – ۶۸۹ قمری

ebn-e meysam, meysam ebn-e 'alī (1239 - 1291)

می‌باید بخشی از کتاب‌های ابن هیثم باشد.

۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ در آخر رساله هشت سطر هم با عنوان «من فوايده رضى الله عنه» در تقابل مفردين به سلب و ايجاب افزوده شده؛ کاغذ: اصفهانی، ۲گ (۲۰۶-۲۰۷پ)، ۲۴ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [رشت و همدان: ف: -۱۴۷۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۳/۴

آغاز: مسئلة فيما يزول به احتمال الاشتراک من كلام العلامة كمال الدين ميثم يابن (كذا:بابن) على البحرانى قال المشترک اما ان يدعى عن القرينة المعتلة للمراد منه فيكون محملاً بقوله تعالى و المطلقات يتربصن ... قال الامام يبقى المشترک مجملاً و فيه نظر لانه انما يكون مجنلاً من حيث انه لا يدرى المراد من مفهوماته؛ **انجام:** الصلوة و الجنون قول بالاشتراک و عدم امكان الاثبات بهما على وجه الجمع ظاهر.تمت الكتاب بعون الملک الوهاب.

خط: نسخ و نستعليق، بی‌کا، تا: باتاريخ۱۱۸۳ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۵گ (۴۵پ-۴۸ر)، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۴سم [ف: ۲۹/۲-۶۲۴]

● **مسئلة فی النفس** / فلسفه / عربی

mas'alat-un fi-n nafs

رساله کوتاهی است در مورد حقیقت نفس که آیا جسم است یا مجرد و در آن به اندیشه‌ها و تفکرات فلاسفه و متکلمان پرداخته است چنانکه از آغاز رساله دانسته می‌شود اینرساله املاء محقق حلی می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۷/۴

آغاز: املا الشيخ السعيد ابوالقاسم جعفر بن سعيد قدس روحه قال رحمة الله تحقيق ما اوما اليه ايده الله تفتقر الى مقدمات يطول قصصها و الذى ينبغى ان يقال؛ **انجام:** فهذا قدر يكفى من اراد معرفة ما يفتى به فى هذه المسئلة ان شاء الله.

خط: نسخ، کا:زين الدين على بن فضل بن هيكل حلى، تا: غره ذيحجه۸۴۶ق؛ از روی نسخه مورخ ۶۷۶ق یعنی همان سال رحلت محقق حلی نقل شده است؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۱گ (۲۰ر-۲۰پ)، ۳۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۵-۶۶۶]

● **مسالة فی وجوه استدلال علی نفی صحة ان يطلق الولد** / فقه / عربی

masala-tun fī wujūh-i istidlāl 'alā nafy-i ṣiḥat-i an yuṭlaq-il walad

آل عصفور، محمد بن علی

āl-e 'osfūr،mohammad ebn-e 'ali

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۹۵۹

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمين كثيرا و الصلوه على خير من ارسله بالق؛ **انجام:** معروف غير منكور و الحمدلله رب العالمين و الالف من الهجره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● **مسئله قدرت** / فلسفه / عربی

mas'ale-ye qodrat

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۶۶/۷

آغاز: بسمله، اعلم ان مسئلة القدرة فى الافعال الاختيارية من الغوامض التى كسرت فيها الافهام و اضطربت فيها اراء الامام؛ **انجام:** له الا ان يرى رمزا كساثر الرموزه و اذ قد بلغنا هذا المبلغ فلنختم الرساله بعون الله تعالى تمت الرساله الشريفة.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۳۸پ-۵۱پ)، ۲۰سطر(۵/۵×۱۴)،اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۹-۳۵۴]

← مسألة القدر و افعال العباد ⇐ خلق الاسماء
← مسألة القدر و افعال العباد ⇐ خلق الاعمال

● **مسألة قوله تعالى «قل للمخلفين من الاعراب ستدعون الى قوم ... "** /- عربی

mas'ale-tu qawl-i-hī ta'ālā «qul lil-muxallafīn-a min-al a'rāb satud'awn-a ilā qawm ... "

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷/۵۱عکسی

نسخه اصل: کتابخانه آستانقدس رضوی، شماره ۲۱۵۰۹ض؛ خط: نسخ، کا:سید احمد بن محمد رضا حسینی صفایی خوانساری، تا: ۱۳۲۹ق، مصحح، محشی از کاتب و غیر او، رکابه‌دار؛ ۲۲سطر [عکسی ف: ۴-۳۹۴]

● **مسألة كتاب النفس = الصورة المعقولة = جواب ابی سعید ابی الخیر** / فلسفه / عربی
mas'ale-tu k.-in nafs = a-ṣūrat-ul ma'qūla = jawāb-u abi sa'īd-i abi-l xayr

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

این سؤال و جواب که مربوط است به مطلبی از کتاب نفس شفا در ضمن المباحثات آمده است بدون این‌که اشاره‌ای به شیخ ابوسعید ابوالخیر شده باشد. اما در نسخه‌های متعدد نقل شده است که سائل ابوسعید ابوالخیر است. در آن سائل در این باره می‌پرسد که در کتاب نفس گفته‌اند که صورت معقول اگر در جسمی باشد بخش‌پذیر خواهد بود چه می‌خواهند.

آغاز: و كتب ايضاً ... اسال سيدنا و مولانا الشيخ الرئيس ... عن شرح قوله فى كتاب النفس ان كان محل الصورة المعقولة جسمافانها تنقسم بانقسامه ... فاجاب و قال الصورة المعقولة انما هى معقولة على ما فى الجوهر العاقل ...

انجام: و ينقسم الى غير متشابهين و لايشابهان الكل فى المعنى ليس فى القدر و الشكل و العدد و ليس ككك و هو اعلم.

[مصنفات ابن سینا (مهدوی) ص ۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:شاه مراد بن نقد علی فراهانی ورامینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲گ (۳۵ر-۳۶پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [میراث شهاب: ۴۲-۱۱۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۱/۱۵

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد علی، بی‌تا؛ این نسخه شماره ۱۵ دفتری استکه در دنبال (بقاء نفس طوسی) شناسانده شده و به‌خط محمد علی می‌باشد [ف: ۳-۱۷۴]

● **مسئلة كتب الى كمال الدين ابى المعالى موسى بن يونس** / نامه نگاری / عربی
mas'alat-un kutib-a ilā kamāl-ud-dīn abi-l-ma'ālī mūsā ibn-i yūnis

قرطبی، موسی بن میمون، ۵۲۹ - ۶۰۱ قمری
qortobī,mūsā ben maymūn (1135 - 1205)

مسأله‌ای که به مولی کمال الدین ابی المعالی موسی بن یونس ابن منعه موصلی از اندلس در سال ۵۸۴ق نگاشته شده است و جواب او به آن.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۰/۷-ف

نسخه اصل: مانیسا گنل ش ۱۷۰۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۹ق، جا: تبریز؛ ۲گ (۱۸۳ر-۱۸۴پ)، ۱۸سطر [فیلمها ف: ۱-۵۲۱]

● **مسألة الكسر** / ریاضیات / عربی
mas'alat-ul kasr

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری
šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۱/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۲۸ص (۱۴۶-۱۷۳)، اندازه: ۹×۱۷سم [سنا: ف:۱-۱۱۵]

● **مسالة من جملة كتاب العمد** /- عربی
masala-tun min jumla-ti k.-il 'amd

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری
'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۹۸]

● **مسئلة من كتاب ارشميدس** / هندسه / عربی
mas'alat-un min k.-i arašmīdus

ارشمیدس، ۲۸۷؟ - ۲۱۲ قبل میلاد
aršemīdes (-287 - -212)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۵۱/۵

آغاز: مسئلة من كتاب ارشميدس و البرهان عليها غير ما اورده هو: قدس ا ب د وقع فيها خط منحنى و هو ا ب ر و نصف القوس على نقطه د و اخرج عمود هـ على ا ب، اقول: ان ا ه يساوى مجموع ه ب ب د، البرهان عليه لمحمد بن احمد البيرونى: نتم الدائرة و نصل؛ **انجام:** اعنى مثلثى: ب ج د، راد، و يؤل الامر الى ما آل اليه.

خط: نسخ، کا:محمد بن اباتراب ابن احمد، تا: ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۱گ (۶۵روپ)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸-۲۷۵]

● **مسألة من كلام لعلى (ع) يتبرأ من الظلم** /- عربی
mas'ale-tun min kalām-in li-'alī yatabarta'-u min-aẓẓulm

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری
'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷/۴۲عکسی

نسخه اصل: کتابخانه آستانقدس رضوی، شماره ۲۱۵۰۹ض؛ خط: نسخ، کا:سید احمد بن محمد رضا حسینی صفایی خوانساری، تا:

۱۳۲۹ق؛ مصحح، محشی از کاتب و غیر او، رکابه‌دار؛ ۲۲سطر [عکسی ف: ۴-۳۹۳]

● **مسألة من مسائل الطهارة** / فقه / عربی

mas'alat-un min masā'il-iṭ ṭahāra

فایده‌ای است در بیان صور مختلف در مسأله یقین به طهارت و حدوث حدثی که مشکوک اند در تقدم و تأخر. در پایان این فایده امضای «ح ل» دیده می‌شود. احتمالاً حاشیه‌ای است بر متنی در فقه شیعی. در تألیفات محقق کرکی این سطور یافت نشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۴/۱عکسی

آغاز: ... المراد بکونهما متحدین أن لا یکون طهارة واحدة و حدث واحد مشکوک فی المتقدم و المتأخر منهما و المراد هو؛ **انجام:** ان لایکونا متحدین و لا متعاقبین ولا یعلم حاله قبل زمانهما فیحکم بأنه محدث. ح ل.

نسخه اصل:کتابخانه چستربیتی، ش ۳۷۴۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ مهر: «یا عباسعلی ادرکنی» (مربع)؛ ۲گ، ۱۷سطر [عکسی ف: ۴-۱۰۵]

← المسألة النافعة للمباحث الجامعة لأقسام الوارث ← مناسخات المیراث

● **مسئله نحوی (منظومه در ...)** / نحو، شعر / عربی

mas'ale-ye nahvī (manzūme dar)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۲۳

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **مسئله هفتم میراث** / فقه / عربی

mas'ale-ye haftom-e mīrās

اعرجی حلی، عبدالمطلب بن محمد، ۶۸۱ – ۷۴۵ قمری

a'rajī hellī, 'abd-ol-motalleb ebn-e mohammad (1283 - 1345)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۰۶/۱۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۶۶ر) [ف: ۶-۹۷]

● **مسألة هل تداوی النبی ...** /- عربی

mas'ale-tu hal tadāwa-n nabī ...

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ – ۹۱۱ قمری

soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰/۱۲عکسی

آغاز: مسئلة هل تداوی النبی صلی الله علیه و سلم فان ثم من انکر ذلک و قل انه امر بالله ... الجواب للشیخ الامام الحافظ الجلال السیوطی رحمه الله نعم قال النووی

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، شماره ۱۵۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ ۲۳سطر [عکسی ف: ۴-۳۳۳]

● **مسألة الهمزة المتطرفة** / ادبیات / عربی

mas'alat-ul hamzat-il mutaṭarrifa

بر گرفته از گفته‌های عفیف الدین عثمان بن عمر ناشری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۴/۳۶

آغاز: "الحمد لله وحده و صلی الله علی محمد و اله و سلم. و بعد فهذه مسئلة الهمزة المتطرفة فرتبها للتمسها (؟)و ذلک انک تقول تبدل الهمزة الفاً فی نحو یشاء فی الوقف؛ **انجام:** فی وجه اتباع الرسم علی القصر فقط فیکون الجملة ثلثة عشر معنویة و ستة لفظیة. انتهی کلام العلامة المقری عفیف الدین عثمان بن عمر الناشری.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: میشن مذهب؛ ۱ص (۲۴۹)، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱-۳۱۶]

● **المسئولات** / ریاضیات / عربی

al-mas'ūlāt

بیرجندی قاینی، محمد علی بن محمد اسماعیل، ۱۲۲۴ – ۱۳۰۵ قمری

bīrjandī qāyenī,mohammad 'alī ebn-e mohammad esmā'īl (1809 - 1888)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۳۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول العبد الراجی ... محمد علی ابن محمداسماعیل القاینی ... هذه مقاله فی حل بعض المسائل بالبرهان و سمیتها بالمسئولات ... المسئول الاول نریدان نرسم حلقه مساویه (۱) لدائرظ معلومه (۲)؛ **انجام:** (شروع مسئله ۱۶۳): نریدان نعمل دائره بحیث یکون مساحته الف زراع مثلا.

در این رساله ۱۶۳ مسأله (به استثناء یک مسأله مکرر) هندسی را با برهان اثبات می‌کند و شیوه آغاز و پایان مسائل و نیز ابتداء رساله به‌شیوه قدماست، (در این نسخه که به خط مؤلف است) تا مسأله ۹۷ شماره دارد و در بقیه شماره آنها یاد نشدهاست، در ضمن براهین، از اصول هندسه اقلیدس و رسالات ارشمیدس یاد می‌کند، قاینی، این رساله را پایان نداده و شاید می‌خواسته چیزهایی بر آن بیفزاید، وی حاشیه‌هایی نیز بر آن دارد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ دارای خط‌خوردگی‌ها و بیاض‌ها و اصلاحات بسیار، ظاهراً این نسخه پیش‌نویس رساله است؛ جلد: تیماج؛ ۵۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۵۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۲

آغاز: پس از خطبه و نام مؤلف: هذه مقالة فی حل بعض المسائل بالبرهان و سمیتها بالمسئولات. المسئول الاول نرید ان نرسم حلقة؛ **انجام:** ا ب ح و ذلک ما اردناه.

در حل ۱۰۷مسئله هندسی است، مسائل با حروف ابجد شماره‌گذاری شده است؛ خط: نستعلیق تحریری خوش، کا:محمد صالح طبیب رشتی، تا: چهارشنبه ۱۰شعبان۱۲۸۰ق، جا: تهران؛ ۱۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹/۳×۱۱/۶سم [ف: ۱۸-۱۶۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۶۶

آغاز: پس از خطبه و نام مؤلف: هذه مقالة فی حل بعض المسائل بالبرهان و سمیتها بالمسئولات. المسئول الاول نرید ان نرسم حلقة؛ **انجام:** دو صفحه در حل مسئله ریاضی دیگر.

خط: شکسته خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ در این نسخه مسائل شماره‌گذاری نشده است؛ ۱۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۳سم [ف: ۱۸-۱۶۲]

● المسبعات العشرة / دعا / عربی

al-musabba‘āt-ul ‘ašara

جزولی، محمد بن سلیمان، - ۸۷۰ قمری

jazūlī, mohammad ebn-e soleymān (- 1466)

در آن حرزها و اورادی که جهت دفع اهوال دنیا و آخرت در هر صبح و شب یا هر روز یا هر جمعه یا هر سال یک بار باید خوانده شود، به روایت جزولی که او هم آنها را از حضرت خضر (ع) روایت کرده، گردآوری شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۲۷

آغاز:بسمله، الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فهذه المسبعات العشرة تروی عن سیدنا الامام محمد الجزولی صاحب دلایل الخیرات؛ **انجام:**کذلک بالصاوی احمد شیخنا ×× امام الوری من للطریقه اعلنا ...

خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالنگور، ۲۹گ، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۷×۱۹سم [ف: ۱۹-۴۶]

● مسبع دیوانه / شعر / فارسی

mosabba‘-e dīvāne

از: دیوانه (؟). مشخص نیست کدام دیوانه منظور است. شاید کریم دیوانه حصاری باشد. شاید هم وی همان قاسمی دیوانه بلخی باشد که شعرش در نسخه ۷۳۵۳ مجلس برگ ۱۵۳پ آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۸۶

آغاز:آن پری خویک محبوبک آهو رمکم ×× وان جفا جویک یغماگر شیرین لبکم؛ **انجام:**دوش پرسید از این غمزده نام درکم ×× گفتم ای در چمن حسن و ملاحت گلکم / نه من از حجد مقور هستم نه از حلکم ×× از قراگولم پر شورم، کان نمکم / نمکت گیرد اگر لعل لبت را نمکم ...

خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۳، خط ماوراء النهری؛ مسطر بندی و مجدول، دارای رکابه؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۴۴ر-۱۴۵ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱-۴۲۳]

● مسبع منظری = مسبع منقبت چهار یار = چهار یار / شعر / فارسی

mosabba‘-e manzarī = mosabba‘-e manqabat-e čahār yār = čahār yār

احتمالاً از: منظری سمرقندی (-۹۸۰ق). مسبعی است با تخلص «منظری» در بند پایانی، در مناقب چهار یار (= چهار خلیفه) که شاید منظری سمرقندی باشد مذکور در چند تذکره.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۸۸

آغاز:سحر کین گلشن فیروزه منظر ×× منور شد ازو خورشید انور؛ **انجام:**شوم من بنده آئین ایشان ×× سرم خاک ره هر چار سرور - ابوبکر و عمر، عثمان و حیدر

خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۳، خط ماوراء النهری؛ مجدول، دارای رکابه؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۴۷پ-۱۴۹پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱-۴۲۳]

← مسبع منقبت چهار یار > مسبع منظری

● مسبوقیة البحر بالعدم / کلام و اعتقادات / عربی

masbūqīyat-ul baḥr bi-l-‘adam

نخستین رساله‌ای است که در آن از مسبوقیت تحیز به عدم یا به وجود سخن رفته است و در آن به شیوه متکلمان اثبات مسبوقیت تحیز به عدم آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۷۰/۲

آغاز:بسمله الحمدلله حق حمده و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیماً کثیراً لو لم یکن کل متحیز مسبوقاً بالعدم لکان مالم یکن مسبوقاً بالعدم حاصلا فی حیز قبل کونه حاصلا فی حیز آخر؛ **انجام:**و لا یخل بالواجب بعدم الداعی الیهما ... و الله تعالی لایفعل القبیح و لایخل بالوجب و انما قلنا انه ... القبیح انه من یدعوه الداعی لایخلوا مان ان یکون له ... الفعل او لایکون من وجوه و الثانی.

بخش (ناقص)؛ خط: نسخ کهن، کا:برهان بن حسین بن محمد، تا: جمعه ۱۲ ربیع الثانی ۷۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۶ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۱۰-۲۱۹]

● **مستثنیات الاحکام** / فقه / عربی

mustaṯnīyāt-ul aḥkām

زنجانی، احمد بن عنایت الله، ۱۳۰۸ - ۱۳۹۳ قمری

zanjānī, ahmad ebn-e ʻenāyat-ol-lāh (1891 - 1973)

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۳۶۵ق

از آن سه نسخه مخطوط در نوشته‌های ایشان دیده شد: یکی به نسخ مؤلف در ۵۹ برگ بغلی و دیگری در ۸۴ برگ ربعی به نسخ دیگری مورخ شوال ۱۳۸۳ و سومی به قطع وزیری. مجموع مسائل این رساله با استدراکات آن که پایان رساله شرائط الاحکام چاپ شده است ۴۵۴ مسأله است.

شروح و حواشی:

۱- مستنبطات الاعلام؛ زنجانی، احمد بن عنایت الله (۱۳۰۸-۱۳۹۳)

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۳۳/۱

آغاز:بسمله. حمدله. اما بعد - لما كانت المستثنيات من ابواب الفقه مما يغفل عنها غالبا اذ كثيرا ما يذهب الذهن الى القاعدة على غفلة عن انخرامها بالاستثناء حتى اتفق لكثير من مهرة الفن التمسك بكلية القاعدة فی مورد قامت الضرورة بخروجه عنها. فدعاني ذلك الى تأليف كتاب مستقل فی خصوص المستثنيات ...

نمونه: الماء القليل الراكد ينفعل بالملاقات الا الغسالة و ماء الحمام اذا كانت له المادة على ماقيل؛

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، قطع: بیاض رقعی [چند نسخه- ف:-۲۴۵]

● **المستجاد من فعلات الاجواد** /- عربی

al-mustajād min faʻalāt-il ajwād

تنوخی، محسن بن علی، ۳۲۷ - ۳۸۴ قمری

tanūxī, mohsen ebn-e ʻalī (940 - 995)

مجموعه حکایات و قصص أدبی، و در الأعلام و الکشف آمده است که از محسن بن علی تنوخی است.

چاپ: دمشق، محقق: محمد کرد علی، ۲۸۵ص، ۱۳۶۵ق.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۱۸/۱

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۳×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۱۲۵]

● **المستجاد من کتاب الارشاد** / تاریخ معصومین / عربی

al-mustajād min k.-il iršād

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ قمری

ʻallāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

وابسته به: الارشاد فی معرفة حجج الله على العباد؛ مفید، محمد بن محمد (۳۳۶-۴۱۳)

مختصری است از کتاب ارشاد شیخ مفید که علامه حلی در مقدمه آن چنین آورده: این کتابی است مشتمل بر اسماء ائمه هدی و تاریخ زندگانی مشاهد و اسامی اولاد آنان و پاره‌ای از اخبار مفید از حالات آن حضرات تا اینکه هر کس که بخواهد فرق بین حقیقت و ادعای حقیقت را بداند از این کتاب استفاده نماید. (سید محمود مرعشی)

آغاز:الحمد لله عظيم الشان قوى السلطان ذى النعم و الاحسان و الكرم و الامتنان ... اما بعد فهذا كتاب مشتمل على اسماء ائمة الهدى (ع) وتاريخ اعمارهم و ذكر مشاهدهم و اسماء اولادهم و ذكر طرف من اخبارهم المفيدة لعلم احوالهم

چاپ: به سال ۱۴۰۶ق با مقدمه حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی به صورت تصویریاز سوی انتشارات کتابخانه معظم له؛ به سال ۱۴۲۲ق از سوی انتشارات دار القاری در بیروت در ضمن مجموعه نفیسة فی تاریخ الائمة

[الذریعة ۲/۲۱-۳ ش۳۶۶۹]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۷۰

خط:نسخ، کا:علی بن یوسف بن عاثم حسنی، تا: ۷۸۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح؛ اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۱-۲۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**و هداهم الى امر قد دثر و ضل عنه الجمهور و انما سمى القائم لقيامه بالحق

خط: نستعلیق، کا:ابوالخیر محمود بن عیسی بن رفیع امامی، تا: دوشنبه ۲۴ ربیع الاول۹۸۲ق؛ جلد: مقوایی، ۹۲گ (۳پ-۹۴ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۷-۲۳۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۵

آغاز: ... فی البيت الحرام يوم الجمعة الثالث و العشرين من رجب سنة ثلثين من عام الفيل و لم يولد قبله؛ **انجام:**قال الشيخ رحمه الله و الامثال فی ما ذكرناه و اثبتناه كثيرة يطول بها الكتاب ... و الله نسأل التوفيق و اياه يستهدى الى سبيل الرشاد تم الجلد الاول بعناية الله عزوجل وها انا اشرع فی الثانی انشاءالله تعالى الملك البارى.

خط: نسخ زیبا، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ در برگ انجام نسب‌نامه‌ای آمده که از سوی مادر به ملا مهدی بن ابی ذر نراقی منتهی می‌شود و شاید نسخه در تملک آنها قرار داشته؛ جلد:تیماج، ۸۶ص، ۱۷سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳۵-۲۰۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹۰/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:**اذاقام القائم (ع) دعا الناس الى الاسلام جديدا و هداهم الى امر قد دثر و ضل عنه الجمهور و انما سمى القائم مهديا لانه يهدى الى امر قد ضلوا عنه و سمى بالقائم لقيامه بالحق تم

خط: نسخ زیبا، کا: عبد الرحیم بن ابی الفضل افشاری زنجانی، تا: ۱۳۹۳ق / ۱۳۵۲ش؛ مصحح، محشی؛ ۱۳۴گ (۱۲۷ر-۲۶۰پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۶×۱۹/۵سم [ف: ۳۲-۶۹۱]

● **مستجمع الاجوبة الحاضرة** / تاریخ اسلام / فارسی
mostajma'-ol ajvebat-el hāzera
سپهر کاشانی، عباسقلی بن محمد تقی، ۱۲۶۸ - ۱۳۴۲ قمری
sepehr-e kāšānī, 'abbās-qolī ebn-e mohammad taqī (1852 - 1924)
رساله‌ای کوتاه دربیان حکایاتی که دروصف حاضر جواب بودن برخی گفته شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۷۹/۴
آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بنده درگاه آسمان جای عباسقلی ابن میرزا محمد تقی لسان الملک مستوفی ... دراین ایام شباب بآن اندیشه برآمد که بعضی اجوبه حاضره را که خالی از ملاحت نیست؛ **انجام:**شخص قاضی با دلالی گفت دازگوشی خواهم که نه صغیر مختصر باشد نه کبیر مشتهر که بر علوفه اش بیفزایم ... دلال گفت اگر خدای تعالی جناب قضاوت بآب را بصورت خری نسخ فرماید ...
خط: شکسته، نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: مقوا، ۱۷گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۷]

← المستحاضة ← احکام المستحاضة

● **مستحبات الوضوء و الصلاة** / فقه / فارسی
mostahabbāt-ol vozū' va-s salāt

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۱۳/۷
آغاز:و بعد الحمد، این مختصری است در بعضی از مستحبات، اول وضوء، در حدیث آمده؛ **انجام:** و در خداوندی عدیلی و شبیهی ندارد و از حضرت امیرالمومنین علیه السلام ...
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم، ۱۲گ (۷۷پ-۸۸پ)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [مؤید: ۲-۱۲۲]

● **مستحبات وضو** / فقه / فارسی
mostahabbāt-e vozū
احتمالاً مؤلف علامه محمدباقر بن محمد تقی مجلسی است. رساله‌ای در بیان آثار برخی افعال وضو و ادعیه است که هنگام وضو گرفتن مستحب می‌باشد. مطالب رساله، گذشته از جنبه فقهی آن از بعد اخلاقی نیز ارزنده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۳۵۱
آغاز:بسمله. و بعد الحمد این مختصری است در بعضی از مستحبات وضو در حدیث آمده المتوضی اول ما یمس الماء یتباعد عنه الشیطان؛ **انجام:** خداوند عدیلی و شبیهی ندارد و از حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه.
خط: نسخ، کا:محمد بن حجی عبدالعلی، تا: قرن ۱۳، جهت آخوند ملا عبدالله حکم آبادی؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛۱۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۷]

● **مستحبات وضو و نماز** / فقه / فارسی
mostahabbāt-e vozū va namāz
استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری
estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)
رساله‌ای است در بیان مستحبات وضو و نماز.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۷۷
آغاز:بسمله. حمدله. امابعد پس می‌گوید خادم بساتین مذهب جعفری و شرع محمدی محمد جعفر الاسترآبادی؛ **انجام:**و اما اخفات آن واجب نیست بلکه مستحب است و احوط است پس اگر جهدا بگوید ضرر ندارد و الله اعلم.
خط: نستعلیق، کا:حاجی ابراهیم بن محمد، تا: جمادی الاول ۱۲۶۰ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۷]
مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۵۹/۵
همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۱۳۷]

● **المستحضرة النورية** / علوم غریبه / عربی
al-mustaḥḍarat-un nūrīyya
شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری
šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)
رساله‌ای است در جفر شامل مقدمه، شش فصل و خاتمه منسوب به شیخ بهایی: مقدمه فی بیان ما یتوقف علیه بیان کیفیة الاستخراج بقاعده المداخل الاربعه (شامل سه مطلب)؛ فصل ۱. کیفیة السؤال؛۲. کیفیه النسبة بین الحرفین؛ ۳. طریق اکتساب حروف القوی؛ ۴. کیفیة تحصیل الحاصل؛ ۵. کیفیة تحصیل حروف المستحصله؛ ۶. بقیه ما فی الجدول من الاعمال.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۹۷
آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذه حدیقه فی القواعد التی نحن بصدد بیانها المسماة بقاعده المستحضرة النوریه و غیرها؛ **انجام:**و ا و ص ا د ق ا ف ز ا ید ر ج فی البیوت کما ظهر فی الجدول و قد تمت النبذة الشریفه و اغتنم فانه فی غایه الاشکال
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۵ص (۷۵-۷۹)، ۱۵سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [رایانه]

● **مستحق ثواب و عقاب** / کلام و اعتقادات / عربی
mostahaq-e savāb va ‘eqāb
خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین، - ۱۱۷۳ قمری
xājū’ī, mohammad esmā‘īl ebn-e hoseyn (- 1760)

مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵/۱۲ فیاض
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۷گ، ۲۶ سطر (۸×۱۷)، قطع: پستی [ف:-۲۱۲]

● **مستخرج من حکایات ابی صالح حمدون بن احمد الغسال** / داستان / عربی
mustaxraj-un min ḥikāyāt-i abī ṣāliḥ ḥamdūn ibn-i aḥmad al-ġassāl
سلمی، محمد بن حسین، ۳۲۵ - ۴۱۲ قمری
sulamī, mohammad ebn-e hoseyn (938 - 1022)
آغاز: قال أبو عبدالرحمن السلمی: سألنی بعض مشایخی أن أجمع له شیئاً من کلام أبی صالح حمدون بن أحمد بن عماره القصار. و کان أبوصالح عالماً فقیهاً مختاراً فی الفقه
انجام: و لاتعظم أحداً من الخلق فإن کل من عظمته فالله أعظم منه. عظم من هو العظیم لم یزل و لا یزال. تمت الکلمات و الحکایات بحمد الله تعالی و حسن توفیقه و الصلاة علی محمد نبیه و آله.
چاپ: به تصحیح محمد سوری در مجموعه آثار ابوعبدالرحمن سلمی، ج۳ (تهران، موسسه حکمت و فلسفه ایران: ۱۲۸۸)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۸۹/۶
کا:محمود بن محمد بن عمر بن ابی بکر الخطیب، تا: با تاریخ۶۷۳ق؛ ۳گ (۴۹پ-۵۱پ) [ف: ۷-۱۳۳]

● **المستخلص = جواهر القرآن** / علوم قرآن / فارسی
al-mostaxlas = javāher-ol qor’ān
بخاری، حافظ الدین محمد بن محمد، ق۸ قمری
boxārī, hāfez-od-dīn mohammad ebn-e mohammad (- 14c)
فرهنگ لغات قرآنی با ترجمه کلمات مفرده قرآنی به فارسی. به ترتیب سور قرآن آنهم به ترتیب ورود کلمات در آنها نه به تهجی.
آغاز: بسمله. حمدله. و السلام علی عباده الذین اصطفی علی الخصوص و الخلوص علی عبده و رسوله المصطفی العوذ و العیاذ پناه گرفتن به کسی یا به چیزی یا به جایی. اقسام اسم و فعل ثلاثی شش است سالم و مضاعف و مثال و اجوف و ناقص و مهموز ...
انجام: و نتوکل به فانه کافی من توکل علیه و هو حسبنا و نعم الوکیل نعم المولی و نعم المصیر و صلی الله علی نبینا محمد خیر خلقه و آله و صحبه الطیبین الطاهرین
[فرهنگ نامه‌ها ۱۵۲؛ دیباچه لسان التنزیل چاپ مهدی محقق]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۶/۱-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۶۶۴؛ بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۸ شوال۷۱۰ق؛ برای قطب الدین عمادالاسلام با اجازه قرائت در پایان این کتاب از حسن بن محمد بن احمد حسینی (شمس) در روز چهارشنبه ۱۳ محرم ۷۱۱ برای قطب الدین نصرالله بن عزالدین عبدالخالق بن اختیار الدین که در ۷۵۷ نوشته شده؛ ۱۴۲گ (۱پ-۱۴۲ر)، ۱۱سطر [فیلمها ف: ۱-۵۵۰]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۹/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد بن محمد بن احمد موفق اردکانی، تا: دهه آخر رمضان۷۲۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۰گ (۲۸پ-۷۷ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۳۰-۱۴۷]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:مراد بن شجاع الدین بن عبدالله الحافظ، تا: ۷۳۳ق؛ مصحح، محشی؛ از جمله کتابهای مرحوم آیت الله حاج شیخ محمد حسن کاشانی رحیمی ساکن بمبئی بوده و دستخط ایشان در برگ نخست آن موجود می‌باشد؛ کاغذ: شرقی، ۵۹گ(۱پ-۵۹ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۰سم [ف: ۳۵-۲۸۳]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۹-ف
از سوره محمد تا پایان قرآن با شماره آیه‌های هر سوره در آغاز آن؛ بی کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ با یادداشت خرید قاسم سبزواری از اسدالله بن محمد علی قاینی در ذیقعده ۱۲۲۳ در پایان (فرهنگنامه‌ها ص ۱۵۴) [فیلمها ف: ۱-۱۹۴]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۶۰-عکس
نسخه اصل: فیلم بنیاد فرهنگ از آستان قدس ۱۴۵۸.آغاز در سوره بقره و انجام در سورة النازعات افتاده؛ بی کا، تا: با عرض روز سه‌شنبه ۹ شوال۱۲۹۲ق؛ ۵۸گ [فیلمها ف: ۳-۲۵۶]

← مستخلص احیاء العلوم ≻ احیاء العلوم (منتخب)

● **مستخلص الاحادیث** / حدیث / عربی
mustaxlaṣ-ul aḥādīṯ
مؤلف فوائد علوم و حکایت انبیا و رسل را به اخبار و روایات، در رساله حاضر جمع‌آوری و به ادعیه مأثوره ختم نموده است. برخی از ابواب رساله چنین است: باب التوبه، باب عیادة المریض، باب تسمیت العاطس، باب ردالسلام، باب الامر بالمعروف، باب فضل العلم، باب معجزات النبی، ... باب الغیبة و الکذب، باب الدعا، باب الزهد، باب الصلوة، باب الادعیة.

آغاز: الحمدلله الذی فضل بنی آدم بالعلم و العمل و جعله ... و بعد اردت ان اجمع فوائد العلوم للعمل و حکایة الانبیاء و الرسل للادل لیذهب عنی العصیان و الذلل

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۸۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**قال النبی: من قال عند الهموم و الاحزان و الکرب و الحاجات یا حی یا قیوم لا اله الا انت برحمتک استغیث فاغفرلی و اصلح لی

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱گ (۱۰۲-۱۳۲پ)،ابعاد متن:۴×۱۰،اندازه:۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱۳-۱۱۰]

● **مستخلص الحقائق فی شرح کنز الدقائق** / فقه / عربی

mustaxlaṣ-ul ḥaqā’iq fī š.-i kanz-id daqā’iq

قاری حنفی، ابراهیم بن محمد، ق۱۰ قمری

qārī hanafī, ebrāhīm ebn-e mohammad (- 16c)

وابسته به: کنز الدقائق؛ نسفی، عبدالله بن احمد (-۷۱۰)

تاریخ تألیف: رجب ۹۰۷ق

شرح مفصل استدلالی و مزجی با عناوین «قوله - قوله» بر کتاب معروفکنز الدقائق ابی البرکات نسفی است که در فقه حنفی تحریر و نگارش شده است.

آغاز:الحمدلله الذی هدانا الی الاسلام و نور قلوبنا تنویرا و من علینا بعلم الشرایع و الاحکام و یسر لنا تیسیرا ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۷

آغاز:کتاب البیه هو من الاضداد یقال علی اخراج الملک و الادخان فیه؛ **انجام:**کتاب الوکاله: و الظاهر ان المراد یعنیان اللام فی التصریف للجنس فیکون معناه ...

کتاب البیع؛ خط: نسخ نازیبا، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۵۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۳/۲-۹۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**فبهذا المعنی کان عباده فلذالک قدمه علی سائر المعاملات.

از کتاب طهارت تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ نازیبا، بی کا، تا: ربیع الثانی۱۳۰۲ق؛ محشی؛ جلد: گالینگور، ۱۹۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۳/۲-۹۱]

● **مستخلص المعانی** / لغت / فارسی

mostaxlas-ol ma‘ānī

فرهنگ واژگان قرآن از پایان (سوره ناس) تا ابتدای آن (سوره بقره). سوره حمد استثنائاً آغاز کتاب آمده است. مؤلف ناشناس کتاب در آغاز می‌نویسد: «چون بعضی از اصحاب ما ... اول جوانی در تصیل علوم ربانی تقصیر کرده بودند در حال پیری رسیده در آرزو بودند ایشان را از معانی قرآن ... به جمع کردن این کتاب به الفاظ و معانی قرآن موجز و مفید و غیر مکرر تا هر که بر آن ضبط کند و بعده کتاب بخواند او را به خواندن هیچ کتاب حاجت نباشد ... تا هر که این کتاب را بخواند در زبان عربی مستغنی گردد و از معانی قرآن هیچ بر وی پوشیده نگردد».

[مشترک پاکستان۱۴/۲۵۰-۲۵۱؛ گنج بخش ۱۰۵۵/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۱۷۱

آغاز:الحمدالله رب العالمین و العاقب للمتقین و الصلوة علی رسوله محمد و اله اجمعین. اما بعد ایدک الله تعالی که چون بعضی از اصحاب ما وفقهم الله علی تحصیل الدرجات الدنیاویة و العقباویة که اول جوانی.آغاز سوره حمد: الفاتحة. الحمد سپاس و ستایش. ل مرا. الله و الرب خداوند و پروردگار. العالمین کونهای خلقان. العالم یک در اصل علم بوده است؛ **انجام:**و ارحمنا ببخشای ما را. و انصرنا پس یاری ده ما را. علی القوم الکافرین بر گروه کافران.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۸۵]

● **مستدرک الألفین** / کلام و اعتقادات / عربی

mustadrak-ul alfīn

جنفوری، محمد جرارحسین، ۱۳۰۵ - ۱۳۶۹ قمری

jonfūrī, mohammad jerār hoseyn (1888 - 1950)

وابسته به: الالفین الفارق بین الصدق و المین؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

تاریخ تألیف: ۲۰ صفر ۱۳۱۶ق

وی در مقدمه می‌نویسد: کتاب «الألفین» علامه حلی را (که در آن آیات دال بر عصمت امام و وجوب نصب او بر خداوند آمده است) مورد مطالعه قرار دادم به نظرم آمد به پیروی از او آیات تمامی سوره‌ها را که در این مورد می‌باشند [به ترتیب سوره‌ها] گرد آورم. البته برخی از آیاتی را که علامه آورده ذکر نمودم اما روش استدلال این جانب غیر از شیوه اوست. به گفته مؤلف: «وقع فی قلبی ان اذکر من کل سورة آیات دالة علی ذلک اقتضاء لأثره ... و ذکرت فی هذا الکتاب بعض ما ذکره العلامة من الآیات لکن طریق استدلالی به غیر طریق استدلاله به ...».

آغاز: بسملة، الحمدلله الذی دل علی وجوب وجوده کل موجودات و علی ازلیته بدء کل مخلوقات و علی ابدیته نهایة کل محدثات الذی خلق کل ما سواه؛

انجام: فیجب علیه تعالی ان یجعل منهم اماما و هو المطلوب و الحمدلله ... سنة احدی و ستین و ثلاث مائة بعد الألف.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:صابر حسین کاظمی (خواهرزاده مؤلف)، تا: ۲۵ محرم۱۴۰۲ق؛ واقف: سید ضیاءالدین کاظمی موسوی، آذر ۱۳۷۸؛ ۱۰۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۲-۴۰۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:صابر حسین کاظمی، تا: ۱۴۰۲ق؛ مصدر به فهرست کتاب و مذیل به آیات مشترک بین «کتاب الألفین» و «مستدرک الألفین»، و نیز مقدمه که مکرر نگاشته شده؛ واقف: سید ضیاءالدین کاظمی موسوی، آذر ۱۳۷۸؛ جلد: مقوا، ۸۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۲-۴۰۹]

● **مستدرک الدرة الغروية و التحفة الحسينية** / مقتل / عربی

mustadrak-u durrat-il ġarawīyya wa tuḥfat-il ḥusaynīyya

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ – ۱۳۳۳ قمری

bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far(1861 - 1915)

وابسته به: الدرة الغروية و التحفة الحسينية؛ بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر (۱۲۷۷-۱۳۳۳)

تاریخ تألیف: دهه سوم ذیقعده ۱۳۰۴ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

مؤلف می‌گوید:«بعد از تألیف کتاب الدرة الغروية و التحفة الحسينية در احوال امام حسینبه احادیث خوبی دست یازیدم و اراده کردم آنها را استدراکاً لمافات، در این کتاب گردآوری کنم».

[الذریعة ۴/۲۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۷

آغاز: شیخنا الصدوق (ره) فی الروضة (کذا) عن الامام فخر الدین الطبری بالاسانید یرفعه الی عمار بن یاسر قال قال رسول الله (ص) لیلة؛ **انجام:** و قال یا فاطمة أثقبی أذنی الحسن و الحسین خلافاً للیهود روی انه (ص) أی ... فاطمة یحلق راس الحسن و الحسین یوم سائبها و ان تصدق بوزن شعر هما ورقاً

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۸گ، ۲۱-۲۳سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۱-۱۶۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۱۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول العبد الفاتر ... انی لما فرغت مما الفته مع قصور الباع؛ **انجام:** و الاخیار من علمائنا شکر الله مساعیهم الجمیلة و یلحقنابهم بفضله و کرمه

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: دهه سوم ذیقعده۱۳۰۴ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۱۹گ، ۱۸-۲۰سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۱-۱۸۸]

● **مستدرک الذريعة** / فهرست / عربی

mustadrak-uḏḏarī‘a

آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، ۱۲۹۳ – ۱۳۸۹ قمری

āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876 - 1969)

وابسته به: الذريعة إلى تصانيف الشيعة؛ آقابزرگ طهرانی، محمد محسن (۱۲۹۳-۱۳۸۹)

اضافات و استدراکاتی است که مؤلف بر کتاب خود «الذریعه الی تصانیف الشیعة» نوشته است، زیرا وی بعد از چاپ مجلدات الذریعه تا زمانیکه در قید حیات بوده آنچه که از اسماء کتب و مؤلفات یافته و یا در جای مناسب بانام آن کتاب از او فوت شده است در این اوراق ثبت نموده است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۰۴

آغاز: ترجمه هزار مسأله عبدالسلام از پیغمبر و جواب لبعض الاصحاب عند السید جلال المحدث ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ با اضافات از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۴۴-۷۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۵عکسی

آغاز: آب حیات فی جوابات جملة من الاعتراضات الدینیه؛ **انجام:** جامع الهدایات و مجمع الکمالات، للشیخ نصر الله الحویزی النجفی مؤلف آداب الدین بخطه عند ولده الشیخ طه.

نسخه اصل: مؤلف. مشتمل است بر اسمائی که اکثراً با همزه و الف و کاف بعده التا(کتاب) شروع می‌شود؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، ۷۴گ [عکسی ف: ۲-۱۳۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۶عکسی

آغاز: کتاب آب حیات در شرح دعاء سمات؛ **انجام:** تحفة الخلیل ... و النسخه بخط الناظم فی التاریخ عند الشیخ محمد السماوی.

نسخه اصل: مؤلف. مشتمل است بر اسمائیکه اکثراً با پیشوند «کتاب» یا «رساله» شروع می‌شود؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۸۰گ [عکسی ف: ۲-۱۳۷]

● **مستدرک طرائف المقال = تكملة طرائف المتعال** / درایه / عربی

mustadrak-u ṭarā’if-il maqāl = takmilat-uṭṭarā’if-il muta‘āl

چاپلقی، علی اصغر بن محمد شفیع، - ۱۳۱۳ قمری

Čāpalaqī,‘alī asqar ben mohammad šafī‘(- 1896)

وابسته به: طرائف المقال فی معرفة طبقات الرجال = طبقات

الرواة؛ چاپلقی، علی اصغر بن محمد شفیع (-۱۳۱۳)
رساله‌ای است که مؤلف بعد از نگارش کتاب مفصل خود در خصوص رجال به نام «طرائف المقال فی طبقات الرجال» برای تبیین بیشتر اصطلاحات حدیثی و راویان در ده «مقصد» به رشته تحریر در آورده است و خود در مقدمه چنین می‌گوید:«قد بقی الکلام فی بعض الأمور و الفواید المربوطة فی المقام و ان استفیض البحث فیها فی طرائف المقال لکن الاشارة علی البعض سبیل الاجمال باعثة الی هدایة المتعطش الی السراب ... و تفصیل الکلام یقع فی مقاصد عشر».
[طرائف المقال فی طبقات الرجال، تحقیق: سید مهدی رجائی: ۱۴۱۰ق]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۰۴/۱
آغاز: و قد تم الکلام بعون الله الملک العلام فی المقامات الستة ... فنقول: قد بقی الکلام فی بعض الامور و الفواید المربوطة فی المقام و فی ذکرها عواید لذوی الافهام و تنبیه و اشارة الی بعض الشروط لا رباب الحدیث و الرجال؛ **انجام:** و لیس للبحث فی سایر الاقول بعد فصاد القول بالتعبد رأسا فائدة مهمة.
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با قلم خوردگی؛ ۵۱گ (۲ر-۵۲ر)، ۳۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۳۳-۳۷۳]

● **مستدرک کتاب دانشمندان آذربایجان** / تراجم /فارسی
mostadrak-e k.-e dānešmandān-e āzarbāyjān

امام جمعه خوئی، محمد امین بن یحیی،- ۱۳۶۷ ؟ قمری
emām jom‘e xū’ī, mohammad amīn ebn-e yahyā (-1948)

زندگی‌نامه ۲۱ نفر از علما و دانشمندان مناطق مختلف آذربایجان و آذری‌زبان می‌باشد که در تتمیم و استدراک کتاب دانشمندان آذربایجان تألیف «محمد علی تربیت»نگارش یافته است.
[معجم المؤلفین ۸۱/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۷۴/۲
آغاز: بطوریکه در دیباچه این وجیزه ذکر شد بعد از آنکه ما وارد نگارش وجیزه تاریخ دانشمندان گمنام شدیم؛ **انجام:** یوسف القره باغی؛ مشارالیه را در جلد دوم فهرست مذکور ذکر نموده اند و به ایشان نسبت داده رساله در شرح رساله عضدیه
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، با تعلیقات و استدراکات و افزودگی‌ها از خود مؤلف، با قلم‌خوردگی‌های بسیار در متن و حاشیه؛ جلد: تیماج مذهب، ۷گ (۳۶-۴۲)، ۲۰سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۱-۱۲۰]

● **المستدرک المختار فی مناقب وصی المختار = المستطرف** / فضایل و مناقب / عربی
al-mustadrak-ul muxtār fī manāqib-i waṣī-yil muxtār = al-mustaṭraf

ابن بطریق، یحیی بن حسن، ۵۲۳ - ۶۰۰ ؟ قمری
ebn-e betrīq, yahyā ebn-e hasan (1130 - 1204)

وابسته به: العمدة فی عیون صحاح الاخبار فی مناقب امام الابرار = المناقب = مناقب امام الابرار؛ ابن بطریق، یحیی بن حسن (۵۲۳-۶۰۰)
کتابی در استدراک و تتمیم تألیف دیگرش «العمدة فی عیون صحاح الاخبار» است. نسخه شامل حدود ۶۰۰ حدیث واردهدر کتب عامه اهل سنت (از جمله: الحلیة ابن نعیم، المغازی ابن اسحاق، الفردوس ابن شیرویه و مناقب الصحابة سهائی) در بیان فضایل و مناقب امیرالمؤمنین علی (ع) و نیز حضرت فاطمه و خدیجه و ائمه معصومین (ع) می‌باشد. ظاهراً چاپ نشده و نسخه‌های خطی آن نیز کمیاب است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۷۹
آغاز: بسمله. و صلی الله علی محمد و آله و سلم تسلیماً کثیرا قال الحافظ ابونعیم ... فی کتابه الموسوم بما نزل؛ **انجام:** کفلت رسول الله طفلاً و یافعاً و صدقته فی کل غیب و مشهد تمت ...
خط: نسخ، کا:ابومحمد بن حسن علی کربلایی حائری غفاری نخعی، تا: ۱۳۰۷ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۷]

← مستدرک نهج البلاغة ﹤ الکلمات الألف من کلمات علی(ع)

● **مستدرک الوافی = منتخب بحار الانوار** / حدیث / عربی
mustadrak-ul wāfī = mn.-u biḥār-il anwār

مؤمن کاشانی، محمد هادی بن مرتضی، ق۱۲ قمری
mo’men-e kāšānī, mohammad hādī ebn-e mortazā (-18c)

وابسته به: بحار الانوار الجامعة لدرر الاخبار الائمة الاطهار؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰)
تهذیب و تلخیصی است از بحار الانوار مجلسی که به ترتیب وافی فیض در چهارده کتاب گرد آمده است. به قول صاحب الذریعة کتاب الوافی مجموع کتب اربعه است و بحار الانوار مجموع احادیث منقول از غیر کتب اربعه است و نویسنده، کتاب مورد سخن را که گزیده و تهذیب بحار است در حقیقت مستدرک وافی دانسته و همو می‌گوید شایسته است که نام ملخص البحار آن نهاد.مؤلف این کتاب بنا بر آنچه در نسخه شماره ۱۷۷۹ سپهسالار است محمد هادی بن مرتضی می‌باشد

وحاجی نوری مؤلف آن را نورالدین محمد بن مرتضی الکاشانی دانسته است. از محمد هادی بن مرتضی نامی درکتب رجال وسیر نیافتیم جز این که روضات (۵۴۲/۳) در ذیل ترجمه حضرت فیض محمد هادی را پسر نورالدین محمد بن مرتضی و برادرزاده فیض دانسته و شرح مفاتیح را به ایشان نسبت داده و از سال تولد و وفات ایشان نام نبرده و سال تولد و وفات نورالدین محمد را نیز به دست نیاوردیم.منتخب درمقدمه چنین می‌گوید: «فاضل متبحر وعالم متمهر مولانا محمد باقر ایدالله فیضه علی مفارق الاکابر و الاصاغر متصدی جمع و نظم اخبار حضرت سیدالمرسلین و اولاد معصومین آن حضرت (ع) گردیدهو آن را بحارالانوار نامیده و الحق کتابی جامع است که دیده روزگار مانند آن را ندیده و راستی جامعی است که اصل و فرع تمام مطالب را مشتمل می‌باشد و دریایی است که از آن مروارید و مرجان استخراج می‌گردد و بهشتی است که در آن از هر میوه موجود است جز این که از تکرار خسته کننده و تطویلی که از مطلب مطالعه‌کننده را دور می‌نماید و مطالب زیادی که ذکر آنها لزومی نداشت از قبیل ذکر بعضی از اقوال و آراء و قیل و قال‌هایی که چندان نتیجه ندارد عاری نیست و با همه اینها در اثر بسط و توسعه آن بر طلاب مطالعه و مراجعه‌کننده به آن مشکل بوده و ضبط آن غیر ممکن چرا که نزدیک هزار هزار بیت کتابت دارد ما برای خدمت به اهل فضل و طالبان دانش عنان همت خود را متوجه تهذیب و تلخیص آن کتاب نموده روایات مکرره آن و مطالب متفرقه که به مناسبت مقام مؤلف آورده بودند وراجع به اصل و معنی حدیث نبود و به فهم آن زیانی نمی‌رساند انداخته و از اخباری که دارای یک معنی بودند به ذکر یکی یا دو از آنها قناعت نمودم و بیشتر از شروح احادیث را درحاشیه کتاب نگاشتم تا اصل کتاب مفصل نشود ولی بعضی ازشروح و بیانات مؤلف را که درشرح کلمات مشکله احادیث مرقوم داشته‌اند و بدون آنها حقیقت معانی آنها آشکار نگردد و نقل بیانات علماء و دانشمندان را در آن موضع نیز کرده‌اند عیناً نقل نمودم و اسانید اخبار را برای اختصار نیز انداختم چرا که جز طولانی شدن کتاب اثری نداشت و هر کس طالب آنها باشد می‌تواند به اصل کتاب مراجعه کند و آنچه را که از کتب اصحاب نقل نموده در ذیل اسم مختصر آن کتاب چون اکمال برای اکمال الدین و تفسیر قمی برای تفسیر علی بن ابراهیم قمی و نهج برای نهج البلاغه و غیره ذکر کرده و دراین کتاب اقتصار به ذکر اخباری کرده‌ام که درغیر از کتب اربعه یعنی کافی و فقیه و تهذیب و استبصار که بر آنها مدار دراین روزگار است می‌باشد چرا که حضرت فیض وافی را در جمع اخبار موجوده در آنها (کتب اربعه) تألیف فرموده ولی نادراً اخباری از آنها نقل شده». این منتخب بر «مقدمه» و دوازده «کتاب» بدین تفصیل مرتب شده است: مقدمه: در دو «فصل»:۱) اسامی کتب ماخوذه از آنها،۲) بیان وثوق واعتماد وعدم آنها بر کتب مذکوره؛ کتاب ۱. مبدأ و معاد و امور راجعه به آنها؛ ۲. قصص انبیاء؛ ۳. نبوت و شرح حال حضرت خاتم؛ ۴. جمل امامت؛ ۵. فتن بعد از رحلت پیغمبر؛ ۶. فضایل امیرالمؤمنین علی علیه السلام؛ ۷. فضایل حضرت فاطمه زهراء وحسنین وزین العباد وباقرین علیهم السلام؛ ۸. فضائل باقی ائمه علیهم السلام؛ ۹. ایمان و کفر و جنود آن دو؛ ۱۰. عبادات و احکام؛ ۱۱. روضه که جامع مطالب متفرقه است؛ ۱۲. اجازات.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی هدانا سلوک مسالک الیقین الخ

چاپ: ایران، سنگی، ۱۳۰۱، رحلی، ۲+۴۵۳ص

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۷۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذا هو الجزء الخامس من اجزاء منتخب بحارالانوار. و دلائل امامتهم، تحوی علی خمس جمل؛ **انجام:** غفرت له ما کان بینی و بینه قد غفرت لک الیوم، هذا آخر شرح جمل الامامه و الحمدلله و الصلوة علی خاتم الرساله ... و موضع الولایه و الخلافه.

منتخب مجلد امامت است دارای ۵ جمله و هر جمله دارای چند باب است، اینک فهرست: الجملة الاولی فی الاضطرار الی الحجه و صفاته، الجملة الثانیه فی النصوص علی اهل بیت العصمه، الجملة الثالثه فی بدو خلقهم و موالیدهم و ارواح شیعتهم، الجملة الرابعه فی وجوب معرفتهم و لزوم جماعتهم. و نکاح جحودهم، الجملة الخامسه فی مناقبهم و فضائلهم و خصائصهم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ با خط خوردگی و اصلاحات، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۶ص، ۲۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۱۷-۲۱۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۹۴

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی محمد و اهل بیته ائمة الهدی، کتاب الروضة و هو الجزء الثانی عشر ۱۴ من اجزاء مستدرک الوافی؛ **انجام:** آخر ابواب خلق الحیوان و النبات و بتمامه تم کتاب الروضة و به ختم کتاب المستدرک للوافی ...

جلد چهاردهم و آخرین جلد آن است و شامل کتاب الروضة؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اوایل قرن ۱۲؛ از سوی فرزندش محمد مهدی بر مؤلف قرائت و تصحیح شده آن‌گاه توسط مؤلف، در حاشیه تصحیح شده، یادداشت فرزندش در پایان نسخه چنین است:«قد فرغت من مقابلته و عرضه علی والدی المصنف ادام الله ظلال افادته علی رؤس الطالبین و متعنی بدوام خدمته و الاستفادة من افاداته الی یوم الدین و حشر فی زمرته یوم یقوم الناس لرب العالمین بمحمد و آله و اولاده الطاهرین، فی شهر ذی الحجة الحرام عام احدی عشر و مائة بعد الالف من الهجرة النبویة علی هاجرها الف السلام و التحیة، و انا العبد العاصی محمد بن محمد هادی عفا الله عما جنی وفقه لما یحب و یرضی»، با نشان «بلغ بحمده»، یادداشت آیة الله مرعشی نجفی: «نسخة من کتاب مستدرک الوافی للعلامة آقا هادی الفیضی الکاشانی و هو

من الجزء الثانی عشر، و النسخة بخط المؤلف، و فی آخره خط إبنه المولی محمد بن الآقا هادی و الکتاب مع بقیة اجزاء المستدرک فی المکتبة العامة الموقوفة بقم المشرفة»، یادداشت امین بن محمد ربیع با مهر «امین ...» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۲۲-۲۵سطر(۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۴-۲۲۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۷

آغاز: بسمله. الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی و اهل بیته ائمة الهدی کتاب خصائص امیرالمؤمنین ... و هو الجزء الخامس من اجزاء مستدرک الوافی تصنیف محمد بن مرتضی المدعو بهادی ... و یذکر فیه ... جملة مما ورد فی مناقبه و فضائله و خوارق عاداته و سائر خصائصه مما لم یسبق العهد الی ذکره؛ **انجام:** باب النوادر. تفسیر فرات باسناده عن سلیمان بن یسار قال رأیت ابن عباس لما توفی امیرالمؤمنین ع بالکوفة و قد قعد علی المسجد محتبأ ... اشهد کم معاشر الناس لا تتسالون من علم من امر کم مادام علی فیکم فاذا فقد تموه فعند ذلک تقوم الآیة لیهلک من هلک عن بینة و یحیی من حی عن بینة. صدق الله و صدق نبی الله صلی الله علیه و آله و سلم.

جزء پنجم مستدرک اوست به نام خصائص امیر المؤمنین؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نسخه اصل است چه اینکه خط خوردگیها دارد و سفید هم گذاشته شده است و درهامش هم نوشته‌هایی است مربوط به خود متن در برخی جاها مانند ۳پ و ۱۰پ «بلغ بحمده» دارد؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۲۳سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵-۱۲۸۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۷۹/۱

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی ... و هو الجزء الرابع من اجزاء مستدرک الوافی ... باسناده عن الفضل بن شاذان عن الرضا علیه السلام؛ **انجام:** فقلت تستغفر لابویک و قد ماتا فی الجاهلیة فقال ...

جلد چهارم، در مبحث امامت؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر:«عبده الراجی احمد بن محمد جعفر» (بیضی)؛ ۷۰گ (۱-۷۰)، ۲۷سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۳۴-۲۰۴]

۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۱

جزو دوازدهم «الروضة»، مستدرک الوافی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با فهرست مطالب در آغاز [نشریه: ۱۱-۸۹۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۰۱/۱

آغاز: الحمدلله و سلم علی عباده الذین اصطفی محمد و اهل بیته ائمه الهدی؛ کتاب الروضة و هو الجزء الثانی عشر من أجزاء مستدرک الوافی؛ **انجام:** فلما تکرر ذلک حفروا البئر فوجدوا القتیل بها ثم أخذوا الرجل و قرروه فأقر فقتلوه به و فی صحیح ... خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تاریخ وقف: ۱۵ شوال ۱۲۴۳؛ کاغذ: شرقی، ۱۱۱گ (۱-۱۱۱)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۰-۱۸۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۹-طباطبائی

آغاز: بسمله الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی محمد و اهل بیته ائمة الهدی ... و یذکر ان شاءالله وظائف ما قبل الموت و حوادث ما بعده؛ **انجام:** کان رسول (ص) یخرج اذ دخل الصیف لیلة لجمعه و اذ دخل فی الشتاء دخل لیلة الجمعة

کتاب دوازدهم و سیزدهم مستدرک الوافی است که در آغاز هر بخش، فهرست مطالب آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴-۳۶۰]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۹۳

نسخه اصل: کتابخانه شهید شریعتی - قم. جزء پنجم کتاب در خصائص امیرالمؤمنین علیه السلام می‌باشد؛ خط: نسخ، کا:احمد بن محمدباقر حسینی آرانی،تا:ربیع الاول۱۲۷۳ق؛مصحح، محشی؛ مهر: «فرج الله الحسینی» (بیضی)؛ ۵۵۴ص [عکسی ف: ۷-۲۹۰]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۹۲

کتاب الصلاة و الدعاء و القرآن؛ خط: نسخ، بی کا، تا: عصر مؤلف؛ مصحح؛ مهر: «بسم الله الرحمن الرحیم»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۲۹گ، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۵-۱۲۵]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۱۳

انجام: ولا تطئوه [ولاتتها ونوابه] فان قوماً ممن کان

مشتمل بر ابتداء کتاب صلوة تا اواخر باب وجوب استقرار درصلوة؛ خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ ناقص مانده؛ در سال ۱۲۸۶ داخل کتابخانه اعتضادیه شده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۳۳ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۲۱]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۷۹

آغاز: برابر

کتاب اول ومشتمل بر امور مبداء ومعاد است؛ خط: نسخ خوب، بی کا، بی‌تا؛ از قرائن معلوم می‌شود که با خط مؤلف است ویا درزمان ایشان آن را نوشته‌اند، محشی به امضاء منه؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۰۵ص، ۲۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۳۲۰]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۸۰

آغاز: بسمله الحمدلله والسلام علی عباده الذین اصطفی؛ **انجام:** فخرج الرجل وقد کانت المراة کارهة لخروجه فکان القاضی یأتیها ویسألها عن حوائجها ویقوم لها.

کتاب دوم ومشتمل بر قصص انبیاء عظام علیهم السلام است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاتب آن عیناً کاتب نسخه شماره ۱۷۷۹ می‌باشد؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۱۵۹ص، ۲۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۳۲۰]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۰۳

آغاز: الحمدلله و سلم علی عباده الذین اصطفی محمد و اهل بیته ائمه الهدی؛ **انجام:** یاتی فی باب من کان فی الارض قبل ادم و من یکون بعده من کتاب الروضه اخبار متضمنه لتجدید الله سبحانه عالماً اخر بعد دخول اهل النار النار و اهل الجنه الجنه انشاءالله تع

ج ۱۳؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵–۲۷۸]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۹۱

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفیو اهل بیته ائمه الهدی، کتاب خصائص امیر المؤمنین

خط: نستعلیق، بی کا، تا:در عصر مؤلف؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۵۹گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵–۱۲۴]

● **مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل** / حدیث / عربی

mustadrak-ul wasā'il w-a mustanbiṭ-ul masā'il

نوری، حسین بن محمد تقی، ۱۲۵۴ – ۱۳۲۰ قمری

nūrī, hoseyn ebn-e mohammad taqī(1838 - 1902)

وابسته به: تفصیل وسائل الشیعة الی تحصیل مسائل الشریعة = وسائل الشیعة؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳–۱۱۰۴)

تاریخ تألیف: ۱۰ ربیع الثانی ۱۳۱۹ق

چهارمین مجموعه از مجامیع سه‌گانه اخیر (وافی، وسائل وبحار) است که به عنوان مستدرک وتذییل وتتمیم کتاب وسائل الشیعة نوشته شده و حاوی ۲۳ هزار حدیث است.مؤلف درباره شیوه تألیف خود چنین می‌نویسد(به اختصار): «عالم کامل و محدث خبیر شیخ حرعاملی در کتاب وسائل الشیعه اقسام مختلف احادیث فرعیه را از پیشینیان شایسته و صالح ماگردآوری فرموده و من باتلاش و سعی وافر در کتب قدیم و جدید به اخبار فراوان دست یافته‌ام که شیخ یابدان نرسیده و یا به علت مجهول بودن مؤلفین از ذکر اخبار آنان خودداری نموده است که در فواید خاتمه به اسامی یکایک آن کتب و مؤلفان اشاره خواهم کرد. از فوائد و محسنات و برجستگی‌های مستدرک بر وسائل این است که بسیاری از اخبار در آن ضعیف یا مرسل و یا موقوف معرفی شده و من با فحص بلیغ صحت و سند آنها را بیان کرده‌ام. ازسوی دیگر ترتیب و نظم وسائل هر چند موافق میل و سلیقه‌ام نبود ولی به علت عدم پریشانی خاطر خوانندگان به همان روش اصل اقتدا کرده و از آن تبعیت نمودم تا ذیل و اصل را مغایر و مخالف هم نپندارند». درپایان کتاب نیز خاتمه‌ای مشتمل بردوازده «فائده» درعلم درایه و رجال افزوده است: ۱. ذکر الکتب النقولة منها؛ ۲. شرح حال الکتب و مؤلفیها؛ ۳. ذکر المشایخ العظام؛ ۴. شرح حال کتاب الکافی و بیان اعتبار مافیه؛ ۵. شرح مشیخة کتاب من لایحضره الفقیه؛ ۶. نبذةمما یتعلق بکتاب التهذیب؛ ۷. ذکر اصحاب الاجماع؛ ۸. ذکرامارة عامةلوثاقة جمیع المجاهیل؛ ۹. بیان دخول کثیر من الاخبار الحسان فی اعداد الصحاح؛ ۱۰. استدراک بعض مافات عن قلم صاحب الوسائل؛ ۱۱. ذکرما وعدناه فی کتاب الجهاد(بیان مراد من عدم حجیة القطع)؛ ۱۲. نبذة من فضیلة علم الحدیث.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی زین سماء شرائع الاسلام بزینة کواکب الاخبار.

چاپ: مشار عربی، ص۸۴۰؛ تهران، چاپ امیر بهادر، ۱۳۱۹ق، رحلی، ۳۶+۶۴۶ص؛ (ج۳): دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۲۱، رحلی کوچک، ۲۵+۸۷۸ص؛ چاپ تحقیقی این کتاب توسط مؤسسه آل البیت (ع) قم انجام گرفته است.

[الذریعة ۷/۲۱ و۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۱۷

در سه جلد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ نسخه پاکنویس شده خاتمه کتاب است، و برابر است با صفحه ۷۱۹ تا ۸۶۶ چاپ تهران، فهرست فائده‌های ۶–۱۲ خاتمه مستدرک در آغاز هست؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۱۸سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۱۶–۴۱۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۴۹

آغاز: بسمله، حمدله، کتاب الطهارة، باب سور المسوخ و الجلال و اکل الجیف، الحضینی فایدة مهمة فی هدایته بسنده عن محمد بن ابراهیم؛ **انجام:** فقتل ولدها کان الجامع علم الجانی بالحمل لعدم امکان التحرز منه عادة و الله یعلم.

خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نام چند تن از شیوخ بحرین در پایان نسخه دیده می‌شود، مصحح، با نشانی بلاغ؛ تملک: موسی بحرانی، ریحان الله بن جعفر موسوی در شوال ۱۳۲۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۳گ، اندازه: ۱۷×۲۲/۲سم [ف: ۴۱–۴۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و رجل لایجتنب من البول فهو یجرا معائه فی النار الخبر، هذا آخر الجزء الاول ... من جمادی الثانیة من سنة۱۲۹۶ ...

ج۱، از ابتدای مقدمه تا انتهای طهارت؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصدر به ۱۴بیت از عباس بن حسن کاشف الغطاء در تقریظ و وصف مستدرک و مؤلف آن؛ واقف:سید محمدباقر شهیدی گلپایگانی، مرداد ۱۳۴۹؛ جلد: میشن، ۲۷۱گ، اندازه: ۱۶/۶×۲۱/۷سم [ف: ۱۴–۴۸۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۸

آغاز: بسمله، حمدله ... و بعد فیقول البعد المذنب المسیء حسین بن محمد تقی؛ **انجام:** باب عدم الاشتراط ... فی وجوب القصر عینا علی من قصد.

ج۲، از ابتدای صلاة تا اول «باب عدم الاشتراط العود لیومه اولیلته»؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ظهر ورق اول این نسخه و نسخه ج۳و ۵ مزین و موشح به خط مرحوم آقابزرگ طهرانی است که مرقوم فرموده:«بسمله ... بخط مؤلفه شیخنا العلامة النوری طاب ثراه حرره اقل خدامه و تلمیذه المشرف بالاجازة منه المسمی الفانی الشهیر بآقا بزرگ الطهرانی غفرالله و لوالدیه فی(۲۰ع۲–۱۳۸۰)»؛ واقف: سیدمحمد باقر شهیدی گلپایگانی، مرداد ۱۳۴۹؛ جلد: تیماج، ۴۷۴گ، اندازه: ۱۷/۴×۲۲/۱سم [ف: ۱۴–۴۹۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۹

آغاز: کتاب الحج فهرست انواع الابواب اجمالاً ... باب وجوبه علی کل مکلف مستطیع؛ **انجام:** فدعانی ذلک الی ذکره و نشره ... و کان الفراغ فی صبیحة یوم الجمعة غرة رجب المرجب من سنة سبع بعد الثلثمائه والالف بیدالعبد المذنب حسین ... حامد امصلیا مستغفرا.

ج۳، ازابتدای حج تا انتهای مزار ختم؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: سید محمد باقر شهیدی گلپایگانی، مرداد ۱۳۴۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۷گ، اندازه: ۱۵/۶×۲۰/۶سم [ف: ۱۴-۴۹۰]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۵۰

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین یقول العبد المذنب المسیء حسین بن محمدتقی؛ **انجام:** و روی مثل ذلک فی اخباراهل البیت علیهم السلام ... و هو العاشر من ربیع الآخر من سنه ۱۳۱۳ثلثةعشر بعد المأة الثالثه عشر حامدا مصلیا مستغفرا.

ج۴، از ابتدای مواریث تا انتهای دیات؛ کا: مؤلف، بی‌تا؛ واقف: سید محمد باقر شهیدی گلپایگانی، مرداد ۱۳۴۹؛ جلد: میشن، ۲۴۱گ، اندازه: ۱۶/۹×۲۱/۸سم [ف: ۱۴-۴۹۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۵۱

آغاز: بسمله، الحمدلله وصلی الله علی محمد و آله آل الله الفائدة السادسة فی نبذ مما یتعلق بکتاب التهذیب؛ **انجام:** الی غیر ذلک من الحواشی و الرسائل و وافق الفراغ من هذا المجلد ... سنه التاسعة عشربعد الالف و ثلثماة ... حامدا مصلیا مستغفرا.

ج۵، از ششمین فایده شروع و به دوازدهمین آن ختم می‌شود؛ کا: مؤلف، بی‌تا؛ واقف: سید محمد باقر شهیدی گلپایگانی، مرداد ۱۳۴۹؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۰/۸سم [ف: ۱۴-۴۹۱]

۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۴۰

کتاب زکات تا اعتکاف؛ خط: نسخ خوب، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۴۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۲-۳۴۱]

۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۱۲

آغاز: بسمله یقول العبد المذنب المسیئی حسین النوری الطبرسی الحمدلله ... کتاب الجهاد من کتاب مستدرک الوسائل ومستنبط المسائل فهرست انواع الابواب اجمالاً ابواب جهاد العدو؛ **انجام:** وقال ملاک المعروف ترک المن به تم کتاب الامر بالمعروف والنهی عن المنکر ...

کتاب الجهاد والامر بالمعروف والنهی عن المنکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۹ جمادی الاول۱۳۱۷ق؛ مصحح؛ ۲۸۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۹۸]

۱۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۱۴

جلد پنجم، مشتمل بر کتاب الطلاق تا لقطه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۸۴]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۲۱

آغاز: کتاب الحج ابواب انواع الابواب اجمالاً ابواب وجوبه و شرائطه ابواب النیابة ابواب اقسام الحج؛ **انجام:** فقال یا زید انما قلت لک هذا لاستقرفی قبری یا زید استر ذلک عن الاعلاء.

کتاب الحج؛خط:نسخ،بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۵]

۱۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۴۱

کتاب حج؛خط:نسخ خوب، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف و به خط وی تصحیح شده؛ ۱۹۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۲-۳۴۱]

۱۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۴۲

کتاب نکاح؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف و به خط وی تصحیح شده؛۱۸۱گ،۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۲-۳۴۱]

۱۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۴۳

فائده اول و دوم از خاتمه؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف وبه خط وی تصحیح شده؛ ۱۳۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۲-۳۴۲]

۱۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۴۴

فائده سوم از خاتمه کتاب؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف و به خط وی تصحیح شده؛ ۲۳۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۲-۳۴۲]

۱۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۳۳

کتاب طهارت؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف، و به خط وی تصحیح شده؛ ۲۲۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۳۳۸]

۱۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۳۴

کتاب صلاة؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف، به خط مؤلف تصحیح شده؛ ۲۷۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۳۳۹]

۱۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۳۵

بقیه کتاب صلاة؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف و به خط وی تصحیح شده؛ ۳۰۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۳۳۹]

۱۹. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۳۶

فائده چهارم و پنجم از خاتمه کتاب؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف، و به خط وی تصحیح شده؛ ۲۸۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۳۹]

۲۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۳۷

بخشی از کتاب حج؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف و به خط وی تصحیح شده؛ ۱۳۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۴۰]

۲۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۳۸

کتاب تجارت تا مکاتبة؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف و به خط وی تصحیح شده؛ ۲۰۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۴۰]

۲۲. قم؛ مؤسسه آية الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۳۹
کتاب جهاد و امر به معروف؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف و به خط وی تصحیح شده؛ ۲۸۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۲-۳۴۰]

● **المسترشد** / کلام و اعتقادات / عربی

al-mustaršid

حسنی، قاسم بن ابراهیم، ۱۶۹ - ۲۴۶ قمری

hasanī, qāsem ebn-e ebrāhīm (786 - 861)

مسائلی است درباره عدل و توحید و غیره از مطالب اعتقادی، الرد علی من زعم ان الله تعالی فی السماء، و ان له نفسا کانفوس، و انه نور کالانوار المخلوقة، و انه شیء کالاشیاء، و ان له وجها کوجه الانسان،و ان الابصار تدرکه. بعضی از این مسائل دارای دیباچه مخصوصی است و می‌توان آنها را رسائل جداگانه به حساب آورد.
[مؤلفات الزيدية ۱۵/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱/۱۵
آغاز: الحمد لله الذی لا تدرکه الابصار و لا تحیط به الاقطار الذی لا تهجم علیه العقول بفکرها
نسخه اصل: کتابخانه ای در یمن؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲ رجب۱۰۶۴ق؛ ۶۷ص (۳۴۹-۴۱۵) [عکسی ف: ۱-۸۹]

● **المسترشد فی الامامة** / کلام و اعتقادات / عربی

al-mustaršid fi-l imāma

طبری آملی، محمد بن جریر، ق۵ قمری

tabarī āmolī, mohammad ebn-e jarīr (- 11c)

مؤلف با آیات و روایات خلافت و زعامت و امامت را برای حضرت علی و فرزندان معصوم آن بزرگوار ثابت و با براهین متقن و دلایل واضح به رد استدلال و احتجاجات مخالفان پرداخته و تنها ائمه اطهار را شایسته مقام والای امامت معرفی کرده و کتاب را در هشت «باب» تنظیم شده:۱. باب الفضل و العلم لمن اودعهما له؛ ۲. باب تثبیت الفضل لمن له الفضل؛ ۳. نفی الامامة عمن لم یصلح لها و اثباتها لمن صلح لها؛ ۴. الرد علی من قال لم قعد علی بن ابی طالب عن طلب حقه؛ ۵. قصة الغار؛ ۶. شرح قول النبی (ص) لعلی انت منی بمنزلة هارون من موسی؛ ۷. الرد علی من قال ان اسلام علی (ع) اسلام الصبیان؛ ۸. تثبت الامامة.
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... قال ابوجعفر محمد بن جریر بن رستم بن یزید الطبری رحمةالله علیه؛
انجام: وفقنا الله تبارک و تعالی انه ولی ذلک و القادر علیه.
چاپ: نجف، مطبعة الحیدریة،۱۷۰ص، بدون تاریخ.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد حسین بن زین العابدین ارموی، تا: ۲۷ ذیحجه۱۳۴۹ق، جا: نجف اشرف؛ استنساخ شده از نسخه‌ای که وقف‌نامه آن بخط علامه مجلسی بوده است؛ جلد: مقوا، ۸۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۱/۳سم [ف: ۱۴-۴۹۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۴۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد حسن تبریزی، تا: ۱۳۵۱ق، جا: نجف اشرف؛ ۹۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۷سم [ف: ۱۴-۴۹۲]

● **مستزاد** / ادبیات / فارسی

mostazād

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۰/۳
آغاز: آگاهی بخش طباخافسوس که این مزرعه عمر درو شد ×× دیدی که چطو شد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲گ (۹ر-۱۰پ) [ف: ۲۰-۵۲۸]

● **مستزادی** /- فارسی

mostazādī

امین دفتر، محمد بن عبدالله، - ۱۳۲۸ قمری

amīn daftar,mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 1910)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۵/۴
کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱ گ [ف: ۲۰-۵۴۳]

● **المستصفی فی علم الاصول** / اصول فقه / عربی

al-mustaṣfā fī ‘ilm-il uṣūl

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

تاریخ تألیف: ۵۰۳ق
قواعد اصول فقه را با استدلالی مختصر و نقل بعضی از اقوال بزرگان این علم و علم حدیث و فقه، و می‌گوید که در تفصیل و اختصار بین دو کتاب خود «تهذیب الاصول» و «المنحول» قرار دادم.در یک «مقدمه» و چهار «قطب» گزارش داده: صدر الکتاب: علة تقسیم المؤلف کتابه بهذا التقسیم؛ قطب ۱. الاحکام؛ ۲. الادلة، و هی الکتاب و السنة و الاجماع؛ ۳. طریق الاستثمار؛ ۴. المستثمر، و هو المجتهد. (سید احمد اشکوری)
آغاز: الحمد لله القوی القادر الولی الناصر اللطیف القاهر المنتقم الغافر الباطن الظاهر ... اما بعد، فقد تناطق علی التوافق قاضی العقل و هو الحاکم الذی لا یعزل و لا یبدل و شاهد الشرع و هو الشاهد المزکی المعدل، بان الدنیا دار غرور لا دار سرور ...

انجام: و بعضها ضعیف یفید الظن لبعض المجتهدین دون بعض و یمکن ان یکون وراء هذه الجملة ترجیحات من جنسها و فیما ذکرناه تنبیه علیها هذا تمام القول فی القطب الرابع و به وقع الفراغ من الاقطاب الاربعة التی علیها مدار اصول الفقه و بالله التوفیق.

چاپ: مصر، مطبعة بولاق، چاپ سنگی، ج۳، ۱۳۲۲ق.

[کشف الظنون ۴۲۷/۲ و ۱۶۷۳/۲؛ معجم المطبوعات ۱۴۱۴؛ بغداد ۱۰۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** مسئلة صرف العموم الی غیر الاستغراق جائز و هو معتاد اما رده الی ما ...

خط: نسخ، آیات معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ یک چهارم آغاز نسخه و یک چهارم انجام آن از قرن نهم و چند برگ اول بسیار جدید می‌باشد، مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: مقوایی، ۳۰۵گ، ۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۸۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۷؛ مصحح؛ تملک: عبدالله بن زین الدین؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۲۷۰گ، ۲۱سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳۷-۵۰۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث، کا:علی بن احمد بن علی بن حسین، تا: ربیع الثانی۶۹۲ق؛ مصحح؛ تملک: اسماعیل بن رالوسی، زید بن محمد بن حسین بن امیرالمؤمنین محرم ۱۱۱۲، محمد علی بن عبدالکریم، حسام الدین حسن بن زید بن محمد، محمد بن ابراهیم ظفاری، محمد بن سالم بن احمد بن وصال الاحساء شافعی اشعری به تاریخ ۱۱۲۶؛ مهر: «عبده الراجی محمد صادق»؛ تاریخ وقف: ۱۱۲۶؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۲×۲۹/۵سم [ف: ۲۵-۱۱۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مما ان من استحسن فقد سرع و هذا تمام الکلام فی القطب الثانی من الاصول. و یتلوه [فی] الذی تلیه القطب الثالث سمد فی کیفیة استثمار الاحکام

خط: نسخ کهن، کا:اسماعیل بن احمد بن عبدالله حسن بخاری خزرجی انصاری، تا: ۷۱۲ق؛ چند بار مقابله شده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۸۸ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۷-۳۴۶]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۹ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۴-۱۸۷۶]

۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۴۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: حاج محمد ابراهیم، ۱۲۳۷؛ ۲۰۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۹۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۱ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۶ ربیع الثانی ۱۲۳۱ق؛ با یک واسطه با نسخه اصل مقابله شده؛ ۱۸۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۲/۲۴-۱۷۴]

۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه دهه اول ربیع الثانی ۱۲۳۲ق؛ مهر: حاج میرزا محمد حسین مجتهد «العبد محمد بن محمد حسین رضوی» (چهارگوش)؛ تملک: محمد حسین رضوی «عبده الراجی محمد حسین رضوی» (چهارگوش)؛ واقف: محمد حسین مجتهد بن محمد رضوی، ۱۲۸۳؛ جلد: تیماج، ۲۱۹گ، ۱۸-۲۳سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۴۸]

۹. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵/۱

آغاز: القطب الثالث فی کیفیة استتمام الاحکام من مثمرات الاصول

کا: زین العابدین جرفادقانی، تا: ۱۲۳۷ق؛ ۷۷گ (۲پ-۷۸پ)، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:-۲۶]

۱۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۱۵/۱

جزء دوم؛کا:سید محمد طبسی،تا: ۱۳۱۳ق؛ قطع: خشتی [ف:-۲۸۴]

۱۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۳۴

جلد اول؛بی‌کا،بی‌تا؛از روی نسخه مورخ۷۴۱نوشته شده[ف:-۲۲۳]

۱۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۱۵

جلد دوم؛ بی‌کا، بی‌تا [ف:-۲۲۳]

← المستطاب فی طبقات الزیدیة الاطیاب ← الزهر فی أعیان العصر

● **المستطاع من الزاد** / فقه / عربی

al-mustaṭāʻ min-az zād

عمادی، عبدالرحمن بن محمد، ۹۷۴ - ۱۰۵۱ قمری

ʻemādī,ʻabd-or-rahmān ebn-e mohammad(1567 - 1642)

تاریخ تألیف: ۱۰۱۴ق

در مناسک و اعمال حج طبق فقه اهلی سنت و مذهب حنفی با متون روایات که از حضرت پیامبر (ص) رسیده است. به سال ۱۰۱۴ که مؤلف به حج رفته بود این کتاب را تألیف نموده است.

چاپ: انظر المعجم ص /۱۳۷۷؛ مصر، ۳و۴و۶۸ص، ۱۳۰۴ق.

[الاوقاف العامة بغداد ۵۴۶/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۰۰

آغاز: نحمدک یا من سیر الحجاج و یسرلهم مشقة الفجاج و مشقة المسالک ثم أشالهم من لطائف ظرف الوصول؛ **انجام:** و بعد فانی اسأل من صحب هذا المنسک و اهتدی به فی هاتیک المسلک أن لاینسی جامعه ...

خط: نسخ معرب، کا:مبارک بن عبده، تا: شنبه ۲۵ شوال۱۲۰۶ق؛ پس از کتاب داستان‌های خیالی حضرت سلیمان و تودد الجاریه و حضرت یوسف آمده که همین کاتب مبارک بن عبده خضر ابن عبدالله بن سلوم لرستانی ساکن بندر بوشهر به سال ۱۲۰۷ نوشته؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۷–۲۷۱]

← المستطرف ⟵ المستدرک المختار فی مناقب وصی المختار

● **مستطرفات = جنگ** / گوناگون / فارسی و عربی

mostatrafāt = jang

نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر، ۱۲۳۱ – ۱۳۰۰ قمری

nayyer-e borūjerdī, ‘alī asqar ebn-e ‘alī akbar (1816-1883)

کشکولی است، اشعاری هم به فارسی از مؤلف دارد.

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۵۲

بی کا، بی‌تا؛ ۲۰۰گ، قطع: خشتی [ف:–۱۰۱]

● **مستطرفات** / گوناگون / عربی

mustaṭrafāt

همدانی، میرزا اسماعیل،– ۱۳۰۶ قمری

hamadānī,mīrzā esmā‘īl (- 1889)

مشتمل بر چهل و دو مبحث فقهی و اصولی و ادبی و جر آن:۱. مساله تقلید؛ ۲. خلل صلوة؛ ۳. خمس الارض ...؛ ۴. خمس غنائم حرب؛ ۵. صید و ذباحه؛ ۶. معرفة العلم و الکتاب؛ ۷. صحیح و اعم؛ ۸. تعارض؛ ۹. زکوة الفطره؛ ۱۰. مسائل عام؛ ۱۱. مفاهیم؛ ۱۲. ذباحه؛ ۱۳. مسائل وضو و غسل؛ ۱۴. مسائل تعارض؛ ۱۵. احیاء موات؛ ۱۶. مفهوم شرط و تداخل اسباب؛ ۱۷. جماعة؛ ۱۸. مسائل تقلید؛ ۱۹. در لقیط؛ ۲۰. خمس فاضل از مونه؛ ۲۱. مقیدات؛ ۲۲. بعض مسائل اصولیه؛ ۲۳. مسائل رهن؛ ۲۴. بعض مسائل طهارة و میاه و تطهیر نجاسات؛ ۲۵. مسائل قضا و شهادات؛ ۲۶. بعض احکام خلل در صلوة؛ ۲۷. اجتماع امر و نهی؛ ۲۸. عمل به عام قبل از فحص از مخصص؛ ۲۹. خطابات شفاهیه؛ ۳۰. موضوع علم نحو و موضوع علوم و مسائلها؛ ۳۱. صلوة مسافر؛ ۳۲. مسائل اجاره؛ ۳۳. مسائل میاه؛ ۳۴. مسائل رهن؛ ۳۵. قیاس و متعلقاته؛ ۳۶. بعض حواشی فرائد الاحول؛ ۳۷. مسائل خلل؛ ۳۸. بعض مسائل خمس؛ ۳۹. مسائل اجاره و ضمان؛ ۴۰. مسائل زکات؛ ۴۱. بعض معرفات؛ ۴۲. خبر و خبر متواتر.

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۱۰

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف:–۱۳۵۹]

● **مستطرفات الاحادیث المجموعة** / گوناگون / فارسی

mostatrafāt-ol ahādīs-el majmū‘at

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵–قرن ۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘(1801 - 19c)

مجالسی است در مواعظ و مناقب اهل بیت پیامبر اسلام (ص) با عناوین «مستطرف» اصل کتاب ظاهراً در ۷ جلد نگاشته شده است (هذا هو المجلد الاول المستنسخ بیدی البالیة من مجلدات مستطرفات الاحادیث المجموعة منی فی بدایة تحصیلی المعدودة بعدة سبعة). این کتاب به نام فرزندش علی نگاشته شده و در آغاز آن می‌نویسد:«۱۳۰ جلد کتاب تألیف کرده‌ام». وی از علمای بزرگ و صاحب تألیفات بسیاری است. نامی از این کتاب در الذریعة و تذکرة القبور نیامده است. وی جلد سوم کتاب دافع البلیة را در سال ۱۲۹۰ق نگاشته است.

[الذریعة ۹۰/۲۵ و ۱۰۷/۸؛ تذکرة القبور ۳۴۱؛ معجم التراث الکلامی ۲۱۶/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۶۱/۳

آغاز: اعلم و اضبط یا ولدی المکرم یا علی حماک الله عن المکاره بسم الله ... و بعد، احمده و اصلی علی احمده (ص) هذا هو المجلد الاول المستنسخ بیدی البالیة من مجلدات مستطرفات الاحادیث المجموعة منی فی بدایة تحصیلی المعدودة بعدة سبعة و انا العبد؛ **انجام:** ولی ندانم چرا نسبت بداود این امت حسین (ع) و عیال وی چنان نشد خصوص ...

جلد نخست و شامل ۱۳ مجلس است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: «علی اکبر الموسوی» (بیضوی)؛ ۲۵گ (۹۰–۱۱۴)، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۴–۷۵۷]

● **مستطرفات المقال فی تفسیر سورة الزلزال** / تفسیر / عربی

mustaṭrafāt-ul maqāl fī tafsīr-i sūrat-il zilzāl

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵–قرن ۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801 - 19c)

تفسیر مختصری است از سوره «اذا زلزلت الارض زلزالها» با بیان جمله از نکات ادبی و عرفانی در هشت «طرف»، و بنا به درخواست اهل فضل و کمال تألیف شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۵۹/۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... هذه الاوراق ترجمة سورة الزلزال نرسمها بعد رسم ثلاث و عشرین و مائة رسائل و کتب؛ **انجام:** لان الارواح منغمرة ههنا فی هذه الاجسام و فی القیامة علی عکس هذا الحال. و الله العالم.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: غره رجب۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ (۱۶۸پ-۲۷۳ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۷-۲۴۱]

● **مستطرفات من شرح اربعین السید عبد الله الشوشتری** / ادبیات / عربی

mustaṭrafāt min š.-i arba'īn-is sayyid 'abd-il-lāh aš-šūštarī

امام جمعه خوئی، محمد امین بن یحیی، -۱۳۶۷؟ قمری

emām jom'e xū'ī, mohammad amīn ebn-e yahyā (-1948)

وابسته به: حاشیة الاربعین حدیثاً؛ جزایری، عبدالله بن نورالدین (۱۱۱۲-۱۱۷۳ق)

گزیده‌ای است از شرح اربعین «سید عبد الله شوشتری» که برخی کلمات آن به صورت مبسوط مورد مداقه قرار گرفته و بحث‌های ادبی بر آن انجام گرفته است نسبت این رساله به مرحوم صدر الاسلام خوئی به قرینه رساله ۶ مجموعه حاضر است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۰۶/۱۰

آغاز: هذه فوائد جلیلة استطرفتها من شرح اربعین السید الأجل الافضل الاوحد ... قال قوله قبة القدم، هی العظم المرتفع فی ظهر القدم الواقع بین المفصل و المشط؛ **انجام:** فمن ثقلت موازینه قال: فمن رجع عمله انتهیالحدیث و لعل یختلج فی بالک انه اذا کان المراد بالمیزان العدل فهو غیر مستعمل فی معناه الحقیقی اذالحقیقی منه ما کان ...

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۶ق؛ افتادگی: انجام؛ به خط مؤلف و نایاب که در منابع موجود نام آن نیامده، مصحح، محشی با علامت «منه عفی عنه»؛ مهر: مؤلف«من کتب الاقل محمد امین النجفی الخوئی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۵گ (۵۳-۵۷)، ۱۸سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۲-۵۱۹]

● **مستطرفات من کلام المفید فی الغیبة** / کلام و اعتقادات / عربی

mustaṭrafāt min kalām-il mufīd fi-l ġayba

مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ - ۴۱۳ قمری

mofīd, mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)

گزیده‌ای از کلمات شیخ مفید است در مورد غیبت حضرت امام زمان (عج) که فردی معتزلی از شیخ سؤال می‌کند که امام غائب شما از دوستان تقیه می‌کند یا از دشمنانش و یا از هر دو که شیخ پاسخ مبسوطی ارائه می‌نمایند.

[الذریعة:۲۰/۳۸۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۷۴/۱۲

آغاز: و من کلامه قده فی الغیبة قال قده قال ای شیخ من حذاق المعتزله و اهل التدین بمذهبه منهم ارید ان اسئلک عن مسئله؛ **انجام:** کانا هذان الفصلان بسقطان عنه هذه الزیادة.

خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق، مصحح؛ جلد: گالینگور، ۶گ(۸۱-۸۶)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴۷/۲-۵۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۰۷/۶

آغاز: و مما استطرفناه من کلام الشیخ المتقدم السعید ابی عبدالله محمد بن محمد بن نعمان المفید فی الغیبة ما ذکره علم الهدی السید المرتضی فی الجزء الاول من کتاب الفصول ... و من حکایات الشیخ ایده الله و کلامه فی الغیبة؛ **انجام:** و متی فعله حال بین غیره و بین منافعه و منه من لطف بما ینصرف به عن القبیح و اذا کان الامر علی ما بیناه کان هذان الفصلان یسقطان هذه الزیادة تمت.

خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد حسن هشترودی تبریزی، تا: ۱۳۳۶ق، جا: کربلا؛ ۵گ (۲۵پ-۲۹ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۲-۵۲۴]

● **المستطرفات من الکنی و الالقاب و الانساب** / رجال / عربی

al-mustaṭrafāt min-al kunay wa-l alqāb wa-l ansāb

بروجردی، حسین بن محمد رضا، ۱۲۳۸-۱۲۷۹؟ قمری

borūjerdī, hoseyn ebn-e mohammad rezā (1823 - 1863)

«المستطرفات» در کنی و انساب و القاب که به ترتیب حروف تهجی از «نقد الرجال»، «منتهی المقال» و دیگر کتب رجالی گردآورده است و همچنین القاب برخی از علما را که از متون کتاب‌ها به دست آورده بدان افزوده و اصطلاحات خاص فیض در «وافی» و علامه مجلسی در «بحار» را جمع کرده و برای هر یک بابی به شرح ذیل اختصاص داده است:باب الکنی: از «ابوابراهیم» تا «ابو یونس»؛ باب المصدر بابن: از «ابن ابان» تا «ابن یقطین»؛ باب المصدر بالاخ: از «اخو ابی مریم» تا «اخو منصور»؛ باب الألقاب و الأنساب و فیه ذکر بعض المذاهب: از «الآدمی» تا «الیمانی»؛ باب الاسماء المذکورة بعنوان آخر فی الاسانید او المکتفی بهم عن آبائهم و انسابهم علی ما فی البحار و الوافی (از «ابان» تا «یونس»).

آغاز: بسمله، بسم الله و الحمدلله ... اما بعد فهذا ما استطرفته من ذکر الکنی و الألقاب و الانساب حسب ما وجدناه فی النقد و منتهی المقال و غیرهما من کتب الرجال.

انجام: یونس هو ابن عبدالرحمان و بالرحمان نختم الکلام رجاء

من الله حسن الختام وامداً للملك العلام ...
چاپ: ایران، سنگی، **۱۳۱۳**، جیبی، **۱۳۹**ص(۱۱۵-۲۵۳)و(۱۱۶-۲۵۳)؛مشار گوید: «این رساله یکبار در تهران به همراه «نخبة المقال» و جلد نخست آن نیز دیگر بار به سال ۱۳۷۸ ه.ق همراه «تخبة المقال» در قم، به چاپ رسیده است.»
[الذریعه ۱۱/۲۱ و ۹۹/۲۴؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۹۳/۴]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۸۰
آغاز و انجام: برابر؛ و قد فرغت من تسویده من الساعات و الایام و الشهور من الاعشار و المئین و الوف الاعوام و الدهور فی الثالثة من الرابع من الخامس من السادس من السابع من الثالثة من الثانی ... و سلام و ثناء و تحیة.
خط: نسخ خفی، کا:ابوطالب بن احمد موسوی خوانساری، تا: سه‌شنبه ۲۷ جمادی الثانی۱۲۷۵ق، جا: بروجرد؛ مصحح، محشی با امضای «منه عفی عنه»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد:تیماج، ۶۵گ (۸۳پ-۱۴۷ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱سم [اهدائی رهبر: ۸-۱۱۴] و [ف: ۲۷-۲۴۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۲
همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۳۸۷]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۳۹
خط: نستعلیق شکسته، کا:عباس بن محمد شیرازی، تا: شوال۱۲۸۴ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۱×۱۷سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۵۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** مصلیاً لآله مصابیح الظلام علیهم الصلاة و السلام الی قیام الساعة و ساعة القیام
خط: نسخ، کا:حسین بن عبدالله بن غلامعلی بن شرف الدین دزفولی، تا: ۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۶۰پ-۱۲۶پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۱-۳۱۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ مصحح، محشی؛ ۵۹گ(۴۸-۱۰۶)، ۱۴سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴۰-۴۱۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:نعمة الله طباطبایی، تا: محرم ۱۳۰۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۵گ(۴۷پ- ۱۱۱پ)، ۱۶ سطر(۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۱-۱۳۲]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۶۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** ابو هرون شیخ من اصحاب.
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا:محمد، تا: ۱۳۰۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳ص (۴۱-۵۳)، ۱۶سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵-۱۵۵۶]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۹۲/۲
خط: نسخ، کا:میرزا مهدی بن میرزا حسین سلطان الذاکرین، تا: ذیقعده۱۳۳۴ق؛ ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۸سم [ف: ۶-۴۵۸]

● **مستطرف الایام** / گوناگون / عربی
mustaṭraf-ul ayyām
حسینی قهستانی، معصوم بن رضی،- ۱۳۵۳ شمسی
hoseynī qohestānī, ma‘sūm ebn-e razī (- 1974)
تاریخ تألیف: ۱۳۸۷- ۱۳۹۳ق
مؤلف پس از فراغ از تألیف کتاب «المرأة فی الاسلام» به تألیف کتاب حاضر پرداخته و در آن روایات و تاریخ و شرح حال علما و تفسیر و دیگر متفرقات را به نثر و نظم گرد آورده است.نام کامل کتاب «مستطرف الایام مما نلتقطه من النصوص و السیر و التراجم و الاثار» می‌باشد.

۱. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۱
آغاز: الحمدلله الذی خلق الانسان و علمه البیان و جری الشمس و القمر بحسبان و جعل النجم و الشجر یسجدان
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۰۵گ، ۴۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [مدرسه جعفریه زهان: ف: -۱۱۵]

۲. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۲
جلد دوم؛خط:نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲ شعبان ۱۳۸۸ق؛ ۲۰۴گ، ۳۶سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [مدرسه جعفریه زهان: ف: -۱۱۶]

۳. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۳
جلد سوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۱ ربیع الثانی ۱۳۸۳ق؛ ۲۰۵گ، ۳۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [مدرسه جعفریه زهان: ف:-۱۱۶]

۴. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۴
جلد چهارم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شنبه سلخ جمادی الثانی۱۳۵۲ق؛ ۲۰۷گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۳سم [مدرسه جعفریه زهان: ف:-۱۱۶]

۵. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۵
جلد پنجم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا:پنج‌شنبه ۲۳شعبان۱۳۹۱ق؛ ۲۰۶گ، ۳۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [مدرسه جعفریه زهان: ف: -۱۱۷]

۶. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۶
جلد ششم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه ۳ ذیقعده۱۳۶۲ق؛ ۲۱۷گ، ۳۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [مدرسه جعفریه زهان: ف:-۱۱۷]

۷. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۷
جلد هفتم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا:۱۳۹۳ق؛ ۲۰۶گ، ۳۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [مدرسه جعفریه زهان: ف:-۱۱۸]

● **مستطرف البحار** / حدیث / عربی
mustaṭraf-ul biḥār
شریف رازی، عباسعلی، ق۱۴ قمری
šarīf rāzī, ʻabbāsʻalī (- 20c)
وابسته به: بحار الانوار الجامعة لدرر الاخبار الائمة الاطهار؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰ق)
خلاصه و گزیده‌ای است از برخی مجلدات بحارالانوار که در دو مجلد بدین شرح ترتیب یافته: جلد ۱. حاوی مطالب جلد اول تاچهارم و جلد ۲شامل سایرمجلدات به استثنای ۱۷، ۱۸، ۲۰تا ۲۵می‌باشد. مؤلف درباره علت مستثنی بودن کتب مزبور می‌نویسد:جلد ۱۷چون درمواعظ و نصایح و عاری از مباحث علمی بوده است و نیاز به توضیح نداشت از آن صرف نظر نمودم و سایر مجلدات درمباحث فقه بوده و اکابر و اعاظم فقها دراین موردجای بحث را باقی نگذارده‌اند و من نیزدرتألیفات خود به قدرکافی توضیح داده‌ام به همین علت از آنها بحثی به میان نیامد و اما جلد ۲۵، ازاین نظر که درباره اجازات و فحول اصحاب بوده و نیاز به تحقیق نداشت آن نیز مدنظر قرار نگرفت. قابل ذکر است مؤلف ابتدا شمه‌ای ازحالات مؤلفان کتب مرجع و مأخذ بحار رابه عنوان رسالة التراجم بیان و سپس به صحت و سقم آنها پرداخته و چنین می‌نویسد: «... ولم اقتصر فی استطرافی منه علی مجرد الاحادیث الماثورة کما صنعته فی مستطرفاتی من کتاب الوسائل للشیخ حرالعاملی رضوان الله علیه بل اضفت الیها مستطرفات بیاناته و تحقیقاته مع ما یتطرق علیها احیانا من الانظار العلمیة و لعلنا نضیف الیها من غیر الکتاب ایضا حسبما یقتضیه المقام».
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... وبعد فانی لما وقفت لتصنیف کتاب مستطرف البحار.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۵۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذا ثبت حاجة ابی بکرالی الامام بطلت امامته بالاجماع المنعقد علی ان الامام لایحتاج الی الامام ... و هنا نختم الکلام ... عباسعلی الشریف الرازی.
جلد۱؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۹جمادی الثانی ۱۳۶۱ق؛ نسخه مصدر است به فهرست مآخذ و مصنفین و رساله ذریه که جزء مباحث همین کتاب است و همچنین صورت اجازه شیخ حسنعلی رازی به مؤلف؛ واقف: شریف رازی، عباسعلی، مرداد ۱۳۶۳؛ ۲۳۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۴-۴۹۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۵۳
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... و بعد یقول الاثم الخاطی عباسعلی؛ **انجام:** فان الزیارات الماثورة کلها متداولة بین الناس فی الدفاتر المختصرة و المطولة ... عباسعلی الشریف الرازی.
جلد ۲، این جلد از«فی لواحق الرسالة و النبوة و الامامة شروع و به انتهای «التنبیهات المتفرقه» ختم می‌شود؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اواخر شعبان۱۳۶۳ق؛ واقف: شریف رازی، عباسعلی، مرداد ۱۳۳۶؛ ۲۵۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۸سم [ف: ۱۴-۴۹۴]

● **المستطرف من کل فن مستظرف** / چند دانشی / عربی
al-mustaṭraf min kull-i fann-in mustaẓraf
ابشیهی، محمد بن احمد، ۷۹۰ - ۸۵۰ ؟ قمری
abšeyhī, mohammad ebn-e ahmad (1389 - 1447)
۸۴ «باب» مشتمل بر احادیث واخبار وتاریخ گذشتگان واخلاق وعرفان وداستان‌های ادبی واشعار مختلف واحوال صلحا وصوفیه ومطالبی راجع به قرآن و فضل علم ودانش ومدح فصاحت وبلاغت وذکر جماعتی ازفصحا وبلغا و پاسخ‌های نغز وشیرین وجزآن.باب اول درمبانی اسلام وشامل پنج فصل است وباب هشتاد وچهارم درفضل صلوات بر پیامبر است. در آن از ربیع الابرار زمخشری و العقد الفرید ابن عبدربه و کتاب‌های دیگر بهره برده شده است.
آغاز: بسمله. الحمدلله الملک العلی الکبیر اللطیف الخبیر ... اما بعد فقد رایت جماعة من ذوی الهمم
چاپ: این کتاب به چاپ رسیده و به فرانسه هم درآمده است و در پاریس سال ۱۸۹۹ تا ۱۹۰۲ چاپ شده؛ چاپ: محمد شاهین ۱۲۷۷؛ کاستلی ۱۲۷۹؛ محمد مصطفی ۱۳۰۰؛ شرف ۱۳۰۲؛ عبدالرزاق ۱۳۰۴ و ۱۳۰۶ و ۱۳۱۱؛ المیمنیة ۱۳۰۸ و ۱۳۲۱
[کشف الظنون ۱۶۷۴/۲؛ معجم المطبوعات،سرکیس ۲۲/۱]
شروح و حواشی:
۱- المستطرف فی کل فن مستظرف (منتخب)؛ طبیب، محمد بن جلال (-۱۱)
۲- المستطرف فی کل فن مستظرف (منتخب)؛ بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر (۱۲۷۷-۱۳۳۳)
۳- المستطرف فی کل فن مستظرف (ترجمه)

۱. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۷
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۳۳۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:-۲۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۵۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز (دو برگ پیش از «الفصل الثالث فی ذکر الفصحاء من الرجال» را دارد و در پایان هم در الباب السابع و الاربعون افتاده)؛ تملک: محمد بن عضدالملک علی رضا در ۱۲۹۶، که آقا میرزا عبدالله مازندرانی به او داده بود؛ جلد: میشن، ۲۵۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱-۴۹۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۳۶
از باب ۵۱ است تا ۸۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، در برخی جاها، با چاپ ۱۳۷۲، مصر برابر شده است؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۷۵گ، ۳۱سطر، اندازه:

۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱-۴۹۴]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۸۲

خط: نسخ، کا:محمد بن عبدالنعیم عمری خلوتی جزولی شاذلی نقش بندی قادری،تا:قرن۹ و ۱۰، جا: حلب؛ با سرلوح و یک ترنج؛ جلد: تیماج، ۲۹ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۵-۵۶۵]

۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۴۲

بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ قطع: رحلی [ف: -۲۲۳]

۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۹۹

کا: محمد بن محمود سیاوی، تا: ۹۷۷ق؛ با یادداشت خرید محمد شفیع بن محمد علی استرآبادی در سال ۱۱۰۵ در مکه؛ قطع: رحلی [ف:-۲۲۳]

۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۴۱

آغاز: برابر**انجام:** و قال الاخر فی محسن:و اهتف یعلو علی عشاقه ×× بزینة من الجمال نالها / و اسمه و هو العجیب محسن ×× و کم دموع فی الهوی اسالها ...

جزو اول از کتاب است چهل و نه باب را حاوی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۰ق؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۸۹گ، ۲۶-۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳-۱۲۷۰]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۹۴؛ ۲۲۰گ، ۲۸ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۶۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۱۶

آغاز: اذا شرفت علی الموت؛ **انجام:** فالجواب عن ذلک ان السراج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ قطع: رقعی [رایانه]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** انک سمیع مجیب الدعوات و هذا آخر و صلی الله علی من لانبی بعده

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۹ق [الفبائی:-۵۱۸]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸خوئی

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم اجعلنا من امته ... رب العالمین ... و کان تمامه فی الثالث و العشرین من شهر جمادی الاولی سنة ثمان و سبعین بعد الف ... علی ید ... نورالدین بن امین الدین.

خط: نسخ، کا:نورالدین بن امین الدین، تا: ۱۰۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۷۵۹ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۷-۳۵۳]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۹۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۷×۲۷سم [ف: ۱-۴۹۳]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۹۹/۲-۳۲/۹۹

آغاز: بسمله نقلاً من المستظرف الباب الثانی فی العقل والذکا والحمق ضدان نص الله سبحانه وتعالی فی محکم کتابه وتنزیل خطابه؛ **انجام:** اذا کان الصغیر اعم نفعاً واجلد عندنایبة الامور ولم یأت الکبیر بیوم خیرٍ فیما فضل الکبیر علی الصغیر

از الباب الثانی فی العقل والذکاء والحمق تا الباب الثامن والعشرون فی الفخر والمفاخرة انجام ناتمام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۹×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۱۰]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولاعن شریعته ولاعن ملجایه (کذا) برحمتک یاارحم الراحمین و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، کا:عبدالله بن ابوبلدا کیاقعی، تا: ۱۱۸۷ق؛ واقف: نایینی؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۲۹سطر (۱۳×۲۴/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۳۳سم [ف: ۷-۸۲۸]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۶۵

آغاز: قال فقیر عفو ربه الراجیه لمغفرة ذنبه محمد الخطیب ... الحمدلله الملک العظیم؛ **انجام:** و لاعن شریعته و لا عما جاء برحمتک یاارحم الراحمین و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نایینی؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۳۰سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۸/۵×۳۰سم [ف: ۷-۸۲۸]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد:میشن، ۳۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰/۴×۳۲/۴سم [ف: ۱-۴۹۳]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۳۹-۳۷/۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم اجعلنا من خالص امته واحشرنا فی زمرته وامتنا علی محبته ... غفل عن ذکره الغافلون

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۰۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۸-۴۳۱۰]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۹رجب۱۲۰۷ق؛ مصحح، محشی وبعضاً با عنوان «شیخ علی بن محمد رضا»؛ یادداشتی از مهر علی نوری در ربیع الاول ۱۲۸۲ آمده که کتاب را برای مجلس «میرزا محمد حسین لاریجانی» هبه نموده؛ جلد: تیماج، ۳۱۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۵]

۱۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۹۶۷

خط: نسخ، کا:سید محمد بن حسین مرعشی، تا: شنبه ۱۶ ربیع الاول۱۲۳۶ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۷]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۱۱

خط: نسخ، کا:حسین بن محمد علی، تا: ذیقعده۱۲۴۳ق، جا: شوشتر؛ جلد: میشن، ۲۹۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰/۶×۲۸/۹سم [ف: ۱-۴۹۳]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۲۰-۲۵/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وجمیع الخلایق ان کتب معجزاته یعجزوا عن وصفه صلی الله علیه واله اللهم اجعلنا من امته واحشرنا فی زمرته و ... ولاعن شریعته ولاعن ما جاءبه برحمتک یا ارحم الراحمین

وصلی الله ...
خط: نسخ، بی کا، تا: سلخ ذیحجه ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۱۰]

۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲-۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فوالله لو ان البحرمداداً والنبات اقلاماً وجمیع الخلائق تکتب معاجزه لیعجز عن وصف نذرله ومن معجزاته صلی الله علیه وآله، اللهم اجعلنا من امته واحشرنا فی زمرته ...
خط: نسخ، بی کا، تا: پنج‌شنبه ۲ربیع الثانی۱۲۷۷ق، جا: اصفهان؛ مهر: «محمد مهدی الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۸-۴۳۰۹]

۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۹۱-۱۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لعجزوا عن وصف نوز النذر من معجزاته (ص) اللهم اجعلنا من امته واحشرنا فی زمرته ... ولعنة الله علی اعداء الدین من الجنة والناس اجمعین آمین
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا:عبدالله بن مرحوم رئیس محمدجعفر القسامی مراغه‌ای نوبندگان، تا: شعبان۱۲۷۹ق؛ مصحح؛ ۲۳۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲×۳۶/۵سم [ف: ۸-۴۳۱۰]

۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۵۴

خط: نسخ، کا:فسایی، عبدالله بن محمد جعفر، تا: ۲۲ ربیع الثانی ۱۲۷۹ق؛ ۲۲۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۶/۵سم [ف: ۱-۴۹۴]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۳۹

خط: نسخ، کا:طبسی خراسانی، شرف الدین، تا: سه‌شنبه ۷ جمادی الثانی۱۲۸۴ق، جا: همدان؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۲۹ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۶-۲۲۴]

۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۴۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلو ان البحار مداد و النبات اقلام و جمیع الخلق تکتب معجزاته لعجزوا عن وصف نزرالنذر من معجزاته صلی الله علیه وآله ... .
خط: نسخ، کا:دیوان بیگی، احمد بن ابوالحسن، تا: سه‌شنبه ۳رجب؛ مهر: احمد بن ابوالحسن الشریف (مربع) در ۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۹۸گ (۱ر-۹۸ر)، ۴۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۵]

۲۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۷۹

خط: نسخ زیبا، کا:محمد ولی بن حاج محمد خان سردار خراسانی قرائی، تا: دوشنبه ۲۷ شوال۱۲۹۹ق، جا: حیدرآباد دکن؛ مصحح؛ ۲۷۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۳۱]

۲۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** الباب الرابع و الثمانون ... و قال لنبیه محمد صلی الله علیه و سلم یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیل من ربک و قال (نسخه در این موضع ناتمام مانده است).
خط: نسخ متوسط، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه بغدادی، جلد: تیماج مذهب، ۶۵۱ص، ۲۵سطر [ف: ۷-۹۰]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** سبحان ربک رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین أجب دعانا یا مولانا و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۳۰سم [ف: ۳-۲۷۶]

۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۹۱

آغاز: فی مبانی الاسلام وفیه خمس فصول الفصل الاول فی الاخلاص لله والثناء علیه وهو ان تعلم ان الله تعالی واحد لاشریک له فرد لامثل له صمد لاند له ازلی دائم ابدی؛ **انجام:** فوالله لو ان البحار مدادا والنبات اقلاما وجمیع الخلق کتاباً لعجز واعن وصف [] من معجزاته اللهم اجعلنا من امته واحشرنا فی زمرته وامتنا علی محبته ولاتخالف بنا عزملته ولاعما جازبه برحمتک یا ارحم الراحمین
خط:نسخ،بی کا،بی‌تا؛مجدول؛ مهر: «یا قاضی الحاجات» (بیضوی)؛ جلد: گالینگور، ۲۳۹گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۷]

● المستطرف فی کل فن مستظرف (منتخب) / گوناگون / عربی

al-mustaṭraf fī kull-i fann-in mustaẓraf (mn.)

طبیب، محمد بن جلال، ق۱۱ قمری

tabīb, mohammad ebn-e jalāl (- 17c)

وابسته به: المستطرف من کل فن مستظرف؛ ابشیهی، محمد بن احمد (۷۹۰-۸۵۰)
تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۰۴۴ق؛ محل تألیف: کاشان
در ۸۴ «باب»

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۸/۱ ـ ج

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۲۷ محرم۱۰۴۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷۹گ (۲پ-۸۰پ)، ۲۲سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱-۱۶۲]

● المستطرف فی کل فن مستظرف (منتخب) / فقه / عربی

al-mustaṭraf fī kull-i fann-in mustaẓraf (mn.)

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1861 - 1915)

وابسته به: المستطرف من کل فن مستظرف؛ ابشیهی، محمد بن احمد (۷۹۰-۸۵۰)
مشتل بر باب (۷۴)، در تحریم خمر از کتاب «المستطرف فی کل فن مستظرف» از شیخ محمد بن احمد ابشیهی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۶/۲

آغاز: فی الباب ۷۴ فی تحریم الخمر و ذمها و النهی عنها ... انزل الله تعالی فی الخمر ثلاث آیات؛ **انجام:** و یابی الله الا ان یتم نوره و لو کره المشرکون

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۴گ (۷۰–۷۳)، ۲۴–۲۸سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۱–۲۲۳]

● **المستطرف من کل فن مستظرف** / گوناگون / عربی

al-mustaṭraf min kull-i fann-in mustaẓraf

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹/۸–طباطبائی

آغاز: آغاز این بخش: فی الیوم الثامن و العشرون من شهر شعبان سنه ۱۰۸۳ مالت النفس الی المطالعه فی المستطرف ...

برگزیده ازآن، گرد آورنده این جنگ در حدود سال‌های ۱۰۸۳ در مشهد رضوی ساکن بوده و این جنگ را از کتاب‌های مختلف گرد آوری کرده است؛ کا: محمد بن میرزا محمد حسینی، تا: شعبان۱۰۸۳ق؛ بالای صفحه اول گزیده از مستطرف، تاریخ ۱۰۸۳ دارد و در جای دیگر تاریخ ۱۰۷۰ دارد و نویسنده قید می‌کند در تاریخ مذکور در مدرسه پایین پای بوده، در بالای برگ بعد (گ ۲۰پ) چنین آمده:«بسمله الحمدلله ... اما بعد هذه کلمات یسیره و الفاظ غیر کثیره جمعتها من المستطرف»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماجمذهب، ۷ص (۱۹–۲۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۲سم [ف: ۲۳–۱۶۷]

● **المستطرف فی کل فن مستظرف (ترجمه)** / متفرقه / فارسی

al-mustaṭraf fī kull-i fann-in mustaẓraf (t.)

وابسته به: المستطرف من کل فن مستظرف؛ ابشیهی، محمد بن احمد (۷۹۰–۸۵۰)

ترجمه تحت اللفظی است از کتاب «المستطرف فی کل فن مستظرف» و متن عربی اشعار در این کتاب نقل و ترجمه می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۹۰

آغاز: ستایش مختص خداوندی است که پادشاه بزرگ و عالی و کبیر و بی نیاز و پسندیده و مهربان و خیر است؛ **انجام:** و عجب است گرانی شراب با آنکه من مفلس و بی چیزم، جئنا لخمار و قلنا له ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ گویا به خط مترجم؛ جلد: تیماج، ۳۱۴گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۵–۲۷۰]

● **مستطرف (منتخبی از المستطرف و بعضی از کتب دیگر)** / داستان / فارسی

mostatraf (montaxabī az al-mostatraf va baʻzī az kotob-e dīgar)

این رساله که منتخبی از کتاب المستطرف و کتب دیگر است حاوی داستان‌ها و امثال عامیانه و بعضی حوادث تاریخی است و گاه‌گاه نیز تاریخ بعضی از آنها ذکر گردیده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۱/۴

آغاز: بسمله، من کتاب المستطرف: قیل لبعض الحکماء بم یعرف عقل الرجل فقال بسقطه فی کلامه و کثرة اصابته فیه؛ **انجام:** للیافعی فی اخر کتابه:سقی الله ایاماً خلت بعد ما خلت ×× و مرت فمرت بعد ذاک التواصل / و ایام وصل و اجتماع به الهنا ×× و عیش صفالی بالحبیب المواصل

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱ص، ۱۳ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۲–۱۹۵]

← المستظهری ‹ فضائح الباطنیة

● **المستعذب البرض فی قوله صلی الله علیه و آله:«أنا أول من تنشق عنه الأرض»** / متفرقه / عربی

al-mustaʻḏab-ul barḍ fī qawl-i-hī ṣalla-l-lāh-u ʻalay-hi wa āl-i-h: «ana awwal-u man tanšiqu ʻan-hu-l arḍ»

شش مسأله است که مؤلف از علما پرسیده و آنها را با جواب در این رساله گرد آورده است. عناوین مسائل چنین است:۱. قوله صلی الله علیه و آله: ینفح فی الصور؛ ۲. فی تفضیل الغنی الشاکر علی الفقیر الصابر؛ ۳. جمع ابن عباس بین اختلاف الصحابة فی أی موضع أحرم رسول الله صلی الله علیه و آله؛ ۴. قال الکعبی: فعل المباح واجب و خالف الکافة بذلک؛ ۵. قال العلماء: من قال لشخص: أماتک الله علی دین النصرانیة أو علی غیره من أدیان الکفر؛ ۶. اللبان، ذکر عن هذا الرجل انه یقول: لو لا ما تغلب القاضی علی ما اقررت بأن من قال عابد الصنم ما عبد الا الله کافر.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۲۷/۴

آغاز: الحمدلله علی ما الهم و صلی الله علی سیدنا محمد النبی الاکرم و علی آله ما شمل حکم ربنا مخلوقاته و عمم

نسخه اصل: کتابخانه دار الکتب الظاهریه –دمشق ۳۷۶۹. خط: نسخ، کا:محمد بن عبدالدائم برماوی شافعی، تا: با تاریخ۷۸۷ق؛ ۳۶ص (۴۳–۷۸) [عکسی ف: ۵–۶۰]

● **مستعریات و وظایف** / اسناد / فارسی

mostaʻrīyāt va vazāyef

کتابچه دستورالعمل و مستعریات و وظایف. اعداد به سیاق است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: امجد الملک؛ ۷۴گ، ابعاد

متن: ۸×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۴سم [سنا: ف: ۲-۱۰۸]

● **المستعینی فی الادویة المفردة** /طب / عربی
al-musta'īnī fi-l adwīyat=il mufrada
بکلارش اسرائیلی، یوسف بن اسحق، - ۵۰۰ ؟ قمری
baklāreš-e esrā'īlī, yūsof ebn-e eshāq (- 1107)
اهدا به: المستعین بالله هودی فرمانروای سرقسطه (۴۷۸-۵۰۳)

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۷۸بخش۳
نسخه اصل: لیدن ۳۳۹ گویوس تهCat. 237, No. 960(فهرست وورهوئو ۲۴۳، اولمان ۲۰۱ و۲۷۵)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان آمده «تم جمع الدیوان یوم السبت فی العشر الاوسط من شهر مسلمین الذی هو صفر عام اربعة و عشرین و خمس مائه (۵۲۴)». به خط مغربی است در جدول در ۸ برگ عکسی و ص ۱ ص ع است [ف:-۱۳۵]

● **المستغات العشر مرویة عن الخضر** / دعا / عربی
al-mustaġāt-ul 'ašr marwīya 'an-il xiḍr

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۴۹/۲-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۲۱۰]

● **المستغیثین بالله عند الملمات و الحاجات** / حدیث / عربی
al-mustaġīṯīn bi-l-lāh 'ind-al mulimmāt wa-l ḥājāt
قرطبی، خلف بن عبدالملک، ۴۹۴ - ۵۷۸ قمری
qortobī, xalaf ebn-e 'abd-ol-malek (1102 - 1183)
روایاتی است در مورد اشخاصی که هنگام گرفتاری و حاجت به درگاه خداوند استغاثه می‌ورزند که قرطبی آنها را در این مجموعه گردآوری کرده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۱۲/۷
آغاز: أخبرنا الشیخ الفقیه الحافظ المحدث الزاهد ... یحیی بن محمد بن علی الأنصاری عرف بابن الصایغ رضی الله عنه قراءة علیه
نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریة (مدرسه عمریه)، دمشق ۳۷۷۱؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۵۰۷ق؛ با دو علامت سماع به سال ۵۰۷ و ۶۰۹؛ ۱۶گ (۲۴۶-۲۶۱) [عکسی ف: ۲-۲۲۲]

● **المستفاد من مبهمات المتن و الاسناد** / رجال / عربی
al-mustafād min mubhamāt-il matn wa-l asnād
ابن عراقی، احمد بن عبدالرحیم، ۷۶۲ - ۸۲۶ قمری
ebn-e 'erāqī, ahmad ebn-e 'abd-or-rahīm (1361 - 1423)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۲۰ جمادی الثانی ۷۸۸ق
مؤلف در این کتاب روایاتی را که از حیث سند یا متن دارای ابهام بوده‌اند، به ترتیب کتاب‌های فقهی گرد آورده و مورد ابهام و کیفیت رفع آن را شرح داده است. منابع مؤلف در نگارش این اثر، مبهمات عبدالغنی بن سعید مصری و خطیب بغدادی وابن بشکوال و ابن طاهر مقدسی و نووی بوده و برای مصادر حدیثی رموزی قرار داده است. مؤلف در مقدمه تبیین اسماء مبهمه در متن و اسناد روایات را امری مهم دانسته و کتاب‌های نگاشته شده درباره این موضوع را برشمرده و شیوه و ترتیب و مزایا و کاستی‌هایشان را بیان کرده و افزوده است:«فوفقنی الله تعالی الی جمع هذه الکتب فی مصنف واحد و ترتیبه علی أبواب الفقه لیسهل الکشف منه علی من اراد ذلک، فأوردت جمیع ما ذکره ابن بشکوال و الخطیب و النووی مع زیادات علیهم و أکثر مازدته من المبهمات الواقعة فی الاسناد و هی أهم و أکثر نفعاً و أوردتها فی أواخر الأبواب ... و رقمت علی الأحادیث طلباً للاختصار مما انفرد به الخطیب خ و مما انفرد به ابن بشکوال ب و ما انفرد به النووی و و ما انفرد به ابن طاهر ط و ما اتفق علیه الخطیب وابن بشکوال و ابن طاهرع و ما اتفق علیه الخطیب و ابن بشکوال ق و ما اتفق علیه الخطیب و ابن طاهره و ما اتفق علیه ابن بشکوال وابن طاهر طب و ما اتفق علیه اب بشکوال و النووی ک و ما زدته علیهم ا و قد أخل النووی فی اختصاره ببعض ما أورده الخطیب فما کان کذلک علمت مقابله ف اشارة الی ان هذا فات النووی ... فرأیت أن أذکر أبواب الکتاب هنا لیسهل الکشف منه و هی: کتاب الایمان؛ کتاب العلم؛ کتاب الطهارة؛ کتاب الصلاة، باب الجمعة و العیدین؛کتاب الجنائز و فی آخره فصل فیمن تکلم بعدالموت و فصل فی الصبر علی موت الأولاد و نحوه؛ کتاب الزکاة و فی آخره تسمیة المؤلفة؛ کتاب الصیام، فصل فی لیلة القدر؛ کتاب الحج: باب الاضحیة، باب الأطعمة، باب الأشربة و آداب الأکل، باب الطب و الرقی، باب التوکل، باب اللباس و الزینة، باب النذر؛ کتاب البیوع: باب الربا، باب الرهن، باب المزارعة و المحابرة و فضل الزرع، باب القرض، باب الشفعة، باب الغصب. باب الجعالة، باب المناضلة، باب أحیاء الموات، باب اللقطة، باب الهبة و العمری و نحو هما، باب الوصیة، باب العتق و صحبة الممالیک، باب الکتابة؛ کتاب الفرایض؛ کتاب النکاح، باب الولیمة، باب حق الزوج، باب عشرة النساء، باب الخلع، باب الطلاق، باب الظهار، باب اللعان، باب العدد، باب لحاق النسب، باب اثبات القایف؛ کتاب الأیمان، باب الرضاع، باب الحضانة؛ کتاب الحدود: باب حد الزنا، باب حد السرقة، باب حد الشرب، باب حد المحاربة، باب حد الساب؛ کتاب القصاص، باب الدیات؛ کتاب السیر: فصل فی الفیء و الغنیمة، فصل فی الشهداء، باب الامارة؛ کتاب القضاء و الشهدات؛ کتاب الأدب، کتاب الزهد؛ کتاب التفسیر و اسباب النزول؛ کتاب القرآت و فضل القرآن و أدب القراءة؛ کتاب الرؤیا؛ کتاب الفتی؛ کتاب بر

الوالدین؛ کتاب الأدعیة و الذکر؛ کتاب علامات النبوة؛ کتاب المناقب؛ کتاب أخبار الأولین؛ کتاب ذکر القیامة.» (ابوالفضل حافظیان)

آغاز: الحمدلله علی ما افضل و الصلاة علی نبیه المرسل و عبده الاکمل الذی ازال ما اعضل و أوضع ما اشکل ... و بعد، فان من المعلوم الواضح ان اجل العلوم بعد علم کتاب الله المنزل علم سنة نبیه المرسل و من أنواعه الزاهرة و أقسامه الباهرة تبیین الأسماء المبهمة الواقعة فی المتن أو اسناده

انجام: ذکر موالیدهم و وفیاتهم، ترکت ذلک اذ لیس من المبهمات شیء لکن لم أر اخلاء الکتاب من تسمیتهم رجاء حصول برکتهم والله تعالی یعمنا بطوله و یرحمنا بفضله.

چاپ: مصر، المنصورة، محقق: عبدالرحمان عبدالحمید البر، مطابع دار الوفاء، ۳ج، ۱۴۱۴ق.

[فهرس الفهارس ۱۹/۲ و ۱۱۱۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۷۸ و ۸۵۶عکسی و ۱۵۱۱عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نازیبا، کا:عبدالرحمن بن علی بن محمد بن عمر ربیع شیبانی شافعی، تا: یک‌شنبه ۲۲ رجب۸۹۷ق؛ مصحح، با گواهی مقابله: «قوبلت هذه النسخة علی الأم المنسوخ منها و الحمد لله و سلام علی عبداه الذین اصطفی»، انجامه مؤلف در این نسخه چنین نقل شده است:»قال المصنف فی أصله رحمه الله: و کان الفراغ من هذه النسخة علی ید أحمد بن العراقی مؤلفها یوم الأربعاء عشرین جمادی الآخرة سنة ثمان و ثمانین و سبعمائة و کتبت مسودته فی أربعة أیام رابعها ثامن عشرین رمضان سنة ست و ثمانین و الحمد لله رب العالمین»، روی کتاب چنین درج شده:«روایة الشیخ الامام ولی الله تعالی شرف الدین أبی الفتح محمد بن أبی بکر بن الحسین المراغی المدنی عن المصنف روایة غیر واحد من مشایخنا منهم العلامة زین الدین أحمد بن أحمد الشرجی (؟) و الحافظ شمس الدین محمد بن عبدالرحمن السخماوی نفع الله هما (کذا) عنه رواته مالک هذه النسخة العبد الفقیر الی کرم الله تعالی عبدالرحمن بن علی الربیع غفر الله له و تاب علیه و ختم له بخیر»، صورت اجازه مؤلف به شرف الدین ابی الفتح مراغی به نقل از نسخه‌ای چنین درج شده:«علی النسخة التی کتبت منها هذه النسخة ما صورته، صورة ما علی الام بخط المؤلف: الحمد لله قرأ علی جمیع هذا الکتاب من تألیفی و هو المستفاد من مبهمات المتن و الاسناد صاحبه و کاتبه الفقیه الفاضل البارع العالم جمال المحصلین شرف الدین ابوالفتح محمد بن الشیخ الامام العالم العلامة الأوحد مفتی المسلمین مفید الطالبین صدر المدرسین أوحد المصنفین زین الدین أبی بکر بن الحسین المراغی المدنی الشافعی شیخ الحرم الشریف النبوی و آله امتع الله بفوایده و جمع له بین طریف المجدو (؟) قراءة محررة ... و ذلک فی مجالس آخرها یوم الثلثاء حادی شهر رمضان سنة خمس و تسعین و سبعمائة بشاطی النیل المبارک بجزیرة الفیل طاهر القاهرة و أجزت له أن یرویه عنی و جمیع ما یجوز لی و عنی روایته، کتبه أحمد بن عبدالرحیم بن الحسین بن عبدالرحمن ابن العراقی الشافعی حامداً لله تعالی و مصلیا علی نبیه محمد و آله و صحبه و مسلماً لطف الله به و بوالدیه و مشایخه»؛ تملک: احمد بن ابی بکر بن سالم شیخان با علوی در ذیحجه ۱۰۸۷؛ مهر:«سید شعبان محدث ۱۱۳۷»(مربع)، «عبدالباری محمد الأنصاری ۱۳۲۲» (کروی)؛ جلد: مقوایی، ۳۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۰-۳۵۸] و [عکسی ف: ۲-۳۳۳ و ۴-۴۱۵]

● **مستفید المبتدین** / فرهنگ اصطلاحات / فارسی به ترکی

mustafīd-ul mubtadīn

حسام بن مولا محمد امین

hesām ebn-e mowlā mohammad amīn

فرهنگ مختصری است فارسی به ترکی که مؤلف به ترتیب الفبائی برای استفاده متعلمین نگاشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۷/۴

آغاز: الحمد لله العلی القوی الجبار والصلوة و السلام علی نبیه المختار ... اما بعد چنین میگوید احوج المذنبین حسام ... جعله الله تحت لواء سیدالمرسلین؛ **انجام:** پردو مرتک تابستان یای بهار باز پاییز کوزتمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۱۶پ-۱۳۰ر) [ف: ۳۷-۴۸۱]

● **المستقصی** / هیئت / عربی

al-mustaqṣā

نراقی، مهدی بن ابی ذر، ۱۱۲۸ - ۱۲۰۹ قمری

narāqī, mahdī ebn-e abī-zar (1716 - 1795)

این کتاب از مؤلفات مفصل در رشته علم هیئت بطلمیوسی است که به خامه روان نگاشته شده است و مرتب است بر «مقدمه» و چهار «باب» و هر بابی مشتمل است بر فصول: تقسیمات مقدمه:پس از تعریف هیئت، مبادی هندسی علم هیئت که دو بخش است تعریفات و مسائل نخست تعریفات که تعداد آنرا با رقم هندسی به ۳۱ رسانده پس از آن مبادی طبیعی در ۲ بخش تعریفات و مسائل.مبادی طبیعی نیز دو قسم است: تعریفات و مسائل. مفصل‌ترین و آخرین باب موجود باب (اسناد بعض الحرکات المختلفه فی الرؤیة الی اصول تقتضی تشابهها فی انفسها است). این باب مفصل‌ترین بخش کتاب المستقصی است و نراقی در این باب قدرت علمی خود را نشان داده است. آراء محققان پیشین مانند قطب شیرازی و دیگران را نقادی می‌کند. در این باب نخست اصول اختلاف را به صورت کلی و سپس به بحث درباره هر یک جداگانه می‌پردازد و در ضمن این اصول است که مباحث ارزنده دقیقی دارد و درباره اصول اختراعی

قطب شیرازی و تحقیقات نظام نیشابوری نقد و تحقیق می‌کند. در ذیل «تتمیم»که در پایان باب اسناد آورده است می‌گوید:«اعلم ان المباحث المذکورة فی هذا الباب اصول و قوانین یحتاج الیها فی المسائل الاتئه فل ابدن معرفتها لتحصیلالا طلاع بها علی احوال الکواکب فی اختلاف حرکتها ... علی وجه یوافق قواعد الحکمه و ما ذکر منها فی کتب الهیئه انما ذکرت فیها علی سبیل الحکایه ای مجرداً عن البراهین و انما ذکرت براهینا فی المجسطی بالفعل ابالقوه و نحن اوردنا براهین الجمیع مع ما استنبطناه من اللم لتوقف ادراک المطلوب کما ینبغی ... علیها». المستقصی مباحث هیئت قدیم بسیار روشن و جامع الاطراف بیان می‌دارد و در بحث حرکت وضعی زمین می‌گوید:«به اتفاق علماء فرنگ زمین حرکت وضعی دارد» و این نشان می‌دهد که با افکار جدید ناآشنا نبوده است.(عبدالحسین حائری)

آغاز: الحمدلله الذی اظهر عجائب قدرته فی صفحة الخضراء و وضع مواهب رحمته فی عرصة الغبراء نور الافلاک بمصابیح النجوم الزاهرة

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان عند طلوعه یطیب الهواء و یخرج الهوام المجنة تحت الارض من التبرد و القمر یحلا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ ۱۴۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۸-۱۶۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منطقة التدویر و منطقة الموافق بالاصطلاحین.

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کتاب المستقصی (نسخه ما) پیش از پایان تتمیم باب اسناد حرکات ناتمام مانده و ظاهراً بیش از این از قلم مؤلف بیرون نیامده است، نسخه اصلی این کتاب در تملک آقای نراقی و فیلم آن در کتابخانه موجود است، تنها تا قسمتی از مقدمه است و بقیه اوراق آن افتاده است؛ جلد: تیماج؛ ۵۱۸ص، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۲۳/۵سم [ف: ۱۹-۴۹۹]

● مستقصی الاجتهاد فی شرح ذخیرة المعاد / فقه / عربی

mustaqṣa-l ijtihād fī š.-i zaxīrat-il maʻād

قزوینی، حسین بن محمد ابراهیم، ۱۱۲۶؟-۱۲۰۸ قمری

qazvīnī, hoseyn ebn-e mohammad ebrāhīm(1714 - 1794)

وابسته به: ذخیرة المعاد فی شرح الارشاد؛ محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن (۱۰۱۷-۱۰۹۰)

شرح استدلالی مفصلی است بر«الارشاد» علامه حلی و «ذخیرة المعاد» محقق سبزواری. شارح ابتدا با یک مقدمه طرق روایی و مشایخ خویش را ذکر نموده و آن‌گاه به ذکر ادله احکام و مسائل و آرای فقهای مشهور به طور مفصل و گسترده پرداخته است.این شرح را هنگامی که برای برادر خود سید حسن درس می‌گفته است نوشته است. در دیباچه سند روایت و سلسله استادان شارح دیده می‌شود و از آن برمی‌آید که او شاگرد برادر خود سید مهدی و سید نصر الله حائری و محمد علی خوینی بوده است و کتاب معارج الاحکام فی شرح مسالک الافهام دارد.

آغاز: جلد اول: بسمله. نستعین. الحمدلله ذی الجود و الانعام الهادی عباده الی سرائر الفرائض و الاحکام ... اما بعد فیقول ... ابن محمد ابراهیم حسین الحسینی

جلد دوم: بسمله، بعد الحمد لجناب رب العباد و الصلاة و السلام علی النبی و اله الهداة الی یوم التناد، هو المجلد الثانی ... قال المصنف: العلامة قدس الله روحه ... المقصد الثانی فی الحیض ...

انجام: تم ما تیسر من الکلام، فی شرح شطر من الارشاد و الله تعالی نسئل ان یوفقنا للسداد و لما ینفع یوم المعاد بحق سید السادات الشافع یوم الکره فی العرصات و عترته الطاهرات ...

[الذریعة ۱۳/۲۱و ۱۹/۱۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۸۱

آغاز: برابر جلد اول؛ **انجام:** و من الله الاستعانة فی الاستقامة و الاحتیاط مما لا ینبغی أن یترک فی أمثاله و إن کان القطع للحکم لایخ عن إشکال

جلد نخست و از کتاب طهارت تا پایان مسائل غسل و در اواسط ماه صفر ۱۱۹۲ به پایان رسیده؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۹۲ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ مهر: «العبد مسلم بن محمد رحیم الحسینی» (مربع) درسال ۱۲۰۷؛ واقف:آقا سید حسینا، ۱۲۰۷؛ ۲۲۴گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۳۱-۶۶۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۸۶

آغاز: برابر جلد دوم؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۲؛ مصحح، محشی از مؤلف با نشان «منه دام ظله»؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۴گ، ۲۵سطر (۱۳/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۷-۳۸۲]

۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۱۹ - ب

آغاز: برابر حلد اول؛ **انجام:** یطلب من المباحث السالفة بعون الرب الجلیل. تم ما تیسر من الکلام فی شرح شطر من الارشاد و الله تعالی نسئل ان یوفقنا للسداد ... و یتلوه فی المجلد الثالث ... احکام الطهارات و النجاسات

از آغاز است تا مبحث تیمم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: عبدالجواد، ۱۲۴۹؛ جلد: تیماج، ۳۱۹گ، ۲۵سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف:-۴۶۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۲۱

آغاز: برابر جلد اول؛ **انجام:** و لم یکن بعین المغصوب صح کما

صرح به المصنف العلامة فی النهایة و الله تعالی یعلم حقایق الاحکام و حججه علیهم السلام ... و یتلوه فی مجلد الثانی فی بیان الحیض ...

ج۱، از ابتدای مقدمه تا «حکم طهارت مائیه در مکان مغصوب». مقدمه حاوی سه مطلب: ۱. فی سبب الداعی ...، ۲. فی کشف بعض الرموز ...، ۳. فی بیان الطرق الی روایة الکتب ...؛ خط: نسخ، کا:محسن اصفهانی، تا: ذیقعده۱۲۱۹ق؛ مصحح، محشی با جمله دعایی «منه دام ظله العالی»؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۰-۴۴۸]

۵. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۶۹

در پنج مجلد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، قطع: رحلی [نشریه: ۶-۳۵۱]

← المستقصی فی آداب البحث ﴿ شرح آداب البحث و المناظرة

● المستقصی فی امثال العرب / ادبیات / عربی

al-mustaqṣā fī amṯāl-il ʻarab

زمخشری، محمود بن عمر، ۴۶۷ - ۵۳۸ قمری

zamaxšarī, mahmūd ebn-e ʻomar (1075 - 1144)

تاریخ تألیف: ۴۹۹ق

امثال عرب را به ترتیب حروف آغاز آنها در ابوابی گرد آورده و آنچه نیاز به شرح و توضیح داده شده است با اشاراتی تاریخی درباره بعضی مثل‌ها.مصطفی بن ابراهیم کالیپولی بعضی از امثال المستقصی را انتخاب کرده و شرحی فارسی برآن نگاشته و زبدة الامثال نامیده است.

آغاز: بسمله الحمدلله علی ما أثلج به صدورنا من برد الیقین ... التصنیف مضمار تنصب الیه خیل السباق من کل اوب و من لا حق بالاخریات مطرح خلف الاعتبار ملطوم عن شق الغبار موسوم

انجام: یوهی و لایرفع یضرب لمن یفسد و لا یصلح

چاپ: دکن، حیدآباد، مطبعة المجلس، ۲جلد، ۱۳۸۱ق.

[فرهنگنامه ص ۴۱؛کشف الظنون ۱۶۷۵/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۳۶-ف

نسخه اصل: موزه قونیه ش ۵۹۹۵ (یوسف آغا ۹۴۰)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۰ شوال۶۰۴ق؛ تملک: احمد بن حسام العقلاء عونی در محرم [فیلمها ف: ۱-۳۸۱]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۴۹بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: -۱۴۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۴۲

آغاز: لاوقات المذاحرة و الاستظهار فی اوان المجاولة فی میادمین المجادلة و المصاولة و له فی جلبات المقاولة؛ **انجام:** لقمن اذا اغلت الشتوة آبدا الجزر تم ما شرطنا ایراده فی اول الکتاب و الحمدلله ...

خط: نسخ معرب، کا:محمد بن ابی الحسین بن اسامة بن عدنان بن أسامة، تا: شنبه ۱۸ ربیع الاول۶۱۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ در اول نسخه ۵ بیت شعر به عربی از عبداللطیف شمسی بن محمد شمسی بن عبدالله جوهری که به شیخ الاسلام عزالدین علی بن محسن نوشته و جواب وی در ۶ بیت آمده؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۲۶-۴۱۹]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۸۷

آغاز: بسمله، قال الشیخ الامام البارع فخر خوارزم ابوالقاسم محمود بن عمر الزمخشری رضی الله؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۲۰سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۹-۲۷۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۳

آغاز: ابلد من ثور، من سلحفاة ابلغ من سبحان و ایل خطب فی صلح بین حیین شطر یوم فما اعاد کلمة. و هو القائل.لقد علم الحی الیمانون اننی ×× اذا قلت اما بعد انی خطیبها؛ و قال فی طلحة الطلحات:یا طلح اکرم من مشی حسبا و اعطاه لتالد ×× منک العطاء فاعطنی و علی حمدک فی المشاهد؛ فحکمه فقال فرسک الورد و قصرک بزرنج و غلامک الخباز و عشرة الاف در هم فقال طلحه: اف لکم لم تسألنی علی قدری و انما اسألتنی عل قدرک و قدر قیلتک باهلة و الله لو سالتنی کل فرس قصر و غلام لی لاعطیتک ثم امر له بما سأل و قال و الله ما رایت مسئلة تحکم الام منها؛ **انجام:** هیج علی غی و ذر، ای ابعث القوم علی الشرط و انتبذ جانبا و نظیر، قوله: و کتیبه لبستها بکتیبة حتی اذا التبست نفضت لها ید. هین لین و اودت العین کانت لدغة المحمقه النساع جدد تیط اذا رکبت فحسدتها صواحبها فقلن لها و یحک اذا سمع الناس اطیطها قالوا هذا ضرط دغة فارهیتها فهرالین لها و ابقی و یذهب عنک العارفحملن الیها المسن فی السمن فی الاقداح فقطرت علی بعضها.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷و۸؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۹۳گ، ۱۹سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۸-۴۵]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۸۲/۴

آغاز: برابر

خط: نسخ کم نقطه، کا:ابراهیم بن علی بن یحیی بن محمد بن عیسی بن اسعد سعدی مالکی مرادی مذحجی، تا: ۸۶۱-۸۶۲ق؛ ۱۱۰ص (۱۰۹-۲۱۸) [عکسی ف: ۴-۴۴۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: اسدالله بن عبدالله که از آخوند ملاعلی در سال ۱۲۷۱ خریده؛ مهر:«عبده محمد هادی الحسینی»، «محمد جعفر بن علینقی»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۴۱-۲۳۹]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره رجب۱۰۹۵ق؛ تملک: محمد باقر در

ربیع الثانی ۱۱۱۹، اسحاق و ابی القاسم حسینی مازندرانی؛ صورت اسم «محمد علی الناصح»؛ جلد: چرم، ۲۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [رایانه]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۰۸

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۲۰۰]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: غره رجب۱۰۹۵ق؛ مجدول، مصحح، محشی لغوی با نشانی‌های «ص» و «ابوعبید» و «ع» و «میدانی» و «ق»؛ یادداشت هبه نسخه به محمد باقر در ربیع الثانی ۱۱۱۹ق با مهر «العبد محمد علی ۱۱۱۸» (مربع)؛ تملک: ابوالقاسم حسینی مازندرانی با مهر «ابوالقاسم الحسینی ۱۱۸۳» (بیضی)، اسحق با مهر«یا اسحق» (مربع)، محمد علی ناصح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۸۶]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ تملک: لطفعلی در ۱۳۱۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۲۹گ، ۱۴سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۳-۲۵۶]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** جزاء سنمار.

ناتمام است و تا حرف جیم مع الزاء بیشتر ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نایینی؛ جلد: چرمی، ۱۵۲گ، ۱۵سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۷-۸۲۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق آمیخته با نسخ، کا:مازندرانی، محمد باقر بن قربانعلی، تا: ۱۲۴۸ق؛ ۱۴۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۴-۲۲۸]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق؛ تملک: علی اکبر در شوال ۱۳۰۹؛ جلد: میشن مذهب، ۱۵۷گ، ۲۱سطر [ف: ۱۶-۴۱۱]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا:علی اکبر، تا: ۲۳ شوال۱۲۸۷ق، برای امیرزاده نادر میرزا؛ محشی به امضاء «نادر»؛ تملک: نادر میرزا با عبارت «نادر بن بدیع الزمان معروف به صاحب اختیار قاجار قوینلو»؛ جلد: تیماج، ۳۰۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲۵-۸۲]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۴۶ق؛ ۶۶۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۱۷۶]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** عجت نساء بنی زیاد عجة ×× کعجیج نسوتنا غداة الارنب

خط: نسخ و نستعلیق، کا:ابوالقاسم بن وصال شاعر شیرازی، تا: یک‌شنبه ۱۹ محرم ۱۲۶۵؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۷-۸۹]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال بکربن النطاح التغلبی قومنا بعضهم یقتل بعضا لایقل الحدید الا الحدید.

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۳۶۶]

● **المستقصی فی فضائل مسجد الاقصی** / جغرافیا، تاریخ / عربی

al-mustaqṣā fī faḍā'il-i masjid-il aqṣā

رومی، محمد بن خضر، - ۹۴۸ قمری

rūmī, mohammad ebn-e xezr (- 1542)

در تاریخ بناء مسجد الاقصی و فضیلت زیارت آن و اماکن مقدسه دیگر در بیت المقدس و شهرهای دیگر فلسطین.مشتمل بر ده «فصل»: ۱. ابتداء بناء المسجد الاقصی و ما یتعلق بذلک الی زمن سلیمان بن داود؛ ۲.ذکر بناء داود و سلیمان المسجد الاقصی؛ ۳. ذکر خراب البیت و ما یتعلق به؛ ۴.ذکر بناء الصخره الشریفة؛ ۵. ذکر فضائل بیت المقدس؛ ۶.ذکر فتح السید عمر بن الخطاب بیت المقدس واستیلاء الفرنج علیه بعد ذلک؛ ۷. ذکر فتح السلطان صلاح الدین وعمارته و ما بعده من الملوک الی زمن السلطان سلیمان؛ ۸ ذکر الاماکن المقصوده للزیاره بالمسجد الاقصی و هو المقصود بالذات؛ ۹. فضل زیارة ما حول المسجد الاقصی من الاماکن المشهورة؛ ۱۰. فضل زیارة سید الخلیل و اولاده الکرام.

چاپ: کویت، منشودات معهد المخطوطات العربیة، چاپ اول، ۱۴۰۶ق.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۰عکسی

آغاز: الحمد لله الذی رفع بالفضل بعض البقاع علی بعض ... اما بعد فهذا مختصر لطیف لخصة عجلا فیما یتعلق بالاماکن و الزیارات بالمسجد الاقصی؛ **انجام:** و هذا اخر ما تیسر ذکره ... و ذلک من اقتباس من نوره الذی هو لمعة فی ظلمته دهری

نسخه اصل: اسکوریال مادرید - اسپانیا به شماره ۱۷۶۷(فهرست خطی اسکوریال ۳/۷۰- ۲۶۹)؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰ صفر۹۴۸ق؛ مصحح، تملک: مصطفی بن احمد؛ ۱۱۰گ، ۱۱سطر [عکسی ف: ۱-۳۹۹]

● **المستقصی فی فضائل مسجد الاقصی** / جغرافیا / عربی

al-mustaqṣā fī faḍā'il-i masjid-il aqṣā
در دیباچه متن به جلال سیوطی (-۹۱۱ق) نسبت داده که آنرا پس از برگشت از حج نگاشته است. رساله‌ای است که از وضع جغرافیایی و تاریخی و فضایل این مسجد گفتگو می‌کند و گویا محمد بن خضر نورالدین رومی حلبی ملتقط باشد و در ۱۰ صفر ۹۴۸ق آن را ساخته است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۲۱/۱

آغاز: بسمله. قال ما التقطناه من کتاب المستقصی فی فضایل المسجد الاقصی تألیف الامام جلال الدین السیوطی الفه فی سنة ثمان و اربعین و ثمانمأئة من الهجرة ... فاقول سمی بالمسجد الاقصی لانه ابعد المساجد التی تزار؛ **انجام:** و تزیین المسجد و تحلیته و فضائله و فضایل انشام (؟) و عجائبها و غرائبها و الاماکن المشرفة فیها لایحصی و لایستقصی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۴گ (۱پ-۴پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۰/۶سم [ف: ۹-۲۷۶]

● **مستقصی مدارک القواعد و منتهی ضوابط الفوائد** / فقه / عربی
mustaqṣā madārik-il qawā'id wa muntahā ḍawābiṭ-il fawā'id
کاشانی، حبیب الله بن علی مدد، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ قمری
kāšānī, habīb-ol-lāh ebn-e 'alī madad (1846 - 1922)
مؤلف درمقدمه می‌گوید دربسیاری موارد احکام را به قواعدی ارجاع می‌دهند که آن قواعد اصل وپشتوانه‌ای در کتاب و سنت نداشته وتازه همان را هم مثل مسلمات لایتغیر می‌پندارند، پس این رساله را دربیان قواعد محکم و دقیق شرعی نگاشتم و به گمانم من پیشگام و مبتکر این فن هستم. رساله به ترتیب کتاب‌های فقهی از طهارت آغاز و قواعد مربوط به هر کدام با دلایل و براهین مخصوص اثبات شده است.
آغاز: بسمله اما بعد حمدالله الذی اوضح لنا بمعالم انواره محجة المسالک الی تهذیب جواهر سرائر المدارک ... فیقول اضعف خدام الشرع المنیف ابن علی مدد ... اننی لما رأیت کثیرا من اصحابنا الفقهاء ...
[الذریعة ۱۳/۲۱]

کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۰۰/۲

آغاز: برابر **انجام:** وبان قوله لایترک لکونه جمله خبریة واقعة موقع الانشاء فلا یفید الحرمة ... فلو تطرقت مثل هذه المناقشات لاتسد باب الاستدلالات کما لایخفی.

جلد اول رساله و از ابتدای کتاب الطهارت تا پایان کتاب امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، کا:محمدحسین بن محمدجعفر کاشانی، تا: ۵ جمادی الثانی ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف مخ]

● **مستقصی المرام فی شرح تحریر الاحکام** / فقه / عربی
mustaqṣa-l marām fī š.-i taḥrīr-il aḥkām
شریعتمدار، محمد حسن بن جعفر، ۱۲۴۹-۱۳۱۸ قمری
šarī'atmadār, mohammad hasan ebn-e ja'far (1834 - 1901)
وابسته به: تحریر الاحکام الشرعیة علی مذهب الامامیة؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)
شرحی است نسبتاً مفصل بر تحریر الاحکام الشریعه علامه حلی.
آغاز: الحمدلله الذی جعل العقود عهوداً لازمه و ارشدنا الی مسالک المکاسب الحسنة ... اما بعد فیقول المتمسک بحبل ولایة افضل من سکن المدن و البوادی ...
[الذریعة ۱۲/۲۱؛ نقبا البشر ۳۹۱/۱؛ الکرام البرره ۲۴۹/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۰۵

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ واقف: محمود بن محمد حسن بن جعفر؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهی مطروقه بالنسبة الیها عند الجمیع فیکون اشتباها من الراوی او غیره من آفات الاخبار البحث التاسع ... نانوشته.

شرح کتاب المتاجر، الاطعمة و الاشربة و کتاب المیراث؛ خط: نسخ زیبا، کا:محمود بن محمدحسن شریعتمدار تهرانی فرزند مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه» به خط فرزند مؤلف؛ با اجازه اجتهاد قاسم بن محمد بن علی نجفی با مهر «قاسم بن محمد» و «قاسم النجفی ۱۲۷۱» (هشت ضلعی) به یکی از شاگردانش که به علت ناقص بودن اجازه نام مستجیز مشخص نگردید؛ واقف: محمود تهرانی، شوال ۱۳۱۸ق؛ ۲۱۳گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۳۵-۴۰۴]

● **مستمریات اصفهان** / اسناد / فارسی
mostamarrīyāt-e esfahān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۲

کتابچه دستورالعمل مستمریات اصفهان در سال ۱۳۰۲. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: مجدالملک؛ جلد: گالینگور، ۵۶گ، ابعاد متن: ۶×۱۴، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۱۰۰]

● **مستمریات اهالی عراق** / اسناد / فارسی
mostamarrīyāt-e ahālī-ye ʻerāq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۶
کتابچه جزوه مستمریات اهالی عراق در سال ۱۳۰۳. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: مصطفی الموسوی؛ جلد: گالینگور، ۱۵گ، ابعاد متن: ۶×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۳سم [سنا: ف: ۲-۱۰۸]

● **مستمریات یزد** / اسناد / فارسی
mostamarrīyāt-e yazd

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۲
کتابچه دستورالعمل مستمریات یزد در سال ۱۳۰۳. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: امجد الملک؛ ۱۶گ، ابعاد متن: ۴×۱۱، اندازه: ۱۴×۲۱سم [سنا: ف: ۲-۱۰۲]

● **مستمری‌های تلگرافخانه** / اسناد / فارسی
mostamarrī-hā-ye telegrāf-xāne

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۳۵
خط: سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۳۴-۷۴]

● **مستنبطات الاعلام** / فقه / عربی
mustanbiṭāt-ul aʻlām

زنجانی، احمد بن عنایت الله، ۱۳۰۸ - ۱۳۹۳ قمری
zanjānī, ahmad ebn-e ʻenāyat-ol-lāh (1891 - 1973)
وابسته به: مستثنیات الاحکام؛ زنجانی، احمد بن عنایت الله (۱۳۰۸-۱۳۹۳)
تاریخ تألیف: پایان رمضان ۱۳۶۶ق
در شرح رساله مستثنیات الاحکام که ادله مطالب ذکر شده در آن رساله را با آن چه پس از آن به عنوان مستدرکات رساله به نظر ایشان رسیده بود در این اثر یاد نموده‌اند. این اثر در پایان رمضان سال ۱۳۶۶ به اتمام رسیده و در پایان رمضان ۱۳۷۲ از تبییض آن فراغت حاصل شده است.

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۲۱
آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد لما کانت المستثنیات من ابواب الفقه مما یغفل عنها غالبا. فدعانی ذلک الی تألیف کتاب مستقل فی خصوصیات المستثنیات لتکون تذکرة لبغاة العلم ... فها انا اسردها فی ضمن مسائل و اشرحها بالمزج مشیرا الی دلائلها والله هو الهادی الی سبیل الصواب
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پایان رمضان۱۳۷۲ق؛ ۱۸۷گ، قطع: وزیری [چند نسخه-ف:-۲۴۲]

● **مستند الاطفال** / متفرقه / فارسی
mostanad-ol atfāl

توحیدی مراغی، علی اصغر بن عباسعلی، ق۱۴ قمری
tohīdī marāqī, ʻalī asqar ebn-e ʻabbāsʻalī (- 20c)
تاریخ تألیف: ۲۰ ربیع الثانی ۱۳۵۳ق
دستوراتی است برای کودکان و اطفال باید، به جهت فراگیری قرآن کریم و نوشتن و خواندن و تعلیم و تعلم آن، تا کمکی باشد برای معلمان و مربیانی که به تدریس کودکان اشتغال دارند. دارای یک «مقدمه» و هشت «فصل» و یک «خاتمه»: مقدمه: در فضل علم و تعلم؛ فصل ۱. در مرعی داشتن رضای الهی؛ ۲. کیفیت نوشتن حروف تهجی؛ ۳. معانی ابجد؛ ۴. طریقه نشان دادن اغلاط شاگردان؛ ۵. در آنچه که پس از ختم قرآن باید خواند؛ ۶. تعلیم نوشتن کلمات و الفاظ؛ ۷. در حق مربیان و پدران و استادان؛ ۸ در شناختن عالمانی که اکرامشان لازم است؛ خاتمه: در حدیثی از امیر المؤمنین علیه السلام.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۴۵
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بدانکه در زمان ما تعلیم و تعلم کتاب الله تعالی و کتابت به معلم و متعلم دشوار شده؛ **انجام:** و طعن به اهل حق را بزرگتر از کبر فرموده اند، الحمدلله الذی وفقنی باتمام هذا الکتاب.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، شاید به خط مؤلف؛ جلد: مقوایی، ۲۳گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳-۲۷۹]

● **مستند الشیعة فی احکام الشریعة = مستند نراقی** / فقه / عربی
mustanad-uš šīʻa fī aḥkām-iš šarīʻa = mustanad-e narāqī

نراقی، احمد بن محمد مهدی، ۱۱۸۵؟ - ۱۲۴۵ ؟ قمری
narāqī, ahmad ebn-e mohammad mahdī (1772 - 1830)
تاریخ تألیف: ۱۲۳۴- ۱۲۴۲ق
یک دوره فقه استدلالی شیعی است که شامل مسائلی می‌شود که نزد مؤلف به دلیل ثابت شده است. اغلب مباحث متفق علیه را به جهت رعایت اختصار متعرض نمی‌شود. صاحب روضات (۲۷/۱) نوشته‌اند گویا مؤلف موفق به اتمام آن نگشته وپس از این‌که از تألیف عبادات تا آخر حج فراغت یافته به تألیف کتاب بیع پرداخته چون لختی از آن را بر صفحه کاغذ آورد آن را نیز گذاشت وبه تألیف کتاب اطعمه واشربه وصید وذباحه با قسمتی از کتاب نکاح پرداخت پس از آن شروع به نوشتن کتاب قضاء وشهادات کرد وتألیف کتاب به کتاب ارث خاتمه یافت وباقی کتب و مباحث فقهیه این کتاب تألیف نشده اجل مؤلف در

رسید وعمر این تألیف تمام شد.
آغاز: الحمدلله علی کثیر نواله و الشکر علی إنعامه و إفضاله ... هذا کتاب مستند الشیعة فی احکام الشریعة جعلته تذکرة لنفسی
چاپ: دردو مجلد بزرگ درسال ۱۲۷۳ درطهران به تصحیح شیخ المشایخ حاج شیخ بشیر دزفولی ره وآقا سید محمد علی ومقابله با نسخه‌ای که به خط مصنف بوده چاپ شده است؛ (ج ۱):دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۲۷۳، رحلی
[الذریعة ۱۴/۲۱ و۱۵؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۹۳/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۴۷
آغاز: کتاب المطاعم و المشارب و فیه أبواب، الباب الاول فی بیان اصول عامة شاملة للحیوانات و غیرها
شامل کتاب المطاعم و المشارب و صید و ذباحة و نکاح؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، مصحح، با خط‌خوردگی؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۳۳۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۲
نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۴۰۳]

۳. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۳۷
آغاز: بسمله کتاب الحج وفیه مقاصد المقصد الاول فی انواعه الاول فی الواجب من الحج وهو علی قسمین الواجب باصل الشرع؛ **انجام:** ویظهر مما یاتی فی افضل حالات الخروج الی منی وان الافضل للامام التقدیم علی الصلوتین والباقون بالخیار.
بخشی از کتاب الحج؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، محشی، تمام صفحات مورد بازبینی مؤلف قرار گرفته وخط خوردگی بسیاری دارد؛ جلد: تیماج، ۱۴۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف مخ]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۱۰
آغاز: بسمله. و به نستعین. کتاب الحج و یتبعه العمرة او یدخل فیه و فیه مقاصد الاول فی انواعه و اقسامه بحسب الحکم و شرایط کل منها و ینقسم کل من الحج و العمرة؛ **انجام:** و فی روایة ابن حمزه ما خا شیعتنا و روایة سالم الخالیه جمیعا عن معارصة ما یعارض هذه الاخبار فی امر الخمس و الله العالم لحقایق احکامه قد تم کتاب الخمس من مستند الشیعه.
از آغاز حج صوم، زکوة تا پایان خمس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۸گ، ۲۹سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰/۱سم [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۷۵۴۱
آغاز: بسمله، کتاب الکسب و الإقتناء مقدمة إعلم أن الکسب جنس تحته انواع کثیرة؛ **انجام:** و لو لم یدفع کان للبایع المطالبة کلا.
کتاب الکسب و کتاب البیع در چند مقصد: مقصد ۱)الحث علی الکسب و الترغیب الیه، ۲)آداب الکسب و البیع و فیه فصول، ۳) بیان المکاسب المکروهة و المحرمة و فیه فصول، ۴) بعض ما یتعلق بهذا المقام و فیه مسائل، کتاب البیع: دارای سه مقصد: ۱) عقد البیع و شرائطه و فیه ثلاثة فصول، ۲) فی الخیار و فیه فصلان، ۳) النقد و النسیة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی به لفظ «منه ره»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۸سم [ف: ۲۱-۱۳۲۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۶۵
آغاز: بسمله کتاب الصلوة و لها معان منها المعروف بین المتشرعة و لیست فیه حقیقة لغویة؛ **انجام:** فیحمل علی مطلق الثبوت او تا کدالاستحباب اللهم اجبر تقصیراتنا ... علی هاجرها الف صلوة و تحیة.
کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا:سید علی اکبر بن سید حسینی نوشابادی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی به امضای جواد (نراقی)، با صورت اجازه شیخ بهائی به صالح؛ تملک: محمد جواد بن احمد بن مهدی بن ابی ذر نراقی با مهر «عبده الراجی محمد جواد بن احمد»؛ ۷۸۹ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۵۰-۲۱۶]

۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۵/۲
فرائض و مواریث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۱۱۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳-۳]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۱۷
از طهارت تا قصر و اتمام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۲۸گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۱/۱×۳۰/۱سم [ف: ۱-۴۹۴]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۲۰
از مکاسب تا مواریث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۶۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۶سم [ف: ۱-۴۹۴]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** لاجل العسر فی تحصیل الماء فتحمله وحصله یجوز المائیة بل یجب بعده لانتفاء العسر حینئذ.
کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با عناوین «منه دام ظله»؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۷]

۱۱. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرمی مذهب، اندازه: ۳۰×۲۱سم [نشریه: ۷-۷۴۵]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۰۸
آغاز: بسمله. کتاب القضاء و الشهادات و فیه مقصدان المقصد الاول فی القضاء؛ **انجام:** و الاشتغال بالاهم منه اولی بمحافظت الوقت اخری ...
از کتاب القضاء المطاعم تا الارث؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۹]

۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۷۱/۱
قضا و شهادات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷۸گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۲۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۶۴/۱

آغاز: برابر**انجام:** بل یجب بعده لانتفاع العسر ح تم بحث التیمم و بتمامه تم کتاب الطهارة ... سنه ۱۲۳۱ و الحمد لله و الصلوة علی رسول الله و آله.

کتاب الطهارت؛ خط: نسخ و تحریری، کا:علی اکبر بن محمد حسینی نوشابادی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از محمد جواد نراقی به خط وی؛ تملک: محمد جواد با مهر «عبده محمد جواد بن احمد»؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۱۷ص (۱-۵۱۷)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۵۰-۲۱۵]

۱۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۹ - ب

از صلوة است تا پایان جلد دوم که نراقی آنرا در کاشان در روز آدینه ۱۰ شعبان ۱۲۳۴ به انجام رسانده؛ خط: نسخ، کا:کاشانی، رمضان علی بن دوست محمد، تا: پنج‌شنبه ۲۶ شعبان۱۲۳۵ق؛ از روی نسخه اصل نراقی؛ جلد:تیماج، ۲۵۹گ، ۳۱سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف:-۴۶۳]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۶۹

نسخه اصل: میکروفیلمهای سید عبد العزیز طباطبایی ـ قم. مشتمل بر کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا:رمضانعلی بن دوستمحمد کاشانی، تا: پنج‌شنبه ۲۶ شعبان۱۲۳۵ق؛ استکتاب از روی نسخه اصل، مصحح، محشی؛ ۵۱۴ص [عکسی ف: ۳-۴۵۳]

۱۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۶۶

از کتاب الزکاة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا:محمدرضا بن محمد امین کاشانی، تا: دوشنبه ۱۹ جب۱۲۴۱ق؛ ۲۴۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳-۷۱۶]

۱۸. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۴

آغاز: بسمله، کتاب الصوم و یلحقه الاعتکاف و فیه اربعه مقاصد المقصد الاول فی بیان مهیته و ما یتحقق؛ **انجام:** فی روایه ابن حمزه ما خلا شیعتنا و روایه معالم الخالیه جمیعا عن معارضه ما یعارض هذه الاخبار فی امر الخمس و الله العالم بحقایق احکام قدتم کتاب الخمس من مستند الشیعه فی الاحکام الشریعه فی ضحوة یوم البست الثامن و العشرین من شهر جمادی الثانی سنه ۱۲۳۷

خط: نسخ، کا:عبدالحکیم بن عبدالرحیم بیدگلی کاشانی، تا: ۱۶ رجب۱۲۴۱ق؛مصحح،رکابه‌دار؛مهر: «وقف کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم اراک، تاسیس ۱۳۷۸»، «عباس بن حسین» (بیضی)؛ ۲۵۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [دو کتابخانه اراک:-۲۱]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۶۵-۳۰/۳۵

آغاز: لم یخف الفوت لظاهر الاطلاقات المرخصة لفعلها قبل الفجر الثانی ... الافضل تأخیرها الی طلوع الفجر الاول ... فی احکام المواقیت وسائر ما یتعلق بها وفیها مسائل؛ **انجام:** المسئلة السادسة یستحب جبر الصلوات المقصورات ... وان کان الوجوب الاانه لا قائل به فیحمل علی مطلق الثبوت او تاکد الاستحباب قد فرغ من تسوید ...

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۱ ربیع الاول۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۷۰گ، ۲۶-۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۱۱]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۰۰۴

آغاز: بسمله. حمدله. کتاب الزکوة و هی فی اللغة لمعان عدیدة و فی عرف الشرع للمال المعهود المخرج؛ **انجام:** من الاداب الواردة فی مظانها و الحمدلله و الصلوة علی رسول الله علیه و آله و خلفاء رسول الله قد تم.

کتب زکات، خمس، صوم و حج؛ خط: نستعلیق، کا:ابوالقاسم بن محمد ابراهیم جوشقانی کاشانی، تا: ۱۲۴۴ق، جا: کاشان؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۱۰۰]

۲۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا:یک‌شنبه ۱۵ ربیع الاول۱۲۴۵ق؛ جلد:چرم، ۲۱۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [مؤید: ۱-۱۰۱]

۲۲. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۸۹

کتاب الزکاة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا:محمد مهدی بن حاج محمد حسین بن ابوطالب آرانی، تا: دهه دوم شعبان۱۲۴۸ق؛ ۱۵۷گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف:-۷۷]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۴۷

زکات تا حج؛ خط: نسخ، کا:کاشانی آرانی، ابوالقاسم بن عبدالرحیم، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: میشن، ۱۸۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۱سم [ف: ۱-۴۹۴]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۴۷

آغاز: بسمله و به نستعین، کتاب مطلق الکسب و الاقتناء مقدمةاعلم ان الکسب ... فهذه امور ثلثة ...

جلد چهار، مکاسب و بیع تا قضا و شهادات؛ خط: نسخ، کا:مهدی بن حاج محمد حسین بن حاج ابوطالب ارانی، تا: جمعه سلخ رجب۱۲۴۹ق؛ محشی با نشان منه ره، مصحح، محشی، از المقصد الثانی فی الشهادات به خط متفاوت دیگری است؛ ۲۳۰گ، ۳۳ سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۵۱-۲۷]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷۹۱

آغاز: بسمله کتاب الکسب و الاقتناء مقدمه اعلم ان الکسب جنس تحته انواع کثیره و لکل انواع؛ **انجام:** وجهه ظاهر و لو لم یدفع کان للبایع المطالبته کلا ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۸

آغاز: بسمله و به نستعین، کتاب الصلوة و لها معان منها المعروف بین المتشرعة و لیست فیه بل هی فیه حقیقة الشرعیة لحکم الحدس بحصول التبادر لها فیه بکثرة الاستعمال؛ **انجام:** فیحمل علی مطلق الثبوت او تاکد الاستحباب ... اللهم تفصیراتنا بعفوک یا جبار و

اغفر خطیئتنا برحمتک یا غفار هذا اخر کتاب الصلوة من کتاب مستند الشیعه فی احکام الشریعة و بتمامة
انجامه: تم المجلد الثانی و الحمدالله علی توفیقه للاتمام و ...
کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن حاجی ملا عبدالرحیم کاشانی آرانی، تا: دوشنبه ۷ ذیقعده۱۲۵۵ق؛ محشی با نشانه‌های منه، ره، صح؛ اهدایی: ناصر کاتوزیان؛ واقف: ملا محمد جعفر طهرانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۱۸۴]

۲۷. شیراز؛ مدرسه امام عصر (عج)؛ شماره نسخه:۲۴۵
از اول کتاب تا آخر کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۳ جمادی الثانی۱۲۵۵ق؛ ۱۶۶گ، ۲۹سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱-۱۳۲]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۷۳
آغاز: بسمله، کتاب القضاء و الشهادات و فیه مقصد ان المقصد الأول فی القضاء و هو ولایة حکم خاص؛ **انجام:** و لو کذبا شهود الفرع لم یلتفت الی تکذیبهما ولم یغرماً شیئاً و لا شهود الفرع و لایرجعا و الحمدلله رب العالمین ... صلی علیه و آله.
کتاب قضاء و شهادات و هر یک دارای یک مقصد و هرمقصد حاوی چند مطلب و فصل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۵۶ق؛ مصحح؛ واقف: میرزا جعفر حسینی ملقب به میرزابابا‌سبزواری؛ جلد: میشن مذهب، ۲۰۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۱/۲سم [ف: ۲۱-۱۳۲۱]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۷۴-۹/۲۴
آغاز: بسمله کتاب المطاعم والمشارب وفیه ابواب. الباب الاول فی بیان اصول عامه شاملة للحیوانات وغیرها تذکرها فی طی مسائل المسألة الاولی؛ **انجام:** علی معرفة جمیع قواعدها رأینا ترک ذکرها والاشتغال بالا هم منه اولی وبمحافظة الوقت اخری والحمدلله والصلوة والسلام علی رسول الله (ص) وآله ائمة الهدی. تمت الکتاب
ازاول کتاب «مطاعم ومشارب» تا آخر کتاب «میراث»؛ خط: نسخ، کا:علی اصغر بن زین العابدین نجف آبادی، تا: سه‌شنبه ۲۳ رجب۱۲۵۶ق؛ جلد: تیما ج مذهب، ۲۴۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۱۱]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۰
آغاز: بسمله و به نستعین، کتاب مطلق الکسب و الاقتناء مقدمة اعلم ان الکسب جنس تحته انواع کثیرة و لکل نوع منه متعلق هو ما یکتسب به فهذه امور ثلثه و الاولان من فعل ... و لایقرب امرءه التی زوج حتی ینقضی؛ **انجام:** عدة التی دلت نفسه الخامسة لایحرم المزنی بها علی ...
کتاب مطلق الکسب و الاقتناء تا کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا:عبدالله بن حاج عبدالرحیم کاشانی آرانی، تا: دوشنبه ۱۴ محرم۱۲۵۷ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان‌های «منه، ره و صح»؛ تملک: محمد جعفر بن محمد طاهر؛ واقف: محمد جعفر طهرانی، جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۱۸۷]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۵۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** فیحمل علی مطلق الثبوت او تؤکد الاستحباب ... عاشر شهر شعبان المعظم من السنة الرابعة و الثلاثین بعد المأتین والألف من الهجرة النبویة علی هاجرها الف صلاة و تحیة.
از مقدمه تا پایان صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج شنبه ۸ جمادی الثانی۱۲۵۹ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۴۱۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۸]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۱
همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۱۰۰]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۱۸
آغاز: کتاب مطلق الکسب و الاقتناء مقدمة اعلم ان الکسب جنس تحته أنواع کثیره ولکل نوع متعلق هو ما یکتسب به؛ **انجام:** لم یلتفت الی تکذیبهما ولم یغرم شیئاً ولا شهود الفرع لو لم یرجعا والحمدلله ... .
ازکتاب التجارة تا پایان قضا وشهادات؛ خط: نسخ، کا:رفیع بن محمد علی اصفهانی، تا: ۱۲۵۸ و۱۲۵۹ق؛ مصحح؛ مهر: «یارفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۷]

۳۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۰۸
آغاز: وان شئت کل شهروا ما عن عموم الاخبار فبانها مسوقه لبیان النصیب والقدر المخرج ... یجب فیه الزکوة وهو هنا اول المسئلة؛ **انجام:** والحمدلله والصلوة علی رسول الله صلی الله علیه وآله وخلفاء رسول الله قدتم کتاب الحج من مستند الشیعه فی احکام الشریعة یوم الجمعة سادس عشر شهر رجب المرجب ۱۲۴۱هـ
از زکات تا آخر کتاب حج؛ خط: نسخ، کا:قاسم بن ملا عبدالرحیم کاشانی نراقی، تا:جمعه ۹ ذیحجه ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۹۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۸]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۴۸
از مکاسب تا پایان ارث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۶ رجب۱۲۶۰ق؛ مصحح، محشی از محمد جواد، روی برگ اول آمده: «هو حسبی قد استکتبت لنفسی و انا اقل العباد محمد جواد بن احمد بن محمد مهدی النراقی طاب ثراهما»؛ مهر: «عبده محمد جواد بن احمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۳۵۵گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۵۱-۲۷]

۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۲
آغاز: بسمله. حمدله ... وهی فی اللغة لمعان عدیدة وفی عرف الشرع للمال المعهود المخرج قد یطلق علی اخراجه ایضا؛ **انجام:** ومنها ان نقول اذا نزل منزلا رب انزلنی منزلا مبارکا وانت خیرالمنزلین وان یقول اذا معاین مدینة او قریة اللهم انی اسألک خیرها واعوذبک من شرها اللهم حببنا الی اهلها وحبب صالحی

اهلها الینا ...
زکات تا حج؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن عبدالرحیم کاشانی آرانی، تا: سه‌شنبه ۲۵ صفر۱۲۶۴ق؛ مصحح؛ اهدایی: آیت الله سید محمد علی خوانساری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۸]

۳۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۹۶۵
مبحث طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا:مهدی بن حاج محمد حسن ارانی، تا: ربیع الثانی۱۲۶۴ق؛ از روی نسخه اصلی که به خط خود مصنف بوده؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۵-۵/۲۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** بل یجب بعده لانتفاء العسر حینئذٍ ثم یجب التیمم وبتمامه تم کتاب الطهارة
کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا:رحمت بن ابوالقاسم قمی، تا: ذیقعده۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۲۹-۳۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۸-۴۳۱۱]

۳۸. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** المسالة السادسة یستحب جبر الصلوات المقصورات بذکر التسبیحات الاربع المشهورة فی عقبها ... وظاهر الروایة وان کان الوجوب الا انه لاقایل به فیحمل علی مطلق الثبوت او تاکد الاستجاب اللهم اجبر تقصیرا تنا بعفوک
جلد اول؛ خط: تحریری نازیبا، کا:محمدرضا بن عبدالله آرانی، تا: شعبان۱۲۶۸ق؛ مصحح، محشی از مؤلف و خودکاتب؛ جلد: تیماج، ۳۱۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف مخ]

۳۹. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۵۲
آغاز: کتاب مطلق الکسب والاقتناء مقدمة اعلم ان الکسب جنس تحته انواع کثیرة ولکل نوع منه متعلق هو ما یکتسب به فهذه امور ثلاثه؛ **انجام:** تتمیم اعلم انه قدجرت عادة الفقهاء بذکر حساب الفرائض ... والاشتغال بالاهم اولی و بمحافظة الوقت احری والحمدلله والصلوة علی رسوله وآله ائمة الهدی.
جزء سوم، شامل کتاب المکاسب تا پایان کتاب المیراث؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم آرانی، تا: جمعه ۱۱ شعبان۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف مخ]

۴۰. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۶
آغاز: بسمله کتاب الزکوة؛ وهی فی اللغة لمعان عدیدة وفی عرف الشارع للمال المعهود المخرج و قدیطلق علی اخراجه ایضاً وعلیه یحمل قوله تعالی والذینهم للزکوة فاعلون؛ **انجام:** ومنها ان یقول اذا نزل منزلاً رب انزلنی منزلاً مبارکاً وانت خیر المنزلین وان یقول اذا نفایس مدینة او قریة اللهم انی اسئلک خیرها واعوذبک من شرها ... قدتم کتاب الحج.
جلد دوم و از کتاب الزکوة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا:کاشانی آرانی، ابوالقاسم بن عبدالرحیم، تا: پنج‌شنبه غره ذیحجه ۱۲۷۸ق؛ مهر: «جلال الدین بن محمدعلی ۱۲۵۵» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف مخ]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی المرء ه تری الدم و هو جنب ایغتسل من الجنابه ام غسل الجنابه و الحیض قفاقد ...
تنها طهارت تا باب جنابت؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم، ۱۵۶گ، ۲۰-۲۱سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۲۲۰]

۴۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۰۶/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷ و ۳۰سطر [تراثنا: س۶ش۴-۸۹]

۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۱۷-۲۴/۱۷
آغاز: بسمله کتاب الصلاة ولها معان منها المعروف بین المتشرعة ولیست فیه حقیقة لغویة؛ **انجام:** المسالة الخامسة لا شک ان المعتبر فی القصر و الاتمام حال الفوات دون الفعل ... ولبعض الوجوه الاعتباریة الضعیفة خلافا للمحکی عن والد الصدوق ره والسید والشیخ والاسکافی والحلی
صلاة از آغاز تا صلاة مسافر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: احمدبن محمد مهدی نراقی؛ جلد: گالینگور، ۲۶۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۱۱]

۴۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۵۲
آغاز: بسمله - الحمدلله رب العالمین ... کتاب الزکوة و هی فی اللغة لمعان عدیده و فی عرف الشرع المال المعهود الخرج؛ **انجام:** بعد الانتصاف و لو دخل مکة و یدل علیه ایضاً الاصل.
کتاب زکوة و خمس و صوم و حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط وانجام؛ جلد: مقوا، ۲۰۶گ، ۲۸سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۲-۱۳۰]

۴۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۳۳۱
کتاب زکوة تا اواخر حج (تا قسمتی از زیارت قبر پیغمبر)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (تقریباً سه ورق از اواخر کتاب وقسمتی از کتاب حج افتاده)؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سپهسالار، چهارشنبه ۲۷ ذیحجه ۱۲۹۷ق؛ جلد: مرغش، ۳۸۸گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۵۲۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۰۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۳۳۷]

۴۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۹۷۹
مبحث قضا و شهادة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، قطع: وزیری کوچک [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۶]

۴۷. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا؛ با حواشی «منه دام ظله العالی» [نشریه: ۷-۵۲۲]

۴۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۹۱
آغاز: بسمله کتاب الفرایض و المواریث و فیه خمس مقدمات و ثلاثه مقاصد.المقدمه الاولی فی بیان معناهما و الاصل فی ثبوتهما؛ **انجام:** و لا شهود الفرع و لم یرجعا و الحمدلله و الصلوة علی رسول الله و آله.

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد باقر همدانی نجفی، بی‌تا، جا: نجف اشرف، و بخش قضا و شهادات به خط عبدالله بن حاج ملا محمد تقی قزوینی برغانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۴گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف:–۱۷۵]

۴۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۸۹

جلد دوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف:–۲۲۳]

۵۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۳۳۰

کتاب فرائض ومواریث و مطاعم ومشارب وصید وذباحه؛ بی‌کا، تا: درحیات مؤلف؛ مصحح، محشی از مصنف با عبارت: «منه دامت افاداته»؛ واقف: سپهسالار، جلد:تیماج، ۱۰۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱–۵۲۲]

● **مستند القراء** / تجوید / فارسی

mostanad-ol qorrā'

کویجانی، محمد رحیم، ق۱۰ قمری

kovījānī, mohammad rahīm (- 16c)

اهداء به: وزیر آقابیگا

رساله مختصری است درتجوید شامل چهارده«مقصد» دارای فصول: ۱. تبیین بعضی از فضایل قرآن وتالی آن وشروط تلاوت؛ ۲. تبیین تعوذ؛ ۳. تبیین تبسمل؛ ۴. تبیین موازین حروف وصفات؛ ۵. تبیین وقوف؛ ۶. مدات وقصور؛ ۷. احکام نون مسکنه وتنوین؛ ۸. ادغام؛ ۹. میم مسکنه نزد حروف هجائیه؛ ۱۰. تغلیظ وترقیق لامات؛ ۱۱. تفخیم وترقیق رآت؛ ۱۲. تبیین‌هاآت کنایه وهمزه وصل؛ ۱۳. انواع تلاوت؛ ۱۴. تکبیرات معهودهوبعضی از قصار سور.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۷۲/۵–۳۷/۱۶۲

آغاز: سلاطین اولی الاقتدار وخواقین ذوی الاعتبار وتابعین وانصار ... احوج عباد الله الجانی محمد رحیم کویجانی را بخاطر خطور نمود که منتظم ... رساله تجوید جدید مسمی بمستند القرا درتوضیح وتنقیح قواعد تلاوت وضوابط قرائت ترتیب وتألیفنموده؛ **انجام:** ومرغب تضاعیف تلاوة است نعم قول الشاعر تمثیلاً: اعد ذکر نعمان لنا ان ذکره هو المسک ماکروته یتفوع ولیکن هذا آخر الرسالة ولنقصر علیه احمدلله الذی وفقنی فی الافتتاح والاختتام ... صلاة تملا الارض والسماء تمت الکتاب

خط: نستعلیق، کا:الله بداشت ولد محمد ساکن کیک پاشاکی، تا: سه‌شنبه ۸ جمادی الثانی۱۰۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۴۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸–۴۳۱۲]

← مستند نراقی > مستند الشیعة فی احکام الشریعة

● **مستوجبة التشریف بتوضیح شرح التصریف** / صرف / عربی

mustawjibat-ut tašrīf bi-tawḍīḥ-i š.-it taṣrīf

ابن حنبلی، محمد بن ابراهیم، ۹۰۸ – ۹۷۱ قمری

ebn-e hanbalī,mohammad ebn-e ebrāhīm(1503 - 1564)

وابسته به: شرح العزی فی التصریف = شرح التصریف = شرح تصریف الزنجانی؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲–۷۹۲)

حاشیه‌ای است به قول بر شرح تفتازانی بر تصریف زنجانی در صرف.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۷۷

آغاز: بسمله نحمد من بتوفیقه تصریف المبانی علی النحو الصحیح و بتمکینه ایضاح المعانی بالمنطق الفصیح؛ **انجام:** والحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله.

خط: نستعلیق مخلوط بنسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی به لفظ «منه رحمه الله»، منقول از نسخه اصل، مقابله شده با آن؛ واقف: درة السلطنه ملک زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: مقوا، ۷۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۲–۴۳۶]

← مستوجبة المحامد > شرح ترکیب خاتم ابی حامد الغزالی
← مستوجبة المحامد فی شرح خاتم ابی حامد > شرح ترکیب خاتم ابی حامد الغزالی
← مستورات > منقبة الجواهر

● **المستورة = اتحاد العقل و العاقل و المعقول** / فلسفه / عربی

al-mastūra = ittiḥād-ul ‘aql wa-l ‘āqil wa-l ma‘qūl

قاینی، کافی بن محتشم، ق۱۱ قمری

qāyenī, kāfī ebn-e mohtašam (- 17c)

کافی بن محتشم قاینی شاگرد میرفندرسکی چنان که همان ضیاء الدین محمد علوی حسینی در هامش می‌نویسد و می‌گوید که «مؤلف در این رساله اصولی آورده که در سخنان میر آمده و در رساله صناعیه او دیده می‌شود چنان که من از استادم آخوند مولانا موسی طوسی [گویا پدر محمد مؤلف رسالة فی النفس نسخه ادبیات تهران ش ۲۶۰ کرمان ص ۱۰۹ فهرست] شنیده‌ام». در این رساله از اثولوجیای ارسطو عباراتی آمده است و از اسکندرا فریدوسی و فرفوریوس. با این عناوین: فصل ۱. فی ان صورة المعلول یجب ان تکون حاصلة عند علته ...؛ فصل ۲. فی ان العلل مع العاقل و معقوله متحد ...؛ فصل ۳. فی ان المعلولات کیف صدرت عن عللها العالیة ...؛ فصل ۴. فی ان الواجب جل جلاله عقل لذاته و عاقل لذاته و معقول لذاته ...؛ فصل ۵. فی ان الواجب بم یعقل الاشیاء من ذاته من غیر ان یدخل فیه زمان و تغیر ... .

آغاز: بسمله، الحمد لله ... و بعد فانی ارید فی مقالتی هذه ان أبین ۱. ان صورة المعلول تجب ان تکون خاصلة عند علته علی وجه

اشرف ۲. و ان العقل مع العاقل و معقوله متحد ...
انجام: خاتمة المقالة یا سیدی و رب عقلی انی لما فهمت من کتب الفیلسوف ان الحسن الحق هو الکاین فی باطن الشیء لافی ظاهره ... تفحصت بقدر طاقتی ... و رسمت هذه المقالة و سمیتها بالمستورة ... و جعلتها تحفة لمجلسک ... فالق بصرک الیها فان طابق رای الفیلسوف فاعلمنی حتی افسر تمام کتابه المعروف بالحکمة الخاصة و ان زل فیها قدم فکری و نظری فاهدنی الحق فان الحق احق بالاتباع. ولیکن هذا آخر مقالتنا فی هذا اللباب و الحمدلله وحده و الصلاة علی رسوله و آله الطاهرین وقد عملها و رسمها احوج خلق الله الیه کافی بن محتشم بن عمید بن محمد بن شهنشاه القاینی سنه ۱۰۲۶
چاپ: در رسائل عرفانی و فلسفی حکیم قاینی (تهران، انتشارات علمی فرهنگی)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۸۱/۳-ف
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۲۶ق؛ محشی از میرضیاء الدین به خط خود او؛ ۱۰گ (۴۰پ-۴۹پ) [فیلمها ف: ۱-۷۴۶]

● المستوفی فی اسماء المصطفی = شرح اسماء النبی (ص) / گوناگون / عربی

al-mustawfā fī asmā'-il muṣṭafā = š.-u asmā'-in nabī

ابن دحیه، عمر بن حسن، ۵۴۴ - ۶۳۳ قمری

ebn-e dehīya, 'omar ebn-e hasan (1150 - 1236)

کتاب مفصلی است درشرح اسامی مبارک حضرت پیامبر (ص). مؤلف اسامی شریفه را به ترتیب حروف تهجی آورده وشرح نموده است. مؤلف کتاب دیگر دارد به نام«نهایة السئوال فی خصایص الرسول»؛ نسخه‌های خطی از «شرح اسماء النبی (ص)» درهند موجود است.
آغاز: بسمله، قال الشیخ الامام مجد الدین ابوالخطاب عمر بن حسین بن علی ... الحمدلله الذی وعد وفا و افضل ...
[معجم ماالف عن الرسول ص ۳۹؛ میراث اسلامی ایران، دفتر هفتم، ص ۴۷۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال النبی صلی الله علیه وسلم وهن شر غالب لمن غلب
موجودی تا حرف سین می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ ۱۶۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۸]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۰۶-۳۲/۱۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال النبی صلی الله علیه وسلم و هن شر غالب لمن غلب
این نسخه عکسی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: بسیار کهن؛ جلد: گالینگور، ۱۷۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰ سم [ف: ۵-۲۴۰۴]

● المستیقظ / بهائیت/ عربی

al-mustayqiẓ

میرزا یحیی

mīrzā yahyā

نگارش یکی از بابیان است که در رد گفته‌های بابی دیگری به نام اسدالله خوئی که خزعبلاتی می‌ساخته و مردم را به خود دعوت می‌کرده، نوشته شده و نگارنده قطعه‌هایی از نوشته‌های میرزا علی محمد باب را برای تثبیت عقیدت خود نقل کرده است.
آغاز: حمدا لمن عرف نفسه بنفسه و وصف ذاته بذاته و خلق الخلق کیف شاء واراد و بعث الیهم من رسله و صفوته
انجام: ان ماواهم نار جهنم و هم فیها یحضرون الا لعنة الله علی القوم الظالمین و الحمدلله رب العالمین.

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۷۷
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:محمد صادق یزدی، تا: ۱۲۸۰ق؛ اهدایی: اخوان مصلایی؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۹سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۵-۱۸۳۰]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۷۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج [رایانه]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۴
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه وزیری ش ۳۸۷۷ ذکر شد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:شیخ احمد روحی و میرزا آقاجان، بی‌تا؛ با صورت چند تقریظ بر کتاب بدون ذکر نام نویسنده آنها و از آنها برمی‌آید که نام مؤلف محمد است؛ ۱۸۸گ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱-۳۵۲]

← مسجد الاقصی > المستقصی فی فضائل مسجد الاقصی

● مسجد جامع اردستان / تاریخ / فارسی

masjed-e jāme'-e ardestān

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق۱۴ شمسی

šafī'ī ardestānī, morteza ebn-e ahmad (- 20c)

رساله حاضر در تاریخچه و چگونگی شکل‌گیری بنای مسجد جامع اردستان است که مؤلف به توصیف آن پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۱۳

آغاز: معماری یکی از شاخه‌های مهم فنون و هنر تمدن بشری است، در میان شاخه‌های معماری ساخت بناهای مذهبی از جایگاه ویژه ای برخودار است؛ **انجام:** در خاتمه جا دارد کهاز برادرعزیزم مهدی شفیعی اردستانی که مرا مشوق در تهیه مطالب این مجموعه بوده و بدرخواست او هزینه تکثیر مجموعه را بعهده گرفته اند سپاسگزاری نموده و از خداوند بزرگ توفیق و نیک بختی برای ایشان خواهانم.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲۰ اسفند ۱۳۷۷ق، جا: تهران؛ با فهرست تألیفات مؤلف در چند برگ، چند تصویر از مسجد مورد نظر ضمیمه رساله؛ جلد: مشمعی، ۴۳گ، ۹سطر (۱۴/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۲-۵۴۰]

← مسجد جامع گوهرشاد ⟨ توصیف مسجد جامع مشهد

● **مسجد جامع یزد** /- فرانسوی

masjed-e jāme‘-e yazd

سیروکس

sīrūks

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۹۱-ف

نسخه اصل: چاپ پاریس در ۱۹۴۷؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۱۱]

← مسجد الحرام ⟨ حقیقت و چگونگی و کیفیت مسجد الحرام
← مسجد میدان ⟨ وقفنامه مسجد جامع عمادیه
← مسح الرجلین ⟨ تحریر کلام لتقریر مرام

● **مسح الرجلین فی الوضوء** / فقه / عربی

masḥ-ur rijlayn fi-l wuḍū’

جمال الدین

jamāl-od-dīn

رساله کوتاهی است در اثبات وجوب مسح پاها در وضو بنابر مذهب امامیه که مؤلف به‌درخواست بعضی از اخوان خود نگاشته است. مؤلف در آن متعهد می‌شود که در این مسأله کتاب جداگانه‌ای تألیف نماید و از کتاب «مطالع الانوار» خود که در اثبات امامت ائمه علیهم السلام نوشته با این عبارت یاد می‌کند: «و قد اثبتنا امامة الاثنی عشر فی کتاب مطالع الانوار و هی کتاب مفرد فی امامتهم یبلغ نیفا و ثلثین جزءا». در الذریعة (۲۱: ۱۷-۱۸) چند رساله با عنوان «المسح علی الرجلین» معرفی شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۹۲/۶

آغاز: قال الامام العالم الفاضل جمال الملة و الدین ... هذه مسئلة وجیزة فی بیان وجوب مسح الرجلین فی الوضوء علی ما ذهب الیه علماء اهل البیت علیهم السلام؛ **انجام:** و ایضا فاخبارنا موافقة لظاهر القرآن و اخبارهم مخالفة له فیکون الرجحان من جانبنا و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب تم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲گ (۳۲ر-۳۳پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۸-۴۱۸]

● **مسح الرجلین فی الوضوء** / فقه / عربی

masḥ-ur rijlayn fi-l wuḍū’

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۰۰/۷

آغاز: بسم الله ... الحمد لله علی نعمائه و ارقاده و الصلوة علی سیدنا محمد النبی و آله و خلص اصحابه و احفاده و بعد فانی لما رایت الباری جل و عز، ذم التقلید فی کتابه المجید لقوله تعالی حکایة عن الکفار ... و مسئلة المسح علی القدمین مما قد جادل فیها قوم بالمحال و هی من مسائل المهمة لتعلقها بالصلوة التی هی افضل الاعمال؛ **انجام:** و تلامیذه المجتهدون کانوا نحو اربعمائه مجتهد احدهم ابو حنیفه ... تبعه قال هو علی الحق بعد شبهه و لکن مذهبه لم یتصل کما تصل مذهب الائمة الاربعة ... اصلحک الله قولک لم یتصل.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:-۱۴۴۱]

● **المسح علی الخفین** / فقه / عربی

al-masḥ ‘ala-l xuffayn

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

تاریخ تألیف: شعبان ۴۱۵ق

در این مسئله مختصر استدلال می‌شود بر عدم جواز مسح و وضو را روی کفش چنانچه اهل سنت این مسح را جایز می‌دانند. این مسأله از خراسان پرسیده شده است.

آغاز: املاء سیدنا الشریف المرتضی ذی المجدین رضی الله عنه فی شعبان ... جواباً عن مسألة وردت من خراسان فقال: الشیعة الامامیة تنکر المسح علی الخفین و تبدع فاعله و تخطیه و خالف فقهاء العامة فی ذلک و اجازوا المسح علی الخفین.

انجام: و بدل ایضاً علی صحة ما ذهبنا الیه ان الشیعة الامامیة مطبقة علی انکار المسح علی الخفین و هی عندنا الفرقة المحقة التی من جملتها الامام المعصوم و قولها حجة لا یجوز العدول عنه.

چاپ: ۱۴۲۲ق همراه مسائل المرتضی تحقیق و چاپ شده؛ ضمن الرسائل الشریف المرتضی، قم، دار القرآن الکریم، ۱۴۰۵ق، تحقیق سید مهدی رجائی،الجزء الثالثة،ص ۱۸۱-۱۸۵

[الذریعة ۳۹۳/۲۰، الذریعة ۳۹۳/۲؛ مسائل المرتضی، بیروت، ۱۴۲۲ه، ۲۱-۲۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۹۶/۳
خط: نسخ، کا:صالح بن محمد بن عبد الاله سلامی، تا: ۹۹۵ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۹۱پ-۱۱۲ر)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۸-۸۹]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۳/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۵۲پ-۵۳پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۲-۷۴۸]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۰/۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جا: خراسان؛ ۲گ (۱۶۵-۱۶۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۴سم [ف: ۲۸-۵۶۹]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۲/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:میرزا عبدالله افندی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۲گ (۱۵پ-۱۶ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۸-۵۱]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷/۳۲عکسی
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه آستانقدس رضوی، ش ۲۱۵۰۹ض؛ خط: نسخ، کا:سید احمد بن محمد رضا حسینی صفایی خوانساری، تا: ۱۳۲۹ق؛ مصحح، محشی از کاتب و غیر او، رکابه‌دار؛ ۲۲سطر [عکسی ف: ۴-۳۹۱]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۰۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، از روی نسخه خزانه غرویه که نسخه‌ای قدیمی و صحیح بوده، رکابه‌دار، مصحح؛ ۳ص(۱-۳)، ۱۷سطر [میراث شهاب: س۱۸ش۱-۴۰]

● المسح علی الرجلین = الرد علی النسفی / فقه / عربی
al-masḥ ʻala-r rijlayn = ar-radd ʻala-n nasafī
مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ - ۴۱۳ قمری
mofīd, mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)
مناظره‌ای است بین شیخ مفید و ابوجعفر نسفی عراقی در موضوع مسح پاها و چگونگی وضوی پیامبر (ص). دراین مناظره شیخ بادلایل متقن واستوار خویش نامبرده رامجاب و مسأله را مستدل ساخته است.
آغاز: بسمله، سأل بعض اهل مجلس الشیخ ابی عبدالله محمد بن محمد بن النعمان رضی الله عنه ابا جعفر المعروف بالنسفی العراقی فقال له ما فرض الله تعالی من الوضوء فی الرجلین فقال غسلهما فقال ما الدلیل علی ذلک ...
انجام: بطلان ماتعلقوا به فی تأویل کلام امیرالمؤمنین علیه السلام و دلیل صحة ما ذکرناه منه و الحمدلله ...
[الذریعه ج ۱۰- ۲۳۰؛ نجاشی ۲۸۳؛ الفهرست طوسی ۳۱۴؛ ریحانة الادب ج ۴-۵۸؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۰۰/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۲۴پ-۱۳۰ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱-۹۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸/۱۹ خوئی
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۱ص (۲۴۳-۲۷۳) [ف: ۷-۱۳۰]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۵/۱۶
خط: نسخ، کا:عبدالحمید بن محمد مقیم خطیب عبدالعظیمی، تا: ۱۷ ربیع الثانی۱۰۵۶ق؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۱۲۰پ-۱۲۷پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۱-۲۸۵]
۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۱/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا وضوء لفظ شرعی یخص بنوع الوضوء دون ما عداه
خط: نسخ، کا:محمد قاسم بن شجاع الدین نجفی، تا: ۱۰۶۷ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن، ۱گ (۱۷ر-۱۷پ)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۴/۸سم [ف: ۹-۱۵۵]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱۱/۲
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه مرتضوی - مشهد مقدس؛ خط: نسخ، کا:عزیز الله بن عبدالعلی فراهانی، تا: ۱۰۷۴ق؛ ۱۲ص (۵-۱۶) [عکسی ف: ۷-۲۰۱]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۱۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۰] و [ف: ۲۱-۱۳۲۲]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۳/۱۰
آغاز: تفصیل ما ربح ؟ علیه الکلام فی قول أمیر المؤمنین علیه السلام هذا وضوء من لم یحدث
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲گ(۱۲۲ر-۱۲۳ر)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱-۲۶۸]

● المسح علی الرجلین = المسح علی القدمین / فقه / عربی
al-masḥ ʻala-r rijlayn = al-masḥ ʻala-l qadamayn
عاملی، حسین بن عبدالصمد، ۹۱۸ - ۹۸۴ قمری
ʻāmelī, hoseyn ebn-e ʻabd-os-samad(1513 - 1577)
در انتساب این رساله اختلاف است در بسیاری از فهارس رساله ناشناس آمده و در برخی از شیخ بهائی دانسته شده و در برخی از پدر شیخ بهائی و با انتساب به پدر شیخ بهائی نیز چاپ شده

است. در رساله حاضر، حکم مسح پا در وضو را ــ که مورد اختلاف امامیه و اهل سنت است ــ بررسی و بر وجوب مسح پا و جائز نبودن غسل آن استدلال نموده است و آرای سنت را از کلمات خودشان با قرآن و سنت سنجیده و نشان می‌دهد که آنان در بند تقلید فتوای مذهب خود گرفتار و قادر به اجتهاد آزاد در فهم قرآن و سنت نبوده‌اند. در پایان مناظره‌ای میان مؤلف و یکی از علمای اهل سنت آمده که به موضوع رساله ارتباطی ندارد.

آغاز: الحمدلله علی نعمه و ارفاده و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد النبی الامی ... و بعد فانی لما رأیت الباری عزوجل قد ذم التقلید فی کتابه المجید بقوله «انا وجدنا آبائنا علی امة و انا علی آثارهم مقتدون» علمت انه لیس حجة عنده حیث ان کل فرقة حتی من الکفار یقلد سلفها و یعتقد فیهم العلم و الصلاح و علمت ان المنجی عنده هو النظر و الاستدلال و ترک الهوی.

انجام: انجام المسح علی الرجلین: و کان عبدالله بن عباس یقول الرزیة کل الرزیة ما حال بیننا و بین کتاب نبینا

چاپ: در گنجینه بهارستان، بخش فقه و اصول، دفتر اول، به کوشش حسنعلی علی اکبریان، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۱ش، با عنوان «رسالة فی ذم المجتهدین».

[دنا ۵۴۸/۹ از شیخ بهائی (۳ نسخه)؛ الذریعة ۱۷/۲۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۰۴۲

آغاز: فالغسل مذهب فقها الاربعه و اتباعهم و المسح مذهب ائمة اهل البیت؛ **انجام:** و من علینا و علیکم بالتوفیق و عصمنا الله و ایاکم عما یوجب الضلالة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوا، ۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۴۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۸۷/۱۰

آغاز: برابر**انجام:** بالعطف علی محل الرؤس، فانه اقرب و افصح من عطفها علی البعید کما تقرر ... و السلام علی من اتبع الهدی

خط: شکسته نستعلیق، کا:شهاب الدین حسین بن ناصرالدین حسین حسنی حسینی جعفری دیباجی، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۳گ (۴۱پ-۴۳پ)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۰، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۳-۲۷۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۶۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فعلیه بیانه لتوازن بین الدلیلین و نعمل بارجحها و الله تعالی ولی التوفیق کتبها محمد سعید بن محمد رضا وزیر سابق پست فی المشهد المقدس المعلی. سنه ۱۱۳۴هـ

خط: نستعلیق خوش، کا:محمد بن محمد رضا وزیر سابق پست، تا: ۱۱۳۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱ص (۱۲۳-۱۵۵)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۷-۳۴۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۱/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا شبهة ان الحق یقبل و اتباعه یحتاج الی مزید انصاف و ترک الهوا و التقلید المألوفین اللهم اکفنا شرور انفسنا و سیئات اعمالنا ... آمین یا رب العالمین.

در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۱۳۷پ- ۱۴۷پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸-۲۶۶]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۸۲۹/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و العمل بما تحبه و ترضاه انک قریب مجیب ... یا ارحم الراحمین

در فهرست از شیخ بهائی دانسته؛ بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۵۳ر-۱۵۹پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵-۵۶۶]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۷۸/۴

آغاز: برابر

در فهرست از شیخ بهائی دانسته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۶۸۱]

← المسح علی القدمین ← المسح علی الرجلین

● مسخ در امتهای پیشین /- فارسی

masx dar ommat-hā-ye pīšīn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۱/۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۷۹پ-۸۰پ)، سطور چلیپا (۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۵۱۴]

● مسخره و مضحکه / طنز / فارسی

masxare va mazhake

به‌طوری‌که از نام آن پیداست مندرجات آن حکایات هزل و رکیک است. مؤلف از خود نام نبرده ولی آنچه مسلم است از درباریان ناصرالدین شاه قاجار بوده، و این کتاب را از نظم و نثر دیگران تألیف کرده است که:«شاید روزی به مسامع باریافتگان انجمن حضور ساطع النور اعلیحضرت قدر قدرت گردون مهابت گیتی نهمت دریاهمت شاهنشاه اسلامیان پناه برسد، و ازتأثیر نظر کیمیا اثر او خاکستر وجودش گوگرد احمر گردد». قسمت اعظم مندرجات این کتاب مأخوذ است از «ماءالحیوة» که ترجمه فارسی رجوع الشیخ الی صباه است و بقیه از مضحکات سعدی و لطایف و ظرایف عبیدزاکانی و لطائف الطوائف فخر الدین علی صفی بیهقی و زهرالربیع سید نعمة الله جزایری و پریشان قاآنی و یخچالیه میرزا محمد علی بهار اصفهانی اقتباس شده، و متضمن دو حکایت عصری ازمیرزا هاشم رونق اصفهانی شاعر نیمه دوم قرن سیزدهم هجری نیز هست.

آغاز: بر حریفان ظریف و ظریفان حریف که بزم آرای محفل نشاط.
انجام: بهر قسمتی که یاد دارد جماع بدهد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۰۶گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۷-۸۲۹]

● **مسدس منشور شاهنشاه آریامهر** / خط / فارسی
mosaddas-e manšūr-e šāhanšāh ārīyā-mehr
آذربد، افضل الدین، ۱۲۸۷ شمسی
āzarbod, afzal-od-dīn (1908 -)
مجموعه‌ای است از خوش‌نویسی با انواع خطوط با رنگ‌های مختلف و تصویر تاج محمد رضا پهلوی و همسرش و اشعاری در تعریف و تمجید از محمدرضا پهلوی با اشعاری از عباس شهری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۶
کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۶ش؛ جلد: مخمل، ۳۶گ، اندازه: ۲۴×۲۴سم [ف: ۳۴-۵۸]

● **مسرة الشیعة = قصة غزوة السبع حصون (ترجمه)** /
تاریخ معصومین / فارسی
masarrat-oš šī‘a = qessat-o qazvat-es sab‘ hosūn (t.)
کتاب قصة غزوة السبع حصون، روایت ابوالحسن احمد بن عبدالله بن محمد بکری واعظ بصری است. وی از داستان‌پردازان روایات مذهبی و از عالمان اوایل قرن دهم هجری است. در آن کتاب دلاوری‌های حضرت امیرالمومنین علی (ع) در فتح قلعه‌های هفت‌گانه هضام بن جحاف باهلی را که به صورت داستان پردازش شده، آورده است. نسخه موجود، ترجمه‌ای است از آن کتاب که در عصر سلطنت سلطان حسین صفوی، ترتیب یافته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۶۸
آغاز: بسمله، حمد بی حد و سپاس بی قیاس، واحد خلاقی را سزد که به قدرت کامله و مشیت شامله، هفت طبقه آسمان را، با زمین و آنچه در اوست، به شش روز بیافرید؛ **انجام:** و تجدید اسلام خود نمودند، در غایت سرور و فرح، در خدمت رسول الله (ص) بودند، تا در وقت ضرورت جهاد نمایند.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ واقف: میرزا جلال الدین، ۱۲۵۲ق؛ جلد: مشمع، ۲۵۸گ، ۱۵سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۳۷-۱۴۴]

● **مسرح الفؤاد** / تراجم / فارسی
masrah-ol fo’ād
شهابی، محمود، ۱۲۸۲ - ۱۳۶۵ شمسی
šahābī, mahmūd (1903 - 1986)
در شرح احوال میرداماد و عقاید او.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۲۴
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ خریداری از کیومرث محمودی [رایانه]

● **المسرع فی شرح مختصر الممتع** / ریاضیات / عربی
al-musri‘ fī š.-i muxtaṣar-il mumti‘
ابن هائم، احمد بن محمد، ۷۵۳؟ - ۸۱۵ قمری
ebn-e hā’em, ahmad ebn-e mohammad(1353 - 1413)
وابسته به: الممتع فی شرح المقنع؛ ابن هائم، احمد بن محمد (۷۵۳-۸۱۵)
تاریخ تألیف: جمعه ۱۸ جمادی الاول ۸۱۰ق؛ محل تألیف: مسجد الاقصی
گزارشی است از برگزیده خودش در ۵۹ بیت از قصیده خودش در جبر و مقابله.
[مخطوطات مصوره ۱۲۸؛ ریاضی ظاهریه ۹۵ تا ۹۷]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۳۷/۲
خط: نسخ و نستعلیق، کا:بدرالدین محمد بن محمد مناشیری شافعی، تا: جمعه ۱۱ شوال۱۰۵۲ق؛ جلد: میشن، ۸گ (۴۲پ-۴۹ر)، ۱۸و ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۶-۴۱۵]

● **المسرودة فی العقود و الایقاعات و النیات** / فقه / عربی
al-masrūda fi-l ‘uqūd wa-l īqā‘āt wa-n nīyyāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۰/۱۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۲گ (۱۸۸پ- ۱۹۹پ) [مختصر ف:-۴۱۶]

● **المسطح السنی فی الرد علی المنسطح الدکنی** /
فلسفه / عربی
musaṭṭaḥ-us sanī fi-r radd ‘ala-l munsaṭiḥ-id dakanī
حسینی اصفهانی، عبدالعظیم بن علیرضا، ق۱۳ قمری
hoseynī esfahānī, ‘abd-ol-‘azīm ebn-e ‘alī-rezā (- 19c)
تاریخ تألیف: ۲۲ شوال ۱۲۲۸ق
گفتگو و رد ایرادی است بین مؤلف و یکی از عماء حیدر آباد هند که در این کتاب به نام «المسطح الدکنی» نامیده شده است. اصل این گفتگو بحثی بود درباره ربط حادث به قدیم که دکنی بر مؤلف خرده گرفته و مؤلف پاسخ گفته و دکنی بر پاسخ

مؤلف ردی نگاشته و رساله حاضر پاسخ به رد اوست. گفته‌های دکنی با عنوان «قال» و پاسخ لنجانی با عنوان «قلنا» می‌باشد و طرفین بر یکدیگر حمله بسیار کرده‌اند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۴۰

آغاز: الحمدلله الذی دمر أعداء العلوم تدميراً و دمدم علی المعاندين و المتعصبين بذنبهم و كان بذنوب عباده خبيراً؛ **انجام:** و مع ذلك فهو حكمة كله فخذ ما آتيتك و كن من الشاكرين ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی گویا به خط مؤلف؛ جلد: مقوایی، ۴۲گ، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۱۰–۱۳۶]

● **المسطور فی رق منشور** / ادبیات / فارسی

al-mastūr fī reqq-en manšūr

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ – ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412 - 1479)

به نثر و نظم عرفانی
آغاز: ای فرزند یک لحظه بنده‌واربنشین و خاموش باش تا بزرگی ...
[فهرستواره منزوی ۸۸۰/۸]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۷۶/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۷۰گ (۱پ–۷۰پ) [ف: ۱۱–۲۹۱]

● **المسطور فی شرح الرق المنشور** / کلام و اعتقادات / عربی

al-masṭūr fī š.-ir riq-in manšūr

حسینی حائری، مهدی بن خلیل، ق۱۴ قمری

hoseynī hā'erī, mahdī ebn-e xalīl (- 20c)

وابسته به: الرق المنشور فی معراج نبينا المنصور؛ کشفی، جعفر بن ابی اسحاق (۱۱۸۹–۱۲۶۷)
شرحی است مزجی و متوسط بر رساله «الرق المنشورلبیان معراج نبینا المنصور» تألیف سید جعفر بن ابی اسحاق کشفی دارابی، و در آن به شبهاتی که حول معراج نبی اکرم بوده پاسخ گفته و از اقوال مختلف گرد آوری شده است
[الذریعه ۳۱۱/۲۶شماره ۱۵۶۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۵۱

آغاز: الحمدلله الذی أراد فأمر و أمر فقدر و قدر فاظهر و أظهر فدبر فکانت جواهر اولية و اجراماً علوية؛ **انجام:** و التأمل فيه قال ارسطاطاليس فی اثلوجيا و صورة ما نقل عنه فی هذا المقام قوله ليس بين ...
نسخه اصل: کتابخانه سید هبة الدین شهرستانی–کاظمین؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۵۲ص
[عکسی ف: ۵–۳۱۷]

● **المسعار فی الاسعار** / متفرقه / فارسی

al-mes'ār fe-l as'ār

تبریزی، محمد زمان بن کلبعلی، ق۱۲ قمری

tabrīzī, mohammad zamān ebn-e kalb'alī (- 18c)

تاریخ تألیف:پنج‌شنبه سلخ ذیقعده ۱۱۲۷ق؛ محل تألیف: اصفهان (مدرسه شیخ لطف الله)
درباره ترقی و تنزل نرخ‌ها؛ در یک «مقدمه» و سه «فصل» و «خاتمه»: مقدمه در آنچه لغویین گفته‌اند در ترکیب سعر؛ فصل ۱. در آنچه متکلمین ذکر کرده‌اند در تحقیق آن؛ فصل ۲. در سبب اختلاف اسعار و وجه گرانی و ارزانی قیمت‌ها به نحوی که در قرآن مجید آمده؛ فصل ۳.ذکر اقوال فقها و اختلاف ایشان در باب نرخ قرار دادن و آنچه به گمان اقرب است؛ خاتمهدر مسائل و مباحث متفرقه که مناسب است از برای وضع رساله.
آغاز: بسمله. زهی از خطب نرخ عنبر شکیته قدت سرو را دست بر چوب بسته حبذا خالقی بی همتا که بدهقانی کرم بی‌منتهایش. **انجام:** از جهت نهایت اختصار که در این رساله عجاله ملحوظ است بهمین مقدار اکتفا می‌شود و قد فرغ منها مؤلفها ... شیخ لطف الله لارجت مهبطا للفيوضات الربانية و الفتوحات الرحمانية.
[فهرستواره منزوی ۸۸۰/۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۴۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا:قاسم چولدوزی، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۳–۶۵۰]

● **المسعدة = ترتیب السعادات = مراتب السعادات** / اخلاق / عربی

al-mis'ada = tartīb-os sa'ādāt = marātib-os sa'ādāt

ابن مسکویه، احمد بن محمد، ۳۲۰ – ۴۲۱ قمری

ebn-e meskavayh, ahmad ebn-e mohammad (933 - 1031)

مختصری است درباره تعریف سعادت بر مذهب حکما و بیان طرق رسیدن به سعادت و مراتب آن، که به درخواست بزرگی نگاشته شده است. این رساله با نام‌های: ترتیب السعادات و منازل العلوم، ترتیب السعادات، ترتیب، الرسالة المسعدة، المسعدة، و السعادة در منابع آمده است و با این‌که سجستانی در فهرست آثار مسکویه ترتیب و مسعده را دو اثر جدا آورده، ولی وحدت متن در منابعی که از این دو نام استفاده کرده‌اند، گزارش اورا

دچار تردید می‌کند. موضوع آن سعادت است که سعادت چیست و درجات آن چگونه است و راه رسیدن به سعادت کدام است و چگونه می‌توان به سعادت آخروی رسید که بالاترین سعادت‌هاست؟. او با طرح چنین پرسش‌هایی، با اصول فلسفه ارسطویی پاسخ می‌دهد و تأکید می‌کند که وصول به سعادت جز از راه پرورش جان و خرد ممکن نمی‌باشد. لذا راه و رسم تحصیل دانش و کمال را بر پایه آموزه‌های ارسطویی گزارش می‌کند و به طبقه‌بندی و یا درجه‌بندی آثار او می‌پردازد و توضیح می‌دهد که چگونه می‌توان از همین طریق به فرزانگی و از آنجا به سعادت برین دست یافت.

آغاز: الحمدلله الذی عم خلقه بنعمه و خص اولیائه بخصائص قسمه أحمده علی ما افاض من حکمه و أسأله ایزاع الشکر علی منه ... و بعد فحقیق علی من خصه الله بالهمة العلیة و وفر حظه من صحة الرویة و جعب لنفسه فی کل فضیلة قدم صدق و ضرب لرأیه سیما فی کل حق ان یسموا ما سما الیه الاستاذ اعانه الله علی درک الحقائق و سهل الیه سبل المطالب ... و انا مبتدئ بعون الله تعالی و اذکر السعادة الموضوعة للانسان ما هی؟ و کیف هی؟ و ما السعادة التی تشترک فیها الناس من حیث هم ناس؟ ...

انجام: و قد عملت فیه علی حالی کلا ما اجتهدت فیه ان یلوح منه اعلی ما یمکن و افردته فی جزء و اذا حصل هذا الجزء بحضرته و کرر فیه طرفه و استدعی ما یلیه و علمت ان له موقعا حملته اولا بمشیئة الله و حوله و قوته. تمت الرسالة بحمد واهب العدالة و العاصم من الضلالة و صلی الله علی محمد و آله و اهل بیته اجمعین.

چاپ: مشار عربی، ص۱۸۰؛ در حاشیه «مکارم الاخلاق» طبرسی و «مبدء و معاد» ملاصدرای شیرازی در سال ۱۳۱۴ ق به چاپ سنگی رسیده است؛ در گنجینه بهارستان، بخش حکمت، تابستان ۱۳۷۶ش، کتابخانه مجلس، به کوشش دکتر ابوالقاسم امامی چاپ شده؛ ایران، سنگی، ذیقعده ۱۳۱۴، وزیری، ۴۱ص(صص۴۲۲-۴۶۲) در هامش؛ دارالخلافه طهران، ۱۳۱۴ق، ۱۹ص(مکارم الاخلاق: صص۲۵۵-۲۷۳) در هامش

[الذریعه ۶۶/۴ و ۳۶۹/۱۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۷۰/۴

آغاز: بسمله، الرساله المعنونه بالمسعدة من کلام الاستاد الحکیم اب علی مسکویه اعلی الله درجه؛ **انجام:** کالسواد و البیاض و الخیر و الشر العفة ذم النفس الشهوانیه عما تدعوها الیه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ضمیمه ش ۲۶۹۷۰ [رایانه]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۱۶/۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۷گ (۵۵پ-۶۱پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۶-۳۶۸]

۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۶۵/۱۱ر

بی‌کا،تا:قرن۱۳؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [رشت و همدان: ف:-۱۱۹۵]

۴. رشت؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۵/۹ر

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۳۸۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۰۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**فاذا تصورت النفس بحقایق الامور عقلها عقلاً تاماً فاذا عقلها تصورت.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۵ص (۱-۳۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۵-۱]

● **المسعود** / منطق / عربی

al-mas‘ūd

وابسته به: آداب البحث و المناظرة؛ سمرقندی، محمد بن اشرف (-۷)

شرح کتاب آداب الحبث محمد سمرقندی.

اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۱۰/۳

خط: نسخ، کا:احمد علی بن حسین، تا: ۲۳ محرم۱۰۰۷ق؛ ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف:-۷۳]

← مسعود نامه ≻ فتحنامه حسام الملک

← مسعود نامه ≻ تاریخ منظوم الهامی

● **مسعود نامه** / شعر / فارسی

mas‘ūd-nāme

کاشانی، فتح الله بن محمد کاظم، ق۱۴ قمری

kāšānī, fath-ol-lāh ebn-e mohammad kāzem (- 20c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۶۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ محرم۱۲۹۹ق، برای یکی از بزرگان؛ ۵۳گ، ۱۷سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶-۲۱۰]

● **مسعود نامه** = **داستان عزیز شاه و مسعود شاه** / داستان / فارسی

mas‘ūd-nāme = dāstān-e ‘azīz šāh va mas‘ūd šāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴۳-ف

نسخه اصل: بادلیان Add. 71484؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پایان ربیع الاول۱۲۰۶ق [فیلمها ف: ۱-۱۹۴]

● **مسعود و گلندام** / داستان / فارسی

mas‘ūd va golandām

داستان نسبتاً مفصلی است به صورت افسانه‌ای که حکایت مسعود ودلدادگی او به گلندام.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۴۹/۱-۱۶/۱۵۹

آغاز: از لطف وکرم خود فرزندی به ما عطا کند القصه وضو ساختند وآن شب گریه وزاری بسیار کردند جناب حضرت الله تعالی دعای ایشان مستجاب کرد؛ **انجام:** وخوش می‌گذرانید تا وقتی که وداع حق را اجابت فرمود غرض از ایراد این حکایت آن بودکه بدانی آنچه تقدیر شده تدبیر نخواهد شد والله اعلم بالصواب

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳گ، ۷-۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۸-۴۳۱۲]

● **مسعودیه** / طب / فارسی

mas'ūdīye

طبیب اصفهانی، موسی، ق۱۳ قمری

tabīb-e esfahānī, mūsā (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۴ق؛ محل تألیف: اصفهان

رساله‌ای است طبی درعلاج مرض کوفت که به یکی از صاحب‌منصبان تقدیم شده وبدین جهت آنرا رساله مبارکه مسعودیه نامیده است، شامل «مقدمه» ویک «مقاله» و «خاتمه»: مقدمه درتعریف وتاریخ این مرض؛ مقاله درشش «فصل» و «خاتمه»؛ خاتمه درمعالجات قروح جنسیه. مؤلف طبیب دراصفهان بوده وپیش از این رساله «حقایق الولادة» را تألیف نموده بود.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۱۲۶-۳۶/۱۲۶

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی محمد المصطفی ... اما بعد چنین گوید بنده ضعیف ناتوان میرزا موسی طبیب حفظ صحت اصفهان؛ **انجام:** وبه جهت معرفت به این امراض رجوع به کتب مبسوط امراض وجراحی نمود ... بمحمد وآله الطاهرین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج مذهب، ۳۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۱۳]

● **مسقطات الخیار (رسالة فی)** / فقه / عربی

musqitāt-ul xīyār (r.-un fī)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۷۹۷/۳

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اعلم ان الامور فی الاسقاط مختلفة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: میشن، ۱گ(۶ر-۶پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۳/۸سم [ف: ۹-۴۳]

← المسک الذافر فی الموسومین بباقر ← تذکره باقریه

● **مسکب الدموع** /تاریخ معصومین /فارسی

maskab-ud dumū'

اصفهانی، حیدر علی بن محمد شفیع، ق۱۲ قمری

esfahānī, heydar 'alī ebn-e mohammad šafī' (- 18c)

وابسته به: محرق الفؤاد؛ اصفهانی، حیدرعلی بن محمد شفیع (قرن ۱۲)

اهداء به: شاه سلطان حسین صفوی (۱۱۰۵-۱۱۳۵ه.ق)

ترجمه‌ای است فارسی و روان از کتاب محرق الفؤاد مؤلف که در مصیبت‌های حضرت سید الشهداء امام حسین بن علی علیهما السلام بوده لیکن در ترجمه آن اندکی از تاریخ زندگانی پیامبر اسلام (ص) و ائمه اطهار (ع) بدان افزوده شده است؛ در یک «مقدمه»، چهارده«فصل» و «خاتمه»: مقدمه: بدانکه هر یک از کافه عباد را در خور قابلیت تکلیفی است ...؛ فصل ۱. بیان نخبه‌ای از احوال خاتم الانبیاء ...؛ ۲. بیان بعضی از احوال فاطمه زهرا (ع)؛ ۳. بیان شمه‌ای از احوال سید اوصیاء (ع)؛ ۴. بیان قلیلی از احوال رابع آل عبا یعنی حضرت امام حسنمجتبی (ع)؛ ۵. بیان وقایع جان‌گداز و مصایب هوش‌پرداز سید شهدا و خامس آل عباست؛ ۶. بیان بعضی از احوال حضرت سید الساجدین (ع)؛ ۷. بیان قلیلی از احوال حضرت امام محمد باقر (ع)؛ ۸ بیان شعبه‌ای از احوال امام به حق ناطق یعنی امام جعفر صادق است؛ ۹. ذکر بعضی از احوالات سید عالمیان ... حضرت امام ثامن علی بن موسی الرضا (ع)؛ ۱۱. بیان بعضی از احوال امام ناس ... محمد بن علی جواد است؛ ۱۲. بیان بعضی از احوال ... امام علی نقی (ع) است؛ ۱۳. در بعض احوال ... حضرت ابومحمد، حسن بن علی عسکر (ع) است؛ ۱۴. بیان بعضی از احوال امام زمان ... (ع) است؛ خاتمه: در بیان بعضی از احوال فجره کفره و ظلمه قتله حضرت امام حسین (ع) و اولاد و اصحاب آن حضرت (ع) است.

آغاز: یاقوت حمدی که از معادن قلوب صافیه خلص عباد، جواهرشناسا [ن] ناطقه متعبدان بلاد انتخاب نمایند شایسته معبودیست که ... و بعد، چنین گوید تراب اقدام ... که چون بفرموده خاتون قیامت

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و او در مدینه بود. سال هشتاد و یک از هجرت برحمت ایزدی واصل شد و از عمر شریفش ...

خط: نسخ، کا:محمد شفیع بن حیدر علی اصفهانی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ترقیمه: «حسب الفرموده عالیحضرت آقائی آقائی آقا یاقوت توفیق و تأیید آثاری بانی جمیع خیرات و مبرات خصوصا رساله مزبوره مرقومه رقم شکسته قلم اقل خلیفه محمد شفیع بن مؤلف دام ظله العالی گردید. تا ابد دولتش مؤید باد- بالنبی و آله الامجاد»؛ مصحح، محشی با نشان «منه»، در ۲ برگ پراکنده قبل از آغاز نسخه ظاهرا در ترقیمه‌ای از مؤلف چنین

آمده: «که بغیر از شفاعت ائمه معصومین ... نبود، و الحمدالله رب العالمین که تا حال که پنجاه و سه سال از عمر گذشته است ... [له] محرق الفؤاد را که مشتمل ... باقی معصومین را علاوه مینمایم تا بهره ... این حاصل بروزگار فرخنده آثار نواب ... اولاد ائمه هدی و ...»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۹۶گ، ۲۰سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۴۰-۲۴۵]

● **مسکن الشجون فی حکم الفرار من الطاعون** / فقه / عربی

musakkin-uš šujūn fī ḥukm-il firār min-aṭṭā'ūn

جزایری، نعمة الله بن عبدالله، ۱۰۵۰ - ۱۱۱۲ قمری

jazāyerī, ne'mat-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh (1641 - 1701)

تاریخ تألیف: جمعه ۷ رجب ۱۱۰۳ق؛ محل تألیف: شوشتر

کتابی است ممتع جامع احادیث و اقوال که در اثر بروز و شیوع بیماری وبا و طاعون در عراق عرب تألیف نموده و مرتب است بر پنج «باب» و «خاتمه»: باب ۱. الکشف عن الموت و بیان جملة من عجائبه؛ ۲.مبادی الطاعون و اسبابه؛ ۳. حکم الفرار منه اهو واجب او مندوب او مکروه او حرام و ترجیح الراجح منها؛ ۴. تحقیق الاجل و انه هل یقبل الزیادة و النقصان ام لا و هل هو واحد او متعدد؛ ۵. بیان ما ینبغی للملوک و الحکام و العلماء و اضرابهم عند نزول هذه البلا یا علی الرعیه و لهذا الباب توابع و جمل من المسائل و الاحکام تذکر فی ذلک الباب انشاءالله تعالی؛ اما الخاتمه ففی نوادر متفرقه من احادیث تهش الیها الطباع و حکم فائقة تقبلها الاسماع. (مهدی ولایی)

آغاز: الحمدلله الذی جعل الموت سعادة للمومن یتوصل بها الی أعالی الجنان و عذابا معجلا للکافر یورده به النیران و ما تردد عزشأنه فی شی مثل تردده ...

انجام: و لاینبغی ان یوضع علی الموضع طلاء بارد لانه یجمع العضو و یکثفه ویرد الماره الی خلف فیخاف رجوعها الی الاعضاء الرئیسة بل ینبغی ان یغسل بالماء الحار الی غیر ذلک من الادویة المنقولة والادعیة المرویة

[الذریعة ۱۹/۲۱؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۹۵/۴ و ۲۹۴/۴]

شروح و حواشی:

۱- مسکن الشجون (مختصر)؛ گلپایگانی، محمد تقی (-۱۲۹۲)

۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام [نشریه: ۱۱-۹۱۵]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۹۰]

۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۷۹/۴

انجام: و لاریب ان الوثوق و الاعتماد علی فتاوی المحقق بن سعید طالب ثراه اقوی من ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۴۰گ (۱۳۴پ-۱۷۳پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۶۵]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۹۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۲سم [ف: ۱۴-۴۹۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الناس اجمعین و علیه و اهل السموات و الارضین تمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاتب نونویس عبدالله بن مرادعلی؛ واقف: حاج احمد فاضل، ۶اسفند ۱۳۶۵؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۲سم [ف: ۱۴-۴۹۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۶۹

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد حسینی، تا: سه‌شنبه ۲۸ شعبان۱۲۰۳ق؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۵-۲۸۲]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ابوالحسن محمد حسن موسوی، تا: ذیحجه۱۲۳۶ق؛ مصحح، مقابله شده درسال ۱۲۳۷؛ جلد: گالینگور، ۱۳۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۹]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسینی مرعشی، محمد شاه میر بن ابوالقاسم، تا: شنبه ۳ شوال۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ۱۷سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۲۰۴۲]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۵۱

خط: نسخ، کا:محمد علی بن عبدالسلام بن عبدالله بن نورالدین بن نعمة الله مؤلف الرسالة، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۵-۵۶۶]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:احمدبن رحمةالله یزدی، تا: جمعه دهه اول ربیع الثانی۱۲۴۶ق؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۸۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۴-۴۹۶]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۱۱

خط: نسخ، کا:محمد پسر عبدالرضا پسر محمد تقی شوشتری پسر شهریار، تا: پنج‌شنبه ۷ ربیع الاول۱۲۴۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۵گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۳۲سم [ف: ۵-۵۶۶]

۱۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد انتهت الی هنا هذه الرسالة ... فواضح عیوبه ... کثیراً کثیراً.

خط: نسخ، کا:حسین بن حمد محسن، تا: یک‌شنبه۱۰ ربیع الاول۱۲۶۲ق، بنا به درخواست حاجی محمد بن عبدالرحیم قزوینی؛ مهر: حاجی محمد قزوینی «اللهم صل علی محمد» (بیضوی)، حاجی محمد قزوینی «یا محمد» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۲۲۴ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲-۲۸]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۸۵/۱

انجام: قال علیه السلام فضحکت و قمت من فوق صدره

خط: نسخ، کا:محمد بن محمد مؤمن خوانساری، تا: اواخر شعبان۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۱پ-۵۸ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۱-۲۴۵]

۱۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی ید مؤلفها المذنب الجانی نعمت الله الحسینی ... و کان ختامه ...

خط: نسخ پخته، کا:ابن الحاج عبدالصمد اصطهباناتی محمد، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۹۳گ، ۱۵سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۲۹]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۶۸

خط: نسخ، کا:ابوالقاسم حسینی، تا: ۸ رمضان۱۲۶۹ق؛ جلد: میشن، ۲۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۷سم [ف: ۱-۴۹۵]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۶۵

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۳ذیقعده۱۲۷۹ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: حاج محمد ایرانی مجرد، بهمن ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶/۶×۲۱/۳سم [ف: ۱۴-۴۹۶]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن احمد موسوی، تا: شنبه ۲۲ربیع الاول۱۲۷۹ق؛ با یک واسطه از نسخه مصنف استنساخ شده؛ واقف:حسن فریدمحسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: میشن، ۱۱۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۷/۲سم [ف: ۱۴-۴۹۵]

۱۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۰۵

آغاز: برابر

کا: محمد تقی بن محمد صالح حسینی همدانی، تا: ۱۲۷۹ق؛ در همین تاریخ احمد بن محمد بن عبدالکریم بن محمد جواد بن عبدالله بن نورالدین بن نعمت الله، نسخه را مقابله کرده؛ ۱۰۹گ، قطع: وزیری [ف:-۲۲۴]

۱۹. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۰۹

خط: نسخ، کا:محمدعلی بن محمد حسن خوانساری، تا: رمضان ۱۲۸۰ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: محمدعلی بن محمد حسن خوانساری «محمد علی بن محم حسن» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱-۷۹]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۴-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ گواهی مقابله مورخ ۱۲۸۵؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۴-۳۴۵]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۲۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۸۹ق؛ ۹۲گ (۹پ-۹۸پ و ۹۸ر-۹۹پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۳سم [ف: ۵-۱۵۹]

۲۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۷۹/۲م

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۳۰۰ق؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [رشت و همدان: ف:-۱۱۹۶]

۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:احمد بن ابوالحسن موسوی (مرتضی شوشتری)، تا: ۱۳۰۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ (۱پ-۱۲۳پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱-۸۴]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۳۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۶ شوال۱۳۵۳ق؛ جلد: مقوایی، ۱۷۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۴-۱۲۵]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۳۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۹-۲۲۸]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۰۱/۱

خط: نسخ، کا:عبدالصمد، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ (۳پ-۱۰۷ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۰/۹سم [ف: ۴۱-۱۷]

۲۷. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۴

انجام: قال علیه السلام فضحکت و قمت من صدره ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ تملک: جعفر تبریزی خیابانی (موسس کتابخانه)، به تاریخ ۱۳۶۳؛ جلد: تیماج، ۵۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف:-۴۹]

۲۸. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا:در عصر مؤلف؛ بعضی ازصفحات بازنویسی شده توسط محمد علی امامی خوانساری در سال ۱۳۲۹، در برگ اول نام کتاب و مؤلف در عبارت «هذا و بعض الحواشی خط المؤلف المرحوم طاب ثراه» مشهود، و در بعضی از صفحات عبارت «مر علیه نظر المؤلف عفی الله عن جرائمه» دیده می‌شود، مصحح از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۲۰]

● **مسکن الشجون (مختصر)** / فقه / عربی

musakkin-uš šujūn (mx.)

گلپایگانی، محمد تقی، - ۱۲۹۲ قمری

golpāygānī, mohammad taqī (- 1875)

وابسته به: مسکن الشجون فی حکم الفرار من الطاعون؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲)

مختصری است از کتاب «مسکن الشجون فی حکم الفرار من الطاعون» سید نعمة الله جزائری که در پنج باب و یک خاتمه نگاشته شده بدین عناوین:باب ۱. الکشف عن الموت؛ ۲. مبادئ الطاعون و اسبابه؛ ۳. حکم الفرار منه؛ ۴. تحقیق الاجل؛ ۵. واجب الحکما و العلماءو امثالهم عند نزوله؛ الخاتمة:فی نوادر متفرقه و حکم فائقة.

آغاز: بعد الحمد لله و الصلاة علی نبیه و آله اقوال: هذا مختصر من کتاب مسکن الشجون تألیف السید نعمة الله الموسوی الحسینی

[الذریعه ۲۰۹/۲۰]

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۲۱/۷

آغاز: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کا:ملا محمد تقی گلپایگانی، تا: ۱۲۶۹ق؛ ۲۳ص (۲۰۲-۲۲۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۱-۱۷۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۴۴/۷

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۴۲۷]

● **مسکن الغمة فی مصائب الائمة** / تاریخ / فارسی

musakkin-ul ġumma fī maṣā’ib-il a’imma

شیرازی حائری، علی مراد بن علی محمد

šīrāzī hā’erī, ‘alī morād ebn-e ‘alī mohammad

تاریخ زندگانی حضرت امام حسین علیه السلام و داستان کربلا را به صورت مجالسی برای اهل منبر و سخن‌گویان ترتیب داده با آوردن پاره‌ای از اشعار فارسی در مواقع مناسب.

آغاز: الحمدلله الذی جعل محبته فی قلوب أولیائه ... اما بعد چنین گوید کلب آستان ائمه طاهرین و اقل ذاکرین.

[فهرستواره منزوی ۱۷۶۸/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۸۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۶-۱۸۰]

● **مسکن الفؤاد** / طب / عربی

musakkin-ul fu’ād

طبیب شیرازی، محمد تقی، ق۱۳ قمری

tabīb-e šīrāzī, mohammad taqī (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۷ق

درباره طاعون و درمان آن ساخته و آزمایش‌های خود را در آن گذارده است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۸۶

آغاز: ... (بریده شده) الطاعون فی زمانی و ابالفقیر ... محمد تقی الشیرازی و هو فی اوایل سنة ... و ماتین بعد الف؛ **انجام:** لامن جهة سرایته. هذا ما خطر بالبال فی تحقیق هذا المقال من کثرة الاختلال فی الاحوال سنة ۱۲۴۰ من الهجرة.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۲۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۱۰سطر (۴×۹)، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۱۴-۳۶۳۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۴۰

آغاز: بسمله، لما وقع اطاعون فی زمانی؛ **انجام:** فکیف لایوثر الهواء المتکیف

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مسکن الفؤاد** / کلام و اعتقادات / فارسی

musakkin-ul fu’ād

در رد ادعاها و عقائد میرزا علی محمد باب. در آغاز مختصری به شرح حال میرزا علی محمد اشاره می‌کند.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۹۵

آغاز: ... که مشتمل است بر عبارات فارسیه و کلمات عوامانه و مثال‌های واضحه در حیز تحریر؛ **انجام:** یمحو الله ما یشاء و یثبت و عنده ام الکتاب و لا تیاسوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا.

از آغاز مقدمه کتاب افتاده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۰ ذیقعده۱۲۹۲ق؛ ۱۲۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲-۱۵۸]

● **مسکن الفؤاد عند فقد الاحبة و الاولاد** / اخلاق / عربی

musakkin-ul fu’ād ‘ind-a faqd-il aḥibba wa-l awlād

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ‘alī(1506 - 1558)

تاریخ تألیف: جمعه غره رجب ۹۵۴ق؛

دستورات اخلاقی آمیخته به آیات قرآنی و احادیث و روایات است که هنگام مصیبت و درگذشت فرزند یا خویش یا دوستی، باید بکار بسته شود و مؤمن در این حالات باید صبر را پیشه کند و از جزع و فزع بیجا اجتناب نماید و کارهای خلاف انجام ندهد آن‌چنان‌که پیشه انبیا و ائمه هدی و اولیا می‌باشد، مشتمل بر یک «مقدمه» و چهار «باب» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی امور عامة للموضوع؛ باب ۱. الاعراض الحاصلة عن موت الاولاد؛ ۲. الصبر و مایلحق به؛ ۳. الرضا؛ ۴. البکاء؛ الخاتمة: فی کتاب الصادق علیه السلام الی بنی اعمامه.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی قضی بالفناء و الزوال علی عباده و انفذ امره فیهم علی وفق حکمته و مراد ... هوبعد فلما کان الموت هو الحادث العظیم و الامر الذی هو علی تفریق الاحبه سقیم و کان ...

انجام: افرغ الله علینا و علیکم الصبر وختم لنا و لکم بالسعادة و انقذنا و ایاکم من کل هلکة بحوله و قوته انه سمیع قریب و صلی الله علی صفوته من خلیفه محمد النبی و اهل بیته ... وعلی آله اهل العصمة و العدالة

چاپ: ایران، تهران، ۱۳۱۰ق، با تصحیح و مقابله حبیب الله رشتی اشکوری رودبارکی و شیخ محمدکاظم رشتی ذاکر راثی واعظ، سنگی، جیبی، ۱۲۹ص (صص۱-۱۲۹)؛ میرزا اسماعیل خان مجدالادباء خراسانی آنرا به فارسی کرد که در طوس به سال ۱۳۲۱ به چاپ سنگی رسید

[الذریعة ۲۰/۲۱؛ ریحانة الأدب ۲۸۳/۳؛ کشف الحجب و الاستار ۵۲۱؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۶۲۴/۱؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۹۶/۴؛ دنا ۹: ۵۵۳-۵۵۱ (۵۷ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱- تسلیة العباد فی ترجمة مسکنة الفؤاد مجد الادباء؛ خراسانی، اسماعیل بن محمد باقر (-۱۳۲۱)

۲- ذخیرة المعاد = ترجمه مسکن الفؤاد؛ شریف قزوینی، محمد یوسف بن حسینخان (-۱۱)

۳- مسکن الفؤاد فی فقد الاجلة و الاولاد؛ سبزواری، محمد مقیم بن یحیی (-۱۱)

۴- مسکن الفؤاد (ترجمه)؛ میرزا اسماعیل

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۷/۲

انجام: عن السائب بن یزید ان النبی ص لمامات ابنه الطاهر ذرفت عینه ... فقال ص العین تذرف و ان الدمع یغلب.

در این نسخه از مقدمه هست و اندکی از باب دوم و سوم و چهارم. باب ۱ در آن نیست؛ خط: نسخ، کا:حسین بن مسلم بن حسین بن محمد شهیر به ابن شیر عاملی، تا: نزدیک۹۵۴ق؛ در گ ۶۹ر دارد:«تم بلغ قراءة وفقه الله تعالی» و به خط همان شهید است؛ تملک: علی بن محمد حسین موسوی شوشتری در ۱۵ جمادی الثانی سال ۱۲۶۸، علی بن حسین بن محمد علی بن زین الدین موسوی، علی محمد موسوی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۷گ (۵۹پ-۷۵پ)، ۱۷سطر (۱۳×۸/۵)، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۳-۶۷۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵/۶

خط: نستعلیق، کا:تاج الدین حسین بن صاعد، تا: با تاریخ۹۸۲ق؛ ۱۵ص (۲۷۴- ۲۸۸)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۲-۱۳۶]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۳۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با بلاغ؛ جلد: مقوایی، ۸۶گ (۵۳پ-۱۳۸پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴-۱۶۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳۶/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۹پ-۳۶پ)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰ سم [ف: ۱۸-۱۹۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۳۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۲پ-۲۳ر)، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۱۱-۳۷]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ تملک: آیت الله حاج شیخ محمدباقر بهاری همدانی و از سوی آن بزرگوار در تاریخ ۱۳۰۷ق در نجف اشرف تحصیح شده و حواشی بر آن نگاشته شده؛ کاغذ: شرقی، ۴۲گ، ۲۲سطر (۱۵/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۹-۲۹۷]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۰۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: هدایت الله بن مهدی الشریف به سال ۱۳۳۰، علامه مجلسی محمد باقر بن محمد تقی، حسن بن علی ظهری عاملی به سال ۱۰۴۸ق، عبدالله بن ترکی به سال ۱۲۲۹؛ ۶۱گ (۴پ-۶۴پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۷]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تفصم ظهور الملحدین و الجاهدین کتبه نورالدین محمد ابن محمد حسین

خط: نستعلیق، کا:نورالدین محمد بن محمد حسین، تا: ۱۰۰۲ق؛ جلد: تیماج [الفبائی:-۵۱۸]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۲۵/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:احمد بن محمد طاهر حسینی، تا: ۱۵ صفر۱۰۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، ؛ جلد: مقوا، ۷۸گ (۱-۷۸)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۹۸۴]

۱۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** نختم الرسالة حامدین الله تعالی علی نواله مصلین علی صاحب الرسالة وعلی آله اهل العصمة و العدالة.

خط: ثلث، بی‌کا، تا: ۷ جمادی الثانی۱۰۳۵ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: سعید حسینی با مهر«المتوکل علی الله الغنی محمد سعید بن الحسن الحسینی» (مربع)، که احتمالاً کاتب نسخه همو می‌باشد، دستخط م. بیانی که در ۱۷ خرداد ۱۳۲۷ نسخه را به ادیب بجنوردی اهداء نموده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۷گ، ۱۳ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲-۳۰۰]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۸۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:فرج الله بن محمد صفی اردبیلی، تا: ۱۰۷۴ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۵]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۴/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** نختم الرسالة حامدین لله تعالی علی نواله مصلین علی صاحب الرسالة و علی آله أهل العصمة و العدالة ...

خط:نسخ، کا:کرمانی، صفر، تا: دوشنبه ۲۷ ذیقعده۱۰۸۷ق؛ ۶۵گ (۱۸۵پ-۲۴۹پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۴۸]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۷۱/۱۹

خط: نسخ، کا:استرآبادی، محمد باقر بن ولی، تا: ۱۵ رجب ۱۰۸۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶گ (۲۸۳پ-۳۰۸پ)، ۲۱سطر(۱۰×۱۹/۵)، قطع: وزیری [ف: ۱۷-۲۶۶]

۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۰۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،کا:سید محمد علی،تا:۹ذیقعده۱۰۹۱ق؛ با ماده تاریخ وفات نواب میرزا مهدی اعتماد الدوله در۱۰۸۹ق در۷ بیت وتاریخ دقیق وفات ملامحمد باقر سبزواری در ۶ ربیع الاول ۱۰۹۱ ق؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۰]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۸۶/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۷۷ص (۲۱۲-۲۸۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۷-۳۶۱]

۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۳۸/۱۳

خط: نسخ، کا:قنبر علی بن شمس الدین علی طبسی، تا: جمعه ۱۹ صفر۱۰۹۸ق؛ ۲۵گ (۱۵۱پ-۱۷۵پ) [ف: ۵-۵۶۶]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۶۹

خط: نسخ، کا:حسینی، کرم الله بن عطاء الله، تا: ۵ ذیقعده ۱۱۰۰ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۵۸گ، ۱۴سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۱-۲۳۶۹]

۱۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۰۲/۲

آغاز: الاحبة مقیم و کان فراق المحبوب؛ **انجام:** مصلین علی صاحب الرسالة و علی اهل العصمة و العدالة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: حاج غلامحسین صالح زاده؛ جلد: مقوایی، ۵۳ص (۳۳-۸۵)، ۱۷سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳-۸۱۷]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۹۵/۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۷گ (۱۰۵پ-۱۳۱ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۶-۸]

۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۵۲/۱

خط: نستعلیق، کا:محمد رشید پسر محمد حکیم حسنی، تا: پنج‌شنبه ۲۶ ذیحجه ۱۱۰۲ق، جا: مکه مکرمه؛ کاغذ: اصفهانی، ۶۵گ(۱-۶۵)،۱۴سطر(۹/۵×۱۱)،اندازه:۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۳-۹۶۳]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۷/۳-طباطبائی

خط: نسخ، کا:محمد باقر بن محمد هاشم اصفهانی، تا: دوشنبه ۹ رجب۱۱۳۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۱ص (۱۲۹-۱۷۹)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۳-۸۴]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۴۷

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ خفی، کا:سید حسین بن آقا محمد محسن حسینی، تا: دوشنبه۱۹ رمضان(۱۲۸۹؟)۱۱۶۹ق؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ ۳۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۶]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۷۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وسط نهار الجمعه غره شهر رجب المرجب الغر و الحرام عام اربع و خمسین و تسمائه حامداً مصلیاً مستغراً انتهی کلامه اعلی الله مقامه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۳۹ص (۱-۳۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶-۵۳۸]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۶/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی صفوته من خلقه محمد النبی و أهل بیته، [صلوات الله علیهم] هذا آخر التعزیة بلفظها نقلتها ... و علیها نختم الرسالة حامدین لله تعالی علی نواله.

خط: نستعلیق، کا:ابوالقاسم حسینی فرزند میرزا عزیز، تا: قرن ۱۳؛ محشی، بخشی از متن قلم خوردگی دارد؛ ۱۸گ (۶۵ر-۸۲پ)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۳۳-۱۷۴]

۲۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علیها نختم الرسالة حامدین لله تعالی نواله مصلین علی صاحب الرسالة و علی آله اهل العصمة و العدالة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۷گ (۶۵پ-۱۰۱ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۴۷۹]

۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۵۹/۱

آغاز: الحمدلله الذی قضی بالفناء و الزوال علی جمیع عباده و أنفذ أمره فیهم علی وفق حکمته و مراده و وعد الصابرین جمیل ثوابه؛ **انجام:** و علیها نختم الرسالة حامدین لله تعالی علی نواله مصلین علی صاحب الرسالة و علی آله اهل العصمة و العدالة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۴۶گ (۱پ-۴۶)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۸]

۲۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف:-۱۰۷]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۴۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال ابان بن تغلب دخلت علی امراه قد نزل بابنها الموت فقامت الیه ... فیما نزل بک عذابا بنی تذوق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷گ (۱۲پ=۲۸)، ۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۷-۳۵۸]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۸/۱۵-طباطبائی

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در برگ ۲۷۶ و ۲۸۰ و ۲۸۱ و ۲۸۴ و ۲۸۵پ صورت‌های دیگری از خطبه کتاب تا «اما بعد» به خط مؤلف دیده می‌شود؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۲۲۲پ-۲۴۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۲۹۱]

۳۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۳۰۵/۱

آغاز: برابر

کا: محمد علی قاضی، تا: ۱۲۱۲ق؛ ۶۵گ [ف: ۱-۲۸۴]

۳۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۶۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر [...] بلفظها نقلتها من کتاب التقمات والمهمات وعلیها نختم الرسالة حامدین لله تعالی علی نواله مصلین علی صاحب الرسالة وعلی آله اهل العصمة والعدالة
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ در غره رجب ۱۲۳۷ق مقابله شده، مصحح؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۰]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۲۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خفی، کا:محمد بن حسن خراسانی، تا: ۲۱ صفر۱۲۳۷ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۴؛ جلد: میشن، ۶۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۶]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۲۹۰۰
خط: نستعلیق، کا:محمد علی حسینی، تا: ۱۲۳۸ق [الفبائی:-۵۱۸]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن کاظم موسوی زنجانی، تا: دوشنبه ۱۲ جمادی الثانی۱۲۴۶ق؛ با یک واسطه از روی خط مؤلف کتابت شده، مصحح، محشی؛ ۴۹گ (۱پ-۴۹پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۷-۶۳۴]

۳۵. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۱۷
کا: زین العابدین گلپایگانی، تا: ۱۲۴۹ق؛ ۱۲گ (۱۹۴پ-۲۰۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:-۱۱۱]

۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۸۲/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** ولو لا من ذلک مابلغنا ان رسول الله صلی الله علیه واله کان اذا خص رجلاً بالترحم علیه والاستغفار استشهد فعلیکم یاعم وابن عم وبنی عمومتی واخوانی بالصبر والرضا و التسلیم والتفویض الی الله عزوجل والرضا والصبر علی قضائه والتمسک بطاعته
خط: نستعلیق، کا:ابوالقاسم بن جعفر بن علاء الدین حسینی واعظ یزدی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ربیع الثانی۱۲۵۵ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۲۸گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۹۹]

۳۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۶ ـ ج
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳ربیع الثانی۱۲۶۱ق؛ جلد: مقوا، ۲۶گ، ۲۴سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴۲۴]

۳۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۷۹/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** تختم الرسالة حامدین لله تعالی علی نواله مصلین علی صاحب الرسالة و علی آله اهل العصمة و العدالة
خط: نسخ، کا:محمد نبی بن عبدالعلی دینائی نوری، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف:-۲۶۰]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۶/۱
آغازو انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد صادق واعظ بن محمد علی کردی اصفهانی، تا: ۶ محرم۱۲۷۷ق؛ مصحح؛ مهر: کتابخانه ضیاء الدین نوری (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۰ص (۱-۴۰)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۲-۲۷۹]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۲۶/۸
خط: نسخ، کا:جرفادقانی، هدایت الله بن محمد رضا، تا: ۱۴ رمضان۱۲۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۶گ (۱۳۸پ-۱۸۳پ)، ۱۷سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۶۴۵]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** علی صاحب الرسالة و علی آله العصمة و العدالة.
خط: نسخ خوش، کا:محمد تقی اصفهانی، عباسقلی خان نوری، تا: ۱۲۷۸ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۲گ، ۱۹سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۰-۲]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۳/۱-طباطبائی
آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر التعزیه بلفظها نقلتها من کتاب التتمات و المهمات و علیها نختم الرساله حامدین ... فرغ منها مؤلفها احمد بن زین الدین بن علی بن احمد الشامی العاملی ...
خط: نسخ متوسط، کا:محمد علی بن محمد باقر اسفرنجانی، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۰گ (۱پ-۴۰پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲۲-۲۶۴]

۴۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی صفوته من خلقه محمد النبی (ص) و أهل بیته.
خط: نسخ، کا:سید حسین بن آقا سید محمد محسن حسینی، تا: شنبه ۱۹ شوال۱۲۸۹ق؛ مصحح؛ ۳۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [مؤید: ۱-۱۴۲]

۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۵۰-۹/۲۰۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر التعزیة بلفضها نقلتها من کتاب التتمات والمهمات وعلیها نختم الرسالة ... والحمدلله حق حمده وشکره ونعمه
خط: نسخ، کا:محمدباقر بن سید حسن، تا: غره جمادی الثانی۱۲۹۳ق، برای فرزندش سید محمد حسن؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۴۳۱۴]

۴۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** وهذا آخر التعزیة بلفظها نقلتها من کتاب التتمات و المهمات وعلیها نختم الرسالة ... شهر رجب المرجب الحرام عام اربع و خمسین وتسعمائة ...
خط: نسخ، کا:محمود بن احمد کاشانی حایری، تا: ۶ جمادی الثانی ۱۲۹۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۹گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف مخ: ۲-۴۹۸]

۴۶. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۱۹/۱۰
آغاز: برابر
خط: نسخ خوب، کا:محمد باقر بن محمد حسن بروجنی، تا:

جمعه ۲ ربیع الاول۱۲۹۷ق؛ ۳۶گ (۱۴۱پ-۱۷۶ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف:-۹۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۸۰/۱۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۲۴۲]

۴۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۷۹/۱م

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۳۰۰ق، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [رشت و همدان: ف:-۱۱۹۶]

۴۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۴۷/۱

خط: نسخ، کا:محمد علی کرمانشاهی، تا: قرن ۱۴، جا: تهران مدرسه سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۵۴گ (۲۰پ-۷۳ر)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵-۵۶۶]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۴۴۷۸

خط: نسخ، کا:شیخ حسن، تا: ۱۳۱۲ق [الفبائی:-۵۱۸]

۵۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۰/۶

خط: نسخ، کا:محمد حسین بن علی اکبر کرمانی، تا: ۱۳۴۸ق؛ جلد: مقوایی تیماج، ۱۴گ(۴۹-۶۲)، ابعاد متن: ۱۶×۲۸/۵، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱-۱۴۶]

۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۵/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۴۹گ (۱۵۲پ-۲۰۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴-۲۳۲]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علی آله اهل العصمة و العدالة.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۳گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۴۶۹]

۵۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۸۰/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۵گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳-۱۵۸]

۵۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۶۱/۶

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶گ (۱۳۲پ-۱۶۷ر) [ف: ۵-۵۶۷]

۵۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۳۸/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۰ص (۶۸-۹۷)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵-۱۵۴۷]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰۱/۲

کا: عاملی، صالح بن سلیمان، بی‌تا؛ ۳۲گ (۳۳پ-۶۴پ) [ف: ۷-۲۷۸۶]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۱۹/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۶-۴۳۱]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علی اله اهل العصمه و العداله و التخواه بدیعا

خط:نستعلیق،کا:بدیعاء، بی‌تا؛ به‌طور چلیپا که در ۳ ستون؛ مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۸گ، اندازه: ۲۶×۴۳ سم [ف: ۶-۴۶۹]

۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷/۱۱۸-۱۲۱۸/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر التعزیة بلفظها نقلتها من کتاب الملمات والمهمات وعلیها نختم الرسالة حامدین لله تعالی علی نواله ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۳۱۳]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علیها نختم الرساله ... و الحمدلله حق حمده

خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، قطع: وزیری کوچک [رایانه]

۶۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۲۰/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام؛ جلد: میشن، ۱۴گ (۱پ-۱۴ر)، ۲۲و ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶-۱۰۱]

● مسکن الفؤاد فی فقد الاجلة و الاولاد / اخلاق / فارسی

mosakken-ol fo'ād fī faqd-el ajella va-l owlād

سبزواری، محمد مقیم بن یحیی، ق۱۱ قمری

sabzevārī, mohammad moqīm ebn-e yahyā(- 17c)

وابسته به: مسکن الفؤاد عند فقد الاحبة و الاولاد؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

ترجمه مسکن الفؤاد فی فقه الاجلة و الاولاد شهید ثانی است، با دیباچه‌ای طولانی از مترجم در آغاز.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۵/۱۱

آغاز: مسکن فؤاد مغموما‌ن و یار حرمان و مفرح قلوب مهمومان زاویه هجران که طاهر دل ایشان به خنجر ابتلا بسمل ... بر ضمایر زاکیه متعطشان رحیق مدعا و سالکان مسالک تسلیم و رضا؛ آغاز ترجمه:سپسا و ستایش بی انتها خداوندی را سزاست که حکم کرده است بر بندگان خود به فنا و زوال و جاری کرده؛ **انجام:** پس همچنان که رونده را در ظلمت و تاریکی بدون نور شعاع.

تنها بخش کوتاهی از آغاز رساله را دارد و از انجام ناتمام رها شده؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: باتاریخ۱۱۱۳ق؛ ۲ص (۵۵-۵۶)، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۲۳]

● مسکن الفؤاد (ترجمه) / اخلاق / فارسی

mosakken-ol fo'ād (t.)

میرزا اسماعیل

mīrzā esmā'īl

وابسته به: مسکن الفؤاد عند فقد الاحبة و الاولاد؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۰/۸

آغاز: بسمله و به نستعین، سپاس هر بنده ارزنده سزاوار و زیبنده ذات اقدس ...

به ضمیمه شرح خواب مالک دینار نقل از کتاب روضات الجنات؛ خط: نسخ، کا:محمد حسین بن علی اکبر کرمانی، تا: ۱۳۴۸ق؛

جلد: تیماج، ۲۳ص (۶۹–۹۱)، ابعاد متن: ۱۶×۲۸/۵، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱–۱۴۶]

● **مسکن القلوب عند فقد المحبوب** / اخلاق / فارسی
mosakken-ol qolūb ʻenda faqd-el mahbūb
نقوی نصیرآبادی، دلدار علی بن محمد معین، ۱۱۶۶ – ۱۲۳۵ قمری
naqavī nasīr-ābādī, deldār-ʻalī ebn-e mohammad moʻīn (1753 - 1820)

تاریخ تألیف: ۲۷ ذیحجه ۱۲۳۱ق
کتابی است مشتمل بر یک مقدمه و فصولی چند در اخبار وارده در مقام رضا و تسلیم و بیان اخبار مصایب پیامبران و اولیاء و ائمه معصومین(ع).مؤلف این کتاب را پس از فوت دو فرزندش(صبیه او که نام او را ذکر نکرده و فرزند ذکورش سید محمد مهدی) به سبک «مسکن الفؤاد» شهید ثانیتألیف کرده است.
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی تفرد بالقدم و رسم کل شیء ماعداه بالعدم ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۵۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال امرت ان اجمع امری فمات بعد ذالک بشهرین رض و ارضاه
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۶–۱۲۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۲۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** فمات بعد ذالک بشهرین ... ز آنکه من بنده گنه کارم
خط: نسخ و نستعلیق، کا:غلامحسین، تا: ربیع الثانی۱۲۷۸ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ جلد: میشن، ۳۴۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۶–۱۲۶]

● **مسکوکات ساله** /– فارسی
maskūkāt-e sāle
ادیب منشی، غیاث الدین، ق۱۴ قمری
adīb-e monšī,qīyās-od-dīn(- 20c)
تاریخ تألیف: صفر ۱۳۰۱ق
از غیاث الدین ادیب منشی که درصفر ۱۳۰۱ رساله «العقود فی امور النقود» یا «شذور العقود فی ذکر النقود» تقی الدین احمد بن علی مقریری (۷۶۹–۸۴۵) را به فارسی درآورده و سرگذشت او را در جلو آن گذارده است.
[فهرستواره منزوی ۳۹۱۶/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۲۰
آغاز: سرگذشت: رساله مسکوکات تقی الدین احمد المقریزی به دست آمده بود و برای اطلاع عامه مردم آن را به دقت در دارالترجمه همایونی ترجمه کرده و در روزنامه اطلاع مندرج خواهم کرد. اما شرح حال مؤلف که در هیچیک از کتب متداوله رجال نیست ...؛ آغاز: ترجمه: بسمله. حمد وثناء مخصوص پرورگار عالمین است و درو دو تحییت برسید و آقای ما که خاتم النبیین؛ **انجام:** وحمد از برای خدا است فقط و صلوات و رحمت خدا بر سید آقای ما محمد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۳۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۲۱/۳×۲۳/۵سم [ف: ۴–۷۴۸]

● **المسلسلات = کتاب المسلسلات = الاخبار المسلسلات** / حدیث / عربی
al-musalsalāt = k.-ul musalsalāt = al-axbār-ul musalsalāt
ابن رازی، جعفر بن احمد، ق۴ قمری
ebn-e rāzī, jaʻfar ebn-e ahmad (- 10c)
واژه مسلسل در اصطلاح محدثین روایتی است که تمام یا بیشتر افراد سلسله سند با یکدیگر همنام یا همه، اهل یک شهر باشند و یا هنگام روایت، کلیه آنان خصوصیت مشابهی درگفتار یاکردار را دارا باشند.کتاب شامل ۳۹ حدیث متصل الاسناد به معصوم (ع) است. «روضات الجنات» این کتاب را چنین توصیف نموده است:«قد جمع فیه ما وقع فی جمیع طبقات اسناد لفظة خاصة الی ان اتصل بالمعصوم (ع)».
آغاز: پس از خطبه: اما بعد قال المصنف رض سالت یرحمک الله ان اجمع من الاخبار المعروفة بالمسلسلات فاجبتک الی ملتمسک و اوجزته و الله الموفق للصواب و هو حسبی و نعم الوکیل قال الشیخ ابو محمد جعفر بن احمد بن علی القمی نزیل الری اشهد بالله و اشهدلله لقد املاه علینا ابو عبدالله محمد بن دهنان المقتلی فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد املاه علینا ابو عبدالله محمد بن احمد الصفوانی فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد املاة علینا القسم بن القسم بن العلا الهمدانی فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثنی ابو محمد الحسن بن علی علیهما السلم فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثنی ابی علی بن محمد علیهما السلم فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثی ابی محمد بن علی علیهما السلم فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثنی ابی علی بن موسی علیهما السلم فقال اشهد بالله و اشهد لله لقد حدثنی ابی علی بن موسی علیهما السلم (کذا) فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثنی ابی موسی بن جعفر علیهما السلم فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثنی ابی جعفر بن محمد علیهما السلم فقال اشهد باللهو اشهدلله لقد حدثنی ابی محمد بن علی علیهما السلم فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثنی ابی علی بن الحسین علیهما السلم فقال

اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثنی ابی الحسین بن علی علیهما السلم فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثنی ابی علی بن ابیطالب صلوات الله علیه فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثنی رسول الله صلی الله علیه و آله فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد حدثنی جبرئیل علیه السلم فقال اشهد بالله و اشهدلله لقد سمعت میکائیل فقال اشهد بالله و اشهدلله سمعت الجلیل یقول شارب الخمر کعابدوثن

انجام: ما ترکت قرائتها منذسمعت هذا الحدیث من عبیدالله بن ابی سفیان عن النبی صلی الله علیه و آله فی فضل قرائتها الی ان حدثتکم به.

چاپ: تهران،۱۳۶۹ق، اسلامیه، درضمن جامع الاحادیث اثر دیگر مؤلف.

[الذریعه ۲۱/۲۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسینی، محمد بن حمزه، تا: ۸۹۲ق؛ تملک: علامه مجلسی؛ ۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۴سم [ف: ۱۴-۴۹۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۴/۳

خط: نسخ، کا: میرزا محمد هاشم بن زین العابدین موسوی خوانساری اصفهانی، تا: جمادی الثانی ۱۲۵۳ق، جا: اصفهان؛ از روی نسخه‌ای به خط علامه مجلسی مولی محمد باقر کتابت کرده؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲-۳۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال حدثنی محمد بن عقیل بن ابی طالب عن عبدالله بن جعفر بن أبی طالب، قال رأیت نبی صلی الله و آله متختماً فی یمینه ... قال محمد بن جعفر رآیت یحیی بن الحسین متختماً فی یمینه ...

خط: نسخ، کا:سید محمد هاشم موسوی خوانساری، تا: جمادی الثانی۱۲۵۳ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۹گ(۱۲ر-۲۰ر)، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳۶-۶۶۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۷۹/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۷۲ق؛ مصحح؛ ۱۰گ (۳۳ر-۴۲پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۳۷-۱۷۰]

۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۸۸/۲

خط: نسخ، کا:محمد علی اصفهانی، تا: ۱۲۷۷ق؛ ۷گ (۷۳پ-۷۹پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۶۶]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۲۵/۲

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن زین العابدین موسوی، تا: شنبه ۱۱ ذیحجه۱۲۸۰ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۶۵پ-۷۲پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۸-۲۹]

۷. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۵۶/۳

خط: نسخ، کا:ابوالقاسم (محرر) موسوی نجفی اصفهانی، تا: قرن ۱۴؛ ۱۱۶گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف:-۵۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۶۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۱۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۴۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۲۷۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا:خلیل بن محمد هاشم شیرازی، تا: ۱۳۰۷ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: گالینگور، ۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۳۱۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۲۱/۱

خط:نسخ، کا:طباطبایی، حسن بن محمد مهدی، تا: ۱۳۲۴ق؛ ۶گ (۱ر-۶پ)، ۲۴سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۲۵/۵×سم [ف: ۹-۷۶۱]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد حسین بن زین العابدین ارموی، تا: ۲۳شعبان ۱۳۴۷ق؛ ۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۱/۵سم [ف: ۱۴-۴۹۷]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۷۱/۴

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه شخصی ـ ایران؛ خط: نسخ زیبا، کا:سید محمد حسن حسنی طباطبائی، تا: دوشنبه آخر ذیحجه۱۳۵۷ق؛ کاتب برادر علامه طباطبائی صاحب تفسیر المیزان؛ ۱۶ص (۷۵-۹۰) [عکسی ف: ۳-۳۳۱]

۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۶۴/۱

بی‌کا، تا: ۱۳۶۶-۱۳۶۵ق؛ ۱۸گ، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳-۱۳۰]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی رمضان سنه ۱۲۷۹ فی المشهد الغروی

خط: نسخ، کا:سید مصطفی صفائی خوانساری، تا: غره ربیع الثانی۱۳۶۷ق؛ مقابله شده توسط کاتب با نسخه دستخط میرزا حسین نوری صاحب مستدرک الوسایل در نجف اشرف در رمضان ۱۲۷۹ق؛ جلد: گالینگور، ۲۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۴۴]

۱۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۲۴/۱

خط: نسخ، کا:محمد بن عبدالله موحدی قمی، تا: ۱۳۶۸ق؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱پ-۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۱۳۵]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: مقوا، ۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۵-۲۵۸]

۱۷. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۶

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۲۱]

● **المسلسلات** / حدیث / عربی
al-musalsalāt

ناشناخته، از گروه شافعیان. حدیث‌هایی است. با سربندهای «المسلسل»؛ برای نشانی: المسلسل الخضری من طریق الصوفیة ایضاً ارویه اجازة عن السید النهاری، عن شیخه الطرابلسی، قالی اخبرنی شیخنا محمد عامد الصوفی عن عمه محمد حسین الصوفی السندی الصغیر عن محمد حیات السندی عن حسن العجمی ... ما من مؤمن یقول صلی الله علی محمد الانصر الله قلبه و نوره.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۷۸/۱

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۴۴ق؛ افتادگی: آغازوانجام؛ با سربندهای «المسلسل»؛ ۳۲گ(۱ر–۳۲پ) [ف: ۳-۳۰۱]

● **مسلسلات الطرثیثی و حدیث الضب** / حدیث / عربی
musalsalāt-uṭ ṭarṯīṯī wa ḥadīṯ-uḍ ḍab

طریثیثی، احمد بن علی، – ۴۹۷ قمری
taraysīsī, ahmad ebn-e ‘alī (- 1104)

احادیثی است نبوی که از طریثیثی به‌طور مسلسل از پیامبر اکرم (ص) نقل شده است، و در پایان قصه سوسمار اعرابی و پیامبر (ص) را نیز نقل نموده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۷۷/۹

آغاز: حدثنا القاضی الاجل الامام تاج الاسلام ابوعبد الله الحسین بن نصر بن محمد بن حمیس(؟) بقراءته

نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریه (مدرسه عمریه) – دمشق ۳۷۴۷؛ بی‌کا، تا: دهه آخر جمادی الثانی ۵۵۵ق؛ ۲۰ص (۲۰۰–۲۱۹) [عکسی ف: ۳-۳۵۳]

● **مسلک الاحتیاط** / فقه / فارسی
maslak-ol ehtīyāt

کرمانشاهی، محمد بن عاشور، ق۱۳ قمری
kermānšāhī, mohammad ebn-e ‘āšūr (- 19c)

رساله فتوایی است مشتمل بر فروعی که در آنها بین فقهاء اختلاف بوده و برای پیدا کردن راه احتیاط، آنها را در این رساله به درخواست بعضی از طالبان علوم دین و حق جویان، گزارش داده شده است. در این نسخه احکام طهارت و صوم و زکات آمده و همه ناتمام است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۳۴/۳

آغاز: الحمدلله الذی جعل لکل منا شرعة و منهاجاً و صلی الله علی أشرف الانبیاء محمد الذی رقی به مدارج الرفعة معراجاً

خط: نستعلیق، کا:کرمانشاهی، محمد بن عاشور، تا: قرن ۱۲ یا قرن۱۳؛ ۱۲گ (۱۲۷ر–۱۳۸پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۰-۳۱۷]

● **مسلک الاعتدال الی فهم آیة خلق الاعمال** / تفسیر / عربی
maslak-ul i‘tidāl ilā fahm-i āyat-i xalq-il a‘māl

کورانی، ابراهیم بن حسن، ۱۰۲۵ – ۱۱۰۱ قمری
kūrānī, ebrāhīm ebn-e hasan (1616 - 1690)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۱۰ ذیقعده ۱۰۷۵ق

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۰۹/۵

آغاز: بسمله و نستعین ... الحمدلله الذی هدی الی توحید الافعال فی عین اثبات الکسب للعبد؛ **انجام:** اقتضت الحکمة اظهارها جودا و رحمه ... و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: حاج ابوصالح عبدالقادر ابن حاج احمد میمی؛ جلد: میشن، ۲۵سطر [ف: ۵-۲۴۶]

● **مسلک الامام فی سلامة الاسلام** / کلام و اعتقادات / فارسی
maslak-ol emām fī salāmat-el eslām

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۹۰

آغاز: بسمله، دین مبین اسلام را اگر کسی؛ **انجام:** بطریق اول منافات شدید دارد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مسلک اهل عرفان (رساله در)** / عرفان و تصوف / عربی
maslak-e ahl-e ‘erfān (r. dar)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۵۱

آغاز: بسمله، و لایخفی علی المتتبع ان العالمین لعلم الباطن؛ **انجام:** و هو من مناقب الزاهدین تم بالخیر و السعاده

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: پارچه‌ای [رایانه]

● **مسلک الدرین و مشرق النورین** / صرف / فارسی
maslak-od dorrayn va mašreq-on nūrayn

حسینی کاشانی، محمد حسن بن محمد، ق۱۴ قمری
hoseynī kāšānī, mohammad hasan ebn-e mohammad (- 20c)

وابسته به: الشافیة فی الصرف؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰–۶۴۶)

ترجمه و شرح مختصری است در دو بخش بر رساله «الشافیه» ابن حاجب در صرف و علم خط، و اولین تألیف این مؤلف است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۴۹

آغاز: ان أشرح ما هو شفاء للصدور و أوجه مایضاعف فی الجنان السرور حمدالله الملک الوهاب الغفور؛ **انجام:** تا اینکه موافق باشد باثانی بروزن عالف خواهد بود نه بر وزن عافل ...

خط: نسخ، کا: شاید مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۹۷گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶–۳۱۲]

● مسلک دوم کتاب لهوف / تاریخ معصومین

maslak-e dovvom-e k.-e lohūf

قمی، عباس بن محمد رضا، ۱۲۹۲ – ۱۳۵۹ قمری

qomī, ʻabbās ebn-e mohammad rezā (1875 - 1940)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۵۳/۴

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ قلم‌خوردگی دارد [میراث شهاب: س۱۰ش۱–۲–۲۶]

● مسلک الراشدین / کلام و اعتقادات / فارسی

maslak-or rāšedīn

برغانی، محمد تقی بن محمد، ۱۱۸۴ – ۱۲۶۴ قمری

baraqānī, mohammad taqī ebn-e mohammad (1771 - 1848)

رساله مختصری است در مباحث اعتقادی وکلامی از دیدگاه شیعه امامیه که به گفته مؤلف «چون فهم هر یک از این مطالب اصول از روی دلیل وبرهان خالی از صعوبت نیست لهذا حقیر بر خود لازم داشته که برای هر یک آن مطالب دلیلی در این وجیز در مقام تحریر در آورم». کتاب شامل پنج «مطلب» در بیان اصول پنجگانه شیعه است.

آغاز: حمد نامحدود وثنای نا معدود مرمعبودی را سزد که از شعشعه دانش هیاکل ممکنات در ظلمت لیل عدم بدور نهار جود منور گردیده ...

انجام: زیرا بنای این رساله بر اختصار است واز برای مستبصرین همین قدر کفایت می‌کند در تصحیح اصول عقاید.الحمدلله الذی هدانا و لم یجعلنا من الهالکین تمت الرسالة

۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۰۹/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳–۱۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۱۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لم یجعلنا من الهالکین ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق، برای سرکار شاهزاده؛ جلد: تیماج، ۲۴ سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱۶–۲۴۰]

۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۵۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا:ملا محمد حسین معروف به کربلایی آقا کوچک بن کربلایی عبد المجید خیاط، تا: ۲ شعبان۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۳گ [ف: ۱–۳۲۸]

۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۴۳/۳

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست مجهول مانده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۲۹گ (۳۳پ–۶۱ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱–۳۰۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۳۴ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● مسلک الراشدین فی احکام الدین / فقه / عربی

maslak-ur rāšidīn fī aḥkām-id dīn

برغانی، محمد صالح بن محمد، – ۱۲۷۱ ؟ قمری

baraqānī, mohammad sāleh ebn-e mohammad (- 1855)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸–۷۲۶)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۹ق

کتاب، دومین شرحی است که بر کتاب «ارشاد الاذهان» علامه حلی تألیف نموده و مختصر است از شرح مؤلفه دیگرش موسوم به «غنیمة المعاد». اسلوب این شرح استدلالی و توضیحی به طور مزج و مرتب است بر سه جلد:جلد ۱. در ابواب عبادات؛ جلد ۲. از کتاب «تجارت» تا آخر «وصایا»، تاریخ ختم تألیف آن: ۱۳ صفر ۱۲۴۷ق؛ جلد ۳. از کتاب «نکاح» تا آخر «دیات».

آغاز: الحمدلله الذی جعل اقدام العلما و اطئة علی اجنحة الملائکة الکرام و رحج مدادهم یوم القیام علی دماء الشهداء الاعلام

انجام: و ذکر الخلاف فعلیه بکتابنا المسمی بمنتهی المطلب فانه قد بلغ الغایة و تجاوز النهایة من اراد التوسط فعلیه بما افدناه فی التحریر او تذکرة الفقهاء او قواعد الاحکام او غیر ذلک من کتبنا و الله الموفق لکل خیر و الحمدلله رب العالمین.

[الذریعة ۲۳/۲۱]

شروح و حواشی:

۱– حاشیة مسلک الراشدین فی احکام الدین؛ برغانی، محمد صالح بن محمد (–۱۲۷۱)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۱۶/۱

آغاز: برابر**انجام:** فان لم یستطع فبقلبه فحسبه ان یعلم الله من قبله انه لذلک کاره.

از ابتدا تا اول کتاب متاجر؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با خط‌خوردگی؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ در متن، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۳/۲–۱۶۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله الطیبین
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، در عصر مؤلف؛ واقف: حاج امین، محرم ۱۲۵۵؛ جلد:تیماجمذهب، ۴۴۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۶۲۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فإن لم یستطع فبلسانه، فإن لم یستطع فبقلبه، فحسبه أن یعلم الله من قبله أنه لذلک کاره
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ با وقف‌نامه‌ای به خط مؤلف به سال ۱۲۵۶ق و مهر «عبده محمد صالح» (بیضی)؛ ۲۰۲گ، ۲۹سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۳۶-۳۵۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۰

جلد۲؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۳]

۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا ان یکرهها علی الجماع فیتضاعف الکفارةعلیه فمنه النهار اربع کفارات وفی اللیل کفارتان.
کامل؛ خط: نسخ، کا:محمد رضا بن ملا عبدالمجید اشکوری، تا: جمعه ۱۷جمادی الاول۱۲۳۵ق؛ مصحح؛ واقف: علی بیگ؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۱۹سطر [ف: ۱-۲۳۹]

۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۱۴

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا:علی اکبر، تا: ۱۲۵۱ق [ف:-۸۴]

۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۷۳

آغاز: و لو باع المملوک بغیر اذن مولاه لم یصح اجماعاً اذا لم یلحقه الاجازة؛ **انجام:** و لو انبت الله اللسان بعد قطعه فلا استرجاع لانه هبة مجددة من الله تعالی
جلد ۲ و ۳، متاجر تادیات؛ خط: نسخ، کا:محمد اسماعیل بن عبدالرحمن سلطان آبادی، تا: رجب۱۲۹۸ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۳۰۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۲-۴۶۸]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان لم یستطع فبلسانه فان لم یستطع فبقلبه فحسبه أن یعلم الله من قلبه أنه کذلک.
جلد اول، از طهارت تا احکام امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، کا:محمد اسماعیل بن عبدالرحمن سلطان آبادی، تا: ۱۵ جمادی الاول۱۲۹۸ق؛ تملک: میرزا محمد علی؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۷-۳۰]

۹. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۳۱

آغاز: سابغ ای کامل واف و سبغت النعمة یسبغ بالضم سبوغاً ای اتسعت
جلد اول و دوم، تا پایان کتاب عتق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: عصر مؤلف؛افتادگی:آغاز؛۵۱۵گ،۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف:-۳۲]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۱

ج۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشانی نورالدین شریعتمدار؛ تملک: نورالدین رفیع شریعتمدار؛ جلد: تیماج، ۴۰۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷-۲۴۷]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۳۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۶-۳۱۷]

● مسلک السداد فی دفع الایراد /تفسیر / عربی

maslak-us sadād fī daf‘-il īrād

ولی الدین محمد بن علی

valī-od-dīn mohammad ebn-e ‘alī

رساله‌ای است در رد ایرادی که یکی از افاضل بر تفسیر بیضاوی وارد کرده درباره ایمان و یقین، شامل «مقدمه» و «مقاله» و «خاتمه».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۸۶/۵

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی افضل امة بتصحیح الیقین فصاروا قدوة للمتقین؛ **انجام:** فنکون من زمرة ارباب الیقین و المیسر لهم حسن الختام فی وقت الیقین
خط: نسخ، کا:فیض الله بن اسماعیل، تا: ۱۱۵۳ق، جلد: مقوا، ۱۱گ (۱۴۱پ-۱۵۱ر)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۱-۵۱]

● مسلک صوفیان (رساله در) / عرفان و تصوف / فارسی

maslak-e sūfīyān (r. dar)

رساله فقیر کردن و خرقه پوشانیدن و مو تراشیدن و وضو و غسل و صفایرجابیر و صفای حجامت و کلمات شریعت و طریقت و معرفت و حقیقت و کلمات عاشقان و قلندران و واصلان و کلمه ذاتی و کلمه حال و استغفار و ایت نسمه و لنگوتیکا و لنگونه و اذکار وآیاتی که باید در این موارد خواند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۱۳/۲

آغاز: بسمله، رساله فقیر کردن و خرقه پوشانیدن که هر آیت جدا جدا ست؛ **انجام:** و الحقه اداء
خط: نستعلیق هندی، کا:محمد سعدالدین بن محمد صبغة الله، تا: ۱۳۱۰ق، جا: رائیجپور، برای حاجی سید روشن علی شاه صاحب قادری شطاری؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۶گ (۱۱۶ر-۱۲۱پ)، ۱۲سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۷۴]

● مسلک العارفین / عرفان و تصوف / فارسی

maslak-ol ‘ārefīn

بخاری، محمد بن اسعد

boxārī, mohammad ebn-e as‘ad

این رساله از جمله نخستین اثرها در موضوع تصوف در ماوراء النهر استو وصیت نامه عبدالخالق غجدوانی را در بر می‌گیرد؛ در بیست و سه «باب» است: ۱. توبه و شرایط آن؛ ۲. ارادت؛ ۳. احتیاج مرید به شیخ؛ ۴. تلقین ذکر؛ ۵. شرایط چهله؛ ۶. مراتب شیخ؛ ۷. آداب و روش؛ ۸. زهد و تقوی؛ ۹. شناختن خواطر؛ ۱۰. صفات نفس؛ ۱۱. سلامتی دل؛ ۱۲. صبر و رضا؛ ۱۳. مراقبه و محاسبه؛ ۱۴. محبت و صدق؛ ۱۵. تفویض؛ ۱۶.شکر و توکل؛ ۱۷. معرفت خدای تعالی؛ ۱۸. اخلاص و ریا؛ ۱۹. تخلق به اخلاق الله؛ ۲۰. مشاهده و معاینه؛ ۲۱. معنای فرقه؛ ۲۲. روز و شب؛ ۲۳.مسائل راه.

آغاز: بسمله بدان این سالک طریق آخرت که این کتابیست زعین تحقیق شریعت و طریقت صادر شده از وصایا ... خواجه عبدالحق غجدوانی ...

[نسخه‌های منزوی ۱۳۸۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۸۹

بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق [د.ث. مجلس]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فردای قیامت شفاعت محبان خود ما را و جمله مومنان را بی نصیب مگردان یا اله العالمین ... برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق، کا:اسماعیل بن ملا یعقوب ساکن پای بید سفلی طایفه المداری، تا: صفر۱۳۰۳ یا۱۳۳۰ق؛ جلد: گالینگور، ۲۳۸ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۵۰-۲۸]

● **مسلک العرفان فی عقائد اهل الایمان** / کلام و اعتقادات / عربی

maslak-ul ‘irfān fī ‘aqā’id-i ahl-il īmān

صرفی کشمیری، یعقوب، ۹۲۸ - ۱۰۰۳ قمری

sarfī kešmīrī, ya‘qūb (1522 - 1595)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۳۵

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... حقایق الاشیاء ثابتة و العالم حادث و هو قابل للفنا و له صانع قدیم واجب الوجود واحد حی علیم قادر مرید متکلم سمسع بصیر صفاته قدیمه باقیه؛ **انجام:** ان الله شدید العقاب و ان الله غفور الرحیم و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و سلم.

بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۶ص، ۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱/۴۷-۵۲]

● **مسلک العشاق** / شعر / ترکی

maslak-ol ‘oššāq

عبدالله افندی، - ۱۰۷۱ قمری

‘abd-ol-lāh-e afandī (- 1661)

قصیده رائیه‌ای است در یکصد و پنج بیت، در پند و اندرز عارفانه و مدح و منقبت حضرت پیامبر اکرم (ص) و ترغیب به انجام عبادات و طاعات.

آغاز: خدایه حمد بی غایه که لطفی بی نهایتدر ×× صلاة اولسون رسولینه که اول ختم رسالتدر / سلام اصحاب و آلینه خصوصا چاریارینه ×× که هر برسبی صحجبتیله شرفیاب فضیلتدر

انجام: ایرمه قوللوک یا رب صراط مستقیمکدن ×× حبیبک عشقنه اولسون که اول کان شفاعتدر

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الاول۱۰۸۵ق؛ ۵ص (۲۰- ۲۴)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۲-۱۱۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۸۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حاج علی بن محمد، تا: ۱۲۰۷ق؛ مجدول، مصحح؛ ۳گ (۱۴۰پ-۱۴۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴-۲۱۰]

← المسلک فی علم الکلام > الاعتقادات

● **مسلک المتقین** / فقه، عرفان و تصوف، شعر / فارسی

maslak-ol mottaqīn

صوفی، الله یار بن الله قلی، ۱۰۴۳ - ۱۱۳۳ قمری

sūfī, allāh yār ebn-e allāh qolī (1634 - 1721)

تاریخ تألیف: ۱۰۸۵ق

مثنوی است عرفانی و فقهی، با عنوان «کتاب معتقدات» در ۱۷ فصل شروع می‌شود و به دنبال آن کتاب طهارة با ۴۴ فصل و صلات با ۶۶ فصل و زکات با ۱۰ فصل و صوم با ۳ فصل و یک خاتمه به صورت مفصل و منظوم در فقه مذاهب چهارگانه اهل سنت آورده شده است. کتاب‌هایی که برای نوشتن این کتاب مورداستفاده قرار گرفته، طبق نوشته مؤلف بدین ترتیب است:۱. عقائد ملا سعدالدین، ۲. عقاید ملا شمس الدین محمد، ۳. جواهر الفتاوی، ۴. خلاصة الفتوی، ۵. محیط، ۶. کافی، ۷. شرح اوراد، ۸. مختصر وفایه،۹. شرح وقایه، ۱۰. ملا ابومکارم، ۱۱. قاضی خان، ۱۲. تاتارخانی، ۱۳. جامع الصغیر خانی، ۱۴. کافوری، ۱۵. زعفرانی، ۱۶. عمدة الاسلام، ۱۷. ترغیب الصلوة، ۱۸. صلوة مسعودی، ۱۹. جواهر، ۲۰. ذخیره، ۲۱. فنیة المصلین، ۲۲. ملتقط، ۲۳. رمینه المصلی، ۲۴. مشکوة، ۲۵. تفسیر جواهر پارسا، ۲۶. خلاصه، ۲۷. نهایه، ۲۸. هدایه، ۲۹. نورالاسلام، ۳۰. نبیه الضالین، ۳۱. بستان فقیه ابواللیث، ۳۲. رساله فقیه ابوللیث، ۳۳. تمر تاشی، ۳۴. کتاب الکرایه، ۳۵. مجمع البحرین، ۳۶. نسفیه، ۳۷. سفینه، ۳۸. ملا فخر الدین، ۳۹. رساله ملا باقیجان، ۴۰.

جامع البساتین، ۴۱. فصول عمادی، ۴۲. نصاب الاحتساب، ۴۳. شریف، ۴۴. ظهیریه، ۴۵. خزانه، ۴۶. شرعة الاسلام، ۴۷. کشف المکنوم، ۴۸. کاشف المعانی، ۴۹. حاشیه شیخ الاسلام، ۵۰. زاهدی، ۵۱. کبیری، ۵۲. مفاتیح، ۵۳. حاشیه الکروری، ۵۴.عمادیه، ۵۵. سراجیه، ۵۶. کفایه الشعبی، ۵۷. صلوة نخشبی، ۵۸. اوراد شیخ الاسلام، ۵۹. تجنیس، ۶۰. کتاب حصر، ۶۱. احیاء العلوم، ۶۲. فتاوی و حجة، ۶۳. کتاب صیف، ۶۴. عوارف، ۶۵. شیبانی، ۶۶. کتاب و او، ۶۷. ملتقط سید امام ناصرالدین، ۶۸.ملا عبدالعلی بیرجندی، ۶۹. طحاوی، ۷۰. حصن حصین، ۷۱. مبسوط، ۷۲. امینیه، ۷۳. منسیه، ۷۴. تحفه الاخیار، ۷۵. عمدة الابرار، ۷۶. حیرة الفقهاء، ۷۷. میمونه، ۷۸. ینابیع، ۷۹. کتاب حدود، ۸۰. نوادر، ۸۱. متداولات عامه، ۸۲. نوازل، ۸۳. طهارة الاغدار، ۸۴. کفایه، ۸۵. کتاب النظم، ۸۶. کتاب السعادات، ۸۷. مبسوط، ۸۸. تحفة الابرار، ۸۹. عتابی، ۹۰. مقدمه، ۹۱. زیادات، ۹۲. شرح کبیری، ۹۳. معلی،۹۴. شرح منظومه، ۹۵. عمدة، ۹۶. مختار الفتوی، ۹۷. جامع البرهانی، ۹۸. واقعات، ۹۹. فنیسه، ۱۰۰. صلوة خواجه امام اصل سرخس، ۱۰۱. شرح جامع، ۱۰۲. قدوری یا قندوزی، ۱۰۳. شرح طحاوی، ۱۰۴. فتاوی قاضی ظهیر الدین، ۱۰۵. تهذیب، ۱۰۶. کفایه بیهقی، ۱۰۷. کرمانی، ۱۰۸. کشف الاصول، ۱۰۹. درالبحور، ۱۱۰. کتاب زیادات، ۱۱۱. شرح مختار، ۱۱۲. مکتوبات، ۱۱۳. شرح شاطبی، ۱۱۴. زواید، ۱۱۵. غنیه، ۱۱۶. مجموع النوادر، ۱۱۷. جامع اوزجند، ۱۱۸. عالمیه، ۱۱۹. کتاب صید، ۱۲۰. تحفة الملوک، ۱۲۱. حاشیه ملا چلبی،۱۲۲. ام الفتاوی، ۱۲۳. ناطقی.

آغاز: حمد بی حد ثنای بی اعداد ×× به خدای که نور ایمان داد/ غافر است و رحیم رحمان است ×× پاک از عیب شرک و نقصان است

[نسخه‌های منزوی ۳۲۰۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۶۶

دارای کتاب‌های: عقیده در شانزده فصل و طهارت چهل و چهار فصل و صلاة شصت و شش فصل و زکات ده فصل در نسخه ما؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (انجام در فصل ۹ در بیان صدقه فطر افتاده)؛ مجدول، با سرلوح و آرایش؛ کاغذ: بخارایی، جلد: روغنی مذهب، ۳۶۹گ، ۱۷سطر (۸×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۶-۲۹۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۲۰-ف

نسخه اصل:مونیخ ۳۹۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [فیلمها ف: ۳-۱۳۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۹۹

آغاز: بسمله، شکر ایزد که ما مسلمانیم ×× جز شریعت دیگر نمی دانیم؛

از آغاز عقائد تا صفحه اول نماز و با نسخه بعدی یکی بوده که جدا صحافی شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و ۱۳؛ ۱۴۵گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۵۱-۱۵۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۰۰

انجام: در هزار صد دوازده این ×× شدا و مجملا علی التعیین/ بیست چار از مه محرم بود ×× روز دوشنبه این در مقصود /شکرها با خدای پاینده ×× برساندی بطلب بنده / گر نباشد عنایت باری ×× من کی کردی چنین کاری

ادامه نسخه قبلی است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۲۱۶گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۵۱-۱۵۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۶۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** من همی خواهم ای شریف جمال ×× هم تو آگه نباشی از این حال

خط: نستعلیق، کا:سید حامد خواجه، تا: ۱۲۲۶ق؛ ۳۶۰گ، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۹-۳۳۹]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۵۱/۱

خط: نستعلیق، کا:جعمه زاده [؟]، تا: ۲۶ جمادی الثانی۱۲۳۱ق، نستعلیق محمد زاده از طایفه بای بقا در؛ جلد: تیماج، ۴۶۰گ (۲پ-۴۶۱پ)، ۱۵سطر (۹×۱۷) [ف: ۱۷-۲۱۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** من همی خواهم ای شریف جمال ×× هم تو آگه نباشی از این حال

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۲۲-۱۸۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** هم تواک حال

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: پارچه‌ای [رایانه]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۳۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی [رایانه]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۵۷۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۰۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۷۶

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● مسلک المتقین / عرفان و تصوف / فارسی

maslak-ol mottaqīn

بدخشانی، محمد

badaxšānī, mohammad

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۵۲

بی‌کا، تا: ۱۲۰۶ق؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

● **مسلک المتقین** / عرفان و تصوف / عربی
maslak-ul muttaqīn

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۲۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

● **مسلک المکارم فی طریق محاسن اخلاق العالم** /
اخلاق / فارسی
maslak-ol makārem fī tarīq-e mahāsen-e axlāq-el ‘ālam
محنت ساوجی، حسین، ق۱۳ قمری
mehnat-e sāvajī,hoseyn(- 19c)
تاریخ تألیف: ۱۲۴۲ق
رساله‌ای دربیان مکارم و سجایای اخلاقی و ترغیب به کسب آنها که در یک «مقدمه» و یک «مقاله» و یک «خاتمه» تنظیم شده است: مقدمه: دربیان خلافت انسان و اینکه آدم عالم صغیر است؛ مقاله: محاسن اصول اخلاق.
آغاز: بسمله ستایش و سپاس برون از تصور و قیاس شایسته خداوند جهانبخش جهان او مبرای منزه ازحد و جهت نیایش و ثنای فزون از تکرر انفاس سزای پروردگار مکان و مکین است مبرا ...
انجام:فجمع من المؤلفات و فرق بین المخلقات اظهار الاتقان صنعه و کمال کرمه باعطاء کل شیء ما یستحقه اللهم اغننی بحلالک عن حرامک بطاعتک عن معصیتک و بفضلک عمن سواک.
[فهرستواره منزوی ۶۰۵/۶]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۵۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق عالی، کا:حسینی ساوجی، حسین، تا: ۱۲۴۲ق؛ با خطخوردگی واضافات وتصحیحات وحواشی درهامش صفحات ولابه‌لای سطور؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۰]

● **المسلک المنتظم بالدرر فی شرح شواهد القطر** /
ادبیات / عربی
al-maslak-ul muntaẓam bi-d-durar fī š.-i šawāhid-il qaṭr
وابسته به: قطر الندی و بل الصدی؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸-۷۶۱)
رساله مختصری است در شرح شواهد شعری کتاب «قطر الندی وبل الصدی» ابن هشام انصاری. غیر از شرح صادق حسینی اعرجی است که در فهرست کتب خطی آستان قدس رضوی (۱۲: ۱۸۴) معرفی شده است. نظام الدین اردبیلی نیز شرحی فارسی بر شواهد قطر الندی دارد.

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۳۵
آغاز: و الله حسبی و نعم المعین و سمیته بالمسلک المنتظم بالدرر فی شرح شواهد القطر و ما توفیقی الا بالله ... اذا قالت حذام فصد قوها ×× فان القول ما قالت حذام؛ **انجام:** أتهجر سلمی بالفراق حبیبها ×× و ما کاد نفساً بالفراق تطیب الشاهدی فیه ان الاستفهام للانکار بمعنی لم تهجر ... و انت بخیلة بالوصل عنی و لا تواصلینی، تمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۲-۵۸۶]

← مسلک النجاة > مسلک نجات
← مسلک النجاة > رساله عملیه

● **مسلک النجاة** / شعر / فارسی
maslak-on najāt
مجذوب تبریزی، محمد بن محمد رضا، - ۱۰۹۳ قمری
majzūb-e tabrīzī, mohammad ebn-e mohammad rezā (-1682)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۰۶/۴
آغاز: صاحب نشوی گر تو زمین را و زمان را ×× شیرازه که بندد بهم اجزای جهان را؛ **انجام:** رو بآن روضه بهشت آیین ×× سر بآن آستان فیض آثار
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شوال۱۱۰۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۳گ (۴۷۷-۴۸۹)، ۱۹سطر (۸×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰-۱۹۳۶]

● **مسلک نجات** = **مسلک النجاة** / فقه / فارسی
maslak-e nejāt = maslak-on najāt
برغانی، محمد صالح بن محمد، - ۱۲۷۱ ؟ قمری
baraqānī, mohammad sāleh ebn-e mohammad (- 1855)
تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۲۳۷-۱۲۴۵ق
رساله عملیه‌ای است در چند کتاب و هر کدام دارای مطالب و فصول می‌باشد و احکام طهارت و صلاة و صوم و خمس و اعتکاف،تجارت و شفعه و دین و ضمان و صلح و وکالت و اجاره تا هبهو به‌صورت فتوایی و برای عمل مقلدین نگاشته شده است. تاریخ پایان تألیف طهارت تا اعتکاف آن ۱۲۳۷ق و بخش معاملات آن ۱۲۴۵ق می‌باشد
[الذریعة ۲۴/۲۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۰۰

آغاز: کتاب الطهارة و در آن چند مطلب است، مطلب اول در اقسام طهارة است و در آن سه فصل است، فصل اول، واجب است وضو از برای نماز واجب و طواف واجب؛ **انجام:** فصل سیم، بدانکه صوم شهر رمضان صحیح است از طفل ممیز ... اگر اغسال را بعمل آورد و اگر واجب بوده باشد آن اغال پس اگر اخلال ... .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مجدول؛ ۱۳۳گ، ۱۹سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۸-۵۹۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۴۷

آغاز: بسمله، کتاب الطهاره و در آن چند مطلب است: مطلب اول در اقسام طهارت است و در آن سه فصل است؛ **انجام:** و اگر کسی ابسط از این رساله را طالب باشد رجوع نماید به غنیمه المعادد و نامیدیم این رساله را به مسلک النجاه.

کتاب‌های طهارت، صلاة، زکات، خمس و اعتکاف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف:۳۳/۲-۱۳۲]

۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۶۹

طهارت تا صوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق [چند نسخه-ف: -۳۶۵]

۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۱۲

آغاز: آغاز معاملات ... اما بعد چنین گوید حقیر جانی محمد صالح بن محمد البرغانی که چون فارغ شدیم از عبادات مسلک نجات

معاملات؛ خط: نسخ، کا:عبدالکریم بن معصوم قزوینی، تا: ۱۲۴۶ق؛ ۲۱۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲-۹۸]

۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۰۲

طهارت تا اعتکاف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق [ف: -۲۶]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۹۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این رساله ایست در بیان عبادات که بلغت فارسی بیان می‌شود؛ **انجام:** و اگر ابسط از آنرا طالب باشد رجوع کند بغنیمة المعاد ...

خط: نسخ، کا:محمد بن محمد طاهر زین آبادی، تا: پنج‌شنبه ۷ محرم۱۲۶۹ق؛ مهر: «عبده محمد الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۶-۳۲۸]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۲

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... چنین گوید بنده حقیر جانی محمد صالح بن محمد البرغانی که چون فارغ شدیم از عبادات مسلک نجات شروع نمودیم ببیان احکام جمله از متاجر که بسیار مهم است مراعات آنها در تجارت؛ **انجام:** و اگر واهب رجوع نماید در موهوب بعد از قبض در جائیکه (از کتاب هبه).

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: فضل الله نوری و دیگری در ۲۸ شعبان ۱۲۹۲؛ جلد: تیماج، ۹۳گ، ۱۷سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۲۱/۵×سم [ف: ۵-۲۰۴۳]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۵۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین اما بعد ... که چون فارغ شدیم از عبادات مسلک نجات شروع نمودیم به بیان احکام جمله ازمتاجر که بسیار مهم است مراعات آنها؛ **انجام:** مرد فقیر به جهت من هدیه می‌آورد وطالب است چیزی را که نزد من است پس من می‌گیرم وبه او چیزی نمی دهم آیا حلال است از برای من فرمودند بلی آن هدیه از برای توحلال است ولکن عطا بکن به او و اگر اراده نماید.

متاجر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده محسن الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: گالینگور، ۱۹۱گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۱-۶۳]

● مسلک النجاة / دعا / عربی

maslak-un najāt

طباطبائی، محمد علی بن ابی تراب، ق۱۳ قمری

tabātabā’ī, mohammad ‘alī ebn-e abī torāb (- 19c)

در آداب دعا و اسماء حسنی الهی و آداب نماز و تعقیبات و دعاهای ماه‌ها، مشتمل بر مطالب لغوی و بحث‌های مفیدی در شرح بعضی از دعاها و بیان آنچه احتیاج به بیان دارد، در یک «مقدمه» و دوازده «باب» و یک «خاتمه» و گویا فقط چند برگ آغاز کتاب نوشته شده که در این نسخه آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۸۸/۱

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فیقول المفتاق الی رحمة ربه الوهاب ... انی لما تتبعت کتب الأدعیة و الاعمال التی صنفها علماؤنا

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۲۰پ-۳۲ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۴-۷۴]

● مسلک النجاة / فقه / فارسی

maslak-on najāt

آغاز: بسمله و به نستعین، نقد رایحهریاحین ریاض سخن غالیه از طره مخدرات توحید وحیدی الخ ...

[فهرستواره منزوی ۵۲۵/۹]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمام شد قاعده عبادات و احکام شرایع طاعات از کتاب مسلک النجاة فی تاریخ شهر محرم الحرام عام ست و ستین بعد الالف

خط: نستعلیق، کا:محمد حسین بن محمد سلطان، تا: ۱۸محرم۱۰۶۶ق؛ اهدایی: وزیری؛ جلد:مقوایی، ۲۰۸گ، ۲۵سطر (۹/۵×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۹سم [ف: ۱-۱۹۵]

● **المسلک الوسط الی الدر الملتقط** /- عربی

al-maslak-ul wasaṭ ila-d durr-il multaqaṭ

کورانی، ابراهیم بن حسن، ۱۰۲۵ - ۱۱۰۱ قمری

kūrānī, ebrāhīm ebn-e hasan (1616 - 1690)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۶۳

آغاز: بسمله، و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسلیما ابدا؛ **انجام:** و غفرالله له و لوالدیه و لمشایخه اجمعین آمین آمین بمنه و کرمه آمین

خط: نسخ، کا:قرشی، محمد سعید بن حسینس، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● **مسلم الثبوت** / اصول فقه / عربی

mussalam-uṯ ṯubūt

بهاری، محب الله بن عبدالشکور، - ۱۱۱۹ قمری

bahārī, moheb-ol-lāh ebn-e ‘abd-oš-šakūr (- 1708)

کتابی است جامع در اصول فقه حنفی شامل دو جزء: جزء ۱. حاوی دو «مقدمه» در حد و موضوع و فایده اصول فقه و سه «مقاله»: ۱) المبادی الکلامیة، ۲) الاحکام در چهار باب، ۳) المبادی اللغویة؛ جزء دوم شامل چهار «اصل»: کتاب، سنت، اجماع و قیاس؛ خاتمه در اجتهاد و تقلید.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی نزل الآیات و ارسل البینات قطلع الدین و طبع الیقین ... اما بعد، ... ان السعادة باستکمال النفس و المادة و ذلک بالتحقق و التخلق و هما بالتفقه فی الدین و التبحر بموافق الحق و الیقین و السلوک فی هذا الوادی ...

چاپ: دهلی، ۷۶ص، ۱۳۱۱ق؛ باکتاب منهاج الوصول الی علم الاصول ازبیضاوی، مطبوعات کردستان، ۱۳۲۶ق؛علیگر هند، ۱۲۹۷ق؛مطبعه علمیه، ۱۴۲۳ق

شروح و حواشی:

۱- فواتح الرحموت فی شرح مسلم الثبوت؛ بحرالعلوم، محمد بن محمد (۱۱۴۴-۱۲۲۵)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۵۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم افادة تقدیم ما حقه التاخیر للحصر و تفصیل انواعها مع ما فیها من الاختلاف فمذکورة فی علم المعانی هذا، تمت مقالات المبادی بفضل ولی التوفیق ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۲؛ محشی؛ تملک: محمد موسوی جزائری نجفی در اهواز به تاریخ جمادی الثانی ۱۳۸۰، داود بن عبدالله نصرپوری؛ ۸۶گ (۱پ-۸۶ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۷-۶۰۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۲۶۵

آغاز: برابر**انجام:** و علیه ابتنی ابن الصلاح منع تقلید غیر ... ذلک لم یدر فی غیرهم و فیه ما فیه

ج۱و۲؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «خدابخش ۱۲۲۱» (مستطیل)؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد:تیماج، ۳۰۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۴۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم افادة تقدیم ما حقه التاخیر للحصر و تفصیل انواعها مع ما فیها من الاختلاف فمذکورة فی علم المعانی هذا، تمت مقالات المبادی بفضل ولی التوفیق ...

جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۴۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۷۰۳

آغاز: برابر**انجام:** و سمی اسانیده و منعوا لقوله علیه السلام

ج۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «محمد کوثر ۱۲۲۶» (بیضوی)، «محمد عمر جعفری» (دایره)؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۱/۷سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۲۴۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۳۸۵

آغاز: برابر**انجام:** و علیه ابتنی ابن الصلاح منع تقلید غیر ... ذلک لم یدر فی غیرهم و فیه ما فیه

ج۱. تا آخر مقاله سوم در احکام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد:تیماج، ۸۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۴۶]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۶۴

آغاز: برابر**انجام:** فان السقوط بالموت لضرورة فوت المحل فیظهر فی حق من علیه دون من له

ج۱، تا اواخر مقاله دوم در احکام (تا آخر باب رابع فی المحکوم علیه) است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، کمند کشی؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: هندی، ۲۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۴۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** منع تقلید غیر الاربعة لان ذلک لم یدر فی غیرهم و فیه ما فیه.

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به نشان «منه»، مقابله شده؛ تملک: احمد الدین، محمد بن حسن بن عبدالله بن طاوس بن هرمز بن نوشیروان؛ جلد: مقوایی، ۶۶۳ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۸سم [ف: ۵۰-۳۹]

● **مسلمانان و فرق شیعه (گفتاری درباره ...)** / ادیان و مذاهب / فارسی

mosalmānān va feraq-e šī‘e (goftārī darbāre-ye ...)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۹/۸۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۱۰۲ق؛ ۱گ (۱۲۸) [مختصر ف:- ۶۸۰]

← مسلمانی > آداب مسلمانی
← مسلمانی و ایمان > اصول الدین

● **مسلم و مسعود** / شعر / فارسی
moslem va mas'ūd

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۱۳/۱
منظومه‌ای به فارسی، از ناشناخته؛ بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱–۲۵۶]

● **مسلی المصابین فی تسلیة الحزین** / اخلاق / فارسی
musalli-l muṣābīn fī taslīyat-il ḥazīn
طباطبائی بروجردی، محمود بن علینقی، - ۱۳۰۰ قمری
tabātabā'ī borūjerdī, mahmūd ebn-e 'alī-naqī (- 1883)

اهدا به: بهمن میرزا پسر فتحعلی شاه
تاریخ تألیف: چهارشنبه ۹ محرم ۱۲۵۷ق
متنی اخلاقی است دربردباری و شکیبایی درمصیبت‌ها که برای شاهزاده بهمن میرزا به مناسبت مرگ فرزند شاهزاده نگاشته، شامل یک «فاتحه» وسه «فایحه» و هر یک درچند «عائده» ویک «خاتمه»:فاتحه: در فضیلت تفکر و اعتبار است؛ فایحه ۱. در صبر و فواید و بعض متعلقات و مناسبات اوست و در آن چند «عائده» است: عائده ۱) در حقیقت صبر و اقسام آن است،۲)ذکر شطری از آیات قرآنیه متعلق به صبر است،۳) طایفه‌ای از حادیث معصومیه عامه وارده در علو مقام صبر است،۴) در برخی از احادیث وارده در خصوص موت اولاد،۵) ذکر بعضی از منامات که مناسب مقام و مؤید مرام است،۶) بیان مجملی از احوال بعض پیشینیان در نزد فقد احبه و اولاد ایشان،۷) بیان نبذی از احوال بعضی از زن‌های صابرات،۸) در آن چه سزاوار است که از مصاب در نزد مصیبت قولاً و فعلاً صادر شود و در آن دو «فایده» است: فائده اولی:در آن چه مناسب اوست قولاً، فائده ثانیه:در آن چه او را سزاوار است فعلاً،۹) در آن چه لازم است بر او که ترک کند،۱۰) بیان آن که گریستن فی حد ذاته در مصایب منافات با صبر و رضا ندارد،۱۱) بیان نبذی از احوال اطفال است بعد از مردن و اشاره اجمالیه به جنت برزخیه که مفرج هم و مؤکد صبر است،۱۲) بیان آن که رنج و عنا در غالب تحفه اهل ولا است؛ فایحه ۲. بیان محبت و شمه ای از احوال بعض دوستان خداست؛ فایحه ۳. فضل رضا و تسلیم که از ثمرات محبت است؛ خاتمه کتاب:در اجر تسلیه مصاب است.
آغاز: بسمله نحمده علی ما منحنا من المصایب و البلایا کما نحمده علی آلائه و نشکره علی ان صیر الصبر عند نزول بلائه موجباً لتضائف الحسنات و مزید نعمائه و فضل علی الصابرین ... وبعد بنده ضعیف ذلیل ملتجی بعفو و کرم رب جلیل ... محمود بن علی نقی بن الجواد العلوی الفاطمی ... بعرض ... میرساند.
انجام: و از اهداء ثواب بعض آیات یا سور قرآن بروح مفارق از بدنش مضایقه نفرمایند ختم الله لنا ولکم بالحسنی ... و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین.
چاپ: تهران، ۱۲۸۰ق؛ ایران، سنگی، ۱۲۸۰، جانمازی، ۳۱۱ص
[الذریعة ۲۵/۲۱؛ نسخه‌های منزوی ۱۶۸۳/۲؛ مشارفارسی ۴۷۵۱/۴؛ فهرستواره منزوی ۶۰۵/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ نسخه ما همان نسخه‌ای است که به بهمن میرزا هدیه شده با مهر او «بهمن السلطنة ابن عباس میرزای نایب قاجار» (مستطیل)؛ ۱۴۴گ،۱۹سطر(۸/۳×۱۶/۲)،اندازه: ۱۴×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۲–۸۱۸]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۲۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** قد بدلوا الود فی القربی ببغضهم ×× کانما ودهم فی الذکر بغضاء بتحقیق که بدل کردند محبت را درخویشان پیغمبر ببغض ایشانگویا محبت ایشان که درقرآن آمده بغض ایشان است
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۵–۲۰۰۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:عبدالحسین بن عبدالکریم، تا: ۲۲ صفر۱۲۵۷ق؛ مجدول، با سرلوح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، ۱۹سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵–۱۵۲۹]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۰
آغازو انجام: برابر
خط: نسخ، کا:رحیم بن نصیر، تا: جمعه ۱۴ ربیع الثانی۱۲۵۷ق؛ ۱۷۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۲–۳۹]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۰۹–۳۷/۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** واذ قد بلغ زمام الکلام بتایید القادر العلام ... فی سلک شهور سنه ۱۲۵۷ من الهجرة النبویة حامداً مصلیاً مسلماً ... ختم الله لنا ولکم بالحسنی والحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۸–۴۳۱۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۹۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** لو انهم امروا بالبغض ما صنعوا ×× فوق الذی صنعوا لوجد جدهم / اوصی النبی برفد الآل امته ×× فاستاصلوهم فبئس الرفد رفدهم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۳۷–۵۹۳]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۶۳–۱۸/۸۳
آغاز: ومصیبت وکدورت ومحن وبلا سیما نسبت بأهل ولالذت آنیه اش فی الحقیقة دفع آلام؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:مهجور اصفهانی، تا: یکشنبه ۵ جمادی الثانی ۱۲۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ با یادداشتی با نشانی «جمال الدین الواعظ»؛ ۱۴۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۱۴]

۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۴۱

آغاز: محمد عبده و رسوله احب خلقه الیه و ارضاهم لرضائه؛

انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:زکی خان بن میرزا حسن ملا باشی زنوزی از طایفه قرابیگلو، تا: ۱۳۱۴ق، به خواهش برادر زاده اش میرزا احمد خان میرپنجه و مقوم گمرکخانه آذربایجان؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۴۸گ، ۱۲ سطر (۱۳×۲۰) [ف: ۲-۳۷۱]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۷۴-۲۵/۱۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۸-۴۳۱۴]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کتب ذا جامعه الراجی من سیده و مولاه جمیع ما یرجوه و یتمناه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: درعصر مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۳-۱۹]

● **مسمار العقیدة** / کلام و اعتقادات / فارسی

mesmār-ol ‘aqīda

بغدادی، عبدالله بن معمار، ق۸ قمری

baqdādī, ‘abd-ol-lāh ebn-e me‘mār(- 14c)

مترجم:ابن قطان، هبة الله بن محمد، ق۸ قمری

تاریخ تألیف: ۷۰۷ق

این رساله برگردان فارسی «مسبار العقیدة» تألیف تاج الدین عبدالله بن معمار بغدادی است که در سال ۷۰۷ به اصفهان رفت و در پی ملاقات با نظام الدین اصفهانی عالم بزرگ سنی اصفهان، این کتاب را تألیف کرد و آن را «مسبار العقیدة» نامید. مترجم بااضافاتی آن را به فارسی ترجمه نموده است. نثر رساله محاوره‌ای و بدون تکلف است. کتاب در دوازده «فصل» به تعداد ائمه اثنی عشر تنظیم شده و هر فصل شامل چندین سؤال می‌باشد. مخاطب سؤالات قاضی نظام الدین اصفهانی است و سؤالات به طریق استفهام انکاری تنظیم شده است و در مطاوی آن عقیده شیعه بیان شده است:فصل ۱. توحید؛ ۲. نبوت؛ ۳. امامت مطلق؛ ۴. در شناختن اسلام و ایمان؛ ۵. در وجوب تکلیف و اطاعت؛ ۶.عصمت؛ ۷. امامت مسلمانان؛ ۸. اجماع و نص؛ ۹. در بعضی از مثالب؛ ۱۰.علم الهی به اشیاء؛ ۱۱. حدیث غار؛ ۱۲. سؤالات مختلف.

آغاز: بعد از حمد بیقیاس و ستایش و سپاس مر خدای یکتای بی همتا را عز ذاته و جل صفاته که همه چیزها بر وجودو یگانگی او گواه است ... چنین نویسد ... میانه تابستان سال هفتصد و هفت از هجرت ... عارف واصل مولانا تاج الملة و الدین عبدالله بن معمار بغدادی اینجا رسیده ... سؤال چند نزد ... نظام الدین اسحاق مزهد نوشته رساله عربی ساخته ...

انجام: بحظ اوفر و قسط اوفی محظوظ افتد بلطفک یا اکرم الاکرمین بجودک یا ارحم الراحمین

چاپ: میراث اسلامی ایران، دفتر دوم، به کوشش طیار مراغه ای،ص ۷۸۷- ۸۶۶ چاپ شده است

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۰۸/۱۰ حاشیه

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:ابوالحسن بهاری، تا: ۱۰۴۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۲۰۵پ-۲۲۱ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۸-۱۸۷]

← مسمریزم > مغناطیس الارواح

● **مسمط** / شعر / فارسی

mosammat

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۲۵/۱

آغاز: چون اختر صدالوزراء گشت دگر سان ×× از خواسته یزدان یا سایه یزدان؛ **انجام:** خود دولت ما را تو معزی بصدا کرام ×× ای عم گرامی لقب از حضرت سلطان

بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق؛ ازرهی معیری؛ ۴۷ص (۱-۴۷) [ف: ۸-۱۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۴/۴

آغاز: ای پری سیر لعبت با فروغ برجیسی ×× وی فرشته خو دلبر با فریب ابلیسی؛ **انجام:** هر که در جهان امروز منتخب به دانایی است ×× در حضور او گردد منتسب به نادانی

مدح یکی از رجال قاجار است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۸پ-۱۲ر) [ف: ۲۰-۵۳۹]

● **المسمطات** / شعر / فارسی

al-mosammatāt

عماد فقیه، علی بن محمود، ۶۹۰؟ - ۷۷۳ قمری

‘emād-e faqīh, ‘alī ebn-e mahmūd (1292 - 1372)

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۲۲/۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [نشریه: ۶-۶۸۳]

● **مسمط ترکی** / شعر /ترکی

mosammat-e torkī

از ده نامه خطائی (شاه اسماعیل اول) و ترکی است. هر بند این مسمط دارای چهار مصرع است و مصراع چهارم که در تمام مسمط تکرار شده این است: الله و محمد و علی در.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۲۰۱

آغاز: شاهی که جهانیک افضلی در ×× اللهونک الی انو یک الیدر / اول سوز که زمانه هیکلی در ××الله و محمد و علی در
بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۱ص (۲۷۰)، اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰-۱۳۵۷]

← مسمط حکیم > دیوان حکیم

● **مسمط در مدح امیر المومنین علی علیه السلام** / شعر / فارسی

mosammat dar madh-e amīr-al-mo'menīn 'alī 'alay-hes-salām

مظهر علیشاه، علی، ق۱۴ قمری

mazhar 'alī-šāh, 'alī(- 20c)

در این اثر منظوم ۲۴ بند مسمط مسبع آمده که در مدح شاه ولایت حضرت امیرالمومنین علی (ع)سروده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۰۵/۱۶

آغاز: باز دو در باز شد بر بزمین از بهشت ×× آخر جشن سده است اول اردیبشت / زاهد را در حرم راهب را در کنشت ×× دل همه در صحن باغ رخ همه در طرف کشت / مولا شد هر که عبد زیبا شد هر چه زشت ×× ایزد طومار غم یکجا در هم نبشت – قوموا و استعشقوا لو کنتم تعقلون؛ **انجام:** سپهر قدرم بلی ولی زمین توام ×× بدین بلند اختری خاک نشین توام / جهان فضلم ولی زیر نگین توام ×× یک خرمن دانشم که خوچه چین توام / دم از ایازی زدم که شرم گین توام ××تو نیز برگو که من سبکتکین توام –قد چو شمشاد من پیش تو شد واژگون

خط: شکسته نستعلیق، کا:سید الحکماء یحیی بن میرزا علیمحمد حسینی لاریجانی، تا: ۱۳۳۱ق، جا: تهران محله سرچشمه؛ با قلم‌خوردگی، بین برگ‌های ۱۰۶پ-۱۰۷ر بخشی از یک مخمس گویا در مدح امیرالمومنین علی علیه السلام از روحانی یزدی آمده با مطلع:«ایدم تو نفخه احیای من ×× وز دم تو دمد مه درنای من / شیفته تو دل شیدای من ×× تا شدی از لطف تو مولای من – برهمه شد فرض تولی من»و مقطع آن نیز:«طینت انسان اگر از خاک شد ×× طینت روحانی از افلاک شد / دیده ما از نظر پاک شد ×× گفت که در عشق تو چالاک شد – بخ بخ از این همت والای من»، و نیز ابیاتی از شاطر عباس قمی، آقا شیخ اسمعیل شیرازی و ابیاتی با عنوان «ما ادری قائله» با مطلع:«اوراق عدالت را طومار دریدند ×× مرغان حمیت را منقار بریدند»، وابیاتی دیگر با عنوان فوق ومطلع چنین آمده است:«ای زلف مشکبار که بر روی دلبری ×× بر روی دلبری که ز عشاق دلبری»؛ ۳گ (۱۰۴ر-۱۰۶ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳۵-۴۹]

← مسمط در مدح عباس افندی > بهاریه

● **مسمط در مدح علی (ع)** / شعر / فارسی

mosammat dar madh-e 'alī

تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۳۴/۲

آغاز: آمد بهار و دی رفت ای بت سیمین بر ×× با اندوه و غم تا کی بایست نمودن سر؛ **انجام:** زکینه پاره پاره شد ز تیر تیغ. [...]
خط: شکسته نستعلیق خوش، کا:محمد حسین اردوبادی، تا: ۱۳۲۳ق؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ (۱۱پ-۲۲ر)، ۱۵سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف:-۳۰]

● **مسمط در مدح ناصرالدین شاه** / شعر / فارسی

mosammat dar madh-e nāser-ed-dīn šāh

نظام افشار، حبیب الله، - **۱۳۰۹** قمری

nezām afšār, habīb-ol-lāh(- 1892)

اهداء به: ناصرالدین شاه

در این مسمط، که پاره‌ای از ابیات آن بسیار نیکو است، سراینده ناصرالدین شاه را مدح می‌گوید.

آغاز: هو مسمط در ستایش ذات ملکوتی صفات سرکار اعلیحضرت انور اقدس شاهنشاه اسلام پناه السلطان ابن السلطان و الخاقان ابن الخاقان السلطان ناصرالدین شاه قاجار غازی خلدالله ملکه ...

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** سایه و هم پرتوت مستمر و مستدام
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (احتمالا)؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۳گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۶۲]

← مسمط در مدح واپور > وافوریه

● **مسمط صبوحیه** / شعر / فارسی

mosammat-e sabūhīye

مسمط صبوحیه در طلب جام مدام و مخاطبة الساقی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۹/۱۶

آغاز: ای آنچه فدای تو همه جان و تن من ×× کز بیخ بکندی ز دل من حزن من
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴گ (۷۲ر-۷۵ر) [ف: ۳۶-۳۳۵]

● **مسمط مدحیه** / شعر / فارسی

mosammat-e madhīye

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۸/۶

تنها بخش کوتاهی از آن باقیمانده است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲گ (۲۸ر-۲۹ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۲۰-۵۳۵]

← مسموعات خواجه عبیدالله احرار ≻ ملفوظات خواجه عبیدالله احرار

● **مسند** / حدیث / عربی

musnad

ابن راهویه، اسحاق بن ابراهیم، ۱۶۱؟ - ۲۳۸ ؟ قمری

ebn-e rāhvayh, eshāq ebn-e ebrāhīm (779 - 853)

مجموعه حدیث‌هاست، در ۶ «مجلد» بوده و تنها مجلد ۴ آن در دست مانده، و آغاز می‌شود با «ما یروی عن ابی قلابه و زراه» و می‌انجامد به «ما یروی عن مکرمه عن ابن عباس عن النبی (ص)».

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۹۶-عکسی

آغاز: بسمله. ما یروی عن ابی قلابه و زراره ... عن رسول الله (ص). اخبرنا المعمر بن سلمان قال؛ **انجام:** و هو آخر المجلد الرابع من کتاب المسند لابی یعقوب اسحاق بن راهویه و هو اسحاق بن ابراهیم الحنظلی قدس الله روحه ...

اصل نسخه: قم، مرعشی؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۰ص، ۱۷سطر [عکسی ف: ۲-۲۵۴]

● **المسند** / حدیث / عربی

al-musnad

ابن حنبل، احمد بن محمد، ۱۶۴ - ۲۴۱ قمری

ebn-e hanbal, ahmad ebn-e mohammad (782 - 856)

یکی از مسانید عامه استشامل سی هزار حدیث در ۲۴ مجلد که احادیث آن از طریق اهل سنت نقل گردیده و مؤلف ملتزم شده که از آوردن احادیث مجهول و ضعیف بپرهیزد و تنها احادیث صحیح و مورد اعتماد را نقل نماید.

آغاز: أخبرنا الشیخ أبو القاسم هبة الله بن محمد بن عبدالواحد بن احمد بن الحصین الشیبانی.

چاپ: طبع فی القاهرة بتحقیق المحدث المرحوم احمد محمد شاکر/و فی بیروت،بهامشه منتخب کنز العمال لعلاء الدین التقی الهندی جزء۶ المطبو عات المیمنیة ۱۳۱۳.

[کشف الظنون ۱۶۸۰/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۲۹۸/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۲۴/۲و ۲۵/۲]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۴۲

آغاز: فان سکتت فهو اذنها و ان أبت فلا جواز علیها؛ **انجام:** و کان اول من سیب السائبة و بحر البحیرة تم الجزء الرابع عشر من مسند ابی هریرة

ج۲، از اوایل مسند ابی هریره (جزء ۶) تا اواسط همان مسند (جزء ۱۴) است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواسط قرن۷؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۸عکسی و ۶۱۹عکسی

آغاز: أخبرنا الشیخ أبو القاسم هبة الله بن محمد بن عبدالواحد بن احمد بن الحصین الشیبانی؛ **انجام:** و لم تکن بینة فالقول قول البایع أو يترادان البیع، آخر مسند عبدالله بن مسعود ...

نسخه اصل: فیض الله افندی (کتابخانه ملت) استانبول، ش ۵۱۴. جزء اول کتاب، و از آغاز تا پایان مسند عبدالله بن مسعود؛ خط: نسخ، کا:فتح الله بن عبدالرحیم منفلوطی صوفی، تا: سه‌شنبه۸ ذیقعده ۸۹۳ق، جا: قاهره؛ مصحح، با دو اجازه برای کاتب یکی به خط عثمان بن محمد بن عثمان به تاریخ ۸۹۴ق و دومی به خط عبدالرحمن سنحاوی شافعی به تاریخ رجب ۸۹۹ق؛ ۱۸۸گ، ۲۹سطر [عکسی ف: ۲-۱۰۳ و ۱۰۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۹۸

آغاز: حدثنا و علج انا ابن زید الصابی ... داود بن عبدالرحمن ... ان غلاما یقال له سند رجاء الی رسول الله علیه السلام فقال یا رسول الله افسدت کما تری و کان یسده حصاه فدعا بیده فعاقبه و اعتقه؛ **انجام:** عن ابن اخی زینب امراة عبدالله عن زینب فقالت (قالت) خطبنا رسول الله علیه السلام فقال

ج۶، شامل مسانید النساء «احادیث مرویه از حضرت فاطمه بنت رسول الله (ص)، مسند عایشه، حفصه و ...» تا حدیث ام المنذر بنت قیس است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: مقوا، ۱۷۷گ، ۳۲سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۶۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۱۴

آغاز: حدثنا عبدالله حدثنی ابی؛ **انجام:** و کان ابنهامات قبل النبی صلی الله علیه و سلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۱۵

آغاز: بسمله، و مما روی عن سعد بن معاز بن النعمان و قوفی فی عهد رسول الله؛ **انجام:** و انفق الفضل من ماله و یتلوه سانید النساء

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۷۳

آغاز: من رسول صلی الله علیه و سلم ثم تخوف ان یسمع حدیثه فلما اصبح قال رسول الله صلی الله علیه و سلم ما منعک ان تسلم اذ مررت بی البارحة قال رایتک تناجی رجلا فخشیت ان تکره ان ادنو منکما قال هل تدری من الرجل قال لا قال فذلک جبرئیل

علیه السلام؛ **انجام:** و یسکت اذا فرغ من السورة الثانیة قبل ان یرکع (تا پنج سطر که محو شده ادامه دارد)

ج ۵. از حدیث «عبدالله بن زمعة» تا حدیث «سمرة بن جندب»؛
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۳۰۷گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۰]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۱۶

آغاز: بسمله، سند ابی هریره حدثنا عبدالله حدثنی ابی؛ **انجام:** حدثنا عبدالله قال حدثنی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۰۱

آغاز: حدثنا ابوبکر احمد بن محمد بن هارون ... قال ثنا احمد بن محمد بن الحجاج ابوبکر المروزی قال سمعت

نسخه اصل: کتابخانه بریتانیا-لندن ۲۶۷۵؛ خط: نسخ، کا:عبدالقادر بن عبدالله، بی‌تا؛ از روی نسخه قرن پنجم یا ششم؛ مهر: «الواثق بالملک المونس عبده یونس» (دایره)؛ ۴۳۱ص [عکسی ف: ۵-۲۶۹]

● **المسند** / حدیث / عربی

al-musnad

شماری از احادیث نبوی که در مآخذ اهل سنت درباره اخلاق آمده در بیست باب گردآوری شده است که برخی از آنها بدین تفصیل می‌باشد:باب السابع: ما روی عن عمر رضی الله عنهما قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم مکتوب فی الانجیل ابن آدم اخلقک و ارزقک و تعبد غیری ... قال قال علیه السلام اکرموا البقر فانها من خیر البهایم ... قال علیه السلام الصلاة فی البغال جهاد ... قال علیه السلام علیکم بقیام اللیل و لو رکعه واحدة. و عنه قال قال علیه السلام عنوان صحیفة المؤمن حب علی بن ابی طالب. قال علیه السلام لعلی یا علی ان الله عزوجل زوجک فاطمة و جعل صداقها الارض فمن مشی علیها مغضبا لک فمشی حراما.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۵۹/۱

آغاز: ... و عنه قال قال علیه السلام الصراط المستقیم کتاب الله عزوجل؛ **انجام:** قال قال علیه السلام مکتوب فی الانجیل کما تدان و بالکیل الذی تکیل تکال.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ ۳۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۵-۱۷۸]

← مسند ابن حبان ≻ المسند الصحیح

● **مسند ابن وهب** / حدیث / عربی

musnad-u ibn-i wahab

ابن وهب، عبدالله بن وهب، ۱۲۴ - ۱۹۷ قمری

ebn-e vahab, ʻabd-ol-lāh ebn-e vahab (743 - 814)

در بین روایات این رساله، روایت‌هایی از امام علی علیه السلام به چشم می‌خورند و نیز در کتاب «الصلاة» آن چند روایت درباره جمع بین الصلاتین آمده است؛ از جمله:«حدثنا بحر، قال: قری علی ابن وهب، اخبرنی عمرو بن الحرث و غیره عن ابی بکر بن المنکدر عن علی بن حسین ان رسول الله - صلی الله علیه - کان اذا اراد السفر یوماً جمع بین الظهر و العصر و اذا اراد السفر لیلة جمع بین المغرب و العشاء». کتاب حاضر، که نسخه اصلی آن در کتابخانه «چستربیتی» محفوظ است، در فهرست مکتبه مذکور به عنوان «الجامع فی الحدیث» از ابن وهب معرفی شده است. در ابتدای این نسخه درج شده است: «هذا الجزء لعل من موطأ الامام ابن وهب تلمیذ الامام مالک». هم چنین به خط قدیمی‌تر ثبت شده است:«هذا جزء لطیف من کتب الاحادیث الحسان اسکن الله مؤلفه اعلا اجنان انه رؤف منان امین». در فهرست «دارالکتب ظاهریه» نسخه‌ای از کتابی بهعنوان مسند ابن وهب معرفی شده که ویژگی‌های کتاب حاضر را دارد و گویا بخش دیگری از همین کتاب است. در فهرست مذکور آمده است:«الجزء الثامن من بقیة المسند و فی الجزء من کتاب الرضاع و الجهاد و العلم و الفرائض و الحج و کاب الجهاد ایضاً روایة محمد بن عبدالله بن عبدالحکم المصری و بحر بن نصر بن سابق الخولانی و سماع لصاحبه علی ابن ابراهیم بن احمد الرامانی نسخة نسخة عتیقة من القرن الرابع».در نسخه حاضر، که شامل کتاب الاطعمة، کتاب الاشربة، کتاب المناسک، کاب الزکاة، کتاب الصلاة، کتاب النکاح، کتاب الصوم، کتاب القسامة و العقول و الدیات است، راویان از ابن وهب دو نفرند:۱. ابوعبدالله بحر بن نصر بن سابق خولانی، ۲. محمد بن عبدالله بن عبدالحکم مصری. نحوه روایت آنان و روایت ابن وهب از مشایخش بدین نحو است: حدثنا بحر انا ابن وهب، قال: حدثنی مالک بن انس ...؛ حدثنا بحر انا ابن وهب، قال: اخبرنی ابن لهیعة، قال: اخبرنی ...؛ حدثنا بحر قال: قرء علی ابن وهب اخبرنی یونس بن زید ...؛ اخبرنا محمد انا ابن وهب، قال: اخبرنی یحیی بن ایوب ... .

[دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج۵، ص ۹۱-۹۳؛ معجم المؤلفین،ج۶، ص ۱۶۲؛ زرکلی، الاعلام، ج۴، ص ۱۴۴؛ ابن ندیم، الفهرست، ص ۲۹۵؛ کشف الظنون، ج۱، ص ۴۴۰ و ۵۷۶؛ ایضاح المکنون، ج۲، ص ۴۲۸؛ فهرس المخطوطات العربیة المصورة الموجودة بمکتبة المخطوطات بجامعة الکویت، ج۲، ص ۱۸؛ مقدمة دکتر مصطفی حسن حسین محمد ابوالخیر بر تصحیح و تحقیق الجامع فی الحدیث؛ دلیل مؤلفات الحدیث الشریف المبطوعة، ج۱، ص ۳۸۰و ج۲، ص ۵۶۱؛ معجم المؤلفین ۱۶۲/۶؛ دار صدام ص۱۰۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹عکسی

آغاز: بسمله اخبرنا محمد انا ابن وهب قال اخبرنی یحیی بن ایوب عن ابی صخر المدنی عن ابی معویة البجلی عن ابی الصهبا البکری قال قام ابن الکوا الی علی بن ابی طالب علیه السلام و هو علی

المنبر فقال انی وطئت علی دجاجة میتة فخرجت منها بیضة اکلها قال علی لا؛ **انجام:** فقال عمرو بن العاص او غیر ذلک یا امیرالمؤمنین قال و ما هو قال او یرضیه قال او ذلک کتاب القراص
نسخه اصل: کتابخانه «چستربیتی»، ش ۳۴۹۷. شامل کتاب الاطعمة تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا قرن۴؛ با یادداشت سماع: «سمع من اول الکتاب الی هنا من الشیخ الامام اصل الائمة ابی منصور بن ابی ... الهجیری فقرأه صاحبه الحسین بن محمد العلوی الطبری الشیخ الامام ابوسعد نصر الخولانی و الشیخ ابوالفتح احمد بن ابی بکر الطوسی و صح سماعهم فی سنه ثلاث عشرة ... ؟»، با یادداشت‌هایی پراکنده از جمله چهار بیت عربی از ابی سلیمان خطابی بستی و شرح حال ابن وهب به خط عبدالقادر بن احمد مشهور به ابن بدران سعدی دومانی دمشقی؛ ۱۲۸ص، ۱۶سطر [عکسی ف: ۳–۴۸]

● **مسند ابی یعلی الموصلی** / حدیث / عربی
musnad-u abī ya‘lā al-mūṣilī

تمیمی، احمد بن علی، ۲۱۰؟ – ۳۰۷ قمری
tamīmī, ahmad ebn-e ‘alī (826 - 920)

مسند،مهم‌ترین اثر ابویعلی،مشتمل بر ۷۵۵۵ حدیث است و در پرتو شهرت وی به دقت حفظ و اتقان در نقل حدیث، در کنار مجامیع بزرگ و معتبر چون کتب سته از حسن قبول علما و محدثان برخوردار بوده است.این کتاب به دو طریق روایت شده: ۱.روایت ابن مقری که به «مسند کبیر» شهرت یافته، ۲. روایت ابوعمرو بن حمدان که به «مسند صغیر» مشهور و نسبت به روایت نخست مختصرتر بوده است.
چاپ:مسند ابی یعلی بارها به چاپ رسیده از جمله با تحقیق حسین سلیم اسد،دمشق،دارالمأمون للتراث، ۱۴۰۴ق،۱۲مج.
[دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۴۳۶/۶–۴۳۷؛دلیل مؤلفات الحدیث المطبوعة۵۱۲/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۴۴ عکسی
آغاز: بسمله.اللهم سهل المرتاد و حصل المراد بالخیر فی الاولی و المعاد اخبرنا الحافظ ابوالقسم زاهر بن طاهر بن محمد الشحامی قراءة علیه ... قال انا ابوعمرو و محمد بن احمد بن حمدان الجبری الفقیه قراءة علیه قال اخبرنا الامام ابویعلی احمد بن علی بن المثنی الموصلی بالموصل سنة ست و ثلثمئة قال ثنا علی بن الحمد؛ **انجام:** قال من تضمن لی ما بین لحییه و مابین رجلیه و اضمن له الجنة. آخر ما کان عند ابی عمرو بن حمدان الجبری من مسند ابی یعلی الموصلی.
نسخه حاضر مسند ابی یعلی را به روایت ابوعمرو محمد بن احمد بن حمدان در بر دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ مصحح، با چند گواهی سماع و قرائت؛ ۷۰۵ص، ۳۰سطر [میراث شهاب: س۱۷ش۱و۲–۱۳۳]

● **مسندات انس بن مالک** / حدیث / عربی
musnadāt-u anas ibn-i mālik

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۳۶/۵
آغاز: بسمله رب اعن بفضلک هذه احادیث صحیحة استخرجتها من مسندات انس بن مالک رضی الله عند قال: قال رسول الله ... لیس للمؤمنین المستقیم غم الموت و الاوحشة القبر؛ **انجام:** و عنه صلعم: من اکل طعاما بشهوة حرم الله الحکمة علی قلبه و من ترکها رزقه الله الحکمة (تم بحمدالله وحسن توفیقه و صلاته علی سیدنا محمد و آله اجمعین روی عن رسول الله صلعم انه قال سالت جبرئیل عن صدقة المؤمن قال: ... الواحد بمائة الف هو ان تدفعها الی طالب العلم و الواحد بسبعماءة الف هو ان تدفعها الثواب المیت. تم)
خط: نسخ، کا:رومی، خلیل بن بوعلی، تا: قرن ۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۶ص (۹۳–۹۸)، ۲۵سطر (۱۶/۵×۸/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۱۲/۵سم [ف: ۸–۲۱]

● **مسندات علی بن ابی طالب** / حدیث / عربی
musnadāt-u ‘alī ibn-i abī-ṭālib

عطار همدانی، حسن بن احمد، ۴۸۸ – ۵۶۹ قمری
‘attār-e hamedānī, hasan ebn-e ahmad (1096 - 1174)

به روایت قطب الدین سید الحفاظ ابو العلماء الحسن بن احمد بن الحسن بن احمد بن محمد بن سهل العطار.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۳۶/۶
آغاز: بسمله ایاک نستعین الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذه احادیث نبویة استخرجتها من مسندات علی بن ابیطالب کرم الله وجهه یرویها قطب الدین سید الحفاظ ابوالعلاء الحسن بن احد بن محمد بن سهل العطار ... فمنها ما اسنده علی بن ابی طالب ... الی النبی ... قال رسول الله ... یقول الله: لا اله الا الله حصنی، فمن دخله لمن عذابی؛ **انجام:** و قال ایضا یقول ابی من احبنی وجدنی عند مماته حیث یحب و من ابغطنی وجدنی عند مماته حیث یکره. تم بحمدالله و حسن توفیقه.
خط: نسخ، کا:رومی، خلیل بن بوعلی، تا: قرن ۸؛ در گ ۱۰۲ پ عبارتی است عرفانی با عنوان «تحقیق شریف» به عربی درباره اجدون و در ۱۰۳ر آمده «من کلام سلطان المشایخ و العارفین سعد الملة قاضی الحتوی قدس الله سره» درباره واصل کامل؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳ص (۹۹–۱۰۱)، ۲۵سطر (۱۶/۵×۸/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۱۲/۵سم [ف: ۸–۲۱]

● **مسند الاخبار** / تاریخ معصومین / فارسی
mosnad-ol axbār

عراقی، محمود بن جعفر، ۱۲۴۰ – ۱۳۰۸ قمری

ʻerāqī, mahmūd ebn-e jaʻfar (1825 - 1891)
اهدا به: ناصر الدین شاه (۱۲۶۴–۱۳۱۳ق)
تاریخ تألیف: ۱۲۸۷ق
مثنوی است در فضایل و مناقب و مصائب معصومین علیهم السلام گرفته شده از کتاب دیگر مؤلف «مشکاة النیرین» که به عربی در این موضوع تألیف کرده است. این مثنوی به ناصرالدین شاه قاجار تقدیم شده و در آغاز از مستوفی الممالک نیز نام برده است.
آغاز: فتح هر کار آمده بی خوف و بیم ×× نام بسم الله الرحمن الرحیم / منت ایزد خدای ذو الکرم ×× آنکه خلق آورده از کتم عدم
انجام: مدت ششماهه شد نظم این کتاب ×× ختم شد و الله اعلم بالصواب
[فهرستواره منزوی ۱۷۶۸/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۳۲/۱
آغاز: فتح هر کار آمده بی خوف و بیم ×× نام بسم الله الرحمن الرحیم / منت ایزد خدای ذو الکرم ×× آنکه خلق آورده از کتم عدم؛ **انجام:** مدت ششماهه شد نظم این کتاب ×× ختم شد و الله اعلم بالصواب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۸۷ق؛ نظم این نسخه که تا حالات امام حسن علیه السلام را دارد؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۸گ (۱پ–۸۸پ)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۷–۲۹۳]

● **مسند الاعمش** / حدیث / عربی
musnad-ul aʻmaš
خرسان، طالب، ق۱۵ قمری
xarsān, tāleb(- 21c)
روایاتی که از طریق سلیمان بن مهران اسدی کوفی معروف به اعمش در کتب فریقین مذکور بوده را با مقدمه نسبتاً طولانی در شرح حال وی و شیوخ و راویان از وی و بررسی اوضاع تاریخ زمان او را گرد آورده است. در مجموعه حاضر ۶۷۲ حدیث از روایات اعمش جمع‌آوری شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۲۲
آغاز: الشیخ ابو محمد سلیمان بن مهران الاسدی مولاهم الکاهلی الکوفی المعروف بالاعمش لعمش کان فی عینه
نسخه اصل: کتابخانه مؤلف – قم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۵؛ ۸۴۱ص [عکسی ف: ۶–۳۷۷]

← المسند الیه ← حاشیة الایضاح

● **مسند الامام علی علیه السلام** / حدیث / عربی
musnad-ul imām ʻalī ʻalay-hes-salām
روایت‌هایی که از حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام در باب‌های مختلف فقهی روایت شده و بدون اسانید آنها، به ترتیب کتاب‌های فقهی گردآورده شده است. این کتاب از طریق زید بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیهم السلام روایت شده، و از کتاب‌های حدیثی زیدی‌ها می‌باشد، و چون آغاز نسخه افتاده معلوم نشد که چیست.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۵۸
آغاز: لنزعه علیه و انی لاعان علی تقلیبه و لقد أردت أن اکبه فنودیت ألاتکبه؛ **انجام:** ریح عرفه أطیب من ریح المسک ... تم الجامع المبارک المروی عن زید بن علی بن الحسین ...
خط: نسخ، کا:حسین بن محمد بن حسن نعمی حسنی زیدی، تا: قرن۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲–۳۲۰]

● **مسند امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب** / حدیث / عربی
musnad-u amīr-il-muʼminīn ʻalī ibn-i abī ṭālib
عبدالرحمن بن ابی نصر سماع
ʻabd-or-rahmān ebn-e abī nasr somāʻ
با این توضیح: جمع الشیخ العفیف ابی محمد عبدالرحمن بن ابی نصر سماع لکاتبه ابی البرکات بن ابی محمد بن ابی احمد المقری (گویا چهار جزو) جزء فیه مجلسان من امالی الصاحب نظام الملک ابی علی الحسن بن علی بن اسحق بخمس روایات (مجلة معهد المخطوطات).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۴۵–ف
نسخه اصل: مجمع اللغة العربیة بدمشق، فیلم رقم ۲۱۹، مخطوط علم الحدیث رقم ۱۰۶۴؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲–۲۰۹]

● **المسند البزاز = البحر الزاخر** / حدیث / عربی
al-musnad-ul bazzāz = al-baḥr-uz zāxir
بزاز، احمد بن عمرو، ۲۱۰ – ۲۹۲ قمری
bazzāz, ahmad ebn-e ʻamr (826 - 906)
احادیث را بدون ترتیبی خاص ولی به‌گونه‌ای مسند و با ذکر سلسله راویان آن از پیامبر اکرم (ص) نقل کرده و در موارد زیادی به طرق دیگر حدیث نیز اشاره دارد.
چاپ: مدینه منوره، مکتبة العلوم و الحکم، تحقیق محفوظ الرحمان زین الله
[کشف الظنون ۴۷۳/۱؛الذریعه ۷۰/۶و ۲۰۲؛ ریحانة الادب ۲۱۹/۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۲۹
نسخه اصل: کتابخانه کوپریلی – ترکیه ۴۲۶.مشتمل بر جزء ششم

کتاب؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ مصحح، محشی، با علامت قرائتی به سال ۶۴۲؛ مهر:«هذا مما وقفه الوزیر ابو العباس احمد بن الوزیر ابی عبدالله محمد عرف بکوپریلی اقال الله عثارهما» (دایره)؛ ۳۴۸ص [عکسی ف: ۴-۵۳]

● **مسند الحلبی** / حدیث / عربی

musnad-ul ḥalabī

حلبی، عبیدالله بن علی

halabī, ‘obeyd-ol-lāh ebn-e ‘alī

روایاتی است که از حلبی در ابواب مختلف روایت شده است. به ترتیب کتاب‌های فقهی گردآوری شده است.

قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۳۶

آغاز: باب صفة العلماء، عدة من اصحابنا عن احمد بن محمد البرقی عن اسماعیل بن مهران عن ابی سعید القماط عن الحلبی

خط: نسخ، کا: محمد علی بن حسین شیخ زاده قمی نجار، بی‌تا؛ در چند برگ آغازین فهرست مطالب کتاب به خط محمد علی بن حسین شیخ زاده قمی نجار در پنج‌شنبه ۱۰ شعبان ۱۳۷۷ آمده که تمام نسخه به خط اوست؛ جلد: مقوایی، ۱۵۶گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۴۳]

● **مسند الحمیدی** / حدیث / عربی

musnad-ul ḥamīdī

حمیدی، عبدالله بن زبیر، - ۳۱۹ قمری

hamīdī, ‘abd-ol-lāh ebn-e zobayr (- 932)

چاپ: بیروت، ۱۴۰۹ق، دو مجلد

[کشف الظنون ۱۶۸۲/۲؛ زرکلی الاعلام ۲۱۹/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۸عکسی

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم رب زدنی علما؛ **انجام:** کما لو کان علیه دین فقضنی عنه بعد موته. تم الکتاب و الحمد لله وحده

نسخه اصل: ظاهریه - دمشق به شماره: حدیث /۵۴۱(الالبانی، فهرس مخطوطات الحدیث /۲۵۸)؛ خط: نسخ، کا:احمد بن بصیر بن بنا بن سلیمان مقری، تا: ۶۸۹ق؛ مصحح، با چند صورت سماع و قرائت به تاریخ سلخ شعبان ۷۱۸ در آخر و سماع به تاریخ شنبه نوزدهم ربیع الاول ۶۸۹ در وسط؛ ۱۳۱گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۱-۳۴۹]

← مسندالرضا ← صحیفة الرضا

● **مسند الرضا** / حدیث / عربی

musnad-ur riḍā

غازی، داود بن سلیمان، ق۳ قمری

qāzī, dāvūd ebn-e soleymān (- 9c)

سی و هشت حدیث کوتاه است که حضرت رضا از رسول خدا (ص) نقل می‌کند و غیر صحیفة الرضاست.

آغاز: بسم الله الذی لا یستفتح بأفضل من اسمه کلام و لا یستنجح بأحسن من صنعه مرام

انجام: و بالاسناد قال رسول الله (ص) ایاکم و الظلم فانه مخرب الدور.

چاپ: قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۴۱۸ق، تصحیح سید محمد جواد حسینی جلالی از روی نسخه مرعشی

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۸۲/۶

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «الاربعون حدیثا» و ناشناس آمده. اربعون حدیثا فی الاخلاق اوردها بالاسناد المتصل عن الشیخ ابی بکر محمد بن الفضل النجاری فی سنة ۶۰۱؛ خط: نسخ، کا:اسکندر بن حسین بن اسکندر استرآبادی، تا: ۸۷۳ق؛ ۴گ (۱۵۷پ-۱۶۰پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [مؤید: ۲-۸۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۵۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:فضل الله، تا: ۸۸۲ق؛ جلد: مقوایی، ۶گ (۱پ-۶ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۴-۱۴۰]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۷۲/۵

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «الاربعون حدیثا» و ناشناس آمده، چهل حدیث است از حضرت رسول (ص) در زمینه‌های اخلاقی که در آغاز آن سلسله اسانید احادیث ذکر شده است. در پایان این احادیث دعای حراست از حضرت امیر المومنین (ع) و دعایی از پیغمبر (ص) ذکر شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۱۵۵-۱۶۳پ)، ۹۷ سطر (۴/۵×۱۲)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۹-۲۰۷]

● **مسند السالکین** / کلام و اعتقادات / فارسی

mosnad-os sālekīn

تاریخ تألیف: ۸۱۸ق؛ محل تألیف: استرآباد

سه رساله در معرفت، انکشاف و شناخت خطوط و حروف فرقه نقطویان = حروفیه است. در چند موضع کتاب از «محمود» به نام صاحب الزمان حتی بالاتر نام برده شده است. کتاب جاویدان کبیر به‌منزله کتاب آسمانی آنان است که به‌وسیله فضل الله حروفی فرزند ابی محمد تبریزی نوشته شده است. مؤسس این فرقه در سال ۸۰۴ توسط تیمور کشته شد.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۱۴/۱

آغاز: سبحان یا اعظم شانی و در جواب آواز نیک ... لبیک لبیک و کلمه انا الحق ولا اعبد ... ما رایت شیئاً الا و رأیت فیه؛ **انجام:**

تا بقای حیات در تن هست هیچ درین معامله تقصیر نکنی و الله علم، تمام شد کتاب موسوم به مسند السالکین اللهم انک تعلم ما لا اعلم انک علی کل شیء قدیر ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۳گ (۱ر-۳۳ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۲-۲۸۶]

● **مسند شافعی** / حدیث / عربی

musnad-u šāfiʿī

شافعی، محمد بن ادریس، ۱۵۰ – ۲۰۴ قمری

šāfeʿī,mohammad ebn-e edrīs (768 - 820)

از کتب بسیار مهم حدیثی اهل سنت به شمار می‌رود که در ۸ جزء ترتیب و تدوین شده است.

چاپ: طبع فی الهند، ۱۳۰۶ق؛و المطبوعات الخیریه، ۱۳۲۸ق.

[کشف الظنون۱۶۸۳/۲؛سرکیس۴۷۰/۱؛الاوقاف العامة بغداد۲۹۷/۱ و ۷۰۹/۱]

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۴۵/۱-عکسی

آغاز: اخبرنی بجمیع مسند الامام ابی عبدالله محمد بن ادریس المطلبی الشافعی المکی جماعة منهم الحافظ ابی الفداء اسماعیل بن محمد بن ...؛ **انجام:** اخبرنا ابن عیینة عن منصور عن ابی وایل عن مسروق عن عبدالله انه لبا علی الصفا فی عمرة بعد ما طاف بالبیت ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۳۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲-۲۹۶]

● **مسند الشهاب** / حدیث / عربی

musnad-uš šahāb

قضاعی، محمد بن سلامه، – ۴۵۴ قمری

qozāʿī, mohammad ebn-e salāme (- 1063)

قاضی قضاعی فقیه، محدث، مفسر و دانشمند نام‌آوری است که تألیفات ارزنده‌ای از او به جا مانده است. اثر بسیار مشهور وی «شهاب الاخبار فی الحکم والأمثال و الآداب من الأحادیث النبویة» شامل ۱۲۰۰ کلمه قصار از احادیث نبوی است که در ۱۷ باب گردآوری شده است. این کتاب مورد توجه دانشمندان شیعه و سنی قرار گرفته و ده‌ها کتاب در شرح، ترجمه، تخریج و ترتیب احادیث و تلخیص و ذیل بر آن نگاشته شده است. از آنجا که مؤلف احادیث را در شهاب، با حذف اسانیدشان آورده بود، بر آن شد که اسانید احادیث شهاب را در کتابی مستقل گرد آورد، تا هر که طالب مطالعه احادیث را طالبند، در این مسند به مطلوب خود دست یابند. چنان‌که در مقدمه نوشته است: «هذا کتاب جمعت فیه أسانید ما تضمنه کتاب الشهاب من الأمثال و المواعظ و الآداب، فمن أراد المتون مسرودة مجردة نظرها هناك، و من أراد مطالعة أسانیدها نظرها فی هذا الکتاب». مسند الشهاب در ده جزء تنظیم شده و مطابق شماره‌گذاری مصحح کتاب، برای ۹۱۱ حدیث، مجموعاً ۱۴۹۹ سند ذکر شده است. دو تن از علمای اهل سنت این کتاب را شرح کرده‌اند: ۱. شرح مسند الشهاب، محمد بن عبدالله عامری که نسخه‌ای از آن در متحف طوپقبوسرای ترکیه موجود است؛ ۲. لوامع شرح الشهاب، علی بن محمد تبریزی که نسخه‌ای از آن در کتابخانه ولی الدین جارالله افندی بوده که به مکتبه سلیمانیه در استانبول منتقل شده است. محمود شکری آلوسی (– ۱۳۴۳ق) مختصر مسند الشهاب را نگاشته است که نسخه‌ای از آن در بغداد موجود است. بیش از ده نسخه از مسند الشهاب در کتابخانه‌های مختلف عالم شناسایی شده است. از قدیمی‌ترین نسخ موجود از کتاب که بر مؤلف قرائت شده، نسخه کتابخانه اسکوریال است.(ابوالفضل حافظیان)

آغاز: بسمله. و صلی الله علی محمد و آله أخبرنی أبوالحسن عبدالرحمن بن عبدالله ... قال أخبرنا القاضی أبوعبدالله محمد بن سلامة أبوجعفر القضاعی رضی الله عنه الحمدلله رب العالمین حمداً یرتضیه و یسمعه و یعلیه لحامده و یرفعه و صلی الله علی المخصوص بالحکمة ... الباب الأول الأعمال بالنیات، أخبرنا أبومحمد عبدالرحمن بن عمر.

چاپ: با تحقیق حمدی عبدالحمید سلفی در سال ۱۴۰۵ق به وسیله مؤسسة الرسالة در بیروت، در دو جلد به چاپ رسیده

[الفهرس الشامل، الحدیث النبوی و علومه: ۱۴۵۶/۳؛ کشف الظنون: ۱۰۶۷/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۷۰۹/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۴عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** من دعا علی من ظلمه فقد انتصر أخبرنا عبدالرحمن بن عمر الشاهد، أنا أحمد بن ابراهیم بن جامع، ثنا علی بن عبدالعزیز، ثنا أبوغسان مالك بن اسمعیل و الحسن بن الربیع، قالا: ثنا أبوالأحوص عن أبی حمزة، عن ابراهیم عن الأسود، عن عائشة، قالت: قال رسول الله صلی الله علیه و سلم: من دعا علی من ظلمه فقد انتصر. تم الجزء الرابع من مسند الشهاب ...

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، ش ۷۵۲ (فهرست نسخه‌های خطی عربی اسکوریال: ۴۱/۲). از جزء اول تا پایان جزء چهارم، ادامه آن در نسخه عکسی شماره۱۲۴۶ خواهد آمد؛ خط: نسخ، کا:جماهر بن عبدالرحمن بن جماهر اندلسی، تا: دهه دوم جمادی الاول۴۵۳ق، جا: فسطاط مصر؛ نسخه بر مؤلف خوانده شده و در جای‌های مختلف آن بلاغ سماع و قرائت دیده می‌شود، از جمله در ابتدای نسخه آمده:«سمع منی هذا الجزء من أوله الی آخره الشیخ الفقیه ابوبکر جماهر بن عبدالرحمن حرسه الله و کتب محمد بن سلامة بن جعفر» و در ذیل همین صفحه نوشته شده:«سماع منه للشیخ الفقیه أبی بکر جماهر بن عبدالرحمن جماهر المالکی الاندلسی و لابن اخیه أبی بکر محمد بن محمد نفعما الله برحمته»، همچنین نیز سماعی به خط مؤلف برای کاتب دیده می‌شود، و در پایان جزء رابع آمده:«بلغ السماع من أوله الی

آخره علیالقاضی أبی عبدالله محمد بن سلامة بن جعفر القضاعی لکاتبه الشیخ الفقیه أبی بکر جماهر بن عبدالرحمن بن جماهر ادام الله رعایته و سمعه معه ابن اخیه محمد بن محمد بن عباس بن سعید ... بن عباس القضاعی و ذلک فی ... سنة ثلث و خمسین و أربعمائة»، در ابتدای جزء اول و ثانی و رابع بلاغ‌های قرائت و سماع دیگر نیز به چشم می‌خورد از جمله قرائت ابراهیم بن احمد بن محمد هاشمی بر فقیه قاضی ابی عامر محمد بن احمد بن اسماعیل در جمادی الثانی ۵۲۶، مصحح؛ ۷۰ص، ۱۷-۲۰ سطر [عکسی ف: ۳-۳۲۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۶عکسی

آغاز: اخبرنا القاضی ابوعبدالله محمد بن سلامة بن جعفر ... قرأت علیه بفسطاط مصر ... بسمله و صلی الله علی محمد و آله من مشامع ظالم فقد أجرم؛ **انجام:** کان رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم یدعوا یقول اللهم انی اسألک عیشة نقیة و میتة و سویة و مرداً غیر مخز و لا فاضح. تم الجزء الرابع عشر و بتمامه تم جمیع الدیوان ...

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، ش ۱۵۲۹، ادامه همان نسخه ۱۱۵۴ است و از جزء پنجم تا جزء چهاردهم (آخر کتاب)، (نسخه چاپی، ج۱، ص ۲۴۳ تا پایان جلد دوم)؛ خط: نسخ، کا:جماهر بن عبدالرحمان بن جماهر اندلسی، تا: قرن ۵؛ با همان خصوصیات نسخه‌شناسی، در عصر مؤلف، این نسخه بر مؤلف خوانده شده و در آغاز هر جزء آن بلاغ سماع و قرائت دیده می‌شود، از جلمه بدین عبارت: «قرأ علی هذا الجزء من أوله الی آخره الشیخ ابوبکر جماهر بن عبدالحرمن الفقیه حرسه الله و کتب محمدبن سلامه بن جعفر فی رجب فی سنة ثلث و خمسین و اربعمائة»، در ابتدای هر جزء نام کتاب و مؤلف با دعای «ادام الله علوه»ثبت شده،مصحح؛ ۲۴۱ص، ۱۷-۲۰ سطر [عکسی ف: ۳-۵۴۸]

● المسند الصحیح = مسند ابن حبان / حدیث / عربی

al-musnad-uṣ ṣaḥīḥ = musnad-u ibn-i ḥibbān

ابن حبان، محمد بن حبان، ۲۷۴؟ - ۳۵۴ قمری

ebn-e hebbān, mohammad ebn-e hebbān (888 - 966)

صحیح ابن حبان که در مآخذ به اسامی «التقاسیم و الأنواع» یا «الأنواع و القاسیم» نیز خوانده شده،از منابع مهم حدیث اهل سنت به شمار می‌رود.مؤلف، بنابر آنچه از متن کتاب استفاده می‌شود کتاب را به چهار قسمت تقسیم نموده و هر قسمی را با نواعی با ذکر تسلسل عددی آن مرتب نموده است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ... ذکر ام حرام بنت مکحان.

انجام: قال ابو حاتم ... فهذا آخر انواع الاخبار عما احتیج الی معرفتها من السنن ... انه خیر مسئول.

چاپ: قاهره، محقق: احمد محمد شاکر، دار المعارف، ۱۹۵۲م.

[کشف الظنون ۱۰۷۵/۲؛ تاریخ التراب العربی ۳۰۷/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۴عکسی

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ... ذکر ام حرام بنت مکحان؛ **انجام:** قال ابو حاتم ... فهذا آخر انواع الاخبار عما احتیج الی معرفتها من السنن ... انه خیر مسئول.

نسخه اصل: فیض الله افندی، استانبول، ش ۵۲۴. جزء سوم کتاب؛ خط: نسخ، کا:حسن بن علی بن الجوزی صلحی، تا: چهارشنبه سلخ محرم۶۰۱ق؛ مصحح، در پایان چند سماع و اجازه: قرائتی به تاریخ ۷۱۵ق بر قاضی قطب الدین محمد بن جمال الدین محمد انصاری خزرجی، همچنین سماع دیگری بر او در مسجد نبوی (ص) به تاریخ اواخر شعبان ۷۳۹ق، و همچنین سماعی به تاریخ محرم ۷۴۴ق دال بر اینکه عده‌ای از مشایخ کتاب را بر شیخ شرف الدین ابی عبدالله محمد بن عبدالله بن ابی الفضل سلمی در مکه معظمه سماع نموده اند؛ ۲۵۶گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۲-۲۳۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۴۳ عکسی

آغاز: بسمله. و به نستعین قال الشیخ الامام العلامه ... الحمد لله المستحق الحمد لآلائه المتوحد بعزه؛ **انجام:** لا تخفی منه شیئاً فوالله لا تخفین منه شیئاً فیبارک له فیه.

جز اول کتاب.نسخه اصل:دارالکتب قاهره ش۲۱۷ مجامیع م؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، مصحح، رکابه‌دار؛ ۱۴۱ص، ۲۱سطر [میراث شهاب: س۱۷ ش۱و۲-۱۳۲]

● المسند الصحیح الحسن فی مآثر و محاسن مولانا ابی الحسن / تاریخ / عربی

al-musnad-uṣṣaḥīḥ-ul ḥasan fī ma'āṯir wa maḥāsin-i mawlā-nā abi-l-ḥasan

تلمسانی، محمد بن احمد، ۷۱۰ - ۷۸۱ قمری

telemsānī, mohammad ebn-e ahmad (1311 - 1380)

نام کتاب در مقدمه مؤلف «المسند الصحیح الحسن فی مآثر و محاسن مولانا ابی الحسن» ثبت شده، ولی در ایضاح المکنون بدین عنوان آمده:«المسند الصحیح الحسن من أحادیث السلطان أبی الحسن» و در الفهرس الشامل «المسند الصحیح الحسن من أخبار سلطان أبی الحسن» ضبط شده است.ابن مرزوق این کتاب را در یک مقدمه (دارای ۶ فصل) و ۵۵ باب دارای فصول و خاتمه ترتیب داده و در جای‌های مختلف کتاب از سلطان مذکور با دعای «رضی الله عنه» و با عبارت «امامنا المرحوم» یاد می‌کند.فصول شش‌گانه مقدمه درباره خلافت و بدین ترتیب است: فصل ۱) حقیقة الخلافة لغة و شرعاً، ۲) اختلاف العلماء فی الخلافة، ۳) فضل الخلافة، ۴) وجوب طاعته و تحریم معصیته، ۵) تفضیل الحکام علی المفتین و الائمة علی الحکام، ۶) فیما یؤمر به الخلفا من الرفق بالرعیة و نصیحتهم و الشفقة علیهم و تحریم غشهم و التشدید علیهم و اهمال مصالحهم.سپس بابی را به ذکر نسب سلطان اختصاص داده و پس از آن، ابواب متعددی که بعضاً دارای فصول نیز هستند، در بیان احوال و اخبار ابوالحسن

علی مرینی آورده است. عناوین برخی از ابواب کتاب چنین است:باب ۱. حسن خلقه و اعتدال مزاجه و کمال صورته؛ ۲. فی تربیته؛ ۳. الخصال المحمودة المتعلقة بالذات المکرمة و فیه فصول؛ ۴. محافظته علی الأعمال التکلیفیة و الوظائف الشرعیة و فیه فصول؛ ۵. اقامته العدل و محافظته علی حدود الشریعة؛ ... ۱۰. ملاحظته رضی الله عنه لأحوال رعیته؛ ... ۱۵. جمیل صبره و فیه فصول، ۲۰. محبته فی أهل العلم ... و فیه فصول؛ ... ۲۵. نبذه رضی الله عنه أبواب السعایة و النمیمة و فیه فصول، ۳۰. مقابلة الهدایا و التحف بفوق ما یؤملة المؤمل، ... ۳۴. ذکر وزرائه و فیه فصول؛ ۳۵. جلسائه؛ ... ۴۰. بنائه الجوامع و المساجد و الصوامع و فیه فصول؛ ... ۵۰. ضخامة ملکه و علو همته؛ ۵۱. هدایاه للملوک و فیه فصلان؛ ۵۲. أشعاره و سیرته فی السفر و فیه فصلان؛ ۵۳. اختصاصه بوضع القبول فی الأرض و فیه فصلان؛ ۵۴. ثناء الاولیاء علیه؛ ۵۵. فیما اختص به من نسخ کتاب الله تعالی.مؤلف در خاتمه کتاب دو حدیث و چند دعا آورده است. وی در بیشتر ابواب و فصول کتاب، در بیان فضایل و مناقب سلطان ابی الحسن از احادیث نبوی سود جسته و برخی از مطالب تاریخی عصر خود را، به نقل از پدرش در کتاب آورده است

چاپ: الجزایر، محقق: ماریا خیسوس بیغیرا، الشرکة الوطنیة للنشر والتوزیع، ۱۴۰۱ق.

[دایرة المعارف بزرگ اسلامی: ۶۰۵/۴-۶۰۷؛ معجم المؤلفین: ۳۱۷/۸؛ دلیل مورخ المغرب الاقصی: ۱۱۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۷عکسی

آغاز: من هذه الاوصاف و الغیب الطاهر الاعراق و الجیب ... فی مقدمة و أبواب و خاتمة و سمیته المسند الصحیح الحسن فی مآثر و محاسن مولانا أبی الحسن أما المقدمة یشتمل علی فصول الفصل الأول فی حقیقة الخلافة؛ **انجام:** و محاضرهم التی هی جنة الدنیا بأتم السلام و رحمة الله تعالی و برکاته و عذر من استعجل تقییده فی تسع آخرها أوایل شهر رمضان [ ] و سبعمائه ... برکته و خیره بمنه و فضله.

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، ش ۱۶۶۶ (فهرست نسخه‌های خطی عربی کتابخانه اسکوریال: ۱۹۶/۳؛ المخطوطات العربیة فی مکتبة الاسکوریال، ترجمه سیده می‌کنفانی: ۲۵۰-۲۵۱)؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۷ جمادی الاول۷۷۳ق، جا: تلمسان؛ افتادگی: آغاز؛ مغربی مشکول، مصحح؛ ۲۶۲ص، ۲۱سطر [عکسی ف: ۳-۳۰۷]

● **مسند عبد بن حمید (منتخب)** / حدیث / عربی

musnad-u ‘abd ibn-i ḥamīd (mn.)

ابن مبرد، یوسف بن حسن، ۸۴۰ - ۹۰۹ قمری

ebn-e mebrad, yūsof ebn-e hasan (1437 - 1504)

منتخبی است از احادیث مسند عبد بن حمید بن نصر کسی (۲۴۹) که بدون ترتیبی خاص مسانید صحابه را جمع‌آوری نموده است.

[اعلام زرکلی ۲۶۹/۳و۲۲۵/۸؛فهرست کتب عربی واتیکان ۵۴/۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۷۱

آغاز: فقلت برسول الله لو ان احدهم نظر الی قدمیه ابصرنا تحت قدمیه

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۵۰۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ یا قرن۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، در صفحات زیادی یوسف بن حسن بن عبد الهادی امضای قرائت یا بلاغ دارد و افرادی که سماع نسخه نموده‌اند ذکر کرده و به تاریخ سال ۸۷۳(ص۵۸) و سال ۸۷۸(ص۱۸۰، ۲۹۲، ۳۳۹و جز ان) در پایان نشانی بلاغ در مکه دارد؛ ۳۴۰ص [عکسی ف: ۳-۴۵۴]

● **مسند الفردوس = مسند فردوس الاخبار = فردوس الکبیر** / حدیث / عربی

musnad-ul firdaws = musnad-u firduws-il axbār = firduws-ul kabīr

ابن شیرویه، شهرداربن شیرویه، ۴۸۳ - ۵۵۸ قمری

ebn-e šīrūye, šahrdār ebn-e šīrūye (1091 - 1164)

وابسته به: فردوس الاخبار بمأثور الخطاب المخرج علی کتاب الشهاب؛ دیلمی، شیرویه بن شهردار (۴۴۵-۵۰۹ق)

ترتیب کتاب «الفردوس» پدرش شیرویه دیلمی است با جمع اسانید روایات آن و افزودن احادیثی به اسناد خویش و همچنین برخی از احادیث دیگر بدون ذکر سند و تخریج آن.مؤلف کتاب پدر خود «فردوس الاخبار» را که مشتمل بر بیش ازده هزار حدیث به ترتیب حروف معجم بوده، در چهار جزء مرتب نموده واسناد احادیث را به آن اضافه کرده و آنرا «مسند الفردوس» نامیده است. ابن حجر عسقلانی مسند الفردوس را اختصار نموده و آنرا «تسدید القوس فی اختصار مسند الفردوس» نام نهاده است.

[هدیة العارفین ۴۱۹/۱؛ زرکلی، اعلام ۲۶۰/۳؛ معجم المؤلفین ۳۰۹/۴؛ کشف الظنون ۱۶۸۴/۲ و ۱۲۵۴]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۹۱

آغاز: بسمله، رب زدنی علما فصل جاء نی جبرئیل فقال ان ربک عزوجل یا مرک بغسل الفنیک قال الذقن الفنیکان هما جانبا العنفقة و قال شمر الفنیکان طرفا اللحیین العظمان الناثران اسفل من الاذنین بین الصدغ و الوجنة قال اللیث هما الطرفان اللذان یتحرکان من الماضغ دون الصدغین و من جعل الفنیک واحدا فی الاسنان فهو مجتمع اللحیین وسط الذقن؛ **انجام:** الجزء السابع و الثلثین و یتلوه ان شاء الله عزوجل الجزء الثامن و الثلاثون حدیث خادم القوم اعظمهم اجرا. در انجام برگ پاره شده و آخرین حدیثی که

می‌شود خواند اینست «فتح قسطنطنیة مع قیام الساعة»
از حرف ج آغاز می‌شود و از جزو ۳۶ است سپس جزو ۳۷ در حرف حاء، جزو ۳۸ آن در حرف خاء است هر یکی از اینها چند باب و فصل دارد و هر حرفی را عنوان باب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۳۱۲گ، اندازه: ۲۵×۳۲سم [ف: ۱-۳۹۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۲۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۳۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۸عکسی و ۳۰۹عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ در دو قسمت [عکسی ف: ۱-۲۷۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۰عکسی

آغاز: فصل قد کان: قد کان عاشورا یوما تصومه الیهود یتخذونه عیدا؛ **انجام:** المومن فی قبره روضة خضراء ... و فی البال ابو السعید رضی الله عنه و عن الصحابة والتابعین له اجمعین
نسخه اصل: لاله لی، منتقله بسلیمانیه - استانبول ش ۶۴۸.مجلد سوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ اسامی اشخاصیکه حدیث به آنها منتهی می‌شود در حاشیه آمده؛ ۲۴۱گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۱-۲۷۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۱عکسی تا ۳۰۵عکسی

نسخه اصل: نسخه حاضر تصویر مکرر نسخه شماره ۳۰۰ است با این تفاوت که در پنج قسمت و طی پنج شماره معرفی می‌شود [عکسی ف: ۱-۲۷۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۲۰

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا؛ با نشانی بلاغی در ذیقعده ۶۱۳ از ابی محمد عبدالملک بن محمد بن عبدالملک بن طاهر الحسینی و تملک وی؛ مهر: «هذا وقف سلطان محمود خان الغازی بن السلطان سلیم خان بن السلطان مصطفی خان عفی عنهما الرحمن» (بیضی) [عکسی ف: ۵-۲۸۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۶عکسی و ۳۰۷عکسی

آغاز: باب السین فصل سلوا الله سلوا الله ببطون القلب ولا تسالوه بظهورها؛ **انجام:** القی والرعاف ... فی الصلاة من الشیطان ... آخر باب القاف بحمد الله و منه
نسخه اصل: جار الله منتقله بسلیمانیه - استانبول بشماره ۴۱۵. مشتمل است بر باب سین تا آخر باب قاف که در این فهرست در دو قسمت و طی دو شماره معرفی می‌شود؛ خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ روی صفحه عنوان عبارت «الثلث الثانی من مسند الفردوس» نوشته شده؛ تملک: ولی الدین جار الله به تاریخ ۱۱۴۳؛ ۱۹۴گ، ۳۱سطر [عکسی ف: ۱-۲۷۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۳عکسی تا ۴۴۵عکسی و ۸۶۷عکسی

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [عکسی ف: ۱-۳۹۴ و ۲-۳۴۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۴

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [عکسی ف: ۲-۲۷۹]

← مسند فردوس الاخبار ← مسند الفردوس

● **مسند مشیخت اسلامیه** / متفرقه

mosnad-e mašīxat-e eslāmīye

فهرست نام علمایی است که سمت‌های علمی رسمی در دولت عثمانی داشته‌اند. در این فهرست سمت هر کدام با شماره‌های مخصوص و گاهی تاریخ درگذشت آنان نیز در حاشیه نوشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۷۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای لوحه رنگین بسیار دقیق؛ جلد: گالینگور، ۴۳۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۷-۳۲۹]

● **مسند موسی بن جعفر (ع)** / حدیث / عربی

musnad-u mūsā ibn-i ja‘far

موسی بن جعفر (ع)، امام هفتم، ۱۲۸ - ۱۸۳ قمری

mūsā ebn-e ja‘far, emām-e haftom (747 - 800)

مقداری از روایات امام موسی کاظم (ع) است به روایت ابوبکر محمد بن عبدالله بن ابراهیم شافعی (-۳۵۴ق) به نقل از آن حضرت.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۱۲/۳

آغاز: ... ابوالمکارم المبرک بن محمد المعتمد البادرای قراءة علیه ... أخبرکم أبوبکر احمد بن علی بن الحسین ... قراءة علیه و أنت تسمع
نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریة (مدرسه عمریه)، دمشق ۳۷۷۱؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۶۷۲ق؛ با چند سماع و نیز اجازه‌ای در ۱۱ ربیع الاول ۶۷۲ آمده و سه برگ آخر این رساله ۱۰ سماع در سنوات مختلف مذکور می‌باشد؛ ۱۴گ (۱۳۰-۱۴۳) [عکسی ف: ۲-۲۲۱]

● **مسواکیه (رساله)** / حدیث / فارسی

mesvākīye (r.)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۸

آغاز: بسمله و به نستعین. حمدا لک و ملک و جودا پسواک عاجز ... کمال ادراک؛ **انجام:** بعد از آنکه بوی دمن ... زیاده یوم ... فاتحة الکتاب عشر مرات.
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۴۵ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۵۹۶؛ جلد: مقوا، قطع: رقعی [رایانه]

● **مسوخات** / کلام و اعتقادات / عربی

musūxāt

رساله کوتاهی است در بیان نام بیست و پنج حیوانی که مسخ شده‌اند و ذکر علت مسخ هر یک. در این رساله عبارت عبری در هر مورد نقل و به عربی ترجمه شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۴۸/۱۰

آغاز: فذلک خمسة و عشرون من الرجال و النساء ... فاما الفیل فکان یزنی بالبهایم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۴گ (۱۷۴ر–۱۷۷ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳۸-۳۶۰]

● **مسودات روزنامه اطلاع** / روزنامه /فارسی

mosavvadāt-e rūznāme-ye ettelā'

اعتماد السلطنه، محمدحسن بن علی،۱۲۵۹–۱۳۱۳قمری

e'temād-os-saltane, mohammad hasan ebn-e 'alī (1843 - 1896)

نمره ۱۴۸ درباره خطی که ملکم ساخته و گلستانی که در اسلامبول با این خط چاپ کرده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۹۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۶ص، ۱۵سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۱۶-۱۳۴]

● **مسودة الخدود فی مسائل الحدود** / فقه / فارسی

mosavvadat-ol xodūd fī masā'el-el hodūd

طباطبائی تبریزی، یوسف بن عبدالفتاح،– ۱۲۴۲ قمری

tabātabā'ī tabrīzī, yūsof ebn-e 'abd-ol-fattāh (- 1827)

اهدا به: نائب السلطنه عباس میرزا

کتاب فقهی است در حدود و دیات، دارای دو قسم و هر قسم در چند باب ترتیب یافته است. در هر یک از ابواب به مناسبت موضوع به آیات و اخبار استناد نموده و آن را جهت حاکم روزگار خود نایب السلطنه تألیف کرده است: ۱.حدود و تعزیرات، ۲. دیات. هر قسم دارای ابواب و مطالبی می‌باشد.

آغاز: الحمدلله الذی شرع القصاص و الدیات و الحدود لرفع الفساد بین العباد و صلاح نظام عالم الوجود و الصلاة و السلام علی خیر من تضرع لشرعه الوجود ...

[الذریعة ۲۹/۲۱]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ازملخ وآن بروزن عصی است ملخی است که می‌جنبد پیش ازبیرون آمدن پرش ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «علی بن احمد حسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۴۹

آغاز: برابر**انجام:** و در روایتی است وقتی بوده باشد تام و روییده باشد بر آن مو پس بخور و ظاهر این است که تمام خلقت لازم دارد ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی به نقل از مؤلف و با عنوان «منه دام ظله»، عبارات عربی زیرنویس فارسی دارد؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۸-۱۰۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۱۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و روئیده باشد بر آن مو پس نجو، و ظاهر اینست که تمام خلقت لازم دارد.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ (۱پ–۱۲۹ر)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۷-۹۸]

۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس بخورد ظاهر اینست که تمام خلقت لازم دارد.

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۹۴ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۸۲]

● **مسودة الذریعة الی تصانیف الشیعة (طرح نخستین)** / فهرست / عربی

musawwadat-uḏḏarī'at ila-ṭ taṣānīf-iš šī'a (tarh-e noxostīn)

آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، ۱۲۹۳ – ۱۳۸۹ قمری

āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876 - 1969)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۰۳

آغاز: بسمله: حمدله. و الصلوة علی نبیه محمد و آله ... هذه فهرست کتب المصنفین من علماء الفرقة الناجیة الشیعة الاثنی عشریة رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حرف الالف الاحتجاج للشیخ الثقة الجلیل احمد بن علی؛ **انجام:** هفت بند مر بعنوان العقود السبعة.

نسخه حاضر مسوده کتاب است که در یک جلد تنظیم شده و شروع به تألیف آن در ۲۵ ذیقعده ۱۳۲۹ق بوده و این مسوده که تنها به حروف اول اسامی کتب مرتب شده در ۱۲۳۱ق به انجام رسیده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا:۱۳۳۱ق؛ با تصحیحات و اضافات از مؤلف، در اول نسخه یادداشتی از مؤلف و علی نقی منزوی درباره کتاب؛ جلد: مقوا، ۱۵۵گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴۴-۷۳]

● **مسوده سبائک الذهبان** / رجال / عربی

mosawwade-ye sabā’ik-uḏḏahbān

کنتوری، ناصر حسین بن حامد حسین، ۱۲۸۴ – ۱۳۶۱ قمری

kantūrī, nāser hoseyn ebn-e hāmed hoseyn (1868-1942)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۷۶

آغاز: قوله و لا اختلال در نظم کلام لازم آید الخ اقول مرفوع امت برو وجه اول آنکه؛ **انجام:** من کتاب الاخبار فی فقهاء مذهب النعمان الکفوی ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام [رایانه]

● **مسوده عبقات الانوار** / کلام و اعتقادات / عربی

musawwade-ye ‘abaqāt-ul anwār

کنتوری، حامد حسین بن محمدقلی،۱۲۴۶–۱۳۰۶قمری

kantūrī, hāmed hoseyn ebn-e mohammad qolī(1831 - 1889)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۷۰

آغاز: المختصر فی اخبار البشر و لما کفوا عن القتل سألوا سعاوية لای شیء رفعت امصاحق؛ **انجام:** و فیه نزلت ان شانئک هو الابتر و امة البلاغة من عشرة فولد للعاص عمرو بن العاص

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: میشن، قطع: وزیری کوچک [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۷۰

آغاز: فلما هدم ابن الزبیر الکعبه و سواها بالارض کشف عن اساس ابراهیم فوجده؛ **انجام:** فی قوم من تمیم استهزوا من هلال و سلمان و عمار ... و ابن نصیره و سالم مولی حذیفه

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۲۴

آغاز: اما روایت ابومحمد سلیمان مهران الاسدی؛ **انجام:** الی عیسی بن مریم ... و السابق الی محمد علی بن ابی طالب

خط: نسخ خوش خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۶۴

آغاز: عبقات الانوار الحدیث طهیر عبارات بعض مخرجین مع تراجم شان مسوده؛ **انجام:** له اصل و اما حدیث من کنت مولاه فله طرق جیده و قد افردت ذلک

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۳۵

آغاز: حد ثنا احمد بن یعقوب بن المرجان ... محمد بن الحسین بن حمید؛ **انجام:** و یترک الامور ... الفتاه ثم قال عمر ... موسی الاشعری انت اکبر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام [رایانه]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۷۱

آغاز: قتل ساختن لاسامه بن رید شخصی را که مسلمان شده بود و کلمه شهادت می‌گفت؛ **انجام:** اللهم لا اقول هذا ترکیه انفسی و لکن ... تعزیه لامی حتی تسلو عنی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۷۲

آغاز: کتاب شرح الشمایل للعلامه شهاب الدین احمد بن محمد؛ **انجام:** شلیک کرده از مخرجش خارج شود

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **المسؤولات = سؤال و جواب به کلبعلی بروجردی** / فقه / فارسی

al-mas’ūlāt = so’āl va javāb be kalb-‘alī borūjerdī

مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی، ۱۰۰۳؟ – ۱۰۷۰ قمری

majlesī, mohammad taqī ebn-e maqsūd ‘alī (1595-1660)

سؤالاتی را که کلب علی بروجردی درباره اجتهاد و تقلید، عدم جواز عمل بر قول مجتهد میت، رقص و ... از مجلسی نموده، به‌صورت فتوایی و استدلالی پاسخ داده است.

آغاز: واجب العرض بنده خاکسار، ذلیل بی مقدار، کلب علی بروجردی معروض رأی عالم آرا ... می‌گرداند و بعضی از مجهولات خود را به پایه عرض می‌رساند

انجام: و ملائکه آن را به لحن عرب بالا می‌برند. و این نیز از تفضل الهی است. بر سبیل سرعت قلمی شد.

چاپ: به کوشش ابوالفضل حافظیان بابلی، میراث اسلامی ایران ۳ (۱۳۷۵): ص۶۸۵–۷۰۵.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۱۵/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۷گ (۱پ–۷پ)، ابعاد متن: ۱۰×۱۸، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲–۱۳۷]

● **مسؤولات** / فقه / فارسی

mas’ūlāt

بروجردی، کلبعلی، ق۱۱ قمری

borūjerdī, kalb‘alī(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۵۷ق

نویسنده می‌گوید مرا طلب علم دین بدانجا کشید که دست در دامن مولانا محمد تقی مجلسی به اصفهان زدم و مسائل متعدد دینی خود را از او جویا شدم، او گفت من این مسائل را در

کتاب «حدیقه المتقین» شرح داده‌ام، به آن رجوع کنید و جواب مسؤول خود را دریابید، من چون به آن کتاب رجوع کردم به مشکلات دیگری برخوردم، ناچار باز به مولانا متوسل شدم و سؤالهای خود را پیش او بردم او بعد از چند روز همه آنها را کتباً جواب داد و مشکلات مرا گشود، من چون اجوبه مولانا را کافی و وافی یافتم و نیز آنها را لازم برای کتاب حدیقه المتین دیدم لذا به تدوین آنها در «یک مقدمه» و «پنج فصل» و «یک خاتمه» پرداختم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۲/۲

آغاز: بسمله، محامد نامحدود و اثنیه نامحدود وسپاس نا متناهی و شکر بی انتها؛ **انجام:**دور نیست که شبب تخفیف عذاب بود و الله تعالی یعلم.

خط: نسخ، کا:اصفهانی، علی محمد بن محمد حسین، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۹۰ص (۱۷-۱۰۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۶-۱۱۲]

● **المسؤولات** / ریاضیات / عربی

al-mas’ūlāt

بیرجندی قاینی، محمد علی بن محمد اسماعیل، ۱۲۲۴ – ۱۳۰۵ قمری

bīrjandī qāyenī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad esmā‘īl (1809 - 1888)

در این رساله ۱۶۳ مسأله (به استناء یک مسئله مکرر) هندسی را با برهان اثبات می‌کند و شیوه آغاز و پایان مسائل و نیز ابتداء رساله را به شیوه قدماست. مسئلات (در نسخه خط مؤلف) تا مسأله ۹۷ شماره دارد و در بقیه شماره آنها یاد نشده‌هاست. در ضمن براهین، از اصول هندسه اقلیدس و رسالات ارشمیدس یاد می‌کند. قاینی، این رساله را پایان نداده و شاید می‌خواسته چیزهایی بر آن بیفزاید. وی حاشیه‌هایی نیز بر آن دارد.(عبدالحسین حائری)

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول العبد الراجی ... محمد علی ابن محمداسماعیل القاینی ... هذه مقاله فی حل بعض المسائل بالبرهان و سمیتها بالمسئولات ... المسئول الاول نریدان نرسم حلقه مساویه

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** (شروع مسئله ۱۶۳): نریدان نعمل دائره بحیث یکون مساحته الف زراع مثلا.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ دارای خط خوردگی‌ها و بیاض‌ها و اصلاحات بسیار، و ظاهراً این نسخه پیش‌نویس رساله است، برگ اول و بر یک برگ اضافینسخه یادداشت‌هایی به خط مؤلف و از آنجمله ماده تاریخ‌هایی (نظم و نثر) برای بر تخت نشستن، تولد و وفات چند تن از پادشاهان قاجار و چند واقعه دیگر از آن جمله است تاریخ به دار کشیدن حلاج (درشط) و تاریخ «شهادت پادشاه قاهر آقا محمد خان در شب شنبه ۲۱ ذیحجه ۱۲۱۱ (مطابق لفظ تاریخ) در قلعه شوش قرا باغ به دست صادق فراش؛ جلد: تیماج، ۵۲ص (بدون صفحات آخر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۵۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ا ب ح و ذلک ما اردناه.

خط: نستعلیق تحریری خوش، کا:محمد صالح طبیب رشتی، تا: چهارشنبه ۱۰شعبان۱۲۸۰ق، جا: تهران؛ ۱۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۹/۳سم [ف: ۱۸-۱۶۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** دو صفحه در حل مسئله ریاضی دیگر.

خط: شکسته خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۳سم [ف: ۱۸-۱۶۲]

● **مسیب نامه = مصیب نامه** / داستان / فارسی

mosayyab-nāme = mosayyeb-nāme

صفوانی، محمد بن احمد،– ۳۵۸ قمری

safvānī, mohammad ebn-e ahmad (- 970)

به روایت از محمد بن احمد کوفی کهمؤلف آنست.

[نسخه‌های منزوی ۳۷۴۲ و ۴۵۳۸؛ دوشنبه ۲۹۶/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۶۸/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۹۸گ، ۱۴سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۷-۴۰۸]

● **مسیب نامه = مصیب نامه** / داستان / فارسی

mosayyab-nāme = mosayyeb-nāme

صفوانی، محمد بن احمد،– ۳۵۸ قمری

safvānī, mohammad ebn-e ahmad(- 970)

محمد بن احمد کوفی که داستان مصیب بن قعقاع ابن الثور خزاعی است.

[نسخه‌های منزوی ۳۷۴۲ و ۴۵۳۸؛ دوشنبه ۲۹۶/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۶۸/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۳۳گ (۲۸پ-۱۶۰پ)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۴۰۸]

● **مسیب نامه** / داستان، تاریخ معصومین / فارسی

mosayyab-nāme

طرطوسی، ابوطاهر بن حسن، ق۶ قمری

tartūsī, abū-tāher ebn-e hasan(- 12c)

حماسه دینی است درباره نهضت کربلا و گروه توابین و خونخواهی از شهدای کربلا، به روش قهوه خانه‌ای که بعضی از نسخه‌های آن مصور است.

آغاز: بسمله، حمدله و الصلوات و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین، اما بعد ابوطاهر بن اسماعیل بن موسی طرطوسی رحمة الله علیه چنین روایت کند که روزی صدر بدر سید کاینات و خلاصه موجود است

[فهرستواره منزوی ۴۷۴/۱ و ۱۷۶۹/۳ و ۳۷۴۲]

۱. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۹۴

آغاز: بسمله، حمدله و الصلوات و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین، اما بعد ابوطاهر بن اسماعیل بن موسی طرطوسی رحمة الله علیه چنین روایت کند که روزی صدر بدر سید کاینات و خلاصه موجود است

خط: نستعلیق، کا:عبدالرحیم بن محمد حسین بن محمد رحیم اصفهانی، تا: چهارشنبه ۵ ذیقعده۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۲۴سم [ف:-۱۴۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۱۶

آغاز: اما راویان اخبار و ناقلان آثار و محدثان شیرین گفتار ... چون یزیدیان علیه اللعنه در دشت کربلای پر بلا امام حسین علیه السلام را؛ **انجام:** تا به الآن مشهور است که جسر مسیب می گویند.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰/۷×۳۲/۵سم [ف: ۴۳-۸۰]

● **مسیب نامه** / شعر، اخلاق / فارسی

mosayyab-nāme

دیوانه، محمد بن طاهر

dīvane, mohammad ebn-e tāher

دردفتر به نام «مختارنامه» ثبت گردیده است ولی پس از مطالعه دقیق مسلم شد که «مسیب نامه» است نه مختار نامه. در الذریعه این منظومه و مختار نامه منثور را به واعظ هروی نسبت داده‌اند ولی آنچه از متن نسخه مستفاد می‌شود منظومه از آن شاعری است به نام محمد بن طاهر متخلص به «دیوانه».

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۲

آغاز: ... محمد چه بشنید شد در غضب ×× همی خواست آن گرد عالی نسب ... / ... سر قاسم از ضرب او خسته شد ×× در آن خستگی جان او بسته شد؛ **انجام:** تو خواننده را نیز رحمت کنی ×× مقامش برضوان جنت کنی / شنونده را ای خدای کریم ×× رهانی ز محشر ز حول جحیم ...

خط: نستعلیق، کا:ملا قنبربن استاد نوروز، تا: ۱۲۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، دارای بیست و دو مجلس تصویر رنگین، با مختارنامه منثور در یک مجلد است؛ جلد: چرمی، ۹۳گ، ۳۶ سطر دو ستونی، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳-۱۲۴۹]

● **مسیب نامه** / تاریخ معصومین / ترکی

mosayyab-nāme

حماسه دینی است درباره رویداد کربلا و گروه توابین و انتقام و خونخواهی از آن رویداد.

[مشترک پاکستان ۹۴۹/۶؛ فهرستواره، منزوی۴۷۴/۱]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۷۴

آغاز: به حخوب وباشین آچوب اوز پروردگار درگاهنه دوتوب مناجات ایدوب دیردی که ای پروردگار [...] روز دهنده انس وجان بیزیم احوالمز سنکا ظاهر دور که بزلر؛ **انجام:** یوز ایل پادشا هلوق ایتدیلر که اولر اولاد به اولاد بربر تخت خلافیة چقردیلر دوتوب شهید ایدردیلر لعنة الله علی قوم الظالمین، این کتاب را به زبان فارسی قلمی کرده بودند نهایت کمترینان به زبان ترکی جاری ساخته اند.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۵ شعبان۱۱۳۱ق؛ جلد: مقوا، ۳۶۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۱]

● **مسیب نامه** / داستان / فارسی

mosayyab-nāme

ناشناخته:

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۳۹

آغاز: ... ناحق ریخته امام حسین علیه السلام را یاد آورید و این گروه را هیچ امان مدهید؛ **انجام:** که پی یکدیگر خروج کرده و یکتن از قاتلان امام حسین علیه السلام زنده نگذارند بدوزخ رسانند عالم را زا این ناپاک میکند صد هزاران هزار لعنت دیگر بر جمیع خارجیان اولین آخرین باد بیش باد کم مباد ...

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۹۴ق؛ هیچ نوع آرایشندارد نام مسیب و رووس کلام را در مسیب نامه با شنگرف نوشته‌اند؛ کاغذ: سمرقندی و هندی، ۸۸گ، ۱۲سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳-۱۰۷۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۰۵

خط: تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف:-۷۵۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۴۵/۲-۲۱/۶۵

آغاز: اما راوی این اخبار و ناقل این آثار و بلبل شیرین گفتار به اوصاف احمد مختار و ثناگوی حیدر کرار از عبدالله سعید انصاری رحمة الله علیه که از چاکران رسول خدا (ص) بود فرمود؛ **انجام:** و رو به جانب مسیب نهادند تا به جایی رسیدند که سپاه درآنجا فرود آمدند و عبیدالله زیاد حرام زاده با یکصد

داستان مسیب وجنگ او است با بنی مروان وبنی امیه به همراه قبیله خود بنی خزاعه، درانتقام از قاتلان امام حسین (ع)، این

بخش، قسمتی ازرساله مفصلی درمختار نامه است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: مقوا، ۱۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۱۵]

۴. همدان؛ همراه، رضا؛ شماره نسخه:۴۲

خط: نستعلیق مغلوط، کا:حاجی رمضان ساکن قریه لهکرین، تا: ۱۲۶۶ق و دوشنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۲۶۷ق؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [رشت و همدان: ف:-۱۶۹۶]

۵. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۸۹

جمعی از اهل کوفه که پس از فوت معاویه بن ابی سفیان در دعوت حضرت امام حسین علیه السلام به کوفه شرکت جسته و با مسلیم بن عقیل نماینده آن حضرت بیعت کرده ولی در ورود امام به کربلا در یاری و نصرت ان حضرت کوتاهی کردند پس از قضیه عاشوران از عمل خودشان سخت نادم و پیشمان شده وگفتند این لکه عار را از خود نمی‌توانیم دور کنیم مگر اینکه قاتلین آن حضرت را بکشیم و یا کشته شویم و خود را توابین نامیدند و با قتله آن حضرت جنگ‌ها کردند و بسیاری از آنها را کشتند و بالاخره در جنگ با عبیدالله بن زیاد و لشکر شام در نزدیکی کوفه همگی کشته شدند که از سران آنها مسیب نجیه فزاری و سلیمان بن صرد خزاعی و عبیدالله بن سعد ازدی و رفاعة بن شداد بجلی بودند که از شیعیان و اصحاب حضرت امیرالمؤمنین بوده اند و این وقعه در سال شصت و چهارم هجری بود و این کتاب که به نام مسیب نامه نوشته شده تمام افسانه مانند است که مطابقت با تاریخ ندارد و مؤلف آن معلوم نشد؛ کا:شیخ مهدی واعظ، تا: ۱۳۰۰ق، جا: همدان [ف:-۲۶۹]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۷۰-۵۹/۱۹۰

آغاز: و لشکر را راه بیراه میبرد و هفتاد جفت نقاره همراه مزاحم گردانید و منزل بمنزل وادی بوادی برفت

رساله مفصلی است در داستان مسیب و چگونی جنگ وی با لشکریان یزید و انتقام شهدای کربلا از آنان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ ۴۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۱۵]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۸۱ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۴۵

نسخه اصل:بادلیان۲۵۳۳،وینفیلد۴۳؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۹۵]

● **المسیح** / تاریخ پیامبران / ارمنی

al-masīh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۲۰-ف

نسخه اصل: به زبان ارمنی، چاپ زمان صفویه؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۱۴]

● **المسیحیة** / کلام و اعتقادات / عربی

al-masīḥīya

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری

sammūqī, ʻalī ebn-e ahmad (- 11c)

ردی است بر مسیحیان و دعوت و تشویق آنها بر گرویدن به مذهب درزیان همراه با تهدید و ارعاب.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۸/۱۴

آغاز: توکلت علی المولی ... من العبد الفصیح و مملوك السید الهادی المسیح الی جمیع من تقرب الی اللاهوت

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۱؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۲گ (۱۷۳-۲۰۴) [عکسی ف: ۲-۳۸۱]

● **مسیحیه** / مسیحیت

masīhīya

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۴/۱۵-ف

نسخه اصل: بادلیانOr Land 224؛ خط: نسخ، کا:درویش حسن، تا: جمعه پایان ربیع الثانی۸۸۶ق؛ ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۵۵۳]

← مسیحی خوب > مغربی خوب

● **مسیرة الاتقیاء** / اخلاق / عربی و فارسی

masīrat-ul atqīyā’

مباحث اخلاقی و اعتقادی راطی فصولی جمع‌آوری و بیان نموده است. مؤلف در مسلك از نقشبندیه و در فروع حنفی می‌باشد.

آغاز: الحمد لله الذی دل علی عباده الی السبیل الهدی و جعل زادهم التقوی ...

انجام: المراد بالقری مالیس فیه شیء من شعایر الاسلام فان کان فیها شیء منها فکالامصار کذافی وصایا الجامع و الله اعلم.

[فهرستواره منزوی ۶/۶۰۶]

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۰۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۷۹گ (۸۹پ-۱۶۷پ)، ۲۱ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲-۱۲۸]

● **مسیر رجال الغیب در روزهای ماه** /- فارسی

masīr-o rejāl-el qayb dar rūz-hā-ye māh

شرح جهات مسیر رجال الغیب به نقل از امام جعفر الصادق (ع) با دائره ای در زیر شرح.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۰۲/۱۱
خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۰۷ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۰-۱۸۰۰]

● **مسیر طالبی فی بلاد الافرنجی** / سفرنامه / فارسی
masīr-e tālebī fī belād-el afranjī
ابوطالب لندنی، ابوطالب بن محمد، ۱۱۶۶-۱۲۲۱ قمری
abo-tāleb-e landanī,abo-tāleb ebn-e mohammad(1753 - 1806)

شروح و حواشی:
۱- مسیر طالبی (مختصر)
۲- مسیر طالبی (منتخب)

۱. تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۶۳
نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 8145(ع ۱۴۲-۱۴۴).خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق [نشریه: ۱۱-۹۹۹]
تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۶۳
همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی:-۱۷۷]
۲. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۵۷۰]

● **مسیر طالبی (مختصر)** / سفرنامه / فارسی
masīr-e tālebī (mx.)
وابسته به: مسیر طالبی فی بلاد الافرنجی؛ ابوطالب لندنی، ابوطالب بن محمد(۱۱۶۶-۱۲۲۱ق)
سفرنامه میرزا ابوطالب «مسیر طالبی» که از کلکته به فرنگستان رفته و بازگشته و دارای حشو و زواید بود و به ناموس فرنگیان تعریض داشت، در این کتاب مختصر شده و مطالب تاریخی و جغرافیایی مفید آن انتخاب شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۰۸/۲
آغاز: ساقی صبح بیان که نکات حرکاتش از دعوات مأثوره مسبح نشان می‌دهد با ساغری از باده عقل افزای حرف فا؛ **انجام:** نسخه: ذکر کارخانه عطاری، مصنف مسیر طالبی می‌نگارد ...
این کتاب در این نسخه ناتمام است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ صفر۱۲۳۳ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۲۵پ-۵۴پ)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۹-۲۱۰]

● **مسیر طالبی (منتخب)** / سفرنامه / فارسی
masīr-e tālebī (mn.)
وابسته به: مسیر طالبی فی بلاد الافرنجی؛ ابوطالب لندنی، ابوطالب بن محمد(۱۱۶۶-۱۲۲۱ق)
«مسیر طالبی فی بلاد الافرنجی» سفرنامه مشهوری است به قلم میرزا ابوطالب خان تبریزی اصفهانی معروف به ابوطالب لندنی مشتمل بر گزارش سفر او در سال‌های ۱۲۱۳-۱۲۱۸ق به کشورهای انگلستان، فرانسه، امپراطوری عثمانی و نقاط دیگر، که به زبان‌های انگلیسی، هلندی و فرانسوی ترجمه و طبع شده و متن کامل و منتخب فارسی آن نیز در کلکته به چاپ رسیده است. نسخه ما خلاصه‌ای است از مسیر طالبی و در دیباچه آن آمده است که:«از آنجا که میرزای مذکور مردی هندی و بی‌بهره از علوم بلاد فرنگ بوده، لهذا در بیان حال صنایع آن دیار آنچه را که تحریر کرده در اکثر جا خطا نموده است، بنابراین مؤلف این مختصر آنچه در اصل کتاب راست یافت، و در آن نفع هر صغیر و کبیر را دید، از آن برچید و برباقی خط رد کشید». در پایان نسخه آستان قدس مسطور است که:«... اتمام این رساله و انجام این عجاله به اشاره بندگان سکندرشان ... سرکار سیف الملوک میرزا ظاهر گردید، امید که مقبول طبع لطیف و دأب شریف گردد، بمنه وجوده، اللهم اغفر لکاتبه رجبعلی بن عباسعلی قزوینی» و معلوم نیست که خلاصه‌کنندهمسیر طالبی کاتب مذکورست یادیگری و یا آن‌که نسخه ما یکی از خلاصه‌های فارسی کتاب مزبور است که رجبعلی قزوینی به دستور شاهزاده سیف الملوک میرزا استنساخ کرده است.نام انتخاب کننده، مختلف ذکر شده است.
آغاز: بعد حمد متکاثر حکیمی که وجود جن و بشر شمه ای است از صفات کمالات او ثنای متوافر قادری که تزیین ارض و سما

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۷۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و روز پانزدهم شهر ربیع الثانی سنه مذکور (=۱۲۱۸هـ ق) مطابق چهاردهم ماه آقست سنه ۱۸۳۰ عیسوی بشهر کلکته وارد گردیده.
خط: نستعلیق، کا:قزوینی، رجبعلی، تا: ۱۴ رمضان۱۲۶۸ق؛ به‌ضمیمه یک ورق نقشه چاپی کره زمین که ذیل آن تاریخ ۱۸۲۷ عیسوی دارد و پیداست که از نسخه چاپی مسیر طالبی چاپی کلکته که به تصحیح میرزا حسنعلی پسر مؤلف نشر یافته است جدا شده؛ واقف: حاج عماد فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ جلد: تیماج، ۸۱گ، ۱۲سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱/۳×۱۸/۳سم [ف: ۷-۱۷۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۱۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و گاهی به مشت و لگد می‌انجامید بالاخره بعد یکساعت کامل از رکوب چپر از آن مخمصه رهایی یافته به راه می‌افتد این حال چپرخانه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۶-۳۹۹]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۰۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** مطابق چهاردهم ماه اگست سنة ۱۸۳۰ عیسوی بشهر کلکته رسید.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۰۱گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۳–۱۶۶]

● **مسیل العبرات و مزیل العثرات** / مقتل، تاریخ معصومین / فارسی

masīl-ol ʻabarāt va mozīl-ol ʻasarāt

اصفهانی، محمد حسین بن عبدالله، ق۱۳ قمری

esfahānī, mohammad hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (- 19c)

اهدا به: میرزا ابراهیم

تاریخ تألیف: روز آخر عشر آخر شهر علم ۱۲۴۲ق

در فضایل و مناقب امام حسین علیه السلام و وقایع کربلا و شهادت ومصایب سید الشهدا ساخته است با اشعاری به عربی و فارسی گویا از مؤلف. این کتاب ضمن رساله‌ای که در آداب نماز شب نوشته می‌شد تألیف شده و در دیباچه نام منابع کتاب به تفصیل آمده است.

آغاز: بسمله الحمدلله علی السراء و الضراء حمداً تَسَر به و تَرضَی... اما بعد چون تراب اقدام علما ... پیوسته تمنای رتبه علیه علما را داشته و همیشه غبطه تصنیف و تألیف ایشان را بر لوح ضمیر می‌انگاشته ...

[فهرستواره منزوی ۱۷۶۹/۳]

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** صبر بر شماتت اعدا نتوانست کند آیا آن مخدره ممتحنه چه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۰گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲–۲۱۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تعریف سعی سدیف سعید سعادت شعار صورت تسوید و تتمیم پذیرفت ...

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا:ملک محمد بن علی بیک سالاروند، تا: یک‌شنبه ۲۷ جمادی الثانی۱۲۴۴ق؛ مقابله شده شاید توسط خود مؤلف؛ جلد: تیماج، ۳۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۹–۳۰]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** این آخر آنچه مقصود از بیان احوال مظلومان آل و ذکر جفای ظالمان قوم ضلال و اخبار ... الا بالله.

خط: نستعلیق، کا:ملک محمد بن علی بیک از طائفه سالاروند سکنه کرمان شاهان، تا: سه‌شنبه ۱۶ ربیع الاول۱۲۴۵ق؛ مقابله شده، دارای بلاغ؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴–۱۸۶۶]

● **مسیلمة الکذاب** / تاریخ / عربی

musaylamat-ul kaḏḏāb

داستان مسیلمه کذاب پیش از مرگ و پس از مرگ پیامبر است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۱۶

آغاز: ذکر مسیلمة الکذاب. هو مسیلمة بن حبیب ابن حنیفة. و کان صاحب نیرنجات و بذلک اغر قومه و هو اول من ادخل البیضة فی القارورة؛ **انجام:** ان آیات ربنا ساطعات لا تماری فیهن الا الکفور، حبس الفیل بالمعمر حتی یعوی کانه معفور

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱گ (۳۳ر–۳۳پ)، ۲۵سطر(۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴–۶۰]

● **مسیو نامه** / شعر / فارسی

mūsīyo-nāme

تائب تبریزی، اسماعیل بن حسین، – ۱۳۷۴ قمری

tā’eb-e tabrīzī, esmāʻīl ebn-e hoseyn(- 1955)

تاریخ تألیف:۱۳۴۶ق

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۰۸/۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۶ق؛ اندازه: ۱۱×۱۳سم [ف: ۳–۱۶۴]

● **مشابهات = بهاریات = استعارات** / ادبیات / فارسی

mošābehāt = bahārīyāt = esteʻārāt

طغرای مشهدی، – ۱۱۰۰ قمری

toqrā-ye mašhadī (- 1689)

این منشئه‌ای که به نام‌های بالا خوانده شده، به نثر آمیخته به نظم، بهاریه‌ای است که با یک غزل آغاز می‌شود. سپس به وصف بهار و استعاره از نام بزرگان آن روز می‌پردازد: جهانگیر، زبردست خان، پردل‌خان، اصالتخان، تهورخان، مسیح الزمان صبا ... .(احمد منزوی)

آغاز: موسم آن شد که مینا، راک هندی سرکند – شاخ و برگ خشک را زاب ترنم تر کند ... هنگامی که دارای هند سبزه پروری، یعنی جهانگیر بهار سرا از تشریف جور.

چاپ: گانپور، سنگی، ۱۲۶۶ق، وزیری بزرگ، ۵ص (رسائل طغرا: صص ۷۰–۷۴)؛ نولکشور ۱۳۰۲ق./۱۸۸۵م، در مجموعه نگاشته‌های او، صص ۷۰–۷۴؛ ۱۲۸۸ق./۱۸۷۱م.

[مشترک پاکستان ۱۸۹/۵–۱۹۱ که نشانی ۱۴ نسخه از آنرا داده، همانجا ۷۱۷ برای نسخه‌های دیگرش؛ نسخه‌ها منزوی۳۶۲۸/۵–۳۶۲۹ که نشانی ۱۱ نسخه آنرا داده؛ شعرای کشمیر ۷۴۶/۲ که به دو نام «مشابهات ربیعی» و «مشابهات بدیعی» آورده]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۱/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۹ق؛ ۴ص (۲۳۰–۲۳۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۲–۲۰۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۴/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** معلوم شد که درین تصنیف کاتب را زیاده از مصنف دخل است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶گ (۸۵-۹۰)، ۱۲سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۳۸-۳۲۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰/۸

آغاز: مشابهات ربیعی طغرا نسبت بنغمات عندلیبان گلشن اعجاز؛ **انجام:** زینسان اگر بشغل کتابت گشود کف ×× خواهد کنار کرد چو بند قلم ازو

این کتابچه نزدیک (۱۰۰ بیت نوشته دارد)، و در نسخه مجلس ششمین نامه کلیات است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج ، ۱ص (۴۴پ)، ۱۵سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲-۱۹۸]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۰/۱۰-عکسی

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۲۰۸۶ (گنج ۱۲۹۹/۳)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در مجموعه «رسایل» او؛ ۱۰ص(۱۰۳-۱۱۲) [عکسی ف: ۲-۲۵۴]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۵۰/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** خواهد کنار کرد چو بند قلم ارو (!) (گ ۳۳ر-۳۵پ).

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ نام رساله بر فراز نسخه «استعارات ملاطغرا» آمده؛ ۳گ (۳۳ر-۳۵پ) [ف: ۲-۲۳۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵/۳۲۹۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** خواهد کناره کرد چو بینه قلم از او

خط: شکسته نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوای چینی، ۸ص (۱۹۷-۲۰۴)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۹۴۳]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۵۸/۴-عکسی

اصل نسخه: کتابخانه شخصی میرداد خان افغان که در پاکستان به خرید و فرو کتاب می‌پردازد؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در مجموعه ۱۷ رساله او، در نسخه در دست به نام «استعارات» آمده؛ ۴گ(۲۸-۳۱) [عکسی ف: ۲-۲۵۴]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۰/۳ حاشیه

آغاز: برابر؛ **انجام:** دیده هیچ آفریده نیاید و چون بتوقیع اشرف اعلی مزین و محلی گردد اعتبار نمایند.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جا: شاه جهان آباد؛ دارای سه سرلوح و کتیبه مذهب، مجدول؛ جلد: روغنی منقش، ۷ص (۴۱-۴۷)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۷×۲۹/۶سم [ف: ۱۷-۴۲۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۷۴/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** معلوم شد که درین تصنیف کاتب را زیاده از مصنف دخل است ... زینسان اگر بشغل کتابت گشود کف ×× خواهد کناره کرد چو بند قلم ازووالسلام والاکرام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۶۴-۶۶)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳۸-۷۸۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۱/۷-ف

نسخه اصل: دانشگاه پنجاب در لاهور شماره ۸۷۴/۹ فارسی؛ کا: ظهیرای تفرشی، تا: ۱۲۴۵ق [فیلمها ف: ۳-۱۸۷]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ باسرلوح، مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۴ص (۹۵-۹۸)، ۳۲ سطر (۹×۲۷)، اندازه: ۱۶×۳۲/۵سم [ف: ۱۰-۷۹۴]

۱۲. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۳۷۷۱/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸ص (۵۵-۶۲)، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۷۶۰]

← مشابهات بدیعی ⩤ مشابهات

● مشابهت تن / فلسفه / فارسی

mošābehat-e tan

در بیان مشابهت تن به آسمان و زمین.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۹/۲۶ط

آغاز: اکنون بدانکه تن مردم مشابه زمین است و مشابه آسمان پس؛ **انجام:** و عناصر مرکب نشود و موالید ... مثال ...

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴ص (۳۱۱-۳۱۴)، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۲۴/۳-۴۸]

● مشارب الاذواق = شرح قصیده خمریه ابن فارض = شرح قصیده میمیه ابن فارض / عرفان و تصوف / فارسی

mašāreb-ol azvāq = š.-e qasīde-ye xamrīye-ye ebn-e fārez = š.-e qasīde-ye mīmīye-ye ebn-e fārez

همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری

hamadānī, ʻalī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

وابسته به: القصیدة الخمریة = قصیده میمیه؛ ابن فارض، عمر بن علی (۵۷۶-۶۳۲ق)

قاضی نورالله در مجالس المؤمنین (مجلس ۶) آن را از سید علی همدانی دانسته است.او در این کتاب می‌خواهد هر بیت از «میمیه» ابن فارض را جدا جدا شرح و اصطلاحات عرفانی آن را بیان کند.در دیباجه رساله می‌گوید:«چون قصیده میمه شیخ عارف ... عمر بن فارض مصری ... از آن جمله بود که ابواب ابیات آن مشحون لطائف و حقائق است مبنی بر استعارات: ذکر مدام و میخانمه و کاس و ساقی ... به جهت رد انکار محجوبان جاحد و ردع اصرار طاعنان جاهد بر اثر هر بیت کلمه‌ای چند بر سبیل اختصار تحریر افتاد». همدانی پیش از آغاز شرح، مقدمه‌ای دارد در بیان حقیقت محبت که بسیار مبسوط است و در آن بسیار از اشعار خویش می‌آورد.

آغاز: بسمله. و به نستعین. حمد اعم و ثنای اتم حضرت و دودی را که صفای مودت و وفای محبت را تاج و طوق جانهای شیفتگان عکس جمال و مفتاح ذوق سوختگان سبحات جلال ساخت ... اما بعد فیقول ... علی بن شهاب الهمدانی

انجام: که زمینان از حال او عبرت گیرند و آسمانان از نکال او نوحه در گیرند جعلنا الله ممن سعد بطاعته ... انه الواهب المنان ذوالجود ... و الامتنان و الحمدلله وحده و السلام علی من اتبع الهدی.

چاپ: به کوشش محمد ریاض، در احوال و آثار و اشعار میر سید علی همدانی با شش رساله وی (پاکستان، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان: بی‌تا)

[احوال و آثار میر سید علی ۱۰۸/-۱۱۱، فهرست منزوی ۱۳۸۵/۲و ۱۳۵۸؛الذریعه ۳/۱۴ و ۳۰/۲۱؛ کشف الظنون ۱۳۳۸/۲؛ هدیة العارفین: ۷۲۵/۱؛ فهرستواره منزوی ۸۸۱/۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ای صنع تو لحظه لحظه از خامه کن ×× صد نقش نو انگیخته برلوح کهن / خواهم که شود صحیفه عمر، مرا×× بر یاد تو ختم و شد برین ختم سخن

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ در آغاز این نسخه قصیده میمیه ابن فارض مسطورست و بعد رساله مشارب الاذواق شروع می‌شود؛ جلد: پارچه‌ای، ۲۱گ، ۱۵سطر (۹×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۷-۸۳۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۱۰-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۹۵]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۲/۱۹-عکسی و ۱۶۳/۱۹-عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۴۴۰۹ (گنج ۶۵۳/۲)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۸۵۱ق؛ در مجموعه رسایل او؛ ۴۳گ(۴۶۸-۵۱۰) [عکسی ف: ۲-۲۵۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷/۵-فیروز

خط: نستعلیق، کا:سلطان علی، تا: ۸۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ تنها همان مقدمه است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰ص (۵۹-۶۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۲۱-۱۸۲]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۶گ (۳۴پ-۴۹پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۷-۱۷۴]

۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۵۷/۳ - د

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: آغاز شعبان۹۷۵ق؛ ۲۱گ (۴۲پ-۶۲پ) [ف:-۱۹۳]

۶. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۱۳/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۷۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۲۳/۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۷۱۰]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۷۴/۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نام نگارنده و کتاب در دیباچه آمده؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۱۲گ (۷۳ر-۸۴ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۵/۵سم [ف: ۷-۳۱۷]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۸۰/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، رکابه‌دار، با اشعار بسیاری از شیخ بهاء الدین عاملی، جاملی، ابن فارض، مغربی و دیگران در هامش نسخه؛ ۱۰گ (۱۱۸-۱۲۷)، ۲۶سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۲-۲۳۸]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۹۴/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۱۸۳پ-۲۰۳)، ۱۷سطر، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۹]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۷۹/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۹۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۵گ (۹پ-۲۳پ)، ۲۲سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۶-۹۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۷۱/۲۹

آغاز: قال رحمه الله: لها البدر کاس و هی شمس یدیرها ×× هلال وکم یبدو اذا مزجت نجمضمیر لها عائد به مدامه است و بدر مبتداست و کاس لها این جمله خبر وی و واو وی حال است؛

انجام: و حقایق نجوم احوال به ظهور پیوندد. نظم: تجلی چون جمالش را مظاهر در وجود آورد ×× ولی چون پرده بردارد عدم بر مظهر اندازدنقل من شرح قصیده المتمیه عن السید الاعلم الافضل الاکمل الارشد علی بن سید شهاب الهمدانی قدس الله تعالی روحهما العزیز

شرح یک بیت از قصیده خمریه ابن فارض است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۲گ (۶۰ر-۶۱ر)، ۲۳سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱-۵۰۴]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۴۹/۱

آغاز: ملاطفات کرم چشیده بر ارائک شهود در سایه سرادقات حال پرورده ... این رساله را مشارب الاذواق نام کرده شد؛ **انجام:** الا بکمال علمی قدسی و کمال جمیل عملی (نسخه ناقص)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ پیش و پس از آن اصطلاحات صوفیان است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۹گ (۳ر-۱۱پ)، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۵-۵۶۷]

۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۰/۸-عکسی

آغاز: برابر

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۵۴۱۷ (گنج ۶۶۰/۲)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵۶ص(۲۲۸-۲۸۳) [عکسی ف: ۲-۲۵۴]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۴۶۲۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق [الفبائی:-۵۱۹]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۳۶/۴

بی‌کا، تا: ۲۷ رجب۱۳۱۱ق؛ جلد: میشن، ۲۶گ (۲۰ر-۴۵پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۶-۱۳]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۶۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** در قطع مراحل ترتیب این لوامع و قطع منازل تألیف این بدایع ... من هذه الرباعیة علی سبیل الایماء

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۲۵گ (۱۳۴ر-۱۵۸پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۳سم [ف: ۹-۳۴]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۹۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۱۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۰۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۹۵]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۷/۵-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۸۷۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸گ (۳۲۴-۳۴۱)، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۴۶۴]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۴/۱۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷ص (۴۶۸-۴۸۴) [عکسی ف: ۳-۱۹۷]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۳۹/۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۵۲ص (۴۲-۹۳)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۱۰-۲۰۶۱]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۴/۱۳-ف

نسخه اصل: پاریس P. 39 (بلوشه ۱۵۶)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۸]

● المشارع / اصول فقه / عربی

al-mašāri‘

هروی، محمد تقی بن حسینعلی، ۱۲۱۷ - ۱۲۹۹ قمری

heravī, mohammad taqī ebn-e hoseyn-‘alī (1803- 1882)

مسائل مهم اصول فقه را به‌طور استدلالی و مختصر با عناوین «مشرعة ـ مشرعة» در یک «مقدمه» و چهار «باب» جمع‌آوری کرده ولی موفق به اتمام تألیف آن نشده است.

[الکرام البررة ۲۱۲/۱-۲۱۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۸۹

آغاز: الحمد لله الذی اوضح مشارع الوصول الی نهایة الحصول و افصح عن معالم الفروع بلوامع الاصول

نسخه اصل: کتابخانه مجلس شورای اسلامی ـ تهران؛ خط: نسخ، کا:علی بن غلامعلی بهبهانی، تا: شنبه ۲۳ ذیقعده۱۳۰۱ق؛ محشی از مؤلف؛ ۲۳۳ص [عکسی ف: ۳-۸۴]

● مشارع الاحکام فی تحقیق مسائل الحلال و الحرام

/ فقه / عربی

mašāri‘-ul aḥkām fī taḥqīq-i masā’il-il ḥalāl wa-l ḥarām

حائری اصفهانی، محمد حسین بن عبد الرحیم، - ۱۲۵۴ قمری

hā’erī esfahānī, mohammad hoseyn ebn-e ‘abd-or-rahīm (- 1838)

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۵۷/۱

آغاز: الحمدلله الذی علمنا مراسم دیننا ببیان امنائه و اعلامه ... اما بعد فیقول المفتقر الی رحمة ربه الکریم محمد حسین بن محمد رحیم انی لما فرغت من تحریر کتابنا المسمی بالفصول ...

تنها طهارت است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ با یادداشت‌هایی در کناره برخی برگها که از آن برمی‌آید کاتب از شاگردان صاحب فصول بوده و این نسخه را در سال ۱۲۴۶ در همان ایام که وی به تألیف کتاب اشتغال داشته استنساخ می‌نموده؛ ۲۰سطر [چند نسخه-ف:-۲۰۸]

● مشارع الاحکام فی تحقیق مسائل الحلال و الحرام

/ فقه / عربی

mašāri‘-ul aḥkām fī taḥqīq-i masā’il-il ḥalāl wa-l ḥarām

قمی، عباس بن محمد نبی، ق۱۳ قمری

qomī, ‘abbās ebn-e mohammad nabī (- 19c)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۱۵ رمضان ۱۲۶۲ق؛ محل تألیف: کربلا

فقه استدلالی نسبتاً مبسوطی است با عناوین «اصل، اصل» و کتاب خمس آن شب سه‌شنبه پانزدهم ماه رمضان ۱۲۶۲ در کربلا به پایان رسیده است.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی علمنا معالم مراسم دیننا، ببیان امنائه و نور سرائر مالک افهامنا بلمعة روضة مدارک شرایعه و احکامه ... اما بعد، فنقول: ... انی لما فرغت من تحریر کتابنا المسمی بالمصابیح فی تنقیح مسائل الاصول و لعمری انه کتاب لم یسمح بمثله افکار العلماء، و لم یات بنظیره احد من الفضلاء ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاحوط الجمع بین الطهارتین سیما فی الغسل و فیما اذا کانت الجبیرة طلا او لصوقا، و ان کان الاظهر عندی

تحقق الاجماع فی اشتراکهما مع الجبیرة فی الاحکام وجودا و عدما کما اشرنا الیه فی اول المسالة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ مصحح، با عبارت «بلغ قبالا» مقابله شده، محشی، با چند اجازه از سوی بزرگان علما برای مؤلف در آغاز و انجام نسخه نگاشته؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۴گ، ۳۲سطر(۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۷-۳۸۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۱۷

آغاز: بسملة، کتاب القضاء لغة لمعان، منها الحکم، قال الله تعالی و الله یقضی بالحق و منها الفراغ کقوله تعالی فاذا فضیتم مناسککم و قضیت الصلاة و قضیت الحاجة و قضی نحبه و منها الصنع و الخلق، قال الله تعالی فقضاهن سبع سموات فی یومین و قال؛

انجام: لا کلام فی وجوب إقامة الشهادة اذا دعی الیها و لا فی وجوب إظهار ها ... و قضیة ذلک ان الوارث اذا کان عالماً بذلک فلا ضمان علیهما لقوة المباشدة للإتلاف و الحمدلله من اوله الی آخره ...

جزء یازدهم کتاب و در باب قضاء و شهادة می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی بانشان «منه» از مؤلف، اجازه علامه شیخ حسن بن شیخ جعفر کاشف الغطاء به خط شریف وی در پشت برگ آغازین نسخه چنین آمده: «بسم الله الرحمن الرحیم، و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین، اما بعد، فلا یخفی علی أبناء هذا الزمان من العلماء و الأعیان، إن جناب العالم العلامة و الفاضل الفهامة الطاهر من الأدناس، جناب الآخوند ملا عباس- سلم الله تعالی من کافة الأسواء بمحمدو الأمناء- لم یزل مشغولاً فی طلب العلم و التألیق و التدریس و التصنیف فکان بحمد الله تعالی من افاضل أهل المعرفة و الداد و من ذوی الفضیلة و الإجتهاد و بلغ مرتبة انه اذا حکم بحکم لا اعارض حکم و اذا أفتی الناس بفتوی لا أرد علیه بفتواه - نفع الله بعلمه أهل الشریعة و المتدینین و قمع بوافر تحقیقاته شبه المعاندین- و ال یجوز الرد علیه و الراد علیه کالراد علی الله، لأنه من أهل الورع و السداد و أرباب الفضیلة و الإجتهاد، وفقه الله» مهر «رق حین الزکی» (بیضی) و نیز صورت اجازه شیخ علی بن شیخ جعفر کاشف الغطاء در برگ دوم نسخه چنین آمده است: «بسم الله الرحمن الرحیم، الحمدلله رب العالمین الذی رفع قدر العلماء الی العلا علیین و جعلهم ورثة الآنبیاء و المرسلین محمد، شفیع المذنبین و علی ابن عمه و وصیه و وارث علمه أمیر المیامین و علی الانبیاء و الأوصیاء و الشهداء و الصدیقین و عبادالله الصالحین. و بعد، فان ولدنا و قرة أعیننا العالم العامل و الفاضل الکامل جامع المعقول و المنقول و مستنبط الأصول من الفروع، المنقل منحضیض التقلید الی اوج الیقین و المتمسک بآثار الأئمة الأطهار، صاحب النفس القدسیة و الهمة العلیة و الأخلاق المرضیة المحروس بعین عنایة رب الناس جناب الملا عباس القمی ممن قد جد و إجتهد فی تحصیل العلوم الشرفیة حبی قد نال و قد قرأ علینا مدة مدید و نیسن عدیدة فلما أخبرناه وجدناه من المجتهدین المطلقین من أهل النیابة عن الأئمة الطاهرین فحمدنا الله علی ذلک اذ کانت ذلک بدیدینا و تربیتنا فأمره حینئذ مطاع و قوله واجب الإتباع و أرجو منه أن یجتهد فی الأحتیاط فان فیه النجاة عند المرور فی الصراط و أن لا نیسانی من الدعاء فی الخلق سیما فی أوقات الصلاة و کتب الراجی عفو ربه، الأحقر علی بن جعفر ۱۲۵۲»، دستخط مؤلف با مهر «عبده الراجی عباس» (بیضی)؛ تملک: محمد علی بن عبدالکریم بن عبدالرحیم بن محمد باقر بن احمد تبریزی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۶گ، ۳۱سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۶-۵۱۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۳

آغاز: الحمدلله الذی طهرنا بصدقته و زکانا عن الرزائل و جعل فی أموالنا حقاً و لنبیه و لذریته أشرف القبائل

کتاب زکات و خمس و صوم می‌باشد؛ خط: نسخ، کا:در عصر مؤلف، بی‌تا؛ مصحح به خط مؤلف؛ مهر: «عبده الراجی عباس» (بیضی)؛ ۱۶۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۶-۴۶]

● مشارع الاحکام فی تحقیق مسائل الحلال و الحرام

/ فقه / عربی

mašāri‘-ul aḥkām fī taḥqīq-i masā’il-il ḥalāl wa-l ḥarām

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

شرح استدلالی مزجی نسبتاً مفصلی است بر کتاب «شرائع الاسلام» محقق حلی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۱۰

آغاز: کتاب احیاء الموات و هو بفتح المیم و ضمها علی ما یظهر من مواضع استعماله فی العرف مشتق من الموت الذی ضده الحیاة

مشتمل بر کتاب احیاء موات و تجارت می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خطخوردگی و افزودگی؛ جلد: تیماج، ۱۴۹گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۲-۹۵]

● مشارع الاسلام فی شرح الکافی لثقة الاسلام / شرح حدیث / عربی

mašāri‘-ul islām fī š.-il kāfī li-ṯiqat-il islām

نصیر بن احمد، ق۱۳ قمری

nasīr ebn-e ahmad (- 19c)

وابسته به: الکافی؛ کلینی، محمد بن یعقوب (-۳۲۹)

اهدا به: محمد شاه قاجار

نویسنده می‌گوید چون محمد بن یعقوب کلینی کتاب کافی را نگاشت شرحی بر آن از لوازم بود. بسیاری از دوستان از من خواستند که مباشر این شرح شوم پس دست به تحریر این شرح زدم و سعی در آن کردم که شرح خود را از ابتداء کافی شروع

کنم لذا کتاب طهارت را شروع کردم و بعد صلات و زکات و خمس و صوم و اعتکاف را به شرح کشیدم.
آغاز: بسمله، الله اکبر کبیرا و الحمدلله کثیرا و سبحان الله بکرة و اصیلا احمده کما حمد نفسه
انجام: کمال للتامل فیه مجال و بعض الروایات بما یدل علیه

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد حسن بن شیخ محمد باقر، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰۷گ، ۲۳سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۸-۱۳۷]

● **مشارع الاشواق** / عرفان و تصوف / عربی
mašāri‘-ul ašwāq
جلیانی، عبدالمنعم بن عمر، ۵۳۱ - ۶۰۲ قمری
jelīyānī, ‘abd-ol-mona‘em ebn-e ‘omar (1137 - 1206)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۰
خط: نسخ، کا:بدرالدین الموذن ابن یوسف بعلبکی شافعی (مؤذن جامع کبیر)، تا: رجب۱۰۱۷ق [مختصر ف:-۷۵۶]

● **مشارع الاشواق الی مصارع العشاق** / حدیث / عربی
mašāri‘-ul ašwāq ilā maṣāri‘-il ‘uššāq
نحاس، احمد بن ابراهیم،- ۸۱۴ قمری
nahhās, ahmad ebn-e ebrāhīm (- 1412)
تاریخ تألیف: رمضان ۸۱۱ق تا جمادی الثانی ۸۱۲ق
کتابی است درباره جهاد در اسلام و بحث درباره جوانب مختلف آن مانند: فضیلت جهاد، امر به جهاد، اعانت مجاهدین و غیر آن در بیست و سه «باب» و یک «خاتمه».مؤلف، بابی را نیز به‌طور مختصر، به مغازی پیامبر اسلام (ص) و بعضی از غزوات مسلمین و فتوحات آنان اختصاص داده، و در پایان احکام فقهی که دانستن آن برای مجاهدین فی سبیل الله ضرورت دارد آورده است. نام کامل کتاب، در مقدمه چنین آمده: «مشارع الاشواق الی مصارع العشاق و مثیر الغرام الی دار السلام». بروکلمان، به این نکته توجه داشته لیکن کحاله«مثیر الغرام دار السلام» را کتاب مستقلی ثبت نموده است (معجم المؤلفین۱۴۳/۱).
آغاز: احمدک اللهم رب و اسألک الشهادة، و اشهد ان لا اله الا انت؛
انجام: اللهم وصل افضل صلاة و اکملها و اشرفها قدراً و اجزلها علی سیدنا محمد ... و علی اله الاعیان الامجاد ... وسلم تسلیماً کثیراً دایماً ابداً.
چاپ: بولاق، ۲۴۴ص، ۱۲۴۲ق؛ ریاض، مطابع الریاض، ۴۵۹ص،م۸ص، ف۳۴ص، بدون تاریخ.
[بروکلمان، ذیل ۸۳/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۱عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: کتابخانه ملت، استانبول، ش ۵۶۱؛ خط: نسخ، کا:محمد بن ابی بکر بن یحیی خیری، تا: ۲۴ جمادی الثانی ۸۵۲ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۲۳۳گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۲-۲۱۴]

● **مشارع الاصول** / اصول فقه / عربی
mašāri‘-ul uṣūl
استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری
estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)
وابسته به: معالم الاصول = معالم الدین و ملاذ المجتهدین؛ عاملی، حسن بن زین الدین (۹۵۹-۱۰۱۱ق)
حاشیه‌ای است با عناوین «قوله، قوله» بر کتاب «معالم الاصول» شیخ حسن عاملی، این حاشیه بیشتر جنبه شرح و توضیح مطالب را دارد و کمتر به رد و ایراد و مباحث مفصل می‌پردازد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۷۲
آغاز: الحمدلله الذی اصل الاصول و فرع الفروع فی ریاض الصدور و السلام علی رسوله و أمنائه الی یوم النشور؛ **انجام:** قوله و لعل الوجه، هذا فی الاصل
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: عبدالنبی بن علی بن جعفر؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۲۹۸]

● **مشارع الانام الی شرائع الاسلام** / فقه / عربی
mašāri‘-ul anām ilā šarā’i‘-il islām
معزی، محمد طاهر بن محسن
mo‘ezzī, mohammad tāher ebn-e mohsen
وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶ق)
شرح کتاب الطهارة شرائع الاسلام تا عبارت: «و یطهر بکثرة الماء الطاهر علیه متدافعا حتی یزول تغیره».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۴/۱ معزی
آغاز: بسمله. حمدله ... فهذا ما تیسر تعلیقه علی کتاب الشرایع حین مذاکرة بعض الاخلاء الاذکیاء سمیته مشارع الانام الی شرایع الاسلام و اسئل ان یوفقنی للاتمام؛ **انجام:** الا ان الکلام الاصحاب ... و قفت علیه لاتقیید فیه و یحتمل قریبا ارادة الدخول فیها من الاتیان الاول لابها.

خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تاریخ ذیقعدة ۱۲۸۳ق در حاشیه برگ اول رساله آمده که ممکن است تاریخ شروع کتاب باشد؛ جلد: تیماج، ۳۲گ(۴ر-۳۵ر)، ۲۷-۲۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۹-۱۴۴]

● مشارع الحق فی الحقیقة و الطریقة / عرفان و تصوف / عربی

mašāri'-ul ḥaqq fi-l ḥaqīqa wa-ṭ ṭarīqa

طوسی، احمد بن محمد، ق۶ قمری

tūsī, ahmad ebn-e mohammad (- 12c)

بحث‌هایی است عرفانی صوفی در بیان حقایق ارکان خمسه که شهادتین و نماز و روزه و زکات حج باشند، و همچنین در اسرار آداب صوفیه در سفر و حضر، در یک «مقدمه» و نه «فصل» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی بیان لمیة الارکان الخمسة؛ فصل ۱. المنازل الواقعة بین العبد و الکعبة الصوریة و الحقیقة؛ ۲. حقائق ارکان الحج و سننه؛ ۳. حقائق الصلاة و شرائطها؛ ۴. حقائق الزکاة و مصارفها؛ ۵. حقائق الصوم و نهایته؛ ۶. حقیقة کلمتی الشهادة و فوائدها؛ ۷. أسرار الملبوسات؛ ۸. أسرار آداب السفر و الحضر؛ ۹. أسرار السماع و الحرکات الواردة فیه؛ الخاتمة: فی المباحثات المشاهدیة.

آغاز: الحمدلله الذی دعا عباده الی حضرته الاحدیة و کمل نفوسهم بأنوار العبادة البدنیة و أزال من اخلاصهم حجب الانانیة و الانیة

انجام: فاجعله سبب الانتفاع لمن وقف علیه و أیده لمعرفة ما تضمنه انک علی کل شیء قدیر و بالاجابة جدیر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۱/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم و نفیس؛ جلد: مقوایی، ۶۸گ (۱۱۷پ-۱۸۴ر)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴-۲۵۳]

● مشارع القاصدین فی السلوک الی معالم الدین / اصول فقه / عربی

mašāri'-ul qāṣidīn fi-s sulūk ilā ma'ālim-id dīn

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

وابسته به: معالم الاصول = معالم الدین و ملاذ المجتهدین؛ عاملی، حسن بن زین الدین (۹۵۹-۱۰۱۱ق)

شرح استدلالی بسیار مفصلی است بر بخش اصول کتاب «معالم الاصول» شیخ حسن بن زین الدین عاملی، مشتمل بر مطالب تحقیقی شارحین معالم و دانشمندان دیگر با تحقیقات خود مؤلف و آنچه از استادش استفاده کرده است. این شرح جز حاشیه معالم مؤلف است که به نام «مشارع الاصول» موسوم است.

آغاز: الحمدلله الذی بسط من فضله بساط الجود فألبس خلقه لباس الوجود و کرم بنی آدم علی کثیر من خلقه العلوی ...

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لکن الاحتیاط فی المثالین المذکورین و نحو هما واضح، نسأل الله أن یظهر الحق باظهار مظهره بحق الحق و النبی المطلق

خط: نسخ، کا:آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۲ صفر۱۲۵۸ق؛ تاریخ وقف: ۲۴شعبان ۱۳۱۸؛ جلد: تیماج، ۵۷۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۹-۸۱]

● مشارع الوصول الی نهایة المحصول / اصول فقه / عربی

mašāri'-ul wuṣūl ilā nihāyat-il maḥṣūl

هروی، محمد تقی بن حسینعلی، ۱۲۱۷ - ۱۲۹۹ قمری

heravī, mohammad taqī ebn-e hoseyn-'alī(1803 - 1882)

در اصول فقه است به صورت مفصل و استدلالی. مرحوم علامه تهرانی در طبقات اعلام الشیعة (الکرام البررة ۲۱۲/۲) از آن یاد کرده و می‌گوید:«و المشارع برز منه المبادی اللغویة و الاحکامیة و الأوامر و غیرها» که ظاهرش تألیف اصول لفظیه است ولی مباحث اصول عملیه نیز نسخه دارد.دارای یک «مقدمه» و چهار «باب»: باب اول در مبادی لغوی کلامی در دو منهج و هر منهج در ۴ مطلب و هر مطلب دارای چند «مشرعه».

آغاز: بسمله الحمدلله الذی اوضح مشارع الوصول الی نهایه المحصول و افصح عن معالم الفروع جوامع الاصول و الصلوة و السلام ...

[اعلام الشیعه (الکرام البرره): ۲۱۲-۲۱۵ و ۱۲۷۹]

۱. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز: ... النافرة و المعنی لیتفقه المقیمون فی خدمة الرسول (ص)؛ **انجام:** فلا یحتمل تأخر المقرر، و اقول هذه الاقوال کلها عندی ضعیفة و ادلتها سخیفة ...

شامل مباحث اصول عملیه می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغازوانجام؛ ۲۵۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف:-۵۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۳۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان لزم الظن بالتمکن فی الاول لزم فی الثانی ایضا هذا ثم ان الدلیل علی المذهب المختار ظاهر مما مر فی البحث السابق ... فلا حاجة الی التطویل هنا جف قلمه الشریف ... و قد تمت قد تمت النسخه ... علی ید ... اقل الخلیقه بل لاشئ فی الحقیقه علی بن غلامعلی البهبهانی عفی الله عن جرائمهما بالطافه

الخفیه.
نسخه حاضر تنها باب اول است تا اواخر منهج ۲؛ خط: نسخ، کا:علی بن غلامعلی و(برادرش)مهدی، بی‌تا، جلد: مقوا، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۰-۱۲۹۲]

● **المشارع و المطارحات** / فلسفه / عربی

al-mašāri‘ wa-l muṭāriḥāt

سهروردی، یحیی بن حبش، ۵۴۹؟ - ۵۸۷ ؟ قمری

sohravardī, yahyā ebn-e hebaš (1155 - 1192)

تاریخ تألیف: ۶۳۲ق

یکی از آثار فلسفی شیخ اشراق است که در آن به سه علم الهی، منطق و علم طبیعی پرداخته است.

آغاز: علم اول (منطق): بسمله - صلی علی سیدنا ... الاشراق سبیلک اللهم و نحن عبیدک ... نقلت هذه الخطبه من اول العلم الثالث ... الی العلم الاول منه ... اما بعد فهذا کتاب یشتمل علی العلوم الثلثه ...؛ علم دوم (طبیعی): بسمله و خطبه - هذا شروعنا فی العلم الثانی من کتاب المشارع و قد سبق منا القول ان غرضنا ...؛ علم سوم (الهی): بسمله رب علمنی العلم و الهدی الاشراق سبیلک هذا هو تحریر العلم الثالث ...

انجام: علم سوم: المطلعون علی الاسرار الالهیه، الصاعدون بالمعارج القدسیه، الفضلاء المتألهون، و الطالبون المخلصون المتبعون لهم بالصدق

چاپ: علم ثالث آن در مجموعه مصنفات شیخ اشراق، جلد اول، تصحیح هانری کربن (تهران،پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی: ۱۳۸۰ (چاپ سوم))

[کشف الظنون ۱۷۱۳/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۶۲

آغاز: فی مطارحات دلالة اللفظ علی المعنی، قول القائل ان دلالة المطابقة هی لدلالة لفظ حیوان علی جزئیاته؛ **انجام:** فصل: الحرکة لا (...) مجرد الجسمیة و الا لدامت بدوام الجسمیة و ما صح وجود جسم ساکن ...

از یکی از فصل‌های اواخر المشرع الاول شروع و تا یکی از فصول اوایل «المشرع الثالث فی الحرکة و الزمان» ادامه یافته؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ نسخه کهنه و نفیس، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳۳/۱-۳۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۰۹

بخشی از علم دوم و سوم است؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۸و۹؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ پیش از «فصل فی الادراک و التحدیدات و براهین تجرد النفس عن المادة» در اواخر علم دوم (نسخه ۱۹۶۹ مجلس ص ۱۹۲)، در میانه (۳۱ر) «المشرع الرابع فی الاشارة الی واجب الوجود و صفاته و مما یقسم الیه الموجود الواجب و الممکن (ص ۳۸۶چاپ کربین) و (۴۵ر) «المشرع الخامس فی فعله و معنی الابداع» (ص ۴۰۵ چاپی) تا می‌رسد به «بحث و مقاومة و قد اورد علی المشائین ان هذه القوی کالغاذیة و النامی المولدة عند من یبتبها اعراض» از مشرع ششم (۴۵۵ چاپی)؛ کاغذ: سمرقندی، ۵۰گ، ۲۹سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۷-۲۹۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۶۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ مهر: آقا علی مدرس؛ جلد: تیماج، ۳۱۷ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۴۷۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۲۷ق؛ ۲۲۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲-۷۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۶۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۳۸۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۸۰

خط: نستعلیق، کا:کفرانی، کلب علی بن نعمت الله، تا: محرم۱۰۸۱ق، جا: کفران؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴۹گ، ۲۷سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱۷-۹۷]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۷۷/۱

آغاز: بسمله، رب یسر، هذا شروعنا فی العلم الثانی من کتاب المشارع و المطارحات؛ **انجام:** و آخر الوصیة الاعتصام بحبل التوحید و الاشراق و الحمد لله رب العالمین ...

دو کتاب دوم و سوم آن یعنی منطق و علم طبیعی است؛ خط: نسخ، کا:عبد المجید طباطبائی، تا: ۱۱۱۷ق؛ تملک: رضا موسوی زنجانی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۶گ (۲-۱۶۷)، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۹-۳۴۵]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۲/۷۵

بندی از آن؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش [ف: ۶-۱۳۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۲

آغاز: بسمله هذا شروعنا فی العلمالثانی من کتاب المشارع و المطارحات و قد سبق هنا القول ان غرضنا فیه البحث؛ **انجام:** و لمولانا واجب الوجود مبدع الکل حمد للابد تم العلم الطبیعی و الحمدلله کما هو اهله و تیلوه الالهی انشاء الله تعالی و الحمدلله وحده.

شامل علم دوم (طبیعی) و علم سوم (الهی)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ تملک: علی لواسانی به تاریخ ذیقعده ۱۲۶۸ق؛ مهر: «محمد علی ۱۲۶۵»، «عبده الراجی اسحق»؛ جلد: تیماج، ۵۹۶ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۴۷/۲-۱۱۹]

● **مشارق** / ستاره‌شناسی / عربی

mašāriq

این رساله بدون خطبه و خاتمه است لذا نام اصلی و مؤلف آن معلوم نگردید در عین حال رساله قرص و محکمی است و قابل تحقیق. مطالب تحت عناوین: مشارق،شارقه،اشراق،تمهید،لامعه،اشراقات،بحث،مطلع و لمعه ... آمده و در آنها به تعریف علم هیئت و نقطه، سطح مستوی کره،جسم طبیعی،حرکات فلکی،قوس، دوائر ... تا اقدار علویه و ثوابت سخن گفته است. جمله‌ای از عناوین: و فیه شوارق الاولی علم الهیئة علم باحث عن الاجرام الفلکیة، الشارقة الثانیة النقطة هی النهایة الوضعیة التی لا تنقسم اصلا ...،پس از سه برگ: الشرق الثانی فی تمهید نبذ من الاصول المنبه علیها معرفة خفایا هذا العلم و فیه لوامع،اللامعة الاولی بین اقلیدس فی الاصول ان نسبة الزوایا المرکزیة بعضها الی بعض ...،در سطر پنجم برگ سوم: و لنز یدک هدایه لهذا الاستعلام فاقول ...،در برگ ۱۲: البحث الثانی ان قد رقوس الاقبال و الادبار لیس ماتو هموه من کونه ثمانیة اجزاء بناء علی ما وصفوه عن ترتیب الکرات و الحرکات،بل یکون اثنی و عشرین جزءاً و نصف جزء. از آنچه گفته شد با توجه به عناوین این کتاب نگارنده این سطور آن را «مشارق» نگاشته و احتمال دارد از همان ابوالحسن ابیوردی باشد چون وی کتابی به نام مشارق در علم هیات نیز دارد.

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۲۳/۲

آغاز: و المقصود منحصر فی مشارق الاول فی الحدود؛ **انجام:** و بعد مقعره بعینه بعد محدب الفلک الثامن و اذوصل الکلام حرالی الی هذا القدر فلنختم بحمد الملک العلام.

خط: نستعلیق زیبا، کا:پیرعلی طهرانی ابن جمال، تا: سلخ شعبان۹۶۳ق، جا: مشهد رضوی؛ مهر:«هذا مما وقف العبد بهاء الدین محمد علی الطلبة الامامیة بتولیة ابن ... امیر حسین عبدالصمد ثم الاورع بنیه بینهم و لو کان ...» (طغرا شکل)؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر (۱۲/۵×۷)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف:-۴۳۱]

● **مشارق** / فلسفه / فارسی

mašāreq

مؤلف درمقدمه گفته که برای رسیدن به سعادت دنیوی واخروی باید از حکمت وبرهان پیروی کرد ورسیدن بدان از طریق کلمات واقوال حکما وعلما میسور است بدین جهت وی اقوال ونظرات حکما مشائیه واشراقیه را دراین باب جمع‌آوری کرده وهمراه اشعاری مناسب بدون ترتیب وتقسیم‌بندی خاص گرد آورده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۸۳/۲

آغاز: خوبترین زورقی که عقلای حکمت پیشه را از گرداب فرات بساحل نجات تواند رسانید ونیکوترین فلکی که محققان حقایق اندیشه را ازظلمات ناسوت بآرامگاه لاهوت تواند کشانید؛ **انجام:** وگویند جهل چون درکاری بود که موافق طبع بود دشوار زایل شود وهرچه ذمیمه است حوالت بطبیعت داده وهرچه حمید است حوالت بنفس ناطقه وعقل مدبره داده والسلام.

نام مؤلف توسط شخص بدخواهی پاک شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵۶گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۲]

● **مشارق الاحکام** / فقه / عربی

mašāriq-ul aḥkām

نراقی، عبدالصاحب محمد بن احمد، ۱۲۱۵؟ – ۱۲۹۷ قمری

narāqī, ‘abd-os-sāheb mohammad ebn-e ahmad (1801 - 1880)

بیست و هشت «مشرق» است که در آن به‌طور مفصل و استدلالی به بیان آنچه فقیه برای استنباط احکام بدانها نیاز دارد پرداخته است. بیشتر این مطالب از کتاب «غنائم الایام» میرزا ابوالقاسم جیلانی (-۱۲۳۱ق) و «عوائد الایام» پدر مؤلف، ملا احمد نراقی (-۱۲۴۴ق) گرفته شده است.در چهار «مقاله» و در چند «مقصد» و «فصل» و «مبحث» و «اصول» با یک مقدمه و خاتمه.

آغاز: الحمدلله فیاض عوارف المعارف والمتفضل بفوائد الایادی وحقائق اللطائف ... وبعد فیقول الفقیر الی ربه الباقی عبدالصاحب ... اناالهم الله سبحانه من فضله یوم التلاقی ...

چاپ: مشار عربی، ص۸۴۴، دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۲۹۴ق، وزیری بزرگ، ۳۶۹ص

[ریحانة الادب ۱۸۶/۴؛ الذریعة ۳۲/۲۱؛ لباب الالقاب کاشانی ۲۳]

۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تتمیمان الاول علی عدم وجوب الترتیب کما اخترناه فهل یرجح تقدیم الفائته او الحاضرة ... اذا حصل التذکر بعد الفراغ عن اللاحقة قبل السابقة والله العالم بحقائق احکامه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با امضای منه عفی عنه به خط مؤلف، توسط دو نفر نوشته شده؛ مهر: «عبده احمدبن محمدحسن ۱۲۸۸»(بیضوی)؛ جلد: تیماج ، ۱۶۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۰۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۱۳۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۶۰

آغاز: بسمله، و به ثقتی سبحانک اللهم یا من توحدت فی ذلک فاستغنیت عن اقامة البرهان؛ **انجام:** و تفاصیل ذلک تاتی فی مقامه ان شاء الله سبحانه و من الله التایید و التوفیق.

خط: نسخ و تعلیق، کا:جعفر بن موسی نراقی، تا: شوال۱۲۳۷ق؛

۲۰۰گ [ف]

۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۱۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مشرق: اختلفوا فی ان الاصل تداخل الاسباب الشرعیة او عدمه بمعنی ... وهو یحتاج الی دلیل لکونه خروجا عمادل علی سببیة کل واحد منهما مستقلا.مشرق ...

در این نسخه مانند بعضی از نسخه‌های دیگر، فقط دوازده مشرق آمده بدین عناوین: مشرق: فی بیان ما یقتضیه الاصل فی المعاملات من الصحة و الفساد، مشرق: فی البحث عن شروط ضمن العقد، مشرق: فی بیان قاعدة نفی الضرر، مشرق: فی حکم المعاملات الاضراریة، مشرق: فی حکم المال المجهول مالکه، مشرق: فی احکام الاموال الخراجیة، مشرق: فیما یتعلق بالعدالة الشرعیة، مشرق: فی احکام الغناء، مشرق: فی صلح حق الرجوع، مشرق: فی تعارض الاستصحابین و اقسامه، مشرق: فی ان الاحکام تابعة للاسماء، مشرق: فی تداخل الاسباب الشرعیة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۵ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳۷ص (۲۵۳–۴۸۹)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف مخ: -۱۵۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۳۱/۲ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲–۲۶۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۷۵/۲

آغاز: برابر

فقط دوازده مشرق اول آمده؛ خط: نسخ، کا:عبدالباقی بن محمد تقی طباطبائی بیدگلی، تا: ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج؛ ۶۴گ (۱۴پ–۷۷ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۱–۱۵۶]

۵. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** والتذکر بعد الفراغ دلیلاً مخرجا للقاعدة فی المقام کما فی الحاضرتین المترتبتین المشترکتین فی الوقت اذا احصل التذکر بعد الفراغ عن الاحقة قبل الساتبة والله العالم بحقایق احکامه.

خط: نسخ، کا:عبدالباقی بن محمدتقی طباطبایی بیدگلی کاشانی، تا: محرم ۱۲۹۲ق؛ کتاب انوار القدسیة ملامحمدرضا همدانی که به‌طرز سنگی چاپ شده به انتهای رساله حاضر منضم شده؛ جلد: مقوا، ۱۴۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ]

۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۰۷

بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱–۲۴۵]

● مشارق الاحکام / فقه / عربی

mašāriq-ul aḥkām

اهداء به: شاه طهماسب صفوی

تعلیقه‌ای است بر شرح لمعه و حاشیه آقا جمال خوانساری که با عنوان «قوله – اقول» به شرح مطالب پرداخته ودر شرح خود از شروح دیگر روضة البهیة بهره جسته است. مؤلف، تعلیقه خود را به نام شاه طهماسب صفوی نگاشته است. نام کتاب در مقدمه آمده، او از شاگردان آقا جمال بوده که به نام وی دست نیافیتیم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۴۹

آغاز: و التدقیق و منها حاشیة الاستاد العلامة فرید عصره و اوانه و وحید قرنه و زمانه ... حیث بسط الکلام بتشریح مشکلاته و توضیح معضلاته مع زیادات خطرت بباله و افادات سخت بخیاله ... قوله فی الحاشیة لتعلقه بالاستقرار العام احتراز عن الاستقرار الخاص مثل ثوله تعالی: فما رآه مستقراً عنده؛ **انجام:** نعم تقیید الاعلم بالفقه فی الجزء الاول مشعر بان المراد من کان اعلم فی المسائل الشرعیة الفرعیة لا من کان اعلم بسائر العلوم بل لایبعد أن یقال مقتضی الآیات و حدیث ... تقدم الافقه علی الاقرأ یضاً کما لا یخفی، تم کتاب الصلاة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه، مد ظله و منه»، دستخط آیت الله مرعشی نجفی در خصوص کتاب:«بسمعه تعالی، کتاب مشارق الاحکام و هوتعلیقة علی شرح اللمعة و علی حاشیة المحقق آقا جمال الدین الخوانساری الشهیر والمصنیف من تلامیذه و یظهر منه دقة نظره و تبحره، و صنفه باسم السلطان شاه طهماسب الموسوی الثانی من تلامیذه و یظهر منه دقة نظره و تبحره، و صنفه باسم السلطان شاه طهماسب الموسوی الثانی الصفوی و قد یتعرض فیه للتحقیق فی کلمات العلامة سلطان العلماء السید حسین الحسینی فی حاشیة علی الروضة، حرره الحقیر شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی، ۲۸ جمادی الثانیة ۱۳۷۶»، به چندین قلم کتابت شده؛ مهر: ریحان الله بن جعفر موسویه تاریخ ربیع الاول ۱۳۲۶ «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضوی)، ابوالحسن حسینی «عبده ابوالحسن الحسنی الحسینی» (مستطیل)؛ جلد: تیماج، ۳۶۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۲–۸۳۸]

← مشارق الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام ← حاشیة الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة

● مشارق الاصول المتعلقة بالقوانین و بعض الفصول /

اصول فقه / عربی

mašāriq-ul uṣūl-il muti'alliqa bi-l-qawānīn wa ba'ḍ-il fuṣūl

خوئی، محمود بن محمد، ق۱۳ قمری

Xū'ī, mahmūd ebn-e mohammad (- 19c)

وابسته به: القوانین المحکمة فی الاصول = قوانین الاصول؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱–۱۲۳۱)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۴ق

حاشیه‌ای است بر القوانین المحکمة میرزای قمی، جلد نخستین آن (نسخه ما) در دهه دوم ماه هشتم سال ۱۲۹۴ ساخته شده است. عنوان‌ها «قوله» است.

چاپ: مشار عربی؛ ص۸۴۵؛ دارالسلطنه تبریز، سنگی، ۱۳۱۲ق، رحلی، ۱۱۶ص+ ...

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۳۹

خط: نستعلیق، کا:احمد بن اسدالله تبریزی، تا: ۱ جمادی الاول ۱۲۹۷ق؛ ۲۰۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۱-۴۹۶]

● **مشارق الاصول فی حل مغارب الفروع** / اصول فقه / عربی

mašāriq-ul uṣūl fī ḥall-i maġārib-il furū'

احمدی میانجی، علی، ۱۳۰۴ - ۱۳۷۹ شمسی

ahmadī mīyānjī, 'alī (1925 - 2000)

مباحث استدلالی بسیار مفصل اصولی است با رد و ایرادهایی طی یک «مقدمه» و چند «مخرج» و یک «خاتمه» و با عناوین «اصل، اصل» که در کربلاتألیف شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۸۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی خاتم النبیین ... هذه مقالة من الاصول المسماة بمشارق الأصول

در این نسخه مقدمات علم اصول و بحث أوامر و نواهی آمده و مقدمات در ماه محرم ۱۲۶۳ پایان یافته؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۸۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶-۱۸۵]

● **مشارق الاضواء** / هیئت / عربی

mašāriq-ul aḍwā'

بیرجندی قاینی، محمد علی بن محمد اسماعیل، ۱۲۲۴ - ۱۳۰۵ قمری

bīrjandī qāyenī, mohammad 'alī ebn-e mohammad esmā'īl (1809 - 1888)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۵ق

در هیئت دارای هشت«باب»:باب ۱ و ۲. مقدمات هندسی و طبیعی علم هیئت؛۳. دوائر بزرگ (فلکی)؛ ۴. مطالع البروج؛ ۵. شکل مغنی و شرح دو فرع آن؛ ۶. ضلع و شفق؛ ۷. معرفت کمیة ما بین طلوع الفجر و طلوع الشمس او غروبها و غروب الشفق و کیفیة تزائده و تناقصه؛ ۸ طریق استخراج ساعات بین الطلوعین (مؤلف جداول متعلق به موضوعات مزبور یا جدول‌های دیگر که خود برای تعدیل النهار، قوس النهار و جز اینها رسم کرده یکجا در پایان کتاب آورده). در دیباچه آن از ناصر الدین شاه (با القاب بسیار و از جمله لقب: آیة الله فی العالمین) یاد کرده سپس در ۱۲۹۷ نسخه‌ای از آن را برای فرهاد میرزا نوشته و دیباچه کتاب را به نام او کرد. در کتابخانه مجلس نسخه‌های دیگری از این مشارق الاضواء هست که پیداست از نسخه اول رونویس شده و نام فرهاد میرزا در دیباچه آن نیامده است.تفاوت دیگر بین نسخه ۶۳۱۰ و نسخ دست اول در باب ۸ و جداول آن است.باب ۸ در این نسخه خاص استخراج ساعات تهران ودر آن خاص استخراج ساعات اصفهان است. (عبدالحسین حائری)

آغاز: نحمدک یا من دلع لسان الصباح بنطق ... اما بعد فیقول المفتقر ... محمد علی بن محمد اسماعیل الحسینی البیرجندی القاینی

[اعلام الشیعه (قرن۱۳):۱۳۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** الباب الثامن فی طرق استخراج ساعات ما بین الطلوعین ... لدار الخلافه طهران ... و وضعنا شرح العمل فی الجدول لیکون دستوراً للمحاسبین ... و قد وقع الفراغ من تألیف هذه النسخة الشریفه و تسویده فی غرة شهر رجب ... ۱۲۷۵ و فرغت من تسویده فی عشر الاخر شهر شعبان المعظم سنة سبع و تسعون و مائتان بعد الالف علی ید مؤلفه ... ابن محمد اسماعیل الحسینی محمد علی البیرجندی القاینی غفر لهما فی سنة ۱۲۹۷.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۷ق؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول، محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ نسخه در کتابخانه فرهاد میرزا بوده و بر پشت یک برگ اضافی اول نسخه این یادداشت به خط اوست «تألیف میرزا محمد علی قاینی و خط خود میرزا ... خطش بهتر از ربط و ربطش بهتر از خط خدا پیرمرد را حفظ کند و امثال او را تولد میرزا در ۱۲۲۴ هجری است.»؛ جلد: تیماج، ۶۱ص، ۱۷سطر، قطع: نیم خشتی [ف: ۱۹-۲۹۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۱۱

باب ۸ در این نسخه در استخراج ساعات بین الطلوعین اصفهان است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اضافات موجود در دیباچه و خاتمه نسخه ۶۳۱۰ را ندارد و همچنین تذهیبات آن، مجدول، محشی، در پایان این نسخه ۱۹ جدول است در استخراج ساعات بین الطلوعین به افق اصفهان؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۷ص، ۱۷سطر، قطع: نیم خشتی [ف: ۱۹-۲۹۶]

۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۵۱/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۲گ (۱-۴۲)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۱۳۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۲/۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ ناتمام؛ اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۲-۴۰۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۳۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** نصف النهار ... معدل النهار ... الافق ... نقطه من امعدل انحطاطها تسع درجات و لرسم ارتفاعها

خط: نستعلیق، کا:عبد الحسین حاج میر عبدی محمد دزفولی، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: مقوایی، ۳۱ص (۲-۳۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۹-۷۶]

● **مشارق الالهام** / کلام و اعتقادات / عربی

mašāriq-ul ilhām

لاهیجی، عبدالرزاق بن علی، - ۱۰۷۱ ؟ قمری

lāhījī, ‘abd-or-razzāq ebn-e ‘alī (- 1661)

ظاهرا جز «شوارق الالهام» اوست.

[الذریعه ۲۲/۲۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۳

آغاز: خیر الکلام حمد الملك العلام لما أبدع العالم علی أحسن وجه و نظام؛ **انجام:** و الصلاة علی محمد الأمین و رسول رب العالمین و آله و أولاده المعصومین و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً.

خط: نستعلیق، کا:محمد سعید بن محمد زکی بن أبی القاسم گلپایگانی، تا: صفر ۱۱۱۱ق؛ با بلاغ؛ جلد: چرم، ۲۵۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [مؤید: ۱-۸۸]

● **مشارق الامان و لباب حقائق الایمان** / کلام و اعتقادات، تفسیر / عربی

mašāriq-ul amān wa lubāb-i ḥaqā’iq-il īmān

حافظ برسی، رجب بن محمد، ق۹ قمری

hāfez-e barsī, rajab ebn-e mohammad (- 15c)

تاریخ تألیف: ۸۱۱ق

فضایل خاندان پیامبر اکرم (ص) که درآیات کریمه و احادیث معصومین علیهم السلام آمده بانقل گفته‌هایی از بزرگان واشعاری از خود مؤلف باعناوین «فصل، فصل» در این کتاب گزارش شده تااتهام غلو که وی را بدان متهم می‌ساختند رارد کند.

آغاز: بسمله الحمدلله المتفرد بالازل و الابد و الصلوة علی اول العدد و خاتم الامد محمد و آله الذین لایقاس بهم من الخلق احد و بعد یقول العبد الفقیر الواثق ... اعلم ان بعض الحاسدین

[الذریعة ۳۳/۲۱؛ ایضاح المکنون ۴۸۳/۲؛ ریحانة الأدب ۱۱/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۶۸/۱

خط: نسخ، کا:جزایری، محمد بن نجم، تا: پایان رجب۹۹۷ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۱۳۰گ (۱-۱۳۰)، ۱۵سطر (۸×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۶-۵۸۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۲۲

آغاز: قال رسول الله ص اول ما خلق الله نوری انا علی و علی منی کنت انا و علی نورا بین یدی الرحمن؛ **انجام:** فقال باذن الله و بارك فقال بامری اعدها الی جسدها فانی قد سالت فیها من الله ثلثین سنة اخری حیوة طیبة لقدومها دایرة فقال الی ملك الموت سمعا و طاعة یا ولی الله تم اعاد روحی الی

بخشی از آن؛ کا: گنجعلی، تا: قرن ۱۱، به امر سید محمد مؤمن؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷ص (۴۰۵-۴۲۱)، قطع: بیاض رقعی [ف: ۱۰-۹۸۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۰۸۳ق؛ تملك: کاظم بن قاسم حسینی رشتی با مهر«عبده الراجی محمد کاظم الحسینی»(بیضی)، حسین بن اسماعیل به تاریخ ۱۴ شعبان ۱۲۸۲، اسماعیل بن محمد حسین با مهر «یا محیط» (بیضی)، مساعد بن طعان حسینی نجفی؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵-۷۴]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۵۶/۱۳

خط: نستعلیق، کا:دماوندی، عبدالخالق بن محمود، تا: شنبه ۱۲ رجب۱۰۸۸ق؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۹گ (۷۱پ-۹۹ر)، ابعاد متن: ۱۲×۲۰/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف:-۱۹۴]

۵. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۱۰۹۹/۲

کا: شمس الدین بن محمد امین الباری فرد سدهی، تا: ۱ صفر۱۱۰۰ق؛ جلد: میشن مشکی، ۱۵سطر [ف: ۵-۲۳۳]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۸۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم اقول مقالة الشافعی:ان کان هذا القول قول من غلی ×× فاشهد بانی للغلاة امام

خطبه این کتاب به اندازه دو صفحه درست مانند مشارق الانوار است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملك: علی قلی میرزا در ۱۲۷۰؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج ، ۸۸گ (۱-۸۸پ)، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۵۶۷]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۱ و ۲۷۷۱ عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان کان هذا القول من غلا ×× فاشهد بانی من الغلاة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۲۴] و [عکسی ف: ۷-۳۶۳]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۱۱

آغاز:فصل و لما کان سرالله مودعا فی کتبه؛ **انجام:** بل لو لم یکن فی کتابی هذا غیر هذا لکفاك ان کنت من الیقین و الادراك.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: محمد ایرانی مجرد؛ ۱۲۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۱-۶۸۲]

۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۲۵/۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف:-۱۴۲۱]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۴۸/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان کان هذاالقول معول من غلا ×× فاشهد بأنی للغلاة اماماً

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷۱گ (۹۱پ-۱۶۱پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۳۹]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۷۶

انجام: انت الامان من الردی ×× انت النجاة من المهالك/ انت

الصراط المستقيم ×× ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تاریخ وقف: ۱۲۳۷؛ ۲۱۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۵-۲۴۶]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ان کان هذا القول من غلا فاشهد بأنی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۲ شعبان۱۲۳۰ق؛ افتادگی: انجام؛ ۶۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۱۶۳]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۸۳/۴
خط: نستعلیق، کا:محمد حسن تویه ورودری صوفی، تا: ۱۲۷۴ق، جا: تهران؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۲گ (۱۹۴ر-۲۳۵ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲۲-۱۶۳]

۱۴. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: برابر
کا: عبدالله بن محمد رضا اصفهانی، تا: پنج‌شنبه سلخ جمادی الثانی۱۲۸۳ق [ف:-۴۰]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۰
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ ۸۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۳۲۹]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۹۹/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال محیی الدین الطائی الباء حجاب الربوبیة و لو ارتفعت الباء لشهد الناس ربهم ... ناتمام.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ ۱۳گ (۷-۱۹)، ۱۳سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴سم [ف: ۳۰-۳۳۷]

۱۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۵۸/۲
خط: نسخ، کا:محمد حسن بن بهاء الدین طریحی نجفی، بی‌تا؛ ۱۳۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱-۱۴۱]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۵۸/۳-۳۵/۱۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل ثم ان الاشعریة وقعوا فی معادهم فقالوا انا نری ربنا یوم الحساب من غیر ستر ولا حجاب فیخا طبنا ویحا سبنا.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «عبده مرتضی الحسینی ۱۱۳۷» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۱۶]

⟵ مشارق الانوار ⟵ مشارق انوار الیقین فی حقایق اسرار امیرالمؤمنین

● **مشارق الانوار** / طالع بینی / فارسی

mašāriq-ul anwār

حسینی منجم، محمد حسن بن محمد حسین، - ۱۲۶۵ قمری

hoseynī monajjem, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn (- 1849)

زایچه فتحعلی شاه است که در یک «مقدمه» و چهار «مقاله» و یک «خاتمه» ترتیب یافته است: مقدمه دارای دو بخش (قسم) است:۱) زمان ولادت فتحعلی شاه، ۲) مکان ولادت او، او در بخش اول به مناسبت، تاریخهای معروف و نیز روش به دست آوردن و تطبیق تاریخ‌ها با یکدیگر را نیز نشان داده است و در بخش دوم می‌گوید:«بر طبق تحقیقات دقیق جای تولد فتحعلیشاه دامغان است»؛ مقاله ۱. در استخراج درجه طالع و نمودارهای مشهور و تسویة البیوت، در ده فصل؛ مقاله ۲. استخراج جای ستارگان و طول و عرض سیارگان در پنج فصل؛ مقاله ۳. استخراج بعد کوکب از معدل النهار ... شش فصل؛ مقاله ۴.شناختن هیلاج‌ها، جان بختیار و کدخدا ... و تسییرات سنوی ... و سایر اعمال حسابی دارای دوازده فصل.پس از پایان مقالات، جداول زایچه که مقصد اصلی نویسنده است آغاز شده و جدولهایی را که بر اساس سال‌های عمر صاحب طالع است و آنها را تا سال ۹۰ عمر استخراج و حساب کرده آورده است.(عبدالحسین حائری)

آغاز: بسمله درخشنده تر ستاره و فرخنده تر سیاره که از افق متعال اهل فضل و کمال طالع و لامع گردد ... حمد حکیمی است.

آغاز بخش دو: چون بعون الله تعالی ... از استخراج تواریخ و تصحیح درجه طالع همایون و تسویة البیوت و تقاویم سبعه سیاره و ثابته و سهام و نظامات و عروض و ابعاد و مطالع ممر و مطالع طلوع و غروب و عروض آفاق حادثه ... و سایر اعمال حسابی که مدارا احکام نجومی بر آنهاست فارغ شدیم ... در قسم ثانی که نتایج و فوائد قسم اول و علت غائی آن مقدمات است ... از مؤلفات احکام ... سطری چند سلب تحریر ... آوریم.

انجام: اگر همه خواند کار و قیصر دوم یا پادشاه فرنگ بوده باشد البته ذلیل و مخذول و منکوب اولیای دولت ابد مدت شاهنشاهی گردد و بندگان اقدس پادشاهی به فضل و عنایت الهی بر او ظفر و نصرت یابند.

[فهرستواره منزوی ۳۰۴۴/۴]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: روغنی منقش، ۱۹۵گ، ۱۵سطر (۱۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۷×۴۱/۵سم [ف: ۴-۵۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ ۱۹۹گ، ۱۵سطر (۱۵×۲۴)، اندازه: ۲۶/۵×۴۰/۵سم [ف: ۴-۶۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۶۰
آغاز: موجود: نمیکنند مانند آنکه فلان وقت فلان خلط از ماده

صفرا یا سودا یا دیگر اخلافط موافق تأثیرات فلکی در مزاج استیلا بهم خواهد رسانید؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۱۸۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۴۰/۵×۲۷/۵سم [ف: ۸-۴۲۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۱۵سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۸×۴۲سم [سنا: ف: ۲-۵۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای دو سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ جلد: روغنی، ۲۲۹ص، ۱۵سطر، اندازه: ۲۷×۴۱سم [ف: ۱۹-۲۶۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۵۶
خط: نستعلیق، کا:محمد باقر بن محمد حسین بن بدیع الزمان حسینی منجم(برادر مؤلف و صاحب کتاب «مآثر النجوم»)، تا: ۱۲۳۷ق. به دستور شاه و هدیه شده به وی؛ دارای سرلوح مرصع و مذهب، مجدول، مذهب، نسخه سلطنتی و از جهت هنری بسیار نفیس است؛ جلد: روغنی منقش، ۲۰۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۷×۴۳/۵سم [ف: ۲۰-۳۷]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: در همان زمان فتح علی شاه و برای او نوشته شده؛ مجدول، مذهب، با سرلوح بزرگ؛ ۱۸۴گ، ۱۵ سطر (۱۷×۲۷)، اندازه: ۲۸×۴۲سم [ف: ۵-۵۶۹]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:عباس مصباح زاده (دو صفحه اول و یک صفحه آخر را نوشته)، تا: ۱۳۶۶ق(برگ اول و آخر) و ۱۲۹۲ق (بقیه کتاب)؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: گالینگور، ۲۰۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۷×۳۹سم [ف مخ: ۵-۳۰۰۳]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۸۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ جلد: روغنی منقش، ۴۱۵ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۷سم [ف: ۱۹-۲۶۷]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۷
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه شاهانه، با سرلوح، مجدول؛ ۳۸۰ص، قطع: رحلی بزرگ [نشریه: ۷-۲۹۱]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۸۰
آغاز: بسمله. حمدله ... یقول العبد زیب العلماء هذا الکتاب؛
انجام: من له الثلث الثالث و الرابع بالعکس کما عملت
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مشارق الانوار** / اصول فقه / عربی
mašāriq-ul anwār

احمد بن عبدالعظیم
ahmad ebn-e ‘abd-ol-‘azīm

نام خود و کتاب را در دیباچه آورده است و می‌افزاید به خدمت علما رسیده مخصوصاً از محضر میر سید علی بهره برده و خواسته است که بهره‌های خود، از شنیدنی و مطالعه کتاب‌های استادان خود را یکجا گرد بیاورد، تا به «الفوائد العتیق» آقا محمدباقر بهبهانی (د ۱۲۰۵-۱۲۰۶ق) برخورده است و بدین نام خوانده است. حاشیه و شرح است با سربندهای «قوله».

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۷۰/۳
آغاز: نحمدک اللهم و الحمد من اصول نعمائک، و نشکرک اللهم و الشکر ... اما بعد، فیقول الراجی لعفو ربه الکریم احمد بن؛
انجام: فی ان لامر بالکل امر بها من.
خط: نسخ، کا:احتمالاً مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۸۷گ (۲۴پ-۱۱۰پ) [ف: ۲-۲۳۳]

● **مشارق الانوار** / طب، شعر/ عربی
mašāriq-ul anwār

محمد جعفر
mohammad ja‘far

منظومه نیکویی است در طب از شخصی به نام محمدجعفر که مشخص نشد کیست.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۱۴/۳
آغاز: الحمدالله الذی اجری القلم ×× و علم الانسان ما لم یعلم / بلغنا بلطفه المدارج×× فالشکر للکریم ذی المعارج؛ **انجام:** ثالثها الاسباب و الدلایل ×× رابعها لاحظها الاوایل ... نوشته نیست.
این نسخه، متأسفانه فقط شامل ۲۴ بیت می‌باشد و نامی از آن در منابع موجود یافت نشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای جدولی است که به سال ۱۲۸۱ق تنظیم گشته و ابیاتی درباره نشانه‌های بهبودی بیمار در پایان نسخه، آمده؛ جلد: تیماج سرمه‌ای، ۲گ(۶۹-۷۰)، ۱۰سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴۰-۳۲]

● **مشارق الانوار القدسیة فی بیان العهود المحمدیة** / عرفان و تصوف / عربی
mašāriq-ul anwār-il qudsīya fī bayān-il ‘uhūd-il muḥammadīyya

شعرانی، عبدالوهاب بن احمد، ۸۹۸ - ۹۷۳ قمری
ša‘rānī, ‘abd-ol-vahhāb ebn-e ahmad (1493 - 1566)

تاریخ تألیف:۲۸ رمضان ۹۵۸ق

در عهدهای دینی و عبادی و اخلاقی که حضرت پیامبر اکرم (ص) بر امت اسلامی واجب و لازم ساخته وباید مسلمانان به آنها معتقد باشند و واجبات آنها را انجام دهند و از منهیات (محرمات) آنها اجتناب نمایند، در دو بخش (قسم ماموارت، قسم منهیات). مؤلف می گوید: آنچه که مرا به تألیف این کتاب برانگیخت، آن بود که مردم را می‌بینم که به کمبود دنیایی اهمیت می‌دهند و همواره آن را در نظر دارند و به کاستی‌های دینی خود نمی‌اندیشند، کتاب را پرداختم تا آنان را به اصلاح امور دینی توجه دهم و می گوید: شریعت عبارت است از امر و نهی و ترغیب، اوامر را باید انجام داد و از نواهی پرهیز نمود و در قسم سوم (جز اوامر و نواهی) مختار است که انجام دهد یا ندهد.مؤلف معتقد است که تنها فقیه برای دریافت احکام و عمل بدانها کافی نیست بلکه نیاز به راهنما و شیخ طریقت می‌باشد تا شخص را به راه حق سوق دهد. بدین جهت کتاب جنبه عرفانی و تصوفی گرفته با اینکه در هر بند احادیث نبوی مناسب بندها آورده می‌شود. مؤلف چون پیامبر گرامی را شیخ حقیقی اهل طریقت می‌داند جایز دانسته است در آغاز هر بند بگوید: «اخذ علینا العهد العام من رسول الله».

آغاز: الحمدلله رب العالمین و اشهد ان لا اله الله الملک الحق المبین و اشهد ان محمدا عبده و رسوله

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بشرط القبر عند اهل الاثر و الحمدلله و صلی الله علی سیدنا محمد و اله و صحبه و سلم

خط: نسخ، کا:احمد شرتی، تا: ۱۰۳۱ق؛ جلد: میشن [الفبائی:-۵۱۹]

۲. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** والاحادیث فی ذلک کثیرة مشهورة فی کتب الترغیب والترهیب و فی هذا القدر کفایة، والله سبحانه و تعالی اعلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۴ ذیقعده۱۰۳۱ق؛ مجدول، با سرلوح، با صورت بلاغ مؤلف که کتاب را شیخ نورالدین بخاری ازهری شافعی نزد وی خوانده و در مجلس ختم آن، شیخ علی شریعتی موذن و شیخ جویلی و شیخ محمد ذهبی و جز اینان حاضر بوده و به همه اجازه داده روایت کتاب را به تاریخ پنج‌شنبه ۱۷ ربیع الثانی ۹۷۱ درمنزل خود «بین الصورین»، نشانی مطالعه رمضان بن مراد خان؛ جلد: تیماج، ۳۶۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف:-۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لیکن هذا آخر العهود المحمدیة الکبری ... و الله اعلم

خط: نسخ خفی، کا:حنبلی، ابراهیم بن یحیی، تا: ۱۱۳۸ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

● مشارق الانوار المضیئة فی شرح الکواکب الدریة /

ادبیات / عربی

mašāriq-ul anwār-il muḏī'a fī š.-il kawākib-id durrīyya

قسطلانی، احمد بن محمد، ۸۵۱ - ۹۲۳ قمری

qastalānī, ahmad ebn-e mohammad (1448 - 1518)

وابسته به: الکواکب الدریة فی مدح خیر البریة = قصیدة البردة = قصیده برده = برده میمیه؛ بوصیری، محمد بن سعید (۶۰۸-۶۹۶)

تاریخ تألیف: ۸۰۳ق

ابوعبدالله محمد بن مرزوق تلمسانی مالکی شرحی بر «قصیده بوصیری» که در نعت پیامبر اکرم ص سروده شده با نام «الکواکب الدریة» نگاشته است و قسطلانی آن را تلخیص کرده و اضافاتی که شارح آنها را نیاورده بدان اضافه نموده است.

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۲۵/۱

آغاز: الحمدلله الذی شرح بمدح سیدنا محمد ص قلب اولیائه ونعم ارواح محبیه فی ریاض سمائه ووشحهم ببردة محاسنه؛

انجام: وما انعم به علی والمسلمین فانه سبحانه اذا استودع شیئا حفظه و نعم الحفیظ تمت.

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۲ محرم۹۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۵۹گ [ف: ۱-۳۶۶]

● مشارق الانوار النبویة من صحاح الاخبار المصطفویة / حدیث / عربی

mašāriq-ul anwār-in nabawīyya min ṣiḥāḥ-il axbār-il muṣṭafawīya

صاغانی، حسن بن محمد، ۵۷۷ - ۶۵۰ قمری

sāqānī, hasan ebn-e mohammad(1182 - 1253)

این کتاب جامع احادیثی است که در چهار کتاب خود او به نام‌های «مصباح الدجی»، «الشمس المنیرة»، «النجم»، «الشهاب» آمده است. آن را در دوازده «باب» با روشی نیکو مرتب ساخت و آن را به اسم المستنصر بن ظاهر بن ناصر بن مستضی فراهم آورد.احادیث ابواب ده‌گانه ابتدای کتاب به ترتیب حروف و کلمات آغاز احادیث همچون «من، ان، لا، اذا، ما، یا، قد و ...» مرتب شده و باب یازدهم کتاب در کلمات قدسیه و باب دوازدهم در جوامع ادعیه است و شامل دو هزار و دویست و چهل و شش حدیث از احادیث صحاح در موضوعات مختلف می‌باشد.

آغاز: الحمدلله محی الرمم و مجری القلم و ذاری الأمم و باری النسم لیعبدوه و لا یشرکو به فارج الأنزاج و خالق الأرواح ... أما بعد ک فإنی منذ تدرجت مراقی الشرف و تحرجت من مساقی السرف ...

انجام: ق، ابن عمر لبیک، اللهم لبیک، لبیک لاشریک لک لبیک ... کان یلبی بهذه التلبیة فی حجه و عمرته. م، انس رضی

الله عنه لبیک عمرة و حجا

چاپ: آستانه، ۱۳۱۱ق؛ بمبئی، چاپ سنگی، ۱۲۹۲ق.

[کشف الظنون ۱۶۸۸/۲-۱۶۹۰؛ معجم المطبوعات ۱۲۰۹/۲؛ اعلام زرکلی ۲۳۲/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۳۰۰/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۴۵/۴؛ معجم المؤلفین ۲۷۹/۳؛ دار صدام ص۲۵۸و ۲۵۹]

شروح و حواشی:

۱- تحفة الأبرار فی شرح مشارق الأنوار؛ بابرتی، محمد بن محمد (۷۱۴-۷۸۶)

۲- شرح مشارق الانوار النبویة فی صحاح الاخبار المصطفویة؛ طاوسی، یحیی بن عبداللطیف (-۸)

۳- حدائق الازهار فی شرح مشارق الانوار؛ ارزنجانی، عمر بن عبدالمحسن (-۹)

۴- مبارق الازهار فی شرح مشارق الانوار؛ ابن فرشته، عبداللطیف بن عبدالعزیز (-۸۰۱)

۵- تحفة الاخیار = ترجمه مشارق الانوار؛ بلهوری، محمد خرم علی (-۱۳)

۶- شرح مشارق الانوار النبویة من صحاح الاخبار المصطفویة

۷- روضة الأزهار فی شرح مشارق الأنوار؛ صدری قونوی، سلیمان بن محمد

۸- تحفة الابرار فی شرح مشارق الانوار؛ مقری، محمد عمر

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۴

از آغاز کتاب تا حرف لام؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۷ رجب۶۶۶ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: علی بن عثمان بن علی بن الحمدی بن محمود بن صالح، احمد بن حسن بن حسین التمیاتی از اعمال توقان بتاریخ ۸۶۰؛ تاریخ وقف: جمادی الاول ۱۲۸۲؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۷-۱۲۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۴۳

خط: نسخ معرب، کا:محمد بن عمر بن علی بن مقری، تا: محرم۶۷۴ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: احمد بن حسن بن عبدالله؛ اجازه‌ای که به تاریخ سوم شوال ۷۴۵ به جهت ... بن محمد بن نجم الدین محمد ارزنجانی نوشته شده، و اجازه کاتب که به جهت بدرالدین ابو محمد احمد بن محمود بن محمد ارزنجانی به تاریخ پنجم ربیع الاول ۶۷۴ در مدرسه مولویه اتابکیه ارزنجان نوشته و اجازه‌ای که عیسی بن علی الخطیبی به جهت جلال الدین محمد بن نجم الدین محمد (ارزنجانی) به تاریخ ۱۸ رمضان ۷۴۶ نوشته؛ ۱۸۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۷-۲۱۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۵۸

آغاز: یوم کان اشد من یوم احد، م ابن مسعود لقد همت ان امر رجلا یصلی بالناس ثم احرق علی رجال یتخلفون عن الجمعة بیوتهم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۹۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قالوا یارسول الله ایما هو قال القتل القتل.

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۶۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: گالینگور، ۱۱۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا:محمد بن ایوب فرزند ابراهیم لیساری، تا: چهارشنبه ۳ ذیحجه۷۳۷ق، جا: قزوین مدرسه بهلویه؛ مقابله شده در سال ۷۴۰ق در شهر قزوین با عبارت:«قوبل هذه النسخة من اوله الی اخره علی حسب الامکان و الله المستعان و ذلک علی یدی صاحب هذا الکتاب العبد المذنب الراجی محمد بن ایوب بن ابراهیم اللیساری فی المدرسه البهلویه بقزوین فی غرة ذی القعدة سنة اربعین و سبعمائه و الحمد لله رب العالمین و الصلاة علی نبیه وآله الطاهرین»، محشی؛ تملک: محمد بن عباس در سال ۹۲۹ق در شهر قسطنطنیه، احمد صابر همدانی این کتاب را در سال ۱۳۸۰ق در استانبول خریداری نموده است و در سال ۱۴۱۷ ق جزء کتب شخصی خود در شهر مقدس قم قرار داده؛ جلد: تیماج،۱۱۷گ،۱۸سطر(۱۰×۱۵)،اندازه:۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۸-۶۵۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۴۸(آ)-۴۶۳/۴۸(ب)-ف

نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹.درهامش؛ خط: نسخ ریز و درشت، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۵ جمادی الثانی۷۵۶ق، جا: بغداد؛ مجدول؛ ۳۷گ (۱۲ر-۴۸ر) [فیلمها ف: ۱-۴۸۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶/۴۸ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [میراث شهاب: س۱۸ش۱-۵۴]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۶

آغاز: افتاده: فی نار جهنم خالداً مخلداً فیها أبداً، ق بریدة بن الحصیب من ترک صلاة العصر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱ رجب۷۷۳ق، جا: ازنیق مدرسه امیر مراد بن اورخان؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۱۰۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۱-۲۵۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۴

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ تملک: ملامحمد سعید؛ مهر: سلیمان مورخ ۱۲۳۱؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۱سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [سنا: ف: ۲-۲۰۹]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۲

آغاز: ... و منجی الغریق لیشکروه فی اساده و سروبه جزیل الثواب کریم المآب سریع الحساب شدید العقاب لیزدجر المجرم عن حوبه؛ **انجام:** انی اعوذبک من فتنة النار و عذاب النار و فتنة القبر و عذاب القبر و من شر فتنة الغنی و من فتنة الفقر ... عبادک المومنین ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: نیمه قرن۹؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی، با نشان «بلغ» مقابله شده؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماجمذهب، ۳۸۴گ، ۹و ۱۱سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳۷-۵۱۶]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فوقع علیها فحملت فلما ولدت

نسخه ناقص و موجودی ۱۷ برگ آنهم نامرتب است؛ خط: نسخ، بی‌کا،تا:قرن ۹؛ افتادگی:انجام؛ واقف: جعفر زاهدی، دیماه ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۱۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۶-۵۱۷]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۷عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: اسکوریال - مادرید، ش ۱۶۹۱(فهرست خطی عربی اسکوریال ۲۱۰/۳)؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۸۱۵ق؛ مصحح؛ ۱۵۰گ، ۱۵سطر [عکسی ف: ۲-۳۸۸]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۷۶

خط: نسخ، کا:حامد بن اسحاق بن صلاح بن محمود بن احمد سناسی، تا: دوشنبه ۱۷ ذیقعده۸۴۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ خریداری با معرفت امام الدین انصاری در لاهور؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۸ ذیحجه ۱۳۰۴، عباس بن سید محمد طباطبایی حایری کربلایی در ۱۲۸۵؛ کاغذ: کاغذ ترمه هندی، ۳۰۸گ، ۹سطر، اندازه: ۲۲/۷×۲۶/۸سم [ف: ۱-۴۹۶]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:خلیل بن حاجی دورسون، تا: ذیقعده۸۸۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «ه»؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمعی، ۱۸۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۳۱-۶۵۴]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۶ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الکتاب و ربنا المحمود ×× و له المکارم والعلی و الجود / صل الاله علی النبی محمد ×× ما اخضر ریحان و اورق عود

خط: نسخ درشت، کا:محمد بن یوسف بن علیشاد حنفی، تا: ۸۸۸ق؛ مقابله شده در تاریخ ۸۸۹ق و بر شیخ مصلح الدین قرائت شده؛ تملک: ابوبکر بن عثمان به تاریخ ۱۰۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۵ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۴/۳-۹۰]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ مشکول، کا:جلال الدین بن حسین بن حسن حنفی درجاتی، تا: سه‌شنبه۱ رجب۹۰۰ق؛ محشی؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۲۶-۵۱۶]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۳۸۲

آغاز: ... لیشکره فی اساده و ... جزیل الثواب؛ **انجام:** ابوموسی و ابی بن ...

از اوایل مقدمه تا ابتدای «الباب السابع»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ادامه این نسخه در شماره بعدی (۳۵۳۸۰) آمده؛ محشی، لغات و عبارات متن دارای ترجمه زیرنویس به فارسی و عربی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۲]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۳۸۰

آغاز: ... کعب الاستیذان ثلث فان اذن لک؛ **انجام:** و الحمدلله علی من ... بالتوفیق ...

از اوایل «الباب السابع» تا «الباب الثانی عشر»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ این نسخه ادامه نسخه پیش (۳۵۳۸۲) و ناقص الطرفین است؛ محشی، لغات و عبارات متن دارای ترجمه زیرنویس به فارسی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۳]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا:محمود بن عطاءالله بن ترک الله بن محمود بن اسکندراجی، تا: ۹۴۵ق؛ محشی؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۲۸۱گ، ۱۱سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۱۳-۳۰۱]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۲ق؛ محشی؛ تملک: شیخ محمد المدرس؛ ۳۱۸ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۴۰/۳-۱۹۶]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۸-۴/۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و۱۲؛ مصحح، محشی؛ جلد: گالینگور، ۹۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۸-۴۳۱۶]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:نعمت الله بن ابوبکر عطار، تا: ۱۰۹۱ق؛ محشی؛ تملک: رشید خان افغان، رحمت الله به تاریخ ۱۱۱۴ق؛ جلد: مقوایی، ۳۷۹ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵۰-۳۰]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۶۴

انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: تیماج فرنگی مذهب، ۲۷۹گ، ۱۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۳]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۴۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم و نفیس؛ مصحح، محشی؛ ۱۶۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۷-۲۳۱]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی برخی با امضای «ابن ملک»؛ جلد:

تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۱۳سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۳-۸۶]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۳۶-ف

نسخه اصل: نسخه آقای مجد. ترجمه‌ها نستعلیق زیر سطرها؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۲۵۵]

۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۵۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۶۲گ، ۱۱سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۵-۱۷۸۴]

● **مشارق الانوار فی احکام الله الواحد القهار = شرح المختصر النافع = جمع الجوامع** / فقه / عربی

mašāriq-ul anwār fī aḥkām-il-lāh-il wāḥid-il qahhār = š.-ul muxtaṣar-in nāfi‘ = jam‘-ul jawāmi‘

قاجار، اورنگ زیب بن محمد تقی، ق۱۳ قمری

qājār, owrang zīb ebn-e mohammad taqī (- 19c)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۲۶۲ق

شرحی است بر مختصر النافع که شارح با عنوان «قوله - قوله». بخشی از عبارت مصنف را آورده و به شرح آن پرداخته است.

آغاز: الحمد لله الذی جعل الحقائق فی عالم اللاهوت، مطلع انوارالدقائق فی عالم الجبروت هذا کتابشریف یزیف یبین ببیان لطیف

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** کما صرح به جماعة منها الشهیدان فی اللمعة و شرحه و ادعی ابن زهرة فی الغنیة، الاجماع علیه، قوله: و إن عجز تصدق عن کل یوم بمد والظاهر من المد العظام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح به دست مؤلف و محشی بسیاری به خط ایشان که در تاریخ ۱۲۶۹ق نگاشته شده، دستخط آیت الله مرعشی نجفی مبنی بر ارسال نام کتاب به صاحب الذریعة؛ جلد: تیماج ، ۳۶۲گ، ۱۴سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۳-۵۶۳]

● **مشارق الانوار فی شرح اخبار الائمة الاطهار** / شرح حدیث / عربی

mašāriq-ul anwār fī š.-i axbār-i a’immat-il aṭhār

مجلسی، عبدالله بن محمد تقی، - ۱۰۸۴ قمری

majlesī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad taqī (- 1674)

وابسته به: تهذیب الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

شرحی است با عنوان «قوله، قوله» بر کتاب «تهذیب الاحکام» شیخ الطائفه محمد بن حسن طوسی. این شرح مهم و در پاره‌ای از روایت‌ها که احتمال تقیه در آنها داده اقوال اهل سنت را نیز آورده است.

آغاز: الحمدلله الذی شرح صدور العلماء الراسخین بأخبار النبی و الاوصیاء المعصومین و نور قلوب أهل الفضل و الیقین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و النهی عن الغمس قبل غسل الید مجمع علیه لکن الجماهیر علی انه نهی تنزیه لاتحریم فلوغمس لم یفسد الماء و لم ...

از آغاز کتاب تا مقداری از کتاب طهارت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمد مهدی بن محمد رضوی؛ ۵۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۵-۱۱۴]

● **مشارق الانوار فی معجزات الائمة الابرار** / فضایل و مناقب / عربی

mašāriq-ul anwār fī mu‘jizāt-il a’immat-il abrār

بحرانی، هاشم بن سلیمان، - ۱۱۰۷ ؟ قمری

bahrānī, hāšem ebn-e soleymān (- 1696)

مؤلف در مقدمه می‌گوید: هنگامی که از تألیف «مصابیح الانوار فی معجزات النبی المختار» فراغت یافتم اشتیاقم بر آن داشت تا کتابی جامع در معجزات ائمه اثنی عشر تألیف نمایم و برای هر یک بابی اختصاص دهم و معجزات خارق العاده آنها را که اثبات امامت می‌نماید و بدان وسیله حجت خدا بر خلق می‌شوند بیاورم چون علم غیب، آگاهی از درون انسان، زنده کردن مردگان صحبت با جانوران و استجابت دعا و سایر صفات برجسته مانند زهد ورع، شجاعت و سخاوت را به کتابی دیگر موکول نمایم.

آغاز: بسمله، الحمدلله العلی العظیم الروف الرحیم المتفضل علی الائمة بالدلالات انه بهم علیم

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۲۶۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مایجری علی وجهها من شرقها الی غربها

فقط باب اول است در معجزات امیر مومنان علیه السلام در دو فصل: ۱) فی الاصل و معجزات المولد، ۲) فی ذکر اخبار المعاجز؛ خط: نسخ، کا:زید بن خمیس بن یحیی حمیری بحرانی، تا: ۱۱۰۱ق؛ مجدول؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱/۲×۳۱/۵سم [ف: ۲۶-۵۱۵]

● **مشارق الانوار (منتخب)** / جفر / فارسی

mašāreq-ol anvār (mn.)

حسین بن کمال الدین حسین

hoseyn ebn-e kamāl-od-dīn hoseyn

منتخبی است از «مشارق الانوار» سید هاشم حسینی طباطبائی اصفهانی در علم جفر. مؤلف که از شاگردان وی بوده مطالب آن کتاب را دراین مختصر خلاصه نموده است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۲۷

آغاز: بدانکه دانستن رموز و اشکال و اشارات این علم لابد است که آدمی باید بداند؛ **انجام:** ن -ض -ت-خ-ر-د-ع-ل-ی-و-ص-ی-جواب است که سطر آخر نوشته شد

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲ جمادی الاول۱۱۳۶ق؛ مهر: جلال حاتمی؛ دارای اشکال و جداولی در علوم غریبه؛ جلد: تیماج، ۵۱گ، ۱۴سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳۱-۴۱]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۳۸/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۱۳]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۵۹

آغاز: اما بعد ابتداء ذخیرة القلوب وآن ۲۸ ذخیره است بسم الله الرحمن الرحیم ذخیره اول؛ **انجام:** ش ی ر ن م ز هـ ا ش ت ش ک ر ۱۲.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره جمادی الاول۱۳۶۳ق؛ جلد: پارچه‌ای، ۳۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۵۲]

● مشارق الانوار و کشف المغالق و الاستار / تفسیر/ فارسی

mašāreq-ol anvār va kašf-ol maqāleq va-l astār

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

به درخواست: ناصرالدین شاه قاجار

محل تألیف: کجور کلارستاق

رساله‌ای مختصر در تفسیر سوره قدر که در ضمن بیست مشرقبه رشته نگارش درآمده است.

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

بی‌کا، بی‌تا [ف:-۲۸۹]

● مشارق انوار الیقین فی حقایق اسرار امیرالمؤمنین

= **مشارق الانوار** / کلام و اعتقادات، فضایل و مناقب / عربی

mašāriq-u anwār-il yaqīn fī ḥaqāyiq-i asrār-i amīr-il-mu'minīn = mašāriq-ul anwār

حافظ برسی، رجب بن محمد، ق۹ قمری

hāfez-e barsī, rajab ebn-e mohammad (- 15c)

تاریخ تألیف: ۷۷۳ یا ۸۱۱ و یا ۸۱۳ و ۸۱۵ق

در فضایل و بعضی مناقب و اسرار حضرت معصومین علیهم السلام، مشتمل برمطالبی که حمل بر غلو مؤلف شده و کتاب او را نزد محدثین بزرگ از اعتبار انداخته است. این کتاب در بعضی عبارات و مطالب شبیه به «مشارق الامان» برسی می‌باشد ولی باتفصیل بیشتر و افزودن اشعاری مناسب موضوعات و در نسخه‌های آن بعضی اختلافات دیده می‌شود. در الذریعه تاریخ تألیف آنرا به سال ۸۱۱ق نقل کرده ولی در برخی نسخ ذیحجه ۸۱۳ق می‌باشد و برخی ۷۷۳ق آورده‌اند. علامه مجلسی و شیخ حر عاملی آن را به افراط و غلو و خبط‌گویی متهم کرده‌اند. شاید شامل دو تحریر می‌باشد: تحریر اول که مبسوط‌تر است در ۷۷۳ق و تحریر دوم که کوتاه‌تر می‌باشد، در نهم ذیحجه ۸۱۳ق به انجام رسیده است. خطبه دو تحریر نیز مغایر است. تحریر دوم در بیروت (۱۴۲۲ق) به تحقیق علی عاشور به چاپ رسیده است.

آغاز: بسمله، الحمد لله المتفرد بالاول و الابد و الصلوة علی اول العدد و خاتمة الامد محمد ...

انجام: و هو زادی فی معادی و رجائی فی مالی و به اکملت دینی و به ختم مقالی.

چاپ: لبنان، بیروت، مؤسسه اعلمی، ۱۴۲۲ق، تحقیق سید علی عاشور؛هند، بمبئی، مطبع الحسنی، ۱۳۰۳ق، حاج شیخ علی محلاتی حائری، سنگی، رقعی کوچک، ۳۰۴ص، با سعی و اهتمام حاج شیخ علی محلاتی حائری،به در خواست حاج سید مهدی یزدی نجفی، رقعی کوچک (ربعی)

[الذریعة۲۱/۳۴-۳۵و۱۲/۳ امل الامل ص ۴۷۵؛ کنی والقاب ۱۴۸/۵؛ فوائد رضویه ۱۷۹؛ ریحانة الادب ۳۰۰/۱؛ فرهنگنامه‌های عربی به فارسی ۲۹۳؛ روضات ص ۲۸۴؛مکتبة امیرالمؤمنین ۲۹۷/۴]

شروح و حواشی:

۱- مطالع الاسرار فی شرح مشارق الانوار؛ خطیب قاری، محمد حسن بن علی (-۱۱)

۲- مشارق انوار الیقین (ترجمه)؛ نائینی، محمد سعید بن محمد(-۱۲)

۳- تحفة الاسرار در شرح مشارق الأنوار؛ محمد بن یحیی (-۱۳)

۴- مشارق انوار الیقین (ترجمه)؛ یزدی، محمد صادق بن علیرضا (-۱۳)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مجدول؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۲۹۰گ، ۱۴ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۷-۵۷]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۳۰

خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد زکی بن محمد رضا کمره‌ای، تا: گویا قرن۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده با نسخه اصل؛ ۱۱۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱-۲۴۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۷۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج،

۱۲۶گ (۲۰پ-۱۴۵پ)، ۲۳سطر (۲۰/۵×۶/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۸-۶۹۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۲۲

آغاز: بسمله. حمدله. و بعد یقول العبد الواثق بولی الاحسان و النعم؛ **انجام:** انتهی مدالکلام بکتاب مشارق ... الطیبین الطاهرین المعصومین

خط: نسخ خوش، کا:حسینی خوانساری، مصطفی بن احمد، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۳]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۷۹-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ با سرلوح زیبا، مجدول؛ ۴۶۴ص (۲-۴۶۵)، ۱۵سطر (۱۰/۵×۲۱/۵) [عکسی ف: ۱-۳۶۰]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۹/1

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الی هذا الختام انتهی امد الکلام من مشارق انوار الیقین ... و الحمد لله الملک الدیان الرووف المستعان.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: بخارائی، ۴۸۶ص (۱-۴۸۶)، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۷-۹۰]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا و نبینا و شفیع ذنوبنا ... علی اعدائهم اجمعین الی یوم الدین و الحمدلله رب العالمین.

در فهرست با عنوان «خفی الاسرار» آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۱؛ به خط محمد باقرمجلسی آمده:«للحقیر محمد باقر بن محمد تقی»؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۸سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۹-۴۹۶]

۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۲×۱۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۲]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان کان هذا القول مقول من غلافا شهد بانی للغلامات اماماً ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: مقوا، ۱۰۶گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱-۳۱۳]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۱۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۱۱ق؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری کوچک [رایانه]

۱۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شعبان۱۰۴۳ق؛ تملک: محمد بن ابراهیم بن ابی الحسن حسینی علوانی؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۲۵ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۶۶۱]

۱۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۱۱

خط: نسخ، کا:محمد مومن جربادقانی، تا: دوشنبه سلخ محرم۱۰۵۳ق؛ مصحح؛ تملک: میرزا محمد حسن بن میرزا کوچک مشهور به نائب الصدر شیرازی در ۱۲۷۹؛ اندازه: ۱۳×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۲]

۱۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۲۶

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: رمضان۱۰۶۷ق؛ تملک: محمد حسین طبیب؛ واقف: محمد علی مستوفی، ۱۲۳۱ق [نشریه: ۲-۱۷۰]

۱۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد وقع الفراغ من تحریر هذه النسخه الشریفه التی کتبتها من نسخه کتبها المصه رحمه الله فی تاریخ سادس عشرین شهر ربیع الاول من شهور سنه تسع و ستین بعد الالف من الهجرة الفقیر الی الله الغنی المذنب الذلیل اسمعیل عفی عنه بالنبی و الوصی

خط: نسخ خوب، کا:اسمعیل، تا: ربیع الاول۱۰۶۹ق؛ از روی نسخه‌ای که خط مصنف بوده، مجدول، با سرلوح، مذهب؛ مهر: «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمد رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۸۲ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۲سم [ف: ۱-۹۲۶]

۱۵. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد صادق بن محمد علی اصبهانی، تا: شنبه دهه اخیر از شعبان۱۰۷۰ق [تراثنا: س۱۸ش۱و۲-۲۳۹]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۹۵/1

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:یحیی بن حاجی درویش محمد، تا: ربیع الاول۱۰۷۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۵۱-۱۰۷]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۹

آغاز: و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد اسماعیل، تا: ۱۰۷۴ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۵۱۹]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۲۵

خط: نسخ، کا:محمد صالح بن پیر سلیمان هفشوی قهار اصفهانی، تا: جمعه ۱۹ رمضان۱۰۷۶ق؛ مصحح، رکابه‌دار؛ مهر: «یا صالح المومنین»؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۳۰-۱۹۴]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۰۴/1

خط: نسخ، کا:محمد قاسم بن زین العابدین بن نورالدین محمد قهجاورستانی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الاول۱۰۷۷ق؛ مهر: «عبده مهدی بن عبدالکریم» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۰۱گ (۱پ-۱۰۱پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵-۱۱۳]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۰۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا:حاجی علی بن حاجی دورمیش رازی، تا: ۸

جمادی الاول۱۰۸۰ق؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم صدر الافاضل در سال ۱۳۲۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۴۳-۷۲]

۲۱. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق [نشریه: ۷-۵۲۲]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱

خطبه را ندارد و از «علیهم الایات اما بعد» آغاز می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۸/۷سم [ف: ۵-۷]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۲/۱-طباطبائی

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالرحیم بن منصور الدین علی طبرستانی، تا: چهارشنبه ۱۴ ذیحجه۱۰۸۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۲ص (۱-۲۰۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۳-۸۷]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** الیوم الحشر و التناد الیک الکریم الجواد و اعظم ... فجاد برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۲۱گ، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۸۴]

۲۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۲

خط: نسخ، کا:محمد سنجر، تا: چهارشنبه ۹ شعبان۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۹]

۲۶. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۴۰

خط: نسخ، کا:شرف الدین علی فرزند نصیرالدین محمد، تا: ۲۶ شعبان۱۰۹۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [نشریه: ۳-۲۴۳]

۲۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۰۴

آغاز: برابر**انجام:** من بغی علی العقاب الالیم. ا ل م ذل ک ...

خط: نسخ پخته، کا:موسی بن راجح بن حسین خیقانی، تا: جمعه ۱۵ جمادی الثانی ۱۰۹۹ق، جا: شیراز مدرسه صاحبیه؛ ۱۴۹گ، ۲۵سطر (۷/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱-۲۲۹]

۲۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۸۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد حسن رضوی در مزار شیخ طبرسی (مشهد مقدس)؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳-۴۳۷]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۲۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: علی اکبر بن علی اصغر طالقانی در ۱۳۰۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۲۲ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۲۶۳]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** تألیف الفقیر الی الله الغنی رجب بن محمد بن رجب المحدث و المحتفظ البرسی ... و الحمدلله رب العالمین ... آله الامجاد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۲؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن مذهب، ۲۲۷گ، ۱۹سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۹-۴۳۸]

۳۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۸/۱ ـ د

نسخه آشفتگی دارد و چنانکه از یادداشت علی بن محمد جعفر تهرانی مورخ ۱۳۱۶در آغاز نسخه برمی‌آید فصل ۵۷ تا ۱۰۵مشارق در پایاناست ولوامع برسی (ش۲)در میانه نسخه است و این نسخه بر ۳۲۱فصل مشارق ۱۶فصل در یکجا و ۲۲فصل در جای دیگر افزوده دارد و افتادگی‌هایی هم د رآن هست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳۳۲گ، ابعاد متن: ۶/۵×۱۱/۵، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱-۴۲۵]

۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۹۲/۲-۲۴/۱۹۲

آغاز: بسمله فی حقایق الاسرار لمولانا امیرالمؤمنین ... ومن مناقبه علیه السلام فی وقعة خیبر وفی ذلک الیوم؛ **انجام:** الا هدت منارکنا ×× ما من یوم یمضی عنا الا ...

خط: نسخ، کا:محمد باقر بن ملا عبدالولی شریف، تا: قرن ۱۲؛ ۴۸گ، ۱۴ سطر چلیپایی، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۸-۴۳۱۹]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یقول رسول الله صلی الله علیه و آله ان الله اخدنا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۸-۴۷۸]

۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۲۲۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «امان الله ۱۲۷۱»؛ ۱۴۱گ (۲پ-۱۴۲ر)،۲۱سطر(۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۵-۵۶۹]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** واجبان علی کل الامرو الحمدلله رب العالمین تمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ نسخه تحریر دوم کتاب می‌باشد؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ۲۸۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۴]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۶

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ ۱۳۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳/۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۴-۵۰۱]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۹۲

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: محمد صالح حلبی؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۴-۵۰۲]

۳۸. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۵۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۳۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: -۱۳۶]

۳۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۰۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مهر: محمد علی رضوی «عبده محمد علی رضوی» (چهارگوش)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد علی الرضوی» (مستطیل)، حاج سید سعید؛ ۱۸ سطر (۷/۵×۱۳/۵) [ف: ۳-۱۰۹۱]

۴۰. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۶۴/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام [ف: -۲۵]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۹۸

آغاز: بسمله، فصل و لما کان سر الله مودعا فی خزانة علم الحروف و هو علم المخزون فی کتاب مکنون لایمسه الا المطهرون و لایناله الا المقربون؛ **انجام:** ما یبحث عنه فیه عن حقیقه الوجود و الموجود

خط: نسخ متوسط، کا:محمد باقر بن محمد باقری، تا: ۱۱۰۸ق؛ مجدول، مصحح، در برگ ۱۱۳ دو جدول دیده می‌شود یکی جدول مربوط به علم اعداد و دیگری جدول شرف و این‌که هر کس آن را در شرف شمس بنویسد نزد مردم عزیز و بزرگوار گردد؛ تملک: جعفر بن عبدالمجید و به تاریخ ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶گ (۱۰۷پ-۱۱۲)، ۱۹-۲۱سطر (۱۳/۵×۱۷-۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۳سم [رایانه]

۴۲. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۳۵/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:علاء الدین محمد بن سلیمان بسطامی، تا: ۱۱۱۹ق؛ ۱۴۶گ (۱پ-۱۴۶ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: -۵۷]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:عثمانی بهاری، عظمت الله، تا: ۱۱۶۱ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۴۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۱۴/۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: -۱۲۳]

۴۵. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۳۳/۱

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹۷گ (۲پ-۹۸پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱-۱۸۳]

۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۸۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سر لوح، مجدول، مذهب؛۱۴۳گ(۱-۱۴۳)،۲۱سطر،اندازه:۹×۱۶/۵سم [ف: ۳۶-۴۷۴]

۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی تاریخ سلخ شعبان المبارک من شهور سنه ثلث و تسعین و ثمانمائه و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الامجاد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۳؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۲۱سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۹-۱۴۹]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۲۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۱۴۱گ (۸۵پ-۲۲۵ر)، ۲۱سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۹-۵۷۶]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۹۰۳

آغاز و انجام: برابر

تحریر دوم کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: میشن مذهب، ۱۳۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۵]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ این نسخه و نسخ دیگر با دو نسخه (۹۳۴۰، ۸۱۰۶) موضوعاً موافق ولفظاً درمواضع متعددی متفاوتند؛ واقف: عباسقلی واعظ جرندابی، اسفند ۱۳۴۶؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۶سم [ف: ۱۴-۵۰۰]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان القمر المنیر فی السماء و یراه الانسان این کان و اذا اشرق القمر علی غدیر ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف:حسین نمائی مقدم، مهر ۱۳۶۹؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۹×۱۵/۷سم [ف: ۱۴-۵۰۲]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۸۹

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین الذی دلنا علی وجوب وجوده افتقار الممکنات؛ **انجام:** و هذا شأن اهل الدعوی انهم لایزالوا متنعمین فی حیاض التکدیر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: کتابخانه آیة الله بروجردی، فروردین۱۳۷۹؛ ۱۱۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶-۵۲۰]

۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۴۴/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انه عدو.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۳۷پ-۶۱پ)، ۱۸سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۸۲۶]

۵۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۳۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۷۰]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۳/۱ط

آغاز: لا تنقطع رکائبها و لا تنقشع سحائبها و باب الفیض مفتوح؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ ذیقعده ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۴ص (۱-۳۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴/۳-۷۲]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا:محمد نصیرشاهمیرزادی مکنی به ابوالقاسم، تا: سه‌شنبه۴ ربیع الثانی۱۲۳۱ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۲۱و ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۸×۳۰/۸سم [ف: ۱۴-۵۰۱]

۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۴۲/۵

گزیده آن است؛ خط: نسخ، کا:ساقی خراسانی، محمد زمان بن کلبعلی خان، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: میشن، ۱۳۵گ، ۲۱و ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵-۳۵۵]

۵۸. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۳۳ق؛ محشی؛ تملک: فرهاد میرزا در ۲۶ جمادی الاول ۱۲۹۰؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [نشریه: ۳-۲۴۳]

۵۹. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق [میراث اسلامی: ۵-۶۰۱]

۶۰. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۲۷

کا: محمد کاظم استرابادی، تا: ۱۲۳۶ق؛ ۱۹سطر [نشریه: ۵-۲۲۶]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۷/۳۷

فصولی از آن؛ خط: نستعلیق، کا:محمد بن جمشید مراغی، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۶گ (۷۳ر- ۷۸پ) [مختصر ف: -۵۸۸]

۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۵۹-۲۰/۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا:محمدجعفر بن عبدالله قرمیسنی، تا: دهه دوم ربیع الثانی ۱۲۴۴ق؛ از روی نسخه به خط منصور احسایی که درسال ۱۰۵۱ که ازروی نسخه‌ای که از روی نسخه مؤلف استنساخ شده بود، تحریر شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۱۸]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۹/۱

آغاز: الفؤاد السلیم اذا لاحظ للمزکوم و المسموم عند ملاحظة طیب المشروب و المشموم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: رجب۱۲۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۶۵]

۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۲۸-۳۴/۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالوهاب، تا: رمضان۱۲۴۶ق؛ مصحح، محشی با نشان «زنجانی عفی عنه»؛ جلد: مقوایی، ۱۹۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۱۹]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۷۸

آغاز: بسمله. کسوف الشمس اذا انکشفت الشمس ... خصیبة و یلحق الناس حرارة و امراض فی تلک؛ **انجام:** و روی ابوبصیر قیل ان یدخل بامراته ان کان فرض لها فهو افلها نصفه

خط: نسخ خفی، کا:بحرانی، احمد، تا: ۱۲۴۷ق؛ واقف: آل عصفور (سازمان حج و اوقاف)، آبان ۱۳۶۹؛ ۲۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۰سم [رایانه]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** والی خدا الختام انتهی امد الکلام

تحریر اول کتاب؛ خط: نسخ، کا:محمد هادی بن شیخ عزیز کمره‌ای، تا: پنج‌شنبه۶ رجب۱۲۴۸ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۵]

۶۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۰ و ۲۳۸۸ عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد تقی و نورسفادرانی اصفهانی، تا: ۱۲۵۰ق؛ از روی نسخه محمد جعفر قمیسینی (کرمانشاهی) که به سال ۱۲۴۴ نوشته بود، محشی از وی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۶۸] و [عکسی ف: ۶-۴۸۰]

۶۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۹۳

خط: نستعلیق، کا:آشتیانی قمی، یعقوب بن ابوالحسن، تا: ۹ رجب۱۲۵۰ق، برای میرزا جعفر نهاوندی؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۱۰۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۷سم [ف: ۱-۴۹۶]

۶۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۶۶/۳

آغاز: بسمله. بعض خطب امیرالمومنین التی رواها الشیخ رجب البرسی فی کتابه مشارق الانوار. فصل و من هذا الباب مارواه سلمان؛ **انجام:** سلام سلیم ... و بروح. هذا آخر ما اردت نقله من کتاب مشارق الانوار لمولانا الحافظ البرسی

خط: شکسته نستعلیق، کا:حسن عظیم آبادی، تا: جمعه ۵ ربیع الثانی۱۲۵۱ق، جا: کربلا؛ ۴۰گ (۱۳پ-۵۲ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۱سم [ف: ۹-۱۳۰]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد یوسف بن محمد علی دوانی کرمانی، تا: ۱۰ صفر۱۲۵۳ق؛ مستنسخ از نسخه مکتوب در اواخر جمادی الثانی ۱۰۹۵؛ نسخه را محمد حسن خان بن ابوالحسن خان افشار قزوینی در پنجم صفر ۱۳۰۲ به محمد حسین بن عبدالغفار تبریزی اهدا کرده؛ تملک: زین العابدین بن محمد حسین در ربیع الثانی ۱۳۵۲ق؛ واقف:آیة الله دادمهر، تیر ۱۳۷۱؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۶-۵۱۹]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:علی اکبر بن حاج محمد زنوزی تبریزی، تا: شعبان۱۲۵۵ق، مجدول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد:تیماج مشکی، ۲۰۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵-۲۸۳]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۱۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسین بن قاسم، تا: سه‌شنبه ۲۲صفر۱۲۵۵ق؛ ۷۴گ (۱۱۴پ-۱۸۷ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰-۱۲۰]

۷۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۷۷/۲۲

کا: طباطبایی زواری کچویی، علی اصغر بن محمد قاسم، تا: ۱ محرم۱۲۶۱ق؛ ذیحجه ۸۱۲ ساخته؛ ۹۱گ (۲ر-۶۰پ و ۷۳پ-۱۰۴ر)، ۳۵سطر (۱۴×۲۸)، اندازه: ۲۲×۳۹سم [ف: ۱۷-۴۱۱]

۷۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: مقوا، ۱۲۸گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۵-۵۶۹]

۷۵. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم/۴

خط: نستعلیق، کا:محمد جعفر بن حاج ملا احمد اعوان انصاری، تا: ربیع الاول۱۲۶۱ق؛ ۲۲۷گ (۱۹ر-۲۴۵پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [صد و شصت نسخه: -۷۱]

۷۶. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۲۷۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ صفر۱۲۶۲ق؛ ۱۶۳ص، ۱۷ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۰۲]

۷۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۷۶/۲

خط: نسخ، کا:علی نقی بن میر محمد صادق حسینی گرمرودی ترکی، تا: دهه سوم صفر۱۲۶۲ق؛ جلد: میشنمذهب، ۲۰سطر [ف: ۶-۲۲]

۷۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۸۸

خط: نستعلیق، کا:صادق بن محمد حسین حسینی تنکابنی الاصل لنگرودی المسکن، تا: ۱۲۶۳ق، جا: تنکابن؛ ۲۵۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۲۴۶]

۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۶ جمادی الثانی۱۲۶۳ق؛ دارای رکابه؛ ۹۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۷/۱-۱۶۷]

۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۳-طباطبائی

آغاز: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۴-۱۸۱]

۸۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۳۷

آغاز: البعضاء الی الاخوان من الفقهاء و هم اهل الذهب و المنهاج الذی لیس لهم من هاج؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:احمد نیشابوری، تا: ۱۲۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۰]

۸۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۱۵/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۶ ربیع الاول۱۲۶۵ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک:حیدرقلی بن نور محمد خان کابلی به سال ۱۳۱۷؛ یادداشتی درباره مرقد مؤلف در بلد دسفیل (دزفول)؛ ۱۷۴گ (۱پ-۱۷۴پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۰]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** من شهور سنه تسع و تسعین و ماتین عفی عنه

خط: نسخ، کا:ابوالفضل سبزورای، تا: ربیع الاول۱۲۶۹ق؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ جلد: ساغری، ۱۵۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۴-۵۰۲]

۸۴. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من حقایق اسرار امیر المومنین علیه افضل الصلوة و اتم التحیات و صلی الله علی سید الانام محمد و آله ائمة الکرام العظام.

خط: نسخ عالی، کا:ابوالفضل سبزواری، تا: ربیع الاول۱۲۶۹ق؛ ۱۶۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [اوراق عتیق: ۲-۳۹۱]

۸۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵۰

خط: نسخ، کا:حسینی، احمد بن اسماعیل، تا: ۸ محرم۱۲۷۰ق؛ مجدول، محشی بانشان «علی بن احمد حسینی، احمد بن محمد باقر، مجمع»؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: -۶۶۱]

۸۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۸۹

خط: نسخ، کا:محمد بن سعید موسوی گلپایگانی، تا: ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۱۶ سطر (۷/۴×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۵-۵۶۸]

۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملکی به تاریخ ۱۲۷۴؛ جلد: تیماج منقش، ۱۳۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶-۱۱۶]

۸۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۶۷م

خط: نسخ، کا:علی اکبر بن احمد، تا: شوال۱۲۷۵ق [رشت و همدان: ف: -۱۱۷۰]

۸۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۰۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن حسن بیرجندی، تا: ۲۷ رجب۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۲]

۹۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۲۰/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ ۳۱۵ص (۲-۳۱۶) [عکسی ف: ۱-۳۶۰]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا:عبدالکریم زنجانی، تا: ۳ شعبان۱۲۸۳ق؛ واقف: شمس الدین پرویزی، مهر ۱۳۴۳؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۱۴و ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۸سم [ف: ۱۴-۵۰۰]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ جمادی الثانی۱۲۸۳ق؛ دارای یک سرلوح، مذهب، مجدول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد:

تیماج، ۱۲۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۵-۲۸۴]

۹۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۱۱/۱

آغاز: ... المشتقة دالة علی الصفات و لفظ هو دال علی الموصوف ... فصل، فعلم ان الفیض الاول عن حضرة الاحدیة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:علی بن عباس بن علی کرزکانی بحرانی، تا: ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲» و جز آن؛ ۱۳۹گ(۱-۱۳۹)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴۰-۲۰۹]

۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:نجم الدین ابوالقاسم بن محمد تقی جرفادقانی، تا: شنبه ۱۸محرم۱۲۹۱ق؛ واقف: جواد جوادی، مهر ۱۳۳۰؛ جلد: مقوا مذهب، ۱۸۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۴۹۹]

۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۸۲

خط: نستعلیق، کا:سمنانی، محمد حسن بن محمد علی، تا: ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۸۲گ، ۲۳سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲-۲۵۹۸]

۹۶. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۴۵/۱

خط: نستعلیق، کا:محمد ابراهیم ابن علی انجدانی از محال عراق، تا: ۲۹ جمادی الاول۱۲۹۶ق؛ ۱۸۴گ (۲پ-۱۸۵ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۱۸۸]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۴۹۶

تحریر دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ محرم ۱۲۹۶ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۱۴/۱

همان نسخه بالا [مؤید: ۲-۱۶]

۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۹۶/۸

خط: نستعلیق، کا:ابراهیم، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۲۲گ (۱۱۳پ-۲۳۴پ)، ۲۲سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۱۰۱]

۹۹. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۲۹/۹

خط: نستعلیق، کا:محمد حسین، تا: دوشنبه ۱۱ ذیقعده۱۳۰۴ق؛ ۱۲۳گ (۹۰پ-۲۱۲ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۴۱]

۱۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد بن محمد علی طبیب جرفادقانی، تا: شوال۱۳۰۴ق؛ این نسخه با نسخه‌های دیگر، اختلاف دارد و از نسخه مطبوع و متداول قدری مفصل‌تر است، خطبه و دیباچه آن نیز با نسخه رایج، مغایر است؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: میشن، ۱۱۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵-۲۸۴]

۱۰۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۸۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد:مذهب، ۲۲۳گ (۱-۲۲۳)، ۱۷سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۴-۱۳۱۱]

۱۰۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم اجعلنا ممن یاخذ بحجزه ویمکث فی ظله واعنا علی اداء حقوق ولایته والاجتهاد فی اداء طاعته وامنن علینا وهب لنا اطاعته و ولاه واقبل علینا بوجهک الکریم واسقنا من حوضهم شربا ... الحمدلله الذی وفقنی لاتمام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: ریحان الله فاطمی با مهر«ریحان الله بن جعفر الموسوی ۱۲۸۲» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۲]

۱۰۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۰۳-۱۱/۱۰۳

آغاز: بسملهقال حدثنی قیس بن ورقا رایت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب صلوات الله علیه وقد خطب الناس فی اول جمعة خطبها بالکوفة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۵۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۱۹سم [ف: ۸-۴۳۱۹]

۱۰۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۵/۵

آغاز: برابر**انجام:** تنصرف الی سبعین وجهاً وکلما من ذکر الحکیم والکلام القدیم من ایة تذکر فیها العین و الوجه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۲]

۱۰۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۰۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وخلاصة الاظهار وخازن الاسرار و وارث الانوار ومنتهی الادوار خاتم الاوصیاء و خاتم الاسجیاء و صاحب الکرة البیضاء السبب المتصل من الارض الی السماء الوجه الذی یتوجه الاولیاء الولی الذی بیمنه رزق الوری

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۳]

۱۰۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۶/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** کلما ازددت مدیحا فیه قالوا لاتفالی ×× واذا ازددت یقیناً فی الحق لاابالی / باعدولی فی غرامی عنک وحالی ×× رح اذا ما کنت ناجی واطرحنی فی ضلال

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۴سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۳]

۱۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۷۶/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶۸گ (۱-۱۶۸)، ۱۹سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۲-۸۶]

۱۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۳۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الی هذا الختام انتهی امد الکلام من کتاب مشارق انوار الیقین فی حقایق اسرار امیرالمؤمنین علیه افضل الصلوة و السلام و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۱ص (۱-۱۶۱)، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۵-۱۴۲]

۱۰۹. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، ؛ ۷۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴۱-]

۱۱۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۶۷/۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: -۳۶۳]

۱۱۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۳۴/۸

فقط از آخر حدود یک ثلث کتاب را شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: -۲۷۴]

۱۱۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۸۶/۵

آغاز: ... و ظهر تاماً فی اسم محمد (ص) فی قوله تعالی «طه» و هو محمد (ص)بلغة طی؛ **انجام:** مع ما أنی قد نحلته أربعة أشیاء لایفصح عن عقدها

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۶۳گ (۱۰۴ر-۱۶۶ر)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [مؤید: ۱-۱۸۳]

۱۱۳. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۶۰۱]

۱۱۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۷۰/۱

بی‌کا، بی‌تا، قطع: رقعی [ف: -۳۱۹]

۱۱۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۷۲

بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: انجام [ف: ۱-۲۴۶]

● **مشارق انوار الیقین (ترجمه)** / فضایل و مناقب / فارسی

mašāreq-o anvār-el yaqīn (t.)

نائینی، محمد سعید بن محمد، ق۱۲ قمری

nā’īnī, mohammad sa‘īd ebn-e mohammad(- 18c)

وابسته به: مشارق انوار الیقین فی حقایق اسرار امیرالمؤمنین = مشارق الانوار؛ حافظ برسی، رجب بن محمد (-۹)

در مقدمه نام مؤلف و مترجم و شاه سلطان حسین صفوی هست.

آغاز: حمدی که حامدان ملاء اعلی و حاصلان عرش معلا ...

[فهرستواره منزوی ۲۱۳/۹]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۰۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد هادی بن ابوالقاسم نائینی، تا: ربیع الاول۱۲۷۵ق؛ ۱۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۲سم [ف: ۲-۱۴۱]

● **مشارق انوار الیقین (ترجمه)** / فضایل و مناقب / فارسی

mašāreq-o anvār-el yaqīn (t.)

یزدی، محمد صادق بن علیرضا، ق۱۳ قمری

yazdī, mohammad sādeq ebn-e ‘alī-rezā (- 19c)

وابسته به: مشارق انوار الیقین فی حقایق اسرار امیرالمؤمنین = مشارق الانوار؛ حافظ برسی، رجب بن محمد (-۹)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۴ محرم ۱۳۱۱ق

ترجمه تحت اللفظی نیکویی است از کتاب «مشارق انوار الیقین» حافظ رجب برسی با توضیحات اندکی در حاشیه‌ها از مترجم. طبق یادداشتی که در پایان کتاب افزوده شده، خانم سلطنت بیگم فرزند حاج میر علی اکبر خطیب باشی خوابی دیده و بنابر آن ترجمه این کتاب را از مترجم درخواست نموده است.

آغاز: حمد مر خداوند یگانه را که ازلی ابدی است نه اول دارد و نه آخر و درود تحیات بر اول عدد چهارده معصوم پاک

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و به آن دوستی ختم سخن من است ...

خط: نستعلیق و نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۶-۱۴۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۰۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۹۸]

● **مشارق الحق و الیقین و مشاهد الحجج و البراهین /** کلام و اعتقادات / فارسی

mašāreq-ol haqq va-l yaqīn va mašāhed-ol hojaj va-l barāhīn

حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن،-۱۲۷۰قمری

hoseynī qazvīnī, mohammad taqī ebn-e amīr mo’men(-1854)

به دستور: فتح علی شاه قاجار(۱۲۱۲-۱۲۵۰ق)

تاریخ تألیف: اوایل ۱۲۳۱ق

کتاب کلامی بسیار مفصلی است که مؤلف پس از دیدن کتابی از فرنگکه در آن از ارکان شریعت اسلام سؤالاتی کرده بودند و در ۱۲۲۷ نسخه‌ای به او داده‌اند، در رد آن و جواب به اشکالات آن نگاشته است، در یک «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه». تقسیم‌بندی کتاب بسیار پیچیده و انبوه است و به صورت عناوین «غلط ـ غلطو مطرح ـ مطرح و جهالة ـ جهالة و خبط ـ خبط و ...»تحریر شده است.

آغاز: بسمله،الحمدلله الذی نور قلوبنا و شرح صدورنا للاسلام فنحن علی نور من ربنا و معارف الحلال و الحرام ...

انجام: وبا سایر وصفهایی که از برای خاتم النبیین ذکر فرموده است چنانکه پیش از این به آنها مکرر اشاره شد ودر ابواب مفصله بعد ان شاءالله تعالی بیاید ودر ضمن جامع اناجیل اربعه بخصوص انجیل یوحنا ... به تفصیل آنها بنماییم.تمت.

[نسخه‌های منزوی ۹۸۸؛ فهرستواره منزوی ۵۲۶/۹]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** که مکرر در آن ذکر آمدن فارقلیط دیگر شده است اشاره بتفصیل آنها بنمائیم. انشاء الله تعالی

جزء اول؛ خط: نسخ، کا:قزوینی، ابوالقاسم بن محمد حسین، تا: ۱۲۳۱ق، جا: قزوین (احتمالا)؛ جلد: تیماج، ۲۲۶ص(۱- ۲۲۶)، ۲۱سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۴-۲۳۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۸۳

آغاز: سلطان سلاطین مسلمین مسددسیرة اسلامیین؛ **انجام:** اشاره بتفصیل آنها بنمایم انشاء الله تعالی و تقدس.

جزء اول کتاب؛ خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ با قلم‌خوردگی، احتمال می‌رود که نسخه اصل باشد؛ ۴۴۱ص، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۶-۷۱]

۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۶

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا:محمد صادق یزدی، تا: ۱۲۷۹ق، جا: قزوین؛ محشی با امضای عبد الله بن حسن ۱۲۹۰ ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۰گ، ۲۰سطر [ف: ۱-۲۴۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فار قلیط دیگر شده است اشاره به تفصیل آنها بنمایم ان شاء الله تعالی و تقدس. تم الجزء الاول فی آخر یوم الثلثاء من شهر صفر المظفر الثانی عشرینیه من سنة ۱۲۸۹ ولله الحمد من قبل ومن بعد فی الاخرة والا ولی الحمدلله اولا و آخرا مومن ولد شیخ روح الله سالی

جزو یکم؛ خط: نستعلیق شکسته، کا:مومن بن شیخ روح الله سالی، تا: صفر۱۲۸۹ق؛ جلد: میشن، ۲۵۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۲سم [ف: ۴-۷۴۹]

● مشارق الدراری الزهر فی کشف حقائق نظم الدرر = شرح تائیة ابن فارض / عرفان و تصوف، ادبیات / فارسی

mašāreq-od darāre-z zohar fī kašf-e haqā'eq-e nazm-ed dorar = š.-e tā'īye-ye ebn-e fārez

فرغانی کاشغری، سعید بن محمد، - ۶۹۱ قمری

farqānī kāšqarī, sa'īd ebn-e mohammad (- 1293)

وابسته به: القصیدة التائیة؛ ابن فارض، عمر بن علی (۵۷۶-۶۳۲ق)

اهدا به: نظام الملک پروانه بک ابوالمعالی سلیمان بن علی (- ۶۷۶ق)

شرحی است عرفانی عمیق بر قصیده تائیه عمر ابن فارض، دارای مقدمه‌ای در چهار «اصل»: ۱. ذکر ذات و صفات و اعتبار علم و شهود ...، ۲. بیان صدور و تعین عالم ارواح و ظهور مطلق عالم مثال ...، ۳. ترتیب اجسام و مراتب او تا آفرینش آدم، ۴. شرح نشأت انسان و اطوار و احوال او، تا رسیدن به کمال. جز شرح عربی دیگر مؤلف است که «منتهی المدارک» نام دارد. در این شرح مفردات ابیات و ملخص معنی آنها گزارش شده و به شرح و بسط می‌پردازد و در آغاز از اینکه گاهی پاره‌ای از معانی ظاهراً با ظواهر شرع ناسازگار است عذر می‌خواهد. قبل از شرح دیباچه‌ای است شامل معنی محبت و عشق و سخنی درباره ابن فارض و تقریظی از شیخ مؤلف، شیخ محمد بن اسحاق ابن محمد بن یوسف بن علی که به سال‌های ۶۳۰و ۶۳۳ق به قاهره سفر کرده بود. (سید احمد اشکوری)

آغاز: ربنا علیک توکلنا و الیک انبنا و الیک المصیر ... حمد و سپاس بی حد سزای ذات خدائی است که سلطان عزت و وحدتش

انجام: و رجوع الی المعاد [...] و الحمدلله رب العالمین، اولاً و آخراً و صلی الله علی خاتم النبیین باطناً و ظاهراً ...

چاپ: تهران، ۱۳۵۷ش، با تصحیح سید جلال الدین آشتیانی

[فهرستواره منزوی ۵۷۲/۷ و ۸۸۲/۸-۸۸۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶-ف و ۱۶۰۵-ف

نسخه اصل: ابوایوب خالد ش ۱۷۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۷ ذیقعده۷۱۴ق، جا: تبریز؛ واقف: محمد پاشا، نیمه‌های محرم ۸۸۶؛ ۴۰۹گ، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۵]

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۲۶

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [نشریه: ۲-۱۳۰]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۳-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [نشریه: ۲-۲۷۹]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۹۶-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا:سعاءالله بن عمر بن محمد، تا: پنج‌شنبه ۶ جمادی الاول۷۴۵ق؛ با گواهی قرائت قصیده بر ابوالحسن علی بن محمد عمری واسطی، در محروسه دمشق مدرسه نوریه حسینیه، در سه‌شنبه ۹ صفر ۶۰ (گویا ۷۶۰) و گواهی همان علی بن محمد عمری واسطی (ص ۳)؛ ۳۵۴ص، ۲۷سطر (۱۳/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۰]

۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۲۲

آغاز: سقتنی حمیا ... می‌گوید که من در نوشیدن می‌محبت و مستی عاشقی ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ تملک: ابوبدیل (یزید) بن محمود بن محمد سرابی مولدا و تبریزی محتدا در ۱۵رجب ۸۱۶ق، سعدالله بن ظهیرالدین بن ابی یزید قاضی؛ ۱۶۱گ، اندازه: ۱۶×۲۴سم [نسخه‌پژوهی: ۱-۲۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۶۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ نسخه ناقص و درهم صحافی شده؛جلد:تیماج، ۱۳۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۵-۲۴۶]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶۴ و ۶۱۰۶-ف

آغاز: برابر؛ **انجام:** بر سائر مقامات و مواطن هراینه بحم هو الاول و الآخر برین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۲۵سطر (۸×۲۵)، اندازه:

۱۲×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۶۷۴] و [فیلمها ف: ۳-۱۹۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۷۳

آغاز: امکانی متضاعف دیدند و قوت غضبی که موجب تغلب و قوس و قوت شهوتی که موجب معصیت و شر است؛ **انجام:** و فذلک طومار و کتاب شهود و اشهاد و رجوع الی ... بر من گشت.

خط: نستعلیق، کا:زاهد قزوینی، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۳۰۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۵-۲۵۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۸۹

دیباچه است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۴گ، ۱۵سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۷-۳۸۳]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۵۸

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با یادداشتی از محمد باقر بن حکیم فاضل به تاریخ ۱۵ ذیحجه ۱۲۱۵؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۶-۲۱۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** این قصیده ترجمان آنست ... احاطه است بر سایر مقامات و مواطن، هر آینه بحکم هوالاول و الآخر و الظاهر و الباطن برین حرف اتمام سخن کرد. تمت بعون الله و قوته.

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء لکهنو، هند، شماره ۱۴۹ (ردیف ۶۶)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ تملکی به تاریخ ۱۵ ربیع الاول ۱۲۶۲ و مهر: «خوش است مهر کتابخانه سلیمان جاه ×× بهر کتاب مزین چو نقش بسم الله»؛ ۵۲۶ص، ۲۱سطر [عکسی ف: ۵-۱۰۸]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶-عکسی

نسخه اصل: از ترکیه نسخه کتابخانه فاتح شماره ۳۹۶۷؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۲-۲۷۹]

● مشارق الشریعه / فقه / اردو

mašāreq-oš šarī'e

فقه متوسط فتوایی با مختصری از اعتقادات در آغاز کتاب به روش شیعه، و به نام ابوالفتح معین الدین سلطان محمد علی شاه غازی تألیف شده و از وزیر میرزا محمد علی خان بهادر خرم بخت و برادرش میرزا محمد بهادر بیدار بخت، نیز نام می‌برد. این کتاب در دو «مقاله» و یک «خاتمه»: مقاله ۱. در اعتقادات و اصول دین؛ مقاله ۲. در فقه به ترتیب کتابهای فقهی؛ خاتمه: در احکام متفرقه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۷۳

آغاز: سزاوار حمد بیحد اور ثنای بیعد و هی جل و علا بیچون و چرا هی که جسکی معرفت ذات مین زبان وحی بیان؛ **انجام:** خواه رات کوهوادنکو اوراکر وضو رنکیاهو تو ضامن منهن هی.

خط: نستعلیق، عبارتهای عربی نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ ۵۷۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷-۲۵۲]

● مشارق الشمسین فی الطبیعیات و الالهیات (منظومة فی) / فلسفه / عربی

mašāriq-uš šamsayn fi-ṭ ṭabī'īyāt wa-l ilāhīyāt (mnẓ.-un fī)

سماوی، محمد بن محمد طاهر، ۱۲۹۲ - ۱۳۷۰ قمری

samāvī, mohammad ebn-e mohammad tāher (1875 - 1951)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۷۵/۴

آغاز: یا مبدع العقول و النفوس ×× و فاطر المعقول و المحسوس؛ **انجام:** ارختها شطرا بغیر من ×× قد انجلی مشارق الشمسین / فاحمد الله مصلیا علی ×× محمد و آله اهل العلی

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: سلخ رمضان۱۳۳۱ق، جا: سماوه؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۷ر- ۳۱پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۴-۵۸]

● مشارق الشموس فی شرح الدروس / فقه / عربی

mašāriq-uš šumūs fī š.-id durūs

محقق خوانساری، حسین بن محمد، ۱۰۱۶ - ۱۰۹۹ قمری

mohaqqeq-e xānsārī, hoseyn ebn-e mohammad (1608 - 1688)

وابسته به: الدروس الشرعیة فی فقه الامامیة؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶)

شهید اول، شمس الدین محمد بن جمال الدین مکی عاملی کتاب جامعیبه خواهش دو پسرش ابوطالب محمد و ابوالقاسم علی و به نام «الدروس الشرعیه» در فقه امامیه نگاشته است که موفق به تکمیل آن، نگردیده است و از طهارت تا رهن را بیشتر ننوشته است. محقق خوانساری، آقا حسین بن جمال الدین محمد شرحی مزجی و استدلالی بر کتاب دروس شهید نگاشته که متضمن قواعد اصولی و ضوابط اجتهادی می‌باشد و از اول کتاب طهارت تا آخر مسئله نجاست فقاع را گزارش نموده استومبحث دماء ثلاثهو احکام اموات که در بین همین قسمت از کتاب دروس است شرح نشده است. از محقق شیروانی شاگرد ایشان نیز نقل کرده‌اند که شارح قسمتی از این شرح را نموده پس از آن مدتی متروک ماند دوباره شروع به شرح نمود ولی میان قسمت اول ودوم فرق بسیار است ودراین بار به خوبی بار اول شرح نکرده‌اند. شرح صوم و اعتکاف که توسط فرزند مؤلف مشارق، آقا رضی الدین محمد خوانساری صورت گرفته،در انتهای مشارق نیز به چاپ رسیده است.

آغاز: الحمدلله مفیض النعم الروایع و ملهم الحکم و الشرایع

الواهب من اصول النعم و فروعها ما يعجز العقول عن نيل غايته ... بسمله حمدله والصلوة والسلم على خير خلقه محمد وآله اجمعين ... خبر مبتدا محذوف اى هذا كتاب الطهارة والكتاب فعال من الكتب بفتح الكاف لما يكتب به او المكتوب بمعنى الجمع

انجام: لقوله التسميه ثابتة شرعاً ان يقال المراد بالتسمية الاطلاق و الاستعمال فيكون حاصل الدليل تمت ...

چاپ: تهران، سنگی، ۱۳۱۱ق، ۳۳۷ ص، رحلی

[الذريعة ۲۴۴/۱۳ و ۳۶/۲۱؛ كشف الحجب ۳۳۳؛ مكتبة اميرالمؤمنين ۲۹۸/۴]

شروح و حواشی:

۱- حواشی مشارق الشموس فی شرح الدروس؛ محقق خوانساری، حسين بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)

۱. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۱۵۶۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌كا، تا: عصر مؤلف؛ مصحح؛ تملك: محمد بن نعمة الله موسوی به تاريخ رجب ۱۰۹۹؛ جلد: تيماج، ۲۹۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۴-۴۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۰۹

انجام: و نسی ثم صلی فی الثوب ثم ذكر بعد ذلك و جبت عليه.

خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۱ يا اوايل قرن ۱۲؛ تملك: محمد بن محمد زمان؛ جلد: تيماج، ۳۷۵ص، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۴۶۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۲۸/۱

آغاز: قوله و جرى فی غيرهما من الركعات الحمد وحدها اذا التسبيح بالاربع المشهورة؛ **انجام:** و ما نقل عن اهل البيت (ع) انسب بحال النبى فان الامور المشروعة منوطة بالمصالح و الاطلاع عليها مما يقصر عنه فطن البشر فلا يعلمها مفضلة (درقرائت تسبيحات اربعة و در بلند كردن صدا در اذان گفتن)

خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ كاغذ: سپاهانی، جلد: تيماج مشكی، ۱ص (۸۱)، ۲۵ سطر (۱۰×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۲-۱۱۷]

۴. قم؛ حجتيه؛ شماره نسخه:۱۶۲

خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [ف:-۸۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۷۸

خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ نسخه را شارح به محمد بن محمد زمان داده، بی‌ديباچه؛ مهر: محمد تقی بن محمد باقر شريف؛ كاغذ: سپاهانی، جلد: تيماج، ۳۴۲گ، ۲۰ سطر (۱۴×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۶-۳۵۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ليس قبله و لابعده وضوء و مارواه ايضاً فی هذا الباب عن محمد بن مسلم قال قلت لابی جعفر عليه السلام.

خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف به لفظ «منه دام ظله»؛ اهدايی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۵۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۲] و [ف: ۲۱-۱۳۲۶]

۷. قم؛ گلپايگانی؛ شماره نسخه:۵۱۶۹-۲۶/۴۹

آغاز: ان الموالات لا يجب فی الغسل وانما يجب فی الوضوء وكذا عبارة المنتهى ويدل عليه ايضا الاصل واطلاق الاوامر؛ **انجام:** بل يقول ان فی اصول اللغة للقدر المشترك والايلزم التجوز قيل اولا انه على هذا الوجه لقوله التسميه ثابتة شرعا الا ان يقال المراد بالتسميه ...

كتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مقابله شده توسط صادق نامی؛ جلد: گالينگور، ۲۲۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۱۷]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۷۴

خط: نستعليق، بی‌كا، تا: قرن ۱۱؛ ديباچه چاپ سنگی ۱۳۱۰ ق را ندارد و تا ص ۳۳۵ چاپی است و يک صفحه و نيمی را ندارد، محشی با نشانه «منه دام ظله العالی، منه مدظله العالی»؛ مهر:«صاحبه و مالكه جمال الدين محمد»؛ كاغذ: سپاهانی، ۲۷۵گ، ۲۰سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۸-۴۸۰]

۹. يزد؛ وزيری؛ شماره نسخه:۶۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** والفقاع قال فی هی اجمع علماونا على ان حكم انقطاع حكم الخمر ... قيل اولا انه على هذا الاوجه بقوله التسمية ثابتة شرعا.

خط: نسخ نازيبا، بی‌كا، تا: اواخر قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مهر:«يا محسن قد اتاك المسیء»؛ نام ميرزا محمد مختار مورخ ۱۶ شعبان ۱۲۰۰؛ اهدايی: وزيری؛ كاغذ: اصفهانی، جلد: تيماج، ۲۵۱گ، ۲۳سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲-۵۵۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷/۱ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال الشيخ اذا اختلط المطلق بالمضاف.

فاقد ديباچه بوده و از پايان ناتمام مانده؛ خط: نسخ تحريری، بی‌كا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوايی، ۲۳۰ص (۱-۲۳۰)، ۳۲ و ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۲۴/۳-۹]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹

خط: نسخ، كا:ابراهيم بن مهدی بن عرفات طريحی نجفی، تا: قرن ۱۲؛ قطع: ربعی [نشريه: ۷-۲۹۱]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌كا، تا: اوايل قرن۱۲؛ جلد: تيماج مشكی، ۳۴۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۳۲۵]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۳ مشير

از آغاز است تا بحث تنجس خمر؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۲؛ كاغذ:سپاهانی،جلد:تيماج،۲۹۳گ،۲۳و۳۱و ۲۲ سطر (۹/۵×۱۶/۵و ۱۳×۲۰و۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵-۵۷۰]

۱۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۲۵

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۱۶گ، ۲۰سطر، اندازه:

۱۸×۲۲سم [ف: ۳-۶۸۹]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۱۸

آغاز: بسمله، درس الجنابه یحصیل للرجل و المرئه ... لا خلاف بین المسلمین ظاهرا فی ان ...

در بعضی از کتاب طهارت آغاز شده و در مسئله فقاع پایان یافته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۰۰ص، ۲۰سطر، قطع: خشتی [ف: ۱۰-۹۷۲]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۱۰ق؛ این نسخه برای بار سوم با نسخه‌ای که بر مصنف قرائت شده بود، مقابله شده و تاریخ این مقابلت ۱۱۱۰ می‌باشد، محشی با نشانه‌های«منه دام ظله العالی»، «منه ره»، «منه رحمه الله»، «علامه ره»، «حم»، «عباس عفی عنه»، «ذکری»، «حبل المتین»و «صحاح»؛ تملک: ابن نجف محمد علی حسنی حسینی، محمد صادق بن محمدحسین حسینی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۲۶سطر (۱۱/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۱-۲۹۱]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۰۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد ذهب الیه الفاضل الاردبیلی و صاحب المدارک ره و المحقق علی ره حکم فی حاشیة الشرایع بوجوب ایصال الماء الی باطنه مطلقاً و الاحتیاط فیما ذکره و الله اعلم.

ازابتدای طهارت تا انتهای غسل جنابت؛ خط: نسخ، کا:محمد تقی، تا: دوشنبه ۱۶ شعبان۱۱۲۴ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی از محمد قاسم، محمد تقی و مؤلف به لفظ «منه ره»؛ تملک: محمد تقی بن محمد باقر تبریزی، محمدعلی بن محمد شفیع استرآبادی؛ واقف: زین الدین جعفرزاهدی، ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۲۱-۱۳۲۵]

۱۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۴۴/۲

خط: نسخ، کا:محمد صادق بن حیدر جهرمی، تا: ۱۱۳۰ق، به دستور محمد حسین بیک؛ اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳-۱۹]

۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۶۴

از آغاز تا عصیر عنبی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۱۳۸ق، جا: شوشتر؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: مقوا، ۴۳۱گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۱-۳۰۰]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۵۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۲۲ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۵-۵۷۰]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۸سم [ف: ۲۱-۱۳۲۳]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۲] و [ف: ۲۱-۱۳۲۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱

همان نسخه بالا [اهدائی ف:-۲۱۹]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۷۶

آغاز: لشیء لکن نقل بعض مشایخنا عن بعض اهل اللغة انه الماء المتغیر من قبل نفسه؛ **انجام:** لا شک انا کنا ممنوعین من استعمال المعین قبل الاشتباه فینبغی ان یکون.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی به لفظ «منه رحمه الله»، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴۴-۱۶۷]

۲۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: حسین بن محسن موسوی در نجف اشرف سال ۱۳۰۴ با مهر: «حسین الموسوی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۳۰ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۰سم [ف: ۲-۱۹۱]

۲۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۳۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ناقص؛ قطع: خشتی [ف:-۱۵۷]

۲۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان«منه رحمه الله و جمال ره و غیره»؛ مهر: «العبد المذنب محمد حنفیه» (مربع)؛ واقف: محمد حنفیه، ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۴۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲-۳۸۷]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۴۳-۲۰/۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**ولا یجب غسل باطن الفم والانف ــ قد مرقی بحث المضمضة ما یدل علیه ... والمحقق الشیخ علی ره حکم فی حاشیة الشرائع بوجوب ایصال الماء الی باطنه مطلقا والاحتیاط فیما ذکره والله اعلم

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۲۱۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۱۷]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۰۲-۲۱/۲۲

آغاز و انجام: برابر

جلداول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تاریخ وقف: ۱۲۲۵؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۸-۴۳۱۷]

۲۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲-۵۸۶]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۸

آغازو انجام: برابر

از کتاب «طهارة» شروع تا اواسط «نجاسات»؛ خط: نسخ، کا:عبدالمهدی بن عبدالمومن، تا: ۱۲۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۱۹گ، ۲۴سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۸-۹۹]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۳ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۹۱گ، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۵-۸۱]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۷/۲-۹۰]

۳۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۴۲

خط: شکسته نستعلیق، کا:هادی بن محمد همدانی متخلص به وفائی، تا: ۱۲۱۷ق، به دستور آقا محسن؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:۱۳۵۹]

۳۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عباس بن الله وردی، تا: ۱۹ صفر۱۲۲۵ق، جا: کربلا؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۹۹]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۹خوئی

خط: شکسته نستعلیق، کا:حسین علی سلماسی، تا: ۱۲۲۶ق؛ کاغذ: تیماج، ۵۲۲ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷-۳۵۳]

۳۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال اذا کان ابن ست سنین و الصیام اذا اطاقه و هذه الروایه فی «فی» ایضاً تمت

قسمتی از کتاب طهارت؛ خط: نسخ، کا:محمد طاهر بن ملا علی اصغر ماسوله‌ای حسیناوی، تا: شنبه۱۶ربیع الاول۱۲۲۸ق، جهت سید جلیل زنجانی؛ جلد: تیماج، ۴۱۷گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۸۶]

۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۳۸-۳۲/۱۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه حینئذ یکون من باب الاغراء بالقبیح القبیح او من باب تاخیر البیان عن وقت الحاجة وهو ظاهر

خطبه را فاقد است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ رمضان۱۲۳۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۱۷]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاحتیاط فیما ذکره و الله اعلم و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۵ شعبان ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱۴ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۵سم [ف: ۴۵-۲۵۳]

۳۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وما رواه فی الباب المذکور وایضا فی الباب المتقدم فی الحسن عن ابراهیم عمر الیمانی عن ابی عبد الله ع قال ان علیا ع لم یر باسا ان یغسل الجنب راسه غدوة ویغسل سائر جسده عند الصلوة الحمد لله رب العالمین.

کتاب طهارت را به طور کامل در بردارد؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ واقف: حاج محمد هاشم تاجر، شعبان ۱۲۳۲ق؛ جلد: گالینگور، ۲۱۰گ، ۱۹سطر [ف: ۱-۲۴۱]

۴۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۷۰

آغاز و انجام: برابر

از آغاز کتاب تا آنجا که به چاپ رسیده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ ربیع الاول۱۲۳۶ق؛ با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۳۵۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۸۷]

۴۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد علی، تا: ۱۲۵۰ق؛ واقف: حاج سید سعید؛ ۲۴۸گ، ۲۷ سطر (۱۴/۵×۲۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۱۰۸]

۴۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسین کاشانی، تا: ۲۲ ذیقعده۱۲۵۸ق؛ مهر: «علی بن محمد علی الحسینی»؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۲۵۹گ، ۲۸سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۱۸۲]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال لیس قبله و لابعده وضوء و مارواه ایضاً فی هذا الباب عن محمد بن مسلم قال قلت لابی جعفر علیه السلام.

خط: نسخ، کا:محمد بن علی قزوینی، تا: سلخ صفر ۱۲۵۹ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج، ۳۵۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۳]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۸

آغاز و انجام: برابر

فقط قسمتی از کتاب اول یعنی تا اواسط «درس النجاسات عشرة» که شش درس به آخر کتاب طهارة است آمده؛ خط: نسخ، کا:محمد بن مومن خوانساری، تا: ۱۲۶۳ق، جا: تهران؛ جلد:منقش، ۲۸۶گ، ۲۵سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۸-۱۴۵]

۴۵. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد هاشم بن محمد قاسم افشاری، تا: دوشنبه ۱۷ رمضان۱۲۶۳ق؛ رضی [الدین] بن علی اکبر موسوی قزوینی مقابله آن را در روز پنج‌شنبه ۱۴ محرم ۱۲۶۴ تمام کرد. [ف:-۳۶]

۴۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۰۱/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام [ف:-۱۲۱]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشانی «منه» و «حسن عفی عنه»؛ تملک: محمد علی بن عبدالکریم حسینی، عبدالله بن علوی عتیق الحسین موسوی بحرانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۳۱-۵۱]

۴۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۳۰۸

آغاز و انجام: برابر

شرح کتاب طهارت تا اقوال راجعه به نجاست وطهارت مسکرات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: در حیات مؤلف؛ محشی با نشان «منه دام ظله» و «منه سلمه الله»؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۲۹۳ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱-۴۴۸]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۰ خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:اسماعیل خوئی، بی‌تا؛ جلد: تیماجمذهب، ۵۳۶ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۷-۳۵۴]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۵/۶ معزی

آغاز: برابر**انجام:** اذلم یقل احد بالزیادة علیه و یبقی التعارض ینها و بین الروایات الثلاث فی صورة عدمه التفسخ فیحمل الخمس علی الاسبحاب جمعا و اما صحیحه.

ابتدای طهارت تا ماه البئر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۱۱۶گ(۵۳پ-۱۶۸پ)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۱۵۹]

۵۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹۵گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۱-۲۴۶]

۵۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۷فیاض

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹و۲۰سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف:-۲۲۷]

۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ابراهیم بن مهدی بن عرفات قدیحی نجفی، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: سید محمد علی تبریزی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۹۲گ، ۲۷سطر (۱۰/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف:۱۸-۶۸]

۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۵۹-۵۴/۴۹

آغاز: التوابین و اجعلنی من المتطهرین و روی الکافی فی باب صفة الغسل عن علی بن الحکم

کتاب الطهارة از مستحبات غسل تا فقاع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۲۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۸-۴۳۱۸]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۵۵

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دیباچه مؤلف را ندارد، نزدیک عصر مؤلف، مصحح توسط محمد صادق با نسخه مورد اعتماد؛ مهر:اسدالله ابو علی بن عبدالله «المتوکل علی الله ابو علی العباسی» (بیضوی)؛ ۳۰۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۴۳]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۵۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا:نزدیک عصر مؤلف؛ مصحح، محشی از مؤلف و گاهی از سید محمد باقر موسوی (حجة الاسلام شفتی)؛ واقف: محمد بشیر موسوی حسینی؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۴/۵سم [ف: ۱۷-۱۳۵]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۸۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۴-۲۱۰]

۵۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۲ فیاض

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، کاغذ سپاهانی؛ جلد: تیماج، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف:-۲۲۶]

← مشارق العقائد ← مشراق العقائد الصالحیة

● مشارق المهتدین فی الاحکام المأثورة عن الهداة المهدیین / فقه / عربی

mašāriq-ul muhtadīn fi-l aḥkām-il ma'ṯūra 'an-il hudat-il mahdīyīn

رضوی اصفهانی، محمد باقر بن محمد تقی، ق۱۲ قمری

razavī esfahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī(- 18c)

وابسته به: بدایة الهدایة؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴ق)

تاریخ تألیف: ۱۱۸۱ق

شرح مبسوط استدلالی است بر کتاب «بدایة الهدایة» شیخ حر عاملی، با مقدمه مفصلی در دوازده «مشرق» مشتمل بر مطالب و قواعد کلی علم درایه و اصول فقه:مشرق ۱. الاجازات؛۲. الاباحة الاصلیة؛ ۳. فضیلة طلب العلم و وجوب التفقه فی الدین؛ ۴. وجوب التمسک بعروة أتباع المعصومین؛ ۵. وجوب أخذ أخبارهم علیهم السلام؛ ۶. فیما یضر و ینفع لاهل الدین من العلوم؛ ۷. ابطال القواعد الاصولیة؛ ۸. فیمن یجب الاخذ عنه؛ ۹. التوقف عند الشبهات و الاحتیاط فی الدین؛ ۱۰. الامور المصطلحة بین المحدثین؛ ۱۱. القواعد الکلیة التی یتوقف علیها الاستدلال؛ ۱۲. الاصول الکلیة المنصوصة. احتمالاً ناتمام مانده و تا اوایل کتاب حج تألیف شده است.

آغاز: نحمدک یا من بدأ البدایة و منه الهدایة و الیه ینتهی کل غایة و بفضله التوفیق و الاعانة ...

[دنا ۹: ۵۶۹ (۴ نسخه)]

۱. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

شامل جلد اول در ۱۲ «مشرق» در مطالب کلیه از مباحث اصولیه و

طرق روایيه از شارح و دیگران، و شامل شرح مقدمه بداية، مجلد دوم در شرح کتاب طهارت و صلات و زکات و صوم و اعتکاف و اوائل حج، فراغت از تألیف مجلد اول در غره ربیع الاول ۱۱۸۱ق؛کاتب= مؤلف، تا: ربیع الاول ۱۱۸۱ق؛ نزد سید محمدعلی روضاتی در اصفهان [موجود است] [نسخه‌پژوهی: ۱–۱۵۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۵۷

از مقدمات تا دو برگ از آغاز کتاب الحج؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول؛ نسخه افزوده شده و صفحه‌ها نامرتب است؛ ۲۸۹گ، اندازه: ۱۲×۳۱سم [ف: ۲۳–۲۸۳]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتب بیمناه الوازرة الفاقره الداثره ... محمد باقر الشریف الاصفهانی حامداً مصلیاً مستغفراً مستفیاً.

خط: نسخ، کا:محمد اسماعیل رجبعلی کرمانی، تا: ۱۱۸۱ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۱۷۰گ، ۲۹سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۹–۱۵۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** تخلقاً بأخلاق رب العالمین و تعظیماً لأخبار المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین

جلد اول کتاب در قواعد درایه و اصول می‌باشد و غره ربیع الاول ۱۱۸۱ مطابق نام کتاب «مشارق المهتدی» به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، کا:محمد رضا، تا: ۱۱۸۳ق؛ تملک: سید مهدی حسینی لاجوردی قمی به تاریخ ۱۵شعبان ۱۳۸۵؛ مهر: «یا امام حسین» (بیضوی)، «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۴–۲۲۵]

← مشارق النور و مدارک السرور ⟵ التجرید

● مشارق النور و مدارک السرور / فلسفه / عربی

mašāriq-un nūr wa madārik-us surūr

بغدادی، عبدالقاهر بن طاهر، – ۴۲۹ قمری

baqdādī, ʻabdolqāher ebn-e tāher (- 1038)

متن مختصری است در مسائل فلسفی با اشاره به دقایق که بنا به گفته مؤلف در نوشته‌های متقدمین و متأخرین نیامده و برای بار اول وی در آنها به بحث نشسته است، در دو بخش طبیعی دارای هشت فن و الهی دارای ۵ فن.

آغاز: اللهم یا نور الارض و السماء و یا عالم السر و اخفی انت اعلم بحوائج السائلین فلا تجعلنا فیما املنا من الخائبین

انجام: اللهم ارزقنا الهدایة و اجنبنا عن الغباوة و الغوایة فی البدایة و النهایة

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ مخلوط به شکسته، کا:حسینی، محمد بن حسن، تا: ۹۴۶ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:علاء الدین محمد بن حسین حافظ قاری، تا: شعبان ۹۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۳۴پ–۵۰پ)، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۴–۲۹۲]

● مشارکة الحد و البرهان = رساله در مشارکت حد و برهان / منطق / عربی

mušārikat-ul ḥad va-l burhān = r. dar mošārekat-e had va borhān

سبزواری، هادی بن مهدی، ۱۲۱۲ – ۱۲۸۹ قمری

sabzevārī, hādī ebn-e mahdī(1798 - 1872)

پاسخ او است در شرح منظومه او «غوص فی مشارکة الحد و البرهان».

آغاز: یا قرة العین و من ارجو من الله تعالی ان یکون به لحسناء المعرفة و عطلاء العلم حلی و زین

انجام: و الله الذین فاز من آثرهم اقتفی

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸۷/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ نسخه را به دستور حکیم الهی در سبزوار از روی خط سبزواری نوشته‌اند؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۶۶ر–۱۶۷ر)، ۲۰سطر(۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۹–۹۲۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۲

خط: نستعلیق، کا:حاجی محمد ابراهیم، تا: با تاریخ۱۲۸۳ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲سطر [ف: ۵–۳۷۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۸۸/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:درویش عبدالمجید ملقب به نورعلی شاه خاکسار حکمی سبزواری فرزند حاجی ملااسماعیل، تا: با تاریخ ۱۳۱۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴ص (۲۸۶–۲۸۹)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴۵–۲۶۴]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۴/۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳–۳۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: شیخ علی سبزواری، ۱۳۵۱؛ ۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴–۳۸۱]

● المشاطة لرسالة الفهرست / فهرست / عربی

al-maššāṭa li-r.-il fihrist

غضنفر تبریزی، ابراهیم بن محمد، ۶۲۴ – ۶۹۲ ؟ قمری

qazanfar-e tabrīzī, ebrāhīm ebn-e mohammad (1228 -

1294)

وابسته به: فهرست کتب محمد بن زکریاء الرازی؛ ابوریحان بیرونی، محمد بن احمد (۳۶۲-۴۴۰ق)

دنباله و تکلمه «الفهرست» ابوریحان بیرونی است. در فهرست نگاشته‌های بیرونی.

چاپ: این رساله همراه «فهرست کتابهای رازی و نامهای کتابهای بیرونی» تهران، ۱۳۶۶خ با پیشگفتار دکتر مهدی محقق (ص ۷۵-۱۱۰) چاپ شده

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۳۸/۳-عکسی

آغاز: المشاطة لرسالة الفهرست، و هی کالسمیة الرسالة التی عملها الامام الرئیس، الحکیم الاجل، برهان الحق، ابوریحان البیرونی ... مع اسماء الکتب التی حصلت عنده، او وصل الیه خبرها من تألیفات الشیخ ... قال الغضنفر ابراهیم بن محمد التبریزی (ق). انی لا اعلم ان؛ **انجام:** مع ان صلاحی و نجاحی فی ذلک. فاحمد الله تعالی علی ما هدانا لهذا و السلام. تمت الرسالة لمولی افضل الحکماء المتأخرین. خصوصاً الریاضیین، فخرالحق و الدین، ابی اسحاق ابراهیم المعروف بالغضنفر (رض). علی ید ...

اصل نسخه: لیدن، ش ۱۳۳؛ خط: نسخ کهن، کا:ابن الغلام، تا: ۶۹۲ق؛ ۳گ(۳۵-۳۷) [عکسی ف: ۲-۲۵۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۸/۳-ف و ۲۵۸۳ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۵۵۶]

● **المشاعر** / فلسفه / عربی

al-mašā'ir

صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰ قمری

sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm(1572 - 1641)

رساله‌ای مختصر و مشهوری است که به گفته مؤلف مباحث آن از نوع مجادلات کلام و تقلیدات عامی و مغالطات سفسطی و تخیلات صوفی نبوده بلکه از برهانیات کشفی است که مطابق با قرآن کریم و سنت پیامبر و احادیث اهل بیت است. دارای یک «فاتحه» و دو «موقف»، هر کدام در چند «مشعر»: «فاتحه» فی تحقیق مفهوم الوجود و احکامه و اثبات حقیقته و احواله، مشتمل بر هشت «مشعر»: ۱) بیان انه غنی عن التعریف، ۲) کیفیة شموله للاشیاء، ۳) تحقیق الوجود عینا، ۴) دفع شکوک اوردت علی عینیة الوجود، ۵) کیفیة اتصاف الماهیة بالوجود، ۶) فی انه تخصص افراد الوجود و هویاتها بما ذا علی الاجمال، ۷) فی ان الامر المجعول بالذات من الجاعل و الفائض من العلة هو الوجود دون الماهیة، ۸) کیفیة الجعل و الافاضة و اثبات الباری الاول و ان الجاعل الفیاض واحد لا تعدد فیه و لا شریک له و فیه؛ موقف ۱. درباره مجعول اول، در سه «منهج»: منهج ۱) وجوده تعالی و وحدته، در هشت «مشعر»: ۱- إثبات الواجب جل ذکره، ۲- فی أن واجب الوجود غیر متناهی الشدة و القوة، و أن ماسواه متناه محدود، ۳- توحیده، ۴- فی أنه المبدء و الغایة فی جمیع الاشیاء، ۵- فی أن واجب الوجود تمام کل شیء، ۶- فی أن واجب الوجود مرجع کل الأمور، ۷- فی أنه تعالی یعقل ذاته و یعقل الأشیاء کلها من ذاته، ۸- فی أن الوجود بالحقیقة هو الواحد الحق المتعال، منهج ۲) نبذة من أحوال صفاته، در چهار «مشعر»: ۱- فی أن صفاته عین ذاته، ۲- کیفیة علمه تعالی بکل شیء علی قاعدة مشرقیة، ۳- الإشارة إلی سایر صفاته الکمالیة، ۴- الإشارة إلی کلامة و کتابه تعالی، منهج ۳) الإشارة إلی الصنع و الإبداع، در سه «مشعر»: ۱- إن فاعلیة کل فاعل إما با الطبع، ۲- فعله تعالی، ۳- حدوث العالم؛ موقف ۲. درباره کیفیت جعل؛ خاتمة الرسالة.

آغاز: نحمدالله تعالی و نستعین بقوته التی اقام بها ملکوت الارض و السماء و بکلمته التی انشأبها نشأتین الآخرة و الاولیعلی تهذیب القوی القابلة للاستکمال و اصلاح العقول المنفعلة عن المعانی و الاحوال للاتصال بالعقل الفعال

انجام: و الکمال بلغ الی درجة العقل الفعال فیه وقف ترتیب الخیر و الوجود و اتصل باوله آخر دائرة الوجود و انه مفیض الخیر و الجود

چاپ: مشار عربی، صص۸۴۵-۸۴۶؛ ایران، تهران، ۱۳۱۵ق، باتصحیح و مقابله شیخ محمد باقر قوچانی، سنگی، رقعی، ۲۱۰ص؛ این کتاب مکرر چاپ شده است

[الذریعة ۵۸/۷و ۲۶۸/۱۳؛ دنا ۵۷۳/۹- ۵۷۹ (۲۰۰ نسخه)؛ کتابشناسی جامع ملاصدرا ص ۲۰۱-۲۱۷؛ ریحانة الأدب ۴۱۹/۳؛ ایضاح المکنون ۴۱۴/۱؛ هدیة العارفین ۲۷۹/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۹۹/۴]

شروح و حواشی:

۱- نور البصائر فی حل مشکلات المشاعر = شرح المشاعر = حاشیة المشاعر؛ اردکانی، احمد بن محمد ابراهیم (۱۱۷۵-۱۲۳۸)

۲- شرح المشاعر؛ احسائی، احمد بن زین الدین (۱۱۶۶-۱۲۴۱)

۳- حاشیة المشاعر؛ نوری، علی بن جمشید (-۱۲۴۶)

۴- مجلاة المشاعر؛ شهدادی، محمد بن ابی الحسن (-۱۲۷۸)

۵- شرح المشاعر؛ تنکابنی، حسین بن ابراهیم (-۱۱۰۵)

۶- شرح المشاعر = حاشیة المشاعر؛ لاهیجی، محمد جعفر بن محمد صادق (-۱۳)

۷- شرح المشاعر؛ دنبلی، محمد بن عبد الرزاق (-۱۳)

۸- سفر الاسفار؛ خلخالی، محمد رضی بن محمد تقی(-۱۳)

۹- ضوء المناظر = شرح المشاعر؛ نوری، زین العابدین بن محمد جواد (-۱۳)

۱۰- حاشیة شرح المشاعر؛ اصفهانی، یحیی بن محمد شفیع (-۱۴)

۱۱- حاشیة شرح المشاعر

۱۲- حاشیة المشاعر (۲عنوان)

۱۳- تعلیقة علی المشاعر

۱۴- شرح المشاعر

۱. تنکابن؛ عمومی؛ شماره نسخه:۵/۱
آغاز: المشار الیه بقوله اولم یکف بربک انه علی کل شی شهید» و العلم به مجا جهة العلم بالآفاق والا نفس؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۰ق؛ افتادگی: آغاز [عمومی ساری و تنکابن: ف:-۱۴۴]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۲۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۴]

۳. جهرم؛ کریم اشراق؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق [میراث اسلامی: ۵-۶۱۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۰۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:سید محمد حسینی، تا: رمضان۱۰۹۲ق؛ ۲۰گ (۱ر -۲۰رپ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱۴-۳۰۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۷۹/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۹گ (۱۵۸پ-۱۷۶ر)، قطع: بیاضی [ف: ۱۶-۱۰۴]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۷۷/۱۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** اولا بحسب النظر الجلیل من ان فی الوجود.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۲۰-۲۴ سطر راسته و چلیپا (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۹۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۷۹
آغازو انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ۱۵سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۳-۱۷۵]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سر لوح؛ مجدول، مذهب، ۵۷گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۰-۱۵۷]

۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۰۲/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵۲گ (۱پ-۵۲پ)، ۱۱سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف:-۳۹۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۸/۳
خط: نسخ درشت، کا:مشهدی، محمد موسی بن محمد رضا، تا: ۲۹ صفر۱۱۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۶گ (۱۱۴پ-۱۵۱پ) [ف: ۳-۳۵۶]

۱۱. اصفهان؛ تویسرکانی؛ شماره نسخه:۱/۸
خط: نستعلیق شکسته خوش، کا:جعفر بن محمد باقر حسینی، تا: ۱۱۱۹ق؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۷×۲۴سم [مجله ادبیات اصفهان: ش ۱۶ و ۱۷-۱۳۲]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۲۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد علی ملقب به بزرگوار، تا: ۱۱۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۴۱پ-۶۰پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۲]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۵۳/۱
خط: نستعلیق، کا:معین بن حسین بن مفضل گیلانی، تا: ۱۱۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۱پ-۲۵پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۶-۲۹۲]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۰۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:هزار جریبی، تا: ۱۱۸۴ق؛ قطع: رقعی [رایانه]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الفقراء و الطلبه ورنه در مجلس رندان خبری نیست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۸۶ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۰۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۵ق؛ جلد: میشن مذهب، ۶۸ص (۱-۶۸)، ۱۷ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۴۴]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۰ق؛ باسرلوح مذهب، مجدول؛ ۱۱۳گ، ۱۰سطر (۴×۹)، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۸-۳۹۴]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۷/۱
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی به امضاهای اسفار، ۳، ملا اسماعیل، نوری، ی، لمحرره میرزا آقا شرح، منه، حاج ملا هادی؛ تملک: نعمت الله احقاقی زرگر در غره شوال ۱۳۵۱ق، حاجی میرزا حسن جهرمی با مهر:«عبده حسن بن علی» (بیضی)؛ اهدایی: آقای محمد کریم اشراق؛ ۲۱گ (۲پ-۲۲ر)، ۲۳ و ۱۹سطر (۹×۱۴ و ۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۱۹۲]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۸۲-۲۲/۱۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی ازملاعلی نوری وسبزواری وملارجبعلی؛ ۱۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۲۱]

۲۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۸/۵
گویا بخشی است از مشاعر؛خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳-۵۵]

۲۱. ساری؛ طاهری شهاب؛ شماره نسخه:۲۲۱/۱۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۴ص، ابعاد متن: ۱۷×۲۱ [نشریه: ۶-۶۳۰]

۲۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۰/۱
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۸گ (۱-۸)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۷۲]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۶۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الجاعل فی اطوارها و منازل افعاله فی مبدأ الموجودات و صفاته و آثاره
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۱۴پ-۲۹پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۰-۹۴]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۸ص (۱-۳۸) [ف: ۹-۵۳۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۸/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۴۲۵]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۹-۱/۱۵۹
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور، ۳۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۸-۴۳۲۰]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۷۵گ (۸پ-۸۲پ)، ۱۰ سطر (۴×۹)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۱-۲۴۲۴]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۱۸/۱۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: مازندران؛ ۲۱ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۶-۵۱۱]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸۹
خط: نستعلیق، کا:محمد باقر، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ابعاد متن: ۵/۵×۱۳، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹-۹۲۸]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۹۸/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «منه» از خود صدرا در اثبات اتحاد عاقل و معقول؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۴۰پ-۶۰ر)، ۱۹ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶-۶۷۵]

۳۰. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۳۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: ساغری، ۲۰گ (۱۳۰-۱۴۹)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۳۳]

۳۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۰۰/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۲۳گ (۱ر-۲۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۲-۳۱۹]

۳۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳-۲۹]

۳۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۳۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:کرمعلی خراسانی برای مولی محمد علی بالارستافی، تا: قرن ۱۳؛ واقف: محمد علی؛ جلد: تیماج، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف:-۹۰]

۳۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۷۳/۲
خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۱۶]

۳۵. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «عبده الراجی اسماعیل الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۰۷ص، ۱۴ سطر(۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [عمومی ساری و تنکابن: ف:-۶۶]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۷۰
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی از شیخ علی؛ جلد: تیماج، ۶۸ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵-۴۷۱]

۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۹۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در آغاز نسخه افزودگی‌هایی از «محیی الدین عربی» درباره قطب الاقطاب (حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه الشریف) و چهار رکن و بدل ایشان آمده، مصحح، محشی؛ ۴۵گ (۱-۴۵)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۹-۶۱۴]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۱/۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۱-۳۳۶]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۰/۵-طباطبائی
خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد رحیم بن محمد بن محمد علی طالقانی، تا: قرن ۱۳؛ محشی از مؤلف با نشان «منه رحمه الله» و از آقا محمد (بیدآبادی)، «نوری سلمه الله»، لمحرره (از کاتب نسخه محمد رحیم طالقانی که از فضلا و آشنا به فلسفه بوده)؛ جلد: تیماج، ۲۲ص (۱۳-۳۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۳-۳۰۳]

۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۰۹/۵-۳۸/۲۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: ثلث، کا:محمد علی خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۴۳۲۱]

۴۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:عبدالباقی بن محمد رضا حسنی، تا: ۲ شوال۱۲۰۱ق؛ تملک: محمد حسین بن علی بن محمد رضا بن عبدالباقی حسینی» به سال ۱۳۱۹ و ۱۳۲۵؛ مهر: «محمد حسین بن علی مهدی الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۵۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۲]

۴۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۶/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۱ق؛ محشی با نشان «شرح اصول اصول کافی مصنف ره، حاشیه شفا، اسفار، شوارق»؛ ۵۹گ (۱۷۱پ-۲۲۹پ)، ۱۲سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف:-۲۴۷]

۴۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۸۶۳/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد حسن بن محمد علی طبسی، تا: ۱۲۰۴ق، جا: شیراز؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۲)،

اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۲-۴۸۹]

۴۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۵۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:احمد بن سید مهدی یزدی، تا: چهارشنبه ۱۹ جمادی الثانی۱۲۰۵ق، جا: خوی؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۱۴۵پ-۱۶۱پ)،۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۱]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** زین مبداء و معاد کند حل مشکلات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق [رایانه]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ بی نقطه، کا:نظر علی بن محمد، تا: ۱۲۰۶ق؛ ۷۹ص (۳۷۶-۴۵۴)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۳۳/۱-۸۷]

۴۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۶۷

خط: شکسته، نستعلیق، کا:ملا تقی بن عبدالغفور، تا: شعبان ۱۲۰۷ق؛ ۴۹گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۶/۵سم [ف: ۱-۴۹۷]

۴۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۵۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:شعبانعلی بن محمد تنکابنی، تا: غدیر۱۲۰۷ق، جا:قزوین مدرسه التفاتیه؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای [ف:۱-۳۴۱]

۴۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۳۵

خط: نستعلیق، کا:طباطبایی، محمد بن احمد، تا: چهارشنبه ۱۶ محرم۱۲۰۹ق [ف: ۳-۱۰۵]

۵۰. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۴۴

خط: نستعلیق شکسته، کا:محب علی ابن روح الامین مبارکه، تا: ۱۲۰۹ق؛ ۲۵۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف:-۱۴۷]

۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۱۸-۳۳/۱۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:عبدالرحمان بن محمد تنکابنی، تا: با تاریخ ۱۲۰۹ق؛ محشی با نشان «له» و «لمحرره»، بایادداشتی از عبدالکریم کلیجانی در ۱۲۰۹ که تعلیقات نسخه را هنگام درس در نزد استادش نوشته؛ ۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۸-۴۳۲۱]

۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۲۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۲۱۱ق؛ ۲۸گ (۱-۲۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۸-۴۲]

۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۱۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:علی نقی بن محمد علی موسوی زنجانی، تا: ۱۲۱۳ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۶۹-۹۳پ)، ۱۶ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۴۶]

۵۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۶۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق؛ قطع: خشتی [نشریه: ۳-۴۰۴]

۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث معرب، کا:محمدرضا، تا: ۱۲۱۵ق، به دستور میرزا عبدالوهاب حسینی موسوی؛ با سرلوح ممتاز ، مذهب، مجدول؛ ۹۵گ، ۱۱ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۹-۱۲]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۱/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اصغر بن ملا خلیل اردبیلی، تا: ۲۲ رمضان ۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ(۹۹پ-۱۲۱پ)، ۲۰سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۲۴]

۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۹/۱-۵/۱۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۰ جمادی الاول۱۲۱۶ق، جا: اصفهان مدرسه باب القصر؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۸-۴۳۲۰]

۵۸. اصفهان؛ تویسرکانی؛ شماره نسخه:۸/۱

کا: میرسید حسین بن عبدالغفور حسینی تویسرکانی (والد آقا میرزا عبدالغفار)، تا: ۱۲۱۹ق؛ اندازه: ۱۰×۱۶سم [مجله ادبیات اصفهان: ش ۱۶ و ۱۷-۱۳۷]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۹۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰سطر (۷/۵×۱۶/۵)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۹۹]

۶۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۴۹/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا:ابوالقاسم بن عباس موسوی، تا: ۱۲۲۰ق؛ محشی با نشان استاد نوری سلمه الله و ...؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱۶۱-۱۸۲)، ۲۰ سطر (۶×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۲-۷۵۹]

۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۱/۲-۲/۱۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:سید بشیر موسوی، تا: به تاریخ۱۲۲۲ق؛ مصحح؛ ۲۷گ، ۱۸-۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۳۲۰]

۶۲. اراک؛ کتابخانه مدرسه سپهدار؛ شماره نسخه:۱۵۰/۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد زمان ابن حاجی امین، تا: شوال۱۲۲۵ق؛ مهر: «برای شادی روان مرحوم حاجی احمد دستوری که در زمان حیاتش به مدرسه عالی سپهداری اراک علاقه وافری داشت به کتابخانه و مدرسه مذکور تقدیم و وقف مطالعه عموم گردید، حسین دستوری» (چهارگوش)، «این کتاب از متملکات و جزو کتابخانه احقر محسن الحسینی است ۱۳۲۲»؛ جلد: گالینگور، ۴۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۲۰سم [دو کتابخانه اراک:-۱۸۰]

۶۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ جمادی الثانی۱۲۲۶ق؛ ۲۲گ (۱پ-

۲۲پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۱۷]

۶۴. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۷۸/۲

خط: نسخ، کا:صادق بن محمد علی اردکانی یزدی، تا: دوشنبه غره ذیقعده۱۲۲۶ق؛ ۳۶گ (۶۹-۱۰۴)، ۱۸سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف:-۸۴]

۶۵. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۵۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:میرصدرالدین بن روح الامین بن عبدالفتاح مراغی، تا: ۱۲۲۸ق؛ ۱۳گ (۲۶پ-۳۸پ)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:-۲۴۹]

۶۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۸۶/۲

بخشی است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:نظر علی بن محمد علی قزوینی، تا: ۱۲۲۸ق؛ جلد: میشن، ۱۳سطر [ف: ۵-۳۶۴]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴۰/۴

خط: شکسته نستعلیق، کا:مازندرانی، محمد باقر بن قربانعلی، تا: ۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج، ۵۸ص (۴۸-۱۰۵)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۶۰]

۶۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۱۲-۷/۱۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:علی رضا بن علی اصغر بن مصطفی حسینی، تا: ۴شوال۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۳۲۰]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۶۲/۵

آغاز: فاتحة فی تحقیق مفهوم الوجود و احکامه و اثبات حقیقته و احواله و فیه مشاعر فی بیان انه غنی عن التعریف انیة الوجود اجلی الاشیاء حصورا و کشفا؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا:سید حسن بن محمد سعید حسینی ساکن بیدگل کاشانی، تا: ۱۲۳۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۱۵پ-۱۲۲پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۳۶۹]

۷۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۵/۳

خط: نستعلیق، کا:حسینی مازندرانی بارفروشی، غیاث الدین بن صدرالدین، تا: ۱۲۳۱ق، جا: اصفهان؛ محشی با نشان «النوری دام ظله، للاستاد محمد اسماعیل الاصفهانی»؛ جلد: تیماج، ۸۵گ (۱۲۲ر-۲۰۶پ)، ۲۰سطر(۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف:-۱۶۰]

۷۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:عباسعلی بن میرزا محمد نوری، تا: غره محرم۱۲۳۱ق، جا: بردون؛ مصحح، محشی؛ تملک:لطفعلی بن علی بن لطفعلی بن احمد بن لطفعلی بن محمد صادق تبریزی به سال ۱۲۹۵ با مهر«عبده لطفعلی»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۴۰گ (۵پ-۴۴پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۱]

۷۲. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۲۰۴/۱

خط: نستعلیق، کا:محمد کاظم، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۱پ-۳۷ر)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۴]

۷۳. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۶۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ورائها فعلموا بذلک انهما یتحرکان حول الشمس لاحول الارض

خط: نستعلیق خوش، کا:علی حسین بن کربلایی احمد، تا: سه‌شنبه۷ محرم ۱۲۳۲ق؛ ۴۶گ (۱پ-۴۶پ)، ۱۷سطر (۴/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف:-۵۲]

۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸/۲

آغاز: الحمدلله الذی استعدنا باعطاء الحکمة والصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق نازیبا، کا:محمد علی، تا: ۱۲۳۲ق؛ محشی؛ ۵۰گ (۱۵پ-۶۴پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۴۹]

۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۴۶/۲

خط: نستعلیق، کا:استرآبادی، محمد مهدی بن اسماعیل، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۲۵ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۶۸۸]

۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** من توابع اصفهان اللهم ذیقعده الحرام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۴۶-ف

کا: علی حسین بن کربلایی احمد، تا: سه‌شنبه ۷ محرم۱۲۳۳ق؛ تملک: عبدالرضا بن ابی القاسم موسوی نراقیدر شعبان ۱۲۵۶؛ ۷۹گ [فیلمها ف: ۱-۳۸۱]

۷۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۳/۴

خط: نستعلیق، کا:محمد علی بن میر هاشم، تا:۱۲۳۴ق؛ محشی با نشان«نوری، حاج محمد، شرح حاجی، ملا اسماعیل، ملا احمد»؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۱۱۱پ-۱۳۶پ)، ۱۹سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف:-۲۴۱]

۷۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۸۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد نبی بن ملامرتضی نوری یوشی، تا: صفر۱۲۳۵ق، جا: آمل؛ محشی؛ ۴۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۲-۵۸۷]

۸۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۷۱/۱

آغاز: نحمدالله و نستعین بقوته الت اقام بها ... انشأبها نشأتی الآخرة ... القوی القابلة للاستکمال ... فاقل الخلایق قدراً ... الاخوان السالکون؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا:عبدالغفار بن مولا محمد شیرازی، تا: شعبان ۱۲۳۵ق؛ ۶۰گ (۱-۶۰)، ۱۲سطر، اندازه: ۵×۹سم [ف: ۳۸-۱۷۹]

۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۳۵ق؛ واقف: نائینی؛ ۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴-۲۴۲]

۸۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۱/۲

خط: نسخ، کا:شریف، عبداللطیف بن محمد شریف، تا:

ذیقعده۱۲۳۵ق، جا: اصفهان؛ محشی با نشان «شرح فصوص، عبداللطیف رضوی، هدایة»؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۴۷پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۲۳۷]

۸۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۲۱/۴

بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۳۹]

۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۴۰/۱-۹/۱۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۳۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۸-۴۳۲۰]

۸۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۵۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد بن محمد حسن کسکری الاصل، تا: ۱۲۳۶ق؛ ۲۱گ (۹۶پ-۱۱۶ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۱۲]

۸۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۵۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دهه آخر رجب۱۲۳۷ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۲گ (۱۰۹پ-۱۳۰)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۲]

۸۷. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۱۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد شریف نوری یوشی، تا: ۱۲۳۷ق، جا: اصفهان مدرسه میرزا حسین؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف:-۲۳۲]

۸۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۷۸/۱

خط: نسخ، کا:میرزا حسین بن غلامحسین نهاوندی، تا: ۱۲۳۷-۱۲۳۹ق؛ ۲۷گ (۱-۲۷)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳-۵۲]

۸۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۳/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا:احمد بن ابی جعفر بن محمد بن اسمعیل بن افضل موسوی، تا: جمادی الثانی۱۲۳۸ق، جا: اصفهان؛ محشی با نشان «اسماعیل دام ظله، اسفار، الاستاد النوری»؛ جلد: میشن قهوه‌ای [ف: ۵-۱۸۱]

۹۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۰۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ روشن، کا:میرزا حسین بن غلامحسین نهاوندی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ ذیقعده۱۲۳۸ق؛ جلد: میشن، ۲۶-۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [فهرست عراقی: ۱-۴۲۶]

۹۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۳۶

خط: شکسته، نستعلیق، کا:محمد بن محمد تقی طباطبایی اردستانی، تا: ۱۴ شعبان۱۲۳۸ق؛ جلد: میشن، ۳۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۲سم [ف: ۱-۴۹۷]

۹۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۴۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۹صفر۱۲۳۸ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ ۱۷گ (۱ر-۱۷ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [مؤید: ۲-۱۵۰]

۹۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۹۵/۳

خط: نستعلیق، کا:محمد حسن، تا: ۱۲۴۰ق، جا: تهران؛ ۲۷گ(۵۸-۸۴)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳-۱۴۶]

۹۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۸۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد بن مؤمن، تا: ۱۲۴۱ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۶ص (۳۷۳-۴۳۸)، ۱۵سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۳۹۱]

۹۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۱۰/۲

خط: نسخ، کا:محمد قاسم بن محمد قاسم حقوردی لنگر کتانی طالش، تا: محرم۱۲۴۲ق [نشریه: ۲-۱۱۷]

۹۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۷۰/۴

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۴ق؛ محشی از ملا علی نوری و میرزا اسماعیل خواجوئی؛ اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳-۱۰۲]

۹۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۳۷/۷

کا: عبدالخالق، تا: ۱۲۴۴ق؛ اهدایی: محمود شیخی زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۵۳گ (۲۰۲-۲۵۴)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴-۱۲۹۳]

۹۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۹۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الرسالة الموسومة بالمشاعر بعون الملك القادر فی یوم الجمعة فی دار السلطنة فی ید اقل الطلبه بل لاشیء فی الحقیقة فی سنه ۱۲۴۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق، جا: دار السلطنه؛ جلد: میشن، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [فهرست عراقی: ۱-۴۲۵]

۹۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۱۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد بن محمد باقر میاندهی، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۲۵ص (۶-۳۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۴۰]

۱۰۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۷۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳-۸۶]

۱۰۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۸۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا:یوسف بن میرزا محمد استرآبادی انزانی، تا: سلخ ربیع الاول۱۲۴۴ق؛ محشی؛ ۱۴گ(۲پ-۱۵پ) [ف: ۳-۳۰۱]

۱۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد حسین انجوی، تا: ۱۲۴۵ق؛ ۳۳گ، ۱۵سطر (۵/۵×۵/۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۹-۱۷۹]

۱۰۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۹۶/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی:

آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۸۵-۱۰۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۷۷۱]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۰

آغاز: و لما کانت مسئلة الوجود اس القواعد الحکمته؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق و شکسته، کا:علی بن محمد حسین تنکابنی سادات محله، تا: ۱۲۴۷ق، جا: تهران؛ افتادگی: آغاز (قسمتی از دیباچه)؛ ۴۰گ، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۴-۲۴۲]

۱۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۰/۱

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲ ربیع الثانی۱۲۴۸ق؛ رکابه‌دار؛ ۴۱گ (۱پ- ۴۱پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۴۴-۱۰۸]

۱۰۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۶۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوش، کا:محمد جعفر بن محمد نصیر حسینی، تا: شوال۱۲۴۹ق؛ جلد: تیماج، ۵۷گ (۳۷-۹۳)، ۱۲سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۴۶۱]

۱۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۰۶ ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** و احشرنی فی زمرة آل محمد علیه و آله افضل التحیات و اجعل امور دیننا و آخرتنا فی احسن الحال

خط: نستعلیق شکسته، بی کا، تا: ۲۷ ذیحجه ۱۲۴۹ق؛ محشی؛ مهر: «محمد بن صادق الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۹سطر، قطع: رقعی [ف: ۲۴/۲-۲۰۲]

۱۰۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۷۴

آغاز: باسماع قولوبکم مقالتی لینفذ وافی بواطنکم نور حکمتی و اطیعوا کلمتی و خذوا عنی مسالک طریقتی من الایمان بالله؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:ابراهیم بن علی، تا: ۱۲۵۰ق، جا: اصفهان مدرسه نیمه برد؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۵۲ص، ۱۵سطر(۴/۵×۱۵)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲-۷۰]

۱۰۹. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۲۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن آقا محمد هاشم، تا: شعبان۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۰گ (۱۷۶ر-۲۲۵پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ]

۱۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۳۹/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد رحیم بن محمد خلیل بن محمد جعفر بن محمد خلیل هرنجی، تا: ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج، ۶۰ص (۱۷۹-۲۳۸)، ۱۷ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰-۲۱۶]

۱۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد صادق بن ملا عظیم قراداغی، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۷ص (۱-۲۷)، ۱۶-۲۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۷-۲۷۸]

۱۱۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵-ر/۳۳۸

انجام: تمت الرساله الوجود بعون الملك الودود سنه ۱۲۵۱

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۹گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱-۳۱۹]

۱۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱

آغاز: برابر

خط: شکسته، بی کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ محشی از میرزا ابوالحسن جلوه طاب ثراه؛ ۳۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲-۴۹]

۱۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۷/۲

خط: نستعلیق، کا:اسماعیل بن عبدالله، تا: یک‌شنبه ۹ رمضان۱۲۵۲ق؛ ۶۰گ (۳۵۵-۴۱۴) [ف: ۵-۵۷۰]

۱۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۱/۳ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** الی درجة العقل الفعال و فیه وقف ترتیب الخیر و الجود ... دائرةالوجد.

خط: نسخ، کا:محمد باقر بن محمد کاظم خراسانی قائنی، تا: ۱۲۵۳ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۳۴ص (۲۵۱-۲۸۴)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۴/۳-۹۴]

۱۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۸۸

بی کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ خریداری از بانو فرانک علی آبادی [رایانه]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ دارای سرلوح، مذهب، مجدول؛ واقف: نائینی؛ ۲۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴-۲۴۲]

۱۱۸. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۸مجموعه بدون شماره

بی کا، تا: ۱۲۵۵ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۵۱]

۱۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۱۲/۱

بی کا، تا: شوال۱۲۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۳گ (۱ر-۴۳پ)، ۱۲سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۷-۲۹۶]

۱۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۳۱/۱

خط: نستعلیق، کا:محمود، تا: ۱ رجب۱۲۵۶ق، جلد: تیماج، ۴۶گ (۱پ-۴۶پ)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۵-۵۷۰]

۱۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۷۴/۱-۳۰/۱۵۴

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۶رمضان۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۲۱]

۱۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۵۲/۱-۱۰/۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد علی حسینی کاشانی، تا: پنج‌شنبه ۱۲رجب۱۲۵۶ق؛ مصحح، محشی از ملاعلی نوری؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸-۴۳۲۱]

۱۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۲۲/۲

خط: نستعلیق، کا:رضوی، محمد علی، تا: ۷ شوال۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۶ص (۱۰۵-۱۳۰)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۹۷]

۱۲۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۹۸/۳

خط: نستعلیق، کا:علی بن احمد، تا: ۱۲۵۶ق؛ ۳۱گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۱۴۷]

۱۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۵۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن ملا عبدالعظیم بیدگلی، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶گ(۱۶۹پ-۱۸۴پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۴۴-۲۲۴]

۱۲۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۷۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۵۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲-۵۸۷]

۱۲۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۱۹/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴سطر، اندازه: ۵/۵×۱۱/۵سم [ف: ۳-۳۰۱]

۱۲۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۸-ر/۶۰۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۴۶گ، ۱۳سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲-۱۹۱]

۱۲۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۲۶۰ق؛ ۵۶گ (۶۵ر-۱۲۰ر)، ۱۰سطر [ف:-۲۵۷]

۱۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۷۲/۲-۶/۱۶۲

آغاز: ضلالاً بعیداً وهذه هی الحکمة المنون بها علی اهلها والمصون بها علی غیر اهلها وهی بعینها العلم بالله من جهة؛ **انجام:** برابر

مقداری ازمقدمه افتاده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۳ ذیحجه ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «منه» و «نوری» و «اسفار»؛ ۲۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۸-۴۳۲۲]

۱۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ریز و خوش، کا:محمد بن محمد صادق حسینی، تا: ۱۲۶۲ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۱۱سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۹-۲۵۴]

۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۷۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۱ص (۲-۴۲)، ۱۴/۵×۲۱ سطر، اندازه: ۱۵-۱۸×۲۳سم [ف: ۵-۴۷۲]

۱۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۵۷/۲

خط: نسخ، کا:محمد حسن بن احمد نطنزی کاشانی، تا: شنبه سلخ ذیقعده۱۲۶۴ق، جا: کاشان؛ ۲۶گ (۳۴پ-۵۹پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۲]

۱۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۲۰/۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد حسین کزازی، تا: جمادی الثانی۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۵پ-۳۸پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۵-۲۰۵]

۱۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۷۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد جعفر بن محمد نصیر، تا: سه‌شنبه ۱۷ رمضان ۱۲۶۵ق؛ حسب الامر آقا میر محمد حسینی؛ دارای سرلوح زیبا، مذهب، مجدول، مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: مذهب، ۴۲گ(۱۶۵پ-۲۰۶ر)، ۱۱سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۳۶-۶۳۸]

۱۳۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۳۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مصحح، محشی باعناوین «محمداسماعیل مرحوم» و «نوری دام ظله»؛ مهر: «حسن الحسینی» (دایره)؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۱پ-۶۷)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۱]

۱۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الفصل الذی الی ظهور بصوره الحدثان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق [رایانه]

۱۳۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۱۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۶۵ق؛ مجدول، محشی از ملا اسماعیل خواجوئی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۰گ (۱-۴۰)، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳-۱۳۷۹]

۱۳۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۷۰

خط: نسخ، کا:میرزا بابا عباس حکیم دارابی، تا: صفر ۱۲۶۷ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۶۳گ، ۱۲سطر (۵/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۲-۱۵۹]

۱۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی مهاجرها ... الصلوة والتحیات و السلام.

خط: نسخ خوش، کا:لطف الله نیریزی، تا: ۱۲۶۷ق؛ با سر لوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۹۹گ، ۱۳ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۰-۳۴۷]

۱۴۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۸۵/۶

خط: نستعلیق، کا:محمد علی، تا: ۲۸ ذیحجه۱۲۶۹ق؛ محشی از محمد حسین بن محمد جعفر تنکابنی و محمد اسماعیل؛ مهر: کاشف الملک، محمد علی؛ جلد: تیماج، ۱۳ و۱۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۴۴۳]

۱۴۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳-۶۲۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۲۲۶]

۱۴۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۶۴/۱
خط: نسخ، کا:مجید بن عبدالله بن مجید حسینی تنکابنی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ ذیقعده۱۲۶۹ق، جا: قزوین مدرسه جامعه صغیره منسوب به شهید ثالث؛ جلد: تیماج، ۳۵گ (۲پ-۳۶پ)، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵-۵۷۰]

۱۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا:آقا بابا عبدالله کرد محله استرآبادی متخلص به مائل، تا: ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج، ۹۰ص، ۱۳سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۵-۳۰۴]

۱۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۳۴/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا:ابن مرحوم آقا با باعبدالله کردمحله استرآبادی متخلص به مایل، تا: ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج، ۸۱ص، ۱۸ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳-۴۹۴]

۱۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۹/۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق و شکسته، کا:محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: ربیع الثانی۱۲۷۲ق، جا: تهران؛ با یادداشت‌های توضیحی در کناره صفحات به امضاهای «الشیخ الرومی قدس سره» و «محمد جعفر اللاهجی رحمه الله» در اوایل کتاب؛ جلد: میشن، ۳۶گ (۶۵پ-۱۰۰پ)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱-۳۳۲]

۱۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:حسین علی بن امان الله آبادی، تا: چهارشنبه ۱۳ شوال۱۲۷۲ق؛ مصحح، محشی؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجرد شهر ری در اردیبهشت ۱۳۷۰؛ ۱۷گ (۴۵پ-۶۱پ)، ۱۵سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰-۵۰]

۱۴۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۶۳/۱
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۷۲ق [ف:-۱۱۴]

۱۴۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۷ حکمت
خط: نسخ، کا:ملا حسین بن ملا صفر علی واعظ، تا: ۴ جمادی الاول۱۲۷۴ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، قطع: ربعی [ف: ۲-۸۴]

۱۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۳۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:مهر علی بن ملا صفر، تا: ۱۲۷۴ق؛ مصحح؛ با عبارت: «من کتبی الموقوفة علی أولادی الذکور» با امضاء «کلبعلی شیرازی»؛ ۳۶گ(۱-۳۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۵/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۶-۲۲۰]

۱۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۸۰
خط: شکسته نستعلیق، کا:طالقانی، علی اصغر بن علی اکبر، تا: جمادی الاول۱۲۷۴ق؛ مجدول، محشی از ملا اسماعیل؛ تملک: معتضد الدوله در ۱۳۲۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۱گ، ۱۸سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۵۷۰]

۱۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۰۳/۳-۱۸/۱۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد کمره‌ای، تا: پنج‌شنبه ۲ شوال۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۳۲۱]

۱۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۰/۳-طباطبائی
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۷۵ق، جلد: تیماج، ۳۳ص (۹۰-۱۲۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۳-۳۶۸]

۱۵۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۴۰/۱
آغاز: سماواته و ارضه مع انقطاع شدید عما اکب الیه طباع المجادلة؛ **انجام:** برابر
از آغاز خطبه افتادگی دارد؛ خط: نسخ خوب، کا:عبدالوهاب، تا: ۱۲۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹گ (۱ر-۱۹پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۵۴۴]

۱۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۷۳
آغازو انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:قلیچی سبزواری، محمد اسماعیل بن حسن، تا: ۱۲۷۷ق [رایانه]

۱۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۸
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام کتاب به قرینه آغاز و انجام به دست آمد؛ خط: نسخ، کا:حسین، تا: ۱۲۷۸ق؛ با سرلوح و کتیبه، مجدول؛ جلد: تیماج، ۵۴گ، ۱۱سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۳-۱۸۱]

۱۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۱۷/۳
خط: نستعلیق، کا:ابوالحسن بن محمد حسینی شیروانی، تا: ۲۹ ربیع الاول۱۲۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۴۱پ-۶۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۲۷۴]

۱۵۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۴/۴
خط: نستعلیق، کا:محمد مسیح بن عبدالحمید موسوی اصفهانی درب امامی، تا: رمضان۱۲۷۹ق؛ جلد: میشن، ۱۹ص (۸۸-۱۰۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۹سم [ف: ۵-۸۴]

۱۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۲۶/۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو کان کثرة محضة لم یکن حمل فلو کان الوجود ...
کا:محمد هادی هزار جریبی، تا: ۱۲۸۳ق؛ مجدول؛ ۶ص (۱۲۷-۱۳۲)، ۱۳سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۶-۴۷۱]

۱۶۰. اصفهان؛ سید کشفی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی کا، تا: ربیع الثانی۱۲۸۳ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء:۱-۵۲]

۱۶۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۶۶/۳
آغاز: الفاتحه فی تحقیق معنی الموجود و احکامه و اثبات حقیقة و احواله و فیه مشاعر ...
خط: شکسته تحریری، کا:احمد بن سلطان العلماء استرآبادی، تا:

یک‌شنبه ۲۹ جمادی الاول۱۲۸۴ق، جا: قزوین؛ ۲۷ص (۹۵-۱۲۱)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [نشریه: ۳-۳۴۶]

۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲۵/۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:سید محمد طباطبایی طبیب یزدی، تا: شنبه ۲۷ جمادی الاول۱۲۸۶ق، جا: تهران؛ جلد: میشن، ۹گ (۹۳پ-۱۰۱پ)، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف: ۲۹/۱-۵۹]

۱۶۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۶۶/۳

خط: نستعلیق، کا:احمد بن مهدی بن علی بن حسن بن حسین موسوی رضوی، تا: ۱۲۸۷ق [ف:-۱۱۴]

۱۶۴. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:ب-۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ شعبان۱۲۸۷ق؛ اهدایی: آقایان محمد و حسینعلی الهی؛ جلد: چرم، ۷۲ص، ۱۵سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف:-۳۹]

۱۶۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۴۴

آغاز: العرضیات اللاحقه بل حملها علیه و اتحادها بحسب نفس مرتبه و ذاته؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد ربیع گرگانی، تا: ۱۲۹۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۴گ، ۱۱سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۳۸۳]

۱۶۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۲۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمود بن اسدالله کاشانی، تا: رمضان۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۴]

۱۶۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۰/۵ - د

خط: نستعلیق، کا:کاشانی، محمد بن محمد باقر، تا: ۲۸ شوال۱۲۹۴ق؛ ۳۷گ (۵۸ر-۹۴پ) [ف:-۴۶۴]

۱۶۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۲۳/۲

آغازو انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۸گ (۵۵پ-۱۰۲ر)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴-۱۵۰]

۱۶۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۱۱/۱

کا:محمد مهدی، تا: جمادی الثانی۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۷۷گ (۱پ-۷۷ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲-۲۷۷]

۱۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۷۴

کا: علیرضا شیرازی، تا: ۱۲۹۵ق، به امر عبدالعلی میرزا فرزند فرهاد میرزا و نایب الایاله فارس؛ دارای کتیبه‌ای مرصع، مجدول؛ ۹۳ص، ۱۵سطر، اندازه: ×۱۳/۵سم [ف: ۵-۴۷۳]

۱۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد صدرالدین، تا: ۱۲۹۷ق؛ واقف: نائینی؛ ۲۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴-۲۴۲]

۱۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۱۷/۱

کا: سمنانی، محمد بن علی اصغر، تا: قرن ۱۴؛ ۵۲گ (۱-۵۲)، ۲۱سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۴۶۸]

۱۷۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:صادق بن الحاج ملا رضا کمربنی، تا: ۶ جمادی الاول۱۳۰۱ق، جا: مدرسه میر عبدالکریم؛ ۲۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [مؤید: ۱-۲۶۷]

۱۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۷۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵-۱۳۰۲ق؛ با دو قلم و در دو تاریخ نوشته شده نیمه اول در ۱۳۰۲ به دست محمد رضا حسینی آقا میرزا آقا بابای شیرازی و نیمه دوم در ۱۲۸۵ به دست محمد علی پسر خلیل الله شهیر به میرزا بزرگ؛ کاتب نسخه که خود اهل فضل بوده خود حاشیه‌هایی بر کنار صفحه‌ها نوشته، محشی از ملا اسماعیل و از حاشیه اردکانی؛ جلد: تیماج، ۱۰۶ص (۱-۱۰۶)، ۱۱-۴۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۵-۴۷۱]

۱۷۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۳۵/۲

خط: نستعلیق، کا:محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۳۰۴ق؛ ۴۵گ (۷۲پ-۱۱۶پ) [ف: ۵-۵۷۰]

۱۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۰۸-۵۳/۱۱۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:غلامعلی شیرازی خشتی، تا: ۲۸ جمادی الاول۱۳۰۸ق؛ در صفحه اول نسخه و برگ آخر نسخه صفحه اول از دو رساله از غلامعلی خشتی شیرازی به خط خود وی تحریر شده با این خصوصیات:رساله اول: تفسیر فاتحه الکتاب به عربی، آغاز: «بسمله ان ارفع بیان یفتتح به کنوز العبادات و ابدع عنوان یبتدا به رموز الاشارات»، رساله دوم: نهایه البیان و غایه التبیان، به عربی در حرکت جوهری، آغاز: «الحمد لله الذی نزلت منه المبدعات بلا مقارنة المواد و تصعدت الیه الکائنات بمعاونة الاستعداد»؛ ۵۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۸-۴۳۲۱]

۱۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۷۵/۶

خط: نسخ، کا:درجزینی، محمد، تا: چهارشنبه دهه سوم ربیع الثانی۱۳۰۹ق، برای بدیع الملک؛ جلد: تیماج، ۴۷گ (۱۲۴-۱۷۰)، ۲۲سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶-۲۳۲]

۱۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۴۸۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** الشریفه یوم العاشر من شهر ربیع المولود ۱۳۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الاول ۱۳۱۰ق [الفبائی:-۵۲۰]

۱۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۰-۱/۱۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالکریم اصطهباناتی شیرازی(بخشی از نسخه)، تا:۱۳۱۵ق؛ مصحح، محشی به امضاء «نوری»؛ جلد: تیماج، ۲۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۸-۴۳۲۰]

۱۸۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۰۲/۱

خط: نستعلیق، کا:سید هاشم بن سید احمد، تا: ۱۳۲۰ق، جا: تهران

مدرسه دار الشفا؛ اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۳-۲۴]

۱۸۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۳۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۶گ (۱-۲۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳-۱۳۸]

۱۸۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۸۲/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «سمع، اسفار، نوری دام ظله العالی، شهرزوری»؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۳۶ر-۵۷ر)، ۱۸و ۱۹سطر(۶/۵-۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف:-۳۱۱]

۱۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۶/۲ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۴۸ص (۷۲-۱۱۹)، ۱۷-۱۸-۲۱سطر [ف: ۲۴/۳-۵۶]

۱۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۷۳/۲

آغاز: مشاعر: المشعر الخامس فی کیفیة اتصاف المهیه بالوجود ... ؛ **انجام:** فی صدور الذین اوتوالعلم و ما یعقلها الا العالمون

بخشی است ناقص از مشعر پنجم منهج ... تا قسمتی از مشعر ششم منهج ... ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۹ص (۱۹۰-۲۳۸)، ۱۵و ۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۵-۴۷۳]

۱۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۸۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** واتصل باءوه اخر دائرة الوجود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۷۶ص (۴۷-۱۲۲)، ۱۳ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۰-۲۶۴]

۱۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۹۵/۱-۶/۱۸۵

آغاز: فی تحقیق مفهوم الوجود واحکامه واثبات حقیقته واحواله وفیه مشاعر فی بیان أنه غنی عن التعریف انیة الوجود اجلی الاشیاء حضوراً وکشفاً؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی به امضاء میرزا «احمد» و «نوری دام ظله»؛ ۴۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۸-۴۳۲۲]

۱۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۴/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۱۳پ-۳۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۱۶۸]

۱۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** احداث الحرارة المهیجة السماویة

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: رقعی [رایانه]

۱۸۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۱۹/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۲سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۸۴]

۱۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۷۴/۳

خط: نستعلیق، کا:فتح الله بن عبدالوهاب طبیب، بی‌تا، جا: شیراز؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶-۲۷۳]

۱۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۶۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۶گ (۱۰۹پ-۱۴۴پ)، ۱۵سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۲۳۶۲]

۱۹۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۹۷/۴-۳۸/۲۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** انما لزم من خصوصیة بعض الافراد لامن نفس المفهوم فلذلک کون الموجود مشتملاً علی امر زاید

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۳۲۱]

۱۹۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۸۰/۱

آغاز: الفاتحة فی تحقیق مفهوم الوجود و أحکامه و اثبات حقیقته و أحواله و فیه مشاعر؛ **انجام:** برابر

کا:ابوالفضل بن نوروز علی دامغانی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف مخ:-۲۰۸]

۱۹۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۳۵/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳-۱۲۴]

۱۹۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۰۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الرسالة الشریفه بعون الملک الوهاب

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵-۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [فهرست عراقی: ۱-۴۲۷]

۱۹۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱-ع/۳۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو الذی لایکون الوسط فی البرهان غیره فیکون الطریق من البغیه الی البغیه لانه البرهان

خط: نستعلیق شکسته خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۱۰گ، ۱۴سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱-۲۹۹]

۱۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۳۲۵۶

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۲۰]

۱۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۲۸

آغاز: دلیلهم من شیعتهم المتقین اما بعد؛ **انجام:** و لاحدلها و لامعرف لها برهان علیه و لیس الاختلاف

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [الفبائی:-۶۷۲]

۱۹۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۲۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از محمد بن درویشعلی؛ جلد:چرم، ۱۰۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [مؤید: ۲-۲۷۰]

۲۰۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۴۵گ، ۱۴سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲-۳۸۲]

۲۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۲۱

آغاز: بسمله، کتاب جامع لعده من الکتب و لرسائل؛ **انجام:** و من انکریاء منها فقد رکب سططا و کان امره فرطا (کذا)

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۲۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو موجود لامحة و ان کان یجوز ذلک ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۲۰۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۹/۲

آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه مجلس شورای اسلامی – تهران ۱۷۲۱؛ خط: نسخ، کا:محمد باقر بن آقا اسماعیل ابهری جی، بی‌تا؛ مصحح؛ ۷۹ص (۵۵–۱۳۳) [عکسی ف: ۶–۴۳۳]

۲۰۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۰۲/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از حاج محمد نائینی و به‌خط وی؛ ۴۱گ (۱پ–۴۱پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۸–۲۵۵]

۲۰۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با کادر نقره‌گون؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:–۱۶۱۷]

۲۰۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۸۵/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۳–۷۵]

۲۰۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۶۷/۱
خط: نسخ، کا:مراد علی بن مرحوم ملا حسینعلی خراسانی، بی‌تا، جا: نهاوند؛ محشی با نشانه «اسفار، منه علیه الرحمة، شرح، نوری»؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱پ–۲۲پ)، ۲۰سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف:–۳۰۵]

۲۰۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۰۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۰۹ص، ۱۴سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲–۳۸۳]

۲۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۵۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۲گ (۱۲۱پ–۱۵۲ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸–۶۰۰]

۲۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۰/۲
خط: نسخ، کا:محمد باقر بن اسماعیل، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۶۷ص (۶۶–۱۴۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۹–۲۷۳]

۲۱۱. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵–۶۰۶]

۲۱۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۹۰/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۳۷گ (۷۵پ–۱۱۱پ)، ۱۵سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف:–۳۹۵]

۲۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۴/۵–طباطبائی
بی‌کا، بی‌تا، ؛ محشی از اسفار و شرح اصول کافی از صدرا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴گ (۴۲پ–۶۵پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۳–۷۸۷]

۲۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۳
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا،بی‌تا؛محشی از ملا علی نوری و شیخ عبدالرزاق [ف: ۴–۲۰۳]

۲۱۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۵۸/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام؛ ۱۷گ (۷۹–۹۵)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف:۳–۱۷۴]

۲۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۱۶
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۸۲ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۴۶
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۸/۲×۱۵/۳سم [رایانه]

۲۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۹۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۲۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۵۲/۵
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶ص(۱۹۶–۲۱۱)، ۲۵سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵–۱۷۳۷]

۲۲۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۲۲/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۴۵–۸۲)، ۱۷سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۴–۱۲۸۹]

۲۲۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۹۶/۲
از میانه مشعر سوم منهج یکم است تا میانه مشعر سوم منهج سوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۵۶ر–۶۰ر) [ف: ۵–۵۷۰]

۲۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۲۴/۲
بی‌کا، بی‌تا، جلد: میشن، ۱۵سطر [ف: ۹–۵۸]

● المشاعر الانسانیة = شرح المشاعر / کلام و اعتقادات / عربی
al-mašā'ir-ul insānīyya = š.-ul mašā'ir

همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۳۹ – ۱۳۱۹ قمری
hamadānī šayxī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja'far(1824 - 1902)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۲۶ جمادی الاول ۱۲۸۲ق
رساله‌ای است درشرح قوای ظاهری پنجگانه وقوای باطنی انسان که دارای «مقدمه» وچند «فصل» و «خاتمه» است وهر فصل مشتمل برچند «مشعر» می‌باشد: الفصل الاول فی ادنی المشاعر التنزلیة الدنیویة الانسانی، التی یشارک فیها سایر الحیوان.
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل فی کل مقام ... مشعرا یدرک به ما جعله فیه من تجلیات نوره ... وبعد یقول العبد الخاسر ابن محمد جعفر محمد الباقر
انجام: فاسکت فالسکوت اولی فهذا ما اردت ایراده لک فی غایة الایجاز لانک مستغن عن الاطناب و الحمدلله اولا و آخرا و الصلوة علی نبیه ظاهرا و باطنا و التسلیم لاولیائه شاهدا و غائبا و اللعنة علی اعدائهم بارز او خافیا

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۶۷/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** مصلیا مستغفرا.
خط: نسخ، کا:کلهر، محمد بن نظر علی خان، تا: سه‌شنبه ۲۶

جمادی الاول۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۹۶گ (۵پ-۱۰۰پ)، ۹سطر (۶×۹)، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۱۶-۲۷۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۹/۱-۳۰/۱۸۹

آغاز و انجام: برابر

ازاول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۸۲ق(احتمالاً)؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۵۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۲۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کا:فضل الله بن محمد ابراهیم، تا: جمادی الثانی۱۲۸۷ق؛ واقف: نائینی؛ ۵۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴-۲۴۳]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۴۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۲ ذیقعده۱۲۸۸ق؛ ۴۱گ(۶۲پ-۱۰۲ر) [ف: ۳-۲۰۶]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۶۴/۲-۲۷/۲۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا:محمد علی بن محمد حسن نوری همدانی، تا:۱۲۹۱ق؛ از روی نسخه اصل؛ جلد: تیماج، ۵۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۳۲۲]

۶. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الی شکله اکثر یصیر اکبر و اکثر فعلیة و عملا. و صلی الله

خط: نستعلیق، کا:فضل الله بن محمد ابراهیم تاجر همدانی، تا: سه‌شنبه ۲۸ جمادی الاول۱۲۹۱ق؛ تملک: حاج میرمحمد رضا بن حاج سید ابراهیم حسینی کاشانی که گویا او هم شیخی بوده؛ قطع: خشتی [چند نسخه-ف:-۱۹۴]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسینعلی حسینی نائینی، تا: ۲۳ صفر۱۳۰۳ق؛ واقف: نائینی؛ ۶۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴-۲۴۳]

● مشاعرنامه (منظومه در) / شعر / فارسی

mašā‘er-nāme (manzūme dar)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۲۰ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● المشاعرة = مفتاح المناظرة فی فن المشاعرة / ادبیات / فارسی و عربی

al-mošā‘ere = meftāh-ol monāzere fī fann-el mošā‘ere

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۲۰

آغاز: بسمله، مفتاح ابواب فیوضات جهانی ستایش خداوند؛ **انجام:** بادا همه کارها بکام دل تو قد تم بعون الملک الوهاب

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: علامه فیض کاشانی، ابومحمد، مرداد ۱۳۷۵؛ ۷۵گ، ۱۲سطر [رایانه]

● مشاعره (کتابی در باب ...) / شعر / فارسی

mošā‘ere (k.-ī dar bāb-e ...)

احمد بن جمال الدین

ahmad ebn-e jamāl-od-dīn

در آن شعرهایی برای مشاعره گرد آورده و نام خود را در دیباچه آورده است.

[نسخه‌های منزوی ۷/۲۱۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۳۷/۴۰

آغاز: بسمله. حمد و سپاس مالک الملکی را که سیدالمرسلین را خاتم النبین گردانید ... اما بعد چنین گوید محرر این رساله؛ **انجام:** یاد ما هرگز نکری ای پری ×× یاری تو هست با ما سرسری

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، اندازه: ۱۵/۹×۲۹/۵سم [ف: ۷-۲۱۴]

● مشاعره معری و شریف ابا ابراهیم محمد بن ابی علی احمد بن محمد بن حسین بن اسحق بن الصادق / شعر / عربی

mošā‘ere-ye ma‘arrī va šarīf abā ebrāhīm mohammad ebn-e abī ‘alī ahmad ebn-e mohammad ebn-e hoseyn ebn-e eshāq ebn-e sādeq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۲/۲۴

آغاز: المعری یمدح الشریف ابا ابرهیم محمد بن ابی علی احمد بن محمد بن الحسین بن اسحق بن الصادق علیه السلم من قصیدة لیت التحمل عن ذراک حلول

خط: نسخ تحریری، کا:محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: شنبه ۱۸ شوال۸۵۲ق؛ جلد: میشن، ۴ص (۶۸-۷۱)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱-۳۸۵]

● مشاعل النفوس / تاریخ معصومین - فارسی

mašā‘el-on nofūs

میثمی واعظ، محمد سمیع بن محمد جعفر، ق۱۴ قمری

meysamī-ye vā‘ez,mohammad samī‘ ben mohammad ja‘far(- 20c)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار و مستوفی الممالک

در احوال ائمه طاهرین علیهم السلام و ذکر مناقب و فضایل و مصایب آنان، به نثر و نظم.
آغاز: الحمدلله الذی نور عیوننا بالبکاء علی مصیبة من بکی علیه المخلوقات و أطیب قلوبنا بمحبة سادات الجنان.
انجام: و بنظر عفو و عطا از سهو و نسیان و خطا گذشته ثواب و اجر مذاکرات آنرا بر ارواح ائمه هدی ...
[فهرستواره منزوی ۱۷۷۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۳۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۸۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ (۸۹پ–۲۸۹پ)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۷–۲۹۴]

● **مشاعل النفوس** / تاریخ معصومین / فارسی
mašā‘el-on nofūs
مجالسی است تنظیم شده برای اهل منبر و واعظان، و در بیشتر این مجالس به داستان حضرت یعقوب و یوسف علیهما السلام شروع شده و به داستان شهادت حضرت سید الشهداء و واقعه کربلا ختم می‌گردد و اشعاری مناسب مصایب نیز در آنها آمده است. در این کتاب عنوان دوازده «مشعله» و چند «مجلس» آمده و لذا بدین نام آنرا نامیدیم و شاید بخشی از کتاب شیخ محمد سمیع میثمی عراقی باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۸۶
آغاز: بدانکه جناب یعقوب پسر اسحاق بن ابراهیم است، ابراهیم عجمی اب رحیم است یعنی پدر مهربان
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، عبارت‌های عربی نسخ؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۶–۳۲۳]

● **مشاعیل الانوار المقتبسة** /- عربی
mašā‘īl-ul anwār-il muqtabisa
قاینی، محمد بن حسنعلی
qāyenī, mohammad ebn-e hoseyn-‘alī

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۰۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ قطع: وزیری کوچک
[میراث شهاب: س۸ش۴–۶۶]

● **المشاکلة** / کیمیا / عربی
al-mušākala
جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری
jāber ebn-e hayyān(739 - 814)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۱۴
آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد خاتم النبیین و امام المرسلین و علی آله الصالحین و العاقبة للمتقین و سلم. وبعد قد سبق لنا قبل کتابنا هذا ثلاثة عشر کتاباً فی الحیوان صنعة و لن یصعها لتقوم ییعض و انما فرقنا ذلک الکثرة الشرح لتفهم ما بیناه فی کتابنا ... و الذی اذکره فی کتابی هذا العلامات التی یکون فی التدبیر فی الاوقات المختلفة الصحیخة من السقیمة؛ **انجام:** فیعود الی الاول فافهمه ان شاءالله فهذه جملة العلامات المذکورة فی هذا الباب المحتاج الی نعرفتها ان شاء الله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴گ (۴۷پ–۵۰ر)، ۱۹سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲–۶۱۳]

← مشاهد ← احترام مشاهد
← المشاهد ← عرفانی (رساله)

● **مشاهد** / شعر / فارسی
mašāhed
داعی شیرازی، نظام الدین محمود، ۸۱۰ – ۸۷۰ قمری
dā‘ī-ye šīrāzī, nezām-od-dīn mahmūd (1408 - 1466)
تاریخ تألیف: ۸۳۶ق
مثنوی و غزل عرفانی است نزدیک به ۶۲۰ بیت و یکی از شش مثنوی او در آن است. این مثنوی شامل این «مشاهد» است: مشهد ۱.الطلب؛ ۲.تجرید؛ ۳.ذوق؛ ۴.کشف؛ ۵. معرفت؛ ۶. حقیقت؛ ۷. توحید.
آغاز: اللهم لک الحمد و علیک التوکل بلبل اگر ناله برآرد رواست ×× خاصه که از طرف گلستان جدا است / عاشق بی وایه ندارد نظر ×× بلبل بی ناله ندارد
[الذریعة ۱۴۳/۱۲ و ۲۹۵/۱۹ و ۳۸/۲۱؛ نسخه‌های منزوی ۳۲۰۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۱۳۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** صورت تاریخ زمان سخن ×× هر که بخواهد که بداند ز من / هشتصد سی و شش هجری شده ×× وین نمط خامس تمام آمده
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ کاغذ: ترمه سپاهانی، ۲۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۹/۶×۱۵/۸سم [ف: ۴–۷۴۹]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۵۷/۳
بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۵–۴۷۶]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۹۵/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱ص (۲–۳۲) [ف: ۳–۳۴۰]

● **مشاهد** / کلام و اعتقادات / عربی

mašāhed

صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰ قمری

sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1572 - 1641)

اینکتاب بعد از بیان مقدمه محتوی سه «طرف» می‌باشد: ۱. فی معرفة الحق؛ ۲. فی افعاله سبحانه و کیفیة صدورها عنه رجوعها الیه؛ ۳. فی علم المعاد و حشر النفوس و الاجساد. هر طرفی مشتمل است بر «مشاهد» متعدده.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۰۲

آغاز: بعد از فهرست دارالحیوان المنسرحة فی طبقات الجنان قاعدة فی الاشارة الی ان هذا المنهج اعنی منهج التوحید؛ **انجام:** قال العارف المحقق فی الفتوحات المکیة فی الباب السابع

خط: نسخ روشن، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۴۸۰ص، ۱۷-۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [فهرست عراقی: ۱-۴۲۸]

● **مشاهد الاسرار القدسیة و مطالع الانوار الالهیة** /

عرفان و تصوف / عربی

mašāhid-ul asrār-il qudsīya wa maṭāli‘-ul anwār-il ilāhīyya

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ‘arabī, mohammad ebn-e ‘alī (1166 - 1241)

تاریخ تألیف: ۵۹۰ق

دارای مقدمه‌ای مبسوط و ۱۴ «مشهد»؛ محیی الدین در این رساله درباره الهام متصوفه و مقامات برخی از مشایخ صوفیه سخن می‌گوید.این رساله را شیخ در سال ۵۷۰ق (۵۹۰ق) به اصحاب شیخ عارف ابی محمد عبدالعزیز ابی بکر قرشی مهدوی نگاشته است به هنگامی‌که این شیخ ابی محمد می‌خواسته از تونس برگردد.

آغاز: بسمله قال سیدنا و مولانا ... الحمدلله رب العالمین حمدانیة لاحمد هویه حمداً ...

انجام: فانظر حذرهم من الزلل مخافة الفوت فان اردت انوارهم و اسرار هم فاسلک آثارهم تمت.

چاپ: پاریس، محقق: ستیفان روسبولی، ۱۹۹۹م.

[مجله مجمع العلی العربی سال ۵۲۸:۲۹؛ فهرست دارالکتب ۳۵۹:۱ جامع از هر ۶۳۱:۳]

۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۶/۱۵

خط: نستعلیق، کا:عطاء الله بن محمد بن نظام حسینی بخاری، تا: ۸۴۳ق؛ ۱۳گ (۱۳۱پ-۱۴۳ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۹۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۵

آغاز: اذا وقفت و فقک الله؛ **انجام:** برابر

فقط چند فصلی؛ خط: نسخ، کا:ملا سراج الدین محمد تبریزی، تا: ۲۷ ربیع الثانی۹۵۹ق؛ مقابله شده در۱۰۲۴ در مکه؛ واقف: فاضل خان؛ ۴گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴-۲۴۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۱/۶

آغاز: بسمله قال سیدنا و مولانا ... کتبت هذه الرسالة الی اصحاب الشیخ الفاضل؛ **انجام:** برابر

دارای مقدمه‌ای مبسوط و چهارده مشهد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۹ص (۱۱۳-۱۴۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۲-۱۹۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۸۲-ف

در چهار مشهد پس از دیباچه که چند فصل و تکمله و تمهید دارد؛ کا:محمد بن علی بن معروف بن محمد بن محمد، تا: ۲۸ ربیع الثانی۱۱۹۴ق [فیلمها ف: ۱-۳۸۱]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۵۶/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱۹گ (۳۹پ-۵۷)، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۸سم [ف: ۲-۵۳۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۰/۱۱

آغاز: بسمله قال الشیخ الامام ... ابو عبدالله محمد بن علی بن العربی ... کتب هذه الرسالة الی اصحاب الشیخ ... ابی محمد عبدالعزیز بن ابی بکر القرشی المهدوی منذ رجوعی من عنده من تونس ... سنة تسعین و خمس مایه کتبت بها الیهم عامه و الی ابن العم الشیخ الصالح ابی الحسن علی بن عبدالله بن محمد العربی خاصه لیطرزبها میعاد تدریسه ... الحمدلله رب العالمین ... اما بعد اصلح الله؛ **انجام:** برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «ش-س» که ظاهراً از همین شرح سیده عجم است و نیز از ابن سودکین = اسماعیل بن سودکین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۷ص (۱۵۴-۲۲۰)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۹۵۸]

● **مشاهدة انوار التنزیل فی مجاهدة اسرار التأویل** /

تفسیر / عربی

mušāhidat-u anwār-it tanzīl fī mujāhidat-i asrār-it ta’wīl

اخی چلبی، یوسف بن جنید، - ۹۰۵ قمری

axī čalabī, yūsof ebn-e jonayd (- 1500)

وابسته به: انوار التنزیل و اسرار التأویل = تفسیر بیضاوی؛ بیضاوی، عبدالله بن عمر (-۶۸۵)

حاشیه‌ای است بر تفسیر بیضاوی با عناوین «قوله، اقول» و مؤلف تنها به تفسیر سوره هود و یوسف پرداخته چرا که اکثر حواشی این تفسیر فاقد حواشی بر این دو سوره می‌باشند. مؤلف در دیباچه از سلطان بایزید خان پسر سلطان محمد خان عثمانی یاد

نموده است.
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی انزل الذکر الحکیم ... و بعد فان من المقومات المسلمة عند العقلاء و الکلمات المصدقه لدی الفضلاء ان فضیله الانسان ... وها انا اشرع فی المقصود ... سوره هود ... قوله الرا کتاب مبتداء و خبر او کتاب خبر مبتداء محذوف ...
انجام: عند الجمیع فلو کان فی التشنیع علی بصیر لم یذکر. لکنه قال ما قال فماذا بعد الحق الا الضلال و قل جاء الحق و زهق الباطل.هذا آخر ما تیسرلنا من تحشیه ما فی تفسیر هاتین السورتین الحمدلله علی التمام.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۸۲/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابراهیم قصبی، تا: با تاریخ ۸۵۷ق؛ کاغذ: ترکی، ۴۷ص (۶۵۳–۶۹۹)، اندازه: ۱۴×۴۱/۵سم [ف: ۱۰–۲۶۲]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۵/۱۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵–۳۸۵]

● **مشاهد متبرکه در مدینه منوره** / جغرافیا / فارسی
mašāhed-e motabarreke dar madīne-ye monavvare
حسینی مرندی، اسماعیل بن نجف، – ۱۳۱۸ قمری
hoseynī marandī, esmā'īl ebn-e najaf (- 1901)
تاریخ تألیف: ۱۲۵۵ق
وصف دقیق مسجد و قبر حضرت پیامبر اکرم (ص) و بعضی از مساجد و مشاهد دیگر مدینه منوره را با اختصار برشمرده است.
آغاز: بسمله، الحمد لله ... بدانکه از برای مدینه طیبه، چهار دروازه دارد؛ یکی باب شام است و یکی باب قبله است و یکی باب مصرو یکی باب جمعه
انجام: القصه مساجد بقعه در این راه بسیار است. خدا به جمیع مسلمانان [زیارت آنها را] نصیب گرداند.
چاپ: به کوشش رسول جعفریان، میقات حج، ش۵ (پاییز ۱۳۷۲): ۱۱۶–۱۲۲.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۳۳/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ (۲۷پ–۳۰پ)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۱–۱۲۶]

● **مشاهد مشرفه** / متفرقه / فارسی
mašāhed-e mošarrafe
شیروانی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ – ۱۰۹۸ قمری
šīrvānī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1687)
رساله در تحقیق آنکه در مشاهد مشرفه فضیلت مشهدیه و مسجدیه هر دو جمع است.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۱۸/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، اندازه: ۷×۱۱سم [فهرست عراقی: ۱–۳۳۱]

● **المشاهد المشرفة و الوهابیون** / کلام و اعتقادات / عربی
al-mašāhid-ul mušarrafa wa-l wahhābīyūn
حائری سنقری، محمد علی بن حسن علی، – ۱۳۷۸ قمری
hā'erī sonqorī, mohammad 'alī ebn-e hasan 'alī(- 1959)
وابسته به: کشف الشبه؛ ابن عبدالوهاب، محمد بن عبدالوهاب (۱۱۱۵–۱۲۰۶ق)
رد بر «کشف الشبهات» محمد بن عبدالوهاب است که به سال ۱۳۴۵ق در نجف اشرف به چاپ رسیده است. مؤلف رساله‌ای فارسی نیز دراین موضوع دارد.
آغاز: بسمله وهو ثقتی الحمدلله الذی توحیده فی تنزیهه وغایة معرفته فی ... تفرد بالکبریاء والاحدیة ... وبعد فانی بعد ما اسلفت شطراً من الکلام فی الجواب عما کان قد نسجته
چاپ: عراق، نجف، ۱۳۴۵ قمری
[الذریعة ۳۸/۲۱؛ معجم المطبوعات النجفیة ص ۳۲۰]

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۷۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** فرد علیه بقوله (ص) کذبت إلی قوله الجفاء والقسوة فی الفدادین اصحاب اوهام ابن تیمیه الوبر ربیعة ومضر من حیث یطلع قرن الشمس الی قوله لعن الله الاربعة
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ محشی از مؤلف، این رساله به ضمیمه چندرساله چاپی صحافی شده:۱. الغرر الحسینیة و الدرر الدینیة از محمد مهدی موسوی قزوینی، ۲. اقالة العاثر فی اقامة الشعائر از سید علی نقی النقوی لکهنوی، ۳. سیماء الصلحا از شیخ عبدالحسین صادق، ۴. رسالة فی جواز التشابیه وضرب القمات والطبول فی عزاء سید الشهداء از میرزا هادی خراسانی حائری؛ جلد: مقوائیماج، ۳۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۲–۴۹۹]
۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۸۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** الی قوله لعن الله الملوک الاربعة ×× ومجوساً وشرجاً وبضعه
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۵ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ ۳۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف مخ: ۲–۵۰۰]

● **المشاهد المشرفة و الوهابیون** / کلام و اعتقادات / فارسی
al-mašāhed-ol mošarrafa va-l vahhābīyūn
حائری سنقری، محمد علی بن حسن علی، – ۱۳۷۸ قمری
hā'erī sonqorī, mohammad 'alī ebn-e hasan 'alī(- 1959)
مؤلف چند رساله در رد وهابیت نوشته از جمله دورساله به نام

«المشاهد المشرفة و الوهابیون» یکی عربی ودیگری فارسی. نسخه حاضر رساله فارسی است که درمجله میقات حج به چاپ رسیده است وگویا رساله فارسی را بعد از عربی نگاشته است.
آغاز: بسمله قال الله تعالی فی النور فی بیوت اذن الله ان ترفع ویذکر فیها اسمه ... ثعلبی درتفسیر بطرق رجال خود و سید بحرانی درتفسیر برهان ازکشف الغمة وعلامه مجلسی ...

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۸۱/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** درباب اینکه حضرت آدم صفی وهریک از انبیا بسبب توسل باسم مقدس نجات یافتند ... خدای تعالی لعنت کند منکرین ضرورت دین وآیات قرآن مبین ... چنانچه فرمود ان الله وملائکته ...
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: گالینگور، ۲۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۲-۵۰۰]

● **مشاهدیه** / عرفان و تصوف / فارسی

mašāhedīye

تابع الحسینی، عبدالله بن مهدی، ق۱۳ قمری

tābe‘ al-hoseynī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mahdī (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۱ق

رساله‌ای‌است عرفانی آمیخته با علم حروف و اشکال.نگارنده این نامه به نظم و نثر، هندی و بیگانه از فارسی و عربی بود و به شهرهای ایران و عراق آمد، چندی در نجف بماند و ریاضت کشید و در خلسه الهام‌هایی که به او شد، نامش عبداللهگشت و به کیش شیعی گرایید. آنگاه ازنجف به خراسان رفت و به دستور امیرمؤمنان، پیشوای هشتم را زیارت نمود. در میان راه در شهرک «کارزان، بلدة الخضراء، شهر سبز سلمان فارسی» میر علینقی اوحدی پسر میر حیدر حسینی را بدید و از آنچه از وی فرا گرفت این نامه را به سال ۱۲۶۱ به فارسی سستی فراهم آورد. نام او عبدالله تابع الحسینی اوحدی فرزند میرزا مهدی نجفی و به «هندی کتاب خان صاحب الدیوان» نامبردار است. (دانش پژوه)
آغاز: استعانت جویم از رب کریم. بسم الله الرحمن الرحیم. نامه موسومرا. زان شد بدر. که بدید آمد زیر و زبر.
انجام: و علی منابعهم الی یوم الدین. یا رب العالمین. بلاتمه اکتاب بعون الملك الوهاب ... برحمتك یا ارحم الراحمین.
[فهرستواره منزوی ۸۸۳/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۸/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰۶گ (۱پ-۱۰۶ر) [ف: ۳-۴۹۳]

● **مشاهیر اسلام** / تراجم / فارسی

mašāhīr-e eslām

وهبی افندی، حمید

vahabī afandī,hamīd

مترجم:افشار، محمود خان، ق۱۴ قمری

ترجمه میرزا محمودخان افشار مدیر روزنامه فرهنگ از زبان عثمانی. جلد اول شامل شرح حال چهارده نفر از مشاهیر و بزرگان اسلام است: ۱. ار طغرل غازی، ۲. سلطان عثمان غازی، ۳.مؤلف قاموس، فیروزآبادی، ۴. سلطان اورخان غازی، ۵. سلطانمحمود غزنوی، ۶. حجاج، ۷. امام مطهر، ۸. اوزن حسن،۹. سلطان سلیمان، ۱۰. مأمون، ۱۱. جلال الدین محمد اکبر شاه هندی، ۱۲. تیمور لنگ، ۱۳. ابومسلم خراسانی، ۱۴. سلطان مراد اول.

اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۶۲

آغاز: جزو اول شرح حال ارطغرل غازی افاده مخصوصه، از برای نوع انسان کسب وقوف اطلاع بر شرح احوال اکابر و مشاهیر آرزوئیست؛ **انجام:** از برای بزرگی آندولت و خدمات مبروره و مشکوره کهاز برای عالم اسلامیت بعمل آورده است است
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۳۸۴ص، ۱۴سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف:-۹۰]

● **مشاهیر بیوتات دمشق** / تراجم / عربی

mašāhīr-e boyūtāt-e damešq

نابلسی، اسماعیل بن فضل الله، ق۱۲ قمری

nābolosī,esmā‘īl ebn-e fazl-ol-lāh (- 18c)

خاندان‌های معروف شهر دمشق را معرفی کرده است: بیت حمزه، بیت عمادی، بیت قاری، بیت نابلسی، بیت فرفور و در پایان فصلی در شاعران قدس (اورشلیم) است.
[آداب اللغه العربیه ج ۳ص۳۴۸«عبدالغنی نابلسی»]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۱۰/۳

آغاز: فصل ذکرت فیه مشاهیر البیوت التی فی افق دمشق کالثوابت؛ **انجام:** نانوشته مانده است
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۴۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۵گ (۱۹۱-۱۹۵)، سطورچلیپایی، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۷-۴۰]

● **مشایخ الاجازة = طبقات الرواة** /رجال / عربی

mašāyix-ul ijāza = ṭabaqāt-ur ruwāt

در نه طبقه از شیخ طوسی تا لوط بن یحیی بن مخنف.
[الذریعه ۱۰: ۱۲۸و ۱۴۸:۱۵و ۱۴۹؛ مصفی ۹۹و ۲۳۶]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۷/۲۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵ص (۵۷۷-

۵۸۱)، ابعاد متن: ۱۰×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۱–۳۹۵]

● **مشایخ ارباب طریقت و سلاسل آنها** / عرفان و تصوف، تراجم/ فارسی

mašāyex-e arbāb-e tarīqat va salāsel-e ānhā

ساقی خراسانی، محمد زمان بن کلبعلی خان، – ۱۲۸۶ قمری

sāqī xorāsānī, mohammad zamān ebn-e kalb-ʻalī xān (- 1870)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۰/۸

خط: نستعلیق، کا:میرزا رحیم شیرازی، تا: ۱۲۸۶ق؛ ۱۶۱ص (۲۳۷–۳۹۷) [ف: ۳–۲۳۷]

← مشایخ سلسله ⪢ نسبت خرقه
← مشایخ الشیعة ⪢ معرفة مشایخ الشیعة
← مشایخ صوفیه ⪢ مشجره مشایخ صوفیه

● **مشایخ صوفیه** / تراجم / فارسی

mašāyex-e sūfīye

مجموعه‌ای است که حدود ۱۹۰ نفر از مشایخ صوفیه در آن نام برده شده و اکثراً سال وفات و محل دفن و اینکه از چه کسی خرقه گرفته‌اند و ذکر کرامات و یا توضیحات دیگری آمده است.مطالب را نویسنده از کتب مختلف جمع‌آوری نموده که نزدیکترین آنها به عصر حاضر کتاب «بستان السیاحه» تألیف «حاج زین العابدین شیروانی» است.زمان تألیف بعد از فوت «فتحعلی شاه» و «شیروانی» می‌باشد.مؤلف شیعه بوده و مطالب بدون هیچ نظم و ترتیبی بدنبال هم آمده است.

شیراز؛ مدرسه امام عصر (عج)؛ شماره نسخه:ض۳۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۸گ (۱–۳۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱–۱۳۳]

● **مشایخ الطوسی** / رجال / عربی

mašāyix-uṭ ṭūsī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۴۳/۵

علی ما یعلم من کتاب الفهرست؛ خط: نسخ، کا:میر سید حسن طوسی، تا: ۱۱۲۵ق؛ ۲گ (۸۶ر– ۸۷پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۸سم [مختصر ف: –۷۵۷]

● **مشایخ قم** / رجال / فارسی

mašāyex-e qom

منعل قمی، علی بن علی، ق۱۰ قمری

mon‘al-e qomī,‘alī ebn-e ‘alī (- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۷۸ق؛ محل تألیف: قم

در شرح حال عده‌ای از علماء و بزرگان قم. اسامی این دانشمندان را از کتب رجالی شیعه مانند «رجال شیخ طوسی و فهرست او، رجال کشی، رجال نجاشی، فهرست منتخب الدین، خلاصة الاقوال علامه، رجال ابی داود» استخراج نموده و با اضافاتی کوتاه در احوال آنان به ترتیب حروف تهجی مرتب نموده است.

آغاز: بسمله حمد بی حد و ثنای بی عد علیمی را که بنی نوع انسان را به سبب افراد متحلی به حلیه علم از سایر مخلوقات ممتاز گردانید ... و بعد فقیر حقیر قلیل التحصیل کثیر التقصیر نور الدین علی قمی مشهود ضمیر منیر ... ارباب فطنت و ذکاء ... می‌گرداند که چون ناخدای با بصیرت ... نشو و نما نفرموده اند الا در ریاض تربت شریفه مدینة المومنین قم.

انجام: و چون غرض از وضع این رساله ایراد اسامی شریفه حضرات مشایخ قم است بدین قدر اختصار نموده ... در خاطر چنان است که رساله‌ای مشتمل بر خصوصیات احوال هر یک ... نوشته شود و ما اتکالی الا علی الله ... و توفیق اتمام این تذکره در اوائل شهر رمضان سنه ثمان و سبعین و تسعمائه در مدینة المومنین قم روی نمود. تم.

[ماخذ تحقیق درباره قم ۴۵/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۴/۲–طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملک: ضیاء الدین محمد بن محمد علی در ۱۱۷۷؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۷پ–۴۳پ)، ۱۹سطر ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۲–۲۳۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۰عکسی و ۱۵۳۷/۲عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱–۲۴۴ و ۴–۴۵۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۲۵/۲–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲–۲۸۳]

● **مشایخ نفحات الانس** / تراجم / فارسی

mašāyex-e nafahāt-ol ons

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ – ۸۹۸ قمری

jāmī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

وابسته به: نفحات الانس من حضرات القدس؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد (۸۱۷–۸۹۸ق)

فهرست عرفا و صوفیانی که شرح حال آنها در کتاب «نفحات الانس من حضرات القدس» نورالدین عبدالرحمن جامی ذکر شده در رساله حاضر نگاشته شده است.به گفته کشف الظنون (۲: ۱۹۶۷) مشایخ رجال نفحات الانس ۶۱۹ و مشایخ زنان آن

۳۴ نفر است. در رساله حاضر از مشایخ رجال، نزدیک به ۵۹۰ و از مشایخ زنان، نام ۳۲ نفر ذکر شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۲۱/۲

آغاز: ابو هاشم الصوفی قدس الله سره، ذوالنون مصری قدس الله سره، اسرافیل از قدیمانست، ابو الاسود راعی قدس سره؛ **انجام:** حاربه حبشیه، امرأة اصفهانیة، امرأة فارسیة. السلام و الاکرام

بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ جلد:مذهب، ۱۱گ (۵۶پ-۶۶پ)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۳-۳۱۵]

● **مشتاق الطالبین** / عرفان و تصوف / فارسی

moštāq-ot tālebīn

صوفی بخاری، محمد صابر بن محمد یعقوب، ق۱۳ قمری

sūfī boxārī, mohammad sāber ebn-e mohammad ya‘qūb (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۰ق

در سیر و سلوک و مشاهدت سالک که هفت است (همان هفت مقام سالک که در شلاق الجاهلین خود گزارش کرده است) سپس فائده‌ای در بیان فراق، با سربندهای «بشنو ای عزیزم».

[کتابخانه گنج بخش منزوی ۷۹۹/۲؛ مشترک پاکستان ۱۹۲۴/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۱۵/۵

آغاز: بنام آن ناظری که بی بصیرتان گمگشتگان وادی عرفان را راهنما به کوی جانان است

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۳۷۹؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح رنگین؛ ۲۴ص (۱۵۸-۱۸۱) [عکسی ف: ۶-۲۷۲]

● **مشتاق نامه** / شعر / فارسی

moštāq-nāme

مثنوی صدر الممالک است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۲۱/۲

آغاز: شاه فیاض ای امیر حق شناس ×× ای جهان معرفت ای فخر ناس؛ **انجام:** چون سرود غیب دادم این پیام ×× لب به بستم قصه کوته و السلام

خط: شکسته نستعلیق، کا:تویسرکانی، محمد جعفر بن محمد باقر، تا: یک‌شنبه ۲۹ محرم۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۵۴پ-۵۷ر)، ۸سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۰۱۴]

● **مشتاقیه** / شعر / فارسی

moštāqīye

بیگدلی، رشید خان، ق۱۳ قمری

bīgdelī, rašīd xān (- 19c)

رشیدخان بیگدلی در غزلیات خود به صورت‌های اخگر، رشیدالدین و بیدل (؟) تخلص کرده است. اشعارش از نظر گاه شناخت تاریخ دوران ناصرالدین شاه حائز اهمیت می‌نماید.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۷۳/۱

آغاز: اندرین غمخانه نشکفت ار بسی شادیم ما ×× زانکه در راه فنا شاگرد استادیم ما؛ **انجام:** تا چرخ بپاید، بپاید خسرو ×× تا ماه بتابد، می‌بتابد رخ شاه

خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۹-۳۱۲]

● **المشتبه من الاسماء و الانساب = مشتبه النسبة** / رجال / عربی

al-muštabah min-al asmā’ wa-l ansāb = muštabah-un nisba

ذهبی، محمد بن احمد، ۶۷۳ - ۷۴۸ قمری

zahabī, mohammad ebn-e ahmad (1275 - 1348)

در بیان و ضبط أسماء و أنساب و کنی و القابی که از نظر وضعی متفق اند و از ناحیه نطق مختلف، به ترتیب حروف معجم.از گفته‌های ازدی و ابن ماکولا و ابن نقطه و ابی العلاء فرضی و جز اینان گرفته شده است.

آغاز: الحمدلله الذی لم یتخذ ولداً و لم یشرکه فی الملک أحد أبداً و لم یکن له ولی من الذل علی استمرار المدی.

چاپ: در دو جزء، قاهره، ۱۳۸۱ق، تحت عنوان «المشتبه فی الرجال: اسمائهم و انسابهم»

[کشف الظنون ۱۶۹۱/۲؛ فهرست خطی عربی اسکوریال ۳/۲۸۰]

شروح و حواشی:

۱- الذیل المشتبه؛ سلامی، محمد بن رافع (۷۰۴-۷۷۴)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۷/۱-ف

نسخه اصل: حراجچی اوغلی ش ۳۲۱؛ خط: نسخ، کا:ابراهیم بن محمد بن خلیل حلبی طرابلسی ابن العجمی، تا: سه‌شنبه ۶ ربیع الاول۷۷۶ق، جا: شرفیه؛ مقابله شده با اصل مؤلف و با نسخه نوشته ابوالمحاسن محمد بن لی خشنی که آن را بر مؤلف خوانده و با اصل او مقابله کرده؛۱۸۴گ (۱-۱۸۴)، ۲۰سطر [فیلمها ف: ۱-۴۵۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۹عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اسحق بن ابراهیم البغوی المحدث لولو شیخ البخارین.

نسخه اصل: اسکوریال -مادرید، ش ۱۷۸۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ شوال۷۸۸ق؛ مصحح؛ ۲۳۹گ، ۱۷سطر [عکسی ف: ۲-۳۹۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۴۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اسحق بن ابراهیم البغوی المحدث لؤلؤ شیخ للبخاری.
خط: نسخ معرب، کا:محمد بن ابراهیم بن محمد سلامی، تا: سه‌شنبه ۱۷ ذیحجه۸۳۲ق، جا: حلب؛ جلد: تیماج، ۲۶۱گ (۱پ–۲۶۱پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۶–۲۲۷]

← مشتبه النسبة ⟵ المشتبه من الاسماء و الانساب

● **مشتبه النسبة** / رجال / عربی
muštabah-un nisba

ازدی، عبدالغنی بن سعید، ۳۳۲ – ۴۰۹ قمری
azdī, ʻabd-ol-qanī ebn-e saʻīd (944 - 1019)

وی پس از فراغ از تألیف «مؤتلف اسماء المحدثین و مختلفها» متوجه می‌شود که در اسامی محدثان و رجال حدیثی که منسوب به قبیله یا شهر و یا صنعت بوده‌اند اشتباه و تغییراتی صورت گرفته و همین امر در اسماء و کنای آنها نیز رخ داده بدین جهت به تألیف این کتاب مبادرت نموده و به تصحیح آنها پرداخته و اسامی رجال حدیث را به ترتیب حروف هجا معروفی نموده است ولی ترتیب در خود حروف رعایت نشده است به عنوان مثال «باب افلح و اقلح» پیش از «باب احمد و اجمد» است.
آغاز: بسمله، رب اعز برحمتک اخبرنا ابو زکر عبدالرحیم بن احمد البخاری ... قال قال ابو محمد عبدالغنی بن سعید رضی الله عنه الحمدلله الذی بنعمته تتم الصالحات ... اما بعد فانی لما صنفت کتابی فی مؤتلف اسماء المحدثین و مختلفها
چاپ: هند، جزء۲، ۱۳۲۷ق؛ الله آباد، محقق: محمد محیی الدین الجعفری الزینبی، مطبعة انوار احمدی، ۱۳۲۶ق.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب الوایلی الواثلی. فاما الوایلی بالیاء المعجمة من تحتها باثنتین محد بن حجر من ولد وایل بن حجر و اما الواثل بالثاء المعجمة بثلاث ابواثل (کذا) روی عنه سوید بن عبید.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و قرن۱۴؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، رویه مشمع، ۱۰۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۴سم [اهدائی رهبر: ۸–۱۱۵] و [ف: ۲۷–۲۴۲]

● **المشترک (رسالة فی)** / فلسفه / عربی
al-muštarak (r.-un fī)

خجندی، احمد بن محمود، – ۷۰۰ قمری
xojandī, ahmad ebn-e mahmūd (- 1301)

منسوب به مولانا احمد خجندی [پایان نسخه]. در آن از شرح تجرید قوشچی و شرح مطالع ابهری نام می‌برد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۴/۶

آغاز: بسمله. قوله و هذا الاعتراض مما لامدفع له، و لایخفی علیک ان دفع الاعراض بطریق المناقضة کما فی مانحن فیه قد یکون بتغییر الدلیل المعترض الی دلیل آخر؛ **انجام:** و قیل وجه الاقربیة راجعلی وجه الاخصریة و فیه تأمل. و الله اعلم بالصواب تمت الرسالة و المنسوبة الی الفاضل المحقق مولانا احمد الجندی فی رابع شهر جمادی الثانی، ۹۶۲ فی البردع
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ جمادی الثانی۹۶۲ق، جا: بردع؛ ۴گ (۳۳پ–۳۶پ) [ف: ۱۶–۲۰۶]

● **المشترک = الاشتراک** / اصول فقه / عربی
al-muštarak = al-ištirāk

طباطبائی، مهدی بن علی، – ۱۲۶۰ ؟ قمری
tabātabā'ī, mehdī ebn-e ʻalī (- 1844)

رساله‌ای است در مبحث اشتراک الفاظ (از مباحث اصول فقه) دارای چند «مطلب» و مطلب آخر در استعمال لفظ در معنی مجازی و حقیقی است.مؤلف از شرح سید المحققین بر وافیه یاد می‌کند که ظاهراً مقصود او شرح سید محسن کاظمی (–۱۲۲۷) است بر وافیه تونی در اصول فقه. این رساله به احتمال در فهرست شاهچراغ شیراز از آن محمد مهدی کجوری دانسته شده و نسخه‌ای از آن در کتابخانه مرعشی است که از آن محمد مهدی بن سید علی طباطبائی پسر صاحب ریاض دانسته و نسخه‌ای در ملی و مجلس شورا ناشناس آمده و استناد فهرست‌نگار شیراز مهری است بر فراز نسخه که نام محمد مهدی را دارد و استناد فهرست‌نگار مرعشی، احتمالاً نسبت رساله‌ای است در الذریعه بدین نام به محمد مهدی طباطبائی است، وجه اشتراک هر دو نام «محمد مهدی» در هر دو انتساب است ولی قاطع نمی‌توان در باره آن قضاوت کرد.
آغاز: بسمله، مطلب قد اختلفوا فی تعریفه و المتحقق فیه، هو انه عبارة عن اللفظ الموضوع لمعنیین او اکثر، بوضعین مستقلین علی بقاء الوضعین ...
انجام: فعلی هذا، فالحق فی المسالة، هو عدم جواز الاستعمال فی المعنی الحقیقی و المجازی الاصولی، اذا کان بطریق الکنایة، فان کان مقصود المانع من المنع من الاستعمال هو الاول و مقصود المجوز هو الثانی، ارتفع الخلاف فی البین ...
[الذریعه ۳۹/۲۱]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۰۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا یحکم بالعموم بل یحکم بالاجمال فلا ریب و لا اشکال تمت المساله ...
در فهرست با عنوان «رسالة فی اصول الفقه» و ناشناس آمده. تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۴۶۵۷/۹ مرعشی ذکر شد؛ خط: نستعلیق، کا:ابوالقاسم بن رمضانعلی لاریجانی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۱۵۶–۱۶۵پ)، ۲۴ سطر (۹×۱۵/۵)،

اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۹-۱۲۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۵۷/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ مصحح، محشی؛ ۹گ (۴۴ر-۵۱ر)، ۴۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۷-۱۲۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱/۴-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۴۶۵۷/۹ مرعشی ذکر شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶گ (۱۹-۳۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۲-۹۰]

۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۳۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مستعملا فی معنی اما حقیقة او مجازاً و ان کان داخلا فی احمد هما.

تذکر: جهت نام مؤلف به ج۳ فهرست ص ۱۴۷ مراجعه شود که به احتمال از قزوینی صاحب ضوابط الاصول دانسته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۰ص، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۳۶]

● **المشترک** / اصول فقه / عربی

al-muštarak

روزدری، علی،- ۱۲۹۰ قمری

rūzdarī, ʻalī (- 1873)

آغاز: بسمله اصل اختلفوا فی جواز استعمال لفظ المشترک فی اکثر من معنی علی اقوال یأتی تفصیلها و قبل الشروع فی المقام لابد من تمهید مقدمة ...

انجام: کما اختاره ثانی الشهید بن قد هما فی الروضة هذا و الحمدلله علی التمام و صلی الله علی محمد و آله العز الکرام.

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۲۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۲۱گ (۳۵-۵۵)، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲-۸۳۰]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۷۰/۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: مجموعه فوق از روزدری است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، حسب الامر آقای حاج شیخ مرتضی آشتیانی؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۷۳]

← مشترکات الرجال ← هدایة المحدثین الی طریقة المحمدیین

● **مشترکات الرجال = شرح باب دوازدهم جامع المقال** / رجال / عربی

muštarakāt-ur rijāl = š.-e bāb-e davāzdahom-e jāmeʻ-ul maqāl

کاظمی، محمد امین بن محمد علی،- ۱۰۸۸ ؟ قمری

kāzemī, mohammad amīn ebn-e mohammad ʻalī (- 1678)

وابسته به: جامع المقال فیما یتعلق باحوال الحدیث و الرجال = الدرایة لمعرفة الراوی و الروایة؛ طریحی، فخرالدین بن محمد (۹۷۹-۱۰۸۷)

تاریخ تألیف: ۱۱ ربیع الاول ۱۰۷۹ق

شرحی است باعناوین «اقول، اقول» برباب دوازدهم کتاب «جامع المقال» شیخ فخرالدین طریحی، استاد شارح. باب دوازدهم جامع المقال طریحی در شناسایی راویان همنام و جدا کردن آنها از یکدیگر می‌باشد. این باب چون از دیگر باب‌های کتاب ارزش بیشتر داشته است نویسندگان آنرا جدا نوشته و دانشمندان آنرا جداگانه گزارش کرده‌اند. جای گفتگو شرحی است بر این باب. این کتاب را خود نگارنده در دیباچه شرح جامع المقال خوانده ولی صاحب روضات (چ یکم ص ۵۱۰) آنرا حاشیه دانسته و در الذریعه (۷: ۹۶) احتمال می‌دهد که وی نخست حاشیه‌ای بر این کتاب نگاشته و سپس آنرا شرح کرده است. در این کتاب متن را با «قال ...» و گزارش را با «اقول ...» نشان کرده است و در آغاز می‌گوید: چون باب دوازدهم جامع المقال را بررسی کردم دیدم نگارنده‌اش به‌جای شناساندن و جدا کردن راویان همنام، ایشان را درهم آمیخته است، پس برای درست کردن نادرستی‌هایش آنرا گزارش نگاشتم.شارح بعد از این شرح کتاب «هدایةالمحدثین» خود را نگاشته است.

آغاز: الحمدلله الذی انقذنا من شفا جرف الظنون و الاوهام ... اما بعد فیقول الفقیر محمد امین بن محمد علی الکاظمی انی نظرت فی کتاب ... قال سلمه الله: الباب الثانی عشر فی ذکر المهم من اسماء الرجال ... اقول: أوهم کلامه ان کل واحد من المذکورین له اصل ...

انجام: و نسئل الله لنا و لاخواننا العافیة من الزیغ و الارتیاف، و التوفیق لما وقف له الوالالباب. و الحمدلله اولا و آخرا ...

[الذریعه ۴۰/۲۱رقم۳۸۵۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۲۸-ف

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: ربعی [فیلمها ف: ۲-۱۷۳]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۴۳/۱

آغاز: به فی ست و روایة ابی بردة میمون عنه و روایة عبدالله بن فقفه عنه و روایة ابی علی؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۵۴گ (۱-۵۴پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲-۹۲۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:شیخ مهدی بن عبدالمراد، تا: ۱۵ محرم۱۲۲۱ق؛ نام

نویسنده در گ ۶۸ شیخ مهدی و در گ۹۱ مهدی پسر عبدالمراد نوشته شده؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۶۸گ (۱-۶۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۵۶]

۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۰۱/۳

خط: نسخ، کا:معصوم بن حاج ابراهیم، تا: ۱۲۳۱ق؛ ۵۱گ (۷۵-۱۲۵)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۳۶]

۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۸۲/۴

کا: محمد جعفر ساوجی، تا: ۱۲۷۱ق؛ قطع: خشتی [ف:-۲۹۴]

● **مشترکات الرجال (فوائد فی تحقیق)** / رجال / عربی

muštarakāt-ur rijāl (fawā'id-un fī taḥqīq-i)

حسینی استرآبادی، محمد علی بن احمد، ۱۰۱۰ - ۱۰۹۴ قمری

hoseynī estarābādī,mohammad 'alī ebn-e ahmad (1602 - 1683)

تاریخ تألیف: ۱۰۸۸ق

در مصفی المقال (ص ۱۴۰ و ۳۶۸) از دو مشترکات یاد شده که گویا این یکی نباشد. مؤلف می‌گوید که کتاب رجال استرآبادی گرچه خوب است ولی برای معرفت مشترکات بسنده نیست و من هنگامی که به کتاب‌های تهذیب و استبصار می‌نگریستم به این نکات برخوردم و ضمن چند فائده آوردم.(دانش پژوه)

آغاز: بسمله. الحمدلله الحمید المجید المبدی المعید ... و بعد فلا یخفی ان بعد المعرفة معرفة رواة آثار اهل البیت.

انجام: اخری اذا ورد الحسین بن سعید عن القسم ... هذا ما وقفت علیه الآن و لو وفقنی الله تعالی علی غیر ذلک لالحقته به ان شاءالله و هو الموفق للصواب والیه المرجع و المآب

۱. کاشان؛ امیرکبیر؛ شماره نسخه:۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۴-۳۵۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۳۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد مؤمن بن سالک الدین یزدی، بی‌تا، جا: اصفهان؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۲ص (۵۷-۵۸) [ف: ۸-۵۵۴]

← مشترکات الطریحی ← جامع المقال فیما یتعلق باحوال الحدیث و الرجال

● **مشترکات کاظمی** /- عربی

moštarakāt-e kāzemī

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۱۸]

← مشترکات و مشتبهات رجال کتاب التهذیب و الاستبصار ← الرجال

← المشترک لفظا والمختلف صقعا ← المشترک وضعاً و المفترق صقعاً

● **المشترک وضعاً و المفترق صقعاً** / ادبیات / عربی

al-muštarak waḍ'-an wa-l muftaraq ṣuq'-an

یاقوت حموی، یاقوت بن عبدالله، ۵۷۴ - ۶۲۶ قمری

yāqūt-e hemavī, yāqūt ebn-e 'abd-ol-lāh (1179 - 1230)

از ابوعبدالله یاقوت رومی حموی بغدادی است که پس از معجم البلدان ساخته است (دیباچه). نام جاهایی که از جهت لفظ مانند یکدیگر و از جهت مکان جغرافیایی در چند جا می‌باشند، در بیست و هشت کتاب به عدد حروف آغاز نام‌ها، و مطالب بسیار مختصر و فهرست‌وار و گزیده شده از کتاب بزرگ خود مؤلف «معجم البلدان» است.

چاپ: لیدن، محقق: وستبفیلد، مؤسسة بریل،۳۷۰ص، ۱۲۶۲ق؛بغداد، مکتبة المثنی، ۱۹۶۳م.

[معجم المطبوعات ۱۹۴۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۶۹

آغاز: الحمدلله الذی تفرد لوحدانیته بصفة الاسم و جعل لعباده لتعدادهم وصف المسمی.نسخه: موضعان بضم السین و فتح الراء و یاء ساکنة وراء السریر واد بالحجاز قال کثیر؛ **انجام:** فرحم الله امرءأ استفاد منه شارکنا فی صالح دعائه و سأل لنا الله المغفرة و التجاوز عن السیئات اذا جاوزنا الاموات.

قطعه‌ای از کتاب از حرف سین پایان آن می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید قرن ۸؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۶۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۲-۵۶]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۵۴

آغاز: بسمله، الحمدلله المتفرد بالصفات و الاسم المتنزه عن المشارکة و المکان؛ **انجام:** و قیل له یین فی وادی الغاین.

خط: نسخ، کا:آقا بابا بن محمد مهدی شاه میرزایی، تا: ۱۱ صفر۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵-۵۷۱]

● **المشتری = الرصاصین** / کیمیا / عربی

al-muštarī = ar-raṣāṣīn

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

مقاله شصت و ششم از مجموعه «السبعین» است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.قد سبق لنا خمسة وستون کتاباً فی الفنون المذکورة فی هذه و هی من الثلاثین الی الاربعین باشیاء من تدابیر الاجساد السبعة و انا اذکرفی علل الاجسام فی باقی کتبی هذه ما یکون کمثل التفسیر لتلک الماقالات و بالله التوفیق و قد جعلت فی کتابی هذا امر الرصاصین خاصة ...

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۷/۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعشرة دراهم زیبق – سپس می‌افزاید در اینجا از نسخه منقوله ساقط بود

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ (۷۴پ–۷۵ر)، اندازه: ۱۵/۶×۲۳/۲سم [ف: ۶-۴۵۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو المعروف بالمرية عند اصحاب الزجاج ثم لینه واعجنه بعشرة دراهم زیبق او.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۸۸ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱گ (۱۴۵ر– ۱۴۵پ)، ۱۹سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲–۶۲۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۳۳

آغاز: الحمدلله شکر العابدین له به و المقربین له به ولولاه لما عرفناه و لا وصلنا الیه و لکن له الفضل علینا ابتداء ... قد سبق لنا کتابنا هذا اثنان و ثلثون کتابا فی الحیوان و النبات و مقالتان فی الحجار و قد ذکرت فی کتابی هذا شیئا من الاحجار ایضاً لتکون التألیف صحیحاً و قد خصصت کتابی هذا بذکر المشتری و علله و تدابیره علی رسم ما تقدم من ذکر اخیه و ما یاتی من ذکر اخوته بعد؛ **انجام:** ان یستعمل فی ادویته الکبریت فاعرف ذلک و کل دواء مجفف فاستخرج بحدسک و عقلک ذلک ان شاء الله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ (۸۵ر– ۸۷ر)، ۱۹سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲–۶۱۶]

● **المشتق** / اصول فقه / عربی

al-muštaq

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ – ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

وی درس استاد را که از او به «شیخنا و مولانا ادام الله تأییده و بقائه و شکرالله سعیه الذی بلغ من کل علم الی ذروته العلیا و من کل فن الی سنامه الاسنی» یاد می‌کند در مبحث مشتق به رشته تحریر در آورده و در یک «مقدمه» و «خاتمه» و چند «مقام» و «باب» تنظیم نموده که عناوین موجود آن بدین شرح است:مقام ۱. حقیقة الوضع؛ مقام ۲. بیان اقسام الوضع؛ مقام ۳. تحقیق ان الحروف و الهیئة هل تتصفان بالکلیة و الجزئیة؛ مقام ۴. تحقیق انه هل یمکن ان یجعل الافتراق بین المعانی الاسمیة و الحرفیة بالکلیة و الجزئیة؛ باب ۱. المصدر؛ باب ۲. بیان معنی الفصل الماضی. (براتعلی غلامی مقدم)

آغاز: الحمدلله الذی ارشدنا طریقه بهدایة انبیائه و اوضح لنا نحوه بعنایة اولیائه ... فیقول ... محمد باقر بن محمد نقی ... اعلموا ایها الاخوان ان الاسرار محتجبة تحت الاستار و لا سبیل الی اخذها الا من افواه الرجال ... فشوقت الی نفسی حین الاشتغال بمبحث المشتق الذی هو جامع لاسرار النحو و الاصول و المعانی ... ان اقیم بوظیفتی من الضبط لمسموعاتی ... و رتبتها علی مقدمة و ابواب و خاتمة. اما المقدمة ففی بیان الفرق بین الاسم و الفعل و الحرف

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۵۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو الطریق الذی قررناه من ان منشاء الدلالة هو تعیین.

نام مؤلف با توجه به آغاز معلوم گردید؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۸سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵-۴۳۳]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۰۶ – ج

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالاستمرار المستفاد من المضارع نظیر الانصراف المستفاد من الماضی علی ما سبق التحقیق فیه. و الحمدلله اولا و آخراً فی سنة ۱۳۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۶ق؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۱۹سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف:-۴۶۴]

● **المشتق** / اصول فقه / عربی

al-muštaq

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ – ۱۲۸۱ قمری

ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

رساله‌ای است از شیخ انصاری در مورد تحقیق مشتق؛ در دو «مقام» و یک «خاتمه»: ۱. فی مفهومه؛۲. فی بیان ان التلتبس [کذ] بالمبداء شرط فی صدق المشتق ام لا؛ خاتمه فی ثمرة النزاع.

آغاز: الکلام فی المشتق و هو فی مقامین المقام الاول فی مفهومه و هو علی ماذهب الیه المحققون عنوان من عناوین الذات ...

انجام: و انما الوارد فیها لفظ اسخنته الشمس فلیس الحکم فیها منوطاً بعنوان المسخن حتی یجعل ثمرة النزلع فی المشتق فانهم

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:سید مصطفی حسینی مشهدی، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه: ضمن ۸ برگ: گفتاری در مشتق منقول از مطارح یا تقریرات

کلانتری، انجام: «من الافعال و الکیفیات الراشحة و غیرها الی هنا جف قلمه الشریف»؛ ۱۵گ، ۲۰سطر [ف: ۱۶-۲۴۷]

۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۹۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن محمد امین محلاتی، تا: ۱۳۱۳ق؛ جلد: تیماج، ۳گ (۹۵پ-۹۷ر)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۳۳۶]

۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۹۳/۸

آغاز: القول فی المشتق و هو اسم مفعول من الاشتقاق و هو افتعال من الشق بالکسر و هو نصف الشرع؛ **انجام:** بین المبادی علی اختلافها من الافعال و الکیفیات الراسخة و غیرها الی هناجف قلمه الشریف.

این رساله غیر از رساله شماره ۷ می‌باشد؛ خط: نسخ، کا:محمد بن محمد امین محلاتی، تا: ۱۳۱۳ق؛ جلد: تیماج، ۹گ (۹۸ر-۱۰۶پ)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۳۳۶]

● المشتق / اصول فقه / عربی

al-muštaq

روزدری، علی، - ۱۲۹۰ قمری

rūzdarī, ʻalī (- 1873)

مؤلف از اقدم شاگردان میرزا محمد حسن شیرازی (-۱۳۱۲ق) بوده است. کتاب تحریر افادات درسی استاد بوده که مسوده آن را به هنگام سفر به تبریز نزد استاد گذارده و ایشان به جهت حسن نگارش وی، طلاب حوزه را به استنساخ آن ترغیب می‌فرمود. فضلای حوزه می‌گفتند: هر چهمحصول آن حوزه بود، روزدری نگاشته حتی کفایه آخوند خراسانی را. نسخه حاضر مقداری از تقریرات اوست پیرامون مشتق بامقدمه‌ای دارای هفت امر. دراین بحث نقل اقوال بعضی ازعلماء شده و درباره آنها گفتگو واستدلال می کند.

آغاز: بسمله، و به ثقتی اللهم وفقنی لاتمامه القول فی المشتق و هو کما ذکره جماعة اللفظ الماخوذ من لفظ و یسمی الاول اصلا و الثانی فرعا و لابد بینهما من مناسبة فی المعنی لیصح ...

[الذریعة ۳۷۹/۴-۳۸۰]

۱. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۵۳/۳

آغاز: القول فی المشتق و الکلام فی موضوعه و فی احکامه

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا:محمد علی شریف بن عبدالله، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۱۳گ (۷۹پ-۹۱پ) [سه کتابخانه اصفهان: ف:-۱۳۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** القائلین بالقول الثانی مسلمون لما ذکرنا من ثبوت العقاب علیه بمقدار اعلی الخروج علی تقدیر حرمته فلا یکون ما اخترنا قولاً خامساً

مندرجات نسخه: مباحث مشتق، اجزاء، اجتماع امر و نهی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: شیخ عبدالله مجتهد پور، مرداد ۱۳۶۲؛ ۷۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۳×۲۴/۱سم [ف: ۱۶-۸۵]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۲۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی الماضی بالنسبة الی حال النسبة و الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین الی یوم الدین.

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه ۳۲۵۹/۱۴ مجلس تعیین شد، درفهرست به صورت احتمال از آشتیانی دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳۳گ (۱-۳۳)، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲-۸۳۰]

۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۲/۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۳۰گ (۱۱۱پ-۱۴۰ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۳۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۵۹/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** حقیقة باعتبار التلبس فی الماضی بالنسبة الی حال النسبة و الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۳۷ص (۲۸۶-۳۲۲)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۸۵۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۹ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یظهر وجه ذلک کله من التامل فیما حققنا فی ... بحق الائمة الطاهرین.

شامل مباحث مشتق، فور، تراضی و اجتماع امر و نهی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ مصحح، از روی نسخه اصل کتابت و با آن مقابله شده؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۲۶ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۴/۳-۱۳]

۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۹۳/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعد زوال السخونة عنه علی القول بعدم اشتراط البقاء اشتراط البقاء وزوالها علی القول بالاشتراط الخ تمت الرسالة و لقد اسقطت منها مالم احتاج الیها لوجوده فی غیرها و لقلة الوسعة فی الوقت و مواضع السقوط وصعت العلامة هکذا الخ

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا:محمد بن محمد امین محلاتی، تا: ۱۳۱۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۵گ (۱۰۷ر-۱۴۱ر)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۳۳۷]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۷۰/۱-۱۸/۱۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** دلالة علی کون الجوامد حقیقة باعتبار التسلسل فی الماضی بالنسبة الی حال النسبة والحمدلله رب العالمین وصلی الله علی محمد وآله الاطهار

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه ۳۲۵۹/۱۴ مجلس تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق؛ جلد: مقوایی، ۳۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۸-۴۳۲۳]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۷۰/۱

آغاز: برابر**انجام:** باعتبار التلبس فی الماضی بالنسبة الی حال النسبة و الحمدلله رب العالمین ...
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه ۳۲۵۹/۱۴ مجلس تعیین شد، درفهرست به صورت احتمال از آشتیانی دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ رمضان۱۳۴۷ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۸ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۷۳]

۱۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۶۰
بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد مهدی حسینی طباطبائی مشهور به آقا بزرگ [ف:-۴۲]

● **المشتق** / اصول فقه / عربی

al-muštaq

فشارکی طباطبائی، محمد بن قاسم، ۱۲۵۳-۱۳۱۶ قمری
fešārakī tabātabā'ī, mohammad ebn-e qāsem (1838 - 1899)

دراین بحث استدلالی درباره مشتق از جهت لفظ ومعنی گفتگو می‌شود، وتقریر درس سید محمد می‌باشد که یکی از شاگردانش نوشته با عنوان‌های «قال الاستاد دام ظله العالی».
آغاز: بسمله الحمدلله الذی هو مصدر الوجود و مبدء الفیض و الجود الذی ابدع المجردات و الف بین المفردات فساقهم من ظلمات اللیس الی صباح الایس ودعتهم من سکرة العدم و الرقود ودعتهم الی دارالیقظة و نشأة الوجود و الصلوة و السلام علی من جعل امره ... و بعد فهذه درره ثمینة و جواهر نفیسة قد استفادها بعض من یعد نفسه فی زمرة المشتغلین و یسلک سبیل المتکاسلین من تقریرات شیخه سید المحققین و شیخ المدققین ثمرة شجرة التقی و زهرة دوحة العلیا و نور حدقة العلی غصن من اغصان شجرة النبوة و شمس لفلک الکمال و الفتوة و هو مولانا الممجد سمی جده الامجد اعنی سیدنا محمد و آله الصلوة و السلام ما مضت اللیالی و الایام و هی موضوع علی نهج طریف غریب مطبوع لطبع الادیب الاریب مقصور فیه علی ما هو المهم فی هذا الباب معرضاً عما یمل به خاطر الاحباب فلنشرع فی البیان و علیه التکلان فنقول ان النظر فی المشتق اما من حیث اللفظ او من جهة المعنی فهیهنا مقامات
انجام: اذ لاریب ان التقارن و عدم الانفکاک مقتضی غریب فی حصول الاتحاد بین الشیئین و کذلک المغایرة فی العکس.

۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۴۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلابد و ان یکون الملحوظ هو الخصوصیة علی وجه یتحد مع الذات فی الاعتبار فاذا ثبت بالبرهان ثبوت اصل
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه دانشگاه اصفهان ش ۷/۲ تعیین شد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۹۹گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱-۱۳۷]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۱۸
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه دانشگاه اصفهان ش ۷/۲ تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و ۱۳؛ ۳۸گ، ۱۱سطر (۵/۵×۹)، اندازه: ۱۱×۱۴سم [ف: -۴۵۶]

۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷/۲
آغاز و انجام: برابر
کا: عبدالرحیم اصفهانی، تا: چهارشنبه ۱۸ ذیحجه۱۳۱۷ق؛ واقف: حسین فرشید، ۱۳۳۵؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۶۷پ-۷۸ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۹]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳/۳۶۷۰-۱۸/۱۹۰
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه دانشگاه اصفهان ش ۷/۲ تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق؛ جلد: مقوایی، ۲۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۸-۴۳۲۳]

● **المشتق** / اصول فقه / عربی

al-muštaq

آشتیانی، محمد حسن بن جعفر، ۱۲۴۸؟ - ۱۳۱۹ قمری
āštīyānī, mohammad hasan ebn-e ja'far (1833 - 1902)

رساله‌ای در مبحث الفاظ و مقوله مشتق است که در آن به نظریات مرحوم شیخ انصاری با عناوین «قال أستاذنا»، «قد ذرک شیخنا قدس سره» و ... استناد گردیده، و نیز از اقوال بزرگان فقهاء و اصولیین گذشته همچون «العلامة فی التهذیب و ابن الحاجب فی المختصر و العضدی فی شرحه ... المحقق الشریف، العلامة الداونی و ...» فراوان استفاده نموده است. میرزای آشتیانی از اجله فقهای امامیه بوده و از درس فقه و اصول ویدر تهران شاگردان فراوانی پرورش یافته‌اند. در کتاب اعیان الشیعة زندگی‌نامه کامل این فقیه و اصولی بزرگ آمده است.
آغاز: اصل فی المشتق و هو کما ذکره جماعة من مهرة الفن، اللفظ المأخوذ و یسمی الأول أصلاً و الثانی فرعاً
انجام: فإن المراد من أمثال تلک الإطلاقات فی العرف بیان حال الذات فی الجملة فلیس لهذا الإطلاق دلالة علی کون الجوامد حقیقة باعتبار التلبس فی الماضی، هذا آخر ما أردنا فی سلک التجرید بیانه و الحمد لله أولاً و آخراً و صلی الله علی خیر خلقه و آله الطیبین الطاهرین المعصومین ولعنة الله علی أعدائهم.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۸۳/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن۱۴؛ مصحح توسط مؤلف،محشی از مؤلف و دیگران،با قلم‌خوردگی؛ ۱۰گ (۲۰۳ر-۲۱۲پ)، ۱۷سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۳۲-۹۴۲]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۰۲/۱۵
آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، مهر:ابراهیم بن محمد رضوی «العبد المذنب ابراهیم بن محمد الرضوی» مورخ ۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۸۵-۱۹۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲-۷۰۱]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۶۳/۳-۵۶/۱۱۳

آغاز: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه مرعشی ش ۱۲۹۸۳/۱۱ ذکر شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۱۹-۲۷)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۴۰۰]

● **المشتق** / اصول فقه / عربی

al-muštaq

آخوند خراسانی، محمد کاظم بن حسین، ۱۲۵۵ - ۱۳۲۹ قمری

āxūnd-e xorāsānī, mohammad kāzem ebn-e hoseyn (1839 - 1911)

در نسخه چاپی و برخی از نسخه‌های خطی فوائد بحث مشتق یکی از فائده‌ها است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۶/۳-طباطبائی

آغاز: بسمله فائدة فی المشتق فی انه حقیقه فی خصوص من تلبس بالمبدء؛ **انجام:** و لعمری ان هذات تحقیق رشیق و مطلب شامخ عمیق ... فعلیک بالتمل التام لعلک تعرف حقیقة المرام

خط: نسخ، کا:محمد علی بن میرزا خلیل، تا: ۱۳۰۵ق؛ ۹گ (۹۶-۱۰۴) [ف: ۲۳-۷۰۵]

● **المشتق** / اصول فقه / عربی

al-muštaq

؟ حسینی، محسن بن محمد تقی، - ۱۳۳۲ قمری

hoseynī, mohsen ebn-e mohammad taqī (- 1914)

در آن از قوانین میرزای قمی و حاشیه بعضی شاگردان او بر مبحث مشتق آن یاد می‌شود و می‌تواند از محسن بن محمد تقی حسینی باشد.

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۷۷/۶

آغاز: بسمله. و من جملة ملحقات الفعل زنة الفاعل

بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۳۰۱ر-۳۰۹پ)، قطع: خشتی [چند نسخه-ف:-۲۲۴]

● **المشتق** / اصول فقه / عربی

al-muštaq

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1861 - 1915)

رساله‌ای است کوتاه درباره یک مطلب اصولی از مباحث الفاظ به نام: مشتق و اقسام آن، به صورت استدلالی.

[الذریعة ۴/۲۱سطر ۱۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۱۲/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فالکلام فی المشق تاماً فی حده و اخری فی بیان الاصل؛ **انجام:** و یوید ما ذکرناه ذکر المصدر تأکید للقول و قولهم بان القول یأول بالمصدر و امثال ذلک

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اوایل قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۸گ (۶۵-۷۲)، ۱۹-۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۱-۱۸۶]

● **المشتق** / اصول فقه / عربی

al-muštaq

مجتهد کرمانشاهی، محمد هادی بن عبدالرحیم، ۱۲۵۰ - ۱۳۳۶ قمری

mojtahed-e kermānšāhī,mohammad hādī ebn-e ‘abd-or-rahīm (1835 - 1918)

تاریخ تألیف: ۲ شوال ۱۳۵۶ق

رساله استدلالی است در مبحث مشتقات که جهت بعضی از دوستان نگاشته است.

آغاز: آغاز پس از خطبه و نام مؤلف:انی بین ما کنت مشغولا بمطالعة کتب الاصحاب فقها و اصولا و کتبت فیهما بعض المسآئل التی کانت محلا للانظار

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یحاسبنی حسابا یسیرا بحق اولیائه المعصومین.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، مسوده اصلی است؛ واقف: حاج آقا عبدالجلیل جلیلی کرمانشاهی، مرداد۱۳۳۸؛ ۲۴گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶-۴۹]

۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اسناد. الیه یکون بنحو المجازیه فافهم و استقم لکی لا یختلط علیل الامر و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ معرب، کا:محمد حسین جلیلی کرمانشاهی، تا: قرن ۱۴، کاتب به ضبط ظهر برگ اول نسخه احتمالاً فرزند مؤلف؛ ذیل نسخه ضمن ۳برگ مستقل، مسودات مؤلف در مباحث متفرقه فقه بدون صحافی گذاشته شده؛ جلد: مقوا، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۳۰سم [ف:-۲۸۴]

● **المشتق** / اصول فقه / عربی

al-muštaq

اصفهانی، عبدالرحیم، ق۱۴ قمری

esfahānī, ‘abd-or-rahīm (- 20c)

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۲

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۱۸ ذیحجه۱۳۱۷ق؛ قطع: فرنگی [نشریه: ۱۱-۹۲۲]

● **المشتق** / اصول فقه / عربی

al-muštaq

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۹۹

آغاز: بسمله فصل فی المشتق و الکلام فیه یتوقف علی مقدمات الاول فی تفسیره؛ **انجام:** و ثلاث مائة و الف.

نخست مقدمات است سپس چند مبحث هریک چند مطلب (مصدر) مطلب چهارم در اینکه مشتق حقیقت در چیست؛ خط: شکسته، نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۹ ربیع الثانی۱۳۱۶ق؛ جلد: میشن، ۷۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۴۹۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۱۳/۵

آغاز: بسمله ... فصل فی المشتق و هو اسم مفعول من باب الافتعال؛ **انجام:** و من ذلک ظهر ان استتار الفاعل فی الفعل واجب ... و بعبارة اخری لا یعقل ظهور الفاعل اصلا لانه من لوازم مدلوله بحیث لا یحتاج الی تعبیر آخر نعم خصوصیات الفاعل و تعیینه

گفتاری است در معانی مختلف مشتق و سپس بحث‌های اصولی در آن باره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ بقیه بحث مشتق در ۱۴۶ر دنبال شده و تا ۱۵۱ ادامه یافته آنگاه در ذیل ۱۵۱ر به وسط دفتر ص ۲۲۲ احاله داده؛ جلد: مقوایی، ۵گ (۱۲۲ر-۱۲۶پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۲۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۴۴/۴

آغاز: بسملة، الحمدلله رب العالمین ... و بعد، فهذه فایدة فی بیان المشتق و ما یتعلق به هل هو حقیقة فی خصوص ما تلبس بالمبدأ فی الحال و مجاز فیما انقضی کالمتلبس به فی الإستقبال و حقیقة فیما یعمهما؛ **انجام:** کما أن الأولظاهر الفصول بل صریحه و لعله کان من باب الخلط بین المجاز فی الإسناد و المجاز فی الکلمة و هو هیهنا محل الکلام بین الأعلام ...

رساله‌ای است در اصول فقه که به بحث مشتق پرداخته، مؤلف ضمن بیان معانی گوناگون مشتق از منظر نحوی، لغوی و اصولی به بیان موضوع و ارائه نظریات خود پرداخته است؛ خط: نسخ، کا:محمد باقر رضوی، تا: ربیع الثانی۱۳۰۷ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح؛ ۸گ (۲۱۰ر-۲۱۷ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۹-۲۴۵]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۰۲/۱۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: ابراهیم بن محمد رضوی با مهر «العبد المذنب ابراهیم بن محمد الرضوی»مورخ ۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۹۳-۱۹۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲-۷۰۱]

● **المشتقات** / اصول فقه / عربی

al-muštaqqāt

تهرانی نجفی، هادی بن محمد امین، - ۱۳۲۱ قمری

tehrānī najafī, hādī ebn-e mohammad amīn (- 1903)

بحث‌های استدلالی مفصلی است در کیفیت اشتقاق الفاظ و مشتقات از دید فن اصول با نقل بعضی گفته‌های علما ادب و رد و ایراد در آنها در چند «مقدمه» و «مطلب».

[الذریعة ۴۲/۲۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۸۰/۷

آغاز: فصل فی المشتق و الکلام فیه یتوقف علی مقدمات الاولی فی تفسیره و هو ماخوذ من الشق و معناه فی الاصل انفصال شیء عن شیء؛ **انجام:** فان فیما اسلفناه من المحاذیر الواردة علیهم کفایة لمن کان له قلب او القی السمع و هو شهید

خط: نستعلیق، کا:خاکمردانی خوئی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶۰گ (۱۶۳پ-۲۲۲ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۷-۳۹۰]

● **المشتقات** / اصول فقه / عربی

al-muštaqqāt

غیر همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۳۱۸

آغاز: بسمله. حمدله. صلاة. و رتبنا الکتاب علی مقدمة و ابواب و خاتمة اما المقدمة ففی بیان الفرق بین الاسم و الفعل و الحرف و تمیز [تمییز] کل واحد منها عن الاخر؛ **انجام:** فالاستمرار المستفاد من المضارع نظیر الانصرام من الماضی علی ما سبق التحقیق فیه

رساله مختصر و جامعی است در بیان جمیع مشتقات و تفصیل حقیقت معانی آنها مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «باب» و یک «خاتمه»: المقدمه فی بیان الفرق بین الاسم و الفعل و الحرف (حل غوامص صرفی و نحوی و معضلات مباحث اصولی الفاظ به طور مفصل: از ص۸۹تا۱۳۹نسخه)، سپس مقصد اصلی در مشتق شامل چند باب: باب ۱. المصدر، ۲. بیان معنی الفعل الماضی، ۳. تحقیق معنی المضارع (بقیه ابواب و خاتمه در نسخه حاضر کتابت نشده اما بهنظر می‌رسد که ترتیب و سرفصل ابواب، مانند «المشتقات» هادی بن محمد امین تهرانی نجفی (-۱۳۲۱ق)باشد، در نسخه ۱۱۶۴۴ آستان قدس از ناشناس معرفی شده است)، این رساله، با رساله «المشتقات» میرزا صادق آقا بن میرزا محمد قره چه داغی تبریزی (-۱۳۵۱ق) و «المشتق» محمد باقر بن مهدی بن باقر نجم آبادی (-۱۳۴۷ق) که هر دو چاپ سنگی شده و مشتقات هادی

تهرانی نجفی مطابقت ندارد، موجودی آن تا اواسط یا اواخر باب سوم است؛ خط: نستعلیق تحریری، کا:مرتضی ملقب به نظام الدین جیلانی، تا: ۱۳۱۱ق، جا: نجف؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، شهریور ۱۳۸۷؛ جلد: گالینگور، ۳۸گ، ۲۳–۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۱۱–۴۴۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۴

آغاز: فصل فی المشتق و الکلام فیه یتوقف علی مقدمات؛ **انجام:** و لا نطیل بالتعرض لها فان فیما اسلفناه من المحاذیر الواردة علیهم کفایة لمن کان له قلب او القی السمع و هو شهید وحی الله الحمید المجید

مؤلف از علمای امامیه نیمه دوم قرن ۱۳ است و شناسایی وی به تحقیق به دست نیامد، کتاب فاقد مقدمه و دیباچه است و بسیاری از عبارات متن با کتاب «مشتقات» تألیف میرزا صادق تبریزی مطبوح در تبریز به سال ۱۳۱۹ق هماهنگی و مطابقت دارد، ضمناً در «الذریعة» (۲۱: ۴۲) با همین نام کتابی بی ذکر مشخصات از شیخ محمد هادی تهرانی یاد شده است، کتاب مرتب است بر پنج مقدمه: ۱) فی تفسیره، ۲) ان الاشتقاق الاصطلاحی علی اقسام ثلاثة صغیر و کبیر و اکبر، ۳) عرفوا الاشتقاق الصغیر بانه اقتطاع فرع من اصل، ۴) ان الفرق بین الاسم و الفعل ما اشار الیه امیرالمؤمنین (ع)، ۵) ان الاشتقاق علی قسمین لفظی و معنوی» و پنج مبحث: مبحث ۱. المصدر فیه مطالب:۱) فی تفسیره، ۲) فی تقسیمه و شرح اقسامه، ۳) المصدر و اشتقاقه، مبحث ۲. فعل الماضی و فیه مطالب:۱)معناه و بیانه یتوقف توضیح امر، ۲) ان الفعل قد یبنی للفاعل و سیمی معلوما و قد یبنی للمفعول و یسمی مجهولا، ۳) ان التثنیه و الجمع مشتقان من المفرد بلاکلام، ۴) فی اشتقاق المزید من المجرد، مبحث ۳. الفعل المضارع و الکلام فیه فی مقامات:۱) تفسیر اسمه و معناه، ۲) فی اشتقاقه من الماضی بالاشتقاق المعنوی و کون معناه فرعا علی معنی الماضی، ۳) فی خروج الزمان عن مدلوله وضعا و ان انصرف احیانا الی احد من الزمانین الحال و الاستقبال، مبحث ۴. فی هیئة فعل الامر و الکلام فیها فی مقامات:۱) بیان معناها الموضوعة له، المقام الثالث [کذ] فی انه قد اختلط علی غیر واحد من متاخری الاصولین فزعموا ان هذه الصیغة تدل علی المرة و التکرار، مبحث ۵. فی هیئات اسماء الصفات ... فاسماء الصفة اقسام منها اسم الفاعل و فیه مطالب:۱) فی معناه و بیان ما وضع له هیئة فاعل، ۲) ان انضمام الذات من هذه الهیئة و او علی وجه الابهام انما هو علی سبیل الالتزام الناشی من کیفیة النسبة، ۳) ربما یسبق الی اوهام جمع ان معنی هذه الصیغة لایتحقق الا بتلبیس الذات بوجود المبدء فعلا، ۴) اختلف الاصولیون فی ان المشتق حقیقة فیما انقضی عنه المبدء او مجاز؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسن گروسی، تا: ۲۷ شوال ۱۳۱۵ق؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶–۴۳۲]

● **مشتقات العلوم** / صرف / فارسی

moštaqqāt-ol ‘olūm

شریعتمدار، محمد علی بن اسدالله، ق۱۴ قمری

šarī‘atmadār, mohammad ‘alī ebn-e asad-ol-lāh (- 20c)

یکصد درس است در قواعد علم صرف و اشتقاق که به‌طریق سؤال و جواب برای مبتدیان تنظیم شده است. در آغاز این کتاب به فضیلت علم و آداب تعلم و تعلیم نیز اشاره رفته و در ضمن بیان قواعد قواعد مطالبی مربوط به فقه و منطق و جز اینها آمده و بعضی از فرازها عربی است.

آغاز: الحمدلله ذی القوة القاهرة و السطوة الباهرة ... بعد الحمد و الصلاة چنین گوید این عبد مذنب بی مقدار بی بضاعت ...

انجام: و للتهویل و ذلک اذا کان اسم المسند الیه مفیداً للتهویل کقوله تعالی و علی ابصارهم غشاوة.

۱. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۴۴/۱مشهد

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:احمد بن محمد خمامی مقیم انزلی، تا: جمعه ۱۹ ربیع الثانی۱۳۴۱ق؛ ۲۳۱گ (۱پ–۲۳۱پ)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف:–۱۷۴]

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۴/۱

همان نسخه بالا [ف: ۱–۶۲]

۲. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۷۲

آغاز: بسمله هذا کتاب مشتقات العلوم من تألیفات جناب وحید الدهر فرید العصر علامه دوران آقای شریعت مدار انزلیجی طول الله ... الحمدلله ذی القوة الباهرة؛ **انجام:** جمع مذکر وهم ضمیر فاعلی و ضمیر منفصلش انتم است و آن سه که مؤنث را بود ضربتّ ضربتما

خط: نسخ، کا:سید محمد، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوابا عطف پارچه، ۳۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ]

● **المشتکی لآل المصطفی** / تفسیر / فارسی

al-moštakā le-āl-el mostafā

لنکرانی، محمد سلیم بن مصطفی، ق۱۳ قمری

lankarānī, mohammad salīm ebn-e mostafā (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۴ق

مشتمل برچهار «مشتکی»:۱. تفسیر و توضیح آیه شریفه «فاغسلوا وجوهکم وایدیکم الی المرافق ...». مؤلف در این کریمه اختلاف نظر اهل سنت و تشیع را در مسأله وضو بیان نموده و با استدلال به اخبار اهل بیت (ع) و لغت و عقل و اقوال علما، دلایل طرفین را مورد بحث و مداقه قرارداده و با بررسی و سنجش کامل آراء خاصه را قوی و مقرون به صواب و دلایل عامه را ضعیف و دور از حق دانسته است و نیز درباره نجاست کفار می‌گوید: منظور از نجس بودن آنان نجاست بدنی است نه

اعتقادی چنان‌که اهل سنت براین باورند که ناپاکی آنها به علت پلیدی اعتقاد است نه ظاهر بدن چه آنان معتقدند که ظاهر جسم آدمی هرگز نجس نمی‌شود؛ ۲. تفسیر و توضیح آیه شریفه «و لقد ذرأناالجهنم کثیراً من الجن و الانس ...؛ ۳. و مابکت علیهم السماء و الارض و ماکانوا اذاً منظرین؛ ۴. تفسیر و بیان وشأن نزول «عم یتسائلون عن النباء العظیم». (مؤلف آنرا به پایان نرسانده است).

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۹۴

آغاز: ... الحمدلله الولی الصمد المصود ... توضیح بوجه ابسط درفهم؛ **انجام:** و بلکه درخواص و حواری ایشان گذشته ازمحمد وعیسی موجود است ... خواهم که باشد شه شناس و ایضاً (ناقص)
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول؛ واقف: مرحوم سید علی اصغرزاده موسوی، اردیبهشت ۱۳۳۸؛ جلد: مقوا، ۶۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۷سم [ف: ۱۴-۵۰۳]

● مشتمل الاحکام / فقه / عربی

muštamal-ul aḥkām

رومی، یحیی بن عبدالله، - ۸۶۴ قمری

rūmī, yahyā ebn-e ʻabd-ol-lāh (- 1460)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۳۴

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل ملة الاسلام قویة بالشرع المنورة؛ **انجام:** و ان اختلفوا یجتهد و یفتی بما هو صواب عنده و الحمدلله ...
خط: نسخ، کا:علی بن محمد شوشتری، تا: ۱۰۱۵ق؛ با سرلوح، مجدول؛ اهدایی: حسین نبوی یزدی؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۳۴گ، ۲۱سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۴۰/۵سم [ف: ۳-۸۲۹]

● مشتهی العقول و منتهی النقول = منتهی العقول / اخلاق / عربی

muštaha-l ʻuqūl wa muntaha-n nuqūl = muntaha-l ʻuqūl

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

چاپ: مصر،چاپ سنگی، ۱۲۷۶ق.

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۱۶/۲

آغاز: الحمد لله و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی و بعد فهذا مجموع ...
۵۷ منتهی دارد و فقط چند برگ دارد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [ف:-۳۰۰]

← مشجر ابی علامة > روضة الالباب و تحفة الاحباب و بغیة الطلاب و نخبة الاحساب لمعرفة الانساب

← مشجر ابی علامه فی انساب اهل البیت فی الیمن > روضة الالباب و تحفة الاحباب و بغیة الطلاب و نخبة الاحساب لمعرفة الانساب

← مشجرات > طبقات پادشاهان و پیامبران

● مشجرات = طبقات پادشاهان و پیامبران / تاریخ / فارسی

mošajjarāt = tabaqāt-e pādešāhān va payāmbarān

آذری، ابو محمد حسن، ق۵ قمری

āzarī, abū mohammad hasan (- 11c)

نسب‌نامه است با توضیحات و ذکر رویدادهای عمده، در جدول‌هایی: ۱. جدول و مشجرها از آدم تا پیامبر اسلام، سپس فرزندان او، خلفای راشدین و اموی و عباسی تا القائم بامرالله (۴۲۲-۴۶۷ق) که اورا آخرین خلیف عباسی می‌داند و از همین گمان می‌رود که نگارش از روزگار او باشد. آغاز این بخش: «چون ایزد تبارک و تعالی می‌خواست که اورا بر زمین خلیفتی باشد»؛ ۲. جدول‌ها در طبقات پنج‌گانه شاهان ایران، آغاز: «الحمد لله علی نواله و الصلاة علی رسوله و آله. این فصلی است اندر اخبار ملوک عجم از کیومرث تا یزدجرد شهریار که آخر ایشان بوده است ...»؛ ۳. جدول‌های تقویمی در طبقات پادشاهان ایران و جایگاه و مدت پادشاهی و آثار هر یک و وزیران و سپهسالاران آنان، آغاز: «این مختصری است که ابومحمد الحسن ادری تألیف کرد، از طبقات ملوک بر طریق ایجاز ...»؛ ۴. جدول‌های تقویمی در خلفای راشدین و اموی و عباسی تا القائم عباسی، آغاز: «این جدول در بیان خلفاء و ملوک و اتصال نسب ایشان به رسول (ص) و نام‌ها و کنیت‌ها و القاب ...»؛ ۵. مشجرهایی در نوادر متفرقه: میوه‌هایی که هنگام هبوط بوده، نام پیامبران اولوالعزم، پیامبر سریانی.فخر مدبر، کتابی به نام «الانساب» و یا «شجرة الانساب مبارکشاهی» دارد که این یکی نخواهد بود، چه فخر تا ۶۰۲ق زنده بوده است. (احمد منزوی)
نام مؤلف به تحقیق شناخته نیست و به گمان از ابومحمد حسن آذری دانسته شده که نام او در بخش سوم آمده است.
آغاز: بخش۱: چون ایزد تبارک و تعالی می‌خواست که اورا بر زمین خلیفتی باشد.

[الذریعة ۳۸۴/۲؛ فهرستواره منزوی ۶۳۴/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۸۷/۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه سعید نفیسی؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ و۱۰؛ در حواشی طبقات ناصری منهاج سراج گوزکانی (چاپ ۱۳۴۳ کابل ۲۷۵/۲) از تاریخ مجدول امیر امام عمادی شهریاری محمود یا محمد بن امام علی سجزی غزنوی زنده در ۵۲۰ گویا در گذشته ۵۷۳ یاد شده است؛ قطع: رحلی [فیلمها ف: ۱-۶۴۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۱۹

آغاز: بسمله. این مختصریست که ابومحمد حسن ادری تألیفکرد از طبقات ملوک بر طریق ایجاز و بر پنج طبقه پادشاهان عجم را و اسامی و القاب ایشان و وزیری و سپاه سالاری ایشان و جایگاه‌ها که کرده اند روزگار خیش و مدت پادشاهی هر یک در خلافت ایشان کرده شد تا جوینده را آسان بود و فایده بحاصل آید ...

در این نسخه جدول‌های تقویمی در طبقات پادشاهان ایران و جایگاه و مدت پادشاهی و اثار هر یک و وزیران و سپهسالاران آنان و جدول‌های تقویمی در خلفای مروانیان و عباسیان است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۶گ، اندازه: ۲۵×۳۴سم [ف: ۳۰-۱۹۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** دختران مرتضی ای بانوان حاکمه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق؛ مالک نوشته که این نسخه را بسال ۱۲۹۶ق استنساخ داشته از نسخه که در ۸۸۷ نوشته شده بوده؛ مجدول مذهب، نسخه مغلوط؛ واقف: فهرستی؛ ۴۴گ، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۶-۶۲۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۷۹-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۵۸]

● المشجرات / تراجم / عربی

al-mušajjarāt

آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، ۱۲۹۳ - ۱۳۸۹ قمری

āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876-1969)

تاریخ تألیف: ۱۳ ذیحجه ۱۳۸۹ق

زنجیره‌های روایت است. نخستین آنها روایت خود ایشان است، از شیخ محمدعلی مالکی (۱۲۸۰- پیش از ۱۳۷۰ق)، سپس زنجیره‌های دیگر. نام کسان و تاریخ زندگی آنان و گاهی نام نگاشته‌های آنان. بسیاری از زنجیره‌ها از دانشمندان اهل سنت است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۵۷/۵

آغاز: بسمله. بعد الحمد و الصلاة. افول. انا اروی ما فی الصحیح البخاری و غیره عن رئیس المدرسین فی مکة المعظمة و مفتی المالکیة بمسجد الحرام فی ۱۲۶۴

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اهدایی: دکتر علینقی؛ ۱۳گ (۱۵۷ر-۱۶۹ر) [ف: ۲-۲۳۳]

● مشجرات / انساب / عربی

mušajjarāt

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۹۲

آغاز: محمد و اسحاق ثم علی العرضی فالمقدم من ولد موسی الکاظم

در این رساله نسب‌نامه شجره‌هایی است در جدول و نسب پادشاهان مغول هم در آن هست، در خود کتاب (ص ۲۷۱) از مؤلف به نام «شرف الدین ابراهیم» یاد شده است، نسخه ما از شجره محمد نفیس زکیه است تا پسران آدم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۸۰ق؛ به کوشش سلطان میرزا حسین برای محمد ناصر خان قاجار نوشته شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۷گ، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۵-۵۷۱]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۹۰

آغاز: محمد و اسحاق ثم علی العرضی فالمقدم من ولد موسی الکاظم

از شجره محمد نفیس زکیه است تا پسران آدم؛ خط: نسخ، کا:محمد علی رضوی، تا: ۱۲۹۴ق؛ در پایان آمده:«علی ید محمد هادی حسنی حسینی طباطبایی» و سپس دارد «کتبه العبد ... محمد علی الرضوی ۱۲۹۴» پس رضوی آن را در ۱۲۹۴ از روی نسخه طباطبایی نوشته؛ محشی؛ ۱۵۶گ، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۵-۵۷۱]

● مشجرات / طب / فارسی

mušajjarāt

در انواع خوراکی‌ها و نوشیدنی‌ها به شیوه تقویم الصحة ابن عبدون.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷/۲ سرود

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد:تیماجقهوه‌ای، قطع: خشتی [نشریه: ۱۳-۴۲۸]

● مشجر اشراف الزیدیة / انساب / عربی

mušajjar-u ašrāf-iz zaydīyya

حمزه بن موسی بن حمزه

hamze ebn-e mūsā ebn-e hamze

مؤلف در این رساله نسب خانواده‌های اشراف و بزرگان یمن را که در شهرهای مختلف زندگی می‌کرده‌اند با ابتدا به نام امامان زیدیه متذکر شده، و سپس اولاد هر یک را به‌گونه‌ای مفصل توضیح داده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۲۳/۲

آغاز: الحمدلله وحده ... أوفقنی السید المبارک محمد الملقب المحتسب من سکنة ثلا من اولاد الهادی انتسابا علی کتاب بخط والده السید العارف

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۱۸۶؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۱گ (۱۸-۲۸) [عکسی ف: ۲-۳۹۵]

● **مشجر اصطلاحات قضایا** / منطق
mošajjar-e estelāhāt-e qazāyā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۲۶ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

← مشجر الانساب ⟵ طبقات پیغمبران و پادشاهان

● **مشجر اولاد ناصرالدین شاه** / انساب / فارسی
mošajjar-e owlād-e nāser-ed-dīn šāh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۴۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۳۶۴-۳۶۵) [مختصر ف: ۷۵۷]

← مشجر الاولیاء ⟵ سلسلة الاولیا

● **مشجرة الامراض** / طب / عربی
mušajjarat-ul amrāḍ
مسائل پزشکی را به نقل از حنین بن اسحاق به صورت مشجر تقسیم‌بندی نموده است و در پایان دلائل البول را از کتاب جوامع جالینوس بدان افزوده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۷۶/۲
آغاز: الطب ینقسم الی علم و عمل و هذا ینقسم الی علم الامراض الطبیعی و هو الصحة و علم الاسباب و علم الدلائل؛ **انجام:** بأن طبایعهم رطبة بسبب اللبن و لیس فیهم حرارة صفراویة لغیر البول بهذا السبب.
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴۹گ (۵۰ر-۹۸ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۰-۳۱۵]

● **مشجرة الانساب** / انساب / عربی
mušajjarat-ul ansāb
کتابی است مفصل در ذکر انساب ائمه اطهار علیهم السلام که مؤلف ابتدا به نقل روایاتی از اساتیدش در فضیلت این علم و ائمه اطهار علیهم السلام آورده و سپس ابتدا به انساب امام حسن مجتبی علیه السلام نموده و بعد امام حسین علیه السلام و سایر ائمه را تا پیامبر اکرم (ص) و سپس تا حضرت آدم را متذکر شده است.مؤلف، در این کتاب مفصلاً به ذکر مادران و مدت عمر و بقیه نکات تاریخی پرداخته و در تألیف آن از کتب یحیی بن الحسن بن جعفر بن عبیدالله بن الحسین بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیهم السلام، احمد بن عیسی زیدی کوفی، ابو یعلی قزوینی و ابو نصر سهل بن عبیدالله بن داود بخاری نسابه استفاده نموده است. وی در سال ۳۸۰ق مشغول به تألیف کتاب بوده ــ چنانچه در مقدمه آورده ــ و بعد از اتمام تألیف، آنرا به نظر علمای نسابه زمان خود نظیر ابوالحسن محمد بن ابی جعفر بن علی بن الحسن بن علی بن ابراهیم ... بن علی بن ابی طالب مقیم بغداد و از اصحاب ابو منذر کوفی نسابه، و ابو عمرو عثمان بن حاتم بن المساب ثعلبی رسانیده است.
آغاز: الحمد لله الواحد القدیم العدل الرحیم القادر الحی الجواد الکریم الصادق الحکیم الذی لا شریک له فی قدمه و لامعین له فی افعاله

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۲۲
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه جوادین-کاظمین. خط: نسخ، کا:عبدالمنعم بن محمد بن علی بن ابراهیم مشهور بن غریفان، تا: سه‌شنبه ۵ رجب۷۰۳ق؛ با یادداشتی که کتاب را ابوالعباس عبدالحمید بن احمد بن علی بن محمد بن احمد بن مورع بن حامد بن معد الشریف هاشمی با کتابی به تاریخ ۸۰۵ مقابله نموده، دارای دو لوح، با یادداشتی که این دیباچه را از کتاب سید ابوالعباس عبدالحمید که وی از خط محمد بن عبیدالله بن محمد بن عبدالحمید علوی حسینی نسابه از کتاب پدرش به نام «مشکاة الانوار و خزانة الاسرار»بیان کرده بود درمشهد غروی نقل نموده است. در چند برگ اول فهرست مطالب کتاب به خط سید هبة الدین شهرستانی آمده است؛ ۳۲۹ص [عکسی ف: ۵-۲۸۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لم یمت آدم حتی بلغ ولده و لد ولده اربعین الفا و کان اول شی اکل فی اجنة، العنب و آخر شی اکل العنب و عاش تسعمائة و ثلثون سنة و الله اعلم، تم کتاب المشجر الشریف الحاوی لکل معنی لطیف ...
نسخه اصل: بغدادی و هبی منتقله به سلیمانیه - استانبول؛ خط: نسخ، کا:عبد المنعم بن محمد بن علی بن ابراهیم الشهیر بقرسان، تا: سه‌شنبه ۵ رجب۹۰۳ق؛ ۱۶۴گ [عکسی ف: ۱-۹۵]

● **المشجرة العمادية فی الحكمة العملية** / اخلاق / فارسی
al-mošajjarat-ol ‘emādīya fe-l hekmat-el ‘amalīya
وابسته به: تحفة الائمة العلیة فی الحکمة العملیة = اخلاق ظهیری؛ شهرستانی، فتح الله بن احمد (-۱۰)
اهدا به: عمادالدین بن عبداللطیف فرمانروای یزد
در اخلاق عملی؛ همان «تحفة الائمة العلیة فی الحکمة» از فتح الله سبزواری است با دگرگونی (دیباچه دوم اخلاق محتشمی).
آغاز: سپاس و ستایش خدای را که به قدرت کامله خویش اجناس ... به صحرای وجود آورد ...

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۵۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** پاینده و مستدام بدارد.

خط: نستعلیق، کا:عبدالوهاب بن محمد رفیع آهی، تا: ۱۲۷۹ق؛ جلد: میشن [ف: ۵-۲۱۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۸۰/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۰۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷/۱ سرود

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قطع: خشتی [نشریه: ۱۳-۴۲۸]

● المشجرة فی معرفة امراض العین / طب / عربی

al-mušajjara fī ma'rifat-i amrāz-il 'ayn

رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ - ۳۱۳ قمری

rāzī, mohammad ebn-e zakarīyā (866 - 926)

المشجرة فی امراض العین و معالجاتها.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۳۰

خط: نستعلیق، کا:طبیب حموی، تا: ۲۹ ذیقعده ۱۰۰۷ق، جا: یزد [سنا: ف: ۱-۱۸۸]

● مشجره مشایخ صوفیه / تراجم / فارسی

mošajjare-ye mašāyex-e sūfīye

مشایخ اهل طریقت و اقطاب صوفیه را در دوائری نوشته و انساب آنها را با نسبت طریقتی هر یک را ذکر کرده و بیوگرافی مختصر آنها را می‌آورد.احتمالا مؤلف از صوفیه هند می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۵۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۵۳گ، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۱۲-۱۲۹]

● مشجرة نسب المرعشی / انساب / عربی

mušajjarat-u nasab-il mar'ašī

صورت مشجره نسب سید شمس الدین فرزند سید قوام الدین مرعشی است با توضیحاتی در حواشی از نگارنده شجره نامه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۴

آغاز: الحمدلله الذی تجلی بزواهر جواهر اسمائه جبهة کل ذی بال و زین بغوالی لآلی حمده و ثنائه عذر عذراء المقال

خط: نستعلیق، کا:محمد حسن حسینی نجفی، تا: ۱ ربیع الثانی۱۱۹۸ق، جا: نجف اشرف؛ با نسخه اصل توسط کاتب تطبیق شده؛ جلد: تیماج، ۷گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۶-۱۳۱]

← مشجر سادات مرعشی ← تاریخ خاندان مرعشی مازندران

● مشجر شجره نامه سادات طبس / رجال / عربی

mošajjar-e šajare-nāme-ye sādāt-e tabas

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۲

آغاز: اهل الدنیا و رجل او اهم اذا الحدیث؛ **انجام:** کان طوله سته و عشرونت ذراعا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج [رایانه]

● مشجر الرجال الثقات = شجره رجال موثق / رجال / عربی

mušajjar-ur rijāl-iṯ ṯiqāt = šajare-ye rejāl-e movassaq

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

تاریخ تألیف: ۱۰۰۵ق

رجال ثقات که دارای احادیث صحیحه می‌باشند را از کتب اربعه استخراج و در جداولی در ده طبقه تنظیم نموده و از شیخ طوسی آغاز و به رجال اصحاب ائمه خاتمه داده است.

آغاز: هذا مشجر الرجال الثقات الذین احادیثهم صحیحة و منه یعلم الطبقات و کل حدیث صحیح فی احد الاصول الاربعة مما یتعلق بالاحکام

[الذریعه ۱۴۹/۱۵ شماره ۹۸۴]

۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۸۴

پایان کتاب تلخیص المقال؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۲-۳۶۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۲۴

ضمن اصول کافی؛ کا:محمد شفیع تویسرکانی، تا: ۱۰۸۴ق [ف: ۱۴-۴۰۲]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۰۷

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷ص [عکسی ف: ۷-۱۰۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۷۳/۱

در آغاز نسخه این کتاب به شیخ بهائی نسبت داده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۶ص (۶-۱۱)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۵-۴۲۷]

● المشجر الکشاف لاصول السادة الاشراف / انساب / عربی

al-mušajjar-ul kaššāf li-uṣūl-is sādat-il ašrāf

نجفی، محمد بن احمد

najafī, mohammad ebn-e ahmad

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۱۵-ف

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه ییل ش L 118 (ص ۱۳۰ فهرست ش ۱۲۰۷)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۲۸۰]

← المشجر المبارک ﴿ انساب مشجر

● **مشجر نسب آل ابی طالب** / انساب / عربی
mošajjar-e nasab-e āl-e abī-tāleb

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۸۵-ف
نسخه اصل: نسخه آقای دکتر گوهرین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با بلاغ مقابله؛ ۱۶۱گ، قطع: رحلی [فیلمها ف: ۱-۳۸۱]

● **مشخصات مدارس اصفهان** / جغرافیا / فارسی
mošaxxasāt-e madāres-e esfahān
کتابچه مشخصات مدارس اصفهان. اطلاعاتی از مدارس معموره و مخروبه و بانیان و تاریخ بناو سکنه آنها است که برای ظل السلطان نوشته شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور، ۸گ، ۱۷-۱۹سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۱۰۵]

● **المشذرة فی التاریخ** / شعر، تاریخ / عربی
al-mušaḏ ḏara fi-t tārīx
خرفی، احمد بن مبارک، - ۶۶۴ قمری
xarfī, ahmad ebn-e mobārak (- 1266)
تاریخ تألیف: شنبه ۷ جمادی الاول ۶۴۱ق
:ارجوزه ای است مفصل دارای ۱۴۲۸ بیت در تاریخ خلفاء بعد از پیامبر (ص) که ابتدا به تاریخ نبی اکرم پرداخته و بقیه خلفا را تا زمان خود که هنگام خلافت معتصم عباسی بوده آورده است.
[فهرست نسخه‌های عربی واتیکان ۷۵/۱؛ معجم المؤلفین ۵۷/۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۹
آغاز: یقول ذو الاقرار بالذنوب ×× احمد المعروف بالنصیبی/ ابن المبارک الذی یرجو بأن ×× یغفر ذنبه العزیز ذوالمنن
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۷۸۵؛ خط: نسخ، کا:محمد بن شیخ قاسم بن یوسف بن علی بن هبة الله، تا: سه‌شنبه ۱۳ ربیع الثانی ۶۸۸ق، جا: جامع باب الدار؛ ۱۲۳ص [عکسی ف: ۲-۴۳۴]

● **مشراق العقائد الصالحیة = مشارق العقائد = ترجمه اعتقادات الصدوق** / کلام و اعتقادات / فارسی
mešrāq-ol ‘aqā’ed-es sālehīya = mašāreq-ol ‘aqā’ed = t.-ye e‘teqādāt-es sadūq
دستغیب، محمد صالح بن مسعود، ق۱۱ قمری
dastqeyb, mohammad sāleh ebn-e mas‘ūd (- 17c)
وابسته به: الاعتقادات = العقائد؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱)
اهدا به: سلطان صفی الدین صفوی بهادرخان (۱۰۳۸-۱۰۵۲ق)
تاریخ تألیف: ۱۰۴۵ق
این کتاب مستند به قول شیخ صدوق و احادیث صحیحه دیگری از ائمه می‌باشد و به گفته مؤلف: «خلاصه اعتقادات شیعه را به فارسی به قوال شیخ شیوخ الطائفه الحقه الشیخ ابن بابویه و احادیث صحیحه منقوله از ائمه هدی» نگاشته است.مشتمل بر سی و پنج «باب»: ۱. اعتقاد در توحید؛ ۲. اعتقاد در صفات ذات و صفات و افعال؛ ۳. اعتقاد در تکلیف؛ ۴. اعتقاد در افعال عباد؛ ۵. اعتقاد در نفی جبر و نفی تفویض؛ ۶. اعتقاد در اراده و مشیت؛ ۷. اعتقاد در قضا و قدر؛ ۸ اعتقاد در انبیا و محدثین و رسل و حجج؛ ۹. اعتقاد در عدد انبیا؛ ۱۰. اعتقاد در عصمت؛ ۱۱. غلو و تفویض؛ ۱۲. اعتقاد در علویه؛ ۱۳. اعتقاد در ظالمین؛ ۱۴. اعتقاد در تقیه؛ ۱۵. اعتقاد در اوثان؛ ۱۶. اعتقاد در کاتبین اعمال انسان؛ ۱۷. عدل؛ ۱۸. اعتقاد در استطاعت؛ ۱۹. اعتقاد در بدا؛ ۲۰. نهی از جدل؛ ۲۱. اعتقاد در لوح و قلم؛ ۲۲. اعتقاد در نفوس؛ ۲۳. اعتقاد در موت؛ ۲۴. اعتقاد در سؤال قبر؛ ۲۵. اعتقاد در رجعت؛ ۲۶. اعتقاد در بعث و نشور؛ ۲۷. اعتقاد در حوض؛ ۲۸. اعتقاد در شفاعت؛ ۲۹. اعتقاد در وعد و وعید؛ ۳۰. اعتقاد در اعراف و صراط؛ ۳۱. اعتقاد در حساب و میزان؛ ۳۲. اعتقاد در بهشت و دوزخ؛ ۳۳. اعتقاد در کیفیت نزول وحی از جانب خدا؛ ۳۵. خطر و اباحت و اخبار وارده مختلفه.
آغاز: اشرف هر کلامی که مقربان درگاه احدیت افتتاح به آن نمایند و احسن هر مقاله که متفردان مبادی معرفت ابتدا به آن فرمایند حمد و درود معبودیست که طوایف انسان و فرق بنی الجان ... اما بعد بدانکه مذهب حق فرقه نجیه یعنی شیعه امامیه اثنا عشریه مذهبی است که در زمان رسول (ص) کل مسلمین سالک آن بودند و هیچکس خلافی نکرده بود ... (و بعد از یک صفحه و نیم چنین می‌نویسد): در این اوان بنده بی قدر اقل خلق الله المعبود محمد صالح الحسینی الشیرازی ابن عضد الدین مسعود الشهیر به دست غیب در شهره آنها سعی کرده اکثر اخبار صریحه که نص است بر امامت ائمه اثنی عشریه ... و بتوفیق ایزدی در عرض چهار روز این رساله را مرتب ساخت مشتمل بر سی و پنج باب و مسمی گردانید «بمشراق العقائد الصالحیه» و چون نسخه تمام شد ...
انجام: بواسطه همین نقل بعضی از عقائد ایشان نمودیم که بدانند که تعصب ننموده ایم و الحمد لله علی اجتهاد الحق و تصدیق الصدیق و الحکم بما انزل الله تعالی تم رسالة المسمی «بمشارق العقاید» بحق الحقو النبی المطلق اوصیاء المعصومین الحمد لله رب العالمین.
[فهرستواره منزوی ۵۲۶/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب، سرلوح، مذهب؛ تملک: علاء الحکماء به تاریخ ۱۳۳۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳۲–۸۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:میر محمد بن میر مفید، تا: ۲۰ ربیع الثانی۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۴ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۰/۵سم [ف: ۴۵–۲۶۱]

۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۸۰۴۱/۱

آغاز و انجام: برابر

مصنف در مقدمه کتاب از تفسیر «سرور الارواح» که با حروف بی‌نقطه نوشته شده و کتاب «المراهض العلویة و المجامع الصفویة» خود نام می‌برد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:–۱۵۷۹]

● **مشرب العطشان** / انشاء / فارسی

mašrab-ol ʻatšān

قراباغی، محمد رفیع بن دوست محمد، ق۱۱ قمری

qarābāqī, mohammad rafīʻ ebn-e dūst mohammad (-17c)

وابسته به: منشآت = مکاتیب؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد (۸۱۷–۸۹۸)

اهداء به: قاضی محمود

تاریخ تألیف: ۱۰۶۵ق

مؤلف که از ادیبان عهد صفوی است کتاب حاضر رادر شرح «کتاب انشاء»عبدالرحمن جامی به نگارش درآورده ودر آن به توضیح وشرح و بسط مکاتیب ونامه‌هایی که در آن کتاب آمده ودارای عبارات متکلفانه ادیبانه و مسجع می‌باشد پرداخته است.در زمان شاه عباس دوم برای شاگردان خود نگاشته است.

آغاز: بسمله غنچه شکر و ثنا که از گلستان فکر شکفته همه و ... که از شاخسار بوستان دل پرذکر رسته مرخدایی را که ...

۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** با آن روضه پرکرم که این شرح رابخت یاور بکن به هر جا رود همچو خاور کن ... علت رحم وغفرانشود دیگر هر که خواند نویسد حسن.

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۷۰ق، جا: قارخین؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۷سطر [ف: ۱–۲۴۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۹/۲

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷–۲۵۲]

● **مشرب عشاق الهی** / شعر / فارسی

mašrab-e ʻoššāq-e elāhī

آزاد، ق۱۳ قمری

āzād (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۵ق

به نظم فارسی و به وزن مثنوی و عرفانی، و نزدیک ۱۶۰۰ بیت و در آن از شیخعلی شاه و میرزا فضل الله خاوریو آقا محمود همدانی و محمد شاه قاجار و از جنگ ایران و روس و تجاوز به خاک ایران و میرزا محمد حسن شیرازی (۷۶) یاد شده است.پس از دیباچه‌ای در توحید و ایمان و ستایش پیامبر و وصف معراج و ستایش علی و مهدی موعود و پادشاه؛ در چند «مشرب» و «مقاله»: مشرب ۱. تعریف العلم و المعرفة و امتیاز العالم و العارف و قلیل من اوصاف ... آقا محمود الهمدانی؛ مشرب ۲. فی تعریف حسن المقال لانه مظهر الکمال و فی وصف ... امیر الامراء و اشرف الوزراء المسمی بفضل الله ... المتخلص بخاوری؛ مقاله ۲.بیان ابتداء الخلقة و کیفیتها؛ مشرب ۴. تحیر الافهام؛ مقاله ۴. بیان هویة الحسن و ماهیة العشق؛ مقاله ۵. بیان مرتبة الانسان و حقیقته؛ مقاله ۶. ترغیب الانسان الی عالم القدس و الرحمن و تحذیره من مؤلفة عالم الانس و الجان؛ مقاله ۷. تصدیق الاخبار التی بلغت من الانبیاء و الاوصیاء؛ مشرب ۸ فی ان نفس الانسان من عالم القدرة و الجبروت و اثبات الواجب؛ مشرب ۹. فی ان ترقی الاسنان تنزل و تحمل الاکوان تزلزل؛ مشرب ۱۰. ماء من هذا المشرب اوشفاء للعطشان لعذبة البیان؛ مشرب ۱۱.بیان حقیقة الانسان و ماهیته و امتیازه؛ مشرب ۱۲. معنی الشجرة الکلیة الانسانیة.

آغاز: مشرب عشاق الهی است این. بسمله.اول هر نامه بنام خدا است ×× نام خدا زیب کلام خدا است / نام خداوه که چه نام است این ×× نامه اقبال انام است این ...

انجام: گفت حکیم که فضل اله ×× نام وی و نیکدل و نیکخواه / کای تو ز خوبان نهاوند نام ×× هیچ نه بروی ز حکیمی گرام / ورنه باعزاز چنین ناگهان ×× تا ز نهاوند کشد اصفهان / کم رسد امروز عدیلش بهم ××تا بصفاهان که بشیر از هم / بنده خوبان نهاوندیم ×× لیک درین غمکده خرسندیم / هست دبیری که چو او در ضمیر ×× نامه روشندل و روشن ضمیر / طاهر طاهر نسب آن نیکنام ×× نامه کنم ختم برو و السلام

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: روغنی مذهب، ۸۴گ، ۹سطر (۵×۸)، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۱۴–۳۶۳۷]

● **المشرب الوردی فی مذهب المهدی = المشهد الوردی فی مذهب المهدی** / کلام و اعتقادات / عربی
mašrab-ul wardī fī maḏhab-il mahdī = al-mašhad-ul wardī fī maḏhab-il mahdī

قاری هروی، علی بن سلطان محمد، - ۱۰۱۴ قمری
qārī heravī, ʻalī ebn-e soltān mohammad (- 1606)

گفتاری است درباره حضرت مهدی علیه السلام به هنگام ظهور، و مؤلف عقیده دارد که آنحضرت در آن هنگام مجتهد مطلق است و به اجتهاد خود عمل می‌کند یا به احتیاط نه به مذهب ابی حنیفه چنان‌که شیخ عبدالله هندی معروف به مخدوم الملک بدین رأی عقیده دارد.

آغاز: الحمدلله الذی اوضح سبل الدین باجتهاد الائمة المجتهدبن و جعلنا من برکاتهم من جملة المهتدین

انجام: و اباد الملل کلها سوی ملة الاسلام، اماتنا الله علی ملة الاسلام ومتابعة نبینا علیه الصلاة و السلام

چاپ: مطبوعات محمد شاهین، ۱۲۷۸ق.

[ذخائر التراث العربی الاسلامی ۸۵۱/۲؛ معجم المطبوعات ۱۷۹۴/۲؛ خزانة مفتی ۷۲/۵ و ۷۳/۵]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۱/۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه اسد - ترکیه ۱۴۴۶/۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۲۲ق؛ ۳۳ص (۱-۳۳) [عکسی ف: ۲-۳۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۰۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبد الباقی بن فضل الله، تا: ۱۱۰۴ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۸گ (۱۱۶پ-۱۳۳ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۷-۱۳]

● **مشرع الخصوص الی معانی النصوص** / فلسفه / عربی
mašraʻ-ul xuṣūṣ ilā maʻāni-n nuṣūṣ

علی بن احمد بن علی بن احمد
ʻalī-e bn-e ahmad ebn-e ʻalī-e bn-e ahmad

وابسته به: النصوص فی تحقیق الطور المخصوص = النصوص الالهیة؛ صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق (۶۰۷-۶۷۳)

شرح «النصوص» قونوی می‌باشد که خود شرح‌گونه‌ای است بر «فصوص الحکم» ابن عربی (- ۶۳۸ق) و پیش از آغاز به شرح «مقدمه»‌ای در توحید آورده در چند «فصل»: فصل ۱. اعلم ان التوحید هو الحکم بثبوت الوحده لله؛ فصل ۲. البراهین العقلیة؛ فصل ۳. رفع الشبهات و فیه اعتراضات. (احمد منزوی)

آغاز: سبحانك اللهم و بحمدك یا من وجوده نور السماوات، الاسماء و الصفات و ارض اعیان الممکنات ... و بعد، فیقول اقل عبید العلی الصمد، علی بن احمد بنعلی بن احمد ... لما کان کتاب النصوص مما ابرزة الشیخ ... محمد بن اسحاق بن محمد بن یوسف القونوی (رض) ... و الهمنی ان القبة مشرع الخصوص الی معانی النصوص ...

[بروکلمان ۷۹۲/۱-۷۹۴ از ۳۵ شرح بر کار ابن عربی نام برده است، که این در میان آنها نیست؛ عثمان یحیی ۱۲۰ «شرح» از ابن متن را نشان داده از آن میان همین شرح؛ حاجی خلیفه ۱۹۵۵/۲ «النصوص»]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** (و متی وضح لك ما ذکرته ... و صحبه و سلم) ای و متی ظهر لك ... فاذا ظهرت آثار الوجود بشرط (در شرح آخرین نص و اندکی باید افتاده باشد)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۲۱سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۹-۱۲۸۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۷۷-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۵۵]

← مشرعة الاسلام ‹ شرعة الاسلام الی دارالسلام

● **مشرعة العلم فی شرح الحق و الحکم** / فقه / عربی
mašraʻat-ul ʻilm fī š.-il ḥaqq wa-l ḥikam

موسوی خسروشاهی، محمد باقر بن هاشم، ق۱۴ قمری
mūsavī xosrošāhī, mohammad bāqer ebn-e hāšem (-20c)

وابسته به: الحق و الحکم؛ تهرانی نجفی، هادی بن محمد امین (- ۱۳۲۱ق)

در شرح «رسالة الحق و الحکم» محمد هادی بن امین تهرانی که گویا استاد مؤلف بوده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۷۵/۲

آغاز: بسمله و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم و الحمدلله الذی خلق الانسان فی احسن التقویم و میزه قبل الخلق بالبیان ... فیقول ... محمد باقر بن هاشم الموسوی الخسرو شاهی ... اذ رأیت ان ما افاده الاستاد المحقق ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷۲ص(۱۴-۸۵)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۴۷/۲-۱۰۹]

● **مشرق الانوار** / شعر / فارسی
mašreq-ol anvār

گیلانی، شاه نظر بن حسن، ق۱۰ قمری
gīlānī, šāh nazar ebn-e hasan (- 16c)

به نام: سلطان احمد

مثنوی نزدیک سه هزار بیت در چهل«شرقة»، در مراحل سیر و سلوک، دارای خطبه‌ای منثور و منظوم. شاعر ملقب به «النقیب» و متخلص به «نظر» است.

کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: الحمد لله الذی خلق السماوات و الارض و جعل الظلمات و النور ... مالک الملکی که حکمت بی علت خاک وجود مردم را؛

انجام: نیز بر آل و بر اصحاب جلیل ×× چهره ... از ایشان و جمیل / دو بدم گوی در این نیلی خم ×× رضی الله تعالی عنهم

کاتب = مؤلف، تا: ۹۵۵ق، جا: ادرنه؛ مجدول؛ شاید شاعر آن را برای خزانه سلطان احمد نگاشته باشد [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۸۷]

● **مشرق الانوار** / شعر / فارسی

mašreq-ol anvār

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ ؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

منظومه‌ای فارسی ومتوسط که در پیروی وتتبع از «مخزن الاسرار» نظامی گنجوی سروده شده است.

آغاز: بسمه الله الرحمن الرحیم ×× فاتحه مصحف امید و بیم / نامه که آراسته چون جانی بود ×× مهر خدا زینت عنوان بود

[الذریعة ۲۹۶/۱۹؛ نسخه‌های منزوی ۳۲۰۳/۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکر تو کابین معانی بکر ×× هان ز کف طبع منه جام فکر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: آقا عبدی، با تاریخ تملک ۱۲۸۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: گالینگور، ۸ص، ۱۴سطر (۱۶×۷)، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۱۳۷]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۸۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** نور خرد مشرق انوار باد ××سایه او مخزن اسرار باد / گلشن اشراق ازاو تازه باد×× هردوجهان زو پرآوازه باد

خط: نسخ، کا:اسدالله، تا: ۲۵ صفر۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۱۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۰۱ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **مشرق الانوار** / عرفان و تصوف / فارسی

mašreq-ol anvār

زاهدی، حسین بن ابدال، ق۱۱ قمری

zāhedī, hoseyn ebn-e abdāl (- 17c)

سخنان شیخ صفی را در هر باب از صفوة الصفا استخراج کرده و در این کتاب بر حسب موضوع در شش«باب» مرتب ساخته است. فهرست ابواب کتاب را خود در مقدمه بدین گونه آورده است:باب ۱. در تحقیقی که بر آیات کلام الله کرده، مشتمل بر دو فصل (فصل اول آن چه در معرض سؤال و جواب است، فصل دوم - در آنچه مطلقا بر آیات فرموده)؛ ۲. در آنچه از احادیث نبوی سؤالاتی کرده‌اند، در دو بخش (بخش اول جواب سؤال از احادیث، بخش دوم - سؤالات متفرقه)؛ ۳.تحقیقی که در کلمات مشایخ فرموده‌اند؛۴. در تحقیقی که در ابیات فرموده‌اند؛۵. کلمات مطلقه در نصائح و زواجر؛۶. در بعضی از کلمات منثور او قدس الله روحه؛ خاتمه: در شرح اشعار مغربی (در این باب مؤلف - از زبان صفی - به شرح دوازده غزل از شمس مغربی می‌پردازد). (عبدالحسین حائری)

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الحمد مفتاحا لذکره و سببا لمزید فضله ... اما بعد باعث بر تنمیق این مقال ... حضرت سلطان العارفین ... صفی الملة و الدین ... که حضرت مولوی معنوی با آن همه فضائل در رساله خویش آورده که من زبان سر آن ولی محبوبم و عالم ربانی توکلی اردبیلی المشهور بابن بزاز در کرامات ... که از حضرت شیخ ظهور یافته کتابی مطول ساخته و به صفوة الصفا موسوم گردیده و تحقیقات آیات و احادیث و کل کلمات ... در آن مندرج است. به خاطر فقیر اعنی شیخ حسین زاهدی رسید که ... در آن دریا غوص نماید و آنچه ... مستخرج شود تحفه بزم درویشان نماید ... و در اختتام رساله دوازده غزل از ... درویش شیرین مغربی ... شرح نموده آید ...

انجام: چنان که شیخ عطار فرماید: کفر کافر را و دین دیندار را ×× ذره ای عشقت دل عطا را

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۳/۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵۹ص (۱-۵۹)، ۱۷ و ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰سم [ف: ۲۳-۲۲۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۲/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳-۶۰۳]

● **مشرق الانوار** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

mašreq-ol anvār

ذهبی دزفولی، عین الدین حسین، ق۱۴ قمری

zahabī dezfūlī, ʻayn-od-dīn hoseyn(- 20c)

این مثنوی دارای نکاتی است در سلوک.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱۰

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× کعبه ذاتست و صفای قدیم / فاتحه عقل کل و ختم کل ×× عرش بود خطبه گه عین دین؛

انجام: دل چو شود مطلع خورشید ما ×× ذره شود آینه کبریا

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۷۴۲]

● **مشرق الانوار الملکوتیة فی بیان عقائد الذریة المصطفویة** / کلام و اعتقادات / عربی

mašriq-ul anwār-il malakūtīya fī bayān-i ‘aqā’id-id̲ d̲urrīyat-il muṣṭafawīya

مقابی بحرانی، محمد بن علی، ق۱۲ قمری

maqābī bahrānī, mohammad ebn-e ‘alī (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۴جمادی الاول ۱۱۶۹ق

این کتاب که در شش «باب» است در کلام به روش شیعی گفتگو نموده و به احادیث بسنده کرده و دلیل‌های فیلسوفان را بیهوده دانسته است.مؤلف می‌گوید که خواندن نگارش‌های گمراه‌کننده در دین و آئین نارواست و در استدلال به اندیشه‌های خرد نباید گرایید.

آغاز: بسمله. الحمدلله المحتجب عن ابصار خلقه بانوار عزته، فلم یدرک لاحد من خلقه الا بآثار قدرته.

انجام: لایلتفت الیها فی مقابلة النص الصحیح مع انها مزیفة بادنی تأمل فتامل. و قد تم التصنیف ... و قد فرغ مؤلفه ... سنة ۱۱۶۹ حرره محمد بن علی ... المقابی البحرانی. غفرالله له ... و صلی الله علی محمد و اله الطیبین الطاهرین.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:بازیاری، راشد بن عبدالله، تا: ۱۶ جمادی الثانی۱۱۶۹ق، نزدیک یکماه پس از نگارش مقابی؛ ۳۶۳گ (۱پ-۳۶۳پ) [ف: ۳-۶۱۶]

● **مشرق التوحید** / عرفان و تصوف / فارسی

mašreq-ot towhīd

عزلتی خلخالی، ادهم،- ۱۰۵۲ قمری

‘ozlatī xalxālī, adham (- 1643)

در اثبات واحد تعالی و ترغیب به نیایش و پرستش باری عز شأنه، به روش عرفا و اهل مکاشفه نه به طریق متکلمان و اهل استدلال، به نثر و شعر با تضمین آیات و گفته‌های عربی، و گفتگو در عشق و اینکه معشوق باید ذات حق باشد.(سید احمد اشکوری)

آغاز: و بعد حمدالله سبحانه و تعالی علی تجلیات ذاته الاعلی ... چنین گوید افقر فقرا و مساکین و احقر ضعفا و طالبین ... ادهم عزلتی تخلص واعظ ... چون غرض اصلی از ایجاد عالم و آدم و علت غایی آن ...

انجام: بخیر قرین گرداند بحق وجوده الذی هو منبع الجود و منه البدایة و الیه النهایة ... و آخرا و الحمدلله ... اجمعین.

چاپ: به تصحیح عبدالله نورانی، مجله تحقیقات اسلامی، سال نهم، ش۱و۲ (۱۳۷۳)؛ نیز تهران، نهضت زنان مسلمان: ۱۳۶۰

[الذریعه ۷۱۷/۹؛دانشمندان آذربایجان ص ۲۷۳؛ فهرستواره منزوی ۸۸۴/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۶/۲

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶ص (۳۱۵-۳۴۰)، ابعاد متن: ۱۰×۱۹، اندازه: ۲۰×۲۹سم [سنا: ف: ۲-۵۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷-۲۴۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۴۱۷۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۲۰]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۶۳/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ای پسر با مردگان صحبت مدار ×× وای آن زنده که با مرده نشست

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۱گ (۸۰پ-۱۰۰پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۵-۳۹۷]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۳۸/۱۰

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱گ (۸۸پ-۱۰۸) [ف: ۵-۵۷۲]

● **مشرق التوحید** / کلام و اعتقادات / فارسی

mašreq-ot towhīd

واعظ اصفهانی، محمد حسین بن محمد صادق، ق۱۳ قمری

vā‘ez-e esfahānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad sādeq (- 19c)

اهداء به: فتحعلی شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۲۰ رمضان ۱۲۳۷ق

در بیان اصول اعتقادات شیعه برگرفته از آیات قرآنی و روایات، مشتمل بر «مقدمه» و هشت «باب»: مقدمه:دربیان معرفت؛ باب ۱. اقرار به وجود حق؛ باب ۲. صفات الهی؛ ۳. عدل؛ ۴. نبوت و رسالت؛ ۵. وصایت و امامت؛ ۶. معاد؛ ۷. مرگ و احوال بعد از آن و قیامت؛ ۸. بهشت و دوزخ.

آغاز: حمد و سپاس بی قیاس و ثنای و ستایش بندگی اساس مر خداوند جهان آرای دلگشای را که صوامع قدس آسمان را مزین ساخت به ملائکه مقربین.

[الذریعه ۴۹/۲۱رقم ۳۹۰۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ازجمله دوستان و شیعیان جناب مستطاب علی مرتضی و اولاد امجاد او محسوب نماید بمحمدو اهل بیته الطاهرین المعصومین آمین رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ مصحح؛ با تقریظی برکتاب توسط «محمد علی بن محمد اسماعیل نوری»؛ جلد: پارچه‌ای، ۸۷گ،۲۱سطر،اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۹۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۱۱۸]

● **مشرق السعدین** / تفسیر / عربی

mašriq-us sa‘dayn

جزایری شیرازی، محمد مؤمن بن محمد قاسم، ۱۰۷۴– قرن ۱۲ قمری

jazāyerī šīrāzī,mohammad mo’men ebn-e mohammad qāsem (1664 - 18c)

کتابی است در تأویل و شرح صد آیه قرآنی یا حدیث نبوی که مؤلف از کتاب دیگر خود موسوم به «مجالس الاخبار و مجالس الاخیار» گزینش کرده است. وی این گزینش را به دستور یکی از امیران فاضل (طبق حاشیه نسخه‌ای که آقا بزرگ از آن یاد می‌کند و نیز طبق حاشیه نسخه بسیار ارزشمند ۷۶ مجلس که در عصر حیات مؤلف کتابت شده منظور «نواب مخلص خان» است) انجام داده است.

آغاز: بسمله – احمد کلمة یبتدأ بها الکلام و خیر خبر یختتم به المرام حمدالله الحکیم ... و بعد فیقول العبد الاثم ... محمد مؤمن بن الحاج المکرم محمد قاسم الجزایری زاد الله تعالی یقینهما انی لم الفت کتابیالبسیط و البحر المحیط المسمی بمجالس الاخبار و مجالس الاخیار ...

انجام: سرا مستورا و عملا مسطورا و سعیا مشکورا انه مفیض الثواب و الهادی الی الصواب. قد اتفق الفراغ من تألیف هذا الکتاب المتضمن لتاویل ایات کتاب لایاتیه الباطل من بین یدیه و لا من خلفه و توجیه روایات تنتهی اسانیدها الی رسول ما ینطق عن الهوی، ان هو الا وحی یوحی، عمله شدید القوی و کان ذلک فی الیوم الاول من العشر الاول من الشهر الاول من السنة الخامسة من العشر الاول من المایة الثانیة عشر من الهجرة النبویة المصطفویة علی ید مؤلفها و مرصفها العبد المذنب الابق الاثم محمد مؤمن بن الحاج محمد قاسم بن الحاج ناصر بن الحاج محمد الجزائری اصلا و محتدا الشیرازی منشاء و مولدا و الحمدلله علی نعمة الاتمام و الصلوة و السلام علی سید المرسلین و اشرف الخلق اجمعین محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا کثیرا. [رقم:] تمت.تمام شد.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۸۲

آغاز و انجام: برابر

نسخه ما بر خلاف آنچه روی برگ بدرقه کتاب نوشته شده به هیچ وجه نسخه اصل نیست و نباید یادداشت اتمام تألیف را در پایان کتاب، رقم کاتب تصور کرد، بلکه نسخه‌ای است عادی و حتی در پاره‌ای موارد مغلوط که در قرن سیزدهم کتابت شده، نسخه احتمالاً هندی است و از آنجا که مؤلف در هند در گذشته و سال‌ها آنجا زیسته، این مطلب تائید می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ گویا به چند خط یا اینکه برخی اوراق بعداً نوشته شد باشد؛ دارای رکابه، بین سطور یا در حواشی مطالبی ترجمه یا شرح شده، روی برگ عنوان الگویی به نثر ادبی فارسی برای «مبایعه نامه» هست که به جای قیمت کتاب و سال و ماه بیع، کلمه «فلان» دارد، این انشای ادبی یک صفحه به خط ریز را شامل است که ادامه مطلب آن در حاشیه پشت برگ و در کنار متن کتاب نوشته شده، آغاز آن چنین است:«هو المالک. بسم الله الکریم و تجدید ذاته خارج عن حد الادراک کما یقال ...»، با یادداشتی از مرحوم مشکاة، در همین صفحه به خط شکسته نوشته‌اند:«مشرق السعدین نسخه اصل است.»؛ تملکی از ذیحجه ۱۳۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۱۷سطر بخش‌های کهنه‌تر و ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۴سم [ف: ۱/۲۷–۱۴۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۸/۱

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۲–۴۰۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:نور محمد متوطن ملتان، بی‌تا؛ دارای سر لوح؛ ۱۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۲–۳۸]

● **مشرق الشمسین** / ریاضیات / فارسی

mašreq-uš šamsayn

دهلوی، محمد زمان بن محمد صادق، ق۱۲ قمری

dehlavī, mohammad zamān ebn-e mohammad sādeq (-18c)

وابسته به: تحریر المناظر لاقلیدس؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷–۶۷۲)

تاریخ تألیف: ۱۱۳۱ق

نویسنده می‌گوید چون شرح ملحض معروف به چمغمینی را به نام حکم ریاضی پرداختم بر آن شدم تا شرحی بر خلاصه الحساب به فارسی بنگارم ولی بعضی از دوستان از من خواستند که مناظر الاقلیدس که در مناظر و مرایاست و خواجه نصیر الدین طوسی به‌وجه احسن تحریر کرده شرح کنم، پس جانب فرمان آنها ایستادم و این شرح را به فارسی در یک مقدمه که آن حاوی مطالبی است که قبل از مبادی باید گفته آید و دو منظر که منظر اول در مبادی و منظر دوم در مطالب است آوردم.

آغاز: بسمله، رب یسر و تم بالخیر وراء منتهی انظار الناظرین و روائ مبتغی

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** به پیش شاه دادی نیت شاه ×× توئی بر گارگاه نیت آگاه

خط: نستعلیق، کا:محمد کاظم شافعی، تا: ۱۱۴۰ق؛ با اشکال هندسی؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۱۳سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۶–۸۷۶]

● **مشرق الشمسین** / تاریخ معصومین / فارسی
mašreq-uš šamsayn
قمی زیوانی، حبیب الله بن زین العابدین، ۱۲۸۹ - ۱۳۵۹ قمری
qomī zīvānī,habīb-ol-lāh ebn-e zayn-ol-‘ābedīn (1872 - 1940)
مجالسی است مرتب در حالات و فضائل و وفات حضرات معصومین علیهم السلام، گرفته شده از احادیث معتبره مبرا از مجعولات و ضعاف و اکاذیب
آغاز: الحمد لله الذی جعلنا من الباکین علی من بکی علیه کل من فی الامر و الخلق ... و بعد چنین بعرض می‌رساند
[فهرستواره منزوی ۱۷۷۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۴۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** تا آنجا که فرمود: خرجنا منك بالاهلین جمعا ×× رجعنا لارجال و لا بنینا
جلد اول کتاب و شامل چهل و هفت مجلس می‌باشد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۷-۱۳۳]

● **مشرق الشمسین** / فقه / عربی
mašriq-uš šamsayn
چندی در آداب طهارت آمده و از روی این احادیث مطالب متن رساله مفصل بحث و فحص گردیده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۹/۱
آغاز: الحدیث لصدقها علی نفس الفعل و التقریر و اختصاصه؛ **انجام:** قال ان رسول الله صلی الله علیه کان یکتحل قبل ان ینام اربعا فی الیمین ...
خط: نسخ، کا:محمد شوشتری ابن فتح الدین، تا: ۱۰۵۹ق؛ جلد: ساغری، ۲۸۵ص (۱-۲۸۵)، ۱۸ سطر (۵×۱۲/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۸/۵سم [ف: ۷-۷۶]

● **مشرق الشمسین و اکسیر السعادتین = مجمع النورین و مطلع النیرین** / فقه، حدیث / عربی
mašriq-uš šamsayn wa iksīr-us s‘ādatayn = majma‘-un nūrayn wa maṭla‘-un nayyirayn
شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری
šeyx-e bahā’ī, mohammad ebn-e hoseyn(1547 - 1621)
تاریخ تألیف: ۱۴ ذیقعده ۱۰۱۵ق؛ محل تألیف: قم حرم حضرت معصومه
فقه استدلالی امامیه است که آن را به خواهش عده‌ای از دوستان تألیف نموده است. او این کتاب را از احادیث معتبره که مربوط به فروع است از اصول اربعه امامیه استخراج و آن را در چهار «منهج» مرتب نموده است: ۱. عبادات، ۲. عقود، ۳. ایقاعات، ۴. احکام. در آغاز هم مقدمه‌ای در تعریف حدیث و اصطلاحات متأخرین راجع به اقسام و انواع احادیث و در خاتمه فرق میان طریقه کلینی و ابن بابویه طوسی را نگاشته است.(فاضل)
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا بانوار کتابه المبین و وفقنا لاقتفاء سنة نبینا محمد سیدالاولین ... وبعده فان افقر العباد الی رحمة ربه الغنی محمد المشتهر ببهاء الدین العاملی
چاپ: مشار عربی، ص۸۴۷؛ایران، تهران، ۱۳۱۹ق، سنگی، وزیری، ۱۰۷ص؛ با کتاب «الحبل المتین» به سال ۱۳۱۹ق چاپ سنگی شده؛ ایران، قم، مکتبة بصیرتی، ۱۳۹۸ق، سنگی، وزیری، ۱۰۷ص (افست از روی چاپ تهران به خط علی بن حبیب الله اصفهانی،۱۳۱۹)
[الذریعة۲۱/۵۰-۵۱؛ کشف الحجب:۵۲۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۰۱/۴؛ دنا ۹: ۵۸۸-۵۹۲ (۱۲۰ نسخه)]
شروح و حواشی:
۱- حاشیة مشرق الشمسین؛ خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین (- ۱۱۷۳)

۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۳۵/۳
آغاز: بسمله، قال الشیخ بهاء الدین رحمة الله فی مقدمه مشرق الشمسین و اکسیر السعادتین الملقب مجمع النورین و مطلع النیرین؛ **انجام:** فان الروایة عن الشیخ بواسطة و اخری بدونها امر شایع متعارف لا غرابة فیه و الله اعلم بحقایق الامور
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۸۵ر-۱۹۶)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲-۳۱۸]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۰۹
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۶ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»، مقابله خود شیخ بهایی با اجازه روایت به خط او، با اجازه‌ای از شیخ بهائی جهت جلال الدین محمد؛ تملک: محمد هاشم بن زین العابدین موسوی خوانساری، جلال الدین محمد بن علی خان جرپادقانی، علی بن عبدالباقی جرپادقانی، محسن بن محمد دیباج اصفهانی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۰۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۸سم [ف: ۱-۴۹۷]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۷۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۲۱۵]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** کان اذا خرج فی تلك الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله برایحة المسک ... و اتفق الفراغ من تألیفه فی یوم الرابع عشر من الشهر الحادی عشر من السنة الخامسة عشر بعد الألف بدارالمؤمنین قم المحروسة ... محمد العاملی ... صلوات الله علیهم اجمعین.

خط: نسخ، کا:بهاءالدین علی حسینی توسی، تا: شنبه ۲۱ذیحجه ۱۰۱۷ق؛ محشی به لفظ «منه دام ظله»؛ واقف:شیخ بهایی، ۱۰۲۱ق؛ ۲۲۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۳۲۹]

۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰

خط: نسخ، کا:میرزا علی قمی، تا: شعبان۱۰۱۹ق؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله برایحة المسک ... و اتفق الفراغ من تألیفه فی یوم الرابع عشر من الشهر الحادی عشر من السنة الخامسة عشر بعد الألف بدارالمؤمنین قم المحروسة ... محمد العاملی ... صلوات الله علیهم اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب۱۰۲۰ق؛ مصحح، محشی به لفظ «دام مدظله العالی» و «منه ره»؛ جلد: تیماج، ۲۹گ، ۳۹سطر، اندازه: ۱۸×۴۶سم [ف: ۲۱-۱۳۲۸]

۶. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۱۷

آغاز: اننی اکرمته اکراماً حقیراً قریباً من الاهانة لاکثر واصلاله وزیفوا کلامه وحکموا بأنه خارج عن اسلوب کلام الفصحاء؛ **انجام:** اذ خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله برائحة المسک.

خط: نسخ، کا:محمد صالح بن محمد حسین حافظ مشهدی، تا: چهارشنبه ۱۸ محرم۱۰۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف:-۱۰۳]

۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب الطهارة من کتاب مشرق الشمسین و اکسیر السعادتین بتوفیق الله سبحانه و یتلوه کتاب الصلوة ... فرغ من تألیفه فی یوم الربع عشر من الشهر الحادی عشر من السنة الخامس عشر بعد الالف بدار المومنین تم ... قد فرغ من تسویده ... شهر رجب ... سنه احدی و عشرین و الف.

قسمت اول آن؛ بی‌کا، تا: ۱۰۲۱ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۹۷گ، ۲۳سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۲-۲۸۲]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۹۸

خط: نسخ، کا:حاجی بابا بن میرزا جان قزوینی، تا: دهه دوم ربیع الثانی۱۰۲۲ق؛ مصحح، با نسخه‌ای که نزد مؤلف خوانده شده بود مقابله شده، در پایان آن اجازه شیخ بهائی برای کاتب به تاریخ محرم ۱۰۲۸، چند یادداشت و بیتی در تقریظ کتاب از صدرالدین محمد تبریزی؛ تملک: طاهر حسینی با مهر «الواثق بعون الله الغنی طاهر الحسینی» (دایره)؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۶-۴۰۶]

۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلینظر العاقل تعیین الانصاف و یقصد طلب الحق دون اتباع الهوی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۳ق؛ جلد: چرمی، ۱۹۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۳-۱۲۹۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۱۹/۸

آغاز: و لا دلاله علیه فیه علی ذلک الا اذا ثبت کون الغسل فیه مرفوعا؛ **انجام:** تم کتاب الطهارة من کتاب مشرق الشمسین ... و اتفق الفراغ من تألیفه فی الیوم الرابع ... و کتب مؤلفه ... محمد المشتهر ببهاء الدین العاملی.

کتاب الطهارة؛ کا:محمد مؤمن بن سلطان‌حسین قهپایه، تا: ۷ شوال۱۰۲۳ق، جا: مشهد الرضا (ع)؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: «حسین منی و انا من حسین ۱۰۹۰هـ»؛ ۲۵گ(۷۳-۹۷)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۷/۲-۷۸]

۱۱. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: علی بن محمد بن علی بن فخرالدین شهیر به ابن الحاجه بازوری، تا: یک‌شنبه۱۰ ربیع الاول۱۰۲۵ق؛ مصحح توسط کاتب در ۲۳ ربیع الاول ۱۰۲۵ق در مشهد رضوی [ف:-۳۶]

۱۲. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۲۰

خط: نسخ، کا:حسین بن احمد بن ماجد نجفی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ ربیع الاول۱۰۲۸ق، جا: اصفهان؛ ۸۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۳۲/۵سم [ف:-۸۷]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابه انه رسول الله برائحة المسک، تم کتاب الطهارة

خط: نسخ، کا:محمد باقر قمی تبریزی، تا: ۱۰۲۸ق؛ مصحح، محشی، با بلاغ سماع باعبارت «بلغ سماعا ایده الله تعالی» به خط خود مؤلف؛ تملک: عبدالوهاب بن اسحق، محمد طاهر رضوی با مهر «محمد طاهر الرضوی»، لطفعلی در سال ۱۳۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۲۹گ، ۱۷ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۱۲-۷۵]

۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۸۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعد الصلوة الصبح خلفه وهن لایعرفن من شدة الفلس فیحتمل انه صل الله علیه وآله کان اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابه انه رسول الله صلی الله علیه وآله برایحة المسک

خط: نسخ، کا:محمد تقی بن محمد رضا رازی، تا:جمعه غره رجب۱۰۲۸ق؛ محشی از مؤلف با امضای «دام ظله العالی»؛ تملک: محمد تقی بن محمد رضا رازی ۱۰۲۸ق؛ مهر: کاتب «بنده آل علی محمد تقی»؛ جلد: تیماج، ۱۱۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۵]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا خرج فی تلک الظمة عرف الصحابة أنه رسول الله برائحة المسک، تم کتاب الطهارة ...

خط: نسخ، کا:احمد بن محمد خاتونی، تا: ۱۴ ربیع الاول۱۰۲۹ق، جا: اصفهان؛ مصحح، با بلاغ، محشی از مؤلف، پس از کتاب اجازه‌ای است در سه صفحه که بهائی به‌جهت خاتونی به تاریخ اواخر ربیع الاول ۱۰۲۹ نوشته، پس از آن صورت اجازه‌ای است

که شیخ نعمت الله علی بن احمد بن خاتون عاملی به بعضی از دانشمندان داده، این اجازه را احمد بن محمد بن احمد بن نعمت الله خاتونی (ناسخ اصل نسخه) در دارالسلطنه حیدر آباد به تاریخ غره رمضان ۱۰۳۱ نوشته؛ تملک: ابوالفضل بن غیاث الدین منصور حسنی حسینی آلابجوئی به تاریخ شعبان ۱۰۹۳؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱-۲۴۹]

۱۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۳۵/۳

خط: نسخ، کا:سالم بن حاجی بن عامر صیمری جزائری، تا: سه‌شنبه۴ جمادی الاول۱۰۲۹ق؛ ۷۲گ (۱۵۲پ-۲۲۳ر)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲-۷۱]

۱۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۷

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا:محمد فاضل بن ملامحب علی اردبیلی، تا: غره شوال۱۰۲۹ق؛ ۱۹۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۵/۵سم [ف: ۲-۱۰۹]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۳۸/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۳گ (۴۰پ-۶۲پ)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۵-۳۷۸]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۶۹

آغاز: برابر

خط: نسخ خوانا، کا:نورالدین بن کمال الدین کچوئی، تا: شعبان ۱۰۳۱ق، جا: یزد؛ تملک: حسین بن عبدالغنی حسینی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۴-۲۳۳]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قبل ان یروه برایحة المسک. تمت

خط: تعلیق، کا:کمال الدین حسین طالقانی، تا: ۱۰۳۱ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۵۶

خط: نسخ، کا:محمد شریف بن فضل الله، تا: ۲ شوال۱۰۳۱ق؛ واقف: محمد باقر پیشنماز مسجد جدید عباسی، ۱۲۳۰؛ ۱۴۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۳-۶۴۴]

۲۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۶۰

خط: نسخ، کا:عبدالقادر بن محمد شریف، تا: شنبه ۵ محرم۱۰۳۹ق؛ مجدول، محشی با نشان «ف، ص، منه رحمه الله، اربعین شیخ بهائی»؛ تملک: جمال الدین محمد خوانساری ابن الحسین (آقا حسین خوانساری)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۶۱گ، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف:-۶۶۲]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله برایحة المسک ... و اتفق الفراغ من تألیفه فی یوم الرابع عشر من الشهر الحادی عشر من السنة الخامسة عشر بعد الألف بدارالمؤمنین قم المحروسة ... محمد العاملی ... صلوات الله علیهم اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۳شوال۱۰۴۱ق؛ مصحح، محشی با جمله دعایی «منه دام ظله العالی» و «منه رحمه الله»، با صورت اجازه شیخ بهایی به شمس الدین محمد بن خاتون عاملی در جمادی الثانی ۱۰۲۸؛ جلد: تیماج، ۱۸۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۳سم [ف: ۲۱-۱۳۳۰]

۲۴. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: هاشم بن حسین حسینی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ شعبان۱۰۴۶ق؛ افتادگی: آغاز [تراثنا: س۲ش۴-۶۴]

۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۱۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذا جاوزت الایام ورات الدم

خط: نستعلیق، کا:زین الدین علی بن حسین جیلانی، تا: رمضان۱۰۴۷ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: غلامحسین صالح زاده؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴-۱۱۲۸]

۲۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۱۲/۲

خط: نستعلیق، کا:رفیع الدین احمد بن محمد امین فیروز آبادی میبدی یزدی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ محرم۱۰۴۹ق؛ ۱۱۱گ (۳۳پ-۱۴۳ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲-۳۲۶]

۲۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۰۰/۲

خط: نسخ، کا:محمد تقی بن ملاعلی، تا: شنبه ۱۵ذیحجه۱۰۴۹ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «بنده آل محمدتقی» (دایره)؛ ۱۳۲گ (۳۰پ-۱۶۱)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۴]

۲۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** الممسکة ظرف صغیر یوضع فیه المسک و المراد انهم کانوا یعرفون خروجه صلی الله علیه و آله قبل ان یروه برائحة المسک. تم کتاب الطهارة.

خط: نسخ، کا:شمس الدین محمد بن احمد برهان با ذورسدهی، تا: ۱۰۵۶ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه ره»؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۹۳]

۲۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکتب مؤلفه احوج الخلق الی الله الغنی محمد المسمی ببهاء الدین العاملی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۵ رمضان۱۰۵۹ق؛ محشی؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده اسماعیل»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۱۶سطر (۸×۱۳) [ف: ۲-۷۳۱]

۳۰. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** التروک الموکدة لنهی ابی جعفر الباقر علیه السلام عنه

خط: نسخ جلی، کا:سبحان وردی بن الله وردی، تا: ۱۰۵۹ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد شریف» (بیضی)؛ تملک: رضا قلی بن خان احمد کرجایی با مهر «یا امام رضا» (بیضی)؛ واقف: خیر النساء زوجه سعیدای مازندرانی، ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف:-۱۴۶]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۳۶

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۰۶۰ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه رحمه الله»، با امتیازات کتاب مشرق الشمسین از کتاب الحبل المتین به دو واسطه از روی خط مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۳۰-۲۷]

۳۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۱۶/۲

انجام: ن نقضت بالقاف و الضاد المعجمة ای ازالت استحکامها و الوسمة بفتح الواو و کسر السین.
خط: نستعلیق، کا:عبدالرشید بن عوض شوشتری، تا: ۱۰۶۴ق؛ افتادگی: انجام؛ ۹۹گ (۹۸پ-۱۹۶پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲-۲۶۳]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۸۱/۳-۶/۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وثالثها فی الایقاعات ورابعها فی الاحکام تمت الرسالة علی التمام
مقدمه مشرق الشمسین؛ خط: نسخ، کا:ناجی بن علی، تا: دوشنبه ۱۴رجب۱۰۶۹ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح؛ ۱۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۲۵]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب الطهارة من کتاب مشرق الشمسین و اکسیر السعادتین بتوفیق الله سبحانه و یتلوه کتاب الصلوة انشاء الله تعالی.
کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا:علی رضا بن سلیمان الموتی، تا: شنبه ۹ شعبان۱۰۷۱ق؛ با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۶-۸]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۰۷/۱

خط: نستعلیق، کا:کرکی، حیدر بن علی، تا: ۲۲ رمضان۱۰۷۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱ سطر(۶×۱۴)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۶-۲۱۷]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله برایحة المسک ... و اتفق الفراغ من تألیفه فی یوم الرابع عشر من الشهر الحادی عشر من السنة الخامسة عشر بعد الألف بدارالمؤمنین قم المحروسة ... محمد العاملی ... صلوات الله علیهم اجمعین.
خط: نستعلیق، کا:عبدالغنی میر محمد تقی بن امیر حسن حسینی، تا: شنبه دهه سوم رجب۱۰۷۵ق؛ محشی به لفظ «منه ره»؛ تملک: سید عبدالله بن سید اسماعیل موسوی بهبهانی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۳۲۹]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و المراد انهم کانوا یعرفون خروجه صلعم قبل ان یروه برایحة المسک تم کتاب الطهارة ... محمد المشتهر ببهاء الدین العاملی عامله الله.
خط: نسخ، کا:محمد لطیف مظفرآبادی، تا: پنج شنبه ۱۴ جمادی الثانی۱۰۷۵ق؛ محشی به لفظ «منه ره»؛ تملک: علی اصغر، محمدرضا؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۱۸۱گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۳۸

همان نسخه بالا [مؤید: ۲-۱۴۶]

۳۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۱۴/۲

خط: نسخ، کا:محمد حسین بن حسن میسی عاملی، تا: ۱۵ جمادی الاول۱۰۷۶ق؛ جلد: تیماج، ۵ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۵۸۴]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و المراد انهم کانوا یعرفون خروجه صل الله علیه و آله قبل ان یروه برابعة المسک تم کتاب الطهارة من کتاب مشرق الشمسین ... سنه ۱۰۷۹ق
خط: نسخ، کا:عبدالله بن حسن طالقانی، تا: ۱۰۷۹ق [رایانه]

۴۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۴۱

آغاز: برابر**انجام:** قد خرج برائحة المسک. تم کتاب الطهارة ... تا آخر طهارت؛ خط: نسخ خوش، کا:محمد امین بن حاجی میرزا خان، تا: یک‌شنبه ۲۱ شعبان۱۰۸۱ق؛ مصحح، در آن آمده: «انها ایده الله تعالی و رقاه مدراج اکمال بالنبی و الآل سماعا علی سماع متفق صاحبه مالک الاوراق مولانا البهی الذکی اللوذعی مولانا میرزا محمد نبی سلمه الله تعالی فاجزت له روایته عنی عن شیخنا الشیخ علی بن سلمان البحرانی عن المؤلف طاب ثراه اقل خلق الله العالی صالح بن عبدالکریم. البحرانی سنه ۱۰۹۲ هـق»، محشی با امضاء«منه ره»؛ مهر: «عبده محمد باقر بن محمد تقی الموسوی» (بیضوی)، «صراط علی حق نمسکه عبده ابوالحسن الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۴سطر (۴/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳-۱۵۸۳]

۴۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۷۵

خط: نسخ، کا:حسن بن حسین بن عبدالصمد عاملی (نوه برادر بهائی)، تا: ۶ ذیقعده۱۰۸۲ق؛ ۲۰۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲-۳۰۰]

۴۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۲۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره محرم۱۰۸۲ق؛ ۲۰۷گ (۱ر-۲۰۷ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲-۶۳]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵

خط: نسخ، کا:حبیب الله بن حسن علی، تا: شنبه ۹ رمضان۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۸گ، ۱۸سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۶۴]

۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۰۰/۲

خط: نسخ، کا:تاج الدین بن علی بن محی الدین بن ابی الحسن حسینی عاملی خادم روضه رضوی در اصفهان، تا: ۲۲ رجب۱۰۸۸ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن قرمز، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۰/۳سم [ف: ۶-۶۹]

۴۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۰۴
خط: نسخ، کا:صالح بن خلیفة الله دیلمی خلف آبادی، تا: سه‌شنبه ۱۰ ربیع الاول ۱۰۹۴ق، جا: شیراز؛ محشی از محمد حسن طباطبائی بروجردی (نگارنده کتاب «الحجة البالغة» که در برخی از برگ‌ها به خط خوداوست)؛ ۹۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱-۲۴۶]

۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۴۳/۱
خط: نسخ، کا:ابوالمفاخر بن محمد بدیع حسینی، تا: ذیحجه ۱۰۹۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ (۱پ-۱۱۵ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۵-۲۲۴]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۲۳
آغاز: السعادتین و حری بان یلقب بمجمع النورین و مطلع النیرین؛ **انجام:** کان اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله برایحة المسک ... و اتفق الفراغ من تألیفه فی یوم الرابع عشر من الشهر الحادی عشر من السنة الخامسة عشر بعد الألف بدارالمؤمنین قم المحروسة ... محمد العاملی ... صلوات الله علیهم اجمعین.
خط: نسخ، کا:تقی بن محمد صادق موسوی، تا: شعبان ۱۰۹۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده در سال ۱۱۱۲، محشی به لفظ «منه»؛ ۹۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۱-۱۳۳۱]

۴۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۹۷/۱
خط: نسخ، کا:عزالدین بن عبدعلی بن اسماعیل جزائری، تا: ۱۰۹۷ق؛ مصحح؛ ۱۰۶گ (۱-۱۰۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۸۹]

۴۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۹۰/۲۰
تنها طهارة؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۹ق؛ ۷۸گ (۲۲۷ر-۳۰۴ر) [ف: ۵-۵۷۲]

۵۰. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۰۵
طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف:-۲۱]

۵۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۳۷/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با بلاغ سماع، محشی با نشان «منه»، با تفاوت دو کتاب «حبل المتین» و «مشرق الشمسین» از روی خط مصنف روی برگاول؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۲]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۳۳/۱
انجام: و اشترطوا فی التزکیه شهادة عدلین و استدلوا علی ما ذهب الیه الاکثر بوجهین ما ذکره العلامه طاب ثراه.
بخشی از اول کتاب و؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از از مؤلف با نشان «منه مد ظله»؛ کاغذ: اصفهانی، ۹ص (۱-۹)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۰-۱۱۲۷]

۵۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۱۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۸۰گ (۱-۱۸۰)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۸۳]

۵۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۹۷
آغاز: منها وجوده فی کثیر من الاصول الاربعمائة التی نقلوها من مشایخهم بطرقهم المتصلة باصحاب العصمة؛ **انجام:** المعوذتان بکسر الواو و فتحها خطأ و قوارع القرآن بالقاف و العین المهملة هی الآیات التی یقرع بها الشیطان أی ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۶۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲-۲۸۲]

۵۵. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۵/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۵۲گ (۸۹پ-۲۴۰ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف: ۱-۶۱]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۲۰ ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** لازالت مهبطاً للأنوار السبحانیة و الفیوض الربانیة و کتب مؤلفه احوج الخلق الی رحمة الله الغنی محمد المشتهر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با علامت «منه»؛ ۱۱۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۴/۲-۲۰۸]

۵۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۴۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:میرزا عرب حسنی انجویی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با عبارت «منه»، با امضای بلاغ «محمد صادق بن محمد سعید الخطیب العلوی النیچری» در ۱۰۷۷، یادداشت وجه امتیاز این کتاب از حبل المتین مؤلف به نقل از خط مؤلف؛ مهر: «عبده الراجی عبدالکریم الحسینی» (بیضی)، «یا حضرت عباس» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱-۱۰۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۹۷
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۹۴]

۵۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۹۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با علامت بلاغی ظاهراً به خط مؤلف، محشی باعنوان «منه دام ظله»؛ تملک:علی رضا بن هدایت الله حسینی اصفهانی به سال ۱۰۴۲؛ مهر: «جهانگیرشاه صدر لقب مسیح الزمان رایافت» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۹۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۴]

۵۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۹۹/۵
آغاز: اشارة عرف الحدیث بانه کلام یحکی قول المعصوم أو فعله أو تقریره؛ **انجام:** ما سلکه صاحب ذلک الکتاب فاذکر جمیع السند ان ذکره و اقتصر علی البعض ان اقتصر
مقداری از مقدمه کتاب می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ ۱۳گ (۶۶پ-۷۸ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۵]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۲۴/۱
خط: نسخ، کا:ولی بن احمد، تا: قرن ۱۱، در حیات مؤلف؛ ۱۲۲گ (۳پ- ۱۲۴پ)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۲۸-۳۵]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** انه رسول الله برایحة المسک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده، محشی از مؤلف؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: مقوا، ۱۷۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۵-۶۳۰]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله برایحة المسک ... و اتفق الفراغ من تألیفه فی یوم الرابع عشر من الشهر الحادی عشر من السنة الخامسة عشر بعد الألف بدارالمؤمنین قم المحروسة ... محمد العاملی ... صلوات الله علیهم اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: مقوا، ۱۹۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۳۲۷]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله برایحة المسک ... و اتفق الفراغ من تألیفه فی یوم الرابع عشر من الشهر الحادی عشر من السنة الخامسة عشر بعد الألف بدارالمؤمنین قم المحروسة ... محمد العاملی ... صلوات الله علیهم اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی به لفظ «منه دام ظله» و «منه دام عمره»؛ موقوفه آل عصفور در آبان ۱۳۶۹؛ ۸۱گ، ۲۵و۲۶سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲۱-۱۳۲۹]

۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۳۲-۳۱/۱۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** برایحة المسک خاتمة تم کتاب الطهارة من کتاب مشرق الشمین واکسیر السعادتین ... الحضرة المقدسة المطهرة الفاطمیة ... حامداً مصلیاً علی محمد وعترته الطاهرین

خط: نسخ، کا:میر محمد مؤمن حسنی برای سید علی تونی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با لفظ «منه ره»؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۲۴]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله برایحة المسک ... و اتفق الفراغ من تألیفه فی یوم الرابع عشر من الشهر الحادی عشر من السنة الخامسة عشر بعد الألف بدارالمؤمنین قم المحروسة ... محمد العاملی ... صلوات الله علیهم اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۱؛ مصحح، محشی به لفظ «منه مدظله»، مقابله شده؛ واقف: شاهزاده اوکتایی، ۱۳۴۲؛ جلد: مقوا، ۱۳۷گ، ۱۵-۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۳۳۰]

۶۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۸۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۳سم [ف: ۱-۴۹۷]

۶۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۵۳

از «علیه یب الاهوازی عن ابن عمیر» تا «البحث الثالث فی الاستحمام ... الظاهر عود المنصوب ... و قد فی حدیث»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۲۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱-۴۹۷]

۶۸. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الطهارة؛ کا:میرزا بن ملک قمی، تا: نزدیک عصر مؤلف قرن۱۱ [مخطوطات دزفول:-۲۲]

۶۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۷/۳۳

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تنها دیباچه کتاب آمده؛ جلد: میشن، ۲گ (۱۶۴پ-۱۶۵ر)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۷-۴۷۹]

۷۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۹۴/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال سئل أحدهما علیهما السلام عن رجل بدأ بیده قبل وجهه و برجلیه قبل یدیه قال یبدأ بما یبدأ الله به

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با عناوین «منه دام ظله»؛ مهر: «محمد بن علی» (بیضی)، «حسبنا الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر» (بیضی)؛ ۳۴گ (۷۰پ-۱۰۳پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۴]

۷۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله (ص) برائحة المسک تم کتاب الطهارة ... ظاهرا و باطنا والسلام علی ما اتبع الهدی ...

از آغاز تا آخر کتاب طهارت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ تملک: میرزا معصوم وزیر مورخ صفر ۱۱۰۵ق؛ مهر: «بنده آل محمد معصوم» (چهارگوشه)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده امام و یرد» (چهارگوشه)، حاج سید سعید؛ ۱۶سطر (۴/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳-۱۲۷۵]

۷۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۲۵

آغاز: برابر

تا آخر کتاب طهارت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم مورخ ۱۳۱۳ق در تهران؛ ۱۵۱گ، ۱۴ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۷۳۸]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۰۴

آغاز: عرف الحدیث بانه کلام یحکی قول المعصوم او فعله او تقریره، و یرد علی عکسه النقص بالمسموع من المعصوم؛ **انجام:** و السند شهادة قبول الواحد فی بعض المواد عند بعض علمائنا، بل شهادة الموارة الواحدة فی بعض الاوقات عند اکثرهم، تمت

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۷۸ر-۷۹پ)، ۲۱سطر (۸×۱۴/۵) [ف: ۱۶-۳۰۸]

۷۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** المشتهر ببهاء الدین العاملی ... حامداً لله علی نعمه العامرة مصلیاً علی اشرف خلقه محمد ...

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، روزگار مؤلف؛ ۱۳۸گ (۱۵۵پ-۲۹۲ر) [ف: ۱-۲۳۰]

۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و كان اذا خرج عرفوا انه رسول الله [ص] برايحته الممكسة، ضرف صغير يوضع فيه المسک، و المراد انهم كانوا يعرفون خروجه [ص] قبل ان يروه برايحة المسک، تم كتاب الطهارة ...

بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۱، حدود نیمی از آن در حیات مؤلف کتابت شده و نیمه دیگر در قرن ۱۲ نونویس گردیده؛ مصحح، محشی، مقابله شده با نشان«بلغ [قراءة] ایده الله تعالی»؛ ۶۸گ(۱-۶۸)، ۱۹-۲۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴۰-۲۷۹]

۷۶. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۲

انجام: و اصغر الصغار حديث النفس و بينهما و سائط يصدق عليها الامران فالقبلة بالنسبة الى الزنا صغيرة و بالنسبة الى النظر كبيرة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۸۵ر-۱۱۸پ)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۹۲]

۷۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «بهاء الدين محمد مد ظله العالی، نهایه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۲گ (۸پ-۱۹پ)، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [ف:-۱۴۹]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۴۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم كتاب الطهاره من كتاب مشرق الشمسين و اكسير السعادتين ... و يتلوه كتاب الصلوة ... و اتفق الفراغ من تأليفه فی اليوم الرابع و العشرين من الشهر الحادی عشر من السنة الخامسة عشر بعد الالف بدار المؤمنين قم ... و كتب مؤلفه حامداً لله علی نعمه ... و الحمدلله رب العالمين.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۲ص (۱-۲۰۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۰-۴۸۲]

۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۰۶-۲۹/۱۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** يب الاهوازی عن ابن عمير عن فضالة عن جميل بن دراج عن محمد بن مسلم قال رأيت اباجعفر عليه السلام جائيا من الحمام وبينه وبين داره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ با فهرست مطالب کتاب وتفاوت کتاب مشرق الشمسين وحبل المتين که شیخ بهایی نوشته؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۲۵]

۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۱۷/۴

خط: نسخ، کا:جزایری، خیرالله بن علی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۴۷گ (۱۶۴پ-۳۱۰پ)، ۱۹سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۶-۳۶۹]

۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** مصلياً علی اشرف خلقه محمد و عترته الطاهرين صلوات الله و سلامه عليه عليهم اجمعين و الحمدلله اولاً و آخراً.

خط: نسخ متوسط، کا:محمد علی بن محمد حسین تبریزی، تا: محتملاً قرن۱۲؛ صورتی از خط مصنف را در نسخه اصل آورده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۱۱۲گ، ۲۳سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۹-۱۱۰]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** يقال ما استنزل الرزق بشیء مثل التعقيب فيما بين طلوع الفجر الى طلوع الشمس.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱ و اوایل قرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی به لفظ «منه»؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۸/۳سم [ف: ۲۱-۱۳۳۱]

۸۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۵۵/۲

فقط مقدمه کتاب؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن حسین شمس اردکانی، تا: ۱۹ ربیع الاول۱۱۰۱ق؛ از موقوفات رمضانیه آقا ابراهیم ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف:-۳۵۳]

۸۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۳۲/۳

خط: نسخ، کا:مهدی بن کیقباد گرجی، تا: ۲۴ رجب۱۱۱۱ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی از شیخ محمد شامی به لفظ «سلمه الله»؛ تملک: محمد مهدی، مهدی بن کیقباد؛ جلد: تیماج، ۲۶۵ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف:-۲۷۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۶۰/۱

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۴۹]

۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۶۵-۵۹/۱۸۵

آغاز: فی نشر العلوم الدينيه مساعيهم و توفرت علی اشاعة احاديث اهل بيت النبوة دواعيهم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۱۱۲ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ از اول مقدمه)؛ تملک: ابوالمجد طباطبایی در ربیع الاول ۱۳۰۸، موسی بن علی بن راشد رتعی در سال ۱۱۲۳، محمد کاظم خادم مدرس فرزند محمد شریف خادم؛ ۱۵۰گ، ۱۵-۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۲۵]

۸۶. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** وكان اذا خرج عرفوا انه رسول الله صلی الله عليه وآله وسلم برايحته ن الممسكة ظرف صغير يوضع فيه المسک والمراد انهم كانوا يعرفون خروجه صلی الله عليه وآله وسلم قبل ان يروه برايحة المسک

کا: محمدبن محمدهادی معروف به شیخ حسین، تا: ربیع الثانی ۱۱۱۳ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ به تاریخ شعبان ۱۱۱۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف مخ]

۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۶۷

آغاز: اصل يحتوی علی خلاصة ما تضمنته الاصول الاربعة التی عليها المدار فی هذه الأعصار؛ **انجام:** الممسكة ظرف صغير يوضع فيه المسک و المراد انهم كانو يعرفون خروجه صلی الله عليه و اله قبل ان يروه برايحة المسک تم كتاب الطهارة ...

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۱۱۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشان بلاغ، محشی با امضای «منه ره، دح، عب سلمه الله، جواد»؛

کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۵سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [رایانه]

۸۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۵۳/۱

خط: نسخ، کا:حیدر علی بن علی اکبر حسینی ناصر آبادی لواسانی تهرانی، تا: شنبه ۲۲ رجب۱۱۲۶ق، جا: دیرة ابی الضباع؛ از روی نسخه سلیمان بن محمد بن زید زیادابادی که از روی نسخه پدرش در ۱۴ شوال (= ۱۰۴۳) نوشته، محشی با نشان «منه»؛ ۹۳گ (۴پ-۹۶پ)، ۲۲ و۲۳ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۵-۵۷۲]

۸۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۰۳

خط: نسخ، کا:محمد ابراهیم بن محمد شفیع ملقب به نجات، تا: ۱۱۲۹ق؛ تملک: محمد رضا حسینی کاشانی در ۱۱۷۹؛ ۱۳۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۲۴۶]

۹۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۶۹

کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۱ق، مصحح، مقابله شده، محشی از خود مصنف وشیخ علی وبدون امضاء؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۱۹۵ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱-۵۲۳]

۹۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** والمراد انهم کانوا یعرفون خروجه صلی الله علیه وآله قبل ان یروه برایحة المسک تم کتاب الطهارة من کتاب مشرف واکسیر السعادتین بتوفیق الله سبحانه ویتلوه کتاب الصلوة ... صلوات الله علیهم اجمعین والحمدلله اولا و آخرا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: اسماعیل بن معصوم حسینی عاملی؛ مهر:«اسماعیل بن معصوم الحسینی ۱۱۳۱» (بیضی)، محمد نعیم بن محمدهاشم همدانی؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف مخ]

۹۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۵۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: آخر رجب۱۱۶۳ق، جا: مرشد آباد بنگال؛ مصحح، محشی؛ مقابله شده به تاریخ آخر رجب ۱۱۶۳ در مرشد آباد بنگاله؛ جلد: تیماج، ۹۳گ (۱پ-۹۳پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۴-۲۹۹]

۹۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۷۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام کتاب طهارت:« ... اذا خرج فی تلک الظلمة عرف الصحابة انه رسول الله برائحة المسک.

خط: نسخ، کا:محمد حسین بن شیخ عبد الحمید بن شیخ علی، تا: پنج شنبه ۲۲ رمضان۱۱۷۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ (۱ر-۱۲۵ر)، ۲۱ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲-۸۰]

۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۶۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و النعل العربیته التی کان یلبسها بعضهم لم تکن ففی اقدام اکثرهم ... کما هو مشاهد لمن.

تنها کتاب طهارت و پایانش ناقص است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۹۱ص (۲۷۴-۳۶۴)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۰-۱۵۳۸]

۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۹۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۴۸ص (۶۶-۳۱۳)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۱۲۴۶]

۹۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۶۹/۱

نیمه یکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰سطر (۱۲×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۶-۵۰۲]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** کانوا یعرفون خروجه قبل أن یروه برایحة المسک.

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۱۱۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۴]

۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۰۷/۲۵

فوائد منتخبة من مشرق الشمسین بهائی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: کربلا؛ ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۶-۶۸۱]

۹۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** قبل أن یرده برایحة المسک. تم کتاب الطهارة من کتاب مشرق الشمسین ... و الحمدلله أولاً و آخرا.

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو شماره M140 (۸۲۰۱)؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن۱۳؛ محشی؛ ۳۳ص (۸-۴۰) [عکسی ف: ۳-۴۱۱]

۱۰۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۲۴/۲

خط: نسخ، کا:علی احمد بن ابراهیم خراسانی، تا: اوایل صفر۱۲۱۱ ق، جا: بلاد مشکین قریه میرکندی؛ مصحح، با علامت بلاغ با نسخه‌ای که بر مؤلف خوانده شده، محشی؛ ۷۱گ (۵پ-۷۵پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۴]

۱۰۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و المراد انهم کانوا یعرفون انه رسول الله ... برایحة المسک تم

جلد اول کتاب و تا آغاز «کتاب الصلوة»؛ خط: نسخ، کا:محمد کاظم، بی‌تا؛ تملک: حسن بن محمد علی یزدی ۱۲۳۶؛ مهر: «عبدالحسین» (بیضی)؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۲۳۶؛ ۱۶۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱-۳۱۸]

۱۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۱۳/۳-۱۲۰/۱۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** عرف الصحابه انه رسول (ص) وبرایحة المسک تم کتاب الطهارة ... ویتلوه کتاب الصلوة انشاء الله تعالی واتفق الفراغ ... الغامرة مصلیا علی اشرف خلقه محمدوعترته الطاهرة صلوات الله علیهم اجمعین الحمدلله اولا وآخرا

خط: تحریری، کا:محمد حسن بن محمد نصیر بن محمد علی بن محمدنصیر، تا: شنبه ۱۷ربیع الثانی۱۲۳۹ق؛ از روی نسخه‌ای که شمس الدین محمد بن خاتون عاملی نزد شیخ بهایی قرائت وتصحیح نموده؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۳گ، ۱۸سطر، اندازه:

۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۲۵]

۱۰۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷۲/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** کانت لرسول الله (ص) ممسكة اذا هو توضا اخذها بيده و هى رطبة وكان اذا خرج عرفوا انه رسول الله (ص) برائحته، الممسكة ظرف صغير يوضع فيه المسك و المراد انهم كانوا يعرفون خروجه قبل ان يروه برائحة المسك، تم كتاب الطهارة ...

خط: نسخ، کا:میرزا ابوالقاسم بن کاظم موسوی زنجانی، تا: ذیقعده ۱۲۴۶ق، جا: زنجان؛ مصحح، محشی؛ جلد:تیماج مذهب، ۱۲۳گ (۱۳۰پ-۲۵۲ر)، ۱۵سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۷-۶۳۷]

۱۰۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا خرج فى تلك الظلمة عرف الصحابة أنه رسول الله برائحة المسك، تم كتاب الطهارة ...

خط: نسخ زیبا، کا:محمد امین کاتب خونساری، بی‌تا؛ مصحح؛ تاریخ وقف: جمادی الثانی ۱۲۵۲؛ جلد: تیماج سبز، ۲۰۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۹۸]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** كانوا يعرفون خروجه قبل أن يروه برايحة المسك.

کتاب طهارت؛ خط: نسخ، کا:علی رضا بن سید نجف علی موسوی، تا: ۱۲۶۷ق، جا: لکهنو؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۸سطر [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۴]

۱۰۶. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۳۹

خط: نسخ نازیبا، کا:سید جواد بن محمدباقر حسینی دهکردی، تا: ۱۷ جمادی الاول۱۲۸۶ق، جا: مدرسه صدر؛ ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف:-۳۶]

۱۰۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۴۹/۳

خط: نسخ، کا:عبد المجید بن محمد جواد نیریزی نجفی، تا: ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۸۷گ (۱۵۴پ-۲۴۰پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲۰-۱۹۴]

۱۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۶۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** كانوا يعرفون خروجه قبل أن يروه برايحة المسك.

خط: نسخ، کا:ابی محمد (حمس (کذ))امامی جزائری، بی‌تا، جا: مدرسه خان؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۴]

۱۰۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۱۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بعضهم عده فى الصحاحى توثيق الرجل فى غير بابه

بخشی از آغاز کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۲۹پ- ۱۳۴ر)، ۲۴سطر، اندازه: ۲۲×۳۳/۵سم [میراث اسلامی: دفتر نهم-۸۱]

۱۱۰. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۸۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۹سم [تراثنا: س۶ش۳-۱۱۲]

۱۱۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۰۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** عرف الصحابة أنه رسول الله (ص) برائحة المسك. تم كتاب الطهارة

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۷گ (۲۷ر-۱۶۳پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [مؤید: ۱-۳۳۳]

۱۱۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الكلام فيها يتعلق بتفسير هذه الآية الكريم يستدعى اطلاق عنان القلم بايراد اثنى عشر ...

فقط مقدمه آن است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴گ، ۱۹سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲-۲۸۹]

۱۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۹۸

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به خط فیض در کنار برخی صفحات [د.ث. مجلس]

۱۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۰

با اجازه شیخ بهائی در آخر؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۳۱

بی‌کا، بی‌تا، خریداری از محمد حسن نخعی مازندرانی [رایانه]

۱۱۶. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۰

تا اوایل مطهرات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [ف:-۶۳]

۱۱۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۸۷/۱

کتاب الطهارة؛ بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشانه «منه»؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف:-۱۴۳۹]

۱۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۱/۱۰

آغاز: کا (كافى) العدة عن احمد بن محمد ... عاشت فاطمة (س) بعد رسول الله (ص) خمسة و سبعين يوما لم تركاشرة ... (ن) كاشرة أى متبسمة

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه سپهسالار-تهران ۷۵۲۷. منتخبی است از «مشرق الشمسین» که مقداری از مقدمه و اوائل کتاب الطهارة را دربردارد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۵۷۳-۵۷۸) [عکسی ف: ۲-۳۲۵]

۱۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و كتب مؤلفه احوج الخلق الى رحمة الله الغنى محمد المشتهر.

خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴-۹۲]

۱۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۱ خوئی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اتفق الفراغ ... الحادى عشر من السنة الخامسة عشر بعد الالف بدار المؤمنين قم ... و كتب ... محمد المشتهر بهاء الدين العاملى.

خط: نسخ درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۷۰ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [ف: ۷-۳۵۴]

۱۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۴۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا انهم کانوا یعرفون حسن وجهه صلی الله علیه و آله ان یروه برائحة المسک. تم کتاب الطهارة ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد باقر تویسرکانی مورخ ۱۲۳۶؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۹۶گ، ۱۶ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۱۹-۳۰۲]

● مشرق الظلام فی شرح لآلی الکلام فی علم الإعراب / نحو / عربی

mašriq-uẓ ẓalām fī š.-i la'āli-l kalām fī 'ilm-il i'rāb

محلاتی، عبدالحسین بن میرزابابا، ق۱۳ قمری

mahallātī, 'abd-ol-hoseyn ebn-e mīrzābābā (- 19c)

شرح مزجی و نسبتاً مفصل بر کتاب «لآلی الکلام فی علم الإعراب»تألیف اسدالله فرزند محمد محلاتی است. به طوری که از مطالب شارح استفاده می‌شود، ایشان استاد مؤلف بوده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۹۹/۱
آغاز: أحمدک اللهم یامن انخفض الأشیاء مقهورة تحت حکمة الکاف و النون؛ **انجام:** لأن اللام و الإضافة مانعان من التنوین حیث وجدا فکیف ینون الغیر المنصرف معهما.
خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: انجام؛ کاتب احتمالاً مؤلف، مصحح، محشی؛ مهر: «الراجی عبد الکریم بن محمد مهدی» (بیضوی)؛ ۲۹گ (۲-۳۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۲۹-۱۲۷]

← مشرق عنقا ⟩ مشرق عنقا

● مشرق عنقا =عنقای مشرق / کلام و اعتقادات / ترکی

mašreq-e 'anqā = 'anqā-ye mašreq

اسکندرانی، هاشم مصطفی، – ۱۱۹۷ قمری

eskandarānī, hāšem mostafā (- 1783)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۹/۲
آغاز: بسمله، حمد و ثنا و شکر و دعا اول خدای بیچونه واجب و لایقدر که جمله اشیاء و الغیله؛ **انجام:** و صراط مستقیم اوزره ثابت و دایم ایلیه آمین بحرمة طه و یس و صلی الله تعالی علی سیدنا محمد و علی جمیع الاشیاء و المرسلین ... برحمتک یا ارحم الراحمین.
خط: نسخ عثمانی، کا:خلیل بابا، تا: با تاریخ۱۲۵۵ق؛ مجدول، در آخر دو عنوان رساله چاپی سربی و سنگی با عناوین محب الفقه لحفظ الدین از احمد حلمیافندی انقروی (سربی، ۱۳۲۸ق) به ترکی و معالجات نصرت افندی و «خواص شریف و برقاج نوع یاغ و سو و سندروس یعنی خادم کهربا و خولنجان کوکیعنبر و مسک ترکیبلری» (هم متن و هم هامش به ترکی و چاپ سنگی، نور عثمانیه، دار سعادت، ۱۳۲۱ق) با این مجموعه یکجا صحافی شده؛ جلد: چرم، ۳۷ص (۶۲-۹۸)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۴۰/۳-۱۶۶]

← مشروح الاوزان فی شرح المیزان ⟩ مشروح الاوزان فی شرح المیزان

● مشروح الاوزان فی شرح المیزان = شرح الاوزان فی المیزان / صرف و نحو / فارسی

mašrūh-ul awzān fī š.-el mīzān = š.-ol awzān fe-l mīzān

ادیب، عثمان بن حسین

adīb, 'osmān ebn-e hoseyn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۵۶
آغاز: الحمدالله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة علی رسوله محمد و آله و اصحابه اجمعین. هذا کتاب مشروح الاوزان فی [شرح المیزان] من تألیف الامام الفاضل العالم الکامل وجیه الملة والدین سید الائمة المهتدین مفخر الادباء عثمان بن الحسین الادیب الراجی الی رحمة الله اعلم اسعدک الله تعالی فی الدارین ان الافعال ملها اربعة ماض و مضارع و امر و نهی و کل منها علی اربعة عشر قسما وکل قسم منها یتضمن حکما یتعلق ضمیرا؛ **انجام:** جواب انها تجری علی لسان المریض و المعلول کثیرا اشتد مرضه لم یقل الا وای فلذلک سمیت حروف العلة والله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب. تمت هذه النسخة الموسومة بشرح المیزان.
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ مهر: «ابن حسن سید ۱۲۴۶» (مستطیل)؛ یادداشت امانت کتاب از حضرت استادی مولوی علی در ۱۱ اردیبهشت ۱۲۸۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۵گ(۱پ-۵ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۱۶]

← مشروطه ⟩ آیینه مشروطه
← مشروطة الشرعیه ⟩ مؤیدة للمشروطة
← مشروطه نامه ⟩ شهنامه

● مشروطه و آزادگان / حکومت و سیاست / فارسی

mašrūte va āzādegān

کسروی، احمد، ۱۲۶۹ – ۱۳۲۴ شمسی

kasravī, ahmad(1890 - 1945)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۶.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۶۴-۴۷۵۴-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۰۱]

← مشروطیت > تاریخ مشروطیت ایران
← مشروطیت > تاریخ مفصل مشروطیت ایران
← مشروطیت > اخبار مشروطیت
← مشروطیت > تاریخ ادوار مشروطیت در ایران (مختصر)
← مشروطیت > تاریخ انقلاب مشروطیت ایران

● **مشروطیت ایران** / تاریخ ایران / فارسی
mašrūtīyat-e īrān
نفیسی، سعید، ۱۲۷۴ – ۱۳۴۵ شمسی
nafīsī, sa'īd (1895 - 1966)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۷۹/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۴ص [ف: ۱۷–۲۶۸]

● **مشروعات** / فقه / عربی
mašrū'āt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۰۲
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** فواته بدون اختیار و العمد الحدث
خط: نسخ، کا:محمود، تا: ۱۲۹۰ق؛ جلد: مقوا [الفبائی:–۵۲۰]

● **مشروعات و غیر مشروعات (رساله در)** / فقه / عربی
mašrū'āt va qeyr-e mašrū'āt (r. dar)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۶۷
آغاز: بسمله، حمدله، و العقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی رسوله محمد و آله و اصحابه اجمعین ثم اعلم بان العبد؛ **انجام:** الفرائض بلا عذر و لو طری فوته بدون اختیاره و تمد الحدث ...
خط: نستعلیق خوش جلی، بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری کوچک [رایانه]

← المشروعات و غیرها > الخلاصة

● **المشعشعة = العروض** / عروض و قافیه / عربی
al-muša'ša'a = al-'arūḍ
حویزی، عبد علی بن ناصر، – ۱۰۵۳ ؟ قمری
hovayzī, 'abd-ol-'alī ebn-e nāser (- 1644)
اهداء به: سید خلف بن عبدالمطلب مشعشعی
رساله‌ای کوتاه درعلم عروض، که دریک «مقدمه» وسه «مسلک» ویک «خاتمه» تنظیم شده: المقدمة، تعریف العروض؛ مسلک ۱. الدوائر وما ترکب منه؛۲.الزحاف والعلل؛ ۳. البحور الطویل؛ الخاتمة: فی القوافی.
آغاز: الحمدلله مسبب الاسباب و مثبت الارض بالاوتاد عن الاضطراب مجری بحور رحمته علی من یشآء بغیر حساب و الحاکم بفواصل قدره فی الثواب و العقاب ... هذه رسالة وجیزة فی علم العروض وضعتها انموذجا لمن یتعاطی الادب و ینتحل نظم شعر العرب لیسلک منها فیه علی منهاج قویم و صراط مستقیم ...
انجام: و باصطلاح الشعراء و محاوراتهم و معانیهم المصطلحة بینهم کی لا یزل عن حالق و لئلا یکون مدعیا غیر صادق.
چاپ: گنجینه بهارستان، الادب العربی۱، مسلسل ۴، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۱ش،با تصحیح بشیر جزایری
[الذریعة ۵۱/۲۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:ابن دیباج، محمد بن عبدالله، تا: ۱۰۷۷ق [رایانه]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۲۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰گ (۴۴ر–۳۵پ)، ۲۵سطر(۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴–۶۳]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۵ص (۸۴–۸۸)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹–۳۳۹]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۱۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶–۴۰۱]
۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۳۴/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** وغدا منادی العروض اثنتان الاولی مقطوعة الثانیة مجزوة الضروب ثلثه الاول کالاولی والثانی کالثانیة الثالث مجزو معصوب ...
تا اواخر مسلک سوم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵–۲۰۰۵]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۴۴۸۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:–۴۰۳]
۶. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [نسخه‌پژوهی: ۱–۱۵۸]
۷. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [نسخه‌پژوهی: ۱–۱۵۳]

← مشعشعیان > تاریخ مشعشعیان

← المشف ⩥ حد الجسم

● **مشفقة الحافظ** /- فارسی

mošfeqat-ol hāfez

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۱/۲

آغاز: بسمله: الحمدلله رب العالمین و السلام علی ... بدانکه این سخنی چند را ... در این کتاب جمع کردم از مختصر ... ؟ و این را مشفقة الحافظ نام نهادم؛ **انجام:** و مبارک و قیم و سنین و نعمت و علی و نجوم و مجید و عزیز و کریم و عظیم و سراج و منیر و دنیا و الله اعلم بالصواب.

تألیف قطب الدین؛ خط: نسخ، کا:میرغیاث بن مولانا میر مختار طباطبائی، تا: ۱۰۷۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۷ص (۱۴-۲۰)، ۱۴سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱۰-۱۳۰۸]

← المشق ⩥ آداب المشق

● **مشق توپخانه** / فنون نظامی / فارسی

mašq-e tūp-xāne

رساله کوتاهی است در فنون نظامی که به تشریح مشق توپ‌خانه اعم از قراردادن توپ‌ها در جاهای مشخص و فاصله‌های آنها و افراد متصدی آنها و ... به صورت «درس- درس» پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۹۱

آغاز: اما برای خدمت هر توپ خان دار هفت نفر لازم است که هریک از آنها از یک تا هفت عدد میدهند هریک از آنها مواظبت اسباب و ملزومات خدمت خودشان هستند از اینقرار موافق تفصیل آتیه؛ **انجام:** در ده قدمی شی پورچی یان [کذا] ساحب من سبان بتدریجی که می‌گذرند شمشر پش می‌نمایند و فرمان ده پس از کوزشتن شحنی که دخیل می‌نماید بزدیکه او باز

خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ بسیار مغلوط؛ جلد:تیماج، ۲۸گ، ۱۱سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۱-۷۳۰]

● **مشق سربازی** /- فارسی

mašq-e sarbāzī

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۰۵

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۴×۱۸/۷سم [رایانه]

● **مشق مخبران ونیزه** / متفرقه / فارسی

mašq-e moxberān-e venīze

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۲۶

آغاز: بسمله در عهد دولت خلیفه بر حق؛ **انجام:** از قراری که فرمان داده شده است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ جلد: میشن [رایانه]

● **مشق نظام** / فنون نظامی / فارسی

mašq-e nezām

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۷

در چهار بخش:۱. تاکتیک و علم قانون جنگ با یازده نقشه، ۲. امراض عمومی (ناقص)، ۳. مشق گروهان با ۲۲ نقشه (مورخ ۲۲ جمادی الاول ۱۲۹۳با امضاء علیرضا قاجار دولو)، ۴. مشق یک باطالیان و با ۳۳نقشه (مورخ پنج‌شنبه ۲۶رجب ۱۲۹۳ با امضاء)؛

خط: نستعلیق، کا:علی رضا قاجار دولو، تا: ۲۶رجب۱۲۹۳ق؛ ۷۷گ، ۱۱سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [سنا: ف: ۱-۲۶۵]

● **مشق و تمرینهای سربازی** / فنون نظامی / فارسی

mašq-e va tamrīn-hā-ye sarbāzī

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۹۸

یادداشت‌های فرمانده لشکری بوده است مربوط به اول قرن ۱۴ برخی از عناوین که در بالای صفحات نوشته شده بدین قرار است: باب اول در بیان مشق دسته در وقتی که دسته بر جای خود ایستاده ... مشق تفنگ اول باید در باب ایستادن سرباز دقت نماید، حرکت اول حرکت ۲ و ۳ ... حرکت ۱۸، مشق قراول، قلعه دو گوشه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جدول و ستون‌بندی صفحات با طلا و قرمز و آبی؛ ۲۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۰۶۲]

● **المشکاة** / ادبیات / عربی

al-miškāt

محمد بن آدم

mohammad ebn-e ādam

کتاب العروض؛ بخشی از خاتمه کتاب مشکاة است درعلم عروض این بخش در یک مقدمه وچند فصل برگزار شده است.

آغاز: احمدك یا من عدل موازین القسما و قواها ... اما بعد فاقول سائلاً ان تحملنی علی السویة ... الرساله الثانیه فی العروض و فیها مقدمة و فصول و تکلمه المقدمه فی تعریفه

تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۱۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الغریب و هو یستعمل مخبوناً و اصولها قد مرت و الله اعلم ... قد تم هذا المقدار الذی هو علم العروض من الرساله الثانیه من خاتمه کتاب المشکاة ... من مؤلفات محمد بن آدم

خط: نسخ، کا:سلیمانی، عبدالعزیز بن نظام الدین، تا: قرن ۱۳، جا: راوندوز؛ ۲۳گ (۷۲-۹۴)، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۲۱سم [اوراق عتیق: ۱-۸۸]

● **المشکاة** / فقه / عربی

al-miškāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۹۱

طهارت، صلات و صوم؛ کا:رجبعلی بن ملا محمد صالح مازندرانی، تا: ۱۲۶۲ق [د.ث. مجلس]

● **المشکاة** /- عربی

al-miškāt

تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد علی موسوی بروجردی، تا: ۱۳۱۳ق [میراث اسلامی: ۵-۶۰۱]

● **مشکاة الادب ناصری** / تاریخ اسلام / فارسی

meškāt-ol adab-e nāserī

سپهر کاشانی، عباسقلی بن محمد تقی، ۱۲۶۸-۱۳۴۲ قمری

sepehr-e kāšānī, ʻabbās-qolī ebn-e mohammad taqī (1852 - 1924)

وابسته به: وفیات الاعیان و انباء ابناء الزمان؛ ابن خلکان، احمد بن محمد (۶۰۸-۶۸۱)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۷-۱۳۱۱ق

بار اول در سال ۱۲۸۷ق آن را ترجمه نموده و در سال ۱۲۹۷ق، در دربار ناصرالدین شاه به میرزا ابوالقاسم آشتیانی جهت هدیه به شاه تحویل می‌دهد ولی این ترجمه مفقود می گردد. سپس شروع به ترجمه مجدد آن می‌نماید و بعد از اتمام ترجمه مجدد، در سال ۱۳۳۱ق نسخه، ترجمه اول به دست وی می‌رسد. نسخه هر دو ترجمه در کتابخانه مجلس موجود است. (عبدالحسین حائری)

آغاز: الحمدلله المتفرد بالوحدانیة و المتوحد بالفردانیة الخالق للصور و الرازق للبشر ... پس از ستایش یزدان پاک و نیایش خواجه لولاک لما خلقت الافلاک ...

چاپ: مشار ۴۷۶۷/۴؛تهران، سنگی، ۱۳۱۳، ۱۰۹۰+۶۰+۴صص

[الذریعة ۵۲/۲۱؛ فهرست چاپ سنگی و کمیاب، نوشاهی ۸۶۶/۱؛ فهرستواره منزوی ۱۷۷۰/۳؛ دنا ج ۹، ص۵۹۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۸۳

آغاز: برابر**انجام:** پس از آن ظافر برفت و ما را از کردار خود در عجب افکند که بدین گونه بدیهیه انشاد کرد و الله العلی العالی اعلم بحقایق الاضمار خدای را ستایش و رهنمای را نیایش در شب دوشنبه بیست و هشتم شهر ربیع المولود سال ۱۲۹۰ ...

ترجمه اول مترجم می‌باشد و ربع اول کتاب را شامل است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۲۸ ربیع الاول ۱۲۹۰ق؛ در آغاز نسخه دعایی به خط مؤلف به تاریخ ۱۲۹۲؛ جلد: تیماج زیتونی، ۲۷۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۶-۸۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۴۳

آغاز: هو الناصر بسمله. الحمدلله الخالق المنان و الرازق الدیان الذی له ما فی السموات و ما فی الارض؛ **انجام:** و انشاء الله الرحمن شروع در ترجمه ربع ثالث خواهد شد بعونه و مشیته و توفیقه

بخشی از ربع دوم (از بقیه حرف عین مهمله تا حرف اللام) را در بردارد و فهرست اسامی اشخاص مندرج در این جلد و اسامی بلدان و امصار در ابتدای نسخه امده است: شروع به تألیف این جلد در غره جمادی الاول ۱۲۹۰ بوده و این نسخه در ۴ رجب ۱۲۹۴ به پایان رسیده؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۴ رجب۱۲۹۴ق؛ فهرست مطالب در اول نسخه به خط مؤلف در ۴ رجب ۱۲۹۲ و چند ماده تاریخ در شروع به این جلد از میرزا محمد ساوجی، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۳۰-۱۳۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۴۴

آغاز: برابر**انجام:** و اگر تا ابتدای حرف عین مهمله بهمین نسق و تفصیل باحوال مردمان اشاره می‌رفت در یک جلد کنج نمی یافت لهذا عنان خامه را منعطف ساخت. حرره مترجمه الفقیر و مؤلفه الحقیر الراجی الی غفران ربه الغفور الغنی عباسقلی بن لسان الملک کاشانی ...

ربع اول از ترجمه نخست؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول۱۲۹۸ق؛ در اول نسخه فهرست امصار و بلدان و اعیان و اشراف مندرج در این جلد ترجمه به خط مؤلف در ۱۲۹۸ دیده می‌شود، رکابه‌دار؛ با یادداشتی درباره مهرهای سید فضل الله تاجر لاجوردی کاشانی که در رجب ۱۳۲۸ گم شده؛ جلد: تیماج ، ۳۸۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۳۰-۱۳۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۸۴

ربع ثانی از ترجمه اول؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۴ ربیع الاول ۱۳۰۲ق؛ ۲۷۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۶-۸۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۰۸

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد کمتر بنده خداوند ماه و مهر و کهتر ستاینده ... عباسقلی ملقب به سپهر؛ **انجام:** حمد خدایرا که توفیق عنایت فرمود و این نسخه نیز بخط و قلم و رقم مصنف و مؤلف ان سمت اختتام پذیرفت فی شهر رمضان المبارک ویلان ئیل سنة ۱۳۱۱

بخش دوم از ربع چهارم است در این. بخش از ابوالمعالی محمد

بن العادل –۶۶۱ تاشبل الدولة –۷۰۰ یاد داده شده؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: رمضان۱۳۱۱ق؛ در آغاز نسخه فهرستی است به ترتیب الفباء که نشان دهنده نام جای‌هاست و سپس فهرست دیگری که در آن نام اشخاص آمده نوشته و در پایان آن چنین آورده است: «حمد خدایرا که در روز شنبه دوم شهر رمضان المبارک بقیه فهرست اسامی رجال و اسامی بلدان و امصاری که در این جلد دوم از ربع سیم کتاب مشکوة الادب ناصری مندرج است بخط و قلم قاصر این بنده حقیر عباسقلی سپهر کثیر التقصیر مصنف و مؤلف این نسخه شریفه جانب اختتام و تحریر گرفت فی ثیلان ئیل ینة ۱۳۱۱»، سپهر پس از پایان فهرست مقدمه‌ای جداگانه در ۲ ص نگاشته، سپهر در این نوشته گوید مظفر الدین شاه از من خواست که درباره سلطان محمود غزنوی چیری بنویسم لذا این جلد را نگاشتم [ف: ۹-۱۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۴۲

آغاز: بسمله. و به نستعین علی الرضا بن موسی الکاظم بن جعفر الصادق بن محمد الباقر بن زین العابدین المذکور قبله کنیت همایونش ابوالحسن و باعتقاد امامیه یکی از ائمه دوازده گانه است؛ **انجام:** و این حال بر نویسندگان مشتبه گردیده است

بخشی از ربع سوم در احوال امام رضا است و فهرست مطالب آن در ابتدای نسخه درج شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۳۰-۱۳۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۶۹

آغاز: الحمدلله الذی جعل اخبار المتقدمین تبصرة للمتأخرین و صیر آثار الماضین تذکرة للمستقبلین؛ **انجام:** در این کتاب ذکر آن می‌شود متمنی است که بر هر خطا و زللی بگذرند چشم اغماض بنگرند.

ترجمه دوم مؤلف و ربع سوم کتاب است و از حرف میم تا حرف یاء را شامل است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۲۴گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۵-۳۵۷]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۳

آغاز: ربع اول از کتاب مشکوة الادب ناصری، هذا الکتاب المسمی بمشکوة الادب الناصری بسمله ابراهیم؛ **انجام:** بهمین نسق و تفصیل باحوال مردمان اشارت می‌رفت و در یک جلد گنج نمی یافت لهذا عان خامه را منعطف ساخت

ربع اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ حاوی فهرست اسماء به اول کتاب، حاوی چند مقدمه؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۵۲گ، ۲۳سطر(۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۴-۳۴۱]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۵۴

آغاز: ابراهیم بن یزید کنیت او ابوعمران است و هم کنیت او ابا عمارة بن الاسود بن عمر بن ربیعة بن ذهل بن ربیعة ... النخعی است. و برخی نسب او را بدین سان ذکر کرده اند ابوعمار ابراهیم بن یزید بن الاسود؛ **انجام:** و حضور بلده در یمن است دیگران نیز در این جا مدفون نیستند و از تواریخ معلوم می‌توان کرد و الله اعلم و عسکر مکرم

ربع اول. از ابراهیم بن یزید تا احمد بن محمد بن حسین ارجانی؛ خط: عبارات عربی نسخ و نستعلیق، کا:محمد تقی خان کمال السلطنه(فرزند مترجم)، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ این یادداشت به خط مؤلف آمده: «خط فرزندی میرزا محمدتقی خان کمال السلطنه نائب اول وزارت تألیفات پیشخدمت خاصه حضور همایونی مستوفی مخصوص دیوان اعلی مدیر اداره تامینات وزارت داخله»، رکابه دار؛ خریداری از کتابهای ملک الشعرای بهار در اسفند ۱۳۴۵ش؛ جلد: میشن مذهب، ۶۲ص، ۲۱سطر (۱۱/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸/۷سم [ف: ۲۹/۱-۴۶۳]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۸

آغاز: دیباچه کتاب مشکوة الادب، بسمله، الحمدلله الفرد الاحد، الله الصمد؛ **انجام:** و هم حق نعمت شاهنشاه جمجاه را خدمتی نمایان و جاویدان

ربع دوم؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسن محلاتی، تا: ۱۳۰۲ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹۵گ، ۲۵سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۴-۳۳۷]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۲

آغاز: ربع دوم از کتاب مشکوة الادب ناصری. بسمله: علی الرضا بن موسی الکاظم بن جعفر الصادق بن محمد الباقر بن زین العابدین المذکور؛ **انجام:** و انشاء الله الرحمن شروع در ترجمه ربع ثالث خواهد شد بعونه و مشیته و حسن توفیقه

ربع دوم؛ خط: نستعلیق، کا:محمد تقی الشیرازی مشکوة الکتاب، تا: ۱۳۰۳ق، جا: تهران؛ حاوی دیباچه باول کتاب؛ جلد: تیماج، ۳۶۳گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۴-۲۰۳]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۸

آغاز: هو الله تعالی، بسمله و به نستعین، ربع سیوم از کتاب مشکوة الادب ناصری بعد کهتر آفریده؛ **انجام:** بقیه ربع سیوم و سایر مجلدات متعلقه بکتاب مشکوة الادب ناصری موفق و مفتخر فرماید انه نعم المولی و نعم النصیر و علی ما یشاء قدیر و صلی الله ... اجمعین الی یوم الدین

جلد سوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۱۱گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۴-۱۷۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد کمتر بنده خداوند ماه و مهر و کهتر ستاینده خدیو فرخنده چهر عباسقلی ملقب بسپهر مستوفی اول دیوان اعلی و وزیر مجلس شورای کبری عرضه همیدارد

مجلد اول از ربع سیم ، این قسمت مشکوة الادب شرح حال چهل تن از مشاهیر را محتوی است، از «ابو المعالی املک الکامل»سلطان مصر شروع شده و در ذکر «ابوالهیجا مقاتل بن عطیة البکری» ملقب بشبل الدوله به پایان آمده، فهرست اسامی اشخاص و اماکن در اول کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۱ق؛

۲۲۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۲-۳۲۹]

۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۶

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم. سید الساجدین والعابدین علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیهم السلام والصلوة کنیت مبارکش ابوالحسن ومعروف به زین العابدین می‌باشد وهم علی اصغرش می‌خواندند؛ **انجام:** شرح احوال بعضی ازایشان رادرذیل احوال امام شهید سعید حضرت ابی عبدالله الحسین علیه السلام درکتب اخبار وتواریخ به مناسبت مقام مذکور داشته‌اند، دراین موقع به نگارش آن حاجت نیست. صلواة الله وسلامه علیه.

ربع دوم را دارد، جلد دهم ناسخ التواریخ (شرح حال امام سجاد علیه السلام) است؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۳۲۰ق؛ واقف: حاج محمد رمضانی؛ جلد: تیماج سبز، ۳۴۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۶]

↩ مشکاة الادیب ناصری ⪢ مشکاة الادب ناصری

● **مشکاة الارواح** / شرح دعا / عربی

miškāt-ul arwāḥ

شبر، جعفر بن عبدالله، ق۱۳ قمری

Šobbar, ja‘far ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 19c)

به درخواست: شیخ یوسف کجوری مازندرانی

کتاب شرحی است توضیحی بر دعاء معروف صباح که عمده مطالب آن از کتب فیض کاشانی، شیخ احمد احسایی و در بعضی موارد از میرداماد نقل شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۱

آغاز: یا من بذکره تطمئن القلوب و بذائه [کذا] و دعائه تزول البلایا و الکروب؛ **انجام:** و الشهرة المستندین الی عدم تعلیمه للمؤذنین و ترکهم

موجودی این نسخه تا شرح عبارت «صل اللهم علی الدلیل الیک فی اللیل الالیل»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم۱۴۰۵؛ جلد: میشن، ۲۳۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۵-۴۵۴]

● **مشکاة الاضواء لرفع الفاقة** / حدیث / عربی

miškāt-ul aḍwā’ li-raf‘-il fāqa

خبوشانی، محمد حسین بن محمد علی

xabūšānī,mohammad hoseyn ebn-e mohammad ‘alī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۵۲

آغاز: بسمله، الحمدالله الذی جعل الحمد ... نعمائه الغامرة و معاذا بلا یا لحسنة الزافرة و ذریع؛ **انجام:** فی امالی الشیخ معربا ... عن سفیان بن عینیه قال سمعت ابا عبدالله ...

خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

↩ مشکاة الانوار ⪢ مصباح المصائب و مشکاة المناقب

↩ مشکاة الانوار ⪢ مرآة الأنوار و مشکاة الأسرار فی تفسیر القرآن

● **مشکاة الانوار** / فقه / فارسی

meškāt-ol anvār

عبدالحق دهلوی، عبدالحق بن سیف الدین، ۹۵۸ - ۱۰۵۲ قمری

‘abd-ol-haqq-e dehlavī, ‘abd-ol-haqq ebn-e sayf-od-dīn (1551 - 1643)

وابسته به: مشکاة المصابیح؛ خطیب عمری، محمد بن عبدالله (- ۷۴۹)

ترجمه‌ای است از کتاب «مشکاة المصابیح» ولی الدین ابو عبدالله محمد خطیب تبریزی. دهلوی چند شرح و ترجمه فارسی بر این کتاب دارد که یکی دیگر از این ترجمه‌ها «اشعة اللمعات فی شرح المشکاة» نام دارد.

[گنج بخش ۲۱۷۶/۴ و فهرست واره فقه ۳۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۴۱

آغاز: تسمیه تخمیر آنست که خمر در لغت به معنی ستر و خلط است و خمر می‌پوشد عقل را و خلط و خبط می‌کند آن را این عبارت قاموس است و باید دانست که خمر اسم است و هر شراب مسکر را خواه از ماء عنب باشد؛ **انجام:** پس جزا داد او را ضحاک بن سفیان به این حدیث کذا فی اسد الغابة رواه الترمذی و ابو داود و قال الترمذی هذا حدیث حسن صحیح و عنه تمیم الداری صحابی مشهور است نصرانی بود پس اسلام.

از «باب الخمر و شاربه» تا آخر «باب اللقطة»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۷۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۲۶-۳۲۳]

● **مشکاة الانوار** / دعا، حدیث / فارسی

meškāt-ol anvār

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

اهدا به: شاه سلطان سلیمان صفوی

کتابی است مشتمل بر سه «تنویر» در فضیلت قرآن و دعا و آداب آن: تنویر ۱.بیان فضیلت قرآن و حاملان آن در نه«کوکب»:۱) بیان فضیلت قران، ...۵) کیفیت ختم قرآن، ... ۹) بیان فضایل و

فواید بعضی از آیات و سور کریمه قرآن؛ تنویر ۲. بیان فضل دعا و شرایط و آداب آن در سه «نجم»: ۱) بیان فضیلت دعا و فواید آن، ۲) توضیح مجملی از شرایط و آداب دعا، ۳) بیان شبب مستجاب نشدن بعضی از دعاها؛ تنویر ۳. ذکر بعضی از اذکار و دعوات و تعقیبات در دو «باب» و سیزده«فصل»: باب ۱)بیان فضیلت اذکار در شش «فصل»، باب ۲) بیان اذکاری که مخصوص وقتی چندند درهفت «فصل». در پایان نسخه چنین آمده: «به اینجا ختم می‌کنیم کتاب عین الحیوة را و از الطاف عمیم واهب العطایا ...»،سپس چند سطر پایانی عین الحیوة را آورده است.

مرحوم محدث نوری در کتاب فیض قدسی در بخش تألیفات فارسی علامه مجلسی«مشکات الانوار» را دوبار معرفی نموده، اولی را خلاصه عین الحیوة در ۳۰۰۰ بیت و دومی را رساله‌ای در آداب قرائت و فضیلت قرآن و آداب دعا و شرایط آن در ۴۰۰۰ بیت بیان نموده و جهت توضیح آن فرموده: این رساله غیر مشکاة الانوار سابق الذکر است. مرحوم‌آقا بزرگ نیز هر دو عنوان را در الذریعه آورده است. مرحوم ثقة الاسلام تبریزی در مرآة الکتب، مشکوة الانوار مختصر عین الحیوة را به علامه مجلسی نسبت داده و مشکوة الانواری که در مورد فضیلت قرآن و آداب دعا می‌باشد را از آثار علامه مجلسی ندانسته، حتی عبارات آنرا مشابه عبارات علامه نشمرده و در نهایت می‌گوید: «و الحق انه من تألیفات المولی محمدباقر بن محمدتقی اللاهیجی و تذکرة الائمة له ایضا». لکن بعد از مقابله این رساله با عین الحیوة علامه مشخص گردید هر دو عنوان یکی بوده و حتی اطلاق خلاصه عین الحیوة بر آن از باب مسامحه بوده و این رساله در حقیقت بخش‌هایی از عین الحیوة است در مورد فضیلت قرآن و دعا که به‌عینه در این رساله نقل گردیده است.تنویر اول آن در شرح جمله «یا اباذر ان من اجلال الله تعالی اکرام ذی الشیبة ...» با عنوان «ساقیه، ساقیه» و تنویر دوم آن در شرح جمله «یا اباذر» با همان ابواب و فصول آمده است.(محمود مرعشی نجفی)

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل الصلوة للمؤمنین معراجا ... حمدی بسان نعمتهای بخشنده وجود و حیات بی انتها وسپاسی چون رحمتهای مفیض جمیع خیرات

انجام: و دیگر نمازها و دعاها و اعمال بسیار است و از کتب مبسوطه علما طلب باید نمود به این جاختم می‌کنم این رساله را و الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد و اهل بیته الطاهرین

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۷۶۷؛ طهران، سنگی، ۱۳۱۱ق، وزیری؛ایران، تبریز، ۱۳۰۸ق، سنگی، رقعی

[الذریعة ۵۴/۲۱ رقم ۳۹۲۰ و ۲۲۲/۲۵ و ۱۹۴/۲۱ و ۳۷۰/۵۰؛ کتابشناسی مجلسی ص ۲۷۱ و۲۸۸؛ کشف الحجب ۵۲۳، ش ۱۴۴۲؛ دائرة المعارف تشیع ۲۵۶/۱۱؛ ریحانة الادب ۱۹۱/۵؛ فیض قدسی ۱۰۸،۱۰۵؛ فهرست کتب چاپی فارسی ۴۷۶۷/۴؛مرآة الکتب ۶۸/۴]

۱. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۱۵

آغاز: گسترانید و صلوات نامیات و تحیات زاکیات؛ **انجام:** اما اگر موافقت کرده شود بهترخواهد بود و الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، کا:محمد قاسم بن شاه نظر اصفهانی، تا: ۱۰۸۰ق؛ فاقد سرآغاز کتاب است؛ اهدایی:آقایان محمد و حسینعلی الهی؛ ۱۶۰ص، ۱۵سطر (۶/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف:-۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۶۰

خط: نسخ، کا:رازانی اصفهانی، زین العابدین بن محمد، تا: چهارشنبه ۱۱ ذیحجه۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز (آغاز در دیباچه افتاده)؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۱۵سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۱۲]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۳۲

آغاز: برابر

خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۶۹گ، ۱۹سطر (۶×۱۹)اندازه: ۱۰/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳-۱۰۰۷]

۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۹۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:علی قلی بن امام قلی بیگ قلیچی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۱/۵×۲۲/۵سم [ف: ۵-۲۱۲]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۰۳-۱۹/۱۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد معین بن محمد فصیح، تا: جمادی الثانی۱۱۱۹ق؛ ۶۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۲۶]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۴۸

آغاز

خط: نستعلیق، کا:خوان محمد بن محمد فراهانی، تا: چهارشنبه ۲۷ ذیحجه ۱۱۲۴ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۲ص، ۱۲سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۵-۷۱۸]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۷/۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ جلد: تیماج، ۵۳گ (۳۷۷ر-۴۲۹پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۱۷]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۹۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد:تیماج، ۴۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۴/۳سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۲]

۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس به گوینده تسبیح ده برابر تسبیح آنها عطا می‌کنند وچون الحمدلله می‌گوید حق تعالی نعیم دنیا را به او کرامت می‌کند ووصل می‌کند آن را به نعیم آخرت واین کلمه‌ای است که چون اهل بهشت داخل بهشت می‌شوند این کلمه

می‌گوید
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۵۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۵۰۱]

۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۶]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۳۰/۲

آغاز: ... واین رساله فرد مایه را بعرض رسانید اگر مرضی طبع میسر ومقبول ضمیر کیمیا تاثیرگردد ازمراحم شاهانه وعواطف خسروانه خواهد بود ... تنویر اول دربیان فضیلت قرآن وحاصل آن وبعضی ازفضایل؛ **انجام:** یا رسول الله اغنیا را مالی هست که بآن بنده آزاد کنند وما نداریم وایشان را مالی هست که بآن حج کنند وما نداریم ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۶۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و غیر ایشان از جماعتی که در کتابت قرآن دخیل میباشد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن [رایانه]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۷۳]

۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۰۹/۴

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد علی بن حاج میر مهدی عطار یزدی، تا: ذیقعده۱۲۱۹ومحرم ۱۲۲۰ق؛ اهدایی: ورثه محمد خان عسکری؛ ۱۸سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۶۸۸]

۱۵. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۶۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق [نشریه: ۷-۷۰۰]

۱۶. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۶ فیاض

خط: نسخ، کا:حسنعلی جوانشیر برای مادر سید عبدالله شاه، تا: ۱۹رمضان۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف:-۲۲۷]

۱۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۶۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:غلامعلی بن محمد حسن دشتکی، تا: رمضان ۱۲۴۱ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ ۱۴۲گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۲]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۰۵

خط: نستعلیق، کا:نصر بن مرتضی قلی، تا: صفر۱۲۴۹ق، جا: مدرسه حسن پادشاه؛ جلد: میشن، ۸۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۱سم [ف: ۴-۷۵۰]

۱۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی الشروط المذکور ... لکل خیر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ ذیحجه۱۲۵۶ق؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج، ۲۰۰ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۲۱۳]

۲۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۹۴/۱

آغاز: من اثر السجود صبح صادق یقین وایمان از جبین شیعیان دمیده خصوصاً سید اوصیا وامام اتقیا و فریاد رس روز جزا ... اما بعد مستمد فیوض ازلی محمد باقر بن محمد تقی؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «من جملة کتب خانه نظر علی واعظ کرمانی۱۳۱۲» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف مخ: ۲-۵۰۰]

۲۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و احادیث معتبره وارد شده که هرکه این نماز رابکند چون فارغ شود میان او و خدا گناهی نمانده باشد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰رمضان۱۲۷۷ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۵]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: آقا زین العابدین، ۱۱۶۶؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۳۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۱۴]

۲۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۷۰/۵

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: گالینگور، ۹۲ص (۴۱-۱۳۲)، ۱۸سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵-۱۷۰۴]

۲۴. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۸۷]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۸۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سید مرتضی علی حسینی [رایانه]

۲۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۳/۱

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷۱گ (۱پ-۷۱ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۷]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۵۵-۹/۲۰۵

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۷۷گ، ۱۵-۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۸-۴۳۲۵]

● مشکاة الانوار / دعا / فارسی

meškāt-ol anvār

خوانساری، محمد امین بن محمد، ق۱۲ قمری

xānsārī, mohammad amīn ebn-e mohammad (- 18c)

تاریخ تألیف: جلد دوم در شعبان ۱۱۲۸ق

در دعاهای شبانه روز و اعمال ایام هفته و ماه و سال و سایر آداب و سنن. در دو جلد بزرگ، مشتمل بر ابواب و فصول.
[فهرستواره منزوی ۸۸۴/۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۲
جلد دوم؛ خط: نسخ معرب، کا:زلفعلی بن محمد صادق آشتیانی قمی، تا: ۱۲۳۲ق؛ مجدول، مصحح، محشی گویا از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۱-۴۱۷]

● **مشکاة الأنوار** / اصول فقه / عربی

miškāt-ul anwār

حسینی کلباسی، محمد شریف، ق۱۳ قمری

hoseynī kalbāsī, mohammad šarīf (- 19c)

تاریخ تألیف: ۲۲ شعبان ۱۲۷۶ق

کتابی در علم اصول فقه است که مشتمل بر مباحث الفاظ و ظواهر مفردات کتاب و سنت در یک «مقدمه» چند «باب» و یک «خاتمه».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۲۵/۱
آغاز: الحمدلله الواحد الأحد القدیم الأقدم و الصلوة علی من انتجبه فی القدم علی کافة الأم؛ **انجام:** و یثبتنی بالقول الثابت و یهدینی الیه و یرزقنی لقاه بالعمل الصالح و الخلوص فی توحیده، انه جواد کریم رئوف رحیم.
خط: نسخ خوش، کا:محمد جعفر نجف علی شیرازی، تا: یک‌شنبه ۴ ذیقعده۱۲۷۸ق، جا: لنگر؛ مصحح؛ ۱۱۵گ (۱-۱۱۵)، ۱۹سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۰-۵۷۲]

● **مشکاة الانوار** / کلام و اعتقادات / عربی

miškāt-ul anwār

علیاری، محمد حسن بن علی، - ۱۳۵۸ قمری

ʻalīyārī, mohammad hasan ebn-e ʻalī (- 1939)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۸۷
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی اختص بالازلیة ... و غمر الخلایق بالالاء و النعم؛ **انجام:** باصول العقاید بعد تتبع الاثار و یسر الدلائل و الامارات.
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۱ق؛ جلد: مقوا، قطع: وزیری بزرگ [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۸۸
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل مقام شیعة الحق علیا و صیرهم مع نبیه؛ **انجام:** ملئت ظلما و جورا صلوة لا غایة لها و لا منتهی و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین من الاولین و الاخرین
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۲ق؛ جلد: تیاج، قطع: وزیری [رایانه]

● **مشکاة الانوار** / شعر / فارسی

meškāt-ol anvār

باکی خانوف، عباس قلی آقا، ۱۷۹۴ - ۱۸۴۸ میلادی

bākī xānūf, ʻabbās qolī āqā (1794 - 1848)

منظومه‌ای است عرفانی که در قالب مثنوی سروده شده است.
[دانشمندان آذربایجان، ص ۴۴۲]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۸۶
آغاز: بسمله، ایها العشاق انتم فی الجنان کیف کنتم ... الجنان لا تلومو العشق یا اهل الصلاح ما اری فی الزهد آثار الفلاح؛ **انجام:** بار الها قدسی بیچاره را زین قیود زین علایق کن رها ×× از غم سودای خود شادش بکن بنده ی نفس است آزادش بکن
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد:تیماج، ۲۷گ(۳پ-۲۹)، ۱۱سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۳سم [رایانه]

● **مشکاة الانوار** /-

meškāt-ol anvār

تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۱۵
خط: نستعلیق، کا:ساروی، عبدالکریم، تا: غره شعبان۱۲۳۶ق [نشریه: ۳-۱۲۴]

● **مشکاة الانوار** / عرفان و تصوف، شعر / اردو

meškāt-ol anvār

به نظم

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۹۴/۹
آغاز: بسمله الحمد لباری الحقایق ×× مرآت هین جسکی سب خلائق
بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ اهدایی: علی اخلاقی فیروزآبادی؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۵گ (۲۰۵-۲۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴-۱۲۳۷] و [نشریه: ۴-۴۰۳]

● **مشکاة الانوار** / حدیث / عربی

miškāt-ul anwār

مشهورترین نصوص دراثبات امامت ائمه هدی علیهم السلام را مختصراً دراین رساله گردآورده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۲۵/۱
آغاز: بسمله، حمدله، هذه فصول فی النصوص علی الائمة علیهم السلام وهی کثیرة ولکن من اشهرها ... قال رسول الله صلی الله

علیه وآله ان الله اطلع الی الارض اطلاعة فاختار نی منها نبیاً ثم اطلع ثانیة فاختار منها علیاً؛ **انجام:** عن الصادق علیه السلام حین سأله یونس عنالعلم فقال اذا اردت العلم الصحیح فعندنا اهل البیت فانا ورثنا ... قلت فکل من کان من اهل البیت ورث ماورث ولد علی وفاطمه قال ما ورثه الا الائمة الاثنی عشر قلت سمهم لی قال اولهم علی بن ابیطالب وبعده الحسن وبعده الحسین ... وبعده الخلف الحجة القائم المهدی اصطفانا الله وآتانا ما لم یؤت احداً من العالمین

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، درآخر کتاب آمده «تم الجزء الاول من کتاب مشکاة الانوار»؛ جلد: تیماج، ۱۷گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۷]

● **مشکاة الانوار** /- عربی

miškāt-ul anwār

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۹۰۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

● **مشکاة الانوار (منتخب)** / تفسیر / عربی

miškāt-ul anwār (mn.)

احادیث و روایات و اقوال علما در تفسیر استعاذه(اعوذبالله من الشیطان الرجیم) و بسمله (بسم الله الرحمن الرحیم) از کتاب مشکاه الانوار انتخاب و در رساله حاضر نگاشته شده است. به احتمال زیاد، منظور از مشکاه الانوار همان مشکاه الانوار محیی الدین ابن عربی (-۶۳۸ق) باشد که در کشف الظنون (۱۶۹۴/۲) معرفی شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۶۳/۵

آغاز: اعوذ بالله من الشیطان الرجیم، قال هذا لمعرفته هذه الکلمه و سیله المقربین و اعتصام الخائفین؛ **انجام:** و بین ایمان واحد من احاد امه و بداهه العقل بحکم بخلافه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۱گ (۳۳پ-۴۳)، ۱۱سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶-۳۹۷]

● **مشکاة الانوار الحسینیة فی شرح الدروس الشرعیة** / فقه / عربی

miškāt-ul anwār-il ḥusaynīyya fī š.-id durūs-iš šar'īyya

قزوینی حائری، محمد ابراهیم بن علی، ق۱۳ قمری

qazvīnī hā'erī, mohammad ebrāhīm ebn-e 'alī (- 19c)

وابسته به: الدروس الشرعیة فی فقه الامامیة؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۵– ۱۲۳۸ق؛ محل تألیف: قزوین

شرح مزجی استدلالی و تحقیقی است در چند جلد بزرگ بر کتاب «الدروس الشرعیه» شهید اول. مؤلف، علاوه بر شرح مشکلات و نکات دقیق متن، ادله مسائل و اقوال فقها را نیز آورده است و همچنین در مقدمه، برخی از کتب فقهی و خبری را به عنوان براعت استهلال ذکر نموده است.

آغاز: الحمدلله الذی أنطقنا بحمده فکیف نطیق حمده و الحمد فضله و وفقنا لشکره فمتی نؤدی شکره و الشکر طوله

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۰۷۵

آغاز: بسمله، کتاب الصلاة و هی لغة الدعاء و شرعا العبادة المعهودة و قد شهد بفضلها و لزوم المحافظة علیها و عقوبة تارکها الکتاب و السنة؛ **انجام:** فلا یصلی فی مقامه حتی ینحرف عن مقامه ذلک و صحیحة سلیمان بن خالد عنه (ع) الامام اذا انصرف فلا یصلی ... و فیه ان الأصل فی أخبارنا کونها متعلقة للاحکام الواقعیة الاولیة ... فی دار السلطنة قزوین و انا ابن الثلثین سنه ۱۲۳۵.

جلد۲، از ابتدای صلات تا انتهای آن و تاریخ تألیف سنه ۱۲۳۵در قزوین و در این تاریخ مؤلف سی ساله بوده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۵ق؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۵۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فتحققت العلة التامة لاصالة البراءة و الاستصحاب و الله أعلم بالصواب

جلد اول کتاب و تا احکام تیمم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح توسط مؤلف؛ مهر: تملک عیسی ابن فتح الله «عبده عیسی بن فتح الله» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۷۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۸۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اجاب فی کرة عن دلیل الشافعی بقوله و هو مم لارتباط بعض افعال الصلاة ببعض و لهذا تبطل بالفصل بخلاف الطهارة و فیه ان (ناقص).

ج۱، کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط وانجام؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۴] و [ف: ۲۰-۴۴۹]

۴. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۷۰

خط: نسخ، کا:محمد حسین برادر شارح، تا: یک‌شنبه ۱۴ جمادی الثانی۱۲۳۶ق، جا: قزوین [نشریه: ۶-۳۵۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۱

آغاز: کتاب الصلوة و هی لغة الدعاء و شرعا العبادة المعهودة و قد شهد بفضلها و عقوبة تارکها و لزوم المحافظة علیها الکتاب و النصوص المتواترة بل لا اعلم شیئا بعد المعرفة افضل منها؛ **انجام:** قال سمعته یقول اذا انصرف الامام فلا یصلی فی مقامه حتی ینحرف عن مقامه ذلک. هذا آخر ما تیسر لنا ...

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:محمد ... بن [شیخ] علی، تا: ۱۲۳۹ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه عفی منه، منه دام عزه العالی» و جز

آن؛ جلد: چرم، ۳۶۹گ، ۱۹سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۰-۴۲۸]

۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۳۱

آغاز: جلد سوم:کتاب الزکوة و هی شرعاًصدقة فلاتکون الاراجحة؛ **انجام:** هذا آخر المجلد الثالث من مشکوة الانوار الحسینیة ...

خط: نسخ، کا:علی اکبر بن شیخ علی (شاید برادر مؤلف باشد)، تا: ۱۲۴۰ق؛ ۲۴۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۴۷]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۹۲

کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح به خط مؤلف؛ مهر: مؤلف «محمد ابراهیم بن شیخ علی» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۲۰۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۱۷۲]

● **مشکاة الانوار در اسرار ائمه اطهار** / کلام و اعتقادات / فارسی

meškāt-ol anvār dar asrār-e a’emme-ye athār

نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر، ۱۲۳۱ - ۱۳۰۰ قمری

nayyer-e borūjerdī, ‘alī asqar ebn-e ‘alī akbar (1816 - 1883)

مشتمل بر چهارده «مشکاة». از مباحثش بر می‌آید که در رد شیخیه است.

[الذریعة ۵۵/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۵۲۶/۹]

۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۵۸/۱

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۱ق؛ قطع: رقعی [ف:-۳۱۷]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۲۶

آغاز: حمد بی حد و ثنای بی عد

بی‌کا، بی‌تا، ۲۰۰گ، قطع: رحلی [ف:-۲۲۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۴

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی نور قلوبنا بانوار مشکوة اولیائه و از هر صدورنا بمصباح زجاجة؛ **انجام:** و کان الله بکل شیء علیما

مشتمل بر چهارده مشکاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [الفبائی:-۵۲۰]

● **مشکاة الانوار فی اثبات رجعة محمد و آله الاطهار = تحفة اهل الایمان لصاحب العصر و الزمان** / کلام و اعتقادات / عربی

miškāt-ul anwār fī iṯbāt-i raj‘at-i muḥammad wa āl-i-h-il aṭhār = tuḥfat-u ahl-il īmān li-ṣāḥib-il ‘aṣr wa-z zamān

آل عبدالجبار خطی، محمد بن عبد علی،- ۱۲۵۹ قمری

āl-e ‘abd-ol-jabbār-e xattī, mohammad ebn-e ‘abd-e ‘alī (- 1843)

مؤلف آیات و روایات و دلیل‌های عقلی درباره رجعت معصومین و بازگشت آنحضرت بدین دنیا، با رد شبهات وارده را به‌گونه‌ای مفصل در این کتاب به درخواست و اصرار بعضی جمع‌آوری کرده است. دارای سه «باب» و یک «خاتمه»: باب ۱. قیام الادلة علی صحةالرجعة؛ ۲. الکلام علی الرجعة و اثباتها عقلا و نقلا و دفع شبه المنکرین؛ ۳. نقل کیفیة احوال القائم و الرجعة؛ خاتمه: فی عدة مسائل

آغاز: بسم الله الموفق الجواد الحمدلله الاحد الفرد الصمد و صلی الله علی محمد ... و بعد فیقول محمد بن ... قدسألنی بعض الاخوان العارفینفی کتابه رسالة فی رجعة محمد و آله کما ورد به النص عنهم مشفوعا بالدلیل العقلی ... و جهلتها تحفة لصاحب العصر ... و سمیتها بمشکاة الانوار فی اثبات رجعة محمدو آله الاطهار

انجام: ان لم تکن اوضح و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳-۱۰۱۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا یقبل غیره و لو ثانیةبجمیع الایات و الحمد الله رب العالمین و صلی الله علی محمد وآله الطاهرین.

خط: نسخ، کا:حسن بن سلطان بن علی بن خلیفه، تا: ۲۷ رجب۱۲۴۴ق؛ واقف: محمد بن عبد علی آل عبدالجبار، ۲۰ شوال۱۲۴۴؛ جلد: تیماج، ۲۳۰ص، ۲۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۶-۳۸۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۴۰]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۵۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۱۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۶۸۲]

● **مشکاة الانوار فی اصول المنار = شرح منار الانوار** / اصول فقه / عربی

miškāt-ul anwār fī usūl-il minār = š.-u manār-il anwār

ابن نجیم، زین الدین بن ابراهیم،- ۹۷۰ قمری

ebn-e nojaym, zeyn-od-dīn ebn-e ebrāhīm (- 1563)

وابسته به: منار الانوار؛ نسفی، عبدالله بن احمد (-۷۱۰)

تاریخ تألیف: ۴ شوال ۹۶۵ق

شرح منار الانوار نسفی که نگارش آن در پنج ماه انجام شده

است.
[کشف الظنون ۱۸۲۳/۲؛ ریحانة الادب ۱۹۰/۴و ۱۸۲/۶]

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۲۷
آغاز: الحمد لله الذی نور منار الشرع بالقرآن العظیم ...
خط: نسخ، کا:حسین بن محمد بخاری، تا: ۱۲۰۴ق، و چند برگ آخر آن تحریر محب علی بن سید نوار علی رضوی؛ ۳۸۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۲۴۸]

● **مشکاة الانوار فی تواریخ الاطهار** / تاریخ معصومین / فارسی
meškāt-ol anvār fī tavārīx-el athār
شاهرودی، محمد ابراهیم بن علی
šāhrūdī, mohammad ebrāhīm ebn-e ʻalī
کتابی است در احوالات ائمه اطهار علیهم السلام.
[الذریعة: ج ۲۱ص ۵۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۱۷
آغاز: فصل در ذکر فضائل سید اوصیاء علیه السلام که از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله
نسخه مربوط به احوالات امیرالمؤمنین علیه السلام است که از آن کتاب انتخاب شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق، جا: لاهیجان؛ نیمی از جملات متن با چلیپا نوشته شده، با نوشته‌ای به‌خط علی بن ابی القاسم بن لطفعلی لاهیجانی به تاریخ ۱۳۱۷ش؛ جلد: تیماج، ۷۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [مؤید: ۳-۳۱]

● **مشکاة الانوار فی شرح المنطق السعدیة** / منطق/ عربی
miškāt-ul anwār fī š.-il manṭiq-is saʻdīya
بروجردی، علی محمد بن علی
borūjerdī, ʻalī mohammad ebn-e ʻalī
وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲) در دو «مقصد»است.

تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۱سطر (۱۴×۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [نشریه: ۳-۲۴۳]

● **مشکاة الانوار فی غرر الاخبار** / حدیث / عربی
miškāt-ul anwār fī ġurar-il axbār
طبرسی، علی بن حسن، ق۷ قمری
tabarsī, ʻalī ebn-e hasan (- 13c)
وابسته به: مکارم الاخلاق و معالم الاعلاق = مکارم الاخلاق و محاسن آداب؛ طبرسی، حسن بن فضل (-۶)
تتمیمی بر کتاب «مکارم الاخلاق» پدرش شیخ حسن طبرسی است.مؤلف در مقدمه می‌نویسد: هنگامی که «مکارم الاخلاق» به پایان رسید و مورد توجه و استقبال گسترده علاقه مندان قرار گرفت پدرم بار دیگر مصمم شد تا کتاب جامع‌تری درباره اعمال و افعال پسندیده بنگارد ولی اجل به سراغش آمد و موفق به ادامه آن نگردید بدین جهت من به درخواست مومنان مشتاق به تألیف آن همت گماردم. کتاب در ده «باب» و هر باب در چند «فصل» تنظیم شده است: باب ۱. الایمان و الاسلام، دارای پانزده فصل؛ ۲. ذکر صفات الشیعة و احوالهم، دارای نه فصل؛ ۳. محاسن الافعال و شریف الخصال بیست و شش فصل؛ ۴.آداب المعاشرة مع الناس دوازده فصل؛ ۵. مکارم الاخلاق، هفت فصل؛ ۶. ذکر عیوب النفس و مجاهدتها، هشت فصل؛ ۷. ذکر المصایب و الشداید، نه فصل؛ ۸ ذکر الخصال المنهی عنها، ده فصل؛ ۹. ذکر المواعظ؛ ۱۰. المتفرقات. (غلامی مقدم)
آغاز: بسمله، الحمدلله اهل الحمد و ولیه و منتهی الحمد و غایته ... و بعد فان مولای والدی الشیخ الامام الاجل السعید رضی الدین ... ابا نصر الحسن بن الفضل ... لما جمع کتاب مکارم الاخلاق و استحسنه اهل الافاق ابتدا بتصنیف کتاب آخر
انجام: قال رسول الله (ص) من لم یحسن وصیته عند الموت کان نقصا فی مروته و عقله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین الاخیار الابرار
چاپ: با چند چاپ قدیمی که معروف‌ترین آن را مطبعه حیدریه نجف منتشر کرده؛ چاپ مصحح:مشکاة الانوار فی غرر الاخبار، ابوالفضل علی بن الحسن الطبرسی، موسسة آل البیت لاحیاء التراث، قم، الطبعة الاولی، ۱۴۲۳ق، ۲ج
[کشف الحجب ۵۲۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۰۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:سید حسین بن حیدر حسن کرکی عاملی، تا: ذیقعده۱۰۱۳ق؛ تملک: محمد تقی بن محمد رضا در ۱۰۴۳، ؛ واقف: حوراء نصیری امینی، آبان ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج، ۱۰۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۳×۲۵/۲سم [ف: ۲۶-۵۲۰]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۲۰
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:میر عبد الکریم، تا: محرم۱۰۸۴ق، ؛ مهر:«عبده الراجی محمد کاظم»، محمد علم الهدی فیض کاشانی؛ اهدایی: محمد جواد میرزائی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۰۳گ، ۲۲سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۴-۱۴۷۳]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۹۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ مشکول، کا:محمد جواد بن محمد علی موسوی، تا: شوال۱۳۰۴ق؛ دارای رکابه، مصحح، با یادداشتی به خط شکسته

که در آن نام حاجی میرزا محمد حسین نوری دام ظله العالی هست با تاریخ ۲۰ شعبان ۱۳۰۵ق، با دو نامه در لابه‌لای نسخه که طبق مفاد یکی، کربلایی حسن ولد اسدالله یزدی و کربلایی حسینی حاجر غنی با شروطی خاص اجیر گردیدند برای کار در «باغ هندی» که ملک سرکار راجه (؟) است، در نامه دوم نیز آمده: «غرض از تحریر آنست مبلغ هفتاد بشلك از باب مساعده از مال خاص جناب مستطاب سرکار راجه صاحب دام بقاؤه بر ذمه و رقبه کربلایی حسن ولد ابراهیم یزدی فلاح و کربلائی حسینی ولد حاجر غنی فلاح ثابت و لازمست که عند المطالبه اداء نمایند. الشیخ جواد صاحب»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۱/۳سم [ف: ۱/۲۷-۱۷۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۷۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد خلیل بن محمد هاشم شیرازی، تا: ربیع الثانی۱۳۰۸ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۷۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد خلیل بن محمد هاشم شیرازی، تا: ربیع الثانی ۱۳۰۸ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:جواد موسوی خلخالی، تا: ۷ ربیع الاول ۱۳۵۳ق؛ ۲۶۰ص، ۱۸و۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۳۰۲]

● مشکاة الأنوار فی لطائف الاخبار / شرح حدیث / عربی

miškāt-ul anwār fī laṭā’if-il axbār

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

حاجی خلیفه اذعان داشته که این کتاب از غزالی نیست، بلکه از یکی از متأخرین است که از غزالی نقل قول می‌کند. کتاب در ۴۸ «باب» است و سبب تألیف آن را چنین بیان داشته‌اند: «... انکشف لأرباب القلوب ان لا وصول إلی السعادة للانسان الا باخلاص العلم و العمل للرحمن فسنح فی خاطری ان أجمع کتابا جامعا لجمیع أشیاء من آیات القرآن العظیم و سنن الرسول علیه الصلاة و السلام و کلمات الاولیاء و نکت المشایخ رحمهم الله تعالی و حکم اهل العرفان و اخذت من کل ما یشوق القلب الی الله سبحانه و تعالی و طاعته و یقطع لذة النفس عن الدنیا و شهواتها و یرغبها فی الآخرة و درجاتها و کسرت و حصرت مقصودة». این کتابغیر از کتاب دیگر غزالی با عنوان مشکاة الانوار در تفسیرآیه نور و شرح حدیث نبوی «ان الله سبعین الف حجاب» درسه فصل است.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی نور قلوب اولیائه بانوار معرفته و صفی صدورهم بملاحظة صفات حضرته و جعلهم عاکفین علی بساط عزته ... و بعد فقد انکشف لارباب القلوب ...

[کشف الظنون ۱۶۹۴/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا بسط قوله صلی الله و علیه سلم حفت الجنة بالمکاره و حفت النار بالشهوات.

خط: نسخ، کا:شعبان بن احمد بن برار بن ابراهیم بن طور سون بن بلال، تا: ۲۰ ذیقعده۱۰۰۹ق؛ مجدول، محشی؛ واقف: حاج عبدالکریم بن حاج سلیمان از کتاهیه؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۴۰/۳-۲۴۷]

● مشکاة الانوار فی لطائف الاخبار للتخصص الی سنن السید المختار / شرح حدیث /عربی

miškāt-ul anwār fī laṭā’if-il axbār li-t-taxaṣṣuṣ ilā sunan-is sayyid-il muxtār

علاءالدین علی واعظ حافظ مصری یا مصلح الدین مصطفی بن محیی الدین محمد بن اسماعیل انقروی ایدینی ابن القصاع امام زاویه قصار در ۸۰۰ و اندی (ش ۹۳۵۲)، در ۴۸ «باب». همان که نسخه‌ای در مجلس دارد و به احتمال از غزالی دانسته شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۵۶

خط: نسخ، کا:جمال الدین علی بن حسین، تا: سه‌شنبه جمادی الاول، در روزگار سلطان سلیمان پسر سلیم پسر بایزید؛ وقف باتولیت محمد شاکر مرعشی در روز عرفه ماه ذیحجه ۱۱۶۹ق با خط سید بن سید محمد مفتی عطار زاده مرعشی در ۱۲۱۸؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج، ۷۶گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۱۷-۳۵۴]

● مشکاة الانوار و مصفاة الاسرار = اسرار الانوار الالهیة بالآیات المتلوة / تفسیر / عربی

miškāt-ul anwār wa miṣfāt-ul asrār = asrār-ul anwār-il ilāhīyya bi-l-āyāt-il mutlawat

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

رساله‌ای است عرفانی در تحقیق معنای نور و بیان جهت اطلاق آن بر حضرت حقتعالی و بیان رموز و دقایق و تأویل آیه مبارکه نور و احادیث مشتمله براین کلمه که ضمن سه «فصل» صورت گرفته: ۱.بیان ان النور الحق هو الله تعالی و ان اسم النور لغیره مجاز محض؛ ۲. بیان مثال المشکوة و المصباح و الزجاجة و الشجرة و الزیت و النار؛ ۳. معنی قوله ص ع ان لله تعالی سبعین

الف حجاب من نور و ظلمة. در الذریعة نیز، همین رساله با نام «تفسیر آیة النور» و مؤلف ناشناس معرفی شده است.چلبی در کشف الظنون درباره این کتاب دچار اشتباهی شگفت شده است. وی دو کتاب یکی با نام مشکوة الانوار و دیگری را با نام «مشکوة الانوار و مصفاة الاسرار» آورده و نشانی‌های آنها را که به تفضیل یاد کرده نشان می‌دهد که هر دو یکی است همین کتاب است اما چلبی خود نخستین را از غزالی و دوم را از بعض اهل تصوف دانسته است و سپس در ذیل معرفی کتاب دوم گوید «بر طبق نوشته‌ای که به خط یکی از بزرگان دیدم این کتاب همان مشکواة غزالی است وبنابراین نسبت نخستین به غزالی اشتباه است».اما جای تردید نیست که این رساله تألیف غزالی است و در اوایل آن از کتاب احیاء العلوم العلم و محک النظر خود یاد کرده و بدانها احالت داده است.

آغاز: بسمله، الحمدلله فایض الانوار و فاتح الابصار و کاشف الاسرار و رافع الاستار ... و بعد، فقد سالتنی ایها الاخ الکریم و البار الرحیم فیضک الله الطلب السعادة الکبری ... ان ابث علیک اسرار الانوار الالهیة مقرونة بتاویل ما یشیر ظواهر الایات المتلوة

انجام: اوزلت به القدم فان الخوض فی غمرة اسرار الالهیة خطر و استکشاف انوار الالهیة عن وراء الحجب البشریة عسیر غیر یسیر. و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و الماب

چاپ: این رساله به سال ۱۳۱۹ در مصر در ضمن جواهر الغوالی با عنوان «مشکاة الانوار فی ریاض الازهار» به چاپ رسیده است؛قاهرة، الدار القومیة، تحقیق ابوالعلا عفیفی، ۱۹۶۴م، ۹۵ص

[کشف الظنون ۱: ۹۴و ۲؛ مشکوة غزالی نامه ۲۴۹؛ الذریعة ۳۳۳/۴-۳۳۴؛ خائر التراث العربی ۷۲۱/۲؛ هدیة العارفین ۸۱/۲؛ الاوقاف العامة موصل۲۹۴/۲]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۷/۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۱۵گ (۱۳۱پ-۱۴۵پ)، ۲۲سطر [نشریه: ۲-۱۲۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۵۶۳]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۰/۳۲ ـ د

دو صفحه و ناقص است؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۲گ (۱۱۱پ-۱۱۲ر) [ف: ۱-۴۲۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۶۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:ابوالمجد تبریزی، تا: سه‌شنبه ۸ صفر۷۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۹ص (۲۸۹-۲۹۷)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۸۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۷/۶-ف

نسخه اصل: جارالله ش ۲۰۷۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان محرم۷۲۸ق؛ مقابله شده است؛ ۲گ [فیلمها ف: ۱-۴۸۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۵۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:مرشد الحسینی، تا: دوشنبه ۱۲ صفر ۸۷۲ق، جا: یزد؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ مهر: «عبد صمد میر عبدالرسول بن میرمحمد» (دایره)؛ کاغذ: شرقی، ۲۱گ(۱پ-۲۱پ)، ۲۱ سطر(۸×۱۴/۵) [ف: ۴۱-۶۳۶]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۸۵/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ ذیقعده۸۸۲ق، جا: ابیورد؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۳گ (۱۳۲پ-۱۵۴ر)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۶-۱۵۶]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۰۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۸۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۷پ-۲۴پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۹-۲۹۹]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۳/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، آیات معرب، کا:علی بن محمد بن علی واعظ حنفی، تا: ۸۹۸ق؛ تملک: ریحان الله موسوی، شرف الدین محمد مکی بن محمد ضیاءالدین بن شمس الدین بنحسن بن زین الدین من ذریة الشریف ابی عبدالله الشهید شمس الدین محمد بنمکی مطلبی عاملی جزینی عاملی به تاریخ ۱۱۷۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۳ص (۷۹-۱۰۱)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۲-۴۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۹۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: آخر شوال۹۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۱ر-۱۱ر)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲۶-۴۷۵]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۴۳/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۹۳۸ق؛ جلد: مقوا، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۱۱-۳۰۳]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۵۴۳

در فهرست مجهول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۳۸ق [الفبائی:-۱۳۴]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۲۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶-۱۲۵]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق ریز، کا:رضوی، نصیر الدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴گ (۳۹ر-۴۲پ)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۳۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۱۶۷]

۱۴. همدان؛ کمالی؛ شماره نسخه:۸/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۵-۳۸۶]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۵/۳

آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «تفسیر آیة النور» و از ابن عربی دانسته؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۸/۷×۱۳/۵سم [ف: ۵-۴۸]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۳/۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، کا:شطار، عمادالدین محمد عارف، تا: پنج‌شنبه ۱۲ رمضان۱۰۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۱۳۱پ-۱۴۴پ)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۱-۱۳۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۵/۷
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۳۹۴]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۲۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:زین الدین علی، تا: ۱۰۵۹ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۴-۱۷]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۲۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۹ص (۱۶۷-۱۸۵)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۴۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۱۸
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۴۰۴]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۳۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰گ (۸۵ر-۹۴ر)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۶۸]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱/۹-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ یا ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰گ (۶۴پ-۸۳پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲۲-۲۱۰]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** حفت النار بالشهوات. تم الکتاب
خط: نسخ خفی، کا:پلونوی حنفی، علی بن کنعاء، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی [رایانه]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۴۲/۱

آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۳۴۲]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۲۵/۸
خط: نستعلیق، کا: محمد امین استرآبادی، تا: ۱۱۱۷ق؛ ۱۱گ (۱۲۵پ-۱۳۵ر)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۴-۱۱۸]

۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۶۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۴ق؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۱۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۳سم [ف: ۱-۴۹۸]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ ۳۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴-۱۷]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۳/۹ ط
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۷۰ق؛ ۲۱ص (۵۱-۷۱) [ف: ۲۴/۳-۹۷]

۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۵۷/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۶گ (۱۲۲ر-۱۳۷پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۳۸۷]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹/۵-طباطبائی
خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۵ر-۲۹پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۲-۲۹۷]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۱۹/۱
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در پایان نسخه حاضر نام کتاب «مشکوتیه» آمده؛ جلد: تیماج، ۲۰ص (۱-۲۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۰-۱۹۵۱]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۳۳/۵۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد یوسف حسنی، تا: قرن ۱۳؛ ۲۰ص (۳۶۷-۳۸۶) [ف: ۱۷-۸۲]

۳۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۱۹/۱۷
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف:-۱۲۶]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲۴/۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۱گ (۲۷-۳۷)، ۲۸سطر، اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: ۲۸-۳۲۳]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۶۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۸۲]

۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۶۷/۱
خط: نستعلیق چلیپا، کا:علی اصغر بن مصطفی بن بیک خواجه نوری، تا: جمعه ۴ رجب۱۲۲۳ق، جا: آزاد کوه؛ جلد: ختایی تیماج، ۳۰گ (۱پ-۳۰پ)، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۴) [ف: ۵-۵۷۲]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۷۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق، جا: ملایر؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۸۱]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۰/۲۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:ابوالقاسم، تا: ۱۲۸۷ق، جا: تهران؛ ۱۳گ

(۹۴پ-۱۰۶)، ۲۱سطر (۱۴×۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۱۰/۵سم [ف: ۱۳-۱۵۱]

۳۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۲/۲ - د

کا: کاشانی، محمد بن محمد باقر، تا: سه‌شنبه ۴ محرم۱۲۹۸ق؛ ۳۸گ (۸۰پ-۱۱۷ر) [ف:-۴۶۵]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اسرار الالهیة خطیر ... تمت الرسالةبر جاء الفطرة و الهدایة من واجب النفحة ... و سلم تسلیماً دایماً ابداً کثیرا.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ ۲۱ص (۳۳-۵۳) [ف: ۱۳-۱۹۶]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۲۰ق؛ ۱۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۳ سم [ف: ۲-۳۸]

۴۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۱/۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۶×۲۵سم [رشت و همدان: ف:-۱۵۸۵]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۴۴۸۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۴۶]

۴۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۳۰/۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۱۳۹ر-۱۶۱پ)، ۱۹ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۱۵۰]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۱۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:زین الدین علی، بی‌تا، از نسخه مغلوطی رونویس شده؛ واقف: نائینی؛ ۱۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴-۱۷]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۹/۷-ف و ۳۷۲/۷-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۱۸۱۶؛ خط: نسخ، کا:یوسف بن فتح الخیامی، بی‌تا؛ ۱۵گ (۸۲-۹۶)، ۲۶سطر [فیلمها ف: ۱-۴۴۶ و ۴۶۰]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰/۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۰۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۴۱۵]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** تکملة هذه الدقیقة؛ فقد فهمت من هذا ان العین عنان ظاهرة و باطنة الظاهرة ...
تنها بخش‌هایی از فصل اول را دربردارد؛ بی‌کا، بی‌تا، با خط‌خوردگی، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۹گ (۲۰پ-۲۸پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۳/۱-۳۶]

۴۷. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۷۰۹/۱۵

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۲۲۵]

۴۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۴۴/۱۱

بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده؛ ۲۳گ (۴۱۷پ-۴۳۹ر) [ف: ۵-۵۷۲]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:عبدالحکیم بن حافظ یوسف، بی‌تا؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ ۱۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۴-۱۷]

۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۰/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق ریز، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳-۴۹۳]

● مشکاة البهیة فی الفرائد القرآنیة / تفسیر / عربی

miškāt-ul bahīyya fi-l farā’id-il qurānīya

اصفهانی، محمد بن محمد مقیم، ق۱۲ قمری

esfahānī, mohammad ebn-e mohammad moqīm (- 18c)

تفسیر مختصری است بر قرآن کریم به ترتیب سوره قرآنی،مؤلف در ابتدا چند مقصد به عنوان مقدمه آورده، سپس آیات را به ترتیب قرآن، تفسیر لغوی نموده و همه آیات را ذکر نکرده؛ بلکه لغاتی را که نیاز به شرح داشته در چند کلمه معنی کرده و در موارد خیلی کم توضیحات تاریخی و ادبی و تفسیری اضافه می‌کند. فهرست مطالب مندرجه در مقدمه کتاب چنین است:مقصد ۱. نبذة مما جاء عن النبی صلی الله علیه و آله فی الوصیة بالتمسک القرآن؛ ۲. نبذة مما جاء فی فضل حمله و تلاوته؛ ۳. نبذة مما جاء فی کیفیة التلاوة و آدابها؛ خاتمة: فیها ذکر النار فقف عندها و تعوذ بالله من النار.

[الذریعه ۵۶/۲۱؛ طبقات اعلام الشیعه ۶۴۲/۱۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۴۴

آغاز: و سمیتها بالمشکات البهیة فی الفرائد القرانیة مقدمة یشتمل علی ثلثة مقاصد و خاتمة المقصد الاول فی نبذة مما جاء عن النبی صلی الله علیه و آله فی الوصیة ... سورة بقرة مأتین و ست و ثمانون آیه: فی الخبر من قرء سورة البقره و آل عمران جاء تا یوم القیمة تظلانه علی رأسه مثل الغمامتین او مثل القبابتین (الم) قال بعض المحققین الم و سائر الحروف الهجائیة فی اوایل السور کنون و ق و یس کان بعض المفسرین یجعلنا المساء السور لیعرف کل سورة بما افتتحت به و بعضهم جعلها اقساماً اقسم الله عز و جل بها لشرفها و فضلها و لانها مبادی کتبه المنزلة و مبادی اسمائه الحسنی و صفاته العلیا و بعضهم یجعلها حروفا مأخوذة من صفات الله کقول ابن عباس فی کهیعص ان الکاف من کاف و الهاء من ... بالغیب ما غاب من امور الاخرة و الحساب و قیل بالله و یقیمون الصلوة و یؤدونها و یتمونها؛ **انجام:** من شرور انفسنا انها امارة بالسوء الا ما رحم ربی و من شیاطین الجن و الانس انه رؤف رحیم و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و اولاده و ازواجه و صحبه الطیبین.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۶ صفر۱۱۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: محمد جواد فرزند شیخ فضل الله شیخ الاسلام زنجانی «محمد جواد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۱۲سطر، اندازه:

۱۱×۱۶سم [ف: ۳۵-۲۴۰]

● **المشکاة البهیة فی شرح المناجات العلویة** / شرح دعا / عربی
al-miškāt-ul bahīyya fī š.-il munājāt-il ʻalawīyya
شیرازی، نصرالله بن محمد باقر، - ۱۲۹۰ قمری
Šīrāzī, nasr-ol-lāh ebn-e mohammad bāqer(- 1873)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۴
آغاز: الحمدلله الذی جعل الدعوات الحقة و المناجات؛ **انجام:** والصلاة علی محمد الحضرة المحدیة ... قد فرغت من ... آمین یا رب العالمین.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: میشن، ۱۱۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۳سم [ف: ۱-۴۹۸]

● **مشکاة التوحید** / کلام و اعتقادات / فارسی
meškāt-ot towhīd
احمد بن علی، ق۱۴ قمری
ahmad ebn-e ʻalī (- 20c)
تاریخ تألیف: ۲۳ شعبان ۱۳۱۹ق
سی فصل است در توحید و شناخت واجب الوجود، گرفته شده از آیات قرآنی و احادیث اهل بیت علیهم السلام و آمیخته بامباحثی از فلسفه و کلام ولی به ادله عقلیه کمتر می‌پردازد.
آغاز: الحمد لله الذی لیس معه فی التقدیر و لاتفاوت فی التدبیر صور ما أبدع بغیر مثال
انجام: و اگر این لحاظ نمی شود البته این أسماء و ألفاظ اطلاق بر واجب نخواهد شد
[فهرستواره منزوی ۵۲۷/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۸۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مهر: «الواثق بالله عبده عبدالحسین» (مربع)، «الواثق بالله الغنی عبده عبد الحسین بن محمد صادق» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶-۳۳۹]

● **مشکاة الجهاد فی ترجمة مصابیح الجهاد** / فقه / فارسی
meškāt-ol jehād fī tarjomat-e masābīh-el jehād
از: آقا سید محمد
این رساله حاوی مطالب دقیق فقهی در مبحث جهاد است. در این رساله آیات و احادیث و اخبار و فتاوای متعدد راجع به جهاد آمده و مطالب آن بسیار عالمانه تحریر یافته است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۹
آغاز: کتاب مشکوة الجهاد. بعد البسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سید المجاهدین محمد المحمود فی السموات و الارضین؛ **انجام:** جایز نیست در این زمان قتل مسلمان و حکم بلزوم کفاره و قود در نهایت قوه و لغایت صحت است
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (احتمالا)؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری، ۱۹۴گ، ۲۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴۳۶]

← مشکاة الحقیقة ← مرآة الحق و مشکاة الحقیقة

● **مشکاة الحکمة فی معرفة الحجة** / کلام و اعتقادات / عربی
miškāt-ul ḥikma fī maʻrifat-il ḥujja

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷۳۸
آغاز: بسمله، الحمدالله الملهم عباده الحمد و فاطر هم علی معرفه ربوبیته الدال علی وجوده الخلقه و الحدوث خلقه؛ **انجام:** اذا عرفت هذا فاعلم ان الحجه الامام اربعه.
خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مشکاة الحکمة و چراغ بیان** / کلام و اعتقادات / فارسی
meškāt-ol hekma va čerāq-e bayān
صراف، صادق بن حسین، ق۱۴ قمری
sarrāf, sādeq ebn-e hoseyn(- 20c)
رساله کوتاهی است دربیان وشناخت حجت ناطق که ائمه هستند درمقابل حجت صامت که قرآن باشد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۵۱/۳-۱۲/۴۱
آغاز: کتاب مشکوة حکم او چراغ بیان درشناختن حجت ناطق نه حجت صامت که قرآن باشد درهر زمانی ودرهر عصری بلکه مشکوة هدایت ومصباح عرفان است؛ **انجام:** پس آنچه میگوید این قیم واین حجت ناطق از کتاب خداوند از چیزی واز مسئله وبیان می‌کند اواو را بحقیقته پس آن حق است و این قیم الحال حجت ناطق است که قائم
درنسخه حاضر ۴ برگ اول این رساله موجود است؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۲۶]

● **مشکاة الحکمة و مصباح العرفان = مشکوة الحکمة و مصباح البیان فی معرفة الحجة الناطق فی کل زمان** / کلام و اعتقادات / عربی
miškāt-ul ḥikma wa miṣbāḥ-ul ʻirfān = miškāt-ul ḥikma wa miṣbāḥ-ul bayān fī maʻrifat-il ḥujjat-in nāṭiq

fī kull-i zamān

مراغی، حسن بن عبدالرحیم، - ۱۳۰۰ قمری
marāqī, hasan ebn-e ‘abd-or-rahīm (- 1883)

تاریخ تألیف: روز چهارم هفته چهارم ماه سوم ۱۲۵۲ق
ردی بر کتاب یکی از مسیحین است که معتقد بود که حجت خداوند در میان مردم کتب عهدین است دارای یک «مقدمه» و چهار «رکن» و «خاتمه» با این عناوین: المقدمة: فی بیان ارکان المعرفة؛ رکن ۱. اثبات الحجة الناطق و وجوبه فی کل زمان؛۲. فی ان الحجة یجب ان یکون معصوما؛۳. فی ان الحجة یجب ان یکون ظاهرا بنفسه او بنوابه؛۴.طریق معرفة حجة الله و معرفة نوابه؛ الخاتمة: فی وجوب الرجوع الی القیم والتسلیم له علما و عملا.
آغاز: الحمدلله الملهم عباده الحمد و فاطرهم علی معرفة ربوبیته الدال علی جوده بخلقه و بحدوث خلقه علی ازلیته و باشتباههم علی قدسه و جلالته و ... الدال علی وجوده بخلقه و بحدوث خلقه علی ازلیته ... اما بعد فقد و صل الینا من بعض القسیسین و الاحبار کتاب یرجع الی ان طریق التعبد فی هذه الاعصار منحصر علی الکتب الالهیة الباقیة فی ایدی النصاری و الیهود ... فنرتب هذه الرسالة علی مقدمة و اربعة ارکان و خاتمه ... اما المقدمةففی الاشارة الی بیان ارکان المعرفة ... الرکن الاول فی اثبات الحجة الناطق و وجوبه فی کل زمان ... الرکن الثانی فی ان للحجة یجب ان بکون معصوما عن الخطاء و الزلل ... الرکن الثالث فی ان الحجة یجب ان یکون ظاهرا معروفا فیما بین الانام او بنوابه ... الرکن الرابع فی بیان طریق معرفة حجة الله و معرفة نوابه ... خاتمة فی وجوب الرجوع الی القیم و التسلیم له علما و عملا.
انجام: سیما الخلف القائم من عترته وصل علیه و أمنائه العالمین بأمره فی غیبته و عجل فرجه و فرج شیعته.

۱. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۹/۵
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۰گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۲۳۳]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۸۰/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۱۰۱-۱۱۲)، ۱۹سطر(۸×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۸-۲۸۲]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۶/۳
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۵ص (۱۸۷-۲۱۱)، ۱۶سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۲۷۷]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۵۰/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تم تألیفها بید ... حسن بن عبد الرحیم المراغی ضحی الیوم الرابع من الاسبوع الرابع من الشهر الثالث من العام الثانی من العقد السادس من المائة الثالثة من الالف الثانی من الهجرة النبویة علی مهاجرها الف سلام و ثناء و تحیة.
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۴۲-۷۰)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۳-۳۲۲۱]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۳۶/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۱گ (۳۱-۴۱)، ۲۰سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۳۸-۴۲۲]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۲۷/۹
خط: نسخ زیبا، کا:رستم بن بیجن، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۹۱پ-۱۰۲ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۶-۳۴]
۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۰۰/۲-۳۴/۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۲۶]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۴/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد علی بن احمد قراچه داغی، تا: ۱۲۸۴ق؛ ۴گ (۹۹ر-۱۰۲ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۷۸]

● مشکات خاص و عام / کلام و اعتقادات,فقه / فارسی
meškāt-e xās va ‘ām

عبدالباری، ق۱۱ قمری
‘abd-ol-bārī (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۰ق
در آن‌که حلیت و حرمت در مذاهب اربعه در مورد حیوانات بری و بحری و پرنده چیست، برگرفته از کتاب احکام الحیوان، به صورت مجدول.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۵/۶۳
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۱۶ص(۹۶۹-۹۸۴)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۴۵-۵۱]

← مشکاة الخیر و السعادة ≻ مشکاة المؤمنین

● مشکاة الدقائق / فقه / عربی
miškāt-ud daqā’iq

اوحدی لاهیجانی، محمود بن محمد، - ۱۳۵۷ قمری
awhadī lāhījānī, mahmūd ebn-e mohammad (- 1938)
فقه استدلالی و استفاده شده از افادات ملا محمد کاظم آخوند خراسانی چنانچه در آغاز کتاب می‌گوید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۶۵
آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی شرائع دین الاسلام و ارشدنا الی اتباع دین خیر الانام؛ **انجام:** فلا اشکال فی بطلان الوصیة و عدم

نفوذها لانها وصیة بغیر المشروع کما لاشکال فی صحتها اذا کان ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ در این نسخه مقداری از آغاز سه کتاب فقهی (قضاء و غصب و وصایا) آمده و هر سه ناتمام مانده است، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۷-۵۸]

● **مشکاة الزائرین** / زیارات / عربی

miškāt-uz zā'irīn

حسینی، ابراهیم بن ابی الحسن

Hoseynī, ebrāhīm ebn-e ab-el-hasan

در یک «مقدمه» و هفت «باب» و یک «خاتمه». در آن از مزار علی بن حسین زواره‌ای یاد می‌کند. در باب زیارت حضرت فاطمه زهرا (ع) می‌نویسد:«ظاهر اکثر احادیث معتبره آن است که آن حضرت در خانه مدفون گردیده که متصل به حجره رسوله است و اکنون ضریحی برای آن حضرت ساخته‌اند ...».

قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۲۴

آغاز: لهذا تراب اقدام مؤمنین اقل السادات علماً و عملا

بی‌کا، بی تا؛ افتادگی:آغاز و انجام [ف:-۲۶]

● **مشکاة السنیة** / جغرافیا / فارسی

meškāt-os sanīya

کرونی اصفهانی، علی محمد، ق۱۴ قمری

karvanī esfahānī, ‘alī mohammad (- 20c)

اهدا به: ناصر الدین شاه قاجار (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۸ق

این کتاب در ابتداء شامل اطلاعات مختصری در جغرافیای عمومی است و پس از آن در آن از شهرهای مهم پنج قاره عالم و وضع جغرافیایی آنها سخن رفته و نیز حاوی اطلاعاتی درباره کشفیات روز تألیف کتاب است. ابواب کتاب بدینقرار می‌باشد: یک «مقدمه» و شش «قسمت» و یک «خاتمه». در خاتمه از نژاد و السنه نوع بشر گفتگو شده است.

آغاز: بسمله، تحمید و تمجید توانا خالقی را سزد که این بیضی توده خاک درخم چوگان قدرتش محقر گوئیست.

[فهرستواره منزوی ۲۵۲/۱]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** این بود نتیجه تحقیق و استقراء علماء صفات نژاد انسان (انتگرافی) در تعیین نژاد بنی نوع بشر که ذکر شد.

خط: نستعلیق، کا:میر عمادالدین ابن میر ابوالقاسم خان ابن امیر حسین خان ابن میرزا غلامرضا شهیر به میرزا غلام شاه موسوی فندرسکی، تا: ۴ شوال ۱۳۰۸ق، جا: تهران، حسب خواهش میرزا علی‌محمد طبیب مترجم؛ جلد: مخمل، ۲۸۵گ، ۱۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۵۱]

● **مشکاة الصواب فی شرح خلاصة الحساب** / ریاضیات / عربی

miškāt-uṣ ṣawāb fī š.-i xulāṣat-il ḥisāb

موسوی خوانساری، علی بن محمد باقر، ق۱۳ قمری

mūsavī xānsārī, ‘alī ebn-e mohammad bāqer(- 19c)

وابسته به: خلاصة الحساب؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

تاریخ تألیف: شب پنج‌شنبه ۱۰ ربیع الاول ۱۲۲۱ق؛ محل تألیف: قم مدرسه جانی خان

شرح مزجی مختصری است بر خلاصه الحساب شیخ بهایی.

آغاز: بسمله. الحمدلله و الصلوة علی نبیه و آله الطاهرین سیما ابن عمه و وصیه و بعد فیقول المفتقر الی رحمته الله الباری ابن محمد باقر الموسوی السید علی الخوانساری هذه تعلیقات عزیزة و توضیحات وجیزة علقتها اجابة لالتماس بعض الاحباب من الطلاب علی الرسالة السماة بخلاصة الحساب ...

انجام: عن اکثر اهل هذا الزمان بل و جمیع الازمان فاحفظ وصیتی الیک و الله حفیظ علیک انتهی و قد فرغ من تبیین الرسالة العبد القاصر (مؤلف و تاریخ تحریر)

[الذریعة: ۵۷/۲۱-۵۸؛ فهرستواره منزوی ۲۷۴۰/۴]

۱. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۸۸/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** او الباقی فی صورة النقصان جذر صحیح. هذا ما أردت ذکره فی هذه الرسالة. فحصل لی فی هذا الباب ما هو ... بتوفیق الله المنان المعبود.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۲گ (۳۴ر-۶۵ر حاشیه) [ف:-۱۰۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد فرغ من تبیین الرسالة العبد القاصر

خط: نستعلیق، کا:احمد خوانساری، تا: محرم۱۲۲۲ق؛ در تقریظ کتاب که هاشم بن سید حسن خوانساری به تاریخ ۱۲۱۶ برای میرزا رحیم نوشته؛ مهر: محمد علی موسوی خوانساری«الراجی محمد علی الموسوی» (بیضوی)، «عبده اسماعیل الموسوی» (مربع)؛ ۸۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۸-۱۷]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۰۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:جعفر، تا: ۱۳ صفر۱۲۲۹ق، جا: خوانسار؛ محشی با نشان «ح، ج»؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ (۲پ-۱۳۸پ)، ۱۹سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف:-۳۹۸]

۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۹۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد حسین بن علی عسکر سلطان آبادی، تا: پنج‌شنبه ۲۹شعبان۱۲۵۵ق، جا: مدرسه شیخان؛ مصحح؛ ۱۰۸گ (۲ر-۱۰۹پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۵۸۸]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵-۹۰۰-۵۹/۲۲۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد رفیع ابن میرزا حسین خوانساری، تا:شوال۱۲۷۱ق؛ ۹۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵-۲۵۵۹]

۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۹۷/۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:-۱۵۵۸]

● **مشکاة الضیاء فی تحقیق المشیئة و البداء** / کلام و اعتقادات / عربی

miškāt-uḍ ḍīyā’ fī taḥqīq-il mašī’a wa-l badā’

ایروانی، علی بن عبدالله، ق۱۳ قمری

īravānī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 19c)

رساله مختصری است درتحقیق مسئله جبر واختیار وبدا بر مذهب شیعه اثنی عشریه، مشتمل برچند «باب»: ۱. فی مسئلة البداء وفیه مقالات (دو مقاله)؛ نسخه حاضر فقط همین دو مقاله از باب اول را دارد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۵۸/۲-۱۲/۴۸

آغاز: الحمدلله الذی جعل صحیفة عالم الامکان مرآة لمشاهدة الاثار الملکوتیة وصیر نشأة نوع الانسان مشکاة لمطالعة الانوار اللاهوتیة والصلاة؛ **انجام:** بعض المفسرین کون الکعبة قبلة ابیه ابراهیم واقدم القبلتین وانها ادعی للعرب الی الایمان ولمخالفة الیهود وقدوقع مثله من ابیه ابراهیم فی ولده اسماعیل (ع) حیث تمنی وشاء

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۲۷]

● **مشکاة الضیاء فی مسالة البداء** / کلام و اعتقادات / عربی

miškāt-uḍḍīyā’ fī mas’alat-il badā’

سبزواری، حسین بن محسن، ۱۲۶۸ - ۱۳۵۲ قمری

sabzevārī, hoseyn ebn-e mohsen (1852 - 1934)

[الذریعه ۵۸:۲۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۶۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ناتمام؛ ۱۱گ، ۱۹سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۷-۲۳۸]

● **مشکاة الطالبین** / ادبیات / فارسی

meškāt-ot tālebīn

قندهاری، محمد قاسم

qandehārī, mohammad qāsem

در یک «شراره» و هفت «شمعدان» در علم قوافی و ردیف و سجع.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۵۶/۳

آغاز: بسمله. شکر و سپاس و منت و نعمت خدایرا پروردگار خلق و خداوند کبریا و درود بی حد و مر بر سید بشر، شفیع مطاع نبی کریم ... اما بعد چنین گوید رنجور بیکاری و گنجور بیهده گفتاری محمد قاسم قندهاری که این رساله ایست مسمی بمشکوة الطالبین در علم قوافی و ردیف و سجع؛ **انجام:** در این موقف کلام باختتام پذیرفت اللهم اعطنا علماً نافعاً و شوقاً وافراً و جمعا خاطراً و ارزقنا بمحمد و آله اجمعین الطاهرین

خط: نستعلیق، کا:ساروی، فتح الله بن ملک حسین، تا: شنبه ۸ ربیع الاول ۱۲۷۳ق؛ ۱۳گ (۲۰پ-۳۲ر)، ۱۵سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف:-۳۸۵]

● **مشکاة الظلام بشرح قواعد الأحکام** / فقه / عربی

miškāt-uẓ ẓalām bi-š.-i qawā‘id-il ’aḥkām

موسوی، ابوالقاسم بن عباس، ق۱۳ قمری

mūsavī, ab-ol-qāsem ebn-e ‘abbās (- 19c)

وابسته به: قواعد الاحکام فی معرفة (مسائل) الحلال و الحرام؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۵۳

انجام: سیأتی شرح هذا فی کتاب الصلاة. و بالصلاة نختم الطهارة، حامدین لله علی تحریر هذه العجالة، مصلین علی خاتم الرسالة و أهل بیته الأطهار صلی الله علیهم مادامت الصلاة مرتبة علی الطهارة.

شامل کتاب الطهاره است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملک: جمال الدین موسوی در ۱۶ شوال ۱۳۲۱؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف:-۴۱]

● **مشکاة الظلام و دلائل الاحکام فی مسائل الحلال و الحرام** / فقه / عربی

miškāt-uẓ ẓalām wa dalā’il-il aḥkām fī masā’il-il ḥalāl wa-l ḥarām

مامقانی، حسین بن محمد، ق۱۳ قمری

māmaqānī, hoseyn ebn-e mohammad (- 19c)

فقه استدلالی مختصری است که مؤلف به دستور پدرش، پس از چند سال ماندن در عتبات، نگاشته است. نام «مشکاة الظلام و دلائل الاحکام فی مسائل الحلال و الحرام» بدین کتاب نیز داده شده، و عناوینش «مشکاة، مشکاة» بوده ولی مؤلف یا دیگری نام

را تغییر داده و عناوین را «فصل، تبصرة» قرار داده است.
آغاز: الحمدلله الذی شرع الاسلام فسهل شرائعه لمن و اعز أرکانه علی من غالبه فجعله أمناً لمن عقله

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان فیما ذکرناه عبرة لمن اعتبر و بصیرة لمن نظر و استبصر

«کتاب الطهارة» تا «احکام آب مضاف»؛ خط: نسخ، کا:ابراهیم بن محمد الجارجانی، تا: یک‌شنبه ۴ جمادی الثانی۱۲۷۳ق؛ محشی با امضای «محمد تقی»، دو اجازه نامه از شیخ محسن حنفر نجفی به تاریخ دوشنبه ۱۱ شوال ۱۲۶۹؛ تملک: محمد تقی ابن محمد حسینی تبریزی ممقانی با مهر «محمد تقی ابن محمد» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۸۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۴۳۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان فیما ذکرناه عبرة لمن اعتبر و بصیرة لمن نظر و استبصر.

جلد اول کتاب و تا احکام اوانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با خط خوردگی و اضافه دارد ظاهراً به خط مؤلف، دو تقریظ از شیخ محسن خنفر نجفی و حسین بن علی بن حسین خسرو شاهی بتاریخ ۱۸ ذیحجه ۱۲۷۰ق؛ مهر: «راجی عفو ربه محسن» (دایره)، «حسین منی و انا من حسین» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۶-۱۳۷]

● **مشکاة العارفین = چهل حدیث** / حدیث / فارسی

meškāt-ol ʻārefīn = čehel hadīs

کاشانی، عبدالرزاق بن داوود، ق۱۳ قمری

Kāšānī,ʻabd-or-razzāq ebn-e dāvūd(- 19c)

اهدا به: غلامحسین خان سپهدار از درباریان فتحعلی شاه قاجار
مشتمل بر چهل حدیث که از کتب مختلف جمع‌آوری نموده و هر حدیث که احتیاج به تحقیق و بیان داشته و باعث ارشاد طالبین می‌شده را توضیح داده و بعد از ذکر هریک، آنها را تفسیر و سپس به فارسی ترجمه نموده و در هر کدام اختلافات و اقوال علماء را نیز یادآور شده است.در دیباجه این کتاب که به عربی است، مؤلف آورده است که پنج رساله به نام «یواقیت خمسه»تألیف نموده و برای هر یک عنوان جداگانه‌ای انتخاب کرده است. کتاب حاضر یکی از آن پنج رساله می‌باشد.
آغاز: نحمدک یا الهی علی نعمائک و الحمد من نعمائک و نشکرک یا سیدی علی آلائک و الشکر من آلائک.
انجام: و او مرا ملاحظه می‌نمود و ساکت بود انتهی ... و الله الهادی الی دار السلام

[فهرستواره منزوی ۶۰۶/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۴/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۲-۱۰۳]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۴۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** که به هیچ وجه تغییری درصفات ذات احدیت راه ندارد و این تغیرات در صفات فعل است و در این هیچ غایله نیست.

از اول کتاب تا آخر حدیث چهارم درقضا و قدر الهی؛ خط: نسخ، کا:محمد رحیم بن حاج ر ضی خویی، تا: ۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج مذهب،۲۷ص(۵-۳۱)،۲۳سطر،اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف:-۲۸۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۳۶/۱

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۱۴۵]

● **مشکاة العارفین** / عرفان و تصوف / فارسی

meškāt-ol ʻārefīn

واعظ کرمانشاهی، محمد علی، ق۱۴ قمری

vāʻez-e kermānšāhī, mohammad ʻalī (- 20c)

اهدا به: ناصرالدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق) و هدیه به مستوفی الممالک
تاریخ تألیف: دوشنبه ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۸۳ق
در اصول عقاید و مخصوصاً خداشناسی به طریق اهل حق و عرفان، به درخواست بعضی احبا که از وی سؤالاتی نموده، مشتمل بر یک «مقدمه» و پنج «شعله» و یک «خاتمه»: مقدمه: در سلسله فقرا و به‌خصوص شاه نعمه اللهی؛ شعله ۱. اصول عقائد و شعب آن به طریق اهل حق؛ ۲. توحید اهل ظاهر و اهل باطن؛ ۳. بیان قرب الهی و مراتب آن؛ ۴. اسماء و صفات ذات حق؛ ۵. مراتب عشق حقیقی و عشق مجازی؛ خاتمه: در احوالات مصنف.
آغاز: حمد و ثنای بی انتها کریمی را می‌سزد که افراشته آسمانها را بغیر عمد و شکر و سپاس بیرون از حد احصی رحیمی را.
انجام: و خواهش نفس اماره و از ایذاء و اذیت مردم بدون سبب و جهت.

[فهرستواره منزوی ۸۸۵/۸]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۳ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۲۹گ، ۱۷سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۵-۲۵۸]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۴۸

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۱۲ جمادی الثانی۱۲۸۳ق [نشریه: ۲-۱۳۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۹۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:شریف، ابوالقاسم، تا: غدیر۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج، ۹۴گ (۷۱پ-۱۶۴ر)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۱-۱۰۸]

● **مشکاة العارفین فی معرفة اصول الدین** / کلام و اعتقادات / عربی

miškāt-ul ʻārifīn fī maʻrifat-i usūl-id dīn

برغانی، محمد علی بن محمد، - ۱۲۷۲ ؟ قمری

baraqānī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad (- 1856)

تاریخ تألیف: جلد اول در ۲ رمضان ۱۲۳۴ق؛ محل تألیف: قزوین

اصول دین و معارف ایمانی و کیفیت ایجاد مخلوقات و احوال عوالم مطلقه را، از آیات کریمه و احادیث اهل بیت علیهم السلام استفاده کرده و به‌واسطه اینها حقایق ایمانی را کشف می‌کند. این کتاب مشتمل بر مقدمات و ابواب و خاتمه می‌باشد، و در هر یک از آنها اول آیات را آورده پس از آن احادیث را با حذف سند و رمز برای مصادر ذکر می‌کند و گاهی توضیحاتی داده و در مقدمات دوائری برای روشن کردن موضوع ساخته است.

آغاز: الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب و لم یجعل له عوجا قیما لینذر باسا شدیدا ... و بعد فاقول قد فکرت فی نفسی و نظرت الی بعد هجرة جدی رسول الله صلع و بارک و سلم و الی ما اختلف الناس فیه فی افعاله ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۴۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بحق فضلک رسول الله (ص) و رحمتک ولی الله امیرالمؤمنین و تقبل منا ذالک یا رحیم بحق الحق و الغایب الشاهد المطلق و یجمیع آلک یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ خوش، کا:عبدالرزاق بن محمد حسین خراسانی، تا: ربیع الاول۱۲۵۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۱گ (۱پ- ۷۱پ)، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۴۱-۴۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۶۲

آغاز: و نضبت عن الاشارة الیه بالاکتناه بحار العلوم و رجعت بالصغر عن السمو

جلد اول کتاب و در توحید؛ خط: نسخ، کا:شاید مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ مهر: ریحان الله موسوی به تاریخ شوال ۱۳۲۱ «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضوی)، مهدی بن ریحان الله موسوی به تاریخ ۲۶ محرم ۱۳۳۱ «مهدی ابن ریحان الله الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۱-۳۶۰]

● **مشکاة العباد** / کلام و اعتقادات / فارسی

meškāt-ol ʻebād

شریف علوی، مهدی قلی بن مرتضی قلی، ق۱۴ قمری

šarīf ʻalavī,mahdī qolī ebn-e morteżā qolī (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۹ق

در کلام شیعی

[فهرستواره منزوی ۵۲۷/۹]

همدان؛ مدرسه دامغانی؛ شماره نسخه:۴

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۹ق؛ در پایان مختصری است در عمل جفر صدیقی، مورخ ۱۳۲۹ [نشریه: ۵-۳۴۹]

● **مشکاة العباد فی سفینة النجاة لیوم المعاد** / کلام و اعتقادات / فارسی

meškāt-ol ʻebād fī safīnat-en najāt le-yawm-el maʻād

موسوی نجفی، صبغة الله بن جعفر، ق۱۲ قمری

mūsavī najafī, sebqat-ol-lāh ebn-e jaʻfar (- 18c)

آغاز: بسمله حمدله وصلا ة. اما بعد فالمعلوم لذی اخواننا المومنین والفاضل الکامل المحقق المدقق التقی النقی

چاپ: هند، ۱۲۶۷ قمری، سنگی، خشتی، تقریظ از شیخ مرتضی انصاری و محمد حسن شیرازی.

[الذریعة ۵۹/۲۱]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۳۴/۳-۶/۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب فروع دین مانند اصول پنج است صلوة وصوم وحج وجهاد وامر به معروف می‌باشد اما صلوة پس مقدمه از کتاب الطهارة می‌باشد. تمام شد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با صورت اجازه صاحب جواهر وشیخ انصاری به مؤلف؛ ۴۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۲۷]

● **مشکاة العقائد** / کلام و اعتقادات / عربی و فارسی

miškāt-ul ʻaqā’id

بروجردی حائری، اسماعیل بن اسحاق، ق۱۴ قمری

borūjerdī hā’erī, esmāʻīl ebn-e eshāq (- 20c)

مباحث مفصلی است در اصول پنج‌گانه دین با نقل بسیاری از گفته‌های علمای کلام ورد و ایراد در آنها، در چند مشکات و هر کدام دارای مصابیح مشتمل بر چند «اشراق» و «نور» به فارسی و عربی. نسخه حاضر در مبحث عدل می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۲۶

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... ابن اجزائی است در عدل و ما یتعلق به که پس از اجزائی که در آیات و اثبات صانع و صفات سمت تحریر یافته

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح به خط مؤلف، با یادداشتی از شیخ عبد الرحیم نوه دختری بروجردی به تاریخ ربیع الاول ۱۳۱۹ با مهر«عبده عبد الرحیم بن محمد حسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲۰-۳۲]

● **مشکاة العقول فی شرح لغز زبدة الأصول** / اصول فقه / عربی

miškāt-ul ‘uqūl fī š.-i luġaz-i zubdat-il uṣūl

جزایری شیرازی، محمد مؤمن بن محمد قاسم، ۱۰۷۴ق‌۱۲ قمری

jazāyerī šīrāzī, mohammad mo’men ebn-e mohammad qāsem (1664 - 18c)

وابسته به: زبدة الاصول؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳–۱۰۳۰)

تاریخ تألیف: ۱۱جمادی الاول ۱۱۰۲ق

شرح مزجی است.

[الذریعه /۲۱/۵۹ ش۳۹۴۵]

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۳۵/۱

آغاز: حمداً لمن شرح صدرونا للعلم بزبدة أصول الشریعة الغراء ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۹ جمادی الاول۱۱۰۲ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه» و «ابن المفید»؛ اندازه: ۱۱×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۱۲۶]

● **مشکاة العقول فی علم الاصول** / اصول فقه / عربی

miškāt-ul ‘uqūl fī ‘ilm-il uṣūl

چهارسوقی، محمد مهدی بن محمد، ق۱۳ قمری

Čahārsūqī, mohammad mahdī ebn-e mohammad (-19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۱ق

آغاز: مشکاة العقول فی علم الاصول. بسمله و به ثقتی. الحمد الله الذی دلنا الی معالم القوانین و مدارک فروع اصول الاسلام ... و بعد فیقول ... محمد مهدی ابن میرزا محمد الچهار سوقی الاصفهانی ... ان هذه جملة من الکلمات التی ذکرت فی جواز اجتماع الامر و النهی فی الشیء الواحد و عدمه و نبذة من المسائل الاصولیة العقلیة التی بلغ اشکالها مشهورا بین الاصولیین ... و سمیتها بمشکوة العقول فی علم الاصول و هی مشتملة علی مقدمات و تنبیهات.

انجام: کما عن السیدین و الشیخ نورا الله مسکنهم انتهی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸۴/۴

آغاز و انجام: برابر؛ و قد اتفق الفراغ ... فی الیوم الاربعاء من الشهر الخامس ... سنة ماتین و احدی و سبعین بعد الالف ... سنة ۱۲۷۱ ذا وسوسة الخاطی ابن مرحوم میرزا محمد الچهار سوقی (با مهر)

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی ازمؤلف؛ ۴۹گ (۶۳پ–۱۱۱ر)، ۱۶سطر(۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳–۳۲۵۵]

● **مشکاة العلوم** / ادبیات / عربی

miškāt-ul ‘ulūm

موسوی جزائری، موسی بن عزیز الله، ق۱۳ قمری

mūsavī jazā’erī, mūsā ebn-e ‘azīz-ol-lāh (- 19c)

۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۶

از مصباح دوم در علم صرف یک مقدمه و دو باب و یک خاتمه؛ کاتب= مؤلف، تا: صفر۱۲۵۴ق، جا: نجف اشرف [نشریه: ۱۱–۹۱۵]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۷

از مصباح چهارم در علم بیان در یک مقدمه و دو باب؛ کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه ۵ جمادی الثانی۱۲۵۴ق [نشریه: ۱۱–۹۱۵]

۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۸

از مصباح ششم در منطق در یک مقدمه و سه باب؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۲صفر۱۲۵۴ق، جا: نجف اشرف [نشریه: ۱۱–۹۱۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۷

آغاز: الحمدلله الذی وفقنا صرف الحکمة نحو المعانی و البیان و ادغم فی ضمایرنا معرفة الضروب و الاوزان؛ **انجام:** و مثل اطمأننت اقرایات هذا آخرما اردناه فی هذه الوریقات.

مصباح دوم در علم صرف است، و مرحوم شیخ آقا بزرگ تهرانی اعلی الله مقامه نیز فقط همین بخش را دیده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، مجدول؛ مهر: «محمد جعفر بن محمدجواد الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۴۱–۲۲۴]

← المشکاة الغرویة فی شرح اللمعة الدمشقیة > مطلع الانوار الغرویة فی شرح اللعمة الدمشقیة

● **المشکاة فی مسائل الخمس و الزکاة** / فقه / عربی

al-miškāt fī masā’il-il xums wa-z zakāt

امام الحرمین همدانی، محمد بن عبدالوهاب، – ۱۳۰۳ ؟ قمری

emām-ol-harameyn-e hamedānī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-vahhāb (- 1886)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۹– ۱۲۸۰ق

مباحث استدلالی است درباره خمس و زکات در دو جزء، که به‌صورت حاشیه با عناوین «قوله، قوله» بر یکی از متون فقهی نوشته شده است. بخش زکات سال ۱۲۷۹ و بخش خمس در ۲۵ ربیع الثانی ۱۲۸۰ پایان یافته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۴۹

آغاز: أحسن ما يغتنمه المرء بيده و يكنزه فی يومه لغده و يغوص عليه فی بحر عمره و يربحه فی مكاسب دهره؛ **انجام:** لاجل ندرة الغوص فی النهر علی اللؤلؤ و نحوه لكون تكونه فيه غير معهود و الا فهما فی ذلك سواء.

نسخه حاضر بخش دوم را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با تقریظ شعری از شیخ جابر کاظمی و شیخ محمد سعید نجفی، و تقریضی که محمد حسن حسینی (میرزا شیرازی) نوشته؛ مهر: محمد حسن حسینی «عبده محمد حسن الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۱۲۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۲۵]

● **مشكاة المحبين** / عرفان و تصوف / فارسی

meškāt-ol mohebbīn

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ - ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412 - 1479)

وابسته به: کنز الدقائق؛ جمالی اردستانی، جمال الدین محمد (۸۱۴-۸۸۳)

گفتاری عرفانی به نظم و نثر است. مضمون و دستمایه اصلی این رساله داستان احجوبه و محجوبه است که قبلاً در «کنز الدقایق» خود نیز به آن پرداخته بود و این رساله در حقیقت خلاصه کتاب «کنز الدقایق» اوست و حتی در ضمن آن به آن کتاب ارجاع می‌دهد.

آغاز: ای گزیده جهان و هرچه دروست ×× جان عالم توئی و عالم پوست/قامتت راست دار مشتاقان ×× خم ابروت قبله طاقان

انجام: چشم بر صورت جهان منداز ×× تا که محرم شوی و صاحب راز / چون جمالی جدا شو از اغیار ×× تا در آیی به صفه ابرار.

چاپ: تهران، انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹ش، تصحیح امیر سروری، رسائل پیر جمال اردستانی، دفتر دوم، صص ۴۱۹- ۴۲۸

[فهرستواره منزوی ۸۸۶/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۲۶/۹

خط: نستعلیق، کا:محمد کریم بن میرزا زمان، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب [ف: ۳۰-۷۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۲/۱۴

خط: نسخ، کا:محمد حمزوی موسوی، تا: یک‌شنبه ۲۴ شوال۱۲۲۹ق؛ ۳۱سطر [ف: ۳-۶۳۵]

۳. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۶/۱۵

خط: نسخ، کا:سید محمد حمزوی، تا: ۱۲ شعبان۱۲۳۸ق [نشریه: ۵-۲۷۳]

۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۵۶/۹

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۳۳]

● **مشکاةمحمدیه = مصابیح محمدیه** / اخلاق / فارسی

meškāt-e mohammadīye = masābīh-e mohammadīye

حاج میرزا آقاسی، عباس بن مسلم، ۱۱۹۸-۱۲۶۵ قمری

hāj mīrzā āqāsī, ‘abbās ebn-e moslem (1784 - 1849)

اهدا به: نایب السلطنه عباس میرزا قاجار

در چگونگی نظم بلاد و سیاست عباد و دستورهای اخلاقی عرفانی برای زمامداران کشور، با آوردن احادیثی کوتاه و تک‌بیتی‌های مناسب گفتارها، و مشتمل بر دوازده «فصل» کوتاه: ۱. بیان سبب ترکیب و منافع آن؛ ۲. اسباب بقاء طبیعی و صناعی؛ ۳. مدینه فاضله احتیاج به عدل در حقوق دارد؛ ۴. تمدن یکی از اسباب بقاست؛ ۵. بقا احتیاج به تحصیل مقتضیات و رفع موانع است؛ ۶. آداب محاربه؛ ۷. رفع موانع داخلیه؛ ۸. بیان مایه معیشت؛ ۹.استفاده نابجا از تمدن؛ ۱۰. ناظم تمدن باید آگاهی داشته باشد؛ ۱۱. ادراک نفس قوی؛ ۱۲. طریق کسب و ریاضت.

آغاز: لک الحمد یا ذاالجواد و المجد و العلی ... و الصلاة و السلام علی انبیائک و اولیائک، و بعد ناله را هر چند می‌خواهم پنهان برکشم

[فهرستواره منزوی ۶۰۶/۶؛کتابشناسی شیعه ۲۴۸/۱]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و این چند کلمه را برای تذکر نگاشتیم امیداورم که طالبان را سودمند آید و السلام علی من اتبع الهدی.

در فهرست بدون مؤلف؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۳، جا: تهران؛ ۱۷گ، ۱۰ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۲۰۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** هر چه گویم عشق ازآن برتر بود ×× عشق امیر المؤمنین حیدر بود

خط: نستعلیق خوش، کا:چنگیز، تا: ۱۲۶۳ق؛ دارای سر لوح؛ جلد: تیماج، ۳۶گ، ۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲۵-۲۱۸]

● **مشكاة المسافرين** / سفرنامه / فارسی

meškāt-ol mosāferīn

مشکوة تبریزی، علی اکبر بن داود، ۱۲۸۹-۱۳۵۰ قمری

meškāt-e tabrīzī, ‘alī akbar ebn-e dāvūd (1872 - 1932)

این کتاب سفرنامه تبریز - عتبات مؤلف است و اغلب مشهودات خود را از بعضی ابنیه تاریخی و مستحدثه و کتیبه‌ها و اوقاف مسیر را نقل کرده و به وضعیت آن روز شهرها و دهات و احوال سکنه و مردم آن حکایت دارد. او در این سفرنامه شرحی بر وضعیت ساختمان و خصوصیات بنا و سایر خصوصیات اعتاب

مقدسه و مقابر بزرگان دین دارد و اطلاعات مفیدی درباره کارهای سلاطین ایرانی و دیگر بزرگان که توجه خاصی به آنجا داشته‌اند به دست می‌دهد. همچنین فواصل شهرها و منازل را به دقت تعیین و بیان کرده و در حقیقت یک جغرافیای تاریخی محسوب می‌شود.
آغاز: بنام خداوند جان و خرد ×× که بی نام او خامه بر نگذرد. چنین گوید این ذره خاکسار علی اکبر مشکوة السلطان ولد مرحوم آقا میرزا داود وقایع نگار ... که در این سال خیریت مآل که سنه هجری به یک هزار و سیصد و هفده رسیده به توفیق حضرت کردگار و الطاف ائمه اطهار علیهم السلام به سعادت دارین مستسعد گردیده عزیمت تقبیل عتبه عرش مرتبت حضرت خامس اصحاب کسا ارواح العالمین له الفدا نمودم و شرح ایام مسافرت را بر سبیل سفرنامچه در این کتاب درج و مسمی به مشکوة المسافرین گردید ...
انجام: از تبریز تا نجف اشرف به حساب فرسخ دویست و یک فرسخ.
چاپ: در میراث اسلامی ایران، دفتر پنجم، به کوشش میر هاشم محدث، ص ۱۶- ۱۱۸

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۷۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی شهر ذی الحجه الحرام ۱۳۱۷ (در پایان دو صفحه است در مسافت منزلهای میان تبریز تا کربلا و نجف)
خط: نستعلیق، کا:شریف بنان، علی اصغر، تا: یک‌شنبه ۱۱ رجب۱۳۱۸ق؛ جلد: مقوا، ۸۶گ، ۱۹سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۱-۲۰۱۷]

● **مشکاة المسائل** / چند دانشی / فارسی
meškāt-ol masā'el
رازی، محمد مهدی بن آقا محمد، ق۱۳ قمری
rāzī, mohammad mahdī ebn-e āqā mohammad (- 19c)
تاریخ تألیف: گویا ۱۲۲۹ق
در علوم مختلف از جمله اصول و فروع دین، تفسیر، معما، قواعد صرف و نحو، نجوم، ریاضی، مواعظ، طب، قرائت، شرح حال علما، علوم غریبه و غیره مشتمل بر پنج «مشکات» و هر مشکات در چند «مصباح».
آغاز: بسمله نیکوتر کلام و زیباتر پیام
[معجم اعلام الشیعه ۴۶۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۰گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳/۵سم [ف: ۳۲-۲۵۷]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** از مجلس برخیزد

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۲۳۰ق،جا:تهران؛ جلد: تیماج [الفبائی:-۵۲۱]

● **مشکاة المصابیح** / فقه، حدیث / عربی
miškāt-ul maṣābīh
خطیب عمری، محمد بن عبدالله، - ۷۴۹ ؟ قمری
xatīb 'omarī, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh (- 1349)
وابسته به: مصابیح السنة = المصابیح فی سنن المصطفی الملیح؛ بغوی، حسین بن مسعود (۴۳۶-۵۱۰)
تاریخ تألیف: شب جمعه ۱ شوال ۷۳۷ق
کتاب «مصابیح السنة» نگاشته حسین بن مسعود فراء بغوی اثری مشهور در احادیث اهل سنت است. مؤلف در مقدمه آن اثر را ستوده ولی نواقصش را گوشزد کرده است. وی در این نگاشته تذییل ابواب کرده وصحابی را کهحدیث ازاوذکر شده ونیز کتابی که ازآن اخراج شده را ذکر کرده است وبرهربابی حدیث صحاح وحسانی را به‌عنوان فصل سوم اضافه نموده است. هر باب را درسه «فصل» مرتب نموده: ۱. ما یشترک فیه البخاری والمسلم؛ ۲. ما جاء فی الصحاح الاخری؛ ۳. ما یمکن الاستفادة منه فی الباب.
آغاز: الحمدلله نحمده و نستعینه و نستغفره و نعوذ بالله من شرور انفسنا ... اما بعد فان التمسک بهدیة لا یستتب الا بالاقتفاء لما صدر من مشکاته ... و کان کتاب المصابیح الذی صنفه الامام محیی السنة
انجام: انتم خیرها و کرمها علی الله، رواه الترمذی و ابن ماجه و الدرامی؛ و قال الترمذی هذا حدیث حسن. قال مؤلف الکتاب: وقع الفراغ من جمع الاحادیث النبویة ...
چاپ: دمشق، ۱۹۶۰-۱۹۶۲م؛ بیروت، المکتب الاسلامی، ۱۴۰۵ق، ۳ جلد؛هند، دهلی، مجتبایی، ۱۳۵۰ق، سنگی، ۴، چاپ چهارم، به اهتمام مولوی عبدالاحد مدیر مطبعه مجتبایی.
[کشف الظنون ۱۶۹۹/۲؛ اعلام زرکلی ۱۱۲/۷؛ معجم المطبوعات العربیة ۶۲۷/۱؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۰۲/۴؛ الاوقاف العامة بغداد ۳۰۰/۱- ۳۰۲؛ الاوقاف العامة موصل ۴۶/۴؛ دار صدام ص۲۵۹-۲۶۲]
شروح و حواشی:
۱- الکاشف عن حقایق السنن = شرح مشکاة المصابیح؛ طیبی، حسین بن محمد (-۷۴۳)
۲- مصطلحات علم الحدیث = مقدمة مشکاة المصابیح؛ خطیب عمری، محمد بن عبدالله (-۷۴۹)
۳- مرقاة المفاتیح فی شرح مشکاة المصابیح؛ قاری هروی، علی بن سلطان محمد (-۱۰۱۴)
۴- شرح مقدمة مشکاة المصابیح؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)
۵- اشعة اللمعات فی شرح المشکاة = شرح مشکاة المصابیح؛ عبدالحق دهلوی، عبدالحق بن سیف الدین (۹۵۸-۱۰۵۲)
۶- مشکاة الانوار؛ عبدالحق دهلوی، عبدالحق بن سیف الدین (۹۵۸-

(۱۰۵۲)
۷- مخازن المعروف = مخازن المعارف؛ قادری، محمد خواص خان (-۱۲)
۸- حاشیة سید جمال الدین علی مشکاة المصابیح
۹- حاشیة مشکاة المصابیح (۲عنوان)
۱۰- شرح مشکاة المصابیح (۴عنوان)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۶۷
این نسخه ناقص است (تا فصل ۱۲ کتاب الفتن) و بقیه آن باب ۴۱ از نسخه افتاده است، این نسخه علاوه بر قدمت دارای الحاقاتی است که با قلم کهن در اول نسخه اضافه شده این اضافات که از مزایای نسخه به شماره می‌رود به این شرح است:۱. فهرست ابواب کتاب مشکوه است از کتاب الایمان تا کتاب الیقین و عنوان فهرست چنین است:«بسمله هذه فهرست کتاب مشکوة المصابیح بابوابها المشتمله علیها من الصحاح والحسان و الزیاده»، ۲. مقدمه کتاب مصابیح: توضیحات مؤلف کتاب مصابیح است درباره خصوصیات تألیف خویش و چنین شروع می‌گردد:«قال الامام محیی السنه ناصر الحدث مصنف الکتاب: جعلت احادیث کل باب من هذا الکتاب صحاح و حسان»، ۳. طبقه بندی روات احادیث نبوی از نظر تعداد روایات آنان، در این دسته بندی هفت طبقه یاد شده: اصحاب الالوف، اصحاب لمائین، اصحاب المائه اصحاب العشرات، اصحاب التسعه عشره اصحاب السبعة عشره و اصحاب السته، ۴. قال القاضی الرویانی فی الکتاب المسمی الحلیه و البحر کتابین من تصانیفه ان التحکیم جائز مطلقا فی المال و النکاح ... نقلی است از کتاب حلیة المومنین و کتاب بحر المذهب (هر دو در فقه شافعی) ازتألیفات عبدالواحد بن اسماعیل رویانی شافعی (-۵۰۲ق)، ۵. نقل از کتاب تهذیب الاسماء و اللغات محیی الدین نووی این نقل تحقیقی است درباره ماهیت و تقسیمات بدعت به حایت از کتاب قواعد ابومحمد عبدالعزیز ابن عبدالسلام، ۶. نقل از شرح صحیح بخاری تألیف کرمانی (شمس الدین محمد بن یوسف) درباره اقسام کفر، ۷. شعب الایمان از ابوبکر احمد بن حسین بیهقی شافعی حافظ (-۴۵۸ق) بخشی است از کتاب بزرگ او در این باب که دو مجلد است به نام «الجامع المصنف فی شعب الایمان» بخش حاضر چنین آغاز می‌گردد:«بسمله هذه شعب الایمان سبع و سبعون شعبه جمعها الامام الحافظ الفقیه ابوبکر احمد بن الحسین البیهقی»، ۸. تحقیق در طریق احتمال تخلص از ربا (در ربیع دراهم و دنانیر) نقل از کتاب ترجمه الاحکام فراء بغوی (مؤلف مصابیح السنه) به فارسی، ۹. فائدة منقوله عن الشیخ السید الشریف. شیخ نورالدین الایجی مدالله ظله تحقیقی است در اسماء و صفات، ۱۰. فهرست رموز و نشان‌ها که در مشکوه به کار می‌رود، بر نخستین و آخری صفحه (از این برگ‌های اضافی)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ محشی؛ تملک: ابوالسعادات منصور بن اسحاق، علی بن منصور بن اسحاق، عمر بن اسحاق، در تملک اخیر (که مورخ ۷۹۰ است) آمده که نسخه را از اتابک نصرة الدین احمد به عنوان هبه دریافت کرده، یعقوب بن لطیف بن اسماعیل بن عثمان بن ... اسماعیل به تاریخ ۷۰۹ (تاریخ تألیف مشکوة به نوشته حاج خلیفه ۷۳۷ است و بنابراین این یادداشت مورخ ۷۰۹ جای شگفت و تردید است)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۹-۳۰سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۱سم [ف: ۱۰-۲۱۰۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۴۷
خط: میان نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی؛ تملک: بایزید بن ابی بکر قریشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۵۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۰/۶سم [ف: ۱-۴۹۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۹۸
خط: نسخ، کا:خلیل بن مقبل حلبی حنفی، تا: جمعه ۲۵ رمضان۸۰۷ق؛ مصحح، محشی، اجازه‌ای که محمد ابن عبدالله حنفی بجهت صلاح الدین خلیل بن العز زین الدین حلبی حنفی به تاریخ شعبان ۸۱۳ نوشته؛ تملک: ولی الله بن علاءالدین، نورالله ابن جماعة، یونس بن ابراهیم با مهر «عبده السید یونس» (دایره)؛ جلد: گالینگور، ۳۱۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۶-۱۹۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج، ۴۲۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۰
آغاز: ... لایدری لم صلی فاذا وجد ذلک احدکم فلیسجد سجدتین و هو جالس متفق ... عن ابی سعید قال قال؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا:عبدالکریم بن شهاب الدین ساکن قصبه تلاجه در نهرواله، تا: احتمالاً قرن۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، واقف: عبدالله افندی قره بیکاری؛ جلد: مقوا، ۵۳۰ص، ۲۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳/۴۰-۱۹۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۸۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۴۲۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۵-۲۶۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۲۶۴
انجام: عن رسول الله صلی الله علیه و سلم قال ثم انتم یا خزاعة
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۷/۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۸]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و عن یحیی بن سعید ان رسول الله (ص) کان جالسا و قبر یحفر بالمدینة، فاطلع رجل فی القبر فقال بئس مضجع حدود ۲۲ برگ از مباحث کتاب البیوع را دارد؛ خط: نسخ

نزدیک بن ریحان، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ دارای شمسه مذهب، با سرلوح، مجدول، محشی با امضای س، سید قدس سره، جم، میر سید جمال الدین، مصنف، شیخ، ط، طیبی رحمه الله، قاضی و با استفاده از کتبی همچون: مفاتیح، صحاح، تاج اللغة و نهایه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۲۹۱گ، ۱۹سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۱۳-۲۲۶]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال رسول الله صلی الله علیه وسلم بدأ الاسلام غریباً وسیعود کما بدأ فطوبی للغرباء، رواه مسلم وعنه قال قال رسول الله (ص) ...

چند باب از ابتدا را (از ابتدا تا اوایل باب الاعتصام بالکتاب والسنة)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۸]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۸۶/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۱سطر [ف: ۵-۲۵۷]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۷۶

جلد اول؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [د.ث. مجلس]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۶۱-۳۵/۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۸-۴۳۲۸]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۷۷

جلد دوم؛ بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق [د.ث. مجلس]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۴۶

آغاز: موضع تلک اللبنة ختم بی البنیان و ختم بی الرسل و فی روایة فانا اللبنة و انا ختم النبیین منتفق علیه؛ **انجام:** برابر

فهرست برخی از ابواب چنین است: باب اسماء النبی (ص)، باب المبعث، باب علامات النبوة، باب فی المعراج، باب مناقب قریش، باب مناقب الصحابه، باب مناقب اهل بیت النبی، باب الضحک، باب الاسمی، باب البیان و الشعر، باب حفظ اللسان، باب الوعد، باب البر و الصلة، باب الشفقة و الرحمة، باب الحب فی الله و من الله، باب ما ینهی عنه من التهاجر و التقاطع، باب الغضب و الکبر، باب الظلم، باب الامر بالمعروف، باب الامر بالمعروف ... تذکر: در فهرست به عنوان «الاحادیث النبویة» و ناشناس آمده ولی انجام با مشکاة المصابیح هماهنگ است؛ خط: نستعلیق، کا:عبیداللهی مولائی محمد (کذا)، تا: دوشنبه ۲ ربیع الثانی۱۰۸۴ق، جا: لاهور؛ افتادگی: آغاز؛ برخی از حواشی ترجمه متن به فارسی؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۲۶-۲۸]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۷۸

خط: نسخ، کا:آدم بن ابوطالب بن شهاب الدین، تا: ۱۰۹۰ق؛ دارای سرلوح، مجدول، با سرلوح و کتیبه، مصحح، محشی از ملا علی قاری با امضای «علی»؛ مهر: «شد نامور جمیل ز تاج محمد است» (بیضی)، «محمد خلیل»؛ تملک: عبدالخلیل؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم مذهب، ۴۳۶گ، ۲۱سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۱۳-۲۵۷]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰۷۸

انجام: قال رسول الله صلی الله علیه و سلم مثل امتی مثل المطر لایدری اوله خیرام آخره رواه الترمذی الفصل الثالث عن جعفر عن ابیه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای کتیبه بازوبندی و سرلوح مذهب، مجدول؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن مذهب، ۲۵۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۸]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۹۶

آغاز: کتاب البیوع باب الکسب و طلب الحلال. الفصل الاول عن المقدام بن معدی کرب قال قال رسول الله اما اکل احد طعاماً قط خیرا من ان یأکل من عمل یدیه و ان نبی الله داوود (ص)؛ **انجام:** برابر

از آغاز کتاب البیوع تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی از میرسید شریف گرگانی بر مشکاة المصابیح و از: طبیعی، قاضی، مفاتیح، شرح و جز آنها، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماجمذهب، ۶۷۹ص، ۱۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۰-۴۴۶]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۱۴

از ابتدای کتاب تا آخر باب تنزیه الصوم از کتاب الصوم؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: احتمالاً نیمه اول قرن۱۲؛ مجدول، با زیرنویس ترجمه فارسی، دارای دو سرلوح و کتیبه، مصحح، محشی از مرقاة ملا علی قاری و مفاتیح و حاشیه طیبی؛ تملک: ملا حمید کامجاری کردیدر ۱۱۷۷؛ مهر: «صدیق مجددی» (بیضی)؛ کاغذ: ترمه بخارایی، جلد: میشن مذهب، ۳۱۲گ، ۱۱سطر (۱۳/۵×۲۷)، اندازه: ۲۵/۵×۴۱ سم [ف: ۱۳-۳۰۷]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:جلال الدین بن شیخ محمد، تا: پنج‌شنبه ۲۹ شوال۱۱۱۰ق؛ دارای یک سرلوح، مجدول؛ واقف: نائینی؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۰۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۵-۲۸۵]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۶۳

بی‌کا، تا: ۱۱۳۷ق؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۱۹۰گ، اندازه: ۲۳/۸×۳۷/۲سم [رایانه]

۲۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۰۹

خط: نسخ، کا:حاج احمد بن حاج یعقوب قادری، تا: ۱۰ شوال۱۱۸۱ق [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۹]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۸۷

آغاز: برابر

با حواشی فارسی و عربی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی

الثانی۱۱۸۳ق؛ محشی؛ تملک: ملاغلام محمد غزنوی ثم بدخشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۲گ، ۱۵ سطر (۱۳×۲۵/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۵۱-۱۴۵]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال انتم تتسمون سبعین امة انتم خیرها اکرمها علی الله رواه الترمذی و ابن ماجه و الدارمی و قال الترمذی هذا.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۷۸گ، ۱۸ سطر (۱۳/۵×۱۸)، اندازه: ۲۰/۵×۲۸/۵سم [ف: ۵۱-۱۶۳]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:مولا عبدالله هندی، تا: ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۶۴ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۷-۳۲۴]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۲۵/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴ [میراث شهاب: س۱۰ش۱-۲-۲۶]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عن ابن عباس قال قال عمر بن الخطاب سمعت رسول الله و هو بوادی العتیق یقول اتانی اللیلة آت من ربی قال فی هذه الواد المبارک و قل عمرة فی حجة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ یا ۱۴؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۵-۲۳۹]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح زیبا، مجدول، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۶۶۷گ، ۱۵سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۵-۱۵۳۰]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۰۳

کامل و بدون افتادگی؛ خط: نسخ، کا:عبدالعزیز بن برخوردار پیشاوری حنفی نقشبندی، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ تملک: قمرالدین به سال ۱۳۲۹؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۵۶۰گ، ۱۷سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۳-۲۹۶]

۲۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۴۵

بی‌کا، بی‌تا؛ باسرلوح زرین [ف:-۲۲۵]

● مشکاة المصابیح / لغت / عربی و فارسی

miškāt-ul maṣābīh

لادقی، مصطفی بن قباد، ق۱۰ قمری

lādeqī, mostafā ebn-e qobād (- 16c)

فرهنگی است مختصر به عربی با ترجمه لغات به فارسی در میانه سطرها این فرهنگ به ترتیب حروف تنظیم شده است با رعایت حرکت ضمه و فتحه و کسره در حرف اول و دوم و همچنین. در ترتیب افعال ثلاثی بر رباعی مقدم و در اسماء مصادر مقدم شده و پس از آن ثلاثی و رباعی و غیره آورده می‌شود.

آغاز: الحمدلله الذی أو مض خلد عباده العلماء بالعلم و النور ... باب الالف المفتوحة، آانت، آء، آءه، آب، آبی

انجام: المکسوره ل یلز - یقال امرأة یلز أی ضخمة

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر ذیقعده۹۳۴ق؛ تملک: لطف الله القاضی با مهر «ای ز سر درون ما آگاهبر درت رو نهاده لطف الله» (لوزی نقشه دار)؛ مهر: «ابراهیم الموسوی» (هشت گوشه)، «صراط علی حق نمسکه فتاح بن نظام الحسینی» (مربع)، «الواثق بالله الغنی فتاح بن نظام الحسینی» (مربع)، «محمد بن احمد الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۷۹]

● مشکاة المصابیح / نحو / عربی

miškāt-ul maṣābīh

موسوی جزائری، موسی بن عزیز الله، ق۱۳ قمری

mūsavī jazā'erī, mūsā ebn-e 'azīz-ol-lāh (- 19c)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۲۱ محرم تا یک‌شنبه ۲۹ ربیع الثانی ۱۲۵۴ق؛ محل تألیف: نجف اشرف در خانه قاضی

شش علم از علوم ادبی عربی را به‌طور مختصر و زیبا در شش «مصباح» تنظیم نموده بدین گونه: ۱. نحو؛۲. صرف؛ ۳. معانی؛ ۴. بیان؛ ۵. بدیع؛ ۶. منطق.

آغاز: الحمدلله الذی ذهبت العقول و انحسرت الابصار ... عن ادراک کنه کیفیة ما ظهر من بوادی عجائب أصناف بدایع قدرتک

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۱

آغاز: الحمدلله الذی نظمنی فی سلک طالبی فضیلة الفضل و رافعی أعلام العلم و قاصبی رایة الروایة؛ **انجام:** و أن یتقبله منا انه هو الملک السمیع العلام و الحمدلله أولا و آخراً و ظاهراً و باطناً ...

جلد پنجم کتاب و در علم بدیع است، و دارای یک مقدمه و دو باب و یک خاتمه می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق، شاید به‌خط مؤلف؛ تملک: محمد باقر اصفهانی، مهدی آل بحر العلوم الطباطبائی با مهر «مهدی الطباطبائی» (هشت گوشه) و «مهدی الطباطبائی» (بیضوی)؛ مهر: مؤلف «موسی الموسوی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۲-۲۳۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یرجو من فضله أن یجعله ذخری فی یوم القیام و قائدی الی دارالسلام بمحمد و أهل بیته الاطائب الکرام ...

جلد اول کتاب و در علم نحو است، و دارای یک مقدمه و سه باب می‌باشد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق، شاید به‌خط مؤلف؛ مجدول؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی بن محمد باقر بن محمد تقی اصفهانی به تاریخ محرم ۱۳۲۴؛ مهر: مؤلف «موسی

الموسوی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۲-۲۳۱]

● **مشکاة المصابیح** / کلام و اعتقادات / عربی

miškāt-ul maṣābīh

حسینی بجنوردی، محسن بن آقا جان، ق۱۴ قمری

hoseynī bojnordī, mohsen ebn-e āqā jān (- 20c)

نویسنده می‌گوید در این کتاب بر آنم که مباحث مشکل عقلی و نقلی را بیاورم و رفع ابهام از آنها نمایم. او در ابتدا از عقل شروع می‌کند و سپس از آراء مختلف درباره آن بحث می‌نماید و سپس به حکمت شرایع می‌رسد و سخن از آن آغاز می‌کند و احکام شرعیه را بیان می‌دارد و می‌رساند که مقصود از حکم چیست و غرض از آن چه می‌باشد.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و نور السموات و الارضین

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الملک الوهاب صلواتک علیهم اجمعین

خط: نسخ، کا:تبریزی، ابوالقاسم، تا: ۱۳۰۷ق؛ جلد: میشن [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** رموز احکام الشرعیه فی عهده المیمون المبارک و جری بذلک قضاء الله تعالی و تبارک.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۴ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: مذهب، ۷۲گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷-۱۸۷]

● **مشکاة المصابیح** / تفسیر / عربی

miškāt-ul maṣābīh

میاموی، محمد مؤمن بن ابی محمد، ق۱۴ قمری

mayāmvī, mohammad mo'men ebn-e abī-mohammad (- 20c)

قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۶

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رمضان۱۲۹۹ق؛ تملک: محمد جعفر بن میرزا محمد حسین تبریزی خیابانی (موسس کتابخانه) به تاریخ ۱۷ رمضان ۱۳۶۶ در تبریز؛ جلد: تیماج زرد، ۳۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف:-۵۰]

● **مشکاة المصابیح** /- عربی

miškāt-ul maṣābīh

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۳۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۱۳۴گ، اندازه: ۱۶/۷×۲۸/۶سم [رایانه]

● **مشکاة المصابیح فی الاحکام** / فقه / عربی

miškāt-ul maṣābīh fi-l aḥkām

استرآبادی، عزیزالله بن امام وردی، ق۱۴ قمری

estarābādī, 'azīz-ol-lāh ebn-e emām verdī (- 20c)

فقه استدلالی مفصلی است در پنج جلد با ردو ایراد و بیشتر نظر به اخبار هر باب و گفته‌های فقهای مشهور دارد و گفته‌های دیگران را کمتر می‌آورد.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۵۶

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... أما بعدب فیقول العبد العاثر المحتاج الی عفو ربه الغنی ... هذا مختصر ألفته فی علم الفقه

جلد اول، مشتمل بر کتاب طهارت می‌باشد و در نجف اشرف آغاز شده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با خط‌خوردگی؛ جلد: تیماج، ۳۶۳گ، اندازه: ۲۱×۲۶/۵سم [ف: ۲۰-۲۹۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۵۷

جلد دوم، کتاب صلاة؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، اندازه: ۲۱×۲۶/۵سم [ف: ۲۰-۲۹۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۵۸

جلد سوم، از احکام زکاة تا امر به معروف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۵ ذیحجه ۱۳۳۶ق؛ ۲۴۱گ، اندازه: ۲۱×۲۶/۵سم [ف: ۲۰-۲۹۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۵۹

جلد چهارم، از کتاب تجارت تا ظهار؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۳۸۵گ، اندازه: ۲۱×۲۶/۵سم [ف: ۲۰-۲۹۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۶۰

جلد پنجم و آخرین کتاب، از ایلاء تا دیات؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۰ق؛ ۲۷۵گ، اندازه: ۲۱×۲۶سم [ف: ۲۰-۲۹۲]

● **مشکاة المصباح** / فلسفه / عربی

miškāt-ul miṣbāḥ

تبریزی، محمد بن علیرضا، ق۱۱ قمری

tabrīzī, mohammad ebn-e 'alī-rezā (- 17c)

چنین به نظر می‌رسد که نگارنده کتاب از شاگردان غیر معروف ملاصدرا بوده است و در کتب متراجم در شمار شاگردان صدرا از مؤلف این رساله یادی نکرده‌اند. رساله مشتمل است بر یک «مقدمه»و «مصباح» و یک «خاتمه»: مقدمه در «تحقیق کیفیت علم»، مؤلف در حل مقدمه در بیان عظمت موضوع بحث و تمهید مقدماتی چند مشکلات این مسئله متفرد و متوحد است؛ مصباح ۱. بیان کیفیت علم باری بذات خود و اینکه علم او بما سوی ارتسام صوری از آنها در ذات وی نیست؛ مصباح ۲. در

اثبات علم باری بما سوی اعم از کلی جزئی قبل از وجود و بعد از آن و جواب از مناقشاتی که در این باب بعمل آمده است؛ خاتمه در بیان عقائد مشائین و نظر شیخ الرئیس و شاگردش بهمنیار دائر بر آنکه عنایت ازلیه پرودگار عبارت است از صور زاید بر ذات وی که در عین حال قائم بذات اوست.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۸/۲

آغاز: نحمدک یا من ارشد نا الی در اثبات ذاتک شوافع الغوص ... اما بعد فهذه عجالة رشیقة و غلاله جلیله مع کونها کنزاً مخفیاً و رمزاً مطویاً الغازاً فی الغاز و ایجازاً فی ایجاز؛ **انجام:** الا ان بعد الاحاطه بالاصل الذی اظهرتها و کشفتها یسهل علی المستر شد الذکی طریق الوحول الیها فانه ولی التوفیق و الاعانه و منه الاستمداد و الاستعانه تمت الرساله باعانه و اهب الهدایه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: ساغری، ۳۰۱ص (۱۰–۳۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۰–۷۵]

● المشکاة المضیئة / فقه / عربی

al-miškāt-ul muḍī'a

زنجانی، محمد علی بن عبدالرحیم،- ۱۲۶۷ قمری

zanjānī, mohammad ʻalī ebn-e ʻabd-or-rahīm (- 1851)

وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱–۹۶۵ق)

کتاب شرح اللمعه الدمشقیه که متن آن«اللمعه الدمشقیه» شهید اول است و شرح آن از شهید ثانی یک دوره فقه کامل شیعی می‌باشد که در بین طلاب شیعی بسیار مطلوب و معروف است. این کتاب حواشی بسیار خورده و بزرگانی در طول تاریخ بر آن شرح و حاشیه نوشته‌اند که از آن جمله است این حاشیه یعنی حاشیه ملا محمد علی زنجانی.این شخص که بعدها از پیروان بزرگ باب می‌شود و فتنه زنجان را به پا می‌دارد و در جنگ زنجان جانفشانی‌ها می کند و سر به پای این عقیده می گذارد. این حاشیه را به دورانی می‌نویسد که هنوز بابی نشده است و خود را از مجتهدان زمان می‌پندارد. حاشیه او از ابتدای شرح اللمعه تا آخر باب الصلوه است و به قول او تمام مشکلات و خفایا موجود در شرح لمعه چه در عبارات شهیدین و چه مطالبی که غیر آنها گفته‌اند همگی در این شرح آمده است. از صفحه ۴۳۹ کتابی دیگر آمده است که می‌توان آن را متمم این کتاب دانست و آن حاوی فتاوی زنجانی است و به قول او «دره نفیسه فی فتایا مشکوه المضیئه».

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۲

آغاز: بسمله، الحمد لله الکاین قبل الایجاد فی ازل الازال الباقی فی عز جلاله؛ **انجام:** صح یتممه و لا یعید و الحمد لله رب العالمین و الصلوه و السلام علی محمد و آله الطاهرین و اولاده العز المیامین.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۰گ، ۲۳ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷–۱۶۶]

● مشکاة المؤمنین = مشکاة الخیر و السعادة / اخلاق / فارسی

meškāt-ol mo'menīn = meškāt-ol xeyr vs saʻāda

بروجنی، علی بن باقر، ق۱۴ قمری

borūjenī, ʻalī ebn-e bāqer (- 20c)

تاریخ تألیف: محرم ۱۳۲۲ق

مؤلف درابتدا بیان کرده که چون از تألیف چند اثر درتوحید و کلام فارغ شدم مصمم شدم کتابی دراخلاق تألیف کنم، پس این رساله را درصبر و توکل تألیف کرد. کتاب فصل‌بندی خاصی ندارد و مطالبی حول و حوش صبر و توکل با استفاده از آیات و روایات گردآورده و توضیح داده شده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین الذی خلق سبع السموات و الارضین ... فبعد چونکه حقیر پر تقصیر درباب توحید و نبوة و معاد که اصول دین است چندمجلد نوشته بودم ...

انجام: که پیش از پدر مرده به ناخلف نشاید×× ساختن باگلی که هربا مداداش نور بلبلی. باری تا این اندازه سخن کوتاه نمودم عبارات مشکاة المؤمنین و السلام خیرختام و ختامه مسک فلینا فس المتنافسون المراقبون.

[فهرستواره منزوی ۶/۶۰۶]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب =مؤلف، تا: محرم۱۳۲۲ق؛ ۳۰۴گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۵–۲۰۰۸]

● مشکاة النجاة = مصباح مشکات / مواعظ، شعر / فارسی

meškāt-on najāt = mesbāh-e meškāt

مازندرانی، علی بن محمد،- ۱۲۸۴ قمری

māzandarānī, ʻalī ebn-e mohammad (- 1868)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۱۳ شعبان ۱۲۸۴ق

منظومه‌ای است شامل توصیه‌های اخلاقی و اعتقادی، با فصل‌بندی «مشکات مشکات» به ترتیب حروف الفبا، در هر مشکات پنج بیت آمده که همه با کلماتی که با همان حرف خاص آغاز شده شروع می‌شود. بیت آخر ماده تاریخ است با این عبارت:»سال تاریخ نظم این اسرار ×× حکم مشکات معدم الاسرار» که ظاهراً با ادغام میم در دو کلمه حکم و مشکات عدد ۱۲۰۶ حاصل می‌شود. (احسان شکراللهی)

آغاز: بسمله، حمد بلا انتهای خدای را سزاست که محمود است به آلاء خویش.

انجام: بیان کردم ... اللهم اغفرلی و لوالدی و للمومنین و المومنات.
[فهرستواره منزوی ۶۰۷/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۸/۱
کاتب = مؤلف (به احتمال قوی)، تا: اوایل قرن۱۳؛ جلد: چرم، ۸گ (۱ر - ۸ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷/۱-۱۸۹]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۵۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق بدخط، کا:اسدالله نوایی، تا: چهارشنبه ۱۶ ذیقعده ۱۳۲۶ق، به‌خواهش حاجی ملا علی مازندرانی؛ جلد: تیماج، ۲۷۹گ، ۱۸ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۵-۵۷۳]

● **مشکاة النیرین = الاربعون حدیثا** / حدیث / عربی
miškāt-un nayyirīn = arba'ūna ḥadīṯ-ā
عراقی، محمود بن جعفر، ۱۲۴۰ - ۱۳۰۸ قمری
'erāqī, mahmūd ebn-e ja'far (1825 - 1891)
تاریخ تألیف: چهارشنبه ۲۳ رجب ۱۲۷۹ق
چهل حدیث در فضایل ائمه طاهرین گرد آورده بود بیشتر از تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام، پس از آن چهل حدیث در مصایب آن بزرگواران بر آنها افزود تا فضایل و مصایب یکجا فراهم آید. تمام آن احادیث را در این کتاب در دو باب گرد آورد: اول در فضائل و دوم در مصائب و هر باب دارای سه فصل است.
آغاز: الحمدلله الذی جعل محمداً مدینة العلوم و علیاً بابها و فتح ببرکة أولاده الطاهرین المعصومین صلوات الله علیهم أجمعین ابدالابدین.
انجام: فله الحمد کما هو اهله و له المنة و الشکر کما هو مستحقه و الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لو لا ان هدانا الله ...
[الذریعه ۶۲:۲۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۸/۳-طباطبائی
این نسخه بخش کوتاهی است از آن کتاب؛ خط: نستعلیق متوسط، کا:سید محمدصادق طباطبائی، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید محمد صادق طباطبائی، جلد: تیماج، ۲ص (۳۳-۳۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۳-۲۶۵]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۰۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** ربنا لاتزع قلوبنا بعد ... بکرة و اصیلا
خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق؛ قطع: وزیری [رایانه]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۳۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۸۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸۰گ (۸۹پ-۲۶۸پ)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۷-۲۹۳]

● **مشکاة الواعظین** /- عربی
miškāt-ul wā'iẓīn

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۳۴
مشکوة الواعظین و ... ؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۶گ، اندازه: ۲۱/۱×۳۴سم [رایانه]

● **مشکاة الوری** / فقه / عربی
miškāt-ul warā
استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری
estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn(1784 - 1847)
وابسته به: الالفیة فی فقه الصلاة الیومیة = الفیه؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶)
تاریخ تألیف: ۱۲۳۱ق
شرح مزجی و توضیحی فتوایی و بعضاً استدلالی است بر«الفیه» شهید اول و در پایان، رسائل و مباحث سه‌گانه صوم، خمس و زکات را نیز برآن افزوده است. آغاز صوم:«بسمله، الحمدلله الذی جعل الصوم جنة من النار»؛ انجام: «و هل یجب المبادرة الی الثالث بعد زوال العذرام لاو جهان و الأول احوط و أولی ...»؛ آغاز خمس:«بسمله، حمدله کتاب الخمس و هو حق مالی جعله الله لبنی هاشم» ؛ انجام: «بل ظاهر بعض الأخبار جواز صرفه فی المصالح الدینیة التی یختل بدونها نظام الدین ... و قد اتفق الفراغ منه فی سنة ۱۲۳۱ ...»؛ آغاز زکات:«بسمله، الحمدلله الذی جعل الزکاة مطهرة لفاعلها من الأخلاق الذمیمة»؛ انجام: «و یجوز أن یعطی الواحد ما یغنیه ... و آله القائمین فی مقامه». (براتعلی غلامی مقدم)
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین أما بعد فیقول الغریق ... لما کان الواجب علی المکلفین فی امثال زماننا أخذ الاحکام الشرعیة الفرعیة ... قال المصنف بسم الله الرحمن الرحیم امتثالاً للحدیث
[الذریعة:۶۳/۲۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۴۶
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط خوردگی و اضافات؛ مهر: مؤلف «امامی جعفر» (بیضی)؛ تاریخ وقف: ۱۲۶۵؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۰-۲۳۰]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۸۱/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** بل ظاهر بعض الأخبار جواز صرفه فی المصالح الدینیة التی یختل بدونها نظام الدین. و الله العالم
خط: نسخ، کا:یوسف بن محمد علی کرمانشاهی هزار جریبی (شاگرد مؤلف)، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد:

تیماج، ۲۱۲گ (۶پ-۲۱۷پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۳۰۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۷۰

آغاز: الاستنباط من الاصول و ساير المقدمات؛ **انجام:** و طهرنا عن دنس المعصية وحملنا على الطاعات سيما الصلوات السنية ...

خط: نسخ، کا:نصرالله بن حسن حسین، تا: دوشنبه ۱۶ جمادی الاول۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: خان بابا مشار، ردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۱۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۲۱-۱۳۳۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** بل ظاهر بعض الاخبار جواز صرفه فی المصالح الدينية التی يختل بدونها نظام الدين. و الله العالم بأحكامه و له الحمد على إتمامه و الصلوة على نبيه و آله خير أنامه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ مصحح؛ مهر: «اليس الله بكاف عبده الراجی ... ۱۲۳۶» (مربع)، «ابراهيم الحسينی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب،۱۸۹ص،۱۶سطر(۹×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳۵-۹۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۵۴/۴

آغاز: تذنیب فی ثواب صلوة جماعة اعلم ان الجماعة مستحبه

در باب نماز جماعت است و بخشی است از شرح او بر الفيه و انجدانی نویسنده دفتر آنرا در اینجا نقل کرده؛ خط: نسخ، کا:نجفعلی انجدانی، تا: ۱۲۴۵ق، جا: تهران مدرسه ام السلطان؛ جلد: تیماج مذهب، ۳ص (۲۳۸-۲۴۰)، ۱۷-۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۸۳۸]

● **مشكاة الولاية** / کلام و اعتقادات / عربی

miškāt-ul wilāya

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۷۱

آغاز: بسمله ولی الکلام حمد من يتولى امور العبادالمتفضل عليهم فی المبدأ و المعاد ... و بعد فلما كانت مسئلة الولايات من اقصى مهام مسائل علم الكلام و اتقن مباحث فروع الفقه ... صارت هذه بالتحقيق حقيق ... فنقول؛ **انجام:** فلنشرع فی بيان ما هو المهم بعنوان الولايات من احكام -الانفال فنقول

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی روکش کاغذ، ۱۰۴گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۵-۱۷۹۰]

● **مشكاة الهداة فی احكام الزكاة** / فقه / عربی

miškāt-ul huda fī aḥkām-iz zakāt

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۴۱/۳

خط: نسخ، کا:منصور بن عبدالله، تا: با تاریخ۱۲۴۷ق؛ ۴گ (۱۳۶-۱۳۹)، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف:۱۱-۲۳۳۰]

● **مشكاة الهداية** / کلام و اعتقادات / فارسی

meškāt-ol hedāya

هزار جریبی، محمد قاسم بن محمد رضا، ۱۰۹۴ - ۱۱۳۲ قمری

hezār-jarībī, mohammad qāsem ebn-e mohammad rezā (1683 - 1720)

وابسته به: منهاج الكرامة فی اثبات الامامة = منهاج الكرامة فی معرفة الامامة؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

تاریخ تألیف: ۱۲ صفر ۱۱۲۳ق

این کتاب ترجمه بمعنی «منهاج الكرامة» علامه حلی است.

آغاز: زینت جواهر کلام و حلیه لئآلی سخن خاص و عام حمد منور القلوبیست (کذ) عز ذکره و تبارک اسمه.

انجام: مع النبی و آله اعلام الوری و ملتمس از منتفعان طلب مغفرت و دعا است.

[نجوم السماء ص۲۰۸؛ فهرستواره منزوی ۵۲۷/۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۳ق، صفحه‌ها کمندکشی، مجدول، دارای سرلوح، مصحح؛ واقف: حسین کی استوان؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۱-۳۸۳]

● **مشكاة الهداية** / فقه / عربی

miškāt-ul hidāya

حسینی شهشهانی، محمد بن عبدالصمد، - ۱۲۸۷ قمری

hoseynī šahšahānī, mohammad ebn-e ‘abd-os-samad (-1870)

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۸۰

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان احکام صلاة المسافر؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۵۵گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف:-۶۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۲۸

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از مؤلف [د.ث. مجلس]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۲۷

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **مشكاة الهداية** / فقه / عربی

miškāt-ul hidāya

عصفوری، عبدالعلی بن خلف، - ۱۳۰۳ قمری

ʻosfūrī, ʻabd-ol-ʻalī ebn-e xalaf (- 1886)
رساله مختصر فتوایی است مشتمل بر:فی الطهارة:فصل فی الوضوء، فصل فی الغسل، فصل فی التیمم؛ فی الصلاة:فصل فی اوقات الصلاة، فصل فی کیفیة الصلاة، فصل فی اقسام الصلاة.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۸۳

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی برء الانام و عمهم بالفضل والاکرام؛
انجام: و موجباً لثوابه الجسیم یوم لا ینفع حمیم والصلاة والسلام علی اشرف رسله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق؛ ۳۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۲۰/۴×۱۶/۳سم [ف: ۲۰-۴۵۰]

● **مشکاة الیقین فی اصول الدین** / کلام و اعتقادات / عربی
miškāt-ul yaqīn fī usūl-id dīn

حمصی، علی بن محمود، قرن ۶ قمری
hemsī, ʻalī ebn-e mahmūd (- 12c)
در الذریعة (۶۵/۲۱) از گفته افندی در ریاض العلماء آمده که ساخته پدر اوست. بیهقی در معارج نهج البلاغه از سدید الدین محمود بن میرک رازی یاد کرده است (فرمان مالک اشتر از دانش پژوه، ص ۱۱) که باید جز این یکی باشد و جز التعلیق العراقی خود حمصی است. در شش «مطلب» است: ۱. اثبات الصانع؛ ۲. صفاته تعالی؛ ۳. العدل؛ ۴. النبوة؛ ۵. الامامة؛ ۶. المعاد.
آغاز: بسمله. اما بعد حمدالله المتقدس عن مشابهة المخلوقات بعموم قدرته، فان اجالة الفکر فی علم الاصول ینشر دفائن العقول ... و ان بعض الاخوان سالنی املاء رسالة فی هذا الفن و سمیتها مشکوة الیقین فی اصول الدین ...
[الذریعة ۲۲۲/۴ و ۱۵۱/۲۳؛ تاریخ بیهقی ۳۹۸؛ اعلام الشیعه ۲۵۴/۶ و ۲۹۳ و ۱۷۸/۷؛ النقض چ ۲۱۱/۲؛ تعلیقات نقص ۵۲۷/۱؛ فهرست ابن بابویه رازی در بحار۲۷۳/۱۰۵؛ امل الامل ۸۱۴/۲؛ گفتار دانش پژوه در آینده ۸۲۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۹۹/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** حیث یقولون الحمدلله الذی اذهب عنا الحزن ان ربنا لغفور شکور
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۰۰ق؛ جلد: میشن، ۱۵سطر [ف: ۵-۲۳۳]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴

آغاز: برابر
از پدر مؤلف دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رساله‌ای است ناتمام در شرح حدود الفاظ مصطلحه بین متکلمین از امامیه به ترتیب حروف الفبا؛ ۳۸ص [عکسی ف: ۱-۷۷]

● **مشکاة الیقین فی اصول الدین** / کلام و اعتقادات / عربی
miškāt-ul yaqīn fī usūl-id dīn

قمی، حسین بن عبدالعلی، ق۱۲ قمری
qomī, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-ʻalī (- 18c)
تاریخ تألیف: ۸ محرم ۱۱۳۶ق
اعتقادات شیعه را به اختصار آورده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۹۵/۵

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین. سبحانک اللهم لک الحمد یا واجب الوجود ویامن لیس غیره فی الحقیقه بموجود؛
انجام: هذا جملة ما یجب الاعتراف به مجملاً وتفصیل ذلک من الاحوال والاطوار قلیلاً وکثیراً او دقیقاً وغلیظاً، عسیراً او یسراً موکول الی مواضعه مطلوب من مواقعه انتهی ما کنا بصدده.
خط: نستعلیق، کا:محمد جعفر بن محمد باقر طبیب خوئی، تا: ربیع الاول۱۲۳۷ق؛ ۶گ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۹]

● **مشکلات اعراب القرآن** / علوم قرآن / عربی
muškilāt-u iʻrāb-il qurʼān
وابسته به: مجمع البیان فی تفسیر القرآن؛ طبرسی، فضل بن حسن (۴۶۸-۵۴۸ق)
تاریخ تألیف: ۱۱۵۶ق
نویسنده پس از دیدن تفسیر مجمع البیان آن را مفصل دیده و مباحث اعراب آن را انتخاب کرده و به صورت کتابی مستقل درآورده است.

اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۶۳

آغاز: الهی لک الحمد الذی لانهایة له ... اما بعد فلما وجدت کتاب التفسیر الکبیر المسمی مجمع البیان مشتملا عل القراءة والحجة و اللغة و الاعراب و النزول و المعانی غیر خال من التطویل و الاکثار فاحببت ان انتخب منه مشکلات اعرابی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۰۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف:-۷۱]

● **مشکلات شاه = قواعد الامثلة الفارسیة** / دستور زبان / فارسی
moškelāt-e šāh = qavāʻed-ol amselat-el fārsīye

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۳/۲

آغاز: نقل من مشکلات شاه الباب الثانی فی قواعد الامثلة الفارسیة بدان که ایدک الله که مصادر پارسی متصرف می‌شود چنانک مصادر عربی؛ **انجام:** و باقی امثله مصادر لازم و متعدی برین نسق گذشته قیاس کن مرد عاقل را این قدر کافیست تمت القواعد و الامثلة المنقولة من اللغة المسماة بمشکلات شاه
نسخه از باب دوم آغاز می‌شود؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه ختایی، جلد: میشن، ۶گ، اندازه: ۱۳/۴×۱۸/۲سم [ف: ۵-۲۸]

● **مشکلات العلوم** / گوناگون / عربی و فارسی
muškilāt-ul ‘ulūm
نراقی، مهدی بن ابی ذر، ۱۱۲۸ – ۱۲۰۹ قمری
narāqī, mahdī ebn-e abī-zar (1716 - 1795)
کتابی کشکول‌وار وچنددانشی که به تقلید از «کشکول» شیخ بهایی (-۱۰۳۱ق) تألیف شده ودرآن مسائل علمی ومعضلات ومشکلات فقهی، فلسفی، عرفانی وتفسیری مطرح وپاسخ داده شده است. فرزند مؤلف «مولی احمد نراقی» پس از پدر کتاب «الخزائن» را در تتمیم و تکمیل کتاب حاضر نگاشت.مشتمل بر سیزده «باب»:۱. من تفاسیر الآیات و فقرات الدعوات؛ ۲. من الاحادیث المشکلة فی بعض الاخبار؛ ۳. فی الفقهیات و ما یلحقها و فی حکمها؛ ۴. فی فن الهندسة و الهیئة و المناظر؛ ۵. فی المسائل الحکمیة بانواعها و ما یتبعها اشکال حکمی؛ ۶. فی المسائل الطبیة؛ ۷. فی فن المنطق و المغالطات و ما فی حکمها من اللواحق؛ ۸. فی علم الحساب و ما یتبعه؛ ۹. فی اللغة و الصرف و مشاکلهما؛ ۱۰. فی علم النحو و المعانی و البیان؛ ۱۱. فی الاشعار العربیة و الأمثال السائرة و المسائل العروضیة؛ ۱۲. فی الالغاز و المعمیات و الأحجیه؛ ۱۳. فی الاشعار العجمیة من الأنوری و الخاقانی و غیر هما. (سید محمد مرعشی)
آغاز: أحمدالله حمداً یلیق بعزته و ینبغی لما لا یتناهی من عظمته و اشکره شکراً بجلب المزید من نعمته
انجام: لا معین للجنة و النیران و ما معنی الکفرین و ما معنی الشیطانین المرجوین و کیف یجتمع مرجو بینهما
چاپ: تهران، سنگی، ۱۳۲۲–۱۳۲۱، وزیری، ۲۷۵ص
[الذریعة ۶۶/۲۱؛ ریحانة الأدب ۱۶۵/۶]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد:میشن، ۱۷۵گ، ۲۰ سطر (۱۴/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰–۲۷۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۸۸ ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** سؤال ان قیل یمکن رجلان یکون کل واحد ... جواب نعم و ذلک فیما اذا تزوج ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح شاید به دست مصنف؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۴/۲–۱۳۵]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: روغنی، ۲۲۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳–۱۴۴۶]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۸۷/۴
آغاز: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا:عبدالله بن خان بابا ...، تا: ۱۲۲۴ق، جا: اصفهان(از توابع زنوز از توابع مرند از توابع تبریز ساکن اصفهان)؛ جلد: تیماج، ۴۴گ (۱۱۱پ–۱۵۴پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱سم [ف: ۲۷/۱–۱۶۲]
۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۷۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق، جا: مدرسه آقا سید زین العابدین؛ ۱۸۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۳سم [ف:–۱۴۷]
۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۱۲
خط: نسخ، کا:محمد حسین بن محمد باقر آرانی، تا: ۱۲۶۸ق؛ جلد: میشن، ۲۱۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۷سم [ف: ۱–۴۹۹]
۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۶۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:جعفر بن محمد حسین کاشانی، تا: ربیع الاول ۱۲۷۱ق؛ اهدایی: خاندان بغایری، ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۲۰سطر (۹/۸×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۲/۳سم [رایانه]
۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰/۶ فرخ
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: غره جمادی الثانی تا رمضان۱۲۷۲ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سبز، ۲۱ سطر (۸/۳×۱۶/۵)، قطع: رقعی [ف:–۲۰۴]
۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۱۲/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۷۴ق؛ ۱۱۹گ (۱پ–۱۱۹پ) [مختصر ف:–۷۵۹]
۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۱۸/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ونعبد الهک کذا مدة ثم تعبد الهتنا کذامدة ونعبد الهک کذامدة وهکذا فورد الجواب مکرر الیطابق السؤال ثم الجلد الاول من مشکلات العوام
جلد اول؛ خط: نسخ، کا:محمد رضا بن رجبعلی نوبری (ساکن دارالسلطنه تبریز)، تا: ۱۷ ربیع الثانی ۱۲۷۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵–۲۰۰۹]
۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۲۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس معنی شعر آنست که شیر علم ممدوح، بر شیر فلک که برج اسد است، غالب شده است و آن بواسطه عجز ستان شده چنانکه عکس شیر در آب ستان است
خط: نسخ، کا:تبریزی، عبدالله بن ابراهیم، تا: ذیقعده۱۲۷۸ق، جا: تبریز؛ مصحح، محشی به نقل از مؤلف؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۹گ (۹۶–۲۱۴)، ۲۷سطر (۱۱×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۳۱–۳۷]
۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۰۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس معنی شعر آن است که شیر علم ممدوح بر شیر فلک که برج اسد است غالب شده است و آن به واسطه عجزستان شده، چنانکه عکس شیر در آب ستان است
خط: نسخ، کا:عبدالله بن ابراهیم، تا: ذیحجه ۱۲۸۱ق، جا: تبریز؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۹گ، ۲۷سطر (۱۱×۲۴/۵)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۸–۱۹]

۱۳. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۳/۲-۳/۷۳**
آغاز: جلد اول المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری ... اعلم انه سبحانه شبه نوره بما شبهه؛ آغاز جلد دوم: قال رسول الله صلی الله شر الناس من قامت القیامة علیه وهو حی واذا مات ثم قامت القیامة فهو خیر الناس؛ **انجام:** جلد اول وهکذا فور والجواب مکرراً لیطابق السؤال تم المجلد الاول من مشکلات العلوم
انجام ناتمام جلد دوم: زیرا که نصف آن چهارده است وربع آن هفت است وسبع آن چهار است وچهارده یک آن دویست و بیست وهشت یک آن یک است وچون مجموع را
جلد اول ودوم، خطبه رافاقد است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۳۲۹]

۱۴. **تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۱**
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۹۹ق؛ در برگ ۳ر تفسیر آیه «افلا یتدبرون القرآن» از مشارق محمد مومن شیرازی و در پایان دستور چاپ کتاب به دستور شیخ یحیی شیرازی دیده می‌شود؛ جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۱۶ سطر (۱۱/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف:-۶۶۲]

۱۵. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۱۴-۳۹/۹۴**
آغاز: برابر؛ **انجام:** وثانیها الثواء بالثاء المثناة الفوقانیة والهمزة وله سهمان وثالثها الرقیب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۴۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۲۹]

۱۶. **ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۷۹**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:ابوالحسن بن محمد مهدی نراقی، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ تملک: آقا میرزا مهدی امام جمعه؛ اهدایی: واعظ تهرانی؛ ۲۴۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۹۴]

۱۷. **گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۳۹/۴**
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۴صفر۱۳۲۰ق؛ ۱۱۶گ (۱۰۸پ-۲۲۳ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:-۱۵۲]

۱۸. **قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۸**
آغاز و انجام: برابر
شامل جلد اول ودوم وسوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه جمادی الاول؛ جلد: پارچه‌ای، ۲۱۲گ، ۲۵سطر [ف: ۱-۲۴۲]

۱۹. **آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۱۳**
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف مخ:-۱۵۱]

۲۰. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۲۱-۷/۱۲۱**
آغاز: برابر؛ **انجام:** وقوله اقرضهم من عرضک لیوم فقرک ای اقرضهم من عیبتک وذمک یعفو من عابک وذمک فلاتجارة واجعله قرضا فی ذمته لتستو فیه منه ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۳۲۹]

۲۱. **اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۶۴/۱**
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰گ (۱پ-۲۰ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۳۵۸]

۲۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۵/۲**
آغاز: برابر؛ **انجام:** و نعبد آلهتک کذا مدة تعبد آلهتنا کذا مدة و نعبد آلهتک کذا مدة هکذا فورد الجواب مکرراً لیطابق السؤال و الجواب.
جلد اول کتاب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۰ص (۲۲-۱۱۱)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱/۳۳-۱۴۹]

۲۳. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۷۹/۱۲-۲۰/۱۹۹**
آغاز: برابر؛ **انجام:** یا محمد تعبد الهتنا کذا مدة ونعبد الهک کذا مدة ثم تعبد الهتنا کذا مدة ونعبد الهک کذا مدة وهکذا فورد الجواب مکررا لیطابق السؤال
خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۷گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۲۸]

● **مشکلات العلوم** / گوناگون / عربی و فارسی
mushkilāt-ul ‘ulūm

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری
tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

خود او در فهرست کتاب‌های خویش که در قصص العلماء در سرگذشت خود درآورده است از این کتاب یاد نموده است و دو جلد است: نخستین دارای ۱۸۲ عنوان سپس ۳۵ عنوان در اخبار دشوار آنگاه ۱۷ مغالطه و ۲۳ عنوان دیگر و ۳۰ ایراد بر امثله میر سید شریف؛ دومی دارای صد عنوان است و یک خاتمه.(دانش پژوه)

آغاز: بسمله. الحمدلله و صلی الله علی محمد و آله و بعد فیقول ... محمد بن سلیمان الطبیب التنکابنی ان هذا فهرست لکتاب مشکلات العلوم الذی صنفته بمدد متطاولة ... العنوان الاول ایراد علی المنطقیین فی ان بین نقیضی المتباینین تباینا جزئیا ... - ۱۰۰ فی عدم تحریر المتعة و اثبات حلیتها الزاما علی العامة خاتمة فینکات سخت بالبال فی رسالة الف باتم هذا الفهرست علی ید مؤلفه محمد بن سلیمان الطبیب التنکابنی فی ۲۵ شهر ربیع الثانی من شهور سنة ۱۲۱۹ و الحمدلله و صلی الله علی نبیه و آله. بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول ... محمد بن سلیمان الطبیب التنکابنی ان هذا الکتاب مشتمل علی الافکار الابکار و زبدة الانظار و فیه حل اکثر مشکلات الآیات و الاخبار و سمیته بمشکلات العلوم

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد کتبت تعلیقة ایضا علی رسالة الکبری للسید الشریف مسماة باغلاط الکبری ذکرت فیها ازید من سبعین ایرادا علی السید المذکور و الله ولی الامور. تم المجلد الاول علی ید مؤلفه محمد بن سلیمان الطبیب التنکابنی فی شهر شعبان المعظم من شهور سنة ۱۲۷۸ و یتلوه فی المجلد الثانی تفسیر آیه الامانة.

جلد نخستین؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شعبان۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج،۱۳۲گ،۱۹سطر(۱۰×۱۶)،اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۵-۴۱۷۳]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۲۱-۱۴/۷۱

آغاز: بسمله تنبیه الطهارة والنجاسة لیس مدارهما علی العقل ولاعلی معنی فی ذات الطاهر تقتضی طهارته؛ **انجام:** والحاء الحسن والحسین فمن افتتح من محبته هؤلاء وختم بهم فتقدیرها من اثنین وسبعین بدعة نقل من بعض رسائل الفیض الکاشانی ره

خط:شکسته،نستعلیق،کاتب=مؤلف،تا:۱۳۰۲ق؛افتادگی:انجام؛جلد : تیماج، ۱۶۲گ، ۲۱-۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۲۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یمکن آن یوجه بوجه الاخر من شهور سنه ۱۲۸۱

خط: نسخ، کا:محمد حسین طبیب طالقانی، تا: ۱۲۸۱ق [الفبائی:-۵۲۱]

۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۵۹

آغاز: الحمدلله الذی کتب فی طروس العوالم سطور الوحدانیة و حقق فی صفایح صحائف افئدة الازکیاء الاکامل دروس الفردانیة؛ **انجام:** و اما الخیل المسومة الوارد فی التنزیل فقیل انها المعلمة بعلامات ماخوذة من السماء و هی العلامة و قیل هی الحساب و قیل هی الراعیة هذا آخر ما اردنا ذکره

جلد سوم از کتاب؛ خط: نسخ نازیبا، کا:طالقانی، علی بن علی اکبر، تا: ۱۷ محرم۱۲۸۸ق؛ واقف: عباس آقا، ۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف:-۱۴۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۱۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کتبت تعلیقة ایضاً علی رسالة الکبری للسید الشریف مسماة باغلاط الکبیری ذکرت فیها ازید من سبعین ایراد علی السید المذکور و الله ولی الأمور، تم.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: شوال۱۲۸۹ق؛ مصحح؛ ۱۶۲گ (۱۱پ-۱۷۲ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۶/۵سم [ف: ۳۲-۵۴۳]

۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۸۸/۱

آغاز: و لو قلت ان الموجود و المعدوم متباینان و بین نقیضها تباین کلی قلنا اللا موجود و اللا معدوم یصدقان علی الموجود بنحو ما مر ...

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف:-۲۰۳]

۷. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۶۰

آغاز: برابر

خط: نسخ نازیبا، کا:حسین قلی بن حسینعلی کلیردی، تا: شعبان۱۲۹۳ق، به‌خواهش ملا مقصود علی؛ جلد: تیماج، ۲۸۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف:-۱۴۷]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ازید من سبعین ایرادا علی السید المذکور و الله ولی الامور.

خط: نستعلیق، کا:طالقانی دیزانی، عبدالکریم، تا: دهه دوم جمادی الثانی ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۸ص (۲۵-۷۲)، ۱۶سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۴-۳۵۳۹]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۸۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا:میرزا موسی بن محمد پزشک تنکابنی، تا: ۱۳۴۳ق، جا: سلیمان آباد؛ افتادگی: انجام؛ نسخه را کاتب به فرزندش میرزا علی رضا بخشیده؛ جلد: مقوایی، ۷۸گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۳-۶۶]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۳۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسن نخعی مازندرانی [رایانه]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۷۳ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● مشکلات العلوم / متفرقه / عربی

muškilāt-ul ʻulūm

امام الحرمین همدانی، محمد بن عبدالوهاب، - ۱۳۰۳ ؟ قمری

emām-ol-harameyn-e hamedānī‚mohammad ebn-e ʻabd-ol-vahhāb (- 1886)

پاسخ پرسش‌هایی است در تفسیر و شرح احادیث و فقه و ادبیات و ریاضیات و جز اینها، پاسخ‌های این کتاب با استدلال و مفید می‌باشند. نام کتاب در سرآغاز مؤلف نیامده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۳۷/۲

آغاز: الحمد لله الذی یجیب السائل و الصلاة و السلام علی محمد افضل الاخر و الاوائل

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱ص (۲۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۲-۲۰۵]

● مشکلات فصوص الحکم / عرفان و تصوف / فارسی

moškelāt-e fosūs-ol hekam

وابسته به: فصوص الحکم = الفصوص؛ ابن عربی، محمد بن علی (۵۶۰-۶۳۸ق)

در بیان اشکالاتی که به فصوص الحکم شده است. در دو «فصل»: فصل اول در ذکر اعتراضاتی که به وحدت وجود تعلق

ندارد مشتمل بر هشت اعتراض؛ فصل دوم در اعتراضاتی که به وحدت وجود تعلق دارد مشتمل بر شانزده اعتراض.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۱/۷

آغاز: فصل اول در ذکر اعتراضاتی که به وحدت وجود؛ **انجام:** اما صورت از آن فرعونست ... و در عین حق بصورت باطل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج یشمی، ۹ص (۴۸-۵۶)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۲-۱۱۷]

● **مشکلات القرآن** / علوم قرآن / عربی

muškilāt-ul qur’ān

نحوی، علی بن حسین

nahvī, ‘alī ebn-e hoseyn

تفسیر مختصر و کوتاهی است که در آن اعراب الفاظ قرآنی و همچنین قراءات هفت‌گانه معروف و نیز معنای لغات به طور خیلی مختصر بیان شده است. نویسنده که از عالمان دستور زبان عرب است، در این کتاب نکت معانی و اعراب قران و علل قراآت مرویه از کلام قراء سبعه را فراهم آورده و به‌قول خود پس از تهذیب آنرا برای انتفاع مسلمانان عرضه کرده است. او در پایان کتاب خود نامی از «جواهر» و «مجمل» و «شامل» و «استدراک» و «البیان فی شواهد القران» می‌برد یعنی کتبی که به سابق، او درباره قرآن فراهم کرده است و بدین ترتیب می‌رساند که صاحبنظر در علم قرآن و تفسیر قرآن می‌باشد. کار او در این کتاب آن است که در ابتداء آیاتی ذکر می‌کند و سپس به بحث فنی درباره آن آیات می‌پردازد. مطالعه کار او می‌رساند که او را چیره‌دستی بسیار در زبان و قواعد زبان عرب بوده و در این علم ید طولایی داشته است.در آخر کتاب او نوید نگاشتن تفسیری را می‌دهد که در آن معانی آیات را خواهد آورد و به عقیده خود کاری درباره قرآن خواهد کرد غیر آنچه که تا کنون درباره قرآن کرده، یعنی بحث تفسیری کند نه دستوری و اعرابی.

توضیح: در کشف الظنون نویسنده «البیان فی شواهد القرآن» ابوالحسن علی بن الحسن الباقولی متوفی در بعد از سال ۵۳۵ق ذکر شده است. با اختلاف نام پدر آیا این دو کتاب یکی می‌باشند یا نه خود مطلبی است قابل بحث.

آغاز: الحمدلله حق حمده و الصلوة علی محمد و آله اجمعین قال الشیخ الامام السعید ... علی بن حسین نحوی اصفهانی رحمه الله اما بعد فان ... کتاب مؤلف فی نکت المعانی و علل الاعراب و علم علة القراآت المرویة الائمة السبعة الذین یقتدی بهم فی درس القرآن و الاخذ ... الفته و هذبته و حبرته لینتفع به المسلمون ... و اول ذلک القول ... لفظة الله عزوجل و ترقیقه فی قوله تعالی بسم الله الرحمن الرحیم ...

انجام: هذا آخر ما خرج من کشف المشکلات و حسبنا الله و نعم الوکیل و نعم المولی و نعم النصیر و صلی الله علی خیر خلقه و نور عرشه محمد و آله و اصحابه».

[کشف الظنون ۱۴۹۵/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:علی بن علیشاه معروف به حافظی واعظ، تا: اواخر ربیع الاول۹۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۵-۱۰۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** انشاء الله تعالی وحده تم الکتاب.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۲۴گ، ۱۵سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۹-۲۲۶]

● **مشکلات قرآن** / علوم قرآن / فارسی

moškelāt-e qor’ān

علی اکبر بن محمد طاهر

‘alī akbar ebn-e mohammad tāher

مؤلف صیغ مشکله قرآنی را به ترتیب سور دراین رساله کوتاه برای استفاده طلاب جمع‌آوری نموده است.

آغاز: الحمدلله الذی حل لنا المشکلات عقاید واعطینا نبینا مع المعجزات القاهرات الباهرات ومنها القرآن وهولنا اعظم المعجزات

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲/۱۷۷-۲۲۸۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** صیغه مفرد مغایب مذکر است از فعل مضارع از باب مفاعلة ماضیه واوی لفیف مفروق ثلاثی مزید غیر سالم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۴۳۳۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** در سوره ناس «من الجنه» بکسر میم است. اللهم احفظنا من شر الجن بحق محمد م آله الطاهرین.

خط: نسخ، کا:سید جلیل بن حسن طباطبائی، تا: ۱۲۷۳ق، جا: دامغان مدرسه کهنه؛ جلد: ابر و باد، ۲۵گ، ۱۶سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴۷/۱-۱۶]

● **مشکلات القراء** / تجوید / فارسی

moškelāt-ol qorrā’

قاری اصفهانی، علی، ق۱۲ قمری

qārī esfahānī, ‘alī (- 18c)

اهدا به: سلطان حسین صفوی

نویسنده می‌گوید چون افضل طاعات و اکمل عبادات نماز است و آن حاصل نمی‌شود مگر به خواندن قرآن و آن میسر نیست

مگر بعد از معرفت مخارج و صفات حروف و قواعد تجوید لذا بنا بر خواهش جمعی از برادران دینی این کتاب را در تجوید به زبان فارسی نگاشتم، در یک «مقدمه» و شانزده «فصل» و یک «خاتمه» و در این مقدمه و فصول و خاتمه همه مباحث تجوید را آوردم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۵۷/۲

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سید المرسلین و خیر النبیین محمد و اله الطیبین الطاهرین اما بعد چنین گوید؛ **انجام:** گر مصدر باشد اینجا اسم حق را در قرآن ×× گفتن اولی اسم شیطانرا مگو دیگر تودان

بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۲؛ جلد: تیماج، ۴۲ص، ۲۳سطر (۱۳×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۵-۵۸]

← مشکلات مثنوی ← فرهنگ واژه‌های مثنوی

● **مشکلات مثنوی** / ادبیات / فارسی

moškelāt-e masnavī

قادری قونیوی، محمد بن یحیی، - ۹۳۴ قمری

qāderī qūnīyavī, mohammad ebn-e yahyā (- 1528)

وابسته به: مثنوی معنوی = مثنوی مولوی؛ مولوی، جلال الدین محمد بن محمد (۶۰۴-۶۷۲ق)

کلمه‌ای چند در حل لغات مثنوی در بیست و هشت باب به ترتیب تهجی حرف‌های آخر بدین‌گونه: «این کلمه ای چند است در حل لغتهای مثنوی». گویا از محمد بن یحیی قونوی شافعی قادری؛ از روی حرف‌های آخر کلمات و پارسی هربابی در پایان آن در فصلی آمده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۴۱-عکس

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۷ر هر یک دو صفحه [فیلمها ف: ۳-۲۶۶]

● **مشکل اعراب القرآن = تفسیر المشکل من غریب القرآن** / علوم قرآن، تفسیر / عربی

muškil-u i‘rāb-il qur’ān = tafsīr-ul muškil min ġarīb-il qur’ān

مکی بن حموش، ۳۵۵ - ۴۳۷ قمری

makkī ebn-e hammūš (967 - 1046)

این کتاب از مهمترین تألیفاتی است که در اعراب قرآن به نگارش درآمده و مرجع بسیاری ازمؤلفان است که در این موردکتاب نوشته‌اند. کتابی است مختصر در مورد علل اعراب کلمات مشکله قرآن به ترتیب سور از آغاز تا انجام آن.مؤلف سبب تألیف این کتاب رااطناب وبحث‌های گسترده مؤلفان دراعراب دانسته است که در حروف جر،جزم،فاعل،مفعول به،اسم و خبر آن ودیگرمواردکه نیازبه طول وتفصیل ندارند، مفصل بحث کرده ولی از مشکلات اعراب غفلت نموده‌اند. هدف مؤلف درتألیف این کتاب بیان اعراب برخی از جملات مشکل آیات شریفه است که به ترتیب سوره‌ها پیش رفته است.

آغاز: قال ابو محمد مکی بن ابی طالب المقری ... الحمد لله ولی الحمد واهله و الهادی الموفق له، و المنعم به حمدا طیبا کثیرا مبارکا فیه ... هذا کتاب جمعت فیه تفسیر المشکل من غریب القرآن علی الایجاز و الاختصار.

انجام: و الوسواس الخناس: ابلیس و الجنة الجن، تم و کمل تفسیر المشکل من غریب القرآن العظیم بحمدالله و عونه و حسن توفیقه.

چاپ: دمشق، محقق: یاسین محمد السواس، مجمع اللغةالعربیة، ۱۹۷۴م.

[فهرس المخطوطات المصورة ۴۵/۱؛ بروکلمان، ذیل ۱۹/۱ و ۷۱۸؛الاوقاف العامة بغداد ۷۰۲/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۴عکسی

آغاز: اما بعد حمدالله جل ذکره و الثناء علیه بما هو اهله، و الصلاة علی محمد صلی الله علیه و علی اهله ... فقصدت فی هذا الکتاب الی تفسیر مشکل الاعراب و ذکر علله؛ **انجام:** قوله: من الجنة و الناس خفض عطف علی الوسواس ای من شر الوسواس و الناس و لا یجوز عطفه علی الجنة ... تم الکتاب بحمد الله و عونه.

نسخه اصل: از نسخه چستربیتی، ش۳۸۸۶(اربری، فهرست خطی عربی ۴۸/۴)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ مصحح، مقابله شده با اصل منقول منه؛ ۱۶۱گ، ۲۳سطر [عکسی ف: ۲-۳۸۵]

۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۶۹۰

آغاز: کحروف الخفض و حروف الجزم و بما هو ظاهر من ذکر الفاعل و المفعول ... فقصدت فی هذا الکتاب الی تفسیر مشگل الاعراب؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷، قسمت آخر کتاب از ص ۵۵۰ تا آخر نونویس شده؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سیاه، ۵۹۴ص، ۱۶سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱-۳۰۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۹/۱

آغاز: بسمله. قال الشیخ الامام ابومحمد مکی ابن ابی طالب القیسی المقری رضی الله عنه اما بعد حمدالله جل ذکره و الثنا علیه ... فانی رأیت افضل علم، علم کتاب الله تعالی؛ **انجام:** فلما استحال المعنی حملته علی العطف علی الوسواس.

خط: نسخ، کا:محمود بن میمون بن محمود، تا: ۶۷۰ق؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۵۷۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلما استحال المعنی حمل علی العطف علی

الوسواس.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ جلد: میشن، ۱۵۰گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۱-۶۸۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۷۱

آغاز: و الاکتفاء به فلیس فی کتاب الله جل و عز اعراب مشکل و هو فیه منصوص اوقیاسه موجود فیما ذکرته؛ **انجام:** قوله یقال له ابراهیم ابراهیم رفع علی اضمار هو ابتداء و خیر محکی و قیل تفسیره الذی یعرف له ابراهیم و قیل هو رفع علی النداء المفرد فتکون ضمته.

موجودی: مشکل اعراب سورة الحمد، مشکل اعراب سورة البقرة، مشکل اعراب سورة الانفال، مشکل اعراب سورة التوبة، مشکل اعراب سورة یونس، مشکل اعراب سورة یوسف، مشکل اعراب سورة ابراهیم، مشکل اعراب سورة الحجر، مشکل اعراب سورة النحل، مشکل اعراب سورة بنی اسرائیل، مشکل اعراب سورة الکهف، مشکل اعراب سورة طه و مشکل اعراب سورة الأنبیاء؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۶۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۲-۴۱۰]

۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۷۱

نسخه پاکیزه‌ای است؛ خط: نستعلیق، کا:قاری جیلانی، رحمت الله، تا: قرن ۱۱؛ مجدول [ف: ۳-۱۰۶]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۳عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: ظاهریه - دمشق ش ۸۹۹۳(الخیمی، فهرس علوم القرآن ۸۵/۲)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴۶گ [عکسی ف: ۱-۲۰۵]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۸۳

آغاز: بسمله. حمدله ... قال الفقیة المقری ابو محمد مکی بن ابی طالب القیسی اما بعد حمدالله جل ذکره الثناء علیه بما هو اهله ... فانی رایت افضل علم صرفت الیه الهمم ... علم کتاب الله تعالی ذکره؛ **انجام:** فلما استحال المعنی حمل علی الوسواس.

خط: نسخ، کا:محمد بن علی بن عبدالله بلاوی بحرانی، تا: ۱۸ رمضان۱۱۳۲ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۶۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۰سم [ف: ۱-۴۹۹]

۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۴۹-عکسی

آغاز و انجامک برابر

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ اهدایی: آقای محمد کلاهی، ۲۷ / ۸ / ۱۳۵۱؛ جلد: گالینگور مشکی، ۴۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲-۳۰۰]

← مشکل الحدیث ⟵ غریب الحدیث

● مشکل حل = حل مشکل = مراتب معرفت = معرفت خداوند / عرفان و تصوف / فارسی

moškel-e hal = hall-e moškel = marāteb-e ma‘refat = ma‘refat-e xodāvand

همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری

hamadānī, ‘alī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

در گزارش عبارت «ای مشکل حل و حل مشکل» و دشواری «معرفت». معرفت را سه درجه است: «ادنای آن که بنده بداند آفریدگاری دارد، درجه دوم معرفت استدلالی و براهین عقلی و نقلیه برآن، درجه سوم معرفت شهودی ... چون این مقدمات معلوم شود بدانی آن کس که گفت که ای مشکل حل و حل مشکل چه خواست». سپس هشت منزل مراتب:۱. مرتبه حی است که آن را ماهیت وجود خوانند، ۲. علم، ۳. ارادت، ۴. قدرت، ۵. سمعی، ۶. بصری، ۷. کلامی، ۸.به عالم ارواح است که عالم غیب و ملکوت است. (احمد منزوی)

آغاز: ای مشکل حل و حل مشکل ×× زان سوی ازل بهشت منزل. ای عزیز، بدانکه غرض جمیع حکما و علما از تصانیف اوضاع علوم ...

انجام: و این ازل در منزل هشتم بود. والله اعلم بالحقایق، و الحمدلله وحده و السلام علی من اتبع الهدی.

[نسخه‌های منزوی ۱۳۸۷/۲؛ احوال میر سید علی همدانی ص ۱۵۰-۱۵۱؛فهرستواره منزوی ۸۸۶/۸]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۲/۱۶-عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۴۴۰۹ (گنج، ۶۵۱/۲)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۸۵۱ق؛ در مجموعه «رسایل» او؛ ۶گ (۴۲۶-۴۳۱) [عکسی ف: ۲-۲۵۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۳/۱۶-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۵۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۵۰/۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:ابوذر بن عبدالله سبزواری، تا: ۹۰۷ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن، ۳گ (۳۵۵پ-۳۵۷ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۸سم [ف: ۷-۲۹۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۷۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۲گ (۲۵پ-۲۶پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۵/۵سم [ف: ۷-۳۱۵]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۰/۱۴-عکسی

اصل نسخه: گنج بخش، ش۵۴۱۷ (گنج ۶۶۱/۲)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۸ص (۳۶۶-۳۷۳) [عکسی ف: ۲-۲۵۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۵۸/۶

آغاز: بسمله. الحمد الله الذی و رب (؟) کل لسان المشکور (؟) بکل نطق و بیان ... ای عزیز بدانکه غرض جمیع حکما و علما از تصانیف و اوضاع انواع علوم معرفت کتاب و سنت است؛ **انجام:** برابر

در فهرست با عنوان «معرفت الهی» آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳گ (۵۲ر-۵۴ر)، ۱۹سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۱-۲۲۱۷]

۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۴۶/۷ حکمت

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:قزوینی، محمد هاشم بن سلیمان، تا: یک‌شنبه ۴ رجب۱۲۷=۱۲۰۷ق؛ جلد: تیماج، قطع: جیبی [ف: ۲-۶۱]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۴/۱۲

آغاز و انجام: برابر

کا: مهدی، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۹۹پ-۲۰۰پ)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۰-۱۱۴]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۴/۱۶-ف

نسخه اصل: پاریس P. 39 (بلوشه ۱۵۶)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۸]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۴/۲۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴ص (۵۳۵-۵۳۸) [عکسی ف: ۳-۲۰۰]

۱۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۷۴/۱۱

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا:ختلانی، عزیز الله بن محمد یوسف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵گ (۲۵۴ر-۲۵۸ر)، ۱۱و ۱۳سطر (۶/۵-۷×۷/۵-۱۳/۵-۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف:-۳۱۰]

● مشکل القرآن / علوم قرآن / عربی

muškil-ul qur’ān

با عنوان‌های «فان قلت – قلت».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۷۲

آغاز: او هو من جملة الوعید بالسیئة قبل الحسنة ... (پس از چند برگ) سورة ابراهیم مکیة و هی احدی و خمسون آیة. بسمله هو کتاب یعنی السورة قری لیخرج الناس و الظلمات و النور؛ **انجام:** در سورة النحل: فان قلت فالام یرجع الضمیر فی منه اذا جعلته ظرفا مکررا قلت الی المضاف المحذوف الذی هو الاسیر ... و الثانی ان یجمع بین العتاب و المنة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز [ف: ۱-۴۹۹]

● مشکل گشا / دعا / فارسی

moškel-gošā

مجموعه‌ای از اعمال واوراد وادعیه که برای گشایش ورفع بلا و مشکلات جمع‌آوری شده است.

آغاز: به جهت حصول ولد اگر کسی را فرزند نشود چون به این طلسم غسل کند وبا خود دارد ان شاء الله حاصل گردد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۴۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وباید که دروقت نوشتن مریخات ودعوات، این اسم اعظم را بوی خوش به کار برد وبخور بسوزاند وخلوت ولباس پاک بپوشد وبیشتر اوقات صایم باشد ونقش این است

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز، ۴۴گ (۴ر-۴۷پ)، ۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۰۰۹]

● مشکل گشا / لغت / فارسی و ترکی

moškel-gošā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵ سرود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: خشتی [نشریه: ۱۳-۴۲۵]

● المشکل من امر النسبة / ریاضیات / عربی

al-muškil min amr-in nisba

ماهانی، محمد بن عیسی، ق۳ قمری

māhānī, mohammad ebn-e ‘īsā (- 9c)

در نسبت بعضی از مقادیر به بعضی دیگر که از یک جنس باشند و همچنین نسبت دو عدد متجانس، بنابر نظریه اقلیدس که ثابت بن قره آنرا تصحیح کرده است.

[گاهنامه سال ۱۳۱۰ ص ۶۸]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۷/۲۱

آغاز: للماهانی فی المشکل من امرالنسبة، کتبه ابو عبدالله، قال: فهذا ما کنت وجدته اولا فی نسبة المقادیر و تناسبها و عملت علیه فی برهان الاضعاف؛ **انجام:** لایزید علی غ ش ذ، و ذلک ما اردناه.

خط:نسخ،بی‌کا، تا: ۳ شعبان۷۸۴ق؛ ۳گ (۱۶۰-۱۶۲) [ف: ۵-۵۷۳]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۰/۶

آغاز: للماهانی فی المشکل من امرالنسبة، کتبه ابو عبدالله، قال: فهذا ما کنت وجدته اولا فی نسبة المقادیر و تناسبها و عملت علیه فی برهان الاضعاف؛ **انجام:** لایزید علی غ ش ذ، و ذلک ما اردناه.

خط:نسخ،بی‌کا، تا: ۳ شعبان۷۸۴ق؛ ۴گ (۹۲-۹۵پ) [ف: ۵-۵۷۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۲۱/۲

آغاز: قال هذا ما کنت وجدته أولا فی نسبة المقادیر و تناسبها و عملت علیه فی برهان الاضعاف؛ **انجام:** و ذ ص ظ لایزید علی غ ش ذ و ذلک ما أردناه.

بی‌کا، تا: ۸۸۱ق؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۲پ-۱۴ر)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۲-۹۸]

۴. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳/۷/۷
خط: نسخ، کا:ابوعبدالله، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷–۴۲]

← مشکوة الحکمة و مصباح البیان فی معرفة الحجة الناطق فی کل زمان ⟩ مشکاة الحکمة و مصباح العرفان

● **مشکول** / گوناگون / فارسی

maškūl

قزوینی، حاج بابا بن محمد اسماعیل، ق۱۳ قمری

qazvīnī, hāj bābā ebn-e mohammad esmā'īl (- 19c)

مجموعه‌ای است دارای متفرقات ادبی و علمی و تاریخی که به روش کتاب «کشکول» شیخ بهاء الدین عاملی (–۱۰۳۱ق) گردآوری شده است، و چون دارای عبارت‌های عربی نیز بود شاه سلطان حسین صفوی (–۱۱۳۵ق) دستور داده که آن عبارت‌ها به فارسی ترجمه شود، بنابراین سید محمد باقر بن اسماعیل حسینی خاتون آبادی و گروهی از دانشمندان دیگر این کار را به پایان رسانیدند. (سید احمد اشکوری)

آغاز: لطایف حمد و ثنا و ستایش لا یعد و لا یحصی خداوندی را جل شانه و عظم سلطانه لایق و سزاست.

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۷۶۹؛ دارالخلافه طهران،سنگی، ۱۳۰۰ق، وزیری، ۳۳۲ص

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو لا أن هذا الشعر من کلام اکابر أصحاب الکمال لکنت مغیراً له هکذا نحن روح قد حللنا بدنا.
خط: نسخ، کا:محمد علی برغانی، تا: ۲۴ ذیحجه۱۲۵۵ق، حسب فرمایش مرصع خانم؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۴–۶۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۵۳ و ۲۵۵۴–ف
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ رمضان۱۳۱۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۹گ، ۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷–۲۷۸۷] و [فیلمها ف: ۱–۱۹۵]

● **مشکول** / گوناگون / فارسی

maškūl

از شاگرد شیخ بهایی است و در آن ۲۹ رساله و کتاب آمده است که هریک جداگانه یاد خواهد شد و مطالب پراکنده آن در دنبال هریکی از آنها می‌آید. این کتاب جز مشکول حاجی بابای قزوینی است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۹/۱
بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ و۱۰۳۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۹ سطر (۱۷×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۵–۵۷۴]

← مشگل گشا ⟩ شمس العارفین

● **المشمشع (رساله)** / کیمیا / فارسی

al-mošamša' (r.)

ابراهیم

ebrāhīm

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۹۹۹
آغاز: بسمله. قال سید ابراهیم المشمشع و این تدبیری است که ذکر کرده است؛ **انجام:** و الاملاح ... بالادهان و السلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، ۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [رایانه]

● **مشواق** / عرفان و تصوف / فارسی

mešvāq

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ – ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza(1598 - 1680)

شرح پاره‌ای از الفاظ و اصطلاحات مستعمل در اشعار عارفانه و به منزلت مقدمه‌ای است بر مجموعه اشعار او. فیض کاشانی در دیباچه این رساله می‌گوید:«در زمان شباب ... گاه گاه ... فیضی که وارد می‌شد به قدر استطاعت در لباس تمثیل و استعارت به ضابط نظم و خازن تألیف می‌سپردم و هر چند طبع را ترقی در اطوار کمال رو میداد شوق افزون‌تر و سخت آبدارتر می‌شد ... پس آن سخنان منظوم را فراهم آوده و در صحیفه ترتیب دادم ...». در اینجا مضامین اشعارخود را به چهار نوع تقسیم می‌کند و می‌گوید:«لاجرم انسب چنان نمود که هر نوعی از این انواع چهار گونه به ترتیبی علیحده بیاید و مسمی به اسمی خاص شود که دال باشد بر مضمون قصاید و غزلیات و رباعیاتی که مندرج است در تحت آن پس از آن که مجموع در صحیفه منتظم شده بود آنچه از قبیل اول بود مسمی به شوق العشق گردانیده و آنچه از قبیل ثانی بود به شوق الحق و آنچه از قبیل ثالث شوق الجمال و آنچه از قبیل رابع شوق الکمال و چون اقلیم معارف و حقایق و عالم معانی و دقایق ... و چون اقلیم معارف و حقائق ... از آن وسیع تر است ... لاجرم بی‌دست یاری امثال و اشباه بای مکنت ... در میدان ابراز سر نتواند نمود لاجرم در اظهار مخدرات معانی به صور حرفی هر حقیقتی که به دقیقه مناسبتی که با یکی از محسوسات دارد به اسم او از آن تعبیر می‌کنند ... و ما هر یک از الفاظ مجازیه متداوله که به منزله اصول است ... بیان کنیم که اشاره به کدام معنی است ... تا کسی را که آشنا به اصطلاح قوم نباشد فی الجمله آشنایی ... حاصل گردد ... و از برای هر یک استشهادی ار گلشن راز بیاورم ...». فیض در فهرست مصنفات نیز

برای اشعار خویش تقسیماتی با عنوان شوق الجمال و شوق الکمال می‌آورد اما رساله مشواق را به استقلال - نه عنوان دیباجه اشعار خویش - یاد می‌کند. دور نیست که فیض مطالبی را که نخست برای دیباچه مجموعه اشعار خویش فراهم کرده بعدها رساله‌ای جدا کرده و نام آن را «مشواق» نهاده باشد.
آغاز: ۱:دیباچه: بسمله بعد از حمد پروردگار ... چنین گوید مؤلف این کلمات ... که در اوان صبا که هنوز طبع لطیف به تکرار لغت می‌فرسودم.
۲: نحمدك اللهم یامنتهی قلوب المشتاقین و نشکرك یا غایة آمال المحققین و نصلی علی حبیبك محمدالمصطفی و آله الذین لهم عندك زلفی و بعد چنین گوید مؤلف این سخنان ... که چون طایفه‌ای از متقشفه محبت بندگانرا نسبت با جناب الهی منکر بودند و بدین سبب در اشعار اهل معرفت ...
انجام: وقاها الله من شر انکار اهل النفاق فمالنا من دون الله من واق و الحمدلله والسلام علی اصفیاء الله اللهم احشرنا فی زمرة ... بمحمد وآله الطاهرین
چاپ: تهران، ۱۳۲۵ش، به کوشش حسن بهمنیار
[فهرستهای خودنوشت فیض کاشانی ص ۲۴۶ تا ۲۴۸؛ الذریعة ۶۸/۲۱ و ۶۷/۲۱؛ ریحانة الادب ۳۶۹/۴؛ فهرستواره منزوی ۸۸۷/۸؛دنا ۶۰۶/۹-۶۰۷ (۲۸ نسخه)]

شروح و حواشی:
۱- اصطلاحات دیوان حافظ (الف)

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۱/۳
آغاز: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۹گ (۸۷ر-۹۵ر)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۷۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۹/۱۶-فیروز
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد رضا پسر علی جان طرشتی، تا: ذیحجه ۱۰۸۹ق؛ جلد: مقوا با روکش مشمع، ۱۴ص (۱۰۰-۱۱۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۱-۳۰۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۳۹/۶-ف
نسخه اصل: نسخه آقای مدرس رضوی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق [فیلمها ف: ۱-۶۰۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۳۱/۲۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۲۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ابعاد متن: ۹×۱۹، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۶۶]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۲۵/۳-۲۱/۱۴۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: شکسته، نستعلیق، کا:محمد بن حاجی محمد رازی، تا: آخرشوال۱۱۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۳۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۶۲/۶
آغاز: برابر۲**انجام:** ریا و سمعه و ناموس بگذار ×× بیفکن خرقه و بر بند زنار / چو پیر ما شو اندر کفر مردمی ××اگر مردی بده دل را بمردی / به ترسا زاده ای دل را بیکبار ×× مجرد شو ز هر اقرار و انکارتم ما اردنا ذکره و الحمدلله و السلام علی اصفیاء الله.
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوای گنجوی، ۲۰ص (۶۶-۸۵)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰-۸۷۰]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۴۶/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ برابر چاپی ۱۳۲۵؛ ۱۲گ (۷۴پ-۸۵پ)، ۱۷ سطر (۶×۱۲) [ف: ۵-۵۷۴]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۱
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** چه پیر ما شو اندر کفر مردی ××اگر مردی بده دلرا به مردی / بترسا زاده دل ده به یکبار ×× مجرد شو زهر اقرار وانکار
خط: نستعلیق، کا:مجرم نائینی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۲۰گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۰]

۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۱۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۱۱]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۶۱/۴
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** امید که مطبوع طبع مبارك آید.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (احتمالا)؛ ۲۷ص (۲۴-۵۰)، ۱۲سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۶-۲۲۴]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۴۹/۱۰
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** تم ما اردنا ذکره و الحمد لله و الصلوة علی اصفیائه.
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۶۴]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳۶/۲
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** بترسا زاده ده دل را بیکبار ×× مجرد شو زهر اقرار و انکار
خط: شکسته نستعلیق، کا:عبدالباقی بن صدرالدین محمد بن ابوتراب، فیضی کاشانی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۶-۱۱)، ۲۰سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۴-۹۷]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۹۰/۱
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۰گ (۱-۴۰)، ۱۲سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶-۶۴۳]

۱۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۰۹/۲ - ج
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ جمادی الثانی۱۲۰۶ق؛ ۱۳گ (۷۹پ-۹۱پ) [ف:-۱۹۳]

۱۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۷۹/۱
آغاز: برابر**انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا:قربان بن محمد نیشابوری، تا: محرم۱۲۵۰ق؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ ۶گ، قطع: جیبی [ف: ۵-۲۰۰]

۱۶. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲۳مجموعه بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۵۲]
۱۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۹۵
خط: نستعلیق، کا:محمد حسن بن حاجی احمد گلپایگانی، تا: ۱۲۵۸ق؛ در چهار برگ آخر قصیده «صفا» به جهت «مخدومی حاجی عبدالله» با چند فائده در معرفت نفس و عبارتی منقول از«محی الدین عربی»؛ تملک: محمد با مهر «محمد بن اسمعیل» (بیضی)، حسین بن خداد در ۱۵ ذیقعده ۱۲۵۸؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۷۰]
۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۴۲-ف
نسخه اصل: آستان قدس ش ۵۹۶۸ [نسخه اصل در فهرست با عنوان «اصطلاحات اهل تحقیق» آمده و از داوود قیصری دانسته شده]؛ خط: نستعلیق، کا:علی اکبر بن محمد کریم سالیانی، تا: ۱۲۶۳ق [فیلمها ف: ۱-۱۹۵]
۱۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۶۴/۱۹
کاتب: علی بن احمد رشتی، تا: دوشنبه ۲۶ ذیقعده۱۲۷۰ق؛ از روی نسخه نوشته شده از روی اصل با مقابله؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، قطع: جیبی [نشریه: ۲-۱۷۹]
۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۶/۴
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** بترسا زاده ده دل را بیکبار ×× مجرد شو زهر اقرار و انکار
خط: نسخ، کا:ابراهیم تهرانی، تا: ذیقعده ۱۲۷۳ق، جا: سبزوار؛ مصحح؛ ۱۵گ (۱۷۸-۱۹۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۷×۱۶سم [ف: ۳۴-۲۹۳]
۲۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۶۳/۲
خط: نستعلیق، کا:تفرشی، محمد علی بن عبدالغنی، تا: جمادی الاول۱۲۷۴ق، جا: سبزوار مدرسه جدید؛ جلد: تیماج، ۹گ (۴۸پ-۵۶پ)، ۲۰سطر(۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۳۵۲]
۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۶۶/۳
آغاز: برابر ۱**انجام:** برابر
لازم به ذکر است که این دیباچه با اثر دیگری که مؤلف در فهرست مصنفات خود به‌طور مستقل و تحت عنوان «مشواق» یاد کرده و در فهرست‌های ملی (۶۴:۱۰)، مجلس (۱۰/۸۷۰:۲) و الذریعه (۶۷:۲۱) معرفی شده، اندک تفاوت‌هایی دارد که بیشتر مربوط به مطالب آغاز آن و فصل‌ها و عناوین آنهاست، در نسخه حاضر سرفصل‌ها مشخص نشده ولی مباحث همان است و چنین به‌نظر می‌رسد که فیض مطالبی را که نخست برای دیباچه مجموعه اشعارش فراهم آورده، بعدها با اندک تغییراتی آن را رساله‌ای جداگانه کرده و نام «مشواق» بر آن نهاده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷گ (۳۵-۴۱پ)، ۲۲سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۳سم [ف: ۱۸-۹۲]
۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۷/۱۱
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا:صالح حسینی، تا: ۱۲۸۴ق، جا: سمنان مدرسه صادق خان؛ اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۲سم [ف: ۱۰-۹۰]
۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۹/۴
آغاز: بباید دانست که سخن بمنزله قالب است و معنی بمنزله روح (آغاز فصل ۲ ص ۷ س ۱۷ چاپی)؛ **انجام:** ز اسلام مجازی گشت بیزار کرا کفر حقیقی شد پدیدار (ص ۲۶ س ۱۴ چاپی)
خط: تعلیق، کا:محمد علی، تا: ۱۳۰۰ق [ف: ۳-۴۹۴]
۲۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۹/۱۴
خط: نستعلیق، کا:محمد مهدی، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۸گ (۱۶۰ر-۱۶۷پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف:-۳۸۰]
۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۵۲/۹-۱۰/۶۲
آغاز: بسمله رخ عبارت است از تجلی جمال الهی به صفت لطف مانند لطیف ورؤوف وتواب ومحیی وهادی و وهاب وزلف عبارت است از تجلی جلال الهی به صفت قهر؛ **انجام:** که متصف به صفت ترسایی وتجرد وانقطاع بوده باشد میرسد وآن کامل را باز به کامل دیگر تا سلسله منتهی شود به حضرت رسالت صلی الله علیه وآله
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸-۴۳۳۱]
۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۴۴
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** بادی ز رواحی سماوی ز ناب ابن آوی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]
۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۷۰/۱-۲۳/۱۹۰
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** مجرد شو زهر اقرار وانکار×× تم ما اردنا ذکره والحمد للهوالصلوة علی اصفیائه
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، ۱۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۳۳۱]
۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۰۰ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

← مشورت با قرآن(رساله در بیان) ﴿ استخاره

● **مشورت با کلام الله** / علوم قرآن / فارسی
mašverat bā kalām-ol-lāh
روش استخاره با قرآن را و اینکه سمت راست سطر هفتم اولین حرف کلمه چیست؟ از الف تا یاء بیان کرده و پس از آن دعاهای گوناگون کوتاه را آورده است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۹۷/۱
آغاز: از حضرتامیرالمومنین مرویست هر که خواهد مشورت با کلام الله کند، اول وضو بسازد؛ **انجام:** با وضوء و رو به قبله در خلوت با جمعیت خاطر یا حی یا قیوم از مجربات شمرده اند، به تجربه رسیده.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۲۱گ (۱پ-۲۱پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۷۳]

← مشوش نامه > اشعار تذکره شعرا (منتخب)

● **مشوش نامه** / تراجم / فارسی

mošavvaš-nāme

سدید السلطنه، محمد علی بن احمد، ۱۲۹۱-۱۳۶۲قمری

sadīd-os-sāltane, mohammad ʻalī ebn-e ahmad (1874 - 1943)

تذکره مانند و جنگ شعرهای شاعران شناخته و ناشناخته و گاهی با اندکی سرگذشت و گاهی هم با خط آنها، بیشتر سرایندگان در زمان او می‌زیسته‌اند، بسیار ارزنده است.

[راهنمای کتاب ۵۵/۱۸ و ۸۶۴ و ۸۶۸؛ مجموعه گفتارهایی درباره چند تن از رجال ادب و تاریخ ایران ص ۲۲۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۴۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۲۰۰گ، ۲۲سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۷-۳۷۰]

● **مشوق الحقیقة** / عرفان و تصوف / عربی، فارسی

mušawwiq-ul ḥaqīqa

تاریخ تألیف: ۱۹ رمضان ۱۳۱۵ق

در بیان فضیلت سیر و سلوک و مجاهدت با استناد به سخنان اهل بیت و نیز در رد فرق صوفیه و مدعیان عرفان مشتمل بر مقدمه و دو باب و خاتمه: باب ۱. بیان فضیلت سلوک و مجاهدت و ریاضت؛ باب ۲. بیان حق و باطل فرق سالکان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۹/۱

آغاز: لسمله الحمد لله الذی خلقنا لطاعته و اکرمنا بدینه و امانته ... اما بعد فان الله سبحانه خلق الانسان لتحصیل؛ **انجام:** و المولوی المعنوی و لسان الغیب و الشیخ سعدی ... قد فرغ مؤلفه الحقیر من تألیفه ... العافین عن الناس

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۳۲۰ق، حسب خواهش آقا مشهدی محمد رضا؛ ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۲-۱۰۵]

● **مشوق الصبیان** / لغت / عربی - فارسی

mušawwiq-uṣ ṣibyān

نوری تبریزی، یحیی بن مصطفی

nūrī tabrīzī, yahyā ebn-e mostafā

چاپ: ایران، ۱۳۰۷ق، سنگی، جیبی، به درخواست سید کربلایی میر جلال کتابفروش تبریزی، ترکی آذری و فارسی

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۴۱/۱

آغاز: ... و بعد چنین گوید اقل العباد آجرما و اکثرهم جرما یحیی بن مصطفی الحسینی زنوزی الاصل تبریزی المسکن المتخلص به مضطر، مناسب قوه متعلمین اطفال افراد چند از لغت فارسی و ترکی بسیاق نظم مسوده نموده به جهت تشویق و تحریض ایشان مسمی بمشوق الصبیان کرد ... ای مشتری شمایل خورشید اشتهار؛ **انجام:** دیگری را نفی بشمر بعد لاء ناهیه زایده تدکید باشد در کلام نحویان.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ چاپ سنگی این اثر که به شیوه نصاب الصبیان ابو نصر فراهی پرداخته شده در آغاز مجموعه حاضر قرار گرفته است، در صفحه پایانی این رساله آمده:«تمام شد در کارخانه عزت آثار کربلایی عبدالحسین بحسب فرمایش سلاله السادات اعنی آقا میرزا جلال کتابفروش و انا اقل السادات آقا بن محمد تقی الحسینی سلمه الله»؛ جلد: مقوایی، ۱۴ص (۱-۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴۷/۱-۵۹]

● **مشهدة الحقیقة** /- اردو

mašhadat-ol haqīqa

شاه افضل

šāh afzal

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۶/۶-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Or. 11310؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۲گ (۶۵پ-۱۰۶ر) [فیلمها ف: ۱-۵۲۹]

● **مشهد رضا** / جغرافیا / فارسی

mašhad-e rezā

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق

تاریخ تألیف: ۱۳۰۰ق

بناها و مرمت‌هایی که فتحعلی‌شاه و محمدشاه و ناصرالدین شاه در شهر مشهد رضا کرده‌اند شرح می‌دهد. او در ضمن توضیح بنای تعمیر شده نام کسانی که این تعمیرات زیر نظر آنها انجام شده نیز می‌آورد.

تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۰۷/۱

آغاز: بسمله - الحمدالله الذی جعلنا من المجاورین الروضة الرضویه ... چون خداوند حکیم منان از غایة؛ **انجام:** من زاره اوبات عنده لیلة کان کمن زارالله فی عرشه و دو حدیث دیگر خود آن سرور می‌فرماید من زارنی کنت انا ... نحجی و لو کان علیه وزر ثقلین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۱-۸)، ۲۰ سطر (۸/۵×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف:-۱۴۶]

● **مشهد السبطین** / تاریخ معصومین / فارسی
mašhad-os sebtayn
واعظ یزدی، یوسف بن محمد
vā'ez-e yazdī,yūsof ebn-e mohammad
تاریخ تألیف: ۲۳ ذیقعده ۹۸۹ق
در حالات و فضایل و مناقب امام حسن و امام حسین علیهما السلام که در مجالس و محافل روزهای سوگواری می‌توان خواند، مشتمل برده «مجلس» و یک «خاتمه» و هر مجلس دارای خطبه‌ای جداگانه می‌باشد.
آغاز: الحمدلله الذی شرفنا فی هذه الایام بقراءة مآثر انوار أبصار المهتدین و احوال الائمة الطاهرین
[فهرستواره منزوی ۱۷۷۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۵۷/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** نه حرمت ماه بجای آورند و نه حشمت شاه نگاه داشتند –الخ
کا:محمود بن محمد صابر واعظ فهنانجی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۳۸پ–۵۲پ)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶–۳۱۸]

← المشهد الوردی فی مذهب المهدی ≻ المشرب الوردی فی مذهب المهدی
← المشهدیة ≻ اصول الدین
← المشهورین بالکنی ≻ ذکر من اشتهر بکنیته من الأعیان

● **مشیت = رسالة المشیة** / عرفان و تصوف / فارسی
mašīyat = r.-ul mašīyya
همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ – ۷۸۶ قمری
hamadānī, 'alī ebn-e mohammad (1315 - 1385)
گفتاری است کوتاه، با سربندهای «ای درویش، ای عزیز» به نثر آمیخته به نظم، برای سالکان. رسیدن به عالم کشف جز به مشیت الهی میسر نیست. از سوی دیگربدون سعی و کوشش برای کندن چاه، که شرط دسترسی به آب است، با ریختن آب در مغاکی، نباید کسی دست یافتن به چشمه گوارا داشته باشد ... چشیدن عسل موقوف است به جهد و کوشش و قیام شرایط و اسباب تحصیل آن.(احمد منزوی)
آغاز: پی نبری ذره ای ز آنچه طلبمیکنی ×× تا نشوی ذره وار در غم او ناپدید ... ای درویش گفت و شنود تو و امثال تو بدین نوع کلمات و اظهار ...
انجام: و حیات طیبه زنده ابد گردند. رزقنا الله و ایاکم مآثر مقاصد اولیائه ... انه قریب مجیب، و الحمدلله وحده، و السلام علی من اتبع الهدی.
[نسخه‌های منزوی ۱۳۸۸/۲؛احوال میر سید علی همدانی ص ۱۴۶–۱۴۸؛ فهرستواره منزوی ۸۸۸/۸]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۵۰/۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:ابوذر بن عبدالله سبزواری، تا: ۹۰۷ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳گ (۳۵۷پ–۳۵۹پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۸سم [ف: ۷–۲۹۹]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۷۴/۸
آغاز: برابر
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۵/۵سم [ف: ۷–۳۱۶]
۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۰/۱۵-عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۵۴۱۷ (گنج، ۶۶۱/۲)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷ص(۳۷۳–۳۷۹) [عکسی ف: ۲–۲۵۶]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۵۸/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳گ (۲۶پ–۲۸ر)، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۱–۲۲۱۶]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۴/۱۳
آغاز و انجام: برابر
کا: مهدی، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۲۰۰پ–۲۰۱پ)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۰–۱۱۴]
۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۵۳/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمدرضا ویشلقی، تا: ۱۳۱۹ق؛ جلد: تیماج، ۴ص، ۱۷سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲–۳۳۴]
۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۱۷/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶ص، ابعاد متن: ۹×۱۶، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲–۳۱۱]
۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۷/۱۱-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۸۷۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۳۶۴–۳۶۶)، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱–۴۶۴]
۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۴/۲۶
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴ص (۵۳۸–۵۴۱) [عکسی ف: ۳–۲۰۰]

● **المشیئة** / فلسفه / عربی
al-mašī'a
قزوینی، حسین بن محمد ابراهیم، ۱۱۲۶؟–۱۲۰۸ قمری
qazvīnī, hoseyn ebn-e mohammad ebrāhīm(1714 - 1794)
تاریخ تألیف: شنبه غره رجب ۱۱۳۵ق
بحثی است استدلالی مفصل دراین‌که امکان دارد مشیت خدا به

معاصی وگناهان نیز تعلق گیرد. در این بحث پاسخ به آنان می‌گوید که به پیروی ازمعتزله چنین مشیتی را محال می‌دانند.
آغاز: الحمدلله الذی لایکون فی ملکه ألا ما یشاء و تنزه عن القبائح و الفحشاء و صلی الله علی خاتم المرسلین و سید الانبیاء ... و بعد فیقول ... ابن محمد ابراهیم حسین القزوینی

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۳۰/۸-۱۸/۱۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الملتمس ممن نظر فیها أن ینظر بعین الانصاف خالیاً عن الاعتساف و أن ینظر إلی ما قال و لاینظر إلی من قال
خط:نستعلیق،کاتب=مؤلف، تا: ۱۳رجب۱۱۳۵ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه»؛ جلد: تیماج، ۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۳۱]

● **مشیت (رساله)** / کلام و اعتقادات / فارسی
mašīyat (r.)
محمد حسین بن محمد کاظم، ق۱۳ قمری
mohammad hoseyn ebn-e mohammad kāzem (- 19c)
اهدا به: سپهسالار
نویسنده می‌گوید روزی در محضر سپهسالار سخن از مشیت و اراده الهی رفت و در بیان معنی حدیث «خلق الله الاشیاء بالمشیه و المشیه نفسها» و نیز در کلام معصوم «نحن مشیة الله» سخن زیادی گفته شد بر اثر آن سپهسالار به این‌جانب تاکید کرد که رساله‌ای درباب مشیت بپردازم و من این رساله را در آن باره پرداختم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۲۸
آغاز: بسمله، سبحانک لا احصی ثناء علیک انت کما اثنیت علی نفسک؛ **انجام:** اول عین ذات و قدیم بوده باشد و ثانی صفة فعل و حادث.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۸گ، ۱۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳-۴۸۸]

● **المشیئة و الارادة الالهیة = اختیار انفاذ** / کلام و اعتقادات / عربی
al-mašī'a wa-l irādat-il ilāhīyya = extīyār-e enfāz
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۰۲/۱۰-ف
نسخه اصل:از کتابخانه مجلس؛ کا: نوح بن یوسف بن علی سیرافی، تا: ۵۷۰ق؛ در نه سطر [فیلمها ف: ۳-۲]

● **المشیئة و الارادة (عرس) (فائدة فی)** / فلسفه / عربی
al-mašī'a wa-l irāda ('aras) (fā'idat-un fī)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۵۲/۱۵-عکس
نسخه اصل: آستان رضوی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۲۵۴]

● **المشیئة و اول ما خلق منها** / فلسفه / عربی
al-mašī'a wa awwal-u mā xuliq-a min-hā
حسینی شیرازی، زین العابدین بن حسین، ق۱۳ قمری
hoseynī šīrāzī, zayn-ol-'ābedīn ebn-e hoseyn (- 19c)
بحثی است درباره مشیت الهی و گفتار استاد مؤلف در کتابش «لب اللباب» که گاهی اولین خلق پس از مشیت را عقل دانسته و گاهی کلیه اللهی. برای حل این اختلاف دو وجه به نظر مؤلف رسیده و با احترام فراوان به استاد خود (که نام او را ذکر نکرده) تقدیم می‌دارد و از او نظرخواهی می‌کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۲۲/۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... ان الحکیم الالهی و العالم الربانی و العارف الصمدانی أغلوطة الکون و أعجوبة الزمان؛ **انجام:** فانی محتاج الی حل الاشکال و لیس لی فی عرصة الاستغناء عنه مجال و الصلاة علی محمد و آله خیر آل
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ(۱۲۷ر-۱۳۱پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۰-۲۱]

● **مشیت و خلقت (تقریر درسی)** / کلام و اعتقادات / فارسی
mašīyat va xelqat (taqrīr-e darsī)
اصفهانی، محمود بن غلامعلی، ق۱۴ قمری
esfahānī, mahmūd ebn-e qolām 'alī (- 20c)
تاریخ تألیف: چهارشنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۳۰۱ق
تقریر درسی است در کیفیت مشیت الهی و خلقت خلایق به بیانی مبسوط.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۸۸/۵
آغاز: از برای بیان مطالبی که در این عبارت ثانی فرمایش شده است مقدمه خواستم عرض کنم و عرض کردم که خداوند عالم جل شأنه ذاتی است؛ **انجام:** یعنی در اینجا شئ است ودر آنجا مثلا ممتنع است.
خط: نستعلیق شکسته تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۱ق؛ احتمال می‌رود که بقیه مجموعه نیز به خط محمود بن غلام علی اصفهانی باشد و تاریخ‌های مذکور تاریخ تألیف باشد نه کتابت، در آغاز رساله چند شعر و یادداشت متفرقه درج شده، نیز قطعاتی در مدح مولای متقیان حضرت علی علیه السلام با خاتمه‌ای در توسل به حضرت ولی عصر علیه السلام به تحریر محمد اسماعیل

همدانی حسب خواهش میرزا محمود (ظاهراً کاتب) در ۲۰ ذیقعده ۱۲۹۱ (۲پ-۴ر) بدین مطلع: «ای باطنی که ظاهر سر و خفا توئی ×× ای ظاهری که باطن جهر و بلا توئی»، تعلیقه سید مرحوم در جواب استفتاء مربوط به حاج کریم خان (۵پ-۶ر) و صورت امان نامه شیخ احمد احسائی به سید کاظم رشتی (۵پ)؛ جلد: چرم، ۷گ (۲۲پ- ۲۸پ)، ۲۲ و ۳۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۸سم [ف: ۴۳-۶۵]

● **المشیئة و القدرة** / فلسفه / عربی

al-mašī'a wa-l qudra

کمره‌ای، محمد جعفر

kamare'ī, mohammad ja'far

بحث کوتاهی است در مشیت و قدرت و این‌که مشیت باریتعالی تعلق به چیزهای محال نمی‌گیرد.

آغاز: رسالة تألیف الشیخ الاجل ... و لنمهد مقدمات أولها انه لا یرتاب عاقل فی أن القدرة صفة کمال

انجام: لا ان یدل دلیل علی عدم جواز وقوع الامر لاستحالة لازمه فیدل علی عدم جواز تعلق المشیة، فتأمل جداً.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** من شهر رمضان سنه ۱۱۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۸ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۴گ (۶۱ر-۶۴پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۴-۲۲۷]

← مشیخه ← نسبت خرقه

← المشیخة ← طریق روایة الصحیفة السجادیة

● **المشیخة** / رجال / عربی

al-mašīxa

ابن عساکر، علی بن حسن، ۴۹۹ – ۵۷۱ قمری

ebn-e 'asāker, 'alī ebn-e hasan (1106 - 1176)

نویسنده در این کتاب، مشایخ حدیثی خود را شناسانده است.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۳۲عکسی

نسخه تا حرف نون را در بر دارد؛ بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ افتادگی: انجام؛ ۲۶۶گ [جنگ: ۱-۴۶۶]

● **المشیخة** / رجال / عربی

al-mašīxa

ابن جماعه، محمد بن ابی بکر، ۷۴۹ – ۸۱۹ قمری

ebn-e jamā'a, mohammad ebn-e abī bakr (1349 - 1417)

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۰عکسی

نسخه اصل: فیض الله افندی استانبول ش ۵۳۵؛ بی‌کا، بی‌تا [عکسی ف: ۲-۳۷۰]

● **المشیخة = الاسناد المصفی الی آل المصطفی** /

اجازات / عربی

al-mašīxa = al-asnād-ul muṣaffā ilā āl-il muṣṭafā

آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، ۱۲۹۳ – ۱۳۸۹ قمری

āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876 - 1969)

تاریخ تألیف: ربیع الثانی ۱۲۵۶ق

اسناد روایتی و شیوخ اجازه و سلسه اسناد مؤلف تا به حضرات معصومین علیهم السلام ضمن چند فصل در این کتاب گزارش شده است با اشاره به شرح حال اجمالی آنها. در این رساله بسیاری از اجازه‌های مؤلف به افراد و علما به‌خط خودش نوشته شده و نسخه‌های پراکنده آن در دست می‌باشد.(سید احمد اشکوری)

آغاز: الحمدلله الذی وفقنا لاخذ معالم دیننا عن العترة الهادیة بالاسناد المصفی المرفوع الی الثقات من السلف الصالح ارباب التقی

چاپ: عراق، نجف، ۱۲۵۶ قمری

شروح و حواشی:

۱- ذیل اسناد المصفی، او المشیخة؛ آقابزرگ طهرانی، محمد محسن (۱۲۹۳-۱۳۸۹)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۹۱

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲ شعبان۱۳۶۲ق؛ نسخه چاپی است با اجازه برای سید جلال الدین محدث ارموی به تاریخ ۱۲ شعبان ۱۳۶۲ [ف: ۴-۲۲۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۲۰/۱

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ تصویر از نسخه چاپی (مطبعة الغری نجف ۱۳۵۶ق)، مؤلف معمولاً در انتهای نسخه چاپی این کتاب، برای درخواست‌کنندگان اجازه، اجازه روایتی به خط خود می‌نوشت و این نسخه نیز حاوی اجازه به خط مؤلف است؛ ۱۶سطر [میراث شهاب: س۱۸ش۱-۶۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۶

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ نجف، چ الغری (۱۳۵۶ق)، ضمیمه این صفحه، یک نامه بخامه شیخ محمد سماوی قاضی سماوه ساکن نجف و صاحب کتابخانه معروف در آنجا که برای آقای مشکاة نوشته؛ جلد: کاغذی چاپی، ۱۰۰ص، ۱۶سطر، اندازه:

۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲-۶۵۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلنحمد الله تبارک وتعالی و نشکره فی الختام و نصلی و نسلم علی نبینا الأعظم و سیدنا الأکرم محمد سید العرب والعجم و علی آله الطاهرین المعصومین ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپی است با اجازه ای برای شیخ محمد امین صدر السلام خوئی بتاریخ هفتم ربیع الثانی ۱۲۶۷ و مهر «آقا بزرگ» (مربع) [ف: ۲۴-۲۴۳]

● **المشیخة** / رجال / عربی

al-mašīxa

مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۲۸/۲

خط: نسخ، کا:میرعلی بن میرزا محمد، تا: ۱۰۳۴ق؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف:-۱۷]

● **المشیخة** / گوناگون / عربی - فارسی

al-mašīxa

جنگی است بسیار گرانبها و خط نزدیک به صد دانشمند و شاعر از تاریخ ۸۵۷ تا ۹۸۸ در آن دیده می‌شود.در ص ۳۴۳، این جنگ «مشیخة» نامیده شده است. ابی المحامد کاشف الدین محمد پسر ابوالانوار سالک الدین محمد پسر ابی المعارف مولی نجم الدین محمد است و این سومی از دانشمندان و بزرگان درخواسته بود که به نام او و فرزندش اجازه‌ای در این جنگ بنویسند و او در تبریز در سال ۸۸۵ درگذشت (ص۲۵۸) و سپس سالک الدین محمد از آنان درخواسته بود که برای فرزندش کاشف الدین محمد در این جنگ اجازه بنویسند تا اینکه او را کشتند. نسب این خاندان چنانکه در ص ۱۸۷ همین جنگ آمده است به سعدالدین حمویی عارف می‌رسد.

چنین است سلسله نسب آنها تا ابی ایوب انصاری:۱. ابوالمحامد کاشف الدین محمد (درگذشته در ۹۱۰=فضل)؛ ۲. ابوالانوار سالک الدین محمد (زاده روز شنبه ۲۱ شعبان ۸۴۷ و زنده در ۹۱۵ و کشته شده در تون در راه مشهد رضا)؛ ۳. ابی المعارف نجم الدین محمد (یزد ۸۱۸-تبریز ۵ شوال ۸۸۵)؛ ۴. ابی الکرامة نظام الدین اسحق (۷۵۷-یزد صفر ۸۵۲)؛ ۵. نجم الدین موفق (درگذشته در سفر حجاز در مال امیر در رمضان ۷۹۲)؛ ۶. شرف الدین علی؛ ۷. حسن؛ ۸. شمس الدین محمد؛ ۹. اثیرالدین عبدالله؛ ۱۰. نصیرالدین نصرالله؛ ۱۱. ابوالمظفر سعدالدین یوسف؛ ۱۲. محمد؛ ۱۳. ابوالفتوح غیاث هبة الله جامع و مصنف مراد المریدین فی ... الشیخ سلام الله علیه؛ ۱۴. صدرالدین حمویه یا سعدالدین یوسف؛ ۱۵. ابوالمفاخر صدرالدین ابراهیم (شنبه ۲۶ شعبان ۶۴۴-یک‌شنبه ۶ محرم ۷۲۲ق)؛ ۱۶. سلطان الاولیاء شیخ سعدالدین محمد بحرابادی جوینی حمویی؛ ۱۷. صدرالدین موید حموی؛ ۱۸. ابی بکر جمال السنة عبدالله؛ ۱۹. ابی الحسن علی؛ ۲۰. ابی عبدالله محمد؛ ۲۱. حمویه؛ ۲۲. عثمان؛ ۲۳. سعدالدین ابوسعد؛ ۲۴. نصرالله؛ ۲۵. محمد؛ ۲۶. شیخ ابی اسمعیل عبدالله انصاری هروی؛ ۲۷. محمد؛ ۲۸. علی؛ ۲۹. مت؛ ۳۰. محمد؛ ۳۱. احمد؛ ۳۲. علی؛ ۳۳. جعفر؛ ۳۴. ابی ایوب انصاری.

مولی حسین کاشفی این جنگ را چنین می‌ستاید: «وارانی مجموعة مطبوعة کصحف مکرمة مرفوعة و القی الی صحیفة لطیفة محررة بایدی سفرة کرام بررة و شحت اوراقها بخطوط الاعالی و حلیت اطباقها بحظوظ من رقوم ذوی المعالی رسوم یراعهم علی طبقات الاوراق کالدراری الثاقبة علی صفحات السبع الطباق بترقیمهم صار الکتاب کروضة ×× شقایقها نجلو و ازهارها تبذو؛ و قد رسم کل واحد من الافاضل ما شاء من المعانی اللایقة فی صور الالفاظ الفایقه بالخواط الرایقة» (ص۱۷۰). مولی شرف الدین حافظ تفتی درباره آن چنین می‌نویسد: «بمطالعة هذا الکتاب الجامع لکل باب الموشح باقلام افاضل العلماء المرشح بارقام اکامل الفضلاء علی ما اعرب عن کمال فضله و لوح الی جلال شأنه» (ص۱۴۴)؛ مولی محمد بن محمود قنات شیرینی چنین می‌نویسد: «فی مشیخته العالیة الموشحة بارقام الائمة العظام المرشحة باقلام الاجلة الفخام من الاولیاء الاعلام و مشایخ الاسلام و النقباء الامجاد و النجباء الاجواد و الحکماء المتالهین و العلماء الراسخین و الفقهاء العاملین و الصلحاء المحدثین» (ص۱۰۳)؛ عبدالاسلاف کرمانی در ۹۱۱ چنین می‌نویسد:«القی الی هذه الصحف المکرمة و الصحیفة المطهرة المشحونة بخطوط الارقام السواطع من العلماء (ص۵۳)؛ در الذریعه (۱۸۷/۸) از این جنگ ستایش شده و ۳۴ اجازه آن در آن یاد گردید سعید نفیسی در سخنان منظوم ابوسعید ابی الخیر (ص۱۸۱) یکرباعی از آن آورده است. در ریحانة الادب (۲۸۹/۶ و ۳۰۲ و ۳۵۵ و ۳۶۹) عکس خط مولی حسین کاشفی و غیاث الدین منصور و مولی جلال دوانی و فخرالدین علی بن حسین کاشفی از روی همین جنگ چاپ شده است. شاعرانی که از شعرخویش به خط خود در این جنگ نوشته‌اند:۱. بیکی سلطان شاعر خواهر درویش گنج مداح که در ۹ محرم ۹۰۷ به مشهد آمده و دو بیتی شعر گفته و در آن نوشته است؛ ۲. ظهیرالدین حسن بن ناصر بن جلال الدین مسعود خطیب کرمانی به خط نستعلیق ۹۲۶ق؛ ۳. حسینی؛ ۴. شاه طالب شیرازی بسطامی شافعی در رجب ۸۶۴ق؛ ۵. پیر جمال بن محمد اردستانی؛ ۶. مولی حسین کاشفی؛ ۷. معین (رجال حبیب السیر ص۱۸۱)؛ ۸. زین العابدین بن صادق؛ ۹. کاشف الدین محمد در ستایش پدرش سالک الدین محمد به نظم مثنوی؛ ۱۰. درویش زلالی پسر صفایی در ستایش از سالک الدین محمد (رجال حبیب السیر ص ۲۲۱)؛ ۱۱. نورالدین محمد آذری در ستایش از سلک الدین محمد؛ ۱۲. ابوالهاشم موسوی؛ ۱۳. نیز شعرهایی از ابوالمحامد کاشفی محمدی پسر او در ترجمه شعرهای علی (ع)

به فارسی به خط سالک الدین پدر او؛ ۱۴. رباعیاتی در ستایش سالک الدین گویا ازشاعری صفا تخلص؛ ۱۵. محمد قلی سلیم؛ ۱۶. علی بن حسین کاشفی گویا در ستایش سالک؛ همچنین:۱. رباعیات ابوالسعادة سعد الحقیقة شیخ حموی و رضی الدین علی لا لا به خط سالک الدین؛ ۲. از کتاب «روضة البیان فی علم الحجة و البرهان» گویا از سعدالدین حموی به خط سالک الدین؛ ۳. داستانی به نثر به خط علی بن محمد بن عبدالرحمن حسنی حسینی مورخ روز پنج‌شنبه عرفه ۹۰۱ در یزد. عارفان و دانشمندانی که در این جنگ به‌خط خود نوشته‌اند:۱. سلام الله بن علی بن مطهر بکری کرمانی کوبنانی شافعی که اجازه‌ای به عربی برای سالک محمدا فرزند [نجم الدین محمد بن] نظام الدین ابی محمد اسحق بن نجم الدین موفق بحرابادی یزدی حموی در سپاهان در ۸۶۳ق نوشته است؛ ۲. حمزة بن عزالدین حسنی حسینی کرمانی ماهانی (رجال حبیب السیر ص ۵۷) که به شعرهای فارسی و نثر فارسی از سالک الدین محمد در ۹۲۶ق ستوده است؛ ۳. شهاب الدین علی شاهی عارف نعمة اللهی که در روضه شاه نعمة الله در ۹۳۶ق سالک الدین محمد را دیده و در این باره به فارسی نوشته است؛ ۴. طاهر بن عرب بن ابراهیم حافظ که تألیفات بسیاری دارد و اجازه‌ای برای سالک الدین در نیماورد سپاهان در ۸۵۷ نوشته است؛ ۵. محمود بن حسن بن یعقوب بن نصر بن حسن حسینی آملی شیرازی شافعی که در ۸ شوال ۸۶۸ق به سالک الدین اجازه داده است (ریحانة الادب ۱۰/۲)؛ ۶. نعمة الله بن عبدالله بن محمد بن عبدالله حسینی که دو بیت به فارسی و سپس سند و سلسله خرقه خود را به نثر فارسی آورد؛ ۷. عبدالباقی حسینی که در ذیقعده ۹۱۱ اجازه‌ای برای سالک الدین نوشته است (رجال حبیب السیر: امیر نظام الدین عبدالباقی صدرشاه، ص۲۷۷)؛ ۸ (مولانا جلال الدین) ابوعبدالله محمد بن اسعد بن محمد صدیقی (دوانی) که پس از دیدن سالک الدین و پدرش و آشنایی با آنها اجازه‌ای برای هر دو نوشته است؛ ۹. حسن بن محمد ایجی شبانکاره‌ای که در ۱ رجب ۸۷۵ برای سالک الدین اجازه نوشت؛ ۱۰. ابوالوقت محمد بن عبدالملک بن علی بن علی بن مبارکشاه بکری صدیقی قرشی سماوه‌ای شیرازی که پدر و نیایش را «خواجه شیخ ساوجی» می‌خوانده‌اند در یزد به سال ۸۷۸ق برای سالک الدین اجازه نوشته است؛ ۱۱. یحیی بن عماد بن محمد سلامی شافعی قزوینی مدنی که در ۲۰ ع ۸۷۰ برای سالک الدین اجازه نوشت؛ ۱۲. محمد بن خواجه ضیاءالدین علی بن محمد ترکه که اجازه برای سالک الدین نوشته است؛ ۱۳. بیکی سلطان خواهر درویش گنج مداح که در طوس آمده و دوبیت بخط خود در ستایش سالک الدین محمد در ۹ محرم ۹۰۷ نوشته است؛ ۱۴. شرف الدین علی بن عبدالله بن محمود شیفکی شافعی که در یزد سالک الدین را دیده و در ۸۸۵ بدو اجازه داد؛ ۱۵. عبدالله اکمل بن محمود شریف که در شوال ۹۲۶ق اجازه‌ای برای سالک الدین نوشته است؛ ۱۶. صدیق بن ابراهیم بن ناصر احمد آبادی که در دهه سوم رمضان ۸۵۴ق اجازه به سالک الدین و پدرش داده است؛ ۱۷. عبدالاسلاف بن کرم بن عبدالاسلاف کرمانی که در ۱۰ ذیقعده ۹۱۱ درباره این جنگ ستایشی نوشته است؛ ۱۸. ظهیرالدین حسن بن ناصر بن جلال بن مسعود بن خطیب کرمانی که از سالک الدین ستوده است؛ ۱۹. ابوعلی غیاث الدین منصور بن محمد حسینی دشتکی شیرازی صاحب مدرسه منصوریه در شیراز عبارتی نوشته و از خود با عنوان «مسوده ابوعلی بن محمد منصور الحسینی» یاد کرده است؛ ۲۰. ابوالنصر (صدرالدین محمد) بن ابی علی غیاث الدین منصور دشتکی که به سالک الدین در دهه سوم رجب ۹۶۶ در یزد اجازه داده؛ ۲۱. عبدالرحمن بن محمد بن محمد که غیاث خوانده می‌شده و بیست سالی در تبریز قضاوت می‌کرده است؛ ۲۲. محمود بن حسن بن محمد حسینی طباطبایی که به دستور سالک الدین حدیثی با سند به روایت از او در روز یک‌شنبه ۷ ربیع الاول ۹۱۵ نوشته است؛ ۲۳. نظام الدین اسحق بن موفق که اجازه‌ای به پسر خود نجم الدین بن محمد در ۲۷ ذیحجه ۸۴۵ داده و به خط خود نوشته است؛ ۲۴. کمال بن اسعمیل بن اسحق بن احمد حسنی حسینی که در شیراز در ۲۲ جمادی الثانی ۹۲۱ به سالک الدین اجازه داده است؛ ۲۵. طالب شیرازی بسطامی شافعی که در رجب ۸۶۴ رباعی در ستایش سالک الدین نوشته است؛ ۲۶. جمال بن سراج بن اصیل که در جمادی الثانی ۹۲۱ به سالک الدین اجازه داده است؛ ۲۷. نصرالبیان بن نورالبیان بن محمد انصاری مؤلف «حقیقة الواجب» (الذریعه ۵۰/۷) که شعری از علی (ع) نوشته است؛ ۲۸. علی کمال نوربخشی شیرازی که عبارتی به نثر و نظم نوشته است؛ ۲۹. محمد بن ابی بکر علی بن محمود قنات شیرینی میبدی یزدی که اجازه‌ای برای سالک الدین در ۱۰ جمادی الاول ۹۲۲ نوشته است؛ ۳۰. معین بن حسن بن علی حسنی که یادگاری برای سالک الدین در آغاز ربیع الثانی ۹۲۳ نوشته است؛ ۳۱. جمال الدین محمد جمالی (پیر جمال اردستانی) که شعرهایی از خود نوشته است؛ ۳۲. محمود بن حسن بن داعی الی الحق محمود نظام الدین حسنی آملی که پندی به نام یادگار از اواخر رساله مراشد الرموز نظام الدین محمود حسنی آملی نیای خود در نزدیک به پایان رمضان ۹۲۴ق نوشته است، نسبت او به نوزده واسطه به زید بن علی می‌رسد و دیوان او بیش از پنجاه هزار بیت و گورش در شیراز است؛ ۳۳. امیر صدرالدین محمد بن غیاث الدین ابوعلی منصور بن محمد دشتکی شیرازی که اجازه ای پدرش به سالک الدین داده مورخ آغاز محرم ۹۱۴ق؛ ۳۴. حاجی محمود بن محمد تبریزی که یادگاری در نزدیک به پایان ربیع الاول ۹۱۸قبرای سالک الدین نوشته است؛ ۳۵. حسین بن علی واعظ کاشفی که ستایشی از سالک الدین به فارسی در شعبان ۹۰۶ق نوشته است؛ ۳۶. یحیی بن احمد بن حسین شریف شافعی جلالی که ستایشی از سالک

الدین به عربی و فارسی در مشهد طوس نوشته است (رجال حبیب السیر ص۱۰۸)؛ ۳۷. امیر علاء الملک شمس الدین مهدی موسوی و پسرش آقا میرزا محمد که سفارش‌نامه‌ای به سالک الدین محمد پس از زیارت او مشهد رضا را در طوس در ذیحجه ۹۰۶ق داده؛ ۳۸. خط و مهر عزیز بن محمد بن محمود رضوی، فرمان «السلطان العادل ابوالغازی سلطان بهادر» بنام سالک الدین محمد در ۹۰۶ق، املایی از حاج عماد الدین هبة الله قاری طاوسی به نام سالک الدین به خط سالک الدین، روایتی از محمد شیرازی در گذشته ۹۲۷ در شهر ابرقوه به گواهی و خط سالک الدین، املایی از محمد حافظ مخترع مسجد شریف جامع کبیر سپاهان مورخ ۹۲۳ و شوال ۹۳۰ در ستایش از سالک الدین به نظم فارسی و نثر عربی به خط سالک؛ ۳۹. شرف الدین حافظ تفتی که یادگاری به خط نسخ خوش خود در ذیحجه ۹۱۵ق نوشته است؛ ۴۰. حسن بن علی ابرقوهی که یادگاری در ۱۰ جمادی الاول ۹۲۹ق نوشته است؛ ۴۱. معین گویا مولانا معین الدین فراهی نگارنده معارج النبوة درگذشته ۹۰۹ق (رجال حبیب السیر ص ۱۸۱) که اجازه و رساله‌ای درباره ذکر نوشته و می‌نویسد که سالک الدین به خراسان آمد و من این را نوشتم در اینجا؛ ۴۲. سالک الدین محمد که رباعیات «سعد الحقیقة ابوالسعادة شیخ حموی سلام الله علیه» و رضی الدین علی لالا را نوشته است؛ ۴۳. حسین بن علی واعظ کاشفی که اجازه روایت تصانیف خود را به سالک الدین محمد در رجب ۹۰۶ق می‌دهد؛ ۴۴. جمال الدین بن عبدالله حسینی گرگانی که در ۹۰۷ق اجازه به سالک الدین می‌دهد؛ ۴۵. سالک الدین محمد که اجازه روایت و خرقه‌پوشی و تلقین ذکر و وصیت نجم الدین احمد بن محمد بن محمد بن عبدالله کبری به شیخ سعدالدین محمد بن مؤید بن ابی الحسن حمویی از روی خط احمد بن عمر بن محمد بن عبدالله مورخ نزدیک به پایان ذیحجه ۶۱۶ را آورده است، سرگذشت و تاریخ مرگ برخی از پیران تصوف مانند نجم الدین کبری و حمویی و دیگران در آن آمده؛ ۴۶. صدر بن محمد بن علی رواسی عکاشی خلیفه شیخ زین الدین و درگذشته ۸۷۱ق (رجال حبیب السیر ص۱۳۷) که در آغاز ذیحجه ۸۵۰ اجازه‌ای به نظام الدین اسحاق سعدی بحرابادی حمویی داده است؛ ۴۷. سید اصیل الدین عبدالله حسینی دشتکی شیرازی درگذشته ۸۸۳ (ص۱۷۰ رجال حبیب الله) که از حدیث نبوی تفسیر کرده است؛ ۴۸. علی بن محمد بن علی بن حاج شمس الدین محمد حافظ نایینی مشهور به وجیه که در پایان رجب ۸۴۸ اجازه به نجم الدین محمد پسر نظام الدین اسحق پسر نجم الدین موفق سعدی بحرآبادی یزدی داده است؛ ۴۹. تاج سعیدی ابی الفتح محمد هادی بن ابی نصر محمود بن ابی سعید سعدالدین مسعود حسنی سعیدی عراقی که به سالک الدین و به نجم الدین ابی سالک محمد در ۸۶۳/۷/۱۰ اجازه داده است، سلسله نسب مجیز (تاج سعیدی) هم در این اجازه هست؛ ۵۰. سالک الدین محمد که عبارتی از سراج الدین مسعود و از پدر خود می‌آورد و می‌نویسد «من عمی وصهری و مخدومی سراجا سعیدا» و «عن والدی»؛ ۵۱. احمد بن صفی الدین عبدالرحمن نورالشریعة محمد ایجی (ایگی) حسینی سنی که در جمادی الثانی ۸۹۱ به سالک الدین و پسرش کاشف الدین محمد اجازه داده است؛ ۵۲. علی بن محمد بن عبدالرحمن حسینی حسنی که در روز عرفه سال ۹۰۱ درباره حدیث «من تزیی بغیر زیه فقتل فلادیة و لاقود» نوشته و اجازه روایت داده است؛ ۵۳. درویش زلالی پسر صفایی (رجال حبیب السیر ص۲۲۱) که شعرهایی در ستایش سالک الدین محمد به خط خود نوشته است؛ ۵۴. صدر بن برهان که به دستور مخدومی در ۹۲۱ عبارتی نوشته است؛ ۵۵. محمد بن فتح الله حجازی حقیقی که در نیمه ذیقعده ۸۸۷ در قزوین اجازه به سالک داده است؛ ۵۶. برهان بن تقی الدین کرمانی که در ۵ رمضان ۹۲۴ سالک الدین را دیده و یادگاری برای او نوشته است؛ ۵۷. حسن ابونصری کوبنانی که ستایشی از سالک الدین کرده است؛ ۵۸. حسن بن محمود بن حسن حسنی داعوی که در روز چهارشنبه ۹ جمادی الثانی ۸۹۳ اجازه‌ای به کاشف الدین داده است؛ ۵۹. عبدالحمید بن محمد شریف کرمانی که حدیثی نوشته است؛ ۶۰. نورالدین محمد آذری که شعری در ستایش سالک الدین سروده است، وصیت نجم الدین محمد به خط سالک الدین به عربی و فارسی، اجازه و خرقه پوشاندن نجم الدین محمد به سالک الدین محمد به روش علائیه و مرشدیه و وصیت او به همو به خط سالک الدین نجم الدین خود از دست شمس الدین محمد خلوتی خرقه پوشیده بود، ۶۱. ابواسحق محمد بن عفیف الدین عبدالله نیریزی فارسی که اجازه‌ای در اواخر رمضان ۸۹۷ق به سالک الدین داده است؛ ۶۲. نامه شیخ زین الدین عبدالسلام بن احمد کامویی به شیخ تقی الدین دادا محمد یزدی و ذکر انابت همین دادا با دو رباعی درباره شروط سلوک به خط سالک الدین؛ ۶۳. نجم شهابی محمود بن احمد بن محمود سهروردی شیرازی فنجی سپاهانی شافعی که در سپاهان و در رمضان ۹۰۲ق اجازه ای برای سالک الدین نوشته است؛ ۶۴. ابوالهاشم موسوی که در سال ۱۰۰۲ شعرهایی به خط نستعلیق نوشته است؛ ۶۵. فخرالاسلام عبدالله بن محمد سعیدی عدوی قرشی شافعی عراقی که ذیحجه ۸۸۷ق اجازه به سالک داده است؛ ۶۶. مولانا موالی که شعرهایی سروده و برای کشته شدن کاشف الدین محمد ماده تاریخ ساخته است به خط سالک الدین و او درباره اش «سلمه الله» می‌نویسد؛ ۶۷. جنید بن عبدالرحمن بن جنید معمری شیرازی باغنوی که در جمادی الثانی ۹۲۱ق ابیاتی از ابی سعید ابی الخبر و ملای رومی آورده است؛ ۶۸. حسن بن عبدالرحمن بن جنید معمری شیرازی باغنوی که شعری از ابوسعید نوشته است؛ ۶۹. عبدالرحمن بن جنید معمری شیرازی باغنوی که در ۱۲ شوال ۹۰۱ق اجازه به سالک الدین داده است به خط سالک الدین؛ ۷۰. سعد بن حاج

علی که در رمضان ۹۰۵ق اجازه به سالک داده است؛ ۷۱. علی بن صدیق حسنی که در رمضان ۹۰۵ اجازه به سالک الدین داده است با شعرهای فارسی او؛ ۷۲. ستایش از سالک الدین و سفارش درباره او و از محمود بن عبدالصمد بن محمد حسینی عارفی گیلگی در نیمه شوالی ۹۰۵ق؛ ۷۳. جلال الاسلام بن حاجی شاه بن قوام الاسلام طیبی کوبنانی که سواد دو نامه شاه نعمت الله ولی به مولانا قوام الدین کوبنانی را در ذیقعده ۹۱۴ آورده و در پایان نوشته «هذا السواد بخطی مطابق باصله الشریف ... و الاصل عندی و انا ... جلال الاسلام ...»؛ ۷۴. صفایی شاعر که در ستایش سالک الدین چند شعری سروده است؛ ۷۵. بهلول عبدالسلام کامویی که در ۸ ربیع الثانی ۹۱۵ق سخنی از خود نوشته است؛ ۷۶. عبدالوهاب بن عبدالغفار حسنی حسینی که در ۹ ربیع الاول ۹۱۸ق حدیثی نوشته است؛ ۷۷. عبدالغفار پسر او که در ۱۵ شوال ۹۱۹ق چند حدیث نبوی نوشته است؛ ۷۸. محمد قلی سلیم که شعرهایی به مطلع زیر نوشته است: «نه از کلاه نمد حاصلی نه از تاج است×× که پادشاه و گدا هر که هست محتاج است»؛ ۷۹. علی بن حسین کاشفی که از سالک الدین دارنده این شیخه ستوده است؛ ۸۰. شمس الدین محمد بن احمد حسنی حافظ سنایی دامغانی که سالک الدین حدیث مسلسل متصل به محمدین را با اجازه به او برای او نوشته و او هم در پایان دو سطری نوشته است؛ ۸۱. سید معین مجدی که یک رباعی فارسی و شعرهایی به عربی در ستایش از سالک الدین سروده است، سواد اجازه‌ای از غیاث الدین منصور دشتکی درگذشته ۹۴۹ (عقل حادی عشر نمانده بجا) به صدرالدین محمد فرزند او با سواد مهرش:«ناصر الشریعه منصور»؛ ۸۲. محیی بن رفیع بن روح السلام کرمانی که در شوال ۹۲۶ق یادگاری برای سالک الدین نوشته است؛ ۸۳. عماد الدین علی شریف قاری که در نزدیک به پایان ذیحجه ۹۸۸ اجازه قرائت حرب البحر برای سالک نوشته است؛ ۸۴. محمد قاسم بن تاج الدین محمود حسینی که در ۲۵ جمادی الثانی ۱۰۳۲ بندی از تفسیر نیشابوری درباره آیه «قل ادعو الذین زعمتم من دونه اولیاء فلا یملکون کشف الضر عنکم و لا تحویلا» را به دستور همین «صاحب المشیخة» نوشته است؛ ۸۵. احمد بن جعفری ادهمی که نسبت خرقه خود را به دستور شمس الدین محمد نوشته است؛ ۸۶. ظهیرالدین حسن بن ناصر الدین عبدالرحیم بن جلال الدین مسعود خطیب کرمانی که سلسله و مشیخه تصوف (سلسله شاگردان ابراهیم ادهم) را در شجره‌ای نشان داده است مورخ ۲۲ رمضان ۹۲۴ در کرمان؛ ۸۷. علاء الدین بن حسن بن محمد سماعی بصری که در سپاهان در صفر ۹۱۵ آنگاه که سالک الدین آنجا رفته بود یادگاری برای او نوشته است؛ ۸۸. کمال بن سلام الله که در کرمان در آغاز ماه رمضان ۹۱۴ق یادگاری برای سالک الدین نوشته است؛ ۸۹. عبدالعزیز بن محمدبن عه اه الشهابانکی (؟) که اجازه‌ای در رجب ۸۹۴ نوشته است؛ ۹۰. محمد بن علی بن حسن فرمدی که حدیثی نبوی از پدر خود روایت کرده است و شعرهایی از سالک الدین درباره کنز السالکین به خط خود او مورخ رمضان ۹۰۲ در سپاهان. (دانش پژوه، با تلخیص)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۳ و ۵۰۴۷-ف

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا:۸۴۵-۱۰۹۸ق، به خط دانشمندانی که در آن اجازاتی دارند و عباراتی در آن نوشته‌اند؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۱۸۶گ، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۹-۷۸۰] و [فیلمها ف: ۳-۱۲۸]

← مشیخة ابن البخاری ﴾ مشیخة علی بن احمد المقدسی

● مشیخة ابی عبدالله الرازی / رجال / عربی

mašīxat-u abī ʻabd-il-lāh ar-rāzī

رازی معدل، محمد بن احمد، ق۵ قمری

rāzī moʻaddel, mohammad ebn-e ahmad (- 11c)

۴۶ شیخ روایت خود را با شرح حال هر یک و راویات و طرق روایی آنها در این کتاب به روایت ابو طاهر بن صالح بن یاسین بن عمران آورده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۰۸/۱۰

آغاز: اخبرنا الشیخ الامام ... قال: الحمدلله ما بعد حمدالله رب العالمین ... فان الفقیه والدی قدس الله روحه و نور علیه ضریحه قد سمعنی بمصر

کتابخانه دارالکتب الظاهریة (مدرسه عمریه)-دمشق ۳۷۷۰؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷، ۷۵گ (۲۷۴-۳۴۸) [عکسی ف: ۲-۲۰۸]

● مشیخة الاستبصار / رجال / عربی

mašīxat-ul istibṣār

وابسته به: الاستبصار فیما اختلف من الاخبار؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۴۳/۳

خط: نسخ، کا:میر سید حسن، تا: رجب۱۱۲۵ق؛ ۱۰گ (۷۲پ-۸۱پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۸سم [مختصر ف:-۷۵۹]

● المشیخة البغدادیة / حدیث / عربی

al-mašīxat-ul baġdādīya

سلفی حروانی، احمد بن محمد، ۴۷۵؟ - ۵۷۶ ؟ قمری

salafī haravānī, ahmad ebn-e mohammad (1083 - 1181)

ابوطاهر سلفی که خود از مشایخ عامه است و او را مسند الدنیا و شیخ الارض نامیده‌اند، برای سماع حدیث به عراق و شام و بلاد

جبل و خراسان و حجاز و مصر مسافرت‌ها نموده است. وی سه کتاب درباره مشیخه خود نوشته است: ۱. معجمی برای مشیخه خود در اصفهان، ۲. کتابی به‌عنوان مشیخه بغداد، ۳. معجمی برای سایر بلاد، به نام«معجم السفر» (فهرس الفهارس و الأثبات۹۹۷/۲). کتاب حاضر «المشیخة البغدادیة» او است. احادیثی است مسند که مؤلف از مشایخ خود شنیده و هر یک از مشایخ را ابتداء ذکر کرده سپس احادیثی که از آنها شنیده با ذکر سند آنها بیان می کند.

آغاز: انبانی ابو طاهر احمد بن محمد بن محمد بن ابراهیم سلفه السلفی الاصبهانی الحافظ الفقیه الشافعی الصوفی.

[بروکلمان ۱/ (۳۶۵)۴۵۰؛ کشف الظنون ۱۶۹۶/۲؛ فهرست خطی عربی اسکوریال ۲۸۱/۳؛ مجمع علمی ۹۱/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۳عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن محمد السقا قال: ثلث لایوجد عندهم الفضل ... و الحمد لله وحده و صلواته علی سیدنا محمد و اله.

نسخه اصل: اسکو ریال مادرید، ش ۱۷۸۳؛ خط: تعلیق، کا:ابراهیم بن عثمان بن عیسی بن درباس مارانی، تا: شنبه ۲۶ رجب۶۰۹ق، جا: حران؛ از روی نسخه‌ای که به خط شیخ حماد حرانی بوده و آنرا در ربیع الثانی ۵۷۴ق در اسکندریه نوشته و از ابو طاهر سلفی سماع نموده، مصحح، در پایان سماعی است دال بر اینکه عده‌ای از مشایخ کتاب را بر ابراهیم بن عثمان بن عیسی بن درباس سماع نموده‌اند؛ ۳۴۷گ، ۲۰سطر [عکسی ف: ۲-۲۵۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۷۷/۴

آغاز: آغاز جزءیازدهم:من حدیث القطیعی (درب الخلافة)اخبرنا الشیخ الامام الحافظ جمال الحفاظ ابوطاهر ... السلفی الاصبهانی (ع)قال اخبرنا الشیخ ابویاسر

نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریه (مدرسه عمریه) - دمشق ۳۷۴۷. ظاهریة دمشق ۴۸۰/۱۰. جزء یازدهم و دوازدهم؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۲۵ق؛ ۳۵ص (۶۴-۹۸) [عکسی ف: ۳-۳۵۲]

● **مشیخة التلعکبری** / رجال / عربی

mašīxat-ut talla‘ukbarī

عاملی، کمال الدین بن حیدر، ق۱۲ قمری

‘āmelī, kamāl-od-dīn ebn-e heydar (- 18c)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۱۴ جمادی الاول ۱۰۹۹ق

یکصد و چهار مرد و یک زن از راویانی که هارون بن موسی تلعکبری از آنها روایت نقلکرده و میرزامحمد استرابادی در «منهج المقال» خود به نام آنها تصریح نموده، در این رساله به ترتیب حروف شمرده شده‌اند. در این فهرست به سه نوع روایت (فقط مشافهه، اجازه و مشافهة، فقط اجازه) تصریح شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۴۷/۵

آغاز: بسم الله ... و بعد فیقول الفقیر الی الله الغنی ... لما وفقت علی کتاب الرجال للمحقق المدقق؛ **انجام:** أخبرنا عنه جماعة من أصحابنا، هذا آخر ما أردنا نقله و کان ذلک فی اوقات ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ (۳۱ر-۳۳ر)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۹-۲۵۲]

● **مشیخة تهذیب الاحکام** / رجال / عربی

mašīxat-u tahḏīb-il aḥkām

شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری

šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

وابسته به: تهذیب الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

مشایخ شیخ طوسی است که در آخر تهذیب متذکر آنها شده و در این رساله جداگانه آمده است.

آغاز: قال محمد بن الحسن بن علی الطوسی رحمة الله. کنا شرطنا فی اول هذا الکتاب ان نقتصر علی [ایراد شرح] ما تضمنته الرسالة المقنعة و هو ان نذکر مسئلة مسئلة و نورد فیما الاحتجاج من الظواهر و الادلة المقضیة الی العلم

[الذریعه ۷۲/۲۱]

شروح و حواشی:

۱- شرح مشیخة التهذیب؛ حسینی علوی، محمد اشرف بن عبدالحسیب (-۱۱۲۱)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعة، و الحمدالله وحده ...

خط: نسخ، کا:فرخ بن عبدالله، تا: ۱۷ صفر ۹۷۷ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۴گ(۴۴۳-۴۴۶)، ۲۵سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۴۰-۲۷۱]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۱۰۸ عکسی

آغاز: برابر

عکسی از روی نسخه شماره ۳۹ کتابخانه چلبی عبدالله وابسته به کتابخانه سلیمانیه استانبول می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: گالینگور سرخ، ۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۳۴۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۵۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه و الحمدلله وحده و الصلوة علی سیدنا محمد و آله خیر البریة.

خط: نسخ، کا:ابوالفضائل بن حاجی حسین یزدی، تا:شنبه ۱۹ ذیحجه۱۰۶۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۶ص(۲-۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۸سم [ف: ۴۵-۱۷۴]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۳۳/۱

آغاز: بسمله، صورة ما اورده الشیخ فی مشیخه التهذیب؛ **انجام:** قد ذکرنا نحن مستوفی کتاب فهرست کتب الشیعه و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی سیدنا محمد و آله اجمعین.
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۹ص (۱–۹)، ۲۰سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹–۴۵۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۴۳/۲

خط: نسخ، کا:میر سید حسن، تا: ۱۱۲۵ق؛ ۱۰گ (۶۳پ– ۷۲پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۸سم [مختصر ف: -۷۵۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۴/۱-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** محمد البزاز عن محمد بن عیسی بن عبید الیقطینی عن یونس بن عبدالرحمان.
کا: یوسف بن سید محمد حسینی خراسانی، تا: ۱۲۱۶ق؛ در ذیل نسخه یادداشتی است درباره برخی از اصطلاحات که مرحوم کلینی در کتاب کافی به کار برده است؛ جلد: تیماج، ۶ص (۱–۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲۳–۱۳۸]

۷. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۹۰/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعة و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، کا:حسینعلی تویه درواری، تا: شوال۱۲۲۱ق، جا: کربلا؛ جلد: پارچه‌ای، ۲گ، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف مخ: -۲۰۹]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۳/۳ معزی

آغاز: بسمله. و الی ابراهیم بن اسحاق الاحمری المفید و الحسین بن عبدالله عن التلعکبری هارون بن موسی عن محمد؛ **انجام:** حمران بن اعین لمحمد بن علی و جعفر بن محمد علیهما السلام علیهم و منها شرطة الخمیس و منهم اصیغ.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۳گ(۲۰ر–۲۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۹–۱۳۸]

● مشیخة التهذیب و الاستبصار / رجال / عربی

mašīxat-ut tahḏīb wa-l istibṣār

شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ – ۴۶۰ قمری

šayx-e tūsī,mohammad ebn-e hasan(996 - 1069)

وابسته به: تهذیب الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵–۴۶۰)؛ الاستبصار فیما اختلف من الاخبار؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵–۴۶۰)
مشایخ شیخ طوسی است که در آخر تهذیب و استبصار متذکر آنها شده و در این رساله جداگانه آمده است.
[الذریعه ۷۲/۲۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۰۴/۴

آغاز: بسمله و به نستعین و الحمدلله رب العالمین قال محمد بن الحسن بن علی الطوسی رحمه الله کنا شرطنا فی اول هذا الکتاب ان نقتصر علی ایراد شرح ما تضمنته الرسالة المقنعة و ان نذکر مسئلة؛ **انجام:** عن محمد بن عیسی بن عبید الیقطینی عن یونس بن عبدالرحمن و ما ذکرته عن ابی طالب الانباری فقد اخبرنی به احمد بن عبدون عنه قد اوردت جملا من الطرق الی هذه المصنفات و الاصول و لتفصیل ذلک شرح یطول هو مذکور فی الفهرست [اصل:الفهارست؟] المصنفة فی هذا الباب للشیوخ رحمهم الله من اراد اخذه من هناک انشاء الله و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه و الحمدلله وحده و الصلوة علی سیدنا محمد و آله خیر البریة.
خط: شکسته نستعلیق، کا:علی بن حیدر مشهدی، تا: قرن ۱۱؛ دارای رکابه، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲گ (۴۷ر– ۴۸پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۹×۲۵/۵سم [ف: ۱/۲۷–۱۴]

۲. شیراز؛ مدرسه امام عصر (عج)؛ شماره نسخه:ض۳۵۱

خط: نسخ، کا:سید علی بن سید عبد اللطیف، تا: ۱۱۹۵ق؛ وقف بر اولاد سید عبد اللطیف می‌باشد؛ ۳۱گ (۴۱۵–۴۴۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱–۱۳۳]

● مشیخة دانیال بن منکلی الشافعی / رجال / عربی

mašīxat-u dānīyāl ibn-i mankulī aš-šāfi‘ī

گنجی، محمد بن محمد، ق۷ قمری

ganjī, mohammad ebn-e mohammad (- 13c)

به درخواست: شیخ ضیاء الدین ابی الفضائل دانیال بن منکلی بن صرفا شافعی
مؤلف به درخواست شیخ ضیاء الدین ابی الفضائل دانیال بن منکلی بن صرفا شافعی و با استفاده از مسموعات و روایات و اجازات وی،مشایخ روایی او را جمع‌آوری نموده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۷۵/۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین و اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له الملک لحق المبین و اشهد ان محمداً عبده و رسوله سید المرسلین
نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریه (مدرسه عمریه) – دمشق ۳۷۴۶؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ با نشانی سماعی به خط «شیخ دانیال» درماه رمضان ۶۷۴ و یادداشتی از «محمد بن محمد بن عباس بن ابیبکر بن جعوان انصاری» درمحرم ۶۷۶ آمده که کتاب را به همراه عده‌ای نزد «شیخ دانیال»خوانده‌اند، و در ص ۲۳۹ نشانی سماعی از «عماد بن ابراهیم بن سلیمان خلیلی» آمده که کتاب را به اتفاق جمعی نزد مؤلف در سال ۶۷۴ خوانده‌اند و درذیل آن اجازه مؤلف به خط خود برای جمیع مذکورین آمده؛ ۸۵ص (۱۵۵–۲۳۹) [عکسی ف: ۳–۳۴۲]

● مشیخة سراج الدین القزوینی / اجازات / عربی

mašīxat-u sirāj-id-dīn al-qazwīnī

قزوینی، عمر بن علی، ۶۸۳ – ۷۵۰ قمری

qazvīnī, ‘omar ebn-e ‘alī (1285 - 1350)

اجازه روایتی مفصلی است که سراج الدین قزوینی برای شاگردش ابوالحسن علی بن ابی الحسی منصور بن علی واسطی اصفهانی نگاشته است. در نسخه حاضر ابتدائاً استجازه واسطی درج شده که خود را اصغر تلامذه قزوینی شمرده و در حق استادش می‌نویسد:«الامام العالم العامل و الحبر الفاضل الکامل صاحب السیرة العمریة و مقتدی السنة النبویة حایز قصب السبق والمجلی فی حلبة الصدق ذی الآراء السدیدة و المناهج الرشیدة مقتضی آثار السلف الصالحین و موضح سنن الحق للسالکین مجتهد العراق و مسندها بالاتفاق الذی شاع جمیل ذکره فی الآفاق و امتدت شوقاً الی جمیل طلعته الاعناق سراج الحق و الملة و الدین ابوحفص عمر بن علی بن عمر القزوینی اعز الله تعالی اهل السنة الغرا بشریف همته الفارغة و قمع اهل البدعة الشنعاء بمنیف سطوته المانعة ... واسطی در این استجازه از استاد خود چنین درخواست می‌کند: و المسئول من جمیل عوایده و جزیل فوایده ان یتصدق فی حق اصغر تلامیذته ... اصلاً و یلبسه الخرقة التی لبسها من المشایخ الثقات و الصلحاء الاثبات و یجیزه بما صح عنده سماعاً و قراءة و مناولة و اجازة أو سمعه منه بقراءته او قراءة غیره و ان یذکر کل کتاب باسمه و طرقه علی ما یتیسر من ذلک عالیاً و نازلاً ...».

قزوینی در پاسخ به درخواست شاگردش، این اجازه مفصل را نگاشته و آن را مشحون از اطلاعات رجالی و کتاب‌شناسی نموده است و روایت مطالب ذیل را به مجاز اجازه می‌دهد:«أجزت ... ان یروی عنی ما یصل الیه و یصح لدیه انه من مقروءاتی و مسموعاتی علی مشایخی و مناولاتی و مستجازاتی منهم و ما کتبوا الی من بلدان الاسلام بخطوطهم بعد التماسی ذلک منهم حجازاً و شاماً و عراقاً؛ عرباً و عجماً، من جمیع أصناف العلوم من التفاسیر و الأحادیث و کتب القرآت السبعة و العشرة و الشواذ و الأخبار و السنن و الآثار و من کل ما یتعلق بالعلوم الدینیة و المعارف الربانیة السنیة من کتب التصوف و أحوال الصوفیة المتمسکین بأحوط المذاهب و أشرف المطالب و غیر ذلک من کتب الأدب نحواً و لغة و شعراً و کتب الأصول و الفروع و من سایر ما للروایة فیه عرفاً مدخل و للدرایة فیه شرعاً مجال و جمیع ما ألفته و جمعته و من علم القرآن و الحدیث و الفقه و التاریخ و التصوف و ما سألفه و أرویه معتمداً فی ذلک کله شرایط صحة التحدیث عند أرباب النقل و الحدیث». قزوینی این اجازه را به دلیل اشتمال بر اسامی مشایخ متعدد و کتاب‌های مختلف، تعبیر به مشیخه می‌کند؛ چنان که می‌گوید:«أن هذه الاجازة تکون کالمشیخة لکل من یدرک زمانک ... مع انی لا أذکر ان شاء الله تعالی فی هذه المشیخة طریقاً الا بعد علمی انه أعلی الطرق فی زمانی هذا ...».سراج الدین قزوینی در جایی از این اجازه سخن از نگارش مشیخه‌ای مفصل، شامل چند جلد، به میان می‌آورد و می‌گوید:«ان طول الله فی العمر و سهل فی الأمر کتبت مشیخة تحتوی علی مجلدات أذکر فیها جمیع شیوخی و شیوخ اولادی اذ شارکونی فی أکثر مرویاتی اجازة و سماعاً و أذکر جمیع أساتیدنا بأعلی الطرق الی المصنفین من جمیع المذاهب الأربعة و لاابقی کتاباً مصنفاً مشهوراً متداولاً الا و ذکرت اسنادی فیه الی مؤلفه من جمیع أصناف العلوم الشرعیة و الادبیة و کتب الصوفیة بحیث لایبقی لمعرض عن فضیلة طلب الاسناد عذر فی اعراضه ...». (ابوالفضل حافظیان)

چاپ: بیروت، محقق: عامر حسن صبری، دار البشائر الاسلامیة، چاپ۱، ۱۴۲۶ق.

[الأعلام، زرکلی: ۵۶/۵؛ الدرر الکامنة، ابن حجر عسقلانی، بیروت، دارلکتب العلمیة، تصحیح عبد الوارث محمد علی: ۱۰۶/۳؛ الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی المخطوط، الحدیث النبوی الشریف و علومه و رجاله: ۴۹/۱ و ۷۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۶عکسی

آغاز: آغاز استجازه: الحمدلله العالم بأسرار القلوب المطلع علی خفیات العیوب ذی العظمة و الکبریاء. آغاز اجازه: قال الشیخ ابوحفص سراج الدین عمر بن السید علی بن عمر القزوینی المحدث الشافعی ... أحمدالله علی نعمه العظم و أشکره علی مننه الجسام و أصلی و أسلم علی نبیه محمد سید الرسل الکرام المبعوث الی کافة الخاص و العام؛ **انجام:** فهذا آخر ما خطر بالبال فی الوقت الی أیام ولادتی من المشهورین المتداولة تصانیفهم و مرویاتهم ... نفع الله بها المسلمین أجمعین و الحمدلله رب العالمین الذی ینعمته تتم الصالحات و صلی الله علی سید المرسلین و خاتم النبیین محمد المبعوث الی الخلق أجمعین و علی آله و صحبه الطیبین الطاهرین و سلم رب اختم بالخیر.

نسخه اصل: کتابخانه فیض الله افندی، استانبول ترکیه، ش ۵۴۱؛ خط: نسخ، کا:عبدالعزیز علی بن عز حنبلی، تا: شنبه ۱۰ رجب۸۱۳ق، جا: بغداد مدرسه جوزیه؛ مصحح، با شرح حال مختصری از مؤلف؛ مهر بیضوی مربوط به وقف نسخه از طرف شیخ الاسلام بر مدرسه‌ای در قسطنطنیه؛ ۳۷۰ص، ۱۹سطر [عکسی ف: ۳-۸۲]

● **مشیخة الشیخ شهاب الدین السهروردی** / رجال / عربی

mašīxat-uš šayx šahāb-id-dīn as-suhrawardī

ابن ابی خروبه، حسن بن محمد

ebn-e abī xarūbe, hasan ebn-e mohammad

در صفحه عنوان آمده است:«الجزء فیه مشیخة الشیخ العالم القدوة شهاب الیدن أبی حفص عمر بن محمد بن عبدالله بن عمویة السهروردی عن شیوخه، تخریج الحسن بن محمد بن الحسن بن أبی خروبه الشیبانی الموصلی له روایة الشیخ العالم أبی المعالی أحمد بن اسحق بن محمد بن المؤید بن علی الأبرقوهی عنه روایة القاضی رئیس السام عمادالدین أبی الفضل محمد بن

القاضی تاج الدین أحمد بن محمد بن م حمد بن هبة الله الشیرازی عنه».
[الفهرس الشامل، الحدیث النبوی و علومه ۱۴۸۷/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۶/۹
آغاز: بسمله. رب یسر أخبرنا الشیخ العالم الفاضل المحدث الأصیل شهاب الدین أبوالمعالی أحمد بن الحافظ أبی محمد احسق بن محمد بن المؤید بن علی بن اسمعیل الهمدانی الأصل الأبرقوهی قراءةً علیه و أنا أسمع فی یوم الأحد ... جمادی الاولی سنة تسع و تسعین و ستمائة بالجامع الطولونی بین اقاهرة و مصر المحروستین قال انا الشیخ الامام العالم قدوة المشایخ شهاب الدین ابو حفص عمر بن محمد بن عبدالله بن عمویه السهروردی قراءة علیه و أنا أسمع فی أحد شهور سنة عشرین و ستمائة ببغداد قال أخبرنا عمی ضیاءالدین أبوالنجیب عبدالقاهر بن عبدالله؛ **انجام:** قال رسول الله صلی الله علیه و سلم أفضلکم من تعلم القرآن و علمه، آخرها.
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش۳۴۹۵؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ۷۰۸ق؛ ۱۲ص (۸۴–۹۵)، ۱۷سطر [عکسی ف: ۳-۳۹۶]

● **المشیخة الصغیرة** / رجال / عربی
al-mašīxat-uṣ ṣaġīra
ابن شاذان، حسن بن احمد، – ۴۲۶ قمری
ebn-e šāzān, hasan ebn-e ahmad (- 1036)
هفتاد تن از مشایخ روایی خود را با ذکر یک حدیث از هر کدام در این مشیخه گرد آورده است.
[الاعلام زرکلی ۱۸۰/۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۲۲/۲
آغاز: اخبرنا الشیخ المسند المعمر شهاب الدین ابوالعباس احمد بن الشیخ الصالح المبارک محیی الدین عبدالقادر بن محمد بن طریف الشاوی القاهری
خط: نسخ، کا:ابوالوفاء محمد بن خلیل بن ابراهیم صالحی حنفی، تا: جمادی الاول۸۸۲ق؛ در ابتدای هر جزء نام کتاب و مؤلف و استاد وی آمده، در پایان اکثر اجزاء بلاغات و سماعاتی که در نسخه اصل بوده نقل شده؛ ۲۲ص (۳۲۹–۳۵۰) [عکسی ف: ۵-۵۱]

● **مشیخة علی بن احمد المقدسی = مشیخة ابن البخاری** / رجال / عربی
mašīxat-u ʻalī ibn-i aḥmad al-muqaddasī = mašīxat-u ibn-il buxārī
ابن ظاهری، احمد بن محمد، ۶۲۶ – ۶۹۶ قمری
ebn-e zāherī, ahmad ebn-e mohammad (1230 - 1297)
طبق آنچه در برگ نخست آمده این نسخه جزء سوم از مشیخه ابن البخاری است و در آن به مشایخ شماره‌های ۷، ۳۱، ۳۲، ۱۳، ۶ اشاره شده است.
[کشف الظنون ۱۶۹۶/۲؛ الاعلام ۲۲۱/۱ و ۲۵۷/۴؛ فهرست مخطوطات دارالکتب الظاهریة (المنتخب من مخطوطات الحدیث) ۳۱۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۳۵
آغاز: الشیخ السابع اخبرنا الشیخ الامام الزاهد ابوعمر محمد بن الشیخ ابی العباس احمد بن محمد بن قدامة ... و انا اسمع فی ثالث شوال من سنة خمس و ستمایة بالجامع المظفری؛ **انجام:** و دفن بسفح جبل قاسیون رحمة الله و ایانا و جمیع المسلمین آخر الجزو الثانی من اصل المخرج رحمة الله الحمدلله رب العالمین ... سلم.
خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: حدوداواخر قرن ۹؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع، ۲۰گ، ۲۵ سطر(۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۴۱-۶۰۲]

← المشیخة الفخریة > اسنی المقاصد و اعذب الموارد
← مشیخة الفقیه > ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه
← مشیخة الفقیه > مشیخة من لا یحضره الفقیه

● **المشیخة لابن جماعة** / رجال / عربی
al-mašīxa li-ibn-i jamāʻa
حازمی، محمد بن موسی، ۵۴۹ – ۵۸۴ قمری
hāzemī, mohammad ebn-e mūsā (1155 - 1189)
از مندرجات برگ ۹ و ۱۰ کتاب برمی‌آید که مشیخه ابن جماعه می‌باشد. شرح حال وی در بروکلمان (ذیل ۱۱۱/۲) و اعلام زرکلی (۲۸۲/۶) آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۹عکسی
آغاز: ... البخاری و کتاب التاریخ الکبیر له بروایتک له؛ **انجام:** الدمیاطی مشافهة، قال انا المؤلف بقراتی علیه سنة ثمان واربعین وستمائه ...
نسخه اصل: فیض الله افندی در کتابخانه ملت – استانبول ش ۵۳۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۲۹گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۱-۱۶۱]

● **المشیخة المرتبة = ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه** / رجال / عربی
al-mašīxat-ul murattaba = tartīb-u mašīxat-i man lā-yaḥḍur-u-h-ul faqīh
طباطبائی، محمد حسین بن علی اصغر، – ۱۲۹۳ قمری
tabātabā’ī, mohammad hoseyn ebn-e ʻalī asqar (- 1876)
وابسته به: مشیخة من لا یحضره الفقیه = مشیخة الفقیه؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱–۳۸۱)

ترتیب مشیخة «من لایحضره الفقیه» بنا بر حروف هجائی اوایل اسماء.
آغاز: الحمدلله علی الدوام و الصلاة و السلام علی سید الأنام محمد و آله البررة الکرام

قم؛ علامهٔ طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲
آغاز: برابر
کاتب = مؤلف، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۳-۱۶۱]

● مشیخة من لا یحضره الفقیه = مشیخة الفقیه / رجال / عربی

mašīxat-u man lā yaḥḍur-u-h-ul faqīh = mašīxat-ul faqīh

شیخ صدوق، محمد بن علی، ۳۱۱؟ - ۳۸۱ قمری
šeyx-e sadūq, mohammad ebn-e ʻalī (924 - 992)

وابسته به: کتاب من لایحضره الفقیه = من لایحضره الفقیه؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱ق)
کتابی است بدون نام ولی از متن آن چنین برمی‌آیدکه روات حدیث‌هایی که در کتاب من لایحضره الفقیه ذکر شده درآن معرفی می‌نماید. آقای ابن یوسف حدائق در ص ۳۲۶ ج ۱ فهرست کتب کتابخانه مدرسه عالی سپهسالار مرقوم داشته‌اند که خود صدوق پس از اتمام کتاب اسانید اخبار آنرا که حذف کرده بودند علیحده تنظیم نمودند و مشهور به «مشیخه فقیه» و عموماً ملحق به نسخ این کتاب می‌باشد. بنابراین رساله مزبور همان مشیخه فقیه است.
آغاز: یقول محمد بن علی بن الحسین بن بابویه القمی مصنف هذا الکتاب رحمة الله علیه کلما کان فی هذا الکتاب عن عمار بن موسی الساباطی فقد رؤیته عن ابی و محمد بن الحسن بن احمد بن الولید رض عن سعد بن عبدالله.
انجام: و ابراهیم بن هاشم لم یلق حماد بن عثمان و انما لقی حماد بن عیسی و روی عنه.
[مصفی المقال ۱۴ «ابن بابویه» و «مشیخة الفقیه» او؛الذریعه، ۷۲/۲۱ «مشیخة الفقیه» او]

شروح و حواشی:
۱- ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه؛ عاملی، حسن بن زین الدین (۹۵۹-۱۰۱۱)
۲- ترتیب مشیخة من لا یحضره الفقیه = مشیخة الفقیه؛ استرآبادی، محمد بن علی (-۱۰۲۸)
۳- ترتیب مشیخة کتاب من لایحضره الفقیه؛ تفرشی، مراد بن علی (۹۶۵-۱۰۵۱)
۴- شرح مشیخة من لا یحضره الفقیة؛ مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی (۱۰۰۳-۱۰۷۰)
۵- ترتیب مشیخة کتاب من لایحضره الفقیه؛ طریحی، فخرالدین بن محمد (۹۷۹-۱۰۸۷)
۶- ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه؛ موسوی، محمد مؤمن بن عبدالرضا (-۱۱)
۷- ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴)
۸- ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه؛ بحرانی، هاشم بن سلیمان (-۱۱۰۷)
۹- ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه؛ محمد بن حسن بحرانی (-۱۱۲۷)
۱۰- معین النبیه فی رجال من لا یحضره الفقیه؛ بحرانی، یاسین بن صلاح الدین (-۱۲)
۱۱- فهرست رجال مسند کتاب من لایحضره الفقیه؛ اردستانی، محمد قاسم بن محمد مؤمن (-۱۲)
۱۲- المشیخة المرتبة = ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه؛ طباطبائی، محمد حسین بن علی اصغر (-۱۲۹۳)
۱۳- حدیقة الانظار فی مشیخة الفقیه و التهذیب و الاستبصار؛ حائری، محمد علی بن قاسم (-۱۳)
۱۴- لزوم نقد مشیخة الصدوق فی کتاب من لا یحضره الفقیه و الشیخ فی التهذیبین؛ کلباسی، ابوالمعالی بن محمد ابراهیم (۱۲۴۷-۱۳۱۵)
۱۵- ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه (۲عنوان)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما کان فیه عن المعلی بن محمد البصری ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: عزیز الله بن مطلب موسوی حسینی جزایری «و کان الله عزیزاً حکیماً» (بیضوی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۲گ (۵۷۲-۵۹۳)، ۱۹سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۳۸-۷۰۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۷۱۶۵
آغاز: بسمله، الا الی الله تصیر الامور و ما کان فیه عن ابان بن تغلب فقد رویته عن ابی رضی الله عنه؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۷-۶۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۰۴/۳
آغاز: بسمله حامدا مصلیا مسلما الا الی الله تصیر الامور باب الالف و ما کان فیه عن ابان بن تغلب فقد رویته عن ابی رضی الله عنه عن سعد بن عبدالله عن یعقوب بن یزید؛ **انجام:** برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا:علی بن حیدر مشهدی، تا: ربیع الثانی۱۰۲۲ق، جا: مدینه منوره؛ محشی با امضاهای «م د مد ضله»، دارای رکابه، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴گ (۳۳پ-۴۶پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۷/۱-۱۴]

۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۶۰/۲
خط: نستعلیق، کا:یوسف بن عبدالله، تا: ۹ ذیقعده۱۰۴۰ق، جا: قزوین؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۷۶گ (۲۶ر-۱۰۱پ)،

اندازه: ۱۳×۲۶سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۳]

۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۴۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن عمرو بن ثابت عن سعد بن ظریف الخفاف تمت اسانید کتاب من لایحضره الفقیه ... علی ید ... محمد الطالقانی ... فی تارخی ۲۰ شهر ذی الحجة الحرام سنة اثنین و خسمین بعد الالف.

خط: نسخ، کا:محمد طالقانی، تا: ۷ ذیحجه ۱۰۵۲ق؛ ۴۵گ (۵۴۶ر-۵۹۰ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۱۹۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۵۹/۲

خط: نسخ، کا:کمره‌ای، حسین، تا؛ : ۱۰۵۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۳گ (۱۳۵پ-۱۴۷پ)، ۳۳سطر (۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۹-۹۶۴]

۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۲۶

آغاز: و ما کان فیه عن ریان بن الصلت فقد رویته عن ابی و محمد موسی؛ **انجام:** الخفاف فقد رویته عن ابی رضی الله عنه عن سعد بن عبدالله عن الهیثم ...

خط: نسخ، کا:محمد حسین بن ذال، تا: ۲۳ربیع الاول۱۰۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، تطبیق با نسخه مولانا خلیل قزوینی با تعبیر «سلمه الله» در حاشیه؛ ۲۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲-۴۱۰]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۹۰/۲-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقد رؤیته عن ابی عن سعد بن عبدالله عن الهیثم بن ابی مسروق الهندی عن الحسین بن غلوان عن عمرو بن ثابت عن سعد بن ظریف الخفاف. تمت اساتید من لایحضره الفقیه و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ ۳۰ص (۸۰۷-۸۳۶)، ۲۰سطر (۱۳/۵×۱۸)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۱۷۶]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۷۴/۲

انجام: عن الهیثم بن ابی مسروق النهدی عن الحسین بن علوان عن عمرو بن ثابت عن سعد بن ظریف الخفاف.

خط: نسخ خوش، کا:سلیمان گلستانه، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۲۲۴ر)، ۲۱ سطر (۱۲×۲۲/۷)، اندازه: ۲۰/۷×۳۳/۱سم [ف: ۲۹/۲-۷۰۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۷۹ص (۴۱۳-۴۹۱)، ۱۴سطر [سنا: ف: ۲-۲۳۵]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۹۸

آغاز: بسمله، اللهم انی احمدک و اشکرک و او من بک ... اما بعد فانه لماساقنی القضاء الی بلاد الغربه؛ **انجام:** فعلی و فاطمه و الحسن و الحسین اهل بیتی و ثقلی فاذهب عنهم الرجس و طهرهم تطهیرا الحمدلله رب العالمین

از آغاز تا پایان کتاب قضایا و احکام و یک موخره در مورد احادیث نقل شده از عماره بن موسی ساباطی را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۲ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، ۳۸۳گ، ۲۵سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۱۵-۳۰۶]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۴۱/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۱۱۱ق؛ ۵گ (۲۵۰پ-۲۵۴پ) [مختصر ف:-۵۰]

۱۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن عمر بن ثابت عن سعدبن ظریف الحفاف و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، کا:محمد، تا: ۱۱۲۴ق؛ ۱۱گ، ۲۷سطر [ف: ۱-۱۰۲]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۵/۱ معزی

آغاز: بسمله. باب الألف ما کان فیه عن ابان بن تغلب فقد رویته عن ابی رض عن سعد بن عبدالله عن یعقوب بن یزید؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:حیدر بن محمد بن ربیعا بن محمدرضا دزفولی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ رجب۱۲۶۴ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۲۲گ(۲پ-۲۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۱۶۶]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۹۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد فرغ من کتابة اسانید کتاب ... کمال الدین شمس الدین قوام الدین.

خط: نسخ، کا:کمال الدین شمس الدین بن قوام الدین استرآبادی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۴ص (۳۲۳-۳۳۶)، ۱۸سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۳-۸۱]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۸۵

آغاز: بسمله، ... القضایا و الاحکام باب من یجوز التحاکم الیه؛ **انجام:** و اهل بیتی فعلی و فاطمع و الحسن و الحسین ثقلی و اهل بیتی فاذهب عنهما الرجس و طهرهم تطهیرا

مشتمل بر ابواب قضایا و احکام کتاب من لا یحضره الفقیه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۹گ، ۲۱سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۲۹۲]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۹۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۶۵گ (۱۳۱-۱۹۵)، ۱۵سطر(۶×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۳۵]

۱۸. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۷۷/۱

آغاز: باب الالف وما کان فیه عن ابان بن تغلب فقد رویته عن ابی رضی الله عن سعد بن عبدالله؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده الراجی فضل الله الحسینی» (بیضوی)، «رب نجنی محمدعلی» (بیضوی)؛ واقف: میرزا محمد علی مستوفی، غره رمضان ۱۱۶۱؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف مخ:-۲۰۹]

۱۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۲

خط: نسخ، کا:شاه میرزا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۷گ، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۲]

۲۰. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۶۱

آغاز: بسمله باب الالف و ما کان فیه عن ابان بن تغلب فقد رویته

عن ابی عن سعید بن عبدالله عن یعقوب بن یزید عن
خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم
[ف:-۱۵۶]

۲۱. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۶۱

آغاز: بسمله باب الالف و ماکان فیه عن ابان بن تغلب فقد رویته عن ابی رضی الله عنه عن سعید بن عبدالله عن یعقوب بن یزید
خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف:-۱۵۶]

● **مشیرالدوله** /- فارسی

mošīr-od-dowle

ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری

malkam(1834 - 1908)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵۵/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق [ف: ۶-۱۹]

● **المصائب** / تاریخ معصومین / عربی

al-maṣā’ib

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

رساله مختصری است در مصائب ائمه معصومین (ع). در الذریعه دو کتاب از او به نام «اسرار المصائب» و «اکلیل المصائب» به عربی و فارسی، در بیان اسرار مصیبت‌های آل رسول الله معرفی شده است.

[الذریعه ۵۵/۲ و ۲۸۱]

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۳۷/۱۴

آغاز: بسمله، الحمد الله علی نواله و الشکر علی افضاله و الصلاة علی محمد و آله و بعد فیقول العبد المجرم محمد بن ... ان کتابی الفارسی المسمی باسرار المصائب؛ **انجام:** و لذا نقل ان الحسین ع کلما کان قرب زمان شهادته کان آثار الفرح و الانبساط و السرور اظهر من السابق فی بشرته و قد فصلت ذلک فی کتاب اسرار المصائب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۵گ (۶۹ر-۷۳پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲-۲۰۸]

● **مصایب** = **کتاب مصایب** / مقتل / فارسی

masāyeb = k.-e masāyeb

کلپری، نصرالله بن علی اکبر، ق۱۴ قمری

kalparī, nasr-ol-lāh ebn-e ‘alī akbar (- 20c)

در دیباچه می‌نویسد: در ربیع الاول ۱۳۱۸ق برای تحصیل به تبریز آمده، و در مدرسه «طالیه» (طالبیه ؟) حجره عم خود حاجی ملامحمد جعفر صاحب «بحر المصایب» (الذریعه ۴۶/۳؛ مشار، فارسی ۶۹۳/۱) جایگزیده است. نام چند تن از عموزادگان و خالوزادگان خود را نیز برده است. اکنون می‌خواهد این کتاب خود را در سه مجلد بنگارد: ۱. در نوحه، ۲. مقدمه و رویداد، ۳. قصیده‌ها و دوبیتی‌ها فارسی و غیره. نام «کتاب مصایب» به خامه نگارنده بر فراز نسخه آورده شده است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۷۸

آغاز: چون در تاریخ شهر ربیع المولود هزار و سیصد و هیجده هجری این اقل؛ **انجام:** او تری هلاک ایلور الخ. تمام شد.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۸گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۲۳۳]

● **المصائب (ارجوزة)** / شعر، تاریخ معصومین / عربی

al-maṣā’ib (urjūza)

جواهری بروجردی، علی بن احمد، - ۱۴۱۵ قمری

javāherī borūjerdī, ‘alī ebn-e ahmad(- 1995)

در این ارجوزه که هشت صد و پانزده بیت است مصائب مسلم بن عقیل و ابوالفضل و علی اکبر و علی اصغر و امام حسین و امام حسن علیهما السلام به نظم کشیده شده است.
آغاز: الحمد لله الذی قد صلی ×× علی الذی به مصاب حلا / و خصه من فضله بالرحمه ×× لانه الصابر فی الملمه
انجام: و اللعن للظالم للقیامه ×× لصبح یوم الاجر و الندامه

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۵۰/۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: گالینگور، ۸۹گ (۲۳۶-۳۲۳)، ۱۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۱۸۱]

● **مصائب** /-

masā’eb

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۱۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد یار محمدی [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۱۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد یار محمدی [رایانه]

● **مصائب** / شعر / ترکی

masā’eb

مثنوی‌های ترکی در ذکر مصایب اهل بیت عصمت علیهم الصلاة والسلام در واقعه جانسوز کربلا می‌باشد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۶۸/۴

آغاز: منادیان مصیبت سرای غم کردار ×× چکو بله شافعه اهل ماتم بله جار / چه سرو باغ شجاعت گل ریاض محن ×× جناب مسلم بی خانمان غریب وطن؛ **انجام:** داشانده در دیمیز آهسته [...] اغلروق ×× یتشمسون سیمیز گوش میزبانه بابا / بلبلون دوشوب قفسه [...] میلدور [...] آشیانه بابا

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۴۳گ (۱۲۳ر–۱۶۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۵–۲۰۱۰]

● **مصائب** / تاریخ معصومین/ فارسی

masā’eb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۲

آغاز: بسمله حمد بیحد مر خدایرا؛ **انجام:**انک علی کل شی قدیر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۵۲۳]

● **مصائب آل الرسول و مقتل اولاد البتول** / تاریخ معصومین / عربی

maṣā’ib-u āl-ir rasūl wa maqtal-i awlād-il batūl

بهبهانی، محمد جعفر بن محمد علی، ۱۱۷۸ – ۱۲۵۹ قمری

behbahānī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad ‘alī (1765 - 1843)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۱۸

آغاز: الحمدلله الذی خص بالبلاء عباده الاثقیاء و امتحن به الانبیاء و الاوصیاء؛ **انجام:**و کان مدة امارته ست سنین و قتل فی حرب مصعب ابن الزبیر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۴۱–۲۸]

● **مصائب الائمة علیهم السلام** / تاریخ معصومین/ عربی

maṣā’ib-ul a’imma ‘alay-him-as-salām

لاهیجی، عبدالله بن مصطفی

lāhījī،‘abd-ol-lāh ebn-e mostafā

کتابی در مصائب معصومین چهارده‌گانه (ع)، دارای ۶۲ مجلس.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۸۳

آغاز: الامیر علیه السلام و کیفیة مراودته (ای ابن ملجم لعنه الله) مع قطامة؛ **انجام:** و لاتمیتنی فی بلاد العجم، اللهم صل علی محمد و آله محمد اجمعین

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۶ ربیع الاول۱۲۶۱ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: چرم مشکی، ۲۷۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۲–۳۱۶]

● **مصائب الائمة** / تاریخ معصومین / فارسی

masā’eb-ol a’emma

نقاش اصفهانی، میرزا احمد

naqqāš-e esfahānī, mīrzā ahmad

به نظم سروده ولی مقدمه آن به نثر است و پیش از ذکر مصائب قصیده‌ای در معراج پیامبر از ناظم است، به ترتیب حروف تهجی است.

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۰۲

آغاز: آغاز مقدمه: حمد و ستایش نثار بارگاه حضرت متکلمی که زبان اصناف آدمیان را کلید در گنج خانه سخن گردانید ... آغاز: بنام خداوند حی ودود ×× گشایم زبان و بخوانم درود / سپاسم ز بهر خدای وحید ×× درودم برای رسول مجید؛ **انجام:** انجام مقدمه: اشخاصی که حق نعمت را ضایع ندارند و معرفت و دیده بینا از آن بزرگوار پاس حرمت دارند و از محبت و ارادت و صفات قلب و طینت پاک مجاورت وزیارت او را قبول نمایند.انجام: گویم به خداوند که ای حی توانا ×× من بر پسر حیدر کرار بگریم / با آن همه اندوه و غم و غصه که دارم ×× بر تو، به بر حضرت غفار بگریم

خط: شکسته نستعلیق، کا:ناظم، تا: ۱۲۹۳ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: -۱۲۷۱]

● **مصائب الائمة** / تاریخ معصومین / فارسی

masā’eb-ol a’emma

تاریخ تألیف: ۶شوال ۱۲۸۲ق

شیراز؛ مدرسه حکیم؛ شماره نسخه:بدون شماره

از ملا عباس؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۱–۴۷]

● **مصائب الائمة** = **مصائب المعصومین** / تاریخ معصومین / فارسی

masā’eb-ol a’emma = masā’eb-ol ma‘sūmīn

نسخه‌ای است که از اول و آخر ناقص است و نام اصلی آن دست نداد. کتاب شامل مدایح و مراثی معصومین علیهم السلام است و عناوین «مجلس» را دارد: مجلس پنجم در بیان کیفیت وقایع قبل از هجرت سیدالشهدا از مدینه به سوی مکه، مجلس یازدهم در بیان ذکر شطری از سوانح شب و روز عاشوراو ...،مجلس بیست و پنجم ذکر کیفیت شهادت امام سابع ... حضرت موسی بن جعفر (ع)، چیزی شبیه کتاب مصائب الائمة تألیف ملا عبدالخالق بن عبدالرحیم یزدی واعظ (متوفی

۱۲۶۸ق) می‌باشد.

ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۴۴

آغاز: اولیا که بعضی از آن ها جانب ... باشند و افراد نامی که صاحبان عقول کامل اند؛ **انجام:** چون روز دیگر شد حضرت نماز بامداد گزارد جامه‌های خود پوشید و محراب نشست.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ با اوراق آشفته؛ ۱۹ سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۳۷]

● **مصائب الائمه (ع)** / تاریخ معصومین / فارسی

masā’eb-ol a’emme

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۵۱

آغاز: فضیلت حدیث کساء چون در امر مشکلی و مهم عظیمی انبیای سلف متوسل شده اند با نوار خمسه سلام؛ **انجام:** اللهم اجعلنا من جملة مجتبهم ... بحق خمسة النجبا سلام الله علیهم تمام شد. جداول مصائب الائمه علیهم السلام.

خط: نستعلیق خوش جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● **مصائب الائمة الاطهار** / ادبیات / فارسی

masā’eb-ol a’emmat-el athār

بروجردی، میرزا یحیی، ق۱۴ قمری

borūjerdī, mīrzā yahyā(- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۷۸

آغاز: بسمله، ای ذات مقدس که توئی واحد یکتا - به وحدت ذاتت همه اشیاء شد گویا - ذاتت چه صفاتت بود از عیب منزه؛ **انجام:** یکقطره چشیدم و دریا گریستم - طوفان نوح محمد شد از اشک چشم من ... را گریستم ... (بعد از دو برگ) ظل ظلیل حضرت اله و المجاهد فی سبیل الله صدر نشین محفل عنابات حضرت آفریدگار ... سنه ۱۳۴۶

خط: نستعلیق جلی، کا:ناطق بروجردی، میرزا یحیی، تا: ۱۳۴۶ق؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● **مصائب ائمه طاهرین** / تاریخ معصومین

masā’eb-e a’emme-ye tāherīn

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۱۰/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۶۳ص (۱-۶۳)، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۵-۱۵۳۵]

● **مصائب الابرار و نوائب الاخیار** / تاریخ معصومین / فارسی

masā’eb-ol abrār va navā’eb-ol axyār

محزون سلماسی، الله قلی بن شاه میرزا، - ۱۲۳۱ قمری

mahzūn-e salmāsī, allāh qolī ebn-e šāh mīrzā (- 1816)

اهدا به: عباس میرزا

تاریخ تألیف: ۱۲۵۲ق

مشتمل است بر «مقدمه» و «خاتمه» و ۱۴ (یا ۱۶) «مجلس» دربیان زندگانی و فضائل و مصائب چهارده معصوم علیهم السلام، که از کتب معروفی نظیر بحارالانوار، احتجاج طبرسی، اصول کافی، امالی صدوق و دیگر منابع امامیه گردآوری نموده و در موارد لزوم باجمله «مؤلف گوید» به بررسی و تحلیل قضایا و ماجرا پرداخته است. در پایان فرزند مؤلف چنین می‌نویسد: «والد ماجد قبل از تهذیب نسخه به رحمت خدا مشرف گردید و من به تهذیب و اصلاح آن پرداخته و زواید راحذف و درمواردی برخی از احادیث و اشعارعربی و فارسی را بر آن افزودم». (براتعلی غلامی مقدم)

آغاز: بسمله الحمدلله الذی نور صدورنا بنور المعرفة و الایمان و اوفر سرورنا بالصبر علی المصائب ... و بعد چنین گوید گم شده بیداء کم اساسی

انجام: و اگر کسی خواسته باشد که صورت احوال تمامی ایشان را بر ورق تحریر نگارد البته مجلدات بسیار خواهد گردید و دراین اوراق بهمین اکتفا گردید ابن المؤلف گوید چون این نسخه نامی ...

[نسخه‌های منزوی ۴۵۳۹/۶؛ الذریعة ۷۳/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۱۷۷۱/۳]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۷۹-۱۵/۱۹

آغاز: پرداخته ازبرکت باطن آن مقربان درگاه الوهیت در آن شغل وعمل رایت مفاخرت ... مقدمه درذکر فضیلت صبر ورضا وثواب گریستن درخاتم انبیا وائمه هدی خصوصا؛ **انجام:** هر امامی مهر خود را بردارد وآنچه درنخست آن مهر نوشته شده بود درایام حیات خود عمل نماید ودراین مقام سخن بسیار است وآنچه مذکور شد برای اهل نظر کافی است والله الموفق

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ درآخر نسخه آمده که این رساله درمسوده بوده که مؤلف درروز جمعه دوم ربیع الاول ۱۲۳۰ وفات نموده وپسرش این کتاب را تنظیم وتدوین نموده؛ جلد: تیماج، ۲۸۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۸-۴۳۵۱]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** وای بر شما مگر نمی دانید که بچه دستها بر ما نیزه زده اید و چه گروهها از شما به جنگ ما آمده اند و به چه پایها به غارت اموال ما آمدید

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ با یادداشتی خطبه مانند از کاتب نسخه و تصریح به نام کتاب و مؤلف آن به تاریخ

۱۲۴۷ (شاید سال کتابت هم باشد)؛ جلد: روغنی، ۱۶۹گ، ۲۱–۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [میراث اسلامی: دفتر نهم–۷۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۷۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴–۹۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۸۲

خط: نسخ، کا:کمال الدین بن ملا علی زنوزی، تا: دوشنبه ۲۲ صفر۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۵۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۶–۲۲۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** برای اهل نظر کافی است و الله الموفق

خط: نستعلیق، کا:محزون سلماسی، ابن الله قلی، تا: جمادی الثانی۱۲۳۸ق، جا: ارومیه؛ پسر مؤلف در پایان تاریخ مرگ پدر را می‌آورده و شرحی درباره کتاب و تصحیح و اضافه‌ای که مؤلف کرده و در این نسخه آمده می‌نویسد در پایان نسخه پاره‌ای است از سرگذشت حجاج؛ جلد: تیماج، ۲۹۹گ، ۲۳سطر (۱۴×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱۰–۱۵۲۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** در این مقام سخن بسیار است و آن چه مذکور شد برای اهل نظر کافی است و الله الموفق. انتهی کلام المؤلف ... ابن مؤلف گوید ... برادران ایمانی نسخ خود را از روی این نسخه اصلاح نمایند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۳۸ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۰۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [اهدائی رهبر: ۸–۳۱۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۳۰

همان نسخه بالا [مؤید: ۳–۳۴۸]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۰۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** در این مقام سخن بسیار است و برای ارباب فطانت و ذکا آنچه مذکور شد کافی است و الله الموفق ... تمام شد کتاب مصایب الابرار بتوفیق ملك الجبار

خط: نستعلیق تحریری، کا:محمد روضه خوان بن مشهد [ی] ابراهیم، تا: ۱۲۴۰ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۷گ، ۱۹ و ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲–۶۸۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۴۸

همان نسخه بالا [مؤید: ۳–۲۰۹]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۹۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا:کاظم بن میرزا جعفر تبریزی، تا: ۴ جمادی الثانی ۱۲۵۷ق؛ تملك: میر مهدی صدیق الذاکرین تبریزی به تاریخ ۱۳۲۸؛ جلد: تیماج، ۳۹۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۹–۳۷۷]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در این مقام سخن بسیار است و آنچه مذکور شد برای اهل نظر کافیست.

خط: نستعلیق، کا:میرزا کاظم بن میرزا جعفر تبریزی، تا: ۱۷جمادی الاول۱۲۵۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۷۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۳×۳۲/۲سم [ف: ۱۴–۵۰۴]

۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:مراد علی، تا: ۱۲۶۲ق؛ ۲۸۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲–۹۹]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۶۵–۹/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن رجبعلی بن کربلایی عظیم خسرو شاهی، تا: ۲۹ جمادی الثانی۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۳۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۸–۴۳۵۰]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۲۵–۱۲/۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** در تحت آن مهر نوشته شده بود ودرایام حیاة خود عمل نماید ودرآن مقام سخن بسیار است وبرای ارباب فطانت و ... مذکور شد کافی است

خط: نسخ، کا:احمد بن امام قلی تکله موقانی اردبیلی، تا: شنبه ۹ربیع الثانی۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۸–۴۳۵۱]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** نسخ خود را از روی آن نسخه اصلاح نمایند.

خط: نستعلیق، کا:کربلایی محمد رسول بن کربلایی اسماعیل تبریزی، تا: شنبه ۱۲ رجب۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ، ۳۷ سطر (۱۰/۵×۲۸)، اندازه: ۱۸×۳۴سم [ف: ۵–۵۷۴]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** که خالی از همه چیزی نبوده هر کس از آن بحس حال خود بهره مند گردد و از

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: وزیری بزرگ [رایانه]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** مانند اشعث موصلی طباخ و شریف خباز و یزید بن صرماح

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: وزیری بزرگ [رایانه]

● **مصایب الابواب** / تاریخ معصومین / اردو

masāyeb-ol abvāb

دبیر کویه، ق۱۳ قمری

dabīr koye (- 19c)

اهداء به: قطب الدین پادشاه غازی نصیر الدین حیدر

تاریخ تألیف: ۱۲۳۵ق

کتاب ازمؤلفی شیعی است ودر ترجمه سوره یوسف است مشتمل برمصایب امام حسین (ع) از روی تفاسیر معتبره واحادیث معتمده که تعزیه‌داران امام حسین (ع) مطالعه کنند. درشش «باب» است، مسائل زندگی وصفات حضرت یوسف (ع) را به مسائل مربوط به امام حسین (ع) ربط می‌دهد. درالذریعة مثنوی به لغت اردو به نام «احسن القصص» درتواریخ معصومین از میرزا سلامت علی لکهنوی مشهور به میرزا دبیر معرفی شده است.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۰۴

آغاز: بسمله یوسف حمدوه کونین هین محبوب هوا ×× چاه هین جسکی نبی یعقوب هوا؛ به وه یوسف هی که هی یوسف هر دلکو عزیز؛ **انجام:** راست داده از چپ وراست ×× گفت بامن که سال تاریخش مصحف طاق چشم اهل عزاست. تمام شد سنه ۱۲۳۵ هجری نبوی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ مصحح؛ درمیان نسخه نامه‌ای است از محمد تقی به تاریخ ۲۰ ربیع الاول ۱۳۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف مخ: ۲-۵۰۳]

● **مصائب الاسلام** / تاریخ معصومین / فارسی

masā’eb-ol eslām

اردکانی، محمد علی بن محمد حسن، ق۱۳ قمری

ārdakānī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad hasan (-19c)

وابسته به: عوالم العلوم و المعارف و الاحوال من الآیات و الاخبار و الاقوال = العوالم = جامع العلوم و المعارف؛ بحرانی، عبدالله بن نورالله (-۱۲)

اهدا به: محمد ولی میرزا قاجار

ترجمه کتاب دهم «عوالم العلوم» عبدالله بن نورالله بحرانی شوشتری است.

آغاز: سپاس مبنی بر اساس و ستایش برتر از قیاس موجودی راست معبود که از رشحات بحیره ای از بحار انوار جودش همه عوالم را موجود فرمود

[نسخه‌های منزوی ۴۵۳۹؛ فهرستواره منزوی ۱۷۷۱/۳]

۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در احتیاج مذکور است که روایت شده است که چون رسول خدا از دنیا رفت و با ابوبکر بیعت شد ابوقحافه در طائف

جلد اول کتاب؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: ورثه حاج محمد نصیری؛ ۲۱۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۲۲]

۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۴

جلددوم کتاب؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اهدایی: ورثه حاج محمد نصیری؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۲۱]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** تحیة والسلام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۸۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۳سم [ف: ۴-۷۵۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمام شد کتاب مطاعن از سه لعین بی دین و احوال ایشان بر دست مؤلف آن عبدالله بن نورالدین و تمام شد ترجمه آن بدست ابوالحسن بن علی اکبر الحسینی در ایام عید سعید نوروز ... شنبه ۱۲۳۹

خط: نسخ، کا:حسینی، ابوالحسن بن علی اکبر، تا: نوروز ۱۸ ربیع الاول ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۵۳۸گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۶-۴۸]

● **مصائب امام حسین علیه السلام** / مقتل / فارسی

masā’eb-e emām hoseyn ‘alayh-es-salām

فاضل بسطامی، نوروز علی بن محمد باقر، ۱۲۲۷ - ۱۳۰۹ قمری

fāzel-e bastāmī, nowrūz ‘alī ebn-e mohammad bāqer (1812 - 1892)

پیش‌نویس مؤلف است. بدون خطبه و خاتمه و فصل‌بندی مطالب. گزینه و کلیاتی است که مؤلف جهت منابر خویش استفاده کرده است تا با مراجعه به آن در هر مجلسی بداند که درباره چه سخن خواهد گفت.

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۰/۲

آغاز: انما ولیکم الله و رسوله ... در احادیث بسیاری وارد شده است که این آیه شریفه؛ **انجام:** و او را در بهترین مکانی دفن نمودند و صورت واقعه را برای آن جماعت نقل نمود.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸سطر (۶×۱۱) [ف: -۲۵]

● **مصائب امام سوم (ع)** / تاریخ معصومین / فارسی

masā’eb-e emām-e sevvom

ترجمه فصلی است از کتاب بحار الانوار مولی محمد باقر مجلسی به قلم یکی از شاگردان او و در آغاز آن چنین آمده:«روایت کرده است اجازة از جزو ثانی کتاب دلایل الامامه حمیری حضرت استاد شیخ الاسلام و المسلمین سمی باقر علوم الانبیاء و المرسلین دام ظله العالی در کتاب بحار الانوار باسناد خود از سعید بن مسیب ...». از این عبارت پیداست که این ترجمه در زمان حیات مجلسی شده است و فصلی است در مصائب امام سوم که تحت اللفظ ترجمه کرده‌اند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۵۹/۱۳

انجام: کفر خود را هویدا داشتن اظهار کردند آنرا.

خط: نسخ، کا:محمد کریم بن اسماعیل قاضی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۴۶ص (۲۵۳-۲۹۸)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۰-۵۱۱]

● **مصائب اهل البیت (ع)** /تاریخ معصومین / عربی

maṣā'ib-u ahl-il bayt

میرزا بابا تبریزی، قرن ۱۳ قمری

mīrzā bābā tabrīzī (- 13c)

رساله‌ای کوتاه در مصائب اهل بیت علیهم السلام مربوط به قضایای اسرای کربلا و وقایع پس از آن است که در آن چگونگی معامله عدو با سر مبارک ابا عبدالله الحسین علیه السلام پرداخته شده است. این رساله باید بخشی از یک کتاب در مصیبت کربلا بوده باشد که در هامش مقتل ابومخنف نوشته شده است. درباره این اثر و نسبت آن به میرزا بابا تبریزی باید بیشتر تحقیق شود.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳/۲ کر

آغاز: هذا الخبر مما نقل عن صورة خط العالم النحریر المتبحر الأقا میرزا بابا التبریزی رحمه الله تعالی، صورته: روی أن حاملی رأس الحسین علیه السلام لما دخلوا من نصیبین و ساروا علی عین الورد و عبروا به عن الفرات؛ **انجام:** کتب شمر إلی صاحب حلب و أطلق الحمام فما کان عن قلیل جاءتهم الجیوش و تتابعوا علی أصحاب شمر یمیناً و شمالاً و هزموا حنظلة ... فلما ملکوا الحرم و الرؤس ارتحلوا ألا لعنة الله علی القوم الظالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ(۵۹پ-۶۰پ)، در هامش [ف: ۴۰/۲-۳۲۳]

● **مصائب اهل البیت (ع)** / مراثی / فارسی

masā'eb-e ahl-el beyt

یزدی، حسین بن علی حسین، ق۱۳ قمری

yazdī, hoseyn ebn-e 'alī hoseyn (- 19c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۰۲

آغاز: کلیو طبیعت کلیه را ازحرکات؛ **انجام:** که روزگار ایشان را بی خبر ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۱۴۲گ، ۱۸سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۱۲۰۰]

● **مصائب الحسین** / تاریخ معصومین / فارسی

masā'eb-ol hoseyn

سیف آبادی قزوینی، حسین، ق۱۴

sayf-ābādī qazvīnī, hoseyn (- 14c)

تاریخ مفصل وقایع جانگداز کربلا از ابتدا تا انتها است در ابتدا تاریخ زندگی امام حسین (ع) از ولادت تا زمان خروج از مدینه آمده است. نام مؤلف قطعی نیست فقط از نوشته‌ای که به عنوان وقف‌نامه در آغاز کتاب امده استفاده می‌گردد که این نسخه نزد دختر سید حسن سیف آبادی بوده و کاتب وقف‌نامه مدعی مؤلف بودن ایشان است.

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۸۰

آغاز: در بیان ولادت با سعادت امام حسین(ع) اشهر میان علمای شیعه آن است؛ **انجام:**ثم قال لا غرو ان قتل الحسین و قد کان خیرا من حسین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، کاتب شاید مؤلف؛ وقف بر طلاب مدرسه التفاتیه توسط پسر مؤلف، ۱۳۸۰؛ جلد: جلد تیماج، ۴۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف: ۲-۱۸۹]

● **مصائب الحسین** / تاریخ معصومین / عربی

maṣā'ib-ul ḥusayn

اخبار و احادیثی در بیان مصیبت امام حسین (ع) و وقایع پس از کربلا ــ همچون حدیث دیر نصاری، حدیث فاطمة الصغیرة ــ همراه با اشعار و قصایدی در رثای امام حسین ــ همچون: قصیده شیخ احمد، قصیده شیخ محمد ابن عصفور بحرانی، قصیده شیخ مهدی و قصیده حاج خلیل بغدادی ــ و قصیده‌ای در رثای ابوالفضل العباس برای استفاده اهل منبر جمع‌آوری و در رساله حاضر نگاشته شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۵۳/۱

آغاز: بسمله، عبدالله بن داود عن الثقاة عن ابن عباس قال: صلینا مع رسول الله (ص) صلوة الصبح فی المدینة فلما فرغ قابلنا بوجهه الشریف مستندا الی المحراب؛ **انجام:** فلما بلغت مسجد رسول الله (ص) رفعت صوتی بالبکاء و النحیب و انشأت اقول شعراً:یا اهل یثرب لامقام لکم بها ×× قتل الحسین (ع) فادمعوا مدراراً

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸۸گ (۱پ-۸۸پ)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۳-۳۶۲]

● **مصائب خامس آل عبا** / تاریخ معصومین / فارسی

masā'eb-e xāmes-e āl-e 'abā

موسوی تنکابنی، محمد مهدی بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

mūsavī tonekābonī, mohammad mahdī ebn-e mohammad ja'far (- 19c)

مؤلف ابتدا کتابی حاوی مصائب خمسة النجباء به زبان عربی

نوشته اما چون بسیاری از فیض آن محروم مانده بودند این مختصر را به فارسی پرداخته است

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی محمد و آله اجمعین ... سابقا کتابی به زبان عربی نوشته بودم که حاوی برمصائب خمسة النجباء و مشتمل برشهادت اصحاب عباء بود

انجام: پس لعنت خداوند عالمیان به هردو باد زیرا که هردو از پدر و پسر ظالم و کافر و بروی امام زمان عاق بودند و کافر حربی بودند و هریکی به امام زمان خود یاغی وظالم ونافرمان لعنهما الله ابدالابدین و دهر الداهرین

[فهرستواره منزوی ۱۵۴۵/۳ با عنوان «اسرار الشهاده»؛ الذریعه ۴۷/۲ با عنوان «اسرار الشهاده»]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۹۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۳۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۱]

● مصائب الزهراء / تاریخ معصومین / عربی

maṣā’ib-uz zahrā’

کرمانی، صالح بن محمد حسین، ق۱۳

kermānī, sāleh ebn-e mohammad hoseyn (- 13c)

مؤلف می‌گوید: از جوانی در فکر بودم درباره مصایب سید الشهداء (ع) کتابی بنویسم تا این‌که در نجف، یکی از برادران دینی در خواست تألیف این کتاب را مطرح کرد، پس من این کتاب را تحفه‌ای برای تقدیم به حضرت سیدة النساء قرار دادم و بدین جهت آن را «مصائب الزهراء» نام نهادم.شامل یک «مقدمه» و ده «مصیبة» و «خاتمه»: المقدمة: فی مبدأ هذا الأمر العظیم و الخطب الجسیم؛ مصیبة ۱. فی انزعاجه من حرم جده الی حرم الله تعالی؛ ۲.شهادة السید الجلیل ابن عم الحسین مسلم بن عقیل؛ ۴.شهادة من معه من من أعوانه و أنصاره؛ ۵. شهادة من معه من أقربائه من بنی هاشم الی ابن أخیه المسمی بالقاسم؛ ۶. شهادة السید الهمام أخی الحسین أبی الفضل العباس؛ ۷. شهادة السید أبی الحسن علی بن الحسین الملقب بالأکبر؛ ۸ المصیبة العظمی و هی شهادة قرة عین الرسول أبی عبدالله الحسین (ع)؛ ۹. سبی آل الله من الرجال و الأطفال و النسوان و سوقهم من الطفوف الی الکوفة و ما جری علیهم فیها؛ ۱۰. سوقهم من الکوفة الی الشام و ما جری علیهم الی أن وردوا مدینة سید الأنام؛ خاتمة: فی بیان ما صنع المختار بأعدائهم الفجرة الکفار.

نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۶۹

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی خصص بالمصایب و البلاء أفاضل الأنبیاء و المرسلین و کرم بالنوائب و العناء أماثل الأوصیاء و المعصومین

خط: نسخ معرب، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، مسوده مؤلف است؛ ۲۵۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۱۱۳]

● مصائب سید الشهداء / تاریخ معصومین / فارسی

masā’eb-e sayyed-oš-šohadā’

مجالس چندی است دربیان تاریخ، فضایل ومصایب سید الشهداء با استفاده از کتب تاریخی وروایات واشعار عربی وفارسی. نویسنده از قرن چهاردهم هجری بوده واشعاری از وصال شیرازی آورده است.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۰۷

آغاز: بسمله وبه نستعین آنچه از کتب علما کثر الله امثالهم معلوم میشود چند مرتبه درمدینه طیبه چنان شیون وضجه وصیحه بلند شد؛ **انجام:** گیرم شد ازمن ازکوشش تو ×× تخت سنکدر تاج کیانی / بعد از عزیزان آید چه کارم ×× ملک جهان ومال جهانی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۶۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۲-۵۰۳]

● مصائب الشهداء و اولاده الطاهرین / تاریخ معصومین

maṣā’ib-uš šuhadā’ wa awlād-i-hi-ṭ ṭāhirīn

شیعی، ملااسدالله، ق۱۴ قمری

šī‘ī, mollā-asad-ol-lāh (- 20c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۵/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه افتادگی دارد؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲-۳۰]

● مصائب صباحی / تاریخ معصومین / فارسی

masā’eb-e sabāhī

صباحی، رحیم، ق۱۵ قمری

sabāhī, rahīm (- 21c)

در احوال حضرت سید الشهداء علیه السلام از هنگام ولادت تا شهادت و وقایع کربلا. بعضی از نقلها به عربی است.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۰

آغاز: ذکر تاریخ ولادت با سعادت حضرت سید الشهداء ... بدانکه محدثین فریقین را در سال و ماه ولادت آن بزرگوار اختلاف کثیری است

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۲گ، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۱-۶۰]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۴۰مشهد

همان نسخه بالا [ف: -۱۷۲]

● **مصائب الشیعة** / تاریخ / فارسی

masā’eb-oš šī‘a

در مصائب و تاریخ در گذشت حضرت پیامبر اکرم و حضرت زهرا و حضرت امیرالمؤمنین علیهم السلام و واقعه کربلا و شهادت حضرت امام حسین علیه السلام.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۹۳

آغاز: در یکی از کتب الهی مذکور است من أحب الله أومن أحبه الله سلط علیه البلایا یعنی هر که دعوی دوستی خدا کند؛ **انجام:** و اگر درگذرم از یک ضربت بیش مزنید که او نیز مرا یک ضربت زده بود

گویا از کتابی جدا شده است. نام کتاب با مداد روی برگی قبل از کتاب آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۵۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۶-۱۹۲]

● **مصائب العارفین** / تاریخ معصومین / فارسی

masā’eb-ol ‘ārefīn

یزدی، حسین بن علی حسین، ق۱۳ قمری

yazdī, hoseyn ebn-e ‘alī hoseyn (- 19c)

وابسته به: هم و غم = مصائب الغرباء = الهم و الغم فی شهر المحرم = صحیفة الالم = مصائب العرفاء؛ یزدی، حسین بن علی حسین (-۱۳)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۱۷ جمادی الاول ۱۲۲۹ق

مؤلف کتابی مفصل در مقتل و مصائب امام حسین (ع) و اصحابش به خواهش ملا محمد حسین بافقی یزدی تألیف و در یک مقدمه و چهارده مجلس و یک خاتمه تنظیم کرده و به نام «هم وغم فی شهر محرم» نامگذاری کرده بود.وی سپس کتاب حاضر را که تلخیص و برگزیده‌ای از آن است به پایان رسانید و بار دیگر «مصایب العارفین» را خلاصه کرد و «لیالی عشر فی الحزن علی شفیع یوم الحشر» نامید.در نام مؤلف اختلافاتی وجود دارد.

آغاز: الحمدلله الذی نور جمیع العالم بالحسین من صبح الازل و خلع تمام الذرات بالحیوة بماء الوجود من علة العلل و دور اصول الکاینات ... حمد خدای را که منور نمود جمیع عالم را به حسین از صبح ازل

انجام: در سرایر نقل کرده است از معصوم که فرموده اند ان الله حصن عباده بآیتین من کتابه ان لا یقونوا علی الله الا الحق بل کذبوا بما لم یحیطوا بعلمه و لما یأتهم تأویله، و الحمدلله تعالی

[الذریعة ۷۵/۲۱؛ نسخه‌های منزوی ۴۵۴۰/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۷۷۱/۳]

شروح و حواشی:

۱- لیالی عشر فی الحزن علی شفیع یوم الحشر؛ یزدی، حسین بن علی حسین (-۱۳)

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۳۶/۲-۲۱/۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** وای برما که فرزند پیغمبر خود را کشتیم آن چیز که ما با خود کردیم هیچ کس نمی کند که سید جوانان اهل.

خط: نسخ، کا:گویا مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۳۲]

۲. شیراز؛ مدرسه امام عصر (عج)؛ شماره نسخه:۲۸۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۱۲۸گ، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱-۱۳۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ محشی؛ مهر: «عبده عباس» (بیضی)؛ جلد: چرم مذهب، ۱۵۳گ، ۱۸سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴۰-۳۲۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۹۴

آغاز: ... فرستد بر حسین وبر شهیدان نزد حسین و بر شیعیان و دوستان حسین؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، کا:میر اسماعیل، ابرند آبادی، تا: جمعه ۲۵ شعبان۱۲۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ با قلم خوردگی بسیار، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۳گ، ۱۷سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۹-۳۲۱]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ابن اکبر عز آبادی، تا: ۲۲ شعبان۱۲۳۶ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۴گ، ۱۸سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۹۷]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقد تمت هذه النسخة من مؤلفات زاهد العابد.

کامل خط: نسخ، کا:محمد حسین بن محمد علی، تا: چهارشنبه ۲۴ ذیحجه۱۲۳۷ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱۴گ، ۱۶سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۵۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسین بن بهاءالدین طباطبائی، تا: ۱۵ربیع الثانی۱۲۵۰ق؛ مصحح؛ تملک: سید حسین بن علی به تاریخ ۲۴ربیع الاول؛ مهر: «عباس الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۱۳۷]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس مردم برخواستند وروی بانحضرت آوردند ودرمسجد شورش وغلغله افتاد ومن ازصداهای مردم ازخواب بیدار شدم والحمدلله رب العالمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۶۵ق؛ مصحح؛ مهر: «محمد قاسم الحسینی»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۵]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۶۲-۱۸/۸۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد علی بن محمد باقر صباغ، تا: سلخ رجب۱۲۶۷ق؛ ۱۹۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۳۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۲۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** البته هرکس توبه کند هر وقت خوب است و قبول می‌شود اما خوب است جوان توبه کند نور علی نور است.
خط:نسخ و تحریری، کا:زمردی، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: چرم، ۲۴۲ص، ۱۷ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱/۴۷-۱۵۴]

← مصائب العرفاء ⪢ هم و غم

● **مصائب العلماء** / تراجم / فارسی
masā’eb-ol ‘olamā’

مجرم عاملی، صدرالدین، ق۱۴ قمری
mojrem-e ‘āmelī, sadr-od-dīn (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۲ق
مؤلف آن مجرم است که محتمل است نام اصلی او صدرالدین موسوی عاملی باشد. زیرا در انتهای کتاب «حیاة الارواح» آخوند، بعد از ذکر مطالبی در باره وی، نام خویش را در ذیل آن ذکر می‌کند و این با تطبیق دو خط و نیز نوع نگارش به دست می‌آید. در شرح حال و آثار و مصائب آخوند ملا محمد حسین بن احمد شریف حسینی همدانی است که وی بانی و مؤسس اولیه مدرسه آخوند همدان بوده و کتابخانه غرب همدان اکنون در این مدرسه واقع است. در یک «مقدمه» و پانزده «مجلس» و «خاتمه»: مجلس ۱.نسب آن جناب و اعداء آن فضائل مآب؛۲. در اقرار کردن عالمان به فضل و اجتهاد آن جناب و تصانیف و ورود ایشان به همدان؛ ۳. در اجتماع مردم به آن جناب و زیاد شدن اعدائش؛ ۴. در اتفاق کردن اعداء و جنگ کردن با او؛ ۵. در خراب کردن و آتش زدن اعداء خانه آن جناب را؛ ۶. در آوردن آن جناب را به شهر و جنگ دوم؛ ۷. در بردن آن جناب و دشمنانش به تهران؛ ۸. در آمدن آن جناب از تهران به همدان و رفتن به کربلا و آمدن به تویسرکان؛ ۹. در بیرون رفتن آن جناب از تویسرکان و مخفی شدن از شر دشمنانش مجلس دهم در عزل شدن ابن زیاد ثانی و ظاهر شدن آن ثانی مسلم بن عقیل؛ ۱۱. در ورود به دولت آباد و رفتن آن جناب دوباره به تویسرکان و دو دفعه به کربلا رفتن؛ ۱۲. بیان شمه‌ای از فتنه و فسادی که در دولت سلطان ایران واقع شد؛ ۱۳.سواد ارقام علماء به عامه همدان در این قضیه‌ها؛۱۴. مراسلات علماء به سوی خواص ناس از بزرگان نسناس؛ ۱۵. احوال و مکافات اعداء آن جناب؛ خاتمه در تعریف همدان و ساکنان آن بلده سقر نشان.
آغاز: الحمد الله الذی امرنا بتقلید الفقهاء و المجتهدین ... حمد بی حد و ثنای لاتحصی و لاتعد مخصوص ذات خداوند آنچنانیست که امر کرد، جماعت شیعیان را در زمان غیبت امام خود به تقلید و پیروی فقهاء ... اما بعد چنین گوید بنده ذلیل خاکسار حضرت کردگار و محب فرقه ناجیه علماء و فقهاء و اخیار کعبه دین و ایمان را محرم، اقل ذاکرین و شاعرین زمان المتخلص بمجرم که چون از قضاهای روزگار غدار و از جفاهای زمانه نا پدیدار بعد از مراجعت از عتبه بوسی جناب امیر المومنین وارد بلده طیبه همدان گردیدم ...
انجام: در خصوص این طایفه زنان قصائد و حکایات و روایات بسیار است و این مختصر گنجایش ذکر آن را ندارد به همین قدر اکتفا شد به اینجا ختم شد کتاب مصائب العلماء بر دست مصنف حقیر فقیر سراپا تقصیر اما زحمات و مشقات بسیار در تألیف و تصنیف این وجیزه نمودم و گوهر بسیار و جواهر بی شمار در آن مندرج کردیم، نفعی که بردیم آن بود که همه مردم را با خود دشمن ساختیم و خود را در ورطه هلاک انداختیم ... و قد حرر ذلک فی یوم خامس شهر جمادی الاول شهور سنه ۱۲۶۲.
چاپ: در میراث اسلامی ایران، دفتر ششم، به کوشش محمود عالمی با تلخیص و تحریری دیگر چاپ شده

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۴۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۵ جمادی الاول ۱۲۶۲ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: -۱۲۷۲]

← مصائب الغرباء ⪢ هم و غم

● **مصائب کربلا** / تاریخ معصومین / فارسی
masā’eb-e karbalā
در ذکر مصیبت و احوال کربلا به نظم و نثر. دارای اشعاری است شبیه به تعزیه و بعد از آن مطلبی است با عنوان مجلس شامل مجلس یازدهم تا مجلس چهاردهم و بخشی از مجلس هفدهم است بدین شرح: مجلس ۱۱.ذکر شهادت عبدالله بن الحسین (ع) و بدون افتادگی صفحات؛ مجلس ۱۲ و ۱۳. تنها عنوان آن موجود است و مطالب آن وجود ندارد؛ مجلس ۱۴. در حدوث خوارق عاداتی که بعد از شهادت امام تشنه لبان و عرصه جهان نمودار شد و علت حدوث آنها بر سبیل اجمال است که مشتمل بر دو مشعله است؛ مجلس ۱۷. بیان آمدن شیر به قتلگاه و حراست نمودن جسد مطهر فرزند شیر خدا را.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۲/۱
آغاز: از قاف تا قاف، گفتی زمین بزلزله واپسین فتاد طوفان ازین قضیه چه ره بر محیط یافت، غوغا این بلا چه بچرخ مهین فتاد.

«مجلس یازدهم در ذکر شهادت عبدالله ابن الحسین؛ **انجام:** تصور کنی بحدی که یعنی الیقین مشاهده نمایی و آینه با فاطمه زهرا (ع) همه ردخواهی شد و تا روز قیامت در هر عالمی که باشی همیشه جگرت ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ از برگ ۱۴ و ۶ به بعد افتادگی دارد، از صفحه ۶پ به بعد مطلب دچار افتادگی است؛ واقف: ملا محمد طاهر نوری؛ جلد: تیماج، ۱۴گ(۱ر-۱۴پ)، ۱۷سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۵۶۵]

← مصائب مسیحیان اولیه ⟵ داستان ناهوشتا و راچل

← مصائب المعصومین ⟵ مصائب الائمة

● **مصائب معصومین (منظومه در)** / شعر / فارسی

masā’eb-e ma‘sūmīn (manzūme dar)

منشی، محمد اکبر، ق۱۲ قمری

monšī, mohammad akbar (- 18c)

از منشی (گویا محمد اکبر منشی بمرودی)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۰۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [مختصر: -۸۲۹]

● **مصائب المعصومین = مصائب الائمة** / تاریخ معصومین / عربی

maṣā’ib-ul ma‘ṣūmīn = maṣā’ib-ul a’imma

یزدی، عبدالخالق بن عبدالرحیم، ۱۲۰۶ - ۱۲۶۸ قمری

yazdī, ‘abd-ol-xāleq ebn-e ‘abd-or-rahīm (1792 - 1852)

تاریخ تألیف: جمعه دهه نخست شعبان ۱۲۴۱ق؛ محل تألیف: یزد

تألیف مولی عبدالخالق بن عبدالرحیم یزدی واعظ و مدرس در توحید خانه حرم مطهر حضرت رضا (ع) که شاگرد شریف العلما و شیخ احمد احسائی بوده است. کتابی است در فضائل و مصائب اهل بیت عصمت (ع) و مشتمل بر یک «مقدمه» و شصت و دو «مجلس» و «خاتمه»: مقدمه در فهرست کتاب؛ مجلس ۱ و ۲. رحلت حضرت رسول (ص)؛۳. جریانات واقعه بین مولی امیرالمؤمنین علی (ع) و ابن ملجم؛ ۴. احوالات آنحضرت در شب شهادتش؛ ۵. ضربت خوردن آنحضرت؛ ۶. باخبر شدن حضرت حسن و حسین و مردم کوفه از شهادت علی (ع)؛ ... ۱۱. در گریه کردن حضرت فاطمه (س) بر شهادت آنحضرت؛ ... ۲۰. قیام امام حسین (ع)؛ ... ۴۰. وقایع مجلس ابن زیاد؛ ... ۶۰. ولادت امام دوازدهم؛ ۶۱. علائم ظهور آنحضرت؛ ۶۲. رجعت امامان؛ خاتمه در برخی از دعاهای مناسب ختم مجالس روضه‌خوانی و وعظ؛ در پایان سفارش کرده که کتابش را به خط خوش بنویسند.

آغاز: بسمله حمد له صلاة ولعنة الله علی اعدائهم اجمعین و بعد فیقول العبد المذنب الواثق ابن عبدالرحیم یزدی عبدالخالق ... و سمیته بمصائب المعصومین ... و رتبته علی مقدمة و مجالس و خاتمة ...

انجام: اللهم انفعنی و سائر اخوانی المؤمنین به فی الدنیا و الاخرة برحمتک یا ارحم الراحمین.

چاپ: در سال ۱۳۰۳ق چاپ شده

[الذریعة ۷۳/۲۱ و ۷۵/۲۱؛فهرستواره منزوی ۱۷۷۱/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ترتیبه و افتتاحه و اختتامه المومنین فی الدنیا و الاخره

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، جا: یزد؛ واقف: محمد خطیب، فروردین ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۱×۲۵/۸سم [ف: ۱۴-۵۰۶]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۵۲ مکرر دوم

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، به دستور حسین خراسانی؛ جلد:تیماج، ۲۰۰گ، ۲۸ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف:۵-۵۷۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مقابله شده با نسخه‌های حاج محمد حسن و محمد صادق سمسار، مصحح از محمد باقر، مجدول؛ از کتابخانه صنیع الدوله محمد حسن خان در ۱۲۹۸؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۲۰ سطر (۶×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۱۶-۲۹۸]

۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۳

آغاز: من بنی سلیم و نزول الصفحة من الله تعالی من دعاء الزهراء (ع) ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی با امضاء «منه دام ظله العالی»؛ جلد: مقوا، ۸۲گ، ۲۴ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۸۳]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۴۲-۲۳/۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الدعاء الثالث ما الفه المؤلف غفر الله له اللهم صل علی محمد وآله محمد اللهم انا نسئلک برحمتک الواسعة وبکرامتک الظاهرة وبقدرتک الباهرة وبرحمانیتک الساطعة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: میرزا ابوالقاسم خویی درسال ۱۳۰۱؛ جلد: تیماج، ۳۰۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۳۳]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۳۱-۱۲/۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** واقض ما اوجبت علیهم من الحج والعمرة بفضلک ورحمتک وقد فرغ مصنفه فی سنة احدی واربعین ومئتین بعد الالف من الهجره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۳۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و شمرت ذیل الهمة لجمع مهمات أحوال جمیع أهل العصمة، من الله سبحانه علی ببرکتهم صلوات الله علیهم أجمعین علی جمعه و ترتیبه و افتتاحه و اختتامه.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۳۳۲گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۲۹-۴۷۶]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۸۴

آغاز: برابر

از آغاز تا مجلس ۴۵ را دارد و پس از آن فقط قسمتی از مجلس ۵۵ و بقیه کسر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضاء «منه عفی عنه»، مصحح، در میان قصیده‌ای هست در مرثیه امام حسین (ع) از آقا شیخ محمد کرمانی دام ظله العالی: با مطلع: «اصبحت رهن الکرب و الحسرات ×× و القلب محشو من الکربات»، برکنار هامش صفحه اول با خط مغایر آمده:«نسخه اصل است»؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۲۰۴گ، ۱۹-۲۱ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲-۵۹۲]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۴۱

خط: نسخ، کا:محمد مهدی مشهدی الاصل، تا: سه‌شنبه ۱۲ رمضان۱۲۵۳ق؛ مجدول، با نسخه اصل مقابله شده؛ مهر:«علی الحسینی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۳گ، ۲۱سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۴-۱۴۸۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و شمرت ذیل الهمة بجمع مهمات احوال جمیع اهل العصمة من الله سبحانه علی ببرکتهم صلوات الله علیهم اجمعین علی جمعه و ترتیبه و افتتاحه و اختتامه.

خط: نسخ، کا:محمدابراهیم بن علی عسکر محلاتی، تا: ۱۲۵۳ق، جا: مشهد مقدس؛ در زمان مؤلف کتابت و به رویت وی رسیده با عبارت «و قد امرت عدلین من المعتمدین بمقابلته مع کتابی فاخبرانی بها معه متناً و هاشماً فالمرحو المطابقة ... حرر هذه الاسطر مصنفه المذنب الواثق فی مشهد مولیه الرضا علیه الف التحیة و الثنا فی سنة ۱۲۵۴» به خط مؤلف، مصحح، محشی با نشان «منه عفی عنه»، «منه دام ظله» و «ق»، با نشان «بلغ» و «بلغ قبالاً» مقابله گردیده؛ مهر: «عبده الواثق عبدالخالق» (بیضی)؛ ۲۷۲گ، ۲۱ سطر(۹×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۴۱-۶۵۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و شمرت ذیل الهمة لجمیع مهمات أحوال جمیع أهل العصمة من الله سبحانه علی ببرکتهم صلوات الله علیهم أجمعین علی جمعه و ترتیبه

خط: نسخ، کا:عبدالمطلب، تا: جمادی الاول۱۲۵۴ق، جا: مشهد مقدس؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۲۴سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۹-۱۰۳]

۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۲۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:عبد المطلب، تا: رمضان۱۲۵۴ق، به دستور مؤلف؛ مجدول، مقابله شده؛ مهر: «محمد حسین»، «محمد مهدی»، «محمد حسین بن ابراهیم»، مؤلف«عبده الواثق عبد الخالق»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۵۹گ، ۲۰سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۴-۱۴۷۶]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لجمع مهمات جمیع اهل العصمه و قد من الله سبحانه علی ببرکتهم صلوات الله علیهم اجمعین علی جمعه و ترتیبه و افتتاحه و اختتامه و قد فرغ مصنفه المذنب الواثق عبدالخالق فی مولده و موطنه دارالعباد ... الی ... اللهم انفعنی و سائر اخوانی المؤمنین به فی الدنیا و الاخرة.

خط: نسخ متوسط، کا:عبدالمطلب، تا: ۱۲۵۴ق؛ مهر و یادداشت مؤلف متضمن آن‌که این نسخه را برای خویش استکتاب کرده؛ یادداشت و مهر علی بن محمد جعفر به تاریخ ۱۳۰۴ق؛ کاغذ: ترمه، ۵۶۲ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۴-۳۲۱]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۷۶

آغاز: مجیء عزرائیل عنده و قبضه (ع) روحه (ص) و انه قتل بالسم و بکاء اهل البیت (ع) و غیرهم علیه (ص)؛ **انجام:** و شمرت ذیل الهمة لجمع مهمات احوال جمیع اهل العصمة (ع) من الله سبحانه علی ببکرتهم صلعم اجمعین علی جمعه و ترتیبه و افتتاحه و اختتامه ... فی سنة احدی و اربعین و ماتین بعد الالف ...

از مجلس اول تا مجلس شصت و دوم؛ خط: نسخ، کا:علی اکبر بن محمد صادق، تا: شنبه دهه سوم جمادی الاول۱۲۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاتب آن را با همیاری ملاعبدالرزاق با نسخه اصل تصحیح و مقابله نموده، محشی به لفظ «منه رحمه الله»؛ جلد: گالینگور، ۳۰۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۵/۵سم [ف: ۲۶-۵۲۲]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۳۰

بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق [د.ث. مجلس]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالرحیم طوسی، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۵۲۳]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ریز، کا:عبدالمطلب، تا: ۱۲۵۶ق، جا: طوس مشهد؛ مجدول، مصحح، محشی به نشان «منه»، با یادداشتی به تاریخ ۱۲۵۶ق (گویا از کاتب) مبنی بر اینکه متن کتاب از اول تا آخر با نسخه اصل مقابله شده و همچنین حواشی مؤلف تا مجلس دهم در زمان مؤلف مقابله شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۶۴ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۵۰-۲۲۱]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۵

آغاز: پس از خطبه و نام مؤلف: حشر هما الله مع اشرف من هو بالحی ناطق علیه و علی آله الصلوة و السلام ما نطق ناطق و ذر شارق؛ **انجام:** علی جمعه و ترتیبه و افتتاحه و اختتامه

خط: نسخ، کا:عبدالمطلب، تا: ۲۰ محرم۱۲۵۷ق؛ مجدول؛ واقف: فهرستی، تیر۱۳۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۵-۲۸۶]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۳۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد حسین شاه دختی، تا: دهه دوم رجب ۱۲۵۸ق، جا: ناظر میرزا حسن از بلوک مشهد مقدس؛ مجدول؛ ۲۵۰گ، ۲۵ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۵-۵۷۵]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا:نعمت الله بن محمد مهدی اصفهانی، تا: جمعه ۲۲ذیقعده۱۲۵۹ق؛ بانسخه اصل تصحیح و مقابله شده، محشی بارمز«منه»؛ واقف:دکتر شمس الدین جزایری، شهریور ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۵سم [ف: ۱۴-۵۰۵]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۴

خط:نسخ و نستعلیق، کا:نوری از رودی، تا:۱۲۶۰ق؛مصحح،محشی، دارای علامت بلاغ؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۸ش۴-۶۶]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۳۵

آغاز: الامیر (ع) و کیفیة مراودته لعنه الله مع قطامة الملعونة؛ **انجام:** اقول اللهم ارزقنا ادراک فیض خدمته و الحشر فی زمرته ... اما الخاتمة فیها ادعیة. جمعتها مناسبة لمجالس الوعظ و ذکر الاخبار و المصائب

خط: نسخ، کا:عبدالله بن مصطفی لاهیجی رشتی، تا: شنبه ۶ ربیع الاول۱۲۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۷۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۱]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال یا بنی ان هذه اللیله التی وعدت ان اقبض فیها فقبض فیها. اقول اناالله و انا الیه راجعون و سیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون.

تا مجلس ۴۹؛ خط: نسخ، کا:مهدی بن مرتضی، تا: ۱۲۶۲ق؛ مصحح، محشی با نشانه «منه»؛ جلد: گالینگور، ۳۶گ، ۳۶سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۱۶-۲۷۶]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۱۵-۳۵۱]

۲۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۹۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دهه دوم شوال۱۲۶۵ق؛ مصحح، محشی از مؤلف با عنوان «منه عفی عنه»؛ مهر: کتابخانه حسینی (دایره)، «احمد الحسینی الموسوی» (بیضوی)؛ واقف: سید احمد مجتهدی، ۱۳۵۹؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [اوراق عتیق: ۱-۱۹۳]

۲۶. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا:رجب علی بن عباس علی قزوینی، تا: شنبه ۲۷ شعبان۱۲۷۱ق؛ محشی از: نهایه، صحاح، مصباح المنیر و برخی با امضا «ص» «منه عفی عنه»، دارای گواهی «بلاغ»؛ جلد: تیماج مذهب،۳۱۶گ،اندازه:۱۴×۲۰/۵سم[دو کتابخانه اراک:-۱۰۵]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۷ق؛ تملک: محمود بن محمد رضا بیدگلی به تاریخ محرم ۱۲۹۰، محمد رضوی، اسدالله بن محمد حسن خان مازندرانی، آخوند ملا محمد تقی کرمانی؛ مهر: «عبده الواثق الراجی محمود» (مربع)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده اسدالله» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۴۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۶]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا:میرزا محمد حسینی خراسانی، تا:دوشنبه آخر شعبان۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۱گ، ۲۳-۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۴-۵۰۵]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم العنهم بعدد عملک یا قهار ... جعلته مجلدا و المجالس الباقیة مجلدة واحده ...

خط: نسخ، کا:قوام بن محمد تقی بن محمد سلیم حسینی، تا: سلخ شعبان۱۲۹۱ق؛ دارای سرلوح منقش، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۷سم [ف: ۲۶-۵۲۲]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۵۱

آغاز: والحسن و الحسین و الجراحات الواردة علی یده (ع) حین اخذ علی الاصغر علی صدره؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: دوشنبه۱۸ محرم۱۳۰۶ق، برای فرزندش فضل الله؛ افتادگی: آغاز؛ واقف:استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۲سم [ف: ۲۶-۵۲۳]

۳۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا:ابوالقاسم معلم بن شیخ محمد تقی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول۱۳۲۳ق، به فرمایش آقا محمد باقر افتخار الذاکرین؛ جلد: تیماج، ۳۹۹گ، ۱۵سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳-۳۰۱]

۳۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۴۰

آغاز: و فیه خطبة و قوله تعالی هذا یوم ینفع الصادقین الآیه و

کیفیة السؤال عن کل نبی و وصی فی المحشر؛ **انجام:** التی کان الحسین علیها حین وضعه فی حضرته و بحرمة جسده المسموم المعظم و روحه المقدسة المکرم و بحق الانوار النازلة علی مضجعه و البرکات

خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح، محشی به امضای «منه»؛ اهدایی: خانم طباطبایی، ۱۳۵۵/۱۲/۱ش؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱-۲۱۲]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**روی انه علیه السلام سوی قبرها مع الارض مستویاً و تالوا وی مولها قبوراً مزوره ...

تا اواسط مجلس دوازدهم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶۱ص (۲۲۳-۳۸۳)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۳/۱-۱۵۰]

۳۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم هذا الکتاب علی یداقل الطلاب ابن محمد علی حسن الخوانساری فی مشهد الرضویه العلیة العالیة

خط: نسخ ممتاز، کا:حسن بن محمد علی خوانساری، بی‌تا، جا: مشهد رضوی؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ مهر:مؤلف«عبده الواثق عبدالخالق»، مشیرالسلطنه «حسین بن هدایت الله - محمد رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرم، ۵۵۲ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۴/۳سم [ف: ۱-۹۲۸]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۲۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۵-۲۷]

۳۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۴۳

انجام: و یقول جاء نصرالله و الفتح.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: حاج ملا علی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۶۱گ، ۲۰سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵-۱۵۴۸]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۸۰

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۷گ، اندازه: ۲۲/۳×۳۵سم [رایانه]

۳۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۳۷

انجام: و من ثیاب السندس.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۷۸گ، ۲۲سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴-۱۲۵۵]

● **مصائب معصومین علیهم السلام** / تاریخ / فارسی

masā’eb-e ma‘sūmīn ‘alayhem-os-salām

درفضایل ومناقب چهارده معصوم علیهم السلام و مصائب وشهادت آنان مخصوصاً فاجعه جانسوز کربلا وشهادت حضرت امام حسین علیه السلام، فرزندان ویارانشان.مؤلف ابتدا مواعظ خود را باعنوان «مقدمه ...»بیان کرده سپس به ذکر احوال معصومین علیهم السلام درعنوان مجلس می‌نماید با استفاده بسیار از ابیات واشعاراو از تحفة المجالس نیز یاد کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۸۳

آغاز: فاطمه زهرا فرمود که ای سلمان خرقه را چه می‌کنی سلمان قصه یهودی را بیان کرده آن حضرت زار زار گریست پس فاطمه برخواست وخرقه را برداشت همینکه دیده او به خرقه پدر بزرگوار افتاد آهی کشید وبی هوش شد؛ **انجام:** دست اسماعیل را بگشا واین گوسفند رافدای او نما چون ابراهیم چنان کرد دردلش گذشت که کاش فرزند خود را به دست خود قربان کرده بودم وحی رسید که یا ابراهیم ... گفت فرزند اورا دوست تر داری یا فرزند خودرا گفت فرزند اورا هاتف گفت ای ابراهیم اگر تو فرزند

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۲۳۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۱]

● **مصائب النواصب لنقض نواقض الروافض** / کلام و اعتقادات / عربی

maṣā’ib-un nawāṣib li-naqḍ-i nawāqiḍ-ir rawāfiḍ

شوشتری، نورالله بن شرف الدین، ۹۵۶ - ۱۰۱۹ قمری

šūštarī, nūr-ol-lāh ebn-e šaraf-od-dīn (1550 - 1611)

وابسته به: النواقض لبنیان الروافض = نواقض الروافض؛ شریفی حسینی، میرزا مخدوم بن سید شریف (-۹۹۵)

اهدا به: شاه عباس اول (۹۹۵-۱۰۳۷ق)

تاریخ تألیف: رجب ۹۹۵ق

قاضی نورالله شهید، کتاب حاضر را در نقض و رد کتاب «نواقض الروافض» میرزا مخدوم شریفی ــ نوه میر سید شریف جرجانی ــ نگاشته و مطالب آن را به مدت ۱۷ روز در ۸ «مقدمه» و ۶ «جند» مرتب نموده و مطالب کتاب با عنوان«قال صاحب النواقض - اقول» است.

آغاز: نحمدک یا من جعلنا من الفرقة الناجیة الامامیة الاثنی عشریة و وفقنا لرفض سنن سنها بغاة الامویة و بغاث العدویة ...

انجام:و من صراط المستقیم لناکبون و فی طغیانهم یعمهون ...

[الذریعة ۷۶/۲۱-۷۷؛ اعلام زرکلی ۵۲/۸؛ مکتبة امیرالمومنین ۲۲۵/۴]

شروح و حواشی:

۱- مصائب النواصب (ترجمه)؛ حسینی، محمد تقی (-۱۰)

۲- مصائب النواصب (ترجمه)؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (-۱۰۹۸)

۳- مصائب النواصب (ترجمه)؛ شوشتری، محمد علی بن نورالله (-۱۱)

۴- مصائب النواصب (ترجمه)؛ حسینی علوی، محمد اشرف بن عبدالحسیب (-۱۱۲۱)

۵- مصائب النواصب (ترجمه)؛ مدرس چهاردهی، محمد علی بن محمد نصیر (۱۲۵۲-۱۳۳۴)

۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۱۷/۴

آغاز و انجام: برابر؛ و قد اتفق اتمام اصل مسودته بید مؤلفه الفقیر الی الله الغنی – نورالله بن شریف الحسینی، نورالله باله و حقق آماله فی سبعة عشر ایام بلیالیها من شهر رجب المرجب المنتظم فی سلک شهور سنه خمس و تسعین و تسعمائة هجریه.

خط: نسخ روشن، کاتب = مؤلف، تا: ۹۹۵ق؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۲۴۱ص، ۲۱سطر (۱۰×۳۱)، اندازه: ۱۶/۵×۲۹سم [ف: ۲–۲۱۵]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ ذیقعده۱۰۳۰ق؛ مجدول، مصحح؛ مهر:«افوض امری الی الله الغنی ابن محمد موسوی حسینی»؛ ۱۷۱گ، ۱۹ سطر (۷/۶×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱–۵۶۰]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۹۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۵–۹۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله علی توفیق الاتمام و الصلوة و السلام علی النبی و آله الطهر الکرام اتم الصلوة و اکمل السلام

خط: نستعلیق، کا:ابوالقاسم بن محمد جربادقانی، تا: ۱۰۵۱ق، جا: لاهور؛واقف:نائینی؛۱۹۴گ،۱۵سطر،اندازه:۱۱×۲۰سم[ف: ۴–۲۴۴]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۱ق؛ مقابله شده با نسخه به خط مؤلف به سال ۱۰۶۲ق، مصحح، محشی با امضای «منه»؛ تملک: شیخ محمد بن شیخ محمد جواد شیخ الاسلام به سال ۱۳۲۱؛ مهر:«لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد تقی» (بیضی)، «ربنا یاذالمجد و الجود و العلا» (خشتی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۱۸سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۶–۱۶]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۸۹–۲۹/۱۲۹

آغاز: لاصحابه دون غیرهم او قاله لغیر اصحابه فان قالوا انه قاله للصحابة وغیرهم اوقاله للصحابة دون غیرهم قیل لهم ... الحدیث الثالث فی فضل اهل بدر عن ابی هریرة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:محمد علی بن حسینعلی جرپادقانی، تا: ۱۰۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۰۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۸–۴۳۳۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۵ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد یوسف حسینی کبیر، تا: ۱۰۷۴ق، به خواهش آمیرزا شاه تقی الدین محمد نقیب حسینی؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۲۴/۲–۱۶]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱۱

خط: نستعلیق، کا:جیلانی، محمد بن احمد، تا: ۱۷ رجب۱۰۷۷ق، جا: لاهور؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۲۱ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۱–۲۴۱۶]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۸

خط: نسخ، کا:ملا شمسا، شمس الدین محمد، تا: جمادی الاول۱۰۸۰ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: مقوایی، ۱۵۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۲۶–۵۵]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۴۱

خط: نستعلیق، کا:شمس الدین محمد بن احمد، تا: ۷ شعبان ۱۰۸۸ق؛ محشی با نشان «منه ره» به خط ریزتر؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۴۱گ، ۱۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۵–۵۷۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۲۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:احمد بن محمد بن عبدالله، تا: ۱۰۹۲ق؛ ۱۸۶گ (۱۶پ–۲۰۱ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۱–۲۲۶]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۷۶/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲–۳۰۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۹

خط: نسخ، کا:محمد اشرف بن محمد هادی، تا: ۱۰۹۴ق [مختصر: –۷۶۰]

۱۳. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۰۲

آغاز: و ابن عمه و ولیه و کاشف غمه الذی تحمل عنه کل امر شدید فکسر الاوثان و نصر حزب الایمان ... اما بعد فهذه مواهب فاخرة لشیعه العتره الطاهرة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۰۹۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف مخ]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** لک اهلیة الحشر فی زمرتها و الا فکن من المنظرین ...

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: وزیری [رایانه]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۳۳/۱–۱۶۳]

۱۶. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۷۸گ، ۱۵سطر [ف: –۹۶]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۴۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود اوایلقرن۱۱؛ مصحح، محشی با نشان «منه»، «منه سلمه الله»، «منه رح» و «منه ۱۲»؛ جلد: مشمع، ۱۱۸گ(۱پ–۱۲۲پ)، ۱۹ سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۴۱–۶۱۴]

۱۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۵۵

انجام: الا انهم ناکحوها عشرة انفس او اکثر علی حسب ما یسعه مقدار النهار و انما الزمت هذه الشناعة ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۲۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۲-۳۴۸]

۱۹. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، نزدیک عصر مؤلف؛ ۱۴۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱-۴۵]

۲۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۸۷
انجام: و کذلک لو نکحها ثالث و رابع الا انهم ناکحوها عشرة انفس او اکثر علی حسب ما یسعه مقدار النهار و انما الزمت هذه الشناعة ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۲۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۵۷]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۵۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۵۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۱×۲۴/۷سم [ف:۱-۴۹۹]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۱۵/۴
انجام: فتصبحوا علی ما فعلتم نادمین نزل فی شأن ولید بن عتبة حیث قال ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۷۴گ (۳۴۸پ-۳۷۱پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱۴-۱۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۱۶/۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۱۰۹]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۴۱
آغازو انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ رکابه‌دار؛ تملک: حسینقلی اردلان که محمد باقر در محرم ۱۲۴۸ق به اوبخشیده، محمد علی بن علی بن لطفعلی تبریزی در ۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۳۰-۳۰]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: گالینگور [رایانه]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴×۱۶/۵سم [ف: ۹-۴۹۵]

۲۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۰۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله علی توفیق الاتمام و الصلاة و السلام علی النبی و آله الکرام أتم الصلاة و أکمل السلام
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ محرم۱۱۱۹ق؛ محشی با نشان «منه»؛ تملک: محمد عسکر بن محمد قاسم؛ تاریخ وقف: ذیقعده ۱۲۴۳؛ جلد: چرم، ۲۰۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [مؤید: ۱-۴۰۷]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۹۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ واقف:شیخ محمد باقر زند کرمانی، آذر ۱۳۴۷؛ ۱۶۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱-۳۸۴]

۲۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۲۸
آغاز: برابر
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: پنج‌شنبه ۲۵ ربیع الاول۱۱۴۲ق، جا: اصفهان قریه خوراسکان؛ مصحح، محشی؛ ۳۵۰ص [عکسی ف: ۶-۳۸۱]

۲۹. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۸۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۱۵۱ق، جا: کاشان؛ مصحح؛ جلد:تیماج قهوه‌ای، ۱۷۰گ،۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف مخ]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** عزوجل اباحته بصفة من ذالک
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۶۶ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: آقا زین العابدین، ۱۱۶۶؛ ۱۷۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴-۲۴۵]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۵۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ تملک: رضا موسوی زنجانی؛ جلد: تیماج، ۱۰۸گ (۱پ-۱۰۷)، ۲۶سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۷-۳۶۶]

۳۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۸۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۸۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱-۲۳۶]

۳۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۷۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ بسیاریاز صفحات بازنویسی شده توسط «ابن محمد علی عبدالرحیم»، دوشنبه ۱۳ شوال ۱۲۷۴، مصحح، محشی با عبارت «منه»و «لمحرره»؛ مهر: «عبدالرحیم ابن محمد علی» (مربع)؛ تملک: کاتب با مهر «عبده الرحیم ابن محمد علی» (بیضوی)؛ ۱۹۷گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱-۵۷]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۸/۱۹-طباطبائی
آغاز: قال القاضی ... المقدمة الاولی فی شرح حال صاحب النواقض لایخفی علی احدان صاحب النواقض من ابناء بنت السید الشریف العلامه و لیت کان من بناته ...
مقدمه اولی از کتاب مصائب النواصب که درباره مؤلف نواقض الروافض است، درج گردیده، پس از این بخش (در گ ۱۶۳ر-۱۶۴پ) منقولاتی است از کتاب العقل و الجهل بحار الانوار مجلسی؛ خط: نستعلیق متوسط، کا:سید محمد صادق طباطبائی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: سید محمد صادق طباطبائی؛ جلد: تیماج، ۳ص (۱۶۰-۱۶۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۳-۲۷۴]

۳۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱/۴
خط: نسخ، کا:احمد بن محمد علی تبریزی، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ (۱۵۰پ-۲۷۸ر)، ۲۱سطر (۱۲×۲۲)، اندازه:

۲۰×۳۰/۵سم [ف: -۱۲۶]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن ابتغی وراء ذلک ... تمت الکتاب بعون الملک الوهاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله علی توفیق الاتمام و الصلوة و السلام علی النبی و آله

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق؛ واقف: نائینی؛ ۸۷گ، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۴-۲۴۴]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۰۲/۱

آغاز: ... یا رسول الله ان ادرکت ذلک قال تسمع و تطیع الامر و ان ضرب ظهرک واخذ مالک فاسمع واطع ما رواه فی المشکوة و اذا کان الحال بهذا المنوال من الاختلال؛ **انجام:** برابر

از نیمه‌های مقدمه چهارم آغاز و قبل از آن افتاده؛ خط: نستعلیق، کا:محمد بن ابی القاسم ... بن میر شاهمیر ملقب به شهاب الدین حسینی، تا: سه‌شنبه ۱۸ ربیع الاول۱۲۹۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «منه رحمه الله تعالی»، «ق» «۱۲»و غیر آن؛ ۷۷گ (۱-۷۷)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۸-۵۹۸]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۹۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الله تعالی عن اختطاف الشاطین و الاشرار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۷ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۴۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد حسینی عراقی، تا: سال ۱۳۴۰ق؛ از روی نسخه ملا نظرعلی بن محمد صالح لاهجانی در روزچهارشنبه اول جمادی الاول ۱۰۹۲ق، محشی؛ جلد: مقوایی ابروباد، ۲۱۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۶]

۴۱. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۵۸/۱

خط: نسخ، کا:سید ابوالقاسم (محرر) موسوی نجفی اصفهانی، تا: ۱۳۴۲ق؛ ۱۴۷گ (۲پ-۱۴۸ر)، اندازه: ۲۱×۱۳سم [ف: -۶۰]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۲۳]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسینی، محمد امین، بی‌تا؛ از روی خط شوشتری نوشته و با آن برابر کرده، کاتب از پدر به میر بزرگ مرعشی و از مادر به دست غیب می‌رسد و نیاکانش در مازندران بوده و خود او در فارس زاده و در سپاهان می‌زیست، محشی از خود شوشتری با «منه رحمه الله» و «شاه م ح» و «ملا» یا «مولانا شاه محمد دارایی» و گاهی با بادام افادته یا «دامغله» نا «دام ظله السامی» و«من افادات استادنا و مولانا شاه محمد دارایی دام ظله السامی»، این دارایی شاگرد شیخ بهائی (۹۵۳-۱۰۳۰ق) و استاد قطب تبریزی (- ۱۱۷۳ق) بوده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مقوایی، ۲۵۶گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳-۶۱۸]

۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۳۰/۱-۳۹/۲۱۰

آغاز: هذه صفتهم فان قالوا ان اهل عصر الرسول (ع) لاجل مشاهدتهم له ومجاهد تهم معه افضل وکذلک سبیل من شاهدهم من بعد الرسول من التابعین ... الجند الرابع فی بیان تهافت ما نسبه صاحب النواقض الی اصحابنا من الهفوات وفیه طوائف الطائفة الاولی قال ومن هفوات الرافضة؛ **انجام:** جبرئیل یکرر جواب النبی (ص) عند الرب تعالی فامر الله روح الامین بتکریر نزوله معاتباً مشدداً مع هذه الایة یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک من ربک

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی با نشان«منه ره»؛ ۲۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۸-۴۳۳۴]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۸

آغاز: و ذلک حامل الذی حال بین المسلمین؛ **انجام:** فی سلک شهور سنه خمس و تسعین و تسعمائه هجریه و الحمدلله علی توفیق الاتمام

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۴-۲۴۵]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۲-۴۵۳]

● مصائب النواصب (ترجمه) / کلام و اعتقادات / فارسی

masā'eb-on navāseb (t.)

؟ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، - ۱۰۹۸ قمری

qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn(-1687)

وابسته به: مصائب النواصب لنقض نواقض الروافض؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)

اهدا به: شاه عباس

گویا از شیخ الاسلام و امام جمعه قم مولی محمد طاهر بن محمد حسین شیرازی در گذشته در قم و شاعر طاهر تخلص و استاد مجلسی و حر عاملی.

[فهرستواره منزوی ۲۱۵/۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۹/۱

آغاز: افتاده در دیباچه: در آستین دارد و شاهین خیال که مسافت بال تا بالش از ملکوت معنی تا ناسوت لفظ است در امتناع اوج طیران بحضیض ایوان قدر او رسانیدن از ریختن و پر و بال سلم مینگارد. روزنامه نویسان دفتر وجودش اگر بازای بخشیدن هر عالمی صفر رقم کنند برهان تطبیق غیر متناهی را اثبات کند

وصف سیاه شطرنجی که بترتیب عسکر ظفر قرینش تیب بندد هر پیاده او شاهی را مات حمد میکنیم ما ترا ای آنکسی که گردانیدی ما را از گروه رستگار؛ **انجام:** و کشتی دین ایشان پیوسته در ورطه تباهی است و بتحقیق که اتفاق افتاد تمام اصل مسوده این اوراق.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۶۱۴ص (۲-۶۱۵)، ۱۷سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۹-۱۱۴۷]

● **مصائب النواصب (ترجمه)** / کلام و اعتقادات / فارسی

masā’eb-on navāseb (t.)

حسینی، محمد تقی، قرن ۱۱ قمری

hoseynī, mohammad taqī (- 17c)

وابسته به: مصائب النواصب لنقض نواقض الروافض؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹ق)

اهدا به: شاه عباس اول (۹۹۵-۱۰۳۷ق)

مؤلف از بزرگان علمای شیعه در قرن دهم بوده است. مترجم کتاب محمد تقی حسینی از علمای زمان شاه عباس اول بوده و این ترجمه را به نام او به پایان رسانده است. اصل کتاب چنان‌که مؤلف خود در پایان آن ذکر کرده:«اتمام افتاد مسوده این کتاب بر دست مؤلف فقیر الی الله الغنی نور الدین شریف الحسینی در هفده شبانروز از ماه رجب سنه نهصد و نود و پنج از هجرت» در رجب ۹۹۵ق به پایان رسیده است.

آغاز: بعد از حمد نامتناهی ذات کامل الصفات ...

انجام:و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین المعصومین الی یوم الدین.

[فهرستواره منزوی ۲۱۴/۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۶۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: رجب۱۰۷۶ق؛ افتادگی: وسط؛ از این قرار نسخه در همان اوان ترجمه کتاب نوشته شده و کاتب نام کتاب را در این جا «ناصب النواصب» می‌نویسد و چون از آغاز نسخه در میان صحایف ۱ و ۲ در حدود یک ورق افتاده است ممکن است که مترجم نام این ترجمه را «ناصب النواصب» گذاشته باشد، با سرلوح خوب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۳۴۹ص، ۱۷سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۶-۵۸]

● **مصائب النواصب (ترجمه)** / کلام و اعتقادات / فارسی

masā’eb-on navāseb (t.)

شوشتری، محمد علی بن نورالله، ق۱۱ قمری

šūštarī،mohammad ‘alī ebn-e nūr-ol-lāh (- 17c)

وابسته به: مصائب النواصب لنقض نواقض الروافض؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)

اهدا به: سلطان محمد قطب شاه (۱۰۲۰-۱۰۳۵ق)

اصل کتاب از قاضی نورالله مرعشی حسینی است که در رد کتاب «نواقض الروافض» نگاشته و مکرراً ترجمه شده است. این ترجمه از فرزند مؤلف کتاب است. مقدمه اول از مقدمات هشت‌گانه را حذف داشته و بقیه مقدمات را به‌عنوان مقدمه اول تا هفتم ذکر کرده است.

آغاز: سپاس بی قیاس اخلاص اساس سزوار خالقی است که دل‌های فرقه راجیه ناجیه امامیه را بنور مودت ذوی القربی منور ساخت.

انجام: و اگرذکر میکردم جمیع آنچه یافته ام ازیشان در اثبات احکام محتاج میشدی بکتابی علیحده.

[فهرستواره منزوی ۲۱۴/۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۱-۷۰]

● **مصائب النواصب (ترجمه)** / کلام و اعتقادات / فارسی

masā’eb-on navāseb (t.)

حسینی علوی، محمد اشرف بن عبدالحسیب،- ۱۱۲۱ ؟ قمری

hoseynī ‘alavī, mohammad ašraf ebn-e ‘abd-ol-hasīb(- 1710)

وابسته به: مصائب النواصب لنقض نواقض الروافض؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)

اهدا به: احمد بیگم یوزباشی

تاریخ تألیف: ۱۰۷۰ق

ترجمه کتاب «مصائب النواصب» قاضی نور الله شوشتری است، با نگارشی نسبتاً شیوا و افزودن مطالبی سودمند که به افزون آنها نیاز می‌افتد.مترجم می‌گوید که قاضی کتاب «مصائب النواصب» را به سال نهصد و هفتاد و پنج نگارش داده و به شاه عباس صفوی تقدیم داشته. نسخه‌ای از آن در سال ۱۰۱۷ وقف آستان قدس رضوی شد تا مورد مطالعه شیفتگان دانش اهل بیت علیهم السلام قرار گیرد و ثواب آن به روح شاه طهماسب صفوی نثار گردد. چون حاجی احمد بیک یوزباشی در غره ماه رمضان ۱۰۷۰ق توفیق زیارت حضرت امام رضا علیه السلام را یافت، دستور ترجمه کتاب را به مترجم داد و وی این کار را به انجام رسانید.(سید احمد اشکوری)

آغاز: بهترین گلی که زیب چمن صفحه و خیابان مسطر تواند شد، ستایش کریمی است جلت آلاؤه که گلشن فطرت تابعان ملت بیضا را به دستیار اشراق آیات مبین

[فهرستواره منزوی ۲۱۴/۹]

۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۴۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:محمد محسن بن سلطان محمد الشریف، تا: ۱۷ ذیحجه۱۰۸۸ق؛ مهر: «محمد علی بن محمد باقر» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱-۱۲۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الکتاب المسمی به مصائب النواصب بعون الله تعالی و حسن توفیقه حامداً مصلیاً فی ایام شهر رمضان المبارك من شهور ۱۲۴۳ من الهجرة النبویه

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۴۳ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج، ۴۱۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۲۱۶]

● **مصائب النواصب (ترجمه)** / کلام و اعتقادات / فارسی

masā’eb-on navāseb (t.)

مدرس چهاردهی، محمد علی بن محمد نصیر، ۱۲۵۲ – ۱۳۳۴ قمری

modarres-e čahārdehī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad nasīr (1837 - 1916)

وابسته به: مصائب النواصب لنقض نواقض الروافض؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)

تاریخ تألیف: شب پنج‌شنبه ۲ رجب ۱۳۰۸ق

مترجم آورده است که به ترجمه بسنده نکرده مطالبی اسقاط و هم شرح و اضافاتی بر آن نموده است.

آغاز: درود و ستایش و ثناء مرموجودی را سزد.

انجام: الذین طهرهم الرجس (کذ) بنص القرآن.

چاپ: تهران، ۱۳۶۴ق، ۳۸+۲۵۴ص

[فهرستواره منزوی ۲۱۵/۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۸ق؛ واقف:مرتضی چهاردهی، اسفند ۱۳۲۹؛ ۲۱۶گ، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۱۱-۷۱]

● **المصائب و المواعظ** / گوناگون / فارسی

al-masā’eb va-l mavā‘ez

مطالبی است مربوط به یکی از منبریان قرن چهاردهم که درآن مطالبی درتاریخ ائمه ومراثی خصوصاً مرثیه امام حسین (ع) و واقعه کربلا، تفسیر برخی آیات وروایات تحریر نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۸۱-۱۶/۹۱

آغاز: بسمله. ابو مخنف گوید که چون مختار نامدار کار عمر سعد را ساخت اندک دلی از غم واندوهش پرداخت. روزی معین تماشای صحرا و بستان کرده؛ **انجام:** عرش الله به زلزله آمد و همه ذرات وسکان ارض وسما ... به ناله واستغاثه آمدند وخداوندا علی درعالم معنی به تسلی فاطمه وحبیب خود برآید.

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۱۶-۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳-۱۲۶۷]

● **مصاب = نصاب نظام** / لغت، شعر / فارسی

mosāb = nesāb-e nezām

نظام افشار، حبیب الله، - ۱۳۰۹ قمری

nezām afšār, habīb-ol-lāh(- 1892)

منظومه‌ای است فکاهی و انتقادی در ۹ بند شامل ۱۳۴ بیت با مضامینی فکاهی در آغاز هر بند به شیوه نصاب الصبیان معین الدین فراهی تقطیع و تغزل دارد.به گفته استاد علینقی منزوی این اثر نموداری از تقلید و مضحکانه‌ای است که در دوره ناصرالدین شاه برای نصاب به وجود آمده که در آن نظر مردم آن روز نسبت به سبک آموزش کلاسیک آن دوره به دست می‌آید. این منظومه در بحور عروضی «تقارب،مجتث،رمل»سروده شده است.

آغاز: به بحر تقارب نمودم شنای ×× بدیدم که طرزی نمانده بجای / فعول فعول فعول فعول ×× بدین طرز نو شد مرا رهنمای

[فرهنگنامه‌ها ۲۷۳؛ نسخه‌های منزوی:۳۲۰۴/۴؛ الذریعة:۶۰۰/۹ و ۲۹۶/۱۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۱۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قسطحکام کنون نقد است الا چند ماه ×× میخورند و باقیش نامند اما با ثبوت / چون حمل چون ثور چون جوزا و سرطان و اسد ×× سنبله میزان و عقرب و جدی و دلو و حوت

خط: شکسته تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۲-۱۳)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳سم [ف: ۱۷-۶۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۶/۶

خط: نستعلیق، کا:میرزا نصرالله بن میرزا محمد شفیع خوشنویس اصفهانی، تا: دوشنبه ۲۴ محرم۱۳۰۸ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۳۵پ-۱۴۰پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۰-۲۱۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۰۵/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** طبع موزون نظام اندر هجا و اندر دغا ×× برتر است از فوقی و از سوزنی و از رودکی!قطعه:وعده امروز حاجی مستشار ×× لا و لالب و لا لاشش مه است / از پی قرنی بیک بیچارهای ×× چون به بخشد یک قبائی کوته است

خط: شکسته نستعلیق، کا:سید الحکماء سید یحیی [بن میرزا علیمحمد حسینی] لاریجانی، تا: ۱۳۲۳ق، جا: تهران؛ ۳گ (۶۳پ-۶۵ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۷/۵×۱۵سم [ف: ۳۵-۳۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۶۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا:حبیب الله، تا: ۲۸ ربیع الثانی۱۳۳۳ق؛ نسخه تقدیم شده به مهندس سرتیپ عبدالرزاق بغایری؛ جلد: تیماج، ۴گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۵-۲۳۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** چون حمل چون ثور چون جوزا و سرطان و اسد ×× سنبله میزان و عقرب و جدی و دلو و حوت

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۲ص (۲۳-۳۴)، ۱۲سطر [ف: ۳۶-۳۴۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۳۳

آغاز: یکی از دوستان از پریشانی روز گارم پرسید که با این همه فضل و کمال بر عسرت و ابتذال خود چه استدلال داری؛ **انجام:** از پس قرنی بیک بیچاره ای ×× چون ببخشد یکقبای کوته است

خط: نستعلیق، کا:پدر، باقر، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۱۸۲]

● مصاب المظلومین / تاریخ معصومین / عربی

maṣāb-ul maẓlūmīn

محمد بن علی

mohammad ebn-e ʻalī

تاریخ تألیف: ۱۲۴۰ق

این دفتر در هشت «باب» و یک «خاتمه» است و داستان آزارها و آسیب‌ها که به پیشوای شیعی رسیده و چگونگی درگذشت و مرگ آنان و چگونگی پنهان شدن پیشوای دوازدهم در آن آمده و سرگذشت امام سجاد تا امام زمان در آن هست و نگارنده آن محمد بن علی می‌باشد که آنرا «مصاب المظلومین» برابر با ۱۲۴۰ نامیده و همین تاریخ نگارش آن هم هست. در باب ۲ و ۵ آن از مجلسی و در باب ۴ از سید عبدالله الشبری یاد گردید.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۷/۲

آغاز: مصاب المظلومین. بسمله. هو ثقتی و به استعین و علیه اتوکل انه نعم الوکیل و الحمدلله ولی الحمد و اهله و الصلوة علی محمد و آله و بعد فیقول ... محمد بن علی ... انی لما رأیت ان اشرف ما ینفق فیه کنوز الاعمار ... هو التحلی بذکر آل محمد ... جمعت فی مصائب الائمة التسعة الابرار مؤلفا مشتملا علی کیفیة و فانهم و غیبة قائمهم ... و سمیته مصاب المظلومین مؤرخا بذلک ما مضی من الهجرة من السنین و بویته الی ثمانیه ابواب و خاتمة؛ **انجام:** الباب السادس فی بعض ما اصیب به الجواد التقی ... فامتحنوا ابا جعفر ع بما نبین لکم به ما و صفت لکم من حالة قالوا قد رضینا لک یا امیرالمؤمنین ع و لا نفسنا بامتحانه.

خط: نسخ، کا:استرآبادی، محمد امین بن محمد شریف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۱۹سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۱۵۳۱]

● المصابیح /- عربی

al-maṣābīh

حسنی، احمد بن ابراهیم،- ۳۵۳ قمری

hasanī, ahmad ebn-e ebrāhīm (- 965)

بخش‌هایی از ابتدای کتاب «المصابیح من أخبار المصطفی و المرتضی و الأئمة من ولدهما المیامین الأطهار» در این نسخه آمده است.

چاپ: مؤسسة الامام زید بن علی الثقافیة، ۱۴۲۲ق، با تحقیق عبدالله بن عبدالله بن احمد حوثی و مقدمه مجدالدین محمد بن منصور مؤیدی، در اردن

[اعلام المؤلفین الزیدیة ۷۸-۷۹؛ مؤلفات الزیدیة ۲۲/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۴/۹

آغاز: بسمله. الحمدلله ولی الحمد و أهله و صلی الله علی سیدنا محمد نبی الرحمة و آله و سلم. باب بیان ما یذکر فیه میلاد رسول الله صلی الله علیه و علی آله و سلم و أباه و امهاته و عمومته و أزواجه و ذکر حلیته و آدابه الی وفاته، روایات أبوالعباس احمد بن ابراهیم الحسنی یستذکر به المهتدی و یستهدی به المبتدأ (کذا) و الی الله الرغبة فی التیسیر و به العصمة فی کل الامور. قال ابوالعباس الحسنی (ع) أخبرنا أهل الروایة عن واثلة بن الاسقع قال قال رسول الله صلی الله علیه و علی آله و سلم ان الله اصطفی من ولد ابراهیم اسمعیل و اصطفی من ولد اسمعیل بنی کنانه؛ **انجام:** نسخه: فأسلم الرجل و قال رسول الله صلی الله علیه و علی آله و سلم قد سمیتک عبدالله.

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، شماره ۱۱۱۱؛ خط: نسخ، کا:عبدالله سعد مولد زیدی عدلی، تا: ۱۲۱۹ق؛ ۲۳ص (۲۰۱-۲۲۳) [عکسی ف: ۳-۲۴۲]

● المصابیح / فقه / عربی

al-maṣābīh

طباطبائی، مهدی بن علی،- ۱۲۶۰ ؟ قمری

tabātabā'ī, mehdī ebn-e ʻalī (- 1844)

وابسته به: مفاتیح الشرایع؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱ق)

فقه استدلالی و شرح‌مانندی است بر مفاتیح فیض کاشانی ولی نه به ترتیب آن به گواهی نویسنده نسخه از او باید باشد گرچه در فهرست آستان قدس (۵۰۵/۵) مصابیح در فقه از سید محمد مجاهد دانسته شد.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۴۳ - ج

آغاز: بسمله. کتاب التجارة و المعاملات. و الله الموفق. الحمدلله رب العالمین ... کتاب التجارة مصدر ثان لتجرمن التجر؛ **انجام:** و ان کان الربع هو الاقرب. (الی هنا جف قلمه الشریف و قد تم کتاب ... سید مهدی الطباطبائی و کان التاریخ یوم الاربعاء آخر جمادی الاول من اوائل شهر جمادی الثانی سنة الف و ماتین و سبعة و ثلاثین فی قلم ... جعفر الطریح)
تجارت و نکاح و صید و ذباحه را دارد و ارث؛ خط: نسخ، کا:جعفر طریح، تا: در جمادی الثانی۱۲۳۷ق؛ محشی با نشان «منه قدس سره»؛ جلد: مقوا، ۲۱۲گ، ۲۳سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۴۶۷]

● **مصابیح** / فقه / عربی

maṣābīḥ

محمد تبریزی، ق۱۳ قمری

mohammad tabrīzī (- 19c)

کتاب فقهی استدلالی کوتاهی است که با عنوان «مصباح، مصباح» از باب طهارت آغاز و تا پایان باب دیات به انجام رسیده، مؤلف از علمای تبریز بوده که در پایان برگ ۲پ بدان اشاره کرده:«المن المتعارف فی بلادنا اعنی التبریز و ما قاربها هو المن التبریزی ...».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۲

آغاز: کتاب الطهارة، مصباح: قال الله تعالی و انزلنا من السماء ماء طهورا و هذه فی مقام الامتنان یفید للعموم و الطهور فعول و المبالغة للتعدیة و قیل الکمول فی الطهارة؛ **انجام:** ففی کلب الصید اربعون درهما و فی کلب الحایط عشرون و فی کلب الزرع قفیز من طعام و یضمن صاحب الماشیة جنایتها لیلا لا نهارا و منهم من اعتبر التفریط و الحمدلله اولا ...
فاقد بخشی از ابواب کتاب می‌باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الثانی۱۲۰۴ق؛ مصحح، محشی از مؤلف با نشان «لمحرره محمد الجانی عفی عنه»؛ ۲۵سطر (۱۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۳۷-۴۲۹]

● **المصابیح** / فقه / عربی

al-maṣābīh

ناشناخته:

۱. همدان؛ آرامگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۰۸۰

آغاز: بسمله. کتاب الرهن و ارکانه اربعة بینتها (؟) فی فصول اربعة الفصل الاول فی بیان الرهن و شرایط ثبتها فی مصابیح. مصباح الرهن لغة هو الثبات و الدوام یقال رهن الشییء اذا ثبت و دام؛ **انجام:** و الذمة حال الحیوة و بالمال بعد الوفات و المیت لایملک بعدها شیئا و ان هو الاجتهاد صرف فی مقابلة النصوص المعتضدة بالاجماعات المحکبة. تم کتاب الوصایا فی یوم الاحد الثالث و العشرین من شهر ربیع الثانی من شهور الف و مأتین و ستین من الهجرة المصطفویة فی المحلة السفلا من قریة المحلاة بذنجبران و الحمدلله رب العالمین و ... اجمعین.
در فقه عربی، گویا نسخه دستنویس مؤلف است و آن را در یک‌شنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۲۶۰ درمحله سفلا از قریه محلات موسوم به ذنجبران به پایان برده است. در ۱۴ کتاب از «رهن» تا وصایا که هر یک چند فصل و هر فصل چند مصباح دارد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۰ق، جا: محلات؛ دارای خطخوردگی‌ها؛ جلد: تیماج، ۲۴-۲۶سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [نشریه: ۵-۳۳۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴ ط

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف:-۷۶۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵ ط

خط: نسخ، کا:محمد شفیع بن محمد، تا: ۱۲۲۲ق [مختصر ف: ۷۶۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۹۶

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** تقییدها بها بغسل تم الکتاب
المصباح الثانی فی العقود؛ خط: نسخ، کا:القرعاوی، طاهر، تا: ۱۲۶۳ق [رایانه]

● **المصابیح** / اصول فقه / عربی

al-maṣābīh

ناشناخته:

۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۷۳/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۰گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳-۸۷]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۶۰

آغاز: هل الأمر یقتضی الاجزاء أم لا، تحقیق الکلام فیه یتوقف علی رسم امور؛ **انجام:** اذا أخذ به فی الموضوعات بالنص و الاجماع کما قرر فی محله و الحمدلله أولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.
کتابی در اصول فقه با عنوان «مصباح، مصباح» متضمن مباحث الفاظ و حجیت و اصول؛ خط: نستعلیق، کا:ضیاء الدین تهرانی اوانی، تا: نیمه رجب ۱۲۶۱ق؛ مصحح؛ تملک: حسین بن ضیاء الدین در شنبه ۲۶ شعبان ۱۳۰۹؛ جلد: چرم، ۲۸۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [مؤید: ۱-۱۵۱]

● **مصابیح** / کلام و اعتقادات / فارسی

masābīh

رساله مفصلی است در اعتقادات و اثبات نبوت و امامت همراه با پند و اندرز و اشعاری از شاعران مختلف. مؤلف در اثنای کتاب اشعاری به فارسی از خود می‌آورد. عنوان فصول کتاب «مصباح، مصباح» است و مؤلف در اغلب موارد از مصادر اهل

سنت برای تأثیر نظراتش مطالبی نقل می‌کند. این رساله گویا همان کتاب «مصابیح الظلام فی آیات الامام» است که نسخه از آن در فهرست دانشگاه (۷۳۱/۱-۷۳۲؛ نسخه‌های منزوی ۹۸۸/۲) معرفی شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۳/۱۱

آغاز: خلق نمود که روزی یک نار به ثمر می‌رسید و قوت عابد میگردید و از چشمه وضو می‌ساخت و عبادت می‌کرد؛ **انجام:** و گروهی دیگر بیرون آیند از قبر و صورت ایشان مانند سگ بوده باشد.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۴۷گ (۱۹۷ر-۲۴۳پ)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳۸-۵۲۸]

● **مصابیح** / کلام و اعتقادات / فارسی

masābīh

در ده «مصباح»: ۱.بیان انتساب اوصاف واجب به صفت علم؛ ۲. ... و هر صانعی به صفت علم؛ ۳. اقوال در کیفیت علم واجب؛ ۴. علم الهی به جزئیات؛ ۵. قدرت باری تعالی؛ ۶. بصیر و سمیع بودن باری تعالی؛ ۷. حیات حق تعالی؛ ۸ اراده و تکلم حق تعالی؛ ۹. صدق حق تعالی؛ ۱۰. بداء و تحقیق آن؛ ۱۱. ازلیت حق تعالی؛ ۱۲. جود و غنی حق تعالی؛ صفات سلبیه نیز سیزده «مصباح» است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... مقدمه اولی در بیان تقسیم مفهوم به واجب و ممکن و ممتنع بدانکه هر یک از وجوب و امکان و امتناع کیفیت و حالتی است که عارض نسبت چیزی به چیزی به ایجاب یا به سلب می‌شود مثل آنکه گویی زید کاتب است به امکان یا کاتب نیست به انمکان ...

انجام: و همچنین عرف حاکم است به اینکه محجوب و مستور را ... و چنین که رویت واجب تعالی ... احساس او به سایر حواص نیز مستحیلست و چون مساله ... بدیهی و مخالف معروف نیست و شبهات امتناع رویت در امتناع آن نیز جاری است علماء در مؤلفات خود بحث از این، نفرموده اند و بالله التوفیق و هو المستعان

[فهرستواره منزوی ۵۲۷/۹]

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۵۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف:-۱۲۷۴]

← مصابیح الاحکام > مصابیح الهدی

← مصابیح الاحکام > المصابیح فی الفقه المستنبط علی الوجه الصحیح

● **مصابیح الاحکام** / اصول فقه / عربی

maṣābīḥ-ul aḥkām

محمد باقر بن عبدالله

mohammad bāqer ebn-e ‘abd-ol-lāh

کتابی است در اصول فقه که مؤلف آن را دریک «مقدمه» شامل مبادی، فصول و مصابیح و یک «خاتمه» شامل مطالب ترتیب داده است.

بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز: بسمله الحمدلله الذی نور قلوبنا بانوار مصابیح الاهتداء و شرح صدورنا للوصول الی نهایة معارج قواعد قواعد احکام الشریعة الغراء؛ **انجام:** و خلی عن الشبهات مع ان المتبادر عن الحدیث فی کلام السائل و بلوغه فی کلام ... و البلوغ العلمیین ... منمها ... مرفوعه ... فی قوله

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ اهدایی: آقای نجفی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۸گ (۱پ-۱۰۸ر)، ۱۹-۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف مخ]

● **مصابیح الاحکام فی مسائل الحلال و الحرام** = **شرح مختصر النافع** / فقه / عربی

maṣābīḥ-ul aḥkām fī masā’il-il ḥalāl wa-l ḥarām = š.-u muxtaṣar-in nāfi‘

سلطان، محمد بن غلامعلی، ق۱۳ قمری

soltān, mohammad ebn-e qolām ‘alī (- 19c)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۷۷

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف:-۷۶۰]

● **مصابیح الارواح** = **مصباح الارواح** / عرفان و تصوف / فارسی

masābīh-ol arvāh = mesbāh-ol arvāh

عامی شروی، ق۹ قمری

‘āmī šervī (- 15c)

تاریخ تألیف: ۸۲۱ق

گویا مؤلف از حروفیان است، آن را در بیست و پنج«باب» فراهم آورده ودر باب ۲۳ آن آمده است که: «ای درویش در این ایام که ماه مبارک رمضان ۸۲۱ است اشارت است». عنوان «باب»ها: ۱. در چگونگی حقیقت حیات در وجود انسانی؛ ۲. بیان مصباح الارواح و چگونگی ذات و صفات و ظهور تجلیات ذاتی ...؛ ۳. بیان مصباح الارواح و سیر و نزول حقیقت انسانی از وحدت به عالم کثرت وجود ...؛ ۴. بیان مصباح الارواح و مراتب ظهور

صفات الهی ...؛ ۵. بیان مصباح الارواح الاصول و مراتب تجلیات و تفاوت و کیفیت هر یک از اصول؛ ۶. بیان مصباح الارواح و احکام اخبار الاصول و کیفیت هر مرتبه از مراتب خلق الله و صفات علمی ایشان ...؛ ۷. بیان مصباح الارواح الاصول و چگونگی حقیقت وجود و عروج او بر علویات ...؛ ۸. بیان مصباح الارواح اخبار الاصول و روحانیات انبیاء و اولیاءالله بعد از مفارقت روح از بدن ...؛ ۹. بیان مصباح الارواح اخبار الاصول و چگونگی عوالم خمسه کلیه و تفاوتو نسبت هر یک از اینها؛ ۱۰. بیان مصباح الارواح الاصول در بیان ظهور و مراتب کلی در وجود انسان و کیفیت ظهور ...؛ ۱۱. بیان مصباح الارواح الاصول و کیفیت ظهور روح قدسی و ضعف و قوت و واسطه او؛ ۱۲. بیان مصباح الارواح اخبار الاصول و چگونگی حقیقت صفات و مظهریت روح که او خود خلیفة الله است ...؛ ۱۳. بیان مصباح الارواح الاصول و اثر خاصیت امر عبودیت و نتایج صفات نبوت و ولایت و واسطه ظهور این جمله و کیفیت آن؛ ۱۴. بیان مصباح الارواح و خاصیت روح و طبیعت روح آنکه روح انسان ...؛ ۱۵. بیان مصباح الارواح الاصول و اعلامی که از افق اعلا بر جان مشتاقان بینوا رسیده ...؛ ۱۶. بیان مصباح الارواح اخبار الاصول در زیارت انبیاء و اولیاء باقی اهل عالم ...؛ ۱۷. بیان مصباح الارواح اخبار الاصول در کیفیت و چگونگی اثر تأثیرات افعال الله در عالم و عالمیان بخ نسبت با هر کس؛ ۱۸. بیان مصباح الارواح اخبار الاصول و حقیقت محمدی ...؛ ۱۹. بیان مصباح الارواح الاصول در بیان امانت الله که او را آسمانها ...؛ ۲۰. بیان مصباح الارواح الاصول و این امانت الله را بیان می‌کند اما در مراتب دوم چونکه امانت الله را چهار مراتب است ...؛۲۱. بیان مصباح الارواح الاصول در بیان امانت الله به مراتب سیم آن کلامهای حق تعالی ...؛ ۲۲. بیان مصباح الارواح الاصول در بیان حروف الله تهیجی و کیفیت و خواص هر یک؛ ۲۳. بیان مصباح الارواح الاصول و بیان حقیقت تقدیر الله و کیفیت خلق الله؛ ۲۴. بیان مصباح الارواح الاصول و شرایط امتیاز میان حق و باطل و صفات انسانی ...؛۲۵. بیان مصباح الارواح الاصول و کیفیت قوای وجود و اصلاح و فساد ایشان.

آغاز: بسمله. بسم الله خیر الاسماء. بسم الله رب الارض و السماء ... اما بعد چون این فقیر حقیر اقل الفقراء «عامی شروی» مامور بود که هرچه وارد شود در بیان آورد.

[نسخه‌های منزوی ۱۳۸۹/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۸۸/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۲/۱

آغاز: بواسطه در وجود در آید هر یک صفت در محل خود چنانچه این جمله صفات انسانی در همه؛ **انجام:** به که عمری در رکوع و در سجود.

کاتب در انجامه آن را کتاب ثمانه (؟) یاد کرده است؛ خط: نستعلیق، کا:محمود عجمی، تا: ۱۴ ربیع الاول ۹۱۶ یا۹۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۵۷ص (۱- ۲۵۷)، ۱۶سطر [ف: ۳۲-۱۶۴]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** جمیع اولادی که در بدایت عمر از انسان در ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۱۶سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۶-۵۶۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱۶/۲۷-ف

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی... ۲۵ باب از ابواب مصباح الارواح؛ بی‌کا، تا: ۱۰۰۷ق، جا: آستانه مولوی [فیلمها ف: ۱-۶۳۸]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۸۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** به که عمری در رکوع و در سجود.

خط: نستعلیق، کا:نوروز علی مشهدی، تا: ذیقعده۱۰۷۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: ساغری، ۹۳گ (۳پ-۹۵ر)، ۲۲ سطر (۱۰×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۵-۵۷۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** گر زتو انصاف آید در وجود ×× به که عمری در رکوع و در سجود

خط: نستعلیق، کا:درویش رضا، تا: ۱۰۸۴ق؛ جلد: مقوایی، ۱۲۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۷/۵×۱۳سم [ف: ۳۲-۱۹۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۰

آغاز: ... ای عزیز علمک الله بعلم خواص الکاینات که هر چیز که آن را وجود هستی فرموده اند و خواصها ودیعت فرموده اند و از جمله افلاک و کواکب و بروج و منازل و ملائکه را که بر ایشان موکل است؛ **انجام:** ای عزیز طایفه که گویند حضرت الله تعالی منزه است از ثواب و گناه بندگان و آن حضرت را چه سود و چه زیان بل همچنین است اما هر چند حضرت الله تعالی منزه است، شخص وجود انسانی منزه نیست ...

فقط دارای باب چهارم تا اواخر باب۲۵ می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، ۱۰۹گ، ۱۶سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۹-۴۹۰]

۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۳۳/۲

آغاز: هذا رسالة مصباح الارواح در احکام اخبار؛ **انجام:** از آن جماعت مردود تمام شد.

کا: اسماعیل بن هلال، تا: پنج‌شنبه اواخر ربیع الاول۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۴۴-۵۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۵۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۸۰

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۹. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۳۰۷/۲

آغاز: برابر

تا باب دهم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [چند نسخه-ف:-۳۷۹]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۱۹-۹/۱۶۹

آغاز: بقدر حال او نبودی منور گردانید چون سامعه را بنور سمع وباصره را به بصر وشامه به شمایم علی هذه همچنین تا چندانک حرارت غریزی معتدله ... باب دوم دربیان مصباح الارواح واحکام اخبار الاصول وصفات ذات وچگونگی ظهور تجلیات برجمیع مراتب؛ **انجام:** اما باب بیست و پنجم دربیان مصباح الارواح احکام اخبار الاصول وکیفیت قوای وجود که هر یک را خواص چیست وچگونه مرمت آن باید نمود ... بس قوت وقدرت معانی مبدل گردد ... از رؤیت الله عما یابد وبه چشم و گوش

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۸-۴۳۳۴]

● **مصابیح الاسرار** / فقه / فارسی

masābīh-ol asrār

بسطامی، حسین بن اسماعیل، ق۱۳ قمری

bastāmī, hoseyn ebn-e esmā'īl (- 19c)

این کتاب شرح بخشی از مشکوة الوری از شریعتمدار استرابادی در یک «مقدمه» و ۸ «باب» و «خاتمه» است.

[اعلام الشیعه ۳۷۹/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۱۹/۱

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... اما بعد پس میگوید مراتب اقدام طالبین و خادم علماء شر مبین حقیر عدم الاستطاعة و فقیر قلیل البضاعة اقل الخلق جرما و اکثرهم جرما محمد حسین ابن محمد اسمعیل البسطامی که در عهد؛ **انجام:** اگر کسی خواهد که بر ثواب آن در ادعیه مرویه در تعقیبات مطلع شود رجوع نماید بکتابهای که در تعقیب نوشته اند سیما مصباح شیخ طوسی و کتب ابن طاوس تمت الرسالة.

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۸ص (۱-۹۸)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۹۷۲]

● **مصابیح انوار اسرار** / کیمیا / فارسی

masābīh-e anvār-e asrār

در دستورات کیمیاگری به رمز و تعمیه در هفت «مصباح».

قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۹۵/۱۰

آغاز: این مصابیح اسرار انوار که در وی هفت گوهرمشهود است که هر گوهری از خزانه ذوالوقار است؛ **انجام:** نقره را در آتش سرخ نموده از آن روغن قدری بچکانند طلا خالص شود.

خط: نسخ و نستعلیق، کا:عبدالغنی بن محمد حسنی حسینی شیروانی شماخی، تا: ۱۲۹۳ق؛ ۸گ (۱۴۲ر-۱۴۹ر)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: -۹۸]

● **مصابیح الاصول = مصابیح الدجی** / اصول فقه / عربی

maṣābīḥ-ul uṣūl = maṣābīḥ-ud dujā

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۳ق؛ محل تألیف: کربلا

گفتاری استدلالی درقواعد اصولی است همراه با نقل آراء علماء فن ومناقشه درآنها، با عناوین «مصباح، مصباح». مؤلف آن رابا عبارات موجز غیرمخل درچند جزء فراهم آورده است؛ دارای «مقدمه» وسه «فن» و «خاتمه»: المقدمة: فی تعریف الاصول وموضوعه والحاجة الیه وغیرها؛ فن ۱. الادلة اللفظیة علی الوجه الکلی؛ فن ۲. الادلة الشرعیة النقلیة اللفظیة؛ فن ۳. الادلة العقلیة؛ الخاتمة فی مباحث الاجتهاد والتقلید.

آغاز: الحمد لله الذی جعل لنا مصابیح العقول معالم الی قوانین شرایع الاسلام و اعطانا من فضله مدارک المشاعر التی هی وسائل الی مشارق قواعد الاحکام

انجام: و یثبته فی حسنات الاعمال و یقبل عذری حین اکون عاذرا و یحشرنا مع النبی و آله حتی نلقاهم اولا و آخرا

[الذریعة ۸۴/۲۱ و۸۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۸۶

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۳ق، جا: کربلا؛ مصحح؛ وقف‌نامه کتاب به‌خط فرزند مؤلف محمد حسن؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۹۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۳۱۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۸۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، مصحح؛ مهر: ریحان الله به تاریخ ۴ شعبان ۱۳۱۰ «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۶۵گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰-۲۶۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** حیث نبهنا علی أن المفهوم تابع للمنطوق لا نقیض له للتبادر، فتذکر و الحمدلله سبحانه علی التوفیق لتسویده جلد اول کتاب و از آغاز تا بحث مفاهیم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با یادداشتی که آیة الله مرعشی کتاب را به نوه مؤلف شیخ علی رضا بن محمود بن محمد محسن بن محمد جعفر به تاریخ غره جمادی الاول ۱۳۷۲ بخشیده؛ جلد: تیماج، ۳۹۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸-۳۰۹]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۲۹۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۲۹]

۵. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۴۵

بی‌کا،تا:قرن۱۳؛افتادگی:آغاز و انجام[اندیشه حوزه:س۲، ش۷-۲۱۵]

۶. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۸۱**

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... الفن الثانی فی الادلة الشرعیة؛ **انجام:** برابر

از فن ثانی تا آخر کتاب با عناوین و مطالب:«الفن الثانی فی الادلة الشرعیة النقلیة اللفظیه»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۲؛ جلد: میشن، ۳۵۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶-۴۳۴]

۷. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۱۷**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ مصحح؛ جلد: ساغری، ۳۲۰گ، ۳۷سطر (۱۵/۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۷-۴۲۴]

۸. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲/۲۲۱۰-۱۲/۱۰۰**

آغاز: الفن الثالث فی الادلة العقلیة وفیه ابواب اربعة الباب الاول فی اصالة البراءة وما یتعلق بها وفیه مصابیح؛ **انجام:** قدتم بیان عدم حجیة القیاس والاستحسان والمصالح المرسلة ... ویتلوه بعد فی الخاتمة فی الاجتهاد والتقلید والتعارض والتعادل والتراجیح

از فن ثالث فی الادلة العقلیة تا اول الاجتهاد والتقلید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۳۶]

۹. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۴۱-۱۳/۲۱**

آغاز: فی الادلة الشرعیة النقلیة لفظیة کانت اولیة وفیه ابواب اربعة [] فی الاجماع وما یتعلق به وفیه مصابیح [] فی تعریفه لغة واصطلاحاً؛ **انجام:** والاول مما لاخلاف فی حجیة الشهادة فیه ظاهراً والثانی لیس کذلک وعلی الثانی منها ان الاولویة مم وعلی الثالث ان حجیة الظن غیر مسلمة الاعند الضرورة وهی

از الفن الثالث فی الادلة الشرعیة النقلیه اللفظیه تا پایان کتاب واز انجام ناتمام مانده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۱۹-۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۸-۴۳۳۶]

۱۰. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۵۱**

آغاز: برابر؛ **انجام:** حیث بینا علی أن المفهوم تابع للمنطوق لا نقیض له للتبادر فتذکر.

جلد اول کتاب و تا پایان بحث منطوق و مفهوم، و مبحث اخیر دو مرتبه در نسخه آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق، جا: کربلا؛ مصحح؛ ۳۰۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۶-۳۲۶]

۱۱. **سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۵۲**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: پنج شنبه ۱۱ رمضان۱۲۳۸ق؛ واقف:سید محمد حسن حسنی؛ جلد: گالینگور زرد، ، ۳۰۹گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف مخ]

۱۲. **کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۴۵**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۴۴۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف مخ]

۱۳. **کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۴۶**

آغاز: الحمد لله الذی اوجب علینا امتثال اوامره وحرم ارتکاب نواهیه ... وبعد فهذا هو المقصد الثالث من عقود مصابیح الاصول فی الامر وفیه سموط، السمط الاول فی تحقیق حقیقة الامر؛ **انجام:** ومسألة صلوة الجمعة من هذا القبیل، مصباح اختلفوا فی ان المرکب الذی یکون متعلق الامر اذا تعسر او تعذر جزء منه هل التکلیف باق ام لا فنقول اعلم اولاً ان الامر بالمرکب ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ]

● مصابیح الاصول = مصابیح الوصول الی علم الاصول / اصول فقه / عربی

maṣābīḥ-ul uṣūl = maṣābīḥ-ul wuṣūl ilā ‘ilm-il uṣūl

کرباسی، محمد مهدی بن محمد ابراهیم، - ۱۲۷۸ قمری

karbāsī, mohammad mahdī ebn-e mohammad ebrāhīm (- 1862)

تاریخ تألیف:۱۲۷۲-۱۲۷۷ق

این کتاب مبسوط استدلالی گویا همان باشد که در فهرست سپهسالار (۶۱۷/۱) از احمد بن عبدالله خوانساری دانسته شده و یاد شده که او شاگرد بهبهانی است. در نزدیک به پایان جلد دوم (۳۴۹/۲ - ج) آمده است: «و لنعم ما قال الوالد المحقق العلامة طاب ثراه فی المناهج ... و قال المحقق القمی طاب ثراه»؛ می‌دانیم که مناهج الاحکام در اصول فقه از ملا احمد نراقی است (کشف الحجب ۵۵۶) و گویا مراد منهاج الهدایة کلباسی باشد که در فقه است (کشف الحجب ۵۶۷) چه استشهادی که مؤلف می‌کند در مورد مسأله فقهی است و پس از این هم عبارتی از بیان شهید می‌آورد و سپس باز می‌گوید که «وفی المنهاج». پیداست که اولی سهو قلم است، در آن باز آمده: «السید العلامة السمی النجفی فی فوائده و والدی العلامة ادام الله سبحانه ظلاله فی الاشارات» (نزدیک به پایان نسخه ش ۳۴۹/۳- ج) نیز: «وفاقا لاستادهما العلامة البهبهانی فی الفوائد» (کمی پس از آنجا) از «شیخنا المحقق القمی طاب ثراه» و قوانین او بسیار یاد می‌شود. عبارت «السید العلامة السمی النجفی طاب ثراه فی فوائده» در جاهای دیگر هم دیده می‌شود.در میانه جلد دوم (۳۴۹/۲ - ج) دارد: «الوالد المحقق العلامة فی الاشارات» و «حکم فی الاشارات والدنا المحقق العلامة طاب ثراه» و مانند اینها در جاهای دیگر این نسخه و در نسخه شماره ۳۴۹/۳ - ج از ریاض هم در آن یاد شده و نیز آمده:«شیخنا العلامة النجفی طاب ثراه» و «السید المحقق الطباطبائی فی الوسائل و المفاتیح». پس این کتاب از ملا محمد مهدی کرباسی (همنام سید مهدی بحر العلوم) پسر حاجی کرباسی باید باشد و سرگذشت او در الذریعه (۲۷۳/۱) و ریحانة الادب (۳۵۵/۳) آمده و در روضات (ص ۱۰)

درباره بزرگترین فرزند کرباسی که گویا همین محمد مهدی باشد دارد «الاکبر منهما المشتهر مصنفاته فی الاطراف». باری این کتاب را یکی از بهترین کتاب‌های اصولی متأخران دیده‌ام و مؤلف بسیاری از آثار دانشمندان اسلامی را خوانده و در هر مسأله‌ای هر چه بهتر بررسی کرده است. (دانش پژوه)
به هرصورت این اثر در میان مفهرسان مردد میان محمد مهدی کرباسی و ملا احمد خوانساری ملایری است که هر دو معاصر بوده‌اند. البته باید توجه داشت عبارتی در آغاز جلد اول نسخه گلپایگانی آمده که تصریح به نام احمد بن عبدالله دارد و نکته دوم این‌که تمام نسخه‌های معرفی شده ذیل نام ملا محمد مهدی کرباسی مجلداتی جز جلد اول این اثر است و اگر نقل این سرآغاز درست باشد باید مؤلف را همان ملا احمد بن عبدالله خوانساری دانست.
آغاز: الحمدلله الذی زین سماء معالم الفروع بمصباح مشکاة الاصول و نور قلوب من صعد معارج الحق و الیقین ...

۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۴۹/۳ - ج

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذا هو العقد الخامس من عقود المصابیح فی العام و الخاص و فیه مقدمة و سموط. المقدمة فی تعریفی العام و الخاص؛ **انجام:** فی جمیع الاحکام مع التساوی و فی الشایع المتعارف مع الاختلاف. السادس. (از «الخامس ان مما ذکرنا یظهر بعض الغفلات الصادرة عن بعض الاعلام» پس از هشت سطر)
از مباحث عام و خاص است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۶۰گ، ۲۰سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۴۶۶]

۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۰۷

آغاز: مصباح من الاحکام الوضعیة ایضاً الاداء و القضاء و الاعادة و التقدیم و تحقیق الکلام فیها یستدعی رسم مقامات؛ **انجام:** و حینئذ فلومات الذمی فاراد قریبه المسلم تکفینه فیه فهل له ذلک لان لبسه حیاً جایز أم لا نظر الی تحریمه خصوصاً علی المسلم و جهان.
مشتمل بر احکام وضعیه و بحث واجب و تقسیمات آن و شرایط تکلیف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اهدایی: سید علی نجف آبادی؛ ۲۲۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۶۰۳]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۱۷

آغاز: بسمله الفصل الثانی فی الحقیقة و المجاز و فیه مقدمة و مصابیح اما المقدمة؛ **انجام:** فیلزم التوقف فیه بلا اشکال و الی هنا تم الکلام فی مسائل الحقیقة و المجاز بحمدالله المتعال و الشکر علی نعمه و احسانه فی کل حال فانه المعین فی جمیع الاحوال و الصلوة علی نبیه المصطفی و آله خیر آل.
شامل مبحث حقیقت و مجاز است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: بین ۵ جمادی الثانی ۱۲۷۳ تا ۲ شوال ۱۲۷۴ق؛ مؤلف این کتاب را پس از کتاب الهدایه تألیف نموده؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۲۱ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴-۱۹۹۸]

۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۴۹/۲ - ج

آغاز: بسمله. الحمدلله و کفی و الصلوة علی نبیه المصطفی ... و بعد فهذا هو المجلد الثانی من مجلدات مصابیح الاصول فی مباحث الامر و فیه فصول الفصل الاول فی تحقیق مادة الامر و صیغته و ما یتعلق بهما و فیه مصابیح؛ **انجام:** و علی تقدیر صحة الدعوی یکون الفرض المذکور ثبت التداخل فیه من دلیل (از «الامر الثالث فی بیان نیة الصبیان فی عباداتهم» پس از دو صفحه و نیم
جلد دوم و از مبحث امر است، تاریخ شروع شب دوشنبه دوم برات ۱۲۷۷ در نسخه دیده می‌شود نیز دوشنبه ۷ شعبان ۱۲۷۷ و سه‌شنبه ۸ صفر ۱۲۷۶ (در آغاز نسخه) و تاریخ‌های دیگر و پیداست که اصل است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه»؛ مصحح، با خط‌خوردگی؛ جلد: تیماج، ۲۸۳گ، ۲۱سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف:-۴۶۵]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۰۷

بخشی از مباحث الفاظ؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تاریخ شروع در این مجلد ۱۲۷۷؛ ۱۳۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۴۹]

۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۰۸

سنت و اجماع؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۶۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۵۰]

۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۰۳

بخشی از مباحث الفاظ با یادداشت؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با یاد داشت تاریخ ۱۲۷۵-۱۲۷۶ در برخی از برگ‌ها؛ ۲۰۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۵۰]

۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۲۸

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ روی برگ اول نام کتاب و تاریخ۱۲۷۷؛ ۲۷۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۱-۲۳۱]

۹. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۴۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح، مجدول؛ قطع: رحلی [چند نسخه-ف:-۲۰۵]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۲۷

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی نور قلوبنا بمعرفة وجوده و افعاله ... ؛ **انجام:** علی هاجرها آلاف السلام و الصلاة و التحیة.
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۵۱۴ فیضیه آمده؛ خط: نسخ، کا:شریف، ابوالقاسم، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۲۴۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۷/۲سم [ف: ۱-۵۰۰]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۴۱

مشتمل بر ادله عقلیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵ محرم۱۲۷۲ق (شاید تاریخ تألیف باشد)؛ مجدول؛ مهر: «الراجی عبدالجواد بن محمد مهدی» (بیضوی)، «محمد هاشم» (بیضوی)؛ جلد: تیماج سبز، ۲۱۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱۱-۴۳]

۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۱۴
آغاز: الحمد لله الذی نور قلوبنا بمعرفة وجوده و افعاله بانوار العقول ... و بعد فهذا جلد من مجلدات مصابیح الاصول ...
ادله عقیله؛ خط: نسخ، کا:شریف، ابوالقاسم، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲۴۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱-۲۴۹]

۱۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۸۴
آغاز: بسمله الحمدلله الذی دل علی ذاته بذاته و شهد علی نفسه بنفسه، و عجزت العقول عن ادراک کنه ذاته ... و بعد فیقول المفتاق الی الفیض الابدی العبد المذنب المدعو بمحمد مهدی؛ **انجام:** فلو کان النزاع فی الجواز فکل من الاحتمالین مجوز عقلا بلا اشکال و لیکن هذا آخر الکلام فی مباحث الوضع و یتلوه الکلام فی مباحث الحقیقة و المجاز.
تا آخر مباحث وضع و در پنج برگ به آخر مانده، سؤال و جوابی در الفاظ اسامی معانی نفس الامریه آمده به پارسی در یک برگ؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج که در میان ترنجی نام صحاف این کتاب «عمل حسین بن محمد الحسینی» آمده، ۲۸ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۴-۱۸۹۵]

۱۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۳۵
آغاز: بسمله القول فی الاوامر. مصباح اختلف الاصولیون فی ان الامر هل یفید الفور؛ **انجام:** و لا ریب ان ارتکاب اقل المحذورین و هو التخصیص القلیل اولی و لفحوی ما دل.
از مبحث اوامر تا وجوب تحصیل ظن بر مجتهد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسین الرضوی» (چهار گوش)؛ ۲۷۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف:-۱۳۰]

۱۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۰۱
آغاز: حمدله. و صلی الله ... [؟] الأفعال و الناسی قال الله تعالی و لکم فی رسول الله أسوة حسنة [؟] اعلم ان فعل النبی (ص) ان کان بیاناً لمجمل؛ **انجام:** لاستلزامه ترک النهی عن المنکر و هو قبیح شرعاً بل عقلاً و الاعانة علی الأثم لولاه لو کان عالماً أو جاهلاً مقصراً أو لزوم.
شامل: جلد چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۲۳۷گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲-۵۸۸]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۳۸
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذا المقصد الخامس من عقود المصابیح فی العام و الخاص و فیه مقدمة و سموط؛ **انجام:** ناتمام: و التشبیه المطلق یقتضی المشابهة فی جمیع الاحکام مع التساوی فی الشیاع المتعارف، السادس ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ تاریخ وقف: جمادی الثانی ۱۲۵۲؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۶-۳۱۵]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۱۸
از عقد سابع در بحث مطلق و مقید تا به مباحث عام؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه شیخ فضل الله نوری؛ تملک: علی نقی طباطبائی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۳۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۱۲-۱۱۱]

● مصابیح الاصول / اصول فقه / عربی
maṣābīḥ-ul uṣūl

خوانساری ملایری، احمد بن عبدالله، ق۱۳ قمری
xānsārī malāyerī, ahmad ebn-e ʻabd-ol-lāh(- 19c)

همان اثر بالا

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۸۹
آغاز: التلازم علی هذا انما هوکون المبیع المزبور قبل الاجازه ملکا للمالک الاول و بعدها ینتقل الملک من المشتری من حین القصد؛ **انجام:** بعد نقض الیقین بغیر الیقین فلا یحتاج الی التکلیف ان التکلیف بالواجبات
خط: شکسته نستعلیق، تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان«منه» و «منه عفی عنه»؛ تملک: رضا موسوی؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۲۷-۳۵ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۴۳۳]

۲. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
مباحث استدلالی در نواهی و اجتماع امر و نهی و عام و خاص، با عناوین «مصباح، مصباح»؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۴-۶۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۷۹۵
آغاز:و رتبته علی مقدمة و مقالات و خاتمة اما المقدمة فی بیان حد العلم و موضوعه و غایته ... و لما مان هذا العلم موسوما باصول؛ **انجام:** و الا فیجوز له الفتح [الفسخ] ح و هو کما تری و بطلانه اوضح من البیان و الحمدالله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا
از پایان خطبه و اول مقدمه تا فصل سوم از مقاله اول تا «مصباح اذا ثبت استعمال اللفظ فی معنی او معان و لم یتمیز الحقیقة من المجاز فلابد من الرجوع الی العلائم» است، البته پس از این مصباح که ناتمام رها شده یک مصباح دیگر با عنوان «مصباح فی تحقیق الشروط الواقعة فی ضمن العقود و ما یجوز منها» نیز آمده که معلوم نشد مربوط به چه مقاله یا فصلی از این کتاب است؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصدر است به دو صورت اجازه از ملا احمد بن عبدالله خوانساری و اسدالله بروجردی که هر دو در سال ۱۲۶۵ق برای «ابوطالب بن محمد ابراهیم لاریجانی مازندرانی» (صاحب رساله «استقلال البکر الرشیدة البالغة فی ترویج نفسها»)، نسخه ضمیمه همین مجموعه به شماره ۴۱۷۹۵/۲) نوشته شده‌اند؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۸؛ جلد: تیماج، ۱۰۱گ، ۱۹-۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۶سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۴۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۲۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الثانی باعتبار عدم ولایه الامر علی عبدالغیر و

لنقطع الکلام فی المجلد الاول من هذا الکتاب الموسوم بمصابیح الاصول و یتلوه المجلد الثانی فی البحث عن النهی

جلد اول؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: استاد کاظم مدیر شانه‌چی، آبان ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۲/۵سم [ف: ۱۶-۴۳۳]

۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۱۸/۲

با عنوان‌های «مصباح ... مصباح ...»در آن از میرزای قمی یاد می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: -۱۰۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۰۵

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، در عصر مؤلف؛ مصحح، محشی با نشانی «علی» و گویا نسخه نیز به خط نیز همین شخص باشد؛ جلد: تیماج، ۳۰۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹-۱۸۹]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۸۱

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا:محمود گرگانی قمی (شاگرد مؤلف)، تا: ۱۲۶۱ق، جا: بروجرد مدرسه صوفیان؛ جلد: تیماج، ۲۶۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۱۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۵۳/۲

آغاز: المقصد الثانی فی التقلید. مقدمة التقلید فی اللغة تعلیق القلادة قال فی الصحاح القلادة هی التی فی العنق و منه التقلید فی الدین؛ **انجام:** لا الخصم نفسه او امه او اخته فقط و لایرضی به الخصم ایضا و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطنا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ جمادی الثانی۱۲۶۲ق؛ جلد: مقوا، ۵۷گ(۲۶ر-۸۲ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۴۴-۴۵]

۹. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۸۲

آغاز: برابر

جلداول کتاب (تا پایان اوامر)؛ خط: نسخ، کا:عبدالحسین برسی خراسانی، تا:ذیحجه۱۲۶۷ق؛ مصحح، محشی به عنوان «منه دام ظله فی الدرس»یا «منه عفی عنه»، با علامت بلاغ؛ مهر: «علی میر سعید ...» (مربع)؛ جلد: تیماح، ۲۴۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۱۳۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۴۳

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۴۲۱]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۴۶

آغاز: برابر

جلد اول و تا اول نواهی؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۴سم [ف: ۲۶-۴۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان الاول من حیث انتفاء أهلیة المأمور الثانی للمخاطبة کما مرت الیه الاشارة آنفاً و الثانی باعتبار عدم ولایة الامر علی عبدالغیر.

خط: نسخ، کا:زین العابدین بن عبدالله خونساری، تا: یک‌شنبه۴ رمضان ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۶-۲۹۸]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الثانی للمخاطبة کما مرت الیه الاشارة آنفاً و الثانی باعتبار عدم و لایة الآمر علی عبدالغیر.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا:زین العابدین بن عبدالله خوانساری، تا: پنج‌شنبه ۹ربیع الاول۱۲۷۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۷]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷-۱/۷۷

آغاز: بسمله وبه نستعین، الحمدلله الذی زین سماع معالم الفروع بمصباح مشکوة الاصول ونور قلوب من صعد معارج الحق ... فیقول المفتاق الی رحمة الله احمدبن عبدالله أن علم اصول فقه لما اقتبست من نور؛ **انجام:** کما مرت إلیه الاشارة آنفا والثانی باعتبار عدم ولایة الامر علی عبد الغیر. و لنقطع الکلام فی المجلد الاول من هذا الکتاب الموسوم بمصابیح ... ونسئل الله الملک ... وقدتم فی ...

جلد اول مقدمات وبحث اوامر؛ خط: نسخ، کا:علی اکبر بن محمد رضا گلپایگانی الاصل ودولت آبادی المسکن، تا: شعبان۱۲۷۵ق؛ مصحح، با خط خوردگی؛ جلد: تیماج، ۳۳۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۳۵]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۴۷

آغاز: البحث الثانی فی النهی. مصباح لفظ النهی یطلق علی معنیین؛ **انجام:** مع القول بحصول البرء بذلک فی خصوص الفرض و کان الفراغ من ذلک و هو المجلد الثانی.

خط: نستعلیق، کا:زین العابدین بن عبدالله خوانسار، تا: ۲۸ جمادی الاول۱۲۷۵ق؛ محشی؛ ۳۴۴گ، ۲۳سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲-۶۲]

۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۱۸

آغاز: جری دیدن القوم علی البحث عنه تارة باعتبار الترکیب الاضافی و اخری باعتبار المعنی العلمی الافرادی؛ **انجام:** الثانی للمخاطبة کما مرت الیه الاشارة آنفاً و الثانی باعتبار عدم و لایة الآمر علی عبدالغیر.

خط: نستعلیق، کا:علی اکبر بن محمد، تا: دهه اول رجب۱۲۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۷]

۱۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۰۴

جلد دوم، از نواهی تا خبر واحد؛ کا:زین العابدین بن عبدالله خوانساری، تا: ۱۲۷۶ق؛ قطع: وزیری [ف:-۲۲۵]

۱۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۴۶

آغاز: فلابد من الالتزام بالنقل فی المادة فی ضمن تلک الهیئة الخاصة

جلد اول و تا بحث اوامر می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ محرم ۱۲۸۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۵۸گ، ۲۲ سطر، اندازه:

۱۶×۲۲سم [ف: ۱–۲۰۳]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۴۶/۲

آغاز: المبحث الثانی فی النهی، مصباح: لفظ النهی یطلق علی معنیین احدهما طلب ترک الفعل مطلقا ...

جلد دوم از بحث نهی تا آغاز جلد سوم در ادله عقلیه؛ خط: نسخ، کا:زین العابدین بن عبدالله خوانساری، تا: چهارشنبه ۲۶ جمادی الثانی۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۸گ (۱۲۴پ– ۲۸۱پ)، ۳۸سطر، اندازه: ۲۰/۶×۳۳سم [مختصر ف:–۷۶۰]

۱۹. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۴۵

بحث سنت تا فعل و تقریر می‌باشد و در جمادی الاول ۱۲۷۵ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ محرم۱۲۸۸ق؛ ۱۳۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱–۲۰۳]

۲۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۸۳

جلد سوم کتاب و بخشی از بحث اوامر است؛ خط: نستعلیق، کا:اسدالله، تا: اوایل قرن۱۴؛ ۱۷۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۱–۱۱۷]

۲۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸

آغاز: البحث الثانی فی النهی. مصباح لفظ النهی یطلق علی معنیین احدهما طلب ترک الفعل مطلقا سواء کان بالقول وهذا الاطلاق علی وجهین باعتبار معنی المصدری؛ **انجام:** فامره الله تعالی بذلک بل الاولی حینئذ تفریع انعقاد الیمین مع اعتقاد رجحان المتعلق وان لم یکن راجحا بحسب الواقع علی الخلاف المذکور مع القول بحصول البرء بذلک فی خصوص الفرض.

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:حسین بن محمد موسوی خوانساری، تا: ۱۳۰۰ق، به دستور حاج آقا محسن این کتاب برای فرزندش توسط کاتب تحریر شده؛ جلد: گالینگور مذهب، ۱۹۸گ، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف مخ: ۵–۲۰۱۲]

۲۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولنقطع فی المجلد الاول من هذاالکتاب الموسوم بمصابیح الاصول ویتلوه المجلد الثانی فی البحث عن النهی ونسئل الله الملک المبین ان ینتفع به اهل العلم والیقین ویکون ذخیرة لفاقتی یوم الدین الحمدلله اولاً وآخراً وظاهراً وباطنا.

جلد اول از ابتداء کتاب تا آخر مبحث اوامر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ بریکی از صفحات اواسط کتاب نوشته شده: «ابتداء شروع بیستم شهر شوال المکرم من سنة ۱۲۷۴» وبرصفحه مقابل آن آمده: «با دقت تمام از روی نسخه ابن مصنف دام ظله مقابله شد تا اینجا فی شهر جمادی الثانیه سنه ۱۲۷۹» ومی‌رساند که از روی نسخه صحیحی تصحیح گردیده؛ واقف: سپهسالار؛ جلد:تیماج، ۲۸۲ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱–۶۱۷]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۳۸

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۴۳

جلد سوم کتاب از بحث عموم و خصوص تا اجماع می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱–۹۸]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۶۰

آغاز: القول فی الاجماع مقدمة، الاجماع فی الغة علی معنیین احدهما العزم و منه قوله تعالی فاجمعوا امرکم ای اعزموا و قوله تعالی لاصیام لمن لم یجمع الصیام من اللیل و ثانیهما الاتفاق کما یقال؛ **انجام:** یستبعد صدوره عن غیرهم کالخطب و الادعیه المأثورة منهم فیمکن الترجیح بذلک لمکان الظن بالصدور عنهم.

از «القول فی الاجماع» تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۵–۴۳۴]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۶۱

بخش مباحث الفاظ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۵۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۵–۶۱]

● مصابیح الاصول = المصابیح فی اصول الفقه / اصول فقه / عربی

maṣābīḥ-ul uṣūl = al-maṣābīh fī usūl-il fiqh

مؤلف شناخته نشد، طبق شواهد از اعلام نیمه اول قرن ۱۳ است. کتاب مفصل استدلالی است با عناوین «مصباح، مصباح»، اما فاقد مقدمه و خاتمه که (ظاهرا) در چند مقصد (و هر مقصد شامل چند مصباح) مرتب شده و مقصد چهارم آن در ادله عقلیه است. با جستجوی زیاد عنوان صحیح و نام مؤلف آن به دست نیامد؛ جهت شناسایی بیشتر کتاب، نقل‌قول‌های مؤلف و سرفصل‌های کتاب («مصباح»ها) به ترتیب ذکر می‌شود: اولا مؤلف از معالم الاصول ابن شهید ثانی، وافیة الاصول عبدالله فاضل تونی، قوانین الاصول میرزای قمی (–۱۲۳۱ق) و حاشیه آن، مفاتیح الاصول مجاهد طباطبائی (–۱۲۴۲ق) به کرات یاد کرده و از شیخ جعفر کاشف الغطاء و رساله «صلاة الجمعة» فاضل تستری و از رساله «حجیة الشهرة» و «حجیة الظن» سید مجاهد طباطبائی (تألیف شده در ۱۲۳۴ق) و «استصحاب» وحید بهبهانی نقل قول کرده است؛ ثانیاًبا «مصابیح الاصول» ملا احمد خوانساری (نسخه ۱۳۱۲۶ رضوی) و مصابیح الاصول محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (تألیف شده در ۱۲۳۲ق) و «المصابیح المنیفة» محمد جعفر کرمانشاهی (–۱۲۵۴ق) ــ تألیف شده بین ۱۲۲۴ تا ۱۲۲۷ق ــ و «مصابیح الاصول» محمد مهدی کرباسی (–۱۲۷۸ق) (تألیف شده پس از ۱۲۷۲ق) مطابقت ندارد. موجودی نسخه حاضر به شرح زیر است: ۱.آغاز مصباح نخست: «بسمله. هل الامر یقتضی الاجزاء ام لا؟ تحقیق الکلام فیه یتوقف علی رسم امور ...»،انجام: «فهو امر بالفعل لاجل مصلحة فی نفسه لا للتدارک کما فی المعادة فی الجماعة. تمت»، ۲.آغاز مصباح دوم: «هل یجوز امر الآمر مع العلم بانتفاء شرطه ام

لا؟ تحقیق الکلام فیه یتوقف علی رسم مقدمة ...»،انجام: «اما القول بالوجوب فقط او الندب کذلک او هما معا و لا وجه للآخیرین فتعین الاول»، ۳.آغاز مصباح سوم: «بسمله. اختلف الاصولیون فی ان الامر بالشیء هل یقتضی النهی عن ضده ام لا؟»،انجام: «بل من جهة انه دفع للمفسدة و لعلة الفارق بهما فتدبر و الحمدالله اولا و آخرا»، ۴.مصباح: «هل الامر بالشیء یقتضی الامر بما لا یتم الا به فیه خلاف بین الاصولیین تحقیق الکلام فیه یقتضی الامر بما لایتم الا به فیه خلاف بین الاصولیین تحقیق الکلام فیه یقتضیرسم مقدمات»،انجام: «و لایلزم منه کراهة فعل المقدمة لان ترک المستحب لیس بمکروه بل خلاف الاولی لما حققناه فی محله و الحمدالله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا قد حرره سنه ۱۲۶۰»، ۵.مصباح: «اختلفوا فی دلالة النهی علی فساد المنهی عنه و عدمه علی اقوال تحقیق الکلام و تنقیح المرام فی المسئلة یتم برسم امور»،انجام: «و قد یقتضی الحمل عل الجنس او العهد الذهنی کما اذا حلف علی فعل بعض الوجوه فعلیک بالتأمل فی الموارد لئلا یختلط الامر حرره ضیاءالدین شهر ربیع الاول سنه ۱۲۶۱ و الحمدالله ...»،۶.مصباح: «هل یجوز توجه الامر و النهی الی شیء واحد فیه اختلاف بین الاصولیین فی هذه المسئلة»،انجام: «فیمکن القول البقاء و العدم و ینبغی ان یکون الخلاف مبنیا علی ذلک و الحمدلله»، این مصباح شامل چند مبحث است از جمله: فی رد القائلین بانفتاح باب العلم، فی حجیة اخبار الآحاد، فی بطلان قول الاخباریین، فی جواز التعبد بخبر الواحد ...؛۷.مصباح (طبق نسخه ۲۵۹۳۴ آستان قدس): «الحق ان الجمع المحلی باللام یفید العموم حیث»،انجام: «هذا قد ینفک عن الضرز فی الخارج لمزاحمة جهة اخری بها کما فی قضیةالرجل خیر من المرئة»، ۸.مصباح: «قد وقع الخلاف و طال التشاجر و التنازع بین الاخلاف فی ان الطریق لمعرفة الاحکام فی زمن غیبة الامام (ع) بعد سد سبیل العلم لکافة الانام هل هو الظن مطلقا ...»،این مصباح شامل چند مبحث است از جمله: رد القائلین بانفتاح باب العلم، حجیة اخبار الآحاد، بطلان قول الاخباریین، جواز التعبد بخبر الواحد و ...،۹.مصباح: هل الاستصحاب حجة؟ فیه اقوال: تحقیق الکلام فیه یقتضی رسم امور ... المقصد الرابع فی الادلة العقلیة و لها اقسام کثیرة: قد تفرد کل منها بالکلام فی کتب الاصول ... و نحن نذکرها فی طی مصابیح لکن قبل الشروع فیها لا بد من ذکر مقدمة، این مقصد شامل مقدمه و چند مصباح است: ۱) مصباح: اختلفوا فی حجیة القسم الاول من اقسام حکم العقل، ۲) مصباح: هل الاشیاء قبل ورود الشرع مباحة عقلا ام محرمة أو لا حکم لها، ۳) مصباح: فی اصالة النفی قد ذکرها غیر واحد من الاصولیین فی عداد الادلة العقلیة و فسر جماعة بالبرائة الاصلیة.تاریخ تألیف کتاب باید بین ۱۲۳۴ق (تاریخ تألیف حجیت ظن سید مجاهد) تا ۱۲۶۱ق (تاریخ تحریر نشخه حاضر) باشد و حتی طبق اصطلاحات متن و هامش بعید نیست که نسخه، پیش‌نویس مؤلف و کاتب (ضیاءالدین)، همان مؤلف باشد که در رجب ۱۲۶۱ق به تألیف مشغول بوده است.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۴۹

آغاز: بسمله. هل الامر یقتضی الاجزاء ام لا؟؛ **انجام:** عدم لزوم الفحص فی الاستصحاب اذا اخذ به فی الموضوعات بالنص و الاجماع کما قرر فی محله و الحمدالله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا فی نصف الرجب ۱۲۶۱

شامل همه مباحث فوق به جز مبحث «جمع محلی به لام» (مصباح ۷) است که از نسخه ۲۵۹۳۴ آستان قدس جهت کامل‌تر شدن کتابشناسی، ضبط شده؛ خط: نستعلیق، کا:ضیاءالدین، تا: ۱۲۶۰و۱۲۶۱ق؛ تملک: فرزند کاتب نسخه «حسین بن حاج میرزا ضیاءالدین» به تاریخ ۲۶ شعبان ۱۳۰۹ با مهر «عبده حسین بن ضیاءالدین» (بیضی)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۷۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۵۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۳۴

آغاز: مصباح. هل الامر یقتضی الاجزاء؛ **انجام:** هذا هو الکلام فی المقام الاول المقام الثانی

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● مصابیح الاصول / اصول فقه / عربی

maṣābīḥ-ul uṣūl

مباحث نسبتاً مفصلی است دراصول فقه با عناوین «مصباح، مصباح» واز متقدمین چون سید مرتضی، علامه و اسفراینی نقل کرده است.تا حجیة خبر را دارد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۵۱/۲

آغاز: الاصول جمع اصل وهو لغة ما یبتنی علیه الشیء کما قالوه والیه یرجع ما عن القاموس انه اسفل الشیء وفی الاصطلاح یطلق علی معان اربعة عشر سیأتی تفصیلها فی بحث الادلة العقلیه؛ **انجام:** فظهر ان البقاء علی الاصل فی سایر الظنون موقوف علی الدلیل الخاص باخراج بعضها بقدرالکفایة او تعیین السابق من قبل المشهور فلیکن هذا آخر ما اوردناه لابطال حجج المثبتین لمخصوصیة الخبر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۲]

● مصابیح الاصول / اصول فقه / عربی

maṣābīḥ-ul uṣūl

مؤلف از دانایان قرن ۱۲ و۱۳ بوده است و در آن از شیخ بهائی، صاحب حدائق، فاضل تونی، شیخ علی نجفی در شرح مبادی، آقا جمال خوانساری، فاضل شیرازی، مدقق شیروانی، سید

صدرالدین قمی صاحب شرح وافیة الاصول (متوفی ۱۱۶۰ق)، یاد می‌کند.شامل مباحث امر، عموم، استصحاب، مطلق، مجمل و مبین، اجماع، افعال، سنت، خبر واحد، اصالت البرائة می‌باشد که به‌طور گسترده بحث نموده است.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۹۸

آغاز: القول فی الاوامر. مصباح. اختلف الاصولیون فی ان الامر هل یفید الفورام لابل یجوز التراخی. فقیل بالاول و هو المحکی عن الشیخ ره فی العدة من اصحابنا ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه بدون خطبه و خاتمه است و نام مؤلف دست ندادبه پیشنویس مؤلف می‌ماند، در پشت صفحه اضافی اول نسخه یادداشت تولد مورخ شعبان ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲-۶۹۶]

● **مصابیح الاعجاز در شرح گلشن راز** / شعر / فارسی

masābīh-ol e‘jāz dar š.-e golšan-e rāz

نجم اصفهانی، محمد، ق۱۴ قمری

najm-e esfahānī, mohammad(- 20c)

وابسته به: گلشن راز = گلشن الاسرار = گلشن محمودی؛ شبستری، محمود بن عبدالکریم (۶۸۷-۷۲۰)

تاریخ تألیف: ۲۴جمادی الاول ۱۳۳۷ق

شرح منظومی است بر «گلشن راز»شیخ محمود شبستری. شارح ابتدا یک بیت از گلشن راز می‌آورد سپس با چند بیت آن را شرح می‌کند.

[فهرستواره منزوی ۸۸۸/۸]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۳

آغاز: آغاز متن:نهفته زیر هر موئی از آن باز ×× هزاران بحر علم از عالم راز؛ آغاز شرح:مراد از مو تجلیات باشد ×× که هر مویش بر آن آیات باشد / تجلیات اسماء ازجلال است×× که مخفی درجلالش دان جمال است؛ **انجام:** رفیقی بهتر از حق نیست پیدا ×× ز پیدایی نمی باشد هویدا / تمام آمد ز انجام و ز آغاز ×× بخامه نجم شرح گلشن راز

جلد سوم شرح است و از شرح این بیت:«نهفته زیر هر موئی از آن باز ×× هزاران بحر علم از عالم راز» تا آخر شرح را شامل است؛

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۴جمادی الاول ۱۳۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۷-۲۳۰]

← مصابیح الانوار ← مصباح الانظار فی شرح نتایج الافکار

● **مصابیح الانوار** / هیئت / فارسی

masābīh-ol anvār

حسینی منجم، محمد باقر بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

hoseynī monajjem, mohammad bāqer ebn-e mohammad hoseyn (- 19c)

در نجوم است؛ در یک «مقدمه» و چند «نور» و «خاتمه» و زیج اصفهان را در ۱۲۳۳ و مآثر النجوم راگویا در ۱۲۵۷ ساخته است (نسخه‌های منزوی ۲۹۹و۳۴۶). برادرش محمد حسن است و محمد مهدی که گویا در ۱۲۲۲ و ۱۲۶۹ زنده بوده است پدرش در ۱۲۰۳ و گویا م در ۱۲۱۸ می‌زیسته است. نیایش در ۱۱۵۸ زنده بوده است در نسخه‌های ۲۸۰۹و۴۰۰۶ دانشگاه و ملک ۵۸۹۶/۲ و مفتاح (نشریه ۱۷۴/۷) و ملی ۵۱۷ و۵۲(۱۳/۲ و۲۳) و مجلس ۴۰۳۱ (۳۵/۱۱) رساله‌های نجومی پدر و برادران و نیایش هست (نسخه‌های منزوی ۲۹۶و۲۹۷). خود او نسخه زیج الغ بیک ش ۲۱۴۱ ملی (۱۹۶/۵) راگویا نسخه است. این کتاب جز مصابیح الانوار عبدالعلی منجم است که به نام فتح علی شاه ساخته است.

آغاز: الحمدلله الذی خلق السموات والارض ... اما بعد برای دور نمای ارباب خیرت و بصیرت ... پوشیده نیست

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** اشعار و ندمای ظریف مشغول دارند ... وما تدری نفس ...

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۱۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۷۵۰]

● **مصابیح الانوار** / هیئت / فارسی

masābīh-ol anvār

منجم، عبدالعلی بن علی، ق۱۳ قمری

monajjem, ‘abd-ol-‘alī ebn-e ‘alī (- 19c)

اهدا به: مظفر الدین شاه (۱۳۱۳-۱۳۲۴ق)

رساله‌ای است در استخراج زایجه مولود مشتمل بر «مقدمه» و سه «مقاله».

آغاز: بسمله، الحمدلله ذی القدرة و السلطان، و النور و البرهان ...

انجام: و در هر حال بندگان حضرت اقدس اشرف امجد ارفع و الاروحی فداه بفضل و عنایت الهی بر معاندین و مخالفین مظفر و منصور خواهند گردید، ان شاء الله تعالی

[فهرستواره منزوی ۳۰۴۵/۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۷۲

آغاز: بسمله، الحمدلله ذی القدرة و السلطان، و النور و البرهان؛ **انجام:** و در هر حال بندگان حضرت اقدس اشرف امجد ارفع و الاروحی فداه بفضل و عنایت الهی بر معاندین و مخالفین مظفر و منصور خواهند گردید، ان شاء الله تعالی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مذهب، دارای یک سرلوح،

مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۱۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۸-۴۲۹]

● **مصابیح الانوار** / کیمیا / فارسی

masābīh-ol anvār

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۶۵/۴

آغاز: بسمله. هر گوهری بهتر از خزانه ذوالوقار است و انوار سبعه در این مصابیح النور روشن و مبرهن می‌شود؛ **انجام:** هر دو مشمع باشد (حرره تنکلوشاهی الکبیر البابلی).

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۲۳-۲۶پ) [ف: ۵-۴۵۶]

● **مصابیح انوار السبعة** / کیمیا / فارسی

masābīh-e anvār-os sab'a

تنگلو شاه بابلی، ق۱ میلادی

tangalū-šāh-e bābelī (- 1c)

رسالهکوتاهی است در کیمیا شامل هفت «مصباح».

آغاز: ۱: بسمله حمدله والصلوة ... اما بعد چندکلمه درباب این نسخه معین به نظر ارباب قاهره می‌رسد مشتمل بر چند باب باب اول اگر فضه مکلسه باشد تا زود بگذارد ودود نکند

۲: این مصابیح انوار اسرار است که در وی هفت گهر شاهوار است

انجام: وگوگرد احمر چون مشرقی هر دو مشمع باشد تمام شد مصباح انوار سبعه تنکلو شاهی ...

[الذریعة ۸۶/۲۱؛ نسخه‌های منزوی ۶۴۱/۱، فهرستواره منزوی ۳۹۸۳/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۷۵/۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد طاهر، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی، ۵گ (۲۷پ-۳۱ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۹-۱۵۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۱۹/۵

آغاز: ... بهر دیناری دانگی معدنی اضافت کنی به نوبت درگداز؛ **انجام:** و جمله در سبعه است اعنی در اسرار سبعه و مفاتیح سبعه.

خط:نستعلیق هندی،بی‌کا،تا:با تاریخ۱۰۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم،۱۵ص(۱۱۲-۱۲۶)،۱۵سطر،اندازه:۱۲/۵×۲۲سم[ف: ۴۵-۲۲۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۱۹/۷

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** در جایی یافت شود و بعضی یافت نشود اما بهتر ...

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۹۴ق؛ جلد: چرم، ۱۱ص(۱۴۹-۱۵۹)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۴۵-۲۲۵]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۶۱/۶-۵۳/۷۱

آغاز: برابر۲

کا:علی اکبر کرمانشاهی، تا: ۱۱۱۳ق، جا: تهران و مشهد رضوی؛ ۵گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۴۷]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۲۴/۱۱-۳۵/۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد صالح بن عباس جهرمی کاشانی، تا: ۱۱۱۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۸-۴۳۴۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲/۱۴۵۸/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴ص (۵۵۹-۵۷۲)، ۱۲سطر [سنا: ف: ۲-۲۷۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۳/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۲۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۲۵ر-۲۸پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶-۱۸۰]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۹۹/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۲۶۰ق؛ جلد: مقوایی، ۴گ (۲۶پ-۲۹پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۱۰۱]

← مصابیح الانوار فی المبدأ و المعاد ← مصابیح الانوار و مفاتیح الاسرار

● **مصابیح الانوار فی تحقیق الحق فی الجبر و الاختیار** / کلام و اعتقادات / فارسی

masābīh-ol anvār fī tahqīq-el haqq fe-l jabr va-l extīyār

رشتی، علی بن محمد، ق۱۳ قمری

raštī, 'alī ebn-e mohammad(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۲۰ق

نویسنده می‌گوید چون مساله جبر و اختیار از اهم مسائل و در این باب بحث‌ها شده است لذا من بر آن شدم که کتابی در این زمینه بپردازم در یک «مقدمه» و سه «مصباح» و یک «خاتمه»: مقدمه: در بیان معنی جبر و تفویض و قضا و قدر؛ مصباح ۱. در رد اشاعره؛ ۲. در رد بر معتزله؛ ۳. در تحقیق حق؛ خاتمه: در بیان بعضی نکات مختلفه.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۸۲/۲

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین و بعد هر چند بمضمون صداقت مشحون؛ **انجام:** انک انت علی کل شیء قدیر و صل علی محمد و آله اجمعین

بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۳؛ جلد: تیماج، ۸۳ص (۲۸-۱۱۰)، ۱۶سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۶-۵۶۶]

● **مصابیح الانوار فی حل مشکلات الاخبار** / شرح حدیث / عربی

maṣābīḥ-ul anwār fī ḥall-i muškilāt-il axbār

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ - ۱۲۴۲ قمری

Šobbar, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774 -

1827)

کتابی است در دو جلد شامل **۲۶۳** حدیث از احادیث مشکله که فقها و محدثین و دانشمندان در فهم و حل آن خوض و غور نموده و هریک به اندازه فهم خود ابراز عقیده کرده‌اند. مؤلف با تحقیقات وافی و کافی به بیان اقوال و احتمالات علما در مفاهیم احادیث پرداخته و سپس با بررسی و تحقیق کامل به شرح و تفسیر آنها می‌پردازد.

آغاز: الحمدلله الذی عجزت عن ادراک ذاته العقول و الافهام فی درک کنه صفاته لطایف الاوهام و تاهت فی بیداء معرفته عقول الانام و اعییت عن تعبیر لفظِ یلیق بحلاله فصحاء العلماء الاعلام

چاپ: جلد اول آن در بغداد، به سال **۱۹۵۱** م و جلد دوم آن در نجف در سال **۱۹۵۲** م به چاپ رسیده

[الذریعة ۸۵/۲۱؛ مشار، عربی ص ۸۵۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:۴۶** فی امراة ورثت اربعة ازواج واحدا بعد واحد ... ما روی عن امیرالمؤمنین ع انه قال لابن عباس کیف انت اذا ظلمت العین العیون. الجواب قد ورد تفسیر هذا الحدیث عنه ع و انه قال له ابن عباس یا مولای کلمتنی بهذا الکلام مرارا و لا اعرف معناه فقال له ع عین عتیق و عین عمر و عین عثمان و عین معاویة و عایشة و عین عبدالرحمن بن عوف و عین عمر بن العاص و عین عبدالرحمن بن ملجم و عین عمر بن سعد قاتل الحسین.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۴گ، ۲۷سطر (۱۸×۳۰)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۵-۱۵۳۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۶۶/۲

آغاز: برابر

نیمی از رساله است و افتاده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، ۳۸گ (۴۱پ-۷۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹-۸۶۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۹۰

جلد ۱و۲ است نخستین دارای ۱۶۱ حدیث دوم ۲۰۲ حدیث با خاتمه در بیان ۴۷ مسأله دشوار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: نور الدین شریف؛ واقف: ملاحسن خراسانی مزینانی، رجب ۱۲۸۵؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۲۴سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۱۷-۲۹۰]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عین عمر بن العاص و عین عبدالرحمن بن ملجم وعین عمر بن سعد قاتل الحسین علیه السلام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»؛ جلد: تیماج، ۲۶۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۷]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** او بالتخفیف بمعنی سبق ای من استعد فی ارتکاب الامور و بادر الیها من غیر تفکر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ هفت برگ ابتدای نسخه به قلم مؤلف است؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد:گالینگور،۱۲۸گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۵-۲۴۵]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۳۸

آغاز: بسمله، حمدله فهذا هوالمجلد الثانی من کتاب مصابیح الانوار ... الحدیث الاول ما رویناه عن رئیس الحدثین محمد بن علی بن بابویه فی کتاب الخصال قال حدثنا محمد ابن الحسن؛ **انجام:** و ورثت من الاول دینارین و من الثانی و من الثالث دینارین و من الرابع ثلاثة دنانیر فصارلها النصف و للعصبة النصف.

ج۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد:مقوایی روغنی، ۱۵۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۲۴۶]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۳۳

آغاز: عللها و عیون اخبارها فیسمنا بنورها ساطع و انا عارض علیها بضرس قاطع؛ **انجام:** بیان قوله (ع) لا حاجة بک الیه کنایة عن ترکه کترکه من لا حاجة به و لا غرض یتعلق بمصلحته.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی با امضای «منه دام ظله»؛ جلد: تیماج، ۳۰ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴-۲۰۱۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و المراد بالعیون من [ا] بتدأ اسم (کذا) العین و الأول إسم عتیق أو عبدالله و الرابع القاتل عبد الرحمن بن ملجم- لعنه الله تعالی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۱۰گ، ۲۷سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۶-۱۰۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و المراد بالعیون من ابتداء اسمه العین و الأول اسم عتیق أو عبدالله و الرابع القاتل عبدالرحمن ابن ملجم -لعنه الله-؛ تم و الحمدلله أولاً و آخراً.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ مهر:«الهی بحق نبی و ولی -ببخشا گناه محمد علی» (بیضی) با تاریخ ۱۳۰۲ق؛ جلد: ساغری مذهب؛۲۱۷گ،۲۹سطر(۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۹-۴۸۷]

۱۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج ، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵/۵) [ف:-۷۹۹]

۱۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۶۴

آغاز: الحمدلله الذی اکمل بصیرة بصائرنا بالاخبار الائمة الاطهار، و نور بواطن قلوبنا و الواح نفوسنا بآثار عترة الاطهار ... اما بعد فیقول العبد ... و سمیته بمصابیح الانوار فی حل مشکلات الاخبار حدیث انه لا یبقی من المیت الا طینته التی خلق منها؛ **انجام:** حدیث ظاهره عدم تکلیف الکفار بالفروع روی ثقة الاسلام ... اقول و قد تقدم الجواب عن هذا سابقاً فراجعه ان شئت لتری العجبالعجاب

از آغاز کتاب تا پایان شرح حدیث عدم تکلیف الکفار بالفروع، را شامل است و سرآغاز آن با نسخه مجلس و آغاز نقل شده در الذریعه، تفاوت دارد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: شعبان۱۲۲۶ق؛ واقف: علی حریق ثقفی یزدی، ۱۲۴۳؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۹۰]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۵

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی جعل الصلوة عمود الدین و معراج العارفین؛ **انجام:** صلوات الله علیهم تتری الی یوم الدین.

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:احمد بن قاسم خلیفه کاظمی، تا: ۱۲۲۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۸۰گ، ۲۸ سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۰-۵۶۵]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۹۷

خط: نسخ، کا:علی محمد الحسینی، تا: شنبه ۱۴ شوال۱۲۴۲ق؛ مهر: «عبده الراجی علی محمد الحسینی» (بیضی)، «الواثق بالله الغنی علی محمد الحسینی»؛ واقف: علی محمد بن میرباقر حسینی خراسانی، ۱۲۶۱؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۸]

۱۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۸۲/۱

جلد دوم؛ بی کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ قطع: خشتی [ف:-۲۹۳]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تحمل عقاب سیئاته و لامانع من ذلک عقلاً وشرعاً.

ج۱؛ خط: نسخ، بی کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: میشن مذهب، ۲۱۳گ، اندازه: ۱۶/۶×۲۱سم [ف: ۱۴-۵۰۶]

۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** قدورد تفسیر هذا الحدیث عنه علیه السلام وانه قال له ابن عباس یا مولای کلمتنی بهذا لکلام مراراو لااعرف معناه فقال له علیه السلام عین عتیق وعین عمر وعین عثمان وعین معاویه وعایشه وعین عبدالرحمن بن عوف وعین عمر بن العاص وعین عبدالرحمن بن ملجم وعین عمر بن سعد قاتل الحسین علیه السلام

جلد اول ودوم را دارد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ مصحح؛ جلد:تیماج، ۳۲۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۳]

۱۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۸۷

خط:نسخ،کا:عبدالله بن ملا محمد بن ولی الله مازندرانی،تا: دوشنبه ۲۷ ذیقعده ۱۳۰۶ق؛ اهدایی: حسن بن ابوالحسن نصیری اصفهانی، ۱۳۲۴ق؛ ۲۱۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳-۶۶۲]

۱۸. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۳۱۱ق؛ ۲۲۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۱/۵×۲۷سم [ف:-۱۳]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۴۷

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین؛ **انجام:** و من الرابع ثلاثة دنا نیر فصارلها النصف و للعصبة النصف.

ج۲؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۲۰ذیحجه۱۳۱۴ق؛ جلد: میشن، ۲۰۰گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۲سم [ف: ۱۴-۵۰۷]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحدیث الستون و المائة ما روی عن النبی (ص) ان حسنات الظالم ینتقل الی دیوان المظلوم ... و تحمل عقاب سیئاته و لا مانع من ذلک عقلا و لا شرعا تم ...

جلد اول کتاب و شرح ۱۶۰ حدیث را شامل است؛ خط: نسخ خوانا، کا:حسین بن شیخ محمد علی خوانساری، تا: رجب۱۳۳۲ق، جا: نجف اشرف، برای شعبان علی خان بهادر؛ محشی، یادداشتی از سید احمد بن مرحوم شمی العلماء؛ جلد: گالینگو، ۱۹۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۳۸-۱۶۴]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۷۵/۳-۱۰/۱۸۵

آغاز: الحدیث الثانی والخمسون والماته ما رویناه عن ثقة الاسلام وشیخ الطائفة والصدوق باسانیده عدیده ومتون متقارنة عن الصادق (ع) قال اذا سمیت فی الوضوء طهر جسدک واذا لم تسم لم یطهر جسدک ... بیان قال المحقق الکاشانی السر فی ذلک؛ **انجام:** الحدیث الثانی والتسعون والمائة ما رویناه عن ابن قولویه فی الکامل باسناده عن الصادق (ع) فی زیارة الحسین (ع) السلام علیک یا قتیل الله وابن قتیله ... بیان قتیل الله ای الذی قتل فی الله وفی سبیله ... الثالث ان یکون قوله منایح العطاء مبتداء

بی کا، بی تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱۱۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۸-۴۳۳۷]

۲۲. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۳۴

جلد دو م کتاب؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ ۲۱۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف:-۱۰۸]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۳۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالمقصود من التفصیل المذکور فی الروایة لا ینبغی ان یکون هو الفائدة الاولی لان العلامات العامة المعروفة کزیادة ...

هر دو مجلد؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد:تیماج، ۱۴۶گ (۱۲۱پ-۲۶۶پ)، ۲۱ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۲۷۸]

۲۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۸۰

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ با تاریخ ۱۲۴۳بر برگ نخست، جزء اول شامل ۱۶۰ حدیث و جزء دوم شامل ۲۰۲ حدیث و یک خاتمه شامل ۴۷ مساله مشکل، و بر این اساس با نسخه چاپ نجف که جلد اولش ۸۵ حدیثو جلد دومش ۲۷۱ حدیث بدون خاتمه می‌باشد مطابق نیست [ف:-۸۵]

۲۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال له علیه السلام عین عتیق وعین عمر وعین عثمان وعین معاویة وعین عائشة وعین عبد الرحمن بن عوف وعین عمرو بن العاص وعین عبد الرحمن بن ملجم وعین عمر بن سعد قاتل الحسین ع.تم.

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف، شعبان ۱۲۳۷؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۲۹سطر [ف: ۱-۲۴۳]

۲۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۱۸

جلد اول، شامل شرح ۱۶۰ حدیث؛ بی‌کا، بی‌تا [ف:-۲۲۶]

۲۷. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۸۷]

● مصابیح الانوار فی معرفة النبی و الائمة الاطهار علیهم السلام / تاریخ معصومین / عربی

maṣābīḥ-ul anwār fī ma‘rifat-in nabī wa-l a’immat-il aṭhār ‘alay-him-us-salām

محمد امین بن عیسی، ق ۱۰ قمری

mohammad amīn ebn-e ‘Īsā(- 16c)

اهدا به: شاه طهماسب اول (۹۳۰-۹۸۴ق)

تاریخ تألیف:پنج‌شنبه ۱۰ ذیقعده ۹۷۹ق

درتاریخ پیامبر اکرم و ائمه معصومین علیهم السلام به‌طور مختصر ومشتمل بر ۱۴ «فصل» وهریک از معصومین دریک فصل. و آنرا از کتب معتبره علمای شیعه همچون ارشاد مفید مجموع الرائق فی ازهار الحدائق از شیخ طوسی، کشف الغمه از اربلی، اعلام الوری از طبرسی. القواعد فی الکلام از میثم بحرانی،دروس از شهید و ... گزین نموده است.

آغاز: الحمدلله الموضع لعباده بارسال الرسل سبیل الرشاد المتفضل علی الخلایق ... و بعد یقول المستمسک بحبل الله المتین ... الفصل الاول فی معرفة احوال ابی القاسم محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبد مناف صلی الله علیه و آله و آبائه و فیه ستة ابواب و تتمة ...

[الذریعة ۸۴/۲۱ رقم ۴۰۵۴]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۸۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ونصف الجلدة و ثبت الجلدة ویکون عنده مصحف فاطمة علیها السلام هذا آخرما حررناه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۴ ذیعقده۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۹۷گ (۱۴۶پ-۲۴۲پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۸]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۴۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۹ص، ۱۱ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲-۲۵۴]

● مصابیح الانوار لاحیاء الاخبار / فقه / فارسی

maṣābīḥ-ul anwār li-iḥyā’-il axbār

بروجردی، داود بن نجف،

borūjerdī, dāvod ebn-e najaf

وابسته به: کفایة الایتام فی معرفة الاحکام؛ کشفی، جعفر بن ابی اسحاق (۱۱۸۹-۱۲۶۷)

احکام فتوایی نماز و روزه و زکات و خمس را به درخواست دوستش میرزا محمد حسین، از کتاب «کفایة الایتام» استادش سید جعفر بن ابی اسحاق دارابی کشفی گرفته، و احکام حج و جهاد را نمی‌آورد چون احکام حج به عهده معلم است و جهاد باید به اذن امام باشد که در این زمان غایب است.این کتاب مشتمل بر چهار «فن» دارای «مصابیح» و هر کدام در چند «زجاجه» و هر کدام دارای «انوار» می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۲۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... أما بعد چنین گوید محتاج الی غفران پروردگار ... که این بنده خاطی را؛ **انجام:** و امادادن ایشان از راه نائب بودن ایشان مر امام را و تصرف نمودن در مال جایز نیست، و السلام.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «فیض الله» (مربع و لوزی)؛ ۱۰۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۶-۲۹۳]

● مصابیح الانوار للطالبین و مفاتیح الافکار للراغبین / نحو / عربی

maṣābīḥ-ul anwār li-ṭ-ṭālibīn wa mafātīḥ-il afkār li-r-rāġibīn

کتاب مختصری است در علم نحو که مؤلف به جهت استفاده مبتدیان در سه مقصد به رشته تحریر در آورده است. مقصد اول در عوامل می‌باشد و دو مقصد دیگر به جهت خالی بودن جای عناوین در نسخه شناخته نشد. با جستجو در منابع موجود نشانی از این اثر و مؤلف آن به دست نیامد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۲۶/۲

آغاز: بسمله، الحمد لمن لا یدرک بالحواس و الشکر لمن لا یقاس بالمقباس ... اما بعد فهذه وجیزة جزیلة وفواید فراید کانت للمبتدین باعث الفضیله؛ **انجام:** و قد یحذفان معا لقیام قرینة جوازا، نحو نعم فی جواب: ازید قائم ؟ ...

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۹۱گ (۹پ-۹۹پ)، ۱۶ سطر (۶-۶/۵×۱۲-۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۹-۴۵]

● مصابیح الانوار و انوار الابصار / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

maṣābīḥ-ul anwār wa anwār-ul abṣār

بحرانی، هاشم بن سلیمان، - ۱۱۰۷ ؟ قمری

bahrānī, hāšem ebn-e soleymān (- 1696)

مشتمل بر نوزده«باب» در معجزات و نشانه‌های نبوت نبی اکرم

است.مؤلف می‌گوید: چون معجزات پیامبر (ص) در منابع پراکنده آمده بود و از سوی دیگر گردآوری و احصاء آنها از توان هر نویسنده بیرون است بر آن شدم به اندازه توان و تا حد مقدور برخی از آنها را در این کتاب بیاورم. ابوعلی فضل بن حسن طبرسی در اعلام الوری شمار معجزات آن حضرت را هزار و قطب الدین راوندی گوینده هزار معجزه را به شدت تخطئه نموده و خود آن را متجاوز از هزار دانسته است و در باب پنجم این کتاب حدیثی از امام حسن عسکری آمده که معجزات آن حضرت از بیست هزار فراتر رفته است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۰۱

آغاز: بسمله، الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی اما بعد فیقول افقر العباد الی ربه الغنی هاشم بن سلیمان؛ **انجام:** و رای النبی و علیا و الحسن و الحسین و علی بن الحسین یعینون الملئکة حتی اذا مات جعفر رای موسی مثل ذلک و هکذا یجری الی آخرنا

خط: نسخ، کا:زید بن خمیس بن یحیی حمیری بحرانی، تا: ۱۵ جمادی الاول۱۱۰۱ق؛ مجدول؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۳گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱/۲×۳۱/۵سم [ف: ۲۶-۵۲۳]

● **مصابیح الانوار و مفاتیح الاسرار = مصابیح الانوار فی المبدأ و المعاد** / تاریخ معصومین / عربی - فارسی

maṣābīḥ-ul anwār wa mafātīḥ-ul asrār = maṣābīḥ-ul anwār fi-l mabda’ wa-l ma‘ād

نظام العلماء، محمد رفیع بن علی اصغر، ۱۲۵۰ - ۱۳۲۶ قمری

nezām-ol-‘olamā’, mohammad rafī‘ ebn-e ‘alī asqar (1835 - 1908)

در تاریخ ائمه اطهار، گویا از نظام العلماء حاج میرزا محمد رفیع بن میرزا علی اصغر مستوفی طباطبائی یزدی؛ در عجایب و دقایق خلقت و مباحث توحیدی و خداشناسی و معاد مشتمل بر مقدمه،سه باب و خاتمه.مقدمه شامل هشت وصیت و هر یک از ابواب در چند مصباح و خاتمه شامل مقالاتی چند.

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۷۷۲؛ ایران، تبریز، مطبعه مشهدی اسد آقا، ۱۳۰۴ق، سنگی، وزیری، ۳۱۹+۱۹ص، به سعی و اهتمام علی اکبر بن مولی اممقلی مدرس تبریزی و محمد علی بن محمد شفیع خوشنویس تبریزی،رمضان ۱۳۰۴ق، وزیری، ۳۱۹+۵ص

[نشریه ۷۷۱/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۸۱

آغاز: آغاز متن: بسمله ربنا ما خلقت هذا باطلا سبحانک فقنا عذاب النار سپاس بیقیاس خداوندی راست که بمفاد؛ **انجام:** و قد وقفنی الله تعالی لاتمام هذا الکتاب ... من شهور سنه الف و ثلاثه مائة و اثنین ... و الحمد لله اولا و آخر.

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: دهه اول شعبان۱۳۰۲ق؛ مصحح، یادداشتی از مؤلف مبنی بر هدیه نسخه به معین العلماء و معین العلماء نیز شرحی راجع به آن به خط خود تحریر کرده؛ مهر: معین العلماء؛ جلد: تیماج، ۵۸۸ص (۵۵۹+۲۹صفحه فهرست)، ۱۵-۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۵۰-۲۲۳]

۲. مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه:۵۲

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۷۷۱]

● **مصابیح التسبیح** / دعا / عربی

maṣābīḥ-ut tasbīḥ

علم الهدی، مرتضی بن داعی، ق۶ قمری

‘alam-ol-hodā, mortazā ebn-e dā‘ī (- 12c)

مناجات‌هایی است ظاهراً از منشآت علم الهدی.

آغاز: بسمله احمد الله دائماء ائبا سرمداً ... ثم بعد هذه التمید و التوحید حقیق ان نعطر نواحی اللهجه

انجام: یا رؤوف یا رحیم هذا آخر کتاب مصابیح التسبیح و الحمدلله اولا آخراً و ظاهراً و باطنا.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۹۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ، کاتب = مؤلف (گویا)، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۶ص (۳۸۵-۴۱۰)، ۱۴-۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۰-۱۹۱۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۶۲/۶

آغاز و انجام: برابر

بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج،۳۰ص (۳۶۰-۳۸۹)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۵۰-۲۱۴]

● **المصابیح الحائریة فی استضواء المسائل العلمیة و المطالب الدینیة** / اصول فقه / عربی

al-maṣābīh-ul ḥā’irīyya fī istiḍwā’-il masā’il-il ‘ilmīyya wa-l maṭālib-id dīnīya

قائنی، زین العابدین بن علی اکبر، ق۱۳ قمری

qā’enī, zayn-ol-‘ābedīn ebn-e ‘alī akbar (- 19c)

وابسته به: زبدة الاصول؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰ق)

تاریخ تألیف: ۱۲۲۰ق

در مقدمه می‌گوید که من شرحی بر زبدة الاصول نوشتم چون مفصل بود آن را ملخص کردم و این کتاب را ساختم و در زمانی بود که وهابی‌ها به سال ۱۲۲۰ به کربلا آمده بودند. در آن

از القوانین المحکمة میرزای قمی نام می‌برد.
[اعلام الشیعة ۵۹۴/۲؛ رجال القائن ۲۴؛ بهارستان ۳۱۶]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۹۶
آغاز: نحمدک اللهم علی القواعد و القوانین التی کالاعلام لاستخراج الاحکام؛ **انجام:** الا انا لانتفاء الوجوه الموجبة (در مبحث مفهوم)
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۰۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۶/۷×۲۲سم [ف: ۱-۵۰۱]

● مصابیح الحکمة / کیمیا / عربی

maṣābīḥ-ul ḥikma

طغرائی، حسین بن علی، ۴۵۵ - ۵۱۴ قمری

toqrā'ī, hoseyn ebn-e 'alī (1064 - 1121)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲۸/۱۲
آغاز: بسمله، من کتاب مصابیح الحکمة لموید الدین اسماعیل الحسین بن علی بن محمد بن؛ **انجام:** عند اصحابها قول له تأویل و هو من الاسامیالمشترکه و الله اعلم.
بخشی از آن. قسمتی از آن می‌آید که از ترکیبات متعدد اجسام کیمیائی بحث می‌کند و از کباریت متعدد و ساختن اجسام صحبت می‌دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۵ص (۹۸-۱۰۲)، ۱۹سطر (۹/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۶-۶۶۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۴
آغاز: بسمله من کلام علی علیه السلام ما تقول یا اباالحسن فی الاسرب قال الله و الله ان علیه اسم من اسماء الله تعالی ان الذی یوثقه و باسره فان فیه کنز؛ **انجام:** و لو ان هذه الطبیعة التی تصبغ کانت تری اذا اخذ الصبغ من جسدها نقص الجسد من دونه و کان ینبغی للجسد الذی.
جلد دوم است و نخستین آن مفاتیح الرحمه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۸۷ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۷/۲-۱۲۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۷/۱۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۲۷ص (۲۱۰-۳۳۶)،ابعاد متن:۱۰×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۳۹۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۵۷
آغاز: من کلام علی علیه السلام؛ **انجام:** و کان ینبغی للجسد الذی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [الفبائی:-۵۲۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۹
آغاز: بسمله. اللهم انا نسئلک ان تجیر فقرنا بکفایتک و تنور قلوبنا بهدایتک؛ **انجام:** نقص الجسد من دونه و کان ینبغی للجسد الذی... قال هرمس اعطانی ربی عقدا لاصح

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [الفبائی:-۵۲۲]

● مصابیح الخیال / شعر / فارسی

masābīh-ol xīyāl

موسی محمود، ق۹ قمری

mūsa mahmūd (- 15c)

کاری است مانند «گلستان» شیخ سعدی در ۴۰ «مصباح» که در آخرین مصباح آن از مرگ برادرش شیخ شرف الدین در دوازدهم محرم ۷۸۱ یاد کرده است.
[فهرست کتابخانه گنج بخش ۱۳۰۰/۳-۱۳۰۱؛ فهرست مشترک ۱۲۰/۱۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۱۶/۲
آغاز: شبی در کوی عشق آرام کردم ×× که روشن صبح خود زان شام کردم
نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۱۰۱۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۱۷۵ص (۳۰۲-۴۷۶) [عکسی ف: ۶-۳۱]

← مصابیح الدجی ⩾ مصابیح الاصول

● مصابیح الدجی و مفاتیح المنی /- عربی

maṣābīḥ-ud dujā wa mafātīḥ-ul munā

در یک «مقدمه» است در دو مطلب سپس چهار «باب» با عنوان‌های «مصباح» و مؤلف پس از استخاره آن را ساخته است.

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۹۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ انجام نانوشته مانده؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۱۲]

← مصابیح در شرح حدیث مفضل ⩾ شرح التوحید للمفضل

● مصابیح الذاکرین / گوناگون / فارسی

masābīh-oz zākerīn

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵ق۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī' (1801 - 19c)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۹/۷
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این اوراق سی مجلس خواهد شد انشاءالله تعالی بجهت موعظه؛ **انجام:** با مردم چنان ظاهر میگرداند که قتل عثمان بفرموده علی بن ابی طالب علیه السلام بوقوع یافته.
مواعظ و اخلاق است که در ۳۰ «مجلس»به‌جهت یک ماهه ماه مبارک رمضان تنظیم شده است؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی:

انجام؛ جلد: تیماج، ۵۶گ (۲۵۹پ-۳۱۴پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲-۳۴۰]

۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۴۰/۴

آغاز: احمد الله و اصلی علی احمده و بعد عرضه می‌دارد بنده درگاه ابن المرحوم؛ **انجام:** هدایت فرماید و هرگاه استعداد نباشد هلاک فرماید و السلام تمام شد

رساله کوتاهی است در مصایب حضرت سیدالشهداء امام حسین که مؤلف به تقاضای شیخ صالح یزدی در روستای ایزد اصفهان بعد از مراجعت از بدرقه حاج سید محمد اسماعیل شیرازی که از طرف حجة الاسلام مأمور آن بوده، در مدت یک هفته توقف در آن روستا نگاشته و در ۲۰ جمادی الثانی ۱۲۴۹ به پایان رسانیده است؛ خط: نسخ، کا:محمد بن علی قزوینی الاصل، تا: ۱۲۷۶ق؛ توسط مؤلف مقابله و تصحیح شده ۱۰ جمادی الاول ۱۲۷۶؛ محشی به امضای «منه»؛ جلد: مقوا، ۳۱گ (۵۶پ-۸۶پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۱-۲۹۸]

← مصابیح رشیدی > مصباح رشیدی

● المصابیح الساطعة الانوار المجموعة فی تفسیر الائمة الاطهار و شیعتهم الابرار و غیرهم من علماء الامصار /

تفسیر / عربی

al-maṣābīh-us sāṭi‘at-ul anwār-ul majmū‘a fī tafsīr-il a’immat-il aṭhār wa šī‘at-i-him-ul abrār wa ġayr-i-him min ‘ulamā’-il amṣār

شرفی، عبدالله بن احمد، ق۱۱ قمری

Šarafī, ‘abd-ol-lāh ebn-e ahmad(- 17c)

تفسیر قرآن کریم در چند مجلد است با مباحث کلامی و استناد به گفته ائمه زیدیه خصوصاً امام قاسم بن ابراهیم و فرزندش محمد بن قاسم و نقلهایی از کشاف زمخشری و تفسیر رازی، تفسیر را از آخرین سوره قرآن شروع کرده و دارای مقدمه‌ای می‌باشد بر مباحث کلی علوم قرآن.

[مؤلفات الزیدیة ۲۳/۳]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۰

آغاز: الحمد لله الذی جعل القرآن نورا هدانا به من ظلمات الضلالة و رحمة و شفاء من داء کل عمی و جهالة

نسخه اصل: کتابخانه سید بدر الدین حوثی-یمن. جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، کا:احمد بن محمد بن علی بن محمد شرفی قاسمی زیدی،تا: ۲۵ یا ۲۶ ربیع الاول۱۰۷۵ق؛ ۷۳۴ص [عکسی ف: ۱-۱۰۳]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۱

نسخه اصل: کتابخانه سید بدر الدین حوثی-یمن. جزء دوم از سوره صافات تا کهیعص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۳۳۶ق؛ ۳۹۳ص [عکسی ف: ۱-۱۰۳]

● مصابیح السنة = المصابیح فی سنن المصطفی الملیح

/ حدیث / عربی

maṣābīḥ-us sunna = al-maṣābīh fī sunan-il muṣṭafa-l malīḥ

بغوی، حسین بن مسعود، ۴۳۶ - ۵۱۰ ؟ قمری

baqavī, hoseyn ebn-e mas‘ūd(1045 - 1117)

احادیث فقهی است. مؤلف چنان که خود در مقدمه گفته است دراین کتاب احادیثی را که از حضرت رسالت پناهی (ص) صادر شده وعلماء حدیث درکتب خویش نقل کرده‌اند ذکر نموده وبرای اختصار اسانید آنها را نقل نکرده و در هر بابی بدواً احادیث صحیحه را نقل وپس از آن احادیث حسان را در آن موضوع آورده و می‌گوید که در هر باب اگر حدیث غریب یا ضعیفی وارد شده بدان اشاره کرده‌ام و از احادیث آنچه موضوع ومنکر بوده باشد از ذکر ونقل آن خودداری کرده‌ام وخود می‌گوید که مرادم از احادیث صحیحه آن است که در دو کتاب بخاری ومسلم یا یکی از آنها بوده باشد و از احادیث حسان آن است که ابوداود سلیمان بن الاشعث السجستانی وترمذی وغیر از این دو در کتب خویش نقل کرده‌اند. شماره احادیث این کتاب ۴۷۱۹ واز این شماره ۳۲۵ مختص به بخاری و ۸۷۵ مختص به صحیح مسلم و ۱۰۵۱ از مشترکات میان این دو صحیح می‌باشد. بنابراین کتاب مصابیح دارای ۲۴۶۸ حدیث حسان وغیره می‌باشد وتمام آن تقریباً ۱۶۴۷۰ بیت است.

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی ... اما بعد فهذه الفاظ صدرت عن صدر النبوة

چاپ: قاهره، دار ابن القیم و دار ابن عفان، ۱۴۲۲ق، ۶ جلد

[کشف الظنون ۱۶۹۸/۲-۱۷۰۲؛ اعلام زرکلی ۲۸۴/۲؛ معجم المطبوعات العربیة ۵۷۳/۱؛کشف الظنون چاپ استانبول ۱۶۹۸؛ دنا ۹: ۶۲۳-۶۲۲ (۴۰ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱- المیسر فی شرح المصابیح؛ توران پشتی، فضل بن حسن (-۶۶۱)
۲- المفاتیح فی حل المصابیح؛ زیدانی، حسن بن محمود (-۶۶۲)
۳- انتخاب المصابیح؛ حسینی، یوسف بن علی (-۷)
۴- الکاشف عن حقایق السنن = شرح مشکاة المصابیح؛ طیبی، حسین بن محمد (-۷۴۳)
۵- مصطلحات علم الحدیث = مقدمة مشکاة المصابیح؛ خطیب عمری، محمد بن عبدالله (-۷۴۹)
۶- مشکاة المصابیح؛ خطیب عمری، محمد بن عبدالله (-۷۴۹)
۷- شرح المصابیح السنة؛ ابن زین العرب، علی بن عبیدالله (-۷۵۸)
۸- کشف المناهیج و التناقیح تخریج احادیث المصابیح؛ مناوی، محمد بن ابراهیم (۷۲۴-۸۰۳)
۹- شرح مصابیح السنة؛ سلماسی، ابوسعید محمد بن سعید (-۸۳۲)
۱۰- تنویر المصابیح؛ ابن شیخ خلیل، عبدالرحمن بن خلیل (۷۸۴-۸۶۹)

۱۱- مرقاة المفاتیح فی شرح مشکاة المصابیح؛ قاری هروی، علی بن سلطان محمد (-۱۰۱۴)
۱۲- شرح مقدمة مشکاة المصابیح؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)
۱۳- اشعة اللمعات فی شرح المشکاة = شرح مشکاة المصابیح؛ عبدالحق دهلوی، عبدالحق بن سیف الدین (۹۵۸-۱۰۵۲)
۱۴- مشکاة الانوار؛ عبدالحق دهلوی، عبدالحق بن سیف الدین (۹۵۸-۱۰۵۲)
۱۵- مخازن المعروف = مخازن المعارف؛ قادری، محمد خواص خان (-۱۲)
۱۶- المفید؛ مناستری، بدرالدین بن شمس الدین
۱۷- شرح مصابیح السنة؛ فارقی، محمود بن عبدالصمد
۱۸- شرح مصابیح السنة؛ عبداللطیف بن عبدالملک
۱۹- حاشیة سید جمال الدین علی مشکاة المصابیح
۲۰- حاشیة مشکاة المصابیح (۲عنوان)
۲۱- شرح مشکاة المصابیح (۴عنوان)
۲۲- شرح مصابیح السنة (۴عنوان)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۶۵
بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی:آغاز و انجام (برگی از اول دو باب از آخر نسخه حاضر افتاده)؛ محشی از شرح السنه و خطابی ومفاتیح؛ مهر:«عبده محمد جعفر بن محمد صفی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۲۲ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱۰-۲۱۰۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۷۷
آغاز: یصدق بعضه بعضاً فلا تکذبوا بعضه ببعض ... کتاب الطهارة من الصحاح: عن أبی مالک الأشعری قال: قال رسول الله صلعم الطهور شطر الإیمان و الحمدلله یملأ المیزان و سبحان الله و الحمدلله یملأان أو یملأ ما بین السموات و الأرض الصلاة نور و الصدقة برهان؛ **انجام:** عن خشف بن مالک عن ابی مسعود قال: قضی رسول الله صلعم فی دیة الخطاء عشرین بنت مخاض و عشرین مخاض ذکوراً و عشرین بنت لبون ... و روی أن النبی صلعم و دی قتیل خیبر بمائة من الإبل الصدقة و لیس فی أسنان إبل الصدقة أبن مخاض إنما فیها ابن لبون
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با علامت «ه»؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمعی، ۱۳۱گ، ۱۹سطر (۱۵/۵×۲۱)، اندازه: ۲۵×۳۴سم [ف: ۳۱-۶۶۳]

۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۰۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ سلیم اوبهی آن را در هرات در رجب ۱۱۳۲ کامل کرده؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف:-۱۳۵۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۲۴
آغاز: و الله ما رأوک قال فیقول کیف لو رأونی قال یقولون لو ... لک تمجیداً و اکثر تسبیحا قال فیقول فما یسئلون؛ **انجام:** و بقی الذی لهم فاقبلوا من محسنیهم و تجاوزوا عن مسیئهمعن ابن عباس قلی خرج النبی صلی الله علیه و آله و سلم ...
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۶ و ۷؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۸-۲۲۶]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۴۸/۱
آغاز: هذا حدیث صحیح عن ابی بکر قال ... یقول التمسوها یعنی ... باب الاعتکاف من الصحاح عن عایشه؛ **انجام:** من الحسان عن انس قال، قال رسول الله صلی الله علیه و سلم: مثل امتی مثل المطر لایدری اوله خیر ام آخره
کتاب در نسخه کامل نبوده و مباحث طهارت، صلات، زکات و عمده مباحث صوم از نسخه جدا شده و مبحث باب الاعتکاف از کتاب الصوم و کتاب فضایل القرآن ببعد در نسخه موجود است؛
خط: نسخ کهن، کا:محمد بن داود بن حسن، تا: ۶۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۱۹۸گ (۱-۱۹۸)، ۲۱سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۳-۶۳]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۶۴
آغاز: الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی و الصلاة التامة الدائمة علی رسوله المجتبی محمد سید الوری و علی آله نجوم الهدی
ج ۲؛ خط: نسخ، کا:ابن احمدبن یحیی (الحسین؟)سمکانی، تا: ۲۰ جمادی الثانی۶۷۵ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۲۹۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۴/۶سم [ف:۱-۵۰۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۶۲
نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۳۲۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۲
خط: نسخ، کا:حسن بن علی بن عبدالله الکبری الصدیقی، تا: شنبه ۸ ربیع الاول۶۹۸ق؛ محشی؛ تملک: لطیف بن یوسف؛ مهر: شمس الدین؛ واقف: عمر بیک؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰۶گ، ۲۲سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [سنا: ف: ۲-۲۰۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۷۸
خط: نسخ معرب، کا:فضل الله بن محمد، تا: چهارشنبه پایان صفر۶۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: محمد افندی باگوری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۲۵سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۷-۳۱۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۹
آغاز: و الغنی و عن علی رضی الله عنه قال قال لی رسول الله قل اللهم اهدنی و سددنی و اذکر بالهدی؛ **انجام:** من الحسان عن انس قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم مثل امتی مثل المطر لا یدری أوله خیر أم آخره
خط: نسخ، کا:امین بن داود، تا: ۴ ربیع الثانی۷۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با اجازه‌ای که ابو عبدالله حسین بن ابی محمد سالار بن محمود غزنوی مشهور به مشرقی شافعی به‌جهت

شمس الدین محمد بن جمال الدین بن یوسف بن محمد جیلی شافعی به تاریخ چهارشنبه ۲۳ شوال ۷۷۰ در مدرسه مستنصریه نوشته؛ ۱۸۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳-۱۱۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۴

آغاز: ... من الزنا قال فسأل رسول الله أبه جنون ؟ فاخبر انه ليس بمجنون فقال أشرب خمراً؛ **انجام:** ان المستشار مؤتمن خذ هذا فانی رایعة يصلی و استوص به معروفاً، تمت.

ج۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۷۱۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۳/۵سم [ف: ۳۳-۶۲۷]

۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۴۰/۱

آغاز: الحمد لله و سلام علی عباده؛ **انجام:** والضعيف ما فی اسناده مجروح او مجعول (مجهول).

خط: نسخ، کا:زکی محمد بن محمود عطار مرندی، تا: دوشنبه ۲۵ ربیع الاول۷۲۵ق؛ با این یادداشت در برگ پایان:«ذکرصاحب طبقات الاولياء ان کاتب هذاالکتاب کان من اولياء الله تعالی و انه من ذرية سيدنا و مولانا شيخ عطار نفع الله به وانه من ارباب الکرمات الخارقة ... و انه کتبه فی خمسة و عشرين يوما علی طهارة کاملة مستقبل القبلة لم يخاطب فيها احداً الی ان اتمه نفع الله به آمين»؛ ۲۰۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱-۲۵۰]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لايدری اوله خيرا ام اخر هذا آخر کتاب المصابيح بيع ساير بلدان الاهل الايمان

خط: نسخ، کا:عمر، تا: ۷۲۵ق [الفبائی:-۵۲۲]

۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۵۷

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين. قال الشيخ الامام الاجل السيد ناصر الحديث ابومحمد الحسين بن مسعود رضی الله عنه؛ **انجام:** فرغ من تنميقة وقت الظهر سادس عشر جمادی الآخر سبع و ثلثين و سبعمائه الهجريه. العبد المحتاج ... رستم الباستانی غفرالله ذنوبه ... و دعا لکاتبه و لجميع المومنين و المومنات

خط: نسخ تحریری، کا:رستم الباستانی، تا: ۷۳۷ق؛ محشی؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوا، ۶۶۱ص (۸+۶۵۳)، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۱-۷۵]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۴۹

آغاز: ... هلم عن النارفتغلبونی تقمحون فيها، هذا حديث متفق علی صحته اخرجه مسلم عن محمد بن رافع عن عبدالرزاق ... باب رد البدع و الاهواء، قال الله تعالی و من اضل ممن اتبع هواه بغير هدی من الله؛ **انجام:** سقط حقها من الخروج عن النکاح، اذا رضيت به مرآة و الله اعلم بالصواب ...

از کتاب العلم تا تا پایان کتاب النکاح؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: شوال۷۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۲۶۵گ، ۳۲سطر (۱۶×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳۷-۳۴۱]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۰

خط: نسخ معرب، کا:عیسی بن اسماعیل بن علی بن عیسی بیوجانی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ جمادی الثانی ۷۵۷ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۹۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۴-۸]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۷۱

خط: نسخ معرب، کا:حافظ تبریزی، محمد بن عمر، تا: ۱ صفر۷۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ با اجازه قرائت و سماع و روایت حاجی شاه حاج محمد بن محمود بن مسعود اردوبادی تبریزی شاگرد سراج الدین ابوحفص علی بن عمر بن شرف الدین ابوبکر بن داود بن نجم الدین ابی بکر شاهوی که مصابیح را او در مسجد جامع خواجه شیخ نزدش خوانده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۹۶گ، ۲۱سطر (۲۰×۲۳)، اندازه: ۲۴×۳۰سم [ف: ۱۷-۹۵]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال رسول الله مثل امتی مثل المطر لايدری اوله خير ام آخره.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۲۸۹گ، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳۶-۳۵۶]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال اللهم من ولی أمر أمتی شيئاً فشق فاشفق عليه و من ولی من أمر أمتی شيئاً رفق بهم فار فق ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۲۴۶گ، ۱۶سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳۳-۵۱۹]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن انس قال قال رسول الله (ص) مثل امتی مثل المطر لا يدری اوله خير ام آخره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی، با یادداشت‌های بلاغ؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا، ۱۴۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۷۹]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۸

خط: نسخ معرب، کا:نوح بن فضل الله بن اختیار الدین، تا: اواسط رمضان۸۱۶ق؛ مصحح، محشی؛ با وقفنامه کتاب که حاج ابراهیم آغا بن بیوک محمد آغا مشهور به جوته لی زاده به تاریخ ۱۲۴۶ نوشته و مهر «وقف ابراهیم آغا جوته لی زاده صاحب لو» (دایره)؛ ۳۲۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۴-۹۷]

۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۷۳-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** من الحسان. عن انس (رض) قال قال رسول الله (ص) مثل امتی مثل المطر لايدری اوله خير ام آخره.تم الکتاب بحمدالله و عونه و منه و صلواته علی سيدنا محمد و آله و صحبه و سلامه فی سادس عشرين ...

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۳۴۸. در ۴ مجلد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الاول۸۲۶ق؛ ۸۵۳گ [عکسی ف: ۲-۲۵۶]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۱

خط: نسخ معرب، کا:حسن بن عیسی، تا: ۸۳۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۴-۲۰۶]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۶۵-ف

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه توبینگن MaVI 282؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۸۷۵ق؛ محشی از کتاب القصاص من الصحاح تا باب مناقب ازواج النبی «باب مایحل اکله و یحرم» [فیلمها ف: ۳-۱۵۳]

۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵۰-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال رسول الله (ص) مثل امتی مثل المطر لایدری اوله خیر ام آخره. و الله سبحانه اعلم. تم الکتاب حمدالله ... لمن قال آمین.

خط: نسخ خوب، کا:خادم هذا الکتاب حسن اخوه احمد، تا: پنج‌شنبه ۲۵ ذیقعده۸۷۷ق؛ محشی؛ با یادداشت «قد استخدم هذا الکتاب حسن بن محمد بن حسن بن محمد ۱۲۱۹» (ص ۵) و «طالع فی هذا الکتاب الشریف داعیا لمالکه، الفقیر فتح الله الاشعری الخلوتی طریقة فی شهر رمضان ۹۸۵» (همانجا)؛ با یادداشت خرید کتاب خسروبیگ ناظر از ملا اسماعیل ولد دلوخان بیگ جاف درصفر ۱۲۳۴؛ تملک: امان الله خان اردلان والی کردستان جمادی الاول ۱۲۶۶؛ ۶۱۰ص، ۲۳سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۱]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال رسول الله مثل امتی مثل المطر لایدری اوله خیر ام آخره.

خط: نسخ، کا:عبدالرحمن بن عبدالعلی شرقی، تا: جمعه ۳ جمادی الاول۹۰۶ق؛ جلد: روغنی، اسلیمی، ۱۹۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۲۷۰]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۸

خط: نسخ معرب، کا:عبدالرحیم، تا: رجب۹۹۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۴۹۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۴-۱۳۳]

۲۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۰۷

آغاز: ... قال رسول الله (ص) اذا شرب الکلب فی اناء احدکم فلیغسله سبعاً وقال طهور اناء احدکم اذا ولغ فیه الکلب؛ **انجام:** قالت لما قبض رسول الله صلعم ... فقال ابوبکر سمعت من رسول الله صلعم شیئاً ما قبض الله ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی؛ مهر: «عصام الدین ۱۲۸۷» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۶۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۴]

۲۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا ندری اوله خیر ام آخره و الله اعلم.

خط: نسخ، کا:محمد بن عبدالرحمن رجبی بن نورالدین علی بن سدید الجعدی، تا: شعبان۱۰۶۴ق؛ محشی، با نسخه عبدالرحمن رجبی پدر کاتب در ۱۰۶۴ مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۳۱۷گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۷۶]

۲۹. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۴۲

آغاز: ... النوع الرابع عشر المسند و هو الحدیث الذی اسناده متصل؛ **انجام:** ابن عباس ان النبی صلعم ... لیلاً فاسرج فأخذ من ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۲ یا ۱۳؛ افتادگی: آغازوانجام؛ محشی؛ مهر: عبدالکریم «هو الکریم و انا عبدالکریم» (بیضوی)؛ ۸۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف:-۱۰۸]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶۲

آغاز: عن رافع بن خدیج و سهل بن ابی خثیة انهما ما حدثان ان عبدالله بن سهل محیصة بن مسعود رضی الله عنه اتیا خیبر فتفرقا فی النخل فقتل عبدالله بن سهل فجاء عبدالرحمان بن سهل و حویصة و محیصة ابنا مسعود؛ **انجام:** حسین منی و انا من حسین احب الله من احب حسینا حسین سبط (السبط ولد الوالد)

بخشی از مصابیح و از کتاب قسامه آغاز می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۴۹ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۵۷۷]

۳۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲

انجام: و اذا خاصم فجر رواه عبدالله بن عمر و قال مثل ... کمثل الشاة العائرة بین الغنمین تعیر إلی هذه مرة و إلی هذه مرة.

از باب العدة تا باب الکفر و علامات النفاق؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۲۲۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف:-۸۵]

۳۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۴

انجام: کتاب اللعان من الصحاح عن سهل بن سعد الساعدی ... فلذلک مدح نفسه و فی روایة و لا احد

از کتاب الایمان تا کتاب اللعان؛ خط: نسخ جلی و معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: مقوا با روکش کاغذی، ۲۱۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف:-۸۶]

۳۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** نسخه: عن یعلی بن مرة قال قال النبی صلی الله علیه و سلم حسین منی و انا من حسین احب الله من احب حسینا حسین سبط

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ فروش نسخه به معین الاسلام و فروش نسخه به آقا شیخ احمد در ۸ ذی حجه ۱۳۲۰ با مهر بیضوی «ذلک فضل الله»؛ ؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۵×۳۲سم [ف: ۱-۱۰۴]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲

آغاز: فی جامیعها أو أحدهما و أعنی بالحسان ما اورده ابو داود سلیمان بن الاشعث السجستانی؛ **انجام:** فقال النبی (ص) فارق واحدة و امسک اربعا فعمدت الی أقدمهن صحبة عندی

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ نسخه قدیم، محشی؛ تملک: مرتضی بن محمد مؤمن (پدر فیض کاشانی) و عبدالعلی و جمال الدین موسوی بتاریخ ۱۶ شوال ۱۳۲۱؛ جلد:

مقوایی عطف تیماج، ۲۶۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۵/۵سم [ف: ۵-۸۷]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۱/۵

آغاز: باب فی مناقب ... ابی بکر ... من الصحاح عن ابی سعد الخدری عن النبی صلی الله تعالی علیه و سلم قال ان من امن الناس علی فی صحبته و ماله ابابکر ... ؛

احادیث منتخبه از آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب مجدول،۶گ(۶۳ر-۶۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۱۰]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۲۴-۱۰/۳۴

آغاز: جبرائیل وهو بزع الملائکة مرسل عن جابر قال قال رسول الله علیه السلام اذکار یوم عرفة ... باب الدفع من عرفة والمزدلفة من الصحاح عن هشام بن عروه عن ابیه انه قال سئل اسامة کیف کان؛ **انجام:** فصل فی المعراج من الصحاح عن قتادة عن انس بن مالک عن مالک عن صعصعة ان نبی الله حدثهم عن لیلة اسری ... قال محمد قیل وقد ارسل الیه قال نعم قیل مرحبابه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: گالینگور، ۳۰۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۸-۴۳۳۷]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۳۶/۲

خط: نسخ، کا:غریب، علی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۲سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۶-۳۲۲]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۵۱

بی‌کا، بی‌تا، خریداری از امرالله صفری در تاریخ ۸۶/۳/۵[رایانه]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۵۱

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● المصابیح السنیة و طب البریة / طب / عربی

al-maṣābīḥ-us sanīyya wa ṭibb-ul barīyya

قلیوبی، احمد بن احمد، - ۱۰۶۹ قمری

qalyūbī, ahmad ebn-e ahmad (- 1659)

رساله‌ای متوسط دراصول وقواعد پزشکی قدیم وشناسایی امراض مختلف بدن؛ دریک «مقدمه» وده «باب» ویک «خاتمه»: المقدمة: فی معرفة الطب وما یتعلق به؛ باب ۱. معرفة اصول الامراض (چهار فصل)؛ ۲. امراض الراس (پنج فصل)؛ ۳. امراض العین؛ ۴.امراض الاذن والانف والفم (سه فصل)؛ ۵. امراض الحلق والرقبة (چهار فصل)؛ ۶. امراض الظهر والبطن واجزائها (پنج فصل)؛ ۷. امراض المقعده واعضاء التناسل (چهار فصل)؛ ۸ امراض الورکین (دو فصل)؛ ۹. الامراض التی لایختص بعضو معین (چهار فصل)؛ ۱۰. فیما یتعلق بالزینة (سه فصل)؛ الخاتمة: فی امور مهمة.

آغاز: الحمدلله الذی جعل انواع الانسان اکمل الانواع ومیزه بالنطق و الادراک و الاختراع و جعل صحة بدنه و عقله سبباً لوجود الانتفاع ... وبعد فهذا مؤلف لطیف لایجهله الانسان و لایحتاج فی معرفته ...

انجام: و وجع الکبد و الطحال و قلة شهوة الغذاء و ضعف الباه و عمیت القلب و یجلب الاوجاع و کل سوء و مرت الفجاة و یفتح کل شر و یوجب سخط الرب و ینسی الشهادة عند الموت تم الکتاب

[کشف الظنون ۴۹۰/۲؛ بروکلمان ۴۹۲/۲؛ مخطوطات طب متحف العراقی ۳۳۸/۲؛ معجم المؤلفین ۱۱۸/۱؛ الطب الصیدلیه ص ۳۳۸ و ۳۳۹]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۲۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۴]

● مصابیح الشرایع / فقه / عربی

maṣābīḥ-uš šarāyi'

اصطهباناتی، عبدالحسین بن امرالله

estahbānātī, 'abd-ol-hoseyn ebn-e amr-ol-lah

مؤلف در این اثر استدلالی پس از ذکر فضیلت و تعریف فقه، احکام شرعی را به چهار قسم عبادات، عقود، ایقاعات و احکام تقسیم کرده و آن‌گاه به مبحث طهارت پرداخته و در هر مورد به اقوال علما و روایات و آیات استشهاد نموده است.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی نور قلوبنا بانوار مصابیح قواعد الاسلام و شرح صدورنا بلوامع مفاتیح فواید الاحکام

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علی الثانی لایقصد الا الندب هذا علی المختار فی المسألة السابقة و اما علی ما حکیناه عن البعض.

از ابتدای طهارت تا مبحث غسل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۱۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۲۰-۴۵۴]

● مصابیح الطالبین فی شرح معالم الدین / اصول فقه / فارسی

masābīh-ot tālebīn fī š.-e ma'ālem-ed dīn

گیلانی، محمد مهدی بن علی

gīlānī,mohammad mahdī ebn-e 'alī

وابسته به: معالم الاصول = معالم الدین و ملاذ المجتهدین؛ عاملی، حسن بن زین الدین (۹۵۹-۱۰۱۱)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۷۲

آغاز: نحمدک یا من قصر دون ادنی مدارک جلاله اقدام الطالبین؛ **انجام:** شهر رجب سنة ۱۲۴۴

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۹ رجب۱۲۴۴ق؛ جلد:

تیماج مذهب، ۴۵۲گ، ۲۰سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶–۳۷]

← مصابیح الطریق > مصباح الطریق

● **مصابیح الطریق** / کلام و اعتقادات / فارسی

masābīh-ot tarīq

کاشانی، عبدالوهاب بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

kāšānī, ‘abd-ol-vahhāb ebn-e mohammad hoseyn (-19c)

اهدا به: عباس میرزا فرزند فتحعلی شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۲۳۵ق

کتابی در اعتقادات با عنوان‌های «مصباح» و «طریق».مباحث مطرح شده در آن را از کتب کلامیه دیگر اخذ و به فارسی نقل و مورد بحث و دقت قرار داده است.

آغاز: بسمله. سبحانک اللهم یا من دل علی ذاته بذاته و لفرط ظهوره احتجب عن نواظر خلقه.

انجام: این بود آنچه این حقیر در این رساله ایراد آن را لازم دانست. اللهم اغفرلنا ذنوبنا ...

[فهرستواره منزوی ۸۸۹/۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲

آغاز: برابر؛ آغاز لغز: اللغز. ما اقول الفقهاء فی طایر یطیر بلا جناح؛ **انجام:** برابر؛ انجام لغز: و هو بین فی سورة الانفال و لانعید بذکره.

مؤلف در پایان لغزی را مطرح و در چهار برگ آن را شرح کرده؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول۱۲۳۵ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ کاغذ: استانبولی، جلد: ساغری، ۱۹۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱–۲۱۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۹۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۹ ربیع الثانی۱۲۳۴ق؛ جلد: میشن، ۲۰سطر [ف: ۵–۲۵۸]

● **مصابیح الظلام فی شرح قواعد الاحکام** / فقه / عربی

maṣābīḥ-uẓ ẓalām fī š.-i qawā‘id-il aḥkām

مارندرانی، مهدی بن هادی، ق۱۴ قمری

mārandarānī, mahdī ebn-e hādī (- 20c)

وابسته به: القواعد و الفوائد = القواعد الاصولیة و الفرعیة = قواعد شهید؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴–۷۸۶)

شرح استدلالی است با عناوین «قال، قال» بر قواعد فقهی کتاب معروف «القواعد و الفوائد» شهید اول محمد بن مکی عاملی (–۷۸۶ق) و گویا این شرح ناتمام مانده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۰۱/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... هذه تعلیقة شریفة علقتها علی کتاب القواعد للمولی السعید الشیخ الشهید؛ **انجام:** و ان کان القول بالجواز لا یخلو عن الوجه، و الله أعلم بحقائق الأحکام

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸۸گ (۲۵پ–۱۱۲پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۱–۱۰۵]

● **مصابیح الظلام فی شرح مفاتیح شرایع الاسلام = شرح مفاتیح الشرایع = شرح المفاتیح** / فقه / عربی

maṣābīḥ-uẓẓalām fī š.-i mafātīḥ-i šarāyi‘-il islām = š.-u mafātīḥ-iš šarāyi‘ = š.-ul mafātīḥ

وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ – ۱۲۰۵ قمری

vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal(1707 - 1791)

وابسته به: مفاتیح الشرایع؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶–۱۰۹۱)

شرح مفصل و مشهوری بر کتاب مفاتیح الشرایع فیض کاشانی در هشت جلد شامل طهارت، صلاة، صوم، زکاة و خمس. در این شرح نقدهای بسیاری بر آراء فیض کرده که روش اخباری را پذیرفته، و وحید در بسیاری از آراء او مناقشه کرده است.این شرح جز حاشیه مختصری است که وحید بر مفاتیح دارد.

آغاز: الحمدلله رب العالمین حمدا کثیرا کما هو اهله و یستحقه و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین اولیآئه و حججه نشکره علی ما هدی و علی حفظه ایانا من الهلکة و الردی و نسئله ان یکون ذلک علما یحب و یرضی و ان یقهرنا علی دینه القویم و صراط المستقیم و لطفه العمیم انه حلیم کریم رؤف رحیم قوله فمن کان اه اعلم ان الاحکام الشرعیه باسرها توقیفیه وقوفه علی الثبوت من الشرع بالبدیهه سواء کانت فی العبادات او المعاملات اما موضوعاتها و هی عبارة عن افعال المکلفین و ما یتعلق بها

[الذریعة ۷۵/۱۴ و۸۹/۲۱ و ۲۱۲/۶؛ دنا ۹: ۶۲۷–۶۲۴ (۱۱۵ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱– مصابیح الظلام (منتخب) = شرح مفاتیح الشرایع (مختصر) (۵عنوان)

۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۹۰

کا:ظاهراً مؤلف،بی‌تا؛افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه ارزنده و مهمی است و ظاهراً به خط شریف شارح بوده باشد. [اوراق عتیق: ۱–۲۴۷]

۲. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۹۷

آغاز: للصحاح المستفیضة، هی صحیحة معاویة بن عمار

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۶سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف:–۷۱]

۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کون خمسة شرطا للوجوب العین او یطلق

الوجوب او مقتضاه
از طهارت تا صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۵۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف:-۱۷۴]

۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان کان تجاها بحذاء القبلة و هما يستويان فی مرتب الشمال ... فی هذه الرواية ... ذكرنا من فوفيه الشمال.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با رمز «ع ص»؛ یادداشتی از عبدالصمد همدانی که کتاب را به سال ۱۱۸۶ق شروع به قرائت در نزد مؤلف نموده؛ تملکی به سال ۱۱۹۸ق در کربلا با مهر «عبده محمد محسن الحسینی» (بیضی) و سپس انتقال به محمد مهدی به محمد محسن طباطبایی تبریزی به سال ۱۲۲۵ق و تملکی به سال ۱۲۴۹ق با مهر «محمد بن قاسم الحسینی» (مربع) که کتاب را جهت فرزندش عبدالواسع خریده؛ مهر «المتوكل علی الله الغنی عبده محسن علی» (مربع)؛ وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ واقف: مرحوم مجتهد، ۱۲۳۸ق؛ جلد: مقوایی، ۲۲۳گ، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۵۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۸-طباطبائی

آغاز: عندنا الخ وجوب المسح لرجلين دون غسلهما مما انعقد ... و آخرين خيروا بينه و بين الغسل؛ **انجام:** فكذا بعدها فی الوقت و فی النهاية بالاحتياط ايضاً
بخشی از کتاب طهارت و از مبحث وضو تا پایان طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲۴-۲۷۲]

۶. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۲۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی حاله يكون فی يكون فی غاية الاضطراب و عدم المعرفة و عدم معرف سوی خصوص.
خط: نسخ، بی‌کا، تا:گویا قرن۱۲؛ جلد: چرم مذهب، ۲۹۰گ (۱۰پ-۲۹۹پ)، ۲۹-۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [دو کتابخانه اراک:-۴۱]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴

اجتهاد و تقلید تا اواخر خمس؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، از صفحه ۵۰۹ تا پایان نسخه، نستعلیق مؤلف است؛ جلد: تیماج، ۳۹۸گ، ۳۸-۴۰ سطر (۱۵-۱۵/۵×۲۴-۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف:-۷۸۴]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۹۰

آغاز: قوله للصحاح المستفيضة، هی صحيحة معاوية بن عمار و ابن وهب عن الصادق عليه السلام لكل صلاة وقتان؛ **انجام:** عن رجل يكون نصف ماله عيناً و نصفه ديناً فهل عليه الزكاة قال يزكی العين
تذکر: نام کتاب به استناد جلد ۳۶۰/۳۴ تصحیح گردید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۱۸۸ق (شاید تاریخ تألیف باشد)، جا: دهدشت؛ مصحح؛ تملک: محمد تقی بن محمد علی مراغی به تاریخ ۱۲۵۰-۵۳؛ مهر: «الواثق بالله الغنی ابوالحسن بن محمد الحسینی» (انگجی) (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۲۶-۴۰۰]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۴۳

جلد اول کتاب و تا احکام منزوحات بئر؛ خط: نسخ، کا:خلف بن حاج عسکر، تا: ۱۱ صفر۱۱۹۵ق؛ جلد: مقوایی، ۲۳۷گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۲۲-۲۰۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۴۲

از احکام وقت نماز تا کتاب خمس؛ خط: نسخ، کا:خلف بن حاج عسکر، تا: ۱۱ صفر۱۱۹۵ق؛ تملک: جعفر بن محمد آل بحرالعلوم طباطبائی به تاریخ ۱۳۲۷؛ مهر: کتابخانه محمد امین نجفی خوئی؛ جلد: مقوایی، ۲۳۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۲-۲۰۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۱۰

آغاز: و الميتة من ذی النفس، الميتة علی ثلاثة أقسام، الأول: ميتة ذی النفس غير الآدمی و هی نجسة بالاجماع؛ **انجام:** فقل لبيك ربنا عند قرائه يا أيها الذين آمنوا و يا أيها الناس ... و ان يسكت اه فی المعتبر عن اسحق.
مشتمل بر بحث طهارت و کتاب الصلاة در دو بخش می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ تملک:ابوالقاسم حسینی، احمد بن هادی بن محمود [آل آقا] من نسل شارح ... بهبهانی؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۲۲سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰-۳۳]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۴۶

آغاز: الحمدلله رب العالمين ... قوله للصحاح المستفيضة هی صحيحة معوية بن عمار او ابن وهب عن الص (ع) لكل صلوة و قتان؛ **انجام:** بل يمكن دعوی ظهور الاعم مما ورد فی التبرع و اداء دين الله و نحو هما فتأمل جداً
جلد دوم است و از اوقات نماز تا پایان نماز اموات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ اهداء آیة الله مرعشی نجفی به حجة الاسلام و المسلمین معتمدالعلماء آل آقا از احفاد وحید بهبهانی؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی در ۱۳۱۶ق با مهر «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضی)؛ مهر:«معتمد العلماء غلام حسین ۱۳۳۸» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۷۳گ، ۲۵سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳۴-۳۶۰]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه الرواية تنادی بما ذكرنا من فوقية الشمال
از اول کتاب طهارت تا پایان منزوحات بئر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ مهر:«عبده الراجی فتح الله» (بیضی)، «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده محمد هادی ۱۱۴۳» (مستطیل)؛ واقف: حاجی بن صالح، ۱۲۶۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۵۷گ، ۲۰-۲۳سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۴-۴۱۶]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۳۴

آغاز: بسمله. قوله للصحاح المستفيضة هی صحيحة معاوية ابن عمار و ابن وهب؛ **انجام:** بين الاب و الام و طرفيهما و الله يعلم.
ج ۱، ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛

جلد: تیماج، ۳۳۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۸]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۴۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بل یمکن دعوی ظهور الاعم مما ورد فی التبرع و اداء دین الله و نحوهما فتأمل جداً

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا:احمد بن نادعلی خوانساری، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «منه ره، ق» و غیر آن؛ ۳۸۶گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۴-۵۲۸]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه الروایة تنادی بما ذکرنا من فوقیة الشمال

از کتاب طهارت؛ خط: نسخ، کا:جعفر بن ملا سمیع نجفی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ یادداشت محمد عباس بن ملا محمد حسین دامغانی به سال ۱۲۶۹ق؛ واقف: زهراب بن حاجی صالح کنجوری، ۱۲۴۷؛ جلد: مقوایی، ۳۲۱گ، ۳۱سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۴-۵۳۷]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۱۳-۲۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ما هو المعنی فی اصطلاحهم مع انه ورد ایضاً انه لو خف من الضرر فی استعمال الماء یتمم وامثال هذه العباره. تم

کتاب الطهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: ساغری، ۲۶۷گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۸-۴۳۳۸]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۵۷-۳۳/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقول الدیلمی آه قد عرفت التحقیق فی ذلک قوله کقوله آه اختلف الاصحاب فی قرائة القرآن للجنب والحائض عدالعزایم فالمشهور الجواز.

طهات واز انجام ناتمام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۳۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۳×۳۳سم [ف: ۸-۴۳۳۹]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** تحصیل الیقین من الشرع بالاکتفاء بالظن و مع ذلک.

از طهارت تا مبحث نماز جمعه در زمان غیبت شریف امام (ع)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۲۰و۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۳۰۷]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بل یمکن دعوی ظهور الاعم مماورد فی التبرع و اداء دین الله و نحوهما فتأمل جداً ... و یتلوه کتاب الزکاة ان شاءالله.

مباحث طهارت و صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با خط استعاره شیخ عبدالله مامقانی صاحب تنقیح المقال؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹۴گ، ۴۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۲سم [ف: ۲۰-۳۰۷]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۴

آغاز: بسمله، قوله الوضوء عندنا اه، وجوب مسح الرجلین دون غسلهما؛ **انجام:** مما ورد فی التبرع و اداء دین الله و نحوهما فتامل جداً.

از اوایل مبحث وضو تا قضای نماز میت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد:تیماج، ۴۰۷گ، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۳۰۸]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ینسی أن یغتسل یوم العید حتی یصلی قال ان کان فی وقت.

از ابتدای طهارت تا مبحث صلات عیدین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: علی اصغر احمدی، خرداد ۱۳۴۱؛ جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۰-۳۰۸]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان المعتبر شرعاً ما علیه المعظم و لا استشکال فی ذلک اصلاً و لا محیص عنه مطلقاً.

از ابتدای مقدمه تا اول مبحث نیت وضو؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۳؛ جلد: میشن، ۳۴۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۳۰۹]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۸۸

آغاز: (یعرف الزوال) الذی هو میل الشمس ... (بزیادة الظل) الغربی التناقض؛ **انجام:** خصوص الحل للمنع.(در شرح: مفتاح، تکفیرة الاحرام رکن فی الصلوة) ... (فی کل فعل من افعال الصلوة).

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ تملک: سردار کابلی در ۲۴ رمضان ۱۳۴۴؛ جلد: تیماج، ۳۱۲گ، ۲۵سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸-۱۹۳]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان کان من الزنا کما حقق فی محله من دون فرق اصلا بین الاب و الام و طرفیهما و الله یعلم و قد وقع الفراغ من بعض الاجزا عصر یوم الثلثا ثالث عشر من شهر ربیع (و حرره اقل خلق الله ابوالحسن بن عبدالله من شهور سنة ۱۲۰۷).

با دیباچه‌ای گویا از یکی از شاگردان بهبهانی که می‌گوید در آن اندک تصرفی کردم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: بابا سلطان، ۱۲۳۸؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۹۶گ، ۲۸سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۱۷-۲۸۹]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۱۷

از قیام است تا قرائت صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: میشن، ۱۳۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۴سم [ف: ۱-۳۲۴]

۲۷. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۷۸

جلد اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ یادداشت تملکی به سال ۱۲۳۳ق؛ مهر: «محمد بن قاسم الحسینی» (بیضوی)، مهر وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۴]

۲۸. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۹۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید احمد مجتهدی؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۷]

۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۲۳
آغاز: عقاله و ظاهر الحسن السابق عن علی بن مهزیار المتضمن الی ثلاثة ایام حیث حکم علیه السلام فیها و ببطلان الشفعة بعد الثلاثة؛ **انجام:** و قد تقدم الکلام فی ذلک فی الوصیة بالولایة و تقدم الحقوق الواجب علی الوصایا المتبرعة اجماعاً و قدمر الکلام فی ذلک هنا فی کلامناو فی کتاب مفاتیح الجنائزمن هذا الکتاب.
جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: علی نقی بن علی «الواثق بالله عبده علینقی بن علی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۴۱گ، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۹]

۳۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۰۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و دعوی ظهور الاعم مما ورد فی الشرع و اداء دین الله و نحو هما فتأمل جدا
کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۸۲گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۹]

۳۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۱۵/۱
از آغاز کتاب الطهارة فقط چند برگ را داراست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ (۱پ-۸پ)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۱-۲۲۴]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** عن الصادق (ع) قال اخذ الشارب و الاظفار من الجمعة الی الجمعة امان من الجذام و فی روایة ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶۴ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۷-۴۰]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۲۲/۱
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین صلوات الله علیهم اجمعین رب وفقنی للاتمام علی احسن النظام با بین الکلام علی ما هو الرشد و الصواب خالیاً عن شایبة الشبهة و الارتیاب؛ **انجام:** و قل هو الله احد خمسین مرة، ثم ترفع یدیک و تقول اللهم انی اسئلک الی آخر الدعاء المذکور فی المصباح مع تلک الصلوة. قوله للطواف الواجب ...
فقط کتاب الزکاه وخمس واندکی از صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ در فهرست کتاب با عنوان کتاب الزکاة معرفی شده (فهرست رایانه‌ای ۹۶۷)؛ جلد: تیماج، ۸۰گ، ۳۳سطر (۱۵×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۳-۲۳۳]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۲۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و النزح بعد خروجها او استهلاکها و کذلک الحکم لو بقیت اللحم و الأجزاء الاخر من نجس العین هذا علی القول
از ابتدای طهارت تا مبحث منزوحات بئر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۴۴-۲۰۵]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۳۵
آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین ... للصحاح المستفیضه هی صحیحة معویة بن عمار او وهب عن الصادق علیه السلام لکل صلوة وقتان؛ **انجام:** دعوی ظهور الاعم مما ورد فی التبرع و اداء دین الله و نحو هما فتأمل جدا.
از القول فی الاوقات الصلوة تا قضاء صلاة المیت؛ خط: نسخ، کا:محمد رحیم حسینی، تا: قرن ۱۳، حسب خواهش ملامحمد حسن؛ ۲۱۷گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۴۴-۲۰۹]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۴۹
آغاز: بسمله. و به ثقتی و علیه توکلی. الحمد لله رب العالمین حمدا کثیرا کما هو اهله و یستحقه؛ **انجام:** و هذه الروایة تنادی من فوقیة الشمال و الله العالم بجمیع الاحوال.
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۷۹گ، ۳۰سطر [ف: ۱۲-۱۳۱]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هما مستویان فی مهب الشمال فسبعة اذرع و هذة الروایة تنادی بما ذکرناه من فوقیه الشمال و الله العال بجمیع الاحوال.
جلد اول در طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان«صح»؛ مهر: «الراجی یا علی بن موسی الرضا» (چهارگوش) در ۶ ربیع الثانی ۱۱۳۴ق، مهر وقف ملا محمد جعفر مجتهد طهرانی، «محمد جعفر» (چهارگوش)؛ اهدایی: ناصر کاتوزیان؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۲گ، ۳۳-۳۱سطر (۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۹-۱۸۱]

۳۸. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم
زکوة و خمس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: ریحان الله بن جعفر کشفی موسوی؛ ۱۳۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [صد و شصت نسخه:-۳۶]

۳۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۹۷
آغاز: قوله الصحاح المستفیضة هی صحیحة معاویه عن؛ **انجام:** فیکون حائلاً لکنهما ممنوعان و کذلک الحال فی حیلولة الطریق و کذلک الجماعة فی السطوح المتعددة ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۹۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲-۹۴]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲-طباطبائی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و عن المفید ان آخر الوقف الاول ... و عن السید فی بعض کتبه تمید بزیادة الظل
کتاب طهارت و بخشی از صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: متعلق به قرن ۱۲-۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۷۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۴-۶۶]

۴۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۴۲۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** فسبعة الزرع و هذه الروایة شادی بما ذکرنا من فوقیه الشمال
از طهارت تا احکام بئر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، اوایل قرن ۱۳؛ مصحح؛ نسخه در رمضان ۱۲۴۰ توسط عبدالاحد کرمانشاهی وقف اولاد ذکور شده؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف:-۱۷۴]

۴۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۴۲۱
آغاز: قوله للصحاح المستفیضه هی صحیحة معویة بن عمار عن الصادق ع لکل صلوة وقتان؛ **انجام:** فی التبرع و اداء دین الله و نحوها فتامل جدا
این نسخه از کتاب صلوة تا خاتمه آن و قضاء نماز اموات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ظهر برگ اول آمده:«لامر جناب فضائل مآب محمد مهدی همدانی شرح مفاتیح اقا سلمه الله تع»؛ واقف: عبدالاحد کرمانشاهی، رمضان ۱۲۴۰؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف:-۱۷۵]

۴۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۹۶
آغاز: بسمله حمدله رب وفقنی للاتمام علی حسن النظام ما بین الکلام علی ما هو الرشد و الصواب ... قوله و النصوص اه هو کما قال و لم یتعرض لذکر الاجماع؛ **انجام:** و فیه انه لاتامل فی صورة عدم التعمه کما دل علیه الاخبار
کتاب زکاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، اوایل قرن ۱۳؛ مصحح؛ واقف: عبدالاحد کرمانشاهی، ۱۲۴۰؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف:-۱۷۵]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۷۸/۲
آغاز: و الحمدلله رب العالمین ... قوله للصحاح المستفیضة الخ هی صحیحة معاویة بن عمار و ابن وهب عن الصادق علیه السلام لکل صلاة وقتان؛ **انجام:** قوله و من لایحسنها الخ انت تعلم لاخلاف فی وجوب التعلم ... و هو ینظر فی المصحف یقرأ ...
جلد ۲، بخشی از جلد دوم و از اوقات نماز آغاز و تا بخشی از مسائل تکبیرة الاحرام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ جلد: مقوا، ۱۳۶گ (۱-۱۳۶)، ۲۲-۲۶سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۴-۴۱۳]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲ ط
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف:-۵۱۱]

۴۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۰۳
کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۵۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۵۲۰]

۴۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۹۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قوله اعلم ان المعروف من مذهب ... بل نقل جمع من الفقهاء الاجماع مثل العلامة ره فی کره و المحقق الشیخ علی و الشهید الثانی؛ **انجام:** نعم ظاهر صحیحة ابن مسلم الآتیة فی تلک المسألة عدم الفوریة فیها إلا أن یحمل وقت الفریضة فیها علی المضیق فتأمل.
در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: حاج محمد ابراهیم، ۱۲۳۶؛ ۱۷۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳-۶۶۸]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۲۱
آغاز: المشهور تعلق اه لاشبهة فیه بل کاد ان یکون اجماعا بل ادعی الاجماع من علمائنا فی المنتهی؛ **انجام:** الرجل من بستانه فقال ان کان بهذه المنزلة لایملک من البستان
قطعه‌ای از کتاب الزکوة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تملک: علی بن لطفعلی تبریزی که در ربیع الاول ۱۲۷۶ در نجف خریده و احتمال داده که نسخه اصل باشد، محمد علی بن علی بن لطفعلی در ۱۲۹۹، عبدالحمید بن محمد علی بن علی بن لطفعلی بن احمد تبریزی معروف به عبدالحمید مجتهدی؛ جلد: تیماج، ۳۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۰-۷۲]

۴۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۴۱
کتاب الطهارة و الصلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: آقامحمد اسماعیل، ۱۲۳۰؛ ۴۶۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳-۶۲۸]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۱۹
آغاز: عن زرارة فی الصحیح عن ابی جعفر علیه السلام قال کان رسول صلی الله علیه و آله یصلی رکعتی الصبح و هی الفجر؛ **انجام:** و کذلک اذا کان علیه خمسة ایام و مازاد فان کان علیه عشرة ایام او اکثر من ذلک.
شامل کتاب‌های صلات، زکات، خمس و صوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۶۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۹]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۴۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه الروایة تناوی ما ذکرنا من فوقیة الشمال.
ج۱، از ابتدای طهارت تامبحث «التباعد بین البئر و البالوعة»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۷] و [ف: ۲۱-۸۹۸]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۸۷۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** ماهی فقد عرفت شنایع ... بصحاح لم تکن لمحفوظ النظر فیه.
ج۱، از کتاب «الطهارة» تا مباحثی از «صلاة الجمعه»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: تیماجخرمایی، ۱۵۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۷]

۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۹۷
صلاة؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۲۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰/۸×۳۰/۲سم [ف: ۱-۳۲۴]

۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۲۰-۲۴/۲۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی محمد وآله اجمعین قوله للصحاح المستفیضة هی صحیحة معاویة بن عمار اوابن وهب عن الصادق (ع) لکل صلوة وقتان واول الوقت افضله؛ **انجام:** ففی التبرع والاستیجار بطریق اولی بل یمکن دعوی ظهور الاعم مما ورد فی التبرع واداء دین الله ونحوها فتأمل جدا تم الجلد الثانی من کتاب شرح المفاتیح بحمدالله سبحانه وصلی الله علی محمدوآله اجمعین

صلوة از وقت تا قضاء. تذکر: در فهرست از شبر دانسته شده که با تطبیق آغاز و انجام نسخه نام مؤلف تصحیح شد؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۲۶۷۵]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۷۹/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قوله و النصوص آه هو کمال قال و لم یتعرض لذکر اجماع المسلمین؛ **انجام:** کما حقق فی محله من دون فرق ... بین الاب و الام و طریقهما و الله یعلم

زکات و خمس؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۱۲۵گ (۱-۱۲۵)، ۲۰سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۳۴-۴۱۴]

۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱-۱/۱

آغاز: بسمله وبه ثقتی للصحاح المستفیضة هی صحیحة معاویة عن الصادق -علیه السلام- لعمل صلوة وقتان وأول الوقت أفضله وصحیحة عبدالله؛ **انجام:** فاذا کان فی الولی کذلک ففی التبرع والاستیجار بطریق أولی بل یمکن دعوی ظهور الاعم مما ورد فی الشرع واداء دین الله ونحوهما فتأمل جداً. تم المجلد الثانی

جلد دوم کتاب الصلاة؛ خط: نستعلیق و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «عبده الراجی عبدالجواد» (بیضوی)؛ واقف: حاج محمدجعفر بزاز طهرانی، ربیع الاول ۱۲۵۳؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۸۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۸-۴۳۴۰]

۵۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۲۷/۴

آغاز: بسمله. حمدله. فیقول ... محمد باقر بن محمد اکمل. علی اصول مبتدعة آه الاصول المتداولة عند الفقهاء منها اصل البراءة (نسخه شرح دیباچه است)

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد تقی تویسرکانی، تا: قرن ۱۳؛ ۲۳سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف:-۳۳۴]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۷/۲-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو معظم شرعاً ینا فی تعظیم شعائر الله بلا شبهه بل ربما یوجب الاستخفاف و الاهانة الموجب اللکفر و الله یعلم

جزء اول در طهارت؛ خط: نسخ، کا:قاینی بیرجندی، اسماعیل بن هادی، تا: ۱۲۰۳ق؛ ۲۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴-۲۴۰]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان کان من الزنا کما حقق فی محله من دون فرق اصلا بین الاب و الام و طرفیهما و الله یعلم و قد وقع الفراغ من بعض الاجزا عصر یوم الثلثا ثالث عشر من شهر ربیع (و حرره اقل خلق الله ابوالحسن بن عبدالله من شهور سنة ۱۲۰۷).

خط: نسخ، کا:ابوالحسن بن عبدالله، تا: ۱۲۰۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۳۸۴گ، ۳۷سطر (۱۳/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۵-۱۹۴۲]

۶۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۱۸

جلد اول اول و دوم؛ خط: نسخ، کا:قاینی بیرجندی، اسماعیل بن هادی، تا: چهارشنبه ۵ محرم۱۲۰۵ق؛ ۳۷۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۱سم [ف: ۳-۵۳۵]

۶۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۸۳

جلد دوم کتاب و از بحث وضو تا لبس حریر و ذهب از کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا:قاینی بیرجندی، اسماعیل بن هادی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول۱۲۱۴ق؛ ۲۸۵گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۲۴]

۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۴۸

کا: حسین ابن حاجی، تا: ۱۲۱۴ق؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

۶۳. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۳۱/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی تقلید المیت مضافا لا ایه فلولا و لا ... الایة لامنها و التقلید کما لا یخفی علی ... و کذا الاخبار الدالة علی صحة بداد و جویه ایضاً تمت ۱۲۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ جلد: تیماج، ۶گ(۲۱۹ر-۲۲۴پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۶۰سم [دو کتابخانه اراک:-۵۵]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۳۳

آغاز: بسمله. قوله للصحاح المستفیضة هی صحیحة معاویة ابن عمار و ابن وهب؛ **انجام:** بین الاب و الام و طرفیهما و الله یعلم.

از ابتدای «کتاب الصلوة» تا انتهای «کتاب الزکوة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۲۵ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ ۲۹۱گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۷سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۸]

۶۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۴۱

انجام: و هذه الروایة تنادی بما ذکرنا من فوقیة الشمال و الله العالم بجمیع الاحوال و آله خیر آل

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ تملک: احمد بن مرتضی حسینی گیلانی؛ جلد: میشن، ۲۶۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱/۴×۳۱/۷سم [ف: ۱-۳۲۴]

۶۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لکن الاستنجاء فی الید الیسری ماهو معظم شرعاً ینافی تعظیم شعائر الله بلاشبهة بل ربما یوجب الاستخفاف و الاهانة الموجب للکفر والله یعلم.

خط: نسخ، کا:محمد ابراهیم، تا: ۲۸جمادی الثانی ۱۲۲۷ق، جا: کربلا؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ جلد: تیماج، ۲۴۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۹]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۷۳

جلد اول کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ با نشانی استعاره

از شیخ مهدی واعظ شیرازی به تاریخ ۲۸شوال ۱۳۰۶؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰سم [ف: ۱۴-۶۱]

۶۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۱۶

طهارت تا خمس؛ بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ قطع: رحلی [ف:-۱۷۲]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ککک الحال اذا امکن التخفیف و الرفع فی وقت دون وقت و فی صلوة دون صلوة بل فی قدر من الصلوة دون قدر

ج ۱، از اول کتاب تا آخر مبحث وضو؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ شعبان۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۳۳۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۵۸]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کذلک الحال اذا امکن التخفیف و الرفع فی وقت دون وقت و فی صلاة دون صلاة بل فی قدر من الصلاة دون قدر.

از اول کتاب تا آخر مبحث وضو؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ شعبان۱۲۳۰ق؛ ۳۳۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۳۰۹]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۱۵

آغاز: قوله وجوب الغسل بالحدث الاکبر للصلوة الواجبه و شرطیة لمطلق الصلوة من ضروریات الدین و یجب لمس کتابة القرآن لما مضی فی الوضوء الحدث الاکبر هو الجنابة و الحیض و الاستحاضة و مس المیت من الآدمی بعد برده قبل غسله؛ **انجام:** و عدم سقوط المیسور بالمعسور فی المطم بالاصاله لا من باب المقدمة فتامل

از مبحث غسل، تا آخر مبحث قبله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۱ ربیع الثانی ۱۲۳۱ق؛ ۲۹۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۵۹]

۷۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۵۹

آغاز: بسمله، للصحاح المستیفضه و هی صحیحة معاویة بن عمار روا ابن وهب؛ **انجام:** دعوی ظهور الاعم مما ورد فی الشرع واداء دین الله و نحوهما فتامل جدا.

جلد دوم و از اوقات صلاة تا صلاة استیجاری؛ خط: نسخ، کا:قاسم بن عبدالحسین حداد، تا: ۴جمادی الثانی۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۳۷۵]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقد حان حین الشروع فی المقصود مستعینا بالله و متوکلا علیه رب اشرح لی صدری و یسرلی امری و احلل عقدة من لسانی ... و علیک التکلان.

شامل همه مباحث مقدمه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق، اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۷]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۴۸

آغاز: بسمله. قوله للصحاح المستفیضة هی صحیحة معاویة ابن عمار و ابن وهب؛ **انجام:** حضرت رکعتین نافلة لها ثم اقض ما شئت ماشاءالله لنا التوفیق ... و وفقنا فیه للحق و الصواب.

ج۱و۲و۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۵۱۶گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۸]

۷۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۶

صلوة و زکات و خمس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۲۵۹گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۵۰]

۷۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۰۶

کتاب زکات؛ خط: نستعلیق، کا:علینقی بن محمد شفیع سواد کوهی، تا: یک‌شنبه۸ محرم۱۲۳۴ق؛ تملک: محمد حسین حائری؛ ۱۲۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۱۰]

۷۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۹/۲-۷۳۴۸

از «تقلید المیت» تا «البعد بین البئر و البالوعة»؛ خط: نسخ تحریری نزدیک به نستعلیق، کا:محمد تقی بن علی عقدایی یزدی، تا: دوشنبه ۱۴ رجب۱۲۳۴ق، جا: کاظمین؛ با خط محمد حسین مورخ روز شنبه ۲۲ ذیحجه ۱۲۶۰؛ واقف: محمد تقی شاه، پایان رمضان ۱۲۳۸ در بروجرد؛ قطع: رحلی [آستانه قم:-۱۳۶]

۷۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا کان فی ... الاستیجار بطریق اولی بلیمکن دعوی ظهور الاعم مملو رد فی الشرح واداء دین الله ونحو هما فتامل جدا تمت.

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۵ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف، جمادی الثانی ۱۲۳۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۵گ، ۳۲سطر [ف: ۱-۲۴۴]

۷۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** دعوی ظهور الاعم مما ورد فی التبرع وادای دین الله و نحو ... فتامل جداً

کتاب طهارة و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۹۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۷۵]

۸۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۱۳

آغاز: الحمد الله رب العالمین ... قوله للصحاح المستفیضة. هی صحیحة معاویة بن عمار او ابن وهب عن الصادق علیه السلام

بخشی از کتاب صلاة و زکات؛ خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد مشهدی خوئی، تا: یک‌شنبه ۲۵ رمضان۱۲۳۶ق؛ ۳۳۳گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۱۲۹]

۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب مفاتیح النذور جمع نذر قال فی المجمع النذر لغة الوعد و شرعاً التزام المکلف بفعل او ترک متقرباً؛ **انجام:** و التقصیر فی الطعام یصح البدن انتهی ملخصاً، قدتم الکلام فی الاطعمة و الاشربة ...

جلد ۶ کتاب و از مسائل نذر آغاز و تا پایان اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، کا:محسن بن محمد حسین شراره عاملی، تا: ۱۲۳۶ و ۱۲۳۷ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد جعفر بن محمد علی»

(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۸۵گ، ۲۲سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۴-۷۲۲]

۸۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۴۵

جلد اول؛ خط: نسخ، کا:صفر علی نجف آبادی، تا: شنبه ۱۷ ذیحجه۱۲۳۶ق؛ ۳۱۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۷۰۱]

۸۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۷۷

آغاز: بسمله، باب احکام الارضین، الارضون التی فتحت عنوة و کانت محیاة وقت فتح هی للمسلمین قاطبة کما ... والمواد بالارض المفتوحة عنوة الارض المأخوذة بالغلبة ...

از احکام الارض تا کتاب الشهادة؛ خط: نسخ، بی کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۷ق؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه عبدالوهاب» (مربع)؛ واقف:حاج علیرضا و حاج یوسف پسران حاج احمد بزاز قزوینی، شعبان ۱۲۳۷؛ جلد: تیماج، ۲۵۶ص، ۱۸سطر [ف: ۱-۲۴۵]

۸۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۶۶

خط: نسخ، کا:صفر علی بن اسماعیل نجف آبادی، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ربیع الثانی۱۲۳۷ق؛ ۲۶۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲-۳۳۴]

۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۶۲

آغاز: بسمله، الی ان یصیر آه: قد عرفت انه وقت الفضیله فی الجمله و یدل علی ما ذکره ما سیجیء من الاخبار و امتداده الی اربعه اقدام؛ **انجام:** بل یمکن دعوی ظهور الاعم مما ورد فی التبرع و اداء دین و نحوها فتامل جدا تم المجلد الثانی.

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۵ رمضان۱۲۳۷ق، جا: مدرسه مادرشاه مشهور به حاجی عبدالله خواجه؛ واقف: محمد مقیم لاریجانی؛ ۱۵۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۳/۲-۱۳۸]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه الروایة تنادی بما ذکرنا من فوقیة الشمال و الله العالم بجمیع الاحوال

جلد اول، کتاب الطهارة تا احکام البئر؛ خط: نسخ، کا:فخار بن صفر، تا: ۲۰ جمادی الاول۱۲۳۹ق؛ رکابه‌دار؛ تملک: لطفعلی بن علی تبریزی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۰-۷۷]

۸۷. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۴۱۳

جلد ۱؛ کا:حائری، محمد علی بن قاسم، تا: ۱۲۴۱ق [اوراق عتیق: ۱-۲۴۷]

۸۸. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

آغاز: کتاب الصلاة: حمد له ... قوله للصحاح المستفیضة هی صحیحة معاویة بن عمار؛ **انجام:** کتاب الزکوة: حمد له ... رب وفقنی علی احسن النظام با بین الکلام ...

تنها صلاة؛ خط: نستعلیق، کا:علی اکبر فرزند رضا لاهیجی، تا: ۱۲۴۲ق؛ ۳۳۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۴×۴۶سم [صد و شصت نسخه:-۳۶]

۸۹. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا الروایة تنادی بما ذکرنا من فوقیة الشمال

طهارت؛ خط: نسخ، کا:محمد بن آقا محمد رضا، تا: ۲۰ ذیقعده ۱۲۴۳ق، جا: کربلا؛ جلد: تیماج، قطع: رحلی [نشریه: ۳-۴۲۳]

۹۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۳۰

کتاب زکاة؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۳ شوال۱۲۴۴ق؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی به تاریخ غره ذیقعده ۱۳۲۱؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۳-۲۱]

۹۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵/۲

از صلاة تا پایان صلاة میت؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۸ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف:-۷۸۴]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه الروایة تنادی مما ذکرنا ... سنه ۱۲۴۵

خط:نسخ و نستعلیق،بی کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ قطع: وزیری بزرگ [رایانه]

۹۳. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۳۷

طهارة؛ کا:محمد مهدی کاتب، تا: ۱۲۴۵ق [ف:-۵۴]

۹۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا کان فی الولی ففی التبرع والاستیجار بطریق اولی بل یمکن دعوی ظهور الاعم مما ورد فی التبرع واداء دین الله ونحوهما فهتجدا.

جزء اول ودوم (طهارة وصلاة)؛ خط: نسخ، کا:جاسم بن محمد آل علی مشهدی، تا: ۲۳ شوال۱۲۴۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۵۲گ، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۵]

۹۵. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه الروایة ینادی بما ذکرنا من فوقیه الشمال.

از اول تا اوقات صلوة؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: جمعه ۲۱ صفر۱۲۴۸ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی محمد الشفیع» (بیضوی)؛ واقف: محمد شفیع، ۱۱صفر ۱۲۴۸؛ جلد: تیماج، ۳۶۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۳۱×۲۲سم [ف:-۳۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۴۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۷۲]

۹۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ففی التبرع و الاستیجار بطریق أولی بل یمکن دعوی ظهور الاجماع مما ورد فی التبرع و اداء دین الله و نحو هما فتأمل جدا.

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، کا:جعفر بن محمد حسین کاشانی، تا: ۱۵ شوال۱۲۴۹ق؛ جلد: روغنی مذهب، ۴۱۹گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۹]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی وقت دون وقت و فی صلوه دون صلوه بل فی قدر من الصلوه دون قدر تم المجلد.

خط: نسخ، کا:تربتی، محمد بن علی محمد، تا: ۱۲۵۰ق [رایانه]

۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۵۰

آغاز: بسمله و به نستعین. الحمد لله رب العالمین و الصلاة علی محمد ... اما بعد کتاب الصلاة؛ **انجام:** لقد تم المجلد الثانی من کتاب شرح المفاتیح تصنیف ... آقا محمد باقر البهبهانی.
خط: نسخ، کا:محمد حسین بن حاج محمد قاسم رائی کاشانی، تا: محرم۱۲۵۴ق؛ تملک: محمد علی بن حاج میرزا محمد طباطبائی زوارهای؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷سطر [ف: ۱۲-۱۳۲]

۹۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۳۸

جلد ۲، کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ جمادی الثانی۱۲۵۵ق، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف:-۱۳۶۰]

۱۰۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۸۹

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا:میرزا محمد حسین بن محمد علی ریزی لنجانی، تا: ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۵۷ق، جا: اصفهان مدرسه قطبیه؛ مصحح؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۶۸گ، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۴۹]

۱۰۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۴۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... للصحاح المستفیضة هی صحیحة معویة ابن عمار او ابن وهب؛ **انجام:** بل یمکن دعوی ظهور الاعم مما ورد فی التبرع و اداء دین الله و نحوهما فتأمل جداً
جلد دوم و از اوقات نماز تا قضای نماز اموات؛ خط: نسخ، کا:سیف علی بن حیدر علی فراهانی بروجردی، تا: ذیحجه۱۲۵۸ق؛
تملک: حاج میرزا محمود طباطبایی بروجردی با مهر «عبده محمود الطباطبایی» (بیضی)؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۸۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۹گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۳۴-۵۳۹]

۱۰۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۱۶/۱

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین حمداً یرضی ربنا منا و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین صلوة ترضیهم عنا و کل من ظلمنا قال فی المفاتیح و ان لا قول للمیتین و ان لم یاتوا فی ذلک بشییء مبین اقول و ...
شامل مبحث حجیت و عدم حجیت قول مجتهد میت؛ خط: نسخ، کا:علی بن شیخ محمد مقصودی، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۱۰ص (۱-۱۰)، ۲۲ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۷۱۳]

۱۰۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۹

کتاب طهارت؛ خط: نسخ، کا:ابراهیم بن کلب علی، تا: سلخ شعبان۱۲۵۹ق؛ ۱۸۶گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۴۸]

۱۰۴. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جزء اول؛ بی‌کا، تا: ۲۳ رجب ۱۲۶۰ق؛ رضی [الدین] بن علی اکبر موسوی قزوینی در رمضان سال ۱۲۷۷ مقابله کرده [ف:-۲۰]

۱۰۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۶۱

مجلد اول؛ خط: نسخ، کا:بروجردی، عبدالله بن تقی، تا: محرم۱۲۶۲ق؛ مهر:«رضا بن یعقوب الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱۸-۲۲۷]

۱۰۶. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد دوم و سوم؛ کا:محمد هاشم بن محمد قاسم افشاری، تا: ۱۲۶۳ق [ف:-۲۰]

۱۰۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵/۱

ج ۱ از آغاز تا ماء البئر و البالوعة کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۸ سطر (۱۳×۲۳) [ف:-۷۸۴]

۱۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۳۶-۳۲/۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** وهما مستویان فی مهب الشمال فسبعة ازرع وهذه الروایة تنادی بما ذکرنا من فوقیة الشمال
ج ۱، کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا:محمد بیوقی خلف مرحوم مشهدی آقا رضا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۸-۴۳۳۹]

۱۰۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۴۵-۱۹/۷۵

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین ... للصحاح المستفیضة هی صحیحةمعاویة بن عمار بن وهبعن الصادق (ع) لکل صلاة وقتان فاولالوقت افضل؛ **انجام:** بل یمکن دعوی ظهور الاجماع ما ورد فی التبرع واداء دین اللهونحوهما فتأمل جداً تم المجلد الثانی من کتاب شرح المفاتیح بحمد الله سبحانه وصلی الله علی محمد وآله اجمعین
کتاب صلاة؛ خط: نسخ، کا:محمود بن محمد علی قمی، تا: ذیعقده۱۲۶۸ق، جا: ارض اقدس؛ جلد: تیماج، ۳۱۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۴۰]

۱۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه الروایة تناوی ما ذکرنا من فوقیة الشمال.
از ابتدای طهارت تا مبحث التباعد بین البئر و البالوعة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:ذیقعده ۱۲۶۸ق؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۲گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲۰-۳۰۶]

۱۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۵۱-۱۹/۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لکن الاستنجاء فی الید الیسری ما هو معظم شرعا ینافی تعظیم شعائر الله بلا شبهة بل ربما یوجب الاستحقاق والاهانة الموجب للکفر والله یعلم.
از آغاز شرح تا احکام استنجاء؛ خط: نسخ، کا:احمد بن ابوالقاسم قمی، تا: ۲۳صفر۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۳۹]

۱۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۵۲-۱۹/۸۲

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین ... قوله الوضوء عندنا غسلتان وجوب مسح الرجلین دون غسلهما مما انعقد علیه الاجماع الامامیة فتوی ودلیلاً؛ **انجام:** وهما مستویان فی سمت الشمال فسبعةاذرع وهذه الروایة تنادی بما ذکرنا من فوقیة الشمال والله العالم بجمیع الاحوال.
در احکام وضو واوانی؛ خط: نسخ، کا:احمد بن ابوالقاسم قمی، تا: ۸ شعبان۱۲۶۹ق، جا: قم؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۲۲سطر، اندازه:

۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۳۹]

۱۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه الرواية تنادی بما ذكرناه من فوقية الشمال

از كتاب طهارت؛ خط: نسخ، كا:گرجی، حسین بن احمد، تا: رجب۱۲۸۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۱گ، ۳۳سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۳۴-۵۳۸]

۱۱۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۷

طهارت تا خمس؛ كا:ملامحمد مهدی آقابابا شاه میرزائی، تا: ۱۲۹۰ق، به دستور سید صالح عرب مؤلف صفاء الروضه؛ قطع: رحلی [ف:-۱۷۲]

۱۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۱۳

از آغاز تا دیات؛ خط: نسخ، كا:فیض آبادی، محمد مهدی بن محمد، تا: قرن۱۴؛ جلد: تیماج، ۵۲۴گ، ۳۴ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶-۶۸۳]

۱۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۷۸

كتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی كا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: علی بن حاج محمد شریف در بروجرد، عباس قمی حائری؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۳-۶۰]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۳۷

آغاز: بسمله، كتاب المتاجر و فيه مقاصد الاول فی المقدمات؛ **انجام:** و ذلک خیر بعید الی هنا الهی ما وجدناه من النسخه

خط: نسخ، بی كا، بی تا [رایانه]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۵۱

آغاز: بسمله، قوله الصاح المستفيقة هی معوتير بن عمار و ابن وهب عن الص لكل صلوة؛ **انجام:** و اداء دين ابيه و نحو هما فتم جدا هذا آخر ما كتبه المولی الامام الهمام العالم الفاضل خاتمه ...

خط: نسخ، بی كا، بی تا [رایانه]

۱۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۶

جلد اول؛ خط: نسخ، بی كا، بی تا؛ مصحح؛ با نشانی امانت از میر بماناد بن آقا میر علی نقی؛ جلد: مقوایی، ۳۶۹گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۷-۱۱۱]

۱۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** أيهما وقع فليهرقهما جميعاً و ليتيمم مع أن هذا مذهب الاصحاب و نقل الاتفاق عليه جماعة منهم الفاضلان.

از اول كتاب طهارت تا منزوحات بئر، و خطبه كتاب در آن نوشته نیست؛ خط: نسخ، بی كا، بی تا؛ مهر: «محمود الطباطبائی» (بیضوی)؛ ۱۶۰گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳-۲۸۰]

۱۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۲۴-۲۵/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** والحجة من الجانبين ضعيفه ويمكن ترجيح الثانی للاصل ويويده عدم ظهور الفايدة الا علی قول المفيد ره

كتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی كا، بی تا؛ جلد: ساغری، ۱۰۱گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۳۸]

۱۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۱۰-۳۲/۱۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وان كان من الزنا كما حقق فی محله من دون فرق اصلاً بين الاب والام وطرفيهما والله سبحانه يعلم. تم الكتاب بعون الله الملک العزيز الوهاب والحمدلله اولاً وآخراً وظاهراً وباطناً وصلی الله علی محمد وآله

طهارت تا آخر زكات؛ خط: نسخ، بی كا، بی تا؛ یادداشتی از محمد بن حاج خضر در ۱۲۳۳ق، استكتاب از قاسم بن محمد محیی الدین؛ جلد: تیماج، ۳۷۳گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۸-۴۳۳۹]

۱۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۳۸/۲-۷/۱۳۸

آغاز: الوضوء عندنا اه وجوب مسع لرجلين دون غسلهما مما انعقد عليه الا اجماع الامامية فتوی ودليلا وكتابا وسنة ... قوله ولايجب تخليل الشعر اه ای وان خفت او كانت للمرأة؛ **انجام:** وان كان تجاها بحذاء القبلة وهما مستويان فی مهب الشمال فسبعة اذرع وهذه الرواية تناوی بما ذكرنا من فوقية الشمال والله العالم بجميع الاحوال

طهارت (وضو تا منزوجات بئر)؛ خط: نسخ، بی كا، بی تا؛ مصحح، با علامات بلاغ؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۲۶-۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۳۹]

۱۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵-۷/۱۵۵

آغاز: كتاب الزكاة ... بسمله حمدله وصلی الله ... رب وفقنی للاتمام علی احسن النظام با بين الكلام قوله ره والنصوص اه هو كما قال ولم يتعرض لذكر اجماع المسلمين

كتاب الزكاة والخمس؛ خط: نسخ، بی كا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۳۴۰]

۱۲۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وان الاظهر ذلک وقوله:ويجزی عن الساتر عرفت الكلام فيه مشروحا وان الاظهر الاجزاء.

كتاب طهارت وصلوة؛ خط: نسخ، بی كا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ [ف: ۱-۳۳۰]

۱۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۷۴/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تمام الكلام مر فی مبحث الاستحاضة المصححين لقول.

خط: نسخ، بی كا، بی تا؛ جلد: میشن، ۶۵۸ص (۹۸-۷۵۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۳سم [ف: ۵۰-۹۶]

۱۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۱۹/۴

آغاز: المشهور تعلق، لاشبهه فيه بل كاد ان يكون اجماعا، بل ادعی الاجماع فی المنتهی علی ذلک و قال انه قول اكثر اهل العلم و ظاهر التذكره ايضا ذلک، لظواهر النصوص. اقول هی النصوص الوارده فی الذهب و الفضه؛ **انجام:** و لعله موافق للعامه مناسب لطريقتهم. فتامل جدا. و مع غايه ضعف سنده ايضا. قال الراوی: قلت للرجل و غير ظاهر.

بخش كوتاهی از مبحث كتاب الزكاه؛ خط: نسخ، بی كا، بی تا؛

مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۴ص (۱۲۵-۱۵۸)، ۲۳سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۸]

۱۲۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۷

بخشی از طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، ۲۲۰گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۵۱]

۱۲۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۰۳

جلد ۱ کتاب الطهارة تا مساله البئر و البالوعة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، قطع: خشتی [رشت و همدان: ف:-۱۳۶۰]

۱۳۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۶۹/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لنا ان فیه الخ ورد فی بعض الاخبار عبارة لا اجب و هی ظاهره ...

در فهرست ناشناس؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۴۸گ (۱۹۵-۲۴۲)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴-۱۱۴۷]

۱۳۱. اهواز؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۵۹۰]

۱۳۲. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۱۶]

۱۳۳. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۸/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لانه یقول بالاعادة مادام فی الوقت فتکون شاذة فتعین العمل علی الاستحباب

کاتب: ملا زین العابدین گلپایگانی، بی‌تا؛ ۲۳۳گ (۵۰پ-۲۸۲ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:-۹۷]

۱۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۷/۳-طباطبائی

آغاز: بسمله ... الحمد لله رب العالمین ... للصحاح المستفیضه هی صحیحه معاویة بن عمار بن وهب عن الصادق علیه السلام

قسمتی از شرح کتاب الصلوة(از وقت تا آداب مسجد)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۳۲گ (۷۷پ-۱۰۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۱۶۱]

۱۳۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹

تذکر:درفهرست مؤلف شناخته نشده و نام مؤلف با توجه به مشابهت آغاز نسخه با نسخه مرعشی ۷۲۲/۳۴ تعیین گردید؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف:-۱۷۲]

● مصابیح الظلام فی شرح مفاتیح شرایع الاسلام = شرح مفاتیح / فقه / عربی

maṣābīḥ-uẓẓalām fī š.-i mafātīḥ-i šarāyi‘-il islām = š.-e mafātīh

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ - ۱۲۴۲ قمری

šobbar,‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā(1774- 1827)

وابسته به: مفاتیح الشرایع؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

شرح مزجی استدلالی مبسوطی استبر کتاب «مفاتیح الشرائع» فیض کاشانی، با استقصاء اخبار وارده از حضرات معصومین علیهم السلام در مسائل فقهی، و ذکر مستند آراء فقهی علماء شیعه امامیه. بیشتر احادیث این کتاب به نقل از کتاب‌های وافی و وسائل و بحار می‌باشد، و در آن به مسائل نظری و فروع خفی نمی‌پردازد چون در معرض خطر می‌باشد. بنا به تصریح شارح بنا دارد که این کتاب را در کتاب دیگری به نام «المصباح الساطع فی شرح مفاتیح الشرائع» مختصر کند.بنا به گفته الذریعه (۸۸/۱۴) این کتاب در عصر سه‌شنبه ۹ جمادی الثانی ۱۲۲۶ق به پایان رسیده است.تاریخ انجام در پایان مجلد ۵، ۱۴ محرم ۱۲۲۸ق آمده و در پایان مجلد ۸، ۲ جمادی الاول ۱۲۱۹ق و در پایان مجلد ۹، ۹ ربیع الثانی ۱۲۳۷ق آمده است.

آغاز: الحمد لله الذی هدانا للتفقه فی الدین وفقنا لمتابعة خاتم النبیین ... اما بعد، فیقول العبد ... و سمیته المصباح الساطع فی شرح مفاتیح الشرایع

[الذریعة ۷۷/۱۴ و ۸۸/۲۱؛ فهرست‌های خود نوشت فیض کاشانی ۲۶۲]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۳۹-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فهذا هو المجلد التاسع من کتاب مصابیح الظلام فی شرح مفاتیح شرایع الاسلام.تألیف افقر الخلق و احوجهم ... عبدالله بن محمدرضا الحسینی، ختم الله ... کتاب مفاتیح المعایش. جمع معیشة و هو ما یعاش؛ **انجام:** و تقدم الحقوق الواجبة علی الوصل بالمتبرعة اجماعاً ... الی هنا جری قلم المؤلف الحقیر فی هذا التعلیق و نسأل الله العفو ... و کان ذالک بعد الظهر فی تاسع ربیع الثانی ۱۲۳۷ق. و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً. و یتلوه انشاءالله تعالی المجلد العاشر فی فکاک الرقاب ...

مجلد ۹، تا پایان وصیت؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مقابله شده، با تقریظ محمد بن سید حیدر به روزگار نگارنده، و سید محمد بن سید معصوم موسوی؛ با یادداشت وقف نسخه به خامه نگارنده، با حفظ تولیت برای خود، با امضای عبدالله بن محمد رضا شبر، در ۴ صفر ۱۲۳۶ (یعنی پیش از پایان نگارش)؛ ۶۲۹ص، ۲۷-۲۹سطر(۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۲]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۰۸-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فیقول قلیل البضاعة و کثیر الاضاعة ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... هذا هو المجلد الثامن من شرح کتاب مفاتیح الشرایع ... کتاب المناکح و الموالید. قال الله تعالی و انکحوا الایامی؛ **انجام:** تم کتاب النکاح من شرح مفاتیح الشرایع علی ید مؤلفه افقر الخلق ... عبدالله بن محمدرضا الحسینی ... و یتلوها انشاءالله ... المکاسب و المعایش ... و کان ذلک فی عصر یوم الخمیس ثانی شهر جمادی الاول سنة ۱۲۱۹ الف و مأتین و تسعة عشر. و الحمدلله کما هو اهله و مستحقه ... و آله الطاهرین.

جلد ۸ مناکح و موالید، که در پایان تاریخ نگارش پنج‌شنبه ۲

جمادی الاول ۱۲۱۹ق آمده؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط خوردگی و افزودگی‌ها در کنارەها به خامه نگارنده، با «اجازه» شیخ جعفر بن خضر به نگارنده؛ واقف: مؤلف، ۱ شوال ۱۲۳۲ق؛ ۵۸۸ص، ۲۷سطر(۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۲]

۳. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۴۹

آغاز: بسم ... الحمدلله الذی عجزت من ادراک ذاته العقول و الافهام و تحیرت فی کنه ذاته لطایف الاوهام و تاهب فی ابتداء معرفته عقول الانام؛ **انجام:** و الرابع القاتل عبدالرحمن بن ملجم لعنه الله تم الکتاب بعون الملک الوهاب یوم الاربعا سابع عشر شهر رجب المرجب

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا:قرن۱۲؛ جلد: پارچه‌ای، ۲۴۸گ، ۲۷سطر(۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف:-۱۱۴]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۳۳-عکسی

آغاز: مفتاح. التکلیف انما یتحقق بالبلوغ و العقل بالنص و الضرورة من الدین و یعلم البلوغ بخروج المنی، من الموضع المعتاد فلو خرج من جرح و نحوه لم یعتد به و انما اعتبر ذلک؛ **انجام:** ان الحدیث ینسخ کما ینسخ القرآن، و لایخفی ما فیه من الدول عن الظاهر من غیر ضرورة. تمت مفاتیح الصلواة. (ص ۲۶۵)

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ با یادداشت «احتمالاً» از مرحوم سید عبدالله شبر؛ ۲۷۲ص، ۲۶سطر(۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۱۹

آغاز: عن زرارة فی الصحیح عن ابی جعفر (ع) قال کان رسول (ص) یصلی رکعتی الصبح و هی الفجر؛ **انجام:** و کذالک اذا کان علیه خمسة ایام و مازاد فان کان علیه عشرة ایام او اکثر من ذلک.

ج۳-۴، مشتمل است بر کتب صلاة، زکاة، خمس و صوم به شرح: کتاب الصلاة: حاوی چهار باب ولی باب اول کلاً و باب ثانی تا اواسط آن ساقط و موجودی از مبحث صلاة جمعه تا ابتدای الباب الثالث است، الباب الثالث: فی افعال الصلاة، الباب الرابع: فی اللواحق للصلاة من المندوبات و المکروهات و المبطلات، کتاب مفاتیح الزکاة: دارای مقدمه و چهار باب: المقدمة: فی معنی الزکاة، باب ۱) زکاة المال، ۲) زکاة الفطرة، ۳) الخمس، ۴) سایر الصدقات، کتاب مفاتیح الصیام: دارای سه باب:۱) احکام الصوم، ۲) تفصیل اقسام الصیام، ۳) الغایة من الصیام (ناقص)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ اهدایی: رهبری؛ ۲۶۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲۰-۴۵۶]

۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۱۸

جلد دوم و سوم و مشتمل بر کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ با تقریظ منثور بر کتاب؛ تملک: حسین بن عبدالغفار بن علم بن حسین حسینی؛ جلد: تیماج، ۴۲۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۲-۳۸۵]

۷. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۵۵

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم ... اما بعد فیقول قلیل البضاعة و کثیر الاضاعة ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... هذا هو المجلد الثامن من شرح کتاب مفاتیح الشرایع ... کتاب مفاتیح المناکح و الموالید قال الله تعالی (و انکحوا الایامی ...)الایامی جمع أیم و اصلها ایائم؛ **انجام:** و هذه الأحکام تأتی مفصلة انشاءالله فی محلها. تم کتاب النکاح من شرح مفاتیح الشرایع ... و یتلوه انشاءالله تعالی الکلام فی شرح مفاتیح المکاسب و المعایش ...

جلد هشتم در المناکح و الموالید؛ خط: نسخ، کا:محسن بن شیخ محمد حسین شراره، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مصحح؛ یادداشت از سید ناصرالدین حجت؛ جلد: تیماج، ۲۵۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:-۹۰]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین اما بعد فهذه هو المجلد الثالث ... القول فی اوقات الصلوة قال الله عزوجل اقم الصلوة لدلوک الشمس؛ **انجام:** مفتاح - لا یجب الترتیب فی القضاء بان ینوی ... و نحوه کلام السید فی المدارک و ظاهر هما الاتفاق علی ذلک و ان کان للمناقشة فیه مجال و الله العالم ...

از «القول فی اوقات الصلوة» تا آخر «کتاب الصوم»؛ خط: نسخ، کا:محمد العلیوی بن محمد دجیلی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، مذهب، ۳۸۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳۸-۳۷۱]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۴۹

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم، مالک یوم الدین، و الصلوة و السلام علی محمد و اهل بیته الطاهرین اما بعد فیقول قلیل البضاعة و کثیر الاضاعة افقر الخلق و احوجهم الی ربه الغنی عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... هذا هو المجلد الثامن من شرح کتاب مفاتیح الشرایع ... کتاب مفاتیح المناکح و الموالید قال الله تعالی و انکحوا؛ **انجام:** فلیس له ان یطئها الا ان یقوصها علی نفسه و هذه الاحکام تأتی مفصلة ان شاء الله فی محلها تم کتاب النکاح من شرح مفاتیح الشرایع علی ید مؤلفه ... کما ینبغی لکرم وجهه.

جلد هشتم؛ خط: نسخ، کا:محمد بن محمد باقر خراسانی، تا: قرن ۱۳، جا: کاظمین؛ جلد: تیماج، ۲۹ سطر (۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۴-۱۸۷۴]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۶

آغاز: آغاز جزء سوم کتاب: الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین اما بعد فهذا هو ... القول فی اوقات الصلوة؛ **انجام:** ثم اقض ما شئت ... لئلا یکون علمنا و بالا و عقاب بمحمد و آله الاطهار ... تم کتاب الصلوة و الحمد لله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا.

جزء سوم و در مباحث اوقات نماز، مکان و لباس نمازگزار، افعال نماز و لواحق نماز پس از اتمام مباحث کتاب در اوراق «۳۸۳ تا

۳۸۶پ» نسخه خاتمه‌ای ضمیمه شده در بیان اخباری از کتاب وسائل الشیعه که دلالت بر استحباب تطوع به نماز و روزه و حج و جمیع عبادات میت داشته و در بیان وجوب قضاء نمازهای ولی که به جهت عذر ایشان فوت شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه»؛ آغاز ضمیمه:«خاتمه نذکر فیها الاخبار الدالة علی استحباب التطوع بالصلوة و الصوم و الحج ...»؛ انجام ضمیمه:«عدم دلالة الایه و الخبر ما ادعوه انتهی کلام الشهید فی الذکری و انما نقلناه بطوله لما فیه من الفوائد الکثیرة»؛ جلد:تیماج، ۳۸۷گ، ۲۳-۲۶ سطر(۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۲-۳۸۵]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول أفقر الخلق الی ربه الغنی ... هذا شرح کتاب مفاتیح الشرایع؛ **انجام:** و لو صلی بقول واحد فأخبره آخر بخلافه فان تساویا عدالة مضی فی صلاته و الاعمل بأعدلهما.

از آغاز کتاب صلاة و تا احکام خلل در قبله؛ خط: نسخ، کا:حسین بن عبدالله دزفولی ساکن کربلا، تا: ۲۰ محرم۱۲۱۸ق؛ چند سطر اول کتاب گویا از مؤلف است، با تقریظ شیخ جعفر کاشف الغطاء با مهر«رق جعفر الصادق» (مربع)؛ تملک: عبدالجواد با مهر«عبده الراجی عبدالجواد» (بیضی)؛ مهر:«العبد المذنب محمد جعفر» (مربع)؛ تاریخ وقف: ۲۰ ربیع الاول ۱۲۵۳؛ جلد: تیماج، ۳۳۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳-۲۵۹]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۴۱-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فیقول قلیل البضاعة و کثیر الاضاعة احوج الخلق ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی عاملهما ... هذا هو المجلد الخامس من شرح مفاتیح الشرایع وفق الله لاتمامه ... کتاب مفاتیح الحج. قال الله عزوجل ولله علی الناس حج البیت؛ **انجام:** و انک عل کلی شئ قدیر. قد تم علی ید مؤلفه الجانی ... عبدالله الحسینی فی لیلة الاثنین رابع عشر من محرم الحرام ۱۲۲۸ق. و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً ...

مجلد پنجم، از مفاتیح حج تا پایان حج؛ خط: نسخ خوش، کا:محسن بن شیخ محمد حسین شرارة، تا: چهارشنبه ۱۶ ربیع الثانی۱۲۲۸ق؛ ۲۵۶ص، ۲۹سطر(۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [عکسی ف: ۱-۳۶۲]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۴۸

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل الصلاة عمود الدین و معراج العارفین؛ **انجام:** لئلا یکون علمنا و بالاً و عقاباً بمحمد و آله الاطیاب ... سنه الف و مأتان و ستة عشر من الهجرة النبویة علی مشرفها الف سلام و تحیة.

ج۲-۳؛ خط: نسخ، کا:کاظمی، درویش بن کاظم، تا: ربیع الاول۱۲۳۱ق؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۴۰۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۲۰-۴۵۵]

۱۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۹۰-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی عهد عمر فقال هبة الله سوطه او سطوته. قد تم الکتاب بعون الملک الوهاب.

جلد یکم، ویژه گزارش دیباچه عمدتاً مسائل کلی و اصول فقه؛ خط: نسخ و ثلث، کا:حسن بن آغا محمد، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۷۶۴ص، ۲۱سطر(۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۱]

۱۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۴۰-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فهذا هو المجلد الثالث من شرح مفاتیح الشرایع تألیف افقر الخلق ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... القول فی اوقات الصلاة. قال الله عزوجل: اقم الصلاة لدلوک الشمس؛ **انجام:** ثم اقض ماشئت شاء الله لنا التوفیق لطاعته و العمل بمرضاته و الاداء لفرایضه و نوافله بمحمد و آله و وفقنا لاتمام باقی الکتاب، وفقنا فیه الحق و الصواب. و عصمنا فیه من الخطا ...

جلد سوم، از اوقات صلات تا پایان کتاب صلات؛ خط: نسخ خوش، کا:ابن محمد باقر تونی خراسانی، تا: سلخ ذیحجه۱۲۳۹ق؛ مقابله شده؛ ۴۲۷ص، ۲۹سطر(۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۱]

۱۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۰۷-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی عهد عمر فقال هبة الله سوطه او سطوته. قد تم الکتاب بعون الملک الوهاب.

از اوقات صلات تا پایان کتاب صلات؛ خط: نسخ خوش، کا:ابن محمد باقر تونی، تا: سلخ ذیحجه۱۲۳۹ق؛ ۴۲۷ص، ۲۹سطر(۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۲]

۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۹۱-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، هذا هو المجلد الرابع من المصباح السامع (چنین) فی شرح مفتاح الشرایع تألیف الحقیر الجانی ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... کتاب مفتاح المناکح و المواليد. قال الله تعالی و انکحوا الایامی؛ **انجام:** و الله العالم بحقایق احکامه. تم کتاب النکاح و یتلوه القول فی المکاسب و المعایش و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله علی محمد و آله ... فی یوم الخمیس ثالث ...

جلد چهارم، کتاب نکاح؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۳ ذیقعده۱۲۳۹ق؛ ۲۸۰ص، ۲۷سطر(۱۳/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۲]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۸۱

جلد پنجم کتاب و مشتمل بر کتاب حج؛ خط: نسخ، کا:محسن بن محمد حسین شراره، تا: سه‌شنبه۵ صفر۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۳-۱۷۶]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۳۸-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة ... و بعد، فهذا هو المجلد التاسع من کتاب مصابیح الظلام فی شرح مفاتیح شرایع الاسلام، تألیف افقر الخق ... عبدالله بن محمدرضا الحسینی؛ **انجام:** و قد تقدم الکلام فی ذلک فی الوصیة بالولایة. و تقدم الحقوق الواجبة علی الوصایا المتبرعة اجماعاً.

مجلد نهم، از کتاب مفاتیحالمعاش تا پایان کتاب وصیت؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ با تقریظ سید محمد حیدر، با نشانی‌ها «بلغ»؛ ۶۳۱ص، ۲۹سطر(۱۳×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۲]

۲۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۹۱

آغاز: برابر

شرح مقدمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۷۱]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳۲

جلد اول؛ خط: نسخ، کا:محمد بن علیوی، بی‌تا؛ با اجازه شیخ اسد الله بن ملا اسماعیل برای سید عبدالله شبر به خط کاتب؛ جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۸-۱۹۵]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۶۲

جلد نهم کتاب و از احکام تجارت می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر:«الواثق بالله الغنی ابو الحسن بن محمد الحسینی»(انگجی)(مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۰-۲۰۳]

● مصابیح الظلام (منتخب) = شرح مفاتیح الشرایع (مختصر) / فقه / عربی

maṣābīḥ-uẓẓalām (mn.) = š.-u mafātīḥ-iš šarāyi‘ (mx.)

وابسته به: مصابیح الظلام فی شرح مفاتیح شرایع الاسلام = شرح مفاتیح الشرایع = شرح المفاتیح؛ وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل (۱۱۱۸-۱۲۰۵)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲-طباطبائی

آغاز: الحمدلله حمداً کثیراً کما هو اهله و یستحقه ... و بعد فوائد شریفه و المفاتیح و ان کان بعنوان حاشیة شیخنا الاعظم ... عند مسیس حاجتی الی استنساخ تلک النسخة الشریفه و قصور باعی عن تناوش جمیع ما احتویه قوله فمن کان اه اعلم أن الاحکام الشرعیه؛ **انجام:** کما حقق بجمیع افاداته ... فی تلک الحاشیة الشریفة علی الوجه المحرر فی الدیباجة

گزینه‌ای است از شرح مفاتیح الشرایع وحید بهبهانی (م۱۲۰۶) گردآورنده کتاب گویا یکی از شاگردان وحید است و شیوه گزینش خود را در دیباچه شرح می‌دهد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تاریخ وقف: ۱۲۵۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۴-۷۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۴-طباطبائی

آغاز: و بروایة وهب من عبدویه عن الصادق (ع) فی الجنابة نصیب الثوب و لا یعلم بها ... و عن رجل صلی و فی ثوبه بول او جنابة؛ **انجام:** انهم أرادو بیان شرعیته و یبقی الوجوب معلوماً

گویا از یکی از شاگردان وحید است، نسخه جای سخن مشتمل بر بخش اول کتاب الصلاة است و تتمه این نسخه طی شماره ۵۷۵ همین مجموعه معرفی شده؛ خط: نسخ، کا:محمد علی کزازی عراقی، تا: ۱۲۱۵ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۴-۲۵۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۵-طباطبائی

آغاز: معلوماً من القواعد الشرعیة الی آخر ما قال ... و حیث عرفت الوجوب لو ترک الرد یکون انما؛ **انجام:** کما حقق فی محله من دون فرق اصلاً بین الاب و الام و طرفیهما و الله یعلم هذا آخر کلامه ... فیما وجدت من حاشیته المدونه علی کتاب المفاتیح و ان تکن هذه محتویة بجمیع افادته ... فی تلک الحاشیة الشریفة علی الوجه المحرر فی الدیباچه

مشتمل بر گزیده بخشی از کتاب الصلوة و کتاب الزکوة شرح مفاتیح است. این نسخه تتمه نسخه شماره ۳۶۴ همین مجموعه است؛ خط: نسخ، کا:محمد علی کزازی عراقی، تا: ۱۳۱۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج عسلی، ۱۲۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۴-۳۶۳]

● مصابیح الظلم و مفاتیح الجود و الکرم / فقه / فارسی

masābīh-oz zolam va mafātīh-ol jūd va-l karam

عبدالله بن محمد مؤمن

‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad mo’men

در آداب و احکام مکاسب و تجارات، دارایدوازده«مصباح»: ۱. بیان فضل کسب و تجارت؛ ۲. بیان مکاسب و صناعات؛ ۳. اقسام و احکام کسب؛ ۴. ذکر ادعیه داخل شدن به بازار و خرید متاع و حیوان و جاریه؛ ۵. بیان بیع؛ ۶. بیان بایع؛ ۷. ذکر مبیع و ثمن؛ ۸ بیع میوه و غله و امثال آنها؛ ۹. بیع حیوان از انسان و غیره؛ ۱۰. بیان خیار بیع؛ ۱۱. تسلیم ثمن و مثمن به بایع و مشتری؛ ۱۲. بیان شفعه و شروط آن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۸۷/۵

آغاز: الحمدلله المنعم علی عباده بباحته المکاسب و التجارة و ملهمهم طوق المعاش ... اما بعد چون حسب المضمون معجز مشحون کریمه ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون؛ **انجام:** و جایز است که مشتری با شفیع صلح کند به آنکه مبلغی بگیرد ترک شفعه کند و الحمدلله ذاالجود و الکرم

خط: نستعلیق، کا:رحمت الله بن میرزا محمد سرکانی، تا: سلخ ربیع الثانی۱۱۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۹۴پ-۲۰۵پ)، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۳۲۱]

● مصابیح الظلم و ینابیع الحکم / اخلاق / عربی

maṣābīḥ-uẓẓulam wa yanābī‘-ul ḥikam

کاشانی، ابراهیم بن محسن، - ۱۳۴۵ قمری

kāšānī,ebrāhīm ebn-e mohsen(- 1927)

مشتمل بر بیست و هفت «باب» در بیان مبدأ و معاد و زندگانی

چهارده معصوم:۱. احوال و اقسام نفس؛ ۲. تهذیب اخلاق؛ ۳. توحید؛ ۴. اقسام حب؛ ۵. یقین؛ ۶. تفکر؛ ۷. خاموشی ویقین؛ ۸ نکوهش دنیا؛ ۹تا۲۲. حالات چهارده معصوم(ع)؛ ۲۳تا ۲۷. مرگ و مابعدآن.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۵۸

آغاز: بسمله سبحانك اللهم و بحمدك و لا احصی ثناء علیك انت كما اثنیت علی نفسك؛ **انجام:** ان المتقین فی جنات و نعیم فاكهین بما آتیهم ربهم و وقاهم ربهم عذاب الجحیم.

خط: نسخ مشكول، كاتب = مؤلف (ظاهراً)، تا: جمادی الثانی۱۳۱۴ق؛ جلد: میشن، ۲۳۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱سم [ف: ۱۴-۵۰۷]

← مصابیح الفقه ⩾ المناهل فی الفقه

● مصابیح الفقه / فقه / عربی

maṣābīḥ-ul fiqh

ناشناخته:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۰۷

آغاز: كتاب الصلاة لها معان منها المعروف بین المتشرعة و لیست فی اللغة فیه حقیقة؛ **انجام:** و ان المیل من الحدید و الكحل من الاثمد و هو حجر معروف یؤتی به الان مكة علی ما قیل.

فقه استدلالی نسبتاً مفصلی است با نقل اقوال بسیاری از فقهاء و لغویین و عناوین «مصابح، مصابح» مشتمل بر كتاب‌های فقهی كه هر كدام دارای ابواب و فصول و ابحاثی می‌باشد، نامی كه گفته شد روی برگ اول جلد بعد به خطی جز خط اصل نوشته شده و نمی دانیم كه این نام از مؤلف یادیگری است، این نسخه مشتمل بر كتاب صلاة و تا احكام صلاة جمعه را دارد؛ خط: نسخ، كاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۴۰گ، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱۲-۲۹۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۰۸

كتاب نكاح و طلاق است و به تاریخ سه‌شنبه ۲۶ جمادی الاول ۱۲۶۱ در قریة «زنجیروان» از توابع محلات به پایان رسیده؛ خط: نسخ، بی‌كا، بی‌تا؛ مانند نسخه سابق؛ جلد: تیماج، ۳۰۴گ، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۲-۲۹۳]

● مصابیح فی اصول الدین / كلام و اعتقادات / فارسی

masābīh fī osūl-ed dīn

دارای چهار مقدمه و سه مقصد است. درواسط كتاب، دوازده مصباح درباره صفات باری دارد، درمقصد سوم صفات سلبیه دوازده مصباح است و این شعر را از جدش نقل كرده است: «شاهراه شرع محتاج دلیل عقل نیست ×× روز روشن شمع را دیوانه روشن می كند».

[فهرستواره منزوی ۴۸۲/۹ «كتابی در كلام»]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۷۶

آغاز: مقدمه اولی دربیان تقسیم مفهوم به واجب وممكن وممتنع بدان كه هریك از وجوب وامكان وامتناع كیفیت وحالتی است كه عارض نسبت چیزی به چیزی می‌شود؛ **انجام:** واگر وجود مشترك لفظی باشد حال خالی نیست از اینكه معنی وجودی كه اولاً حكم به ثبوت آن به جهت علت كرده بودبا وجودی است كه مخصوص ممكنات است ... هیچ عاقل درحال ثانی رجوع از حكم به وجود علة بمعنی كه اولاً نموده بود نمی‌كند می‌دانیم كه جمیع عقلا قائل

خط: نسخ، بی‌كا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۸۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۶]

← المصابیح فی سنن المصطفی الملیح ⩾ مصابیح السنة

● المصابیح فی شرح المفاتیح = شرح مفاتیح الشرایع / فقه / عربی

al-maṣābīh fī š.-il mafātīḥ = š.-u mafātīḥ-iš šarāyi‘

تبریزی، محمد رضا بن عبد المطلب، ق۱۲ قمری

tabrīzī,mohammad rezā ebn-e ‘abd-ol-motalleb(- 18c)

وابسته به: مفاتیح الشرایع؛ فیض كاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۸۳

آغاز: نحمدك اللهم یا من اعطانا مفاتیح الشرایع و الاحكام و أوضح لنا المسالك الی تحصیل مصابیح الظلام؛ **انجام:**و جملة هذه الروایات دالة علی أن التلف فی زمن الخیار كان من مال البائع اذا كان الخیار للمشتری كما سبق الحكم فتدبر.

مقداری از كتاب الصلاة و سپس كتاب المكاسب؛ خط: نستعلیق، بی‌كا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: فخرالدین نصیری تهرانی، ۱۳۲۵ش؛ ۱۹۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲-۴۲۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۱۹

آغاز: بسمله الحمد لله الموفق و المعین و الصلوة و السلام علی محمد خاتم النبیین قوله كتاب مفاتیح الزكوة الخ اعلم ان المص ره و ان ذكر فی كتاب؛ **انجام:** و هی العجز عن البعض كالعجز عن الكل او یجب علیه المیسور او یراعی فیه ترتیب كفارة الظهار تردد فتدبر.

كتاب زكات و صوم؛ خط: تحریری، بی‌كا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی حسین محمد»، «الراجی احمد بن محمد الموسوی»؛ تاریخ وقف: ۱۲۷۱؛ جلد: تیماج، ۳۲۸ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۵۰-۱۱۷]

● **المصابیح فی شرح المفاتیح** / فقه / عربی

al-maṣābīh fī š.-il mafātīḥ

بحرالعلوم، محمد مهدی بن مرتضی، ۱۱۵۵ - ۱۲۱۲ قمری

bahr-ol-'olūm, mohammad mahdī ebn-e morteza (1742 - 1798)

وابسته به: مفاتیح الشرایع؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۹۷

طهارت؛ خط: نسخ، کا:محمد حسن بن محمد رضای نصرآبادی یزدی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ / ۳ /۱۲۳۵ق؛ محشی با نشان«منه ره، منه قدس سره»؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۲۲ سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۶۲]

● **المصابیح فی شرح المفاتیح** / فقه / عربی

al-maṣābīh fī š.-il mafātīḥ

وابسته به: مفاتیح الشرایع؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۴۱

آغاز: نسخه: کتاب مصابیح البیع ... اعلم أنه اختلف الأصحاب ... عبارة عن العقد الموجب لانتقال الملک أولا علی قولین

شامل کتاب البیع تا الودیعه، روی برگ اول این کتاب از آقا محمد جعفر بهبهانی کرمانشاهی دانسته شده ولی کتاب «المصابیح المنیفة» وی نیست؛ خط: نسخ، کا:حسینعلی بن محمد زمان اصفهانی، تا: ۲۶ صفر۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۹-۳۴۶]

● **المصابیح فی الفقه** / فقه / عربی

al-maṣābīh fi-l fiqh

رضوی، محمد بن معصوم، - ۱۲۵۵ قمری

razavī, mohammad ebn-e ma'sūm(- 1839)

کتاب فقهی استدلالی با عناوین «مصباح، مصباح» با نقل قول و ایراد آراء فقهی متقدمین از فقها و متأخرین، از جمله صاحب ریاض که با عبارت «قال السید الفاضل فی شرحه علی النافع» آورده شده است و به گفته صاحب الذریعة از آیة الله بحرالعلوم نیز نقل مطلب می‌کند. (سید محمود مرعشی)

[الذریعة ۸۱/۲۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۶۸

باب تجارت تا شهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۲۹سطر(۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۱۲-۱۴۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۱۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین کتاب التجارة، التجارة مصدرثان لتجر من التجر یقال تجر فلان فی البر؛ **انجام:** و بالجملة فالقول بالنصف لیس ببعید و ان کان الربع هو الأقرب؛ تم.

از کتاب تجارت تا کتاب شهادات؛ خط: نسخ، کا:عیسی فرزند شیخ سعد، ربیعی جزایری حویزی نجفی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با عبارت «خ ل» و تعلیقاتی نیز با عناوین «منه عفی عنه» و «منه قدس سره» از خود مؤلف؛ عاریه از «شیخ محم خزعلی» نزد «جعفر الحنصی»؛ جلد:تیماج، ۱۹۴گ، ۲۱سطر(۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰-۵۶۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۷۲

آغاز: بسمله. حمد له ... کتاب التجارة. التجارة مصدرتان لتجر من التجرة یقال: تجر فلان فی البحر؛ **انجام:** فالقول بالنصف لیس بعید و انکان الربع هو الاقرب. و الله ولی التوفیق و الحمد لله ... قد وقع الفراغ.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۰گ، ۲۰سطر(۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۲-۱۵۲]

● **المصابیح فی الفقه المستنبط علی الوجه الصحیح = مصابیح الاحکام** / فقه / عربی

al-maṣābīh fi-l fiqh-il mustanbaṭ 'ala-l wajh-iṣṣaḥīḥ = maṣābīḥ-ul aḥkām

بحرالعلوم، محمد مهدی بن مرتضی، ۱۱۵۵ - ۱۲۱۲ قمری

bahr-ol-'olūm, mohammad mahdī ebn-e morteza (1742 - 1798)

رساله‌ای مفصل در فقه استدلالی و شامل کتاب‌های طهارت، صلات، زکات، صوم، حج، بیع، تجارت، اجاره، وکالت، وصایا، مناکح، صید و ذبایح مواریث و اشاره؛ کتابی با عناوین «المصباح، المصباح» تنظیم و در ابتدای کتاب چند تمهید در تعریف و حقیقت و فوائد فقه آمده است؛ عناوین و رؤوس مطالب مقدمات:- تمهید الفقه لغة الفهم و اصطلاحا العلم بالاحکام الخ،- تمهید قال الشیخ فی الاقتصاد و الجمل عبادات الشرع خمس الصلوة و الزکوة و الصوم و الحج و الجهاد الخ،- تمهید لابد لکل علم من مباد و اصول یتوصل بها الیه فی تحصیل مسائله الخ،- تمهید اعلم ان الفقه عظیم الخطر و المساهلة فیه شدیدة الضرر و الفقیه لا یامن فی حاستی نطقه و صمته عن الاثم و الوزر الخ،- رکن العبادات قوله تع و ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون و قال سبحانه یا ایها الناس اعبدو اربکم الخ.

آغاز: بسمله حمد له صلاةتمهید الفقه لغة الفهم واصطلاحا العلم بالاحکام الشرعیة الفرعیة عن ادلتها التفضیلیة والمراد بالشرعیه

ماله تعلق بالشرع ولو علی سبیل الوضع
[الذریعة ۸۱/۲۱؛ کشف الحجب ۵۲۳؛ زندگانی وحید بهبهانی]

شروح و حواشی:

۱- حاشیة المصابیح

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۰۴/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی الفقیه مرسلا عن ... قال کان.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، ۲۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۷۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** من تحق المس بالکتابة و عدمه و فی المنتهی جواز أن یکتب المصحف بیده.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۷۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حکی عن الشهید انه فی حواشیه علی القواعد التعرض لدینه فی هذه المسئلة و حکایته عن الفخر فلاحظ
قطعه‌ای از مقدمات و ابواب طهارت و صلوة و زکات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی از مؤلف؛ جلد: مقوا، ۱۳۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵-۶۳۱]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۴

از آغاز تا بیع وقف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشانه «منه ره»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۵۴گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۵-۵۷۶]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۲۷-۳۱/۱۰۷

آغاز: بسمله حمد له والصلوة ... کتاب التجارة التجارة مصدرثان لتجر من التجر یقال تجر فلان فی البن یتجر تجرا وکتابه نحو کتب یکتب کتبا وکتابة فهو تاجر والجمع تجار وتجاء؛ **انجام:** مراعی بضم الاخر وان لمیتفق فالربع وفیها بعدو بالجملة فالقول بالنصف لیس ببعید وان کان السریع هو الاقرب
تجارت تا ارث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان«منه عفی عنه» و «منه قدس سره»؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۴۹]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۶۶-۳۰/۱۴۶

آغاز: بسمله کتاب الصلوة قال الله تعالی واقیموا الصلوة ولاتکونوا من المشرکین وقال عز وجل قد افلح المؤمنون الذین هم فی صلوتهم خاشعون؛ **انجام:** والقضاء مع عدم وجوب الاداء لانه فرض مستأنف الا انه لاخروج عما علیه الاصحاب الحمد لله اولاً وصلی الله علی محمد واهل بیته تم.
صلاة وحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۲۱-۲۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۴۸]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۶۷-۳۰/۱۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** والعمومات لم یصح شئ من ذلک وهذا من نفایس المباحث فاحفظ
طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان«منه قدس سره»؛ جلد: تیماج، ۲۴۵گ، ۲۲-۲۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۴۸]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۹۱-۲۲/۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان المأخوذ فی صدقها لیس الا مجرد الثبوت حال الثبوت واما الانتفاء حال الانتفاء فلیس ذلک بمعتبر. تمت
کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: مقوا، ۹۷گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۴۸]

۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۹۳

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تاریخ وقف: ۲۰ ذیحجه ۱۲۳۷؛ ۴۰۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲-۸۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۱۴

آغاز: بسمله، کتاب الصلوة.قال اله تعلی اقیموا الصلوة و لا تکنوا من المشرکین و قال عز و جل ... وقال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم ان عمود الدین الصلوة ... مصباح: الصلوة اما واجبة او مندبة؛ **انجام:** الثالث لو مات قبل التمکن فقد قطع الاصحاب بسقوط القضاء عنه ... فرض مستانف الا انه لا خروج عما علیه الاصحاب.الحمدلله اولا و اخرا و صلی الله علی محمد و اهل بیته.انجامه:قد فرغ من تحریره و مشقه و تسویده فی یوم الاحد غرة شهر شعبان المعظم کاتبه الفانی م ح م د ص ۹۴۱ الاصفهانی اللهم اغفر له و لو الدیه.
شامل: کتاب الصلوة، الزکاة، الصوم و الحج؛ خط: نسخ، کا:محمد اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «منه» و «منه قدس سره» و «لمحرره عفی عنه»؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۱۰گ، ۲۱ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵۱-۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۲۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی سیدنا محمد و آله الطاهرین التجارة مصدر ثان لتجر من التجر؛ **انجام:** فالربع و فیهما بعد و بالجملة فالقول بالنصف لیس ببعید و ان کان الرابع هو الاقرب.
از کتاب التجارة تا الشهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۲۲ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۵۱-۱۷]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۱۳

آغاز: ... فهی موقتة و الاولی یومیة و غیر یومیة و الثانیة اما نصوص علیها بالخصوص او ثانیة بعموم شرعیة الصلوة؛ **انجام:** مصباح لو نذر الحج و تمکن من ادائه ثم مات فالمعروف من مذهب علمائناانه یجب القضاء عنه ... و الشیخ نجیب الدین یحیی بن ...
قسمتی از آن کتاب از مبحث صلاة تا حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۵۰۴ص،

۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۵-۲۱۸]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۷۸

از صلاة تا الشهادات؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۵۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱/۳×۳۰/۵سم [ف: ۱-۵۰۰]

۱۴. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

از کتاب تجارت تا مباحث رضاع؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ از آغاز کتاب نکاح برگی افتاده؛ ۲۱۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [صد و شصت نسخه: -۳۶]

۱۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۲۳

کتاب تجارت تا ارث؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۳۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۸۵]

۱۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۶۷

آغاز کتاب تا بحث عصیر زبیبی؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:انجام؛ ۲۰۰گ،۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۵۵]

۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۳۰

آغاز: الحمد لله رب العالمین و ... کتاب التجارة، التجارة مصدر ثانی لتجر من التجر یقال تجر فلان فی البر یتجر تجرا وتجاری نحو کتب یکتب کتبا وکتابة فهو تاجر؛ **انجام:** وقد یحتمل ثبوت الربع بکل منهما ومجموع النصف الباقی بالمجموع او النصف بالواحد یراعی بضم الاخر فان لم یتفق فالربع وفیهما ... وان کان الربع هو الاقرب

از آغاز تا کتاب النکاح؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با علامات بلاغی ظاهراً به خط کاتب در ۱۶ ربیع الاول ۱۲۵۷ و پنج‌شنبه ۲۱ ربیع الاول ۱۲۵۷؛ مهر: «یا رفیع الدرجات»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۷۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۴]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹-طباطبائی

آغاز: (کتاب التجاره) بسمله جهدا ... کتاب التجاره مصدرشان لتجر من التجر؛ **انجام:** فالقول بالنصف لیس ببعد و إن کان الربع هو الاقرب (کاتب افزاید) تمت الکتاب فی جوار سید الشهداء یوم الجمعه فی غره شهر الصفر بعون الله تعالی

کتاب التجاره، نکاح، صید، المساقاة، الوصیه و کتاب الشهادات؛ خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا:قرن۱۳، جا: کربلا؛ با یادداشتی از سید محمد سنگلجی مورخ ۱۳۲۹ صفحه ۵۸۲ مشتمل بر یک فائده است در مباحث فقهی؛ جلد: تیماج، ۲۹۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۴-۸۲]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۶۷

آغاز: بسمله. کتاب الصلاة قال الله تبارک و تعالی و اقیموا الصلوة و لا تکونوا من المشرکین؛ **انجام:** فی الکلام العرب یقال باع الشین و المغرب فب البیع و التهذیب فیه.

از ابتدا تا قسمتی از کتاب تجارت؛ خط: نسخ خفی، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۶]

۲۰. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۹/۵

کتاب التجارة؛ کا:ملا زین العابدین گلپایگانی، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰گ (۳۱۶ر-۳۲۵پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۸۴]

۲۱. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما الانتفاء حال فلیس ذلک بمعتبر. تم.

خط: نسخ، کا: جواد کاظمی نجفی، تا:جمعه ۲۲ ذیحجه ۱۲۲۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۹۷ص، ۲۳ سطر (۱۴×۲۱)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۵۴]

۲۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۴۹

آغاز: برابر

از اول تا مسأله عصیر عنبی از باب طهارت؛ خط: نسخ، کا:محسن بن شیخ محمد حسین شراره عاملی، تا: ۱۲۲۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ با یادداشت مورخ ۱۲۳۷ق، از احمد اصفهانی آمده که ... اصل کتابت تخمیناً چهارده هزار بیت مع حواشی منه؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۲۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۷۳۹]

۲۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۶۴

آغاز: بسمله کتاب الصلواة قال الله تعالی و اقیمو الصلواه و لا تکونوا من المشرکین و قال عزوجل قد افلح المؤمنون ... و قال رسول الله ان عموالدین الصلوة ... مصباح الصلوة اما واجبة او مندوبة و الواجب منهاست؛ **انجام:** الا انه لا خروج عما علیه الاصحاب الحمدلله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین صلوات الله علیهم اجمعین - تم.

شامل کتاب صلات، زکات، صوم و حج؛ خط: نسخ، کا:محسن بن شیخ محمد حسین شراره عاملی، تا: یک‌شنبه ۱۸ صفر۱۲۲۷ق؛ مقابله شده؛ مهر:«عبدالراجی محمد حسین الرضوی»؛ جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۶۷]

۲۴. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۱۸

خط: نسخ، کا:محسن بن شیخ محمد حسین شواره عاملی، تا: با تاریخ ۱۲۲۷ق؛ در ۱۲۲۷ از روی اصلی که نزد سید محمد پسر مؤلف بوده، مقابله شده؛ قطع: خشتی [نشریه: ۵-۶۰۷]

۲۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۶۶

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی سیدنا و نبینا محمد و آله الطیبین الطاهرین کتاب التجارة - التجارة مصدرتان لتجیر من التجیر یقال تجر فلان فی؛ **انجام:** و بالجمله فالقول بالنصف لیس ببعید و ان کان الشریف الربع هو الاقرب.

شامل کتاب تجارة، مساقاة، اجاره، وصایا، مناکح، مواریث، شهادة؛ خط: نسخ، کا:محسن بن شیخ محمد حسن شراره عاملی، تا: صفر۱۲۲۸ق؛ محشی با امضاء «منه عفی عنه»، مقابله شده؛ تملک با مهر «عبده الراجی محمد حسین الرضوی»؛ در همین صفحه آمده کتابت ۱۴۰۰۰ بیت و کثری [کذا]، در صفحه آخر همین کتاب آمده، کتاب معاملات ۱۳۱۸۷۰ بیت؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۲ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۲-۶۶۸]

۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۰۰-۵۸/۵۰

آغاز: برابر

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا:علی بن سیدهاشم بن سید محمد بن سید ناصر نجرانی، تا: ۱۱ ربیع الاول۱۲۲۸ق؛ مقابله شده با علامت بلاغ؛ ۱۹۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۴۸]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۳۳

آغاز: بسمله، کتاب الصلوة قال الله تعالی و اقیموا الصلوة و لاتکونوا من المشرکین و قال عزوجل قد افلح المؤمنون الذین هم؛ **انجام:** الا انه لاخروج عما علیه الاصحاب الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله علی محمد و آله و اهل بیته الطیبین الطاهرین و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، کا:خلیل بن حاجی ابراهیم زاهد تبریزی (اصلاً) نجفی (مسکناً)، تا:۵ جمادی الثانی۱۲۲۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۶۶ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴۵-۱۶۱]

۲۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۶۷

آغاز: یودی الی ذلک من محاسن الاعمال و مساویها و رذائل الخصال و معالیها؛ **انجام:** لیس الا مجرد الثبوت حال الثبوت و اما الانتفاء حال الانتفاء فلیس کذلک

جلد اول و تا بحث عصیر عنبی قبل از غلیان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ واقف: محمد حسن بن محمد علی تاجر اصفهانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۰۷]

۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۴۵

آغاز: الحمد لله رب العالمین و ... کتاب التجارة، التجارة مصدر ثانی لتجر من التجر یقال تجر فلان فی البر یتجر تجرا وتجاری نحو کتب یکتب کتبا وکتابة فهو تاجر؛ **انجام:** وقد یحتمل ثبوت الربع بکل منهما ومجموع النصف الباقی بالمجموع او النصف بالواحد یراعی بضم الاخر فان لم یتفق فالربع وفیهما ... وان کان الربع هو الاقرب

خط: نسخ، کا: کاظم بن صفر علی اصفهانی، تا: چهارشنبه ۱۴ ذیقعده ۱۲۳۰ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ تملک:یحیی بن محمد شفیع الشریف اصفهانی در چهارشنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۳۱۷؛ جلد: تیماج، ۳۶۷گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۴]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما الانتفاء حال الانتفاء فلیس بمعتبر.

از ابتدای مقدمه تا انتهای پنجمین وجه عصیر زبیبی؛ خط: نسخ، کا:غفور بن محمد صالح، تا: یک‌شنبه ۱۹ربیع الثانی ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۵۲]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۰۰/۲-۲۱/۱۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لیس الا مجرد الثبوت حال الثبوت واما الانتقاء حال الانتفاء فلیس ذلک بمعتبر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۴۸]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۹۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب الطهارة القول فیما یجب الوضوء له و یستحب مصباح الوضوء شرط کل صلاة؛ **انجام:** و یستفاد من بعض الصحاح وجوب سجدتی السهو هنا مع ان فی حمله منها ...

کتاب الطهارة و کتاب الصلاه؛ خط: نسخ، کا:کاظم لاهیجی، تا: ۱۲۳۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۹۴گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۴]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۴۴

آغاز: بسمله. کتاب الصلاة قال الله تبارک و تعالی و اقیموا الصلوة و لا تکونوا من المشرکین؛ **انجام:** بما رواه الشیخ (ره) فی الصحیح عن زرارة عن ابی جعفر (ع)

از ابتدای «کتاب الصلوة» تا بخشی از «کتاب الحج»؛ خط: نسخ، کا:قاسم بن محمد یزدی، تا: ۱۰ جمادی الثانی۱۲۳۴ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۸سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۶]

۳۴. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۲

کتاب التجارة تا شهادات؛ خط: نسخ، کا:ابوالحسن بن ابوالقاسم، تا: رمضان۱۲۳۴ق؛ ۲۵۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف:۱۵]

۳۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۰۵

کتاب الطهارة و الصلاة و التجارة؛ خط: نستعلیق، کا:عبد العلی بن معصوم، تا: دهه اول رجب۱۲۳۴ق؛ مهر: وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: تیماج، ۲۸۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۹]

۳۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا یجوز التعویل معه علی الاصل والقضاء قد یجب مع عدم وجوب الاداء لانه فرض مستانف الا انه لا خروج عما علیه الاصحاب تم.

از ابتدای طهارت تا انتهای کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا:علی بن مشهدی محمد دشتستانی نجفی، تا: یک‌شنبه ۱۱ محرم۱۲۳۵ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف، شعبان ۱۲۳۷؛ ۳۵۶گ، ۲۱سطر [ف: ۱-۲۴۵]

۳۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۱۴/۱۱

کتاب الطهارة و الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ ۱۶۶گ (۷۸پ-۲۴۳پ)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۳-۶۸۳]

۳۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۲۲

آغاز: کتاب المصابیح: القضاء ههنا فوائد ینبغی التنبیه علیها الاولی اختلف عبارات؛ **انجام:** فانها اذا انتفت من منزله لا یلتفت الی مثل ذلک و لا غضاضة یسببه غالباً ...

کتاب القضا؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:صفر علی بن افراسیاب استرآبادی، تا: شعبان۱۲۳۸ق؛ جلد: جلد تیماج، ۲۹۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲-۱۰۶]

۳۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۸۴

آغاز: الحمدلله رب العالمی و الصلاة و السلام علی أشرف الأنبیاء و المرسلین محمد و عترته الطاهرین؛ **انجام:** یقال: باع الشین و المغرب فی البیع و التهذیب فیه ...

کتاب الطهارة و الصلاة و الصوم و التجارة؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن حاجی زین العابدین بن کربلائی میرزا محمد اردبیلی، با تاریخ ۱۲۳۸ق؛ جا: قزوین؛ افتادگیها: انجام؛ مصحح؛ جلد: چرم منقش، ۲۶۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [مؤید: ۱-۳۱۷]

۴۰. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

طهارت و صلات؛ کا:محمود بن علی بن ملک محمد خوئینی، تا: ۹ شعبان۱۲۴۱ق، رضی [الدین] بن علی اکبر موسوی قزوینی در سال ۱۲۴۲ [ف: -۳۷]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۵ معزی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان المأخوذ فی صدقها لیس الا تجرد الثبوت حال الثبوت و اما الانتفاع حال الانتفاع فلیس ذلک عصیر.

بی‌کا، تا: شعبان۱۲۴۲ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمدطاهر در ۱۲۵۰، محمد جواد بن شیخ محسن؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۸گ، ۲۴ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۹-۲۳۷]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۲۸

المتاجر تا المواریث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ ذیحجه۱۲۴۵ق؛ وقف برای روح ملا محمد رضای استرآبادی؛ تاریخ وقف: ۱۲۵۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۲گ، ۲۱ سطر(۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۶۸۵]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۰۷

آغاز:القول فی المیاه و هی من الجموع المکسرة کالأمواه التی هی العلماء معنی کما یقال ماهت الرکیة کثر ماؤه

کتاب طهارت تا احکام غسل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۸-۱۷۹]

۴۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۵۷

کتاب صلاة تا حج؛ خط: نسخ، کا:محمد بن محمد باقر بن محمد هادی تفتی یزدی، تا: جمعه ۲۵ شوال۱۲۵۴ق؛ مصحح، محشی ازمؤلف؛ تملک: احمد بن محمد باقر کاشانی به تاریخ ۱۲۷۰ق؛ ۱۷۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۳۵۰]

۴۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۸۸

طهارت؛ خط: نسخ، کا:محمد جعفر بن حاج ملا عبدالرحیم، تا: ۱۲۵۵ق، جا: آران کاشان؛ دراین نسخه پیش از بحث کیفیت غسل حاشیه‌ای در هشت برگ موجود است که در نسخه قبل نبود؛ ۲۳۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۴۹]

۴۶. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۸۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین و ... کتاب التجارة، التجارة مصدر ثانی لتجر من التجر یقال تجر فلان فی البر یتجر تجرا وتجاری نحو کتب یکتب کتبا وکتابة فهو تاجر؛ **انجام:** وقد یحتمل ثبوت الربع بکل منهما ومجموع النصف الباقی بالمجموع او النصف بالواحد یراعی بضم الاخر فان لم یتفق فالربع وفیهما ... وان کان الربع هو الاقرب

از کتاب التجارة تا پایان کتاب المیراث؛ خط: نسخ، کا:کاشانی آرانی، ابوالقاسم بن عبدالرحیم، تا: ۱۴ ربیع الاول۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: -۱۵۲]

۴۷. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** وشرط فی ثبوته فلا یفهم منه قطعاً ودعوی تبادر ذلک مکابرة لاتسمع وکذا لو کان المراد ان المفهوم هو الثبوت عند الثبوت ... واما الانتفا حال الانتفاء فلیس ذلک بمعتبر.

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا:جعفر بن عبدالرحیم آرانی کاشانی، تا: اواسط جمادی الاول۱۲۵۵ق؛ مصحح، محشی با امضای «لمحرره محمدعلی»؛ واقف:علی اصغر بن حاجی علی آرانی، شعبان ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: -۱۵۲]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالقول بالنصف لیس ببعید و ان کان الربع هو الاقرب.

کا: زین العابدین حسینی ازغدی، تا: ۱۲۵۳- ۱۲۵۵ق، تا آغاز تجارت به قلم نسخ زین العابدین حسینی ازغدی در صفر ۱۲۵۳ق (به دستور مجتهد عصر حاج میرزا محمد هاشم) و از تجارت تا پایان به خط محمد قاسم بن حسنقلی، در ربیع الثانی ۱۲۵۵ق؛ مصحح، محشی به لفظ «منه قدس سره»، مقابله شده؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۳۳۴]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۹۳

آغاز: بسمله، قال الله تعالی و اقیموا الصلوة و لاتکونوا من المشرکین؛ **انجام:** لانه فرض مستأنف الا انه لاخروج عما علیه الاصحاب.

شامل کتب: ۱. صلات: از ابتدای آن تا پایان مبحث شک، ۲. زکات: از «لا زکاة فی الصامت من اموال الاطفال و المجانین» تا پایان نیت، ۳. صوم: در مبحث رؤیت هلال، ۴. حج: از فضیلت آن شروع و به آخرین مصباح «لو نذر الحج و تمکن من ادائه ثم مات» ختم گردیده؛ خط: نسخ، کا:مناف بادکوبی، تا: پنج‌شنبه ۲۴شعبان۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۲سم [ف: ۲۰-۴۵۲]

۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**الخامس ان المتبادر من قولهم العنب یحرم بالغلیان تحریم العنب مادام عنبا ... و اما الانتفاء حال الانتفاء فلیس ذلک بمعتبر.

دیباچه و پاره‌ای از طهارت است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح، با نسخه اصل مقابله شده، محشی با نشان «منه قدس سره»؛

جلد: تیماج مذهب، ۲۴۱گ، ۲۳سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۵-۲۰۴۴]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان المرجع فی ذلک الی وجود دلیل شرعی لامعارض له من الادلة ... فان المتبع هو الدلیل و الله الهادی الی سواء السبیل.

از ابتدای مقدمه تا انتهای طهارت؛ خط: نسخ، کا:جعفر بن میرزا آقاسی حسینی سبزواری، تا: ۱۲۵۸ق؛ در وسط چهار ورق حاشیه مؤلف است؛ واقف: شیخ محمد رحیم، ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۱/۳سم [ف: ۲۰-۴۵۴]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما الانتفاء حال الانتفاء فلیس بمعتبر.

خط: نسخ، کا:لایذ بن ناصر صیقل، تا: ۱۲۶۲ق؛ در وسط هفت ورق حاشیه مؤلف است بر مبحث غسل؛ اهدایی:کاظم مدیرشانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۴۵۳]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۵۸

آغاز: بسمله. حمدله التجارة مصدر ثان لتجرمن التجر یقال تجر فلان؛ **انجام:** و بالجملة فالقول بالنصف لیس ببعید ... ربیع الثانی ۱۲۶۳ق.

مبحث تجارت تا پایان رضاع؛ خط: نستعلیق، کا:محمد باقر بن عبدالرحیم،تا:ربیع الثانی۱۲۶۳ق؛اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۱۷

همان نسخه بالا [مؤید: ۲-۱۲۶]

۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۳۸

آغاز: کتاب الصلاة قال الله تعالی و اقیموا الصلاة و لا تکونوا من المشرکین ... مصباح الصلاة اما واجبة او مندوبة؛ **انجام:** الا انه لا خروج عما علیه الاصحاب الحمد الله اولا و آخرا و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین الی یوم الدین.

صلاة و زکات؛ خط: نسخ، کا:رشتی، علی محمد، تا: ۱۲۸۴ق؛ با مهر: اسدالله؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ابعاد متن:۹×۱۴، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۶-۳۷۷]

۵۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۷۰

کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ ۳۹۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۱۵۶]

۵۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۶۹

خط: نسخ، کا:حسن (بن ابراهیم) نوری همدانی، تا: ۱۳۷۹ق؛ ۱۳۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۱۵۶]

۵۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۶۸

کتاب تجارت تا وصیت؛ خط: نسخ خوب، کا:حسن (بن ابراهیم) نوری همدانی، تا: ۱۳۷۹ق؛ ۸۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۱۵۶]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۰

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** صحت ان یسمع فتدبر

خط: نسخ شکسته، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۵۲۱]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۴۶

خط: مختلف، بی کا، بی تا [الفبائی: -۵۲۱]

۶۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۸۰

تجارت تا شهادات؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۲۰۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۴۹]

۶۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۸/۲

آغاز: برابر

چند برگ از آغاز کتاب؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۹گ (۴۷پ-۵۵پ)، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۴۲]

۶۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۱۸

طهارت،صلوة،زکوة،حج،تجارت مساقات، اجاره، وکالت، وصایا، مناکح و موالید، صید و ذباحه، مواریث و شهادات؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا، ۲۳۵گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱-۲۴۸]

۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۱۵-۳۶/۱۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان المأخوذ فی صدقها لیس الا مجرد الثبوت لاحال الثبوت واما الانتقاء حال الانتقاء فلیس ذلک بمعتبر. تم

طهارت؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۴۸]

۶۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۲۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** لومات قبل التمکن فقد قطع الاصحاب بسقوط القضاء عنه تمسکاً بالاصل وسقوط الاداء وهو مشکل الاطلاق لاطلاق النص فلا یجوز التعویل معه علی الاصل والقضاء قد یجب مع عدم وجوب الادآء لانه فرض مستأنف الا انه لاخروج عما علیه الاصحاب

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مهر:«العبد ابوالقاسم»(مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۶گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۲]

۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۸۷

کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحج؛ تملک: محسن آل سید راضی حسینی و علی قمی؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۲۵۳]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۰۸

کتاب صلاة تا حج؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ تملک: محمد بن خضر بتاریخ ۲۸ ربیع ؟ ۱۲۳۴ با مهر«محمد بن خضر»(بیضی)، حاج حسین کبه، حاج حسن کتبی، نشانی امانت احمد شکر و کاظم بن قاسم حسینی رشتی؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۱۸۰]

۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۳۹

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... کتاب الطهاره القول فیما یجب الوضوء و یستحب؛ **انجام:** التی هی ان عملتها فی الترجیح انتهی و عندی ان القول الادل لا یخلو عن قوه و مع هذا فهو احوط

فلا ینبغی العدول عنه ... الحمد لله اولا و آخرا
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۲گ، ۲۰ سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۹×۲۰سم [ف: ۱۵-۱۴۹]

۶۸. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۲۲

آغاز: بسمله وبه نستعین، کتاب مصابیح القضاء منها فوائد ینبغی التنبیه علیها الاولی واختلف عبارات اصحابنا فی بیان معنی القضا لغة ففی التنقیح القضاء لغة الحکم وامضائه؛ **انجام:** فمن ذلک ما ذکره فی لک وضه ومجمع الفائدة والکفایة من قوله من احل الله البیع ان یخلف به اعطاه خیرا مما ذهب منه ومنه ما ذکره فی ضه ... کتاب القضاء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف مخ]

← مصابیح القدس و قنادیل الانس ← مصابیح القدس و قنادیل الانس

● **مصابیح القدس و قنادیل الانس** / کلام و اعتقادات / عربی

maṣābīḥ-ul quds wa qanādīl-ul uns

علوی عاملی، احمد بن زین العابدین، - ۱۰۵۴ قمری

ʻalavī ʻāmelī, ahmad ebn-e zayn-ol-ʻābedīn(- 1645)

وابسته به: حاشیة شرح التجرید الجدید = حاشیه بر شرح الهیات تجرید = تعلیقه بر الهیات شرح تجرید؛ خفری، محمد بن احمد (-۹۵۷)

تاریخ تألیف: ۱۰۲۲ق

حاشیه ای است بر حاشیه خفری بر شرح قوشچی.

آغاز: الحمد لله الذی تجلی لعقول ارباب التجرید بلمعات انوار جماله فسبحان من الله

انجام: اشارة الی الجواب مما یتوهم من احتمال حصر العلل فی اربعة و ذلک حیث ان العلل الذاتیة تنحصر فیها و لیس لاحد منها یتخیل ذلک تمت التعلیقة القدسیة بید مصنفها ... و قد سمیتها بمصابیح القدس حیث انه بمنزلة المصباح فی حل ما وقع فی التجرید و ما یتعلق به الحاشیة القدیمة الذی فی الخفاء اللیل المظلم و تاریخ ذلک التصنیف فی سنة اثنی و عشرین بعد الالف من هجرة سید الانام علیه و آله السلام و الحمد لله علی الاتمام انه ولی الفضل و الالهام

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۷۶گ، ۱۳سطر(۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۸-۴۸۱]

● **مصابیح القلوب** / شعر / فارسی

masābīh-ol qolūb

خواجوی کرمانی، محمود بن علی، ۶۸۹ - ۷۵۳ قمری

xājū-ye kermānī, mahmūd ebn-e ʻalī(1291 - 1353)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴/۳۵۲/۵

خط: تعلیق، کا:اسماعیل بن ابراهیم بن عبدالله، تا: یک‌شنبه ۲۱محرم۸۲۱ق؛ مجدول، با سرلوح [سنا: ف: ۱-۱۷۹]

● **مصابیح القلوب** / حدیث، اخلاق / فارسی

masābīh-ol qolūb

شیعی سبزواری، حسن بن حسین، - ۷۹۵ قمری

šīʻī sabzevārī, hasan ebn-e hoseyn(- 1393)

در مواعظ و نوادر حکم از روی اخبار شیعی و داستان‌های تاریخی است؛ شامل پنجاه و سه «فصل» است که در اول هر فصلی یک روایت نبوی را آورده است و در برخی فصول پس از ذکر حدیث، مناجاتی آورده آنگاه به ترجمه و شرح حدیث پرداخته، کلاً در مواعظ و نوادر حکم از روی اخبار شیعی و داستان‌های تاریخی است. نسخه‌های فراوانی از این کتاب وجود دارد. مؤلف از دوستداران خاندان پیامبر و شیعی است اگر چه در خلال کتابش سخنانی دارد که با روش صوفیان سنی سازگارتر است و در آن روایاتی است از امام جعفر صادق و از تفسیر امام حسن عسکری است.

آغاز: ۱: آغاز خطبه فارسی: بسمله. شکر و ثنا وحمد بی منتها خدایرا که منزه است از ادراک اوهام و افهام ...

۲: آغاز خطبه عربی:الحمدلله الذی شمس بشموس الشرقیة شعلة النور من شطر الشجر ... روی عن النبی (ص) انه قال خمس من کن فیه اسکنه الله فی الجنة ... خداوندا ضمیر ما را از زینت و شهوت خالی گردان ...

انجام: که خدا را جل جلاله باین دو نام بخواند یا حی یا قیوم به قدرت خدای تعالی تخت در پیش سلیمان پیغمبر حاضر شد. والله اعلم بالصواب تمت.

چاپ: تهران، میراث مکتوب، ۱۳۷۵ش

[نسخه‌های منزوی۱۶۸۴/۲ و ۱۶۸۳/۵؛ الذریعه ۴۰۷/۲۲ و ۱۱۶/۲۱ و ۹۰/۲۱؛ دنا، ج ۹، ص ۶۳۳-۶۳۸ (۱۵۳ نسخه)؛فهرستواره منزوی ج۶، ص۶۰۷-۶۰۸؛ فهرستگان حدیث، ج ۵،ص۴۷۷-۴۸۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۵

آغاز: برابر۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن۹؛ با یادداشتی است از محمد نعمت اللهی مبنی بر این که به طور تحقیق مؤلف این کتاب حضرت شیخ روزبهان است؛ جلد: گالینگور، ۳۷۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۲-۱۰۴]

۲. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۶۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۷۹گ،

۱۷سطر، قطع: ربعی [چند نسخه-ف:-۹]

۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و آمدن بلقیس بخدمت سلیمان و کیفت آن در تاریخ مذکور شده بنظر فرخنده اثر در آید حقیقت آن معلوم خواهد شد ... روزی که ز من بجز حراش قلمی ×× بر صفحه ایام نماند رقمی / ای بس که کند یاد من نامه سیاه ×× روزی بدعای خیر صاحب کرمی ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا:قاینی، حیدر بن عبدالحمید، تا: ۹۶۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۹۶۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۳-۱۲۷۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۳/۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و بر زبان ما صدق و صواب ران و مقاصد و مطالب همه مومنان را به خیر و خوبی محض گردان یا آله العالمین و یا خیر الناصرین برحمتک یا ارحم الراحمین.

کامل (بدون خطبه فارسی)؛ خط: نسخ، کا:ملک حسین بن ابراهیم سبزواری، تا: ۵ ربیع الاول۹۷۸ق؛ در صفحه عنوان فهرست فصول ۵۳ گانه مصابیح القلوب و یادداشت امانت کتاب از حاجی ملا غفار تبریزی در پی واعظ ایروانی در ۱۲۷۰ق؛ مهر:«ص را ط علی حق نمسکه ۱۱۸۲» (بیضی)؛ خریداری از باقر رقت (ترقی) در آذر ۱۳۴۶ش؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶-۲۰ سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۱۵/۴×۲۴/۱سم [ف: ۲۹/۱-۳۹۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۹

این نسخه در عناوین با نسخ مشهور تفاوت‌هایی دارد، با عناوین «مجلس، مجلس» و بخشی از آن ظاهراً قسمتی از راحة الارواح مؤلف است و ظاهراً کاتب دو نسخه را با هم مخطوط کرده ولی آغاز نسخه حاضر نسخه مصابیح القلوب است؛ خط: نستعلیق، کا:مقصود علی بن قوچ احمد بن تنکریوز میش اعیابادی، تا: ۲۵ جمادی الثانی۹۸۳ق؛ مهر: کتابخانه باقر ترقی؛ جلد: تیماج، ۲۹۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۸-۲۷۴]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۲۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** گر چو موسی شوق دارای یکقدم بر کوه نه ور چو یوسف حسن دارای یک نفس ... ور همی خواهی کزین چه بر سرابی؟ پرس دست در فتراک بی و سین و بسم الله زن

خط: نسخ و نستعلیق، کا:امیر شاه حسنی ابن میر سید قطب حسنی قورکان، تا: ۹۸۷ق؛ مصحح؛ مهر: «توکل علی الله کرمعلی ابن محمدعلی» (بیضوی)، «بقیة الله» (مدور)؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۴۶گ، ۱۵سطر (۱۲/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [رایانه]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۶۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** وخدایرا بدین دو نام بخواند یاحی یاقیوم یاالله العالمین و یاخیر الناصرین برحمتک یاارحم الراحمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲صفر۹۸۹ق؛ مذیل به «منتخب تذکرة الاولیاء» از درویش محمد خطاط معروف به کوکب درگذشته به سال ۱۱۴۹ق وی تذکرةالاولیاء عطار را مخلص و مختصر نموده و گزیده‌هایی از آنرا دراین کتاب آورده‌اند؛ جلد: میشن، ۲۳۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۳سم [ف: ۱۴-۵۰۹]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۹۱]

۹. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۵۵

از فصل ۱۵؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، قطع: جیبی [اوراق عتیق: ۱-۲۷۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۱۱

آغاز: ... جلالت، سلطان بارگاه نبوت، والی خطه فتوت، مردم دیده [آدم]، جمال چهره عالم، مقتدای انبیا، پیشوای اصفیا، محمد مصطفی ... (صص ۱۵۷-۱۵۸چاپی)؛ **انجام:** موسی گفت میان و ... (فرسوده) این اجل هشت سال یا ده سال. هر کدام که بسر برم بر من عنا و حرجی نباشد. پس شعیب دختر مهین که نامش صفورا بود بموسی ... (ص ۵۱۱ چاپی)

نسخه ناقص است و دارای: -از برگ ۱ر تا ۷پ: مطابق صص ۱۵۷-۱۵۸ چاپی، - از برگ ۸ر تا ۱۵پ: مطابق صص ۲۲۳-۲۳۲، - از برگ ۱۶ر تا ۷۱پ: مطابق صص ۲۸۲-۳۷۳، - از برگ ۷۲ر تا ۱۳۴پ: مطابق صص ۳۸۳-۴۵۹، - از برگ ۱۳۵ر تا ۱۶۱پ: مطابق صص ۱۷۰-۲۱۹، - از برگ ۱۶۲ر-۱۷۸پ: مطابق صص ۲۵۲-۲۸۲، - از برگ ۱۷۹ر تا ۱۹۰پ: مطابق صص ۲۳۲-۲۵۲، - از برگ ۱۹۱ر-۱۹۳پ: مطابق صص ۴۹۹-۵۰۵، - از برگ ۱۹۴ر تا ۱۹۵پ (پایان نسخه): مطابق صص ۵۰۸-۵۱۱؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، دارای رکابه، با جابجایی و افتادگی فراوان؛ جلد:تیماج، ۲۰۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۲سم [ف: ۲۷/۱-۲۷]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹و۱۰، جا: اصفهان مدرسه نیماورد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۲۱سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۲-۳۰۰۸]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۷۴-۱۳/۱۵۴

آغاز: وعاقبتش نیکو گرداند وخلفی صالح پسندیده‌اش بدهد. ذوالنون مصری گفت به گوری بگذشتم زنی را دیدم که گوری چند درپیش وی بود وزارمی‌گریست او را گفتم تو را چه مصیبت؛ **انجام:** صادق علیه السلام را پرسیدند که چرا رسول را ازمادر وپدر یتیم کرد گفت تا تربیت وی خدای کند ... کعب الاحبار گفت حلیمه که دایه مصطفی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۴۴]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** [آخر نسخه ناقص است و پایان ص ۶۱۹ چنین است:] ... و روح راحات بروح روان تا جدار سوره هل اتی و شهسوار میدان لافتی مشرف تشریف انما المخصوص بعناية قل لا اسئلکم علیه اجراً الا، [آخر سطر است و پیداست که پایان

ناتمام است]
بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، مجدول، ۳۰۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱-۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۹۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۹۵]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۶۲

آغاز: یا رسول بفرمودی تا لا الا اله الا الله بدانجا نقش کنم؛ **انجام:** اما باز اندیش از آن روزی که ترا پیش حق بدارند سلیمان علیه السلام چون ...

نسخه ناقص الطرفین است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ واقف:خانم بیگم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ ۲۴۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۶-۵۲۶]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۰۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** که خدا را جل جلاله باین دو نام بخواند یا حی یا قیوم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۶-۵۲۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۸

همان نسخه بالا [اهدائی ف:-۲۲۰]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۹۹

آغاز: اما بعد چنین گوید خادم علوم دینیه و راصد حقائق شرعیه؛ **انجام:** بنور جمال حضرت یوسف منور گردانید هذا آخر بیاننا فی هذالمقام و الله المستعان و صلی الله علی اشرف الکائنات محمد المصطفی صلی الله علیه و آله.

تذکر: جهت تعیین نام مؤلف به جلد ۵۲۸/۲۶فهرست مراجعه شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ واقف: خیر النساء هراتی، ۱۲۷۱؛ جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۶-۴۷۰]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۶۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط و انجام (انجام در فصل ۵۳ افتاده)؛ مهر: محمد یوسف؛ کاغذ: ترمه سپاهانی، ۲۶۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۴-۷۵۱]

۱۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** گفت که پسر رسول خداست که سال از برای خاصکیان خود ظاهر شود و با ایشان سخن گوید پس گفتم یا امام بطلب ارشاد و راه راست بتو

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۳۳۳گ، ۱۸سطر(۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱-۳۵۰]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۵۰

خط: نستعلیق، کا:محمد تقی پسر عبدالباقی در ۱۲۴۳، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۳۵۲گ، ۱۵ سطر (۷/۵-۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۵۷۷]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۵۷/۱-۳۱/۳۷

آغاز: فصل هشتم در تعریف مصاحب بدخلق بد سیرت بد نهاد که سبب دخول جهنم ایشانند؛ **انجام:** باب ۳۴ دربیان موت وسکرات او وفضیلت نماز میت روی عن النبی صلی الله علیه وآله انه قال کن فی الدنیا کانک غریب او عابری سبیل ... مناجات پادشاها دلهای ما را ازبیم سطوات

بخشی از باب سیزدهم تا باب سی و چهارم دربیان موت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۸-۴۳۴۲]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۶۱-۲۶/۴۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و بر بالای آن گنبدی از مینا برآوردند تا بلقیس در آن گنبد بطاعت مشغول می‌بود تا آفتاب عمرش فروشده الله اعلم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۴۲]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۰۴-ف

نسخه اصل: از آن متولی مزار روزبهان شیرازی در شیراز؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۹سطر، قطع: ربعی [فیلمها ف: ۲-۱۹]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۷۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۷۹ص (۱-۳۷۹)، ۱۷سطر(۹×۲۱)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۷-۴۹۸]

۲۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۲۴

آغاز: در برگ ۳ فصل دوم روی عن النبی (ص) انه قال اخبرنی جبرئیل عن الله تعالی انه قال اذا وجهت الی عبد من عبادی مصیبة فی بدنه او ماله او ولده ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه از میان آشفته می‌باشد؛ جلد: مقوا، ۲۲۵گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۹۸۳]

۲۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۵۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۶۴گ، ۱۴سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف:-۴۰۲]

۲۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۹۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [ف:-۲۶]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۸۴

آغاز: ... باب بیست و پنجم در بیان حیا و عفت، ای یاد تو انیس جان مهجوران؛ **انجام:** باب سی و چهارم در بیان وعظ و وفاداری، ملکا پادشاها باب دیده مهجوران بادیه محنت ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۴۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۳۳/۲-۶۱]

۲۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰یا۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛

جلد: مقوایی، ۲۲۷گ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲-۴۳۳]

۲۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۴۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۲-۱۳۰]

۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۶۱-۲۴/۶۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** وکرکس رابکش وطمع از زیادی عمر ببر وکلاغ را بکش وگلوی خروس را آب بکش ومرغ شهوات را پر وبال برکن وکیوز را بکش والفت ثمر از همه جهان برگیر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۴۴]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۷۱/۴

آغاز: ... با ما بود و بعد ازین هر روز چیزی از مرتبه وی کم کنم تا بصورتی فردا ویرا با خلقان؛ **انجام:** مأموران گفت وی پنهان با خود دعوت میکرد خواستم که دعوت وی ...

شامل فصل ۳۷ تا ۴۸ می‌باشد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، ۷۸گ (۱۱۵-۱۹۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۷×۱۱/۵سم [ف: ۲۹-۵۷۰]

۳۲. شیراز؛ مزار روزبهان بقلی؛ شماره نسخه:۶

آغاز: برابر۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵-۲۹۵]

۳۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۰

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف:-۱۹]

۳۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۹۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ور چه یوسف حسن داری یک نفس در چاه زنورهمی خواهی کزین چه بر سر آیی چو رسندست در فتراک ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۵-۲۸۴]

۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۰۰-۱۴/۵۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** صلوات الله علیهم اجمعین در رسانیم و استمداد همت نموده از برای ... خصوصا مصنف این کتاب وکاتب این وصاحب این کتاب ... تشنگان را شربتی ده خستگان را مرهمی ×× و ز میان جان برآور نام بسم الله را

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۴۲]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۱

نسخه عنوان فصل دوم و سوم و چهارم را دارد و دیباجه و مقداری از فصل ۱ را ندارد و در پایان میرسد به فصلی که نقل روایت نبوی «انه قال قال الله ... لی یا محمد لوان الخلایق نظروا الی عجایب صنعی ما عبدوا غیری، لو انهم و جدو احلاوة ذکری فی قلوبهم لزموا بابی و لو انهم نظروا الی لطائف کرمی ما اشتغلوا» می‌نماید؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۹سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [سنا: ف: ۲-۲۷۵]

۳۷. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۰۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** : در عالم پراکنده شده بودند و در هر شعبی و مطموره پنهان گشته، بدینجا ختم شد نصف از کتاب.

تا فصل ۲۲ کتاب را در بر دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:احتمالاً قرن ۱۱؛ واقف: سید ناصرالدین حجت نجف آبادی؛ ۱۵۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف:-۱۶۴]

۳۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۲۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** خداوندا زندان دوستتر دارم از آنچه ایشان می‌فرمایند و می‌خوانند در حال زلیخا پیش شوهر خود ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۱]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰۰۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** تخت بلقیس را در پیش خود دید و گفته اند آن عالم آصف [بن] برخیا بود که خدای را به این دو نام خواندی که یا حی یا قیوم ... صد هزار صلوات نامیاب ... (چند بیت شعر)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۳۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۸]

۴۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۵۶

انجام: تخت بلقیس را حاضر ساخت، تمت. والله اعلم بالصواب و صلی الله علی خیر خلقه و آله الطیبین الطاهرین ۱۳۳

خط:نسخ،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: پارچه مخمل، ۲۴۳گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۵-۵۷۷]

۴۱. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف:۸۲]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۰

آغاز: برابر۱

خط: نستعلیق، کا:رضاخان بن مولانا کربلایی علی، تا: یکشنبه محرم۱۰۰۱ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۳۰-۲۰۶]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۱ ط

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** مقریا دانی که محرومیم برکش آه را ×× بس دمادم ده قدح مر طالبان راه را / تشنگان را شربی ده خستگان را مرهمی ×× وز میان جان برآور نام بسم الله را

خط: نسخ و نستعلیق، کا:سهیل بن علی، تا: چهارشنبه ۳ ربیع الثانی۱۰۰۴ق، بسیار مغلوط؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۱۵۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲/۲۴-۱۹۲]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۵۹

آغاز: الاول روی عن الرسول صل الله علیه و آله.؛

خط: نسخ، کا:علیرضا بن پیر حبیب الله بن پیر بهلول دستجردی، تا: جمعه غره جمادی الاول۱۰۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۱۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۷/۲-۳۵]

۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۸۴

آغاز: الله فصل شانزدهم کن فی الدنیا فصل هفدهم لو کانت الدنیا فصل هجدهم العلم جلیل المؤمن؛ **انجام:** درپیش خود گفته اند که آن عالم آصف بن برخیا بود خدایرا بدین دونام بخواند که یاحی یا قیوم.

خط: نستعلیق، کا:علی حیدری ملکی اصفهانی، تا: جمعه ۱۰ ربیع الاول۱۰۱۶ق؛ تملک: محمد کاظم؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۰]

۴۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۴۴

آغاز: المطر دور بتنویر تدبیر تدبیره کرة النجم و الشمس و القمر سر السحاب و انزل المطر؛ **انجام:** اگر رحمت کنی فضل تو باشد ×× ندارم هیچ طاعت جز دل ریش / گر همی خواهی کزین چه بر سر آبی رسی ×× دست در فتراک ب و سین بسم الله زن

خط: نستعلیق، کا:محمد باقر بن محمد زمان سلطانپوری، تا: ۹ رمضان ۱۰۲۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: عباس قلی بیگ ولد اسکندر بیک؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱-۱۲۰]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۷۶۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۴ق [الفبائی:-۵۲۲]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۷۶/۱-۲۵/۶۶

آغاز: ما شاه مردان (ع) استغفار را شرطهای قوی کرده است ... حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) گفت استغفرالله؛ **انجام:** ورهمی خواهی کزین چه بر سر آیی بی رسن ×× دست در فتراک ب و س بسم الله زن

خط: نستعلیق، کا:محمدتقی بن غیاث الدین علی بن نظام الدین احمد بن ابوطالب موغاری، تا: سه‌شنبه غره ربیع الاول۱۰۳۵ق؛ جلد: مقوا، ۲۴۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۴۲]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۹۲

بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق [د.ث. مجلس]

۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۰۸/۳۰ حاشیه

خط: نستعلیق، کا:ابوالحسن بهاری، تا: ۱۰۴۹ق؛ جلد: تیماج، ۵۴گ (۶۱۲پ-۶۶۵پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۸-۱۹۹]

۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۸۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ورهمی خواهی درین چه برسر آی بی رسن ×× دست در فتراک ب و س بسم الله زن

خط: نستعلیق خوش، کا:رحمت الله بن عبدالله ... ورزایی، تا: ۱۰۵۱ق؛ تملک: حاجی مومن، حاجی سلیمان ...؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۹۹گ، ۱۸ سطر(۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۴۱-۳۳۶]

۵۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۲۳/۱

آغاز: آشنائی است بر مزیدگردان.دولت و عبادت بر همه مستدام دار یا اله العالمین؛ **انجام:** و گفته اند که آن عالم آصف برخیا بود خدای را بدین دو نام بخواند که یا حییا قیوم یا ذالجلال والاکرام تمت.

خط: نستعلیق، کا:امیر بیک بن ملک محمد قهپایجی، تا: ۱۰۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: علی ارباب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۹۵گ (۱-۱۹۵)، ۱۹سطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲-۶۱۴]

۵۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۴۲/۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** باز گرد، باز به بیشه رفت الحمدلله رب العالمین ... الفراغ فی هذه الکتاب المبارک المسمی به انتخاب اعلیحضرت شریعت پناهما اسلام ملا ذی رکن الاسلام و المسلمین بحر الحقایق و المعانی مولانا جلال الدوله و الدنیا و الدین الحسین الشیعی سبزواری ره. تمت.

تذکر: در فهرست نام کتاب و مؤلف باتردید ذکر شده که باتوجه به آغاز معلوم گشت؛ خط: نسخ، کا:محمد زکی بن حاجی میرک بیک دزماری، تا: ۲۶ ربیع الثانی۱۰۵۴ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۷×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۴-۱۹۳۹]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۵۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** که خدا را جل جلاله باین دو نام بخواند یا حی یا قیوم

خط: نستعلیق، کا:سلطان حسین بن درویش محمد کمال الدین حسین قاینی، تا: جمادی الاول۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۶-۵۲۵]

۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷۸/۲-۵۱/۳۸

آغاز: برابر۱

خط: نستعلیق، کا:سهراب بن آقاجان آهنگر(احتمالا)، تا: ۱۰۷۰ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۸۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف:۸-۴۳۴۳]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۱۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** اگر رحمت کنی فضل تو باشد ×× ندارم هیچ طاعت جز دل ریشو تمت کلمة ربک صدقا و عدلا.

خط: نستعلیق، کا:عبدالمحسن بن حیدر دادیانی، تا: ۱۰۷۱ق؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۲۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۳۸-۵۴۹]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶۲

آغاز: ان الله صدق الله (کذا) و صدق رسول الله مناجات خداوندا ضمیر ما را از ریب و شبه خالی گردان؛ **انجام:** گر چه موسی شوق داری یکقدم بر کوه نه ×× ور چه یوسف حسن داری یک قدم در چاه نه

خط: نستعلیق، کا:ابن مولانا تمور بن برخوردار طبیب آبادی، تا: ربیع الاول۱۰۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶-۵۲۷]

۵۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۶

آغاز: سرگناه جوانمردان درگذرید ... که چون رسول الله صلی الله علیه وآله؛ **انجام:** قل لا اسألکم علیه اجراً الا المودة فی القربی علی مرتضی در رسان یا اله العالمین ویا خیر الناصرین برحمتک یا ارحم الراحمین ...
خط: نسخ، کا:محمد بن شمس الدین، تا: ۷ شعبان۱۰۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: ۲-۵۰۲]

۵۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۵۶

آغاز: فرع اوست و روزه ماه مبارک رمضان پوست اوست و حج اسلام برگ اوست
خط: نستعلیق، کا:محمد جعفر بن مقصود علی ورچه، تا: شنبه ۲۰ شعبان۱۰۷۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۱]

۶۰. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۴۰/۲

آغاز: خدای تعالی رابامحمد صلی الله علیه وآله وباپیغمبران دیگر نبود زیرا که می‌خواست محبت اوبا ایشان زیاده شود
خط: نستعلیق، کا:محمد صادق بن عزیز الله بن لطف الله بن قاضی محمد، تا: اوایل رمضان۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۱۵۱گ (۷۰پ-۲۲۰پ)، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف:-۳۵]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۴۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ب وسین بسم الله زن.
خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۸۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: ساغری، ۶۹۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۶-۲۰۲]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۳۲

آغاز: به سبب کفر وی او را عذاب میکردند بعد از فوت او زن او حامله بود و حملش شد و پسری آورد و او را امروز به مکتب دادند و معلم تلقین او کرد که بسم الله الرحمن الرحیم ...
خط: نسخ هندوستان، کا:علی یولداش بن نوروز علی، تا: ۱۰۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۳۲گ، ۱۵سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۳۴-۲۶]

۶۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۰-عکسی

آغاز: برابر۲
اصل نسخه: کتابخانه شخصی دکتر عارف نوشاهی(معارف نوشاهیه)راولپندی. در فهرست با عنوان اخلاق عرفانی و ناشناس آمده است؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ آغاز در دیباچه پیش از نمایه فصلها افتاده: و سرور و الحمدلله رب العالمین. فهرست ما فیه من الفصول. فصل اول ... ، انجام نیز کمی افتاده: و سلیمان گفت کیست که این سفته را ...؛ ۲۴۰گ، ۱۹سطر [عکسی ف: ۲-۱۳]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۸۲

انجام: و آخرین ائمه معصومین الطیبین الطاهرین علیهم الصلوة و السلام آمین یا رب العالمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱۴گ، ۱۹سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۲-۲۸۷۰]

۶۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۸۵

آغاز: نور معرفت خود را بدرقه راه ما کردن وکارهای ناساخته ما را بکرم خود ساخته کردن؛ **انجام:** آورده اند که درزمان پیشین زاهدی بوده است شصت سال برسرکوهی عبادت کرد ... فریاد برآورد که خداوندا بد کردم با من فضل کن ومرا برحمت خود
اوائل کتاب تا فصل ۲۵؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۱۳۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف مخ: ۲-۵۰۲]

۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۰۷-۱۴/۱۵۷

آغاز: هو اصبح وانا املح جعفر صادق علیه السلام راپرسیدند که حق تعالی ابراهیم را خلیل خود خواند که واتخذ الله ابراهیم خلیلاً ومحمد را حبیب خود خواند؛ **انجام:** وقتادة ابن نعمان از دیگر جانب نماز میکرد وقرآن تلاوت مینمود وعبدالله رواحه از جانب دیگر وقیس ابن عاصم ازجانب دیگر شبی بود بغایت
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد:تیماج،۲۴۱گ، ۱۶-۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۴۴]

۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۹۲-۲۹/۳۲

آغاز: وآنچنان خواهد بود که یکی از ایشانرا درخانه کنند ودرآن خانه رااز‌آتش برآورند ... فصل از تنبیه از جماعتی قومی که اجتناب باطایفه که با اقوام واطباع خود توانند کرد ونمی کنند؛ **انجام:** روایت کرد حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) از حضرت رسول ... حق سبحانه وتعالی لعنت کرده است ربا خواره وربا دهنده را ... ودرقرآن مجیدفرموده است که یا ایها الذین
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۸-۴۳۴۵]

۶۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰/۴۸

آغاز: جانرا خرمی وسرود با دید می‌آید و الحمدلله رب العالمین فهرست ... فصل اول خمس منکن فیه ... بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله الذی شمس بشموش شرقیة شعلة الشرار من شطر الشجر؛ **انجام:** فصل پنجاه وسوم روی عن النبی ... از ترس حق ترسان ولرزان یکی را عفو حق ... خداوند ا مرا زمارا زدرگاه که هستی توغنی ...
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام(از اول تا آخر یک برگ از مقدمه ویک برگ ازآخر افتادگی دارد)؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۸-۴۳۴۴]

۶۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۲۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** آن عالم آصف بن بر خیا بود خدای تعالی را بدین دو نام بخواند که یا حی و یا قیوم بقدرت خدای تعالی تخت در پیش سلیمان پیغمبر حاضر شد و الله اعلم بالصواب. تمت
خط: نستعلیق، کا:حسن بن محمد علی طباطبایی زواره ای (ساکن

کاشان)، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۲۵۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف:-۸۶]

۷۰. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۶۱

آغاز: کیست که در پیش من افتاده و طواف می‌کند گفتند امام زین العابدین است پسر امام حسین علیه السلام؛ **انجام:** و آن سوراخی بود که از آنجا آفتاب در کوشک افتادی هدهد بالها بگشاد و سوراخ ... .

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۶۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱-۱۳۴]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۲

آغاز: از آنکه دانست که دلها را از گفتن و شنیدن اینچه در دست ... و نور خرمنی و سرور بود؛ **انجام:** سلیمان پیغمبر بر حق است بفرمود تا تخت ... عفریت گفت من بیارم پیش از آنکه چشم بر هم زنی چون باز نگرید تخت بلقیس.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵۱-۵۸]

۷۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۹۲

آغاز: چهارم فریضه که بضایع گذاشته ادا کنی. پنجم گوشتی که از تو بحرام رسته است ... فصل دوم روی عن النبی (ص) قال اخبرنی جبرئیل عن الله تعالی انه قال اذا وجهت عبداً ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۱۷ سطر (۹×۱۷/۵) [ف: ۱-۲۴۹]

۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۶۲

آغاز: از بخشنده جان و بخشاینده انس و جان مدد خواست و این کتاب را تألیف کردی؛ **انجام:** دست در فتراک بیت الله زن.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۱۵سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۶-۵۱۸]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۳

آغاز: و کودک بر زبان راند حق تعالی براتی بنویسد کودک را و پدر و مادر و معلم را از دوزخ؛ **انجام:** بلقیس بدانست که سلیمان پیغمبر است ... مقاومت او نباشد بفرمود تا تخت را در خانه بنهادند و نگاه بانان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ واقف: آقای عظیمی، فروردین ۱۳۷۲؛ جلد:گالینگور، ۱۸۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲۶-۵۲۶]

۷۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۶۴

انجام: فصل ۵۳ روی عن رسول الله ... یوسف را در میان ایشان ندید گفت آه یوسف مرا چه کردید ایشان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۵۸۹]

۷۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۹۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۱۳-۳۶۴]

۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶

عنوان فصل چهارم تا پنجاهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ ذیقعده۱۱۰۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۹۱]

۷۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۱۶

خط: نسخ، کا:عبد الوهاب بن محمد جعفر تبریزی، تا: ۱۲ جمادی الاول۱۱۱۱ق، به دستور آقا نقدی بیک؛ جلد: مقوایی، ۲۱۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۴-۲۴۸]

۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۲۹/۶

آغاز: برابر ۲ ؛ **انجام:** خداوندا مران ما را ز درگاه ×× که هستی تو غنی ما جمله درویش / اگر رحمت کنی فضل تو باشد ×× ندارم هیچ طاعت جز دل ریش

خط: نستعلیق، کا:حسینی، مرتضی بن عزیز الله، تا: ۱۱۱۵ق؛ جلد: تیماج سبز، ۷۲گ (۳۷پ-۱۰۸ر)، ۲۴سطر(۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۵۴۵]

۸۰. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۷۴

کا: محمد قاسم بن علی نقی کاهی، تا: ۱۵ جمادی الثانی۱۱۲۲ق؛ ۲۰سطر [نشریه: ۵-۲۲۶]

۸۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۸/۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** از تو همه نعمت است واز من تقصیر ××دل در قدم تو داده ام دستم گیر

کامل؛ خط: نستعلیق، کا:محمد زمان بن علیرضا، تا: اواخر شعبان۱۱۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۲سطر [ف: ۱-۴۰۹]

۸۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** از تو همه نعمت است واز من تقصیر×× دل در قدم تو داده ام دستم گیر

شامل تمام فصول؛ خط: نستعلیق، کا:محمد زمان بن علیرضا، تا: اواخر شعبان۱۱۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۶گ، ۲۲سطر [ف: ۱-۲۴۶]

۸۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۸۶ - ج

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بارواح انبیا ... طیبین در رسانیده گردان یا الله العالمین و یا خیر الناصرین. شعر:زهی نام تو آرام دل ریش ... ×× ندارم هیچ طاعت جز دلی ریش

خط: نستعلیق، کا:محمد مؤمن، تا: رجب۱۱۷۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد:تیماج،۲۳۵گ،۱۷سطر(۱۲×۱۸)،اندازه:۱۷×۲۳سم [ف:-۱۹۳]

۸۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۵۲

آغاز: فصل دوم روی عن رسول الله (ص) انه قال اخبرنی جبرئیل عن الله اذا وجهت عبدا مصیبة فی بدنه او ما له او ولده؛ **انجام:** موجود: قوله تعالی قالت نملة یا ایها النمل ادخلو مساکنکم **لا** یحطمنکم سلیمان و جنوده.

از ابتدای فصل دوم تا اواسط آخرین فصل می‌باشد و اغلاطش نیز فراوان است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۵۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۸سم [ف: ۵-۳۳۷]

۸۵. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۹۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۷۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف:-۷۷]

۸۶. شیراز؛ مدرسه حکیم؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۱-۴۷]

۸۷. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۶۶

آغاز: محمد را با سفینه سکینه دادند؛ **انجام:** وحوش و سباع و باد را امر کردی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اوراق عتیق: ۲-۴۹۰]

۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۹۶

آغاز: ... از وی خالی نبود، روزی با کنیزکی چند در کوچه آمد، می‌رفت به در خانه مردی صالح رسیدند خروش و فریاد شنیدند که زان خانه بیرون می‌آمد؛ **انجام:** فرشته را دیدم که نیمه وی از آتش بود و نیمه از برف نه آتش برف را می‌گداخت و نه برف آتش را می‌کشت و می‌گفت: یا مؤلفا بین الثلج و النار، الف بین عبادک المومنین، ای الفت دهنده آتش ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۱۷گ، ۱۶سطر(۱۴×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۳۷-۲۰۶]

۸۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۱۳۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۲۷گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۳-۸۰]

۹۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۴۴-۱۰/۱۵۴

آغاز: پیش بت بر زمین نهاده وحاجت خود را عرضه کرد وروان شد وبا خود گفت که هفتاد سال است تا من بت را سجدهمی‌کنم از برای چنین روزی؛ **انجام:** اگر رحمت کنی فضل تو باشد ×× ندارم هیچ طاعت جز دل ریش. اشهد ان لا اله الا الله ... نفعنا الله وایاکم من التنزیل والذکر الحکیم والحمدلله رب العالمین وصلی الله علی محمد وآله اجمعین. تمت الکتاب بعون الملک الوهاب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۸گ، ۱۲-۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۳۴۳]

۹۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۶۸-۵۵/۳۸

آغاز: برابر۱

از اول تا داستان حضرت سلیمان علیه السلام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۸-۴۳۴۳]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۰۰

آغاز: هر کجا ذره آشناییست بر ما زید گردان؛ **انجام:** اندیشم از آن روزی که آتش ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۲۲۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۳۰]

۹۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۹۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** از دست آن عالمی را که خدای را بدین دو نام کرد یا حی یا قیوم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴-۱۹۷۹]

۹۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۵/۳-۶۴۰۳

از فصل دوم و می‌رسد به فصل پنجاه و دوم و انجام ننوشته مانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، ۲۱سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:-۱۶۸]

۹۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۶۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۹۲]

۹۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۹۷

آغاز: که بت را سجده می‌کرد و می‌پرستید و امروز نیز هفتاد بار بت را سجده کرده و اجابت نیامده است

از آغاز کتاب تا پایان فصل چهل و یکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۹۷]

۹۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶۹/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ما را آن ده که ما را آن به، خطوطوات ال مجلس، ما را سبب دفع درجات و موجب کفارت ...

تنها دارای ۲۳ فصل از مجموع۵۳ فصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۷۲گ(۲۳۷-۳۰۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۳۶-۹۶]

۹۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۱۱-۲۲/۱۳۱

آغاز: فصل سی نهم ان ارواح فصل چهلم خذ من الذین فصل چهل یکم من اخاف الله ... فصل ۴۵ لوان الحمد الذی شمس الشموس شرقیة شعلة الشرار من شطر الشجر بتقدیر اقدار ... فصل اول روی عن النبی (ص) انه قال خمس من کن اسکنه الله الجنة؛ **انجام:** فصل پنجاه وپنجم روی عن النبی (ص) انه قال قال الله عز وجل لی یا محمد لوان الخلایق نظروا الی عجایب صنعی ما عبدوا غیری ... باکی نیست که حجتی روشن دارم با آنکه حجت روشن داشت می‌ترسید ومیلرزید ازآن روزی که عاصیان را وگناه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱۸۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۴۴]

۹۹. اراک؛ کتابخانه روستای آمره کمیجان؛ شماره نسخه:۱۹۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:قرن۱۳؛ یادداشت نامعلومی است به تاریخ دوشنبه ۷ جمادی الاول ۱۲۶۷ مبنی بر: «خبر آمدن طلیم خان که از میان ترکمانان آمده بود ...»؛ مهر: «یا علی» (بیضوی)، «عبدالاحد»، «حاج قلی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [دو کتابخانه اراک:-۲۳۱]

۱۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۱۳-۱۱/۱۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** راکب مرکب سبحان الذی اسری خواجه هر

دو سرا حضرت محمد مصطفی دررسان وصد هزاران هزار تحف تحیات وبشر بشارات وروح رواحات بروح روان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۴۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۴۲]

۱۰۱. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۲۷۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف:-۱۰]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۵۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و انواع رحمت اصناف عاطفت به ارواح انبیا و اولیای اولین و آخرین و ائمه طیبین و طاهرین در رسان برحمتک یا ارحم الراحمین الحمدلله رب العالمین
خط: نستعلیق، کا:محمد ابراهیم بن آدینه محمد خبوشانی، تا: شعبان۱۲۰۱ق؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۱۶۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۶-۵۲۷]

۱۰۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۵

خط: نسخ، کا:اوروج بن حسین، تا: سه‌شنبه ۱۸ ذیقعده۱۲۰۸ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۲۰سطر(۱۴×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۲/۵سم [ف:-۴۰۲]

۱۰۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۸۳۹/۱

خط: نسخ، کا:عبدالله بن حاجی حسین، تا: ۲۸ ربیع الثانی ۱۲۲۰ق؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:-۱۴۹۹]

۱۰۵. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۴۹ بخش یکم

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** آنچه داشتند در چشم ایشان حقیر آمده، چون به سباع رسیدند بترسیدند، ایشان را گفتند: بگذرید
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق، جا: قم؛ جلد: چرم، ۱۴۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف:-۱۰۶]

۱۰۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۷۴/۱

آغاز: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ شوال۱۲۲۶ق؛ تملک: محمود بن ابراهیم موسوی «عبده محمود موسوی»(بیضوی)؛ واقف: ساجدی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۲۴۶]

۱۰۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۰

خط: نسخ عبارات عربی معرب، کا:محمد کاظم بن محمد صالح مشهور به درویشعلی، تا: شعبان۱۲۳۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۳۳سم [ف: ۱-۱۷۷]

۱۰۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲

خط: نسخ، کا:محمد کاظم پسر محمد صالح شهیر به درویش علی، تا:شعبان۱۲۳۲ق [نشریه: ۱۱-۹۱۵]

۱۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۹۱

بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۱۱۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۰۰ - ج

انجام: بارواح ائمه معصومین که هادی دین خلایق اند برسانیم و صلی الله علی خیر خلق الله ... و سلم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۲گ، ۱۵سطر(۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف:-۱۹۴]

۱۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۶۹

انجام: گر چه موسی شوق داری یکقدم بر کوه زن ×× ورچه یوسف حسن داری یک نفس بر چاه زن / ور همی خواهی کزین چه بر برائی بی رسن ×× دست بر فتراک سبحان الذی اسری بزن
خط: نستعلیق، کا:علی اکبر بن صفی، تا: ۲۸ محرم۱۲۳۴ق؛ جلد: مقوا، ۱۵۶گ، ۲۱ سطر(۲۰×۳۰)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۷-۲۷۸۷]

۱۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۶۷

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** که آن آصف برخیا بود خدای را بدین نام بخواند که یا حی یا قیوم بذلک ختم ذلک الکتاب لاریب فیه.
خط: نسخ، کا:ناد علی حسنی، تا: ۲۶ رجب ۱۲۳۰ق یا۱۲۳۵ق، جا: مازندران؛ ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴۷/۲-۱۰۴]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۸۸

آغاز: پادشاه عالم خلعتی و نعمتی و تشریفی و مرتبه بوی رسد در عقب آن نعمت شکر زبانش الحمدلله بود؛ **انجام:** که خدا را جل جلاله باین دو نام بخواند یا حی یا قیوم
از اوایل فصل اول تا اخر فصل پنجاه و سوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۴ ذیقعده۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه‌چی، آبان ۱۳۶۲؛ جلد:گالینگور، ۲۵۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۶-۵۲۷]

۱۱۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۵۰

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ دارای پنجاه و سه فصل [اوراق عتیق: ۱-۲۵۷]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۲۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** که خدا را جل جلاله باین دو نام بخواند یا حی یا قیوم
خط: نستعلیق، کا:زین العابدین بن محمد حسین حسین آبادی، تا: ذیقعده۱۲۳۸ق؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۵۸/۱

همان نسخه بالا؛ ۱۲۷گ(۱پ-۱۲۷پ) [مؤید: ۳-۲۱۶]

۱۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۵۱

خط: نستعلیق، کا:محمد پسر محمد باقر قمی، تا: ۱۵ رجب۱۲۳۹ق، برای سید مهدی؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۸ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵-۵۷۸]

۱۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۴۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ جمادی الاول۱۲۴۰ق؛ مهر: «عبده محمد رضا» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۰]

۱۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۰

خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد تقی سیستانی ساکن کاشان، تا:

پنج‌شنبه۱۰ صفر۱۲۴۲ق، جا: رشت؛ مجدول، دارای سر لوح؛ مهر:«بابا عبدالله»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۳-۱۷۴]

۱۱۹. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۴ صفر۱۲۴۴ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۸۸]

۱۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** غنی جمله درویش اگر رحمت کنی فضل تو باشد، ندارم هیچ طاعت جز دل ریش و تمت کلمه ربک صدقا و عدلا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۴۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مشمع، ۱۷۰گ، ۱۹سطر(۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۳۷-۴۶۷]

۱۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۴۰

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی نور حدائق اعیاننا بازهار عین الیقین و اصبح قلوبنا باسرار علم الیقین؛ **انجام:** اگر رحمت کنی فضل تو باشد ×× ندارم هیچ طاعت جز دل ریشاشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمد رسول الله ... و آله اجمعین.

خط: نستعلیق درشت خط، کا:محمد علی بن محمد علی کاشانی، تا: جمعه ۳ ربیع الثانی۱۲۴۶ق، جا: کاشان؛ مهر: «دارد امید شفاعت ز محمدباقر» (مستطیل)؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۸۸ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۳سم [ف: ۴۵-۱۶۴]

۱۲۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۴۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** وچون نوروز شنبه باشد آنروز زحل را باشد در آن سال قحط وشدت بود ... ومیوه‌های دیگر کمتر بود وسرمایی سخت وبسیار شود والله اعلم بالصواب ...

خط: نسخ، کا:محمدعلی بن استاد حسین قمصری - حسین بن باقر حسینی قمصری، تا: ۲۶ رجب۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف مخ]

۱۲۳. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۱۵

از فصل اول تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا:احمد بن محمد تقی دارابی، تا: ۱۸ شعبان۱۲۵۱ق، جا: مسجد شکرالله خان؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۲۰۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف:-۸۶]

۱۲۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۲۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ملک بلقیس با سلیمان(ع) منقرض شد و ملک خداست جل جلاله که زایل نشود.

خط: نستعلیق، کا:عبد العزیز بن ملا محمد الباسری، تا: جمعه ۲۶ ربیع الثانی۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۷گ، ۱۲ سطر (۱۱/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲-۳۶]

۱۲۵. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۵۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی باینجا ختم می‌کنم کتاب مصابیح القلوب را

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۵۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد نبی الله علی ولی الله» (دایره)؛ تملک:عبدالصمد ولد مرحوم آخوند ملاحاجی محمد فرزقی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۷۳گ، ۱۸سطر(۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف:-۱۴۰]

۱۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۶۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و خوانندگان و نویسندگان و شنوندگان و طالبان طاعت و توفیق را رفیق گردان بحق محمد و آل محمد.

خط: نسخ، کا:عبدالله بن عبدالرحیم آرانی، تا: ۳ جمادی الثانی۱۲۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه‌ای که در صفر ۱۰۸۸ نوشته شده؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳-۸۵]

۱۲۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ جمادی الاول۱۲۵۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۴۵گ، ۱۴سطر(۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف:-۴۰۲]

۱۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۱۸-۲۳/۱۳۸

آغاز: وباقر را علم اولین وآخرین داده بودند از آن جهت آن راباقر خوانند ودرحدیث طویل جابر بن عبدالله گفت انه یبقر العلم بقرا فاذا ادرکته قاقر أمنی السلام؛ **انجام:** واستمداد همت نمود از ارواح مطهر ایشان به ارواح مؤمنین ومؤمنات ومسلمین ومسلمات کافه ایمان واسلام در رساند والحمدلله رب العالمین

خط: نستعلیق، کا:محمد صادق بن محمد علی (بخش نونویس)، تا: قبل از ۱۰۲۲ق، بخش نونویس: سلخ ذیحجه۱۲۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۴۳]

۱۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۷۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** از تو همه نعمت است و از من تقصیر×× دل در قدم تو داده ام دستم گیر

خط: نستعلیق، کا:محمد بن علی، تا: دوشنبه ۱۸ شعبان۱۲۶۰ق؛ مصحح؛ ۱۸۲گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۸-۱۵۶]

۱۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۸/۱۰

خط: نسخ، کا:محمد شریف بن ملا حاجی محمد خادم امام زاده حسین فرزند علی بن موسی الرضا، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: گالینگور، ۱۵۴گ (۱۹پ-۱۷۲ر)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳۸-۵۶۷]

۱۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۷۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** که خدا را جل جلاله باین دو نام بخواند یا حی یا قیوم

خط: نسخ، کا:محمد علی بن رمضانعلی، تا: سه‌شنبه ۲۴ ربیع الاول۱۲۶۰ق؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶-۵۲۴]

۱۳۲. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر۱

بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۴]

۱۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۷۱/۲

آغاز: ا روی عنایت بی نهایت وعده فروده که در بهشت زرینه

خشت بر تختان مرصع ...
بخش‌هایی ازآن؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴۷/۲-۵۱]

۱۳۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۳۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۱۴۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۲-۵۴]

۱۳۵. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۶۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ورچه یوسف حسن دارای، یک نفس بر چاه زن

خط: نستعلیق، کا:محمد باقر عالیجناب ملا سلطانعلی، تا: ۱۲۶۵ق؛ رکابه‌دار؛ مهر: «اللهم صلی علی محمد و آل محمد» (بیضوی)؛ ۱۳۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۳۰×۲۱سم [دو کتابخانه اراک:-۹۶]

۱۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** وخدایرا بدین دو نام بخواند یاحی یاقیوم یااله العالمین و یاخیر الناصرین برحمتک یاارحم الراحمین.

خط: نستعلیق، کا:محمدرحیم بن آقا محمد، تا: چهارشنبه ۲۶رمضان ۱۲۶۷ق؛ واقف: سیدمحمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۴-۵۰۸]

۱۳۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** یا حی یا قیوم یا ذالجلال و الاکرام تخت بلقیس حاضر شد از برکت این دو اسم اعظم و الله اعلم بالصواب تمة الکتاب بعون الملک الوهاب بتاریخ ۱۸ شهر ذی الحجة الحرام سنه ۱۲۶۷.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۵ص، ۱۶سطر(۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۴۶]

۱۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۷۷-۱۸/۹۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** گنبدی از مینا برآوردند تابلقیس در آن گنبد نشست وبه طاعت حق سبحانه تعالی مشغول شد وقصه سلیمان بدین قدر مختصر شد. والله اعلم بالصواب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ جمادی الثانی۱۲۶۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۶۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۴۱]

۱۳۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۸۱

خط: نستعلیق، کا:ملاتوی کوزل بن اسدالله رحیم، تا: یک‌شنبه سلخ جمادی الثانی۱۲۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲-۹]

۱۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۱۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ شعبان۱۲۷۴ق؛ ۲۲۴گ، ۱۶سطر(۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۲-۲۷۱۲]

۱۴۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۱/۱

آغاز: الحمدلله الذی نورحدائق اعیاننا بازهار عین الیقین واصبح قلوبنا باسرار علم الیقین ومهتدینا بمنهاج الشریعة ... روی عن النبی صلی الله علیه وآله انه قال خمس خصال من کن فیه اسکنه الجنة؛ **انجام:** یکی از ترس حق ترسان ولرزان ×× یکی را عفو حق گوید میاندیش / چه روزی باشد آن روزی که باشد ... ×× اگر رحمت کنی فضل تو باشد ×× ندارم هیچ طاعت جز دل ریش.

خط: نسخ، کا:محمد تقی بن محمدقاسم نراقی، تا: ذیحجه ۱۲۸۳ق؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۱۹۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۶]

۱۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۳۹

آغاز: کرت آواز داد غلام می‌شنید وجواب نمی داد برخاست وپیش غلام رفت وگفت آواز من نمی‌شنیدی؛ **انجام:** به روضه مطهر وقالب معطر وچهره منور سید وسرور اصفیا راکب مرکب سبحان ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۷]

۱۴۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۵ جمادی (؟)؛ تملک: طه حسینی؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [مؤید: ۳-۳۳۵]

۱۴۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۴۵

انجام: یوسف روی ازیشان بگردانید و روی سوی حضرت حق آورد و گفت: رب السجن احب الی خداوندا زندان را دو ستر دارم از ...

تا اواخر فصل چهل و یکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۱۹سطر(۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲-۱۳۸]

۱۴۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۹۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ندارم هیچ طاعت جز دل ریش و تمت ... بعون الله تعالی.

خط: نسخ، کا:میری فرزند علی بیک عطار اردوباری، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۶۰ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۲۳۷]

۱۴۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۹۶

آغاز: برابر۱

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف:-۱۴۸]

۱۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۷۸-۳۵/۵۸

آغاز: وجانها را خرمی وسرور بود والحمدلله رب العالمین ... فصل اول خمس من کن ... فصل پنجاه وسیم یا محمد. تمت الفهرست. بسمله الحمدلله الذی شمس شموس الشرقیة شعلة الشرر؛ **انجام:** بفرمود تا خشتهای زرین وسیمین راست کردند چندانکه میدان او بود خشتها را انداختند وبفرمود تا

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۱۸۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۴۵]

۱۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۲۱-۳۹/۲۰۱

آغاز: شعر: با نام تو زهر باشدم چون تریاک ×× با یاد تو این دلم نباشد غمناک / با عشق تو گر درآتشم باید شد ×× اندر شوم وندارم از آتش باک ... فصل دوم روی عن النبی صلی الله علیه وآله انه قال اخبرنی جبرئیل عن الله انه قال؛ **انجام:** فصل ۳۴ روی

... اوقیل من خیر خلق الله اوقلم وبعد از روی حبل الله کیست محمد باقر علیه السلام
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۸۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۸-۴۳۴۵]

۱۴۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۳۸

آغاز: به بهشت فرما تا بدانی که طاعت باید کرد وبرطاعت اعتماد نباید کرد ومعجب نباید بود وازرحمت او نیز ناامید نباید بود؛ **انجام:** آنکه دربیت المقدس است ندا می‌کند که هر که دنیا را از دست بیندازد وی را درآخرت هرگز نبیند چهارم آنکه بشناسد بهشت را وطلبش کند طلب وی ایمانست وعمل صالح
ازفصل ۲۵ تا ۵۱؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه از هم پاشیده؛ ۱۱۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۲-۵۰۲]

۱۵۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۳۶

آغاز: هر کجا ذره آشناییست با ما مزید گردان دولت طاعت و عبادت؛ **انجام:** اگر رحمت کنی فضل تو باشد - ندارم هیچ طاعت جز دل ریش
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «عبده عبدالرحیم» (مربع)، «بنده آل عبا حاج بابا» (مربع)، «عبده ولی محمد» (مربع)، «میرزا محمد پروین (؟)» (بیضوی)؛ ۲۲۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [مؤید: ۳-۱۲۲]

۱۵۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۵۴/۶

فقط ۶ برگ اول کتاب؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف:-۴۰۶]

۱۵۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۸۶/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** خرم دل او کازین جهان زود برفت ××آسوده کسی که خود نیامد بجهان
خط: نستعلیق، کا:محمد سلیم، بی‌تا؛ ۱۳۱گ (۷۱پ-۲۰۱پ) [ف: ۵-۵۷۷]

۱۵۳. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** از تو همه نعمت است و از من تقصیر ×× دل در قدم تو داده ام دستم گیر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف:-۱۳۷]

۱۵۴. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۹۳/۲

آغاز: که قبل از فتح، صفیه دختر حی ابن اخطب در خواب دیده بود که آسمان در کنارش افتاد ... فصل سیزدهم روی عن النبی (ص) قال صلوا خمسکم و صوموا شهرکم وادوا زکوة مالکم و حجوا بیتکم تدخلوا جنة ربکم؛ **انجام:** فصل پنجاهم روی عن النبی (ص) انه قال حاکیاً عن الله تعالی عزوجل لمن آمن بی کیف یتوکل علی غیری ... در آن تابوت طفلی دید بخندید دل آسیه از مهر ببرید و وی را در کنارنهاد فرعون گفته چیست.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۱ص (۸۶-۱۲۶)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف:-۱۴۶]

۱۵۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۸۰

آغاز: الله فصل شانزدهم کن فی الدنیا فصل هفدهم لو کانت الدنیا فصل هجدهم العلم جلیل المؤمن؛ **انجام:** درپیش خود گفته‌اند که آن عالم آصف بن برخیا بود خدایرا بدین دونام بخواند که یاحی یا قیوم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۰]

۱۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۲ معزی

آغاز: ده تا منبری بسازیم تا تو بر آن منبر وعظ گوئی و در جمال تو می‌نگریم خواجه اجازت داد و او چون منبر ... روی بمنبر نهاد چون پای بر پایه اول نهاد گفت آمین بر دوم نهاد؛ **انجام:** و جعلنا هم ائمة یهدون بامرنا چشم بستاره و در که دلیل است و راه رو را از دلیل چاره نیست اگر ستاره بینی و با او راخ راست نشوی ستاره را چه زبان اگر امام را نبینی و بدو اقتدا نکنی او را چه نقصان نه تو به تویی.
از فصل چهارم تا فصل ۴۲ را داراست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۶۵گ، ۱۲ سطر (۱۳×۱۳/۵)، اندازه: ۱۹×۲۳سم [ف: ۳۹-۱۸۷]

۱۵۷. قوچان؛ سلطان ابراهیم؛ شماره نسخه:۴۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بعزت و جلال خدای تعالی که مرا بکو که جان یوسف مرا قبض کرده یا نه گفت.
۵۴ فصل از کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ]

۱۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۲۰-۶۰/۶۰

آغاز: تا ببین که فردای قیامت کارت چگونه خواهد بود بیت:رو در صف دوستان ما باش و مترس ×× خاک در آستان ما باش و مترس
از ما قبل فصل دهم تا «فصل پنجاه و یکم در ذکر معرفت»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۸۴گ، ۱۴ و ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۴۶]

۱۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۰۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ورهی خواهی کزنی چه بر سر آی بی رس است در فتراک بی و سین بسم الله زن ... تم الکتاب
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۶۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۴۹

آغاز: صلی الله علیه وآله انه قال خمس لی من کان عصمة امره لا اله الا الله واذا ابتدءا قال بسم الله الرحمن الرحیم واذا انعم علیه قال الحمدلله؛ **انجام:** بوی یوسف می‌یابم زکام فراق زایل خواهد شد بوی کل وصال می‌آید زهی زیبایی پیرهنی که پیرهن یوسف پیغمبر بود محققان گفته اند که یوسف را به طریق وحی معلوم شده ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب،

۲۳۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۷]

۱۶۱. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۷

آغاز: ... یک ماهه راه در میان است ... چهارم رایت شفاعت به دست کفایت من دادند تا فردای قیامت گناه کاران امت خود را شفاعت کنم؛ **انجام:** فصل پنجاه ودوم در معونه روی عن النبی صلی الله علیه وآله انه قال: المعونة من الله وان الصبر یاتی علی قدر شده البلاء ... یوسف آنگه بر صحیفه خاک نقش کرد که هرکه جزوی دوست دارد از ویجدا ماند آورده اند که شصت سال بر آن بگذشت وآن نقش ...

از اواسط فصل سوم تا فصل پنجاه ودوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۲۳۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف مخ:-۱۵۳]

۱۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۶۴-۵۶/۱۴

آغاز: بولایتنا اهل البیت؛ یعنی اصل این درخت ایمان است و نماز پنج گانه تنه اوست و زکاة ورقهای اوست

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۰۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۸-۴۳۴۳]

۱۶۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۱۴

آغاز: بود که چون او را به خاک دفن کنند؛ **انجام:** قنبر گفت آواز.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۰۶گ، ۱۳سطر (۱۵/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف: ۴-۱۳۶۴]

۱۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۲۳-۵۲/۶۳

آغاز: گویند چرا نمی روی، گوید خداوندا هر چند گناهکار و بدکردار بودم، اما ظن من چنین نبود؛ به تو امید رحمت میداشتم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۱۹۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۴۵]

۱۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۷۳-۵۶/۲۳

آغاز: و در آنجا بنشست و عبادت می‌کرد سالها ریاضت کشید روزی سرو تن می‌شست بخود فرو نگریست

از ما قبل «فصل هشتم در بیان آنکه روز قیامت مومنان و کافران را ازیکدیگر جدا کنند تا اواسط «فصل پنجاهم در بیان توکل»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ ۱۰۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۴۵]

۱۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۴۳-۳۹/۲۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بلبلامژده بهار بیار ×× خبر بد به یوم باز گذار

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۳۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۴۲]

۱۶۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۹۳

آغاز: درگاهت که درآن ساعت که آفتاب عمرما به کسوف اجل مقدر شود وماه حیات ما درمحاق ممات افتد؛ **انجام:** اگر این حالت ایشان را مصور بودمی آرزوشان بودی که همه سال رمضان ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۷]

۱۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۲۳سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۵-۱۵۳۴]

● مصابیح القلوب / اخلاق / فارسی و عربی

masābīh-ol qolūb

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza(1598 - 1680)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۸

آغاز: پنجم فی فضل علی بن ابی طالب؛ **انجام:** تمت الکتاب المسمی بمصابیح القلوب فی الوعظا لنصایح بتاریخ شهر صفر المظفر سنه ۱۲۱۱

خط: نستعلیق، کا:محمد حسین بن علینقی جنابذی، تا: ۱۲۱۱ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● مصابیح القلوب / عرفان و تصوف / فارسی

masābīh-ol qolūb

مؤذن خراسانی، محمد علی بن فرخ، ق۱۱ قمری

mo’azzen-e xorāsānī, mohammad ‘alī ebn-e farrox(-17c)

گویا از مؤذن شیخ محمد علی خراسانی، در عرفان و گزارش صد کلمه، با عنوان «کلمه» با شماره. (احمد منزوی)

همان که برخی از ذهبی زنجانی دانسته‌اند.

آغاز: الحمدلله الذی نور مصباح القلوب بانوار حکمته. اما بعد الهی بعزت آنهائی که رخش همت در ساحت میدان قناعت تاخته اند

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۷۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کلمه ۱۰۰ بر شما باد کم خوردن

خط: نستعلیق زیبا، کا:محسن، تا: اوایل ربیع الثانی۱۳۱۲ق، برای مشهدی محمد آقا؛ مجدول، با یادداشت احمد بن میر شفیع، مورخ ۲۰ جمادی الثانی ۱۳۱۳ در آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: پارچه مخملی، ۷ص (۱۳۱-۱۳۷)، ۱۵سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۷۵]

● **مصابیح القلوب** / فقه / فارسی
masābīh-ol qolūb

خاتون آبادی اصفهانی، محمد حسین بن عبدالباقی، ۱۱۶۲ - ۱۲۳۳ قمری

xātūn-ābādī esfahānī, mohammad hoseyn ebn-e ‘abd-ol-bāqī(1749 - 1818)

اهدا به: فتح علی شاه قاجار (۱۲۱۱-۱۲۵۰ق)
تاریخ تألیف: ۱۸ جمادی الاول ۱۲۲۱ق
رساله عملیه مفصلی است مشتمل بر یک «مقدمه» وپنج «باب»: مقدمه در اصول دین؛ باب ۱. احکام طهارت؛ ۲. نماز؛ ۳.زکات وخمس؛ ۴. احکام روزه که مسایل فقهی مورد نیاز عامه مردم بوده است؛ ۵. احکام متفرقه و زیارت.
آغاز: الحمدلله المحمود لفعاله المشکور لنعمائه المتفضل علی عباده بتعلیم شرایعه و احکامه المعبود لکماله
انجام: اگر اعتکاف واجب معین باشد بعد ازآن کفاره می‌دهد و احتیاط قضا می‌کند تمت ... الف الف التحیة و الثناء حامدا مصلیا علی النبی و آله الامجاد صلوات الله و سلامه علیه و علیهم
[الذریعة ۲۱۵/۱۱؛ روضات الجنات ۳۶۲/۲؛ ریحانة الأدب ۱۰۰/۲؛ کرام البررة ۳۹۶/۱]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۹۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر چنین شکی در رکن بکند اظهر آنست که نمازش باطل است مثل آنکه شک کند میان اینکه دو رکوع کرده ام یاور اصل ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۶۵-۲۲/۸۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** از مبطلات نماز شک است به قول مشهور در دورکعت اولی ... درمکروهات نماز است مکروه است درحال نماز ملتفت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۱۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۴۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۱۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:شریف نایینی، محمد شفیع بن عبدالرحیم، تا: ۱۲۱۸ق، جا: خوراسکان جی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱ سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۶-۹۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۶۰
خط: نسخ، کا:محمد جعفر بن زین العابدین، تا: ۱۲۲۲ق؛ مصحح؛ ۲۰۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۳-۲۱۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۹۷
آغاز: ... نمود و از اطناب و اکثار و تعرض مسایلی که کمتر بآنها احتیاج واقع میشد اجتناب و احتراز نمود؛ **انجام:** و واجب است اخراج او از مسجد پس اگر اعتکاف واجب معین باشد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ صفر ۱۲۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «... حسن ۱۲۷۹» (مربع)؛ ۲۴۲گ، ۱۹سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۹-۳۲۳]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۲۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:زین العابدین بن عبدالمطلب موسوی، تا: چهارشنبه ۸ صفر۱۲۲۵ق؛ محشی با جمله دعایی «منه دام ظله العالی» در اردیبهشت ۱۳۴۶؛ واقف:خان بابا مشار؛ جلد: مقوای مذهب، ۲۵۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۵۷]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۸۱
آغاز: هدایته و اسأله العصمة من الشیطان الرجیم و غوایته و أصلی علی أشرف من بعثه ببرهانه
خط: نسخ، کا:محمد ملقب به آقا بابا، تا: ۱۷ محرم۱۲۲۵ق، جا: اصفهان، به درخواست حاج احمد نخود بریز از اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۱۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۸۵]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۲۸-۲۳/۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:زین العابدین شهیر به سید میرزا موسوی اصفهانی ابن عبدالمطلب موسوی، تا: شنبه ۱۱ جمادی الثانی۱۲۲۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۸-۴۳۴۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۹۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۴۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۲-۳۶۰]

۱۰. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی ازمؤلف به نشان «منه دام ظله و منه عفی عنه»، انجام در اواخر باب چهارم افتاده؛ ۱۸۳گ (۱-۱۸۳)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [صد و شصت نسخه:-۵۵]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد علی مشهور به آقا بزرگ ابن ملا محمد حسین محرر اصفهانی، بی‌تا؛ مهر: «عبده محمد حسن الحسینی» (بیضوی)؛ ۳۱۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۲۴]

۱۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۶۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «پیرو دین نبی فتحعلی»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۶۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۸۹]

● **مصابیح القلوب** / عرفان و تصوف / فارسی
masābīh-ol qolūb

ذهبی زنجانی، عبدالکریم بن محمد علی،- ۱۲۹۹ قمری

zahabī zanjānī, ‘abd-ol-karīm ebn-e mohammad ‘alī(-

1882)

یک صد پند است در عرفان به‌صورت مناجات با پروردگار متعال و دستورات اخلاقی و دینی با استفاده از آیات و روایات بدون ذکر متن آنها. مؤلف آن شاید رایض الدین باشد. همان که برخی از مؤذن خراسانی، محمد علی بن فرخ باشد.

آغاز: بسمله – الحمدلله الذی نور مصابیح القلوب بانوار حکمته و زین بساتین الارواح بازهار نعمته.

انجام: در آن است کم گفتن است ×× بر شما باد کم خوردن و السلام.

[فهرستواره منزوی ۸۸۹/۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۹۸۶۰

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۳۲۴ق [الفبائی:-۵۲۲]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۳۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۳۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۳ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۳۲۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۹۳

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق زیبا، کا:محسن بن حسنعلی خوشنویس اردبیلی، تا: یک‌شنبه۹ربیع الاول۱۳۳۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۵-۳۶۴]

۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۳۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:مهدیقلی حسینی سلماسی ملقب به صدیق الوزاره، تا: ۱۳۴۲ق، جا: خوی؛ جلد:تیماج، ۱۸ص، ۱۵سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۳۲۴]

● مصابیح القلوب / حدیث / فارسی

masābīh-ol qolūb

کاشانی، عبدالرزاق بن داوود، ق۱۳ قمری

kāšānī,‘abd-or-razzāq ebn-e dāvūd(- 19c)

چهل حدیث پراکنده در موضوعات مختلف را از کلمات ائمه معصومین علیهم السلام انتخابیه درخواست دوستی شرح نموده است.مؤلف در آغاز حدیث را بدون ذکر سند آورده سپس به بخشی از شرح آن ب عربی اشاره و در پایان به شرح و ترجمه حدیث به فارسی پرداخته است.

آغاز: نحمدک یا الهی علی نعمائک و الحمد من نعمائک ... بعد الحمد و الصلاة یقول الفقیر المسکین ... ان اعظم المطالب و المفاخر بعد الایمان بالله و ملائکته

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۲۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** وجه خامس آنکه شیعه سجده بر خاک می‌نمایند و مخالفین بر غیر خاک سجده می‌کنند بالجمله با این وجود شیع مسح به تراب ...

نسخه اصل: کتابخانه شریعتی – قم؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳ یا۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۷۸ص (۷۵-۱۵۲) [عکسی ف: ۷-۳۱۹]

● مصابیح القلوب / اخلاق / فارسی

masābīh-ol qolūb

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۳۴-۱۲/۱۲۴

آغاز: درکتاب تحفة المومنین بتحریر درآورده‌ام ودو کتاب از تألیفات این حقیر که منحصر بفرد بود بدست بلوچ افتاده است یکی روضة الصالحین ودیگری تحفه الواعظین؛ **انجام:** زکات بدرویشان می‌دهند ودرویشان را روا باشد زکات خوردن ایشان را از امت من ... ایشان از امتان محمد اند گفت خداوندا امتانی می‌بایم که

رساله مفصلی است درموعظه وپندواندرز، مشتمل بر یک مقدمه وهفت مجلس ویک خاتمه وهر مجلس درچند فصل. این کتاب غیراز مصابیح القلوب شیعی سبزواری است وعنوان مجالس آن چنین است: ۱.بیان معجزات خاتم الانبیاء (ص)، ۲.بیان معراج آن حضرت، ۳. معجزات وفضایل علی (ع) در دو فصل، ۴. دربعضی احادیث متفرقه در پند واندرز درده فصل، ۵. دربعضی احادیث که ذکر آنها نافع است درده فصل، ۶. فضیلت عدل در شش فصل، ۷.بیان مذمت علم بی عمل ومذمت فتوی دادن درسه فصل، مؤلف درمقدمه می‌گوید که قبل از این سه کتاب به نام‌های «تحفة المومنین»، «روضة الصالحین» و«تحفة الواعظین» را تألیف نموده، ولی دو کتاب اخیر به دست بلوچها افتاده وگویا از بین رفته است. او کتاب حاضر را به یاد مصاحب مظلوم خود مرحوم حاجی زین العابدین مشهور به زرساز تألیف نموده، وثواب آن را به روح وی اهدا نموده است، مباحث کتاب به صورت منبر وبرای استفاده عموم مردم تنظیم شده است؛ خط: نسخ، کا:گویا مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: مقوا، ۲۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۴۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۱۶

بی کا، بی تا؛ خریداری از بیژن پاینده آزاد؛ اندازه: ۱۵/۲×۲۵سم [رایانه]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۴۷

بی کا، بی تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۴۳۳گ، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [رایانه]

● مصابیح الکلام فی شرح مفاتیح شرائع الاسلام / فقه / عربی

maṣābīḥ-ul kalām fī š.-i mafātīḥ-i šarā’i‘-il islām

شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۲۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً کما هو أهله و یستحقه و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین من أولیائه و حجته و نشکره علی ما هدی و علی حفظة ایانا من الهلکة و الردیء و نسأله أن یکون ذلک علی ... قوله فمن کان الخ اعلم أن الأحکامت الشرعیة بأسرها توقیفیة موقوفة علی ...

خط:نسخ،بی کا،بی تا؛جلد: تیماج، قطع: رحلی [اوراق عتیق: ۱–۲۷۰]

● **مصابیح المتهجد** / فقه / فارسی

masābīh-ol motahajjed

حسینی، محمد باقر، ق۱۳ قمری

hoseynī,mohammad bāqer(- 19c)

در بیان آداب نماز شب مشتمل بر «مقدمه»، سه «منهج» و «خاتمه»: مقدمه در بیان ثواب نماز شب و فضیلت مناجات و دعا و شرافت خضوع و خشوع و بکا و آنچه مستحب است بجای آوردن در وقت خواب؛ منهج ۱. بیان وقت نماز شب؛ منهج ۲.بیان کیفیت و ادعیه هشت رکعت نماز شب؛ منهج ۳. بیان وقت نماز وتر و آداب و کیفیت و ادعیه آن؛ خاتمه در بیان مسایل چند که متعلق است به نماز شب و بعضی از تعقیبات نماز صبح.

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲۶

آغاز: بسمله ... الحمدلله الذی جعل العبادة وسیلة الارتباط العباد بعالم؛ **انجام:** ما خاب من تمسک بکم و لجأ الیکم ... اهل بیت النبوة و رحمة الله و برکاته

خط: نستعلیق و نسخ خوش، کا:علیرضا ابن محمد مؤمن کران ؟ سواد کوهی، تا: دوشنبه ۲۵جمادی الثانی۱۲۱۳ق؛ مهر: «خدا رضا بآن کس شدست از علی رضا»(چهارگوش)؛ جلد:مقوایی، ۶۷گ، ۱۲سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف:–۱۱۸]

↩ مصابیح محمدیه > مصابیح المحمدیه

↩ مصابیح محمدیه > مشکاةمحمدیه

● **مصابیح المحمدیه = مصابیح محمدیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

masābīh-ol mohammadīye = masābīh-e mohammadīye

فاضل همدانی، ق۱۳ قمری

fāzel-e hamedānī(- 19c)

اهدا به: محمد شاه قاجار (۱۲۵۰–۱۲۶۴ق) و یا حاج میرزا آقاسی عباس بن مسلم ایروانی وزیر محمد شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۲۶۵ق

مجموعه‌ای است در بیان اصول و فروع دین و نگارش مبدأ و معاد و گذارش طریق سلوک و رشاد در ۱۴ «مصباح» نگاشته شده است. در الذریعه و برخی فهارس این کتاب را از حاج میرزا آقاسی عباس بن مسلم ایروانی (–۱۲۶۵ق) دانسته‌اند.

آغاز: ستایش سزاوار اله است و حق شناسی حق دلهایی آگاه، درود بسیار بر روان پاک سلاله مختار ...

انجام:اقرار بخدا و رسول و امام و شرع و دین این است خواه علم باشد و خواه عمل فافهم

[الذریعة ۹۱/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۵۲۹/۹]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس جمیع طبقات ارضین را بتدریج طی کرده داخل ابوبا سموات خواهند شد.

خط: نستعلیق و نسخ خوش، بی کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (احتمالاً)؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قرمز، ۴۹گ، ۱۷سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۲–۱۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** عامل فیض حق باو شامل آید و جاه سلاطین را بآستانش ساید و الحمدلله رب العالمین

خط:نسخ و نستعلیق،بی کا، تا: چهارشنبه ۴ صفر۱۲۴۵ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۳۰–۶۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:**و باین احکام عالم فیض حق به او شامل آید و جباه سلاطین را به آستانش ساید.

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۴۱ص (۱۶–۵۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۳۳/۱–۱۸۱]

۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۶۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، بی کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ مهر:«مشیرالسلطنه – حسین بن هدایت الله – محمد رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۱۴۰ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱–۹۳۴]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۸۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و باین احکام عامل فیض حق به او شامل آید و جباه سلاطین را بآستانش ساید، و الحمد بالاتمام و السلام خیر ختام

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: میشن، ۹۸گ (۱پ–۹۸پ)، ۹سطر، اندازه: ۱۱/۸×۲۰/۶سم [ف: ۹–۱۴۱]

● **مصابیح المستخیر و مفاتیح المستشیر** / استخاره / عربی

maṣābīḥ-ul mustaxīr wa mafātīḥ-ul mustašīr

سلطان القراء، محمود بن محمد، ق۱۳ قمری

soltān-ol-qorrā’, mahmūd ebn-e mohammad (- 19c)

اهداء به: ناصرالدین شاه

تاریخ تألیف: ۱۲۹۸ق؛ محل تألیف: مشهد رضوی

رساله‌ای است در استخاره که به درخواست عده‌ای، در عصر ناصری نگاشته و شامل:«مقدمه»، چهار «مصباح» و «خاتمه»: مقدمه: در بیان استخاره و فضیلت استشاره با مؤمنین و اقوال علما و بزرگان در مورد استخاره و شرایط آن به همراه روایاتی از معصومین؛مصباح ۱. در خصوص نماز استخاره و دعاهای مربوط به آن؛ ۲. عمل به چیزی که بر دل انسان خطور می‌کند بعد از نمازها و دعاهای مربوطه و کیفیت استخاره با بنادق؛ ۳. در استخاره ذات الرقاع؛ ۴. در خصوص استخاره با تسبیح و قرآن؛خاتمه: در کیفیت اعمال برای خواب دیدن معصومین و حاجات خود.

آغاز: الحمد لله الذی اظهر من آثار سلطانه ما حیر مقل العقول من عجائب قدرته ... اما بعد ... و کنت کثیراً ما یخالج قلبی دن اکتب رسالة فی أنواع الاستخارة و اقسام الاستشارة و الاخبار الواردة فیها ...

انجام: و قد ترکنا الباقیه من السور القصار و اقتصرنا منها علی هذا المقدار ... و الحمد لله رب العالمین.

[ریحانة الادب ۲۱۷/۲؛ ریحانة الأدب: ۶۱/۳]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۹۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و وقع الفراغ منها و من تسویدها بقلم مولفها الفقیر علی راس ثمان ساعات تقریبا من لیلة الاربعا من الثالث من الثالث من الثالث من الخامس من الثامن من العاشر من الثالث من الثانی من الهجرة المقدسه النبویه علی مهاجرها افضل الصلوة و ازکی السلام و انمی التحیه حامدا مصلیا مسلما مستغفرا سنه ۱۲۹۸ من جمله تصانیف اقل السادات والعلماء الامیرزا محمود الملقب بسلطان القراء

خط: نسخ متوسط، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح، مذهب؛ نوشته شده:«از جمعی کتابخانه مبارکه اندرون باطلاع جناب امین السلطان مقرب الخاقان آقابهرام داخل کتابخانه مبارکه موزه سرکاری شد شنبه پنج شهر محرم الحرام ۱۳۰۱»؛ مهر مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۱۰۹ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱-۹۳۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۶ق، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۴۹گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۷-۱۵۵]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۸ق، به نام ابوالفتح میرزا؛ مجدول، با پیشانی زرین؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۶سم [ف: ۱-۵۰۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، دارای سر لوح، مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۵۵گ، ۱۵سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۳۳-۵۷]

● **مصابیح من علم الحدیث** /علوم حدیث / عربی

maṣābīḥ-un min ʻilm-il ḥadīṯ

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۰۸

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷/۳×۲۶/۵سم [رایانه]

● **المصابیح المنیفة فی شرح مفاتیح الشریعة** / فقه - عربی

maṣābīh-ul munīfa fī š.-i mafātīḥ-iš šarīʻa

بهبهانی، محمد جعفر بن محمدعلی،۱۱۷۸-۱۲۵۹قمری

behbahānī, mohammad jaʻfar ebn-e mohammad ʻalī(1765 - 1843)

وابسته به: مفاتیح الشرایع؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

تاریخ تألیف: ۱۲۲۷ق

شرح مزجی است بر مقدمه کتاب «مفاتیح الشرائع» فیض کاشانی، در آغاز بطور مزجی مقدمه را شرح کرده پس از آن قواعد أصل فقه را می‌نگارد. چون شرح پدر مؤلف بر همین مقدمه که بنام «فتاح المجامع فی شرح دیباجة مفاتیح الشرائع» مشهور است، بسیار طولانی بود، مؤلف در کتاب حاضر خواسته به اختصار بگذارند ولی باز شرح مفصل و دارای مباحث بسیاری است.

[الذریعة ۹۱/۲۱]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۴/۱

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی شرح صدور العارفین بمعرفة قواعد الاحکام (پس از چهار سطر) اما بعد فیقول العبد الجانی محمد جعفر؛ **انجام:** تعففا عن ذلک ولم اقف علی الروایة فی اصولنا فتدبر

مناکح و موالید؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، محشی با نشانه «منه»؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴) [ف:-۸۰۰]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲

آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد فیقول العبد الجانی محمد جعفر ... ان هذا هو الجزء الاخر من المصابیح فی شرح المفاتیح العطایا و المروات؛ **انجام:** و بالجملة فان القبول واجب علی الکفایة

عطایا تا پایان وصایا و بخشی از قرض و ضمان و ودیعه؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی ضربی [ف:-۸۰۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۴۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج،

۳۶۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۲-۳۱۰]

۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۰۷ - ج

آغاز: بسمله. و به نستعین. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول ... محمد جعفر بن محمد علی بن محمد باقر الاصفهانی البهبهانی الحایری القر میسنی ... ان هذا هو الجزء الاخر من المصابیح شرح المفاتیح فی شرح کتاب مفاتیح العطایا و المروات؛ **انجام:** فلا شیء علی ابنه. الحدیث. قد تم کتاب العطایا و المروات من المصابیح شرح المفاتیح تألیف العبد الجانی محمد جعفر بن محمد علی بن محمد باقر الاصفهانی البهبهانی فی شهر شوال ... سنة الرابعة عشر بعد الماتین و الالف ... و الصلوة و السلام علی سید الاولین و الاخرین محمد و آله الطاهرین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، ۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:-۴۶۷]

۵. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰

صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۴۹ق؛ ۱۸۷ص، قطع: رحلی [نشریه: ۷-۴۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۷۰

آغاز: الحمدلله الذی شرح صدور العلماء بلمعة دروس قواعد الاحکام و أرشد أذهانهم الی منتهی نهایة مسالک شرائع الاسلام؛ **انجام:** اللفظ المستعمل فیما وضع له حقیقة و فی غیره لعلاقة معتبرة مجاز فخرج المهمل و ما وضع و لم یستعمل.

خط: نسخ، کا:محمد علی یزدی، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: ابن حاجی عبدالعلی؛ مهر «از حق محمد علی مدد یافت» (بیضی)؛ چند یادداشت از محمد طاهر قمی به تاریخ ۱۲۹۴؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۶-۳۵۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۴۵

آغاز: الحمدلله الذی شرح صدور العلماء بلمعة دروس قواعد الاحکام ... و بعد فیقول العبد ... انه لما کان الکتاب المستطاب؛ **انجام:** فویل للمنکرین علیهم القاطعین فیهم صلتی لا انا لهم الله شفاعتی فلیفهم و قد وفقنی الله سبحانه لاتمام هذا الشرح

خط: نسخ، کا:محمد علی، ملقب به آقا بابا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: مرحوم سید حسین، سید ابوطالب موسوی زنجانی معروف به میرزائی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۱گ، ۲۱سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۴-۳۵۹]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۰۷

مفاتیح قضاء و شهادات و ششم محرم ۱۲۱۵ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ احتمالاً به خط مؤلف؛ مصحح، پیش از کتاب تقریظ و اجازه روایتی برای مؤلف با مهر «جعفر الصادق ...» (هشت گوشه)؛ مهر: «علی اکبر بن محمد تقی» (بیضوی)، «محمد تقی بن محمد جعفر بن محمدعلی» (بیضوی)؛ تاریخ وقف: جمادی الثانی ۱۲۹۹؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۶-۳۳۶]

← مصابیح المهتدی فی شرح دیوان علی المرتضی ⟵ شرح دیوان امیر المومنین (مختصر)

← مصابیح المهتدی فی شرح دیوان علی المرتضی ⟵ شرح دیوان امیر المومنین (ع)

● مصابیح الواعظین / اخلاق / فارسی

masābīh-ol vā‘ezīn

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵-قرن ۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801 - 19c)

به خواهش: ملا علی فرزند ملا محمد حسین رودباری قزوینی

تاریخ تألیف: آخر شوال ۱۲۶۹ق؛ محل تألیف: قزوین

چهل «مصباح» است دارای «زجاج»ها در موضوعات اخلاقی که پس از تألیف یکصد و بیست و دو مجلد کتاب نوشته است.

آغاز: أحمدالله و اصلی علی احمده ... و بعد عرضه میدارد فقیر بنده رو سیاه ابن المرحوم الحاج شیخ محمد رفیع.

انجام: فارغ شد از تألیف این رساله فقیر راقم آن بنده راجی گناهکار در سلخ شهر شوال ...

[فهرستواره منزوی ۶۰۸/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۳گ (۲۱۵پ-۲۵۷ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲-۳۴۰]

← مصابیح الوصول الی علم الاصول ⟵ مصابیح الاصول

● مصابیح الوصول الی علم الاصول / اصول فقه / عربی

maṣābīḥ-ul wuṣūl ilā ‘ilm-il uṣūl

کتاب بسیار مفصلی است در بحث‌های اصول فقه با عناوین «مصباح، مصباح»مشتمل بر چندین «عقد» و هر کدام در چندین «سمط».

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۷۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذا هو العقد الخامس من عقود المصابیح فی العام و الخاص و فیه مقدمة و سموط؛ **انجام:** من حیث هو و اما لو کان غیره اطهر فلا ریب بل لا خلافه فی تقدمه و الاجماع انما هو فی غیره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نسخه مشتمل بر عقد پنجم در عام و خاص و سمط دوم از عقد ششم در تخصیص و خاتمه در بناء العام علی الخاص، است؛ مهر: کتابخانه فضل الله نوری (مربع)؛ تملک: علی نقی طباطبائی؛ جلد: تیماج، ۲۹۰گ، ۲۹سطر، اندازه:

۲۱/۵×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۲]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۸۲/۲

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی اشرف النبیین

شامل بحثی از عقد ششم آن است که شامل مبحث تخصیص می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱-۴۷۷]

● **مصابیح الهدایة فی انوار الولایة** / کلام و اعتقادات / فارسی

masābīh-ol hedāyat fī anvār-el velāya

ناسخ القاجار، عباس بن محمد، ۱۱ق۱۲ قمری

nāsex-ol-qājār, ‘abbās ebn-e mohammad (17c - 18c)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق)

تاریخ تألیف: ۱۰۹۴- ۱۰۹۸ق

آیات قرآنی که درباره اهل بیت رسالت علیهم السلام نازل شده و بعضی از خصایص و شرایطی که باید در امام باشد با رموز مقدمات برهانی مؤید به اخبار مخالفین، در این مجموعه با نثری فنی و اشعاری ازمؤلف یا دیگران در یک «مقدمه» و دوازده «مصباح» گرد آورده شده و به پاره‌ای از مثالب دشمنان امامان نیز پرداخته است: مقدمه: در تعداد آیات درباره ائمه هدی؛ مصباح ۱. ثبوت وجود امام جهت هدایت؛ ۲.وجوب تنصیص به وجود امام به حکم الهی؛ ۳. وجوب عصمت اولیای عظام؛ ۴. فضیلت خلفای الهی؛ ۵. اعلمیت اوصیای سید انبیا؛ ۶. اطاعت امام؛ ۷. حقیقت اولیای سبحانی؛ ۸. وجوب اعبد و ازهد بودن امام؛ ۹. وجوب اسخی و اکرم بودن امام؛ ۱۰. وجوب عدل و احسان امام؛ ۱۱. مثالب خلفای غاصب؛ ۱۲. انحصار عدد ائمه در اثنا عشر. پس از آنها یک خاتمه دارد، و عنوان‌های کوچک مانند «هدایة وجدانیه» و «قانون عقلی» و «اثارة فیها اشارة» و «هدایة فی ظهور درایة» و مخاطبات برهانیه و مانند آنها نیز دارد. وی در این کتاب از شاعران زیر، شعر آورده است: نورس دماوندی، صایب، ممتاز، فاخر، قاری، فدائی، مشفق قمی، رمزی کاشانی، تأثیر، شعوری، دیهیم، ازهری، صادق دست غیب، طایف، غیانا، اعجاز، قدرت، قاسم مشهدی، نصیب طبسی، فغانی، رشیدا، شراری، زنی، رکنا، یوسف شاملو.

آغاز: مطلع جوامع ازلی و ابدی حمد مالك الملکی است که قلم حکمتش صحیفه دیوان امکان را بمطلع و مقطع ازل و ابد آراسته.

انجام: اللهم اجعل میاه براهینها جاریا فی مصاب عقول العارفین و ریاح قوانینها ساریا فی مهاب قلوب المؤمنین ان ذلك علیك یسیر و انت علی کل شیئ قدیر.

[فهرستواره منزوی ۵۲۹/۹]

شرح و حواشی:

۱- مصباح الهدایة (منتخب)؛ موسوی اصفهانی، جعفر بن حسین (۱۰۹۰-۱۱۵۸)

۲- مصابیح الهدایة (مختصر)؛ غلامعلی بن زین العابدین (-۱۳)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۹۸ق؛ محشی، نام ۹۰ کتاب از کتب معتبره علماء اهل سنت و جماعت را که از مدارک این کتاب است در پشت صفحه اول نگاشته؛ واقف: ملکزاده کوثر، جلد: تیماج، ۲۷۳گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۲×۳۳/۵سم [ف: ۱۱-۶۸۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳

آغاز: و السماء ماءلکم منه شراب منه (چنین) و شجر فیه تسیمون ریاض عقول را ... نشاندن نهال معرفت سبحانی ... من آیتها؛

انجام: برابر

تذکر: نام کتاب در این فهرست مصابیح الظلام فی آیات الامام آمده که با توجه به نسخه کتابخانه مرعشی ۹۸/۲۲ و آستانقدس ۶۸۴/۱۱ تصحیح شد؛ خط: نستعلیق، کا: مراد بن ساقی ، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی بسیار با امضای «منه عفی عنه» دارد و پیداست که به خامه نگارنده بوده و شاید کاتب به دستور او این نسخه را نوشته باشد؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۶۰۷گ، ۱۹سطر(۱۰/۵×۲۰/۶)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۲-۷۳۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** در تجارت حسن ایمان متاع جانرا در بازار ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ روی برگ اول منابع مؤلف دیده می‌شود به اضافه برگی در معرفی کتاب و مؤلف که سید محمد علی روضاتی به تاریخ جمادی الثانی ۱۴۱۳ نوشته؛ جلد: تیماج، ۱۱۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۴/۵سم [ف: ۲۳-۹۸]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۵/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷-۲۲۵]

● **مصابیح الهدایة (مختصر)** / حدیث / عربی

maṣābīḥ-ul hidāya (mx.)

غلامعلی بن زین العابدین، ق۱۳ قمری

qolām ‘alī ebn-e zayn-ol-‘ābedīn (- 19c)

وابسته به: مصابیح الهدایة فی انوار الولایة؛ ناسخ القاجار، عباس بن محمد (۱۱-۱۲)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۱۴ رجب ۱۲۴۲ق

روایت‌هایی که در شأن اهل بیت علیهم السلام، در کتاب «مصباح الهدایة فی أنوار الولایة» عباس بن محمد بیك قاجار مشهور به ناسخ، آمده بود، در این کتاب گرد آورده شده است بدون نظم و ترتیب مخصوصی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸/۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد فهذا منتخب شریف و

مجموع لطیف یشتمل علی الاحادیث المرویة من طرق العامة و غیرهم؛ **انجام:** قال ما تقول فی علی علیه السلام قال ای و ربی انه لحق و ما انتم بمعجزین، هذا تمام ما استخرجته و لله الحمد من کتاب مصباح الهدایة ...

خط: نستعلیق، کا:غلام علی بن زین العابدین، تا: چهارشنبه ۱۴رجب۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۳گ (۲۴ر-۵۶پ)، ۳۰سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۴-۲۸۵]

● **مصابیح الهدایة فی شرح البدایة** / فقه / عربی

maṣābīḥ-ul hidāya fī š.-il bidāya

قزوینی، محمد حسن بن محمد معصوم، - ۱۲۴۰ قمری

qazvīnī, mohammad hasan ebn-e mohammad ma'sūm (- 1825)

وابسته به: بدایة الهدایة؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۰ق

شیخ حر عاملی پس از تألیف کتاب «هدایة الامة الی احکام ائمه» که منتخبی از کتاب«تفصیل وسائل الشیعه» خود بود، واجبات و محرمات منصوصه از ابتدای ابواب فقهی تا آخر آن را به اختصار از کتاب «هدایه الامه» خود برگزید و آن را در کتاب «بدایة الهدایة» به رشته تحریر در آورد. کتاب حاضر، شرح نسبتاً مفصلی است بر کتاب «بدایة الهدایه» که مباحث محدودی همچون طهارت و صلاه، زکات، صوم و اعتکاف از این شرح به رشته تألیف درآمده است. شارح در فصل اول کتاب، مباحثمهم اصول دین را با بیان اصل مسأله و اشاره اجمالی به دلیل آن ذکر نموده و در هر فصل از کتاب، پس از بیان و شرح مسائل مذکور شیخ حر عاملی، دیگر مسائل و فروعات و احکام مناسب آن فصل را تبیین کرده است.

حاج محمد حسن بن محمد معصوم قزوینی که پس از ملخص الفوائد الحائریة در دو جلد نگاشتهاست.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی کرم بنی آدم بان جعل نفوسهم مستعده لمعرفته و جوار حهم قابله لخدمته و عبادته ... اما بعد فیقول العبد الفقیر ... انه قد تطابقت الادله العقلیه و النقلیه ...

[روضات ۱۰۸؛الذریعه ۱۲۴/۱۳ و ۹۳/۲۱]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۰

آغاز: بسمله، و الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین و لعنة الله علی اعدائهم؛ **انجام:** و هدانا الی الاخلاص فی طاعته و عبادته بمنه و کرمه.

در صلات و در آن ازاقسام صلات و ارکان و شرایط و موانع صلات به تفصیل سخن رفته؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۳۱۰گ، ۲۸ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۴۲۰]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷

جلد یکم تا طهارت؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱ رجب۱۲۳۰ق [نشریه: ۷-۲۹۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** کما ذکرنا فی القضیب او علی التنزه و کراهتهم لزینه الدنیا و استعفافهم عن متاعها. تم کتاب الطهاره ... و الصلوه علی محمد و آله الطاهرین.

خط: نسخ خوش، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۰ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه رحمه الله» و «منه عفی عنه» و «منه مد ظله» و «نور الدین علی الحسینی الموسوی»؛ جلد: تیماج، ۳۵۸گ، ۲۳سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶-۷۵]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۰۱

آغاز: کتاب الصلوه و هی فی اللغه الدعاء و شرعا الارکان المخصوصه یکیفیاتها المعهوده؛ **انجام:** و الاخبار فی صلوه الشکر کثیره جعلنا الله من الشاکرین لانعمه و هدانا الی الاخلاص فی طاعته و عبادته

کتاب صلات؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف؟، تا: ۱۳۱۰ق؛ افتادگی:وسط و انجام؛ مصحح، محشی به خط مؤلف، دارای حکم اجتهاد به خط بحر العلوم؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۷گ، ۲۳-۲۸ سطر (۸×۱۶ و ۱۵/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۱]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشانه «منه عفی عنه»؛ ۱۶۱گ، ۲۴ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف:۶۶۲]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۵

آغاز: بسمله ... (سفید است) و هی فی اللغة الدعاء و شرعا الارکان المخصوصة بکیفیاتها المعهودة و ذکر فی کتب اهل اللغة من جهة انهم؛ **انجام:** و هدانا الی الاخلاص فی طاعته و عبادته بمنه وجوده و کرمه

ج ۲، کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، برای عبدالمحمد؛ جلد: تیماج، ۲۶ سطر (۱۳×۲۲) [ف:-۸۰۰]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۴۸

آغاز: بسمله، کتاب الصلوة و هی فی اللغه الدعاء و شرعاً الارکان المخصوصه؛ **انجام:** و الله العالم بحقایق الاحوال الی هنا آخر کتاب الصوم و الاعتکاف ...

خط: نسخ، کا:عبدالغفار شیرازی، تا: ۱۲۳۷ق؛ مصحح؛ ۳۱۸گ، ۲۷سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۲۶۳]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۶۲

از آغاز تا بخشی از صلاة؛ خط: نسخ، کا:جویمی شیرازی، محمد حسن، تا: چهارشنبه ۱۳ رمضان۱۲۶۱ق، برای آقا لطف علی بن آقا علی شیرازی؛ با حواشی همین شیرازی به خط خود او؛ ۲۴۶گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۶-۵۲۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۲۶

آغاز: الحقيقية و قوتها العملية فی معرفة الاعمال التی فيها صلاح نشأتيها الدينوية و الاخروية؛ **انجام:** و فی الاخبار المتقدمة ما يدل بالعموم اللغوی و فی الموثق المروی فی يه لا تأكل فی آنية ذهب.
کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۳۴۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۱۳۷]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** جعلنا الله من الشاكرين لانعمه و هدانا الی الاخلاص فی طاعته و عبادته بمنه وجوده و كرمه
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: عبدالحسین کروسی؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۵-۴۹]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۷۰

مقدمه و کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:در عصر مؤلف؛ مصحح، با نشانی بلاغ؛ مهر: کتابخانه محمد امین خوئی؛ جلد: تیماج، ۳۹۹گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۱۴۹]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲

کتاب الصلاة و آن را در روز جمعه ۶ ذیقعده ۱۲۱۳ ساخته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با اجازه محمد مهدی بن مرتضی بن محمد حسنی حسینی به او به خط خودش در آغاز [نشریه: ۷-۲۹۲]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۴۶

جلد دوم، از صلاة تا اعتکاف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۹۲]

۱۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۲۰

طهارت؛ کاتب: فتح آبادی، علی میرزا بن علی جان، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف:-۲۲۶]

● **مصابیح الهدی** / شعر، حدیث / فارسی

masābīh-ol hodā

ابن همام شیرازی، ق۱۰ قمری

ebn-e hammām-e šīrāzī (- 16c)

در تفسیر و ترجمه احادیث نبوی مشتمل بر چهار اربعین و ابیات آن هفتصد بیت است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۵۴/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۱ص (۲۸۶-۳۳۶)، ۱۹سطر (۶×۱۴) [ف: ۱۰-۱۵۲۵]

● **مصابیح الهدی** / اصول فقه / عربی

maṣābīḥ-ul hudā

؟ بحرالعلوم، محمد مهدی بن مرتضی، ۱۱۵۵ - ۱۲۱۲ قمری

bahr-ol-‘olūm, mohammad mahdī ebn-e morteza (1742 - 1798)

نگارنده که کتاب خود را به صورت «فوائد» تدوین نموده، در آغاز می‌گوید به خاطر اشتیاق دوستان به کتابی محکم در علم اصول که به سبک جدید و در اسلوبی محکم و جامع فواید اطناب و محاسن اختصار باشد، این کتاب را نوشته است. وی در فایده اول و دوم فقه و ادله آن را بیان نموده پس از آن به مباحث اصولی می‌پردازد.نام کتاب در مقدمه است لیکن نام مؤلف ندارد؛ در الذریعه (۲۱: ۹۴) ضمن معرفی این کتاب آمده است که پشت یکی از نسخه‌های «مصابیح» به خط «محمد رضا بن زین العابدین ابن بهاء الدین بن محمد بن احمد محسن العاملی» نوشته شده که تألیف سید مهدی بحرالعلوم است. (علینقی منزوی)

آغاز: بسملة. الحمدلله الذی اوضح مسالك الافهام بمصابيح البيان و فتح ابواب مدارك الاحكام بمفاتيح البيان و الصلوة ... و بعد فطال ما اشتدت الاشواق و اسدت العيون و الاعناق الی تحرير كتاب فائق من علم الاحكام ...
[الذریعة ۹۴/۲۱]

شرح و حواشی:

۱- شرح دیباجة مصابیح الهدی

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۷۷/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** نعم تعذيب النفس و تحريم المباحات و المنع عن جميع المشتهيات او نوع منها علی الدوام جرح و ضيق و مثله منتف فی الشرع و مما يتعطف. تم
خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵ص (۴۷-۶۱)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۶۸۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۶۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بالجملة، فما جرت العادة بالإتيان بمثله و المسامحة به و إن كان عظيماً فی نفسه كبذل النفس و المال الكثير فليس ذلك من الحرج فی شیء نعم تعذيب النفس و تحريم المباحات و المنع عن جميع المشتهيات أو نوع منها علی الدوام حرج و ضيق و مثله منفی منتف من الشیء فتأمل.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۳؛ محشی با نشان «منه» از مؤلف؛ ۱۴گ (۲۰۶ر-۲۱۹پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۹-۲۸۲]

۳. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۱۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** نعم تعذيب النفس و تحريم المباحات و المنع من جميع المشتبهات او نوع منها علی الدوام حرج و ضيق و مثله منتف فی الشرع.
خط: نسخ، کا:عبدالجبار بن محمد بن عبدالجبار خطی بحرانی، تا: ۱۷ ربیع الاول۱۲۱۴ق؛ ۱۶گ (۲۱پ-۳۶ر)، ۲۱سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف:-۹۰]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۸/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانا لا نلاحفظ فی الاستدلال بالاجماع

خصوص الخبر هذا الذی وجدناه من کتابة المرحوم المبر ور السید محد مهدی الطباطبائی.
کاتب: سید محمد مهدی بن ملا علی تبریزی طباطبائی، تا: ۱۲۲۲ق، جلد: تیماج، ۱۰ص (۱۰۳-۱۱۲)، ۳۳ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۰-۴۶۲]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۲۰/۴
آغاز: برابر
کا:احمد بن حاج علی خونساری، تا: ۱۲۲۳-۱۲۲۵ق؛ ۱۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳-۹۷]

۶. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱۰
بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق [نشریه: ۷-۷۵۲]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۵۰/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان کان تعذیب و تحریم المباحات و المنع عن جمیع المشتبهات او نوع منها علی الدوام حرج و ضیق و مثله منتف فی الشرع و مما ینعطف. هذا آخر ماوجدناه من الرسالة الشریفة الموسومة بمصابیح الهدی. قدتم فی تاریخ ۱۲۳۷
خط: نسخ، کا:ابن محمد، احمد خوانساری، تا: ۱۲۳۷و ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۵۱پ-۱۵۸)، ۳۰سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۴۱۲]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۴۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** او نوع منها علی الدوام حرج و ضیق و مثله منتف فی الشرع و مما یعطف [ینعطف]
خط: نسخ تحریری، کا:شریف بن محمد صادق بروجردی، تا: ۱۲۳۹ق، جا: کربلا؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۵۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و مثله منتف فی الشرع و ما ینعطف هذا آخر ما وجدناه من الرسالة الشریفة و هی مقدمة المصابیح
خط: نسخ عالی، کا:علینقی بن محمد، تا: ۱۲۶۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۵۶]

۱۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۱۶/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و المنع من جمیع المشتبهات او نوع منها علی الدوام حرج و ضیق و مثله منتف فی الشرع.
خط: نستعلیق، کا:عبدالوهاب بن محمد علی قزوینی، تا: ۱۳۱۶ق، جا: کربلا حائر حسینی؛ جلد: تیماج، ۹گ (۵۱ر-۵۹ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۷۹]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۰۸/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یثبت به الندب فی العبادات و الجواز فی غیرها مع عدم ظهور الوجه (ناقص)
خط: نسخ متوسط، کا:زین العابدین بن محمد علی نجفی، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۵گ (۴۴پ-۴۸ر)، ۱۶سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۷-۱۶]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۸۱/۶-۶/۷۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فانه کثیر من المعلوم قدیعلم للعالم من غیر ان ...
خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸-۳۳۴۷]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** الهداء فیما فی الفروج رحمه الله تعالی
مقدمه آن است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۶گ، ۲۵سطر، قطع: وزیری [رایانه]

۱۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۰۰/۷
آغاز: برابر**انجام:**مستحقا لعقابات غیر متناهیة من حیث ترکه نفسه و ترکه کل جزء
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴ص (۴۷۰-۴۸۳)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۹۱]

● مصابیح الهدی = مصابیح الاصول / اصول فقه / عربی

maṣābīḥ-ul hudā = maṣābīḥ-ul uṣūl

مؤلف شناخته نشد، وی در این کتاب به کتاب «البهجة المرضیة فی شرح اللمعة» خود ارجاع داده که نشانی از مؤلف این کتاب (شرح لمعه) به دست نیامد، اما از آنجا که در بین مباحث از تفتازانی، اصفهانی، باغنوی، ابهری شیروانی (-۱۰۹۸ق)، مازندرانی، اسنوی، شهید اول، شهید ثانی، محقق سبزواری (-۱۰۹۰ق) و محقق خوانساری یاد کرده و از وحید بهبهانی (-۱۲۰۵ق) با عبارت «شیخنا الاتاد البهبهانی قدس ره» نام برده گمان می‌رود مؤلف، از اعلام قرن ۱۲ و ۱۳ق و شاگرد وحید بهبهانی بوده و این کتاب را پس از وفات استادش نگاشته است. مؤلف کتاب را به سبکی نو و خلاصه به درخواست جمعی از طلاب نوشته و آن حاوی اکثر مباحث مهم علم اصول با عناوین «مصباح، مصباح» و مشتمل بر مقدمه و چند باب و خاتمه است: المقدمة فی بیان حد هذا العلم و موضوعه و غایته؛ باب ۱. بیان مهمات المسائل الاصولیة التی هی الاساس لاستنباط الاحکام الشرعیة و فیه مقاصد (مقصد ۱.فی مباحث الالفاظ، ۲.فی الاحکام الوضعیة، ۳ ...)؛ باب ۲. نبذة من المبادی الاحکامیة ... .

آغاز: بسمله. الحمدالله الذی اوضح مناهج التقی بمصابیح الهدی و اعلم علم الاحکام بمشکاة انوار الدجی و الصلوة و السلام ... فما کان علم اصول الفقه هوالاصل الاصیل فی استنباط الاحکام ... سائلا منه الهدایة الی ضوب الصواب و اصابة الحق فی کل باب و سمیته مصابیح الهدی عسی ان یهتدی به من الیه اقتدی

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۲۰۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** منهم هو القول الاول و یظهر عن بعضهم ... علی ما حکی عنه من ان الاصل عنده هو عدم الاجزاء و الاقوی
موجودی آن تا اواخر باب دوم (تا مبحث «الکلام فی الاجزاء و

قاعدة الاشتغال» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ضمیمه: مذیل است به کتاب «الشهادات» در فقه، از ناشناس، از صفحه ۳۷۹ تا ۴۴۱ (۳۲برگ)، آغاز ضمیمه: «بسمله. کتاب الشهادات الشهادة لغة الاخبار عن الیقین علی ما فی المسالک قال فی مختار الصحاح الشهادة قاطع و قال السید»؛ تملک: محمد حسین کلباسی؛ اهدایی: رهبری، شهریور ۱۳۸۷؛ جلد: تیماج، ۱۳۹گ، ۲۱و۲۲سطر، اندازه: ۱۶/۶×۲۱/۸سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۵۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** او ما لا یؤکل لحمه مع عدم امکانها عاریا الی غیر ذلک من الموارد الواردة

شامل مقدمهو همین دو باب؛ خط: نسخ خوش، کا:حاج احمد بیارجمندی، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۸سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۵۶]

۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۳۱۷/۴

آغاز: برابر

در آن از میرزای قمی یاد می‌شود؛ بی‌کا، بی‌تا؛ فقط ۷ برگ آن در این نسخه هست [چند نسخه-ف:-۳۸۵]

۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** مع عدم امکانها عاریاً الی غیر ذلک من الموارد الواردة

خط: نسخ، کا:احمد بیارجمندی، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: چرم، ۱۷۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [مؤید: ۱-۲۰۸]

● **مصابیح الهدی و مفاتیح المنی** / فلسفه / عربی

maṣābīḥ-ul hudā wa mafātīḥ-ul munā

لاهیجی، حسن بن عبدالرزاق، ۱۰۴۵ – ۱۱۲۱ قمری

lāhījī, hasan ebn-e ‘abd-or-razzāq (1636 - 1710)

دربیان مسائل فلسفی بدون مخلوط کردن با مباحث تصوف وکلام؛ صاحب الذریعة و ریحانة الأدب این کتاب را از حسن لاهیجی دانسته‌اند لیکن در نسخه‌ای به قاضی سعید قمی «(م پس از سال ۱۱۵۳ق) نسبت داده شده که صحیح نیست؛ مشتمل بر یک «مقدمه» وسه «باب»: المقدمه فی تقدیم ما یجب قبل الخوض فی المقصود و فیه مطلبان:مطلب ۱) کشف الغطاء عن حقیقة هذا العلم و بیان نسبته الی الدین القویم (دارای هفت مصباح)، مطلب ۲) فیما یتعلق بموضوع هذا العلم و تفنین فنونه (پنج مصباح)؛ باب ۱. تقاسیم الوجود دارای پنج«مفتاح»: ۱) العلة و المعلول (دارای بیست و یک مصباح)، ۲) الواجب والممکن و فی حصر المقولات و فی الجوهر و العرض (دارای سی و شش مصباح)، ۳) المعقول الاول و الثانی و فی الکلی و الجزئی دارای ده مصباح)، ۴) الوجود و الماهیة (دارای هجده مصباح)، ۵) اقسام الوحدة و الکثرة و فی اقسام التقابل و فی اقسام السبق و فی الحدوث و القدم (دارای هفده مصباح)؛ باب ۲. فنون الطبیعیات و هو یفتتح باربعة مفاتیح: مفتاح ۱) سمع الکیان و هو الاحوال العامه للجسم الطبیعی من حیث هو طبیعی (دارای سی و پنج مصباح)، ۲) فن السماء و العالم (دارای چهارده مصباح)، ۳)احوال الکون و الفساد.

آغاز: بسمله، سبحانک اللهم یا من دل علی ذاته بذاته و بحکمته علی صفاته و تنزه عن مشابهة مخلوقاته ... اما بعد و اعلموا ایها المتفقدون طریق السداد و المسترشدون لسبیل الرشاد ... فعزمت علیه ... و اخذت فی هذا الکتاب مودعا فیه من المقاصد ... و سمیته مصابیح الهدی و مفاتیح المنی و رتبته علی ثلثة ابواب بعد مقدمة و ثانیته الثقة (؟) فی الفاتحة و الخاتمة.

انجام: فقد علمت حال الحجة [هذا] آخر ما اردنا من الکلام فی الباب الاول فی فن التقاسیم و الحمدلله اولا و آخرا.

[الذریعة ۹۳/۲۱و۹۴؛ ریحانة الأدب: ۳۶۳/۴؛ المسلسلات فی الاجازات: ۲۷۹/۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۲۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**مصباح اذا کان دورة واحدة ... فیحدث مثل ما سبق لا بعینه

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۲۶و ۲۰و ۱۸سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۶/۶سم [ف: ۶-۱۲۶]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم الا ماتشابه استعداده فی الازمنة و الاعصار و لم تغیره الحرکات و الادوار ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ تملک:محمد صالح حسینی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۱۹سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳-۹۳۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**فیحدث مثل ماسبق لابعینه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی از مؤلف با نشان «منه دام ظله»، گویا نسخه به نظر مؤلف رسیده و اصلاحات و خط‌هایی که بر برخی از عبارات و سطور کشیده شده از مؤلف است؛ جلد: تیماج، ۳۲۶صبا برگ‌های اضافی، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۰-۱۸۳۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۰۹

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ با تقریظی به سال ۱۲۰۱؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۸ش۴-۶۳]

۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۳۳

تا اندکی از مصباح ۵ از مفتاح ۳ باب دوم است. تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ تاریخ وقف: ۱۳۲۶ [ف: ۳-۱۰۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۳۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۳۸۲]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی الازمنة والاعصار ولم تغیره الحرکات والادوار فیحدث مثل ما سبق لابعینه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشیبا نشان «منه دام ظله» ونیمه دوم با عناوین «منه ره»؛ تملک: آقا محمد خلیل، حسن خندقی؛ مهر: «العبد محمد مهدی حسنی حسینی» (مربع)، «عبده یحیی بن عبدالله الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۲]

۷. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۷۸**

خط: نسخ، کا:محمد حسین بن محمد هادی، تا: ۱۱۴۷ق؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۳]

۸. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۲۲/۲**

آغاز: و تهاجم علیها الاوهام بالتصرف و التکلیف و تزخرف الباطل فتدلس بالحق و تمول الکندب قیلبس بالصدق و تسوم الجهلة بسیماء العلماء و تزی العطله برای الحکماء؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با عنوان«منه، منه ره، صح»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۶گ(۴۷ر-۱۱۲ر)، ۲۰سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۹-۴۴۲]

۹. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۵۳**

آغاز: ... و الأدلاء علیک و سائلفصلک و رحمتک و وسائط جودک و رأ، تک صلاة تکون بتأیدیة حقهم ... اما بعد فاعلموا ایها المتفقدون طریق السداد و المسترشدوت سبیل الرشاد هداکم الله و ایانا لذلک؛ **انجام:** فقد اعتبرته وحده لامع العلة و بعد تمامها فکان الحدوث المسبوق بهذا لعدم هو الحدوث الذاتی لا قسماً آخر و ایضاً فلم ...

تا اواخر باب نخست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله، منه عفی عنه»؛ تملک: محمد هادی به سال ۱۳۰۰ق، آیت الله «عبدالله موسوی سبزواری مشهور به برهان از مشایخ اجازه حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی با یادداشت مفصل ایشان؛ مهر:«احمد» (بیضی)؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۶۳گ، ۱۴سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳۲-۸۴۲]

۱۰. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶۲/۲**

آغاز و انجام: برابر

در نسخه ما باب دوم نیست، عنوان‌های بندها «مصباح» است؛ خط: نستعلیق، کا:شریف لاهیجانی، تا: پنج‌شنبه ۶ ربیع الثانی۱۲۲۸ق؛ محشی با نشان «منه ره»؛ جلد: تیماج تریاکی، ۶۷گ (۴۵پ-۱۱۱ر)، ۲۲سطر (۹×۱۶) [ف: ۱۲-۲۶۷۳]

● **مصاحب الخلوات** / اخلاق / فارسی

mosāheb-ol xalavāt

حلال خور، فریدون بن محمد قاسم،- ۱۲۴۵ قمری

halāl xor, fereydūn ebn-e mohammad qāsem (- 1830)

اهدا به: فتح علی شاه قاجار (۱۲۱۱-۱۲۵۰ق)

تاریخ تألیف: ۱۲۱۴ق

کتابی است در اخلاق، مشتمل بر یک «مقدمه»،شش«باب» و یک «خاتمه» با نثری آمیخته به نظم: مقدمه: در اختیار مصاحب و قواعد صحبت، در دو مجلس؛ باب ۱. صفات سلاطین و اخلاق خواقین، در سی و نه فائده؛ ۲. اکتساب اخلاق حمیده و افعال پسندیده،در چهل و نه فائده؛ ۳. اجتناب از صفات قبیحه و خصال ذمیمه در سی و یک فائده؛ ۴. فوائد متفرقه حکیمانه و نکات مستحسنه، در شصت فائده؛ ۵. بی‌اعتباری روزگار و بی‌وفایی دنیای غدار، در دوازده فائده؛ ۶. ذکر بعضی از کلمات معجز آیات پیامبر و ائمه هدی علیهم السلام و برخی از سخنان حکمت بیان پیامبران ما تقدم و حکمای یونان و ملوک عجم؛ خاتمه: در تاریخ اتمام کتاب و مناجات باری تعالی.

در منابع آمده، نام کتاب به حساب جمل، موافق تاریخ تألیف آن نیز هست. وی در پایان دوبیتی دارد: «... و از محاسن اتفاق تاریخ اتمام با عدد اسم کتاب بحساب ابجد موافق افتاد چنانکه از این قطعه معلوم می‌گردد:شد تمام این مصاحب الخلوات ×× چون بالطاف قادر منان/ سال تاریخش از خرد جستم ×× گفت از نام نیک اوست عیان»که مطابق با سال ۱۲۱۴ق می‌شود. با این حساب این‌که آقا بزرگ نام کتاب را «مصاحبة الخلوات» ضبط کرده نادرست است (وی از نسخه مهدی شوشتری نقل کرده که گویا در آنجا چنین ضبطی داشته). (جواد بشری)

آغاز: بهترین رفیقی که جذبه التفاتش گمگشتگان وادی ضلالت را به سر منزل هدایت کشاند ... مصاحبی که کام تلخ کامان خلوت تنهایی را شربت صحبت چشاند ...

انجام: شد تمام این مصاحب الخلوات ×× چون به الطاف قادر منان / سال تاریخش از خرد جستم ×× گفت از نام نیک اوست عیان

[الذریعه ۹۵/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۶۰۸/۶]

۱. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۰۹**

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۹۴؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۵۵گ، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵-۵۷۸]

۲. **رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۳۶۲م**

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۳ ذیقعده ۱۲۱۰ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۱۸ص، ۱۴ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۷۰]

۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۲۸/۱**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد حسن، تا: ۷ محرم۱۲۳۶ق؛ جلد:تیماج،

۶۵گ (۱پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۸-۸۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:اصفهانی، رجب علی بن عبدالله، تا: دوشنبه ۱ جمادی الاول۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۴سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۱۸سم [ف: ۱۷-۲۱۰]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۴۶

آغاز: علیمی که دایره علمش مرکز دائره کائنات محیط است؛
انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا:محمد جعفر بن غازی آقای کرائلی، تا: ۱۲۶۱ق، به درخواست نظر علیخان کرائلی؛ افتادگی: آغاز؛ در حاشیه نوشته شده، مجدول؛ خریداری از جعفر قد بیگی ۱۳۸۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۷ص (۱-۹۷)، ۱۱سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [رایانه]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۵۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**الهی از می‌رحمتت سرخوشم ×× از عملم مپرس که خجلت می‌کشم / دارم دلکی غمین بیامرز و مپرس ×× صد واقعه در کمین بیامرز و [مپرس] ...

مقدار دو یا سه برگ از پایان افتادگی دارد و به اوایل بخش مناجات ختم می‌شود؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد رضا تفرشی، تا: ۱۳۰۵ق؛ افتادگی: انجام؛ رکابه‌دار؛ جلد: مقوایی، ۴۴گ (۱ر-۴۴ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۹/۷سم [ف: ۲۷/۱-۹۶]

● مصاحبه تاریخی ناپلئون با پاپ پی هفتم / تاریخ پادشاهان / فارسی

mosāhebe-ye tārīxī nāpel’on bā pāp pī-ye haftom

گلشائیان، محمد علی

golšā’īyān, mohammad ‘alī

اهدا به: تیمور تاش

ترجمه داستان کوتاهی از مصاحبه ومذاکره ناپلئون بناپارت امپراطور فرانسه با پاپ پی هفتم است که توسط «آلفردو.د. وینی» نگاشته ومترجم به فارسی ترجمه ودرآبان ۱۳۰۷ ش به تیمورتاش وزیر دربار وقت هدیه کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۴۲

آغاز: درفن تن بلوبودیم وانتظار ورود پاپ را داشتیم. امپراطور بابی حوصلگی تمام منتظر بود تشریفات مذهبی خاتمه بیابد. درکالسکه باهم ملاقات کرده بودند بدین ترتیب که؛ **انجام:**ومن دیدم که ازچشمانش اشک سرازیر شده برروی گونه‌های رنگ پریده اش غلطید و ازین منظره بچشم دیدم که مذهب عیسی درمقابل غرور از روی زمین رخت بربست

خط: شکسته، نستعلیق، کاتب =مؤلف، تا: آبان۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۷]

● المصادر / کیمیا / عربی

al-maṣādir

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۷/۳۷

آغاز: بسمله. حمدله. و صلی الله علی خاتم النبیین و علی آله ... و کتاباً هذا فی علم الکبریت وحده و وجوه تدبیره؛ **انجام:**فان الالوان توافق الطبایع و التدابیر

مقاله سی و نهم است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳گ (۶۲ر-۶۳ر)، اندازه: ۱۵/۶×۲۳/۲سم [ف: ۶-۴۴۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۳۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً ابداً دائماً لا انقضاء له الا بانقضائنا من العالم ... و بعد ذلک فقد سبق لنا قبل کتابنا هذا ثمان و ثلثون کتاباً ... و قد سمیت کتابی هذا کتاب الصادر و هو ایضاً من کتاب الاحجار و فیه من الاحجار و فیه من الاحجار غیر السبعة البرانیة و الذی فی کتابی و فیه من الاحجار غیر السبعة البرانیة و الذی فی کتابنا هذا علم الارواح التی هی من المعدن علی تکوین الاحجار و الذی اذکر فی هذا الکتاب من ذلک الکبریت وحده و جمیع اشخاصه و استوفی ذلک واصف ذلک واصف وجوه تدابیرها بحسب ما علمنا له مما یقرب متناولة واذکر ایضاً طبعه؛ **انجام:** ان یکون اللون موافقاً للتأثیر من ذلک الجوهر فاعرف ذلک ان شاء الله عزوجل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ(۹۶ر-۹۸ر)، ۱۹سطر(۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲-۶۱۷]

● المصادر / لغت / عربی به فارسی

al-maṣādir

زوزنی، حسین بن احمد، - ۴۸۶ قمری

zūzanī, hoseyn ebn-e ahmad(- 1094)

لغت‌نامه عربی به فارسی است برای مصادر لغات ومعانی آنها، درهرباب مصدرهای صحیح وسالم را به ترتیب حروف آورده پس ازآن مصدرهای مضاعف واجوف وناقص ومهموز ومثال را نیز می‌آورد.مؤلف در مقدمه این کتاب می‌گوید: «این مصادری است که آنها را ترجمه نموده و آنان را پیراسته‌ام واز این رو آن را بی شواهد از حدیث و امثال و اشعار قرار دادم که اندازه آن کوچک شود و از برکردن آن آسان گردد ودرآغاز هربابی مصادر افعال صحیحه آن را قرار دادم و پس ازآن مصادر معتله را آوردم و تا به آخر چنین کردم (مصادر مهموزه را پس از معتله ذکر نموده) و در ترتیب هر نوعی از مصادر صاحب دیوان الادب را اقتدا و متابعت نمودم الخ».ابتدا مصادر افعال ثلاثی

مجرد را آورده، پس ازآن ثلاثی مزید وازآن پس رباعی مجرد ودرآخر مصادر رباعی مزید را آورده است.برخی از فهرست‌نگاران گفته‌اند کتاب تاج المصادر بیهقی از روی این کتاب ساخته شده است.

آغاز: الحمدلله علی سوابغ آلائه المتسابقة افواجاً و سوابغ نعمه المتلائمة رواجاً هذه مصادر ترجمها و نقحتها و جودتها عن الشوارد ...

چاپ: مشهد، ۱۳۴۵ شمسی؛تهران، ۱۳۷۴ شمسی

[فرهنگنامه‌های عربی به فارسی ص ۹ کشف الظنون ۱۷۰۳/۲؛ کحاله ۶۰۱/۱؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۶۵۴/۲]

شروح و حواشی:

۱– المصادر (منتخب) = مختصر الافعال المنشعبة؛ جربادقانی، مهذب الدین

۲– انتخاب المصادر

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** النسخ منسوخ کردن و سخت گرفتن از جایی و زایل گردانیدن حکم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی: انجام (برگ آخر)؛ برگ آغازین نسخه خط میرزا لطفعلی به سال ۱۳۲۴ق، ایشان مردی فاضل و هنرمند بود، انواع خطوط اسلامی را نیکو می‌نوشت، کتابخانه نفیسی داشت، وی پدربزرگ مرحوم فخر الدین نصیری امینی یکی از بزرگترین مجموعه داران نسخه‌های خطی و آثار هنری اسلامی و ایرانی بود و نسخه‌های خطی او را بازماندگانش به فروش رساندند و متأسفانه مقدار زیادی از آنها به خارج از کشور رفت، این نسخه نفیس در کتابخانه سعید نفیسی به شماره ۲۲۹۸ قرار داشت که پس از درگذشت وی چندین دست گشته تا سرانجام به این کتابخانه رسیده؛کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۰۷گ، ۲۱سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۹×۱۵سم [ف: ۳۱–۷۶]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۵۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:احمد بن ابی الفضل بن ابی طالب کرمانی، تا: شوال ۵۹۰ق؛ مصحح؛ ۲۳۸ص [عکسی ف: ۶–۲۰۱]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ تملک: علی بن ابی القاسم بن شهریار مطلبی، محمد میرک مدعو به موسی حسینی تونی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۱۸۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۸×۱۷/۷سم [ف: ۱–۵۰۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** التدفر برستور برنشستن و برشدن ستور برستور و جامه بخویشتن برگرفتن، التذکر یادکردن (ناقص).

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۷؛ جلد: مقوایی، ۱۵۸گ، ۱۴سطر (۱۱×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۳–۱۳۲]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۲۸

آغاز: و دندان بر چیزی نهادن تا سخت است یا سست و الغابر یعجم. العرامة والعرام شوخی کردن کودک و الماضی عرم. القدم و القدوم در پیش رفتن، الکتمان پوشیدن راز. الکدم گزیدن و المستقبل یکدم اللحم؛ **انجام:** د: الاسمیداد از خشم بر آرامید، الابیراد موی بر پای خواستن الاشمیر از فراهم آمدن و برچیدن. ک:الاضمنکاک سخت شدن م: الازلیمام فراهم آمدن ن. الارفیقان بیار امیدن. الاطمینان مثله. الافتینان سخت شدن از پیری الاکتینان فراهم آمدن و الله اعلم. تمت.

خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ در ۱۵۵ آمده که نسخه در ج ۶۴۳/۱ در مدرسه مقربیه در شهر شیراز نوشته شده؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۲۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸–۵]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۸/۲–ف

نسخه اصل: تورخان والده ش ۳۱۳؛ خط: نسخ، کا:محمد بن حاجی شاهرخ اشنهی، تا: شنبه نیمه ربیع الثانی۶۲۵ق؛ ۱۳۱گ (۱۸۳پ–۳۱۳پ)، ۱۶سطر [فیلمها ف: ۱–۵۱۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۶–ف

نسخه اصل: حسین چلبی ش ۱۱۵۱؛ خط: نسخ، کا:محمد بن عمر کاتب ارزنجانی، تا: ۱۲ صفر۶۳۲ق، ۱۳۷گ، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱–۱۹۵]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۲/۱

خط: نسخ، کا:علی بن حسن بن محمد حافظ، تا: ذیقعده۶۴۹ق، برای زین الدین محمد ابن ملک الرؤسا نجیب الدین ابی بکر بن حسین شاه؛ کاغذ: ختایی، جلد: میشن نیلوفری نو، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۸سم [ف: ۵–۱۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۳۳/۴–ف

نسخه اصل: چستر بیتی ۳۰۵ (۷۱/۳). الثلاثی من المصادر؛ کا:عبدالملک بن ابراهیم بن عبدالرحمن قفالی، تا: آغاز ذیقعده ۶۶۸ق [فیلمها ف: ۲–۱۴۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** الاکبینان باهم امدن انه ولی الاجابه بمنه وجوده

خط: نسخ خوش و مشکول، کا:احمد بن محمد بن مزید بن حاج محمد صوفی اردبیلی، تا: ۱۷ربیع الاول ۶۷۰ق؛ واقف:فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: چرمی، ۱۴۰گ، ۱۹سطر (۸/۵×۱۱/۷)، اندازه: ۱۸×۱۲/۵سم [ف: ۱۳–۱۳۳]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۳۴

آغاز: بخش دوم: الحمدلله رب العالمین حق حمده و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین باب الافعال من المنشعبتی الثلاثی بالاتراب توانگر شدن و خاک آلوده کردن؛ **انجام:**و من المعتل الیائی س الیائس نومید شدن و الغابر ییاس، الیبس خشک شدن و الغابر ییئس تمت.

خط: نسخ، کا:محمد بن مسعود کرخی، تا: غره محرم۷۰۰ق؛ جلد:

تیماج، مذهب، ۱۲۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۳۸-۳۴۶]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۳/۱

بی‌کا، تا: قرن ۸؛ نسخه نفیس و کهن [میراث شهاب: س۱۰ش۱-۲-۲۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۵۸

آغاز: آنک میان لب زورینش بیرون آمده باشد؛ **انجام:**الزلزله جنبانیذن السلسله بیوسته کردن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۷ یا۸؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد:تیماج،۲۹۲ص،۱۲سطر،اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۷/۲-۳۴]

۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۰۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الارفینان بیارمیدن الاطمینان مثله الاقبینان سخت شده از پیری الاکبینان واهم آمدن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ یا ۸؛ جلد: تیماج، ۸۶گ (۶۸ر-۱۵۴پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۴]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۷

در ثلاثی مجرد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۹۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۳×۱۹/۴سم [ف: ۱-۵۰۱]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۳/۱

آغاز: ... لغة فصیحة، التبل تباه کردن دوستی دل را، التفل خیو از دهن بیفکندن؛ **انجام:** ل، الضالة و الضؤلة نزار و حقیر شدن، م، اللؤم ناکس شدن، و من المهموز اللام ...

خط: نسخ، کا: محمد بن ابی بکر بن ابی محمد المعروف بسزان الحافظ الساوی، تا: قرن۸؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: شرقی، ۸۱گ (۱-۸۱)، ۱۳سطر، اندازه: ۷/۵×۱۰سم [ف: ۳۲-۱۵]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الإطمئنان بیارامیدن الإقسئنان سخت گیری، الإکئنان واهم آمدن، تمت بحمدالله و منه

خط: نسخ قدیم خوش، کا:محمد بن علی بن محمد، تا: ۷۰۹ق؛ مصحح، محشی؛ سابقاً در کتابخانه شخصی مرحوم محمد امین خنجی قرار داشته؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۱۵سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۹-۵۵۵]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۸

خط: نسخ، کا:عبداللطیف بن محمد بن عبدالباری بن ابراهیم بن ظفر، تا: ۷ شعبان۷۲۵ق؛ تملک: علاء الدین محمد عقیلی، محمد واسع به تاریخ ۱۰۸۸؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲۷-۱۸۰]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا طمینان مثله الاقسینان، سخت شدن از برای الاکبینان و اهم آمده

خط: نسخ کهن، کا:ابو صادق محمد بن وامق، نهامی ارموی، تا:شوال۷۳۲ق، جا: ارومیه؛ تملک: قاسم بن محمد؛ در اوایل شعبان ۹۸۷ق به دست بهرام در شهر بغداد مرمت شده و در ماه ذی القعده همان سال جلد شده؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: چرمی، ۱۲۶گ، ۲۱سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۸-۵۱۶]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الغابر یبس الیبس خشک شدن و الغابر کذلک

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ۷۳۲ق؛ مهر:«عبده محمد جعفر» مورخ ۱۱۴۶، محمد علی بن محمد مؤمن؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مذهب، ۳۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۴-۹۶]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۱/۱

آغاز: بعد بسمله، باب الافعال ب الاتراب توانگر شدن و خاک بر چیزی کردن الاتعاب برنجانیدن، الاتغاب هلاک کردن، الاثقاب روشن کردن آتش؛ **انجام:** الارفینان رمیدن پس بیارمیدن الاطمینان بیارمیدن، الاسفینان سخت تاریک شدن شب، الاکبینان با هم آمدن و الله اعلم بالصواب و تم بغضبله هذاالکتاب فی اوایل جمادی الاخر خمس و ثلثین و سبعماة ...

بی‌کا، تا: جمادی الاول۷۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۶ص (۱-۲۳۶)، ۱۵سطر [سنا: ف: ۲-۱۶۸]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۷۱

خط: نسخ معرب، کا:علی بن محمد، تا: ۷۳۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۹سطر (۶/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۷-۱۶۳]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۶

آغاز: بعد بسمله. باب فعل یفعل بفتح العین فی الماضی و ضمها فی المضارع. ب الثقب سوراخ کردن، الثقوب افروخته شدن، الجلب برده و گوسفند از جای به جای برده؛ **انجام:** و منه مهموز العین س الیأس نومید شدن و المستقبل بیاس و بیاء س و یاء س و یاء یس. تمت الکتاب ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۲۲ رجب۷۴۹ق؛ تملک: حافظ مصطفی عشقی؛ ۸۲گ، ۱۵سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [سنا: ف: ۲-۲۵۰]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۳۹-ف

نسخه اصل:مونیخ ۲۹۷؛ خط: نسخ، کا:محمد بن یوسف، تا: دهه سوم جمادی الثانی۷۵۷ق [فیلمها ف: ۳-۱۳۶]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** اکینان واهم آمدن

خط: نسخ عثمانی، کا:شیخ محمود بن خواجه اسمعیل آقشهری، تا: رجب۷۸۷ق؛ واقف: ادیب بجنوردی، ۱۳۴۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۹۲گ، ۲۱سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱۳-۱۳۳]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۹۹

آغاز: باریک میان شدن، الذبل و الذبول پژمرده شدن؛ **انجام:** باب

الافعال ب الاجلعباب بسیار شدن ... ن ... الارفینان بیار امیدن بعد از رمیدن، الاطمینان بیارامیدن الاقسینان سخت شدن از بیماری، الاکبینان واهم آمدن.
خط: نسخ، کا:محمد بن احمد بن محمد، تا: پنج‌شنبه ۵ جمادی الاول۷۹۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۲۱سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۷-۵۲]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۲/۱

خط: نسخ، کا:حافظ، احمد بن عبداللطیف، تا: ۱۴ جمادی الاول ۷۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: گالینگور، ۲۸۶ص (۱-۲۸۶)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۱۵۴]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا قسینان سخت شدن از پیری. الا کتئاب فراهم آمدن. قد انتهت المصادر للقاضی الامام الزوزنی طیب الله ثراه.تم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ یا ۹؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج،۹۸گ،۱۹سطر(۱۱×۱۷/۵)،اندازه:۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲-۴۵۲]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** البحبحه بانگ کردن با کوفتگی گلو، الزحزحه دور کردن، الطحطحه پراگنده کردن و هلاک.
از ابتدای مصادر ثلاثی مجرد تا کلمه «الطحطحه» ولی آخر کتاب افتاده، در اینجا هر دو جلد با هم آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۴گ، ۱۳ سطر(۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۲۵]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۱۶

آغاز: کتاب المصادر. قاضی ابو عبدالله حسین بن احمد ... بسمله قال الشیخ الصمصام ابو عبدالله الحسین بن احمد بن حسین زوزنی هذه مصادر ترجمتها و نقحتها و جردتها عن الشوارد ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ تملک: محمد بن عبدالله شهیر به وثوق، محمد بن ملا علی، عبدالغفور بن ملا علی اکبر به تاریخ ۱۲۳۰؛ مهر:«محمد هادی الحسینی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرد، ۲۱سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۶/۵×۲۳سم [ف: ۱۱-۲۳]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۴۰

خط: نستعلیق معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۶۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۹۸]

۳۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲/۲ ـ ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۸۰۴ق؛ ۱۹گ (۴۸پ-۸۶پ) [ف: ۱-۴۲۶]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۳۳/۱

آغاز: و از بالا بزیر جستن، الضمور لاغر شدن شتر و ضمر لغة؛ **انجام:** الیبس و الیبس خشک شدن و یفعل لغة
نیمی از کتاب است؛ خط: نسخ معرب، کا:عماد بن عبدالرحمن بن عماد حافظ نطنزی، تا: اوایل صفر۸۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۸۴گ (۱ر-۸۴ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۸-۲۲۴]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۲۶

خط: نستعلیق، کا:الیاس بن خیر الدین عینتابی، تا: پنج‌شنبه اواسط شوال۸۴۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: محمد جعفر صحاف بن محمد باقر«عبده محمد جعفر» (مربع)، «المتوکل علی الله عبده محمد رفیع» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۲-۱۰۷]

۳۵. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۵۸بخش۳

نسخه اصل: قونیه یوسف آغا ۲-۴۷۰۸/۱؛ بی‌کا، تا: ۷۰۸ و ۸۴۴ق [ف: -۹۸]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۲۹

آغاز: بسملة، باب یفعل بفتح العین و ضمها فی الغابر، ب الثقب: سوراخ کردن الثقوب: افروخته شد آتش و جز آن، الجلب، کوسفند و برده وش تر ازجایی به جایی بردن برای فروختن؛ **انجام:** الإرفینان: بیارامیدن، الإطمینان: مثله، الإقسینان، سخت شدی از بیری، الإکبینان: واهم آمدن، و الله أعلم.
خط: نسخ و نستعلیق، کا:ابراهیم بن محمد بن بال الصارمی، تا:۲۰ صفر۸۶۶ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماجمذهب، ۱۹۲گ، ۱۳سطر (۹×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۹-۵۸۲]

۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۶

قسمت ثلاثی مزید از باب افعال تا باب املال؛ خط: نسخ، کا:اسماعیل بن حسن بن سید احمد،تا:۱۴شوال۸۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۸۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۱/۲سم [ف: ۱-۵۰۱]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱۶/۹-ف

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی؛ کا: اسمعیل بن محمود بن احمد بن محمود، تا: جمعه ۱۰ رمضان۸۷۸ق [فیلمها ف: ۱-۶۳۶]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۵۶

خط: نستعلیق، کا:علی بن احمد، تا:۸۲۲-۸۸۲ق، جا: ولایت قراقوش باعر قریه تمی(؟)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۵سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۲۸۱]

۴۰. یزد؛ سعیدی، سید ابوالفضل؛ شماره نسخه:۲۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۶۲]

۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۵۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواسط ربیع الثانی۹۵۷ق، جا: قزوین؛ تملک: حسین حسینی در قزوین؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۲۳گ، ۱۹ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۶-۳۵۳]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۰

آغاز: ترتیب العین وان کانت الهمزه عیناً روعی ترتیب اللام؛ **انجام:** السمل: چشم برکندن و میان دو تن صلح افکندن، السمول: کهنه شدن جامه و سمول الثوب.
تا اواخر باب افعنلال بیشتر ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی حنایی، جلد: تیماج، ۱۷۲گ،

۲۱سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۶/۳سم [ف: ۱۳-۱۳۳]

۴۳. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۳۶

آغاز: و مرغ نهادن اشتمال همه را فارسیدن

از باب‌های افعال و تفعیل و مفاعله و افتعال و انفعال است و می‌رسد تا به باب افعلال؛ خط: نسخ، کا:خیرالدین، تا: ۱ ذیقعده۹۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور ربعی [نشریه: ۳-۴۸]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۲/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... باب فعل یفعل بفتح العین فی الماضی و ضمها فی الغابر من السالم ب الثقب سوراخ کردن؛ **انجام:** و من اللفیف المفروق الولی نزدیک شدن و باران دوم باریدن الولایة ولایی شدن و ولی شدن.

خط: نستعلیق، کا:کمال بن عبدالعلی ورامینی، تا: ۹۶۳ق، جا: گناباد؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده محمد حسین» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۹۶گ(۴۴پ-۱۳۹ر)، ۱۹ سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴۱-۱۰۰]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۱۳/۲

خط: نستعلیق، کا:حسین بن قطب الدین وزیری ابوالفتح مشهور به هبة الله، تا: چهارشنبه ۸ ذیحجه۹۸۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ (۲۶۲پ-۳۷۴پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۹×۲۴/۵سم [ف: ۱۴-۱۲]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۲۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من مهموز العین. س. الیأس نومید شدن و المستقبل ییأس و ییإس. تمت الابواب الثلاثیة من کتاب المصادر.

از ابتدا تا پایان مصدرهای ثلاثی مجرد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «محمد هادی» (بیضوی)، «محمد هادی ۱۲۳۶» (بیضوی)، «عبده ابوالحسن ۱۲۸۶» (مستطیل)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۸۶]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۴۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۰گ، ۲۱سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۷-۲۸۰]

۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۶

آغاز: بسمله، باب فعل یفعل بفتح العین فی الماضی و ضمها فی الغابر ... الثقب سوراخ کردن؛ **انجام:** التبرطم خشم گرفتن باد ندیدن التجرثم با هم آمدن التطثم در کاری پیچیدن.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۵گ، ۱۴ سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲-۱۸۸]

۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۲۲/۳

انجام: باب الفعللة ب الجردبة چیزی که پیش تو باشد بر خوان ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۷۵گ (۴۶پ-۲۲۰پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۱-۳۵]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۴

آغاز: برنشاندن و بزین آمدن ستور، الارهاب ترسانیدن، الارعاب کند اموی شدن، الاسقاب گرسنه کردن؛ **انجام:** الاعصیصاب واهم آمدن قوم، الاقطیطاع پراکنده شدن، تتمه باب افعیعال و تمام باب افعوال راکه درحدود یک صفحه است کاتب ازقلم انداخته است، و بدنبال آن پانزده صفحه لغت و معنی است بترتیب حروف تهجی ودر آغاز آن آمده است که:این کتابیست مختصر درالفاظ و چاره یی نیست مر نویسندگان را از دانستن اینقدر.

از اوایل باب افعال تا آخر کتاب و بسیار مغلوط؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره شوال۱۰۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۰۴گ، ۱۶سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲/۳×۱۹سم [ف: ۱۳-۱۳۴]

۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۱۲/۱-ف

کا: اولیا محمود، تا: ذیقعده۱۰۳۹ق [فیلمها ف: ۳-۱۴۲]

۵۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۲۱۰/۱

آغاز: باب فعل یفعل بفتح العین فی الماضی و ضمها فی القابل من السالم الثقب سوراخ کردن الثقوب افروخته شدن و امثال آن الجلب گوسفند و شتر وبرده بجایی جهت فروختن بردن؛ **انجام:** باب الافعیعال ... و من الهوزب ... الاطمینان بیارامیدن الاقستیان سخت شدن پیری الاکبینان واهم آمدن، قد فرغ من تسوید کتاب تهذیب المصادر بعون الملک القادر یوم الاثنین ...

خط: نسخ، کا:خواجه علی بیلندی، تا: دوشنبه ۲۰ صفر۱۰۴۱ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: -۱۴۸۴]

۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۵۷

خط: نسخ، کا:طبسی، محمد بن محمد حسین، تا: ۱۰ جمادی الاول۱۰۴۲ق؛ تملک: میر علی شیرین بن محمد امین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۲۳گ، ۱۹سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۶-۶۰]

۵۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵۱/۱ ـ ج

خط: نسخ، کا:فراهانی، مرتضی بن حسن، تا: ذیقعده۱۰۶۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۶سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۲۶]

۵۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:نظام الدین افضل بن قاضی محمد، تا: ۱۰۷۰ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد:تیماج، ۲۲۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲-۲۸۴]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۹۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الاقسینان سخت پیر شدن از پیری. الاکبنیان و اهم آمدن. تمت بعون الملک الوهاب ... ۱۰۸۷

خط: نستعلیق، کا:محمد رضا بن علی رضا سرچاهی، تا: ۱۰۸۷ق؛ تملک: صدرالدین محمد بن عبدالله رضوی؛ ۷۸گ (۱پ-۷۹پ)، ۲۱ سطر (۱۱×۱۸) [ف: ۱۶-۲۱۲]

۵۷. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۸

آغاز: و مرغ نهادن اشتمال همه را فارسیدن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج

قهوه‌ای، قطع: ربعی [نشریه: ۳-۴۸]

۵۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۶۳

آغاز: بسمله باب فعل یفعل بفتح العین فی الماضی و ضمهافی الغابر من السالم

خط: نسخ، کا:محمد صادق بن محب علی اصفهانی، تا: ۱۰۹۰ق؛ بدون خطبه [ف: -۲۶]

۵۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۹۷/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ جلی، کا:شیخ عبدالله سورتی، تا: ۱۰۹۰ق، جا: جهانگیر نگر؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح؛ ازموقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ مهر: «یامحسن قد اتاک المسیء» (بیضی)، «ندا آمد از حق ای اسمعیل ۱۲۲۱» (بیضی)؛ جلد: پلاستیک مشکی، ۲۲۷ص (۱-۲۲۷)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: -۲۰۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۴/۱

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۴۴۱]

۶۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۰۹۸ق؛ جلد: میشن، ۲۷سطر [ف: ۵-۳۲]

۶۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:محمد کاظم بن عبدالغفور، تا: ۱۰۹۹ق؛ مصحح؛ واقف: سپهسالار؛ جلد:تیماج، ۱۲۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۸۵]

۶۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۷۶

آغاز: و یعدی بالباء قال الأصمعی. الخارب سارق البعر خاصة. الخطب و الخطبة خطبه کردن. الخطبة و الخطیبی زن خواستن؛ **انجام:** الاقبینان الاقسئنان سخت تاریک شدن شب واقسئان الرجل کبر و عسا الاکبئنان و اهم آمدن، تم الکتاب.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۲-۵۸۹]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶ سرود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۳ق؛ جلد: تیماج، قطع: خشتی [نشریه: ۱۳-۴۱۶]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۰۹/۱

خط: نسخ، کا:شریف کوسوی، محمد طاهر بن شرف الدین، تا: ۲۵ صفر۱۱۱۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۶گ (۱ر-۱۵۶ر)، ۱۷سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۲۵۵]

۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** پیاده، پیاله، پیچه، پیچاه ...، پیره، پیرایه، پیروزه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۳؛ مجدول؛ جلد: گالینگور، ۱۳۹گ، ۱۹سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۹-۲۵۴]

۶۶. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۱ق؛ افتادگی: انجام؛ با وقف‌نامه‌ای مورخ ۱۲۳۱ که حسینعلی میرزا آنرا وقف کرده و تولیتش را با ملامحمد علی امام مسجد و مدرس مدرسه‌ای که خود او هر دو را در تجریش ساخته بود قرار داده؛ واقف: حسینعلی میرزا، ۱۲۳۱ [چند نسخه-ف: -۳۶۶]

۶۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۲۳۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۰۰]

۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۱

خط: نستعلیق، کا:عبدالباقی، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۴۲گ (۱پ-۴۲پ)، ۱۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۵۱×۲۲سم [ف: ۱۳-۳۰۵۶]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۶/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۴۳ق؛ ۱۲۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۲۸۴]

۷۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۷ فرخ

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ ترمه؛ جلد: مقوا، ۲۷۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: -۲۲۸]

۷۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۴-ف

نسخه اصل: قونیه ش ۳۱۷۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۹گ، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۵]

۷۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الشقشقة بانک کردن کنجشک ک الضکضکة نیک رفتن ... تم بالخیر.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: مقوا، ۸۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۵۳]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۵۰

آغاز: بخش اول: الحمدلله علی سوابغ آلائه المتسابقة افواجاً و سوابغ نعمه المتلائمة رواجاً هذه مصادر ترجمها و نقحتها و جودتها عن الشوارد ... بخش دوم که آغاز نسخه حاضر نیز می‌باشد: الحمدلله رب العالمین حق حمده و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین باب الافعال من المنشعبتی الثلاثی بالاتراب توانگر شدن و خاک آلوده کردن؛ **انجام:**و من المعتل الیائی س الیائس نومید شدن و الغابر ییاس، الیبس خشک شدن و الغابر ییئس تمت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در نسخه بخش دوم مقدم بر بخش اول شده و بخش دوم از برگ ۱ تا ۱۰۰ و بخش اول از برگ ۱۰۱ تا ۱۷۱ کتابت شده؛ تملک: میرزا علیرضا مستوفی؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۴۲۸]

۷۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من مهموز العین الیأس نومید شدن، و المستقبل ییأس و ییاس

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۴۵گ (۴۳پ-۸۸ر)، ۱۹سطر، اندازه:

۱۷×۲۶سم [مؤید: ۱-۷۲]

● **المصادر (منتخب) = مختصر الافعال المنشعبة** / صرف / عربی

al-maṣādir (mn.) = muxtaṣar-ul af'āl-il munša'iba

جربادقانی، مهذب الدین

jorbādqānī, mohazzab-od-dīn

وابسته به: المصادر؛ زوزنی، حسین بن احمد (-۴۸۶)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۴۸/۲

آغاز: بسمله الحمد لله علی افضاله حمدا یقتضی المزید من نواله و الصلوة علی النبی محمد و آله؛ **انجام:** الاطمینان بیارامیدن

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱گ (۵۶-۶۶)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۴-۱۱۸۰]

● **المصادر** /لغت

al-maṣādir

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۷۹/۳ و ف۸۰/۳

نسخه اصل: چستربیتی ۳۰۵؛ کا:عبدالملک قفالی، تا: ۶۶۸ق [فهرستواره مینوی: -۱۸۴]

● **المصادر** / لغت / عربی

al-maṣādir

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۲/۱

المصادر، در آغاز آمده «هذه مصادر استخرجها من کتاب المصادر للبیهقی و کتاب المصادر للزوزنی بعد ما حذفت اکثر الالفاظ العربیة الا ما لابد من ذکرها لیسهل حفظهما»؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۵۰ص (۱-۲۵۰)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۲۴۳]

● **المصادر** / لغت / عربی به فارسی

al-maṣādir

در تکمیل مصادر زوزنی و تاج المصادر بیهقی و با اضافه مصادری از کتاب‌های کنز اللغات و النادر، به همان ترتیب ابواب ثلاثی مجرد و مزید افعال.

[فرهنگنامه‌های عربی به فارسی ۲۹۰-۲۹۱ش ۱۴۱]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۲

آغاز: واحمد لله علی سوابغ آلائه المترادفة ازواجاً ولو احق نعمائه المتضاعفة امواجاً و اصلی علی النبی المعتام المختر محمد سید الکرام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۷۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲-۴۳۰]

● **المصادر** / لغت / فارسی

al-maṣādir

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۶۰

آغاز: الکتابة نبشتن، الکرب غمگین کردن.بخش دوم: باب الافعال ب الاتراب توانگر شدن و در خواب گردانیدن؛ **انجام:** باب الافعال ب الاحتراب مثل الحرب الاحتلاب مثل الحلب

نیمه یکم. نزدیک است به کتاب زوزنی، در دو بخش است: ثلاثی و مزید؛ خط: نسخ معرب، کا:فرید بن عفیف، تا: ۲۵ رمضان۷۲۳ق؛ افتادگی:آغاز و انجام [نشریه: ۷-۷]

● **المصادر** / لغت / فارسی

al-maṣādir

کتابی است شامل مصدرهای ابواب ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید فیه عربی و ترجمه آنها به فارسی. مؤلف در مقدمه می‌گوید که این مصادری است که آنها را از کتاب المصادر بیهقی و کتاب المصادر زوزنی استخراج کرده‌ام بعد از حذف بیشتر الفاظ عربی مگر آنهاییکه مجبور به ذکر آنها بوده‌ام.این کتاب مشتمل بر دو بخش ثلاثی مجرد وثلاثی مزید است.

آغاز: بسمله - الحمدلله حق حمده و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین من بعده ... باب فعل یفعل من السالم بفتح العین فی الماضی و ضمهافی الغابر

انجام: الاقسان سخت شدن از پیری الاکبئنان فراهم آمدن

۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۹-ب/۴۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۱ق؛ جلد: مقوا با تیماج، ۲۰۴ص، ۱۵سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۸۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمدسعید، تا:۱۰۵۶ق؛ دیباچه و پایان آن با نسخه ۱۵۹ دانشگاه که از زوزنی یاد شده تفاوت دارد؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۱۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۹/۳سم [ف: ۵-۳۱]

● **مصادر** / لغت / فارسی

masāder

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۰۹

آغاز: بسمله بعد از حمد و ثنای خالق انس و جان و معطی نطق و

بیان و اتحاف درود و سلام فراوان بر حضرت سید و سرور عالمیان؛ **انجام:** باز فرستادن - شیر خوردن - کشیده شدن- برکندن چیزی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **المصادرات و الاصول الموضوعة ۱** / منطق / عربی

al-muṣādirāt wa-l uṣūl-ul mawḍū‘a

آغاز: بسمله حمدله ... اما بعد فهذه رساله فی بیان المصادرات و الاصول الموضوعه و العلوم المتعارفه و بیانها ان یقال ان المبادی تصدیقیة

انجام:کما تقرر فی النمط و الله تعالی اعلم بحقایق الاشیاء

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵/۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:تاج الدین حسین بن صاعد، تا: قرن ۱۰؛ ۱ص (۷۴۲)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۲-۱۴۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۰۰/۵

آغاز و انجام: برابر

این رساله در فهرست به غیاث الدین محمد دشتکی نسبت داده شده که به نظر می‌رسد فرد مذکور یا غیاث الدین منصور دشتکی است یا صدرالدین محمد دشتکی؛ خط: نسخ، کا:فضل الله بن مسعود، تا: ۱۰۴۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱سطر [ف: ۳۰-۱۷۱]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۳۵/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:علی اکبر بن عبدالقادر تونی، تا: ذیحجه۱۰۵۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳ص (۱۰-۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۱۵۴۵]

● **مصادر الاحکام** / فقه / عربی

maṣādir-ul aḥkām

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۲۸

از نکاح تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۳؛ جلد: میشن، ۲۹۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۱سم [ف: ۱-۵۰۲]

● **مصادر الانوار فی تحقیق الاجتهاد و الاخبار** / اصول فقه / عربی

maṣādir-ul anwār fī taḥqīq-il ijtihād wa-l axbār

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

تاریخ تألیف: شوال ۱۲۰۹ق؛ محل تألیف: کربلا

کتاب در نفی طریقه اجتهاد و ارباب ظنون و رد قائلین به انسداد باب علم و تأیید مسلک اخباری است. مرتب است بر پنج «مصدر» پیش از شروع به مصادر مقدمه مفصل و «خاتمه» شامل هشت «فائده» در این مبحث و به چهار صد و شصت و سه حدیث تمام (به جز آن احادیثی را که بر سبیل تقطیع است و ادله دیگر) بر مدعای خود استدلال نموده: مصدر ۱. معنی اجتهاد؛ ۲. نبذة من الاحادیث الواردة فی النهی عن اتباع الرأی؛ ۳. طرف من الاحادیث الناصة علی تحریم الاقیسة؛ ۴. النهی عن اتباع الظن؛ ۵. فی بیان ان الاحکام منصوصة وکل مالم یخرج من اهل البیت فهو باطل.

آغاز: بسمله و به ثقتی، الحمد الله الذی ندبنا الی صراط الرشاد و بعث الینا خیر العباد ... اما بعد فیقول ... ابو احمد محمد بن عبدالنبی ابن عبدالصائغ النیشابوری الخراسانی ... انه قد التمس منی بعض الاخوان ... ان جزله معنی ما شاع بین المتاخرین من اصحابنا من الاجتهاد ... و سمیته بمصادر الانوار فی تحقیق الاجتهاد و الاخبار و رتبة علی خمس مصادر فیها اربعمائه و سبعین حدیثا غیر ما ذکرته علی سیل التقطیع فی ضمن الاستدلال و الحل و النقض و الجدال ...

انجام: الفائدة الثامنة فی ذکر ما التقطناه من منظومة ... ابن ... الشیخ محمد بن علی بن عیثان اخینا فی الله الشیخ حسین دامت افاضاته و افاداته قال ایده الله بتوفیقه فاحسن و اجاد:بسم الله الخلق ذی الجلال×× والطول و الافضال و النوال ... / و بعد فالجانی حسین القاری×× نجل بن عیثان الفتی الاخیار ... / و التابعین لهم و الشیعة×× ما دامت الشیعة لهم مطیعة

[ریحانة الادب ۴۵/۱]

شروح و حواشی:

۱- الرد علی طریقة میرزا محمد الاخباری؛ ایجی، علی اکبر بن محمد باقر (-۱۲۳۲)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۴۵/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۷ (۶۹پ-۹۵پ)، ۱۸سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱۷-۳۲۹]

۲. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۴۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷-۷۰۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۳/۸

آغاز: ... و اما الاخبار المصدر الثانی، فی ذکر نبذة من الاحادیث المأخوذة من الاصول المعتقدة فی النهی عن الرای؛ **انجام:** و مذنب جماعة من الاصولیین مع اعترافهم بصحة القیاس و قال: ما احدثه الناس اشارة الی القیاس و قوله لکن الحلال ما احل «افتاده»

از مصدر ثانی، آغاز شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی؛ ۲۱گ (۱۹۲-۲۱۳)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲۸-۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ ۹۵گ، ۲۴سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۲-۸۴۰]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** در فائده هشتم خاتمه پس از حدیث صد و پنجاه و چهارم: الفائدة الثامنة فی ذکر ما التقطناها من منظومة العلم العالم العلامة الفهمامة الالمعی اللوذعی البحر الذکی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۱۷۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۹سم [ف: ۱-۵۰۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۸۲/۱

انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد، تا: ۱۲۱۰ق؛ مجدول، با دو اجازه که مؤلف به جهت کاتب نوشته؛ جلد: تیماج، ۹۸گ (۱پ-۹۸پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۷۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۶۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد فرغ من تسویدها ... من مشهد السبط الشهید علیه السلام الله الملك المجید.

خط: نسخ، کا:عبدالغفور بن عبدالنبی انصاری، تا: ۱۲۱۲ق؛ ۱۸۹ص (۲-۱۹۰)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۲۰۸]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۷۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:مشتری خراسانی، محمد ابراهیم، تا: ۱۶ صفر۱۲۲۴ق، جا: تهران؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله» و«لمحرره محمد ابراهیم طبسی»، با اجازه‌ای از مؤلف به کاتب دراول شعبان ۱۲۲۴ دردارالسلطنه تهران؛ تملك: حسن جندقی؛ جلد: تیماج، ۹۸گ (۳پ-۱۰۱پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۵]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۸-۳/۸۵

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا:علی بن حسین، تا: ۱۲۲۴ق؛ مصحح، محشی به امضاء «منه دام ظله» وحواشی دیگر؛ ۱۲۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۳۴۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۳۱/۱۱

آغاز: ... قرن الله طاعتهم بطاعتك فقال علیه السلام: هم خلفائی با جابر و ائمة المسلمین من بعدی؛ **انجام:** یقول المؤلف: فسر الرزاق فی هذه الآیة بالعلم بأن الله یجعل للمتقین مخرجاً عن تکالیفهم المشتبهة علیهم و یقبض علیهم فی علمه ما یکتفون ...

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱ ذیقعده۱۲۲۴ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۵گ (۱۸۷ر-۱۹۲ر)، ۱۹-۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۳سم [ف: ۴۱-۱۸۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۲۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد هادی بن ملا محمد مهدی نائینی، تا: شنبه ۲۹ ربیع الاول۱۲۲۵ق؛ مصحح، محشی با نشان «م هی، علوی»؛ ۹۶گ (۱۶پ-۱۱۱پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳۲-۵۵۲]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:خطیب کاظمی، علی بن محمد، تا: ۱۰ رجب۱۲۳۰ق؛ تملك: عبدالرحیم بن حاجی رشید در ۱۲۹۰؛ مهر: اسدالله؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۷ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۶-۴۷۹]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۵۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۲۲۷ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۶۱۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی تحقیق الاجتهاد و الاخبار قد فرغ من تسویدها مؤلفها ... فی مشهد السبط الشهید.

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۳ق؛ محشی به امضای محمد باقر بن محمد علی لاری بر چند فقره از عبارات کتاب در سه صفحه، کتاب در ۱۲۳۳ق با نسخه اصل مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۳۳۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۱۱۵]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۸۸/۴

آغاز: الفائدة الثامنة فی ذکر ما التقطناه من منظومة العلم العالم العلامة؛ **انجام:** برابر

شامل فایده هشتم کتاب است، به انضمام دعاء روز عاشورا و متفرقات دیگر؛ خط: نسخ، کا:صدرالدین بن علی محمد عربی استرآبادی متخلص به وفا، تا: ۵ محرم۱۲۵۷ق، جا: مشهد رضوی مدرسه میرزا جعفر؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۳۹۱]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۷۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ مصحح؛ دربرگ پایانی اشعاری ازمؤلف، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۵]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،کا:ابوطالب،تا:۱۲۸۳ق؛از نسخه‌ای که به خط عبدالغفور بن عبدالنبی انصاری در ذیقعده ۱۲۱۲ نوشته شده؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۱۵۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۸۰]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۶/۲-۵/۱۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۳۵۰]

۱۹. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۰ فیاض

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در صفحه عنوان آمده: «قد استکتبه وانا الراجی العاصی عبدالجواد الحسینی»؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۵ سطر

(۴/۵×۹/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: –۲۲۸]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۰۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**فهو قبل المأة و ان کان من الثالثة الی آخر الثامنة فهو بعد المأة و ان کان من التاسعة الی آخر الطبقات فهو بعد المأتین و من نذر عن ذلک بتشبیه انتهی قد توافق الدرجة السادسة.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۴۴پ–۷۸)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۶–۱۰۹]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۴۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰–۳۲۳]

● **مصادرة اقلیدس** / ریاضیات / عربی

muṣādirat-u uqlīdis

نیریزی، فضل بن حاتم،– ۲۹۰ قمری

neyrīzī, fazl ebn-e hātam(- 904)

[گاهنامه سال ۱۳۰۷ ص ۱۱۴، خیامی نامه همایی ص ۲۹۵؛ ماکس کراوزه ش ۸۸]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۷/۲

آغاز: بسمله. رساله لفضل بن حاتم النیریزی فی بیان المصادرة المشهورة لاوقلیدس. قال: علمنا بالامور المختلفة بعد علمنا بالمتساویة؛ **انجام:** قبل ان یلقی س، ص و هو المطلوب و ذلک ما اردناه.

خط: نسخ، کا:حسین بن محمد بن مطهر، تا: جمعه ۸ ذیحجه ۷۸۱ق؛ ۲گ (۱۱–۱۲) [ف: ۵–۵۷۹]

● **مصادرة اقلیدس** / ریاضیات / عربی

muṣādirat-u uqlīdis

درباره مصادره نخستین و معروف اقلیدس است در اصول.

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۷/۱۶

آغاز: لله الحمد. رسالة فی بیان مصادرة اقلیدس لرجل مجهول اللقب. قال بعد تشنیعه علی المتقدمین مثل شنبلیقوس و آغانیوس و علی المتاخرین مثل الکندی و ثابت و ماهانی: و حضرنی طریق سهل من غیر هندسة متحرکة بل بهندسة ثابته؛ **انجام:** و لذلک یلتقی ا ح ب د و ذلک ما اردنا بیانه و الله اعلم.

خط: نسخ، کا:حسین بن محمد بن مطهر، تا: ۱۳ جمادی الاول۷۸۴ق؛ ۱گ (۱۲۱ ر و پ) [ف: ۵–۵۷۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۲۱/۳

آغاز: قال بعد تسعة علی المتقدمین ... و حضرنی طریق سهل من غیر هندسة متحرکة بل بهندسة ثابتة؛ **انجام:** اعظم من نسبة ۵۱ الی مقدار ح د بکثیر و هو المراد.

اشکالی است هندسی بر اقلیدس و این که دلیل وی ناتمام می‌باشد؛ بی‌کا، تا: ۸۸۱ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۴پ–۱۵ر)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۲–۹۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱۷/۱۵-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسن نراقی.ناقص. بیان مصادرة اقلیدس لرجل مجهول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱گ، قطع: بغلی [فیلمها ف: ۲–۱۹۹]

● **مصادرة المقالة السادسة من اصول اقلیدس (مقالة فی)** / ریاضیات / عربی

muṣādirat-ul maqālat-is sādisa min usūl-i uqlīdis (mq.-un fī)

در مقاله ششم کتاب تحریر اقلیدس مباحث چندی درباره نسب آمده، این رساله برای تبیین مصادره آن مقاله به ذکر نسب متعدد و روابط بین آنها و مقدار آنها به مسائل و امثله زیاد می‌پردازد.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۶۴/۲

آغاز: بسمله، اذا وضع للمقادیر مقدار ما من جنسها؛ **انجام:** ففی کیفیه عمل بعض هذه المجسمات فی بعض و علی بعض و الله اعلم

همچنین شامل است بر توضیحی درباره مشکل بیستم از مقاله سوم و نیز اغراض مقالات اقلیدس؛ کا: محمد رضا بن محمد معصوم حسینی، تا: محتملاً قرن۱۲؛ با سرلوح، مجدول، با اشکال هندسی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۱۰ص (۴۲۰–۴۲۹)، ۱۶سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸–۳۶۹]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۰/۱۰

آغاز: بسمله. هذا متعلق بمصادرة المقالة السادسة اذا وضع للمقادیر مقدار ما من جنسها لتقدیرها باراء الواحد؛ **انجام:** لا مساواتهما اللتین علی القاعدة من المثلث الاخر و هذا ظاهر.

بحثی است درباره مصادره مقاله ششم اصول اقلیدس؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۱۰۰پ–۱۰۲) [ف: ۵–۵۷۹]

● **مصادر الدراسة عن الاقتصاد الاسلامی** / فهرست / عربی

maṣādir-ud dirāsa ʻan-il iqtisād-il islāmī

رفاعی، عبدالجبار، ۱۳۳۳ شمسی

refāʻī, ʻabd-ol-jabbār (1954 -)

فهرست کتاب‌ها و مقالاتی است که درباره مسائل اقتصادی در اسلام نگاشته شده، در پنجاه و هفت بخش با اضافه چند فهرست عمومی برای مؤلفین و جز اینها. این فهرست به سمینار اقتصاد اسلامی که در مشهد مقدس در ماه محرم ۱۴۰۹ق منقعد شد، تقدیم شده است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۴۴

دفتر اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: پلاستیک، ۸۳گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۲۳-۳۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۴۵

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: پلاستیک، ۹۴گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۲۳-۳۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۴۶

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: پلاستیک، ۲۲۰گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳-۳۵]

● **المصادر الغیر القیاسیة (منظومة فی)** / عروض و قافیه / عربی

al-maṣādir-ul ġayr-ul qīyāsīya (mnẓ.-un fī)

ابوعلی طبری

abū-'alī-ye tabarī

در نه بیت

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۳/۳ صدر

آغاز: المصادر التی جائت مخالفة للقیاس علی خمسین وجهاً جمعها ... ابوعلی الطبری فی تسع ابیات.شفاعة رجعی شروع ظعن ×× ذکری مآل لمعان معذره

خط: نسخ، کا:محمد بن یوسف ابی عقیل بیهقی وحیدی، تا: ۷۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۲ص (۷۰-۷۱)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲-۴۴۶]

● **مصادر فارسی** / دستور زبان / فارسی و ترکی

masāder-e fārsī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۳/۷

آغاز: آرمیدن آرامانیدن آراستن؛ **انجام:** یاد کردن یاوه کردنهذه: ... امثلة مختلفه ... دانستم دانستیم

با ترجمه ترکی زیر سطور با ذکر افعال ماضی آن به فارسی؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۵گ، ۹سطر، اندازه: ۱۳/۴×۱۸/۲سم [ف: ۵-۲۹]

● **مصادر اللغة** / لغت / عربی

maṣādir-ul luġa

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۲۰-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 18؛ خط: نسخ، کا:احمد بن علی بن احمد چلبی، تا: رمضان۷۵۳ق [فیلمها ف: ۳-۴۵]

● **مصادر اللغة** / لغت / فارسی

masāder-ol loqa

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷۹۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از داریوش کلانتری [رایانه]

● **مصادقة الاخوان = کتاب الاخوان** / حدیث / عربی

muṣādiqat-ul ixawān = k.-ul ixawān

شیخ صدوق، محمد بن علی، ۳۱۱؟ - ۳۸۱ قمری

šeyx-e sadūq, mohammad ebn-e 'alī (924 - 992)

کتاب مشتمل بر چهل و سه«باب» در بیان آداب معاشرت و وظایف برادران دینی نسبت به یکدیگر است که برخی از ابواب بدین شرح است: اصناف الاخوان، حدود الاخوة، الشفقة علی الاخوان، اتخاذ الاخوان، مواساة الاخوان، حقوق الاخوان، الاخ مرآة اخیه، اطعام الاخوان ...؛ ۴۳. من یجب اجتناب مؤاخاته. الذریعة احتمال داده که این کتاب همان کتاب «الاخوان» پدرصدوق باشد.

آغاز: بسمله باب اصناف الاخوان حدثنا محمدبن یحیی العطار عن احمد بن محمد بن عیسی. ... عن ابی جعفر الثانی علیه السلام قال قام الی امیر المومنین (ع) رجل بالبصرة

انجام: یأتی علی الناس زمان لیس فیه شیء اعز من اخ او کسب درهم من حلال

چاپ: بغداد، مطبعة شفیق، ۶۴ص، ۱۹۷۶و۱۹۷۷م؛ به تحقیق علی خراسان کاظمی همراه با ترجمه فارسی آن از محمد تقی دانش پژوه در کاظمیه عراق چاپ شده

[الذریعه ۹۷/۲۱؛ مصفی المقال ۱۴؛ مشار، عربی ۸۵۱ که نشانی ۲ چاپ آن را داده]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف:مهدی لاوی عرب، شهریور ۱۳۶۱؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰/۴×۱۵/۴سم [ف: ۱۴-۲۳]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۶۰/۲-۲۲/۱۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ رمضان۱۲۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۱گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۵۰]

۳. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۵۱/۱

خط: نسخ، کا:محمد صادق بن محمد جواد بن محمد صادق استرابادی حائری، تا: ۱۲۷۷-۱۲۷۹ق؛ ۱۰گ(۱پ-۱۰پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: -۱۱۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۲۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن زین العابدین موسوی، تا: شنبه ۱۱ ذیحجه

۱۲۸۰ق؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱۰۷پ-۱۱۵پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۸-۳۱]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۶۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، بی کا، تا: ۶ محرم۱۲۹۶ق؛ ۱۲گ (۱۷۰ر-۱۸۱پ) [ف: ۲-۲۳۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ رکابه‌دار؛ جزو کتابخانه شیخ فضل الله زنجانی بوده؛ ۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۱-۶۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۷۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد خلیل بن محمد هاشم شیرازی، تا: ذیقعده۱۳۰۷ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۰]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۳۳/۲

خط:نسخ،کا:طباطبایی،حسن بن محمد مهدی، تا: ۱۳۲۵ق؛ ۱۴ص (۱-۱۴)، ۲۳سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۹-۷۷۵]

۹. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۲/۲۴

خط: نسخ، کا:سید ابوالقاسم (محرر) نجفی اصفهانی، تا: ۱۳۳۹ق؛ ۶گ(۲۱۲ر-۲۱۸پ)،۱۹-۲۰سطر،اندازه:۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف:-۱۳]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد حسین ارموی، تا: ۱۳۴۷ق [الفبائی: -۵۲۳]

۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۶۴/۷

بی کا، تا: ۱۳۶۵-۱۳۶۶ق؛ ۱۹ص، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳-۱۳۰]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۳۱/۵

آغاز و انجام: برابر

بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ گ ۱۲۷ب-۱۴۱ب برابر با س ۸ ص ۵۲ و نزدیک به نه بند از همین باب را ندارد، مصحح از آقای مشکاة [ف: ۵-۱۵۳۵]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۶۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ مهر: «عبده محمد جعفر بن محمد باقر الموسوی»؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۳ و ۱۷ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷-۲۷۹۲]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۲۸/۲

آغاز: برابر

دو برگ از ابتدای رساله را در بردارد؛ خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۴پ-۱۵پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۱-۶۸]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ با نشان: بلغ قبالا؛ ۱۶گ (۳۸پ-۵۳ر)، ۱۳ سطر (۵×۱۲) [ف: ۵-۱۵۳۵]

← مصادیق الترادف ⟵ رفع النزاع و الجدل

● **المصارعات** /کلام و اعتقادات / عربی

al-muṣāri‘āt

شهرستانی، محمد بن عبدالکریم، ۴۷۹؟ - ۵۴۸؟ قمری

šahrestānī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-karīm (1083 - 1154)

جز مصارع المصارع طوسی است. هفت مسأله در آن هست.نسخه‌ای هم در وزارت مطبوعات و ارشاد کابل (ش ۲۱۷/۳۲ص ۱۲۱-۱۳۲) از آن هست (بورکوی ص ۲۹۰ ش ۴۵؛ فیلم ۵۲۲۳ دانشگاه).

چاپ:آن را شهیر محمد مختار در ۱۹۷۶م از روی نسخه نوشته فضایل بن ابی الحسن ناسخ شافعی در ۵۹۰ق در ۳۹ برگ گویا چاپ کرده است با عنوان «مصارع الفلاسفة».

[کشف الظنون ۲: ۱۷۰۳؛ الاعلام ۸: ۷۴؛ تذکرة الحفاظ ۴: ۱۳۱۳؛ معجم المؤلفین ۱۰: ۱۸۷؛ مجمع العلمی العراقی، ۱: ۹۶]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۰۸/۱

خط: نستعلیق شکسته بی نقطه، بی‌کا، تا: ۱۰۲۰ق؛ بی دیباچه؛ کاغذ: ترمه، ۲۸گ (۱پ-۲۸پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۶-۲۷]

● **مصارع الافهام لقلع الاوهام** / کلام و اعتقادات / فارسی و عربی

masāre‘-ol afhām le-qal‘-el owhām

کنتوری، محمد قلی بن محمد حامد، ۱۱۸۸ - ۱۲۶۰ قمری

kantūrī, mohammad qolī ebn-e mohammad hāmed (1774 - 1844)

وابسته به: تحفه اثنی عشریه = نصیحة المؤمنین و فضیحة الشیاطین؛ دهلوی، عبدالعزیز بن احمد (۱۱۵۹-۱۲۳۹)

رد بر باب یازدهم کتاب تحفه اثنی عشریه عبدالعزیز دهلوی است.

آغاز: بسمله الحمدلله المتعالی عن ادراک الاوهام المقدس ان يناله الافهام

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۴۳

آغاز: نیز در کنز الاعمال در روایت ابوالقاسم سلیمان بن احمد طبرانی مذکور است؛ **انجام:** که معتمد علیه اثنا عشریه اند صورت

ترتیب یافت.
ج۲، بخش سوم نسخه است که در صحافی تفکیک گردیده؛
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، به خط مؤلف و دیگران؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: گالینگور، ۱۴۰گ، اندازه: ۱۰×۱۵/۳سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** در کتاب شرح نهج البلاغه که دلایل بسیار بر اسلام آنحضرت ذکر نموده
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۲۴گ، ۲۰سطر [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۱۸

آغاز: فقد ذکر ابن اسحاق فی هذه الهجرة؛ **انجام:** و لایشغل بالابها فحسبهم الله انتهی
بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۷۵گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [رایانه]

● مصارع العشاق (منتخب اشعار) / عرفان و تصوف / عربی

maṣāri‘-ul ‘uššāq (mn.-e aš‘ār)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۸/۱۰-ف

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ (۷۴ر-۸۳پ)، ۲۷سطر [فیلمها ف: ۱-۵۱۴]

● مصارع المصارع / فلسفه / عربی

maṣāri‘-ul muṣāri‘

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

محقق طوسی در این کتاب، شهرستانی را مایل به باطنیه (اسماعیلیه) دانسته و در باب حدوث عالم که شهرستانی می‌گوید: فلاسفه را در باب حدوث عالم سه مذهب است و در آنجا که یاد مذهب کسانی که قائل به قدم کلمات و حروف اند خواجه می‌گوید: «این جماعت گویند که کلمات و حروف غیر از کلمات و حروفی است که از اصوات و حروف تألیف شده، بلکه اثبات واسطه بین خالق و خلق کنند و آن را کلمه خوانند، و گاه کلمه بحسب تعداد اشخاص متعدد شود، پس کلمات گردد و این جماعت را باطنیه گویند و مصنف بدیشان مایل است».این کتاب بخشی از کوشش خواجه نصیر در دوری جستن از تعالیم دینی اسماعیلی پس از فتح الموت به دست مغولان است. او در سال‌های حضور خود در دربار فرمانروایان اسماعیلی در قهستان و سپس در الموت کتاب و رساله‌هایی در شرح تعلیمات آنها تألیف نموده بودودر سرگذشت خویش، شهرستانی را با عنوان «داعی الداعاة» خوانده و اورا محققی بصیر دانسته و یادآور شده بود که اندیشه شهرستانی در نزدیکی طوسی به اسماعیلیه مؤثر بوده است. ولی در سال‌های آخر ملازمت با آنها پیوندهای اعتقادی او سست شد و فقط به تألیفات علمی و نه اعتقادی پرداخت و پس ازسقوط الموت آشکارا از اینان فاصله گرفت و متن مقدمه اخلاق ناصری را که حاکی از تقدیم آن به بزرگان اسماعیلیه بود، تغییر داد و در مقدمه جایگزین، ملازمت با آنان را از روی اکراه و ستایش از آنان را به جهت حفظ جان خود عنوان کرده است.طوسی مصارع المصارع را به احتمال زیاد در فاصله سال‌های۶۵۴ تا ۶۵۷ق زمانی که ارتش مغول را همراهی می‌کرده، نگاشته است. این مطلب از بیان او در فصل دوم همین کتاب برمی‌آید که می‌گوید هنگام نگارش این کتاب، آثار فلسفی خود را در اختیار نداشته و امیدوار است که نقل قول‌هایی را بعد به آن بیافزاید. نسخه منحصر به فرد از نگارش اول خواجه در استانبول نگاهداری می‌شود و البته بعدها شاید آن‌گاه که خواجه در مراغه به سال ۶۵۷ق استقرار یافته، آن نقل قول‌ها را بدان افزوده و نسخه‌ای تازه پدید آورده است که اکثر نسخه‌های موجودی از این تألیف دوم است.مسائل هفت‌گانه مورد بحث بدین ترتیب است: ۱. حصر أقسام الوجود؛ ۲.وجود واجب الوجود؛ ۳. توحید واجب الوجود؛ ۴. علم واجب الوجود؛ ۵. حدوث العالم؛ ۶. حصر المبادئ؛ ۷. مسائل مشکلة و شکوک معضلة.

آغاز: بسمله. الحمدلله حمد الشاکرین و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین. و بعد فانی لشغفی بالعلوم العقلیة و المعارف الیقینیة کنت اوقات فراغی انظر فی کتب علمائها ... فعثرت فی اثناء طلبی علی کتاب یعرف بالمصارعات للشیخ تاج الدین ابی الفتح محمد بن عبدالکریم الشهرستانی ادعی فیه مصارعته مع الشیخ الرئیس ابی علی الحسین بن عبدالله بن سینا فی عدة من المسائل الحکمیة و الرد علیه فیما ذکره فی کتبه ... فلما طالعته وجدته مشتملا علی قول سخیف و نظر ضعیف و مقدمات واهیة ... و نقلت فیه متن کتابه و نص کلامه من صدره الی ختامه لئلا یحتاج من یقع الیه هذه النسخة الی طلب اصل الکتاب و سمیته بعد اتمامه بمصارع المصارع ...

انجام: و اثبات النبوة بطریق الحکمة قد اوردوا فی کتبهم و بینوا بما لا مزید علیه. هذا آخر ما اورده المصارع فی مصارعاته و الناظر المنصف یحکم باضافة الصرع و الانصراع الی من یلیق به. و لم یکن یقصد محرر هذه الاوراق نصرة ابن سینا و لا کسر المصارع، بل کان قصده سلوک طریق الحق و النصاف و ام یظهر حقیقة الحال فی هذه المصارعات لئلا یغتر المقلد بقول من یدعی شیئا لا یقدر علی بیان ما یدعیه تسوقا و تصلفا اراءة ما لیس فیه من نفسه. و الله تعالی یعصمنا من الاعتقاد الیاطل و القول الغیر المطابق و العمل الذی لا یکون وسیلة الی خیر و کمال و یغفر لنا ما ارتکبناه من الخطایا و السیئات فی العقائد و الاقوال انه ملهم العقل و ملقن الصواب منه المبدأ و الیه المآب.

چاپ: «مصارع المصارع» بانضمام «مصارعة الفلاسفة» شهرستانی، در ۱۴۰۵ق توسط کتابخانه مجلس، چاپ شده است؛ در سال

۱۳۸۳ش، با تحقیق ویلفردمادلونگ، تهران، موسسه مطالعات اسلامی دانشگاه تهران، دانشگاه مک گیل و مرکز بین المللی گفتگوی تمدنها، ۲۵۸ ص
[الذریعة ۹۸/۲۱؛ آثار و احوال خواجه ۷- ۲۵۳؛مقدمه ویلفرد مادلونک بر تصحیح مصارع المصارع]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۴۶/۵-ف
نسخه اصل:از کتابخانه رامپور هند. ش ۳۶۳۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹ [فیلمها ف: ۳-۱۲۸]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج،۶۳گ، ۲۰سطر (۵/۵×۱۵)، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۸-۳۵۶]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۴۱ص (۱-۱۴۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۹-۲۵۰]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۶عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۰۰]
۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا:مراد علی طالقانی، تا: ۱۰۱۶ق؛ جلد: تیماج، ۷۸گ (۷پ-۸۵)، ۲۱سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۱۳-۲۱۰]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق بدخط، بی‌کا، تا: ۱۰۲۱ق؛ از روی نسخه یی که در سال ۷۰۷ نوشته شده استنساخ شده، محشی، معلق به حاشیه‌ای است ناتمام که مؤلف آن نامعلوم است، و چنین معلوم می‌شود که محشی از شاگردان خواجه بوده و مکرر از مؤلف مصارع المصارع به نام محقق طوسی و خواجه یاد کرده؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۶۳گ، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱-۲۱۶]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۳۲-ف
نسخه اصل:همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۰۱]
۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۲۵/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** واذ تبین ان النفوس یحتاج فی استکمالها الی الابدان ان العقول التی لایکون فیها شیء من شانه انه یخرج الی الفعل لم یحتج الی الابدان لافی ماهیتها ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ بسیار مغلوط؛ ۹۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۸]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۳۴گ (۲ر-۱۳۵ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۱-۳۱]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۲۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:ابوالحسن بن محمد صالح کرمانی، تا: ۱۶ذیحجه۱۱۰۲ق؛ مجدول؛ مهر: حسین بن عبدالغنی حسینی «العبد محمد حسین الحسینی» (مربع)، محمد رضا بن محمد صفی حسینی کاشانی «المتوکل علی الله الغنی محمد رضا الحسینی» (مربع)، «محمد ابراهیم الحسینی»، «محمد رضا بن محمد صفی الحسینی»؛ ۱۱۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۳۰۸]
۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱ و ۳۵۹۲-ف
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق خوش، کا:شادروان میرزا یدالله نظر پاک کجوری، تا: ۱۳۴۸ق، جا: تهران مدرسه ناصری؛ جلد: تیماج، ۹۵ص (۶۹-۱۶۴)، ۱۳سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۳۵۶] و [فیلمها ف: ۲-۱۹۵]
۱۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۰۹
خط: نسخ، کا:مصباح طالقانی، مرتضی، تا: ۱۳۴۹ق، برای ضیاء الدین دری؛ جلد: مقوایی، ۱۲۲گ، ۱۵ سطر (۱۲×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۶۶۳]

● مصارف الخمس / فقه / عربی
maṣārif-ul xums
زواره‌ای اصفهانی، حسین بن مرتضی، ق۱۳ قمری
zavvāre’ī esfahānī, hoseyn ebn-e morteza (- 19c)
تاریخ تألیف: دهه آخر رجب ۱۲۸۰ق
در موارد صرف خمس و گفتگو در هفده قول که در این موضوع از فقها نقل شده ضمن چهار «مقام» و یک «خاتمه».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۵۵/۱۳
آغاز: نحمدک یا من خص الخمس بارتباح ذوی القربی و المساکین من آل الرسول و شرک ذاته العزیزة فی الغنائم تشریفا لاولاد البتول؛ **انجام:** و الدلیل علی ذلک بعد الاجماع المنقول الاخبار و الصلاة و السلام علی محمد و آله الاطهار ...
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۴۱گ (۱۱۰ر-۱۵۱پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۷-۲۷۵]

● مصاریع النجاح = شرح دعای صباح / شرح دعا / عربی
maṣārī‘-un najāḥ = š.-e do‘ā-ye sabāh
گیلانی، محمد مهدی بن اسدالله، ق۱۴ قمری
gīlānī, mohammad mahdī ebn-e asad-ol-lāh (- 20c)
وابسته به: دعاء الصباح = دعای صباح؛ منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول (-۴۰)

اهدا به: فتح علی شاه قاجار (۱۲۱۱-۱۲۵۰ق)
گزارشی است به شیوه حکما و عرفا.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۱۴

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۱ق؛ مجدول، قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۹۲]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳۵۴

آغاز: بسمله لک الحمد یا من لا یحیط علی جذر اصم حمده تحقیقا الا علمه القدیم و لک الشکر یا من ... اما بعد قال المفتقر الاثم الجانی ... و شرحته شرحا متوسطا من دون اختصار مخل و اطناب ممل ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: روغنی منقش، ۱۱ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲-۴۲۲]

● **المصافحة و سنن و نوافل اخری (مسائل فی)** / فقه، آداب و سنن / ترکی و عربی

al-muṣāfiḥa wa sunan wa nawāfil-un uxrā (masā'il-un fī)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۰۸/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵گ (۳۸پ-۴۳ر)، ۱۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۱۸]

● **مصالح الابدان و الانفس** / طب / عربی

maṣāliḥ-ul abdān wa-l anfus

ابوزید، احمد بن سهل، ۲۳۵ - ۳۲۲ قمری

abū-zayd, ahmad ebn-e sahl (850 - 935)

در چهارده «باب».
چاپ: فرانکفورت، مطبعة کلیت، ۳۶۵ص، ۱۴۰۵ق.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۷-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۷۴۱؛ خط: نسخ، کا:شمس الدین قدسی، تا: ۱۸ شعبان۸۸۴ق؛ ۱۸۵گ، ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۳۸۲]

● **مصالح الاغذية** / طب / عربی

maṣāliḥ-ul aġḏīya

رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ - ۳۱۳ قمری

rāzī, mohammad ebn-e zakarīyā (866 - 926)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۴/۵

آغاز: بسمله. و الحمدلله وحده و به أستعین قال أبوبكر محمد بن زكريا الرازی أمرنی السید الأمیر أبوالعباس أحمد بن علی مولی أمیرالمؤمنین أطال الله بقاءه تألیف كتاب فی دفع مضار الأغذية تام مستقصی و أن أمیل فیه عن ذكر العلل و الأسباب التی؛ **انجام:** فعلت ان شاءالله عزوجل. تمت مقالة أبی بكر محمد بن زكريا الرازی فی مصالح الأغذية.

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، شماره ۸۳۳؛ خط: مغربی، کا:عبدالکبیر بن عبدالحق بن عبدالکبیر، تا: با تاریخ۶۶۳ق؛ ۵۸ص (۱۴۰-۱۹۷)، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۳-۳۸۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۵/۲-عکس

نسخه اصل:همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۳۵]

← مصالح الدین ‹ اصول و فروع دین

● **المصالحة (رسالة فی)** / فقه / عربی

al-muṣāliḥa (r.-un fī)

اسفرجانی، محمد رضا بن محمد علی، ق۱۳ قمری

esfarjānī،mohammad rezā ebn-e mohammad 'alī(- 19c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۱۵/۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰گ (۱۷۸پ-۱۸۷ر)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۶/۵سم [ف: ۴۱-۱۷۵]

← مصالحة الجزائر مع اسپانیول ‹ المضحکات العجائبات

● **مصالحة حق الرجوع فی الطلاق** / فقه / عربی

muṣāliḥat-u ḥaqq-ir rujū' fi-ṭṭalāq

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ - ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۷ جمادی الثانی ۱۲۳۵ق؛ محل تألیف: اصفهان (مزرعه تندران)

پاسخ سؤالی است درباره این‌که اگر شخصی زن خود را طلاق داد و حق رجوع را صلح نمود و در اثنای عده رجوع نمود و پس از عده آن زن شوهر دیگر کرد، آیا این زن متعلق به شوهر اول یا شوهر دوم خواهد بود. متن پرسش فارسی و پاسخ استدلالی عربی است. این رساله جز رساله شماره ۱۷۹۸ مرعشی است، و بر فراز صفحه اول نسخه مرعشی به سید سند مولانا محمد باقر نسبت داده شده و گویا از سید محمد باقر حجة الاسلام شفتی باشد.

آغاز: شخصی زوجه خود را مطلقه نموده به طلاق رجعی بعد از ان حق رجوع خود را صلح نمود بآن ضعیفه به نفقه ایام عده بعد از ان در اثنای عده رجوع نمود بعد از انقضای عده آن ضعیفه بدیگری شوهر نموده حال این ضعیفه زوجه ثانی است یا اول؟ تنقیح الحال فی جواب هذا السوال یستدعی رسم مقدمات الاولی

فی توضیح الحال فی قوله ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۹۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا مماجری بع القلم ... و علی آله آلاف السلام و الثناء و التحیة

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با تاریخ درگذشت ملا زین العابدین دو ساعت از یوم سه شنبه ۱۱ شهر ربیع الثانی سنه ۱۲۸۹ یادداشت شده؛ جلد:مقوایی، ۳گ (۱ر-۳پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۹-۱۷۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۲۷/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذکر من الانفاق و التوارث الا بعد انقضاء العدة و لله الحم و الشکر و المنة و صلواته علی اکمل من ختمت به النبوة و افضل من تمت به الولایة و آله اصحاب العصمة و الجلالة و الطهارة هذا مما جری القلم فی مزرعة تندران من مزارع کرون من محال اصفهان ...

بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج، ۳گ (۴۳ر-۴۶پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۰-۱۹۶]

● مصالحة حق الرجوع فی العدة الرجعیة / فقه / عربی

muṣāliḥat-u ḥaqq-ir rujū‘ fi-l ‘iddat-ir rij‘īyya

بروجردی، منیرالدین بن علی، ۱۲۶۹ – ۱۳۴۲ قمری

borūjerdī, monīr-od-dīn ebn-e ‘alī (1853 - 1924)

آیا شوهر در عده رجعیه می‌تواند در حق الرجوع با زن مطلقه خود مصالحه نماید یا خیر؟ این مسأله مورد اختلاف است که مؤلف در رساله حاضر به بیان اقوال فقها در این موضوع پرداخته و در پایان ۱۲ مساله در رابطه با بحث را مطرح و از آنها پاسخ گفته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۲۹/۶

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فهذه رسالة فی مسالة مصالحة حق الرجوع فی العدة الرجعیة و هی مسالة صعبة لم یتعرض لها احمد من القدماء؛ **انجام:** الثانی عشر و به تم العدد المیمون عدم جواز فسخ الصلح المزبور بخیار من الخیارات بعد مضی العدة لان الفسخ لیس الارد کل ...

نسخه اصل: کتابخانه خاندان مؤلف - اصفهان؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۱ص (۸۵-۱۳۶) [عکسی ف: ۶-۳۸۴]

● مصالحه دوست علی خان معیر الممالک ایران با زن خود ماه خانم / اسناد / فارسی

mosālehe-ye dūst ‘alī xān mo‘ayer-ol-mamālek īrān bā zan-e xod māh xānom

که اسباب و آلات زنانه او را به او داده و یک عدد ریال و نیم من نبات گرفته است.

رشت؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵

بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق [نشریه: ۵-۳۹۲]

● مصالحة المحق مع خصمه / فقه / عربی

قزوینی، حسین بن محمد ابراهیم، ۱۱۲۶؟ – ۱۲۰۸ قمری

qazvīnī, hoseyn ebn-e mohammad ebrāhīm (1714 - 1794)

رساله‌ای است استدلالی در باب این‌که اگر محق با خصم خود به خاطر عجز از اقامه دلیل مصالحه نمود آیا وفا به این صلح هر چند بطلان دعوی خصم آشکار شود لازم است یا خیر.

آغاز: الحمدلله ... و بعد فقد التمس من العبد ... بعض الازکیاء الأجل عن تحقیق الامر و بیان الحجج الشرعیة و النصوص الظاهرة الواردة عن العترة الطاهرة فیما اذا صالح المحق مع خصمه عجزاً عن ابراز حجته و انه هل یلزم الوفاء و ان انکشف بطلان عوی خصمه و ظهر حجته علیه و لو باقراره أم یحکم بفساده لظهور عدوانه و ظلمه.

انجام: فهذه جملة مما یحضرنی علی العجال عند تراکم الاشغال و الی الله المرجع فی المبدأ و المآل و الحمدلله العلی المتعال.

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۸۹/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد شفیع بن عبدالحمید حسینی، تا: ۱۱۹۰ق؛ مصحح؛ ۵گ (۳۷پ-۴۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۵۹۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۶۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ینبغی ان یحکم ببطلانه عند کاشف فساده ... و الحمدلله العلی المتعال

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۹۹ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۱۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۳۰۲]

● مصالحه‌نامچه / اسناد / فارسی

mosālehe-nāmče

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۲۹/۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶-۱۹۲]

● **مصالحه‌نامه** / اسناد / فارسی
mosālehe-nāme

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۴۶/۱۶
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸-۷۸]

● **مصالحه‌نامه بین ایران و انگلیس** / اسناد / فارسی
mosālehe-nāme beyn-e īrān va engelīs

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۶۷
به تاریخ ۱۲۷۳ = ۱۸۵۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و۱۴؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۳ق، میرزا آقا خان نوری در ۲۰ شعبان ۱۲۷۳ق؛ ۵ص (۱۸۳۹- ۱۸۴۴) [مختصر: -۷۶۲]

● **مصالحه‌نامه بین عثمانی و روسیه در قینارجه** / اسناد / فارسی
mosālehe-nāme beyn-e ʻosmānī va rūsīye dar qīnārje
تاریخ:۱۱۸۸ق=۱۷۷۴م. پس از جنگهای متعدد بین دولت عثمانی و دولت روسیه در آخر قرن دوازدهم سر انجام کار بدانجامی‌کشد که سلطان عبدالمجید خان اول پادشاه عثمانی و کاترین دوم امپراطوریس روسیه از در صلح درآیند و این صلحنامه را در ۲۸ ماده، که اغلب مواد آن به نفع روسیه است، امضاء کنند. محل امضای این صلح‌نامه قینارجه قرب شهر سلستره از جمله ممالک دولت عثمانی است. در خاتمه این صلح‌نامه عهدنامه‌ای نیز در خصوص مملکت افلاق و بغدان بین طرفین نوشته می‌شود.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۲۷/۲
آغاز: صورت: مصالحه نامه بین دولت عثمانیه و دولت روسیه؛ **انجام:**در خاک آنها زراعت و علف مملکت آنها را بی اذن نچرانند.
خط: شکسته نستعلیق، کا:عبدالستار گرگانی، تا: ۱۳۰۰ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۲۸ص (۴۹۱-۵۱۸)، ۱۶ سطر (۱۶×۵/۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳-۲۷۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۶۱/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ نگارش دیگری از مجموعه کتابخانه ملی ش ۱۲۲۷ [ف: ۷-۱۱۲]

● **مصالحه‌نامه عفة الدولة** / اسناد / فارسی
mosālehe-nāme-ye ʻeffat-od-dowle
درباره اصطلخ و بیدستان سوهانک شمیران با یک رشته کاریز ویران‌شده ارث دو کودک درگذشته خود زین العابدین خان و یحیی خان و به وکالت از دخترش عزت ملکه خانم با شاه زاده وجیه الدوله میرزا پیش خدمت خاصه همایون و خزانه‌دار نظام به بهای ۳۵۰ تومان با دو سجل از محمد علی و اسماعیل موسوی در رجب ۱۲۹۲.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۴۷
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷-۳۰۱]

● **المصانع بأمر قدیم الصانع** / فقه / عربی
al-maṣāniʻ bi-amr-i qadīm-iṣṣāniʻ

بجستانی خراسانی، حسین بن محمد، ق۱۳ قمری
bajestānī xorāsānī, hoseyn ebn-e mohammad (- 19c)
وابسته به: تحریر الاحکام الشرعیة علی مذهب الامامیة؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)
تاریخ تألیف: غره جمادی الثانی ۱۲۵۶ق
شرح مزجی متوسطی است بر کتاب «تحریر الاحکام» علامه حلی، که بعد از کتاب «سقط الضرام» در اصول فقه تألیف نموده است. این نسخه مشتمل است بر کتاب طهارت تا احکام وضو.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۵۲
آغاز: الحمدلله شارح الصدور بأنوار هدایة الاحکام و الشکر لمن عجزت عن تحریر وصفه الاقلام بلا کلام؛ **انجام:** فتدبر فیما مر بعین الانصاف، و الحمدلله علی تتمیم مامر و نتلوه انشاء الله بما بقی
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۳۳۶]

● **مصاهره = نکاح** / فقه / فارسی
mosāhere = nekāh

حسینی، موسی بن فضل الله، ق۱۳ قمری
hoseynī, mūsā ebn-e fazl-ol-lāh (- 19c)
رساله کوتاهی است در چند فصل، درباره محرمیت‌ها و نسبت‌هایی که به سبب ازدواج، ایجاد می‌گردد.
[مرآة الشرق۱۳۳۷/۲؛ اعیان الشیعة ۱۹۳/۱۰؛ موسوعة طبقات الفقهاء۸۶۱/۱۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۳۱
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... رسالتی است در مصاهره از موسی بن ... و در این باب، چند مسائل ذکر می‌شود [در ضمن چند فصول، فصل]أ: حرام می‌شود بر هر مردی که وطی نماید زنی را و لو در دبر آن زن ... مادران زن، هر چند بالا رود؛ **انجام:** بلی اگر زوجه کتابیه، اسلام اختیار کند، قبل از قسمت میراث، ارث می‌برد، والله العالم و له الحمد و الشکر و المنة
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اواخر قرن۱۳؛ با قلم‌خوردگی، مصحح؛ مهر: «اهدایی سید کاظم کمالی الحسینی همدانی» (بیضی)؛ اهدایی: سید کاظم کمالی حسینی همدانی؛

۳۳گ، ۱۸سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴۰-۵۷۸]

● **المصاید و المطارد** / حیوان شناسی / عربی

al-maṣāyid wa-l maṭārid

کشاجم، محمود بن حسین، - ۳۶۰ قمری

kašājam, mahmūd ebn-e hoseyn (- 972)

آنچه در باب صید حیوانات در اخبار و امثال و کتب فقهی مذکور است در ضمن سی«باب» مختصر گرد آورده است:۱. فضائل الصید و منافعه؛ ۲. من کان من الانبیاء و الصحابة له رغبة فی الصید و عنده شیء من آلته و هو من الاشراف؛ ۳. تمرین الخیل بالصید و الطراد و جرأة الفارس علی رکوبها باقتحام العقاب و تسنم الهضاب و الحدور و الانضاب؛ ۴. طیب مضغة لحم الصید و احمدد الحکماء ایاه و العلة فی ذلک؛ ۵. ما اجله الله تعالی من صید البر و البحر و ما جوز اکله من ذلک فی القرآن و الاثر و ما جاء فی التسمیة و التذکیة؛ ۶. الاحوال التی یجعل فیها الصید و الاحوال التی یحرم معها و الجزاء فی کل ما یقتله المحرم من النعم و الطیر و سایر ما یضاد؛ ۷. اول من اتخذ الجوارح و الضواری؛ ۸ المکائد التی یتوصل بها الی الصید الوحش و الطیر و الآلات التی تتخذ لذلک؛ ۹. فصول فی ذکر طبایع الحیوان؛ ۱۰. الاوقات التی یحمد فیها ذلک و تهتبل غرات الطرائد فی مثلها؛ ۱۱. جمل من اسماء الوحوش لایستغنی عنها و آثار و اماکنها؛ ۱۲. جمل من اصناف الجوارح و اسمائها و درجاتها و ادوائها و ادویتها و المختار و المکروه منها و جل صیدها و دقه؛ ۱۳. جمل من اسماء الضواری و احوالها و ادوائها و ادویتها و المختار و المکروه منها و جل صیدها و دقه؛ ۱۴. الفهد و عناق الارض و ما صید به من السباع و وجوه الصید بها؛ ۱۵. احاسن ما قیل فی طرد کل صنف من وحش و طیر؛ ۱۶. وجوه ما کل الصید طبیخا و شواءا و قریدا و مملوحا و غریضا و ما تختار و یستطاب من ذلک فی اصنافه؛ ۱۷. ما فی لحومه من خاصه ضرر و نفع؛ ۱۸. ما یستدفع به مضارها؛ ۱۹. ما فی جلودها و عظامها من الخواص و الآلات التی ینتفع باستعمالها؛ ۲۰. امساک الجارح و الضاری و اطلاقها و المختار للمولک و الاتباع من ذلک؛ ۲۱. اختیار الاوقات و الطوالع علی مذهب المنجمین؛ ۲۲. الصید بالخیل مجاودة و ما قیل فی ذلک من الاشعار؛ ۲۳. وجوه الصید بالرمی و السهام و النبل و ضروب منه مختارة؛ ۲۴. الصید بالدبق و الفخ و ما قیل فی ذلک؛ ۲۵. الصید بالحبالة و ما قیل فیه؛ ۲۶. الصید بالزبا و ما قیل فیه؛ ۲۷. الصید بمعاناة الرجال الطراد و ما قیل فی ذلک؛ ۲۸. صید البحر و ما قیل فیه من ذلک و المذموم من مواضعه؛ ۲۹. صید الجزایر و ما قیل فیه؛ ۳۰. الصید بالجلاهق و ما قیل فیه و ذکر انواع کثیرة من الطیر و ما قیل من مستحسن الشعر فی ذلک.

آغاز: الحمدلله الذی له فی کل لطف من قدرته معجز یتفکر فیه و خفی ... صنعته بینة تدل علیه.

چاپ: بغداد، مطبوعات دار الیقظة، ۱۹۵۴م، محمد اسعد طلس، نقدمة ۱-۱۵ + المتن ۱-۲۸۸ + الفهارس ۶۲ص

[الاوقاف العامة ۱۶۳/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۰۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بمثل هذا دارت الدوائر ×× و الجبن قد تجده الجزائرو هو من الطعام الضار المقوی الکیموسات و الاحتراقات

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ یادداشتی که معرفی کتاب را در مجله الرسالة سال سوم اعداد ۱۱۳-۱۱۵ حواله داده و اشعاری از ابن یمین که کاتب آن نوشته هنگام توجه نواب نامدار به سال ۱۰۳۷ق به طرف سلطانیه از دیوان ابن یمین فال زده و این اشعار را ثبت نموده؛ یادداشت امانت محمد هاشم؛ مهر: «فضل لله» (بیضی) که کتاب را از فتح الله گرفته، «محمد جواد» (بیضی)؛ جلد:تیماج، ۶۲گ (۲پ-۶۴پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲۰-۳۳۲]

← المصباح ⟩ مصباح الحاوی

← المصباح ⟩ الحکمة

● **مصباح** / فقه / عربی

miṣbāḥ

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۷۶

تا پایان صلوة؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه عصر کرمان [رایانه]

● **المصباح** /- عربی

al-miṣbāḥ

تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۲۰]

● **مصباح** / رمل / فارسی

mesbāh

در رمل.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۸۹/۱

آغاز: بسمله، حمد و سپاس علیم را که هر نقطه از قلم عدم بر لوح وجود هستی گردانید دلیل طریق معرفت من عرف نفسه، فقد عرف ربه شد؛ **انجام:**یا ارزق چشم امرد یا کوسه که برو خالی یا نشانی باشد، و الله اعلم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۲گ (۲پ-۳۳ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۲۰۹]

● **مصباح اکبر** / کلام و اعتقادات / فارسی

mesbāh-e akbar

محمد عبدالله، ۱۹۰۵ – ۱۹۸۲ میلادی

mohammad ‘abd-ol-lāh (1905 - 1982)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۰ق

از احوال محی الدین محمد بن عربی گزینش و ترتیب یافته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۵/۵۱

آغاز: بسمله، حمدله، بدانکه از احوال محی الدین ... در سنه ... بنا بر تنبیه خلق الله ارقام نمود؛ **انجام:** فانها من الشیطان رفق رفیق خود سازد.

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۸ص (۹۰۵-۹۱۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۴۵-۵۰]

● **مصباح الابصار** / متفرقه / عربی

miṣbāḥ-ul abṣār

محمد بهاءالدین، ق۱۴ قمری

mohammad bahā-od-dīn (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۷ق

کتابی است که به صورت کشکول شیخ بهاء الدین عاملی نوشته شده است دارای حکم مواعظ اشعار و طرایف مؤلف در آخر رساله به نام خود تصریح نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۰۸/۵

آغاز: هذا کتاب مجموعة فیه کلام ناصح للعالم و الوافد الصالح و هو یسمی مصباح الابصار؛ **انجام:** بعیداً عن سبیل الشر سمحاً ×× نقی الکف عن عیب و ثای/ تلق مواعظی بقول صدق ×× تفظ بالامن عند حلول لای

خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ (۵۷-۱۹۸)، ۲۳سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۸-۴۷۳]

● **مصباح الاجتهاد فی شرح شرایع الاسلام** / فقه / عربی

miṣbāḥ-ul ijtihād fī š.-i šarāyi‘-il islām

خلج، محمد ابراهیم بهرام بن بهرام، ق۱۳ قمری

xalaj, mohammad ebrāhīm bahrām ebn-e bahrām(-19c)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۲– ۱۲۴۳ق

شرح مفصلی است با عناوین «قوله، قوله» بر «شریع الاسلام» محقق حلی در فقه امامیه، جلد دوم این شرح در ۱۲۴۲ق و جلد سوم آن در ۱۲۴۳ق تألیف شده و شارح از ریاض المسائل نقل می‌کند.

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز: نحمدک یا اله العالمین و نصلی علی رسولک سید المرسلین ... قوله کتاب الصلاة و هی لغة الدعاء قال الله تعالی و صل علیهم و ان صلاتک سکن لهم أی ادع لهم؛ **انجام:** قوله خاتمة کل النوافل یجوز ان یصلیها الانسان قاعداً ... أقول تقدم تحقیق الکلام فی هذین الحکمین فی أوائل کتاب الصلوة مستقصی فلانعیده. قد تم المجلد الثانی من کتاب مصباح الاجتهاد.

جلد دوم: کتاب الصلاة؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۲ق؛ مصحح؛ واقف: علی حمیدی، ۱۳۳۸/۳/۵؛ جلد:تیماج، ۲۳۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۵۹۰]

۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۰۸/۲

آغاز: حمدله و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد و آله الطاهرین قوله الرکن الرابع فی التوابع و فیه فصول الفصل الأول فی الخلل الواقع فی الصلوة و هو اما عن عمد أو سهو أو شک ... المراد بالشرط کما صرح به ألاصحاب هو الخارج الذی المأمور به؛ **انجام:** قضائها فی ما بعد و استشهد علیه بما مر من الموثق یعنی موثقة عمار المزبور و لا بأس به انتهی کلام الریاض اللهم اجبر تقصیرنا بعفوک و احسانک و عاملنا بجودک و رضوانک فانک الغفور الرحیم.

جلد سوم: کتاب الصلاة؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۷ربیع الاول۱۲۴۳ق؛ مصحح، محشی با لفظ «منه»؛ ۱۵۴گ (۳پ-۱۵۶ر)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲-۵۹۱]

← مصباح الارواح ⟵ مصابیح الارواح

● **مصباح الارواح** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

mesbāh-ol arvāh

؟ بردسیری کرمانی، محمد بن ایل طغان،– ۶۳۵ قمری

bardsīrī kermānī, mohammad ebn-e īl-e toqān (- 1238)

اهداء به: مبارکشاه

تاریخ تألیف: ۵۸۴ق

مثنوی عارفانه و گرانقدری است که مولانا عبدالرحمن جامی در نفحات الانس به شیخ ابو حامد اوحدالدین کرمانی منسوب داشته است، ولی بنابر تحقیق استاد بدیع الزمان فروزانفر رئیس دانشکده الهیات از شیخ امام شمس الدین محمد بن ایل طغان کرمانی است.جز مصباح الارواح احمد نخجوانی است؛ عامی یزدی را هم مصباح الارواح است و جز این یکی است.

آغاز: چون غره صبح گشت غرا ×× شد طره آسمان مطرا / شد شعله شمع مهر تابان ×× شب کرده چراغ ماه پنهان/ چتر شده شام سرنگون شد ×× شب در کف صبحدم زبون شد

چاپ: به کوشش بدیع الزمان فروزانفر (تهران، دانشگاه تهران:

۱۳۴۹)
[الذریعة ۲۹۷/۱۹ و۱۰۱/۲۱؛ نسخه‌های منزوی ۳۲۰۴؛ فرهنگ سخنوارن ۷۰؛ دیباچه مناقب کرمانی و مصباح الارواح هر دو از فروزان فر؛ ص ۵۲ دیباچه مناقب اوحدی کرمانی؛ ص ۴ مصباح الارواح چاپ داشگاه در ۱۳۴۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۲-ف
نسخه اصل: ایا صوفیا ش ۴۸۲۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز ربیع۶۷۷ق؛ ۸۷گ، ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴۲
خط: نسخ، کا:محمود بن علی بن ابی علی عبدیل، تا:پنج‌شنبه ۱۰ محرم۶۸۰ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۲۶گ، ۲۳سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [سنا: ف: ۱-۱۲۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۰۲-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۳۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸/۲-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ۲۰۵۱ (۲۰۹)؛ بی‌کا، تا: ۱۱ شوال۷۳۰ق [فیلمها ف: ۱-۴۰۹]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۶/۱۸
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه ایاصوفیا، استانبول - ترکیه ۴۷۹۲؛ خط: نسخ، کا:اسعد بن علی بن محمد کاتب، تا: ۸۱۳ق؛ ۷ص (۳۴۸-۳۵۵) [عکسی ف: ۴-۲۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۱/۱۱-ف
نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۳۸. در ۱۱۴۴ بیت؛ خط: نستعلیق ریز و خوش، بی‌کا، تا: با تاریخ۸۲۶ق؛ ۱۹گ (۴۹۳پ-۵۱۲پ هامش)، ۲۵سطر [فیلمها ف: ۱-۴۴۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷/۲۴-فیروز
انجام: یک تن که نشان دل دهد کو ×× مردی که ز خویش ره برد کو
مصباح الارواح - انتخاب ...؛ خط: نستعلیق، کا:سلطان علی، تا: ۸۸۶ق؛ افتادگی: وسط وانجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۱ص(۱۸-۵۸حاشیه)،۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۲۱-۱۹۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۶۰۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس هست یقین که نیست والله ×× موجود حقیقتی هو الله (کذا)
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن۹؛ با یک سر لوح، مجدول؛ جلد: چرمی، ۷۶ص (۴۲۸-۵۰۴)، ۱۵سطر (۹/۱×۱۵/۶)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۷-۷۳۶]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۰۸/۳
آغاز: حمد و شکر و ثنا علی الاطلاق ×× ذات حق را رسد به استحقاق [این آغاز متعلق به آغاز الهی نامه است که رساله قبلی این مجموعه است]
خط: نستعلیق، کا:شیخی اردبیلی، زین العابدین محمد بن محمد، تا: ۲۰ رمضان۹۱۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۴گ (۳۴پ-۶۷پ)، ۱۷سطر (۶×۱۴) [ف: ۱۷-۲۴۸]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** بس پست یقین که نیست و الله موجود حقیقی هو الله. تم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۷۳ق؛ ضمیمه نسخه ش ۴۶۰۸ [رایانه]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۵۲
خط: نسخ، کا:شمس کرمانی، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۸/۳سم [ف: ۴-۷۵۲]

۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۱۸/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** گر نیک نظر کنی در این فن ×× تو پیری و پیر نیست جز من / چون نیک بدیدم آن نکو بود ×× او و من و پیر هر سه او بود / .../ میدان بیقین دو نیست و الله ×× موجود حقیقتی سوی الله؛ (تمت الکتاب بعون الملک الوهاب غره ذی حجه سنه ۱۰۲۳)
بی‌کا، تا: غره ذیحجه ۱۰۲۳ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: ۱۴۱۷]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۲/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس باش یقین که نیست والله ×× موجود حقیقی سوی الله
خط: نستعلیق مخلوط بشکسته و نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳-۱۳۱۴ق؛ ۳۵ص (۱۶۶-۲۳۵)، اندازه: ۱۰/۷×۱۷/۵سم [ف: ۱۷-۴۷۷]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۶۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۴۲گ، ۱۳ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶-۱۸۹]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴/۲-ف
نسخه اصل: اونیورسیته کتابخانه سی لاله لی ش ۲۰۱۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۴۰۳]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۴۵-عکس
بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه‌های:۱. در متن مجموعه و درهامش آن زاد الاخرة غزالی است (عکس ۶۹۴۵) از ایاصوفیا ۴۷۹۲/۲۲ (عکس ۱/۲۲)، ۲. از مجموعه ۲۰۵۱ ایاصوفیا (فهرست فیلمها ۴۰۹/۱ ف ۱۰۸) که پس از آن سیر العباد است هر دو درهامش (۶۹۴۶)، ۳. از شماره ۴۸۲۱ ایاصوفیا در متن و نوشته آغاز ۶۷۷/۱۴ (۱۹۶/۱) [فیلمها ف: ۳-۲۶۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۲۲-عکس
نسخه اصل:همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۱۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۴۶-عکس
همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۶۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۴۷-عکس
همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۶۶]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۰۳/۱-ف

نسخه اصل: نسخه آقای افشار شیرازی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۷۱۷]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۶/۱۶-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۲۱؛ کا:عبدالرزاق بن عبدالکریم، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۴۶۷]

● **مصباح الارواح** / کلام و اعتقادات / عربی

miṣbāḥ-ul arwāḥ

بیضاوی، عبدالله بن عمر، - ۶۸۵ ؟ قمری

beyzāvī, ‘abd-ol-lāh ebn-e ‘omar (- 1287)

متن کلامی مختصری است مشتمل بر اهم مباحث اصول دین، در یک «مقدمه» و سه «کتاب» دارای ابواب و فصول:المقدمة: فی معرفة قوانین النظر (التصورات و التصدیقات)؛ کتاب ۱. الممکنات؛ ۲. ذات الله تعالی و صفاته و أفعاله؛ ۳. النبوة و ما یتعلق بها.

آغاز: الحمدلله الأول بایجاد کل موجود و انشائه الآخر الباقی بعد کل شیء و فنائه الباطن بذاته عن نظر العقل بحجب کبریائه

شروح و حواشی:

۱- الایضاح فی شرح المصباح؛ عبری، عبیدالله بن محمد (-۷۴۳)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۶۷/۲

در مقدمه و سه کتاب؛ خط: نسخ، کا:علی بن محمد بن حسن بسطامی شافعی، تا: ۲۵ رمضان ۷۶۰ق؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۰گ (۵۷پ-۷۷پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵-۲۴۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۵۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم وفقنا لسیرتهم و احشرنا فی زمرتهم بفضلک یا کریم.

خط: نسخ، کا:عبدالمطلب بن محمد بن عبدالمطلب حسینی عبیدلی، تا: ۷۹۸ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱۰۵پ-۱۲۷پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×سم [ف: ۲۲-۲۸۹]

۳. یزد؛ علومی یزدی، محمود؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۷۱۳]

● **مصباح الارواح** / عرفان و تصوف / فارسی

mesbāh-ol arvāh

نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق۷ قمری

nasafī, ‘azīz-od-dīn ebn-e mohammad(- 13c)

عرفانی است درست مانند گفتارهای نسفی.

آغاز: اعزک الله فی الدارین ای درویش بدانکه آیات الله به صفات قوم ها وجود انسانی ظهور فرمودند ...

انجام: آنکس که خوی حیوانی چون باشد نه بانسان و الله اعلم و السلام علی من اتبع الهدی.

[فهرستواره منزوی ۸۹۰/۸]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۶۹

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲/۳×۱۹/۳سم [رایانه]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۵۳/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۲۸پ-۳۱ر) [ف: ۵-۵۸۰]

● **مصباح الارواح** / شعر / عربی

miṣbāḥ-ul arwāḥ

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ - ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412-1479)

تاریخ تألیف: ۸۶۸ق

به نظم در چند «باب»:۱. صفت پیر و آغاز سخن؛ ۲. صفت آمدن پیر؛ ۳. صفت اندر سؤال کردن از پیر؛ ۴. صفت اندر جواب در معرفت؛ ۵. صفت اندر شناختن جسم محدث و قدیم؛ ۶. شرح رسولات؛ ۷. صفت اندر آفرینش عالم و موالیه ؛ ۸. صفت اندر ارواح انسان و معاد؛ ۹. صفت آفرینش انسان در مبدأ فصل؛ ۱۰. صفت اندر صورت و معنی آدم ...

۱. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۶/۱

خط: نسخ، کا:سید محمد حمزوی، تا: ۱۲ شعبان۱۲۳۸ق [نشریه: ۵-۲۷۳]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۱۱/۱

خط: نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح، مذهب؛ نوشته شده «من متملکات امیر شمشیر عرب العاقری»با مهر: «بفرق دشمن شاه نجف زند شمشیر»؛ مهر:«حسین بن هدایت الله - محمد رضا الحسینی - مشیر السلطنه ۱۳۲۲»، ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۴؛ کاغذ: کشمیری، جلد: چرم مذهب، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۵سم [ف: ۳-۱۴۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۲۱/۱-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 813 (بلوشه ۱۷۵۷)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۵۹۴]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۹/۲

آغاز: ... دل میل صحرا می‌کند ×× ترک مستش فکر غوغا می‌کند؛ **انجام:** ور نمی گنجد کنون حرف و کلام ×× زانکه عشق حرف آمد والسلام. تم القسم الاول من بیان احوال سید المرسلین ... و قد سمی هذا القسم بمصباح الارواح و یتلوه القسم الثانی المسمی باحکام المحبین.

خط: نستعلیق، کا:امین عطار رشتی، بی‌تا، ۱۴۰گ (۲۷-۱۵۰ و ۳۳۰-۳۴۵) [ف: ۵-۵۸۰]

● **مصباح الارواح = مصباح الواعظین فی الفتوة /**
عرفان و تصوف / عربی
miṣbāḥ-ul arwāḥ = miṣbāḥ-ul wā‘iẓīn fi-l futuwwa
ابوالحسن محمد بن قاسم
ab-ol-hasan mohammad ebn-e qāsem

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۵/۱۸-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۰۴۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۲۱۰–۲۱۸) [فیلمها ف: ۱-۴۶۲]

● **مصباح الارواح (مختصر)** / عرفان و تصوف / فارسی
mesbāh-ol arvāh (mx.)
ساقی خراسانی، محمد زمان بن کلبعلی خان، – ۱۲۸۶ قمری
sāqī xorāsānī, mohammad zamān ebn-e kalb-‘alī xān (- 1870)
محل تألیف: بارفروش مازندران

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۴۳
آغاز: من کتاب مصباح الارواح، بیان ظهور تجلیات بر جمیع مراتب. علمك الله بجمیع المظاهر، هر که ظهورات الهی بر جمیع موجودات هر شیئ را بقدر قابلیت؛ **انجام:** و حصول هر امری بر کمال خود و غالب شدن صفات علویات و استغنای از ما سوی الله را واسطه او است. این بود خلاصه مصباح الارواح در توقف شهر بار فروش مازندران ...
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ (۶۷پ–۷۵پ) [ف: ۷–۱۸۵]

← مصباح الاستخراج ← مفتاح الاستخراج

● **مصباح الاسرار و مفتاح الاخبار** / اخلاق / عربی
miṣbāḥ-ul asrār wa miftāḥ-ul axbār
حافظ حسین بن مصطفی، ق۱۱ قمری
hāfez hoseyn ebn-e mostafā (- 17c)
تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۰۷۳ق
چهل و دو «باب» کوتاه است در پند و اندرز و مواعظ وارده در آیات و احادیث و کلمات حکما، انتخاب شده از کتاب «مکاشفة القلوب».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۹۱/۱
آغاز: الحمدلله الذی أحسن تدبیر وجود الکائنات و خلق من العدم الارضین و السماوات و أنزل من السحاب المعصرات؛ **انجام:** افتاده: فنظر فرأی بحراً عظیماً مواجاً فیه جزیرة و فیها شجرة و علیها ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۰۲گ (۱پ–۱۰۲پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۴–۱۸۱]

● **مصباح الاعظم** / دعا / عربی
miṣbāḥ-ul a‘ẓam
جلالی یزدی، علی بن اکبر
jalālī yazdīm ‘alī ebn-e akbar

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۴۰۹/۳
کاتب = مؤلف، بی‌تا [نشریه: ۱۳–۳۹۸]

● **مصباح الالغاز = رسالة فی اللغز = مصباح الانوار /**
معما / عربی
miṣbāḥ-ul alġāz = r.-un fi-l luġaz = miṣbāḥ-ul anwār
اصفهانی، محمد صادق، ق۱۴ قمری
esfahānī, mohammad sādeq(- 20c)
رساله‌ای است در بیان معمیات در یک «مقدمه» و «مقاله» و «خاتمه».
آغاز: الحمدلله الذی خص خواص خلقه بادراك المطالب المخفیة و ان کانت بقوانین اللغز و الاحجیة و صلی الله علی خیر خلقه
انجام: کتب بعض الاجلة علی الرسالة بعد تعریف کثیر و ما هو الا ما نسخ الکتب فتلك عشرة کاملة

۱. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۶۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶گ (۱۱۳پ–۱۲۸پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: –۱۷۵]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۲۸/۲
آغاز و انجام: برابر
در یک مقدمه و مقاله و خاتمه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۲۵گ (۱۱پ–۳۶پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۴سم [ف: ۵–۱۶۱]

● **مصباح الانس بین المعقول و المشهود فی مفتاح غیب الجمع و الوجود** / عرفان و تصوف / عربی
miṣbāḥ-ul uns bayn-al ma‘qūl wa-l mašhūd fī miftāḥ-i ġiyb-il jam‘ wa-l wujūd
فناری، محمد بن حمزه، ۷۵۱ – ۸۳۴ قمری
fanārī, mohammad ebn-e hamze (1351 - 1431)
وابسته به: مفاتیح الغیب = مفتاح الغیب؛ صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق (۶۰۷–۶۷۳ق)

شرح مزجی مهمی است بر «مفتاح الغیب» صدرالدین محمد بن اسحاق قونوی، مشتمل بر معارفی در تصوف و عرفان که، بنا به گفته شارح، گوشی نشنیده است، نگاشته شده هنگامی که فرزند شارح متن را نزد پدر می‌خوانده است.(سید احمد اشکوری)
آغاز: سبحانک اللهم و بحمدک حمداً ترتضیه ذاتک الذی لا یحوم حول عزه الا حمی ذکره و لا ... کنه حقائق.
انجام: و علی سیدنا محمد و آله و الکمل من اخوانه و ورثته خاصة و علی امامنا و مفتاح قفل نشأتنا و رحمة الله و برکاته ...
چاپ: تهران، ۱۳۲۳ق، چاپ سنگی؛ تهران، انتشارات فجر با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۱۳۶۳ (افست)
[کشف الظنون ۱۷۶۸/۲]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۰۴ و ۱۸۳۴ عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد بن علی بن عبدالله بن محمد بلادی بحرانی، تا: ۲۲ جمادی الثانی۱۱۴۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۳-۱۲۵] و [عکسی ف: ۵-۳۰۳]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۸۰
آغاز: الجامع لجملة الاعتبارات و التعینات یسمی بمرتبه الالوهیه؛ **انجام:** حاوی درجات الکشف و الیقین مولانا ... الاکرم شمس الملة و الدینت شمس الدین محمد بن حمزه الفناری قدس الله سره بعون الله تعالی
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ و۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۱۴۹گ، اندازه: ۲۰×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۸۲]
۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۷۲
خط: نسخ، کا:محمد علی بن حسین کرمانشاهی، تا: ۱۳۰۱ق، جا: تهران مدرسه سپهسالار قدیم؛ محشی از ملا محمد رضا قمشه‌ای؛ ۲۰۵گ، ۱۹ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵-۵۸۱]
۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۴۵
خط: نسخ، کا:میرزا حسن ابن میرزا ابراهیم شیروانی، مشهور به «قره باغی»، تا: ۲۳ ذیقعده۱۳۰۵ق؛ ۳۳۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲-۳۳۵]
۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۱۵/۱
تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ کا: محمد ابراهیم اصفهانی، تا: ۱۳۰۵ق، به امر آقا شیخ علی نوری؛ قطع: خشتی [ف: -۲۹۹]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۰۹
آغاز: برابر؛ **انجام:**و فی ذلک الانس الدائم مع الله فلیتنافس المتنافسون آمنین عن کل ما لایرضیک و فی کل من المراتب مما ینافی هذه المراتب آمین.
خط: نستعلیق، کا:محمود حسینی ساوجی، تا: ربیع الاول۱۳۱۵ق؛ مصحح؛ ۲۷۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳۳/۱-۶۲]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۰۵
خط: نسخ، کا:حیرت حسینی، محمد بن حسین، تا: یک‌شنبه ۱۳ ذیقعده۱۳۲۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۷۱گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۳-۳۰۸۴]
۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۴۶۴
خط: نستعلیق، کا:محمد بن علی بن محمد حسن کاتوزیان طهرانی، تا: چهارشنبه ۶ جمادی الاول۱۳۲۲ق، جا: تهران مدرسه مروی؛ از روی نسخه میرزا هاشم لاهیجی، کاتب در تهران در ۱۴ جمادی الاول ۱۳۵۵ق (۱۳ مرداد ۱۳۱۵ش) درگذشته چنان‌که پسرش علی کاتوزیان بر پشت نسخه نوشته؛ واقف: علی کاتوزیان، ۲۲ شهریور ۱۳۱۵ش؛ جلد: تیماج، ۲۶۴گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۵-۵۸۱]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** من افتصر علی هذفهو من
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۲۴]
۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از شارح با نشان «منه»؛ جلد: مقوایی، ۲۶۴گ، ۲۵سطر (۱۱/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۷سم [رایانه]

← مصباح الانصار < مصباح الانظار و من عمل بما فیه أمن عذاب النار

● مصباح الانظار فی شرح نتایج الافکار = مصابیح الانوار = شرح نتایج الافکار / اصول فقه / عربی

miṣbāḥ-ul anẓār fī š.-i natāyij-il afkār = maṣābīḥ-ul anwār = š.-u natāyij-il afkār

یزدی حائری، محمد باقر بن زین العابدین، - ۱۳۰۰ قمری

yazdī hā’erī‹mohammad bāqer ebn-e zayn-ol-‘ābedīn (-1883)

وابسته به: نتایج الافکار؛ قزوینی، ابراهیم بن محمد باقر (۱۲۱۴-۱۲۶۲)

شرح مزجی تحقیقی است بر «نتایج الافکار» سید ابراهیم قزوینی حائری. به گفته شارح در مقدمه، این شرح در واقع برگرفته از افادات یکی از اساتیدش است که هنگام خواندن «نتایج» در محضر آن استاد جمع‌آوری کرده و نظرات خود و دیگران را به آن افزوده است. عنوان کتاب در نسخه حاضر «مصباح الانظار فی شرح ...» و در الذریعه با عنوان مذکور و نیز با عنوان «مصابیح الانوار» ذکر شده است. میرزا آقا قزوینی در اجازه‌ای که در ۱۲۷۹ق به مؤلف داده اسم شرح را «مصابیح الانظار» ضبط کرده، پس تاریخ تألیف شرح نیز قبل از ۱۲۷۹ق بوده است.

آغاز: بسمله. الحمد لمن له كله و الشکر له علی آلائه و الثنائ علی نعمائه مما تفضل [من] علینا من تمهیده لنا قواعد اصول الاسلام و فروعها ... و بعد فیقول العبد الاثم العاثر محمد المدعو بباقر بن زین العابدین ... الیزدی اصلا و الحائری ... انی لما ردیت کتاب نتایج الافکار من ... سمیتها بمصباح الانظار فی شرح ... قال المصنف ... بعد الدیباجة و سمیته ای الکتاب الموصوف

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۱۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ظهر معنی قول المصنف ره الحق ان المشتق بنفسه لا یدل علی انصاق الذات بالمبدء و تلبسه به کائنا ما کان من دون مدخلیة زمان من الازمنة فهذا هو القاعدة عنده

تا اصل «مشتق» است؛ خط: نستعلیق تحریری خفی، کاتب = مؤلف، تا: قرن۱۳، قبل از ۱۲۷۹ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی با رموز «منه و عن والدیه، صح و ...»؛ تملک: محمد حسین کلباسی؛ اهدایی: رهبری، شهریور ۱۳۸۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۱گ، ۲۲-۲۹سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۶سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۵۸]

● مصباح الانظار و من عمل بما فیه أمن عذاب النار = مصباح الانصار / اخلاق / عربی

miṣbāḥ-ul anẓār wa man ʻamala bi-mā fī-h-i amina ʻaḏāb-an nār = miṣbāḥ-ul anṣār

گفتگویی است بیشتر به صورت پرسش و پاسخ‌های اخلاقی و دینی، به این ترتیب که شخصی بر دانشمندی وارد می‌شود و مناظره‌ای درمی‌گیرد که غالباً پاسخ‌های صوفیانه به سؤالات داده شده است. پرسش‌ها و سخنان پرسشگر با عنوان قال «الوافد» و پاسخ‌ها با عنوان «قال العالم» مشخص شده است.این کتاب در کهن‌ترین نسخه آن در آستان قدس رضوی(ش۱۸۵۱ مورخ قرن ۱۱)و نسخه بروجردی و نسخه ۵۵۶۹ مرعشی با عنوان «مصباح الانصار» و در الذریعه با عنوان «العالم و الوافد» ضبط شده اما در نسخه حاضر و متن چاپی درالذریعه با عنوان «مصباح الانظار» ذکر شده است.

آغاز: بسمله هذا کتاب مجموع فیه کلام ناصح للعالم والوافد الصالح ویسمی مصباح الانصار ومن عمل بما فیها امن من عذاب النار ورضی عنه الجبار وصلی الله علی سیدنا محمد المختار وآله واصحابه الاخیار وروی بالاسناد الصحیح ان وافد وفد علی عالم من علماء امة رسول الله صلی الله علیه وآله ... فقال الوافد ان لکل طالب حاجة فقال العالم ولکل حدیث جواب ...

انجام: قال الوافد کیف یکون المزید فی العبادة ... واعلم ان مقام اولیاء الله لایقوم به الاالصالحین والحمدلله رب العالمین وصلی الله علی سیدنا محمد وآله وصحبه وسلم تسلیماً کثیراً الی یوم الدین

چاپ: این کتاب به همراه الحقائق «قرة العیون» فیض کاشانی در ۱۲۹۹ق و نیز به تحقیق محمد باقر موحدی ابطحی چاپ شده

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰/۱۶-۸/۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۷ جمادی الاول۱۲۰۰ق؛ جلد: مقوا، ۴گ، ۵۲سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۸-۴۳۵۱]

۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۵۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:میرزا حسین بن محمد تقی نوری طبرسی، تا: ۱۲۹۸ق، جا: مشهد رضوی؛ ؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۶۶ر-۸۹پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲-۲۸۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:خراسانی آملی، محمد حسین بن محمد اسماعیل، تا: ۱۲۹۸ق، جا: نیشابور؛ ۱۹گ (۴۰پ-۵۸پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۵۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ابوالقاسم، تا: ۹صفر۱۲۹۹ق؛ مهر: «محمد ابن جعفر سلطان العلماء» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۴-۳۳۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال العالم الاستقامة هی أن تری الدنیا قیمة فلا تلتف

اندکی بیش از یک سوم کتاب می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۳۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴۷-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۸۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۴-۱۷۳]

۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۱۰/۳

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم هذا کتاب مجموع فیه کلام الناصح العالم؛ **انجام:** لایعرف محل الختم فی النسخة

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۷گ (۶ر-۱۲پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [مؤید: ۱-۲۷۲]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۱

آغاز: بسمله رب یسروا عن هذا کتاب مجموع فیه کلام؛ **انجام:** مالبثو فی العذاب المهین تم الکتاب ... و الحمدلله رب العالمین

خط: شکسته نستعلیق، کا:حسن بن احمد، بی‌تا [الفبائی: -۵۲۴]

← مصباح الانوار > مصباح الالغاز

● **مصباح الانوار** / حدیث / عربی

miṣbāḥ-ul anwār

سید عبدالله

seyyed ‘abd-ol-lāh

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۵۸

آغاز: بسمله الحمدلله الذی عجزت عن ادراک ذاته؛ **انجام:** و لاغرض یتعلق بمصلحته تم المجلد الاول ... اعدائهما الی یوم المیعاد

خط: نسخ، کا:محمد باقر، تا: ۱۲۲۴ق [الفبائی: -۵۲۴]

● **مصباح الانوار** / اخلاق / فارسی

mesbāh-ol anvār

عنوان‌ها در آن «فصل» است و پنجاه و سه فصل دارد و در پند و اندرز مذهبی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۵۶/۱

آغاز: بسمله و به نستعین. نشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له ... فصل اول روی عن النبی ص قال خمس من کن فیه اسکن اسکنه الله الجنة ... مناجات خداوندا ضمیر ما را از ریب و شبهه خالی گردان مرکز دل ما را از فجور و طغیان صافی دار؛ **انجام:** پس بلقیس مسلمان شد و گفت بار خدایا من مسلمان شدم با سلیمان و احکام مسلمانی بگردن نهادیم و بعضی گفته اند که این معامله را آصف بن برخیا کرده بود و خدا را بدین نام میخواند که یا حی یا قیوم از برکت این دو اسم که خواند تخت بلقیس حاضر شد (تمام شد کتاب مصابیح القلوب بتاریخ سنه هزار و دویست و پنجاه و دو در شهر سمنان در ماه ذی قعدة الحرام اللهم اغفر لکاتبه و ناظره بحق محمد و آله ... المظلومین).

خط: نستعلیق، کا:سید حسن هزار جریبی سمنانی، تا: ۱۲۵۲ق، جا: سمنان؛ جلد: مقوا، ۱۳۶گ (۱ر-۱۳۶ر)، ۲۹سطر (۱۰×۲۰/۵)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱۰-۱۸۵۰]

● **مصباح الانوار فی فضائل امام الابرار** / فضایل و مناقب / عربی

miṣbāḥ-ul anwār fī faḍā’il-i imām-il abrār

هاشم بن محمد، ق۶ قمری

hāšem ebn-e mohammad (- 12c)

در فضائل و مناقب حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و آیات و روایت‌ها و احادیثی که درباره آنحضرت آمده، در دو جلد و مشتمل بر سی و شش «باب» و احادیث با اسناد می‌باشند:۱. فی اسمائه و نسبه و کناه و القابه و مناقبه و صفاته؛ ۲. فیما أنزل الله تعالی فیه من الایات؛ ۳. فیما خصه الله من الفضائل و ذکره فی کتبه و الصحف الاول؛ ۴. فیما خصه رسول الله (ص) به من الفضائل؛ ۵.غزارة علمه و فایض فهمه؛ ۶. فی زهده فی الدنیا و رغبته فی الاخرة؛ ۷. فی تبلیغه سورة براءة و تخصیصه دون غیره؛ ۸. فیما خص به یوم الغدیر من الولایة؛ ۹. فیما خص به من مؤاخاة النبی؛ ۱۰. فی سد الابواب عدا بابه؛ ۱۱. مناقب الزهراء و فضلها؛ ۱۲. وصیة النبی له دون غیره؛ ۱۳. وصیة النبی الامة فیه؛ ۱۴. فضله فی غزاة بدر؛ ۱۵. غزاة حنین؛ ۱۶. فی فضله فی غزاة خیبر؛ ۱۷. فی فضله فی غزاة أحد؛ ۱۸. فی فضله فی غزاة بنی النضیر؛ ۱۹. فی فضله فی غزاة تبوک؛ ۲۰. فی فضله یوم الخندق؛ ۲۱. فی فضله یوم المباهلة؛ ۲۲. فضیلة مبیته علی الفراش؛ ۲۳. فضیلة حکمه فی زمن النبی؛ ۲۴. فی حکمه فی زمن ابی بکر؛ ۲۵. فی حکمه فی زمن عمر بن الخطاب؛ ۲۶. فی حکمه فی زمن عثمان بن عفان؛ ۲۷. فی حکمه أیام ولایته؛ ۲۸. فیما أخذ علی ابی بکر فی حکمه؛ ۲۹. فیما أخذ علی عمر بن الخطاب؛ ۳۰. فیما أخذ علی عثمان بن عفان؛ ۳۱. فی قتاله الناکثین؛ ۳۲. فی قتاله المارقین؛ ۳۳. فی قتاله القاسطین؛ ۳۴. فی معجزه الباهر و اخباره بالمغیبات؛ ۳۵.فرائد من حکمه و لوامع من خطبه؛ ۳۶. فی طرف من الاحتجاجات و المناظرات.

آغاز: الحمدلله الذی أنشأ جمیع المخلوقات بکنه حکمته و رفع السماوات العالیات بعظیم قدرته و سطح الارضین المدحیات بلطیف معرفته

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الایتمام به فی فرض الطاعة له و لقیامه فی الامة مقامه لان ارادتهما واحدة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۸۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۴۰

جلد اول کتاب و به شیخ طوسی نسبت داده شده است؛ خط: نسخ، کا:حسینقلی بن یولقلی نواب خادم حرم امام حسین (ع)، تا: چهارشنبه اواخر جمادی الثانی ۹۸۷ق، مصحح؛ مهر:«الراجی الی اله محسن بن محمد» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۲۴۳گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۳۰۸]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و وجوب طاعتهما واحد فلذلك صار نفسه.

در فهرست ناشناس آمده. تا باب ۲۱ در مباهله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۸۱]

● **مصباح الانوار فی مطاعن الخلیفتین** / کلام و اعتقادات

miṣbāḥ-ul anwār fī maṭā‘in-il xalīfatayn

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۱/۷

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱-۹۳۷]

● **مصباح الایمان** / کلام و اعتقادات / فارسی

mesbāh-ol īmān

سبزواری، محمد بن غیاث الدین، ق۱۲ قمری

sabzevārī, mohammad ebn-e qīyās-od-dīn (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۲۰ق

در شرایط ایمان و اعتقادات و برخی از آداب و مستحبات دینیه و قلیلی از مواعظ و نصایح بزرگان دین از اخبار ائمه هدی و کتب معتبره علما برسبیل اختصار، مشتمل بر یک «مقدمه» و بیست و شش«باب» و «خاتمه»: مقدمه در بیان قدری از شرایط؛ باب ۱.معرفت واجب الوجود و صفات کمالیه شامل چند فصل؛۲. نبوت؛ ۳. امامت؛ ۴. معاد جسمانی؛ ۵. آداب و فضیلت و اسرار نماز؛ ... ۱۰. فضیلت روزه، زکات، حج؛ ۱۱. امر به معروف و نهی از منکر؛ ۱۲. بیان طلب حلال؛ ... ۲۶. در تمثیلی چند شامل چند فصل؛ خاتمه در بعضی از وصایای رسول (ص).

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۳۴/۱

آغاز: بسمله شریفترین مثالی که سرهنگ کاروان محاورات میتواند بود و نفیس ترین ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲-۱۳۷]

● **مصباح الایمان** / اخلاق / فارسی

محمد عبدالله، ۱۹۰۵ - ۱۹۸۲ میلادی

mohammad ‘abd-ol-lāh (1905 - 1982)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۶ق

مؤلف تصریح کرده که رساله خود را از روی کتاب سعادت سرمدیه در محبت محمدیه، تصنیف حضرت مولوی محمدباقر تألیف نموده و حاوی نکات و فواید، در ضمن منقبت حضرت رسول اکرم (ص) می‌باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۵/۱

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... این چند فواید از کتاب؛ **انجام:**و حکم کرد که کسی نماز برو نگذارد و در مزبله اش انداخت.

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا، جا: ویلور؛ جلد: چرم، ۱۰ص(۲-۱۱)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۴۵-۴۵]

● **المصباح الباهر فی اثبات نبوة نبینا الطاهر** / کلام و اعتقادات / عربی

al-miṣbāḥ-ul bāhir fī iṯbāt-i nubuwwat-i nabīyyina-ṭ ṭāhir

طباطبائی، محمد بن علی، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۴۲ قمری

tabātabā’ī, mohammad ebn-e ‘alī (1767 - 1827)

اهدا به: فتحعلی شاه قاجار

رساله‌ای مفصل در نقد انتقادات و شبهات القاءشده توسط پادری که در زمینه نبوت و رسالت رسول گرامی اسلام (ص) مطرح و در یک «مقدمه» و چند «مطلب» و یک «خاتمه» تنظیم شده است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول الاذل الخاطی ... انه قد اورد بعض النصاری فی هذه الایام ایرادات علی نبوة نبینا؛ **انجام:**و اذا کان الامر ککٔ کان مجیئه تصدیقاً لما فی تلک الکتب و فی کتاب التاریخ لجمال الدین الحسینی و کتب و صفحائف انبیاء ماتقدم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد:تیماج، ۱۵۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱/۳۳-۷۶]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۸۷۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، به دستور علی نقی طباطبائی؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۳۶۰]

● **مصباح البسمله** / تفسیر / عربی

miṣbāḥ-ul basmala

طباطبائی تبریزی، محمود بن علی اصغر، - ۱۳۱۰ قمری

tabātabā’ī tabrīzī, mahmūd ebn-e ‘alī asqar (- 1893)

اهدا به: ناصرالدین میرزا ولی‌عهد محمد شاه قاجار

در تحقیق معنی تسمیه بسم الله الرحمن الرحیم در شش «امر».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۳۱/۳

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد بن صادق الونندی، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: میشن، ۲۴گ (۷۸پ-۱۰۱پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۶-۳۵]

● **مصباح الجنان لایضاح اسرار القرآن** / تفسیر / عربی

miṣbāḥ-ul jinān li-īḍāḥ-i asrār-il qur’ān

برغانی، محمد صالح بن محمد، - ۱۲۷۱ ؟ قمری

baraqānī, mohammad sāleh ebn-e mohammad (- 1855)

تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۲۷۰ق؛ محل تألیف: کربلا

برغانی هفت تفسیر در علوم مختلف قرآن تألیف نموده از جمله «کنز العرفان» در ۲۷جلد،«مفتاح الجنان فی حل رموز القرآن» در ۸ جلد و «بحرالعرفان و معدن الایمان» در ۱۷ جلد و کتاب حاضر که در دو جلد.

[الذریعة ۱۰۵/۲۱؛ دانشنامه قرآن وقرآن پژوهی ۳۶۷/۱ -۳۶۸؛ دایرة المعارف تشیع ۱۸۰/۳؛ معجم المطبوعات النجفیة ص ۱۲۶]

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۵

آغاز: بسمله، حمدله، صلاة، اما بعد فهذا هو المجلد الثانی من تفسیر مصباح الجنان لا یضاح اسرار القرآن من تألیف المحتاج الی ربه الغنی محمد صالح بن محمد القزوینی؛ **انجام:** قال الاوثان الاربعة قلت من هم قال ابوالفصیل ودمع ونعثل ومعاویة ومن دان دینهم فمن عادی هؤلاء فقد عادی اعداء الله وقد فرغ من تفسیر مصباح الجنان لا یضاح اسرار القرآن مؤلفه الراجی ...

جلد دوم، از اول سوره مؤمنون تا آخر قرآن شریف؛ خط: نسخ، کا:علی اصغر الدامغانی، تا: ۶ رجب۱۳۲۳ق، جا: کربلا صحن مطهر؛ مصحح؛ واقف: محمد حسین بن محمد رضا نجل ملا محمد صالح مصنف، دوم رجب ۱۳۲۰؛ جلد: تیماج، ۲۹۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف مخ: ۲-۵۰۴]

● مصباح الجنان و مفتاح الجنان / شرح دعا / فارسی

mesbāh-ol jenān va meftāh-e jenān

بیرمی لاری، شرف الدین بن شاه حسین، ق۱۲ قمری

beyramī lārī،šaraf-od-dīn ebn-e šāh hoseyn(- 18c)

وابسته به: جنة الامان الواقیة و جنة الایمان الباقیة = مصباح کفعمی؛ کفعمی، ابراهیم بن علی (۸۴۰-۹۰۵)

به خواهش: میرزا محمد رفیع مستوفی رشت

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۱۴۹ق؛ محل تألیف: رشت

کتاب شرح و ترجمه «جنة الامان الواقیه» شیخ کفعمی است. وی در معرفی کتاب آورده:«اجرام کلمات آنرا از علل تعبیره و غلط ظاهره عربی و بری و اجسام روایات آنرا به حلل تفسیر و نمط ترجمه فارسی متحلی و به‌جهت ضرورت احتراز از اکثار سر و پای آنرا از ثبات و عبارات زائده در اینمقام منخلع و سبب رعایت ایجاز و اختصار ابتدا و انتهای آنرا از اسباب فقرات بلافایده تام منقطع و به حله مقدمه منطویهبر مطالبی چند لازمه مخلع و به حلیه خاتمه محتویه بر مآربی چند ضرورت مقطع و صفحه اعناق حواشی حکایاتش به زیور مقاصد لطیفه موضح و چهره اوراق غواشی روایاتش به درر فواید شریفه موشح و حمایل عرایس متون و مبانی سطورش به هیاکل تنقیح و تحریر نکات پسندیده و مزین ... و بعضی از عوذات و سور و آیاتی که کتابت و اظهار آن در این کتاب متروک و برخی از صلوة و صور استغاثاتی که به جهت اختصار در آن آئین انتخاب مسلوک شده بود از دعوات معتبره اخذ و التقاط و در متون و کنار و رقاب و مقدمه ملصقه به حسب گنجایش و مناسبت تحریر». مترجم عبارات و مطالب الحاقی خود را در سراسر کتاب مشخص نموده است. مندرجات:مقدمه ملصقه (ع) در بیان قدری از مقدمات صلوات و غیر آن، فصل اول در بیان ادعیه که در عقب هر یک از فرائض یومیه می‌باید خواند، ... فصل چهلم در بیان آداب داعی و رویه و دعا کردن و غیر ان، خاتمه ملحقه (ع) در بیان بعضی از سور قرانی و تعقیبات نمازهای یومیه که تحریر آن ضروری بود و تقریر ذکر آن در حواشی امکان نداشت و در آن دو فصل است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۹۶

آغاز: جبه آرایش حمدنا معدودی که مجاهدان معارک عبودیت و عبادت را در مدافعه خطرات جسمانی جنه ایست واقیه؛ **انجام:** صلوة کانت علی المومنین کتابا موقوتا و لاتجعلنی من الغافلین

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ مجدول، دارای سرلوح؛ نام کاتب و تاریخ تحریر:«وقع الفراغ فی غره ... الشریفه فی یوم ... من شهر صفر ... تسع و اربعین [۱۱۴۹؟] و ... من الهجرة النبویه ... بل لاشی فی ... رحمه الله ... محمد بن نوح [؟] ... الامیری ...»؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۴سم [ف: ۱۵-۴۵۵]

● مصباح الحاوی = المصباح / فقه / عربی

miṣbāḥ-ul ḥāwī = al-miṣbāḥ

طوسی، عبدالعزیز بن محمد، - ۷۰۶ قمری

tūsī, ‘abd-ol-‘azīz ebn-e mohammad (- 1307)

وابسته به: الحاوی؛ قزوینی، عبدالغفار بن عبدالکریم (-۶۶۵)

کتاب «الحاوی الصغیر فی الفروع» از کتب معتبری است که نجم الدین عبدالغفار بن عبدالکریم قزوینی در فقه شافعی نگاشته و به لحاظ تنظیم مطالب آن در فصول و ابواب و حسن تألیف و ترتیب آن، شروح متعددی بر این کتاب نوشته شده؛ و از جمله شروح، شرح حاضر با عنوان «قال، ای» می‌باشد.این شرح با مبحث احوال شخصیه (نکاح، طلاق و ...) شروع شده و در ابتدای آن احکام خاص نبی اکرم (ص) ــ در واجبات و محرمات ــ تبیین و با مبحث قضا و شهادات و عتق و تدبیر بپایان رسیده است.

[کشف الظنون ۶۲۵/۱]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۳۴

آغاز: بسمله، باب خص النبی بوجوب الضحی و الاضحی و الوتر و التهجد و السواک و تخییر نسائه فیئة، ای خص النبی بواجبات و محرمات ... اما الواجبات فانه خص بوجوب الضحی؛ **انجام:** و لو ولدت منه ولدا حرامی نکاح غرورا و طیء شبهة ثم اشتراها فهل یصیر مستولدته فیه قولان و الله اعلم

خط: نسخ، کا:محمد بن احمد مجیدی، تا: ۷۷۴ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوایی، ۱۳۳گ، ۳۱سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۳-۴۹]

● مصباح الحسن و مرآة العشق / ادبیات / فارسی

mesbāh-ol hosn va mer’āt-ol ‘ešq

مشتری خراسانی، محمد ابراهیم، ۱۲۶۴ - ۱۳۰۵ قمری

moštarī xorāsānī, mohammad ebrāhīm (1848 - 1888)
در وصف عاشق و معشوق به نثر و نظم.
آغاز: ستایش صانعی را سزاست که به مشاطگی کلک قدرت در جوهر حسن جاذبه ای نهاده ...
انجام: عشق ازین بسیار کرده است و کند ×× خرقه را زنار کرده است و کند
[فهرستواره منزوی ۸۹۰/۸]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۵۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: اول شعبان۱۲۹۷ق؛ جلد: میشن زرد، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۱سم [ف: ۸–۱۰۸]

● مصباح الحقيقة / فلسفه / فارسی

mesbāh-ol haqīqa

تهرانی، حسن بن یوسف، ق۱۴ قمری

tehrānī, hasan ebn-e yūsof (- 20c)
تاریخ تألیف: ۲۷ رمضان ۱۳۳۱ق
کتابی است متقن و مفصل در شناخت نفس مشتمل بر «مقدمه» و سه «مقاله» و «خاتمه»: مقدمه در شناخت نفس؛ مقاله ۱.بیان حقیقت نفس، تعریف، اسامی و مراتب آن؛ مقاله ۲. بیان کیفیت معرفت نفس از حیث آن‌که نسخه عالم آفاق است؛ مقاله ۳. بیان آن‌که معرفت حق سبحانه موقوف به معرفت نفس است؛ خاتمه درباره نفس ناطقه. در این کتاب شریف بحث‌های مفصلی در اثبات صانع، جنود عقل و شیطان همراه با نقل قول‌هایی از آثار فیاض لاهیجی، فیض کاشانی و علامه مجلسی به چشم می‌خورد آیة الله شیخ فتح الله شیخ الشریعة اصفهانی در وصف این کتاب به خط مبارک در آغازین برگ این نسخه چنین مرقوم فرموده‌اند: «قد وقفت علی هذا التألیف المیمون الذی هو بغرر الدرر مشحون فوجدته قد اخذ باطراف الفنون و اظهر سرها المکنون و شرح الصدور بیانه و سطح فی سماء التحقیق برهانه اوضح البراهین التعلیقة باحسن بیان و اتی بالشواهد النقلیة باکمل اتقان مجموعة لقناع الحق کاشفة صحت و عمت مع الاقبال و الظفر تثبت الحق البرهان موضحة علی الفواد ثبوت النقش فی الحجر کان وجنتها صبح و طلعتها برق تالق فی الظلماء بالسحر جزی الله مصنفه الفاضل الجلیل و الحبر النبیل خیر الجزاء انه مجیب الدعاء حرره الآثم الجانی فتح الله الغروی الاصفهانی المشتهر بشیخ الشریعة عفی الله عن جرائمه القظیعة فی الواحد و العشرین من شوال من سنة ۱۳۳۳».
آغاز: حمد و سپاس بیرون از وهم و قیاس پروردگار یگانه پاینده را سزاست که آثار قدرت حکمتش در عالم آفاق و انفس بنظر اهل نظر پدیدار ...
[الذریعة ۱۰۶/۲۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۹۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی دارالمقامة و البنا و ایاهم حلل الکرامة فی ویم القیامة انک جواد کریم و بالعباد روف رحیم قد فرغت من تسوید هذه الاوراق ... این ماده تاریخ را یکی از احباب برای این کتاب انشاء نموده ... بگو تاریخ او را تو بآداب ×× بمصباح الحقیقة حق شناسی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب۱۳۳۲ق، جا: کربلا؛ مصحح، محشی با نشان «لمحررها»؛ با دستخط مرحوم آیة الله شیخ فتح الله شیخ الشریعة اصفهانی غروی با مهر «شریعة الحق تابعها فتح الله» (بیضی)؛ جلد:تیماج، ۲۲۷گ، ۲۳ سطر(۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۴۱–۵۵۰]

● مصباح الدجی / گوناگون / فارسی

mesbāh-od dojā
در یک «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه»:مقدمه: در فضیلت علم؛ باب ۱. شرح معالم؛۲. شرح الروضة البیة؛ ۳. شرح بعضی از عبارات فقها؛ خاتمه: در اصول دین و فروع آن (مسائل فقهیه).

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۸۳۸
آغاز: الحمد لله الذی حل مشکلات الاصول و الفروع و نور قلوبنا بضیاء مطالب الکلام؛ **انجام:** واحتیاط نماز را اعاده کند و در شق اول در رکعت دوم ماموم باشد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۵۰گ، ۲۳سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲–۷۰۷]

● مصباح الدراية فی شرح الهداية / فلسفه / عربی

miṣbāḥ-ud dirāya fī š.-il hidāya

لاهیجی، عبدالرزاق بن علی،– ۱۰۷۱ ؟ قمری

lāhījī, ʻabd-or-razzāq ebn-e ʻalī (- 1661)
وابسته به: هدایة الحکمة = الهدایة الأثیریة؛ اثیرالدین ابهری، مفضل بن عمر (–۶۶۰)
شرحی است بر هدایة اثیرالدین ابهریو محتملاً از عبدالرزاق لاهیجی.
آغاز: الحمد لله الذی افاض علی حیاض قابلیات المهیات رشحات وجوده ...
انجام: فان کانت من اهل الایمان کاکثر الفساق فهی من الذین خلطوا عملا صالحا و آخر شیئا او ممن دونهم ... هذا آخر ما اردنا ایراده فی شرح هذه الرسالة ... و آخر دعوایهم ان الحمد لله رب العالمین.
شروح و حواشی:
۱– تعلیقات مصباح الدرایة فی شرح الهدایة؛ لاهیجی، عبدالرزاق بن علی (–۱۰۷۱)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۰۹

خط: نسخ، کا:حسنعلی، تا: سه‌شنبه۱۱ جمادی الثانی۱۱۴۵ق، به دستور ملامحمد طاهر؛ تملک: حسام الدین بن احمد نراقی پور؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد علی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۶-۸]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۰۱

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس است و آورده: از: شیخ حسن چنانکه در هامش نسخه در بالا آمده، نام کتاب نیز در ص ۸ نسخه دیده می‌شود، او در دهه دوم ربیع الثانی ۱۰۷۰ آن را به انجام رسانیده؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسین فادجردی، تا: دهه دوم ذیحجه ۱۱۷۰ق؛ از روی نسخه اصل، محشی با نشان«منه، منه سلمه الله» و به خط محمد جعفر بن صفر خان با نشانه «هـ» من شرح صدر الحکماء طاب ثراه [رشت و همدان: ف: -۱۳۶۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۰۴/۴

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ ذیقعده۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ (۱۶-۱۴۱)، ۱۷-۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۱سم [ف: ۴۱-۲۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۶۱

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا:احمد بن محمد تقی بن محمد رضا حسینی مرعشی، تا:شنبه ۷ شعبان۱۲۵۹ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «الواثق بالله علی اکبر بن محمد تقی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۴۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۳۶۷]

● مصباح الدیاجی و غوث الراجی / زیارات / عربی

miṣbāḥ-ud dayājī wa ġawṯ-ur rājī

ابن عین الفضلاء، محمد بن عبدالله، - ۸۲۲ قمری

ebn-e ‘eyn-ol-fozalā, mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh (-1420)

در ذکر قبور سادات و بزرگان و فضیلت زیارت اولیاء و صلحاء،مؤلف منحصراً اعیان و شخصیت‌هاییکه در مصر مدفونند ذکر نموده، در این کتاب مدفن بسیاری از شرفا از خاندان آل رسول (ص) که در مصر درگذشته‌اند نام برده است.

[بروکلمان ذیل ۲۹/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴عکسی

آغاز: قال الشیخ ... ابو المعالی محمد بن الشیخ جمال الدین عبد الله المعروف به ابن عین الفضلا الناسخ؛ **انجام:** نفعنا الله بالصالحین و اعاد علینا من برکاتهم اجمعین والحمد لله رب العالمین

نسخه اصل: چستر بیتی - دبلین ش ۴۰۳۷(اربری، فهرست چستر بیتی ۵/ ۱۳)؛ خط: نسخ، کا:محمد بن محمد بن علی بن عبد الله معروف به ابن المحدث سعودی، تا: ۲۶ محرم۹۱۳ق؛ مصحح؛ ۱۰۰گ [عکسی ف: ۱-۱۳۷]

← مصباح الذاکرین ← مصابیح الذاکرین

● مصباح الذاکرین / عرفان و تصوف / فارسی

mesbāh-oz zākerīn

کاشف دزفولی، صدرالدین بن محمد باقر، ۱۱۷۴ - ۱۲۵۸ قمری

kāšef-e dezfūlī, sadr-od-dīn ebn-e mohammad bāqer (1761 - 1842)

تاریخ تألیف:یک‌شنبه ۳ صفر ۱۲۱۱ق

چگونگی ریاضت و مجاهده و آداب ذکر گفتن و کیفیت سلوک و اربعین نشستن به‌گونه‌ای که رأی مؤلف است که از آقا محمد بیدابادی اصفهانی بهره گرفته، که اگر سالکی بدانها عمل کند از طریقه مشایخ مستغنی می‌شود. بیشتر آن گرفته شده از احادیث اهل بیت علیهم السلام می‌باشد. دارای سه «فصل»: ۱. آداب پیش از نشستن در خلوت و اربعین داشتن؛۲. آداب خلوت نشستن و اربعین داشتن؛ ۳. بیان اذکاری که صاحب ریاضت باید مداومت نماید به آنها تا به سبب مداومت به آنها فتح باب ملکوت او را حاصل شود.

آغاز: الحمدلله الذی جعل الذکر وسیلة لنیل قربه و کماله ... بر ضمیر منیر مهر تنویر اهل صدق و صفا و بر الواح قلوب زاکیه ارباب مهر و وفا

انجام: بجهت برادران ایمانی و اخلاء روحانی مسطور شد که این روسیاه را به دعای خیر یادآوری نمایند - تمت الرسالة الوجیزة.

[فهرستواره منزوی ۸۹۰/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۹/۸-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا:عبدالخالق خراسانی، تا: قرن ۱۳، جا: اصفهان مدرسه چهار باغ؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۰-۱۶ حاشیه)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۲-۸۰]

۲. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۸۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۳صفر۱۲۱۱ق؛ جلد:تیماج، ۱۱گ (۲۷ر-۳۷ر)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۷۴]

۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۲/۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست به نام «رساله در تحقیق ذکر وخلوت نشستن» آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۸گ [ف: ۱-۳۱۱]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۹۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد جعفر انصاری دزفولی، تا:

چهارشنبه ۱۴ جمادی الاول۱۲۸۵ق؛ تملك: ابوالحسن بن محمد باقر موسوی دزفولی به تاریخ جمعه ۱۶ جمادی الاول ۱۲۸۵؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۱پ-۳۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۵-۲۱۶]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۶۶/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق؛ اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳-۱۳۱]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۸/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱-۵۱۱]

● مصباح الرحمن /-

miṣbāḥ-ur raḥmān

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۱۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

● مصباح الرسائل و مفتاح الفضائل / انشاء / فارسی

mesbāh-or rasā’el va meftāh-ol fazā’el

مجدی، موفق بن محمد

majdī, movafaq ebn-e mohammad

اهدا به: قاسم بن منصور مستوفی

فهرست مطالب:باب ۱.معرفت شرایط این صفت چون صدر نام‌ها و عنوانات و مانند آن در پنج «فصل»:۱)صدر نام‌ها و القاب برحسب مراتب مردمان، ۲) آداب دبیر و عنوانات برحسب منازل، ۳) دعوات برحسب مدارج همگنان، ۴) محاسن کتابت چون ترصیع و استعارات و تجنیس و امثال آن، ۵) مقاطع مکاتبات و تعریف توابع آن؛ باب ۲. در نبشت‌ها به معانی پراکنده چون اخوانیات و قصه‌ها و تباشیر و امثله دیوانی و شرعی و محاضر و عهدنامه و مفاخرت در پنج «فصل»:۱) در اخوانیات در نام‌های مختلف آن، ۲) در رقعه‌ها به معانی مختلف و جواب آن، ۳) در قصه‌ها و مناشیر و امثله دیوانی، ۴) در امثله شرعی از دواوین صدور، ۵) در محاضر و عهدنامه و مفاخرت.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۸

آغاز: بسمله. رب عونی (یاری ده) شکر و سپاس مر خداوندی را که آفتاب در طشت فلك حکمت او بر افروخته است؛ **انجام:** و لگد کوب عذل و ملامت نفرمایند الااکن صنعا فانی اختتم.شعر: گر دسته گلی نیاید از ما هم هیمه دیگ را بشاییم.تمة هذا الکتاب الصدر الخاصی بعونه و حسن توفیقه ...

خط: نستعلیق، کا:سلیمان بن یوسف بن سنان یاقوت انقره یی سلیمانی، تا: ۱ جمادی الاول۷۴۲ق؛ محشی لغویجلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۳سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [سنا: ف: ۱-۱۶۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۳۷]

● مصباح رشیدی = مصابیح رشیدی / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

mesbāh-e rashidi = masābīh-e rashidi

رشید الدین اسفراینی، محمد، ق۹ قمری

rašīd-od-dīn-e esfarāyenī, mohammad (- 15c)

تاریخ تألیف: ۸۵۲ق

مثنوی مفصلی است درعرفان مشتمل برسه «فصل»: ۱. محبت؛ ۲. فنا؛ ۳. نیاز. شاعر این مثنوی را دراثر مکاشفه‌ای که روی داده، سروده است.در پایان آمده: «چو گذشت از هجرت خیر الانام ×× هشتصد و پنجاه و دو، این شد تمام».

آغاز: ای به نامت کارها را افتتاح ×× نیست بی نام تو درامری فلاح / ای انیس مستمندان نام تو ×× کارساز خلق لطف عام تو

[نسخه‌های منزوی ۳۲۰۵؛ الذریعة ۲۹۶/۱۹ و۱۰۷/۲۱؛ راهنمای کتاب ۶۹۲/۲۱]

۱. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۴۶۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** با تو گفتم گفتنی ها در تمام ×× تا نگردد بس ... ختم شد و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۰۹۶ق، برای محمد مظفر؛ با سرلوح کوچك، مجدول؛ کاغذ: ترمه زرافشان، جلد: میشن، ۱۹۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۴-۷۵۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۸۵-۱۵/۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ختم کردم تا نگردی دل ملول ×× چون سخن بسیار شد نبود قبول / ... آن زمان دانی که این احوال چیست ×× وین همه مستی وقیل وقال چیست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲۳۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۶۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۰-ف

نسخه اصل: بادلیان ۱۲۶۸ الیوت ۲۱۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۳۷گ، ۱۴سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۲۷-ف

نسخه اصل: کتابخانه ملی کلکتهش۳۳۲ کتابخانه بهار؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ [فیلمها ف: ۳-۱۴۴]

۵. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۵۴عکسی

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰۷گ [جنگ: ۱-۴۶۷]

● مصباح الرمل / رمل / فارسی

mesbāh-or raml

ابوالبرکات

abo-l-barakāt

کتابی است در علم رمل مشتمل بر شانزده «باب» که سه باب آن درباره شرایط احکام رمل زدن و ۸ باب تسکین بیوت است و بقیه درباره شجرة الرمل و غیره می‌باشد.

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۶۶

آغاز: الحمدلله ... اما بعد، این مختصری است بر شانزده باب نهاده؛ **انجام:** چنانکه در این جدول نمودیم. و آن جدول این است

بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [مؤید: ۳-۳۷۸]

۲. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱/۱

خط: نستعلیق، کا:همایون بن شاه قلی والشانی، تا: ۱۰۳۰ق [نشریه: ۷-۴۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۴۰/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۷۵]

● مصباح الزائر و جناح المسافر / زیارات، دعا / عربی

miṣbāḥ-uz zā'ir wa janāḥ-ul musāfir

ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ - ۶۶۴ قمری

ebn-e tāvūs, 'alī ebn-e mūsā (1194 - 1266)

زیارات پیامبر و ائمه معصومین (ع) را با حذف اسناد آنها در این کتاب مهم جمع‌آوری کرده، در بیست «فصل»:۱. مقدمات السفر و آدابه؛ ۲. فضل زیارة الرسول (ص)؛ ۳. اعمال المدینة و زیارة النبی؛ ۴. زیارة النبی من بعد؛ ۵. زیارة امیرالمؤمنین (ع)؛ ۶. زیارته لسائر الایام؛ ۷. زیاراته المخصوصة؛ ۸. زیارة الحسن السبط (ع)؛ ۹. مختار زیارات الحسین (ع)؛ ۱۰. زیاراته المخصوصة؛ ۱۱. زیارة السجاد و الباقر و الصادق (ع)؛ ۱۲. زیارة الکاظم (ع)؛ ۱۳. زیارة الرضا (ع)؛ ۱۴. زیارة الجواد (ع)؛ ۱۵. زیارة الهادی (ع)؛ ۱۶. زیارة العسکری (ع)؛ ۱۷. زیارة الحجة (ع)؛ ۱۸. مختارات الزیارات الجوامع؛ ۱۹. زیارات جامعة اخری؛ ۲۰. زیارة قبور الابرار و أولاد الائمة.

آغاز: بسمله.الحمدلله المتفرد بدوامه و جلاله و الصلوة علی محمد و الخیرة من خلقه اشهد له جل جلاله بالوحدانیة و الجلال و الرحمة

چاپ: چاپ شده

[الذریعة ۱۰۷/۲۱ رقم ۴۱۵۵؛ کشف الحجب ص ۵۲۶؛ دنا، ج ۹ ص ۶۵۲-۶۵۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۶۶

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اهدایی:مهدی سراج انصاری، ۱۳۸۷/۲/۳۱ [رایانه]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۲/۳۴

آغاز: من کتاب مصباح الزائر و جناح المسافر تصنیف السید رضی الدین رحمه الله عن الکاظم علیه السلم ادنی ما یثاب به زائر ابی عبدالله الکم بشط الفرات؛ **انجام:** لا شریک لک لک الملک ولک الحمد وانت علی کل شی ء قدیر. تم و الحمد لله رب العالمین والصلوة علی محمد و اله.

منتخب؛ خط: نسخ تحریری، کا:محمد بن علی بن حسن جباعی، تا:شنبه ۱۸ شوال۸۵۲ق؛ در ص ۷۰ نوشته شده:«و من خط رضی الدین رحمة الله فیه»و همچنین در ص ۷۱آمده:«و من خطه ایضا»، با نشان: «بلغ مقابلة بالنسخة المکتوب منها و هی بخط الشیخ محمد بن مکی»؛ ۱۴ص (۷۸-۹۱)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱-۳۸۵]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک:هدایت بن سید علی حسینی؛کاغذ:اصفهانی،جلد:تیماج،۱۲سطر(۷/۵×۱۲/۵)[ف: -۸۰۰]

۴. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۶۹

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: سیستانی؛ واقف: کربلایی عبدالله قاینی هراتی، ۱۲۳۳؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۲۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۲۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یتعرض بذلک الی ثواب الله تعالی و جزائه فقد جاء

تا اواخر فصل ۲۰می‌باشد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:انجام؛مجدول؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۴؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۴]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۶۶ و ۲۶۴۲ عکسی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ ؛ مجدول، مصحح، محشی؛ تملک: محمد حسین بن محمد صالح حسینی درسال ۱۱۲۱؛ مهر: «عبده علی نقی الحسینی»(بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۱۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [محدث ارموی مخ:۳-۱۴۵۶] و [عکسی ف:۷-۲۴۳]

۷. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: حسن بن احمد بن سنبغه عاملی، تا: ۱۰۲۴ق [نشریه: ۷-۵۴۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۴۶

آغاز: برابر

خط: نسخ معرب، کا:حسن بن احمد بن سنبعه عاملی، تا: ۱۰۲۴ق؛ مصحح؛ تملک: عبدالله بن محمد کاظم؛ جلد: تیماج، ۴۱۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۳-۱۴۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۱۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۳۲]

۹. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۵۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۰۶۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: جیبی [اوراق عتیق: ۱-۲۷۴]

۱۰. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: رمضانعلی بن محمد علی رازانی، تا: پنج‌شنبه ۶ ذیقعده۱۰۷۸ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۶۲]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** وفقکم الله ایها الاخوان و ایانا لصالح الاعمال و حرسنا جمعاً من طاعة التسویف و الاهمال و شغلنا بما هو اعود علینا یوم الحساب و الیق باسباب الصواب ان شاء الله تعالی تمت
خط: نسخ خوش، کا:محمد بن ابراهیم، تا: ۱۰۸۱ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۳]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۴۴ و ۲۶۴۱ عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** والاهمال وشغلنا بما هواعود علینا یوم الحساب والیق باسباب الصواب انشاء الله تعالی ...
خط: نسخ، کا:محمد رفیع بن عبدالرحمن بن سید اشرفی، تا: غره جمادی الاول۱۰۸۵ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ مهر: حسین بن مهدی حسینی طباطبائی «حسین الطباطبائی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۱۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۶] و [عکسی ف: ۷-۲۴۳]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و أنزلها من الجنان علیاها و مستقرها و مأواها أنت ربها و مولاها، ثم ادع بما أحببت انشاء الله تعالی.
خط: نسخ معرب، کا:خلف بن یوسف نجفی، تا: جمعه ۱۸ ربیع الاول۱۰۸۷ق؛ تملک: محمد حسین بن احمد اردستانی؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسین بن احمد» (بیضی)، «الواثق برب الکونین عبده محمد بن محمد حسین» (هشت گوشه)، «محمد قاسم بن باقر الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۱-۱۷۹]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۳۷
آغاز: یقول السید ... ابن طاوس ... احمدالله عزوجل بما و هب لی؛ **انجام:** و یصرف عند البلاء و تقول الملائکة و لک مثله و فقکم الله ایها الاخوان و ایانا ... باسباب الصواب.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۱۸ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵-۵۸۱]

۱۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۷۰-عکسی
آغاز: فقال یا ایها لاذین آمنوا اطیعوالله و اطیعوا الرسول؛ **انجام:** و سلم تسلیما کثیراً و حسبنا الله و نعم الوکیل.
خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (در دیباچه کمی افتاده)؛ مجدول؛ تاریخ وقف:ربیع الاول ۱۲۸۹ق؛ ۳۹۴ص، ۲۰سطر (۱۱/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۳]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۰۴-۵۷/۱۷۴
آغاز: الاولی الحمد و سورة الاحزاب و فی الثانیة الحمد و سورة المنافقین او ما تیسر من القرآن ثم تسلم و تحول
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ در آخر آن زیارت عید غدیر به نقل از «فرحه الغری» اضافه شده؛ ۱۸۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۳۵۲]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۱۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و تحبب الی عبادتک و المواظبة علیها و.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: فهرستی؛ ۳۰۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۶-۲۸۶]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۲۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲-۱۸۹]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۰۰
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **المصباح الساطع فی شرح مفاتیح الشرایع** / فقه / عربی
al-miṣbāḥ-us sāṭi‘ fī š.-i mafātīḥ-iš šarāyi‘

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ – ۱۲۴۲ قمری
šobbar, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774 - 1827)

وابسته به: مفاتیح الشرایع؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)
تاریخ تألیف: ۲۲ جمادی الثانی ۱۲۲۸ق
شرحی مفصل وگسترده بر «مفاتیح الشرایع» فیض کاشانی است.مؤلف این کتاب را از شرح گسترده‌تر ومفصل‌تر خود بر مفاتیح الشرایع که «مصابیح الظلام»نام دارد تلخیص کرده ودر شش جلد تنظیم نموده استو از کتب وافی، وسائل الشیعه و بحار الانوار بیشترین استفاده را نموده و در سن ۳۰ سالگی به این شرح پرداخته است.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی فطرنا علی توحیده و معرفته و هدانا الی متابعة کتابه و نبیه ... اما بعد فیقول المذنب العاصی الغریق فی بحار الآثام و المعاصی، احوج الخلق الی ...
[الذریعه ۱۰۸/۲۱؛کرام البرره ۷۷۷/۲]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** هل ینفذ من الأصل ام من الثلث و یاتی الکلام فیه و فی سایر احکام الوصایا فی فن العادات و المعاملات ... و آله الطیبین الطاهرین.
ج۱-۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۸سم [ف: ۲۰-۴۵۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴-۱۱/۱۶۴
آغاز: فرأیت ان اختصره وابث تلک المفاتیح مع مابقی منها اولافی وریقات قلیلة وفصول وجیزة لیکون تذکرة لمن ابصر وتبصرة لمن استبصر؛ **انجام:** کل ما یحکم العقل بجوازه ولامعارض له من الشرع فهو مباح ... وفی القوی کل شیء مطلق حتی یرد فیه نهی والله اعلم بحقایق احکامه والحمدلله حق حمده.
فهرست‌نگار در توصیف این نسخه آورده: «شرح مفصل مزجی است برمفاتیح الشرایع فیض کاشانی، شارح قبلاً شرح مفصلی بر مفاتیح نوشته بود، ودراین شرح آن راتلخیص وخلاصه نموده

است، گویا این شرح از آن سید عبدالله شبر است که دوشرح مفاتیح الشرایع (مفصل ومختصر) دارد واین شرح مختصر وی است»، با اینحال آغاز و انجام آن صرفاً با خود مفاتیح الشرایع تطبیق می‌کند؛ خط: نسخ، کا:علی بن ملا محمد مهدی طره‌ای نطنزی، تا: ۱۲۱۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۳۷۹گ، ۱۷-۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۲۶۷۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۷

جلد ۱۰ و ۱۱؛ خط: نسخ، کا:محمد بن علیوی دجیلی، تا: ۹ جمادی الثانی۱۲۲۶ق؛ مصحح؛ مهر: مولی محمد علم الهدی فرزند مولی محسن فیض کاشانی صاحب وافی (بیضی)؛ قطع: وزیری کوچک [میراث شهاب: س۸ش۴-۶۳]

۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا کنت وحدک فابدء بالمکتوبة اللهم اکتبنا من الهادین ... و آله الطاهرین صلواتک علیهم اجمعین.

جلد اول از طهارت تا مبحث «التنفل لمن علیه فریضه»، مجلد دوم آن اول زکوة و احکام آن شروع می‌شود؛ خط: نسخ، کا:کاظمی، درویش بن کاظم، تا: جمعه ۱۱ ذیحجه۱۲۲۸ق؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: «عبده محمد جعفر بن محمد علی» (بیضی)؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳۱۹گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۸۵۴]

۵. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الصوم و الزکاة؛ کا: جعفر بن عبدالله کنانی، تا: ۲۵ صفر۱۲۲۸ق [تراثنا: س۲ش۴-۶۴]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶/۱

از جلد چهارم، کتاب نکاح؛ خط: نسخ، کا:کاظمی، درویش بن کاظم، تا: یک‌شنبه ۲۷ شعبان۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۳۳ سطر (۱۳×۲۳) [ف: -۸۰۱]

۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۳

آغاز: بسمله وبه نستعین الحمدلله رب العالمین والصلوة علی محمد وآله الطاهرین اما بعد فهذا هو المجلد الرابع من المصباح فی شرح مفاتیح تألیف الحقیر الجانی والایسر الفانی افقر الخلق؛ **انجام:**والحمدلله کما هو اهله ومستحقه والصلوة علی محمد وآله وبقی من الشرح ما بین النذر الی اخر النکاح سهل الله اتمامه علی وفق طاعته ورضاه بمحمد وآله الطیبین الطاهرین صلوات الله علیهم اجمعین.

جلد چهارم از کتاب (کتاب النکاح تا آخر)؛ خط: نسخ، کا:احمد بن قاشم خلیفه کاظمی، تا: ۱۲۳۰ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف، جمادی الثانی ۱۲۳۵؛ جلد:تیماج، ۴۵۵گ، ۲۹سطر [ف: ۱-۲۴۷]

۸. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز: الحمدلله الذی هدانا للتفقه فی الدین و وفقنا لمتابعة خاتم النبیین و اهل بیته الطاهرین المعصومین

شرح دیباچه کتاب است که شارح آن را مفصل شرح نموده و در آن امهات مسائل اصول فقه را بیان نموده؛ خط: نسخ، کا:حسن بن عبدالحسین بن بهاء الدین بن محمد باقر بن محمد حسن بن محمود بن شمس الدین بن سراج الدین بن فخرالدین طریحی نجفی، تا: جمعه ۱۳ جمادی الثانی۱۲۳۰ق، ساکن حله؛ ۲۷۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۳۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۹۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۳۴۲]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۵۸

آغاز: الحمدلله علی آلائه و الحمد من الائه و الشکر لله علی نعمائه و الشکر من نعمائه ... اما بعد فهذا هو المجلد العاشر من شرح مفاتیح الشرایع ... الباب الثانی فی فکاک الرقاب؛ **انجام:** هذا آخر المفاتیح و وقع الفراغ ... جمادی الثانی سنه ۱۲۲۶ الف و مأتین و ستة و عشرین ... و سلم تسلیما کثیرا کثیرا.

جلد دهم و یازدهم در شرح کتابهای عتق، قضاء و شهادات و فرئض و آن را در عصر سه‌شنبه ۹ جمادی الثانی ۱۲۲۶ق به فرجام آورده؛ خط: نسخ، کا:محمد بن علیوی دجیلی، تا: شنبه ۴ جمادی الاول۱۲۳۰ق؛ مصحح؛ مهر: «علم الهدی» (بیضی)؛ جلد:تیماج، ۲۲سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۵-۴۰۶]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۸ ط

آغاز: بسمله الحمدلله الذی هدانا للتفقه فی الدین و وفقنا لمتابعة خاتم النبیین ... اما بعد فیقول ... انه لایخفی علی اولی البصائر النقادة ... قال المصنف بسمله أبتدا باسم الله مقتدیا بالسف و القرآن؛ **انجام:**و اضافتها لقوم الیها یدل علی اختصاصها و کون القوم المذکورین أقرب الیها من غیرها و الله العالم بالصواب و الیه المرجع فی المآب و الحمدلله ...

خط: نسخ، کا:احمد بن قاسم خلیفه، تا: ۲۱ رجب۱۲۳۱ق؛ مجدول، مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۶گ، ۲۳سطر، قطع: وزیری [ف: ۲۴/۲-۱۸۶]

۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۰۰

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جل عن ادراک العقول و اولاهام و علی عن درک النفوس ... اما بعد فیقول المذنب الجانی و الاسیر الفانی ... اما العارف الربانی و الفرید الذی لیس له ثانی المحسن الکاشانی فقد جمع ما فی الاصول ...

بخش طهارة آن است و تاریخ فراغت از این شرح شب چهارشنبه ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۳۲ق می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۴۰ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۲۶ سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲-۳۶۶]

۱۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶/۲

از آغاز مکاتیب تا پایان وصیت؛ خط: نسخ، کا:خراسانی، محمد بن محمد باقر، تا: شعبان۱۲۴۰ق؛ تملک: علی نقی بن شیخ احمد بن زین الدین احسایی با تاریخ ۱۲۴۲؛ جلد: تیماج، ۲۹ سطر (۱۲/۵×۱۲/۵) [ف: -۸۰۱]

۱۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۳

جلد سوم شامل کتاب‌های نذر تا اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، کا:محمد صالح بن حسین علیوی، تا: ۱۲۴۳ق [ف: -۸۵]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۷

آغاز: بسمله. و به نستعین. الحمدلله الذی هدانا للتفقه فی الدین و وفقنا لمتابعة خاتم النبیین ... فیقول ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... انه لا یخفی ... فضیلة العلم و شرافته؛ **انجام:** و کون المذکورین اقرب الیها من غیرها و الله العالم بالصواب و الیه المرجع و المآب و الحمدلله و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین (و عن الرازی فی تفسیره قال ما لفظه: التقیة انما تجوز فیما یتعلق باظهار الموالاة و المعاداة ... و رو وافی بحث العول من کتاب المیراث انه قیل لعبدالله بن عباس لم لم تظهر بطلان العول فی عهد عمر فقال هبت سوطه او سطوته) (این بند بازپسین را گویا پس از این افزوده است).

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ نسخه را شبر به کسی بخشیده؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۹۴گ، ۲۳سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵-۲۰۴۵]

۱۵. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۲۲]

● مصباح السالکین = شرح نهج البلاغة = شرح کبیر /

شرح حدیث / عربی

miṣbāḥ-us sālikīn = š.-u nahj-ul balāġa = š.-e kabīr

ابن میثم، میثم بن علی، ۶۳۶ - ۶۸۹ قمری

ebn-e meysam, meysam ebn-e ‘alī (1239 - 1291)

وابسته به: نهج البلاغة؛ شریف الرضی، محمد بن حسین (۳۵۹-۴۰۶)

به درخواست: خواجه علاء الدین عطا ملک جوینی

تاریخ تألیف: ۶ رمضان ۶۷۷ق

شرح نهج البلاغه ابن میثم، از بهترین و دقیق‌ترین و پرمحتواترین شروح نهج البلاغه است. ابن میثم دو شرح یکی کبیر و دیگری صغیر و یا به قولی سه شرح که آن شرح متوسط باشد نوشته؛ همچنین شرحی بر «الکلمات المائة» به نام «منهاج العارفین فی شرح کلمات امیر المومنین» علیه السلام دارد. این شرح، شرح کبیر است. نام این شرح «مصباح السالکین» ثبت شده است. پیش از شروع به شرح کتاب مقدمه بسیار مفید وجامع ومفصلی درحدود ۳۳۸۰ بیت مشتمل بر سه «قاعده» بدین تفصیل نگاشته:قاعده ۱) مباحث الفاظ؛ قاعده ۲) مبادی وفوائد و موضوع خطابه؛ قاعده ۳) درآن‌که علی علیه السلام مستجمع جمیع صفات کامله انسانیه بوده وهریک از قواعد فوق مشتمل بر مباحث زیادی می‌باشد.

این شرح به پنج مجلد تقسیم شده:مجلد ۱. مشتمل بر مقدمه وشرح خطب تا آخر شرح خطبه‌ای که پس از شنیدن این که طلحه و زبیر بیعت او را شکسته‌اند ایراد فرموده است؛ مجلد ۲. پس ازشرح خطبه مذکوره تا ابتداء این خطبه که درحمد وثناء الهی است(نحمده علی ما کان و نستعینه من امرنا الی ما یکون)؛ مجلد ۳. از ابتداء شرح خطبه مذکور تا ابتداء خطبه‌ای که درهنگام دفن حضرت فاطمه زهراء سلام الله علیها انشاء گردیده است؛ مجلد ۴. از ابتداء شرح خطبه فوق تا ابتداء شرح وصیت آن حضرت به حضرت امام حسن علیهما السلام؛ مجلد ۵. از ابتداء شرح وصیت مذکور تا آخر کتاب.

آغاز: بسملة، سبحانک اللهم و بحمدک توحدت فی ذاتک فحسر عن إدراک انسان کل عارف و تفردت فی صفاتک فقصر عن مدحتک لسان کل واصف ... اما بعد، فلما کان المقصود الأول من بعثة الأنبیاء و الرسل بالکتب الإلهیة ...

چاپ: مشار عربی، ص۸۵۲؛ تهران، ۱۲۷۶ق، چاپ سنگی، ۶۳۴ص، رحلی؛ تهران، ۸-۱۳۷۴ق، در پنج مجلد، طبع حروفی

[الذریعة ۱۱۰/۲۱ و ۱۴۹/۱۴؛ ریحانة الادب ۲۴۰/۸؛کشف الظنون ۱۹۹۱/۲؛ کشف الحجب /۳۵۷؛ معجم المؤلفین ۵۵/۱۳؛ بروکلمان ذیل ۷۰۵/۱؛فهرستگان حدیث ج۵،ص ۴۹۱-۴۹۷؛ التراث العربی المخلوط ج ۱۱، ص ۴۳۲-۴۳۴؛ دنا، ج۹، ص ۶۵۴-۶۵۶؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج ۴، ص ۷۱۶-۷۱۷]

شروح و حواشی:

۱- مختصر مصباح السالکین = اختیار مصباح السالکین = مختصر شرح نهج البلاغة = شرح نهج البلاغه؛ الوسیط ابن میثم، میثم بن علی (۶۳۶-۶۸۹)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۱عکسی

آغاز: و من وصیة له علیه السلام للحسن بن علی علیهما السلام کتبها الیه بحاضرین عند انصرافه من صفین؛ **انجام:** قال علیه السلام: منهومان لا یشبعان: طالب علم، و طالب دنیا ... و طلب صاحب الدنیا لها

نسخه اصل: از نسخه چستر بیتی - دبلین ش ۳۸۱۲(اربری فهرست خطی عربی همانجا ۱۹/۴). مشتمل است بر مجلد پنجم از شرح کبیر ابن میثم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۷؛ فهرست نگار چستربیتی، این نسخه را مانند نسخه شماره ۳۱۶۹ آن کتابخانه به خط مؤلف دانسته، انجام نسخه افتاده اما به احتمال قوی این نسخه نیز به خط مؤلف باشد بنابراین مؤلف باید این قسمت را دو بار نوشته باشد، مصحح؛ ۱۸۴گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۱-۲۹۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۸عکسی

آغاز: نحمده علی ما کان و نستعینه من امرنا علی ما یکون و نساله المعافاة فی الادیان کما نساله المعافاة فی الابدان؛ **انجام:** فلما کان الیوم الرابع وارتفع الضحی تحنطوا بالصبر وتکفنوا بالنطاع فاتتهم الصیحة و خسف شدید و زلزال فتقطعت قلوبهم فهلکوا و بالله العصمة والتوفیق، تم المجلد الثالث من کتاب مصباح السالکین لنهج البلاغة

نسخه اصل: چستربیتی دبلین بشماره ۳۷۷۹(اربری فهرست خطی

عربی همانجا ۹/۴). مجلد سوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: اواخر جمادی الاول۶۷۴ق؛ مصحح؛ تملک: محمد امین طبسی، محمد جواد بن حاجی عبد الرضا، علی بن رضا بن موسی بن جعفر کاشف الغطاء بوده؛ ۲۰۱گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۱-۲۹۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۹عکسی و ۳۳۰عکسی

آغاز: و من وصیة له علیه السلام لابنه الحسن کتبها الهی بحاضرین عند انصرافه من صفین؛ **انجام:** هذا آخر ما وجد من اختیار السید الرضی رضی الله عنه. من کلام مولانا امیر المومنین علیه السلام اذ وفقنی الله تعالی لاتمام شرحه ... منه اطلب والیه ارغب ان یجعل ما کتبته حجة لی لا علی انه المنان ذو الفضل و الاحسان

نسخه اصل: چستر بیتی - دبلین ش ۳۱۶۹(اربری فهرست خطی عربی همانجا ۶۹/۱). مجلد پنجم از شرح کبیر ابن میثم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۶ رمضان۶۷۷ق؛ مصحح، چند برگ از آن به خط دیگری است، حاجی نوری صاحب مستدرک در تاریخ ۱۲۹۰ به خط خود روی برگ اول نوشته:«الجزء السادس من شرح الفاضل ابن میثم البحرانی علی نهج البلاغة بخط مصنفه اعلی الله مقامه الا اوراقا معدودة قد من الله تعالی علی عبده المذنب المسیء حسین بن محمد تقی النوری الطبرسی فی ۱۲۹۰/»؛ ۱۸۳گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۱-۲۹۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۱۲

آغاز: بسمله رب وفق، وصیته للحسن بن علی علیهما السلام ... روی جعفر بن بابویه القمی رحمه الله ان هذه الوصیة کتبها؛ **انجام:**هذا آخر ما ذکر من اختیار السید الرضی رضی الله عنه ... علیه السلام

از وصیته (ع) للحسن بن علی (ع) تا پایان کتاب؛ خط: نسخ کهن، کا:عبدالرحمن بن الحسین بن نعیم مصری حنفی، تا: شنبه ۶ رجب۶۳۳ق؛ تملک: نورالدین محمد و دیگران؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۲۷/۲-۶۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۴۸

آغاز: بسمله، و من خطبة له علیه السلام اما بعد فان الامر ینزل من السماء الی الارض کقطرة المطر الی کل نفس بما قسم لها من زیادة او نقصان؛ **انجام:** و وعده علی ذلک بحسن العاقبة لازما للتقوی و الصبر کما قال تعالی و اصبر ان العاقبة للمتقین

ج ۲؛ خط: نسخ مشکول، کا:محمد بن یحیی بن ابی بکر، تا: جمعه ۱۸ ذیحجه۶۷۶ق؛ در سه‌شنبه ۱۰ جمادی الاول ۹۱۵ق توسط محسن رضوی تصحیح و مقابله شده؛ تملک: سید محمد رضوی موسوی؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۶-۵۳۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۷۰

آغاز: بسمله و من وصیة لابنه الحسن (ع) کتبها بحا ضرین عند انصرافه من صفین ... و روی جعفر بن بابویه القمی رحمه الله ان هذه الوصیته کتبها علیه السلام الی ابنه محمد بن الحنفیه رضی الله عند وهی من افصح الکلام ... و فیها فصول؛ **انجام:** و هذا آخر ما وجد من اختیار السید الرضی ... من کلام مولانا. و اذوفقنی الله سبیحانه لاتمام شرحه فله الحمد سبحانه علی ما اعدنی له من منته الجزیله ... و منه اطلب و الیه ارغب ان یجعل ما کتبته حجة لی لا علی انه المنان ذوالفضل والاحسان. و فرغمن کتابته فی صفر سنه تسع و سبعین و ستمایه و الحمد لها حق حمده و صلواته علی سیدنا محمد و آله الطیبین ... و سلامه. کنار بیشتر برگهای اول و آخر نسخه وصالی و برگ آخر پارگی نیز دارد بر پشت برگ اول چند تملک و یادداشت کهن است.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۷۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۱۰ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۰-۲۱۰۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۳-طباطبائی

آغاز: للتذکر و التفهم لأن الالتفات الیه انما یراد لمطالعة کبریائه و عظمته ... فأن مطالعة عظمة الله اعظم؛ **انجام:** و ینبغی له فاطلقه علیه اطلاقاً لاسم الملزوم علی لازمه و بالله التوفیق

جزء سوم و چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ انجام جزء چهارم است و با پایان نسخه چاپی یکسان نیست؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۲۴۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۴-۳۴۴]

۸. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۱۴

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۲۱سطر [نشریه: ۵-۲۲۶]

۹. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۹۷

خط: نسخ، کا:حسین بن محمد استرآبادی، تا: چهارشنبه ۲۲ محرم۷۳۰ق، جا: نجف اشرف؛ ۲۱۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۹۰]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۷۶

آغاز: بسمله و من کلام له علیه السلام روی عنه انه قال عند دفن سیدة النساء فاطمة علیها السلام؛ **انجام:** انه ذوالفضل و الاحسان.

ج۴-۵؛ خط: نسخ، کا:ابوالحسن بن محمد، تا: پنج‌شنبه ۱۸جمادی الثانی۷۶۲ق (ظواهر نسخه چنین می‌نماید که تاریخ کتابت یک قرن بعد از آن باشد)؛ جلد: تیماج، ۱۹۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹/۳×۳۵/۳سم [ف: ۱۴-۳۰۶]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**کما قال تعالی و اصبر ان العاقبة للمتقین.

خط: نسخ عربی، کا:احمد بن حاجی حسین عمادالدین، تا: ۷۶۶ق؛ جلد: مقوایی، ۲۷۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۷/۲-۱۸]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۰۱

فقط چند برگ آغاز کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۶۶ق؛ تملک: محمد بدیع المدرس الخادم با مهر «العبد محمد بدیع» (مربع)، ابوالحسن مدرس، عباس بن محمد رضا قمی، حسین ابن علم حسینی؛ مهر: «انی عبدالله آتانی الکتاب» (بیضی)، «عبده الراجی داود الحسینی» (بیضی)، «محمد ز نسل اسماعیل شد» (بیضی)؛ با تاریخ تولدهایی در رجب ۷۶۶ و ۷۷۴ق؛ جلد:

گالینگور، ۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۸۳]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۸۸

سه جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، کا:جویانی عاملی، حسین بن محمد، تا: شنبه ۱۱ جمادی الاول۷۹۱ق، جا: نجف اشرف مدرسه سید مرتضی؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد بن ابراهیم بن ابی الحسن بن زین العابدین بن حسن بن حسین بن علوان حسینی، سید عبدالله بن محمد رضا شبر؛ جلد: تیماج، ۳۱۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۴-۱۶۹]

۱۴. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۳۷

سه جلد اول و دوم و سوم؛ کا:حسین بن محمد بن حسن جویانی عاملی، تا: ۷۹۱ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ از آخر جلد سوم هم ناقص است و از اول کتاب قریب بیست ورق بعداً نوشته شده که خط آن به قدمت خط متن کتاب نیست [تربیت: ف: -۱۲]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فأخذ عمر به و رجع عن عزم ... ابن أبی وقاص علی المسلمین ...

مشتمل بر سه جزء از شرح؛ خط: نسخ، کا:عبدالعالی بن احمد بن علی بن مفلح، تا: محرم و صفر ۸۸۰ و۸۸۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از کاتب و دیگران؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۲۹سطر (۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۹-۲۳۴]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۷۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۹۷ق؛ در حاشیه یکی از برگ‌هاکه متن «نهج البلاغه» در آن به خطی متأخر از خط نسخه اصل افزوده شده تاریخ جمادی الاول ۸۹۷ دیده می‌شود، مصحح؛ تملک: محمد شریف بن محمد رضا با مهر «العبد شریف» (بیضی)، حسین بن ملا علی اکبر با مهر «احب الله من احب الحسین» (مربع)، محمد اسماعیل بن محمد تقی با مهر «عبده الراجی محمد اسماعیل» (بیضی)؛ مهر: «یا من هو منتهی رغبة الزاهدین» (بیضی)؛ تاریخ وقف: ربیع الثانی ۱۰۹۳؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۷-۲۵۵]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۱۴

آغاز: بسمله بالله التوفیق سبحانک اللهم؛ **انجام:** و سیدنا امیر المؤمنین و امام المتقین علی بن ابیطالب علیه السلام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با سر لوح، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۵۱۷گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۱]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۲۰-۲۹/۶۰

آغاز: توجه الانکار الی کونه بمثابة ان یوقع به مثل هذا الفعل ... البحث الثالث فی التقدیم والتأخیر فی حرف النفی اذا ادخلته علی الفعل کقولک ما ضربت زیدا؛ **انجام:** ثم اشار الی وجه الشبه بقوله اذا شهد اطاعه واذا غاب اغتابه هذا آخر الجلد الثانی

بخش خطب؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:شولستانی، نظام الدین احمد بن محمد، تا: ۹۸۳ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۲۶۹۳]

۱۹. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت فی تاریخ شهر ربیع الثانی سنة ۹۹۰ م

خط: نسخ، کا:محمد بن صفی بن نعمة الله حسینی بهبهانی، تا: ربیع الثانی۹۹۰ق، جا: شیراز؛ روی برگ اول: «هو، کتاب مصباح السالکین تصنیف الشیخ العالم الفاضل الفرید کمال الحق و الدین میثم بن علی البحرانی قدس سره و هو فی شرح نهج البلاغه من کلام مولانا امیرالمومنین قد نقل من النسخة التی هی بخط السید الفاضل الورع الثقة العدل المتقی حیدر بن عل بن حیدر العلوی الحسینی الاملی الملتجی بالمشهد الشریف الغروی، کانت هی نسخة صحیحة خالیة عن السهو و الخطاء الا ما طرأ للناسخ من السقم و التصحیف فی الاثناء و من الله العصمة و نعم المعین»، آخر نسخه: «قد انتسخت هذا الکتاب عن نسخة کتبت فی آخرها هذه العبارة: هذا آخر المجلدات الخمسة باجمعه متنا و شرحا وکتبت من خط المولی المصنف قدس الله روحه و هو من کتب الوقف بالخزانة الشریفة الغرویة صلوات الله علی صاحبها علی ید اضعف عبادالله حیدر بن علی بن حیدر العلوی الحسینی الاملی و ما توفیقی الا بالله اقول: وجدت هذه النسخة فی بلدة شیراز و استکتبتها ثم مع تلک النسخة المنقولة عن خط المصنف بلاوسط قابلتها بنفسی وحدها علی قدر الطاقة و ارجو من الله تعالی ان یوفقنی لترجمة المتن بلسان العجم لیعم نفعها لهم و انا العبد ابراهیم بن محمدالحسینی الجرجانی الواعظ بامر السلطان الاعظم ابوالغالب محمد بن طهماسب شاه ادام الله ایام سلطنته و غفر لوالده و ایده و ابد اولاده فی خدمته ویرحم الله عبدا قال آمینا»؛ جلد: تیماج، ۳۱۶گ، ۳۳سطر (۱۱×۲۶/۵)، اندازه: ۱۷×۳۴/۵سم [فارس‌شناسی: ف: -۱۴]

۲۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۸۹

آغاز: افدت المقصود بمعنی اللفظ وجب ان یکون معناه معتبرا؛ **انجام:** و قد فسره القرآن الکریم ایضا فی قوله فاخذتهم الرجفة فبین علیه السلام ...

جزء اول و دوم و سوم و بخش خطبه‌ها می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ تملک: یاسین بن احمد بن حسین بحرانی ستراوی، محمد بن حسین بن احمد بن عبدالجبار به تاریخ ۲۴ ذیقعده ۱۱۸۳ق، عبدالله بن مبارک بن علی بن عبدالله بن ناصر بن حسین بن حمیدان احسائی خطی به تاریخ ۱۲۱۷ق؛ ۳۰۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲-۳۷۱]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با نشانی بلاغ، با اجازه‌ای که شیخ صالح بن عبدالکریم بحرانی برای محمد صادق رازی به تاریخ ربیع الثانی ۱۰۹۱ نوشته است و انهاء اول بتاریخ ۲۳ جمادی الاول ۱۰۸۸ می‌باشد؛ جلد: تیماج، ۵۲۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲۷-۲۸]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۶۳

آغاز: بسمله. قال السید الشریف ذوالحسبین رضی الدین محمد بن الحسین الموسوی ... الحمدلله الذی جعل الحمد ثمناً لنعمائه و معاذا من بلائه؛ **انجام:** و قال المؤمن اخاه فقر فارقه یقال جشمه و اجشمه بمعنی اغضبه ... اخجله و اجتشمه طلب ذلک له و هو مظنة مفادقته و الله التوفیق ... و هذا اختیار مصباح السالکین لنهج البلاغة من کلام مولانا امیرالمؤمنین علی علیه السلام ...

خط: نسخ، کا:جمعان بن زین الدین بن مساعد الحویزی، تا: قرن ۱۱؛ فاقد دیباچه است؛ تملک: علی بن صالح بن سلیمان، عبدالرضا بن شمس الدین حسینی شهیر به طبیب؛ مهر:«یا واهب العطایا»؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۳۰۴گ، ۲۳سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱۱-۲۸۰]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۵۱۴

انجام: و الیه ارغب ان یجعل ما کتبته حجة لی لا علی انه المنان ذو الفضل و الاحسان کتب عبدالله ... من سنة سبع و ستین و ستمائة و الحمدلله کما هو اهله ...

خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده توسط سید ابوالقاسم حسینی موسوی در ۱۰۹۲ و ۱۰۹۳ق، محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۴۵۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۳]

۲۴. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۷۰

آغاز: هو العلم کونه و الثانی الاسماء المتباینة سواء بفاصلة مفهوما کالانسان و الفرس؛ **انجام:** ثم امر بالقوة علی طاعة الله لیتم الاستعداد بها الرحمة و بالضعف عن معصیة لیضعف الاستعداد ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۵۶۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: ۱۴۷]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من خطبة له علیه السلام، بعثه حین لا علم قائم و لا منار ساطع و لا منهج واضح ... قال صلی الله علیه و آله و سلم: أکثروا ذکر هادم اللذات و نهاهم عن انتظار قدومه لا ستلزام انتظارهم له

خط: نسخ، کا:فلاح بن عبدالخالق بن یحیی قاسمی جبوری، تا:چهارشنبه ۱۵ ذیحجه۱۰۳۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، با علامت بلاغ، محشی، مجدول؛ تملک:در سال ۱۰۴۰ق درخزانه یکی از ائمه زیدیه به نام «المؤید بالله محمد بن المنصور بالله القاسم بن محمد» بوده، دهما بنت المؤید بالله در صفر ۱۰۶۰ق، جمال الدین علی بن محمد الحسینی، حسین بن علی العاملیا مهر «إنه جواد کریم ۱۳۳۰» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۷گ، ۳۱سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳۱-۶۴۷]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۲۴

از «من کلام له عند دفن فاطمة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۰۳۵ق، برای خزانه الامام المؤید بالله محمد بن المنصور بالله قاسم بن محمد؛ تملک: علی بن محمد جیی؛ جلد: میشن، ۱۸۱گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۰/۶×۲۹/۵سم [ف: ۱-۵۰۳]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و باختصارها تخفیف تلک الحرکظ و تقلیلها الثالث بالغام الفکر فیمادار

نیمه اول؛ خط: نسخ، کا:شیخ صنعان، تا: ۱۰۳۷ق، جا: مکه مکرمه؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۸۳گ، ۲۵سطر (۱۴×۲۱/۵)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۸-۱۹۸]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۴۱

آغاز: علی لسان الرسول صلی الله علیه و کثر من ذکر الموت و عوض؛ **انجام:** و الله ولی التوفیق و العصمة و هذا آخر ما وجد من اختیار السید الرضی رحمه الله من کلام مولانا امیر المومنین (ع)

نیمه دوم؛ خط: نسخ، کا:شیخ صنعان، تا: ۱۰۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۷۶گ، ۲۵سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۸-۱۹۹]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه المنان ذوالفضل و الاحسان.

ج۱-۵؛ خط: نسخ خوش، کا:عبدالقادر بن محمد شریف بن حسن قرشی مکی، تا: سه‌شنبه ۲۹ ربیع الثانی۱۰۳۸ق، جا: برودہ کجرات؛ دارای یک سرلوح مذهب، مجدول، مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۴۵۹گ، ۲۵سطر (۱۵/۵×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۵/۸سم [ف: ۱۴-۳۰۴]

۳۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۶۹

آغاز: برابر

تمام کتاب است؛ خط: نسخ خوب، کا:عبدالقادر بن محمد شریف مکی، تا: ۱۰۴۰ق، دارای پنج سرلوح زیبا، مجدول؛ با این یادداشت: «کنت الباعث علی استکتاب هذا الکتاب المبارک لنفسی و ــ الله ــ الفقیر الی الله الغنی بهاء الدین بن محمد العاملی» با مهر «بهائی ۱۰۴۳» (بادامی) وبعضی ازکلمات فوق هم از آثار خط نقل گردید ودرامل الآمل نام این شخص نیست ومسلماً شیخ بهائی معروف نخواهد بود؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری، ۷۱۲ص، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۲-۵۴]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کتب عبدالله الملتجی الی رحمة المستفید من ذنوبه بعفوه و کرمه میثم بن علی بن میثم البحرانی فی منتصف لیلة السبت سادس شهر الله المبارک رمضان عمت برکته من سنة سبع و سبعین و ستمایة ... و قد فرغ من تسویده یوم الاثنین شهر ذی القعدة سنة تسع و خمسین بعد الالف ... علی ید اقل خلق الله و احوجهم علی بن عبد الغالب الفیروز ابادی

خط: نستعلیق، کا:فیروزآبادی، علی بن عبدالغالب، تا: ذیقعده۱۰۵۹ق؛ مهر:«امید شفاعت دارد محمد کاظم» (بیضی)؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۵۳۶گ، ۲۹سطر (۱۰×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹×۳۲/۵سم [ف: ۱۴-۲۸۵]

۳۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۸ق؛ چندین بار تصحیح شده، با علامت بلاغ و مقابله؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۶۶ص، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: -۴۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۲

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۴۳۸]

۳۳. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۱۰۲۰

آغاز: البحث الثانی فی الاشتقاق و اما الاشتقاق فهو ان یاتی بالفاظ یجمعها؛ **انجام:** و قال الشارح رحمة الله علیه هذا آخر ما وجدنا من اختیار السید الرضی رضی الله عنه من کلام مولانا امیر المومنین علیه السلا واذ وفقنی الله تعالی لاتمام شرحه ...

خط: نسخ، کا:نعمة الله بن محمد مؤمن شیرازی، تا:شوال۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۰۲۲ص، ۲۱ سطر (۱۳×۲۶)، اندازه: ۲۱×۳۶سم [ف: -۱۲۹]

۳۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۵۷

خط: نسخ خوش، کا:یار محمد شیخ فیض الله هاشمی عباسی، تا: ۱۰۷۳ق، به دستور میر محمد علی بن میر شاه حسین حسینی؛ افتادگی: آغاز؛ میرزا محمد اخباری نیشابوری (کشته در ۱۲۳۲ق) در کاظمین، آن را سراسر خوانده و به خط خود حاشیه نوشته، او در ۱۲۰۴ خواندش را آغاز کرده و جلد ۱ را در جمادی الثانی ۱۲۰۵ در سند، و جلد ۲ را در پایان صفر ۱۲۰۶ در بنارس، و جلد ۴ در جمادی الثانی ۱۲۰۶ در بازگشت از هند در دریای نزدیک به سیلان، و جلد ۵ را در ۱۵ ربیع الاول ۱۲۰۷ در کربلا خوانده و حاشیه نموده؛ ۲ص (۳۷ و ۸۶۷)، ۲۹ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [رشت و همدان: ف: -۱۳۶۰]

۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمد هو اهله و صلی الله علی سیدنا محمد النبی الامی و علی اله و اولاده الطاهرین.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: رمضان۱۰۷۵ق؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۴۴۲گ، ۳۱سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۹-۱۲۴]

۳۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتبه حجة لی لاعلی انه المنان ذوالفضل والاحسان و الفیض و الغفران و الحمدلله اولا و آخرا تمت فی شهر ربیع الاول سنه خمسة و سبعین الف من هجرة النبویه

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق، برای کتابخانه شیخ حسام الدین حسن ابن شیخ عزالدین علی بن غراقه؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه؛ با این یادداشت:«این کتاب مستطاب شرح نهج البلاغه را جناب آقا محمد باقر یزدی در اصفهان برای این بنده جانی خاطی ابتیاع نموده و دخل بنوبتی فی شهر رجب سنه ۱۲۵۷ و انا العبد المذنب فرهاد باسجع مهر فرهاد ۱۲۸۰»؛ کاغذ: بغدادی، جلد: چرم، ۱۰۸۶ص، ۲۹سطر، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۱-۶۸۰]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فتقطعت قلوبهم فهلکوا و بالله العصمة و التوفیق تا آخر جلد سوم در شرح این خطبه: «ایها الناس لا تستو حشوا فی طریق الهدی»؛ خط: نستعلیق، کا:فیروزآبادی، علی بن عبدالغالب، تا: شوال۱۰۷۷ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۴۲۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۵-۱۹۴]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۸۵

آغاز: بسمله و من کلام له علیه السلام روی عنه انه قال عند دفن سیدة النساء فاطمة علیها السلام؛ **انجام:** فتقطعت قلوبکم فهلکوا و باالله العصمة و التوفیق.

ج۱-۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۷۸ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷/۷×۳۰سم [ف: ۱۴-۳۰۷]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۷۳/۳

آغاز: و من خطبة له (ع) المعروفة الشقشقیة و المقمصةاما و الله لقد تقمصها فلان و انه لیعلم ان محلی منها محل القطب من الرحا ... اقول اعلم ان هذه الخطبة و ما فی معناها مما یشتمل علی شکایته؛ **انجام:** فقال علی من قطع یده دیة یده تجب و لو شهدوا انه سرق نصابا لم تجب دیة یده علی قاطعها

فقط شرح خطبه شقشقیه؛ خط: نسخ، کا:محمد حسین بن شمس الدین اصفهانی، تا: ۲۰ شوال۱۰۸۰ق؛ جلد: میشن، ۸گ (۱۰۶پ-۱۱۳پ)، ۱۷و۲۰سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸/۳×۲۵/۴سم [ف: ۲۹/۱-۵۱۰]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه المنان ذوالفضل و الاحسان

خط: نسخ، کا:شیخ محمد طاهر بن شیخ حسنعلی، تا: یک‌شنبه ۲۴ شعبان۱۰۸۵ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: نائینی، ۱۳۱۱؛ جلد: میشن، ۳۹۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۴سم [ف: ۵-۱۹۳]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۶

خط: نسخ، کا:علم الهدی، محمد بن محسن، تا: ۲۱ محرم۱۰۸۷ق، جا: کاشان؛ مهر: «احتشام الملک» (بیضی)، کاتب «بمحمد علم الهدی علم الهدی علم الهدی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۳۲۱گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۷سم [ف: ۲۶-۷۳]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۵۲

خط: نسخ، کا:حسینی، محمد تقی، تا: ۱۰۸۸ق؛ با اجازه سماع صالح بن عبدالکریم بحرانی در روز ۲۳جمادی الاول و ۱۱جمادی الاول ۱۰۸۸ق برای سید میرزا سلطان محمود خان با بلاغ تصحیح و سماع، خط علی رضا بن اسدالله بن حسین حسینی و میر محمد صادق و پدرش زین العابدین موسوی مورخ ۱۲۶۹بامهر اینها و محمد علی بن محمد باقر سپاهانی بهبهانی؛ مهر: محمد باقر العلوم؛ جلد: تیماج، ۳۸۸گ، ۳۵سطر (۱۲×۲۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۱۰-۱۶۱۶]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فأتتهم الصيحة و خسف شديد و زلزال فتقطعت قلوبهم فهلكوا، و بالله العصمة و التوفيق.
نیمه اول کتاب و منقسم بر سه جزء است؛ خط: نستعلیق، کا:محمد بن حسن خفرلی شولستانی، تا: ۱۰۸۸ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، با انهائی که شیخ صالح ابن عبدالکریم بحرانی به جهت ملا محمد به تاریخ ۲۳ جمادی الثانی ۱۰۸۸ق نوشته، نیز انهاء و اجازه‌ای که شیخ صالح بحرانی به تاریخ ۲۶ جمادی الاول ۱۰۹۰ق (ظاهراً به جهت همان ملا محمد) نوشته؛ تملک: لطفعلی بن مؤید الدوله قاجار به تاریخ ۱۲۹۴ در تبریز با مهر «عبده لطفعلی» (مربع)، محمد حسین بن محمد طباطبائی به تاریخ ۱۳۴۳ و این‌که حسن علی ایروانی کتاب را از میرزا عبدالکریم ملاباشی ایروانی امانت گرفته؛ مهر: کاتب «و ما محمد الارسول» (بیضی)، «سلام علی ابراهیم» (بیضی)، «و ان من شیعته لابراهیم» (مربع)، «ان الله هو الرزاق ذوالقوة المتین» (بیضی)، «یا محمد بن الحسن» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۰۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۴-۳۸۷]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۹

آغاز: و یعریف المتکلم من السجع، بامرین احد هما ان یکون الحرف الاخیر؛ **انجام:** ان یجعل ما کتبته حجه لی الاعلی انه المنان ذو الفضل و الاحسان و الفیض و الغفران و الحمد لله اولا و آخرا.
از باب ثانی فیما یتعلق بالدلاله الوضعیه و المعنویه آغاز بحث می‌کند؛ خط: نسخ خوش، کا:محمد بن حسین بن محمد ... بن فارسی، تا: ۱۰۸۸ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، ۵۵۵گ،۲۸ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۳۱۷]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۶/۱

جزو ۳و ۴؛ خط: نسخ، کا:شهمیرزادی، محمد مؤمن بن درویش محمد، تا:سه‌شنبه ۱۶ صفر۱۰۹۱ق؛ محشی با نشانه «محمد علی» و «محمد حسین»؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ (۲ر-۲۳۷ر)، ۲۵سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۹-۹۱۷]

۴۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منه أطلب و الیه أرغب ان یجعل ما کتبته حجة لی لاعلی انه المنان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۲ق؛ مقابله و تصحیح شده توسط أبوالقاسم بن حسینی موسوی در ۱۰۹۲ و ۱۰۹۳ق؛ تملک: سید حسین، غیاث الدین بن عماد الدین حسینی، سید حسین موسوی، محمد مهدی، محمد قاسم ابنی محمد صالح خوانساری، و هادی حسینی؛ جلد: چرم مشکی، ۵۵۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [مؤید: ۱-۲۲۰]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۴

جزء اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ ذیحجه۱۰۹۵ق؛ استکتاب عبدالله بن عبدالرزاق رضوی (کاشانی) و نسخه را با برادرش امیر عبدالغفار رضوی تصحیح و مقابله کرده و روز یک‌شنبه ۲۹ ربیع الثانی ۱۱۱۵ این کار را به پایان برده؛ تملک: عبدالله المؤتمن محمد حسن؛ مهر: «محمدحسین» (بیضی)، «صبراً لک یا حسین» (بیضی)، «الفقیر الی الله الغنی عبدالله الرضوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۲۶-۶۴]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۰۲-۳۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ما ابتلی به و وعده علی ذلک بحسن العاقبة لارضا للتقوی والصبر کما قال تعالی: واصبر ان العاقبة للمتقین
جلد اول ودوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۳صفر۱۰۹۶ق؛ مصحح؛ یادداشتی از احمد نواب سبط بدایع نگار در ۱۲۱۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۸-۴۳۵۲]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۲۱-۲۹/۶۱

آغاز: الحال والمقال بالعشی والابکار واحمدک علی کل حال اناء اللیل واطراف النهار واشهد لا اله الا انت حاذفا کل ما سواک عن درجة الاعتبار ... اما بعد فلماکان المقصود الاول من بعثة الانبیاء؛ **انجام:** وقوله واعلم ان لکل عمل نباتا استعار لفظ النبات ... ویکون ثمرتها امر الثمار اذلا امر مذاقا من عذاب النار وبالله التوفیق تم المجلد الاول
جلد اول؛ خط: نسخ، کا:زین العابدین بن محمد علی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۵۳]

۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۰۹-۲۹/۴۹

آغاز: کیف انقطع عن سؤال یمکن الفطن ان یجیب عنه بادنی سعی ... وقوله ولو قد فقد تمونی الی قوله المسؤلین کرایه الامور ما یکرهون منها؛ **انجام:** وکان معاویة یستعمل ما یخالفهما کاستعماله ما یوافقهما ویسیر فی الحرب بسیرة ملک الهند اذلاقی کسری وکان
بخشی از خطب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۱۰۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۵-۲۶۹۳]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم عادالی اقتصاص حاله (ص) فی ترک الدنیا و الاقتصار منها (ناقص).
ج۱-۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط وانجام (ج۱به جز ۸ ورق اول و ۱۲ورق آخر و ج۳، از اواسط تا پایان نسخه ساقط است)؛ مصحح؛ ؛ جلد: مقوا، ۲۶۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۴-۳۰۵]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۰

آغاز: باطل و کل نعیم لا محالة زایل الوجه التاسع اللف و النشر؛ **انجام:** وعلمت ان المستنز لین عن المال من اقتصر منه علی اداء الواجب من الزکوة ... و بخلهم بالمال ...
ج۱-۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۳۹۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۶/۸×۳۰/۸سم [ف: ۱۴-۳۰۵]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۸۳

آغاز: الوصیین و امیرالمؤمنین ذو الآیات الباهرة و الانوار الظاهرة

علی بن ابی طالب علیه السلام؛ **انجام:** والناب الناقة المسنة و الضروس التی تعض حالبها و العذم العض.
ج۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام (موجودی از ج۱فقط بخشی از مقدمه است و ازانتهای ج۲ مقدار ۸ ورق ساقط می‌باشد)؛ محشی از ابوتراب گلستانه و غیره؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۹/۷سم [ف: ۱۴-۳۰۶]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الذی فلق الحبه و برأ النسمة ما اسلموا و لکن استسلموا ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط وانجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: میشن، ۲۰۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۲]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله و اما قوله (کذا) عالم الغیب فان الله تع عالم بما غاب
ج ۵-۱؛ خط: نسخ تحریری، کا:عبدالله بن عبد محمد جزایری، تا: ۱۶ صفر ۱۱۲۲ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد بن ابوالفضل در ۱۱۴۷ق؛ با یادداشت احمد بن محمد ساروی؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۳۸۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۶-۵۲۹]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فتقطعت قلوبهم فهلکوا و بالله العصمة و التوفیق تم المجلد الثالث من کتاب مصباح السالکین لنهج البلاغة علی ید مؤلفه ...
خط: نسخ، کا:حسین بن محمد بن حسن جوقانی، تا: با تاریخ ۱۱۳۷ق؛ مهر:«عبده جواد الحسینی»، «العبد الفقیر علی» به تاریخ ۱۱۳۷؛ تملک: علی بن احمد بن ابراهیم؛ یادداشت به نام:الاقل الشیخ محمد علی بن المرحوم شیخ عبدالله بن مرحوم شیخ فخرالدین محمد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۴۱گ، ۲۹سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۳-۸۷]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه المنان ذوالفضل و الاحسان.
ج۱-۵؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:ابوالحسن بن محمد زمان شوشتری، تا: ۱۰ جمادی الثانی۱۱۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۴۳۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۷/۳سم [ف: ۱۴-۳۰۵]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۸۷

آغاز: بسمله، نحمده علی ما کان و نستعینه من امرنا علی ما یکون؛ **انجام:** انه المنان ذوالفضل و الاحسان.
ج۳-۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۳؛ واقف:خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۴گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۹/۵سم [ف: ۱۴-۳۰۷]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۶۲

آغاز: روی عنه انه قال عند دفن سیدة النساء فاطمة علیها السلم کالمناجی به رسول الله [صلی الله] علیه [و آله] و سلم؛ **انجام:** أن یجعل ما کتبته حجه لی علی أنه المنان ذوالفضل و الإحسان ...
خط: نسخ، کا:محمد حسن، شیروانی، تا: قرن ۱۱ و ۱۳، جا: کربلا؛ مهر:«یایحیی» (مربع)، «الواثق بالله الملک معبودی أحمد بن هادی بن محمود» (بیضی)، «عبده الآثم أبوالقاسم بن علی رضا» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۰گ، ۲۵سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲۹-۸۸]

۶۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قوله فانها لا تعمی الابصار ولکن تعمی القلوب التی فی الصدور- وفائدة هذه الکلمات تحریک النفوس الی الاعتبار کیلا یعد التارک له.
جزء اول و تقریباً سه ربع از جزء دوم کتاب می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: میشن، ۳۳۵ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲-۵۴]

۶۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۸ رمضان۱۲۳۱ق؛ از روی نسخه مقابله شده با اصل شارح که در ۶ رمضان ۶۷۷ ساخته [نشریه: ۲-۱۷۰]

۶۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال علیه السلام اذا احتشم المؤمن اخاه فقد فارقه حشمه واحتشمه بمعنی اعضبه وقیل اخجله والکلام صغری ضمیر نفربه عن احتشام الاخ لاخیه وذلک ان احتشامه له علی کل المعین یوجب نفرته عنه وعدم انسه به وهو من دواعی مفارقته وموجباتها وتقدیرها هو فی قوه الکبری ومفارقة الاخ لاتجوز احتشامه ... هذا آخر ما وجدنا من اختیار السید رضی الله عنه
خط: نسخ، کا:خوراسکانی، علی اکبر بن عبدالکریم، تا: صفر۱۲۳۹ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب مذهب، ۴۹۱گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۹]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۷

آغاز: برابر**انجام:** بعفوه و کرمه میثم بن علی بن میثم البحرانی فی منتصف لیلة السبت سادس شهر الله المبارک رمضان عمت برکته من سنة سبع و سبعین و ستمائه و الحمدلله کما هو اهله.
بی‌کا، بی‌تا؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ یادداشتی به امضای محمد بن موسوی زنجانی است نسخه در زمان لطفعلی خان زند خریداری شده و یادداشتی دیگر به امضای حاج میرزا معصوم است که تاریخ آن ۱۲۴۲ق است به هر حال طبق نوشته مصنف در ذیل نسخه در نیمه شب شنبه ششم ماه رمضان ۶۷۷ق از تألیف آن فراغت یافته؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۷۰۸ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۴-۲۲]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه المنان ذوالفضل و الاحسان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ جلد: تیماج، ۳۸۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۳۰×۲۰سم [ف: ۵-۱۹۴]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منه اطلب و الیه ارغب ان یجعل ما کتبته حجة لی لاعلی انه المنان ذوالفضل و کتب عبدالله الملتجی الی رحمته ... میثم بن علی ... من سنة سبع و سبعین و ستمائة و الحمدلله کما هو اهله ...

ج ۵-۱. کامل است؛ خط: نسخ، کا:محسن بن علی موسوی، تا: یک‌شنبه ۲۲ ذیحجه۱۲۷۲ق؛ واقف:بانو فاطمه بیگم دزفولی، شهریور ۱۳۵۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰گ، ۳۰سطر [ف: ۲۶-۵۳۰]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۱۴/۵

آغاز: قال شارح نهج البلاغة الفاضل الکامل قدوة اصحاب التحقیق و الفرقان ...

ظاهراً بخشی از مصباح السالکین است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۶ص (۱۲۷-۱۶۲)، اندازه: ۱۱/۴×۱۸/۲سم [ف: ۴۳-۱۹۲]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۴-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الیه اراغب ان یجعل ما کتبته حجتی الاعلی انه المنان ذوالفضل و الاحسان و کتب عبدالله ... میثم بن علی البحرانی فی منتصف لیلة السبت سادس شهر المبارک ... رمضان من سبع و سبعین و ست مائه

کامل؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن علی، تا: ۱۲۸۳ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۲۹گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۲۴-۱۷۹]

۶۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان نطما الیهم و نعض

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: علی شریعتی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۲۶سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۵-۱۸۰۷]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۵۴

آغاز: ذو النفس القدسیة و الخلافة الانسیة و الاعراق الرضیة و الهمم الابیة و المقاصد السنیة؛ **انجام:** و انه لیعلم ان محلی منها محل القطب من الرحی ینحدر عنی السیل و لا ...

جلد اول کتاب و تا آغاز خطبه شقشقیه را دارد؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه قدیم؛ مصحح؛ تملک: عبدالله بن احمد بن زین الدین با مهر «عبدالله بن احمد» (هشت گوش)؛ جلد: مقوایی، ۱۲۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۲سم [ف: ۱۰-۱۴۶]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** حجة لی لاعلی انه المنان و کتب عبدالله المتجی الی رحمته المستعیذ من ذنوبه بعفوه و کرمه میثم ابن علی بن میثم البحرانی.

خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱۰۸ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۴-۲۱]

● مصباح السالکین / اخلاق / عربی

miṣbāḥ-us sālikīn

دانیالی، شهاب

dānīyālī, šahāb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۲۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی رفع غشاوه الغمه عن بصائر؛ **انجام:** اللهم اغر لمؤلفه و لکاتبه و لجمیع المومنین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ق [رایانه]

● مصباح السالکین / دعا / فارسی و عربی

mesbāh-os sālekīn

تنکابنی، علی بن محمد باقر

tonekābonī،ʻalī ebn-e mohammad bāqer

کتابی است در ادعیه و احراز و زیارات مأثوره برگرفته از کتب معتمده علمای شیعه با مقدمه‌ای در فضیلت دعا و سپس طی چند فصل ادعیه و زیارات را می‌آورد. بیشتر مطالب کتاب به عربی است و در مواردی اندک توضیحاتی به فارسی دارد.

آغاز: الحمد لله سمیع الدعاء جزیل العطاء سابغ الرضا ... أما بعد فیقول الفقیر المعترف بالعجز و التقصیر بن محمد باقر علی التنکابنی لما استفدت من علمائنا و مشایخنا أدعیه اجازة و سماعاً و تتبعاً من کتبهم ...

انجام: و بلغهم أقصی آمالهم دیناً و دنیاً و آخرة انک علی کل شیء قدیر.

[الذریعه: ۱۰۹/۲۱ رقم ۴۱۶۱]

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق؛ جلد: مقوای، ۱۵۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۹۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۵۵

آغاز: ... بعد از آن بجانب پای قبر بیا و از آنجا به پی سر قبر و از آنجا بجانب سر قبر رو؛ **انجام:** برابر

مجموعه ادعیه و زیارات؛ خط: نسخ، کا:جعفر بن محمد حسین خونساری، تا: رجب۱۲۵۳ق، حسب الامر حاج الحرمین الشریفین حاج فتح الله بروجردی؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۴۳-۱۶۱]

● مصباح السالکین / عرفان و تصوف / فارسی

mesbāh-os sālekīn

قزوینی، اسدالله بن محمد ابراهیم، ق۱۳ قمری

qazvīnī, asad-ol-lāh ebn-e mohammad ebrāhīm (- 19c)

در سیر و سلوک و مداومت بر ذکر مخصوصاً ذکر «الحی»، با

نقل گفته‌های بعضی از عرفا و صوفیه.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این چند کلمه ایست در بیان طریق تربیت و تزکیه نفوس و بیان مداومت بر ذکر.
انجام: هر وقت که بخواهد که ذاکر باشد و غفلت نورزد، در اینجا ختم نمودیم.
[فهرستواره منزوی ۸۹۰/۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۱۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۷۶پ-۱۸۲ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۹-۳۲۵]

● **مصباح السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی
mesbāh-os sālekīn
کرمانی، محمد بن محمد کریم، ۱۲۶۳ - ۱۳۲۴ قمری
kermānī, mohammad ebn-e mohammad karīm (1847 - 1906)

تاریخ تألیف: شنبه ۵ رجب ۱۲۹۲ق؛ محل تألیف: لنگر
مجملی از آداب سلوک در یک «مقدمه»، سه «مطلب» و «خاتمه»: مقدمه:در کلیات؛ مطلب ۱. در شریعت و مقدار لازم از عمل به آن؛ مطلب ۲. در طریقت و آداب سلوک نفسانی؛ مطلب ۳. در حقیقت و مقدار لازم از عمل به آن؛ خاتمه:در نتایج عمل و حالات بعضی از سالکین.
آغاز: بسمله، حمدله، و بعد چنین گوید. محمد بن محمد کریم که چون راه سلوک بسوی خداوند راهی پرخطر یافتم
انجام: بیش از این چه گویم که همه سخنها در اینجا ختم است، و العاقل یکفیه الاشارة و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین ...
چاپ: تبریز، ۱۲۹۸ق، سنگی، ۲۴۹ص؛ کرمان، ۱۳۵۱ش، سربی
[الذریعة ۱۰۹/۲۱؛ فهرست مشایخ ۵۶/۱ و ۳۳۹/۲؛ مشار ۱۴۴۵؛ فهرستواره منزوی ۸۹۰/۸]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۴۶
آغاز: را بخوان و اگر نماز جماعت است منتظر شو تا امام حاضر شود؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا:محمد حسن بن ایواغلی، تا: ۲ ذیحجه۱۲۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه توسط محمود تبریزی و همکارانش در جمادی الثانی ۱۲۹۷ تصحیح و مقابله شده؛ جلد: میشن، ۱۳۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۴۲۴]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۴۰/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا:محمد جواد بن میرزا محمد حسین نواب، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۰۵ص (۱-۱۰۵)، ۱۷سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵-۱۶۸۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** والسلام علی ائمه الهدی ومن اتبع الهدی
خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد اسماعیل همدانی، تا: ربیع الاول۱۲۹۶ق؛ جلد: میشن، ۲۴۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷سم [ف: ۴-۷۵۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۴۲
خط: نستعلیق، کا:حسین بن محمد، تا: پایان ربیع الثانی۱۲۹۶ق؛ ۱۱۷گ، ۲۰ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶-۳۲]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۴۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و السلام علی من اتبع الهدی.
خط: نسخ، کا:حسینی تبریزی، سلمان بن محسن، تا: پنج‌شنبه ۱۸ رجب ۱۲۹۶ق، جا: لنگر، به فرمایش محمد طاهر خان؛ جلد: تیماج،۱۰۹گ، ۲۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۶۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۹۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** فان الالسان ... بالنسیان تمت سنه ۱۲۹۶
خط: نسخ، کا:علی نقی بن ابوالفضل، تا: ۱۲۹۶ق [رایانه]

۷. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۰
خط: نستعلیق، کا:احمد بن علی محمد شاهرودی، تا: سلخ جمادی الثانی ۱۳۰۰ق، جا: لنگر کرمان؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱-۲۵]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵/۱
آغاز و انجام: برابر
کا:محمد باقر کرمانی (ظاهراً)، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۳۳گ (۱پ-۱۳۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴-۱۴۶]

● **مصباح السالکین و مرقاة المتقین** / عرفان و تصوف / فارسی
mesbāh-os sālekīn va merqāt-ol mottaqīn
برغانی، محمد علی بن محمد، - ۱۲۷۲ ؟ قمری
baraqānī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad (- 1856)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۱۸ جمادی الاول ۱۲۶۲ق
دربیان طریق تکمیل نفس برمبنای شریعت نبوی مشتمل بر یک «مقدمه» وچهار «فصل» ویک «خاتمه»: مقدمه در بیان اخلاص در عمل؛ فصل ۱. بیان مجاهده نفس در ذیل حدیث عنوان بصری؛ فصل ۲. بیان مجاهده نفس به تعلیم حضرت رسول؛ فصل ۳. بیان مجاهده نفصل به طریقه شیخ احمد بن زین الدین؛ فصل ۴. طریقه مجاهده نفس به طریقی که مستنبط می‌گردد از اربعین مأخوذه از تورات حضرتموسی؛ خاتمه:در بیان برخی شبهات نفس.
آغاز: تکرار تحمید و مکررات تمجید خاصه ذات بلا شبه واحدی المعنی ایست که موجد حدین و خارج از حدین است بلا تحدید.
انجام: زیرا که بهشت به بها ندهند و به بهانه دهند، اللهم صل عل

محمد و آله محمد لاحول و لاقوة الا بالله العلیالعظیم.
[الذریعة ۱۰۹/۲۱؛ مستدرکات أعیان الشیعة ۲۹۹/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۹۱/۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه ۲ ذیحجه ۱۲۳۷ق، جا: برغان قزوین؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ ۱۹گ (۸۴-۱۶۶)، ۱۲سطر، اندازه: ۶×۱۰/۵سم [ف: ۳۰-۳۰۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۱۲
خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، بی‌تا [رایانه]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۴۵
بندی از آن؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: قرن ۱۳، جا: لاهیجان؛ ۱گ (۲۶۶پ) [ف: ۷-۱۹۴]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۱۶/۲-۲۶/۱۹۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** له اگر دعای او را اجابت فرماید باعث فسادی درامر آخرت یادنیای داعی است فرد هرچه آن خسرو کند شیرین بود ×× زهر او باشد بکام انگبین
خط: نستعلیق، کا:قنبر بن جعفر موشقینی قزوینی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ محرم۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۸-۴۳۵۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۳۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین باریء المذروآت و جاعل المبروآت ... این جمله ایست از احکام و مسائل حلال و حرام؛ **انجام:** و حشر فرماید این مخلص را بسادات و موالی خود که محمد و علی و آل طیبین ایشانند.
خط: نسخ، بی‌کا، تا:در عصر مؤلف؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی به تاریخ ۲۹ رمضان ۱۳۲۱؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۹-۳۳۷]

● مصباح السعادة فی الغناء / فقه / عربی

miṣbāḥ-us sa‘āda fi-l ġinā’

انجدانی، محمد ابراهیم بن محمدرضا، ق۱۳ قمری

anjodānī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad-rezā (- 19c)

تاریخ تألیف: ۷ رجب ۱۲۸۳ق
رساله مفصلی است در غنا و احکام آن مشتمل بر چند «مقدمه»و «مسائل» و یک «خاتمه». در آغاز درباره انگیزه خود از تألیف این رساله آورده: در ۲۰ تا ۲۵ سالگی به جهت اشکال در استماع غنا از حضور در مجالس عزاداری سید الشهداء محروم بودم لذا همت نمودم در تهذیب مسأله غنا تا پس از مدتی تصمیم گرفتم در این باره رساله‌ای تألیف کنم. مؤلف در این رساله از رساله غنا تویسرکانی و همچنین از رساله محقق سبزواری استفاده کرده است و در دو جای رساله از تویسرکانی با عنوان «بعض الاساتید» و «بعض الاساتید الاساطین» نام برده و از رساله تویسرکانی مطلبی نقل کرده است.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل عباده المؤمنین من المعرضین عن اللغو الذی امر بالاعراض عنه فی کتابه المبین و صیرهم من المجتنبین عن قول الزور الذی امر بالاجتناب عنه فی متقن کتابه و سدد سماعهم و السنتهم عن التحرز عنه ... و بعد فیقول ... انی مذ کنت ابن عشرین حتی بلغت الی خمسة و عشرین لما اشکل الامر لی فی الاستماع بعض الاصوات ...

انجام: وفقنی الله و ایاکم للطاعات و الاجتناب عن المعاصی و السیئات بحق محمد و آله سادات البریات صلوات الله علیهم ما دامت الارضون و السماوات و الحمد لله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا.

چاپ: در مجموعه میراث فقهی غنا و موسیقی جلد دوم، قم، مرکز تحقیق مدرسه ولی عصر، نشر مرصاد، ۱۳۷۶ش، با تصحیح ابوالفضل حافظیان

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۸۴/۵-۵۶/۱۳۴
آغاز: برابر
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا:اسدالله انجدانی، تا: ۱۳۱۵ق؛ ۳۷گ (۴۹-۸۵)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۵۳]

● مصباح السلوک فی السهویات و الشکوک / عرفان و تصوف / فارسی

mesbāh-os solūk fe-s sahvīyyāt va-š šokūk

مازندرانی، علی بن محمد، - ۱۲۸۴ قمری

māzandarānī, ‘alī ebn-e mohammad(- 1868)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۸/۱۱
آغاز: ... المتخلص بالساقی سقاء الله من کأس النبی والولی برشته نظم درآورده است، جهت فرزند ارجمند، حفی خود محمد علی جعلنی الله فداء سمیه السامی؛ **انجام:** یا رب بفضل خویش بفریاد ما برس / ساقی که شایق است و شب و روز در دعا.
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: اوایل قرن۱۳؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ کاتب به احتمال قوی اکثر به خط خود مؤلف ملا سلیم علی متخلص به ساقی است به‌ویژه که در بسیاری از مواضع نسخه را ویرایش هم نموده است؛ محشی؛ جلد: چرم، ۸گ (۱۰۷پ-۱۱۴ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷/۱-۱۹۰]

● **مصباح الشریعة فی فقه الامامیة** / فقه / عربی
miṣbāḥ-uš šarī‘a fī fiqh-il imāmīya

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۱۰/۳/
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۴-۱۳۶۳]

● **مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة** / عرفان و تصوف، حدیث، اخلاق / عربی
miṣbāḥ-uš šarī‘a wa miftāḥ-ul ḥaqīqa
؟ جعفر بن محمد (ع)، امام ششم، ۸۰ – ۱۴۸ قمری
ja‘far ebn-e mohammad, emām-e šešom (700 - 766)

گفته‌های کوتاهی است منسوب به حضرت صادق علیه السلام درموضوعات اعتقادی و اخلاقی درصدباب. درنسبت این کتاب به حضرت اختلاف زیادی است بین دانشمندان است.دیباچه‌نگار آنهم پس از یاد کردن عنوان بالا آنرا از امام صادق (ع) دانسته است. علی بن طاوس (۵۸۹-۶۶۴ق) در«امان الاخطار»می‌گوید مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة را باید در سفرها با خود داشت. ابن ابی جمهور احسائی (زنده ۸۹۵ق) در «اللئالی العمادیة» بندهایی از آنرا آورده است. همچنین تقی الدین ابراهیم کفعمی (- ۹۰۵ق) در «مجموع الغرائب» و شهید دوم (۹۱۱-۹۶۶ق) در کشف الریبه و منیة المرید و مسکن الفواد پاره‌هایی از آن را آورده‌اند. ایندانشمندان در این‌که مصباح الشریعه از امام صادق (ع) است شکی ندارند مگر این‌که شیخ حر عاملی (۱۰۳۳-۱۱۰۴ق) در «ریاض العلماء» آنرا از کتاب‌هایی دانسته که نگارنده آن نادانسته است و گفته که برخی آنرا از هشام پسر حکم پنداشتند و درست نیست و باید از صوفیان باشد. با اینهمه سید حسین قزوینی (- ۱۲۰۸ق) در «جامعالشرایع» می‌گوید که به گواهی ابن طاوس و شهید دوم و فیض باید آنرا از امام صادق (ع) دانست. حاج میرزا حسین بن محمد تقی نوری (۱۲۵۴-۱۳۲۰ق) در مستدرک الوسائل که در ۱۳۱۹ق آنرا بپایان رسانده پس از آوردن سخنان این دانشمندان می‌گوید که اینکتاب از سخنان صادق (ع) فراهم گردیده و رواست که با گفتار صوفیان همانند باشد چه آنان در سیر و سلوک و پارسایی آنچه گفته‌اند با رأی پیروان شریعت ناسازگار نیست، تنها مقامات و کراماتی که برای خود می‌گویند ما نمی‌پذیریم. او هر چه در این زمینه می‌بایست آورده است. مگر این‌که اگر دلیل سبک مجلسی و شیخ حررا بپذیریم باید گفت که در اینکتاب عبارات و اصطلاحاتی آمده که از قرن نخستین نباید باشد. آقای حسن مصطفوی در دیباچه چاپی روشن ساخته که از امام نیست.(دانش پژوه)

فهرست صد «باب» چنین است:۱. البیان، ۲. الأحکام، ۳. الرعایة، ۴. النیة، ۵. الذکر، ۶. الشکر، ۷. اللباس، ۸ السواک، ۹.النیروز، ۱۰.الطهارة، ۱۱.الخروج من المنزل، ۱۲. دخول المسجد، ۱۳. افتتاح الصلوات، ۱۴.قراءة القرآن، ۱۵. الرکوع، ۱۶. السجود، ۱۷. التشهد، ۱۸. السلام، ۱۹. الدعاء، ۲۰. الصوم، ۲۱. الزکاة، ۲۲. الحج، ۲۳. السلام، ۲۴. العزلة، ۲۵. العبادة، ۲۶. التفکر، ۲۷. الصمت، ۲۸. الراحة، ۲۹. القناعة، ۳۰. الحرص، ۳۱. الزهد، ۳۲. صفة الدنیا، ۳۳. الورع، ۳۴. العبرة، ۳۵. التکلیف، ۳۶. الغرور، ۳۷.صفة النفاق، ۳۸. العقل، ۳۹. الوسوسة، ۴۰. العجب، ۴۱. الأکل، ۴۲. غض البصر، ۴۳. المشی، ۴۴. النوم، ۴۵. المعاشرة، ۴۶. الکلام، ۴۷. المدح و الذم، ۴۸. المراء، ۴۹. الغیبة، ۵۰. الریاء، ۵۱. الحسد، ۵۲. الطمع، ۵۳. السخاء،۵۴. الأخذ و الإعطاء،۵۵. المؤاخاة، ۵۶. المشاورة، ۵۷. الحلم، ۵۸. التواضع، ۵۹. الاقتداء، ۶۰. العفو، ۶۱. حسن الخلق، ۶۲. العلم، ۶۳. الفتیان، ۶۴. الأمر بالمعروف، ۶۵. آفة العلماء، ۶۶. آفة الفقراء،۶۷. بیان الحق، ۶۸.معرفة الأنبیاء، ۶۹. معرفة الأئمة،۷۰. حرمة المؤمنین،۷۱. بر الوالدین، ۷۲. الموعظة، ۷۳. الوصیة، ۷۴. الصدق، ۷۵. التوکل، ۷۶. الإخلاص، ۷۷. معرفة الجهل،۷۸. تجهیل الإخوان، ۷۹. التوبة،۸۰ الجهاد، ۸۱ الفساد، ۸۲ التقوی، ۸۳ ذکر الموت، ۸۴ الحساب، ۸۵ حسن الظن، ۸۶ التفویض، ۸۷ الیقین، ۸۸ الخوف و الرجاء، ۸۹ الرضاء، ۹۰. البلاء، ۹۱. الصبر، ۹۲. الحزن، ۹۳. الحیاء، ۹۴. الدعوی، ۹۵. المعرفة، ۹۶. حب الله تعالی، ۹۷. الحب فی الله،۹۸. الشوق، ۹۹. الحکمة، ۱۰۰. حقیقة العبودیة.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بذکره و قدس ارواحهم بسره و بره و طهر افئدتهم بفکره و شرح صدورهم بنوره و انطقهم ببیانه (بثنائه) و شکره و شغلهم بخدمته و وفقهم لطاعته و استعبدهم بالعبادة علی مشاهدته و دعاهم الی رحمته و صلی الله علی محمد امام المتقین (المهتدین) و قاید الموحدین و مونس المقربین و علی آله المنتجبین الابرار الاخیار و سلم و بعد فهذا کتاب مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه من کلام الامام الصادق المفترض الطاعه علی سائر الانام ابی عبدالله جعفر بن محمد الصادق علیه السلام و هو مشتمل علی مائة باب و الله الموفق للصواب باب فی البیان قال الصادق علیه السلام نجوی العارفین تدور علی ثلثة اصول الخوف و الرجاء والحب فالخوف فرع العلم و الرجا فرع الیقین والحب فرع المعرفه فدلیل الخوف الهرب و دلیل الرجا الطلب و دلیل الحب ایثار المحبوب علی ما سواه فاذا تحقق العلم فی الصدر خاف و اذا صح الخوف هرب و اذا هرب نجی و اذا اشرق نورالیقین فی القلب شاهد الفضل الخ

انجام: فقال له والله ان التوراة والانجیل والزبور والفرقان وسایر الکتب ترجع الی هذه الثمان تم.

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۷۷۵؛ ایران، شیراز، ۱۳۵۳ق، سنگی، وزیری، ۳۳۴ص؛ایران، ۱۳۰۰ق، سنگی، جیبی، ۷۷ص (۲۲۰-۲۹۶)؛ایران، ۱۲۹۹ق، سنگی، جیبی، ۷۴ص (۲۳۱-۳۰۴)؛ایران، تهران، ۱۳۲۰ق، سنگی، جیبی، ۱+۸۶ص (۲۳۸+۳۲۳)؛ایران، تهران، ۱۳۱۴ق، سنگی، جیبی، ۷۵ص (۲۲۹-

۳۰۴)؛ایران، تهران، مرکز نشر کتاب، ۱۳۷۹ق، با تصحیح و مقابله حسن مصطفوی، سنگی، جیبی، ۲۶+۱۰+۲+۶۶ص، با مقدمه حروفی حسن مصطفوی به تاریخ ۱۳۷۹، به درخواست آخوند مولی محمد بایجی تربتی خراسانی، ۲۶+۱۰+۲+۶۶ص
[الذریعة ۱۱۰/۲۱ و ۶۸/۱؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۴۵۳/۱؛ کشف الحجب و الاستار ص ۵۲۶؛ مشترک پاکستان ۲۴۵۳/۴ شرح عبدالرزاق، که در آنجا متن از شهید ثانی دانسته شده؛ مشار، عربی ۸۵۲ که در آنجا متن از ابن طاوس دانسته شده؛دنا ۶۵۶/۹- ۶۶۳ (۲۳۹ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱- سراج المعرفة و منهاج الطریقة فی شرح مصباح الشریعة؛ روغنی قزوینی، محمد صالح بن محمد باقر (-۱۰۷۵)
۲- شرح مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة؛ رانکوئی، عبدالرزاق بن ملا میر (-۱۱)
۳- بیان الاسرار = شرح مصباح الشریعة؛ زاهدی، حسین بن ابدال (-۱۱)
۴- جنات وصال = جنات الوصال = ترجمه مصباح الشریعة؛ نورعلیشاه، محمد علی بن عبدالحسین (۱۱۶۰-۱۲۱۲)
۵- مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة؛ نظام کرمانی، احمد بن عبدالواحد (-۱۲۴۰)
۶- مناهج انوار المعرفة فی شرح مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة؛ میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبدالنبی (۱۲۱۲-۱۲۸۶)
۷- ضیاء المصباح؛ موسوی، یحیی بن محسن (-۱۳)
۸- مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة (ترجمه)؛ حسینعلی بن شیرعلی (-۱۳)
۹- مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة (ترجمه)؛ کوثر قمی، عبدالکریم (۱۲۵۶-۱۳۱۴)
۱۰- مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة (ترجمه)؛ حالی اردبیلی، محسن بن حسنعلی (۱۲۸۷-۱۳۷۳)
۱۱- اخبار صادقیه = ترجمه منظوم مصباح الشریعة؛ عنوان نگار، تقی بن محمد (-۱۴)
۱۲- شکرالعباد؛ عنوان نگار، تقی بن محمد (-۱۴)
۱۳- ضیاء المصباح؛ رضوی، اسماعیل بن محمد علی
۱۴- مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة (ترجمه)
۱۵- شرح مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة (۳ عنوان)

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۵۹

از نیمه باب ۸ را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ انجام برابر نسخه دانشگاه است «المقربین و اولیائه حقاً» و از آن بیشتر هم دارد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز، ۷۴گ، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵-۵۸۳]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۴۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی ادراک ذاته لذاته اقول ذاته.
خط: نسخ، کا:محمد هادی بن مصطفی، تا: رمضان۹۶۸ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: انجام؛ به دو واسطه از روی نسخه خط شهید ثانی استنساخ شده؛ اهدایی: محمد جواد علمیه؛ جلد: تیماج، ۲۹گ(۱-۲۹)،۱۹سطر(۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴-۱۲۹۶]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله وعباده المقربین واولیائه حقاً.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر ذیقعده۹۸۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۲پ-۲۱پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۸]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله وعباده المقربین واولیائه حقاً.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ با ماده تاریخ بنای مسجد حاجی قاسم بیدگل مشهور به مسجد نقش به سال ۱۰۷۶؛ تملک: محمود بن محمد رضا با مهر «الواثق الراجی عبده محمود» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۴۹گ (۱پ-۴۹پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۷]

۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۱۶]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۸۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، خط این نسخه به خط فیض شباهت بسیار دارد، با اشعاری از مولوی به خط محمد علم الهدی إبن فیض کاشانی به سال ۱۰۵۷ق، بیتی فارسی در سال ۱۰۵۳ق، بیتی دیگر نیز به فارسی به خط هادی به سال ۱۰۸۶ق، برگ پایانی کتاب علم الیقین فیض با خطی شبیه به خط او، یادداشت محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی مشهور به علامه فیضی به سال ۱۳۶۸ق، یادداشتیاز میرزا بیک ساوجی نجفی در خصوص کتاب؛ مهر: جمال الدین اسحاق بن محمد علم الهدی «جمال الدین اسحق ۱۱۱۷» (بیضی)، «افوض امری الی الله عبده ابوالقاسم»(مستطیل)، ابوتراب بن نصیرالدین سلیمان بن محمد علم الهدی «ابوتراب الفیضی ۱۱۲۲»(بیضی)؛ واقف: ابوتراب فیضی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۳۳گ، ۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۴-۲۲۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۱۸/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۴۳گ (۶پ-۴۸ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۶/۵×۱۴سم [ف: ۳۹-۳۸۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهو من خاصة الله و عباده المقربین و اولیائه حقا
خط: نستعلیق، کا:میراسماعیل بن میرباقر حسینی خاتون آبادی، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: میشن،

۶۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۶-۵۳۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۷

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۲۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۸۷

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۸گ، ۱۱سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۹۸]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۵/۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح؛ جلد:تیماج، ۴۱ص (۱۹۱-۲۳۱)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۶۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۹/۸

خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸ص (۲۶-۵۴)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۲-۳۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن اورد علیك ما ینقص هذا الاصل فلا تقبله و جرد باطنک

از ابتدای کتاب تا «باب بیان الحق من الباطل» است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۶-۵۳۵]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۲۴/۲

انجام: و لا تعتمد علی زادك و راحلتك و أصحابك و قوتك و شبابك ...

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی، ۹گ (۸۷پ-۹۶ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۳-۱۱۲]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۴/۲-۱/۱۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ ۸۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۸-۴۳۵۴]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۰۱

آغاز: و هو مشتمل علی مائة باب و الله الموفق للصواب الباب الاول قال الصادق علیه السلام نجوی العارفین تدور علی ثلاثة اصول

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (یک برگ)؛ توسط محمد صالح رازی در ۱۶ ربیع الاول ۱۰۷۴ تصحیح و مقابله شده؛ واقف: شیخ محمود واعظ حلبی، آذر ۱۳۴۱؛ جلد: تیماج، ۷۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۶-۵۳۱]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مشکول، رکابه‌دار، محشی؛ واقف: حسن حسنی گیلانی تنکابنی؛ جلد:تیماج، ۶۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱/۲۷-۷۱]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۱۵

آغاز: علی ما سواه فاذا تحقق العلم فی الصدر خاف و اذا صح الخوف هرب؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ واقف:سید خلیل الله امام جمعه قدسی نیا، خرداد ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۶-۵۳۵]

۱۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۵۹گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۳]

۱۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [ف: -۱۰۷]

۲۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۳۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله وعباده المقربین واولیائه حقاً.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۱پ-۵۸ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۷]

۲۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۷۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳-۱۶۲۸]

۲۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۰/۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمد لله اولا و آخرا.

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج، ۶۳ص (۱۵۴-۲۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱-۶۸]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۱/۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالعبادة للعوام و الاشارة للخواص و اللطائف للاولیاء و الحقایق للانبیاء علیهم السلام و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ خوش، کا:بسطامی، محمد بن فتح الله، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ربیع الثانی۱۰۰۴ق، جا: قزوین مدرسه رزم ساریة؛ اندکی با چاپی جدایی دارد و چنین است پایان آن:«باب العبودیة قال الصادق (ع) العبودیة جوهرة کنها الربوبیة ... و اصول معاملة الدنیا سبعة اشیاء الرضا بالدون ... مع رفض الریاسة فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله و عباده المقربین و اولیائه حقا و صدقا»؛ ۲۹گ (۵۶پ-۸۴ر) [ف: ۳-۴۹۵]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۱۵/۱

خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد شریف بن محمد شفیع نوایی، تا: جمادی الاول۱۰۱۱ق؛ جلد: تیماج، ۶۶گ (۲پ-۶۷پ)، ۱۹سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۹-۸۹۰]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۶۱ ض

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۲۸ق [د.ث. مجلس]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۱۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر الأبواب و الحمدلله واهب العقل و ملهم الخیر و العدل.

خط: نسخ، کا:محمد رضا فرزند رکن الدین، سمنانی، تا:سه‌شنبه

۱۴ رجب۱۰۳۴ق؛ مصحح، محشی؛ ۴۳گ (۱۲۰-۱۶۲)، ۱۷سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲۹-۱۵۲]

۲۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۷۳/۱

خط: شکسته نستعلیق، کا:معز بن محمود عوفی، تا: سه‌شنبه ۷ ذیقعده۱۰۴۴ق؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: -۱۴۴۴]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۱/۲

خط: نسخ، کا:احمد بن حسین، تا: ۱۰۴۸ و ۱۰۴۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۶۹گ (۱۶۴پ-۲۳۳)، ابعاد متن: ۷×۱۳/۵، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۲-۴۳۵]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۹/۱-۲/۱۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فسکنت الی وعده ورضیت بقوله واستفلت بماله علی، هذا آخر الابواب والحمد لواهب العقل وملهم الخیر والعدل تمت بعون الله

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۹ق؛ مصحح؛ ۳۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۸-۴۳۵۵]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۷۰/۲

خط: نستعلیق، کا:محمد محسن دزماری اردوبادی، تا: ۱۰۵۰ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۵۹گ (۲۸پ-۸۷ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۷-۱۵۰]

۳۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۸۸/۱

آغاز: ... فی الاحکام قال الصادق ع اعراب القلوب علی اربعة انواع، رفع وفتح و خفض و وقف فرفع القلب فی ذکر الله تعالی وفتح القلب فی رضاالله تعالی؛ **انجام:**وترک طلب المفقود وبغض الکثرة واختیار الزهد ومعرفة آفاتها رفض شهواتها مع رفض الریاسة فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله وعباده المقربین واولیائه حقاً.

خط: نستعلیق زیبا، کا:محمد معصوم بن میرزا خان جنیدی، تا: ۱۰۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۶۰گ [ف: ۱-۴۰۵]

۳۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۳۴-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلتهذه الخصال بحقها فی النفس فهو من خاصةالله و عباده المقربین و اولیائه حقا.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق؛ با نشان «بلغ قراءة اسدالله»؛ ۱۰۴ص، ۲۰سطر (۹/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۳]

۳۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۰۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر شعبان۱۰۵۴ق؛ ۷۱ص (۹۴-۱۶۴)، ۱۵سطر [ف: -۲۵۳]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و رفض شهواتها مع رفض شواتها مع رفض الریاسة

خط: نستعلیق شکسته، کا:ابوالقاسم اردبیلی، تا: ۱۰۵۵ق، جا: برهانپور؛ در ۱۰۵۶ در احمدآباد مقابله شده؛ واقف: ابوالقاسم طالشی؛ جلد: مقوا، ۵۲گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵-۲۸۷]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:فضل الله بن محمد جیلانی، تا: ۲ جمادی الاول۱۰۵۷ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۶۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۳]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۷۳

آغاز: العلم و الرجاء فرع الیقین ... باب الثانی الاحکام؛ **انجام:** .برابر

خط: نسخ، کا:علی اکبر شریف بن شریف الدین حسینی، تا: چهارشنبه ۲۶ ذیحجه۱۰۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ به واسطه از روی نسخه خط شهید ثانی کتابت شده و با نسخه ملا محسن فیض چندین بار مقابله شده، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۵۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۷/۲-۸۴]

۳۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۷۹/۲

خط: نستعلیق، کا:محمدعلی بن ندرعلی، تا: رمضان۱۰۵۸ق، جا: اردستان؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۴ سطر (۷×۱۲)، قطع: خشتی [ف: ۱-۲۹۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۷۹/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۶۹]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۰۹/۷

فقط برگ اول نوشته شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد قاسم بن شجاع الدین نجفی، تا: ۱۰۵۹ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۱گ (۲۰۵ر-۲۰۵پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۶-۱۷۵]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۸۲/۱

کا: جرفادقانی، محمد مؤمن، تا: ۱۵ ربیع الاول۱۰۵۹ق؛ از روی خط شهید ثانی و شیخ بهایی نوشته؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱ص (۱-۲۱)، ۱۹سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۷۰۵]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۰/۳

خط: نسخ، کا:علی بن حمد الله، تا: دهه سوم رمضان۱۰۶۰ق؛ دوباره مقابله و تصحیح شده به کوشش علی گیلانی از روی نسخه مقابله شده با نسخه خط شهید دوم؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۵گ (۸۱پ-۱۲۵ر)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۸-۷۱۳]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ملهم الخیر العدول

خط: نسخ، کا:علاء الدین حسینی، تا: ۱۰۶۱ق [الفبائی: -۵۲۴]

۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۹۸/۱

خط: نسخ، کا:محمد شفیع جربادقانی (گلپایگانی)، تا: محرم۱۰۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۲پ-۴۰ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۴-۳۶۵]

۴۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۶۴/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال قصها علی لاعرفها قال رأیت کل محبوب یفارقه حبیبه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: شیخ محمد علی؛ مهر: «یا شفیع المذنبین» (بیضی)؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: مقوا، ۴۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۵-۷۸]

۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۴۷/۳-۱۹/۱۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان۱۰۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸-۴۳۵۵]

۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۱۳/۲

آغاز و انجام: برابر

کا: تقی الدین محمدتقی بن نظام الدین محمود شیرازی انصاری، تا: چهارشنبه ۲۷ ذیحجه۱۰۷۱ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۷گ (۴۹-۱۰۶)، ۱۱-۱۵ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳-۱۳۸۳]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۳۶۷

انجام: لأن اصل الحب التبری عن سوی المحبوب قال امیرالمؤمنین علی علیه السلام ان اطیب شیء فی الجنه.

خط: نسخ، کا:محمد تقی بن محمدرضا، تا: یک‌شنبه ۲۳رجب۱۰۷۳ق؛ افتادگی: انجام (از اواخر باب ۹۷تا آخر ساقط است)؛ مصحح؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۲×۲۵/۳سم [ف: ۱۴-۵۱۰]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال امیرالمؤمنین علی (ع) ان اطیب شیء فی الله الجنه.

تا باب ۹۷؛ خط: نسخ، کا:محمد تقی بن محمد رضا، تا: یک‌شنبه ۲۳ رجب۱۰۷۳ق، جا: مشهد رضوی مدرسه پریزاد؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۴۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۵-۴۰۰]

۴۸. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۸۷/۲

خط: نسخ، کا:مشفقی قمی، تا: رمضان۱۰۷۳ق؛ ۵۸گ (۷۴پ-۱۳۱ر)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱-۷۰]

۴۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۵۲/۴/۱-۵۸۶۶

خط: نسخ، کا:محمد مهدی بن محمد حسن برسنانی، تا: ۱۰۷۴ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۲۲۰]

۵۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱

خط: نسخ، کا:فضل الله بن محمد جیلانی، تا: پنج‌شنبه ۲ جمادی الاول۱۰۷۵ق؛ جلد: چرم، ۶۰گ (۲گ-۶۱ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [مؤید: ۱-۱۹۰]

۵۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۰۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق؛ اهدایی: رسولیان؛ جلد:تیماج، ۶۸گ، ۱۵سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۵-۱۵۶۹]

۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۸۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فإذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله و عباده المقربین و أولیائه حقاً.

خط: نسخ خوش، کا:محمد معین فرزند احمد، تا: ۹ رجب۱۰۷۶ق؛ مصحح؛ مهر: «محمد نبی الله علی ولی الله» (بیضی)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۶۳گ (۵۸-۱۲۰)، ۱۴سطر (۵/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۲۹-۵۸۶]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۸۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۳ ربیع الاول۱۰۷۶ق؛ تملک: ابوالقاسم بن ابو الحسن رشتی در اصفهان با مهر «العبد المذنب ابوالقاسم» (مربع)، ابوطالب حسینی قمی طاهری؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۱۲۲]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالعبارة للعوام و الاشارة للخواص و اللطائف للاولیاء و الحقایق للانبیاء علیهم السلام و الحمدلله رب العالمین

کامل؛ خط: نسخ جلی، کا:درویش محمود بن بهاء الدین، تا: ۱ ربیع الاول۱۰۷۹ق، جا: شیراز؛ تاریخ وقف: شهریور ۱۳۶۷؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۷سطر، اندازه: ۱۹×۱۱/۸سم [ف: ۲۶-۵۳۳]

۵۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۹۴/۳

خط: نسخ، کا:عبدالقیوم جنابذی، تا: ۱۰۷۹ق؛ محشی؛ ۶۴گ (۱۰۹پ-۱۷۲پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۱۶/۵سم [ف: ۳-۲۱۶]

۵۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۲۰

بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن ، ۳۷گ (۱۵۵پ-۱۹۲پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵-۳۹۸]

۵۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۷۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله و عباده المقربین و أولیائه حقا.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۸۰ق؛ مصحح؛ ۴۶گ (۱پ-۴۶پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۵۹۲]

۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰۰/۱

خط: نسخ، کا:مفید بن محمد تقی حسینی، تا: اواخر رجب۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶-۴۵۴]

۵۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۹۰

خط: نسخ، کا:محمد علی مشهدی، تا: ۱۰۸۲ق؛ کاتب آورده: «نقلت من نسخة نسخت من نسخة العالم الفاضل مولانا جلال الباقفی حال کونه ناقلاً من نسخة بخط شیخنا ومولانا ومقتدانا الشهید الثانی الشیخ زین الدین رحمة الله علیه. هذا صورة خط المرحوم المغفور میرزا بیک ساوئی وانا نقلت من خط من نقل خطه وهو المرحوم المغفور ملاحاجی محمد القاری ساکن النجف الاشرف رحمه الله فی مشهد مولانا امیرالمؤمنین وامام المتقین علی بن ابی طالب صلوات الله وسلامه علیه فی یوم السبت سابع من شهر جمید الاول سنة ۱۰۸۲ وانا العبد المذنب العاصی الراجی عفو ربه

الغنی السرمدی محمد علی المشهدی عفی عنه»، مصحح، مقابله شده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۱ص، ۲۱سطر، قطع: وزیری [ف: ۱-۳۱۰]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۷/۴

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد طاهر بن حسن (بابا حسن بیک) اراسنجی قزوینی، تا: اوایل ربیع الاول۱۰۸۳ق، جا: قندهار؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵گ (۲۴ر-۴۸پ)، اندازه: ۱۵/۲×۲۷/۵سم [ف: ۴۳-۵۱]

۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۲۵/۶

خط: نستعلیق، کا:سرکانی، محمد معصوم بن محمد شریف، تا: ۸ صفر۱۰۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷۴گ (۱۸۶-۲۶۰)، ابعاد متن ۷×۱۲، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۱۶-۵۵۷]

۶۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۸۹/۲

خط: نسخ، کا:عبدالباری بن محمد امین طباطبائی، تا: ۲۲ محرم۱۰۸۶ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۵۳گ (۱۸۱پ-۲۳۳ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳-۲۱۱]

۶۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۷۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۸۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۰سطر [ف: ۵-۴۰۲]

۶۴. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۷۰/۸

انجام: احفظ لسانك فان خبيث الكلام لا يتلافى غيره و امسك ان استطعت و اما السكينة

خط: نستعلیق، کا:خدابخش، تا: ۱۰۸۸-۱۰۸۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰گ (۱۳۸پ-۱۵۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: -۵۶]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۰۲

انجام: فهو من خاصة الله و عبادة المقربين و اوليائه حقا

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۴]

۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۹۶/۱

خط: نستعلیق، کا:محمد سلیم بن حمید، تا:۱۰۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۹۷گ (۴ر-۱۰۰ر)، ۱۲سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۲-۲۶۰۷]

۶۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۹۹

آغاز: ... باب الثانی الاحکام، قال الصادق (ع) اعراب القلوب علی اربعة انواع رفع وفتح وخفض و وقف، فرفع القلب ذكر الله وفتح القلب فی الرضا عن الله وخفض القلب فی الاشتغال بغيرالله؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:بهاء الدین محمد بن شریف حسن نجفی، تا: ۵ ذیقعده۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۰]

۶۸. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۸۵/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۶شوال۱۰۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۴۳پ-۶۴ر)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۰]

۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۳۰/۳-۱۲۰/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:افشار، مرتضی قلی بن محمد یوسف، تا: جمادی الاول۱۰۹۸ق؛ محشی با لفظ«ق» و «ص»؛ ۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۸-۴۳۵۵]

۷۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۲۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۱۲ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۵-۵۸۴]

۷۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۰۶

آغاز: قال الصادق عليه السلام ... والرجا والحب فالخوف فرع العلم والرجاء فرع ... باب الاحكام قال الصادق (ع) اعراب القلوب على اربعة انواع؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۲-۵۰۵]

۷۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۱۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۶-۷۳]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۸۸(ض۶۸۷۸)

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمين

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای سرلوح، مجدول؛ واقف:درةالسلطنه ملک زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: میشن، ۶۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۱/۶سم [ف: ۱۴-۵۱۱]

۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۴۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۲؛ مصحح، محشی؛ تملک: سید محمد معلم به خط محمد صادق همدانی، محمد ربیع بن محمدعلی به سال ۱۱۱۶ق؛ ۷۲گ(۱پ-۷۲ر)، ۱۷ سطر(۶×۱۴) [ف: ۴۱-۲۳۰]

۷۵. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۲؛ ۲۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: -۱۱۰]

۷۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۵۰/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: مقوا، ۳۹گ (۱۹-۵۷)، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۷۶۰]

۷۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۵۲/۲ر

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رشت و همدان: ف: -۱۲۲۰]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۳۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صاحب المنية الخالصة نفسه و هواه معه مقهور رتان تحت سلطان تعظيم الله و الحيآء منه و هو من طبعه و شهوته و منية نفسه.

بخشی از آن؛ کا: عبدالله پسر محمد رضا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۹-۶۳۵]

۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۳۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** شهواتها رفض الرياسته فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله و عباده المقربين و اوليائه حقاً.

تقریباً کامل؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان ص ن عفی عنه، ح س ع، م رد، یا بدون نشان؛ جلد: تیماج، ۱۲۸ص (۷-۱۳۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۹-۶۳۶]

۸۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۴۰/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵۸گ (۲۴پ-۸۱پ)، ۱۴ سطر (۸×۱۴) [ف: ۵-۵۸۳]

۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۶۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، با قلم خوردگی؛ مهر: «لا إله إلا الله الملك الحق المبين عبده عليرضا» (مربع)؛ کاغذ: سمرقندی، ۵۴گ (۱۴۰-۱۹۳)، ۱۷سطر، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۲۹-۲۴۹]

۸۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۹۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و إذا حصلت هذه الخصال بحقها في نفس رجل فهو من خاصة الله و عباده المقربين و أوليائه حقاً.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۴۴گ (۴۶-۸۹)، ۱۸سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۲۹-۶۱۱]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۸۲؛ ۲۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۵]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۹/۱۳ ط

خط: نستعلیق، کا:گویا محمد تقی تاری، تا: قرن ۱۲؛ ۷۲ص (۱۴۶-۲۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۴/۳-۱۱۸]

۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۳/۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اختيار الزهد و معرفة آفاتها و رفض شهواتها، مع رفض الريا فاذا حصلت هذه الخصال بحقه فی نفس فهو من خاصة الله و عباده المقربين و اوليائه حقاً

خط: نستعلیق، کا:محمد مؤمن بن علینقی باکی، تا: قرن ۱۲، جا: اصفهان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۱۹ر-۱۳۰پ)، ۴۸سطر (۹×۲۳)، اندازه: ۱۴/۵×۳۰سم [ف: ۱۴-۱۲۴]

۸۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۴۹/۲

خط: نسخ، کا:شمس الدین علی بن محمد یونس اصفهانی، تا: ۱۳ جمادی الاول ۱۱۰۱ق،جا:اصفهان؛کاغذ:ترمه،۱۵سطر [ف: ۵-۳۸۵]

۸۷. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۸۱/۱

آغاز: واستضأت سورها لم يضر عنها ساعة واحدة ولو قطعت؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا:عبدالکریم بن حسنعلی، تا: صفر۱۱۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف مخ: -۲۱۰]

۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۶۶/۶

خط: نسخ، کا:محمد محسن بن فضلعلی تفرشی مشهدی بار رجانی، تا: ۱۱۰۶ق؛ جلد: مقوایی، ۶۳گ (۵۴پ-۱۱۶پ)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۲۱-۲۲۷]

۸۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۵/۱

خط: نسخ، کا:فضلعلی بن نقد علی رازی، تا: ۱۱۰۸ق؛ ۷۰گ (۱پ-۷۱پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳-۳۱۹]

۹۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۴۷

خط: نسخ، کا:محمد مهدی حسینی قمی، تا: ۱۱۱۲ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۵۹۲]

۹۱. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۰۹

خط: نسخ، کا:محمد کاظم بن محمد قاسم بیرجندی قائنی، تا: پنج‌شنبه۱۷رمضان۱۱۱۳ق؛ ۵۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: -۹۹]

۹۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۲۸/۱-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلتهذه الخصال بحقها فی النفس فهو من خاصةالله و عباده المقربين و اوليائه حقا.سپس افزوده: قال الصادق (ع) كتاب الله تعالى على اربعة اشياء على العبارة و الاشارة و اللطايف و الحقاق. فالعبارة للعوام و الاشاره للخواص و اللطايف للاولياء و الحقايق للانبياء (ع). تمت بعون الله و توفيقه ...

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۱۹ق [عکسی ف: ۱-۳۶۳]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۳۹

خط: نسخ، کا:محمدابراهیم بن میر عماد الدین حسینی هزارجریبی استرآبادی، تا: شنبه ۱۲ محرم۱۱۲۴ق، جا: قم؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۵]

۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد ابراهیم بن میرعماد الدین حسینی استرآبادی، تا: شنبه ۱۲ محرم۱۱۲۴ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۶-۵۳۴]

۹۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۵۸/۱

خط: نستعلیق، کا:روغنی قزوینی، محمد صالح بن محمد باقر، تا: ۱۱۳۲ق؛ تملک: علی بن مهدی خاکشایی در ۱۲۳۶؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، ۱۵ سطر (۶×۱۴) [ف: ۵-۵۸۳]

۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله و عباده المقربين و أوليائه حقاً

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ صفر۱۱۳۶ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد رضا» (مربع)، «مهدی الموسوی» (بیضی)، «من بعدی اسمه احمد» (بیضی)؛ ۵۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۲-۲۴۳]

۹۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو (من) خاصة الله و عباده المقربین و اولیائه حقاً

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد کریم بن محمد باقر، حسینی طیب تنکابنی، تا: ۱۱۴۸ق، جا: ییلاق احتمالا از روستاهای تنکابن؛ مجدول، مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۵گ (۱-۳۵)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۲۸-۲۴۵]

۹۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عباده المقربین و اولیائه حقا. الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی

خط: نسخ، کا:محمد علی بن محمد صادق قمی، تا: ۱۱۷۷ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۵سطر [ف: ۹-۲۶۴]

۹۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۲

خط: نستعلیق، کا:عبد الغنی بن محمد علی تمامی امامی، تا: یک‌شنبه۹ جمادی الاول۱۱۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲-۳۰۳]

۱۰۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳-۲۸]

۱۰۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۶۷/۴

آغاز: قد عزت فی الخلق فی کل عصر ... الباب الرابع و العشرون فی العزلة؛ **انجام:** الباب الحادی و التسعون الصبر. الصبر یظهر ما فی بواطن العباد من النور و الصفا.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۲۰گ (۸۲ر-۱۰۱پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۹۲]

۱۰۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور، ۶۴گ (۱پ-۶۴پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲-۸]

۱۰۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۴۲گ (۱پ-۴۲ر)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۵-۱۲۴]

۱۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵/۱۰ خوئی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۷ص (۳۵۲-۳۸۸)، ۳۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۷-۲۸۵]

۱۰۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۵۷/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۹گ (۹۱پ-۱۲۰ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۳۸۶]

۱۰۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۰۳/۲

انجام: و اعتبر بخلق الله برهم و فاجرهم این ما قضیت و أسأل الله أن یجعلک من ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ (۱۲ر-۱۸پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲-۳۶۵]

۱۰۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۳۴

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با معرفی کتاب از جلال الدین بن مؤید الدوله به تاریخ شب پنج‌شنبه نوروز ۱۴ ذیقعده ۱۲۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۷-۲۵۲]

۱۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۶۱۶

انجام: فهو من خاصة الله و عبادة المقربین و اولیائه حقا

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۳۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۶]

۱۰۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۳۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۰]

۱۱۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۱۴/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: -۱۲۳]

۱۱۱. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۸۳

کا:محمد جعفر بن حسین موسوی خراسانی قائنی، تا: اواخر قرن۱۳؛ ۱۶۶گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: -۶۵]

۱۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۴۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۰/۹سم [ف: ۱-۵۰۳]

۱۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۴/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال عزوجل و لایملکون لأنفسهم نفعاً و لاضراً و لایملکون موتاً و لاحیاة و لانشوراً، باب ۴۸، المراد ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ در حاشیه نگارش یافته؛ ۲۶گ (۲۴ر-۴۹پ)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۹-۶۴۶]

۱۱۴. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۸۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال امیرالمؤمنین علی علیه السلام الصبر من الایمان کالرأس من الجسد و رأس الصبر البلاء و ما یعقلها الا العالمون الصبر یظهر ما فی بواطن العباد من النور و الصفا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۷گ (۱پ-۳۷پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: -۸۷]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۱۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ واقف: مکتبة الامام امیر المومنین، اردیبهشت ۱۳۶۵؛ ۴۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۷سم [ف: ۲۶-۵۳۳]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۵۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو خاصة الله و عباده المقربین و اولیائة حقا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف:حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ ۲۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶-۵۳۷]

۱۱۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۸۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۱۶]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحمد لواهب العقل و ملهم الخير و العدل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۱گ، ۲۰-۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۶-۵۳۱]

۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۱۰

انجام: فالعبارة للعوام و الاشارة للخواص و اللطائف اللأولياء و الحقايق للأنبياء عليهم السلام و الحمدلله رب العالمين

خط: نسخ، کا:حسن زنوزی (زرنوسی)، تا: قرن۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۱۳۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۵]

۱۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۲۷/۲-۱۳/۲۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهی من خاصة الله وعباده المقربین واولیائه حقا. تمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۳۵۵]

۱۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۳۷/۱-۱۷/۱۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۴۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۵۵]

۱۲۲. قم؛ حافظیان، ابوالفضل؛ شماره نسخه:۴۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الصبر یظهر ما فی بواطن العثامن النور والصفا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۱پ-۳۷پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف مخ]

۱۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۶/۲۲

آغاز: قال فی مصباح الشریعه فی باب التاسع و التسعون الحکمة ضیاء المعرفة و میزان التقوی و ثمرة الصدق ...

باب ۹۹ از مصباح الشریعه؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرم، ۱ص (۲۲۲)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹-۵۵۱]

۱۲۴. شیراز؛ مدرسه امام عصر (عج)؛ شماره نسخه:۸۹/۶

خط: نستعلیق، کا:محمد حسن بن محمد شفیع، تا: قرن ۱۳، جا: کربلا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۹گ (۱۱۸-۱۵۷)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۹۱]

۱۲۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۸۵/۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [ف: -۲۹۴]

۱۲۶. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [تراثنا: س۱۸ش۱و۲-۲۳۵]

۱۲۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۶۷/۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:سید محمد بن محمد زمان موسوی، تا: دوشنبه ۱۸ صفر۱۲۰۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۴۵گ (۷۸-۱۲۲)، ۱۴ و۱۶ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۸۷۸]

۱۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان یذکر له و لایکره به فاذا ذکر منهما یتظاهر به فلا اثم علیه حدیث

خط: نسخ، کا:عبدالوهاب بن محمد زرندی، تا: ۱۲۰۴ق؛ ۳۳گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۲۶-۵۳۶]

۱۲۹. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۳۲/۲

کا:محمد قاسم بن علی اشرف اصفهانی بندرآبادی، تا: ۱۲۰۸ق؛ ۳۵گ (۲۸پ-۶۲پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱-۱۱۳]

۱۳۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اللطائف للاولیاء و الحقایق للانبیاء ... اولا و آخر.

خط: نسخ، کا:محمد حسن بن صفر علی، تا: جمادی الاول۱۲۰۸ق؛ ۱۲۴ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲-۲۷]

۱۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۳/۵

کا: حسینی مازندرانی، عبدالکریم بن ابوالحسن، تا: ۶ محرم۱۲۱۴ق؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۳۴گ (۱۴۲-۱۷۶)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱-۱۹۷]

۱۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا:حسینی مازندرانی، عبدالکریم بن ابوالحسن، تا: ۱۲۱۴ق؛ ۳۶گ (۱۴۲ر-۱۷۷ر) [ف: ۵-۱۵۳۶]

۱۳۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۳۲۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالعباره للعوام و الاشاره للخواص و اللطایف للاولیاء و الحقایق للانبیاء علیهم السلام - الحمدلله اولا و آخرا - تمت الکتاب بعون الملک الوهاب فی ثالث عشر شهر صفر المظفر سنه ۱۲۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ صفر ۱۲۱۵ق؛ محشی؛ ۴۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۶×۱۲/۵سم [ف: ۱-۳۰۱]

۱۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵۵/۳

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه مسجد جامع عتیق (دستغیب) -شیراز؛ خط: نسخ،بی‌کا،تا: ۱۳ صفر۱۲۱۵ق؛ ۸۳ (۴۲-۱۲۴) [عکسی ف: ۵-۱۰۱]

۱۳۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۱۶/۲

آغاز: و دلیل الحب ایثار المحبوب علی ما سواه ...

خط: نسخ، کا:محمد، تا: ۱۲۲۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: حاج صدر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۸گ (۵۴-۱۰۲)، ۲۱سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴-۱۳۲۵]

۱۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۵۶/۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:سید محمدعلی بن علی نقی موسوی، تا:

۱۲۲۳ق؛ مجدول، مصحح؛ ۱۴گ(۸۵پ-۹۸ر)، ۳۳ سطر (۹/۵×۱۷/۵) [ف: ۴۱-۲۹۳]

۱۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۵۰/۱

خط: نسخ، کا:خلیل بن اسماعیل حسینی، تا: ۹ رمضان۱۲۲۵ق، جا: قم؛ مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۶۴گ (۱پ-۶۴پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲۴-۴۶]

۱۳۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۴۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:احمد بن علی محمد رشتا گیلانی، تا: ۱۲۲۶ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: ساغری، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵-۱۵۸]

۱۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۹۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:علی فرزند محمد صادق، موسوی، تا: سه‌شنبه ۲۶ جمادی الاول۱۲۲۹ق؛ مصحح؛ ۵۰گ (۱-۵۰)، ۱۷سطر، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۲۹-۳۲۴]

۱۴۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۴۴/۱

خط: نسخ زیبا، کا:محمد صادق بن عبدالله، تا: پنج‌شنبه۷ ربیع الثانی ۱۲۳۰ق؛ ۴۳گ (۱پ-۴۳ر)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۱۳۲]

۱۴۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۴۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد صادق بن محمد حسین منشی شاملو، تا: شوال۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۹سم [ف: ۵-۶۲۳]

۱۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۴۹/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی، با نشانه‌های «ثم بلغ قبالا بحمدللهتعالی»؛ تملک: رضا موسوی زنجانی به سال ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج، ۴۱گ (۳۲پ-۷۲)، ۱۶سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۷-۳۵۹]

۱۴۳. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۴/۴

خط: نسخ، کا:سید محمد بن میرزا عوض حسینی خبوشانی، تا: چهارشنبه ۲ شعبان۱۲۳۳ق؛ ۳۴گ (۱۱۳پ-۱۴۶ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۶]

۱۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۷۲/۱

آغاز: علی مائة باب الباب الاول فی البیان؛ **انجام:** .برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۱ر-۶۷پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۲۷/۲-۸۳]

۱۴۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۳۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لیخرجکم من الظلمات الی النور و ان الله بکم لرؤف رحیم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: مقوایی، ۴۶گ (۱-۴۶)، ۲۵سطر، اندازه: ۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۷۶۶]

۱۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۶/۸

خط: نستعلیق، کا:مروزی، محمد علی بن عبدالکریم، تا: شنبه ۲۴رجب۱۲۳۶ق؛ جلد: میشن سیاه، ۱۴سطر [ف: ۵-۲۵۰]

۱۴۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۳۲

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء -نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا:محمد قلی ایواوغلی، تا: چهارشنبه ۲۸ ربیع الثانی۱۲۳۹ق؛ مصحح؛ ۵۷ص [عکسی ف: ۵-۳۹۷]

۱۴۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۵/۱

خط: نسخ، کا:تربتی، حسین، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۵۴گ (۱پ-۵۴ر)، ۱۵سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: -۲۹۲]

۱۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهو من خاصةالله وعباده المتقین و اولیائه حقاً.

خط: نسخ، کا:رضا قلی بن مهدیقلی، تا: ۱۶رجب۱۲۳۹ق؛ مصحح، مقابله شده توسط محمد کریم در ۱۲۵۴؛ واقف: شیخ محمدباقرمازندرانی، ۱۳۴۹؛ جلد: تیماج، ۴۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۶×۱۷/۷سم [ف: ۱۴-۵۰۹]

۱۵۰. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۲۲/۱

خط: نسخ، کا:زین العابدین طبیب، تا: ۲ ذیحجه۱۲۴۰ق؛ ۷۰گ (۳پ-۷۲ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: -۲۰]

۱۵۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۹۷۴/۴

خط: نسخ، کا:کازرونی، ملک محمد بن علی، تا: صفر تا ربیع الاول۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۸گ، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۴۲]

۱۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۷/۴۲

خط: نستعلیق، کا:محمد بن جمشید مراغی، تا: اوایل شوال۱۲۴۱ق؛ ۸گ (۸۱ر-۸۹پ) [مختصر: -۷۶۲]

۱۵۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۲۰/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله و عباده المقربین و اولیائه حقا

خط: نستعلیق، کا:محمد علی بن محمد حسن مشهور به علی آرانی، تا: جمعه ۲۴ ربیع الاول۱۲۴۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۸]

۱۵۴. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۱۵/۳

انجام: فاجتهدت فی صرف الهوی عن نفسی حتی استقرت فی مرضاة الله قال علیه السلام أحسنت

خط: نسخ، کا:محمد علی بن احمد، تا: ۱۵ جمادی الثانی۱۲۴۲ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۹۲]

۱۵۵. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۷۵/۱۵م

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق، ۱ص (۲۲۸)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۲۰۸]

۱۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهو من خاصةالله و عباده المتقین و اولیائه حقاً.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ واقف: سیدمحمد باقر سبزواری،

محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱/۲سم [ف: ۱۴-۵۱۰]

۱۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۲۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:علینقی موسوی، تا: ۱۲۴۴ق، جا: اصفهان؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۲۰گ،۱۴سطر،اندازه: ۹/۸×۱۴/۷سم [ف: ۹-۱۸۴]

۱۵۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۴۲/۱

خط: نستعلیق، کا:ابراهیم قزوینی ابن بخش علی بن مشهدی ابراهیم بن علی بن ابراهیم قزوینی، تا: شنبه پایان رمضان۱۲۴۴ق؛ ۳۶گ (۳پ-۳۹ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۴۶۸]

۱۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۱۲۹

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۴۶ق [الفبائی: -۶۷۲]

۱۶۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۱۰/۴

خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی، تا: ۱۲۵۱ق، جا: تهران؛ ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۴۸]

۱۶۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۵۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله وعباده المقربين واوليائه حقاً.

خط: نسخ، کا:سید محمد تقی بن محمد رضا بن محمد تقی بن ابوالقاسم موسوی، تا:۱۲۵۳ق؛ از روی نسخه جدش سید ابوالقاسم بن حسین موسوی به تاریخ دوشنبه ۴ رجب ۱۱۲۹ق در اسفرنجان از قرای جربادقان، مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۱گ (۵۷پ-۸۸پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۷]

۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۵۲/۲

خط: نستعلیق، کا:سلیمان گرگانی قمی، تا: شعبان۱۲۵۴ق، به امر میرزا محمد حسین مستوفی [مختصر: -۷۶۳]

۱۶۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۹۱/۷

خط: نسخ، کا:زین العابدین، تا: جمادی الاول۱۲۵۶ق؛ جلد: میشن، ۲۹گ (۱۲۸پ-۱۵۷ر)، ۱۹سطر [ف: ۵-۴۶۰]

۱۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۳۵/۱

خط: نسخ، کا:بروجردی، عبدالله بن تقی، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۱گ (۲پ-۴۳ر)، ۱۷سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۹۷۷]

۱۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۶۰/۲

خط: نسخ، کا:نعمت الله بن محمد مهدی، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: میشن مذهب، ۲۸گ (۱۵۶پ-۱۸۴)، ۲۲سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۳-۲۳۳]

۱۶۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۴۵/۶

خط: نسخ، کا:حسن موسوی، تا: ۱۲۵۷ق، جا: معموری نیشابور؛ جلد: میشن، ۳۸گ (۱۳۶ر-۱۷۴ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۲۱۹]

۱۶۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۱

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱گ (۴۳-۴۳)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۰۹۵]

۱۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۵۱/۲

خط: نسخ، بی کا، تا: ۳ذیحجه۱۲۵۹ق، جا: اصفهان؛ محمد رضا بن امین می‌نویسد که من در سپاهان آن را نویسانده‌ام با مهر او مورخ ۱۲۳۶؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۱۲۳پ-۱۴۲ر)، ۲۲سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۲۲۴]

۱۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۸۸

انجام: فالعبارة للعوام و الاشارة للخواص و اللطائف للأولياء و الحقايق للأنبياء عليهم السلام و الحمدلله رب العالمين

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۲۳ و ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۶]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۶۵/۴

همان نسخه بالا، ۳۴گ (۲۱۳پ-۲۴۶پ) [مؤید: ۱-۳۷۵]

۱۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۳۲/۶

خط: نسخ، کا:سید احمد، تا: ۱۵ شعبان۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۲سم [ف: ۱۷-۴۴۷]

۱۷۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:سید حسین حسینی تفرشی، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۶سطر (۸×۱۳/۵) [ف: -۵۲]

۱۷۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۹۳/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا:محمد حسن ابومحمد خیرودی، تا: سلخ رمضان حدود۱۲۶۱ق،جا: نور مدرسه شاهزاده [عکسی ف: ۱-۳۶۳]

۱۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهو من خاصة الله و عبادة المقربين و اوليائه حقا

خط: نستعلیق، کا:ابوالقاسم حسینی تفرشی، تا: ۱۲۶۳ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۶]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۷/۲۷

همان نسخه بالا، ۱۵گ (۹۱پ-۱۰۵پ) [مؤید: ۳-۶۳۳]

۱۷۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۴۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۰]

۱۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵۳/۱

خط: نسخ، کا:کوکدی گلپایگانی، محمد رضا بن علی، تا: جمعه ۱۰ رمضان۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱پ-۲۲ر)، ۲۱سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۵۶۸]

۱۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۹۵/۱۱

کا: قراگوزلو، محمد شفیع بن محمد سعید، تا: جمعه ۲۱

رجب۱۲۶۴ق؛ با یک واسطه از روی نسخه مولانا جلال بافقی نوشته شده از روی نسخه شهید ثانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱گ (۱۳۶-۲۱۷)، ۱۶سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۱۶۵]

۱۷۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۳۲/۳-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلتهذه الخصال بحقها فی النفس فهو من خاصةالله و عباده المقربین و اولیائه حقا.

خط: نسخ خوش، کا:عباس بن حاجی علی محمد زنوزی، تا: ذیحجه۱۲۶۴ق؛ ۵۵ص (۳۴-۸۸) [عکسی ف: ۱-۳۶۴]

۱۷۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۵۲

بی‌کا، تا: جمعه ۱۰ جمادی الثانی۱۲۶۵ق؛ ۴۵گ (۷۶ر-۱۲۰پ) [ف: ۵-۵۸۳]

۱۷۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۰۰/۱

بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۱۰سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۰/۳سم [ف: ۷-۱۳۸]

۱۸۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۷۰/۴

آغاز: برابر

کا: احمد بن عباس بن علی یزدی، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۳۲گ (۷۹-۱۱۱)، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۱۱۰]

۱۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:یعقوب بن محمد حسن قمشه‌ای، تا: ۱۲۶۶ق؛ واقف:استاد زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶-۵۳۴]

۱۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسین بن محمد گلپایگانی، تا: ۱۲۶۶ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: مقوا، ۵۲گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۲۸۷]

۱۸۳. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۹۷/۱

خط: نسخ، کا:احمد بن عباس بن علی یزدی، تا: شنبه ۱ ربیع الثانی۱۲۶۶ق؛ جلد: مقوایی، ۳۸گ (۱پ-۳۸ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۱۶۰]

۱۸۴. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۲۴/۷

آغاز: بسم ... کلام الامام الصادق المفترض الطاعه علی سائرالانام ابی عبدالله جعفر بن محمد الصادق علیما السلام والصلاه و هو مشتمل علی مائة باب؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله و عباده المقربین و أولیائه حقاً قد تم ... سنه ۱۲۶۷

خط: نستعلیق، کا:محمد تقی بن محمد علی، تا: شوال۱۲۶۶ق؛ جلد: میشن، ۳۲گ (۱۶۵ر-۱۳۳پ)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: -۹۸]

۱۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۹۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۵ جمادی الثانی۱۲۶۷ق؛ ۵۳گ (۱پ-۵۳پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲۷/۲-۵۳]

۱۸۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۳۶

خط: نسخ، کا:مازندرانی، احمد بن ابوالقاسم خلیل، تا: ۱۲۶۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: -۶۶۳]

۱۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۵۸/۶-۱۸/۱۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۹ جمادی الثانی۱۲۶۹ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۳۵۵]

۱۸۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۹۱/۲

خط: نسخ، کا:محمد صالح، تا: ۱۲۷۰ق؛ ۱۳۴گ (۹۰-۲۲۴)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳-۷۷]

۱۸۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و معرفة آفاتها رفض شهواتها مع رفض الریاسة فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله و عباده المقربین و اولیائه حقاً

خط: نسخ، کا:محمد نبی بن عبدالعلی دینائی نوری، تا: ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج [ف: -۲۴۲]

۱۹۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۷۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد جعفر بن محمد کافی همدانی بهاری، تا: ۱۲۷۱ق؛ به صورت چلیپا؛ ۱۵گ(۱۰۸-۱۲۲)، ۳۵ سطر چلیپا، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳۶-۴۵۶]

۱۹۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۷۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** من الامر المختوم و خروجه فی رجب ...

خط: نسخ، کا:حسن بن احمد طباطبائی، تا: ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۳-۱۰۵۱]

۱۹۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اشیاء العبادة والاشارة واللطائف والحقائق ما لعبادة للعوام والاشارة للخواص واللطائف للاولیاء والحقائق للانبیاء (ع) والحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ محرم۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۰]

۱۹۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:سید ابوطالب حسینی همدانی، تا: دوشنبه ۱۳ جمادی الثانی ۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۰ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۴-۲۰۷۸]

۱۹۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۳۵-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا:ابن زین العابدین اسدالله الحردوی، تا: یک‌شنبه ۲۸ ربیع الثانی۱۲۷۸ق، به فرمایش مولای مکرم آقازاده محترم آقا محمدخان؛ ۱۷۵ص، ۱۰سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۴]

۱۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمود موسوی تونی، تا: ۱۲۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۶-۵۳۲]

۱۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۱۰/۱

خط: نسخ، کا:علی بن محمد حسن رودباری قزوینی، تا: جمعه ۶ ذیحجه۱۲۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۷۳گ (۱پ-۷۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۷-۸۰]

۱۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۳۸۲

انجام: فهو من خاصة الله و عبادة المقربین و اولیائه حقا

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمدرضا بن محمد کاظم همدانی، تا: ۱۱ صفر۱۲۸۱ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۳۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۵]

۱۹۸. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۱۵/۲۰

کا:حسین بن محمد نقی موسوی خوانساری، تا: ۱۲۸۱ق؛ ۹۸ (۳۲۵ر-۴۲۲پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲-۲۹۰]

۱۹۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۱۲/۴

بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۴۹گ، ۴۹۸ص، اندازه: ۸×۱۱/۵سم [ف: ۲-۳۵]

۲۰۰. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۷۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق [چند نسخه-ف: -۳۳۹]

۲۰۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۲/۱

خط: نسخ، کا:حسن بن ابراهیم یزدی اردکانی، تا: ۱۰ ربیع الثانی۱۲۸۹ق؛ جلد: تیماج، ۶۳گ (۱پ-۶۳پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۷۳]

۲۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۱۷-۸/۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۵۵]

۲۰۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۷۷/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اصول معاملة الدنیا سبعة.

بی‌کا، تا: ۱۲۹۳-۱۲۹۵ق؛ ۷۱گ (۱۰۴پ-۱۷۴پ) [ف: ۲-۲۳۴]

۲۰۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۸۲/۱

خط: نستعلیق، کا:محمد مهدی همدانی سرتیپ و مأمور وزارت خارجه، تا: جمعه اواسط محرم۱۲۹۶ق؛ مصحح؛ ۴۴گ (۱پ-۴۴پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۷]

۲۰۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله و عبائه المقربین و اولیائه حقاً.

خط: نسخ، کا:مهدی بن ابوالحسن بن ابوالقاسم رنانی اصفهانی حائری، تا:۱۳ صفر۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۸۷]

۲۰۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۰۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۰۵]

۲۰۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۱۲

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۸۲۱]

۲۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۰۰/۲

چاپ سنگی، دارای یادداشت‌ها و منقولاتی خطی به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام(باب ۹۴)؛ مهر:«عبده محمد تقی طباطبائی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵۱-۱۱۰]

۲۰۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۰۱

آغاز: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ناتمام؛ ۱۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۲-۲۳۴]

۲۱۰. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۷۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا:مرتضی بن حسن حسنی حسینی، تا: ۹ ربیع الاول۱۳۰۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۱۷۸]

۲۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۶۷۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالعبارة للعوام و الاشارة للخواص و اللطائف للاولیاء و الحقایق للانبیاء علیهم السلام و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، کا:محمد باقر بن عبدالجواد سرچاهی قاینی، تا: ربیع الاول۱۳۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۶-۵۳۳]

۲۱۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۶۸/۳

خط: نسخ، کا:سید محمد بن سید کاظم طباطبائی، تا: ۶ ذیحجه۱۳۱۸ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۵۲گ (۶۲پ-۱۱۴ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۱۵۲]

۲۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۵۶

انجام: فالعبارة للعوام و الاشارة للخواص و اللطائف للاولیاء و الحقایق للانبیاء علیهم السلام و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، کا:سید محسن بن میرزا ابوطالب موسوی خوانساری، تا: ۲۴ ربیع الثانی۱۳۱۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ ۳۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۶]

۲۱۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۶۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال الصادق علیه السلام کتاب الله علی اربعة اشیاء العبادة والاشارة واللطائف و الحقایق والعبارة للعوام و الاشارة للخواص واللطائف للاولیاء والحقایق للانبیاء والحمدلله رب

العالمین

خط: نستعلیق، کا:محمد علی حائری سنقری (نونویس اواخر نسخه)، تا: نونویس: ۱۳۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف مخ: ۲-۵۰۴]

۲۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۷۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا حصلت الخصال بحقیقتها فهو من خاصة الله و عباده المقربین حقاً ...

خط: نسخ، کا:احمد، تا: صفر۱۳۳۴ق؛ محشی؛ ۱۱گ (۸۱پ-۹۱ر)، ۳۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۹-۱۰۲]

۲۱۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۸۳/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ جمادی الثانی۱۳۶۷ق؛ جلد: مقوا، ۲۵گ، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف مخ: ۲-۵۰۴]

۲۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۴۵/۱

خط: نسخ، کا:سید مهدی رکن الدینی حسینی عزآبادی یزدی، تا:پنج‌شنبه ۲۲ ربیع الاول ۱۳۹۸ق؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۲-۱۶]

۲۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۱۵۴۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۲۴]

۲۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۶۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۳گ (۳۸پ-۷۰پ)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲۰-۶۲]

۲۲۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۵/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اللطائف للاولیاء و الحقائق للأنبیاء (ع) الحمدلله أولاً و آخراً.

خط: نسخ، کا:حسن زنوری، تا: ۲۶ محرم؛ جلد: چرم، ۳۵گ (۱۰۲پ-۱۳۶ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۱-۱۳۹]

۲۲۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۴۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۱پ-۵۸پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [مؤید: ۳-۲۸۲]

۲۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح، مجدول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: مقوا، ۲۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۵-۲۸۸]

۲۲۳. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو عماد الایمان و لا یکون مومنا.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام؛ جلد: تیماج، ۱۵گ، ۲۲ سطر، قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: -۱۷۷۷]

۲۲۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۸۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۵۰۱]

۲۲۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۴۹/۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۷گ (۱۶۲ر-۲۱۸پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۵۹۳]

۲۲۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۷۹/۲

خط: نسخ، کا:عباس بن علی بن منصور، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۱۳۱]

۲۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۰۷/۱-۳۴/۷۷

آغاز: ... قال الصادق علیه السلام اذا اخرجت من منزلک فاخرج خروج من لایعود؛ **انجام:** فاذا حصلت هذه الخصال بحقها فی نفس فهو من خاصة الله وعباده المقربین واولیائه حقاً

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: پارچه، ۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۵۵]

۲۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۱۴/۱-۳۹/۱۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با بلاغ تصحیح وسماع؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸-۴۳۵۵]

۲۲۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲۸۶/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲ و۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۳۵۲]

۲۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۷۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب الثانی والاربعون فی غض البصر. قال الامام الصادق علیه السلام: ما اعتصم احد بمثل ما اعتصم بغض البصر فان البصر ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۲۴گ (۱۰۱پ-۱۲۴پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۰]

۲۳۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۲۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**فکن لله عبدا شاکرا علی هذا الوجه تری العجب. الباب السابع فی اللباس.

فقط شش باب رادارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۴گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۰]

۲۳۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۰۲/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۰]

۲۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱۲/۳-ف

نسخه اصل: نسخه آقای روضاتی در اصفهان. در صد باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۷۲۳]

۲۳۴. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۱۵

آغاز: ... الباب الاول فی البیان قال الصادق(ع) نجوی العارفین تدور علی ثلثة اصول الخوف والرجاء والحب فالخوف فرع العلم والرجاء فرع الیقین والحب فرع المعرفة؛ **انجام:**ویتصدق لهما ویزورهما حیا ومیتا فورد من زار قبرا بویه او واحدهما فی کل جمعة غفر له وکتبت له براءة ویقطع لسان السفیه عنهما بماله فهو

من البر ويقديم حق المعلم ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۱۲و۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: -۱۵۳]
۲۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۲۸
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۰۲گ، ۱۷سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۱-۱۰۷]
۲۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۰۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:ابراهیم بن رمضانعلی کاشانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۱۰۷پ-۱۴۵)، ۱۷ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۸سم [ف: ۱۲-۱۰]
۲۳۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۵۹/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و سمعت قوله و اما من خاف مقام ربه فنهی النفس
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۵۸ص (۵۱-۱۰۹)، ۱۷سطر (۴/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳-۸۳۹]
۲۳۸. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: حاج محمد صادق خوانساری، بی‌تا [ف: -۳۲]
۲۳۹. کاشان؛ علامه فیض؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۶۱۹]
۲۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۴۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]
۲۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷۶۹
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مریم شریفی [رایانه]
۲۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۴۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]
۲۴۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶۶/۹
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳-۲۶]
۲۴۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۲۸/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا لم تاخذ فی الحمیة علی اولاد الامیرالمومنین (ع)
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: علی مردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: -۵۰۵]
۲۴۵. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۲۷/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۱-۹۳]
۲۴۶. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۵۷/۱
بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱-۲۵۶]
۲۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۴/۱-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۶ص (۳-۴۸)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۳-۳۱۰]
۲۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵/۱ خوئی
آغاز: (بسمله). اما بعد فهذا کتاب مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة ن کلام الامام الصادق (ع)؛ **انجام:** و من یتوکل علی الله فهو حسبه فاتکلت علیه و زال اتکالی ... هذا آخر الابواب و الحمد ... تم کتاب مصباح الشریعة و الحمدلله وحده.
بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶ص (۳۵۲-۳۸۸) [ف: ۷-۳۵۵]
۲۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۱۲/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۵گ (۱۰۵پ-۱۴۰ر) [ف: ۷-۲۷۹۲]
۲۵۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۰۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۹]
۲۵۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۳۵/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در اول نسخه رساله به شهید اول نسبت داده شده با این عبارات «یا هو یا علی مدد رب یسر و لا تعسر سهل علینا یا رب تمم لنا بالخیر هذه الرسالة من مصنفات شیخنا و امامنا المحقق البدل التحریر المدقق الجامع بین منقبة العلم و السعادة و مرتبة العمل و الشهادة الامام السعید ابی عبدالله الشهید محمد بن مکی اعلی الله درجته کما شرف خاتمته»؛ جلد: تیماج، ۵۶گ (۵۳پ-۱۰۹پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲-۲۰۴]
۲۵۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵/۴ فرخ
کا:حسین بن علی اکبر اصفهانی، بی‌تا، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: -۱۹۷]
۲۵۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۲۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** فالعبادة للعوام والاشارة للخواص واللطائف للاولیاء والحقائق للانبیاء علیهم السلام والحمدلله اولا وآخرا تمت از اول تا آخر؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به نقل از معراج السعادة؛ جلد: تیماج، ۷۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۲-۵۰۴]
۲۵۴. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۳۲/۴
خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱سطر [نشریه: ۵-۲۱۹]
۲۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۸۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]
۲۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۶
آغاز: هذا کتاب مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه من کلام الامام الامجد جعفر بن محمد بن علی بن زین العابدین بن الحسین بن علی بن ابیطالب صلوات الله علیهم اجمعین، ابواب الکتاب علی التعقیب باب البیان؛ **انجام:** و اولیائه حقا
فهرست ابواب پیش از دیباچه نوشته شده؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: مقوا، ۱۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۶×۴۳سم [ف: ۵-۲۸۸]

● **مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقة** / شرح حديث / فارسی
mesbāh-oš šarīʻa va meftāh-ol haqīqa
نظام کرمانی، احمد بن عبدالواحد، - ۱۲۴۰ ؟ قمری
nezām-e kermānī،ahmad ebn-e ʻabd-ol-vāhed (- 1825)
وابسته به: مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقة؛ جعفر بن محمد (ع)، امام ششم (۸۰-۱۴۸)
جلد ششم جناب الوصال نورعلی شاه محمد علی رقی طبسی است، به نظم در صد باب و یک خاتمه با یک دیباچه کوتاه به نثر در آغاز وبندی کوتاه در آغاز ۱۱۴ لمعه به نثر در شرح متن عربی منسوب به امام صادق.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۶
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بذکره ... فهذا کتاب مصباح الشریعه ومفتاح الحقیقة ... بسم الله الرحمن الرحیم ×× فاتح الابواب جناب النعیم / ابتدا بر ذکر نام ذوالجلال ×× انجمن آرای جناب الوصال؛ **انجام:** لعنة الله دشمنانش را قرین ×× عاصیان منبر و محراب دیدن
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۳۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۲۰/۷×۱۴/۴سم [ف: ۴-۷۵۳]

● **مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقة (ترجمه)** / حدیث / فارسی
mesbāh-oš šarīʻa va meftāh-ol haqīqa (t.)
حسینعلی بن شیرعلی، ق۱۳ قمری
hoseyn-ʻalī ebn-e šīrʻalī (- 19c)
وابسته به: مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقة؛ جعفر بن محمد (ع)، امام ششم (۸۰-۱۴۸)
تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۲۹ ذیحجه ۱۲۷۳ق
ترجمه مصباح الشريعة منسوب به حضرت جعفر بن محمد الصادق (ع) است که شامل یکصد باب در آداب و مواعظ و معارف و اخلاق عرفانی می‌باشد، و آن را به خواهش جمعی از دوستان ساخته است و در آن به بیان نکات عرفانی و تهذیب نفس و مواعظ و نصایح شیرینی پرداخته است و در خور تحقیق و چاپ می‌باشد.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۳۹
آغاز: بسمله فتح ابواب فتوح و کمال بر قلوب ارباب تقا و عرفان بذکر مفتح الابوابی ... بعضی از اصحاب مودت و اتحاد از این الکن زبان خواهش نمودند که این بحر عمان حکمت و عرفان را به فارسی ترجمان نمایم ... اجابت نموده با کمال اختلال بال و اغتشاش احوال شروع درین باب نمود؛ **انجام:** از جمله بندگان خاص و مقربان درگاه اولیاء او می‌باشند از روی حقیقت و تحقیق و الله العالم بحقایق الامور.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲۹ ذیحجه۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج، ۹۱گ، ۲۰ سطر (۱۳×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴-۲۰۱۵]

● **مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقة (ترجمه)** / حدیث / عربی، فارسی
mesbāh-oš šarīʻa va meftāh-ol haqīqa (t.)
حالی اردبیلی، محسن بن حسنعلی، ۱۲۸۷؟ - ۱۳۷۳ ؟ قمری
hālī ardabīlī, mohsen ebn-e hasan ʻalī (1870 - 1954)
وابسته به: مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقة؛ جعفر بن محمد (ع)، امام ششم (۸۰-۱۴۸)

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۲۰
با ترجمه فارسی زیر سطور از عماد الفقراء حاج میرزا محسن حالی اردبیلی؛خط:نسخ معرب،بی‌کا،بی‌تا؛ ۳۰سطر [نشریه: ۵-۲۲۶]

● **مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقة (ترجمه)** / حدیث / فارسی
mesbāh-oš šarīʻa va meftāh-ol haqīqa (t.)
وابسته به: مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقة؛ جعفر بن محمد (ع)، امام ششم (۸۰-۱۴۸)

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۵۰/۱
آغاز: سلطان امری ناپسند از ایشان مشاهده کند و از آن برنجد و از نظر او بیفتد و در چشم او خوار شوند و اما قسم اول مرتبه عالیست و همه کس را پایه آن نیست و آن مرتبه مخلصان و عاشقانست که خود را مطرح اشعه انوار و مظهر صفات کمال؛ **انجام:** کذلک اعظم الله اجرک والظاهر انه غیر زایدة واعظم.
نسخه موجود از اول و آخر ناقص است و از میانه باب ۸۲ تا کمی از باب ۹۸ را شامل می‌باشد و دانسته نشد که کدام یک ترجمه‌ها است یا اینکه گزارشی دیگر، نخست متن کتاب را با رمز «م» می‌آغازد در صورتی که جای متن نانویس است سپس با رمز «ج» به ترجمه آن می‌پردازد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۳-۱۱ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۱۵۲]

● **مصباح الشفا** / طب / فارسی
mesbāh-oš šefā
شیرازی، محمد کاظم، ۱۲۵۳ - ۱۳۲۶ قمری
šīrāzī, mohammad kāzem (1838 - 1908)
رساله کوتاهی است درپزشکی وداروسازی که مؤلف از کتاب‌های پزشکی حکیمان متقدم استخراج وبدون ترتیبی

تحریر نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲/۲۶۳۵–۱۴/۸۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی سید المرسلین اما بعد این مختصری است مجرب درعلم طب که اقل عباد الله محمد ... از کتب حکمای متقدمین آزموده واستخراج نموده؛
انجام:غذا آش نخود آب با مرغ ونبات ومردار سنگ وشرالحر با گلاب غرغره کنند.
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸–۴۳۵۶]

● مصباح الشیعة = الاربعون حدیثاً / حدیث / عربی

miṣbāḥ-uš šī‘a = al-arba‘ūna ḥadīṯā

قره داغی، علی بن حسین، ق۱۳ قمری

qara dāqī, ‘alī ebn-e hoseyn(- 19c)

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۲۳۴ق؛ محل تألیف: اهر
چون مؤلف چند سالی را در کربلا گذرانیده و سپس به بلاد آذربایجان رفته و در اهر ساکن شده، به نظرش رسیده تا یادگاری از خود باقی گذارد لذا این کتاب را در «مقدمه» و چهل و یک «مجلس» و «خاتمه»ای ترتیب داده: المقدمة فی اقسام الحدیث؛ ۱. الایمان و الکفر؛ ۲. عالم الذر؛ ۳. خلقة بنی نوع الانسان؛ ۴. فطرة الخلق علی التوحید؛ ۵. صبغة و هی الاسلام؛ ۶. الاسلام و هو یحقن به الدم؛ ۷. الاسلام و هو قبل الایمان؛ ۸. نسبة الاسلام ...؛ ۹. دعائم الاسلام؛ ۱۰. شرایع الاسلام؛ ۱۱. کون المؤمن فی صلب الکافر؛ ۱۲. الایمان و هو یشرک الاسلام و الاسلام لایشرک الایمان؛ ۱۳. الایمان و هو مبثوث بجوارح البدن کلها؛ ۱۴. درجات الایمان؛ ۱۵. صفة الایمان؛ ۱۶. فضل الایمان علی الاسلام و الیقین علی الایمان؛ ۱۷. حقیقةالایمان؛ ۱۸. السکینة و هی الایمان؛ ۱۹. السبق الی الایمان؛ ۲۰. ثبوت الایمان؛ ۲۱. المعارین؛ ۲۲. علامات المعار؛ ۲۳. سهو القلب؛ ۲۴. اصناف الناس؛ ۲۵. فضل الیقین؛ ۲۶. صلة الرحم؛ ۲۷. العقوق لوالدین؛ ۲۸. قطعة الرحم؛ ۲۹. ادخال السرور علی قلب المؤمن؛ ۳۰. السعی الی حاجة المؤمن؛ ۳۱. قضاء حاجة المؤمن؛ ۳۲. تفریج المؤمن؛ ۳۳. اطعام المؤمن؛ ۳۴. احیاء المؤمن؛ ۳۵. من کسی مؤمناً؛ ۳۶. الطاف المؤمن؛ ۳۷. نصیحة المؤمن؛ ۳۸. الاصلاح بین الناس؛ ۳۹. المؤمن و علاماته و صفاته؛ ۴۰. قلة عدد المؤمن؛ ۴۱. المؤمن و هو صنفان؛ خاتمه: فی فضل الدعاء و الحث علیه.
آغاز: الحمدلله الذی نحمده و نستعینه و نستغفره و نستهدیه و نشهد أن لااله الا الله وحده لاشریک له.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال اذا مضی نصف اللیل و هی السدس الاول من اول النصف قد وقع الفراغ ...
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۴ق؛ مصحح، در شش برگ اول چند مسأله فقهی با جواب آنها و یادداشتی در کنیه ائمه علیهم السلام به خط مؤلف به سال ۱۲۳۴؛ جلد: تیماج، ۱۳۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱–۹۵]

● مصباح الشیعة فی أحکام الشریعة / فقه / عربی

miṣbāḥ-uš šī‘a fī aḥkām-iš šarī‘a

فقه استدلالی مفصلی است با عناوین «مصباح، مصباح» با نقل احادیث بسیار و نقل اقوال بزرگان از فقهای قدیم. جلد حاضر که مشتمل بر «کتاب الحج» است به تاریخ دوشنبه نوزدهم شوال ۱۲۵۶ق بدان شروع شده و روز چهارشنبه ۲۸ ربیع الثانی ۱۲۵۸ق در قریه «زنجیروان» محلات از آن فراغت یافته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۷۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب الحج و یتبعه العمرة او یدخل فیه لماورد أنها الحج الاصغر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۴۴گ، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۰–۳۵۶]

● مصباح الصدور / گوناگون / فارسی

mesbāh-os sodūr

اهدا به: جلال الدین شاه سلطان
در دو «مقاله»: ۱. در پنجاه باب در مطلب‌های گوناگون به شعر؛ ۲. بیست مسئله حسابی و پاسخ آنها به نظم. این دومی در نسخه ما نیست.
[فهرستواره منزوی ۲۷۴۱/۴]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۷/۲ ـ د

آغاز: سپاس بیقیاس و حمد بی حد خالقی را که چهره جمیل سخن بنور عقل و زیور فضل زیب وزینت دارد؛ **انجام:** و اندر ... فرزند انت ×× ده دسته بیلت باد
بی‌کا، تا: ۱جمادی الثانی۸۱۸ق؛ ۶۷گ (۵۷پ–۱۲۳پ) [ف: ۱–۴۲۶]

← مصباح صغیر ← مختصر مصباح المتهجد

● مصباح صغیر (ترجمه) / دعا / فارسی

mesbāh-e saqīr (t.)

وابسته به: مختصر مصباح المتهجد = مصباح المتهجد الصغیر = عمل السنة = مصباح صغیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵–۴۶۰)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۹۴

آغاز: کرده بود. جماعتی دوستان که از لغت عرب بی نصیب بودند و ایشان را فایده گرفتن ازین مختصر تعذر داشت التماس کردند تا آن الفاظ عربی بفارسی گفته شود و از آن بهره مند شوند ... فصل در یاد کردن عبادات شرع و آن پنج است: نماز و روزه و زکات و حج و جهاد ... فصل در یاد کردن عبادات شب و روز و آن بر دو نوع است ... فصل در سیاقت نمازها پنجاه و یک رکعت در شبانه روز؛ **انجام:** یوم النیرور روی المعلی بن خنیس عن مولانا الصادق یا ذوالجلال و الاکرام.

خط: نسخ، کا:عمادالدین بن سیف الدین، تا: ۵ صفر۹۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ با یادداشت عبدالحسین بن محمد ابراهیم در ۱۳۴۰ که «نسخه ترجمه مختصر مصباح متهجد شیخ طوسی است»؛ جلد: رویه ساغری پارچه‌ای، ۲۷۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۶سم [ف: ۲-۱۴۲]

● مصباح الصغیر (مختصر) / دعا / عربی

miṣbāḥ-uṣṣaġīr (mx.)

وابسته به: مختصر مصباح المتهجد = مصباح المتهجد الصغیر = عمل السنة = مصباح صغیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

تلخیصی از مصباح صغیر شیخ طوسی است که مؤلف ترتیب اصل کتاب را برهم زده وبر اصل آن نیز زیارت‌های مأثوره را اضافه نموده وآن را در ۶ باب قرار داده است ودر باب ششم آداب حج را ذکر نموده است.

[الذریعة ۲۰۹/۲۰]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۰۹-۲۳/۲۹

آغاز: بلی قال تدعون ربکم باللیل والنهار فان سلاح المؤمن الدعاء وقد رأیت المصباح الصغیر من مؤلفات ... الباب الاول فی مقدمات الصلوة؛ **انجام:** ثم عدالی العسکریین صلوات الله ... وقل السلام علی رسول الله ... بالحجج المیامین من آل طه ویس ان تصلی علی محمد وآله الطیبین

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۷-۴۲۲۶]

● مصباح الصلاح و مفتاح النجاح / دعا / عربی

miṣbāḥ-uṣ ṣalāḥ wa miftāḥ-un najāḥ

بصری، احمد بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری

basrī, ahmad ebn-e ʻabd-or-rezā (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۸۹ق؛ محل تألیف: ادکان

کتابی است در ادعیه و اعمال و عبادات مهمی که در ایام سال به جا آورده می‌شود، و همچنین آثاریکه بر بعضی از عبادات و اذکار مترتب می‌شود، در یک «مقدمه» و شش «مصابیح» و یک «خاتمه» و «تذنیب»مؤلف.

آغاز: بسمله. و به نستعین. احمدک یا من خلقنا للعباده للفوز بالسعادة و اشکرک یا مجیب دعوة السایل و مسبغ النعم و الفضایل حمداً منجیاً للنجاة الابدیة شکراً موجباً للنعمة السرمدیة و اصلی علی من تقبل به صوالح العبادات و تستجاب به حواصل الدعوات نبیک و حبیبک افضل من بلغ و سعی واکمل من صام و صلی و دعی و علی آله الداعین الی الرشاد الساعین فی السداد ما ترتبت السعادة علی العبادة و هی علی النیة الخالصة و الارادة. اما بعد فیقول الراجی عفو ربة العفو و الرضا احوج خلیقته الیه المشتهر بمهذب الدین احمد بن عبدالرضا هذا مصباح الصلاح و مفتاح النجاح المختصر المحتوی علی مهم العبادات

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۱۴/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** امرتک به. اتفق الفراغ من مصباح الفلاح و الصلوة علی نبیه سید المرسلین و عترته الطیبین الطاهرین فی ساعة العلم و العمل الذی هو المعول من یوم رکعات الاولی من الشهر الاول من سنة ابواب دارالسلام من عشرتها علی التمام بعد قطع رأس الغروب من هجرة الرسول المحبور علیه الصلوات الملک الغفور و الحمدلله وحده، سنة ۱۰۸۶ فی قریة ادکان ... من بلد اسفرائین فی خدمة حاجی محمد حسین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۴۹گ (۳۰پ-۱۷۹ر)، ۲۵سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۸-۴۰۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲/۳عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۷۴]

● مصباح الطالبین / عرفان و تصوف / فارسی

mesbāh-ot tālebīn

در آداب و اوراد و اذکار و مراقبات عالیه «قلندریه» و فواید دیگر مربوط به آن طریقه، با انشایی نیکو و اشعاری گویا از نگارنده و نقل‌هایی از مرشدان و پیران طریقت آن فرقه، در هفت فصل کوتاه بدین عناوین: ۱. بیان طلب مرشد؛۲. در انجام ریاضت‌هاکه مرشد دستور دهد؛ ۳. بیان طریق طالبان حق؛۴. آداب و ارکان و لوازم ذکر؛ ۵. اذکار و افکار و مراقبات قلندریه؛۶. در حکمت‌ها که مربوط اند به ارکان اذکار؛۷. ذکر بعضی فواید.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۳۵

آغاز: سپاس سعادت اساس و شکر عبادات لباس معبودی را که اعلام نبوت و ولایت در میدان فتوت و هدایت برافراشته؛ **انجام:** حضرت شیخ محیی الدین عربی می‌فرماید سبحان من اظهر الاشیاء و هو عینها سبحان ربک رب العزة عما یصفون

خط: نستعلیق هندی، کا:معین الدین مهونوی هاشمی، تا: ۴

صفر۱۰۸۶ق؛ جلد: مقوایی، ۱۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۴-۳۸۵]

۲. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه:۴۲

بی کا، بی تا [نشریه: ۷-۶۸۸]

● **مصباح الطریق = مصابیح الطریق** / فقه / فارسی

mesbāh-ot tarīq = masābīh-ot tarīq

یزدی، حسن بن محمد علی،– ۱۲۴۲ قمری

yazdī, hasan ebn-e mohammad ʻalī (- 1827)

وابسته به: اکمال الاصلاح = ترجمه اصلاح العمل؛ یزدی، حسن بن محمد علی (–۱۲۴۲ق)

«المناهل» کتاب مشهور سید محمد مجاهد حائری طباطبایی (۱۲۴۲ق) درفقه امامیه است، گزیده وبرآمده فشرده‌ای ازآن به‌صورت فتوایی به نام «اصلاح العمل» برای مقلدین نوشته شد وبرای استفاده فارسی‌زبانان به فارسی ترجمه و«اکمال الاصلاح» نام گرفت. کتاب حاضر تلخیص وبرگزیده‌ای از «اکمال الاصلاح» مترجم حاضر است که درطهارت وصلات وصوم بوده ودرسه «باب» تنظیم شده است.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی اوضح لناطریق العمل بنصب الاعلام ... اما بعد چنین گوید اقل خلیفه حسن ابن محمد علی الیزدی

انجام: اگر قبل از زوال بیدار شود ونیت کند روزه اش صحیح است ... خواب رود آن خواب نیز ضرر ندارد تمام شد ...

[الذریعة ۱۱۲/۲۱؛ مشارفارسی ۴۷۷۶/۴و۳۰۲۶/۲]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۳۰

در سه مقصد: طهارت، صلاة، صوم؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [ف: ۳-۶۳]

۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۵]

۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با علامت بلاغ، با دستخط ومهر سید محمد مجاهد، درآخر نسخه گواهی به مقابله نسخه داده وجواز عمل به رساله وهمچنین گواهی مقابله از حسن بن مرحوم رفیع واعظ خراسانی؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف مخ: ۲-۵۰۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹۸گ، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶-۴۶۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۰۸

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴۴گ، ۱۶ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۶-۲۵]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس کراهه بر طرف می‌شود و اگر دقت نکرده باشد و تمت خیر

خط: نسخ تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۹۵

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۱۴۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۱/۵سم [ف: ۴-۷۵۴]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** واجب است او را گرفتن نایب والله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، بی کا، تا: چهارشنبه ۱۲ ذیقعده۱۲۰۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۱۷ سطر (۱۱×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰×۲۵سم [ف: ۵-۵۸۴]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ ربیع الثانی۱۲۲۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۱]

۱۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۳۳

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۳]

۱۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۵ محرم۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱-۳۱۰]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** واجب است او را گرفتن نایب.

خط: نستعلیق، کا:محمد شفیع بن عبدالستار تبریزی ساکن زنجان، تا: ۱۲۳۵ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج زرد، ۱۵۰گ، ۱۳ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۵-۵۸۴]

۱۳. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۲۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: شنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۱۰۱]

۱۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۰۶

خط: نستعلیق زیبا، کا:محمد حسن بن علی، تا: چهارشنبه ۲۹ صفر۱۲۳۶ق، جا: اصفهان؛ ۱۳۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱-۷۹]

۱۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱-الف/۶

آغاز: کسی را که قرائت را میتواند بخواند و کند (کذا) اقتدا بمثل خودش میتواند نمود؛ **انجام:** برابر

در فهرست با عنوان «رساله عملی» و ناشناس آمده. شامل: طهارت، نماز، روزه، زکات، خمس و غیره؛ خط: نسخ، کا:محمد

معبر کرمانی، تا: ۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد:تیماج، ۸۳گ، ۱۹سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱-۹]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۶۵-۱۷/۱۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وعذری است که از برطرف شدن آن مأیوس است واجب است او را گرفتن نایب والحمدلله اولاً وآخراً والصلاة علی من ختم به الرسالة والنبوة وعلی ابن عمه ختم به الوصایة وعلی الائمة المعصومین الذین ختم بهم الامامة تمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ جلد: گالینگور، ۱۲۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۸-۴۳۵۶]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و واجب است او را گرفتن نایب و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، کا:یوسف ملایری، تا: جمادی الثانی۱۲۳۸ق، جا: کرمانشاه؛ واقف:فضل الله محقق سمنانی، ۱۳۶۶؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، ۱۴و۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۶۰]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:سیارستاقی، قربان علی بن حسن، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد:تیماج، ۹۹گ، ۱۷سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۴۰۶۷]

۱۹. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس او را مانعی روی داد از اداء آن و عذریست که بری شد ازآن مأیوس است واجب است او را گرفتن نایب و الله اعلم بالصواب و قد تمت هذه الرسالة

خط: نستعلیق، کا:احمد بن میر سید عبدالله حسینی بشروی، تا: دهه دوم ذیقعده۱۲۳۹ق؛ جلد: مقوا، ۱۰۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۶۳۶

آغازو انجام: برابر

کتب طهارت، صلات و صوم؛ خط: نسخ، کا:باقر بن علی موسوی، تا: ۱۲۳۹ق؛ واقف: دکتر محمد زهرایی، تیر ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۱-۱۳۳۵]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۶۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مشایخنا برحمتك یا ارحم الراحمین سنه ۱۲۳۴

خط: نسخ، کا:باقر موسوی، تا: ۱۲۴۰ق [الفبائی: -۵۲۴]

۲۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۶۲

خط: نسخ، کا:حسین، تا: رمضان۱۲۴۰ق؛ اهدایی: محمد حسین جعفری معمار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۱۴سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵-۱۵۹۱]

۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۹۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ تملک: سعید نفیسی؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۱۷سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: -۴۰۲]

۲۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:**ودرعقد ونکاح جرات حکم به فساد نمی‌کنم ودرصورتی که فاسد است تصرف درمبیع حرام ومتصرف ضامن است مگر اینکه اذن فحوی قطعی به غیر جهت معامله داشته باشد که اثم وضمان منتفی است.

خط: نستعلیق، کا:سید محمد هندی الاصل طهرانی المسکن، تا: رجب۱۲۴۰ق؛ جلد: گالینگور، ۱۷۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۱]

۲۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۸۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸رجب۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳-۴۴۳]

۲۶. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۴۹/۱

بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۴۱ق؛ ۱۲۲گ (۱پ-۱۲۲ر)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱-۱۹۵]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۶/۱

خط: نسخ، کا:حسن بن محمدرضا، تا: ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۶۸گ (۱پ-۶۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۸-۲۷۲]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگرچه بعضی از او آزاد شده ... از آنکه من بنده گنه کارم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق [رایانه]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۵۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر دوائی بخورد که بجهة آن خواب نکند محل اشکالست تمت

کا: حیدرعلی بن علی مردان ایجی الاصل و زنجانی المسکن، تا: ۱۲۴۱ق، جا: خانه آقا نصرالله؛ جلد: تیماج، ۸۹گ (۱پ-۸۹ر)، ۱۲-۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۸-۴۸۶]

۳۰. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز: برابر

طهارت و صلاة و صوم و تجارت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۴۱ق، جا: مدرسه ملا محمد باقر؛ ۸۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۵۴]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۴۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:ابن شیر محمد ارومیه‌ای، تا: صفر۱۲۴۲ق، جا: کربلا؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۳سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۵۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۵۳

همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۳۶۵]

۳۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۳۱

آغاز: خیالی چند فتوی می‌گویند و عوام بی تمییز بمجرد اجتماع خلق بر دور شخص اعتماد در امور دین بر آن می‌کنند؛ **انجام:** و اگر مرتد شود معتکف در بین اعتکاف باطل می‌شود اعتکاف او

و واجب است بیرون رفتن از مسجد.
کتاب الصلاة و الزکاة و الخمس و الصوم؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن محمد عظیم آبادی، تا: ۱۲۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ به درخواست آخوند ملا مهدی جهت گذاشتن در مسجد جامع قریه نصرآباد قهستان یزد؛ مصحح؛ تاریخ وقف: ۱۳۷۶؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۲]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۵۴/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:سید ابوالقاسم بن ابراهیم موسوی شیرازی الاصل، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ربیع الاول۱۲۴۲ق، جا: قاسم آباد رامجرد؛ جلد: چرم، ۱۳۵ص(۱۱-۱۴۵)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴۵-۱۷۶]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۷۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر دوائی بخورد که بجهة آن خواب نکند محل اشکالست تمت
از آغاز کتاب تا اول زکات؛ خط: نسخ، کا:سید مصطفی نهاوندی، تا: ۱۲۴۳ق، جا: کربلا؛ جلد: مقوا، ۱۰۰گ (۱۳ر-۱۱۳پ)، ۱۶-۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۷-۸۳]

۳۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۵

آغازو انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۱۴ سطر (۱۳/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۵۶۰]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۹۵

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۷]

۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعضی گفته اند که آن است که مالک باشد نصابیی را که درآن زکات واجب می‌شود با قیمت آن و بعضی گفته اند که آن است که مالک باشد چیزی را که زکات درآن واجب است وبعضی گفته اند که مالک باشد قوت سهمی خود را بالفعل یا بالقوه واین قول اقوی است لکن مراعات اولی است
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۰۲گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۱]

۳۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۲۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۵۳گ (۱پ-۱۵۳ر)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲-۴۵۴]

۳۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا:در عصر مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱-۲۶۹]

۳۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۵۲

تا اواخر خیارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱-۳۴۰]

۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مکروه است روزه دار را داخل شدن حمامیکه باعث ضعف شود خواه روزه واجب باشد یا مستحب خواه بجهت غسل باشد یا نه و اگر غسل واجب ممکن نشود ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۵گ، ۱۳ و ۱۴ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [رایانه]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۴۰ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● مصباح الطریق / شعر / فارسی

mesbāh-ot tarīq

سالکی، علی، ۱۲۸۵ شمسی

sālekī, ‘alī (1906 -)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۱۸-ف

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۹۶]

● مصباح الطریق / حدیث، اخلاق / فارسی

mesbāh-ot tarīq

تاریخ تألیف: ۱۲۴۰ق
ابواب و فصولی است در اخلاق و بعضی از مطالب اعتقادی و فقهی که در آنها روایاتی ترجمه شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۸

آغاز: ار حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقول است که هر کرا رغبت و همت بدنیا نباشد حقتعالی کارهای ویرا ساخته و پرداخته گرداند؛ **انجام:** و هیچ طاعتی و عبادتی زیاده از این نیست اگر چه سینه اشتر بشانی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۷ ذیحجه ۱۲۴۰ق، گویا به خط مؤلف؛ تملک: محمد حسین بن محمد هاشم موسوی اصفهانی به تاریخ رجب ۱۳۳۹ و مهر «عبده محمد حسین الموسوی» (بیضی)؛ ۱۱۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۶۱]

● مصباح الطریقة / فلسفه / فارسی

mesbāh-ot tarīqa

حسینی کاشانی، فرج الله بن هاشم، ق۱۴ قمری

hoseynī kāšānī, faraj-ol-lāh ebn-e hāšem (- 20c)

وابسته به: علم النفس = الرسالة المنتخبة فی معالم حقیقة النفس و ما یتصل بذلک = رساله نفسیه = النفس؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲ق)
اهدا به: کامران میرزا
تاریخ تألیف: ۱۲۹۶ق
ترجمه فارسی رساله علم النفس تألیفخواجه نصیر الدین طوسی

است و دارای «مقدمه» و سه«فصل» و «خاتمه»: مقدمه: در تعریف اقسام نفس؛ فصل ۱. گوهر نفس و مایه تن؛ فصل ۲. هر گاه تن از بین برود نفس از بین نمی‌رود؛ فصل ۳. نفوس به چند پایه شوند؛ خاتمه: در عوالم سه‌گانه. مؤلف اثر دیگری به نام «تاریخ وزرای اسلام» دارد، دارای طبع شعر نیز بوده است.
آغاز: فروزان گوهر حمد و ستایش و آفری و نیایش که بیت الفصیده دیوان سخن و شمسة القلاده گوش و گردن هر انجمن تواند بود نثار حضور حضرت غیب الغیوب مطلق ...
[أعیان الشیعة: ۳۹۶/۸؛ الذریعة: ۱۳۸/۳؛ شرح حال رجال ایران: ۱۴۹/۳؛ مؤلفین کتب چاپی فارسی و عربی: ۸۰۶/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۰۴/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و گوهر نفوس خود را در آن مقام منبع و پایه رفیع دیده اند و ما بر درستی این روش چند برهان بیاریم. برهان اول: هر خردمند دانش پژوه که در خویش بنگرد ...
نسخه فقط تا بخش اندکی از فصل نخست را در بر می‌گیرد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ ۸گ (۱-۸)، ۱۷سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۲-۷۱۳]

● **مصباح الطریقة لسلوک اصحاب الشریعة و وصول ارباب الحقیقة** / عرفان و تصوف / عربی و فارسی
miṣbāḥ-uṭ ṭarīqa li-sulūk-i aṣḥāb-iš šarī'a wa wuṣūl-i arbāb-il ḥaqīqa
کاشف دزفولی، صدرالدین بن محمد باقر، ۱۱۷۴ - ۱۲۵۸ قمری
kāšef-e dezfūlī, sadr-od-dīn ebn-e mohammad bāqer (1761 - 1842)
تاریخ تألیف: ۱۳ جمادی الثانی؛ محل تألیف: کرمانشاه
در ۱ «مقدمه» و ۷ «باب» و «خاتمه» در کلام و اخلاق مذهبی و تصوف شیعی. در دیباچه از مؤلف و کتاب نام برده شده است.
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی انار قلوب العارفین بلوامع تجلیاته و اضاء صدور الموقنین بفیوضات انوار ذاته.
انجام: بخلاف التعصب و العناد و هو داب المخالفین و المنحرفین عن الملة و الدین.
[فهرستواره منزوی ۸۹۱/۸]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:رمضان علی بن عبدالرحیم حکاک نمارستاقی نوری، تا: چهارشنبه ۱۳ جمادی الثانی۱۲۱۹ق؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۶۰؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۵۸۴]
۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۹۶/۱
خط: نستعلیق، کا:رمضان علی، تا: ۸ رجب۱۲۳۶ق [نشریه:۲-۱۰۸]

● **مصباح طریق الشهادة** / فقه / عربی
miṣbāḥ-u ṭarīq-iš šahāda
موسوی، جواد بن علی محمد، ق۱۳ قمری
mūsavī, javād ebn-e 'alī mohammad (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۲۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای [الفبائی: -۵۲۴]

● **مصباح طریق مختصر = ترجمه اصلاح العمل** / فقه / فارسی
mesbāh-e tarīq-e moxtasar = t.-ye eslāh-ol 'amal
یزدی، حسن بن محمد علی، - ۱۲۴۲ قمری
yazdī, hasan ebn-e mohammad 'alī(- 1827)
وابسته به: الاصلاح و فیه الفوز و الفلاح = اصلاح العمل؛ طباطبائی، محمد بن علی (۱۱۸۰-۱۲۴۲ق)
اصلاح العمل به عربی از سید مجاهد و ترجمه آن به نام «اکمال الاصلاح» و مختصر آن ترجمه به نام «مصباح الطریق» از شاگرد او حسن بن محمدعلی یزدی است.
[الذریعه ۱۱۲/۲۱]

۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۸۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق، جا: ساری مدرسه نواب؛ ۱۳۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۱۰۰]
۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۰۷
خط: نستعلیق، کا:میرزا قربانعلی بن حیدر طارمی، بی‌تا؛ ۱۲۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲-۱۰۰]
۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۹۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۰۰]

● **مصباح الطلاب فی معرفة علم الاعراب** / نحو / عربی
miṣbāḥ-uṭ ṭullāb fī ma'rifat-i 'ilm-il i'rāb
اردکانی، محمد حسین بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری
ardakānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ja'far (- 19c)
وابسته به: العوامل المأة = عوامل جرجانی = العوامل فی النحو؛ جرجانی، عبدالقاهر بن عبدالرحمن (-۴۷۱)
تاریخ تألیف: ۱۷ ربیع الاول ۱۲۳۳ق
شرح مزجی مختصری است بر رساله «العوامل المائه» عبد القاهر جرجانی، مشتمل بر آنچه که درباره مطالب کتاب باید گفت از مهمات مسائل با توضیحاتی کوتاه در حواشی.

آغاز: الحمدلله رافع درجات العلماء العاملین و ناصب رایات المتعلمین المخلصین و خافض درکات الجاهلین المنافقین

۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰۳/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۵۰گ (۱پ–۵۰پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۲۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۴۳/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی الکلمة و الاسماء الحسنی و الصفات العلیا و اللعنة علی الاسماء السوئی و الکلمة السفلی و افعالها الناقصة و الحروف الدکسة
خط: نسخ، کا:محمد حسین اردکانی، تا: ۱۷ ربیع الاول۱۲۳۳ق؛ محشی از مؤلف؛ جلد: مقوایی، ۲۵گ (۱پ–۲۵پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴-۵۱]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۰۵/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۳۵ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۴-۱۲۴۲]

← مصباح الظلام ← مصباح الظلم

● **مصباح الظلام فی الائمة الکرام** / تاریخ / فارسی
mesbāh-oz zalām fe-l a’emmat-el kerām

سندی، عبدالله بن محمد، ق۱۱ قمری
sanadī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (- 17c)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۱۳ رمضان ۱۰۸۹ق
رساله مفصلی است در چند فصل در تاریخ حضرت پیامبر (ص)، خلفا و امامان دوازده‌گانه. شامل:نام، لقب و کنیه آنان، نام پدران و مادران، محل تولد، مدت عمر و ارشاد، ملوک زمان ولادت ایشان، سبب وفات، ایام و سال وفات، مدفن آنان.مؤلف در پایان، شرح حال اقطاب سلسله قادریه را ذکر نموده و پس از آن مطالبی را به نقل از بیاض استاد خود شیخ محمد هاشم سندی تتوی نقل کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۳/۴
آغاز: حمد و ثناء و شکر بی انتهاء مر حضرت پاک خدای صاحب علو و کبریاء راست ... بعد می‌گوید بنده احقر و ذره افقر ... که این رساله‌ای است در بیان تاریخ؛ **انجام:** چهارشنبه ذی حجه روز عید ×× در ساعت غروب به تقدیر ذوالجلال / تاریک گشت جمله جهان بی جمالشان ×× تاریخ بود هفصد و هشتاد و پنج سالکذا وجدت فی بیاض ... و اسکنه بحبوحة جنانه بمنه و کمال کرمه و احسانه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، ۴۹گ (۶پ–۵۵پ)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۸-۲۶]

● **مصباح الظلام وسیلة لشفاعة یوم القیام** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی
miṣbāḥ-ul ẓalām wasīlat-un li-šafā‘at-i yawm-il qīyām

وابسته به: الکواکب الدریة فی مدح خیر البریة؛ قصیدة البردة؛ بوصیری، محمد بن سعید (۶۰۸-۶۹۶ق)
در شرح قصیده برده.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۰۱/۲
آغاز: بسمله، حمدله ... اما بعد فقد روی عن ناظم القصیدة؛ **انجام:** فلاتفریغ علیه و لاالتفات علیه
خط: نسخ، کا:رازی ارز رومی، ابراهیم بن مصطفی، تا: جمادی الاول۱۱۸۶ق؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۱۷سطر [ف: ۵-۲۴۳]

● **مصباح الظلم = مصباح الظلام** / کلام و اعتقادات / فارسی
mesbāh-oz zolam = mesbāh-oz zalām

دامغانی، محمد حسن، ق۱۳ قمری
dāmqānī, mohammad hasan (- 19c)

تاریخ تألیف: شب جمعه ۲۷ رمضان ۱۲۶۵ق
کتابی دراصول عقاید شامل مقدمه درتحصیل ایمان وپنج «باب»: ۱. معرفت واجب الوجود؛ ۲. بیان نبوت ورسالت انبیاء ورسل؛ ۳. بیان امامت وخلافت بلافصل امیرالمومنین؛ ۴. درانحصار امامت به ائمه اثنی عشر؛ ۵. بیان معاد جسمانی؛ ۶.بیان معراج جسمانی. نام مؤلف درمقدمه کتاب پاک شده ونام محمدحسن دامغانی ثبت شده است.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی خلق الانسان و علمه البیان و الصلوة علی من قال کنت نبیا و آدم بین الطین و الماء ... اما بعد بر پیشگاه حضور اولوالالباب عرضه میدارد بنده جانی محمد حسن بن محمد حسین دامغانی ...
[الذریعة ۱۱۲/۲۱ «مصباح الظلام»]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۷۵
آغاز: برابر؛ **انجام:**در حدیث صحیحی از کاشف رموز دقایق مولانا جعفر الصادق (ع) ... کان رجل فی زمان الاول.
خط: نستعلیق ریز، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۴۲ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵۰-۲۲۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۸-۳/۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** از جمله کفره وزمره مشرکین وتبعه شیطان رجیم نشود ومخلد درعذاب الیم نماند.چشم بگشا و راه راست ببین ×× که زکج رفتن اوفتی به خطرتمام شد ترقیم این کتاب مستطاب ...
ازاول تا آخر؛ خط: نستعلیق خوانا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و۱۴؛ مصحح،

محشی، دربرگ آخر قصیده‌ای از مؤلف بانام قصیده اسلامیه در۶۴ بیت آورده شده با این آغاز: «الا ای نفس گمره ره بکوی دوست پیدا کن ×× بشو زنگ علایق را وخوش خود را مصفی کن»؛ جلد: تیماج، ۴۲۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۳۵۶]

● مصباح الظلمات فی تفسیر التورات / متفرقه / عربی و فارسی

miṣbāḥ-uẓ ẓulumāt fī tafsīr-it tawrāt

عتباتی، زین العابدین بن محمد، ق۱۳ قمری

'atabātī, zayn-ol-'ābedīn ebn-e mohammad (- 19c)

وابسته به: تورات؛ موسی، پیامبر یهود

اهدا به: فتحعلی شاه قاجار؛ به درخواست: میرزا عیسی قائم مقام

تفسیر کوتاهی است بر تورات.

آغاز: الحمدلله الذی یدرک الابصار ولاتدرکه وکان منها خفیا الواحد الاحد الذی لم یتخذ صاحبة ولاولدا ولم یکن له شریک

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۶۹/۱-۲۳/۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** وازاینکه می‌گوید آیندگان تسبیح ومدح تو که غیر از تسبیح سابقه است می‌کنند دلالت بر شریعت وعبادت وتکلیف علی وحده غیر ماضیه می‌کند اما کیستند

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۵۷]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۲۶-۲۰/۱۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** یازدهم در ذات هبراخا وفات حضرت موسی علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام تمام شد دوازده مطالب ... تا که شروع کنم درمقصود متوکل علی الله المعبود فانه خیر شاهد ومشهود

خط: نسخ، کا:حسین بن محمد حسین اصفهانی، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۴۳۵۷]

● مصباح العابدین / دعا / عربی و فارسی

miṣbāḥ-ul 'ābidīn

خادم حسینی، زین العابدین، ق۱۱ قمری

xādem hoseynī, zeyn-ol-'ābedīn (- 17c)

اهدا به: شاه صفی صفوی (۱۰۳۸-۱۰۵۲ق)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۲ شوال ۱۰۳۸ق

کتابی است در اعمال روز و شب برگرفته از احادیث اهل بیت علیهم السلام که در یک «مقدمه» و دوازده «مطلب» و «خاتمه» ترتیب داده: مقدمه شامل دو «فصل»: ۱) فضیلت جمعه و ادعیه آن، ۲) ادعیه و نماز اول هر ماه؛ دوازده مطلب در بیان اعمال دوازده ماه که ابتدا از ماه رجب است؛ خاتمه در سه «فصل»: ۱) ادعیه و اعمال نوروز، ۲) ادعیه هفته و زیارات هر روز از هفته، ۳) توسلات به پیامبر (ص) و ائمه(ع).

آغاز: بسملهحمد و سپاس پروردگاری را که بندگی و پرستش اوست. زین العابدین و فخر الساجدین و درود و صلوات بر اشرف موجودات ... و بعد این ورق چند است دراعمال هر روز وهر شب از سال

انجام: و او را در چاهی عمیق یا نهری یا چشمه عمیق افکند که حاجت او بر می‌آید انشاءالله تعالی.

[الذریعة ۱۱۳/۲۱؛ کشف الحجب ۵۲۷؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۶۵۵/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۹۱/۸]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۷

آغاز: بهره مند گشته ثواب آن بروزگار فرخنده آثار؛ **انجام:** نوع دیگر بنویسد حمد و آیة الکرسی و آیه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ واقف: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۱۲گ، ۱۲ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۱×۲۹سم [ف: ۱-۱۰۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۶۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۸ق؛ برگ اول کتاب افتاده و برگی از کتاب دیگر به جای آن گذاشته‌اند، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶-۳۲۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۰

آغاز: ... و السلامة و الاسلام و العافیة المحللة و الرزق الواسع و دفع الأسقام ... فصل اول در بیان اعمالی که همه شب یا همه روز بجای باید آورد؛ **انجام:**ترضی و احشرنا فی زمرة محمد و آل محمد بحق محمد و آل محمد، قد تم.

خط: نسخ و نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۴۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۶۶گ، ۱۲سطر(۴/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف:۳۰-۳۷۲]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۴۰

آغاز: که انوش داروی ... سپاس بی قیاس ... دافع سموم مکروهات است ... و این اوراق مسمی شد به مصباح العابدین و مرتب است به مقدمه؛ **انجام:** فی زمرة محمد و آل محمد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۵ سطر (۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۵-۵۸۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد امین کشمیری بارهموی، تا: ۱۴ صفر۱۰۷۹ق، به دستور میرزا محمد سبزواری؛ مجدول، با سرلوح رنگین، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۷-۱۲۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۷۷/۳

خط: نسخ زیبا ادعیه معرب، کا:محمد محسن بن علی رضا شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ذیحجه۱۰۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ

(۱۶۰پ–۲۸۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶–۱۷۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:عبدالعزیز، تا: سه‌شنبه۲۵محرم۱۰۹۶ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ ۲۴۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۶–۳۸۴]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** کل شی برحمتک یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۷–۵/۱۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا حاجات دنیا وآخرت او را حق سبحانه وتعالی برآرد آمین رب العالمین قدتم کتاب مصابح العابدین

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا:محمد سعید، تا: قرن ۱۲ و۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۸–۴۳۵۸]

۱۰. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: –۱۴۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۷–۲۰۶]

۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۷۶

آغاز: میانه نماز شام وخفتن درهررکعت یک بار الحمد و ده بار قل هو الله احد ... حفظ کند حق سبحانه اورا واهل بیت ومال ودین ودنیا وآخرت او را؛ **انجام:** دعای پس از توسل: فصل اللهم علی محمد وآل محمد ...

خط: نسخ، کا:ملا محمد زمان، بی‌تا، جا: رشت؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵–۲۰۲۲]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱/۱۴۱۴

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۳۸ص، قطع: رقعی [اهدائی ف: –۳۶۷]

● مصباح العابدین و المؤمنین / فقه / فارسی

mesbāh-ol ‘ābedīn va-l mo’menīn

یزدی، ملا حسین

yazdī, mollā hoseyn

رساله‌ای است فتوایی از طهارت تا احکام حج که مستحبات و ادعیه بسیاری ذکر می‌کند؛ و بنا به نوشته آیة الله مرعشی مؤلف از دانشمندان عصر صفویه می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۸

آغاز: افتاده: در چاه یافتند و آب متغیر است حکم آن بر تنجیس از وقت وقوف بر تغییر کنند؛ **انجام:** اللهم و أورد علیه من ذریته و أزواجه ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۲–۱۵۰]

● مصباح العارفین / آداب و سنن / فارسی

mesbāh-ol ‘ārefīn

کاشف دزفولی، صدرالدین بن محمد باقر، ۱۱۷۴ – ۱۲۵۸ قمری

kāšef-e dezfūlī, sadr-od-dīn ebn-e mohammad bāqer (1761 - 1842)

رساله مفصلی است درآداب نماز شب، مؤلف مطالب آن را ازکتاب‌های مفتاح الفلاح شیخ بهایی و مصباح کفعمی و دیگر کتاب‌ها انتخاب و به فارسی ترجمه نموده و در یک «مقدمه» و سه «فصل» و یک «خاتمه» تنظیم نموده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله وسلام علی عباده الذین اصطفی سیما محمد المصطفی وعلی المرتضی وآلهما و ... اما بعد چون دراین ایام بعض ارباب هدایت راتوفیق نماز شب مساعد گردید این بی بضاعت ...

انجام: وصلی الله علی اشرف الانبیاء والمرسلین محمد وآله الطیبین الطاهرین الخیرین الفاضلین وسلم تسلیما.

چاپ: اهواز، ۱۳۳۳ش، با پیشگفتار ظهیر دزفولی، ۱۴۱ص.

[نسخه‌های منزوی ۱۳۸۹/۲؛ الذریعة ۱۱۴/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۸۹۱/۸]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۷۳–۱۶/۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا:آقا جان لنگرودی، تا: یک‌شنبه ۵ ذیقعده۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، ۱۳–۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸–۴۳۵۸]

● مصباح العارفین / فقه / فارسی

mesbāh-ol ‘ārefīn

کازرونی، ابراهیم بن درویش محمد،۱۲۷۴؟–۱۳۳۴قمری

kāzerūnī, ebrāhīm ebn-e darvīš mohammad (1858 - 1916)

تاریخ تألیف: ۱۲۱۸ق

در آداب نماز شب با ترجمه زیرنویس ادعیه و اذکار به فارسی و توضیحاتی سودمند در حاشیه‌ها، در یک «مقدمه» و سه «فصل» و یک «خاتمه»: مقدمه:در فضیلت و حقیقت و وقت نماز شب؛ فصل ۱. آداب نماز شب؛ ۲. نماز شفع و وتر؛ ۳. نافله صبح؛ خاتمه: در اعمال پس از نماز شب تا طلوع صبح.

آغاز: الحمدلله و سلام علی عبده الذین اصطفی ... اما بعد چون در این ایام بعض ارباب هدایت را توفیق نماز شب مساعد گردید.
انجام: و غرض اصلی از آمدن آدمی بدنیا همین است بارور و مثمر فرماید انه قریب مجیب ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۶
خط: نسخ معرب و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در برگی پایان کتاب معرفی مؤلفضمن یادداشتی از ابن یوسف شیرازی؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲۷-۱۵۳]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۹-۳۰]

● **مصباح العارفین** / کلام و اعتقادات / فارسی
mesbāh-ol ʻārefīn
کلباسی، محمد بن محمد ابراهیم، ق۱۴ قمری
kalbāsī, mohammad ebn-e mohammad ebrāhīm (- 20c)
تاریخ تألیف: نزدیک ۱۳۱۰ق
درچند «باب» و چند «مصباح» و چند «نور» در کلام.
آغاز: بسمله الحمد لله المحتجب بشعاع نوره عن نواظر خلقه ... و بعد چنین گوید ... محمد الحسینی الشریف ... که اینک در این سنه که ۱۳۱۰ سال و کسری از هجرت ... در مجالس درس ... بیان می‌نمودم ... نامیدم این کتاب را به مصباح العارفین ...
[نسخه‌های منزوی ۹۸۹؛ الذریعة ۱۱۳/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۵۳۰/۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۸۴/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی محرم الحرام هزارو سیصد و پانزده
جلد یکم؛ خط: نستعلیق، کا:شاهرودی، علی محمد، تا: ۱۳۱۰ق؛ جلد: مقوای مذهب، ۱گ (۵۸۶-۵۸۶)، ۱۴سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۶۳۷]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۰۰
آغاز: برابر
جلد اول؛ خط: نسخ، کا:محمد بن ابراهیم کلباسی، تا: محرم۱۳۱۵ق؛ جلد: میشن، ۳۲۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۴سم [ف: ۴-۷۵۴]

● **مصباح العاشقین** / تفسیر / فارسی
mesbāh-ol ʻāšeqīn
محمود بن ابراهیم، ق۸ قمری
mahmūd ebn-e ebrāhīm (- 14c)
شرح عرفانی است بر سوره ضحی آمیخته به اشعاری فارسی.
[الذریعه ۱۱۴/۲۱؛ فهرست گنج بخش ۵۹۰/۱-۵۹۱؛ مشترک پاکستان ۷۰/۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۴۱
آغاز: الحمد خالق الماء و الطین مالک السموات و الارضین ... گوید فقیر حقیر خاکپای عاشقان و سگ کمترین در عارفان
نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۲۴؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالهادی، تا: ۱۲۷۲ق؛ با یادداشتی درباره کتاب و مؤلف؛ ۲۶ص [عکسی ف: ۶-۶۵]

● **مصباح العاشقین فی ایضاح احوال السالکین** / تراجم / فارسی
mesbāh-ol ʻāšeqīn fī īzāh-e ahvāl-es sālekīn
تاریخ تألیف: ۱۱ ربیع الاول ۹۳۶ق
سرگذشت و سیرت‌نامه شیخ مصباح العاشقین وجیه الدین محمد بن سید نظام الدین (۸۱۰- ۹۳۹ق) است؛ در چهار «مقاله»:۱. نسب مصباح العاشقین و نیاکان او، رفتن به هندوستان و استادان و خوارق عادت او و تاریخ مرگ و مدت عمر او؛ ۲. احوال پیران طریقت و مرشدان حقیقت این سلسله از احمد روایی و شیخ جلیل گجراتی تا سرگذشت خواجه بزرگ خواجه معین الدین چشتی و برخی از بزرگان و معاصران؛ ۳. در عبادات و اوراد ظاهری و ریاضات باطنی و طریق اشغال جهر و خفی که بحضرت مخدومی رسید، و مداومت بر آن داشته و طالبان و مریدان را تعلیم نموده‌اند؛ ۴. بیان احوال مریدان و رفیقان و محبان که محض بواسطه محبت و اخلاص حضرت مخدومی از مکانات خودها جدا شدند و همسایگی حضرت مخدومی در این مقام غنیمت شمردند.(دانش پژوه)
آغاز: رب یسر و تمم بالخیر. بسمله. الحمدلله الذی یسبح له ما فی السموات و ما فی الارض و بیده الملک یحیی من یشاء و یمحو من یشاء ... اما بعد می‌گوید فقیر حقیر خاکسار آستانه جناب اقدس آن مظهر مراتب جلال و جمال ... قدوة السالکین مرشدی حضرت مصباح العاشقین زاده الله افاداته و افاضته و شرفه و مجده ... وجیه الدین بن سید نظام الدین که اکثر اوقات در مجمع محبان و اصحاب ذوق و وحدان بعضی از رسائل احوالات بزرگان سلف و ملفوظات ایشان چنانچه تذکرة الاولیا و رساله حضرت قطب الاقطاب پیر بختیار رحمة الله علیه و رساله حضرت نصیرالدین محمود رودهی چراغ دهلوی رحمة الله علیه و رساله مجمع السلوک تصنیف مولاناء بندگی شیخ سعدالدین خیرآبادی که بسی از احوالات مولانا بندگی شیخ مینا رحمة الله علیه و مخدوم شیخ قوام الدین لکنهوی رحمة الله علیه دوری مندرج ساخته به تکرار مذاکره افتاد وقت خوش شد و مرضی جمع حاضران مجلس ورای صاحب زاده علا انتساب شیخ فخرالدین اولیا برادرزاده حضرت مخدومی و صاحب زاده شیخ عبدالرزاق و شیخ عبدالرحیم فرزندان رشید حضرت مخدومی و

شیخ عزالدین قنوجی و شیخ حسام الدین قنوجی و حاجی حاند و عثمان بر این استقرار یافته که مایان نیز کتابی مشتمل بر بعضی احوالات مرضیه قدسیه حضرت مخدومی جمع نمایم و هم از عبادات و اوراد و اشغال و خوارق عادات حضرت مخدومی و مرشدان سلسله عالیه که بالمشافهه دیده و از زبان مبارک حضرت مخدومی شنیده در آن ثبت و ضبط باید ساخت و این نحیف همچندان را به این سعادت عظمی مأمور ساختند چون که این امر واجب الاطاعه و ثمره سعادت بی بدل بوده اجابت نمودم و عزیمت بر آن مصمم داشتم ... بود زمان ابتدای تألیف این یازدهم ربیع الاول سنه سته و ثلثین و تسعمائه ۹۳۶ ملتمس از صاحبدلان اهل ذوق و وجدان آن دارم که اگر از مطالعه رساله متبرکه حظی و نصیبی حاصل نمایند این نحیف را از خاطر دریار مقاطر محو نفرمایند و بدعای خیر یاد آرند و بجهت و تناسب اسم شریف موسم گشت به «مصباح العاشقین فی ایضاح احوال السالکین» و مرتب گشت بر چهار مقاله.

[فهرستواره منزوی ۲۲۷۹/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۹۸ و ۱۱۷۰-ف

آغاز: برابر؛ **انجام:** شیخ عبدالرحیم سه ختم قرآن مجید بخشیدند بعدء قو الان اقوال حضرت خسرو دهلوی رحمة الله علیه آغاز کرد.

عنوان مقاله یکم است؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۵۴گ، ۱۲سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۳۹۶۲] و [فیلمها ف: ۱-۱۹۶]

● مصباح العباد / فقه / عربی

miṣbāḥ-ul ‘ibād

بحرالعلوم، محمد بن محمد تقی، ۱۲۶۱ – ۱۳۲۶ قمری

bahr-ol-‘olūm, mohammad ebn-e mohammad taqī (1845 - 1908)

رساله عملیه‌ای است که مؤلف در آن مسائل مربوط به طهارت، نماز، خمس، زکات و روزه را به صورت فتوایی برای عمل مقلدین ذکر نموده است.

چاپ: ایران، سنگی، ۱۳۲۴، جیبی، ۱۹۱ص

[الذریعه ۱۱۴/۲۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۷۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خاتم الانبیاء و المرسلین محمد و آله ... کتاب الطهارة و فیه مقاصد المقصد الاول فی المیاه الماء اما مطلق او مضاف؛ **انجام:** و الصنف الآخر للاصناف الثلاثة من السادة له ان یتولی دفعه الیهم بنفسه و ان کان الاولی بل الاحوط دفعه الی الفقیه ایضا لیتولی هو دفعه الیهم و الله العالم بحقایق احکامه.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح به وسیله مؤلف، در آغاز رساله تأیید عمل به رساله از طرف مؤلف با مهر وی به سجع «محمد بن محمد تقی آل بحرالعلوم» موجود است؛ تملک: جعفر بن محمد آل بحرالعلوم الطباطبائی در ۱۳۲۷؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۶-۲۶۸]

● مصباح العرفان و مفتاح الاحزان / کلام و اعتقادات / عربی

miṣbāḥ-ul ‘irfān wa miftāḥ-ul aḥzān

اهداء به: سید میرزا محمد یوسف تفریشی

در تاریخ پیامبران عظام و پیامبر گرامی اسلام و ائمه معصومین علیهم السلام و اعتقادات حقه شیعه، بسیار مفصل با اشعاری از مؤلف و شواهدی تاریخی، به مناسبت تخفیف دیوانی که شاه وقت به اهل تفرش به سال ۱۲۵۲ داده است. این کتاب در سه جلد بزرگ تألیف شده در نوزده «باب» و یک «خاتمه» دارای مصابیح که بعضی از آنها دارای مفاتیح می‌باشد نسخه حاضر که جلد اول کتاب است دارای پنج «باب» است: ۱) در معرفت اول مخلوقات، ۲) در بلیه ورزیه بعضی از پیغمران و خلقت حضرت آدم، ۳) در ابتدای ظهور نور حضرت محمد مصطفی، ۴) در تاریخ حضرت پیامبر اکرم، ۵) در امامت و بعضی از خصائص و فضائل امامان.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۶۳

آغاز: دارا السیادة که یسمع اشرف اقدس ارفع و الا روحنا و روح العالمین فداه رسیده؛ **انجام:** بس کنم خود زیر کانرا این بس است ×× بانگ ده کردم اگر در ده کس است

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر:«المتوکل علی الله عبده اسدالله» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۶۴گ، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۸-۲۲۸]

● مصباح العرفان و مفتاح البیان / کلام و اعتقادات / عربی

miṣbāḥ-ul ‘irfān wa miftāḥ-ul bayān

بحرانی، علی بن سلیمان، ق۷ قمری

bahrānī, ‘alī ebn-e soleymān (- 13c)

مسائل کلی کلامی فلسفی را به روشی بسیار مختصر گزارش کرده است با توضیح اشتباهات و اوهامی که بعضی بدانها مبتلا شده‌اند، در پنج «منهج» مشتمل بر تنبیهات و تذنیبات:منهج ۱. فی قسمة الاشیاء العقلیة الذاتیة؛ ۲. فی ان الممکن لا یترجح احد طرفیه علی الاخر الا لمرجح؛ ۳. فی الموثرات الذاتیة و العرضیة؛ ۴. فی قسمة الازلیات؛ ۵. الفرق بین المختار و الموجب.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۸/۴

آغاز: و بعد فقد سالتنی بعض الاعزاء من اصدقا الاصحاب و الاجلا من اولی الالباب ان املی مختصرا فی الکلام؛ **انجام:** و هو

المسمی فی عرف ارباب المیزان بضرورة المحمول و قد مرت الاشارة الیه و الله المستعان و علیه التکلان ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۷۴ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۰۶ر-۱۱۲ر)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱-۴۴۴]

● **مصباح العلاج** / طب / فارسی

mesbāh-ol ‘alāj

حسینی اصفهانی، ابوطالب بن محمد علی، -۱۲۱۶قمری

hoseynī esfahānī, abo-tāleb ebn-e mohammad ‘alī (-1802)

اهداء به: سلطان نادر ثانی
مؤلف که مقام تولیت آستان رضوی را داشته پس از صرف عمر بسیار و استفاده از پزشکان دوران، کتاب حاضر را جهت فرزندش زین العابدین شریف حسینی در کلیات و معالجات و اسباب پزشکی نگاشته است. این کتاب همچون کتاب «منهاج الصناعه»مؤلف شامل یک «مقدمه» و بیست «مقاله» و یک «خاتمه» است: مقدمه: در تعریف علم طب؛ مقاله ۱. در امور طبیعیه؛ ۲. حمیات و معالجات؛ ۳. امراض سر مطلقا؛ ۴. امراض گوش؛ ۵. امراض چشم؛ ۶. امراض بینی؛ ۷. امراض لب و زبان و دهان و دندان و لثه؛ ۸ امراض حلق و مری و ریه؛ ۹. امراض شش و سینه و حجاب‌های سینه و تنفس؛ ۱۰. امراض پستان و دل؛ ۱۱. امراض معده؛ ۱۲. امراض جگر؛ ۱۳. امراض سپرز و مراره؛ ۱۴. امراض روده و مقعد و انواع اسهال؛ ۱۵. احوال کلیه و مثانه؛ ۱۶. امراض تناسل؛ ۱۷. امراض مفاصل؛ ۱۸. اورام و بثور؛ ۱۹. تفرق اتصال و خروج؛ ۲۰. امراض مو و ناخن و آثار برص؛ خاتمه: در امور طبیعیه و علامات داله بر صحت و مرض از نبض و قاروره و حفظ صحت به سته ضروریه و اصطلاحاتی چند که در طب متعارف است. در «منهاج الصناعه» خود از آن نام برده است.
آغاز: الحمدلله الذی جعل المقاقیر دواء لاجسام العلیله ... اما بعد چون گوید تراب آستان ... که در تحصیل علم و عمل طب چون عمر خود را در خدمت آستادان کامل مصروف داشته ...
[فهرستواره منزوی ۳۷۰۱/۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۵۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و حادث شود از آن وجع قلیل و ساکن شود علاج تضمید به سرکه و نمک گفته است رئیس تریاق او
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ تملک: آقا بابا بن میرزا ابوطالب؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲۰-۳۶۲]

● **مصباح العلوم فی معرفة الحی القیوم = ثلاثون مسئلة** / کلام و اعتقادات / عربی

miṣbāḥ-ul ‘ulūm fī ma‘rifat-il ḥayy-il qayyūm = ṯalāṯūna mas’ala

رصاص، احمد بن حسن، - ۶۵۶ قمری

rasās, ahmad ebn-e hasan (- 1259)

مختصری است در استدلال بر توحید و صفات الهی و نبوت و امامت، در سه فصل (توحید، عدل،وعد و وعید) و هر یک دارای ده مسأله که مجموعا سی مسأله می‌شود و بدین جهت معروف به «ثلاثون مسالة» می‌باشد. این رساله را زیدیان اهمیت فراوان داده و بر آن شروح بسیاری نوشته‌اند.
آغاز: الحمدلله ذی المن و الافضال الحکیم فی الافعال الصادق فی الاقوال المدبر لاعدائه الجهال
انجام: فنسال الله ان یجعلنا من الذین یسمعون القول فیتبعون احسنه اولئک الذین هداهم الله و اولئک هم اولوالالباب
چاپ: بیروت، ۱۴۰۸ق، تحقیق دکتر محمد عبدالسلام کفافی
[مؤلفات الزیدیة ۲۵/۳]

شروح و حواشی:
۱- حاشیة ثلاثون مسألة = الحواشی علی مصباح العلوم؛ آنسی، محمد بن عبدالله (-۱۰۴۳)
۲- مصباح العلوم فی معرفة الحی القیوم = شرح ثلاثین مسألة فی اصول الدین = الدر المنظوم فی معرفة الحی القیوم؛ سحولی، ابراهیم بن یحیی (۹۸۷-۱۰۶۰)
۳- مصباح العلوم فی معرفة الحی القیوم = شرح ثلاثین مسألة فی اصول الدین؛ حابس صعدی، احمد بن یحیی (-۱۰۶۱)

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۳۴/۲
آغاز: تفکر فی السماء و فی الأرض ... بسم الله الرحمن الرحیم، توکلت علی ربی، الحمدلله حق حمده و صلواته علی خیره خلقه محمد(ص) و آله، اعلم أن الذی یحب علی کل مکلف أن یعرف الله تعالی و توحیده و عدله و صدق وعده و وعیده و هذه الجملة تشتمل علی ثلاثة فصول، أولها التوحید و الثانی العدل و الثالث الوعد و الوعید ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۷۳ق؛ ۹گ (۹پ-۱۸)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۰۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۰۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۴۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱پ-۸پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۶-۱۰۱]

۳. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۸۳پ-۹۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۳۵]

● **مصباح العلوم فی معرفة الحی القیوم = شرح ثلاثین مسألة فی اصول الدین = الدر المنظوم فی معرفة الحی القیوم** / کلام و اعتقادات / عربی

miṣbāḥ-ul ʻulūm fī maʻrifat-il ḥayy-il qayyūm = š.-u ṯalāṯīna mas'ala fī usūl-id dīn = ad-durr-ul manẓūm fī maʻrifat-il ḥayy-il qayyūm

سحولی، ابراهیم بن یحیی، ۹۸۷ - ۱۰۶۰ قمری

sahūlī, ebrāhīm ebn-e yahyā (1580 - 1650)

وابسته به: مصباح العلوم فی معرفة الحی القیوم = ثلاثون مسئلة؛رصاص، احمد بن حسن (-۶۵۶)

شرحی است بر «مصباح العلوم فی معرفة الحی القیوم» معروف به «ثلاثون مسالة فی اصول الدین» در توحید و صفات الهی و نبوت و امامت، دارای سه «فصل»: التوحید، العدل، الوعد و الوعید، و هر فصلی در ده «مسأله».

آغاز: اعلم أن الکلام علی بسم الله الرحمن الرحیم یقع فی ثلاثة مواضع الاول فی وجه البدایة به.

انجام: و عن بعضهم احفظ أحسن ما سمعت و اکتب أحسن ما حفظت و حدث بأحسن ما کتبت.

[اعلام المؤلفین الزیدیه ۷۵؛ فهرس مخطوطات المکتبة الغربیة بالجامع الکبیر بصنعاء ۱۵۴]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۰۸/۱

آغاز: و هذا الخبر ممایدل علی فضل الصلاة علیه و لیس فیه دلیل علی انه ... بها و انما دلت الدلالة علی البدایة

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان -رم ۱۱۶۲. تذکر: نام مؤلف به استناد کتاب‌شناسی نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۹۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۲۷ص (۱-۱۲۷) [عکسی ف: ۵-۱۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۴/۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان -رم ۱۱۵۵. تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۵ ذیقعده۱۰۴۵ق، برای شمس الدین احمد بن صلاح قشوی؛ ۴۰ص (۱۰-۴۹) [عکسی ف: ۵-۳۷۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۶۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۷ شوال۱۰۷۸ق، برای سید عزالدین؛ جلد: پارچه، ۴۸گ (۱۶۷پ-۲۱۴ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۳۴۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۴۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:علی بن حسن سری، تا: ۱۳۴۵ق؛ مصحح، محشی، با علامت «بلغ» مقابله شده؛ تملک: احمد بن عبدالوهاب به تاریخ شوال ۱۳۴۰؛ ۳۹گ (۱پ-۳۹ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۳۷-۳۲۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۲/۱عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و امدنی بصحائف من عنده و اعاننی سبحانه و تعالی.

نسخه اصل: در یکی از کتابخانه‌های یمن؛ خط: نسخ، کا:عبدالملک [بن] علی [بن] اسماعیل قاضی، تا: ۱۶ محرم۱۳۵۲ق، جا: علمیه متوکلیه؛ به عنایت عبدالواسع بن یحیی واسعی، مجدول، محشی؛ بر طلاب مدرسه علمیه متوکلیه املاء شده در جمادی الاول ۱۳۵۵؛ ۱۰۹ص (۲-۱۱۰)، ۲۰ و ۲۲سطر [عکسی ف: ۴-۳۶۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۶/۱

نسخه اصل:همان نسخه اصل بالا [عکسی ف: ۱-۷۹]

● **مصباح العلوم فی معرفة الحی القیوم = شرح ثلاثین مسألة فی اصول الدین** / کلام و اعتقادات / عربی

miṣbāḥ-ul ʻulūm fī maʻrifat-il ḥayy-il qayyūm = š.-u ṯalāṯīna mas'ala fī usūl-id dīn

حابس صعدی، احمد بن یحیی، - ۱۰۶۱ قمری

hābes-e saʻdī, ahmad ebn-e yahyā(- 1651)

وابسته به: مصباح العلوم فی معرفة الحی القیوم = ثلاثون مسئلة؛ رصاص، احمد بن حسن (-۶۵۶)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۱۹ رجب ۱۰۲۸ق

شرح مزجی مختصری است بر رساله «مصباح العلوم فی معرفة الحی القیوم» که شامل سی مسأله است در مباحث توحید و نبوت و امامت بر مبنای عقاید زیدیه. در این شرح، متن توضیح داده شده با نقل آراء ائمه زیدیه و گفته‌های بعضی از بزرگان این مذهب، با مقدمه‌ای در معنی علم کلام و فائده و تعریف آن و خاتمه‌ای در تعیین فرقه ناجیه که به نظر مؤلف همان زیدیه می‌باشند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۶۱/۱

آغاز: الحمدلله الذی أنشأ العالم و اخترعه اختراعاً و أوجده بعد العدم المحض و ابتدعه ابتداعاً؛ **انجام:** جعله الله وسیلة و مقدمة للفوز یوم لقائه بمحمد و آله صلی الله علیهم اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۹ شوال۱۰۷۸ق، جا: حیوت، به دستور سید عزالدین محمد بن عبدالله بن صلاح بن عبدالخالق الجحامی؛ نسخه را علی بن محمد نزد احمد بن یحیی مسوری خوانده و به تاریخ ۱۵ جمادی الثانی ۱۳۴۱ به پایان برده؛ جلد: پارچه، ۱۶۰گ (۲پ-۱۶۱پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۳۴۰]

● **مصباح الفرائد** / اصول فقه / عربی

miṣbāḥ-ul farā'id

وابسته به: فرائد الاصول؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱۴-۱۲۸۱ق)

حاشیه مختصری است با عناوین «قوله، قوله» بر کتاب «فرائد الاصول» (رسائل) شیخ مرتضی انصاری، با توضیح مراد مؤلف و گاهی رد و ایراد در گفته‌های وی. نام کتاب روی برگ اول بخطی جز خط اصل آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۹۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... أما بعد قوله ان المکلف، اقول الظاهر أن المراد من المکلف المکلف الشأنی أی الذی من شأنه أن یکلف؛ **انجام:** فیه ان کل لا ریب فیه مقدم علی غیره فیکون حکمه حکم الخبر فی التراجیح من غیر فرق

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، گویا به خط مؤلف؛ مصحح؛ با یادداشتی از سید محمد موسوی؛ مهر: «محمد بن عبدالکریم الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۱-۳۶۰]

● **مصباح الفقیه = شرح شرایع الاسلام** / فقه / عربی

miṣbāḥ-ul faqīh = š.-u šarāyi'-il islām

همدانی، رضا بن محمد هادی، ۱۲۴۱؟ - ۱۳۲۲ قمری

hamadānī, rezā ebn-e mohammad hādī (1826 - 1904)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۱-۱۳۱۸ق

شرحی مزجی بر کتاب «شرایع الاسلام» است از اول کتاب طهارت تاآخر زکات درچند مجلد. او هر شب حدود یک صفحه از شرح را می‌نوشت ودرهر مجلس درس خود به شاگردانش عرضه می‌کرد وپس از نقد وبررسی گاهی آن را تغییر می‌داد وگاهی خیر چون آن را کامل می‌دانست واعتراضات را ناکافی. تاریخ فراغت ازتألیف ـ صلاة جماعت ـ اوایل دهه دوم صفر ۱۳۱۷ق، تاریخ فراغت از تألیف صلوة مسافر درشب سه‌شنبه ۲۹جمادی الثانی۱۳۱۸ق، تاریخ فراغت از تألیف قضاء فوائت ۷شوال۱۳۱۴ق، تاریخ تألیف کتاب صلوة، درشب شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۳۱۰ق.

آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی معالم الدین وارشدنا الی شرائع الاسلام ... وبعد فیقول العبد الجانی محمدرضا بن الشیخ الفقیه الاقا محمد هادی الهمدانی ...

چاپ: مباحث طهارت و صلات و زکوة و خمس آن به چاپ رسیده؛ نجف اشرف، سنگی، ۱۳۴۷، رحلی، ۴+۷۸۱ص

[الذریعة ۱۱۵/۲۱؛ الاعلام زرکلی ۲۶/۳؛ معجم المؤلفین ۱۶۴/۴؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۱۲/۴]

شروح و حواشی:

۱- حاشیة مصباح الفقیه

۲- تعلیقة علی مصباح الفقیه

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۵۰

آغاز: بسمله، حمدله ... و الصلاة و السلام علی خیر خلقه ... و لعنة الله علی ... کتاب الرهن و النظر فیه ای فی الکتاب یستدعی فصولا لبیان مهیة الرهن و شرائطه؛ **انجام:** لولم تعل بصحة الفضولی و قلنا بانه لا معنی لصحة البیع الاتاثیره فی الخارج کان للتوهم المذکور محال و الله اعلم

کتاب الرهندارای ۶ فصل و هر فصل چند بخش و مسأله است؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الثانی ۱۲۹۱ق؛ با خط‌خوردگی‌های مؤلف؛ مهر: «حاج سید نصر الله التقوی»؛ ۳۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۵-۱۴]

۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۰۸

بخشی از کتاب الخمس، کتاب الزکوة و کتاب الصلوة؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۱۱۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [نشریه: ۱۳-۱۸۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۵۴

آغاز: بسمله، الحمدلله و الصلاة و السلام علی خیر خلقه ... و لعنة الله علی اعدائهم ... کتاب الخمس و هو حق مالی فرضه الله تعالی عل عباده فقال تبارک و تعالی فی محکم کتابه؛ **انجام:** تعلق حق الغیر بماله من وجوب الخروج عن عهدته بایصاله الی مستحقیه و الله العالم قد فرغ من کتابة کتاب الخمس مؤلفه العبد الجانی محمد رضا بن المرحوم الاقا محمد هادی الهمدانی فی لیلة الاربعاء ... من شهر ربیع الثانی من السنة ۱۳۱۰ العاشرة بعد الثلثمائة و الالف

کتاب الخمس است و دارای سه فصلهر فصل چند بخش و مقصد و مسئله؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۱۰ربیع الثانی۱۳۱۰ق؛ با خط خوردگی‌های مؤلف؛ مهر: حاج سید نصر الله التقوی)؛ جلد: چرمی، ۹۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۱۵-۱۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۱۹

از نماز جماعت تا نماز خوف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: آغاز دهه دوم صفر۱۳۱۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۷۲۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۵۵

آغاز: بسمله، الحمدلله و الصلاة و السلام ... کتاب الصوم و النظر فی ارکانه و اقسامه و لواحقه واما ارکانه فاربعة الاول الصوم فی اللغة الامساک ... ابی عبیده انه قال کل ممسک؛ **انجام:** و کیف کان فما یخرج من الصدر لا یفسد ابتلائه و کذا البصاق المجتمع فی الفم فضلاعن غیر المجتمع و لو کان عمدا

کتاب الصوم و دارای چند بخش و مقصد و مسأله است؛ خط:

نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط‌خوردگی‌های مؤلف؛ مهر:«حاج سید نصر الله التقوی»؛ جلد: مقوایی، ۷۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۱۵-۱۷]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین؛ کتاب الزکاة؛ **انجام:** نعم لو لم نقل بصحة الفضولی و قلنا بأنه لا معنی لصحة البیع إلا تأثیره فی الخارج کان للتوهم المذکور مجال و الله أعلم.

مشتمل بر شرح کتاب‌های: زکات، خمس، صوم و رهن می‌باشد؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الثانی ۱۲۹۱ق (پایان کتاب الرهن) و ربیع الثانی ۱۳۱۰ق(پایان کتاب الزکاة)؛ با قلم خوردگی، مصحح؛ جلد: مشمعی، ۳۰۲گ، ۱۹سطر (۱۲/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲۹-۴۱۴]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۵۱

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... المقدمة الرابعة من مقدمات الصلاة فی البحث عن لباس المصلی و فیه مسائل

نسخه اصل: کتابخانه امیر المومنین علیه اسلام - نجف اشرف. از لباس المصلی تا پایان بحث اذان و اقامه و در روز چهارشنبه از جمادی الثانی ۱۳۰۶ تألیف آن به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با خط‌خوردگی و اضافات؛ ۴۳۵ص [عکسی ف: ۶-۱۹۳]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۵۲

نسخه اصل: کتابخانه امیر المومنین علیه السلام - نجف اشرف. از افعال الصلوة تا پایان تعقیبات و در شب شنبه دهه دوم جمادی الثانی ۱۳۱۰ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با خط‌خوردگی و اضافات در حاشیه؛ ۶۲۲ص [عکسی ف: ۶-۱۹۴]

۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۴۱ - ج

تنها طهارت؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: -۴۶۸]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۴۹

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و اله الطاهرین کتاب الزکوة: الزکوة لغة الطهارة و النموونی عرف اهل الشرع اسم ملحق؛ **انجام:** و قد تلخص مما ذکر ان القول بعدم اشتراط شیء منهما هو الاقول و ان کان القول الاول ای اعتبار العدالة احوط و الله العالم بحقایق احکامه ...

کتاب زکوة؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ دارای خط خوردگی‌های بسیار، در بعضی صفحات مصنف متن را علامت زده و به حاشیه رفته؛ جلد: مقوایی، ۱۹۹گ، ۱۹سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۵-۱۳]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:بدون شماره

از آغاز طهارت تا بحث اغسال ثلاثه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مقابله شده؛ ۲۸سطر، قطع: رحلی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۳۹۶]

۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:بدون شماره

از احکام الاموات کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ حسین بن احمد انبوهی نجفی در ۱۳۱۸ آن را با اصل مقابله کرده؛ ۲۸سطر، قطع: رحلی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۳۹۷]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۶

نسخه اصل: کتابخانه آستان قدس رضوی - مشهد ۲۰۶. از بحث خاتمه در قواطع صلاة تا پایان بحث قضاء فوائت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۳۱۴ق؛ مصحح با نسخه اصل به سال ۱۳۱۹؛ ۳۰۵ص [عکسی ف: ۷-۸۴]

۱۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۵۵

آغاز: بسمله، کتاب الطهارة من مصباح الفقیه الحمدلله الذی هدانا الی المعالم الدین و ارشدنا الی شرایع الاسلام؛ **انجام:** و الترتیب فی سایر الاغسال من الاخبار الواردة فیه و الله العالم.

از ابتدای طهارت تا پایان «الفصل الرابع فی النفاس»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۴ق؛ واقف: هاشم قزوینی، ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۵-۵۲۷]

۱۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۵۶

آغاز: بسمله، حمدله، القصل الخامس فی أحکام الأموات و قد جرت سیرة الأصحاب علی التعرض للأحکام المتعلقة بالمکلفین بانسبة الی الأموات؛ **انجام:** و قد عرفت ضعفه فیما تقدم فالأقوی وجوب الثلث عملا بظاهر الموثقة و الله العالم.

از «احکام الاموات» تا پایان طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۴ق؛ تا ابتدای تیمم توسط حسین بن شیخ احمد انبوهی کیانی غروی در دوشنبه ذیحجه ۱۳۱۷ و تا پایان طهارت سه‌شنبه ۱۹ ربیع الاول ۱۳۱۸ با نسخه مؤلف تصحیح و مقابله شده؛ واقف: هاشم قزوینی، ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۹گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵-۵۲۸]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۵۸

آغاز: بسمله، حمدله ... الرکن الثالث من الارکان الاربعة التی یعتمد علیها کتاب الطهارة فی الطهارة الترابیة؛ **انجام:** بل و کذلک اذا تیمم للنوم مع تمکنه من استعمال الماء و الله العالم.

همه مباحث طهارت ترابیه است؛ خط: نسخ، کا:اسدالله بن محمد رضا دزفولی، تا: ۱۷ رمضان ۱۳۱۶ق؛ جلد: میشن (ساخت حسین صحاف)، ۳۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۰]

۱۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۰

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلواة و السلام علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین الی یوم الدین. کتاب الصلواة و هی اوضح من ان یتوقف فهم معناها الذی یراد فی اطلاقات الشارع ...

کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۸ ذیقعده۱۳۱۸ق؛ مقابله شده در روز دوشنبه ۵ ربیع الثانی ۱۳۱۹ق با نسخه اصل، مجدول؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳۵۰گ، ۲۸ سطر

(۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۱-۵۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۸۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۷]

۱۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۵

آغاز: بسمله حمدله: خاتمة: قواطع الصلوة قسمان احدهما يبطلها عمدا و سهوا و هو كل ...

از قواطع صلوة تا قضاء فوائت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شدهبا نسخه اصل در زمان حیات مصنف در ۲۵ ربیع الثانی ۱۳۱۹ق؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۰۵گ، ۲۸ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۳۵]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۱۵

آغاز: بسمله الفصل الخامس فى احكام الاموات و قد جرت سيرة الاصحاب على التعرض؛ **انجام:** بل و كذلك اذا تيمم للنوم مع تمكنه من استعمال الماء و الله العالم.

از احکام الأموات تا احکام تیمم؛ خط: نسخ، کا:احمد عراقی، تا: دهه سوم ربیع الأول۱۳۲۲ق؛ واقف:حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۳۳۹]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۹

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمين؛ **انجام:** و استصحاب التكليف السابق ... رجب المرجب سنه ۱۳۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق [الفبائی: -۶۷۲]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۵

آغاز: بسمله، حمدله ... كتاب الخمس و هو حق مالى فرضه الله تعالى على عباده؛ **انجام:**من وجوب الخروج عن عهدته بايصاله الى مستحقيه و الله العالم [صورة خط المنصف طاب الله ثراه] قد فرغ من كتابة كتاب الخمس مؤلفه العبد الجانى محمد رضا ابن المرحوم الآقا محمد هادى الهمدانى فى ليلة الأربعاء من العشر الثانى من شهر ربيع الثانى من السنة العاشرة بعد الثلثمائة و الألف.

همه مباحث خمس را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۴ ربیع الاول ۱۳۲۴ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۶سم [ف: ۲۱-۱۳۵۱]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۹

آغاز: بسمله، حمدله ... الركن الثانى فى افعال الصلاة و هى واجبة و مسنونة؛ **انجام:** و الأذكار المخصوصة فى دبر الفرائض او بعد كل صلاة كما لا يخفى.

خط: نسخ خوش، کا:میرزا محمد بن علی اکبر خوانساری، تا: دهه اول ربیع الثانی۱۳۲۴ق؛ واقف:حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: مقوای روغنی منقش، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۴۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۲]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۱۹

آغاز: بسمله، حمدله ... الركن الرابع فى التوابع و فيه فصول الأول فى الخلل الواقع فى الصلاة؛ **انجام:** و تمام الكلام فى شرح هذه المسائل موكول الى محلها [صورة خط المصنف نورالله مرقده] قد حصل الفراغ من مباحث قضاء الفوائت فى شهر شوال ۱۳۱۴.

از «الركن الرابع فى الخلل الواقع فى الصلاة» تا انتهای قضاء الصلوات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۹ ربیع الثانی۱۳۲۵ق؛ تملك: محمد تقی بن جعفر بن آل شیخ رضا؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: میشن، ۱۵۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۴۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۵]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۰

آغاز: بسمله، حمدله ... و اما الغسل ففيه الواجب و المندوب فالواجب منه على الأصح ستة اغسال؛ **انجام:** كما صنعه جملة من الأعلام مع الاشارة.

از ابتدای غسل تا«الفصل الخامس فى احكام الأموات»؛ خط: نسخ، کا:محمد علی اصفهانی، تا: ۲۰ رجب۱۳۲۷ق؛ واقف:سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۳]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۸

آغاز: بسمله، الفصل الخامس فى احكام الأموات و قد جرت سيرة الأصحاب على التعرض للأحكام المتعلقة بالمكلفين بالنسبة الى الأموات؛ **انجام:** نعم لا يبعد ان يكون ذلك حكمة الحكم كما فى غسل الجمعة و الله العالم ... غرة ذى الحجة من سنة ۱۲۹۷.

از «احکام الأموات» تا پایان «الأغسال المسنونة»؛ خط: نسخ، کا:محمد علی اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۲۸ذیحجه۱۳۲۷ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۱۷۶گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۳سم [ف: ۲۱-۱۳۳۸]

۲۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۸

آغاز: الحمدلله رب العالمين والصلوة والسلام على خيرخلقه محمد وآله الطاهرين ولعنة الله على اعدائهم اجمعين الى يوم الدين الركن الثالث من الاركان الاربعة التى يعتمد عليها كتاب الطهارة فى الطهارة الترابيه اى التيمم؛ **انجام:** ولايجوز له الدخول به فى غير ذلك من انواع الصلوة وغيرها من الغايات المشروطة بالطهور كما هو واضح بعد ماعرفت من ان عمدة مستنده المسامحة بل وكذلك اذا تيمم للنوم مع تمكنه من استعمال الماء والله العالم.

تیمم ازطهارت را دارد (رکن ثالث)؛ کا:محمود اهری تبریزی، تا: ۱۳۲۷ق، جا: نجف اشرف؛ با نسخه اصل مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۲]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۶۸

آغاز: بسمله، حمدله ... الركن الرابع فى التوابع و فيه فصول الأول فى الخلل الواقع فى الصلاة؛ **انجام:** و تمام الكلام فى شرح هذه

المسائل موکول الی محلها [صورة خط المصنف نورالله مرقده] قدحصل الفراغ من مباحث قضاء الفوائت فی شهر شوال ۱۳۱۴.
از الرکن الرابع فی التوابع تا پایان مباحث قضاء الفوائت؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالجواد بن شیخ حسن بن محمد حسن صاحب جواهر الکلام، تا: ۲۶ذیحجه۱۳۳۱ق؛ توسط کاتب و پدرش شیخ حسن با نسخه اصل تصحیحو مقابله شده؛ جلد: میشن، ۱۴۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۴]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۶۷

آغاز: بسمله، حمدله ... خاتمة قواطع الصلاة قسمان احدهما یبطلها عمداً و سهوا؛ **انجام:** فان هذه الحالة ایضا بحسب الظاهر مما یصدق علیه اسم الربع علی ما فسره فی القاموس و الله العالم الرکن الرابع فی التوابع و فیه فصول الفصل الاول فی الخلل.
از «خاتمة قواطع الصلاة» تا ابتدای «الرکن الرابع فی التوابع»؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالجواد بن شیخ حسن بن محمد حسن صاحب جواهر الکلام، تا: پنج‌شنبه ۲۵رمضان۱۳۳۱ق؛ توسط کاتب و پدرش با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده؛ جلد: میشن مذهب، ۲۰۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۵۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۳]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۷۰

آغاز: بسمله، الفصل الثالث فی الجماعة و النظر فی أطراف الأول الجماعة مستحبة فی الفرائض کلها یومیة کانت ام غیرها؛ **انجام:** و صلاة فی مسجد السوق تعدل اثنی عشر صلاة و صلاة الرجل فی بیته صلاة واحدة ... قد فرغ من تصنیف هذا الجزء ... الأحقر الجانی محمد رضا الهمدانی فی اوائل العشر الثانی من شهر صفر المظفر من شهور السنة السابعة عشر بعد الألف و ثلثمائه ...
از «اصل الثالث فی الجماعة» تا پایان «خاتمة فی ما یتعلق بالمساجد»؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالجواد بن حسن بن محمد حسن، صاحب جواهر، تا: جمادی الثانی۱۳۳۲ق؛ به وسیله کاتب و پدرش با نسخه دستنوشت مؤلف تصحیح و مقابله شده؛ جلد: میشن، ۱۴۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۹/۸سم [ف: ۲۱-۱۳۴۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۸۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۸]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۷۱

آغاز: بسمله، حمدله ... الفصل الرابع فی صلاة الخوف و المطاردة صلاة الخوف؛ **انجام:** و منها بحضور وقت الفریضة و الله العالم قد فرغ من المباحث المتعلقة بصلاة المسافر مصنفه الأحقر الجانی محمد رضا هذه صورة ما کتبه المصنف المزبور قد وقعت کتابة هذا المجلد و هو المجلد السابع من مجلدات کتاب الصلاة المشتملة علی صلاة الخوف ...
مباحث «صلاة الخوف» و «صلاة مسافر»؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالجواد بن شیخ حسن بن محمد حسن صاحب جواهر الکلام، تا: جمعه دهه سوم رمضان ۱۳۳۲ق؛ کاتب و پدرش نسخه را با نسخه اصل تصحیح و مقابله نموده‌اند؛ جلد: میشن، ۱۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۸۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۹]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۷

آغاز: بسمله، حمدله ... الرکن الرابع فی التوابع و فیه فصول الأول فی الخلل الواقع فی الصلاة؛ **انجام:** و تمام الکلام فی شرح هذه المسائل موکول الی محلها [صورة خط المصنف نورالله مرقده] قدحصل الفراغ من مباحث قضاء الفوائت فی شهر شوال ۱۳۱۴.
از الرکن الرابع فی التوابع تا پایان قضاء الفوائت؛ خط: نسخ، کا:عبدالرضا اصفهانی، بی‌تا، ۱۷ صفر ۱۳۳۳ق؛ مصحح؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری؛ جلد: میشن، ۱۵۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۶سم [ف: ۲۱-۱۳۴۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۸۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۸]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۵۵

از احکام خلل تا پایان کتاب صلاة؛ خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد حسن هشترودی تبریزی، تا: ربیع الاول۱۳۳۵ق؛ مقابله شده با نسخه اصل؛ ۱۳۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۳-۲۸۱]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۶۱

انجام: و کون زوالها من المطهرات علی اشکال و الله العالم.
از مقدمه شروع تا انتهای «الأسعار»؛ خط: نسخ، کا:حسن بن شیخ زین العابدین خراسانی، تا: رجب۱۳۳۶ق؛ جلد: مقوا، ۱۴۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۲سم [ف: ۲۱-۱۳۳۷]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۶۰

آغاز: بسمله، حمدله ... الرکن الثالث من الارکان الاربعة التی یعتمد علیها کتاب الطهارة فی الطهارة الترابیة؛ **انجام:** بل و کذلک اذا تیمم للنوم مع تمکنه من استعمال الماء و الله العالم.
خط: نستعلیق، کا:شریف مرحوم آیةالله سید ابوالحسن اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۲۲جمادی الاول۱۳۳۶ق؛ جلد: میشن، ۹۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲۱-۱۳۴۱]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۵۶

آغاز: بسمله، حمدله ... الرکن الثانی فی الطهارة المائیة و هی وضوء و غسل؛ **انجام:** و لا شبهة ان هذا القول اوفق بالاحتیاط و ان کان الأول اشبه بظاهر الروایتین المتقدمتین.
از «الرکن الثانی فی الطهارة المائیة» تا انتهای مبحث وضو؛ خط: نسخ، کا:حسن خراسانی کوه سرخی، تا: ۲۷رجب۱۳۴۰ق؛ جلد: میشن، ۱۷۰گ، ۱۹-۲۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۴۲]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۶۹

آغاز: بسمله، حمدله ... الرکن الرابع فی التوابع و فیه فصول الأول فی الخلل الواقع فی الصلاة؛ **انجام:** و تمام الکلام فی شرح هذه

المسائل موکول الی محلها [صورة خط المصنف نورالله مرقده] قدحصل الفراغ من مباحث قضاء الفوائت فی شهر شوال ۱۳۱۴.
خط: نسخ، کا:حسن خراسانی کوه سرخی، تا: ۲۶ربیع الثانی۱۳۴۱ق؛ مصحح؛ جلد: میشن، ۱۵۵گ، ۲۰و۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۴۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۸۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۶]

۳۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۲۶

ج ۱، از باب طهارت تا آخر رکن سوم؛ خط: نسخ، کا:شیخ عبدالله بن شیخ محمد حسن هشترودی تبریزی، تا: ۱۳۴۱ق؛ مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۲۹ سطر (۱۴×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۴/۵سم [ف: ۲-۲۲]

۳۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۲۷

ج ۲، از اول رکن چهارم تا آخر طهارت؛ خط: نسخ، کا:شیخ عبدالله بن شیخ محمد حسن هشترودی تبریزی، تا: ۱۳۴۱ق، جا: نجف؛ مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۲۸ سطر (۱۳×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۲-۲۳]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۶۴

آغاز: بسمله، حمدله ... کتاب الصلاة و هی أوضح من أن یتوقف فهم معناها ... الی تعریف لفظی؛ **انجام:** فقال ما أحب أن أصلی فیها و روایة جعفر بن ابی زید قال سئل الرضا علیه السلام.
از ابتدای صلاة تا اواسط لباس مصلی؛ خط: نسخ، کا:حسن خراسانی کوه سرخی، تا: ۲۳ ربیع الأول۱۳۴۲ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲۳۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۸۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۶]

۴۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۳

کتاب زکاة و صلاة جماعت تا نمازخوف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ در آن آمده:«بلغ قرائة و مقابلة مع نسخة المصنف دام ظله العالی بقدر الجهد و الطاقة»؛ واقف: حاج سید سعید؛ ۱۸۲گ، ۳۰ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱-۴۲]

۴۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۸۲

نسخه اصل: کتابخانه آستان قدس رضوی - مشهد ۴۳. از آغاز الفصل الثالث فی الجماعة تا پایان بحث صلاة المسافر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، با علامت بلاغی با نسخه مؤلف در روز یک‌شنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۳۱۹؛ ۲۶۰ص [عکسی ف: ۷-۸۷]

۴۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۵۳/۲

آغاز: بسمله کتاب مصابیح الطهارة. القول فیما یجب الوضوء له و یستحب؛ **انجام:** و ینبغی التنبیه علی امور الاول لا فرق فی المملوک.
از طهارت تا اواخر نفقه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ واقف: علیمردان خان تیموری نصرت الملک؛ جلد: تیماج، ۲۱سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۳۷۳]

۴۳. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۶۳/۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... الرکن الثالث من الأرکان الأربعة التی یعتمد علیها کتاب الطهارة فی الطهارة الترابیة أی التیمم؛ **انجام:** عدا ما سمعته من الشیخ من التخییر بین تأخیر الصلاة و قضائها و بین فعلها فی الوقت و قضائها فی خارجه و مرجعه.
بحث تیمم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد:تیماج، ۸۶گ (۴۰پ-۱۲۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۳۶]

۴۴. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۶۳/۳

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما الغسل ففیه الواجب و المندوب فالواجب منه ستة اغسال، غسل الجنابة و الحیض و الاستحاضة؛ **انجام:** و لذا استشکلنا فی استفادة اعتبار الترتیب فی سائر الأغسال من الأخبار الواردة فیه.و الله العالم.
بخش دماء ثلاثة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۹۷گ(۱۲۶پ-۳۲۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۳۶]

۴۵. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۶۱

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و أما الغسل ففیه الواجب و المندوب، فالواجب منه علی الأصلح ستة أغسال؛ **انجام:** فما احتمله بعض من کونه تنظیفاً محضاً ضعیف، نعم لا یبعد أن یکون ذلک حکمة الحکم کما فی غسل الجمعة، و الله العالم.
مباحث اغسال؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ ۲۳۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۶]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۶۲

آغاز: بسمله، حمدله ... الرکن الرابع من کتاب الطهارة فی النجاسات و احکامها؛ **انجام:** و قد عرفت ضعفه فیما تقدم فالاقوی وجوب الثلث عملاً بظاهر الموثقة و الله العالم.
از «الرکن الرابع فی النجاسات» تا انتهای طهارت؛ خط: نسخ، کا:عبدالجواد بن شیخ حسن بن محمد حسن (صاحب جواهر الکلام)، تا: نیمه اول قرن۱۴؛ مصحح؛ ۲۴۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۱]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۵۳

آغاز: بسمله، حمدله ... الرکن الرابع من کتاب الطهارة فی النجاسات و احکامها؛ **انجام:** و قد عرفت ضعفه فیما تقدم فالاقوی وجوب الثلث عملاً بظاهر الموثقة و الله العالم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن۱۴؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۲]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۶۳

آغاز: بسمله، حمدله ... کتاب الصلاة و هی أوضح من أن یتوقف فهم معناها ... الی تعریف لفظی؛ **انجام:** کما تقدم نظیره فی بعض الفروع السابقة.
از ابتدای صلاة تا پایان مبحث قبله؛ خط: نسخ، کا:محمد جواد بن شیخ حسن بن محمد حسن (صاحب جواهر الکلام)، تا: نیمه اول

قرن۱۴؛ مصحح؛ جلد: میشن زرشکی، ۲۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۵]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۶۵

آغاز: بسمله، حمدله ... المقدمة الرابعة من مقدمات الصلاة فی البحث عن لباس المصلی؛ **انجام:** فتخطو عن مورده من باب المسامحة العرفیة و الله العالم.

از چهارمین مقدمه (فی البحث عن لباس المصلی) تا انتهای احکام اذان؛ خط: نسخ، کا:محمد جواد بن شیخ حسن بن محمد حسن صاحب جواهر الکلام، تا: نیمه اول قرن۱۴؛ مصحح؛ جلد: میشن، ۲۱۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۳]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** کما صنعه جملة من الأعلام مع الاشارة الی بعض.

از ابتدای مقدمه تا«الفصل الخامس فی احکام الأموات»؛ خط: نسخ، کا:سید مهدی بن ابوالقاسم کاشانی، تا: اوایل قرن۱۴؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج، ۳۳۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۳سم [ف: ۲۱-۱۳۳۶]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا شبهة ان هذا القول أوفق بالاحتیاط و ان کان الاول اشبه بظاهر الروایتین المتقدمتین.

از ابتدای مقدمه تا انتهای احکام الوضوء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۹۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۲۱-۱۳۳۷]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۵۷

آغاز: بسمله، حمدله ... و اما الغسل ففیه الواجب و المندوب فالواجب منه علی الأصح ستة اغسال؛ **انجام:** نعم لا یبعد ان یکون ذلک حکمة الحکم کما فی غسل الجمعة و الله العالم.

از ابتدای غسل تا انتهای آن؛ خط: نسخ، کا:عبدالجواد بن شیخ حسن بن محمد حسن (صاحب جواهر الکلام)، تا: نیمه اول قرن۱۴؛ جلد: میشن، ۳۵۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۳۸]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۵۹

آغاز: بسمله، حمدله ... الرکن الثالث من الارکان الاربعةالتی یعتمد علیها کتاب الطهارة فی الطهارةالترابیة؛ **انجام:** بل و کذلک اذا تیمم للنوم مع تمکنه من استعمال الماء و الله العالم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن۱۴؛ تملک: شیخ حسن فرزند صاحب جواهر در ذیحجه ۱۳۱۹؛ جلد: میشن مذهب، ۱۰۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۰]

۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۲۴۰-۳۱/۱۲۰

آغاز: بسمله حمدله والصلوة ... الرکن الرابع من کتاب الطهارة فی النجاسات واحکامها اما النجاسة فهی لغة القذارة وفی عرف الشارع؛ **انجام:** کفایة مطلق الغسل فی ازالة تلک النجاسات وقدعرفت ضعفه فیما تقدم فالاقوی وجوب الثلث عملاً بظاهر الموثقة والله ...

طهارت (نجاسات)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۵۹]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۷۲

آغاز: بسمله، حمدله ... کتاب الزکاة الزکاة لغة الطهارة و فی عرف اهل الشرع اسم؛ **انجام:** فیکون القول باعتباره بالخصوص موافقا فی مقام العمل عادة مع ماقوة فی المتن من العبربالادنی.

از ابتدای زکات تا شرح دومین سطر از احکام مال التجاره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۱۱۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۳۵۰]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۶۶

آغاز: بسمله، حمدله ... الرکن الثانی فی افعال الصلاة و هی واجبة و مسنونة؛ **انجام:** و الأذکار المخصوصة فی دبر الفرائض او بعد کل صلاة کما لا یخفی.

از «الرکن الثانی فی افعال الصلاة تا انتهای «المسنون فی الصلاة»؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:احتمالاً محمد جواد بن شیخ حسن بن شیخ محمد حسن، تا: نیمه اول قرن۱۴؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: میشن، ۲۷۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۱]

۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۶۸-۳۰/۱۴۸

آغاز: بسمله حمدله صلاة ... الرکن الثالث من الارکان الاربعة التی یعتمد علیها کتاب الطهارة فی الطهارة الترابیة؛ **انجام:** بعد ماعرفت من ان عمدة مستنده المسامحة بل وکذا لک اذا تیمم للنوم مع تمکنه من استعمال الماء والله العالم

ازاول تا آخر تیمم (رکن سوم از طهارت)؛ خط: نسخ خفی وجلی،بی‌کا،تا:اوایل قرن ۱۴؛ مصحح؛ تملک: حسن نجل صاحب جواهر؛ ۱۰۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۵۹]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۴۰

آغاز: بسمله، حمدله ... کتاب الصلاة و هی أوضح من أن یتوقف فهم معناها؛ **انجام:** کما تقدم نظیره فی بعض الفروع السابقة قد فرغ ... مصنفه ... فی الیوم الثانی و العشرین من شهر ذی القعدة من سنة ثلث و ثلاث مائة بعد الألف من الهجرة النبویة.

از ابتدای صلاة تا انتهای مبحث قبله؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ دارای سرلوح، مجدول؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: روغنی منقش، ۱۷۵گ، ۲۰سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۴۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۸۵]

۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۶۹-۳۰/۱۴۹

آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی معالم الدین وارشدنا الی شرائع الاسلام ... وبعد فیقول العبد الجانی محمدرضا بن الشیخ الفقیه الاقا محمد هادی الهمدانی؛ **انجام:** یعید خمسا ولاشبهة ان هذا القول اوفق بالاحتیاط وان کان الاول اشبه بظاهر الروایتین المتقدمتین

از اول طهارت تا «الفصل الرابع فی احکام الوضوء»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ تملک: حسن نجل صاحب جواهر؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۸۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۵۹]

۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۷۰-۳۰/۱۵۰

آغاز: بسمله حمدله صلاة ... واما الغسل ففیه الواجب والمندوب فالجواب منه علی الاصح ستة اغسال غسل الجنابة والحیض والاستحاضه؛ **انجام:** ولذا استشکلنا فی استفادة اعتبار الترتیب فی سائر الاغسال من الاخبار الواردة فیه والله العالم تم

غسل جنابت وحیض واستحاضه ونفاس؛ خط: نسخ خفی وجلی، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ مصحح؛ تملک: حسن نجل صاحب جواهر به تاریخ ۱۳۱۵؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۶۰]

۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۷۱-۳۰/۱۵۱

آغاز: بسمله الفصل الخامس فی احکام الاموات وقدجرت سیرة الاصحاب علی التعرض للاحکام المتعلقة بالمکلفین بالنسبة الی الاموات وجملة مما یناسب ذکره کآداب الاحتضار؛ **انجام:** من کونه تنظیفا محضا ضعیف نعم لایبعد ان یکون ذلک حکمة الحکم کما فی غسل الجمعة والله العالم

احکام اموات واغسال مسنونه؛ خط: نسخ خفی وجلی، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: حسن نجل صاحب جواهر؛ جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۶۰]

● مصباح الفلاح / دعا /فارسی، عربی

mesbāh-ol falāh

همدانی، علی بن ابی الحسن، ق۱۲ قمری

hamadānī, 'alī ebn-e abe-l-hasan (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۲۶ق

رساله کوتاهی است در دعاهای روزانه و تعقیبات نماز که از کتاب‌های مفتاح الفلاح شیخ بهاءالدین عاملی و مقباس المصابیح علامه مولی محمدباقر مجلسی گردآورده شده است.در یک «مقدمه» و پنج «باب» و «خاتمه»: مقدمه در پنج فصل؛ باب ۱. بیان تعقیباتی که بعد از هر نماز باید خواند و تعقیباتی که بعد از نماز صبح و مغرب خوانده شود؛۲. بیان نافله زوال و تعقیبات آن؛ ۳. بیان نافله و فریضه عصر؛ ۴. بیان فریضه مغرب و نوافل آن؛ ۵. نوافل و فریضه نماز عشا و تعقیبی آن؛ خاتمه در بیان سجده شکر و ادعیه آن و دعاهایی که آخوند مجلسی برای هر روز نوشته سوای مخصوصات نماز.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۲۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید اقل العباد ... که در شهور سنه ۱۱۲۶ هجری اکثر کتب و نسخ اذکار و دعوات فی تعقیبات الصلوات من النوافل و الواجبات؛ **انجام:** چون سوره را تمام کند سه مرتبه این اختتام را بخواند ... انک علی کل شی قدیر و بالاجابة جدیر و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین.

خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ با یک سرلوح، مصحح، با نشان «بلغ» و عبارت «تمت المقابلة بالمنقول عنه حتی الامکان» مقابله شده، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۱۲ سطر(۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۱-۳۹]

● مصباح الفلاح = امیرنامه / حکومت و سیاست / فارسی

mesbāh-ol falāh = amīr-nāme

اهدا به: امیر نظام گروسی (حسن علی خان)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۸ق

نویسنده که یکی از آذربایجانیان بوده پس از حمد خدا و نعت رسول و آل او می‌گوید در زمان سلطنت ناصر الدین شاه قاجار به حسن سیاست امیر نظام آذربایجان از نعمت رفاه و امن برخوردار است و به پاس این امن باید در بهبود اوضاع کوشیم و به‌خصوص در صنعت پیشرفت کنیم و نگذاریم دیگران بنجل خود به ما تحمیل کنند. پس از این مقدمه شروع به تعریف از امیر نظام می‌کند.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۲۲/۶

آغاز: بسمله و به نستعین، حمد بی پایان و مدح فزون از ستارگان؛ **انجام:** آن شخص معظم و سرور اعظم ... کاملا در نگهداری مذهب اسلام.

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۹ص، ۱۵سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۴×۶۵سم [ف: ۵-۳۲۸]

● مصباح فی الاجتهاد و التقلید / اصول فقه / عربی

miṣbāḥ-un fi-l ijtihād wa-t taqlīd

این رساله مفصل از اجتهاد و تقلید بحث می‌کند ظاهراً آن بعد از وفات میرزای قمی مجتهد معروف دوران فتحعلی شاه فراهم آمده است، چه نویسنده هر جا که به نام او می‌رسد باقید «قدس سره» از میرزا نام می‌برد. مطالب اجتهاد این کتاب در سه مبحث به شرح زیر می‌آید:۱. بحث در شرح اسم آن؛ ۲. بحث درباره ماهیت آن؛ ۳. بحث در ارکان و اقسام و احکام آن.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۰/۲

آغاز: بسمله و به ثقتی، مصباح فی الاجتهاد و التقلید و لما کان البحث عن الاجتهاد مقدماً علی التقلید؛ **انجام:** فی جواز التجزی

وصحة اجتهاده فی هذه المسأله اعنی جواز التجزی ... علی صحه اجتهاد فی المسائل.
خط: نسخ و نستعلیق، کا:عبدالکافی بن مرحوم حاجی ابوطالب، تا: ۱۲۰۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۵ص، ۱۵سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵-۱۲۲]

● **المصباح فی اختصار المفتاح** / معانی بیان / عربی

al-miṣbāḥ fī ixtiṣār-il miftāḥ

ابن مالک، محمد بن عبدالله، ۶۰۰ - ۶۷۲ قمری

ebn-e mālek‹mohammad ebn-e ʻabd-ol-lāh (1204 - 1274)

در معانی و بیان است در دو قسم، گزیده بخش سوم مفتاح العلوم سکاکی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۲۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد:مقوا،۷۱گ،۱۹سطر(۸×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶-۴۶۰]

● **المصباح فی اسرار علم المفتاح** / کیمیا / عربی

al-miṣbāḥ fī asrār-i ʻilm-il miftāḥ

جلدکی، علی بن ایدمر، - ۷۶۲ قمری

jeldakī, ʻalī ebn-e aydamor (- 1361)

تاریخ تألیف: رمضان ۷۶۸ق

مؤلف درمقدمه می‌گوید که کتاب‌های زیادی درعلوم غریبه تألیف کرده است همچون: نهایة الطلب فی شرح المکتسب، الایضاح والبیان، غایة السرور، التقریب فی اسرار الترکیب، البرهان فی اسرار علم المیزان، الاصنام السبعة و الاجساد السبعه، سپس خلاصه کتاب‌های مذکور را در این کتاب با عنوان‌های «مفتاح، جمله، اسرار، نکت، مظاهر، انوار» با یک «مقدمه» ویک «خاتمه» گزارش کرده است.جلدکی می گوید که «مصباح» در ۴ بخش است و هر یکی از آنها دارای ۹۰ کلید «مفتاح» و هر دو بخشی در یک سفر می‌باشد و در هر بخشی یک مقدمه و مفاتیح و تذکر و خاتمه و جمل و اسرار و نکت و مظاهر و انوار هست.
آغاز: الحمدلله الذی خلق الاکوان و افتتحها بحکمته علی احسن وضع و اقوم افتتاح و کون الاجسام و اقامها بالارواح و لون الالوان و عدلها للتمییز و الاقتراح ...
چاپ: بمبئی، ۱۳۰۲، ۱۶۰ص؛ مصر، ۱۶۰ص، ۱۳۰۲ق
[کشف الظنون، حاجی خلیفه ۱۷۰۷/۲؛ تاریخ التراث العربی، سرگین ۷۰۴/۱؛ هدیة العارفین ۷۲۳/۱؛ الذریعه ۶۸/۳]

شروح و حواشی:

۱- المصباح فی اسرار علم المفتاح (ترجمه)؛ موسوی زنجانی، میرزا آقا بن عبدالرزاق (-۱۴)
۲- المصباح فی اسرار علم المفتاح (مختصر)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۴۰/۱

آغاز: بسمله و بهدایة الله و نوره نبتدی بذکر المفتاح الاول عن عدد التسعین الحاوی لاسرار حروف الصاد؛ **انجام:**فی غایة السرور بنتیجة علمه و حصوله. فافهم، و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۱۷گ (۱پ-۱۱۷ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۳۱/۹سم [ف: ۷-۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:**هذا العقد درهم اجعل علی مأة درهم من ای جسد شئت یعقده قمراً خالصاً ثابتاً انشاء الله تعالی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۹ق؛ جلد: پلاستیک، ۱۲۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۶-۳۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۷۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**و قد آن لنا ان تختم السفر الاول من هذا الکتاب و بالله المستعان و الحمدلله الرحیم الرحمن العظیم السلطان الحکیم الکریم المنان الذی له التسبیح و التقدیس ... و هو حسبنا و نعم الوکیل
در چهار قسم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۶۲ق؛ در جمادی الثانی ۱۱۶۲ مقابله و تصحیح شده؛ جلد: میشن، ۹۲گ (۱پ-۹۲پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۶-۲۵۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۶۷/۲

آغاز: قال الجلدکی ثم اقول انی رایت فی جملة ما اطلعت علیه من الاسرار المصونة من علم النبات انواعا هی کالطلاسم؛ **انجام:** و هی حشیشة ورقها یشبه ورق الجوز فان وقفت بها فتخرجها و تاخذ من لبنها و هو اصغر یمیل الی الحمرة و یصنع الاجساد فافهم.
فقط بخش نبات آن را داراست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶گ (۲۲ر-۲۸ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۰-۳۱۰]

۵. شیراز؛ مدرسه امام عصر (عج)؛ شماره نسخه:ض۳۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶گ (۳۹-۵۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۳۴]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۴۶/۱

آغاز: بسمله، و صلی الله علی سیدنا شفیع المذنبین محمد و آله اجمعین و بعد هذا الجملة التاسعة عشر من القسم الثانی من السفر الاول من کتاب المصباح فی اسرار علوم المفتاح اقول و بالله التوفیق ان الحکماء فی اسرار بعض النبات؛ **انجام:**من الماء الصافی، و اجعل علیه وقیة من اسرب
خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۵گ (۱پ-۵ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۲سم [ف: ۶-۳۲۸]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۲۷/۱۰-عکسی

آغاز: بسمله. و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد و آله اجمعین. اقول و بالله التوفیق. انا جعلنا فی هذه المقدمة ما یجب علی الحکیم ان یذکره فی تقریر علم المفتاح الاعظم و ما یتعلق بما هیته و کیفیته و ما المراد باسنانه و اصابعه الطوال و کیف یتصور الطالب ... ثم اقول اعلم یا اخی ان غالب الحکما قد رمزوا رمزاً عظیما و

جعلوه حصاراً؛ **انجام:** فاعلم ذلک وصیت انتهی بنا الکلام الی هذا المقام فقد آن لنا ان نختم لهذا السفر المبارک الختام.

در دیباچه و پایانه نام نگارده نیامده است، جز آنکه در ص ۳ می‌گوید: که عالم اکبر و عالم سفلی را در کتاب «البرهان فی اسرار علم المیزان» خود آورده ام. (الذریعه ۸۹/۳) دو کتاب بدین نام از وی یاد کرده است، در فهرست ملک (۱/۹۳-۹۴) ۴ نسخه از «البرهان فی ...» او نشان داده شدهاست، نسخه‌ای دیگر «المصباح فی ...» را داریم (سلطانی ۲۳۰) که بسیار با این نسخه جدایی دارد، در آغاز نسخه در دست به‌گونه‌ای مرموز از انگشتان و دندان علم مفتاح اعظم سخن می‌گوید، آنگاه: المقدمة الاولی من القسم الاول [من] کتاب المفتاح فی اسرار علم المفتاح ... و اینکه مفتاح الاعظم در ۴ «قسم» است؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳۰ص (۱۴۲-۲۷۱) [عکسی ف: ۱-۳۶۴]

۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۸۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** پایان بخش اول: هذا اخر القسم الاول من السفر الاول ... الهدی؛ پایان بخش دوم: ان ختم السفر الاول من هذا الکتاب ... فی الترابی.

سفر اول دارای دو بخش است و بخش نخست دارای یازده جمله و بخش دوم دارای نوزده جمله می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۳ص(۲-۲۶۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۶۱]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۱-۱/۱۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لانه کما اسمه المصباح الموجب للسرور والافراح فی تحقیق العلوم المتعلقة بالمفتاح واسأل الله العظیم رب العرش الکریم ... وقد آن لنا ان نتم السفر الاول ومن هذا الکتاب وبالله المستعان والحمد ...

سفر اول (قسم اول وثانی)؛ خط: نسخ، کا:ابوالمعالی ابن یحیی رضوی حسینی، تا: ۱۲۵۸ق؛ مصحح، محشی از «لمحرره» و «المحرره النجفی الحسینی الهمدانی»؛ جلد: تیماج، ۵۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۳۶۵]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۷۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی ید احقر الطلاب العبد محمد حسن فی یوم الاربعاء من عشر الثالث من شهر محرم الحرام من شهور سنه ۱۲۶۳

خط: نسخ، کا:محمد حسن، تا: ۱۲۶۳ق [الفبائی: -۵۲۴]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۶۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بخش ۱: ... فی کتابنا هذا شرح کلام کل من تقدم من السادة الحکماء قدیماً و حدیثاً، ان شاء الله تعالی. و الله اعلم بالصواب. قد تمت ...؛ بخش ۲: ... فی کل حین و اوان. و سلم و شرف و کرم. قد فرغ من تعلیقه بها ... و الحمدلله علی الاتمام ...

در دو بخش است؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۲۲۱گ (در مجموعه بخش ۱ (۲پ-۱۲۳ر) و بخش ۲ (۱۲۶پ-۲۲۵پ))، [ف: ۱-۲۳۰]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۶۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد آن لنا ان نتم السفر الاول من هذا الکتاب و بالله المستعان ... الاخوان الذین فازوا من الله بالجنة

بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق [الفبائی: -۵۲۴]

۱۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۸۲/۱

آغاز: بسمله و به نستعین و هدایته الله و نوره نبتدی بذکر المفتاح الاول من عدد التسعین الحاوی لاسرار حرف الصاد و الله المعین و نقول فی بیان فتح مفتاح هذه الجمله؛ **انجام:** فکل عشرة من الاجساد الطاهرة ثلاثة و ثلث و لا ضرر منه اذا لحق الدواء من زیادته و لا ینبغی ان ینقص عما ذکرناه البتة تمت الکتاب بعون الله الملک الوهاب

خط: نستعلیق خوانا، کا:سید عیسی ابن میرزا موسی خویی، تا: ۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ (۱پ-۱۳۶ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۴۰۷]

۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۲۰

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه کراچی - پاکستان ۱۹۹۹۲؛ خط: نسخ، کا:محمود حمدی، تا: سه‌شنبه اول ربیع الاول۱۳۴۰ق؛ ۳۲۹ص [عکسی ف: ۶-۳۷]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۶۷

آغاز: بسمله و بهدایه الله و نوره نبتدی؛ **انجام:** و لها قضبان سریعه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۲۴]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۹-۲/۱۲۹

آغاز: تحقق فی اصولهم لیوشک ان یقع فی الخطا لدی ابواب ... واعلم ان الحکماء المتاخرین من اهل هذه الصناعة انهم اجمعوا علی؛ **انجام:** وشرح ذلک شرحاً حسناً انتهی بحمدالله تعالی الحمدلله مسئلة فی تصعیة المعادن ... علیه العمل حتی یرضیک لونه ثم ... الحمدلله.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۳۶۵]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۱۵/۱۵

بخش کوتاهی از این کتاب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲گ (۶۶ر-۶۷پ) [ف: ۳۶-۳۴]

۱۸. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۲۰]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۲۱

آغاز: و هی مذکورة فی اماکن من دیوانه و الشمس المکشوفة عند مبدأ التراکیب و الشمس التی تطلع من المغرب عند القیامة یکون طلوعها؛ **انجام:**و الصحیح انه الروح الممازجه للنفس خلان ان کان المدبر برانیا او جوانیا فان جملة مقاصد القوم.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۴۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۴۷/۲-۷۹]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۶/۱
آغاز: اللهم انی اسألک الصدق قولا و فعلا و تمام النعما و تمام الشکر اعلم ایها الملک المؤید بالخیرات انک لست تبالغ شیئاً؛
انجام: و الله ولی الرحمة و یسهل الخیر و هو الجواد المنان و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح مزدوج مذهب؛ جلد: مقوا زرین، ۱۸۳ص (۱-۱۸۳)، ۲۹سطر [ف: ۳۶-۱۶۰]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۶۴/۶
آغاز: و اعلم وفقنا الله تعالی و ایاک انه لا یطلق علی کل مفتاح من جمیع المفاتیح
قسم اول از سفر اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱ص (۸۹-۹۹)، ۱۷سطر [ف: ۳۶-۹۹]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۳
آغاز: هو هذا، کتاب المصباح فی علم المفتاح للشیخ علی بن ایدمر بن علی الجلدکی صنفه لاخیه المبشر و من اراد علم الحجر. بسمله الحمدلله الذی خلق الاکوان و افتتحها بحکمته علی احسن وضع و اقوم افتتاح و کون الاجساد و اقامها بالارواح؛ **انجام:** و ما الفرق بین نسبة الارتباط و نسبة المزاج الحق بالمیزان و ما الفرق بین اصابع
همه بخشهای کتاب را ندارد و پاره ای از سفر ۱ در آن آورده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۷۶گ، ۱۴سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۴-۱۰۰۹]

۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۱۹-۳۶/۱۹
آغاز: السابع عشر من الاصابع المتفقه هی بین الثالث والتاسع والمفتاح الثامن عشر مأخوذ من الاصابع الممتزجه ... بسمله ثم نبتدئ بالمفاتیح الرباعیه ونبتدی بالثالث ونقول ان المفتاح السادس وسبعون من الثالث ... بسمله ثم نستعین بالاله الفتاح تذکر تدبیر الالیق باصول الاصابع من علم المفتاح؛ **انجام:** لانه للمصباح الموجب للسرور والافراح فی تحقیق العلوم المتعلقة بالمفتاح واسأل الله العظیم الرب العرش الکریم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۶۶]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۲۴]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** اعرفها فی کل حسین و اوان و السلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● المصباح فی اسرار علم المفتاح (ترجمه) / کیمیا /

فارسی

al-mesbāh fī asrār-e ‘elm-el meftāh (t.)

موسوی زنجانی، میرزا آقا بن عبدالرزاق، ق۱۴ قمری
mūsavī zanjānī,mīrzā āqā ebn-e ‘abd-or-razzāq(- 20c)

وابسته به: المصباح فی اسرار علم المفتاح؛ جلدکی، علی بن ایدمر (-۷۶۲ق)
به درخواست: رضا خان عضدالملک قاجار و عارف بالله مظفر علیشاه
تاریخ تألیف: ۱۳۲۷ق
کتاب حاضر ترجمه و برگردان المصباح فی أسرار علم المفتاح است.
[أعیان الشیعة ۵۱۸/۳؛ کشف الظنون ۱۷۰۷/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۵۰
آغاز: به نام خدائیکه پادشاه حق بزرگ گشاینده است پدید آورنده بنده گان دانا است؛ **انجام:** برگهای ۱۴۳و۱۴۴ صورت سواد تبدیل می‌شود به بیاض و تا همین محل بیشتر بیان نفرموده بود آن مولای رحمةالله علیه و ... تمت.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ از قرائن چنین بر می‌آید که نسخه اصل بوده سپس پاکنویس گردیده؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۲گ، ۱۴سطر(۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵ سم [ف: ۳۰-۴۳۲]

● المصباح فی اسرار علم المفتاح (ترجمه) / کیمیا /

فارسی

al-mesbāh fī asrār-e ‘elm-el meftāh (t.)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۶۰/۲
آغاز: و می‌گویم از جمله نبات آن چنانی است که مستعمل است و او سبز است مثل گیاه رشاد و خردل ... بسمله. جمله پنجم از قسم دوم از سفر اول از کتاب مصباح بدان ای برادر که خردل و جرجیر؛ **انجام:** جمله هفدهم از قسم دوم از سفر اول از کتاب مصباح در آنچه متعلق به علوم مفتاح است ... و هرگاه اکتحال شود برای غشاوه چشم نافع است.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ در متن خط خوردگی دارد؛ جلد: تیماج، ۷۲گ (۷ر-۷۸پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۴-۴۸]

● المصباح فی اسرار علم المفتاح (مختصر) / کیمیا /

عربی

al-miṣbāḥ fī asrār-i ‘ilm-il miftāḥ (mx.)

وابسته به: المصباح فی اسرار علم المفتاح؛ جلدکی، علی بن ایدمر (-۷۶۲)
مختصری است از کتاب «المصباح فی اسرار علم المفتاح» عزالدین علی بن ایدمر بن علی جلدکی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۷/۶
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه مختصرة من کتاب

المصباح فی علم المفتاح من کتاب المصباح الجلدکی؛ **انجام:** و اقسم بالله علیک تحفظ هذه الامانة، قد فرغ تألیفه فی اول جمعة شهر رمضان من شهور سنة ثمانیة و ستین و سبعمائة الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.
خط: نسخ، کا:سمنانی سرخه‌ای، اسماعیل، تا: سلخذیقعده۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۲۷۵پ-۳۱۱)، ۲۶سطر
[ف: ۳۶-۵۷]

● **المصباح فی التصوف** / عرفان و تصوف / فارسی
al-mesbāh fe-t tasavvof
حموی، محمد بن مؤید، ۵۸۶ - ۶۴۹ ؟ قمری
hamavī, mohammad ebn-e mo’ayyed (1191 - 1252)
آغاز: رسالة المصباح فی التصوف. بسم الله تیمنا بذکره الاعلی هو العالم العلام العلیم ذوالفضل الشامل و الکرم العمیم ... بدان ای عاقل فاضل وی قابل مقبل که نقطه سه است یکی اسودیه و یکی بیضایه و یکی احمریه
چاپ: با تحقیق و مقدمه نجیب مایل هروی، تهران، انتشارات مولی، ۱۳۶۲ش.
[فهرستواره منزوی ۸۹۲/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲/۱۰۰-ف و ۲۲۷۱/۲-ف
آغاز: برابر؛ **انجام:** باز یافته که الا ان اولیاء الله ... یحزنون
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۸۳۲؛ خط: نسخ، کا:محمود کاتب گیلانی فومنی، تا: ۶۶۸ق، جا: دمشق؛ ۷۳گ (۲۵۰-۳۲۲)، ۱۵سطر
[فیلمها ف: ۱-۴۰۸ و ۶۶۷]

● **المصباح فی شرح المفتاح = شرح مفتاح العلوم** /
معانی بیان / عربی
al-miṣbāḥ fī š.-il miftāḥ = š.-u miftāḥ-il ‘ulūm
جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ - ۸۱۶ قمری
jorjānī, ‘alī ebn-e mohammad (1340 - 1414)
وابسته به: مفتاح العلوم سکاکی، یوسف بن ابی بکر (۵۵۵-۶۲۶)
تاریخ تألیف: ۸۰۳ق؛ محل تألیف: سمرقند
«مفتاح العلوم» سکاکی از کتاب‌های مشهورعلوم ادبی است. بخش‌های اول و دوم کتاب در علم صرف و نحو و بخش سوم کتاب در دو علم معانی و بیان است. بر بخش سوم مفتاح العلوم شروح متعددی نوشته شده و از جمله آن شرح میر سید شریف می‌باشد که شارح پس از بیان مقدمه‌ای در تبیین حد و تعریف و غرض دو علم معانی و بیان، مباحث این دو علم را به تفصیل مورد شرح قرار می‌دهد.شارح در سرآغاز کتاب می‌گوید: در آخر عمر به ماوراءالنهر (سمرقند) رفته و چون در آنجا احتیاج شدید بود به شرحی که مشکلات مفتاح راحل کند، بنابه درخواست علمای آنجا بدین کار پرداختم و این شرح را نوشتم.

آغاز: نحمدک اللهم علی ما هدیتنا الیه من دقایق المعانی ببدائع البیان و اطلعتنا علیه من حقائق المثانی بذرائع البرهان.
انجام: کما صرح به فیما مر و حققه هیهنا و هذا آخر ما یسر الله لی بمنه و لطفه من کشف فوائد هذا العلم و نظم فرائده و نسأل الله سبحانه ان ینفع به المسترشدین.
چاپ: استانبول، ۱۲۴۱ق
[کشف الظنون ۱۷۶۳/۲؛ تاریخ الادب العربی، کارل بروکلمان ۲۵۲/۳؛ جامع الشروح و الحواشی ۱۷۷۳/۳؛ هدیة العارفین ۷۲۹/۱]
شروح و حواشی:
۱- حاشیة شرح مفتاح العلوم؛ خطایی، عثمان بن عبدالله (-۹۰۱)
۲- حاشیة شرح مفتاح العلوم؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)
۳- حاشیة شرح المفتاح؛ قاضی زاده، احمد بن محمود (-۹۸۸)
۴- حاشیة شرح مفتاح العلوم؛ علی بن بالی

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۸۶ج
خط: نسخ، کا:سفناقی، آدم بن عبدالله، تا: پایان شعبان۸۰۴ق؛ محشی با نشان «منه، سماع»؛ تملک: ابی الهدی بن ابوالفتح القاری، علی بن اسماعیل بن عبدالعالی، ریحان الله بن جعفر موسوی با تاریخ ۱۳۲۳، معین بن صفی الدین حسنی حسینی با تاریخ ۱۱۶۱، ضیاء الدین دری با تاریخ ۱۳۴۸؛ مهر: محمد علی بن مومن الفیضی، جمال الدین اسحق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۸۸گ، ۲۵ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم
[ف: -۵۹۱]
۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۸۶
خط: نسخ، کا:عمر بن محمد الشادنی، تا: اواسط رمضان۸۱۹ق، جا: هراة المدرسة الغیائیة؛ محشی به رمز «منه»؛ واقف: ملا عبدالسمیع؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۱سطر (۹×۱۸) [تراثنا: س۶ش۲-۹۵]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۶۰
خط: نسخ، کا:عفیف، عمر بن عبدالکریم، تا: پایان شوال۸۱۹ق؛ تملک:محمد بن احمد مدرس مدرسه سلیمان صوباشی در۱۹۰۱، سردار کابلی در ۱۳۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۲۵سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸-۶۹۰]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۷۲۹۸
آغاز: فی الضمیر العابد الی الموصول هو الغیبة اعنی الاسماء الظاهرة غیبت؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ تحریری، کا:عمر بن محمد بن تبادکانی، تا: اواسط رمضان ۸۱۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۷سم [ف: ۲۵-۱۰۶]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰۶
خط: نسخ تحریری، کا:ابراهیم بن اسحق، تا: سه‌شنبه ۱۵ ذیقعده۸۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشان «منه» و جز آن؛ تملک: محسن حسینی؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۲۳سطر (۸×۱۷/۵)،

اندازه: ۱۶×۲۶سم [سنا: ف: ۲-۱۱۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، کا:علی بن محمد بن الحسین بن شمس طبیب بیهقی بخاری، تا: شوال۸۲۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه» دارد، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲۷/۲-۳۴]

۷. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: برهان بن محمد بن علی ترمدی، تا: ۸۲۶ق [نشریه: ۷-۵۱۶]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۷۹

آغاز: و متضربین علی تلخیص الصواب و تمییز القشر من الالباب؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم مذهب، ۲۵۶گ، ۲۳سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۸-۲۷۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۰

آغاز: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا:علی بن مسافر، تا: ۸۲۷ق؛ ۲۰۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۲-۱۸۷]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:خلیل بن عبد الجلیل اندجانی، تا: ذیقعده ۸۳۰ق؛ محشی اغلب با رمز «منه»؛ تملک:شیخ محمد بن شیخ علی بن شیخ جعفر؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۵-۱۰۶]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۰۴

خط: نسخ، کا:محمد بن احمد و سطانی، تا: چهارشنبه ۲۹ رجب۸۳۲ق؛ مقابله شده در ۸۴۰ محشی با رمز«منه»، با شعر فارسی نوشته ذوالنون بن زاهد بن ترکی در ۸۳۲ در جزیره اجمیر؛ تملک: زین العابدین بن محمد علی قاضی بافقی، محمد سمیع شریف مشهدی، محمد مهدی (با مهر مورخ ۱۱۴۸)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۲۶ سطر (۹×۱۰)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۱۶-۳۰۶]

۱۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۸۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۳۵ق؛ ۱۸۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲-۴۲۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیما مرو حققه ههنا و عذا آخر ... و لجمیع المومنین و المومنات

خط: مختلف، کا:علی طوسی، تا: ۸۳۹ق، جا: هرات [الفبائی: ۴-۳۶۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۳۴/۳

آغاز: قوله و الله یعلم انک لرسوله علی ما سیأتیک فی بحث الاطناب؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:عبدالرحیم بن معروف رازی، تا: ۸۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۹۲گ (۳ر-۲۹۴ر)، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲×۲۹/۵سم [ف: ۳۸-۵۳]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۶

آغاز: ... فوجهنا رکاب النظر، شطر مطالبهم و توجهنا تلقاء مدین مثاربهم ... قال: القسم الثالث من الکتاب، رتب کتابه علی ثلاثة اقسام و اردفها بتکملة و فنین؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:علی بن محمد بن بهاء قمی واعظ، تا: صفر۸۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشان «بلغت المقابلة» مقابله شده، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۳۰۹گ، ۲۵سطر (۹/۵×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۷-۲۳۱]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبد اللطیف بن عابد بن علی زرندی، تا: ۲۳ ربیع الثانی۸۴۲ق؛ محشی با رمز «منه رحمه الله» و «منه سلمه الله»؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۹۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۵-۱۰۷]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:عبدالواسع بن نظام الدین، تا: ۸۵۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: سید محمد اسعد بن حلاج زاده و عثمان؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۸-۹۴]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر ربیع الثانی ۸۵۶ق؛ مصحح، محشی؛ تملک:سیدحسن موسوی، مصطفی بن بداق»به سال ۹۸۱ق، محمد هادی، ابوالقاسم بن سیدحسین موسوی اصفهانی گلپایگانی به سال۱۱۲۷؛۱۸۹گ،اندازه:۱۹×۲۷/۵سم[محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۰]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:مغیث، ابوالحمد محمد بن عثمان، تا: چهارشنبه ۱۵ ذیقعده ۸۵۶ق؛ محشی با امضای «منه»؛ تملک: محمد حسنخان بن امیر علی مردان خان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۰۰گ، ۳۱- ۳۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۴۱۶]

۲۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن علی (کوچنانی)، تا: ۸۵۸ق؛ محشی؛ تملک:محمد بن احمد بن محمد بن روح الله؛ در صفحه آخر آمده که:«از مال آخوند ملا علی اصغر همدانی پیش حقیر است اینهاست شرح عمید الدین. معالم. شرح مفاتح، شرح الفیه»؛ جلد: مقوا، ۲۶ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲-۴۵۹]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۷۷

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا:ولی الدین بن نصیر، تا: ۱ شعبان۸۶۲ق؛ محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ تملک: ابوالقاسم بن حسین موسوی که از مولانا مراد کاشانی کتاب فروش بازار کاشان با میانجی‌گری برادر دینی او حاج میرزا محمد بن حاج محسن خوانساری در آغاز جمادی الاول ۱۱۴۵ خریده، محمد صادق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۸گ، ۲۳سطر (۱۰×۲۲)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۷-۱۴۵]

۲۲. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۷۱

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: ۸۶۴ق؛ محشی با نشان «منه، مولانا نورالله»؛ تملک:احتشام الملک در ۱۲۸۶؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۷سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [نشریه: ۳-۱۸۹]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۲۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:یوسف بن محمد بن خواجه امیر یوسف اخلاطی، تا: سه‌شنبه۱۹ ربیع الاول۸۶۹ق؛ محشی؛ مهر: حاجی محمد با یزید بن عبدالباقی در ۱۰۹۴ در اورنگ آباد؛ واقف: آل عصفور، آبان ۱۳۶۹؛ ۱۷۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۷/۲سم [ف: ۲۵-۱۰۵]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۶۰

آغاز: لا يقال اذا كان الحمل المدرج من تمام الضبط لم يحصل الضبط الا بتدريج أيضاً؛ **انجام:** برابر
در فهرست با عنوان «حاشية المطول» و ناشناس آمده انجام با مصباح جرجانی هماهنگ است؛ خط: نستعلیق، کا:نعمت الله بن حاج محمود، تا: ۸۷۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۲۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۶-۳۴۱]

۲۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۳۲

آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه امیرالمؤمنین علیه السلام - نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۵ ذیقعده۸۷۴ق؛ مصحح، محشی؛ ۷۵۳ص [عکسی ف: ۷-۱۲۴]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۳۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد افضل بن امین الدین بن رکن الدین حسینی، تا: جمعه ۱۳ صفر۸۷۷ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد تقی بن الله قلی مشهور به ملا پروانه عباسی صفوی؛ جلد: تیماج، ۲۴۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۳۱-۲۳]

۲۷. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر
بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۳ صفر۸۷۷ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۶۲]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۲۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۷۷ق؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱۷-۱۸۱]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۴ ط

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:یوسف بن عبدالقادر، تا: ۴ رجب۸۹۶ق؛ محشی با علامت «منه رحمه الله»؛ واقف:محمد بن صادق الحسینی الطباطبایی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۲۱۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲۴/۲-۱۶۸]

۳۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۳۲

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر رمضان۸۹۹ق، جا: قسطنطنیه مدرسه غانیه؛ محشی؛ تملک: جمال الدین محمد بن حسین خوانساری؛ مهر: «یا امام رضا»، «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ جلد: مقوا، ۲۵ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۲-۶۰۱]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۱۶

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی با امضای «منه»؛ تملک: علی رضا بن ابوالقاسم به تاریخ ۱۲۳۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۶-۲۱]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۷۶/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۹ و بخش هایی دیگر در قرن ۱۱ یا قرن۱۴؛ مصحح، محشی با نشان‌های «منه»، «منه رحمه الله»، «شیخ علی» و «سعد الدین»؛ تملک: محمد بن محمد، محمد بن خلیل بغدادی ابن سید محمد صحاف، محمود الخال با مهر «بلطفک یا متعال اغفر لمحمود الخال» (دایره)؛ ۱۸۳گ (۱پ-۱۸۳ر)، ۲۷ سطر(۱۱/۵×۲۰) [ف: ۴۱-۵۱۸]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۱۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [الفبائی: ۴-۳۶۳]

۳۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۸۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ در نسخه تاریخ تألیف ۲۳ ربیع الاول ۸۱۴ است؛ اندازه: ۱۴×۲۳سم [نسخه پژوهی: ۲-۱۸۵]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۷

آغاز: بيان مدلولات الالفاظ طرفالها و هذا توسع شايع؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۵ ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۶گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲۵-۱۰۶]

۳۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۱۹/۳

از اول تا اواسط باب مسند الیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛

محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۳۲گ (۱۰۰ر-۱۳۱پ)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲-۲۴۹]

۳۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا قرن۱۰؛ ۲۱۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱-۲۵۱]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۰؛ مصحح، محشی با نشانه‌های ۵، فاضل، جامع؛ تملک: سید مصطفی بن خلیل؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: مقوایی، ۲۳۳گ، ۳۱سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۸سم [ف: ۱۴-۱۳۹]

۳۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۰۷ - ب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ تملک: احتشام الدوله؛ جلد: تیماج، ۴۲۴گ، ۲۴سطر (۷/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۷/۵سم [ف: -۳۸۷]

۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد علی بن احمد تبریزی، محمد حسین بروجردی؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۲۶-۵۱]

۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۳۷-۱۰/۴۷

آغاز: قال الفصل الثانی فی علم البیان اراد ان هذا الفصل فی ضبط معاقد علم البیان والکلام علی قیاس ماذکر فی فصل علم المعانی الاقتصر العبارة منها تعویلاً علی ماسلف منه؛ **انجام:** برابر

ازفصل ثانی درعلم بیان تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا:عبدالمغنی بن یوسف اله آغاصی، تا: دوشنبه غره جمادی الاول۹۲۲ق؛ مصحح، محشی با نشان«منه»، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۴۱گ، ۲۲-۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۸-۴۳۶۷]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، کا:محمد بن غیاث الدین بن صدرالدین خبارقی، تا: ۹۲۳ق؛ محشی؛ کاغذ: ترکی، جلد: تیماج، ۵۳۶ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۶۳۶]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد نجز الفراغ من تألیفه اواسط شوال من سنه ثلث و ثمانمائه و حسبنا الله و نعم الوکیل و نعم المولی و نعم النصیر.

خط: نسخ، کا:یوسف، تا: ۹۵۰ق، جا: اسکوب روم؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۱۹گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۷-۳۱۲]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:یعقوب بن طور علی، تا: ۹۹۰ق؛ مجدول، محشی؛ مصحح؛ تملک: ابراهیم بن ... عاملی، عبدالمراد بن عبدالصمد در سال ۱۱۵۲؛ جلد: میشن مذهب، ۳۶۸گ، ۲۵ سطر(۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۲-۶۲]

۴۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۰۰۰ق؛ محشی از مؤلف؛ تملک: نور الدین محمد طبیب در ۱۰۴۶ و فرزندش معز الدین محمد؛ جلد: تیماج، ۴۵۶گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۱۸۵]

۴۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۵۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ مهر: کتابخانه مجد الدین؛ ۲۰۵گ، ۲۷ سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۲۲]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۳۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ محمد باقر بن حسین رانگونی جیلانی می‌نویسد که تاریخ «منتسخ عنه» ۸۶۰ بوده، محشی با نشان «منه، م»؛ تملک: میرزا معصوم وزیر رشتدر صفر ۱۱۰۵، احمد بن حاج محمد حسینی در ۱۵ شعبان ۱۱۷۷، امامقلی بن محمد علی بن فتحعلیشاه در ۱۲۳۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۴۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۱۶۴]

۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یوم الفراغ من تألیفه اواسط شوال سنة ثلث و ثمانمائه و حسبنا الله و نعم الوکیل و علیه التوکل و التعویل.

خط: نسخ، کا:قوام الدین حسین عجمی، تا: محتملاً قرن۱۱؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۷گ، ۲۵سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۹-۲۸۰]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۱؛ محشی به لفظ «منه رحمه الله»؛ تملک: محمد شفیع بن محمد شفیع بن محمد علی استر آبادی؛ مهر:«محمد نبی الله علی ولی الله الواثق بهما شفیع ۱۰۷۴»؛ ۲۹۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۳سم [ف: ۲۵-۱۰۴]

۵۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۰ فیاض

خط: نسخ، کا:جعفر بن محمد بن علی بن محمد ابراهیم، تا: پنج‌شنبه۲ ذیحجه۱۰۱۳ق؛ در ۱۹ ربیع الاول ۱۰۱۴ وسیله بدرالدین بن احمد انصاری حسین عاملی در شهر یزد مقابله شده؛ تملک: محمد بن علی موسوی حسینی عاملی در شوال ۱۰۵۴؛ جلد: تیماج، ۲۳ سطر (۱۱×۱۷)، قطع: مصری [ف: -۱۱۶]

۵۱. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۸۲

خط: نسخ، کا:جعفر بن محمد بن علی بن محمد بن علی شهیر به نجار خشاری، تا: ۱۰۱۳ق [نشریه: ۷-۶۹۸]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۹ق [الفبائی: ۴-۳۶۳]

۵۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۸

آغاز: بسمله و نقول، اعلم ان علم الادب عند المصنف ره؛ **انجام:** بل وبین مافیه من القواعد و فنون الفرائد حجراً محجوراً ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۲۶۸گ، ۳۰سطر (۹/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۸×۳۴سم [ف: ۱-۱۲۶]

۵۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ تملک: محمد امین بن محمد بن حسین بن خراط دمشقی در ۲۸ شوال ۱۱۲۵؛ ۱۵۵گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵-۲۳۶]

۵۵. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد شفیع بن محمد علی استرآبادی، محمد طاهر بن محمد شفیع استرآبادی؛ واقف: محمد تقی بیک الهاتی، محرم ۱۱۶۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۲سطر (۷×۱۵) [تراثنا: س۶ش۲-۹۵]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۸۲

آغاز: بالقصد الی اثبات المشابهة و ذلک مناف للمبالغة المطلوبة فی الاستعارة

شرح بر قسمت سوم (معانی و بیان) که شامل سه اصل: تشبیهات و استعارات، مجاز و کنایه است، دنباله اصل اول بیان تا اوائل اصل۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی؛ مهر: حسن بن علی الحکیم؛ کاغذ: ترکی، جلد: تیماج، ۱۶۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۷-۳۵۸]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشانیهای «منه» و «سعدالدین» و «سی» و «ط» و «م»، رکابه دار، با نوشته خلیل محمد شامی امام جامع شریف اموی با این عبارت: «اشتریته بمدینة قسطنطنیة فی ۱۵ش سنه ۱۹ بثمن قدره۶-- و انا الفقیر [الی] الله تعالی خلیل محمد الشامی امام الجامع الشریف الاموی عمره الله تعالی بذکره جل جلاله و الحمدلله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله»، معرفی کتاب و مؤلف از احمد بن محمدرضا صفایی خوانساری در ۲۰ ربیع الاول ۱۳۳۸ق با مهر «الراجی احمد بن محمد رضا الحسینی» (بیضی) و تملک پسرش مصطفی صفایی خوانساری در سال ۱۳۶۰ق، دارای ضمیمه در اصول فقه (۲۴۷پ-۲۴۹ر)، آغاز: «الحمدلله الذی هدانا سبیل الرشاد و دعانا الی اصلاح ذوی الفساد و جعل التقوی خیر الزاد و الصلوة علی محمد عبده و رسوله خیر العباد ... اما بعد بیان الحدود. الحد هو الحد یعنی المنع لغة و منه سمی البواب حدادا لمنعه الناس عن الدخول فی البیت و السبحان لمنعه عن الخروج من السجن»، انجام موجود: «و رخص السعر اذا سهل وجوده و کثر امثاله و یتیسر اصابته و فی الشریعة عبارة»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج منقش، ۲۴۹گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۶۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۳

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۲۰]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۶۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۶۶ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۷-۲۶۷]

۵۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۸۷

آغاز: برابر

کا: محمد علی بن غلام علی، تا: ۱۲۳۱ق؛ قطع: خشتی [ف: -۱۷۴]

۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸-۱/۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی به امضاء «منه»؛ واقف: عبدالرحمن بن علی افندی، ۱۲۶۶؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۸-۴۳۶۷]

۶۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۲

خط: نسخ، کا:جلال الدین، تا: ۱۲۹۹ق، برای ملامصطفی؛ تملک: فاضل تونی؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: -۵۹۱]

۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۳۴

آغاز: لانهما یجریان منه مجری اللب من القشر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشانه «منه»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۵۴گ، ۲۱سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۱۵۱۱]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۶۱

آغاز: المتضایف و ذلک لاشتراکهما فی الضروریة التی هی من الاضافات اللازمة لها لزوما بینا و لذلک ای و لتنزیل الوهم للمتضادین؛ **انجام:** فی اللآیة السابقة و العطف باو فی قوله تعالی او کصیب تنبیه علی ان کلا من النقیضین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۶-۵۳]

۶۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۶۶

آغاز: علی القول بجواز حذف الموصول مع بعض صلته و اما حال مؤکدة عن المبتدا عند من یجوزه او من ضمیره فی الخبر اعنی فی علمی المعانی و البیان؛ **انجام:** هو معرفة صیاغات المعانی فی صور متفاوتة و تأدیها بطرق مختلفة و انما و حد لفظ العلم المضاف الیها اشارة الی قوة الارتباط بینهما و کون البیان شعبة

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی به امضاء «منه»، مهر: «عبده الراجی محمد محسن» (مربع)؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۲۵۴؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۱-۱۳۷]

۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۱۳-۱۹/۱۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلله الحمدرب السموات ورب الارض رب العالمین وله الکبریاء فی السموات والارض وهو العزیز الحکیم

خط: نستعلیق، کا:محمدحسین بن نعمت الله قرشی، بی‌تا؛ مصحح،

محشی با امضای«منه مدظله»؛ جلد: تیماج، ۳۹۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۶۷]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشیاز مؤلف؛ مهر: «الواثق بالله العظیم عبده عبدالرحیم» (بیضوی)، عبدالله بن محمد حسین «عبدالله بن الحسین» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۳۱۱گ، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۷-۲۰۷]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:نزدیک عصر مؤلف؛ مصحح، محشی؛ تملک: عبدالباقی حسینی؛ جلد: مقوایی، ۲۲۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۲-۱۶]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** لزمنا ان لا نضمن بشیء هو من جملته و ان نستمد الله التوفیق فی تکملته تم القسم الثالث من کتاب مفتاح العلوم بالخیر و التوفیق.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به امضاء «منه رحمه الله»؛ تملک: محمد بن محمد فصیح مراغی به تاریخ ۱۲۰۹، محمد تقی بن محمد علی مراغی در ۲۴ رجب ۱۲۵۰؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲۵-۹۸]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۸۹

خط: تحریری، بی کا، بی تا؛ جلد: مقوا، ۱۹۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۲۵-۲۸۱]

● المصباح فی شرح تلخیص المفتاح و مشکلات الایضاح / بلاغت / عربی

al-miṣbāḥ fī š.-i talxīṣ-il miftāḥ wa muškilāt-il īḍāḥ

شیرازی، محمد بن ابی الطیب، ق۸ قمری

šīrāzī, mohammad ebn-e ab-et-tabīb (- 14c)

اهداء به:فیل شاه بن دباج

مزجی و آمیخته است و شرح مشکلات الایضاح خطیب قزوینی را هم بر آن افزوده است. در پایان آمده متن در اصل سرخ و شرح سیاه بوده است (دیباچه)، به نام حسام الدین فیل شاه که نسب او چنین است: فیل شاه بن دباج بن فیل شاه بن رستم بن دباج بن فیلوبن شرف الدولة ابن سلطان شاه بن دباج بن اوکن بن جستخون بن فنا خسربن ابی نصر بن فناخسربن ابی شجاع بن اوکن بن فناخسر [بن] اوکن بن دباج بن جیش بن خالوبن سرشتان بن اسحق بن سلم بن قابوس بن نورحی بن جنسش بن شهر بران بن فیروز بن بلاس بن نرسی بن بیروزبن اردشیر بن فیروزبن نرسی بن گودرزبن و یجن بن بلاس بهرام بن شاپور بن اشک بن اشک بن دارابن دارابن بهمن بن اسفندیار بن گشتاسب بن لهراسب بن کبیشن بن قبادبن کیومرث بن گشتاسب بن حاشر بن عوض بن جم بن جمشید بن کاوس بن مصعب بن فروال بن هوشنگ بن سیامک بن کیومرث بن اسیم بن لاوذین ارم بن سام بن نوح برهم بن لمک بن متوشلح بن اخنوخ (ادریس) بن مهیائیل بن قینان بن انوش شیث بن آدم.این نسب در دیباچه درة التاج قطب شیرازی هم آمده است و این شرح گویا به نام فیل شاه پسر دباج است که درة التاج به نام همین دباج است و فیل شاه بایستی پس از ۷۰ زیسته باشد (دیباچه درة التاج ص ۱ ح و ۱۶).چنین نسبی در دیباچه روضة الملک هم هست.در آن آمده «فصار کتابی هذا مصباحا بنور تلخیص المفتاح و مفتاحا بفتح مغلاق کتاب الایضاح و مرآة یتجلی فیها عرایس الافکار المحتجبة و راء الاستار عن بصایر اولی الانظار».(دانش پژوه)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۵۱

آغاز: بسمله، و به نستعین الحمدلله المرشد ببدیع حکمته الی معانی الفرقان الموجد علی السنة بریته بدایع البیان المقدس عن انشاء الشر و قصر الاحسان الحاضر من غیر وصل و لافصل فی کل مکان ... و بعد فیقول ... محمد بن ابی الطیب الشیرازی ... بسمله ابتدی تبرکا و تیمنا الحمد لله علی ما انعم الحمد هو الثناء علی الجمیل الا الاختیاری نعمة کانت او غیرها باللسان وحده؛ **انجام:** (و اکملها یظهر ذلک بالتیل فیها مع التذکر لما تقدم من الاصول) لانها من ادعیة و وصایا و مواعظ و تحمید و وعد و تعظیم و تبجیل و الله الموفق و اذا انتها الکلام فی شرح الکتاب حسب المرام فلنختمه باحسن الختام و هو حمد الله الموفق للاتمام و الصلاة علی خیر الانام محمد الشفیع المشفع یوم القیام و علی آله و اصحابه البررة الکرام. (زلهایم ۳۱۲)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مهر: محمد رضا مورخ ۱۱۱۲؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۲۵سطر (۱۴×۲۰)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۷-۴۳]

● المصباح فی ما یتعلق بعلوم المفتاح / کیمیا / عربی

al-miṣbāḥ fī mā yata‘allaq-u bi-‘ulūm-il miftāḥ

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۴۷

۳۱ برگ از این کتاب است، یک جایش آمده: «بسم الله الرحمن الرحیم الجملة الثامنة من السفر الاول من کتاب المصباح»؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: -۲۲۷]

● المصباح فی معرفة معنی کلمتی الشهادة / کلام و اعتقادات / عربی

al-miṣbāḥ fī ma‘rifat-i ma‘nā kalimatay-iš šahāda

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱-ف و ۳۷۲/۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۱۸۱۶؛ خط: نسخ، کا:یوسف بن فتح خیامی، بی‌تا؛ ۵گ (۱-۵)، ۲۶سطر [فیلمها ف: ۱-۴۴۶ و ۴۶۰]

● المصباح فی النحو / نحو / عربی

al-miṣbāḥ fi-n naḥw

مطرزی، ناصر بن عبدالسید، ۵۳۸ - ۶۱۰ قمری

motarrezī, nāser ebn-e ʻabd-os-seyyed (1144 - 1214)

مختصری است در نحو از تألیفات ابوالفتح ناصر بن ابوالمکارم عبدالسید بن علی مطرزی خوارزمیاز مشاهیر علمای ادب و نحو و لغت و شعر و از کبار ائمه معتزله و از فضلای فقهای حنفیه که آن را برای فرزند خود مسعود از مختصرات عبدالقاهر جرجانی از قبیل عوامل مائه و جمل استخراج و تألیف نموده است و مشتمل است بر پنج «باب» و «خاتمه»:باب ۱. الاصطلاحات النحویة؛ ۲. العوامل اللفظیة القیاسیة؛ ۳. العوامل اللفظیة السماعیة؛ ۴. العوامل المعنویة؛ ۵. فضول من العربیة (در چهار فصل).

آغاز: اما بعد حمد الله ذی الانعام و جاعل النحو فی الکلام کالملح فی الطعام و الصلوة و السلام علی نبیه محمد سید الانام و علی آله و اصحابه مؤیدی الاسلام فان الولد الاعز لازال کاسمه مسعود ...

انجام:لایجوز و قریب من هذا الاضمار علی شریطة التفسیر لان الدال علیه لفظ ایضاً الا انه یعقبه و فی الاول سابق و الله اعلم بالصواب.

چاپ: معجم المطبوعات العربیة ۱۷۶۰/۲؛ لکناو، بدون تاریخ؛ قاهره، محقق: عبدالحمبد السید طالب، مکتبة الشباب، ۱۷۵ص، ۱۹۷۰م؛هند، حیدری سید محمدالزمان صفوی، ۱۲۶۱ق، به اهتمام: سید محمدالزمان صفوی به فرمایش رمضان علیخان صاحب فرزند قنبر علیخان داروغه

[کشف الظنون ۱۷۰۸/۲؛ ریحانة الادب ۳۴/۴؛ اعلام زرکلی ۳۱۱/۸؛ معجم المطبوعات العربیة ۱۷۶۰/۲؛ الاوقاف العامة موصل۱۲۰/۲؛ دنا ۹: ۶۷۶-۶۷۵ (۳۵ نسخه)؛ میراث مشترک ایران و هند: ۱: ۹۹]

شروح و حواشی:

۱- ضوء المصباح = شرح المصباح؛ تاج الدین اسفراینی، محمد بن محمد (-۶۸۴)

۲- الاصباح فی شرح دیباجة المصباح = اعراب دیباجة المصباح = شرح دیباجة المصباح؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

۳- خلاصة الاعراب = شرح المصباح فی النحو؛ طوسی، حاج بابا بن ابراهیم (-۸۷۰)

۴- شرح المصباح فی النحو؛ مصنفک، علی بن محمد (۸۰۳-۸۷۵)

۵- شرح علی شرح دیباچة المصباح؛ بلخی، یعقوب بن علی(-۹۳۱)

۶- شرح المصباح فی النحو؛ سروری، مصطفی بن شعبان (۸۹۷-۹۶۹)

۷- الافتتاح فی شرح المصباح؛ اسود، حسن بن علاء الدین (-۱۰۲۵)

۸- شرح المصباح فی النحو؛ اسفراینی، محمد

۹- درة النوء فی شرح خطبة الضوء؛ برهانی خوارزمی، رضی الدین

۱۰- شرح ابیات الضوء؛ اسماعیل بن علی

۱۱- ابکار الافکار = شرح شرح الافکار؛ قزوینی، عبداللطیف بن محمد

۱۲- اعراب دیباجة المصباح (ب)

۱۳- الانوار فی شرح المصباح

۱۴- الایضاح لمشکلات خطبة شرح المصباح

۱۵- ترویح الارواح بترجمة خطبة شرح المصباح

۱۶- حاشیة شرح مصباح

۱۷- شرح المصباح فی النحو (۵ عنوان)

۱۸- شرح دیباجة المصباح (۴ عنوان)

۱۹- شرح ضوء المصباح (۳ عنوان)

۲۰- شرح ضوء المصباح = حاشیة ضوء المصباح

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:**ما بعدهما اذا کانتا فعلین و اذا قلت ما خلا و ماعدا ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۷۸۲ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۱۹ص (۲۳۲-۲۵۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۳/۴۰-۲۰۰]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۳۹/۱

خط: نستعلیق، کا:غرشی، عثمان بن مرشد، تا: ۸۳۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۳۱گ (۳پ-۳۳ر)، ۹سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: -۳۲۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۷۲/۲

کا: محمد بن یعقوب بحرانی، تا: ۸۷۲ق؛ جلد: مقوایی، ۳۰گ (۲۲پ-۵۱پ)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۴-۶۳]

۴. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۱۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسین مجاور، تا: ۱۷جمای الاول۸۸۲ق، جا: عتبه شریفة سلطان علی محمدباقر در بارکرسف؛ محشی؛ جلد: گالینگور، ۴۹گ، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف مخ: -۱۵۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۶۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸و۹؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۲گ، ۶سطر (۸×۸)، اندازه: ۱۴/۵×۱۷سم [ف: ۱۷-۱۲۲]

۶. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۸۱/۳

بی‌کا، تا: اوایل جمادی الاول۹۰۶ق [ف: -۲۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۷۸/۲-ف

خط:نسخ تحریری، کا:جعفر بن علی، تا: ۹۳۲ق [فیلمها ف: ۳-۱۴۶]

۸. خوی؛ گنجینه (موزه)؛ شماره نسخه:۲۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۳۸ق؛ جلد: مقوا، ۳۸گ (۱-۳۸)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۳۴/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منه من فعل هذا فقلت.
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا:محمد بن سلیمان، تا: شوال۹۶۸ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ ۶۹گ (۷۷-۱۴۵)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴-۱۲۱۲]

۱۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۳/۲

آغاز: رسالة فی النحو ذیلت بها کتابی هذا مضمنا ایاها ما تشتت فی اصل المغرب من الادوات؛ **انجام:** و هذا الفصل له شرح فیطول و فیما ذکرت ههنا مقنع و من الله التوفیق و نحمدالله علی کل حال و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد و آله و صحبه اجمعین و سلم تسلیما سرمداً الی یوم الدین
در چهار باب: ۱. مقدمات، ۲. تصریف الاسماء، ۳. ما لا یتصرف من الافعال و ما یجری مجری الادوات، ۴. الحروف؛ خط: نسخ، کا:کورانی حنفی، سعدی بن محمد، تا: ۳۵ ربیع الثانی۹۷۴ق؛ با یادداشتی در استفاده عبدالقادر بن موازینی حنفی از مطالعه کتاب؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۱۶۷ر-۱۷۹ر)، ۲۱سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: -۱۳۱]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۶۵/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۹۵ق؛ مجدول، محشی؛ ۴۱گ، ۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۰۱۸]

۱۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۹۸/۱-۵۸۶۰

خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: استانبولی، ۹سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۲۰۰]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۸۵/۱

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فان الولد الاعز لازال کاسمه مسعوداً
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: شوال۱۰۳۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۹ص (۱-۳۹)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۱۶۰۱]

۱۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۷ق [ف: -۸۵]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۲۵/۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ جلی، کا:ابراهیم جرپاذقانی، تا: غره ربیع الاول۱۰۴۹ق، به دستور خواجگی محمد قاسم؛ جلد: تیماج، ۶۱گ (۱۵۸-۲۱۸)، ۷سطر، اندازه: ۵/۵×۱۴/۲سم [ف: ۱۲-۳۹۸]

۱۶. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲/۲-۷۵

توضیح: در فهرست کتاب به نام عبدالقادر جرجانی ثبت شده و حال آن‌که وی چنین کتابی ندارد بلکه «المصباح فی النحو» از مطرزی می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا:محمود بن عیسی القاضی، تا: ۱۰۵۲ق، جا: استانبول؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: -۸]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۷۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد بن احمد، تا: ۱۰۵۲ق، جا: مدرسه چاوش قاسم؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۲-۴۳۷]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۲۵

آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:تقی بن حاجی مولانا علی طبسی گیلکی، تا: رمضان۱۰۵۳ق، مصحح، محشی؛ تملک: حاجی جعفر خراسانی که مربوط به عصر کاتب یا نزدیک آن بوده؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۴۳-۲۰۱]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۸۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اغزن و المخففة للساکن و فی الوقف فیرد ما حذف و المفتوح ما قبلها تقلب الفا والله اعلم و احکم
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۰ق؛ محشی با نشانی «افتتاح» و «اح»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴گ، ۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۱۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۵۷]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد بن احمد، تا: صفر۱۰۷۴ق؛ واقف:سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۱۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۰/۴سم [ف: ۱۲-۴۳۸]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:حاج علی خان ابن موسی خان، تا: جمادی الثانی ۱۰۷۷ق؛ محشی منقول از جامی و چلبی و کشاف؛ واقف دفتر مکتبة الامام امیرالمؤمنین ع، تاریخ وقف اردیبهشت ۱۳۶۵؛ جلد: روغنی، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۷سم [ف: ۱۲-۴۳۹]

۲۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۶۴/۲

انجام: تقول جئتک من قبل زید ثم تترک الاضافة ...
خط: نسخ زیبا، کا:اسحاق شاگرد حاج حسین حبلی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ دارای سرلوح زرین زیبا؛ جلد: تیماج، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۲-۱۲۰]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۲/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:سلیمان بن عثمان، تا: ۱۱۱۱ق؛ ۳۰گ، ۱۵سطر [ف: ۱۲-۴۳۸]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۵۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:ابراهیم بن علی، تا: ۱۱۲۱ق [رایانه]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۷/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:**فانت مکرم و ان لقیته فاکرمه و ان انا ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۶۸ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۳ص (۱۶۰-۱۸۲)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴۰/۳-۵۰]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:احمد بن حاج محمد بن ابلاش، تا: ۱۱۸۰ق، جا: مدرسه حاج حسن ابلاشی البالوی؛ کاغذ: اصفهانی، ۶۱ص (۱-۶۱)، ۱۰ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۷-۱۹۲]

۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:غلام محمد علی، تا: ۱۱۹۰ق؛ ۷۱گ، ۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۵۱]

۲۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۵۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۲۷گ (۲۳-۴۹)، ۱۰سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳-۱۳۱۶]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۴۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۳؛ جلد: گالینگور، ۵۴ص (۳۹-۹۲)، ۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۵۰-۳۲]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق معرب، بی‌کا، تا: ۱۹ ربیع الثانی۱۲۳۵ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۵۴ر-۱۶۵پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۱۸]

۳۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۵۶
بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق، جا: اصفهان مدرسه صدر [اوراق عتیق: ۱-۲۵۷]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۶۲/۲
انجام: تقول جئتک من قبل زید ثم تترک الاضافة ...
خط: نسخ خوب، کا:عبدالحسین بن محمد تقی اهری، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: مقوا، ۱۸گ (۲۰-۳۷)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲-۴۰۵]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا:عبدالرحمن بن عبدالله بن عبدالکریم، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹گ (۲۹پ-۴۸)، ۱۵سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۳-۱۷۳]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۴۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد بن مصطفی الکده غروی شهیر به جلال زاده، بی‌تا؛ محشی با امضای سید علی رحمه الله؛ مهر: «... محمد بن مصطفی»؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۸گ (۹۱پ-۱۵۸پ)، ۷سطر (۴/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۸-۳۱۸]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۵۶/۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱پ-۲۲ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۱-۳۷]

۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۱۳/۵
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۳۴گ (۸۸پ-۱۲۱پ) [ف:۵-۵۷۹]

۳۷. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۴۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶گ (۹۰-۱۲۵)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اوراق عتیق: ۱-۹۵]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: بی تا؛ مصحح، محشی؛ در حاشیه صفحه آخر تاریخ ۸۸۹ دیده می‌شود ولی گویا تاریخ نسخه اصل است که این نسخه از آن استنساخ شده؛ تملک: هادی؛ مهر: «المتوکل بالکریم العبد اسماعیل ابن ابراهیم» (دایره)، «لا اله الا الله الحلیم عبدالکریم» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۸-۲۶۱]

۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۵۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشانه «ضوء»؛ ۲۷گ (۴۳-۶۹ر) [ف: ۵-۵۸۰]

۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۸۳/۲-۱۲/۱۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۴۳۶۶]

● مصباح القراء / تجوید / فارسی
mesbāh-ol qorrā’

خراسانی، نوروز علی بن جمشید، ق۱۲ قمری
xorāsānī, nowrūz ‘alī ebn-e jamšīd (- 18c)

اهداء به: فتحعلی شاه قاجار (۱۲۵۰ ق)
تاریخ تألیف: ۱۲۱۹ق؛ محل تألیف: ارض قدس
محمد علی ملقب به نوروز علی ابن جمشید هندی خراسانی از قاریان و حافظان ایرانی‌تبار شبه قاره در نیمه اول قرن سیزدهم. رساله مختصری است دربیان ضروریات قواعد تجوید که به خواهش آقا سیر نواب هندی و به نام فتحعلی شاه قاجار در یک «مقدمه» و دوازده «فصل» و یک «خاتمه» نگاشته است: مقدمه در بیان فضیلت تلاوت قرآن و آداب تعلیم فرقان؛ فصل ۱. بیان مخارج و لوازم آن؛ ۲. بیان صفاتیکه ضد یکدیگرند؛ ۳. بیان صفات حروف که از جمله مستحسنات قرائت شمرده‌اند؛ ۴. بیان حروف مرققه؛ ۵. هاء کنایه؛ ۶. بیان احکام نون ساکن و تنوین؛ ۷. بیان ادغام؛ ۸. بیان حروف مد و طریق آن؛ ۹. بیان اعوذو بالله گفتن و بسم الله خواندن؛ ۱۰. کیفیت وقف؛ ۱۱. محاسن و

معایب که افضل قرا حاجی میرزا محمد خوانساری المولود بختیاری الاصل سلمه الله تعالی فی الدارین بحرمت نبی الحرمین درتصانیف خود که مقصود القری است ذکر نموده؛ ۱۲. بیان (اختلافات) قراء سبعه در فاتحه و اخلاص؛ خاتمه در بیان آداب قران خواندن».

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۰۷۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبه للمتقین و الصلوه و السلام علی افضل المرسلین محمد و عترته الطاهرین؛ **انجام:** و مختصرترین دعا اینست صدق الله العلی العظیم و صدق رسوله النبی الکریم و نحن علی ذلک من الشاهدین و الشاکرین و الحمدلله رب العالمین بر ضمایر صافی ارباب دانش و اصحاب بینش ... و تو که آخر آمدی همه را پیش وا شدی و خلفاء الراشدین و شهدا الصالحین و سلم تسلیما کثیرا کثیرا تمام شد

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ظاهراً به خط مؤلف؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن–۳۵۵] و [ف: ۲۳–۱۶۵]

۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۹۳م

آغاز: کمالات صوری و معنوی آقا میر نواب الهندی سلمه الله تعالی به سلک تحریر در آورده ان شاء الله نفع او عام گردد ... و مؤلف حقیر خادم الفقراء محمد علی الملقب به نوروز علی بن جمشید الهندی الخراسانی ... و مسمی گردانیدم آن را به مصباح القراء؛ **انجام:** چنانکه در کتب قرائت مذکور است و جایز است قطع آخر سوره نزد قراء از بسم الله و وصل بسم الله.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه آشفته است؛ ۲۲ص، ۱۸سطر، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف:۱۱۷۰]

● **مصباح القلوب** / تاریخ معصومین / فارسی

mesbāh-ol qolūb

یزدی، محمد حسین بن مؤمن، ق۱۳ قمری

yazdī, mohammad hoseyn ebn-e mo’men (- 19c)

در ۵۲ «فصل»، که هر یک با حدیثی آغاز می‌شود و در پی آن حکایات و تاریخ آورده است. در «روضات» آمده که مؤلف دارای تألیفاتی در سوگواری است.

آغاز: فصل اول روی عن النبی (ص) خمس من جمعن ...

انجام: برحمتک با ارحم الراحمین تم هذا الکتاب عل ید الفقیر حسن بن مؤمن از جهت حاج الحرمین الشریفین حاج هادی

[فهرستواره منزوی ۱۷۷۲/۳]

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسن بن مومن، تا: شنبه ۱۵ جمادی الاول۱۲۳۹ق؛ ۲۲۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲–۱۰۰]

● **مصباح القلوب** / اخلاق / فارسی

mesbāh-ol qolūb

محمد عبدالله، ۱۹۰۵ – ۱۹۸۲ میلادی

mohammad ‘abd-ol-lāh (1905 - 1982)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۴ق

مؤلف چند حدیث و فایده از کتاب منهاج الدین تصنیف ابوحامد محمد غزالی را در این رساله آورده است و آن را ذیل عنوان «فایده» مرتب ساخته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۵/۲۱

آغاز: بسمله، حمدله، بدانکه اسعدک الله فی الدارین که این چند احادیث و فواید از کتاب منهاج الدین؛ **انجام:**فرود آورد و بپیچد و ته کند و نگاهدارد و گرانه او را شیطان میشوید.

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۶۸ص (۳۳۹–۴۰۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۴۵–۴۷]

● **مصباح القلوب** / اخلاق / فارسی

mesbāh-ol qolūb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۰۵

آغاز: مردمان ویرا گفتند که باز گرد که این راه صعب است؛ **انجام:** بمدد عالی او.

از اواسط فصل هفتم تا اواخر فصل چهل و ششم را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه ناقص است، در صفحه اول کتاب که به خط مغایر نوشته و الصاق شده نام مؤلف محمد باقر بن محمد تقی و تعداد فصول «پنجاه فصل» آمده و در بالای آن صفحه نام کتاب «جواهر موعظه» نوشته شده؛ واقف: حاج شیخ محمود واعظ حلبی، آذر ۱۳۴۰؛ ۱۸۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶–۴۷۱]

● **مصباح القلوب مطهرا عن الدنس و الذنوب** / اخلاق / عربی

miṣbāḥ-ul qulūb muṭahhar-an ‘an-id danas wa-ḏ ḏunūb

انجدانی، محمد ابراهیم بن محمدرضا، ق۱۳ قمری

anjodānī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad-rezā (- 19c)

تاریخ تألیف: ۲۷ ذیحجه ۱۲۸۱ق؛ محل تألیف: اصفهان

رساله مفصلی است در غیبت که مؤلف از درس اساتیدش و با توجه به کتاب کشف الریبة شهید ثانی نگاشته است. در یک «مقدمه» و چند «فصل» و در پایان احکام حسد و بخل را نیز بیان کرده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۸۴/۴-۵۶/۱۳۴
آغاز: بسمله الحمدلله الذی طهر السنة اولیائه عن اللغو و الغیبة و سدها با لصواب و الحکمة
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا:اسدالله انجدانی، تا: ۱۳۱۵ق؛ ۳۹گ (۱۰-۴۸)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۶۰]

● مصباح القلوب و الاخبار /- فارسی
mesbāh-ol qolūb va-l axbār

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۳۸
بی کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ خریداری از یوسف دهقانی [رایانه]

← مصباح کبیر ﴿ مصباح المتهجد و سلاح المتعبد

● المصباح الکبیر (ترجمه) = جنة الامان الواقیة (ترجمه) / دعا / فارسی
mesbāh-ol kabīr (t.) = jannat-ol amān-el vāqīya (t.)

شیرازی، جمال الدین بن فتح الله، ق۱۱ قمری
Šīrāzī, jamāl-od-dīn ebn-e fath-ol-lāh (- 17c)

وابسته به: جنة الامان الواقیة و جنة الایمان الباقیة = مصباح کفعمی؛ کفعمی، ابراهیم بن علی (۸۴۰-۹۰۵ق)
اهدا به: سلطان محمد قطب شاه(۱۰۳۵ ق)
ترجمه «جنة الامان الواقیة» شیخ ابراهیم کفعمی به همراه حواشی آن است در پنجاه فصل.
آغاز: بسمله، حمدله ... اما بعد چون مصباح منسوب به کفعمی که اکمل و اشهر کتبی است که در بیان و کیفیت عادات ... نوشته شده ...

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و شرف و کرم.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱، ، مجدول؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۳۰۴؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۷۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۷×۳۶/۵سم [ف: ۲-۱۳۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۲۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب المجتنی کتاب الانوار المضیه.
خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ تملک: محمد حسن خان صنیع الدوله در ۱۲۹۸ق؛ واقف:اشرف السلطنه، شعبان ۱۳۳۴؛ ۴۳۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱۵-۱۵۸]

● مصباح الکرامة فی الرضاع / فقه / عربی
miṣbāḥ-ul karāma fi-r riḍā‘

انجدانی، محمد ابراهیم بن محمدرضا، ق۱۳ قمری
anjodānī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad-rezā (- 19c)

تاریخ تألیف: ۲۵ جمادی ۱۲۸۳ق
رساله مفصلی است در تحقیق رضاع و احکام مربوط به آن در چند «مقدمه» و «مسائل» و یک «خاتمه».

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۸۴/۶-۵۶/۱۳۴
آغاز: بسمله الحمدلله الذی ارضعنا بنیان البیان و صیر نا من المرتضعین بشد الایمان
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا:اسدالله انجدانی، تا: ۱۳۱۵ق؛ ۶۸گ (۸۶-۱۵۳)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۶۰]

← مصباح کفعمی ﴿ جنة الامان الواقیة و جنة الایمان الباقیة
← مصباح کفعمی (ترجمه) ﴿ جنة الامان الواقیة و جنة الایمان الباقیة (ترجمه)

● مصباح اللباب فی شرح خلاصة الحساب = مفتاح اللباب فی شرح خلاصة الحساب = شرح خلاصة الحساب / ریاضیات / فارسی
mesbāh-ol lobāb fī š.-e xolāsat-el hesāb = meftāh-ol lobāb fī š.-e xolāsat-el hesāb = š.-e xolāsat-ol hesāb

سبزواری، مسیب، ق ۱۱ قمری
sabzevārī, mosayyab (- 18c)

وابسته به: خلاصة الحساب؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
تاریخ تألیف: ۲۵ شوال ۱۰۵۳ق؛ محل تألیف: حیدرآباد هند
ترجمه و شرحی مزجی از رساله «خلاصة الحساب» شیخ بهائی. این شرح پس از درگذشت شیخ بهائی نگاشته شده و از وی در مقدمه با جمله «اسکنه الله فی الدرجة العلیاء» یاد کرده است. این شرح در ۲۵ شوال ۱۰۵۳ق در حیدرآباد هند نوشته شده و نسخه‌ای از آن با همین تاریخ در فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه دانشگاه تهران (۹۷۱/۹) آمده، ظاهراً در الذریعة و به دنبال آن در برخی از منابع، تاریخ ۱۰۵۳ با ۱۱۵۳ یا ۱۱۵۲ اشتباه شده لیکن تاریخ ۱۰۵۳ درست‌تر به نظر می‌رسد چون علاوه بر نسخه دانشگاه، نسخه‌های دیگری نیز در فهرست نسخه‌های خطی فارسی آمده که تاریخ آنها قبل از سال ۱۱۵۲ است. در طبقات اعلام الشیعة نیز به پیروی الذریعة، شرح حال این مؤلف از جمله رجال قرن ۱۲ آمده است.
آغاز: حمدی که هیچ عددی احصاء آن نکند و شکری که فکر هیچ محاسبی بمنتهای او نرسد مر واجب الوجودی راست که ذات احدیتش از نقص تکمیل مبراست ... اما بعد، بموجب التماس بعضی از طلبه واجب الاطاعة
[الذریعة ۲۳۳/۱۳ و ۱۱۷/۲۱؛ نسخه‌های منزوی ۱۴۹/۱ و ۱۸۰؛ مشترک پاکستان ۱۹۹/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۶۷۴/۴]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۶۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و نگاهدار وصیت مرا بسوی تو و خداست جل شانه نگاهدارنده تو تمام شد ترجمه این رساله بهیه بهائیه در سلخ شهر جمادی الاول سنه هزار و پنجاه در بلده دارالمؤمن حیدر آبان صانها من الفساد رب العباد.
خط: نستعلیق، کا:محد علی مازندرانی، تا: ۱۰۶۸ق؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵-۱۸۳]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** بسیار از اهل این زمان پس حفظ کن ... مرا به سوی تو و خداست ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه، و محمد نقی»؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۱۶سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۴-۸۱۳]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۸۳
آغاز: برابر؛ **انجام:**و نگاه دارد وصیت مرا بسوی تو و خداست جل شانه نگاه دارنده تو. تمام شد ترجمه این رساله بهیه بهاییه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ مهر: «یا محمد حسین»؛ جلد: تیماج، ۲۴۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۴۷/۲-۶۰]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۴۲
آغاز: خارج بماده ممنوع است و جواب داده است باینکه موضوع علم حساب؛ **انجام:** پس حفظ کن و نگاه دار وصیت مرا بسوی تو و خداست جل شأنه نگاهدارنده تو تمام شد
از اوایل مقدمه به بعد است؛ خط: نستعلیق، کا:خواجه کریم الله، تا: ۱۲ جمادی الاول۱۱۷۰ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ تملک: فرهاد بن ولیعهد در ۱۱ جمادی الاول ۱۲۸۵؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۶۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۹-۱۵۷]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** حفظ کن و نگاهدار وصیت مرا بسوی او ... نگاه دارد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۶ محرم۱۲۲۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۰گ (۴۶پ-۱۸۵پ)، ۱۵سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳۵-۶۷۶]
۶. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** العاشرة قد وقع للحکماء الراسخین فی هذا الفن مسائل صرفوا فی حلها افکارهم و وجهوا الی استخراجها انظارهم ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۹۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: -۸۴]
۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۰۳/۲-۷/۱۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس حفظ کن ونگاه دار وصیت مرا بسوی تو وخداست. نگاه جل شأنه نگاه دارنده. تمام شد.
خط: نسخ، کا:حسن بن احمد طایی اردلانی، بی‌تا، به جهت یدالله افندی؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲-۸۶۹]

● المصباح لطریق الفلاح = رساله عملیه / فقه / فارسی

al-mesbāh le-tarīq-el falāh = r.-ye ʻamalīye

رساله عملی است در یک «مقدمه» و چند «مطلب»در اصول دین و شش کتاب: طهارت، نماز، روزه، زکاة، خمس، حج.
آغاز: بسمله. حمدله. این مختصریست در نهایت اختصار در بیان مسائل طهارت و نماز و روزه و زکوة و خمس و حج که این عبد ... مسیح بن محمد سعید ... برشته تحریر درآورده.

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۵۷
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵-۳۷۶]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۳۰/۱
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... این کتابیست در بیان مسائل طهارت و نماز و روزه و زکات و خمس و حج بقدری که کفایت می‌کند غالب مقلدین را؛ **انجام:**باید روزه را بخورد و اگر بگیرد فعل حرام است و علاوه بر شرایط نماز قصر باید ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۲۰گ (۹پ- ۲۲۸پ) [مختصر ف: -۷۶۳]

● مصباح المبتدی / ادبیات / فارسی

mesbāh-ol mobtadī

ایمان، رحیم علیخان، - ۱۲۲۶ قمری

īmān,rahīm-e ʻalīxān (- 1811)

اهداء به: امیرالدوله دلیر همت خان مظفر جنگ بهادر
رساله‌ای است که مؤلف آن را برای تعلیم مبتدیان در دو «فن»تألیف نموده است: فن ۱.علم بلاغت؛ فن ۲. مقدمات منطق.مؤلف این رساله را بعد از سه اثر دیگرش (تذکرة الشعرا موسوم به «منتخب اللطائف»، خلاصه علوم، مطلوب طالب و مفتاح الاصطلاح) نگاشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۲۵
آغاز: بسم الله ابجد آموزان دبستان ابتدا و فاتحه فراغ طلبای مدرسه انتها حمد موجدی است که خالق مفردات و بسایط و آفریننده مرکبات و وسایط صرف وقت؛ **انجام:** وجود مطلق سبحانه و تعالی ای طالب روزی کند ما را و تو را این مقام به حرمت النبی و آله الامجاد و صلی الله ... اللهم صل علی محمد و آله و سلم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۲۰گ،

۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۳۸-۱۶۰]

● **مصباح المبتدی و هدایة المقتدی** / فقه / عربی
miṣbāḥ-ul mubtadī wa hidāyat-ul muqtadā

ابن فهد حلی، احمد بن محمد، ۷۵۷؟ - ۸۴۱ قمری
ebn-e fahad-e hellī, ahmad ebn-e mohammad (1357 - 1438)

رساله مختصری فتوایی است در احکام صلات بی ذکر استدلال. رساله مرتب است بر سه «باب»:۱. فی المقدمات و هی احدی عشر الطهاره و الوقت و القبله و معرفة المکان و اللباس و ما یسجد علیه و ستر العورة و طهارة الثیاب و البدن و موضع السجود و اعداد الفرایض و البحث فی ذلک یقع فی فصلین؛ ۲. فی الصلوة (چهار فصل)؛ ۳. فی الخلل و هو علی اقسام ستة الاول ما یوجب اعاده الصلوة عمداً و سهواً.

آغاز: الحمدلله مانح التوفیق و موضح الطریق و مزیل التعویق و ملهم التحقیق ... و بعد، فهذا مقدمة تشتمل علی الواجب و الندب من فقه الصلواة، علی وجه الایجاز ... و سمیتها مصباح المبتدی و هدایة المقتدی.

انجام: و ان اتی بالتشهد من اوله کان احوط. و لایختم التسلیم. و لیکن هذا آخر ما اردناه فی هذا المقدمة المبارکه. و الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی محمد و آله ...

چاپ: بیروت، محقق: محمد عبد الرزاق، مجلة تراثنا، س۴، ع۳، ۱۴۰۹ق؛ایران، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۹ق، سید مهدی رجائی، ۱، در الرسائل العشر

[الذریعة ۱۱۷/۲۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۹/۹

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه لس آنجلس:M 1313؛ خط: نسخ، کا:عبدالمحمود بن محمد بن علی حسینی، تا: پنج‌شنبه ۲۶ شوال۸۱۱ق؛ ۱۹ص (۸۳-۱۰۱)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۳-۲۴۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۲۶/۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۸۵۴ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۰سطر [ف: ۵-۳۱۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا:جمعه ۷ جمادی الثانی۹۰۴ق؛ محشی؛ واقف: خواجه شیراحمد تونی؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۱-۱۳۵۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۰/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** یقول اللهم صل علی محمد و آله محمد ... محمد النبی و آله الطاهرین.

خط: نستعلیق، کا:کمال الدین عطاء الله بن مسیح آملی، تا: حدود۹۳۳ق؛۹گ(۱۶۸پ- ۱۷۶پ)،اندازه:۱۲×۱۶سم[ف: ۳۲-۹۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۷۹/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:زین الدین بن محمد عرب، تا: ۱۷ محرم۹۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۱۷۶پ-۱۹۱پ)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۹۰]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۹/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:علی بن محمد عاملی، تا: ۹۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۱۷۶پ- ۱۸۹پ)، ۱۷ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۰-۵۸۴]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۳/۲

آغاز و انجام: برابر

در سه فصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۲۰۲پ-۲۲۶ر)، ۱۵سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: -۳۳۶]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۶-۲/۱۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۳۶۱]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۷۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:احسائی، محمد بن منصور، تا: اواخر جمادی الاول۱۰۲۴ق، جا: اصفهان قریب جامع کبیر؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۱۰۳پ-۱۱۲پ)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۲۵-۹۱]

۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۳۵/۲

خط: نسخ، کا:رضی الدین بن حاجی نصر الله جزائری، تا: ۱۰۴۷ق؛ ۱۵گ (۹۹-۱۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۱۳۹]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۴۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۵۳ق؛ محشی با نشان «شرح»؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۷۴پ-۹۷پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۱-۶۳۸]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۱۶/۳-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا:محمد بن سلیمان عبدالعزیز، تا: ۱۰۶۳ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۷ص (۱۹۳-۲۱۹) [عکسی ف: ۱-۳۶۴]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۵۱/۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۰۶۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۶۴ر-۸۸پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱۵-۴۷]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۰۳/۲-۵۷/۱۷۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن حاجی یار احمد طالقانی، تا: غره ربیع

الاول ۱۰۷۳ق؛ ۴۲گ (۴۲-۸۲ و ۹۸)، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۶۱]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد طالب، تا: پنج‌شنبه ۲۴ذیقعده۱۰۹۰ق؛ مجدول؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ جلد: مقوا، ۲۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۳۵۳]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۰۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** المعصومین من آل طه و یس و الحمدلله رب العالمین تم و کمل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۹ص، ۱۹سطر(۵/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف: ۸-۳۰۳]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۳ ض

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۹۸ق [د.ث. مجلس]

۱۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۲۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۳]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۲؛ ۱۹گ (۸۲ر-۱۰۰پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۷-۷۰۹]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:رضا، تا: ۱۱۱۹ق؛ مهر: محمد تقی شریف، محمد حسین مورخ ۱۲۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۹ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۲۷سم [ف: ۱۶-۴۳۸]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۵۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه، ۲۰گ (۱پ-۲۰پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱-۱۶۵]

۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴۱/۱-۲/۱۶۱

آغاز: ذلک یقع فی فصلین الاول فی الطهارة و أ قسامها ثلثة وضوء و غسل وتیمم. الاول الوضوء وفیه بحثان. الاول فی اسبابه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ، انها رساله قرأته ومسالة توسط شیخ عبدالمهدی بن محمد بن کمال بن علی درمجالس متعدده که آخرش روز پنجم محرم ۹۷۹ بوده انها از جابر بن فاضل است؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ۱۱-۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۱۸/۵سم [ف: ۸-۴۳۶۱]

۲۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۵۶/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۲گ (۷-۴۸)، ۱۱سطر (۴/۵×۹)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۴-۱۳۰۰]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و رکعتین احتیاطا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [الفبائی: -۵۲۵]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ملا موسی؛ جلد: مقوا، ۲۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵-۶۳۳]

۲۶. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۲۷/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف مخ: -۲۱۰]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۲۶/۱-۲۱/۱۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ومواضع التاذی وثقوب الحیوان وطول الجلوس والسواک والکلام

فقط خطبه کتاب را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱گ، ۱۲-۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۳۶۲]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۲۶/۱

انجام: ثم یتشهد و یسلم، تحقیق فقه هذه الصلاة ینکشف بخمسة فوائد ذکرنا ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه قدیم؛ مجدول؛ ۱۹گ (۱پ-۱۹پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱۳-۳۳۰]

۲۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۰۱/۱

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ:ترمه، جلد: تیماج، ۳۶ص (۱-۳۶)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵-۱۵۶۹]

۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۲/۱-۱/۱۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهری به تاریخ ۱۲۹۱؛ جلد: تیماج، ۱۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۶۱]

● مصباح المبین فی مشکاة الیقین / سفرنامه / عربی

miṣbāḥ-ul mubīn fī miškāt-il yaqīn

حسنی سمنانی، علی اکبر بن محمد حسن، ق۱۳ قمری

hasanī semnānī, ʻalī akbar ebn-e mohammad hasan (-19c)

مؤلفمی‌گوید بعد از مراجعت از تهران به وطنش سمنان که به سمت قاضی آن شهر منصوب شده بود به نظر آمد رساله‌ای در حالات اقامت خود در تهران بنگارد و رساله حاضر را شروع کرده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۲۳/۲-۵۸/۷۳

آغاز: بسمله، اما بنعمة ربک فحدث الحمدلله الذی عجز من ذکر ثنائه وحمده لساننا من نطاق البیان الذی خلق الانسان بعد ما کان

برهة من الزمان فی النشائة السابقة المثالیة مملوة من الجان
نسخه حاضر۵ صفحه اول نسخه را شامل است و گویا بقیه تألیف نشده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۶۲]

● **مصباح المتهجد** / فقه / عربی

miṣbāḥ-ul mutahajjid

مشتمل است بر ذکر عبادات و اقسام آنها، کیفیت طهارت و بیان احکامها و مسائل فقه و احکام دین و ذکر ادعیه و طرز استفاده از آنها.

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۵۱

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - الحمدلله ولی الحمد و مستحقه و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و اله طاهرین؛ **انجام:** وفق الله صاحبه و کاتبه یعمل هذه الاعماله و حفظ قاریه و عامله عن سوء الافعال و رزق لجمیع المومنین شفاعة رحمة للعالمین و اتباع سنن الائمة الطاهرین

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم مذهب، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱-۹۳۰]

← مصباح المتهجد الصغیر ⟵ مختصر مصباح المتهجد

● **مصباح المتهجد و سلاح المتعبد = مصباح کبیر** / دعا / عربی

miṣbāḥ-ul mutahajjid wa silāḥ-ul muta‘abbid = miṣbāḥ-e kabīr

شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری

šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

این کتاب از مؤلفات معتبره قدیمه امامیه در اعمال السنه و از جوامع معتمده در ادعیه و عبادات است و کلیه عبادات بدنی و یا مالی و یا مرکب از هر دو چون روزه و زکات و حج را در آن متذکر شده‌اند و بعضی از احکام فقهیه را دراین کتاب به مناسبت ذکر نموده‌اند، و تفصیل را به کتب مفصله خود چون نهایه و مبسوط حواله کرده‌اند.تألیف کتاب مسلماً معلوم نیست که در چه سالی بوده ولی از قرائن معلوم می‌شود که قبل از هجرت ایشان از بغداد به نجف اشرف یعنی پیش از سال ۴۴۸ق بوده و علت مهاجرت ایشان را تألیف همین کتاب نوشته‌اند و آن این است که مغرضین از عامه و مخالفین با شیعه امامیه پیش خلیفه وقت از این شیخ بزرگوار سعایت کردند که در کتابش لعن بر خلفاء را ترویج نموده در آنجا که می‌گوید: «اللهم خص انت اول ظالم باللعن منی و ابدء به اولا ثم الثانی ثم الثالث ثم الرابع الخ»، خلیفه حضرت شیخ را احضار و از ایشان سؤال نمود که شما لعن بر خلفا را جائز می‌دانید و تابعین خود را به آن وادارمی‌کنید گفتند چنین نیست. کتاب مصباح را باز کرده وعبارات مذکوره فوق را پیش ایشان گذاردند ایشان هم با کمال صراحت لهجه فرمودند چنان نیست که مخالفین و معاندین به عرض رسانیده‌اند مراد به اول ظالم قابیل بن آدم است که هابیل برادر خود را کشت و بنیاد قتل را در دنیا نهاد و مراد به ثانی آن است که بر خلاف کفتار ثمود پیغمبر (ع) رفتار کرد و ناقه را پی نمود ومردم را به هلاکت انداخت و نام وی قیدار بن سالف بود و مراد به ثالث قاتل یحیی بن زکریا پیغمبر (ع) است که برای زنی فاحشه مرتکب این امر شد ومراد به رابع عبدالرحمن بن ملجم است که مرتکب قتل علی بن ابی طالب (ع) شد. خلیفه چون بیانات او را بشنید تصدیق وی نمود و انعامش کرد و از ساعی ونمام انتقام کشید. ولی باز معاندین دست برنداشته و کینه دیرینه خود را با شیعه امامیه که درمحله کرخ بغداد بودند اظهار و خانه حضرت شیخ و آن محله را آتش زدند، بسیاری از کتب ایشان در آن واقعه بسوخت، پس از آن از بغداد رخت بسته و به نجف اشرف مهاجرت نموده و تا آخر عمر در آنجا متوقف بودند. حضرت شیخ چندی از محضر شیخ مفید رضوان الله علیه استفاده می‌نموده و پس از ایشان از حضرت سید مرتضی رحمة الله علیه استفاده علمی و مادی کرده‌اند.

آغاز: بسمله الحمدلله ولی الحمد و مستحقه و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین من عترته و سلم تسلیما سألتکم ایدکم الله ان اجمع لکم عبادات السنة ما یتکرر منها

انجام: و ان کان الاهتمام بعبادات الابدان اکثر و قد وفینا بما شرطناه فی صدر هذا الکتاب و نسال الله تعالی ان یجعله لوجهه خالصاً ... انشاءالله تعالی ...

چاپ: مشار عربی، ص۸۵۴؛ طهران، سنگی، ۱۳۳۸ق، وزیری، ۶+۶۰۰ص

[الذریعة ۱۱۸/۲۱و ۶۸/۱۴؛ کشف الحجب ص ۵۲۷ و ۴۹۷؛ دنا ۶۸۲/۹-۶۷۸ (۱۵۳ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱- مختصر مصباح المتهجد = مصباح المتهجد الصغیر = عمل السنة = مصباح صغیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

۲- قبس المصباح (منتخب)؛ صهرشتی، سلیمان بن حسن (-۵)

۳- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴)

۴- الاختیار من المصباح؛ ابن باقی، علی بن حسین(-۷)

۵- منهاج الصلاح فی اختصار المصباح؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

۶- ایضاح المصباح لاهل الصلاح؛ نسابه، علی بن عبدالکریم (-۸۰۰)

۷- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع (ترجمه)؛ محمد حسین بن رضوان (-۱۱)

۸- مختصر مصباح المتهجد؛ شیروانی، حیدر علی بن محمد (-۱۲)

۹- اختیار المصباح (ترجمه)؛ حسینی، محمد حسین بن عبدالحسین (-۱۲)
۱۰- عمل السنة = ترجمه مختصر المصباح
۱۱- مصباح المتهجد (ترجمه)؛ واعظ، غیاث الدین بن جمال الدین
۱۲- مختصر مصباح المتهجد (۲عنوان)
۱۳- مختصر مصباح المتهجد (ترجمه) (۸ عنوان)
۱۴- مصباح الصغیر (مختصر)
۱۵- مصباح المتهجد (ترجمه)
۱۶- مصباح المتهجد (منتخب)
۱۷- مصباح صغیر (ترجمه)
۱۸- منهاج الصلاح (منتخب)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالجبار بن علی بن منصور التفاش رازی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ صفر ۵۰۲ق، جا: مشهد رضوی، از نسخه معاصرش شیخ ابواسحق ابراهیم بن محمد ماوراءالنهری استنساخ نموده، با اجازات و گواهی مقابله؛ ۲۰۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۶-۲۸۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۲۶

بی‌کا، تا: قرن ۶؛ برای خزانه یکی از حاکمان قرن ۶ق کتابت شده: «لخزانة کتب مولانا المولی الملک العادل العالم المؤید المظفر المنصور عزالدنیا و الدین رکن الاسلام و المسلمین، ملک امراء الشرق و الغرب، طغر لتکین اتابک ابی المظفر مسعود بن مودود بن زنگی بن آق سنقر نصیر امیرالمؤمنین» [میراث شهاب: س۱۰ش۱-۲-۲۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۴۱

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ نسخه بسیار نفیس و کهن. نسخه ارزشمند؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۷ش۳-۴-۲۱]

۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۹۴

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۳۰۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱-۲۴۲]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۵۶

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه سید محمد علی روضاتی - اصفهان؛ خط: نسخ، کا: [حسن بن] محمد بن یحیی بن علی بن ابی الجود بن بدر بن درباس، تا: ۲۰ رمضان۶۲۷ق؛ مصحح؛ تملک: موسی بن علی بن صادق؛ اجازه‌ای از محمد بن زید بن محمد بن عبدالله حسینی جهت کاتب به سال ۶۲۹؛ ۴۷۵ص [عکسی ف: ۶-۱۹۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۰۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱۹-۱۰۱]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۳۹

آغاز: حسبه ان الله بالغ امره قد جعل الله لکل شیء قدراً اللهم صل علی محمد وآله واجعلنی واهلی و ولدی؛ **انجام:** وقد وفینا بما شرطناه فی صدر هذا الکتاب ونسأل الله تعالی ان یجعله لوجهه خالصاً وینفعنا ومن یعمل به أو ببعضه ... .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ یا ۸؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «نصیرالملک» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۲۰۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۸]

۸. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [نشریه: ۳-۲۴۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۱۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ بسیاری از افتادگی‌های آن به خطوط و تاریخ‌های مختلف تکمیل شده، پاره‌ای از برگ‌ها به خط سید عبد الحی بن عبد الوهاب بتاریخ بیست و نهم ؟ سال ۹۵۳ در حاشیه تصحیح شده؛ جلد: تیماج، ۲۴۲گ، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۷-۲۷۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۱۲/۳

خط: نسخ، کا:تونی، بخشی بن محمد، تا: پنج‌شنبه ۱۲ جمادی ۸۹۹ق،جا:توس؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مذهب، ۳۸۴گ (۴۱پ-۴۲۴پ)، ۱۷سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۹-۹۴۵]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۲۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۶-۱۷۵]

۱۲. شیراز؛ مدرسه امام عصر (عج)؛ شماره نسخه:۷۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۹۷گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱-۱۳۴]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۰؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: معصوم نوری، ۱۲۱۲ق؛ جلد: تیماج، ۵۷۱گ، ۱۲ و ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۴۶۵]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان کان الاهتمام بعبارات الابدان اکثر.

جزء دوم؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۰؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۱سم [ف: ۱۵-۴۶۷]

۱۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۶۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی به خط سید عزالدین محمد حسینی، یادداشتی از سید محمود حسینی در اینکه کتاب از موقوفات جدش می‌باشد؛ تملک: سید حسین بن عبدالله رضوی قمی به سال ۱۱۶۲ق؛ مهر: «عبده الراجی محمود» (بیضی)؛ یادداشتی از شیخ رضا بن حسن لاهیجی به سال ۱۲۲۶ق؛ جلد:

تیماج، ۳۵۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۴]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، مصحح؛ تملک:محسن بن ابوالقاسم حسینی طهرانی، محمد حسین بن محمد بیک اصفهانی، محمد مهدی بن محمد رضی؛ جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۴۱۰]

۱۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۹۳

خط: نسخ معرب، کا:نجم بن شمس الدین استرآبادی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ شعبان۹۱۲ق؛ ۳۹۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱-۶۱]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن علاءالدین محمد خوافی، تا: ۲۰جمادی الاول۹۳۲ق، جا: دارالسلطنه هرات؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۳۴۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۱

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۲۱]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا:فخرالدین بن اشرف حسینی استرآبادی محمد بن زین العابدین (بخش نونویس)، تا: ربیع الثانی۹۳۳ق؛ مصحح؛ با دستخط مرحوم آیت الله العظمی سید محمد حجت کوه‌کمری در خصوص کتاب؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۲۱سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳۷-۳۰۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۵

همان نسخه بالا [میراث شهاب: س۸ش۴-۴۹]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۸

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۷ ربیع الاول۹۳۷ق؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۸ش۴-۴۹]

۲۱. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: حسین بن علی بن اسماعیل اصفهانی، تا: رمضان۹۴۲ق؛ سال ۱۰۶۱ با نسخه‌ای که بر فاضل مقداد سیوری و ابن فهد حلی خوانده و تصحیح شده بود تصحیح و مقابله شده [نشریه: ۷-۵۲۳]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر.

خط: نسخ، کا:محمد بن جلال الدین مشهور به علاءبیگ، تا: رجب۹۵۱ق؛ مجدول، دارای کتیبه مذهب، مصحح؛ آقا سید محمد کاظمینی در ۱۲۸۴ق از کاظمین این نسخه را جهت واقف ابتیاع نموده؛ واقف: محمد بن عبدالله نوری مشهور به صدیق الملک، ۱۳۱۲ق؛ جلد: مقوا، ۳۲۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۵-۴۶۴]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۵۲ق؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۲۳۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۴سم [ف: ۱-۵۰۳]

۲۴. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۳۵

آغاز: فصل فی ذکر حصر العبادات و بیان اقسامها عبادات الشرع علی ثلاثة اقسام

خط: نسخ معرب، کا:یوسف بن عبدالجبار توشمال ایواغلی بیورت سلطان بلاغی خرقان، تا: پنج‌شنبه ۲۲ جمادی الثانی ۹۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۱۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: -۳۵]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۰

آغاز: برابر

خط: نسخ ادعیه معرب، کا:فتح الله بن شکرالله بن لطف الله قاسانی، تا: سه‌شنبه ۱۶ جمادی الثانی ۹۵۷ق؛ تملک: شیخ محمد علی بن شیخ احمد بن شیخ حسین، حسین بن محمد عصفوری؛ جلد: تیماج، ۲۴۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۳۵-۴۱۲]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۶۴

خط: نسخ و نستعلیق، کا:کاشانی، لطف الله بن شکر الله، تا: یک‌شنبه ۱۳ ذیحجه۹۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۲۷گ، ۹سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۱۸۳]

۲۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۱۵

خط: نسخ، کا:منتهی بن امیرالحسنی زوینی، تا: سه‌شنبه ۱۷ ذیقعده ۹۷۴ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: علی بن حسین بن عبدالله بن کاظم عذاری حلی نجفی در ۱۲۵۰،آقا میرزا؛جلد:تیماج،۲۹۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۹]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۴۶

آغاز: اخر الجزء الاول علی ما هو فی الاصل هکذا وجدته بخط ابن السکون؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر.

دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا:علاءالدین استرابادی، تا: ۱۷ رمضان۹۸۰ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح؛ واقف: خواجه شیراحمد بن عمیدالملک تونی، ۱۰۱۴ق در لاهور؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۶سم [ف: ۱۵-۴۶۷]

۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۸۶

آغاز: و کیفیة اقسامها و بیان ما یتکرر منها و ما لا یتکرر و ما یقف منها علی شرط و مالایقف

خط: نسخ، کا:احمد بن حسن بن مشرف بن احمد بن ابراهیم الجد حفصی، تا: ۶ رجب ۹۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح، با علامت مقابله؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۵۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۹]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۴ط

آغاز: ما یتکرر منها و ما لایتکرر منها علی شرط و ما لایقف؛ **انجام:** برابر

در عبادات و اعمال سال؛ خط: نسخ، کا:شیخ حسین، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب،

۳۷۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۲۴/۲-۲۰]

۳۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:**فصل فی احکام الزکاة، الزکاة علی ضربین زکاة الاموال و زکاة الرؤس، الرؤس هی الفطرة و قد تقدم شرحنا لها و زکاة الاموال علی ضربین واجب و ندب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید محمد تقی بن امیر مؤمن حسینی قزوینی قافله باشی، ۱۲۳۸؛ جلد: تیماج، ۲۵۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۳۵۹]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱؛ واقف: محمد اسحاق خان قرایی، ۸ رجب ۱۲۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱/۴×۳۲/۷سم [ف: ۱۵-۴۶۵]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۳۱

آغاز: حسبه ان الله بالغ امره قد جعل الله لکل شیء قدراً اللهم صل علی محمد وآله واجعلنی واهلی و ولدی؛ **انجام:** یستحب الزکاة فی الخیل المرسلة الاناث اذا کانت عربیة فی کل واحدة دیناران کل سنة و فی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی بعضاً از «ضیاءالدین محمد» به سال ۱۰۰۷ و عمادالدین حسن بن اصیل الدین محمد به سال ۱۰۴۲؛ جلد: تیماج، ۴۶۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۹]

۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۴۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح، با علامت مقابله با نسخه شیخ علی بن زین الدین؛ تملک: حاجی محمد نقی عصیده، عبدالمجید؛ جلد: تیماج، ۳۲۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۹]

۳۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۸۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله و تصحیح شده؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۳]

۳۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم صل علی ملائکتک المقربین و أولی العزم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ واقف: حسین بن محمد شریف؛ جلد: تیماج، ۱۱۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲-۵۹۳]

۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۶۳-۲۷/۲۳۳

آغاز: درآن خانه وعبادت کنند وروز دیگر بیرون آیند وهرگز نوبت بایشان نرسد که بدهد خدای تعالی بانکس مثل ثواب ایشان؛ **انجام:** الف مره قل هو الله احد واستغفر الله تعالی الف مرة وحمده الف مره ثم یقوم فیصلی اربع رکعات یقراء فی کل رکعة الف مرة آیة الکرسی

درآغاز نسخه عبارت‌هایی از متن کتاب درچند برگ به فارسی ترجمه شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۶گ، ۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۶۴]

۳۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر:«عز من قنع و ذل من طمع»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۴۴۶گ، ۱۷سطر (۸×۱۹/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۳-۱۰۰۱]

۳۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح، مجدول ؛ کاغذ: ترمه، جلد: مذهب، ۳۰۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۲سم [ف: ۱-۵۰۳]

۴۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح، محشی زیاد از «لطف عفی عنه»؛ تملک: فرهاد بن ولیعهد ۱۶ شعبان ۱۳۰۴؛ جلد: منقش، ۳۴۴ص [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۳]

۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۲۹-۲۴/۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** حتی لاتکلف مالا احتاج الیه یا ذالجلال والاکرام واکثر من قولک یا ذالجلالوالاکرام واکثر من قولک یا ذالجلال والاکرام وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین وسلم تسلیما کثیرا

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: عبدالله بن ابراهیم رضوی، مصطفی صفایی حایری در ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۸-۴۳۶۳]

۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۷۵گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۹-۱۰۹]

۴۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۳۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، در دو برگ آخر چند خطبه از منشئات «محمد باقر جازاری بیرجندی»؛ جلد: تیماج، ۲۹۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: -۳۸]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۳۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: یوسف بن محمد حسین اصفهانی در کربلا؛ جلد: تیماج، ۲۴۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۹-۲۴۵]

۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۱۸

آغاز: علیک توکلت ما عندک طلبت فصل علی محمد؛ **انجام:** آخرین عنوان موجود: فیما یعمل فی الاسبوع ... روی عن النبی (ص) من صلی لیلة السبت اربع رکعات ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۱۹۱۹]

۴۶. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا ذالجلال و الاکرام و اکثر من قول یا

ذالجلال و الاکرام تم الجز الثانی من مصباح المهتجد
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۴۰۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: -۲۸۴]

۴۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵۶۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱-۳۸]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۷۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، فهرست موضوعات آنرا محمد مهدی اصفهانی نگاشته؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۳-۲۹۴]

۴۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۲

خط: نسخ، کا:محمد زمان بن شمس الدین علی یافعی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ رجب۱۰۱۱ق؛ ۳۳۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۳۱سم [ف: ۱-۲۵۲]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۴۴

آغاز: مع الاخیار و لیقل اذا استنجی اللهم حصن فرجی؛ **انجام:** ولا کتانا و لاقطنا
از اوایل طهارات تااعمال و ادعیه نیمه شعبان؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی، ۱۰۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۴سم [ف: ۱۵-۴۶۷]

۵۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۱

آغاز: برابر
خط: نسخ جلی، کا:محمد زمان بن محمد طاهر کاتب اصفهانی، تا: ۱۰۱۶ق؛ ازروی نسخه ای که در سال ۹۶۰ کتابت شده بوده؛ مهر: «محمد سعید» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: -۳۷]

۵۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۳۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوب، کا:عبدالمؤمن قنبر علی، تا: ۱۰۲۵ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: چرمی، ۳۳۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱-۶۸]

۵۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۵

آغاز: برابر
خط: نسخ خوش و معرب، کا:محمد صادق بن حاجی، تا: پنج‌شنبه ۲۹ جمادی الثانی۱۰۳۶ق؛ مصحح، مجدول؛ واقف: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۴۰۸گ، ۱۷ سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۱-۴۵]

۵۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۵۷

خط: نسخ، کا:سهیل بن عبدالله، تا: ۲۱ ذیحجه۱۰۳۶ق، جا: تبریز؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲-۱۷۰]

۵۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۸۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد هاشم کاتب مشهدی، تا: ۱۰۳۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۳۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ: ۲-۵۰۶]

۵۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۲

خط: نسخ، کا:حکیم تونی، اسحق بن محمد، تا: جمادی الثانی۱۰۴۳ق؛ خریداری شده از ورثه طهماسب بیک به وسیله محمد حسین بویهی به سال ۱۰۹۵؛ تملک: شیخ احمد احسائی با تاریخ ۱۲۲۳، عبدالرحیم مازندرانی با تاریخ ۱۲۴۳، محمد تقی بن عبدالرحیم مازندرانی با تاریخ ۱۲۴۶؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵) [ف: -۸۰۱]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۵۳

خط: نسخ، کا:اصفهانی، علی بن عنایت، تا: شنبه ۲۷ ربیع الثانی۱۰۴۴ق، جا: توس؛ تملک:محمد هاشم حسینی در ۱۳۵۷، محمد باقر رضوی در ۱۳۱۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۲۱سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۹-۹۶۱]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۹۳

خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد شریف سمنانی، تا: ۸ جمادی الاول۱۰۴۷ق [مختصر: -۷۶۴]

۵۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۷۷

آغاز: برابر
خط: نسخ معرب، کا:ابوالقاسم بن محمد دامغانی، تا: چهارشنبه ۱۲ ربیع الاول۱۰۵۲ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۵ سطر (۱۰/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۲۳۸]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۵/۱-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اکثر من قولک یا ذا الجلال و الاکرام. تم الجزء الثانی من مصباح المتهجد و هو آخر الکتاب بعون الله الملک الوهاب وقع الفراغ من تحریره ... ست عشر من شهر ذی القعده سنه اربع و خمسین و الف الهجره.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۴ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ جلد: تیماجمذهب، ۶۱۱ص (۳-۶۱۳)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲۳-۴۷]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۵۲

انجام: و بکل شیی علیم آمین رب العالمین.
ج۱؛ خط: نسخ، کا:ابن پیرنورپیر محمد مقیم زبده زنده پیر احمد جامی، تا: ۲۰ ذیقعده۱۰۵۹ق؛ مصحح؛ ۱۷۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۶-۲۸۱]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۵۳

آغاز: دعاء لیلة السبت مروی عن علی بن ابیطالب (ع)؛ **انجام:** انجام که در حاشیه صفحه است (و آله اجمعین).
ج۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵ ربیع الثانی ۱۰۶۰ق؛ مصحح؛ ۱۹۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۶-۲۹۱]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۲۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا تفقدنی عونک علیه حتی لا اتکلف مالا احتاج الیه یا ذالجلال و الاکرام ...

خط: نسخ معرب، کا:محمد صالح فرزند خان احمد نهاری، تا: شنبه ۹ ذیقعده۱۰۶۲ق، جا: تومان مشکین اهر؛ مصحح، محشی، از روی خط ملا عبدالله تونی نوشته شده و آن نیز با چند واسطه به خط مصنف می‌رسد، با علامت بلاغ؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۲۰گ (۷ -۲۲۶)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۸-۴۵]

۶۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۶/۱-۶۳۴۶

جزو یکم و دوم؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۲۸ جمادی الثانی۱۰۶۳ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۰۶گ، ۲۳سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۸]

۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۱۴

آغاز: یا محسن قد اتاک المسیء و قد امرت المحسن ان یتجاوز عن المسیء و انت المحسن و انا المسیء

خط: نسخ، کا:محمد صالح بن خان محمد نهالدی، تا: دهه اول رمضان۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشانی بلاغ؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۷-۹۷]

۶۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۶۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ ربیع الاول۱۰۶۳ق؛ مصحح؛ تملک: محمد کاظم به سال ۱۲۴۷؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۹]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۶۸

آغاز: الحمدلله الذی ادعوه فیجیبنی و ان کنت بطئا حین یدعونی؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین و السلم علیه و علیهم ابدالابدین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۶۵ق؛ مجدول؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ ۱۸۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۵-۴۶۸]

۶۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا تفقدونی عونک علیه حتی لا اتکلف مالا احتاج الیه یا ذالجلال و الاکرام و اکثر من قولک یا ذا الجلال و الاکرام.

خط: نسخ معرب، کا:دماوندی، اسماعیل بن مظفر، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۲۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱-۲۱۵]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۴۲

خط: نسخ معرب، کا:عنایت الله حسینی تبریزی، تا: جمعه ۱۵ رجب۱۰۶۸ق، جا: مشهد رضوی؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح؛ تملک: شیخ رضا بهاری، محمد زمان بن محمد صفی حسنی طالقانی؛ جلد: تیماج نیلی، ۴۳۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۶-۳۳]

۷۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۷۰

خط: نسخ، کا:دماوندی، اسماعیل بن مظفر، تا: سه‌شنبه۹ جمادی الاول۱۰۷۱ق؛ واقف: میر محمد باقر؛ ۲۷۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲-۴۹۵]

۷۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۶

آغاز و انجام: برابر

کا: علیرضا بن اسماعیل سمنانی، تا: ۱۰۷۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۶۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۳]

۷۲. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** عونک علیحتی لا اتکلف ما لا احتاج الیه یا ذا الجلال و الاکرام ثم اکثر کن غیر ملال یا ذالجلال و الاکرم و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم تسلیما

خط: نسخ و نستعلیق، کا:ابوالفتح بن شاهمیر حسینی تونی، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۱۰۷۲ق؛ درصفحه اول نسخه نوشته شده:«وقف مؤبد و حبس مخلد نمودم بر کافه خلق العبد الراجی ابن محمد مهدی محمد علی الشریف»؛ جلد: پلاستیک؛ ۳۰۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف مخ]

۷۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۰۹

خط: نسخ معرب، کا:زین العابدین، تا: ۱ شعبان۱۰۷۳ق؛ مصحح؛ تملک: شهاب الدین محمد بن محمد سلیم گیلانی؛ ۲۶۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۲۷]

۷۴. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۳۰

خط: نسخ، کا:دماوندی، اسماعیل بن مظفر، تا: جمادی الاول۱۰۷۳ق؛ ۲۱۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: -۱۰۶]

۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۹۵

آغاز: و یضعه علی فرجیه قبله و دبره و یحشوا دبره بشی من القطن؛ **انجام:** یا ذاالجلال و الاکرام و اکثر من قول یا ذاالجلال و الاکرام.

از احکام دفن میت تا آخر جزء دوم؛ خط: نسخ، کا:هاشم بن شاه محمود ارسکی، تا: چهارشنبه دهه دوم شوال۱۰۷۵ق؛ با نسخه ابن سکون مقابله و تصحیح شده؛ جلد: تیماج، ۲۹۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۳سم [ف: ۱۵-۴۶۶]

۷۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۱۵

خط: نسخ معرب، کا:محمد فاضل بن سلطان محمد تونی، تا: جمعه دهه اول رجب۱۰۷۵ق؛ مصحح، محشی، کتاب را با نسخه ابن ادریس که بانسخه طوسی مقابله شده بود، مقابله و تصحیح کرده؛ تملک: محمد بن غلامحسین بهبهانی به تاریخ ۱۵ شوال ۱۲۸۳؛ ۲۶۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۴-۲۴۷]

۷۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۴۸-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** حتی لا اتکلف ما لا احتاج الیه یا ذالجلال و الاکرام و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین. وقع الفراغ من تسوید ...

خط: نسخ خوش معرب، کا:عبدالرحمان قاینی خراسانی، تا: دوشنبه ۷ شوال۱۰۷۶ق، جا: اصفهان خان مشهور به خراسانی؛ ۵۴۴ص،۲۰سطر(۱۱×۲۰/۵)،اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۴]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۷ط

آغاز: برابر؛ **انجام:**و اکثر من قولک یا ذاالجلال و الاکرام ... و آله الطاهرین المعصومین.

خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: شعبان۱۰۷۶ق؛ مجدول، مصحح، با سرلوح مرصع و مذهب؛ جلد:تیماج، ۵۳۰ص، ۲۰سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۳/۵سم [ف: ۲۴/۳-۲۷]

۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳-۸/۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا ذالجلال والاکرام واکثر من قولک یا ذالجلال والاکرام تم الجزء الثانی من مصباح المهتجد وهو آخر الکتاب بعون الله الملک الوهاب والحمدلله اولاً وآخراً و ...

از اول تا آخر کتاب (جزء اول وثانی)؛ خط: نسخ معرب، کا:زین العابدین، تا: چهارشنبه ۱۲ ذیقعده۱۰۷۶ق؛ مصحح، با علامت بلاغ مقابله، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۷۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۶۳]

۸۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۰۲

شامل جزء دوم آن است ازاول دعای شب شنبه تاآخر؛ خط: نسخ، کا:حسین بن شمس الدین محمد اصفهانی، تا: ۱۵ شوال۱۰۷۶ق؛ مصحح؛ تملک: حسین بن یوسف، حسین بن یوسف هروی مورخ جمعه ۹ رمضان ۱۳۳۵؛ یادداشتی به خط شیخ عباس قمی و عماد فهرستی؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۸۹گ، ۱۵و۱۶ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱-۲۵۶]

۸۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۳۷

قسمت اول؛ خط: نسخ، کا:حسین بن شمس الدین محمد اصفهانی، تا: ۱۵ شوال۱۰۷۶ق؛ این نسخه با نسخه شماره ۳۰۲ همین کتابخانه کلاً یک کتاب را تشکیل می‌داده، محشی؛ تملک: حسین بن یوسف هروی، محدث قمی، حاج شیخ عباس، عماد فهرستی مورخ ربیع الثانی۱۳۳۰ق؛مهر:حاج سید سعید؛جلد:تیماج، ۱۶۴گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۷۸]

۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۶/۱

خط: نسخ، کا:مولا فتح الله، تا: ۱۰۷۸ق؛ ۳۴۳گ (۱پ- ۳۴۳پ) [مختصر ف: -۷۶۴]

۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰

هر دو جزء مصباح است؛ خط: نسخ خوب، کا:سبزواری، محمد محسن بن قاسم علی، تا: ۱۸ ربیع الثانی۱۰۷۸ق؛ مجدول، مذهب، مقابله شده با نسخه شهید، با سرلوح؛ تملک: محمد مهدی موسوی حسینی بن هدایت الله؛ کاغذ: ترمه، جلد: مرغش روغنی اعلا، ۲۰گ، ۲۷ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱-۲۱۰]

۸۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۶۳

کا: محمد مومن بن شیخ علی کاظمی، تا: ۱۰۸۲ق؛ نسخه را میرزا محمد صادق نزد مرحوم علامه مجلسی در ۱۰۸۳ مقابله کرده که مرحوم مجلسی برای او بلغ قبالا بخط خود نوشته؛ قطع: خشتی [ف: -۲۲۸]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۹۳

آغاز: دعاء لیله السبت مروی عن علی علیه السلم؛ **انجام:** انک علی ما تشاء قدیر و بکل شی علیم آمین رب العالمین تم الجزء الاول من مصباح المتهجد.

جزء دوم واوراقی غیر مرتب و آسیب دیده از جلد اول در آخر نسخه؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بن ندری علی طبسی، تا: شوال۱۰۸۳ق؛ مصحح، مقابله کننده احتمالاً محمد شفیع بن حسن علی طبسی در قرن ۱۳، مرمت و وصالی اوراق از ابو محمد بن ملاقاسم در ۲۷ محرم ۱۱۹۶ و نیز درمحرم ۱۳۵۷ توسط فرزند کربلایی غلامرضا صحاف مجدداً ترمیم شده؛ نسخه در مورخه ۱۲۲۸ق جزو موقوفات اولاد حاج ملا محمود و حاج ملا ابراهیم به تولیت محمدباقر و در نزد ملامحمد بن محمد حسین طبسی بوده؛ ۱۸۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۲سم [ف: ۱۵-۴۶۶]

۸۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۴ محرم۱۰۸۴ق؛ مجدول، از روی نسخه تصحیح‌شده‌ای که محمد باقر مجلسی بدان نگریسته و بر آن حاشیه زده، دارای دو سرلوح؛ تملک: سید حیدر بن حسن موسوی عاملی؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳۱۶گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱-۱۵۱]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن علی ازناوی، تا: یک‌شنبه۲۱جمادی الثانی۱۰۸۵ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۲۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۱

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۲۱]

۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** حتی لا اتکلف الا احتاج الیه یا ذاالجلال و الاکرام و اکثر من قولک یا ذاالجلال و الاکرام و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین فسلم تسلیماً کثیراً.

خط: نسخ معرب، کا:حسین بن حاجی اردکانی، تا: ۱ ربیع الاول۱۰۸۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۳۵-۲۸۱]

۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۷۲

آغاز: و ما زاد علیه غیر مجز و هو تکلف ثم یغسل ذراعه الایمن من المرفق الی الطراف الاصابع یستوعب غسل جمعه یبتدی من المرفق؛ **انجام:** و اکثر من قول یا ذالجلال و الاکرام تم الجزء الثانی من مصباح المتهجد و هو آخر الکتاب بعون الله الملک الوهاب و الحمدلله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۷ جمادی الاول۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف:۳۵-۳۳۱]

۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۰۲

خط: نسخ، کا:علم الهدی، محمد بن محسن، تا: ۲۹ربیع الاول۱۰۸۷ق؛ از روی نسخه‌ای که با چند نسخه مقابله شده بود

که یکی از آنها دو جلد با اصل طوسی و در نجف کوفه بانسخه تصحیح طوسی سنجیده شده بود؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱۶گ، ابعاد متن: ۱۰×۱۶، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۷-۴۳۳]

۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۷۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، آيات معرب، کا:محمد شریف بن خواجه نور، تا: ربیع الثانی۱۰۸۹ق؛ اهداء نسخه حاضر از طرف مؤید السلطنة محمد حسین قاجار به ملامحمد تقی همدانی؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۳۵-۳۳۵]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ مشکول، کا:محمد بن میر محمد باقر حسینی، تا: شنبه۱۲ربیع الثانی۱۰۹۱ق؛ دارای سرلوح، مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۶]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۴۷

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۲۲۴]

۹۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۹۰

خط: نسخ، کا:زین العابدین، تا: جمعه ۲۶ جمادی الثانی۱۰۹۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: «العبد مسیح الرضوی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۶۹۱]

۹۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم بارك لی فیما أنعمت به علی حتی لا أشکر أحداً غیرك و وسع علی فی رزقی یا ذاالجلال و الإکرام و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین

خط: نسخ، کا:بحرانی، عبدالله بن نورالله، تا: سه‌شنبه ۱۸ جمادی الاول۱۰۹۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملك: محمد حسن بن علی قمی به سال ۱۲۹۷ق در تهران؛ جلد: تیماج، ۴۲۴گ، ۱۸سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۱-۵۰۹]

۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۵۰

خط: نسخ معرب، کا:حسینی محتشمی، حسین بن صالح، تا: پنج‌شنبه ۲۲ شعبان۱۰۹۳ق؛ واقف: امیر محمد حسین بن امیر محمد صالح حسینی محتشمیه خط محمد باقر بن محمد تقی (مجلسی)، ربیع الاول ۱۰۹۷؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۲۲سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۶-۲۲۷]

۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۶۵-۳۵/۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وتدعوا بهذا الدعاء یغفرلك ذنوب خمسین سنة تقول اللهم صل علی محمد وآل محمد ... یا ذالجلال والاکرام واکثر من قولك یا ذالجلال والاکرام تم

از اول تا آخر؛ خط: نسخ معرب، کا:محمد بن محمد کاظم مدعو به سنجر، تا: چهارشنبه دهه اول صفر۱۰۹۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۰۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۸-۴۳۶۳]

۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۵ معزی

آغاز: برابر؛ **انجام:** عمل نیرو الفرس روی المعلی بن خنیس عن مولانا الصادق علیه السلام فی یوم النیروز ... یغفرلك ذنوب خمسین سنة اللهم صل علی محمد و آله محمد الاوصیاء المرضیین ... لا اتکلف مالا احتاج الیه یا ذالجلال و الاکرام و اکثر ف یا ذالجلال و الاکرام.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: رمضان۱۰۹۴ق؛ تملك: محمد بن محمد صالح موسوی؛ جلد:تیماج، ۳۶۸گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۳۹-۲۱۰]

۹۸. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد صفی بن محمد صالح یزدی، تا: ۱۰۹۴ق، جا: نجف اشرف [ف: -۴۰]

۹۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۲۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:محمود بن احمد جدیدی، تا:ربیع الثانی ۱۰۹۶ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده الاقل علی اشرف» (بیضوی)، «شمس الدین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۶۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۰]

۱۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۱۲

انجام: و ذکری للموقنین.

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پیش از۱۰۹۶ق؛ مصحح؛ واقف:حاج سید کاظم بجستانی، ۱۳۳۵؛ ۳۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۶-۲۹۰]

۱۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد مهدی میرزا محمد، تا: ۱۰۹۹ق؛ واقف:محمد زواره‌ای معروف به هندی؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۰۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۵۶/۱

خط: نسخ، کا:محمد یوسف بن محمود رقی مشهدی، تا: ۴ رجب۱۰۹۹ق؛ مقابله شده با نسخه مقابله شده نوشته علی بن محمد بن سکون حلی در کربلا، در ۸۳۰ به دست حسن بن راشد و آن هم با چند نسخه در شعبان ۹۷۱ مقابله شده بود که یکی از آنها را محمد بن ادریس در ۵۷۰ نوشته شده و آن هم با نوشته خود طوسی در ۵۷۳ مقابله شده بوده و این را عمادالدین علی شریف قاری استرابادی گواهی داده، احمد بنحاجی محمد بشرویی تونی در ۱۰۹۹ چنان‌که محمد یوسف بن محمد رقی نوشته چنین نوشت که ما مختصر مصباح نوشته علی بن محمد بن علی بن سکون حلی را داشته‌ایم و در ۱۰۶۸ با آن مقابله کرده‌ایم؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱سطر [ف: ۵-۲۵۲]

۱۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ادعیه معرب، بی‌کا، تا: ۱۰۹۹ق، جا: شیراز، برای محمد بن حبیب الله حسینی؛ با سرلوح مزدوج مذهب، مجدول، مصحح، با علامت بلاغ:«هو بلغ بمحمد الله و حسن توفیقه مقابلة هذا

المصباح قس الله روح مصنفه و طاب رمس مؤلفه بنسخ متعددة منمها نسخةمعتمدة مصححة صححها بعض الفضلا رحمه الله و كتب عليها انه صححها بنسخين معتمدتين صحوهما الفضلا و كتبوا على احدهما انها قوبلت فى الحلة مع نسخةالاصل التى خطها المصنف طاب ثراه و انها قوبلت مرة اخرى بمشهر مولانا على صلوات الله عليه بنسخة مصححة صححها المصنف انتهى. فصح كتابنا ان شاء الله تعالى الا ما زاغ عنه البصر و وقع الفراغ من تصحيحه يوم السبت السابع عشر من شهر شوال من شهور سنة ۱۰۹۹ تسع و تسعين بعد الالف و انا العبد المذنب الاثيم عنه ربه الكريم محمد بن حبيب الله الحسينى»؛ خریداری از جعفر سلطان القرایی در آذر ۱۳۸۴ش؛ جلد: میشن، ۲۶۶گ، ۲۲ سطر (۹/۴×۱۹/۷)، اندازه: ۱۵/۶×۲۶/۷سم [ف: ۲۹/۲-۶۹۳]

۱۰۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۱۲

آغاز و انجام: برابر

از آغاز تا عمل یوم النیروز؛ خط: نسخ ادعیه نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، با علامات بلاغ؛ جلد: تیماج، ۲۷۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف مخ: ۲-۵۰۶]

۱۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** انت وحدك لا شريك لك لك الملك و لك الحمد و انت على كل شيء قدير يا رب يا رب يا رب ...

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد:مذهب، ۳۴۵گ، ۱۷ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۷-۴۰۶]

۱۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۱۶گ، ۱۹سطر (۱۱×۲۱/۵) [ف: ۱۴-۲۹]

۱۰۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۲۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۴۴گ، ۱۶سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳-۱۰۰۵]

۱۰۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۳۶

جزء یکم است تا دعای سمات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵-۵۸۵]

۱۰۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۹۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: شیخ علی نوری، ۱۲۳۷؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۱۹ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵-۵۸۵]

۱۱۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۵۴

آغاز و انجام: برابر

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: علی محمد، جمادی الاول ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۱۸گ، ۱۶سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: -۵۲۰]

۱۱۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۵۴

آغاز و انجام: برابر

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: علی محمد، جمادی الاول ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۱۸گ، ۱۶سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: -۵۲۰]

۱۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: روغنی مذهب، ۵۷۳ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱۰-۷۷۱]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۷

آغاز: و كيفية اقسامها و بيان ما يتكرر منها و ما لايتكرر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۵ جمادی الثانی۱۱۰۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ واقف: محمد باقر مازندرانی، ۱۳۴۹ش؛ جلد: تیماج، ۴۸۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۵-۴۶۸]

۱۱۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۸۶

خط: نسخ معرب، کا:عبدالصانع بن عبدالغفور بن موسی، تا: پنج‌شنبه غره جمادی الاول۱۱۰۲ق؛ اهدایی: ملا محمد نصیری؛ ۱۹۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۷۷]

۱۱۵. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۰۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۱۰۳ق؛ ۱۷سطر [نشریه: ۵-۲۲۶]

۱۱۶. همدان؛ بنی صدر، سید نصرالله؛ شماره نسخه:۴

بی‌کا،تا: پنج‌شنبه ۱ذیحجه۱۱۰۳ق؛مجدول،با سرلوح[نشریه:۵-۳۸۰]

۱۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۴۵

خط: نسخ، کا:محمد علی بن اختیار، تا: پایان ربیع الثانی۱۱۰۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۱۸سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۳-۳۴۰۵]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۱۹

انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۶ جمادی الاول۱۱۰۸ق؛ مصحح، مقابله شده، با سرلوح، مجدول؛ جلد: مقوای روغنی منقش، ۳۴۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۶-۲۹۰]

۱۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلاتفقدنى عونك عليه حتى لأتكلف ما لا احتاج اليه يا ذالجلال و الاكرام و اكثر من قول يا ذالجلال و الاكرام تم الجزء الثانى من مصباح المتهجد و هو اخر الكتاب بعون الله الملك الوهاب ...

خط: نسخ خوش، کا:اسماعیل بن موسی حمیری نجفی، تا: ۱۱۰۸ق؛ دارای یک سرلوح، با یک کتیبه مذهب مرصع، مجدول،مصحح؛کاغذ:دولت آبادی،جلد: تیماج مذهب، ۲۸۰گ، ۲۱سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱/۶×۱۸/۸سم [ف: ۱۴-۲۲۹]

۱۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۸۷-۹/۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** واكثر من قول ياذالجلال والاكرام

خط: نسخ، کا:محمدباقر بن محمد مهدی مشهدی، تا: شعبان ۱۱۰۹ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۸۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف: ۸-۴۳۶۳]

۱۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۶۰

خط: نسخ معرب، کا:مقیم بن نظام، تا: یک‌شنبه۱۸ جمادی الاول۱۱۱۲ق؛ مصحح، دارای اشعاری از شیخ عبدالله بن صالح سماهیجی بحرانی با تملک وی به تاریخ ذیقعده ۱۱۳۱ق؛ تملک:عیسی بن محمد بحرانی با مهر «لقد آتینا عیسی البینات» (مربع)، عیسی بن محمد بن یوسف بن علی بن یوسف بن حسن بحرانی به تاریخ ۱۲۵۶؛ جلد: تیماج، ۳۷۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۲-۲۱۴]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۲۰

آغاز: بسمله دعا لله السبت مروی عن علی علیه السلام؛ **انجام:** یا ذالجلال و الاکرام ... محمد علی بیات

ج۲؛ خط: نسخ، کا:محمد علی بیات، تا: ۱۱۱۳ق؛ مصحح، مقابله شده با تاریخ ختم مقابله: ۱۵ ذیقعده همان سال؛ واقف: حاج قائم مقام؛ ۲۷۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۶-۲۹۰]

۱۲۳. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۰۹

آغاز: الحسین و یذکر الأئمة علیهم السلام واحداً بعد واحد

خط: نسخ، کا:محمد حسین بن محمد علی، تا: سه‌شنبه۲ ربیع الاول۱۱۱۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: مقوایی، ۲۰۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: -۸۲]

۱۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۷۷-۹/۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین المعصومین والحمدلله رب العالمین

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۲۰ محرم۱۱۱۶ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج، مصحح، با علامت بلاغ، یادداشت مقابله از محمد عبدالکریم بن محمد هادی طبسی؛ جلد: تیماج، ۳۵۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۶۳]

۱۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۶۳/۸

خط: نسخ، کا:محمد بن تاج الدین بن علی بن منصور جزایری مشهدی، تا: ربیع الاول۱۱۲۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۶۴گ (۳۸ر-۱۰۱ر)، اندازه: ۱۴/۷×۱۹/۹سم [ف: ۶-۴۹۱]

۱۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۷۴

آغاز: ادعیه الاسبوع دعاء لیلة السبت بسم الله الرحمن الرحیم سبحانک اللهم ربنا و لک الحمد

جزء دوم؛ خط: نسخ، کا:هادی، تا: صفر۱۱۲۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: فرهاد بن ولیعهد به سال ۱۲۸۱، محمد حسین گرگانی به سال ۱۳۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۵۹]

۱۲۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۶۲

کا: محمد جعفر دماوندی، تا: ۱۱۲۸ق؛ با دوسرلوح زرین؛ قطع: خشتی [ف: -۲۲۸]

۱۲۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۸۹

آغاز: ادعیة الاسبوع دعاء لیلة السبت بسم الله الرحمن الرحیم سبحانک اللهم ربنا و لک الحمد

خط: نسخ، کا:ملامحمد جعفر مشهور به ترک، تا: محرم۱۱۷۳ق؛ مصحح؛ جلد:مقوایی، ۱۵۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۰]

۱۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۲۷

ج۴؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ بسیار جالب و هنری، بسیار کوچک و جیبی به نسخ فوق العاده، مجدول، دارای کمند، قطع فوق العاده کوچک و ریز؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: جیبی [میراث شهاب: س۷ش۳-۴-۲۱]

۱۳۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۹۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲جمادی الثانی۱۲۲۵ق؛ جلد: تیماج با ضرب «یا سلطان علی بن موسی الرضا»، ۱۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۰]

۱۳۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۰۱

آغاز: و نذیرک و امینک و مکینک ... ثم صل صلاة الزیارة رکعتین و اقرا فیها ماشئت ... اللهم انک قلت لنبیک محمد صلواتک علیه؛ **انجام:** و کان من دعائه اذا نظر الی الهلال من الصحیفه ایها الخلق المطیع الذائب السریع المتردد فی منازل التقدیر ... برحمتک یا ارحم الراحمین.

از نماز زیارات تا دعای رویة الهلال؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۳۴ق؛ ۳۲۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۱۶۴]

۱۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا ذالجلال و الاکرام ... محمد و اله اجمعین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ مصحح، مقابله شده، با سرلوح مذهب، مجدول؛ واقف:حاج شیخ مهدی عطار، ۱۳۵۰ق؛ ۲۴۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۶-۲۹۰]

۱۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۰

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۲۱]

۱۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۶۲-۳۷/۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا ذالجلال والاکرام واکثر من قول یا ذالجلال والاکرام تم الجزء الثانی من مصباح المهتجد وهو آخر الکلام بعون الله الملک الوهاب والحمدلله اولاً وآخراً وظاهراً وباطناً

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۲۸ربیع الاول۱۳۲۰ق(بخش نونویس)؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۶۳]

۱۳۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۴۹-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** بی انجامه، گویا انجام کمی افتاده و «خواتیم» بر آن افزوده شده، انجام مفروض: فحصل فیها بالبطن الثانی ثلم لیس فیها شیئ (ص ۵۸۸).
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: ملا عبدالعلی، حسن علی بن حاجی کلبعلی، شمس الدین اردکانی؛ یادداشت: بعد از مرحوم حسن علی منتقل شد به همشیره او زوجه علی و نزد کمترین ابن عبدالحمید به عاریت است؛ ۵۹۲ص، ۲۰-۲۱سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۵]

۱۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۶۷
قطعه‌ای از کتاب؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه قدیم؛ جلد: تیماج، ۹۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۳-۵۲]

۱۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۰
آغاز: الامام و تنقسم هذه العبادات قسمین آخرین احدهما مفروض و الاخر مسنون؛ **انجام:** و متی اختل واحد من الشروط سقط فرضه و تفصیل ذلک و فروعه بیناه فی النهایة.
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه قدیم؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۴-۲۰۵]

۱۳۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۳۵
آغاز: بالکتاب والله الموفق للصواب فصل فی ذکر حصر العبادات و بیان اقسامها؛ **انجام:** تم الجزء الثانی من مصباح المتهجد وهو آخر الکتاب بعون‌الله الملک الوهاب والحمدلله اولاً و آخراً وباطناً و صلی الله علی سیدالانام الکرام.
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی مذهب، ۳۰۸ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۶۸]

۱۳۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۴۴-عکسی
خط: نسخ خوش و معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ تملک: ابن محمد مؤمن محمد علی سراهی القاسی؛ ۸۱۸ص، ۲۱سطر (۹/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹سم [عکسی ف: ۱-۳۶۴]

۱۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** حتی لا اتکلف ما لا احتاج الیه یا ذاالجلال و الاکرام.
خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مجدول، مذهب، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی مذهب منقش، ۴۲۲ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۴-۳۵]

۱۴۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** وصلی الله علی رسوله محمد و آله وسلم عوذه اخری لیوم الاثنین
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۱۷سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱-۹۳]

۱۴۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۰۵
آغاز: من المصباح المتهجد فصل - فیما یستحب فعله فی اول لیلة من شهر رمضان علامة شهر رمضان رؤیة الهلال؛ **انجام:** ختم را از سر گیرد که بفرمان الهی البته مراد حاصل گردد.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ با یک سرلوحه مذهب، محشی؛ جلد: مقوا، ۲۶۷گ، ۱۷سطر (۸/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۰۸]

۱۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۵۴
انجام: و ذکری للموقنین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، دارای یک سرلوح، مذهب، مجدول؛ مهر: میرزا آقاخان نوری صدر اعظم مورخ رمضان ۱۲۷۵؛ ۳۰۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۶-۲۹۰]

۱۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۳۱
آغاز: الطهارة علی ضربین؛ **انجام:** الذین یکونون فی شدة.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۴۳۱گ، ۱۶ و ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۶-۲۹۱]

۱۴۵. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۱۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و فروعها شرح طویل ذکرناه فی کتبا النهایه و المبسوط ... تم کتاب المصباح.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ملا علی محمد، ۱۲۴۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۱۹گ، ۱۵-۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۸/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۷۶۵]

۱۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۳
آغاز: بها وجهک ثلاثاً و قل فی کل واحد منها اللهم لک الحمد لا اله الا أنت؛ **انجام:** او مکان لایراک به أحد أو تعمد الی منزل خال اوفی خلوة منذ حین یرتفع.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه قدیم، مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۳۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱-۲۷۹]

۱۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد:تیماج [رایانه]

۱۴۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۱۶
آغاز: الی انفه و ببطن یده الیسری ظهر کفه الیمنی
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۱۶سطر (۸×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۵-۱۵۷۵]

۱۴۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۴۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «محمد رضا»، «محمد الموسوی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۵۸گ، ۱۷سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۵-۱۷۷۸]

۱۵۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۹۴
آغاز: له مقدمات و هو انه اذا اراد
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: علی شریعتی؛

کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۴۴گ، ۱۷سطر (۱۰/۵×۲۰/۵) [ف: ۵-۱۸۳۶]

۱۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۵۴-۳۶/۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی فضل فی الزیادات فی ذلک روی صفوان الجماد عن ابی عبدالله جعفر بن محمد علیهما السلام قال ولد امیرالمؤمنین (ع) فی یوم الاحد لسبع

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۸-۴۳۶۴]

۱۵۲. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۶

آغاز: و لایسقط عن واحد من هؤلاء الصلوة بحال و الصلوة لها مقدمات و شروطلا تتم الا بها فلابد من ذکرها نحو الطهارة و ستر العورة و القبلة و معرفة الوقت و معرفة اعداد الصلوة؛ **انجام:** فالنصاب ان یبلغ خمسة اوسق و الوسق ستون صاعا و الصاع تسعة ارطال یکون مبلغه الفی و سبعمائة رطل خالصا من مؤن

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۴۱۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف مخ]

۱۵۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** عقیب العمل بما علمناه ان شاء الله تعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج، ۸۱۴ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱-۱۹۵]

۱۵۴. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۳۱/۷

فصلی منقول از مصباح در خصوص قرآن؛ بی‌کا، بی‌تا [اندیشه حوزه: س۲، ش۷-۲۱۳]

۱۵۵. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیمی؛ با این عبارت:«ان الحواشی بخط الکفعمی» [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۵]

۱۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۸۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سید مرتضی علی حسینی [رایانه]

۱۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۶۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رامین نصیری [رایانه]

● مصباح المتهجد (ترجمه) / دعا / فارسی

mesbāh-ol motahajjed (t.)

واعظ، غیاث الدین بن جمال الدین

vā'ez, qīyās-od-dīn ebn-e jamāl-od-dīn

وابسته به: مصباح المتهجد و سلاح المتعبد = مصباح کبیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

ترجمه تحت اللفظی روانی از «مصباح المتهجد» شیخ طوسی با اضافه بعضی از ادعیه و روایات مرغبه.

آغاز: بسمله، حمدله، العاقبة للمتقین و لا عدوان الاعلی العالمین و صلی الله علی خیر خلقه ... ، اما بعد چنین گوید ... غیاث الدین بن جمال الدین الواعظ ... که مدتی بود که مرا قصد آن بود که

کتاب مصباح المتهجد ...

[الذریعة: ۱۱۸/۲۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۴۱

آغاز: الصلاة بحال و الصلاة لها مقدمات و شروط، لا تتم الا بها فلا بد من ذکرها نحو الطهارة و ستر العورة و القبلة و معرفة الوقت ... فصل فی کیفیة الطهارة و بیان احکامها؛ **انجام:** و جعلتهم مختلفة السنتهم و الوانهم خلقا من بعد خلق لا یعلم العباد علمک و لا یثدر العباد قدرک ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۲۶۳گ، ۱۶سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۳۳-۴۵۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۴۴

آغاز: الحمد لله ولی الحمد و مستحقه ... سألتم ایدکم الله - ان أجمع عبادات السنة مایتکرر منها و مالا یتکرر واصف علیها الادعیة المختارة عند کل عبادة علی وجه الاختصار؛ **انجام:** فلا تفقدنی عونک علیه حتی لا اتکلف مالا احتاج إلیه یا ذالجلال و الاکرام و اکثر من قولک، یا ذالجلال و الاکرام، تم ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۷ ربیع الاول۹۳۷ق؛ مصحح، محشی؛ تملک:شیخ عبدالحسین طهرانی‌معروف به شیخ العراقین، بانی مدرسه و مسجد شیخ عبدالحسین در بازار تهران با مهر «هو المالک بالاستحقاق من عواری الزمان لد الأحقر الجانی عبده عبدالحسین الطهرانی ۱۲۰۶ هـ» (هشت گوش)، لطفعلی بن محمد کاظم به تاریخ ۱۳۱۳ق؛ مهر: «محمد علی»، «المتوکل علی الله الغنی عبده محمد علی» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۲۵۴گ، ۱۹سطر(۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۳۳-۹۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۵۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۰-۱۲۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بسیار بگوی یا ذا الجلال و الاکرام. تمام شد جزو ثانی کتاب مصباح متهجد و این آخر کتاب است بعون الله و حسن توفیقه و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صل الله علی سید الانام محمد و آله الکرام

خط: عبارات عربی نسخ معرب، کا:محمد، تا: ۱۹ ربیع الاول۱۰۹۲ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، با این یادداشت:«یا هو. تمام شد مقابله و تصحیح این کتاب را با نسخه مصححه که اعتقاد تمام بر صحت آن بود در منتصف شهر شعبان من شهور سنه خمس و تسعین بعد الالف»؛ مهر: «یا امیرالمؤمنین ۱۱۵۵» (بیضوی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده امیر ۱۱۵۵» (مستطیل)، «یا امیر کل امیر ۱۱۵۲» (مستطیل کوچک)؛ جلد: تیماج، ۲۹۵گ، ۲۱سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۲۰-۴۸۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاکرام، و بسیار گوی یا ذوالجلال و الاکرام، تمام شد جزء ثانی کتاب مصباح متهجد و این آخر کتابست، بعون الله الملك الوهاب، در پنجم ماه محرم الحرام روز جمعه علی ید العبد مذنب ابراهیم تفرشی فی سنة خمس و تسعین بعد الف من الهجرة.

خط: نسخ و نستعلیق، کا:ابراهیم تفرشی، تا: جمعه ۵ محرم۱۰۹۵ق؛ در ۹ جمادی الاول ۱۳۳۹ به دو تومان از آقای مدرس خریده شده، امضاء عبدالحسین بن محمد رحیم با مهر «خادم ضریح مطهر عبدالحسین ۱۳۳۹»؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۶۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸/۶×۳۰سم [ف: ۲-۱۴۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** که این کتاب خالی نباشد از عبادات و اگر چه اهتمام بعبادات ابدان بیشتر است.

خط: نسخ، کا:محمد تقی سبزواری یزدی ملقب به امین الواعظین، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مصحح؛ جلد: مقوایی، ۳۵۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۳-۲۴۹]

● **مصباح المتهجد (منتخب)** / دعا / عربی

miṣbāḥ-ul mutahajjid (mn.)

موسوی اصفهانی، جعفر بن حسین، ۱۰۹۰ - ۱۱۵۸ قمری

mūsavī esfahānī,ja‘far ebn-e hoseyn (1679 - 1745)

وابسته به: مصباح المتهجد و سلاح المتعبد = مصباح کبیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

دعاهایی که در نمازهای یومیه و نوافل ۵۱ رکعتی شب و روز و قبل و بعد آن خوانده می‌شود را از کتب معتبر ادعیه به خصوص «مصباح المتهجد» شیخ الطایفه انتخاب نموده و در این کتاب به اختصار آورده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۱۲

آغاز: بسمله.حمدله ... و بعد فیقول اقل الهاربین من غوایات نفسه الامارة بالماثم الی الطاف ... ابن السید حسین الموسوی ابوالقاسم ... فهذه نبذة وجیزة انتخبناه من کتاب مصباح المتهجد و غیره من کتب الادعیه؛ **انجام:** فاذا اهتممت بقضائها فی النهار استنبهت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد:تیماج قهوه‌ای، ۸۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۷]

● **مصباح المتهجد (ترجمه)** / دعا / عربی، فارسی

mesbāh-ol motahajjed (t.)

وابسته به: مصباح المتهجد و سلاح المتعبد = مصباح کبیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۳۰

آغاز: الحمدلله ولی الحمد و مستحقه ... سپاس مرخدای را که سزاوار سپاس و شایسته آنست؛ **انجام:** فی اهله و ماله و دینه و دنیاه درباره اهل او و دین او و دنیای او.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: فرهاد میرزا معتمد الدوله در محرم ۱۲۵۶؛ در پشت آن به خط خویش شرحی نوشته و نام کتاب را اشتباهاً «مصباح المتهجدین» نوشته و این نسخه از آغاز تا انجام با ترجمه فارسی توأم است که بین السطرین نوشته‌اند ترجمه فارسی تحت اللفظ نوشته شده و سبك انشای آن منتهی قرن دهم را می‌رساند، با سرلوح خوب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۷۶۴ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۸سم [ف: ۶-۲۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۸۷

آغاز: کنم بر سبیل اختصار که هر کس که طالب این معنی ... بر آن عمل کند و از دعوات آنچه معروفست و روایت کرده اند از رسول خدا؛ **انجام:** با من تکبس عن الاوهام صورته

مترجم شناخته نشد، به دلیل این که شیوه نگارش کتاب با قلم آقا جمال الدین محمد بن حسین خوانساری(-۱۱۲۵ق)بی‌شباهت نیست احتمالاً مترجم او باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۶]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۹۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۸۵

آغاز: کم و بسیار و آب کم آبی است که از قدر کر کمتر باشد و آب بسیار آبی است که به قدر کر یا زیاده بر کر باشد و کر به حسب وزن هزار و دویست رطل عراقی است؛ **انجام:**فصل در ذکر آنچه مستحب است آن دعوات بامداد و شامگاه. از آنجمله دعا کامل است که آن به دعای حریق معروف است مستحب است که هر بامداد و شبانگاه این دعا بخواند ...

این ترجمه‌ای است به فارسی قدیم و تحت اللفظی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۱-۴۳۱]

● **مصباح المتهجد (منتخب)** / دعا / عربی

miṣbāḥ-ul mutahajjid (mn.)

وابسته به: مصباح المتهجد و سلاح المتعبد = مصباح کبیر شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

منتخب مصباح شیخ طوسی و شامل برخی از ادعیه رمضان (از دعای هر شب ماه رمضان تا دعای اولین روز آن ماه) است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۳۵۹

آغاز: بسمله.اللهم انی افتتح الثناء بحمدک؛ **انجام:** لا احترس و صل علی محمد و آل محمد و سلم کثیرا تم و کمل
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: مقوای روغنی مذهب، ۱۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۸۷]

● **مصباح المتهجدین** / فقه / فارسی
mesbāh-ol motehajjedīn
کرمانشاهی، محمدحسین بن محمدمحسن، ق۱۳ قمری
kermānšāhī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad mohsen (- 19c)
در آداب صلات و اسرار آن، مشتمل بر مقدمه و فصول و خاتمه، و به اتمام نرسیده است.

کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: الحمدلله الذی معتنا بأرواح الحیاة و أثبت فینا جوارح الأعمال و غذانا من طیبات الرزق و أغنانا بفضله الحلال
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ بعد از آناحادیث و فوائد متفرقه [تراثنا: س۲ش۴-۶۴]

● **مصباح المتهجدین (ترجمه)** / دعا / فارسی
mesbāh-ol motehajjedīn (t.)
الهی اردبیلی، حسین بن عبدالحق، ۸۷۰ - ۹۵۰ ؟ قمری
elāhī ardabīlī,hoseyn ebn-e ʻabd-ol-haqq (1466 - 1544)
برای خواجه نعیم الدین نعمة الله بن خواجه محمد علوی صفوی شهید ترجمه شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۱۳-ف
آغاز: شکر و سپاس پروردگاری را جلت عظمته
نسخه اصل:از آن آقای محمد کلباسی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:میرعبدالله بن سید میرسلطان، بی‌تا؛ در ص ع آمده «مصباح المتجد و حبل المتین» در پایان از الحبل المتین شیخ بهایی است که در ۱۸ شوال ۱۰۰۷ ساخته است، نوشته میرغیاث الدین حسینی در روز آدینه ۲۰ رمضان ۱۰۱۸ نسخه از آن یحیی بن اسماعیل طالقانی بهبهانی در ۱۱۷۱ [فیلمها ف: ۳-۷۹]

● **مصباح المجتهدین** / آداب و سنن / فارسی
mesbāh-ol mojtahedīn
طبیب دزفولی، علی بن مرتضی، ق۱۲ قمری
tabīb-e dezfūlī, ʻalī ebn-e morteza (- 18c)
اهداء به: علی قلی خان
تاریخ تألیف: ۲۱شوال ۱۱۸۴ق
در آداب سحرخیزی و ادای نماز شب وبعضی اعمال بین الطلوعین و ساعات آغاز روز، مشتمل بر دوازده «مصباح»:۱. آداب و ادعیه وقت خواب؛ ۲. بیان برخاستن از خواب و کیفیت و آداب آن؛ ۳. ثواب برخاستن به نماز شب و طریق آن؛ ۴. اعمالی که بعد از بیدار شدن از خواب باید انجام داد؛ ۵. معرفت نوافل شب‌ها و آداب آن؛ ۶. تحدید و کمیت عدد نوافل؛ ۷. آداب نماز شفع و وتر؛ ۸. کیفیت آنها و ادعیه مختص به ایشان؛ ۹. آداب گزاردن نافله صبح؛ ۱۰. قضای نوافل؛ ۱۱. بعضی آداب متفرقه؛ ۱۲. بعضی مواعظ مناسبه در این مقام.
آغاز: مصباحی که انیس دل متهجدین تواند بود و مفتاحی که ابواب الجنان فتح و فیروزی به روی سحر خیزان تواند گشود

کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** امید چنانکه خطاهای آنها را به پرده حفظ الغیب مستور سازند و حقیر را از نظر کیمیا اثر نیندازند.
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ ۱۴۳گ، ۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: -۵۱]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۷۵
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۲۲۸]

● **مصباح المشکات** / کلام و اعتقادات / فارسی
mesbāh-ol meškāt
عزلتی خلخالی، ادهم، - ۱۰۵۲ قمری
ʻozlatī xalxālī, adham (- 1643)
وابسته به: مشکاة الانوار فی لطائف الاخبار؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵ق)
ترجمه و گزارشی است از «مشکاة» ابوحامد محمد بن محمد غزالی. نام کتاب و مترجم در دیباچه آمده است. چلبی می‌گوید: «مشکاة الانوار فی لطایف الاخبار» را ۴۸ «باب» در موعظه دیدم و از غزالی نیست بلکهاز متأخران است. بدوی آن را از ابن فقیه مصری (-۸۷۷ق) می‌داند. بدوی به نقل از بروکلمان ۳ کتاب جداگانه از او یاد می‌کند: «مشکاة الانوار و مصفاة الاسرار»، «مشکاة الانوار» و «مشکاة الانوار فی لطایف الاخبار لتحدید الی سنن الفخار». (احمد منزوی)
آغاز: بسمله. سپاس با اساس بی ابتدا و ستایش بیقیاس بی انتها از ازل تا ابد خداوندی را که اول و آخر و ...
انجام: بده عزلتی را ز فضل آن مقام ××که باشد بحمد تو گویا مدام
[فهرستواره منزوی ۶۱۱/۶؛ بدوی، غزالی ۳۸۱، ش ۳۵۷؛ کشف الظنون ۱۶۹۳/۲ «مشکاة ... »]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۱۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۵۸گ (۶۰ر-۱۱۷پ)،

۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۲سم [ف: ۹-۲۶۹]

● مصباح المصائب و مشکاة المناقب = مشکاة الانوار /

تاریخ معصومین / فارسی

mesbāh-ol masā'eb va meškāt-ol manāqeb = meškāt-ol anvār

شاهرودی، محمد بن ابراهیم، ق۱۳ قمری

šāhrūdī, mohammad ebn-e ebrāhīm (- 19c)

تاریخ تألیف: شنبه ۹ ذیحجه ۱۲۲۵ق؛ محل تألیف: قزوین

دربیان مصایب اهل بیت (ع) برگرفته ازبحارالانوار، مجمع البحرین فی احوال الحسنین، تظلم الزهراء، مقتل ابی مخنف وجلاء العیون وحیات القلوب ومحرق القلوب وغیر از اینها. مشتمل بریک «مقدمه» ودوازده «مشکات» وهر مشکات شامل پنج «مصباح» است: مشکاة۱.احوال پیامبر گرامی اسلام؛ ۲.احوال حضرت امیر؛ ۳. احوال حضرت زهرا؛ ۴. احوال حضرت مجتبی؛ ۵. خروج امام حسین از مدینه؛ ۶. خروج آن حضرت از مکه؛ ۷. شهادت اصحاب آن جناب؛ ۸. شهادت بنی هاشم؛ ۹.شهادت حضرت امام حسین؛ ۱۰. اسارت اهل بیت؛ ۱۱. وقایع شهر شام؛ ۱۲. احوال باقی امامان.

آغاز: جلد۱: بسمله الحمدلله الذی اسرح مصباح المصائب فی مشکوة ذوی المناقب ... و بعد چنین گوید اقل ناس عملاً واکثر هم املاً و زللاً المتمسک بطلف الملک الازلی محمد ابراهیم بن شیخ علی ...

جلد ۲: نحمدک اللهم یا من اعظم رزیتنا بمصیبة سبط خیر الانبیاء و ابن خیرالاوصیاء ... دلها تمام نوحه کنان از برای کیست ×× دوران سیاه پوش چنین در عزای کیست

جلد۳:بسمله، نحمدک یا من اعظم احزاننا علی من بکت علیه الوحوش و الطیور و کل قلب من رزیته موعود و دمع العیون علی الخدود منثور ... واحسرتاه واویلاه از ابدان مطهره اولاد رسول (ص) که چون ستاره درخشان در عرصه کربلا افتاده بود ...

[الذریعة ۱۱۹/۲۱ و ۱۲۰ و ۵۳/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۱۷۷۲/۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۶۵۶/۲]

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۰۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** حایل می‌شوم میان تو و میان این عددها و جمعیتها پس محمد (ص) گفت و حال آنکه.

مشتمل بر مشکاة نهم تا آخر کتاب؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «از مولی جوید عنایت محمد» (مربع)، «فلک تاج ... محمد ... مستند» (مربعی بزرگ)؛ واقف: میرزا غلام طاهری، ۱۳۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۵ص، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: -۵۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۴۷۲]

۲. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۶

آغاز: برابر۳؛ **انجام:**سهل می‌گوید گفتم سبحان الله سرحسین را می‌آورند ومردم شادی می‌کنند پرسیدم ... وطفلان بسیار بر شتران برهنه سوار کرده بودند بناقها همه بی محمل کجاوه سوار بدند ...

در فهرست با عنوان «مقتل» و ناشناس آمده، از مصباح سوم مشکاة نهم تا فصل اول مشکاة یازدهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ پایان این کتاب عصر روز شنبه نهم ذیحجه سال ۱۲۲۵ در قزوین بوده؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: -۱۶۱]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۹

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۳۷۶]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۰

آغاز: ... تا ظرفهای ام معبد را همه پر کرد و خود و اصحاب خود از آن سیر شدند

نسخه اصل: کتابخانه امامزاده محمد هلال-آران۱۶۳. ادامه مشکاة یازدهم تا مقداری از خاتمه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۲۰۶ص [عکسی ف: ۱-۳۷۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۴۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و لم یکتبوا عشر معاشر فضل ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۱۷

آغاز: برابر۳؛ **انجام:** در آن وقت دعا کردم که خداوندا از دنیا مبر تا انکه بنمایی سر این ملعون را به من در وقتی که چاشت ...

جلد سوم کتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: فرج الله قدیمی به تاریخ ۱۳۳۰؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۵۰گ، ۱۷سطر (۹×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۷-۲۶۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۹

آغاز: ... از کتب مصایب جمع و تألیف نماید که بعنوان یادگار ... مقدمه: در ذکر بعضی از ... مشکوة اول: در ذکر مجملی از فضایل و مناقب و معجزات ... مصباح اول: در فضایل؛ **انجام:** جمع باشند و در خدمت او بسر برند، اسئلتموهم بأیدی الظالمین ... نوشته نیست.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۱۵۴گ، ۲۲سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۴۰-۱۵۸]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۷-۳۶۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۶

آغاز: برابر۳؛ **انجام:** هر آینه بر میکنم مکه را بر تو سواره و پیاده و حایل می‌شوم میان تو و میان ابن عدوها و جمعیتها پس محمد گفت و حال آنکه ...

در فهرست با عنوان «مشکاة الانوار» و از ابراهیم نیشابوری دانسته شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:علی عسکر افشار رائی، تا: ذیقعده۱۲۲۲ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۱۹سطر (۱۰×۲۲/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۳۲سم [ف: ۳۷-۴۱۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۵۵

چهار مشکاة اول؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:رمضانعلی بن علی عسکر قزوینی، تا: یک‌شنبه ۲۴ شعبان۱۲۳۴ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۶۲]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۵۲

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** تکاد ان تتز عزع الاطباغ من زفراتها و از سوز دل بر آن امام بیمار چنان ناله می‌کردند که نزدیک بود طبقهای آسمان از اثر ناله ایشان از هم بپاشد.

جلد دوم کتاب و از اول مشکوة پنجم تا آخر مشکوة نهم؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: ۷ ذیقعده۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۶-۲۱۶]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۶۰ ض

بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق [د.ث. مجلس]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۵۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** لاحول و لاقوةالا بالله العلی العظیم.

خط: نستعلیق، کا:رجبعلی بن میرزا محمد، تا: رجب۱۲۴۰ق؛ واقف: علی چمرانی نیشابوری، تیر۱۳۴۶؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱۴-۵۱۱]

۱۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۴۱/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** وبعضی از شما آدمی هستید که سر از طاعت من پیچیده اید وشرم نمی کنید واز ماری کمتر هستید

در فهرست با عنوان «مشکاة الانوار» آمده، جلد اول از آغاز کتاب تا آخر مشکات چهارم درفضایل ومصایب امام حسن مجتبی (ع)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ (۱۲۳پ–۳۲۱)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۹/۵سم [ف مخ: ۲-۵۰۱]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۸۲

مشکاة پنجم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۷۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۹-۳۹۴]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۴۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از احمد اقبالیان [رایانه]

۱۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۳/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** آن از دمی که تشنه لب کربلا حسین ×× رو کرد سوی معرکه از خیمه ها حسین / فریاد از ان دمی که به میدان کربلا ×× آمد سرور سینه خیر النسا حسین

خط: نستعلیق، کا:مختار بن ملا احمد، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶سطر [ف: ۱-۳۴۴]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۲۴

مشکاة پنجم؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۱۶]

● مصباح المصیبة فی فضائل و مصائب الائمة (ع) /

تاریخ معصومین / فارسی

mesbāh-ol mosība fī fazā’el va masā’eb-el a’emma

تبریزی، جعفر بن سلطان احمد، ق۱۳ قمری

tabrīzī, ja‘far ebn-e soltān ahmad (- 19c)

تاریخ تألیف:۳ شعبان ۱۲۷۰ق

تاریخ مفصلی است در شرح حال امام حسین (ع) ؛ این جلد در ده «فصل» و یک «تتمه» ترتیب یافته: فصل ۱. بیان بدو نور و ابتدای ظهور نور آننور اول؛ ۲. بیان کیفیت تولد با سعادت آن قرة العین حضرت رسالت؛ ۳. بیان شرفیات شدن زوار سماوی؛ ۴. بیان سبب تسمیه آن امام خافقین به اسم حسین(ع) و کیفیت شیر خوردن آن امام العالمین و تاریخ تولد و مدت خلافت و تارخ شهادت سید العاشقین؛ ۵. اثبات وجوب امام (ع)؛ ۶. بیان اثبات امامت و وصایت و خلافت خامس آل عبا؛ ۷.بیان معجزات باهرات و خارق عادات آن حضرت؛ ۸. احتجاجات آن حضرت؛ ۹. بیان فضایل و مناقب آن آل اطایب؛ ۱۰. بیان سر شهادت آن قبله حاجات (در نسخه اشتباهاً فصل هفدهم نوشته شده است).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۷۵

آغاز:الفصل الاول در بیان بدو نور و ابتدای ظهور نور آن نور اول نور خداوند؛ **انجام:** تامل فیما ذکرنا مما اقتبسناه من اخبار ائمة الهدی (ع) والسلام علی اهل الاسلام

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۳شعبان۱۲۷۰ق؛ مصحح، محشی از مصنف، بسیاری از عبارات خط خورده؛ جلد: گالینگور، ۲۱۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۷-۸۹]

● المصباح المضیء فی کتاب النبی الامی و رسله الی ملوک الارض / تراجم / عربی

al-miṣbāḥ-ul maḍī’ fī k.-in nabī-yil ummī wa rusul-i-hī ilā mulūk-il arḍ

انصاری، عبدالله بن حدیده، ق۸ قمری

ansārī, ‘abd-ol-lāh ebn-e hadīde (- 14c)

تاریخ تألیف: جمعه ۴ ذیقعده ۷۹۹ق

کتابی است درباره کتاب و فرستادگان و نامه‌های پیامبر اکرم (ص).مؤلف کتاب را در دو «قسمت» مرتب نموده: قسمت ۱.ذکر کتاب و نویسندگانی که در محضر رسول اکرم بوده‌اند و عدد آنها را چهل و چهار نفر دانسته؛ قسمت ۲. درباره رسولان و فرستادگان و نامه‌هاییکه آنحضرت برای ملوک و سلاطین ارسال فرموده‌اند.

[کشف الظنون ۱۷۱۰/۲؛ هدیة العارفین ۴۶۷/۱؛ بروکلمان ۲/ (۷۲) ۸۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۴عکسی

آغاز: قال: الشیخ الامام ابی القاسم، هبة الله بن سلامة ... المفسر الحمد لله الذی هدانا؛ **انجام:** و نسال الله ان یوفقنا للصواب، انه قریب موفق لما یشاء و هو حسبنا و نعم الوکیل و صلی الله علی سیدنا محمد و اله ...

نسخه اصل: اسکوریال - مادرید ش ۱۷۴۲(فهرست خطی اسکوریال ۲۵۱/۳)؛ خط: نسخ، کا:احمد بن خطاب بن عمر، تا: شنبه ۵ صفر۹۹۲ق؛ مصحح؛ ۱۵۴گ، ۲۱سطر [عکسی ف:۱-۱۸۷]

● **مصباح المعرفة** / گوناگون / فارسی

mesbāh-ol ma‘refa

تاریخ تألیف: محرم ۱۲۶۲ق؛ محل تألیف: اصفهان

اطلاعات عمومی است در یک «مقدمه» و دوازده «باب» ویک «خاتمه»: مقدمهدر حقیقت نفس انسانی؛ باب ۱. ذکر پادشاهان جهان و سلطنت عباسیان؛ ۲. ذکر بنای بلادوامصار؛۳. ذکر عجایب مخلوقات و مصنوعات؛ ۴. ذکر دریاها و طول و عرض و حدود؛ ۵. بحرات بحیره؛ ۶. ذکر انهار؛ ۷. ذکر العیون؛ ۸. ذکر الابار؛ ۹. مساحه الارض و اقلیم السبعه و حدوداتها؛ ۱۰. معنی مشکله لغت فرس قدیم؛ ۱۱. معنی مشکلات لغت یونان؛ ۱۲. حل مشکلات لغت پهلوی؛ خاتمه: در عدد آسمان و الوان ایشان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۱۳/۱

آغاز: حمد سپاس مر خدایرا سزاست که بنی نوع انسان را به عجیب ترین صفتی آفرید و درود نامعدود بر زبده مصنوعات و خلاصه موجودات؛ **انجام:** آب بر روی هواست و هوا بر روی ظلمت است و آنچه در زیر ظلمت است بغیر از خدا کسی نمی داند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۶۲ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۷۶ص (۸-۸۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۳/۲-۷۸]

● **مصباح المفسرین** / تفسیر / عربی

miṣbāḥ-ul mufassirīn

حسینی شیروانی، ابوالحسن بن محمد، - ۱۳۲۲ قمری

hoseynī šīrvānī, ab-ol-hasan ebn-e mohammad (- 1904)

اهداء به: آصف الدوله شیرازیفرمانفرمای خراسان

تفسیر آیه مبارکه نور است به اخبار و مشرب عرفانی. کتاب را در دیباچه به نام «مصباح المفسرین» و در پایان به مناسبت و مطابقت با ماده تاریخ فراغ از تألیف«قرة عین المفسرین» نامیده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۱

آغاز: الحمدلله الذی جعل آیة النور مشکوة لهدایته و مصباحا لمعرفته سره و آیته؛ **انجام:** راجیا ان تکون هی مصباحی و قرة عینی فی یوم الدین و الحمد ثم الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۱۳۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴-۴۵۴]

● **مصباح المقلدین** / فقه / فارسی و عربی

mesbāh-ol moqalledīn

عامری، محمد اسماعیل بن ابی القاسم، ق۱۳ قمری

‘āmerī, mohammad esmā‘īl ebn-e ab-el-qāsem (- 19c)

اهدا به: اسماعیل میرزا نواب مستطاب

رساله‌ای فقهی است در تحقیق مسأله تقلید به عربی که با دیباچه‌ای فارسی شروع می‌شود در بیان رجوع به مجتهد در عصر غیبت و اختلافی بودن تقلید از مجتهد میت. مؤلف در این مقدمه از فتحعلی شاه قاجار یاد می‌کند. این رساله به صورت شرح بر متن با عناوین «قال، اقول» تنظیم شده و متن آن از کتاب سؤال و جواب حجة الاسلام سید محمد باقر شفتی انتخاب شده است.

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۶۱

آغاز: الحمد لله الذی أتقن بقدرته قواه أحکامه بنصب مبانیها و دلائلها ...؛ که رساله منفرده در تحقیق و تنقیح مسأله تقلید اموات؛ **انجام:** و اما الوجه الثانی فهو انا نقول بمقتضی استصحاب ثبوت الصحة المستتبعة لحکم وجوب الرجوع الی المجتهد ... اقتضاه الدلیل و اعطی به النظر الجلیل هو کون هذه.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ با یادداشتی در مدح کتاب که گویا تقریظ عالمی باشد؛ واقف: هادی اسکویی حائری، ۱۳۷۲؛ جلد: تیماج، ۱۰۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۲-۵۹۴]

● **مصباح المنجمین** / هیئت / فارسی

mesbāh-ol monajjemīn

حسینی مشهدی، محمد اسماعیل بن محمد رضا، ق۱۳ قمری

hoseynī mašhadī, mohammad esmā‘īl ebn-e mohammad rezā (- 19c)

اهدا به: فتحعلی شاه قاجار، برای شاهزاده محمد علی میرزا

تاریخ تألیف: ۱۷ رجب ۱۲۲۵ق

به نام فتحعلی شاه قاجار، برای شاهزاده محمد علی میرزا، هنگامی‌که فرمانروایی سه ولایت خوزستان، لرستان و کرمانشاه را داشت، نوشته شده است. در معرفت طالع مولود، در پایان آن طالع ولادت همان شاهزاده، عنوان کتاب و نام مؤلف و شاه و شاهزاده قاجار در دیباچه آمده است. کتاب در یک «مقدمه» و سه«مقاله» و هر مقاله در چند «باب» و هر باب در چند «فصل» است: مقاله ۱. در اعمال حسابی، در پنج«باب»: ۱) کیفیت اوضاع

فلکی، در هفت فصل، ۲) معرفت عمر مولود، در شش فصل، ۳) بیان اعمال نجومی از قوت و ضعف کواکب، در نه فصل، ۴) تسییرات در شش فصل، ۵) در باقی اعمال متعلق به موالید، در پنج فصل؛ مقاله ۲. معرفت کلیه احکام موالید، در چهار«باب»: ۱) کیفیت دانستن ادله احکام در پنج فصل، ۲) احکام کلیه عمر در دو فصل، ۳) قواطع و زواید عمر در دو فصل، ۴) احکام کیفیت عمر، در دو «نوع» و چند فصل و چند مقصد؛ مقاله ۳. احکام کلیه مختص به طالع بندگان اشرف والا [محمد علی میرزا] در پنج«باب»: ۱) صفات و اخلاق و قوا و حواس بندگان والا، در دو «قسم» و چند فصل، ۲) کمیت عمر مبارک در پنج فصل، ۳) کیفیت عمر مبارک در دوازده فصل، ۴) قواطع و زواید مدلولات بیوت در یازده فصل، ۵) طالع ولادت مبارک به حسب نمودار زردشت، در دو فصل.

آغاز: بسمله. حمد و ثنای از حد افزون و شکر و سپاس اخلاص مقرون، جهان آفرینی را سزاست که بی ذکر نامش ... اما بعد، بر ضمایر صافیه ارباب فطرت ...

انجام: و از پرتو مهر و لطف بمنزلی غیرت طور باد، قد وقع الفراغ عن تألیف هذه الأوراق ...

[نسخه‌های منزوی ۳۵۰/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۰۴۵/۴]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا:۱۲۵۵ق، مجدول؛ اهدایی: خاندان بغایری، ۱۳۸۳؛ جلد: ساغری مذهب، ۱۶۸گ (۱پ-۱۶۸)، ۲۲سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [رایانه]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:فیلم

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۱-۲۳۰]

۲. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، تا: ۱۱۳۷ق [میراث اسلامی: ۵-۶۰۱]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب پنجم در باقی اعمال بتعلقه بمیلادات از انتهاآت ... در جدول وضع نمودیم تا در وقت احکام معد باشد حسبنا الله تعالی و نعم الوکیل

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد علی ابن حاجی کاظم تبریزی، تا: احتمالاً قرن۱۳؛ با جداول نجومی؛ جلد:مقوایی، ۱۴۱ص، ۱۷سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [رایانه]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۳

خط: نستعلیق، کا:محمد مهدی بن محمد حسن کرمانشاهی، تا: سه‌شنبه۱۲۳۰/۶/۶ق، مجدول؛ با یادداشت محمد حسن حسینی در ۱۲۹۴؛ مهر: محمد کاظم؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۲۱سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۱۶۲]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد مهدی بن محمد حسن کرمانشاهی، تا: سه‌شنبه ۱۲۳۰/۶/۶ق؛ با یادداشت محمد حسن حسینی در ۱۲۹۴ درباره نرخ خواربار و تنگ سالی و قحط، با زایچه و طالع مولود شاه زاده گویا عباس میرزا در ۱۲۰۳ که از او به السلطان بن السلطان تعبیر شده [نشریه: ۷-۲۹۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب پنجم در باقی اعمال متعلقه بمیلادات ... فصل اول در انتهاءات برج ... تا در وقت احکام معد باشد حسبنا الله و نعم الوکیل (تم تم تم) (پس از این ۱۸ صفحه جدول نجومی است).

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: مقوا، ۱۳۱گ (۱-۱۳۱)، ۲۴سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۹۹۷]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۹۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲۰-۲۰۸]

← مصباح المنیر > المصباح المنیر فی غریب الشرح الکبیر
← مصباح المنیر > القرآن الکریم

● المصباح المنیر فی غریب الشرح الکبیر = مصباح المنیر / لغت / عربی

al-miṣbāḥ-ul munīr fī ġarīb-iš š.-il kabīr = miṣbāḥ-ul munīr

فیومی، احمد بن محمد، - ۷۷۰ ؟ قمری

fayyūmī, ahmad ebn-e mohammad (- 1369)

وابسته به: فتح العزیز = العزیز فی شرح الوجیز؛ رافعی قزوینی، عبدالکریم بن محمد (۵۵۷-۶۲۳ق)

تاریخ تألیف: دهه پایانی شعبان ۷۳۴ق

امام محمد غزالی طوسی (- ۵۰۵ق) کتابی در فقه شافعی دارد به نام «الوجیز»(این کتاب در قاهره چاپ شده است) و عبدالکریم بن محمد رافعی کتاب الوجیز غزالی را دو مرتبه شرح کرده و یک شرح آن به نام «شرح صغیر» است و شرح دیگرش شرح کبیر و به نام «فتح العزیز علی کتاب الوجیز» موسوم می‌باشد. احمد بن محمد بن علی مقری فیومی حموی مصری غرائب کتاب «فتح العزیز علی کتاب الوجیز» را با مطالب علیحده بسیاری از لغت و غیره جمع کرده است که از کتب معتمده لغت عرب به شمار می‌رود و به نام «المصباح المنیر فی غریب الشرح الکبیر» موسوم داشته است که همین کتاب موجود است.(فاضل)

آغاز: بسمله - یقول العبد الفقیر الی الله تعالی احمد بن محمد بن علی المعری الفیومی عفی الله عنه ... أما بعد فانی کنت جمعت کتاباً فی غریب شرح الوجیز للرافعی

انجام: لیس الفاضل من لایغلط بل الفاضل من بعد غلطه ونسأل

الله حسن العاقبة فی الدنیا والإخره وان ینفع به طالبه والناظر فیه وان یعاملنا بما هو اهله

چاپ: مشار عربی، ص۸۵۴؛ مکرر در قاهره و ایران و ... چاپ شده است؛ قاهره، المعارف، محقق: عبد العظیم الشناوی، چاپ جدید، ۷۱۲ص، ۱۳۹۶ق؛ ایران، سنگی، بی ناشر، بدون تاریخ، وزیری

[کشف الظنون، ۷۱۰/۲؛ اکتفاء القنوع/۳۲۵؛ معجم المطبوعات ۱۴۷۶؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۱۸/۴؛ هدیة العارفین ۱۱۳]

شروح و حواشی:

۱- اللآلی الصحاح الجامعة لما فی المصباح؛ غزی، بشیر بن هلال (-۱۳۳۹)

۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان الفراغ من تعلیقه علی یدمؤلفه فی العشر الاخیر من شهر شعبان المبارک سنه اربع و ثلثین و سبعمائه و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم و حسبنا الله و نعم الوکیل

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۷۳۴ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۹۳گ، ۲۰سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۷۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۴۴

انجام: و کل جمع فی آخره تاء فهو مؤنث نحو (یکی دو ورق از آن ساقط است).

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج خرمایی، ۲۲۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰/۴×۳۳/۸سم [ف: ۱۳-۲۰۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه جواد کریم ... محمد تقی التاری عفی عنه کامل؛ خط: نسخ، کا:محمد تقی قاری، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری مازندرانی، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۳-۲۰۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۵۴

خط: نسخ، کا:اخلاقی ازهری شافعی، محمد بن علی، تا:جمعه۱۱ ذیقعده۹۷۳؛ با سرلوح، مجدول؛ تملک: احمد بن پسر علی زرعی، مصطفی بن محمد بن الیاس بخشیده نازکی به علی بن عبیدالله در مدرسه قلندر خانه در رمضان ۳۷[۱۰]؛ واقف: شیخی محمد آغازاده احمد سعید افندی، ۱۰۲۱؛ کاغذ: استانبولی، ۲۷۹گ، ۲۷سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۷-۳۵۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن علی بن محمد احلافی ازهری شافعی، تا: اواخر رمضان۹۸۲ق؛ تملک: عبدالباقی بن علی نقی، عبدالکافی بن محمد تقی؛ مهر: «و افوض امری الی الله» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۶-۱۷۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵/۱-طباطبائی

خط: نسخ، کا:عبدعلی بن محمد، تا: قرن ۱۱؛ مصحح در طائف حجاز به تاریخ ۱۰۸۹؛ کاغذ: بغدادی، جلد: تیماج، ۲۷۰گ (۱-۲۷۰)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۲۲-۵۱]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۴۱

آغاز: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام(در باب الیاء، فصل یجیی المصدر من فعل ثالثی علی تفعال بفتح التاء ... افتاده)؛ مقابله شده، با نشان بلاغ؛ تملک: حاجی محمد حسین ۱۱۴؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۷گ، ۲۱سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۲-۲۳۴]

۸. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۴۵

خط: نسخ، کا:حسین بن شاه محمد مکی، تا: شنبه ۲۵ رجب ۱۰۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [نشریه: ۳-۲۴۳]

۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۳۵ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [رشت و همدان: ف: -۱۳۶۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۷۴

خط: نسخ، کا:خلیل بن رکن الدین مسعود حسینی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ رمضان۱۰۹۲ق، استکتاب محمد علم الهدی کاشانی؛ تملک:علم الهدی با مهر «یا محسن اغفر بمحمد علم الهدی نصیرالدین سلیمان»، محمود بن حاج محمد رضا بیدگلی به تاریخ رجب ۱۳۵۷ با مهر «الواثق بالله المعبود عبده محمود» (مربع)؛ مهر: «انه من سلیمان» (مربع)، «یا محسن قد اتاک المسیء» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۲۲-۲۲۴]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۰۹۹ق؛ مهر:«مرتضی الحسینی ۱۱۸۷» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۳۰۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۴]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۶۲

انجام:ان کانت معتلة بالیاء فمن العرب من یجمعها بالیاء علی لفظ الواحد فیقول کلیه و کلیات و اما ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و۱۲؛ افتادگی: انجام؛ یادداشتی از حسین بن محمد بن یحیی بن عبدالله بن عمران در تملک سید محمد بن شرف بن ابراهیم بن یحیی الصندید الحسینی در کربلا به سال ۱۱۷۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۳۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۲۸-۱۹۲]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۲۷ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۰-۹۷]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷۶۶
آغاز: ولکن قولوا شهر رمضان و هذا الحدیث ضعفه؛ **انجام:** مزکوم و مجنون و محزون و مکروب و مقرور من القر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا [رایانه]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۱
خط: نسخ، کا:احمد بن محمد عاملی، تا: سه‌شنبه ۹ ذیحجه ۱۱۱۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۷۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱-۵۰۴]

۱۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۶۹
خط: نسخ، کا:محمد علی بن حسن مشهدی، تا: چهارشنبه غره جمادی الثانی ۱۱۳۲ق؛ ۱۸۳گ، ۳۲سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۱۵]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۴۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:عطاءالله قاینی، تا: محرم۱۱۳۴ق؛ واقف: میرزا علی قلی؛ جلد: چرمی، ۲۵۴گ، ۲۴سطر با بعضی حواشی (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۴سم [ف: ۱۳-۱۳۴]

۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۴۷-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا:قاسم علی بن حاج محمد طاهر جرمقی، تا: ۱۵ رمضان۱۱۵۰ق، جا: مشهد رضوی؛ ۴۹۸ص، ۲۸سطر (۱۱/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۵]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۴۹
خط: نستعلیق، کا:محمد صالح بن میرزا محمد حسین، تا: ۱۱۷۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۲۰گ، ۱۶سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴-۱۲۵۹]

۲۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۰۹
خط: نستعلیق، کا:محمدطبیبراوری، تا: ۱۲۲۳ق، ۳۹۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۲۸۲]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۵۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** لاعیب فیه علاوقوا
خط: نسخ و نستعلیق، کا:عباس بن حاجی علی جنابدی، تا: جمادی الاول۱۲۳۳ق، جا: ترشیز؛ واقف: سید علی اصغر اصغرزاده موسوی، اردیبهشت ۱۳۳۸؛ جلد: چرمی، ۲۲۲گ، ۲۲سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰/۸×۲۹/۹سم [ف: ۱۳-۱۳۵]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۰۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل و الحمدلله رب العالمین ...
خط: نسخ، کا:محمد نبی بن محسن رستقانی، تا: ۱۲۳۴ق [رایانه]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد جعفر بن محمد حسین نائینی، تا: جمعه دهه وسط جمادی الاول۱۲۳۴ق؛ با یک سرلوح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۲گ، ۲۳سطر [ف: ۱۱-۲۶۱]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:محمد علی آقا ولی بیدگلی کاشانی، تا: غره جمادی الثانی ۱۲۵۶ق؛ تملک: حسین بن محمد باقر «عبده محمد حسین بن محمد باقر» (بیضوی)، حبیب الله بن علی مدد مورخ ۱۳۲۲ق «یا حبیب القلوب العارفین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۷/۲-۷۴]

۲۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۵
خط: نسخ، کا:محمد صادق بن حاج محمد تقی، تا: ۷ شعبان۱۲۵۶ق؛ تملک: محمود شریف موسوی؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۶۵گ، ۳۰ سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۶۰]

۲۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا:ابوالقاسم جعفر حسینی موسوی، تا: اواخر جمادی الثانی ۱۲۶۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۲۹سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۳۱]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۱۹-۵۲/۵۹
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا:احمد الشریف بن علی بن محمد ملقب به صایب شریف خوانساری، تا: ۲۲ جمادی الثانی ۱۲۶۴ق؛ ۱۸۲گ، ۳۱-۳۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۶۴]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۰
خط: نسخ، کا:علی بن نواب شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ محرم۱۲۸۷ق، برای محمد ولی میرزا شاهزاده؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی مذهب، ۳۱۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۳سم [ف: ۱-۵۰۴]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۴۳
خط: نستعلیق، کا:خوانساری، محمد علی بن حسین، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ تملک:شیخ صادق در ۱۲۶۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۱گ، ۲۷سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۵۶۳]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۱ معزی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:اسدالله بن عبدالنبی اصف شوشتری، تا: ۱۸ جمادی الثانی ۱۳۱۳ق، به خواهش مقرب الخاقان و مؤتمر السلطان آقا محمدرضا مستوفی؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۳۹-۲۴۸]

۳۱. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام:**وهند فضلاکم والهندانفضلیاکم والهندات فضلیاتکم وفضلکم ومنه قولهم فحاذات الاسفل الاعلی ای لسافل العالی وقال تعالی وانتم الاعلون ای الغالبون.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر:«عبده محمدحسن بن مهدی» (مربع)؛

واقف: ملاغلامرضا بن محمدعلی آرانی، جمادی الثانی ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف مخ: -۱۵۴]

۳۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۳۸

آغاز: بسمله الابد الدهر ویقال الدهر الطویل الذی لیس بمحدود الاب المرعی الذی لم یزرعه الناس مما یأکله الدواب؛ **انجام:** صلبت القاتل صلبا من باب ضرب فهو مصلوب ... وصلیب النصاری جمعه صلبان وثوب مصلب علیه نقش صلیب

الف تا ص؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۴۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۲-۵۰۶]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۸۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سید مرتضی علی حسینی [رایانه]

● مصباح المنیر لطالب حق یستنیر / فلسفه / عربی

miṣbāḥ-ul munīr li-ṭālib-i ḥaqq-in yastanīr

تبریزی، محمد باقر بن محمد سلیم، ق۱۳ قمری

tabrīzī, mohammad bāqer ebn-e mohammad salīm (-19c)

شرح مفصلی است بر دو فصل از کتاب «فصول المهمة» که با عناوین «قال سلمه - الله - قولن»نگارش یافته است. شارح در مقدمه کتاب می‌گوید: زمانی که در بین علما در حکمت نظری اختلاف ایجاد شد و هر کس نظریه خاصی ارائه می‌داد، عده‌ای از من درخواست نمودند مطلبی در این خصوص ارائه دهم، از این رو دو فصل از کتاب «فصول المهمة» را انتخاب نموده و به شرح آنها پرداختم. کتاب فصول المهمة و مؤلف آن را که معاصر محشی نیز بوده، نیافتیم. مرحوم صاحب الذریعة چون نسخه را ندیده از این رو فصل المهمة را برای این کتاب اختیار کرده که درست نیست.

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... لما فشت شدة الاختلاف فیما بین من ینتحل علم الحکمة النظریة و المعرفة فی الحقائق الربانیة القدسیة ...

انجام: و استخراج ما فی خفایاه من خبایاه و الاصلاح برد مجلملاته الی ما بین و الانصاف فی کل ما وضح و تبین، و قد تم.

[الذریعة: ۱۲۰/۲۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۹۳

آغاز و انجام: برابر

کا: حسین بن جواد، کتیب، تا: ۱۲۹۲ق؛ مصحح؛ با عبارت «بلغ مقابلة»مقابله شده، محشی؛ با دستخط آیت الله مرعشی نجفی: «کتاب المصابح المنیر للنقید البصیر العلامة المولی محمد باقر بن محمد سلیم ۱۳۸۷ هـ»؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۹سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۳-۳۶۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۴۰۳گ (۱-۴۰۳)، ۱۸سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا: ف: ۱-۴۴]

● مصباح المهتدین فی اصول الدین / کلام و اعتقادات / عربی

miṣbāḥ-ul muhtadīn fī usūl-id dīn

تاج الدین حلی، حسن بن محمد، ق۹ قمری

tāj-od dīn-e hellī, hasan ebn-e mohammad (- 15c)

مباحث توحید و نبوت و معاد در این کتاب با اختصار و بر پایه‌های کلامی شیعی نگاشته شده و در بحث امامت به تفصیل بیشتر پرداخته است با ذکر روایاتی در شأن اهل بیت علیهم السلام و مناقب و فضایل آنان، که بیشتر آنها از منابع اهل سنت نقل می‌شوند، مشتمل بر فصولی چند دارای اصول.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴

آغاز: فصل فی صفاته تعالی و فیه اصول، اصل فی قدرته تعالی، اعلم ان الله قدرة کاملة لذاته علی کل قابل لتعلق القدرة؛ **انجام:** و اسال الله ان یرجح بذلک میزان عملی و یجعله و سائل عللی و یشفع محمد و آله فی خطایای و زللی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱-۳۲]

● مصباح النجاة / کلام و اعتقادات، فقه / فارسی

mesbāh-on najāt

قائنی، زین العابدین بن علی اکبر، ق۱۳ قمری

qā'enī, zayn-ol-'ābedīn ebn-e 'alī akbar (- 19c)

در برخی مسائل اعتقادی و نماز، مشتمل بر دو «باب»و هر باب در یک «مقدمه» و پنج «فصل» و «خاتمه»و مقدمه و خاتمه هر یک در سه «فائده».

زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۸۱/۲

آغاز: در آغاز حمد تو ای ذوالجلال ×× من و کلک و دل هر سه گشتیم لالجواهر حمد و سپاس و لآلی ثنای بی قیاس مخصوص ذات اقدسی است؛ **انجام:** و اگر امرشان بخالق گذاشته شود و داخل مرجون لامر الله بوده باشند نیز احسن وجوه خواهد بود

خط: نسخ، کا:حسین بن کربلائی اسحاق زهانی، تا: ۱۱ رمضان۱۲۴۸ق؛ جلد: گالینگور، ۶۴گ (۱پ-۶۴ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: -۶۳]

● مصباح النجاة فی التدین و النجاح / کلام و اعتقادات / فارسی

mesbāh-on najāt fe-t tadayyon va-n najāh

حسینی گیلانی، محمد باقر بن هاشم، ق۱۲ قمری
hoseynī gīlānī, mohammad bāqer ebn-e hāšem (- 18c)
تاریخ تألیف: چهارشنبه ۷ ربیع الثانی ۱۱۰۸ق
اصول دین پنج‌گانه و باقی ضروریات دین اسلام را به روشی متوسط برای عامه مردم در چند «فصل» نگاشته: فصل ۱. اثبات واجب؛ ۲. صفات ثبوتیه؛ ۳. صفات سلبیه؛ ۴. بیان عدل؛ ۵. اثبات نبوت عامه؛ ۶. نبوت پیامبر اسلام (ص)؛ ۷. اثبات امامت است؛ ۸. اثبات معاد جسمانی؛ ۹. بقیه اعتقادات واجبه؛ ۱۰. امر به معروف و نهی از منکر.
[فهرستواره منزوی ۵۳۰/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۱۰
آغاز: الأنجبین و ذریته الاکرمین و خلفائه الأعلمین و أحبائه الراسخین صلاة تقصهم ظهور الملحدین؛ **انجام:** و اولاد صالح و خلف صالح کرامت فرماید ...
خط: نسخ، کا:عبدالوهاب بن محمد علی، تا: در عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۷۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۹-۱۹]

● مصباح النجاة فی النشأتین فی سر الاستغفار بین السجدتین = اسرار الصلاة / فلسفه احکام / فارسی

mesbāh-on najāt fe-n naš'atayn fī serr-el esteqfār bayn-as sojdatayn = asrār-os salāt

شیخ العراقین، عبد الحسین بن علی، – ۱۲۸۶ قمری
šayx-ol-'erāqayn,'abd-ol-hoseyn ebn-e 'alī(- 1870)
اهدا به: محمد شاه قاجار (۱۲۵۰-۱۲۶۴ق)
تاریخ تألیف: ۱۲۵۲ق؛ محل تألیف: اصفهان
دربیان سر استغفار بین دو سجده در نماز،مؤلف کتاب را در پنج «مقدمه» و چند «فصل» و یک «خاتمه» پرداخته است. در مقدمه اسرار سایر اجزاء نماز را نیز به طور مشروح بیان کرده و به همین جهت کتاب به «اسرار الصلاة» نیز مشهور شده است. مؤلف در مقدمه و در اثناء اشعاری از خودش آورده است.
آغاز: حمد ایزد واجب آمد از نخست ×× صفحه هستی ز زنگ ریب شست ... (و بعد از ۲۲ بیت می‌فرماید☺ الحمدلله الذی جعل الصلاة عمودالدین و معراج المؤمنین و سلمأ یرتقی به الی اعلی علیین ... بالتماس جمعی از برادران روحانی و اخلاء ایمانی و اصرار بعضی از ایشان.
انجام: پس ملتفت شدم دیدم صفوف ملائکه مرسلین و انبیاء مقربین را پس فرمود یا محمد سلام کن پس گفتم سلام علیکم و رحمة الله و برکاته.
چاپ: در سال ۱۳۷۸ق چاپ شده
[الذریعه ۱۲۲/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۸۹۲/۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۸۰
آغاز و انجام: برابر؛ قد فرغ من تسویده و تصنیفه مصنفه الفقیر ببلدة اصفهان بشهور [۲]۱۲۵ و کنت یومئذ تقریبا ابن ثلثین ازحمنی یا ارحم الراحمینای خداوند هفت سیاره ××نیست مارا بجز کنه چاره / شکنم توبه گر دمی صدبار ×× عفو فرماییم دو صد باره؛ لمحرره الجانی راجی عفوربه و کتبت هذه القطعة فی بلدة ری فی ربیع المولود ۱۲۷۴ اسئل الله العاقبة بالسعادة و ان ینفع بها الطالبون فی یوم لا ینفع مال و لا بنون انا لله و انا الیه راجعون
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۱۴گ، ۲۱سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۷۲۶]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** عصا بر زمین انداخت تمام آلات و اسباب سحریکه
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا [رایانه]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۶۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم
[اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۷]
مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۱
همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۲۲]
۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: «سلام علی ابراهیم» (مربع)؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰۱ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۲۷۵]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۱۱
نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۱۳]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۷۶
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه مدرسه نمازی ش ۵۳۶ ذکر شد؛
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۸۲]

← مصباح النجاح ⟵ حصون الهیه

● مصباح الوارثین / فقه / فارسی

mesbāh-ol vāresīn

معلم طهرانی، غلامرضا بن احمد، ق۱۴ قمری
mo'allem-e tehrānī, qolām rezā ben ahmad (- 20c)
تاریخ تألیف:یک‌شنبه ۳ ذیحجه ۱۳۵۰ق
در احکام فقهی ارث و طبقات وارثان، مطابق فتوای سید ابوالحسن اصفهانی. در پایان جدولی در محرمات رضاع افزوده

شده است: «نام مؤلف در ذریعه ۱۲۲/۲۱ محمد رضا آمده ولی در خط مؤلف چنان که گفته ایم»
چاپ: نجف اشرف، سنگی، ۱۳۵۲، خشتی، ۱۴۰ص

قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۹

آغاز: الحمدلله الذی جعل الموت و الحیاة لخلقه اجمعین و امر عباده بالوصیة بعد الممات لانفسهم و لاخلافهم من الوارثین؛ **انجام:** و از ناظرین ملتمس دعای خیر و طلب آمرزش از حق سبحانه و تعالی می‌باشم

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول؛ با تایید مرحوم اصفهانی و در آغاز جدول رضاع نیز تایید اصفهانی و حاج شیخ عبدالکریم حائری و شیخ عبدالنبی نوری به تاریخ ۲۰ ذیقعده ۱۳۴۱ به خطوط خودشان دیده می‌شود؛ جلد: مقوایی، ۹۴گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: -۲۲]

● مصباح الواعظین / آداب و سنن / عربی

miṣbāḥ-ul wā‘iẓīn

تبریزی، محمد بن ابراهیم، ق۱۴ قمری

tabrīzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (- 20c)

در نصایح ومواعظ وآداب وسنن برگرفته از روایات پیامبر (ص) واهل بیت علیهم السلام، در ۶۵ «فصل». با دو تقریظ از محمد حسین غروی نائینی و سید ابوالحسن اصفهانی براین کتاب.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۳۴

آغاز: نحمدک یامن یرفع السماء نشکرک یامن جعل سفلی الغبراء نستعینک یامن ترد البلاء اهدنا الی صراط الهداء لا حول ولا قوة الابالله ... اشرع بتألیف اخبار البنی و ائمة الهادی المذکی ویسمی هذا التألیف المشتی بمصباح الموعظین؛ **انجام:** واجعل بکائنا برد النار فی الدار القرار اللهم اهدنا الی النبی المختار والحقنا بجوار اربعة واعشار اللهم ارحم بمحمد لاجل اسمک الغفار اغفر ذنوبی کلها یا ستار

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۳۹ق؛ با یادداشتی ازمرحوم نائینی وجود دارد با این عبارات:«بسمله اگر چه موفق نشدم که ملاحظه نمایم لکن دعا می‌کنم خداوند عالم جلت آلائه مؤلف آن را اجر جزیل کرامت فرماید. ان شاء الله تعالی شهر شعبان ۱۳۵۱ محمد حسین الغروی النائینی»، و یادداشت دیگری از آیة الله سید ابوالحسن اصفهانی با این عبارات:«چشمم درد می‌کند نتوانستم ملاحظه کنم. خداوند مؤلف آن را اجر وثواب عطا گرداند ابوالحسن الموسوی الاصفهانی»، محشی با نشان«ق» و «ص»؛ ۹۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف مخ: ۲-۵۰۷]

← مصباح الواعظین فی الفتوة ⋗ مصباح الارواح

● مصباح الوصول الی علم الاصول / اصول فقه / عربی

miṣbāḥ-ul wuṣūl ilā ‘ilm-il uṣūl

شیروانی تبریزی، شریف بن رضا، ق۱۳ قمری

šīrvānī tabrīzī, šarīf ebn-e rezā (- 19c)

تاریخ تألیف: اواخر محرم ۱۲۲۸ق

در قواعد اصول فقه با اشاره بسیار مختصر به بعضی از ادله، در یک «مقدمه» و هفت«باب» و هر باب در چند «فصل»و «مقصد» و با عناوین «مصباح، مصباح»: مقدمه در تعریف و موضوع علم اصول؛باب ۱.اوامر و نواهی؛ ۲.محکم و متشابه و منطوق و مفهوم؛ ۳.عموم و خصوص؛ ۴.مطلق و مقید؛ ۵.مجمل و مبین؛ ۶.ادله شرعیه و ادله عقلیه (در چهار مقصد: کتاب، سنت، اجماع، ادله عقلیه)؛ ۷.اجتهاد و تقلید و تعادل و تراجیح در سه«مقصد»: ۱) اجتهاد، ۲) تقلید، ۳) تعادل و تراجیح. مؤلف در این کتاب از قوانین میرزای قمی و فاضل تونی نقل قول کرده است.

آغاز: الحمدلله الذی علمنا معالم تهذیب تمهید قواعد الاحکام و عرفنا مدارک زبدة قوانین مسائل الحلال و الحرام

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** المقرر بالاصل فلا یعارضه غیر الموید ایدناالله بتفضلانه العمیم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲ سطر (۷×۱۴) [ف: -۸۰۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۷۳۴

آغاز: [بسمله] مصباح فی المطلق و المقید مقدمة المطلق بطلق علی ما عرفه الاکثر ما دل علی شایع فی؛ **انجام:** الحادی عشر اشتمال احدهما علی ما لا یقول به احد ... لاخلاف ظاهر بین الاصحاب فی تقدیم الثانی علی الاول ایضا لقلة

از باب چهارم در مبحث «مطلق و مقید» تا اواخر کتاب «مقصد سوم در تعادل و تراجیح» است، در اواسط نسخه (بعد از برگ ۱۰) نیز مقصد اول و دوم (کتاب و سنت) از باب ششم افتادگی دارد؛ خط: نستعلیق تحریری مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز ووسط وانجام؛اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۸؛ ۱۸۸گ، ۲۲و۲۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۵۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۵۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر ربیع الاول۱۲۲۸ق؛ مهر: «اللهم صل علی المصطفی» (بیضوی)، «افوض امری الی الله عبده عبدالله» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۱۱۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۵۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ثبتنا علی النهج القویم و شدد قلوبنا بولایة الائمة و جمع بیننا و بینهم یوم الغمة ...

خط: نستعلیق، کا:محمد حسن بن کربلائی مولی رودباری (پسر دختر مؤلف)، تا: ۸ رمضان۱۲۳۵ق؛ مجدول؛ تملک: میر محمد

شیروانی؛ مهر: «الراجی ابوالحسن بن محمد امین الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۱۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱–۱۸۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۴۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا:در عصر مؤلف؛ روی برگ اول تاریخ شروع در تألیف کتاب به خط مؤلف «اواخر ذی الحجه ۱۲۲۶»؛ تملک: محمد بن موسی بن عیسی بن حسین بن خضر؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۹–۳۴۷]

● مصباح الوصول فی علم الاصول / اصول فقه / عربی

misbāḥ-ul wuṣūl fī ʻilm-il uṣūl

چهارسوقی، محمد مهدی بن محمد، ق۱۳ قمری

Čahārsūqī, mohammad mahdī ebn-e mohammad (-19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۰ق

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸۴/۳

آغاز: مصباح الوصول فی علم الاصول. بسمله. الحمد الله الذی مهدلنا قواعد الاصول لاستنباط مدارک فروع الاصول ... و بعد فیقول ... محمد مهدی بن محمد الچهار سوقی الاصفهانی ... هذه وریقات قد صنف فیها اقتضاء الامر بالشیء عن ضده ... و سمیتها بمصباح الوصول فی علم الاصول ... و هی مشتملة علی مقدمات و تنبیهات و خاتمة؛ **انجام:** کما تحب و ترضی بحق محمد و آله و اهل بیته و قد فرغت من تسوید ذلک السواد الذی صار ماخوذا من السواد فی یوم الاثنین من رجب المرجب فی سنة ماتین و سبعین بعد الالف سنة ۱۲۷۰ (با مهر)

خط:نسخ،کاتب=مؤلف،بی‌تا؛محشی ازمؤلف؛جلد: تیماج، ۵۵گ (۷ر–۶۱ر)، ۱۶ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳–۳۲۵۵]

● مصباح الولایة / کلام و اعتقادات، شعر / عربی

misbāḥ-ul wilāya

نیریزی، قطب الدین محمد، ۱۱۰۰ – ۱۱۷۳ قمری

neyrīzī, qotb-od-dīn mohammad (1689 - 1760)

منظومه‌ای مفصل دراثبات ولایت وحقانیت امیرالمؤمنین (ع) که درسه «مقصد» تنظیم شده است؛ درادامه نیز با توجه به خطبه امیرالمؤمنین «الحمدلله الذی لایبلغ مدحته القائلون» وحدیث عمران صابی به اثبات توحید درچند اشراق پرداخته است: المقصد الاعلی: فی مناقبه (۱۲منقبت)؛ المقصد الاوفی: مناقبه فی امامته (۱۲برهان)؛ المقصد الاقصی: مناقبه فی ولده.

آغاز: فهرست کتاب«حمداً لمن یؤتی الی الحکماء ×× انوار حکمة دینه العلیاء / صلی علی مولی الکبار محمدِ ×× خیر الانام وآله العظماء»؛ آغاز متن: الحمد للمتعال بالاسماء ×× عن ان یحاط بمدرک العرفاء / والشکر لله المضیء بنوره ×× نور الولایة عن الاستهداء ...

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۷۸/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۵–۲۵۵]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ویکون معقولاً ومحسوساً علی ×× درجاتها القمراء والظلماء / والله جاعلها ومعنی جعله ×× ایجاده المشهود للشهداء

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ درهامش توسط پسر ناظم «میر سید علی» تصحیح شده؛ جلد: تیماج، ۱۰۱گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵–۲۰۲۵]

● المصباح الوهاج المظهر للحق و رافع اللجاج فی معرفة حل الخراج / فقه / عربی

al-miṣbāḥ-ul wahhāj-ul muẓhir li-l-ḥaq wa rāfiʻ-ul lijāj fī maʻrifat-i ḥall-il xarāj

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۱۲۲۴ق

در چهار «مقدمه» و چهار «مطلب» و «خاتمه».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۶۵/۱

آغاز: بسمله، الحمدلله باسط الارض بقهر عزیز سلطانه و منزل الماء من السماء بفیض وجوده؛ **انجام:** و لیکن هذا آخر بما نورده فی هذه الرسالة و رسمه فی هذة العجالة و الحمدلله اولاً و آخرا و ظاهراً و قد فرغ من تسویدها علی ید مؤلفها (تاریخ تألیف)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۹۳گ (۲پ–۹۴ر)، ۱۶ و ۱۹سطر [ف: ۵–۴۱۸]

● المصباح الوهاج فی شرح المنهاج / اصول فقه / عربی

al-miṣbāḥ-ul wahhāj fī š.-il minhāj

محمد بن مجتبی، قرن ۸ قمری

mohammad ebn-e mojtabā (14c)

وابسته به: منهاج الوصول الی علم الاصول؛ بیضاوی، عبدالله بن عمر (–۶۸۵)

تاریخ تألیف: ۶ رمضان ۷۲۹ق

شرحی است بر منهاج الوصول الی علم الاصول بیضاوی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۸۷

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۶ رمضان۷۲۹ق؛ نسخه را خود شارح برای خزانه صاحب دیوان نوشته و از خود و او نام می‌برد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰۵گ، ۱۹سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸–۳۴۰]

← مصباح الهدایة ⟵ اسرار الشهود فی معرفة الحق المعبود

● **مصباح الهداية (منتخب)** / فضایل و مناقب / عربی
miṣbāḥ-ul hidāya (mn.)

موسوی اصفهانی، جعفر بن حسین، ۱۰۹۰ - ۱۱۵۸ قمری
mūsavī esfahānī, ja‘far ebn-e hoseyn (1679 - 1745)

وابسته به: مصابيح الهداية فی انوار الولاية؛ ناسخ القاجار، عباس بن محمد (قرن ۱۱- قرن ۱۲)
تاریخ تألیف: شنبه ۷ شعبان ۱۱۴۲ق؛ محل تألیف: برورود (قریه)، مزرعه قشلاق سفلی
منتخبی است از کتاب «مصباح الهداية» میرزا عباس بن محمد بیگ قاجار ملقب به ناسخ که مؤلف روایات فضایل اهل بیت را از آن انتخاب کرده است.

گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۳۷/۲
آغاز: الحمدلله رب العالمين ... و بعد فهذا منتخب شريف و مجموع لطيف يشتمل على الاحاديث المروية من طرق العامة و غيرها الدالة على الطريق القويم؛ **انجام:** هذا تمام ما استخرجته و لله الحمد من كتاب مصباح الهداية فی انوار الولاية من تأليف المولى العالم العابد
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۷ شعبان۱۱۴۲ق، جا: مزرعه قشلاق سفلی از مزارع برورود؛ ۳۶گ (۳۳پ-۶۸ر)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۴۸]

● **مصباح الهداية** / فقه / عربی
miṣbāḥ-ul hidāya

ایروانی، محمد شفیع بن آقا محمد، ق۱۳ قمری
īravānī, mohammad šafī‘ ebn-e āqā mohammad (- 19c)

تاریخ تألیف: ۳۰ ربیع الثانی ۱۲۵۶ق
مختصری است انتخاب شده از کتاب مفصل مؤلف «المصابيح الشرعية» در احکام ارث در چند جدول و حبوة و جز اينها، در سه «مقاله»:۱.ميراث كل واحدة من الطبقات الثلاث؛ ۲. بيان الحبوة؛ ۳. ميراث الزوج و الزوجة.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۶۲/۱
آغاز: الحمدلله الذی جعل الناس شعوباً و قبائل ليتعارفوا و بين أحكام طبقات الوارثين لئلا يضلوا؛ **انجام:** فانه قاطع للشبهة و سبب لتحليل المشتبه بلا شبهة و لاريبة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۸ شعبان ۱۲۶۰ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۱پ-۳۷ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶-۳۴۳]

● **مصباح الهداية** / فقه / عربی
miṣbāḥ-ul hidāya

بادکوبی، عبدالرحیم بن امام علی، ق۱۳ قمری
bādkūbī, ‘abd-or-rahīm ebn-e emām ‘alī(- 19c)

گزیده‌ای است از مصابيح الشريعة، در تبيين و تعيين ارث و طبقات وارثان، در جداول متعدد و به طرز مبتكر.

۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۶ج
آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم ... الحمد لله الذی جعل الناس شعوبا و قبائل لتعارفوا و بين احكام طبقات الوارثين لئلا يضلوا و قرر لكل واحد منهم فريضة ... اما بهد فيقول العبد الفقير المحتاج الى فيض جود ربه العلى ربه الرحيم بن امام على الباكويى ... فاردت ان اذكر بعض مباحثها المهمة فی رسالة منفردة ليس لهم الاخذ منها و لما كانت هی حوزة عن اصلها المسمى بمصابيح الشريعة سميتها بمصباح الهداية و رتبتها على ثلث مقالات المقالة الاولى فی بيان ميراث كل احد من الطبقات الثلث و فيها جداول.الجدول الاول فی بيان ميراث الابوين و الاولاد منفردا و مجتمعا بعضعهم على بعض او مع احد الزوجين؛ **انجام:** هو اثنان و ثلثون ينكسر على حوافدها الثلثة فتقرب ثلثة فی مائة و ثمانين تبلغ خمسمائه و اربعين و منها تصح القسمة.
کا: غلام حسین، تا: ۱۳۲۱ق، برای سید محمد علی بن حاج باقر موسوی؛ اندازه: ۲۲×۳۶سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۷۰]

۲. مشهد؛ مدرسه آية الله خوئی؛ شماره نسخه:۴۱۶
بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱-۲۵۷]

● **مصباح الهداية فی طريق البداية** / کلام و اعتقادات / عربی
miṣbāḥ-ul hidāya fī ṭarīq-il bidāya

رساله مختصری است در مسائل اعتقادی که به درخواست گروهی نگاشته شده درچهار«فصل»: فصل ۱. [واجب الوجود]؛ فصل ۲. نفی لوازم الامكان عنه تعالى؛۳. النبوة و الإمامة؛۴. المعاد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۲/۵
آغاز: الحمد لمالك الحمد و الصلاة على تاج ذروة المجد و بعد فهذه احرف سطرت على ما فهمت و كلمات رقمت على ما علمت ... اجابة لالتماس بعض الطالبين و اعانة لا يصال بعض المبتدئين؛ **انجام:** و الصراط و الميزان و نظاير الكتب و انطاق الجوارح و غير ذلك مما أتى به حق لا مكانها فی انفسها ليكن هذا آخر ما اردنا من ايراده و وعدنا انجاده ... و الحمد لله رب العالمين.
خط:نسخ،بی‌کا،تا:رمضان۱۰۵۷ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۵گ (۱۵۷-۱۶۱)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۲-۷۴۰]

● **مصباح الهداية (منتخب)** /- عربی
miṣbāḥ-ul hidāya (mn.)

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۶۱/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۴۷]

● **مصباح الهدایة و مفتاح الکفایة** / عرفان و تصوف / فارسی
mesbāh-ol hedāyat va meftāh-ol kefāya
نطنزی، محمود بن علی، - ۷۳۵ قمری
natanzī, mahmūd ebn-e 'alī (- 1335)
وابسته به: عوارف المعارف؛ سهروردی، عمر بن محمد (۵۴۲-۶۲۲)
ترجمه‌گونه‌ای از عوارف المعارف سهروردی است. مؤلف در مقدمه می‌گوید: از من خواسته شده که «عوارف المعارف» سهروردی را به فارسی برگردانم، چون دشوار بود، به خاطر رسید که مختصری به پارسی از سخن پیران و چندی از «عندیات» بنگارم، چنانکه بیشتر اصول و فروع «عوارف» را در برداشته باشد. شامل ده «باب» و هر باب دارای ده «فصل» است: عناوین باب‌ها: ۱. اعتقادات صوفیان؛ ۲. علوم؛ ۳. معارف؛ ۴. اصطلاحات صوفیان؛ ۵. مستحسنات صوفیان؛ ۶. آداب؛ ۷. اعمال؛ ۸. اخلاق؛ ۹. مقامات؛ ۱۰. بیان احوال و ختم کتاب.
آغاز: حمدی که لمعات صدق و نفحات اخلاص آن دیده جان را منور و دماغ دل را معطر دارد نثار حضرت پادشاهی است ...
انجام: و اجعلنی ممن احبهم و ارید التشبه بهم من احبائک و احشرنی فیمن اکثر سوادهم بالانتماء الیهم من اولیائک، و یرحم الله عبداً قال آمینا.
چاپ: تهران، ۱۳۲۳-۱۳۲۵ش، در دو جلد، به اهتمام استاد جلال الدین همائی به چاپ رسیده است.
[نسخه‌های منزوی ۱۳۹۰؛ الذریعة ۱۲۳/۲۱ و ۳۵۵/۱۵؛ تاشکند ۷۵۲/۸؛ کشف الظنون ۱۳۹/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۹۳/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰/۱-طباطبائی
خط: تعلیق، کا:یوسف بن حسن بن علی بن احمد جاستی، تا: قرن ۸؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۷۴گ (۱-۱۷۴)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲۲-۳۵]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۰۶
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا:یک‌شنبه ۲۰ ذیحجه ۷۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۲۱۳گ، ۱۷سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۷-۴۵۶]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۰-ف
نسخه اصل: اسعد افندی ش ۱۷۲۰؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه نخستین ذیحجه ۷۷۱ق؛ ۱۷۶گ، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۶]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ کهن، کا:عباس شهرستانی، تا: ربیع الاول ۷۷۶ق؛ مجدول؛ تملک: محمد بن ابوسعید؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۳/۱-۷۲]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۷۸۱ق؛ مجدول، مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۳۳گ، ۲۹سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۳۹-۵۵۳]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا اوایل قرن ۱۱؛ مجدول؛ واقف: محمد داد تقری خان، ۱۰۶۲؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۰۴ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۷-۱۴۰]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۵۹ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم، ۱۷۴گ، ابعاد متن: ۹×۱۶/۵، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۳۶-۴۰۴]
۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۷ - ج
خط: نستعلیق، کا:امین الدین محمد هروی، تا: جمادی الثانی ۹۶۶ق؛مجدول، با سرلوح، مذهب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۱۵سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: -۱۹۴]
۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۸۷
جلد ۲ و پنج باب اخیر؛ خط: نستعلیق، کا:محمد مومن بن شاه محمودی هروی، تا: ۱۰۱۳ق؛ مذهب، مجدول، مصحح، مقابله شده؛ در کتابخانه نواب محمد بیرام خان بوده؛ ۱۵۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۴-۷۵۴]
۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۸۸
پنج باب نخستین کتاب؛ خط: نستعلیق خوش، کا:محمد مومن بن شاه محمودی هروی، تا: ۱۰۱۳ق؛ کاغذ:ترمه، جلد: ساغری مذهب، ۱۷۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۲/۹سم [ف: ۴-۷۵۵]
۱۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۱۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ ربیع الثانی ۱۰۴۸ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲-۱۳۰]
۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۴۳
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۳ رجب ۱۰۵۶ق؛ در پایان در یک صفحه نامه‌ای است از معین الدین به قطب الدین فارسی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۲۳گ، ۱۷سطر (۱۴/۵×۲۲)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۵-۴۲۱۰]
۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۸۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۱۰-۴۳۴]
۱۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۶۸/۱
خط: نسخ، کا:مسیح کمره‌ای، تا: ۱۲۹۴ق [نشریه: ۲-۱۰۰]
۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۹۷

آغاز: متعلق گردانید هر کجا فرو مانده در ظلمت بیابان ... اما بعد این مختصریست مشتمل بر ذکر مبانی و اصول طریقت صوفیان ... محرر این سواد محمود علی القاشانی اصلح الله شأنه و أفاض علیه غفرانه بهر وقت التماس ترجمه کتاب عوارف المعارف؛ **انجام:** برابر

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۲۳۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح؛ ۳۱۲ص، ۱۹سطر [عکسی ف: ۵-۱۲۴]

۱۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۸۴/۲

انجام: معزول گرداند و اول تجلی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۱گ (۵۱-۸۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴-۱۱۹۵]

● مصباح الهدایة و مفتاح الولایة / فقه / عربی

miṣbāḥ-ul hidāya wa miftāḥ-ul wilāya

علوان، علی بن عطیه، ۸۷۳ - ۹۳۶ قمری

ʻalvān, ʻalī ebn-e ʻatīye (1469 - 1530)

در فقه شافعی

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۷۰/۲

آغاز: بسمله ماشاءالله لاحول و لاقوة الا بالله ربنا اتنا من لدنک رحمة و هیی لنا من امرنا رشدا سبحانک لاعلم لنا الا ما علمتنا انک انت العلیم الحکیم؛ **انجام:** اللهم رب هذه الدعوة التامة و الصلوة القائمة محمدا الوسیله و الفضیلة.

خط: نسخ، کا:تاج الدین بن بدرالدین بن یوسف ماورازی، تا: ۱۱۳۳ق؛ ناقص است؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۹۷گ، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۸سم [ف: ۱۲-۱۴۹]

● مصباح الهدی / دعا / فارسی

mesbāh-ol hodā

شاهوردی، فضلعلی بیک بن شاهوردی، ق۱۲ قمری

Šāhverdī, fazl-ʻalī beyk ebn-e šāhverdī (- 18c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۹۰

آغاز: الحقه نبیه بعد از تفرق حضار قبر اولی بمیراث بگذارد؛ **انجام:** در ادعیه و طریق، کل و شرب و مقاربت و ادعیه و اوقات آن و علاج امراض بدعا و دوا که آن منوع شد، بر پنج نوع اول

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۶۳گ، ۱۶سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵-۱۷۹۷]

● مصباح الهدی / کلام و اعتقادات، شعر / عربی

miṣbāḥ-ul hudā

حسینی مرندی، اسماعیل بن نجف، - ۱۳۱۸ قمری

hoseynī marandī, esmāʻīl ebn-e najaf (- 1901)

ارجوزه‌ای در چهل و پنج بیت که خلاصه اصول دین را در یک «مقدمه» در توحید و سه «جوهر» در نبوت و امامت و معاد به نظم کشیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۳۳/۶

آغاز: باسم العلیم الملک الدیان ×× و الحمدلله علی الاذعان؛ **انجام:** بالجسد الأصلی کما فی الأول ×× ذاک قوی الزعم بل أجلل

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲گ (۳۶پ-۳۷ر)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۷]

● مصباح الهدی / اصول فقه / عربی

miṣbāḥ-ul hudā

اصفهانی، میرزا مهدی، ۱۳۰۳ - ۱۳۶۵ قمری

esfahānī, mīrzā mahdī (1886 - 1946)

کتاب در بیان حجیت امارات و اصول است که پس از مقدمه در احتیاج به علم اصول فقه و هم ذکر جهت تطویل این فن در بیان مقدار لازم و اختصار این فن است به روشی مخصوص. برای شناسانیدن کتاب عناوین مباحث آن آورده می‌شود: اصل ۱.من الاصول المؤسسة علیها احکام الرسول و آله صلوات علیهم فی مقابل اقیاس اللغوی الذی هو عین العقل الاصطلاحی فی العلوم البشریة العقل الذی هو ظاهر بذاته؛ ۲. العلم اللغوی الظاهر بذاته فی مقابل العلم الاصطلاحی و هو التصور و التصدیق؛۳.الیقین الحاصل من منشاء العقلائی؛۴. حجیة الکلام علی ما هو الظاهر به؛۵. حجیة خبر الثقة؛۶. حجیة الیقین بالشیئی علی بقائه؛۷. حجیة تذکر العامل حال العمل علی وقوع العمل صحیحا؛۸ الوظیفة المقررة عندالجهل و عدم العلم بالحکم. (مهدی ولائی)

۱. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۲۰

در خداشناسی و بداء؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ قلم خورده؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵-۶۰۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۶۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سید الانبیاء المرسلین و آله المعصومین خلفاء الله تعالی فی العوالم اجمعین و علی اعدآئهم لعائن الله ابدالابدین؛ **انجام:** و قداوحنا ماله دخل فی ذلک فی المواهب الرضویة فی خصوصیات کلام الائمة المهدیة صلوات الله علیهم اجمعین والحمدلله رب العالمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳شعبان۱۳۶۱ق؛ اوراق مجدول به مرکب، رساله در افتاء و تقلید از مؤلف این کتاب در سه برگ ضمیمه است و کاتب آنرا از رساله «المعاریض و الافتاء و التقلید» جدا

نموده و آنرا تمام نکرده؛ واقف: حاج شیخ غلامعلی فآئقی، آذر ۱۳۳۲؛ ۲۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۲×۲۸سم [ف: ۶-۸۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۱۶/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۴۱]

۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۴/۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فمن أظهر الامور لمن اقتبس العلوم و المعارف من ساحة قدس الاصحاب؛ **انجام:** فی ذلک فی المواهب السنیة و العنایات الرضویة فی خصوصیات کلام الائمة المهدیة صلوات الله علیهم أجمعین.

خط: نستعلیق، کا:محمدرضا بن رمضانعلی دامغانی خدایی، تا: ۲۰ جمادی الثانی۱۳۶۳ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۹گ، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف مخ: -۲۱۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۲۴۱۲

بی کا، بی تا [الفبائی: -۵۲۵]

● مصباح الهدی / دعا / فارسی

mesbāh-ol hodā

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۵۵/۲

آغاز: باب سیم در ادعیه و اعمال روز و شب و آن مفصل شده به دو فصل و هر فصلی منوع شده بر پنج نوع؛ **انجام:** و اجعل لی عند قبر رسولک مستقراً و قرارا

خط: نستعلیق تحریری، بی کا، بی تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۵۷ص (۱۰۰-۳۵۶)، ۱۷سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵-۱۷۳۸]

● مصباح الهدی لفتح ابواب انوار العلی الاعلی / کلام و اعتقادات / عربی

miṣbāḥ-ul hudā li-fatḥ-i abwāb-i anwār-il ʻula-l aʻlā

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad jaʻfar ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

اهدا به: فتحعلی شاه

تاریخ تألیف: ۱۲۳۰ق

در اصول دین با اشاره به ادله عقلیه و نقلیه، و به درخواست احب اخوان، دارای یک «مقدمه» در تعریف علم کلام و موضوع و فائده آن و پنج «باب» در اصول دین پنج گانه.

آغاز: الحمدلله الذی ینتهی الیه سلسلة الممکنات و أوجد العالم الذی لا یخلو عن الحرکات و السکنات ... اما بعد، فیقول الغریق فی بحر العصیان ... هذه رسالة فی بیان الواجبات العلمیة والعقاید المخصوصة الدینیة ...

انجام: اللهم ارزقنا شفاعة نبینا و ائمتنا ... واعط کتابنا بیمیننا یا ارحم الراحمین و ادخلنا الجنة بغیر حساب یا اسرع الحاسبین.

[مکتبة امیرالمؤمنین ۳۲۰/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۷۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۴گ (۱پ-۵۴پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸-۳۰۲]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۵۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و النبی من النبولا بمعنی الرفعة و النبأ بمعنی الخبر او النبی بمعنی الطریق

همه باب‌ها را ندارد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه»؛ ۳۴گ (۸پ-۴۱پ) [ف: ۵-۵۸۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۰۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ ۹۸گ (۱-۹۸)، ۱۷-۱۹سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۸-۶۱۱]

۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۳۷/۱

آغاز: برابر

کا: محمد بن عبدالوهاب بیدگلی، تا: ۱۲۳۹ق؛ قطع: رقعی [ف: -۳۲۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:حیدرعلی بن محمد امین هزار جریبی، تا: ۲۸ رجب۱۲۴۴ق، جا: تهران مدرسه حکیم هاشم؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده یار الله» (بیضی)؛ جلد:تیماج مذهب، ۱۳۶گ، ۱۶ سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۱-۱۷۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد خرجت عن المیعاد فی بعض الابواب لکونه مقام الاطناب و مزال اقدام اولی الالباب ... و قد فرقت من تألیف هذا هذه الرسالةفی السبح الثانی من العشر الثالث من الثلث الثانی من السدس الرابع من النصف الثانی من العشر العاشر من الثلث الثالث من العشر الثالث من الالف الثانی ... فی سنة ۱۲۳۷

خط: نسخ، کا:بسطامی مزجی خراسانی، محمد حسن بن نور محمد، تا: دهه نخستین شوال ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۲۰سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳-۶۲۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و المومنات یوم یقوم الحساب سنه ۱۲۴۶

خط: نسخ، کا:محمد صادق بن محمد حسن کاشانی آرانی، تا: ۱۲۴۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج [رایانه]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۴۱

بی کا، بی تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲/۶×۲۰/۱سم [رایانه]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۸۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰۹گ (۱پ-۱۰۹پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۳۰۳]

● مصباح الیقین دماء الظن و التخمین /-

miṣbāḥ-ul yaqīn dimā’-uẓ ẓann wa-t taxmīn

خراسانی، محمد، ق۱۳ قمری

xorāsānī, mohammad (- 19c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۷/۳

خط: نسخ، کا:علی بن عباس بحرانی، تا: قرن ۱۳؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۲-۲۵]

● مصباح الیقین فی أصول الدین / کلام و اعتقادات، شعر / عربی

miṣbāḥ-ul yaqīn fī uṣūl-il dīn

حسینی مرندی، اسماعیل بن نجف،- ۱۳۱۸ قمری

hoseynī marandī, esmā‘īl ebn-e najaf (- 1901)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۶ق

ارجوزه‌ای است در پنجاه و هفت بیت در اصول دین با اختصار کامل.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۳۳/۲

آغاز: الحمدلله الذی هدانا ×× الی اتباع من بهم نجانا / ثم الصلاة و السلام علی ×× محمد و فضله قد انجلی؛ **انجام:** ألف و ضربی مائة و خمسون ×× و ستة و ذاک خذ یا محزون

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: تیماج، ۳گ (۱۷پ-۱۹پ)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۶]

● المصحح = الکشکول / لغت / عربی

al-muṣaḥḥaḥ = al-kaškūl

عبدالقادر

‘abd-ol-qāder

مؤلف کتابی به نام «کشکول کبیر» پرداخته در چند مجمع که مجمع دهم، این کتاب است و در یک «مقدمه» و بیست و هشت «باب» و یک «خاتمه» در لغت عربی به عربی است.

آغاز: بسم الله ... الحمد لله ... اما بعد فیقول العبد العاجز الخاسر عبد القادر هذا المجمع العاشر من المجموع المسمی بالکشکول الکبیر من مؤلفات الفقیر فی اللغة منتخبا من کتاب الصحاح علی نظمه و ترتیبه و سمیته بالمصحح و الله الموفق و المعین باب الالف المهموز فصل الالف اجا علی فعل بالتحریک احد جبلی طی و الاخر سلمی و نیسب الیهما الاجیون ...

۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۱۹م

آغاز: برابر؛ **انجام:**ایضا و النوی الوجه الذی ینویه المسافر من قرب او بعد و هی مونثه لا غیر و اما النوی الذی هو جمع نواة التمر یذکر و یونث ... .

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۷۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶/۱

آغاز: برابر

کا: قزوینی، علی اکبر بن مهدی، تا: صفر۱۲۳۸ق؛ در آخر خاتمه‌ای است «فی بیان تفویض الامر الی الله»؛ جلد: میشنقهوه‌ای، ۱ص، ۳۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۲سم [ف: ۵-۲۶]

● مصححات افلاطون / کیمیا / عربی

muṣaḥḥaḥāt-u aflāṭūn

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

دستورهای کیمیایی است که از گفته‌های افلاطون ضمن هشتاد و نه «تصحیح» ترجمه شده و جابر آنها را توضیح داده اگر توضیحی لازم داشت و گاهی مراکشی ناقل این رساله از خود مطالبی بر آن افزوده است.

آغاز: بسمله. قال المراکشی هذا مصححات افلاطون و تفسیر جابر بن حیان. قال هداک الله للتقوی، ینبغی ان تفهم، یقول ثم تاخذ من بعد ذلک فی العمل و ایاک یا اخی ...

[فهرس المخطوطات المصورة ۲۳۵/۱]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** التصحیح الموفی للتسعین و قول النافع ... و مما شاهدناه فلیکن الان آخرها بحول الله و قوته ... تسلیماً کثیرا.

خط: نسخ، کا:حسین عشقی، تا: ۲۳ ربیع الاول۱۲۴۳ق؛ جلد: میشن، ۹۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۴سم [ف: ۱-۵۰۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۱۶/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانها تنقشر عنها قشرة سوداء و تصیر صفراء ذهباً خالصاً رطباً معدنیاً.

بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق، جا: تهران؛ جلد: مقوایی، ۷۸گ (۱۷۶ر-۲۵۳ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۹-۳۲۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب مفاتیح الاسرار فی کشف علوم الابرار ... فی سنة ۱۲۷۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ واقف: محمد علی قائم مقام، ۱۳۱۶؛ ۴۴ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [الفبائی:۵۲۵]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۳۱/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** التصحیح التسعون. القول فی المنافع و ذلک ان کل اکسیر ... فلیکن الان آخر ما کون الله و قوته و عونه و مشیته

وصلواته علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین
خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد تقی بن محمد نبی طبیب نوری مازندرانی، تا: ۱۲۹۳ق، جا: کرمانشاه؛ جلد: میشن، ۴۰گ (۱۹۳پ–۲۳۲ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۱سم [ف: ۹–۲۸۵]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۱۹/۲۰
آغاز: بسمله، خذ زاجاً مصمغا اجود ما تقد علیه و احسن واجد سحقة و اطبخه بالماء و اعزل؛ **انجام:**و انما کان تعبنا فی طول اعمار نالک فالحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد خاتم البیین و آله الطاهرین و صحبه اجمعین
الباب الثالث عشر من مصححات افلاطون؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و۱۴؛ جلد: میشن، ۳۳ص (۲۵۷–۲۸۹)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۸سم [ف: ۶–۲۳۶]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۷۶۳
بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد ایرانی مجرد، ۱۳۵۰؛ جلد: میشن، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [الفبائی: –۵۲۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** منه علی الفضة تری منه ما یسرک ان شاء الله
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد حسینی جلال الدین طهرانی؛ ابواب الحیوان صفیه مراکشی و فواید متفرقه و سر الاسرار از جابر و منتخب اتخاذ و رساله مقادیر محمد مؤمن حسینی ضمیمه اند؛ واقف: محمد ایرانی مجرد، ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج، ۴۹ص، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [الفبائی: –۵۲۵]

● مصحف الحق / علوم غریبه / عربی
muṣḥaf-ul ḥaqq

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری
jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۳۸/۱۱
آغاز: من کتاب مصحف الحق لجابربن حیان.اعلم هداک الله ان النار الرطبه هو سرقین البقر
خط: نستعلیق، کا:محمد حسین بن محمد حسن حسینی، تا: ۱۳۰۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳ص (۱۳۱–۱۳۳)، ۲۴سطر (۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵–۱۷۷۵]

● مصحف الحق / علوم غریبه / عربی
muṣḥaf-ul ḥaqq

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۳۸/۱۲
آغاز: بسمله، الحمدلله وحده، و الصلوة علی محمد و آله و ولده، اما بعد فانی او اوضحت فی کتابی هذا ما اغمضه الحکماء
خط: نستعلیق، کا:محمد حسین بن محمد حسن حسینی، تا: ۱۳۰۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۱ص (۱۳۴–۱۵۴)، ۲۴سطر (۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵–۱۷۷۵]

● مصحف فاطمة الزهراء سلام الله علیها / جفر –
muṣḥaf-u fāṭimat-az zahrā’ salām-ul-lāh ‘alayhā

گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۵۲
جداولی ۱۴×۱۴ خانه که در آنها حروفی نگاشته شده است و مشتمل بر ۱۴ جزء؛ خط: نسخ، کا:سلطان محمد بن محمد علی بن قاسم بن حسن حکم آبادی نطنزی مقیم اصفهان، تا: رمضان۱۰۵۴ق؛ ۱۰۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۱۶/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: –۱۶۱]

● مصحف قراطس روحانی = کنز الکنوز / کیمیا / عربی
moshaf-e qarātes-e rowhānī = kanz-ul kunūz

قراطس
qarātes

این نامه در کیمیا است و از «قراطس (Krates) روحانی» دانسته شد و نام دیگر آن «کنزالکنوز» می‌باشد. قراطس پس از آموختن ستاره‌شناسی در جهان‌شناسی و فقه و منطق به هیکل سارانیدس رفته خواست در گنجینه رازها نامه‌ای روشن بگذارد. در همانجا روانش را به آسمان آفتاب و ماه بردند و هرمس مثلث را بدید و آن نامه را نزد او نگریست. این نامه در گنجینه بت‌خانه‌های مصر بوده سپس به دست قسطنطین بزرگ رسید و در روزگار عربان به یکی از امیران داده شده و ترجمه گردید. این سرگذشت افسانه‌آمیز در آغاز نامه دیده می‌شود.

۱. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۸۵/۱۰
آغاز: قال الحکیم بلغ الله الامیر امله المرتجا؛ **انجام:** وصار هبأ و خلط بالرطوبة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۱۴۵–۱۵۴)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اوراق عتیق: ۲–۳۹۵]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۰/۳۰
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲–۱۰۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۱/۱
آغاز: بسمله. هذا «مصحف قراطس الروحانی» و هو کتاب «کنزالکنوز» قال الحکیم، بلغ الله الامیر امله المرتجی من غایة ملهة البقا. اما بعد فقد بلغنی کتاب الامیر بذکر فیه انه بلغه انی لم ازل متطلعا للحکمة ... و هذا اول مصحف قراطس الروحانی و هو کتاب کنزالکنوز. انا قراطس الروحانی. لما فرغت من النظر فی کل نوع من علم النجوم و قضایاها؛ **انجام:** فخرج الحکماء و دبروا الصنعة علی مثل ذلک فصح لهم العمل و اغناهم عن سائر الناس. تمت الرسالة.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۹گ، ۲۲سطر

(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴-۱۰۱۰]

● **مصحف القمر** / علوم غريبه / فارسی

moshaf-ol qamar

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۸۰

آغاز: بسمله الحمدلله الذی اظهر الانسان من العدم و علمه ما لم یعلم؛ **انجام:** خواص قل اللهم مالك الملك تا بغير حساب از جهه کسی که از مصیبتی افتاده باشد ... سلخ شهر رمضان المبارک منسوب به هرمس حکیم؛ خط: نستعلیق، کا:محمد مهدی، تا: ۱۰۷۴ق [الفبائی: -۵۲۵]

● **مصحف الکشف** / کیمیا / عربی

moshaf-ol kašf

ارس حکیم

aras hakīm

پرسش‌هایی است که ملك بادرس پادشاه مصر از حکیم ارس نموده در خصوص صنعت و پاسخ آنها.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۵۳/۱

آغاز: بسمله هذه مسائل الملك بادرس لارس الحكيم فی الصنعة الروحانية و ما كان جواب ارس له فی الصنعة ... قالی الملك اخبرنی من این كان اصل علمها، اوراثه ام وحی اوحی الله بها الی البار التقی ام کیف ذلك؟ قال ارس الحكيم اصل ذلك وحی من الله الی انبیائه و رسله؛ **انجام:** و اعملها و افهمه و استعن بالله فی سایر امورک و بالتوفيق والعصمة. تم الكتاب مصحف الكشف.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مشمع، ۳۱گ (۱-۳۱)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۳۰۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۴/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۶۴۶]

● **مصداق الفضل** / ادبیات / عربی

miṣdāq-ul faḍl

دولت آبادی، احمد بن شمس الدین، - ۸۴۹ ؟ قمری

dowlat ābādī, ahmad ebn-e šams-od-dīn (- 1446)

وابسته به: قصیدة بانت سعاد؛ کعب بن زهیر (-۲۶ق)

شرح قصیده‌ای است که کعب بن زهیر درمدح حضرت رسول (ص) سروده در ۵۷ بیت. شارح به ترتیب اول لغات را شرح نموده آنگاه از نظر صرفی و نحوی و معانی و بیان و بدیع و عروض و قافیه و سپس مراد و مقصود از هر بیت را عنوان می‌نماید.

آغاز: الحمدلله الذی خلق الانسان ...

چاپ: حیدرآباد، ۱۳۳۳

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۸

آغاز: و هو حالس یتبسمه و یکفیک ان بعض المهاجرین و الانصار کثیرا من الاشعار

خط: ثلث، بی‌کا، تا: ۲۲ جمادی الثانی ۸۶۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ مهر:«الواثق بالله محمد جعفر بن محمد صالح»، محمد باقر بن محمد حسین؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۳گ، ۱۳ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱-۵۶۱]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۹۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۴۲

آغاز: هذا كتاب مصداق الشهاب بن شمس بن عمر الدولت؛ **انجام:** خلیفه علی ابن ابی طالب صلواه الله و سلامه علیه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق [رایانه]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۱

آغاز: برابر

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۲۲]

۳. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۲۶۸/۱

خط: نسخ، کا:علی محمد بن محمد حسین، تا:رجب۱۲۶۶ق؛ ۱۶۹ص، ۲۲سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۳۶]

● **مصداق النحو** / نحو / عربی

miṣdāq-un naḥw

دامغانی، محمد بن یعقوب، ق۱۴ قمری

dāmqānī, mohammad ebn-e ya‘qūb (- 20c)

به دستور: مهدی نراقی

تاریخ تألیف: اواسط محرم ۱۳۱۸ق

متن مختصری است برای مبتدئین. این کتاب دارای یک «مقدمه» و یازده «مقاله» و یک «خاتمه» است: المقدمة: فی مقنن النحو و تعریفه؛ مقاله۱. تعریف الكلمة و الكلام و أقسامهما؛ ۲. أحوال الاسم؛ ۳. الاسماء المرفوعة؛ ۴. النواسخ؛ ۵. أصول المنصوبات؛ ۶. سائر المنصوبات؛ ۷. الاسم المخفوض؛ ۸. التوابع؛ ۹. اعراب الفعل؛ ۱۰. الحروف؛ ۱۱. الجمل؛ الخاتمة: فی أمور متفرقة.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۲۸

آغاز: الحمدلله الذی خلق العالم و انتخب منه بنی آدم و هداهم بالنبی الخاتم فذلكة الوجود محمد المحمود؛ **انجام:** فأعرب اللهم لنا طريق الهداية لنكون من المهتدين برحمتك يا أرحم الراحمين.

خط: نسخ زیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مهر: مؤلف «سعید الحکماء» (بیضوی)؛ ۴۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۶-۳۰۶]

● **مص الدخان** / فقه / عربی

maṣṣ-ud duxān

رساله کوتاهی است با استفاده از آیات وروایات قائل به حرمت کشیدن تنباکو شده است وآن را از موارد بارز اسراف درمال وجان دانسته است که نه موجب رفع تشنگی وگرسنگی است ونه درمان دردی از دردهاست.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۷۴/۳

آغاز: الحمدلله الذی حرم الخبائث واحل الطیبات وجعل الثواب اضعافا للحسنات والعقاب مماثلا للسیئات ... اما بعد فان المشتکی من زمان امنا الدنیا فیه بالخبائث ... من جملتها مص الدخان؛
انجام:ومالنا لانتبع الحق الصریح مخالفة لومة لائم والحق احق بالاتباع لله تعالی وتقدس ذاته لمسلک النظر فرجة واتساع اللهم انفع اهل الحق والسنة بالحق الحقیق بالقبول واردع ...
خط: نسخ، کا:محمدرحیم بن محمود، بی‌تا، جا: بانه؛ جلد: مقوا، ۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱-۳۴۲]

● **المصدر** / صرف / عربی

al-maṣdar

جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ – ۸۱۶ قمری
jorjānī, ‘alī ebn-e mohammad (1340 - 1414)

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۱۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در ربیع الاول ۱۲۲۶ق در قزوین خریده شده؛ تملک: اعتضاد السلطنه ۱۲۸۳ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۴-]

● **المصدر (رسالة فی)** / صرف / عربی

al-maṣdar (r.-un fī)

در این رساله از «مصدر» گفتگو شده و ازحواشی شریفی یاد گردید.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۱۵

آغاز: اعلموا معاشر الطلاب ... ان الحدث الذی دل علیه المصدر امر متعلق بغیره؛ **انجام:** و هذا القسم اقل وجوداً من البواقی.
بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۱۳۹–۱۴۱) [ف: ۵-۵۸۶]

● **مصدر الاثار** / شعر / فارسی

masdar-ol āsār

فانی کشمیری، محسن بن حسن،– ۱۰۸۱ قمری
fānī kešmīrī, mohsen ebn-e hasan (- 1671)

تاریخ تألیف: ۱۰۶۷ق

مثنوی عرفانی که به پیروی از مخزن الاسرار نظامی و مطلع الانوار خسرو و تحفة الاحرار جامی سروده است و خود در اشعارش این موضوع را تصریح کرده است. تعداد ابیات حدود ۱۳۸۰ بیت است.مطالب این کتاب بدین قرار است: توحید و مناجات، معراج، مدح علی (ع) مدح شاه جهان، سبب نظم کتاب، مدح شیخ محب الله هندی مراد شاعر و اشعار و تمثیل‌های عرفانی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۸۹

آغاز: گشته الف لام دگر آشکار ×× برده دلم باز قد زلف یار / هر دوز اقلیم تلفظ برون ×× گشته تهی از حرکت و از سکون؛
انجام: ماند ز من نسخه بسی یادگار ×× لیک ازین نامه شدم نامدار / بود اثر هاش چو از حد فزون ×× آمده تاریخ ز نامش برون
خط: نستعلیق، کا:محمد عابد بن محمد زاهد سمرقندی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ تملک: افراسیاب نوائی؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۲۲۳ص، ۱۱سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف: ۸-۴۵۸]

● **مصدر فیوض** / ادبیات / اردو

masdar-e foyūz

اوینی، محیی الدین
āvīnī, mohī-od-dīn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۳۸

آغاز: بسمله. کردن پیلی اسم خدا درد و جان (کذا)؛ **انجام:** معرفه وه لخط هی دو کینا اوسکا. (کذا)
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۹۰۳۵؛ قطع: وزیری [رایانه]

← مصدر و اسم المصدر > النحو
← مصر > تاریخ مصر

● **مصر الحقیقة** / کلام و اعتقادات / فارسی

mesr-ol haqīqa

موسوی، هاشم بن ابراهیم، ق۱۳ قمری
mūsavī, hāšem ebn-e ebrāhīm (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۵ ذیقعده ۱۲۹۷ق

در سه «مقدمه» و بیست و پنج «محله» و یک «خاتمه»: محله ۱. توبه، ۲. خیانت، ۳. تدلیس، ۴. انصاف، ۵. عصیان، ۶. قسوة، ۷. مجالس الظلمات، ۸ مجالس الانوار، ۹. لغو و لهو، ۱۰. غفلت، ۱۱. فحشاء، ۱۲. سعادت و هدایت. (احمد منزوی)

آغاز: بسمله و به نستعین الحمدلله الذی بلطفه یبدل سیئات

المؤمنین بطیب قلوبهم بالحسنات
[فهرستواره منزوی ۶۱۱/۶]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۷۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** قبیحة سیئة خواهد فهمید الحمدلله علی اوله و آخره ...
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا:ذیقعده۱۲۹۷ق؛ جلد: مقوایی، ۵۶گ، ۱۷سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵-۱۶۳۰]

● مصرحة الاسماء / لغت / عربی به فارسی

muṣarraḥat-ul asmā'

حلیمی، لطف الله بن یوسف، - ۹۲۲ قمری

halīmī, lotf-ol-lāh ebn-e yūsof(- 1517)

اهدا به: سلطان بایزید بن محمد خان (۸۸۶-۹۱۸ق)
تاریخ تألیف: ۹۰۷ق
فرهنگ عربی است به فارسی.
[فرهنگ‌نامه‌ها ص ۲۰۱؛ بروکلمان ۲۲۳/۲ و ذیل ۲/۳۱/۲؛ قاهره ۱۸۸/۴؛ دارالکتب ۳۸/۲؛ ذیل چلبی ۴۹۴/۲؛ معجم المؤلفین ۱۵۶/۸؛نسخه‌های منزوی ۲۰۲۹/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۴/۱۸-ف
نسخه اصل: بادلیانLand Or. 224؛ خط: نسخ، کا:درویش حسن، تا: جمعه پایان ربیع الثانی۸۸۶ق؛ ۱۵سطر [فیلمها ف:۱-۵۵۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۲۴
آغاز: مجلة(محله) الادب(ادبست) و حدیقة(و دبستان) الارب (حاجتست)رتبتها(ترتیب کردمش)؛ **انجام:** یهودیة(یک زن جهود) یهیر (آب بسیار) یهیری(باطل و آب بسیار) یی یین(اسم مکان)
خط: نسخ، کا:مولانا علی بن محمد محمد؟ بن مراد ادیقی، تا: یک‌شنبه اوایل ربیع الاول۸۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ در لابه‌لای سطورکلمات عربی به فارسی ترجمه شده، در آن آمده: «فسمیتها مصرحة الاسماء مع قصد التاریخ فی الاسماء»؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده عبدالحمید» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۷-۳۷۵]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۸۰
آغاز: ان من لطف الله بالنبات حمد المنطق باللغات ... و بعد فهذه مجلة الادب و حدیقة الارب ... رتبتها و زینتها قاصد الجمهرة الاسماء الصحاح ... سلطان بایزید خان ... و سمیتها مصرحة الاسماء مع قصر التاریخ فی الاسماء (=۸۷۲) ... حرف: انت تویی ام روحی یا جان من ×× اتعلم حالی می‌دانی حال من؛ **انجام:** یهین اسم مکان.
خط: نسخ و نستعلیق، کا:حسن بن مراد بن عبدالرحمن نواده شیخ مرزبان وفایی، تا: ۹۰۶ق؛ کاغذ استانبولی، ۱۴۲گ، ۹سطر، اندازه: ۸/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱-۵۰۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۰۵
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: نزدیک به پایان ربیع الاول۹۰۷ق؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۵سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۶-۲۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۸۹
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: استنبولی، جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۹سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۲-۲۹۸۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۴۳
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ کاغذ: استنبولی، جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۹سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۸۲۵]

● المصرح فی شرح الامثلة المسرح / صرف، ادبیات / ترکی و عربی

al-muṣarraḥ fī š.-i amṯilat-il musarraḥ

لاری انصاری، محمد بن صلاح، - ۹۷۹ ؟ قمری

lārī ansārī, mohammad ebn-e salāh (- 1572)

کتابی نسبتاً مبسوط و ارزشمند به زبان عربی در بیان صیغه‌ها و امثله مختلف زبان ترکی با لهجه عثمانی است که همچون سبک، سیاق و باب‌بندی معمول کتب نحوی و صرفی در ادبیات زبان عرب، در طی چند فصل نگارش یافته است. با بررسی عبارات پایانی اثر، به نظر می‌رسد شرح رساله امثله مختلفه باشد که دو نسخه از آن در کتابخانه ی آیت الله مرعشی در قم به شماره‌های «۶۶۳۹» و «۱۰۸۲۲» موجود است؛ باید دانست که گردآورنده این اثر، در انجام نسخه، خود را «مصلح الدین» نامیده است؛ که با توجه به برخی آثار دیگر در این مجموعه نفیس، به ظن قوی متاخم به یقین، بایستی وی همان مصلح الدین لاری بوده باشد که گویا به دلائل مذهبی، پس از به قدرت رسیدن صفویان شیعی در ایران درسال‌های نخستین قرن ۱۰ به دربار عالی باب عثمانی رهسپار استانبول و به سلطان سلیمان قانونی (۹۲۶-۹۷۴ق) پناهنده گردید. وی در دیباچه کتاب، از دانشجویانی که آگاهی چندانی از تصریف کلمات و صیغه‌های مختلف آن در زبان ترکی، ندارند، به شدت انتقاد نموده و آنان را برای مطالعه بیشتر در آشنایی با زبان ترکی، ترغیب می‌نماید. وی در میان اثر خویش نیز درباره این شرح و سایر آثار مرتبط خود با اثر مورد بحث، سخن به میان آورده و می‌نویسد:«و إن أردت زیادة الأمثلة و قد شرحنا أمثلة الصیغة أولاً فسمیناه تطویل الأقولة فی شرح الأمثلة ... لأنه کان طویلاً جداً ثم اختصرنا فصار قلیلاً جداً و سمیناه تحصیل الأقولة ...». علی رغم بررسی گسترده راقم، از نسخ دست‌نویس این آثار عزیز الوجود و ارزنده، یعنی دو کتاب تطویل الأقولة فی شرح الأمثلة و دیگری تحصیل

الأقولة فی شرح الأمثلة گزارشی در میان فهارس و منابع موجود، منتشر نشده است.(حسین متقی)

آغاز: بسملة، الحمدلله الذی جعل الصیغة سبباً لمعرفة علوم العربیة و باعثة إلی تقنن عبارات علوم الأدبیة و سلماً إلی العلوم الکلامیة و الشرعیة ... و بعد فإنی شرحت أمثلة الصیغة شرحاً جامعاً و التقطت فیه فوائد لا تعد ... اعلم أنه یلزم للطالب أن یعرف الکلمات العربیة و لایجوز للطالب ترکهما و لاترک بعضهما ... من أراد أن یعرف الامثلة المختلفةو المطردة باللسان الترکی فلینظر إلی هذا الشرح و رأیت کثیراً من طلبة العلم لایعرف بالکلمات الترکیة و یظن أن الکلمات توجد فی لسان العرب فقط و لا توجد فی ألسنة الترکیة و هذا الظن فاسد و باطل ...

انجام: الجواب نه فعلم من جوابه الشریف بین معنی فعل التعجب فرق یعنی فی معنی أحدهما تعجب یردم اتدی و الآخر عجب یردم اتدی علینا أن لفظه نه فی الأول و الثانی و النسخ اللتی رأینا مختلفة، قال الفقیر إلی رحمة ربه القدیر ... الحمدلله علی التمام و للرسول علیه أفضل الصلوة السلام؛ جمعه عبد [ه] الفقیر مصلح الدین؛ تمت.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۵/۶ کر

آغاز و انجام: برابر

تذکر: این کتاب در فهرست آستان قدس ۱۴۴۳۶ به ابن حمزه، قدیر بن حمزه نسبت داده شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۴۶گ (۹۲پ-۱۳۷ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۴۰/۲-۱۸۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی الاول لان زیادة الحرف تدل علی زیادة المعنی فان وجدت نصا الحق به الحمدلله علی التمام و للرسول علیه افضل الصلوة و السلام.

در فهرست با عنوان «المصرع فی الامثله» و بدون نام مؤلف آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۹۵ص (۱۰۱-۱۹۴)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۴۰/۳-۱۰۶]

● **المصرح فی شرح الامثلة المسرح** / صرف / عربی

al-muṣarraḥ fī š.-i amṯilat-il musarraḥ

ابن حمزه، قدیر بن حمزه، ق۱۱ قمری

ebn-e hamze, qadīr ebn-e hamze (- 17c)

شرح سوم قدیر ابن حمزة بن ابراهیم بن ولی الدین است از فضلاء عثمانی بر امثله [بنا بقول کاتب که هر سه شرح را به اسم و رسم در صفحه اول نسخه چنین معین نموده «هذا کتاب المصرح شرح الامثلة المسرح جمعه ... هذا شرح الثالث للامثلة و سمیته (کذا) الشرح الاول تطویل الاقولة فی شرح الامثلة و سمیته (کذا) الثانی تحصیل الاقولة فی شرح الامثلة و لابد للطالب ان یحصل هذه الثلثة ...» و نیز به موجب آنچه در مقدمه کتاب مذکور است که می‌گوید: «و بعد فانی شرحت امثلة الصیغة شرحا جامعا ... ثم نظرت فیه فوجدته کثیرا کبیرا مطولا ثم اختصرته ثانیا و سمیته مصرحا الخ»]. در مقدمه آن شارح می‌گوید:«فاذا فهم الطالب هذا الشرح و معانیه و حفظ تراکیبه و مبانیه یکون فها ما للدقایق العربیة و مستعدا للعلوم العقلیة و النقلیة و کتبت فی اوله صیغة الامثلة التی کانت فی السنة الترکیة اخترعتها من نفسی و لم ارمن یکتبها غیری لیکون الناظر بها عارفا بالکلمات من الجانبین و حاذقا و باحثا بالعلماء الکاملین بین الخافقین ... اعلم انه یلزم للطالب ان یعرف الکلمات الترکیة کما یعرف الکلمات العربیة ... و ان بقیت کلمة من مقرواتک و لم تعرف و لم تتعلمها فانت فی غایة الحماقة ... و من اراد ان یعرف الامثلة المختلفة و المطردة باللسان الترکی فلینظر الی هذا الشرح و رأیت کثیراً من طلبة العلم لایعرف بالکلمات الترکیة و یظن ان الکلمات توجد فی لسان العرب فقط و لاتوجد فی السنة الترکیة و هذا النظر فاسد و باطل والاصوب ان الکلمات التی توجد فی کلام العرب توجد فی السنة الترکیة الخ». همان که از انصاری لاری نیز دانسته شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لان زیادة الحرف تدل علی زیادة المعنی فان وجدت نصا الحق به.

تذکر: این کتاب در فهرست مجلس (۴۰/۲: ص ۱۸۲) به لاری انصاری نسبت داده شده؛ خط: نسخ به شیوه ترکی، بی‌کا، تا: جمعه ۳۰ جمادی الثانی ۱۰۶۷ق؛ جداول اوراق به شنجرف، تذنیب آن سه ورق است در حدیث به زبان ترکی منقول از نسفی و بغوی و قرطبی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۸۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۲-۴۳۹]

← مصرع الحسین و ماجری له و لاهل بیته ⟵ مقتل الحسین

● **مصرف الخمس** / فقه / عربی

maṣraf-ul xams

شوشتری، عبدالرحیم بن محمد علی، ۱۲۲۶ - ۱۳۱۳ قمری

šoštarī, ‘abd-or-rahīm ebn-e mohammad ‘alī (1811-1896)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۷ق

وی این مسأله را (که بخشی از کتاب خمس است) به امر استادش حاج شیخ غلامعلی بهبهانی تحریر کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۳۰/۳

آغاز: بسم: المسئلة التاسعه فی تحقیق معرفته ای معرف الخمس فی زمان؛ **انجام:** منهم کالاعمی و الزمن و اولی الاسقام و العاجر

من الارملل و الایتام و قد حررت المسئله ... بامر شیخنا و انا الاقل خادم خدام العلماء عبدالرحیم بن المرحوم محمد علی الشوشتری تجاوز ... الیوم الثالث من شهر جمادی الاول ۱۲۹۷
کا: عبدالرحیم بن محمد علی شوشتری، تا: ۱۳۰۱-۱۳۰۲و ۱۲۹۸ق؛ ۴ص (۴۶۶-۴۶۹)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۰-۱۲۹۳]

● **مصرف صدقات** / فقه / عربی
masraf-e sadaqāt

ابراهیم بن رسول بن حجر
ebrāhīm ebn-e rasūl ebn-e hajar

مختصری است در بیان و مصرف صدقه و زکات، که با نقل کلمات فقیهان و مفسران اهل سنت به تبیین آیة «انما الصدقات للفقراء و المساکین ...» پرداخته است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۳۴/۷
آغاز: قال الله تعالی: هو الذی انزل علیک الکتاب؛ **انجام:** فیقولون هکذا قال فلان عن فلان او هکذا رأیت فی المنام او هکذا اری للعوام و لایقولون هکذا ذکر فی الکتب و دخلوا تحت قوله تعالی: و احکم بین الناس بالحق و لا تتبع الهوی تم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: پارچه، ۲گ (۹۲ر-۹۳ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۴۶۲]

← المصریة > اجوبة المسائل المصریة

● **مصطفویه** = **علم حروف** / علوم غریبه / فارسی
mostafavīye = ‘elm-e horūf

انصاری، مصطفی بن عبدالغنی
ansārī, mostafā ebn-e ‘abd-ol-qanī

رساله‌ای است در جفر، تشریح لفظ جفر و علم جفر، در بیان مداخل و مخارج آن و حروفی که مطابق عدد مدخل باشد. این رساله که در منابع با نام‌های مصطفویه و علم حروف آمده است در یک «مقدمه» و چهار «فصل» نگارش یافته است. شایان ذکر است که آغاز این رساله به کتاب بحرالحروف که در شماره «۷۴۰۸/۳» معرفی گردیده، همخوانی دارد ولی با توجه به ابواب آن نمی‌تواند نسخه حاضر باشد.
[مشترک پاکستان ۳۳۸/۱ و ۳۶۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۶۳/۱
آغاز: بشکری که حروف ادایش در ظروف زمین و زمان نگنجد و مخارجش در حیز بیان مداخل و هم در نیاید ... اما بعد این تألیفی است که؛ **انجام:** منسوبات کواکب از باب اول و دویم و سویم بدین اختیار است ...
خط: نستعلیق تحریری، کا:تاج الدین احمد فرزند مسیح، تا: ۱۳۲۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ ۱۰گ (۱-۱۰)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳۰-۲۶۶]

← مصطلحات > مرآة البلهاء

● **مصطلحات الاصول** / اصول فقه / عربی
muṣṭalaḥāt-ul uṣūl

اصطلاحات متداول اصول فقه را طبق نظریه متأخرین علماء اصول که اتفاق بر آن دارند، به روشی ساده و مختصر گزارش داده و از آراء متقدمین این علم صرف نظر کرده چون آراء آنان بسیار اختلاف داشت.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۶۴/۱
آغاز: الحمدلله المحمود بکل لسان الممدوح بکل بیان خالق الانس و الجان ... و بعد فهذه أوراق تشتمل علی ما احتیج الیه من التعریفات؛ **انجام:** و البراءة الاصلیة و هی استقراء عدم الوجوب دل علی عدم وجوبه.
خط: نستعلیق نازیبا، کا:حسن بن علی طبری، تا: دهه دوم ذیقعده۷۲۵ق، جا: سلطانیه مدرسه غیاثیه؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱پ-۸پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۱-۶۸]

● **مصطلحات اهل الحدیث** / درایه / عربی
muṣṭalaḥāt-u ahl-il ḥadīṯ

ابن حجر عسقلانی، احمد بن علی، ۷۳۳ - ۸۵۲ قمری
ebn-e hajar-e ‘asqalānī, ahmad ebn-e ‘alī (1333 - 1449)

رساله کوتاهی است در تعریف اصطلاحات علم حدیث؛ شاید همان «نخبة الفکر» او باشد.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۶/۳۴
آغاز: موقوف ما لیس مسنداً الی النبی)(ص) بل یکون موقوفاً الی الصحابة
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا، ۱ص (۹۴ر) [ف: ۳۷-۴۷۳]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۱۲/۱۱
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳سطر [ف: ۷-۴۴۱]

● **مصطلحات الحدیث الشریف** / درایه / عربی
muṣṭalaḥāt-ul ḥadīṯ-iš šarīf

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۱۲/۱۰
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳سطر [ف: ۷-۴۴۱]

● **مصطلحات الشعراء** / لغت / فارسی

mostalahāt-oš šo‘arā’

وارسته، امامعلی،– ۱۱۸۰ ؟ قمری

vārasteh, emāma‘lī (- 1767)

تاریخ تألیف: ۱۱۴۹ق

فرهنگی است به ترتیب حروف اول و دوم، در اصطلاحاتی که شاعران فارسی زبان به کار می‌برند، و دربیشتر لغات به ابیاتی از شعر فارسی استشهاد می‌نماید.عناوین ابواب و فصول بدین گونه است:«تناظر الف از منظر الف» و «تناظر یا از منظر یا».

آغاز: ای ناطقه در وصف جمالت الکن ×× یک شاخ ز گلشن تو نخل ایمن / از ابر بهار حمدت ای مظهر فیض ×× طوبی قلم و صفحه به رسم گلشن. قدسی مشربان اعجاز پرور کلیم کلامان تجلی مظهر که ضمیر منیرشان مطلع انوار الهی است و خاطر.آغاز لغات:تناظر الف از منظر الف. آب و گل: قالب خاکی آدمی. صایب:طوفان نوح را به نظر نیاورد ×× شور محبتی که در آب و گل من است

چاپ: چاپ شده

[نسخه‌های منزوی ۱۰۵۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** الهی پرده پندار از پیش چشمم بردار تا جمال معنی بی حجاب جلوه گر گردد و دل از مناظره قیل و قال و مکابره بحث و جدال نجات یافته به اطمینان کده حال رو آورد. ربنا ظلمناه انفسنا.انجام: خوش نظر باغ ریحان تا تاری که هر ورقش سرخ و سیر و زرد می‌باشد ... صایب هر که دارد ... (موریانه خورده). این نسخه با نسخه‌های چاپی در تقدیم و تأخر و متن تفاوتهایی دارد.

مقدمه کوتاه مؤلف را ندارد (یک صفحه)، از آغاز لغات تا اوسط حرف «خ». ادامه آن به شماره ۲۷۷۵۰ می‌آید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰–۸۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۵۰

آغاز: به ما خوش باشد (؟؛ در نسخه چنین است) ×× خاکساری زرد و دست دعا شمشیر است؛ **انجام:** تا رنج سینه: پستان.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: تیماجمذهب، ۸۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۱۰–۸۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** الهی پرده پندار از پیش چشمم بردار تا جمال معنی بی حجاب جلوه گر گردد و دل از مناظره قیل و قال و مکابره بحث و جدال نجات یافته به اطمینان کده حال رو آورد. ربنا ظلمناه انفسنا.

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۱۲۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۱۰–۸۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۳

آغاز: بسم الله مجریها میخوانم و سفینه کاغذی در بحر سخن میرانم الهی شرطه توفیق هوا دارم کنی؛ **انجام:** قشلاق مقابل آنست یعنی جای باش موسم زمستان

خط: نستعلیق، کا:علی بخش، تا: پنج‌شنبه۳ شوال۱۲۷۶ق، متوطن قصبه «بانده»، به‌جهت سید باقر حسین؛ مصحح؛ مهر نقشه‌دار بزرگ کتابخانه سید ابو جعفر سرپور؛ جلد: مقوایی، ۲۸۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۳سم [ف: ۳–۳۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۱۵/۱–ف

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش.ش ۵۳۰؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نام کتاب درفهرست حاضر «مصطلحات الاشعار» می‌باشد [فیلمها ف:۳–۲۱۰]

← مصطلحات الصوفية > اصطلاحات صوفیان

● **مصطلحات صوفیه** / عرفان و تصوف / فارسی

mostalahāt-e sūfīye

نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق۷ قمری

nasafī, ‘azīz-od-dīn ebn-e mohammad (- 13c)

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۱۱–۹۴۷]

● **مصطلحات صوفیه** / عرفان و تصوف / فارسی

mostalahāt-e sūfīye

ناشناخته:

۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۸/۳

در سه مطلب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱–۹۴۳]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۴۹/۴

آغاز: سپاس بی قیاس احدی را سزاست که وجود عالم ...

دارای دوازده فصل؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ ۵گ (۶۱–۶۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [نسخه پژوهی: ۳–۱۴۲]

۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۶/۶

خط: تحریری، کا:محمد باقر دزفولی موسوی صدرالدین، تا: ۱۱۹۵–۱۱۹۶ق؛ ۶گ، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۳–۴]

● **مصطلحات الطب** / طب / عربی

muṣṭalaḥāt-uṭ ṭibb

بخشی از رساله‌ای دراصطلاحات طبی، دراین بخش اصطلاحات رایج درطب قدیم توضیح داده شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲/۱۱۷-۲۲۲۷/۵

آغاز: بسمله الصداع الم فی اعضا الراس الشقیقة وجع فی احدشقی الراس. البیضة الم شدید یشتمل علی الرأس عسر الانقلاع. الرسام ورم حار؛ **انجام:** الوثاء انزعاجها وزوالها من غیر انخلاع. الوهن الم تعرض للعظم وما یحیط به وبسقطه او ضربة من غیر ان یتفرق اتصاله.تم

خط: تحریری، بی‌کا، تا: شعبان۹۸۲ق؛ ۱۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۶۷]

● **مصطلحات عرفانی = اصطلاحات صوفیان** / عرفان و تصوف / فارسی

mostalahāt-e ‘erfānī = estelāhāt-e sūfīyān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۳۲/۱۱

آغاز: رمی عبارت از وجه حقیقی است

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱ص (۸۸ر-۸۸پ)، ۱۷سطر (۶×۱۰)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۲۵۳]

● **مصطلحات علم الحدیث = مقدمة مشکاة المصابیح** / درایه / عربی

muṣṭalaḥāt-u ‘ilm-il ḥadīṯ = muqaddamat-u miškāt-il maṣābīh

خطیب عمری، محمد بن عبدالله، - ۷۴۹ ؟ قمری

xatīb ‘omarī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1349)

وابسته به: مشکاة المصابیح؛ خطیب عمری، محمد بن عبدالله (- ۷۴۹)

چند فصل کوتاه است درباره صحاح اهل سنت و احادیث که در آنها آمده و بعضی از اصطلاحاتی که در این فن به‌کار می‌آید.این رساله مقدمه کتاب مؤلف «مشکاة المصابیح» بوده و در این نسخه جدا شده است.

آغاز: مقدمة فی بیان بعض مصطلحات علم الحدیث مما یکفی فی شرح الکتاب من غیر تطویل و اطناب.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۱۳/۱

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۳گ (۱پ-۱۳ر) [ف: ۱۹-۱۰۴]

● **مصطلحات العلوم** / فرهنگ اصطلاحات / عربی

muṣṭalaḥāt-ul ‘ulūm

فهرست فصول آن:۱. مصطلحات پزشکی، ۲. مصطلحات اصول فقه، ۳. مصطلحات معانی و بیان و بدیع، ۴. مطلحات معمی، ۵. مصطلحات قوافی، ۶. مصطلحات عروض، ۷. مصطلحات نجوم.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۶۳

آغاز: فصل فی مصطلحات طبیة اعلم ان الجهة اما ان تکون حقیقة و هی التی لا یکون ورائها شیء؛ **انجام:** و اما تاریخ الملکی فمبدئه من عهد السلطان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و۱۳؛ افتادگی: انجام؛ روی نسخه نوشته شده «جوامع العلوم فخر رازی»؛ ۵۹گ، ۱۱ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵-۵۸۶]

● **المصطلحات الفقهیة** / فقه / عربی

al-muṣṭalaḥāt-ul fiqhīya

فرهنگی است مختصر با نقل بعضی از اقوال، به‌جهت الفاظ فقهی که فقهاء در کتاب‌های خود به‌کار می‌برند. این فرهنگ به روش کتاب‌های فقهی از کتاب طهارت شروع شده و به کتاب الفرائض ختم می‌گردد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۸۹

آغاز: شطراً توسعاً فی الکلام و استکثاراً للقلیل، الحروریة بفتح الحاء المهملة و رائین مهملتین طائفة من الخوارج؛ **انجام:** صلاة دائمة علی ممر الزمان و علی آله و صحبه الطیبین الطاهرین لهم باحسان و حسبنا الله و نعم الوکیل

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه قدیم؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۱۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۶سم [ف: ۵-۸۴]

← مصطلحات کتاب الوافی ‹ شرح الألفاظ و الاسماء التی اختص اطلاقها بکتاب الوافی

● **مصطلحات کتاب الوافی** / متفرقه / عربی

muṣṭalaḥāt-u k.-il wāfī

از: فضل الله. اصطلاحاتی را که فیض در کتاب وافی به‌کار برده و در آغاز آن بیان شده، به ترتیب حروف اول آنها برای آسانی کار مراجعه‌کنندگان در این فهرست تنظیم شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۴۷/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... هذا بیان المقصود من الألفاظ التی اختص اطلاقها بالکتاب الوافی حسبما مهده المصنف؛ **انجام:** ابن ابی یعفور هو عبدالله بن ابی یعفور.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۱پ-۱۳ر)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۹-۲۵۱]

● **مصطلحات و تفاریع صوفیه** / عرفان و تصوف / فارسی و عربی

mostalahāt va tafārī‘-e sūfīye

نویسنده ظاهراً شارح کتب «منازل السائرین» و «فصوص الحکم»

و «تأویلات القرآن» بوده چون احتیاج مردمانرا به شرح اصطلاحات صوفیه می‌بینند بر آن می‌شود که این رساله را در شرح آن مصطلحات بپردازد لذا در دو قسمت آنرا فراهم می‌آورد: قسم ۱. بیان المصطلحات، ماعد المقامات؛ قسم ۲. بیان تفاریع آن؛ قسم اول حاوی ۲۸ باب و قسم دویم شامل هشت فصل است. متن کتاب به زبان عربی می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۷/۲

آغاز: بسمله و به الاستعانة و التوفیق و الحمدلله الذی نجانا من؛ **انجام:**وفقنا لا تمامه و شرفنا بانعامه انه ولی حمید و الصلوة علی محمد و اله.

خط: نسخ، کا:محمد سعید قاجار آغچه قوینلو، تا: محتملاً قرن۱۲، جا: ایروان؛ جلد: تیماج، ۳۴ص، ۳۵سطر (۱۲/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۵-۱۰۰]

● مصطلح الاشارات فی القرآت الزواید المرویة عن الثقات / قرائت / عربی

muṣṭalaḥ-ul išārāt fi-l qirā’āt-iz zawāyid-il marwīyya ‘an-iṯ ṯiqāt

ابن قاصح، علی بن عثمان، ۷۱۶ – ۸۰۱ قمری

ebn-o qāseh,‘alī ebn-e ‘osmān (1317 - 1399)

کتاب مختصری است در وجوه قراآت ازجمله زواید آرای ائمه دوازده‌گانه قراء چنان که در مقدمه می‌نگارد:«فجمعت فیه تعون الله تعالی قرائت ابی جعفر یزید بن القعقاع المدنی و قرآة ابی محیض المکی و قراة یعقوب بن اسحق الحضر می‌البصری و قراة سلیمان بن مهران الاعمش و قراة خلف بن هشام البزاز و هو الاختیار المنسوب الیه فهذه سته قراة اما قراءة ابی جعفر فمن ثلاثه کنت الارشاد و المستنیر و مفردات ابی محمد عبد المجید بن شداد ... فان نقلا عن غیره اسندتهما الی ذلک الغیر ... و انما رتبت هذا الترتیب لیکون من نظر فی هذا المختصر و نقل منه فکانما شاهد مولاه الکتب و نقل منها و ایضا فان منقرأنا الشاطبیه و ضم الیهما ما فی هذا الکتاب». کتاب مرتب است بر دوازده «باب»: «باب اتصال قراتب هولاء ائنه السنه و اتصال قراتهم بالنبی ص، باب الادغام الکبیر قرا الحسن بادغام الاول، باب الادغام الصغیر، باب مذهب الاعمش فی الوقف علی الهمز، باب الفتح و الاماله بین اللفظین، باب الاستعاذه و البسمله (و ذکر وقف و ابتدا درسوره‌های قرآن کریم)، باب التکبیر».

آغاز: قال مؤلفه الفقیر الی الله تعالی ابوالبقاء ... الحمدلله الذی جعل القران لاهله شرفا و نورا و ضاعف لهم برکة تلاوة اجورا ... اما بعد فانی لما فرغت من القراة بما تضمنه کتاب العنوان و الکافی و کتاب التفسیر و قصیده الشاطبی تشویقت القراة بغیرها من الکتب المبسوطات فقرات القران العظیم

چاپ: اردن، محقق: عطیة ین احمد بن محمد الوهیبی، دار الفکر، چاپ ۱، ۵۹۷، ۱۴۲۷ق.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۰۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ایات من اول البقرة الی قوله تعالی المفلحون هذا آخر کتاب مصطلح ... محمد و آله اجمعین

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: اواسط ذیحجه۹۸۵ق؛ مجدول؛ تملک: هواجه شیر احمد تونی درلاهور به تاریخ محرم ۱۰۱۲؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۳-۱۶۶]

● مصطلح الحدیث و الرجال / درایه / عربی

muṣṭalaḥ-ul ḥadīṯ wa-r rijāl

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۹۴/۱-ف

نسخه اصل: کتابخانه توبینگن22 MaVI. الجزء فی ...؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۶۱]

● مصطلح الدیوان الشریفی بمصر و الشام مما علیه العمل الآن هو فتوی / ادبیات / عربی

muṣṭalaḥ-ud d.-iš šarīfī bi-miṣr wa-š šām mimmā ‘alayh-il ‘amal-il ān huwa fatwā

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۵۴۷۵/۶-ف

نسخه اصل: دانشگاه توبینگن70 MaVI؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۵۶]

● مصغرات تصریف العزی / صرف

muṣaġġarāt-u taṣrīf-il ‘izzī

وابسته به: العزی فی التصریف = تصریف = التصریف العزی؛ زنجانی، عبدالوهاب بن ابراهیم (-۶۶۰)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۲۳ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● مصفاة الارواح / کلام و اعتقادات / فارسی

mesfāt-ol arvāh

رساله‌ای است در اصول دین با استدلالات فلسفی از مؤلفی ناشناس و شامل یک «مقدمه» و پنج «باب»: باب ۱. در جمیع واجبات دینیه و ایمانیه و مکملات ایمانیه توحید است در ضمن دو «فصل»:۱) بیان واجبات دینیه و ایمانیه شامل پانزده واجب، ۲) بیان مکملات توحید؛باب ۲. عدل، در دو «فصل»:۱) معنی عدل و واجبات آن شامل دو واجب دینی، ۲) مکملات عدل؛ باب ۳. نبوت، در دو «فصل»:۱) بیان واجبات دینیه و ایمانیه و شامل

پانزده واجب است؛ باب ۴. امامت، مشتمل بر دو «فصل»:۱) بیان واجبات دینیه و ایمانیه شامل سی واجب (یک واجب دینی و بیست و نه واجب ایمانی)، ۲) مکملات اعتقاد به امامت جمیع ائمه و آن دوازده مطلب است.نام کتاب و مؤلف آن در منابع موجود یافت نگردید، لیکن در چند مورد متن، از جمله مقدمه، به دو کتاب کشف الحق و مرآت الحقائق که احتمالاً از تألیفات مؤلف باشد، ارجاع داده و در مقدمه به نام کتاب تصریح نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۴۷

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این مختصری است در بیان اصول دین حق به لسان حکمت که موجب حصول علم به ظاهر و باطن دین است؛ **انجام:** و تفصیلات سایر مراتب و درجات بهشت و خلق آن و مراتب جهنم و انواع عذاب آن به لسان حکمت در مرآت الحقائق است و به این قدر در این مختصر اکتفا شد و لقد تم الکتاب ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۷۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، ۱۹سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۷-۶۰۰]

● **مصفاة الاشباح و مجلاة الارواح = التفکر** / اخلاق / عربی

miṣfāt-ul ašbāh wa mijlāt-ul arwāḥ = at-tafakkur

کاشانی، محمد بن مرتضی، - ۱۱۱۵ ؟ قمری

kāšānī, mohammad ebn-e morteza (- 1704)

تاریخ تألیف: ۱۱۱۰ق؛ محل تألیف: رشت

این کتاب در چگونگی تفکر و تدبر در آفاق و انفس است و در آن به آیات قرآنی و اخبار ائمه علیهم السلام و گفته‌های بزرگان حکما و اهل باطن و عرفان،استشهادمی‌شود؛ در چهار «فن» و هر فن در چند «باب» و هر باب در چند «وصل»: فن ۱. مجاری التفکر فی اسرار العبادات، چند «باب»: باب ۱) معنی الشرع و الغرض من التکالیف الشرعیة؛ فن ۲. مواقع التفکر فی اسرار الصفات المهلکات و المنجیات، در «مقدمه» و چند «باب»: باب ۱) البطن و الفرج و اللسان؛ فن ۳. مسارح التفکر فی انوار العلوم الحقیقیه و المعارف العقلیة، در «مقدمه» و «باب»هایی: باب ۱) العلم بالله؛ فن ۴. مطارح التفکر فی انوار العجائب المخلوقات، چند «باب»: باب ۱) بیان احوال العوالم و باب‌هایی در ملکوت، قلم و لوح، عرشی و کرسی، حجب، آفرینش، عوالم و خلایق، عمر جهان، آسمان‌ها، عناصر، کوه‌ها و دریاها، کائنات جو، گیاهان، جانوران، انسان، تشریح اندام‌ها، جنیان و شیطان‌ها، و داستان‌هایی از یأجوج و مأجوج، ذوالقرنین، حدیث بساط، جمجمه، ایوان بیستون. همه مباحث برای واداشتن مردمان به تفکر است، از این رو، این کتاب به «التفکر» نیز نامیده شده است.

آغاز: الحمدلله الذی شرح صدورنا بأنوار معرفته و نور قلوبنا بأسرار طاعته و دعانا الی التفکر فی آیات عظمته ... اما بعد یقول خادم علوم الدین المبین محمد بن مرتضی المدعو بنورالدین حشرع الله مع الصدیقین ان اعظم السعادات و ارفع القربات معرفة الله و طاعته ...

انجام: و ما أحقر ذلک فیما غاب عنا من سلطانک و ما أسبغ نعمک فی الدنیا و ما أصغرها فی نعم الاخرة، هذا آخر الکلام فی الفن الاخیر

[ریحانة الادب، ج ۴، ص ۳۷۹؛ طبقات اعلام الشیعه (قرن ۱۲)، ص ۷۹۲؛الذریعة، ج ۲۱، ص ۱۲۵؛ فوائد الرضویه ج ۲-۶۳۳]

شروح و حواشی:

۱- آیینه جهان نما = آیینه حق نما= آیینه حقایق نما = مرآت حقایق نما؛ کاشانی، محمد بن مرتضی (-۱۱۱۵)

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۸۷۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام (در آخر باب ۲۱ فن چهارم، افتادگی دارد)؛ محشی با عنوان «لمحرره حاجی باقر»؛ تملک: احمد بن حسین محلاتی در ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۴۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۳-۴۸۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۹۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۱۵۰گ (۱پ-۱۵۰ر)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۳۷-۳۹۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:اسحاق بن محمد علم الهدی ابن محمد محسن بن مرتضی،تا: ۱۱۱۰ق؛یادداشت اسحاق بن محمد؛تملک:شیخ حسین ذاکر؛ مهر: «هو العلی ۱۲۰۶» (بیضی)، جمال الدین اسحاق؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۳۲-۲۸۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۱۱۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ در صفحه آخر کتاب: «وقفه قربة الی الله» (ظاهراً به خط مؤلف)؛ واقف: اشکوری، ۱۳۷۱ش؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۲گ، ۲۵سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۳۴-۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۸۸

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ ریز، کا:زین العابدین بن حاجی ابی الحسن، تا: جمعه ۱۲ صفر۱۱۱۷ق؛ مصحح، مقابله شده در سال ۱۱۵۷ق با این عبارات:«بلغ بحمده و توفیقه فی عصر یوم الجمعة غرة شهر جمادی الاولی خرداد ماه الجلالی سنة ۱۱۵۷ سبع و خمسون و مائة و الف»، همچنین عبارت «بلغ بحمده»، محشی با نشان «منه

رحمه الله»؛ تملک: سید محمد بن عبدالغفار رضوی در سال ۱۱۶۰قبا مهر «سید محمد الرضوی» (بیضی)، عبدالمنیع الشریف با مهر «... المنیع ... ۱۱۶۹» (مستطیل)، ملا محمد مهدی بن ابی ذر نراقی کاشانی؛ واقف: محمد مهدی بن ابی ذر نراقی، ۱۲۰۱؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۲۸سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۴-۴۲۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۳/۱۳

آغاز: قال الله سبحانه («ان» تعدول نعمة الله لا تحصوها) و فی الامالی عن السجاد فی قوله تعالی (و لقد کرمنا بنی آدم)؛ **انجام:** فسبحان من سخر بعض العباد خیر نفذت به مشیته

فقط، بخشی از باب ۱۶، از فن رابع است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۷گ (۲۲۳-۲۲۹)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲۸-۱۱]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۳/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [میراث شهاب: س۱۰ش۱-۲-۲۵]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۴۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۹ رجب۱۲۶۱ق؛ ۱۹۷گ (۱۷۸پ-۳۷۴پ) [ف: ۲-۲۳۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۴ خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۵۱ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۷-۳۵۷]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۶۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲-۱۷۴]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:کاشانی، محمد بن مرتضی، بی‌تا؛ واقف: محمد بن مرتضی کاشانی [ف: ۳-۴۹۶]

● **مصفاة الحیاة** / کلام و اعتقادات / عربی

miṣfāt-ul ḥayāt

بافقی، محمد حکیم بن عبدالله، ق۱۱ قمری

bāfqī, mohammad hakīm ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 17c)

تاریخ تألیف: ۲۹ رمضان ۱۰۶۷ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

رساله‌ای است در اصول دین و ارکان اسلام شامل یک «مقدمه»، پنج «اصل» و یک «هدایة»: المقدمة: فی تعریف الکلام؛ اصل ۱. التوحید؛ ۲. العدل؛ ۳. النبوه؛۴. الامامه؛۵. المعاد؛ الهدایة: من کان فی حق حاله رحیماً و صار بقدر کماله علیماً.

آغاز: بدأ باسم الأعظم نطق الحکیم ×× قال بسم الله الرحمن الرحیم / حامدا لله فاطر ماسواه ×× الذی منه الهدی فهو الإله

انجام: و رزقنا حقیقة علم الیقین بحسن التوفیق الحقیق للمستنصرین و الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی محمد و آله المعصومین.

[الذریعة ۲۱/۱۳۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۱۶گ (۱۴۱-۱۵۶)، ۲۶سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۲۹-۴۱۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ ۶۳ص (۵۳- ۱۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳۲-۱۵۹]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالله بن محمد بن القاسم بن الجمال، تا:در عصر مؤلف؛ مهر: «العبد محمد طباطبائی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۴ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۳-۱۲۰]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۳۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء -نجف اشرف؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۸ص [عکسی ف: ۵-۳۹۷]

● **المصفی** / فقه / عربی

al-muṣaffā

نسفی، عبدالله بن احمد، - ۷۱۰ قمری

nasafī, ‘abd-ol-lāh ebn-e ahmad (- 1311)

تاریخ تألیف: ۶۵۵ق

شرح کوتاه و گزیده‌ای است برای «منظومه النسفی الفقهیه»

[الاوقاف العامة موصل ۲/۱۷۳ و ۴/۸۸ و ۴/۹۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۴۴/۲

آغاز: الحمد لمن تمت نعمته و الشکر لمن سبقت رحمته و الصلوة علی من بعث؛ **انجام:** فیخر ساجداً بحمدالله تعالی و یسبحه ثم یکبر تکبیره فیرفع رأسه ...

ناتمام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع، ۵گ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۶-۴۱۱]

● **مصفی المقال فی مصنفی علم الرجال** / تراجم / عربی

muṣaffa-l maqāl fī muṣannifī ‘ilm-ir rijāl

آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، ۱۲۹۳ - ۱۳۸۹ قمری

āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876-1969)

تاریخ تألیف: ۱۳۴۸ق؛ محل تألیف: سامرا

کتابی است در اسامی علمای شیعه که تخصص در علم رجال داشته و لا اقل کتابی یا رساله‌ای دراین علم نگاشته‌اند و مؤلف برای سهولت دسترسی محققین به مواد کتاب آنرا به ترتیب حروف الفبا تألیف نموده و روش نگارش و قرار دادن انواع اسماءمرکب را درابتدای آن توضیح داده است. وی از سال ۱۳۱۷ق درسامرا شروع به تألیف این کتاب نموده تا سال ۱۳۴۸ق در سامرا آنرا مرتب و از تألیف آن فارغ شده است.

آغاز: مصفی المقال حمد ربنا الملك المتعال الذی دلنا بتألیف اجزائنا و تصنیف انواعنا علی طرق اثبات المبدا و المآل و مصطفی الاقوال و مرتضی الاعمال.

چاپ: با تصحیح احمد منزوی در سال ۱۳۳۷ ش چاپ شده

[الذریعه ۱۳۰/۲۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:**السید ضیاء الدین یوسف ... مأة و اثنی عشر رجلاً و فی الثانی خمساً و ثمانون رجلاً کلهم من العلماء الأجلاء.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح از مؤلف؛ جلد: مقوا، ۷۸گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۴۴-۷۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۵۵

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۳۱۳]

● **مصقل الصفا = مصقل صفا در تجلیه و تصفیه آینه حق نما و رد تثلیث نصارا** / کلام و اعتقادات / فارسی

mesqal-os safā = mesqal-e safā dar tajlīye va tasfīye-ye āyene-ye haq-namā va radd-e taslīs-e nasārā

علوی عاملی، احمد بن زین العابدین، - ۱۰۵۴ قمری

ʻalavī ʻāmelī, ahmad ebn-e zayn-ol-ʻābedīn (- 1645)

وابسته به: آیینه حق‌نما؛ پادری زیرونیمو شاوریرست (۹۵۶-۱۰۲۶)

اهدا به: شاه صفی (۱۰۳۸-۱۰۵۲ق)

تاریخ تألیف: محرم ۱۰۳۲ق

وی پیش از این کتاب، لوامع ربانی در رد بر شبهات نصاری و بیان تغیر اناجیل و کتاب صواعق رحمان در رد مذهب یهود و تغییر تورات و زبور نوشته و این کتاب را در رد کتاب «آینه حق نما در اثبات تثلیث»تألیف کشیش پریوار (پدر یوار)تألیف کرده است.

آغاز: بسمله. بعداز حمد قیومی که آستان ربوبیتش از سدرة المنتهی ساکنان ... لاهوت برتر است و قدوسی که سده قیومیتش از افکار پاك طینتان پیشگاه ملوك اقدس و اطهر است ... چنین گوید ... احمد بن زین العابدین العلوی العاملی این قراضه رایقه مزین گردید بزیور سکه نامنامی. سلطان شاه صفی الصفوی الحسینی الموسوی ... چه در بهترین ساعتی ... از شبهای ... هزاروسی ... چون دیده ظاهر گرم خواب گردیده ... ناگاه مشاهده سروری نمودم ... دانستم که آن ... محمد مصطفی است ... پس درین معاینه روحانی ... ناگاه اشارت ... آن سرور بطلب نزدیکی این بی بضاعت شده بخدمتش شتافتم ... زبان ... خود را گشاده فرمودترا باید رسالت و پیامی از جانب من بجای آوردی پس در آن نشأ قبول نموده ... همیشه از دیدن این امر شکرف ... متامل از جهت تعبیر و اشارات مثالی او بودم تا که تصنیف این کتاب مستطاب بعد از چندین رساله ... در رد ظنون ... یهودان و نصرانیان و بالجملة کتاب لوامع ربانی در رد شبهات نصاری و در بیان تغیر اناجیل یوحنا و متی و مرقس و لوقا و کتاب صواعق رحمن در رد مذهب یهود ان و در تبیان تغیر تورية و زبور و سایر کتابهای ایشان ... اتمام پذیرفته ... بعضی علمای نصاری مانند ... بادری جوان و عارف روابط و الفاظ و معانی توی بر توی پادری پریو از مصنفات آؤایش دهنده صورت کده ظاهرشان ... از ساکنان بلاد مغرب زمین بگرسی نشین پیشطاق لدد و لداد پادری می‌میلاد اشتهار دارد تصنیفی موصوف بآینه حق نما در اثبات تثلیث ... و باز در اثبات خدایی مسیح و عدم وقوع تغیر در انجیل و منسوخ نگردیدن ان بفرقان عظیم و منسوخ بودن تورية بانجیل بنظر رسانید در تاریخ غلب (۱۰۳۲) ... و چون آن آینه بکدورات شبه و شکوك غبار آلود بود لاجرم ... آنرا حاجت بمصقلی افتاد ... بنابر آن این رساله موسوم گردید به «مصقل صفا در تجلیه آینه حق نما در رد تثلیث نصاری ...

انجام: امید که از رد اهل جدال و مراء که مبر سمان خیال پرستند مصون و بقبول اهل کمال و صفا که مشاهد بوارق انس اند مقرون گردد. و الحمدلله علی ما هدانا ... و الی معارج القدس رقانا قد اتفق تمام تصنیف هذه العجالة الوثیقة و الرشاد الانیقة و هو کتاب مصقل صفا فی شهر محرم الحرام سنة غلب من الهجرة النبویة صلی الله علیه و آله و سلم.

چاپ: قم، ۱۳۷۳ش، انتشارات امیر، با تصحیح و تعلیق حامد ناجی اصفهانی، با اهتمام و مقدمه مختصر جمال الدین میردامادی، به انضمام گفتار حسن سعید، هنری کربن

[نسخه‌های منزوی ۹۸۹؛ الذریعة ۱۳۰/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۵۳۱/۹]

شروح و حواشی:

۱- رد مصقل صفا

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۷عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد اتفق تمام تصنیف هذه العجالة الوثیقة و الرسالة الانیقة و هو کتاب مصقل صفا ... مغلوب ارگشت خصم از آن نیست عجب - زآن روی که شد تمام درسال غلب.

نسخه اصل: اسکوریال - مادرید، ش ۱۵۵۵(فهرست خطی عربی اسکوریال ۱۳۵/۳)؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، بی‌تا؛ مصحح؛ ۲۱۱گ، ۱۱ و ۱۳سطر [عکسی ف: ۲-۲۶۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۲۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه دام ظله العالی، منه دام ظله»؛ تملک و قرائت این کتاب از عبدالله بن محمد حسین سپاهانی در ۱۲۸۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۹۸گ، ۱۲سطر (۱۳×۷)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۸۰۲]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۴۳/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۷سطر [ف: ۵-۴۳۱]

۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۹۳/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۲۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳-۸۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، کا:محمد صالح خواتون آبادی، تا: قرن ۱۱؛ دارای سر لوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴۰ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۰-۱۷۰۱]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۹۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۸/۲سم [ف: ۴-۷۵۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۱-۲۱۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا:وجیه الدین بن اسماعیل، تا: ربیع الاول۱۰۴۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۵۶گ، ۱۰سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۴-۱۶۹]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۱
آغاز: نشینان ظلمت آباد عدم را از دعوی ساختن آینه حق نما و چه حد ساکنان قحط آباد استعداد را از لاف داشتن مرآت اسکندری و جام جهان نما؛ **انجام:**مشاهده آن می‌کند و هر لحظه او را از آن مطالعه آثار قدرت و اسرار حکمت نامتناهی مشاهده می‌شود.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: ناصر کاتوزیان؛ جلد: تیماج، ۱۷۹گ، ۹سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۱۹-۴۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۲۴/۵
آغاز: و بعد از آن متوجه این عبارت گردیده گفته واضح باد که در میان جوهر و عرض؛ **انجام:** مغلوب ار گشت خصم از او نیست عجب ×× زان روی که شد تمام درسال غلب
خط: نستعلیق، کا:احمد بن فتاح ایروانی قزوینی، تا: ۱۲۶۷ق، به دستور ولی اسدالله خان بن نجفقلی خان ایروانی؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۹۱ر-۱۱۸ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۳-۱۰۱]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۶ شعبان۱۲۸۶ق، به دستور نواب اشرف؛ تملک: علی قلی میرزا در ۱۲۸۷؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵-۵۸۶]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ جلد: تیماج، ۸۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱-۲۰۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** ز انروی که شد تمام در سال غلب، قد اتفق تمام تصنیف ... من الهجره النبویه
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۱۰
آغاز: نبوده باشد با وجود انکه مذکور گردید؛ **انجام:** بهیچ وجهی از وجوه نمی نمودند و دلیل بر این دعوی آنست
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام [رایانه]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۵
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۴۵۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۵۴-ف
نسخه اصل:همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۸۴]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۸۱ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۳۱-ف
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۰۲ص، قطع: ربعی [فیلمها ف:۲-۱۷۳]

← مصقل صفا در تجلیه و تصفیه آینه حق نما و رد تثلیث نصارا ← مصقل الصفا
← مصقله قلب ← بیان مصقله قلب

● مصلح اصلاح /- فارسی

mosleh-e eslāh

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۳۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● **مصلحت نامه** /- عربی و فارسی
maslehat-nāme

لقمان
loqmān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰/۶خوئی
خط: نسخ تحریری، کا:دوست محمد قاینی نهار جانی فرزند حسین علی، تا: ۱۱۲۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵ص (۱۸۴-۱۸۸)، ۱۴-۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۷-۳۲۳]

● **مصلحت نامه** / اخلاق / فارسی
maslehat-nāme

مشهدی، اسماعیل
mašhadī, esmā'īl

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴/۳ سرود
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۰۴ق [نشریه: ۱۳-۴۱۸]

● **المصنف = مصنف ابن ابی شیبة** /- عربی
al-muṣannaf = muṣannaf-u ibn-i abī šayba

ابن ابی شیبه، عبدالله بن محمد، ۱۵۹ - ۲۳۵ قمری
ebn-e abī šaybah,'abd-ol-lāh-e bn-e mohammad (777 - 850)

یکی از مصادر و جوامع اهل سنت است که در عهد تابعین گردآوری شده است. مؤلف جمع احادیث را به شیوه امام احمد بن حنبل تدوین و جمیع اقوال و مسموعات خود را در ۳۹ کتاب مرتب نمودهاست.
چاپ: در ۸ جلد به تحقیق سید لحام، بیروت، ۱۴۰۹ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۹۰
آغاز: بسمله. ما ذکر فی زهد الأنبیاء و کلامهم علیهم السلام؛ **انجام:** قال سمعت عبدالله بن الحسن یذکر عن ... قبلوا عبدالله بن عمر یوم
شامل کتاب‌های ۳۶ تا ۳۹ است: کتاب الزهد، الاوائل (تنها ۱۷ حدیث آخر آن از مجموع ۳۱۶ را دارد) الرد علی ابوحنیفه، کتاب المغازی که ابتدای کتاب مغازی افتادگی دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ ۱۲۵گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۸]

← مصنف ابن ابی شیبة ← المصنف

● **مصنوع نصاب** / لغت / فارسی
masnū'-e nesāb

منظومه‌ای است به شیوه «نصاب الصبیان» ابونصر فراهی که در آن لغات عربی به فارسی نظم شده و درآغاز پنج قسم از اقسام تجنیس (جناس) به نثر نگارش یافته و با رمزهای «ع ف، عب، فم» نوع لغت‌ها توضیح داده می‌شوند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۱/۱
آغاز: آغاز مقدمه منثور: «علامت الفاظ مش مشترک ... اول تجنیس تام و آن آنست که متحد باشند دو لفظ»؛ آغاز منظومه: سهم تیر و اجحنه چون بال باشد بال جان ×× منفخه دم دم بود خون و متی کی کی داغ؛ **انجام:** لیک منقوطه دو بیت آمد از آن ×× تا معارض عاجز آید اندر ان
خط: نستعلیق، کا:محمد علی وزوائی، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: مقوایی، ۳۳گ (۱ر-۳۳ر)، ۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۱۹۵]

● **مصیب** / داستان / فارسی
mosayyeb

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۱۹
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از بیژن پاینده آزاد؛ اندازه: ۱۷/۱×۲۲/۳سم [رایانه]

● **مصیبت اهل بیت پیامبر** / گوناگون / فارسی
mosībat-e ahl-e beyt-e payāmbar

اصفهانی، محمد کاظم بن محمد صادق، ۱۲۰۵ - ۱۲۷۳ قمری
esfahānī, mohammad kāzem ebn-e mohammad sādeq (1791 - 1857)

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۶۶/۵
آغاز: فی کتاب هدایة الضالین و تقویة المؤمنین تصنیف علی قلی الجدید الاسلام النصرانی در فصل چهل و نهم کتاب شعیای نبی خدای تعالی به اهل بیت پیغمبر آخر الزمان که در صحرای کربلا از دشمنان خدا و دین ... جفاها دیده‌اند؛ **انجام:** فی عاشر شهر محرم الحرام.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵-۴۵۳]

● **المصیبة الحسینیة من ذخیرة الباقریة** / اخلاق / فارسی
mosībat-ol hoseynīye men zaxīrat-el bāqerīye

مطالبی تاریخی، اخلاقی، تفسیری و سوگواری را با عناوین «مجلس، مجلس» به‌گونه سخنرانی‌های مذهبی از کتاب‌هایی از جمله کتاب جامع الانوار «مختصر بحار الانوار» نگارش شیخ محمد تقی بن محمد باقر مشهور به آقا نجفی اصفهانی گرد

آورده است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۲۴/۲

آغاز: آن است این جانب بماند، تا بعد از مطالب معترضه ذکری که لازم شد انشاءالله بنویسیم از کتاب جامع الانوار

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۸گ (۱۰۰ر–۱۶۷پ)، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۱–۳۱۸]

● **المصیبة الناجیة للأمة المرحومة** / تاریخ معصومین / عربی

al-muṣībat-un nājīya li-l-ummat-il marḥūma

حسینی آل کمونه، عبدالحسین، ق۱۴ قمری

hoseynī-ye āl-e-kamūne, ʻabd-ol-hoseyn (- 20c)

رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۸۲م

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم فهرست مافی المجموعة من الابواب مشتملة علی المصایب الواردة علی اهل بیت العصمة و الطهارةالمنقولة من طرف الصادقین سلام الله ... الباب الاول فی الروایة الجامعة المفصلة المنقولة عن الصادق علیه السلام، الباب الثانی فیما جری فی توجهه الی العراق الباب الثالث فیما جری فی لیلة العاشوراء و صبحها، الباب الرابع فی فضل اصحاب الحسین ع و شیعته و ما یتعلق بهم و فی هذا الباب روایة مشتملة علی مصیبة جامعة و فی هذا الباب حکایة التفاحة اللتی یشمها علیه السلام فی خلال المحاربة ... الباب الخامس فیما جری بعد قتله علیه السلام من تجرید العیال ... هذا کتاب المصیبة الناجیة للامة المرحومة من مؤلفات الجانی احقر الخلیفة عبد الحسین الحسینی آل کمونة عفی الله تعالی جدائمه بسم الله ... الحمد لله رافع درجة الشهادة فوق جمیع الدرجات لما فیها من الصفح عما فیه جمیع التملکات و الفناء النفسی الخالص دون سایر العبادات و خص بالدرجة الجامعة الاقصی منها سید شباب اهل الجنة ابو عبد الله الحسین ع ... اما بعد فیقول احقر الخلیفة ... عبد الحسین من آل کمونه عفی الله جرائمه انی لما کنت من السنة الثامنه بعد الثمانین و ماتین و الالف من الهجرة مشتغلا بالخدمة العلمیة فی الارض الغروی و المشهدی العلوی جعلنی الله؛ **انجام:** قد وقع الفراغ من التصحیح علی ید مؤلفه الجانی عفی الله تعالی جرائمه یوم الثلثاء من العشر الاوسط من ثانی الجمادی من العشر الثالث من المائة الرابعة من الالف الثانی من الهجرة النبویة ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه دهه دوم جمادی الثانی۱۳۳۰ق؛ مصحح ازمؤلف؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۷۲]

← مصیبت نامه > جنگ نامه حسینی

● **مصیبت نامه** / شعر / فارسی

mosībat-nāme

عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷؟ – ۶۲۷ ؟ قمری

ʻattār, mohammad ebn-e ebrāhīm (1143 - 1230)

مثنوی عرفانی منسوب به عطار، در یک «مقدمه» و ۴۰ «مقالت» که مقالت اول آن در مراتب سالک و مقالت چهلم در رفتن سالک نزد روح می‌باشد و میان این دو مراتب سیر سالک را از عرش تا فرش با حکایاتی مناسب بیان نموده است.

آغاز: حمد پاک از جان پاک آن پاک را ×× کو خلافت داد مشتی خاک را

چاپ: به اهتمام دکتر نورانی وصال به چاپ رسیده

[نسخه‌های منزوی ۳۲۰۷/۴؛مشار فارسی ۴۷۸۳/۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۳/۳–ف و ۳۱۲/۳–ف

نسخه اصل: موزه قونیه ۱۷۴۱؛ خط: نسخ، کا:ابراهیم بن عوض مراغی، تا: ۲۶ محرم۶۹۹ق؛ ۲۴سطر [فیلمها ف: ۱–۱۶۷]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۷۰/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** می‌توانی تو ز چندین پیچ پیچ ×× دست من گیری و انگاری که هیچ

در پنجاه باب؛ خط: نسخ تحریری، کا:ابوبکر بن علی بن محمد السفراینی معروف به باکان (پاکان)، تا: ۷۳۱ق؛ مجدول، مذهب، دارای چهار کتیبه؛ مهر:«حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی، مشیر السلطنه مورخ بتاریخ ۱۳۲۲»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: بخارائی، جلد: چرم، ۸۳ص (۵۳۷–۶۱۹)، اندازه: ۲۴×۳۵/۵سم [ف: ۴–۸۰۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۸۰/۷–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱–۱۶۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲–ف

نسخه اصل: نافذ پاشا ش ۴۵۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۵ ذیحجه ۷۴۰ق؛ ۲۳۳گ، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱–۱۹۶]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۶/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۷–۲۱۱]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۵/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:اسعد بن احمد بن محمد کاتب، تا: ۸۱۵ق؛ ۲۹۶ص (۴۷۷–۷۷۲در حاشیه) [عکسی ف: ۴–۱۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۸/۱

آغاز: گرچه محراب ملایک گشته ام ×× منصبی نیست این نه مالک گشته ام / من از آن کرسی نهادم زیر پای ×× تا رسد خود دست من بر هیچ جای؛ **انجام:** می‌توانی گر ز چندین پیچ پیچ ×× دست من گیری و انگاری که هیچ

خط: نستعلیق، کا:یحیی بن عربشاه بن خضر حاتمی، تا: ۳ ذیحجه۸۱۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳۴ص (۱–۲۳۴)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۴۰/۳–۲۵۲]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۵۵/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۱۹ق؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن، ۲۵سطر [ف: ۹-۱۱۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۱/۳-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۳۸. در ۷۶۰۰۰ بیت؛ خط: نستعلیق ریز و خوش، بی‌کا، تا: با تاریخ۸۲۶ق؛ ۱۶۹گ (۲۴۶پ-۴۱۴ر)، ۲۵سطر [فیلمها ف: ۱-۴۴۲]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴/۲-ف

نسخه اصل: عاطف افندی ش ۲۲۴۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۴ ذیقعده۸۲۸ق؛ ۱۷۳ص (۲۷۳-۴۴۵)، ۲۳سطر [فیلمها ف: ۱-۴۰۸]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۵۷/۲

خط: نسخ، کا:عمر بن بایزید بن عمر هرابیالی، تا: ۱۴ شعبان۸۳۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۱۵سطر، اندازه: ۲۰/۶×۲۸سم [ف: ۸-۸۲]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۷/۲

کا: حسین بن محمود بن فضل الله، تا: ۸۴۰ق؛ ۱۸۱ص (۱۵۷-۳۳۷) [ف: ۳-۴۰۳]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۲۷/۲

خط: نستعلیق، کا:حاجی حسن بن سلغر بن حاجی حسن الشریف، تا: جمادی الثانی ۸۵۴ق؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۳۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۷-۴۴۲]

۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۵۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** میتوانی گر ز چیدن پیچ پیچ ×× دست من گیری و انگاری که هیچ

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۸۸۰ق؛ مجدول، با سرلوح، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۶/۸×۲۶سم [ف: ۴-۷۹۴]

۱۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۸۴/۲

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: رمضان۸۸۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۲۷گ (۷۹پ-۲۰۵ر) [نشریه: ۳-۴۸۴]

۱۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۳۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**گرچه کردم جرم بسیار ای خدا ×× قادری ناکرده انگار ای خدا

خط:نسخ،بی‌کا،تا: با تاریخ۸۸۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۶۵گ، ۵۴سطرچهارستونی، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۳-۱۱۲۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۰۳/۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۷۷]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷/۲۷-فیروز

آغاز: از درون جان برون نا آمده ×× وی برون جان درون نا آمده؛ **انجام:** گفت می‌گریم که در دل مشکلی است ×× تا چه کردم کان پسند جاهلی است

انتخاب از مصیبت نامه؛ خط: نستعلیق، کا:سلطان علی، تا: ۸۸۶ق؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۹۴ص (۱۰۳-۱۹۶ حاشیه دفتر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۲۱-۱۹۲]

۱۷. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۳۴/۱

بی‌کا، تا: ۸۹۲ق [نشریه: ۵-۲۹۳]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۳۸/۳

خط: نستعلیق ریز و خوش، کا:پیر حسین، تا: ۸۹۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۷گ (۲۴۸پ-۴۰۴پ)، ۲۳سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۵-۴۱۷۲]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۶۸۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** روح پاکش غرق رحمت باد و نور ×× همنشین و همدمش رضوان و حور

خط: نستعلیق، کا:علی بن حیدر قاسمی، تا: ۱۱ ربیع الثانی۸۹۷ق، جا: مهرآباد نیشابور؛ جلد: چرمی [ف: ۷-۶۸۸]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۹۱/۱۰

آغاز: مرازادی بود بس خورشید چهر (؟) ×× از قدم تا فرق چون خورشید و مهر

گزیده‌ای است حدود ۱۱۵ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ختایی، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۷/۷سم [ف: ۸-۱۵۶]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۶۲/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۶ق؛ مثنوی عرفانی جداگانه‌ای است اگر چه آغاز آن با هفت وادی (ش ۷) یکی است؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری سیاه، ۶۹گ (۴۸۰-۵۴۸)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۲سم [ف: ۴-۶۶۳]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۷۵/۸

خط: نستعلیق، کا:علی بن محمد بن عبدالرحمن، تا:دوشنبه ۲۲ رجب۹۶۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: گالینگور، ۳۸۴ص (۸۱۵-۱۱۹۸)، ۲۲ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×سم [ف: ۱۶-۱۹۲]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۸۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با تکمیل سعید نفیسی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: گالینگور، ۱۲۷گ، ۲۳سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۱۶-۱۹۵]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۴۷/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** می‌توانی گر زچندین پیچ پیچ ×× دست من گیری وانگاری که هیچ

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۲۵سطر چهارستونی (۱۰/۷×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۲/۳سم [ف: ۷-۶۸۶]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۴۵/۶۱

خط: نستعلیق، کا:محمد شاه قاضی، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۱گ (۱۵۰ر-۱۵۰پ)، اندازه: ۱۴/۸×۲۶/۱سم [ف: ۸-۳۹۰]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کی توان کرد چندین پیچ پیچ ×× دست من

گیری و انگاری که هیچ (ص ۹۲-۳۹۰)
کامل؛ خط: نستعلیق کتابتی، کا:محمد سعید بن ابوالقاسم تربتی، تا: رجب۱۰۰۵ق، جا: لاهور؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۳×۳۰سم [ف: ۱۷-۵۰۱]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۶۴
آغاز: کار من از یک نظر گردان تمام ×× زآنکه کار می‌بایست کردان والسلام؛ **انجام:** چون حوالت با تو آمد هر چه هست ×× در گذار از نیک و از بد هر چه هست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۴جمادی الثانی۱۰۶۷ق، جا: پتنه هند؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۱۳۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳۷-۵۶۱]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۸۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: میشن، ۲۵سطر [ف: ۴-۶۶۳]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۴۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** چنان خواهم که اندر آخر کار ×× براندازی مر این پرده بیک بار
حدود هشتهزار بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم، ۸۸گ (۹۷پ- ۱۸۴پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۵سم [ف: ۴۱-۱۹۵]

۳۰. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۳۳/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، قطع: ربعی [نشریه: ۳-۳۴]

۳۱. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۰۱/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، قطع: خشتی [نشریه: ۳-۴۵]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۳۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۹۲]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۸
خط: نستعلیق، کا:فضل الله زبیروند کرمانشاهی، تا: سه‌شنبه ۱۹ شعبان۱۲۱۳ق [نشریه: ۷-۲۹۲]

۳۴. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۶
خط: نستعلیق، کا:محمد شیرازی، تا: ۱۲شعبان۱۲۲۵ق، جا: سنندج؛ مجدول؛ قطع: خشتی [نشریه: ۵-۶۴۹]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۳۳/۱
نزدیک به چهار هزار بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۰ ربیع الاول۱۲۲۸ق، جا: تبریز، برای شاهزاده عباس؛ جلد: تیماج، ۲۶۱ص (۱-۲۶۱ متن)، ۱۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۵۵۲]

۳۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۳۵
خط: نستعلیق، کا:محمد جعفر بن محمد نبی کاتب، تا: ۲ ذیحجه۱۲۲۹ق؛ مجدول؛ ۲۲۱گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳-۸۰]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۴/۴
بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۱۶۰ص (۳۰۴-۴۶۳) [ف: ۳-۴۰۷]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۵۵
اسئله و اجوبه در رموزات معرفت (بخشی از مصیبت نامه)؛ کا:محسن حالی پسر ملا حسنعلی خوشنویس، بی‌تا؛ تذکر: در ضمن مجموعه شمار فوق ودر فهرست نیامده؛ ۳گ (۵۴پ - ۵۶ر) [ف: ۱۵-۲۳۰]

۳۹. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۵۸۰
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷سطر [نشریه: ۵-۲۱۸]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۲۹-عکس
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۴۰ر) [فیلمها ف: ۳-۲۱۷]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۷۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۵۷/۱۳-ف
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۲۷۱]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۵۷/۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: روغنی، ۸۵گ (۱۴۷ر-۲۳۱ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۵-۳۳۹]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۷۲/۶
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۸۶گ (۱۲۶ر-۲۱۱ر هامش)، ۲۰سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۴-۳۹۰۵]

● مصیبت نامه / شعر / فارسی

mosībat-nāme

سرمست دیوانه، ق۱۱ قمری

sarmast-e dīvane (- 17c)

اهداء به: شاه صفی
تاریخ تألیف: ۱۰۴۲ق
درباره رویدادهای کربلا.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۶۲
آغاز: تو بینائی از کار و کرد ارمن ×× عیان است پیش تو گفتار من ... (بعد از ۵ برگ):بمدح شهنشاه عالی حسب ×× که از حیدر آل دارد نسب ... / شهنشاه ایران و توران زمین ×× صفی صفاطینت پاکدین ... / در ایام الف اربعین و ثنان ×× ز هجرت گذشته بودی داستان / که سر مست دیوانه این داستان ×× نمایم تمام گفته ها داستان؛ **انجام:** ابر مرقد شاه مردان علیهزاران درود و هزاران درود -ز ما بر محمد علیه ورود.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۱۷ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۶۶]

● **مصیبت نامه** / تاریخ معصومین / فارسی

mosībat-nāme

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

این رساله مختصر که کاتب و مؤلف به نام آن تصریح نکرده‌اند. مصیبت‌نامه‌ای است در عزای امام سوم از محمد باقر مجلسی است و مؤلف در پایان آن می‌نویسد:«از المش ... شیون بر پاست خاصه ذره بی مقدار محمد باقر بن محمد تقی خادم خدمه اخبار در ماتم آن شهید از جور مخالف در ملک عراق ...».

آغاز: حمد و ستایش و ثنای بیرون از حد و احصا مالك الملکی را سزاست ...

انجام: یارب که سفید روی درین بادا ×× این چهره نموده سرخ از خون جگر

چاپ: به کوشش جعفر نبوی، میراث اسلامی ایران، ۳ (۱۳۷۵)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۵۹/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد کریم بن اسماعیل قاضی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۱۰ص (۱۰۵-۱۱۴)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۰-۵۰۹]

● **مصیبت نامه** / اخلاق / فارسی

mosībat-nāme

نورائی بلخی، حیدر محمد بن یادگار شیخ، ق۱۲ قمری

nūrā'ī balxī, heydar mohammad ebn-e yādegār šeyx (-18c)

تاریخ تألیف: ۱۰۶۴ق

در پند و اندرز و سوگواری، در بیست و پنج فصل (دیباچه):۱. بیان اخلاص، ... ۲۵. نازل شدن جبرئیل به نثر فارسی.

[نسخه‌های منزوی ۹۷۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۴۶/۱

آغاز: بسمله. حمد. صلاه. بدانکه هر گلی فی الجمله بوی با مشام قدرالله فی التقدیر ورزید دیگر از طبع و نظر چیزی واقف شد؛

انجام: نهادم من مصیبت نامه نامش ... توازین دل شکستها مطلب ×× شد به توفیق خدای لاینام / این کتاب در یوم یک‌شنبه تمام ×× العبد ... درویش محمود ولد حاجی رمضان سنه ۱۲۶۹.

خط: نستعلیق، کا:محمود بن رمضان، تا: رمضان۱۲۶۹ق؛ با یادداشت او ملاعبدالحمید پسر ملاقربان پسر حاجی محمود در ۱۳۲۲؛ جلد: تیماج، ۸۰گ (ار-۸۰پ)، ۱۵سطر (۹×۱۸)، قطع: وزیری [ف: ۱۷-۲۱۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۱۲/۱-ف

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۲۱۰]

● **مصیبت نامه** / مراثی / ترکی

mosībat-nāme

بابا میزر بینده، ق۱۴ قمری

bābā mayzar bīnade (- 20c)

اشعاری است به زبان ترکی در مراثی حضرت سیدالشهداء و اهل بیت و اصحاب آن حضرت.

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۱۱

آغاز: سحرگه خازنجنت ز فردوس برین آمد ×× سیه پوشید حوران را که حزن شاه دین آمد / نه بندد کو کمر جوزا نه خندد کو دیگر عذرا ×× که عذرای جنان زهرا قد خم دل حزین آمد؛

انجام: آغلامه عالم اغلادی نالن جکریم داغلادی ××کیت باجی یاغده قالمه بوینه قولادین سالمه / انام کوز لریم باغلای آغلمه زینت آغلام ×× سکینمی کوزن سالمه اغلامه باجی آغلامه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳و۱۴؛ واقف: فرخ بن حبیب آذربایجانی، ۱۳۶۴/۱۲/۲۵؛ جلد:تیماج، ۱۱۶گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲-۵۹۵]

● **مصیبت نامه** / مراثی / فارسی

mosībat-nāme

کربلائی بابا خان

karbalāī bābā xān

مؤلف روضه‌خان بوده و نوحه و اشعار و حکایت در مصیبت و ائمه معصومین را در اینجا جمع‌آوری نموده است.

قوچان؛ سلطان ابراهیم؛ شماره نسخه:۶۱

آغاز: آنچه از اخبار معلوم می‌شود هر آن کس محبوب خدا می‌شود؛ **انجام:** یک آرزو بدلم ماند تا صف محشر ×× بحجله رفتن دامادی علی اکبر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۳۸گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف مخ]

● **مصیبت نامه** / حدیث / ترکی

mosībat-nāme

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۳۱

آغاز: علم طراز علوم معالم اسلام طزز بن لوای ائمه؛ **انجام:** ویروب اوقدور بنکا قمجی زاده خطاب شکایتمی تمام ... ماب سنه ۱۲۹۴

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● **مصیبت نامه** / تاریخ معصومین / ترکی

mosībat-nāme

جنگ‌مانند از اشعار و حکایات و روایات در مصایب و وقایع زندگانی ائمه معصومین (ع) خصوصاً پیامبر اکرم (ص) و حضرت ابا عبدالله الحسین به همراه چهل حدیث که بدون شرح و توضیح آمده است. ظاهراً یادداشت مؤلف در ایام تبلیغ می‌باشد.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۱۶

آغاز: نسخه: جان می‌دهی به شهر بگو مهلتم دهد ×× بندم ز راه مهر و وفا چشم تو؛ **انجام:** عبدالمطلب بمکه رسید تمام اهل مکه باعمام کرام حضرت رسول مثل ابوطالب و حمزه و جعفر ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۷۷گ، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۸۳]

● **مصیبت نامه** / زیارات / عربی

mosībat-nāme

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۶۲

مرثیه، زیارت‌نامه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۶۶گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [رایانه]

● **مصیبت نامه** / مقتل، شعر / فارسی

mosībat-nāme

مثنوی است درباره وقایع کربلا از روی کتاب‌های معتبر شیعی و پس از مجلسی ساخته شده است در آن از ابن طاوس و صدوق هم یاد شده است. در آن آمده: «ای که می‌خوانی مصیبت نامه را ×× هم بگرید هم بگریاند تو را».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۶۱

آغاز: چون حسن زهر جفا کرد نوش ×× آمدش از عالم غیبی سروش؛ **انجام:** تو بیان و شرح عشق از من مخواه ×× بشنو از بدو جلوس پادشاه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (گویا)، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: مقوا، ۲۴۵گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۱-۲۲۲۳]

● **مصیبت نامه** / شعر / فارسی

mosībat-nāme

حکایت، نعت رسول، معراج، حکایت، فضیلت امیرالمؤمنین ابوبکر ... عمر، ... عثمان ... حضرت علی (ع)، حضرت حسن، حضرت حسین، حکایت ... وصف کتاب: مقالت ۱. رفتن سالک فکرت پیش میکائیل، ۴. رفتن سالک فکرت پیش عزرائیل، ۵. رفتن سالک پیش حمله عرش، ۶. پیش عرش، ۷. پیش کرسی، ۸. پیش لوح، ۹. پیش قلم، ۱۰. پیش بهشت، ۱۱. پیش دوزخ، ۱۲. پیش آسمان، ۱۳. آفتاب، ۱۴. ماه، ۱۵. آتش، ۱۶. باد، ۱۷. آب، ۱۸. خاک، ۱۹. ۲۰. دریا، ۲۱. جماد، ۲۲. نبات، ۲۳. وحوش، ۲۴. طیور، ۲۵. حیوان، ۲۶. شیطان، ۲۷. جن، ۲۸. آدمی، ۲۹. حضرت آدم، ۳۰. نوح، ۳۱. ابراهیم، ۳۲. موسی، ۳۳. داود، ۳۴. عیسی، ۳۵. مصطفی (ع)، ۴۰. رفتن سالک فکرت پیش جان.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۷۷/۵

آغاز: حمد پاک از جان پاک آن پاک را ×× کو خلافت داد مشتی خاک را / آن خرد بخشی که آدم خاک اوست ×× جزو کل برهان ذات پاک اوست؛ **انجام:** که نماید هر دو کونم مختصر ×× گه شوم از یک سخن زیر و زبر / می‌توانی کرد چندین پیچ پیچ ×× دست من گیر و انگاری که هیچ

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۸۶۹ و۸۷۳ق؛ در «کلیات» او، نونویس محمدباقر شیرازی ۲۰ رجب ۱۲۰۱ق؛ اهدایی: خاندان سلطانی بهبهانی؛ ۸۰گ (۱۵۴ر-۲۳۴ر) [ف: ۳-۳۰۲]

● **مصیبت نامه** / مراثی / فارسی

mosībat-nāme

شامل مطالبی در شرح احوال حضرات و معصومین علیهم السلام و بعضی آثار و مرارتی که بر آنها وارد شده است. احتمالاً گزینش و جمع‌آوری گردیده برای روضه‌خوانی و مجالس تعزیت، و مشتمل است بر: مصیبت‌نامه ام کلثوم، حضرت عباس قمر بنی هاشم علیه السلام و یاران او، فاطمه صغرا علیها السلام، پیش واقعه، بوستان فاطمه صغری علیه السلام وفات ابراهیم فرزند پیامبر، شهادت امام حسین علیه السلام نقل شیرین کنیز جناب زینب خاتون، نوحه ام کلثوم، شهادت حر، نقل بردن اهل بیت به شام و محنت آنجا.

آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۳۰ بخش دوم

آغاز: و هیچ کس از ایشان در این شب نیستند، ایشان به یک طرف، نمی دانم که بر سر ما غریبان چه خواهد گذشت؛ **انجام:** چون آن سعادتمند از مادر مستمند خود رخصت گرفت، به سوی نو عروس خود آمد و گفت: مرا حلال کن، ای ماه نو رسیده من

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۳؛ تملک: خانواده شادروان شیخ غلامحسین محسنی؛ جلد: چرم، ۷۸گ، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: -۱۸۲]

● **مصیبت نامه** / مقتل، شعر / فارسی

mosībat-nāme

تمام واقعه کربلا از مرگ معاویه به بعد.عنوان کتاب «مجلس» بوده و در لابه‌لای مطالب رباعی آورده است.مجلس هشتم: در

ذکر شهادت پسران مسلم؛ مجلس نهم: در ذکر جنگ تا شهادت علی اکبر ابن امام حسین (ع).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۲۸/۳

آغاز: بسمله، حمد و سپاس مر ملکی را که ملکش از انباز مبراست؛ **انجام:** هر که یک قطره آب از دیدگانش بریزد از آتش دوزخ تن او را حرام گردانم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق؛ جلد: مقوایی، ۳۳۷گ، ۱۷ سطر (۱۹×۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۵۱-۱۶۶]

● **مصیبت نامه** / مقتل / فارسی

mosībat-nāme

مقتل سید الشهداء و شهدای کربلاست در حد کتاب‌های مجالس روضه‌خوانی که در مواردی اشعار فارسی نیز آورده است. ترتیب و ابواب و فصول خاص در کتاب دیده نشده است. از منابع و مصادر نیز چندان نام نبرده است. در ابیات پایانی کتاب از مؤلف با عنوان «حیدر» (؟) و از این اثر به عنوان «کتاب مصیبت» یاد شده است.

نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۵۸

آغاز: بسمله و به نستعین روایتست که بعد از شهادت اباعبدالله الحسین (ع) ملاعینان کشته لشکر خویش را جمع کرده و بر آنها نماز کرده و دفن نمودند؛ **انجام:** ز پل بگذران جمله را ای کریم ×× ز لطفت بده جا بدار السلامتمت الکتاب بعون الملک الوهاب

خط: نستعلیق، کا:عبدالرحیم بن محمد حسین بن محمد رحیم اصفهانی، تا: ۱۶ ذیحجه۱۲۳۴ق؛ تملک: مصطفی بن محمد هاشم حسینی در شوال ۱۲۹۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۴/۵سم [ف: -۹۲]

● **مصیبت نامه** / شعر / فارسی

mosībat-nāme

غیر همانند:

۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۷۱/۲

انجام: تمام شد کتاب ضریر خزاعی و در جائی گوید: خداوند اخبار گوید چنین.

مثنوی در داستان کربلا؛ خط: نستعلیق، کا:حیدر علی زرندی، تا: جمعه غره۱۲۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۲۷]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۹۶/۲

آغاز: ذکر ملال مصیبت زتارم اخضر ×× نموده رایت ماتم به اکبر واصغر / گرفت باز ازاین کبریا زعصه خاک ×× غبار لشکر اندوه کشور افلاک؛ **انجام:**بغل گشود به فرزند خود امام شهید ×× قران نمود درآن دشت زهره با خورشید / سکینه نیز به نعش پدر گشود آغوش ×× کشید دربرخود جسم باب ورفت ازهوش.

مثنوی است درمصائب امام حسین علیه السلام وشهدای مظلوم کربلا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۵]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۷۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۵۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۶۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سید علی حسینی [رایانه]

● **مصیبت نامه اردلان** / شعر / فارسی

mosībat-nāme-ye ardalān

حاوی سنندجی، حسینقلی بن امان الله، - ۱۲۶۳ قمری

hāvī sanandajī, hoseyn-qolī ebn-e amān-ol-lāh (- 1847)

مطالب منثور و ترجیع بندهائی است در مرثیه فرزندش بوالمحمد که به سال ۱۲۶۲ق فوتنموده است.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۶۰

آغاز: بسمله. هوالباقی بعد کل فناء و الوافی فی کل فضاء و فناء؛ **انجام:**تو نپندارای فلك از دل غمش بیرون رود ×× تا ابد باشد مرا در سینه چون نقش نگین / شکوه از خلق [و] ز خلاق دو عالم نبودم ××این همه ظلم و ستم بر من تو گردون کرده ای

بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ مجدول، با سرلوحی زیبا؛ جلد: چرمی، ۱۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۴/۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۲۷۱]

← مصیبت نامه سید الشهداء ≻ مهج الاحزان
← مصیبت‌نامه مجرم ≻ مقتل منظوم
← مصیب نامه ≻ مسیب نامه

● **مصیرنا** /- عربی

masīrunā

شهابی، محمود، ۱۲۸۲ - ۱۳۶۵ شمسی

Šahābī, mahmūd (1903 - 1986)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۴۶

نوشته‌های پراکنده (۱۸): مصیرنا؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ خریداری از کیومرث محمودی [رایانه]

● **مصیریه (رساله)** / کلام و اعتقادات / فارسی

masīrīyye (r.)

اصفهانی، عبدالرحیم بن کرمعلی، ق۱۴ قمری

esfahānī, ‘abd-or-rahīm ebn-e karam-‘alī (- 20c)

رساله‌ای است در بیان اینکه همه کارها به خدا بر می‌گردد و تفسیر آیه الا الی الله تصیر الامور.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۷۷

آغاز: الحمدلله ... چنین مجرم درگاه رب الارباب ... که شخص عزیزی از این حقیر؛ **انجام:** حسداً بما آتاهم الله من فضله و لذا طرد من رحمته کابلیس أبد الآبدین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [مؤید: ۳–۳۸۶]

● **المضاحکات** / ادبیات / فارسی

al-mozāhekāt

سعدی، مصلح بن عبدالله، – ۶۹۱ ؟ قمری

sa'dī, mosleh ebn-e 'abd-ol-lāh (- 1293)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۹۶/۱۵

آغاز: اللعن الشیطان و الشتم الحنطان لعناً لا یشبه الزمان و شتماً لا یحمله الدوران علی الذی جمع بیننا و بین النسوان؛ **انجام:** که آواز طبل من نمی آید گناه از من نیست بلکه از تست. تمت المضاحکات

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: روغنیمذهب، ۴گ (۱۹۴پ–۱۹۷پ)، اندازه: ۱۶×۲۸/۵سم [ف: ۲۰–۴۷۳]

● **مضار باده خواری** / اخلاق / فارسی

mazārr-e bāde xārī

شیبانی ، محمد بن عبدالله، قرن ۱۴

šeybānī,mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh

موضوع رساله را شیبانی چنین تشریح کرده است:«آنان که مسکرات به کار برند سه گروه مردمند و هر کدام را در استعمال آن قدری دردسر بود. این بنده محمد بن عبدالله شیبانی به قدر فهم خویش ترتیب حال هر یک باز گویم و کیفیت سوء عاقبت هر یک از گفتنی‌های فرنگیان و دانشمندان مبصر به اندازه‌ای که ملالت نیارود با برهان حی بشمارم. عقوبت یزدان و بادافره آن جهان یک سو نهاده از حرمت آن به حکم صاحب شریعت نیز سخن نگویم از آن رنجها که در این جهان به وجود ایشان و زحمت‌ها که به کسان و دوستان و خویشاوندان و اعقاب و بازماندگان مردمان رساند بخشی بازگویم» و آنها را به سه بخش تقسیم می‌کند:طایفه‌ای از شراب‌خواران مردمان پست فطرت رذل طبیعتند، هرزه گرد هر جایی فتنه جوی و غوغایی، به عقیدت خود رند و قلاشند؛ طایفه دیگر مردمانی هستند دانا و خبیر بخرد و بصیر دارای فنون ادب، دانای علوم عرب از هر نقطه باخبر؛ طایفه سوم آنانند که در وقت صرف شام و نهار دو سه جرعه کنیاک یا مشروب دیگر و سه چهار جام شراب فقط از جهت طعام و استراحت خواب تناول نمایند. پسر مؤلف (ضیاء الدین خان) در شرحی که درباره زندگی پدرش نوشته از رساله امتناع شرب مسکرات او یاد کرده که می‌باید همین کتاب باشد(رک: فهرست مجلس، ج ۲۶، ص ۴۱۰).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۳

آغاز: آنان که مسکرات به کار برند سه گروه مردمند و هر کدام را در استعمال آن قدری دردسر بود

خط: شکسته نستعلیق تحریری خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، ظاهراً به خط مؤلف، با خط خوردگی و اضافات (نسخه پیش‌نویس)؛ ۸گ، ۱۱سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰–۵۳۸]

● **مضارب السیوف فی شرح کتاب اللهوف** / تاریخ معصومین / عربی

maḍārib-us suyūf fī š.-i k.-il luhūf

کاشانی، محمد بن محمد باقر، ق۱۴ قمری

kāšānī, mohammad ebn-e mohammad bāqer (- 20c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۶۴

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۱ق؛ محشی به خط مؤلف، نسخه بسیار نفیس [میراث شهاب: س۱۰ش۱–۲–۲۷]

● **المضاربة** / فقه / عربی

al-muḍāraba

مجتهد کرمانشاهی، محمد هادی بن عبدالرحیم، ۱۲۵۰ – ۱۳۳۶ قمری

mojtahed-e kermānšāhī,mohammad hādī ebn-e 'abd-or-rahīm (1835 - 1918)

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳/۳

آغاز: بسمله حمدله و بعد فیقول العبد ... انی بعد ما فرغت من کتابة کتاب الشرکة شرعت فی کتاب المضاربه؛ **انجام:** و عموم ما ترکه المیت فهو لوارثه و الله العالم بحقایق احکامه و نحمده علی اتمام المسئله و لقد وقع الفراق من بیان ما خطر ببالی ... بمحمد و اله خیر البریه

خط: نسخ، کا:جواد بن اسماعیل حسینی نجومی، تا: سه‌شنبه ۲۸ذیحجه۱۳۴۷ق؛ ۳۸گ، ۱۷سطر [ف: –۱۳۸]

● **المضاربة** / فقه / عربی

al-muḍāraba

جواهری بروجردی، علی بن احمد، – ۱۴۱۵ قمری

javāherī borūjerdī, 'alī ebn-e ahmad (- 1995)

تاریخ تألیف: ۲۸ شوال ۱۳۵۶ق – غره ربیع الثانی ۱۳۵۷ق؛ محل

تألیف: بروجرد
تقریرات درس فقه (بحث مضاربه)آیة الله العظمی بروجردی است که مؤلف آنها را در بروجرد تنظیم نموده و درس هر روز را جداگانه نوشته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۹
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد فلیعلم انی ذاکر فی هذه الاوراق کل ما افهمه و اتذکره من بحث سیدنا الاستاذ العلامة حجة الاسلام
نسخه اصل: کتابخانه مؤلف ـ بروجرد؛ خط: رقعی، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح از مؤلف، ۴۵ص [عکسی ف: ۳-۲۹۹]

● مضار دخان / بهداشت / عربی

mazārr-e doxān

افندی، حسام

afandī, hesām

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۶۴/۲
آغاز: الحمدلله الذی جعل الجنة و نعیمها رجع المتقین و جعل النار و فانها مصیر العاصین و افضل الصلوة و اکمل التسلیمات علی سید السادات و سند المخلوقات محمد المبعوث لبیان الحرام و الحلال و علی آله و اصحابه الذین اتبعوا باحسان و اقبال ... و بعد فانی استجزت ربی عز شانه ان اعمل رسالة و ان کنت ذا بضاعة مزجاة فی بیان شرب الدخان؛ **انجام:** أن یصرف جمیع ما اعطاه الله تعالی من القوی و القدر الی غیر ما خلف
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۷۵۴]

● المضاعف / صرف / عربی

al-muzā‘af

روسی، عبدالله بن ملاحسین

rūsī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mollā-hoseyn

در قواعد صرفی در ریشه‌های مضاعف که دو حرف همجنس در ریشه دارند.در مقدمه می‌گوید: «لما کان للمبحث المسمی بالمضاعف فی علم الصرف ابواب و لها تصریفات کثیرة ... اردت ان اکتب اوراقامع ذکر ابوابها و تصاریفها و اختلافاتها ... فاقول علی قدر سماعی من المکاتیب و الاخوان ثمانیة عشر ابواب». به نام مؤلف در مقدمه تصریح شده اما برای رساله نامی در نسخه ذکر نشده است.
آغاز: بسملة. الحمدلله الذی یغفر مضاعف السیئات و یغفر من یشاء من المسلمین و المسلمات ... اما بعد:فیقول المفتقر الی ... عبدالله بن ملا حسین بن ملا محمود البروسی؛ لما کان المبحث المسمی بالمضاعف فی علم الصرف ابواب و له تصاریف ... فاقول:ابوابه ... ثمانیة عشر. الباب الاول مدعد ...

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۲۴/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و تقول فی اسم الفاعل ماد مادان، مادون ... مثل متماد و التقدیر مختلف.
خط: نسخ پخته، کا:حسین شبلر، تا: ۱۱۱۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۵گ (۱۱پ-۱۵ر) [ف: ۱۱-۵۹۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۷۷/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** اقشعرن الخ و هذه الابواب المذکورة یحلقها فی المضارع الابدال و الحذف فی جمع المونث فقط
خط: نسخ، کا:زین الدین، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۳۲ر-۴۱پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۱-۴۷]

● مضافات کرمانشاهان / اسناد / فارسی

mozāfāt-e kermānšāhān

کتابچه دستورالعمل و مضافات کرمانشاهان، ابواب جمعی حسام الملک. اعداد به سیاق است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت خدابخش؛ جلد: گالینگور، ۳۰گ، ابعاد متن: ۶×۱۲، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۱۰۷]

● مضافات کرمانشاهان و محال و سنقر کلیائی / اسناد / فارسی

mozāfāt-e kermānšāhān va mahāl va sonqer-e kolyā’ī

کتابچه دستورالعمل و مضافات کرمانشاهان و محال و سنقر کلیائی در سال ۱۳۲۱، ابواب جمعی علاءالدوله. اعداد به سیاق است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۸۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: اتابک اعظم، مشیرالسلطنه، وزیر دفتر، محمد رضا بن نصرالله، غلامحسین بن محمد، صدرالملک، علی رضا بن محمود، معاون السلطنه، عین الملک، محمد حسین، کمال الدوله؛ جلد: تیماج، ۲۶گ، ابعاد متن: ۸×۱۶، اندازه: ۱۷×۲۷سم [سنا: ف: ۲-۱۱۶]

● المضاف الی بدایع الازمان فی وقایع کرمان = تاریخ افضل / تاریخ ایران / فارسی

al-mozāf elā badāye‘-ez azmān fī vaqāye‘-e kermān = tārīx-e afzal

افضل الدین کرمانی، احمد بن حامد، ۷ قمری

afzal-od-dīn-e kermānī, ahmad ebn-e hāmed (13c -)

دنباله کتاب «بدایع الازمان فی وقایع کرمان» مؤلف است که به نام «تاریخ افضل» نیز شهرت دارد، و در آن به وقایع تاریخی و ذکر پادشاهان و وزراء و صدر اعظم‌های کرمان در زمان خود پرداخته است. (اشکوری)

آغاز: چنین گوید امیر انام ... کی در مناظم قصص تواریخ متقدم و اجزاء کی مجلد شده است فرضی از من فائت شده است

چاپ: مشار فارسی ۴۷۸۴/۴؛ چاپ اقبال در ۱۳۳۱

[الذریعه ۲۹۳/۱۵ و ۹۸/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۱۰۸۰/۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۳/۷

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان -رم ۵۳۳؛ خط: نستعلیق، کا:محمد بن کمال بن ...، تا: اواسط شعبان۷۶۳ق؛ ۴۴ص (۳۰۱-۳۴۴) [عکسی ف: ۵-۳۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷-ع

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۹۶ و ۳-۲۱۹]

● **مضامین شعرا** / شعر / فارسی

mazāmīn-e šo‘arā

در این کتاب شعرهای شاعران بر حسب موضوعات و الفاظ و اصطلاحات مربوط به آنها به ترتیب تهجی برای هر لفظی یک یا چند بیت آمده است.شعر نزدیک به ۵۰ شاعر در این نسخه ما که اصل مؤلف است و کامل هم نیست دیده می‌شود.فهرست مضامین الشعرا: حرف الف:میرزا ابراهیم همدانی، ابراهیم آذر تخلص، میرزا ابراهیم متولی، میرزا ابراهیم واقعه‌نویس، میرزا ابراهیم حکیم، میرزا ابوتراب، ابوتراب بیگ، ملا ابوالبقا، میرزا ابوالحسن فراهانی، ابوالقاسم بیگ، میر ابوالحسن، ابوالحسن همدانی، شیخ ابوالقاسم، میر ابوالقاسم، میرزا ابوالبقا، احسان، احمد بیگ برادر مجذوب تبریزی، شفیعا اثر تخلص، اثر زمانا، امیر احسن کاشی، میرزا ابومحمد، آثم میرزا اسحق محتسب، میرزا اسحق، اسیر قاینی،جلال اسیر، میر اسدالله، آقا اسد شوشتری، آقا اسد اصفهانی، میر ابوطالب ترشیزی، اشرف ملا محمد سعید، آقا اشرف طبیب، میر اشکی، حاج اسمعیل استرابادی، اسمعیل ایما، میرزا سید اسمعیل قمی، ادا میرزا کاظم جاجرمی، ادهم، ارزوی اعمی، آذر، میرزا احمد نسایه، اصدق، آصف خان، آصف قمی، آصفقزوینی، اصفی، اعجاز، افراسیاب‌خان، الفت،میرزا اکبر قزوینی، حاج امید همدانی، آقا میرزا و ... . نسخه ما از باب ششم در ذکر ابیات پیغام و راز و قاصد و کبوتر و مانند آن است تا عنوان «ابیات بطور بعنوان خطاب» و فهرست فصل ۲-۷ از باب ۵ و ۷ فصل باب ششم در آغاز نسخه ما هست. فهرست نسخه آشفتگی دارد؛ طبق فهرست آغاز و میانه نسخه باید چنین مرتب شود: باب پنجم در ذکر ابیات عشق و عاشق و آشنایی و اتحاد و اشتیاق و انتظار و الفت و خیال معشوق و دوست و محبت و یاد و یار و یکرنگی و بزم و مجلس و وصل و گفتگو با صبح و آغوش و بغل و بوسه و دست در گردن و سخن معشوق و کنار و تماشا و دیدار و پیمان و عهد و وعد و اغیار و رقیب و مدعی و پندگو و ناصح و حیا و شرم و عرق و برقع و نقاب و حنا و نگار و سرمه و وسمه و لطافت تن و بدن و جامه و پیراهن و قبا و گریبان و در آن هفت فصل است:فصل ۱) ذکر ابیات عشق و عاشق،قسم دوم در ذکر ابیات اغیار و رشک و رقیب و مدعی و ناصح؛ فصل ۲) ذکر ابیات آشنایی و بیگانگی و اتحاد و اشتیاق و اضطراب و انتظار و الفت و خیال معشوق و دوستی و محبت و مهر و یاد معشوق و یار و یگرنگی؛ فصل ۳) در آن دو قسم است:قسم اول در ذکر ابیات بزم و محفل و مجلس و وصل گفتگو با صبح و متعلقات آنها، قسم دوم در ذکر ابیات آغوش و بر و بغل و بوسه و دست در گردن و سخن با معشوق و کنار و متعلقات آنها؛ فصل ۴) در آن دو «قسم» است:قسم اول در ذکر ابیات تماشا و دیدار و دیدن و آمدن و رفتن و فراموشی و نزدیکی با دوری و پیمان و عهد و وعده و متعلقات آنها، قسم دوم در ذکر ابیات اغیار و رشک و رقیب و مدعی و ناصح و متعلقات آنها؛ فصل ۵) در آن نیز دو «قسم» است: قسم اول در ذکر ابیات آزرم و حجاب و حیا و شرم و عرق، قسم دوم در ذکر ابیات پرده و برقع و نقاب؛ فصل ۶) ذکر ابیات حنا و نگار و سرمه و وسمه؛ فصل ۷) ذکر ابیاتی که در باب تن و بدن و لطافت و نزاکت و جامه و لباس و پیراهن و قبا و امثال آن و چاک گریبان گفته شده؛ باب ششم در ذکر ابیات پیغام و راز و قاصد و کبوتر و کتابت و مرغ نامه بر و مضمون و مکتوب و نامه ... در هفت «فصل»: فصل ۱) ذکر ابیات پیغام و راز و قاصد و کبوتر و کتابت و مکتوب و نامه و متعلقات آنها، فصل ۲) ذکر ابیاتی که در آن لفظ بی او و بی‌تو و بیرخ باشد با ابیات تنهایی و جدایی و خالی بودن جا و دوری و فراغ و داغ و هجر و هجران و متعلقات آنها، فصل ۳) ذکر ابیات سفر و غربت و وطن و خاک و غبار و گرد و راه و کوی و منزل معشوق و از خود رفتن و بیخودی و بی قوتی و بیهوشی و متعلقات آنها، فصل ۴) ذکر ابیات الم و داغ و درد و غم و سوز و گداز و صبر و ضعف و ناتوانی و از خود رفتن و بیخودی و بی قوتی و بیهوشی و متعلقات آنها، فصل ۵) ذکر ابیات آب چشم و دیده و چشم و دیده تر و اشک و سرشک و گریه و مژه اشکبار و نمدار و متعلقات آنها؛ فصل ۶) ذکر ابیات آه و افغان و فریاد و ناله، این فصل در نسخه نیست؛ فصل ۷) ذکر ابیات نیاز پاشیهای عاشق و شکوه و گله و ابیات ادادار ... و ابیات بطور.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۰۴

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ آقای باستانی راد این نسخه را مضامین الشعراء نامیده و او را مؤلف این کتاب پنداشته، در ص ۴۲ آمده «راقم رضا قلی خلف صفی قلی خان تویچی

باشی سابق بتاریخ الاربعا سیزدهم شهر ذی الحجه الحرام سنه ۱۱۳۲ قلمی شد»، آقای باستانی راد در ص ۵ میان ص ۱۰۸ و ۱۰۹ می‌نویسد که از مجموعه خط برادر زاده فیض مورخ ۱۱۷۷ نقل شد؛ مهر: عبدالکریم مورخ ۱۱۶۴ یا ۱۱۴۶، محمدرضا بن محمد جعفر مورخ ۱۱۳۳؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۲۰سطر (۱۷/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۹-۱۲۷۳]

● **مضامین شعرا** / شعر / فارسی

mazāmīn-e šo‘arā

دارای قطعه‌ها و رباعی‌ها در صد و سی باب: ۱. التوحید، ۲. فضل امیرالمؤمنین، ... ۳۲. الابتهال و المناجاة و الاستفتاء، ... ۵۵. التزویج و الزوج، ... ۵۶. انواع المدایح و الدعوات، ... ۸۷. ماجاء فی الخیال و تمیز ایام الوصل و تمثل المحبوب فی العین و البال، ۸۸. توکیل الامر الی المحبوب و اختیار مراضیه، ... ۱۳۰. صفة السفیه ... .

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۲۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۵گ، ۱۶سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [سنا: ف: ۲-۲۲۳]

● **مضاهاة امثال کلیله و دمنه بما اشبهها من اشعار العرب = الامثال المستخرجة من کتاب کلیله و دمنه و ما ضاها من اشعار العرب** / ادبیات / عربی

muḍāhāt-i amṯāl-i kilīla wa dimna bi-mā ašbahuhā min aš‘ār-il ‘arab = amṯāl-ul mustaxraja min k.-i kilīla wa dimna wa mā ḍāhā min aš‘ār-il ‘arab

یمنی، محمد بن حسین، - ۴۰۰ قمری

yamanī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1010)

وابسته به: الکلیلة و الدمنة؛ ابن مقفع، عبدالله بن دادویه (۱۰۶-۱۴۵ق)

امثال منثور و اشعاری که به عنوان شاهد مثال در کلیله و دمنه به کار رفته، با عنوان «قال صاحب الکتاب» آورده، و سپس اشعاری از شعرای عرب بدان مضامین افزوده است.

آغاز: سبحان مبدع الکل و واهب العقل لمن اختاره و اصطفاه و اختصه و ارتضاه فب کل اوان و عصر و زمان

چاپ: بیروت، محقق: محمد یوسف نجم، دار الثقافة، مطبعة عیتانی الجدیدة، ۲۳۷ص، م۱۵ص+ ۲ص نماذج، ۱۹۶۱م.

[کشف الظنون ۱۷۱۲/۲؛ ذخائر التراث العربی ۱۹۶/۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۸۲/۳

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۱۷۷؛ خط: نسخ کم نقطه، کا:ابراهیم بن علی بن یحیی بن محمد بن عیسی بن اسعد سعدی مالکی مرادی مذحجی، تا: ۸۶۱-۸۶۲ق؛ ۵۶ص (۵۳-۱۰۸) [عکسی ف: ۴-۴۳۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۳۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فیلمها ف: ۱-۳۸۲]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۹۸بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: -۱۳۸]

← مضاهات الحکیم ارسطالیس و المتنبی ≻ الرسالة الحاتمیة فی ما وافق المتنبی فی شعره کلام ارسطو فی الحکمة

● **مضایقة فی صلوة القضا** / فقه / عربی

muḍāyiqa fī ṣalāt-il qaḍā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۵۵

آغاز: بسمله و خطبه یقول علی بن موسی جعفر بن محمد بن محمد بن الطاووس انی ذاکر فی هذه الاوراق؛ **انجام:** انتهی قرائه هذا الکتاب علی فی لیله الاربعاء ربیع الاخر سنه احدی و ستین و ستمائه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● **المضایقة المواسعة** / فقه / عربی

al-muḍāyiqat-ul muwāsi‘a

ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ - ۶۶۴ قمری

ebn-e tāvūs, ‘alī ebn-e mūsā (1194 - 1266)

چند روایت درباره اوقات نمازهای واجب و قضای آنها می‌باشد. این رساله را فرزندش محمد نزد وی خوانده و ۱۸ ربیع الثانی ۶۶۱ق به پایان برده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۹۲۲

آغاز: بسمله. و صلواته علی سید المرسلین ... یقول علی بن موسی ... اننی ذاکر فی هذه الاوراق بعض ما رویته من الاحادیث فی تحقیقالمضایقة؛ **انجام:** و سمع القرائة ولدی و اخوه علی و اربع اخواته و بنت خالی.

خط: نسخ، کا:حسن بن محمد باقر اصفهانی حائری، تا: ۱۳۰۷ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۱]

● **مضایقه و مواسعه** / اصول فقه / عربی

mozāyeqa va movāse‘a

وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ - ۱۲۰۵ قمری

vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)

رساله‌ای است مختصر در موضوع مواسعه و مضایقه در قضای نمازهای واجب که در خاتمه آن، تحقیق کامل این مطلب را به کتاب «المفاتیح» (به ظن قوی «مفاتیح الشرایع» فیض کاشانی) ارجاع داده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۹۸

آغاز: بسمله و اما حجه القول بالمضایقه مطلقا فوجوه خمسه ایضا الاول لاصل بمعنی الاستصحاب؛ **انجام:** فی کل ما لم یعلم وجوبه او تحریمه مطلقا و لیطلب تمام المسئله من کتاب المناهج فانه الموضوع لبیان امثال ذلک

خط: نستعلیق تحریری، کا:محمد تقی بن محمد برغانی شهید ثالث)، تا: ۱۲۱۹ق، جا: کربلا؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۵]

● **المضبوط فی علم التجوید** / تجوید / عربی

al-maḍbūṭ fī ʻilm-it tajwīd

رساله‌ای است مختصر در آداب تلاوت قرآن و قواعد متعلق به این علم، مشتمل بر دو «قسم» در شش «باب»: باب ۱.بیان ما ورد من الکتاب و السنة فی فضیلة تلاوة القرآن و ترجیح القراءة و القاری علی غیرهم و اکرام اهله و النهی عن ایذائهم؛ ۲. آداب التلاوة و ما ینبغی للقاری أن یحفظه و ما یجب علی المقری و القاری وما یستحب أن یعملا به؛ ۳. بیان رسم الخط المصحف الکریم؛ ۴. فیما اتفقوا من الوصول؛ ۵. فیما اختلفوا فیه من القواعد؛ ۶. بیان ما وقع فی القسم الثانی من الاصطلاحات التی اخترعتها.

اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۴۲/۳

آغاز: الحمدلله الذی کشف عنا الغطاء بتنزیل کتابه و صرف عنا العناء بترتیل خطابه وزاولنا النعیم بتعلیم القرآن؛ **انجام:** فمن أراد أن یطلع علی سر هذا و أو أمثاله فلیطالع التفاسیر و کتب الوقوف و قد سبقت القرآن المجید فوجدت ذلک فی سبعة عشر موضعاً و نظمت کلها بتوفیق الله تعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶۱گ (۶۵پ-۱۲۵ر)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳-۵۵۲]

● **مضحکات** / ادبیات / فارسی

mozhekāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۸۱/۴۲

خط: نستعلیق، کا:زین العابدین بن محمد، تا: ۱۴صفر۱۱۹۲ق، جا: شیراز شاهچراغ؛ از سعدی، جامی، فوقی، عبید زاکانی، لطف الله؛ ۶ص (۱۳۰-۱۳۵) [ف: ۳۸-۲۳۸]

● **المضحکات العجائبات = مصالحة الجزائر مع اسپانیول** / تاریخ / ترکی

al-mozhekāt-ol ʻajā’ebāt = mosālehat-ol jazā’er maʻa espānīyol

مصطفی خوجه امام خضر پاشا

mostafā xāje emām xezr pāšā

تاریخ نبردها و مصالحه‌های جنگجویان الجزائر با اسپانیاست. مؤلف پیش از این، کتاب مفصلی در این باره نوشته موسوم به «التبر المسبوک» و رساله حاضر گویا تلخیص از آن کتاب است؛ چنانکه در انجامه‌اش آمده:«تمت المضحکات العجائبات علی رؤوس اسپانیول مقهور المهلکات علی ید مصطفی خوجه امام خضر پاشان سابقاً فی جزائر و هو الذی ألف تاریخاً فی بیان جهاد غزاة جزایر المسمی بتبر المسبوک و أرسله ترسانه امینی سیدی حسن الی قپود آن - ایدالله دولته و قهر اله أعدائه آمین ...». در مقدمه مؤلف آمده:«أما بعد فانی أردت أن ألف تاریخاً أبین فیه مصالحة الجزائر مع اسپانیول بعد ما استولی علی الجزایر ثلاثة قرآت واحدة منها فی البر و اثنین منها فی البحر و هزمهم الله تعالی بأنواع التهزیمات و دمرهم بأنواع المدمرات و قهرهم بأنواع المقهرات بسیوف غزآة الموحدین حرسهم الله تعالی عن الآفات و العاهات فی الدارین و أنعمهم الله تعالی بأنواع الغنایم من مال الکفار فی مقابلة الجزائر موضعاً یقال له خونسد نصرهم الله تعالی بأنواع النصرة علی أعدائهم بانهزام الکفار فی مقابلة الجزائر فی البحر ...».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۸عکسی

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی أنعم علینا بأنواع النعم و أحسن الینا علی الکافرین بالنصرة و الکرم و فضلنا بأخد مآل الکفرة الفجرة علی سائر الامم؛ **انجام:** خور حقیر مدمر ایدوب مال و خزأننی اسلامه نصیب ایلیه آمین، تمت المضحکات العجائبات ...

نسخه اصل: کتابخانه موزیه طوپقاپی سرای، استانبول، ش ۱۴۱۲ (فهرست نسخه‌های خطی ترکی کتابخانه موزه طوپقاپی سرای ۳۰۸/۱)؛ خط: نستعلیق، کا:محمد طاهر میر، تا: ۲۰ ذیحجه۱۲۰۰ق؛ مجدول، با سرلوح مزدوج مذهب؛ ۲۱ص، ۱۷سطر [عکسی ف: ۴-۱۸۱]

● **مضحکات نعمتخانی** / ادبیات / فارسی

mozhekāt-e neʻmatxānī

عالی شیرازی، محمد، - ۱۱۲۱ قمری

ʻālī šīrāzī, mohammad (- 1710)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۳۹

آغاز: بسمله واضح رای ارباب کمال باد که کامکارخان؛ **انجام:** قدری دوید شبیه کوهی نمود ارشد و آن آهونا پیدا

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ [رایانه]

← مضحکات و خبیثات > کلیات

● **مضرات افیون (رساله در دفع)** / طب / فارسی
mazerrāt-e afyūn (r. dar daf‘-e)

عماد الدین شیرازی، محمود بن مسعود، - ۹۸۴ ؟ قمری
‘emād-od-dīn-e šīrāzī, mahmūd ebn-e mas‘ūd (- 1577)

رساله مختصری است در دفع مضرات افیون با گیاهان دارویی از حکیم عمادالدین محمود که آنرا جالینوس زمان نامیده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۳۱

آغاز: بسمله. در دفع مضرت افیون از رساله جالینوس حکیم عمادالدین محمود رحمة الله آنکه اما علاج ضعف و قلت روح؛

انجام: و علاج اسهال بند دیگر علاجها بجه رسم است معمول دارند و الله اعلم بالصواب تمت بالخیر بفضل الکریم

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ ۱۴پ-۱۵ چند نسخه دارویی از عماد الدین محمود نوشته شده است، در برگ ۱۴پ-۱۵ چند نسخه دارویی از عمادالدین محمود نوشته شده؛ جلد: میشن، ۲گ (۱۳-۱۴پ)، ۱۹سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [رایانه]

● **مضرت نامه** / شعر / فارسی
mazerrat-nāme

تائب تبریزی، اسماعیل بن حسین، - ۱۳۷۴ قمری
tā’eb-e tabrīzī, esmā‘īl ebn-e hoseyn (- 1955)

تاریخ تألیف: ۱۳۵۴ق

درباره شراب.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۷۲/۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (گویا)، بی‌تا؛ ۸گ (۲۱-۲۸)، اندازه: ۱۱×۱۳سم [ف: ۳-۱۴۲]

● **مضمار دانش** = **فرسنامه** / حیوان شناسی / فارسی
mezmār-e dāneš = faras-nāme

نظام الدین گیلانی، احمد بن علی، ق۱۱ قمری
nezām-od-dīn-e gīlānī, ahmad ebn-e ‘alī(- 17c)

به دستور: شاه عباس دوم (۱۰۵۲-۱۰۷۷ق)

تاریخ تألیف: ۱۰۷۱ق؛ محل تألیف: اصفهان

در بیان محامد و ذمایم و آداب پرورش و تربیت و علاج بیماری‌های اسب و ذکر احادیث مناسب در خصوص آن؛ مشتمل بر «مقدمه» و سه «مرحله» به‌منزله قلب و جناحین و «خاتمه» به‌جای ساقه (مطابق با تقسیم و ترتیب معمول در لشکر) از این قرار:مقدمه در ذکر آغاز آفرینش اسب، و باعث رام شدن، و اول اسبی که در میان عرب یافت شده؛ مرحله ۱. ذکر محامد و ذمایم و سایر آنچه تعلق به شناختن اسب دارد،مشتمل بر نه «باب»: ۱) ذکر آیات قرآن و أحادیث که دلالت بر محاسن اسب می‌کند، ۲) در شناختن سال اسب از دندان‌ها، ۳) ذکر رنگ‌ها، ۴) ذکر غره و تحجیل و سایر علامات که از اختلاف الوان یافت شود،۵) ذکر آنچه تعلق به هیأت أعضا دارد، ۶) در اتمام آنچه متعلق است به اندام و ذکر علامات نجابت و تندی،۷) دوایر و سایر علامات،۸) میان اقسام اسب‌ها و خواص هر یک،۹) فرق میان مادیان و فحل در بعضی اوصاف، و ذکر مجملی از صفات ذمیمه؛ مرحله ۲. آداب تربیت و شرح مسابقه و ذکر سایر مراکب و آن نیزمشتمل بر نه «باب» است: ۱) مقامات ازدواج و تربیت کره تا هنگام سواری،۲) آداب سواری، ۳) إزاله أخلاق ذمیمه، ۴) آداب آب و علف دادن، ۵) طریق خدمتکاری و قواعد تضمیر، ۶) میان معنی مسابقه و الفاظی که در آن مقام مذکور می‌شود، ۷) شرایط مسابقه، ۸) ذکر الاغ و استر،۹) ذکر شتر فیل؛ مرحله ۳. معالجات امراض، مشتمل بر نه «باب»: ۱)امراض سر و چشم، ۲) معالجه امراض حلق و سینه، ۳) معالجه قولنج و سایر بادها،۴) معالجه سایر أمراض باطنی، ۵) معالجه أورام، ۶) معالجه جراحات،۷) معالجه جوشش و خارش و لکه،۸) معالجه تتمه امراض دست و پا، ۹) معالجات متفرقه؛ خاتمه:در بیان مجملی از أسبان پادشاهی و ذکر تعویذات.

آقای محمد حسین حکیم، فهرست نویس جوان معاصر، سخنی در باب مؤلف این کتاب دارند که بدون اظهار نظر و فقط جهت توجه درج می‌گردد: «تقریباً بیشتر فهرست‌نگاران و پژوهندگان، مؤلف این کتاب را نظام الدین احمد بن علی بن حسن لاهیجی گیلانی (۹۳۳-زنده در۱۰۶۶ق) دانسته‌اند و حتی کتاب با انتساب به او به چاپ رسیده است، اما به دلایلی که خواهد آمد مؤلف آن بدون تردید نظام الدین احمد پسر ملا صدرا فیلسوف شهیر و بلند آوازه عصر صفوی است:۱. محمد علم الهدی پسر ملامحسن فیض کاشانی و نوه ملاصدرا در یادداشتی روی نسخه‌ای از این کتاب به شماره ۱۳۴۶۱ در کتابخانه مرعشی به صراحت مؤلف کتاب را دایی خود دانسته است. علم الهدی پشت برگ آغازین آن نسخه چنین نگاشته است:«الله ثقتی، کتاب مضمار دانش تألیف خالی الفاضل الأریب الأدیب المؤید، نظام الدین احمد ابن استاد الحکماء المتألهین، استاد العرفاء المتبحرین، محمد بن ابراهیم الشیرازی الشهیر بصدرالدین قدس سره». همچنین بر فراز برگ پایانی نسخه، به خط خود چنین آورده:«استکتبته من نسخة مر علیها خالی المصنف و صححها بخط یده افاض الله علی تربته شآبیب رحمته، و کتب هذه الأحرف من ثبت له فیه التصرف. محمد المدعو علم الهدی عفی الله عما جنی. استکتبته لبعض شهور سنة تسع و ثمانین و الف ببلدتنا قاسان نفع الله من نفع الیه من الخلان اتفق تألیفه لبعض

شهور حجة سبع و ستین و الف ببلدة اصفهان» (رک: فهرست مرعشی، ج ۳۴، ص ۱۶۱). همچنین از این نوشته به وضوح برمی‌آید که کتاب در سال ۱۰۶۷ق تألیف شده نه ۱۰۷۱ق چنان که بسیاری پنداشته‌اند. ۲. می‌دانیم که نظام الدین احمد گیلانی در سال ۱۰۵۰ق از طرف سلطان عبدالله قطبشاه (۱۰۳۵-۱۰۸۳ق) از دربار او، حیدرآباد دکن، به عنوان سفیر به دربار شاه صفی (۱۰۳۸-۱۰۵۲ق) در اصفهان اعزام شد. تاریخ اقامت وی در اصفهان کاملاً مشخص نیست اما او می‌باید در ۱۰۶۶قیا پیش از آن اصفهان را ترک گفته باشد چه در این سال بار دیگر از طرف سلطان عبدالله قطبشاه مأموریت می‌یابد که به عنوان سفیر به دهلی نزد شاهجهان برود. پس از این تاریخ اطلاعی از زندگی او در دست نیست و نمی‌دانیم که آیا دوباره به اصفهان بازگشته تا مضمار دانش را در ۱۰۶۷ق در این شهر بنویسد یا خیر؟ شاید پاسخی قطعی برای این ابهام نتوان عرضه کرد اما از آن جایی که مقبره او در گولکنده است و هیچ قرینه و شاهد تاریخی دیگری هم برای بازگشتش به اصفهان در سال ۱۰۶۷ق (سال تألیف کتاب) نداریم. پذیرش آن کمی دشوار می‌شود.
بعضی از نسخه‌های کتاب مانند نسخه دانشگاه خطبه مؤلف را ندارد و بدین جهت فهرست‌نگاران نتوانسته‌اند نام کتاب و مؤلف را تشخیص دهند(برای نمونه رک: فهرست دانشگاه تهران، ج ۱۴، ص ۴۰۴۵؛ فهرست مجلس، ج۶، ص ۱۴۳-۱۴۴، ش ۲۱۸۰؛ فهرست مرعشی، ج ۱۴، ص ۸۰؛ فهرست جدید گلپایگانی، ج۶، ص ۳۰۳۰ و فهرست مسجد اعظم، ص ۴۴۱، رساله ششم مجموعه؛ که همه آنها نسخه‌های مضمار دانش است ولی ناشناخته معرفی شده‌اند).پس از رؤیت مشخص شد نسخه شماره ۴۹۲۹ دانشگاه تهران هم همین کتاب است با این تفاوت که کاتب در آن جا نام کتاب را به سمند دولت تغییر داده است. این اشتباه از آن جا به منابع دیگری مانند فهرستواره (ج ۵، ص ۳۸۵۹) و فهرست نسخه‌های خطی فارسی(ج۱، ص ۴۲۵) هم راه یافته است(رک: دانشگاه تهران، ج ۱۴، ص ۴۰۴۶).»

آغاز: بسمله ... سپاس بیقیاس خداوند جهان را که ابلق لیل و نهار چندان که خیابان ازل و ابد را در نورد و ... و در امتثال فرمان لازم الاذعان پادشاه دین پناه ... شاه عباس ثانی ... فرمان قضا جریان بنام ... نظام الدین احمد صادر شده که آنچه در باب است از آیات و احادیث و خلاصه افعال ...

انجام: دعای دیگر از کتاب مذکور که باید نوشت و بر گردن اسب باید آویخت: اللهم احفظ علی ما لو حفظه غیرک لضاع ... انا نحن نزلنا الذکر و اناله لحافظون.

چاپ: به تصحیح نادر حائری، تهران، مرکز نشر دانشگاهی ۱۳۷۵ش، بیست و شش= ۱۰۲ص

[کتابشناسی نسخ خطی پزشکی ایران ص ۲۶۷؛ نسخه‌های منزوی ۴۵۴/۱؛ الذریعة ۱۷۰/۱۶و۱۳۴/۲۱ و ۴۵۴/۱۴؛ مشترک پاکستان ۴۶۵/۱: نشانی ۵ نسخه؛ فهرستواره منزوی ۳۹۱۷/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۹۶/۱

انجام:و چون او را بدوانند و زجری به او رسانند این مهره به درد آید و می‌دود و دور می‌کند تا سوار را از خود جدا کند و این صورت به تجربه بسیار تحقیق ...

خط: نستعلیق، کا:علی بن خلیل الله حسینی نطنزی، تا: ۱۶ ربیع الاول۹۷۲ق، جا: نطنزمنزل عموی کاتب؛ افتادگی: انجام؛ با اشکال هندسی، مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۲۴پ-۶۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۰-۷۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۳۹

آغاز: کرده وقار اسمان رفتار و مرکز مدار ثابت و سیار؛ **انجام:** از ایلخیهای سر کار خاصه شریفه که جوهر یک ...

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ آنچه باقیمانده بیان خواصی از شناختن رنگ و اندام و سن و امراض و ریاضت اسب و نیز علاج دردهای متعدد این حیوان است؛ جلد:میشن، ۴۶گ، ۱۱سطر (۵/۵×۹)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶-۶۸۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق، جا: کاشان؛ به دستور نوه مؤلف یعنی محمد علم الهدی إبن فیض کاشانی از روی نسخه‌ای که از سوی مؤلف تصحیح شده، کتابت شده، مصحح؛ یادداشت علم الهدی با مهر «بمحمد علم الهدی علم الهدی ۱۰۷۱» (بیضی)، یادداشت محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی مشهور به علامه فیضی؛ واقف: ابوتراب بن نصیرالدین سلیمان بن علم الهدی بن فیض کاشانی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۵۵گ، ۱۷سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳۴-۱۶۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۲۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۷۹ق؛ محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین» (مربع)؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۹گ (۴۱پ-۸۹ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۴-۳۳۱]

۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۸۵ق [نشریه: ۱۱-۹۴۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۱۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۹۳ص (۱-۹۳)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۹۴۶]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۴۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ مهر: «زمحمد امید شفاعت دارد باقر ۱۰۷۳» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۸ ط

آغاز: روی عجز و انکسار بلکه به طریق مباهات و افتخار بر وی

محل عرضه فصحای فصاحت؛ **انجام:**نقلست که ... یکشبانه روز ... دلدل رنجور شد جبرئیل (ع) آمد و این طلسم را آورده بگردن دلدل بستند به فرمان الهی فی الحال شفا یافت ...
خط: نسخ، کا:عیسی، تا: ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ یادداشت از عباسعلی نوری فرزند میرزا آقا خان صدر اعظم نوری:«در حینی که قبله عالم و عالمیان از دارالخلافه طهران ... اصفهان تشریف شرف ارزانی فرموده، کمترین پیش گاه ملتزم رکاب ظفر انتساب بودم و لازم توقف اصفهان، این فرس نامه مع چند جلد کتاب بسهل البیع ابتیاع گردید. العبد الاقل الجانی عباسعلی نوری شهر رمضان ۱۳۴۰»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۴/۲-۱۱۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: علم الهدی، تا: ۱۰۸۹ق؛ از روی نسخه اصل کتابت کرد [میراث شهاب: س۵ش۱-۲۰۲]

۱۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره جمادی الثانی۱۰۸۹ق؛ جلد:تیماج، ۱۱۲گ، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱-۲۱۷]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۶۶/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۶گ (۹۸ر-۱۵۳پ)، ۱۵سطر (۷×۱۶)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۲۱۶]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۹۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۷۰گ، ۱۳سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۷-۱۶۸]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۲۹
آغاز: بی نیاز حقیقی (در دیباچه)؛ **انجام:** علاجش آنست که زرنیخ (در باب هفتم در معالجه جوشش و خاموش).
در فهرست با عنوان «سمند دولت» آمده ولی همان مضمار دانش است. نام مؤلف در دیباچه هست و در آن به کتاب نام «سمند دولت» داده شده. عناوین این رساله مانند «مضمار دانش» او است؛
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۶۲گ، ۱۲سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۴-۴۰۴۶]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۸۷
خط: نستعلیق، کا:عبد الله بن علاء بسطامی، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «عبده حسن الحسینی» (بیضوی)؛ تاریخ وقف: ۱۲۵۱؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۴-۲۴۴]

۱۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۵۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱۲گ، اندازه: ۱۰×۱۴سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۳]

۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۷۷
آغاز: و ممکن است که مراد از لفظ «کله» درحدیث مذکور جهاد با دشمنان دین باشد اساس ایمان برجمیع عبادات مقدم است وچون درجهاد هیچ چیز مانند اسب باعث توانائی وایمنی از دشمن نمیگردد؛ **انجام:** ومن کل اذیته وبلیة والشهور والدهور والرده والزق والحرق والوباء [...] الشفا بالعقد والعظمة والاسماء الاولیته العلیة من اعین الجن والانس ...
از ابتدای نسخه مقدمه ودوباب از مرحله اول افتاده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۸۹گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۶]

۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۷۱/۱
آغاز: (در دیباچه افتاده): ... فعل ربک باصحاب الفیل. مرحله ثالثه ... (پس از ۳ برگ) ... مرحله اول در ذکر محامد؛ **انجام:**چون دو بادام فرو رفتگی داشته باشد ...
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ با تاریخ ۱۱۰۱ و ۱۱۱۸ ق، مجدول؛ ۳۶گ (۱ر-۳۶پ) [ف: ۱-۲۳۱]

۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۳۰
انجام: به جهت نظر بند، این دعا را بر تخم نوشته و در پیشانی (چنین) بزنند ...
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «یا حسین بن علی» (بیضی)؛ اهدایی: دکتر صادق کیا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۹۲گ، ۱۱سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۳۰۲]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۸۸
آغاز: گلگون بصفحه رخسار دوانیده از روی عجز و انکسار بلکه بطریق مباهات و افتخار؛ **انجام:** بوقوف امیر اخورباشی جلو و تصدیق سرکردگان هر طایفه از عساکر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام (تا اواسط باب اول از مرحله سوم را بیشتر ندارد)؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج، ۲۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۹-۶۲۱]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۵۰/۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و بماعوذ به شمعون الصفا فرسه الصماح و بما.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۱و۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۲گ (۴۹۳-۵۳۴)، ابعاد متن: ۱۱×۲۲، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۰-۱۸۴۵]

۲۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:**معالجه اسبی که گرما باو رسیده باشد باید که بدوغ و رزاوند و گل سرخ اسب را حقنه کنند و بعد از آن نی را بسوزانند و خاکستر آن در آب کنند ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: چرمی، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳-۱۲۷۲]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۲۰۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تاریخ وقف: شهریور ۱۳۶۷؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۷سم [ف: ۱۹-۶۱۶]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۵۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۷۸گ، ۱۴سطر (۴/۵×۹)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۷-۵۱۴]
۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۲ ربیع الثانی ۱۱۰۴ق؛ ۵۵گ (۱پ-۵۵ر) [ف: ۱-۲۳۱]
۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۵۵-۱۸/۱۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ جمادی الاول۱۱۰۸ق؛ جلد: تیماج، ۸۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۸-۴۳۶۸]
۲۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۰۱/۴
آغاز و انجام: برابر
ازاول تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا:شهاب الدین حسین بن ناصرالدین حسن حسنی حسینی موسوی جعفری دیباجی، تا: جمادی الاول۱۱۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۵۰گ (۳۰پ-۷۹ر)، اندازه: ۷/۵×۱۴سم [ف مخ: ۲-۵۰۷]
۲۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۱/۳
آغاز: عرصه فصحای فصاحت مصلی مسجد اقصای ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۱۱۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۷×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۳سم [ف: ۲-۱۹۰]
۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۴
آغاز: بمدرک و محسوس دویم بالعرض
قسمت خطبه و دیباچه و مقداری از ابتدای باب اول از مرحله اول را ندارد؛ خط: نستعلیق، کا:محمد تقی بن حسنعلی انصاری، تا: یک‌شنبه ۲۶ ذیحجه۱۱۲۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۵۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۷/۵سم [ف: ۱۹-۶۱۹]
۲۹. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۶۷/۴
خط: نسخ، کا:ابوالقاسم خراسانی، تا: ۳ جمادی الاول۱۲۰۰ق؛ ۱۳سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نشریه: ۳-۲۲۳]
۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۹/۳
خط: نستعلیق، کا:کاشانی، حسن بن محمد، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۴سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۱۸]
۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۱۵/۱
آغاز: در عرصه وجوب جولان نماید و فارس جهان پیمای فراست که محبوس سلسله؛ **انجام:** و شوکت و شادمانی روز بروز متزاید و متضاعف گردد مقدمه.
مقدمه مضمار دانش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۳؛ جلد: تیماج، ۶ص (۱-۶)، ۱۲سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵-۵۵۷]
۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۴۶/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۵۵گ (۴۴پ-۹۸پ)، ۱۰سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۷-۴۴۳]
۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۴
تذکر: نام مؤلف در فهرست نیامده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۸]
۳۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۱۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** تعویذات و ادعیه حفظ منقوله از ارباب عصمت و طهارت ص مذکور شود تا هم آن ها را از.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مشمع، ۱۵ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۳۸۷]
۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۴۴
آغاز: بسمله از سخن حمد بی نیاز حقیقی میدان وادی فرسوده تک و تاز؛ **انجام:** اعضای اسب بمالند نفع بسیار بخشد تمت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳۳گ، ۱۵سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۲۹۶]
۳۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۱۹
آغاز: چنانکه می‌فرماید ما عرفناک حق معرفتک از داده اعتراف به نارسائی و قصور توسن سخن به قرارگاه آرمیده کی رسد؛ **انجام:** وزراوند را به آب صلایه کرده با عسل بیامیزند و بمالند و هر گونه زخمی را از آب و هوای سرد و بوی خوش پرهیز باید فرمود ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۳۴گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۳۸]
۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** چند دانه شپش بزرگ نواله کرده که تا صبح قدری ترش شود و صبح ها بدهند تا خوب شود انشاء الله.
خط: نستعلیق، کا:محمد صادق حسینی گلپایگانی، تا: قرن ۱۳؛ تملک: مهدی قلی؛ جلد:تیماج [رایانه]
۳۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۷/۱
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن۱۳؛ ۴۰گ (۱پ-۴۰پ) [ف: ۱-۲۳۱]
۳۹. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۳۰/۲
آغاز: بسمله -از سخن حمد بی نیاز حقیقی میدان داری فرسوده تک و تار سازد همان به که عنان؛ **انجام:** علاج این علت آنست که اول باب و کان ذلک فی سیم شهر ربیع الثانی فی شهور سنه تسع و خمسین و ماتین بعد الالف سنه ۱۲۵۹.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ابعاد متن: ۶/۵×۱۲، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۶۳]
۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** این دعا به جهت چشم زخم مجرمیست، اللهم یا ذالسلطان القدیم ... منقول است که اسبان سنجر بسیار می‌مردند ... گراسبان سنجر سراسر بمیرند ×× به احمد بیکجو به محمود به

نیمی
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۴۴گ(۴۳-۸۶)، ۱۴سطر، اندازه: ۷/۵×۱۶سم [ف: ۴۰-۶۹۰]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۸۳
آغاز: برابر؛ **انجام:**یک نشان را نیز بدانند و الله اعلم بالصواب.
خط: تحریری متوسط، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۴۸ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۶-۱۴۵]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۸۴
آغاز: چون کره نو آموز سراسیمه حیرت باشد؛ **انجام:**برگردن اسب بندند این است.
خط: تحریری متوسط، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۳؛ جلد: میشن، ۱۱۳ص، ۱۴-۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۶-۱۴۶]

۴۳. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۷
آغاز: برابر
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱-۵۳]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۷۷
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۴ص، ۱۷سطر، قطع: خشتی [ف: ۱۹-۲۵۶]

۴۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۸۸/۲-۵۹۳۵
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۹۷]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۸/۳-طباطبائی
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۱۲۰-۱۳۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۲-۸۴]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶۴/۱-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 23562 (ریو ۴۸۳). در یک مقدمه و سه مرحله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق [فیلمها ف: ۱-۶۰۵]

۴۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۱/۱
خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد مومن، تا: ربیع الثانی ۱۲۱۶ق، جا: رنگ سار گسکر گیلان؛ جلد: میشن، ۱۱سطر [ف: ۵-۳۵]

۴۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۶۷/۳
خط: تحریری، کا:محمد طاهر، تا: سه‌شنبه۴ ربیع الثانی ۱۲۲۵ق؛ ۹۰گ (۱۶۰ر-۲۴۹پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۲۲۰]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۸۰
آغاز: مقدمه در ذکر آغاز آفرینش اسب و باعث رام شدن؛ **انجام:** .برابر
در فهرست ناشناس آمده انجام هماهنگ است.شامل یک مقدمه و سه مرحله و یک خاتمه است، در این نسخه کاتب، خطبه کتاب را ننوشته؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ جلد: میشن، ۲۰۳ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۶-۱۴۳]

۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۴۷-۱۶/۱۵۷
آغاز: درووادی معرفتش چون کره نو آموز سرا سیمه حیرت باشد هیهات هیهات ... وآله المعصومین سیما قائد الغرالمحجلین نموده چنانکه می‌فرمایدما عرفناک حق معرفتک؛ **انجام:** برابر
خط: شکسته، نستعلیق، کا:کربلایی محمدعلی مشهور به ترک ابن مرحوم تاری وردی خان، تا: دوشنبه ۹ رجب۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۵۵گ، ۱۳-۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۸-۴۳۵۷]

۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۰۰/۳
آغاز: از سخن حمد بی نیاز حقیقی میدان فرسوده تک و تاز سازد همان به که عنان بگیران عزیمت از این سو تافته
خط: نستعلیق، کا:ابراهیم بن زین العابدین عرب نائینی، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۸۹گ (۱۲۹پ-۲۱۷پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۱۹-۲۹۹]

۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۷۷
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: روغنی، ۷۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۸×۱۹/۸سم [ف: ۴-۷۵۵]

۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا:نجفعلی رازی، تا: ۱۲ جمادی الثانی۱۲۳۷ق، به وساطت مولانا محمد جعفر لاری؛ مهر: «شعاع ۱۳۱۵» (بیضی)؛ جلد:تیماج، ۷۹ص، ۱۱سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳۵-۲۲۲]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۳۲
آغاز: هذا کتاب فرس نامه، بسمله حمد بیحد و مدح بیعدد حضرت حکیم؛ **انجام:** و شش رطل آب بروند ... در یوم چهارشنبه قلمی شد سنه ۱۲۳۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴/۴ سرود
خط: نسخ، کا:رضا قلی بن کربلائی اوجاق قلی، تا: با تاریخ ۱۲۴۰ق [نشریه: ۱۳-۴۲۰]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۴۱ق؛ واقف: سردار کل یار محمد خان افشار، خرداد ۱۳۳۲؛ جلد: مقوا، ۶۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۹-۶۱۸]

۵۸. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۵
آغاز: بسم ... از سخن حمد بی نیاز حقیقی میدان داری فرسوده تک و تاز سازد، همان به که عنان عزیمت ازینسو تافت ... از راه اعتراف بنا رسائی و قصور، توسن سخن بقرارگاه آرمیدگی رسد، و در إمتثال فرمان لازم الإذعان پادشاه دین پناه ... نظم:سپهر کرم، خسرو دین و دولت ×× فروزنده چهره ملک و ملت ... / فرازنده چتر صاحب قرانی ×× شه ملک و دین شاه عباس ثانی ... با وجود جمعیت أسباب کامرانی از متابعت طبیعت گذشته پیوسته اقتداء

بمنهج قویم شرع أنور میفرمایند، و در مقام اختلاف مذاهب؛ قدم از مرتبه تقلید فراتر گذاشته پیروی رأی روشن مینمایند، و در عموم حقایق و معارف که معروض ضمیر أقدس گشته بتقریب کاوش تدقیق بمشرب عذب تحقیق میرسند و جمیع مسالک و طرق که بنظر اکسیر أثر رسیده و بوسیله رخش فلک فرسای همت بلند بپایان میرساند. از آنجمله در این وقت خیلی إزنجدی نژادان آهوتک تیزکام مجنون و ش لیلی خرام بإنعام عساکر منصوره نامزد شده معروض نظر همایون أشرف میگشت؛ باین تقریب؛ تأمل در غرایب صنایع ایزدی که در عموم حیوانات و خصوص آن پری و شان زیبا جلوه چه مخفی و چه ظاهر است نموده، فرمان قضا جریان بنام أبجد خوان دبستان فهم و خرد نظام الدین أحمد صادر شد که آنچه در باب أسب از آیات و أحادیث، و خاصه قبول باشد شیرازه إلتیام بخشیده، و آن لالی گرانبها را برشته تحریر کشیده تحفه محفل فردوس مشاکل سازد ... و این رساله شریفه به «مضمار دانش» موسوم گشت، و چون موضع این فن از أسباب و آلات عمده جنگ و جهاد آنست، چنانکه قسمت جنود بأقسام خمسه مقرر شده؛ این نسخه شریفه نیز بر مقدمه و سه مرحله که بمنزله قلب و جناحین، و خاتمه که بجای ساقه است اشتمال یافت؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: قاسم حسینی، تا: دوشنبه ۵ رمضان ۱۲۴۴ق، جا: اصفهان مدرسه جدید سلطانی؛ مهر: «عبده محمد اسمعیل محمد صادق الحسینی ۱۲۴۶»؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [فهرست روضاتی: -۱۵]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۱

آغاز: برابر**انجام:** و ما کنا لنهتدی لو لا ان هدینا الله سبحان الذی سخر لنا هذا و ما کنا له مقرنین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۵ جمادی الثانی۱۲۴۶ق؛ مهر:«عبده الراجی عباسقلی ۱۲۳۲» (بیضی)،« ... الراجی ... محمد»؛ ۸۱گ، ۱۲سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۱-۱۳۰]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۲/۱

خط: نستعلیق، کا:محمد جعفر دهدشتی، تا: ۱۲۴۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۸ص (۱-۱۱۸)، ۱۷سطر [سنا: ف: ۲-۱۶۴]

۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹/۱

خط: نستعلیق، کا:محمد جعفر دهدشتی، تا: ۱۲۴۹ق؛ در متن [نشریه: ۷-۲۳۲]

۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۵۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۲گ، ۱۷سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵-۱۷۳۸]

۶۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۹۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۶ شوال۱۲۵۶ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: -۱۵۵۷]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۸۰/۲

خط: شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق، جا: صحرای مال امیر بختیاری؛ جلد: تیماج، ۱۰۵ص (۱۰۲-۲۰۶)، ۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۹-۲۵۸]

۶۵. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۳۱/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق [نشریه: ۷-۴]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۷

آغاز: بسمله از شبیخون حمد بی نیاز حقیقی میدان داری فرمود تک و تاز سازد و همان که عنان یکران عزیمت ازین سو تافته کمیت اشک گلگون رشک بصفحه رخسار دوانیده از روی عجز و انکسار بلکه بطریق مباهات [و] افتخار الخ؛ **انجام:** برابر مقدمه این نسخه فرق دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۶۶ق؛ واقف: حاج محمد ایرانی مجرد، بهمن ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج ، ۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۹-۶۱۹]

۶۷. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۴۷/۱

خط: نستعلیق، کا:سید کاظم بن فضل الله حسینی تفرشی طرخورانی، تا: ۱۴ ذیحجه۱۲۷۳ق؛ ۸۹گ (۱پ-۸۹پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: -۳۶]

۶۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** که نواله را تا صبح قدری ترش شود و صبح بدهند تا خوب شود انشاء الله تعالی

خط: نستعلیق، کا:فتح الله بنآمیرزا محمد حسین شهیر به عمو، تا: شعبان۱۲۸۸ق، به امر میرزا موسی پیشخدمت میرزا محمد علی خان حاکم لاهیجان؛ جلد: تیماج، ۸۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [مؤید: ۳-۲۵۰]

۶۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۱۶/۱-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** می‌توان از آن جمله شیخ جلیل القدر ابوالقاسم علی بن طاوس (ع) تتمه افتاده. تمت.

خط: نستعلیق شکسته، کا:عبدالعلی بن کریم، تا: چهارشنبه ۲۰ جمادی الاول۱۲۹۸ق؛ مقابله شده؛ ۱۶۶ص (۲-۱۶۷) [عکسی ف: ۱-۳۶۵]

۷۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۳۷/۳

آغاز: مقدمه در ذکر آغاز آفرینش اسب و باعث رام شدن و اول آسیبی که در میان عرب یافت شده. بر ضمایر ارباب اولوا الالباب پوشیده و مستور نماند که اگر رایض حکمت ایزدی کمند سهولت بر گردن صفات و آداب افکندی؛ **انجام:** که سلیمان حشمت الله به آن همه حکایتاسب که در اصطبل او بود یک صدر رأس بودزیاد او نبود. و الله اعلم بالصواب. تمام

خط: شکسته نستعلیق، کا:میرزا محمدرضا، تا: ۱۲۹۹ق؛ جلد: تیماج، ۴۰گ (۲۸ر- ۶۷پ)، ۱۶سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲۰-۱۰۹]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۶۵/۲

آغاز: بسمله، از سخن حمد بی نیاز حقیقی میدان داری فرسوده

تک تاز سازد؛ **انجام:** هر گاه عسل بلاد روا در چشم اسب کشند در جای چشم اسب سفید گردد و اگر خواهند بجای خود آید قدری خریق را سائیده د ر چشم اسب کشند سفیدی دفع گردد.
در پایان ۱۲ صفحه تصویر دندان‌های اسب برای تشخیص سن اسب؛ خط: نسخ، کا:محمدحسن حسینی رضوی فرزند محمد اسماعیل حسینی رضوی کرمانشاهی مشهور به منجم، تا: ۲۷ذیقعده۱۳۱۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۱۷ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۵۱-۳۴]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۱۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، اواخر ۱۲؛ از آثار دیباچه اندکی افتاده؛ ۱۲۶ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۹-۱۹۶]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۱۹
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۱/۷-فیروز
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۹ص (۱۱۶-۱۵۴)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۱-۲۷۳]

۷۵. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۷۸/۱
آغاز: ما اوحی صلی الله علیه المعصومین ... نموده چنانچه می‌فرماید، ما عرفناک حق معرفتک؛ **انجام:** برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۵۹گ (۲ر-۶۰ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۶۹]

۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۷۴/۲-ف
نسخه اصل: انجمن آثار ملی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲سطر (۱۱×۱۷) [فیلمها ف: ۲-۱۹۰]

۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۲۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۲۳
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۹۷-ف
نسخه اصل:به شماره ۲۵۷۳؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۰۷]

۸۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۸۲/۲
آغاز: فرمانفرمای کوه و قار، آسمان رفتار، مرکز مدار ثابت و سیار، مرآت چهره نیر اعظم؛ **انجام:** و نیم رطل آب جهناز مجموع را در ظرفی کرده یک رطل پیاز در آن افکند.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۱۵گ (۵۷ر-۷۱پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۲سم [ف: ۱-۲۰۱]

۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۱/۲۰
آغاز: برابر
تذکر: این رساله در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲-۳۷۹]

۸۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۸۸/۲
آغاز: از سخن حمد بی نیاز حقیقی میدان داری فرسوده تک و تار سازد همان به که عنان بیکران عظمت از این سو تافته کمیت اشک گلگون به صحفه رخسار دوانیده؛ **انجام:** و بهترین ایام اعتدال هواست و اگر وقتی دیگر ضرر باشد از سرما و گرما پرهیز فرمایند و درین باب کمال احتیاط فرمایند. تم
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۹گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۱۸۴]

۸۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۶۳/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد حسن بن محمد رحیم بن محمد شفیع بن رحیم بن شیخ شفیع چهل تنانی، بی‌تا، ساکن قریه خون رک کرکن النج لنجان؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۶۷]

۸۴. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۳۳۵
آغاز: اعتراف به نارسائی و قصور توسن سخن بقرار گاه آرمیدگی رسد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۵۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۱۷۹]

۸۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۹/۶
آغاز: سراسیمه حیرت باشد هیهات هیهات سمند پاهای اندیشه را چه یارایی که به هم عنانی آدم با امکان حبه مطلق الیمین درعرصه وجود جولان نماید وفارس جهان پیمای فراست که مجبوب ... مرحله اول درذکر محامد؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴۲گ (۳۹ر-۸۰پ)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۶]

۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۶۵/۱
انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۱پ-۳۸ر)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۱-۲۰۰۲]

← مضمار السبق فی میدان الصدق ≻ اقبال الاعمال

● مضمار السبق فی میدان الصدق = المضمار للسباق و اللحاق بصوم شهر اطلاق الارزاق و نجاح المسائل /

دعا / عربی

miḍmār-us sibq fī miydān-iṣṣidq = al-miḍmār li-s-sibāq wa-l liḥāq bi-ṣawm-i šahr-i iṭlāq-il arzāq wa najāḥ-il masā'il

ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ - ۶۶۴ قمری
ebn-e tāvūs, 'alī ebn-e mūsā (1194 - 1266)

جلد ششم از مجموعه «مهمات فی صالح المتعبد و تتمات لمصباح المتهجد» است که اختصاص به اعمال ماه رمضان دارد. این رساله در نسخه‌ها معمولاً با جلد ۸ و ۹ «مهمات» که به «اقبال الاعمال» موسوم است و اختصاص به اعمال یازده ماه دیگر سال

دارد آمده است و نسخه‌های زیادی از آن با نسخه‌های اقبال الاعمال آمیخته است.
آغاز: و قل رب زدنی علماً لطفك اللهم أحمدالله الذی جل جلاله بما وهب لی من القدرة علی حمده
انجام: و لعن الله أشیاعهم و أتباعهم و أهل مذهبهم و أبرا الی الله و الیکم منهم
چاپ: بارها به چاپ رسیده است؛ مشار عربی، ص۷۹؛ تبریز، سنگی، ۱۳۱۴ق، وزیری، ۵۱۵ص (صص۱-۵۱۵)؛ ایران، سنگی، ۱۳۲۰، رحلی، ۷۲۸ص
شروح و حواشی:
۱- مضمار السبق فی میدان الصدق (ترجمه) (۲عنوان)

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۰۰-۳۳/۵۰
آغاز: بسمله الملائكة ویستبشر وتهنی بعضها بعضاً لما یعطی الله هذه الامة اذا افطروا ما رواه محمدبن ابی القسم الطبری فی كتاب بشارة المصطفی شیعة المرتضی؛ **انجام:** ولاتجعله اخر العهد منا بشهر رمضان واعط جمیع المؤمنین و المؤمنات ما سألتك لنفسی یا ارحم الراحمین ... الحب والنوی تعلم السرو اخفی.
اعمال ماه رمضان. تذكر: در فهرست با عنوان «اقبال الاعمال» آمده اما با توجه به توصیفات مشخص است كه كتاب «مضمار» از مجموعه «مهمات فی صلاح المتعبد» است كه اختصاص به اعمال ماه رمضان دارد و عموماً با دو جلد اقبال الاعمال می‌آید؛ خط: نسخ معرب، كا:احمد بن غیاث كاظمی، تا: ۴ربیع الاول۱۰۵۹ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۱۸گ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۴۶۳]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۹۴-۸/۱۰۴
آغاز: بسمله الملائكة ویستبشرون وتحصنی بعضها بعضاً لما یعطی الله هذه الامة اذا افطروا منها ما رواه محمدبن ابی القاسم الطبری فی كتاب بشارة المصطفی شیعة المرتضی باسناده الی الحسن بن علی بن فضال ... فصل ماورویناه باسنادنا الی علی بن فضال من كتاب الصیام؛ **انجام:** ونطف الاصلاب حتی عرض علیك ان تقوم له مقام جلیس وحبیب
اعمال ماه رمضان وعید فطر. تذكر: در فهرست با عنوان «اقبال الاعمال» آمده؛ خط: نسخ زیبا معرب، كا:محمدرضا بن ملا عنایت الله همدانی، تا: ۱۱۲۲ق؛ جلد: تیماج مشكی، ۲۰۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۱-۴۶۳]
۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۳۰-عكسی
آغاز: فصل فی تعظیم التلفظ بشهر رمضان؛ **انجام:** من ذل التراب و نطف الاصارب حتی عرض علیك. ان تقوم له مقام جلیس و حبیب. تمت.
تذكر: در فهرست با عنوان «اقبال الاعمال» آمده اما با توجه به آغاز و انجام آن تشخیص داده شده كه رساله «مضمار» می‌باشد؛ خط: نسخ خوش، بی‌كا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۸۰ص، ابعاد متن: ۱۶×۸/۵، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عكسی ف: ۱-۳۶]

● مضمار السبق فی میدان الصدق (ترجمه) / دعا / فارسی

mezmār-os sebq fī meydān-es sedq (t.)
وابسته به: مضمار السبق فی میدان الصدق = المضمار للسباق و اللحاق بصوم شهر اطلاق الارزاق و نجاح المسائل؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)
[الذریعة ۸۰/۴]

غیر همانند:
۱. قم؛ مركز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۹۳
آغاز: فصل درآنچه یاد كنیم از اعمال وادعیه ماه مبارك رمضان كه بما رسیده است از ائمه اطهار علیهم السلام؛ **انجام:** تا آنكه عرض كرد برتو اینكه بایستی از برای او مقام همنشین ودوست.
قسم اول دراعمال ماه رمضان. ترجمه آزادی است، در فهرست آمده كه ترجمه اقبال الاعمال است ما با توجه به موضوع آن مشخص می‌شود كه ترجمه مضمار است؛ خط: نسخ، كا:محمد نصیر طباطبا بن محمد سعید حسنی حسینی ساكن مدرسه شیخ لطف الله، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح، مجدول، مصحح، مجدول؛ مهر: «عبده الاقلی علی» (بیضی)؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۸۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱-۳۵۷]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۶۵
آغاز: از جمله دویم است فرشتگان و خوشحالی؛ **انجام:** كه در این باب شده اسماء الله تعالی
جلد ۳، اعمال ماه رمضان، در رایانه با عنوان ترجمه اقبال الاعمال ثبت شده اما با توجه به موضوع معلوم می‌شود ترجمه مضمار است؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

← المضمار للسباق و اللحاق بصوم شهر اطلاق الارزاق و نجاح المسائل ← مضمار السبق فی میدان الصدق
← مضمون بهار ← داستان عروس و داماد

● مضمون روزنامه سوزلی لتوپس مسكو سال ۱۸۶۵ / قانون / فارسی

mazmūn-e rūznāme-ye sūzlī letopes mosko sāl-e 1865

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۳/۲
خط: نسخ، كا:محمد حسن [خان اعتماد السلطنه]، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴ص (۱۰۲-۱۰۵)، ۱۴سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۳۷]

← المضنون الصغیر ← تفسیر آیة «فاذا سویته و نفخت فیه من

روحی»
← المضنون الکبیر > المضنون به علی غیر اهله

● المضنون به علی غیر اهله = المضنون الکبیر / فلسفه / عربی

al-maḍnūn bi-hī ʻalā ġayr-i ahl-i-h = al-maḍnūn-ul kabīr

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

اهدا به: احمد غزالی

غزالی در «الاربعین فی اصول الدین» می‌گوید: اگر بخواهید به آنچه درست و راست است بی هیچ آلایشی برسید باید به برخی از نگارش‌های ما که به ناشایستگان نباید نشان داد (بعض کتبنا المضنون بها علی غیر اهله) بنگرید و کسی در خور دیدن آنها است که در علم‌های ظاهری سرآمد و رهبر بوده و از دنیا در گذرد و حق را بخواهد و هوشمند و زیرک باشد (ص ۲۸ چاپ مصر ۱۳۲۸). از این سخن پیداست که مضنون یکی و دوتا نیستند. او در همین اربعین و جواهر القرآن و قسطاس مستقیم و مشکاة الانوار هم برخی از رأی‌های نهانی خویش را آورد ولی دو کتاب بدین نام از او دانسته شده و چند بار به چاپ رسید یکی المضنون الکبیر که در چهار رکن است (خدا، فرشته، اعجاز، رستاخیز)، دیگری المظنون الصغیر که ۱۹ پرسش و پاسخ است در روان‌شناسی عرفانی و «الاجوبة الغزالیه فی المسائل الاخروية» نیزنامیده می‌شود. غزالی در پایان مضنون کبیر می‌گوید: امید است که از این پس «المضنون به علی اهله»نیز بنویسم که بهتر از این خواهد بود زیرا در این چیزهایی گفته‌ایم که در دیگر کتاب‌ها هم هست و چیزهاییکه جز در آن نیست و من خواسته‌ام در آن سخنانی بیاورم که در جایی نباشد مگر همان اشاره‌ها که در احیاء شده است. این کتاب را غزالی در پایان زندگی میان ۴۹۵ و ۵۰۵ق نگاشته است (متون ماسینیون ص ۹۳). (دانش پژوه)

آغاز: بسمله الحمدلله علی موجب ما هدانا الی حمده و وفقنا للقیام بشکره ... اعلم ان لکل صناعة اهلاً یعرف قدرها و من اهدی نفایس صنایع الی غیر اهلها فقد ظلمها و هذا علق نفیس مضنون به علی غیر اهله ... الرکن الاول فی معرفة الربوبية

انجام: فی احیاء العلوم فان فیه تلویحات و اشارات الی امور لایعرفها الا اهلها و الله تبارک و تعالی المعین و الهادی و هو حسبی و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین اجمعین

چاپ: ضمن مجموعة بالقاهرة، ۱۳۰۳ق؛ بهامش «الانسان الکامل» للجیلانی، قاهرة، ۱۳۲۸ و ۱۳۶۸ق؛ در ضمن «مجموعه رسائل الامام الغزالی»، بیروت، ۱۴۰۶ق

[کشف الظنون ۱۷۱۳/۲؛ معجم المطبوعات ۱۴۱۴/۲ و ۱۴۱۰/۲؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۷۱۲/۲-۷۲۴؛ غزالی نامه ۲۷۱؛ الاوقاف العامة بغداد ۱۲۴/۱]

شروح و حواشی:

۱- المضنون به علی غیر اهله (ترجمه)

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه دوم ذیقعده۵۹۷ق؛ ۳۱گ (۲پ-۳۲پ) [نشریه: ۲-۱۲۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۵۶۳]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۷/۲

المسائل المضنون بها علی غیر اهله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۱۹گ (۳۳ر-۵۱ر) [نشریه: ۲-۱۲۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۵۳۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰/۲-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۰۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۶۴۸ق؛ ۶۲۴گ (۵۵-۶۷۸)، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۴۱۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۷/۳-ف

نسخه اصل: جارالله ش ۲۰۷۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۵ صفر۶۶۹ق، جا: تبریز؛ ۲۰گ [فیلمها ف: ۱-۴۸۹]

۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۷۶/۳

نیمه دوم کتاب؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۲-۱۰۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۲۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عمادالدین بن ... اصیل، تا: رمضان۸۸۸ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۱۹گ (۷۹پ-۹۷ر)، ۲۴ سطر(۶/۵×۱۳/۵) [ف: ۴۱-۵۶]

۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۹۲ق؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۴۰]

۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۰۷/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** والصلاة علی محمد الواضح به طریق کل متعلم مسترشد حلیم

خط: نستعلیق، کا:عبدالاول بن محمود بن محمد الشریف کرمانی، تا: رمضان۹۰۸ق؛ جلد: چرم، ۱۳گ (۲۴۰پ-۲۵۲پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [مؤید: ۲-۱۱]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:تاج الدین حسین بن صاعد، تا: ۹۸۶ق، جا: اصفهان [الفبائی: -۵۲۶]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۸

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد فقد سالت عن مسائل

غامضة مضنونة علی غیر اهلها حقیقة علی فاجبت الی ملتمسهم
خط: نستعلیق ریز، کا:رضوی، نصیر الدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳گ (۴۲پ-۴۵ر)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۳۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۱۶۷]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق ریز، کا:رضوی، نصیر الدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴گ (۴۵ر-۴۸پ)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۳۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۱۶۸]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۳/۱۴

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، سئل حجة الاسلام محمد الغزالی ... عن معنی قوله تعالی: فاذا سویته و نفخت من روحی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۵گ (۴۱پ-۴۵ر) [ف: ۱۶-۱۸۴]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۰/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۹ق، جا: شیراز؛ مصحح، محشی؛ تملک: عطاءالله؛ جلد: تیماج، ۲۴ص (۱۳۶-۱۵۹)، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳۲-۲۳۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۵/۱

آغاز: بسمله سئل الشیخ الامام حجة الاسلام مقتدی الفرق ... عن قوله تعالی فاذات سویته و نفخت فیه من روحی فقیل ما التسویة و ما النفخ و ما الروح فقال ... ؛ **انجام:**فلایدرک بالفهم البشری و لایدرک ذلک الا فی مقصد صدق عند ملیک مقتدر و الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۳۲ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با خط خوردگی؛ جلد: تیماج، ۲۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۳/۱-۳۵]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴/۴۲

آغاز: و لکل صناعة اهل یعرف قدرها و من اهدی من نفایس صناعة الی غیر اربابها فقد ظلمها؛

تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه اغاز نسخه ذکر شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ ۳۱سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲-۴۰۱]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴/۴۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق، (شماره ۹۰۱۴)

در فهرست «فاذا سویته و نفخت فیه من روحی» آمده است (فهرست رایانه ای ۹۴۵)؛ ۳۱سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲-۴۰۱]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۱۱/۵

در چهار رکن است؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا:محمد سعید بن میرنظام حسینی مازندرانی، تا: با تاریخ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: پسته ای، جلد: میشن، ۱۴گ (۱۴۰پ-۱۵۳پ)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵-۳۴۲]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۵/۱ط

آغاز: بسمله. الحمد لله واهب الفضل الجاعل لنا سبیلا الی درک ماغاب ... ؛ **انجام:**و تنزعه عن المثل لاعن المثال و لله المثل الاعلی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق، در این نسخه ترجمه و توضیحات برخی عبارت ها به فارسی در حاشیه آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۴/۳-۷۳]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۳/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد رحیم، تا: ۱۰۷۸ق؛ ۹گ (۱پ-۹پ) [ف: ۱۶-۱۸۰]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۲/۲

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ چنین است:«رای الحکما ان الدار الجنة الجسمانیه یواطن الافلاک و قال الغزالی فی المضنون اللذة المحسوسة الموعدة فی الجنان من اکل و شرب یجب التصدیق بها - و لا تدرک بالفهم البشری و انما تدرک فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر».از رکن چهارم مضنون کبیر در اینکه باید بخوشی‌های حسی باور نمود برابر با آنچه در گوهر مراد فصل ۱۰ آمده است. [ف: ۳-۳۵۷]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۲/۶

بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ جلد: رویه کاغذ عطف میشن قرمز، اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۸سم [ف: ۷-۴۵۲]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۹/۲۴-ف

نسخه اصل: بادلیان ind. inst. m arahb. s. ۲۰؛ خط: نستعلیق، کا:میرعلی نقی بن نورالدین محمد گیلانی، تا: ربیع الثانی۱۰۸۵ق، ۲۳ سطرچلیپایی [فیلمها ف: ۱-۵۶۱]

۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۳/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱گ (۳۳پ-۴۳ر)، ۲۴سطر(۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: -۱۹۹]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۷۲/۹

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین، اما بعد سئل؛ **انجام:** بمعنی الوجود الاولی التقدیری دون الوجود الثانی الجسمی العینی و الله اعلم

بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۱ص (۱۷۴-۱۹۴)، ۸سطر(۵×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۳سم [ف: ۸-۳۸۳]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۵۳/۲۰

آغاز و انجام: برابر

کاتب: محمد مهدی بن علینقی حسینی قمی مشهور بتوحید، تا:

۱۰۸۴-۱۱۰۷ق، جلد: دو رو تیماج، ۷گ (۵۹پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱۱-۳۴۰]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۵/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:کرمعلی خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی، ۱۰گ (۸۷ر-۹۶ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۶×۱۸/۵سم [ف: ۷-۴۵۶]

۲۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۱۹/۱۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: -۱۲۶]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹/۱۱-طباطبائی

آغاز: بسمله کتاب المضنون ... من مصنفات ابی حامد ... الغزالی؛ **انجام:** و لا یدرک بالفهم البشری الا فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر و الله اعلم.

احتمالاً مضنون صغیر است؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹گ (۵۹پ-۶۷پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۲-۲۹۹]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹/۱۶-طباطبائی

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۹۷ر-۱۰۷ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۲-۳۰۳]

۳۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۸ حکمت

خط: نسخ، کا:مازندرانی، محمد بن موسی، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، قطع: ربعی [ف: ۲-۸۵]

۳۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱/۳

کا: عبدالحسین محلاتی، تا: ۱۳۰۴ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۲۹پ-۳۲پ)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱-۲۰۱]

۳۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۰۱/۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۰۹پ-۱۲۰پ)، ۱۷سطر(۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۳۳۹]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۲/۴-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۱۸۱۶؛ خط: نسخ، کا:یوسف بن فتح خیامی، بی‌تا؛ همراه با مسائل دیگر (۴۹-۵۶) [فیلمها ف: ۱-۴۶۰]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۹/۴-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۱۸۱۶؛ خط: نسخ، کا:یوسف بن فتح خیامی، بی‌تا؛ ۱۲گ (۴۳-۵۴)، ۲۶سطر [فیلمها ف: ۱-۴۴۶]

۳۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۵۶/۱۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۱۰گ (۱۳۹پ-۱۴۸ر)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۲-۵۹]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۰/۱

آغاز: فصل ثانی: قیل قد ذکرت معنی التسویة و النفخ و الروح و لم تذکر معنی النسبة فی الروح فانه تعالی؛ **انجام:**و لا تدرک بافهم البشری و لا یدرک ذلک الا فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه کهن؛ جلد: مقوا، ۶۱ص (۱-۶۱)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳۳/۱-۱۱۲]

۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸/۱۳-۹/۲۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج ، ۲۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۸-۴۳۶۹]

● المضنون به علی غیر اهله / فلسفه / عربی

al-maḍnūn bi-hī ʻalā ġayr-i ahl-i-h

کتابی به این نام از غزالی دانسته‌اند که در چهار رکن است ولی نسخه ما که در آن از جواهر القرآن یاد شده سه رکن دارد: (معرفة الله، صفاته، افعاله)و رکن سوم خود یک مقدمه و چهار رکن دارد و جزآنچیزی است که به نام مضنون در چاپ ملک الکتاب در بمبئی و در هامش الانسان الکمل جیلانی دیده می‌شود. نسخه ما کتابی است فلسفی صرف و هیچ به آراء غزالی مانند نیست. نسخه‌ای از این درقاهره(۱۹۷/۱ش۷۸۴)هست و نام ندارد ولی در نسخه برلین (ش۱۹۴۷) «عقیدة الغزالی» نامیده شده. عنوان‌ها در نسخه برلین چنین است:المعرفة،التنزیةالحیوة و القدرة،العلم، الارادة،السمع و البصر،الکلام و الافعال. آغاز: در قاهره و برلین: «قال الشیخ الامام العلامة ابوحامد محمد ... الغزالی ... الحمد لله المبدی المعید الفعال لمایرید ذی العرش المجید و البطش الشدید الهادی ... اله و احد لا شریک له فرد الامثال له»؛ انجام: در برلین: «فمن اعتقد بجمیع ذلک موفنا به کان من اهل الحق ... فنسال الله تعالی کمال الیقین و الاثبات فی الدین لنا و لکافة المسلمین انه ارحم الراحمین وصلی الله علی سید نا ... اجمعین».

[شرح احیاء زبیدی ۴۴:۱/۸؛فهرست بوئیژ ش ۳۹و۹۶]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۰/۳ ـ د

آغاز: بسمله الحمد لله المبدیء المعید الفعال لما یرید ذیالعرش المجید و البطش الشدید الهادی صفوة العبید ... اما بعد فلایخفی ان العمر اذاکان لایتسع لجمیع العلوم و هو علم معرفة الله و علم المعاد؛ **انجام:** فهذا ما اردنا ان تذکر فی معرفة ذات الله تعالی و صفاته و الله الموفق لدرک الحق بمنه وجوده و الحمد لله رب العالمین و صلواته علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین (تم کتاب المضنون بهعلی غیر اهله بحمد الله وحسن توفیقه علی ید المحتاج الی هدایة الله محمود بن کرم الشبستری

کا: شبستری، محمود بن کرم، تا: قرن ۷؛ ۲۱گ (۸۹پ-۱۰۹پ) [ف: ۱-۴۲۷]

● المضنون به علی غیر اهله (ترجمه) / فلسفه / فارسی

al-maznūn bi-hī ʻalā qeyr-e ahl-e-h (t.)

وابسته به: المضنون به علی غیر اهله = المضنون الکبیر؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵)

غیر همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۰۸/۴

آغاز: سپاس و ستایش مر خدایرا سزد که صاحب فضل و احسان است و ما را راهی راست نمود تا از آن راه بدانیم چیزی را که به حس و خیال در نیاید ... بعده، می‌گوید امام حجة الاسلام زینت ملة بهترین جماعت امام محمد بن محمد الغزالی روشن کناد حق سبحانه و تعالی خوابگاه او را ... که از من سؤال کردند از بعضی مسایل مشکل که از غیر اهل پوشیده بود ... پس اجابت کردم ملتمس ایشانرا؛ **انجام:** چنانچه خود فرموده است و لله المثل الاعلی یعنی خدایراست سبحانه مثالی بس بلند و الله اعلم بالصواب.

ترجمه‌ای است فارسی و نامی از این ترجمه و مترجم آن در منابع موجود یافت نگردید؛ خط: نستعلیق، کا:یدالله، تا: ۱۱۰۹ق؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، ۴۲گ (۴–۴۵)، ۱۵سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۳۸–۲۷۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۵/۳ط

آغاز: جواب این سؤال آنست که رسول صلی الله علیه و آله کشف سر روح نکرد برای غیر اهل آن؛ **انجام:**و چون از آتش خالی نیست لیکن پنهان است و او در هر چه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۶۶ص (۶۶–۱۳۱)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳–۲۴/۷۴]

← المضنون علی اهله > تفسیر آیة «فاذا سویته و نفخت فیه من روحی»

● مضیئ الاعیان فی اظهار اسامی ائمة الاطهار من القرآن / کلام و اعتقادات / فارسی

muzī’-ul a‘yān fī iẓhār-i asāmī a’immat-il aṭhār min-al qur‘ān

خوانساری، حیدر بن محمد، – ۱۰۵۰ ؟ قمری

xānsārī, heydar ebn-e mohammad (- 1641)

اهدا به: شاه عباس اول (۹۹۵–۱۰۳۷ق)

تاریخ تألیف:۱۰۱۴ق(= مضیئ الاعیان)

شامل آیاتی که در شأن امیرالمؤمنین و اولاد معصومین آنحضرت نازل شده و استخراج نام آنان از آن آیات با حساب زبر و بینات. در آغاز رساله آیه نور تفسیر شده چون سبب تألیف بوده پس از آن آیه‌ها به ترتیب سوره‌های قرآنی تفسیر شده است. ایندفتر شاهکاری است در محاسبه آیه‌ها با شمارش ابجدی.

آغاز: الحمدلله السمیع البصیر اللطیف الخبیر الذی بیده الملک و هو علی کل شیء قدیر ... و بعد بدانکه این رساله است مسمی به مضی الاعیان ... مزین بنام همایون ... شاه عباس حسینی صفوی بهادرخان ... سبب از تحریر این رساله آنکه روزی این کمینه خادم العلماء العبد القاصر المحتاج ... ابن محمد حیدر الخنساری ... در بحر تفکر فرو رفته و در دنیای تحیر غوطه خورده ناگاه بخاطر رسید که زبر و بینات آیه کریمه الله نور السموات ... اسامی حضرات ائمه علیهم السلام ... بیرون آورد ...

انجام: نظم جهت تاریخ تألیف کتاب: صد شکر که در ثنای شاه دو جهان ××کردم از اسرار نکته چند بیان/ تاریخ رساله را و اسمش ز خرد×× چون پرسیدم گفت «مضیئ الاعیان»

چاپ: ایران، تبریز، ۱۲۶۰ق، سنگی، جیبی، به سعی و اهتمام علی اکبر بن علی اصغربیک افشار

[فهرستواره منزوی ۸۶/۹ (۱نسخه) و ۵۳۲/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۳۸/۴۱

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ناقص است؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷ص (۱۷۹–۱۸۵)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۰–۳۶۶]

۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۲۸۲/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:درویش فرج بن محمد صفی اردبیلی، تا: ۱۰۷۰ق؛ ۷۰ص (۲۶۵–۳۳۴)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱–۳۴۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۶/۱ و ۲۵۵۱–ف

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:شهریاری، ابراهیم بن شعبان، تا: پنجشنبه ۲۲ جمادی الاول۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۸۰گ (۲ر–۸۱ر)، ۱۴سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۶–۲۳۵۱] و [فیلمها ف: ۱–۱۹۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۳۱/۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ چاپی است؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۷گ (۵پ–۶۱ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۶–۳۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۳۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۶۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶۳گ (۱پ–۶۳ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۱–۲۹۸]

● مضیئة النور من شواهق الطور / فقه / فارسی

mozī’at-on nūr men šavāheq-et tūr

زنوزی، علی بن محمد حسن، ق۱۳ قمری

zonūzī, ‘alī ebn-e mohammad hasan (- 19c)

فقه فارسی است از احکام طهارت تا احکام روزه با نقل اقوال، همراه با اندکی استدلال و روایت، در مقدمه، چند برگ مطالب در اصول دین آمده است.

[الذریعة ۳۵۵/۱۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۵۳

آغاز: ابتدای هر سخن و افتتاح هر کلام به نام حضرت قدس یزدان سزاست که با قدرت ایزدی ظاهر کرد؛ **انجام:** کیف یجوز الانکار لا متثال هذه الاحادیث المتکاثرة ... المهیة الی حدس و تخمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ تملک: علی اکبر حسینی خوئی مدعو به شمس العلماء از نوادگان مؤلف؛ ۲۴۹گ، ۲۰سطر (۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۲۸-۷۹]

← مطابقت قواعد سیاسیه و شرعیه ⩾ مواعظ حسنه و مطابقت قواعد سیاسیه و شرعیه

● مطابقه طابع و مطبوع /-عربی

motābeqe-ye tābe‘ va matbū‘

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۷/۶-طباطبائی

آغاز: قال الشیخ فی الانسان الکامل و کل طابع فمطبوعه علی هیکله

فقره‌ای است منقول از انسان کامل شیخ گیلانی؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ ۱۳۵گ [ف: ۲۳-۶۲۹]

← المطارحات ⩾ مکاتبات الکاتبی و الطوسی فی اثبات الواجب

← مطارحات منطقیه ⩾ مکاتبات الکاتبی و الطوسی

● مطارح الافکار / منطق / عربی

maṭāriḥ-ul afkār

وابسته به: ایساغوجی؛ اثیرالدین ابهری، مفضل بن عمر (-۶۶۰ق)

به اشاره: شیخ محمد بن ابراهیم منصور

شرح رساله «الایساغوجی» اثیر الدین مفضل بن عمر ابهری است.این شرح غیر از شرح حسام الدین کاتی وابن فناری وعماد فارسی است.کشف الظنون (ج۱ص۱۷۵) این شرح را به نام «مطالع الافکار» ضبط نموده است.

آغاز: الحمدلله فیاض درر الاذهان فی لجج الافکار و علام ماتلالا من غرر البیان فی لجج الانظار

انجام: اذبه ینکشف کنه الحقایق الهیة وبه یدرک الصور الدقایق النبویة وبه ترفع الشبه عند القیل و القال والیه المرجع بعد المکابرة فی الملک والحمدلله رب العالمین.

۱. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۴۴/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا:پیری بن قطب الدین تبریزی، تا: سه‌شنبه۸ جمادی الاول۸۴۲ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۴۸گ (۵۱پ-۹۸ر)، اندازه: ۱۸×۱۳سم [ف: -۵۱]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۸۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:بریم بن بوبکر بن عمر، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳۱گ (۷۵پ-۱۰۵پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۱]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۵۴/۷-۱۲/۱۴۴

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام کتاب به قرینه آغاز نسخه تغییر یافت؛ خط: ثلث، کا:عبدالجلیل بن محمد حسن، تا: شنبه ۱۶ربیع الثانی۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵-۲۵۰۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ محشی به حواشی شارح؛ واقف: نائینی؛ ۳۸گ، ۱۴ و ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴-۳۹۱]

● مطارح الافکار و مفاتح الاسرار / گوناگون / عربی و فارسی

maṭāriḥ-ul afkār wa mafātiḥ-ul asrār

کرمانشاهی، عبدالله بن محمد تقی، - ۱۳۰۸ قمری

kermānšāhī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad taqī(- 1891)

درحل بعضی از الغاز ومعمیات وشرح مشکلات برخی از آیات واحادیث به روش پرسش وپاسخ «ل - ج» ودارای مباحث مفید به فارسی عربی.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۳۷-۱۹/۶۷

آغاز: أحسن کلمة یبتدأ بها المقال وأمتن لفظة یتفوه بها الرجال حمد الله الکبیر المتعال الذی تفرد بالعز والجلال وتوحد بالقدس والکمال؛ **انجام:** پس بجهت آنست که بناء عامه درامثال این صورت مفروضه که صورتی فریضه زائد از سهام باشد بر تعصیب است

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۶۹]

● مطارح الانظار = التقریرات / اصول فقه / عربی

maṭāriḥ-ul anẓār = at-taqrīrāt

کلانتری نوری، ابوالقاسم بن محمد علی، ۱۲۳۶ - ۱۲۹۲ قمری

kalāntarī nūrī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad ‘alī (1821 - 1875)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۶ق

تقریراتی است که مرحوم کلانتر از درس اساتید خود تحریر نموده است. این تقریرات از دروس شیخ انصاری و میرزا حبیب الله رشتی تحریر گردیده است. با عناوین «هدایة، هدایة» تنظیم شده و پس از مؤلف فرزندش «میرزاابوالفضل کلانترتهرانی» آنها

را جمع‌آوری و بدین نام موسوم گردانیده است. شامل: ۱. مسالة الاجزاء بسمله هداية اختلفوا فی ان الاتيان بالمامور به علی وجهه؛ ۲. مقدمة الواجب:«بسمله القول فی وجوب مقدمة الواجب وتحقيق الكلام»؛ ۳. الضد،«بسمله القول فی ان الامر بالشی هل يقتضی النهی عن ضده اولا»؛ ۴. الاجتهاد والتقليد (تقريرات درس شيخ حبيب الله رشتی) آغاز:«حمدله وبعد اختلف بعد اتفاقهم علی جواز التقليد عند تعذر العلم»؛ ۵- الاستصحاب،آغاز: «حمدله القول فی الاستصحاب وتحقيق المقصود فيه فی طی هدايات».

چاپ: مشار عربی، ۸۷۵؛بيروت، داراحياء التراث العربی؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۰۸، رحلی؛تهران، ۱۳۰۸و ۱۳۱۴ به همراه تقليد الميت و الاعلم حبيب الله رشتی، چاپ سنگی؛ به تحقيق علی فاضلی، قم، ۱۳۸۶-۱۳۸۳

[الذريعة۱۳۶/۲۱ و۳۶۹/۴ و ۵۱۳/۲۸؛معجم المؤلفين ۱۲۰/۸؛ نامه دانشوران ۴۷۲/۱؛ مكتبة اميرالمؤمنين ۳۲۲/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۴۵

شامل مباحث مشتق، ضد و مقدمه واجب؛ خط: نسخ، كاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تيماج، ۳۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۵-۴۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۴۶

آغاز: القول فی الادلة العقلية و يتم الكلام فيه فی طی اصول تحديد عرف دليل العقلی بانه حكم عقلی يتوسل به الی حكم شرعی و قسموه الی ما يتوقف؛ **انجام:** و يجب عليه التقليد او يحتاط و ذلک امر ظاهر فی الغاية لاحاجةالی الطال الله اعمارنا هذا آخر ما افاده الاستاد المحقق نور الله شمس سماء تحقيقه و اكمل بدر فلک تدقيقه علی يد اقل الطلبه ابوالقاسم بن مرحوم حاج محمد علی طهرانی.

از «القول فی الادلة العقلية» تا آخر كتاب؛ خط: نستعليق، كاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۱۱ جمادی الاول۱۲۷۹ق؛ جلد: تيماج، ۱۹۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲۵-۴۲۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۴۷

آغاز: القول فی الاستصحاب و تحقيق المقصود فيه فی طی هدايات تحديد الاستصحاب لغة اخذ الشیء مصاحباً و اصطلاحاً علی ما عرفه فی المشارق ناسباً له للاصوليين اثبات حكم فی زمان سابق لوجود سابق عليه؛ **انجام:** و هذا آخر ما افاد الاستاذ المحقق النحرير و نظمناه فی سلک التحرير مستقبلاً فی ذلک من الحليم القدير فالحمدلله علی ما انعمنا

مبحث استصحاب؛ خط: نستعليق، كاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۲۸ محرم۱۲۸۰ق؛ جلد: تيماج، ۱۷۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۴۲۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۸۰

آغاز: الحمدلله رب العالمين ... القول فی الاستصحاب و تحقيق المقصود فيه فی طی هدايات؛ **انجام:** لأن قوله اعمل بالخبر مثلا عند عدم التعارض يراد منه الوجوب العينی فلو استفيد منه الوجوب

تذكر: نام مؤلف به استناد نسخه مجلس ش ۷۴۴۷ تعيين شد كه بخش استصحاب تقريرات می‌باشد؛ خط: نستعليق، كاتب = مؤلف (شايد)، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوايی، ۸۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۱۸-۲۴۰]

۵. آران كاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۴۴

آغاز: القول فی المفهوم والمنطوق و تحقيق المطلب فی طی هدايات هدايته فی بيان امور لعلها يرتبط بالمقام الاول الظاهر من موارد اطلاق اللفظين فی كلمات؛ **انجام:** فاللازم هو الرجوع الی فی هو اعلم من غيره فالاعلم فان ذلک مقتضی ادلة السابقة هذا اخر ما اردناه ايراده فی هذا المسئلة المهمة علی ما افاده الاستاد الشيخ المدقق العلم العلامة مد الله ظلال وجود، علی رؤس ارباب العلم والعمل.

از مبحث مفهوم و منطوق تا آخر اجتهاد وتقليد؛ خط: نسخ، كاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، محشی توسط مؤلف؛ جلد: تيماج مذهب، ۹۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: -۱۵۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۷ ط

آغاز: بسمله القول فی الاستصحاب و تحقيق المقصود فيه فی طی هدايات، تحديد الاستصحاب لغة اخذ الشیء مصاحباً؛ **انجام:**و هو مما لايكاد ينكره احد فانه سبيل النجاة نجانا الله تبارک ... عن التورط فی الشبهات ... و هذا آخر ما أفاده الاستاد المحقق النحرير و نظمناه فی سلک التحرير ... فالحمدلله علی ما انعمنا به

الاستصحاب؛ خط: نسخ، بی كا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تيماج مذهب، ۱۹۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۴/۲-۱۵۰]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۰۵

آغاز: بسمله، هداية اختلفوا فی ان الاتيان بالمامور به علی وجهه هل يقتضی الاجزاء؛ **انجام:** صح ذلک بخلاف ترک الاجزاء المستحبة هذا آخر ما افاده استاد المحقق فی المسئلة الشريفة المذكورة اعنی مسئلة الاجزاء

مبحث اجزاء؛ خط: نسخ، كا:محمد بن محمد حسن رضوی، تا: قرن ۱۳؛ ۳۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۳۸]

۸. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۴۴۷۱

آغاز: الحمدلله رب العالمين ... القول فی الادلة العقلية و يتم الكلام فيه فی طی اصول تحديد عرف الدليل العقلی بانه حكم عقلی يتوصل به الی حكم شرعی؛ **انجام:** و ان طابقت الاعمال الواقع فهو نقية بفسادها و قد عرفت ان الكلام معه فی اصل المبنی والله الهادی وله الحمد تبارک و تعالی

مباحث حسن و قبح و اصالة الاباحة و اصالة البرائة؛ خط: نستعليق، بی كا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ مهر: كتابخانه فضل الله نوری (مربع بزرگ)؛ جلد: تيماج، ۱۳۷گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۲]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۸۸

آغاز: القول فی اقتضاء النهی و فیما اذا تعلق بشیء و تحقیق البحث فی طی هدایات؛ **انجام:** مع ان البداهة تشد بخلافه هذا تمام الکلام فی مسالة الحسن و القبح و الله الموفق و المعین
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: مرحوم میرزا ابراهیم صالحی هیدجی؛ جلد:تیماج، ۱۶۳گ، ۲۰سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۲۸-۱۸۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۱۶/۱-طباطبائی

آغاز: بسمله ... فی المظنه و اعتبارها و تفصیل الکلام علی وجه یکشف اللثام عن وجه المرام یستدعی رسم مقدمه؛ **انجام:** السابع نفی تغیر الحکم الشرعی فی الحالة السابقه و هو المسمی بالاستصحاب فی نفس الحکم الشرعی اثباتا و نفیا و الثامن نفی تغیر
تنها مباحث ظن و اندکی از استصحاب است؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ (۱-۱۳۸)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۳-۵۶۴]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۲۳

آغاز: بسمله. القول فی المفهوم و المنطوق و تحقیق المطلب فی طی هدایات هدایة فی بیان امور لعلها تتوسط بالمقام؛ **انجام:** و قد یتوهم ان المراد بالظنون النوعیة المذکور فی کلماتهم هو
از مبحث مفهوم و منطوق تا مبحث ظن و عنوانها «هدایة» است.تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه ذکر شد؛ خط: نسخ، کا:مازندرانی، محمد هادی بن محمد صالح، تا: قرن ۱۳؛ تملک:محمد رحیم پسر او در ۱۳۲۴؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۱۹سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۹-۱۴۹۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۱/۱-طباطبائی

آغاز: بسمله القول فی المفهوم و المنطوق و تحقیق المطلب فی طی هدایات. هدایه فی بیان امور یرتبط بالمقام الاول الظاهر من موارد اطلاق اللفظین؛ **انجام:** لان نفی الذات یلازم نفی الصفة کذا قیل و فی الاخیر نظر
شامل مفهوم و منطوق و مبحث عام و خاص مطلق و مقید و مجمل و مبین و احکام عقلیه (اصل اباحه) و اصاله برائت (خلوذمه) است؛ بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۷۸گ (۱-۷۸) [ف: ۲۳-۶۶۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۵ ط

آغاز: «الأدلة العقلیة»: القول فی الادلة العقلیة و یتم الکلام فیه فی طی اصول تحدید عرف الدلیل العقلی بانه حکم عقلی یتوصل به الی حکم شرعی ... و یرد علی التعریف ...؛ «اصل البراءة»: ثم انه ینبغی أن یعلم أن المرجع عند الشک للمکلف ینحصر فی الاصول الاربعه ...؛ «تقلید المیت»: هدایه، اختلفت کلمات ارباب النقل فی اشتراط الحیوة للمفتی فالمعروف بین اصحابنا الاشتراط ...؛ «تقلید الأعلم»: هدایه، اختلف الاحیاء فی العلم و الفضیلة فمع علم المقلد بالاختلاف ...؛ «التعادل و التراجیح»: القول فی التعادل و التراجیح و هو من احوال التعارض و بذلک ستعلم دخول المبحث؛ **انجام:**یحکم حکماً ظنیاً ... نحو حکم العقل فی سایر الادلة العقلیة الظنیة کالاستقراء مثلاً ... فهو یفتیه بفسادها و قد عرفت أن الکلام معه فی مبنی هذه. ... و کذلک نبهنا فی بعض مباحث الظن فراجعه. ... فاللازم هو الرجوع الی من هو اعلم من غیره فالاعلم فان ذلک مقتضی الادلة السابقة، هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه المسألة المهمة علی ما افاده الاستاد ... مد الله ظلال وجوده علی رؤس ارباب العلم و العمل بحق محمد و آله. ... فیکون ملحقاً بالعامی فیجب علیه التقلید او یحتاط و ذلک امر ظاهر فی الغایة لاحاجة الی اطالة الکلام فیه اطال الله اعمارنا و وفقنا لصرفها فیما یرضیه و یجنب عما یسخطه بحق محمد و آله الاطهار الامجاد هذا آخر ما افاده الاستاد المحقق نور الله شمس سماء تحقیقه و اکمل بدر فلک تدقیقه.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۴/۲-۱۰۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۳۷

آغاز: القول فی الادلة العقلیة و تتم الکلام فیه فی طی اصول تحدید عرف الدلیل العقلی بانه حکم عقلی؛ **انجام:** و نجتنب عما سخطه بحق محمد و آله الاطهار الامجاد هذا آخر ما افادة الاستاد المحقق نور الله ...
خط: نسخ، کا:حاج ابی القاسم بن حاج محمد علی، تا: ۱۲۷۶ق، جا: تهران؛ مهر: محمد هادی بن محمد صالح به تاریخ ۱۲۶۳؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۱۹سطر(۹×۲۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶-۴۲۵]

۱۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۹۷/۳

آغاز: هدایة اختلفت کلمات ارباب النظر فی اشتراط الحیاة فی المفتی
الاجتهاد و التقلید؛ خط: نستعلیق، کا:فضل الله بن عباس نوری (شهید)، تا: جمادی الاول۱۲۸۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۷۲ر-۹۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۴۴]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۸۴ و ۱۸۹۳ عکسی

آغاز: هدایة اختلفت کلمات ارباب النظر فی اشتراط الحیاة فی المفتی فالمعروف بین أصحابنا الاشتراط؛ **انجام:** و هکذا الی سائر وجوه الاجتهاد و اما کثرة الاستنباط و زیادة الاستخراج الفعلی مما لا مدخلیة له فی ...
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ افتادگی: انجام؛ به خط مؤلف ظاهراً، مصحح؛ مهر: کتابخانه فضل الله نوری (مربع بزرگ)؛ جلد: تیماج، ۸۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۲] و [عکسی ف: ۵-۳۵۱]

۱۷. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۳۹

مباحث ظن؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: رجب۱۲۸۳ق؛ مقابله شده با نسخه اصل؛ مهر: کتابخانه حاج شیخ فضل الله نوری؛ قطع: رحلی [چند نسخه-ف: -۲۰۳]

۱۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۰۱

از مبحث اجزاء به بعد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:آقا سید عبد المجید گروسی، تا: رجب۱۲۹۰ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۳۶۱]

۱۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۲۰

آغاز: القول فی الصحیح و الاعم. قد اختلف انظار اهل النظر؛ **انجام:** الحکم بالتبعیض مطلقا و لاوجه له کما عرفت والحمدلله ...
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسین النیشابوری، تا: ربیع الثانی۱۲۹۳ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح؛ جلد: چرم، ۱۴۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۲-۱۲۹]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۳۱

آغاز: القول فی الصحیح و الاعم قد اختلف انظار اهل النظر فی ان الفاظ العبادات هل هی اسامی للصحیحة او الاعم علی وجه یرتفع غواشی [به] الاوهام؛ **انجام:** و یظه من بعضهم الحکم بالتبعیض مطلقا و لا وجه له کما عرفت و الحمدالله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد وآله و من الله التوفیق و الهدایة حرره فی شهر ربیع الثانی فی نجف الاشرف سنه ۱۲۹۳ محمد حسین النیشابوری در هامش با همان خط چنین آمده «بعده القول فی المهفوم و المنطوق»
تا آخر بحث «اقتضاء الامر فساده»؛ خط: نستعلیق، کا:محمد حسین نیشابوری، تا: ربیع الثانی۱۲۹۳ق، جا: نجف؛ اهدایی: رهبری، تاریخ وقف: مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۶۱]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۱۰

آغاز: القول فی وجوب مقدمة الواجب و تحقیق الکلام علی وجه یرتفع به غواشی الاوهام؛ **انجام:** تقدم علی زیادة العلم عکس التقلید ... سواء الطریق
مشتمل است بر: مقدمه واجب، امر به شی مقتضی نهی از ضد آن، اجتماع امر و نهی، امر به شی اقتضای نهی از فساد، مفهوم و منطوق، عموم و خصوص و مبحث اجزاء. ضمناً مبحث تقلید از افادات شیخ انصاری در مطارح چاپی به مؤلف منسوب گردیده در حالی‌که در نسخه مذکور از تألیفات میرزا حبیب الله رشتی لحاظ گردیده؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:محمد بن محمود حسینی تهرانی، تا: ذیقعده۱۲۹۶ق؛ واقف: سید کاظم اعصار، دی ۱۳۵۶؛ جلد: میشن، ۳۸۷گ، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۶-۴۳۶]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۱۳/۱

آغاز: القول فی الصحیح و الاعم قد اختلف انظار اهل النظر فی ان الفاظ العبادات هل هی اسامی للصحیح او اعم منه
شامل مباحث صحیح و اعم، اجزاء، مقدمه واجب، مسأله ضد و اجتماع امر و نهی در شیء واحد است؛ خط: نسخ، کا:محمد بن حسین خوئینی، تا: ۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ (۱پ-۱۱۲پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۲۶-۱۱۴]

۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۷۳-۱۴/۱۲۳

آغاز: بسمله وبه نستعین هدایة اختلفوا فی ان الاتیان بالمامور به علی وجهه هل یقضی الاجزاء اولا علی قولین؛ **انجام:** باحراز المعلوم بالشبهات هو احتمال وجود الناقض و ... لایزید علی حسن الاحتیاط فی العمل بالاصل وهو مما لا یکاد ینکره احد فانه سبیل النجاة نجانا الله تبارک وتعالی عن التورط فی الشبهات ووفقنا للفوز با علی الدرجات وهذا آخر ما افاده الاستاد سلمه الله ...
بی کا، تا: ۱۲۹۶-۱۲۹۷ق، جا: سامراء؛ جلد: تیماج، ۴۴۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۳۷۰]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴۸

آغاز: اختلفوا فی ان الالفاظ العبادات هل هی اسامی للصحیحة او الاعم؛ **انجام:** لان نفی الذات بلازم نفی الصفة کذا قیل و فی الاخیر نظر
صحیح و اعم، اجزاء، مقدمه واجب، امر به شی مقتضی نهی از ضد آن، اجتماع امر و نهی، اقتضای نهی از فساد، مفهوم و منطوق، عموم و خصوص، مطلق و مقید و مجمل و مبین؛ خط: نسخ، کا:مهدی بن حسین حسینی، تا: ۱۲۹۷ق، جا: سامراء؛ مصحح؛ واقف: حاجاحمد آقا فاضل؛ جلد: میشن، ۲۴۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۳۷]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۴۶۷۹

آغاز: القول فی الصحیح و الاعم قد اختلف انظار اهل النظر فی ان الالفاظ العبادات؛ **انجام:** و لا اشکال فیه ایضا لمساعدة العرف علی جوازه حتی الی الواجد کما یظهر من مطاوی المحاورات العرفیه
به ترتیب کتابت:«صحیح و اعم، اجزاء، اجتماع امر و نهی، مطلق و مقید»؛ خط: نستعلیق تحریری، کا:محمد رضا کنی، تا: شنبه ۲۸ صفر۱۲۹۸ق، جا: ارض اقدس، به درخواست فرزندش ملا احمد کنی؛ مصحح؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۹۸گ، ۲۱و۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۳۸]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۷۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فالقول فی جواز اجتماع الامر و النهی و توضیح الامر فی مقدمة و هدایات؛ **انجام:** لان نفی الذات ملازم لنفی الصفات کذا قیل و فی الاخیر نظر هذا تمام ما استفاده فی المقام
از «القول فی جواز اجتماع الأمر و النهی» تا «القول فی المجمل و المبین»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد باقر فرزند محمد جعفر [فرزند محمد کافی] بهاری همدانی، تا: ۱۲۹۸-۱۲۹۹ق، جا: کربلا و نجف؛ مصحح، محشی با نشان «لمحرره»، در برگ آغازین عبارت «تقریرات جناب الحاج میرزا ابو القاسم الطهرانی» به چشم می‌خورد؛ کاغذ: فرنگی با مهر برجسته «اثر جدید عهد همایون»، جلد: تیماج، ۸۶گ، ۱۹-۲۰سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۱-۱۲۶]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۲۵۹

آغاز: بسمله. القول فی وجوب مقدمة الواجب و تحقیق الکلام فیه

علی وجه ترتفع به غواشی الاوهام فی طی هدایات [هدایة] اعلم ان من الامور التی ینبغی مراعاتها؛ **انجام:** هدایة اختلفوا فی ان ایتان المأمور به علی وجهه هل یقتضی الاجزاء أو لا ... الا انه ظاهر الفساد ضرورة عدم استناد سقوط

به ترتیب شامل مباحث مقدمة الواجب، الصحیح و الاعم و مبحث الاجزاء است؛ خط: نسخ خفی، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، شهریور ۱۳۸۷؛ ۳۴ص (۱۶۳-۱۹۶)، ۲۶-۲۸سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۱/۴سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۶۲]

۲۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۲۰/۱

آغاز: حمدله. صلاة. القول فی الادلة العقلیة. و یتم الکلام فیه بطی اصول تحدیه. عرف الدلیل العقلی بانه حکم عقلی یتوصل به الی حکم شرعی و قسموه الی ما یتوقف علی خطاب شرعی کالحسن والقبح العقلیین، والی ما یتوقف علیه کالحکم بوجوب مقدمة الواجب و حرمة الضد و نحوه. و عد غیر واحد منهم الفاضل التونی

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۴۴گ (۱پ-۱۴۴پ) [ف: ۲-۲۶۹]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۵۹

آغاز: القول فی الصحیح و الاعم قد اختلف انظار اهل النظر فی ان الفاظ العبادات هل هی اسام للصحیح؛ **انجام:** لان الفرار عن المنقصة مطلوب عند الشارع و لا نعنی بالمستحب الا ما کان مطلوباً و الاستحباب ضده

خط: نستعلیق، کا:محمد باقر فرزند محمد جعفر فرزند محمد کافی فرزند محمد یوسف بهاری همدانی، تا:جمعه ۲۱ محرم ۱۳۰۱ق؛ محشی؛ جلد:تیماج، ۱۴۳گ، ۲۱سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۱-۲۵۲]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۰۹/۱

مشتمل بر دو مبحث صحیح و اعم و ادله عقلیه است؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا:محمد بن محمود حسینی طهرانی، تا: ۱۳۰۱ق، جا: سامراء؛ اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۶-۴۰۴]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱۶

آغاز: القول فی وجوب مقدمة الواجب و تحقیق الکلام علی وجه یرتفع به غواشی الاوهام فی طی هدایات؛ **انجام:** فان کان ترک ذلک الفعل علة تامة لترک الحرام فی الخارج فیجب و الا فلا دلیل علی وجوبة کما عرفت

خط: نسخ، کا:حسین، تا: صفر۱۳۰۲ق؛ واقف: مرحوم میرزا ابراهیم، صالحی هیدجی؛ جلد:تیماج، ۶۰گ، ۲۶سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸-۱۸۴]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱۷

آغاز: هدایة اختلفتو فی اتیان المامور به وجه هل یقتضی الاجزاء اولا، علی قولین ستعرف الحق منهما؛ **انجام:** و اما استحباب ضد الخاص فهو مبنی علی تمامیة قول الکعبی و لا تقول به کما مر غیر مرة

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: مرحوم میرزا ابراهیم صالحی هیدجی؛ جلد: تیماج، ۴۶گ، ۴۶سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۰/۵سم [ف: ۲۸-۱۸۴]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۵۸/۴

آغاز: القول فی وجوب مقدمة الواجب، و تحقیق الکلام علی وجه یرتفع به غواشی الاوهام فی طی هدایات

نسخه اصل: کتابخانه سید محمد حسین مدرسی-قم. رساله‌ای است در بیان مقدمه واجب؛ خط: نسخ، کا:سید احمد بن محمد مدرس، تا: پنج‌شنبه۳ ربیع الاول۱۳۰۳ق(یا ۱۳۳۰)، هنگام قرائت کتاب نزد استادش سید یحیی؛ مصحح، در ابتدای تمامی رساله‌ها یادداشتی درباره آن از سید احمد مدرس دیده می‌شود، در برگ اول نسخه، این رساله به ابوالقاسم یزدی نسبت داده شده؛ ۲۲ص (۲۰۲-۲۲۳) [عکسی ف: ۵-۲۱۳]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۸۸

آغاز: (آغاز پس از خطبه) ... اختلفوا فی ان الفاظ العبادات هل هی اسامی للصحیحة اوالاعم؛ **انجام:** و فی الاخیر نظر

خط: نسخ، کا:سید محمد باقر مدرس رضوی، تا: جمعه ۲۱ جمادی الثانی۱۳۰۴ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱۹۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۸۱]

۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۵۸

آغاز: بسمله، القول فی الصحیح والأعم قد اختلف انظار اهل النظر فی ان الفاظ العبادات هل هی اسامی للصحیح او الأعم منه و من الفاسدة علی اقوال؛ **انجام:** ثم انه لا نفرق ذلک بین ان یکون.

از «الصحیح و الأعم» تا اواخر «المحمل و المبین»؛ خط: نسخ تحریری، کا:اسدالله بن صدر الدین تنکابنی، تا: ۲۱ شوال۱۳۰۵ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: هاشم قزوینی، ۱۳۸۰؛ جلد: میشن، ۱۹۷گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵-۳۴۲]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۳/۱

آغاز: القول فی الصحیح و الاعم قد اختلف انظار اهل النظر فی ان الالفاظ العبادات؛ **انجام:** فیصیر فعله حراما و فاسدا کما لایخفی قد وجد من تحریراته رحمة الله فی هذه المسالة الی هنا

مشتمل بر بحث صحیح و اعم، تا پایان بحث اقتضای نهی از ضد؛ خط: نسخ و شکسته، کا:محمد جواد بن محمد کریم، تبریزی حائری، تا: ۱۶ شعبان۱۳۰۸ق، جا: کربلا؛ مصحح، محشی، در برگ آغاز، تألیف آن به ملا علی نوذری نسبت داده شده که از تقریرات میرزای شیرازی جمع کرده، لیکن کتاب حاضر به وسیله فرزند مؤلف حاج میرزا ابوالفضل تهرانی (جد همسر امام خمینی) به چاپ رسیده و تردیدی در نسبت آن به کلانتر وجود ندارد؛ ۱۲۵گ (۱-۱۲۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۲۸-۵۱۳]

۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۹۶

آغاز: القول فی العموم و الخصوص و اعلم ان صرف الوقت فی تزییف ما ذکروه فی الحدود الواردة للعام؛ **انجام:** یکفی قصدها اجمالاً و لو بعنوان کونها هی الداعیة للامر لولا المانع منه

خط: نستعلیق، بی کا، تا: محرم ۱۳۰۲ یا ۱۳۲۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۱]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۹۹

آغاز: القول فی الادلة العقلیة و یتم الکلام فیه فی طی اصول تحدید؛ **انجام:** مما لامدخلیة له فی.

شامل مباحث ادله عقلیه. تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ تملک: شیخ حسین حائری، شیخ علی ابن الشیخ (ملقب بشیخ العراقین فرزندان فقیه نامی شیخ زین العابدین مازندرانی)؛ ۳۸۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۱۳]

۳۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۹۳/۳

آغاز: بسمله القول فی اقتضاء النهی للفساد فیما اذا تعلق بشیئی و تحقیق البحث فی طی هدایات هدایة فی تقدیم امور لعلها ینفع فی توضیح المطلوب الاول قد عرفت فی المسئله؛ **انجام:** علی القول بالتصویب و یظهر من بعضهم بالتبعیض مطلقاً و لاوجه کما عرفت.
تذکر: نام کتاب و مؤلف به استنادنسخه ش ۱۱۱۱۸ مرعشی ذکر شد؛ خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: مقوا، ۱۶گ (۱۲۳–۱۳۸)، ۱۹–۱۸ سطر (۹×۱۳/۵) [ف: ۳-۱۲۱۲]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۹۴

آغاز: القول فی وجوب مقدمة الواجب؛ **انجام:** فلا دلیل علی وجوبه کما عرفت.

مقدمة الواجب؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ واقف:جواد شجیعی، فروردین ۱۳۱۵؛ ۱۱۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶-۵۰]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۴ط

آغاز: القول فی المظنه و اعتبارها و تفصیل الکلام علی وجه یکشف الاثام؛ **انجام:**مع قیام حجة شرعیه علی تحریمه فی الظن الحمد لله کما هو اهله و مستحقه قد فرغت من التسوید لیلة الجمعة فی رجب.

خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۳۶ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۴/۳–۱۱۵]

۴۲. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۳۸

مباحث الفاظ؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:ابوالقاسم بن محمد علی طهرانی شاگرد مؤلف، بی‌تا؛ محشی از مؤلف به نشان «منه غفرله» که در نسخه چاپی نیست، مقابله شده؛ مهر: کتابخانه حاج شیخ فضل الله نوری؛ قطع: رحلی [چند نسخه-ف: -۲۰۳]

۴۳. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۴۰

مباحث استصحاب؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: کتابخانه حاج شیخ فضل الله نوری؛ قطع: رحلی [چند نسخه-ف: -۲۰۳]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۰۶

از بحث‌های صحیح و اعم تا مجمل و مبین؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قبل از کتاب دو بحث است که بنا به نوشته صدر روی برگ اول از میرزا حبیب الله رشتی می‌باشد؛ تملک: حسن بن هادی آل صدرالدین موسوی کاظمی (سید حسن صدر)؛ جلد: تیماج، ۲۸۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۹-۹]

۴۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۰۳/۶

در مفهوم و منطوق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف: -۲۹۸]

● مطارح الفحول / فلسفه / عربی

maṭāriḥ-ul fuḥūl

ایسی، سیف الله بن عباس، ۱۲۷۷ق‌۱۴ شمسی

aysī, sayf-ol-lāh ebn-e ʻabbās (1898 - 20c)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۵۱۸

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۳۷۷ص، اندازه: ۲۰/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۵۳]

● مطارح النظر فی شرح الباب الحادی عشر / کلام و اعتقادات / عربی

maṭāriḥ-un naẓar fī š.-il bāb-il ḥādī ʻašar

طریحی، صفی الدین بن فخرالدین محمد، ق۱۲ قمری

torayhī, safī-od-dīn ebn-e faxr-od-dīn mohammad(-18c)

وابسته به: الباب الحادی عشر = باب حادی عشر؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸–۷۲۶)

شرح مزجی توضیحی مختصری است بر رساله معروف «الباب الحادی عشر» علامه حلی با اشاره به پاره ای از ادله عقلیه و نقلیه.

آغاز: الحمدلله واجب الوجود الکائن و لم یکن معه شیء موجود و الباقی و لیس لبقائه حد محدود

[الذریعه ۱۳۷/۲۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قل یحییها الذی انشأها اول مرة و هو بکل خلق علیم و قوله فاذاهم من الأجداث

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با نشانی بلاغ، نشانی مطالعه احمد بن طیشی؛ تملک: محمد بن الحسن بن علی؛ مهر:«عبده الراجی محمد مهدی» (بیضی)؛ جلد: گالینگور، ۵۷گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۸-۱۱۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۱

نسخه اصل:همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۲۸۴]

● مطارق الفرعیة و مراتق الفقهیة / فقه / عربی

maṭāriq-ul farʻīya wa marātiq-ul fiqhīya

رضوی خوانساری، محمد بن زین العابدین، ق۱۴ قمری

razavī xonsārī, mohammad ebn-e zeyn-ol-‘ābedīn(-20c)

فروع فقهی بسیاری است که با استدلال و بدون ترتیب و نظم خاصی در آنها بحث کرده و نظر خود را بیان می‌کند. در نسخه حاضر جزء اول و دوم کتاب آمده و گویا اجزاء دیگری نیز داشته باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۸۲/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این أحببت ان اکتب بعض الفروع المتشتة التی کان جامعها علم الفقه؛ **انجام:** الذی یدل بأن المطلوب هو الوقت للعمل أی الوقت الذی تعلق الحکم علی المکلف هذا.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جز برگ‌هایی که به‌خط دیگران است؛ جلد: مقوایی، ۲۱۰گ (۵۴پ-۲۶۳ر)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۷-۱۷۱]

← مطاعم و مشارب > مائده سماویه

← مطاعم و مشارب > الجواهر البهیة فی ترجمة احکام الالهیة

● **المطاعن (منظومة فی)** / شعر، تاریخ اسلام / عربی

al-maṭā‘in (mnẓ. fī)

منظومه‌ای است به عربی حدود ۱۱۰ بیت درمطاعن خلفای اهل سنت ومدح اهل بیت علیهم السلام.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۵۶/۶

آغاز: بسمله الحق حق وان اخفا مخفیه ×× والبطل بطل ان اکداه مبدئه / والناس صنفان ناج یرد محشره ×× وهالك خبتت منه مساعیه؛ **انجام:** ولایزال سلام الله یتحفکم ×× ما اومض الرق ساریه وعادیه

خط: نسخ، کا:محمد علی حائری، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ، ۱۹ سطر سه ستونی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۲-۵۴۵]

● **مطاعن** / تاریخ اسلام / فارسی

matā‘en

غیر همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۶۰

آغاز: حدیث عایشه به کنار و بیعت اجماع چه اعتبار؛ **انجام:** بیمه و فراوان ... خر بی افسار و پالان.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی:آغاز و انجام [رایانه]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۸۹/۲-۷/۸۹

آغاز: ایمان عثمان علیه اللعنة وسود الله وجهه وجهی دیگر در بیان مخالفت عثمان احکام الهی را وکفر اوآنست که او درایام امارت خود ... فصل چهارم از آیات قرآنی که مشعر برلعن؛ **انجام:** مذهبی که مخالف سنت واخبار مصطفوی باشد باطل ونامسموع خواهد بود والله یهدی ما یشاء الی صراط مستقیم تمت هذه الرسالة

رساله‌ای است در هشت «فصل» و «خاتمه» که درنسخه حاضر ازفصل چهارم تا آخر کتاب موجود است: فصل ۴. آیاتی که مشعر بر لعن خلفاست، ۵. جیش اسامه، ۶. خبر مسند به انس بن مالك، ۷. از اخبار مشهور که دلالت می‌کند برآنکه عمر مستحق لعن است، ۸. از اخبار امامیه درلعن ابوبکر وعمر، خاتمه در دوبحث: اول دربیان احوال عایشه وطلحه وزبیر، دوم درابطال حصر مسائل فرعی درمذاهب اربع؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۸-۴۳۷۱]

● **مطاعن ابوبکر** / تاریخ اسلام / فارسی

matā‘en-e ābū-bakr

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۱۰/۲

به نقل از ناسخ التواریخ؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲ص (۴۲۷-۴۳۸)، ۳۶سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [میراث اسلامی: دفتر نهم-۸۰]

● **مطاعن ابی بکر و عمر و عثمان** / تاریخ اسلام / فارسی

matā‘en-e abī bakr va ‘omar va ‘osmān

تاریخ تألیف: ۱۱۱۲ق؛ محل تألیف: لاهور

کتابی است در مطاعن و بدعت‌های ابوبکر و عمر و عثمان که مؤلف آن با مراجعه به بیش از ۱۲۰ کتاب که اکثراً از مصادر سنی است آنرا جمع‌آوری کرده و مصادر خوبی هم در دسترس داشته است، که ظاهراً متأخرترین مصدر او کتاب «بحار الانوار» علامه مجلسی است. این کتاب به‌صورت عربی و فارسی ممزوج است.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۱۳

آغاز: مروی است که ابوبکر ... از پیغمبر صلی الله علیه و آله فاطمه را خواستگاری نموده؛ **انجام:** و ان یسفك دمه. قال فاردت ان اخرج فمنعونی حتی امرهم محمد بن ابی بکر ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: ۱۱۱۲ق؛ افتادگی: انجام؛ ظاهراً به خط مؤلف؛ در بالای صفحه ۲۷۱ تصریح می‌کند که تاریخ تحریر سال ۱۱۱۲ است و در همان صفحه در حاشیه سمت راست تصریح می‌کند که یکی از احادیث کتاب در رمضان سال ۱۱۱۲ در شهر لاهور با نسخه‌ای مقابله شده، در صفحه ۳۰۴ در متن تصریح کرده که مطلب منقول در سال ۱۱۱۲ با اصل مقابله شده، از آنجا که خطوط متن احیاناً نسخ و احیاناً نستعلیق و گاهی شکسته است و با خطوط نستعلیق و شکسته حاشیه ها یکی است سال تألیف کتاب ۱۱۱۲ می‌شود، مهر«الواثق بالله الغنی محمد علی

الحسینی ۱۱۱۶» (بیضی) دارد که چون با سال تحریر چهار سال فاصله دارد احتمال دارد مهر مؤلف باشد، گاهی هم در حواشی امضای «راقم الحروف» را بکار برده، بنابراین احتمالاً مؤلف کتاب (سید) محمد علی حسینی بوده و در سال ۱۱۱۲ در لاهور تألیف کرده؛ محشی بعضا با خط دیگر و به امضای:«عبدالنبی الغروی» یا «القزوینی» در ۳ محرم ۱۱۶۸ در کرمان و شنبه ۴ محرم ۱۱۶۹؛ مهر: «عبده الراجی بنده محمد علی (؟)» (بیضوی)، «الواثق بالله الغنی محمد علی الحسینی ۱۱۱۶» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۵۳گ، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [مؤید: ۳-۱۸۳]

● **المطاعن البکرية و المثالب العمرية من طريق العثمانية** / تاریخ اسلام / عربی

al-maṭā‘in-ul bakrīyya wa-l maṯālib-ul ‘umarīyya min ṭarīq-il ‘uṯmānīyya

بحرانی، هاشم بن سلیمان، – ۱۱۰۷ ؟ قمری

bahrānī, hāšem ebn-e soleymān(- 1696)

تاریخ‌تألیف: ۱۱۰۱ق

نویسنده می‌گوید چون ائمه اطهار از نظر مسلمان‌ها بسیار قابل احترامند، نویسنده بر آن شد که اسناد و روایات در این زمینه را چه از مراجع عامه و چه از مراجع خاصه جمع کند و برای اینمنظور به کتاب نهج البلاغه رجوع کرد و بر اثر آن این کتاب را پرداخت. او دو کتاب دارد که یکی از آنها را«سلاسل الحدید فی تعیید اهل التقلید» و دیگر را«مطاعن البکریه و مثالب العمریه من طریق العثمانیه» نام نهاد. در سه «مطلب»: ۱. فیما ذکره ابن ابی الحدید فی ابی بکر، مشتمل بر بیست و سه باب؛ ۲. فیما ذکره فی عمر، مشتمل بر بیست و چهار باب؛ ۳. فیما ذکره فی عثمان بن عفان، مشتمل بر نوزده باب.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۹۹/۲

آغاز: الحمدلله الرازق ذی القوة المتین و لا اله الا هو الملک الحق المبین و الشکر له مرسل المرسلین مبشرین و منذرین

نسخه اصل: کتابخانه ؟-۱۲۰۳؛ خط: نسخ، کا:محمد بن یوسف بن احمد بن صالح بن سعید بن حسین بخیل حمری اوالی، تا: ۳ رجب۱۱۰۱ق؛ از نسخه مؤلف، مصحح، با علامت بلاغ «محمود بن عبدالسلام بن داود بحرانی» در ۱۵ شعبان ۱۱۰۱، مجدول؛ ۲۰۴ص (۲۸۶-۴۸۹) [عکسی ف: ۵-۲۶۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۰۳/۱

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله رب العالمین المنور بمعرفته قلوب العارفین؛ **انجام:** مؤلفه فقیر الله الغنی عبده هاشم بن سلیمان بن اسماعیل بن عبدالجواد الحسینی عفی الله عنهم بمنه و کرمه.

خط: نسخ، بی کا، تا: محتملاًقرن۱۳؛ باسرلوح، مجدول؛ جلد: میشن مذهب، ۴۷۶ص (۱-۴۷۶)، ۳۳سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۹-۱۹۰]

● **مطاعن الثلاثة** / تاریخ اسلام / عربی

maṭā‘in-uṯṯalāṯa

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۱/۶

آغاز: فی مطاعن الثلاثة. باب الخامس و العشرون فی طعن علی من تقدم بظلمه و عدوانه

خط: نسخ، کا:محمد قاسم بن شجاع الدین نجفی، تا: ۱۰۶۷ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن، ۴گ (۳۴ر-۳۷ر)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۴/۸سم [ف: ۹-۱۵۵]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۹/۲۴

آغاز: اشعار فی مطاعن الثلاثة باحسن وجه بسمله و به ثقتی الحمدلله الذی الافق الطامخ و العز الشامخ و الملک الباذخ الذی ملات جعجعة احی (؟) دینه المشرقین ... اما بعد فیقول فقیر الرب الصمد الذی اسمه مرکب من اسمین مقدمهما اسم فاعل من حجا یحجو و تالیهما اسم مفعول من حمد یحمدانی لماز رقنی ربی الجواد؛ **انجام:** و فضائل الشیعة مملوة ذکرت بعضها هنا و الحمدلله علی ولایة اهل بیت النبوة

حاج محمود؛ بی کا، تا: صفر۱۱۳۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶گ (۲۲۳پ-۲۳۸پ)، ۱۹سطر(۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: -۳۸۱]

● **مطاعن الخلفاء** / تاریخ اسلام/ فارسی

maṭā‘in-ul xulafā’

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۳۶/۲-۲۷/۱۰۶

آغاز: این کار نمی کردم اما حالا بیعت کرده اند وازطرفین گفتگو بسیار واقع شد ودرآخر ابوبکر گفت بسلامت بخانه خودمراجعت فرمای؛ **انجام:** یعنی منافقین ازجنس هم ومثل یکدیگرند وامر بمنکر ونهی از معروف ودست خودرا دروقت جهاد وصرف اموال در راه خدا نگاه می‌دارد وآنچه باید

رساله مفصلی است درمطاعن خلفا که درنسخه ما سه باب آن موجود است با این عناوین: ۱. مطاعن ابوبکر شامل نود و نه طعن ویک خاتمه، ۲. مطاعن عمر شامل مقدمه وصد طعن وخاتمه، ۳. مطاعن عثمان شامل مقدمه (تعداد طعن ذکر نشده ودرنسخه نود و هشت طعن از این باب موجود است)، درآن از حدیقة الشیعه مطالبی نقل شده است ازطعن ۵۳ از باب اول تا طعن ۹۸ از باب سوم؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: مقوا، ۱۵۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۴۳۷۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۰۵

آغاز: بسمله ذکر عدالتهائی که از خلفای ثلاثه در؛ **انجام:** هدانا ایاکم الی صراط المستقیم

بی کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مطاعن صوفیه** / عرفان و تصوف / فارسی

matā'en-e sūfīye

تبریزی، محمد رفیع بن محمد شفیع، ق۱۳ قمری

tabrīzī, mohammad rafī' ebn-e mohammad šafī'(- 19c)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۲۲۱ق

درنکوهش ورد صوفیان است، مشتمل بریک «مقدمه» و پنج «باب» دارای پنج «فصل» وپنج «مطلب» ویک «خاتمه»: مقدمه: دربطلان ادله وبدعت بودن این فرقه؛باب ۱. درجهت ملقب شدن این طایفه به این نام؛۲. دراصول وفروع مذاهب این طایفه؛ ۳. ذکر اکابر وروسای این طایفه؛ ۴. فساد عقاید این طائفه؛ ۵. تأویل وتوجیه بعضی ازکلمات.

آغاز: الحمدلله الواحد الأحد لا أحد سواه ... اما بعد بر ارباب بصیرت مخفی نیست که همواره شیطان در اغوای بنی نوع انسان **انجام:** در روز جزا با این طایفه گمراه محشور نشده باشد، من آنچه شرط بلاغ است با تو می گویم.

[نسخه‌های منزوی ۷۸۲/۲ «حقیقة الامر» و ۹۸۵ «لؤلؤا لبحار»]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۶ ذیحجه۱۲۲۱ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۹۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۳۸۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد علی بن میرزا بابا، تا: ۱۲۲۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۳۵]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۳۰-۸/۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد علی، تا: ۱۲۳۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۸-۴۳۷۲]

● **مطاعن عثمان و خلفاء** / تاریخ اسلام / فارسی

matā'en-e 'osmān va xolafā'

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۰۹/۱۴

آغاز: ... ابن ابی الحدید گوید که جوهری از خزینه پادشاه عرب همی آوردند؛ **انجام:**مثال صورت تفصیل آمد از اجمال

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۱گ (۱۱۸ر-۱۱۸پ)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۳سم [ف: ۶-۱۶۳]

● **مطاعن عمر** / تاریخ اسلام / فارسی

matā'en-e 'omar

رساله‌ای است درمطاعن عمر برگرفته از بحار الانوار مجلسی وانساب النواصب ومفتاح البکاء و ... . مؤلف به کرات ازاستادش نقل قول می کند، شامل مقدمه درسه فصل دربیان حسب ونسب عمر وابواب شامل مطالب.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۷۷-۶/۱۶۷

آغاز: مقدمه دربیان حسب ونسب ... آقا محمد علی بن آقا محمد باقر اصفهانی بهبهانی طاب ثراهما دررساله امامیه خود فرموده عمر بن خطاب؛ **انجام:** مؤلف گوید که آن شیخ گمراه ابلیس ترابلیس بود که شقی تر خود ابلیس اباله را درقعر درکه هفتم دوزخ مشاهده نمود ... آمین آمین یا رب العالمین ورحمة الله من سمع دعائنا ویقول آمین.

خطبه کتاب را فاقد است؛ خط: نسخ، کا:خط مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ پیش‌نویس مؤلف، مصحح، با خط‌خوردگی؛ جلد: گالینگور، ۳۰گ، ۱۶-۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۸-۴۳۷۲]

● **مطاعن و فضائل** / تاریخ اسلام / فارسی

matā'en va fazā'el

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۰۳

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱ [د.ث. مجلس]

● **المطاعن و المعایب** / تاریخ اسلام / عربی

al-maṭā'in wa-l ma'āyib

بخاری، محمد بن اسماعیل، ۱۹۴ - ۲۵۶ قمری

boxārī, mohammad ebn-e esmā'īl (811 - 871)

در این مختصر تعدادی روایات را از دو کتاب صحیح بخاری و جامع الاصول ابن اثیر جزری (-۶۰۶ق) که حوادث دوران خلفای ثلاثه را بیان کرده گردآوری نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۰۷

آغاز: بسمله ... عن اقامة الصلوة فی البخاری فی الصلوة؛ **انجام:** و ما بدلوا نعمتک بعدک فاقول سحقاً لمن بدل بعدی

جامع و منتخب شناخته نشد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ فقط نام مؤلف از منبع رایانه آستان قدس است؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۴۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۸۹]

← مطالب ⪢ متفرقات

● **مطالبات** / علوم غریبه / فارسی

motālebāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۵۴۷

آغاز: بسمله. اول در دانستن آن عدد که همه این مطالب مذکور

را در آن جمع باشد چه در حسب ظاهر؛ **انجام:** و اوجدنی بما سر استمک من وجود رحمتک یا ارحم الراحمین ثلث مراه و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین و الحمدلله رب العالمین
خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا: ۱۳۱۳ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۲۱۱؛ جلد: تیماج [رایانه]

● مطالب اصولیه / اصول فقه / عربی
matāleb-e osūlīye

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۳۲
آغاز: بسمله و الصلوه و السلام علی خیر خلقه محمد؛ **انجام:** الشرط العصمته النواب او حصول العلم ... تمت
خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا [رایانه]

● المطالب الاصولیة / اصول فقه / عربی
al-maṭālib-ul uṣūlīya

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۵/۷
فی المقدمه و ابواب و خاتمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳-۲۸]

● مطالب حکیمه / کلام و اعتقادات / فارسی
matāleb-e hakīme
بعضی مطالب حکیمه. اثر یکی از علمای دوران صفوی (احتمالاً از زمان شاه طهماسب) است که از خود و پادشاه زمان اسم نمی‌برد. این رساله در پاسخ بعضی از پرسش‌هایی است راجع به مسائل اصول و فروع دین که از طرف بعضی از ارکان دولت صفوی طرح شده است. نثر آن ساده و بی‌پیرایه می‌باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸
آغاز: بسمله. حمدله. بعد از عرض دعای بی ریا که در خلا و ملا وردجان است؛ **انجام:** و آنکه لعلی خلق عظیم است این گستاخی و جسارت این دولت خواه داعی را عفو فرمایند.
خط: نستعلیق متوسط، کا:عنایت الله دیلمانی، تا: صفر۱۰۲۱ق؛ واقف: ملا موسی؛ جلد:پارچه‌ای زرد اخری، ۴۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱-۵۴]

● المطالب الرجالیة التی تتوقف علیها المطالب الاستدلالیة / رجال / عربی
al-maṭālib-ur rijālīyya-tul latī tatawaqqaf-u ʻalayha-l maṭālib-ul istidlālīyya
مرتب در یک مقدمه و چند باب و یک خاتمه. در آن از منتهی المقال و نقد الرجال یاد شده و شش باب در آن هست.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۸/۲
خط: نستعلیق، کا:دامغانی، محمد باقر، تا: ۱۲۳۴ق، جا: کرمانشاه [ف: ۳-۳۴]

● المطالب السنیة فی شرح الدرة الالفیة / فقه / عربی
al-maṭālib-us sanīyya fī š.-id durra-til alfīya
اردکانی، محمد علی بن محمد حسن، ق۱۳ قمری
ardakānī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad hasan(-19c)
وابسته به: الالفیة فی فقه الصلاة الیومیة = الفیه؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶)
تاریخ تألیف: ۱۲۴۲- ۱۳۴۶ق
شرح مفصلی است بر رساله «الالفیه» شهید اول مشتمل بر چهار «سفر» که تألیف سفر اول به سال ۱۲۴۲ق به اتمام رسیده است

۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۳
مشتمل بر سفر سوم و در رمضان ۱۲۴۳ تألیف آن پایان یافته؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ظاهراً به خط مؤلف تصحیح شده؛ ۲۰۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۱۲]
۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۱۲
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ظاهرا به خط مؤلف تصحیح شده؛ ۲۰۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۱۳۴]
۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۵
سفر اول؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ با امضای بلاغی از مؤلف؛ ۹۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۰۷]
۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۶
سفر چهارم، روز پنج‌شنبه ۱۹ شعبان ۱۲۴۶ تألیف آن به پایان رسیده؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ توسط مؤلف تصحیح شده؛ ۲۷۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۰۷]
۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۴۱
خط: نسخ، بی کا، تا: شنبه ۹ شوال۱۳۲۵ق؛ اهدایی: ورثه محمد حائری؛ ۹۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۱۲۶]

● مطالب السؤول فی مناقب آل الرسول = منال الطالب فی مناقب علی بن ابی طالب / فضایل و مناقب، تاریخ معصومین / عربی
maṭālib-is su'ūl fī manāqib-i āl-ir rasūl = manāl-uṭṭālib fī manāqib-i ʻalī-yi bn-i abī ṭālib
نصیبی، محمد بن طلحه، ۵۸۲ - ۶۵۲ قمری
nasībī, mohammad ebn-e talhe (1187 - 1255)
می‌گوید پیش از این «زبدة المقال فی فضائل الآل» (الذریعه

۳۳/۱۲) را نگاشته بودم که در سفرها همراهم بود و به دزدی رفت، آنگاه این را ساختم.دارای یک «مقدمه» مشتمل بر دو قسم و یک «فاتحه» و دوازده «باب» برابر هر یک به یکی از امامان شیعی: قسم ۱. شرح ألفاظ وصفوا بها؛ قسم ۲. المعانی التی ذکر اختصاصهم بها؛ الفاتحة: فی فضائل الصدیقة الزهراء؛ باب ۱. امیرالمؤمنین علیه السلام: فصل ۱) ولادته، ۲) نسبه أباً و أماً، ۳) اسمه و کنیته و لقبه، ۴) صفته، ۵) محبة الله و رسوله له و مؤاخاة الرسول اياه، ۶) علمه و فضله، ۷) عبادته و زهده و ورعه، ۸) شجاعته و جهاده و مواقفه، ۹) کراماته، ۱۰) فصاحته و جمل من کلامه، ۱۱) أولاده، ۱۲) مبلغ عمره و وفاته و مقتله.

آغاز: الحمدلله الذی جلا الصفوة الطاهرة من آل نبیه المصطفی بأصفی المناقب و أجلهم من ذوی شرف العلی

چاپ: مشار عربی، ص۸۵۸؛ هند، لکنو، انوار محمدی، ۱۳۰۲ق، به اهتمام محمد تیغ بهادر؛نجف، ۱۳۸۱. طهران، سنگی، ۱۲۸۷ق، رحلی، ۹۱+۱ص

[کشف الظنون ۱۷۱۴/۲؛ معجم المطبوعات ۱۴۷؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۳۰۰/۱؛ هدیة العارفین ۱۲۵/۲؛ بروکلمان، ذیل ۸۳۹/۱؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۲۱/۴]

شروح و حواشی:

۱- مطالب السوؤل فی مناقب آل الرسول (ترجمه)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ضاق فضاء الارض عنهم برحبه لفقد رسول الله اذ قیل قد قضی.

تذکر: درفهرست به نام دوم و بدون مؤلف آمده، مشتمل است بر مقدمه و فاتحه و باب اول در فضائل علی علیه السلام، که باب اول بنوبه خود دارای دوازده فصل است و این نسخه تا آخر فصل دهم را دارد؛ خط: نسخ معرب، بی کا، تا: ۶۲۰ق؛ مصحح؛ تملک: محمد بن قیصر بن عبدالله، حسین بن قیصر بن عبدالله، اسماعیل بن محمد بن قیصر، محمد بن جمال الدین خوزانی اصفهانی؛ جلد: تیماج، ۱۱۹گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۶-۱۴۳]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۹۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۲۴۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۷عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۱۷۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۹۷

خط: نسخ، کا:محمد بن احمد بن زین العابدین، تا: قرن ۷و۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۱۵۲گ، ۱۹سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۸-۵۰۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۱عکسی

آغاز: و حررته فذلکة جراید الحاسبین لتکمیل مراشد الطالبین؛ **انجام:** فلنختمه بالحمد لله رب العالمین ...

نسخه اصل: چستربیتی - دبلین، ش۳۷۳۰(اربری فهرست خطی عربی ۹۸/۳). به‌جز مختصری که از خطبه آن، افتاده، مشتمل است بر تمام کتاب؛ خط: نسخ، کا:احمد بن عزیز لیثی، تا: ۱۶ ربیع الثانی۹۳۸ق، جا: نجف اشرف؛ از روی نسخه‌ایکه به‌نوبه خود از روی نسخه خط مصنف نوشته شده، مصحح، محشی، لغات مشکله آن به فارسی معنی شده است؛ ۱۲۸گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۲-۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن سأل الله الکریم اجابة ×× وجاوزه الاقبال من کل جانب

خط: نسخ معرب، بی کا، تا: جمعه ۱۷ صفر۹۶۲ق؛ تملک: منصور حسینی خادم به تاریخ ۱۰۴۶ق و احمد بن اسماعیل به این موضوع شهادت می‌دهد، محمود بن محمد فیومی، منصور بن علی الخادم، محمد بن عبدالحسین عاملی، محمد صالح مشهور به چلبی؛ جلد: مقوایی، ۱۳۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۵-۲۳]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۰۶

خط: نسخ، بی کا، تا: سلخ جمادی الاول۹۹۷ق؛ انتقال از محب علی بن احمد بحرانی به احمد بن حسین ماحوزی در ۱۰ رجب ۱۱۹۵؛ تملک: حسن بن حسین آل عصفور بحرانی؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۳]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: احتمالاً قرن۱۱؛ محشی؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم صدر الافاضل به تاریخ شوال ۱۳۲۲ در تهران؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۴سم [ف: ۴۳-۲۲۳]

۸. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۷۱

آغاز: الطالبین من حمل سجایا النفوس الزاکیات و سطرته أیدی الکرام الکاتبین لمن نصب نفسه للقیام به فی صحایف الحسنات ... و سمیته مطالب السؤل فی مناقب آل الرسول و نهجت جدد المطالب و استخرجت زبد المناقب؛ **انجام:** فمن قام فی تألیفها و اعتنی بها ×× لتقضی من مفروضهم کل واجب

خط: نسخ، بی کا، تا: گویا از قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: سید ناصرالدین حجت؛ ۱۶۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۱۱۶]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۸۱/۲

خط: نسخ، کا:عنایت الله، تا: سه‌شنبه دهه آخر جمادی الثانی۱۰۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۹۰گ (۱۱۹پ-۲۰۸پ)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۶-۲۲۹]

۱۰. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱

خط: نسخ، کا:ابراهیم بن احمد مجلد شیرازی، تا: ۲۸ جمادی الثانی۱۰۶۶ق؛ ۱۷۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۴۱]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و جاوره الاقبال من کل جانب تم کتاب السئول ... و صلواته علی محمد النبی و آله و سلامه
خط: نسخ، کا:محمد، تا: ۱۰۸۰ق [الفبائی: -۵۲۶]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و جاوره الاقبال من کل جانب و افق الفراق من نسخه
خط: نسخ، کا:درویش علی، تا: ۱۰۸۰ق [الفبائی: -۵۲۶]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن سأل الله الکریم اجابة ×× وجاوزه الاقبال من کل جانب
خط: نسخ، کا:محمد مدعو به نظام الدین، تا: پنج‌شنبه ۱۸ شعبان۱۰۸۶ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ تملک: عبدالقادر طباطبائی در ۱۵ شوال ۱۱۱۵، محمد حسین ومحمد حسن ابنا شیخ محمد علی تویج نجفی، شاهزاده خانلر میرزا» در ذیقعده ۱۲۷۰ با مهر «احتشام الدوله» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۳]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۷۱
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۲۶۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۶۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۶/۳سم [ف: ۱-۵۰۶]

۱۵. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۷-۵۲۳]

۱۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۲۷
بی کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: وزیری [ف: -۲۲۸]

۱۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۵۷/۳
بی کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [ف: -۲۹۰]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۷۳
آغاز: بسمله و به نستعین السؤول فی مناقب آل الرسول؛ **انجام:** فمن سال الله الکریم اجابة ... من کل جانب
خط: نسخ، کا:احمد بن محمد تقی دارابی، تا: ۱۲۶۵ق؛ ۱۵۶گ، ۱۹سطر (۸/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۸-۴۶۴]

۱۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۶۹/۱
خط: نسخ، کا:عبدالرحیم بن عبدالله بیارجندی، تا: شعبان۱۲۷۹ق، جا: مشهد رضوی مدرسه نواب؛ مهر: عبدالراجی اسدالله بن محمدباقر موسوی؛ ۱۹ و۱۸ سطر (۸×۱۶) [ف: ۱-۲۹۷]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۶۹/۱
همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۶۶]

۲۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۴/۲-عکسی
آغاز: برابر
در ۱۲ «باب» و «فصل»ها؛ خط: نسخ خوش، بی کا، بی‌تا؛ با یادداشت «مطالب السئوال ابن طلحة الشافعی استکتبته بخط آقا رجب علی الیزدی من نسخة عتیقة ... فی سنة السابع عشر من المائة الرابع عشر»، یادداشت مقابله مورخ ۱۳۱۸ق [عکسی ف: ۱-۳۶۵]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۶
خط: نسخ خوب، بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۵۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و جاوره الاقبال من کل جانب
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ واقف: نائینی، ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۲۰ و ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۵-۲۸۹]

۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۷۴
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه آستان قدس رضوی-مشهد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا، مجدول؛ ۲۵۷ص [عکسی ف: ۵-۱۲۲]

● مطالب السوؤل فی مناقب آل الرسول (ترجمه) /

تاریخ معصومین / فارسی

maṭālib-us suw'l fī manāqib-i āl-ir rasūl (t.)

وابسته به: مطالب السؤول فی مناقب آل الرسول = منال الطالب فی مناقب علی بن ابی طالب؛ نصیبی، محمد بن طلحه (۵۸۲-۶۵۲)

ترجمه‌ای است روان وشیوا از کتاب «مطالب السؤول فی مناقب آل الرسول» کمال الدین محمد بن طلحه شافعی.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۱۸-۲۰/۳۸
آغاز: کمال الدین بن طلحة رحمه الله گوید که این زین عابدین وقدوة زاهدین وسید متقین وامام مؤمنین است شیمه اوشاهد است که او از سلاله رسول است؛ **انجام:** واجعلنا من المشرفین بلقائه و وصاله بحق سیدنا ونبینا محمد وآله. الحمد علی الاتمام والصلاة والسلام علی محمد خیر الانام وآله وعترته الکرام. تمت
جلد دوم از حالات امام سجاد (ع) تا آخر؛ خط: نسخ، کا:شاه علی خاکسار، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۸۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۲-۸۹۳]

● مطالب العابدین / دعا / فارسی

matāleb-ol 'ābedīn

تاریخ تألیف: ۱۰۹۷ق

دربیان ادعیه‌ای که در واجبات و مشاهد مشرفه وغیره خوانده می‌شود مشتمل بردو «تبصره» وبیست ودو «مطلب» و «خاتمه»: تبصره ۱. بیان آب‌ها؛ تبصره ۲. شرایط دعا؛ مطلب ۱. ادعیه خلا و وضو وغسل؛۲. اذان و اقامه؛ ۳. دخول مسجد و پنجاه و یک رکعت نماز شبانه‌روزی، مشتمل بر هشت معراج؛۴.تعقیب نمازها، مشتمل بر سه سعادت؛۵. ادعیه صبا و مسا؛ ۶. ادعیه هر روز؛ ۷. نماز آیات و نماز استسقا؛ ۸. نمازهای مستحبی؛ ۹. اعمال هفته، مشتمل بر سه نشأ؛۱۰. اعمالی که تعلق دارد به مجموع ماه‌ها، مشتمل بر دو تذکره؛ ۱۱. اعمال وادعیه توبه کردن؛ ۱۲. درادعیه‌ای چند؛ ۱۳. حصول مآرب و وصول مطالب، مشتمل بر

پنج خیر؛ ۱۴. در رزق و دفع غم و خلاص از بند وادای دین، مشتمل برچهارفائده؛ ۱۵. علاج امراض، مشتمل بر هشت شفا؛۱۶. آداب سفر، مشتمل بر شش مرحله؛ ۱۷. درآنچه تعلق به بدن دارد، مشتمل بر نه زینت؛ ۱۸. بیان تزویج وآنچه متعلق به اوست، مشتمل بر ده بهجت؛ ۱۹.ادعیه مشتمله بر خواص متفرقه در وقت خواب، مشتمل بر دو بستر؛ ۲۰. امن از سحر وجن و شیاطین وانس و ترس‌ها، مشتمل بر پنج پناه؛ ۲۱. زیارات، مشتمل بر چهارده شرف؛ ۲۲. ادعیه‌ای که متعلق به میت است، مشتمل بر چهار رحلت؛ خاتمه: در دعاهای متفرقه، مشتمل بر یک تتمه وانجام – که انجام آن دربیان اسامی کتبی است که این کتاب ازآنها استخراج شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۱۶

آغاز: امید از خداوند مجید اینکه توفیق دهد که این مختصر چنان اتمام یابد که ارباب عرفان چون ایمان دربغل؛ **انجام:** چنانکه باید نظام یافته بانجام رسید، تاریخ این رساله:زکرمهای خداوند مجید ×× در هزار ونود وهفت باتمام رسید

خط: نسخ، کا:محمد زمان بن حسن طالقانی، تا: ۱۰۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح، محشی، یک رباعی شعر عربی به خط«محمد اسمعیل بن معزالدوله» به سال ۱۳۱۷؛ تملک:علی محمد لواسانی در رمضان ۱۳۷۳ق؛ مهر: کتابخانه «فضل الله نوری» (مربع)؛ ۲۸۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۵]

● **مطالب العارفین** / رمل / فارسی

matāleb-ol ʻārefīn

رمال شیرازی، سعد بن محمد

rammāl-e šīrāzī,saʻd ebn-e mohammad

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۲/۴

خط: نستعلیق شکسته، کا:فتح علی تمرودی، تا: ۲۲ محرم۱۳۵۶ق؛ قطع: رقعی پالتویی [میراث شهاب: س۹ش۲–۲۹]

● **مطالب عالیه** = **طرق المجالس** / گوناگون / فارسی

matāleb-e ʻālīye = toroq-el majāles

تقوی بهبهانی، ضیاء الدین، ۱۳۲۰ – ۱۳۸۸ قمری

taqavī behbahānī, zīyā'-od-dīn (1902 - 1968)

آنچه از مآخذ و منابع معتبر، گردآوری مطالب در موضوعات مختلف برای یک خطیب و سخنور ارزشمند در منبر یا سایر مجالس لازم و ضروری است فهرست آنها را با ذکر منابع و عناوین مورد نظر در چندین دفتر به طور نامنظم گردآورده و گاهی عین مجالس را چنان‌که در جلد چهارم نگاشته است.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸۵

آغاز: خلی میل داشتم یک عنوانی را اختیار نمایم در این عنوان مطالعاتی کنم که در ایام عاشورا آماده باشد؛ **انجام:** بلکه هر دو آیه یک بیانی است در بیان تناقض و رفع آن.

ج ۷؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۰ش = ۱۳۸۱ق؛ واقف:سید ضیا الدین تقوی بهبهانی شیرازی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۷۰گ، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۰

آغاز: بسمله، آدم و حوا مجلس اول و اذ قال ربک للملئکة انی جاعل فی الارض خلیفة الی آخر مراجعه شود به کتابهای بحار الانوار چاپ جدید جلد ۱۱ باب فضل ادم و حوا راجع به این آیه یک تفسیری از بیضاوی بیان می‌کند در صفحه ۹۷؛ **انجام:** و مقدمه دیگر امر امامت و ولایت کتاب حجت اصول کافی

ج ۸؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۱۳گ، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸۶

آغاز: فهرست مطالب کتاب معالم الاصول مطلب اول ۱ در تعریف علم فقه و اشکالات بر آن صفحه ۲۲ ... ۲۵ شوال المکرم ۱۳۴۳ شمسی روز شنبه هشتم اسفند روز وفات حضرت صادق صلوات الله علیه؛ **انجام:** در جهان فیل مست بسیار است ×× دست بالای دست بسیار است

زنا بر سر جذیمه چهآورد قصیر هم تلافی نمود مقابل حیله‌های او چه نقشه بکار برد

ج ۹؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: سید ضیا الدین تقوی بهبهانی شیرازی، دیماه ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۸۵گ، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۱

آغاز: النفس الکلیة الالهیة و الحجر الاسود سیدالساجدین و محمد حنیفه و امر ولایت و امامت و معجزه آن حضرت مجلس مراجعه شود به کتاب الدمعة الساکبة در فصل سوم معجزات سید الساجدین؛ **انجام:** لشکر اسلام شصت نفر لشکر کفر دویست نفر

ج ۱۰؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:سید ضیا الدین تقوی بهبهانی شیرازی، دیماه ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۷۰گ، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸۷

آغاز: اصول کافی باب الروح بسمله، عن الاحوال قال سئلت ابا عبدالله (ع) عن الروح التی فی آدم (ع) قوله تعالی فاذا سویته ... قال هذه روح مخلوقة

ج ۱۱. مشتمل است بر: باب الروح (از اصول کافی با شرح بسط) فی الروح شرح قصیده شیخ الرئیس دستگاه حکمت در روح و نفس ناطقه، فی القدرة، فی الجبر و التفویض، باب النهی عن الجسم و الصورة کتاب توحید اصول کافی؛ خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:سید ضیا الدین تقوی بهبهانی

شیرازی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: مقوا، ۱۱۵گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۶-۵۴۲]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸۸

آغاز: بسمله تعالی فی منقبة الزهراء فی الدمعة الساکبة فی البحار عن کتاب بشارة المصطفی باسناده ... قال صلی بنا رسول الله صلاة العصر؛ **انجام:** و لکل طبقة سمع و ابصار و افئدة اما السابقون المقربون فلما

ج ۱۲؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین شیرازی؛ جلد: تیماج، ۸۷گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۶-۵۴۲]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸۹

آغاز: بسمله فی کتاب توحید اصول الکافی فی باب حدوث العالم عن علی بن منصور قال قال لی هشام بن الحکم کان بمصر زندیق یبلغه عن ابی عبدالله (ع) اشیاء فخرج الی المدینة لیناظرة؛ **انجام:** واعلم ان هل البسیطة مقدم علی مطلب ماء الحقیقة فلهذا وقع السوال اولا عن وجوده و ثانیا عن بیان حقیقة انتهی کلام صدر المتالهین فی مقام شرح الحدیث

شرح احادیث از ملاصدرای شیرازی است، ج ۱۳؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: مقوا، ۹۵گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۶-۵۴۳]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۹۲

آغاز: الحمدلله الذی لا تدرکه الا عین بلحاظها و لاتحده الالسن بالفاظها؛ **انجام:** چون حسین شهید شد حاجت به دیگران نیفتاد و العلم عندالله انتهی ما فی ناسخ التواریخ

ج ۱۴، مشتمل بر چند مجلس بسیار مفید که نخستین مطلب آن درباره آفرینش آدم (ع) و عظمت روح و اثبات امامت است؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: میشن، ۱۶۷گ، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۳

آغاز: بسمله، آنچه فکر نموده‌ام اگر بخواهم عمر را فکر این باشم که مجلسی ترتیب بدهم و مناسبتی درست کنم البته از حقائق باز می‌مانم؛ **انجام:** حاجی سبزواری در کتاب حیوان حالات شیر و دانیال و آمدن شیر ...

ج ۱۵؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اواخر نسخه فهرست کتابخانه مؤلف؛ واقف: ضیاء الدین تقوی بهبهانی؛ جلد: گالینگور، ۱۵۰گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۴]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۴

آغاز: مجلس اول بسمله، در ناسخ التواریخ در هبوط آدم مسطور است ولادت داود علیه السلام چهار هزار و سیصد و سی و سه سال بعد از هبوط آدم بود؛ **انجام:** از این جواب قسمی شرمنده و خجالت زده شدم که حساب ندارد

ج ۱۶، بیشتر حکایات و داستانهای این نسخه منقول از «ناسخ التواریخ» است و اوراق سفید کمتر به چشم می‌خورد؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی؛ ۴۹۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۴]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۵

آغاز: تفسیر و عرفان مجلس اول بسمله، در بیان بسمله، قبلا بایستی در فضیلت قرآنی بیان شود مراجعت شود به تفسیر صافی در مقدمه اولی اخبار فضیلت قرآن؛ **انجام:** اگر فکرت غیر حق بر سر بنده بگذرد از مشاهده حق محروم ماند

ج ۱۷؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۴۷۶گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۶-۵۴۴]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۶

آغاز: مقدمه صورت عنوان مجالس و نقشه تنظیم مطالب به بهترین مطالب راجع به دنیا و عیوب آن؛ **انجام:** و این قسمت در لطیفه ها نوشته شده است

ج ۱۸، اهم مطالب این نسخه واقعه «نبدر بدر» است؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۷۷؛ ۱۰۳گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۷

آغاز: یک مجلس در ولایت و قضاوت علی (ع) بدانکه یک مجلسی دارد حاجی سبزواری در انسان یعنی کتاب انسان؛ **انجام:** ۱۴ بیان فقطعوه بسیوفهم اربا اربا

ج ۱۹، مشتمل بر مباحث ولایت و قضاوت حضرت علی علیه السلام، علت و معلول، معنی قلب، صوم و مآخذ آن، فضیلت ماه مبارک رمضان، توحید، صفین و خلافت، ایام فاطمیه، حدیث طیر و علی (ع)، اصالت وجود و به خصوص شبهای ماه مبارک رمضان؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۱۴۷گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۵]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۸

آغاز: بسمله، یک مجلس در حالات حضرت صادق (ع) مطلب اول از آنجائی که نمی توانم دست از نهج البلاغه بردارم مراجعه نمودم به نهج البلاغه در خطبه دوم که بعد از انصراف از صفین خوانده است علی (ع) چندین فصل دارد؛ **انجام:** و در کتاب بحار الانوار همچنین راجع به روح و بیان و آیه شریفه الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها الی آخر

ج ۲۰، عمده مطالب این نسخه در ولایت است؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ ۲۱۳گ، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲۶-۵۴۶]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۹

آغاز: بسمله، مقدمه البته این جانب سید ضیاء الدین تقوی شیرازی از کوچکی رسم بر این داشته ام که مطالعات خود را جمع آوری نمایم و صورت آنها را یادداشت نمایم؛ **انجام:** صفحه ۱۶۰ شرح

اصول کافی صدر المتالهین راجع به جائت کل نفس معها سائق و شهید

ج ۲۱؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۱۵۷گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۶]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰۰

آغاز: فصل اول در وجود مطلب اول در لابشرط بودن وجود است بدان که وجود از لحاظ لابشرط بودن غیر وجود خارجی و ذهنی باشد زیرا وجود خارجی و ذهنی نوعی از انواع او هستند؛ **انجام:** و همچنین در صفحه ۹۹ خطبه دارد که تعریف امام زمان است قد طلع طالع الی آخر در این خطبه هم دارد الاحد بلا تاویل عدد مراجعه کن بعون الملک المنان

ج ۲۲؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ صفحه دوم تمام اوراق نسخه سفید؛ واقف: ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ ۲۲۸گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۶]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰۱

آغاز: به تاریخ چهارم شوال ۱۳۸۳ قمری بیست و نهم بهمن ۱۳۴۲ بسمله عناوین غزوه الاحد و الانفاق؛ **انجام:** اهل مجلس بگویند لا اله الا الله و تشییع کنند از جنازه علی بن ابی طالب (ع)

ج ۲۳، موضوع این نسخه منحصر به غزوه احد و برخی از عناوین آن چنین است: ۱. الاحد و الانفاق، ۲. الاحد و الدعوة الی الحرب، ۳. الاحد و خروج نسوة قریش، ۴. الاحد و نسوه قریش و ضرب الدفوف و قراءة الارجوزة، ۵. الاحد و مکتوب العباس الی الرسول و خبره مقصد قریش، ۱۲. الاحد و تصمیم الخروج من المدینة، ۱۵. الاحد و آیة الشریفة ولیعلم الذین نافقوا و قیل لهم تعالی، ۳۰. الاحد و قتل ابودجانه عبدالله بن حمید؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ ۱۶۰گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۲سم [ف: ۲۶-۵۴۷]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰۲

آغاز: بسمله، النملة و التوحید ان فی خلق السموات و الارض و قالت نملة المطلب الاول النملة و عدم جواز قتلها النملة و التجاءها الی ربها؛ **انجام:** تعجب جابر از ابوطالب و ایمان او و اقوال مردم و خبر دادن پیغمبر از ایمان ابوطالب و این که در شب معراج انوار اربعه دیدم در عرش پرسیدم گفتند عبدالمطلب، عبدالله ... که دستهای نالایق ببدن ولی ما نمی رسد و مس نمیکند یکمرتبه چهار زن

ج ۲۴؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۳۵۱گ، اندازه: ۱۵/۵×۱۶/۸سم [ف: ۲۶-۵۴۷]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰۳

آغاز: یک مجلس راجع به احوال بنی اسرائیل درتیه و بیان قسمتی از سوره مائده؛ **انجام:** بالجمله مطالب را بطور دقت و تحقیق تمام کن

ج ۲۵؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۳۵۱گ، اندازه: ۱۵/۵×۱۶/۸سم [ف: ۲۶-۵۴۸]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰۴

آغاز: در نبوت و حالات حضرت موسی و هرون علی نبینا و علهما السلام ... رجب المرجب ۱۳۴۱ شمسی مطابق با ۱۳۸۲ قمری؛ **انجام:** تعز من تشاء و تذل من تشاء عجیب عزتی بود که دست به دامن مخلوق شده برای برای تلف نمودن موسی (ع)

ج ۲۶؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۳۵۱گ، اندازه: ۱۵/۵×۱۶/۸سم [ف: ۲۶-۵۴۸]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰۵

آغاز: بسمله، مقدمه در بیان زکات به تاریخ فروردین ۱۳۴۶ شمسی مطابق با ماه ذی حجه الحرام ۱۳۸۶ قمری؛ **انجام:** ببین چگونه ساحران در مصر با حضرت موسی پنج (کذا) انداختند از میان رفتند.

ج ۲۷. مشتمل بر: مجلس الف ۱: الزکاة و الابل، مجلس ب ۲: الزکاة و البقر، مجلس ت ۳: الزکاة و الغنم، مجلس ث ۴: الزکاة و النقدین، مجلس پ۵: الزکاة و الغلات الاربعة، مجلس ج۶: زکات و اصناف مستحقین آن از فقرا و مساکین، مجلس ح۷:الزکاة و اصناف المستحقین عاملین، مجلس خ۸: الزکاة و مستحقین زکات ابن سبیل، غارمین، مؤلفة قلوبهم، مجلس: علی بن ابی طالب، روز بیست و دوم ماه مبارک رمضان و چند مجلس دیگر تا پایان این ماه شریف، مجلس دیگر ماجرای حضرت موسی و سامری و مجلس دیگر در شئون انسان و نفس و ولایت و غیره؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۱۱۷گ، اندازه: ۱۰/۷×۱۷/۱سم [ف: ۲۶-۵۴۸]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰۶

آغاز: بسمله، فروردین ۱۳۴۱ شمسی مجلس اول در امامت و ولایت؛ **انجام:** و همچنین جلد سوم نهج البلاغه فیض اسلام خطبه ۱۴۸

ج ۲۸، مجالس اول تا سوم در مبحث امامت و ولایت، مجلس چهارم تا هفتم در نفس ناطقه انسانیه، دو مجلس دیگر در ولایت و امامت چند مجلس در نفس نباتی و شجره زقوم و پس از آن چند مجلس در امامت و ولایت و ..؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی؛ جلد: گالینگور، ۱۶۰گ، اندازه: ۱۱/۸×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۹]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰۷

آغاز: کتاب الخوارج و الامامة، بسمله یک مجلس اول مراجعه شود به ناسخ التواریخ کتاب خوارج صفحه ۵۶۷؛ **انجام:** و ممکن است تمام خطبه در یک قسمت ذکر شود

ج ۲۹، از مجلس یک تا سیزدهم در خوارج، دو مجلس

مخصوص روز عاشورا و مباحث بعدی نیز درباره وقایع کربلا است؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی؛ جلد: گالینگور، ۱۶۰گ، اندازه: ۱۱/۸×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۵۰]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۳۵

آغاز: بسمله، بدان که آنچه به نظر رسیده است آن است که منبری بایستی احاطه کامل به کلیه مطالب داشته باشد، چه در اصول و فروع و چه در اخلاق و احکام. بنابراین بایستی عناوین را در نظر گرفت و هر عنوانی که جامع باشد از آن مجالسی تهیه نمود و فهرست وار مجالس را به ثبت رساند و نظر به اینکه نوشتن اصل مجالس میسور و مقدور نیست لذا لازم است فهرست مطالب مورد لزوم هر مجلسی را به رشته تحریر در آوریم عناوین مورد نظر که اصول است به پنج عنوان تقسیم می‌شود: توحید، نبوت، عامه، نبوت خاصه، امامت، معاد و غیر اینها عناوین فرعی است که شامل: احکام، از عبادات و معاملات و اخلاق: از مهلکات و منجیات؛ **انجام:** عنوان دوم بیان نبوت و علت وجود انبیاء که در اول جلد یازدهم بحار الانوار ... که این باب مایه خوبی است

ج ۱؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:اشرف السادات تقوی، مرداد ۱۳۶۸؛ جلد: گالینگور، ۱۰۹گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۶-۵۳۷]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸۲

آغاز: بسمله، مجلس غزوة الاحزاب معاهده یهود با قریش در مکه مطلب اول مراجعه شود به ناسخ التواریخ حالات حضرت رسول (ص) سال پنجم هجرت صفحه ۲۱۴؛ **انجام:** مراجعه شود به جلد سیزدهم بحار الانوار چاپ جدید صفحه ۴۳۹ خبری است از ابوجعفر (ع) پاکیزه بیان شود

ج ۳؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ ۵۱گ، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۲۶-۵۳۸]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۳۷

آغاز: مجلس اول در فضیلت انسان و ... الحمدلله الذی علا فی توحده و دنا فی تفرده و حل فی سلطانه ... خلاق عالم و مصور بنی آدم در آفرینش انسان تعریف خود کرده که کیست بتواند هم چون چیزی خلق بکند؛ **انجام:** پس لازم است سجده قبل از دمیدن روح باشد پس کمالات منافات است بدان که

ج ۴، مشتمل است بر چند مجلس: مجلس ۱. فضیلت انسان و ختم به مرغ خون آلود. مجلس ۲. شرافت انسان و ختم به شهادت علی اکبر (ع)، مجلس ۳. شرافت انسان و ختم به روضه طفلان مسلم، مجلس ۴. ادامه آن، مجلس ۵. کمالات انسان و ختم به روضه حر، مجلس ۶. ادامه آن، مجلس ۷. عالم ذر و ختم به غدیریه، مجلس ۸ ادامه آن و هکذا؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:اشرف السادات تقوی، مرداد ۱۳۶۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۳گ، اندازه: ۱۷/۸×۲۲/۵سم [ف: ۲۶-۵۳۹]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸۳

آغاز: عنوان کوفه حالات علی بن الحسین زین العابدین ۱- یک قسمت بیان خطبه ها؛ **انجام:** شب دهم حالات یحیی بن زید بن علی بن الحسین

ج ۵؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: سید ضیا الدین تقوی بهبهانی شیرازی، دی ۱۳۶۷؛ جلد:گالینگور، ۸۷گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۶-۵۳۹]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸۴

آغاز: بسمله، سوره واقعه مجلس از اول سوره تا آیه فکانت هباء منبثا مراجعه شود به تفسیر مجمع البیان و تفسیر شریف لاهیجی و تفسیر صدر المتالهین و تفسیر کازر و تفسیر کشف الاسرار خواجه عبدالله چونکه هر تفسیری یک خصوصیتی دارد و تفسیر ابی السعود حاشیه تفسیر فخر رازی؛ **انجام:** و حضرت خطبه توحید را خواند در جلد اول عیون الاخبار الرضا باب یازدهم صفحه ۱۵۱ یک سطر در دستگاه توحید کافی است

ج ۶؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۷۴گ، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۶-۵۴۰]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰۸

آغاز: بسمله، حضرت رسول (ص) مجالس ماه رمضان ۱۳۴۱ شمسی مجلس اول یا ایها النبی قل لازواجک ان کنتن تردن الحیوة الدنیا؛ **انجام:** و مراتب نفس را بیان کنی در نلهمه و اماره و قصه فوز و فلاح نفس

ج ۳۰؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی؛ جلد: گالینگور، ۱۶۰گ، اندازه: ۱۱/۸×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۵۰]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۰۹

آغاز: به تاریخ سوم خردادماه ۱۳۴۶ شمسی ماه صفر ۱۳۸۷ قمری بسمله، فتح مکه صلح حدیبیه و پیمان شکستن قریش مجلس الف مطلب اول مراجعه شود به کتاب ناسخ التواریخ حالات حضرت رسول (ص)؛ **انجام:** در کتاب الجمل للمفید واقعه ام سلمه را با عایشه خوب بیان می‌کند بدان که در این مجلس هم ممکن است مراجعه شود به جهات بغض عایشه با علی (ع) و خطبه نهج البلاغه و اما فلانة فقد ادرکها رأی النساء تا ببینم دیگر چه فکر ما می‌رسد بعدا نستعین بالله

ج ۳۱؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی؛ جلد: گالینگور، ۱۶۰گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۵۰]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۰

آغاز: بسمله، عنوان از اول هجرت حضرت رسول (ص) یک مجلس مطلب اول بایستی مراجعه شود به ناسخ التواریخ حالات حضرت عیسی (ع) در آخر این کتاب قصه بیعت اهل مدینه با پیغمبر در مکه مطالعه شود و منظما بیان شود و روشن شود هم بیعت اول و هم بیعت ثانی که در عقبه مکه اتفاق افتاد؛ **انجام:**

بایستی از روی فکر و دقت کامل تنظیم شود
ج ۳۲، مشتمل بر نبوت خاصه (حضرت رسول (ص) از اول هجرت) و برخی از غزوات آن حضرت است؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: گالینگور، ۱۶۰گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۵۱]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۱

آغاز: بسمله، بدان که آنچه به نظر رسیده است آن که منبری بایستی یک حالت احاطه بتمام مطالب داشته باشد چه از اصول و فروع و اخلاق و احکام؛ **انجام:** بدان که مذمت از دنیا در تمام این مقامات مقدمه بسیار خوبی است و قرآن و نهج البلاغه و اخبار مملو است فافهم
ج ۳۳، معظم مطالب این نسخه درباره شهادت حضرت سید الشهداء علیه السلام، انسان و محبت، توحید و اصول است؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۶۰گ، اندازه: ۱۱/۸×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۵۱]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۲

آغاز: اصحاب الحسین (ع) شهادت عمرو بن قرطه انصاری. ۱- مطلب اول عنوان آیه ان الذین سبقت لهم منا الحسنی الی آخر در اواخر سوره انبیاء؛ **انجام:** زانکه پی حق یا طمع ناید پدید آخر
ج ۳۴، اهم مطالب این نسخه وقایع عاشورا، خلافت و سقیفه، مواعظ ماه مبارک رمضان، نماز و اهمیت آن، جمله و خلافت است؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۶۰گ، اندازه: ۱۱/۸×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۵۲]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۳

آغاز: ولادت حضرت ابراهیم النبوة مجلس مطلب اول مراجعه شود به کتاب بحار الانوار جلد دوازدهم طبع جدید صفحه ۱۹، صفحه ۳۰، صفحه ۴۱ مطالب ولادت جمع آوری شود؛ **انجام:** و ما کان لمومن ان یقتل مومنا الا خطا الی آخر آیة ۹۴
ج ۳۵. اهم مطالب: سرگذشت حضرت ابراهیم، معجزات رسول اکرم و اجداد و معراج آن به حضرت، حالات شیث(ع)، آدم و حوا، الیاس و تفسیر برخی از آیات؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۶۰گ، اندازه: ۱۱/۸×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۵۵۲]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۴

آغاز: اصحاب امیرالمومنین و نهج البلاغة، ماه رمضان اصحاب علی (ع) بسمله مجلس اول عنوان آیه ان تنصروا الله ینصرکم و ثبت اقدامکم در سوره محمد (ص) مراجعه شود به حالات هاشم بن عتبه؛ **انجام:** بدانکه خطبه ان الوفاء توام الصدق هم که در نهج البلاغه است مناسب است
ج ۳۶. اهم عناوین این نسخه: اصحاب حضرت علی علیه السلام، فاطمه زهرا، حالات حضرت رضا، حضرت عباس، سلطنت بنی امیه و فتنه آنها، حالات سید الشهداء، توحید الافاقی، باب ابطال الرویة، حالات امام زمان، معاد، بشارت به وجود پیامبر و نبوت آن حضرت، تفسیر سوره ناس؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۲۵۷گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۶-۵۵۲]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۵

آغاز: مجلس اول مراجعه شود در قسمت آب در فصل میاه آب مطلق و مضاف بیان شود و احکام آنها؛ **انجام:** و بر هر نعمتی شکری واجب
ج ۳۷، معظم مطالب این نسخه: استفاده از قرآن کریم و منابع بهره وری از آن، طهارت و نجاست، فروع و احکام، مجالسی به مناسب با ماه مبارک رمضان، حج و عمره، ماه ذیحجه و عناوین عید اضحی؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۲۲۲گ، اندازه: ۱۰/۱×۱۶سم [ف: ۲۶-۵۵۳]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۶

آغاز: بسمله، مجلس، حضرت ادریس (ع) مطلب اول از باب مقدمه جلد یازدهم بحار الانوار باب قصص ادریس (ع)، صفحه ۲۷۰ خبر ۱ خوب خبری است که چگونه حضرت ادریس تفکر در عظمت خالق نموده از روی تفکر در مخلوقات که در واقع برهان انی است ان فی خلق السموات و الارض و اختلاف اللیل و النهار الی آخر، آیه خوبی است در سوره بقره؛ **انجام:** در کتاب عدد السنة مجلسی دارد آن مجلس بایستی مورد نظر باشد خیلی مطلب دارد تا ببینیم چه می‌شود خوب موضوعی الحمدلله به دست آمد
ج ۳۸، عناوین این نسخه: سرگذشت ادریس (ع)، نوح (ع)، هود (ع)، عیسی (ع)، موعظه و تذکر موت نهج البلاغه، سلیمان، مذمت دنیا، مجلس تسلیت و صبر و مطالب مورد لزوم، خواب و فهرست خوابها، امامت، مجالس متفرقه دیگر از جمله ماه مبارک رمضان؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ برخی از اوراق سفید است؛ جلد: گالینگور، ۱۸۹گ، اندازه: ۱۰/۳×۱۶/۱سم [ف: ۲۶-۵۵۳]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۷

آغاز: بسمله، در جلد اول از حالات سید الساجدین (ع) از کتاب ناسخ التواریخ رساله حقوقی دارد عبارتش این است؛ **انجام:** موقعی که مسلمانان در مقام قرائت قرآن و نشر آیات قرآن بر می‌آیند شما گوش فرا ندهید تا خاطرتان از این نظر در کلمات آسوده باشد و چون خواهی نخواهی بگوشتان خورد بانگها و صداها به آن درهم افکنید تا حاضرین از استماع قرآن مهجور و محروم مانند
ج ۳۹ (مجالس و مباحث این نسخه نسبتا کامل و حاوی رساله حقوق امام سجاد علیه السلام، بیان الصفات المشروطة فیمن تختار صحبته، بیان حقیقة الرجاء، بیان حقیقة الفکر و ثمرته و ...)؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ ۳۱۴گ، اندازه: ۱۰/۳×۱۶/۸سم [ف: ۲۶-۵۵۴]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۸

آغاز: سورة الفلق، بسمله، مجلس قل اعوذ برب الفلق مراجعه شود به تفسیر صافی، تفسیر لاهیجی، تفسیر مجمع البیان؛ **انجام:** و بهم یلتق التالی

ج ۴۰، مشتمل بر چند مجلس در تفسیر برخی از سور و آیات شریفه فلق، ق، تکویر، نازعات، نبأ، تین، اصول کافی کتاب العقل و الجهل، خبر هشام و ...؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ ۲۲۱گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۶-۵۵۵]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۹

آغاز: فصل اول از مقدمات شرح فصول الحکم السوال الاول بین لنا کیف یکون الوجود من حیث هو هو لابشرطا مقسمیا؛ **انجام:** بدان که اشعار صفی علی شاه را هم یادداشت کن آن اشعاری که زننده نباشد خیلی لازم است

ج ۴۱، مشتمل است بر مباحث وجود، غیبت امام زمان علیه السلام و تشبیه به یوسف (ع)، الفقه و الیمین و النذر و العهد و المبایعة، خطبه حضرت رضا علیه السلام در توحید، المعرفة، ثم اللذة، ثم المحبة، ثم الافعال و الاعمال، حدیبیه و بیعت رضوان، قصه افک عایشه و سوره نور، حدیبیه، و فتح مکه، سجده فرشتگان بر آدم و کیفیت نسل آدم و حوا، غزوه بنی المصطلق و سوره منافقون و عبدالله بن ابی، جنگ صفین، شاهزاده علی اصغر و منابع حالات او؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ ۲۰۸گ، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۲۶-۵۵۵]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۲۰

آغاز: بسمله، اللهم اخرجنا عن ظلمات الوهم و اکرمنا بنور الفهم؛ **انجام:** ولعله قد بلغکم قول نبیکم الحسن و الحسین سیدا شباب اهل الجنة الخ ... و الحلم الحسنیة و الشجاعة الحسنیة

ج ۴۲. شامل احتجاجات سیدالشهداء علیه السلام و خواب‌های آن حضرت در منازل مختلف است؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ ۲۵۸گ، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۲۶-۵۵۶]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۲۱

آغاز: امام حسن (ع) یک مجلس مطلب اول نمایانیدن امام حسن (ع) علی را بعد از موت علی (ع) و بیان آیه و لاتقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات ... سورة البقرة آیه ۱۴۹؛ **انجام:** کون الشیء مفتقرا الیه فی وجود الاشیاء لیست بمعرفة له فی الحقیقة

ج ۴۳. اهم مطالب این نسخه: معجزات و احتجاجات حضرت امام حسن مجتبی (ع) معراج، ماجرای حضرت باقر و حضرت صادق علیهما السلام با هشام، حضرت رضا و امامت او، شب عاشورا و مطالب متفرقه دیگر؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ ۱۹۷گ، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۲۶-۵۵۶]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۲۲

آغاز: النفس الکلیة الالهیة بدان که در بیان نفس کلیه الهیه شاهد هزار مجلس تهیه می‌شود

ج ۴۴، اهم مطالب آن چنین است: النفس الکلیة الالهیة، اصول کافی کتاب الحجة باب ان الائمة ورثوا علم النبی و جمیع الانبیاء و الاوصیاء الذین من قبلهم، کلا و خطب امیر مومنان (ع) النفس النباتیة، النفس الناطقة، دعای پیغمبر در سفر طائف، ادبیات عرب و مطالب متفرقه دیگر؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۳۱۳گ، اندازه: ۷/۸×۱۰/۸سم [ف: ۲۶-۵۵۶]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۲۳

آغاز: مجلس فی الصبر، بسمله، قال العز الی فی جلد الرابع من احیاء العلوم ان الایمان نصفان نصف صبر و نصف شکر؛ **انجام:** غمیش نوعی از جامه که تارهایش ستبر باشد و آن از کتان است

ج ۴۴، اهم مطالب این نسخه: مجلس فی الصبر، مجلس فی مقام الصبر، مجلس آخر فی الصبر، مجلس فی عظمة الاسلام و بعثة الرسول (ص)، مجلس فی ذم الدنیا، مطالب آن نسبتا کامل است؛ خط:نستعلیق تحریری،کاتب=مؤلف،بی‌تا؛واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی؛ جلد: میشن، ۳۰۵گ، اندازه: ۸/۵×۱۰/۵سم [ف: ۲۶-۵۵۷]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۲۴

آغاز: مناجات و قتلگاه ××بقتلگه شه دین با دو دیده گریان، در انزمان که رخ خود نهاده بود به خاک؛ **انجام:** و لیقروا به بعد اذ جحدوه و لیثبتوه بعد اذ انکروه

ج ۴۵. شامل: اشعار فارسی جهت منبر و همچنین نامه امام علی (ع) به عثمان بن حنیف از خطیب دیگر آن حضرت است بیشتر اوراق سفید می‌باشد؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: میشن مشکی، ۶۷گ، اندازه: ۸/۵×۱۰/۷سم [ف: ۲۶-۵۵۷]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۲۵

آغاز: تاریخ اسلام جغرافیای عربستان، شبه جزیزه پهناوری است در سمت شمال به دریای مدیترانه و از شرق به عراق عرب و خلیج فارس؛ **انجام:** اگر جز بکام من آید جواب ×× من و گرز و میدان افراسیاب، محمود پرسید

ج ۴۶. اهم مطالب این نسخه: تاریخ اسلام، تاریخ قبل از اسلام، تاریخ ادبیات ایران و معرفی برخی از مشاهیر؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف:ضیاء الدین تقوی بهبهانی؛ جلد: میشن مشکی، ۶۱گ، اندازه: ۸×۱۰/۵سم [ف: ۲۶-۵۵۸]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۲

آغاز: الحمدلله الذی لاتدرکه الاعین ملجاطنها و لا تحه (کذا)؛ **انجام:** چون حسین شهید شد حاجت بدیگران نیفتاد

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج [رایانه]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۳۶

آغاز: عرفان، بسمله، در بیان مقدمات دوازده گانه شرح فصول الحکم فصل اول بدان که در این فصل مطالب و مباحثی است؛

انجام: از این قرار فصل چهارم مشتمل است بر بیست درس بسیار خوب

ج ۲؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۴۷گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۶-۵۳۸]

● المطالب العالیة فی الحکمة و الکلام / کلام و اعتقادات / عربی

al-maṭālib-ul ‘ālīya fi-l ḥikma wa-l kalām

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ‘omar (1150 - 1210)

تاریخ تألیف:ذیقعده ۶۰۳ق تا دوشنبه ۶ ربیع الاول ۶۰۵ق؛ محل تألیف: گرگانج (خانه خودش)

از کتب مبسوطه علم کلام است، شامل مباحث بسیار جالب و از تألیفات گرانبهای فخر رازی است. شامل ده «جزء»:۱.الدلائل الدالة علی اثبات الإله لهذا العالم المحسوس و اثبات کونه واجب الوجود لذاته (شامل یک مقدمه در ارزش علم کلام و بحث از دلائل قطعی و براهین و دلائل اقناعی و جدلی)؛ ۲.بیان کونه سبحانه و تعالی منزهاً عن التحیز و الجهة و عن الضد و الند (شامل دو قسم)؛ ۳. الصفات الایجابیه و هی کونه سبحانه قادراً عالماً حیاً سمیعاً بصیراً متکلماً باقیاً حکیماً؛ ۴.مباحث الحدوث القدم و و اسرار الدهر و الازل؛ ۵. الزمان و المکان؛ ۶. الهیولی (شامل مقدمه و چندین فصل)؛ ۷. الارواح العالیة و السافلة؛ ۸النبوات؛ ۹. الجبر و القدر (شامل سه مسئله).

آغاز: بسمله، قال مولانا الامام الداعی الی الله ابوعبدالله محمد بن عمر بن الحسین الرازی، رضی الله عنه: هذا کتابنا فی العلم الالهی، و هو مسمی فی لسان الیونانیین باثولوجیا و هو مرتب علی مقدمة و کتب ... اعلم ان شرف العلم انما یظهر من وجوه: الوجه الاول من الوجوه الموجبة للشرف ...

انجام: ان الاصل فی الکلام هو الحقیقة، وجب حمل اللفظ علیه، و الاعراض عما ذکروه من التأویلات، و حمل اللفظ علی المجازات.

چاپ: بیروت، دارالکتب العلمیة، ۱۴۲۰ق

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲/۵۰۰-ف

نسخه اصل: بغداد لی وهبی ش ۸۳۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۳۳ق [فیلمها ف: ۱-۴۹۲]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۷

علم الهی = اثولوجیا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد حسین پسر محمدصالح حسینی مورخ ۱۱۱۶؛ مهر: علی نقی حسینی مورخ ۱۱۱۵ [نشریه: ۱۱-۹۱۶]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۳۰۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۴۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۷۰]

۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵

از کتاب هفتم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یکشنبه ۶ ذیحجه ۱۰۹۱ق [نشریه: ۱۱-۹۱۶]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۳۰۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۶۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۷۲]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۰۱/۲۴

ثلثة مقالات من المطالب العالیة للامام الرازی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۴۱پ-۱۴۳پ)، ۱۷سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۳۴۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۸

آغاز: فقد اتفق الاکثرون علی ان النفوس الناطقة البشریه جواهر مجرده عن الجسمیه و عن الحلول فی الجسم الا انها متعلقة بهذه الا بدان علی سبیل التدبیر و التصرف و اما نفوس سائر الحیوانات فالاکثرون ... آغاز مقاله ۲- فی بیان ان النفس الانسانیه هل هی جوهر مجرد عن الحجمیه و الحلول فی الحجمیه ام لا و فیها فصول ... ؛ آغاز مقاله ۵- فی تفاصیل الکلام فی الارواح العالیة الفلکیه و فیه فصول الفصل الاول فی اقامة الدلالة علی ان الافلاک و الکواکب احیاء ناطقه ...؛ آغاز کتاب هشتم- الکتاب الثامن من الهیات کتاب المطالب العالیه فی النبوات و ما یتعلق بها و الکلام فیه مرتب علی اقسام ... اعلم ان منکری النبوات فرق، الفرقة الاولی الذین قالوا العالم موجب بالذات لا فاعل مختار؛ **انجام:** الفصل الرابع فی تحقیق الکلام فی السحر المرتب علی الصور اعلم ان تنکلو شا قد اکثر فی کتابه هذا النوع و لابد من تحقیق الکلام فیه

شامل قسمتی اندک از نخستین مقاله کتاب و قسمت بیشتر کتاب هفتم و کتاب هشتم؛ خط: نسخ، کا:شاپور، تا: ۱۳۱۸ق؛ مجدول، محشی؛ ۱۹۱ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۴۰سم [ف: ۵-۲۶]

● مطالب عجیب و پیش بینیها و تاثیر اسماء عظام الهی / علوم غریبه / فارسی

matāleb-e ‘ajīb va pīš bīnīhā va tasīr-e asmā’-e ‘ezām-e elāhī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۲۴/۲۷

پراکنده هایی در ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۹۰ ر) [ف: ۶-۴۰۹]

● المطالب العرفانیة (رسالة فی) / عرفان و تصوف / عربی

al-maṭālib-ul ‘irfānīyya (r.-un fi)

لاریجانی، محمد ابراهیم بن علی، ق۱۳ قمری

lārījānī, mohammad ebrāhīm ebn-e ‘alī(- 19c)

در نسخه با نام «سؤالی است قلندر شاه محمود بن جلال الدین از حکیم ربانی پرسیده و این رساله مرقوم شده».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۹/۴۰

آغاز: الحمد لله الذی تحیرت العقول عن معرفة ذاته وکلت البصائر عن ادراک عنه صفته ... و بعد فیقول ... محمد ابراهیم بن علی اللارجانی الایرائی قد طلب منی بعض الاخلاء الصادقین و اخوانی السالکین ... میرزا محمود الخویی المعروف بقلندرشاه ان احرر رسالة تحتوی علی اجل المطالب العرفانیة و اهم المعارف الربانیة و تشتمل علی لب مقاصد اهل الطریقه مع تضمنه لنبذ من مرادات اهل الشریعة ... اعلم ان الموجود علی قسمین واجب الوجود بالذات؛ **انجام:** بقول صورتین معا فضلا عن تلک الکثرة و کان الجود الالهی مغتضیا (؟) لتکمیل الماده.

خط: نستعلیق و شکسته، کا:محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: ۱۲۹۱ق، جا: تبریز (آستانه مقبره جناب حاجی محمد جعفر خوی)؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن مذهب، ۳۸گ (۲۷۴ر–۳۱۱پ)، اندازه: ۲۱/۵×۱۲/۸سم [ف: ۲۹/۱–۳۳۵]

● مطالب العشاق / شعر / فارسی

matāleb-ol ʻoššāq

قاری گیلانی، ملامیر، ق۱۱ قمری

qārī gīlānī, mollā-mīr(- 17c)

اهدا به: شاه عباس و فرهادخان سپهسالاری

تاریخ تألیف: نیمه‌های جمادی الثانی ۱۰۰۲ق

مشتمل است بر: وصف صورت و آتش محبت و تفسیر سورت عشق و مودت و بیان شیوه محبوبان مهر گسل و تبیان شیمه محبان بی صبر و دل و منطوی بر نصایح و حکایاتی چند و محتوی بر تعریف فصل بدیع ربیع و مخبر از عدم اعتبار دنیای دستان نمای مستعجل و از بی‌وفایی عمر مستعجل اندک بقا و مشعر بعد ول و انحراف اکثر طوایف اهل عالم از جاده مروت و انصاف و میلان ایشان بجانب طغیان و اعتساف و افشاء عیوب فرقه‌ای از مردم معیوب و صاحبان اوضاع نامرغوب.

آغاز: ای غیر ترا بسو تو راهی نه ×× در سر حقیقت تو آگاهی نه / آفاق ز عشق تست پر ناله و آه ×× بی عشق تو ناله بی نه و آهی نه؛ گلدسته کریم شکر و سپاس و شمامه عظایم مدحت بی حد و قیاس مماثل نسیم اسحار و شمیم اشجار گلزار مروح روح و مشاکل روایح ازهار بهار و فوایح غره نهار مفتح ابواب فتوح لایق [بارگاه] کردگاری و موافق درگاه آفریدگاریست

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۱۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** عروس طرب تنگ بادت در آغوش ×× ز شام ازل تا دم صبح محشر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: علی اکبر دستمالچی؛ جلد: تیماج، ۷۱گ (۱–۷۱)، ۱۵سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۲۴×۱۳سم [ف: ۲–۵۲۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۹/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱–۷۰۰]

۲. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** چه مستیست ندانم که رو بما آورد ×× که بود ساقی و این باده از کجا آورد صبا بخوش (خاتمه مانند کتاب را ندارد).

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۱۵سطر، قطع: وزیری [نشریه: ۴–۴۱۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۴۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** المذکور اسمه فی دیباجة هذه الرسالة لازالت اوامره فی جمیع اقطار المشارق و المغارب نافذة. نظم:الا تا زند زهره ساز عروسی ×× برین کاخ زرکار فیروزه منظر / عروس طرب تنک بادت در آغوش ××ز شام ازل تا دم صبح محشر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۹۲ص (۹۸–۱۸۹)، ۱۸سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۲–۲۵۶۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱۶/۳

آغاز: برابر**انجام:** و بیده ازمة الادبار و الاقبال.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رمضان۱۲۴۵ق؛ ۱ص (۹۰ر)، ۱۴ سطر(۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶–۱۵۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۱۳/۱

خط: شکسته نستعلیق، کا:محمد باقر بن ابراهیم حکیم رانکوهی سیکارودی،بی‌تا؛کاغذ:پسته ای، جلد: منقش، ۲۱سطر [ف: ۵–۲۵۹]

● مطالب علمی و احادیث از کتب شیعی / گوناگون / فارسی، عربی

matāleb-e ʻelmī va ahādīs az kotob-e šīʻī

واعظ اثناعشری، حسن

vāʻez-e asnāaʻšarī,hasan

مانند روضة الواعظین و مشارق انوار الیقین برسی حلی و التهاب الاحزان و روضة الاحباب و کتاب شاذان و کمال الدین ابن بابویه.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۲/۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۸۶ص (۱–۱۸۶)، ۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [سنا: ف: ۱–۲۷۲]

● المطالب العلیة / فلسفه / عربی

al-maṭālib-ul ʻallīyya

تبریزی، محمد امیرجان، ق۱۰ قمری

tabrīzī, mohammad amīrjān(- 16c)

مباحث مختصری است در شناخت مبدأ اول و صفات الهی و

تقسیمات آن، مشتمل بر سه «مقاله»:۱. المبادی؛ ۲. الالهیات؛ ۳. الاخلاق. این کتاب در برگ اول با عنوان «کتاب فی الحکمة» به میرزا جان تبریزی نسبت داده شده و در برگ پایانی مؤلف چنین نگاشته:«و المؤلف المعترف بقصور الفهم و قلة البضاعة ... محمد المدعو بامیرجان التبریدی (التبریزی) بشهر ربیع الاول ۹۰۹».

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۳۷/۱

آغاز: تحریر الکلام لحمد الواجب المتعال و تحدید السلام علی سید الرسل و الآل اکرم صفات و اقدم قال و اقوم فعال وادم حال؛ نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف - عراق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ ۸۹ص (۴-۹۲) [عکسی ف: ۶-۲۸۸]

● المطالب العلية / اصول فقه / عربی

al-maṭālib-ul ʻallīyya

دزفولی، حیدر بن محمد، ق۱۳ قمری

dezfūlī, heydar ebn-e mohammad(- 19c)

قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۳۲

جلد دوم؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با این یادداشت از آقای نجفی مرعشی:«کان المصنف من تلمذة العلامة الشیخ محسن المعزی الدزفولی و الشیخ محسن والد العلامة الشیخ محمد طاهر الدزفولی الذی نروی عنه بواسطة ابن اخیه الایة الباهرة الحاج شیخ محمد رضا قدس سره. ثم ان المصف شرع فی تألیف الکتاب فی ۱۲۵۵ ... و خلف ره الشیخ نعمة الله العالم الفاضل و خلف الشیخ نعمة الله الشیخ محمد حسن امام مسجد الزار عین فی دزفول و الشیخ میرزا اخاه امامه ایضاً»؛ ۲۴۷گ، ۱۷سطر، قطع: خشتی [ف: -۸۶]

● مطالب فلسفی و کلامی / فلسفه / عربی

matāleb-e falsafī va kalāmī

شیرازی، محمود بن محمد، ق۱۱ قمری

Šīrāzī, mahmūd ebn-e mohammad(- 17c)

بیشتر مطالب این مجموعه فلسفی و کلامی و بحثهای عقلی پراکنده‌ای است که گردآورنده از کتاب‌ها و نوشته‌های علما فراهم کرده و گویا بعضی از آن فواید از خودش می‌باشد، مطالب مهم مجموعه چنین است: الجبر و الاختیار، الهیولی و الصورة، معنی التوحید، الوجود و الموجود، الاسماء و الصفات، الجبر و الاختیار، انواع الکفر، کلام الله سبحانه، اثبات المادة للحوادث الزمانية، اثبات تجرد النفوس الانسية، کیفیة ادراک النفس للکلیات و الجزئیات، بیان ان النفس الانسانية مجردة، قدم العالم، حدوث العالم، حل اشکالات و جواب سوالات، اثبات الجواهر الروحانية، کمال الانسان بمهیته و نفسه، حقیقة المسخ و النسخ،کیفیة التعلق و التفرق، السعادة العظمی، بیان الرویا فی المنام، فوائد مفیدة نافعة.در این مجموعه این رساله‌ها نیز آمده:۱. تفسیر سورة الفاتحة؛ ۲. سر القدر؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله؛ ۳. زجر النفس؛ ۴. مصباح العرفان و مفتاح البیان؛ بحرانی، علی بن سلیمان.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۸

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الثانی۱۰۷۴ق؛ با دو یادداشت حدیثی به خط عبدالکریم بن محمد اسماعیل بن محمد حسین بن مجد الدین بن سید علی بن احمد نظام الدین حسینی شیرازی (نوه سید علی خان کبیر شیرازی) از افادات عمویش حاج میرزا محمد ابراهیم شیرازی به تاریخ ۴ صفر۱۲۳۲؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱-۴۴۲]

● المطالب القدسية فی شرح الرسالة الشمسية / منطق / عربی

al-maṭālib-ul qudsīya fī š.-ir r.-til šamsīya

تاج رازی، محمود بن علی، ق۸ قمری

tāj rāzī, mahmūd ebn-e ʻalī(- 14c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۸

خط: نستعلیق، کا:محمود ابن علاء ابن محمود قوام، تا: پایان صفر۸۵۰ق؛ از روی نسخه مؤلف، مقابله شده؛ تملک: علی بن شیخ احمد بن زین الدین، عبدالله بن علی حسینی موسوی؛ مهر: امام قلی بن محمد علی بن فتح علی شاه؛ جلد: تیماج، ۹۳گ، ۲۳سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [سنا: ف: ۲-۲۴۸]

← مطالب المصلی ﴿ خلاصة الفقه الکیدانی

● المطالب المظفرية فی شرح الرسالة الجعفرية = شرح الجعفرية / فقه / عربی

al-maṭālib-ul maẓaffarīyya fī š.-ir r.-til jaʻfarīyya = š.-ul jaʻfarīyya

استرآبادی، امیر محمد بن ابی طالب، ق۱۰ قمری

estarābādī, amīr mohammad ebn-e abī-tāleb(- 16c)

وابسته به: الجعفرية = واجبات الصلاة؛ محقق کرکی، علی بن حسین (۸۹۰-۹۴۰ق)

اهدا به: امیر مؤید سیف الدین بن مظفر تبکچی جرجانی

تاریخ تألیف: ۹۴۰ق

کتاب، شرح مزجی روانی است بر رساله «جعفریه»، مؤلفه استادش و آن را در زمان استادش (صاحب متن) تألیف نموده است. مؤلف، از شاگردان کرکی بوده و استاد به او ارج می‌نهاد و عبدالعالی پسر خود کرکی به‌واسطه او از پدر روایت داشت اگر چه سید حسین بن حیدر کرکی از این عبدالعالی از پدرش

بی‌واسطه روایت کرده و رساننده که او نزد پدر درس خوانده و اجازه گرفته است.استرابادی این گزارش را در پایان روزگار استاد خود نگاشته است. خوانساری در ص ۵۹۸ روضات چنین گفته ولی در ص ۳۹۱ در سرگذشت خود کرکی این استرابادی شارح را سید امیر و حسینی موسوی خوانده است. کنتوری (ص ۵۲۹) می‌نویسد که شاید این گزارش از نورالدین ابوالقاسم علی بن عبدالعالی عاملی میسی (- ۹۳۳ق) شاگرد روایت محقق کرکی باشد. در امل الآمل (ص ۴۴۴) از او هم شرح جعفریه یاد شده ولی نباید این یکی باشد.دانشمندان سخنان استرابادی را در کتاب‌های فقه آورده‌اند و گاهی این گزارش را طالبیه خوانده اند و او روشی خاص در آن دارد. (دانش پژوه)

آغاز: الحمدلله الذی فضلناعلی سایر الامم باعدل الادیان و اوضح لنا شرایع الاسلام باتم الایضاح و اکمل البیان و من علینا بالارشاد الی قواعد الاحکام و سرائر التبیان ...

انجام: و باقی الصلوات المندوبات مذکورة فی کتب المطولة للأصحاب فلیطلب هناک فان رسالتنا وجیزة لاتحمل ذلک.

[الذریعه ۱۴۰/۲۱و ۱۷۶/۱۳و ۱۴۰/۲۱؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۲۳/۴]

۱. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۸۰

آغاز: برابر

تنها شش برگ از ابتدا را در بردارد؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: محمد باقر واعظ تبریزی با تاریخ ۱۲۰۶ق؛ ۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۱۳۸]

۲. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۵۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: جیبی [اوراق عتیق: ۱-۲۷۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالصمد بن عبدالعلی، تا: یک‌شنبه ۱۲ رمضان۹۳۷ق؛ مصحح؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ جلد: مقوا، ۱۰۶گ، ۲۳-۳۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۱-۱۳۵۴]

۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۲۱

خط: نسخ، کا:ناصرالدین محمد بن شیخ محمد بحرانی، تا: ۹۳۸ق [ف: -۸۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانها رکعة و صلوة الاعرابی فانها اربع و لیکن هذا آخرما اردناه فی هذه الرسالة و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، کا:فرخ بن عبدالله، تا: ۲۰رجب۹۳۸ق؛ تملک: محمد هاشم حسنی حسینی طباطبایی، اسماعیل بن محمد مسیح؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶۶گ، ۲۱سطر، قطع: خشتی [ف: ۲۴-۵۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، تا: ۹۴۴ق؛ تملک:حیدر بن ابراهیم الحسنی»؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم، ۱۸۶گ (۲۳-۲۰۸)، ۲۱سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۳۶-۳۳۰]

۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۱ - د

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۵ رمضان۹۴۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی، ۲۸۳گ، ۲۱ و ۱۷سطر(۷/۵-۸×۱۳-۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: -۴۶۹]

۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۴۸

آغاز: بنیل الثواب منه و حصول الرفعة لدیه و انت خبیر بان الأول ... الذکر المنذور علی حال الاستقبال مفتتحاً بالتکبیر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:روح الله بن حبیب الله بن عبدالخالق رازی، تا: ۹۴۷ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ مصحح، محشی؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۹؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۵۹۵]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۹۷

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا:قباد بن شاه قباد مهران، تا: ۷ جمادی الاول۹۵۰ق، جا: شیراز؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۹۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۲سم [ف: ۱-۵۰۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۶۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۹۵۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۲۳۳]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹ خوئی

آغاز: تعریفه ما اورد علی ذلک التعریف و حیث لم یرد علی تعریفه النقوض المذکورة بسبب الزیاده ... قال فاستقام ... و یمکن ان یعتذرعنه بان مراده دام ظله من الاستقامه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا:عبدالباقی پسر عبدالصمد سمنانی، تا: دوشنبه ۲۲۲ صفر۹۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان«منه»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۱۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۷-۱۵۳]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۹

آغاز: بسمله و به نستعین فی التتمیم، الحمدلله الذی؛ **انجام:** فیطلب هناک رمضان المبارک ۹۵۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۵۵ق [الفبائی: -۵۲۷]

۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۱۴

آغاز: فاعلم انه لا اله الا الله اذا المراد من العلم الیقین فلایکفی التقلید فان قلت ان تم هذا فهو فی الوحدانیة والوجود دون الباقی ولیس بحثنا مقصوراً علی ذلک بل فیه وفی سایر المعارف؛ **انجام:** الحمدلله رب العالمین وصلی الله علی سیدنا محمد وآله الطاهرین الذین اذهب الله عنهم الرجس وطهرهم تطهیراً ولاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم

خط: نسخ، کا:زیاد بن محمد بن مهدی بن محمود بن برکة بن لطف الله مهذابی، تا: ۲۸ شوال۹۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ با علامت بلاغ وقرائت؛ جلد: مقوا، ۱۶۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف

مخ: ۵-۲۰۲۸]

۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالله بن ابوطالب حسینی، تا: ۱۰ رجب۹۶۴ق؛ ۲۲۶گ، ۲۰سطر(۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱-۸۱]

۱۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۲۴

آغاز: و انه حسبی و نعم الوکیل قال دام ظله و هی ای الرساله مرتبة ای موضوعة علی مقدمه بکسر الدال؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا:ابراهیم قلی بن عبد الوهاب، تا: ۲۶ ربیع الثانی۹۶۵ق؛ قطع: خشتی باریک [رشت و همدان: ف: -۱۳۳۳]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۵۳/۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: جمادی الاول۹۶۸ق؛ مصحح؛ ۱۵۲گ (۲۵پ-۱۷۶پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۲-۲۹۰]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:حسین بن علی حسینی، تا: شنبه غره رجب۹۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: میشنی، ۲۱۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵-۶۳۴]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۹۷۵ق [الفبائی: -۵۲۷]

۱۹. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۷

آغاز: من ان النظر انما یجب علی کل واحد من المکلفین فیما؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:ابن شاه حسین بن شمس الدین محمد میرک اصفهانی، تا: ۹۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۸۲ص، ۱۹سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: -۵۶]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن عبدالحمید بن عبدالمجید حسینی خوانساری، تا: شنبه ۱۸ شعبان۹۷۶ق؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۵۳]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:غانم بن عبدالله بن عبدعلی تمیمی مصلحی، تا: صفر۹۷۹ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: تیماج، ۵۴۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲۰-۴۶۱]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۷۲

خط: نستعلیق، کا:محب علی بن درویش محمد سبزواری، تا: ۲۲ ذیحجه۹۸۰ق؛ مصحح؛ تملک: بهاءالدین بن محمدعلی لیثی جزائری، محمد شفیع بن محمد به سال ۱۲۱۸ق؛ مهر: «فضایل خان خانه زاد فدوی پادشاه عم گیر غازی ۱۱۰۴» (دایره بزرگ)، کتابخانه مجدالدین نصیری (مستطیل)، «محمد شفیع محمد شفیع» (بیضوی)؛ جلد: تیماج زرین، ۳۳۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۲۸-۱۳۰]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: شنبه ۱۸ محرم۹۸۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۴۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۵-۶۳۵]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: شعبان ۹۸۰ق؛ مصحح، محشی از میرزا مهدی نایب الصدر اصفهانی با افزودگی‌هایی از وی، همراه یک برگ از شرح خطبه قواعد از فخر المحققین فرزند علامه حلی، قبل از آغاز؛ تملک: محمد جعفر بن محمد صادق به تاریخ ۱۰۶۲ق؛ واقف: میر محمد باقر، ۱۱۲۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۲گ، ۲۴سطر (۱۲/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳۷-۳۰۹]

۲۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۹/۲

خط: نستعلیق، کا:عبدالله بن علی، تا: ۱۴ جمادی الثانی۹۸۴ق؛ محشی با نشان «منه، ع ل، قاموس، تحریر، ص، تنقیح، شرح مختصر، دروس»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۳۲گ (۸پ-۱۳۹پ)، ۲۳ سطر (۶/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۱۵سم [ف: -۷۱۵]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالعزیز، تا: ۹۸۵ق [الفبائی: -۵۲۷]

۲۷. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۹۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۵ صفر۹۸۶ق؛ مهر:«الواثق بالله الصمد عبده شیخ محمد» (بیضوی)، «انی لکم رسول امین» (بیضوی)؛ تملک: محمدامین کاشانی در مشهد الرضا درذیحجه ۱۱۶۱ با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمدامین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۴/۵سم [ف مخ]

۲۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۲۲

آغاز: الاخذ بقوله و ان لم یجد تعین الاخذ عن کتب المجتهدین الماضین انتهی کلامه اقول لایخفی المصنف المتامل

خط: نسخ، کا:عماد بن هلال خفاجی، تا: ۴ جمادی الاول۹۸۷ق، جا: مکه مکرمه؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۲۰۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۹۳]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶-طباطبائی

آغاز: سبحانه و تعالی لاتقدموا بین یدی الله و رسوله؛ **انجام:** الی الجمعة الاخری فقام الیه الرجل و غیره فقال یا رسول الله

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۲۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۴-۸۱]

۳۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۴۲
انجام: و کل النوافل رکعتان بتشهد و تسلیم اجماعاً الا الوتر فانها رکعة واحدة و صلاة الاعرابی فانها أربع ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۸۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۲-۵۶]

۳۱. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۹۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۱۳]

۳۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰
انجام: و الصلاة مع التضیق و ما بعد الفجر قبل الصلاة سواء سالت أم لا یغسل للصوم و الصلاة و جوباً أو للصوم ... .
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱-۷۳]

۳۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۷۴
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی یک مورد با عنوان «محمود الحسینی»؛ تملک: محمد کاظم بن محمد علی طالقانی با مهر «و الکاظمین الغیظ» (بیضی)؛ یادداشتی درباره کتاب و مؤلف به خط سید عزالدین حسینی موسوی زنجانی به سال۱۳۸۷ق؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: مقوا، ۱۹۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۷]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۲۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** فیکون فرضه البقاء علی ما کان علیه فاما الاتمام
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۲۲گ (۱۳۳پ-۲۵۴پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۳۱-۶۶]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** کذا فذلک کافر ... و مؤمن بالکواکب و الظ
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: ابوالقاسم بن کاظم موسوی زنجانی در شهر زنجان در ۱۲۵۴ق، ابی طالب محمد موسوی در ۱۲۹۲؛ مهر:«لک البهاء کله» (بیضی) با تاریخ ۱۱۲۶ق؛ جلد: مقوا، ۳۳۹گ، ۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۹-۳۸۷]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۵۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا یجزی الواحدة لعدم التعبد بها الا فی الوتر و لنهی النبی صلی الله علیه و آله عن التبراء و هی الرکعة الواحدة و قیل یجزی الواحدة.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۲] و [ف: ۲۱-۱۳۵۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۶
همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۲۳]

۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۰۱-۳۳/۵۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** یاتی البعید الناقص فیکون الاصحار الا بمکة وزادها الله شرفاً وتعظیماً فان اهلها یصلون فی المسجد الحرام لتمیزه
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از«سید محمد دام ظله»؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸-۴۳۷۳]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۵۴]

۳۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۷۱
آغاز: برابر
از اول تا نماز عید قدیر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۹۰۲]

۴۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۸۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط، انجام در صلاة استیجار افتاده؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۵۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۲×۲۴سم [ف: ۱-۵۰۵]

۴۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: مسیح الدین محمد قاینی، رضا قاینی، اسماعیل بن ابراهیم موسوی قاینی در غره شوال ۱۱۱۵؛ ۲۰۴گ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۳]

۴۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۷۰
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: خشتی [ف: -۱۵۶]

۴۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۲۶
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ قطع: رقعی [ف: -۱۵۶]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۸۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۰۷گ، ۲۲سطر(۶×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۷-۱۹۴]

۴۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۵۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا:محمد صالح بن مهدی، تا: گویا قرن۱۱؛ ۳۹۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱-۲۵۳]

۴۶. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۹۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۷۰]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۰۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸-۱۰۲]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۷۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ینبغی أن یغتسل فیه أولاً ثم یشتغل بها.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۰۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۳۵۵]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد قاسم بن جهانگیری نوری (کذا)، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۹گ، ۲۷-۳۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۱-۱۳۵۶]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۸سم [ف: ۲۱-۱۳۵۷]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: سید عبدالباقی آیةاللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۵۷]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۵۳۸

آغاز: و بین دقایقها و مخفیاتها مشیراً الی حل مشکلاتها و مبهماتها؛ **انجام:** لما عرفت من ان القضاء لیس فوریاً فیکون.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد:تیماج، ۳۰۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۵۸]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و التوسعة هنا لیست بالمعنی المصطلح لتنا فی الفوریة بل هی بمعنی عدم اولویة اجزاء الزمان.

خط: نسخ، کا:محمود بن محمد نصیر خادم، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۱-۱۳۵۹]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالله بن صفی الدین محمد رستمداری، تا: جمعه ۳ رمضان۱۰۰۶ق، جا: تهران مدرسه فخرالدین؛ محشی با رمز «ع ل» و «منه دام ظله»، مصدر به شرح خطبه الرسالة الجعفریه، از محمد مهدی رضوی مشهدی در اوایل جمادی الثانی ۹۵۴ و نیز حاشیه بر دیباچه شرح جعفریه؛ واقف: میرزا ابوالحسن پیشنماز آملی، فروردین ۱۳۶۹؛ ۲۳۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۳۶۰]

۵۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۶۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر شارح با تاریخ ۱۰۱۳ق؛ تاریخ وقف: ۱۱ رمضان ۱۰۱۳؛ جلد: مقوایی، ۲۴۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۴-۷۹]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۷۰/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ ذیقعده۱۰۱۴ق، جا: شیراز مدرسه خواجه مقصود بیکی؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ (۱۴پ-۲۱۱ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۴-۱۵۴]

۵۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۵۸

آغاز: وان کان فاسداًعندنا دال علی صحة صلاة المخالف لیس علیه القضاء؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:محمد زمان بن رضا حسینی طالقانی، تا: ۱۰ محرم۱۰۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۷۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۳]

۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۰۲۶ق؛ محشی با نشان «منه ره»؛ تملك: محمد باقر یزدی مهریجردی در ۱۲۴۷؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۵۹گ، ۱۹سطر(۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۶-۳۲۷]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۸۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:امیر الدین بن علی حسینی شوشتری، تا: ذیحجه ۱۰۲۸ق، جا: شیراز مدرسه میرزا لطف الله؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۳۷۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۱]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:علیخان بن محمد کیا طالقانی، تا: ۱۰۲۹ق، جا: روستای فشند ساوجبلاغ؛ مصحح، محشی؛ وقف‌نامه جمال الدین بن عبدالکریم رضوی به سال ۱۳۰۹ق با مهر «جمال الدین بن عبدالکریم الرضوی» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۲۵۵گ، ۱۵سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۴۰-۵۲]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۴۱

آغاز: الکتب و الصراط و المیزان و لایخفی ان الاقرار باحوال المعاد مستلزم للاقرار بنفس المعاد؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا:سلیمان بن احمد، تا: ذیحجه۱۰۲۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: مقوا، ۱۸۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۲۱-۱۳۵۷]

۶۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۲۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ جمادی الاول۱۰۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «نعمت الله ابن حسین»، «عبده محمد الحسینی»؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۲۷۴گ، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۷۲۲]

مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۲۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۶۰۸]

۶۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:علی مازندرانی اشرفی، تا: دوشنبه ۱۶ صفر۱۰۳۶ق؛ مصحح، محشی از مؤلف و دیگران؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳-۵۵]

۶۴. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شوال۱۰۴۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۳گ، ۳۲-۳۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف مخ]

۶۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۲

تصحیح شده؛ خط: نسخ، کا:درویش محمد بن حسن، تا: ربیع الثانی ۱۰۴۲ق؛ ۲۰۴گ، اندازه: ۱۴×۲۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۳]

۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۹۴/۱

خط: نستعلیق، کا:جزایری شیرازی، محمد باقر بن عبدالله، تا: ربیع الثانی۱۰۴۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ (۱پ-۲۴۷پ) [ف: ۱۰-۱۵۷۷]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۴۸

آغاز: و المراد بالقربة فقد اختلف فیه فعند المتکلمین انها موافقة ارادة الله تعالی او الامتثال لامره

خط: نسخ، کا:محمد حسین بن ایوب، تا: ۱۰۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۱۲گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۴/۵سم [ف: ۵-۲۳۳]

۶۸. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد علی بن حسین مازندرانی، تا: جمعه ۱۵ جمادی الاول۱۰۶۱ق؛ ۲۹۶گ، ۱۶سطر [ف: -۴۱]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۵۹

آغاز: شرح مقدمه: الحمدلله علی جزیل احسانه ... هذا ما وعدتکم من حل خطبة الرسالة الجعفریة فی فقه الصلوات المؤکدات الیومیة

خط: نستعلیق، کا:آقا میر بن کارکیا کسکری، تا: با تاریخ ۱۰۶۴ق؛ در این نسخه مقدمه رساله جعفریه شرح مزجی شده گویا از استرآبادی یا شخصی دیگر از شاگردان کرکی، مصحح و این کار توسط کاتب بتاریخ پنج‌شنبه ۱۸ شوال ۱۰۶۴ به پایان رسیده؛ مهر:کاتب «عبده آقا میر»؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱-۳۱۹]

۷۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:مسعود بن فضل الله بن مسعود، تا: شعبان ۱۰۶۵ق؛ محشی با نشانه «ع ل» و «۵» و از همان حاشیه کرکی باید باشد، چنین است انجام آن «فان کان الصف تفرق اذن و اقام»؛ ۱۶۳گ (۵۴پ-۲۱۷ر) [ف: ۵-۲۰۴۶]

۷۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۹۹

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق [اوراق عتیق: ۱-۲۵۷]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:شهاب بن احمد بن عیدالحلی، تا: ۲ جمادی الاول۱۰۶۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۳۵۶]

۷۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۷۴/۱

آغاز: و انه حسبی و نعم الوکیل قال دام ظله و هی ای الرسالة مرتبة ای موضوعة علی مقدمة بکسر الدال؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا:معصوم بن اکبر، تا: ۱۵ شعبان ۱۰۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۴۵۸]

۷۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۶۳

خط: نستعلیق، کا:کهدمی، محمود بن محمد تقی، تا: شنبه ۱۲ شوال۱۰۸۷ق؛ تملک: محمد سعید طهرانی؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۵-۷۹]

۷۵. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمود بن الشیخ محمد تقی الکهدمی، تا: شنبه ۱۲ شوال ۱۰۸۷ق، جا: اصفهان مدرسة الصفویه [تراثنا: س۱۸ش۱و۲-۲۳۹]

۷۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا:محمد تقی موسوی، تا: ۲۱جمادی الثانی۱۰۹۶ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر:«عبده محمد تقی الموسوی» (بیضی)؛ واقف: محمد امین موسوی، ۱۱۱۹ق؛ کاغذ:ترمه، جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۴سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: -۲۷۱]

۷۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۱۴-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمد رسول الله صریده و دعا و قال ...

خط: تحریری شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: احمد بن سلام، ابن جعفر بن لطف الله نورالدین علی عاملی؛ ۴۳۸ص، ۲۳سطر(۹×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۶۶]

۷۸. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ (نیمه یکم قرن دهم)؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۴۱]

۷۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۴۷

انجام: صلی جماعة فانه استحب له أیضاً اعادة تلک الصلوة ... فانهما لکما نافلة و اذا عرفت ذلک.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: ضیاء الدین علی قاضی بن احمد بن عبدالله بن محمد حسینی رازی؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۹۶]

۸۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۲۰ - ج

از نیمه مبحث نفاس است تا سه سطری از صلوة آیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۱۹سطر(۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: -۴۶۸]

۸۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلاحاجة الی ازالة السومة وجوباً نعم یستحب الدفع الباب الثالث من الابواب الاربعة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، باعلامت بلاغ، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۴]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:میر محمد باقر بن میر مصطفی رودباری، تا: قرن ۱۲؛ واقف: محمد باقر سبزواری، مهر ۱۴۰۵؛ جلد: مقوا، ۲۲۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۳۵۵]

۸۳. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: درزی مازندرانی، محمد حسین بن علاء الدین، تا: شعبان ۱۱۱۱ق [تراثنا: س۲ش۴-۶۵]

۸۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ رجب ۱۱۲۰ق؛ واقف: محمد علی صادقی؛ ۲۰۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۲۹۳]

۸۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۹ق؛ جلد: مقوایی، ۳۰۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۴-۲۶]

۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ، کا:هادی بن صالح خرم آبادی، تا: ۱۱۳۵ق، جا: خرم آباد؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۷ش۱-۲-۳۰]

۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:هادی بن صالح خرم آبادی، تا: جمعه ۲۰ ربیع الثانی۱۱۳۵ق، جا: خرم آباد؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل»؛ مهر: «عبدالوهاب الحسینی» (مربع) به تاریخ ۱۱۹۷ق، سید محمد حکاک به تاریخ جمادی الثانی ۱۱۶۳؛ جلد:تیماج، ۳۱۴گ، ۱۵سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۹-۳۰۲]

۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۶۹

خط: نستعلیق، کا:فتح الله بن عبدالله، تا: ۱۱۳۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۲۳-۵۳]

۸۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۱۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر:«و مبشراً برسول یأتی من بعد اسمه احمد»، «افوض امری الی الله عبده اسمعیل»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۶۸گ، ۱۹سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳-۸۹۷]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۰۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در پایان نسخه برگی از شرح خطبه رساله جعفریه محقق کرکی تألیف محمد مهدی رضوی مشهدی درج شده با سرآغاز «الحمدلله علی جزیل احسانه و الصلاة علی شارع اشرف ادیانه»؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۲سم [ف: ۴۱-۱۱۹]

۹۱. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ واقف: ملا عبدالسمیع؛ ۲۵سطر (۷×۱۸)، قطع: مستطیلی [تراثنا: س۶ش۲-۹۰]

۹۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: مقوا، اندازه جلد: ۱۲/۵×۱۸، ۲۱۰گ، ۲۱سطر (۷/۵×۱۱/۵) [ف: ۱-۲۱۵]

۹۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۶۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ قطع: وزیری [ف: -۱۵۶]

۹۴. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۷ر

خط: نستعلیق، کا:محمد علی بن احمد موسوی حایری، بی‌تا، جا: توس؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۷۳]

۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۷۹

آغاز: ان تلک المعارف باجمعها لیست من شروط صحة الصلوة اذا المخالفون لایقصدون بعض هذه الاحوال سیما باب العدل؛

انجام: و القول باستحبابه مذهب الاکثر من علمائنا لاصالة عدم الوجوب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج، ۳۲۳گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳۴-۴۱]

۹۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:عماد الدین الشریف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۲۵۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [مؤید: ۱-۲۳۷]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رایانه]

۹۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۰۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۲۵۳]

۹۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۷۶

آغاز: و هو الظهار و ما نحن فیه من هذا القبیل؛ **انجام:** فی حدیث من أحادیث الصادق علیه السلام انه ما بعث الله نبیاً الاو تعبد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ نسخه قدیم، مصحح؛ ۱۸۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۷-۳۳۳]

۱۰۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۱۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، بعضی از برگ‌ها نزدیک عصر مؤلف؛ روی برگ اول کتاب را به شیخ علی نوه شهید دوم به اشتباه نسبت داده‌اند؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲۰-۲۴۵]

۱۰۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ از روی نسخه‌ای که از نسخه شارح نقل شده بود، مصحح؛ مهر: «عبده محمود» (مربع)، «یا کریم العفو» (بیضی)، «محمد کریم شرف یافت»؛ تملک: محمد کریم ابن محمد صادق مجلسی اصفهانی؛ جلد: مقوایی، ۱۴۴گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴-۳۲۳]

۱۰۲. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۴۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: تملک عمادالدین بن حسن «عمادالدین» (بیضوی)؛ ۱۱۳گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ‎-۹۷]

● **المطالب المغربية فی الحکمة الغربیة** / عرفان و تصوف / عربی
al-maṭālib-ul maġribīyya fi-l ḥikma-til ġarbīyya
مغربی، عبدالله بن سالم
maqrebī, ‘abd-ol-lāh ebn-e sālem

مرتب بر سی مطلب از جمله:۱. بیان شیء و وجود و عدم، ۲. بیان عقل، ۳. بیان انسان و معرفتش، ۴. معنای طبیعت و کیفیت حصول مزاج، ۵. معنی ماده و صورت، ششم ماهیت روح ...، ۳۰. معرفت و یقین.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۷
آغاز: بسمله الحمد لله الواحد بالحقیقة نحو الذی لا کثرة فیه بالفعل و القوة و لا بالوجود و لا مکان؛ **انجام:**بلامات النفس من آفات البدن لانها ...
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۷۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۳۲-۱۳۱]

● **مطالب المهمة من علم الحکمة** / فلسفه / عربی
maṭālib-ul muhimma min ‘ilm-il ḥikma
ابن کمونه، سعد بن منصور، – ۶۸۳ قمری
ebn-o kamūne, sa‘d ebn-e mansūr(- 1285)

مختصری است در منطق و حکمت مرتب است بر دیباچه در بیان لزوم تحصیل معارف یقینیه و هفت«فصل» و هر فصلی شامل هفت«بحث»: ۱. المنطق؛ ۲. الامور العامة للموجود و المعدوم؛ ۳. احکام الممکن الوجود؛ ۴. احکام واجب الوجود؛ ۵. الاعراض؛ ۶. الجواهر المتحیزه و هی الاجسام؛ ۷. الجواهر المجرده.
آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله و صحبه اجمعین و بعد فهذا الکتاب اوردت فیه المهم من المطالب الحکمیة و ما ینفع به جامعا فی ذلک بین ما حصلته بنظری و هو الاقل و من غیره مما تحققت صحته و هو الا اکثر

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۳۷/۹
آغاز: قال العبد ... سعد بن منصور بن سعد بن الحسن بن هبة الله بن کمونه عفی الله عنه فی دنیاه و آخره کمال نفس الانسان هو اما من جهة قوتها النظریة بالعلم او من جهة قوتها العلمیة بالعمل؛ **انجام:** فهذا ما کتبه ممتثلا للمتقدم المولوی مؤلفه ... و منتهی الرغبات و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و سلم تسلیما.
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶-۶۹۳]

۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۳۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ممالم اجد فی کلام من تقدم و قد ختمت الکتاب بمسئله التوحید تفاوتا بان یختم الله تعالی لنا به و یجعلنا فی دار الخلود من الامنین
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: محرم۱۰۸۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۴ص (۱-۲۴)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ‎-۲۶۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۱۰ض
آغاز: برابر
کا: محمد جعفر متخلص به غیرت ابن محمد سعید، تا: ۱۱۸۷ق؛ ۱۳گ، قطع: جیبی [اهدائی ف: ‎-۳۵۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۰۰/۴
آغاز: برابر**انجام:**نفوس الحیوانات العجم لایعدم و ان لها اعواضاً بعد الموت و نقلت من کتاب اللمعة فی العلم و العمل لابن کمونة، تم.
در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ افتادگی:وسط (چند صفحه از آغاز فصل ثانی افتاده)؛ جلد: چرم، ۴۶ص(۳۰-۷۵)، ۱۹سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۵-۱۴۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد ختمت الکتاب بمسئلة التوحید ساء و لا (کذا) بان یختم الله تعالی لنا به و یجعلنا فی دارالخلود من الامنین و الصلوة علی سید المرسلین محمد و آله الطاهرین
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: عضدالملک؛ ۱۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴-۲۴۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۱۹-ف و ۶۴۵۳/۴-عکس
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۳۸۲ و ۳-۲۵۵]

● **المطالب و الفوائد** / متفرقه / عربی و فارسی
al-maṭālib wa-l fawā’id

غیر همانند:
۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱
در این بخش مطالب و فوائد مختلفی گرد آمده بدین عناوین: روایاتی از ائمه در دفع هموم و اغمام و چند طلسم و احادیثی متفرقه از آنان و از کتب مختلف، حرمت زن بر مرد در یازده صورت بواسطه شیر دادن، معانی قلب، روح، نفس، عقل، نامه امیرالمؤمنین علیه السلام به حارث همدانی، فضائل امرالمؤمنین و وصیت پیغمبر علیهما السلام به وی، وصیت لقمان به فرزندش درباره سفر، نامه قطب شاه به شاه طهماسب و نامه احمد گیلانی به شیخ بهائی، نامه شیخ بهائی به میرزا ابراهیم همدانی و جواب وی، مطالبی به نقل از: شهاب الدین سهروردی، ابن فهد، امالی طوسی، مقدس اردبیلی، غوالی اللئالی، روضه کافی، تفسیر عیاشی، احیاء علوم، کشکول کشف الحقائق، مجمع البیان، روضة الصفا، و ... جداولی در القاب و اعمار و اولاد ائمه علیهم السلام، مختصر فیما یتعلق بالائمة علیهم السلام، درجه سالکین به نقل از

احمد بن ابوالحسن حامی بجلی، اثبات امامت علی علیه السلام از دلائل عقلی و نقلی به نقل از نهج الحق، بیان مذاهب صوفیه به نقل از کتاب عمر نسفی، مراد از استمتاع در آیه شریفه «فما استمتعتم به منهن ...»، رساله‌ای مختصر دربیان زکاة و مقادیر آن از شیخ بهائی، بیان مسأله جواز امتناع زوجه از دخول تا قبض مهر از شیخ بهائی، بیان المنامات من احیاء العلوم و ...؛ خط: نسخ، کا:شهاب الدین محمد صالح بن گودرز شهمیرزادی، تا: رجب۱۰۸۷ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۵۱]

۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۶۹/۲۵

مطالب مختلفی در این بخش گرد آمده بدین عناوین: روایتی به نقل از قطب الدین راوندی، روایاتی در خلافت امیرالمؤمنین علیه السلام،مطالبی تفسیری،زیارت عاشوراء و اعمال این روز، روایاتی از جامع الاخباروغوالی اللئالی؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۱۶۶ر-۱۷۵پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۵۵]

۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۵۲/۱۳

مطالب متفرقه‌ای است شامل: صورت نکاح‌نامه، منشئاتی از مرحوم آقا حسین؟، ثواب گفتی لا اله الا الله، در مدح امیر المؤمنین علیه السلام، منشئات در مدح افراد و سلاطین؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:محمد علی بن محمد حسن خوانساری امامی، تا: ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج، ۴۴گ (۶۲پ-۱۰۶ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۲۲۵]

● مطالب و وقایع / متفرقه / فارسی

matāleb va vaqāye‘

کتابچه مطالب و وقایعی است که از روز مرخصی از آستان ملائک پاسبان و مأمورشدن به صوب دار العباد یزد واقع شده است که سال ۱۲۹۰ق بوده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۶۵

آغاز: مطالب و وقایعی که از روز مرخصی ازآستان ملایک پاسبان ومأمور شدن بصوب دار العبادة الی الان واقع شده وخدمت نواب والا معتمد الدوله وغیره عرض واظهار شده وجوابی که تحصیل شده از قراری است که؛ **انجام:** ولی ازبابت این که خواستم پس از ورود موکب همایون روحنا فداه اسمی ازاین کم نام برده شود مبلغ ده هزارتومان وکثری قرض کرده ... به جهت دوازدهم ماه شعبان قسط معتبری ارسال خواهد داشت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ جلد: مقوا، ۲۷گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۸]

● مطالبی به نقل از کتاب سلیم بن قیس هلالی / حدیث

matālebī be naql az k.-i salīm-e bn-e qays-e helālī

میبد؛ مخطوطات و اسناد میبد؛ شماره نسخه:۲۶/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۳۳]

● مطالبی درباره ی عبدالعلی میرزا معتمد الدوله / تراجم / فارسی

matālebī darbāre-ye ‘abd-ol-‘alī mīrzā mo‘tamed-od dowle

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۰۵/۴

خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، کا:عبدالعلی میرزا معتمد الدوله، تا: ۱۳۱۹ق؛ ۱ص (۳۶پ)، ۱۵-۱۷سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۵۳۲]

● مطالبی در تکلیس و تحمیر و تحلیل اجساد / کیمیا / فارسی

matālebī dar taklīs va tahmīr va tahlīl-e ajsād

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۹۲/۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۵گ (۱۰۸ر-۱۱۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۲۶۱]

● مطالبی منقوله ازمتفرقات / علوم قرآن / عربی

matālebī manqūle az-motafareqāt

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۶۹/۲۰

مطالبی منقوله از مجمع البیان و سوره غیر مذکوره در قرآن؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۵۵]

● مطالع /- عربی

maṭāli‘

قاضی سعید قمی، محمد سعید بن محمد مفید، ۱۰۴۹ - ۱۱۰۳ ؟ قمری

qāzī sa‘īd-e qomī, mohammad sa‘īd ebn-e mohammad mofīd (1640 - 1692)

مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۲۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۶۰۸]

● مطالعات (رساله در) / فقه / عربی

motāle‘āt (r. dar)

میلانی، محمد هادی، ۱۲۷۴ - ۱۳۵۳ شمسی

mīlānī, mohammad hādī (1895 - 1974)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۸/۴
کا: مرحوم آیت الله میرزا فتاح شهیدی تبریزی، تا: ۱۳۵۴ق؛ مصحح [میراث شهاب: س۸ش۴-۶۵]

● مطالع الاحزان / تاریخ معصومین / فارسی

matāle'-ol ahzān

اردبیلی، محمد تقی بن ملک محمد، ق۱۳ قمری

ardabīlī, mohammad taqī ebn-e malek mohammad(- 19c)

اهدا به: شاهزاده بهمن
تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۲۶۰ق
رساله‌ای متوسط درمصائب و عزداری خامس آل عبا و شهادت خویشان و یاران آنحضرت؛ شامل مقدمه و چند «مقصد» و «خاتمه» و هر یک شامل چند «منهج» و هر منهج در چند «مطلع». او مطالب را از کتاب‌های معروف شیعه بدون ذکر نام کتاب، نقل می‌کند و از خود مطلبی نمی آورد. در آن، مطالبی از: بحار الانوار، ابن طاووس، کافی، شیخ مفید، شیخ صدوق و دیگران نقل شده است.
آغاز: الحمدلله الذی الزمنا کلمة التقوی و وفقنا للتمسک بالعروة الوثقی و ارشدنا برشاد الائمة الهدی و جعلهم وسیلة الی مارب الدین و الدنیا و ... و بعد چنین گوید محب خاندان نبوت و خادم اخبار معدن ... رسالت مشتاق سعادت ابدی ابن ملک محمد محمد تقی الاردبیلی
[فهرستواره منزوی ۱۷۷۳/۳]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۴۴/۱
آغاز: و بعد چنین گوید محب خاندان نبوت و خادم اخبار معدن رسالت مشتاق سعادت ابدی ابن ملک محمد محمد تقی الاردبیلی؛ **انجام:** و کوهها بتقطع و انتشار و دریاها به تفجر و بعد هذا کله فالعلم عندالله و حججه الأطهار علیهم أفضل التحیات و الصلاة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۵گ (۳-۷۷)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۵]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۴۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** وضعیف میگوید اللهم احشرنا فی زمرة جناب سید الشهداء وآبائه واولاده المعصومین واولیائه واحبائه والباکین علیهم والحمدلله الذی وفقنا لاتمام شرح احوالهم ... وذخری وذخیرتی یوم فقری وفاقتی بمحمد وآله الطیبین الطاهرین
جلد اول وکامل است؛ خط: نستعلیق، کا:مؤلف، تا: سلخ ذیقعده۱۲۶۰ق؛ مصحح، بانسخه اصل مقابله شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۸]

۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۵/۲
آغاز: و برابر؛ **انجام:** پس طعن بر حر حقیقة طعن بر جناب امام حسین، و این نحو کفر اشد است و لنعم ما قال فی الانوار و لعمرک ان الطعن علی الحر یؤل الی الطعن علی من قبل
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۶گ (۱۰۱ر-۱۸۶پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۴۷]

● مطالع الاسرار فی شرح مشارق الانوار / کلام و اعتقادات / فارسی

matāle'-ol asrār fī š.-e mašāreq-el anvār

خطیب قاری، محمد حسن بن علی، ق۱۱ قمری

xatīb-e qārī, mohammad hasan ebn-e 'alī(- 17c)

وابسته به: مشارق انوار الیقین فی حقایق اسرار امیرالمؤمنین = مشارق الانوار؛ حافظ برسی، رجب بن محمد (- قرن ۹)
به دستور: شاه سلیمان صفوی
تاریخ تألیف: ۱۸ ذیحجه ۱۰۹۰ق(= آفتاب مطالع اسرار)؛ محل تألیف: اصفهان
ترجمه و شرح مفصلی است در دو جلد برکتاب «مشارق انوار الیقین فی فضائل امیرالمؤمنین» شیخ رجب برسی. مطالبی که درآغاز مشارق مربوط به علم حروف بود اسقاط شده و آنچه مربوط به آیات قرآنی و احادیث بود موافق تفاسیر امامیه و اخباری که مؤید آنها می‌باشند شرح شده است. خود می‌گوید:«چون ذره بی مقدار ... حسن الخطیب القاری مدت چهل سال بود که در آستانه مقدسه ... علی بن موسی الرضا (ع) به شرف قرائت آن مشهد مقدس و به منصب شایسته خطابت آن ارض اقدس هر صبح و شام قیام داشت. تا آن که به مساعدت بخت بیدار بل به عنایت حضرت کردگار احرام زیارت عتبات عالیات ائمه کرام (ع) بسته عازم کعبه مقصود خویش گردید بعد از آن که به ولایت سبزوار که وطن آباء این بی مقدار است رسید شبی از شبها ... در واقعه ... در روضه مقدسه رضویه ... به دستور قراءت و دعای ولی نعمت اشتغال دارد و بعد از فراغ، شخصی از خدام کرام آن حضرت(ع) از حرم محترم بیرون آمده گفت که بزرگواری است از عترت علویه و ذریه موسویه مقرر شده که آن حضرت را دریابی و بعد از آن به جانب مقصود خویشتن شتابی. بعد از بیداری این فقیر از غایت دهشت متفکر بود و نمی‌دانست که آن بزرگوار کیست و سر این هدایت چیست» تا آن‌که در ولایت خار به حضور شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق) رسید و شاه به او دستور داد که کتاب مشارق الانوار را به فارسی برگرداند. مؤلف این دستور را «تعبیر آن واقعه و سر آن اشاره» دانسته و به آن اهتمام کرده است.درباره روش کارش می‌گوید:«چون اوایل کتاب مذکور مشتمل بود بر مقالاتی که متعلق است به حروف و مبنی است بر

اصطلاحات صوفیه مقرر گردید که آن مقالات طرح و فصول و ابوابی که شیخ رجب قدس سره در شان حضرات مطهرات نبی و ائمه (ع) ذکر و بیان نموده. مترجم و مشروح گردد لذا این خاکسار بی‌مقدار التزام نمود که به توفیق الهی آیات قرآنی و احادیث نبوی را که در کتاب مشارق ذکر یافته موافق تفاسیر امامیه با اخبار دیگر که مؤید و مناسب مقام باشد بر طبق ایراد شیخ رحکه الله بیان نماید». با اشعاری از مؤلف در متن.

آغاز: بسمله. و به ثقتی. اشراقات لوامع حمدی که طبقات افلاک و ساحات صفحات عرش ادراک نو ظهورش فروغ گیرد ... شایسته بارگاه کبریای احدی است ... اما بعد بر صحیفه عرض نگاشته میشود که چون ذره بیمقدار ... حسن الخطیب القاری مدت چهل سال در آستانه ... ابوالحسن علی بن موسی الرضا (ع) بشرف قرائت آن مشهد مقدس و بمنصب شایسته خطابت ان ارض اقدس هر صبح و شام قیام داشت ... آغاز شرح: قال الشیخ العارف القدسی رجب بن علی بن رجب البرسی قدس سره فی کتابه الموسوم بمشارق الانوار فی مناقب الائمة الاخیار النقطة الواحدة هی حقیقة الموجودات ... تعبیر این مقال و تفسیر این اجمال آن است که در آن هنگام که حقایق مکونات در مرتبه غیب

انجام: چشم هنربین بود از عیب پاک ×× بی هنر ار عیب کند زان چه باکوالحمدلله الملک المنعام علی الختم و الاتمام ... حسبنا الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر.

[الذریعة ۱۴۱/۲۱ و۱۴۲؛ فهرستواره منزوی ۱۷۷۳/۳ و ۲۱۳/۹ و ۵۳۲/۹]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۶۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۷۶گ، ۲۰سطر(۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: -۴۰۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۷

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [مختصر ف: -۷۶۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** در میان کواکب انجم ×× دید ساقط چه سبعه سیار

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۵۳۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۴سم [ف: ۳۳/۱-۱۶۲]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** شیعیان را به فیض سحاب حضورش خرم وریان گرداند انه مجیب کریم وبالخلق رؤوف رحیم.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا:محسن بن سلطان محمد، تا: ۱۷ جمادی الثانی۱۰۹۱ق؛ مصحح؛ تملک: محمد بن محسن مدعو به مهدی شیرازی با مهر «یا امام محمد مهدی» (مربع) ویادداشتی از همو درهبه کتاب به «حاج ابوعلی شیرازی» درجمادی الاول ۱۱۹۷؛ جلد: تیماج، ۲۵۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ دارای سرلوح، مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۶۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۷سم [ف: ۱۲-۱۷۶]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد کاظم بن محمد جعفر قاینی، تا: ۱۰۹۳ق؛ مجدول، مصحح، روی برگ آغاز توضیحاتی در مورد کتاب و مؤلف آن از مرحوم میرزا جعفر سلطان قرائی تبریزی آمده؛ تملک: مرحوم ثقة الاسلام تبریزی در ۱۳۲۳ق، آقالار با مهر «عبده الواثق الراجی آقا لار» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۵۹۱گ، ۲۲سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۳۱-۱۵]

۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۵۱

آغاز: برابر**انجام:** حضرت صاحب الزمان مسرور و شادمان کند و وضیعه آمال شیعیان را ... سحاب حضورش خرم و ریان گرداند انه مجیب کریم و بالخلق رئوف رحیم و لقد تم المجلد الاول

جلد اول؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح، مصحح؛ واقف: عبدالحسین حسینی شیرازی بن میرزا علی نقی، رمضان ۱۲۰۴؛ جلد: مقوایی، ۴۲۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱-۱۲۵]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** در سلک شیعیان و محبان شاه مردان منتظم نماید و ضیعه آمال او را به رشحات سحاب فضل و احسان خرمی و نضارت بخشاید مواهب الله عندی جاوزت املی.

شامل سه جلد کتاب؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح مذهب، مذهب، مجدول، مصحح، از تزئینات می‌توان احتمال داد این نسخه برای تقدیم به شاه کتابت شده باشد؛ تملک: حاجی مؤمن بن ملا محمد علی مازندرانی در ۱۲۲۵ق (این تاریخ دستکاری شده بدین صورت که ۱۲۱۱ به ۱۲۲۵ تبدیل شده) با مهر «بنده آل محمد مؤمن ۱۲۲۴» (بیضی)؛ مهر:«عبده الراجی عبدالوهاب» (بیضی) با تاریخی که شاید ۱۲۷۵ یا ۱۲۷۸باشد؛ یادداشت خریداری کتاب از حاجی میرزا احمد کتابفروش در رجب ۱۳۴۴ق نوشته محمدهادی طبرسی؛ جلد: ساغری منقش، ۶۶۱گ، ۳۱سطر (۱۱/۵×۲۲)، اندازه: ۱۸/۸×۳۱/۹سم [ف: ۲۹/۱-۴۳۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ واقف: عبدالله بن عبدالله، ذیحجه ۱۲۲۷؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۵۰۴گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۵-۱۵۳۷]

● **مطالع الاسرار و طوالع الآثار** / جفر / عربی
maṭāli‘-ul asrār wa tavāle‘-ul āṯār

در جفر اکبر است از دانشمندی شیعی امامی، در دوازده «باب» و یک «خاتمه»:۱.معرفة البروج و الدر اری و ما یتعلق بهما من سر الحروف البادی؛ ۲.کیفیة السئوال و ما یمکن ان یجاب عنه بصریح المقال؛ ۳.معرفة الدلیل و طریقه و اخذ الطالع و تحقیقه؛ ۴.معرفة الاحرف المکسرة و لازمة المفسرة؛ ۵. معرفة النسب الشاملة علی الادوار الکاملة؛ ۶. کیفیة التکسیر الذی هو بمنزلة الاکسیر؛ ۷. معرفة الاوتار المطلقة و قیود مطلقاتها المحق؛ ۸ معرفة استنطاق الوتر المخفی و استخراج الاسرار من جهة الارتباط الحرفی؛ ۹. حل العقد من مطالع السعد؛۱۰. نثر المنظوم من السر المکتوم؛ ۱۱. استخراج المسائل الکلیة من الجداول السلسبیلیة؛ ۱۲. مسائل القطب و القافیة والنسبة الرابطة بین اوتارها الخاصة؛ الخاتمة فی مسائل متفرقة و مسائل متنمقة. در باب‌ها عنوان‌های مسئله و قاعده و تنبیه و فصل و تتمیم و تفصیل و نکته و نصیحة و فائدة و تکمیل دیده می‌شود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۸۹/۱

آغاز: بسمله. و عنده مفاتح الغیب لایعلمها الا هو و من یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا اللهم یا من نطقت با حدیته الحروف و الاصوات و لمعت بوارق اسراره فی ضمائر الکلمات؛ **انجام:** لان الظن مفتاح الیقین بالخیر والعاقبة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲۹ص (۱–۱۲۹)، ۱۷سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۴–۳۵۲۰]

● **مطالع الأفکار فی فقه ائمة الأطهار** / فقه / عربی
maṭāli‘-ul afkār fī fiqh-i a’immat-il ’aṭhār

رضوی قمی، محمد بن محمد باقر، ۱۱۰۰ – ۱۱۶۰ ؟ قمری
razavī qomī, mohammad ebn-e mohammad bāqer (1689 - 1747)

کتاب نسبتاً مبسوطی است که مؤلف درهر مسئله اقوال و دلایل فقها را با قبول یارد بیان نموده است.

آغاز: بسم ... و الحمد لله ... و فیه ابواب الباب الاول فی المقدمات و فیه فصول الفصل الاول فی الاوقات مسالة لکل صلاة وقتان ...

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لایخفی انه اجتهاد فی مقابلة النص.

ج۲، از ابتدای صلاة تا انتهای «صلاةالمسافر»؛ خط: نسخ، کا:حسین بن علی بن احمد، تا: قرن ۱۳؛ در شنبه سلخ ربیع الأول ۱۲۵۷تصحیح و مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۱گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳–۶۶۲] و [ف: ۲۱–۱۳۶۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱

همان نسخه بالا [اهدائی ف: –۲۲۳]

● **مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار = شرح طوالع** / کلام و اعتقادات / عربی
maṭāli‘-ul anẓār fī š.-i tavāle‘-il anwār = š.-e tavāle‘

اصفهانی، محمود بن عبدالرحمن، ۶۷۴ – ۷۴۹ قمری
Esfahānī, mahmūd ebn-e ‘abd-or-rahmān (1276 - 1349)

وابسته به: طوالع الانوار من مطالع الانظار؛ بیضاوی، عبدالله بن عمر (–۶۸۵)

اهداء به: «الملک الناصر» محمد بن قلاوون

تاریخ تألیف: ربیع الثانی ۷۰۸ق

قاضی بیضاوی، کتابی جامع و مختصر و مفید در علم کلام نگاشته است به نام «طوالع الانوار» که شامل یک «مقدمه» و سه «کتاب» است: ۱. طبیعیات؛ ۲. الهیات؛ ۳. نبوت. بر این کتاب، شروح و حواشی بسیاری نوشته شده از جمله شرح ابوالثناء، شمس الدین محمود بن عبدالرحمان اصفهانی می‌باشد که شرحی است مزجی تحت عنوان «قال، اقول» و مشهور و متداول بین طلاب بوده است. وی بخشی از عبارت کتاب را آورده، سپس به شرح و توضیح آن پرداخته است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قال الحمد لمن وجب وجوده وبقاءه وامتنع عدمه وفناؤه دل علی وجوده ارضه وسماؤه وشهد بوحدانیته رصف العالم وبناؤه العلیم الذی ...

انجام: و بعثنا یوم (کذا) مع الذین انعمت علیهم من النبین و الصدیقین و الشهداء و الصالحین و حسن اولئک رفیقا

چاپ: استانه، ۱۳۰۵ق، ۴۹۴ص؛ قاهره، مطبعة الخیریة، ۱۳۲۳ق

[معجم المطبوعات ۴۵۴؛ الذریعة ۳۶۵/۱۴ و ۱۲۴/۶ و ۲۰۱؛ ریحانة الادب ۳۴۵/۲؛ الاوقاف العامة موصل ۵۴/۴؛ دنا ۹: ۷۱۷–۷۱۴ (۷۸ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱– حاشیة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰–۸۱۶)

۲– حاشیة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار؛ لیثی سمرقندی، ابو القاسم بن ابی بکر (–۸۸۸)

۳– حاشیة حاشیة الجرجانی علی لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ قره داود شیروانی (–۹)

۴– حاشیة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار؛ تونی، معین بن حسن (–۹۰۷)

۵– حاشیة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار؛ حسینی، حمیدالدین بن افضل الدین (–۹۰۸)

۶– حاشیة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار؛ جمال حسینی، عطاءالله بن فضل الله (–۹۳۰)

۷– حاشیة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار؛ عصام الدین اسفراینی،

ابراهیم بن محمد (۸۷۳-۹۵۱)
۸- حاشیة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار = حاشیة حاشیة طوالع الانوار؛ بحرآبادی، محمد بن یوسف (-۱۰)
۹- حاشیة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار؛ افضل زاده
۱۰- حاشیة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار؛ ملاغیاث الدین محمد
۱۱- حاشیة حاشیة الجرجانی علی مطالع الانظار
۱۲- حاشیة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار(۶عنوان)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۸۴
بخش منطق؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۵ محرم۷۶۳ق، جا: بغداد؛ مصحح؛ تملک: احمد بن صالح بن سالم بن طوق؛ جلد: تیماج، ۱۴۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۵-۷۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۷۸
بی‌کا، تا: قرن ۸ و۹ [د.ث. مجلس]

۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۶
آغاز: بسمله، قال الحمد لمن وجب وجوده و بقاءه و امتنع عدمه و فناءه ضمن هذه الخطبة معظم مطالب اصول الدین من اثبات الصانع و صفاته و نعوت جلاله ...
فاقد دیباچه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: -۱۴۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۴۸
آغاز: ... قال الفصل الاول فی المبادی، اقول:اعلم ان تعلق الشییء ادراکه مجرداً عن الغواشی الغریبة و اللواحق المادیة؛ **انجام:**تنبیه: تنبیه علی ان القول بالمعاد الجسمانی غیر موقوف علی اعدام (...) بالکلیة و لم یثبت بدلیل قاطع عقلی اونقلی ...
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۳۳/۱-۹۲]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۴۹/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** واما ان یکون مقدماتها نسبیة باحدیهما ای بالقطعیة او بالظنیة اوالمشهورة و یسمی مغالطة فالبرهان قیاس مؤلف من مقدمات قطعیة ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضای «کاس قدس سره»؛ ۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق کهن، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: خانبالغ، ۱۷۰گ، ۲۳سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲۸-۲۷۵]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری نزدیک به نستعلیق، کا:ابوالفضل بن جاوید (یا خاوند) زاده بن محمد بن محمود الصدیقی ... ، تا: ۸۰۸ق؛ محشی بدون امضاء و یا با امضاءهای: سف (شاید رمز اسفراینی صاحب حاشیه بر مطالع الانظار حدیثی یکی از شارحان طوالع)، صحائف مواقف «هـ م» و «هـ ح»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۳۱ص، ۳۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵-۱۸]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۶۱
آغاز: یحدلان له جزء و یحد الغیر به ضرورة کونه جزء له کالحیوان فانه مرکب من الجسم و النامی
خط: نسخ، کا:قوام بن العلا، تا: جمعه ۱۰ شوال۸۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با نشانی مقابله امام بن العلا (ظاهرا برادر کاتب)؛ ۱۶۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۵-۵۶]

۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۱۵
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا:نورالدین مولانا حافظ چی ترکستانی، تا: ربیع الاول۸۲۸ق؛ ۳۰۲ص، ۲۷-۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [فهرست عراقی: ۱-۴۳۳]

۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۴۷
خط: نستعلیق، کا:نورالدین بن مولانا حافظ حسین (ظ) ترکستانی، تا: ۸۲۸ق؛ ۱۵۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۵۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ ذیقعده۸۳۰ق؛ ۱۸۹ص (۱- ۱۸۹)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۲-۱۲۰]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۳۲ق؛ واقف:حامد حسین [رایانه]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲
آغاز: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۳۵ق؛ ۲۱۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲-۵۰]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱
آغاز و انجام: برابر
فاقد دیباچه است ولی کامل می‌باشد؛ خط: نستعلیق تحریری ریز، کا:نورالدین بن موسی بن محمود، تا: رمضان۸۴۱ق؛ محشی؛ واقف: خواجه شیراحمد تونی؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱-۲۲۲]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۴۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۳ محرم۸۴۲ق، جا: نیشابور؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۲۰۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۵-۱۲۶]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۶
آغاز: نسخه: لعدم التفطن ... کل بغله عاقر؛ **انجام:** برابر

بدون صدر و صفحات اولی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۴۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۹ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰-۴۵۲]

۱۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۱۷ - ج

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۵۰ق؛ محشی از «سید» مورخ ۸۵۰ نسخه دیباچه را ندارد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۲۹سطر(۹×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: -۴۶۹]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۲ صفر۸۵۲ق، جا: قزوین، هنگامی که شمس الدین محمد حنفی نزد نویسنده نسخه آن را می‌خوانده؛ محشی با رمز «س رحمه الله»؛ تملک: محمد مقیم لاهیجی؛ مهر: صفرعلی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۲۳سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۷-۱۰۴]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱/۱۳۹۸-۸/۱۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:احمد بن مولانا عثمان ارسباری، تا: ۸۵۶ق؛ مصحح، محشی از شرح مواقف جرجانی؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۷۵]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:عبدالخالق بن زین بن حسن رویانی، تا: ۱۴ شعبان۸۶۰ق؛ در این نسخه شرح دیباچه بیضاوی نیست:«قال الحمد اقول: ضمن هذه الخطبة معظم مطالب اصول الدین»؛ محشی؛ تملک: علی قلی میرزا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۵-۵۸۸]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد فرغ من تنمیق هذاالکتاب بعون الملک الوهاب الفقیر الی الله الغنی علی بن موسی الطارمی فی بلدة اردبیل ... حامدا و مصلیا.

قبل از شروع کتاب، یک ورق از طوالع را نوشته و در پایان چهار برگ مطالب دیگر است؛ خط: نستعلیق تحریری، کا:علی بن موسی طارمی، تا: ۸۶۲ق؛ محشی؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱-۲۲۰]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۲

خط: نسخ تحریری، کا:ابراهیم بن احمد مرعشی، تا: ۱۸ رجب۸۶۳ق، جا: حلب؛ محشی؛ مهر: علی اصغر حسنی حسینی، محمد حسنی حسینی؛ جلد: مقوایی، ۱۳۸گ، ۲۱سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [سنا: ف: ۲-۲۳۱]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۶۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ جمادی الثانی۸۶۳ق؛ با اجازه‌ای از علی بن بدرالدین بن حسن سعدی حصفکی در ۸۶۳ به شمس الدین ابوالخیر محمد بن خواجه علاءالدین نواده علامه رشیدی و قرائت محمد مظفری در ۹۰۴؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۸۷گ، ۲۲سطر (۸/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۸-]

۲۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۶۴

خط: نستعلیق، کا:ابراهیم بن احمد مرعشی حنفی، تا: ۱۸ رجب ۸۶۳ق، جا: حلب؛ مهر: «محمد حسنی حسینی عبدالقایم ۱۱۹۱»، «علی حسنی حسینی ۱ صفر ۱۲۲۵»؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۹۳]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۴

انجام: و ثانیاً نمنع بطلان اللازم. اما منع الملازمه فلانه لا یلزم من کونها مخلوقه

این نسخه تا قسمتی از مبحث سوم (فی الجنة و النار) از باب دوم از کتاب سوم شرح طوالع است؛ خط: تحریری، کا:حاجی احمد بن محمد بن الحاج، تا: ۸۶۶ق؛ از آن به بعد قسمتی از حاشیه سید شریف است (ص ۲۰۹ تا ۲۲۴) که همان کاتب نوشته، یادداشتی به خط رقاع به امضاء حاجی احمد بن محمد بن حاجی محمد الخوافی و همچنین احمد بن یحیی بن محمد بن سعد التفتازانی: «فی جمادی الاول سنه اثنی و ثمانین و ثمانمأة»، با این یادداشت: «هذا مما وقفه طلبا الشفاعة سید المرسلین علی عامة الطلبة من المسلمین الفقیر الی الله الغنی احمد بن یحیی بن محمد بن سعد التفتازانی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۲۰۸ص، ۳۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۵-۲۰]

۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:محمد بن شیخ رضی الوهبی، تا: آخر شعبان ۸۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: ریحان الله موسوی، محمد امین به تاریخ ۱۰۵۲؛ ۲۵۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴-۶]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۰۳

خط: نستعلیق، کا:پیر محمد بن شجاع بن الیاس، تا: ۸۷۷ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبدالله خاک پای حسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۲۶-۴]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۸۳

خط: نسخ، کا:محمد بن محمد نخجوانی، تا: جمعه ۱۵ ذیحجه۸۷۸ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: عبدالکریم الرحبی؛ جلد: مقوایی، ۲۵۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۴-۲۶۶]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۹۱-۸/۱۰۱

آغاز و انجام: برابر

خطبه شرح را فاقد است؛ خط: نستعلیق، کا:امیر بن مراد بن مقصود، تا: ذیحجه۸۸۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۲۲۴گ، ۱۶-۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۸-۴۳۷۴]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا:احمد بن محمود ساوجی، تا: ۸۸۶ق [رایانه]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:محمد بن خلیل بن ابراهیم، تا: ۸۹۱ق؛ محشی با استفاده از کتاب‌هایی همچون محاکمات و با امضای «سید» و «ج» و «هـ»؛ تملک: مصطفی شوکت، حسین توفیق، محمود بن ذوالفقار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تریاکی مذهب، ۱۳۵گ، ۲۵و۲۷سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۳-۷۶]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۷۲

خط: نستعلیق، کا:عبدالله بن حاج فقرس اینه عازی، تا: ۱ رمضان۸۹۳ق، جا: موغلی محله قره باغ؛ مصحح، محشی؛ تملک: نعمت الله بکری؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۷۸]

۳۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۰۶

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۸۹۴ق [ف: -۸۶]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نازیبا، کا:ابوالقاسم بن جمال بن فخرالدین، تا: ۸۹۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: عطف تیماج، ۴۱۴ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۴۷۸]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۴۳

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۸۹۸ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: احمدبن محمد سوقی زاده، محمود بن حاجی حسین رشتی، عباس قاضی؛ جلد: تیماج، ۲۲۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۳-۱۴۲]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۲۴

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: هندی، ۵۱گ، ۲۵سطر(۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۷-۴۳۸]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۰۱

خط: نسخ ریز، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی با رمز «ع ق»؛ کاغذ: سمرقندی، ۴۴گ، ۲۵سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۷-۲۹۳]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۳۱/۲

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵ سطر(۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶-۴۰۴]

۳۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی با نشانی «سید قدس سره)»؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی، ۲۱۹گ، ۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲-۷۰۶]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۲۶

آغاز: قال علیه (کذ) لا احصی ثناء علیک انت کما اثنیت علی نفسک؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: احتمالاً اواسطقرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری؛ جلد: میشن، ۲۶۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۱-۳۸۶]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۳۸

آغاز: تعریف الشیء بما یساویه فی الجلاء و الخفاء؛ **انجام:** و بعثنا یوم الدین مع الذین انعم الله علیهم.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: احتمالاًقرن۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف:خان بابا مشار؛ جلد: مقوا، ۱۵۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۱-۳۸۶]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: احتمالاًقرن۱۰؛ محشی؛ واقف: دکتر شمس الدین جزایری؛ جلد: مقوا، ۱۲۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۱-۳۸۷]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۹۳/۱

آغاز: قوله: الکتاب الاول فی الممکنات، قیل: الظاهر ان الأمور العامة فی بابها موضوعات لمسائلها کما ان الأعراض و الجواهر کذلک و معلوم أن جمیعها لیس من الممکنات لأن الأمور الإعتباریة و المعقولات الثانیة التی؛ **انجام:** اقول: الظاهر من عبارة الحکماء أن الحدوث الذاتی هو مستو فیه الوجود بالعدم ... کما صرح به المحقق الطوسی فی شرح الإشارات بان الحدوث و هو کون وجود الشیء متأخراً عن لاوجوده، ینقسم الی زمانی ... ناتمام.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «مد ظله، سلمه الله و منه»؛ کاغذ: شرقی، ۵۹گ (۱پ-۵۹ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۳۹-۵۳۵]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۴ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق کهن، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی با امضای «۲س قدس سره»، «۱۱۲ع»، «س س شاید سیف الدین اسفراینی»، «نظام الدین»، «حاشیه تجرید» و جز آن، مقابله شده؛ تملک: یوسف بن تیمور مازندرانی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲۴/۲-۱۹۱]

۴۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۹

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۱۶]

۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۷۶

انجام: مجال و قد ظهر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۹ و۱۰؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «سید، ملا سعد، قطب، قرچه، افضل سلمه الله» و دیگران؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۸گ، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۱-۵۰۷]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۰۲

خط: نستعلیق، کا:احمد بن الحاج، تا: اواخر رمضان۹۰۵ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: احمد بن حسن، مصطفی بن حسام الدین عشاقی به تاریخ ۹۸۲، خضر بن محمود، مصطفی بن حسن ترکمانی؛ جلد: تیماج، ۲۲۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۱۲-۴]

۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۴۲/۱

آغاز: القیمه اعمی لاسیما علم اصول الدین الذی اعظمها موضوعاً و اکرمها اصولا و فروعا و ... ان کتاب طوالع الانوار من مصنفات ... عبدالله البیضاوی ... و سمیتة مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار و رسمة باسم ... محمد بن ... قلاوون مدالله سلطانه؛ **انجام:** و مع ذلک لایعادل ماورد فی مناقبهم و حکی عن اثار هم المرضیه و سیرتهم الحمیده و نفعناالله بمحبتهم اجمعین ... و استرح المداد عن دورانه الکثیره ... علی ید اضعف عبادالله ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۷ص (۳-۱۹۹)، ۱۶سطر(۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۴-۱۵۷]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:حسین بن شیخ بایزید، تا: شنبه ۸ ذیحجه ۹۳۰ق، جا: اردبیل؛ محشی؛ واقف: شیخ محمد رضا قائمی؛ جلد: میشن، ۲۳۰گ، ۲۵و۲۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۱-۳۸۵]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی سیدنا محمد و آله و صحبة الطاهرین؛ **انجام:** و عصمنا عن الضالین و بعثنا یوم الدین مع الذین انعمة (کذا) الله علیهم ... و الحمدلله رب العالمین.

از آغاز این نسخه مقدمه را حذف کرده‌اند ولی کامل می‌باشد؛ خط: نسخ تحریری، کا:ابراهیم بن خمیس بن بصار عمروی جزایری، تا: ربیع الثانی ۹۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱-۲۰۴]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۳۳

خط: نستعلیق، کا:امیرخان بن علیخان، تا: ۹۵۰ق؛ محشی به نقل از شرح تجرید، مقاصد، صلاح الدین رومی داود و مولا زاده، شرح عبری [بر طوالع] حسن افندی، احمد بردعی، عماد، کمال الدین، و غیر اینها، با یادداشت مفصل و با خطبه و حمد و ثنا در اول و آخر از احمد بن تنکری قولی تاتاری، وی در این یادداشت می‌گوید: «مطالعه این نسخه را بتاریخ ۹۷۱ در دارالسلطنة کوهستان که مسکن صاحب گرای خان بن هنگلی خان بن حاجی گرای خان است به پایان رسانیده»؛ کاغذ: ترکی، جلد: تیماج، ۳۳۸ص، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۰-۱۸۶۹]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۲

آغاز: فی ظلمات الارض و لا رطب و لا یابس الا فی کتاب مبین؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا:بیک احمد بن ملک احمد بن خان احمد، تا: ۲۲ جمادی الاول۹۵۸ق؛ افتادگی: آغاز (نسخه دیباچه شارح و به قدر یکصفحه از اول شرح را ندارد)؛ واقف: نائینی؛ ۱۸۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۴-۲۴۵]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۶۹ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۲۳۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴-۲۵۵]

۵۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۲۶

آغاز: الثالث فی کون الوجود زائدا علی الماهیات

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، ۲۲۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۷/۷سم [ف: ۱-۵۰۶]

۵۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۴۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا:احمد بن مراد بن احمد، تا: قرن ۱۱؛ فاقد دیباچه شارح است؛ محشی؛ مهر:«ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۲۲ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲-۶۱۳]

۵۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۶۰

آغاز: فالعالم حادث نتیجة و لم یشملها لقیاس و لا نقیضها بالفعل. قال و الاول هو ان یستدل الخ. اقول ای القیاس؛ **انجام:** المبحث الثالث فی ما یحصل الامامة. اجمع الامة علی ان تنصیص ... عالم خرج بالسید.

از قیاس استثنایی تا مبحث سوم از باب سوم «فی ما یحصل الامامه»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ محشی؛ جلد: گالینگور، ۲۲ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۴-۱۹۵۱]

۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۲۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۲۲۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۱۸/۳سم [ف: ۱-۵۰۶]

۵۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال و قال البراهمة آه. اقول: قالت البراهمة کلما حسنه العقل(پس از شش صفحه:) «و المغفرة بالعفو»

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با رمز «زاق، س ه، لوامع»، در آغاز این نسخه هم دیباچه نیست؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۵۰گ، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۵-۵۸۸]

۵۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:بایزید بن سید احمد بن مرید، تا: قرن ۱۱، جا: اردبیل؛ محشی؛ با دیباچه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۲۰ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۵-۵۸۹]

۶۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۰۱

آغاز: متن: الحمد لمن وجب وجوده ... و سمیته مطالع الانظار.و بعد فمقصود الکتاب مرتب علی مقدمة و ثلاثة کتب ... آغاز شرح: العلم الذی یحیط علمه بما لا یتناهی عده و احصائه ... و سمیته طوالع الانوار من مطالع الانظار؛ **انجام:** فلا یعادل ما ورد فی مناقبهم وحکمی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی به

نشانه «ص»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۶ سطر (۶×۹/۵)، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۵-۳۰۶]

۶۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۶۸

تصحیح شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲۴گ، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۴]

۶۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۱

آغاز تا پایان کتاب ممکنات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشان «للسید الشریف رحمه الله، محصل، سعدیه، نیر، شرح مواقف، شرح صحائف، شرح تجرید، لوامع، شرح الاشارات، لمولانا عماد، حواشی شرح تجرید، لوامع شرح الاشارات، لمولانا عماد، حواشی شرح تجرید، شرح مقاصد، مباحث مشرقیه، سید نعمة الله»؛ تملک: ضیاء الدین دری در تاریخ ۱۳۴۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۲۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: -۵۷۹]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** شرط الامام ان یکون مشتغلا بالذنوب التی ینثلم العدالة بها لاعلی ان ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: ابوالقاسم بن محمد اسماعیل تفرشی مستوفیشهیر به صندوقی در ربیع الاول ۱۳۰۵؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۲۶ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۶-۲۲۱]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۷۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی با نشان «محی الدین، ی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۶۸گ، ۱۷سطر(۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۹-۹۷۰]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی کل زمان و لهذا لو استخلف وکیل فی حیوته.

خط: نستعلیق تحریری بدخط، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۲۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱-۲۱۸]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۷۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ خطبه کتاب را ندارد؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۱۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۱۶۰]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۵

آغاز: اما بعد حمد الله الواجب الذی ابدع بلطفه اجناس الموجودات للوجود الذی اخرج من العدم ... قوله:اللهم انانحمدک الی قوله الباب الاول فی المقدمات، اعلم انه یجوز کسر الدال فی المقدمات و یجوز فتحها؛ **انجام:** کما یجوز الکف بالتلفظ بهما ابتداء ... و الله أعلم بالصواب والیه المرجع.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۵۳ق؛ مصحح؛ تملکبه تاریخ ۱۰۵۳ هجری با دو مهر «الواثق بالله الغنیمعصوم الحسینی» (بیضی) و «صراط علی حق تمسکه» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۸۲گ، ۱۹سطر (۱۱/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۳-۶۲۸]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد وقع الفراغ من کتابته فی یوم الجمعه من شهر رجب فی بلده الفاخره البخارا فی موضع الشریف اکمل المشایخ و افضل العلماء حضرت امیر ابوالبقا خلدالله ظله فی راس الفقرا و الغربا بحق محمد و آله العبا برحمتک ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق تحریری، کا:شمس الدین بن سیف الدین سناباشی، تا: با تاریخ ۱۰۶۷ق، جا: بخارا؛ افتادگی: وسط؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۲۵۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱-۲۲۰]

۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «س، سید، دارالحدیثی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: گالینگور، ۱۳۹گ، ۲۵سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۰-۱۵۶۵]

۷۰. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۳۰

آغاز: مبنی قواعد الشرع و اساسها و رئیس معالم الدین و رأسها هو الکاشف عن الالوهیة المطلع علی اسرار الربوبیة؛ **انجام:** اعلی منالاستخلاف و هی الشرکة فی النبوة و عن الثالث ان هذه الاخبار غیر متواترة و لا صحیحة عندنا فلا تقوم حجة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۱۶۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: -۲۵۷]

۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۰۲/۱-۱۱/۱۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** لکونهما منصوبین محلاً مفعولان لاخرج فتدبر هذا ما فهمه الکلیل والله یهدی الی سواء من یشاء السبیل.

خط: نسخ، کا:عبدالرحمن بن السید جامی، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: مقوای سرخ، ۱۱۱گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۷۵]

۷۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳۸۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ مهر:«عبدالجواد الحسینی»؛ تملک: مورخ ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲-۲۳۹]

۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵-۱/۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ مهر:«بنده آل محمد اسعد» (دایره)؛ تملک: موسی بن غالب فحام کاظمی؛ واقف: حسین آغا؛ جلد: مقوا قهوه‌ای، ۱۴۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۸-۴۳۷۴]

۷۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ محشی؛ ۳۸۴ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [فهرست عراقی: ۱-۴۳۴]

۷۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵/۲
آغاز: برابر **انجام:** و العلم بوجوبه يتوقف على النظر فيلزم الدور و يلزم الافحام.
از آغاز تا مبحث وجوب معرفت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از: فضل، پ، شرح صحایف، شرح مواقف، منه و غیره؛ جلد: تیماج، ۷۳ص (۴۵-۱۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴]

۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قوله تعالى و انظر الى العظام سراعا.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ صحافی رفوگران؛ واقف: عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵ [الفبائی: -۶۷۳]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۰
آغاز: على الضلاله و الروى؛ **انجام:** ممنوع قولهم اما الوحى
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۵۲۷]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۰
آغاز: لما فرغ من كون مفهوم الوجود و صفا مشتركا؛ **انجام:** و احتجوا على ذلك بوجوه و ذكر المصنف
از اوائل باب سوم از کتاب (زیادتی وجود بر ماهیت) تا قدری از مبحث سوم از باب امامت است؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغازوانجام؛ واقف: نائینی؛ ۲۱۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۴-۲۴۶]

۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و يقدر حصولها لها مدة بحسب رسوخ تلك الملكات ... تمت بعون الله تعالى.
خط: نستعلیق بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ واقف: ابن خاتون؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱-۲۱۹]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال عليه السلام. الله الله بى اصحابى لا تتخذوهم بعدى عرضاً من احبهم فبحبى احبهم و من ابغضهم.
دیباچه را ندارد؛ خط: نستعلیق نزدیک به غبار، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۴۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱-۲۲۱]

۸۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۶۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱-۲۵۴]

۸۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳
آغاز: امام الاسلام و المسلمين عبدالله البيضاوى قدس الله روحه و نور ضريحه اختص من بينها باشتماله على عقائل المعقول
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه قدیم، محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۳۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۴-۳۹۶]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قوله تعالى و انظر الى العظام
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: کالینگور [رایانه]

← مطالع الانوار ≻ مطلع الانوار و مخزن الاسرار

● مطالع الانوار / منطق / عربی

maṭāli‘-ul anwār

سراج الدين ارموی، محمود بن ابی بکر، ۵۹۴ - ۶۸۲ قمری

serāj-od-dīn-e ormavī, mahmūd ebn-e abī-bakr (1198 - 1284)

کتاب از متون جامع و معروف در منطق و حکمت است. با این عناوین: طرف ۱. المنطق؛ طرف ۲. العلوم الحقيقية؛ کتاب ۱. الامور العامة؛ کتاب ۲. الاعراض الخاصة؛ کتاب ۳. الجواهر الخاصة؛ کتاب ۴. العلم الالهی خاصة.

آغاز: بسمله. اللهم انا نحمدك و الحمد من آلائك و نشكرك و الشكر من نعمائك ... و بعد فهذا مختصر فى علوم الحقيقية و المعارف الالهية سميته بمطالع الانوار

چاپ: تهران، سنگی، ۱۲۷۴ق، وزیری، (در هامش)؛ ۱۲۹۴ق،۳۳۷ص

[کشف الظنون ۱۷۱۵/۲؛ معجم المطبوعات ۴۲۷/۱؛ريحانة الأدب ۱۰۹/۱]

شروح و حواشی:

۱- حاشية لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار؛ میرک بخاری، محمد بن مبارکشاه (-۷۴۰)

۲- تنوير المطالع = تنوير المطالع و تبصير المطالع فى شرح مطالع الانوار؛ اصفهانی، محمود بن عبدالرحمن (۶۷۴-۷۴۹)

۳- لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار = شرح مطالع؛ قطب الدين رازی، محمد بن محمد (۶۹۴-۷۶۶)

۴- حاشية حاشية لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار؛ قاضی زاده رومی، موسی بن محمود (-۸۱۵)

۵- الفياضية = رسالة الفياض فى شرح خطبة حاشية لوامع الاسرار = رسالة فى معنى الفياض = الفوائد المنطقية = حاشية خطبة حاشية لوامع الاسرار؛ قاضی زاده رومی، موسی بن محمود (-۸۱۵)

۶- شرح مطالع الانوار؛ اباوردی، حسن بن علی (-۸۱۶)

۷- حاشية لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار = حاشية شرح المطالع = الحاشية على شرح المطالع القطبية؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)

۸- حاشية حاشية لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار؛ آیدینی، خضر بن علی (-۸۲۰)

۹- حاشية لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار؛ آیدینی، خضر بن علی (-۸۲۰)

۱۰- حاشية لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار؛ جرجانی، محمد بن علی (-۸۳۸)

۱۱- حاشية لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار = حاشية شرح المطالع = الرسالة الجلالية؛ حسینی، علی بن حسین (-۹)

۱۲- حاشية حاشية الجرجانى على لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار

= حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ قره داود شیروانی (-۹)
۱۳- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = حاشیة الجدید علی حاشیة الجرجانی علی شرح مطالع الانوار؛ دشتکی شیرازی، میر صدرالدین محمد (۸۲۸-۹۰۳)
۱۴- الحاشیة علی خطبة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = حاشیة علی لفظة «الفیاض» فی اول شرح المطالع = رسالة الفیاض = حاشیة الفیاض؛ بقال، شرف الدین حسن شاه (-۹۰۵)
۱۵- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ شیروانی، کمال الدین مسعود (-۹۰۵)
۱۶- حاشیة حاشیة مطالع الأنوار؛ شیروانی، کمال الدین مسعود (-۹۰۵)
۱۷- حاشیة حاشیة الجرجانی علی لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ تونی، معین بن حسن (-۹۰۷)
۱۸- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = حاشیة القدیمة علی حاشیة شرح المطالع = تنویر المطالع القدیمة؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)
۱۹- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)
۲۰- تنویر المطالع و تبصیر المطالع = حاشیة حاشیة شرح المطالع = تعویذ المطالع و تبصیر المطالع = حاشیة حاشیة الجدیدة علی شرح المطالع؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)
۲۱- تقسیم علم الکلام؛ مؤید، عبدالرحمن بن علی(-۹۲۰)
۲۲- حاشیة حاشیة شرح المطالع؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)
۲۳- حاشیة لوامع الاسرار = حاشیة حاشیة الدوانی علی لوامع الاسرار = المحاکمة بین الحاشیتین؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)
۲۴- حاشیة حاشیة الجرجانی علی لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ ابیوردی، ابوالحسن بن احمد (-۹۶۶)
۲۵- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = حاشیة شرح المطالع؛ جرجانی، ابوالفتح بن مخدوم (-۹۷۶)
۲۶- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ جرجانی، ابوالفتح بن مخدوم (-۹۷۶)
۲۷- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ فخرالدین حسینی، محمد بن حسین (-۹۸۴)
۲۸- حاشیة حاشیة الجرجانی علی لوامع الاسرار = حاشیة حاشیة شرح مطالع الانوار؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)
۲۹- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = حاشیة شرح مطالع الانوار؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)
۳۰- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ طبیب، درویش علی (-۱۰)
۳۱- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ شریف استرآبادی، علی بن علی (-۱۰)
۳۲- حاشیة تصدیقات المطالع؛ شوشتری، عبدالواحد بن علی (-۱۰)
۳۳- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ حسینی، فتح الله بن حبیب الله (-۱۰)
۳۴- تحقیق معنی نفس الامر (رسالة فی ...)؛ مشکک رستمداری، محمد بن علی (-۱۰)
۳۵- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ مشکک رستمداری، محمد بن علی (-۱۰)
۳۶- حاشیة حاشیة الجرجانی علی لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ میرنعمت قمی (-۱۰)
۳۷- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ حنفی تبریزی، شمس الدین محمد (-۱۰)
۳۸- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = حاشیة شرح المطالع؛ شیروانی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۰۹۸)
۳۹- الرسالة اللزومیة؛ شیروانی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۰۹۸)
۴۰- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ ملا شمسا، شمس الدین محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۸)
۴۱- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ محقق خوانساری، حسین بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)
۴۲- حاشیة حاشیة الجرجانی علی لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = الفیاضیة؛ حسینی، شاه فتح الله بن حبیب الله (-۱۱)
۴۳- حاشیة حاشیة الدوانی علی لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = حاشیة حاشیة القدیمة علی لوامع الاسرار؛ مسیحا فدشکوئی، محمد مسیح بن اسماعیل (۱۰۳۷-۱۱۲۷)
۴۴- حاشیة حاشیة شرح مطالع الانوار؛ مسیحا فدشکوئی، محمد مسیح بن اسماعیل (۱۰۳۷-۱۱۲۷)
۴۵- حاشیة حاشیة الدوانی علی لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ عرفی طالقانی، محمد نعیم بن محمد تقی (-۱۲)
۴۶- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ شروانی، عبدالرحیم بن محمود
۴۷- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار حامد
۴۸- حاشیة حاشیة الشریف فی الفیاض = الفیاضیة سید ولی الدین
۴۹- حاشیة حاشیة الجرجانی علی لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار(۱۰عنوان)
۵۰- حاشیة حاشیة المطالع
۵۱- حاشیة حاشیة خطبة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار
۵۲- حاشیة حاشیة شرح مطالع الانوار
۵۳- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار(۱۰عنوان)
۵۴- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = حاشیة حاشیة شرح المطالع
۵۵- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار؛ گیلکی، عبدالرحیم بن مطهر
۵۶- حاشیة خطبة لوامع الاسرار
۵۷- حاشیة شرح مطالع = تصورات

۵۸- حاشیة شرح مطالع الانوار
۵۹- حاشیة شرح مطالع السید الشریف
۶۰- حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار(۱۴عنوان)
۶۱- حاشیة مطالع الانوار و حواشیه
۶۲- شرح مطالع الانوار(۳عنوان)
۶۳- الفیاضیة(۲عنوان)
۶۴- الفیاضیة = رسالة الفیاض فی شرح خطبة حاشیة لوامع الاسرار = حاشیة خطبة حاشیة لوامع الاسرار
۶۵- معنی الفیاض (رسالة فی)
۶۶- معیار الافکار فی شرح مطالع الانوار

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کل میسر لما خلق له و هذا آخر ما قصدنا ذکره من المنطق علی سبیل الاختصار و هو الموفق لاتمامه و العبد شاکر لانعامه.

طرف اول در منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ محشی؛ واقف: فاضلخان؛ ۷۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۱-۵۰۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۰۳

آغاز: فالمهملة ما موضوعها مفهوم الشیء من حیث هو فعل هذا؛ **انجام:** ثم تقول کل شیء اما أن یدل علیه أو علی جزء منه أو علی أمر خارج عنه و الاول مر و الثانی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ گویا به خط مؤلف یا در عصر وی نوشته شده؛ جلد: مقوایی، ۱۹۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۱-۱۱۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۵۰

خط: نسخ، کا:دوقانی، اسماعیل بن خلیل، تا: ۱ ربیع الاول ۶۷۰ق، طرف دوم نوشته ابی عبدالله حمد بن میکائیل بن نعمة الله تبریزی کرمی در نیمه روز ۳ ربیع الاول ۶۷۳ق؛ تملک: محمد مهدی؛ مهر: حسین مورخ ۱۱۶۱، محمد تقی بن محمد باقر شریف؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۲۱ سطر(۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۳۸۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** لصدق القیاس المنتج لمقدم الصغری

تا قدری از مبحث قیاس شرطی اقترانی است؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: وسط وانجام؛ واقف: نائینی؛ ۷۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۴-۳۹۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۵۶

تنها منطق است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۲۹۰، جمال الدین فصیح قاری، اسعد الدین بابلی در ۱۰۵۹؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۷۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۷×۲۰/۸سم [ف: ۱-۵۰۶]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۲۴-۱۹/۱۵۴

آغاز: بسمله قال مولانا الامام العلامة سراج الملة والدین منهاج الاسلام والمسلمینابن ثیاب محمود بن ابی بکر الارموی؛ **انجام:** هذا آخر ما قصدنا ذکره من المنطق علی سبیل الاختصار ولنشتغل الی العلوم الحکمیة بعده ان شاء الله تعالی والله الموفق.

بخش منطق؛ خط: نسخ، کا:محمد بن ابی بکر بن حسن کنجوی، تا: اوایل ذیحجه۷۱۱ق، جا: ابیورد مدرسه ظهیریه؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۸-۴۳۷۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۷۸

آغاز: ... الفایدة و یفرق بینه و بین السلب بتقدم حرف السلب علی الصور کما فی الرابطة ... الفصل الخامس فی الجهة و فیه مباحث الأول فی القضیة الموجهة؛ **انجام:** و قد یکون للوتر جذر صححی کما لو کان أحد الضلعین ستة و الآخر ...

خط: نستعلیق، کا:محمود فرزند احمد فرزند عبدالله، سداری، تا: ۴ ذیقعده ۷۵۰ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «ن»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۳۳گ، ۱۵سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۰-۲۹۸]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۹۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من أتفن ما ذکرنا من الوانین ... و هذا آخر ما ... الی العلوم الحکمیة بعده ان شاءالله و الحمدلله رب العالمین و الصلوه و السلم علی سیدنا محمد و آله اجمعین.

خط: نستعلیق متوسط، کا:علی بن حسین بن علی حلی، تا: ۸۳۳ق؛ مصحح، مربوط به کتابخانه تیمور تاش بوده و ایشان کتاب را از غلامحسین بن شیخ اسماعیل یزدی به تاریخ ۱۳۲۳ش در یزد خریده؛ جلد: مقوایی، ۴۲گ (۱-۴۲پ)، ۱۸ و ۲۵ سطر (۴-۶/۵×۱۶)، اندازه: ۸/۵×۲۱سم [رایانه]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۶/۲-۱/۱۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم عرض له الغلط جدیر بان بحر الحکمة وکل میسر لما خلق له هذا آخر ما قصدناه من المنطق علی سبیل الاختصار ولینتقل الی العلوم الحکمیة بعده ان شاء الله تعالی. تم الکتاب

الطرف الاول فی المنطق؛ خط: نستعلیق، کا:فضل الله بن عبدالحق یعقوبی، تا: قرن ۱۰؛ ۵۵گ، ۱۹سطر [ف: ۸-۴۳۷۵]

۱۰. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۷۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و السلام علی اتبع الهدی تمت. و کتبه ... ابوالقاسم بن محمد المهدی الحسینی من شهر محرم الحرام من شهور سنه احدی و عشرین مأیه بعد الالف ۱۱۲۱

کتاب در دو طرف است نخستین منطق دومی فلسفه که در چهار قسم باید باشد؛ خط: تحریری، کا:حسینی، ابوالقاسم بن محمد مهدی، تا: محرم۱۱۲۱ق؛ ۹۳ص (۱-۹۳)، ۱۸ سطر (۷/۵×۸)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [نشریه: ۳-۳۵۲]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۷۳/۲

خط: نستعلیق، کا:عبدالرحیم، تا: ۱۱۵۱ق؛ هامش فوقانی [مختصر ف: -۷۶۶]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم عرض له الغلط فهو جدیر ان یهجر الحکمة کله، تم المتن.
طرف اول از کتاب در منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۷۷گ (۱پ-۷۷ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۳سم [ف: ۴۴-۶۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۰/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** لکونه اعرف من الخاص یجب تقدیر فی التعریف
در فهرست «مطالع الانظار» و از عبدالرحمن اصفهانی دانسته شده که با توجه به آغاز نسخه خطاست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۸ص (۸۰-۸۷)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۲-۱۱۵]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** یجب تقدیمه فی التعریف
تنها حاوی مبحث معرف است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: نادرشاه؛ ۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۴-۳۹۲]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۵
خط: نسخ تحریری بی نقطه، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی؛ تملک: مصطفی در ۱۳۰ (=۱۳۰۰)، سید محمد عاطف؛ جلد: مقوایی، ۱۳۱گ، ۱۷سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [سنا: ف: ۲-۱۱۱]

۱۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۹۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** الفصل الثالث فی مباحث الالفاظ و هی ثلاثة ... اذ لا فهم دونه لا الخارجی لحصول
یک صفحه اول کتاب؛ بی‌کا، بی‌تا، جلد: مقوا، ۱ص (۱پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۳۳سم [ف: ۱-۱۶۵]

● مطالع الانوار / کلام و اعتقادات / فارسی

maṭāli‘-ul anwār

کاشانی، نصرالله بن مرتضی، ق۱۳ قمری

kāšānī, nasr-ol-lāh ebn-e mortazā(- 19c)

کتابی مفصل در اصول و قواعد علم کلام که دریک «مقدمه» (پنج باب) و بیست و دو «مطلع» و یک «خاتمه» تنظیم شده و درآن به تفصیل از مباحث مهم کلامی همانند واجب الوجود و عقاید ملل ونحل و دیگر فرق شیعی سخن رانده است.
آغاز: حمد سزاوار نیست حقیقتی را مگر حقیقت بی نیاز بالذات از جمیع جهات که هستیش عین ازل و ابد باشد و عاجز و جاهل و مفتور مطلقا نباشد، لیس لذاته اول و آخر و ظاهر و باطن و ترکیب و تغییر ...
[فهرستواره منزوی ۵۳۳/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۶۲
آغاز: برابر؛ **انجام:**مسبوق بنفس بود فقر رجیم است اللهم ارزقنا فقر الرسول (ص) فهو مقبول و اللهم احفظنا من فقر الرجیم فهو مردود.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اواخرقرن۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۸۴ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۲×۳۵سم [ف: ۴۵-۱۸۴]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۳۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** مفهوم این منطوق آنست که پیدایش وبقا و فنا وجود هرممکن الوجودی ...
بخش‌هایی ازمقدمه وخاتمه که مفصل هستند آمده؛ خط: نستعلیق، کا:مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط وانجام؛ با خطزدگی وقلم خوردگی؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۹]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۳۸
آغاز: بسمله، مسألة هفتم ازکتاب مطالع الانوار دربیان معنی سوره مبارکه حمد است، بدانکه بیان معنی سوره مبارکه، حمد ازظاهر آن بیرون نرود وتاویل ننمایند موقوف به بیان هجده تحقیق است، تحقیق اول: دربیان وضع الف ولام است؛ **انجام:** برایشان غضب کرده شدند وطغیان درکفر کردند وواسطه گمراهی غیرخود شدند وبازداشتند خود را وغیرخود را از انعام الهی بعد از اینکه متنعم شده بودند، تمت
مساله هفتم (تفسیر سوره حمد)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۰۳۰]

● مطالع الانوار / فلسفه / فارسی

maṭāli‘-ul anwār

[فهرستواره منزوی ۵۳۳/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۵۶
آغاز: و الذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا را معین دانسته بتصنیف کتاب هذا مشغول شدم؛ **انجام:** لمعه سیم در بیان فرق ما بین سحر و معجزه
شاید از حاج میرزا ابوالحسن بن اسماعیل لاری باشد [شباهت آن به کار نصرالله کاشانی بسیار است و به احتمال از آن اوست]، در اثبات واجب الوجود و انحصار دین حق به واحد و بحث در نبوت و امامت و معاد و جز اینها از مسائل اعتقادی، با ادله عقلیه فلسفی و استفاده از آیات کریمه مشتمل بر دو مقدمه و بیست و دو مطلع و یک خاتمه و هر کدام دارای چندین نور، نسخه درهم و ناقص و پاره‌ای از صفحه‌ها سفید است، و مطالعی که در آن آمده چنین است: مطلع ۱. مقدمات، ۲. (در نسخه نیست)، ۳. تعریف دلائل عقلیه، ۴. تعریف حواس و قوا، ۵. تعریف ممکن الوجود و واجب الوجود و ممتنع الوجود، ۶. (در نسخه نیست)، ۷. تعریف بعضی از اصطلاحات فلسفیه، ۸ (در نسخه نیست)، ۹. تعریف ایجاد کردن موجد بالذات، ۱۰. اثبات نبوت مطلقه، ۱۱.(در نسخه نیست)، ۱۲. اثبات نبوت خاصه؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی:

آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۶۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸-۵۸]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۶۳/۱

آغاز: مطلع سیزدهم دربیان آیات واخباریکه درمیان طائفه شیعه اثناعشریه وفقهم الله تعالی فی الدارین معمول فیه است ومتفق علیه جمیع اهل قبله اسلام اهل لسان عرب است ودلالت دارد بر اصول عقاید؛ **انجام:** بجهة مکافات اعمال اختیاریه آنها بطاقة موصوفه وتحصیل یقین موصوف بر متیقن مذکور بجهت غیر طائفه مذکوره مطلقا ممتنع الوجود است مفعولا بالله التوفیق

کتابی مفصل دربیان آیات و روایات وارده درمباحث مهم کلامی و اعتقادی کهمطلع سیزدهم آن دراخبار و روایاتی است که جزء متفقات و مشترکات عقیدتی شیعه محسوب می‌شوند که ظاهراً درسیزده مطلع ویک خاتمه تنظیم شده است، مطلع سیزدهم در میان اخبار و روایاتی که دربیان طایفه شیعه معمول فیه است و متفق علیه (شامل یک مقدمه و۶۸ نور)، خاتمه دربیان آثار مطالع مذکوره (شامل یک مقدمه و ۱۶ مسأله)، درخاتمه ازعقاید احسایی وسید کاظم رشتی و حاج کریم خان یاد کرده است ولی خود شیخی نبوده است، نسخه حاضر شامل مطلع سیزدهم و خاتمه می‌باشد؛ خط: نستعلیق نازیبا، کاتب =مؤلف (مسوده اولیه مؤلف است)، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سبز، ۱۱۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۰۳۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۴۱/۱

در این قطعه مسأله چهارم از خاتمه کتاب آمده که درباره معجزه انبیاء و غیر انبیا طی ده مطلب به روش فلسفی گفتگو می‌کند، پس از آن قطعه‌ای از مطلع اول طی چند نور در لزوم رجوع به ادله عقلیه برای اثبات اعتقادات، شاید از «مطلع الانوار» حاج میرزا ابوالحسن لاری محقق اصطهباناتی باشد(الذریعة ۱۴۲/۲۱)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۲۶ جمادی الثانی۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۱پ-۲۵پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۱۳۸]

● مطالع الانوار المقتبسة من آثار الائمة الاطهار = مطالع الانوار فی شرح شرایع الاسلام / فقه / عربی

maṭāli‘-ul anwār al-muqtabisa-tu min āsār-il a’imma-til aṭhār = maṭāli‘-ul anwār fī š.-e šarāyi‘-il islām

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ - ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶ق)

شرح استدلالی مزجی بسیار مفصلی است برکتاب«شرایع الاسلام» محقق حلی،با عناوین «قوله»که ظاهراً ازاین شرح فقط شش جلد از ابتدای طهارت تا آخر صلاة اموات رابین سال‌های ۱۲۲۹-۱۲۴۸ نوشته است.

آغاز: بسمله و منه الاعانة فی المعین. بعد حمدالله علی آلائه و افضاله و الصلوة علی مفخر قطان ارضه و سمائه محمد سید رسله و آله و اصحابه، یقول المستغفرق فی بحار الجرایم و المناهی و المنهمک فی بوادی اللواعب و الملاهی ...

چاپ: این کتاب دراصفهان به چاپ رسیده است

[الذریعة ۱۴۲/۲۱و۱۴۳؛ ریحانة الأدب ۲۷/۲؛ مقدمه‌ای بر فقه شیعه ۳۳۳-۳۳۴؛ کشف الحجب ۵۳۰؛معجم المؤلفین ۹۶/۹؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۲۴/۴؛ دنا ۹: ۷۲۳-۷۱۸ (۱۵۹ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱- صلاتیه (رساله) = کحل الجواهر = خلاصه تحفة الأبرار؛ حسینی، محمد هاشم (-۱۳)

۲- جواهر المسائل؛ محلاتی، محمد مهدی بن محمد باقر (-۱۳)

۳- فهرست مطالع الأنوار المقتبسة من آثار الائمة الأطهار؛ شیرازی، محمد حسین بن ابراهیم (-۱۳)

۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۲۲

جلد دوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۳۸۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۳۴]

۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۶۹

جلد سوم کتاب و از بحث قواطع صلاة می‌باشد و پایان نسخه ناتمام مانده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۴۶گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۳۵۷]

۳. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۸۷/۲

آغاز: الحمدلله الذی زین شرایع الدین بمطالع الانوار والیقین قواعد الارشاد فلاحا للسائل یوم الدین ... اما بعد فهذه مختصر المجلد الثالث من مطالع الانوار فی قواطع الصلوة؛ **انجام:** لکن اشتمال الصحیحة علی کثیر من المستحبات یوهن الدلالة علی الوجوب فربما لایصلح لمعارضة الموثقة وقد عرفت ان الفعلی الغیر المشتمل علی القرائة اقوی من المشتمل علیها فلایجب.

جلد سوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳ محرم ۱۲۴۸ق؛ افتادگی: انجام؛ با خط‌خوردگی؛ ۶۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ]

۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۸۴

جلد چهارم؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: عید قربان۱۲۲۹ق؛ ۴۱۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱-۲۳۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۹۹

کتاب صلاه تا احکام سجود؛ خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۰۹گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۷-۳۶۷]

۶. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد اول از کتاب الطهارة؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (صفحه اول)؛ مجدول [تراثنا: س۲ش۴-۶۵]

۷. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۹۵**

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ مصحح، محشی از مؤلف، دارای سرلوح رنگین، با تقریظ منظوم سید صدرالدین عاملی به عربی و سید محمد زکی موسوی مشهدی ابردهی به فارسی و تقریظ منثور شیخ جعفر (صاحب کشف الغطاء)؛ جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۲۷۴]

۸. **مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۸۶**

آغاز: بسمله الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین ... یقول احوج العباد؛ **انجام:** قوله (ع) لیس علیک من حرج آه، تنبیهاً لجواز النوم فی ذلک الوقت ... و الشکر و المنة ...

خط: نسخ، کا:محمد قاسم بن سعید، تا: پنج‌شنبه دهه اول جمادی الاول۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۳۱سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: -۲۴۲]

۹. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۱**

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی زین شرائع الدین بمطالع الانوار و الیقین و مهد لنا قواعد الارشاد فلاحا للسائل یوم الدین ... و بعد یقول ... ابن محمد تقی محمد باقر الموسوی ... هذا هو المجلد الثالث من مجلدات مطالع الانوار فی تحقیق قواطع الصلوة و غیرها. فنقول قال المصنف قدس الله روحه (خاتمة قواطع الصلوة قسمان ... و لیس بمعتمد) اعلم ان المستفاد من العبارة کلمتان؛ **انجام:** و اما الثالث فلما ذکر فیهما و مما ذکر یعلم عدم جواز امامة الخنثی ایضا و ستقف علی تمام الکلام فی مباحث الجماعة باعانه الله سبحانه.

جلد سوم (قواطع تا عدالت نگارش پیش از ۱۲۳۴)؛ خط: نسخ، کا:موسوی، محمد بن ابراهیم، تا: با تاریخ ۱۲۲۷ق؛ مجدول، در ۱۲۲۷ با اصل مقابله شده؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۲۸گ، ۲۷سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۵-۲۰۴۹]

۱۰. **قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۳۵**

آغاز: الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین و اتقنها بمدارک الاحکام وقواعد الارشاد تهذیباً للعالمین والصلاة والسلام علی من هولا ستبصار الانام لمعه اللامعین وعلی ابن عمه وآله؛ **انجام:** یکون قوله علیه السلام لیس علیک من حرج الی آخره تنبیها لجواز النوم فی ذلک الوقت والحالة وتبعید الاحتمال الاثم والحرمة

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا:محمد بن محمد رفیع بن محمد تقی، تا: ذیقعده ۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۹۵گ، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۳۱]

۱۱. **مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۲۵**

جلد چهارم؛ خط: نسخ، کا:علی رضا بن زین العابدین خوانساری، تا:عید اضحی۱۲۲۹ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۱۱۰]

۱۲. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۸۵-۹/۳۵**

آغاز: بسمله الحمدلله الذی هدانا الی تنقیح سرائر شرائع الاسلام بوسیلة تنبیه الذی هو منتهی فضیلة الانام ... هذا هو المجلد الرابع من مجلدات مطالع الانوار؛ **انجام:** المضطر الذی لاملاذله الاهو فافعل بتفضلک بعبدک الذلیل ... فانک فی الدنیا والاخرة الرحیم والرحمن ولیکن هذا آخر المجلد الرابع من مطالع الانوار ... ثم صلوته علی سید رسله الملاذ فی العالمین

جلد چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق؛ جلد: ساغری، ۳۵۶گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۸-۴۳۷۶]

۱۳. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۷۴**

آغاز: برابر

جلد اول، مشتمل بر ابتداء کتاب صلاة تا مبحث نیت؛ خط: نسخ خوب، کا:سید غفور بن ابراهیم، تا: ۱۲۲۹ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد:تیماج، ۴۲۹ص، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱-۴۵۹]

۱۴. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۹۴**

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا الی تنقیح سرائر شرایع الاسلام بوسیله نبیه؛ **انجام:** فانک فی الدنیا و الاخره الرحیم و الرحمن و لیکن هذا آخر المجلد الرابع من مطالع الانوار

جلد چهارم و از بحث عدالت امام جمعه تا پایان احکام نماز، سال ۱۲۲۹ تدوین آن به پایان رسیده؛ خط: نسخ خوش، کا:علی رضی خوانساری، تا: ۱۲۲۹ق؛ با سرلوح و کتیبه، مجدول، مذهب، محشی با امضای منه دام ظله؛ مهر:«عبده الراجی محمد جواد الحسینی»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۷گ، ۳۰ سطر(۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰ سم [ف: ۱۵-۱۰۷]

۱۵. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۷۵**

جلد دوم، مشتمل بر ابتداء نیت صلاة تا آخر مبحث تعقیب؛ خط: نسخ خوب، کا:سید غفور بن ابراهیم، تا: ۱۲۳۱ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد:تیماج، ۳۶۳ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۴۶۰]

۱۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۳۸**

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی زین شرایع الدین بمطالع الانوار و الیقین و تعهد لنا قواعد الارشاد ... فیقول المستغرق ... هذا هو المجلد الثالث من مجلدات؛ **انجام:**فی مباحث الجماعة باعانة الله سبحانه.

بخش سوم از کتاب از قواطع نماز تا مبحث نماز جمعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:شعبان۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۹۶ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۸سم [ف: ۴۵-۱۶۳]

۱۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۱ ط**

خط: نسخ، کا:حسین بن علی فرحی، تا: ۱۲۳۲ق [مختصر ف:۸۱۹]

۱۸. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۱-طباطبائی**

آغاز: بسمله الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین ... اعلم ان الامور المعتبره فی الصلوة اما شرط فیها ... و بالثانی ساهیا لا ینافیه علی بعض الاقوال؛ **انجام:** اکمل بریتک الذی به ختمت شرافة الرسالة و اشرف اولیائک الذی حاز مراتب

الولایة و آلهما اصحاب العصمة و الجلالة و الطهارة علیه السلام و الثناء و التحیه
مجلد دوم است در افعال صلاة؛ خط: نسخ، کا:حسین بن علی فرحی (مرجی)، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۲۴-۲۰۴]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۸۸

آغاز: الحمدلله الذی زین شرائع الدین، بمطالع الانوار و الیقین و مهد لنا قواعد الارشاد فلاما للسائل یوم الدین و الصلوة و السلام علی بعث لتبصرة الناس و تهذیب العالمین؛ **انجام:** و مما ذکر یعلم عدم جواز امامة الخنثی ایضا و ستفف علی تمام الکلام فی مباحث الجماعة باعانة الله سبحانه، ولیکن هذا آخر الکلام فی المجلد الثالث و یتلوه الجزء الرابع فی مباحث العدالة و غیرها ان شاء الله.
از قواطع نماز است تا مبحث نماز جمعه؛ خط: نسخ، کا:سمنانی، بابا بن رجب علی، تا: ۱۲۳۳ق؛ جلد: مقوایی، ۴۴۶ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۷-۲۲۱]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۷۶

جلد سوم، مشتمل بر مبحث قواطع الصلاة تا مبحث عدالت که جزء شرایط امام جماعت است؛ خط: نسخ، کا:محمد مهدی بن محمد طاهر خونساری، تا: ۱۲۳۴ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد:تیماج، ۱۷۳ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱-۴۶۰]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۶۳

آغاز: الحمد لله الذی هدانا الی تنقیح سرایر شرایع الاسلام بوسیلة نبیه الذی هو منتهی فضیلة الانام و من علینا ببیان مسالک مدارک قواعد الاحکام ... هذا هو المجلد الرابع من مجلدات مطالع الانوار المحرر لتنقیح مباحث العدالة و ما یرتبط بهذا المقال؛ **انجام:** و الخیبة و الخسران فانک فی الدنیا و الآخرة الرحیم و الرحمن ولیکن هذا آخر المجلد الرابع من مطالع الانوار المقتبس من آثار الائمة الاطهار و یتلوه المجلد الخامس باعانة الله الموفق الماجد فی صلوة العیدین ثم صلوته علی سید رسله الملاذ فی العالمین فرغ من کتابة هذه الکلمات فی لیلة الاضحی ... آلاف السلم و الثناء و التحیة.

جلد چهارم؛ خط: نسخ، کا:سمنانی، بابا بن رجب علی، تا: پنج‌شنبه ۲ شعبان۱۲۳۴ق؛ مصحح، محشی به امضای «منه»و منه دام عمره العالی» و «منه مد ظله» و «منه دام ظله» و «منه دام افاداته»، با علامت بلاغ، با دستخط مؤلف با این عبارات:«قد قابله من اول الکتاب الیآخره مع نسخة الاصل من علیه کمال الوثوق و التعویل والاعتماد حرره المفتقر الی الکریم الوهاب»؛ مهر:«محمد باقر بن محمد نقی الموسوی ۱۲۳۳» (بیضی)، کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ تملک: علی بن لطفعلی بن میرزا احمد تبریزی در نجف اشرف در رجب ۱۲۷۷ق و پسرش محمد علی بن علی بن لطفعلی بن احمد تبریزی در ۱۲۹۹ق با مهر «عبده محمد علی بن علی ۱۲۸۴» (بیضی) و پسرش عبدالحمید مجتهدی؛ جلد: روغنی مرغش مذهب، ۲۵۷گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰/۱×۲۹/۹سم [ف: ۲۹/۲-۸۲۳]

۲۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۷۸

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - الحمدلله الذی هدانا الی تنقیح سرائر شرایع الاسلام بوسیله نبیه الذی هو نیتهی فضیلة الانام؛ **انجام:** قد فرغ من تسوید هذا المجلد فی یوم الاربعاء ثمان و عشرین من شهر ربیع الثانی سبه اربع و ثلثین و مائتان بعد الالف من الهجرة النبویه فی ید الاقل الاثم الجانی انجفلی شهیر بحاجی بابا ابن حاجی رجبعلی سمنانی اللهم اغفر هما بحق محمد و آله الطیبین الطاهرین
خط: نسخ، کا:سمنانی، بابا بن رجب علی، تا: ۱۲۳۴ق؛ مهر:«مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمد رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: مقوای روغنی منقش، ۵۰۴ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۷×۳۰/۹سم [ف: ۱-۹۳۶]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۸

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله الذی هدانا الی تنقیح سرایر شرایع الاسلام بوسیله؛ **انجام:**فی الدنیا و الآخرة، الرحیم و الرحمن ولیکن هذا اخر المجلد الرابع من مطالع الانوار المقتبس من آثار الائمة الأطهار و یتلوه المجلد الخامس باعانة الله الموفق الماجد فی الصلوة العیدین ثم صلوته علی سید رسله الملاذ فی العالمین.
جلد چهارم که شامل مبحث «فی العدالة و مایرتبط بها من شروط امام الجماعة» است؛ خط: نسخ، کا:محمد حسن بن براتعلی نجف آبادی، تا: ربیع الثانی ۱۲۳۵ق؛ تملک: ابوالقاسم در ۱۵ رجب ۱۲۴۹ق در اصفهان، ابوطالب موسوی مورخ ۱۳۱۹ق؛ مهر: ابوالقاسم بن کاظم موسوی حسینی (دایره)، ابوطالب موسوی (بیضی) مورخ ۱۳۱۹ق؛ جلد: مقوا تیماج مذهب، ۲۲۸گ، ۲۷سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۱۹-۴۲۹]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۹

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله الذی سرح غیاهب العمی بتبلج الشرایع الدین و نور قلوب العلماء؛ **انجام:** و الحمدلله العلی الاکبر و صلواته علی سید رسله و اله الشعفاء فی المحشر.
جلد پنجم، مبحث صلوة العیدین است تا صلوة میت که در سال ۱۲۴۸ق تألیف شده؛ خط: نسخ، کا:محمد حسن بن براتعلی نجف آبادی، تا: ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: ابوطالب موسوی در ۱۲۲۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۱گ، ۲۷سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۱۹-۴۳۰]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۸۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی أحکم شرایع الدین بمطالع الأنوار و سالک الیقین؛ **انجام:** الذی حاز مراتب الولایة و آلهما اصحاب العصمة و الجلالة و الطهارة علیه و علیهم آلاف السلام و الثناء و التحیة.
ج۲، مذیل است به فن چهارم از مقاله دوم نفایس الفنون در اصول فقه در ۱۴برگ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:پنج‌شنبه۷ جمادی الثانی۱۲۳۵ق؛ محشی با جمله دعایی «منه ادام الله ظله العالی»؛

جلد: مقوا، ۲۹۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۶۸]

۲۶. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۰

از نماز جمعه است تا پایان جلد چهارم که در شب ۱۰ ذیحجه ۱۲۲۹ نوشته شده؛ خط: نسخ خوش، بی کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مقابله شده با نسخه اصل، مجدول، با سرلوح؛ جلد: روغنی منقش، قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۲۱]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۲

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی هدانا الی تنقیح سرائر شرایع الاسلام بوسیلة نبیه الذی هو منتهی فضیلة الانام؛ **انجام:** و لاتفعل به ما هو اهله من المذلة و الخیبة و الخسران فانک فی الدنیا و الاخرة الرحیم و الرحمن

جلد چهارم، از بحث عدالت امام جمعه تا پایان احکام نماز جمعه؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: جمعه ۲۳ ذیقعده۱۲۳۵ق؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح رنگین بسیار زیبا، دو مرتبه با نسخه مؤلف مقابله شده؛ ۲۵۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۳۵]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۶

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا تنقیح سرائر شرائع الاسلام بوسیلة نبیه؛ **انجام:** لعدم کون الإمام قابلا للامامة کما هو المفروض فی المسألة ... فانک فی الدنیا و الآخرة الرحیم و الرحمن ... علی هاجرها آلاف السلام و الثناء و التحیة.

ج۴، از مبحث عدالت و شرایط امام جمعه تا انتهای آداب جمعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۸ربیع الثانی۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۳۷۰]

۲۹. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۳۷

قطعه‌ای از اوایل کتاب؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۲ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۴۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: -۴۴]

۳۰. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۰

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:شیخ ابوالحسن بن علی بن حسن قاضی، تا: ۱۲۳۶ق؛ واقف: فرزند مؤلف، ۱۲۷۸؛ ۲۹۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۳۱]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۶

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین و اتقنها بمدارک الاحکام و قواعد الارشاد و تهذیبا؛ **انجام:** اللهم التعجیل فی فرج ولیک الدافع بجلباب الجهل و الظلمة و الباسط مناهج الخیر و العدالة و الکاشف لأسرار و المعارف الحقه و الرادع.

جلد دوم شامل ادامه مبحث الصلوه و افعال صلوة؛ خط: نسخ، کا:براتعلی بن محمد حسن براتعلی نجف آبادی، تا: سه‌شنبه۱ محرم۱۲۳۶ق؛ تملک: ابوالقاسم حسینی در شهر اصفهان مورخ ۱۲۴۹؛ مهر: «ابوالقاسم ابن محمد کاظم موسوی الحسینی» (دایره)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۵گ، ۲۷سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۱۹-۴۲۶]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۷

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله الذی زین شرایع الدین بمطالع انوار الیقین و مهدلنا قواعد الارشاد فلاحا للسائل یوم الدین و الصلوة و السلام علی من بعث لتبصرة الناس و تهذیب العالمین؛ **انجام:** و ستقف علی تمام الکلام فی مباحث الجماعة باعانة الله سبحانه ولیکن هذا آخر الکلام فی مجلد الثالث و یتلوه الجزء الرابع فی مباحث العدالة و غیرها انشاء الله تعالی

جلد سوم شامل «فی قواطع الصلوة» ... است تا مبحث «العدالة و اعتبار الذکور فی امام الجماعة»؛ خط: نسخ، کا:محمد حسن بن براتعلی نجف آبادی، تا: ربیع الاول۱۲۳۶ق؛ تملک: ابی طالب محمد موسوی در ۱۲۹۲ق؛ مهر: «ابوطالب موسوی» (مستطیل)؛ جلد:تیماج مذهب، ۱۹۳گ، ۲۷سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۱۹-۴۲۷]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۹۲

احکام نماز جمعه تا تعقیبات نمازها؛ خط: نسخ، کا:محمد رضا بن محمد رفیع، تا: ۱۱ ذیحجه۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ در پایان سه صفحه ملحقات افزوده شده از نسخه مؤلف، به دستور استاد کاتب سید میر علی اکبر حسینی اصفهانی، محشی از مؤلف از خط وی نقل شده؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۴-۱۲۴]

۳۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۴۹

جلد اول؛ خط: نسخ، کا:علی رضا، تا: چهارشنبه ۱۴ ذیقعده۱۲۳۸ق؛ مصحح، محشی به نقل از مؤلف با عنوان «منه دام ظله» و به خط علی بن ابی طالب حسینی تونی خراسانی که به سال ۱۲۳۹ق از کتابت آنها فارغ شده، مجدول، دارای سرلوح مرصع مذهب؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ یادداشتی با مهر «... محمود الحسینی» (مربع) که کتاب حاضر را در اغتشاش نجف با ۱۲ جلد دیگر در منزل حاجی سید حسین امانت گذاشته؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۸۱گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱-۱۵۷]

۳۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۹۶

از بحث قرائت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ صفر۱۲۳۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۳۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۷۴]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۹۹

جلد ۲؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ افتادگی: آغاز [د.ث. مجلس]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۱۲

جلد دوم؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: شنبه دهه اول ربیع الثانی۱۲۳۸ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۱-۱۴]

۳۸. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۹

جلد چهارم؛ خط: نسخ، کا:علی رضا خوانساری، تا: ۱۲ ربیع الاول۱۲۳۹ق؛ مجدول، دارای سرلوح مرصع مذهب، مصحح؛ مهر: وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: تیماج، ۲۸۵گ،

اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۵۰]

۳۹. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۱۷

جلد دوم؛ خط: نستعلیق شکسته، کا:محمد بن مهر علی هزارجریبی استرآبادی، تا: یک‌شنبه ۱۴ ربیع الاول ۱۲۴۰ق؛ محشیبا رمز «منه دام ظله»؛ ۳۰۶گ، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۳۴]

۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اقرأ سورة الحمد سبع مرات قال ففعلت ذلك فكانما انشطت من عقال

جلد نخست کتاب الصلاة می‌باشد و تا پایان مسائل اذان و اقامه به انجام می‌رسد؛ خط: نسخ ممتاز، کا:عبدالکریم بن محمد اسماعیل، تا: ۱۲۴۰ق؛ نفیس و هنری، مذهب، دارای سرلوح زیبای مرصع، مجدول، مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله العالی، منه دام مجده العالی، منه دام ظله و فضله و زید عمره العالی»؛ جلد: روغنی نفیس منقش، ۳۳۵گ، ۲۹سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۴۰-۳۱۲]

۴۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۹۹

جلد سوم؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق [اوراق عتیق: ۱-۲۵۷]

۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۵۴

آغاز کتاب صلاة؛ خط: نسخ زیبا، کا:علی رضا خوانساری، تا: رجب ۱۲۴۱ق؛ مجدول، دارای سر لوح زیبا؛ جلد: روغنی منقش، ۳۰۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۱ سم [ف: ۱۲-۱۲۸]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۰

آغاز: المجلد الثانی من کتاب الصلوة من مطالع الانوار. بسمله. الحمدلله الذی احکم شرائع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین و اتقنها بمدارک الاحکام و قواعد الارشاد تهذیبا للعالمین ... و بعد یقول ... ابن محمد تقی الموسوی محمد باقر هذا هو المجلد الثانی من مجلدات مطالع الانوار المدون فی کتاب الصلوة لتنقیح افعالها فنقول قال المصنف قدس سره (الرکن الثانی فی افعال الصلوة و هی واجبة و مسنونة فالواجبات ثمانیة الاول النیة و هی رکن فی الصلوة لواخل بها عامدا او ناسیا لم تنعقد صلوته) اعلم ان الامور المعتبرة فی الصلوة اما شرط فیها او جزء لها؛ **انجام:** و له دائما متوالیا الحمد ... بحق اکمل بریتک ... علیه و علیهم آلاف السلام و الثناء و التحیة - قد تم المجلد الثانی من کتاب الصلوة من مطالع الانوار الذی صنفه ... استادی ... سمی الامام الخامس ... علی ید اقل تلامیذه ...

جلد دوم (افعال صلوة از نیت تا تعقیب نگارش پیش از ۱۲۳۱)؛ خط: نسخ خوش، کا:عبدالکریم بن محمد اسماعیل، تا:۱۲۴۱؛ مجدول، محشی با نشانه «منه»، با شاهکاری که آنها را در گل و بوته و پیکره‌های جانور و گیاه و شکلهای هندسی یا در عبارت‌هایی به‌خط درشت مانند «منه دام ظله العالی» گذارده‌اند، با سرلوح زیبا؛ جلد: تیماج، ۲۸۸گ، ۲۹سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۲۰۴۷]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۶۶

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی أحکم شرایع الدین بمطالع الأنوار و سالک الیقین؛ **انجام:** بحق اکمل بریتک الذی به ختمت شرافة الرسالة و اشرف اولیائک ... و الثناء و التحیة.

جلد۲، از «الرکن الثانی فی افعال الصلاة» شروع و به انتهای تسبیح زهرا علیها سلام ختم شده است؛ خط: نسخ، کا:علی رضا خوانساری، تا: ۳ جمادی الاول۱۲۴۱ق؛ مجدول، با سرلوح، محشی به لفظ «منه مدظله العالی»؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۵] و [ف: ۲۱-۱۳۶۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۹

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۲۳]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۵ خوئی

آغاز: الحمد لله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار ... و بعد یقول ... ابن محمد تقی الموسوی محمد باقر ... فیقول ... الرکن الثانی فی افعال الصلوة

خط: نسخ، کا:ملا حسن محمد علی المحلاتی، تا: ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۶۲۵ص، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۳۱سم [ف: ۷-۳۵۸]

۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۷۳

تا پایان مبحث جماعت است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸ شوال۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۲۹سطر(۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹-۹۶۹]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۷۴

جزو یکم و از آغاز صلوة مطالع الانوار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸شوال۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ، ۳۰سطر(۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۹-۹۶۹]

۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۳۹

آغاز: بسمله و به ثقتی الحمد لله الذی احکم شرائع الدین بمطالع الانوار؛ **انجام:** و الهما اصحاب العصمه و الطهارة علیه و علیهم الاف السلام و الثناء و التحیه.

جلد ثانی؛ صلوة در آن اجزاء و شروط و جزئیات نماز؛ خط: نسخ، کا:محمد بن محمد باقر حسینی (ابن مؤلف)، تا: ۱۲۴۲ق؛ باسرلوح، مجدول، محشی، با عبارت:«قد قابلت هذه النسخه الشریفه من نسخه اصله ادام الله ظل مصنفه بحق اجداده الطاهرین و فرغت مقابله صبیحه یوم النیروز ۱۲۴۷»؛ جلد: تیماج، ۲۶۹گ، ۲۹سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۹-۲۲۰]

۴۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۷

صلاة جمعه؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ قطع: رحلی [ف: -۲۲۹]

۵۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۱

قواطع صلاة؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ قطع: رحلی [ف: -۲۲۹]

۵۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۹۲

جلد چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۴۲ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۵۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۴-۴۴۷]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۵ معزی

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی هدانا الی تنقیح سرائر شرائع الاسلام بوسیلة نبیه الذی هو منتهی غضیلة الانام ... و بعد یقول المسمی الملتجی الی باب سیده الغافر، ابن محمد تقی الموسوی محمدباقر؛ **انجام:** و التکلیف فی حق المأموم الذی کلامنا فیه الظهر لعدم کون الامام قابلا للامامة کما هو المفروض فی المسألة و لنقطع الکلام ...

خط: نسخ، کا:محمد رضا بن محمد رفیع اصفهانی، تا: ۷ شوال۱۲۴۳ق، حسب الامر مؤلف؛ مجدول، مصحح؛ تملک: محمد طاهر بن محسن، محمدمهدی بن شیخ؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۸گ، ۳۰ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۳۹-۲۳۱]

۵۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۴۵

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:اسماعیل بن محمد ورنو سفادرانی، تا: سه‌شنبه ۱۵ رمضان۱۲۴۳ق؛ ۴۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۵۵]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۱۹

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی شرح غیاهب العمی بتبلج شرایع الدین و نور قلوب العلماء بمطالع الأنوار؛ **انجام:** ایصلی الرجل شیئاً من الفروض راکبا فقال لاالا من ضرورة و هو فی الدلالة علی المدعی اقوی من الأول و الحمدلله العلی الأکبر و صلاته علی سید رسله و آله ...

ج۵، از «صلاة العیدین» تا انتهای صلاةالکسوف؛ خط: نسخ، کا:محمد رضا بن محمد رفیع اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۲۶ذیحجه۱۲۴۳ق، به دستور مؤلف؛ از روی نسخه اصل، مجدول؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۳۷۲]

۵۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۶۷

کامل؛ خط: نسخ، کا:حسن بن احمد ضغادی، تا: محرم۱۲۴۴ق؛ دارای سرلوح؛ اهدایی: ورثه مرحوم سید محمد بزرگ بزاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: روغنی مذهب، ۱۹۵گ، ۲۷سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۴-۱۴۲۰]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۹۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۴-۴۱۳]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۸۸

جلد سوم (خاتمة قواطع الصلوة - صلوة جمعة)؛ خط: نسخ، کا:عبدالکریم بن محمد اسمعیل شاگرد مؤلف، تا: ۱۲۴۴ق؛ مجدول، مذهب، محشی با نشان «منه دام ظله، منه ادام الله اقباله»، با سرلوح؛ اهدایی: آقای مشکوة، ۱۳۳۸/۹/۲۳ش؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۴۹گ، ۹۲سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۳۱×۳۱/۵سم [ف: ۱۴-۳۹۳۷]

۵۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۰۰

جلد سوم؛ خط: نسخ، کا:محمد بن حسن خراسانی ساکن قریه کدکن، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۲۰۷گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۲۳]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۰۴

جلد چهارم از کتاب صلاة؛ خط: نسخ زیبا، کا:عبدالکریم بن محمد اسماعیل، تا: یک‌شنبه ۴ ربیع الثانی۱۲۴۵ق؛ مجدول، مذهب؛ ۲۹۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۹-۸۴]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۲

آغاز: المجلد الخامس من کتاب الصلوة من مطالع الانوار. بسمله. الحمدلله الذی سرح غیاهب العمی بتبلج شرائع الدین و نور قلوب العلماء بمطالع الانوار و مدارک الیقین و بعد یقول ... محمد باقر بن محمد نقی الموسوی ... هذا هو المجلد الخامس من مجلدات مطالع الانوار المبرز لخبایا صلوة العیدین و غیرها. قال المصنف نورالله تعالی روضته (الفصل الثانی فی صلوة العیدین و النظر فیها و فی سننها و هی واجبة مع وجود الامام بالشروط المعتبرة فی الجمعة) اقول قبل الاخذ فی شرح الکلام؛ **انجام:** و الحمدلله العلی الکبیر ... هذا آخر الجزء الخامس من مجلدات مطالع الانوار و یتلوه الجزء السادس فی الصلوة علی الاموات و غیرها باعانظ الله الموفق للخیرات ...

جلد ۵ و در نماز دو عید تا نماز کسوف؛ خط: نسخ، کا:عبدالکریم بن محمد اسماعیل، تا:۱۲۴۶؛ مذهب، مجدول، با سرلوح؛ جلد: روغنی منقش، ۲۰۸گ، ۲۹سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۵-۲۰۴۹]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۲۷

آغاز: الحمدلله الذی زین شرائع الدین بمطالع الأنوار و الیقین، و مهد قواعد الإرشاد فلاحا للسائل یوم الدین؛ **انجام:** ولیکن هذا آخر الکلام فی المجلد الثالث، و یتلوه الجزء الرابع فی مباحث العدالة و غیرها إن شاء الله الملک المنان الوهاب الکریم.

از مبحث، قواطع صلوة تا مبحث، العدالة. ج ۳؛ خط: نسخ، کا:محمد کاظم، سبزواری شاهرودی، تا: ۱۷ شوال ۱۲۴۶ق، جا: اصفهان؛ محشی از مؤلف؛ مهر:«محمد کاظم» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب؛ ۲۲۵گ، ۲۲سطر (۱۲/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲۹-۵۰۹]

۶۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۷۷

جلد چهارم و مشتمل بر مبحث عدالت امام جماعت تا آخر مبحث صلاة جمعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ واقف: سپهسالار؛ ۲۳۳ص، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۴۶۰]

۶۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۷۸

مجلد پنجم و مشتمل بر صلاة عیدین تا آخر صلاة کسوف؛ خط: نسخ خوب، کا:محمد بن محمد باقر قائنی خراسانی، تا: ۱۲۴۷ق؛ واقف: سپهسالار، جلد: چرمی مذهب، ۲۰۱ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۴۶۱]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۷۹

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا تنقیح سرائر شرائع الاسلام بوسیلة نبیه؛ **انجام:** لعدم کون الإمام قابلا للامامة کماهو المفروض فی المسألة ... فانک فی الدنیا و الآخرة الرحیم و الرحمن ... علی

هاجرها آلاف السلام و الثناء و التحية.

ج۴؛ خط: نسخ، کا:علی رضا خوانساری، تا: دوشنبه ۷ رجب۱۲۴۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۷۲]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۳۹

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار ... و بعد یقول احوج العباد الی غفران ... هذا هو المجلد الثانی من مجلدات؛ **انجام:**البدعة و الخدعة و الخیانة و الهادی الی مسلک الرشاد و الفلاح و الکرامة بحق اکمل بریتک الذی به ختمت شرافة و الرسالة ... و الثناء و التحیة.

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره محرم۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۲۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۴۵-۱۶۴]

۶۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۳۰

جلد چهارم؛ خط: نسخ، کا:علی رضا خوانساری، تا: ۱۲۴۷ق؛ مقابله شده، مجدول، با سرلوح رحلی [نشریه: ۷-۲۹۲]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۱۰

جلد پنجم؛ خط: نسخ، کا:علی رضا بن زین العابدین خونساری، تا: ۱۲۴۸ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین زیبا؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۴-۲۸۴]

۶۷. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

شامل مبحث النیة فی الصلاة تا تعقیبات الصلاة و تسبیح الزهراء (ع)؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۵]

۶۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۲۴

آغاز: جلد ۲: الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار و مسالک.

جلد دوم در صلاة، از رکن دوم در افعال صلاة تا تعقیبات؛ خط: نستعلیق تحریری، کا:محمد حسن ورنوسفادرانی بن محمد کاظم، تا: یک‌شنبه ۱۵ محرم۱۲۵۰ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۲۳گ، ۲۹سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲-۲۳۴]

۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲۳

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی زین شرایع الدین بمطالع انوار الیقین و مهدلنا قواعد الارشاد؛ **انجام:** و لیکن هذا آخر الکلام فی المجلد الثالث و یتلوه الجزء الرابع فی مباحث العداله و غیرها انشاء الله

جلد سوم، از «قواطع نماز» تا تا مبحث ذکوره در امام نماز جماعت؛ خط: نسخ، کا:اصفهانی، علی محمد بن محمد حسین، تا: ۱۲۵۰ق؛ جلد: روغنی منقش، ۱۸۸گ، ۲۹سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۸-۲۳]

۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲۴

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا الی تنقیح سرائر شرایع الاسلام بوسیله نبیه الذی هو؛ **انجام:** و یتلوه المجلد الخامس باعانه الله الموفق الماجد فی صلوه العیدین ثم صلوته علی سید رسله ... فی العالمین

جلد چهارم، از آنچه «معتبر در امام جماعت» است تا آنجا که امام جماعت قابل اقتداء نباشد و تکلیفی که مقتدی دارد می‌آید؛ خط: نسخ، کا:علی بن محمد حسین، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۱۰گ، ۲۹سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۸-۲۴]

۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲۵

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی شرح غیاهب العمی بتبلج شرایع الدین و نور قلوب العلماء بمطالع الانوار؛ **انجام:** راکبا فقال لا الامن ضروره و هو فی الدلاله علی المدعی اقوی من الاول و الحمدلله العلی الاکبر و صلوه علی سید رسله و اله الشفعاء فی المحشر

جلد پنجم، این جلد از «نماز عیدین» تا صلوه کسوف؛ خط: نسخ، کا:علی محمد بن محمد حسین، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: روغنی، ۱۴۸گ، ۲۹سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۸-۲۴]

۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲۶

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل الممات مع کونه هادم اللذات وسیله للفوز باکمل الملاذ و السعادات؛ **انجام:** المحقق فی القبر و اثبته المصنف و استقرب ذلک السید فی الذکری و الاول اقرب

جلد ششم، از نماز برمیت تا تا تغسیل بر اموات؛ خط: نسخ، کا:علی محمد بن محمد حسین، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: مقوایی‌مذهب، ۱۸۲گ، ۲۹سطر(۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۸-۲۵]

۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۱

آغاز: الحمدلله الذی زین شرائع الدین بمطالع الأنوار والیقین و مهد لنا قواعد الإرشاد فلاحاً للسائل یوم الدین؛ **انجام:** ولیکن هذا آخر الکلام فی المجلد الثالث و یتلوه الجزء الرابع فی مباحث العدالة وغیرها، إن شاء الله.

از قواطع صلاة تا مبحث عدالت؛ خط: نسخ، کا:عبدالله فرزند محمد علی ابوالحسن، نوری، تا: شنبه ۱۲ ذیقعده ۱۲۵۲ق؛ محشی با امضای «منه دام مجده العالی و منه دام عزه»؛ مهر:«اسمعیل بن محمد تقی الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۰گ، ۲۳سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲۹-۵۱۳]

۷۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۸۹

انجام: عدم جواز امامة الخنثی أیضاً و ستقف علی تمام الکلام فی مباحث الجماعة باعانة الله سبحانه ولیکن هذا آخر ...

جلد سوم؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن علی ریزی لنجانی، تا: ۱۲۵۳ق؛ دارای سرلوح، مجدول، مصحح؛ جلد: روغنی، ۱۸۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۷]

۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۲۹

آغاز: برابر

از آغاز کتاب صلاة تا احکام اذان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۷ ربیع الاول۱۲۵۳ق؛ با سرلوح، مصحح، از روی نسخه مؤلف، محشی، مجدول؛ تاریخ وقف: محرم ۱۲۵۲؛ جلد: مقوایی، ۳۱۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵-۲۹۷]

۷۶. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اقرأ سورة الحمد سبع مرات قال ففعلت ذلک فکأنما نشطت من عقال.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا:محمد خراسانی کدکنی، تا: سه‌شنبه ۲۸ جمادی الثانی۱۲۵۳ق؛ ۲۹۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: -۸۳]

۷۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۹

جلد دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا:حیدرقلی بن حاجی شیر خان نوری، تا: ذیقعده۱۲۵۴ق؛ واقف: مادرجان اندواری با تولیت محمد اسحاق اندواری، ۱۲۵۶؛ ۳۴۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲-۴۰۷]

۷۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۹۰

آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی تنقیح سرائر شرایع الاسلام بوسیلة نبیه الذی هو منتهی فضیلة الانام ومن علینا؛ **انجام:** من المذلة والخیبة والخسران فانک فی الدنیا والإخرة الرحیم والرحمن ولیکن هذا آخر ...

جلد چهارم؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن علی ریزی لنجانی اصفهانی، تا: ۱۲۵۴ق؛ دارای سرلوح، مجدول، مصحح؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۲۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۸]

۷۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۹۱

آغاز: الحمدلله الذی سرح غیاهب العمی بتبلج شرایع الدین ونور قلوب العلماء بمطالع الانوار ومدارک الیقین؛ **انجام:** هو فی الدلالة علی المدعی اقوی من الاول والحمدلله العلی الاکبر وصلاته ...

جلد پنجم؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن علی ریزی لنجانی، تا: ۱۲۵۴ق؛ دارای سرلوح، مجدول، مصحح؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۶۱گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۸]

۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۸۸

آغاز: الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار ومسالک الیقین واتقنها بمدارک الاحکام وقواعد الارشاد تهذیباً للعالمین؛ **انجام:** الذی به ختمت شرافة الرسالة و اشرف اولیائک الذی حاز مراتب الولایة وآلهما اصحاب العصمة والجلالة و الطهارة علیه و علیهم آلاف السلام.

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:ابوالقاسم، تا: ۴ ربیع الثانی۱۲۵۴ق؛ دارای سرلوح، مجدول، مصحح؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۲۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۸]

۸۱. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۸۵

جلد چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۵۴ق؛ یادداشتی که میرزا ابوالقاسم کتاب را به پدر صاحب یادداشت بخشیده و تملک ابوالقاسم مجتهد؛ جلد: تیماج، ۲۴۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۵]

۸۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی زین شرائع الدین بمطالع الانوار و الیقین و مهد لنا قواعد الارشاد فلاحا للسائل یوم الدین ... و بعد، یقول: ... هذا هو المجلد الثالث من مجلدات مطالع الانوار المرتسم فی تحقیق قواطع الصلاة وغیرها؛ **انجام:** و یشترط فی امام الرجال و الخناثی الذکورة، فلا تصح امامة المراة و لا الخنثی عند علمائنا اجمع و به قال عامة الفقهاء و اما الثالث، فلما ذکر فیهما و مما ذکر یعلم الکلام فی مباحث الجماعة باعانة الله سبحانه.

جلد سوم؛ خط: نسخ، کا:محمد رضا بن محمد رفیع اصفهانی، تا: ۱۲۵۵ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماجو مذهب، ۲۲۹گ، ۳۰سطر (۹/۵×۲۰)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۳۷-۴۰۷]

۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۷۵

جلد چهارم؛ خط: نسخ، کا:قاینی، محمد بن علی اصغر، تا:سه‌شنبه ۲۲ ربیع الثانی۱۲۵۶ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۳۱سطر(۹×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۹-۹۶۹]

۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۸۰

جلد اول و دوم از کتاب صلاة؛ خط: نسخ زیبا، کا:عبدالکریم بن محمد اسماعیل، تا: سه‌شنبه ۱۸ ذیقعده۱۲۵۶ق؛ مجدول، دارای سر لوح رنگین دقیق و زیبا؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی با نقشه‌های بسیار عالی، ۲۵۱گ، ۵۱سطر، اندازه: ۲۵×۴۱سم [ف: ۹-۶۶]

۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۲۶-۵۴/۱۶

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی هدانا الی تنقیح سرایر شرایع الاسلام بوسیلة نبیه

جلد چهارم، مباحث العدالة و ما یرتبط بها من شروط امام الجماعة؛ خط: نسخ، کا:عبد الله بن ابوالحسن بن محمد علی نوری، تا: چهارشنبه ۵ جمادی الثانی ۱۲۵۷ق؛ ۲۷۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۳۷۶]

۸۶. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۱۹

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ از عصر مؤلف، با تاریخ ۱۲۵۷، محشی از مؤلف به امضای «لمحرره محمد اسماعیل»؛ جلد: تیماج، ۲۷۳گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۱۰۸]

۸۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۸

آغاز: الحمدلله الذی احکم شرائع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین و اتقنها بمدارک الاحکام و قواعد الارشاد تهذیبا للعالمین

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:حسین بن حسن آل سید حبیبت زوین، تا: چهارشنبه ۲۶ صفر۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۸۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۲۲]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳۴

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی أحکم شرایع الدین بمطالع الأنوار و سالك الیقین؛ **انجام:** و علیه نص المحقق الثانی ره فی فوائد مغیر الأجود الی الأحسن و الأمر سهل.

ج۲، از «الرکن الثانی فی افعال الصلاة» تا انتهای «قواطع الصلاة»؛ خط: نسخ، کا:علی اصغر حسینی مرعشی، تا: ۱۸ ربیع الثانی۱۲۶۲ق؛ ۲۱۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۳۶۶]

۸۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۸۱

جلد سوم و چهارم و پنجم از کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا:عبدالکریم بن محمد اسماعیل، تا: چهارشنبه ۱۶

ذیقعده۱۲۶۳ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین دقیق و زیبا؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی با نقشه‌های بسیار عالی، ۲۶۸گ، ۵۱سطر، اندازه: ۲۵×۴۱سم [ف: ۹-۶۶]

۹۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۴۴

جلد چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۳۷۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۲۵۴]

۹۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۷۶

جلد ششم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۹۸ق؛ تملک: عبدالله سلمی به تاریخ ۱۱ ربیع الاول ۱۲۹۸؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲۵-۴۸]

۹۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۲۹

جلد پنجم؛ بی‌کا، تا: قرن۱۳ [اوراق عتیق: ۱-۲۵۷]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منها الأذان فی الفلوات فی الفقیه عن الصادق علیه السلام اذا تغولت بکم الغول فأذنوا.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۸گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۳]

۹۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اقم اقراء سورة الحمد سبع مرات قال ففعلت ذلک فکانما نطت من عقال.

جلد اول در باب صلوة و احکام آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تملک:ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی حسینی علوی؛ یادداشت فرزند ابوالقاسم موسوی و تایید خط پدرش در تاریخ ۱۳۱۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۱گ، ۲۷سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۱۹-۴۲۵]

۹۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۴۲

جلد ششم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [اوراق عتیق: ۱-۲۵۷]

۹۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۸

جلد اول کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۰۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۱/۵سم [ف: ۲-۴۰۷]

۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۵۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ محشی با نشان «منه دام ظله»؛ ۸۲گ، ۲۱ سطر(۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۶-۵۱۷]

۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۵۴

آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی تنقیح سرائر شرائع الاسلام بوسیلة نبیه الذی هو منتهی فضیلة الانام و من علینا ببیان مسالک مدارک قواعد الاسلام؛ **انجام:** فی الدنیا و الاخرة الرحیم و الرحمن و لیکن هذا اخر المجلد الرابع من مطالع الانوار المقتبس مناثار الائمة الاطهار ... صلوة العیدین ثم صلوته علی سید رسله الملاذ فی العالمین.

جلد چهارم، از مباحث احکام عدالت امام جمعه تا پایان مباحث نماز؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۳؛ مصحح، محشی؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده مبین» (بیضوی) مورخ ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۳۵سطر (۱۲/۷×۲۰/۷)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [رایانه]

۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۹۱

آغاز: بسمله و به ثقتی - الحمد لله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین و اتقنها بمدارک الاحکام و قواعد الارشاد تهذیبا للعالمین و الصلوة و السلام علی من هو؛ **انجام:**و لهذا اذا اتی بالصلوة فی اول وقتها کانت اجزائها واقفة فی اوقاتها و اذا اوقعها فی آخر وقتها کانت الاجزاء کذلک و احالة تحدید الوقت علی اختیار المکلف فیفوت بالتعجیل ...

از آغاز مجلد ثانی تا برسد به مبحث «الفتوی بی بعض الصور المذکورة آراء و فی بعضها قضاء و تحقیق الحال فیه»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ رکابه‌دار، مصحح، محشی به نقل از مؤلف با جمله «منه رحمه الله / سلمه الله»؛ جلد: مقوایی، ۲۴۵گ، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۱سم [ف: ۲۷/۱-۴۵۶]

۱۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۵۵

انجام:عن محمد بن اسماعیل قال سألته قلت اکون فی طریق مکه فننزل للصلاة فی مواضع فیها الاعراب أنصلی المکتوبة علی الارض ...

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی به نقل از مؤلف و با عناوین «منه دام ظله»، با صورت تقریظ شیخ جعفر کاشف الغطاء و اشعار صدرالدین صالح موسوی عاملی در مدح کتاب و مؤلف به خط باقر کسکری موسوی به سال ۱۲۲۴ق و اشعاری فارسی از حافظ و عاشق، اشعار سید مهدی بن رضا حسینی قزوینی در مدح کتاب و مؤلف و اشعار مهدی بحرالعلوم در اصحاب اجماع به خط همان باقر موسوی کسکری به سال ۱۲۲۴ق، مخمسی از اسماعیل بیگ شهسواری؛ تملک: سید باقر بن مفید کسکری موسوی ضیابری که خود را کاتب نسخه در اصفهان معرفی نموده با مهر «عبده الراجی باقر الموسوی» (بیضی)؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده میرزا» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۹گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۸-۲۴۵]

۱۰۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۶۹

آغاز: الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار ... و بعد، فیقول ... هذا هو المجلد الثانی؛ **انجام:** و آلهما اصحاب العقمة و الجلالة و الطهارة علیه و علیه آلاف السلم و الثناء و التحیة

جلد دوم و شامل افعال صلاة؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح نفیس، مصحح، محشی، مجدول؛ واقف: محمد بن میر محمد علی مشهور به حاج میرزا کوچک، ۱۲۵۲؛ ۲۷۱گ، ۲۷سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۳۴-۵۶۷]

۱۰۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۲۲

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: ابوالحسن بن بهرام بیگ تستری، ۱۲۶۱؛ ۲۱۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم

[ف: ۳-۶۱۵]

۱۰۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۵

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی زین شرائع الدین بمطالع الانوار و الیقین و مهد قواعد الارشاد فلاحا للسائل یوم الدین ... و بعد یقول: ... هذا هو المجلد الثالث من مجلدات مطالع الانوار المرتسم فی تحقیق قواطع الصلاة و غیرها؛ **انجام:** فانا لم نجد احدا من اصحابنا من جوز امامة غیر البالغ فی الجملة عدا ما یظهر من العبارة المتقدمة من الخلاف فانها ...

از قواطع الصلاة تا پایان احکام صلاة الجمعة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با نشان «بلغ» مقابله شده؛ جلد:تیماج، ۳۶۰گ، ۲۲سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۷-۵۳۳]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۵۱۶

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فهذا هو مختصر المجلد الثالث من مجلدات مطالع الأنوار؛ **انجام:** فلا یقبل الشهادة به الا مفصلاً و الحمدلله علی الاتمام هذا آخرما اردنا تسویده نرجو من المطلع علیها العفو من الأغلاط الواقعة فی المطلب او العبارات ...

جلد سوم شامل برخی از مباحث صلاة و نکاح (نواقص آن بسیار است)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱۹۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۲۱-۱۳۷۳]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ففعلت فکانما انشطت من عقال الوعک للشدة ای شده الحمی انشطت ای احللت من عقال.

ج۱، ازابتدای مقدمه یعنی رکن اول ازمبحث صلاة تا انتهای أذان و إقامه (هفتمین مقدمه)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی به لفظ «منه دام ظله العالی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹/۳×۲۹/۸سم [ف: ۲۱-۱۳۶۱]

۱۰۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۴۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یدل علیه بعض الأخبار و ان یظهر من بعض آخر خلافه کما سیجیء فتأمل و بالجملة الظاهر ...

جلد اول و تا اواخر بحث اذان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۲۰گ (۲پ-۱۲۱پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۷]

۱۰۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۸۹

آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی تنقیح شرائع الاسلام بوسیلة نبیه الذی هو منتهی فضیلة الانام؛ **انجام:** و لا تفعل به ماهو اهله من المذلة و الخیبة و الخسران فانک فی الدنیا و الآخرة الرحیم و الرحمن و لیکن هذا آخرالمجلد الرابع.

جلد چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۷]

۱۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ففعلت فکانما انشطت من عقال الوعک للشدة ای شده الحمی انشطت ای احللت من عقال.

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح، مجدول؛ تملک: محمد حسین در سال ۱۳۳۸، عبدالله در ۱۲۹۸؛ واقف: دکتر شمس الدین جزایری، شهریور ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۳۶۳]

۱۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ففعلت فکانما انشطت من عقال الوعک للشدة ای شده الحمی انشطت ای احللت من عقال.

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح، مجدول، مصحح، محشی به لفظ «منه مدظله العالی»، مقابله شده با نسخه اصل؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹/۷×۲۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۶۳]

۱۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاغترف بها من الماء فاغرفه علی یده الیسری.

ج۱، از ابتدای مقدمه تا اواخر مباحث وضو؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: مقوا، ۱۰۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۴] و [ف: ۲۱-۱۳۶۴]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** لاسیما بعد ملاحظة قوله علیه السلام فیصلی بغیر أذان فانه أمر.

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۳۶۴]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منها الأذان فی الفلوات فی الفقیه عن الصادق علیه السلام اذا تغولت بکم الغول فأذنوا.

ج۱، از ابتدای مقدمه تا انتهای اذان و اقامه؛ خط: نسخ، کا:علی رضا خوانساری، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح مذهب مرصع، مجدول، مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری؛ ۲۶۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۳] و [ف: ۲۱-۱۳۶۵]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو قوله علیه السلام فلا ینبغی أن یکون علی ما یؤکل.

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط وانجام؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۸سم [ف: ۲۱-۱۳۶۵]

۱۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۳۳

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی أحکم شرایع الدین بمطالع الأنوار و سالک الیقین؛ **انجام:** اذ ثنی رجله عن دابته فخر ساجدا فأطال ثم رفع رأسه و رکب دابته فقلت جعلت فداک قد اطلت السجود فقال اثنی (ناقص).

ج۲، از «الرکن الثانی فی افعال الصلاة» تا اواخر مبحث سجود است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط وانجام؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۱۸-۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۵] و [ف: ۲۱-۱۳۶۶]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۷۷

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی أحکم شرایع الدین بمطالع الأنوار و سالک الیقین؛ **انجام:** الذی حاز مراتب الولایة و آلهما اصحاب العصمة و الجلالة و الطهارة علیه و علیهم آلاف السلام و الثناء و التحیة.

ج۲، از «افعال الصلاة» تا انتهای تعقیبات آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح مزدوج، مجدول، مصحح، محشیبه لفظ «منه مدظله العالی»، مقابله شده با نسخه اصل؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۱-۱۳۶۷]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۷۸

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی زین شرایع الدین بمطالع الأنوار و الیقین؛ **انجام:** و مما ذکر یعلم عدم جوازه اما الخنثی ایضا و ستقف علی تمام الکلام فی مباحث الجماعة باعانة الله سبحانه.

ج۳، از «قواطع الصلاة» تا مبحث عدالت و اعتبار ذکورة در امام جماعت؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: روغنی منقش، ۲۸۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۸×۲۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۳۶۹]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۸۰

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی زین شرایع الدین بمطالع الأنوار و الیقین؛ **انجام:** و فی الاعتکاف اقوال ... قوله الرکن الثالث فی بقیة الصلوات و فیه فصول الفصل الأول فی صلاةالجمعة ... بل لصلاة الصبح.

ج۳، از قواطع الصلاة تا ابتدای نماز جمعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری؛ کاغذ:، جلد: مقوا، ۱۴۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۶] و [ف: ۲۱-۱۳۶۹]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۳۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا تنقیح سرائر شرائع الاسلام بوسیلة نبیه؛ **انجام:** لعدم کون الإمام قابلا للامامة کماهو المفروض فی المسألة ... فانک فی الدنیا و الآخرة الرحیم و الرحمن ... علی هاجرها آلاف السلام و الثناء و التحیة.

ج۴؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ واقف: محسن رحیمیان، مهر ۱۳۶۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹/۸×۲۹/۳سم [ف: ۲۱-۱۳۷۱]

۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** موجود ج اول: قلم یبق للقول بامتداد وقت المغرب الی انتصاف اللیل الا روایة.موجود ج چهارم: قال حدثنا القاسم بن الربیع عن محمد بن سنان و منهاب العلة التی.

ج۱و ۴، اولی از ابتدای مقدمه تا اوقات نماز و دومی ازمبحث عدالت تا أکل مال یتیم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶۴] و [ف: ۲۱-۱۳۷۲]

۱۲۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۹۹

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا:محمد خراسانی تربتی ساکن قریه کدکن، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۲۳]

۱۲۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۱۶/۲

فقط بحث سجده و مستحبات آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۰گ (۷۷پ-۱۱۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۸۹]

۱۲۲. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۷۵/۱

آغاز: الرکن الثانی فی افعال الصلاة و هی واجبة و مسنونة فالواجبات ثمانیة الاول النیة و هی رکن فی الصلاة لو اخل بها عامدا او ناسیا لم ینعقد صلاته؛ **انجام:** حیث الامر ترک التوحید و اختیار المعوذتین فیها و لا یکون ذلک ان ظاهرها.

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰۰گ (۱ر-۱۰۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۵۳]

۱۲۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۶۷

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: «محمود الحسینی الموسوی» (مربع)، مهر وقف کتاب از سید عزالدین محمد بن محمود حسینی (مستطیل)؛ واقف: سید عزالدین محمد بن محمود حسینی؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۱]

۱۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۸۹

آغاز: الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین و اتقنها بمدارک الاحکام و قواعد الارشاد تهذیبا للعالمین و الصلوة و السلام علی من هو لاستبصار الانام لمعة اللامعین

مجلد ۲ از کتاب، شامل مبحث افعال صلوة تا مبحث قواطع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با نسخه اصل مقابله شده؛ جلد: مقوایی، ۵۲۲ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱×۳۱سم [ف: ۱۷-۲۲۲]

۱۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۹۰

آغاز: الحمدلله الذی جعل الممات مع کونه هادما للذات وسیلة للفوز باکمل الملاذ و السعادات و جعل حرمة المؤمن اثر الممات کحرمته فی مال الحیوة؛ **انجام:** و فی الذخیره و هل الحکم فی المبانه من الحی کما فی المبانة من المیت، نفاه المحقق فی المعتبر و اثبته المصنف و استقرب ذلک الشهید فی الذکری و الاول اقرب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۰۴ص، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۷-۲۲۲]

۱۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین و اتقنها بمدارک الاحکام و علیهم الاف السلام و الثناء؛ **انجام:** الذی جاز مراتب الولایه و الهم اصحاب العصمه و الجلاله و الطهاره

جلد ۲، این جلد از «نیت» در نماز تا ادعیه بعد از نماز فریضه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۶گ، ۳۳سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۸-۲۲]

۱۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۳۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: ابوطالب موسوی در ۱۲۹۲؛ جلد: میشن، ۳۵۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۳۰سم [ف: ۱-۵۰۶]

۱۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۸۶

ج۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۳۰۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۰/۵سم [ف: ۱-۵۰۶]

۱۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** واقرأ سورة الحمد سبع مرات فقال ففعلت ذلك فكأنما نشطت من عقال ...

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ دارای سرلوح، مصحح، مجدول؛ مهر:«یارفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۸۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۷]

۱۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۳۰-۷/۱۳۰

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الممات مع کونه هادم اللذات وسیلة للفوز باکمل ... هذا هو المجلد السادس من مجلدات مطالع الانوار المقتبسة من آثار الائمة الاطهار علیهم آلاف التحیة؛ **انجام:** فی اول کمال الدین کان ابی یروی عن محمد بن احمد بن علی ابی الصلت قدس الله روحه یصف علمه وفضله وزهده وعبادته انتهی

جلد ۶: صلاة الاموات؛ خط: تحریری، کا:احتمالاً مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با خط خوردگی؛ جلد: تیماج، ۳۴۸گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۳۷۶]

۱۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۰۷

آغاز: الحمدلله الذی شرح غیاهب العمی بتبلج شرائع الدین و نور قلوب العلماء بمطالع الأنوار؛ **انجام:** ناتمام: فوجب حمل الآیة علی عمومها إلا ما أخرجه الدلیل حاصله أن حمل الآیة ...

جلد پنجم است و از بحث نماز عیدین تا پایان نماز میت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج دارچینی، ۲۷۷گ، ۲۶سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۹-۴۹۰]

۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۰ معزی

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن جعفر بن محمد الصادق علیهما السلام انه دخل علیه رجل من موالیه و قد وعك ... و اذن و اقام و اقرأ سورة الحمد سبع مرات قال ففعلت ذلك فکانما فشطت من عقال.

کتاب الصلاة؛ کا:محمد الخراسانی، تا: با تاریخ ۱۳۳۱ق؛ مهر: «العبد المذنب علی» (بیضی) در ۱۳۳۱ق؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۶۵گ، ۳۰ سطر (۱۲×۱۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۹-۲۳۳]

۱۳۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶

آغاز: جلد دوم: الحمد لله الذی زین شرایع الدین بمطالع الانوار؛ جلد سوم: الحمد لله الذی زین شرایع الدین بمطالع الانوار و الیقین

جلد دوم و سوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، ۳۰۰گ، ۳۸سطر، اندازه: ۲۳×۲۷سم [ف: ۱-۲۵۴]

۱۳۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴

جلد چهارم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، ۱۵۴گ، ۳۸سطر، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۱-۲۵۴]

۱۳۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۰۱

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملکی به تاریخ ۱۲۳۱؛ ۴۶۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۵۴]

۱۳۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۰۲

بخشی از جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، ۳۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۵۵]

۱۳۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۴۰

آغاز: الحمدلله الذی زین شرائع الدین بمطالع الانوار والیقین ومهدلنا قواعد الارشاد فلاحا للسائل یوم الدین والصلوة والسلام علی من بعث لتبصرة الناس وتهذیب العالمین؛ **انجام:** فلا تصح امامة المرأة ولا الخنثی عند علمائنا اجمع وبه قال عامه الفقهاء واما الثالث فلما ذکر فیهما ومما ذکر یعلم عدم جواز امامة الخنثی ایضاً وستقف علی تمام الکلام فی مباحث الجماعة باعانة الله سبحانه

جلد سوم، قواطع الصلاة تا امامت جمعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر:«سعید الدوله بهادر» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۲۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۳۱]

۱۳۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** واذن واقم واقرأ سورة الحمد سبع مرات قال ففعلت ذلک فکانما نشطت من عقال.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح مزدوج مذهب، مجدول، محشی با امضای «منه دام ظله العالی»؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف مخ: ۵-۲۰۳۱]

۱۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۷۵

آغاز: الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین و اتقنها بمدارک الاحکام وقواعد الارشاد تهذیباً للعالمین والصلاة والسلام علی من هولا ستبصار الانام؛ **انجام:** فاذا سجدت فابسط کفیک علی الارض واذا رکعت فالقم رکبتیک للاستعانة فلوکان من التبلیغ لما افتقر الیها والحمل علی القلب خلاف الظاهر ویؤیده ایضا قوله فی الصحیحة الاتیه فان وصلت اطراف اصابعک.

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۳۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف مخ: ۵-۲۰۳۱]

۱۴۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۲۴

کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، قطع: خشتی باریک [رشت و همدان: ف: -۱۳۶۱]

۱۴۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۹۲

آغاز: بعد حمدالله علی آلائه وافضاله والصلاة علی مفخر قطان ارضه و سمائه محمد سید رسله وآله واصحابه؛ **انجام:** نفاه المحقق فی المعتبر واثبته المصنف واستقرب ذلک الشهید فی الذکری والاول الاقرب

خط: نسخ، کا:ابوالقاسم بن علی ریزی لنجانی اصفهانی، بی‌تا، به امر مولی محمد رفیع؛ با یادداشتی از کاتب که تمامی مجلدات

شش‌گانه کتاب را از روی نسخه اصل مؤلف مقابله نموده، دارای سرلوح زرین، مجدول؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۹۵گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۷]

۱۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۴-۴/۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** السابعة فی التنبیه علی الموارد التی استحب فیها الاذان عدا مامر سواء کان مع الاقامة ام لا ... وادخل راسک فی قمیصک واذن واقم واقرأ سورة الحمد سبع مرات قال ففعلت ذلک فکانما نشفت من عقال ...

صلاة تا بحث اذان؛ خط: نستعلیق، کا:احتمالاً مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با خط خوردگی، محشیبا نشان «منه عفی عنه»؛ جلد: تیماج، ۴۴۸گ، ۲۲-۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۳۷۷]

۱۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۲۱/۲-۶/۱۱

آغاز: بسمله الحمدلله الذی أحکم شرائع الدین بمطالع الانوار ومسالک الیقین ... وبعد یقول احوج ... ابن محمد نقی الموسوی محمد باقر؛ **انجام:** وقال والثلاثة اجماعیة مع ان صدور الروایة معارض بذیله حیث نهی عن العود الیه فی الفریضة الظاهر فی التحریم وحمله علی الکراهة

جلد دوم از (الرکن الثانی فی افعال الصلوة) تا تکبیر وقرائت فاتحه درنماز؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی به امضاء «منه دام الله عمره واقباله» دارد؛ جلد: مقوا، ۶۰گ، ۲۷-۳۰سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۸-۴۳۷۷]

۱۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۲۶/۱-۶/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکأنما انشطت من عقال الوعلت الشدة ای شده الخمی انشطت ای احللت من عقال

صلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با امضاء«منه دام ظله»؛ ۲۵۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۸-۴۳۷۷]

۱۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۸۶

آغاز: الحمدلله الذی زین شرایع الدین بمطالع الانوار و الیقین ومهدلنا قواعد الارشاد فلاحاً للسائل یوم الدین؛ **انجام:** هی فی اللغة علی ما قیل الاستقامة والاستواء وفی الشرع قد اختلفت کلماتهم فی ذلک فالمحکی ...

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: درحیات مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ دارای سرلوح رنگین، مجدول، مصحح، با اشعاری درمدح کتاب ومؤلف از شخصی هنگام تشرف به محضر مصنف در سال ۱۲۴۲ دراصفهان؛ مهر: «عبده محمد بن ابوالقاسم الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۶۶]

۱۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۵۵

آغاز: الحمدلله الذی احکم شرایع الدین بمطالع الانوار و مسالک الیقین و اتقنها بمدارک الاحکام ... یقول احوج العباد الی غفران ربه الغافر ... قال المصنف قدس الله روحه الرکن الرابع فی افعال الصلوة؛ **انجام:** تنبیها لجواز النوم فی ذلک الوقت و الحالة و تبعید الاحتمال الاثم و الحرمة و له دائما متوالیا الحمد و الشکر و المنة نرجو منک اللهم التعجیل فی فرج ولیک ... اصحاب العصمة و الجلالة و الطهارة علیه و علیهم آلاف السلام و الثناء و التحیة.

جلد دوم و از «افعال الصلوة» تا مبحث قواطع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷۴گ، ۲۶-۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۸-۷۹]

۱۴۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۱۵

جلد پنجم ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:نزدیک عصر مؤلف؛ ۱۵۴گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲-۳۸۴]

۱۴۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۷۹

جلد چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:از عصر مؤلف؛ ۲۰۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۳۶۳]

۱۴۹. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۷۹

آغاز: الحمدلله الذی سرح غیاهب العمی بتبلج شرایع الدین

ج ۵ (صلاة عیدین تا پایان صلاة آیات)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [چند نسخه-ف: -۳۳۹]

۱۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۸۰

جلد چهارم در احکام نماز جمعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین زیبا، قبل از کتاب دارای برگی است که آتش سوزی لاهیجان را به سال ۱۲۹۸ به نظم و نثر در آن یادداشت شده؛ تملک: محمد رضا بن مرتضی لاهجی؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۸-۱۵۷]

۱۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۰۰

جلد سوم و مشتمل بر قواطع صلاة تا احکام نماز جماعت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ رجب ۱۲۹۲؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۲۷۲]

۱۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۰۶

کتاب صلاة تا احکام اذان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵-۲۷۷]

۱۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۱۳

جلد دوم، در احکام صلاة؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح رنگین زیبا، محشی به خط مؤلف؛ تقریظ کتاب از محمد ابراهیم موسوی؛ جلد: مقوایی، ۲۹۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۲۸۵]

۱۵۴. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره۱/

جلد دوم؛ بی‌کا، تا: عصرمؤلف؛ مصحح [تراثنا:س۱۸ش ۱و۲-۲۳۹]

۱۵۵. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره۲/

جلد سوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ تازه کتابت شده، بعد از آن قطعه‌ای از تفسیر ممزوج [تراثنا: س۱۸ش ۱و۲-۲۴۰]

۱۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۰۲

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۰/۷×۲۹/۹سم [رایانه]

۱۵۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۹۲
آغاز: الحمدلله الذی أحکم شرائع الدین بمطالع الأنوار و مسالك الیقین؛ **انجام:** و آلهما أصحاب العصمة و الجلالة و الطهارة علیه و علیهم آلاف السلام و التحیة.
جلد ۲، افعال الصلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: سید محمد باقر بروجردی؛ جلد: عادی، ۱۷۷گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [مؤید: ۱-۳۲۱]

۱۵۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۷۵
آغاز: کل رباعیة فی السفر کذالک و اما النوافل؛ **انجام:** و عن القاموس عطلت المرئة کفرح عطلا بالتحریک اذا لم یکن علیها.
از صلوة مسافر تا لباس مصلی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۵۳۲ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲-۹۵]

۱۵۹. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۹
جلد اول؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: -۳۰]

۱۶۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۲۳
صلاة عیدین؛ بی‌کا، بی‌تا، قطع: رحلی [ف: -۲۲۹]

۱۶۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۵
جلد اول تا اذان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: -۲۲۹]

۱۶۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۹
سجود تا کیفیت تسبیح فاطمه زهرا (س)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: -۲۲۹]

۱۶۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۴۵
آغاز: الحمد لله الذی احکم شرائع بمطالع الانوار و مسالك الیقین و اتقنها؛ **انجام:**اشرف اولیائک الذی حاز مراتب الولایة و آلهما اصحاب الصحة و الجلالة
جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با امضای منه؛ واقف: حاج میرزا و حاج محمد رحیم، ۱۲۴۷؛ جلد: جلد تیماج، ۱۵۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۲۴]

● مطالع الأنوار علی صحاح الآثار / حدیث / عربی
maṭāli‘-ul anwār ‘alā ṣiḥāḥ-il āṯār

ابن قرقول، ابراهیم بن یوسف، ۵۰۵ - ۵۶۹ قمری
ebn-e qorqūl, ebrāhīm ebn-e yūsof (1112 - 1174)

کتاب مفصلی است ظاهراً در سه یا چهار سفر در بیان مغلقات و مبهمات و مشکلات و غریب الحدیث کتاب موطأ مالك، و صحیح بخاری و مسلم، به ترتیب حروف هجا طبق اصطلاح اهل مغرب که بعض حروف معجم را مقدم و مأخر می‌آورند.مؤلف، بعد از بیان آنچه که در ذیل هر حرفی لازم می‌داند متعرض موارد اختلاف، و اسماء روات وکنی، و اختلاف در اسماء، و اسماء بقاع شده است.حاجی خلیفه می‌نویسد: این کتاب مختصر کتاب «مشارق الأنوار علی صحاح الآثار» در تفسیر غریب حدیث موطأ و بخاری و مسلم است،تألیف: عیاض بن موسی بن عیاض یحصبی مالکی معروف به قاضی عیاض (- ۴۴۵ق)، که ابن قرقول آنرا مختصر و اصلاح نموده و مطالبی بر آن افزوده است (کشف الظنون ۱۶۸۷/۲ و ۱۷۱۵)
[معجم المؤلفین /۱۲۹-۱۳۰؛ الاعلام ۸۱/۱؛ کشف الظنون ۱۷۱۵/۲؛ دار صدام ص۲۶۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۵عکسی
آغاز: الحمدلله مظهر دینه علی کل دین، و حافظه من شبه المبطلین، و باعث رسوله الامین الی کافة الخلق اجمعین؛ **انجام:** لان من اعطی شیئاً فیجوز اضافته الیه ... قد سماه له حین عزم علی تملیکه ایاه. آخر السفر الثانی.
نسخه اصل: از نسخه کوپریلی - استانبول، ش ۴۵۰(فهرست خطی کوپریلی ۲۳۰/۱). مشتمل است بر سفر اول و دوم؛ خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: ۶۴۲ق؛ روی برگ عنوان این نسخه نیز چنین آمده: «السفر الاول من کتاب مطالع الأنوار علی صحیح الآثار ... للفقیه المحدث ابو الفضل عیاض بن موسی بن عیاض السبتی فی کتابه المسمی مشارق الأنوار ما اختصره و استدرک علیه و اصلح فیه اوهاما للفقیه ... عرف بابن قرقول»، مصحح، با صورت اجازه‌ای به‌خط ابو الخطاب معروف به ابن دحیه به تاریخ بعد از ربیع الاول ۵۹۹ق در اصفهان دال بر اینکه کتاب بر ابو جعفر محمد بن محمد همدانی قرائت شده؛ ۳۷۵گ، ۱۹سطر [عکسی ف: ۲-۲۴۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۶۹/۳-ف
نسخه اصل: دانشگاه توبینگن31 MaVI؛ بی‌کا، تا: ربیع الاول۷۵۷ق، جا: طرابلس [فیلمها ف: ۳-۱۵۵]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۳۰۴
آغاز: باب اثم مانع الزکات قوله صلی الله علیه و سلم ما من صاحب ذهب و لا فضة یؤدی منها حقها الی آخر الحدیث، هذا الحدیث صریح فی وجوب الزکات (بعد از ۱۰ سطر) و قوله بطح قال جماعة معناه القی علی وجهه قال القاضی و قد جاء فی روایة للبخاری تخبط ... (در صفحه ۲۶) قال القاضی عیاض وقع فی هذا الحدیث اوهام کثیره من الرواة و تصحیف و تحریف ... هذا آخر کلام القاضی عیاض رحمه الله
نسخه‌ای است کهن؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲-۲۳]

● مطالع الانوار فی ترجمة الاثار = کشف الانوار فی سیر النبی المختار / تاریخ معصومین / فارسی
matāle‘-ol anvār fī tarjome-tel āsār = kašf-ol anvār fī seyar-en nabī-yel moxtār

کاشانی، عفیف نور، ق۸ قمری
kāšānī, ‘afīf nūr(- 14c)

تاریخ تألیف: گویا در ۷۴۲ق

سرگذشت کوتاه پیامبر اسلام است، تنظیم شده دربیست و یک «فصل»: ۱. کیفیت ولادت سید المرسلین و علامات نبوت که عهد طفولیت معاینه شده؛ ۲. ابتدای وحی و ملاقات کردن جبرئیل امین؛ ۳. اظهار دعوت پیغامبری و بیان خفای اهل قریش و آن را که ایشان با آن حضرت کردند؛ ۴. ذکر هجرت حبشه و نقل خدیجه و نقل ابوطالب؛ ۵. ذکر معراج و فریضه صلوات و خمس و هجرت سید المرسلین در مدینه؛ ۶. در باز آمدن یاران از حبشه به مکه و نکاح ام حبیبه و نقل نجاشی؛ ۷. در هجرت و بیان خبر سید المرسلین بر سبیل ایجاز و اختصار؛ ۸ جنگ بدر با ابوجهل و اهل قریش و کشته شدن ابوجهل و سران دیگر؛ ۹. کیفیت جنگ که با ابوسفیان و خالد بن ولید بود؛ ۱۰. جنگ احزاب که با ابوسفیان و با سران دیگر بود؛ ۱۱. جنگ بنی قریظه و بنی النضیر و فتح قبایل ایشان؛ ۱۲. کیفیت جنگ تبوک که با بنو المصطلق بود و فتح قبایل ایشان؛ ۱۳. جنگ خیبر که با اهل کتاب بود، فتح قبایل ایشان؛ ۱۴. کیفیت فتح مکه و بیرون آوردن و شکستن بتانی که در خانه کعبه بودند؛ ۱۵. کیفیت جنگ حنین که با بنو ثقیف بود و فتح قبایل ایشان؛ ۱۶. جنگ طایف که با بنو یالیل و بنو کنده بود و فتح قبایل ایشان؛ ۱۷. کیفیت حج و ذکر وفات سید المرسلین؛ ۱۸. کیفیت خلافت خلفاء الراشدین و ذکر وفات هر یک؛ ۱۹. کیفیت خلافت معاویه و خلفای دیگر؛ ۲۰. کیفیت بناء خانه کعبه و ذکر ابرهه حبشی که به جهت انهدام آمده بود؛ ۲۱. کیفیت سؤال و مقام ارواح و احوال آخرت.

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد ضعیف ترین بندگان حضرت ربانی عفیف نور کاشانی ... که این داعی را فیض فضل سبحانی در عهد شباب و عنفوان ...

انجام: در عقوبت این کند کار نکوشی یا ستارالعیوب ... الطیبین الطاهرین.

[فهرستواره منزوی ۱۷۷۳/۳؛ الذریعه ۱۵۱/۲۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۲شعبان۱۰۳۰ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج، ۸۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۳سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۱۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:حافظ هدایت الله، تا: یک‌شنبه ۱۷ محرم۱۱۲۳ق، مجدول، با سرلوح؛ مهر: منصور علی؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور، ۲۲۷گ، ۱۱سطر(۵×۱۰)، اندازه: ۶/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۷-۲۳۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «۱۲»، مذهب، مجدول، با سرلوح زیبای مرصع؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماجمذهب، ۹گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۴۴۴]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۲۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

← مطالع الانوار فی شرح شرایع الاسلام ≻ احادیث

← مطالع الانوار فی شرح شرایع الاسلام ≻ مطالع الانوار المقتبسة من آثار الائمة الاطهار

← مطالع الانوار فی شرح شرایع الاسلام ≻ مظهر الغرائب فی مناقب علی بن أبی طالب

● **مطالع الانوار فی کشف حقائق الاسرار** / کلام و اعتقادات / فارسی

matāle‘-ol anvār fī kašf-e haqā’eq-el asrār

محمد حسن بن علی، ق۱۲ قمری

mohammad hasan ebn-e ‘alī(- 18c)

در اصول عقاید.مؤلف ظاهراً در قرن ۱۲ می‌زیسته است.مؤلف در مقدمه نوشته است: «محتوی بر احوال اصول عقائد و حقائق دینیه و منطوی بر تحقیق بواطن معارف یقینیه اعنی توحید الذات و الصفات و الافعال و ما یتعلق به» می‌باشد. نام مؤلف «... تراب اقدام سالکین خادم فقرا علی بن محمد حسن» ذکر شده است.

آغاز: بسمله و به نستعین - سبحانک اللهم یامن ... لایحصی ثنائه ... احد غیره. ای پیداتر از هر پیدا وای هوید اتراز هر هویدا.

[فهرستواره منزوی ۸۹۶/۸ و ۵۳۳/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:**نیز بقدر حوصله خود قبول وجود نموده.

خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن سیاه، ۱۳۹ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۷۲]

۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** نور وجود حق و مطبوع جمال مطلق بر این عالم پرتوی نیفکنده باشد - حاشا عن ذلک بلکه عالم اجسام نیز بقدر حوصله خود قبول وجود نموده.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۶ص، ۱۶سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۸۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** بقدر حوصله خود قبول وجود نمود

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن [رایانه]

● **مطالع الایمان** / عرفان و تصوف / فارسی
matāle‘-ol īmān
نجم رازی، عبدالله بن محمد، ۵۷۰ - ۶۵۴ قمری
najm-e rāzī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1175-1257)

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۶/۲بخش۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق [ف: -۶۵]

● **مطالع الایمان** = **مطلع الایمان** / عرفان و تصوف / فارسی
matāle‘-ol īmān = matla‘-ol īmān
؟صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق، ۶۰۷ - ۶۷۳ قمری
sadr-od-dīn qūnīyavī, mohammad ebn-e eshāq (1211 - 1275)

در اعتقادات سه‌گانه توحید و نبوت و معاد، به روشی عرفانی گرفته شده از کتاب خدا و سنت حضرت مصطفی و اجماع امت و ذوق سادات اهل کشف و شهود، مشتمل بر یک «فاتحه» و سه «مطلع» و یک «خاتمه»:فاتحه دانستنی است که آنها به مبدء و معاد تصدیق کرده‌اند؛ مطلع۱. حقایق اصل اول و هو الایمان بالله در سه کوکب؛ ۲. حقایق اصل دوم و هو الایمان بالنبوة در دو کوکب؛ ۳. حقایق اصل سوم و هو الایمان بالیوم الاخر در دو کوکب. کتاب منسوب به قونیوی است.
آغاز: ۱:سپاس باد رافع حجب هادی سبل،آن پادشاه ودود که ریاضت و تقوی را واسطه ارتفاع ظلمات حسی کرد و ایمان به غیب را مفتاح خزائن
۲:تحف تحایا تقدیس و تمجید و طرف هدایا ... که طوطیان شکر خای ریاض بهشت و طاووسان جلوه نمای عنبر سرشت ...
انجام: ۱:و یهدی من یشاء الی صراط مستقیم اذکر و الله ذکراً کثیراً و سبحوه بکرة و اصیلا و اعتصموا بحبل الله جمیعاً ان الله یامر بالعدل و الاحسان و ایتاء ذی القربی و ینهی عن الفحشاء و المنکر و البغی یعظکم لعلکم تذکرون.
۲:و خاتمه حکم سابقه را دارد و آنچه با دل بود بآخر همان خواهد بود و نظام کلی درجه دارد سبق رحمت راست ... و الصلوة علی محمد سید السادات و آله و اصحابه و ازواجه الطاهرات و سلم تسلیما کثیرا
چاپ: به تصحیح ویلیام چیتیک، جاودان خرد، ۴ (۱۳۵۷) ش۱: ۵۷-۸۰.
[مفتاح السعادة ۳۵۳/۲؛ الوافی بالوفیات ۳۹۳/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۹۵/۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۷/۲-ف
در یک فاتحه و خاتمه و سه مطلع؛ کا:علی بن سلیمان بن یونس قونوی معلم، تا: چهارشنبه ۱۵ رجب۶۶۰ق؛ ۱۸گ (۳۲پ-۴۹ر) [فیلمها ف: ۱-۴۹۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۸/۱-ف
نسخه اصل: یوسف آغا ش ۲۸۶۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۱ رمضان۶۶۳ق؛ ۱۳سطر [فیلمها ف: ۱-۴۵۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۶۲/۱
خط: نسخ، کا:حبش، محمد، تا: قرن ۸؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۶گ (۱پ-۱۶پ)، ۱۷سطر(۸×۱۳/۵) [ف: ۱۷-۲۶۳]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۴/۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:**از محاسن عبودیت است، و الله یدعوا الی دارالسلام ... و الصلوة علی محمد و آله اجمعین.
تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۳۸ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱/۶×۲۴/۵سم [ف: ۷-۳۰۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۲۸/۱۴
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** خلاص نخواهد بود، یوم لا ینفع مال و لا بنون إلا من أتی الله بقلب سلیم نردبان سرادقات
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ در پایان نسخه، قطعه مثنوی از «سید محمد نوربخش» که حاوی شطحیات است، با این مطلع:«مائیم خلاصه دو عالم ×× مائیم بجای نوح و آدم»؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم مذهب، ۱۳گ (۸۰-۹۲)، ۲۲سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۳۱-۱۰۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۳
آغاز و انجام: برابر۱
تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۳۲ص (۳۰-۶۱)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۳۸۶]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۷/۱۲
آغاز و انجام: برابر۲
تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۶ص (۳۲۸-۳۵۳)، اندازه: ۹/۸×۱۸/۷سم [ف: ۵-۶۸]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۶۳/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۶۱ق؛ ۲۶گ (۱۵۱پ-۱۷۶پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۲۴-۵۷]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۹۹/۵
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نستعلیق خوش، کا:محمد اسماعیل بن میرزا معصوم تفریشی، تا: محرم۱۲۷۹ق، جا: شمیران تهران؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ (۲۶پ-۳۷ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳-۲۲۳]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۳۰/۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و حسن ظن بجناب ربوبیت از محاسن عبودیت است، و الله یدعو الی دار السلام ...
خط: نستعلیق، کا:غلام حسین بن میرزا عباس آشتیانی، تا: شنبه ۲۱

شوال۱۲۹۷ق، به دستور میرزا ابوالقاسم ملقب به فاضل؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۱۶۳ر-۱۸۲پ)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۰-۳۱۲]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۳۵/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و البغی یعظکم لعلکم تذکرون.

خط: نستعلیق، کا:محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۲۹۹ق؛ ۲۴گ (۱۳۹پ-۱۶۲ر) [ف: ۵-۵۸۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۰۹/۷

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۹۵پ-۱۱۳ر)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۰-۱۱۵]

● **مطالع الایمان** / عرفان و تصوف / فارسی

matāle‘-ol īmān

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۳۵

آغاز: بسمله تحف ... تقدیس و تمجید ... که طوطیان شکر خای؛

انجام: لعلکم تذکرون ... و سلم تسلیما کثیرا تمت الرساله بتوفیق الله تعالی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد:پارچه‌ای [رایانه]

● **مطالع البدور بقلائد النحور فی شرح صدر ابیات الشذور** / کیمیا / عربی

maṭāli‘-ul budūr bi-qalā’id-in nuḥūr fī š.-e ṣadar-i abyāt-iš šuḏūr

جلدکی، علی بن ایدمر، - ۷۶۲ قمری

jeldakī, ‘alī ebn-e aydamor(- 1361)

وابسته به: شذور الذهب = الشذور فی الصنعة = دیوان الشذور؛ انصاری مغربی، علی بن موسی (۵۱۵-۵۹۳ق)

برهان الدین ابوالحسن عل بن ابی القاسم موسی بن ارفع مجریطی اندلسی انصاری مسائل علم کیمیا را به صورت رمزی در دیوان شعری به ترتیب حروف تهجی به نظم کشیده که به «شذور الذهب» موسوم است.بر این کتاب خود شاعر و دیگران شرح‌های متعددی نگاشته‌اند. از جمله شارحان آن جلدکی است که چند شرح بر این کتاب نگاشته بدین نام‌ها:الف: الدر المنثور که آن را در قاهره در سال ۷۴۲ق نگاشته است؛ ب: کشف الستور که گزیده از شرح سابق است؛ ج: غایة السرور فی شرح الشذور، که نسخه‌ای از آن در فهرست دانشگاه تهران (۲۳۱۹/۶، ش ۱۱۷۸) معرفی شده است؛ د: طوالع البدور فی شرح الشذور که آغاز آن چنین است:«الحمدلله الذی زین السموات بانوار الطوالع»(کشف الظنون ۱۰۲۹/۲)؛ هـ: قلائد النحور فی شرح ابیات الشذور (دانشگاه ۲۳۲۰/۶ به نقل از فهرست عربی موزه بریتانیا، ش ۷۸۴/۳)؛ و: البدر المنیر فی معرفة اسرار الاکسیر، شارح در آن یک بیت از ابیات شذور الذهب را شرح نموده است؛ ز: الشمس المنیر فی تحقیق الاکسیر، شارح در آن برخی از ابیات شذور الذهب را شرح نموده است؛ ح: مطالع البدور بقلائد النحور فی شرح ابیات الشذور، که کتاب حاضر است و شارح در آن سه بیت اول «شذور الذهب» را شرح داده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۶/۲

آغاز: قال الشیخ الامام العالم ... الجلدکی ... لما من الله تعالی علی و جعلنی ممن یحب الحکمة و اهلها و نظرت فی کتب الحکماء المتقدمین و نظرت فی کتابة الموسوم بشذور الذهب فوجدته قد استوعب فیه جمیع الحکمة المطلوبة و النعمة المرغوبة و جمع جمیع ما فیه من الابیات التی صدره بها فی حرف الالف فاردت ان اشرحها شرحاً و جیزاً؛ **انجام:** فالشیخ لقوة براعته فی الحکمة و بلاغته فی الفصاحة جمع العلم العملی فی هذه الثلاثة ابیات مع ایضاح اغراض الحکماء و باقی دیوانه استشهاد و تکملة و تفصیل لما اجمل و لو اردنا تفصیل مجمل هذه الابیات الثلاثة ... و ذکرنا المادة و المدة و الکمیة و الکیفیة و الاوزان و عدد النیران و کیفیة طرح الاکسیر و امتحان العمل فی درج التدبیر تمت.

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۱۱ق؛ جلد: مقوا زرین، ۲۶ص (۱۸۶-۲۱۱)، ۲۹سطر [ف: ۳۶-۱۶۰]

● **مطالع البروج** / هیئت / فارسی

matāle‘-ol borūj

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۵/۱

استخراج از زیج محمد شاهی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: هندوستان؛ جلد: تیماج، اندازه: ۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۵۱۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۵۵/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۸۶]

● **مطالع بروج (جدول)** / هیئت /فارسی

matāle‘-e borūj (jadval)

یزدی، ابوالقاسم بن احمد، ق۱۳ قمری

yazdī, ab-ol-qāsem ebn-e ahmad(- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۹۹/۵۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۱۵۸-۱۵۹) [ف: ۱۹-۵۲۵]

● **مطالع البروج (جدول)** /هیئت / فارسی

matāle‘-ol borūj (jadval)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ جلد: تیماج، ۲ص (۲۴-۲۵)، ۲۲سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۲۹۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۶۹/۴

آغاز: جدول مطالع البروج بعرض له بحسب ساعات

خط: شکسته نستعلیق، کا:علی نقی حسینی، تا: شنبه ۳ ذیقعده۱۲۷۰ق، جا: درخش بیرجند؛ جلد: پارچه‌ای، ۶ص (۷۴-۷۹)، اندازه: ۱۰/۲×۱۷/۲سم [ف: ۸-۳۶۹]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۶۹

شامل هفت جدول مطالع البروج به عرض [عرضهای متفاوت] از زیج هندی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، مهر: «شعاع ۱۳۰۵» (بیضوی)؛ جلد: تیماج ماشی، ۸گ (۱پ-۸)، ۳۲سطر (۹/۵×۱۵/۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [رایانه]

● مطالع البروج مشهد (جدول) / هیئت / فارسی

matāle‘-ol borūj-e mašhad (jadval)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۵/۱۲

طبق رصد محمد شاهی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: هندوستان؛ جلد: تیماج، ۱گ، اندازه: ۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۵۱۴]

← المطالعة ⪢ آفریده اول

← المطالعة ⪢ آداب المطالعة

● مطالع الحکم / هیئت / فارسی

matāle‘-ol hekam

قاینی، قاسمعلی، ق۱۱ قمری

qāyenī, qāsem-‘alī(- 17c)

در شناخت اوقات نماز و ساعات و سمت قبله و ساعات و دقایق، استخراج شده از صفحه ای که مؤلف آن را اختراع و به نام لوح الانوار نامیده است، در «مقدمه» و پانزده«باب» و «خاتمه»: مقدمه: در تعریف صفحه مذکور؛ باب ۱. بیان ارتفاع گرفتن آفتاب از لوح الانوار؛ ۲. بیان معرفت ساعات از روز گذشته یا باقی مانده؛ ۳. معرفت ارتفاع از ساعات و اجزای غایت؛ ۴. معرفت ساعات زمانی از خطوط منقوطه که در تحت الارض است از ظل شاخص؛ ۵. معرفت ساعات از خطوط منقوطه که بر فوق الارض است در لوح مذکور؛ ۶. معرفت ساعات از خطوط عضاده و سایه لبنه؛ ۷. معرفت ساعات از خطوط عضاده و سایه لبنه؛ ۸ معرفت اول وقت ظهر و عصر از لوح مذکور؛ ۹. معرفت سمت قبله از لوح مذکور؛ ۱۰. طریقه استخراج قوس انحراف از طول و عرض؛ ۱۱. معرفت ارتفاع جبل یا مناره و امثال ان از لوح مذکور؛ ۱۲. معرفت عمق بئر از لوح مذکور؛ ۱۳. معرفت عرض رودها و دریاها از لوح مذکور؛ ۱۴. معرفت اعماق آبار از لوح مذکور؛ ۱۵. معرفت اجزاء قنوات؛ خاتمه: در معرفت ستاره‌ای چند از ثوابتکه به جهت ارتفاع گرفتن شب به کار آیند. (جعفر اشکوری)

آغاز: سپاس و ستایش مرحکیمی را که در میل اول چندین هزار مدار مصور گردانید از عظام و صغار و ثوابت و سیار یا خالق اللیل و النهار ... اما بعد این رساله ایست مسمی بمطالع الحکم در معرفت اوقات صلوة و سمت قبله و ساعات و دقایق زمانی و غیره که تألیف کرد حقیر فقیر قاسم علی قاینی از صفحه ایکه اختراع کرده بود مسمی به لوح الانوار

انجام: و در سطر که بر فوق آن بد نوشته اند بد باشد جدول با اسامی و ارقام مذکوره این است

[فهرستواره منزوی ۳۰۴۶/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۶۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسینی بیارجمندی، تا: ذیقعده۱۱۰۱ق، جا: مشهد رضوی؛ با اشکال هندسی، مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۶گ (۵۱پ-۸۶ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۰-۲۴۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۶۶/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** جدول با اسامی و ارقام مذکور این است [سپس جدولی کوچک دارای سه خانه طولی بعرض صفحه برای بیان نیک و بدو میانه.]باتمام رسید این رساله در مشهد مقدس ثامن اثنا عشر در مسجد جامع در روز دوشنبه بیست و یکم شهر رجب ۱۰۹۳.

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۹-۲۳۸]

● مطالع السعادة / کلام و اعتقادات / عربی

maṭāli‘-us sa‘āda

نسفی، محمد بن محمد، ۶۰۰؟ - ۶۸۷ قمری

nasafī, mohammad ebn-e mohammad (1204 - 1289)

رساله‌ای در اثبات واجب الوجود و صفاتش.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۵۷/۲

آغاز: الحمد لواهب العقل حمدا یلیق بعلو حضرته المقدسة عن التصور و الخیال؛ **انجام:** و اولیاءه صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۱۰۲ق؛ جلد: چرم، ۵گ (۷پ-۱۱پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [مؤید: ۲-۲۹۴]

● مطالع السعادة / فلسفه / عربی

maṭāli‘-us sa‘āda

سمرقندی، محمد بن اشرف، ق۷ قمری

samarqandī, mohammad ebn-e ašraf(- 13c)

در فلسفه الهی با عنوان‌های «فصل».همان که به نسفی هم نسبت داده شده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۶۴/۱۲

آغاز: بسمله، الحمد لواهب العقل حمدا یلیق بعلو حضرته المقدسة عن التصور و المثال؛ **انجام:**آمنا به و صدقنا برسالة الرسل ... و علیهم اجمعین.

خط: نسخ، کا:محمد بن یوسف ابی عقیل نو قارینی، تا: ۷۲۵ق، جا: خوارزم؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۵-۳۹۱]

● **مطالع السعادة** / آداب و سنن / ترکی

maṭāli'-us sa'āda

رساله کوتاه در اعمال و آداب روزها و ایام سال و عزائم و ادعیه خاص که به زبان ترکی تحریر شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۵/۱

آغاز: جمیع کوده الله تعالی حضرت تلرینک مخلوقیدر لکن بعضی سی سعد در مبارکدر و بعضی؛ **انجام:**محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم غازی ایدی بونلردن غفلت اولنمیه تمت.

بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۳گ(۶ر-۸پ)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱-۳۳/۱۸۹]

● **المطالع السعیدة فی شرح الفریدة** / نحو / عربی

al-maṭāli'-us sa'īda fī š.-il farīda

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

وابسته به: الفریدة = الفیة؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱ق)

تاریخ تألیف: شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۸۹۵ق

مؤلف در ابتدا منظومه‌ای در نحو سروده است در هزار بیت که بنام «الفریده» موسوم است و در مصر چاپ شده، پس از آن همین منظومه (الفریده) را شرح مزجی نموده است و به نام «المطالع السعیده فی شرح الفریده»نامیده است. شامل یک «مقدمه» و هفت «باب» (کتاب) و «خاتمه»: مقدمه در تعریف کلام و کلمه و اقسام آنها؛ باب ۱. مرفوعات؛ ۲. منصوبات؛ ۳. مجرورات؛ ۴. عوامل؛ ۵. توابع؛ ۶. ابنیه؛ ۷. زیاده و حذف و ابدال و نقل و ادغام؛ خاتمه در خط.(فاضل)

آغاز: بسمله اما بعد حمد الله علی نعمه المزیده ... فهذا تعلیقتی علی الفیتی ... اقول بعد الحمد و السلام - علی النبی افصح الانام **انجام:** و فی التزیل و ما یجحد بایاتنا الاکل مختار کفور و هذا آخر ما تیسر املاوه من هذا الشرح و وافق الفراق من املائه یوم السبت المبارک حادی عشر جمادی الاخره سنه خمس و تسعین و ثمانی مائه

چاپ: بغداد،محقق:نبهان یاسین حسین، دارالرسالة، ۱۹۷۷م.

۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا:حسن بن ثابت بن اسماعیل زمزمی مکی خادم پیر زمزم و سقا عباس بن عبدالمطلب، تا: جمعه ۱۹شعبان۹۰۹ق، جا: مصر جامع الازهر؛ کاغذ: شامی، جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۸سم [ف: -۲۸۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹ معزی

آغاز: ... قال ابن هشام و اما قول کثیران ان اسماء الافعال انما بنیت لنیابتها عن المبنی؛ **انجام:** ثم علی اصحابه اصلی بالآل و الاصحاب اهل الفضل ش الفریدی الدرة الکبیرة و قیل الفرید الدر اذا انتظم و فصل بغیره و العقد بالکسر القلادة.

خط: نسخ، کا:عبدالهادی بن ملااحمد بن ملا صالح تیلی، تا: دوشنبه ۱۷ شعبان۱۰۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ رکابه‌دار، مصحح؛ تملک: شیخ محمدرضا دزفولی؛ جلد: تیماج؛ ۳۵۸گ، ۱۵ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۹-۱۷۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۸/۱

خط: نسخ، کا:حسن بن خمیس، تا: چهارشنبه ۶ جمادی الاول۱۰۹۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰۲گ (۱پ-۱۰۲ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۳-۲۸۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۹۲

آغاز: حصرها و نکابده و فی کلها خیر ولکن اصلها هو النحو؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ افتادگی: آغاز (یکی دو ورق از ابتدای دیباچه و دو ورق از اواسط آن و ۸ ورق از موضعی دیگر را کسر دارد و اولین بیت موجود در آن این بیت است: «و هذا الفیة فیه حوت ×× اصوله و نفع طلاب نوت»)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۳سم [ف: ۱۲-۴۴۱]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۷۲

آغاز: ایها الامیر انک لحنت و هو لایعرف اللحن کان ینبغی ان تقول؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، کا:محمد هاشم بن محمدمهدی قهفرحی از محال دار و مزدج، تا: ۱۰ شوال۱۱۰۵ق، جا: اصفهان مدرسه جده کبیره؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۲۲سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۳۳۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ شوال۱۱۵۶ق؛ مصحح؛ مهر: عبدالکریم به تاریخ سلخ جمادی الثانی ۱۲۶۸ق «عبده عبدالکریم» (مربع)، ابوجعفر بن ابی القاسم یزدی «یا ابا جعفر ادرکنی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ (۲۵۷پ-۴۵۱ر)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲-۳۷۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا ثالث له فإن کان الثانی حرفا صحیحاً جاز فیه للتضعیف ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: مشمعی؛ ۲۴۸گ، ۱۱و ۱۲سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲۹-۴۱۲]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۳۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و ثلث، کا:محمد، تا: ۱۲۲۸ق؛ مهر: «یا محمد ۱۲۲۸» (بیضوی)؛ ۱۰۸گ (۲ر-۱۰۹پ) [ف: ۳-۳۰۳]

۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۱۴/۴

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا:عبدالرحمن، تا: ۱۳ شعبان۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۹گ (۴۶پ-۱۸۴پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۳۹]

← مطالع طالع ⟵ بوستان خیال

● مطالع العرفان / عرفان و تصوف / فارسی

matāle‘-ol ‘erfān

تقوی بهبهانی، ضیاء الدین، ۱۳۲۰ - ۱۳۸۸ قمری

taqavī behbahānī, zīyā’-od-dīn (1902 - 1968)

شرح و تفسیری است از ۱۱۸ بیت از دفتر اول مثنوی مولوی، در دوازده مطلع، که نیمه تمام مانده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۵۱

آغاز: بسمله، مطالع العرفان، در بیان آمدن انسان از عالم دیگر باین عالم و شکایت از فراق و جدایی و تنظیر به نی و نیستان؛ **انجام:** و عقول آنها را راکد نموده و بال و پر آنها درهم شکسته ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: تقوی بهبهانی، ضیاء الدین، دی ۱۳۶۷؛ جلد: گالینگور، ۵۰گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۷-۵۰۰]

● مطالع غوثیة / گوناگون / فارسی

matāle‘-e qavsīyya

از جمله کتب چند دانشی است که همچون دائرة المعارف کوچکی مشتمل بر بعضی از علوم متداول زمان مؤلف بوده که با مراجعه به کتب گوناگون به تألیف آن پرداخته، متأسفانه در مآخذ موجود نامی از آن برده نشده و مؤلف آن ناشناخته مانده است ولی در شناسنامه الصاقی به آغاز نسخه، آن را به ملاعلی قوشچی (۸۷۹ق) منسوب داشته‌اند که این انتساب هم مورد تردید است، زیرا در مراجع و مآخذی که شرح حال و احوال ملاعلی قوشچی را ذکر کرده در ردیف تألیفاتش از چنین کتابی اسمی به میان نیاورده‌اند. علومی که در این کتاب مورد بحث قرار گرفته‌اند از این قرارند: «حکمت علمیه به مذاق متکلمین»، طبیعیات، کلام، نجوم و فلکیات، جغرافی، اخلاق، طب، رموز و آیات قرآنی، وصایای افلاطون به شاگردش ارسطو.چون کتاب ظاهراً تک نسخه می‌نماید، از این جهت به آوردن بعضی از ابواب و فصول آن مبادرت می‌شود:غوث ثانی: در اثبات واجب الوجود؛ غوث سیوم: در حدوث عالم است، در تحقیق جسم و مکان، در اثبات هیولی، در تحقیق وجود عقل و مراتب او، در بیان دلایل بر تجرد نفس، در بیان حرکت در مقولات اربعه، در تحقیق طبیعة جسم و سبب حرکة او، در بیان آن گوید که زمان موجود است؛ غوث چهارم: در بیان افعال واجب تعالی گوید که اختیاری است؛ غوث پنجم: در حسن و قبح اشیاء گوید که ذاتی و عقلیند؛ غوث ششم: در بیان آن گوید که معاد جسمانی خواست، در بیان آن گوید که افلاک بر چه وضع ترتیب یافته و به چه طریق حرکت می‌کنند صورت‌های شمال، صورت‌های منطقه البروج، صورت‌های جنوبی در بیان هیأت زمین و خط استوا و اقالیم سبعه و آنچه به آن متعلق است، در بیان اقالیم سبعه گوید در بیان طلوع و غروب معکوس گوید؛ مطلع اول: در تهذیب اخلاق گوید و در و شش غوث است: غوث اول در حصر مکارم اخلاق، در بیان تعریف حکمت و فضایل اربعه، در بیان اکتساب فضایل، بخش پزشکی کتاب به‌گونه‌ای مستقل با بسمله شروع گشته است؛ غوث دوم: در بیان مباحث طب جسمانی؛ غوث سوم: در جزو عمل و اندر اعراض و علامات بر وجه کلی، تنبیه: اندر بیان کردن تب‌ها که چیست و چند است، در بیان تب‌های عفونی و معالجات آن، در بیان تب‌های عفونی بر وجه کلی، در بیان تب‌های بلغمی و اسباب و علامات علاج آن؛ غوث پنجم: دربیان حجت و برهان، در بیان آن گوید که آب در قاروره چگونه کنند؛ غوث ششم: در معالجات امراض نفسانی، در سبب احتیاج انسان به منزل؛ مطلع دوم: در تدبیر مدن و رسوم پادشاهی؛ غوث دوم: در محبت فضیلت، در بیان اقسام مدینه؛ مطلع سیوم: در سیاست ملک و آداب ملوک گوید و درو دو غوث و یک مغرب است؛ غوث دوم: در فضیلت صداقت و وظایف معاشرت با اصدقا؛ مغرب: در بعضی رموز آیات قرآنی و حکایات گوید؛ خاتمه: در وصایای افلاطون که شاگرد خود ارسطاطالیس را به آن وصیت فرموده.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹

آغاز: بسمله. باید دانست که جمهور علماء خلاف؛ **انجام:** یحق الحق بکلماته و العارفین بذاته

خط:نسخ،بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: ۱-۲۲۲]

● مطالع المسرات بجلاء دلائل الخیرات / دعا / عربی

maṭāli‘-ul masarāt bi=jalā’-i dalā’il-il xayrāt

فاسی، محمد مهدی بن احمد، ۱۰۳۳ - ۱۱۰۹ قمری

fāsī, mohammad mahdī ebn-e ahmad (1624 - 1698)

وابسته به: دلائل الخیرات و شوارق الانوار فی ذکر الصلاة علی

النبی المختار؛ جزولی، محمد بن سلیمان (-۸۷۰)
تاریخ تألیف: چهارشنبه ۱۱ ربیع الثانی ۱۰۹۷ق؛ محل تألیف: مکه مکرمه (کعبه)
شرح مزجی مهمی است بر کتاب «دلائل الخیرات» ابی عبدالله جزولی، در این شرح استشهاد به آیات و احادیث و گفته‌ها و اشعار بزرگان عرفان می‌شود.
چاپ: مصر، مطبعة محمد شبهین، ۴۱۴ص، ۱۲۸۲ق.
[الاوقاف العامة موصل ۳۰۱/۲]
شروح و حواشی:
۱- مطالع المسرات بجلاء دلائل الخیرات (منتخب)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۲
آغاز: و صلی الله علی سیدنا و نبینا و مولانا محمد و علی آله و صحبه و سلم تسلیماً، یقول عبدالله سبحانه الراجی عفوه و غفرانه؛
انجام: و علی آله و صحبه البررة الکرام صلاة و سلاماً یتعاقبان علی الدوام و الحمدلله رب العالمین، قال مؤلفه ...
خط: نسخ، کا:حسین بن صفی الدین الکفرسوسی، تا: چهارشنبه ۱۵ جمادی الاول۱۱۴۲ق؛ مجدول؛ تاریخ وقف: ۱۲۳۹؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۳۳۳]

● مطالع المسرات بجلاء دلائل الخیرات (منتخب) /
دعا / عربی
maṭāli‘-ul masarāt bi-jalā’-i dalā’il-il xayrāt (mn.)
وابسته به: مطالع المسرات بجلاء دلائل الخیرات؛ فاسی، محمد مهدی بن احمد (۱۰۳۳-۱۱۰۹ق)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۸/۱
آغاز: بسمله، الحمدلله جعل الصلوة علی المختار وسیلة لنیل شفاعته یوم الفرار و الصلوة ... و بعد فهذا تعلیق لطیف علی الکتاب؛ **انجام:**فی بعض النسخ بعد هذا و حسبنا الله و نعم الوکیل.
خط: نسخ، کا:محمد بن نافع الدین تختی (به تعبیر کاتب: ابن المرحوم الشیخ الوراع الشیخ نافع الدین التختی)، تا: جمعه غره ربیع الثانی۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۰ص (۱-۱۴۰)، ۲۱ و ۳۰سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۵سم [ف: ۴۵-۶۸]

● مطالع المضجح / هیئت / فارسی
matāle‘-ol mazhaj
قاینی، قاسمعلی، ق۱۱ قمری
qāyenī, qāsem-‘alī(- 17c)
در یک «مقدمه» و چند «باب» و «خاتمه»: مقدمه در آن چیزی که پیش دانست؛ باب ۱. خانه‌های ستارگان؛ ۲. بیان سعادت و نحوست ستارگان؛ ۳. معرفت اوتاد اربعه و تسویة البیوت و منسوبات آن؛ ۴. ترتیب کواکب بر مولود؛ ۵. معرفت برج ...؛۱۲. نسق چیز یافتن؛ ۱۳. طالع حکم کردن ...؛ ۱۹. که گویا پانزدهم باشد، در شناختن هیلاجات.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۴۳/۳
آغاز: بسمله ثنای حکیمی را زیبد که ذاتش از مناسبت زمان و مجاورت مکان و مقاربت امکان مبراست و قدیمی را شاید ... الحقیر المحتاج الی قاسم الارزاق قاسم علی قاینی ... و آن مسمی گشت ... مطالع المضجح (مصحح) مشتمل بر مقدمه و چند باب؛
انجام: یک صفحه جدول نجومی می‌باشد.
خط: شکسته نستعلیق، کا:محمدحسن بن رفیع الدین عسگری رضوی،تا:۱۰۸۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۴۶]

● مطالع النجوم / هیئت / فارسی
matāle‘-on nojūm
صفیری دیلمی قزوینی، ق۱۱ قمری
safīrī deylamī qazvīnī(- 17c)
رساله‌ای است بی‌سروته شامل دوازده مطلع و هر مطلع در چند نجم و به شرحی که در ذیل قسطاس المستقیم سبق ذکر یافت و این دو تألیف از یک مؤلف است. یعنی صفیری دیلمی قزوینی شاعر قرن یازدهم و پسر مالک دیلمی خوشنویس معروف نیمه دوم قرن دهم هجری، و از اشعار خود مؤلف هم در آن هست.
[فهرستواره منزوی ۳۰۴۶/۴؛ ذریعه ۱۴۷/۲۱ بدون مؤلف]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۹۷
آغاز: و شمس و زهره و عطارد را پنجاه و نه دقیقه و هشت ثانیه؛
انجام: آن نیمه که جنوبی بود و مرکز بران نیمه میرود تا چون بغایت رسد میل بغایت (ناقص)
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۲گ، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۲×۲۱/۲سم [ف: ۸-۴۳۰]

● مطالع النور السنی المنبی علی طهارة نسب النبی العربی / کلام و اعتقادات / عربی
maṭāli‘-un nūr-us sanī-yi munbi ‘alā tahārat-i nasab-in nabī-yil ‘arabī
افندی، شیخ عبدی، - ۱۱۷۰ قمری
afandī, šeyx ‘abdī(- 1757)
تاریخ تألیف: ۱۱۹۴ق
در خلقت نور حضرت پیامبر اکرم (ص) و طهارت نسب آن حضرت و این‌که پدران وی مؤمن و نجات یافته‌اند، و همچنین بحث درباره دین ابراهیم علیه السلام و تکلیف مردم هنگام فترت بین پیامبران و حالات مؤمنان در آن وقت. مؤلف پس از تألیف کتاب، مناجاتی انشاء کرده و بدان الحاق نموده متضمن ملخص

مطالب کتاب. این کتاب به روشی عرفانی نوشته شده و دارای نه «مطلع» است: ۱. انبعاث الروح المحمدی من الجمع الذاتی الاحدی؛ ۲. ثبوت اسلام ابویه بالایات؛ ۳. الآیات الدالة علی بقاء ملة ابراهیم؛ ۴. الاحادیث الدالة علی طهارة نسبه الی آدم؛ ۵. احیاء ابویه و ایمانهما به؛ ۶. الرد علی من استدل علی انهما فی النار؛ ۷. بیان الفترة و اهلها و انقسامهم الی اقسام؛ ۸. بیان من بقی علی دین ابراهیم فی الفترة؛ ۹. عدم التعذیب لمن مات فی الفترة.
آغاز: الحمدلله الذی اراد أن یفتق الرتق المختص بحضرة الغماء و الاسماء و یفتح حضرات الکرم و الجود و خزائن الالاء و النعماء؛
انجام: و منه أشرقت أنوار الرحمة علی اعیان الممکنات فی بقعة الامکان، و بالله التوفیق و الله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۳۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ رمضان۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۶۵گ (۱پ-۶۵پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۸-۲۱۸]

← المطالع و الاشراقات ⩾ تفسیر سورة الجمعة

● **مطالع و مغارب** / ریاضیات / فارسی

matāle‘ va maqāreb

ظهیرا، ظهیرالدین بن مراد، ق۱۲ قمری

zahīrā, zahīr-od-dīn ebn-e morād(- 18c)

رساله‌ای ریاضی است با عنوان‌های صورت اولی، ثانیه، ثالثه.
آغاز: بسمله. من تحقیقات مرحمت و مغفرت پناه آقا ظهیر الدین علیا قدس الله روحه بخط خود نوشته جواب محرر از شبهه مطالع و مغارب همانا بدین وجه گفته می‌تواند شد.
انجام: در هیچ صورتی از صور مفصله لازم نمی آید و الحمد لله اولا و آخرا و باطنا و ظاهرا.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۸۲/۳
آغاز و انجام: برابر؛ این چند کله بتاریخ ۲۰ شهر محرم الحرام سنه ۱۱۱۴ حسب الفرمان مرقوم قلم ... ابن محمد مسیح ضیاء الدین الحسینی الخورزنی ... شد.
خط:نستعلیق،کا:حسینی،ضیاء الدین، تا: ۱۱۱۴ق؛ جلد: مقوا، ۵گ (۱۲۹-۱۳۳)، ۱۶ سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۱-۲۲۴۹]

← مطالعه ⩾ آداب مطالعه
← مطایبات ⩾ اشعار
← مطایبات ⩾ دیوان سعدی شیرازی

● **مطایبات** / متفرقه / فارسی

motāyebāt

عبید زاکانی، عبیدالله،- ۷۷۲ قمری

‘obeyd-e zākānī, ‘obeyd-ol-lāh(- 1371)

از رساله دلگشای او و گزیده‌ای است از آن، عنوانها «وله» است.
[کلیات زاکانی چاپ اقبال در تهران در ۱۳۳۲خ]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۳/۲۰
آغاز: مطایبات عبید زاکانی که از رساله دلگشای خواجه مزبور انتخاب شده، سلطان محمود در مجلس وعظ حاضر بود؛ **انجام:** من تا حال از شادی مرده بودم.
بی‌کا، بی‌تا؛ حاشیه دوم ص ۳۶۶-۳۷۱[ف: ۵-۵۸۹]

● **مطایبات** / ادبیات / فارسی

motāyebāt

تبریزی، علی اکبر بن فرح

tabrīzī, ‘alī akbar ebn-e farah

منتخباتی است از آثار ادبا و فضلا از کتاب‌های متفرقه.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۶۱
آغاز: بسمله. یا مالک الملک و الملکوت و صاحب العظمة و الجبروت؛ **انجام:**پس گفتم ای اخی هیچ در خاطرت هست که چند است گفت که بچهل برسانم بعد از آن حساب نمایم بهر دفعه اش نیم نماز ...
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرمی، ۶۸ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۲۷۳]

● **مطایبات** / ادبیات / فارسی

motāyebāt

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۱۴/۱۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸-۱۶۸]

● **مطایبات** / مواعظ / فارسی

motāyebāt

در این نسخه یک سلسله مطالب پندآمیز به صورت شوخی و مطایبه جمع آمده است. بعضی‌ها مصدر آنرا حجی (جحی) نامی ذکر می‌کنند که به سال ۱۳۶ق در عربستان می‌زیسته و بعضی دیگر از طلحک یا دلقک و یا ملا نصرالدین می‌دانند. این مطایبات به‌صورت سؤال و جوابی است که از طرف سؤال مسأله‌ای از شخص مورد بحث پرسش می‌شود و در جواب قول او به‌شوخی حکمت‌آمیز می‌آید. ظاهراً نسخه ناتمام به پایان می‌رود و در ابتداء نیز تاریخچه مفصلی از بزرگان بذله‌گو و مطایبه‌پرداز دارد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۵۱

آغاز: بسمله، مطایبات و امثالی که شعراء و ادبای ایران از زمان قدیم در نظم و نثر خود؛ **انجام:** گفت اکنون درست است خوی که بجا مانده بود پیدما شد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۹گ، ۱۳ سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۳-۵۰۸]

● **مطایبات و اشعار تفننی** / ادبیات / فارسی

motāyebāt va aš'ār-e tafanonī

نقل مطایبات و اشعار تفننی که در دوائر و جداول ترسیم شده.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۱/۱۱

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۰ص (۴۴۹-۸۲۸)، ۱۰سطر دوستونی [سنا: ف: ۲-۱۴۳]

● **مطایبات و لطایف منظوم** / شعر / عربی

motāyebāt va latāyef-e manzūm

دراین بخش علاوه بر چند بیت از قیس عامری و غیره و بیتی ازشیخ مرتضی انصاری،مناظره یا مجاوبه‌ای است به نظم و مطایبه‌آمیز بین شهید ثانی،شیخ حسین بن عبدالصمد عاملی وشیخ علی بن شیخ احمد احسائی. این مجاوبه طنز آمیز از شهید ثانی آغاز شده با دو بیتی زیر: «انبت ورداً ناظراً ناظری فی وجنه کالقمر الطالع».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۹/۳۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱ص (۲۰۶)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۷-۷۹]

● **مطایبه و وصف الحال** / ادبیات / فارسی

motāyebe va vasf-ol hāl

مدهوش گلپایگانی، محمد صادق بن فتحعلی، ق۱۳ قمری

madhūš-e golpāygānī, mohammad sādeq ebn-e fath-'alī(- 19c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۲۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق [ف: ۸-۱۸۰]

← مطب ← مجربات

← مطب حکیم شفائی خان ← فوائد شفائیه

● **مطب حکیم محمد صادق = مجربات** / طب / فارسی

matab-e hakīm mohammad sādeq = mojarrabāt

فیض آبادی، محمد صادق، ق۱۳ قمری

feyz ābādī,mohammad sādeq(- 19c)

رساله مختصری است در معالجه تب صفراوی و شنحه‌های مداوای ۴۰ روزه آن که پس از ذکر نسخه‌ها، ایام بحران و ایام بحران ناقص و ایام ناجوری و ایام پنهانی بحرانی را در قالب نظم بیان نموده و در پایان رساله نسخه‌های منضج بلغم و منضج صفراء و منضج بلغم و صفرا و منضج سودا و صفرا و بلغم، ترکیب ماءالجین، نسخه شربت افتیمون، مفرده لاجورد، نسخه مسهل برای ماء الجین و نسخه عرق شیر آمده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۹۳

آغاز: بسمله حمدله صلات اما بعد از حمد خدا و درود مصطفی و آل و اصحاب او چنین می‌گوید احقر الخلیفه بل لاشیء فی الحقیقة محمد صادق المتطبب الرضوی که این چند قواعد که سینه به سینه؛ **انجام:** هلیله مربی امله مربی ریزه ریزه کرده گلسرخ گل نسترن هم در دیکچه عرق کشند فقط

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۸۱؛ ۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۰۶]

● **مطب حکیم میرزا محمد علی = مجربات** / طب / فارسی

matab-e hakīm mīrzā mohammad 'alī = mojarrabāt

لکهنوی، محمد علی بن ولی الله،- ۱۲۶۲ قمری

lakahnavī,mohammad 'alī ebn-e valī-ol-lāh(- 1846)

رساله‌ای است مشتمل بر نسخه‌هایی که جهت درمان بیماری‌های گوناگون نوشته شده، از جمله: امراض سر، چشم، دندان، قلب، طحال ... ، امراض مخصوص زنان و مردان و همچنین نسخه‌هایی جهت تصفیه خون و درمان برص و جذام.

چاپ: هند، لکنو، ۱۲۹۱ قمری

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۹۱

آغاز: بسمله حمد له. نسخه ای که در امرض رأس و اصطلاح دماغ و غیره و تجویز فرموده اند تبرید صداع حار صفراوی؛ **انجام:** در عرق لیموی کاغذی ... باب شنسه سائیده بمالند نافع است فقط تمام شد مطب حکیم میرزا محمد علی مرحوم لکهنوی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۸۱؛ ۴۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۰۷]

← مطب علوی خان ← خلاصة قوانین العلاج

● **مطبوع القلوب = کتابچه مطبوع القلوب = دیوان عبدالله خان مصباح** / شعر / فارسی

matbū'-ol qolūb = ketābče-ye matbū'-ol qolūb = d.-e

‘abd-ol-lāh xān-e mesbāh

مصباح دیوان، عبدالله خان، – ۱۳۳۵ قمری

mesbāh-e dīvavn, ‘abd-ol-lāh xān(- 1917)

غزلیات و قصایدی است حدود ۳۳۰ بیت، برخی از قصاید آن در مدح سعید السلطان است. سراینده از شاعران کرد و از مردمان مهاباد آذربایجان غربی است.

آغاز: من که شب را همه شب روز کنم با یادت ×× تو چرا همه روز کنی بیدادت.

[بزرگان و سخن سرایان آذربایجان غربی: ص ۲۱۱؛ سخنوران آذربایجان: ۱۰۴۸/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد مصباح زاده، تا: ۱ ربیع الثانی۱۳۳۸ق؛ این نسخه به دستور سعید السلطان نوشته شده، در پایان نسخه چنین آمده:«اگر چه لازم بود انتهای سعی و جد و جهد در این مختصر دفتر چه به عمل آید لیکن بواسطه عدم رنگهای نقاشی و تعجیل در نوشتن مجال نبود.»؛ دارای سر لوح زیبا، مجدول؛ ۱۲گ، ۱۵سطر(۹×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۲–۱۹۰]

● **المطربات و المرقصات (رسالة)** / موسیقی / عربی

al-muṭribāt wa-l muraqqiṣāt (r.-un)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۴/۱۵

آغاز: ناقص: ان الرزية لازرية مثلها ×× فقد ان کل اخ کمثل الکوالب؛ **انجام:** و قوله فی فرس اصغر اغرا کحل الحلية –عجب له و هو الاصيل بعرفه×× ظلام و بين الناصرين صباح

کا: مسيح بن عبدالحميد، تا: صفر۱۲۷۹ق؛ جلد: میشن، ۲۳ص (۲۷۶–۲۹۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۹سم [ف: ۵–۸۶]

← مطرز الرضوان ← ما کتبه مطرز الرضوان

● **المطرز فی اللغز** / ادبیات / عربی

al-muṭarraz fi-l luġaz

حسینی نائینی، محمد بن محمد باقر، ۱۰۸۰؟ – ۱۱۴۰ ؟ قمری

hoseynī nā’īnī, mohammad ebn-e mohammad bāqer (1670 - 1728)

تاریخ تألیف:ذیقعده ۱۱۱۸ق

الغاز ادبی مشکل را در دو قسم طرح نموده است: قسم ۱. الغازی که مربوط به اعراب است؛ قسم ۲.الغازی که مربوط به معانی است.مؤلف می‌گوید: مشکلات بعضی از الفاظ عربی لفظی است مربوط به اعراب یا معنوی مربوط به معنی، در شرح فواید صمدیه در قسم دوم سخن بسیار رفته است، در این رساله در مشکلات اعرابی گفتگو می‌شود و اندکی نیز به مشکلات معنوی می‌پردازیم.

آغاز: بسمله ... الحمدلله الذی خلق الانسان و علم البيان و التبيان و هداه الی حل اشکال الاشکال ... اما بعد فيقول ... بهاءالدين محمد الحسينی ... ان اللغز قسمان بين اهل اللسان احمد هما لفظی اعرابه مشکل و الاخر معنوی معناه مفصل و قد جمعت طرفا وافيا ... من القسم الثانی من الالغاز فی شرحی علی الفوائد الصمدية فی علم العربية فحلت منه محل الطراز کاردت ان اجمع شيئاً من القسم و بعض ما لايتعلق بالاعراب من الثانی. و سميته بالمطرز فی اللغز رتبته علی قسمين: القسم فيما يتعلق بالاعراب ...

انجام: تحقيق الحق و اصابة الصواب و کتب مؤلفه ... بهاءالدين محمد بن باقر الحسينی النائينی ... فی شوال لعام ثمانية عشر و مائة بعد الف ۱۱۱۸.

[الذریعه ۱۴۹/۲۱؛ زواهر الجواهر ۱۸۵/۳۶–۱۷۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۵۹/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شوال۱۱۱۸ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۲گ (۱۳۴پ–۱۵۵ر)، ۱۹سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۸–۴۶۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۳۵۶۶

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۱۲۵ق [الفبائی: –۵۲۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۹/۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان ذلک قد يجب تنشيطاً للحزين و حفظاً له عن الهلاک و التباب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۱۲۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۳۴۱پ–۳۶۶پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۴–۱۹۲]

۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان ذلک قد يجب تنشيطاً للحزين حفظاله عن الهلاک.

خط: نستعلیق، کا:محمد بن محمد علی، تا: شنبه ۱۶ ذیقعده۱۱۴۲ق؛ ۱۶گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱–۲۵۵]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۰۳/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:**المحذوف قياساً و لعله بمنزله الثابت

تذکر: نام مؤلف به استناد آغاز نسخه و همخوانی با نسخه دانشگاه از شیخ بهائی به حسینی نائینی تغییر یافت؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۳گ (۱۰۴پ–۱۲۶ر) [ف: ۷–۱۳۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۴۴/۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان ذلک قد يجب تنشيطا للحزين و حفظا له عن الهلاک و التباب.

خط: نسخ، کا:محمد حسینی، تا: ۱۲۵۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ ۲۴گ (۱۸۳پ–۲۰۶پ)، ۱۷ سطر(۱۰×۱۴) [ف: ۴۱–۲۵۶]

۷. همدان؛ سیرلو، حمید؛ شماره نسخه:۱۲/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من الله تحقیق الحق ... الجمع انشاء الله ... فی رسالة مفردة شیئا من المعمی تفریحا للالباب ...

تذکر: نام مؤلف به استناد آغاز نسخه و همخوانی با نسخه دانشگاه از شیخ بهائی به حسینی نائینی تغییر یافت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۸گ (۸۰ر-۱۰۷ر) [رشت و همدان: ف: -۱۷۱۱]

۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۸۳/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان ذلک قد یجب تنشیطاً للحزین و حفظاً له عن الهلاک و التباب ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۲۵۲پ-۲۸۰پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۳۶۷]

● المطر الفاصل بین الحق و الباطل / متفرقه / عربی

al-maṭar-ul fāṣil bayn-al ḥaqq-i wa-l bāṭil

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ʻabd-on-nabī (1765 - 1817)

شصت و سه خصیصه اعتقادی و فقهی است برای اخباریین که در این رساله با کمال اختصار بیان شده است.

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی، أما بعد فهذا المطر الفاصل بین الحق و الباطل

۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۳۹/۶

خط: تحریر و نسخ خوش، کا:محمد ابراهیم بن محمد علی طبسی خراسانی شاگرد میرزا محمد اخباری، بی‌تا [ف: -۱۱۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۵۶/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مالک ألا تأکلوا مما ذکر اسم الله علیه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ (۷۰ر-۷۳ر)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۸-۲۹۹]

● المطر الفاصل بین الحق و الباطل / متفرقه / فارسی

al-maṭar-ul fāṣil bayn-al ḥaqq-i wa-l bāṭil

فتحعلی بن حسنعلی، ق۱۳ قمری

fath-ʻalī ebn-e hoseyn-ʻalī(- 19c)

اهدا به: محمد باقر خان

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه دهه آخر محرم ۱۲۲۶ق

رساله‌ای است در بیان طریقه مجتهدین و اخباریین و عقائد آنان. رساله حاضر غیر از رساله میرزا محمد اخباری است چرا که مؤلف از وی نقل و اورا استاد خود معرفی نموده است.

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۸۹/۱

آغاز: احمده علی نعمائه الوافرة و الصلاة علی محمد و آله الطاهرة اما بعد چنین گوید العبد المسکین الحقیر کثیر الذنوب و التقصیر

خط: نستعلیق، کا:محمد ابراهیم بن محمد حسین یزدی، تا: یک‌شنبه دهه آخر ذیحجه۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۵گ (۱پ-۴۵ر)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱-۹۱]

● مطلب السؤال / طب / فارسی

matlab-os so’āl

تنکابنی، احمد بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

tonekābonī, ahmad ebn-e mohammad hoseyn(- 19c)

اهدا به: محمد شاه قاجار (۱۲۵۰-۱۲۶۴ق)

شامل سه «مقاله» و پانزده «مطلب»: مقاله ۱. شرافت علم طب و وصایای اطبا؛۲. معرفت امراض مشابهه و امتیاز فیمابین آن و معالجات آنها؛۳. اجوبه بعضی اسئله که خالی از غموض و اشکال نباشد. در آن آمده است: «و حقیر خادم الحکماء در اصفهان در سنه هزار و دویست وسی و دو جوانی در آب شنا می‌کردو در سرپل خاجو بنده با بعضی از اصدقا نشسته تماشا می‌کردیم سکته کرد و آن را رفقا از آب بیرون آوردند و استعلاج ازین حقیر خواستند ...».(فاضل)

آغاز: الله احمد استمداداً لحفظ الصحة الحاصلة ... اما بعد چون این فقیر قلیل الحسنات و حقیر کثیر السیئات ... از اول شباب تا منتهای سن کمال لا یزال بتوفیق ذوالجلال به تعلیم علم طب که اشرف علوم است

انجام: و لهذا کثیرا ما یتولد فی المعدة الحادة الصفرا الکراثیة بل الزنجاریة ایضاً.

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۷۹۳؛ ایران، تهران، ۱۲۹۷ق، سنگی، خشتی، ۴۰ص(همراه مطلب السوال و ترجمه برء الساعة: صص۱۵۸-۱۹۷)؛ایران، تهران، کارخانه آقا میر محمد باقر، ۱۲۹۷ قمری، سنگی، خشتی، ۱۵۷ص، به سعی و اهتمام میرزا اسد الله طبیب،(صص۱-۱۵۷) فارسی و عربی

[فهرستواره منزوی ۳۷۰۵/۵]

۱. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: عصر مؤلفقرن۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۲۰۳ص [ف:۴۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۴۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۱۴۲]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۵۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا:صالح بن محمد تقی تنکابنی، تا: اواخرقرن۱۳؛ واقف: غیاثی، بهمن ۱۳۳۷؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵-۴۳۸]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۰۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۱۹ق؛ جلد: مقوایی، ۱۰۴ص (۲-۱۰۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۵-۱۰۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۴۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲۰-۱۷۸]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۸۶/۱

آغاز: برابر**انجام:** و لهذا کثیرا ما یتولد فی المعدة الحارة الصفرا الکراثیه. تمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۷۵ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۴۹گ (۱-۴۹)، ۲۱-۱۵ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳-۱۳۵۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۶۹

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **مطلب السؤول** / طب / فارسی

matlab-os so’ūl

شریفی حسینی، احمد بن محمد حسین، - ۱۲۶۱ قمری

šarīfī hoseynī, ahmad ebn-e mohammad hoseyn(-1845)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۵۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: -۷۶۷]

● **مطلبی از سلطان محمود** /- فارسی

matlabī az soltān mahmūd

مطلبی از سلطان محمود ملقب به امیر جلال که در ۸ آذر ۱۳۲۲ش به جنگ اضافه نموده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۳/۵۲

بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: گالینگور، ۱ص (۳۹۸)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۶-۳۸۴]

● **مطلبی از سید صفی الدین عبدالرحمن** /- عربی

matlabī az sayyed safī-od dīn ‘abd-or-rahmān

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره۴/

دو برگ از مطلبی به عربی از سید صفی الدین عبدالرحمن که فرزندش ابوالمعالی معین الدین محمد نقل کرده است؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۷ش۱-۲-۴۰]

● **مطلبی از قادرخان شاملو** /- فارسی

matlabī az qāder-xān šāmlū

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۳/۵۳

مطلبی از قادرخان شاملو که در ۲۸ صفر ۱۳۶۲ در مورد مسائل ایران به سفینه اضافه نموده است؛ بی‌کا، تا: ۱۳۶۲ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: گالینگور، ۲ص (۲۹۹-۳۰۰)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۶-۳۸۴]

● **مطلبی از محقق ثانی** / متفرقه/ فارسی

matlabī az mohaqqeq sānī

در حدیث و طریقه خواندن لعن چهار ضرب به جهت حصول مطالب در مقاصد و فضای حوائج و پیدا کردن شیء و ادای قرض و ظفر و نصرت.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۳۱/۷

خط:نستعلیق تحریری، کا:علی محمد ابن میرزا محمد سنجانی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ جمادی الاول۱۲۳۶ق؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۹]

● **مطلبی از میرزا جان گیلانی** /-

matlabī az mīrzā jān gīlānī

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۶۰/۳۲

خط: نسخ، کا:اسدالله بن ظهیرالدین علی دوانی، تا: قرن ۱۱ [ف: -۳۵۹]

● **مطلبی به نقل از حامد بن حسن شاکر** /- عربی

matlabī be naql az hāmed ben hasan šāker

مطلبی به نقل از حامد بن حسن شاکر در مورد تألیفات سید حسن زیدی مؤلف «الفصول فی علم الاصول».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۵۶/۴

خط: نسخ، کا:حسین بن مهدی النعمی لطف الله، تا: شنبه ۱۷ یا ۱۸ رجب ۱۱۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: پارچه، ۱ص (۱۲۸پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۶-۴۰۲]

● **مطلبی در جعل ماهیت** / فلسفه / عربی

matlabī dar ja‘l-e māhīyat

قمشه‌ای، محمد رضا بن ابوالقاسم، ۱۲۴۱-۱۳۰۶ قمری

qomše-ī, mohammad rezā ebn-e ab-ol-qāsem (1826 - 1889)

اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۱۱۷/۱۶

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۹۹ق؛ ۲گ (حاشیه ۲۳۰پ-۲۳۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [دو کتابخانه اراک: -۱۴۶]

● **مطلبی در حسن انتظام عالم** /-

motallebī dar hasan-e entezām-e ‘ālam

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۱۱۷/۷

آغاز: لو کان فی الامکان احسن هما کان، در عالم عالم آفریدن
×× نتوان به از این رقم کشیدن
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۹۹ق؛ ۱ص(۳۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [دو کتابخانه اراک: -۱۴۵]

● **مطلبی در عشق** / عرفان و تصوف / فارسی
matlabī dar ‘ešq

اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۱۱۷/۲۱

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۹۹ق؛ ۴گ (۳۱۹ر-۳۲۲پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [دو کتابخانه اراک: -۱۴۷]

Union Catalogue of Iran Manuscripts

By
Mostafa Derayati

Marāsî - Matlabî
Volume 29